

Aushi: Bible for 1 Imilandu, 1 Ishamfumu., 1 Korinto, 1 Petero, 1 Samuele, 1 Tesalonika, 1 Timote, 1 Yohane, 2 Ishamfumu, 2 Korinti, 2 Petero, 2 Samwele, 2 Tesalonika, 2 Timote, 2 Yohane, 3 Yohane, Abahebere, Abapingushi, Abena kolose, Abena roma, Amalango, Amalumbo, Amapinda, Amose, Daniele, Efeso, Esaya, Esther, Ezekiele, Ezra, Filemone, Filipi, Galatia, Habakuku, Hagai, Hosea, Imilandu, Imilimo ya batumwa, Impendwa, Inyimbo shabulanda, Luka, Lukala milandu, Malaki, Marko, Mateo, Mika, Nahumu, Nehemia, Obadia, Ruti, Sefania, Tito, Ubusokololo, Ubwina lebi, Ukufuma, Ukutendeka, Ulwimbo lwa nyimbo, Yakobo, Yeremia, Yobo, Yoele, Yohane, Yona 1, Yoshua, Yuda, Zekaria

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Ukutendeka

¹ Pakutendeka, Lesa alengeleumulu napano isonde. ² Icalo cali fye icimfulumfulu kabili tapali nangu cimo. imfifi yali pamulu we tanga. umupashi wakwa Lesa walikushunda pa mulu we tanga lya menshi³ Lesa alandile ati, "kakube ulubuto" kabili kwali ulubuto. ⁴ Lesa alimwene ulubuto, ati lwaliweme. alipatwile ulubuto ukufuma kumfimi. ⁵ Lesa alinikile ulubuto "akasuba" ne mfimfi ainikili "ubushiku". Kwali icungulono lucelo ubushiku bwantanshi. ⁶ Lesa alandile, "kapabe incende pakati kamenshi, ukwabanya amenshi ukufuma kumenshi yanankwe." ⁷ Lesa alengele incende nokwabanya amenshi ayali pamasamba ya ncende ukufuma ku menshi ayali pamulu wancende. cali ifyo fine. ⁸ Lesa alimikile incende "ulwelele" ici cali cungulo no lucelo. ubushiku bwalenga shibili. ⁹ Lesa alandile ati, "Amenshi ayali panshi yalwelele yalonganikilwe muncende imo, no mulundu umoneke," "cali ifyo fine. ¹⁰ Lesa alinikile umulundu uwakuma "isonde", na menshi ayalenga mwe yainikilwe ba "bemba." Alimwenew ati fyaliweme. ¹¹ isonde lyameneshe iya kumena mena, imbuto ishiponyo inseke mumu sango washiko, ifimuti ifitwala ifitwalo umuliu inseke shafiko, ukulingana no musango wafiko. Lesa alimwene ati cawama. ¹³ kwali icingulo no lucelo, ubushiku bwalenga shitatu¹⁴ Lesa alandile ati, " kumbe ifyakusanika mumulu walwelele ifyakwbanya akasuba ukufuma ku bushiku kabili efyo fibeifishibilo, ifyakupima ishita, inshiku ne myaka, ¹⁵ Kamube ulubuto mumulu ulwakubalikila pe sonde." kabili cali ifyo fine. ¹⁶ Lesa alilengele ifyakusanika fibili ifikulu icakusanika kakulilepo ukuteka akasuba ne cecapelepo ukuteka ubushiku. Alipangile ne ntanda nasho. ¹⁷ Lesa alifibikile mu lwelele lwa mumulu ukusanikila pe sonde, ¹⁸ ukuteka mukasuba ukufuma kumfifi. Lesa alimwene ati fyawama. ¹⁹ Ici cali cungulo no lucelo, ubushiku bwalenga fine ²⁰ Lesa aebele ati, "mumenshi kamwisule ifyamweo ifingi, ifyoni naffyo file kupupuka mulwelele lwa mulu," ²¹ Lesa alilengele nabashimweshimwe abakulu abamuli babemba, ne fya mweo ifibumbwa mu misango yafiko, ifilumbwa ifikulaika, ifisenya nefyaisula mumenshi monse monse, nefya mapindo mumusango wafiko. Lesa alimwene ati fyaliweme. ²² Lesa alifipalile aebele ati, "fyalaneni nokufula, mwisule mu menshi yamuli ba bemba. Ifyoni nafyo fifyalane pe sonde." ²³ Ici cali cungulo no lucelo, ubushiku bwa busano²⁴ Lesa alandile ati, "pesonde kapafumye ifibumbwa ifya mweo, ukulingana ne misango yafiko, ifitekwa, ifikulik, ne nama shamwisonde cila cimoukulingana ne misango ya ciko." cali ifyo fine. ²⁵ Lesa alipangile nefinama ukulola kumusango wafiko, nafyonse ifikulaika pa mushili mumusango wafiko. Alimwene ati fyawama. ²⁶ Lesa aebele ati, "katupange umuntu mu cata cesu, umwabela icipasho cesu. kababe nabukateka pe sabo lya muli bemba, pafyoni ifya mulwelele, pafitekwa pe sonde pnse, napafikulaika ifintu ifikula pe sonde." ²⁷ Lesa alengele umuntu mu cata cakwe. mucata cakwe emo amulengele umwaume no mwanakashi alibalengele. ²⁸ Lesa alibapalile nokubeba ati, "fyaleni, kabili fuleni. kumaneni pe sonde, nokupanasha mube nabikateka pe sabi lua muli bembva, pafyoni ifyamulwelele, napali fyonse ifya mweo ifyenda pesonde." ²⁹ Lesa aebele ati, Moneni, namipela imbuto shonse ishi fumya inseke ishili ponse pe sonde, nefimuti fyafitwalo ifyakwata inseke mukati. Elyo fikabe ifyakulya fyenu. ³⁰ Kufinama fyonse ifya pesonde ku fyonse fyonse ifya mumjulu, nakili fyonse ifikulika pe sonde, nakucibumbwa conse ica mweo napela amabula yonse ayateku kuyalya." cali ifyo fine. ³¹ Lesa alimwene fyonse ifyo acitile. Kabili, fyaliweme sana. ifi cali icingulo no lucelo, ubushiku bwalenga mutanda.

2

¹ Elo nomba umulu napano calo fyalipwile, kabili ne fya mweo fyonse ifyo ifyaiswilemo. ² Pa bushiku bwalenga cinelubali Lesa alifikile kumpela ya milimo iyo alikubomba, eco ena alitushishe pa bushiku bwalenga cinelubali ukufuma mumilimo yakwe yonse. ³ Lesa alipalile ubushiku bwalenga cinelubali no kubusangulula, pantu muli ubu bushiku alitushishe ukufuma ku milimo yonse iyo abombele mu bubumbo bwakwe. ⁴ Nefi efyatanteme ububumbo bwa myulu ne calo, ulo fya bumbilwe, mu bushiku ulo Yawe Lesa apangile icalo kabili ne myulu. ⁵ Takwali cimpusa nangu cimo ica mpanga icali mu calo, kabili takwali na cilimbwa ca mpanga icamenene, ico Yawe Lesa ali talalenga imfula ukulokapa calo, kabili tapali na muntu walikuima umushili. ⁶ Lelo fubefube alisumbwike pa mulu ukufuma mu calo no kutapilila imansa shonse isha mushili. ⁷ Yawe Lesa alipangile umuntu ukufuma ku lukungu lwa mushili, kabili alimuputilemo umupu mu myona yakwe umupu wa mweo, no muntu alishile kuba icibumbwa ca mweo. ⁸ Yawe Lesa alilimine bala kuntunga ya ku kabanga, mu Edeni, no mu emo Lesa abikile umuntu uwo abumbile. ⁹ Ukufuma ku mushili Yawe Lesa alilengile ifimuti fyonse ukukula ifyo fyali fyabume mukumoneka kabili ifyawamina ifilyo. Napali ifi ukusanshako ne cimuti ca mweo ico icali pakati ke bala, kabili ne cimuti ca kwishiba ubusuma no bubi. ¹⁰ Ne nikaa yalifumine mu Edeni iyali kutapilila ibala. Ukufuma palya yalipatukene nokuba inikaa shinee. ¹¹ Ishina lya nikaa yantanshi ni Pishoni. Iyi eyeyo yaenda mu mpanga yonse iya Havila, uko ukwaba golide. ¹² Golide wa ilya mpanga yabune. kulya kwaba kabili na budeliamu kabili ne libwe lya onixi. ¹³ Ne shina lya nikaa yacibili ni Gihoni iyi yena yaenda mu mpanga lyonse iya Kushi. ¹⁴ Ne shina lya nikaa yacitatu ni Tigrisi, kabili yena yaenda ukulola ku kabanga ka Ashare, Ne nikaa ya bune ni Eupharate. ¹⁵ Yawe Lesa alibulile umuntu no kumubika mwibala lya Edeni ukwebati alekubombomo no kulisunga. ¹⁶ Yawe Lesa alukonkomeshe umuntu, ukwebati, "ku fimuti fyonse ifya mwibala kuti ukolyako epo ulefwaile. ¹⁷ Lelo ku cimuti ca kwishiba ubusuma no bubi wilakulyako, ico ubushiku ukulyakofye, weba cinefye ukafwa." ¹⁸ Nomba Yawe Lesa akyebele ati, "Facilibwino umwaume ukuba eka. Nebo nkomupangila uwakumwafwa uwumulingile ena." ¹⁹ Ukufuma ku mushili Yawe Lesa alibumbili inama shoonse isha mu mpanga ne fyyuni fyonse ifya mulwelele. Kabili alifiletele ku muntu ukumona ifyo engafikuta kishina umuntu akutile icibumbwa ca mweo , nelyo elyali eshina lya ciko. ²⁰ No muntu alinike ama shina ku fya mweo fyonse, ne fyyuni fya mulwelele fyonse, kabili ne nama sha mpan ga shonse. Lelo umuntu ekafye

tasangilwe no wakumwafwa uwu mulingile ena.²¹Yawe Lesa alilalike umuntu mutulo utwinitwine, no muntu alilele. Yawe Lesa alibulile ulubafu lumu ulwa muntu kabili aliselepo munofu apo afumishe lubafu.²²Ku lubafu ulu Yawe Lesa abulile ukufuma ku muntu, ena alipangileko umwanakashi kabili alimuletele ku mwaume.²³No mwaume alyabele ati, "Pali ino nshita, ili lifupa lya mafupa yandi, kabili umunofu wa munofu yandi. Alikukutwa umwanakashi," Pantu ena abuulilwe ukufuma mu mwaume."²⁴Eco nomba umwaume akasha wishi na nyina=, ena akakuminkana ku mukashi wakwe, kabikli bena bakaba umubili umo.²⁵Bena aba babili balifye ubwamba, umuntu no mukashi wakwe lelo tabali na nsoni.

3

¹Nomba insoka yali iyakulumako pali conse iciswango camwibala ico Yawe Lesa apangile. Yatile kumwanakashi, "Cine cine Lesa alisosele ati, "Tamufwile kulya ku cimuti icili conse icamwibala?"²Umwanakashi atile ku nsoka, "Kuti twalya ifisabo kufimuti ifyamwibala,³lelo palwa cisabo icakucimuti icaba mukati kebala, Lesa asosele ati, "Tamufwile ukucilya nangula ukucikata, nangu ukwikatako pantu ukafwa."⁴Insoka yasosele kumwanakashi ati, "Tawakafwe mucine cine.⁵Pantu Lesa alishiba ukuti ubushiku ,mukocilya amenso yenu yakaba ayakwisuka, kabili mukaba nga Lesa, ukwishiba icisuma necibi."⁶Tlyo umwanakashi amwene ukuti icimuti cusuma kucilyo, kabili cali icakuwama kumenso, kabili ukuti icimuti calikufwaikwa kukulenga umo ukuba namano, alisendeleko ifisabo fimo kabili alilile. Elyo alipeleko fimo kumulume wakwe uwali nakwe, nao alicilile.⁷Amenso yabonse babili yaliusukile, kabili balishibile ukuti baali ubwamba. Balikolonganike amabula pamo kabili nokupanga ifyakufisamamo fyabo.⁸Balimfwile iciunda cakwa Yawe Lesa akoenda mwibala mukutalala kwakasuba, elyo umwaume nomukashi wakwe baliifishile abene ukufuma mucenu cakwa Yawe Lesa mufimuti fyamwibala.⁹¹⁰Yawe Lesa alitile umuntu nokulanda kuli ena, "Nikwisa uko uli?" Umwaume alandile, ndimyumfwile meibala elo nacikwata mwenso, pantu nacibo bwamba. Elo nacifisama."¹¹Lesa alandile, "Ninani ukwebele ati uli ubwamba? Bushe ulilileko ku cimuti ico nakuleseshe ukulyako."¹²Umwaume alandile, "Umwanakashi uo mwapele ukuba nanebo, alimpele icisabo caku cimuti, elo nacicilya."¹³Yawe Lesa alandile kumwanakashi, "Cindo ici wacita?"Umwanakashi alandile, "Mwansakabinga alimbepele elo ndilile."¹⁴Yawe Lesa alilandile kuli mwansakabinga pantu wacita ici, ulitipilwe webo weka pafitekwa fyonse elo nefinama fyampanga fyonse. Nipalufumo lobe epo ukulaw]kwendela, elo lukungu elo ukulekulya inshiku shonse isha mweo obe.¹⁵Nkabila ubulwani pakati kawebo no mwanakashi, napakait kalubuto lobe no lubuto lwa ena. Akalasa umutwe obe nobe ukalasa akatende ka emna."¹⁶Kumwanakashi alandile, nkafusha nganshi imisongo yawebo mukupapa abana; nimumisongo emowebo ukualekupapila abana. ukufuluka kobe kukaba ukwamulume obe, lelo akalakuteka."¹⁷kuli Adamu alandile, pakutila waumfwila kwi shiwi lyamukashi obe, elo ulilileko ku cimuti, ukulingana nefyo bakonkomeshe webo, mukulanda, "Taukofwaikwa ukulyako, watipwa umushili pamulandu wa webo; mumulimo wakucucutika emo ukalekulilako inshiku shonse isha mweo obe.¹⁸Chikawamina webo imyunga nefyakulasa elo ukalekulya ifisabo ifyamwibala.¹⁹Kulibe lyampumu yawebo ukulekulya icakulya, mpanga ukabwelelemo kulukungu, pakutila ukukwine eko wabulilwe. Elo ulilukungu, nakulungu eko ukabwelelamo."²⁰Umwaume alitile umukashi wakwe ishina Eva pantu abele nyina wafyamweo fyonse.²¹Yawe Lesa alipangile Adamu elo nomukashi wa ena imingila yampanga elo alibafwikile.²²Yawe Lesa alandile, "Nomba umuntu asanguka nga umo muli fwebo, ukulaishiba ubusuma nobubi. Elo nomba takofwaikwa ukulekutambulula ukuboko kwa ena, ukulekusaba ku cimuti ca mweo, ukulyako, elo nokwikalilila umuyayaya."²³Elyo Yawe Lesa alimutamfishe ukufuma mwibala lya Eden, ukulekulima umushili umo muntu abulilwe.²⁴Elo Lesa alisokwele umuntu ukufuma mwibala, elo alibikile Kerubim pakabanga kebala lya Eden, no lubingu lwalupanga lwali kwaluka alukila inshila yonse, pakulinda inshila yakucimuti ca mweo.

4

¹Elo umuntu aishibe Efa umukashi wakwe elo alimitile elo afyele Kaini. Alandile, "Ine ni myala umwaume ku bwafwilisho bwakwa Yawe."²Elyo afyele wabo Abeli. Nomba Abeli ali kacema, lelo Kaini ale lima umushili.³Nomba ilyo shapitile nshiku Kaini aletele fimo ifilimwa fya mu mushili nga icabupe kuli Yawe.⁴Nakuli Abeli, atwelebo fimo ifya mu mabeli yo mukuni wakwe elo na fimo ifya mafuta. Yawe apikelele Abeli ne fya bupe fya kwe,⁵lelo Kaini ne fya bupe fya kwwwwe tafipokelele. Lelo Kaini ali fulilwe sana, kabili ne cinso cawa.⁶Yawe alandile kuli Kaini, "Findo webo ufulilwe, elo findo cinso ciwilile?"Ngokucita icilungeme, tekuti upokelelwe? Nomba nga taukocita icilungeme, ulubembu lukolilila pa mwinshi elo no kufwaya lule kutungulula, lelo afwile ukulucimfya."⁸Kaini alandile kuli abeli wabo. kabili cali ilyo bali mu mpanga, kaini aimine wabo elo noku mwipaya.⁹Elo Yawe alandile kuli kaini, "bushe ali kwi abeli wenu? " ali landile, "nshishibe. bushe nine wakulinda wesu?"¹⁰Yawe alandile, "nindo wacita? umulopa wakwa wenu uko lilila kuli nebo ukufuma ku mushili.¹¹Nomba watipwa iwe ukufuma kwilobe, uwaisula akanwa kauko ukupokelele umulopa we kwa wenu ukufuma kukuboko kobe.¹²Ilyo walima umushili, ukufuma nomba nukuya kuntanshi ta wakabwekeshepo uku kupeta amaka ya uko. Wakulaba uwa ukupungaila kabili uwa kuluuba mwisonda.¹³kaini alandila kuli Yahoba, " kwakula ukukandwa kwandi kwacilamo ukushipikishako.¹⁴Icishika mwantamfya ukufuma buno bushi ukufuma muli ino mpanga, kabili nkalafisama ukufuma ku cinso cinu. Neli nokuba uwa pungaila kabili uwa kuluba mwi sonde, kabili onse uwa nsanga ali no kunjipaya.¹⁵"Yawe alandila kuli ena, " eico uuli onse nga aipaya kaini, ukulambulwa ku kabapo kuli ena imiku cinelubali. " kabili Yawe abikilepo icishibilo pali kaini, ukuti uli onse nga amusanga, ulyo muntu takamusanse.¹⁶Awe kaini afumineko ku cinso cakwa Yawe kabili alile ikala kuncende yaku node, ku kabanga ka ku edene.¹⁷kaini aishibe umukashi wakwe nao alimitile, Ene al;ifyele Enoke. alikulile nomushi no kwinka ishina Enoke umwabela ishina

lya mwana wakwe umwaume.¹⁸ Nakuli Enoke kufyelwe iradia. Iradi ali wishi wa kwa Mehuyaele. Meyaele ali wishi wa kwa Mutushaele. Metushaele ali wa kwa Lameki.¹⁹ Lameki akwete aba jkashi bakwe babili, nashina lya umo ali Ada, elo ne shima lya umbi ali ni Sila.²⁰ Ada afyele Yabali kabili ewali wishibo wa baleikala mu masamenti abo baleteka ifitekwa. neshina lya kwa wabo ali Yubali.²¹ Wena ali wishibo wa abo balisha nsango ne fimpeta. Na Sila, afyele Tubali Kaini, kafula wa ca kubashilako conse ica mukuba ne ca cela.²² Nenkashi yakwa Tubali Kaini ali Naama.²³ Lameki alandile ku bakashi bakwe, "Ada na Sila, umfweni kwi shiwi lyandi; mweba kashi ba kwa lameki, umfeni ku fyo nkolanda. npantu ndi peye umwaume pa kuncena, no mulumendo paku mfundulula.²⁴ Nga kaini akalandulwe imi cine lubali ninshimLameki akandulwe imiku amakuni cine lubali ne miku cine lubali.²⁵ Adam ashibeumukashi wakwe nakabili, kabili afyele umwana umwaume. Alimwinekile nishina Sete elyo alandile, "Les ampela naumbi umwana umwaume pepunda lya kwa Abeli, elyo Kaini."²⁶ Umwana umwaume alifyalwa kuli Sete elyo alimwinikile ishina Enoshi. eli kalya kashita abantu batampile ukulalilila kwishina lya kwa Yawe.

5

¹Ici ecitabo ca citoto ca kwa Adam. Mu bushiku Lesa alengele umuntunse, abalengele mu cipasho ca kwa Lesa.

²Umwaume no mwanakashi efyo abalengele. Alibapalile kabili alibenike ukuti bantunse ulo fye bena balengelwe.³Ilyo Adam aikele myaka umwanda umo na amakana yatatu, afeyele umwana umwaume mu cipasho cakwe, umwabele icata cakwe, kabili alimwinikile ishina Sete.⁴Panuma Adamu afyele Sete, aikele imyaka imyanda cine konse konse. Ali wishi afyele abana abengi abana abaume nabana abanakshi.⁵Adama aikele imyaka dimyanda pabula ana makumi yatatu elyo afwile.⁶Ilyo Sete aikele imyaka umwanda umo na isano, elyo afyele Enoshi.⁷Panuma ya kufyala Enoshi, aikele imyaka imyanda cine konse konse na cine lubali elyo afyele anaba abaume nabana abanakashi.⁸Sete aikele imyaka imyanda cine konse konse ne kumi limo na ibili, elyo afwile.⁹Ilyo Enoshi aikele imyaka amakumi pabula eleyo afyele Kenani.¹⁰Panuma ua ku fyala Kanani, Enoshi aikele imyaka imyanda cine konse konse ne kumi limo na isano.¹¹Elyo afyele abana abaume na banakashi. Enoshi aikele imyaka imyanda pabula na isano, elyo afwile.¹²Ilyop Kenaniaikele imayaka amakumi cine lubali, elyo afyele Mahalalele.¹³Panuma yabuba wishi wakwa Mahalalele, Kenani alikele imyaka imyanda cine kons ekonse na makumi yane. Elyo afyele abana abaume na bana abanakashi.¹⁴Kenani alikele imyaka imayanda pabula ne kumi limo, ela alifwile.¹⁵Ilyo Mahalalele aikele imayaka amakumi mutanda na isano, elyo afyele Yarede.¹⁶Panuma ya ku fyala Yarede, Mahalalele aikele imyaka imyanda cine konse konse na amakumi yatatu. Elo afyele a bana abaume na bana abanakashi.¹⁷Mahalalele aikele imyaka imyanda cine konse konse na amakumi pabula na isano elo alifwile.¹⁸Ilyo Yarede aikele imyaka umwanda umo na makumi mutanda na ibili elyo afyele Enoki.¹⁹Panuma ya kufyala Enoki, Yarede aikele imyaka imyanda cine konse konse. Elyo afyele abana abaume na bana abanakashi.²⁰Yarede aikele imyaka imyanda pabula na amakumi mutanda na ibhili, elo alifwile.²¹Ulo Enoke aikele imyaka amakumi mutanda na isano elyo afyele Metusela.²²Enoke aendele na Lesa pa myaka imyanda itatu pa numa elyo afyele Metusela. Elyo afyele abana abaume na bana abanakashi.²³Enoke aikele imyaka imyanda itatu na amakumi mutanda na isano.²⁴Enoke aendele na Lesa, kabili elyo aile, pan tu Lesa alimusendela.²⁵Ilyo Metusela aikele imyaka umwanda umo na makumi cine konse konse na cine lubali, elyo afyele Lameke.²⁶Panuma ya ku fyala Lamake, Metusela aikele imyaka imyanda cine lubali na makumi cine dkonse konse na ibili. Elyo afyele abana abaume na aba abanakshi.²⁷Metusela aikele imyaka umwanda umo na makumi cine konse konse na ibili, afyele umwana umwaume.²⁸Ilyo Lameke aikele imyaka umwanda umo na makumi cine konse konse na ibili, afyele umwana mwaume.²⁹Elyo amwinike ishina lyakwe Noa, ati, "Uyu ali nokutupela ukutusha ukufuma ku milimo yesu kabili mu kukalipwa kukubomba ku minwe yesu, ico ici;ingile ukuti tu cite pa mulandi wa mushili uyo Lesa atipile.³⁰Lameke aikelele imyaka imyanda isano nam pabula na panuma alifyele Noa. Alifyele abana abaume na abana abanakashi.³¹Lameke alikele imyaka imyanda cine lubali na makumi cine lubali na cine lubali elo alifwile.

³²Panuma Noa aikele imyaka imyanda isano, kabili Noa alifyele Shemu, Hemu na Yafete.

6

¹Cahalishile mukuba ulo abantunse batampile ukusanduluka pe sondde na bana banakashi balifyelwe kuli bena,²elo abana baume bakwa Lesa balimwene ati abana banakashi ba bantunse bali ababune. Bali kuibulila abena abakashi, cila umo noyo alikufwaya.³Yawe alandile, "Umupashi wandi tawakekalilile mu muntunse umuyayaya, pantu mubili. Bekekala imyaka umwanda umo namakumi yabili."⁴Amapaka yali pe sonde munshiku shilya, elo nakambi panuma. Ici caliciyikile ulo abana abaume bakwa Lesa baupile abana banakashi ba bantu, elo balikwete banena abana. Aba ebali abaume bakikale abamaka, abaume ba lulumbi.⁵Yawe alimwene ati ububi bwamuntunse bwalifulishe pe sonde, elo nokutila no kufwaya ukwamatontonkanyo aya mitima yabo kwabelefyekwa bubifi ukutwalilila.⁶Yawe alilangulukile ati alipangile umuntunse pesonde, elo calimukalifye ku mutima wakwe.⁷Elo Yawe alandile, "Nkofumyapo umuntunse uo nalengele ukufuma pesamba lye sonde - umuntunse elo nenama, nefintu ifikulika ne fyoni fya mu myulu, pantu ndikwete ubulanda pafyo nalifipanga."⁸Lelo Noah alisangile ukusenamina ku menso yakwa Yawe.⁹ifi efyalikuba ifitoto fyakwa Noah. Noah ali umuntu uwa bololoke, uwabula akalema ku bantu bamu nshita yakwe.¹⁰Noa alyendele na Lesa. Noah alibele wishobo wa banaume batatu: Shem, Ham na Yafeti.¹¹Isonde lyalyonaikile ku cinso cakwa Lesa, elo lyaliswimo nobubifi.¹²Lesa alimwene isonde; munmone, lyalyo naikile, pantu ifya myeo fyonse fyalwonawile inshila shafiko pesonde.¹³Lesa alilandile kuli Noah, "Nkomona ati ninshita yakulofya ifya mweo fyonse, pantu isonde lyonse liliswilemo ububifi muli bena. Icine nkobonawila pamo ne sonde.¹⁴Uyi pangile icibwato wemwine icamu kupiti. upange

imiputule muli cibwato, dnoku masako pichili kunse elo namukati. ¹⁵Ifi eflyo ukalekucipanga: Ubutali bwa cibwato buli nokuba imokono imyanda itatu; ibwipi bwa ciko buli nokuba imikono amakumi yasano, no=butali amakumi yatatu.

¹⁶Upange umutenge wacibwato, elo ucipwishe pa mukono ukufuma pa mulu wakulubali. ubike icibi mumbali yacibwato pe samba, apacibili, elo no mwinshi wacibwato. ¹⁷Umfwa, nkoleta bwangu mulamba wa menshi pe sonde, uko naula ica mweo conse ica kwata muli cena umupu wa mweo ukufuma pesamba lya mulu. Icintu conse icili pensonde cikafwa. ¹⁸Lelo nkapampamika icipangano ca nebo na webo. ukesa mucibwato, webo nabna bobo abaume, nomukashi obe, nabakashi babana bobo abaume ba webo. ¹⁹Nechibumbwa ca mweo conse mufyamubili fyonse, fibili cila musango ufwiile ukufiileta mucibwato, kukufisunga ifya mweo nawebo, fyonse icilume necikota. ²⁰Ifyone nemisango yafiko nakunama nemisango yaiko, necikulika conse capa mushili nomusango waciko, fibili cila musango fikesa kuli webo fisunga ifya mweo.

²¹Ukakolonganye wemwine icakulya pakutila cikabe icakulya cobe na fyena. ²²Elo Noah acitile ici. Ukulingana nafyonse ifyo Lesa amukonkomeshe, eflyo acitile.

7

¹Yawe alybele Noah, "ati isa, webo naba ng'anda yobe ingila mu cibwato, ico nebo niwe namona umulungami muli inkulo. ²Nenama shonse ishasanguluka ukashilete ishili cinelulubali ishilume elo cine lubali ishikota. ukufuma kunama ishisha sanguluka, ukateletepo shibili, ii lume ne ikota yaiko. ³Elo kabili na pa fyoni fiamulwelele, ukaletopo ishili cinelubali ifi lume elo cine lubali ishikota, kukusungilila imbuto shamweo pesondo ponse. ⁴Ico munshiku cine lubali nebo nkalenga imfula ukuloka pa calo panshiku amakumi yane akasuba no bushiku. Nkonaula ukufuma pamulu ukufika na pashi naconse icibumbwa camweo ico napanga." ⁵Noah alititile fyonse ifyo yawe akonko menshe kuli ena. ⁶Noah akwete imyaka imyanda mutanda elyo i lyenshi lya po nene pacalo. ⁷Noah, nabanaumebakwe, nabakashi bakwe, kabili nabakashi babana baume bakwe bali ngile mucibwato pamo pamulandu wameshi ya lyenshi. ⁸Inama shonse ishasanguluka nenama ishisha sanguluka, ifyoni, elo na fyonse ifikulika panshi, ifikulapashi, Fibili fibili, ifilume. ⁹Elo nefikota, fyalishile kuli Noah kabili fyalingile mubwato, ngeflyo Lesa akonkomenshe Noah. ¹⁰Kwalishile panuma yashiku cinelubali, amenshi yelyenshi pano pacalo. ¹¹Mumyaka yalenga imyannda mutanda ubumi bwakwa Noah, mumenshi wacibili, pabushiku bwa lenga ikumi limo nachine lubali, ubwamwenshi, mubushiku bumo bwine, ntonse utumfukumfuku twetenga likalamba twalilepawilwe no kwisuka kabili nefipunda fya mumulu fyali swilese. ¹²Nemfula yalitampile no kuloka pacalo panshiku amakumi yane akasuba no bushiku. ¹³Namubushiku bumo bwine Noah elo nobana bakwe, Shem, Noah, kabili na bakashi batatu aba banabaume kabwe pamo, balingile mucibwato. ¹⁴Nefinama fyonse ifya mpanga fya lingilemo ukulingana no musango wafiko, ne fyoni fyonse ifi pupuka ukulinga no musango fya belamo, conse icaba na namapindo mububumbo bwaciko. ¹⁵Fibili mulifyonse ifya bumbwa ifyaba no mupu wamweo fyalishile kuli Noah no kwingila mucibwato. ¹⁶Nenama ishaingile shali ishilume ne shikota mufyamubili fyonse; kuli ena. Kabili Yawe alise leko icibi punuma balingile. ¹⁷Elo ilyenshi lya ishile pa calo nshiku amakumi yane, kabili amenshi yalifulile no ku sumbula cibwato pamulu wacalo. ¹⁸Kabili amenshi yalyandatile pa calo ponse, kabili nacibwato cali kwelela pamulu wamenshi. ¹⁹Kabili na menshi yalimine icibi pacalo ica kweba ati impili shonse ishasansama ishamwisamba lya mulu ponse shali fimbilwe. ²⁰Na menshi yalimine ukufika na kumikono ikumi limo naisano pamulu wapili. ²¹Na fyonse ifibumbwa fiamweo ifyenda pa calo fyalifwile, ifyoni, Ne fitekwa, inama shampanga nefibumbwa fymweo ifyaisikele pacalo mu bwingi bwampendwa yafiko, kabili no mutundu wamuntunse. ²²Ne fibumbwa fyonse ifya mweo ifyaisikala pacalo, ifipema umupu wamweo mumyona yafiko, fyali fwile. ²³Fyonsefye ifibumbwa ifya mweo ifyali palubansa lwa calo fyali famishiwepa, umutundu wa muntunse elo nenama ne fyo ifikulikka kabili ne fyoni fiamulwelele. Fyonse fye fyalyo na wilwe ukufuma pacalo. Kwa shele Noah nabo alinabo mu cibwato ebashele. ²⁴Na menshi yalikele pacalo ukufika panshi ku umwanda umo namakumi ya sano.

8

¹Lesa alibukishe Noah, ne finama fyonse ne ifitekwa nafonse ifyali nankwe mu cibwato. Lesa alikushishe umwela pano isonde, kabili na menshi yalitendeke ukuya panshi. ²Utumfukumfuku twa petenga ne fipunda fya mumulu fyali salikile, ne mfula yalipwile. ³Na menshi ayabundile yalitendeke panono panono uku kwingila panshi pano isonde, na panuma yanshiku umwanda umo na makumi yasano amenshi yonse yali pwile. ⁴Kabili mu mwenshi wa cinelubali mu bushiku bwe kumi na cinelubali mu mweshi, icibwato calikele pa mpili sha Ararati. ⁵Amenshi yali Konkenyepo ukuya panshi mpaka mu mweshi walenga ikumi limo. mu bushiku bwakwamba mweshi impiili shali moneka. ⁶nomba icacitike panuma ya nshiku amaumi yane elo Noah aiswile insolokoto ya cibwato ico apangile. ⁷Atumine na mwankole aile alelelalela fye mpaka amenshi yapwile pe sonde. ⁸Kabili alitumine ikunda ukumona nga menshi yalingile e samba lye sonde, nomba inkunda tayasangile apakunyanta amakasa yaiko, ⁹kabili yabwelele mu cibwato, pantu amenshi yali pesonde ponse. Kabili alitambike ukuboko, no kwingisha inkunda umo ali mu cibwato. ¹⁰Kabili alindile inshiku cine lubali nakabili alitumine lukunda ukufuma mu cibwato. ¹¹Inkunda yalibwelele mu cungulo. Moneni! Kukanwa kailo kwali ibula lya miolife ilya tempulwa. Na Noah alishibe ukuti amenshi yalumine pe sonde pnse. ¹²Kabili alipembele inshiku cine lubali nakabili alitumine Inkunda. Tayabwelele kabili kuli ena. ¹³Nomab mumwaka wa muanda mutanda no myaka umo, mu mwenshi wa ntanshi, mu bushiku bwa ntanshi ubwa mweshi, ameshi yaumine pano isonde ponse. Noah alikupukwile inkupiko ya cibwato, alimwene panse, alimwene ukuti, moneni, pamulu wa mushili napoma. ¹⁴Mumwenshi wa cibili, pabushiku bwa makumi yabili na cine lubali ubwa mweshi, isonde lyalumine. ¹⁵Lesa alilandile kuli Noah ati, ¹⁶"fuma mu

cibwato, webo, umukashi obe, abana bobbe, nabakasho babana bobbe muli nabo. ¹⁷Fumya conse ica mweo cpnse icili webo, ica mubili conse, ifyuni, inama, na conse icikulika pesonde, pakuti finga fual noku sanda pe sonde. ¹⁸Noah alifumine nabana baume abakashi, na bakashi babana bakwe. ¹⁹Conse ica mweo, conse icikulika, conse icuni na conse icenda pano isone, fyalipatwike mu cibwato mu misango yafiko. ²⁰Noah akulile Lesa icipailo. Alibulile ne nama ishasanguluka isha misango yonse no kuninika ifye lambo pa cipailo. ²¹Yawe anunsishe umununko usuma elo atile mu mutima wakwe, "nshakabwekeshepo kabili ukutipa umushili pa mulandu wa muntu, nangu imicitile ya mumitiam yabo ibi ukufuma ku bwaice bwabo. kabili nshakepaye ica mweo conse, ifyo nacistile. ²²Inshiku shonse she sonde, ukubyalala imbuto no ku somboal, ukutalala no kukaba, ulusuba no mwela, akasuba no bushiku tafyakapwe.

9

¹Lelo Lesa aipalile Noah na bana bake abaume, no kulanda uli bena ati, "fyaleni, fuleni no kwisusha icalo. ²Akatina keno no mwenso wenu ukaba pali conse icinama ca mweo ica pano calo ne cuni conse iac mumulu, na conse icikulika pa mushili, ne sabi lyonse ilya muli bamba. Fyapelwa muminwe yenu. ³Conse icamweo icileenda cikaba cakulya cobe. Na filya fine namipele ifilimbwa fya katapa katapa, lelo namipela fyonse. ⁴Nomba tamufwile ukulya inama no mweo waiko uyo uuli mulopa waiko uuli mucena. ⁵Nomba umulopa obe, umweo uuli mumulopa obe, nkafwaya ukulipilwa. ukufuma kukuboko kwa nama yonse nkafwayako ukulipilwa. ukufuma kukuboko kwa muntu onse uko kuli ukufuma kukuboko kwa uyo onse uwaipaya munyina, nkafwaya no mweo waulya muntu aipaya munyina. ⁶Onse uwasumya umulopa wa muntu, nao bakamusumya umulopa wakwe pantu nimu cimpsho cakwa Lesa em bapngile umuntu. ⁷Na mwebo, fyaleni no kufula, salanganeni isonde lyons no kufulamo. ⁸Elo Lesa alandile kulu Noa na bana bakwe abaume ukweba ati, ⁹"kuli nebo, kutikeni! Nkashinikisha icipangano candi namwebo no luko lonse ulukoisa pa numa ya mwebo, ¹⁰ne cibumbwa conse icili na mwebo, ne fyuni, ifitekwa, ne cibumbwa conse ica pano calo, icili nemwe, ukufuma na cibumbwa conse mu chombo, ne cibumbwa conse icipema pano calo. ¹¹Nebo nkoshinikisha icipangano na mwebo, ati nshakatale bwekeshapo ukonaula icameo ku kubunshiwa na menshi, takwakabe ukubunda kwa menshi ukukonaula isonde nakabili. ¹²Lesal andile, "ici cishibilo ca cipangano ico nkopanga pakati ka nebo na mwebo ne cibumbwa jconse icili namwebo ne nkulo shonse isha kutanshi: ¹³Nabika umunkoal mfula wandi mumakumbi, ng cishibilo cacipangano pakati kandi nesonde. ¹⁴Cikalemoneka ilyo nafimba ikumbi pe sonde no mukola mfula nao ukalekumonekamwi kumbi, ¹⁵kabili nebo nkebukisha ku cipangano, ico icaba pakati ka nebo na mwebo ne cibumbwa ca mweo conse. Amenshi tayakatale ayabunsha no konaula ica mweo conse nakabili. ¹⁶umunkol mfula ukalaba mumakumbi na nebo nkala umona, pamulandu wakwibukisha icipangano ca muyaya icaba pakati kakwa Lesa ne cibumbwa conse ica mweo icaba pano calo. ¹⁷Kabili Lesa alandile kul Noa, "ici cishibilo ico nashinikisha pali nebo na camweo conse icaba pano calo. ¹⁸Abana baume bakwa Noa abafumine mu chombo bali ni Shemu, Hamu, na Yapheti. Hamu ali wishi kwa Kenaani. ¹⁹Aba batatu bali abana aba kwa Noa, ukufuma kuli aba eko icalo conse icaisushiliwe. ²⁰Noan aishile kuba shibulimi, alishile kubyalala ibala iya mwangasi. ²¹Alinwinemo umwangashi no kwisa kukolwa. Alisendme munkambi ukwabula ukufwala. ²²Kabii Hamu, wishi kwa Kenaani, alitambile wishi nokuya kweuba bamunyina wakwe babili panse. ²³Nomba Shemi na Yapheti basendele insalu nokuiak pama peya yabo, nokwenda cimfutunuma nokuya kufimba pa bwamba bwakwa wishi. Ifinso fyabo fyaloleshe kumbi, eco tabamwene ubwamba bwakwa wishi. ²⁴Ilyo Noa akololweke kufuma kumwangashi, alishile kwishiba ifyo umwana uwacepeshe pali bonse acitile kuli ena. ²⁵Eco alandile, "watipwa Kenaani. Nakabe umubomfi waba bomfi baba wabo. ²⁶Kabili alandile, "Na yawe Lesa wakwa shemu, apalwe, na Kenaani abe umubomfi wakwe. ²⁷Lesal na funtile umupaka wakwa Yapheti, nokuleka apange inganda yakwe munkambi yakwa Shemu. Na Kenaani abe umubomfi wakwe. ²⁸Panuam ya kubunda kwa menshi alikele imyaka imyanda itatu na makumi yasano. ²⁹Inshiku shonse isha kwa Noa shali imyanda pabula na makumi yasano, elo nomba afwile.

10

¹Ifi efyali ifitoto fyabana baume bakwa Noah, fyali ngefi; Shemu, Hamu, na Yafete. Abana baume balifyelwe kuli bene panumba ya kubunda. ²Abana baume bakwa Yafete bali ni, Gomere, Magoye, Madai, Yabani, Tubali, Mesheke na Tirasi. ³Abana abaume bakwa Gomere bali no Ashikenasi, rifati, Togorma. ⁴Abana abaume bwakwa Yabani bali ni Elisha, Tarshishi, kitimu, Rodani. ⁵Ukufuma muli abo apatukenye abantu bamufishi no kuya ku mpanga shabo, cila umo ba umo n limi lwakwe ukulingana no mukowa wabo, mu nko shabo. ⁶Abanabaume bakwa Hamu bali ni Kushi, Nisraimu, Puti, na Kenaani. ⁷Abana baume bakwa Kushi bali ni seba, Habila, Sabta, Raama, na Sabteka. Abana baume bakwa Raama bali ni Aheba na Detani. ⁸Kusho aishileba wishi wakwa Nimrode, ewabailepo ukuba kateka uwa maka pa clo. ⁹Ali umulumishi ku cino cakwa yawe. Emulandu calandilwa aciti, "kubati ni Nimrode, umulumishi uwakosa u cnso cakwa Yawe. ¹⁰Ififulo fyakutampa kwa bufumu bwakwe bwali ni babele, Ereke, Ahadi, Kalne mu ncende ya Shinori. ¹¹Ukufuma muli ilya ncene alile u Ashuri, nokukula Ninee, Rehobote Ir, na Kala, ¹²na Resene uwali pakati ka Ninebe na Kala, na Resene uwali pakati ka Ninebe na kala, walu musumba ukalamba. ¹³Misraimu ashileba wishi waba Ludi, abena Amimu, abena Lehabu, abena Nafituti, ¹⁴abena Patrusi, abena Kaslihiti, (umwafumine aba pelishiti), na bena Kafitore. ¹⁵Kenaani alishileba wishi wakwa Sidone, ebeli lyakwe, na Here, ¹⁶pamo fye nabena Yebusi, abena Amore, abena Grigashi, ¹⁷abena Hiti, abena Arki, abena Sini, ¹⁸abena Arbadi, abena Semari, na bena Hamati. pa num imikowa yabena Kenaani bali salangene. ¹⁹Imipaka yabena Kenaani yali ukutula ku sidone, ku ntunga ya Gerari, ukufika ku Gasa no kulola lwa ku Sodomu, Gomora, Adma na Sebohimu, ukufika naku Lasha. ²⁰Aba bali ebana bame bakwa Hamu, umwabele mikowa yabo, umwabele indimi shabo

mu mpanga shabo, namu nko shabo.²¹ Abana abaume nabo balifyelwe kuli Shemu, wabo umukalamba wakwa Yafete. Shemu nao ali ecikolwe cabantu bonse bakwa Ebere.²² Abana baume bakwa Shemu bali ni Elamu, Ashuri, Arpakishadi, Ludi na Aramu.²³ Abana bakwa Aramu bali ni Usi, Huli, Getere nsa Mesheki.²⁴ Arpakishadi e wishi wakwa Shela, na Shela e wishi wakwa Ebere.²⁵ Ebere ai wishi wa bana baume babili. umo isina lyaker ali ni pelege, pakuti mu nshiku shakwe icalo calyakanishiwe. ishina lyakwa wabo ni Yoketani.²⁶ Yoketani ali ewishi wakwa Almadadi, Shelefe, Hasarimabete, Yeya,²⁷ Hadoramu, Usahi, Dikla,²⁸ Obali, Abimaele, Sheba,²⁹ Ofiri, Habila na Yobabu. Aba bonse bali ebana baume bakwa Yoketani.³⁰ Ubwikashi bwabo bwali ukutula ku Masa, ukulola ku sefari, ulupili lwaku kabanga.³¹ Abana baume bakwa shemu, umwabele mikowa yabo ne ndimi shabo, mu mpanga shabo, umwebebele nko shabo.³² Iyi yali emikoa yabana baume bakwa Nowa umwabele fitoto fyabo, mu nko shabo. ukufuma ku nko ishi shalupalikene no kuya ponse pa clo pa numa yakubunda

11

¹Elo pano pe sonde ponse balikulanda ululimi limo namashiwi yamo yene. ²Ulo balikwenda ku kabanga, balisangile apakubatama mu calo ca shinari kabili balikele kulya. ³Elyo balilanshenye ukwebati, "Iseni, tutame anatafwali nokuyoca bwino. "Balikwete amatafwali mucifulo ca mabwe na tava mucifulo ca ndaka. ⁴Balyebele ati, "Iseni, natuikulile fwebene umusumba elyo no lupungupo ulo impela ikafika mumulu, kabili natupange ishina lyesu fwebene. Ngaca kwebati tatucitile, kuti twasalanganishiwa pano pe sonde lyonse. ⁵Eco Yawe alishile panshi mukumona umusumba no lupungu ulo abana ba bantu bakulile. ⁶Yawe alilandile ati, "Moneni, bali abantu bamo bene no lulimi lumo lwine, kabili balitampile ukucitefi nomba line takuli nangu ico bakafwaya ukucita icikaba icakukosa kuli bena. ⁷Iseni, natwikile nokufulunganya ululimi lwabo kulya, pakwebati tabakoumfwana umo no munankwe. ⁸Eco Yawe alibasalangenya ukufuma kulya pe sonde lyonse kabili balikele ukukula umusumba. ⁹Eco, shina lyanko lyainikilwe babele, pantu kulya Yawe alifulunganya ululimi lwape sonde lyonse kabili ukufuma kulya Yawe alibasalanganishe pe sonde ponse. ¹⁰Aba ebumulupwa lwakwa Shem alikwete imyaka umwanda umo, elo afele Arpakishadi imyaka ibili panuma ya lyeshi. ¹¹Shemu alikwete imyaka imyanda isano panuma yakufyala Arpakishadi. Kabili alifyele abana baume nabambi, elo nabana banakashi. ¹²Ulo Arpakishadi aikele imyaka amakumi yatatu na isano elo afele Shela. ¹³Arpakishadi aikele imyaka ine ne myaka itatu panuma yakufyala Shela. Kabili alifyele abana nabambi abaume nabanakashi. ¹⁴Ulo shela aline myaka amakumi yatatu alifyele Ebere. ¹⁵Shela alikele imyaka imyanda ine ne myaka itatu panuma yakufyala Ebere. Kabili alifyele nabambi abana abaume nabanakashi. ¹⁶Ulo Ebere ali ne imyaka amakumi yatatu ne myaka ine, alifyele Pelege. ¹⁷Ebere ali ne myaka imyanda ine namakumi yatatu panuma yakufyala Pelege. Kabili alifyele abana nabambi abaume nabanakashi. ¹⁸Ulo Pelege ali ne myaka amakumi yatatu, alifyele Reu. ¹⁹Pelege ali ne myaka imyaka ibili napabula panuma yakufyala Reu. Alifyele nabambi abana abaume nabanakashi. ²⁰Ulo Reu ali ne myaka amakumi yatatu ne myaka ibili, alifyele Serungi. ²¹Reu ali ne myaka imyanda amakumi yatatu ne myaka ibili ne myaka cinelubali panuma yakufyala Serugi. Kabili alifyele nabambi abana abaume nabanakashi. ²²Ulo Serugi ali ne myaka amakumi yatatu alifyele Nahore. ²³Serugi ali ne myaka imyanda ibili panuma yakufyala Nahore. Kabili alifyele abana nabambi abaume nabanakashi. ²⁴Ulo Nahore ali nemyaka amakumi yabili ne myaka pabula, alifyele Tera. ²⁵Nahore ali ne myaka umwanda umo ne kumi napabula panuma yakufyala Tera. Kabili alifyele anaba abaume nabanakashi. ²⁶Panuma ulu Tera ali ne myaka amakumi cinelubali, alifyele Abramam, Nahore, elo na Harani. ²⁷Nomba aba ebumulupwa lwakwa Tera. Tera alifyele Abramam, Nahore na Harani, Harani alifyele Loti. ²⁸Harani alifwile pa cinso cakwa wishi Tera mu calo umo afyalilwe, mu Uri wa bakaldi. ²⁹Abramu na Nahore balyupile. Ishina lya mukashi wakwa Abramam ali ni Sarai ne shina lya mukashi wakwa Nahore ni Milka, umwana umwanakashi wakwa Harani ni Milka, umwana umwanakashi wakwa Harani, uwali ni wishi wakwa Milka kabili uwali wishi wakwa Iska. ³⁰Nomba Sarai ali ng'umba, takwetepo mwana. ³¹era alibulile Abramam umwana wakwe umwaume, Loti umwana mwaume wakwe mwana mwaume wakwe Harani, na Sarai umulokashi wakwe, umukashi wa mwana wakwe umwaume Abramam, elo bonse pamo balifumine mu Ur wabakaldi,, kukuya mu calo ca Kananai. Nomba balishile Harani nokwikala kulya. ³²Tera alikele uwa mweo imyaka imyanda ibili ne myaka isano elo afwile mu Harani.

12

¹Nomba Yawe alandile kuli Abramam ati, "fuma mu calo cobe, namulupwa lobe, namubanganda yakwa wiso, nokuya kucalo ico nakulanga. ²Nakucita webo ukubo luko lukulu sana, kabili nakupala webo, kabili nkacite shina lyobe ilikulu sana, kabili ukabe ipalo. ³Nkapala nabo bonse abakakupala, lelo onse utakakucindike webo nkamutipa. Ukupitila muli webo indupwa shonse pacalo shikapalilwa muli webo. ⁴Elyo Abramam aile, ngefyo yawe amwebele ukucita, na Lote alile nao. Abramam ali ne myaka amakumi cine lubali na isano ulu afimine mu Harani. ⁵Abramam apitile Sarai, umukashi wakwe Lote, umwana wakwa ndume yakwe, nefyuma fyabo fyonse, ifyo banonkele, nabantu bonse abo banonkele mu Harani. Baimine ukuya mu calo ca Kenani, kabili balishile mu calo ca Kenani. ⁶Abramam apitile mucalo cakutali ica ku Shekemu, kumu terebinti wa Moreki pali ilya ine nshiat abena Kenani baikele mulu cilya cine icalo. ⁷Yawe alimonekele kuli Abramam, no kumweba ati, "ku bufyashi bobee eko nkapele ici calo." elo kulya kwine Abramam alikulileko icipailo kuli Yawe, uwamonekele kuli ena. ⁸Ukufuam kulya aitelele kucalo campili ku kabanga ka ku betele, eko atanikile ihema lya ku Betele, eko atanikile ihema lyakwe, Betele ku masamba na ai kukabanga. kulya nako alikulileko icipailo kuli Yawe kabili alikutile na kwishian lyakwa Yawe. ⁹Elyo Abramam akonkenyepo ulwendo ukulola ku Negebu ¹⁰Kulya kwali icipowe mu calo, eco

Abramu atentemukile mu Egupti mu kwikala, pantu icipowe calibipile sana mu calo. ¹¹Ulo ali mupepi nokwingila mu Eguptu alilandile kuli Sarai umukashi wakwe, "mona kuno, nalishibo kweba ati webo ulimwanakashi umusuma sana. ¹²Ulo abena Egupti bakakumona webo bakalando kweba ati, 'uyu mukashi wakwe, ' kabili bakanjipaya nebo, lelo webo bakakusunga uwa mweo. ¹³Ulande ukweba ati ulu nkashi yandi, pakweba ati limbi kuti caba bwino kuli nebo pamulandu obe, kabili pakweba ati umweo wand uusungwe pamulandu obe. ¹⁴Nomba ulo Abramu ingile mi Egupti abena Egupti balimwene ukweba ati Sarai ali wamishe sana. ¹⁵Abana bamfumu bakwa Farao balimumwene, kabbili balimutatakwile kuli Faro, kabili umwanakashi balimutwele nu banganda yakwa farao. ¹⁶Farao alicitile icisuma kuli Abramu pamulandu wamwanakashi, kabili Abramu alipokelele impanga ne ngombe, impunda ishilume, nabasha abaume, nabasha abanakashi, impunda ishikota, nengamali. ¹⁷Elyo yawe acusishe Farao naba nganda yakwe kufinkunka ifikulu pamulandu wakwa sarai, umukashi wakwa Abramu. ¹⁸Farao alikutile Abfram, nokumweba ati, "nindo ii wacita uli nebo? nindo utanjebele ukweba ati mukashi obe? ¹⁹Nindo walandile ati, 'ninkashi yandi' pakweba ati mubule ukubo mukashi wandi? nomba kanshi, mukashi obe mubule, mulekuya. ²⁰Elyo Farao apele ifipope kubaume bakwepali ena, kabili balimutamfishe ukuya, kumo nomukashi wakwe nefyo akwete fyonse

13

¹Awe Abram alifimine mu Egupti no kuya ku Negev, ena, nomukashi, nafyonse ifyo akwete. Loti naena alile nabo. ²Nomba ai umukankala ufitekwa, mulu shilifele, na Golide. ³Alitwalilile no bulendo bwakweukufuma ku Negev ukuya ku Betele, ku ncende uki ihema lyakwe iyali akale pakati ka Betele na Ai. ⁴Alile kuncende uko akulile icipailo umwine kabeela, eko Abram akutile mwihina lya kwa Lesa. ⁵Nomba Loti, uwalikwenda na Abramu, Nao alikwete mikuni, Amaombe, na ma hema. ⁶Impanga tayabasuminishe bonse ukwikala pamo mukupalamana, pantu ifyuma fyabo fyalifulishe, ecalengele tekuti bekale pamo. ⁷Kabili, kwali ifimfulunganya pakati kaba kacema bafutekwa fya kwa Abramu naba kacema bafitekwa fyakwa Loti. Abena Kenani na ba peris balikwikala muli ilya ine mpanga pali ilya ine nshita. ⁸Elo Abramu alandile kuli Loti, "leka pebapo ulubuli pakati kobe nandibi, kabili napakati kaba kacema bobo naba kacema bandi, nakuba, tuliba bwananyina. ⁹Bushe icalo conse tacili kucinso cobe? Kabuye upatuke kuli nebo. Ngokoya ku kuso nebo nkoya ku kulyo, kabili ngokoya ku kulyon nebo nkoya ku kuso. ¹⁰Elo Loti aceba ceba, kabili alimwene lyonse ilungu lya Yolotani lyalibundilwemo amenshi monse monse ukufika ku Zoar, kwati libala lyakwa Yawe, kubati nimpanga yaku Egupti. Apa cali ninshi yawe tala onaula Sodoma na Gomora. ¹¹Elo Loti aisalile umwine ilungu lyonse ilya yolodan nokuay kukabanga, no lupwa lwalipatukene kuli cilamuntu no munankwe. ¹²Abramu alikele mumpanga ya Kenani, Loti nao alile kwikala mumisumba ya Mwilungu, walitanikile ne hema lyakwe akatalamukila naku Sodoma. ¹³Nomba abanti ba mu Sodoam bali ababifi sana kuli yawe. ¹⁴Yawe alilandilw kuli Abram panuma liti alekene nao, "Lolesha ukufuma pancende apo wiminine ukulola kukapinda kakukulyo, kukuso, kumboshi, nakukabanga. ¹⁵Iyi mpanga yonse ukomona, nkopela kuli webo nakubufyashi bobo umuyayaya. ¹⁶Kabili nkalenga ubufyashi bobo ukufula kubato lukungu lwa pacalo, pakweba ati umuntu ngakuti apenda ulukungu lwapa calo, ninshi no bufyashi bobo ku bwapendwa. ¹⁷Iminina, kawendauka uputane mubutali na upwipi bwa mpanga, pantu nkokupela." ¹⁸Elo Abramu abulile ihema lyakwe, nokuyab kwikala mumitelebiti ya Mamre iyaba mu Hebron, nokukulako icipailo kuli Yawe.

14

¹Nomab mu nshiku shilya Amurafeli, imfmu ya ku shina, Arioki, imfumu yaku Elasari, Kedolaomeri, imfumu yaku Elamu, na Tida, imfumu yaku Goimu, ²pakuti bapange ubulwibwa kulwisha Bera, imfumu yaku Sodoma, Berisha, imfumu yaky Gomora, Shinabu, imfumu aku Adima, Shemebesi, imfumu yaky Seboima, nr mfumu yaky Bela, emukutula Soari. ³Ishi imfumu shonse ishakonkapo shisano shalyumfwana no kulonganya ifita fyashiko mumupokapoka wa Sidimmu emukutula Bemba wa mucele. ⁴Pamyaka ikumi limo na ibili shateekelwe na Kedolaomeri, lelo mu mwaka uwalenga ikumi limo na itatu shali musangukile. ⁵Mumwaka uwalenga ikumi limo na ine, Kedolaomeri, pamo ne mfumu aleumfwana nasho baile kucimfya abana refaimu mu Ashitaloti kanaimu, abena Susi mu hamu, abena Emi mu shafe Kiriataimu, ⁶elyo na bena Hari, mu calo ca mpili ca mu seiri, ukufikafye na ku Elu parani, mupepi na ku matololo. ⁷Elyo babwelele baya na ku Emi mishipati, emukutula ni kadeshi, kabili icalo conse ica bena Amateki na bena Amoli abaikele mu Hasasoni Tama. ⁸Elyo imfumu ya mu Sodoma, imfumu ya mu Gomora, imfumu ya mu Adama, imfumu ya mu Sebjoimu ne mfumu ya Bela emukutula Soari Balile no kuya tantamika ifita fyabo mu mipokapoka ya Sidimu ⁹kukulwisha Kedolaomari, imfumu ya mu Elamu, Rida, imfumu ya mu Goimu, Amurafeli, imfumu ya mu Shina, na Arioki, Imfumu ya mu Elasari, "imfumu shine shalelwisha imfumu shisano. ¹⁰Nomba mumipokapoka iya Sidimu mwali iflindi ifingi ifya manenekela, elyi imfumu ya ku Sodoma ne ya ku Gomora shalifulumwike, shawilile mu filindi. Abo bonse abashelepo bali butukile ku mpili. ¹¹Imfumu shabulile ifyuma fya Sodoma elyo na Gomora na fyonse ifyo bakwete, shaya no kuya. ¹²Ilyo baile basendele Loi, Abramu mwana munyian, uwalikwikala mu Sodoma, ne fyuma fyakwe fyonse. ¹³Umo uwapusukile aisa shimkila Abramu umuhubulu. Alikwikala na oki lyakwa mamure, umwina Amoli, munyian wakwa Eshikali na Aneri, elyo aba bonse bali pangenr ukulaafwana na Abramu. ¹⁴Nomba Abramu ulo aumfwile ukweba ati abalwani bali sendele lupwa lwakwe aimishe ababomfi imyanda itatu ikumi limo na cine konse konse abafyalilwe mu nganda yakwe, no usupila ukufika kuli Dani. ¹⁵Alyakenye abantu bakwe pakubalwisha bena, no kub cimfya ubushiku no kubasupila ukufika kuli Hobah, Lubali lwa ku kapinda ka kukuso ka Damasiko. ¹⁶Kabili abwesesheshe ifyuma fyonse, elyo abwesesheshe na lupwa lwakwe Loti ne fipe fyakwe, pamo pene na banakashi na bantu bambi. ¹⁷Panuma Abramu abwelulwike ukufuma kukucimfya imfumu

Kedolaomeri ne shamfumu shai nankwe, imfumu ya mu Sodoma ya ishile muku mukumanya mu mipokapoka ya shafe uwali kwitwa umupokapoka wa mfumu.¹⁸ Melikisedeki, imfumu yaky Salenu, aletelele umukate no mwangashi. ali shimapepo wakwa Lesa uwapulamo.¹⁹ Ali mupalile nokweba ati, "apalwe Abramam kuli Lesa uwapulamo, kabumba wa mulune calo."²⁰ Napalwe Lesa uwapulamo, uwapele abalwani bobe mu minwe yobe." Nao Abramam amupeleica pe kumi ca muli fyonse.²¹ Elyo imfumu ya sodoma yaebele Abramam aiti, "mpeleni abantu, elyo mubule ifipe mwe bene."²² Abram aebele imfumu ya mi Sodoma ati, Naimya ukuboko kwandi kuli Yawe, Lesa uwapulamo kabumba wa mulu ne calo,²³ ine nshakabulepo nangufye bushishi, nangufye nintambo sha ndyato, nangu icili conse icobe, pakwebati wikatala aulanda ati, 'nine nalenga ukuti Abramam abe umukankala.'²⁴ Nebo nshabuulepofye nelyo cimo kanofye ifyo abantu bandi balile elyo ne cakaniko ca bantu naile nabo. Leka Aneri, Eshikoli, elyo manure babule icakaniko cabo."

15

¹Panuam yaifi fintu icebo cakwa Yawe caishile uli Abrahamu cimonwa, cilelanda, "umwenso teo, witina Abramam! Nebo ndibucingo bobe kabili kalambual mukalamba uobe."² Abramam alilandile, "shikulu Yawe, cinshi ico muli no kumpela pantu nebo naliba nobuumba, elyo impyani ya nganda yandi no Eliesa uwa ku Damasikasho?"³ Abramam alilandile, apo tamwampelapo ubufyashi, cimone, uyo ukesa kufyalwa mju nganda mwandi eukesa kuba impyani iyaandi!"⁴ Eico moneni icebo ca kwa Yaweh cali shile kuli ena, no kulanda, "uyiu kalume teukesa kuba impyani yobe; lelo ni uyo uuleisa kufuma mwi fumo lyobe wuli nokwisa kuba impyani yobe."⁵ Elo alishile ku mufumisha panse, no kulanda, lolesha ukuya mumlu elyo upende intanda, nga wingaba uwa ku dshipenda? "Elyo alandile uli ena, ifyo fine ifili no kwisa kuba ubufyashi bobe."⁶ Abramam alicetekele Yawe, elo acipendfele kuli ena ukuba umulolele.⁷ Alilandile kuli ena, "nine Yawe uwa ishile kumifumya kuli Uri kubena Chadrine no kwisa ku mpela iyi mpanga ukuti mukaipekanye."⁸ Elyo alandile, "mweshikulu Yawe, Buse ndeshinikisha shani ukuti ndino no kwisa kuipyana?"⁹ Elo alandile kuli ena, "Ndetelako ingombe iyi nono iyakuba ne myaka itati, imbushi iyikota iya maka itati, impanga ya myaka itatu, inkunda, ne mpele iyinono."¹⁰ Ifi fyonse aali filetele kuli wene, kabili alifiputawile pakati, kabili iciputulwa cone ali cibbikile ukula pusany ne nankwe, lelo tafilekenyemo.¹¹ Elyo ifyuni fyakakata fyaishile no kwisa kuwila pafitumbi, lelo Abramam alishile ku fisowa.¹² Nomba ilyo akasuba kali kuya kakawa Abramam alishile kuponena mutulo, elyo ne mfishi iya fitisha iyakutinisha yalishile kumu kupikulisha.¹³ Kabili Yawe alnile kuli Abramam, "Ishiba ukuti ca cishinka ubufyashi bobe bukaba bweni kucalo ici shili cabo, elyo bakaba mu busha, no ku titikishiwa mya myanda ine."¹⁴ Elyo ndo no kupingula icalo bal no kwisa kubombela, elo panuma bali nokwisa kufumamo ne fikwata ifingi.¹⁵ Lelo iwe uka bwekelamo kuli ba wiso mu mutende elyo ukashikwa mu bukote bobe ne mfwi tutu.¹⁶ Mu nkulo iya kulenga bune bali no kwisa ku bweluluka kabili kuno pantu amampulu ya bena Amoliti ninshi tayalaba aya ku fikapo sana mu cipimo."¹⁷ Ilyo akasuba ka ishile kuwa kwali shile kufita kwalishile kumoneka impoto iyali kufutumuka icushi ca mulilo, no lubuto lwa tochi walikupita pakati katupimfya.¹⁸ Pali bulya bushiku epo Yawe apangile icipangano na Abramam no kulanda, "ku bufyashi bobe eko napela iyo mpanga ukufuma ku mumana wa Egupti ukushinta ku mumana ukalamba, uwa Yufrate."¹⁹ Icalo ca bena Kene, neca Kenisi, pamo pene na bena Kedemone,²⁰ naba Hiti, aba mu Perisi, naba Refa,²¹ Abena Amore, naba mu Kenaani, naba u Girgashi na bena Yebusi.?

16 ¹Nomba Sara, umukashi wakwa Abramam, tafyeleko bana kuli wene, Lelo alikwete umubomfi umwanakashi umwina Egupto, uyo ishina lyakwe lyali ni Haga.² Elyo Sara alandile kuli Abramam, "Mona, Yaweh ali sungile nokukana kwata abana. Kabuye u sendame nomubomfi wandi. Nalimo kuti na kwata abana ukupitila muli wene." Abramam ali teseshe kwi ishiwi lyakwa Sara.³ Nipanuma Abramam aikele imyaka ikumi mu calo Kenaani ilyo Sara, umukashi wakwa Abramam, apele Haga, umubomfi wakwe umukashana umwina Egupto, Kumulume no umukashi.⁴ Eicho alikwete ukukumuna na Haga, no ukumitsa alimitile. Lintu amwene ukuti alimitile, alimukulolesha ne misula nakulu.⁵ Elo sara alilandile kuli Abramam, "ici cilubo pali nebo ni pamulandu obe. Nalipele umubomfi wandi ku mubili obe, na lintu amwene ukuti alimitile, nebo ndi mupatile mu menso yakwe. Leken Yawe apingule pali nebo na webo."⁶ Lelo Abramam alandile kuli Sara, "mona kuno, umubomfi obe kanakashi ai mu maka yobe, cita we mwine icisuma ukotontokanya." Eicho Sara ali musungile buluku buluku nao alifulumwie ukufuma kuli wene.⁷ Malaika uwakwa Yawe ali musangile mumbali yakamfuku mu matololo, akamfuku mfuku aka muntunga ya kuya ku Shuri.⁸ Ali landile ati, "Haga, we mubomfi wakwa Sara, ufumine pii kabili nikwi uko ukoya?" Elo ali landile ati, "nebo nkofulumuka ukufuma kuli mama Sara."⁹ Malaika wakwa Yawe ali landile kuli wene, "bwekelamo kuli nokokulu, no ukunakila ubutingulushi bwakwe."¹⁰ Elo malaika wakwa Yawe alilandile kuli wene, "nebo icine cine nkafusha ubufyashi bobe, ngo musensenga u shinga pendwa."¹¹ Malaika wakwa Yawe alilandile kuli wene, "mona ulimitile kabili uli nokubeleka umwana umwaume, kabili uli no ku mwinika ne shina Ishimeri, pamulandu yawe alyumfwile ukulilishika kobe."¹² Akaba uwa maka kwati no colwa. Amaboko yakwe ya kulalwisha umuntu onse, kabili umuntu onse akalalwa nankwe, kabili ali nokwikala akatalamukila ukufuma kuli bonse bamunyina bakwe.¹³ Elo alipele ishina kuli Yawe u wali kulanda kuli wenene, "Uli Lesa uu mona nebo," pantu alilandile ati, "bushe nebo icine cine nali nklolesha, nelyo line ali bwene?"¹⁴ Eicho icishoma cainikwe Beere Lahai Roi, mona ici caba pakati ka kadeshi na Beredi.¹⁵ Haga ali bekele kuli Abramam umwana umwaume, na Abrahamu alinike umwana mwaume, uyo Haga abeleke Ishmaele.¹⁶ Abramam ali ne myaka amakumi cine konse konse na mutanda ilyo Haga abeleke Ishmaele kuli Abramam.

17

¹Ilyo Abramu ali ne myaka yakufyalwa amakumi pabula, Yawe alimonekele nokulanda kuli ena nokulanda kuli ena, Ninebo Lesa uwamaka yonse. Ukoenda kucinso candi ukwabula akalema. ²Elyo inkapampamika icipangano candi pakati kandi nobe, kabili nkafusha apakalamba. ³Abramu alishibile icinso cakwe panshi na Lesa alilandile nankwe ati, ⁴"Palwandi mona, icipangano candi cili nob. ukoba wishi wanko ishing. ⁵Ishina lyobe nomba talyakalaitwa Abramu, lelo likalaitwa Abrahamu pantu ndikusontele ukuba wishi wanko ishing. ⁶Nkalenga ubufyashi bobo ukusanda apakalamba kabili nkapanga inko muli iwe, ne shamfumu shikafuma muli kiwe. ⁷Nkapampameka icipangano candi pakati kandi nobe nabalupwa lobe abakakukopo, ukukonkana inkulo. ⁸Nkapela kuli webo nakuli balupwa lobe abaka kukonkapo, icalo umo walikwikala icalo conse icabena Kenani ngecikwatwa ica muyaya kabilinkaba Lesa wabo. ⁹Elyo Lesa kabili alandile kuli Abrahamu, "Nomba webo, ufwiile ukubaka icipangano, iwe naba lupwa lobe abakakukonkapo umukesa kukonkanina unkulo shabo. ¹⁰Ici ecipangano candi, ico ufwiile ukubaka, pakati candi nobe naba lupwa lobe abakakukonkapo: Onse umwaume pakati kobe afwiile asembululwa. ¹¹Ufwiile wasembululwa inkanda kulutwe lwa mubili obe uwacaume, neci cikaba icishibilo cacipangano pakati candi nobe. ¹²Umwaume onse muli mwebo uli nenshiku ishakufyalwa cine konsekonse afwiile asembululwa umukonkanina inkulo shone isha bantu bobo. Ici cikumine naonse uwafyalilwa mung'anda yobe noyo uwashitilwe ne ndalama ukufuma kumwinafyalo onse ushili wa mulupwa lobe. ¹³Uwafyalwa mung'anda yobe no washitwa ne ndalama afwiile ukusembululwa. Efyo icipangano candi cakaba mu mubili yenu pa cipangano ca muyayaya. ¹⁴Onse umwaume ushasembululwa kumpela yankanda yamubili wabwaume bwakwe akapatulwa ukufuma ku bantu bakwe pantu alitobele icipangano vandi. ¹⁵Lesa alilandile kuli Abrahamu atile, "Nomba Sarai kabili umukashi obe, wimwita Sarai kabili. Nomba, ishina lyakwe likalaitwa Sara. ¹⁶Nkamupala, kabili nkamupela umwana umwaume. Nkamupala kabili akesakuba nyina wa nko shonse. Ishamfumu sha bantu shikafuma muli ena. ¹⁷Elyo Abrahamu ashibile icinso cakwe panshi nokuseka, mumutima ati, "Bushe umwana kuti afyalwa ku mwaume uli ne myaka yakufyalwa umwanda umo?" Nga Sara nao, uli ne ,myaka yakufyalwa amakumi pabula, engakwata umwana? ¹⁸Abrahamu alilandile kuli Lesa ati, "Kanshi Ishimwali engaba ku cinso cenu!" ¹⁹Lesa alilandile ati, "Awe, lelo Sara umukashi obe akakufyalita umwana umwaume, ufwiile wamwinika ishina Isaki. Nkapampamika icipangano cansi nankwe ngecipangano cakubelelela nabantu bakwe abaka nukonkapo. ²⁰Lelo palwa kwa Ishimeali, ndikumfwiile. Mona, ndimupalile kabili nkafusha ubufyashi bwakwe. Nokulenga ukusanda apakalamba. Akaba wishi wabakateka ikumi nababili nkamulenga ukuba uluko ulukulu. ²¹Lelo icipangano candi nkacipampamika na Isaki untu Sara akakufyalila panshita ngaino ngaino uyu mwaka uleisa. ²²Lesa alifumina pakati kakwa Abrahamu panuma yakupwishisha ukulanda nankwe. ²³Elyo Abrahamu asendele Ishimalele umwana wakwe umwaume, kabili nabonse abo abafyalolwe mung'anda yakwe nabonse abashililwe nendalama, onse umwaume abali mung'anda yakwe Abrahamu, kabili alisembululwile inkanda yakumpela ya mubili wa bwaume mubushiku bumu nwine, ngefyo Lesa alandile kuli ena. ²⁴Abrahamu ali nemyaka yakufyalwa amakumi pabula na pabula ilyo asembulwile kumpela yamubili wakwe uwacaume. ²⁵Ishmaele umwana wake umwaume ali nemyaka yakufyalwa ukumi limo na itatu ilyo asembulwile inkanda yaku mubili wakwe umwaume. ²⁶Pabushiku bumu bwine Abrahamu no mwana wakwe umwaume Ishmaele bonse balisembulwilwe. ²⁷Bonse abaume bamung'anda yakwe balisembulwilwe pamo naena, pamofye nabonse abafyalilwe mung'anda yakwe naba shitalilwe kumwina fyalo ne ndalama.

18

¹Yawe alimonekele kuli Abrahamu mupepi nefimuti fya mitelebitya ya Mamale ilyo ali alikele mumwinshi lwa hema mukukaba kwakasuba. ²Alinwine amenso kabili, moneni, alimwebe abantu ba tatu baliminine kwishilya akatalamukila, lintu aba mwene, alibutukile kukubakumanya ukufuma mumwinshi we hema, aifikile panshi kabili alifukeme panshi. ³Alilandile, "mweshikulu wandi, ngacakuti ndisangile ububile mucinso cenu mwimpitilila ne mubomfi wenu." ⁴Lekeni utumenshi tunono tuletwe, musambe amakasa yenu, kabili nokutusha mutushe mwisamba lya cimuti. ⁵Lekeni ndeteke utulyo utunono, pakwebati mu bweshe icefu cenu napanuma kuti mwaya bobulendo bwenu, pantu mulishile kumubomfi wenu." Balyaswike, "Cita ifyo walanda." ⁶Elyo Abrahamu alyangufyenye ukuya mwi hema kuli Sara, nokweba ati, "endesha, bual imilingo itatu iyabana bwapeleka ubwagano ukasawile nokupanga umukate." ⁷Elyo Abrahamu abutukile umukuni wangombe nokubulako imo ingombe iiteku iisiuma, nokupela umubomfi wakwe, nao alyangufyenye, kukupekanya. ⁸Abulile ishila ilyasuka, ne shiba ilibishi no mwana wa ngombe ilo apekenye, nokubika ifilyo ifi ku cinso cabo, kabili aliminine mupepi nabo mwisamba lyamuti ilyo bali kulya. ⁹Balilandile kuli wene, "ali kwisa Sara umukashi obe?" Alyasukile ati, "ulya mwi hema." ¹⁰Alilandile, ukubwela kwena nkabwela kuli iwe ilyo mwaka wayaluka, kabili mona, Sara umukashi obe akakwata umwana umwaume. "Sara alikukutika mumwinshi wa hema, iyali kunuma ya walikulanda. ¹¹Nomba Abraham na Sara Balikotele, abacilile pa myaka, kabili Sarah alicitile pa myaka iyo banamayo balikukwatilapo abana. ¹²Eico Sarah alisekele munda yakwe. nokuilandila mwine, "panuam umfumuka na shikulu wandi na kota, bushe nomba kuti nakwata ici icakunsansamusha?" ¹³Yawe alandile kuli Abrahamu, "Findo Sara acisekela kabili nokulanda ati, "bushe cishinka kuti nafyala umwana, ilyo ndikotele?" ¹⁴Bushe kuli icakosa sana kuli Yawe? panshita iyo ningile, iya mucibundo nkakubwelela. panshita ino ine mumwaka nokontapo Sarah akakwata umwana umwaume." ¹⁵Lelo Sara alicikene ici no kweba ati, "inshasekele pantu aliketwe umwenso. Alyaswiike "awe, walisekele." ¹⁶Nabo bantu baimine nokuya balosha amenso lubali ku Sodomu. Abramu alibashindikile. ¹⁷Lelo Yawe ailandile, "bushe mfise Abrahamu pafyo nkofwaya ukucita, ¹⁸pantu Abrahamu akaba umukalamba kabili uluko ulwa maka, kabili ne nko shonse mwisonde shikapalilwa muli wene? ¹⁹Pantu nalimusala pakwebati akafune abana bakwe na ba nganda yakwe

abakamukonkapo kukubaka imibele yakwa Yawe, kukucita ubulungami bo bupingushi, pakweba ati Yawe aletele Abraham ico alandile kuli wene.²⁰ Elyo alilandile, "pamulandu ukulila palwa Sodamu na Gomora kwakula, kabili pamulandu nolubembu lwabipisha,²¹ nomba ngo tetemuka nokumona ukulila kwappalya kuli abo abeshile kuli ine ngacakuti cinr balacita ico. ngateiyo nkeshiba."²² Eico balya bantu balyalulwileko kulya, nkuya ku Sodomu, lelo Abrahamu alishile naiminina ku cinso cakwa Yawe.²³ Elo Abrahamu apalamine nokulanda ati, "bushe muonawial abalungami pamo nababifi?"²⁴ Nalimo amakumi yasano mu musumba. Bushe mukonaula tamwakalekele pamulandu waba amakumi yasano abali mulya?²⁵ mwicita icamsango uyu, ukwipaya abalungami pamo nembifi, pakwebati abalungami baculile pamo nababifi, mwicita ici! Bushre kapingula wapano isonde ponse takacite icalungama?"²⁶ Yawe alilandile, "Ngacakutula nasanga amakumi yasano abalungami mu Sodomu nkalekelela bonse palya pantu pamulandu wabalya."²⁷ Abrahamu alyasukile nokulanda ati, "moneni nokwata ukupama pakusosa kuli mwe shikulu wandi nagual ndifye ulukungu ne mito!"²⁸ Nganga cakutu pabilila basano pa ba lungami amakumi yasano? bushe ku mwaonaula umusumba one pamulandu wabali basano babulilapo?" Elyo alilandile, "Nshakonaule umusumba, nagula nasanga bali amakumi yane nayasano.²⁹ Alibwekeshepo ulanda kuli wene, nakabali ati, "Nganga cakuti bali amakumi yane basangwa mulya?" Alyasukile, "nshakacite pamulandu wabalya amakumi yane."³⁰ Alilandile, "mukwai mwifulwa, shikulu, lekeni nande. Nalimo amakumi yatatu bakasangwa mulya." Alya sukille, "nshakacite, nganasanga abali makumi yatati bai mulya."³¹ Alilandile, "moneni, nimpama ukulanda kuli shikulu wandi! nalimio amakumi yabili bakasangwa mulya, Alyasukile, "nshakonaule umusumba pamulandu wa makumi yabili."³² Alilandile, Mukwai mwifulwa, shikulu, kabili nde landa ici umuku wakulekelesha. nalimo ikumi limo elikasangwamo mulya." Elyo alandile, "nshakonaule pamulandu we kumi limo."³³ Yawe alile panuma yakupwisha ukulanda na Abrahamu, Kabili Abrahamu nao alibwelele ku mwabo.

19

¹Bamalaika babili balishile ku Sodoma mu cungulo, ninshi Loti kaekele pa mpongolo ya Sodoma Loti alibamwene, alimine ukulusha panshi. ²Alyebele ati, "mwebashikulu nkomilomba ukweba ati mwalukile ku nganda ku ya mubomfi wenu, mutubilishemoubushiku, no kusamba amakasa yenu. Elo mukeme pamacha cha no kuya uko mukoya. "Balyasukile ati, "iyoo tukolala fye mulubansa lwa musumba."³ Lelo alibapatikishe sana elo balimukonkele balingile na munganda yake. alipekenye nefyakulya no kupanga umukate uushatutumuka, kabili balilile.⁴ Nomba ulo tabalasendama, abaume aba mumusumba abaume ba mu sodoma balishingulwike inganda, bonse abaice naba kulu, abaume bonse ukufuma mu ncende shonse isha musumba. ⁵Balikutile Loti, nokumweba ati, "Balikwisa balya abaume abeshile kuli webo buno biushiku? bafumye bese kuli fwebo, pakweba ati tubeshibe."⁶ Efyo Loti alile ku mwinshi no kwisalako icibi panuma yakwe. ⁷Aebele ati, nkomipapata mwebakwasu, mwicita ifyabubi. ⁸Moneni ndikwetye abanakashi babili abata ishibanapo no mwaume nangu uno. Nsuminisheni, nkomipapata, ukweba ati mbaletu kuli mwebo, mubacite ifkomiwama mu mens yen. Nomba tekwesha ukucita nangu cimoi kuli aba baume, pantu balishile mucimfute camutenhe wandi.⁹ Baebele ati, "selako" kabili balyebnele ati, "uyu uwaishilefye nao mulebeshi, eo asanguke uwa kutupingula! Nomba niwe tukocita ububi sana, ukucila ifyo twati tubacite." Balitininikishe uyu mwaume, uyu Loti balishile aepi ati batobaule icibi.¹⁰ Lelo balya abaume baliketew loti kumaboko noku mukulila mukati kanganda nokwisalako ne chibi. ¹¹Elo abeni bakwa Loti balengele ubupofu kuli balya baume abali panse ya mwinshi wa nganda bonsefye abaice nabakulu, icakuti bali mfusgikile ulo balikufwaya ukusanga umwinshi.¹² Elo abaume balandile kuli Loti ati, "Bushe ulikwatilepo naumbi? Abako bobo abaume, abana bobo abaume nabana bobo abanakashi, naonse uo wakwata mumusumba, ubafumye mo muno.¹³ Pantu tuli mupepi nokonaula cino cifulo, pantu akasebo kalikulile sana ukumfwika ku cinso cakwa Yaweh eco atutumine ukwisa kuonaula."¹⁴ Loti alile aya kulanda ku bako bakwe abaume, abaume abalaile ukwiso kupa abana bakwe abanakashi nokweba ati, "Angufyanyeni fumeni muli cino cifulo, pantu Yawe ali mupepi nokonaula umusumba." Nomba kubako bakwe abaume calimonekele kubati akosekesha fye. ¹⁵Ulo bwacele, ba malaika balicincishe Loti, ukweba ati, "Tampako ukwenda, senda umukashi obe nabana bobo abanakashi abali pano, pakweba ati nobre taonawililwe pano mukukandwa kwa muli uno umusumba.¹⁶ Lelo alikushinga shinga, Elo abaume balimukumpile ukuboko, nokuboko kwa mukashi wakwe, na maboko yabana ba nakashi bakwe, pantu yawe ali bakwatile inkumbu. bafumishe panse, nakubatwala kunse ya musumba. ¹⁷Ulo babafumishe kunse, umu pali abo aebeke ati, "butusheni imyeo yenu! Tekwesha ukuceba kunuma nangu ukwikala mupepi ne lungu. Butukileni ku mpili pakweba ati name tamupyangilwe kumo."¹⁸ Loti alibelele ati, "Awe, napapata mwebashikulu!"¹⁹ Umubomfi wenu aisangile ububile mumenso yenu, mwananga no luse ulukalamba sana pakupususha umweo wandi nomba tekuti mbutukileko kumpili, pantu ubusanso bukonsangana kabili nkomfwa. ²⁰Moneni, ulya umusumba kulya uliko aepi ukwakweba ati mbuukileko el ka musumba akanono. Napapata, lekeni eko mbutukile (bushe tali kanono?) no mweo wandi ukopusuka."²¹ Alimwebele ati, "Cisuma, nkokusuminishga ici nalo, ati ntaonaule umusumba uo walumbula. ²²Endesha! Butukila kulya kwine, pantu ntacite nagu cimo mpaka ukike kulya kwine. "Eco umusumba ulya walikukutwa ati Soari. ²³Akasuba kalibalikile pe sonde ulo Loti afikile ku Soari. ²⁴Elo Yawe alilokeshe pali Godoma na Gomala ifyakununka kubati maluti no mulilo ukufuma kuli yawe ukufuma mumulu. ²⁵Alyonawile ilya misumba, ne lungu lyonse na bekashi bamu misuma nefilimbwa ifya menene panshi. ²⁶Nomba umukashi wakwa Loti uwali kunuma yakwe alicebikile kunuma, alisangukile impinds ya mucele. ²⁷Abraham alimine kumacaca no kuya ku cifulo uko aiminine ku cinso cakwa yawe. ²⁸Aliloleshe ukulola ku Sodoma na Gomora nakumpanga ye lungu. Aliloshe na untashi, icushi calikwima ukufuma mu mpanga kwati cushi cikofuma mwi lungu lya mulilo.²⁹ Kanshi ulo Lesa aonawile imisumba ya mwilungu, Lesa alibukishe Abraham. Alifumishe Loti mubusanso ubwaonawile imisumba Loti

alikiwikalamo.³⁰ Nomba Loti alifumine mu Soari ukuya kwikala mu mpili nabana banakashi bakwe babili, pantu alitinine ukwikala mu Soari. alile kwikala mu lucengo, ena nabana bakwe abanakashi babili.³¹ Ibeli lyalandile kumwaice banti ati, Tata alikotele elo takuli no mwaume kunoi konse uwakwishibana ifyo caba umusango waba pano isonde ponse.³² Isa, tunwishe tata umwangashi, elo tusendame nankwe, pakweba ati tutwalile ulupwa lwesu ukupitila uli batata." ³³Efyo banwisisho wishibo umwangashi bwekwa lulya bushiku. Elo umukulubantu walingile waya kusendama na wishu; taishibile nolo asendemepo nangu ulo aalamwikepo.³⁴ Ubushiku bwakonkelepo umukulubantu alyebekle umwaice ati, "umfwa, mailo nine nasendeme nabatata. Katubanwishe umwangashi nalelo, nobe niwe ukoya kusendama nabo, pakweba ati ulupwa lwesu lutwalilile." ³⁵Efyo balengele wishu ukunwa umwangashi nobo bushiku na kabili, no mwaice alisendeme na wishu. Taishibile no aishilepo nagu ulo aalamwikepo.³⁶ Efyo Loti abanakashi baimite kuli wishibo.
³⁷Umukulu bantu alifyele umwana umwaume, alimwinike ati Moabu. Ecikolwe cabantu abo abobeta ati abena Moabu na kalelo. ³⁸Umwaice bantu, Nae alifyee umwana umwaume, alimwinikile ati Ben-Ammi Ewashile kuba icikolwe cabantu abakutwa ati abena Ammon na kalelo.

20

¹Abrahamu alifumine pali iya ncende no kulola ku mpanga ya negevu, kabili alikele pakati ka Kedeshi na Shur. Ena alikele ubweni mu Gera. ²Napalwa mukashi wakwe Sara Abrahamu alyeble ati, "Nikashi yakwe." Eco na Abimeleki imfumu ya bena Gera yalitumine ukuti Sara aletwe kuli yena kabili yalimubulile. ³Lelo Lesa alishile kuli Abimeleki mu ciloto munshita ya bushuku, no kumweba ati, "Mona, webo we muntu ukofwa pantu umwanakashi yu ubulile, mukashi wa ulya muntu."⁴ Nomba Abimeleki ali talakumana na Sara elo aisa kwebati, "shikulu kuti mwafitaa uluko lwa kaele?" ⁵Bushe ena umwina tacinjeba nebo, kweba ati, "ninkashi yandi?" kabili umwanakashi nankwe umwine aceba ati, 'Nindume yandi.' "Nebo ncitile fi muli bucishinka bwa mutima wandi na bukaele bwa maboko yandi." ⁶Nomba Lesa alilandile kuli ena mu ciloto, "Eee, Nandi wine ndishibe kwebati ni muli bucishinka bwa mutima obe ucitile fi, kabili ndikusungile ukwebati wibembukila nebo. Eco nomba nshacikusuminisha ukuti mukumane nankwe." ⁷Eco nomba, bwekeshamo umukashi wa ulya muntu, ico ena ni kasesema. ena akokupepelela webo, kabili ukoba no mweo. Lelo nga tawamubwekeshemo, wihsibe ukwebati webo kabili nabonse abantu bobo icinefye mukafwa."⁸ Abimeleki alimine ulucelo celo kabili alikutile bonse ababomfi bakwe kuli ena alibebele fyonse ifyo alotele, kabili na bantu baliketwe no umwenso. ⁹Elo nomba Abimeleki alikutile Anrahamu no kumweba ati, "Nindo wacita kuli fwebo? musango ndo nebo nabembuka kuli webo, pakwebati webo ulete pali nebo na pa bufumu bwandi ulubembub ulwakula ngo lu? Webo ulicitile kuli nebo ico icishingalinga kwebati cicitwe."¹⁰ Abimeleki alilandile kuli Abrahamu, "Nindo ya cikutunka webo ukucita ico musango yu?" ¹¹Nao Abrahamu alilandile ati, "Pantu nebo nali kwelenganya ukwebati, 'Icinefye tamwaba katina ka kwa Lesa mu bekashi ba kuno, 'kabili bakanjipaya pa mulandu wa mukashi wandi.' "¹² Nakuba, ninkashi yandi icacine, umwana umwanakashi wa kwa tata uwandi, lelo te mwana mwanakashi wakwa mayo uwandi; kabili nalimupile ukuba umukashi wandi.¹³ Ulo Lesa anengele nebo ukufuma mu ng'anda yakwa tata kabili no kwenda ukuya nkolulumba, nebo nalimwebele ati, webounange bucishinka bu ngo mukshi wandi: kuncende konse uko fwebo tukoya ulekweba ati nebo, "Ndi ndume yobe." ¹⁴Nomba Abimeleki alibulile impaanga ne ng'ambe, kabili abasha abaume na banakashi, alibapele kuli Abrahamu. Elo nomba alimubweshe na Sara umukashi wakwe Abrahamu, kuli ena.¹⁵ Abimeleki alyebele ati, "Mona, iwupanga yandi ili mu minwe yobe. Monapo apo ukopanga bwikalo apakokusekesha." ¹⁶Na kuli Sara alimwebele ati, "Mona, ndipele ndume yobe indalama sha silifele ikana. Ca kufimba pa mulandu onse uwucitilwe kuli webo mu menso yabo uli nabo bonse, kabili napa cinso cauli onse, webo ulilungamikwe ukufikapo."¹⁷ Na Abrahamu aliipelele kuli Lesa, kabili Lesa alyundepe Abimeleki, no mukashi wakwe, na basha bakwe abanakashi ukwebati bena balekukwata abana. ¹⁸Ico Yawe alilengele abanakashi bonse aba mu ng'anda ya kwa Abimeleki ukuba ababula maka ya bufyashi, pa mulandu wakwa Sara. umukashi wa kwa Abrahamu.

21

¹Yawe alibikileko amano kuli Sara nga ifyo alandile ati akacita, ²Sara alimitile elo alifyalile Abramumu umwana umwaume mubukote bwakwe, panshita iyapekanishiwe iyo Lesa aosele kuli ena. ³Abramu alinikile umwana wakwe umwaume, uyo uwafyalilwe kuli ena, ou sara afyalile ena, Isaki. ⁴Abram Asembulwile umwana wakwe umwaume Isaki ulo ali nenshiku cine konse konse, ngefyo fye Lesa amwebele.⁵ abramu alikwete imyaka umwanda umo ulo umwana wakwe umwaume Isaki afyalilwe kuliena. ⁶Sara alandile, "Lesu alenga nebo ukuseka; onsefye uukoumfwa akoseka nanebo." ⁷Nefi alilandile, Ninani alinokulanda akuli Abramumu ati Sara kuti aonsha nanebo, abana, elo kabili nimufyalila umwana umwaume mubukote bwakwe."⁸ Umwaice alikulile elo alisumwinwe, elo Abramumu alipangile umutebeto uukulubushiku ubo Isaki asumwinwe. ⁹Sara alimwene umwana umwaume wakwe Haga umwina Egupto uo afyele kuli Abramumu akotumfya.¹⁰ Elo alandile kuli Abramumu, "Tamfyeni uyu musha mwanakashi nomwana wakwe umwaume, pantu umwana wa uyu musha mwanakashi takabe impyani pamo no mwana wandi umwaume, na Isaki." ¹¹Ici cintu cali icabulanda sana kuli Abramumu pamulandu wamwana wakwe umwaume.¹² Lelo Lesa alandile kuli Abramumu, wiba nobulanda pamulandu wamulumendo, elo napamulandu wamusha obe umwanakashi. Umfwa ku mashiwi yakwe mulifyonse ifyo akolanda kuli webo pali uyu mulandu, pantu nimuli Isaki emo ubufyashi bobo bukalekwiniwa. ¹³Naena umwana wa mwanakashi umubomfi nkamucita uluko, pakutita ati bufyashi bobo. ¹⁴Abramu alishibukile pakacelocelo, alibulile mukate ne nyambi yamenshi elo alipele kuli Haga, alibikile napacipeya cakwe. Alimupele umulumenso nokumutamfya alile elo alikutabataba

mumatololo ya Beersheba. ¹⁵Ulo amenshi munyambi yamenshi yapwile, alishile umwana mu cipmukusa cimo. ¹⁶Elo alile, alikete napanshi akatalamukila ukufuma kuli ena, intamfu ngo kuposa kwa buta; pantu alandile, "nilekulolesha pamfwa ya mwana." Elo aikele palya apalungatene ukufuma kuli ena, alisanswile ishiwi lyakwe nokullosha. ¹⁷Lesa alyumfwile ishiwi lyamulumendo, elo umungeli wakwa Lesa abilikishe kuli Haga ukufuma mumulu, nokulanda kuli ena, "Nindo ikokucusha, Haga?" Wilekukwata mwenso, pantu Lesa alyumfwile ishiwi lyamulumendo apo ali. ¹⁸Ima, sumbula umulumendo, elo mukoseleshe; pantu nkamupanga uluko ulukalamba. ¹⁹Elo Lesa aliswile amenso yakwe, elo alimwene icishima ca menshi. Alile no kwisusha inyambi na menshi, alipele nomulumendo ukunwa. ²⁰Lesa alinomulumendo, elo alikulile. ²¹Alikele mumatololo elo alisangukile uwa buta. ²²Chali bele ifi pali ilyanshita elo abiumeleke na Phika mushika wa mulalo wakwe asosele kuli Abramu akolanda, Lesa alinawebo mufyo ukocita fyonse. ²³Elo nomba lapa kuli nevo pamo muli Lesa ati tawakabepe icabufi kuli nevo, nelo likwata lyandi nelo bufyashi bwandi. Langa kuli nevo naku calo ico walikwikalamo icipangano cimocine icisinka ico ndapile kuli webo. ²⁴Abramu alandile, Nalapa. ²⁵Abramu nakambi aliilishenye kuli Amaleke ulwa cisima camenshi ico ababomfi bakwa abimeleke bamupokolwele. ²⁶Abimeleke alandile, nsacumfwako mpaka nobwalele. ²⁷Elo Abramu alibulile impanga ne ng'obe alifipele kuli Abimeleke, na bantu babili balipangene icipangano. ²⁸Elo Abramu alipatwileko impanga cine lubali ishamukuni sheka. ²⁹Abimeleke alandile kuli Abramu, Nindo ishipanga ishikota cine lubali shikopilubala isho ubicile ishine sheka? ³⁰Alyasukile ishipanga ishikota cinelubali isho ukopoka kukuboko kwandi elo ekuila ati cingambelako bukamboni, ati nalimbile ici cishima. ³¹Elo alikutile ilyancende Beershaba pakutula palya epo bonse balapile umulapo. ³²Balipingene icipangano pa Beershaba, elo nomba abimeleke na Phicol, mushika wa mulalo wakwe, balibwelelemo ku calo caba Philistine. ³³Abramu alibyele icimuti catamarisk mu Beershaba. Kulya alishinshimwine Yawe Lesa wamuyayaya. ³⁴Abramu alishele ngomulebeshi mu calo caba Phistine inshiku ishingi.

22

¹Nomba panuma yaifi fingu ilo lesa ayeseshe Abrahamu. Alandile kuli ena, "Abrahamu!" Abrahami alandile ati, "ndi pano." ²Elyo kabili Lesa alandile, "senda umwana obe umwaume, umwana obefye umo, uo watemwa, Isaki, kabili kabiye kumpanga ya Moriah. Uye ku mupela ngelambo lya koca pali lumo ulupili kulya, ulo nkokwebapo." ³Elo Abraham alimine ulucelo celo, akakile ne mpunda yakwe nokusenda abaundo bakwe babili pamo na ena, na Isaki umwana wakwe. Alitemene nenkuni she lambo lya ca koca, elo alitampile no bulendo ukuya kuncende uko lesa amwebelepo. ⁴Pabushiku bwa lenga shitatu Abrahamu alinwine amenso kabili alimwene incende ukutali. ⁵Abrahamu alilandile kuba lumendo bakwe ikaleni pano na punda, kabili ine no mulumendo twalaya kulya tuleya mukushinshimuna no ku bwela nakabili kuli imwebo." ⁶Elo Abrahamu abulile inkuni she lambo lya ca koca no ku twika Isaki umwana wakwe. Alisendele muminwe yakwe umulilo kabili no mwele; kabili blile bonse pamo. ⁷Isaki alilandile kuli Abrahamu wishi nokwebati, "batata," kabili alilanda ati, "epondi wemwana wandi." Alandile ati "mona, umulilo uy nenkuni, nomba ilikwisa impanga yelambo iyakoca?" ⁸Abrahamu alilandile ati, "Lesa umwine akoimwena na impanga yelambo iyakoca, wemwana wandi." Elo balile, bonse pamo. ⁹Ulo ba fikile kuncende uko Lesa amwebelepo, Abrahamu alikulile icipailo kulya kabili no kubikapo inkuni elo alikalike Isaki umwana wakwe, Kabili no kumulalika pa cipailo, pamulu wa nkuni. ¹⁰Abrahamu alimishe ukuboko noku bula umwele ukweba ati epaye umwana wakwe. ¹¹Elo malaika ba kwa Yawe alimukutlilw ukufuma kumulu no kweba ati, "Abrahamu, Abrahamu! no kweba ati, "ndipano" ¹²Alilandile ati, "witambika ukuboko kobe pamulumendo, nangu ukutita nangu cimo icakumucena, panti na nomba naishiba ukweba ati taukenye umwana obe, umwana obefye umo mpoo, ukufuma kuli nevo." ¹³Abrahamu alinwine icinso cakwe kabili moneni kumona kunuma kwali suku suku uwaiketwe mwiteshiku masengo yakwe. Abrahamu alile nokubula suku suku nokupela ilambo iya koca mwipunda lya mwana wakwe. ¹⁴Elo Abrahamu aatile ii incende, "Yawe eupela," kabili cilandwa ukufika kuli buno bushiku, "kulupuli lwakwa Yawe fikapelwa." ¹⁵Malaika wakwa Yaalikutile Abrahamu umuku wacibili ukufuma ku mulu, ¹⁶alandile ati, "uku ekukonkomesha kwakwa Yawe nailapa ne mwine ati pantu uli cititile ici cintu, kabili taukenye umwana obefye umo, ¹⁷cine cine nakupala kabili nkafusha ubufyashi bobo nge ntanda shamumululu, kabili ngo mucanga palulamba lwa ubemba kabili ubufyashi bobo buka pokolola impongolo shaba lwani babo. ¹⁸ukupitila mufyashi bobo emo inko shonse shepesonde shika palwa, pantu walyumfwile ishiwi lyandi." ¹⁹Elo Abrahamu abwelelemo ku balumendo bakwe, balifumineko nokuya bonse ku Beeresheba, kabili alikele ku beeresheba. ²⁰Nomba panuma yaifi fintu Abrahamu ayebelwe, "Milkah alifyala abana, ngefyofine kuli wenu Nahore." ²¹bali Usi ibeli lyakwe, Busi wabo, Kemuele wishi wakwa Aramu, ²²Kesede, Haso, Pildashi, Yidiafu, elo Betuele. ²³Betuele alishilekuba wishi wakwa Rebeka. aba ebana abali cine konse konse abo Milha afyele kuli Nahore, wabo wakwa Abrahamu. ²⁴Nacishiko wakwe ishina lya kwe ni, Reumah, nao afyele Teba, Gahamu, Tahashi na Maaka.

23

¹Sara aikele imyaka umwanda umo na makumi yabili na cine lubali. Iyi emyaka ya mwo wakwa Sara. ²Sara afwile mu kiriat Arba wene, Hebrone, mu calo co mu kenani. Abraham aloseshe kabili aponeshe ifyilamba pali Sara. ³elyo Abraham aimineko kmabili afumineko ku mukashi wsakwe afwile, kabili alandile ku bana baume bakwa Hete, ukulanda, " ⁴Ine ndi mutebeshi muli imwe. Napapata mpeleniko akapanga ka kushikapo muli imwe, pakutula nshikepo imfwa yandi?" ⁵baume bakwa Hete ba yaswike Abraham, ukutula, " ⁶umfwine kuli ifwe, mweshikulu. imwe mukankala wa kwa Lesa mu kati kaifwe. shikeni imfwe yenu mu ku salapo kwenu mu nshishi sheshu. takuli nangu umo muli baifwe uko mikanya inshishi

yakwe ukuti imwe mu shike imfwa yenu."⁷Abraham aimineko no kukotama panshi ku bantu ba calo cilya, ku bana abaume ba kwa Hete.⁸Alandile kuli bena, ukutila, " Nga mwasumina ukutila nshike imfwa yandi, nomba ngu mfweni kabili mpapa tileniko na kuli Efrone umwana umwaume wa kwa Sahari, kuli ine.⁹mwipusheni a nshitishe umwa kwikala ilyo akwata ico caba ku mpela ye bala lyakwe. pa mutengo ukalamba mulekeni ashitishe kuli ine pa cintu bwingi nge impanga ya ku shikamo."¹⁰Nomba Efrone aikele na bana baume ba kwa Hete kabili Efrone umwina Hiti alyasukile Abrahamu no mfwika ku bana baume ba mwishi wa musumba akolanda, " ¹¹Awe, shikulu, ngu mfweni. napela kuli mwebo mu cinso cabana baume ba bantu bandi na pela kuli mwebo ukushikamo imfwa yenu."¹²Elyo Abraham akontamine panshi ku bantu ba cilya calo. ¹³Alandile kuli Efrone mu ku mfwika kuli bonse abantu ba cilya calo, ukulanda ati, "Lelo nga mwatemwa, na papata nkutikeni ine. Nalalipila pa mpanga pokeni indalama kuli une, kabili na lashika imfwa yandi kulya."¹⁴Efrone alyaswike Abrahamu, ukutila, "Napapata mwe shikulu, wandi, umfweni kuli ine. ¹⁵akapanga akalingene imyanda ine iya ndalama isha silvere, Bushe cinshi pakati kaine na webu? shika imfwa yobe!" Abraham alyu mfwile kuli Efrone kabili ¹⁶Abrahamu apimine isho kuli Efrone icipendo ca shamuwaya isho alandile no ku mfwiko konse ku bana baume bakwa Hete, inyanda ine isha silvere, ukulingana no kufina kwa cipomo ca nsalu.¹⁷Elyo impanga ya kwa Efrone, iyo iyali mu makpela iyali mu pepi na mamre eiyo, yali mpanga, ne cilindi icali iyo mpanga kabili na fynse ifya shingulwike umupaka wauko, no kucila. ¹⁸Kuli Abraham pa kushita pa cinso ca bana abaume bakwa Hete, na kuli bonse abo abaishile ingililile pa mwinshi wa musumba wakwe.¹⁹Panuma ya ici, Abraham ashikile Sara umukashi wakwe mu cilindi icali mu mpanga iya makpela, iyali mu pepi na mamre, wene Nebrone mupanga ya kanani. ²⁰Elyo mpanga kabili ne cilindi icalimo ca pelwe kuli Abrahamu nge mpanga yakwe iya kushikamo ukufuma ku bana baume ba kwa Hete.

24

¹Nomba Abrahamu alikotele sana elo Yahweh alipelile Abrahamu muli fyonse. ²Na Abrahamu alandile ku mubomfi wakwe, uyo uwalipo umukulu pali bonse mu ng'anda yakwe n akabili uyo uwakwete amaka pali fyonse ifyo akwete, Bika ukuboko kobe pe samba lyetanta lyandi ³kabili nkonkulenga ulape pali yawe, Lesa waku mulu na Lesa wapa nshi, ukuti mwana wandi ukufuma mu bana abanakashi babena Kenani, pabo nakwatila icifulo. ⁴Lelo ukoya ku calo candi, nakuli balupwa bandi, nokubulila umwana wandi Isaki umukashi."⁵Elo umubomfi alandile kuli ena, "Ngo mwanakashi taiteyenepo ukunkonka ku calo cino? Bushe mbweshe umwana wenu umwaume ku calo mwafumineko?" Abrahamu alandile kuli ena, "umone ati tankobwekeshamo umwana wandi kulya! ⁷Yawe, Lesa waku mulu, uyo uwamfumishe ku ng'anda ya kwa tata naku calo caba lupwa lwandi, uyo uwandaile no mulapo ukuti, 'kubufyashi bobbe eko nkapela ici calo, 'alinokutuma bamalaika bakwe kunuma yobe, elo ukasende umukashi wa mwana wandi umwaume ukufuma kulya.⁸Lelo umwanakashi ngatakofwaya ukukiukonka, elo ukaba umuntungwa ku mulapo wandi uyu. Nomba fye wikambwekesesha umwana wandi umwaume kulya. " ⁹Elo umubomfi alibikile ukoboko kwakwe pesamba lye tanta lya kwa Abrahamu uli shikulu, nokulapa kuli ena ulwa uyu mulandu."¹⁰Umubomfi alibulilile ingameli ikumi elo alile. Kabili alisendele na ena ifya bupe ifya lekana ukufuma kuli shikulu wakwe. Alimine alile nakucitungu ca Aram naharaimu, ku musumba wa Nahori. ¹¹Alengele ingameli ukufukama panshi kunse yamusumba mupepi ne cishima ca menshi cali cungulo inshita abanakashi baya mukutapa amenshi."¹²Elyo alandile ati, " Yawe, Lesa wakwe shikulu wandi Abrahamu, mumpele ukufunguluka lelo nokundanga bucishinka bwa cipangano kuli shikulu Abrahamu. ¹³Moneni, ndi pano ndiminine pambali yakamfuku mfuku ka menshi, nabana abanakashi bakoisa mukutapa amenshi. ¹⁴Lekeni cilekuba ngefi. Ngana landa ku mukashana, napapata kontamika intapilo yobe pakuti nwemo elo alanda kuli nebo ati, Nwenimo, kabili nkonwisha ne ngamali shenu nasho, 'lekeni abe uo musontele umubomfi wenu Isaki. Mulici nkoishiba ati mulilangile bucishinka bwenu ubwacipangano kuli shikulu."¹⁵Cacitike ukuti nelyo talapwisha ukulanda, moneni, Rabekah alishile necaku tapwilako amenshi pa mabeya yakwe. Rabekah afyelwe kuli Betuel musana mwaume wakwe muka Nahori, munyina wakwa Abrahamu. ¹⁶Umukashana uwaembesha kabili ali nina cisungu. Takumenepo no mwaume. Alile kukafukaula, aliswishe icakutapilamo nokubwekeshamo."¹⁷Elo umubomfi abutukile kukumukumanya nokulanda, "Napapata mpelelako utumenshi utwakunwa ukufuma mu cipe cobe. ¹⁸Nao alyasukile, "Nweni, shikulu wandi, "na bwangu bwangu alitulile icipe kumaboko, alimupele aya kunwa."¹⁹Panuma apwile ukumupa ayakunwa, asosele, "Nkomitapila amenshi yangamali shenu nashena mpaka shipwe ukunwa." ²⁰Alyangufyenye nokwitulwila mu cipe, nokubutukila ku cishima, nokutapa amenshi no kutapila amenshi aya ngamali shonse."²¹Uyu muntu alelolesha cinshinshi ukumona nga Yawe alimupalile mu mwendo lwakwe ulu - nelo iyo. ²²Elo ingamali shapwile ukunwa uyu muntu afumishe ininda minwe ya golide wapa mona uwafinine citika wa shekele, nama bango ya golide yabili aya finine ba shekele ikumi, ²³elyo aipwishe, "Niwe mwana nani? Napapata njeba, bushe mulipo incende mu ng'anda muli bawiso umo twingalala ubushiku lelo?"²⁴Nao alyasukile, "Nine mwana Betuele mwana Milkah, uyo afwele kuli Naho." ²⁵Kabili alundilepo ukulanda, "Tulikwete bifyani ne fya kulya, ne ncende mwingalalamo ubushiku."²⁶Elo uyu muntu alikonteme nokushinshimuna Yawe. ²⁷Alilandile, "Apalwe Yawe, Lesa wakwa shikulu Abrahamu, uwashasula bucinshinka bwa cipangano na bucicetekelo bwakwe kuli shikulu wandi. Kuli nebo, Yawe nantungulula ukulungatana ku ng'anda yabalupwa lwa kwa shikulu wandi."²⁸Elyo umukashana alibutukile nokuya eba abamung'anda yakwe nyina fyonse ifi fintu. ²⁹Nomba Rabekah alikwete indume, neshina lyakwe ali ni Labani. Labani abutukile kuli uyu muntu ku nshila yaka mfuku mfuku. ³⁰Elo amwene ininda munwe yapa mona namakosa kumaboko yakwa nkashi yakwe elo napanuma lyakumfwa amashiwi yakwa Rabekah nkashi yakwe, "Efyo uyu muntu alilandile kuli nebo alile kuli uyu muntu, kabili

moneni, ali eminine ne ngamali pakamfukumfuku.³¹ Elo Labani alilandile, : Isa, wewapalwa na Yawe. Nindo wiminine panse? ndipekenye ing'anda, ne ncende ya ngamali." ³²Elo uyu muntu aishile ku ng'anda nokwikisha ifipe pa ngamali. Ingamali bashipeleicani necakulya na menshi yakusamba ku makasa na bume abo ali nabo.³³ Bapekenye icakulya ukuti alye lelo alilandile, "Nshalye mpaka fye nande ifyo nkweite ukulanda elo Labani atile, "Landa, " ³⁴Alilandila, mubomfi wakwe Abrahamu." ³⁵Yawe alipala sana shikulu wandi nokumulenga ubukulu. Amupela imbelele ne ng, ombe, Silifa na golide ababomfi abaume ba banakashi, ingamali ne ba punda.³⁶ Sarah, umukashi wakwa shikulu wandi, afyala umwana umwaume kuli shikulu wandi ilyo akulile, kabili shikulu alimupela fyonse ifyo akwata.³⁷ shikulu wandi andengele ukupalapa ukweba, tauli naku fwaila umwana wandi umwaume umukashi ukufuma mu bana banakashi babena Kenani, mucifulo nailalamo. ³⁸Lelo, ukaye ku ng' anda yalupwa lwa kwa tata, kuli balupwa lwandi, nokubulila umukashi wa mwana wandi.³⁹ Nalilandile kuli shikulu wandi, Nga limbi umwanakashi tankonkele.' ⁴⁰Lelo alilandile kuli nebo, ' Yawe, uyo nyenda pa cinso cakwe, akakutumina malaika no kukulenga ukushuka mu nshila yobe, ukuti ukabulile umukashi wa mwana wandi ukufuma mu lupwa lwandi namulupwa lwa mulongo lwa kwa tata wandi. ⁴¹Lelo ukuba umuntungwa ku mulopa lwandi nga waisa kuli balupwa lwandi elyo ngabakana ukukupela umwanakashi. Iyene ukaba umuntungwa ukufuma ku mulopa wandi.⁴² Eco bacifika, pa kamfukwe mfukwe nokusosa, ' mweo Yawe, Lesa wakwa shikulu wandi Abrahamu, napapata nga mukofwaya ukushukisha ulwendo lwandi. ⁴³Ndi pano njiminine pa kamfukwe mfukwe na menshi - lekeni umukashana uukoisa mukutapa amenshi ku mwanakashi uyo nkolanda ukwebati, " Napapata mpelako amenshi mucipe cobe nweko," ⁴⁴Uyo umwanakashi ukonyeba, "Nweni, kabili nkotapa na menshi ya ngamali." - lekeni abe emwanakashi uyo mwebo ba Yawe mwasontela umwana wa kwa shikulu wandi.⁴⁵ Nelyo nshilapwa ukulanda mumutima wandi, moneni, Rabekah asakwisa necipe cakupatilamo amenshi pa mabeya yakwe no kulya ku kamfukwe no kutapa amenshi. Elyo nasakumweba ati, Napapata mpelako aya kunwa." ⁴⁶Bwangu bwangu atentemwile icakupatilako ukufuma pa mabeya yakwe no kusosa, Nweni, kabili nalapela ne ngamela nasho amenshi."⁴⁷ Nalimwipwishe nali, Niwe mwanakashi mwana nani? Nao kayasuka mwana mwanakashi wakwa Betueli mwana Nahori, uyo uwafwelwe muli Milika. Elyo nasakuku mubika ininda minwe yapamona noku mufwika amakosa kumaboko. ⁴⁸Elo nasakwa panshi nokushinshimuna Yawe, nokupala Yawe. Lesa Wakwa shikulu Abrahamu, uyo uwantungulwile mu nshila iisuma ukusangila uwa mwana wakwe muli balupwa bakwe.⁴⁹ Elo nomba, ngamuli iteyenye ukundanga icitemwiko calyonse nabucishinka kuli shikulu wandi, njebeni. Nga tefyo njebeni, pakuti nga lukile kukulyo nangu kukuso." ⁵⁰Elyo Labani na Betueli bayaswike kabasosa abati, " Ici cafuma kuli Yawe; tekuti tisose kuli eba icibi nangu icisuma. ⁵¹Mona, Rabekah ali pali iwe. Musonde nokuya ukuti abe umukashi wa mwana wakwe shikulu obe, ifyo Yawe asosa." ⁵²Elo umubomfi wakwa Abrahamu aumfwile amashiwi yabo, awile pamushili pacinso cakwa Yawe. ⁵³Umubomfi afumishe ifipe fya silfere ne fya golide ne csalu, nokupela Rabekah. Kabili apele ne fya bupe kuli ndume yakwe nakuli banyina.⁵⁴ Elo wene na baume ali nabo balile nokunwa Besendeme mpaka ubushikku nelyo baimine ulucelo atile, Lekeni ndeya kuli shikulu. ⁵⁵Ndume yakwe naba nyina basosela ati, "Lekeni umukashana ekale nafwe inshiku ishinono, ukufika nekumi. Panuma elyo engaya." ⁵⁶Lelo abasukile, "Mwincilinganya, pantu Yawe nanshikisha mu nshila. Lekeni ndeya kuli shikulu wandi. ⁵⁷Nabo basosele, "Tuleita umukashana nokumwipusha." ⁵⁸Elo baitile nkashi yabo Rebekah, pamo nababomfi bakwe abanakashi bokumwipusha, "Bushe ukoya noyu muntu?" Nao kaasuka ndeya." ⁵⁹Elo batumine inkashi yabo Rebekah, pamo naba bomfi bakwe abanakashi, ukuya pa lwendo no mubomfi wakwa Abrahamu nabo ali nabo. ⁶⁰Balipalile Rabekah, nokumweba ati, "Nkashi yenu, ukabe nyina wa makana na makana ikumi, kabili ubufyashi bobo bukapyane impongolo nabo abakapata." ⁶¹Elyo Rabekah alimine pamo nababomfi bakwe abanakashi nokukwela pa ngamali, nokukonka uyu muntu. Elo umubomfi uyu asendele Rabekah nokuya. ⁶²Nomba Isaki alikwikala mu negefi ukufuma ku Beeri Lahai. ⁶³Isaki alile icungulo mwibala mukwetetula. Ilyo ainwine icinso nokulolesha moneni, ingamali isho shikoisa. ⁶⁴Rebekah aloleshe nelyo amwene Isaki, Aikile pansi ukufuma pali kabalwe. ⁶⁵Asosele ku mubomfi, "Nani ngulya umuntu akoisa mukutucisha?" umubomfi alyasukile, "Ni shikulu wandi, "Eco abulile insalu yakuifimba, nokuikupikila." ⁶⁶UMubomfi apendawile fyonse kuli Isaki fyonse ifyo acitile. ⁶⁷Elyo Isaki alimuletele umwanakashi mu nkambi yakwa nyina Sarah. Nokubula Rabekah, nao abele umukashi wakwe, nokumutemwa. Elo Isaki alisansamushiwe panuma ya mfwa yabanyina.

25

¹Abrahamu alyupile umukashi naumbi; Ishina lyakwe ali ni Ketura. ²Ena alimufyalile Zimrani, Yikishani, Medani, Midiani, Ishibani, na Shua. ³Yokishani alifyele Sheba na Dedani. Aba mu lupwa lwa kwa Dedani ebali abantu ba mu Asiria, abantu ba mu Letushi elo na bantu ba mu Leumu. ⁴Abana baume ba kwa Midiani bali ni Efah, Eferi, Hanoki, Abida na Eluda. Aba bonse bali lupwa lwa kwa Ketura. ⁵Abrahamu alipele fyonse ifyo anonkele kuli Isaki. ⁶Eco kanshi, ulo acili uwa mweo, ena alipele ifyabupe ku bana baume ba muli bana cishiko wakwe kabli no kubatuma kuya ku mpanga ya ku kabanga ukubatakusha ukufuma kuli Isaki, umwana mwaume wakwe. ⁷Ishi eshali inshiku sha myaka ya kwa Abrahamu mu bumi bwakwe isho aikeel, imyaka umwanda umo na makumi cinelubali na isano. ⁸Abrahamu alikele umweo no kufwa pa myaka iyisuma iya bukote, umukote wa kumanisha nshiku shakwe, kabili alitwelwe no ku lala ku bantu bakwe. ⁹Isaki na ishimeli, abana baume bakwe, bali mushikile mu Lucengo lwa Macipela, mu mpanga yakwa Efuloni umwana mwaume wakwa Soha umwina Hiti, iyaba mupepi na Mamure. ¹⁰Abrahamu alishitile iyi mpanga ukufuma kuli ba mwana Heti. Abrahamu alishikilwe kulya na Saha umukashi wakwe. ¹¹Panuma ya mfwa ya kwa Abrahamu, Lesa alipalile Isaki umwana mwaume wakwe, na Isaki alikele mupepi na Beer Lahari Roi. ¹²Nomba aba eba lupwa lwa kwa Ishimeali, umwana mwaume wa kwa Abrahamu, uwo Haga umwina Egipto, umubomfi wa kwa Sara, afyalile Abrahamu. ¹³Aya

emashina ya bana baume ba kwa Ishimeali, Akulingana nemo bakonkanine mu kufyalwa: Nebayoti-Ibeli Iya kwa Ishimeali, Keda, Adibeli, Mibusamu, ¹⁴Mushima, Duma, Masa, ¹⁵Hadadi, Tema, Yetu, Nafishi na Kedema. ¹⁶Aba ebali abana baume ba kwa Ishimeali, kabili aya eyali amashina yabo, ukulingana na pa mishi yabo, kabili na apa nkambi shabbo; ba Keteeka ikumi limo na babili ukulingana ne mikowa yabo. ¹⁷Neyi emyaka ya kwa Ishimeali, imyaka umwanda umo na makumi yatatu na cinelubali. Ishimeali alikele umweo no kufwa, kabili balimushikele ku bantu bakwe. ¹⁸Bena ba mwana Ishimeali balikele ukufuma ku Hafila nokufika ku Ashure, iyaba mupepi na Egipto, kubati mulelola ku Asiria. Balikele mu kupankana umo no munannkwe. ¹⁹Nefi efyali bwikalo bwa kwa Isaki, umwana mwaume wa kwa Abrahamu. Abrahamu alifyele Isaki. ²⁰Isaki ali ne myaka amakumi yane ulo aupile umukashi wakwe Rabekah, umwana mwanakashi wa kwa Betueli umwana Aram waku Padani Aram, nkashi ya kwa Labani umwina Aram. ²¹Isaki apipepela kuli Yawe palwa mukashi wakwe pantu ali ukwabula umwana, kabili Yawe alyasukile ipepo lyakwe, na Rabekah umukashi wakwe alimite. ²²Abana balikulwishanya ulo bacili munda muli nyina Rabekah nankwe ekwebati, "Nondo ici cikocitikila kuli nebo? Alile mukwipusha Yawe pali ci." ²³Yawe alilandile kuliena, "Inko shibili shili mwi fumo lyobe, kabili abantu babili bakapatukana ukufuma mukati kobe. Ulubali lwa bantu lumolukaba na maka ukucila ulunankwe, kabili umukulu akabombela umwaice." ²⁴ulo yafikile nshita ya kupapa, moneni, mwali ba mpundu mwi fumo lyakwe. ²⁵Umwana wantanshi alifumine uwakukashika konse kubati nimalu ya bupipi. Balimwinikile Ishina Esau. ²⁶Panuma yafilya, wabo nankwe alifumine. Ukuboko kwakwe kwalikekete akatende ka kwa Esau. Balimwinike ishina lyakwe Yoakobo. Isaki ali ne myaka amakumi mutanda ulo umukashi wakwe amufyalile abana. ²⁷Aba ba kalume balikulile, kabili Esau alicenjele sana mu bupalu bwa nama, ali ni cibinda wa mapnga, lelo Yakobo ena ali muntu wabula kulanda landa, uyo uwali kusangwafye mu mushi. ²⁸Nomba Isaki alitemenwe Esau pantu alikulya nama shali kwipaya Esau, lelo Rabekah atemenwe Yakobo. ²⁹Yakobo alipike ilanda lyapelwa. Esau alibwelele ukufuma mu mpanga, kaili ena alinakile ico nsala yalimwikete sana. ³⁰Esau alyebele Yakobo ukwebati, "Mpelako uyo muto wakukashika. Napapata, ala ndifunshike!" No yu emulandu ishina lyakwe lyakutilwe Edom. ³¹Yakobo alyasukile ati, "Intanshi webi unshitishe inshabi sha bubeli." ³²Elo Esau aeba ati, "Mona, nebo ndi mupepi no kufwa. Bune ndo buli mu nsambu sha bubeli?" ³³Yakobo eku mwebi ati, "Instanshi ulape kuli nebo," eco Esau alilapile umulapo na muli uyu musango ena alishitishe nsambu sha bubeli kuli Yakobo. ³⁴Yakobo alipele Esau shinkwa no muto we landa. Ena alilile no kunwa, elo aima no kuya uko alikuya. Muli uyu musango Esau alyonawile nsambu sha bubeli bwakwe.

26

¹Nomba icipowe caliponene mu cal, ukucial icakubalilapo icaponene munshiku shakwa Abrahamu. Isaki alile kuli Abimeleko, imfumu yaba Pelishiti ku Gerari. ²Nomba yawe alimonekele kuli ena no kulanda ati, "wiya ukutentemukila ku Egipti: Ikala pa ncende apo nakwebi ukwikala. ³Ikala pali ino incende kabili nkaba nobe kabili nkakukupala: Nikuli webi na ababufyashi bobo nka nkapela upnse iyi incende kabili nkafikulisha umulapo uyo nalapile uli wiso Abrahamu. ⁴Nkasandulula ababufyashi bobo nge ntanda shamuulu, kabili nkapala kubabufyashi bobo iyi mpanga yonse. Ukupitila mu babufyashi bobo onko shonse isha pano pesonde shikapalwa. ⁵Ndinokucita ici pamulandu wakwebi ati Abrahamu alikumfwila ishiwi lyandi nokucita ifyo nalikumwebi, amafunde yandi, ifipope fyandi, na malango yandi. ⁶Eico Isaku alikele mu Gerari. ⁷Ilyo abaume bakucifulo uku bamwipwishe pa mukashi alandile ati, "ninkashi yandi." Alitinine ukulanda ati, "mukashi wandi," pantu alitontokenye ukwebi ati, "abaume bakuno kuti banjipaya no kusenda Rebeka pantu ali uwakuyemba. ⁸Panuma Isaki aikele kulya panshita iitali, imfumu Abimeleki iyaba pelishiti yali lolesha panse ya nsolokoto yalimwene uko Isaki alikwangasha Rebeka ngo mukashi wakwe. ⁹Abimeleki alikutile Isaki no kuoanda ati, "mona icine cine uyu mukashi obe. Nindo walandile ati, 'ninkashi yobe?' Isaki alandile kuli ena ati, "pantu nalitontokenye ati umo kuti anjipaya no kusenda umukashi wandi." ¹⁰Abimeleki alandile ati, "nindo iyi wacita kuli fwebo? kwempefye umuntu umo nga alisendeme no mukashi obe, nga waliletele umulandu pali fwebo. ¹¹Eico Abimeleki alisokele abantu bonse no kulanda ati, "uyo onse ukekata muli uyo mwaume nangla umukashi wakwe icine cine alino kwipaiwa." ¹²Isaki alibyele imbuto no kusomboala ulya ine mwaka umwanda umo, pantu yawe alimupalile. ¹³Uyu mwaume alinonkele, kabili alilundilwike sana mapka aba umukankala sana. ¹⁴Alikwete iimpanga nr ngombe ishingira na banganda yakwe abengi. Aba Pelishiti balimufimbile. ¹⁵Lelo ifishima fya kwa wishi ifyaimbile ababomfi munshiku shakwa Abrahamu wishi, aba pelishiti baliba kenye baliswishemo iloba. ¹⁶Abimeleki alandile kuli Isaki, "kabiye ukufuma kuli fwebo, wakwatisha amaka ukutucila fwebo." ¹⁷Efyo Isaki afumineko nokuya kwikala mumupoka poka wa Gerari kulya kwine. ¹⁸Nakabili Isaki alimbile ifishima fyamenshi, ifyo baimbile munshiku shakwa Abrahamu wishi. Aba Pelishiti balibakenye panuma wishi Abrahamu afwile. Isaki alikwita amashina yafishima yamo yene ayo wishi alikufita. ¹⁹Ulo aba bomfi bakwa Isaki baimbile mumupokapoka eko basangile icishima icali kuswa amenshi. ²⁰Bakachema baku Gerai balilakile na bakacema bakwa Isaki, no kulanda ati, "aya menshi yesu." Eico Isaki alikwita cilya icishima "Eseki" pantu balilakile nankwe. ²¹Kabili balimbile nacimbi icishima, naco balilakilepo nakabili, naco alicinike ishina Iya "shitina." ²²Alifumine kulya nokuya kwimba icishima cimbi, nomab tabalakilepo pali cena. Eco alikutile ati, Rehoboti, nokulanda ati, "Lelo yawe alitupele incende, kabili tukasanduluka pano calo." ²³Elo Isaki alimine ukufumakulya ukuya ku Beerisheba. ²⁴Yawe alimonekele kuli ena buluta bwine ubushiku nokulanda ati, "Nenebo Lesa wakwa Abraham wisho. Witina, ico ndi nawebo na nebo ndi nokukuala no kufusha ababufyashi bobo, pamulandu wa mubomfi wandi Abrahamu." ²⁵Isaaki alikulile icipailo kulya no kwita pe shina lyakwa yawe. kulya alitanike ne ihema na babomfi bakwe nabo balimbile icishima. ²⁶Elo Abimeleki alile kuli ena ukufuma ku Gerari, pamo na Ahusati, cibusa wakwe, na fikole umukalamba wa fita. ²⁷Isaki alandile kuli bena ati,

"nindo mwaishila kuli nebo, ilyo mwalimpatile no kuntamfya ukufuma kuli mwebo?"²⁸ Elo balandile ati, "tulimwene bwino ukweba ati Yawe alinobe. Eco twaebela ati pabe umulapo pakati kesu, ee, pakati kesu na weba. Eco katupange icipangano nobe,²⁹ tawakatucite ububi, ngefyo fwebo tatwakucitile akabi weba, nefyo twakusungile bwino no kukulekako ukuya mumutende. Icine, ulipalilwe na Yawe."³⁰ Eco isaki alibapangile umutebeto, kabili balilile nokunwa.³¹ Balyalamwike ulucelo celo no kulapa umulapo kui cila umo. Elo Isaki alibalekele kabaya, nabo balimudshile umutende.³² Bweka bulya bushiku ababomfi bakwa Isaki balishile nokumweba pa lwa cishiam ico baimbile. Balilandile ati, "tulisangile amenshi."³³ Alikutile icishima ati shiba, eco ukufika nakalelo ishina lya musumba no Beerisheba.³⁴ Elyo Esau alinemyaka amakumi yane alyupile umukashi, Yudifi umwana mwanakashi wakwa beri umwina hiti, na besimati umwana mwanakashi kwa Eloni umwian Hiti.³⁵ Baliletele ubulanda kuli Isaki na Rebeka.

27

¹Lintu Isaaki akotele na menso yakwe yalinakile icakuti tekuti amone, atile Esau, umwana mwaume umukulu no kutila kuli ena, "we mwana wandi." Esau atile kuli ena ati, "buno ndi pano," na Isaac atile, "mona ndi kotele nshishibe nshiku shaufwa kwandi." Eico bula ifyanso fyobe, umufwi obe no buta bobbe, nokuya mu mpanga mukulunga inama yandi.² Unjipikile ifya kulya ifya ma bwenge fintu natemwa, nokudetewla pakwebati ndye no kukupala ibe nshilafwa."³ Nomba Rebeka alyumfwile intu Isaac alandile kuli Esau umwana wakwe. Esau alile mu mpanga mukulunga inama nokuileta.⁴ Rebeka alandile kuli Yakobo umwana wakwe no kutila, "Mona ndyumfwile wiso alndile kuli Esau wenu alandile ati,⁵ undetele inama nokumpangila ifyakulya ifya mabwenge, pakwebati nye no kukupala u cinso cakwa Yawe ibw nshilafwa."⁶ Nomba pali co, we mwana wandi, bela ishiwi lyandi ukulingana ne fintu nakweba.⁷ Kabiye ku mukuni, no kundetela abana ba mbushi babili abasuma; na nebo ndeipika ifyakulya ifya mabwenge ukufuma muli ifyo ifyakwa wiso, ifyo fye atemwa.⁸ Uli no kutwala uli iso, pakweba ati alye, pakuti engakupala libe imfwa yakwe tailaa."⁹ Yakobo atile kuli nyina Rebeka, "mona wesu Esau muntu wabupipi, na nebo di muntu uwa telela.¹⁰ Limbi tata alempampata, no ku moneka uli ena nga umucenjeshi no kuiletelela icitipu ne palo iyo."¹¹ Nyina atile kuli ena, we mwana wandi, leka icitipu icili conse ciponene pali nebo . weba bela fe ishiwi lyandi, no kuya, ufilete kli nebo." Eico Yakobo alile no kusenda umwana wa mbushi no ufileta uli nyina, na nyina alipike ifyakulya ifya mabwege, ifintu wishu atemenwe."¹² Rebeka alibulile ifya kufwala ifisuma ifyakwa Esau, umwana umwaume umukalamba, fintu ali nafyena mu nganda no kufwika Yakobo umwana wakwe umwaume umwaicw.¹³ Alifimbile na masako ya mwana wa mbushi pa maboko yakwe napa ciputulwa ca mukoshi apli apatelelela.¹⁴ Aliletele ne fyakulya fya mabwenge no mukate untu apekenye mubako ya mwana wakwe umwaume Yakobo.¹⁵ Yakobo alile kuli wishu no kutila, "Tata." Wishu atile, "buno ndi pano; Niwebo nani, mwana wandi?"¹⁶ Yakobo atile uli wishu "nineno Esau ububeli bwenu. Ndicitile umo mulandile uli nebo. Nomba ikaleniko no kulyapo inama yandi, pakwebati mumpale."¹⁷ Isaki atile ku mwana wakwe, "cciba shani pakwebati uisnge bwangu, mwana wandi?" Atile, "pantu Yawe Lesa obe eundetele."¹⁸ Isaki atile kuli yakobo, "isa upaaine uli nebo pakuti nkupampatile, we mwana wndi no kwishiba nga cine ni weba mwana wandi umwaume Esau nangula iyo."¹⁹ Yakobo alilepalama uli Isaki wishu, na Isaki alimupampatile no kutila, ishiwi lishiwi lyakwa Yakobo, lelo amaboko maboko yakw Esau."²⁰ Isaki tamushinikishe, pantu amaboo yali no bupipi, pamo nga amaboko yakwa wao Esau. Eico Isaki alimupalile.²¹ Atile, Bushe icine cine niwebo mwana wandi Esau?" Alyasukile, "Ninebo."²² Isaki atile, "Leta ifyakulya uli nebo, na nebo ndelyapo inama yobe, pakuti nkupale." Yakobo aliletele uli ena, Isali alilile, kabili yakobo alimuletele umwangashi, kabili alinwine.²³ Elo wisho Isai til kuli ena, "Isa pamamina nomba no kuntomona, mwana wandi."²⁴ Yakobo alishile palamina no kuutomona, kabili ainunshishe icena cafyakufwala fyakwe mukupala. Atile, "mona icena ca mwana wandi cana kubati ca mpanga intu Yawe apala."²⁵ Lesa engakupela icananiko ica mumewa mu mulu, icananiko ica funda pe sonde, ne mbuto shingi no mwangashi uupya.²⁶ Abatu na bantu bakupyungile ne nko shikontame kuli weba. ube cibinda pali ba wenu bonse, nabna baume bakwa noko bakontame kuli weba. onse untu akakutipwila abe uwatipwa; onse uukakupala akaba uwapalwa.²⁷ Lilya line fye Isaki apwilisishe ukupala Yakobo, na Yakobo lifminepo alile ukufuma ku cinso cakwa Isaki wishu, Esau wabo alishile ukufuma mu kulunga.²⁸ Naena alipikile ifyakulya fya mabwenge no kucileat kuli wishu, atile uli wishu, "Tata, bukeni no kulyapo inama pakwebati mumpale."²⁹ Isaki wishu atilekuli ena, "Niwebo nani?" Atile, "ninebo mwana wenu, ububeli bwenu, Esau."³⁰ Isaki alisakamwike ngashi no kutila, "Aciba inani untu acilunga nama no kuleta kuli nebo? Nacilya conse libe taulaisa, kabili ni mupala m cintulu, ali no kupalwa."³¹ Lintu Esau aumfwile amashiwi yakwa wishu, alilile no musowa ukalamba no kulila kwakushikitika, nokutils kuli wishu, "mpaleni nanebo wine tata wandi."³² Isaki atile, "wenu alishile uno no umbeleleka no kusenda ipalo lyobe."³³ Esau atile, "bushe tabamwinika ishina Yakobo? Pantu amfinshanya iyi miku ibili ububeli bwandi alimpokolwele kabli moneni, nomba ansendela ne palo." Atile "Bushe tamunshiliepo ipalo lyandi?"³⁴ Isaki alyaswike no kutila kuli Esau, "mona, ndimulengele ukuba cibinda obe, kabili nimpela kuli ena ba wabo bonse nga babomfi ne ngano n umwangashi, cinshi cimbi ico ningakucitil, mwana wandi?"³⁵ Esau atile kuli wishu, "bushe tamukwete ipalo lyandi nngula limo, mwe tata? mpaleni nandibo wine, mwe tata." Esau asanswile ishiwi no kulila.³⁶ Isaki wishu ayasukile no kutila kuli ena, "mona, icifulo kuntu wikala kukaba apatali ukiufuma kubucindami bwa pe sonde, ukwataluka ukufuma ku cine ca makumbi pa mulu.³⁷ Ukekalila ukupitila mu lupanga lobe, kabinge ukabombela wenu. Lelo n lintu ukakalapo ukulubuka, ukaseshapo ikoli lyakwe pa mukoshi obe."³⁸ Esau alipatile Yakobo pa mulandu we palo lintu wishu apele kuli ena, Esau atile mu mjtima wakwe, "Inshiku shakuloshatata shili mupepi, panuma elyo nkepaya wesu Yakobo."³⁹ Amashiwi yakwa Esau umwana mkalamba yalyumfwikile kuli Rebeka. Eco alitumine no kwita Yakobo umwana wakwe umwaice noktila uli ena, mona wenu Esau

aleisansamusisha pali webo nokupanga ukukwipaya.⁴³Eico nomba, mwana wandi, ungumfwile no kubutuila kuli Labani, ndume yandi, mu Harani. ⁴⁴Ukaye ikala naena pali kano kashita mpakafye icipyu cakwa wenu cikabwelele, ⁴⁵mpaka fye ubukali bwakwa wenu bukafume pali webo, nokulaba kufintu wacitile uli ena. Elyo nkatuma nokukubweshwa ukufuma kulya mulandu nshi ninga lufisha abantu babili mu bushiku bumo?⁴⁶Rebeka atile kuli Isaki, "ndi ne nkumba bulili ku mweo pa mulandu wa bana banakashi bakwa Hete. nga Yakobo abula umo umwana wakwa Hete ngo mukashi, nga aba banakashi, bamo abana banakashi ba calo, nga waba nshi kuli nevo umweo wandi?"

28

¹Isaki alitile Yakobo, alimupalile, nokumukonkomesha ukwebati, "Taufwile ukupa umwanakashi wamu bana abanakashi baku Kanani. ²Ima ulekuya ku Padan Aramu, ku ng'anda yakwe Betuele wishi wakwa noko, nokupa umwanakashi kulya, uwamubana banakshi bakwa Labani, Indume yakwa noko. ³Kabili Lesa wamaka yonse akupale, akufyashe nokukusandulula ukwebati ukabe ibumba lya bantu na bantu. ⁴Kabili akupele ipalo lyakwa Abrahamu, kuli webo, nakubabufyashishi bobo abakakonka pali webo, pakwebati mukapyane impanga umo walikwikala iyo Lesa apele kuli Abrahamu."⁵Eco Isaki alilekele Yakobo eya. Yakobo alile ku Padan Aramu, kuli Labani umwana umwaume wakwe Betuele umwina Aramu, indume yakwa Rabekah, nyina wakwe Yakobo na Esau.⁶Nomba Esau alimwene ati Isaki alipalile Yakobo nokumutuma ku Padan Aramu, mukupa umwanakashi kulya. Kabili alimwene ukwebati Isaki alimupalile nokumupela icipope, ukwebati, "Taufwile ukukwata umukashi ukufuma mu banakashi bamu Kanaani." ⁷Kabili Esau alimwene ati Yakobo alyumfwilile wishi na nyina, kabili alile ku Padan Aramu.⁸Esau alimwene ati abanakshi bamu Kanaani tabasansamumwishe Isaki wishi. ⁹Eco alile kuli Ishmaele. alibilile, Mahalati umwana mwanakshi wakwa Ishmaele mwana Abrahamu, inkanshi yakwe Nehayote, kukuba umukashi pabakashi abo akwete.¹⁰Yakobo alifumine ku Beeresheba alilolele ku Harani. ¹¹Alishile ku cennde imo nokwikala kulya ubushiku bonse, pantu akasuba kaliwile, Alibulilepo ibwelimo pali ilye ncendde, alilibikile panshi ya mutwe wakwe, nokusendama pali ilyancende.¹²Alilotele nokumona umutanto ulimikilwe pe sonde. impela yauko ifikile mumulu naba malaika bakwa Lesa balimukunininapo nokwikililapo. ¹³Moneni, Yawe aliminine pamula wauko nokulanda ukwebati, "ninebo Yawe, Lesa wakwe Abrahamu wiso, Kabili Lesa wakwa Isaki. impanga iyi ulelepo, nkapela kuli webo nabamubufyashi bobo."¹⁴Ubufyashi bobo bukaba kubati kulungu lwa pe sonde, kabili bukasalangana ukutali ku masamba, kukabanga, ku kapinda kakulyo nakapinda kakukuso. Ukupitila muli webo nokupitila mubabufyashi bobo indupwa shonse isha pe sonde shikapalilwamo. ¹⁵Mona, ndinobe, kabili nkakusunga konse uko ukaya. Nkakuleta muli cino calo nakabi; pantu nshakakushe. Nkacita fyonse ifyo nkulaile."¹⁶Yakobo alibukile mutulo, kabili alilandile ati, "Cine Yawe ali pali ino ncende kabli nshacishiba ici." ¹⁷Alitinine kabili alilandile ati, "ifyo incende ino ili iyakutinya! Iyi taili cimbi bi ng'anda yakwa Lesa. Pano nipa mpongolo yaku mulu."¹⁸Yakobo alyalamukile lucelo celo kabili alibulile ibwe ilyo abikilepo unutwe wakwe. Alilimikile ngoluceshi nokubila amafuta pamulu waluka. ¹⁹Ainikile ishina pali ilya ncende ati Betele, lelo ishina lyaulya musumba kale lyali Lusi.²⁰Yakobo alilapile umulapo,ukwebati, "Ngacakwaba ati Lesa akaba naine kabili akancingilila namu lwendo ulu ndeendamo, kabili akampela umukate kukulya ne nsalu shakufwala. ²¹Pakwebati; nkabwele umutende ku ng'anda yakwa tata, elyo Yawe akaba Lesa wandi. ²²Elo ili libwe naimika kubati lugeshi likaba libwe ilyashila ukufuma pali fyonse ifyo mumpela, nkashininkisha ukweba ati nkopela icekumi.

29

¹Elyo yakobo alipabulendo bwakwe kabili fikilw kucalo cabantu bakukabaga. ²Ulo alikulolesha, alimwene icishima mu mapnga, kabili, moneni, imikuni iya mpanga itatu shalilele mupepi necishiam ukufuma mucishima emo balikunweshwa imikuni, kabili icilibwebwe capakanwa ka pacishima kali kulishe sana. ³Ilyo imikuni yonse yalikulongana palya, bakacema balikunkulushe icilibwe capakabwa kapacishima, ukucibwesha apo cikala.⁴Yakobo alibelele ati, "mwendume shandi, nipi mwafuma?" Balyaswike ati, "twafuma ku Harani." ⁵Alibelele ati, "Mwalishibapo Labani umwana mwaume wakwa Nahore?" Balyebele ati, "tulimwishibile". Labani, indume yakwa nyina. ⁶Alilandile uli bena ati "wamutende?" balilandile ati, "bwino, kabili lolesha kulya, Rakele umwana mwanakashi wakwe akoisa ne mpanga."Yakobo alilandile ati, mona, akasuba kali mumul. tenshita yakulonganya imukuni pamo. mwebo mufwile mwanwe sha impanga amenshi elo mulekuya mukoshi cema." ⁸Balilandile ati, tekuti tushinweshe amenshi kano shonse imikuni shikolongane pamo. abaume bakokuunkulushe cilibwe ukufumya pakanwa kacishima elo tukonweshe impanga."⁹Ulo yakobo alikulanda nabo, Rakele alishile ne mpanga shakwa wishi, pantu ewalikushi cema. ¹⁰Ulo Yakobo amwene Rakele, umwana mwanakashi wakwa Laban, indume yakwa nyina, ne mpanga shakwa Labani ndume yakwa nyina, yakobo alishile alikunkulwilepo icilibwe pakanwa kacishima, no kunweshwa umukuni wakwa Labani, indume yakwa nyina.¹¹Yakobo alifyompele Rakele nokulila ukukalamba. ¹²Yakobo alyebele Rakele ukweba ati li lupwa lwakwa wishi, kabili ali mwana mwaume wakwa Rebeka. Elo abutukile nokuya kweba wishi.¹³Ulo Labani aumfwile imbial palwa kwa yakobo umwana mwaume wakanshi yakwe alibutukile ukuya ku mukumanya, alimukumbatile, alimufyompele kabili alimutwele naku nganda yakwe. Yakobo alyebele Labani fyonse fintu. ¹⁴Labani alilandile kuli ena ati "icine cine webo ulifupa lyandi kabili ulu munofu wandi." Elo yakobo aikele nao ukufika ku mweshi umo.¹⁵Elo Labani alandile kuli Yakobo ati, "bushe kuti wamombelafye apabula nangu cimo oantufye uli lupwa lwandi? Njeba nevo, cikaba shani icilambu cobe?" ¹⁶Nomba Labani aikwete abana banakashi babili. Ishian lyamwana umukulu ni Lea, kabili ishina lya mwana umwaice ni Rakele. ¹⁷Amenso yakwa Lea yali ayakunaka, lelo Rakaele ali musuma mu cata kabili umusuma

mukumoneka. ¹⁸Yakobo alitemenwe Rakele, elo aebele ati, "nkamibombela imyaka cine lubali pali Rakaele umwana obe umwaice." ¹⁹Labani alandile ati, "cilifye bwino ukweba ati mupele kuli webo, ukucilo kweba ati mupele ku mwaume umbi ikala nandi." ²⁰Kanshi Yakobo alibombele imyaka cine lubali pali Rakele ; kabili kuli ena yamonekele kwati ninshikufye shinono, pamulandu wacitemwiko akwete pamwana kashi. ²¹Elo yakobo alandile kuli Labani ati, "mpeni umukashi wandi, pantu inshiku shandi shilipwile, pakweba ati nebo mupe!" ²²Elo Labani akologenye abaume bonse abamuli ilya ncende nokua nga umutebeto. ²³Mucungulo, Labani alisendele umwana wakwe umwanakashi Lea kabili ali mutwele kuli Yakobo, uwaingile kuli ena. ²⁴Labani alipele umubomfi wakwe umwanakashi Zilipa u mwana wakwe Lea, kukuba umubomfi wakwe. ²⁵Mu lucelo, moneni, ali ni Lea! yakobo alilandile kuli Labani ati, "nindo ii mwacita kuli bebo? bushe nebo nsha bombele pali Rakele? Nindo nomba mwancenjesesha?" ²⁶Labani alilandile ati, "te ntambi shesu fwebo ukupela umwanakashi umwaice libe ibeli talilapelwa. ²⁷Pwilisisha umulungu wabwina ubwa uyu mwana, kabili tukakupela no uyu umunankwe pakubomba uka mombela naimbi imyaka cine lubali." ²⁸Yakobo alicitile ifyo fine, kabili ali pwisishe umulungu wakwa Lea. Elo Labani alipele Rakele umwana mwanakashi wakwe ngo mukashi wakwe nao. ²⁹Labani Kabili alipele Bilha kumwana mwanakashi wakwe Rakelr, kukuba umubomfi wakwe. ³⁰Nomba Yakobo aligile kuli Rakele, nao, lelo alitemenwe Rakele ukucila Lea. Kabili Yakobo alibombele Labani pamyaka naimbi cine Lubali. ³¹Yawe alimwene ukweba ati Lea alipatilwe, kabili ali mwiswilile ubufyashi, Lelo Rakele talikufyala. ³²Lea alimite kabili alifyele umwana mwaume, kabili amwinikile ne shina lyakwe Rubene. Pantu alandile ati, "pantu yawe alilolekesha pakucila kwandi; cine cine nomba umulume wandi akantemwa." ³³Aimitile nakabili nokufyala umwana umwaume. Alandile ati, "Pantu Yawe alyumfwile ukweba nalipatwa, eco kanshi ampela noyu mwana mwaume na umbi," kabili aliminikile ne shina lyakwe Simeone. ³⁴Elo alimitile nakabili nokufyala umwana mwaume. Alilandile ati, "nomba iinshita umulume wandi akasuntinkana kuli nebo, pantu ndimufyalile abana baume batatu." Nipali ici ishoan lyakwe lyainikilwe Levi. ³⁵Alimitile nakabili nokufyala umwana mwaume. alandile ati, "iinshita nkolumbanya yawe." Eco kanshi amwinikile ishina lyakwe Yuda; elo alekele ukukwata abana.

30

¹Ilyo Rakele amwene ukuti tafyele abana kuli Yakobo, elyo alefubila munyina. Kabili atile kuli yakobo, "umpele abana, nangu nalafwa," ²Yakobo alifulilwe sana Rakele. Atile, "bushe icuti naba mwipunda lyakwa lesa, uwalenga ukuti iwe wikwata abana?" ³Alandile ati mona, "umubomfi wandi Bilha. Ingila nankwe pakuti akakwate abana bapa makufi, kabili nkakwata abana bakwe." ⁴Kabili alimupele umubomfi wakwe Bilha ngo umukashi na Yakobo baingile nankwe. ⁵Bilha, alimitw nokufyala umwana wakwa Yakobo. ⁶Elo Rakele atile, "Les a nampingwila ine, kabili alyumfwile ishiwi lyandi no kumpela umwana pamulandu yaici alinike ishian lyakwe Dani. ⁷Bilha, umubomfi wakwa Rakele, nakabiiu alimite nokufyalial Yakobo umwana wa cibili. ⁸Rakele atile, "amailikiti na pilikitana na nkanshi wandi kabili ninanasha." Amwinike ishina Naftali. ⁹Ilyo Lea amwene ukuti alilekele ukufyala abana, alibulile Silpa umubomfi wakwe, nokumupela kuli Yakobo ngo mukashi. ¹⁰Silpa, umubomfi wakwa Lea, alifalile Yakobo umwana umwaume. ¹¹Lea atile, "ndhi we shuko!" Elo amwinike Gadi. ¹²Kabili Silpa umubomfi wakwa Lea, afyele umwana mwaume wakwa Yakobo. ¹³Lea atile, "ndi wa nsansa! Pantu abana banakashi bakuntya uwa nsansa." Kabili amwinike ishina Ashere. ¹⁴Mu nshiku sha Kulobolola Rubene aile mwibala ilya ngano ailesanga ba mandragora nou batwala kuli nyina Lea. Elo Rakele atile uli Lea, "nshipelako ba mandragora bakwa mwano". ¹⁵Lea amwebele ati, "mulandu kuli iwe, pakuti iwe walimpoka umulume? Bushe kabili ulefwaya ukupoka na bamadragora babana bandi pano?" Rakele atile, "kandhi akosendama kumobe lelo, mukukabula naba madragora babana bobe." ¹⁶Yakobo abwelele ku mabala mu cungulo. Lea aile mukumanya nokutula , "uleongila ku mwandi, pantu ukwashima ninkwashima muli bamadragora ba mwana wandi." Nao Lea asendeme na Yakobo bulya bushiku. ¹⁷Les aumfwile Lea, nao aimate nokufyala kuli Yakobo umwana mwaume uwalenga basano. ¹⁸Lea atile, Les a nampela icilambu candi ico napele umubomfi mwanakshi wando ku mulume wandi." Kabili amwinike ishina Isakari. ¹⁹Lea kabili alimite bo kufyala umwana mwaume uwalenga mutanda kuli Yakobo. ²⁰Lea atile, "Les a limpela icabupe icisuma. Nomba umulume wandi akancindika ico namufyalila abana baume mutanda." Kabili amwinike ishina Sebulani. ²¹Kabili panuma afyele umwana umwanakashi amwinikile ishina Dina. ²²Kabili Le sa alibukishe Rakeli nokumfwa kuli ena. alilengele emite. ²³Elyo aimate alifyele umwana umwaume, kabili atile "Les a lisenda ukusebana kwandi." ²⁴Amwinike ishina Yosefe, ati, "Yawe alundeke uli inebo umwana naumbi umwaume." ²⁵Panuma Rakelre afyala Yosefe, Yakobo atile kuli Labani, "leka nomba ndekuya pantu ndeya ku mushi wandi ne caloi candi. ²⁶Mpeleni abakashi bandi na bana bandi abo ine nabombela kuli mwebo, ndekeni ndeya, pantu mulishibw ifyo namibombela." ²⁷Labani alandile kuli ena ati, "pali nomba ndisangilw ububile muli webo, pembela pamntu ninsambilila mukubuka ukuti Les a alimipalile ukupitila muli webo." ²⁸Elo kabili ati, "njeba amalipilo yobe ndekupa." ²⁹Yakobo atile, "mwalimona ifyo namubombela, nefyo ifitekwa fyabsa kuli nebo. ³⁰Mwakwete ifinono ilyo nshilaisa, nomab filifulile icipeshamano. Yawe ali paalile ponse apo nabombela nomba nebo nililali nkapela abanganda yandi?" ³¹Elo Labani atile, "finshi nalakulipila?" Yakobo atile, "tawampele nangu cimo. Nga walacta ici cintu kuli nebo nkalisha umukuni obe noku usunga. ³²Leka nyende mu mukuni obe lelo ukufumyamo isha mabala ne fyafisimba, nesh a fita mu mpanga, ne mabala ne sha fisemba mu mbushi. ifi e malipilo yandi." ³³Elo ubulungami bwandi bukanjasukilako ku ntanshi elyo mukesa mukumona amaliilo yandi. Ilyo yonse ishili ya fisemba kabili neya mabala imbushi ne mpanga, nga yasangwa naine, fikaba fya kwiba kuli nebo." ³⁴Labani atile, "nasumina. Leka Cibe ukulingana na mashiwi yobe." ³⁵Buliya bushiku alifumishe imbushi ishilume ishali isha fisemba ne sha mabala, ne shokota imbushi isha fisemba ne sha mabala, kabili ne sha buta muli shena, ne sha

fita mu mpanga, nokushipa muminwe yabana bakwe.³⁶ Labani apangile ulwendo pa nshiku citatu pakati kakwe na Yakobp. kabili Yakobo acemene umukuni wakwa Labani uwashelepo.³⁷ Yakobo abulile imisambo ibishi iya mulibene na mulusi no mwamone, aubwilemo ne mongoloshia iya buta, nokulenga icabuta camukati ka mismdo ukumoneka mu tumiti.³⁸ Kabili alibikile utumuti uto abwile pa menso ya mukuni, kabili na pantashi yafyakumwena mo umo shiinga nweni. Shalimite ilyo shaishile nwa amenshi.³⁹ Kabili umukuni wasandile mu tumuti; no mukuni wafyele isha fisemba ne sha mabala ishana.⁴⁰ Yakobo apatwile na bana, alolesha imikuni kuya mindoloshi na shonse ishafita mu mukuni wakwa Labani. Kabili ashipatwile mu mukuni wakwe tashibikile pamo no mukuni wakwa Labani.⁴¹ Ilyo lyonse ifitekwa fya luma filesanda, Yaobo abikile utumuti mu cakunwenamo pa menso ya mukuni, pakuti fingemita mu tumiti.⁴² Lelo ifitekwa ifya tompwike mu mukuni fyaishile tabikilemo utumuti kuntashi yashiko. kabili inama shatompweke shali shakwa Labani ne luma shali shakwa Yakobo.⁴³ Noyo muntu ali cindeme akwete umukuni uukuli, ababomfi abakasha na babomfi abaume, ingamali ne mpunda.

31

¹Nomba Yakobo alyumfwile ifyebo fya bana baume bakwa Labani, ifyakweba ati, 'Yakobo aliipitile fyonse iya li fyamufyashi wesu, kabili nimukufuma mufyuma fyamufyashi wesu emo akwatile fyonse ifyuma.'² Yakobo alimwene ukulolesha kwakwa Labani pa cinso. Ali mwene ukweba ati imisango yakwe iipilibukile pali enaa.³ Elo Yawe alandile kuli Yakobo, "bwelela ku ncende yakwa wiso nakuli balupwa lobe, kabili nkalekuba nobe."⁴ Yakobo alitimine abakukuta Rakeli na Leya ku mpanga yafitekwa.⁵ Elo alanda kuli bena ati, "ndi mwene imisango yakuba wishinweilipilibukile pali nebo, nomba Lesa wakwa tata aliba nandibo." Mulishibile ukweba ati niku maka yandi yonse mombela wishinwe.⁶ Wishinwe alimfisha nokupilibula amalpilo yandi. imiku ikumi limo, nomab Lesa tamumusuminisha kuncita ububi.⁷ Ngacakweba ati, alanda ati, "inama shonse ishikafyalwa namabala shikaba cilambi cobe;" ninshi umukuni onse ukaba uwamaba. Ngaalanda ati, ishikafyalwa nefisemba ecilambu cobe, ninshi umukuni onse ukafyalwa nefisemba.⁸ Muli iyi nshila Lesa alipokolelwe ifitekwa fyakwa shinwe noumpela.⁹ Inshiat imo panshita yakucilila nali mwene muciloto umbushi ishilume shali mukucila umukuni imbushi ishilume shali namabaala, neshafisemba elo nesha matonintoni.¹⁰ Na malaika wakwa lesa alilandile muciloto; 'Yakobo'. Nalyasukile, 'epo ndi.'¹¹ Kabili alilandile ati, inwina amenso Yobe nokumona imbushi ishilumi ishikocilila umukuni. shili ishamabala nefisemba fisemba na mantonintini, pantu ndimwene fyonse ifyo Labani akocita kuli webo.¹² Ninebo Lesa wakwa Betele, uko wasubile icakwimikwa amafuta, uko walapile umulapo kuli nebo. nomba ima nokusha cino calo nokubwelela ku calo wa fyalilweko.¹³ Rakeli na Leya bali mwasukile ati, "bushe kuli icakaniko nangu ubupyani kuli fwebo munganda yabafyashi besu?" Bushe tatukosungwa ngabena fyalo? pantu alitishitishie kabili alitulila indalama shesu.¹⁴ Pabukankala bonse apiitile ukufuma kuli batata nomba filisangukile ifyesu nabana besu. Nomba, fyonse ifyo Lesa akolanda kuli webo, ucitile."¹⁵ Elo Yakobo aima aninika abana bakwe abaume nabakashi bakwe pa ngamila.¹⁶ Ali kucema nefitekwa fyakwe fyonse kuntanshi yakwe, nefyuma fyakwe, ukubikapofye nefitekwa ifyo anonkele mu Padan Aram. Elo atendekele ukuya kuli wishi Isaaki mu calo ca Kenani.¹⁷ Ilyo Labani aile mukubeya impanga, Rakeli alibile utulubi twa munganda yakwa wishi.¹⁸ Yakobo nao alimupitile pamano Labani umwina Alam pakutamweba ati nkoya.¹⁹ Efyo afyusishe fyonse ifyo akwete namukwangufyanya alyabukile ne nika, nokulungamike icinso cakwe kulu pili lwa calo ca Gilead.²⁰ Pabushiku bwa citatu Labani balimwebele ato Yakobo aifyukile.²¹ Elo abulile ba lupwa lwakwe abaali nankwe nokubakonka pa lwendo lwanshiku cine lubali. elo amusangile mu lupili lwa mucalo ca Gilead.²² Elo Lesa aishile kuli Labani umwian Aram muciloto ubushiku nokulanda kuli ena, "ucenjele pakweba ati wilanda kuli Yakobo icisuma nangu icibi."²³ Laban alifikile pali Yakobo. Ninshi yakobo alishimpile Ihema lyakwe mu calo ca mpili. Labani nao na bantu bakwe bali tubilishe mu mpili sha calo ca Gilead.²⁴ Labani ekweba yakobo ati, "findo wacita, pantu ulimputile pa mano kabili ulipitile abana bandi kubati basha bankondo?"²⁵ Findo wacitile inkama nokufyuka ukwabulo ukunjeba? Ngandi kushindikile no kusefya kabili nenyimbo, notuoma naba nsango.²⁶ Tawansuminishe ukutomona abeshikulu bandi abaume nabana bandi abanakashi ati mwende bwino. nomba walitumpile.²⁷ Maka yandi ukukucita ububi, nomab Lesa wakwa wiso alilandile kuli nebo ubushiku bwafumineko kabili alilandile ati, ucenjele wilanda kuli Yakobo icabubi nangu icabune."²⁸ Nomba walile pantu walifulukile ukubwelela kunganda yakwa wiso. Nomba findo waibile utulubi twandi?²⁹ Yakobo alyasukile nokweba Labani ati, "pantu nalikutian nokutontonkanya ati kuti wapokolola abana bobe abanakashi uli nebo mulukakala ecalenga mfumepo munkama."³⁰ Ilyo onse uukwibile utulubi takatwalile ukwikala no mwelo. pamenso yakuba lupwa lwesu shinikisheni ico coonse icili uli nebo icenu nokucibuula. "pantu Yakobo taishibile ukweba ato Rakeli ewaibile."³¹ Labani alile mwi hema lyakwa yakobo, ne hema lyakwa Leya, na muma hema yabili ayababomfi abanakashi, nomab tafisangile alifumine na mwi hema lyakwa Leya nokuya kwingila mwi hema lyakwa Rakeli.³² Nomba Rakeli ewasendele utulubi twamunganda, alibikile pacakwikalapo ca panamila, nokwikalapo. Labani alifwaile muma hema monse tafisangile.³³ Alilandile kuli wishi, "mwifulwa mweshikulu, pantu nshimine kuli mwebo pantu ndi kuntambi shaba nakashi." Kabili alifwaile nomab tatusangile utulubi twamunganda yakwe.³⁴ Yakobo alifululwe nokulakisha Labani. Alilandile kuli ena, "findo naalufyanya, lubembu ndo, pakweba ati mulekunkonkaisha?"³⁵ Pantu mulifwaile monse mufipe fyandi. findo ifyo usangileo ifyuma fya unganda yobe? ftule apo pamenso yandupwa shesu, pakweba ati bapingule pakati kesu fwebo habili.³⁶ Pa myaka amakumi yabili naali nobe. impaanga shobe, ne mbushi ishikota tafyatalile afipulumuna, nangula bushe nalikulilile na ngla ni sukuuku mufitekwa fyobe.³⁷ Ifyali kwikatwa kufiswango nalikuteka kuli mwebo. Ecali kulennga, fyalimukushingama lyonse mwalikunenga ukulekulipila pa citekwa conse icali kuluba, nangu caibwa akasuba nangu

ubushiku.⁴⁰Nebo; nalimukupya ucikabilial ca kasuba, kabili nakucitalalishi campepo ubushiku; kabili ntalikulala.⁴¹Iyi imyaka amkumi nali munganda yobe. Nalikubombele imyaka amakumu yane yose na cine lubali pa bana bobbe babili abanakashi, nemyaka mutanda pafitekwa fyobe. Walitelwile amalipilo yandi imiku ikumi limo.⁴²Kano Lesa wakwa tata, Lesa wakwa Abulam, noyo Isaaki alikutina, ali na ndibo, muchacishinka kuti wantamfya minwe nkutwa. Lesa ali mwene ukucutika kwandi kabili nefyo nalimukubombesha, kabili alikwebawile ubushiku.⁴³Labani Alyaswike nokweba Yakobo ati, "abana banakashi bana bandi, na beshikulu beshikulu bandi, nefitekwa fitekwa fyandi. Fyonse ifyo ukomona fyandi. Nomba findo ningacita kuli aba bana bandi abanakashi, nangu ku bana babo abo bafyaala?"⁴⁴Ale nomba, tupange icipangano, nebo nobe, kabili cibe ngakambone pakati kandu nobe.⁴⁵Nomba Yakobo alibulile ilibwe nokulipanga kwati cakwimikwa.⁴⁶Yokobo alilandile kuli balupwa lwa kwe ati, "Longanyeni amabwe." Efyo babulile amabwe nokupanga umwiina. Elo Balilile ifilyo palya penr pa mwiina.⁴⁷Laban alicinikile Jega sah Dutha, elo Yakobo nao alicinikile Gilead.⁴⁸Labani alilandile ati, "uyu mwiina cipangano capakati kobe na ndibo lelo."⁴⁹Ecalenga ishina lyaciko calekwitwa Gilead. Kabili calekwitwa Mizpah, pantu Labani alilandile ati, "leka yawe alekumooan pakati kobe na ndibo, nga twalekana ku menso yeesu umo nomunankwe."⁵⁰Nga ukalekucusha abana bandi abanakashi, nangu ngokubopial impalu abana bandi abanakashi, nangu fye tapali nangu umo pakati kesu, mona, Lesa no nte pakati kobe na ndibo.⁵¹Labani alilandile kuli Yakobo ati, "moan pali uyu mwiina, kabili pali ici ica kwimikwa, ico nacita pa kati kobe nandibo."⁵²Uyu mwiina ninte, neciicakwimikwa naco ni nte, ukweba ati nshake kupitilila uyu mwiina kuli webo, nakabili ukweba ati tawakapitilile uyu mwiina ne cicakwimikwa uli nebo, ukucita ububi.⁵³Leken Lesa wakwa Abulam, na Lesa wakwa Nahore, Lesa wakwa shibo, apingule pakati kesu." Yakobo alilapile ku mwenso wakwa wishu Isaaki.⁵⁴Yakobo aliipele ilambo palupili nokukuta balupwa lwakwe mukulya ifilyo. Balile ifilyo nokutumbilisha bulya bushiku kulupili.⁵⁵Ku macaca labani alimine, atomona abeshikulu abaume nabana bakwe abana kashi nokuba paala. Elo alile no kubwelelamo kwakwe.

32

¹Yakobo nao alile kunshila yakwe, elyo bamalaika wakwa Lesa bamu kumenye. ²Ilyo Yakobo abamona, asosa ati, "iyi e nkambi ya fita fya kwa Lesa," epa ukwinika ishina pali ilya ncende Mahaimu. Yakobo atumba inkombe isha kumutangilila kuli munyina Esau mu mpanga ya Seiri, mu calo ca Edomu. ³Abakonkomesha ati, "ifi efyo muli noulanda kuli shikulu Esau: ifi efyalanda umubomfi obe Yakobo atile: 'Nalikwikala na Labani, elyo nokukokola ukubwele ukufika na kuli nomba.' ⁴Nalikwata ingombe na bapunda, elyo impanga, elyo imikuni, ababomfi sabaume, elyo na babomfi abanakashi. natuma ayua amashiwi kuli webo shikulu, pakweba ati nsange ububile mu menso yobe."⁵Ilyo inkombe shabwelele kuli Yakob ati, "twaile kuli munyinenmwe Esau. Ali mukwisa ku kamanga webo, elyo inganda ine iya baume ali nabo."⁶Awe Yakobo umwenso wa mwikata elyo afulwa. kanshi aakany abatu abali nankwe mu mabumba yabili aya nkambi, elyo ne mikuni na maombe, elyo ne ngamali. ⁷Asosa ati, Nga Esau aisa ku nkambu imo no kulwisha, ely inkambi iyi ikashala kuti ya pusuka."⁸Yakobo ati, "Lesu wakwa tata Abram, e,lyo Lesa wakwa tata Isaki, we yawe, we wandebele auti, 'bwelelamo ku calo kumwenu elyo nakuli balupw bobbe, elyo naine nkaku cita icisuma kuli webo,' ⁹Ine nshilingile ifya Luse fyonse ne cipangano ca citetekelo elyo no bufuma cumi ubo wancintila ne mubomfi obe. ilya na yabwike umumana wa Yordani nalifye nenkoto, elyo nomba naisa kuba inkambi shibili."¹⁰Napapata mpususha ine, ukufuma ku kuboko kwa kwa munyina, ukufuma kukuboko kwa kwa Esau, pantu nkomutina, epali aisa no kusansa ine na nyina wa bana. ¹¹Lelo walandile ati, 'ine ukuti fyonse fyakuwamina. Elyo nakalenga nokuti aba mulupwa obe bakabe kwati musensenga wa kuli bemba, uushinga pendwa ku bwingi."¹²Yakobo aikele palya ubo bushiku. Elyo pafintu ifyo akwete abulapo ifya kupela ubupe kuli Esau, munyina: ¹³'abulapo imbushi shikota imyanda ibili na basawe amakumi yabili, impanga ishikota imyanda ibili na basukusuku amakumi yabili, ¹⁴ingamali ishaleonsha no twana twashiko amakumi yatatu, ingombe ishikota amakumi yane, na bacilume wa ngombe ikumi imo elyo na ba punda ikumi limo. ¹⁵Ishi apele muminwe ya babomfi bakwe, onse umwine. Kabili alanda ku ba bomfi bakwe, "kabiyeni mulentangilila elyo muleshapo incende pakati ka mukuni umo no mukuni uubiye."¹⁶Alangile umubomfi uwali pantashi, ati, "ilyo Esau munyina akakukumanya elyo nokwipusha webo, nkuti, 'ulu wakwa ani webo? Nikwe uleya? Bushe nani umwine ishi nama shili pantanshi yobe?' ¹⁷Elyo uli no kulanda ati, 'ishi ni nama sha mubomfi obe Yakobo. ishi nama e bupe atuma kuli shikulu Esau. Mona aleisa panuma yesu."¹⁸Yakobo efyo akonkomesha ne bumba iya bubili, ne lya butatu, elyo na bonse abantu abali kukonka ifitekwa. ati, 'muli no kusosa fimo fine kuli Esau ilyo mulemukumanya. ¹⁹Kabili mukatile, 'umubomfi obe Yakobo aleisa panuma Yesu.'" pantu aletontokanya ukuti, "ku bupe ubu ndetangisha kuntashi yandi kamunasha panuma, ilyo nka monana nankwe, iyene ukuti ampokelela."²⁰Kanshi ubuipe bwakwe epa kutangilila umwine ashala aikala bulya bushiku ku nkambi. ²¹Yakobo aima ubu bwine ubushiku, elyo nokusenda abakashi bakwe babili, abasha bakwe abanakashi babili, elyo nabana bakwe abaume ikumi limo na umo. nokubatuma ukwabuka pa cabu ca yabuku. ²²Muli iya nshila ali batumine bonse ukwabuka umumana na fyonse ifyo akwete ²³Yakobo epa kushala eka, elyo umuntu alashala nankwe pakafye na ku macaca. ²⁴Ilyo umuntu amona ukuti teti amwanshe uyo epakuma Yakobo pa mfunyu ya intungu Yakobo ulutungu lwa fyutuka ninshi bacili balelwishanya. ²⁵Elyo umuntu ati, "leka ndeya, pantu nomba caba ku macaca." Yakobo ati, "Awe nshakuleke uyee kano ninshi wa mpala. ²⁶Elyo ati kuli ena, "Bushe ishina lyobe niwe ani?" Yakobo ati, "Yakobo." ²⁷Elyo umuntu asosa ati, "Ishinsa lyobe talya kulaitwa Yakobo, lelo Israeli. Pantu naulwishanya na Lesa na bantu elyo naubansha. ²⁸Yakobo amwipusha ati, "Napapata njeba ishina lyobe." Nao ati, "cinshi uleipusisha ishina ilyandi?" Awe apopene ali mupalile. ²⁹Yakobo aita ishina iya ncende Penieli asosa ati, "Pantu ni mbona Lesa amenso na menso, elyo nomweo wandi wakakulwa."³⁰kabili akasuba kasansuka pali Yakobo ilyo afumine pa Panieli. Kabili alesunta

pakwenda kumulandu wa lutungu lwakwe.³²Emulandu wine ukufika na lelo abena Israeli tabalila umunofu wamushipa waba mu mfyufyu ya lutungu, pantu umuntu alicenenwe ilyo Yakobo bashashele nankwe.

33

¹Yakobo alishile kwi na muka no kulolekesha aalimwene Esau uko aleisa, ali pamopene na baume myanda ine. Yaobo alya kenye abana bakwe apaali Leyah, Rakele, elyo na basha babili abanakashi. ²Elyo aalibikile abasha abanakashi pamo pene fye ns bana babo nokuba tangishako pantanshi, elo Leyah nabana bakwe ebo aishile kuko nkeshapo, kabili alikonkomesha Rakele elyo Yosefe ewaishile kushalikishako. ³Umwine fye ewashile kuba pantanshi yabo. alishilekuwa panshi kutotela imiku cine lubali, mpaka fye nokwisa kufia ,mupepi na wabo. ⁴Esau abjutukile muku mukumanya alimufumbatile no kwisa u shintalila umukoshi wakwe, elo alishile ku mufyompa. Elo balilile. ⁵Ilyo Esau aishile kukontamuka amwne abanakashi elo nabana, alilandile, "nibani aba bantu bali na webo?" Yakobo alandile ati, "bana abo Lesa mukusenaminishiwa alipa umubomfi obe"⁶Elyo abasha abanakashi bali shile ku pitila pantanshi kumo kwine nabana babo lelo balishile kuwa na panshi. ⁷Leyah nao wine ewaishile ukonkao kumo nabana bakwe ukwisa kuntanshi nokuwila panshi. Abaishile kulekeleshako ukwisa ku pitila pantanshi bali ni Yosefe kumo Rakele na nabobene bali ishile kuwa panshi. ⁸Esau alilandile, "walosha mwisa pakutila no ngabs uwaku kumany cinupiti wa mabumba?" Yakobo alilandile, "no pakutila ninga mone ububile mu cinso ca mfumu."⁹Esau alilandile, "nalikwata ifingi we wesu wandi. suna ifyo uli nafyo we mwine."¹⁰Yakobo allandile, "awe napapata nga cakutila nimbona ububile mu menso yobe, kandi sumna ukupoka ubupe bwandi ubo ubufumine mu minwe yandi mwine, nimbona icinso cobe, kabili cili ngo ukumona icinso ca kwa Lesa, Eli uli nsumine. ¹¹Napapatapo sumina ubupe bwandi ubwaletelwe kuli iwe pantu Lesa aliiba uwa kusenamishiwa kuli ine, elo kabili ndi ne fingi." Eico, Yakobo ali mukoseleshe kanshi Esau alishile kusumina. ¹²Kabili Esau alandile, "Natwambeko ukuya, nalaba uwauba pantanshi yobe." ¹³Yakobo alilandile nao, "imfumu yandi yali shiba ukutula abana bandi banono elo impanga kumo kwoine ne ngo'mbe file onsha utwana twafiko. ngacakutila fya ensihiwa mukwendeshiwa sana nangula fye bwingaba bushiku bumo kuti inama sonse shafwa. ¹⁴Napapata leka imfumu yandi ingaba iyakuba pantashi ya mubomfi waiko. Nde ba uwakula enda panono, ukulakonka mutanpulo yabana abanono mpakafye ukuya fika ku mfumu yande Seiri.¹⁵Esau alilandile, "Leka nkushile'ko bamo abaume abali nandibo ukuti babe nobe." Lelo Yakobo alilandil ninshi wala citila ifyo? Leka mbw uwa kufwaya ububile ku cinso cakwa shikulu."¹⁶Kanshi Esau pali bulya bushiku alyambileko ulwendo ulwa ku bwekelamo ku Seiri. ¹⁷Yakobo ishile kwima na pa lwendo ulwa kuya ku Sukote, alikulile ne nganda yakwe umwine, kabili alipangile no mwa kwikala ifitekwa fyakwe. Eico ishina yancende ikutilwa Sukote. ¹⁸Lilya Yakobo aishile ukufum ku Pattamu Aramu, alifikile fye bwino u musumba wa Shekemu, uyo uwaba ni mpanga yamu Kenani. Ali pangile inkambi muopepi no musumba. ¹⁹Kabili alishitile ne mpanga iyakulinga ukokwine eko atanike sainenti yakwe ukufuma kubana bakwa Hamote wishi wakwa Shekemu, pa mpiya umwanda umo isha muwaya. ²⁰Kulya kwone eko aimike icipailo elo acitile ishina at El Elohe Israeli.

34

¹Nomba Dina umwana umwanakashi uyo Leya afyele kuli Yakobo, alile mu mushi kukukumanya abakashana. ²Shekemu umwana mwaume wakwa Hamo umwina Hivite, cilolo wa muli ulya mushi, ali mumwene. Ali mupitile no ukukumana na wene, noku mucenda. ³Umutima wakwe walifye pali Dina, umwana mwanakashi wakwa Yakobo. Ali mutemenwe umukashana no kumulandapo cila nshita. ⁴Shekemu ali landile kuli wishi Hamo, ali kulanda ati, "sendela uyu mukashana nebo ngo mukashi." ⁵Nomba Yakobo alyumfwile ukuti Dina umwana wakwe umwanakashi bali muncendele. Abana bake abaume bali ne nama shakwe mu mpanga, eicho Yakobo ali kutimene mpaka babwelele. ⁶Hamo wishi wakwa Shekemu balile kuli Yakobo kukulanda nankwe. ⁷Abana baume bakwa Yakobo bali bwelulwikeukufuma mu mpanga lintu baumfwile palwa ico. Abalumendo balikalipile. Balikalipile sana pamulandu ali sebenye abena Israeli pa ku ulungana no mwana mwanakashi wakwa Yakobo, pantu icintu ca musango uliya tacali nakucitwa. ⁸Hamo ai landile na bene, alilandile ati, "umwana wabdi umwaume alitemenwe umwana obe umwanakashi nkokuoapata mupe kanakashi kuli wene ngo mukashi. ⁹Muleifishanya nefwe, kopela aba bobo abanakashi kuli fwebo, nemwe mule kupita abana besu abanakashi kwenu. ¹⁰Mwebo mukekala nifwe, no mushi ukaba wenu uwakwikalamo no ukulakabushanya mo, no kulakwata ifyama."¹¹Shekemu ali landile kuli wishi nakuli bandume bakwe, "lekeni nebo sange ububile mu menso yenu, na fyonse ifyo mukonjeba nakumipela. ¹²Njipusheni monse umo mwingakupingwila impango ne fyakutula, na nebo nkomupa fyonse ifyo mukolanda, lelo mpeleni umukashana ngo umukashi." ¹³Abana bakwa Yakobo balyaswike Shekemu na wishi Hamo mukukenkela, pamulandu Shekemu ali endeke Dina nkashi wabo. ¹⁴Bali landile kuli bene, :tatwinga cita ici cintu, ukupa nkashi wesu ku uli onse usha sembululwa; pantu kuti caba icansoni kuli fwebo. ¹⁵Kanofye pal ici icipope tuli nokumfwana nobe; Ngoli nokusembululea nga fwe, nangu kalime pakati kenu nga asembululwa. ¹⁶Elo tukokupela nkashi wesu kuli webo, nefwe tuli nokuibulila abana abanakashi, no kwikala nemwe no nokuba abantu bamo. ¹⁷Lelo webo nga taukoumfwa kuli fwebo nokukana sembululwa, lyena tule nkupita nkashi yesu no kuya."¹⁸Amashiwi yabo yalitemwine Hamo no mwana wake umwame Shekemu. ¹⁹Umulandu taposele nanshita ukucita fintu balikulanda pa mulandu alibekelwe mu mwana mwanakashi wakwa Yakobo, napa mulandu wakuti ali muntu uwacindikwa mu nganda yonse iya kwa wishi. ²⁰Hamo na Shekemu umwana mwaume balile umpongolo ya musumba wabo no kulanda kubaume bamusumba wa, bakobilikisha, ²¹"Aba bantu bali wikishene nefwe, nomba balekeni tukoikala nabo mu mushi nokulakapusha, icine cine, umushi ukalamba ulilingile. Natukobla abana babo abanakashi nga bakashi, nefwe natubape

abana besu abanakashi.²² Nips licife icipope bali nokusuminisha ukwikala nefwe nokuba capamo: Ngacakutula kalime muli fwebo alisembulwile, ngefyo nabo basembulilwa.²³ Bushe ifitekwa ne ifipe fyabo-inama shabo shonse tafyakabe fyesu? Nomba natiwikishane nabo, nabo bali nokwikala nefwe."²⁴ Bonse bakalume bamumusumba baliteseshe kuli Hamo na Shekemu, umwana wakwe umwaume. Cila mwaume ali sembulwilwe.²⁵ Napa bushiku bwalenga shitati, intu bacili bakoumfwa ubukalo, babili aban baume bakwa Yakobo (Simoni na Lebi, bandume bakwa Dina), cila umo alipitile ulupanga nokuya sansa umusumba uwa shinikishe ubucingo bwabuko, kabili balipeye abume bonse.²⁶ Balipeye Hamo no mwana wakwe Shekemu ku lupanga. Balipitile na Dina ukufum mungnda yakwa Shekemu nokuya.²⁷ Ababiye abana abaume bakwa Yakobo balishile kufitumbi no kutapa umusumba, pamulandu wakuti abantu balicendele nkashi wabo.²⁸ Balipitile imikuni yabo, ingombe shabo, impunda shabo, na fyonse mu musumba na mumabala ya shungulwiwe pamo ne fyuma. Bonse abana babo na bakashi babo, bali balisendelwe bunkole. balipitile na fyonse ifyali mu mayanda.²⁹ Yakobo alilandile kuli Simoni na Lebi, "muli letele ubwafya pali nebo, ukulenga nebo ukununka ku bekashi bamuli uno mushi, abena Kenaani na abena Peresiti. Nebo ndifye umunono mu mpendwa. Ngacakuti balikolongene abene pamo ukulwisha nebo no ukusansa nebo, elo nebo kuti naonaulwa, nebo naba nganda yandi.³¹ Lelo Simoni na Lebi nalilandile ati, "Bushe Shekemu uti acita nkashi wesu nga cilende?"

35

¹ Lesa alilandile kuli Yakobo ati, "Ima kabiye ku Betele, kabili nokwikala kulya. Kuula icipailo cakwa Lesa kulya kuntu, uwakumonekele ilyo walikubutuka ukufuma kuli Esao munonko."² Elyo Yakobo alandile kubamung'anda yakwe nakuli bonse abali nankwe ati, "Poseni utulubi utuli mukati kenu, Isangululeni mwebene, kabili no cinja ifyakufyala.³ Elyo twine nokuya ku Betele. Nkaya kukula icipailo cakwa Lesa kulya uwanjasukile mubushiku bwakumanama kwandi, kabili aba naine konse uko nja,"⁴ Eico balipele Yakobo utulubi tonse utwa bena fyalo utwali muminwe shabo, elyo natumipeto twakumatwi yabo. Yakobo alifishikile mwisamba lya cimuti ca Oki ku shekemu.⁵ Ilyo balikwenda, Lesa alipamfiwe ukonaula imisumba ishabashingulwiwe, pakuti abo bantu tabakonkole lunkwalunkwa abana baume abakwa Yakobo.⁶ Eico Yakobo alifikile pa Luz (ekutula, Betele), uwaba mu calo icitwa kenani, ena nabantu bonse abali nankwe.⁷ Alikulile icipailo nokucita ishina Eli Betele, pantu kulya eko Lesa alisokolwelel kuli wabo.⁸ Debora, umuleshi wakwa rebeka, alifwile. alishikilwe mwisamba lya cimuti ca oki ica ku Betele, eico incende yalinikwe ati Alonni Bakuti.⁹ Ilyo Yakobo afumine ku Paddni Arami, Lesa alimonekele kuli ena nakabili nokumupala.¹⁰ Lesa alandile kuli ena atile, "Ishina niwe Yakobo, lelo ishina lyobe te Yakobo nakalya. Ishuina lyobe ukulaikkwa Isreali." Eico Lesa amwinike Ishina ati Isreali.¹¹ Lesa alandile kuli ena atile, "Nine Lesa wamaka yonse. Ubufyashi bobo bufule nokusanda. uyluko no mulalo wanko fikafyalwa muli iwe, kabili ne sha mfumu ukufuma mu bantu bob e."¹² Icalo ico napele kuli Abrahamu na Isakim nkacipela kuli webo. Kubantu bone abakakukonkapo nabo nkabapela icalo.¹³ Lesa alifumine pali ena apo alikulanda nankwe.¹⁴ Yakobo alibikile icishibilo pancende apo Lesa alandile nankwe, icishibilo ica libwe. Nokwisa kwitilapo palibwe umutuulo wafyakunwa nokwitilapo amafuta aplibwe.¹⁵ Yakobo alinike Incende Lesa alandilepo nankwe, ishina lya Betele.¹⁶ Baliteukile ukufuma ku Betele. Ilyo bacili bali akatalamikila ne ncende itwa Efulota, Rakeli aisakukomwa ne fumo. Alikomenwe nefumo apakalamba.¹⁷ Ilyo acili mukukomwa ifumom apakalamba, uwalikumupapisha alandila kuli ene atile, "wiba no mwenso, pantu nomba walakwata umwana umwaume naumbi."¹⁸ Ilyo ali, mukufwa, nokupema kwakwa ukwa mupepi nokufwa cinike umwana uwafyelwe ishina lya Ben-Oni lelo wishi alimwinike ishina lya Benjamini.¹⁹ Rakele alifwile kabili alishikilwe mu nshila iyalola ku Epharata (ekutula Betelemu).²⁰ Yakobo alibikile icishibilo pa nshishi yakwa Rakele. Ecishibilo canshiku yakwe Rakele ukufuma nalelo.²¹ Isreali alikonkenyepo ubulendo bwakwe, icitile inkambi ukucila pa lupungu lwa Ederi.²² Ilyo Isreali alikwikala muli cilya calo, Rubeni aile kulala na Bilna umukashi wakwa wishi untu ashaupile mubwinga, kabili Isreali alwumfwile ifyacitike nomba ali nabana abaume ikumi banabili.²³ Abana bakwe abaume abo afyele muli Leya, ni Rubeni, ibeli lyakwa Yakobo, na Simonni, Levi, Yudah, Issaka, na Zebuluni.²⁴ Abana baume bakwe abo afyele muli Rakeli ni Yosefu na Benjamini.²⁵ Abana bakwe abaume abo afyele muli Bilua, umusha mwanakashi wakwa Rakeli, ni Dani na Nafutali.²⁶ Abana bakwe abaume abo afyele muli Silipa umusha mwanakashi wakwa Leya, ni aadi na Asheri. Aba bonse ebali abana baume bakwa Yakobo abo afyele ilyo ali mu ca Pandani Aramu.²⁷ Yakobo alishile kuli Isaki wishi, ku Mamure mu Kiriati Aba (kabili e Hebuloni wine), uko Abrahamu na Isaki baikele.²⁸ Isaki alikele pano calo imyaka umwanda umo na makumi cine konse konse.²⁹ Isaki alipemene ukupema kwa kulekelesha no kufwa, afwile umukote uwa myaka iyingi, epakuya ukwalala ifikolwe. Elyo cabana bakwe abaume, Esao na Yakobo, bamushikile

36

¹ Ici ecitoto cakwa Esau (uwitwa Edomu)² Esau abulile abakashi bakwe mubena Kenaani. Aba ebali abakashi bakwe: Ada umwana umwanakashi wakwa Elone umwina Hiti, Ohaibama umwana wakwa Ana, mwishikulu mwanakashi wakwa Sibeane mwina Hiti,³ na Basematu, umwana umwanakashi wakwa Ishmaele, nkashi wakwa Nebayote.⁴ Ada afyele Eifasi kuli Esau, Na Basemati afyele Reuele.⁵ Oholibana afyele Yeushi, na Yalamu, na Kora. Aba bana abaume bakwa Esau abafyalilwe mu calo ca Kenani.⁶ Esau abulile abakashi bakwe, abana bakwe abaume, abana bakwe abanakashi, nabantu bonse aba nganda yakwe, nefitekwa fyakwe nefinama fimbi, nefyuma fyakwe ifyo anonkele mu calo ca Kenaani nokuya ku calo cimbi ukufuma kuli wabo Yakobo.⁷ Aicitile ifi pamulandi ifyuma bakwete fyalifulishe tekuti bekale pamo. Icalo baikelelo tacalikubasuminisha pamulandy wafitekwa fyabo.⁸ Eico Esau, uwaishibikwa Edomu, aikele mu calo campili ca

Seiri.⁹ Aba ebal icitoto cakwa Esau chikolwe wabena Edomu mu calo ca mpili lwa Seiri. ¹⁰Aya emashina yabana abaume bakwa Esau; Elifasi umwana wakwa Ada, mukashi wakwa Esau; Reuele umwana umwaume wakwa Basemati umukashi wakwa Esau. ¹¹Abana abaume bakwa Elifasi bali Temani, Omari, Sefo, na Kenasi. ¹²Timna, ali kanakashi wakwa Elifasi mwana Esau, afyele Ameleke. Aba bali beshikulu baume bakwa Ada, uukashi wakwa Esau. ¹³Aba bali abana baume bakwa Reuele; Nahati, Sers, Shama, na Misa. Aba bali beshikulu baume bakwa Basemati, umukashi wakwa Esau. ¹⁴Aba bana abaume bakwa Oholibana, umukashi wakwa Esau, uwali mwana mwanakashi wakwa Aba kabili umwishikulu mwanakashi wakwa Sibeone. Afyele kuli Esau Yeushi, Yalamu na Kora. ¹⁵Ishi eshali inko sha citoto mubana bakwa Esau; icikota cakwa Elifasi, ibeli lyakwa Esau; Temani, Omaru, Sefo, Kenasi, ¹⁶Kora, Gatamu, Ameleke. Ishi e nko sha oto shakwa Elifasi mucalo ca Edomu. Bali beshikulu baume bakwa Ada. ¹⁷Aba bacikota cakwa Reuele, umwana umwaume wakwa Esau; Nahati, Sera, Shama, Misa. Aba eba nko shakwa Reuele mucalo ca Edomu bali beshikulu abaume bakwa Basemati, umukashi wakwa Esau. ¹⁸Aba Bacikota cakwa Oholibana, umukashi wakwa Esau; Yerushi, Yalamu, Kora. Ici ecokota cafumine kuli Oholibana umukashi wakwa Esau umwana umwanakashi wakwa Ana. ¹⁹Aba bali bana bakwa Esau (uyo waishibkwe nga Edomu.), kabili aba bali ni mfumu shabo ²⁰Aba bali bana abaume ba kwa Seiri umwina Hori abekashgi ba ucal ici; Lotani, Shobali, Sebeone, Ana, ²¹Dishone, Esere, na Dushani. Aba bali ninko sha bena Hori abekashi bamu Seiri mu cali ca Edomu. ²²Abana baume bakwa Lotani niba Hori na Hemamu na Timna uwali nkashi wakwa Lotani. ²³Aba bali bana abaume bakwa Shibali; Albani Manahati, Ebali, Shefo, Onamu. ²⁴Aba bali bana baume bakwa Sibeone; Aya na Ana uyu no Ana uwansangile utumfukumfuku twa menshi yakaba mumatololo pakucema impunda shakwa wishi Sibeone. ²⁵Aba bana bakwa Ana: Dishone na Oholibana umwana mwanakashi wakwa Ana. ²⁶Aba bana abaume bakwa Dishine: Hemdani, Eshbani, Itrani, Kerani. ²⁷Aba ebana abaume bakwa Esere: Bilhani, Saabani na Akani. ²⁸Aba bana abaume bakwa Dishani; Usi na Arani. ²⁹Aba bamumukowa wabena Hori: Lotani, Shobali, Sibeone, Ana, ³⁰Dishone, Esere, Dishani: Aba ebumukowa wabena Hori umwabela ubutantiko bwa mikowa mu calo ca Seiri. ³¹Aba e mfumu shatekele mu Edomu pakubala ilyo imfumu nangi imo taiteka pa bana abaume bakwa Israele. ³²Bela umwana umwaume wakwa Beore atেকেle mu Edmu, Kabili ne shian lya musumba wali Dinhaba. ³³Ilyo Bela afwile elyo Yobabi umwana umwaume wakwa Sera uwa mu Bosra, aeekele mwipunda lyakwe. ³⁴Ilyo Yobabi afwile, Hushamu uwali wamu calo cabena Temani, ewa tekele mwipunda lyakwe. ³⁵Ilyo Hushamu afwile, Hadadi umwana umwaume wakwa Bedadi uwacimfishe abena Midiani mumpanga ya Moabu atেকেle mwipunda lyakwe. Ishina lyaumusumba wali Abiti. Ili Hadadi afwile, ³⁶Ilyo Samla uwa Masreka atেকেle mwipunda lyakwe. ³⁷Ilyo Samla afwile, elyo Shauli waku Rehobote waki mumana alitekele mwipunda lyakwe. ³⁸Ilyo Shauli afwile, elyo bali Hanani umwana mwaume wakwa Akborew atেকেle mwipunda lyakwe. ³⁹Ilyo bali-Hanai umwana umwaume wakwa Akboe, Afwile elyo Hadai atেকেle mwipunda lyakwe. Ishina lyaumusumba wali Pau. Ishina lya mukashi wakwe lyali Mehetabele, umwana mwanakashi wakwa Matrede, umwishikulu u mwanakashi wakwa Me Sahubu. ⁴⁰Aya eyali amashina ya mitwe yamikowa ukufuma ku citoto cakwa Esau, ukulingana nemikowa befulo fyashiko, mumashina yabo: Timna, Alba, Yetete, ⁴¹Oholibana, Ela, Pinone, ⁴²Kenasi, Temani, Mibsari, ⁴³Magdiele, Iramu. Iyi eyali imitwe yamukowa wabena Edomu umwabele imikalile yabo mu calo baleikatilila uyu ai ni Esau, wishi wabena Edomu.

37

¹Yakobo alikele mucalo umo wishi alikwikala, mu calo ca Kenani. ²Ifi efutoto ifyalikukuma Yakobo. Yosefe uwali umulumendo imyaka ikumi limo na cinelubali, alikukema umukuni pamo naba wabo. Ali pamo na bana baume bakwa Bilha elo nabana baume bakwa Zilpa, bamuka wishi. Yosefe aliletele akasebo akashalungeme pali bena kuli wishibo. ³Nomba Ishileli alitemwishishe Yosefe ukucila pabana bakwe bonse pantu ali umwana wamubukote bwakwe. Alimupangile no mwingila uwabune. ⁴Bawabo balimwene ukuti wishibo alimutemenwe ukucila ba wabo bonse. Balimupatile tabalikufwaya nokulanda nankwe mumutende. ⁵Yosefe alilotele iciloto, elo alyebele ba wabo pali ici. Balimupatile kofye ukucila. ⁶Alandile kuli bena, "Napapata umfweni kuli iciloto icondotele." Moneni, twalikukaka imipo ya ngano - mwibala elo moneni, umupo wangi walimine no kwiminina, elo moneni, imipo yenu yalishile shinguluka nokufukama panshi kumupo wangi. ⁸Ba wabo balandile kuli ena, "Bushe mucishinka ukateka fwebo?" Bushe kwena ukaba kapingula pali fwebo?" Bali mupatileko nokucila kufiloto fyakwe nakumashiwi yakwe. ⁹Alilotele nacimbi iciloto elo alicilandile na kuli ba wabo. Alandile, "Lelosheni, ndilotele nacimbi iciloto: Akasuba no mwenshi ne ntanda ikumi limo na umo fyacifukamina nebo." ¹⁰Alicilandile kuli wishi nga ifyo kuli ba wabo, nawishi alimwebawile. Alilandile kuli ena, "Nga iciloto ico ulotele chando? Bushe noko na nebo nabawenu mucituntulu tukesha fukamina weba panshi?" ¹¹Ba wabo balikwete akalimwa pali ena, lelo alisungile uyu mulandu mumutima. ¹²Ba wabo balile mukukema umukuni wakwa wishibo mu shekemu. ¹³Ishileli alandile kuli Yosefe, "Bushe ba wenu tabakokemo mukuni mu shekemu? Isa, nkokutuma kuli bena." Yosefe alandile kuli ena, "Ndi ipekenye." ¹⁴Alandile kuli ena, "Kabuye nomba, lamoni nga cilibwino naba wenu naku mukuni, elo undetele ishiwi." Elo Yokobo amutumine ukufuma mumupokapoka wa Hebelone, na Yosefe aile ku sShrkemu. ¹⁵Umwaume umo alisangile Yosefe. Moneni, ¹⁶Yosefe aikuwayawaya mu mpanga. umwaume alimwipwishe, "Nindo ukofwaya?" Yosefe alandile, "Nkofwaya bawesu. Ngeba, napapata, uko bakokemena umukuni." ¹⁷Umwaume alilandile, "Balisha ino ncende, elo pantu nalibomfwile bakolanda, ' natulekuya ku Dothane." Yosefe ali konkele panuma yaba wabo elo alibasangile pa Dotane. ¹⁸alimumwene pakalamukila, nelo ashila isapepi nabena, balimupangile ukumwipaya. ¹⁹Ba wabo balilandile kuli umo no mukankwe, Lolesheni, uyu kalota akopalamina. ²⁰Iseni nomba, elo, lekeni tumwipaye elo tumupose muli cimo ica ifi ifilindi. Tukalanda, Inama mpanga naimonaula. Tulinokumona ifyo ifiloto

fyakwe fikasanguka.²¹Reubeni alyumfwile ici elo alimupokolwele kukuboko kwabo. Alandile, "Twionaula umweo wakwe." ²²Reubeni alandile kuli bena, "Mwisumya mulopa. Muposeni muli icicilindi icili mumatololo, elo mwitambalika kuboko pali ena.: pakuti enga mu pususha ukufuma mukuboko kwabo nokumubwekeshamo kuli wishu.²³Chalibelele ngemu elo Yosefe afikile pali ba wabo, bali mufulile umwingila wakwe uusuma. ²⁴Balimubulile elo bamuposele mucilindi mucilindi tanwalikantu tamwali na menshi muli cena.²⁵Balikele panshi kukulya umukate. Bali inwine amenso yabo pamulu nokullosha, elo, mwamona ikeleta lyabena ishimele lyalikufuma ku ifyacena cisuma na balmu na murri. Bali pa lwendo lwakifitwala pesamba ku Egupito. ²⁶Yuda alandile kuli bawabo, "Bukumoshi bukobamo nga tukoipaya wesu nokufimba pa mulopa wakwe?"²⁷Iseni, elo nakumushitisha kuma ishemaale elo twitambalika maboko yesu pali ena. Pantu ni wesu, mubili wedu."Ba wabo balimumfwilile. ²⁸Abasulushi baku Midian bali mu lupita. B wabo balimufumishi Yosefe pamulu elo balimusumbwile panse balimufumishi mucilindi. Balishitisha Yosefe kuma Ishimaali amakumi yabili mutwa silvele. Ama Ishemaali balisendele Yosefe ku Egupito.²⁹Reubeni ali bwelelemo ku cilindi elo, moneni, Yosefe talimo mucilindi. Ali lepwile insalu shakwe. ³⁰Alibwelele kuliba wabo nokulanda, "Umulumendo talimo mulya?"³¹Bali komene imbushi elo babulile umwingila wakwa Yosefe noku utubika mumulopa. ³²Elo baliuletele kuli wishibo nokulanda. "Talisangile ifi. Twapapata lolesheni nga chakufwala camwana wenu nangula iyo." ³³Yokobo alicishibile elo alanda, "Chakufwala ca mwana wandi. Inamampanga ilimulile. Yosefe mucituntulu balimuputawile mutupimfyane."³⁴Yokobo alilepwile imingila yakwe nokufwala amasako mumusana. Aliloshe umwana wakwe inshiku ishingi. ³⁵Bonse abanabakwe abaume na bakwe banakashi balimine mukumutalika lelo alikene ukumutalika. Alandile mucine nkatentemukila kumbo nkolosha - umwana wandi."wishi alimuloseshe. ³⁶Abenaa Midiane balimushitisha mu Egupito kuli Potifa, cilolo wakwa Pharo, mushika waba sole.

38

¹Elo cali ifi Yuda alifuine kuli ba wabo aya mukwikala no munthu umo umwina Adulamu, , ishina lyakwe ali ni Hira. ²Eko akumenye umwanakashi wamwaume umwina Kenani ishina lyakwe ni Shua. Alimupele nokulala nankwe.³Alimitile afyala no mwana umwaume. Alimwinikile ati Ere. ⁴Alimitile nakabili nalo alifyele umwan umwaume. Alimwinikil ishina ati Onani. ⁵Alifyele nakambi umwana umwaume amwinika shina lyakwe ati Shelah. Kwali niku Kesibu eko amufyalile. ⁶Yuda alifwale Ere umukashi, ibeli lyakwe. ishina lyakwe ni Tamar. ⁷Ere, Ibeli lyakwa Yuda, alibifisha ku cinso cakwa Yawe. Yawe alimwipye.⁸Yuda alyebele Onani ati, "Kapyane umukashi wakwa wenu, pakweba ati uye kufikilisha umulimo wabu mulamu, uwakufyalilako wenu umwana." ⁹Onani alishibile ati umwana takabe wakwe lonsefyane ngaaya kusendama muka wabo, alikwitila insasande panshi pakweba ati efyalila wabo umwana. ¹⁰Ifi ifyo alikuciat fyali fyabubi ku menso yakwa Yawe. Yawe alimwipye naena¹¹Elo Yuda aebele Tamar umulokashi wakwe ati, "kuti wayakwikala bumukamfwila munganda muli ba wiso mpaka shela umwana wandi umwaume akakule." Pantu alitinine, "Naena kuti imbi afwa, fyeka ifyo cali kuli bawabo." Tama alifumineko aya namukwikala kunganda yakuli ba wishu¹²Panuaam yanshita iitali, umwana mwanakashi wakwa shua, umukashi wakwa Yuda alifwile. Yuda alisansamushiwe nokuya kuliba kabeya wa mpanga shakwe ku Timuna, Ena no munankwe Hirah umwina Adulamu. ¹³Tama balimwebele ati, "Mona, wisofyala akoya ku Timuna mukubeya impaanga shakwe." ¹⁴Alifulile ifyakufwala fyabumukamfwilwa nokuifimba icitambala aliifimbile nokuikubanya, alile kwikala pa mpangolo ya Enamu Umwinshi uwabela pambali ya musebo waku Timuna. Pantu alimwene ati Shela alikulile nomba tabako mupa ati abe umukashi wakwe.¹⁵Ulo Yuda amumwene alyebele ati ni chilende pantu aliimfimbile ku menso. ¹⁶Alile uko ali pambali ya musebo no kweba ati, "isa nkoftwaya ukuya kulala nobe"-pantu taishibile ati mulokashi wakwe-nae alyebele ati, "findo mukompela pakweba ati mulale nandi?"¹⁷Alyebele ati, "Nkakutumina akana mbushi mufitekwa fyandi" alyebele ati, "ukompela icikatilo mpaka ukakatume?" ¹⁸Alyebele ati, "inshimbi yakufwatilako no muondo waiko, ne nkoto iyo iili muminwe yobre." Alimipele nokuya kulala nankwe, alimitile nefumo kuli ena.¹⁹Alifuminepo palya aya nokuya, alifulile ne citambala cacifimbo afwala nefyakufwala fya bumuka mfwilwa. ²⁰Yuda alitumine akana kambushi ukupitila mu munankwe umwina Adulamu pakweba ati ayakupoka ifikatilo ukufuma mu minwe yaula umwanakashi, nomba tabamusangile.²¹Elo umwina Adulamu alipwishe abaume ba kuli cilya cifulo. Alipi ulya cilende wa mu mfuba uwali pambali yamusebo pa Enamu?" Balyebele ati, "Tapatala apabapo cilende waku mfuta pano." ²²Alibwelele kuli Yuda no kweba ati, Nshimusangilepo. Kabili, nabaume bakuli cilya cifulo balandile ati, Tapabapo cilende wakunfuba kuno." ²³Yuda aeba ati, "Leka asungefilya fintu ekweba ati twikasebana. mucine, nebo nalitumine akabushi, nomba weba taumusangilepo"²⁴Ulo papitile imynshi itatu alyebelwe kuli Yuda ati, "Tama umulokashi obe alicita ubumpulu, kabili alinefumo." Yuda alilandile ati, "muleteni kuno twise kumocha." ²⁵Ulo bamuletele oanse, alitumine amashiwi kuli wishu fyala ati, "ku mwine waifi fintu eko naimita. Efyo aebele, Moneni mukwai fipe fyakwa nani ifi, inshimbi yakufwatikila no mwando no nkonto." ²⁶Yuda alifishibile no kweba ati, Ena mulungami ukucila nelo, pantu nshamupele ukuti opwe kuli shela umwana wandi umwaume" Talelepo nankwe nakabili. ²⁷Ulo inshita yakupapa yafikile, moneni, mwali ba mpundu mwifumo lyakwe. ²⁸Elo ulo ali mukupapa umwana umo alipusishe ukuboko, naba na cimbasa balimukakileko kamyande akakukashika ku kuboko nokweba ati, "uyu eubalilepo ukufuma."²⁹Nomba alibwekeshemo ukuboko kabili, moneni, wabo ewabalilapo ukufuma. Efyo aebele bana chimbasa, "Ngawaipelekesha shani" kansi balimwinike ati Peresi. ³⁰Elo wabo afyelwem uwakwete kamyando akakukashika ku kuboko, elo bamwinike ati Sera.

39

¹Yosefu aliletelwe kumusumba ku Egipto. Potifa, cilolo wa kwa Farao uwali kangalila wa balishi kabili umwina Egipto, ali mushitile ukufuma ku bena Isheamali, abo abamuletele kulya ku musumba. ²Yawe ali na Yosefu kabili alimulengele ukuba muntu wasuuka. Ena alikwikala mu ng'anda ya kwa shikulu wakwe. ³Shikulu wakwe alimwene ukwebati ali na Yawe kabili Yawe alikufungulula fyonse ifyo Yosefu alikucita. ⁴Yosefu alisangile uububili muli shikulu wakwe Potifa, Eco ena alikupungila Potifa. Potifa alisontele Yosefu ukuba kangalila wa ng'anda yakwe kabili na fyonse kwebati alekufilolekeshapo. ⁵Ulo cali if ukufuma pa nshita ulo amusontele ukuba kangalila wa ng'anda yakwe ya mwina Egipto pamulandu wa kwa Yosefu. Ubbupalo bwa kwa yawe bwali pali conse ca mu ng'anda ne mpanga ya kwa Potifa. ⁶Potifa alibikile Yosefu. Ena talikutontonkanya pacili conse ka nofye pa cakulya alelya. Nomba Yosefu alikwete cinso cabune kabili ne ciyembela. ⁷Ulo cali fyo panuma umukashi wa kwa shikulu wakwe alipampamike amenso yakwe pali Yosefu no kwebati, "Sendama nandi." ⁸Lelo Yosefu alikene kabili alyebele ati, "ku mukashi wa kwa shikulu wakwe, "Momneni, shikulu wandi tasakamana pa fyo ncita mu ng'anda, kabili alibikile fyo anonka mu maboko yandi. ⁹Tapaba mukalamba muli ino ng'anda ukucila pa fyo naba. Ena tankanya icili conse lelo kanofye webo, pantu webo uli mukashi wakwe. Nomba nindo nebo ninga citila ububifi bwakula fi kabili no nubembukila Lesa?" ¹⁰Muka Potifa alikulanda kuli Yosefa ubushiku no bushiku, lelo Yosefu alikene ukusendama nankwe nangu kuba nankwe. ¹¹Awe ubushiku bumo Yosefu alingile mu ng'anda mu kubomba mulimo yakwe. Tamwali babomfi bambi aba ng'anda umo mu ng'anda bali. ¹²Muka Potifa alikete Yosefu mu nsalu sha kwe no kumwebati, "sendama nandi." Ena alifuminapo nokusha insalu shakwe mu minwe yakwe, ulubilo no kuya panse. ¹³Awe nge fi, ulo amona kwebati amushila insalu mu minwe yakwe no ku butukila panse, ¹⁴alikutile ababomfi ba mu ng'anda yakwe no kubeba ati, "MONeni. Potifa alileta umu Yuda muku tupumya. Alishile kuli nebo kwebati nsendame nannkwe nomba ndipundile. ¹⁵Nomba ulo aumfwa na puunda, elo ele no kusha insalu shakwe kuli nebo, alifulumukile, no kuya panse. ¹⁶Muka Potifa alibikile insalu sha kwa Yosefu mupepi nankwe ukufikafye no kubwela kwa kwa Potifa shikulu wakwe pa ng'anda. ¹⁷Alimwebele ubu bulondoloshi, "Uyu mu bomfi waci Yuda uwo waleta kuli fwebo, alishile kuli nebo mu kumpumya. ¹⁸Caciba mukwebati ulo nacipunda, alishile insalu shakwe kuli nebo no kufulumuka panse. ¹⁹Awe napakuba fyo, ulo shikulu wakwe aumfwile ubo bulondoloshi umukashi wakwe amwebele, "ifi efyo umubomfi wenu acicita kuli nebo, "ena alifulilwe sana. ²⁰Shikulu wa kwa Yosefu alimusendele no kumubika mu cifungo, incende umo abafungwa ba mfumu balikusungilwa. Ena alikele mulya mu cifungo. ²¹Lelo Yawe ali na Yosefu kabili alimulangile bucishinka bwakwe ubwa cipangano. Ena alimupele ububile mu cinso ca ba kasunga wa cifungo. ²²Ba kasunga wa cifungo balipele Yosefu bonse abafungwa mu minwe yakwe abali mu cifungo. fyonse ifyo balikucita mulya Yosefu ewali kabangalila. ²³Na ba kasunga wa cifungoo rtabasakamene palwa cintu conse icali mu maboko yakwe pantu Ywawe alinankwe. Conse ico alikucita Yawe alikucipa shuko.

40

¹Nomab panuma ya ifi fintu, kalama wa lukombo lwamfumu ku Egipti na ka mpanga wa mikate balilufyenye kuli shikulu wabo, imfumu yaku Egipti. ²Farao alifulilee ba cilolo bakwe babili umukalamba waba kalama ba lukombo no mu kalamba waba kapanga ba mukate. ³Aliba bikile namu cifungo munganda yakwa mushika wa fita, mucifungo imo cine umwa fungilwe Yosefe. ⁴Na munshika wafita apele Yosefe kukubasunga kukubabombela, bena bali kelemo mucifungo panshita. ⁵Bonse balilotele iciloto-kalama walukombo nakapanga wamikate uwamfumu yaku Egipti abali mucifungo-cila muntu alilotele iciloto cakwe mubushiku bumo bwine, na cila ciloto calikwete ubupilibulo bwa ciko. ⁶Yosefe aishilw kuli bena ulucelo no ba mona. Moneni bali no bulanda. ⁷Alipwishe ba cilolo ba kwa Farao abo ali nabo mucifungo munganda ya kwa shikulu wakwe, alndile, "nindo mwa monekela aba bulanda lelo?" ⁸Balilandile kuli ena, "tulilotele bonse iciloto kabili tapali nangu umo uwaku twilwila." Yosefe alibebrele ati, "bushe teya kwa Lesa imipilibwile ngebeni, napapata." ⁹nomukalamba wabakalama ba lukombo alondolwele iciloto cakwe kuli Yosefe. Amwebele ati, "mu ciloto candi, mona, umwangashi wali ku cinsi candi. ¹⁰Mu mwangashi mwali imisambo itatu. Elo yapukile, amaluba yalifumine ne cisansakunta ca ca myangashi cali pile. ¹¹Ulukombo lwakwa Faro lwali muminwe yandi. Nalibulile ne myangashi naikamina na mulukombo lwakwa Faro kabili na bika nolukombo muminwe yakwa Farao." ¹²Yosefe alilandile kuli ena, "ubu ebupilibulo bwa ici. imisambo itati ninshiku shitatu. ¹³Munshikufye shitatu farao ali no kwinuna umutwe obe no kukubwesha pamilimo yobe. Nobe ukalekupela Farao ulukombo muminwe yakwe, fyekafilya walo ulo wali kalama walukombo lwakwe. ¹⁴Nomba ukanangulukeko ulo webo fikakuwamian, kabili na papata ukalage uluse kuli nebo. Ukanumbule kuli Farao noku mfumya mulicino cifungo. ¹⁵Pantu cine cine bamufumisha ukufuma mucal caba Hebere. kuno nako shatitile nangu kamo ica kuti bambike mulicino cifungo." ¹⁶Ulo umukalamba wabakanga wamukate amwene ukwebati ubupilibulo buli bwino, alandile kuli Yosefe ati, "nandi nacikwata icilto, kabili, moneni, imiseke itatu iya mikate yatiba pa mutwe wandi. ¹⁷Mumuseke wapamulu mwaciab ifya kumpangwa ifyamikatew ifyamisango misango ifyakwa Farao, nomba ifyoni fyacilya mumuseke uwaciba pamutwe wandi. ¹⁸Yosefe alyaswike nokweba ati, "ubu ebupilibulo, imiseke itati ninshiku shitatu. ¹⁹Munshikufye shitatu Farao akenuna umutwe obe kabili akakukuliak ku cimuti ne yoni fikalya umubili obe." ²⁰Nomba pabushi bwalenga shitatu bwali bushiku bwakufyalwa kwakwa Farao. Alipangile umutebeto waba bomfi bakwe bonse. Alinwine umutwe wamukalamba wa bakalama wa lukombo no mutwe wa mukalamba wa kapanga ba mukate, paba bomfi bakwe. ²¹Alibwekeshe umukalamba wabakalama wa lukombo kumilimo yakwe, kabili ali bikile ulukombo muminwe yakwa Farao nakabili. ²²Lelo alikulike umukalama waba kapanga bamikate, nge fyo Yosefe apilibwilw kuli bena. ²³Nomba kalama wa lukombo taibukishe Yosefe, alimulabilekofye.

¹Panuma ya pela ya myaka ibili ituntulu, Farao alikwete iciloto. Moneni, aliminine mumbai a mumana wa Naelo.

²Moneni, ingombe cine lubali shalifumine kunse ukufuma mu mumana wa Naelo, isha yemba kabli ishaina, kabili shalikulya amatete. ³Moneni, neshibiye ingobe cine lubali shalifumine panuma ukufuma mu mumumana wa Naelo, ishabipa kabili ishaonda shaliminine mumbali ya shibiye ingombe mululamba lwa mumana. ⁴Elo ishbipa ishaonda ingombe shailile isha yemba kabli ishaina ingombe. Elo Falao alyalamukile. ⁵Elo alisendeme nakabili alilotele umu alenga cibili. moneni imitwe yangano cine lubali yalishile mu lupinbili lumu, iyabune kabili iisuma. ⁶Moneni, imitwe cinelubali, ishaonda kabili iyapya ku mwela wakaba uwaku kabanga, yalimenene panuma. ⁷imitwe iyaonda yaliminine ishabune kabili iyaisula imitwe Falao alyalamwike, kabili, monei, califye ciloto. ⁸Yafikile inshita yalukelo icakuti mupashi wakwe walisakamene. Alitumine no ukukuta bonse baka bepa wa bufi naba mano abaume bamu Egipto. Falao alilandile kuli bene palwa filoto fyakwe, lelo tapali nangu umu uwailwilile falao. ⁹Elo umukalamba wabalikupa imfumu ifya kunwa alilandilew kuli Falao, "Llelo nebo nkontokanya palwa membu shandi. ¹⁰Falao alifulilwe kuba bomfi bakwe, alibikile nebo mucifungo ca mu nganda ya mukalamba wa bamalonda, nebulo no mukalamba wa ba ampanga wa mukate. ¹¹Twalilotele ici loto ubushiku bumo bwine, wene na nebo. Twalilotele cila mutu ukulingana no bulondoloshi bwa cila ciloto. ¹²Mwalimo pamo nefwe umulumendo umuntu um Hebele, umubomfi wa mukalamba wa ba malonda. Twalilandile kuli wene nao alilwile ifi loto kuli fwebo. Alilwile kuli cila umu ukulingana ne ciloto cakwe. ¹³Cali fikilishiwe ukulingana nefyo alikwilula kuli fwebo, fyalicitikile no kucitika. Falao ali mbweshe nebo napa cifulo candi lelo um biye ali mukulike. ¹⁴Elo Falao alitimine no kuyakuta Yosefe. Mukwangufyanya bali mupitile uku mufumya mu cifungo. Ali ibeyele umwine ali cinjishe ne nsalu shakkwe, kabili alishile nakuli Falao. ¹⁵Falao alilandile naku Yosefu, "Nebo nalikwete iciloto lelo takulipo nangu umu uwakucilula. Lelo ebo nalyumfwile palwa webo, ukutula webo nga waumfwa iciloto uli nokucilula." ¹⁶Yosefe alyasuile Falao, ukulanda ati, "tecauli nebo Lesa ali no kwasuka Falao mumulinganya." ¹⁷Falao alilandile kuli Yosefe, "mu ciloto candi, moneni nebo na liminine mu lulamba lwa Naeli. ¹⁸Moneni, ingombe cine lubali shalishile ukufuma mu Naele ishaina kabili ishaymba, kabili shali kulya mu matete. ¹⁹Moneni, ingombe cinelubali shalishile panuma, ishanaka, ishabipa, kabili ishaonda. Nebo nshatala kushimona mu mushi onse uwa Egipto, ishabipisha nga shene. ²⁰Ishaonda kabili ishibi ingombe shalilile ishantanshi cine lubali ingombe ishaina. ²¹Elyo shalile, tecli cakwishiba nga shalilepo pantu shalifye ishibi ngefyo shali. Elo Nebo nashibukile. ²²Nebo naliloleshe mu ciloto candi, na moneni imitwe cine lubali iya ngano yalishil ukufuma mu lupimbili lumu, iyaisula kabili iyabune. ²³Moneni, imitwe ya ngano iibiye-yalibonsele, iyaonda, kabili iyauma ku mwela wa kukabanga yalipupukile panuma. ²⁴Iyaonda imitwe ya ngano yaliminine imitwe ya ngano iyabune. Nebo naliondolwele ifi loto uli baklota babufi, lelo tapai nangi umu uwakuti alondolole kuli nebo. ²⁵Yosefe alilandile uli Falao, "ifi filoto fyakwa Falao fimo fine. pa fintu Lesa ali nokucita, alikonkomeshe kuli Falao. ²⁶Ingombe cine lubali ishisuma myaka cine lubali, na imitwe ya ngano cinelubali myaka cine lubali. Ifi loto fimo ine. ²⁷Ingombe cine lubali isaonda kabili ishibi isha konkelapio panuma myaka cine lubali, kabili imitwe ya ngano iyaonda iyaumine ku mwela wakukabanga ili nokuba imyaka cine lubali iya cipowe. ²⁸Ifi efintu ifyo nebo na landile kuli Falao. ifinti Lesa alinokucita ali sokolwele kuli Falao. ²⁹Lolesha, imyaka iya busomboshi bukalamba buli nokwisa mumushi yonse iya Egipto. ³⁰Imyaka cine lubal iya cipowe ili no kwisa panma, kabili ubusomboshi bukalamba buli nokulabwa u mishi wamu Egipto kabili icipowe cili nokonaula umushi. ³¹Ukiufushiwa takwa kebukishiwe mu mushi pamulandu wa icipowe icili nokukonkapo pantu cika cilishamo. ³²Iciloto cali bwekelepo umuku wa cibili kuli Falao pamulandu wakuli umulundu walimikilwe na Lessa, kabili Lesa ali nokucita mu kwangufyanya. ³³Nomba Leken i Falao afwaye umuntu uwiluka kabili uwa mano, kabili amubike ukumona umshi wa Egipto. ³⁴Leken i Falao asonte intugulushi ukumona umushi, kabili abaleke bapite fisano pa fyakulya fyamu Egipto mu myaka cine lubali iya busomboshi bukalamba. ³⁵Balekeni balanganike fyonse ifyakulya fya muli iyi myaka isuma ikohisa kabili tutikeni ingano mu butungulushi bwakwa Falao, fya ulya fya kwisa ku bomfya mumisumba bafwile ukufisanga. ³⁶Ifya kulya fikaba ifya kutukusha mumushi munshita ya myaka cine lubali ia cipowe ikaba mu mushi wa Egipto. Muli iyi nshila umushi tawa kasunkanishiwe iu cipowe. ³⁷Uku ku pandwa amano kwali mu cinso cakwa Falao kabili naku cinso ca ba bomfi bakwe. ³⁸Falao alilandile kuba bomfi bakwe, "bushe kuti twasanga umuntu nga uyu, umu mupashi wakwa Lesa waba?" ³⁹Eicho Falao alilandile kuli Yosefu, "Apo Lesa alikulangile webo ici, takuli u winga iluks kabili uwa mano nga webo. ⁴⁰Uli nokulalolekesha mu nganda yandi, kabili ukulingana na mashiwi yobe abantu bonse bakala kutungululwa. Kanofye pa cipuna nebe nkabafye umukalamba ukucila webo." ⁴¹Falao alilandile kuli Yosefu, "Mona, nebo ukulamona imshi yonse iya Egipti." ⁴²Falao alifulile ininda minwe ukufuma kuminwe yakwe no kufwika kuminwe yakwa Yosefu. Ali mufwikile ne fyakufwala ifya kutelela ifya bune, kabili alimufwikile no munyololo wa mu mukosi uwa golode. ⁴³Ali mulengele akonina muli celeta lya bubile ilyo akwete. Abantu balikubilikisha kuli wene, "bakopetamika na makufi" Falao ali mubikile ukulalolesha imishi yonse iya mu Egipto. ⁴⁴Falao alandile kuli Yosefu, "Nebo ninre Falao, kabili kanofye webo, takuli umuntu uukemya ukuboko kwakwe nangu ulukasa lwakwe mu mushi onse uwa Egipto." ⁴⁵Falao alimwinikile Yosefu ne shina lya "Zafenati-Panea" Ali mupele Asenati, umwana mwanakashi wakwa potifera shimapepo wa ku oni nga uukashi. Yosefu alile ukumona umushi wa Egipto. ⁴⁶Yosefu ali ne myaka amakumi yatatu lintu aiminine pa cinso cakwa Falao, imfumu yamu Egipto. Yosefu alile ukufuma pa cinso cakwa Falao, Kabili alile ukupita mu mishi yonse iya mu Egipto. ⁴⁷Mu myaka cine lubali iyo busomboshi umushiu wa litwalishe mu bwingi. ⁴⁸Ali kolonganike ifyakulya fyonse mu myaka cine lubali ifyali mu mushi wa Egipto kabili alibikile ne fya kulya mu misumba. Alibikile muli cila musumba ifya

kulya fyalikufuma u mabala a shungulwike.⁴⁹Yosefu alitulile ingano kwati musensenga wa muli bemba icakutula alileke no kupenda, pamulandu fyalifulishe ukuculamo ukupenda.⁵⁰Yosefu alikwete abana baume babili libe icipowe taci laisa, abo Asenati, umwana mwanakashi wakwa Potifera shimapepo waku Oni amufyalile.⁵¹Yosefu alinike ibeli lyakwe Manasse, pantu alilandile ati, "Lesa ali lengele nebo ukulaba amafya yonse kabili na fyonse ifya mu nganda yakwa tata."⁵²Alinike no mwana mwaume wa cibili Efram, pantu alilandile ati, Lesa alilengele neb ukufuntuka mu mushi umo nalikupakaswa.⁵³Mu myaka cine lubali iya busomboshi bukalamba ubo bwali mu mushi wa Egipto bwaishile ku mpela.⁵⁴Imyaka cine lubali iya cipowe yali tendeke, ngefyo Yosefu alandile. kwali icipowe mu mishi yonse, lelo mu mishi yonse iya mu Egipti ifilyo emo fyal.⁵⁵Lintu ifilyo fyonse fyapwile mumushi wa Egipto, abantu bali kubilikisha kuli Falao. Falao allandile ku bena Egipto bonse ati, "kabiye kuli Yosefu kabili mucite ifyo akolanda."⁵⁶Icipowe ca lisalangen mpanga yonse ua mushi. Yosefu aliswile amatala yonse no ukushitisha ku bena Egipto Icipowe cali ica upesha amano mu mushi wa Egipto.⁵⁷Isonde lyonse lyali kwisa ku Egipto mu kushita ingano ukufuma kuli Yosefe, pamulandu icipowe cali peseshe amano isonde lyonse

42

¹Nomba ilyo Yakobo aishibe ukuti mu Egipto mwena inganu emo shali. Aitili ku bana bakwe abaume, Cinshi mukoiollesha?"²Alilandile kuli bena ati, "Moneni, ndwumfwile ati mu Egipto muli inganu. Tentemukeniko ku Egipto nokuya kushitako inganu pakti twingesamukulya no kuba nomweo ukucila ukufwa ku nsala."³Ba munyina ikumi abakwa Yosefu balile ntemukile kiu Egipto mu kushita Inganu.⁴Lelo Yakobo talekele Benjamini, munyina kwa Yosefu, ukuya naba munyina, pantu alandile ati, "Nkotina epali icibi ca mucitikila."⁵Abana baume bakwe Isreali balile mu kushita vpamo na bonse caile, pantu mu calo ca Kenani mwali icipowe.⁶Nomba Yosefu ewapelwe amaka ya kuteka icalo conse ica Egipto. Ewalifushitisha ku bantu bonse aba muli cilya calo.⁷Ba muntina bakwe balishile no kushiba ifinso fyabo panshi ku cinso ca kwa Yosefu. Yosefu alibamwene ba wabo bakwe kabili alibeshibe, lelo alicitile kubati tabashibe no kulanda nabena mu bukali. Alandile kuli bena ati, "Mwafuma kwisa?"Batile, Tufumine ku calo ca Kenani twishile mu kushita ifyakulya."⁸Yosefu ena alibeshibe ba wabo lelo bena tabamwishibe.⁹Elyo Yosefu aibikishe ifiloto ifyo alolete aplwa bena, kabili atile kuli bena, "Muli nengu imwe! Mwishile mukumona incende sha calo ishishacingililwa."¹⁰Ba landile kulio ena "Awe, mweshikulu. Ababomfi benu beshile mukushita kifyakulya."¹¹Bonse tuli bana baume ba muntu umo. Tuli bantu ba cishinka. Ababomfi benu tenengu."¹²Alilandile kuli bena, "Awe, mwishile mukumona inceende sha calo ishishacingililwa."¹³Balandile ati, "Ifwe fwe babomfi benu twaba ba munyina ikumi limo naba babili, abana baume aba muntu umo mu calo ca Kenanin. Moneni no mwaice pali bonse ali naba tata ukufika pali buno bushiku, na munyinefwe umo taba uwamweo."¹⁴Yosefu alilandile kuli bena, "Fintu nandile kuli mwebo; muli nengu."¹⁵Napali ici mwalaeshiwa. Napali umweo wa kwa Farao, tamwafume pano kano umwaice wenu ese pano.¹⁶Tumeni umo pali imwe ukuyakusenda wenu. mwalashala mucifungo pakuti ifyabo fyenu fyeshiwe, ngacakutula muli mwebo muli icishinka, Ngateifyo, napalifya Farao, icine cine muli nengu."¹⁷Alibabikile bonse muli bucitente panshiku shitatu.¹⁸Pabushiku ubwalanga shitatu Yosefu alandile kuli bena atile, "Citeni ici pakuti mube no mweo, pantu ndatina Lesa."¹⁹Nga muli bantu bacishinka, lekeni umo pali mwebo ekale mu cifungo, lelo bambi mute, mutwale nganu ku mayanda yenu mukutuka insala.²⁰Mulete umwaice wenu kuli nebo pakuti ifyabo fyenu fishininkishiwe ninshi tamwafwe. Eico balicitile ifyo fine .²¹Balandile kuli umo no munankwe, icine cine tuli aba mulandu palwa kwa munyinefwe pantu twalimwene ukumana kwa mweo wakwe ilyo alikutupapata kabili tatwaumfwile. Eco uku kumanama kwaishila pali fwebo."²²Rubeni calibasukile, "Bushe nshanyebele, ati, 'Mwita umwaice icibi icili conse, 'lelo tamwaumfwile? Nomba, moneni, umulopa wakwe ukutulollosa."²³Tabaishibile ati Yosefu akoumfwa ifyo balikulanda, pantu pali uwalikwilula pakati kabo.²⁴Yosefu alifumine apo bali aya mukulila. Alibwelele kuli bena nokulanda kuli bena. Alisendele Simon ukumufumya pali bena nokumukaka ninshi bakomonako.²⁵Elyo Yosefu akonkomesha ababomfi bakwe ukwisusha nganu mu mifuko yaba munyina bakwe, kabili nokubika indalama shacilaumo mumufuko wakwe, kabili nokubapela ifilyo ifya palwendo. Ici calicitilwe bena.²⁶²⁷Ba wabo balikakile inganu pali bapunda babo bali tampile nokuya ukufuma kulya. Nomba umo ilyo ashilekwisula umufuko panchende apo balikutushisha ati apele punda yakwe ifilyo, aisakumona kindalama. Moneni shili mwimumufuko.²⁸Alilandile kuli ba wabo, atile, "Indalama shandi balibwekeshemo mumufuko lolesheni; shili mumufuko wandi." Imitima yabo yalisamine kabili nokulakuicebukila ninshi bakotutuma nokulanda ati, "Cinshi ici ico Lesa acita kuli fwebo?"²⁹Balile kuli shibbo Yakobo, mu calo ca Kenani nokumweba conse icabacitikile. Batile,³⁰"Umuntu, shikulu wa calo, alilandile nafwebo mubukali nokutontonkanya ati tuli nengu sha calo."³¹Twalandile kuli ena atuti. "Tuli bantu bacishinka. Tatuli nengu."³²Twaba ba munyina ikumi lomi na babili, abana baume bakwa wishi umo. Umo wesu aliffwile. umwaice pali ifwe bonse ena ali naba tata ukufika pali buno bushiku mu calo ca Kenani.³³Uyu muntu, shikulu wa calo asosele kuli fwebo atile, 'muli ici emo nkeshibila ngacakuti muli bantu bacishinka. Munshilemo umo uwamuli ba wenu, pamulandu wacipowe mumayanda yenu sendeni nganu nokuya.³⁴Mukaletе umwaice wenu kuli nebo. Elyo nkeshiba ukutula tamuli nengu, lelo muli nbantu ba cishinka. Elyo nanebo nkamibweshesha wenu lyena kuti mwacita amakwebo muli cino calo."³⁵Iyo batampile ukilafumwa nganu mu mifuko shabo, cila muntu alisangilemo akafunda ka silvere mumufuko. ilyo bena na shibo ba mwnene utufunda twa silvere, baliketweno mwensho.³⁶Yakobo shibo kuili bena, muli ndengele uwabulanda pa mulandu naba na bandi. Yosefu alifwa, Simoni nao talipo kabili mukasenda na Benjamini fyonse ifi fili njalikile."³⁷Rubeni alilandile kuli wishi, atile, juti mwaipaya abana bandi abaume babili ngacakuti nshibweshe Banjamini kuli mwebo. Mubikeni mu minwe yandi, kabili nknamuleta kuli mwebo nakabili."³⁸Yakobo

atile, "Umwana wandi taye na mwebo. Pantu munyina alifwile kabili uyyu ashafaye eka. Icibi ngacamucitikila munshita umo muleya, ninshi nimwe mukalenga nebo ukya mubukote nobulanda mu calo cabafwa."

43

¹Nomba icipowe calibile nganshi mu calo. ²Ilyo bapwile ukulya inganu baile shita ku Egipto, bashibo balandile ati kuli bena, "kabiye: nakabili muye tushitilako ifyakulya,"³Yuda amweba ati, "ulya muntu alitukonkomesha ati, tamwakamone icinso candi kano mukese na munonko akabe na mwebo. ⁴Kanshi nga cakuti mwatutumina na muninefwe na ifwe, lyena tuleya pesamba kuku mushitila ifya kulya. ⁵Lelo nga tamututumine, tatwaya pe samba pantu ulya muntu alandile kuli fwebo ati, "Tatwakamumone icinso candi kano mukabe na muninenwe." ⁶Israeli alanda ati, "nga cinshi mwacushisha mu bucushi pakweba uyo muntu ukuti mwalikwata muninefwe na umbi?" ⁷Bamwasuka ati, "ala uyo muntu aleipusha ifingi pali ifwe na pa lupwa lwesu. Alandile ati, Bushe shinwe epo acili? Bushe mwalikwata muninenwe na umbi? Twalimwasukile ukulingana nefyo atwipwishe. bushe nga kuti twaishiba shani ukuti alelanda ati, 'mukaletе muninenwe pesamba?'"⁸Yuda asosele kuli Israeli wishi ati, "tumeni umwaice na ine, twalaimafye elyo no kuya pakuti tube aba mweo lelo twifwa, bonse fwebo, mwebo elyo na bana besu. ⁹Ine ne mwine nkasakamana. Muli no kusenda ine mukunsakamana. Nga nshimubweshe kuli mwebo no ku muleta pa cinso cenu, inshi nkaba no mulandu ilyonsefye. ¹⁰Nga tukana shinga shinga, nga twaliyako nokubwela imiku ibili."¹¹Elyo shibo Israeli avlanda kuli bene "Kanshi nga nifyo cili nokuba, ninshi mucite ifi. mubule ifintu ifyawamisha ifyo twakwata muli cino calo mubike mufifuko fyenu. Elyo mukafitwale ngo bupe kuli uyo muntu, mukasende amafuta ya ku pangilako umuti elyo no buci, ifinya muti ifyanunkabusaka muri, ne nseke sha kamuti ka pisitakio na ka alumondi. ¹²Musende ishingi indalama mu minwe yenu. Indalama ishabwelele ilyo mwaleisula utufuko twenu, sendeni nakabili mu minwe yenu. Limbi balufyeneyefye. ¹³Sendeni na munyinenwe. kabiye: nakabili kuli uyo muntu. ¹⁴Lesu umwine iwa maka yonse amipale icikulu kuli uyo muntu, akalekeko na munyinenwe elyo na Benjamini. kweni nga efyo ndi nokufwila pa bana, nafwilwe." ¹⁵Kanshi abantu bali sendekle ifya bupe elyo muminwe yabo balisendele indabina uku noku, na Benjamini wine. Baima balaya ku Egipto elyo baiminine kuli Yosefu. ¹⁶Cilya Yosefu amona ukuti Benjamini ali nabo, aeba kasunga wa nganda yakwe ati, "Balete abantu mu nganda, wipaye inama upekanye, aba bantu balelya naine akasuba." ¹⁷Awe kasunga acita ifyo Yosefu amwebele. atwala na bantu ku nganda yakwa Yosefu. ¹⁸Kanshi abantuepakwikatwa no mwenso ico batwala ku nganda yakwa Yosefu. Elyo balanda ati, "ni pamulandu wa ndalama ishibwelele mu mifulo yesu pa muku wakubalilapo ilyo bacituleta, pantu akafwaya lili shuko nakaili kuli fwebo. Alefwaya ukuti atwikate elyo aticite ukuba abasha, elyo abule na bapunda besu." ¹⁹Kanshi epakuya kuli kasunga wa nganda yakwa Yosefu, balanda nao ilyo bacili pa mwinshi wa nganda, ²⁰balanda, "Mwe shikulu, twalishile kuno umuku wa kubalilapo kukushita ifyakulya. ²¹Ilyo cafika ifi, ilyo twafika pa nende ya kusendama, elyo twaiswile imifuko yesu, elyo, mona, cila muntu asangile indalama shakwe mu mufuko wakwe aiswile indalama shesu mukufina kwa shiko. kanshi natushibweshe shili muminwe yesu. ²²Kabili natwisa na shimbi ishakushitamo ifyakulya. tatwaishibe uwabikile indalama shesu mu mifulo yesu." ²³Nao umubomfi ati, mutende kuli mwebo mwitina. Lesu wenu elyo na lesa wakwa shinwe ewabikilemo isho indalama mu mifulo yenu. nali pokelela indalama sheni. "Elyo umubomfi aleta Simeoni kuli bene. ²⁴Kasunga wa nganda abulile abantu no kubatwala mu nganda yakwa yosefu. Abapele amenshi, elyo basamba na ku makasa yabo. Apela nefyakulya kuli bapunda. ²⁵Elyo bapekanya ubupe bwa kwisa pela Yosefu nga aisa akasuba, pantu balyumfwile ukuti bali no kulya nanakwe kulya kwine. ²⁶Cilya Yosefu aisa mu nganda, batwele kuli wene icabupe icali mu minwe yabo mu nganda, elyo bafukeme kuli wene panshi. ²⁷Elyo aipwishe nga bali umutene elyo ati, "nga shinwe ali bwino, elyo umuntu umukote mwanjebeleko? ali uwa mweo?" ²⁸Nabo batile, "umubomfi wenu shifwe ali bwino." acili no mweo" Elyo bawile pannshi ukulanga umucinshi. ²⁹Ilyo ainwine amenso yakwe amwene Benjamini, umwana mwaume wakwa nyina, elyo atilem "bushe uyu e munyinenwe umwaice uo mwasosele kuli ine?" elyo atile, "Lesu akupale webu, we mwana wandi." ³⁰Yosefu ayangufyanya ukufuma mumuputule pantu ali uwaseshiwa pali munina wakwe. Aile fwaila ukwa kulilila. Aingile mu muputule wakwe no kulililamo. ³¹Elyo asambile ku menso no kufuma ashipikisha, alnda ati, "Leteni ifyakulya." ³²Elyo umubomfi apekanisishe Yosedfu kuli wene elyo naa bamunina abene. Elyo nabena Egipto balelya nankwe nabo babatwalila icakulya beka pantu bena Egipto tabafwaya nelyo panono ukulya umukate pamo na ba Hibulu, ico ca muselu kubena Egipto. ³³Bamunyina ba bateka kuli wene, ibeli umwabelo ubeli bwakwe, no mwaice umwabelo ubwaice bwakwe. Elyo abantu baloleshenya bonse. ³⁴Yosefu atumine icakaniko kuli bene ukufuma pa fyafulya ifyali pantanshi yakwe. Lelo Benjamini icakaniko cakwe cali imiku isano ukucila na bamunian. Awe balimine elyo no kusansamuka pamo nao.

44

¹Yosefu alikonkomeshe kasunga uwa munganda yakwe alandile ati, "wisushe imifuko ya aba bantu na ifyakulya ukulingana nefyo bengasenda, ubike ne ndalama sha chilaumo kukanwa ka mifulo. ²Ubikemo ulukombo lwandi silfere, mu mufuko wa kwa kabinda, ne indalama shakwe ishakushitamo ingano." wa nganda alicitile ifyo yosefe alandile. ³Ilyo bwacile ulucelo na aba bantu na aba bantu balibalekele ukweba ati balekuya, bena na bakabalwe babo. ⁴Ulo bafumkne mumusumba nomba ninshi tabalafika patali kufuma mumusumba, Yosefe alandile kuli kasunga wakwe ati, "ima baonke aba bantu, ulo ukobasanga, ulande ukweba ati, 'nindo mwabweksha ububi pa busuma?' Bushe ulu telukombo ulo shikulu anwinako, no lukombo elwabomfya ku lubuko? mwacita ububi pali ici mwacita." ⁶Kasunga wa nganda alibasangile no kuya kalanda aya mashiwi kuli bena. ⁷Balandile kuli ena, "nindo shikulu wandi alandila amashiwi ya musango uyu? cibe

icakutalifye icakweba ati ababomfi benu kuti bacita icamusango uyu.⁸ moneni, indaama twasangile mu tunwa twamifuko yesu, twalimibweshe ukufuma kumpanga ya Kenaani. Nga kuti twaiba shani mu nganda yakwa shikulu silfere nangu Golide? ⁹Nga umo pa baba bomfi bobe asangwa nayo epaiwe, nafwe tukaba abasha bakwa shikulu." ¹⁰Kasunga wa nganda landile ati, "lelo nacibe ukulingana na mashiwi yobe. uyo ukosangwa no likombo eukaba umusha, na baleshala bakoba anbakaale."¹¹Elo cila muntu alyangufyenye ukwikisha umufuko wakwe pansi, cial muntu aliswile umufuko wakwe. ¹²Kasunga wa nganda alifwailemo. alitampile k mukulu nokulekelesha ku mwaice bantu, no lukombo lwasangilwe mumufuko wakwa Benjamini. ¹³Elo balilepawile ifyakufwala fyabo. Cila muntu alilongele ifipe fyakwe pali kabalwe nokubwekelamo ku musumba. ¹⁴Yuda na ba munyina balishile ku nganda yakwa Yosefe. Ali acili kweka ulya wine, elo balishile ku kunkula panshi. ¹⁵Yosefe alilangdile kuli bena, "nindo iyi mwacita? Bushe mwalishiba ati newakuba nganebo ndabuka?"¹⁶Yuda alandali ati, "nindo tuko landa kulishikulu? Nindo tukososa? Nangula tukoipokolola shani? Lesa alisangile amampulu yaba bomfi benu. Moneni, tulibasha bakwa shikulu, kuli fwebonse na uyo basangile no lukombo mu minwe." ¹⁷Yosefe alandile ati, "cakutifye ukufuma kuli nebo ukweba ati ningacita ifyo. Umuntu uyo usangilwe no luombo mu minwe, uyo eukoba uusha wandi, nomba uli mwebo, kabiyeni mu mutende kuli wishinwe."¹⁸Lelo Yuda alipalamine kuli ena no kulanda ati, "shikulu wndi, napapata lekeni ababomfi basose ishiwi mu matwi yakwa shikulu, no kulesha ubukali bwenu ukuba pa ababomfi, pantu mwebo mulifye nga Farao. ¹⁹Shikulu wandi aipwishe ababomfi, ati, bushe waikwata ba wiso nangu wenu?"²⁰Twalandile kuli shikulu wandi twaliba na batata, abakote no mwana wabo uwamubukotw umunono. Nomba wabo alifwa, ewashalafye uwabanyina, na bawishi balimutemwa." ²¹Elo mwaebele abomfi benu ati, 'kamuleteni kuli nebo nkese kumumona.' ²²Panuma yaifyo, twalandile kuli shikulu, 'umulumend tekuti ashe bawishi. pantu ngaasha ba wishi kuti bafwa.' ²³Elo mwalandile ku ba bomfi benu, 'kano nga cakweba ati, umwauc weni aisa na mwebo, tamwakamone icinso candi nakabili.' ²⁴Elo inshita yafikile ilyo twaile ku mubomfi wenu taata twalimwebele mashiwi yenu shikulu. ²⁵Batata balandile ati, 'bwekelenimo, katushitileniko ifyakulya.' ²⁶Elo fwebo twalandile ati, 'tatwayeko. Nga umwaice wesu kabinda tykoba nankwe, elo tukoya, antu tatwaye kumone icinso ca munti kano tuye no mwaice wesu kabinda.' ²⁷umubomfi wenu batata alandile kuli fwebo, 'mwaliishiba ukweba ati umukahi wandi amfyalilafye abana abaume babili. ²⁸Umo aliya ukufuma kuli nebo kabili alandile ati, 'cine cine balimutakenye mutupimfya, na nebo nshatala mumona ukufuma lulya lwine. ²⁹Nomba nga mwasenda uyu wine umo ukufuma kuli nebo no busanso bumucitikile, ninshi mukatentemushisha infwi shandi kumbo mu bulanda.' ³⁰Lelo, nacibe, ulo nkoya ku mubomfi wenu tata, ukwabula umulumendo ukuba na fwebo, ico ubumi bwakwa tata bwaba mu bumi bwa mulumendo, ³¹cikaba ati, ulo akamona umulumendo tatuli nankwe akafwa. ababomfi benu bakatentemushisha imfwi shamubomfi wenu taata ku mbo mu bulanda. ³²Pantu umubomfi ali cikatilo ku mulumendo uli batata nokulanda ati, 'ngatata muletele kuli mwebo, ninshi nkaba wa mulandu kuli ba tata umuyayaya.' ³³Eco kanshi, napapata lekeni umubomfi wenu ekale mwipunda lya mulumendo ngo musha kuli shikulu, lekeni umulumendo aleya na bamunyina. ³⁴Ngakuti naya shani kuli tata ukwabual umulumendo, ukuya na nebo? Ndi no mwenso wakumona ububi ubo bwingesa pali batata."

45

¹Elo Yosefe afililwe ukuibwelamo pali bonse ababomfi abaiminine pali ena. Abilikishe ati, "Bonse mufwile mufume pali nebo." Awe tapali umubomfi nagu umo uwaimininipo pali ena lintu Yosefe ailengele ukwishibikwa kuli ba wabo. ²Alilile ishiwi ilikalamba, abena Egupti balicumfwile, na ba munganda yakwa Farao balyumfwile ulwa ici. ³Yosefe atile kuli ba wabo, 'ninebo Yosefe. Bushe ati tata acili no mweo?" Ba wabo tabamwasuule, ico balisakamikilwe ku cinso cakwe. ⁴Elo Yosefe atile kuli ba wabo, "Iseni mupalamine kuli nebo, napapata." Balipalamine. Atile, "Ninebo Yosefe wenu, untu mwashitishe mu Egupti. ⁵Mwilalunguluka kabili mwilaikalipila ico mwalinshitishe kuno, panti Lesa alintumine kukumutangilila ku kusungilial imyeo. ⁶Pantu iyi imyaka ivibili icipoe caliba mu calo, kabili eko ili naimbi isano muli iyo takwakabe ⁷Lesa alintumine kuku mitangilila kukumibakilila abengashalako pe ponse, no umibika aba mweo ku kupusuka apakalamba. ⁸Eco nomba temwebo abantumine kuno lelo ni Lesa, kabili ancitile wishi kuli Farao, cibinda wapali fyonse ifya mu nganda yakwe, kabili kateka wa calo conse ca Egupti. ⁹Endesheni no kumina kuli tata no kutila uli ena ifi efintu ifyo umwana obe Yosefe alandile, "Lesa alincitil cibinda wa Egupti yonse. Tentemukileni kuli nebo, mwiwayawaya. ¹⁰Mukalaikala mu calo ca Gosheni, kabili mukekala mupepi nanebo, mwebo nabana benu nabana babana benu, ne mikuni yenu yenu na maombe yenu, na fyonse ifyo mwakwata. ¹¹Nkalamipekanisisah fyonse kulya, pantu eko ili imyaka isano iya cipowe, pakti mwikesa wila mukubulwa, mwebo aba munganda yenu na conse ico mwakwata."¹²Mona, amenso yobe yalimwene na menso yakwa weu Benjamini, ukutula kanwa kandi akalelanda kuli mwebo. ¹³Mukaye mweba tata pa bucindami bwandi bonse mu Egupti na fyonse fintu mu mwene, mukendeshe no kuleta tata ukutentemukila kuno. ¹⁴Alimuumbatile umukoshi wakwa wabo Benjamini no kulila, na Benjamini alilile pa mu koshi wakwe. ¹⁵Alitomwene ba wabop no kulila pali bene, panumba elyo ba wabo balandile na ena. ¹⁶Ilyashi lya uyu mulandu lyalumfwika mu nganda yakwa Farao; "ba wabo bakwa Yosefe baishile." caliskeshe apakalamba Farao na ba bomfi bakwe bonse. ¹⁷Farao atile kuli Yosefe, "utile kuli ba wenu, 'citeni co, twikeni inama shenu no kuya ku ca; o Kenani. ¹⁸Buleni wishinwe naba nganda yenu no kwisa kuli nebo. nkamipela ifisum fya calo ca Egupti, kabili mukalye ifya nona fya mu calo. ¹⁹Nomba mwebo mulyebelwe, 'citeni ci, buleni ama celeta ya mu calo ca mu Egupti aya bana benu naya bakashi benu. buleni wishinwe no kwiosa. ²⁰Mwilanguluka pa fipew fyenu, pantu ifisuma fyonse ifyamucalo ca Egupti fyenu."²¹Abana bakwa Israeli baicitile ifyo, Yosefe alibapele ama celeta ukulingana na fintu aebelwe kuli Farao, no kupela ifya pa bulendo ²²kuli bonse alipele cila muntu ifya ku fwala ifya lekana lekana, lelo alipele Yosefe isha silfele imyand

itatu, alibikilepo ne fyakufwala. ²³Kuli wishi alitumine nge ifi; impunda ikumi ishalongelwepo ifintu ifisuma ifya mu Egupti; ne mpunda ishikota ishalongelwepo ngano imikate na fimbi ifya mpao ifya kwa wishi ifya pa bulendo. ²⁴Awe alibalekele ba wabo naba balile. Atile kuli bena, "moneni ukuti tamwile mulelaka lintu muli pa bulendo." ²⁵Awe baliine balifumine mu Egupti no kufika ku calo ca Kenaani, Kuli Yakobo wishibo. ²⁶Balimwebele nokutila, "Yosefe acili uwa mweo, kabili ni kateka p mpanga yonse iya calo ca Egupti." Umutima wakwe walipapwike, antu tasumine fintu bamwebele. ²⁷Balimubulile amashiwi yonse yantu Yosefe alandilw kuli bena. lintu Yakobo amwene ana celeta yantu Yosefe atumine kukumuenda, umupashi wakwa yakobo wishibo walipuputwilwe. ²⁸Israeli atile, "capwa. Yosefe umana wandi cili uwa mweo. ndi no kuya no ku mumone libe nshilafwa."

46

¹Elo Israele alipangile ubulendo bwakwe na fyonse ifyo akwete nokuya ku Beereshebe. Kulya apilele amalambo kuli Lesa wakwa wishi Isaki. ²Lesa alilandile kuli Israele mubimonwa ubushiku, ukwebati, "Yakobo, yakobo." ³Alilandile ati, "Ndipano." alilandile ati, "Ninebo Lesa, Lesa wakwe wiso. Witina ukuyakutentemukila ku Egupti, pantu kulya nkakucita ukuba uluko ulukalamba. ⁴Nkotentemukila nobe mu Egupti, kabili icacine nkakuninika nakabili na Yosefe akasala amenso yobe ne minwe yakwe." ⁵Yakobo alimine ukufuma mu Beeresheba. Abana baume bakwa Israele balisendele Yakobo wishibo, abana babo, nabakashi babo, mumaceleta ayo Pharao atumine ukwisa kumusenda. ⁶Balisendele ifitekwa fyabo ne fyuma fyabo ifyo banonkele mu calo ca Kenaani. Baishile mu egupti, Yakobo naba bufyashi bwakwe bonse bali naena. ⁷Ku Egupti alishile nabana bakwe abaume naba abaume ababana babo, abana bakwe, abana bakwe abanakashi nabana abanakashi ababana bakwe abaume, nabufyashi bwakwe bonse. ⁸Nomba aya emashina yabana abaume bakwe Israele uwaishile ku Egupti: Yakobo nobufyashi bwakwe, Reuben, Ibeli yakwa Yakobo; ⁹Abana abaume bakwa Reuben, Hanoki, Palu, Heziloni, na Karmi; Abana abaume bakwa Simeone, Yemuele, Yamini, Ohadi, Yakin, Sohari, na Shauli, umwana umwaume wamwanakashi wamu Kanaani; ¹⁰Nabana abaume bakwa Lebi, Sershone, Kohati, na Merari. ¹¹Nabana baume bakwa Yuda bali Eve, Onani, Shela, Perese, na Sera, (lelo Eve na Onani balifwile mu calo ca Kanaani). Abana baume bakwa Oeresi bali Hesirone na Hamuli. ¹²Abana baume bakwa Isakari bali Tola, Puba, Lobi na Shimrone; ¹³Abana baume bwaka Sebuloni bali Sered, Eloni, Na Yaleele. ¹⁴Aba ebali abana baume bakwa Lea abo afyele kuli Yakobo mu Padan Aramu, ukubikapofye nomwana wakwe umwanakashi Dina. Abana bawke abaume abana abanakashi bali impendwa amakumi yatatu naba tatu. ¹⁵Abana baume bakwa Gadi bali Sefyone, Hagi, Shuni, Esebone, Evi, Arodi, na Areli. Abana baume bakwa Ashere, Imna, na Ishba, na Ishbi, na Beria; na Sera uwali inkashi, yabo. ¹⁶Abana abume bakwa Beria bali Hebere na Malkiele. Aba ebana abaume bakwa Silpa, uo Labani apele kuli Lea. umwana wakwe umwanakashi. ¹⁷Aba bana abaume abafyele kuli Yakobo, bonse pamo bali ikumi limo na mutanda. ¹⁸Abana baume bakwa Rakele umukashi wakwa Yakobo bali Yosefe na Benyamini. ¹⁹Mu Egupti Manase na Efremlu balifyelwe kuli Yosefe muli Asenati; umwana umwanakashi wakwa Potifera shimapepo wamu one. ²⁰Abana baume bakwa Benyamini bali Bela, Bekera, Ashibele, Gera, Namaani. Ehi, Roshe, Mupimu, Hupimu na Ard. ²¹Aba ebana baume bwaka Rakele abafyelwe kuli Yakobo bonse pamo bali ukumi limo nabane. ²²Umwana mwaume wakwa Dani ali Hushimu. ²³Abana baume bakwa Naffali bali Yaseele, Guni, Yasere, na Shilemu. ²⁴Aba ebana baume bafyelwe kuli Yakobo muli Bilna, uyo Labanni apele kuli Rakele umwana wakwe umwanakashi bonse pamo bali cinelubali. ²⁵Bonse abo abaile ku Egupti na Yakobo, abali bamubufyashi bwakwe, ukwakubula kupenda abakashi babana baume bakwa Yakobo, bali bonse pamo amakumi mutanda na mutanda. ²⁶Ukubikapo abana baume babili abakwa Yosefe abafyelwe kuli ena mu Egupti, abantu bonse abamulupwa lwakwe abaile ku Egupti, bali amakumi cinelubali bonse pamo. ²⁷Yakobo alitumine Yuda ukumutangilila kuli Yosefe ukumulangila kabala inshila yaku Goshene. ²⁸Yosefe alipekenye iceleta nokuninika ukuya mukukumanya Israele wishi mu Goshene. Alimumwene, alimukumbatile mumukoshi wakwe, kabli alilile mu mukoshi wakwe inshita iyitali. ²⁹Israelel alilandile kuli Yosefe ati, "Nom,ba leka mfwe, apo ndomwene icinso cobe, ukwebati ucili no mweo. ³⁰Yosefe alilandile kuli bawabo nakuba ng'anda yakwa wishi ati, "Nkoya njekumweba Farao, ati, 'Ba wesu naba mung'anda yakwa tata, abo abali mu calo ca Kanaani, balishile kuli nebo. ³¹Abaume niba kacema, pantu baliba niba kasunga bafitekwa. Baliletele ifitekwa fyabo, imikuni yabo nafyonse ifyo bakwata. ³²Nomba cikabefi, ulo Farao akamikuta nokumipusha ati, "Milimondo mubomba?" ³³Elo mukeba ati, "Ababomfi benu nibakasunga bafitekwa ukufuma ku bulumendo bwesu ukufika nonamba, fwebo bonse nefikolwe fyesu." Mucitefi ekwebati mukekale mu calo ca Goshene, pantu kacema onse aliba icamuselu kubena Egupti.

47

¹Yosefe alile nokweba Farao ati, "batata naba munyina, ne mikuni yabo, na maombe, nefyo bakwata fyonse balishile ukufuma ku Kenani. Moneni nomba bali mu mpanga ya Gosheni." ²Alisensdele bamunyina basano nokubalondolola kuli Farao. ³Farao atile kubamunyina bakwa Yosefe, "Milimo nshi mubomba?" Batile kuli Farao, "ababomfi bacemi ba mpanga na ba shifwe." ⁴Elo balnadile kuli Farao ukuti, "twaisha nga ba lebeshi muli ino mpanga. Takuli umulenfw wa mukuni wa babomfi bobe pantu icipowe nacikula mu mpanga ya Kenaani. Napali ici, leka ababomfi bobe bekale mu mpanga ya Goshene. ⁵Elo Farao alandile kuli Yosefe, ukuti, "Bawiso na bamunonko nabesa kuli weba. ⁶Icalo ca Egupti cili mu cinso cobe. wikalikw bawiso na bamunonko apawamisha, mu mpanga Goshene. Nga cakuti ulishibepo bamo abalingile, mubike mukumona umukuni wandi." ⁷Elyo Yosefe aletele Yakobo wishi nokumutwala kuli Farao. Yakobo apalile Farao. ⁸Farao alandile kuli Yakobo ukuti, "waikala imyaka inga pa calo?" ⁹Yakobo atile kuli Farao, "imyaka yakutebela kwandi ili 130." Imyaka ya mweo wandi yaba inon kabili iyabuenshi. Tayafula pamo nga iya fikolwe fyandi." ¹⁰Elyo Yakobo apaalile

Farao nokufuma ku cinso cakwe.¹¹Elo Yosefe aikali bawishi naba munyina. Alibapele incende mu mpanga ya Egupti, iisuma impanga mu mpanga ya Ramesse, eflyo Farao alandile.¹²Yosefe apele ifyakulya kuli wishi, bamunyina na bonse ans u nganda yakwa wishi, ukulingana ne mpendwa ya ndupwa shabo.¹³Nomba tamwali ifyakulya mu mpanga; pantu icipowe cali kulishe. impanga ya Egupti ne m.panga ya Kenaani cali onaika icalo ca Egupti neca kenaani ku mulandu ne cipowe.¹⁴Yosefe alongenye impiya sha mu mpanga ya Egupti na mu mpanga ya Kenaani, mu ngano baleshitisha ku bekala calo. Elo Yosefe atwele umpiya kwisano kuli Farao.¹⁵Elo indalama shapwile ica mu Egpti na mu Kenaani, bonse abena Egupti balishile kuli Yosefe, "tupele ifyakulya! Ninshi tungafwila mucinso cobe pantru impiya shesu shapwa?"¹⁶Yosefe atile, "ngacakuti impiya shenu shapwa leteni ifitekwa ndemupela ifyakulya mukukabula nefitekwa fyenu."¹⁷Kabili baletele ifitekwa fyabo kuli Yosefe. Yosefe ali bapele ifyaulya mukukabula naba kabalwe, napa mikuni napa fitekwa, napa mpunda. abalishishe no mukate umu cinjanya nefitekwa fyano ulya mwaka.¹⁸Ilyo ulya mwaka wapwile, baishile kuli ena na mumwaka wakonkapo, nokutila kuli ena, "tatwa fise kuli shikulu ukuti na shipwa indalama, nefitekwa fyesu fyakwa shikulu tatushele na kantu nelyo kamo ku cinso cakwa shikulu, kano imibili yesu ne mpanga shesu.¹⁹Ninshi twalafwila ku cinso cenu, ifwe ne ,panga shesu? Mushite ifwe ne ,panga muku cinjanya ne fyakulya, ifwe me mpamnga twalaba ababomfi bakwa Farao. Tupeleni imbuto pakuti twikale noku kanafwa ne mpanga iba iyabula abantu.²⁰Na Yosefe alishitile yonse impanga ya Egupti yaba yakwa Farao. pantu onse umwina Egupti ashitishie impanga, pantu icipowe cali kulishe. Muli nshita, impanga yali yakwa Farao.²¹Abantu bena abapangile abasha ukufuma ku mpela ya Egupti ukufika naku mpela ya mupaka.²²Nimpanga fye yaba shimapepo eyo Yosefe tashitile, pantu bashimapepo balekwata amalipilo. Balelila mu malipilo yamtu balebapela. Eico tabashitishie impanga.²³Elyo Yosefe atile ku bantu, "moneni tashita imwe ne mpanga shenu lelo ukuba fyakwa Farao. Nomba imbuto ishi namupela shenu, mukabyale mumushili.²⁴Ilyo mukasombola, mukapela ica pali fisano kuli Fatrao, nafine ifya pali fisano fikaba fyenu, imbuto shamumabala yenu, ne ufyakulya fyamy mauyanda yenu nabana benu."²⁵Balilandile ati, "muipuswishe imyeo yesu." Natusanga ububile mu menso yobe. tuli nokuba ababomfi bakwa Farao."²⁶Elo Yosefe alicipangilw ukuba icipope ukufika na muli bumo bushiku, ica pali fisano cakwa Farao. ne mpanga yaba shimapepo tayali yakwa Farao.²⁷Abena Israeli baikele mu mpanga ya Egupti, impanga ya Goshene. Abantu bakwete ifikwata mulya. Balikele bwino no kusanda sana.²⁸Yakobo aikele mu mpanga ya Egupti imyaka ikumi na cine lubali, elo imyaka Yakobo aikele pe sonde yali umwanda umo na makumi cine lubali.²⁹Ilyo inshita ya paleme iyakwa Israeli ukufwa alitile umwana wakwe Yosefe nokumweba ati, "nomba ninsanga ububile mu cinso cobe, bula ukuboko kobe bika pesamba iyetanta lyandi, nokundanga uluse ne cishinka. Napapata wikanshika muno Egupti.³⁰Ilyo nkalala muli batata, ukasenda ukumfumya mu Egupti no kunshika ku ncende uko bashika ifikolwe fyandi." Yosefe atile, "nkacita ifyo mwanjeba."³¹Israeli atile, "lapa kuli nebo na Yosefe alilapile kuli ena. Elo Israeli alifukeme pa mitwe ya busanshi bwakwe.

48

¹Nomba panuma yaifi fintu, umutu umo alilandile kuli Yosefe ati, "mopneni, wishinwe alilwele." Elo nao alibulile abana bakwe abaume babili Manase na Efraimu.²Uloyakobo aebelwe ati, "moneni umwana wenu umwaume Yosefe alishile kukumimona, "Israeli alikolongenye amaka kabili alikeleko mubusanshi.³Yaobo alilandile kuli Yosefe ati, "Lesu wamaka yonse alimonekele kuli nebo pa Lusi mu calo ca Kenani alimpalile.⁴Kabili alilandile kuli nebo ati, "mona, nkakufyasha, kabili nkakusandulula, nkakucita webu ukube ibumba lya nko, nkapela ici calo kubufyashi bobe nge cakupyaninina camu yaya."⁵Nomba abana baume bobe babili abafyelwe uli webu mu calo ca Egupti ulu nshila isa kuli webu mu Egupti bandi. Efraimu na Manase bakaba bandi, nga filya fine Rubene na Sumeone bandi.⁶Abana ukakwata panuma ya aba bakaba bobe mucakupyanina cabo.⁷Lelo kuli nebo, ulu nali kufuma mu Padani, ku cabulanda candi Rakele alifwile mu calo ca kenani munshila, ulu ninshi kushile intamfu iitali ukufika ku Efrata" (uyo e, Betelehemu).⁸Ulo Isrele amwene abana baume bakwa Yosefe, alilandile ati, "nibani aba?"⁹Yosefe alilandile kuli wishi ati, "bana bandi abaume, abo Lesa apele kuli nebo kuno."Israele alilandile ati, "balete kuli nebo, pakweba ati mbapale."¹⁰Nomba Israele amenso yakwe yali nakafifi pamulandu alokotele, kanshi talikumona. Elo Yosefe abapalamikile mupepi nao, kabili alibafyompele nokubakumbatila.¹¹Israele alilandile kuli yosefe ati, "nshalikucetekela ukumona icinso cobe nakambi, lelo Lesa ansuminsha nokumona abana bobe."¹²Yosefe alibafumishe muceni cakwa Israeli, kabili alifukeme nokullosha icinso cakwe panshi.¹³Yosefe alibabulile bonse, Efraimu mukuboko kwakwe ukwakulyo ukullosha kukuboko kwakwe Israeli ukwa kuso, kabili Manase mukuboko ukwakuso ukullosha mukuboko kwakulyo ukwakwa Israeli, no bapalamika mupepi nao.¹⁴Israeli alitambalike ukuboko kwakwe ukwa kulyo nokubika pa mutwe wakwa Efraimu, uwalipo umwaice, nokuboko kwakwe ukwa kuso pamjutwe wakwa manase. alipusenye amaboko, pantu Manase ali beli.¹⁵Israeli alipalile Yosefe, ukwebati, "Lesu uo batata Abrahamu na Isaki baendele, Lesu ukonsakamana ukufiak napali buno bushiku,¹⁶malaika uwacingilile nebo ukufu, a ku fyabipa fyonse, apale aba balumendo. Nalinikwe ishina lyandi muli aba kabili namashina yaba tata Abrahamu na Isaki. Nabafulile mubwingi pe sonde."¹⁷Ulo Yosefe amwene wishi abika ukuboko kwakwe ukwa kulyo pamutwe wakwa Efraimu, tacaseshe iyo. alibulile ukuboko kwakwa wishi ukufumya pamutwe wakwa Efraimu ukubika pa mutwe wakwa Manase.¹⁸Yosefe alilandile uli wishi ati, "teifyo, batata; pantu ili libeli bikeni ukuboko kwenu ukwa kulyo pamutwe wakwe."¹⁹wishi aikene nokulanda ati, "ndishibile, we mwana wandi, ndishibile. Nao wime akaba uluko, kabili akaba umukulu. Lelo ndume yakwe umwaice akabo mukulu ukucial ena kabili nobufyashi bwakwe bukaba icinabwingi bwanko."²⁰Israeli alipalile bonse bulya bushiku kuli aya mashiwi, "abena Israeli bakapalilwa muma shina yobe ukweba ati, "Lesu akulenge ukuba nga Efraimu kabili nga Manase."muli ii nshila, Israeli

ilibikile Efraimu pantashi yakwa Manase.²¹Israeli alilandile kuli Yosefe ati, "mona, ndi mupepi nokufwa lelo Lesa akaba nobe, kabili aka kubwesha nakucalo caba wiso." ²²Kuli webu, nga umo uuli pamulu pandume shobe, nakupa umulundu wa lupili ulo napokele kubena Amore u lupanga lwandi kabili kubuta bwandi."

49

¹Elyo yakobo akutile abana bakwe abaume elo alanda, "kolonganeni bonse capamo pakitila ningaba uwa ku myeb ifi kwisa kucitika kuntanshi. ²Ikolonganikeneni mwe bonse elo mumfwe mwebana baume bakwa Yakobu. umfweni kuli Israel, wishinwe. ³Rubeni, niwe beli lyandi webulamba bwandi kabili intendekelo ya maka yandi, we mwi manishi wandi nuli bu muntu bwandi, kabili umwimanishi mumaka yandi. ⁴Weushingaba uwa uleshiwa ngo mukuku wa menshi, tawakabe uwakuba uwakupwililika, pantu walishile kuya u muputule uko bawiso bali kulala. Elyo wali bukoweshe ilyo waile kunina pabusanshi bwandi. ⁵Simoni na Lebi noba wabo na wabo. Ifyanso fya bonaushi empanga shabo. ⁶We mweo wandi, wila kukuma mu bulondoloshi bwabo; wila ku sangwa namu ku kumana ukwabo, pantu imitontonkanyo uandi yakua iya cindamishiwa, pantu muku kalipisha ukwabo balk kwipailamo abantu. kabili muku samwa kwa kuba kwabo kwine emo ba nkonawilw ing'ombe. ⁷Icifukushi cabo cibe icakutipwa, pantu cali kalipishe - elyo no bukali bwabo ico muli Yakobo, elo ndi noku ba salangya na mu Israeli. We Yuda, ba munonlo bobe bakakucindika iminwe yobe, ikesa kuba pa mikoshi yafi lwani fyobe. Abaa abaume abakwawiso bali nokwisa kuwila mu ceni cobe. ⁸Yuda uli wakuba nga akana akanono aka nkalamo. We mwana wandi umwaume uli fuminemo muku cushiwa kwa filwa fyobe. ali ipetelekeshe, kabili ainyunsa nge nkalamo, elyo nga nankalamo. Bushe uwingesha ukuya ku mwalamusha ni nani? ¹⁰Ikakumwenako ku nsambu shakwa Yudah, nangula ubutungulushi ukufuma pankasa shabo, mpako Shilo akesa. ifyalo fikala umfwila ena. ¹¹Akakilila impunda lyakwe ililume u mwangashi elo nakana ka mpunda akalume nako alikakalile ku mwangashi uwakusoboloka, alishile kuwashisha ifya kufwala fyakwe mu menshi ya mwangashi, elo umwingila wakwe mulopa wa myangashi. ¹²Amenso ayakwe ayakufita ngo mwangashi elo ameno yakwe yakaba ayakubuta ngo mukaka. ¹³Sebulani akekala lulamba lwa bamba. Akaba pa cabu chombo, kabili umupaka uwakwe ukesa kufika naku Sidone. ¹⁴Isaaka li mpunda ilya kukosa, ili lalalala pakati ka macinka. ¹⁵Ali mweene incende yaku tushishapo iyabune kabili icalo ica kuwama. Ali nokubeyamika icipeya cakwe kuci sendo kabili akabako kabomba uwa mulimo. ¹⁶Dani akakulubulwisa abantu pamo nga umo uwamu mutundu wakwe Israeli. ¹⁷Dani akaba no nsoka mulu lanba lwa musebo, nsoka iya busungu mukahila iyo iyi suma naku tushinshitle twakwa kabalwe pakutula kensha waliko aba uwakwisa ku pona ubuseneme. ¹⁸Ine ndolela ipusukilo lyenu, yawe. ¹⁹Gadi-ifipondo fisansa fikesa kumu tebelele lelo akesa kufi sansa pa tutende twafiko. ²⁰Ashere ifilyo fyakwe fikaba nobulyo ubwa ku fikapo, kabili akaaba uwaku teyana ificindami fya ku bufumu. ²¹Nafutali ninsebula nkota ileyendela, ali nokwisa ku kwisa kukwata utwana twa nsebula utwa kuyemba. ²²Yosefe mu sambo waku cimuti icitwala umusambo uyi uwaba pepi naka mfukumfuku ka menshi uyo imisambo yauko ilanina napa kantongoli kaci bumba. ²³Ifita fikesa umu saansa kabili ali noku lashiwa elo fikala mucusha. ²⁴Lelo icanso cakwe caku iteyanyafye pe kabili iminwe yakwe ikaba iyakucenjela pamulandu wa minwe sha bulamba isha kwa Yakobo, na pa mulandu we shina lya kwa kacema, ilibwe lyakwa Israeli. ²⁵Lesa ukwa wiso akakwa fwilisha kabili Lesa uwa bulamba akakupala na mapalo yamu mulu uwapamulu, aapalo yaku shika aya lola panshi elo na mapalo yaku mabele na mapalo yamwifumo. ²⁶Amapalo yakwa Wiso yali pitapo ukucila amapalo iya mpili shakale nangula mu ifyo impili shakale shali kufwaya fingesha kuba pamutwe wakwa Yosefe, kabili pa mutwe wine ukwa Yosefe uyo uo bawabo baishile kupata, lelo alishile kuba kateka. ²⁷Benjamini mu mbulu uwansala. Kumaca epaya icakulya cakwe, e'lo icungulo alaba uwakwakanya ici aciba apeye. ²⁸Iyi emitundu Ikumi na ibili iya kwa Israeli. Ifi efintu wishi alandile kuli bena ilyo alikubapala. cial umo al mupalile palo ilya ku mlinga. ²⁹Elyo alibakonkomeshe nokubeba, "Ndi mupepiu yakuya ku bantu bandi. muka nshike kulyakine ku fikolwe fya bena tata m ninga iya ba m mpanga yakwe Efroni umwina Hititi, ³⁰mu niinga ilya mu mpanga yakwa Makpela ilya iyi sangwa mupepi na Mamule mu mpanga yakwa Kenani, impanga iyo Abramum ashitile nge yakuchikwamo ukufuma kuli Efroni umwina Hiti. ³¹Kulya kwine ekwashikilwe Abrahamu pamo pene no mukashi wakwe Salah kulya kwine eko bashikile na Isaki pamo pene no mukashi wakwe Rebekah; kabili Leya eko namushikile. ³²Impanga ne niinga ifi ifilimo fyashitilwe ukufuma u bantu baku Hete." ³³Ilyo Yakobo aishile kupwa ukukonkomesha ku bana bakwe abaume, aishile nyunsa amakasa yakwe pa busanshi apopene alishile kupema umupu wakulekelesha, elyo aishile kulya kubantu bakwe.

50

¹Elo Yosefe afinshikule icakweba ati aliwilile pa menso yakwa wishi, nokumulosha, kabili alimutomwene. ²Kabili Yosefe alyebele ababomfi nakwe bashinganga ukukanga wishi. Na bashinganga balikangile Israeli. ³Calisendele inshiku amakumi yane, pantu efyali inshi shakupwisishamo ukukanga. Kabili abena Egupti balimu loseshe inshiki amakumi cine lubali. ⁴Ilyo inshiku shamalilo shapwile, Yosefu alilandile kuba nganda yakwa Farao, ukweba atim "nga cakweba ati ndi sangile ububile mumenso yenu, napapata nandileniko kuli Farao, mumwebe ati, ⁵Batata balinengele ukulapa, ukweba ati, "Mona, ndi mupepi nokufwa. mukaye kunshika munshishi naimbile ku calo ca Kenani. kulya eko mukaye kunshiak nebo." Nomba mundeke ndekuya kushika tata, elo nkabweluluke." ⁶Nao Farao alyasukile ati, "Kabuye nokuya ushiak wiso, ngefyo akulengele ukulapa." ⁷Yosefe alile nokuya mukushiak wishi. Bonse ababomfi bakwa Farao balile nankwe - abakalamba baminganda yakwe, nabakalamba bonse abamu calo ca Egupti. ⁸Nabonse abamunganda yakwa Yosefe bonsefye nabawabo, naba munganda yakwa wishi. Nomba abana babo, ne mikuni yafitekwa, na ma ombe yabo ba ushile

mumpanga ya Gosheni. ⁹Abamaceleta nabo palibakafwalo balile nankwe. nicili buumba ca bantu icikulu sana. ¹⁰Awe ulo bafikile kuli cilubansa cakwa Adad icali bwishilya Iya Yolodan, balililile necikonko icikulu sanaa. kulya eko Yosefe apangile ukullosha wishu ukwanshiku cine lubali. ¹¹Kabili abekala calo ca Kenani, balimwene ukullosha mulubana lwakwa Adad, balilandile ati, "ici cabulanda sanaa kubena Egupti." Nipali ici icifulo cainikiwe Abele Mizraimu, icali kululamba lwa Yolodani. ¹²Kanshi abana baume balicitile Yakobo fyeka ifyo abebele. ¹³Abana baume balimupitile ukuya ku calo ca Kenani, nokumushiak mu nshishi yamumpanga ya machipela, mupepi na Mamre. Abulamu alishitile inshishi ne mpanga iya kushikamo abantu. alishitile ukufuma kuli Ephron umwian Hiti. ¹⁴Panuma yakushiak bawishi, Yosefe alibwelelemo ku Egupti, umwine naba munyina, nabonse ababashindikileko mukuya mu kushika ba wishu. ¹⁵Ulo ba munyina ba kwa Yosefe bamwene ati wishibo alifwile, balyebele ati, "nga cakweba ati Yosefe atwalukila nokutubwesha ubukali fwebo uli fyonse twamulufyenye?" ¹⁶Eico balikabilishe iceni cakwa Yosefu, ukweba ati, "bawiso balishile batweba ifyakuciat ninshi tabalafwa ukweba ati, ¹⁷Mukebe Yosefe afi, "napapata welele ba wenu, paflubo fyonse nolubembu ulo bacitile kuli webo." Nomba belele ababomfi bakwa Lesa waba wiso" Yosefu alililile ulo balikulanda kuli ena. ¹⁸Ba munyian nabo balile nokuwa ne finso panshi kuli ena, Balilandie ati, Mona tuli babomfi bobe." ¹⁹Nomba Yosefe alibasukile ati, "mwiba no mwenso. bushe ndi mwipunda Iya kwa Lesa? ²⁰Kuli mwebo, mwalimukufwaya uku ncita ububi lelo Lesa acicitile ukuba icisuma, mukusungilila imyeo ya bantu iingi, bgefyo mukomo na lelo. ²¹Kanshi nomba mwitina. Nkalekumi fwaial nabana benu abaice". Aliba talalike uli yo nshila nokulanda ifyaluse ku itima yabo. ²²Yosefe alikele mu Egupti, pamo no lupwa lwakwa wishu. alikele imyaka umwanda umo ne kumi limo. ²³Yosefu alimwenepo abana bakwa Ephraimu ku nkulo ya butatu. kabili ali mwenepo na bana bakwa Maki umwana wakwa Manase, abo balikulelwa pa makuf yakwa yosefu. ²⁴Yosefu, alilandile kuli bawabo "ndimupepi no kufwa; nomba Lesa mucishinka akesa kuli mwebo no kwisa kumitungulula ukufumamo muli cino calo, ukuya ku calo alaile ukupele Abulamu, kuli Isaaki na Yakobo." ²⁵Elyo Yosefe alengele abana ba Israeli ukulapa umulapo. Alilandile ati, "Lesi alinokwisa kuli mwebo mucinefy. muli iiyo nshita mufwile muksende amafupa yandi ukufuma kuno." ²⁶Kanshi yosefu alifwile, nemyaka umwanda umo nekumi limo. balimu kangile nokumubika mumukwa mu Egupti.

Ukufuma

1

¹Aya e mashina ya bamwana Israeli abaume pamo ne ndupwa shabo shonse, abakonkele shibo Yakobo ku calo ca Egupto. ²Rubeni, Simeoni, Lebi an Yuda, ³Isaka, Sebulani, Benjamini, ⁴Dani, Naftali, Gado na Asheri. ⁵Bonse pamo aba mulupwa lwakwa Yakobo bali amkumi cine lubali. Yosefu mwana Yakobo wena iyo nshita ali mu Egupto. ⁶Nomab Yosefu naba ndume yakwe bonse naba muli Ilya nkulo bonse balifwile. ⁷Lelo abena Israeli bali no bufyashi. kabili nokufula bafulileko nganshi bafulishe icakuti bakumenefye konse mu Egupto, kabili bali abamaka nganshi. ⁸Nomab imfumu imbi iyi sha ishabe yosefu, yatampile ukuteka mu Egupto. ⁹Elyo iyi mfumu yaele abantu baiko aiti, "mwamona, aba abantu abena Israeli nabafulisha nganshi, kabili baliba abamaka nganshi ukutucila. ¹⁰Kanshi natuba cenjelele epali balafulilako. kabili nge nkondo yabuka kuti baises kutwalukial, baba pamo na balwani besu, batulwisishge, bafuam namu calio baya." ¹¹Kanshi elyo basontele abakwangalila abasah. Balebapela incito ishakosa pakuba cusha. Bakuulile imfumu Farao imisumba ya matala pitomu na ramasesi. ¹²Lelo Nangu ba bikilipofye ukuba cusha nganshi, abena Israeli bena balefulilakofyer nokusalangana mu calo conse kanshi abena Egupti batampile ukulatiam abena Israeli nganshi. ¹³No kualbabomfya buluku buluku. ¹⁴Balengele ubumi bwabo ukubipa nganshi pa mulandu wa milimo ya lucumukukandila iloba na mukutama ama tafwali, ne milimo yonse iyalekana lekana iya mumpanga mu milimo yabo yonse abena Egupt balebaomhfy buluku buluku. ¹⁵Elyo imfumu ya Egupto yaebelye bana cimbusa babili aba Hibulu Shifura an Pua. ¹⁶"ukuti; iyo muleafywilisha banamayo Abahibulu ukupapa, pa ca ku papilapo cine nga mwamoan mwaume mumwipaye nga mwanakashi mwimwipaya." ¹⁷Lelo aba bana cimbusa baliukutian Lesa, tabalikwipaya abana baume, tabalikuciat ifyo imfumu yamunEgupto yabebele. ¹⁸Elyo imfumu Yaitile bana cimbusa yalibepwishe aiti, "cinshi mwilikucitila ifi? Cinshi mushalikwipaya abana baume?" ¹⁹Nabo bayasuka Farao abati, "we mfumu, banamayo Abahibulu tababa nga bana mayo abena Egupto. Bena baba abakosa, bapaapa ulyo bana cimbusa tabalafika. ²⁰Lesi nao epakulenga bana cimbusa ukushuka. Abena Israeli bena elyo bacililako ykyfula kabili baba abamaka nganshi. ²¹Pa mulandu wakutina Lesi, nao Lesi alipeele bana cimbusa abana. ²²Elyo Farao akonkomeshe abantu bakwe bonse ukuti, muleposa umwana mwaume onse uwafyalwa mumumana onse uwa Nailo, lelo abana banakashi bena mwilakubeya. iyoo."

2

¹Nomba umwaume wamukowa wakwa lebi alyupile umwanakashi wakwa Lebi. ²Umwanakashi alimiitile nokufyala mwana umwaume. Ulo amwene ukwebati ali umulumendo uwakuyemba, alumuyfishishile pa myenshi itatu. ³Elo ulo alekyele ukulekumufisa, alibulile umuseke wa macinda nokwehelako bitumene na sefete. Elo alibikilemo no mwana nokumubika mufisonge mumenshi mululamba lwa mumana. ⁴Nkanshi Yakwe aliminine akatalamukila ukulekumona ifingalekucitika kuli ena ⁵Umwana mwanakashi wakwa Farao alitentemukile kukusamba pamumana ulo ali naena balyendele mululamba kumbali yamumana. Alimwene umuseke mufisonge nokutuma uwali naena uku ubula. ⁶Ulo awiswile, alimwene umwana mumone, umwana alelila. Alikwete inkumbu pali ena, nokulanda, "uyu mu cacine mwana wamubana baba Hebere." Elo nkashi yamwana aloilandile ku mwana mwanakashi wakwa Farao, "Busher ndekuya

nokukufwailo mwanakashi wamuba Hebere uwakukonsha webo umwana?"⁸Umwana mwanakashi wakwa Farao alilandile kuli hena, "kabuye" Elo umukashana alile nokubula nyina wa mwana.⁹Umwana mwanakash wakwa Farao alilandile kuli nyina wamwana, bula umwana uyu umonseshe nebo, elo nkakulipila amalipilo. Elo umwana kanshi alibulile umwana nokulekumonsha.¹⁰Ulo umwana akulileko alimuletele ku mwana mwanakashi wakwa Farai, elo alisangukile umwana mwaume wakwe. Alimwinikile ati Mose no kulanda, "pakwebati nalimwabwile ukufuma mu menshi."¹¹Ulo Mose akulilile alile kubanhtu bakwe nokumone milimo yabo iyakukosa. Alimwene umwina Egupto akouma umu Hebere, umo uwamubanhtu bakwe.¹²Aliloleshe uku noku, elo amwene ukwebati takwali nolo umo kuliya ali peye umwina Egupto elo alifisile umubili wakwe mumuchanga.¹³Alile nakambi ubushiku bwakonkelepo elo moneni abaume baba Hebele babili balukulwa. Alilandile kuli umo uwali mucilubo, "nindo ukoumina umunobe?"¹⁴Lelo umwaume alilandile, ninani-akubikile intungulushi kabili cilolo pali fwebo? Bushe ukopanga ukunjiyaya ngefyo waipeye umwina Egupto?" Elo Mose aliketwe umwenso nokulanda "Ico nacityle mucacine cilishibikilwe ku bengi."¹⁵Nomba ulo Farao aumfwile ici, alifwaile ukwipaya Mose. Luelo Mose alifulumukile ukufuma kulpi Farao nokwikala mucalo cda Midiana. Kulya alikeleko mumbali yacishima.¹⁶Nomba shimapepo waku Midiana alikwite abana banakashi cinelubali. Balishile alitapile amenshi elo baiswishe imitondo kukunwinsha umukuni waba wishi.¹⁷Bakakema balishile nokwesha ukubatamfisha ukwakulepa, lelo Mose alile nokwafwilisha bvena. Elo alinwisishe umukuni wabo.¹⁸Ulo abakashana baile kuli Reuel wishibo alilandile, "Nindo mu bwelele bwangu ku mushi lelo?"¹⁹Balilandile, "umwina Egupto alipokolwele fdwebo ukufuma kuli bakakema acibikapo nokutapolafwebo amenshi elo nokunwinsha umukuni."²⁰Alilandile kubana bakwe abanakashi, "lelo alikwisa? Nindo mushilile uyu muntu? Mukuten pakwebati alye iciljyo nafwebo."²¹Mose alisumine ukwikala nomuntu uwamuple umwana mwanakashi wakwe Sipora mu cupo.²²Alifyele umwana umwaume, elo Mose alimukutile ishina Gershomu; alilandile, "Nalibo mwikashi mucalok cimbi."²³Palipitile inshita iyakulepa, imfumu ya Egupto yalifwile bali lunguluka pancto yabo iyabusha. Balililile ubwafwilisho, elo nefyakupapata kwabo fyalile kuli Lesa pamulandu wa busha bwabo.²⁴Ulo Lesa aumfwile ukulunguluka kwabo, Lesa alibukishe icipangano cakwe na Abulamu, Isaki na Yakobo.²⁵Lesa alimwene abena Isreali elo alishibile ifyo bali.

3

¹Nomba Mose ali acili akocema ifitekwa fyakwa Jetulo wishi fyala, shimapepo waku Midian. Mose alitungulwile fitekwa ukutali kulbali lwa Matololo alifikile naku Horebu, ulupili lwakwa Lesa.²Kulya eko Malaika wakwa Yawe amonekele kuli ena mu kwaka kwa ubilima kwa mulilo mu cimpukusa. Mose aliloleshe, kabili moneni mucimpukusa ulubinga lwa mulilo lwali kubilima, nomba cimpukusa ta cali kupya.³Mose alyebele ati, "Kampilibukileko mbone ici cinti cakupapa, ifyo icimpukusa citapila."⁴ulo Yawe amwene ati alipilibwike ukuya mukumona, Lesa alimukutile ukufuma mu cimpukusa nokweba ati, "Mose Mose." Mose alyebele ati, "Epo ndi." "Lesalandile ati, "Wiesha ukupalama apei! Fula indyato shobe ukufuma ku makasa yobr pantu apo wiminine nipa mushili wamushilo."⁶Alilundilepo ati, "Ninebo Lesa wakwa wiso, Lesa wakwa Abrahamu, Lesa uwakwa Isaki, kabili Lesa uwakwa Yakobo." Elo Mose afimbile pa menso yakwe, pantu alitinine ukulolesha kuli Lesa.⁷Yawe aebele ati, "cine cine ndimwene amacushi yabantu bandi abali mu Egupti. Ndyumfwile inkuta shabo pa mulandu wabakangalila wabo, kabili ndishibile nefyo bakocula."⁸Natentemuka ukwisa kubapokolola kuminwe yabena Egupti' uubafumya muli ici calo mbatwale ku calo icabune, icikulu ku calo icifumfumuna umukaka no buci; ku mpanga yabena Kenani, abena Hifi nabena Yebusi.⁹Nomba ukukuta kwabena Israeli kuli fikile kuli nebo. Nakucilisha, ndimwene ukutitikisha bakobacita kubena Egupti.¹⁰Nomba kanshi nkokutuma uli Farao ukweba ati ukaye kuleta abantu bndi abena Israeli, ukufuma mu Egupti."¹¹Nomba Mose alandile kuli Lesa ati, "Ninebo nani uwakuya kuli Farao no kufumya abena Israeli mu Egupti?"¹²Lesalandile ati, "cine fye nkaba nobe. ici icikaba cishibilo kuli webo ukweba at ndi kutumine. Ulo ukafumya abant mu Egupti, mukesha Kunshishimwina pali ulu lupili."¹³Mose alandile kuli Lesa ati, ulo nkaya ku bena Israeli nokubeba ati, Lesa wafikolwe fyenu alintumine kuli mwebo elo abakanjeba ati, "Ninani ishina lyakwe? Nkaya kubeba ati shani?"¹⁴Lesalandile uli mose ati, "NABA IFYO NABA." Lesalandilw ati, "ufwile ukweba abena Israeli ati 'NABA alintumine kuli mwebo.'"¹⁵Kabili Lesa nankwe alilandile kuli mose ati, "ufwile ukulanda kubena Israeli ati, Yawe, Lesa wa fikolwe fyenu, Lesa wakwa Abrahamu, Lesa wakwa Isaki Kabili Lesa wakwa yakobo, alintumine kuli mwebo. Ili eshina lyandio umuyaya, ifi efy bakale kunjibukisha ku nkulo shonse."¹⁶Kauye kalonganike abakalamba babena Israeli pamo.ubebe ati, Yaweh Lesa wafikolwe fyenu, lesa wakwa Abrahamu, uwakwa Isaki kabili uwakwa Yakobo alimonekele kuli nebo no kweba ati, ndilolekeshe kabili ndimwene nefyo bako micita mu Egupti.¹⁷Ndilaile ukumifumya muku titikishiwa kwa mu Egupti ukumitwala ku calo ca bena Kenani, abena Hiti, abena Amole, aba pelusi abena Hifi nabena Yebusi, icalo icikofumfuma umukaka no buci." "¹⁸Bakakumfwa webo nabakalamba bamu bena Israeli mufwile mwamweba ati, 'Yawe, Lesa waba Hebere, alitikumenye. Kanshi nomba katule kuya ubulendo bwanshiku shitatu mumatololo, pakwebati tukatule ilambo kuli yawe, Lesa wesu."¹⁹Nomba ndsishibile imfumu yaku Egupti tayaka milekeko, kanofye ukuboko kwakwe kwapotwa.²⁰Nkatambalika ukuboko kwandi nokukanda abena Egupti kufipapusho ifyo nkacita mukati kabo. panuma yaifyo akamilekako mukalekuya.²¹Nkalenga aba bantu bakabe no bubile ukufuma kubena Egupti, pakweba ati ulo mukema ukuya tamwakaye minwe nkutwa.²²Umwanakashi onse akalomba ifyakusama ifya silfere nefya Golide, nefya kufwala ukufuma kumwina mupalamano wakwe umwina Egupti naku mwanakashi uwikala mu nganda yamwina mupalamano.' Mukaffwia abana benu abaume nabanakashi muli uyo musango mukatapa abena Egupti."

4

¹Mose alyasukile, "Elo nga tabako sumina nebo nelo tabakoumfwila nebo elo bakolandial mumbi, Yawe tamonekele kuli webo?" ²Yawe alandile kuli ena, "nindo iyo mukuboko kobe?" Mose alandile "ni nkonto." ³Yawe alandile, "Ipose pamushili." Mose aliPOSE pandhi, elo yalisangukile insoka. Mose alibutukile ukufuma kuli yena. ⁴Yawe alandile kuli Mose, Kapalaminako ulekuikata ku mukila." Elo alipalamine ne ko elo alibulile ne nsoka. Yalisangukile inkoto mukuboko kwakwe nakambi. ⁵"Ici ekwebati bengalekusumina ati Yawe, Lesa wafikolwe fyabo, Lesa wakwa Abrahamu, Lesa wakwa Isaki, elo Lesa wakwa Yakobo, alimonekele kuli webo." ⁶Yawe nakambi alilandile kuli ena "Nomab bika ukuboko kobe munsalu yobe." Elo Mose alibikile ukuboko kwakwe mukati kansalu yakwe. Ulo akufimishe mo mumone, ukubokpo kwakwe kwalisangukile ifibashi, ifyakubuta ngemfual yakubuta. ⁷Yawe alandile, "Bika ukuboko kobe mu kati kansalu yobe nakambi." Elo Mose alibikile ukuboko kwakwe mukati ka nsalu yakwe, elo ulo akokufumyamo, alimwene ati kwalibwekelepo ukutuntulu nakambi, ngefyo umubili wakwe onse. ⁸Yawe alandile, Ngatabakosumina webo ngataba kaposamano ku cisibilo ca ntanshi icamaka yandi nelo ukucisuminamo elo bakosumina icishibilo cabubili. ⁹Nga tabakosumina nelo ifishibilo ifi fibili ifyamaka yandi, nelo ukumfwial webo, elo bual yamo amenshi ukufuma ku mulonga elo nokwitila pa mulundu. Amendhi ayokobula yakosanguka umulopa pa mulundu. ¹⁰Elo Mose alilandile kuli Yawe, "Shikulu nshaba uwakulondolola bwino, nelo nikukale nelo ukufuma ulo walandile kumubomfi obe naliba uusha anguak mu milandile elo uushayanguka mululimi." ¹¹Yawe alilandile kuli ean, nianni uyo uwapangile akanwa kamuntu? Ninani uyo apango muntu cibulu nelo nkoam matwi nelo uukomona nelo impofu? Bushe tenebo, Yawe? ¹²Elo Nomba Koye, nlo nkoa nakanwa kobe elpo nko kufunda ifyakulanda." ¹³Elo Mose alandile, "Shikulu napapata tumeni uuli onse umbi, uulionse uo mukofwaya ukutuma." ¹⁴Elo Yawe alikalipile Mose. Alandile "Inga Aaloni, wenu, umwian Lebi? Ndishibile ati kuti akolanda bwino mukulundapo, akoisa mukukukumanya, nelo akokumona, akoisa temwa mumutiam wakwe. ¹⁵Ukulanda naena elo nokubiak amashiwi yakulanda mukanwa kakwe. Nkoab nakanwa kobe elo nakanwa kakwe, elo mwebo bonse babili nko; milanga ifya kucita. ¹⁶Akolandilako webo kubantu akoba akanwa kobe nobe kuli ena inga nebo Lesa. ¹⁷Ukosenda mukuboko kobe iyinkonto ukalekukita ifishibilo na ena. ¹⁸Elo Mose alibwelelemo kuli Jetilo wishi fyala elo alilandile kuli ena, "lekeni ndekuya pakuti mbwelelemo kuli ab bululu bandi abali mu Egipto elo mone ngabalikwete umweo." Jethilo alandile kuli Mose, "Kabiye umutende." ¹⁹Yawe ali landile kuli Mose mu Midiana, "Kabiye, bwelelamo ku Egipto, pantu bonse abaume abalikufwaya ukusenda umweo obe balifwile." ²⁰Mose alisendele umukashi wakwe nabana bakwe abaume alibabikile pali kabalwe. Alibwelelemo ku calo ca Egipti. Elo Alibulile inkoto yakwa Lesa mukuboko kwakwe. ²¹Yawe alilandile uli Mose, "ulo ukobwelelamo ku Egipto, ulekumona ati ukabombe ifyakusungusha fyonse iyo nabika mu maka yobe kuli Phalao. Lelo nkomukosha umutima, elo takolekelako abantu balekuya. ²²Ufwile ukolanda kuli Phalao, ifi efyo yawe akolanda Israeli mwanda wandi umwaume, ibeli lyandi, ²³elo nkolanda kuli webo, leka umwana wandi umwaume alekuya, pantu enga pepa nebo. Lelo apo ulikene ati alekuya, mucine nkoipaya umwana obe umwaume, ibeli lya webo. ²⁴Elo munshial ulo baiminine ukutu balale utulo, Yawe alikumenyw Mose elo alikufwaya ukumwipaya. ²⁵Elo Zippola alibulile umupeni elo ali putwile nenkanda yakulutwe ulwamwana wakwe umwaume, elo aliikambatikile kulukasa lwakwe. elo alilandile, "ica cine uli nabwinga kulinebo ku mulopa." ²⁶Elo Yawe alimushilew eka. Alilandile uli nabwinga wa mulopa" pamulandu wakusembululwa. ²⁷Yawe alilandile kuli Aaloni, Kabuye mu matololo mukukumanya Mose." Aaloni alile, alimukumenye pa lupili lwakwa Lesa, elo alimitomwene. ²⁸Mose alyebele Aaloni amashiwi yonse ayakwa Yawe ayo amutumine ukulanda elo napafyakulangilila fyonse ifyamaka yakwa Yawe ifyo Akonkomeshe ena uku citia. ²⁹Elo Mose na Aaloni balile elo balikolongene pamo bonse abakalamba bobo na Israeli. ³⁰Aaloni alilandile amashiwi yonse ayo Yawe alandile kuli Mose. Elo nakambi alilangishe nefyakulangilila fya maka yakwa Yawe mu menso yabantu. ³¹Abantu balisumine ulo bahumfwile ati Yawe alipempwile abena Israeli elo ati aimwene ukupakaswa kwabo, elo ba liwilw panshi nokumunshinshimuna.

5

¹Na panuma yaifi finu ukucitika Mose na Aaron ba lile kuli Farao balilandile ati, "ifi ifyo Yawe Lesa wabena Israeli, alnada; 'lekeni abantu bandi balekuya, pakwebati benda kwata inshinkukulu kuli nebo mumatololo." ²Farao alyebele ati, "nga Yawe ninani? nindo nko umfwila kwi shiwi lyakwe nokuleka abena Israeli kuya? nshamwishiba Yawe; nangu panono, nsha leke Israeli balekuya." ³Balandile ati, na Lesa wana Hebere alitukumenye fwebo. Natulekuya palwendo lwanshiku shitatu mumpanga yamatololo kabili no upela ilambo kuli Yawe Lesa wesu pakweba ati tabatu sanshile fwebo naku cikuko nangu kulupanga." ⁴Lelo imfumu yabena Egipto yalilandile kuli bena ati, Mose na Aarone, findo mukosendtela abantu nokuba fumya uncito shabo? bwekelenimo kuncito yenu." ⁵Naowine alilandile ati, "palinomba kuli abantu abegi kuncende yesu, kabili koba lenga bena ukuleka imilimo yabo." ⁶Pali bulya bwine ubushiku, Farao alibakonkomeshe abantu nabacilolo na be, anishi. alibelele ati, ⁷"nshitemenwe, kuli imwebo mwilabwekeshapo ukupela abantu impimbili ukupanga amatafwali. Lekenibalekuya baotolele impimbili abene. ⁸Na pali ico, mufwile fye ukutwalililafye ukupoka imoine impendwa yamatafwali ngefyo mwali ku poka akale. Tamufwile ukusuminisha onse ukucefya pantu ba nagani. Emulandu wine bakolilila nokweba ati, "tulekeni fwebo tulekuya tuye tupele ilambo kuli Lesa wesu." ⁹mufusheko imibombe ku baume pakweba ati baleke ukwangwa ifwebo fyabufi. ¹⁰Elo bakangalila nabacilolo balile kwibukisha aba abantu. ba landile ati, "ifi efyo Farao alanda nshakatale ukumipela impimbili. ¹¹Imwe mwebene mufwile ukuya no ku senda impimbili ukomwinga shisanga, pantu imilimo yenu teya kacefeshiweko." ¹²Awe abantu

balisalanganine mumpanga yonse fye iya Egupti ukutoal isi sonsonkoto fya mpimbili. ¹³Naba cilolo balibalulunkenye bena kabili no kulanda ati, "Pwisheni incito yenu, ngtefyo impimbili shapelwe kuli imwe." ¹⁴Bacilolo bakywa Fara balikupuma baciloo ba bena Israeli, ebantu bamobene ebo ba bikile ngabakagalila waba bomfi. naba cilolo batwalilile ukubepusha, "findo mutamine mwaebelewe nangu nimailo na lelo, nge fyo mwali kucita akale?" ¹⁵Naba cilolo babea Israeli baishile kuli Farao no kulilila kuli ena. Balandile ati, "ifindo ukucishisha ababomfi bobo mulu iyinshila?" ¹⁶Takuli impimbili ishikapelwa kuba bomfi benu nakabili, nanomba katwalilila ukulanda kuli fwebo, pangen amatafwali. Fwebo, fwe ba bomfi obe, nanomba tucili tiopumwa, nomba filubo fya bantu bobo." ¹⁷Lelo Farao alyebele ati, mulu babu nangani! mulibanangani! mwalyebele ati, 'tuleke tuye kitula ilambo kuli Yawe. ¹⁸Kanshi nomab bwekelamo kumilomo yenu takulipo impimbili kuli mwebo, lelo mufwile fe uku panga impendwa yama tafwali imo ine. ¹⁹Umukalmba wabda Israeli alimwene ukweba ati bali mubwafya ulo babele ati, "mwebo tamufwile ukulecefy impendwa iyacilabushiku iya matafwali." ²⁰Bali kuli kumenye Mose na Aarone, balimanine kunse yacipango, ulo balikufumako ku Farao. ²¹balyebele kulu Mose na Aarone, "leta Yawer aloleshe no kukupaniak webu ulilengele fwebo ukulufyanya kumenso yakwa Farao naba bomfi baker." Ulibikile ulupanga mumaboki yabo kukwipaya fwebo. ²²Mose alibwekelemo kuli Yawe kabili alyebele ati, "shikulu, ninshi mwalenga ubwafya pali aba bantu? ninshi imwe mwantumine nebo umuku wakubalilapo?" ²³Ukufumafye ilyi naishjile kuli Farao kukulanda na ena mwishina lyenu, alilengele ubwafya ku bantu, kabili tawakalenge abantu bobo ukukakulwa nangu panono.

6

¹Elo Yawe alandile kuli Mose, "Nomba uli nokumono ifyo nkacita kuli Farao. Uli nokumo ifi pantu ali nukubalekelako nokuye pantu kuntu kwakosa ukuboko kwandi pantu kumntu kwa kwakosa ukuboko kwandi, ali no ku batamfyamo mu calo cakwae." ²Lesa a;landil;e kuli Monse no kulandi kuli ena "nine Yawe. ³Namonekele kuli Abrahamu, kuli Isaki, na kuli Yakobo nga Lesa wa maka yonse; lelo kwi shina lyandi, Yawe nshali uwakwishibikwa kuli bena. ⁴Ine kabili na pampamike icipangano nabena, ukutila be ngapelwa icalo ica kenani, icalo ico baikemo nga abeni, icalo ico balimo nga abalebeshi. ⁵Nangula cingaba, ni ngumfwa ukulishanya kwa bena Israele abo abena Egupti ba teka ubusha, kabili naibukisha icipangamo candi. ⁶Eico, landa ku bena Israelie, 'ninebo Yawe, neli no ku mifunya mu busha ubwa bena Egupti, kabili muli no kuba abantungwa kabili ndi no ku mifumyamo mumakayabo. Ndi no ku mipokolola no ku milubula ku maka yandi, kabili kufya bupingushi fikalamba. ⁷Ndi no ku misenda kuli ine nemwine nga abantu bandi, kabili ndi no kuba Lesa wenu. Muli no ku ngishiba ukuti ndi Yawe Lesa wenu, uwa miletele uku mifumya mu busha bwa bena Egupti. ⁸Ndi no kumileta ku calo ico nalapile ukupela kuli Abrahamu, na kuli Isaki kabili Yakobo. Ndi no ku cipela kuli imwe icikwatwa. ine neli Yawe." ⁹Elo Yawe alandile ifi ku bena Israelie, tabali na ku mumfwa pantu bali abafitwa ku mitima yabo pa bunkalwe ba bombele mu busha. ¹⁰Elo Yawe alandile kuli Mose, ukuti, " ¹¹kabiya uye ku mweba Farao imfumu ya ku Egupti, alekeko abantu abena Israele baye ukufuma mu calo cakwe. " ¹²Monse alandile kuli Yawe, " ukutila nga abena Israeli nga tabakomfwe kuli nebo, mulandu nshi Farao akomfwila kuli nebo, apo nshaba bwino mu kulanda?" ¹³Yawe alandile kuli Mose elo na kuli Arone abapele ifipopo ku bena Israeli elo na Farao imfumu ya bena Egupti, ukuleta abena Israeli ukubafumya mu calo ca Egupti. ¹⁴Kabili iyi emitwe mu mayanda yaba wishibo abana baume ba kwa Reubeni, ibeli lya kwa Israeli, ni Hanok, pallu, Hezron, elo Karmi. iyi eyali imikowa yafikolwe fya kwa Ruebene. ¹⁵Abana abaume ba kwa simeone Yemuele, Yamini, Ohadi, Yakini, sohari na shauli umwana mwaume uwa mu mwanakashi umwina kenani. Iyi eyali imikowa ya fikolwe fya kwa Simeone. ¹⁶kabli aya amashina ya bana abaume ba kwa Lebi, pamo icifyalilwa cabo. Bali Gershone, Kohati, na Merari, Lebi aikele ukufika ifyo ali umwanda umo na makumi ya tatu na cine lubali uwa myaka. ¹⁷Abana abaume ba kwa Gershone bali libna na shimeimu ndupwa shabo. ¹⁸Abana abaume ba kwa Kohati bali Amroma, Isari, Hebrone, na ushieele. Kohati aikele ukufika ku myaka umwanda umo na makumi yatatu naitatu. ¹⁹Abana baume ba kwa Merari bali Mali na Mushi, Aba ebali umukowa wa fikolwe fya bena Lebi, pamo ne fitoto fyabo. ²⁰Ameramu aupile Yokebede, nkashi ya kwa wishi. ali mufyalile Arone ana Moses. Amramu aikele imyaka umwanda umo na makumi ya tatu na cine lubali elo alifwile. ²¹Abana baume ba kwa Isari bali kora, Netege, na sikri. ²²Abana abaume ba kwa usiele ni Mishaale, Elsafari na sitri. ²³Arone alyupile Elishaba, umwana mwanakashi uwa kwa aminadabu, inkashi ya kwa Nashone. Alimu fyalile Nadabu na Abihu, Eleasari na itamari. ²⁴Abana abaume ba kwakora bali Asiri, Elkana, na Abiasafi Iyi eyali imikowa ya fikolwe fya kwa Kora. ²⁵Elesari, Arone umwana wakwe umwauma, aupile umo umwana mwanakashi wa kwa putiele. Ali mufyalile Emehasi Iyi eyali imitwe mu mayanda yaba wishibo mu bena lebi ukukonka mu mikowa yabo. ²⁶Aba baume babili Arone na Moses ekuntu Yawe alandile, "Bafumyeni abena Israele uku bafumya mu calo ca Egupti, mli yalya mabumba yalubuliya baume." ²⁷Arone na Moses balilandile kuli Farao, imfumu ya Egupti, uku basuminisha ukufumya abana ba Israeli mu Egupti. Aba ebali bamo bene Moses na Arone. ²⁸Nomba Yawe alilandile kuli Moses mu calo ca Egupto ²⁹alilandile kuli ena, " nebo ndi Yawe. landa kuli Farao, imfumu ya Egupto, fyonse nkokweba." ³⁰Elo Moses alilandile kuli Yawe nshaba uwakampuka mu kulanda, nga kanshi Farao kuti aumfwa shani kuli nebo?"

7

¹Yawe atile kuli Mose, "Mona, ninenga webu ukuba mulungu kuili Phalao. Asrone wenu akaba kasesema obe. ²Ukalalanda fyonse fintu nkwebele ukulanda. Aarone wenuu akalanda kuli Farao pakwebati akalekeko abantu bakwa Israeli bakaye ukufuma mu calo cakwe. ³Lelo nkatalamika umutima wakwa kabinga nkalanga ifishibilo ifingi ifya maka yandi, ifipsha

mano ifingi, mu calo ca EDupti. ⁴Lelo Farao takomfwe kuli webu, elyo nkabika ukuboko kwandi pali Egupti no kufumisha ana mumba yandiu ayengi abaume ba bulwi abantu bandi, abantu bakwa Israeli, ukufuma mu calo ca Egupti ku fya bupingushi ifikalamba. ⁵Abena Egupti bali nokwishiba ukutial ninebo yawe lintu nkatambaliak ukuboko kwandi pa calo ac Egutpti no okufumya abena Israeli ukufuma muli bena. ⁶"Mose na Aarone balicitilr ifyo fine; balicitile fye ukulingana nefintu Yawe abebele. ⁷Mose ali ne myaka ama kumi cine konse konse, na Aarone imyaka amakumi cine konse konse na itatu lintu balandile kuli Farao. ⁸Yawe alandile kuli Mose na Aarone, ⁹"lintu Farao alanda kuli mwebu, langisheni ica kupapa, elo ukatile kuli Aarone, bula inkoto yobe no kuiposa panshi kucinso cakwa Farao, pakwebati isaguke insoka." ¹⁰Elo Mlose na Aarone baile kuli Farao kabili balicitile pamo nga fintu Yawe abebele. Aarone ali[posele nkoto yakwe panshi ku cinso cakwa Farao na ba bomfi bakwe kabinga yalisangwike nsoka. ¹¹Elo Farao, nao alikutile abantu bakwe aba mano naba malele. Balicitile fimo fine ku manga yabo. ¹²Cila muntu aliposele inkoto yakwer panshi, ne nkoto shalisangukile nsoka. Lelo nkoto yakwa Aarone yalikiwbile insoka shabo. ¹³Umutima wakwa farao walitalamikilwe no kukama umfwa; nga fintu yawe alandile. ¹⁴Yawe atile kuli mose, umutima wakwa farao walifina, kabinge alikene ukuti aleke abena lsreali balekuya. ¹⁵Ukaye kuli Farao akacelo lintu akafumina ku menshi ukeminine pa lulamba lwa mumana ku kumukumanya kabinge ukasenda ne nkoto mu minwe yobe ilya nkontoyasungukile munsoka. ¹⁶Ukalanda kuli ena, 'Yawe Lesa waba Hebele, anrumine kuli webu kukutula, "leka abantu balekuya, apkwebati bakaye nshimuna mu matololo ukufika nakuli nomba uncili taumfwa." ¹⁷Yawe alanda ati, muli ici emo ukeshiba ukuti ninebo Yawe. Ndi no kuma amenshi ya mumana wa Nile ku nkoto ili mu minwe yandi, no mumana uli no kunguko mulopa. ¹⁸Ne sabi ilili u mumana likafwa, no mumana ukanunka. Abena Egupti tabakakabile ukunwa amenshi ayakufuma mu mumana. ¹⁹"Elo Yawe atile kuli Mose, "Webe Aarone utile, bule nkoto yobe nokuyafiak no kuboko kobe ukwatambalikwa pa mulu wa menshi ya Egupti, napa mulu swa momana, pa mikobwa, pa fishiba napa tushiba tonse, pakwebati amenshi yabo yobe umulopa. citeni ici pakwebati mukabe umulopa mpanga yonse iya Egupti kumo fye na mi nongo sah fimuti nesha mabwe. ²⁰Mose na Arone balicitile nga fintu Yawe abebele. Aarone alimishe nkoto yakwe no kuma amenshi mu mumana, pa mensi yakwa Farao na babomfi bakwe. Amenshi yonse mu mumana yalyalikile umulopa. ²¹Isabi lya mu mumana lyalifwile, na mumumana walyambile ukununka. Abena Egupti tabanwine amenshi ya mumumana, mulopa walifye mpanga yonse ya calo ca Egupti. ²²Lelo inganga sha Egupti shalicitile cimo cin ku manga yashiko. Eco umutima wakwa Farao walitaleme kabili alikene no kumfwa kuli Mose na Aarone, pamo nga fintu Yawe alandile ati fikacitika. ²³Elo Farao alibwelele no kuya mu nganda yakwe. Taposeleko na mano kuli ici cintu. ²⁴Abena Egupti bonse balimbile fishima fya menshi yakunwa uku no ku kumana lelo tabalenwa amenshi ya mu mumana. ²⁵Palipitile inshiku cine lubali panuam Yawe aumine umumana.

8

¹Nolu Yawe alilandile kuli Mose, "Kabuye kuli Farao no kumwena ati, Yawe alilandil ifi; "Leka abantu bandi baleya pakwebati baye kunshinshimuna. ²Umfwa ukane kubaleka balekuya, nkocusha icalo cobe ne fyula. ³Mu mumana mwakulakusanya ifyula. Fiko isa no kwingial mu nganda yobe, ku ndelu yobe, na pabusanshi bobe. Fikaya na mu mayanda ya babomfi bobe. Fikaya na pa bantu bobe, mu mabuku yobe, na mumbakuli shakukandilamo. ⁴Ifyula fikakusansa webu, abantu bobe, na babomfi bobe bonse. ⁵Yawe alilandile kuli Mose, "landa kuli Aaroni, 'ufungulule ukuboko kobe na inkonto yobe pa nyioak imilonga, na pa fishibano kuleta ifyula pa calo ca Egupto. ⁶"Aaroni alifungulwile ukuboko kwakwe pa menshi yamu Egupto, ne fyula fyalishile no kwandalila icalo ca Egupto. ⁷Lelo aba malele balyeshe ifya malele yabo; baliletele ifyula pa calo ca Egupto. ⁸Nolu Farao alitile Mose na Aaroni no kulanda ati, "pepeni kuli Yawe pakweba ati afumye ifyula pali nebo na bantu bandi. Nolu bkoleka abantu balekuya, pakweba ati bengapela ilambo kuli ena." ⁹Mose alilandile kuli Farao ati, "kuti wakwata ishuko ilyakungeba ulo ningakupepelako webu, ababomfi bobe, na bantu bobe, pakwebati ifyula fingafuma pai webu an pamayanda yobe no kwikala mwekafye mu nyika. ¹⁰Farao alandile ati, "mailo." Mose alilandile ati, "Nacibe fyenka ifyo mwalanda, pakwebati, wingeshiba takwaba uwakubati ni Yawe Lesa wesu. ¹¹Ifyula fikoya ukufuma pali webu, amayanda yobe, ababomfi bobe, na bantu bobe. fikekala mwekafye munyika." ¹²Mose na Aaroni balile ukufuma kuli Farao nolu Mose alicitile kuli Yawe pa lwakulola ku fyula ifyo aletele pali Farao. ¹³Yawe alicitile ifyaipwishe Mose: Ifyula fyalifwile mu mayanda, mu mansa na mumabala. ¹⁴Abantu balifikolonganike pamo mu mina-mu mina ne calo calinunkile. ¹⁵Nomba ulo Farao amwene fyabatauluka, alitalamike umutima wakwe kabili taumfwile kuli Mose na Aaroni, kubati nifyenka filya Yawe alandile ati efyo akacita. ¹⁶Yawe alilandile kuli Mose, "landa kuli Aaroni, fungulula inkonto yobe no kuma pa lukungu pa mushili, pakwebati fingalualuk mungwingwi mu calo conse ica Egupto." ¹⁷Balicitile ifyo, ulo Aaroi afungulwile ukuboko kwakwe ne nkoto yakwe no kuma pa lukungu pa nshi, bamungwigwi balishile pa bantu na pa nama. Lonse ulukungu panshi lwalisangwike ba mungwingwi mu calo conse ca Egupto. ¹⁸Aba malele balyeshe ifya malele fyabo ukupanga bamungwingwo, lelo balililile eco pali mungwingwi pa bantu na panama. ¹⁹Nolu abaalele balilandile kuli Farao, uku kuboko kwakwa Lesa." Lelo umutima wakwa Farao walitaleme, eco alikene ukumfwa kuli bena. Califye kubati fyenka filya Yawe alandile kuli Farao ukuti efyo akacita. ²⁰Yawe alilandile kuli Mose, "walamuke ulucelo no kwiminina ku ntanshi yakwa Farao ulo akalaya ku nyika. Ulande kuli ena, 'Yawe alilandile ifi: "Leka abantu bandi balekuya pakwebati baye kunshinshimuna nebo. ²¹Nomba umfwa taulekele abantu bandi balekuya, nkutama balunshi bakusanya pali webu, ababomfi bobe, na pa bantu bobe, na mumayanda yobe. Amayanda ya bena Yakesulamo balunshi bakusanya, na pamushiliponse pantu beminina pakesula balunshi. ²²Lelo pali bulya bushiku nkasunga icalo ca Gosheni, ifyapusanako, icalo ico abantu banti bakoikalamo, pakweba ati mwikaba balunshi bakusanya mulya. Ifi fikacitika pakwebati mwingeshiba ati ninebo Yawe

pantanshi ya cino calo.²³ Nkapanga umupaka pakati kak bantu bandi na bantu bobe. Ici icishibilo ca maka yandi cikalangwa mailo.²⁴ Yawe alicitile ifi, ne fyatikama filunshi fyakusenyi fyaliponene pa ng'anda yakwa Farao na mumayanda ya ba bomfi bakwe. Mu calo conse ica Egipto, icalo calitanganiwe pa mulandu wa balunshi bakusenyi.²⁵ Farao alikutile Mose na Aaroni no kulanda ati, "Kabuye, pela ilambo kuli Lesa obe mucalo cesu."²⁶ Mose alilandile ati, "tacili icakulungama fwebu ukucita ifyo, amalamb= o tupanga kuli Yawe Lesa wesu fintu fimo ifya muselu kuli bena Egipto. umfwa tupele amalambo ku cinso cabo aya museli ku bena Egipto, tabatutobe amabwe?"²⁷ Awe, bulendo bwanshikufye shitatu mu matololo ulu twingapanga, pakwebati twingapela ilambo kuli Yawe Lesa wesu, nga ifyo atukonkomeshe."²⁸ Farao alandile ato, "nkomisuminisha muleya no kupela ilambo kuli Yawe Lesa wenu mu matololo. Nomba webu taufwile ukuya kutali. Umpepeleko nebo."²⁹ Mose aalandile ati, "ilyo line nkoya ukufuma kuli webu, nkapela kuli Yawe ukwebati balunshi basenya bengafuma pali webu, Farao, na babomfi bobe na bantu mu bwa mailo. Nomba taufwile ukubepa bufi nakabili ukukana kuleka abantu bandi ukuya kupela ilambo kuli yawe."³⁰ Mose alile ukufuma kuli Farao no kupepa kuli Yawe.³¹ Yawe alicitile ifyalombe Mose; Kabili alifumishepo balunshi bakusenyi pali Farao, pa babomfi bakwe, na pabantu bakwe. Takwali nangula umo uwashile.³² Lelo Farao alikoseshe umutima wakwe pali iyi inshita nakabili, kabili tabalekele ukwebati baleya.

9

¹Elo Yawe a landile kulo Mose ati, "Kabiye kuli Farao nokumweba ati, Yawe, Lesa waba Hebere, alilandile ifi; Leka abantu bandi balekuya pakweba ati balekushinshimuna."² Lelo nga wabakanya ukweba ati balekuya nga uko twalilila ukubasunga,³ elo ukuboko kwakwa Yawe kukaleta icikuko icapesha amano pafitekwa fyobe ifyo fili mu mpanga - bakabalwe, impunda, ingamali, amaombe, ne mikuni.⁴ Lelo Yawe akachishanya pakati ka fitekwa fyabena Egipti, pakweba ati peka fwa nangu imo inama iyapa bena Israeli.⁵ Elyo Yawe alilingile inshita; alilandile ati, "nimailo ulu nebo nkaciat ici cintu u calo"⁶ Yawe alicitile ici mubushiky bwakonkelepo; ingombe shonse ishamu Egipto shalifwile lelo tapali ina iyabena Israeli iyafwile, nangu fye imo.⁷ Farao alifwailikishe, kabili, moneni, tapali po nangu imo inama yabena Israeli iyafwile. Nomba umutima wakwe walikosele, talekele aba bantu ukweba ati balekuya.⁸ Elo Yawe alandile kuli Mose nakuli Aaroni ukwebati, "buleni mitoyi mundupi shenu ishakwisula ukufuma mumupya welungu. Webu mose uufwile upose imitoyi mumwela mumulu ninshi Farao akotambako.⁹ Lukosanguka lufukutu mu calo conse ica Egipto. Fikalenga ifibobela ne filonda ukuwa pabantu ne nama mu calo conse ica Egipti."¹⁰ Awe Mose na Aaroni balibulile imitoyi ukufuma mumupya welungu nokuiminina Kunsahi ya kwa Farao. Elo mose aliposele imitoyi mumwela. Imitoyi yalilengele ifibobela ne filonda ukuwa pa bantu ne nama.¹¹ Bashinganga balifilile ukukanya Mose pa mulandu wafibobela, pantu ifibobela fyali pali bo kabili napa bena Egipti bonse.¹² Yawe alikoseshe umutiam wakwa Farao, eco Farao taumfwile kuli Mose na Aaroni ici califye ngefyo Yawe alandile kuli Mose ukweba ati efyo Farao akacita.¹³ Elo yawe alangdile kuli Mose ukweba ati, "wime kumaca mu lucelo, uye kwiinina kuntanshi yakwa Farao, no kumweba ati, Yawe, Lesa waba Hebere, alilandile ifi, "Leka bantu bandi balekuya pakweba ati bayekunshimuna."¹⁴ Pali inshita nkatuma ifikuko fyangi fyonse pali webu wemwine, pababomfi bobe na bantu bobe, nkacite ifi pakwebaati webu ukeshibe ukweba ati takwaba umbi uwaba nga nebo mu calo conse.¹⁵ Pali nomba nebo kuti natambakika ukubko kwandi no kukupuma webu na bantu bobe ku malwele, kabili webu kuti wafumishiwa pa calo.¹⁶ Nomba nipali uyu wine mulandu nebo nakulekela; pakweba ati nkulange webu amaka yandi, pakwebati ishina lyandi likashimikwe mu calo conse.¹⁷ Webu utwalililepofye ukuimya wemine pa bantu bandi ukubakanya bakaye.¹⁸ Kutika! Mailo munshita iine nkaleta icimwela icakukosa, icishatala monekapo mu Egipto ukutula pabushiku caampile ukufika pali nomba.¹⁹ Nomba kanshi abantu bakolonganike ifitekwa fyobe nefyo wakwata fyonse mu mpanga ku ncende yakucingililwa. Umuntu onse ne nama ishili mumpanga kabili tafiletelwe ku nganda, ububi bukapona pali fyena, kabili fikafwa."²⁰ Nomba abo ababomfi bakwa Farao abacetekele icebo cakwa Yawe balyangufyenye ukuleta abasha babo ne fitekwa fyabo mu mayanda.²¹ Lelo abo abatasendele cebo cakwa Yawe mukusakmana balishile abasha bao ne fitekwa fyabo mumpanga.²² Elo Yawe alandile kuli Mose ati, "tambalika ukuboko kobe kulole mumulu pakweba ati kube imfula yacitalalwe mucalo conse ca Egipti, pa bantu na panama, na pa cilimwa conse mu calo ca Egipti."²³ Mose alitambike inkonto yakwe ukulola mumulu, kabili yawe alitumine icinukam, imfula yacitalalwe, no kupanta pa mushili. ali loke she iya citalawe napa calo ca Egipti.²⁴ Kanshi kwali citalalwe no kubyata ukusankana nhe mfula yacitalalwe, yalibipile sana, icakweba ai tacatala acibako mu calo conse ca Egipti ukutulafye apo lwaishile kuba uluko.²⁵ Mu calo conse ca Egipti, imfula yacitalalwe yali pumine conse icali mpanga, kumo na bantu ne nama. Yalipimawile icilimwa conse mu mpanga ne fimuti fyonse fyalikontaukile.²⁶ Mwekafye mu calo ca Goshene, umo abena Israeli balikwikala, emutali imfula yacitalalwe.²⁷ Elo Farao atimine abaume mukukuta Mose na Aaroni. Alilandile kuli bo ati, "nebo ndibembukil ino nshita. Yawe mulungami, kabili nebo nabanta bandi tuli babubi.²⁸ Pepeni kuli Yawe, pantu ukupantu kwamaka ne mfula yacitalalwe fyalilamo. nkomileka mulekuya kabili tamwaikale pano nakabili."²⁹ Mose alilandile kuli ena ati, "ulu fye nala fuam mumusumba, nko yansa amaboko yandi kuli yawe. Icinkukuma cikoleka, kabili takwakabe nakabili imfula yacitalalwe. muli iishinla webu ukeshiba ukwebati icalo cakwa Yawe."³⁰ Lelo kuli webu naba bomfi bobe, ndishibile ukweba ti mwebo nanomba tamuko cindika Yawe Lesa."³¹ Nomba kolokondwe na barle fyaliyonaikile, pantu barle elo alikubalula na kolokondwe ali mubuluba.³² Lelo ingano na masaka tayafyonawilwe pantu filakokola ukumena.³³ Ulo Mose ashile Farao no musumba, aitambalikile amaboko yakwe kuli Yawe, ukupanta ne mfula yacitalawe fyalilekele, ne mfula taya pongolekele panshi libili.³⁴ Ulo Farao amwene ukweba ati imfula, nemfula yacitalawe, nokupanta fililekele, alibembukile nakabili kabili alikosesher umutima wakwe, pamofye

nababomfi bakwe.³⁵ Umutima wakwa Farao walikosele, kabili talekele abantu bakwa Israeli baye, nga filya Yawe alandile ukupitila mukuboko kwakwa Mose.

10

¹Yawe atile kuli mose, " kabiye kuli farao pantu nditalamika umutima wakwe ne imitima yaba bomfi bakwe, ndi[citile ifi pakuti ndange ifishibilo fya maka yandi kuli bena. ²Kabili ndicitile ifi fintu pakutla webe abana obe na beshikulu bobbe pafintu nacita nefyo na panga abena egupti, kabili nefyo nalanga amaka yandi pali bena. muli ici muli nokwishiba kuti ne yawe."³Awe Mose na Arone balile kuli Farao balimwebele ati Yawe, Lesa wa bayebele, alanda ati; 'bushe nishitashi elyo imwe mukaicefya paciso candi? lekeni abantu baleya pakuti bakale mpepa. ⁴Nga cakuti wakana ukaleka abantu bandi ukuya, umfwa, mailo ukaleta makanta mu mu mpanga yobe. ⁵Akakupa umushili onse pakuti natakuli onse uuli nokumona icalo. Kabili akalya fyonse ifikashala ne fikapusuka na kufula yacitalawe. kabili akalya icimuti conse icimena mu mabala. ⁶Akasanga amayanda, yobe nayaba bomfi bobbe, na yabana Egupti, icitu eco bashinwe naba shikumumwe bashamwenepo, ukutula pakubapo kwabo pano calo ukufika ne lelo tapaba abmona ici cintu. " Elo Mose alile ukufuma kuli Farao. ⁷Ababomfi bakwa Farao batile kuli ena, " bushe nishitashi uyu akaba iciteyo kuli ifye? lekeni abana ba Israele bakaye pakuti bakeye Yawe LEsa wabo. Bushe tamwishibe ukuti icalo ca Egupti cali onailwa?" ⁸Kabili Mose na Arone baletelwe kuli Farao, uwa landile kuli bena ukuti, "kabiye ni muye mukupepa Yawe Lesa wenu. nomba bantu nshi bakaya?"⁹Mose atile, " tukaya na baice nabakulu, nabana besu abaume nabana besu abanakashi. tukaya ne mikuni na maombe, pantu takape ilambo kuli Yawe. ¹⁰Farao atile kuli bena, " lekeni Yawe icacine abe nenu, ningaleka muye imwe no twana twenu kabiye ni. ¹¹Nakana! kabiye ni, mwe baume no kubombeke Yawe, pantu ici eco mulefwaya, " elo Mose na Arone batafiwe ku cinse cakwa Farao. ¹²Elo Yawe atile kuli Mose, " tambika ukuboko kobe pa calo ca Egupti ku kwita makata uleke ese pa calo conse ica Egupti nokulya conse icimena mu calo conse icashile imfula ya citalawe. ¹³Nao Mose atambike inkoto yakwe pa calo ca Egupti alilengele umwela ukufuma ku kabanga akasuba no bushiku bonse. Ilyo bwacele, umwela waku ku kabanga waliletele makanta. ¹⁴Makanta alile konse ku cende yamu Egupti kabili aliwile mu cende yonse. Takwatalile akuba ica musango ifi mu Egupti. ¹⁵Akupile pa caloponse kabili kwali fitile. Kabili alilile icilimwa conse mu calo ne fisambo fya kufimuti ifyashile ifula ya citalawe. Monse mu panga yamu Egupti, takwali icitekwa icashele nangu icimuti nangu cilimbwa mumabala. ¹⁶Elyo Farao alitile Mose na Arone nokulanda ati, " nimbebuka kuli Yawe Lesa wenu. ¹⁷Nomba, mujelele ku lubembu lwandi pali ino ino nshita, nokupepelako kuli Yawe Lesa wenu pakuti afumye ifwa pali nebo. " ¹⁸Elo Monse afumine pali Farao nokupepa kuli Yawe. ¹⁹Yawe aliletele icimwela calikete makanta no muku mutwala muli bemba wa kashika; takwali nangu umo makata washele mu Egupti. ²⁰Lelo Yawe alikoseshe umutima wakwa Farao, pantu talifwa abena Israeli ukuya. ²¹Yawe alilandile kuli Mose ati, " bula ukuboko kobe tambika mu mulu, pakuti kube ififi Mose mu mpanga ya mu Egupti, imfifi iya kuti yalilitemo, " ²²Mose alitabike ukuboko kwakwe mu mulu, kwali imfifi iyi kalamba mu calo ca Egupti yonse pa nshiku citatu. ²³Tapali nangu uumo uunga mona uli onse, pali uwa fumine pa nganda yakwe pa nshiku citatu, nangu cali ifi, abena Israeli balikwate ulubuto mu ncenda Monse umo baikele. ²⁴Farao alikutile Mose nokumweba ati, "kabiya upepe Yawe nolupwa lobe kuti mwanga nalo, lelo ifitekwa ne ngombe fishale. " ²⁵Lelo Mose alilandila ati, tusuminishe tukwate ukupela amalambo ne fya bupe fya pakuti topele kuli Yawe Lesa wesu. ²⁶Ingo'mbe shesu tufwile ukuya nasho; takwashale ibondo kunuma, tufwile twafisenda fyonse muku pepa Yawe Lesa wesu. pantu tatwishibe ifyo twinga bombela Yawe mpaka tukafike. ²⁷Lelo Yawe alikoseshe umutima wkwa Farao, kabili talekele baye. ²⁸Farao alandile kuli Mose ati, " fuma kuli nebo! ucejele ku cintu takweshu ukumona icinso candi kabili, pantu ubushiku ukamona icinso candi, uli no kufwa. " ²⁹Mose alilandile ati, " we mwine ulilandile, shakamone incinso nakabili.

11 ¹Elo Yawe alilandile kuli Mose ukweba ati, "kuli impumo imo iyo nkaleta pali Farao na Egupti. Panuma yaiko, akakuleka ukaye ukufuam kuno. pakulekelesha ulo akakulekak ati ulekuya, akakutamfya umupwilapo. ²Eba abantu ukweba ati umwaume no mwanakashi onse alombe umwinamupalamano wakwe ifisamo fya Silfere be fisamo fya golide. " ³Nomba Yawe alilengele abena Egupto ukufwaisha ukuseksha abean Israele. Kabili umwaume Mose alicindeme sana mu mens yababomfy bakwa Farao nabanati bamu Egupto. ⁴Mose alilandile ati, "Yawe alanda ifi; 'pakati ka bushiku nkopita mukati ka Egupto. ⁵Amabeli yonse mu calo ca Egupti bakafya ukufuma pebeli lyakwa Farao, uwaikala pa cipuna cabufumu, ukufiak kwi beli lya mukasah umusha uuli kwibwe akopela, namabel yonse ayafitekwa. ⁶Kabili kukaba ukulial ukukalamab mj calo conse ica Egupti, Ico icishata acicitikapo kabili icishakatale acicitipo nakabali. ⁷Kabili nangu nimbwa tayakabosele nangu umo uwamubantu bakwa Israele, tayakabosele umuntunangu ninama. uli iyi nshita ukoishiba ukwebati abena Egupti nabean Israeli nkobapusanya mumisungile. ⁸Aba ababomfi bobbe bonse, Farao, bakesa kuli nebo nokufukama kuli nebo. Bakalanda ati, 'Kabiye, weba nabantu bobbe bonse abakukonka panuma yaifi nkaya nkafuma. " kabili alile nokufuma kuli Farao mubukali ubukalamba. ⁹Yawe alilandile kuli Mose ati, "Farao takomfwe kuli weba. Ici nipakwebati nkacite ifintu ifingi ifyakupapa mu calo ca Egupti. " ¹⁰Mose na Arone balicitile ifi fyonse ifyakuoapusha pamenso yakwa Farao, kabili Farao talekele abana bakwa Israele ukufuma mu calo cakwe.

12

¹Yawe alilandile kuli Mose na Aaroni mu calo wa Egupto. Alilandile ati, ²"Kuli mwebo, uno mweshi uli nokuba uwakutampilako pa myenshi, umwenshi wa ntanshi mu mwaka kuli mwebo. ³Soseni ku cintubwingi cakwa Israele, 'pa

bushiku ikumi bwa uno wine mweshi bafwile cila muntu ukupita impaanga nangu akana ka mbushi abene, cila lupwa ulukocota ici, impanga kuli cola nganda. ⁴Nga cakutial inganda ya cepesha u mwikala impanga, umuntu no mwina mu palamano bali nokupita impaanga nangu ya kana ka mbushi iyo iili nokulingana ne impendwa sha bantu. Ifwileukulingana na bonse ukulya, eicho ukupita inama isha linga ukulisah bonse. ⁵Impanga shanu nagu akana ak mbushi kafwile ukuba akabula ubulema, aka umo-umwaka-akalume akatuntulu mwebo mufwile ukupita imo impaanga nangu imbushi. ⁶Mufwile ukuisunga mpaka inshiku ikumi limo na ine ya uyo wine mweshi. Elo lonse ulukuta lwa bena Israele bafwile ukwipaya ishi inama akasuba ka mutete. ⁷Mufwile ukupitapo umuloap no ukuubiak konse kubili pa nceshi isha pa mwinshi na pa mwalo wa pa mwishi wa mayanda umo muli nokulila inama. ⁸Mwebo mufwile ukulya inama ubushiku bwine, panuma intashi mwaocha pamulilo, lyeni no mukate uwabula ukututumuka, pamo ne mishila iyalula. ⁹Tekwisha kulya iibishi nangu iyaipikwa mu menshi kanofye, iya ochewa pa mulilo ne motwe yaiko, amolu ne fiputulwa fya mukati. ¹⁰Tamufwile ku shako iili yonse mpaka ulucelo. mufwile ukoca fyonse ifyo mushilepo ulucelo. ¹¹Ifi efo mufwile u kulya; ne mishipi ninshi mulikakile, nendyato shenu mulifwele ku makasa, ne nkoto shenu shili mu minwe yenu. mufwile u kulya mu kangufyana. cakucilila ca kwa Yawe. ¹²Ni Yawe alanda ifi: Nebo nkoya nkopita mu calo ca Egipto bulya Bushiku kabili nkasansa abana ba mu calo ca Egipto. Nebo nkoleta ukukandwa pali ti lesa twa mu Egipto. Nine Yawe. ¹³Umulopa e ukaba ici shibilo pa mayanda yenu pakwisa kwandi kuli mwebo. Lintu nebo nkomona umulopa, nebo nkapitilila pali mwebo lintu nka sansa icalo ca Egipto. Ici eciuko tacakese pali mwebo no kwisa konaula mwebo. ¹⁴Ubu bushiku buli nokwisa ngo bushiku ciukisho pamualndu wenu, ubo mufwile uku lasefya ngo mutebeto kuli Yawe, naku nkulo shenu-cipoipe icakuti mwebo mufwile ukula sunga ukalasefya umuyaya. ¹⁵muli no kulalya umuuakte uwa bula kututumuak mu nshiku cine lubali. ubushiku bwa ntanshi mwebo muli nokufumya umufuba uku uufumya mu mayanda yenu. uyo onse ukalalya umukate wa tutumuka ukufuam pa bushiku bwa ntanshi mpaka ubushiku bwa lenga cine lubali, uyo muntu afwile uku patulwako ku Israele. ¹⁶Pa bushiku bwa ntanshi ku kalaba ukulongana uko kwa patulwila nebo, nakali ubushiku bwa lenga cinelubali ku kalaba nakambi ukulongana kumo kwino. Takuli mulimo nangu umo uwa kucita muli ishi nshiku, kanofye ukwipika pakuti cila muntu akaleya. uyu e mulomefye ufwile ukubomba mwebo. ¹⁷Mufwile uku laibukisha umutebeto wa mukate iishatutumuka pamulandu, wakuti ubu bushiku ebo nebo na letele uku patukana ukufuma mucalo ca Egipto. Eicho mufwile uku laibukisha ubu bushiku uku lapita mu nkulo sha bantu benu bonse nge icipope ca muyayaya. ¹⁸Mufwile ukulya umukate uusha tutumuka ukufuma pokati kakasuba pa bushiku ikumu na ine mu mweshi wa ntanshi uwa uyo mwaka mpaka pakati kaka suba pabushiku amakumi yabili-na umo mu mwenshi. ¹⁹Muli ishi inshiku cineubali, mwikasangwa umufuba mu mayanda yenu. uyo onse ukolya umukate pangwa no umufuba a fwile uku patulwaku lukuta lwa bene Israele, nangu ca kuti yo muntu mwina fyalo nangu untu wa fyalilwa mu calo ulenu. ²⁰Tamufwile mu kolya icili conse ica pangwa no umufuba. konse uko mwebo mu koikala, mufwile mu kolya umukate uwa pangwa ukwabula umufuba. ²¹Elo Mose akutile aba kalamba ba bena Israele no kulanda kuli bene, "Kabuyeni no kusala impanga nangu Ishinono kabili ishi nga linga ukulish indupwa shenu kabili mwipaye ne mpanga pa ca kucilila. ²²Elo mupite ne cipo ca esabu no kucitumpika mu mulopa uyo uuli munsani. Subeni umulopa uuli munsani pa mulu wa mwalo wa mwinshi na pa ncenshi shibili isha pa mwinshi takuli nangu umo pali mwebo afwile ukufuma pa mwinshi wa nganda yakwe mpaka ulucelo. ²³Pantu Yawe akopita kuku sansa abena Egipto lintu a komona umulopa pa mwalo wa pa mulu wa mwinshi napa ncenshi shibili isha pa mwinshi, ali no upitililila pa minshi yenu kabili ta kasuminishe ica ku misansa ukwisa mu mayanda yenu kuku misansa mwebo. ²⁴Mufwile uku laibukisha ici cacitika. Ici cikabe lifunde lyenu na kumpyani. ²⁵Lintu mwebo mu kengila mu calo Yawe a kamupa nge fyo amulaya ukucita, mufwile ukulaibukisha imbela ya ku nshinshimuna. ²⁶Lintu abana benu bako mwipusha ati, 'Bushe iyi imbela ya ku nshinshimuna iko pilibula inshi?' ²⁷elo mwebo mufwile ukulanda ati, "Ili li lambo lya ca kucilial kuli Yawe, pa mulandu Yawe ali pitilile amayanda ya bena Israele mu Egipto lintu a sanshile abena Egipto. Ali lekelele amayanda yesu aya kaele. "Elo a bantu bawilea kankupeme no uku sinshimuna Yawe. ²⁸Abena Israeli balile no cita filya fine Yawe ali a konkomesha Mose na Aaroni. ²⁹Fyali citike pakati kabushiku icakuti yawe ali sanshile ama beli mu calo ca Egipto ukufuma kuli ibeli lyakwa falao, uwaikela pa cipuna ca bufumubwakwe, ukufuma ku mabeli ya bantu bali mu ci fungo na ama beli yonse aya fitekwa. ³⁰Falao alyalamukile ubushiku-wene, bonse aba bomfi bakwe, nabonse abena Egipto. Kwali uku losha uku kalamba mu egipto, pantu takwali inganda nangu imo umu shafwile muntu. ³¹apo pene ali kutile Mose na Aroni ubushiku no ukulanda ati, "Imeni, ima mulekuya ukufuma mu bantu bandi, mwebo na bena Israele. kubuye, mu ku shinshimuna yawe, nge fyo wali ku landa mwali ku fwaya uku cita. ³²Piteni impanga ne ngombe shenu ngefyo wali kulanda, kabili kabuye, kabili umpale nebo. ³³Abena Israeli bali mu kutakataka ukukalamba pa kuba tamfya ukufuma mu calo, pantu bali kulanda ati, "fwebo tuli no kufwa bonse. ³⁴Eicho abantu baptile umufuba waboukwabula ukubika icitutumushi. Nefya kukandilamo fyabo ninshi balikakile libela ku nsalu shabo na pa mabeya yabo. ³⁵Nomba abantu ba mu Israeli balicitile umo Mose alandile kuli bene Balipwishe abena Egipto ifipe fya sifere, ifipe fya golide, ne fya kufwala. ³⁶Yawe a lengele abena Egipto aba pimpa uku sekeshi abena Israeli. Eicho abena Egipto balipele fyonse bali ku bepusha. Muli iyi nshila, abena israeli balitapile abena Egipto ³⁷Abena israeli balyendele ukufuma ku Ramesesi uku fika ku sukkoti Impendwa amakana imyanda mutanda abaume bene bene balyendele pa makasa, uku lundapa ba nyinefwe na bana. ³⁸Na mabumba aya lekana lekana naya yalile na bene, pamo ne mukuni ne ngombe, ifitekwa ifingi ngashi. ³⁹Bali pangile umukate uwabula ukututumuka ku mufuba ba sendele ukufuma mu Egipto. Yali iya bula ukututumuka pamulandu balitamfiwilwe fye ukufuma mu Egipto kabili tabali nokucelwa ukupekanya ifilyo. ⁴⁰Abena israeli balikele mu Egipto uufika pa myanda ine na makumi yatatu ⁴¹Ku mpela ya myaka imyanda ine na makumi yatatu, pali ubo bwine bushiku impuka sha ma

bumba yakwa yawe shalile ukufuma mu calo wa Egipto. ⁴²Ubu bwali bushiku ubwakwikala abolola, pakuti yawe abafumye ukufuma mu calo ca Egipto. Ubu bwali bushiku yawe ali no kulaibukishiwa ku bena israeli bonswe mu nkulo sha bantu babo ⁴³Yawe alilandile kuli Mose na Aaroni," Ici e cipope pa ca kucilila: Takuli mwina fyalo a fwile ku lyako. ⁴⁴Eicho, cila musha wa bena Israeli, u wa shitwa ne ndalama, kuti alya nemwe panuma ya ku mu sembulula. Abena fyalo no umubomfi wa kusonkesha dafwile kulya icilyo icili conse. ⁴⁵Abena Fyalo no umubomfi wa kusonkesha tafwile kulya icilyo icili conse. ⁴⁶Ifilyo bafwile ba kolyila munganda imo. Tamufwile ku senda inama iili yonse ukufuma mu nganda, kabili tamufwile kutoba mafupa yaiko. ⁴⁷Umushi onse uwakwa Israele bafwile kulaibukisah akukusefya. ⁴⁸Nga cakuti umwina fyalo a koikala nemwe kabili a kofwaya ukulaibukisha ukusefya kwa kucilila kuli Yawe, bonse ba lupwa lwakwe ba kalume bafwile ba sembululwa. Elo engesa no ukwibukisha ukukusefay. Ai nokuba kwati bantu a bafyelwe mu calo. Lelo, Takuli muntu uusha sembululwa ali nokulya ifilyo. ⁴⁹Ilifunde limo line lili nokukuam kuli bonse aba fyalilwamulya mine kabili na ku bena fyalo a bekala nemwe." ⁵⁰Eicho bonse abena balicitile mulya mwine Yawe a konkomeshe Mose na Aaroni. ⁵¹Fyali fikulishiwe pali bulya bwine bushiku icakuti Yawe ali fumishe abena Israele ukufuma mu calo ca Egipto ne ifita fya ma bumab yabo.

13

¹Yawe alandile kuli Mose ati. ²Upatwilepo nebo yonse amabeli aya ume-pantu conse icisula bula mu bana ba kwa israeli bandi , nangu umuntu nangu ni nama. ³Mose alandile ku bantu ati , ibukishani buno bushiku , ebushiku ubo mwafumine mu Egipto, ukufuma mu ng'anda ya busha pantu yawe ewamifumishe ku kuboko kwakwe ukwamaka ewamifumishe muli ilya incende. Takuli ukulyako imikate yonse iyabikwamo intutumushi. ⁴Mu bushiku bwa lelo mwafumako mu calo ca Egipto , mu mweshi wa Abibu. ⁵Ilyo yawe akamufisha mu calo ca bena kenani , ititi , Amoli itifi na bena yebuso icalo alaile ku fikolwe fyenu kumipela, icalo icifumfumu namo umukaka no buci- mukalesefya mo lyi nshikukulu muli uno mweshi. ⁶Pa nshiku cinelubali mwekalekulya mwikalekulya umukate uwakubikwamo intutumushi ;Elyo pa bushiku bwalenga cine lubali epo mucalesefya inshiku ukulu yakucindika yawe. ⁷Imikate iyabulamo intutumushi mukalekulya iyo nsefya panshiku cinelubali; Takululi mukate wakubulamo intutumushi ukumoneka pakati kenu. Takuli intutumushi iyifwile ukumoneka kuli webo mu mparayabo yonse. ⁸Pali ubo bushiku ukebe umwana obe ati, ico ndecitila ifi nipamulandu wa fintu yawe ancitila ulo ndi kufuma mu calo ca Egipto. ⁹Kabili cikaba kuli webo icibukisho pa kuboko kobe kabili ca kwibukishishako pa mpumi shenu. Epakuti amafunde yakwa yawe yalekuba mu tunwa twenu, kukuboko kwakwe ukwamaka Yawe ali mufumishe mu Egipto. ¹⁰Muli nokusanga ili funde cila pa nshita iyasontwa ukufuma ku mwaka no mwaka. ¹¹Ilyo Yawe akamufisha mu calo cabena Kenaani, ngefyo alaile no kulapo kuli mwebo ne fikolwe fyenu ukuti akamupala elo akapeal icalo kuli mwebo, ¹²mufwile mukalepatulako na mabeli yonse kuli Yawe ayabalilapo ukwizual ubula yonse amabeli ua bufyashi bwenu aya fitekwa ayalume, yakwa Yawe. ¹³Ilyonse ibeli ilya punda muli nokupyanishapo umwana wa mpanga.nga tamushitilepo ninshi uka mufune umukoshi. lelo ibeli lyonse lya mubana bobo abaume ufwiwe ukalubule. ¹⁴Nomba ngo mwana obe umwaume akwipushe, ngefi fya mwisa? elo ukamwebe ukweba ati, ni ku kusosa kwa kwa Ytawe atufumisher mu Egipti, mu nganda ya busha. Ilyo akaaninifye ukuleka tuye Yaer alipeye amabeli yabantu elo na mabeli ya nama. ¹⁵Emulandu wine natulile amabeli yonse ayalume ilambi kuli Yawe lelo ibeli ilyonse pa bana bandi abaume nalilubwile! ¹⁶Kabili cikaba icishibilo pa kuboko kwenu kabili icakwibukishako pa mpumi shenu, pantu ku kukosa kwa kuboko Yawe amifumishe mu Egipto. ¹⁷Ilyo Farao alekele abantu ukuti baye, Leas tabatungulwile mu nshila ya kupita mu calo ca Bafalisiti,nangu al cakweba ati impanga yali mupepi. pantu Lesa atile, "limbi aba bantu bacinje amano yabo ulo bakopita mubulwi kabili elo bakalulukila ku Egipti. ¹⁸Eico Lesa atungulwile abantu munshial iyashokele mu matololo ukulola kuli Bemba wakashika. Abena Israeli baliminine ukufuma mu calo ca Egipti aakuipangasha kubulwi. ¹⁹Mose alisenfele amafupa yakwa Yosefu pantu Yosefu alengele abana bakwa Israeli ukulapa umulapo elo ati, Lesa cine cinefye akakupokolola webo, kabili webo ukasende amafupa yandi webo, ²⁰Abena Israeli bafumine ku sukoti elo baya cita inkambi ap Etamu mupepina kumpela ya Matololo. ²¹Yawe aile nabo akasuba alibatangilile mu ntumba ya kumbi ukubatungulula inshila. mu bushiku alile muntumba ya mulilo mu kubapela uubuo. muli iyi nshi ukuti abaenda ubushiku na kasuba. ²²Yawe tafumishepo kuli kuntanshi yaba bantu intumba ya kasuba ye kumbi nangu panshita ya bushiku intumba iya mulilo.

14

¹Elo Yawe alilandile kuli Mose, ati, ²"Landa ku bena Israeli ukuti ba bwelulwike elo bacite nka,mbi uku lolenkana na Pi Hohorote, pakati ka Magidole na bemba uulonlenkana na baali Seforone. Muli no kucita inkambi mu lulamba na bemba ukulolenkana na Pi Hohirote. ³Farao ali nokulanda palwa bena Israeli, "Bali kupitana fye mu mpanga. Amatololo yali ba kupilikishe." ⁴Ndi nokukosha umutima wakwa Farao kabili ai noku ba pepeka. Nkapokelela ubucindami pa mulandu wakwa Farao ne fita fyakwe fyonse. Abena Egipti bali no kwi shiba ati ni nebo Yawe." Eico abena Israeli balicitile nkamb umo baebwlwe. ⁵Lintu imfumu yabena Egipti bayebele ukutila abena Israeli cali fyukile, amano yakwa Faraona ba bomfi bakwe yali pilibukile abantu. Bali landile, "cinsh ico twacita? Tuli lekele abena Israeli ukukana tubombela." ⁶Elo Farao alibulile ama cheleta no kuya pekanya nokusenda ne fita fyakuka pamo nankwe. ⁷Ali sendele ama chelea imyanda mutanda aya salilwe pamo na yonse ama chelera aya mu Egipti, ninshi no tundila pali yonse. ⁸Yawe ali koseshe umutima wakwa Farao, imfumu ya Egipti kabili imfumu yali pepeke abena Israeli. NOMBa abena Israeli ukuya kwabo kwali kwa muku cimfya. ⁹Lelo abena Egipti bali ku pepeka pamo naba kabalwe bakwe nama cheletra Yawe na bantu bakwe aba

pali ba kabalwe, naba fita fyakwe. Bali tangilile abena Israeli aba pa nkambi yakuli bemna lubali Pi Hahirote, ukuloleshnya na Baali Seferone.¹⁰ Lintu Farao afikile mu pepi abena Israeli bali mwene noku bunguka. Abena Egupti bali kuba konka panuma yabo kabili balikwete no mwenso. Abena Israeli baliile kuli Yawe.¹¹ Bali landile kuli Mose, "bushe ni pa mulandu wakutila tamwalipo inshishi mu Egupti, eico mwatufumisha kulya ukwisa ku fwial mu matololo Cinshi mwacitila umusango u kuli fwebo, uwaku tufumya mu Egupti,¹² Bushe teifi ifyo twali kukwea mu Egupti? Twali landiile nobe, "tuleke fwe bene, yuko kubombela abena Egupti! Nga cali ica ubune ukula kuba bombela ukweila uku fwila mumatololo."¹³ Mose alilandile ku bantu, 'mwiba no mwenso. Imanineni umushiki noku mona ubu pususho ubo Yawe alacitailelo. Pantu tamwa kabale ukumona na kabili abena Egupti abo mwamona ilelo.¹⁴ Yawe ala milwila, na mwebo aba kwi manina umushiki?"¹⁵ Elo Yawe alilandile kuli Mose, "Cinshi weba Mose, ukotwalilila uku kuta nebo?" Eba abena sraeli ukuya kuntanshi.¹⁶ Imya inkonto yobe, lalika ukuboko kobe pali /bemba kabili uya kanyemo pabili pakutila abena Israeli benga pita pakati ka mushili wa bemba uwauma.¹⁷ Ishiba ukuti ndi noku kosha imtima yabena Egupti pa kutila baka ba pepeke nka cindamikilwa pa mulandu wakwa Farao ne Fita fyakwe fyonse, ama cheleta yakwe naba kalume bakwe aba pali ba kabalwe.¹⁸ Elo abena Egupti bali no kwishiba ati ne nebo Yawe lintu nka pokelela umucinshi pa mualndu wakwa Farao ama cheleta ya kuse naba kalume bakwe abaume aba pali ba kabalwe.¹⁹ umungeli wakwa Lesa uwali kutangilila ibumba lya bena Israeli, aliselele nokubwelulukila panuma yabo. ne kumbi lyali kuba tangilila lyali selele noku bwelela ku numa yabo.²⁰ Ikumbi lya ishile pakati ka ngambi yaku Egupti ne nkambi yaku Israeli. Lyali kumoneka ikumbi ilya ufita ku bena Egupti, lelo kubena iIsraeli lyali kuba sanikila ubushiku, eico ulubali lumu alwale moneka ku lubali lumbi ubushi ubutuntulu.²¹ Mose ali lalike ukuboko kwa kwe pali bemba. Yawe ali seseshe bemba ku mwela waku kosa uwaku kabanga ubushiku butuntulu noku sangusha bemba ukuba ubushili uwakuma muli yi nshila amenshi yali akanishiwe.²² Abena Israeli balile pakati ka bema pa mushili uwa uma. Amenshi yali pangilwa icibumba ku kuboko ukwabo ukwa kukulyo naku kuboko kwabo ukwa kukuso.²³ Bali kuba pepeka ku bena Egupti. Bali bafishishe na pakati ka bemba - ba kabalwe bonse aba kwa Farao ama celeta naba kalume bakwe aba pali ba kabalwe.²⁴ Lelo kuli ba ola ba icelo Yawe ali mwene ifita ifya bema Egupti ukupitila mu ci mbilimbili ca mulilo ne kumbi. Ale lengele abena Egupti ukwamba ukula kutabataba.²⁵ Imipeto ya maceleta yabo yali kakilwe naba kalume aba pali ba kabalwe bali shupikilwe mukula kwensha. Eico abena Egupti balandile, "Natufulumuke ku bena Israeli, pantu Yawe aleba lwilako ku baifwe."²⁶ Yawe alilandile kuli Mose, "Lalika ukuboo kobe pali bemba pakuti amenshi yenga bwelulukial pa bena Egupti ama cheleta yabo naba kalume abali pali ba kabalwe."²⁷ Eico Mose alilalike ukuboko kwakwe palu bemba nao aishile u bwelulukila mufyo ali ilyo ulucelo lwa moneke. Abena Egupti bali fulumwike kuli bemba, na Yawe ali basukile abena Egupti mukati ka ciko.²⁸ Amenshi yali bwelulwike no ku kupikila ama cheleta yakes Fhara ba kalume ba pali ba kabalwe ne fita fyakwe fyonse ifyo ifya konkele ama cheleta muli bemba. Tapalip nangula umo uwa puswike.²⁹ Nomba abena Israeli baendeke pakatui ka bemba pa mushili uwakuma. Amenshi eyali bemba pa mushili uwakama. Amenshi eyali cibumba ku kuboko kwa ukulyo nokwa kukuso kuli bena.³⁰ Eico Yawe ali puswishe Israeli pali bulya bushiku ukufuma mumunwe yabena Egupti, na Israeli alimwene abena Egupti abafya mulilamba lwa bemba.³¹ Lintu abena Israeli ba mwebe amaka aya kalamba yantu Yawe abomfeshe kubena Egupti abantu bali cindamike Yawe kabili bali tetekele muli Yawe nomu bomfi wakwe Mose

15

¹Elyo Mose nabantu bakwa Israeli bamimbile ulu ulwimbo kuli Yawe. Balimbile, "Nkemba kuli Yawe, pantu alicimfishe pamaka mubukata; punda nakensha alumuposele muli bemba.² Yawe ebukose bwandi kabili ulwimbo lwandi, kabili aisa ipusukilo lyandi uyu e Lesa wandi, kabili nkalamulumbanya, Lesa wakwa tata kabili nkalakusumbula.³ Yawe nimpalume ya bulwi, Yawe eshina lyakwe.⁴ Aliposele amaceleta yakwa Farao nabamushibika muli bemba. Ba mushika abasalwa abakwa Farao balinwinine muli bemba wakukashika.⁵ Ukushika kwali bafimbile apashika ngelibwe.⁶ Ukuboko kobe ukwa kukuso, Yawe, kwa bukata mumaka. Ukuboko kobe ukwa kukulyo, Yawe, alicimfishe umulwani.⁷ Mumaka yabulamba bobo watenwine abo abakwimine. walitumine icipyu cobe; calibasungulwile kwati ni mpimbili.⁸ Wafumya umupu mu myoan yobe na mendshi yaitulika pamo, amenshi yaiminina kwati cibumba. Amenshi yanshi yetenga lya bemba yakosa ndi.⁹ Umulwani alyandile ati, 'nalakonkamo, nokuya kubacial, nkoakanya ifyatapwa; ukukabila kwandi kuofikilishiwa pali bena; nkafunya ulupanga lwandi; ukuboko kwandi kukabonaula.'¹⁰ Lelo ilyo wabapita umupu obe awe bemba abebisha; baponena mumenshi yakali ngo mutofwe.¹¹ Nani uwakuba ngamwebo, Yawe, muli tu lesa? nani uwakuba ngamwebo, uwabulamba muli numushilo, uwakuchindikwa mu malumbo, uucita ifi sungusho?¹² Walibomba nokuboko kobe ukwakukulyo, ne calo calibaminine.¹³ Mu cipangano cobe ica kuicefya ulitingilwile abantu upuswishe mumaka yobe uli batungulwile ku cifulo icashila uko wikala.¹⁴ Abantu bakomfwa kabili bakatutuma, umwenso ukekata abekashi ba mufilisiti.¹⁵ Elyo infumu sha ku Edodmu shikatina abashika baku Moabu bakasunkanishiwa; abekashi bonse aba mu kenani baka sungulika.¹⁶ Bakwkatwa umwenso uukalamaba nokut nisha nganshi. Pamulandu wa maka ya kuboko kobe bakesa kwiminina ndi nge libwe mpaka abantu bobo wapusushe bakapite.¹⁷ Ukesa kubaleta nokubabika palupili lwa bwikashi bobo, icifulo, Yawe, ico wapanga icakwikalamo, icifulo ca mushilo Shikulu wesu, ico iminwe yobe ya kula.¹⁸ Yawe akateka umuyaya."¹⁹ Pantu ba kabalwe ba kwa Farao balibile na maceleta yakwe nefita fya pali bakabalwe muli bemba. Yawe alibweshe amenshi ya muli bemba pali bena. Lelo abena Israeli baendeke pa mushilu uwakama paka ka bemba.²⁰ Elyo kasesema mwanakashi Mirriamu, nkashi yakwa Aaroni abula insombi alalisha, nabanakashi bonse balamukonka panuma bakolisha insombo, bakocinda no kucinda.²¹ Miruamu alibenbile ulwimbo, "imbileno Yawe pantu alicimfishe apakalamba mubukauta bwakwe. Kabalwe nowendelapo alibelishe muli bemba."²² Elyo Mose atungulile

Israeli ukufuma kuli bemba wakashika, noku ya mumtololo ya Shuri. Ba lwendele panshiku shitatu mumatololo ukwabula ukusanga amenshi. ²³Elyo bafikile ku Mara lelo balifililwe ukunwa amenshi kulya kuntu pantu amenshi yalilulile eico baitile ishina lyapalya pantu Mara. ²⁴Eico abantu baliilishenye kuli Mose nokutial, "finshi twalanwa?" ²⁵Elyo Mose akutile kuli Yawe, na Yawe alimulangile icimuti. Mose aliciposele mu menshi, na menshi yaisakuba ayasuma ayakunwa. Nipalya pene apo Yawe abapele icipope cefunde, kabili nipalya pene epo abeseshe. ²⁶Atile, "Ngacakuti mwaba necumfwial kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wenu nokucita icawama mumenso yakwe kabili mwapepeka ukutwi ku fipope fyakkwe kabili nokubela amafunde yakwe-nshakabike pali immwe amalwele yonse ayo nabikile pabena Egipto, pantu nine Yawe kondapa wenu." ²⁷Elyo abantu baile ku Elimu, ukwali utumfukufuku twa menshi ikumi limo na tubili no tuncindu amakumi cine lubali kulya eko bacitile inkambi mupepi na menshi.

16

¹Abantu balimine ukufuma ku Elimu, no lukuta lonse ulwa bana ba Israeli balishile ku matoloo ya Sini, ulu ululi pakati ka Elimu na sinai, pabushiku bwalenga ikui limo nashisano mumweshi wa cibili panuma yabulendo bwabo ukufuma mu calo ca Egipto. ²Lonse ulukuta bwa bana ba Israeli baliilishenye uli Mose na Aarone mu matololo. ³Abana ba Israeli balilandile kuli bene, "ngatwa lifwilile fye ku minwe yakwa Yawe mu calo ca Egipto umo twalikwikala ku nongo shanama nokulekulya umukate ukufikapo. pantu watuleta muno mu matololo mukuisakwipaya ulukuta lonse ku nsala. ⁴Elyo Yawe alilandile kuli Mose, "nkamilokesha umukate ukufuma ku mulu. Abantu baka lekufuma nokutoal icilyo ca bushiku bumo mu nshiku shonse pakwebati nkabeshe ngacakuti bakenda mumalango yandi. ⁵Cikaba ifyo mubushiku bwalenag mutanda, bakatoal imiku ibili pafyo batola cilabushiku kabili bakepika ifyp bakaleta. ⁶Kabili Mose na Aarone balilandile ku bantu bonse abakwa Israeli, "mucungulo mukesaeshiba ukutial no Yawe uwamufumishe mu calo ca Egipti. ⁷Mulukelo mukamona ubukata bwakwa Yawe, pantu alomfwa ukuilishanya kwenu paliu wenr. Bushe nifwe bani kuli imwe mulishanishishako?" ⁸Kabili Mose alilandile ati, "mukeshiab ici ilyo Yawe akamupela inama muchungulo no mukate mu lukelo ukufikapo- pantu alyumfwile ifyakuilishanya mulando pali wene. Bushe Aarone na nebo nifwe bani? ifyakuilishanya fyenu tafili palifwe; fili pali Yawe. ⁹Mose alandile kuli Aarone, "ba ulukuta lonse ulwa bana bakwa Israeli, 'iseni mupepi ku cinso cakwa Yawe, pantu alyumfwile ukuilishanya kwenu. ¹⁰Calicotikile ngefi, ifyo Aarone alandile ku lukuta lonse ulwabantu bakwa Israeli, baliloleshe amenso kumatololo, kabili, moneni, ubukata bwakwa Yawe bwalimonekele mwi kumbi. ¹¹Nomba Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ¹²"Ndyumfwile ukuilishanya kwa bana bakwa Israeli. Landa kuli bene nokutia, 'muchungulo mukolya inama, kabili mu lukelo mukekushiwa no mukate. elyo mukeshiba ati ninebo Yawe Lesa wenu." ¹³Calicitikile ifi mu cungulo inkwale shalishile nokufimba inkambi. mulukelo umume walishingulukile inkambi. ¹⁴Iliyo umume wafuminepo, pali utumamba utupapatu pa matololo ponse, twali kubati tukalambya twa mpepo twa panshi. ¹⁵Ilyo abansa bakwa Israeli batumwene utu balilandile kuli umo no munakwe, "tunshi utu?" Tabatwishibile utu tuntru. Mose alibebele, "ici mukate uyo Yawe amupela ukulya. ¹⁶Ici cipope ico Yawe apela; mulingile ukutoal umuntu no muntu umulingo untu afwile ukulya, ulupe lumu ku muntu umo umwabela impendwa yabantu benu. Ifi efyo mukalakitola: Toleni ifyakumilinga ukulya kumuntu onse uwikala mwi hema lyenu." ¹⁷Abantu bakwa Israeli balicitile ifyo fine bamo balikutola ifingi, bamo balikutoal ifinono. ¹⁸Ilyo bapimile ulupe lumu, abo abatolele ifingi tabakwete ifyakshalapo, kabili nabo abatolele ifinno tababulilwe. Umuntu no munttu atolele ukulingana nemilile yakwe. ¹⁹Nomba mose alibebele, "Takuli nangu umo uwakushako nangu kamo ukufika ulukelo. ²⁰Nangula califyo, tabaumfwile kulu Mose. Bambi balishilepo fimo ukufika ku lukelo, lelo calimililemo imititi nokupimpinuka. napali ici Mose alifulilwe. ²¹Batolele ukukelo nolukelo. Umuntu no muntu atolele ukulingana nefyo engalya ubushiku bumo pantu ilyo akasuba kakabisha, calikusungulika. ²²Calishile kubefi pa bushiku ubwalenga mutanda balitilrle uimiku ibili ubeingi bwamukate, indupe shibili ku muntu. Bonse bantungulushi ba lukuta balishile nokweba ici kuli Mose. ²³Alilandile kulibo ati, "ifi efyo yawe asosele; 'mailo kushikatalamo, lisabata lya mushilo mu kucindika Yawe. fumbikeni ifyo mungafwaya ukufumbilika, kabili ipikeni ifyo mungafwaya ukwipika nafyonse ifyashalapo, fidungeni mwebenr ukufika ku lukelo. ²⁴Eico balisungile ukufika ku kakelo, ngafintu Mose abebele. Tacapimpinkwe nangula ukubamo imititi. ²⁵Mose alilandile ati, lyeni filya lelo, pantu lelo bushiku ubwasungilwa isabata kukucindika Yawe. Buno bushiku tamwacisange mumpanga. ²⁶Mukalakucita mu nshiku mutanda nomba ubwalenga cine lubali li sabata. Nape sabata tamwakalekuba mana." ²⁷Pa bushiku bwalenga cine lubali calicitocile ukwebati bamo abantu balile mukutola mana, Lelo balisanga tapali. ²⁸Elyo Yawe alandile kuli Mose, "nukofika ku nshita nshi iyakukana lama amafunde na malango yandi? ²⁹Moneni, Yawe alimipele isabata. Eico pabushiku bwalemga mutanda akamipela umukate uwanshiku shibili. Umuntu onse ekale pacifulo cakse; takuli nangu umo ukufuma pacifulo cakwa pa bushiku bwalenga cine lubali." ³⁰Eico abantu balitishishr pa bushiku bwalenga cine lubali. ³¹Abantu bakwa Israeli balicitilecilya cilyo "mana" calikumoneka icakubuta nge nseke sha koriandere, nr cena caciko ngefyabebuka ifya pangwa kubuci. Mose alilandile ati, 'Ifi efyo Yawe akonkomeshe: ³²Lekeni mwisulo wa lupe wa mana lusungililwa ku nkulo shenu pakwebati abamabufyashi bwenu bamone umukate uyo namulishishe mu matololo panuma namufumishe mu calo ca Egipti." ³³Mose alilandile kuli Aarone, "bul impota imo kabili bika ulupe lwa mana mukati. ubakulilwe ku cinso cakwa Yawe usungilwe ku nkulo shonse. ³⁴Ngefyo akonkomeshe Mose. Aarone alibikile umutondo pantanshi yamboshi yafipanga no. ³⁵Abantu bakwa Israeli balile mana pa myaka amakumi yane basukole bafika ku mu calo umwali abantu balikle mpanka ba fiak kumupaka ya calo ca Kenaani. ³⁶Nomab ulupe wene wa pe kumi wa paliu efa.

17 ¹Ulukuta lwa bena Israeli lonse lwafumine mu matololo ya shini. ²Lwaliti lwafuam pali iyi ncende lwaya kuli imbi ukulingana ngefyo Yawe alikubatangulula. ³Lwacitile inkambi pa Refidimu, nomba palya tapali menshio ayakuti abantu banwe. Balekumanya Mose abati "tupele amenshi yakunwa." Mose nao abasuka ati, "cinshi mulengumanisha? cinshi mulesesha Yawe? Nomba abantu baiketwe necilaka nganshi." ⁴Nolu Mose alililile kuli Yawe at, "nindo nebo nalacita naba bantu? bena bali mupepi nokumpola amabwe nebo." ⁵Yawe alyebele Mose ati, "kabiye pa ntanshi ya bantu, usende naba kalamba bamo abakwa Isreali ulekuya nabo. Usende ne nkonto iyo waumine pa nika, no kuya. ⁶Nebo nkoiminina kuli webo palya pelibwe lya Horebu, kabili webo ume pelibwe. Amenshi yakoisa kufuma mwilibwe ukut abantu banwe." ⁷Nolu Mose alictile co pa menso ya bakalamba pali Israeli. ⁸Ena likutile ilya ncende Masa kabili Miliba pantu abena Israeli bali ilishenye, kabl bena balyeshe shikulu mukweba ati, "bushe Yawe ali nefwe nangu awe?" ⁹Naapa umulalo wa bantu bakwa Amaleki walishile no ku sansa Israeli pa Rifudimu. ¹⁰Eco Mose alyebele Yoshua ati, "sala abaume no kuya. mukalwe na Amaleki. Mailo nebo nkeminin pa mulu wa mulundu ne nkoto yakwa Lesa mu minwe yandi." ¹¹Eco Yoshua alilwile na Amaleki ngefyo Mose amwebele ukucita, lube Mose, Aaloni, na hur balile kunina pa mulu wa mulundu. ¹²Inshita Mose alikwimya amaboko yakwe mu mulu, Israeli yalukucimfya; ulo ena aleka amaboko yakwe yalela, Amaleki alikutendeka ukucimfya. ¹³Ulo amaboko yakwa Mose yaishile kuba ayafinininwa, Aaroni na Huri balibulile ilibwe kabili nokulibika pe samba lyakwe ukutil ena ekalepo, pa muku umowine, Aaloni na huri balikatilile amaboko yakwe mu mulu, umo ku lubali lwakwe lumu, kabili na umo ulubali lumbi. Eco amaboko yakwa Mose yaliketwe mukushipa ukufikafye na ku kuwa kwa kasuba. ¹⁴Eco Yoshua alicimfishe abantu bakwa Amaleki ku lupanga. ¹⁵Yawe alyebele Mose ati, "Lemba if mucitabo no kufibelenga mu ku tesha kwa kwa Yoshua, pantu nebo nkalofya umupwilapo icibukisho ca kwa Amaleki ukufuma pe samba lya myulu." ¹⁶Nolu Mose alikulile icipailo no kucikuta ati, "Yawe euntungilila." ¹⁷Ena alyebele ati, "ukuboko kwa lumbwile mu mulu ku cipuna ca kwa Yawe-ukwebati Yaweeukalekulwa ubulw na Amalek ukufuma ku nkulo ne nkulo."

18

¹Yeturo, shimapepo wa mu Midiani, shifyala wa kwa Mose, alyumfwile fyonse ifyo lesa acitile Mose kabili na bena Israeli abantu bakwe. Ene alyumfwile kwebati Yawe alifumya bena Israeli mu Egipto. ²Yeturo shifyala wa kwa Mose, alisendele sipola, umukashi, wa kwa Mose, panuma ena alimutuma kwabo, ³nabana baume babili, ishina lya mwana maume lyali ni Geshomu, pantu Mose alyebele ati, "nebo naliba mwei mu mpanga ya bweni." ⁴Neshina lya umbi ni Elisa, eco Mose alyebele ati, "Lesa wafikolwe fyandi ewungafwa. Ena alimpokolola ukufuma ku lupanga lwa kwa Lesa." ⁵Yeturo, shifyala wa kwa Mose, alishile na bana baume bakwa Mose elo na bakashi bakwe kuli Mose mu mahtololo umo babikile inkambi pa lupili lwa kwa Lesa. ⁶Ena alilandile kuli Mose, "nebo newiso fyala Yeturo, nkoisa kuli webo mo mukashi obe nabana baume bakwe babili." ⁷Mose laifumine ukuya mukukumanya shifyala. alimukunwilile, no kumutomona. Bena bali ipwishe palwa bwiaklo bwabo bonse elo nomba bayakwingila mu nkambi. ⁸Mose alyebele shifyala fyonse fyo Yawe acitile kuli Farao na bena Egipto pa mulandu wa kwa Israeli, napalwa macushi yonse eyo bapitilemo ulo baleya munshial, nefyo Yawe abapokolwele bena. ⁹Yeturo alsekelele pa fsuma fyonse Yawe alikucitila Israeli, mu kwebati ena alibapokolwele ukufuma muminwe ya bena Egipto. ¹⁰Yeturo alyebele ati, "Awe Yawe atatakulwe, eco alimpokolwelwe ukufuma ku maboko ya bena Egipto na ku maboko ya kwa Farao, no kulubula abantu ukufuma ku maboko ya bena Egipto. ¹¹Awe nomba ndishibile kwebati Yawe mukalamba pali tulesa tonse, pantu ulo abena Egipto bali kucusha Israeli bubibubi, Lesa alipokolwele abantu bakwe." ¹²Yeturo, shifyala wakwa Mose, aliletele ilambo lyakoca kabili na malambi ya kwa Lesa. Aaroni na bakalamba bonse pa bena Israelio balishile mukulya icakulya na shifyala wa kwa Mose pa cinso ca kwa Lesa. ¹³Pa bushiku bwakonkelepo Mose alukele ku kupingula abantu. Na bantu balimwiminine ukumushinguluka ukutula ulucelo ukufika icungulo. ¹⁴Ulo shifyala wakwa Mose amwene fyonse ifyo alikucitila bantu, ena alyebele ati, "Nindo wikalila weka na bantu bonse balikwiminine muceni cobe ukutula ulucelo ukufiak icungulo?" ¹⁵Mose alyasukile wishi fyala, "Abantu besa kuli nebo mukwipusha ubufwayo bwa kwa Lesa. ¹⁶Ulo bakwata ukupusana, balesa kuli nebo. Nebo ndapingula pakati kabo umo no munankwe, kabili ndabasambilisha ifipope na mafunde ya kwa Lesa." ¹⁷Shifyala wa kwa Mose alimwebele ati, "webo imibombele yobe tayiweme." ¹⁸Mweba mwalekuisha mwebene, webo na bantu abali nobe. Uyu mulimo ulikukulile sana webo. Tekuti webo ulekuwubomba weka. ¹⁹Umfwa mbale kuli nebo, nokupandako amano nebo, na Lesa alekuba nobe, pantu niwe wimininako abantu kuli Lesa, kabili ewaleta ne mulandu yabo kuli ena. ²⁰Webo ulekubasambiliysha ifipope na mafunde yakwa Lesa. Kabili ulekubalangilial nshila ya kwendamo ne milimo ya kubomba. ²¹Nokutwalilila, webo usale abaume abalingile ukuyfuam mu bantu bonse, abaume abatina Lesa, abaume bacishinka abashisekela mu bunonshi bwa maisakanwa. ukababike ukuba pa banhtu, ukuba intungulushi she kana, umwanda, amakumi yasano elo na makumi. ²²Bena bakalekupingula bantu mu milandu ya cilanshita, lelo imilandu yakukosa yena bakalekukuletela webo. Napa milanhdu yonse iyinono yena kuti bakoipingula abene, muli iyu musango webo cikawangukilako, kabili nabo bakasendako icisendo pamo nobe. ²³Nga wacita ifi, kabili na Lesa akukonkomesha ukucite fi, elo nomab webo ukaba no kushipa, kabili an bantu bonse bakalekubwekela ku nga'anda balisansamwike. ²⁴Na mose alyumfwile amashiwi ya mwebele shifyala kabili alicitile fyonse ifyo amwebele. ²⁵Mose alisalile abaume analingile umulimo ukuyfuma mu bena Israeli bonse no kubabika nu cilolo pa bantu, intungulushi sha pa makana, imyanda abamakumi yasano, kabili na bamakumio. ²⁶Bena balikupingula bantu mu nshita yonse. ne milandu yakosa balikuletela Mose, lelo bena abene balikupingula imilandu yonse iyinono. ²⁷Na Mose alilekele shifyala kwebati alekuya, kabili Yeturo alibwelelemo ku calo cakwe.

19

¹Mu mweshi wacitatu paumba yakufuma kwabena Israeli mu Egipti, ubushiku bumo bwine, baishile ku matololo ya Sinai. ²Ulo bafumine ku Refidimu no kuya ku matololo ya Sinai, balikulile inkambi ku mulola waupili. ³mose alininine ukuya kuli lesa. Yawe alimukutile ukufuma mu lupili nokweba ati, "ufwile waeba aba nganda yakwa Yakobo, abena Israeli. ⁴Mwalimwene ifyo nacitile ku bena Egipti ifyo namisendele pamapindo yakwa kapumpe nokumileta kuli nemwine. ⁵Eco kanshi ngamwaba ne cumfwilo kwi shiwi mukaba icikwata candi ica cindama, ukufuma munbantu bonse pani isonde lyonse lyandi. ⁶Mukaba ubufumu bwa bushima pepo kabili uluko ulwa mushilo kuli nebo. Aya emashiwi ukoya ulanda ku bantu bakwa Israeli." ⁷Efyo Mose akutile abakalamba ba mu bantu. alifisishe kuli bena bonse fye ifyebo ifi ifyo Yawe amukonkomeshe. ⁸Bonse abantu balyasukile capamo nokwebati, "tukacita fyonse ifintu ifyo Yawe atweba." elo Mose alile kufisha amashiwi yabantu kuli yawe. ⁹Yawe alyebele Mose ati, "nkesa kuli mwebo mwikumbi lyakutikams pakweba ati abantu bakomfwejo ulo nkalekulanda nobe ukweba ati bakale ku cetekela umuyaya." Elo Mose alilandile ifyebo fyabsntu kuli Yawe. ¹⁰Yawe alyebele mose ati, "Kauye kubantu uye kubashisha kuli neb lelo na mailo ubebe ba fikine nokusukulula ifyakufwala fyabo. ¹¹Muipekanisishe pa bushiku bwa citatu pantu ubushiku bwacitatu Yawe akekilila pa lupili lwa Sinai. ¹²ukabikew imipaka pabantu ukushinguluka ulupili. Ukabebe ati, "cenjeleni mwiesha ukunina ulupili nangu ukwikala umo lupelele. Onse uyo uukoikatako cine fye bakomwipaya." ¹³Tapali ukuboko ukufwile kwaikamo muli uyo munti lelo, afwile cine fye ukupilwa amabwe nangu ukulaswa. Nangu ni nama nangu muntu afwile aipaiwa. Ulo ipenga likalila mukutwalilila, bonse kuti baisa pa ntendekelo ya lupili. ¹⁴Elo Mose alitentemukile ukufuma palupili ukuya kubantu panshi. Alishishishe abantu kuli Yawe pato balisukulwile ifyakufwala fyabo. ¹⁵Alyebele abantu ati, "muipekanye pa bushiku bwalenga shitatu, yakuli kupalamian abakashi benu." ¹⁶pa bushiku bwalenga shitatu, ulo cali ulucelo, kwali ukubulukuta nokubyata kwa tulumab ne kumbi ilyakutikama palupili, ne ciunda icikulu ice penga. Abantu bonse mu nkambi balitutwime. ¹⁷Mose alifumishe abantu bonse mu nkambi ukuya kukumanya Lesa, baliminine pa intendekelo yalupili. ¹⁸Ulupili lwa Sinai lwalifye icushi ceka ceka pantu Yawe alikililepo mumulilo ne cushi. icushi calikwima kubati cushi ca mwilungu lya mulilo, ulupili lonse lwalitentekene na maka sana. ¹⁹Ulo ukulila kwe penga kwaikatisha kabili nokulilisha, Mose alilandile, na Lesa alimwaswike mwishiwi. ²⁰Yawe alikilile pa lupili lwa Sinai, pa mulu walupili nokukutula Mose pa mulu. Elo Mose aile pamulu. ²¹Yawe alyebele Mose ati, Kabiye panshi uye kusok abantu; pantu nalimo kuti baciluko umuopaka ukwias mukumona, nabengi kuti baloba. ²²Uleke bashi mapepo nabo abakoisa ku kupalama kuli nebo baishishe ukupekanya palwakwisa kwandi-pakweba ati ntaba kandile. ²³Mose alandile kuli Yawe ati, "Abantu tekuti banine ukwisa palupili lwa Sinai, pantu mwali tukonkomeshe ati: Biak umupaka ukushinguluak ulupili nokulushisah kuli Yawe." ²⁴Yawe alimwebele ati, "tentemuka uye kuleat Aroni, nomab bashi mapepo na bantu tekwesha ukweba ati baciluke umupaka ukwisa kuli Yawe, kuti abakanda." ²⁵Eco Mose alitentemukile ukuya kubantu nokulanda nabo.

20

¹Lesa alilandile aya amshiwi yonse: ²Ninebo Yawe Lesa obe, uwakufumishe mu calo ca Egipti, ukukufumya munganda yabusha. ³Wile kukwata tulesa tumbi ukucila nebo. ⁴Wile kupanga cakubaswa uminwe yobe nangu icimpasho na fyonse ifyaba mumulu, pamulu, nangu ifyaba mucalo panshi, nangu ifyaba mumenshi pesamba. ⁵Wila kufukamian kuli fyena nangu ukushinshimuna fyena, ine, yawe Lesa ninebo Lesa wabufuba. Ndalamina ifikolwe! Ubunkalwe pakulete ukulumina panko. Pankulo isha kulenga shitatu ne nkulo ishakulenga shine kuli bonse abapata nebo. ⁶Lelo ndanga icitemwiko cakutwalilila kubamakana na kuli bonse abatemwa kabili no ku sunga amafunde yandi. ⁷Wilalumbula Yawe Lesa obe apafye, naine nshakasunge uli onse ukuba uwakaele uulimbula ishina lyandi apafye. ⁸Uleibukisha ubushiku bwe sabata, nokubushisha kuli nebo. Munshiku mutanda ulkubomba kabili no citamo imilimo yobe yonse. ⁹Lelo mubushiku bwakulenga cine lubali. bushiku bwe sabata ubwa kwa Yawe Lesa obe. ¹⁰Na palici wilakubomba imilimo ili yonse, weba nangula abana bobbe abaume nangual abana bobbe abanakashi, nangulanababomfi bobbe abaume, ababomfi bobbe abanakashi, nangu ifitekwa fyobe, nanggu abeni abali palya pene pa mwinshi obe. ¹¹Pantu munshiku mutanda Yawe alipangile umulu ne calo, na bamba kabili na fyonse fyanamo, kabili alitisishe munshiku sha kulenga cine lubali. ukufumapo Yawe alipala ubushiku bwe sabataa kabili nokubpatula ko. ¹²Cindika wiso na noko, pakuti wikale inshita iitali mucalo ico Yawe Lesa obe akokupala. ¹³Wile kwipaya nelyo umo. ¹⁴Wile kucita ubucende. ¹⁵Wile kwibila nelyo umo. ¹⁶Wile kupela bunte bwabufi pamwina mupalamano obe. Wile kukumbwa inganda yamwian mupalamano obe; ¹⁷Wila kukumbwa umukashi wamwina mupalamo obe, umubomfi wakwe umwa ume, no mubomfi wakwe umwanakashi, nengombe yakwe na mpunda wakwe. Nangu conse icifwile ukuba icaminamupalamano. ¹⁸Abantu bonse bali mwene ukubulukuta no ku myasha, kabili balyumfwile ne shiwi lya ntandala, kabili balimwene no lupiuli lukofitumuka, elo abantu bamwene ici, balitutwime no kwimanian akatalamukila apatali. ¹⁹Balyebele Mose ato, "landa kuli fwebo, kabili twala umfwa, lelo wileka Lesa alande na fwebo, pantu twalafwa." ²⁰Mose alyebeleabantu ati, "mwikwata umwenso, Lesa lishile kukumwisha imwebo pautila mucinshi wakwe ube muli mwebo, pamulandu wa kutila mwe mwibembuka." ²¹Nabantu baliminine akatalamukila apatali, na mose apalamine kumfimi lya kucikama apo apali Lesa. ²²Yawe alisosele kuli Mose ati, "ifi efyo webe abena Israeli; Imwemwebene muli imwenene ukutula, an ngu ndilandile naimwe ukufuma u mulu. ²³Mwile ku panga tulesa twenu tumbi pambali yandi, tulesa twa silfere nangu utwa golide. ²⁴Mufwile ukupanga icipailo kuli nebo, kabili ufwile ukupela pali ici ilambo lya koca. Umutulo wesenge, nempanga shenu ne ngombe shenu. nencende shonse uki nkalenga isina lyandi ukucindikwa, nkesa kuli mwebo no kumipala. ²⁵Nga mwampangial icipalo ca

mabwe, mwika kulila ici namabwe yakuputaula, pantu ngamwabomfwa ifibombelo ffyenu pali ici ninshi capelululwa ico. ²⁶Taufwile ukiya pamulu wacipailo candi ne ntampulo, pakweba ati taulangishe pabwamba bobe."

21

¹"Nomba ifi efya bupingushi ifyo ulinokubeka kuli bena.²Nga wa mushita umusha umo Hebere, afwile uku bomba imyaka mutanda, mu mwaka uwa cine lubali akafume ukwabula ukulipilapo nangula kano. ³Nga aingilile umwine eka, akabwelelemo ifyo kfine umuntungwa ukwa bula ukulipilapo nangula kamo, nga alyupa, lyena umukashi wakwe muntungwa ukuya nankwe. ⁴Nga shikulu wakwe alimupele umukashi wakwe kabili no ku mufyalila abana baume na bana banakashi, umukashi na bana kakwe bakabe bakwe shikulu wakwe, kabili akaye umuntungwa palwakwe eka. ⁵Lelo umjukashi nga alanda palwalal, " nalitemwisha ba shikulu, umukashi wandi, kabili na bana bandi, nshili nokuya umuntungwa," ⁶elyo shikulu wakwe akamuleta kuli Lesa. Na shikulu akamulete ku mwishi nangula ku cibi ca pa mweshi elo shikulu wakwe akamutule ukutwi ku ca kutulilako. Na ena umusha aka mubombela umuyayaya. ⁷Kabili umuntu nga ashitisha umwana mwsanakashi ngo umubomfi mwanakashi, telingile ukuya umuntungwa nge fyo ababomfi ba cita. ⁸Nga cakutula tasekeshe shikulu wakwe, uwa mukobekele ekuba uwakwe, elo akamuleke no kumulula kwabo. kabili takwe takwetepo insambu sha kumushitisha kubanfu abena fygalo. takwetepo isho nsambu, pa kutila amusunga bulukubuluku. ⁹Kabili nga shikulu wakwe amwikatila ukumukebela ku mwana wakwe umwaume ngo umukashi, afwile ukumusunga kwati mwana wakwe umwanakashi. ¹⁰Nga cakuti aupa naumbi palwakwe, talingile ukukana ukupela ifya kulya, ifyakufwala insambu sha cupo. ¹¹Kabili nga cakuti takomufwaila ifi fintu fitatu kuli ena, elyo kuti aya umuntungwa uku kana lipilapo iili yonse indalama. ¹²uwauma umuntu elo ukumulenga ukufwa, ulya muntu mu cine afwile ukafwa. ¹³Kabili umuntu nga tayali mapange yakwe nkwpaya, lelo mu kukanaishiba, elyo nkakulenga incende uko akafulumukile. ¹⁴Kabili umuntu nga apangila umunankwe elo amwipaya ukulingana no kupanga kwakwe, lyena ufwile ukumu senda, nangula ulya muntu ali pa cipailo c akwa Lesa, akabulwe no ku mwipaya. ¹⁵Kabili uwauma wishi nangula nyina icine fye afwile ukwipaiwa. ¹⁶Kabili uwaiba umuntu-nelyo wakwiba ako mushitisha nangula ulya muntu asangwa mu mimwe- yakwe ulya uwsamwibile afwile ukwipaiwa. ¹⁷Kabili uwatuka wishi nangula icimefye afwile ukufwa. ¹⁸Kabili abaume ngabalelwa elo umo atoba umunakwe nelibwe nangula ikofi, elo ulya muntu ta fwilwe, nomba aikala mu masanshio yakwe; ¹⁹elo apola akoenda ukwendela ku mukombo, umuntu uwamumine afwile ukumulipila pakundapwa aundepwe. Nomba ulya muntu tafikile ku kumwipaya. ²⁰Kabili umuntu nga auma umusha wakwe umwaume nelyo umukasha wakwe umukakashi no bwembyea, elyo umusha afwa pamulandu wa kumuma ikofi, nomba ulya muntu afwile ukumupingula. ²¹Nangula nga cakutula umubomfi aikala ubushiku bumo nelyo shibili, shikulu tafwile ukumupingula, pantu nga ali uwakucula nga cakutula ali lufisha umubomfi. ²²Kabili abaume nga balelwa bonse elo ba cena umwanakashi uwaimita ifumo elo apunsha, nomba tapali ukucenekwa kumbi kuli ena. ²³Lelo umuntu uwa cita filya a fwile icine ukumulipilisha ukulingana no mulume wa mukashi wakwe apingula aka mu lipila, kabili afwile ukulipila nge fyo ababupingushi bapingula. Lelo nga pamulandu wa mweo, ²⁴ilinso pamulandu wa linso, limo pa mulandu wa lino, ukuboko, ulukasa pa mulandu walukasa, ²⁵ukoca pa mulandu wa koca icilonda pa mulandu wa icilonda, nangula ifikwebululwa pa fikwbululwa. ²⁶Kabili umuntu nga auma umubomfi umwaume pa linso nangula umubomfi wakwe umwanakashi alyonaula, akamuleke umubomfi wakwe akaye ngo mutungwa nga ica kumulambula pa linso lya kwe. ²⁷Kabili nga amusokola ilinso umubomfi wakwe umwaume nangula umubomfi mwanakashi, akamuleke akaye umuntungwa umubomfi wakwe nge cilambu ci pa linso. ²⁸Kabili ingombe ya mutunga umuntu amasengo nangula umwanakashi no no kufwa, ingombe mu cine ifwile ukuitoba amabwe no kuipaya, kabili mama ya iko taifwile uku ilya , nomba umwine wa ngumbe afwile ukufuma mu bupingushi ubwa ku shininwa. ²⁹Lelo igombe nga yalikwatapo umusango uwakuktunga na kunuma, kabili umwina aliso kwapo elo taisunga ukuikomena, kabili igombe ya liipaya umwaume na ngula umwanakashi, ilya gombe ifwile ukuitoba amabwe, kabili umwine nao afwile ukubikwa pa kwipaiwa. ³⁰Kabila nga cakkutula amalipila yakofwaikwa pa mweo wakwe, afwile ukulilipila conse ici bofwaikwa ukulipila. ³¹Napamo igombe ya tunga umuntu umwana wsakwe umwaume na pamo umwana mwakashi umwine na gombe afwile ukucita ifyo ubu pingushi bwa mweba uku cita. ³²Nge igombe yatunga umubomfi umwaume nangula umubomfi umwanakashi, umwine ya gombe afwile ukulipila amakumi yatatu indalama isha muwaya kabili ne gombe ifwile ukuitoba amabw. ³³Kabili umuntu nga isula icilindi, nangula umuntu aimbi icilindi ta cifimbilepo elo igombe nelyo kabalwe apone namo, ³⁴umwine wa cilindi alingile ukulipila pa ku lusa. Afwile uku mulipila imndalama pa nama iya kufwa ku mwine, kabili inama iya kufwa alingila ukwibula ukuba iyakwe. ³⁵Kabili nga imo igombe ya muntu ya cena igombe ya muntu umbi elo ya fw, noma ba fwile ukushitisha igombe iya mweo no kwa kana umutengo wa iko, kabili bafwile ukwana ne igombe iya fwa. ³⁶Napamo nga caishibwe ukutile igombe yalikwete umusango wa kutunga ku nshita ya kunuma, kabili umwine taisalile, icine fye afwile ukulipila igombe pa mulandu wa igombe, kabili igombe iya kufwa ili no kuba igombe yakwe.

22

¹Ngo muntu aibile ingombe nelo impanga elo aipaya nelo akoshitisha, elo afwile afuta ingombe sisano pa ngombe imo, elo impanga shine pa mpaanga imo. ²Ngo mungo asangwa akotoba, elo nga bamulasa elo afwa, muli iyo nshila takuli mulandu uukokakatikwa uwa kwipaya kumutu uuli one pa mulandu wa ena. ³Lelo ngakasuba kasansama elo ashial toba nganda, umulandu ukopelwa ku muntu uukoipaya. ⁴Ngenama yakwiba ikasangwa iya mweo kuli ena, nelo ibe ingombe,

impunda, nelo impanga, akofwaikwa ukufuta libili.⁵Ngo muntu akolisha ifitekwa fyakwe mucilime nelo ibala lyamyangashi elo akolekelesha nenama yakwe, elo ikolya mucilime camuntu umbi, akofwaikwo kufuta ifikowamisha ifya muvilime cakwe elo nefi kowamisha ifya mwiala lya mwangashi wakwe.⁶Ngo mulilo ukopusumuak ukosalanganine namumyunga elo ati umwangashi wa ngano, nelo ingano ishakwiminina, nelo icilime capya, uwakoseshe umulilo mucine ali no kubwekeshapo.⁷Ngo muntu alipele indalama nelo ifipe ku munankwe ukumusungilako bwino, elo nga filibilwe mu nganda yamunankwe nga umungo balimusangile uyo mungo akafwaikwo kulipila libili.⁸Lelo umungo nga takosangwa, umwine wa nganda afwile akopalamian kulibakapingula ukmona nga alibikile ukuboko kwakwe pafipe munankwe.⁹Elo icakutalikana conse pacintu cibe no ngombe, impunda, impanga, icakufwala, nelo cintu conse icikoluba ico umo akolanda, ici nineo umwine," ukuilishanya kwa abo babili kukofwaikwa kukoletwa kulibakapingula bamilandu umuntu uo bakapingula wamilandu bako sanga no mulandu akofwaikwo kufuta umunankwe imiku ibili.¹⁰Ngo muntu alipele umunankwe impunda, ingombe, impanga, nelo inama iili yonse ukusunga, elo nag yafwa nelo baicena nelyo baifyusha ukwabual nelo umo ukumonako.¹¹Bonse babili bakofwaika ukulekulapa umulapo kuli Yawe pakuti balekumona nga cakwebati umo alibikile ukuboko kwakwe pacipe camunankwe nelo iyo. Umwine akofwaikwa ukupokelela ici, nomunankwe takabwekeshapo fimbi.¹²Lelo nga calibilwe kuli ena, umunankwe akofwaikwa kulekubwekeshapo kumwinwe wacipe.¹³Inama nga yalilepawile mutupimfya, muleke umunankwe alikulete nama ngecakushinikisha. Takofwaikwa ukulipila ico baputawile¹⁴Ngo muntu alyasamine inama iili yonse ku munankwe elo ngenama bali ikenene nelo ilifwile ukwabula umwine ukubana yena, umunankwe afwile ukubwekeshapo.¹⁵Lelo ngo mwine alinayena, umunankwe tali nokulipila; inama nga ali isonkele ikolipilwa nomusonko waiko.¹⁶Ngo mwaume akokumbwa nacisungu, ushakobekelwa, elyo nga alala na ena, ica cone afwile amupa pakulekulipila icuma ici fwaikwa kuli bana cisungu.¹⁷Lelo ngawishi akokanina ukufya ena akofwaya kulekulipile ndalama isha kulingana necuma camukashana uushaupwapo.¹⁸Taukofwaikwa ukulekusuminisha umwanakashi umulosi ukubano mweo.¹⁹Onse uukolala nenama mucine akafwaikwa ukumwipaya.²⁰Uuli onse uukoipala umulungu uuli onse ilambo kanofye kuli Yawe akofwaikwa ukonaulwa fye onse.²¹webo wile kukalifya umwina fyalo nelo ukumucusha pantu mwebo mwali abena fyalo mucalo ca Egipto.²²Mwile kucusha muka mufu uuli onse nelo mwana uwakubula wishu.²³Nga mukobapakasa nelo panono, elo nga bakolilial kulinebo, mucine nkomfwaukupunda kwabo.²⁴Ubukali bwandi bukapyo elo nkepaya webo ku lupanga, abakashi bobo baka sanguak bamuak mufu elo abana bobo bakasanguka abakubula ba wishu.²⁵Nga ukonkongwesho indalama ku uli onse mubantu bandi abo uli nabena aba pina, tukofwaikwa ukuba, ngoukongwesho kuli ena nelo ena shimbi pamulu.²⁶Ngo kabule cakufwala camunobe ngeci katilo uklofwaikwa ukucibweleshamo kuli ena ulo akasuba kashilawa. pantu ico ena ecakuifimba fye ceka ico akwata, ecakuifimba ca ubili wakwe. Nindo imbi engalekulalamo?²⁷Ulo akolilila kuli nebo, nkomumfwa pantu ndi wankumbu.²⁸Wilepontela nebo Lesa nelo ukulekutuka kateka wabantu bobo.²⁹Wilekukana ukupela icabupe camubusomboshi bobo nelo mummyangashe yobe ulekumpele belilyamu bana bobo abaume.³⁰Ukuleucita cimo cine ku ngombe shobe nempanga shobe, panshiku cinekonse konse ufwile uko fipela kulinebo.³¹Mulekuba abantu abapatulwako abakwanebo elo tamukofwaikwa ukula inama yonse iya ipaiwe kunama mu mpanga. Lelo ulekuciposelembwa.

23

¹Taulingile ukupela akasabo kabufi pa muntu uuli onse. wilakuikuminiha ku muntu umubifi kukuba kambone wa lufyengo.²Wilakukonkelela icintu bwingi kukucita ububifi, nangula ukuba kambone kukulemene ku cintu bwingi ku kusendeka ubupingushi.³Taulingile walemenena ku mulanda mukulubulula kwakwe⁴Nga cakuti wakumanya ingombe ya mulwani obe, nangula impunda yakwe ileya iciyeye, ulingile waibwesesho kumwine.⁵Nga cakuti wa mona mpunda ya untu akupata naiponena pa nshi mu cisendo caiko, taulingile washa ulya muntu. ulingile fye wa mwafwilisha ne mpunda yakwe⁶Wilakupondamiak ubupingushi bwa mulanda mu mulandu wakwe.⁷wilakuikuminisha kuli bambi mukupanga umulandu wa bufi, kabinge wilaikwipaya uwa kaele no mulungami pakuti nshakalinge umubifi ukubabsa uwa kaele.⁸wilakipoka ama fisa kanwa, pantu amafisa kanwa lilapofwisha abo abamoan, no kupotekanye amashiwi yabantu bacishinka.⁹Wilakutitikisha umulebesi, po walishiba umweo wa mulebeshi pantu wali umuli umulebeshi mu calo ca Egipto¹⁰Pantu imyaka mutanda ukalekuyale mbuto pa mpanga yobe no kukolonganya icacibwesho ca ciko."¹¹Lelo mu mwaka wa cine lubali wikililamo kbili wikacibomfya pakwebati umulanda wa mu bantu bobo akacilye. ifintu bakasha, ina sha mu mpanga shikalya ukucite fye cimo cine nakwibala lyobe ilya myangashi nelya naishife.¹²Mu nshiku mutanda ukabomab umulimo obe lelo pa bushiku bwa cine lubali ulingile wa tusha, cite ci pakwebati ingombe yobe nr mpunda yobe fimalusha, kabili pakwebati umwana mwanakashi wa musha obe no mulebeshi uuli onse engatusha no kupemwina.¹³Muleyangwa kuli fyonse fintu nalanda kuli mwebo. mwilalumbula amashina ya milungu imbi, nangula ukuleka amasian ya iko yomfwike ukufuma mu tunwa twenu.¹⁴Mulingile mulekwata lwendo lwa mutebeto wandi imiku itatu cial mwaka.¹⁵Muli no kulabaka umutebeto wa mukate uushatutumuka. Nga fintu nanyebele, muli nokulya umukate uushatutumuka mu nshiku cine lubali. Pali ilya nshita, muli no kumonek kuli nebo no mweshi wa Abibi, inshita iyalingutwa uyu mulimo. cali ni muli uyu mweshi mwafumine mu Egipto. Lelo tamulingile mwaisa kumoneka kuli nebo ukwabulantu mu minwe.¹⁶Mulingile ukubaka umutebeto wakusombolo, ifisabo fyantashi ifya milimo yenu lintu mwabyele mu mabala yenu. Kabinge ukulabaka umutebeto waukolonganika pa kupwa kwa mwaka, lintu mwakolonganika mu ifya cibwesga mu mabala yenu.¹⁷onse umwaume obe alingile amoneka kuli shikulu Yawe imiku itatu cila mwaka.¹⁸Taulingile watula umulopa ukufuma kwi lambo lyandi no mukate umuli icitutumushi. amafita

ayafuma ku malambo pa mitebeto yandi tayalingile ubushiku bonse mpaka akacelo.¹⁹Ulingile ukaleleta ifisabo fya ntanshi ifyasalwa ukufuma mu mpanga yobe mu nganda yandi, nganda yakwa Yawe Lesa obe. taulingile waipikila akana ka mbushi mwishiba lyakwa nyina.²⁰Ndi nokutima Malaika kuntanshi yenu ukumibakapa lwendo, no kumileta ku ncende intu mpekenye.²¹Mulekuyangwakuli ena no ku mumfwila. mwilakumukalifya, pantu takamilekelele kufya bupulumushi fyenu. Ishina lyandi lili pali ena²²Nga cine cine mwaumfwa ishiwi lyakwe no kucito fyonse ifyo umyebele elo nkaba umulwani kuba lwani benu kabili icibambe ku fibambe fyenu.²³Malaika wandi akaba kuntanshi yenu no ku mileta ku bena Amore, abena Hiti, abena Perisi, abena Kenaani, abena Hibi, abena Yebujsi. nkabonaula.²⁴Taulingile ukukontama lu milungu yabo, ukuishinshimuna nangula kucita fintu bacita. lelo ulingile ukaymone umupwilamo no kusasaula ifyaimikwa fyabo ifya mabwe mu tupimfya tupimfya.²⁵Ulingile ukushinshimuna Yawe Lesa obe, kabili akapala umukate na menshi Yobe nkafumya amalwele muli webo.²⁶Takwakabe umwanakashi uushifyala nangula uukoponya ifumo mu calo cobe. nkofusha inshiku sha mweo obe.²⁷Nkalengo mwenso pali abo mukati ka calo cabo muntu muleingila. Nkepaya abantu bonse abo mukakumanya. nkalenga abalwani bobbe bonse bakaloshe inuma kuli webo mukufulimuka.²⁸Nkatuma amalonda kuntanshi yobe aya kamfya abena Hibi, abena Kenaani nabena Hiti ukufuma ku cinso cobe.²⁹Nshakabatamfye ukufuma kuli webo mu mwaka umo, epali calo caba icalekeleshiwa, ne nama sha moanga shafual pali webo.³⁰Lelo nkabatamfya ukufuma kuli webo panono panono ukasuak ukasende no kupyane calo.³¹Nkabika umupaka obe ukutula pali bamba wakashika pelishiti, kabinge ukutula ku matololo. ukufiak ku mumana wa Yufrate. Nkakupela ukucimfya pa mwikashi wa ocalo onse ukabatamfya ukubafumya kuli mwebobene.³²Wikapangana icipangano nabena nangula ne milungu yabo.³³bakekala mu cali cobe, epali bakulenga ukubembukila nebo. nga washinshimuna imilungu yabo, ivi cikabe iciteyo icine cine kuli webo."

24¹Nolu Yawe alulandile kuli Mose, "Nineni ukwisa kuli nebo-webo, Aaroni, Nadabu, Abihu, Kabili na bakalmab amakumi cinelubali abakwa Israeli, Kabili munshinshimune akatalamukila.²Mose fye eka eo ese mupepi kuli nebo. Abashala tabali no kwisa mupepi, nangu bantu ukunina nankwe pamo."³Mose laile kweba abantu bonse amashiwi ya kwa Yawe ne fyabupingushi. abantu bonse balyasukile ne shiwi limo ukweba ati, "fwebo tuli nokucita yonse amashiwi ayo Yawe alandile."⁴Nolu Mose alilembele yonse amashiwi ya kwa Yawe. Kumacaa ulucelo, Mose alikulile icipailo pa ntendekelo ya lupili kabilio alitantke incenshi sha mabwe ikumi limo na shibili. Pa kwebati na ibili iya kwa Isreali.⁵Ena alitumine bamo abalumendo abena israeli ku kutula umutulo wa ca koca kabili ne lambo lya mutulo we senge ilya ng'ombe iyilume kuli Yawe.⁶Mose alibulile citika wa mulopa no kuubiak mu mabakul, ena alikanine umbi umubi umulopa wa citika pa cipailo.⁷Ena alibulile icitabo ca cipangano kabili noku cibelenga mukubilikisha ku bantu. Bena balyebele ati, "fwebo twalekuta fyonse iofyo Yawe alandile. Fwebo twalekuba abacumfwila."⁸Nolu Mose alibulile umulopa kabili aliukanine pa bantu. Ena alyebele ati, "uyu mulopa wa cipangano ico Yawe apanga nemwe ku kupela mwebo ici cilayo nama shiwi yonse aya."⁹Elo Mose, Aaroni, Nadabu, Abihu, kabili nabakalamba amakumi cinelubali aba kwa Israeli baliminine pa lupili.¹⁰Bena balimwene Lesa wa kwa Israeli. Pesamba lya makasa yakwe pli ulubansa ulwa pangwa ne libwe lya Saphire, ilya kulengwa kubati muluwine.¹¹Lesa tatambalike ukuboko kwakwe pantungulushi sha bena Israeli. Bena balimwene Lesa kabili baliliile no kunwa.¹²Yawe alyebele Mose ati, "nina ukwisa kuli nebo pa lupili kabili wikale apopene. Nebo nkokupela ifipapatu fya mabwe kabili namafunde na malango ayo nebo nembele pakwebati webo ubasambilishe."¹³Eco Mose alimine nakafwilisha wakwe Yohua kabili balininine pa lupile lwakwa Lesa.¹⁴Mose alilandile ku bakalamba ati, "ikaleni pano no kutulolela fwebo tusuke twise kuli mwebo. Aaroni na Huri bali nemwe umfwa umo ali nobwafya, lekeni alekuya kuli bena."¹⁵Eco Mose alininine pa mulu wa lupili, kabili ne kumbi lyalifimbile ulupili.¹⁶Ubukata bwa kwa Yawe bwalikele pa lupili lwa Sinai, kabili ne kumbi lya fimbile ulupili pa nshiku mutanda, Pa bushiku bwalenga cine lubali ena alikutile kuli Mose ukufuma mukati ke kumbi.¹⁷Ukumoneka kwa bukata bwa kwa Yawe pa mulu wa lupili kwali ku menso ya bena Isreali kubati mulilo ukali uwukobilimuka.¹⁸Mose alingile mwi kumbi kabili alininine ulupili. Ena ali pa mulu wa lupili pa nshiku amakumi yane akasuba no bushiku.

25

¹Yawe alilandile kuli Mose ati, "²eba abena Israeli ba mbulilepo ica musangulo candi ukufuma ku muntu onse uo umutiam wakwe wamulenga ukuitemenwa. webo umpokele uyu musangulo."³Uyu emusangulo uo webo ukopoka kuli golide, silfere, no mukuba; ⁴ubushishi bwakafifi, ubwakashikila, uo bwakashika ce; ne nsalu shakolokondwe, ne sha masako yambushi, ⁵imikupo yaba sukusuku iyakusulwa ne mikupo yakubatenashi; ne fimuti fya mushita; ⁶amafuta yamu nyali yamwa shila, ifye fungo fya mafuta yabusalo ne fyacushi ca fyena fyabune; ⁷amabwe ya sholamu na yambi amabwe aya bune ayakwisa kupima ku cinkutu nakuli tumba wapa cifuba.⁸Balekeni bampangilw nebo umwashiak pakweba ati nebo njikalemukati kabo.⁹Mufwile mwapanga ukulingana nefyo nkamilangililila mukupekanya kwa ca mwakwikala nafyonse ifipe yaciko.¹⁰Bafwile bampangila icipangano ca miti yamushita. Ukulepa kwaciko kufwile kukabe imikono iibili na citika; mubwipi bwaciko cikabe umukono umo na citika; icimo caciko cikabe umukono umo na citika.¹¹Ufwile ukacipopeleshe mukati nakunse na golide iyalopolwa, kabili ukashingulushepo no munyimba wa golide pamulu wa ciko.¹²Ukengulule imipeto ine iya golide iya ciko, kabili ukayabike yonse pa mulu wamakasa yane aya cipao, ne imipeto ibili palubalo lumu ulwa ciko, kabili imipeto ibili pa lubali lunankwe.¹³Ukapange ne mitembo yafimuti fya mushita ka bili ukafimbe fyonse na golide.¹⁴Ufwile ukabike imitembo mu mitepo umbali ya cipao, pakwebati ukasendeleko icipao.¹⁵Imitembo ifwile ukwikala mumipeto ya cipao taifwile yafumamo.¹⁶Ufwile ukabike mu cipao icipangano ca fipe ifyo

nkapela webu. ¹⁷Ufwile ukapange inkupiko yacikonsolwelo iya golide uwakulopololwa. ukulepa kwaciko kufwile kwaba imkono ibili na citika, kabili no bwipi bwaciko bufwile bwaba umukoo umo na citika. Ufwile. ¹⁸Ukapange ba Kerubi babili aba golide, yaku tobaulwa aba pa mpela shibili ishapa nkupiko yacakukonsolwelapo. ¹⁹Ukapange Kerubi umo pampela imo iya pankupiuiko yacakukonsolwelapo, na umbi Kerubi pampela inankwe. Bafwile ukupangwa icipandwa cimo ne nkupiko yacakukonsolwelapo. ²⁰Ba Kerubi bafwile bakatambalike amapindo yabo ukullosha mumulu kabili bakacinje inkupiko ya cakukonsolwelapo ku mapindo yabo. Ba Kerubi bakaloleshanye umi nomunankwe kabili bakaloleshe ukulungatana pakati ku nkupiko yacakukonsolwelapo. ²¹Ufwile ukabike inkupiko yacakukonsolwelapo pa mulu wa cipao, kabili ufwile ukabike mukati ka cipao ifipope fua cipangano ico nkakupela webu. ²²Nipa cipao epo nkakumanian na webu. Nkalanda nobe ukufuma muncende yandi pa mulu wa nkuiko yacakukonsolwelapo nipakati kaba kerubi babili pa mulu wa cipao ica mboni ukweba ati nkalanda kuli webu pamulandu wa mafunde yonse nkapela webu iya bena Israeli. ²³Ufwile ukapange icintamba ca miti yamushita ukulepa kwa ciko kufwile kwaba imikono ibili, ubwipi bwaciko bufwile bwaba umukono umo, kabili ubutali bwacio bufwile bukabe umukono umo na citika. ²⁴Ufwile ukacifimbe na golide iyakulopaulwa kabili ukabikeko umutika wa golide ukashingulushe pamulu. ²⁵Ufwile ukashingulushe mulutwe ulubao ulwakupapatala icipimo kuba ato lupi mwa muntu, kulubao ukashingulusheko umushingo wa golide. ²⁶Ufwile ukapande imipeto ine iya golide kabili ukaisuntikanye kufifutu fine, apo apali amakasa yane. ²⁷Imipeto ifwile yasuntikanya ku lubao pakweba ati pabe incende iya mulando, umwakusendela icintamba. ²⁸Ufwile ukapange imilando ukufuma kufimuti fyamu shita kabili ukafifimbe na golie pakweba ati icintamba cikalekusendelwa pamo. ²⁹Ufwile ukapange insani, ifyakutapwilako, imitondo, na mabakuli aya kubomfya kukwitiwilako ifyabupe fya fyakunwa. ³⁰Ufwile ukafipangile kuli golie walopolowa. Ufwile ukalekubika imikate pa cintamba ku ntashi yandi. ³¹Ufwile ukapnge icakutekapo inyali kuli golide uwakulopololwa uwakufwataula. Icakutekapo inyali cifwile cikapangwe necesamba caciko no mukonso waciko. Inkombo shaciko, isamba lye bula lyaciko, kabili amaluba yaciko yafwile yonse yakapangilwe ne ciputulwa cimo cine. ³²Imisambo mutanda fwile yafuma mumbali ya ciko -imisambo itatu ukufuma kulubali lumu, ne misambo itatu iya pa cakutekapo injyali ifwile yafuam kulubali lumbi. ³³Umusambo wakubalilapo ufwile wakwata inkombo shitatu ishauba kwati maluba yamu almonde kumo ne isamba lye bula ne luba, kabili inkombo shitatu shikapangwe kuba ati maluba yamu Almonde mu mu sambo umbi, kumo ne samba lye bula ne luba. Fiwile fyaba fimofine pa misambo ne luab. Fiwile fyabafimo fine pa misambo yonse mutanda iikofuam mu cakutekapo inyali. ³⁴Pacakutekapo inyali icine ceka, umukonso wa pakati, pafwile paba inkombo shine ishakupangwa kuba ati maluba ya mu amonde, nama samba yamabual na maluba. ³⁵Pafwile paba isamba iyebula panshi yamisambo-yakubalilapo ibili iyapangwa kutai ciputulwa cimo kuli cena, mumusango umo wine pafwile ukuba isamba lye bula panshi yamisambo-iyaci-tatu iipangilwe ukuba iciputulwa cimo cine naco. Cifwile ukuba ifyo fine kumisambo yonse mutanda iikofuma mucakutekapo inyali. ³⁶Amasamba yamabula yafiko ne misambo fyonse fiwile fyaba iciputulwa cimo kuli cena, iciputulwa cimo golide wafwataulwa uwalopolwa bwino. ³⁷Ufwile wapanga icakutekapo inyali ne nyali sha ciko cine lubali, ukabike ne nyali pakwebati shi kaleusanika ulubuto. ³⁸Ifimanto nefyakwapwilamo umullo fikapangilwe na golide walipolwa. ³⁹Ubonfye italanta limo ilya golde walopolwa ukuoangilako icauteapo inyali ne fibombelo fya ciko. ⁴⁰Ushinikishe ukweba ati wafipanga ukulingana ne fyo walangilwe palupili.

26

¹Kabili ukupange ica kwikalamo ica fipembe ikumi ukufuma kuli kolokondwe ukaswa uwa kafifi, nowa kashikila, mulimo wakwa kelenganya uwacenjela. ²Ubutali bwa cipembe cimo aamakumi yabili na cine konse konse, na mubufumo bwa cipembe cimo cimo imikono ine. ³Ifipembe fikabe umulingo umo wine. Ifipembe fisano fikabe ifyabobenkana nafisani ifya kobenkana. ⁴Kabili ukacile ifimponge fya kafifi pa nembenembe ya cipembe ca kumpela ku caku kobenkana ifyo fine ifyo ukacita ku cipembe cakumpela icakukobenkana ica kulenga bubili. ⁵Ifiponponge amakumi yasano ukucite mu cipembe cimo ne ifiponponge amakumi yasano ukacite mu membenembe mu cimpembe icili icakukobenkana icalenga fibili. ifi fipompongo fikabe ifyabe ifyakulungatana. ⁶Ukacita no twakukofyanmo utwa Golde amakumi yasano nu kukobenya fipembe utwa kukofyamo; na cakeikalamo cibabe cimo. ⁷Kabili ukacite icipembe cu masako ya mbushi ifye hema lya pa fyakwikalamo ukacita ifipembe ikumi na cimo. ⁸Ubutali bwacipenmbe cimo cimo imikono amakumi yatatu, na mubufumo bwa cimpembe cimo cimo imikono ine umulingo umo mucipembe ikumi na cimo. ⁹Kabili ukakobankanye ifipembe fisano fyeka, ne fipembe mutanda fyeka, no kupeta cipembe icalenga mutanda. no kucilosha ku cinso ce Hema. ¹⁰Kabili ukacite ifipomponge amakumi yasano pa nembe nembe ya cipemb e cimo caku mpela ku cakobenkana icalenga fibili. ¹¹Ukacita notwsakukofyamo utwa mukuba amakumi ya sano, uka[pi]she utwa kufyako mu fipompongo no kukofyanye Hema kuleka libe limo. ¹²We ncishi iyashalako ku fipembe, fye Hema hafu wa cipembe icashalako cikapula panuma ya cakwikalamo. ¹³Kabili umukano lubali luno no mukono lubalki lulya ku cishalako kubutali bwa fipembe fye Hema, ikabe lya pulamo lubali lumu lwa cakwikala na lubali lulya, ku kucifimba. ¹⁴Kabili ukucite ka kufimbapo Ihema ica mikupo ya basukushiku iya kasulwsa, ne cikufimbepo ca mikupo yaba tahashi pa mulu. ¹⁵Kabili ukacite bamulama abaiminina ba cakwikalamo ku fimuti fya mushita. ¹⁶Imikono ikumi ebutali, bwakwa mulama no mukono umo na hafu emubufumo bwakwa mulama umo umo. ¹⁷Kukabe ne minwe ibili kuli mulama umo umo iyakundanya, efyo ucite kuli bamulama bonse abakwikalamo. ¹⁸Kabili ukacite bamulama ba cakwikalamo, ba malama amakumi yabili lubali ku kapinda kakukulyo. ¹⁹Na manshite amakumi yane aya silvere ukacite panshi ya bamulama. amakumi yabili, amashite yabili panshi ya mulama umo aya kupishamo iminwe yakwe ibili na mashite yabili panshi ya mulama ubiye ayaku

pishamo iminwe yakwe ibili. ²⁰Kabili lubali lubiye lwa ca kwikalamo, ulwa kulola ku kapinda ka kuso, bamulama amakumi yabili. ²¹Na mashite yabe amakumi yane aya silfere. amashite yabili panshi ya mulama umo na mashite yabili panshi ya mulama ubiye. ²²Kunuma ya cakwikalamo ku masamba, akacoiteko bamulama mutanda. ²³Bamulam babili ukaciteko ku fifutu fya cakwikalamo ku numa uku noku, ²⁴Nabo bakabe ba mpundu ukufuma panshi, kabili bakube pamo pene ba mpundu ukufika pa mulu wa ciko ku mupeto wa nfanshi, eflyo kukabe kuli bonse kabili ku fifutu fibili eko kubabe. ²⁵Kukabe bamulama cine konse konse, na omanshite ya silvere. amashite ikumi na mutanda, amashite yabili panshi ya mulama umo, na mashite yabili panshi ya mulama ubiye ifyo fine. ²⁶Ukucite ne impinda ya fimute fya mashite, isano kuli ba mulama lubali lumo ku cakwikalamo. ²⁷Ne mipindo isano kuli ba mulama lubali lumo ku cakwikalamo, ne mipindo isano kuli ba mulama lubali ku cakwikalamo, lwa kunuma ku masamba. ²⁸Impindo ya pakati ikapuleno mu kuti ka bamulama ukutula pa mpela no kufika kupela. ²⁹Ufwile ukufimba ukapanineko na golide. nemipeto yabo ukaciteko fya golide, apa kwikalamo imipindo ukapamineko golide. ³⁰Kabili ukemika ica kwikalamo ngo musango wa ciko uo walangwa mu lupili. ³¹Kabili ukacite icipembe kuba ca makumbi makumbi ne yakashikila naya kashika ce kuli kolokondwe icapikulwamo bakerubi umulimo wakwa kelenganya. ³²Ukacisamike pa fyaimikwa fine fya fimuti fya mushita ifya paminwako golde, ku nsunga sha fiko isha golde ifyaiminina pa mashite yane ya silvere. ³³Kabili ukusamike ifipembe mwi samba lya ku kofyamo. pno kwingishamo mukati oka cipembe icipao ca cishimiko; ne co cipembe cikamupakwila pa kati ka mwashila no mwashilisha. ³⁴Ukabe ne ca kusokolwelapo pa cipao ca cishimiko mu mwashila. ³⁵Ukateke itebulo kunse ya cipembe. ne cakutekapa inyali apalungatene ne tenulo lubali lwacakwikalamo ukwakuka ulwaku ikapinda ka kulyo ne tebulo ukabeka lubali lwa ku kapinda ka ku konse. ³⁶Kabili ukacite ka kucingila ku mwinshi we Hema, ica makumbe makumbe ne yakashika ne yakashika c. kuli kolokondwe uwaposwa umulimo wakwa kapikula. ³⁷Kabili ukacite ka kucingilila, ifyaimikwa fisanso fya fimuti fya mushita no kapaminako golide, ne nsunga sha fiko ukacyte isha golide, ukafilopwele na mashite yasamo aya mukuba.

27

¹Ufwile ukupanga icipailo ca malambo ica fimuti fya mushita, imikono isano ubutali kabili imikono isano mubufumo. Icipailo camalambo cifwile ukuba icafitimba fine ifyakulingana kabili imokono itati mu cimo caciko. ²Ufwile ukukusha batura baciko bane abapangile nga ma sengo yanama. Amasengo yakapangwa kubati cipandwa cimo ne cipailo ca malambo, kabili ufwile ukuyafimba no mukuba. ³Ufwile uupanga ifibombelo fyacipailo camalambo' inongo shakupyagialmo imitoi, kabili nabba fishio, amabeseni, ifimanto fyanama, ne fyapwilo fya mulilo. ⁴Ufwile ukupanga fyonse ifi fipe nomukuba. Ufwile ukapange necakupikulwa cacipailo camalambo icakupikulwa camukuba mu fifuti fine ifya cakupikulwa. ⁵Ufwile ukubike icakupikulwa pa nembenemve ya cipailo ca malambo, pakati ukuya panshi mpaka napampela. ⁶Ufwile ukupanga insonta sha cipailo ca malambo insota sha fimuti fya mushita, abili ufwile wafifimbako umukuba. ⁷Insota shifwile ukubikwa mumipeto, kabili insota shifwile ukuba mumbli sibili ishacipailo ca malambo, ukwakucisendela. ⁸Ukapange icipailo camalambo icalupako, ukfuma, ku fikwa fyakufimuti. ufwile wafipangial munshila bakulangilemo pa lupili. ⁹Ufwile ukupanga ulubansa lwacakwikalamo icamushilo. Kufwile kwaba ifipembe kukapinda kakukulyo akalubanda, ifipembe ifya nsalu isha kolokondwe ishilepele imikono umwanda umo. ¹⁰Ifipembe fifwile fyakwata ifyakwiminikilako amakumi yabili, namakumu yabili aya mashite ayamukuba. kabili kufwile kwaba utwakukofyano utukakatikilwe kufyakiminikalo, elo kabili ne myando ya silfere. ¹¹Munshila imo ine, kapinda kakukuso, kufwile kwaba ifipembe imikano umwandama ukulepa nefyakwiminikila amakumi yabili, amashite ya mukuba amakumi yabili ifyakukobela ifikakatikilwe kufyakwiminikila, ne myando ya silfere. ¹²Ukukonka ulubansa ku masamba ubali kufwile kwana ifipembe imikono amakumi yasano ubutali. kufwile kwaba ifyakwiminikilako ikumi na mashite ikumi. ¹³Ulubansa nalo lufwile lwaba imikono amakumi yasano ubutali ku lubali lwa kukabanga. ¹⁴Ifipembe ifyakulubali lumo ulwa ku mwinshi fifwile ukukwata imikono ikumi limo naisano ubutali. Fifwile fyakwata ifyakwiminikilako fitatu na mashite yatatu. ¹⁵Ku lubali lumbi kufwile nako kwaba ifipembe ifili imikono ikumi limo na fisano ubutali. fifwile fyakwata ifyakwiminikilako fitatu mashite yatatu. ¹⁶Pa mwinshi wa lubansa pafwile paba icakufimbapo imikono amakumi yabili ubutali icakufimab po cifwile ukupangwa nensalu iya makumby makumbi, iyakashikila neya kashika ce elo neya kolokondwe, umulimo wakwa kabila. Cifwile cakwata ifya kwiminikilako namashite yane. ¹⁷Fyonse ifyakwiminikilako mu lubansa fifwile fyakwata imyando ya silfere, ifya kukobekelako ifya silfere, namashite yamukuba. ¹⁸Ubutali bwa lubansa bufwile bwaba imikono umwana umo, mubwipi imikono amakumi yasano elo icio imikono isano ukuli ifipembe ifyabikwako insalu sa kolokondwe konse, namashite ya mukuba. ¹⁹Ifibombelo fyonse ifikabomba umwakwikala nafyonse ifyakukobekelako ama hema namu lubansa fifwile fyapangwa nomukuba. ²⁰Ufwile ukukambisha abena Israeli ukuleat amafuta ya Maolife, ayakulengama kabili ayakutwikwa, aya munyali pakwebati shikoaka lyonse. ²¹Mwi hema lyakulanshanishamo, kunse ya cipempoe ico icili kuntanshi; yamwakwikala umoi umuli icishimiko, Aarone nabana bake abaume bafwile ukulesunga inyali, shioka kulu Yawe, ukufume cungulo ukufika no luclo. ici cipope cikaba icamuyaya ku nkulo shonse ishabena Israeli.

28

¹Nomba webo kuta Arone munonko nabana bakwe abaume Nadabu, Abihu, Eleazar na ithamari ukufuma mu bena israeli pakuti bakalebomba bushi mapepo kuli nebo. ²Ukupangile munonko Aaroni ifyakufwala ifyabukata kabili ifyayemba ³ufwile wa landa ku bantu ababa ne mutima ya mano abo naisushamo umutima wa mano, no kuleka

ifyakufwala fyakwa Arone kuku mishisha kukuleka abombe bu shimapepo kuli nevo.⁴Ifyakufwala ifi bakacite fumba wa pacifuba, ne cikutu na tambatamba, no mwingila pikulwa, icitebe we lamba. Efyo bakacite ifya kufwala fya mushilo ifya pusana kuli nevo. Fikaba fyakwa munoko Arone na bana bakwe baume pakuti bakalembombe nga bushi mapepo.⁵Ba kabila babomfye golde, nobushishi bwa kafifi no bwakashikila, no bwakashika ce ubwa kolokondwe.⁶Kabili bacite ici nkutu kuli golide, ku shi ka fifi ne shikashikila ne shakashika ce, ku shi kolokondwe,. Isha poswa ku muloimo wakwa kelenganya.⁷Kuli ico kakabe imikobelo ibili yapa mabeya iya. kukofyanya ku mpela shibili yapa mabeya iya kukofyanya ku mpela shibili shaciko kukuleka shikobenkome.⁸Ne cikakilo ica ku cika kilako, icicapanshi ico cikabe ngo musango waciko icafuma muli ico, ica golde ne camfifi ne yakashikila ne yakashika ce iya kolokondwe uwaposwa,⁹ukabule na mabwe yabili aya shohamu nokulembapo amashiwi ya bana bakwa Israelie.¹⁰Ukalembe amashina mutanda pe libwe limo na yambi nayo mutanda pe libwe limbi, ukukoka ne mfyalwa yabo.¹¹Ukulinga na kalemba wapa mabwe aya, imishilile ya cikomeneno, ukashile pa mabwe ayo yabili, umwabela amashiwi ya bana ba Israelie.¹²Ukabika aya mbwae yabili ukabilke pa cikuntu ca pa mabeya, amabwe aya kwibukishapo Yawe wa bena Israelie.Arone akalesesendea amashina yaba icibukisho.¹³Ukaya cite aya shingulukwa kufya pikulwa na golde. balili ukacite ifyakupikulwa ifya golde,¹⁴ne minyololo ibiloi iya golde uwa kulopololwa iyakuposwa ukaicite umwando ukabike pa fya ku pikulwa.¹⁵Ukacite na tumba pa cifuba wa bupingishi, umulimo wakwa kelenganya, nge micitilwe ya cifutu efyo ukucite, nokupaminako golde. ne ya fifi ne yakashika. ne ya fif ne yakashika ne kashika ce, uwa kolokondwe uwaposwa efyo ukamucite.¹⁶Cikabe ica ligana. ukacipete ica fitumba fine ifya lingana. Hafu mu butali na hafu mu bwipi.¹⁷Akapatule imitundu ine iya mabwe. umutundu wa ntanshi ufwile wakwata ruby, topaz na ganet. e mutundu wa ntanshi.¹⁸Umutundu wa cibili ufwili wa kwata Emerald, sapphire, na diamond.¹⁹umutundu wa citatu ukakwata jacinth, agate na amethyst.²⁰umutundu wa bune ukakwate beryl, onyx na jasper. fikemikwe na golde.²¹Amabwa yafwile ya tantikwa ukulingana na mashina yabana baume ba Israelie. Yawe yaba icikomeneno umwabela amashina yabo ukwininako imikowa ikumi naibili.²²Ukucite pali tuba wa pacifuba ne minyololo ya myando, lya golide iya lopolwa.²³Ukacite pali tumba ne mipeto ibili pa mpela shibili sha kwa tumba,²⁴Ukabike imyando ibili ya golde pa mipeto ibili pa mpela sha kwa tumba.²⁵Ufwile ukkwikatanya impela sha minyololo kuli ifyo kabili ufwile waikatanya kumabeya ya cinkutu lubali kutashi yaciko.²⁶Ukacite impeto ibili iya golde, no kuibika pa mpela shibili shatumba panembenembe iili lubali lya cifutu ca mukati.²⁷Ukacite impeto ibili iya golde, no kuibika pa mikobelo ibili ya pa mabeya iya ku cituku mwisamba, lubali ku ntanshi yaciko pepi na ku ca kukobenkana ca, pa mulu wa lcikakilo ca cikutu.²⁸Kabili bakakile tumba imipeto yakwe ku mipeto ya cikutu ku mwando wa ka kafifi, pakuti tumba efuma pa cikutu.²⁹Nalo Arone elpo aya muncede ya mushilo, ali no kusenda amashina ya bana baume ba Israelie pa mutima wa muli tumba wa bupingushi pa kwingila oumwashila kukuba icibukisho ca nshiku shonse ku cinso cakwa Yawe.³⁰Kabili ukabike muli tumba uyo wa bupingushi Urimu na tumimu na fyio fikabe pa mutima yakwa Arone ilyo aya ku cinso cakwa Yawe. Elyo Arone akasenda ifya bupingushi fya bana balkwa baele pa mutima yakwa pa cinso cakwa Yawe.³¹Kabili tamba tamba wapa cifutu one ukamucite onse uwa kafifi.³²Ne telo lya kupishamo umutwe likabe mukati kakwe, Umukono uwashinguluka kwi felo lyakwe ukabeka pakul,esha ukulepuka uyu mulimo wakwe kapikula.³³Ukacite na fisempe fyakwa amapomegramate aya kafifi, naya kashikila, naya kashika ce ukushinguluka pa fisempe fyakwe. Ne mpango sha golde pakati ka yako ukushinguluko.³⁴Ukupamba lwa golde na pomegranate pa fisempe fya tamba tamba ukushingulukako.³⁵Kabili ali no kumufyala pa kupyunga, no kulila kwakwe kukomfwika ilyo aingila mwashila ku cinso cakwa Yawe napa kufuma kwakwe epali afwa.³⁶Ukacite ne kabale ya golide uwa lopololwa no kushilapo imishilawa nge yacikomeneno iya kutila," wa mushilo kuli Yawe."³⁷Ukabika naku mwando wa kafifi no kuleka ine pacitebo, lubali ku menso ya citebo eko kabele.³⁸Kabilikabele pa mpumi yakwa Aaroni ; nao Aaroni akashingamwe namapulu yafya mushilo ifyo abana ba Israeli bakashisha kufya bupe fyabo fyonse ifya mushilo, efyo kakabe pa mpumi yakwae pe pakutula bapokelelwe ku cinso ca Yawe.³⁹Kabili ukapikula umwingila kuli kolokondwe akacite ne citebo kuli kolokondwe. Ne lamba, ukacite umulimo wakwa kabalabasha.⁴⁰Naku bana baume bakwa Aaroni ubacitele imingila, na malamba, no twamba kukabacitele fya bukata kabili ifya yemba.⁴¹Ukafwika ifi Aaroni munoko, nabana bakwe abaume abali nankwe. Kabili ukabasube, nokubalaasa, no kubashisha, nabo bakabomba bushimapepo kuli nevo.⁴²Kabili ukabacitele amatangasa aya kolokondwe ku kufimba umubili wa bwamba, ya kutula pa misana no kufika pa matanta.⁴³Arone nabana bakwe baume pa kwingila mwi Hema lya kulashanya napamo pa kupalamina ku cipailo ka kupyunga umwashila epali bapelwa umulandu no kufwa. cipope ca muyayaya kuli wene na ku bufyashi bwakwe ubukakonkapo.

29

¹Kabili ifi efyo ulingile ukucita ukuba patwila kuli nevo pakutula bakancetekele nevo ngabashimapepo. ukabule iciponyica nombe cimo nabasukusuku babili abakubula akalema.²No mukate wakubulamo icitulumushi nembukunya matobo iyakubulamo intutumushi, ifyakusankaniwa na mafita. Kabili mukabule utubebulwa umwakubula intutumushi ifyakushinwapo amafuta. mupange utubebulwa ukubomffya ubungalo wabune ubwapelwa ubwa ngano.³Ulingile ukufibika mumuseke umo, nokufileta mumuseke no kufimika pamo ne nombe iilume nabasukusuku babili.⁴Ukemiike Aron nabana bakwe abaume pa mwinshi we hema lya kulaishanyamo ukofwaikwa ukusamfya Aron nabana bakwe abaume mumenshi.⁵Ukabule umwingila nokufwika Aron pamo na tamba tamba , no mukansu wacinkutu, icikutu natumba wapacifuba , nokufikaka ku mushipi wacinkutu ukumushingulusha.⁶Ukabike necitambala pamutwe wakwe elo mukabike ne cilongwe camushilo pa citambala.⁷Elo mukabule amafuta yabusubo no kumwitila pa mutwe , muliuyu

musango ukamusube.⁸Mukaletе abana bakwe abaume no kubafwika imingila. ⁹Ukofwaikwa ukafwike Aron nabana bakwe abaume amalamba nokubafwika ifya mumutwe.Imilimo yakwa shimapepo ikaba pali beena pefunde lyakubelelela. Muli uyu musango ulilingile ukulashika Aron nabana bakwe abaume ukweba ati bakampyungile.¹⁰Mwe bonse mulilingile ukuleta iciponyi ca ngombe iilume kuntanshi lye hema ilyakulanshanishishamo kabili Aron nabana bakwe abaume bakabike iminwe shao pa mutwe wa ciko. ¹¹Ukepaye iciponti ca ngombe iilume ku cinso cakwa Yawe pa mwinshi we hema lyakulanshanishamo.¹²Ukabule mulopa waciponti ca ngombe iilume nokuubika pa nsengo shapa cipaulo ne minwe yabo, ka bili uketile umulopa uusholepo pe shinte lyacipailo. ¹³Ukabule yonse amafuta ayakufimba palibu elonapanfyo shibili pamo namafuta ayaba pali fyena; mufyoce fyonse pacipailo. ¹⁴Nomba pa minofu ya ngombe iilume iibishi pamopenefye nomukupo namafi yayako, ukafyocela kunse yankambi, Fikaba mutulo walubembu. ¹⁵Ukofwaikwa ukubula sukuuku umo, na Aaroni nabana bakwe abaume bakatambike iminwe yabo pamutwe waciko. ¹⁶Ukofwaikwa ukwipaya sukuuku, no kubula umulopa wauko no kukanga monse mumbali yacipailo. ¹⁷Ukofwaikwa ukaputaule sukuuki mutipimfya tupimfya nokusamfya ifyamukati na molu, kabili ukabike ifya mukati, pamofye nemipusa elo nomutwe wa ciko, ¹⁸pa cipailo. Ulo ukocefye onse sukuuku. Cikaba cabupe cakoca kuli Yawe, umununko waca kulowa, umutulo wakoca uwa pangilwa Yawe mumulilo. ¹⁹Nakabili ukabule na umbi sukuuku, ns Aaroni nabana bakwe abaume bakatambike amaboko pa mutwe wa ciko. ²⁰Elo nakabili ukepaye sukuuku no kubulapo umulopa wakwe. ukabile pa lutwe lwa kutwi kwa kukulyo ukwa kwa Aaroni, nakulutwe lwa kutwi kwa kukulyo ukwa bana bakwe abaume, pafinkumwa fya minwe shabo ishakukulyo, napafikondo fyabo ifikulu ifyaku kulyo kwa makasa yabo. Elo nomba ukakanye umulopa pa cipailo ku lubali shonsefye²¹Ukabulepo umulopa pacipailo an mafuta uabusubo, ukakanye fyonse ku mwingila wakwa Aaroni naku mongila yaban bakwe abaume, Aaroni nomba akashishiwa kuli nebo , pamofye ne mingila yabo.²²Ukofwaikwa ukabule amafuat yakwa sukuuku, amafuta acila wakwe namafuta ayafimba ifya muakti, icakufimba palibu, pamfyo shibili na mafuta yashiko, netanta lya kulyo pantu uyu sukuuku wakwa shimapepo ukulashikwa kuli nebo. ²³Ukabule umukate umo mbukunya matobo iyamukate uwapangwa na mafuta , necipapatu cimo ukufuma mumuseke wa mukate iyakubwa intutumushi ifyakucinso cakwa Yawe.²⁴Ukofwaikwa ukubika ifi muminwe yakwa Aaroni kabili na mu minwe ya bana bmaume bakwe elo nokuba shinshika ku cinso candi fyakushinshika kucinso cakwa Yawe. ²⁵Ukapoke ifya kulya ukufuam muminwe yabo nokufyoca paci pailo pamo no mutulo wa koca. Fikafumya icena cefungo icakulowa uli nebo; cikaba cabupe icikapelwa kuli nebo ukupita mumulilo.²⁶Ukofwaikwa ukubula amabele ya kwa sukuuku wakwa Aaron ngecakwibukishishako no kushinshika ku cakushinshako ca mutulo kucinso cakwa Yawe kabili cikaba cakaniko cobe. ²⁷Ukampatwileko amabele yakushinshika kwa mutulo wakiushinshika, el netanta ecamusangulo cakwa shimapepo - pamo penefye namabele yabili ayashinshikilwe netanta ifya sangwililwe kuli Aroni nabana bakwe abaume. ²⁸Ifi fyakaniko fyalyonse kuli Aaron nabana bakwe abaumw. fikaba musangulo uwakufuma ku bena Isreal ukupela kuli Yawe ukufuma ku mulilpo wa mutende.²⁹Umwingila wa mushilo uwakwa Aroni ukofwaikwa naowine ukusungilwa baluko lwakwe panuma yakwe. fikofwaikwa ukusubwa muli bena nokulashikwa kuli nebo muli bena. ³⁰Nashimapepo uukamupyana ukufuam mu bana bakwe, abesa mwi hema lyakulanshanyamo mukubombeal munchende yamushilo, bakafwale iyo mingila pa nshiku cine lubali.³¹Ukabule sukuuku, ngecikakatilo cakwa shimapepo kuli nebo nokuipika inama yakwe muncene yamushilo. ³²Aaroni nabana bakwe abaume bakofwaikwa bakalye inama yakwa sukuuku no mukate uwamumuseke pa mwinshi we hema lyakulanshanishishamo. ³³Balingile ukulya inama nomukate uyu uwapelwe kukukonsolwelako nokunashisha kukubapatwila kuli nebo. kwikabapo nangu umo umbi uukalyako ifi ifilyo, pantu balilingile ukushila kuli nebo ukusungilwa nebo. ³⁴Nga cakweba ati kwashalako inama shimo ishamutulo, wakulashikwamo nangulafye umukate washalapo , ukufiak kulucelo, mukofwaikwa kuliwa pantu filingile ukupatwila kuli nebo.³⁵Muli uyu musango, pakukonka ifyo nankonkomeshe kuli webo ukucita ukofwaikwa ukucita Aroni nabana bakwe abaume. panshiku cine lubali ukofwaikwa wabapekanya. ³⁶Cila bushiku ukufwaikwa wabapa ingombe iilume ngecamutulo wakukonsolwelapo imembu. Ulingile wawamya icipailo pacipanga icikonsolwelo pali cena, kabili ulingile wacisuab mwipunda lya kucipatwila kuli nebo. ³⁷Panshiku cine lubali ukofwaikwa wa konsolwela kucipailo nokupatwial kuli nebo Yawe . Elo icipailo ciakaba icakupwililika ukupatulea uli nebo. Ico fye conse iciekata pa cipailo cika patwila kuli Yaweh.³⁸Kabili ifi efyo nkalekucita fye pefye ukulekubalaasa pacipailo cial bushiku ingombe shibili isha mwaka umo. ³⁹Ingombe imo ukalekubaalaasa mu lucelo, lelo, elo imbo ukalekubalaasa akasuba nga kawa. ⁴⁰kumwana wampanga uwakubalilapo, ukapele icapekumi wakwa efa wa bunag ubwakupelwa ubwakusankanikwa ne capali fine iciputulwa ca hini wa mafuta ukufuma kumwangashi, ne capali fine wa mwangashi nge fyakukunwa fyamutuulo. ⁴¹Ukofwaikwa ukalekuleka umwana wampanga uwabubili mu cungulo. Ukalekupela pamo nomutuulo wabunga mu lucelo, no mutulo wa mwangashi. ⁴²Ifi fikalekufumya umununko wa bune kuli nebo; ukuba umjutulo uwakupangilwa nebo kumulilo. Ifi fikofwaikwa mutulo wakocewa lyonse fye munkulo yenu, eko nkalekumikumanisha nokulanda kuli mwebo.⁴³Uko eko nkakumanisha abena Israeli ne hema likapatwila kuli nebo mu bukata bwandi. Kabili nkapatwila ihema lya kulanshanya ne cipailo ukuti fikabe fyandio nekafye. ⁴⁴kabili nkapatula na Aaroni nabana bakwe abaume ukucentekela ngaba shimapeo. ⁴⁵Kabili nkekala mubena Israeli kabili nkaba Lesa wabo. ⁴⁶Bakeshiba ukweba ati nine Yawe, Lesa wabo, uwabafumishe mu calo ca Egipto, pakwenati nkekale muli bena. Ninebo Yawe, Lesa wabo.

30

¹Ufwile ukupita icipailo ca kocelapo fya cena ca bune. ukucipange ica cimuti ca mushita. ²Mukulepa cakabe umukono umo, na mu bufumo umukono umo. Cibeka ne fitumba fine ifyalingana, na mu butali cikabe imikono ibili. Amasengo

yaciko yakapange mu cipimfya cimo icaciko.³Ufwile ukufimba micipailo ca cena ca bune na golide wakulopolwa - pamulandu yaciko, mumbali yaciko, na kumasengo yaciko. Ufwile ukupanga umupaka waciko uwakucishinguluka uwa golide.⁴Ufwile ukupanga imipeto ibili iya golide iyakusuntinkanya kuli cena mmwisamba iya mupaka waciko lubali lwa mbali shone shibili. Imipeto shifwile ukuba ishakwitatilako imitembo shakusendelapo inipailo.⁵Ufwile ukupanga imitembo ukufuma ku cimuti ca mushita, kabili ukafimbeko golide.⁶Ufwili ukabike icipailo ca cena ca bune ku cinso ca cipembe icili pa cipao ca bunte. Cikaba ku cinso ca nkupiko yacakukonsolwelako icafimbwa pa cipao ca bunte, uku nebo kankumana na webo.⁷Aaroni afwile ukoca amafuta ya cena ca bune cila lucelo. Afwile ukoca ulo awamya inyali,⁸na Aaroni alasha inyali nakanili mucungulo, pakweba ifyacena ca bune filekufutumukilapo cila nshita ku cinso cakwa Yawe, inkulo yenu yonse.⁹Lelo tamufwile ukocalapo fimbi ifya cena ca bune pacipailo ca fya cena ca bune, nangula ifyabune fimbi ifyakoca nangu icabune ca nseke, tamufwile ukwitilapo icabupe cakunwa pali cena.¹⁰Aaroni afwile ukupitila icikonsolwelo ku masengo umuku umo mu mwaka. No mulopa wa cabune calubembu akapangilako icakukonsolwelapo umuku umo mu mwaka inkulo yenu yonse. Calipatulwako kuli mukupwililika.¹¹Nolu Yawe alilandile kuli MOse, ukwebati,¹²"Ulo akalapenda abena Israeli, nolu cila muntu akapele icikonsokwelo,ca mweo wakwe kuli Yawe. Ufwile ukucita ifi panuma ya kubapenda, pakwebati pekaba icikuko pali bena ulo ukabapenda.¹³Onse umuntu uukapendwa mukupendwa kwa cinkumbawile afwile ukupeleka citika wa shekele ya silfere, ukulingana na ukupimwa kwa shekele ya mwamushilo (shekele umo wine na amakumi yabili aya mayera). Uyu xitika wa shekele akaba cabupe kuli Yawe.¹⁴Onse uyo ukapendwa, ukufuma pa myaka amakumi yabili, ukuya pa mulu, afwile ukupela ici ica bupe kuli nebo.¹⁵Ulo abantu bapela ici ica bupe kuli nebo ku kupanga icikonsolwelo pa myeo yabo, abakankala tabafwile ukupela ukucila pali citika wa shekele, kabili nabapina tabafwile ukupela ificepelepo.¹⁶Mufwile ukupokelela ishi ndalama shacikonsolwelo ukufuma ku bena Israeli kabili mufwile ukushiloshu ku mulilo we hema lya kwikalamo. Eifwile caba iicibukisho ku bena Israeli ku cinso candi. Pa kupanga icikonsolwelo ca mweo mwenu.¹⁷Nolu Yawe alilandile kuli MOse uksebai,¹⁸"ufwile nakabili ukupanga icibeseni icikalamba ica mukuba ne cakutentekapo icamukuba, ibeseni lya kusambilapo. Ufwile ukulibika pakati ke hema lyakwikalamo ne cipailo, kabili mufwile ukubikamo amenshi.¹⁹Aaroni na bana bakwe abaume bafwile ukusamba ku minwe yabo na kum akasa na menshi.²⁰Ulo baingila mwi hema lya kulanshinishishamo nangu ulo baya mupepi na kucipailo ku kumpyungila ukupitila mukoca icabupe, bafwile ukusamba na menshi pakwebati befwa.²¹Bafwile uksamba amaboko yabo na makasa yabo pakweba ati bwfwa. Ili lifwile ukuba ifunde umuyayaya kuli Aaroni na babufyashi bakwe ne nkulo ya bantu bakwe.²²Nolu Yawe alilandile kuli MOse, ukwebati,²³"Sende ifi ifya fungo lyabune' imyanda isano iya ama shekele ya muli wakufumfumuka, 250 shekele wa cena cabune ica kenamoni, ama shekele 250aya cena - cabune cakulowa,²⁴ba shekele imyanda isano iya kasia, iyapimwa icipimo cimo cine ica shekele ya mwashila, na hini imo iyamafuta ya mu olife.²⁵Ufwile ukupanga amafuta tamushilo ayakusuba, ayakusungilwafye nebo.²⁶Ufwile ukusuba ihema lya kulanshinishishamo naya amafuta, pamopene ne cipao ca bunte,²⁷icintamba ne fisolobelo fyonse ifyaciko, apakwimika inyali ne fisolobelo fyonse, icena ca bune ica capailo,²⁸icipailo ca bune bwa koca nafyonse fisolobelo fyaciko, na beseni ne cakulitekapo.²⁹Ufwile wafipatulako pakwebati fingaba ifyamushilo kuli nebo. Fyonse ifyakatako nafyo fikaba fyamushilo.³⁰Ufwile ukusuba Aaroni na bana bakwe abaume no kubapatwila kuli nebo pakwebati bengapungile nga bashimapepo.³¹Ufwile ukulanda ku bena Israeli ati, 'Aya yafwile ukuba amafuta yandi kusuba ayatwiilako kuli Yawe mu nko ya bantu benu.³²Tayafwile ukubikwa pa nkanda ya bantu nangula ukupashanya amafuta ayali yonse kuli ukupangwa, pantu yalipatulwako kuli Yawe. Mufwile ukuyasunga muli uyu umusango.³³Onse uwapanga ifyacena fyakuba ngefi, nangu onse uwabika pali umo, ulya muntu afwile ukufumishiwako ku bantu bakwe.³⁴Yawe alilandile kuli MOse ai, "Pita ifye fungo - stakite, onicha, na galbanumu - ifye cena cabune ukubikakofye na libani wasangulika, fyonsefyu mu cipaimo cimo cine.³⁵Mupange mu musango wa fya cena cabune, ifyakupangwa ne cena cisuma, ifyakutobenkanishiwamo no mucele, fyasangululwa kabili ifyapatylwako.³⁶Ukatupela utwakutelela, ukupatulwako iciputulwa ku cipao ca bunte, icili miw hema lya kulonganinamo, uko nebo nkakumana na webo. Uukacicita ica mushilo kuli nebo.³⁷Na kuli ifi fya cena ca bune akapanga, tawfwile ukupanga icili conse ca musango umo wine icenu. Cifwile ukuba ica mushilo sana kuli webo.³⁸Onse ukampa conse ica musango um wine ku kubomfya ubwema bwa bune afwile ukuputulwa ukufuma ku bantu bakwe."

31

¹Kabili Yawe alilandile uli mose ati, ²"mona nditile peshina Besalele umwana mwaume wakwa Uri umwana umwaume uwakwa Yuda.³Ndiswishemo umupashi wandi muli Besalele, uwakumupela amano, ukwiluka kabili nokwishiba kli fyonse ifyalekanalekana ifya bukabasa,⁴kukupanga ifinjelengwe ifyakushilaula ku kubomba fya golide, silfere, naku mukuba;⁵Kabili ku kuputula amabwe no yapamian naku kubasa fimuti nokucita fyonse ifya bukabasa.⁶Ulundapo kuli wene, nasula oholiabu umwana mwaume wakwa Ahisamaki, ukufuma ku mukowa wakwa Dani. ndibikile ubwishibilo mumitima yabonse abo abamano pakwebati bengapanga fyonse ifyo nakwebele. pamo nefi.⁷Thema lyakulanshanishishamo,necipao ca cishimuko, ne nkupiko yapali Aloka, nefipe fyonse ifye hema-⁸Itebulu nefipe fyaliko, necakutekapo inyali ifya lololwa nefipe fyonse ifyaciko, neca kufutuwina ifya cushi ce fungo.⁹Neecipailo cakuninika nefipe fyonse ifya ciko no musambilo necakwikatilila caciko.¹⁰Ukubikapo nemingial iya pikulwa - mingial yamushilo iyakwa Aarone shimapepo nemingial yabana bakwe abaume pakweba ati balekubomba ngabashi mapepo.¹¹Kabili ukubokapo fye na mafuta yabusube ne cushi icisum icefungo ca mwashila. Aba bakabasa bafwile balekupanga ifi fintu fyonse pamo ngefyo nakukonkomeshe."¹²Elyo Yawe asosele kuli MOse ati, ¹³"bebe abena Israeli: icine cine fye mufwile

ukubaka ubushiki bwe sabata lyakwa Yawe, pantu ici cikaba cishibilo pakati ka kwa Yawe na imwe kukuya kwankulo shenu pakwebati bakeshibe ukuti noi Yawe, uyo uwamibika ngabakwe. ¹⁴Eico sungeni isabata, pantu lifwile lyacitwa ukuli imwe ica mushilo, icsasungilwa wene. uyo onse uwali pelula afwile fye ukwipaiwa kabili uyo onse ubomba pabushiku bwe sabata, ilyo munbtu mucine cine afwile uku putulwako kubantu bakwe. ¹⁵incito kuti yabombwa mu nshiku mutanda lelo pabushiku bwa cine lubali bushiku bwe sabata, ubwakutusha ukwafikapo, bwamushilo kuli Yawe. Ilyo onse ubomba umulimo uli onse pabushik bwe sabata afwilefye ukwipaiwa. ¹⁶Ecalenga abena Israele bafwile ukubaka isabata. Bafwile balisunga nakunkulo shabo pamo ngecipangano camuyaya. ¹⁷Isabata likalekuba lyonse icishibilo pakati ka kwa Yawe nabena Israeli, pantu munshiku mutanda Yawe apampamike umulu ne sonde napa bushiku bwakulenga cine luvali alitushishe nokubwisha icefu. ¹⁸Ilyo Yawe apwisishe ukulanda na Mose palupili lwa Sinai, alimupele ifipampa fibili ifya cipangano, ifyapangilwe kulibwe, ifyalembelwe kuminwe yakwe.

32

¹Elyo abantu bamwene ukuti Mose akokola ukutentemuka ulupili balikolongene pakati kakwa Aaroni nokulanda kuli ena ati, "isa tupangile umulungu uwakuti uletutangilila umo tuleya. Pantu uyo Mose, umuntu uwatufumishe mu calo ca Egipto, tatwishibile ici mucitikile." ²Elyo Aaroni alandile kuli bena ati "fuleni imipeto yakumatwi yabakashi benu iya golide naku matwi yabana benu ana abaume nabanakashi, nokuleta kuli ine." ³Abantu bonse balifumishe imipeto ya golide iyali ku matwe yabo nokuleta kuli Aaroni. ⁴Alipokelele golide kuli bena aengulula nokupangamo ivilubi icakuba kwati mutepa wa mwana wa ngombe. Elyo balandile ati, "iyi emilungu yobe we Israeli iyaufumishe mu calo ca Egipto." ⁵Elyo Aaroni amwene ifi alikulile umutepa wa ngombe uwa golide icipailo no kubilisha ati, "mailo kukaba ukusefyab mu cindika Yawe." ⁶Ubushiku bwakonkelepo abantu balimine kumaca no kupela amalumbo ayakoca nokuleta ifyabupe fye senge elyo batendeke ukulya nokunwa, elyo bonse batendeke uku sefya ukwa cipesha amano. ⁷Elyo Yawe alandile kuli Mose atile, "kaviye bwangu pantu abantu bobo aba wafumishe mu calo ca Egipto, baikowesha abene. ⁸Kale kale balifumine munshi yafipope fyandi ifyo naba konkomeshe. balipangile icilubi ickomoneka ngi mutepa mwana wa ngome kabili balicishinshimuna nokucitilila amalambo. Nokutila kuli cena ati, iyi emilungu yabe we Israeli, Iyakufumishe mu calo ca Egipto." ⁹Elyo yawe alandile kuli Mose atile, "Ndibmwene aba bantu. Mona aba bantu ninkosa mitwe. ¹⁰Nomba wieshakunkanya. Ubukali bwandi bwalabemina apakalamba, eilo nalabonaula. Elyo nomba inkapanga uluko ulukalamba ukufuma muli iwe." ¹¹Lelo Mose alyeshe ukuti Yawe Kesa wakwe engabweshamo. alilandile atile, "Yawe cinshi ubukali bobo bwaimina abantu bobo abo wafumishe mu calo ca Egipto namaka ayaalamba nokuboko ukwamalamba?" ¹²Cinshi ico abena Egipto bensalandala ati, Alibafumishe mu calo ca Egipto na mapenge ayaba aya kubepaila mumpili noku balofy ukuba pe sonde? Bweshamo mucipyucabukali bobo noku kana kanda abantu bobo. ¹³Ibukisha Abrahamu na Isaki na Israeli ababomfi bobo abo wailapileko we mwine nokulanda kuli bena ati, Nkafusha abantu bobo nge ntanda sha mumulu, kabili nkapela kubantu bobo ici conse icalo ico nandile. Bakekalamo umuyayaya." ¹⁴Elyo Yawe aibweseshemo mukukanda abantu bakwe abo ali nokukanda. ¹⁵Mose alipilibwike alatemuka no lupili ninshi alisendele mu minwe yakwe amabwe yabili ayapapatala. Amabwe yalilembelwepo imbali shonse shibili kuntanishi nakunuma. ¹⁶Amabwe yali milimo yakwa Lesa umwine, ifyalembwa. ¹⁷Ilyo yoshua amfwile iconso caba bantu abalikupunda, alandile kuli Mose atile" muli Iconso cabulwi munkambi." ¹⁸Lelo Mose alandile ati, "Teciunda cakwa kacimfwa kabili teciunda cabantu abacimfishiwe, lelo ciunda ca kwimba eco nkoumfwa." ¹⁹Ilyo Mose apalame ku nkambi, alimwene umutepa nabantu bakocinda. Alifulilwe apakallamba. Aliposele amabwe panshi ayali mumunwe yakwe nokuyatoba mumbalu yalupili. ²⁰Alisendele umutepa uyo abantu bapangile nokuoca elyo acipela caba ngo lukungu nokuposa mu menshi. nokupela abana bakwa Israeli ukunwa. ²¹Elyo Mose alandile kuli Aron atile, "Cinshi ico aba bantu bacitile kuli iwe icakuti waleta ulubembu ulukalamba pali bena?" ²²Aaron alilandile ati "wileka ubukali bobo bupitile mwe shikulu wandi mwalishiba ifyo aba bantu baba bakacikwa wa fibi. ²³Balilandile kuli nevo abati ' Tpangile lesa uwakututangilila. Pantu uyu Mose uwatufumishe mu calo ca Egipto, tatwishibile ufimucitikile. ²⁴Eico nalandile kuli bena natile onse uukwete golide afule. Balimpele golide. ²⁵Mose alimwene ukuti abantu balifulungene (no walekele ukuti bafulungane ni Aaroni, kabili naba lwani babo bakobaseka). ²⁶Mose epwakuya kwiminina pa mpongolo ya nkambi alanda ati, "Bonse abo abalikulubali lwakwa Yawe iseni kuli nevo." Abena Leboi bonse ba musinguluka. ²⁷Alilandile kuli bena atile, "Yawe Lesa wakwa Israeli alanda ifi; 'Lekeni umwaume onse akakishe ulupanga lwakwe mumusana nokubwekela kumpongolo ne mpongolo mu nkambi, yonse, no nokwipaya wabo, icibusa no mwina mupalamano wakwe." ²⁸Abena Lebi balicitile ify Mose aba konkomeshe, palibulya bushiku abantu amakana yatatu balifwile. ²⁹Mose alilandile kubena Lebi atile, Mulibikulwe mumulimo uwa muli imwe acitapo cimo pa mwana wakwe umwaume napali munyina, ubushiku bwalelo. ³⁰ubushiku bwakonkelapo Mose alilandiye kubantu, "mulibembwike ulubembu ulukulu. Nomba nalaya kuli Yawe no kucita icakukonsolwela ulubembu, lwenu." ³¹Mose alibwelele kuli Yawe no kulanda ati, "mwe Yawe aba bantu balibembwike apakalamba nokuipanila abene icilubi ca golide. ³²Lelo nomba napapata eleleni ulu bembu lwabo; lelo ngatamucitile ici, mufumye ishina lyandi mwibuku ilyo mwalemba." ³³Yawe alilandile kuli Mose, "onse uwambembukila uyo munthu eo nkafumya mwibuku. ³⁴Eico nomba kabiye, tungulula u ncende intu nalanda kuli webo mona umungeli akokutangilila lelo pabushiku nkabakandila pa lubembu lwabo." ³⁵Yawe alitumine ocikuko :pa bantu pantu balipangile umutepa, uyo Aaroni apankangile.

33

¹Elyo Yawe alandile kuli Mose ati, "kabiye ukufuma pano, iwe nabantu abo wafumya mu calo ca Rgupto. Kabiye ku calo ico napangile umulapo kuli Abrahamu, kuli Isaki na kuli Yakobo, ilyo nalandile ati, "Nkacipela ku bantu bobbe! ²Nkatuma umungeli ukukutangilila kabili nkafumyamo abena Kenaani, Amore, Hiti, Periza, Hivi nabena Jube. ³Kabiye kuli cilya calo icifumfumuna ishiba nobuci, lelo nshakaye pamo namwebo pantu muli bantu abakosa imitima. pantu kuti na myonaula munshila. ⁴"Ilyo abantu baumfwile aya amashiwi ayakututumya, baliloshe, abili takwali nangu umo uwafwele nangu cimo icakumuyemfya. ⁵Yawe alilandile kuli Mose atile landa kubena Israeli utile, 'mulibantu abakosa imitima. Nganaliyendele namwebo nangufye pakashita akanono kuti namyonaula. ⁶Eico nomab fuleni ifya kumuyemfya pakuti ningeshiba ifyakuciat namwebo. ⁷"Mose alisendele itenti nokuli shimpa kunse yankambi ukutalukako ku nkambi. Nokutial ati liteni lyakukumaninako na Yawe. umuntu onse uwalomba Yawe icili conse alile kwi tenti lyakukumaninamo, kunse ya nkambi. ⁸Ilyo Mose akabila ukuya kwi tenti, abantu bonse bali nokwimanina shi sah matenti yabo no kulolesha Mose mpakafye aingial mukati. ⁹Lyonse ilyo Mose aingile mwi tenti, ikumbi, lyalikwikila nokwimanina pa mwinshi we tenti kabili Yawe alikulanda na Mose. ¹⁰Lyonse ilyo abantu balikumoan ikumbi lilimanine pa mwinshi we tenti bali kwima nokushinshimuna Yawe. umuntu onse pa mwinshi we tenti lyakwe. ¹¹Yawe alikulanda, na Mose icinso ne cinso, ifyo umuntu alanda kumunanakwe. Elyo Mose abwelela k nkambi, lelo umubomfi wakwe Yoshua mwana Nuni umulumendo ena kwikala mwi tenti. ¹²Mose alandile kuli Yawe, "Mona ulalanda kuli nebo auti, 'senad aba abantu pabulendo,' nomba taunjeba uyo walantuma nankwe. Wallanda ati, walinjishiba pe shina kabli ati nausanga ububile mumenso yandi.' ¹³Nomba nganinsanga ububile mu menso yobe, ndanga inshial shobe pakutila ninga kwishiba nokutwalilila ukusanga ububile mu menso yobe. Ibukusha ati ulu uluko bantu bobbe. ¹⁴Yawe alyasukile ati, "Iceni candifye ecileya nobe, kabili nkakupela ukutuusha." ¹⁵Mose alilandile uli ena atile, "ngacakuti iceni cobe taticile nafwebo, witufumya pano. ¹⁶Ngakuti caishibikwa shani ukuti ninsanga ububile mumenso yobe nebo nabantu bobbe? tali nilyofye waa nafwebo pakuti nebo nabantu bobbe nabapusanako ku bantu bonse ababa pesamba lya calo?" ¹⁷Yawe alandile kuli Mose atile, "Nalacita ici cintu ico walalomba pantu nausanga ububile mu menso yandu kabili nalikwishiba peshina." ¹⁸Mose alandile ati, "Napapata ndanga ubuakta bobbe." ¹⁹Yawe alilandile ati, ndeleak ubusuam bwandi bonse bukatangilile, kabili nkabilisha ishina lyandi 'Yawah' pakati kobe. Nkabela inkumbu kuli uyo nkabelako inkumbu, kabili nkalanga uluce kuli uyo nkalanga uluse." ²⁰Lelo Yawe alilandile ati, Tekuti umone icinso candi pantu takuli uwingamboan nokuba no mweo. ²¹Yawe alilandile ati, "moan pano ndi pali incende mupepi apo winganina pa cilibwe. ²²Ilyo ubukata bwalaisa mukupita nebo ndeisa ukubika mu lucengo lwa cilibwe ndeisa ukufimba no lupi lwandi mpaka mpitepo. ²³Elyo ndeisa kukufumyapo ulupi lwandi pakuti wise kumonakofye inuam yandi. Lelo icinso candi cena tacifwile ukumonwa.

34

¹Yawe alilandile kuli Mose, "uputule nokubasa ifipampa fibili ifa mabwe kwati fya ntanshi. Nebo ndi nokulemba pali ifi fipampa amashiwi yali pa fipampa fya ntanshi, ifipampa ifyo weba wa tobele. ²Uteyanye ulucelo kabili wise pamulu wa lupili lwa Sinai, kabili u itule we mwine palya pene kuli nebo pamulu wa lupili. ³Takuli nangu umo u wa kwisa nobe. Tekweshu u leka uuli onse ukumonekela ukuli onse pa lupili. Takuli mukuni ne ngom shifwele ku lalya ku ntanshi ya lupili. ⁴Eicho Mose ali putwile ifipampa fibili ifya mabwe kwati fya ntanshi, kabili alimibe ku maca ulucelo kabili alile pa mulu wa lupili lwa Sinai, ngefyo Yawe amu langile. Mose ali sendele ne fipampafya mabwe mu minwe yakwe. ⁵Yawe ali tentemwike mu makumbi kabili alimininw na Mose palya pene, kabili ali bilikishe ne shina, "Yawe." ⁶Yawe alipitile na pai wene kabili ali bilikishe, "Yawe, Yawe, we Lesa wa nkumbu kabili uwakusenamina, ukukola ukukalipa, kabili uwafulisha uluse no kutemwa ne cishinka. ⁷Uusungila aba makana ukutemwa, u welela amampulu no bupulumushi, no lubembu. Lelo ababi tali nakubalinga aba kaele nangu pamo. Ali no kuleta uku kanda pa amapulu ya bashibo ku bana na pa bana babo, ukufiak ku nkulo iyalenga shitatu ne yalenga shine. ⁸Mose alyangufyenye ukufukamian panshi pa mushili no kushinshinshimuna. ⁹Elo ali landile ati, "shi nga ni nga sunga ububile ku menso yenu, mwe shikulu wandi, napapta endeni mu kati ka ifwe pantu aba bantu balitaleme imikoshi. Tubeleleni impulumushi shesu na ku membu shesu, kabili tu buleni nga impyani shenu." ¹⁰Yawe alilandile ati, "Mona, nde panga ici pangano. pa menso ya bantu bobbe bonse, Ndi nokucita ifi sungusho ifya kuti tafyatala ku citika pesonde lyonse nangu mu calo. Abantu bonse mwi bumba lyenu bali no kumona imicitile yandi, pantu cintu ica kutinya ico Ndi nokucita kuli mwebo. ¹¹"Umfwila ifyo na kweba ilelo. Ndi no kumutangilila na kutamfya abena Amori, abena Kanaani abena Hiti, Abena Perishiti, Abena Hiviti, Na bena Jebusiti. ¹²Mube abacenjela uku kana panga icipangano na abantu, bamu calo umo mukoya, kuti baba ifiteyo mukati kenu. ¹³Eico, mwebo mufwile ukutobaula ifi tamab fyabo, uku shonaula, ifyaimikwa fyabo ifya mabwe, no kuputaul ba shentele ba Ashira babo. ¹⁴Pantu tamufile ku shinshimuna ka lesa kambi, pantu Yawe u we shin lyakwe wakalumwa, ni Lesa wakalumwa. ¹⁵Eico mube abaibukila uku mona ukupanga icipangano na aba cenjela bamu calo, pantu balaicende abene abene na bene kuli Lesa wabo, kabili balatula amalambo kuli tu lesa twabo. Lelo umo pali bene ali no kukupela ubwite kabili uli no kulya fimo pa fya malambo yakwe. ¹⁶Kabili elo uli no kupita abana abanakashi bali no kucenda abene na tu lesa twabo, kabili ba kalenga abana bobbe baume ukucenda abene kuli tu Lesa twabo. ¹⁷Tekweshu kuipangila mwe ben tu Lesa u twa kwengwa ne cela. ¹⁸Mufwile uku sunag ukusefya umutebeto wa mukate uushatutumak. Nga ifyo nebo na munkomeshe mwebo, mwebo mufwile ukulya umukate wa bula umufuba panshiku cinelubali panshita iya imikwa mu mwenshi wa Abibi, pantu ni muli uyu mwenshi wa Abibi mwebo mwa fumine mu Egupto. ¹⁹Yonse a mabeli yandi, uku bikako ne ngombe ishi lume isha mabeli pa fitekwa fyenu, nangu ukufuma ku ngombe nangu ku umukuni. ²⁰Ufwile ukulubulwa amabili pa mpunda pamo ne mpaanga, lelo nga ca kutila taushitile no kushi bwesha, lelo ufwile uku shifuna

imikoshi. ufwile ukulubula amabeli bonse pa bana bobbe abaume. takuli nangu umo uwa kumonekela pa cinso candi minwe nkutwa.²¹Kuti mwa bomab panshiku mutanda lelo pa bushiku bwa lenga cinelubali mufwile ukutusha. nagu pa nshita ya kulima na mu ya kusombola, muli no kulatusha.²²Mufwile ukulaibukisha imilungu ya kusefya u busomboshi bwa ntanshi u bwa ku somboal ingano, kabili mufwile ukulaibukisha ukusefya kwa longanika pa mpela ya myaka.²³Imiku itatu cila mwaka abaume bobbe bonse bafwile uku lamonekela pa cinso ca kwa shikulu Yawe, Lesa wa kwa Israele.²⁴Pantu Ndi no kutamfya ifyalo pa cinso cenu no u kulundako imipaka yenu. takuli nangu umo uu kakabila ukukwata imishi yenu nga ii yakwe lintu mweb mukoya mukumonela pacoinso cakwa Yawe Lesa wenu imiku cila mwaka.²⁵Tamufwile kutula ica mulopa nge lambo no mufuba uuli onse, nangu inama iili yonse ukufuma ku ce lambo pa kusefya icakucilila taifwile kwikala mpaka ulcelo.²⁶Mufwile uku leta ifilyo ifisuma ifya ntanshi ukufuam mu mabala enu mu nganda yandi. Tamufwile kwipiak kana ka mbushi mu mukaka wakwa nyina.²⁷Yawe alilandile uli Moe, "kolemba aya mashiwi pantu u kulingana pamo naya mashiwi nebo ndi pangile icipangano na mwebo na pamo na Israele."²⁸Mose ali palya pene pamo na Yawe inshiku a makumi yane a kasuab no bushiku; tali kulya ca kulya nelyo cimo nangu uku nwa amenshi. Ali kulemba amashiwi ya cipangano pa fipampampa fya mabwe, amafunde ikumi.²⁹Lintu Mose atentemukile panshi ukufuma pa Lupili lwa Sinai ne Fipampa fibili ifya fipope fya cipangano mu minweyakwe, taishibile ukuti inkanda ya ku menso yakwe ya lyalwike ilyo ali kulanda na Lesa.³⁰Lintu Aaroni na bena Israeli ba mwene Mose, inkanda ya ku menso yakwe yali kunguna, kabili bali tinine u kupalamia nankwe.³¹Lelo Mose ali bakutile, kabili Aaroni ne ntungulshi she bumba balishile kuku mukumanya. Elo Mose ali landile kuli bene.³²Panuam ya ifi, abantu bonse abena Israele balishile kuli Mose, kabili ali landile kuli bene yonse amafunde yantu yawe apele kuli wene pa lupili lwa Sinai.³³Lintu Mose a pwie ukulanda kuli bene ali bikile ici fimbo pa menso yakwe.³⁴Ilyo Lyonse Mose alikuya pa cinso cakwa Yawe ku kulanda nankwe, ali ku fumyapo ici fimbo, mpaka afumako. Lintu a fumako, ali kweba abena Israele ifyo ba mwebele ukulanda.³⁵Lintu abena Israele ba mwenr icinso cakwa Mose ciko bengeshima, ali ku biak ici fimbo pa menso nakabili mpaka ilyo ku bwelele ku kulanda na Yawe.

35

¹Mose alilongenye abekala mushi abena Israeli nokubeba ati, "ifi efintu ifyo Yawe akonkomeshe mwebo ukucita."²Pa nshiku mutanda imilimo kuti ikobombwa, nomba kuli mwebo, ubushiku bwalenga cine lubali bulingile ukuba ubwamushilo, ubushiku bwe sabata ubushiku bwakupwilishisha ukutusha, bwa mushilo kuli Yawe. Uyo onse uwabombamo umulimo muli ubu bushiku afwile fye ukubikwa kumfwa.³Tamulingile ukukoshamo umulilo mu mayanda yenufye yonse mubushiku bwesabata.⁴Mose alilandiel kubekala mushi ba mu Israeli, ukweba ati, "ifi ifyo Yawe akonkomeshe."⁵Mubula umutolilo wakwa Yawe, mwebo bonse mwe bakwete imitima ya kukabila. Mulete umutolilo kuli Yawe - Golide, Silfere, no mukuba,⁶nobushishi bwamakumbi makumbi bwakashikila no bwakashika cee, ne shakolokondwe ne sha sali yabune; neshi masako yambushi;⁷ne mikupo yabasukusuku iyakutufiwa mu fyakukashika ne mpapa ya bune ne mikupo yaba tehashi, ne fimuti fya mushita;⁸na mafuat yausanikila inyali shamwashila, ne fyefungo fya mafuta yabusubo necushi cafyena fyabune,⁹namabwe ya shohamu elo nayambi amabwe aya bune aya kubikula cinkutu na ku ciputulwa ca pama bele.¹⁰Onse uwakwata umucetekanya uwamuli mwebo alilingile ukwisa mukucita conse ico Yawe akonkomesha - ¹¹icakwikalamo ne hema lyaciko, ne ca kufimbapo, notwakukofyanya twaciko, na maingwe, ne nkesho, ifipamba na mashinte;¹²Elo kabili no bwato nemilando ya ciko, ne nkupiko yavikonsolwelo elo ne cipembe icakucingililako¹³Baliletele icintamba yaciko nafyonse ifipe fyaliko, ni mukate wa ku cinso;¹⁴ne ca kutekapo inyali ifyacengelo nefipe fyaciko, ne nyali shaciko, elo na mafuta ya mu nyali;¹⁵Ne cipailo cafya cena cabune ne nkeshi yaciko, namafula yabusubo elo necshushi ica cena cabune; necakutanikwa ica kwikalamo ukwakwingilila;¹⁶ne chipailo cakocelamo amalambo no mukuba nefyakwimikwa fya ciko ne fipe fyaciko; necakusambilamo icikulu ne shinte lyaciko.¹⁷Baliletele ifya kutaniak mulubansa ne fipampa nefinte, nefipembe fya mulubansa ukwakwingilila;¹⁸ne fyakwikatilila ihema lya kwikalamo mulubansa, pamo penefyr ne myando ya cik.¹⁹Baliletele nefyakupikula ifyakufwala ifya ku pyungilamo mu ncende ya mushilo, umwingial wa mushilo uwakwa Aaron shima pepo nefyakufwala fya bana bakwe abaume, kuli bena ukusalwa bushima pepo.²⁰Elo bonse abamumukowa wa bena Israeli bali fuminapo mo uya ukufuma kucinso cakwa Mose.²¹Onse uyo umutiam wakwe wakuntikilwe nayo umupashi wakwe wakabilishe balishile no kuleta ifya bupe kuli Yawe kufya kukulila icakwikalamo, na kufibombelo fya milimo waciko, nakucakufwala camushilo.²²Balishile, bonse abaume nabanakashi, bonse abakwete imitima yakupelesha. Baliletele ifipini, ne mipeto yakumatwi, ne nindaminwe, elo ne fipindo fyamumukosho, yonse imisango yafisaamo ifyakuiyemfya ifya Kolinde. bonse balipeele ifyabupe ifya kolide nge cabupe kuli Yawe.²³Onse fye uwakwete ubushishi bwaka fifi no bwa kukashikiula nobwakukashika cece, shakolokonde, neshi masa ko yambushi, nemikupo yabasukusuku iyakukasulwa nangula imukupo yampanga ishabune balifiletele.²⁴Onse fye uwalikutila icabupe cashilifele nangula ica mukuba aliletele nge cabupe kuli Yawe, elo kabili onsefye uwakwete ifimuti fya munshita ifya mulimo uwali fye onse aliletele.²⁵Onse umwanakashi uwakwete umutima wamano aikosele ku minwe yakwe nokufunda ubushishi - ubwa kafifi, nobwakashikila, nobwakashika cece, nangula ubwakolokondwe, nangual insalu yabune.²⁶Bonse abanakashi abo imtima yabo yakuntikilwe nabakwete ameno bali kwesele amasako ya mbushi.²⁷Intungulushi shaliletele amabwe ya shohamu nayambi ayakupamian ku cinkutu napali tumba wapa cifuba;²⁸baliletele ifyamafungo na mafuta uamufyengelo, kumafita yabusubo nefyushi fya cena cabune.²⁹Abena Israeli baliletele ifyabupe ifyakuitemwena kuli Yawe; bonsefye abaume nabana abanakashi abo imtima yali kukabilisha baliletele insali sha mulimo onse uyo Yawe akonkomeshe

ukupitila muli mose ukucitwa.³⁰ Mose alialindle kubena Israeli, Yawe alikutilwe panuma iya kwa Uri umwana mwaume wakwa Hur, ukufuma mumukowa wakwa Yoda.³¹ Kabili aliswishemo Besalele umupashi wakwe ukumupa amano, ukumfwikisha, namukwishiba, imitundu nakuli yonse imibele yabumuntu.³² Na mukwelenganya ifingelengwe nokulekubombela kuli golide, silfere nakumukuba;³³ kabili nokuputula amabwe nokuyalungika elo nokubasa ifimuti - nokubomba umulimo onse uwakwelenganya nemobele yonse iya bumutu.³⁴ Alifibikile mumutima wakwe ukufunda, ena pamo na onalyabu umwana mwaume wakwa Ahisamaki, ukufuma mumukowa wakwa Dani.³⁵ Alibeswishemo amano ya kucita imilimo yonse, ukulekubomba nga baka basa, ngabakelenganya, ngabakapikula mufya kafifi, nakubwa kukashikila, na kubwakukashika ce, nakubwakolokondwe no wansalu yabune, kabili nga bakapindika. baba ngabantu bakucita imilimo yonse, kabili abakwelenganya ifingelengwe.

36

¹Eico Basalelo na Ohaliabu no muntu onse uwali no nveshi kuli uyo Yawe alipele buncenshi na maka aya kwishiba umulimo onse mufya kukula incende yaba mwa mushilo ukulinganas befo Yawe alikufwaya.² Mose akutile Besalelo no muntu onse uwali no ncenshi kuli uyo Yawe abikilemo bucenshi mu mano yakwe kabili uwa mutima wa ku pamfishiwa muli ena ukula kwisa nokula kubomba umulimo.³ Bali pakelele fyonse idya musangulo ukufuma kuli Mose ifyo abena Israeli batwele muku kulial incende iya mushilo. Abantu bena balitwalilile ukual kuleat umjsangulo uwa ual kuitemenwa kuli Mose cila kacelo⁴ Eico incenshi sha bantu bonse abali ku bomba pa ncene ya mushilo bali kufuma ku milimo iyo bali kucita.⁵ Ba kapangapanga abaume balyebele Mose, "Abantu bale leta ifingi ukucila pakubomba ukwa mulimo uyo Yawe ako fwaya ukuti tumombe."⁶ Eico Mose ao konkomeshe ukutial takuli nangu umo mu nkambi uwa kuleta ifya musangulo na fimbi ifya kula kulilila incende ya mushilo.⁷ Elo abantu bali lekele yku laleta ifi ifya bupe. Balikwete ifua kula ku bomfay ifingi ukucial napa mulimo.⁸ Eico bonse abaume aba fya kupangapanga muli aba bene bali kulile i hema ifipembe ikumi ukufuma kuli Kolokondwe uwaku Koshiwa, wa makumbi makumbi uwakufitulukila nowa kuka shikila no wa ku kashika uwa kupikulwamo naba Kerubi kuli bakelenganya. Uyu mulimo wali wakwa Besalele, umo wine incenshi mufya kupoangapanga.⁹ Ukulepa kwa cila cipembe kwali cubiki amakumi yabili na cine konse konse mu bwipi ama cubiki yane, ifipembe fyonse fyali kulingana.¹⁰ Besalele alisintinkente ifipembe fisansa ku finankwe na fimbi ifipembe fisano nafyo fine ali fisuntinkenye kuli cila cinankwe.¹¹ Alipangile icimpwenge ica makmbi makumbi uku konka kunse ya lutwe lwa mpela ya cipembe cimo, kabili cimo cine ukukonka kunse ya lutwe lwa fipembe fibili.¹² Alipangile ifimpwenge amakumi yasano cipembe caku balilapo ne fuimpungili amakumi yasano kulutwe lwa cipembe ca bubili. Eico umwa ku kobenkanya mwali lolenkene ne cinankwe.¹³ Alipangile utwa kofyamo amakumi yasano ita golide noku suntinkanya ifipembe pamo pakwe katanya ihema¹⁴ Besalele alipangilw ifipembe ifya ku masako ya mbushi ihema lyakufimba pa hema; alipangile ukumi na cimbo ilya ifi fipembe.¹⁵ Ubutali cila cipembe bwalikiba ama cubiki amakui yatatiu, namu bwipi bwacila cipembe bwali ama cubiki yane. Cial cipembe pali ifi fipembe ikumi na cimo fyali fyakulingana.¹⁶ Ali suntikenye ifipembe fidano cinankwe na fimbi ifipembe mutanda kuli cila cinankwe.¹⁷ Alipangile Ifipwenge amakumi yasano lutwe lwa fyaku balilapo ifya kobenkana ne fimpwenge amakumi yasano ukula ukuya ku lwa cipembe ivo icakuminkene ne ca kulenga bubili.¹⁸ Besalele alipangile umukuba amakumi yasano ayaku kobenkana paku suntinkanya ihema pamo pene. Alipangile ihema pamo pene.¹⁹ Alipangile Ihema ica ku fimbapo ica ku mukuo wa musukusuku uwa ku kashiwa mu fyaku kashika na cimbi icaku fimbapo ica mpapa yaku telela pamulu.²⁰ Besalele alipangile imilando iya kwo manina ukufuma ku cimuti ca mushita ifye ihema.²¹ Ubutali bwa cila mulando bwali kuba cubiko ikumi n bwipi bwa cial mulando bwali kuba cubiki na cubiki pakati.²² Cila mulando wali ku kwata fibili ifya ku Lubao ifya kulupaninkksha paku sintinkanya, imilando, pamokumulando yonse iya kwi henm efyo ali kucita. Imilando yakwi hema ali impangile muli uyu wineumusango.²³ Imilando amakumi yabili lubali lwakwa masamba.²⁴ Besalele alipangilw ifishinte fya silfere amakumi yane. ifyo ali kubika panshi ya milando aya amakumi yabili pali kuba inshitolilo shibili panshi ya mulando umo ukula kuku minkanya imilando pamo kabili inshitolilo shibili panshi ya cila mualando ku milando shimbi ukusuntinkana pamo.²⁵ Na kulubali lumbi ulwa ku ihema, ulwa lolele ku kapinda ka ku kuso, alipangile imilando amakumi yabili.²⁶ Kabili nshitolilo ya bfiko amakumi yane kwa liko inshitolilo shibili panshi wa mulando uwa kwambilapo inshitolilo shibili panshi wa mulando uwali ku konkapo, nokula ku konkanya.²⁷ Na kunuma yakwe Ihema ku masamba Besalele alipangile imilando mutanda.²⁸ Alipangile imilando yibili kunuma uku no ku iye hema.²⁹ Ishi milando shali patulwile panshi lelo shali isha shinguluka isha kusuntinkana pamo mu mulu. Alipangile shibili muli uyu wine musango uku no ku.³⁰ Imilando shali cine konsekonse pamo pene ne nshitolilo sha shiko isha Silfere inshitolilo shonse pami shali ikumi na mutanda inshitolilo shibili shali kuba panshi wa mulando ua kwa mbilapo kabili inshitolilo shibili pa mulando uwakukonkopo, nokula kukonkakana konkana.³¹ Besalele alipangile imkando ya kupulinkana iya mushita - imilando yisano yali lubali lumolwine ulwe hema,³² ba shentele basano aba ku pulinkana ne milando yimbi iyali lubali lwe hema, na ba shentele basano aba kupulinkana panuam ya milando lubali lwe hema kunumba yaku masamba.³³ Alipangile bashentele abaku pulinkanya pakatu ka milando ekutula ukufika pakati, ukual kufiak ukufuma ku lutwe ukufika ku lutwe.³⁴ Alifimbile imilando na golide. Alipangile ica ku shinguluka cica muli golide kuli bona ukula kubomba ngefikatile fya ba shentele aba ku pulinkanya kabili alifimbili kishe ba shentele na golide.³⁵ Besalele alipangile icipembe ica ma kumbu makumbi yaku kashikila na yaku kashika ke, na kuli kolokondwe uwa kuhoswa umulimo wakwa kapanga waba kerubi, umulimo wa kubomba ukwa ncenshi iya ume'.³⁶ Alipangile ifipembe ifya kwi mikwa fine ukufuma ku cimutu sha mushita, noku cifimbilikishagolide kabili alipangile golide ya fya kubelamo inshitolilo kabili baengele na mashinte yane aya silfere.

³⁷Alipangile ne caku kobeka ko ku mwinshi we hema. cali pangilwe ne fya makumbi makumbi ne ya kashikila ne ya makumbi makumbi nrya kashikila ne ya ku kashika ke," na kolokondwe uwakoswa, umulimo wakwa kapikula. ³⁸Kabili alipangile ne fya kwi manina fisano ifya ku kobekako. Ali fifibilikishe pamulu wa fiko ne fyama fupa na golide. inshitilisho sho sano ish fiko shapangilwe no mukuba

37

¹Basalele alipangile icipao uku bomfya icikopa ca mushita mukulepa kwa ciko cali intamfu shibili na pakati; mubwipi cali intamfu imo na pakati; nakabili mukulepa cali intamfu imo na pakati. ²Ali kupile mukati na kunse na golie wa lopolwa nakabili alipangile i mupulule uku bomfay golide uku shungulusah pamulu wa sonshi. ³Ali pashile imipeto ya golide yane pa makasa ya ciko yane, pamo ne mipeto ibili kuli cila lubali ya ciko, ne mipeto ibili ulu bali lubiye. ⁴Ali pangile bashentele ukubomfya icimuti ca mushita na ukupako pamo na golide. ⁵Alibikule bashentete mukati ka mipeto ku lubali lwa cipao pakutula bapite icipao. ⁶Ali pangile inupiko iya golide wa lipaulwa. Intamfu kulepa yali ibili na pakati, an mubwipi yali imo na intamfu pakati. ⁷Basalele ali pangile bakerubi babibili aba golde walopaulwa iya kumpela shibili ishia nkupiko sha ca kukonsolwelapo. ⁸Kerubi umo ali wa ku mpela imo iya nkupiko ya ca kukonsolwelapo, an umubiye Kerubi ali wa Ku pela ibiye. shali pangilwe nga cimo cine pamo ne nkupiko mu ca kukonsolwelapo. ⁹Ba Kerubi balitabike amapindo yabo mumuli kabili balicingilile ne nkupiko ya va kukonsolwelapo nayo. Ba Kerubi bali iloleshe umo nomubiye kabili baliloleshe pakati ku nkupiko ya ca kukonsolwelapo. ¹⁰Basalele alipangile itebulo icitamba iya cimuti ca mushita. ukulepa ubutali bwa liko imikano iobili, mu bwipi baliko lyali umukano umo, ne cimo ca liko lyali umuono umo na pakati. ¹¹Ali kupileko na golide uwalopaulwa kabili a libikile no mupaka wa golide walopaulwa ukushungulusha pamulu wa nsoshi. ¹²Alipangile ne ca kushungulusha umwinshi wa ciko ulupi lumo, no ukushungulukusha umupaka na golide. ¹³Alyengele imipeti ine iya golide kabili ail ilundile imipeto pa fifuti fine, iyali ku makasa yane ya liko. ¹⁴Imipeto yali lundilwe ku mwinshi paku suminisha incende yaba shentele, pa kutial ba sende icitamba itebulo. ¹⁵Alo pangile naba shentewle ku fimuti fya mushiat no ku fikupa na golide walopaulwa, pakutula basense icitamba. ¹⁶Alipangile ifipe fya a cintamba itebulo - amabesen, icipamba, na bamulongwe umwa kwitululwila. Ali fipangile ukubomfay golide walopaulwa. ¹⁷Ali pangile ica kutekapo inyali ica golide iya lopaulwa. Alipangile ica kutekapo, inyali ne ishinte lya ciko no muonso. inkomaki sha ciko, ifitutufye ishinte, na maluba ya ciko ya lipangilwe pamo na ciko. ¹⁸Imisambo mutanda yali pulilemo ukufuma cila lubali imisambo itatu yali pulilemo ukufuma lubali lumo, na ukufuma k ubali lubiye. ¹⁹Umusambo wa ntanshi wa likwetw inkomaki shitatu isha pangilwe nga maluba ya mwalmunde, pamo ne icitutu ce shinte ne luba, na inkomaki shitatu isha pagilwe nga maluba ya mualmonde mu musambo ubiye, pamo icitutu ce shinte ne luba. Cali fye cimo cine ku misambo yonse mutanda iya pulile ukufuma mu ca kutekapi inyali. ²⁰Pa ca kutekapo inyal pene, pakati we shinte, pali inkomaki shine isha pangwa nga maluba ya mualmonde pamo ne fitutu fye shinte lya fiko na a maluba. ²¹Palipo ne fitutu fye shinte panshi ya misambi ya ntanshi ta tantikwa-na fyo fya lipangilwe nga icipandwa cimo cine, na fitutu fye shinte panshi ya misambo ya cibili ya tantikwa-na fyo fya lipangilwe nga icipande cimo cine. Mu nshila imo ine palipo ifitutu fye shinte pangi ya misambo ya citatu ya tantikwa, yali panilwe nga icipandwa pamo pene. calo fye cimo cine na pali yonse misambo mutanda iya pulilemo ukufuma pa ca kutekapi inyali. ²²Ifitutu fye shinte lya fiko na misambo yonse yali pa cipandwa pamo pene, icilopaulwa icipandwa uku bomfya golide wa lopaulwa. ²³Basalele alipangile ica kutekapo inyali ne nyali cine lubali, ne mano sha ciko, ne ndupe sha ciko isha golide wa lopaulwa. ²⁴Ali pangile ica kutekapo inyali ne ifisolobelo fya ciko pamo na telente limo ilya mukuba wa golide uwalopaulwa. ²⁵Basalele alipangile ica kocelapo ifya cushi ce fungo. Ali pangile ica fimuti fa mushita. ukulepa kwa ciko cali umukono umo, kabili mu bwipi bwaciko umukono umo ica fitumba, kabili mu cimo imikono ibili. insengo sha ciko shali pangilwe nga mumo pano pene. ²⁶Ali kupile ica Kocelap ifya cushu ce fungo an golide walopaulwa-napa sonshi ya ciko, mumbali monse na mu masengo ya ciko. kabili ali pangile u mupaka uku shungulusha no u mukuba wa golide kuli cene. ²⁷Ali pangile nr mipeto ibili iya mukuba wa golide iya k bika pa miputule ibili iya likulonlekana lubali. Iyi mipeto yali kwikala ba Shentele ba kusendelako icitamba. ²⁸Ali pangile ba shentele uk bomfya infimuti fya mushita, kabili ali ukupile pamo no umukuba wa golide wa lopaulwa. ²⁹Alipangile amafuta ya mushilo aya kusuab na a kacena aka suam, u mulimo wakwa ka sanhilisha.

38

¹Besoleli alipangile icipailo ce lambo lya koca ku cimuti ca mushita cali imikono yisano mubutali kabili mubufumo imikono yisano-fyalilingene na mubutali imikono yitatu. ²Alipangile mu maungi yane ubati ni nsengo sha ngombe. Amasengo yalipagilwe pamo pene ne cipailo, nokukabatikako umukuba. ³Alipangile fyonse ifibombelo ifyaku cipailo, inongo sha mito, bafosholo, amabesen, imitunkwilo yanama, ifyakibikako umulilo , fyonse ifi, afipangile ku mukuba. ⁴Alipangile ku mukuba ica fipunda kubali lunyungo alipangile ku cipailo ukubika panshi ya lubungo ulwa pakati ka cipailo citiak ukufuma pamuli. ⁵Alyengele ne mmipeto ine iya mufifutu fine ifya ku ca fipunda, fipunda icakubati cinyungo lwa mukuba, emwakupisha imilando yakusendelako. ⁶Besalele alipangile ifimuti ukufumya ku cimuti camjushitu noku kambatikako umukuba. ⁷Alipushishe imilando mumipeto mumbali ya cipailo pakusenda. Apangile icipanda pakati ku cipailo, ukufuma ku mbao. ⁸Besalel alipangile ici beseni ica mukuba ne ca kwimikapo ica mukuba. Apangile ibesen ukufuma ku filolani fyabanakashali balikupyungila pa mwinshi wa chihema cakukumaninapo. ⁹Alipangile no lubansa. Insali shakobeka kukapinda kakukuso lwa lubansa shali isha nsalu, ya kolokondwe wapikulwa bwino ubutali imikono umwanda umo. ¹⁰Insalo shakukobeka shal ne nceeshi amakumi yabili na mashinte yamukuba amakuni yabili

kwali nefyakukofyamo ifyasuntinkene nu ncenshi, pamo pene fye notushimbi utwa silfere.¹¹Munshila imo ine, ukuya ku kapinda kwa kukulyo, kwali insalu shakobaikwa imikono umwanda umo ne nceshi amakumi yabili, amashinte yamukuba amakumi yabili. ifyakukofyamo ifyasuntinkene ku nceshi no tushimbi twa silfere.¹²Ifisalu fyakukobaika ifya ku mbonshi fyali amakumi yasano mu nutali, ne ncesgi ikumi lmo na mashinte. ifyakukofyamo notshimbi fyali fya silfere.¹³Ulubansa nalo lwali imikono amakumi yasano mubutali lwakukabanga.¹⁴Ifisalu fyakukobeka kulubali lwa mwinshi fyali imikono ikumi na fisano mubutali fyali ne nceshi shitatu na mashinte yatatu.¹⁵Kulubali lumbi ukwakwingilila kwa mu lubanda kwali nako ifyakukobaika imikono ikumi na fsano mu butali ne nceshi shitatu na mashinte yatatu.¹⁶Fyonse fye ifisalu fyakukobeka ukushinguluka ulubansa fyapangile insalu shakolokondwe.¹⁷Amashinte ya nceshi yapangilwe umukuba omikobelo notushimbi twa nceshi fyapangilwe kuli silfere, nefyakufimba pa mulu wa nceshi nafyo fyapangilwe kuli silfere.¹⁸Icicali cakucinga pa mwinshi wapakwingial mu lubansa capangilwe ku nsalu isha cifufya, ishakukashika, neshakukashikisha cee, kolokondwe uwaputulwa bwino, kabili calepele imikono amakumi yabili cali imikono amakumi yabili mubutali mubufumo imikono isano. kwati fisalu fya mu lubansa.¹⁹Calikwete amashinte yane aya mukuba ne mikobelo iya silfere. Ifyakufimba pa mulu wafiko napa tushimbi fyapangilwe na silfere.²⁰Shonse impopo sha cihema nesha mulubansa shapangilwe ku mukuba.²¹Ifi efyali mu ci hema, icihema cafipangano fyafipope, ukulingana ngefyo Mose abebele wali mulimo wa bena Lebi abalikutungululwa na Hamali umwana umwaume wakwa Aaroni shimapepo.²²Besaleli umwana umwaume uwakwa Uri, umwana umwaume wakwa Hur, ukufuma kumokwa wakwa Yuda, alipangile fyonse ifyo Yawe akonkomeshe Mose.²³Oholiabu umwana mwaume wakwa Ahisamaki, ukufuam ku mikowa wakwa Dan, alikubomab an Besaleli nga kafula umuntu uwa ishiba umulimo, kabili kapitua mu sah cifulya ishakukashikila, nobutonge ubwakashiak cee, namushakolokondwe.²⁴Golide onse uo halikubomfya muli uyu mulimo, ku milimo yonse imikumi ku ncende iya mushilo-ni golie wabupe bwakutambika -wali amatalanta amakumi yabili napabula na ma sheleke imyanda cine lubali na mafumi yatatu, ukupima uulingana ne cipimo ce shekele lya mwashila.²⁵Silfere uyo abantu ba mulukuta bapele wafinine amatalanta umwanda umo na masekele ikana limo ne myando cine lubali na makumi cine lubali na yasano, mukulinga kwi shekel lya mwa mushilo.²⁶Nangu beka umi pali cila muntu uuli ni citika we shekele ukupima kwe shekele lya mwashila. Ici icipendo bacisangile panuma yakushinta abantu abapendele mukupenda kwa cinkumbawile, abali ne myaka amakumi yabili ne cilapo- Abaume bonse amakana imyanda mutanda na makana yatatu, ne myanda yisani na makumi yasano.²⁷Umwanda umo uwa silfere balyengelele kumashinte yamwashila naku mashite ya cipembe -amashite umwanda umo italanta limo penshita limo.²⁸Amashekel 1, 775 silfere, Besaleli alipangileko imikobelo yaku nceshi afimba napamulu wa nceshi, apangilapo no tushimbi.²⁹Umukuba ukufuma kubupe bwakutambika wapiminwe amatalanta 2, 400 mashekele.³⁰Ukubomfya ifi fine alipanile amashinte yapa mwinshi wape hema lyakukumaninapo, icipailo ica mukuba. icapikulwa kwati icaifiponda fipunda icimukuba, ifibombelo fyaky cipailo,³¹amashintile yonse mulubansa mashinte yapa mwinshi wa lubansa lonse impopo shali Hema, ne mpopo shonse isha mulubanda

39

¹Nesha makumbi makumbi, ishakukashikila, elo neshakukashikisha,, balipangileko ifyakufwala ifisuma ifya kupikulwa ifya mulimo mu cifulo camushilo. Balipangile ifyakufwala fyakwa Aaroni ifya mucifulo camushilo, ngefyo Yawe aebele Mose.²Bezalel alipangile icinkutu ca golide, ica makumbi makumbim icakukashikila, elo necakukashikisha elo nowa kolokondwe uusuma uwakukoswa.³Balisasawile ifisapu fya golide elo balifiputawile mu nsale, ukulekufibomfya musha makumbi makumbi, ishakashikila elo neshakashikisha, elo namushakolokondwe uusuma, icintu yamubomfi uwa maka.⁴Balipangile imikobelo iyacinkuntu, cakakatikilwe pa mulu wa lutwe lwaciko lubili.⁵Icikalilo caciko ica kupikulwa bwino cali kuubai cinkuntu; capangilwe necipandwa cimo ne cinkutu yapingilwe yakolokondwe iisuma iyakukoswa iyali iya golide iya makumbi makumbi, iyakukashikila elo ne yakukashikisha, ngefyo Yawe alandile kuli Mose.⁶Bali fulile amabwe ya Shohamu yalifungilwe mufyakupikulwa fya golide ayali kubikwapo ngemibikile yakukomenena namashinaya bana baume bakwa Israeli.⁷Bezalel alibikile fyena mutupimfya utwapa mapeya utwacinkuntu ukulekuba amabwe yacibukisho kubana baume bakwa Israeli, ngefyo Yawe alandile kuli Mose.⁸Alipangile itumba lyapacituba incinto ya mubombfi uwamaka, alupangile ne cinkutu. alicipangile golide, iya makumbi makumbi iyakukashikila neyakukashikisha, elo ne yakolokondwe uusuma.⁹Yali iyakulingana monse mulutwe. Balipetelemo itumba lyapacifuba pabili kali umukono umo mubutali elo nomukono umo mubwipi.¹⁰Bali piminemo ne mitande ine iya mabwe aya mutengo.¹¹Umutande wa cimo walikwete rub, topashi, elo na garnete. Umutande wacibili walikwete emeralde asafiri, elo na diamond.¹²Umutande wacitatu walikwete Jacithi, anagete elo na anametusi.¹³Umutande wacine walikwata beryl, shohamu elo na yasipi. Amabwe yali mufyakupikulwa fya golide.¹⁴Kwali amabwe ikumi limo nayabili, cila libwe neshina lkimo pamashina yabana baume ba Israeli, cila umo umwabelele ishina lya pa mikowa ikumi limo na ibili.¹⁵Petumba iyapacifuba iminyololo nge myando, imibombebe ya golide uwalopolwa.¹⁶Bali pangile fyakupikulwa fibili kifya golide elo ne mipeto ibili iya golide, elo bali kakatikile imipeto ibili ku lutwe lubili ulwetumba lyapa cifuba.¹⁷Balibikile neminyololo ibili iyakulopolwa iya golide mumipeto ibili pa lutwe lwe tumba lyapa cifuba.¹⁸Bali kambatikile impela shimbi shibili isha minyololo iyakulopolwa kufyakupikulwa fibili balifikambatikile ku mikobelo yapa mapeya pantanshi yacinkuntu.¹⁹Balipangile imipeto ibili iya golide elo bali ibikile pa lutwe lumbi ulwe tumba lyapa cifuba palutwe apakonkene ma mukati kamupaka.²⁰Balipangile naimbi ibili imipeto ya golde nokuya bika pesamba iya ikobelo ibili iyama peya pantanshi yacinkuntu, mupep napa cakobenkana ca ciko pamulu wa cikakilo ica kupikulwa bwino icacinkuntu.Balikakile

itumba lyapacifuba kumipeto waliko kumipeto yacinkuntu nentambo iya makumbio makumbi, pakwebati cinga kakatikwa mupepi napa mulu wa cikakilo icakupikulwa bwino icicali ifi mukwebati itumpa lyapacifuba talifwile ukukana kambatikwa ukufuma ku cinkuntu. ici cali citikilwe ngomo Yawe aebele Mose.²²Bezalel alipangile tambatamba uwacinkuntu uwa makumbi makumbi onse incito yakwa Kapika.²³Umwinsi walikwete ultwe ulwa kupikulwa ukushinguluka pakwebati tacale[pikile].²⁴Pesamba lyafisempe, balipangile amapapomaganete ya makumbi makumbi, ayakukashikla elo natambatamba iyakukashika elo nesha kolokondwe uusuma.²⁵Balipangile ne mpambo sha golide uwakulopolwa, elo balibikile mpambo pakati ka ma pomogranete ukushinguluka pesamba lyalutwe lwa tambatamba, pakati kama promaganete.²⁶imbambo elo na pomogranete, imbambo elo na pomegranete-pa lutwe lwa tamba tamba pakwebati Aaroni alebomelamo. Ifi fyali umo Yawe aebele Mose.²⁷Balipangile imingila ya kolokondwe uusuma ifya kwa Aaroni nabanabakwe abaume.²⁸Balipangile icitebo ica kolokondwe uusuma ukwamba twafisamu utwa kolokondwe uusuma, ifyakolokondwe ifyakwisamba ifya kolokondwe uusuma,²⁹nelamba lyakolokondwe uwakosa uwa makumbi makumbi uwakashikila, uwakashikisha imilimo yakwa kapikula. Ici cali ifyo Yawe aebele Mose.³⁰Balipangile akapapatu kapa cilongwe camushilo ica golide uwalopolwa; balilembelepo, nga malembo yacikomeneno, "Mushilo kuli Yawe."³¹Balikakileko kuebo umwando wa makumbi makumbi pamulu wa citabo. ico cali ngefyo Yawe alandile kuli Mose.³²Elo incito ye hema, ihema lyacikumanino iyalipwile. Abantu bamu Israel balicitile fyonse. Balikonkele amalamuno yonse ayo Yawe apele Mose-³³Baliletele Ihema kuli Mose- Ihema elo nefipe fyaliko fyonse, ifya kukofyamo fya liko bamulama, imipindo,³⁴icakufimbapo impapa sha basukusuku iya kasulwa ifya kukashika, icakufima pa mukupo uusuma, elo necipembe caku cingilila,³⁵icipao ca cishimiko, ukulundapo ne mitembo eo necakukonsolwelapo.³⁶Baliletele cintamba, nefisolobelo fya ciko fyonse, no mwikulo,³⁷necakutekapo inyali ica golide uwalopolwa ne nyali sha ciko isapekanishiwa nefipe fyashiko elo namafuta ya nyali;³⁸Icipailo ca golide namafuta aya cengelo elo nefyakokelapo ifye fungo; icakucinga ku mwinshi we hema.³⁹Icipailo ca mukuba necapikulwa ca mukuba caciko elo nemitembo shaciko elo ne fipe fyonse ifya ciko umwa kusambila umukulu ne shinte lya uko.⁴⁰Baliletele ifipe fya lubansa nefyakwimikwa ne shinte lya fiko ne cakucinga kumpongolo yalubansa; imyando yaciko, nemambo shaciko; elo nefipe fyonse fyonse ifya mulimo we hema, ihema lyacikumanino.⁴¹Baliletele ifyakufwala ifyakupikulwa busaka ifya kubomfya mucifulo icamushilo, ifyaku fwala ifyamushilo ifyakwa Aaroni shimapapo nabanabakwe abaume fyabena ukulekubomba ngabashimapapo.⁴²Elo abantu bamu Israeli balibombebele imilimo yonse ngefyo Yawe aebele Mose.⁴³Mose alimwene umulimo one elo, noneni balibombebele. umo Yawe alandile, muli ilyashila emo babombebele. Elo Mose alibapalile.

40

¹Elo Yawe ailandile kuli Mose ukwebati,²"Pa bushiku ubwantashi ubwa mweshi wantanshi uwamu mwaka upya ufwiile waimika icakwikalamo ihema lyaku lanshanishamo.³Ufwile ukubikamo icipao ica bunte elo ufwiile ukufimba icipao ne cipembe.⁴Ufwile ukuletamo icintamba nokutantamikapo ifintu bwino ifyo ififwile ukubapo. Elo ufwiile ukuleta icakwimipo inyali nokutantipo inyali.⁵Ufwile ukubikapo icakocelapo icushi ce fungo ica golide pantanshi ya ku mwinshi wa cakwikalamo.⁶Ufwile ukubika icipailo camalambo ayocelwe ku ntanshi ya ku mwinshi wa cakwikalamo ice hema lyakulanshanishamo.⁷Ufwile ukubika ibeseni ili kulu pakati ke hema lyaku lanshanishamo ne cipailo camalambo kabili ufwiile ukubikamo amenshi.⁸Ufwile wapekanya ulubansa ulucishingulukile kabili ufwiile ukutaniak pamulu icakufimba pa mwinshi wa lubansa.⁹Ufwile ukubula amafuta yakusuba nokusuba icakwikalamo necinu conse icilimo, ukacibike ceka kuli nevo nefintu fyonse ifya ciko, elo cikabe icashila.¹⁰Ufwile ukusuba icipailo ca malambo yakoca elo nefipe fyaciko fyonse. ufwiile wabika icipailo ceka kuli nevo kabili cikaba icashilisha kulu nevo.¹¹Ufwile ukusuba amafuta kwo beseni lya mukuba ne shinte lyaliko ukalipele nevo nokuli shisha.¹²Ukaletе Aaronе nabana bakwe abaume ku mwinshi we hema ly kulanshanishishamo kabili ufwiile wabasamba na menshi.¹³Ukafwike Aaronе ifyakufwala, kabili ukamusube amafuta nokumushisha pakweba ati akamombebele nga shimapapo.¹⁴Ukaletе abana bakwe abaume nokubafwike mingila.¹⁵Ufwile ukubasuba ngefyo wasubile wishibo pakwebati bakamombebele nganashimapapo. ukusubwa kwabo kukabalenga ukuba bashimapapo ba muyaya munkulu shonse isha bantu babo. Ifi efyo¹⁶Mose acitile; alikonkele fyonse ifyo Yaweh amukambishe. Alificitile ifi fintu fyonse.¹⁷Eco icakwikalamo balicimikile pa bushiku bwa ntanshi mu mweshi wa ntanshi mumwaka wa bubili.¹⁸Mose alimikile icakwikalamo, alibikile namashinte yaciko, alibikile ne fikakilo, aliminikile inceshi ne mipindo yaciko.¹⁹Alifungulwile icakufimab pacakwikalamo nokubikapo ihema pa mulu wa ciko, ukulingana nefiyo Yawe amukambishe.²⁰Ali bulile milapi kabili alifibikile mu cipao kabili alibikile imyalo pa cipao kabili alibikilpo ikupiko ya cikonsolwelo.²¹Aliletele icipao cakwikalamo. Ali bikilepo ici pembe icakucingilila icipao icabunte ukulingana nefyo Yaweh amukambishe.²²Alibikile icintanma mwi hema lyakulanshanishishamo, lubali ku kapinda kakukuso kacakwikalamo, kunse ya cipembe.²³Alitantamikile bwino umukate pa cintamba u cinso cakwa Yawe, ngefyo Yawe amukambishe.²⁴Alibikile icakutekapo inyali mwi hema lya kulanshanishishamo, apalungateme ne cintamba lubali ku kapinda ka kukuso ku cakwikalamo.²⁵Alisanikile inyali ku cinso cakwa Yaweh, ukulingana nefyo Yawe amukambishe.²⁶Alibikile ne ca kocelapo caye fungo ica golide mwi hema lya kulanshanishishamo ku ntanshi ya cipembe.²⁷Alifuntumwinapo nefya cushi ca fye fungo ukulingana nefyo Yawe amukambishe.²⁸Alitanikile icipembe pa mishi wa cakwikalamo.²⁹Alibikile icipailo ce lambo lyakoca pa mwishi wa cakwikalamo, ihema lya kulanshanishishamo. Epo apelele ilambo lyakoca ne lambo lya luseke, ukulingana efye Yawe amukambishe.³⁰Alibikile ibeseni pakati ke he,ma lyakulanshanishishamo necippailo e lambo, kabili alibikilemo amenshi yakusamba.³¹Mose, Aaronе, nabana bakwa Aaronе abaume balisambile amaboko yabo na makasa yabo mwibeseni.³²Ulo lonse bakoya mwi hema

lyakulanshanishishamo kabili nli lonse bakoya mukuninika ku cipailo ca lambo. Balisambile abene, pamo ngefyo Yawe akambishe Mose.³³ Mose alimikile ulubansa ukushinguluka icakwikalamo ne cipailo camalamp. Alitanikile icipembe pa mwinshi wa lubansa. muliyyi nshial, Mose alipwile incito.³⁴ Elo ikumbi lyalifimbile ihema lua kulanshanishishamo, kabili ubukata bwakwa Yawek bwaliswile mucakwilamo.³⁵ Mose alifililwe ukwingila mwi hema lyaku lanshanishishamo pantu ikumbi lyalikelepo kabili pamulandu ubukata bwakwa Yaweh nabwisula umwakwikala.³⁶ Ilyo lyonse ikumbi lyasendwa ukufuma pamulu wa cakikalamo, abena Israeli bali nokutampako ubulendo bwabo.³⁷ Nomba cakwebati ikumbi talimine ukufuma ap cakwikalamo, ninshi abantu tekuti babe pabulendo. Bakekala mpaka ubushiku likafumishiwapo.³⁸ Pantu lyakwa Yawe lyali pamulu wa cakwikalamo akasuba, kabili umulilo wakwe walimukubapo ubushiku, mumensho yabfena Israeli bonse mulwende lwabo lonse.

Ubwina lebi

1 ¹Yawe alikutile Mose no kulanda kuli ukufuma mwi Hame lya kulanshanishimo, ukulanda, ²“Landa ku bantu ba kwa Israeli no kubeba, “Iyo uli onse mu kuli kenu aleta umutulo kuli leata umutulo obe inama nelyo ifya mu fitekwa nangula ifya mu gombe.³ Nga umutulo wa koca umutulo uwa kufuma mufitekwa, apele umutulo ilume iya bula bulema.⁴ Afwile ukutula pa mwenshi wa kwingililamo mwi Hema iya kulanshanishishamo, mukutula cibe ceakupokelelwa kuli Yawe, Akabika iminwe yakwe pa mutwe wa cakoca ica mutulo, elo lyena cili no kupokelelwa kulubali lwakwe ku mu konsolwela kulubali lwakwe.⁵ Elo akepaye ihume ya gombe kuli Yawe. Abaume bakwa Aaroni, ba shima pepo, bali no kutwala umulopa no ku witulwila pa cipailo ica pa mwinshi we Hema lya kalandhanishamo.⁶ Elyo akafunde iyo koca iya mutulo no kuiputaula tupimfya.⁷ Elyo abana baume ba kwa Aaroni nshi mapepo ali no kubikapo umulilo pa cipailo no kupekanga inkuni isha pa mulilo.⁸ Elyo Aroni abana baume bakwe, ba shi mapepo, elo ba kabike pa ncende ifya kuputaulwa, ukubikapo fye no mutwe elo na amafuta, pa cimuti icili pa mulilo icili pa cipailo.⁹ Kabili ifya mu kati amala, na molu yaiko kasamfiwe na menshi Elyo nshi mapepo alino koca fyonse pa cipailo nge ica koca ica mutulo. cili no kupela icena cisuma kuli nebo, cili no kuba umutulo uwa kupangilwa nebo ku mulilo.¹⁰ Ngo ena umutulo wa koca mutulo wa kufuma mu mukuni, muli imo impaangula imo ya mu mbushi afwile apele ilume yabwa bulema.¹¹ Afwile ukuipaya lubali ku kapinda ka kukuso lubali ku cipailo ku cinso ca kwa Yawe, Abana baume ba kwa Aroni, banshi mapepo bali ne ku sansa umulopa waiko ku mbali. shonse isha cipailo.¹² Afwile ukuputaula mu tupimfya no mutwe waiko na mafuta, elo shima pepo akapekanye isha kuputulwa pa nkuni isho shili pa mulu wa cipailo.¹³ Kabili ifya mu mala ne fya molu alingile uku fisamfya ku menshi. Elyo nshi mapepo ali no kutula yonse, nokuyoca pa cipailo. cakoca ica mutulo, kabili cilepelo icena icisuma kuli Yawe; ukaba umutulo uwa pekanishiwa kuli ena mulilo.¹⁴ Kakupalamika yakwe kuli Yawe cibe umutulo wa fyoni iyena afwile ukuleta ena ica mutulo nangu inkunda nangu icana ca cipele. Elyo nshima pepo akafilete pa cipailo, afwa mfwante no mutwe we ciko, kabili akocepo cipailo.¹⁵ Elyo no mulopa mutwe wo ciko, kabili akocepa pa cipailo. Elyo no mulopa wa fiko ukasume onse ku lubali lwa cipailo.¹⁶ Ako cifumyemo ica bukulo nce filimo, kabili akacipose lubali ku cipailo icili ubali ku kabanga, ku ncende ya mitoi.¹⁷ Aka citule na mu mapinda yaciko, elyo aka cilekanya apantu pabili, Elyo shima pepo akoce pa cipailo, pa cimuti icili pa mulilo cili no kuba umutulo wa koca, kabili cili no kupelo icinunko cisumo kuli Yawe, cili no kuba umutulo wa kupangilwa ena ku mulilo.

2 ¹Ulo uuli onse aleta icabupe kuli Yawe ubupe bwakwe bufwile bwaba ubwa bunga bwakupelekwa bwino, kabili aketulwilepo nama futa nokubipo ulubani,² Alilingile ukutwala ubupe kubana baume bakwe Aaroni bashima pepo, elo uko eko shima pepo akabula ulupi lwabunga ubwakupelekwa ubwasankanishiwamo amafuta no lubampo. Elo shima pepo akoca icabupe pa cipailo ngecabupe cakwimininako. cikafumya icena cabune ica kuli Yawe; cikaba cabupe icipangilwe. ku mulilo.³ Fyonse ifikashalapo pafya bupe bwaluseke fikaba fyakuba Aroni nabana bakwe abaume. Fili fya mushilo sana kuli Yawe ukufuma ku fya bupe kuli Yawe ifyapangilwe ku mulilo.⁴ Ulo wapela icabupe caluseke ukwakubula icakututumuna ico icipangilwe umwakupangila imikata,⁵ ufwile waba umukate uwakunakilila uwabunga ubwakupelekwa bwino uwa sankanishiwamo na mafuta, nangu umukate uwakakosa umwakubula icitumushi ulushingilweko amafuta.⁶ Ulingile uwaakanya mutupimfye tupimfya no kwitulwilapo amafuta ici cabupe cabuseke.⁷ Nga icabupe cobe icaluseke caipikwa mumwipika wakupapatala cifwile capangilwa ku bunga ubwakulekwa bwino na mafuta.⁸ Ufwile ukuleta ubupe bwa lwuseke kuli Yawe ubupangilwe kuli ifi fintu, kabili fikapelwa kuli shima pepo, uukafitwala ku⁹ cipailo. Elyo shima pepo akabulepo fimo ukufuma pafya bupe fya nseke nge fyabupe fyacakumi ninako, kabili akacocela pa cipailo, cikaba cabupe icipangilwe ku mulilo, kabili cikaleta icena cabune kuli Yawe.¹⁰ Ifikashalapo pafya bupe fyaluseke fikaba fyakwa Aroni nabana bakwe abaume. ca mushilo sana kuli Yawe ukufuma ku fyabupe fyakuli Yawe ifyapangilwe ku mulilo.¹¹ Takuli ubupe bwa luseke ubwakupelwa kuli Yawe ubwakupangilwa ne citutumushi, pantu tamfwile pangilwe icitumushi, nangu ubuli nge cabupe oangilwe ku mulilo.¹² Mukafipela kuli Yawe ngefyabupe fya fisabo fya ntanshi nomba tafya kabomfiwe ku kufumya icena cubune pa cipailo.¹³ Mufwile ukulungamo umucele muli cila cabupe caluseke, tekvesha ukusumisha ukweba ati umucele wamu cipimhgano cakwa Lesa wenu ulekubula mufyabupe fyenu ifyaluseke. napa fyabupe fyenu mufwile mukopela umucele.¹⁴ Nga mwapela ubupe bwa luseke pafya fisabo fya ntanshi kuli Yawe, mupele ifibishi ifi salwilwe pa mulilo elo ukutwa mu bunga.¹⁵ Elo muketile amafuta no lubampo. ubu ebupe bwa luseke.¹⁶ Elo shima pepo akocepo shimo inseke isho batwile na mafuta no lubani nge cabupe cakwimininako. Ubu ebupe bwapangilwe no mulilo kuli Yawe

3 ¹Ngo uli onse apela ilambo ilili lye senge ukufuma kwi bumba lya nama ili iyilume nangula iyikota, alingile ukupela inama iyabula ubulema pa menso Yakwa Yawe. ²Ali nokutambalika iminwe yakwe pa mutwe wa nama yakwe noku ipaya pa mwinshi we Hema lya kulanshinishishamo. Elo abana abaume abakwa Aaroni shimapepo bakakanya umulopa waiko pa cipailo ukucishinguluka. ³Umwaume akapa ilambo lyesenge kuku itemenwa kuli Yawe. Amafuta ayo ayafimba nangula yali kumukene ku fipitulwa fya mukati, ⁴Ne mfyo shibili na mafuta ayali pa musana, ne nsongo yaku libu ali noku fifumyako fyonse ifi. ⁵Abana abaume abakwa Aroni ba koca filya pa cipailo ne lambo lya coca, icili pa mulilo wa nkuni. ici cikatwala icinushi cisuma icalowelega kuli Yawe, cikaba lilambo ilya pangilwa ena ku mulilo. ⁶Nge lambo lya mwaume ilye senge kuli Yawe lwafuma mwi bumba lya mwu mukuni, iyilume nangu iyikota, abingile ukupa ilambo ilya bulamo ubulemo. ⁷Nga apela ilambo lyakwe ilya mwana wa mpanga elo alingile ukupela ku menso ya kewa Yawe. ⁸Ali noku tambalika iminwe pa mutwe wa lambo lyakwe no kuipaya pa menso lya lema lyaku lanshanishamo. Elo ,abana abaume abakewa Aroni bali noku sansaila umulopa waiko uku shinguluka icipailo. ⁹Umwaume akapele ilambo lya senge ilya kupangwa no mulilo kuli Yawe, Amafuta amafuta yonse aya mucila yafu mishiweko ukuya ku shinta ku mungololo elo mafuta ayo aya fimbilikisha ifiputulwa fya mukati na futa lyonse aya fimbilikisha fyonse ifya munda, ¹⁰Elyo na mafuta yaba mu mfyo shibili na yaba kumusana, na ku nsongo yalibu, ku mfyo ali no kufunyako fyonse fi. ¹¹Elo shimapepo ali nokoca ifi fyonse pa cipailo nge lambo lya coca ilya kulya. ¹²Alingile ukutambalika iminwe yakwe pa mutwe wa mbushi no kuipaya ukupalamika kwi lema lya kulanshya, nishi shamo. ¹³Elyo abana umulopa waiko uku shinguluka icipailo. ¹⁴Umwaume ali no kupela ilambo lyakwe ilya pangwa no mulilo kuli Yawe. ali noku fumyako amafuta ku fipulwa fya mukati ifya mbilishiwa nayo, na mafuta yonse ayo yaba munada. ¹⁵Kainge akafumyamo mu mfyo shibili mamafuta ayabamo ayo ayaba ku musana, na ku nso ye libu aya ku mfyo. ¹⁶Shimapepo ali no koca fyonse filya pa cipailo nge cakulya cakocewa ice lambo ukupanga icinunshi ica kulowelega. Amafuta yonse yakwa Yawe. ¹⁷Cikaba icipope icamuyaya ukufika ku nkulo ya bantu benu mu fifulo fyonse mu kapanga amayanda yenu ukutiu tamulingile ukulya ifya mafuta nelyo ifya mulopa."

4

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukwebati, ²"Eba abantu Israeli, uyo uuli onse ubembuka ukwakubulo kufwaya ukubembuka, alecita icintu ico Yawe akonkomeshe ukukana cita, kabili nga acita icintu icakanishiwa, iffikonkelepo fifwile fyacitwa. ³Nga cakwebati ni shimapepo mukalamba eubembukile elo alrtela ukushininwa pa bantu, lyena alete ubupe bwapa lubembu acitile ingombe ilume iteku iyakubula akalema kuli Yawe. ⁴Alingile ukuleta ing'ombe ilume pamwinshi we hema lya kulashanishamo ku cinso cakwa Yawe, no kwipaya ing'ombe ilume kucinso ca kwa yawe. ⁵Shimapepo wasubwa akabulapo umulopa umo wang'ombe ilume no kuutwala kwi hema lyakula nshanishishamo. ⁶Shimapepo akatumpika umunwe wakwe mu mulopa nokukanya imiku cine lubali kucinso cakwa Yawe, pantanshi ya cipembe camuncende iya shilisha. ⁷Elo shimapepo akabika umo umulopa pa masengo ya cipailo cacena cisuma ku cinso ca kwa Yawe, ico cili mwi hema lyakulansha nishishamo, kabili aketila onse umulopa wa ng'ombe ilume uushalepo peshinte iya cipailo cafya koca, ico cili pa mwinshi we hema lyakul lanshanishamo. ⁸Akaputulako yonse amafuta ya ng'ombe ilume ayapa bupe bwapa lubembu; amafuta yapafilundwa fya mukati, na yonse amafuta aya kambatile ku filundwa fya mukati, ⁹imfyo shibili na mafuta ayabapo, ayaba pamusana, nensongoyelibu, ne kumfyo- akaputulako fyonsefi. ¹⁰Akaputulako ifi fyonse, nga fintu aputulako ukufuma kung'ombe ilume ye lambo iya mutulo wa mutende. elo shimapepo akoca ifi ifilundwa pa cipailo cafya koca. ¹¹Umukumpo wa ng'ombe ilume, ne nama yonse iishalepo, umuntwe yaiko, kabili namolu ya iko, kabili nefya mumala yaiko elo namatufi yaiko, ¹²ifilundwa fyonse ifya ng'ombe ilume ifishele akasenda fyonse ifilundwa kunse yankambi kuncende iyo bansangwilile, iko betila imito; bakoca ifyo ifilundwa kulya pa nkuni kabili bafwile ukoca ifyo ifilundwa palya betila imitl. ¹³Nga ulukuta lonse ulwa Isreale lulibembukile ukwakubula ukufwaya ukubembuka, no lukuta talwishibile kwebati lulibembukile no kucita icintu pafyo Yawe akonko meshe uku kana cita, kabili nga balishininwe. ¹⁴Elo nga ulubembu ulo bacitile lwaishibikwa, lyena ulukuta lufwile ukupela ing'ombe ilume iteku ngecabupe ca lubembu no kuileta pantanshi lye hema lya kulanshanishishamo. ¹⁵Abakalamba ba lukuta bakabika amaboko yabo pamutwe wa ng'ombe ilume ku cinso cakwa Yawe, kabili ing'ombe ilume bakaipaya kucinso cakwa yawe. ¹⁶Shimapepo wasubwa akaleta umulopa umo uwa ng'ombe ilume kwi hema lyakulanshanishishamo, ¹⁷na shimapepo akatumpika umunwe wakwe mumulopa no kukanya imiku cine lubali pa cinso cakwa Yawe, pantanshi yacipembe. ¹⁸Akabika umo umulopa pa masengo ya ciipailo ici kucinso cakwa Yawe, ico icili mwi hema lyakulanshishishamo, kabili aketila umulopa onse peshite lya ciipailo ca cakoca, ilyaba pa mwinshi we hema lyakulanshishishamo. ¹⁹Akaputulako yonse amafuta yaciko nokucoca pa ciipailo. ²⁰Ifi efyo afwile ukucita ku ng'ombe ilume. kubati fintu acitile ku ng'ombe ilume iya bupe bwapalubembu, kabili efyo afwile ukucita nakuli iyi ng'ombe ilume, kabili shimapepo akacite icikonsolwelo ca bantu, kabili bakelelwa. ²¹Akasenda ing'ombe ilume kunse ya nkambi nokuyoca kubati fintu aocele ing'ombe ilume iyapakutendeka. Ubu ebupe lwa lubembu lwa lukuta. ²²Ulo kateka abembuka ukwabula kwishiba ati akobembuka acitapo cimo pili fyonse ifintu ifyo Yawe Lesa wakwe akonkomesha ukukana cita, kabili alishininwe, ²³ninshi ulubembu ulo acitile lulishibilwe kuli ena, afwile ukuleta ilambo lyakwe imbushi, ilume iyabulamo akalema. ²⁴Akabika ukuboko kwakwe pa mutwe wa mbushi no kuipaila muncende bepailamo ifya bupe fyacakoca pa cinso cakwa Yawe. Ubu ebupe bwa pa lubembu. ²⁵Shimapepo akabula umulopa wa bupe wapa lubembu kuminwe Yawe no kuubika pa masengo yapa cipailo cafya koca, kabili akafitila peshinte lya cipailo cafya koca. ²⁶Akoca yonse amafuta pa cipailo, kubati

mafuta yelambo ya cabupe ca mutende. shimapepo akaacite icikonsolwelo cakwa kateka pamulandu wa lubembu lwakwe, nakateka akelelwa.²⁷ Nga cakwebati uwa mu bantu abekala calo alibembukile ukwakubulo ukufwaya ukubembuka, acita cimo pafyo Yawe akonkomeshe ukukana cita, kabili aishiba nokuishinina,²⁸ elo ulubembu lwakwe ulo acitile lwalengwa ukwishibikwa kuli ena, elo akaleta imbushi nge celambo, ikota iyakubula akalema, palu bembu ulo acitile.²⁹ Akabika ukuboko pamutwe wa cabupe ca lubembu no kwipaya ubupe wa pa lubembu pancende ya cafa koca.³⁰ Shimapepo akabula umbiumulopa kumunwe wakwe no ku ubika pa masengo ya ciipailo cabupe bwafya koca kabili aketila no mulopa onse uushelapo peshinte lya cipailo.³¹ Akaputulako yonse amafuta, kubati nifilya amafuta yaputulwa ukufuma kwi lambo lyabupe bwa mutende. shimapepo akacoca pa cipailo kukufumya icena cabune kuli Yawe. Shimapepo akapanga cikonsolwelo ca muntu kabili akelelwa.³² Ngo umuntu aleta impanga nge lambo lyakwe ilyacabupe ca pa lubembu, akaleta iikota iyakubula akalema.³³ Akabika noku boko kwakwe pa mutwe wa bupe bwapa lubembu pa ncende apo bepaila ifyabupe fyafyakoca.³⁴ Shimapepo akabula umulopa umo uwa bupe bwa lubembu ku minwe Yakwe no kuubika pamasengo yapa cipailo cafa koca, kabili aketile onse umulopa peshinte lya cipailo.³⁵ Akaputulako yonse amafuta, kubati ni filya amafuta ya mpanga ya putulwa ukufuma kwi lambo lya ca bupe ca mutende, na shimapepo akacoce pa cipailo pa mulu wafya bupe fyakwa Yawe wapangilwa no mulilo. Shimapepo akamupangile ici koswelelo capa lubembu apangile, kabili no muntu akelelwa.

5

¹Nga umo abembuka pamulandu wakushipela ubunte nolo ali nikambone wafintu ifyo alingili ukupela ubunte, ²nangu umuntu akumya kuchintu Lesa aeba ukuba icakowela, nangu ninama yafwa iyakowela iyampanga nangu icitekwa icakowela icafwa, nangu icilengwa na lesa icikulika pa mushili, nangu line teshibule ifyo acitile, asanguka uwakowela elo nokushininwa³ Nangu nga akumya kucakowala ica muntu, na conse ica kowela ici, elo nga tacishibile, nangu ashinyinwa nangu asa mbililapo. ⁴Nangu umuntu alapa ukucita ifyabune, fyonse ifyo cili ukweba ati umuntu alapa mukubilima umulapo, nangu tacepekanya pali ico, nga asambilila pali ico, lyena akaba uwaku shininwa, mufili fyonse pali ifi fintu fyonse.⁵ Nangu ngacakwebati umuntu alishininwe mufili fyonse pali ifi fintu alingile ukuyebelela kulubembu ululi lonse acita. ⁶Nolo afwile aleta ukushinyinwa kwamutulo kuli Yawe pa lubembu acitile, inama iikota ukufuma mufitekwa nangu umwana wampanga nangu imbushi, ifyamutulo fyelubembu, elo shimapepo akapanga icikonselwelo cikumine ulubembu lwakwe.⁷ Nga afilwa ukushita umwana wampanga, ninshi kuti aleta icapupe cakushininwa pa membu shakwe apele ifipele fibili nangu inkunda shibili kuli Yawe, cimo ukupela pamutulo wapalubembu elo cimbi ngo mutulo wa cakoca. ⁸Afwile aleta kuli bashimapepo, nani akotwala umutulo wapalubembu uwapakubala-aka cipota umutwe waciko ukufuma ku mukoshi lelo taka pwilishishe ukufuma ku mubili waciko. ⁹Nangu uku kanyamo umulopa kumutulo walu bembu ku lutwe lwa cipailo, elo akafumyamo umulopa uwashelapo munshi wacipailo uyu mutulo walubembu.¹⁰ Nangu afwile apela iconi cabubili ngo mutulo wa cakoca, ngefyo balondolwele mufyakukonka, elo shimapepo akapanga icikonsolwelo cakwe pamembu acita, no muntu ali nokwelelwa.¹¹ celo nga tekuti akwanishe ukushita ifipele fibili nangu utwana twankunda tubili, alingile ukuleta ne celambo camembo camembu shakwe ikumi limo ilya efa wabunga bwakupelwa ngo mutulo walubembu. tofwile ukubikapo amofuta nangu kushi cefunga icili conse pali cena, puntumutulo walubembu.¹² Afwile ukuleta kuli bashi mapepo, elo bashima pepo bakafokotola nge cilangililo camutulo elo noku coca pacipailo, pamulu wa mutulo uwakupongilwa no mulilo wakwa Yawe. Uyu mutulo wapalubembu. ¹³Na shimapepo bakapanga icikonselwelo pa membu isho apangile uyu muntu akelelwa. Nefikashalapo pafyo mutulo fikaba fyakwa shimapepo ngeca mutulo caluseke.¹⁴ Elo Yawe alandile kuli Mose, ukweba ati, ¹⁵"nga cakweba ati umo abembuka no kucita ifitalifyacishinka ifitalungatana nefya kwa Yawe, namba nga acita akwa bula ukwenekela ninshi afwile ukutwala umuntu wa kushininwa kuli Yawe. Uyu mutulo ulingile ukuba sukusuku uwabula akalema ukufuma mufitekwa; umulingo waciko ufwile walingana nendalama shama sekele - amashekele yamwamushilo-ngo mutulo wacakushininwa. ¹⁶Ena ali nokufishapo kuli yawe pafyo alufye nwe kukusuntikanya nefyali ifya mushilo, kabili afwile alundapo cimo pali filya fisano nocipepo bakapanga icikonsolwelo cakwe pamo na sukusuku pamulandu waku shininwa, naulya muntu akelelwa. ¹⁷Ngakweba ati conse ico Yawe akonko mesha ukutacita, nangu tafishibibele, acili uwakushinyinwa kabili alingile ukusenda ukushinina kwakwe. ¹⁸Alingile ukuleta pumbwe uwabula aklema ukufuma mumukuni, umulingo wapali iyo nshita ngecabupe capakushininwa. Nolu bashimapepo bakaletupanga icikosolwelo capalubembu na pumbwe uwa mutulo wapakushininwa, noyo muntu akelelwa. ¹⁹Mutulo wapaku shininwa kabili ali uwakushininwa ku cinso cakwa Yawe.

6

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukwebati, " ²Nga umo abembuka kabili abulwa bucishinka kuli Yawe mukulufya umwina mupalamano ukulola kufintu fya bucishinka, nangu icashele mu bulinde bwakwe, nangu ifintu ifya yibilwe, nangu umfwa alicushishe umwina mupalamano, ³nangu alisangile icintu ico umwina mupalamano alufishe no kubepa palwa eena, nangu nga alapa ubufi, nangu umulandu uwuli onse uwakuba nge yii iyo abantu babembukako, ⁴Kabili nga ena alibenbwike no kusangwa uwakushininwa, ena ali no kubwekesha icili conse ena asendele ku maka nangu kumutitisha, nangu ico ica sekeshine kuli ena, nangu ico ica lubile lelo ena alicisangile.⁵ Mukulundapo, mu mulandu onse uwo alapile ubufi, ena ali no kubwekesha mukufishapo kabili ali no kulundapo cimo pali fisano ica bucine pa bushiku asangilwe no mulandu. ⁶Nolu ali no kuleta umutulo wa kushininwa kwakwe kuli Yawe, pumbwe uwakubula akalema uwulingene no

mutengo ukobomba ukufuma ku mukuni, ngo mutulo wa kushininwa kuli shima pepo. ⁷Shima pepo akalekumukonsolwelako ena pa mulola wa kwa Yawe kabili ena akelelwa kuli conse ico ena abako no mulandu. ⁸Nolu Yawe alilandile kuli Mose, ukwebati, ⁹"konkomesha Aron na bana baume bakwe, ukwebati, 'Ili efunde lya muntulo wa cakoca umutulo wa cakoca uli nokuba pa bulambo bwa cipailo ubushiku bonse ukufika no lucelo, no mulilo wa cipailo ukasungwe ukoyaka. ¹⁰Shima pepo akalekufwala insalu ya tonge yatelela, kabili akalefwala akaputula ka nsalu ya tonge ya telela. ena akalekubula imito shilya shikoshala panuma mulilo ulyocele umutulo wa cakoca pa cipailo, kabili akalekubika imito kulubali lwa cipailo. ¹¹Ena akalekufwala ifyakufwala kabili no kufwala ifyakufwala fimbi pa kusenda imito kunse ya nkambi ku ncende iyili ubusaka. ¹²Umulilo wa pa cipailo ukalekusungwa ukoyaka. taulinakushima awe, na shima pepo akalekubikapo inkuni cila lucelo pa cipailo. Ena akalekubika bwino umutulo wa cakoca nge fyo cikofwaikwa pa cipailo. kabili akalekoca pa cipailo amafuta ya mutulo wa mutende. ¹³Umulilo uli nokusungwa ukoyaka pa cipailo ukutwalilila. Tauli na kushima awe. ¹⁴Ili efunde lya mutulo wa ca bunga. Na bana ba kwa Aroni bakalekupela umutulo wa cabunga pa mulola wa kwa Yawe napa mulola wa cipailo. ¹⁵Na shima pepo alekubula ulupi lwa bunga ubwapeleka sana ubwa bunga bwa ng'ona pa mutulo wa ca bunga na mafuta ne ca cena cisuma icili pa mutulo na mafuta ne ca cena cisuma icili pa mutulo wa ca bunga, kabili alekufyoca pa cipailo ku fuma umununko ngo bwiminishi bwa mutulo. ¹⁶Aroni na bana baume bakwe balekulya fyonse ifyashalapo ku mutulo. cili nokuliwa umwabula citutumushi mu ncende ya mushilo. Bena bakalekulila ifikoshalapo mu lubansa lwe Hema lya kulanshanishamo. ¹⁷Tafyakulekocewa ne citutumushimo. Nebo ndipele ci nge cakamiko cabo pa mitulo icitwa ku mulilo umutulo wa pa lubembu no mutulo wa kushininwa, pantu cena cilishilishe. ¹⁸Onse umwaume uwamulupwa lwa kwa Aroni kuti akolyako ici, ifyo ca konkomeshiwe pee ku nkulo shenu, ukulekubula ukufuma pa mitulo ya pa mulilo iyicitilwe kuli Yawe. Onse fye uwaikatako akalekuba uwa mushilo, ¹⁹"Na Yawe alilandile kuli Mose na kabili, ukwebati, ²⁰"Uyu e mutulo wa kwa Aroni na bana baume bakwe, uwo bakalekupela kuli Yawe pabushiku ulo cila mwana mwame akalekusubwa; cimo pa cekumi ca cipimo ca efa ca bunga bwa peleka sana ubwa ng'ano ngo mutulo waca bunga uwa lyonse, citika palifi mu lucelo kabili citika fali fi mungulo. ²¹Walekupangwa na mafuta mu mwipika wakuselebala. Ulo nawabikilwa, webo ukalilete mukati. mu tunukate twakocewa kabili webo ukapele umutulo wa ca bunga ku funga cena cabune ica kwa Yawe. ²²Umwana mwaume wa kwa shima pepo mukalamba uwukoba pali bu shima pepo mukalamba umupya ukufuma pa bana baume bakwe eukalekutula. ngefyo ca konkomeshiwe umuyayaya, fyonse fikalekocewa kuli Yawe. ²³Cila mutulo wa ca bunga uwakwa shima pepo ukalekocewa onsefye ukupwililika, Tauli nakulikwa iyo. ²⁴Yawe alilandile kuli Mose nakabili, ukwebati, ²⁵"Ilanda kuli Aroni na banabaume bakwe, ukwebati, ili efunde lya muntulo wa palubembu; umutulo wa pa lubembu ukale kwipailwa pa ncende apo umutulo wa ca koca wipailwa panuma ya kwa Yawe. pena palishilishe. ²⁶Na shima pepo uwukontula nge ca pa lubembu eukalekulya, ukalekulilwa mu ncende ya mushilo mu lubansa lwe Hema lya kulanshanishamo. ²⁷Na consenfye ica kumyako ku munofu cikalekuba icamushilo kabili nga umulopa wasabukila ku nsalu iyili yonse, muli no kuisamba, pa ncende apasabukilwe, mu ncende ya mushilo. ²⁸Lelo nga mwipika we bumba umo wipikilwe uli nikutobulwa. nga ni mu mwipika wa mukuba, uli no kukuswa kabili no kusululwa ubusaka mu menshi. ²⁹No mwaume onse muli ba shima pepo kuti akolyako fimo pali fyo pantu fintu fyashilisha. ³⁰Lelo umutulo wa pa lubembu uwa umulopa wauko uliletelwe mwi Hema lya kulanshanishishamo mu ncened ya mushilo ku kufuta tauli na kuliwa wakuleocewafye.

7

¹Ili efunde lya cakutulacakushininwa, cintu cashilisha. ²Balingile balekwipaya icakutula ca kushininwa mu ncende yakusipailamo, kabili balingile ukusansa umulopa waciko mu mbali shonse isha cipailo. ³Amafuta yonse aya muli cena yalekutulwa; umucila waku nona, na wafuta yabapa fiputulwa fya mukati. ⁴Mfyo shibili na mafuta ayali pali fyena, ayabela pa musana, na yautu yafimba ilibu, pamo ne mfyo, fyonse ifi fiputulwa filingile fyafumishiwa. ⁵Shima pepo alingile aoce ifi fiputulwa pa cipailo nge cakutula ica citwa pamo no mulilo kuli Yawe. ici ekakutiilila ukushininwa. ⁶Onse umwaume uwa muli bashima pepo kuti alyako iciputulwa ca uyu mutulo. cilingile caliwa mu ncende iya mushilo ppantu cintu cashilisha. ⁷Ica bupe ica lubembu caba nge ca kushininwa. ifune limo line elibomfiwa kuli yonse yabili. Yaba kuli bashima pepo abakocita ica kukonsolwela pamo na fyena. ⁸Shima pepo uutulila umuntu ifyabupe ifyakocewa kuti akwata umwine icakufimba ca uyo mutulo. ⁹Icakutula conse ica bunga ica salulwa mwi buku, na conse cabupe icaifi icaipikilwe mu cisalusilo nangula icakocelapo cikaba cakwa shima pepo untu acitulile, ¹⁰Conse icakusakanamo na mafuta, cimo cine cikaba ca bana bonse abakwa Aroni. ¹¹Ili efunde lya malambo ya mitulo ya mutende fintu abantu tbakula tula kuli Yawe, ¹²Nga uuli onse akocitula pa mulandu wa kupela ukutotela, elo alingile ukutula pamo ne lambo lya mbuku nga matobo ifyapangilwe umwabula icitutumushi, lelo icasakanamo pamo na mafuta, mbukunya matobo iyapangilwe umakubula icitutumushi, lelo aya sanswako amafuta, ne mbukunya matobo iyapangilwa no bunga ubwapeleka ubwasakanamo amafuta. ¹³Nakabili pa mulandu wa kupela ukutotela, alingile ukutula pamo umutulo wafya mutende fyakwe mbukunya matobo ya mukate iyapangilwe ne citutumushi. ¹⁴Ali no kutula cimo mufya ya malambo pamo nga umusangulo ukopelwa kuli Yawe, cili no kuba icakwa shima pepo ukosansa umulopa wa fya mutulo wa mutende pa cipailo. ¹⁵Umuntu uukotwala umutulo wa mutende pa mulandu wakupela ukutolela alingile ukulya umunofu wa cakutula cakwe pa bushiku bwe lambo. talingile ukushapo icili conse ukufika akacelo. ¹⁶Lelo nge lambo lya kutula fyakwe fya pa mulandu wa mulopa, nangula pa mulandu wa mutulo wa kuitemenwa, umunofu ulingile ukuliwa pa bushiku akopelelalo ilambo lyakwe, lelo conse icikoshalapo ica ici kuti caliwa pa bushiku bwajukokapo. ¹⁷Nga umunofu onse uwe lambo uwashalapo ukufika pa bushiku bwa butatu cilingile caocewa. ¹⁸Nga umunofu uuli onse uwe lambo lya cakutula ca mutende cakwe, cikoliwa pa

bushiku bwa butatu, tekuti cisuminishiwe, nangula kulingilwa kuli uyo uwacitulile. Cili nokuba icintu icinangwa no muntu uwacilya akasenda ukushinwa kwa lubembu lwakwe.¹⁹Umunofu onse uwakumya icintu icakukowela taulingile ukuliwa cilingile ukucoca. Lelo ku munofu uwashala, onse uwa sanguluka kuti aulya.²⁰Nga fili fi, umuntu onse uwakukowela uwakulya umunofu ukufuma kwi lambo lya fya kulula fya mutende ilya kwa Yawe, uyo muntu alingile aputulwa uku fuma mu bantu bakwe.²¹Uli onse uwakukunya conse cintu icakukowela nangufye kukowela kwa muntu nangula ukukowe kwa nama nangula ukukowe kumo,icintu ca camakankamike, kabili nga ena akilyako iminofu imbi iye lambo miyulo ya mutende ifya kwa Yawe, ulya muntu alingile apautnde ukufuma mu bantu ba kwe."²²Elo Yawe alandile kuli Mose abele,²³landa ku bantu bakwe isreali no kutila, "Tamulingile ukulalya amafuta ya ngombe, mbushi, nangula sawe.²⁴Amafuta ya nama iyafwile ukubula ukuba ilambo, nangula mafuta ya nama iyakutakanishi wa ku nama shimapepo, kuti fyabomfiwa ku mifwaile imbi, Lelo mwebo tamulingile ukucilya.²⁵Uyo onse uwakulya amafuta ya nama intu abantu bengatula nge lambo ica mulilo kuli Yawe uyo muntu alingile aputulwako ukufuma ku bantu bakwe.²⁶Tamulingile ukulekulya umulopa nangula cibe shani mu mayanda yenu yonse, nangula cintu cakufuma mu fyumi nangu ni nama,²⁷Onse uwakulya umulopa uuli onse, uyo muntu alingile aputulwa ukufuma mu bantu bakwe."²⁸Kanshi Yawe alilandile kuli Mose no kutila,²⁹landa ku bantu bakwa israeli no kutila, 'Iyo untu akotula ilambo lya cakatula ca mutende kuli Yawe alingile kuletapo icipande ce lambo lyakwe kuli Yawe.³⁰Umutulo wakwa Yawe kuba ica mulilo, amaboko yakwe yaligile yacileta. Alifuba kuti calangishiwa nga mutulo wa kulangisha kuli Yawe.³¹Shimapepo alingile ukulakoca amafuta pa cipailo, lelo icifuba cilekuba cakwa Aroni na bana bakwe.³²Ulingile ulekupela ifintu ifyakulungama kuli shimapepo nga cakatula icapelwa ukufuma mu malambo ya fyakutula fya mutende.³³Shimapepo, umo uwa mubana bakwa Aroni, untu ukotula umulopa wa fyakutula fya mutende na mafuta, ali no kukwata umwendo wa ku kulyo nge cakaniko cakwe ca mutulo.³⁴Pantu alipitile ukufuma ku bantu bakwa Israeli, icifuba ca mutulo ya kulangisha no mwendo ekacusangwilako, kabili fyapelwa kuli Aroni Shimapepo na bana bakwe abaume nge cakaniko cabo ca libili libili.³⁵Ici ecaniko cakwa Aroni nabana bakwe ukufuma kufya mutulo yakwa Yawe ifyacitwa kufya mulilo, pa bushiku lintu Mose abatwele ku pyungula Yawe mu mulimo wa bushimapepo.³⁶Ici ecaniko cintu Yawe aebele cilekupe lwa kuli bena ukufuma mu bantu bakwa Israeli, pa bushiku buntu asubile bashimapepo. cakulakuba cakaniko cabo lyonse fye ukupula mu nkulo shabo shonse.³⁷Ili efunde lya fya kutula ifyakowela, aya mitulo wa bunga, aya mutulo wapa lubembu, aya pa ca mutulo wa kushininwa, aya mutulo wa kushisha na ye lambo lya mutulo wa fya mutende.³⁸Palwa fintu Yawe akweta ukupela Mose amakambisho pa lupili lwa sinai kukutula amalambo yabo kuli Yawe mu matololo ya sinai."

8

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ²"ubule Aaroni nabana bakwa abaume, umwingila namafula yakwe aya busubo, negombbe ngecamufulo capalubembu, naba sukuuku babili no museke wamukate wakubula intutumushiu.
³longanikeni bonse abakulongana pa mwinshi we hema lyakulanshanishishamo."⁴Nao mose alicitile ifyo bamukonkomeshe, nakakolongene balishile pamo pamwinshi we Hema lya kulanshanishishamo.⁵Elo Mose alandile kubakolongene, " ifi efyo Yawe akonkomeshe ukucitwa."⁶Mose aliletele Aroni nabana bakwe aba ume no kubasamfya na menshi.⁷alifwikile Aroni umwingila no ku ukaka nelaba ukushingulusha mumusana, alimufwikile na tamba tamba alibikilepo ne cinkutu, kabili alimukakile icinkutu ukumushingulusha mumusana ne cikakilo icakwengelelwa icakukaka mumusana kabili balimukakile,⁸Ali pyanishepo iciputulwa capamabele pali ena mucapamabele alibikilepo urimu na tumimu.⁹Kabili alimubikile ne citeebo pa mutwe wakwe, napacitebo, pantanshi, alibikilepo icilongwe ca Golde, icitebo camushilo, ngefyo yawe akonkomeshe kuli ena.¹⁰Mose alilandile amafuta yabusubo, alisubile necakwikalamo nasyonse fye ifyalimo no ku fipatwila kuli Yawe.¹¹Ali kanishe namafula pa cipailo imiku cine lubali, nokusuba pacipailo nefipe fyonse ifyaciko, nomusambilo na mashinte yaciko, ukufipatwila kuli Yawe.¹²Alitilepo amafuta Yabusubo yambi pamutwe wakwa Aroni elo nokumusuba nokumupatwila kuli Yawe.¹³Mose aliletele abana baume bakwa Aroni nokubafwika imingila alibakaile nama lamba mumisana no kubapomba insalu sha bune ku mitwe ngefyo Yawe, akonkomeshe.¹⁴Mose aliletele iciponti ca ng'ombe ngeca bupe capalubembu, kabili Aroni nabana bakwe abaume batambikile iminwe shabo pa mutwe waciponti ca ng'ombe iyo baletele ngo mutulo wupalubembu.¹⁵Aliciipeye, elo abulapo umulopa nokubi ka mu nsengo shapa cipailo ne minwe ya kwe, nokuwamya icipailo. nokuitila umulopa mwi shinte lya cipailo, mukupatwilako kuli Yawe mwipunda lya kupanga icikonsolwelo cakushinshika.¹⁶Alibulile amafuta yonse ayo ayaali mufya munda, icaafimba pali libu, nemfyo shibili na mafuta yayako, elo mose afyocele fyonsefye pacipailo.¹⁷Nomba iciponti ca ng'ombe, umukupo waciko, imipusa yaciko, amafi alilekocela kunse ya nkambi ngefyo Yawe akonkomeshe.¹⁸Mose alipele sukuuku nge cabupe cakoca na Aroni na bana baume abaume balitambikile iminwe yabo pa mutwe wakwa sukuuku.¹⁹Aliciipeye nokamya umulopa monse monse muntunga ya cipailo.²⁰Alibaaile sukuuku mu fipimfya fipimfya nokoca umutwe ne fipimfya elo na mafuta,²¹Alisamfishe ifya mukati na molu na menshi, elo a ocele onse sukuuku pacipailo. wali mutulo wakoca uwalikufumya icena cabune, umutulo wakupangwa no mulilo kuli Yawe ngefyo Yawe akonkomeshe kuli Mose.²²Elo Mose aleletele naumbi sukuuku, sukuuku wakusangulula, Nomba Aroni nabana baume bakwe balitambalikile iminwe yabo pamututwe wakwa sukuuku.²³Aroni alipeye, elo Mose abulilepo umbi umulopa nokuubika pa nembenembe yakufwi kwa kulyo ukwakwa Aron, pacinkumwa cakuboko kwakwe ukwakulyo, napa chikondo icikulu icapafikondo cakulukasa.²⁴Aliletele abana baume bakwa Aroni, no kubatonesha umbi umulopa pa nembenembe ya matwi yabo ayakukulyo, elo Mose akanishe umulopa waciko mulutwe Mose, pa cipailo, pacinkumwa fyabo ifyakukulyo,

napachikondo icikulu icapafikondo cakukulyo yalukasa,²⁵ Alibulile amafuta, amafuta ya kumucila, namafuta fye yonse ayali mufipimfya fya mukati, necakufimba palibu, nemfyo shibili elo namafuta yayako, no kulu kwakukulyo.²⁶ Ukufuma mumuseke wa mukate uwakubula intutumushi fyena fyaku cinso ca kwa Yawe, Alibulilepo umukate umo uwa kubula intutumushi, kabili no mukate umo uwamukate namafuta, na kapapatu kamo, no kubika pa mafuta elo napa kukukwakukulyo.²⁷ Alifibikile fyonse muminwe Yawe Aroni na muminwe yabana bakwe abaume no kufishinshika ku cinso cakwa Yawe nge camutulo cakushinshika.²⁸ Mose alifibulile ukufifumya muminwe yabo no kufyoca pa cipailo ngo mutulo wa cakooa. cali camununko wabune. cali camutulo icaku pangwa no mulilo kuli Yawe.²⁹ Mose alibulile amabele nokuya shinshika wali mutuulo wakushinshika kuli Yawe. Pantu cali cakaniko cakwa Mose icakwa sukuuku fyali fya kwashimapepo ukusubilwapo, ngefyo Yawe akonkomeshe kuli ena.³⁰ Mose alibulile amafuta yabusuboyambi elo no mulopa uyo uwali pacipailo, alika nische ifi pali Aroni, elo napafyakufwala, napabana bakwe abaume, elo napafyaku fwala fyabana pamo nankwe. muli iyinshita alipatwileko Aroni nefyakufwala fyakwe nabana bakwe abaume nefyakufwala fyabo kuli Yawe.³¹ Kabili Mose alilandile kuli Aroni nabana bakwe abaume, "ipika inama pamwinshi we Hema lyakulanshanishishamo, elo palya pene ukalye pamo no mukate pamo no mukate ukaba mumuseke ngecakusangulula ngefyo nakonkomeshe, ukueba ati, 'Aroni nabana babo abaume bakalye ifi.'" ³² Ifyo fyonse ifikashala kumipusa yanama no mukate mulingile ukufyoca. ³³ Tamulingile ukufuma pamwinshi we Hema lyakulanshanishishamo pabushikunu ubwakulashikwamo bukafikilishe. bwenfu Yaweakamilashika mwebo pabushi ku bwa cine lubali. ³⁴ Findo ficitikile pali lelo Yawe alikonkomeshe ukuficita pakupanga icikonsolwelo cenu. ³⁵ Mukekala akasuba no bushiku panshiku cine lubali pamwinshi we Hema lyaku lanshanishishamo, kabili mukalekusunga amafunde yakwa Yawe. kanshi mwebo tamwakafwe, pantu ifi efyo nakonkomenshiwilwe. ³⁶ Elo Aroni nabana bakwe abaume ba citile fyonsefye ifintu ifyo Yawe abakomkomenshi ukupitila muli Mose.

9 ¹ Pa bushiku ubwa kulenga cine konse konse Mose akutile Aaroni nabana bakwe abaume na bakalamba bakwa Israeli. ² Ali landile kuli Aaroni, "Bulapo akooombe ukufuma li mukuni nge ce lambo lyalu bembu, ne mpanaanga iyi lume iya kubulamo akalema ice lambo lya kosewa elyo ufi tule kuli Yawe. ³ Ufwile uku sosa ku bantu bakwa Israeli uutila, "Ubulepo imbushi iyi lume nge ca lambo lya lubembu na kaombe ne mpaanga iyi nono fyonse fibili fya mwaka dumo kabili ifya ku bulamo akalema ukaba ilambo ilya kosewa, ⁴ kabili ubulepo ne ng'ombe iyi lume ne mpanga iyi lume ukuba ica malambo ya mutende nokupa ilambo kuli Yawe, ne lambo lya luseke ilya ku patankanamo na mafuta, pantu ilelo Yawe alemonekela kuli webu." ⁵ Eico bali letele fyonse ifyo Mose akomailepo kwi hema lya cikumanino, na cikupiti yonse iyakwa

⁶ Eluntu Mose alandile, "Ici eco Yawe amikonkomeshe mwebo ukucita, pakutula ubukata bwakwe bwinga monekela kuli mwebo. ⁷ Mose alandile kuli Aaroni, "Isa mupepi ne cipao no kupela ilambo lyobe lubembu ne lambo lya kosewa, elyo upange icikonsolwelo cobe ne ca pa bantu, nokupa ilambo pa bantu ukupanga ici konsolwelo cabo, ukulingana ne fyo Yawe akonkomeshe. ⁸ Eico Aaroni aile mupepi ne cipailo no kwipaya akaombe pe lambo lya lubembu, ulwa pali ena. ⁹ Abana abaume abakwa Aaroni batambikile umulopa kuli ena, elyo aingishe iminwe shakwe mukati kauko, nokubila pa masengo ya cipailo; nokwi tulwila umulopa panshi ya cipailo. ¹⁰ Kuli pelwe pelwe alyocele amafuata, imfyo ne caikalamo ibili pa cipailo nge ce lambo ca lubembu, ukulingana na fyo Yawe akonkomeshe Mose. ¹¹ Umunofu no nukupo afyo celele kunse ya nkambi. ¹² Aaroni aipeye ifye lambo nabana bakwe abaume bali mupa umulopa, uyo akanaishe konse unse ya cipailo. ¹³ Elyo ba mupele ifye lambo ifya koca, mu tupimfwa tupimfya, ukubokako no mutwe, noku fyocela pa cipailo. ¹⁴ Asamfishe ifiputulwa fya mukati na molu no ku fyocela pa mulu we lambo wa fya koca pa cipailo. ¹⁵ Aaroni atambike ilambo lya bantu - imbushi, noku ipita nge lambo pa lubembu lwabo noku ipaya; aipele nge lambo pa lubembu, nga fintu acitile ku mbushi yaku balilapo. ¹⁶ Ali tambikile ilambo lya cecewa noku litula ngefyo Yawe aba konkomeshe. ¹⁷ Ali tambikile ne ilambo lya lubuto; ali swishe umunwe wakwe ku lubuto nokuloca pa cipailo, pamo pene ne fye lambo fya kosewa ifya lucelo. ¹⁸ Ali ipaya ne ng'ombe iyi lume ne mpaanga iyi lume iye lambo lya mutende, iyali ya pa bantu. Abana abaume abakwa Aaroni ba mupele umulopa uyo nakabili abwe keshepo ukukanya ku mbali shose isha cipailo. ¹⁹ Kuli pwlwepelwe, bale pule ing'ombe iyi lume ne mpaanga ilume noku fumyamo amafuta, amafuta yaku mucila, amafuta aya fimbilikisha ifi putulwafya mukati, imfyo, nefya fimbilikisha ilibu. ²⁰ Bali bulile ifi putulwa ifyo ifya putwilwe nokufibika pa mabele, elintu kabili Aaroni aocele amafuta pa cipailo. ²¹ Aaroni alangishe amabele ne tanta lya kukulu kwa ku kulyo nge lambo lya ku llangisha ku menso ya kwa Yawe, efyo Mose akonkomeshe. ²² Eluntu Aaroni aimishe amaboko yakwe ku ntunga ya bantu nokubapala; elyo atentemikile ukufuma kukutula ilambo lya lubembu, ilambo lya koca, ne lambo lya mutende. ²³ Mose na Aaroni baile mu hema lya cikumanino, kabili bali fumine nakabili nokupala abantu, no bukata bwakwa Yawe bwali monekele kuli bonse abantu, ²⁴ No mulilo wafumine kuli Yawe nokukubula ilambu lyali kosewa na mafuta pa cipailo. Lintu bonse abantu banwene ici baumine utumpundu nokulambalika ifinso fyabo panshi.

10

¹ Nadabu na Abihu, bana baume bakwa Aroni, cila muntu alisendele icakufukilisako cakwa, nokubikamo umulilo, kabili no lubani. Elo balipele umulilo uutasaminishiwe kuli Yawe, ifyo Yawe tabakonkomeshe bena ukutula. ² No mulilo walifumine ukufuma kuli Yawe walibocela nabo balifwilile palya pene pa cinso cakwa Yawe. ³ Elo Mose alandile kuli Aroni, "ifi efilya Yawe alandilepo ulo aebele ati, " Nkasolola bu musholo bwandi kuli abo aba mpalamina. nkapelwa ukukata ku bantu bonse. " Aroni talandilepo icili conse. ⁴ Mose alikutile Mishaeli na Elisafani, abana baume bakwa useili

nalume wakwa Aroni, kabili alilandile kuli bena, " Israeli kumo nokusenda ba wenu ukufuma mu nkambi ukufuma kwi Hema."⁵Eco balishile mupepi no kubasenda, ninshi kabafwele ifyakufwala fya ba shimapepo, ukufuma mu nkambi, fyekefyo mose abakonkomeshe. ⁶Elo Mose alandile kuli Aroni na kuli Eleasa na Hama, abana bakwa abaume," mwileka umushishsi mutwe yunu ube uwa kusalangana mwilepaula, na pakweba ati Yawe ekafulilwe ulukuta lonse. Lelo suminisheni balupwa lwenu, ne ng"anda yonse iyakwa Israeli, ukullosha abo bonse umulilo wakwa Yawe waocele. ⁷Mwebo ta mulingile ukufuma pa mwinshi we Hema Iya kulashanishishamo, limbi kuti mwafwa, pantu amafuta aya subwa Yawe pali mwebo." Nabo balicitile ukulingana nefyo Mose abakonkoshe. ⁸Yawe alilandile kuli Aroni, ukweba ti, ⁹"Mwilekunwa umwangashi nangu icakunwa icakukantuka webo, nangu abana abaume bobo abashele nobo, ulo wangila mwi Hema Iya kulashanishishamo, pa kweati wikafwa. ici cikaba cipope ca kubelelela pankulo ya bantu bobo. ¹⁰Ukupatulula icamushilo ukufuma ku cishili ica mushilo, na pakati ka cakowela ne cissha kowela, ¹¹Pakweba ati kufunda abantu ba bana Israeli ifipope fyonse ifyo Yawe akonkomeshe ukupitila muli Mose. ¹²Ukupatulula kamushilo ukufuma ku cishili ica mushilo na pakati ka cokowela ne cisha kowela, Pakweba ati ukale kufunda abantu ba bana Israeli ifipope fyonse ifyo yawe akonkomeshe ukupitila muli Mose." Mose alilandile kuli Aroni na Eleasa na kuli itama abana bakwe abaume abashelepo, "buleni icabupe ca nseke icashelepo ukufuma ku cabupe kuli Yawe ica pangilwe na mililo, no kulya ukwabula icakututumaka lubali Iwa cipailo, pantu ca mushilo. ¹³Muli no kulila mucende yamushilo, pantu cakaniko cenu ne cakaniko ca bana bena abaume ica kuli Yawe icapangwa no mulilo, pantu ifi efintu ba nkonkomeshe ukumyeba. ¹⁴Ica cifuba icilangishiwe ne tata ilipelwe kuli Yawe, ufwile uku lila mu cende ya sangululwa iya summishiwa kuli Lesa. webo na bana baume bobo na bana kashi abili nobe mulinokulya ifi putulwa ifi pantu filipelwe nge cakaniko cenu pamo ne fyakaniko fya bana baume bobo ukufuma ku malambo yesenge ayapelwe ku bantu babena Israeli. ¹⁵Itanta ilipelwe ne ca cifuba ici langishiwe, fifwile ukuletwa nafyabupe ifya mafuta pangwa no mulilo, ku kufilangisha kuli Yawe. fili nokuba ifyobe nabana baume bobo kuli iwe nge cakaniko umu yayaya, fyekefyo Yawe akonkomeshe. ¹⁶Elo Mose aipwishepa mbushi nge cabupe ca lubembu, no kusanga ilipile nae alifulilwe Eliasa na itama, abana baume baume bakweAroni aba shelepo, alilandile ati, ¹⁷"Nindo ushililile icabupe ca palubembu muncende yacakwikalamo, pantu ca mushilo sana, kabili apo Yawe nacipela kuli webo ukusenda amampula aya lukuta ukubangila icikonsolwelo cabo kuli ena? ¹⁸Loleaha, umulopa waiko tawaletelwe mukati ka ca cakwikalamo eco ngawalilile mwende yaca kwikalamo, fyakefyo nakukonkomeshe. ¹⁹Elo Aroni alyaswike Mose ati, "mona, lelo balitulile icabupe cabo icalubembu ne cabupe ca koca kuli Yawe, neci cintu cilitike kuli nebo lelo cakwebo ndilile icabupe ca palubembu lelo, bushe kuti caba ica kusekesha mu menso yakwa Yawe?" ²⁰Ulo Mose aumfwile ifyo, alisekelemo.

11

¹Yawe alandile kuli Mose na Aaroni ukweba ati, ²landeni kubantu bakwa Israeli ukutula ifi afintu ifyamweo efyo mwingalya munama shonse ishaba pano calo. ³Mulekulya inama ishakulepuka amabondo na ukushetlulula. ⁴Nafamo inama shimo isho tashitetula nangu ishotasha lepuka mabonde mwalakulwa inama ishapala ingamali pantu tashi shetula, lelo nashalepuka mabando ingamali tashasanguluka kuli mwebo. ⁵Na pati, pantu ilashetlulula, lelo tayapuka mabondo tayasanguluka kuli mwebo. ⁶Na kalulu pantu alashetula lelo tayalepuka mabomdo tayasanguluka kuli mwebo. ⁷Tkumba nangula yaliiepulwa amabondo, baishetlululwa tayasanguluka kuli mwebo. ⁸tamufwile ukulya iminofu shashiko nangula kwikata fyashiko, tashasanguluka⁹kuli mwalya inama ishikala mumenshi ishakwata amamba na imyunga mulicibemba nangula munika. ¹⁰lelo ifyamweo ifishakwata utulebele na mamba muli cibemba namu nika ukubikapofye na fyonse ifisela mu menshi na fyonse ifyaba mumenshi ifyo tamwingalya. ¹¹Pantu tafii fakulya mwilakulya ne minofu shashiko napamo nefitumbi fyashiko. ¹²fyonse ifilikwikala mumeshe elo tacakwata utulebelebe na mamba tafili fyakulya kuli mwebo. ¹³Ifi efyonit tamulingile ukulya tamufwile ukulya pantu tafili fyakulya kapumpe ne kubi likalamba, ne nkwashe, ¹⁴no lukashi ne cikoshi mumusango, ¹⁵namwakole onse mumisango yakwe na mwakatala, ¹⁶na kambasa na petrele na pungwa mumisango yaiko. ¹⁷Mwilakulya utwana twa kapululu na bumba na pumpwa, ¹⁸na mugaga elo ne sela, namutipula, ¹⁹Na kabaso, na mukanga mu misango Ywea na pupute, na kasusu. ²⁰Consce icisenya icippupu icendela kumulu yane tafili fyakulya fenu ²¹Lelo kutimwalya fyonse ifipupuka ifishishi ifyendela kumolu yane ngafyali katana amolu ayakutolakilako pano calo. ²²kuti mwalya fyonse ifi nakapumi mumisango yonse na mapantankolo mumisango yakwe ne nsonkonono na nkulacitwe musango yonse. ²³Lelo fyonse ifishishi ifipupuka fyakwata amolu yone tafili fyakulya mwebo. ²⁴Mukaba abakowela ukufika icungulo nga mwaika ifi ifitumbi fyanama ishi. ²⁵Uli onse watolapo cimo pafitumbi afwile ukusafya ifyakufwala fyake elo alikowebele mpaka icungulo. ²⁶Inama iili yonse iyakwata amabondo ayo tayapwilika ukulepuka nangu taishetlulula yalikowela kuli mwebo. ²⁷Na conse icendela ku fisansa pa nama shonse ishenda kumolu yane, fyalikowela kuli mwebo. uli once uwakatu icitumbi alikuba uwakowela ukufika ne cungulo. ²⁸Uli onse uwatola icitumbi alinoku suka ifyakufwala fyakwe e;lo obe uwakowela ukufika ku cungulo. ishi inama shii isha kowela kuli mwerbo. ²⁹Shonse inama ishi senya pamushili enama shikaba ishakukowela kuli mwebo, isengele naba koswe ne mbulu mumisango yashiko, ³⁰Na malinso ne nsamba na kolyokolyo, ne akulumushi, na lufwinyemba. ³¹panama shonse ishe senya, ishi enama shikaba ishakukowela kuli bamwebo. uli onse uukekatakona nga shafwa akaba uwakowela ukufika icungulo. ³²Ngacakutula imo pali ishi yafwa elo waponena pacili onse, cilya icintu cikaba icakukowela nagula capangwa ne fimuti ifyakufwala iapap isaka. Tepamulandu wafyo cili nelo nefyo icakowela ukufika icungulo elo cikaba icisuma. ³³Ne poto shonse isha maloba ishaba nangu ishi limo amenshi wakowela waponenamo, na fyonse ifili mupoto nishi fya kowela kowela, elo mufwile ukonaula ipoto, ³⁴Ifyakulyo fyonse ifingaliwa lelo ifikwete amenshi ukufuma mupoto ilya

nishi filikowebele apamo ifyamenshi ifyakunwa ukufuma mupoto fyalikowela.³⁵ Icili conse ico icitimbi caponenapo caba icakowela, ibuku ne icitofu icifwele ukobaulwa mutupifya tupifya. Na fikowela elo fifwile ukushala ifyakowela kuli mwebo.³⁶ Akafukufuku nangu icishima cakufukula icakupitamo amenshi ayalikushala ayalengama; lelo uwaikata ifitimbi fyabo aba uwakowela.³⁷ Ngapomo icilundwa cimo icacitumbi caponena pa mbuto shakubyala, usho imbuto shikashala isha sanguluka.³⁸ Ngapamo mwabula amenshi nokuyabika mumbuto, elo icilundwa cacitumbi cayakuponenamo, cikaba icakowela kuli mwebo.³⁹ Nge nama iyo mwingalya yafwa, uyo uwaikatako icitumbi akaba uwakowela ukufika mucungulo.⁴⁰ Onse uwalya icitumbi asamfye ifyakufwalafyakwe elo aba uwakowela ukufika mucungulo. naonse uwatola icitumbi cilya afwile ukusuka ifyakufwala fyakwe ele aba uwakowela ukufika icungulo.⁴¹ Fyonse ifinama ifisenya senya pamushili takili fyakulya mwebo tafi fyakulya.⁴² Conse icakuikula pamala na conse icenda namolu yane nangu conse icikete amakasa awengishonse inama ishi isenya pa mushili ishi namilakulya pantu tafingalikwa.⁴³ Mwaipanga mweboene abashanguka nefinama fyonse ifya mweo mukaba abakowela kuli ifi.⁴⁴ Pantu nine Yawe lesa wenu, mufwile ukuisunga i mwebene aba mushilo, napalico beni abamushilo mwiyonaula mwebena ne nama shone ishi sela pamushili.⁴⁵ Pantu ninebo Yawe, uwamifumishe mucalo ca Egupti ukuba na Leas wenu, mulifwe ukuba abamushilo pantu naba uwamushilo.⁴⁶ Ili efunde ilya nama ifyuni icameo conse ici sela mumenshi elo naconse icamweo icisenya pa mushili,⁴⁷ Apo pafwile ukulekafya pafyakowela nefishakowela, elo napafyamweo ifyo fingaliwa nefishiliwa.

12 ¹Yawe alilandile Mose ati, ²"Landa kubena Israli ukwebati, ' Nga namayo aimita nokupelya umwana umwaume, elo alinokuba uushisangululwulwe ³pa nshiku cine lubali, kubati fintu aba uwakushisanguluka munshiku aba kumwenshi. ifwile Yasembululwa.⁴ Elo ukuwamishiwa kwa kwa nyina ukwa kufuma umulopa kwa ku kakonka nishiwapo panshiku amakumi yatatu na shitatu. Tafwilepo kwikata conse ica mushilo nangu ukwingila mu ncende ya cakwikalamo mpaka inshiku shakusangululwa shakumana.⁵ Lelo nga nga Afyala umwana umwanakashi elo akoba uwakushisangululwa pamilungu ibili, nga filya aba panshita yaku mwenshi. elo ukusangululwa kwa kwa nyina kukakonyano pa nshiku amakumu mulanda namutanda.⁶ Elo inshiku shakusangululwa shakumana, pa mwana umwaume nangu umwanakashi, afwile ukuleta akana ka mpanga aka mwaka umo nge cabupe cakoca, elyo ne cipele icinono ne mwenshi we Hema lyaku lanshanishamo, kuli shimaapepo.⁷ Elo akafipela kuli Yawe nge cikonsolwelo cakwe, kabili akasangululwa kukufuma kwa mulopa. Aya emalango ayakumine namayo nga afyala umwana umwaume anngu umwanakashi.⁸ Ngateti akwanishepo ukupela akana ka mpanga. ninshi kuti abula inkunda shibili ne fipele fibili, cimo nge celambo lya koca, nacimbi nge lambo lya lubembu na shimaapepo akamupangila icikonso lwelo cakwe; elo akaba uwasangululwa.

13

¹Yawe alyebele Mose na Aaroni, ukweba ati, ²"ulo uli onse ngalikwete pa nkanda yamubili wakwe icifimbile, nangu inkanda yakubola nangu icisemba icikomwe nekasha, kabili cata mpa ukubola ninshi muli ubulwele bwa nkanda mu mubili wakwe, elo afwile aletwa kuli Aaroni shimaapepo mukalamba, nangu kuti uwa mu bana bakwe abume bashimaapepo.³ Elo bashimaapepo bakapima ubulwele mu nkanda ya mubili wakwe. Nga cakweba ati umushishi wapa ncende ya bulwele, ulyalukile uwakubuta, no bulwele bukomoneka ukufonka tabulifye pa nkanda, ninshi bulwele bwakwambukila. panuma bashimaapepo bamupima, bafwile kumubilisha ngo uushisangululwe.⁴ Nga cakweba ati icisemba pa nkanda yakwe cilibutile, tacifonkokele ukucila pa inkanda, nga cakweba ati umushishi pa ncende ya bulwele taubutile, elo bashimaapepo bafwile bamubika taubutile, elo bashimaapepo bafwile bamubika eka uyu wine uwabulwe pa nshiku cine lubali.⁵ Pa bushiku bwalulenga cine lubali, shimaapepo afwile ukumupima ukumona muli kampingu Yawe ubulwele nga cakweba ati tabulundulukile, nga tabusalanganine, nga tabusalanganine mu nkanda. Nga tabucitile ifi, elo bashimaapepo bafwile ukumuteka nashimbi inshiku cinelubali.⁶ Shimaapepo akamupima nakabili pa bushiku bwakulenga cine lubali ukumona nga ubulwele buliko eya efilyako kabili tabusalanganineko pa mu nkanda. Ngatabucitile, elo bashimaapepo akamubilisha ngo uusangululwe. Fyakufulumafye afwile ukusamfya ifyakufwala, ninshi elo aba uwakusanguka.⁷ Nomba ifyakufuluma ngali-filisalanganine mu nkanda pa numa ya kuilangisha kuli ba shimaapepo ku kukusangululwa kwakwe, afwile ukuilanga kuli ba shimaapepo nakabili. Shimaapepo akamupima ukumona ifyakufuluma nga filisalangene sana munkanda.⁸ Nga fili salangene, elo bashimaapepo afwile ukumubilisha uwakubula ukusanguluka. Ubu bulwele bwakwambukila.⁹ Ulo ubulwele bwambukila ubwa pa nkanda bwaba muli uma, elo afwile ukuletwa kuli shimaapepo.¹⁰ Shimaapepo akamupima ukumona ngilikwete icifimbile icakubuta mu nkanda, ngo mushshi ulyalukile uwakubuta, nangu nga pali umunofu apafimbile.¹¹ Ngefyo pali, ninshi ubulwele bwa pa nkanda bwakutantalila, na bashimaapepo bafwile ukumubilikisha ngo wakubulwa ukusanguluka. Tabakamuteke eka, pantu ali uwakubula ukusangululwa.¹² Ubulwele nga bwasalangana sana mu mubili no inkanda yonse iya muntu no bulwele ukufuma pa mutwe ukushita pa makasa, ukulingana nolo bukamoneka kuli shimaapepo,¹³ elo bashimaapepo bakamupima ukumona ngo ubulwele nga nabufimba umubili wakwe onse. Nga nabucita, ninshi shimaapepo afwile ukubilisha ulya muntu wa bulwele ngo wa kusangululwa. Nga fyonse filyalukile ifya kubuta, ninshi ali alisangululwe.¹⁴ Nomba umunofu nga wamoneka pali ena, akaba uwa kubula ukusangululwa.¹⁵ Shimaapepo afwile ukulolesha pa munofu no kumubilisha ukushisangululwa pantu umunofu tawasangululwa. bulwele bwakwa-mbukila.¹⁶ Nomba umunofu nga waaluka uwakubuta nakabili, ninshi umuntu afwile ukuya kuli shimaapepo.¹⁷ Shimaapepo akamupima ukumona umunofu nga ulyalukile uwakubuta. Ngaulyalukile ninshi shimaapepo akabilikisha ulya muntu ukuba uwakusangulika.¹⁸ Ulo umuntu

akwete icipute pa nkanda kabili cilipolele,¹⁹ nangu pa cifulo ya cipute nga pali ifyakufimba fyakubata nangu icisemba icikomonekesha, ukubuta kwa kukashikila, ninshi cifwile ukula nga kuli shima pepo.²⁰ Shima pepo akamupima ukumona nga cilifonkokele panshi yankanda, kabili no kumona umushishi nga ulyalukile uwakubuta. Nga cilifi, ninshi shima pepo afwile ukumubilisha ushisangulukile. Bulwele bwa-kwa mbukila, ngacilitumbile pa cifulo apali icipute.²¹ Nomba bashima pepo nga bamupima no kumona ukweba ati tapali umushishi wakubuta kabili tacili panshi ya nkanda nomba cilifitulukile, elo bashi ma pepo bafwile ukumubika eka panshiku cine lubali.²² Nga bulisalangene sana mu nkanda, ninshi bashima pepo bafwile ukumubilisha ushisangulukile bulwele bwakwa-mbukila.²³ Nomba nga cakweba ati icisemba ngacili pa ncende yaciko kabili tasisalangene, ninshi mukofuwa cipute, bashima pepo bafwile ukumubilisha uusangulukile²⁴ ulo inkanda yapya no munofu wapa cionda waaluka uwakubuta kwa kukashikila nangu icisemba cakubuta,²⁵ elo shi ma pepo akamupima ukumona umushishi muli cilya cisemba nga ulyalukile uwakubuta kabili nnga cikomoneka ukuyfonkak ukucila pa nkanda. Nga caba ifyo, ninshi bulwele bwakwa-mbukila. cilifumine mumulilo, na shima pepo afwile ukumubilisha utasangulwilwe.²⁶ Bulwe bwakwa-mbukila. Nomba shima pepo nga cipima no kusanga ukweba ati tamuli umushishi mu cisemba kabili tacili panshi ya nkanda lelo cilishimine, elo bashima pepo bafwile ukumutwala ukwakwikala eka panshiku cine lubali.²⁷ Elo shima pepo afwile ukumupima pa bushiku ubwakulenga cine lubali. Nga cilisalangene sana mu nkanda, elo shi ma pepo afwile ukumubiliysha ngo uushisangulwile. Bulwele bwakwa mbukila.²⁸ Icisembe ngacilikele pa cipailo kabili tasisalangenge mu nkondo nomba cilishimine, ninshi cimbile ku mulandu no kupya, kabili shima pepo afwile ukumubilishaulwakusanguluka, pantu tacili icili conse icicile pa mukofu wa mulilo.²⁹ Umwaume nangu umwanakashi ngalikwete ubulwe bwakwabukila pa mutwe nangu ku kanefu-nefu,³⁰ elo shima pepo afwile ukupima muntu ku bulwele bwakwambukila ukumona nga tabukomoneka ukufonka ukucila pa nkanda, kabili nga pali mutuntula, ubupipi muli cena. Nga epo buli ninshi bashima pepo bafwile ukumubilisha ushisangulukile. Cakubaba, bulwele bwakwa-mbukila pa mutwe nangu ku kanefu-nefu.³¹ Shima pepo nga amupima ubulwele bwakubaba no kumona ukweba ati tabufonkele pa nkanda, kabili tamuli umushishi wakufita muli cena elo shi ma pepo akabika umuntu wa bulwele bwaku baba eka panshiku cine lubali.³² Pa bushiku bwakulenag cine lubali shima pepo akapima ubulwele umfwa buli salangene ngatapali umushishi wa mutuntula,, no bulwele nga bukomonekafye ukufonka pa nkanda,³³ Ninshi afwile ukubeya, nomba incende ya bulwele taifwile ukubeya na bashima pepo bafwile ukumutwala ukwakwikala eka no bulwele bwakubaba pa nshiku na cine lubali nakabili.³⁴ Pa bushiku bwakulenag cine lubali bashi ma pepo akamupima ubulwele ukumona nga bulikele ukusalanganina mu nkanda. Nga tacikomoneak ukufonka ukucial inkanda, ninshi shima pepo afwile ukumubilisha uwa kusanguluka. Umuntu afwile ukusamfya ifyakufwala fyakwe, elo akaba uwakusanguluka.³⁵ Nomba ubulwele bwakubaba nnga bulisalangene mu nkanda pa nuam yakwa shima pepo alilandile ati alisagulukile,³⁶ Elo shima pepo afwile amupima na kacili. ubulwele nga bulisalangene mu nkanda, bashima pepo tabafwile ukufwaya umushishi wa mutuntula, umuntu tasangulukile.³⁷ Lelo mukumona kwakwa shima pepo ubulwele ubwakubaba bwaleka ukwanduluka ne mishishi shafita shamena muncende, no bulwele bwakwata ukupola. Ali uwasanguluka na shima pepo afwile amubisha uwasanguluka.³⁸ Umwaume nangu umwanakashi ngalikwete icisemba cakubuuta pa nkanda,³⁹ ninshi bashima pepo afwile apima umuntu umona icisemba cakubuta nga cilibutukile, ninshi fyakufulumafye ifyo ifiponene pa nkanda. Ali uwa sanguluka.⁴⁰ umushishi wa mwaume nga uliponene ukufuma ku mutwe wakwe ninshi lkipala, nomba ali uwakusanguluka.⁴¹ Umushishi nga uliponene pa ntanshi ya mutwe wakwe, ninshi impumi yakwe oya lupala, ali uwakusanguluka.⁴² Nomba nga pali icilonda cakubuta kwa kukashikila pa lupala lwa mutwe wakwe nangu pa mpumi, ninshi bulwele bwakwambukila bufumine.⁴³ Elo shima pepo afwile ukumupima ukumona nga pali fimbile apali ubulwele pepala pa mutwe nangu pampumi nga pali butile-kukashika-kukashika bukomoneka kubati bulwele bwa kwambukila munkanda.⁴⁴ Ngefyo buli, ninshi alikwete ubulwele kabili tasangulukile shima pepo afwile amubilisha mu cine ushingulukile pantu ubulwele buli pa mutwe.⁴⁵ Umuntu wa ukwete ubulwele bwakwambukila afwile ukufwala ifisami, no mushishi wakwe ukobekwe uwakusela, akbili afwile afimbe icinso pcakwe ukufika pa mona no punda ukweba ati, 'ukukowela, ukukowela.'⁴⁶ Shonse inshiku isho akwete bulwele bwakwambukila akaba uwakutasangululwa. Pantu tasangulwilwe ku bulwele ubwinga salangana, afwile ukwikala eka afwile ukwikala kunse ya nkambi.⁴⁷ Insalu iikowe ne cifufumo, nangu ive ya butonge nangu insalu yakolokondwe,⁴⁸ nangu conse ica masako ya mpanga nangu icapikulwa ukufuam kubotonge nangu kolokondwe nangu impapa, nangu conse icapangwa ne mpapa-⁴⁹ nga cakweba ati insali ulikowe nefay katapa nangu ifyakukashikila, impapa, amasaoko yampanga nangu insalu yapikulwa, nangu conse icapangwa ne mpapa ningshi cifufumo cisalangene; cifwile calangwa kuli bashi ma pepo.⁵⁰ Shima pepo afwile ukupima icintu cikwete icifufumo; bafwile ukubika conse icabufumo ceka pa nshiku cine lubali.⁵¹ Afwile ukuiam ubufufumo na kabili pa bushiku bwakulenga cine lubali. Ngafilisalangene mu nsalu nangu conse ica masako ya mpanga, nangu icapikulwa ukufuma kubutonge nangu insalu ya kolokondwe, nangu impapa nangu conse ico babomfya kumpapa, ninshi bufufumo bwa busanso, ne ci cintu tasisangulwilwe.⁵² Afwile oce insalu, nangu conse ica masako yampanga nangu icakupikulwa ukufuma ku butonge nangu kunsalu yakolokondwe, nangu impapa, nangu conse ica pangwa ne mpapa, na conse icikosangwa no bufufumo, pantu kuti caleta amalwele, Ici cintu cifwile capya ukupwililika⁵³ Nga shima pepo apima ici cinmtu no kumona ukweba ati ubufufumo tabusalangene mu cakufwala anngu munsalu ya masako yampanbga nangu iyapikulwa ukufuam ku butonge nangu kolokondwe, nangu ifipe fya mpapa.⁵⁴ Elo alinokuba konkomesha ukusamfya ici cinmhtu uko ubufu;mo bwasanmgilwe, afwile ukucibika ceka panshiku cine lubali nakabili.⁵⁵ Elo shima pepo akapima ici cintu panuma yakucisamfya icakwete ubufufumo. Nga cakweba ati ilangi lyabufufumo tayalukile, nangu tabusalangene tasisangulwike

ufwile ukoca ici bcintu, tasisakamike napo ubufufumo bukocikowesha.⁵⁶ Nga shimapepo apima ici cintu, kabili nga cakweba ati, ubufufumo bulicicukile panuam yakusamfya ninshi ena alepule pa ncende yacakufwala cakukowela, nangu ukufuma kumpapa, nangu amasako yampanga nangu insalu yakupikulwa.⁵⁷ Nga cakweba ati ubufufumo bucili bukomoneka mu nsalu, nelyo mu masako yampanga nangu insalu yapikulwa nangu muli conse icapangwa nbe mpapa, cikosalangana. ufwile ukoca conse icintu icikwete ubufufumo.⁵⁸ Insalu nangu conse icamasako yampanga nangu icapikulwa ukufuam ku butonge nangu insalu ya kolokondwe, nangu, impapa nangu conse icapangwa ne mpapa-ngawa samfya ici cintu no bufufumo bwafumapo, elo ici cintu kuti mwacisamfya umuku wacibili, kabili cikoba icakusanguluka.⁵⁹ Ili efunde lya pa bufufumo mu nsalu ya butonge nangu lkyakolokondwe, nangu conse ica masako yampanga nangu icakupikulwa kufuma ku butoonge nangu, ku nsalu yakolokondwe, nangu impapa nangu congse icapangwa ne mpapa, pakweba ati mwinga cibilisahg icasagululwa nangu icishisangulukile."

14

¹Yaweh alilandile kuli Mose, ukwebati, ²ili likaba efunde lya muntu umulwele pa bushiku bwa kusangululwa kwakwe. A fwiile ukuletwa kuli shimapepo. ³shimape[po akafumina kunse ya nkambi nokuya kupima ulya muntu nokumona ngacakwebati ubulwele bwakwambukila ubwa pa nkanda bulipolele. ⁴Elo shimapepo akakonkomesha ati ulya uo bakosangulula afwile akubula ifyoni ifikolola fibili ifyakubula akalema, icimuti ca mukedavi, no bushishi ubwakukashikace, na esabu. ⁵Shimapepo akamukonkomesha ukwipaya iconi cimo pamulu wamenshi yabune ayali mumutondo. ⁶Elo shimapepo akabula iconi cakulola necimuti ca mukedavi no bushishi bwaku kashika ce na esabu, kabili akatumpika ifi fyonse, ukubikapofye ne conicikolola, mumulopa wa conicilya bacipaya pa mulu wa menshi yabume. ⁷Elo shimapepo akakanya ayamenshi imiku cinelubali pali ulya muntu bakosangulula ukufuma ku bulwele, kabili shimapepo akamubilisha ukuba uusangulukile. Shimapepo akacilekako iconi icikolola cikaye mumabala. ⁸Umuntu, uo bakosangulula akawasha ifyakufwala fyakwe, akabeye umushishi wakwe onse, kabili akasembe mumenshi, kabili akasanguluka. Panuma yaici afwile aisa munkambi, lelo akekala kunse iye hema lyakwe panshiku cine lubali. ⁹Pa bushiku bwalenga cinelubali afwile ukubeya umushishi onse uwaku mutwe wakwe, kabili afwile ukubeya umwemfu wakwe ne fipeni. Afwile ukubeya umushishi wakwe onse, kabili afwile ukuwasha ifyakufwala fyakwe elo nokuisamba umwine mumenshi ninshi akaba uwakusanguluka. ¹⁰Pa bushiku bwalenga cinekonsekonse afwile ukubula impanga shibili ishilume ishakubula akalema, impanga imo iikota iyakubula akalema, elo nafitatu pa cekumi ca efa wabunga bwakupeleka ubusankanishiwemo amafuta pamo ngecabupe caluseke, elo no musashi wa mafuta umo. ¹¹Shimapepo uukomusangulula akemika ulya muntu uo bakasangulula pamo pene nafilya fintu pa cinso cakwa Yaweh pa mwinshi we hema lyakulanshanishishamo. ¹²Shimapepo akabulapo impanga imo iyapali shilya mpanga ishilume nokupela ngecabupe cakushininwa, pamo no musashi wa mafuta; akalangisha icabupe cakulangisha ku cinso cakwa Yaweh. ¹³Afwile ukwipaya impanga iilume mucifulo bepailamo icabupe calubembu ne cabupe cakoca, muncende yaca kwikalamo, pantu icabupe cakushinina, pantu ca mushilo sana. ¹⁴Shimapepo akabulapo umbi umulopa wapa cabupe ca kushinina nokubika pakalebelebe ka kutwikwa kukulyo kwaulya bakosangulula, napa cikumo cakuku boko kwakwe ukwakukulyo, elo napa cikondo cakwe icikulu icakulukasa lwakukulyo. ¹⁵Elo shimapepo akabula amafuta ukufuma mumusashi wamafuta nokwitila mulupi lwakwe umwine ulwaku kuso, ¹⁶kabili akatumpika umunwe wakwe uwakukulyo mumafuta ayali mulupi lwakwe ulwa kukuso, nokukana yamo amafuta nomunwe wakwe imiku cinelubali ku cinso ca kwa Yaweh. ¹⁷Shimapepo akabika yonse amafuta ayashelepo muminwe yakwe palutwe lwakutwi lwa ulya umuntu akosangululwa, pa cikumo cakukuboko kwakwe ukwa kukulyo, elo, napa cikondo icikulu ica lukasa lwakwe ulwakukulyo. Afwile ukubika aya mafuta pa mulu wa mulopa ukufuma ku cabupe cakushinina. ¹⁸Nomba yalya amafuta yonse ayali mulupi lwakwa shimapepo, akabika pa mutwe wa ulya muntu bakosangulula, kabili shimapepo akapanga icikonsolwelo cakwe ku cinso cakwa Yaweh. ¹⁹Elo shimapepo akapela icabupe calubembu noku cita icikonsolwelo cauyo uukosangululwa, elo panuma akepaya icabupe icakoca. ²⁰Kabili shimapepo akapela icabupe cakoca elo ne cabupe caluseke pa cipailo. S himapepo akapanga icikonsolwelo ca ulya muntu, elo nomba akaba uwakusanguluka. ²¹Lelo, ngacakweba ti umuntu mupina kabili tekuti akwanishe aya malambo, lyena kuti abula impanga imo iilume pamo ngecabupe cakushinina icakulanga, kukupanga icikonsolwelo cakwe umwine, elo ne cipande cimo capa cekumi wa efa wabunga bwakupeleka ubusankanishiwemo amafuta pamo nge cabupe ca luseke, elo no musashi wa mafuta, ²²pamo pene ne nkunda shibili nangu utwana twampele tubili, ukulingana nefyo engakwanisha ukukwata; iconi cimo cikaba cabupe ca lubembu elo icinankwe cabupebwakoca. ²³Pa bushiku bwalenga cinekonsekonse afwile ukufileta kuli shimapepo pa kusangululwa kwakwe, ku mwinshi we hema lyakulanshanishamo, ku cinso cakwa Yaweh. ²⁴Shimapepo akabula impanga nge cabupe cakupela, kabili akabula pamonayo umusashi wa mafuta ya olife, kabili akafimisha pamulu ulo akofipela kuli Yawe. ²⁵Akepaya impanga nge cabupe cakushinina, kabili akabulapo umulopa umo uwapa cabupe cakushinina noku ubika palutwe lwa kutwi kwa kukulyo kwa uyo uukosangululwa, pa cikumo cakukuboko kwakukulyo, elo napa cikondo icikulu ica kulukasa lwakwe ulwakukulyo. ²⁶Elo shimapepo aketulwila yamo amafuta pa lupi lwakuboko kwakwe ukwakukukso, ²⁷kabili akakanya amafuta yamo nomunwe wakwe uwakukulyo imiku cune lubali ku cinso cakwa Yaweh. ²⁸Elo shimapepo akabula yambi amafuta yalya ayali muminwe yakwe nokubika palutwe lwakutwi kwakukuklyo kwaulyo uukosangululwa, pa cikumo ca kuboko kwake ukwa kukulyo kwakwe, elo napa cikonda icikulu ica lukasa lwakwe ulwakukulyo, pa ncende pamo pene abikile umulopa wa cabupe cakushinina. ²⁹Akabika amafuta yonse ayashelepo muminwe yakwe pa mutwe wa uyo uukusangululwa, mukupanga icikonsolwelo cakwe ku cinso cakwa Yaweh. ³⁰Afwile

apela imo pa nkunda nangu utwana twa tupele, pamo ngefyo umuntu engakwanisha ukukwata,³¹ imo nge cabupe calubembu elo imbi nge cabupe ca koca, pamo pene necabupe ca luseke. shimapepo akapanga ici konsolwelo ca ulya uo bakosangulula ku cinso cakwa Yaweh.³² Ili efunde lya muntu uukwete ubulwele bwakwambukila ubwa pa nkanda, uushingakwanisha ifya bupe fyaimikwa. Pakusangululwa kwakwe".³³ Yaweh alilandile kuli Mose na Aarone, ukwebati,³⁴ "ulo mukesa mu calo ca caanani ico namipele nge cikwatwa, kabili nganabika ubufufumo ubusalangana mu ng'anda yacalo cacikwatwa cenu,³⁵ elo umwine wa ng'anda fwile aisakweba shimapepo. Afwile ukulanda ati, kuli nebo kukomoneka ifintu fimo ifikomoneka kubati mufufumo mu ng'anda yandi;³⁶ Elo shimapepo akakonkomesha ukwebati bafumyemo fyonse mung'anda ulo talayamo mukumona icishinka pacifufumo, pakwebati tamuli nangu cimo mu ng'anda icalapangwa icakubulokusangululwa. Panuma shimapepo afwile aingilamo mukumona ing'anda.³⁷ Afwile apima icifufumo pakwwebati amone ngacili mu fibumba fyamu ng'anda, kabili nokumona ngafikomoneka ifya katapakatapa nangu ifyakukashikila pamulu wa mufinko fya mufibumba.³⁸ Ngacakweba ati ing'anda ilikwete icifufumo, ninshi lwena shimapepo akofumamo mung'anda nokwisalakwe cibi panshiku cinelubali.³⁹ Elo shimapepo akabwela nakabili pabushiku bwakulenga cinelubali kabili nokuipima nokumona ngecifufumo cilisalangene mufibumba fya ng'anda.⁴⁰ Nga cilisalangene, ninshi shimapepo akakonkomesha ukwebati bakafumye amabwe ayasangilwemo icifufumo nokuyaposa mu cifulo icishasangululwa kunse ya musumba.⁴¹ Akafwaya ifibumba fyamukati ka ng'anda fyonse ukupalwa, kalibi bafeile ukutwailoba lyakukowela ilyo bapalileko kunse yamusumba nokubika cifulo icishasangululwa.⁴² Bafwile babula amabwe yambi nokuyabika pacifulo cayalya yacifumapom, kabili bafwile ukubomfya iloba limbi kukushinga ing'anda.⁴³ Nge cifufumo cabwela nakabili mu ng'anda umo bafumishe amabwe kabili ne fibumba balikwesele nokuishinga nakabili,⁴⁴ Elo shimapepo afwile aisamo nokupima ing'anda mukumona ngomufumo ulisalangene mung'anda. Ngalisalangene, ninshi cifufumo ca busanso, kabili ne ng'anda taisangulukile.⁴⁵ Inganda ifwile ukutobwa. Aabwe, amapulanga, nefyakushingwila fifwile fyatwalwa kunse ya musumba ku cifulo icitasanguluka.⁴⁶ Mukulandapo,⁴⁷ onse uwaingila mu ng'anda palili ilya nshita isalikile akaba uutasangulika mpaka icungulo bushiku. Onse uwalele mu ng'anda afwile ukusamfya ifyakufwala fyakwe.⁴⁸ Nga shimapepo aingila mu ng'anda mukupima nokumona ngacakwebati umufufumo ulisalange mu ng'anda panuma yakuishinga, elo ngomufufumo ulile, akaibilisha in'anda ukuba iyakusanguluka.⁴⁹ Pa kusangulula ing'anda shimapepo afwile ukubula ifyoni fibili, ne cimuti ca makedavi, no bushishi ubwakashika ce elo na esobu.⁵⁰ Akepaya iconi cimo pa mulu wa menshi, ayali mutondo.⁵¹ Akabula iciti ca makedavi, esobu, ubushishi bwa kukashika ce, elo ne conicikolola, nokufitumpika mumulopa wa conico bepaile, mumenshi yabune, elo nokusansa ing'anda imiku cinelunali.⁵² Akasangulula ing'anda no mulupa wa conina menshi yabune, ne conicikolola, ne citi ca makedavi, esobu, nobushishi bwaku kashikace.⁵³ Nomba akaleka iconi ukuya kunse ya musumba mumabala. Muli iyi nshila afwile apanga icikonsolwelo ca ng'anda, kabili ikaba iyakusangululwa.⁵⁴ Ili efunde lya malwele yonse ayapankanda ayambukila ne fintu fyonse ifilenga amalwele yaifyo, nefyakubaba,⁵⁵ elo nomufufumo mufyafwala namu ng'anda,⁵⁶ ifyakufimba, ifyakufuluma, elo neci matiko.⁵⁷ Pakwishiba nilwisa palyaya malwele ulo yakaba ayatasangulukile nangu ulo yasangulukile, ili efunde lya malwele yapankanda ayambukila ne cifufumo.

15

¹Yawe alilandile kuli Mose elo nakuli Aarone ukwebati, "²Landeni ku bantu bamu Israeli, elo mubebe, " Nga umwaume onse alikwete amenshi yabulwe le ayakofuma mu mubili wakwe ali nokuba uwa kukowela.³ Ukukowela kwakwe mulandu wa aya menshi ya bulwele. Nga umubili wakwe ukoswa menshi nangu ulilekele, uli uwakukowela.⁴ Ubusashi bonse ubo alalapo buli nokuba ubwakukowela, elo na conse ico aikalapo cikaba icakukowela.⁵ Uyo onse uwaikata ubusanshi bwakwe akale kusamfya insalu shakwe elo akasambe amenshi umwine elo akabe uwakukowela ukufika icungulo.⁶ Umuntu onse uwaikala apo uyu mwaume uukofuma amenshi Yabulwele acikala uyo muntu akolesamfya insalu shakwe elo nokulekusamba amenshi umwine elo akabe uwakukowela ukufika icungulo.⁷ Umuntu onse uukekata umubili wa mwaume ukofuma amenshi ya bulwele afwile asamfya isalu elo nokusamba amenshi umwine nokuba uwakukowela ukufika icungulo.⁸ Nga umuntu uukwete ayo amenshi ayakofuma asakila umuntu umo uwsanguka elyo uyo muntu afwile asamfya isalu shakwe elo nokusamba samba amenshi umwine, kabili akaba samba amenshi umwine, kabili akaba uwakukowela ukufika icungulo.⁹ Icacwikalapo conse ico uyo uo amenshi yakomdu ica aninapo cikaba icakowela.¹⁰ Kanshi uyo onse ico uyo uukoikata icitu conse icali ica ulya muntu akakowela ukufika icungulo. kabili uli onse ukasenda ifyo fintu afwile asamfya insalu shakwe nokusamba mumenshi umwine; akaba uwakukowela ukufika icungulo "¹¹ uuli onse umwaume nga aikatako ifikofuma tasambile ku minwe na menshi afwile ukusamfye insalu shakwe elo nokusamba amenshi umwine, elo akaleba uwakukowela ukufika icungulo.¹² Umupika onse uwebumba uo uyo muntu ukofuma amanshi aikatako mufwile mwatoba, elo ne cipe cacimuti conse mufwile mwacisukulula mu menshi¹³ Ulo uyo ukoswa asanguluka kufya kuswa fyakwe, elo afwile apendela umwine lushiku cine lubali isha kusanguluka kwe; elo noku samfya isalu shakwa elo nokusamba pa mubili mumenshi ayakopita elo alinokuba uwakusanguluka.¹⁴ Pa bushiku bwa cine conse konse cakabule inkunda shibili nangu abana ba fipele babili elo nokwisa kuli Yawe pa mwinshi we Hema lyakulashinishamo; kulya afwile ukupela ifyoni kuli shimapepo.¹⁵ Shimapepo afwile ifitula, cimo umutulo wa palubembu icinankwe umutulo wa fya koca, elo shimapepo bakalekupanga icikonsolwelo cakwe ku menso Yawe Yawe pa mulandu wa fya kuswa fyakwe.¹⁶ Nga umwaume uli onse akofumya amenshi ya bwaume elo akasambe mu menshi umubili wakwe onse; akeleba uwakukowela ukufika icungulo.¹⁷ Icacufwala conse nangu impapa icikwete amenshi yabwaume cifwile ukusamfya mu menshi; cikaleba icakukowela ukufika icungulo.¹⁸ Nga umwaume alala nomwanakashi elo kwaba

ukufumya amenshi ya bwaume, bonse balekusamba na menshi elo bakalaba abakukowela ukufika icungulo.¹⁹ Nga umwanakashi ali mweshi akaletwalilila ukuba uwakukowela nshiku cine lubali elo nao naonse uwamukumya akakuba uwakowela ukufika icungulo.²⁰ Icitú conse alalapo ulo aciliku mwenshi cikaba icakukowela; na conse aikalapo naco cikakowela.²¹ Uyo onse uwaikata ku busanshi bwakwe afwile asamfya insalu shakwa elo no kusamba mu menshi umwine; muntu akaleba uwakukowela ukufika icungulo.²² Uyo onse uwaikata icintu conse ico aikalapo alekusamfya isalu shakwe no kusamba mu menshi umwine; ulya muntu alekuba uwakukowela ukufika icungulo.²³ Nelyo cili pa busanshi nangu pali conse apo ekala nga aikatapo ulya muntu alinokuba uwakukowela ukufika kungulo.²⁴ Nga umwaume uli onse alal nankwe, elo nga ifyakusawa fyakwe ifyakukowela fya mukumya akabe uwakukowela inshiku cine lubali ubusansi bonse akalalapo bukakowela.²⁵ Nga umwanakashi umulopa ukofuma pa nshiku ishingí iyo litali inshita yakwe iya ku mweshi, nangunga akofumya ukucisha mushita iyo alikwikalilamo, munshita yanshiku shonse isho akofumishamo yanshiku shinso isho akofumishamo ifya ku kukowela fyakwe, ali nokuba kubati ali mu nshiku shakwe isha ku mweshi ali uwakukowela.²⁶ Ubusanshi bonse ubo alalapo inshiku shonse akofumamya umulopa ikalekuba kuli ena pamo nga ubusanshi ubo alikulalapo munshita ali ku mweshi elo naconse ico aikalapo cikalekuba icakukowela, pamofye nga ifya kukowesha fyakwe ifya ku mweshi.²⁷ No muntu uuli onse ukeka ta conse palifi fintu akakowela; afwili asamfya insalu shakwe ukusamba mu menshi mwine elo akalekuba uwakukowela ukufika ku cungulo.²⁸ Lelo nga awamishiwa ukufuma mukufuma kwa mulopa wakwe elo akale pendela inshiku cine lubali panuma ya ico akasangulaka.²⁹ Pa bushiku ubwakulenga cine konse konse akasenda inkunda shakwe shibili nangu abana ba fipele babili elo nkufleta kuli shimapepo mwinshi we Hema Iya kulanshanishishamo.³⁰ Shimapepo akatula iconi cimo nga umutulo wa lubembu elo ifi fimbi nga umutulo wa ca koca, elo ali nokucita icikonsolwelo cakwe kuli yawe pa kukowela kwakwe ku mulopa uwalikufuma.³¹ Ifi efyo mukalekupati abana Israeli ukufuma ku fyakukowela fyabo pantuti, bekalekufwa pa mulandu wa fyakukowela kwabo, ukuti bekalakufwila mu kukowela kwabo, ulo bakowesha Ihema Iyandi umo nebo nyikala muli bena.³² Aya emafunde kuli uyo onse uukwete ifya kuswa fya menshi, na umwaume onse uyo amenshi yabwaume yakofuma kuli ena nokumulenga ukukowela.³³ No umwanakashi uli onse uliku mwenshi, no uuli onse ukofuma amenshi obe mwaume nangu umwanakashi, elo no mwaume uuli onse ukolala na umwanakashi uwakukowela,"

16

¹Yawe alilandile kuli Mose- ici cali ni panuma ya mfwa sha bana baume babili aba kwa Aaroni, ulo balikuya mupepi na Yawe ulo elo bafwile.² Yawe alilandile kuli Mose, "Landa kuli Aaroni ndume yobe no kumweba uku kana kulekwise inshita fye yonse muncende umwashila mukati ka cipembe, pacinso ca nkupiko ya cakukonsolwelapo ico cili pa cipao. Nga cakatila alekicita, ako kufwa, pantu nebo nda monekela mwi kumbi pamulu wa nkupiko ya cakukonsolwelapo.³ Ifi rfyo Aaroni afwile kukwisa mu ncende umwadhila sana. Akofwaikwa ukulekwingila na kana kangombe ngo mutulo we sambu, na suku suku ngo umutulo wa caocewa.⁴ Afwile alekufwala umwingila uwakutelela uwa mushilo, ne nensalu sha mukati ishakutelela umwine, elo ne nyembe iya kulelela. Iyi e mingila mya mushilo. Afwile ukowa umubili wakwe mu menshi kabili elo afwile insalu ishi umwine.⁵ Afwile ukupita basawe babili ukufuma mu lukuta Iwa bantu bamu Israeli nga umutulo wa lubembu na suku suku umo nga umutulo uwa caocewa.⁶ Elo Aaroni afwile ukutula umulume wa ngombe nga umutulo wa lubembu, ica kulakulaba cakwe umwine, ku kupanga kica ku konsolwelapo umwine no lupwa lwakwe.⁷ Elo afwile ukupita imbushi shibili no ku shibika pacinso cakwa Yawe pa mwinshi we hema Iya ku lanshanishishamo.⁸ Elo Aaroni afwile ukupendula pa mbushi shibili, imo yakwa Yawem na kumbi ukupindula kwa mbushi.⁹ Aaroni elo afwile ukutula mbushi pali uko ici pendulo caponene kuli Yawe, no kutula iyo imbushi nga umutulo wa lubembu.¹⁰ Lelo imbushi uko ici pindulu ca wila asosele afwilwe ukumuleta umutuntulu pacinso cakwa Yawe, ku kupanga ica kukonsolwelapo pa kumutuma ena ukuya nga asosele mu matololo.¹¹ Elo Aaroni afwile ukutula ingombe iilume iya umutulo wa lubembu, ico ci kalekuba cakwe umwine. Afwile ukupanga ica kukonsolwelapo umwine no lupwa lwakwe, elo afwile ukwipaya ingombe nga umutulo wa lubembu umwine.¹² Aaroni afwile ukupita icifutumwino ici koisulamo imisolilo ya mulilo ukufuma pa cipailo pacinso cakwa Yawe, ne minwe yakwe umukoisula icushi ce fungo icisuma, noi kuleta ifi fintu mukati nsalu shakobekwa.¹³ Apo afwile ukubika ica cushi ce fungo pa mulilo ku cinso cakwa Yawe icakweba ati ikumbi ukufuma pa ca cushi ce fungo cinga fimba pa nkupiko ya ca kukonsolwelapo mumulu wa fipope fya cipangano. Afwile akocita ici pakutula e kafwa.¹⁴ Elo afwile ukupitapo umulopa umo uwa ngombe iilume no kusansapo ne minwe yakwe kuntanshi ya nkupiko ya cakukonsolwelapo. Afwile ukusansa imilopa imo ne minwe yakwe imiku cinelubali pacinso ca nkupiko ya cakukonsolwelapo.¹⁵ Elo afwile u kwipaya imbushi ica mutulo wa lubembu ica bantu no kuleta umulopa wa ciko mukati kansalu yakobekwa. Apo afwile ukucita no mulopa nga filya acitile ne milopa ya ngombe iilume: Afwile ukusansa iyi pa nkupiko ya ca kukonsolwelapo elo na pancinso ca nkupiko ya ca kukonsolwelapo. Afwile ukupanga icakukonsolwelapo ii ncende ya mushilo pamulandu wamisongo yakukowela ya bantu bamu Israeli, na pamulandu wa myalukile yabo ne membu shabo shonse. Afwile nao ukulakucita ici mwi hema Iya kulanshanishishishamo umo Yawe e kala pakati kabo, mu cinso ca mucitile yabo iya kukowela.¹⁷ takufwile kwaba nangu umo mwi hema Iya ku lanshanishishishamo ulo Aaroni aingilamo ku kupanga icakukonsolwelapo mu ncende ishashila sana, kabili mpaka ako kubwelela kunse ulo ninshialipwile ukupanga icakukonsolwelapo umwine no lupwa lwakwe, lelo na bonse aba lukuta Iwa Israeli.¹⁸ Afwile ukuya kunse ku cipailo ico icili pa cinso. Cakwa Yawe no kupanga ica kukonsolwelapo pali cena, kabili afwile ukupita ukupita imilopa imo uwa ngombe iilume yonse aya shunguluka icipailo.¹⁹ Afwile ukusansa umulopa umo pali ico ne minwe yakwe imiku cinelubali ku kuciwamya no kucipatula kuli Yawe, ukuya ukufuma ku micitile iya kukowela kwa

bantu bamu Israeli.²⁰Ulo apwisha ukukonsolwelapo pa ncende iya shilisha, hema lya kulanshanishishamo, elo ne cipailo, afwile ukutula imbushi ituntulu.²¹Aaroni afwile akotambika iminwe yakwe yonse pa mutwe wa mbushi iya mweo no kulapa pamulu waiko yonse amampulu ua bantu bamu Israeli, ukwaluka kwabo konse, ne membu shabo shonse. Elo afwile ukubika isho imembu pa mutwe wa mbushi no kutuma imbushi ukuyakuba mucitette ca muntu uu ipekenya ku kutungulula imbushi mu matololo.²²Imbushi ifwile ukusenda ine yonse amampulu ya bantu ku ncende iya talala tondolo. Mulya mwine mu matololo, umuntu afwile ukuilekelako imbushi ukuya iya kahele.²³Elo Aaroni afwile uku bwelulukila mwi hema lya kulanshanishishamo no kufula umwingila uwakutelela uyo alikufwala libe talatala kuya mu ncende iya kushila sana, elo afwile ukusha iyo imingila palya pene.²⁴Afwile ukusamba umubili wakwe mu menshi mu ncende iya mushilo, no kufwala ifyakufwala fyakwe ifyakulingilila; elo afwile ukuya kunse no kutula umutulo uwa cakoca cakwe, no mutulo wan cakoca ica bantu, na muli iyi nshila ukupanga icakukonsolwelapo umwine ne ca bantu.²⁵Afwile ukoca amafuta aya ca mutulo ca lubembu pa cipailo.²⁶Umuntu uyo wa lekele asesele ukuya uwakaele afwile uku washa insalu shakwe no kowa umubili wakwe mu menshi; panuma yaico, kuti abwelulukila mu nkambi.²⁷Ing'ombe ilume iye lambo lya lubembu ne mbushi iye lambo lya lubembu, uyo umulopa washiko waletelwe ukupanga icikonsolwelo mu ncende ya mushilo, ulingile wa fumishiwa kunse ya nkambi. Kulya bafwile ukoca imukupo ya shiko, iminofu, na mafi.²⁸Umuntu uwa oca filya fiputulwa alingile ukuwasha ifya kufwala fyakwe noku samba umubili wakwe mu menshi panuma ya ifyo, alingile uu bwelela mu nkambi.²⁹Cili no kuba lyonse lifunde pali webo ukuti mu mwenshi uwa lenga cine lubali pa bushiku bwe kumi ubwa mwenshi, muli lingile uku icefya noku kana bomba umulimo cibe wa fyalilwa muli icic calo nangula ulebeshi ule ikala pakati kenu.³⁰Ici mulandu wakuti pali ubu bushiku icikonsolwelo cili noku pangilwa mwebo ukumiwamya kuli shonse imembu shenu pakati mukabe aba wa nishiwa ku cinso cakwa Yawe.³¹Bakaba bushiku ubwa ku shikatalamo ubwe sabata ilya ku tusha ubwenu, kabili mufwile ukuicefya noku kkana bomba umulimo. Ici lyonse cikaba cipope pali mwebo.³²Shimapepo mukalamba uyo uli no kusubwa noku bikwapo ukuba shimapepo mukalamba mu cifulo cakwa wishi alingile ukupanga ici icikonsolwelo noku fwala ifya ku fwala ifya kubata, ifili, ifya ku fwala fya mushilo.³³Alingile ukupanga icikonsolwelo ica ncende iya ushilishiwa; alingile ukupanga icikonsolwelo ice hema lya cikumanino ne capa cipailo, kabili alingile ukupanga icikonsolwelo ica ba shimapepo ne ca bonse abantu abalongane.³⁴Ici cikalaba lyonse lifunde lyenu ukupanga iciokonsolwelo ica banu bakwa Israeli pamulandu wa shonse imembu shabo umuku umo mjuli cila mwaka." Ifi efya bombekelwe ukulingana nefyo Yawe akonkomeshe Mose.

17 ¹Yawe alilandile kuli Mose, ukwebati, ²Landa kuli Aaroni na ku bana bakwe abaume ku bantu bonse mu Israeli. ulekubeba ifyo Yawe ali kukunkonkomesha; ³Uli onse umwaume ukofuma mu Israeli ukoipaya nelo bantu Ing'omba nangu impanga imbushi mukambi nangu ukocipaya kuse yankambi, pakwebati twinga citula ilambo. ⁴Nga cakwebati takoletako pamwishi we Hema iya ulanshanishishamo ukucitula nga ice lambo kuli Yawe pacinso cacakwilamo uyo mwaume ali no mulandu waku sumya umulopa. Alisumishe umulopa no yo umwaume afwile ukupatulwako ukufuma mu bantu bakwe.⁵Umulimo wali imfunde kwebati abantu bakwa Israeli balekuleta ilambo kuli Yawe apakwingilila mu Hema lya kutanshanishamo, kuli ⁶shimapepo ukoba ilambo ilyamutende kuli Yawe, icakutula bankotula fya malambo palwalala mumlubasa. Shimapepo alinokukana umulopa pacipailo cakwa Yawe pa mwishi we Hema iya kulanshanishishamo: alikokulekoca kuli Yawe.⁷abantu tabankofwaikwa ukulekutula ifye lambo fyabo kutulubi twa mushi, kufyo bacitangabacende inkulo shonse!⁸Ufwile ulekulanda kuli bena, umwaume onse wamu Israeli, nangu ali onse umulebeshi uyo ukoikala pamo nabo uyo akotula umutulo wa nkoca nangu i lambo. ⁹Kabili takoleta pa mwishi we Hema iya kulans Hanishimo pakwebati twinga citula nga ilambo kuli Yawe, no yo mwaume afwile ukupatulwa ko ukufuma ku bantu bakwe.¹⁰Nga cakutula umuntu uuli onse uwa mu nganda Yawa Israeli, nangu umulebeshi uyo ukoikala mu bena anwa umulopa uli onse, Nebo nkalekufisa icinso candi kuli uyo muntu ukonwa mulopa no kumupatula ukufuma mubantu bakwe. ¹¹Pantu umweo wanama waba mumulopa wainko. Nebo ndipele umulopa wacinko kuli webo pakupanga icikosolwelo pacipailo ca myeo yenu. pakwebati mulopa aupanga icikosolwelo, pantu umulopa ica kukonsolwelan umweo.¹²Nomba kabili nebo nkolanda ku bantu ba mu Israeli ukuti takuli nelyo umo pakati kenu uwa kulya umulopa, nelyo fye umo pakati kenu u wa kulya umulopa, nelyofye uli onse umulebeshi ukookala nenu ukolya mulopa. ¹³Uli onse umuntu umwina Israeli nangula bali bonse abakoikal muli mwebo, uyo ukolunga no koipaya inama nangula iconi ico iciliwa, ulya muntu alingile apongololemo umulopa waciko no kufimba neloba.¹⁴Pantu umweo wa conse icakulengwa waba mumulopa waciko. Amulandu wime nebo nkolanda ku bantu bakwa Israeli, " webo taufwile kulya mulopa wa conse icakulenwa, pantu umweo wa conse ica mweo wa ba mumulopa waciko. uyo unkolya afwile ukupantulwako."¹⁵Umuntu onse ukolya inama iyo iya kuifwila nangula iyo basabwile kunama shapanga shinakwe, nangu uyo muntu afyalilwa mucalo ico cine umulebeshi ukoikala pamo na mwebo afwile alekucapa isalu shakwe no kulie kwisamba amenshi umwine alekuba uwakunkowela ukufikikamu bushiku, Elo aba uwakusangululwa. ¹⁶Pantu nga cakwabeti tacapile isalu shakwe nangu ukulekusamba umubili wakwe, lelo afwile aisendela ukushininwa kwakwe.

18

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ²"Landa kubuntu bakwa Isreali no kubeba bena, Ninebo, Yawe Lesa wenu!

³Tamulingile ukucita ifinti ifyo ificita abantu mu Egipto, umo mwali kwikala kale. Tamulingile ukucita ifintu ifyo. Abantu bali kucita aba mu Kenani, ivclo ico nkomitwalako mwebo mwikalekukonka ifipope fyabo.⁴Amafunde yandi ayo mulungile ukucita,ne fipope fyandi efyo mulingile ukusunga, pakweba ati mulekwendela muli fyena, Pantu ninebo Yawe

Lesu wenu.⁵Eico mulingile ukusunga ubungushi bwa ndi na mafunde. Nga cakweba ati umuntu abanakila akekala pamulandu. Nine bo Yawe.⁶Tekweshu ukulanda na lupwa lobe uwa mupepi uuli onse ukufimbula pa bwamba, ninebo Yawe.⁷Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa kwa noko, ninoko, taulingile ukufimbula pa bwamba bwakwe.⁸Tekweshu ukufimbula pabwamba bwa mukashi wakwa Wiso; bwamba bwa kwa Wiso.⁹Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa kwankashi yobe nangu engaba umwana mwaume wa kwa Wiso nangu umwana mwanakashi wakwa wiso nangu akulile pa nganda nangu apalepele ukufuma bali webu.¹⁰Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa mwana mwa mwana uwa mwana obe umwaume, nangu umwana mwanakashi wa mwana obe umwa nakashi, pantu insoni shabo esoni shobe.¹¹Twkweshu ukufimbula pa bwamba bwa mwana mwanakashi wa kwa noko, uwa kulila mu nganda yakwa wiso pantu ni nkashi yobe.¹²Tekweshu ukufimba pa bwamba bwa kwa nkashi ya kwa wiso, ni lupwa lwakwa wiso.¹³Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwakwa wabo wakwa noko ni lupwa lwa kwa noko.¹⁴Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa kwa ndume ya kwa wiso ekwaba ati, taulingile ukwipusha umukashi wakwe, ninoko senge.¹⁵Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa mulomashi obe umukashi wa mwana obe umwaume' taulingile ukufimbula pa bwamba bwakwe.¹⁶Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa muka weunu, ni Soni shakwa Munoko.¹⁷Tekweshu ukufimbula pa bwamba bwa mwanakashi elo no mwana wakwe uwanakashi, kabili taulingile ukusenda umwana mwanakashi wa mwana obe umwame nanfugu umwanakashi wakwa; niba ukufumufimbula pa bwamba bwakwe; niba lupwa lweni, ifyo ishiuku.¹⁸Taulingile ukupa kanshi ya mukashi obe ngo mukashi obe uwabili no kufula pa bwamba bwakwe ulo umukashi wenu uwakubalipo alepempa.¹⁹Tekweshu ukukumanya umwanakashi mu kumufula pa bwamba bwakwe pa nshita ali kuntambi sha ku kowela kwakwe.²⁰Tekweshu ukupanga ubucende no mukashi wa mwana mupalamano elo nokuyonaula nankwe muli iyi nshila.²¹Taulingile ukupelapofye umwana obe nangu umo ukumubika mu mulilo, pakwebati ubapele ilambo kuli moleki, pantu Lesu obe nine Yawe.²²Tekweshu ukualala no mwaume mu nobe ngefyo mucita ku mwanakashi; ico camuselu. Tekweshu ukulala ne nama iyili yonse elo nokuyonaula we mwine nayo.²³Nangufye umwanakashi uuli onse ukuutwala ku nama mu kalala nayo, uko kulufyanya.²⁴Tekweshu ukuyonaula we mwine muli ishi nshila shonse, pantu muli ishi nshila shonse ifyalo fyalyonaika, ifyalo ifyo kafumya ku cinso cobe.²⁵Pantu lcalo ca lyonaika, kanshi nali cikandile panuma wa lubembu, kabili icalo calilukile abantu baciko.²⁶Webu eico, mulingile ukusunga amafunde yandi ne fipope fyandi, kabili taulingile ukucitapo nangu cimo palifi fintu mu Isreali nangu abalebeshi abekala muli mwebu.²⁷Pantu ifi efya lubembu ifyo abantu ba mu calo bacitile, abo abaikele mulya ulo tamulayamo, nombu icalo caonaicile.²⁸Kanshi mube abacenjela pa kweba ati icalo tacimilukile nefyofye mwa conaula ngefyo calukile abantu abali kwikalamo elo tamulayamo.²⁹Uyo onse ukacita ifya makankamike uyo muuntu ukacita ifintu fya musango uyu akaputulwako ukufuma ku bantu bakwe.³⁰Eico mulingile ukusunga amafunde yandi tekweshu ukucitapo nangu fimo palifi ifya makankamike ifya mafunde yabo ifyali kucitwa muno libe tamulabako, pakweba ati mwiyonaula mwebu muli ifi. Ninebo Yawe Lesu wenu.

19

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ²"Landa ku lukuta lonse ulwakwa Israeli elo nokulanda kuli bena. " mulekuba abamishilo Ngefyo nebo Yawe lesu wenu naliba wa mushilo. ³Cila muntu afwile akocindika nina na wishu elo ukekusunga amasabata. ninebo Yawe Lesu obe. ⁴Mwilakwalukila ku milungu shifye nangu ukulakuipangila tu lesu twa mukuba. Ninabo Yawe Lesu wenu.⁵Ulo mukopela kambo lye senge kuli Yawe mufwile mukopela pakweba mwingapokelwa. Mulekulilya ubushiku ubo bwine mukolipela, Nangu ubushiku bukonkelepo. ⁶Ngapashala fimo ukulekufika panshikushacitatu, cilekocewa nomulilo. ⁷Nga cikoliwa pabushiku bwalenga citatu, ninshi ninama yakukowela. tekuticipokelelwe. ⁸Ielo umuntu onse ukocilya akaisendela ububifi bwa kwe umwine pantu nakowesha kamushilo kuli Yawe, Elo uo muntu akofwaisha ukuputulwako ukufuma ku bantu bakwe.⁹Ulo mukosombola ifya mu calo cenu, mwilekosombola umupwilapo mufitunu faymucilime cenu nelo ukulekupwisha tonse pakasombola. ¹⁰Wilakukolonganika cila mwangashi ukufumumya mwibala lyamyangakashi lyabo, nebo ukukolonganika imyangakashi mwibala ikoponena panshi. ukulekuishila abapina elo na kubalebeshi. nine Yawe Lesu obe.¹¹Wilakwiba wilakubepa, mwilaibepa mwe bene nabene. ¹²Mwilekulapila mwishina lyandi bufibufi nelo kupelula ishina lyakwa lesu obe. Ninebo Yawe¹³Wilakukalifya umunobe nelo kumwibila, icilambu cawancinta cilekwikala na webu mpaka ulucelo. ¹⁴Wilakutipa nkomamatwi nelo kulakubilila impofu icyakuipununako. ufwile. ukotina Lesu obe. Nine Yawe.¹⁵Wilakulenga bupingushi bupondame. Taufwile kulekulanga umuncishanya mubupingushi pantu mubupingula mwina mupalamano obe mubulungami. ¹⁶Wilakwendaka ukulakubepa mu bantu bobu, lelo ulekucingilila mweo wa mwina mupalamano obe ninebo Yawe. ¹⁷Wilakupata mubiyo mumutima obe. ufwile mucishinka ulekukalipila umubiyo pakuti wilekukumako ku lubembu lwa ena. ¹⁸wile kukulandandula nangu kukwatila akafindwe pa muntu uuli onse mubantu bobu, lelo mulici temwa umubiyo ngawe mwine, ninebo Yawe.¹⁹Ulekusunga amafunde yandi. wile kufyalisha nama shobe nenama shimbi ishakulekana. wisankanya mtundu ibili iyambuto pakulekubyalu mwibalyobe. wilakufwala fyakufwala ifyapangwa nemitundu ibili iya nshalu iyabililwa pamo.²⁰Onse ukosendama no musha umwanakashi uwasobolwa kumwaume, lelo tabalabapamo, afwile ukukandwa. tabafwile ukubepanya pantu taupilwe. ²¹umwaume alingile ukulakuleta umutulo wakushininwa kuli Yawe pa mwinshi we Hamu lyaku kumaninamo sukuuku umutulo wapakushininwa. ²²Elo shimapepo akesakumukonsolwela na sukuuku nge camutulo capa kushi ninwa ku cinso ca kwa Yawe palubembu acitile. Elo ulumbu ulo acitile lukalekwelwa.²³Luntu mukoisa mu calo nokulakubyalu yonse mitundu yafilimwa elyalekana lekana ifyafye kulya, Elo mufwile ukulalinga ifisabo fikotwala ngefyabindwa kuku lakulya. Ifisabo filibindilwe kuli mwebu pa myaka itatu

tekulakufilya.²⁴ Lelo mumwaka wakulenga bune ifisabo fikaba ifyakusanguluka, mutulowakulumbanya kuli Yawe.²⁵ Mu mwaka wakulenga busano mukolya ifisabo pakulolela pakuti fimuti filekutwalisha. ninebo Yawe Lesa wenu.²⁶ Mwilakulya umunofu wanama umuli umulopa mwilakwipusha kumipashi pafikesa, elo mwila kufwaya kutungulula bambi ku maka yamipashi.²⁷ Mwilakushingulusha mufifutu nangumu mbali ya mutwe nangu kubeya fifutu fya myafu yenu.²⁸ Wilakuputula mubili wenu pamulandu waba kufwa nangu kuteta inembo pa mubili obe, nine Yawe.²⁹ Wikakupeluka mwana obe umwanakashi pakulakulenga Abe cilende, nangu uluko ukuwila bucilende Elo icalo ukwisulamo ububifi.³⁰ Mulekusunga amasabata yandi elo mu lekucindika umwashila mwiHema lyandi lyandi. nine bo Yawe.³¹ Mwilakwakukila kulibena abelanda kuba kufwa nangu ni ku mipashashi. Mwilakufwayako kuli fyena kuti fyamikowesha. ninebo Yawe lesa wenu.³² Ulekwiwa ku wa mfwi umuntu elo ulekucindika nokubapo kwa muntu umukote. ufwile ulekutina lesa obe. ninebo temwa ngamwebene, pantu mwali abalebeshi mucalo ca Egupti Yawe.³³ Ngo mulebeshi aikala pakatikenu muvalo cenu mwikakumucita bubi ubuli bonse.³⁴ Umulebeshi ukoikala namwebo afwile ukuba kuli mwebo ngowafyalwa umwina Isreali uukoikala kuli mwebo, Elo mukomutemwa ngamwebene, pantu mwali abalebeshi mucalo ca Egupto. ninebo Yawe Lesa wenu.³⁵ Mwilakubomfya bucenjeshi mufipimo luntu mulepima intamfu, ukufina, nangu mubwingi.³⁶ Mulebomfya ifipimino ifyakulinga, ifyakulingilako ukufina ifyakulungama, Effa uwakulinga, elo na Hini uwakulinga. ninebo yakwe lesa wenu, uwamifumishe mu caloca Egupto.³⁷ Mulekunakila fyonse ifyabupingushi fyandi elo na mafunde yandi yonse, yonse, no ku yacita. ninebo Yawe."n

20

¹Yawe alilandile kuli Mose, ukwebati, ²landu ku bana bakwa Israeli, uukoba onse mubana bakwa Israeli nelo umulebeshi onse uukoikala mu Israeli uukopela umwana wakwe uukoba onse kuli Molech akofwaikwa mucishinka ukwipaiwa. Abantu ba mucalo bakofwaikwa ukutoba ena namabwe.³ Nanebo wine nkalekuloshe cinso candi ukulekufuam kuli uyo muntu elo nkamupatulako ukuputukako ukufuma mubamubantu bakwe pakweba ati alipel umwana wakwe kuli Molechi, pakutula enag lekonaule cifulo chandi ica mushilo elo nokulekusebanya ishina lyandi ilyamushilo.⁴ Nga bantu bamucalo bakoisala amenso yabo kuli uyo muntu ulo akopela umwana wakwe uuli onse kuli Molochi, Ngataba komwipaya,⁵ elo nebo nemwine nkabiak icinso candi kukupinkana naulya muntu ne cikota ca ena, elo nkamuputula ukufumako elo uukoba onse uuko cita bucilende pamuland wa kucia bucilende na Molechi.⁶ Umuntu uukopilibukila kuli abo abakolanda nabafwa, nelo kuli abo abakolanda ne mipashi pa kwebati baleku cita bucilende na bena, nkabika icinso candi ukupinkana naulya muntu; nkamu putulako ukufuma kubantu bakwe.⁷ Nomba Ishisheni mwebe elo mulekuba abamushilo, pakwebati ninebo Yawe Lesa wenu.⁸ Mulekusunag amafunde yandi nokulekuyasenda, Ninebo Yawe uupatual mwebo pambali ngaba mushilo.⁹ Onse uukotipa wishi, nelo nyina afwile mucine akoipaiwa, Alitipile wishi nelo nyina, elo alino mulandu akofwaikwa ukwipaiwa.¹⁰ Elo umuntu uukocito bucende no mukashi wa muntu umbi, ekwebati uyo onse uukocito bucende no mukashi wa mwina mupalamano-umwaume umukende no mwanakashi cilende bakofwaikwa bonse mucishinka ukwipaiwa.¹¹ Ngo muntu akolala no mukashi wakwa wishi, akofimbula pa bwamba bwakwa wishi. Bonse umwana mwaume elo no mukashi wakwa wishi bakofwaikwa ukwipaiwa. umulopa wabo ulu pali bena.¹² Ngo muntu akolala no mulokashi bonse babili mucine bepaiwe. Balipangile inshiku. Balibembukile elo bakofwaikwa ukufwa.¹³ Umwaume nga akolala no mwaume munankwe, kubati akolala nomwaume munankwe, kubati akolala nomwanakashi, bonse babili bacite chamuselu mucinshinka bakofwaikwa ukufwa.¹⁴ Ngo muntu aupa umwanakshi elo nakambi aupa nyina lya mwanakshi, ubu bubifi. Bafwile ukuboca bonse ena elo nabanakashi pakweba at tamwakalekuba ububifi muli ba mweba.¹⁵ Ngo muntu akolala ne nama akofwaikwa mucine ukwipaiwa elo ufwile ukwipaya inama.¹⁶ Umwanakashi nga akopalamina ne nama iili yonse nokulala naena, ufwile ukwipaya umwanakshielo ne nama mucishinak bafwile ukwipaiwa. Bali nomulandu bakofwaikwa ukufwa.¹⁷ Umuntu nga abual nkashi yakwe, umwana mwanakshi wakwa wishi nelo umwana mwanakashi wakwa nyina, elo amona akomona ubwamba bwakwe, cintu icamuselu. Bakofwaikwo kuputulwako mumenso ya pa bwamba bwakwa nkashi yakwe elo afwile akosenda ububi bwakwe.¹⁸ Ngo mwaume akolala no mwanakashi munshita alikumwenshi elo alifulile ubwamab bwakwe, alimwene umulopa wakwe, akamfukumfuku kamulopa wakwe. Bonse umwaume no mwanakashi bakofwaikwo kuputulwako ukulekufuma mubantu babo.¹⁹ Taufwile ukulekumona pa bwamba bwakwa nakshi yabanoko, nelo nkanshi wakwa wiso, pakutula ati kuti mwakowesha ulupwa lwamupepi mulekuisendelo bubi bwenu mwebene.²⁰ Ngo mwaume alala nanasenge ali salwile nalume wakwe. Bakasende cisendo calubembu lwabo, elo bakafwa ukwabual abana.²¹ Ngo muntu aupa muka wabo ulo wabo acili nomweo, ici cansoni. Ali salwile wapbo, elo nkapokolola ku bana babo icipe icili conse benga lekupyana ukufuma kubafyashi babo.²² Eico kanshi ufwile ukulekusunag ifipope fyandi fyonse nefyabupingushi fyandi fyonse ulekufinakila pakwebati calo umo nkokuleta ukulekwikalamo ciikakuluka.²³ Wilakwendela mu natambi sha nko isho nkalekutamfya pa cinso cobe pantu balicita ifintu fyonse ifi elo ndi bakwatile ubunani.²⁴ Nalilandile kuli weno, "ukapyana icalo cabo: Nkacipela kuli webu ukulekwikalamo, icalo icikopalala no mukaka elo nobuci, Ndi Yawe Lesa obe, uwaputulako webu ukufuma ku bantu bambi.²⁵ Elo nomba fwaikwa ukolekanya pakati kanama isha sembululwa neshisha sembululwa, nelo fyonni pakati ka fyonni ifyasembululwa nefishasembululwa, mwilekuikowesha mwebene kunama ishishasembululwa nelo fyonni nelo icibumbwa conse icikulika pamushili, ico mpatwileko nge cakowela ukufuam kuli mwebo.²⁶ Ulekuba uwamushilo pakuti nebo Yawe ndiwamushilo, elo ndikupatwileko webu ukufuma kubantu bambi, pantu uliwandi.²⁷ Umwaume nelo umwanakshi uuko landa nabafwa nelo uukolanda ne mipashi mucacine afwile aipaiwa. Abantu bafwile babatoba na mabwe, Balibembukile elo balilingile ukufwa.

21

¹Yawe alandile kuli Mose; " landa kuli bashimapepo kubana baume bakwa Arone, no kulanda kuli bena, "takuli nangu umo muli mwebo ukailenga ukukowela umwine kuli abo abakofwa mubantu babe. Kamofye kuli balupwa bakwe bapalamisha ²kundupwa shakwe banyina bakwe, ba wishi bakwe, umwana mwaume wakwe, umwana mwanakashi wakwe, na dume yakwe, ³Nangula nkashi yakwe nasisungu uulolela pali wene pantu tali namulume wakwe pali nkashi pantu ena kuti apanga umwine ukukowela. ⁴Lelo, afwile ukukana ilengo wine uwakowela kuli ba lupwa lyalwe bambi uo kuikowesha umwine. ⁵Bashimapepo tabafwile ukubeya imibwe shabo nangula ukubeya imyemfu sha mubali nangula ukuputula imibili shabo. ⁶Bafwile balekuba abamushilo kuli Lesa wabo no kuka na sebanya ishina lya kwa Lesa wabo, pantu bashimapepo bafwileukutula Yawe ifyakulya fya mitulo nomukate Yawe lesa wabo. Eico ba shimapepo bafwile ukuba bamushilo. ⁷Tabafwile ukuapa umwanakashi uli onse uli ni cilende na uwaikowesha elo tabafwile ukupa umwanakashi uwalekwa kumulume Yawe, pantu balipantuka kuli Lesa wabo. ⁸Webo wakulamupatula, pantu ni uyo umo utula umukate kuli leasa obe. Afwile ukuba uwamushilo kuli weba pantu nebo, Yawe uulenga mwebo ukuba aba shila, ndi wamushilo. ⁹Uli onse umwana mwanakashi uwakwa shimapepo uli onse uwaikowesha umwine pakuba cilende akosebanya wishi. Afwile ukocewa. ¹⁰Nao umo uli ni shimapepo mukalamba pakati kaba ndume shakwe uo pamutwe wakwe wapongolwelepo amafuta ayasubwa aya uwasontelwe ukusubwa kukufwala imigila iya pusansako yakwa shimapepo mukalamba, tafwile kufwala cakumushishi wakwe icakusela nangu ukulengashakwe. ¹¹Tafwilwe ukuya kuli konse ukokuli umubili wakufwa no kuikowesha umwine, nangula niwishi wakwe nangu ni wakwe. ¹²Shimapepo mukalamba tafwile ukusha umwakwikalilila muncende lye Hema nangula ukukowesha umwakwikalilila umwakwa Lesa wakwe, pantu ali subilwe nga shimapepo mukalamba pakumusuba amafuta yakwa Lesawakwe. Nebo ndi Yawe. ¹³Shimapepo mukalamba afwilyo kupa umwanakashi nasisungu ukuba ngo mukashi wakwe. ¹⁴Tefwilyo kupa mukamufu, uyo mwanakashi yalekwa, nangula umwakashi uli ni celende. Tefwile ukupa abanakashi bamisangwe ii. kuti aupafye nasisungu ukufuma mubantu bakwe, ¹⁵Elo takakoweshe bana bakwe pakari ka bantu bakwe, pantu Nebo ndi yawe, uumulengo uwamushilo, ¹⁶Yawe alilandile kuli Mose, alisosele, ¹⁷Landa kuli Aaroni no kumweba ena, uyo onse uwa mubufyashi bobbe ukupitila munkulo shabo abo imibili yabo yakwata akalema, tafwile ukupalamina kuku tula ifyakulya kuli Lesa wakwe. ¹⁸Umuntu onse uwakwata akalema kumubili tafwile kupalama Yawe nangula umuntu impofu nangu ushenda nangula uwatetwa icinso nangula uwaputuka ko cilundwa, ¹⁹nangula umuntu uwalemana ukuboko nangu ulukasa, ²⁰Umuntu uwakwata yango panuma yakwe nangula uwakonda bubibubi nangu umwipi, nangula umuntu wakwata akalema, nangula uwabulwele, uwaifilonda, uwampele nangula onse uyo umubili wa bwaume yaonaika. ²¹Takuli muntu pakati kandupwa shakwa Aaroni shimapepo uwabo nakalema mumubili kuti aesa mupepi ukucita imitulo eya pangwa no mulilo kuli Yawe. umuntu wamusango uyu uwakwata akalema mumubili; tafwile ukwisa mupepi kukutula umukate kuli Lesa wakwe. ²²Kuti alyako icakulya cakwa Lesa wakwe, nangula fimo ifyawashila ukupulamo nangu fimo ifya mushilo. ²³Nagucibe fyo tafwile ukungila mukati munsali shakobekwa nangu ukwisa mupepi ne cipailo, pantu alikwete akalema mu mubili wakwe kutila takoweshe incende yandi wamushilo pantu Nebo ndi Yawe, ulenga bene abamushilo. " ²⁴Eico Mose alilandile aya amashiwi kuli Aaroni na ku bana bakwe baume, nakuli bonse abantu.

22

¹Yawe ali landile kuli Mose ukweba ati, ²"landa kuli Aroni naku bana baume bakwe babe abakutaluka ukufuma ku fya mushilo fintu abena Israeli ifyo bana ba patwila kuli nebo. Ta bafwile ukuti bapelwila nebo ishina lyamushili, ninebo Yawe. ³Landa kuli bena nga kuli uwa mubu fyashi ukufuma mu nkulo yenu uwa palalamina ku fya mushilo fintu abantu abena Israeli ba patwila kuli Yawe, elyo wena ali uwa ku kowela, uyo muntu afwile aba uwa kuputulwa ukufuma kuli nebo nine bo Yawe. ⁴Kwi kuba uwa mubufyi kwa Aroni ukwete ifibashi nangula ubulwele bonse ubwa kusuma uku fuma mu mubili uwa kulya icilingululwa. uyo onse uwa ikata icili conse icisha sanguluka ukupitila mu ku kumana ne cafwa nangula indande ya bwaume. ⁵Nangu uyo onse uwa kumya inama isenya iya muleanga uku kowela nangu umuntu onse untu amulenga ukukowela na kuli conse icingalenga uku kowela mu musango onse. ⁶Elo shimapepo uwa kumya icili conse ica kowela ali no kuba uwa kowela ku fika ku cungulo. wena tafwile ukulya icili conse ica mushilo ca fintu. kano wena asamba umubili wakwe mu menshi. ⁷Ulo akasuba kawa wena elyo aka sanguluka napa numa ka kuwa kasuba wene kuti alya ku fintu fya mushilo pantu fyena fya kulya fyakwe. ⁸Ena tali no ukulya icili conse ica sangwa ica fwa nangula ica iapaiwa ne nama sha mpanga muli ici kuti aba uwa kuikowesha umwine ni nebo Yawe. ⁹Ba shimapepo bafwile uku konka ifikomo fyandi, nangula kuti baba aba milandu ku lubembu no kufwa apo ba pelula nebo ine nine Yawe ubalenga ukuba aba mushilo. ¹⁰Ta kuli nelyo umo ukuma ku nse ya lupwa lwa ba shimapepo, ukulundapo no mweni wa kwa shimapepo nangu mu bomfi wakwa shimapepo ululi no kulya ifili fyonse fya mushil. ¹¹Lelo nga shimapepo sdhita onse umusha uku bomfya indalama shakwe ulya musha kuti alya ukufuma ku fintu fya pa twila kuli Yawe, bashimapepo ulupwa lwakwe no musha uwa fyalwa mu kati ka nganda yabo kuti balya nabo ukufuma kuli ifyo fintu. ¹²Nga umwana mwanakashi wakwa shimapepo aupwa kuli umo ushili wa muli bashimapepo teti alye conse ica mushilo ca tulwa ca musangulo. ¹³Lelo ngo mwana mwanakashi wakwa shimapepo nimu kamfwilwa nangu wa lekwa. nangu taba na mwana nangu abwela mukati ka nganda yaba wishi nge fyo ali ilyo ali umwaice kuti alya ukufuma ku fyakulya fya kwa wishi, Lelo nangu umo ushili mu lupwa lwakwa shimapepo. ¹⁴Ngo umwaume akolya ifyakulya ifya mushilo ukwabula kwishiba afwile ako lipila cena; afwile alandapo cimo capali fisano kulim cena no kupela ica cibwesha kuli shimapepo. ¹⁵Abantu

abena Israeli taba fwile ku pelula ifintu fya mushilo ifyo basumbwila no kupela kuli Yawe. ¹⁶No kulenga uku cenda ulubembu ulwinda kuba lenge aba milandu ifya kulya fya mushilo, pantu ni nebo Yawe ubulenga ukuba mushilo, ¹⁷Yawe alilandile kuli Mose ukweba ati, ¹⁸"Landa kuli Aroni naku bana baume ba bakwe na kuli bonse abana bakwa Israeli landa kuli bena uli ulim mwina Israeli nangula umulebeshi ulekwikala mu Israeli. ulo bali ku pela ilambo na ngula ca kufikilisha umulapo na ngula ca kuitemenwa cakupela, nangu baleku pela Yawe ca kupela cakoca. ¹⁹Nga ci ba caku suminishiwa ba fwile ku tula inama ilume iya kubula akalema ukufuma mu gombe, impaanga nangu mbushi. ²⁰Lelo weba ta ufwile ukupela icili conse ici lekuba na kalema. ²¹Uyo onse apela ilambo lya fya mpwana ukufuma mu maombe nangu mbushi kuli Yawe mu ku fiki icinga, nangu ica ku ninika icakulakutumenwa, ica mu gombe nangu impaanga, ci fwile caba ica bulwa akalema. mwi kalema nelyo nelyo kamo mu nma. ²²Ta ufwile kupela nama ya ku pofula, yaku lemana nangu iya funika napamo iyaputulwa, na pamo iya cilonda napamo iya bwembe. Ta ufwile ukupela ifi kuli Yawe nge lambo pa cipailo ca mulilo. ²³Ta uli na kupela ica ku ninika ca kutemenwa i gombe nangu impaanga iya ku lemana na ngu akanono ne caku ninika ca musango uyu takcaka pokelelwe nge ca cipangano. ²⁴Mwi kapela inama iyili yonse kuli Yawe iya ku shonaulwa, iya tinwa, iya tungulwa. Mwi kacita ci mukati ka mpanga wenu. ²⁵Ta ufwile kupa mu kate wakwa Lesa obe kufuma ku minwe ya mulebeshi. isho nama isha bamo akalema nangu isha anaika, tasha ka suminishiwe kuli weba. ²⁶Yawe ali landile kuli Mose no kulanda. ²⁷"ulo ingombe ilume nangu impanga nangu imbushi ya fwalwa ifwile ya kwikala cine lubali inshiku kuli nyina. elyo ukufuma ku shiku cine lubali konse ukuya kuntanshi kuti yaku suminishawa nge lambo lya kutulwa ca koca kuli Yawe. ²⁸Mwike paya ingombe ikota, imbushi ikota pamo no twana twaiko, shonse mu bushiku bumo bwine. ²⁹Ulo uko tula ilambo lya kutotela kuli Yawe ufwile walitula lyana munshila lya suminishiwa. ³⁰Lifwile uku liwa mu bushiku lumu bwine wa litula. ta ufwile uku lakushakokantu nelyo kano ukufika ku bushiku bwa ku kankapo ulucelo ine ni nebo Yawe. ³¹imwe mufwile kusanga ifipope fyandi no ku fila kucita ine ni nebo Yawe. ³²Ta mufwile kula ku pelula ishina lya mushilo lyandi, nebo mfwile naishibwa ngo wa mushilo ku bantu ba mu israeli. Ine ninebo Yawe ulenga imwe ukube aba mushilo. ³³Uyo wa mifimishe mu calo ca Egupti ku kaba Lesa wenu; ine ninebo Yawe.

23

¹Yawe alilandile kuli Mose: ²"Landa ku bantu bakwa Isreali, kabili ubebe bena, 'iyi emitebeto ya sotelwa Yawe, iyo mulinokubai la ingokulongana kwamushilo; mutanda. ³Mwale kubomba munshiku mutanda, lelo mu bushiku bwa cine lubali lisabata lya kutusha ukufikapo, ekulongana kwa mushilo. Tamuli nokubomi bamo umulimo pantu lisabata lya kwa Yawe mucende shonse mukoikala. ⁴Iyi emitebeto yasotwa iya kwa Yawe, ukulongana kwa mushilo uko uli nokubilisha pashita yaiko iysotwa: ⁵Mumweshi watashi, pashiku bwalenga nkumi na shine ubwa mweshi kukuwa kwa kasuba, kwalekuba icakucilila cakwa Yawe. ⁶Pa bushiku bwekumi umo na shisano kwa mweshi umo wine mitebeto wamukate utatutumuka wakwa Yawe. Ico pashiku cine lubali mwalekulya mwale kulya umukate utatutumuka. ⁷Muli nokupatula ubushiku ubwatashi kukulongana pamo; Mweba tamwalekubombamo umulimo nangu umo uwacilashita. ⁸Mweba mukalakuleta icakulya ca mutulo kuli Yawe pashiku cine lubali. ubushiku bwalenga cine lubali bushiku bwakulongana bwapatwila kuli Yawe, kabili muli ubo ubushiku tamwale kubombamo umulimo wacila shita. ⁹Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ¹⁰"Landa ku bantu bakwa Isreali kabili ubebe bena, 'ulo mwaisa ku mpanga iyo nkompela kabili ulo mwasombola ubusomboshi bwaiko nolu makalekaleta umupili wafisabo fya tanshi ifyaseke kuli shimapepo. ¹¹Ena akemya umupili waseke kuli Yawe kabili no filanga kuli ena, ukweba ati filekupokelelwa palwa mweba. Nipa bushiku panuma yesabata ulo shimapepo akalekulangishakibili no kufipela kuli nebo. ¹²Pa bushiku ulo mwalangisha umupili wafisabo fyaseke no kufipa kuli nebo, mukalekutula akalume kapaanga aka mwaka umo kabili kakubula akalema ingo mutulo wa cakoca kuli Yawe. ¹³Umutulo wa cabunga ukalekuba fibili pafye nkumi fyacipimo ca Efa ica bunga bwa ngano bwapeleka saana ubwa kusakana namafuta, umutulo wa cakumulilo kuli Yawe, ukufumya icena cisuma, kabili pamo naco umutulo wa cakunwa uwamwa ngashi, icafine kuli ini. ¹⁴Tamwale kulya umukate nangu icaocewa nangu icabulimi bwasenke, ukufikafye nakubushiku ubo muletele uyo mutulo kuli Lesa. Ici cikoba cipope ukutwalilila ukufikafye nakukulo sahaba ntu bobbe mucenda shonse umo mukoikala. ¹⁵Ukwambafye pa bushiku bwa panuma ye sabata-ubo bushiku ulo mwaletele umupili wafisabo fyaseke ngo mutulo wacakulangisha-mukaleka penda imiungu iyitutulu cine lubali. ¹⁶Mweba mukalekupenda nshiku ama kumi ya saana, bukalekuba bushiku bwapanuma yesabata lyalenga cine lubali. Nolu mukalekupa umutulo wa cabunga cabulimi bupya kuli Yawe. ¹⁷Mweba mukalekuleta ukufuma mu mayanda yenu imikate yamishuma yabili iyapangwa ukufuma kuli fibili ifyapekumiifya Efa. Yena ikalepukangwa ukufuma kubunga bwapeleka ubwanganano kabili iya kocewa necitutumushi: Ikalekuba mutulo wacakwalangisha wafibo fyatashi kuli Yawe. ¹⁸Mweba mukalekupa iyi mikate pamo no tulumetwapanga cine lubali utwamwaka umo kabili utwakubula akalema, akalume ka ng"ombe kamo na bapumbwe balili. Fikalekuba mutulo waca koca kuli Yawe, pamo no mutulo wacabunga cafiko kabili no mutulo wacakunwa cafiko Yawe icena cisuma. ¹⁹Mukalekutula sawe umo ukuba umutulo wa palubembu, no tulumetwapanga tubili utwamwaka umo ukutupela inge celambo, ngomutulo wesenge. ²⁰Shimapepo akalekufilanga pamo nemikate ya fisabo fyatashi kumulola pamo notulumetwapanga tubili. Fyena fikale kuba mitulo ya mushilo kuli Yawe ifyakwashimapepo. ²¹Mweba mukalekubilisha ukulongana kwa mushilo, kabili mwilakucitamo umulimo uuli onse wakaya. Ici cikoba cipope cakutwalilila ku kulo shonse isha bantu bobbe mufifulo fyonse umo alekwikala. ²²Ulomwasombola ubusomboshi bwa mupanga yenu, mwilakupwililisha ukusombola na mufifutu fyonse ifyafilime fyenu kabili mweba mwikale kulonganya utukoshala mubusomboshi bwenu. Mweba mukalekushila aba busu na balebeshi.

Nine Yawe Lesa wenu."²³Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ²⁴"Landa ku bantu bwakwa Isreali kabili ukweba ati, 'Mu mwenshi walenga cine lubali, ubushiku bwatanshi ubwa ulya mwenshi bukalekuba kutusha kwamutlalila kwenu mwebo, ubwa kwibukisha ukulila kwa mapenga, kabili no kulongana kwa mushilo. ²⁵Tamuli nakubombamo muli mo wacikaya, kabili mukalekutula ilamba lya cakekumulilo kuli Yawe."²⁶Nolu Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ²⁷"Nomba ubushiku bwe nkumi muli uyu mweshi walenga cine lubali bushiku bwa kukosolola. Bwa lekuba ubushiku bwakulongana kwamushilo kuicefya mwebenefye bonse nokutula kuli Yawe umutulo wacakumulilo. ²⁸Tamwakalekubombapo mulimo uuli onse pantu bushiku bwa kukosolola, kukosolwele mwebokumulala wakwa Yawe Lesa wenu. ²⁹Uyo onse uutaicefye umwine palibulya bushiku akasukulwe kukukakanbwa ukufuma mu bantu bakwe. ³⁰Uyo onse ukulakubomba umulilo uuli onse palibulya bushiku, ninebo , ne Yawe inkalekumonaula ukufuma mu bantu bakwe. ³¹Mwebo tamwakalakubamo umulimo uwa musa ngo onse pali bulya bushiku, Ici calekuba cipope cakatwalilila mukati kakulo shonse isha bantu bobe mufifulo fyonse umo mukoikala. ³²Ubu bushiku bwalekuba kuli mwebo lisabata lyakutusha kwamutlalila, mukalekuicefya mwebene pabushiku bwalenga pabula ubwa mweshi kucungulo. ukufuma ku cungulo ukufika kucungulo ukale kubaka isabata lyenu."³³Yawe alilandile kuli Mose, ukweba ati, ³⁴"Landa kubena Isreali, pabushiku bwalenga inkumi limo na shisano uwa mweshi wa cine lubali ukulekuba mutebeto wasankwe shakwa Yawe. Ukalekupwisha nshikucine lubali. ³⁵Pa bushiku bwatashi pakalekuba ukulongana kwa mushilo. Mwebo tamuli nakubombamo umulimo onse wacikaya. ³⁶Pashiku cine lubali mwebo mukalekutula ilambo lyacakumulilo kuli Yawe. Pabushiku bwalenga cine kose kose pakalekuba ukulongana kwa mushilo, kabili mwebo mukalekutula ilambo ilyacitwa ku mulilo kuli Yawe. uku kulongana kwamutlalila, kabili tamuli nakubomba umulimo onse wakaya. ³⁷Iyi emitebeto yasotelwa Yawe, iyo mwalekubilisha inge milonganine yamishilo kukutula icambolya mutulo wa cabunga, amalambo kalili nemitulo ya cakunwa cila cimo pa bushiku bwaciko. ³⁸Iyi mitebeto nkalekuba kukusasha kwe sabata lya kwa Yawe, kabili nefyabupe fyenu, fyonse ifilayo fyenu, kabili nemitulo yenu iyakuitemenwa iyo mupela kuli Yawe. Eco palwa mutebeto lwasakwe. ³⁹Eco palwa mutebeto lwasakwe, pabushiku bwalenga inkumi limo na shisano umweshi walenga cine lubali, ulo mwebo mwalongana mubusomboshi bwafisabo fya calo mukale kusunga uyu mutebeto wakwa Yawe pashiku cine lubali. Ubushiku bwatashi bukalekuba kutusha kwa mutalalila, kabili no bushiku bwalenga cine kose-kose bukalekuba nabo kutusha kwamutlalila. ⁴⁰Pa bushiku bwatashi mwebo mukalekuswa ifisabo ifya bune saana ukufuma ku fimuti, tumisambo twaluncindu, imisambo shabula ayangi aya fiti fyashishikana, kabili ne mango sha munika ukufuma mutumilonga, kabili mukalekwanga pamulola wakwa Yawe Lesa wenu pashiku cine lubali. ⁴¹Eco pashiku cine lubali cila mwaka, mwebo mwale kusefya uyu umutbeto wakwa Yawe ici cikoba cipope mukati ka bantu bonse kukulo shonse mucende mufifulo fyonse umo mwalekwikala. Mwebo mwalekusefya uyu mutebeto mumweshi wacine lubali. ⁴²Mwebo mwalekwikala muli tusakwe tunono pashiku cine lubali. Bonse abafyalilwe mu Isreali balekwikala muli tusakwe tunono pa shiku cine lubali, ⁴³Kukweba ati abamututuko shenu, inkulo ne kulo, ukweba ati balekusambilila ifyo nebo nalengele abena Isreali ukwikala mu sankwe ulo nebo nabatungulwile ukufuma mu calo ca Egypito. Nine Yawe Lesa wenu."⁴⁴Muli iyi nshila Mose alibilile ku bantu bakwa Isreali imitebeto yasotelwa Yawe.

24

¹Yawealilandile kuli Mose, ²"konkomesha abantu bamu Isreali ukukuletela amafuta ayalengama ayatwiwa ukufuma ku muolife aya kubomfya mu nyali, pakutila inyali ileaka mukutwalilila. ³Panse ya cipembe panuma icipangano tacilacepa mwi Hema lya kukumanamo, Aaroni, afwile ukutwalilila, ukufuma icungulo ukufuma ulucelo ukwasha inyali pa cinso cakwa isha bantu bobe. ⁴Shimapepo mukalamba afwile lyonse alesunga inyali iyaaka pa cinso cakwa Yawe, inyali pacantekapo ica golde iyalopololwa. ⁵Ufwile wasende ubunga bwapeleka ubwa ngano nakupanga imikate ikumi naibili kuli yena mukabe utwa pekumi tubili muli efa muli cila mukate. ⁶Nafyo mukale fibika mu mitande ibili mutanda, mutanda pa mutanda onse, pe tebulo lya golde iya lolopololwa ku cinso cakwa Yawe. ⁷Ufwile mwabika ica cena cisuma muli cila mutande wa mikata nge ca bupe bwa kwimininako, ica cena cisuma ci kosewa kuli Yawe. ⁸Bonse ubushiku bwe sabbata shimapepo mukalamba afwile lyonse ukubika mukate ku cinso cakwa Yawe ukwimininako abantu bamu Israli, nge cilangiloca cipangano ca muyayaya. ⁹Ubu bupe bwakwa Aaroni na bana baume bakwe kabili bafwile balya icic mu cende iya mushilo, pantu ciputulwa ca bupe kuli Yawe ica pangwa no mulilo. ¹⁰Nomba icacitike cakuti umwana mwaume uwakwa namayo waku Israeli, uyo wishu ali mwina Egupti, aile pamo na bena Israeli, uyu mwana mwaume wa mwina Israeli na mayo alilwile no umwaume umwina Israeli mu nkambi. ¹¹Uyu mwana mwaume wa mwina Israeli na mayo alipotele Ishina lyakwa Yawe no ku tuka, eico abantu balimuletela kuli Mose, ishina lyakwa nyikwa nyina alini Shelomiti, mwana Dibri uwa mukowa wa bena Dani. ¹²Bali musungile muli cifungo mpaka Yawe umwine aka pingule ifyo bafwile ukucita, ¹³Elyo Yawe alilandile kuli Mose, ukuti, "buleni uyu muntu uwa tuka Yehova mumutwale kunse ya nkambi. ¹⁴Bonse abamumfwile bafwile babike iminwe yabo pa mutwe wakwe na bonse abalongene bakamupole amabwe. ¹⁵Ufwile walondolola ku bantu bamu Israeli no kuti uyo onse uwatuka Yehova afwile asanga icilubo cakwe. ¹⁶Uwapontela ishina lyakwa Yawe afwile icishika aipaiwa. Bonse abalongene nangu uwafyalwa mu Israeli. Nga umo apontela ishina lyakwa Yawe, afwile fye ukufwa. ¹⁷Nga umo aipaya umuntu munankwe, afwile icacine aipaiwa. ¹⁸Nga uli onse aipaya inama ya muntu umo, afwile alipila, ukubwekeshapo umweo pa mweo. ¹⁹Nga uli onseacena umunankwe, cifwile cacitwa ngefyo acitile ku munakwe. ²⁰kufuma pa cafunwa, ilinso palinso pa lino. pantu nalenga ucenwa kwa muntu, kabili cifwile cacitwa nakuli ena. ²¹Onse uwaipaya inama afwile alipila, nowa ipaya umuntu afwile aipaiwa. ²²Mufwile mwakwita ifunde limo line kuli bonse abalebeshi nabafyalilwa mu Israele. Nine yawe leasa wenu," ²³Eco Mose alilandile na bana ba Israeli,

na bantu baliletele umwaume kunse ya nkambi, uyoo uwatukole Yawe. bali mupolele amabwe. abena Israeli ba sendele uku kukomesha kwakwa Yawe kuli Mose.

25

¹Yawe alilandile kuli mose pa lupili lwa sinisi, ati, ²"landa kubana ba israele nokulanda kuli bena ati, elo mukesa mu calo chintu nkamupela, elo icalo cikalenge ukuti mukalesunga isabata lwakwa Yawe.³Mufwile ukubuyala amabala yenu pa myaka mutanda, na pamyaka mutanda mukala tungwila amabala ya myangashi no kukolonganika ifisabo. ⁴Nomba mu mwaka walenga cine lubali, mubele isabata ilya kutusha kwapwililika mu calo cobe, isabata lyakwe Yawe. Wikatanda mu mabala nangu ukutungwila amabala ya myangashi.⁵Wikapanga ukucepa kwa conse icacimbuka, na kabili wika sombola conse icishatungulwa, kabili cimbuka wa mu mwaka we sabata wa calo. ⁶Kabili conse ici cabombwepo mu calo ki mema pe sabata mu mwaka cikaba cakulya cenu, webo, ababofi abaume na banakashu ababomfi, na babomfi bakwashima naba lebeshi abakela nobe kuti bakolonganaka ifya kulya, ⁷ne fitekwa fyobe ne nama sha mpanga cikalya fyonse ifyo icalo cikasobola⁸kabili ukapende ama sabata pa myaka, ifi, cine lubali imiku cinelubali myaka, pakuti pakabe imiku cine lubali ama sabata ya myaka, imyaka cine lubali ukupenda cine lubali imyaka elo kukalaba kuli mwebo inshiku sha cine lubali pa myaka cine lubali, imyaka amakumi yane na pabula. ⁹Elo ukalishe intandala konse mu bushiku ubwa lenga ikumi limo mu mwenshi walenga cine lubali uwa mweshi mu bishiku bwa kukonsolola no kushishe itandala mu calo cenu conse.

¹⁰Mukaleshisha umwaka wa makumi yasano kuli Yawe no kubila ukalubuka mu calo ca bekashi bonse. Kabili cikaba cakusefya kuli iwe, pantu ifipe nabasha fikabwelela ku mukowa wabo.¹¹umwaka uwa makumi ya sano ukaba waku sefya kuli webo. Taufwile wabyala nangu ukukwata ubusumboshi ubwakupwililika. mukalye conse ici imenena kine, kabili mukalye conse icili cimbuka. ¹²Pantu kusefya, icakuba ca mushilo kuli webo. ufwile ukulya ifilimwa ifya cibusha fya ciko.

¹³Mufwile ukubwesha ulionse pa fipe fyakwe mu mwaka wa kusefya. ¹⁴Nga cakuti washitisha impanga ku mwina mupalamano obe nangula washita impanga ku mwina mupalamano, tamufwile kubepa nangu ukubifyanya mwe bonse.

¹⁵Nga mwashita impanga ku mwina mupalamano,mutontonkanyepo pa mpendwe ya myaka ifilimwa fikasobolwa mpaka pakusefye kubiye. Umwina mupalamano uuleshitisha impanga afwile ukutontonkanya pali ici. ¹⁶Imyaka iingi mpaka ukusefya kwa konkopo. Kuti kwakusha umutengo wa mpanga, mpaka imyaka inono mpaka ukusefya kwa konkapo kukalenga umutengo ukupona, pantu impendwa ya busumboshi mu mpanga ilya muka sombulwa kumwine umupya ukulingana ne mpendwa ya myaka pakuti ukusefya kumbi kukafike. ¹⁷Tamufwile ukuibepa nangu ukubifyanya; no mubeye; lelo mufwile mwacindika lesa wenu, pantu nine Yawe lesa wenu. ¹⁸Nangu cingaba ifi mukalebaka ifipope, na malango, no kulaficita. Kabili mukekala mu mpanga iyi mu mutelwa. ¹⁹Impanga ikasombolwamo ifilimwa, kabili mukalya ukulinga ne fyoma mukafwaya no kwikalumu mutende. ²⁰Kuti mwalanda ati, "finshi tukalya mu mwaka walenga cinelubali? moneni, teti tubyale nangu ukukolonganika ifilimwa". ²¹Kabili nkatuma amapalo ukwisa pali mwebo mu mwaka walenga mutanda,nokulenga kukabe ukusombola ifilimwa pa myaka ituta. ²²Mukabyala mu mwaka walenga cine konse konse no kukonkanyapo ukulya ifyasobolwe mu myaka ya ku nuna ne fyabikwa mu matala. ²³Mpaka ubusumboshi bwa mu mwaka walenga pabula bukeke, muli nokulya ifya sungilwe mu matala ifya mu myaka yakunuma. Impanga taifwile kushitishiwa ku mupya umuyayaya, pantu impanga iyi yandi. Bonse imwe mulibalebeshi abashili bakwikalilila mu mpanga yandi. ²⁴Mufwile ukusuminisha ukulubulwa kwa mpanga iyo mwakwata; mufwile ukubwesha impanga kulupwa uku mwishitileko. ²⁵Nga cakuti umwina Israele munenu aba umupina pali ici ashitisha ifipe fyakwe, kabili uwalupwa uupaleme afwile aisa lubula ifipe fyonse ashitisha. ²⁶Nga cakuti umuntu takwete lupwa lwakwe uwaku lubula ifipe, nga cakuti nanonka nokukwata amaka yakuilubula umwine, ²⁷kuti asanga imyaka ukufuma apo impanga yashitishiwe no kulipila ishasheleko kuli ulya muuntu ashitishiwe. Elo kuti abweshe ifipe fyakwe. ²⁸Nomba nga cakuti afilwa ukubwesha impanga kuti ena, eico impanga iyo ashitisha ikaba musambu shaulya ashitisha mpaka umwaka wa ku sekelela. Umwaka wakusekelela, impanga ikabwekeshiwa ku muuntu ulya wa shitishe ilya impanga, umwine wa cishinka akabwesha icipe cakwe. ²⁹³⁰Ngo umuntu ashitisha ing'anda mu musumba uwakulililwa,nakabili kuti aishita mu myaka wine ulya panuma yaku shitishe. Pa mwaka uutuntulu akakwata insambu sha kuilubula. Nga ing'anda tailubulwe mu mwaka onse, nomba ilya ng'anda iya mu musumba wacingililwa ikasanguka cipe cakubelelela kuli ulya washitile pamo no lupwa lwakwe. Tayakabweshiwe mu mwaka wa kusekelela. ³¹Nomba yalya mayanda ayashakwata icibumba cakulililwa yakaba nga amabala ya calo. Kuti yalubulwa, nokubwekeshiwa mu mwaka wa kusekelela. ³²Nungu, cingaba ifi, amayanda yabena Lebi mumisumba yabo kuti ya lubulwa inshita ili yonse. ³³Nga umo uwa mu bena lebi lubule ing'anda iyo ashitile, lyena ing'anda iyo ashitisha mu musumba umo yaba ika bweshina mu mwaka waku sekelela, pantu amayanda yamu misumba yabena lebi fipe fya bantu bamu israele. ³⁴Na mabala ayashingulwiwe imisumba tayashitishiwe pantu fipe fya kubulelela ifya bena lebi. ³⁵Nga umuntu munobe mu calo aba umupina, kakuti teti aifwaile ifintu umwine, kuti mwa mwafwilisha ngefyo mungafwilisha umulebeshi nangu uli onse uushili wa muli mwebo. ³⁶mwika mupingula nsonsa nangu ukupingula ulupiya pali ena munshilaili yonse, mucindike Lesa wenu pakuti munyinenwe atwalilile ukwikala naimwe. ³⁷Tamufwile ukupela ulupiya lwakulundapo nokumweba ukubikapo nosela, nangula umushitisha ifyakulya pakuti mwakwatemo ubukumu. ³⁸Nine Yawe Lesa wenu, uwamufumisha mu calo ca Egypti, pakuti nomba mupele icalo ca kanaani, kukuba lesa wenu. ³⁹Nga pamo munoko asanguka umupina nokuishitisha kuli webo, taufwile wa mulenga ukubomba ngo musha. ⁴⁰Mukamucite ngo mubomfi wa malipilo. Afwile aba ngo uleikalala nobe pakashita akanono. akabomba nobe mpaka umwaka waku sekelela. ⁴¹Elo akafuma kuli webo, ena nabana bakwe kumo, elo akaya nokubwelwamo ku mikowa yakwe na ku fipe fyakwa wishu. ⁴²Pantu babomfi bandi abo nafumisha ku

calo ca Egypti. Tabakashitishiwe nga abasha. ⁴³Tamufwile mwaba no lukakala pali bena, mufwile mwacindika lesa wenu. ⁴⁴Napa basha abaune na banakashishi, abo mukasanda ukufuma mu fyalo ifyo mwikala nafyo fyamishinguluka, kuti mwashita abasha kuli bena. ⁴⁵Kuti kabili mwashita abasha kubalebeshi, abo mwikala nabo na ku mikowa iyo muli nayo, aba bafyalilwa mu calo cenu, nabo kuti basanguka ifipe fyenu. ⁴⁶Mufwile mwabomfya aba basha nge cakupwaninina ku bana benu ableisa panuma yenu, ukubasunga nge fipe, no kuba abasha umuyayaya, nomba tamufwile mwalateka bamunyinenwe pa bana ba Isreale mu bunkalwe. ⁴⁷Nga cakuti umulebeshi nangu umu ushili wakwikalilila nwmwe aba umukankala, elo umu umwina Isreale aba no kuishitisha ku mulebeshi, nangu ku lupwa nangula umukowa wa mulebeshi, ⁴⁸pantu abena Isreake banobe bashitwa, kuti abweshiwa. Umo uwamulupwa lwkwe kuti bamulubula, ⁴⁹Kuti caba ni nalume, nangu umwana wakwa nalume, unga mulubula nangu umu uwa mumukowa wakwe. Nangu nga ulumbukasana, kuti ailubula umwine. ⁵⁰Afwile baumfwana noyo uwa mushitile; bafwile bapenda imyaka ukufuma apo ashitishiwe ku wa mushitile mpaka mu mwaka wa kusekelela. Umutengo waku mulubwilapo ufwile walingana ukulingana nefyo balelipila umubomfi wakalipilwa, ukulingana ne mpendwa ya mtaka afwile ukukonkanyapo ukubomba kuli ulya uwa mushitile. ⁵¹Nga cakuti kuli imyaka iingi ukufika ku mwaka wa kusekelela, afwile ukulipila umutengo wakulubulwa indalama ishilingene ne mpendwa ya myaka. ⁵²Nga cakuti kushele fye imyaka inono ukufika ku mwaka wakusekelela, lyena kufwile kwaba ukumfwana no wa nshitile ukumona pa myaka insheleko ukufika kau mwaka wa ku sekelela, kabili afwile alipila isha cilubula no kusunga ukulinga ne mpendwa ya myaka. ⁵³Afwile alatangatwa ngo mubofi wa kulipilwa umwaka no mwaka. Mufwile mwamona ukuti talesungwa bulukubuluku. ⁵⁴Nga talubulwe muli uyu musango, lyena afwile abomba ukufika ku mwaka wa kusekelela, ena nabana bakwe pamo. ⁵⁵Kuli nebo abantu bwakwa Isreale basha. Nebo basha bandi abo na fumishe mu calo ca Egypti. Nine Yawe lesa wenu".

26

¹Mwikesha ukapanga utulubi, kabili tamufwile ikwimya icakubaswa nangu uluceshi lwelubwe ilya kubaswa, kabili tekwesha ukubika ilibwe iyakubaswa mu calo cenu icakweba ati mukalekufukamina, pantu nine Yawe Lesa wenu. ²Mufwile ukulekusunga ama sabata nokucindika umwa mushilo mwandi. Nine Yawe. ³Ngamukalekwenda miufipope na mafunda yandi nokumfwila, ⁴ulo nkamipela imfula mu nshita yaiko; impanga ikalekufumya ifya bilumi bwaiko, ne fintu yfa mu mabala fikale kutwala ifitwalo fyafiko. ⁵Ukusokola kwenu kukatwalila ukufika noku nshita yakusombola kwa myangashi, nobusomboshi bwa nyangashi bukacilukila noku nshita yakunyala. Mukalekulya umukate wenu nokwikuta mukekala umutunde uko mukakula imishi yenu mu calo. ⁶Nkapela umutunde mu calo; mukalekulala ukwakubula icakumulenga umwenso. Nkafumya ifiswango fya finama mu calo, no lupanga talwakapite mu calo cenu. ⁷mukatanfya abalwani benu, kabili bakawa kuntanshi yenu ku lipanga. ⁸Basano aba miuli mwebo bakntamya umwanda, kabili umwanda wamuli mwebo ukutamfya amakana amakumi; abalwani benu bakasukwe bakawe ku lupanga ku cinso cenu. ⁹Nkamilolessa nobubile lelo nkamilenga ukufyalana nokusanduluka; nkafikilisha icipangano cansi kuli mwebo. ¹⁰Mukalya ifyakulya ifyatutilwe inshita iitali mukafwaya ukufumya ifyakulya mwatutila pantu mjukalekufwaya incende apakubika ubusomboshi bwanomba. ¹¹Nkabika ihema lyandi mukati kenu, kabili tamwakanenge ubunani. ¹²Nkale kwenda pakati kenu nokuba Lesa wenu kabili mjukaba abantu bandi. ¹³Ninebo Yawe Lesa wenu, duwamifumishe mu calo ca Egipto ati tamuli basha babo. Ndiyonawile imilando yekoli yenu pakwa ati mule kwenda muliminine abakoloka. ¹⁴Nomba ngatamwaumfwe kuli nebo, kabili ngata mwakanakile amafunde yonse aya, ¹⁵nga mukakane nefyabungushi fyandi nokulengwa ubunani ku malango yandi, pakweban ati mjukakane ukumfwila amafunde yandi yonse, elo mukatobe kicipangano candi. ¹⁶Ngamwacita ifi fintu, elo nkacitefi kuli mwebo; Nkaleta umwenso pali mwebo, amalwele ne mpepo ifyo ifikonaula amenso nokupongololamo umweo muli mwebo. Mukabyala imbuto shenu apafye, pantu abalwani benu bakalya ifikalefumamo. ¹⁷Nkakutafika iccinso candi kuli mwebo naba lwani benu bak myansha. Abaume abamipata bakalekumiteka, elo mukabutuke, nolo tapali nangu umu uukomitamfya. ¹⁸Panuma ya fyonse tamumfwile kuli nebo, elo bu nkamikanda imiku cine lubali ukucilapo pamulandu wa membu shenu. ¹⁹Nkonaula icilumba caba mu maka yenu. Nkalenga imyulu yenu kubati cela ne calo kubati mukuba. ²⁰Amaka yenu yakabombela apafye, pantu impanga yenu tayakafumye ubusomboshi, ne fimuti tatyakatwalepo ifisabo. ²¹Nga mwantalamina mukwenda kwenu nokuta ng'mfwila, nkaleta pali mwebo impumo imiku cine lubali ukucilapo ukulingana ne membu shenu. ²²Nkamitumina nefinama fyampanga, ifi kamibila abana benu, ukonaula ifitekwa fyenu, nokumulenga ukuba abampenda iyi nono icakweba ati ne misebo yenu tamwakabe naba kwendamo. ²³Nomba ngacakweba ati nangu nacitefi tamukosumina ukulungamikwa nokulekwenda mukupusana nanebo, ²⁴elo nandibo nkalekwenda mu kupusana nanwe, na nemwine nkamikanda imiku cine lubali pamulandu wa membu shenu. ²⁵Nkaleta ulupanga pali mwebo ulwakucita icilandushi pakutoba icipangano. Mukalonganikwa bonse pamo mukati ka misumba yenu, kabili nkatuma ubulwele pakati kenu, elo mukapelwa mi kuboko kwa mulwani. ²⁶Ulo nkaputulako ifyakulya fyenu, abanakashi ikumi limo bakele kukumanisha ukupanga imikate mucakupangilamo cimo fye, kabili bakalepela umukate ukulungana ne cipimo. Mukale kulya nomba tamwa kalekwikuta. ²⁷Umfwa tamwaka ngumwile napamuma yafyonse ifi, makatwalilile fye ukupusana nanebo, ²⁸elo nkapusana nenu mubakali, kabili nkamikanda ukucilapo pa miku cine lubali ukulingana ne membu shenu. ²⁹Mukalekulya iminofu yaba benu abaume; mukalya ne minofu yabana benu abanakashi. ³⁰Nkonaula ne ncende shenu ishakusansama, ukuputaula ne mfuba shenu ishalubani, no kuposa ifitumbi pafitumbi fya tulubi twenu, nanine nkamikwatila ubunani. ³¹kasangula imisumba yenu ifibolya nokonaula umwashila mwenu. Nshakatemunwe necena ca fyabupe fyenu. ³²Nkonaula icalo cenu, Abalwani benu abakekota mulya bakapapa sana pabonaushi. ³³Nkamisalonganya mukati ka nko, kabili nkosomona

cikashala, ne misumba yenu ikonaulwa.³⁴Elo icalo cikasekela muma sabata panshita yonse cikekala icakulekeleshiwa namwebo ninshi muli mu calo cabalwani benu. Pali ilya nshita, icalo cikatusha nokusekela mu masabata.³⁵Pa nshiku shonse apo calekeleshiwa, ciaktusha uko ukutusha uko mukakwetepo ku masabata yenu, ulo mwaikalelemo.³⁶Na kuli abo abashala mu calo cabalwani benu, nkatuma umwenso mumitima yenu uwakweba ati nangu mwaumfwa fye ibula liko uuluka kumwela lika mitulumusha elo mukafulumuke kubati mukofulumuka ku lupanga. Mukapona, nangu tapali uukomitamfya.³⁷Mukale kuwishikana mwebene nabane kubati mukofulumuka ku lupanga, nangu tapali nokumitamfya. Tamwaka kwatepo na maka yakwiminana ku menso yabalwani benu.³⁸Mukalobela mukati kankom ne calo cabalwani benu cikamilya.³⁹Abo bakashalamo pali mwebo bakonaukila mu membu shabo, mulya mu calo cabalwani benu, napa mulandu wampulumushi shaba shiba bakonauka nabo.⁴⁰Nomba ngaba yebelela imembu shabo neshaba shibo, nabushikamfutu eho bakene ukuba ne chishinka kuli nebo, nokwenda mukupusana nandibo-⁴¹Icalengele nebo ukubalukila kabili nali baletete mu calo cabalwani babo-nge mitima yaboita sembululwa yaba iyakuicefya ngaba pokelela nokukandwa pa mpulumushi shabo,⁴²elo nkebukisha icipangano cansi kuli Yakobo, icipangano candi kuli Isaki ne cipangano candi kuli Abrahamju; Nakabili nkebukisha icalo.⁴³Bakalekelesha ne calo, kanshi cika sansamukila muna sabata ulo cikale kulele mukulekeleshiwa wa ukwakubulamo bena. Bakalimunwa pamulandu wa bupulumushi bwabo pantu abena beka balikene kufyabupingushi fyandi nokulengwa ububnani ku fipope fyansi.⁴⁴Nangu line cali ifi, ulo bali mu calo cabalwani babo, bshakabakane, nangu ukubomfwila ubunani icakweba ati kambonaula umupwilapo nokusula ku cipangano candi babo, pantu ninebo Yawe Lesa wabo.⁴⁵Nomba pamulandu wabo nkebukisha icipangano candi ku fikolwe fyabo, abo bafumishe mu calo ca Egipto pa menso ya, pakweba ati mbe Lesa wabo. Nine Yawe.⁴⁶Aya emafunde, afyabupingushi, na malango ayo Yawe apangile pakati kakwe nabantu bakwa Israelipa lupili lwa Sinai ukupitila muli Mose.

27

¹Yawe alilandile kuli Mose kabili ukwebati,²landa ku bantu bakwa Israeli no kubeba bena, 'umfwa umuntu onse alaya icilayo icakuibela alekulingwa kumilingo ya bantu iya kwa Yawe.'Umulingo wenu uwa mwaume ukufuma pa myaka amakumi yabili ukufika na ku myaka amakumi mutanda akalekuba amashekele amakumi yasano aya silifa, ku mulingo wa mashekele ya mwashila.⁴Na ku mwanakashi uwamyaka imoine umulingo wenu ukalekuba amashekele amakumi yatatu.⁵Ukufuma pa wa myaka isano ukufika pa wa myaka amakumi yabili umulingo wenu uwa mwaume ukalekuba amashekele amakumi yabili, kabili umwanakashi amashekele ikumi limo.⁶Ukufuma pa wa mwenshi umo ukufika pa wa myaka isano umulingo wenu uwa mwaume ukalekuba amashekele yasano aya silifa kabili umwanakashi amashekele yatatu aya silifa.⁷Ukufuma pa myaka amakumi mutanda no kuya pamulu umwaume umulingo wenu ukalekuba amashekele ikumi limo na yasano kabili umwanakashi amashekele ikumi limo.⁸Lelo nga umuntu ukolaya icilayo tekuti alipile umulingo wabikwa nolu muntu ukopelwe ali no kutwalwa kuli shima pepo, kabili shima pepo akapa mulingo wa muntu ukopelwa ukulingana no mutengo wingakumanisha uwukolaya icilayo.⁹Nga cakwebati icilayilwe ni nama iyo iyo iyasuminishiwa kuli Yawe, icilundwa conse ica ilya nama ica pelwa kuli yawe calekuba ica mushilo.¹⁰Umuntu talinaku kabwisha iyi nama nangu kupayanishi iyibi pa yabune, nangu iyabune pa iyibi umfwa apya nishipo inama imbi painankwe, shonse yena neyo apyanishepo shikale kuba isha mushilo.¹¹Umfwa acikaba fyo, nga ico umuntu alaite ukupa Yawe cena cakukowela, ku kwebati Yawe tekuti acipokelele, nolu umuntu ali nokuleta inama kuli shima pepo.¹²Na shima pepo akaipa umulingo, ukulingana no mulingo wa bukwebo ubwa nama. Umutenge onse uwo shima pepo abikapa nama, noyo eukalekuba umutengo waiko.¹³Umfwa umwine akofwaya ukulubuka iyo nama, nolu akalekulundapo icabusano pa mulingo waiko uwa kulubulwa.¹⁴Ulo umuntu apatwila ing'anda yakwe nge cabupe ca mushilo kuli Yawe, nolu shima pepo alekubika umutengo nga kwebati iliweme nangu ilibipile umutengo onse uwo shima pepo abikapo uyowine ukalekuba fyofine.¹⁵Lelo nga umwine wa patwilile inganda yakwe akofwaya ukuilubula, ena ali ne kulundapo icabusano pa mulingo wa kulubulwa, kabili ikaba yakwe.¹⁶Umfwa umuntu apatwila incende imo pa mpanga yakwe, nolu umutengo waiko ukalekulingana kumulingo wa mbuto shingabyalwamo ekwebati Homa wa Barle alino kulingwa pa ma shekele amakumi yasano aya silifa.¹⁷Umfwa ena apatwila icilime cakwe mu nshita ya mwaka wa ku sekelela, umutengo wa ciko ukalekuba fyofine.¹⁸Lelo nga apatwila icilime cakwe panuma ya mwaka wa ku sekelela lyana shima pepo ali no kupenda umutengo wa ciline ku mpendwa ya myaka ya shalako ukufika ku mwaka waku sekelela, kabili no mutengo wa ciko ukalekubweshiwa.¹⁹Umfwa umuntu uwa patwilile icilime akofwaya ukucilubula, lyena ena ali nokulundapo ica busano pa mutengo wa kulubulwa.²⁰Umfwa talubwile icilime, nangu ena alishitishile iciline ku muntu umbi, tekuti cilubulwe kuwuli onse nakabili.²¹Namulubali ulu, icilime ulo cikalekelwako mu mwaka wa ku sekelela, cikalekuba icabupe ca mushilo kuli Yawe, kubati cilime cipelwe pakapeleko kuli Yawe cikalekuba ca kwa shima pepo.²²Umfwa umuntu apatwila icilime ico ashitile, lelo ico cilime tacili pa mpanga ya lupwa,²³nolu shima pepo ali kusanga umutengo waciko ukufika ku mwaka wa kusekela kabili no muntu ali noku lipila umutengo wa ciko pali bulya bushiku nge ca bupe ca mushilo kuli Yawe.²⁴Mu mwaka wa ku sekelela icilime cikalekubweshiwa ku muntu uwo ca shitolweko, ku mwine wa mpanga.²⁵Yonse milingo ili nokubikwa ukulingana no kufina kwa mashekele ya mwamushilo. Ba Gera amakumi yabili abalingene ne shekele limo.²⁶Takuli nagu umo uwaku patwila ibeli lya mu nama pantu ibeli lya kwa Yawe nakale, yibe ni ng'ombe nangu ni mpanga, fyakwa Yawe.²⁷Umfwa ninama yakowela lyena umwine ali nokushita kabili pa mutengo waiko, kabili ali no kulundapo icabusano pali uyo mutengo umfwa inama tayilubwilwe, nolu ili nokushi umfwa inama tayilubwilwe, nolu ili nokushitishiwa pa mutengo ubikilwe.²⁸Lelo takuli ico umuntu apela kuli Yawe, ukufuma pali fyonse

ifyo akwata, cibe bantu nangu ni nama, nangu ni mpanga ya lupwa lwakwe, ifinga shitishiwa nangu ukulubulwa, fyonse ifyapelwa fili fyashisha kuli Yawe. ²⁹Takuli mutengo wingalipilwa pa muntu wapelwa ku konaulwa ilyo muntu alipelwe ku mfwa. ³⁰Fyonse ifye kumi ifya mu mpanga, cibe ninseke ishilimwa pa mushili nangu fisabo ukufuma ku fiti fya kwa Yawe. fyena fya mushilo kuli Yawe. ³¹Umfwa umuntu alubule conse icekumi cakwe alilingile ukubikapo icasano pamutengo waciko. ³²Nakuli cila ce kumi ca maombe nangu imikuni necili conse icapita pe samba lya nkoto ya mucemi cimo pa cekumi cili nokupatwilwa kuli Yawe. ³³Umucemi tali nakufwaya inama iyabune nangu iyibifishe, kabili tali na kupyanisha imo pa yinankwe umfwa apyanishipo imbi, nolu shonse eyo apyanishidhepo neyantashi shikalekuba isha mushilo. Tekuti shilubulwe iyoo. ³⁴Aya e mafunde Yawe apele pa lupili lwa sinai kuli Mose ku bantu bakwa Israeli.

Impendwa

1

¹Yawe alilandile kuli Mose mwi Hema lyakulanshanishishamo mu matololo ya Sinai. Ifi fyali kucitika pa bushiku bwantashi ubwa mweshi wa cibili mu mwaka wa cibili pa numa ya bantu ba kwa Isreali baishile ukufumaa mu mpanga ya Egupti. Yawe alyebele ati, ²"kwateni ukupenda bonse abaume ba kwa Israeli muli cikota, mu ndupwa shaku ba wishibo. mulekuba penda pe shina mupende abaume bonse, cila muntu, ³Uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo. mupende bonse abangalwa nge fita fyakwa Israeli, webo na Aaroni mulembe impendwa ya baume mu mabumba yabo ayabulwi. ⁴Umwauke ukufuma kuli cila mutundu, uwuli emutwe wa cikota, alekubomba nemwe ngo mutwe wa mutundu wakwe. Cila ntungulushi akakutungulula abaume abakalekulwila umuntundu wakwe. ⁵Aya emashina ya ntungulushi abalekulwila nobe ukufuma cikota ca kwa Reubeni, Eliza mwana sheda, ⁶Ukufuma ku cikota ca kwa Simeoni Simeon, Shelumiel mwana Zurishaddai, ⁷Ukufuma ku cikota ca kwa Yuda ni nashoni mwana aminadabu; ⁸ukufuma ku cikota ca kwa Zebuluni, ni Eliabu mwana Helon; ⁹Ukufuma ku cikota cu kwa Efulemu mwana Yosefe, ni Elishama mwana Heloni, ¹⁰Ukufuma ku cikota ca kwa Efulemu mwana Yosefe, ni Elishama mwana amihuchi; ukufuma ku cikota ca kwa Manase, ni Gamalieli mwana Pedaza; ¹¹Ku cikota ca kwa Benjamini, ni Aidani mwana Gideon; ¹²Ku cikota ca kwa Dani, ni Alieza mwana Amishadai; ¹³ukufuma ku cikota cakwa Asha, ni Pagieli mwana Okrani, ¹⁴ukufuma ku cikota ca kwa Gadi, ni Eliasatu mwana Deueli, ¹⁵Kabili ukufuma ku cikota ca kwa nafutali, ni ahari mwana Enani." ¹⁶Aba ebaume basontelwe ukufuma ku fikota balitungulwile imitundu yafikolwe fyabo. bali ni ntungulushi sha fikota mu Israli. ¹⁷Mose na Aaroni balibulile aba baume, abo aba lembelwe pe shina, ¹⁸Kabili napalya aba baume balilongenye bonse abaume bakwa Israli pa bushiku bwantashi ubwa mwenshi wa cibili. Ndu cila mwaume uwamyaka amakumi yabili no kucilapo alishibile icikota ca fikolwe fyakwe. Ena ali no kulumbula ishina lya cikota ne ndupwa sha tuntukamo ukufuma ku fikolwe fyakwe. ¹⁹Nolu Mose alilembele impendwa shabo mu matololo ya Sinai ifyo Yawe amukonkomeshe ukucita. ²⁰ukufuma mu lupwa lwakwa Reubeni, ibeli lya kwa Israeli, balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili mu fyalelwe ifya fikolwe fyabo ifikotya ne ndupwa. ²¹Balipendele ama kana amakana amakumi yane na mutanda ne myanda isano abaume ukufuma ku cikota ca kwa Reubeni. ²²Ukufuma mu lupwa lwa simeoni balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwali ne myaka amakumi yabili nokucilapo uyo mwingaya ku bulwi, ukufwina mu fyalembelwe ifyakolwe fybo ifikota ne nsdupwa. ²³Balipendele amakana amakumi yasana napabula, ne myanda itatu abaume ukufuma kucikota ca kwa Simeoni. ²⁴Ukufuma mu lupwa lwakwa Gadi balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo uyo uwingaya ku bulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ²⁵Balipendele amakana amakumi yane na yasano, ne myanda mutanda na mukumi yasano abaume ukufuma ku cikota ca kwa Gadi. ²⁶Ukufuma mu lupwa lwakwa Yuda balipendelwe bonse amashina cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo ayu uwingaya ku bulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikotwe fyabo ifikota ne ndupwa. ²⁷Balipendele Amakana amakumi cine lubali na yane, ne myanda mutanda abaume ukufuma ku cikota ca kwa Yuda. ²⁸Ukufuma mu lupwa lwakwa Isaka balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo uyo uwingaya ku bulwi, ufufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ²⁹Balipendele amakana amakumi yasano na yane, ne myanda Ine abaume ukufuma ku cikota ca kwa Israeli. ³⁰Ukufuma mu lupwa lwakwa Zebuluni balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucishipo uyo uwingaya ku bwilwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ³¹Balipendelwe amakana amakumi yasano na cinelubali, ne myanda ine abaume ukufuma ku cikota ca kewa zebuluni. ³²Ukufuma mu lupwa lwakwa Efulemu balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli myaka amakumi no kucilapo uyo uwingaya ku bwilwi, ukufuma mu fyalembelwe ifay fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ³³Balipendele amakana amakumi yane, ne myanda Isano abaume ukufuma ku icikota ca kwa Efulemu. ³⁴ukufuma mu lupwa lwakwa Manase balipendelwe bonse amashina ya cila umo cila mwaume uwuli ne myaka amakumi no ku cilapo uoy uwingaya ku bulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ³⁵Balipendele amakana amakumi yatatu na yabili, ne myanda ibili abaume ukufuma ku cikota cakwa Manase. ³⁶Ukufuma mu lupwa lwakwa Benjamini balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no ku uyo uwingaya ku bulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota ne ndupwa. ³⁷Balipendele amakana amakumi yatatu na yasano ne myanda ine abaume ukufuma ku cikota ca kwa Benjamini. ³⁸Ukufuma mu lupwa lwakwa Dani balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo uyo uwingaya kubulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikolwe fyabo ifikota nr ndupwa. ³⁹Balipendele amakana amakumi

mutanda na yabili ne myanda cinelubali abaume ukufuma ku icikota ca kwa Dani.⁴⁰Ukufuma mu lupwa lwakwa Asha balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo uyo uwingaya ku bulwi, ukufuma mu fyalembelwe ifya fikorwe fyabo ifikota ne ndupwa.⁴¹Balipendele amakana amakumi yane na limo ne myanda isano abaume ukufuma ku cikota ca kwa Asha.⁴²ukufuma mu lupwa lwakwa nafutali balipendelwe bonse amashina ya cila umo na cila mwaume uwuli ne myaka amakumi yabili no kucilapo uyo uwingaya ku bulwi ukufuma mu fyalembelwe ifye fikorwe fyabo ifikota ne ndupwa.⁴³Baipendele amakana amakumi yasano na yatatu, ne myanda ine abaume ukufuma ku cikota ca kwa Nafutali.⁴⁴Mose na Aaroni balipendele bonse abaume, pamo nabalya ikumi limo na babili abaume abalikutungulula imikowa ikumi limo na ibili iya kwa Israeli.⁴⁵Eco bonse abaume ba kwa Israeli ukufuma pa myaka amakumi yabili no kucilapo bonse abagalwa mu bulwi, balipendelwe muli cila lupwa lwabo.⁴⁶Bali bapendele amakana imyanda mutanda na itatu, ne myanda isano na makumi yasano abaume.⁴⁷Lelo abaume abatuntukile ukufuma muli Lebi tabapendelwe iyoo.⁴⁸Pantu Yawe alilandile kuli Mose ukwebati, " ⁴⁹Tauli nakupenda icikota ca kwa lebi nangu kubasansha ku mpendwa yonse iya luko lwakwa Israeli.⁵⁰Nakuba, upele abena lebi balekusunga Ihema lya cipangano ne fipope, kabili nokulakusunga fyonse ifibombelo fya mwi Hema na fyonse ifyabamo. Abena Lebi baleesenda Ihema, kabili baleesenda ifibombelo fya mwi Hema. Balekusunga Ihema kabili nokupanga nkambi ukushinguluka Ihema.⁵¹Ulo ihema ukotwalwa pa ncende imbi, abena Lebi bafwile ukulibongolola. Ihema likoimikwa abena Lebi bafwile ukulishimpa. Umweni onse uwapalamako kwi Hema afwile ukufwa.⁵²Ulo abantu ba kwa Israeli ba shimpa ama Hema yabo cila muntu alekucita ifyo mupepi ne ntalapo ya bumba lya fita fyakwe.⁵³Nakuba ngefi abena Lebi bafwile kushimpa ama Hema yabo ukushinguluka ihema lya fipope ukwebati ubukali bwandi tabwishile pa bena Israeli. Abena Lebi bafwile balekusunga Ihema lya cipangano ca fipope.⁵⁴Abantu ba kwa Israeli balicilitile fynse fi fintu. Balicilitile fyonse ifyo Yawe abakonkomeshe ukupitila muli Mose.

2

¹Yawe aebele Mose na Aaroni ati, " ²abena Israeli bali nakulaimika amatenti yabo ukulekushinguluka Henti lya kumeninamo pa nkambi, Lelo bafwile ukuletelushako ama tenti yabo umuntu onse akabe mwibumba lyampuka ya luko lwakwe akabika icishinilo ce lunga lwa luko pe tenti lyakwe.³"ku kabanga kulya kutulila akasuba, kukaba iciputulwa ca nkambi yakwe yada no luunga lwabo. cikaba mu mpuka mu mpuka sha mikowa yabo. intungushi yabena yuda ni nashoni mwana Aminadabu. ⁴Impendwa yebumbu lyakwe, abantu amakana amakumi cine lubali na yane ne myanda mutanda.⁵"uluko lwakwa Isaka elukabakonkapo intungushi ya bena Isaka ni netaneli mwana suari. ⁶Impendwa ye bumba lyakwa bantu amakumi yasano na yane ne myanda ine."⁷Uliko lwakwa sebulami elukakopo intungushi ya bena sebulani ni Eliabu mwanan Eloni. ⁸Impendwa ya bumba lyakwe, abantu amakana amakumi yasano na cine lubali ne nyande ine.⁹Abaume bonse abapendelwe mu ciputulwa ca nkambi ica kwa Yuda mpuka mu mpuka, bali amakana umwanda umo na mutanda ne myanda ine. Aba bantu ebafwile ukuba pantanshi nga bafuma pa nkumbi balipo.¹⁰"Ku kapinda kaku kulyo lubali kukaba iciputulwa ca nkambi icakwa Rubeni no luunga lwabo. Cikaba mu mpuka mu mpuka sha mikowa yabo. Intungulushi ya bena Rubeni ni Elisuri mwana Shedeuri. ¹¹Impendwa ye bumba lyakwe, bantu amakumi yane na mutanda ne myanda isano.¹²"Uluco lwakwa Simeoni elukabakonkapo. Intungulushi yabena Simeoni ni Shelumiel mwana SuriShadai. ¹³Impendwa ye bumba lyakwe, bantu amakana amakumi yasano na pabula ne myanda itatu.¹⁴"Uluco lwakwa Gadi elukakonkapo. Intungulushi ya bena Gadi ni Eliasafu mwana Reueli. ¹⁵Impendwa ye bumba lyakwe, bantu amakana yane na yasano ne myanda mutanda na makumi yasano.¹⁶abaume bonse abapendelwe mu ciputulwa ca nkumbi icakwa Rubeni, mu mpuka mu mpuka, bali amakana amakana umwanda umo na makumi yasano na limo ne myanda ine na makumin yasano.¹⁷Elyo abena Levi pakusenda itenti lyakukumaninamo bali nokulaenda pakati, kuntanshi kube amabumba yabili nakunuma nako kube amabumba yabili. Mulya mwine bakonkanina ukukwikala mu nkambi, emo na pakwenda bali no kukonkanina. Impuka yonse ili nokuba pa ncende apali uluunga.¹⁸"Ku masamba ekukaba iciputulwa ca kamba icakwa Efulemu no luunga lwabo. Cikaba mu mpuka mu mpuka sha mikowa yabo. Intungulushi ya bena Efulemu ni Elishama mwana Amindi. ¹⁹Impendwa ye bumba lyakwe, bantu amakana amakumi yane ne myanda isano.²⁰Uluco lwakwa Manase elukabakonkapo. Intungulushi ya bena Manase ni Gamalielimwana Pedasani. ²¹Impendwa ye bumba lyakwe, abantu amakana amakumi yatatu na yabili ne myanda ibili. ²²Uluco lwakwa Benjamini elukakonkapo. Intungulushi yabena Benjamini ni Abidani mwana Gideoni. ²³Impendwa ye bumba lyakwe, abantu amakana amakumi yatatu na yasano ne myanda ine.²⁴Abaume bonse abapendelwe muciputulwa cankambi icakwa Efulenu, mu mpuka mu mpuka, bali amakana umwanda umo na cine konsekonse no mwanda umo. Aba bantu ebafwile ukuba abacitatu nga bafuma pa nkambi balipo.²⁵"Ku kapinda ka ku kuso lubali ekukaba iciputulwa ca nkambi icakwa Dani no luunga lwabo. Cikaba mu mpuka mu mpuka sha mikowa yabo. Intungulushi ya bena Dani ni Ahieseri mwana Amishadai. ²⁶Impendwa ye bumba lyakwe, abantuamakana amakumi mutanda na yabili ne myanda cine lubali.²⁷"Uluco lwakwa Asheri elukaba konkapo. Intungulushi yabena Asheri ni Pagieli mwana Okirani. ²⁸Impendwa ye bumba lyakwe, abantu amakana amakumiyane na limo ne myanda isano.²⁹Uluco lwakwa Naftali nao elukakonkapo. Intungulushi ya bena Naftali ni Aira mwana Enami. ³⁰Impendwa ye bumba lyakwe, abantu amakana amakumi yasano na yatatu ne myanda ine.³¹Abaume bonse abapendelwe mu ciputulwa ca nkambi icakwa Dani, mu mpuka mu mpuka, bali amakana umwanda umo na makumi yasano na cine lubali ne myanda mutanda. Aba abantu ebali nokulaba abakulalekeleshako nga bafuma pa nkambi mu mikowa yabo pa ncende apali uluunga lwabo.³²aba e bena Isreali bonse abapendelwe mu ndupwa shabo. Bonse aba bali mu fiputulwa fya nkambi mu mpuka mu mpuka kabili ne mpendwa

yabo yali amakana imyanda mutanda na yatatu ne myanda isano nakumi yasano.³³ Nga filya fine Yawe akonkomesha Mose, abena Levi bena taba pendelwe pamo na bena Isreali bambi.³⁴ Kanshi abena Isreali ba citile fyonse ifyo Yawe akonkomesha Mose. Baikela mu nkambi mu mpuka mu mpuka. Kabili na pakufuma pa nkambi cila muntu aleba mu mukowa wakwe ukulingana nolupwa lwakwe.

3

¹Nomba ifi efyali ubufyashi bwakwa Aaroni na Mose ulo Yawe alandile kuli Mose palupili lwa sinai. ²Amashina yabana baume bakwa Aroni bali ni Nadabu ibeli, na Abihu, Eliaza, na Itamali. ³Aya emashiwi yabana baume bakwa Aroni, bashimapepo abasubilwe nokupelwa ukubomba ngaba shimapepo. ⁴Lelo nadalo na Abihu balifwile ku cinso cakwa Yawe ulo bapele umulilo uluta suminishiwa mu matololo ya Sinani. Nadabu na Abihu tabakwetepo abana, eco kanshi Eliaza na Hamali balikubomba ngabashimapepo na Aroni wishibo. ⁵Yawe alandile kuli Mose. Aebele ati, " ⁶Leta umukowa wabwina Lebi ubapele kuli Aroni shimapepo, pakweba ati balekumwafwako. ⁷Balifwile balekubomba milimo mwipunda lyakwa Aroni neya lukuta lonse kwi Hema lyakulanshinishamo. Bafwile balekubombela mu cakwikalamo. ⁸Bafwile balekusunga bwino ifipe fya mwi Hema lyakulanshinishishamo, kabili bafwile bakoafwa imikowa yabena Israeli ukubomba imilimo yamu cakwikalamo. ⁹Ufwile wapela abena Lebi kuli Aroni nakubena baume dbakwe. Bena ebapelwa umupwilapo ukumwafwa ukubomba abena Israeli. ¹⁰Ufwile usonte Aroni nabana baume bakwe ngaba shimapepo, lelo umwina fyalo uukapalamako ku mwipaya. ¹¹Yawe alandile kuli Mose. Aebele ati, ¹²"Mona, ndibulile abena Lebi Ukufuma mubena Israeli. Nacitefi mucifulo cakubbula ibeli lya mwana umwaume uwafyalwa mu bena Israeli. Abena Lebi abandifye. ¹³Yonse fye amabeli yandi. Ubushiku ubo na ipeyemo yonse amabeli mu calo ca Eguputi, nali ipatwilileko ne mwine yonse amabeli muli Israeli, bonse abaume ne finama. Fyandi fyonse. Nine Yawe. ¹⁴Yawe alandile kuli Mose mu matololo ya Sinai, Aebele ati, ¹⁵"Penda icikota cakwa Lebi muli xila lupwa, mu mikowa yabo. Upende umwaume onse uuli non mwenshi umo ukuya napamulu. ¹⁶Mose alibapendele, ukukonka mwishiwi lyakwa Yawe, fyeke fyo amukambishe ukucita. ¹⁷Amashina yabana baume bakwa Lebi bali ni Geshoni, Kohati na Merani. ¹⁸Icikota cakufuma ku bana baume bakwa Gershon bali ni Libini na Shimei. ¹⁹Icikota cakufuma ku bana baume bakwa Kohati bali ni Amran, Izhari, Hebrone, na Usiele. ²⁰Icikota cakufuma kubana baume bakwa Merani bali ni Mahili na Mushi. Ifi efikota fya bwina Lebi, ukutantika pa cikota ne fcikota. ²¹Icikota cabena Libini nabena Shimei bafumine kuli Gershon. Ifi efikota fya bena Gershon. ²²Bonse abaume ukufuma pa wa mwenshi umo ukuya dpa mulu bali pendelwe impendwa bonse pamo bali amakana cinelubali ne myanda isano. ²³Icikota cakwa Gershon bafwile ukwikalila ku mbonshi ya cakwikalamo. ²⁴Elasaph umwana mwaume wakwa Laele afwile atungulula icikota ca ndupwa shabena Gershon. ²⁵Ulupwa lwakwa Gershoni ebafwile ukusunga Ihema lyakula nshinishishamo ukubuikapo fye ne cakwikalamo. Bafwile ukusunga Ihema, ifyakufimbapo, ne cipembe ico ba babomfya nge cakwingililamo mwi hema lyakulanshanishishamo. ²⁶Bafwile ukusunga ifisalu fyakubobaika ifya mu lubansa, icipembe capa mpongolo ya lubansa - ulubansa ulwasinguluka imyando ye cipailo. Bafwile ukusunga imyando ye hema lyacakulanshinishishamo na fyonse fye fifyabammo. ²⁷Ifi fikota, fyafuma kuli Kohati: Icikota cabena Amrani, icikota cakwa Isani, icikota cakwa Hebrone, ne cikota cakwa Usiele. Ifi fikota fyonse fyakwa Kohati. ²⁸Amakana cinekonse konse ne myanda mutanda (8, 600) abaume bonse abapendelwe ukufuma pa wa mwenshi umo nokucilapo eba kusunga ifintu fyakwa Yawe. ²⁹Icikota cabena Kohati ukwikala kukapoina kakukulyo lwa cakwikalamo. ³⁰Elisaphini umwana mwaume wakwa Usiele afwile akatugulule icikota cabena Kohati. ³¹Bafwile ukusunga icipao, icintamba, icakutekapo inyali, icipilo, iya mushilo fyonse ifyo babomfya mumulimo yabo, icipenbe, ne milimo yonse iishingulukileko. ³²Eleazer umwana mwaume wakwa Aroni shimapepo afwile akatugulule abaume aba tungulula abena Lebi. Afwile abekwangalila abaume abalolekesha pa nelonde ya mushilo. ³³Ifikota fibili fyafuma kuli Merari; Icikote cakwa Mahali ne cikota cakwa mushi: ifi fikota fyafuma kuli Mehari. ³⁴Amakana mutanda ne myanda ibili abaume balipendelwe ukumapa wa mwenshi umo ukuya na pa mulu. ³⁵Zuriel umwana mwaume wakwa abi haili afwile ukutungulula icikota cakota cakwa Merial. Kabekela kulubali lwakapinda ka kukuso lwa cakwikalamo. ³⁶Aba mu bufyashi bwakwa Merial bafwile bakosuna ifya mu cakwikalamo imyalo inceshi, amashite fyonse ifibombelo fya ciko, na fyonse fye ifikumineko ukulundapo fye. ³⁷Imilando ne neshi sha mulubansa ulo ulwasinguluke, ica kuikalamo, ne fyakusomekamo ne, imishimpo ne myando. ³⁸Mose na Aaroni nabana bakwe abaume bafwile ukuikalila ku kabanga ka ca kwikalamo, pantanshi ye Hema lyakulanshanishishamo, ukubomba imilimo ya mwa shila ne milimo yabantu bakwa Israeli. umwina fyalo onse uwapalamina ukwa mushile afwile aipaiya. ³⁹Mose na Aaroni balipendele bonse abaume mu cikota cakwa Lebi abali no mwanshi umo ukuya na pa mulu, ukulingana ngefyo Yawe akambishi bapendele abaume amakana amakumi yabili naya bili. ⁴⁰Yawe aebele Mose ati, " upende amabeli abaume mubena Israeli abali no mwenshi umo ukuya napa mulu. utantike amashina yabo. ⁴¹umbikile abena Lebi nine Yawe mucifulo ca mabeli yabantu bakwa Israli, nefitekwa fya bena Lebi mucifulo ca mabeli yafitekwa fya bafyashi bakwa Israeli. ⁴²Mose alipendele Yonse amabeli yabantu bakwa Israeli ngefyo Yawe amukambishe ukucita. Alipendele yonse amabeli iyaume peshina, no mwenshi umo nokuya pamulu. ⁴³alipendele amakana amakumi yabili na yabili ne myanda ibili namakumi cine ,lubali na batatu abaume. ⁴⁴Nakabili Yawe alilandile kuli Mose, Aebele ati, " ⁴⁵Bula abena Lebi mucifulo camabeli yapakati ka bena Israeli, elo ubule ifitekwa fyabena Lebi mu cifulo cafitekwa fya bantu abena Lebi bandi nine Yawe. ⁴⁶ufwile ulonganike amashekele yasano aya kukula cila ibeli pamabeli imyanda ibili na makumi cinelubali na batatu abamu bantu bakwa Israeli abalilile pampendwa yabena Lebi. ⁴⁷Ufwile wabomfwa ishekele lya mwashila ngo mulingo wakupiminako. amashekele yalilingene nama Gerah amakumi yatatu. ⁴⁸Ufwile akapele amalipilo yakulibuka filya walipile kuli Aaroni

nabana baume bakwa."⁴⁹Eco Mose alilongenye amalipilo ya kukula ukufuma kulya abo abapulilemo pa mpendwa ya abo abalubwilwe ku bena Lebi. ⁵⁰Mose alilongenye indalama ukufuma ku mabeli yamubantu bakwa Israeli. alilongenye amashekele ikana limo ne myanda itatu na makumi mutanda na yasano, ukupimina ku shekele lya mwashila. ⁵¹Mose alipele indalama she lubulo kuli Aaroni na bana baume bakwe. Mose alicitele fyonse fye ifyo ba mwabele ukucita kwi shiwi lyakwa Yawe, fyekefyo Yawe umu kambishe.

4

¹Yawe alilandile kuli Mose nakuli Aaroni. alilandile, ²"ulekupenda abaume ba ndupwa sha kwa Kohath ukulekufuma muba mu ba Levite, mu mikowa yabo elo nendupwa. ³Ulekupenda abaume bonse aboko kwata imyaka amakumi yatatu ukufika kumakumi yane. aba baume bakofwaikwa ilunda kwibumba lyakulekubomba mwi Hema lya kulaishanya. ⁴Indupwa shakwa Kohati balekusunga bwino ifyashilishiwa ifyasungilwa nebo mwi Hema lyaku laishanya. ⁵Ulo inkambi ikopekanya ukuselela pentashi Aaroni nabanabakwe abaume bakofwaikwo kuya mwi Hema baponye ne cipembe icikolekanya ichende iya fulo mushilo ukulefuma kuyamushilo elo ukufimba paco cipao ica cishimiko na cena. Elo bafwile bakofimba icaci pao nakapufulwa kamukupo uwakuwama. ⁶Elo baleku fimbapo ne nsala yamakumbi makumbi pali cena. Elo balekupe kanye mitembo apa kulekucisendela. ⁷Elo balekufimbapo insalu yamakumbi makumbi petebulo lyamukate wakucinsu. palicena balekubikapo insani, naba lupawa, nitulongo nabamulongwe umwakwitila. umukate ulektwalilila ukulekuba petebulo. ⁸Elo balekufimbapo insalu iyakukashikisha elo nokulekufimba pali imo ine icakufimbapo camukupo uwabune. Elo balekupekanya imitembo apakulekusendela ifebulo. ⁹Elo balekubula insalu ya makumbi makumbi nokulekufimba apakulekuteka inyali pamo pene neyali shaciko, ne mano, shaciko nefyakulekwikata umulilo fyaciko, nefyfipe fyonse ifya nyali yamafuta. ¹⁰Balekubika apo bakoteke nyali nefisobelesho fyaciko fyinse umukofimbwa nempapa iya bune elo balekuibika napamacila. ¹¹Balekufimbapo insa ya makumbi makumbi pa cintamba ca golde. balekufimbapo ne ca kufimba icampapa yabune, elo balekupanga imitembo. ¹²balekutwala ifyafipe ifya milimo mu ncende yamushilo nokuffunganya mu nsalu yamakumbi makumbi, Balekufimbapo filya nfyakufiswa fympapa iya bune nukubika nefisobelesho pa macila. ¹³Balekufumyapo ne mitoyi pacipailo nokule kufimbapo insalu iya kukashikila pacipailo. ¹⁴Balekubikapo nefyakulekwikata umulilo fyonse ifyafisoblesho ifyo bakobomfya munchito yapacipailo ba fosolo nefyaba mafukula elo nefyafipe fyonse na fumbi ifya pacipailo. Balekufimba icipailo nefya fiswa ifyamukupo uwabune elo no kulepekanya amacila. ¹⁵Ulo Aarone nabana bakwe abaume bakopwishishisha ukulekufimba icifulo camushilo nefyafipe fyaciko fyonse, elo nelo inkambi ikoselela pantanshi, elo indupwa shakwa Kohathi balekwisa ukulakusende fya pancende yamushilo, bako fwaikwokufwa. Lyi emilimo yandupwa shakwa Kohathi ukulekusende fya kuyemba mwi Hema lyakulaishanya. ¹⁶ELeasari umwana mwaume wakwa Aaroni shima pepo alisontelwa ukulekusunga amafuta ayalubuto ifyacena cabune umutulo wambuto uwalyonse, namatuta ayakusubwa. Akopelwa ukulekusunga umwashila monse nafyonse ifikosangwamo, icifulo icamushilo nafyonse ifipe fyaciko. ¹⁷Yawe alilandile kuli Mose elo na Aaroni alilandile, " Mwilekuseminisha imikowa yamikowa yabena Kohathite ukulekuputulwako ukulekufuma mubena lebi. ¹⁸Elo mulekucita ici kuli bena bakweba ati ba lekuba nomweo belekufwa, ulo bakopalamina ifintu ifyamushilo nganshi; ¹⁹Aaroni nabana bakwe abaume bakwingilamo nikulekusonta cilamuntu kumilimo yakwe necisendo cakwe. ²⁰Lelo abena Kohathite belekwingilamo ukulekulolesha pacifulo camushilo nelo nipanono, nelo ba kofwaikwo kufwa. ²¹Yawe alandile nakambi kuli Mose alandile, " ²²ulekupenda ubwingi bwandupwa shakwa Gershoni nashena, mu ndupwa shafikolwe fyabo elo nemikowa yabo. Ulekupenda abo abakikwate imyaka amakumi yatatu ukulekufika kumyaka amakumi yasano. ²³Ulekupenda bonsefye abakale kuilunda kwibumba lyakuleku bomba mwi Hema lyakula ishanya. ²⁴Uyu emulimo wamikowa yabena Gershonite, ulo bakobomba elo nefyobakosenda. ²⁵Elo bakalekusenda ifipembe paca kulekwi kalamo Ihema lyamwakulaishanyapo ca mukupo uuwame uwabatiyashi cili pali cena, elo necakulekucinga apakule kwingilila mwi Hema lyakulaishanya. ²⁶Bakekusenda nefyakulefimba fyacifiye icakulekufimba cakuntulilo mwinshi wa pakukwingilila mucilye, icikobeka mu pepi necakulekwikalamo elo namupepi ne cipailo imyando yabo elo nafyafipe fyonse ifyamilimo yabo. fyonsefye ifinga lekubombwa nefyaifi fintu, bakofwa ikwo kulekufibomba. ²⁷Aaroni naban baume bakwa ena balekalangilila incito yonse ya ndupwa shaba Gershonite, muli fyonse ifyo bako senda, elo nachito yabo yonse. ule kubasotela kumilimo yabo yonse. ²⁸uyu emulimo wa mikowa ya ndupwa shama Gershonite iye Hema lyakulaishanya ithamar umwana mwaume wakwa Aaroni shima pepo alekutungulula mu mulimo wabo. ²⁹Ule kupenda indupwa shawa Merari mu mikowa ya elo ulekubatungulwila mu ndupwa shafikolwe fyabo, ³⁰Ukulekufuma pamyaka yakufyalwa amakumi yatatu nokulekuci lapo ukuleku fika pa myaka yakufyalwa amakumi yasano. ulekupenda uukoya mukulekuilunda kwibumba nokubomba mwe Hema lya lyaku laishanya. ³¹Ifi efyo balekubomba elo emulimo wabo muncito shabo shonse ishe Hema lya lyakulashanya. Balekusunga nefya lubingu lwacakwimika kwa cena, namashinte ya cena. ³²Ukulekilundapo nefyakwikwa ifya lubansa ukulekushinguluka icakwikalamo namashinte yafyena mambo yafyena, elo nemyando yafyena, nefibombelo fyonse ifya bena. kolemba cileshina ifyafipe ifyo bakosenda. ³³Uyu emulimo wa mikowa ya ndupwa shakwa Merari ifyo bengalekucita mwiHema lyakulaishanya, ulo bakotungululwa na Ithamar umwana mwaume wsakwa Aaroni shima pepo. ³⁴Mose na Aaroni elo nabakutungula ibumba balipendele indupwa shama Kohathite mumikoya yabalupwa bafikolwe fyabo. Balibapendele ukufuma pamyaka ya kufyalwa amakumi yatatu elo nokulekucilapo ukulekufika ku myaka uwafyalwa amakumi yasano. ³⁵Balipendele cila umo uwingalunda kwibumba ilyakulekubomba mwe Hema lyakulaishanya. ³⁶Balipendele abaume amakana yabili, imyanda cinelubali namakumi yasano mumukowa yabena. ³⁷ifi efyanta tikilwe imikowa yabena Kohathite. Mose na Aaroni

balibapendele ukulekukonka ifyo Yawe abokonko meshe ifyapelwe ukupitila muli Mose.³⁸ Indupwa shakwa Gershon balipendelwe mumi kowa yabo, muli balupwa lwa fikolwe fyabo,³⁹ ukulekufuma pamyaka yakufyalwa amakumi yatatu ukufika kumakumi ya sano, oOnse uungalekuilunda kwibumba ilyakulekubomba mwi Hema lya kulaishanya.⁴⁰ Abaume bonse, abalikupendelwa mu mikowa yabo ne ndupwa shafikolwe fyabo balipendelwe amakana yabilia imyanda muntanda namakumi yatatu.⁴¹ Mose na Aaroni balipendele imikowa shandupwa shakwa Gershon abangale kubomba mwe Hema lyakulaishanya. mukulekukonkomensha ukucita ukulekupitila muli Mose.⁴² Indupwa shakwa Merari shalipendelwe mu mikowa yabo muli balupwa lwa fikolwa fyabo,⁴³ ukulekufuma pa myaka yakufyalwa amakumi yatatu ukulekufika kumyaka yakufyalwa amakumi yasano onse uunga lekuilunda kwibumba ukulenkubomba mwi Hema lyakulaishanya.⁴⁴ Bonse abaume, abalikupendelwa ku mikowa yabo nabalupwa lwafikolwa fyabo bali impendwa amakana yatatu, nemyanda ibili.⁴⁵ Ubu ebwali ubutantiko bwa mikowa ya ndupwa shakwa Merari iyo Mose na Aaroni apendele ukulingana nokukonkomensha kwakwa Yawe ukwalikwishila kukuboko kwakwa Mose.⁴⁶ Elo Mose Aaroni ne ntungulushi sha mu ishileli balipendele abena lebi bonse mumikowa yabo mundupwa sha fikolwe fyabo. ukulekufuma pamyaka amakumimyatatu ukufika kumyaka amakumi yasano. iyakufyalwa.⁴⁷ Balipendele bonse abanga lekubombe milimo mwi Hema, elo abengale kusenda nokulekulolekesha pafipe mwi Hema lyakulaishanya.⁴⁸ Balipendele amakana cinekonsekonse, imyanda isano namakumi cinekonsekonse abaume.⁴⁹ Pefunde lyakwa Yawe, Mose alipendele cila muntu, nokulekulemba cila umo nemilimo apelwe ukulekubomba. Alipendele cilamuntu ukulingana nefyo engalekubomba. Mukulekucita ifi balinakile ifyo Yawe abebele ukucita ukulekupitila muli Mose.

5

¹Yawe alilandile kuli Mose. Alimwebele ati, ²"konkomesha abantu ba kwa Israeli ukufumya onse mu nkambi uwukwete ubulwele bwambukila pa nkanda kabili na onse uwuli necilonda cikotumba amafila, na onsefyu uwakowela pa kwikata ku citumbi. ³Abe mwaume nagu mwanakashi, mwebo mubafumyemo bena mu nkambi. Tabali na kukowesha nkambi, pantu emo nebo njikala." ⁴Abantu bakwa Israeli balicitile fyofine. bena bali bafumishe abalwale fyoo mu nkambi. ukuli ngana nefyo Yawe akolyunfwile Yawe.⁵ Nakabili Yawe alilandile kuli Mose. ⁶"landa ku bantu bakwa Israeli. ulo umwaume nangu umwanakashi bacita lubembu ifyo abantu babembuka kuli umo no munakwe, kabiti talinobu cishinka kuli nebo, uyo muntu ninshi alishimimwe. ⁷Nalu atumbute ulubembu lwakwe acitile. Ena ali nokufuta no kufuta pa kapeleko pa kapeleko pa lubembu ashininwe kabili no kulundapo cimo pali fisano pali ifyo akofuta. apele fi kuo abifisheko.⁸ Lelo ngo muntu abifiwe tali nalupwa wa mupepi ukupokelela amafuto ena alipile amafuto ya kushininwa kwakwe kuli nebo ukupitila muli shimaepo, pamofye na napumbwe wakuikonsolwe lako umwine. ⁹Cita mutulo wa bantu bakwa Israeli, ifintu ifyabikwa pambali kabili nokuletwa kuli shimaepo kubantu ba kwa Israeli, fikalekaba fyakwe. ¹⁰Imitulo ya muntu onse ikalekuba yakwa shimaepo, umfwa uwuli onse apela ifili fyonse kuli shimaepo, fikalekuba fyekwe."¹¹ Nakabili Yawe alilandile kuli Mose. Ena alimwebele ati, ¹²"landa ku bantu ba kwa Israeli, kuli bena ukwebati, limbi umfwa umukashi wa muntu apumbuka kabili no kubembukila umulume. ¹³Nga umwaume alala nankwe kabili cilifishilwe ukufuma ku menso ya mulume kabili ukukowela kwakwe nako kulifishilwe ulo aliikoweshe umwine, kabili tapali na kambone wa ku mushinina. Pantu ena taiketwe mu cicitwa, ¹⁴Pakukanaba, umupashi wa bafuba nelyoline kuti waeba umulume wakwe ukwebati umukashi alikowele. nalo umfwa caba fi, umupanshi wabufuba kuti waisa pa mwaume nangu ulo umukashi wakwe tali nakikowela. ¹⁵Muli iyi milandu, umwaume ali no kuleta umukashi wakwe kuli shimaepo. Umulime ali nokutwala umutulo ukofwaikwa uwa mukashi icili cimo pa capekumi ca cipimo ca efa ca bunga bwa baile, umulume talinakwitulwila amafuta pabunga nangu kubikapo icanunke cisuma pa bunga, pantu mutulo wa cabunga ku mulandu wa bufuba, umutulo wa cabunga ku mulandu wa bufuba, umutulo wa cabunga ku kuleibukisha, nge cibukisho ca bupulumushi. ¹⁶Shimaepo ali no kuleta uyu mwanakashi mupepi kabili no kumubika pa mulola wakwa Yawe. ¹⁷Shimaepo ali nokubula ulukombo ulukulu ulwa menshi ya mushilo no kubula ulukungu ukufuma pa lubansa lwe Hema. Ena ali nokubika ulukungu mu menshi. ¹⁸Na shimaepo akemike umwanakashi pa mulola wa kwa Yawe kabili akakakule umushishi pa muntwe wa mwanakashi. Ena akabike mu minwe ya mwanakashi umutulo wa cabunga ca kuleibukisha, icili mutulo wa cabunga pa mutunganya. Na shimaepo akekate mu minwe yakwe amenshi yakulula ayangaleta itipu. ¹⁹Na shimaepo akabika umwanakashi mu mulapo no kweba ati kuli ena, 'Nga tawapumbuka no kulenga ukuikowesha ulo waliba no mulume, lyena webo ukoba uwa kaele ukufuma ku menshi yakulula ayo ayangaleta titpu. ²⁰Lelo ufwa nga walipumbuka webo, ulo we waba munsambu sha mulume obe nomba ulikoweshe wemwine, kabili kwebati umwaume umbi alikundene nobe. ²¹Lyena, (shimaepo ali kulenga umwanakashi ukulapa umulapo uwingaleta itipu pali ena, kabili nolu shimaepo ali nokukonkanyapo ukulelanda ku mwanakashi) Yawe akakulenga webo ukuba mwi tipu ilikakulanga kubantu bobo ukwenbati uli fyoo. ifi fikacitika nga Yawe alenga itanta lyobe ukundalila kabili no lufumo lobe ukufimba. ²²Aya menshi yakoleta itipu yakaya mucitombo no kulenga ukufuma lobe ukufimba namatanta yobe ukundalila, 'No mwanakashi kwasuka ati, 'Ee, ifyo nacificitike nga ndi shinimwe. ²³Na shimaepo ali nokulenga umwanakashi mufungilo kabili nolu ena ali no kusukula amatipu yalembelwe mu menshi yakalula. ²⁴Na shimaepo ali nokulenga umwanakashi ukunwa amenshi yakulula ayakoleta itipu. Amenshi yakoleta itipu ayakamwingila yakoba aya bululu. ²⁵Na shimaepo abule umutulo wa cabunga ca bufuba ukufuma mu minwe ya mwanakashi. Ena ekate umutulo wa cabunga pa mulola wa kwa Yawe kabili no kuleta ku cipailo. ²⁶Na shimspepo ali no kubulapo tunono pa mutulo wa cabunga ngo mutulo wa bwiminishi, no koca cipailo. Nolu ali nkupa umwanakashi amenshi yakulula ukwebati anwe. ²⁷Ulo ena amupela amenshi kwebati anwe, ena nga alikowele pamulandu wakwebati alibenibukiile umulime wakwe,

nolu amenshi yokoleta itipu yakoingila nokuba ukululu. ulufumo lwakwe lukofimba na tanta likoudalila. umwanakashi akalekuba uwatipwa mu bantu bakwe.²⁸ Lelo nga umwanakashi tali nakukowela kabili ali umololoke, nolu ali uwakaele. Ena akale kwimita no fyala abana.²⁹ Ili efunde lya bufuba. Ili efunde lya mwanakashi uwapumbuka ukufuma ku mulume wakwe kabili no kukoweshiwa.³⁰ Ili efunde lya mwaume uwuli no mupashi wa bufuba ulo ena ali nobufuba bwa mukashi. Ena ali no kuteta umwanakashi pamulola wa kwa Yawe, kabili na shimapepo ali no kucita fyonse ili funde lya bufuba likolanda.³¹ Umwaume akaba uwakaele ukufuma ku kushininwa kwakwe ukwakuleta umukashi wakwe kuli shimapepo. umwanakashi ali no kusenda ukushiniwa konse alinako.

6

¹Yawe alilandile kuli Mose. Atile, ²"Sosa kubantu bakwa Israeli. Sosa kuli bena ati, "Ilyo umwaume nangu umwanakashi aipatwila kuli Yawe mu kulapa ukuba umu Nasiriti, ³tafwile ukunwa umwanashi nefyakunwa fikola. Tafwile ukunwa umwangashi uwakantuka uwapangwa ukufuma ku mwangashi nelyo ifikola. Tafwile ukunwa fyonse ifya pangwa ku mwangashi nangu ifisabo fya mwangashi ifibishi nangu ifya ya nikwako. ⁴Inshiku shonse isho akaba umu Nasiriti, ekalya nangu cimo icapangwa ukufuma ku mwangashi, ukutula pa myangashi ishilapya nokufika kufipapa fya myangashi.⁵ Mu nshita shonse isho akaba umu Nasiriti, ici beyelo conse cikabomfiwa mu mutwe wakwe mpaka fye inshiku sha ku ipatwila kuli Yawe shafishiwapo. Akataluke nakuli Yawe. Elyo akaleke umushishi wa kumutwe wakwe ukuleepa.⁶ Inshiku shonse isho aka ipatwila kuli Yawe, tafwile ukupalama ku citumbi. ⁷Tafwile uku ikoweshako nangu fye niku citumbi cakwa wishu, nangu ica kwa nyina, atemwa ica kwa mu nyina, nangu ica nkashi yakwe, ilyo aba bafwa. Pantu ena ali ipatwila kuli Yawe, eico umuntu uli onse kuti amwena ku kulepa kwa mushishi. ⁸Inshiku shonse isha bu Nasiriti bwakwe akaba uwamushilo kuli Yawe. Nokushisungila Yawe.⁹ Leelo umu nga apuminkisha fye ukufwa nao ninshi epo ali kabili akowesha umutwe wakwe, akabeye umushishi wakumutwe wakwe mubushiku bwakusangululwa kwakwe- akabeye pabushiku bwa lenga cine lubali.¹⁰ Napabushiku bwalenga cine konse konse akalete utwana twa fipeele tubili nangu utwana twa nkunda tubili kuli shimapepo ku mwinshi wa cikulwa ca ku kumaninako. ¹¹Nao shimapepo akabule kamo kakabe umutulo wapalubembu na kambi kakabe umutulo wa koca. Elyo aka mufutileko pantu nabembuka pamulandu wa kupalama kucitumbi. Elyo umu Nasiriti akasangulule umutwe wakwe muli bulya bwine bushiku.¹² Kabili akabe umu Nasiriti kuli Yawe mu nshiku shaku sangululwa kwakwe. Kabili akalate akana ka mpaanga aka mwaka umu kukuba umutuulo wapamulandu. Nenshiku isha kunuma tashakapendwe, pamulandu wakuti akoweshe ubu Nasiriti bwakwe.¹³ Ili efunde lya mu Nasiriti mu nshiku sha bu Nasiriti shapwa. Bakamulete ku mwinshi wa cikulwa ca kukumaninako.¹⁴ Kabili akalete ica mutuulo kuli Yawe. Akapeele umwana wa mpanga umu akalume aka mwana umu wa koca aka bulamo icisemba. Kabili akalete aka kota ka mpanga kamo akamwaka umu akapalubembu ukwabulamo icisemba.¹⁵ Akaletu no museke wa mukate iishatutumuka, imikate ya buunga bwa peleka iya sankanamo na mafuta, notupaapatu twa mikate utushatutumuka utwa subwako amafuta, pamo nomutuulo wa ngano elyo no mutuulo wa fya kunwa.¹⁶ Elyo shimapepo akapalamike yena ku ntanshi yakwa Yawe. Nokutuula umutuulo wakwe uwa pa lubembu no mutuulo wakwe uwa ocewa.¹⁷ Kabili akapeele umuseke wa mukate usha tutumuka, nasukusuku kukuba ilambo, kukuba umutuulo wa mutende kuli Yawe. Kabili shimapepo akapeele umutulo wa bunga nomutulo wa mwangashi uwa kunwa.¹⁸ Kabili umu Nasiriti akabeye umushishi wakwe uwa bu Nasiriti pa mwinshi wa cikulwa cakukumaninamo. Kabili akabuule umushishi wakwe no kubika pa mulilo uuli mwisamba lyelambo lya mutende ngo mutuulo.¹⁹ Na shimapepo akabule ukuboko kwakwwa sukusuku ukwaipikwa, no mukate uwa uushatutumuka ukufuma mu museke, na kapapaatu kamukate akashatutumuka, nokufibika mu ndupi sha mu Nasiriti panuma ya kupwa ukubeya icishibilo ca bu Nasiriti.²⁰ Shimapepo akafisunshu pamo nga umutuulo ku ntanshi ku cinso cakwa Yawe, camushilo kuli shimapepo, pamo na mabele ya nama ya mutuulo wakusunsha nokulu kwa kutuula umusangulo kuli shimapepo. pa numa ya ifyo, umu Nasiriti kuti anwa umwangashi.²¹ Ili efunde lya mu Nasiriti uwalapa umulapo kabili efunde lyapa mutuulo wakwe kuli Yaw pa bu Nasiriti bwakwe. Na conse ico umu Nasiriti enga peela alingile ukusunga ukulapo wakwe uo alapa, pa kusunga ifilayo ifilanga amafunde yabu Nasiriti.²² Kabili Yawe asosele kuli Mose. Atile, ²³"Sosa kuli Aaroni na kubana bakwe abaume. Auti, 'Ifi efyo mukapaale abana bakwa Israeli, mukatile kuli bena, ²⁴"Cawama Yawe amupaale kabili amusunge.²⁵ Cawama Yawe alenge icinso cakwe ukubalika pali imwe kabili ale misenamina. ²⁶Cawama Yawe amuloleshe ne nkumbu nokumipeela umutende."²⁷ Ni muli uyu wine musango emo ba kapeelele ishina lyandi ku bana bakwa Israeli. Elyo nkabapaala."

7

¹Pa bushiku ubo Mose apwilikisha inama, alilisubile no kulishishisha kuli Yawe, kumofye nefipe fyonse ifyaliko. Alicitile cimo cine na ku cipailo ne fipe fya ciko. Alifisubile no kufishishisha kuli Yawe.² Palibulya bushiku intungulushi sha bena israeli, imitwe sha ba ndupwa shaba wishibo, balipele amulumbo. Aba bantu baletungulule imitundu. Tabali kuposako mukupenda kwa baume mu kupenda kwa cinkumbawile.³ Baliletele ifya bupe kuli Yawe. Baliletele amaceleta aya fimbwapo mutanda ne ing'ombe ikumi na shibili, na cila ntungulushi imo imo yaliletele ing'ombe imo. balipalamikile ifi fintu ku cinso ce Hema lya kulanshanishimo.⁴ Elo yawe alandile kuli Mose. Atile, ⁵"sumina imitulo kuli bena no kubomfya imitulo ku milimo ye hema ilya kukumaninamo. Upele imitulo kubena Lebi, kuli cila umu umu fintu umulimo nankwe ulefwaikwa."⁶ Mose alibulile amaceleta ne ing'ombe, kabili alifipele ku bena Lebi. ⁷Alipele amaceleta yabili ne ng'ombe shine kubana bakwa Gershoni, pantu efyo mulimo wabo walefwaikwa. ⁸Alipele amaceleta yane ne ng'ombe cine konse

konse ku bana bakwa Merari, mu kuboko kwakwa Itamariumwana mwaume wakwa Aaroni shimapepo. Alicitile ici pantu imulimo wabo walikuli kukabila.⁹Lelo tapale nangu kamo pali ifi fintu ku bana bakwa Kohati, pantu umulimo wabo wa fintu fya mushilo fyakwa Yawe fyalipalene kufintu fyakwa Yawe ifyo bali nokusendela pa mabeya.

¹⁰Intungulushi shatulile ifipe fyabo ifya bune ifya kushishiwa kwa cipailo pa bushiku ubo mose asubile icipailo. Intungulushi shatulile amalambo yabo ku cinso ca cipailo. ¹¹Yawe atile kuli mose, " Cila ntungulushi alingile ukutula ilambo pa bushiku bwakwe ku kushishiwa icipailo." ¹²Pali bushiku bwa cimo, Nshone mwana Aminadabu, uwa mutundu wakwa Yuda, alitulile ilambo lyakwe. ¹³Ilambo lyakwe lyali lya ulumweno lumu ulwa silfere ulwafinine amashekele umwando umo, na amakumi yatatu , ne nongo imo iya silfere amakumi cine lubali, mukulinga kwishekele ilya mushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo namafuta kukuba ica bunga. ¹⁴Alipele ulukombo lumu ulwa golide ulwapiminwe amashekele ikumi limo ulwaiswilemo ifya cushi ce fungo. ¹⁵Alitulile mukuba ifyaocewa ng'ombe ilume iteku imo, sukusuku umo, umwana wampanga umulume umo uwa mwaka umo. ¹⁶Alipele sawe umulume umo kukuba icabupe capa lubembu. ¹⁷Alipele ing'ombe shibili, ba sukusuku ba sano, sawe abalume basano. abana ba mpanga abalume basano abamwaka umo, ku kuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Nashone umwana wakwa Aminadabu. ¹⁸Pa bushiku bwa cibili, Natanele mwana Suar, intungulushi yakwa Isakari, alitulile ilambo lyakwe. ¹⁹Alipele ilambo lyakwe ulunweno lumu ulwa silfere ulwafinine umwando umo na makumi yatatu ne nongo imo iya silfere ifyanine ama shekele amakumi cinelubali, mukulinga kwishekele lyamushilo. Fyonse ifi fipe fibili fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo amafuta ku kuba ica bunga. ²⁰Kabili alipele ulukombo lumu ulwa golide ulwafinine ama shekele ikumi ulwasulamo ifyacushi ce fungo. ²¹Alipele mukuba ifyaocewa ne ng'ombe ilume imo iiteku, sukusuku umo, no mwana wa mpaanga umulume umo uwa mwaka umo. ²²Alipele sawa umulume umo kukuba icabupe ca lubembu. ²³Alipele ing'ombe ishilume shibili, na ba sukusuku basano, ba sawe abalume ba sano, ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, kukuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lya kwa Natanele mwana Suar. ²⁴Pali bushiku bwacitatu, Eliabu mwana Helone, intungulushi ya bana bakwa Sebuluni, alitulile ilambo lyakwe. ²⁵Ilambo lyakwe lyali ulunweno lumu ulwa silfere ulwafinine umwanda umo na makuni yatatu, ne nongo imo iya silfere iyafinine amashekele amakumi cine lubali mukulinga kwishekele ilya mushilo. Fyonse ifi fibili fyali ifyaisulamo ubunga ubwapeleka ubwasankamo namafuta kukuba ica bunga. ²⁶Kabili alipele ulukombo lumu ulwa golide ulwafinine amashekele ikimo limo ulwaisulamo ifya cushi vce fungo. ²⁷Alitulile mukuba ifayocewa ing'ombe ilume iteku imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo. ²⁸Alipele sawe umo kukuba ica bupe ca lubembu. ²⁹Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku ba sano, ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, kukuba ilambo lya mutende, Ili lyali elambo lyakwa Elyabu mwana Helone. ³⁰Pa bushiku bwa bune, Elisuri mwana Shedeuri, intungulushi ya bana ba kwa Reuben, alitulile ilambo lyakwe. ³¹Ilambo lyakwe lyali ulunweno lumu ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu ne nongo ya silfere iyafinine amashekele amakumi cinelubali, mukulinga lya shekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fibili fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba icabupe cabunga. ³²kabili alipele ulukombo lwa golide lumu ulwafinine a,ashekele ikumi limo ulwasulamo ifya cushi ce fungo. ³³Alipele mukuba ifyaocewa ing'ombe ilume iteku imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo. ³⁴Alipele sawe umulume umo kukuba ica pa lubembu. ³⁵Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku ba sano , ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shi sano isha mwaka umo, kukuba ilambo lya Mutende. Ili lyali elambo lyakwa Elisuri mwana Shedeuri. ³⁶Pa bushiku bwa ci sano, shelumiele mwana Surishadai, intungulushi yabana bakwa Simeone, alitulile ilambo lyakwe. ³⁷Ilambo lyakwe lyali ulunweno lumu ulwa silfere ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu ne nongo imo iyafinine ama kumi cinelubali, mukulinga kwishekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fibili fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba icabupe cabunga. ³⁸Kabili alipele ulukombo lwakolide limo ulwafinine amashekele ikumi limo, ulwaisulamo ifya cushi ce fungo. ³⁹Alipele ifyaocewa ng'ombe ilume imo, sukusuku, umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo. ⁴⁰Alipele sawe umulume umo ukuba ica bupe capa lubembu. ⁴¹Alipele ing'ombe ishilume shibili,ba sukusuku ba sano, ba sawe abalume basano ne mpanga ishlume shisano isha mwaka umo, ku kuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Shelumiele mwana Surishadai. ⁴²Pashiku bwa mutanda, Eliasafi mwana Deuele, intungulushi yabana ba kwa Gadi, alitulile ilambo lyakwe. ⁴³Ilambo lyali ulunweno lwa silfere ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu, ne nongo ya silfere imo iyafinine amashekele amakumi cine lubali, mukulinga kwishekale lya mushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba ica bupe ca bunga. ⁴⁴Kabili alipele ulukombo lumu ulwafinine amashekele ikumi, ulwaisulamo ifya cushi ce fungo. ⁴⁵Alipele mukuba ifyaocewa ing'ombe ilume imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo. ⁴⁶Alipele sawe umulume umo kukuba ica bupe capa lubembu. ⁴⁷Alipele ng'ombe shibili, ba sukusuku ba sano, ba sawe abalume basano ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo. ku kuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Eliasafi mwana Deuele. ⁴⁸Pa bushiku bwa cinelubali, Elishama mwana Amihudi, intungulushi yabana bakwa Ephraimu, aliletele ilambo lyakwe. ⁴⁹Ilambo lyakwe lyali ulunweno lwa silfere ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu ne nongo ya silfere iyafinine amshekele amakumi cinelubali, mukulinga kwi shekele lyamushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba ica bunga. ⁵⁰Kabili alipele ulukombo lwa golide ulwafinine amashekele ikumi limo ulwaisulamo ifya cushi ce fungo. ⁵¹Alipele kukuba ifyaocewa ing'ombe ilume iteku imo, sukusuku umo, ne mpanga imo iya mwaka umo. ⁵²Alipele sawe umulume umo kukuba ica bupe capa lubembu. ⁵³Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku ba sano, ba sawe basano, ne mpanga ishilume shisano isha mwaka umo, kukuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Elishama mwana Amihudi. ⁵⁴Pa bushikunbwa cine konse konse, Gamaliele mwana Pedasuri, intungulushi ya bana bakwa manase,

alipele ilambo lyakwe.⁵⁵ Ilambo lyakwe lyali ulunweno lumo ulwafinine amashakele umwanda umo na makumi yatatu ne nongo ya silfere iyafinine amashekele amakumi yabili, mukulinga, kwi shekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta ku kuba ica bunga.⁵⁶ Kabili alipele ulukombo lwa golide lumo ulwafinine amashekele ikumi limo, ulwaiswilemo ifya cushi ce fungo.⁵⁷ Alipele kukuba ifyaocewa ing'ombe ilume iiteku imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo.⁵⁸ Alipele sawe umulume umo kukuba ica pa lubembu.⁵⁹ Alipele ing'ombe ishilume shibili, na ba sukusuku ba sano, ba sawe abalume ba sano, ne mpanga ishilume shisano ishili ish mwaka umo, kukuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Gamaliele mwana Pedasuri.⁶⁰ Pa bushiku bwa pabula, Abidani umwana mwaume wa Gideoni, intungulushi ya bana bakwa Benjamini, alipele ilambo lyakwe.⁶¹ Ilambo lyakwe lyali ulunweno lumo ulwa silfere ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi cine lubali, mukulingana kwishekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba ica bupe ca bunga.⁶² Kabili alipele ulukombo lwa golide lumo ulwafinine amashekele ikumi limo, ulwaisulamo ifya cushi fye fungo.⁶³ Alipele kukuba ifyaocewa ng'ombe ilume iiteku imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume iimo iya mwaka umo.⁶⁴ Alipele sawe umulume umo kukuba ica pa lubembu.⁶⁵ Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku basano, ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shisano ishali no mwaka no umwaka umo, ku kuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Abinadani mwana mwaume wakwa Gideoni.⁶⁶ Pa bushiku bwe kumi limo, Ahiesere mwana amishadai, intungulushi yabana bakwa Dani, alipele ilambo lyakwe.⁶⁷ Ilambo lyakwe lyali ulunweno lwa silfere lumo ulwafinine amashekele umwanada umo na makumi yatatum ne nongo ya silfere imo iyafinine amashekele amakumi cine lubali, mukulinga kwishekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba ica bupe cabunga.⁶⁸ Kabili alipele ulukombo lwa golide ulwafinine ikumi limo, ulwaisulamo ne fya cushi ce fungo.⁶⁹ Alipele kukuba ifyaocewa ing'ombe ilume imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo.⁷⁰ Alipele sawe umulume umo kukuba ica bupe capa lubembu.⁷¹ Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku ba sano, ba sawe basano, ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shisano ishali no mwaka umo, kukuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Ahiesere mwana mwaume wakwa Amishadai.⁷² Pa bushiku bwe kumi na bumo, Pagiele umwana mwaume wakwa Okrani, intungulushi ya bana bakwa Ashere, alipele ilambo lyakwe.⁷³ Ilambo lyakwe layli ilunweno lwa silfere lumo ulwafinine umwanda umo na makumi yatatu we ne nongo ya silfere imo iyafinine amashekele amakumi cine lubali, mukulinga kwe shekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fibili fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta kukuba ica bupe ca bunga.⁷⁴ Kabili alipele ulukombo lwa golide lumo ulwafinine amashekele ikumi, ulwaisulamo ifya cushi ce fungo.⁷⁵ Alipele kukuba ifyaocewa ngombe ilume iiteku imo, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo.⁷⁶ Alipele sukusuku umo ku kuba ica lubembu.⁷⁷ Alipele ing'ombe ishilume shibili, ba sukusuku basano, ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shisano ishili no mwaka umo, kukuba ilyambo lyamutende. Ili lyali elambo lya kwa Pagiele mwana mwaume wakwa Okrani.⁷⁸ Pa bushiku bwe kumi na shibili, Ahira umwana wakwa Enani, intungulushi ya bana bakwa Nafutali, alipele ilambo lyakwe.⁷⁹ Ilambo lyakwe lyali ulunweno lwa silfere lumo ulwafinine amashekele umwanda umo na makumi yatatu, ne nongo ya silfere imo yafinine amashekele amakumi cine lubali, mukulinga kwe shekele lya mushilo. Fyonse ifi fipe fibili fyaliswilemo ubunga ubwapeleka ubwasankamo na mafuta ku kuba ica bupe cabunga.⁸⁰ Kabili alipele ulukombo lwa golide ulwafinine amashekele, ikumi, ulwaisulamo ifya cushi ce fungo.⁸¹ Alipele ku kuba ifyaocewa ing'ombe ilume iiteku, sukusuku umo, ne mpanga ilume imo iya mwaka umo.⁸² Alipele sawe umulume umu ukuba ica lubembu.⁸³ Alipele ing'ombe ishilume shibili. ba sukusuku ba sano, ba sawe abalume basano, ne mpanga ishilume shisano ishaly no mwaka umo, ku kuba ilambo lya mutende. Ili lyali elambo lyakwa Ahira mwana Enani.⁸⁴ Intungulushi sha bena Israeli bapatwile ifi fyonse pa bushiku buntu Mose asubile cipailo. Balipatwile inweno sha silfere ikumi na shibili, sha golide ikumi na shibili.⁸⁵ Ulunweno lumo lumo ulwa silfere lwafinine umwanda umo na makumi yatatu, ne nongo imo imo yalifinine amashekele ama kumi cine lubali. Ifi fyonse ifya silfere fyafinine amashekele amakanaz yabili ne myanda ine. mukulinga kwi shekele lya mushilo.⁸⁶ Cila lumo lumo ulwa nkombo sha golide kumi na shibili, fyaliswilemo ne fyushi fya cushimce fungo, lwafumine amashekele ikumi ukulinga kwi shekele lya mushilo. Inkombo sha golide shonse shalefina amashekele umwanda umo na makumi yabili.⁸⁷ Balipatwile inama shonse isha fyaocewa, ing'ombe shilume amakumi limo na shibili, ba sukusuku ikumi limo na babili ne mpanga ishilume shibili. Balipele ne cabunga ca fiko. Balipele ba sawe abalume ikumilimo nababili ku kuba ica bupe capa lubembu.⁸⁸ Ukufuma mu ng'ombe shabo shonse, balipele ng'ombe shilume amakumi yabili na shine, ba sukusuku amakumi mutanda ne mpanga ishilume isha mwaka umo, amakumi mutanda ku kuba ilambo lya mutende. Uku kwali ekushisa kwa cipailo panuma ya kusubwa.⁸⁹ Lintu Mose aile mukati ke hema lya kukumaninamo mukulanda na Yawe, Yawe alyumfwile ishiwi lyakwe likolanda kuli ena. Yawe alilandile kuli ena ukufuma pa mulu wa cakukupika pa ca cipao ca cishimiko, ukufuma pa kali ka Kerubi babili, Alilandile kuli ena.

8

¹Yawe alilandile kuli mose alyebele ati, ²landi kuli Aaroni. landi kuli ena ukwebati, 'ishi inyali cinelubali shifwile ukupela ulubuto ku ntanshi yafyakwimikapo inyali ulo washisanika.'³Aaroni alicitile ici. alisanikile inyali pafya kwimikapo inyali kukupela ulubuto ukulola ku ntaanshi ya ciko, ngefyo Yawe akambishe Mose. ⁴Icakutekapo inyali calipangilwe muli uyu musango kabili YaweH alilangile Mose imipangile yaciko. cifwile caba golde yakupamwa ukufuma peshinte lyaciko shapamwa kubati maluba.⁵Nakabili, Yawe alilandile kuli Mose. alilandiel ati, ⁶"Bula abena lebi ukufuma mukati ka bantu bakwa Israeli noku basangulula.⁷Nakabili Yawe alilandile kuli Mose. alilandile ati, "bula abena lebi

ukufuma mukati ka bantu bakwa Israeli noku basangulula. Cite kuli ifi kuli beena kuku basangulula; sansa amenshi ya cikonsolwelo pali beena. Baleke babeye imibili yabo yonse yonse, basamfye ifyakufwala fyabo fyonse, kabili baisangululae abene.⁸Elo ubaleke babule ingombe iyilume iyana necabupe caiko ica luseke lwa buunga bwa kupeleka ubusaka ninshi wiemo na mafuta. Baleke naimbi ingombe iyilume iyana nge cabupe ca lubembu.⁹Ukalet abena Lebi ku ntanshi lye hema lya kulanshanisishamo kabili ukalonganike ulukuta lonse ulwa bantu bakwa Israeli.¹⁰Ulo ukaleta abena Lei ku cinso cakwa Yaweh, abantu bakwa Isradli bafwile babika amaboko yabo pa bena Lebi.¹¹Aarone afwile ukupela Lebi ku cinso cakwa Yaweh, pamo nge cabupe cakwa bisha ukufuma ku bamntu bakwa Israeli pakwebati. kuti babomab umulimo wakwa Yaweh.¹²Abena Lebi bafwile ukubiak indupi shabo pa mitwe ya ngombe ishilume. ufwile ukupela ingombe iyilume icabupe calubembu elo ingombe iyilume immbi iya cabupe cakoca kuli nevo, ku cikonsolwelo ca bena Lebi.¹³Tambika abena Lebi kucinso cakwa Aarone naku cinso ca bana bakwe abaume, kabili ubemye nge cabupe cakwabisha kuli nevo.¹⁴Muli ikyi nshila ufwile ukupatulula abena Lebi ukufuma pakati ka bantu bakwa Israeli., Abena Lebi bakaba bandi.¹⁵Panuma yaici, abean Lebi bafwile ukuya mukubombela mwi hemam lyakulanshanisishamo ufwile ukubasangulula. ufwile wabapela nge cabupe cakwabisha¹⁶Cite ici, pantu bonse bandi, ukufuma mu bantu bakwa Israeloi. bakabula icifuloacial mwana umwaume uwaiswilew icisa, ibeli lyonse ilya mubufyashi bwa kwa Israeli, Ndibilile abbenan Lebi nemwine.¹⁷Amabeli yonse ayamu bantu bakwa Israeli yandi, bonse abantu nangu inama. Pali bulya bushiku ubo nasendele imyeo ya mabeli yonse mu calo ca Egupti, nalibabikile beka bandi.¹⁸Ndisendele abean Lebi ukufu,am pakati kajbanti bakwa Israeli mukupyanishapo amabbeli yonse.¹⁹Ndipele abena Lebi ngo bupe kuli Aarone nabana bakwe abaume. Ndibasendele ukufuma pakatiu kabantu bakwa Israeli mukubomba umulimo wabantu bakwa Israeli mwi hhemam lyakulanshanisishamo ndibapele kukukonswelela kwa bantu bakwa Israeli pakweba ati icikuko nagu como tacakabekatge abantuulo bakapalama ku ncende yamushilo.²⁰Mose, Aarone, no lukuta lonse ulwa bantu bakwa Israeli lwaliciyile ici nabena Lebi balicitile fyonse ifyo Yaweh akonkomeshe Mose palwa bena Lebi, Abantu bakwa Israeli balicitilre ici nabo.²¹Abena Lebi balisangulwile abene nokusamfya insalu shabo, kabili Aaroni alibapele nge cabupe cakwabisha kuli Yaweh kabili, alipangile icikonsolwelo cabo kuku basangulula.²²Panuam ya ici, Abena Lebi, balile mukubomba imilimo yabo mwi hema lya kulangshamishishamo mukutangilila Aaronne kabili nokutangilila abana baume bakwa Aarone., Ici cali ngefyo Yaweh akambitshe Mose paluwa bena Lebi. Bacitile abena Lebi bonse mulyuyu musango.²³Yaweh alilandile kuli Mose nakabili. Alilandile ati,²⁴"Fyonse fyabena Lebka abali ne myaka yakudyalwa amakumi yabili na isano nokucilapo. Bafwile baingila mwik bumba mukubommba mwi hema lyakulanshanisishamo.²⁵Bafwile baleka ukubomab muli uyu musango ulo bafiak amakumi yasano. Tabafwile ukubomba nakabili pali iyi myaka.²⁶Kuti baafwisha ba iwabo abatwalilial ukubomba mgwi hema lyakulanshanisishamo, lelo tabafwile ukubomba nakabili. Mufwile ukutungulula abena Lebi, Muli milandu yonse.

9

¹Yawe alilandile kuli Mose mu ciswebebe ca Sinai, mu mweshi wantanshi uwa mwaka wabubili ulo bafumine mu calo ca Egupti. ali landile ati, "leka abantu bakwa Israeli basunge ica kucilila pa nshita yaciko iyakulingwa iya mwaka.²Pabushiku bwakulenga ikumi nashine ubwa uno wine mweshi, pa cungulo, ufwile ukusunga icakucilila pa nshita yaciko iyakulingwa iya mwaka. ufwile ukucisunge, mukakonke yonse amafunde, kabili mukanakile."⁴Awe, Mose alyebele abantu bakwa Israeli ukwebati ati bafwile ukusunga umutebeto wa ca kucilila.⁵Awe balisungile ica kucilila mu mweshi wa ntanshi, pabushiku bwakulenga ikumi nashine ubwa mweshi, pa cungulo. mu ciswebebe ca Sinai. Abantu bakwa Israeli balinakile fyonse ifyo Yawe akonkomeshe Mose ukucita.⁶Kwali abaume bamo abaishile kuba abakukowela kumubili wa muntu wakufwa. Tabasungibe ko ica kucilila pali bulya bushiku.⁷Abo baume balilandile kuli Mose ati, Fwebo tuli abakukowela pamulandu wa mubili wa muntu wakyfwa. Nindo watukanish fwebo kukusunga ukutula ilambo kuli Yawe panshita iyakulingwa iya mwaka mukati ka bantu bakwa Israeli?"⁸Mose alilandile kuli bena ati, "pembeleni ungunfwe kuli Yawe ifyo akontungulula pali mwebo."⁹Yawe alilandile kuli Mose ati. aebele ati, "¹⁰landa kubantu bakwa Israeli ati. webe ati, nga umo pali mwebo nangu abamubufyashi bwenu ali uwakukowela pamulandu wa mubili wakufwa, nungu ali palwendo ulutali, kuti asunga icakucilila kuli Yawe."¹¹Mu mweshi wa cibili pabushiku bwakulenga ikumi na shine mu cungulo, bakalya ukakulya ca cakucilila. Bafwile bakalye umutepa wa cakucilila pamo no mukate uushapangilwa necitutumushi ne misalu yaku lula.¹²Tabafwile bashapo nangu cimo pali fyo mpaka ulucelo, nangu ukutobapo nangu limo ifupa lya ciko. Bafwile ukukonka yonse amafunde paya cakucilila.¹³Lelo muntu onse uwuli wakusanguluka kabili tali napa lwendo, nomba afilwa ukusunga icakucilila, uyo muntu afwile aputulwako ku bantu bakwe pantu tapele ilambo ilyo Yawe afwaya panshita iyakulingwa iya mwaka. Uyo muntu afwile asenda isambi lyakwe.¹⁴Nga cakweba ati umbi umbi akoikala muli mwebo kabilli akosunga icakucilila kuli Yawe, afwile ukucisunga ukulingana ne fipope fya ca kucilila kabili ukulingana nefun de lya ciko. Mufwile ukukwata icipope cimo ku balebeshi kabili nakuli umo uwafyalilwe mu calo."¹⁵Pali bulya bushiku balikutani icakwikalamo, ikumbi lyalifimbile icakwikalamo, iHema lya fipangamo fya fipope. pa cungulo ikumbi lyali pamulu wacakwikalamo. camonekele kuba ati muli ukufika no lucelo.¹⁶Fyalitwalile muli ilya ine nshila. Ikumbi lyafimbile pacakwikala no kumoneka kuba ati mulilo pa bushiku.¹⁷Ulo lonse ikumbi lyali kusumbulwa ukufuma pamulu we Hema, abantu bakwa Israeli balikwima ubulendo. Ulo lonse ikumbi lyalikwiminina abantu balikutubilisha.¹⁸Pakukonkomesha kwa kwa Yawe, abantu bakwa Israeli balikwenda, na pakukonkomesha kwa kwe balikutubilisha. Ulo ikumbi lyalikwiminina pamulu wacakwikalamo balikwikala umwakutubilisha.¹⁹Ngacakweba ati ikumbi lyaikalilila pacakwikalamo panshiku ishing, na bantu bakwa Israeli ba Fwile ukunakila kuli Yawe tabalingile

ukwenda.²⁰ Limo limo ikumbi lyalikwikalilila ishiku ishinono pacakwikalapo. muli iyo inshila balikunakila amafunde Yakwa Yawe bafwile batubilisha kabili elo baenda kwifunde lykwe.²¹ Limo Limo ikumbi lyalikusangwa umwakutubilisha ukufume icungulo ukufuka ulucelo. Ulo ikumbi lyaima mulucelo, balikwenda. Nga cakweba ati lyatwalilila mu kasuba elo na mubushiku, kanofye ikumbi lyasumbulwa elo bamgenda.²² Nga cakweba ati ikumbi lyaikala pacakwikalapo paca kwikalapo pa nshiku shibili, umeshi nangu umwaka, apo fye cilikele palya, abantu bakwa Israeli bali no kwikala umwakutubilisha takuli kwenda. Lelo ulo lonse ikumbi lyalikusumbulwa bafwile ukwima palwendo lwabo.²³ Bafwile batubilisha kwifunde lyakwa Yawe, kabili bafwile baenda kwifunde lyakwe. Balikunakila kwifunde lyakwa Yawe ilyapelwe ukupitila muli Mose.

10

¹Kabili Yawe asosela kuli Mose atile ati, "cita amapenga yabili ya silfere.² ukampume silfere pa kuyapanga. ukayabomfye mu kwitilako abantu pamo no kwita abantu pakusela pa nkambi.³ ba shimapepo bakalalisha amapenga pa kwita abantu pakwisa pamo kuli webo pakwingila pa mwinshi we hema pakukumana.⁴ Nga bashi mapepo balisha ipenga limo, elyo intungulushi, abakalamba bamikowa yakwa isaerale, bakalongana kuli webo.⁵ Nga mwaikatisha ukulisha ipenga, elo bakateuke aba ikalila ku kambi ya kabanga no kwima.⁶ Kabili nga mwalisha ipanga mu kwikatisha umuku wa cibili, abaikala ku nkambi ku kapinda ka kulyo bali no kwima. bali nokulisha ukwikatisha no bababo ifyo fine.⁷ Nga bakolongana bonse, mukalisha ipenga ukwabula ukwikatisha.⁸ Abana bakwa Aarone, bashimapo, abakalatisha amapenga. Kabili akalaba kuli mwebo cipope ca muyayaya nkulo shenu.⁹ Kabili nga mwaya mu bulwi mu calo cenu ne filwani ifi lemilwisha, elyo mukekatishe ukulisha amapenga. Ine Yawe Lesa wenu na nkamwibukisha no kumipokolola ku fulwani fyenu.¹⁰ Kabili mu nshita sha kusefya, na mumitebeto yenu mu nshita sha ntanshi ya mweshi, mufwile ukulisha amapenga pa fya kuninika fyenu napa malambo yenu ya mutende icikalaba cakwibikisha kuli imwe na kuli nebo, ne Lesa wenu, Nine Yaweh Lesa wenu.¹¹ Nomba mu mwaka wa cibili mu mwenshi wa cibili, mu bushiku bwalenga ikumi yabili mu mwenshi, amakumbi yalisubwilwe ukufuma pa cakwikalamo ca cishimiko.¹² Abena ba Israeli kabili balimune ubulendo ukufuma mu matololo ya Sinai. Ikumbi lyaliminine mu matololo ya paran.¹³ Balipangile ubulendo bwa pakula, ukulingana na makambisho Yawe apele ukupitila muli Mose.¹⁴ Ilamfya lya nkambi lya bana bakwa Yuda elya balipo ukuya, mu milongo ya fita fyabo. Nahshon mwana Amminadab ewalikuntungu ifita fya bena Yuda.¹⁵ Nathanel mwana Zuar ewatungulwule ifita fya mutundu Issachars no mukowa wabo.¹⁶ Eliab mwana Helon stungulwule ifita fya mutundu wabena Zebulun no bufyashi bwabo.¹⁷ Ulupwa lwakwa Gershon nolwa kwa Merari abakusenda icakwikalamo, no kwima ubulendo.¹⁸ Ukukonkapo, ifita mu mpaka mu nkambi yakwa Reuben balimine ubulendo. Elizur mwana shedeur alitangulwule ifita fyakwa Reuben.¹⁹ Shelumiel mwana Zurishaddai alitangulwule ifita fya mutudu wa bena Simeon no bufyashi bwabo.²⁰ Eliasaph mwana Deuel alitangulwule ifita fya mutudu wa Gad no bufyashi bwabo.²¹ Ekwima abena kohati. Balisendele fya mushilo. Bambi abatangile ebalikwimika ica kwikalapo ilyo bena tabalafika.²² Elyo ifita fya mpuka yakwa Ephaimu ne mikowa yakwe balikonkelepo ukwima mwana Ammihud alitangulwule ifita fyakwa Ephraimu.²³ Mwana Gamaliel waku Pedahzur atungulwule umutundu wakwa Mannase ne fikolwe fyakwe.²⁴ Abidan mwana Gideon atungulwile ifita fya mutudu wakwa Benjamin ne fikolwe fyakwe.²⁵ Ifita ifyali pa nkambi yakwa Dan ne fikolwe fyakwe eba lekelese ukwima. Ahiezer mwana Ammishaddai ewa tungulwile ifita fyakwa Dan.²⁶ Pagiel mwana okran atungulwile ifita fya mutundu wakwa Asher ne fikolwe fyakwe.²⁷ Ahira mwana Enani atungululwe ifita fya mutundu wakwa Naphtali ne fikolwe fyakwe.²⁸ Ifi efyo ifita fya Israele baendele pa nyendo shabo.²⁹ Mose alandile kuli Hobabu umwana Reuele umwina midian, shifyala wakwa Mose. Mose alandile Hobabu ati, "ifwe tatukoya ku ncende iyo Yawe atulondolwela. Yawe ali;landile ati, 'nkamupela ici kuli mwebo.' Iseni kuli fwebo tuli no kumucita icisuma. Yawe alaile ukucita isama kuli israele."³⁰ Nomba Hobabu alandile kuli ati, "nshaye nobe. ndeya ku calo candi na bantu bandi."³¹ Elo Mose aaswike ati, "twapapata witusha. walishiba uteka inkambi mumatolo. ufwile ukutumonako."³² Nga waya nefwebo tukocita icisuma kuli webo ngefyo Yawe acita kuli fwebo."³³ Balyende ukufuma ku lupili lwakwa Yawe pa nshikucitatu. Ne cipao cipingo cakwa Yawe calitewike ku batangilila ulwendo ulwendo ulo ulwa nshiku shitatu kuku balengwila apakutusha.³⁴ Ne kumbi lyakwa Yawe pa mulu wabo elo balikwenda.³⁵ Nomba icipao pakwima, Mose epakutila, "Imineni, mwe Yawe paseni abalwani benu. lengeni abamupata babutuke kuli mwebo."³⁶ Ilyo lyonse icipao caiminina, Mose alelanda ati, "bweleleni, Yawe, ku Israeli ubwingi amakana amakumi."

11

¹Nomba abantu balii lishenye palwa macushi ya ilyo Yawe ali akotesha. Yawe aliteseshe ku bantu kabili alikalipe. Umulilo wakwa Yawe yelyocele abantu no koca ulutwe lwankambi shimo shimo.² Elo abantu bakutile Mose, eico Mose alipepele kuli Yawe, no mulilo walilekele.³ Bali kukuta iyi icenda ati Taberah, pantu umulilo wakwa Yawe walyocele muli bena.⁴ Abalebeshi bamo balitendeke ukwikala na bana ba kwa Israeli. Balikufwaya ukulya ifilyo fya bune. Elo abantu ba kwa Israeli balitendeke ukulila no kulanda ukweba ati, "Nani akotupela inama ya kulya?"⁵ Tukoifuluka isabi twalikulya mu buntungwa ku Egupti, ifibimbi, ifikabi, liki, kanyanse na gariliki.⁶ Nomba ukukabila kwa kulya kulipwile, pantu ico tukomona fye ni mana epela."⁷ Manna yalikuba ati ni mbuto sha koriander. shalikumone kakubati ni lesini.⁸ Abantu balishungulwike akwenda na ukuulonganika. kabili ipelele mu mpelo, balikutwa mu mabende, bali kwipika mu nongo, no kupanga imbukunya matobo. fyaliku mfwika ukuba ati mafita ya alife ayapya.⁹ Ulo icime calikuponena pa nkambi ubushiku, na manna nayo yalikupona.¹⁰ Mose aliteseshe kulila kwa bantu mu ndupwa shabo, no mwaume onse aliminine

pa mwinshi we Hema. Yawe alikalipe sana, na mu menso yakwa Monse ukuilishanya kwabo kwalibipile.¹¹ Mose alilandile kuli Yawe, " Nindo wacitila ababomfi bobo ifya bubi? Nindo tawabekelwa muli nebo? ukolenga ndekusenda ifisendo fya bantu bonse. Buse nalimite abantu bonse aba? ¹²Bushe nalibafyele bonse pakweba ati usose kuli nebo, ' basende pacifuba?' nangabasenda ku ncende walapile ukubapela ku fikolwe fyabo? ¹³Nikwi nkofwaya inama yakupela abantu bonse aba? ba kollilila ku ntanshi yandi no kulanda ukweba ati, tupele inama yakulya. ¹⁴Nebo neka tekuti nkwanishe abantu bonse aba. bafulisha sana kuli nebo. ¹⁵Apo mukocitila muli iyi inshila, njipayeni nomba nga ndisangile ububile mu menso yobe wileka mbone ubucushi bwandi. ¹⁶Yawe alandile kuli Monse, " ndetelako abakalamba ba bena Israeli amakumi cine lubali. Ushininkishe ukweba ati bakalamba na ba kangalila wa bantu. ubalete kwi Hema Iya kulanshanishishamo beminine mweka mulya na wabo. ¹⁷Nkoisa tentemuka no kulanda na webo peka palya. Nkobula umupashi waba paliwebo nokuu bika pali bena. bakasendako icisendo ca bantu na webo. tawabe uwakucisenda weka. ¹⁸Usose ku bantu ukweba ati, muishishe, pantu mailo mukalya inama, pantu mwalila sana Yawe alyumfwile. mwatile, "Nani akotupela inama yakulya? cali ca bune kuli fwebo mu Egupti. " Eco Yawe akomipela inama, kabili muko ilya. ¹⁹Tamwakalye inama pa bushiku bumo epela, inshiku shibili inshiku shisano, inshiku ikumi nangu amakumi yabili, ²⁰lelo mukalya inama umwenshi utuntulu ikasuke ikafume ku myona yenu. Ikacite cabunani kuli mwebo pantu mwakana Yawe, uwaba pali mwebo. Mwalilila kuli ena. mwatile. "Nindo twafumine ku Egupti ?" ²¹Elo Mose atile, " ndi nabantu amakana mutanda, kabili mulilandile ukweba ati mukobapela inama yakulya umwenshi utuntulu." ²²Bushe twipaye imikuni na maombe pakweba ati babekelwemo? Bushe twikate isabi Iya muli bamba pakweba ati bekute?" ²³Yawe atile kuli Mose. " Bushe ukuboko kwandi kwipi? Nomba mukomona nga kakweba ati nangula amashiwi yandi nga yacine." ²⁴Mose alifumine nokweba abantu amashiwi ya kwa Yawe. alikolonganike abalamba cine lubali no kubabika ukushinguluka I Hem. ²⁵Yawe alikile mwi kumbi no kulanda na Monse. Yawe alibulile umupanshi umo bakalamba cine lubali. ulo mupanshi waikela pali bena bali seseme, nomba nipali kulya kwine kuliongana tabatalile ababwekeshapo. ²⁶Abaume babili balishele munkambi, bali kubakuta Elodadi na medad. Umupashi walikele pali bena nabo bene. Amashina yabo yalitantamikiwe lelo tabafumine mwi Hema. Napalici baliseseme mu nkambi. ²⁷Umulumendo na caice uwali munkambi ali butukile kuli Mose no kulanda akweba ati, Elodadi na Medadi bakosesema mu nkambi. ²⁸Yoshua mwana Nuni, kafwa wakwa Mose, umo pabasalwa, alilandile kuli Mose ukweba ati, "shikulu wandi Mose, baleshe." ²⁹Mose atile kuli ena. " bushe uli no bufuba pa mulandu bakwa Yawe bonse ngabali bakasesema kabili engabika umupashi pali binse!" ³⁰Elo Mose na bakalamba ba bena israeli balibwekelemo ku nkambi. ³¹Elo umwela walifumine kuli Yawe no kuleta nkware ukufuma pali bamba. bali ponene pepi ne nkambi, nga ubulendo bwa bushiku bumo ku lubali lumo no bulendo bwa bushiku bumo, ku lubali lubiye. Inkware shalishungulwike inkambi mu mikono ibili ukufuma panshi pa mushili. ³²Abantu balibingene ukukonganika inkware akasuba kons, ubushiku bonse, no bushiku bwakonkelepo. Takwali uwakolonganke tunonno twakukana fika pali ba Homere ba nkware ikumi. Balyakene inkware inkambi yonse. ³³Ilyo inama yali icili mumeno yabo, ilyo bali bacili bakosheta, Yawe alikalipe pali bena. alisanshile abantu no bulwele ubukal. ³⁴Iyo ncende baliikutile ukweba ati Kibroti abengi abalikufwaisha inama. ³⁵Ukufuma ku Kibroth Hattava abantu balifumineko.

12 ¹Ellyo Miriam na Aaroni balelanda pali Mose pa Mwanokashi umwina kushi uyo aupile. ²Batile, "Bushe Yawe alandile fye Monse eka? Bushe talandile nakuli bafwe?" ³Nomba Yawe alyumfwile ifyo balandile. Nomba Monse ali umwaume uwa kuicemfya sana, uwaicefeshe ukucila uuli onse pano calo. ⁴Palya pene Yawe alilandile kuli Mose, Aaroni na Miriamu, "fumenimo, batatu, kuli Hema kulanshanishamo. Abo batatu bonse bali fumimene. ⁵Elyo Yawe alikile panshi muntumba yekumbi aliminine pa mwenshi wa kwingila mwi Hema no kwita Aaroni elo na Miriam u bonse balishile ku ntanshi. ⁶Yawe atile, "Nomba umfweni ku fyebo fyandi. ilyo kasesema wandi sli naimwe. ndi nokuilanga ine mwine kuli ena mufimonwa elo no kulanda kuli ena mu fuloto. ⁷Umubomfi wandi Monse taba, aliba uwa cinshika mu ga'nda yandi yonse. ⁸Nanda na Monse mu kulolekana, temufimonwa nangula mu filyoleko. Alamona icata candii nga cinshi ta mu kwate umwenso pakulanda pa mu bomfi wandi pali mose?" ⁹Yawe ubukali bwakwe bwalibemine, elo alibashile. ¹⁰Ilyo ikumbi lyafuminepo pe Hema, elo Miriamu alilwela ifibashi ali uwa kubuta nge imfula ya kubuta. ilyo Aaroni apilibukile miriamu, alimwene ukutula alikwete ifibashi. ¹¹Aarone alandile kuli Mose, "Iye shikulu mwileka ulu lubembu lubepali fwebe. twalilondile mu kutumpo, Elo na tubembuka. ¹²Napapata mwi muleka abe ngo mwana umunono uwa kufwa uwo umubili wakwe lubali walyoika ilyo wa fuma mu cisa cakwa nina. ¹³Awe Mose alikutile kuli Yawe. alandiel mwe lesa mu posheni ena, Lesa, mundapeni." ¹⁴Yawe alilandile kuli Mose, "nga wishi amufwishila amate mu menso, akasebana pa nshiku cine lubali. akamwisalila kunse yankambipanshika cine lubali. panuma ya ico nu ku mubweshwa kabili." ¹⁵Elyo miriamu aisalilwe kunse ya nkambi inshiku cine lubali. Abantu tabali palwendo mpaka lintu abwelelemo mu nkambi. ¹⁶Panuma yaico abantu bali palwendo ukufuma mu Haserote elo ba pangile inkambi mamatololo ya parani.

13

¹Elo Yawe alilandile kuli Mose. ali landile, " ²Tuma abantu bamo ku kulengula icalo ca kenani, ico Nebo na pele ku bantu bamu Israele. Tuma u mwaume ukufuma kuli cila mukowa wa fikolwe fyabo. cila mwaume afwile aba intungulushi pakati kobe." ³Mose ali bantumine ukufuma mu matololo ya parani, u kutila bene bakateshe ku cipope cakwa Yawe. Bonse fye bali ni ntungulushi mu bantu bamu Israele. ⁴Aya e yali amashina yabo. ukufuma mu mukowa wa kwa Rubeni, Shamua umwauna mwaume wakwa Zakuri, ⁵ukufuma mu mukowa wa Ikwa simoni, Shafati u mwana mwaume wakwa

Hori,⁶ ukufuma mu mukowa wa kwa Yuda, Kalebi u mwana mwaume wakwa Jefane;⁷ ukufuma mu mukowa wa kwa Isacha, Iga u mwana mwaume wakwa Yosefu;⁸ Ukufuma mu mukowa wa kwa Efremu, Hosia u mwana mwaume wakwa Na;⁹ Ukufuma mu mukowa wa kwa Benjimini, Paliti u mwana mwaume wakwa Rafu;¹⁰ Ukufuma mu mukowa wa kwa Zebulani, Gadieli u mwana mwaume wakwa Sodi, "¹¹Ukufuma mu mukowa wa kwaYOsefu (ekweba ati ukufuma mu mukowa wa kwa Manase), Godi u mwana mwaume wakwa Susi;¹² Ukufuma mu mukowa wa kwa Asha, seta u mwana mwaume wakwa Gemalli;¹³ Ukufuma mu mukowa wa kwa Asha, Seta u mwana mwaume wakwa Mikaele;¹⁴ Ukufuma mu mukowa wa kwa Naafutali, Naabi umwana mwaume wakwa Vofusi,¹⁵ ukufuma mu mukowa wa kwa Godi, Geueli u mwana mwaume wakwa Maki. ¹⁶Aya ee mashina ya baume abo Mose atumine ku kulengula icalo. Mose ali kutile hoshea u mwana mwaume wakwa Nun pe shina lya Yoshua.¹⁷ Mose alibatumine ku kuyalengula icalo ca kenaani. Ali landile kuli bena, "mwingilile ukufuma ku Negevi no kuya mukoninika u mulundu wa mu calo. ¹⁸Mu kalengula icalo u kuti mukalekumona ifyo ci komoneka. mu kalekulolekesha abantu abo bekalamo, nga ca kutila ba kukosa nangu bakunaka, kabili nga kutila banono nelo bengi. ¹⁹Mukalekumona ifyo calo caba umo bekala. Bushe cinsuma nelo aibi? misumba ya malinga? ²⁰mukalekumona ifyo icalo caba, nga cakutila cisuma ica kubyalamo ifilimwa nelo iyoo elo nga mwaliba imiti mulya nelo iyoo. Mube a bakukosa elo muleteko ne filimwa fimo fimo ifyo ba kosombala na mu ncende mulya." Nomba iyi yali ninshita yafisabo fyakupya fyantanshi ifya myangashi.²¹ Elo a baume balile bakoninika kabili balilengwile icalo ukulekufuma mu matololo ya Zin nokulekufiko ku Rehobu, mu pepi na Leco Hamath. ²²balile bakoninika ukufuma ku Negevi no ku yafika mu Hebron. Ahimani,Sheshai, na Talmai, ifi kolwe fya kwa Anaku, eko bali. nomba Hebroni ali kulilwe imyaka cinelubali ulo zoani wa mu egupti abeko²³Ulo bafikile mu matololo ya mu Eshokol Eshokol, bali, putuile umusambo ukwali icisansangu ca myangashi. bali cipitile napa mutembo pakati ka mabumba yabao yabili. Elo na kambi bali letele na mapomegranates na imikunyu. ²⁴Iyo incende bali inike a matololo ya Eshkol, pamulandu wa fisansangu fya myangashi abantu bamu Israele baputuile kulya.²⁵Panuma ya nshiku ama kumi yane, bali bwelele ukufuma mu kulengula icalo. Bali bwelele kuli MOse, Arone, na kwi bumba lyonse ilya bantu bamu israele mu matololo ya ku paranpa kadeshi. ²⁶bali letele amashiwi kuli bena na kwi bumba lyonse, no ku balangilila ifisabwa ukufuma mu calo.²⁷Bali landile kuli Mose, " Twali fikile mu calo uko wa tutumine fwebo. ica cine cila funfumukamo u mukaka no buci. ifi ee fisabwa fimo ifya. ²⁸nangu cingaba ifyo, abantu aba kula amayanda mulya bali kosa. Imisumba ya malinga kabili ikalamba sana. nakabili twali mwene ifi kolwe fya kwa Anaki kulya kwine. ²⁹Abena amalekiti bekala mu negevi. Abena Hittiti, Tebusiti, na bena Amoriti bali kwete amayanda yabo mu mpili sha muli cilya calo. Abena kanaani bekala mu lulamba lwa mumana kabili mu lulamba lwa mumana wa yolodani."³⁰Elo kalebu alitalalikile abantu abali na Mose elo ali landile, "Natu lekuyako ku kupololola i calo, pantu mu cine tuli lingile u kucimfya."³¹Lelo abaume bambi abaile na ena balilandile, "fwebo tatulingile uku sansa aba bantu pamulandu wa kuti bali kosa uku cila fwebo."³²Eicho bali salangenye amashiwi ukutomposha abantu ba mu Israele pa mulandu wa calo icio ba lengwile bali landile," Icalo twamwene calo ici lya a ba ikalamo Abantu bonse ebo twali ku mona mulya bali aba fimo filali. ³³Mulya fwebo twalimwene amapaka, a lupwa lwa kwa Anaki, abantu abaishile nge fipaso mu ku mu kupalakanya na bene, elo ifi eflyo twali ku moneko mu cinso cabo, na fyebo."

14

¹Bulya bushiku ulukuta lonse walibobwelemo imisowa. ²Abantu bonse aba ku Israeli bali talikishe Mose na Aarone. Umushi onse walandile nabo, " Twakabila nga twafwilile fye mu calo ca mu Egupti, nangula muno mwine muli aya matololo! ³Cinshi Yawe atuletele kuli ici calo no kwisa kufeila ku lupanga? Abakashi besu na bana besu abanono eba kaba icikwatwa. Bushe te cisuma kuli fwebo uku bwelelamo ku Egupti?"⁴Bale landa kuli cila umo umo, "Natusale intungulushi naimbi elyo tuleyeni tu bwe lelemo ku Egupti. ⁵Elyo Mose na Aarona bali wile ubunkupene pa menso ya cintubwingi ca mushi ica bantu ba kwa Israeli.⁶Yoshua umwana mwaume Nani na kalebu umwana mwaume wakwaYefune, ebali pali bamo abo bantumine ukuya kulengula icalo, bali lepwile ifya ku fwala fyabo. ⁷Bali landile, ku mushi onse uwa bantu ba kwa Israeli. Balandile, " icalo ico twapitilemo no kulengula calo ica ku wama sana. ⁸Nga Yawe aba uwa ku sekelemo muli fwebo, kanshi aka tutwala muli ici calo no ku cipela kuli fwebo icalo cilaswamo umukaka no buchi.⁹Lelo mwisangukila Yawe, Yawe elo mwitina abantu ba mu calo, pantu mu kate kuli fwebo. Ubucingo bwabo bule furnishiwapo ukufuma kuli bena pantu Yawe ali na fwebo. Mwibatina. ¹⁰Eico ulukuta lonse lwa landile ukubatoba amabwe. Lelo ubukata kwa Yawe, bwali monekele ku abantu bonse aba kwa Israeli pe Hema lya ciku manino.¹¹Yawe alandile kuli Mose, " bushe aba bantu bakaleka lilali uku nsusha? ba kaleka lilali ukwa bula uku ncetekela nangula ifi fyonse ifishibilo fya maka yandi ifyo mba citila? ¹²Nkaba sansa ku cikuko, nka ba pokola ubu pyani no kupanga ukufuma ku lupwa lobe uluko ulwa maka kabili ulwa kucindama bena."¹³Mose alandile kuli Yawe, nga wa cita ici ninshi abena Egupti bali no ku mfwa pali ifi pantu wa puswishe aba bantu ku maka Yobe uku ba fumya kuli bena. ¹⁴Bakebako ici ku bekaisha calo ic. ba lyumfwa ukuti imwe, Yawe mwa luba pamo na ba bantu, pantu mu la monwa pa cinso ne cinso. ikumbi lyenu lile manina pantanshi ya bantu besu. mu lenda nabo mu ntumba ye kumbi mu kasuba na muntumba ya mulilo mu bushiku.¹⁵Nemba nga mwaipaya abantu aba ngo muntu umo, nomba inko isha umfwile, ulu lumbi lwenu aba kalanda no ku sosa, ¹⁶Pantu Yawe ali fililwe uku twala abantu bakwe mu calo ico alapile uku pela kuli bena, eico na bepaya mu matololo:¹⁷Nemba, na mipapata, bomfyeeni amaka yenu aya kalamba. pantu wali landa, ¹⁸Yawe ala kokola uku kalipa kabili ali fula uluse. ala twelela amapulu no bupulumushi. kabili ababifi tabalenga ukuba aba kaele ala kandilamo naba pa mampulu yaba shibo, uku fika ku nkulo iya iya lenga shitatu ne yalenga shine, ¹⁹Beleleni, nde papata kuli mwebo, imemba sha aba bantu

pamulandu wa bukalamba bwa cipangano cenu ne cine cenu nga filya fine mwaba aba kubetela aba bantu lyonse ukufuma ku nshintala bali mu Egupti mpaka na lelo.²⁰Yawe alandile. " ndi belele uklingana no ku fwaya kobe, ²¹Lelo icine cine, ifyo naaba no mweo, efyo ne sonde lyonse like sulamo no bukata bwandi, ²²Abantu bonse aba mwene ubukata bwandi na maka yalilangililo ifyo nacistile mu Egupti na mu matololo bali njeceshe imiku ikumi naba kana no kumfwa kwi shiwi lyandi. ²³Nde landa icacine taba kamone icalo ico na lapile ukupela ku fikolwe fybo. Takuli nangu umo uwali kunsusha aka cimona, ²⁴Uku fumishako fye umubomfi uwandi Kalebu, pantu ali kwata umupanshi uwaku ibela kabili ala nkonka no mutima onse. Nka muleta muli ici calo umo aishile, no bufyashi bwakwe kukesa ku ci kwata. ²⁵(Nomba abena Amaleke nabena kanaani baikele mu mupokapoka) mubweluluke mailo no kuya ku matololo mu nshila ya kuli Bemba wakashika. ²⁶Yawe alisosele kuli Mose na kuli Aarone. Atandile, ²⁷"Ni lilali nkaleka ukusumunisha uyu mushi wa bubi uyo uyu talikisha nebo. Ndumfwile uku ulishanya ku bantu ba kwa Israeli pali nebo. ²⁸Landa kuli bena, ' ifyo naaba no mweo,' Yawe e walanda, mu kumfwa kwena mwali landa, ndi no kucite fi kuli mwebo: ²⁹mumatololo aya emu kaponena ifitumbi fyenu bonse mwe bali kuilishanya pali nebo, mwebo mwe ba pandelwa mu mpendwa ya bantu, impendwa yonse iya bantu ukufuma pa myaka amakumi yabili no kuya pamulu. ³⁰Imwe icacine tamwa kengilemo mucalo ico na milaile uku mipangila ing'anda iyenu, kamo kalebu umwana mwaume wakwa Yefune na Yohua umwana mwaume wakwa Nuni. ³¹Lelo abana benu abamono abo mwa landile ukuba ifitapwa ndi noku bengisha bena mucalo. Bali no kwishiba icalo ico mwakana! ³²Lelo mwebo, ifitumbi fyenu fikaponena mu matololo aya. ³³Abana abenu ba kacema mu matololo pa myaka amakumi yane. Bali noku Kandilwamo pa mbela shenu ishabu cisanguka mpaka kumpela ya fitumbi fyenu mu matololo. ³⁴Ukulingana ne nshiku isho mwa lengwililemo icalo, pa makumi yane, pa mulandu wa membu shenu muli noku kandwa pa myaka amakumi yane, ubushiku bumo bukaba umwaka umo, elo muli no kwishiba uku kana ntalikisha. ³⁵Nebo Yawe ndi landile icacine ukucita ici ku mishi shonse isha bubifi isho isha kolongana pamo noku njimina. Bali noku patulwa uku fuminako, kabili baka fwila kuno kwine. ³⁶Kabinge abaume abo Mose atumine mu kulungula icalo ilyo babwe lulwiki bali letele akasebo akabi pa calo no ku lenga umushi onse uku ilishanya kuli Mose, ³⁷aba abaume abaletele akasebo akabi pa calo bali puminwe panshi no kufwa ku cikuko pa menso yakwa Yawe. ³⁸Pali aba baume abaile muku lengula icalo, palifye Yohua umwana umwa uwakwa Nuni elo na kalebu umwana uwakwa Yefune eba shele abatuntulu. ³⁹Ilyo Mose aletele aya mashiwi ku bantu bonse aba kwa Israeli, bali bobwelele imisowa. ⁴⁰Bali shibwike ku macha ulucelo nokuuya pa mulu wa lupili elo balandile, " Moneni, tuli buno babili tuleya ku ncende Yawe atulaya pantu tuli bembwike. ⁴¹Lelo Mose alandile, " Ninshi muletobela icipope ca kwa Yawe? Tamwakacimfye. ⁴²Mwiya, pantu Yawe tali na mwebo ukumicingilila muku kana micimfya ku ba lwani benu. ⁴³Abena Amaleki nabena kanaani eko bali kabili mulefwa ku lupanga pantu muli bwe lulwiki muku kana konka Yawe. Eico takabele na mwebo. ⁴⁴Lelo bali pamine no kunina ulupili lwa calo cilya, nangula, Mose nelyo icipao ca cipangano ca kwa Yawe tabafumine mukati ke Hema. ⁴⁵Elo abena Amaleki bali tentemwike elo kabili na bena kanaani abaikela muli shilya mpili. Bali sanshile abena Israeli noku ba pumaula ukufika ku Hormah.

15

¹Elo Yawe alindile kuli Mose. Alilandile ati, " ²Landa ku bantu ba kwa Isreali kabili ubebe ati, ulo mukoya mucalo umo mukekala, ico Yawe akamipela, ³Ufwile ukupelanya icabupe ica koca kuli Yawe nangu ica bupe ica kosa nangu amalambo pa kufikilisha icilayo nangu bupe bwaku itemenwa, nangu ubupe bwa pa mutebeto wenu, ukuleta icena cabune kuli Yawe ukufuma ku mikuni nangu ku fitekwa. ⁴ulingile ukupela kuli Yawe ica bupe ica kocewa nokubikapo ubupe bwa bunga bwa n'gnu ubwapeleka bwino icapekumi cimo ca ku cipimo ca efa ubwasanshiwamo ne cipimo ca pakati ka citika wa hini wa mafuta ya Miolifa. ⁵Ulingile ukupela ubupe ubwa kocewa, nangu, ilambo umulingo wa pa cipante cimo pa fyabune ica hine wa mwangashi nge cabupe ca kunwa pali cila mpanga. ⁶Ngo kopela ubupe bwa sukuuku, ufwile ukupekanya ubupe bwa luseke tubili utwa pekumi utwa efa iya bunga bwa kupela ubwa sansankanishiwa ifipande fitatu ifya wa mafuta. ⁷Pa cabupe ca kunwa, ufwile ukupeela fitatu ifya pali hini wa mwangashi. Cikapanga icena icisuma kuli Yawe. ⁸Ulo mwapekanya ingombe ilume pamo nge cabupe ca ocea nangu pamo nge lambo pa kufikilisha umulapo, nangu icabupe ce senga kuli Yawe. ⁹Elo pa Gombe muli nokulandapo ica bupe ca luseke ica bunga bwa ubwapeleka bwino utwape kumi tutatu twa ku cipimo ca efa ubwasa nshiwa ne cipimo ca citika wa hini wa mafuta. ¹⁰Kabili uli nokuleta bupe bwa cakunwa icipimo ca citika wa hini wa mwangashi, ica bupe ca kupanga ku mulimo, ica kufumya umunako wa kulowa kuli Yawe. ¹¹Ifi efyo mu kacite muli uyu umusango cila Gombe ilume, cila sukuuku, elo na kuli cola ilume impanga nangu utwana twa mbushi. ¹²Yonse amalambo ayo wapekanya elo nokuyapela yafwile ukulondo lwela kuno. ¹³Onse umukaya- uwafyalwa afwile ukucita ifi muli uyu musango, uyo onse uwaleta ica bupe ica pangwa ku mulimo, cikaleta icena cabune kuli Yawe. ¹⁴Nga cakweba ati umulebeshi mukoikala nankwe, nangu uuli onse uwingekala na mwebo ilyonse mu nkulo yonse iya bantu benu, afwile ukupanga ica bupe icapangwa no mulilo, ukuleta icakulowa icena kuli Yawe. Afwile ukucita ngefyo ucita. ¹⁵Lifwile ukuba limo line ifunde ku lukuta na kubalebeshi abekala na mwebo, ¹⁶ifindu iya kubelelela ilonse fye kunkulo sha bantu benu. Nge fyo waba eco kabili afwile umulendo uukoikala nobe. Afwile ukucita ngefyo ucita ku cinso ca kwa Yawe. Ifunde limo line ne fipope lifwile lya bomba kuli webo na ku muleshi uukoikala nobe" ¹⁷Nakabi Yawe baebele mose. ¹⁸Alisosele ati, "landa ku bantu bakwa Isreali no kubeba ati 'ilyo mukabwela mu calo ico komitwala, ¹⁹Ulo mukalya ifilyo ifiminwe muli cilya icalo, mufwile ukupela ica bupe no kutambika kuli nebo. ²⁰Ukufuma ku mufuba wenu uwa kubalipo mufwile ukupela umukate nge ca bupe ca kututumuka ukufuma kucipulilo. Ufwile ukuututumuka muli uyu musango. ²¹Ufwile ukupela kuli nebo ica bupe ica kututumuka

iiyonse fye ku nkulo sha bantu benu ukufuma ku mufula obe uwa kubalilapo.²²webo inshita shimo ukalekubembuka ukwabulq ukwishiba ukucita ifyo, ilyo wafilwa ukukonka aya mafunde ayo nasosele kuli Mose-²³Fyonse ifyo konkomeshe webo ukupitila muli Monse ukufuma pa bushiku natendekela uku kupela webo ifipope ne fikankonkapo ku nkulo ya bantu bobbe.²⁴Muli uyu mulandu wa kubembuka uwakubula ukwenekela ukwabula no lukuta ukwishiba, lyena abekala lukula bonse bafwile ukupela umwana wa cabune kuli Yawe. kabili mubikepo ne fifwaikwa pa bupe bwa cabunga neca bupe kunwa, ngofyo na konkomeshe ifipope, elo imo ilume imbushi nge cabupe ca pa lubembu.²⁵Shimapepo afwile apanga ica kukonsolwelako lonse ulukuta lwa bantu bakwe Isreali. bali no kubelelwa uluse pantu ulubembu lwabo lwali ni mpuso. Baliletele ilambo, umutulo uupangilwa no mulilo kuli nebo. Baliletele ica bupe ica pa membu shabo pa cinso candi pa mpuso shabo.²⁶Elo ulukuta lonse ulwa bantu bakwa Isreali bali no kwelelwa elo na balebeshe abekala nabena, pamulandu wakuti bonse bapangile ulubembu pa mulandu wa kukana ishiba.²⁷Lelo ngo muntu abembuka mukukana ishiba, afwile ukupela akabushi akakota aka mwaka umo ngo bupe bwa pa lubembu.²⁸Shimapepo afwile ukupanga ica kukonsolwelako pa cinso ca kwa Yawe ku muntu uu bembwike muku kana ishiba. ulya muntu akelelwa nga capangwa ici konsolwelo.²⁹Ufwile ukukwata limo line fye ifunde kuli uyo onse uwacita icili conse mukushenekela, ifunde limo line uwafyalilwa mulya pakati kabantu bane Isreali abaleikala pa kati kabo.³⁰Nomba onse uwabifya ku mufulo, abe mukaya nangu mwina fyalo, asalula nebo. uyo muntu afwile ukuputulwako ku bantu bakwe.³¹Pantu asusha ama shiwi yandi kabili afwile ukuputulwako ukupwilapo. imembu shakwe shikabe pa mutwe wakwe eka.³²Uluntu babantu Isreali bacili mu matololo, balisangile umuntu umo akolonganya inkumi pa bushiku bwe sabata.³³Na bamusangile bali muletele kuli Mose Aroni, na kuluko lonse.³⁴Bali musungile mu cifungo pantu tacapampamikilwe iya ku cita pali ena.³⁵Elo Yawe alandile Mose, uyo muntu mucine wakwipayafye. Lonse ulukuta balingile ukumupole amabwe kunse ya nkambi."³⁶Eco lonse ulukuta lwali mufumishe kunse ya nkambi no kumutolela amabwe paka nefwa ngefyo Yawe akonkomeshe Mose.³⁷Na kabili Yawe alindile kuli Monse. Alilandile ati,³⁸"Landa kuba bufyashi bakwa Isreali ukuipangila abene ifisempe fya kukobeka kulutwe lwa nsalu shabo ifya kupelanukufuma kuli cilalutwe no mwando wa makumbi ma kumbi. Bafwile bukulacita ifi ilyonso nkulo sha bantu bonse."³⁹Cikaba ici kankala ica kwibukisha kuli webo, ulo waloleshapo, pa mafunde yandi yonse, no kuyasenda konse pakweba ati taukotoleshe ku mutima obe we mwine na kumenso yobe we mwine ku kukonka kuli fyena.⁴⁰Citebici pakweba ati muleibukisha uku nakila yonse amafunde, epakweba ati mukaleba abamushilo, ukusungila nebo Lesa wenu.⁴¹Nibo Yawe Lesa wenu, uwamufumishe mu calo ca Egipto, ukuba lesa wenu. Nibo Yawe Lesa wenu

16

¹Nomba KOra umwana mwaume wakwa Israli umwama mwaume wakwa kohati, umwana mwaume wakwa Lebi, pamopene fye na natani na abiramu abana abaume ba kwa Elilabu, na one umwana mwaume wakwa pelete, ifikolwe fyakwa Rubene balilongenyi abaume bamobamo.²baliimine Mose, bali na bambi abaume ukufuma mu bantu bamu Israeli, intungulushi sha mulukuta imyanda ibili nama kumi yasano abaishibikilwe mulukuta.³Balikolongene pamo ukwiimiina mose na Aron. Balilandile kuli bena ati, mulile sena apatali umushi onse ulipatulwako, bonse fye, na Yawe ali pakati kabo findo mukoisumbwila mwe bene pa lukuta lwa kwa Yawe?⁴Luntu Mose aumfwile ifyo, aliwile ubunkupeme.⁵Alilandiel kuli Kora na kuli bonse abali nankwe pamo, " mulucelo Yawe akalenga cikeshibikwe uwakwe nowapatuluko ku li ena. Ali nokupalamika uyo muntu kuli ena. uyo aasala ali nokumuleta mupi nankwe umwine."⁶Cita ici, Kora ne bumba lyobe lyonse buleni icifutumwino.⁷Mailo mukabikemo umulilo nefyacishi ce fungo mulicena ku cinso cakwa Yawe. umuntu uyo Yawe aasala, uyo muntu akapatwilwa kuli Yawe. muli cilileemo sana, mwebo mwe lupwa lwakwa Levi.⁸Nakabili Mose alilandile kuli Kore, " nomba uumfwini, mwebo mwe lupwa lwa kwa Levi: ⁹Bushe cintu icinini kuli mwebo icakwe ba ati kulukuta lwa bena israli, nokumipalamika mupepi nankwe, ukuleku bomba imilimo mu ganda yakwa Lesa, elo nokulekwiminina ku cinso calukuta mukulekumupyungila? ¹⁰Alimipalamikile mupepi, nafyonse fye if yenu, pamo no lupwa lwa kwa Levi, pamo nobe, pakuti ukofwaya bushimapepo kabili? ¹¹Eico webo nalonsefye ulukuta muli miine Yawe. Ngo uyu Aroni ninani uwakuti mulekumungwigwintika?¹²Elo Mose akutile Dotani na abiram, abana abaume bakwa Eliabu lelo balilandile ati, tatwakanineko. ¹³Bushe cintu icinini icakweba ati walituninikile ukutufumya mu calo icifumfumuna umukaka no buci, ukwisa ku twipaila mumatololo palifwebo? ¹⁴Mukulundapo, tawatuleta mu calo ici fufumfuka umukak no buci, nangu ukutupela impanga ne myangashi ngeca kupyaminina. nomba bushe ukofwaya utupo fwisha ku filayo fyakutafikilisha?tatwaisase kuli webo?¹⁵Mose alifulilwe saana no kulanda kuli Ywe ati, "mwicindika mitulo Yabo. nebonshapokapo nangu nimpunda yabo imo kuli bena nangu usha atapo icibi kuli bena. ¹⁶Elo Mose alandile kuli Kora, "mailo webo nolukuta lobe mukaye ku cinso cakwa Yawe webo nabena, Elo na aron. ¹⁷Cila muntu akabule icifumwino no kubikapo icafyushi ce fungo pali cena. Elo cila muntu akalete kucinsoca kwa Yawe icifutumwino cakwe, ififu tumwino imyyanda ibili namakumi,yasano. webo na aron, na mwebo, mukaletu ififtumwino fyenu."¹⁸Kabili cilamuntu alibulile icifutumwino cakwe, nokubikapo umulilo, nokufutumwina icushi ce cefungo no kwiminina pa mwinshi we Hema lyakulanshanishishamo na Mose Elo na Aron. ¹⁹Kore alilonganikile lonse ulukuta ulwa imiine Mose na Aaroni pa mwinshi we Hema lya kulashanishishamo, no bukata bwakwa Yawe bwalimonekele kuli bonse mu lukuta.²⁰Elo Yawe alandile kuli Mose na Aron; ²¹"ipatulenimo mwebene muli ulu lukuta pa bweba ati mbaciibule nombaline." ²²Mose na Aroni baliwile ubunkupeme no kulanda ati, "lesa, Lesa wa mipashifye umo abembuka, Bushe mulilingile uku kalilipila ulukuta fye lonse?"²³Yawe alyasukile kuli Mose. Alilandile ati, ²⁴"landeni ku lukuta. Mulande ati, mufumemo mu ma Hema Yawe kora, Datani, na Abiram."²⁵Elo Mose aimine no kuya kuli datani na abirami nabakalamba

ba bena Israeli balimukonkele. ²⁶ Alilandile kulukuta ukweba ati, "Nomba line fumenimo muma Hema ya aba abasenshi kabili mwiesha kwikata ku cintu cabofye conse, pantu mukocibulwa ku membu shabo." ²⁷ Kabili ulukufa mumbali shonse shama Hema yakwa kore, Datani, na Abiram balibashiile. Datani na Abiram ba ufumine nokwiminina pamwiinshi wama Hema yabo, pamo nabakashi babo, abana babo abaume nabana babo aba cecee. ²⁸ Elo mose alandile ati, "pali ifimwebo mukoshiha ati Yawe aalituma kubomba Yonse iyi imilimo, pantu nsha ituntumbulefye palwandi. ²⁹ Kumfwa aba bantu nga baka fwa imfwa yabuntunse. ngefyo ciba nshiku, ninshi Yawe tantumine. ³⁰ Lelo nga cakweba ati yawe alipangilepo fimo ifipya, ne calo ukwisula akanwa kaciko noku cibula bena, pamofye nafyonsefye, ifyabo, nabo baya panshi abakulola ku mbo, elo mukeshiba ukweba ati aba bantu balipundula Yawe." ³¹ Aponenefye ulo Mose apwisheshefye ukusosa aya mashiwi yonse, umushili walisukile pali balya bantu. ³² Icalo caliswile akanwa kaciko nokuba mina, indupwa shabo, nabantu fye bonse abakwa Kore, pamopenefye ne fyuma fyabo. ³³ Eico bena nefyuma fyabo balilile aba kuulola ku mbo. no mushili walibesalile, kabili bali lobeke ukufuma mulukuta. ³⁴ Nabena Israeli bonse balibutukile ukufuma mukulila kwabo. balipundile ati, "epali icalo nafwebo catumina! ³⁵ Elo no mulilo walyambukile ukufuma kuli Yawe no koca aba bantu imyanda ibili na makumi yasano abalikutula ifya cushi cefungo. ³⁶ Nakabili Yawe alilandile kuli Mose ukumweba ati, " ³⁷ Landa kuli Elesari umwana mwaume wakwa Aroni shima pepo muleke abule icifitumwino ukufuma mu cimbilimbili, pantu ififutumwino fyalipatwilwa kuli nebo. Elo uleke asalanganye ifikoopyamo akatalamukila. ³⁸ Mukabile nefifutumwino fyabaloofshe imyeo yabo pamulandu wa membu shabo. lekeni bapange ifyakusasapu lwa imbale nge fyakufimba pacipailo. abo bantu balipalamikile ku cinso candi, kabili balipatwile kuli nebo, kabili bakaba cishibilo cakubapo kwandi kubena Israeli. ³⁹ Elesari shima pepo alibulile ififutu mwino fya mukuba ifyali kubomfya abantu balya abapiile, kabili baisa ngukile ifyakusasapulwa ukufuma mu cakufimba pa cipailo, ⁴⁰ Ukuba icakwibukisha ku bana ba Israeli, pakweba ati umbi umbi uutali wamubufyashi bwa kwa Aroni taba kofwaikwa ukupalamina ku koca ice fungo ku cinso lcakwa Yawe, pakweba ati tabeshhile kuba ngabakwa Kore ne bumba lyabo ngefyo fye Yawe ako nkomeshe ukupitila muli Mose. ⁴¹ Lelo lucelo lwakonkelepo lonse ulukuta lewa bana ba Israli bali ku ulishanya palwakwa Mose na Aron. Balilandile ati. " Mulipeye abantu ba kwa Yawe." ⁴² Elo fyacitikile lintu ukukuta lwalonga nine Mose na Aron, kabili baliloleshe kwi Hema lya kulanshanishishamo kabili, moneni nekumbi lya fimbilepo. ubukatabwakwa Yawe bwalimonekele, ⁴³ na Mose na Aron balishishile kuntanshi ye Hema lyakulanshanishishamo. ⁴⁴ Elo Yawe alandile kuli Mose. alandile ati, ⁴⁵ "Kabuyeni mu fume kuntashi ya ulukuta pakweba ati mbakibule no mbaline." Elo Mose na aron baliwile ubunkupeme. ⁴⁶ Mose alilandile kuli Aron, ati bula ififutumwino, bikapo umulilo ukufuma mu cipailo, bikamo ne cushi ce fungo, piita bwangu bwangu kulukuta nokubakonsolwelako, pantu ukukali bukoisa ukufuma kuli yame. nkunka cilitampile. ⁴⁷ Eico Aron walicitile ifyo Mose a mulangilile. alibutukile mukati ka lukuta. icinkunka cilitampile ukusa langaniwa muli fwebo, bwangu bwangu, fkabilio alibikile ififutumwino nokupanga icikonsolwelo cabantu. ⁴⁸ Aron aliminine pakati kabaku fwa nabamweo; muli ulu lubali icinkunka calilekelee. ⁴⁹ Nabo abafwile ku cinkunka bali ama kana ikumi na yane ne myanda cine lubali mumpendwa, pamopenefye na bafwile pamulandu wakwa Kore. ⁵⁰ Aron alibwelele ukuli Mose pa mwinshi we Hema lyakulanshanishishamo, ne cinkunka calipwile.

17 ¹ Yawe alalandile kuli Mose. Aebele ati, ² "Linda kubantu bakwa Isreali no kupokako inkonto ukufuma kuli bena, umo wa mumikowa wafikolwe, inkonto ikumi na fibili. Lemba cilaumo mwaume ishina lyakwe pa inkonto. ³ Ufwile ukulemba inshina lyakwa Aaroni pa inkonto yakwa Lebi. Kufwilyo kuba inkonto imo kuli cilaumo intungulushi ukufuma mu mukowa wafikolwe fyabo. ⁴ Ufwile ukwimika inkonto mwi hema lya kulanshishanyamo kuntanshi fipangano fyafipope, uko nebo nakumene nobe. ⁵ Fyaleku citika ku inkunto ya mwaume uo nebo nkasala inkonto yakwe ikalekulalula. Nkalekulenga abakoilishanya ukufuma mu bantu bakwa Isreali kukuleka, ifyo bako landapo pali webo." ⁶ Elo Mose alandile ku bantu bakwa Isreali. Shose inko shantungulushi shalipelwe inkonto kuli wene imo inkonto nkufuma kuli cilaumo intungulushi, abo abasalilwe ukufuma muli cila mukowa wafikolwe, ikumi na fibili pali shonse. Ne inkonto yakwa Aaroni nayo yali apopene. ⁷ Elo Mose abikile inkonto yakwe pa cinso cakwa Yawe mwi hema lya fipepe fyacipangano. ⁸ Pabushiku bwaknkelepo Mose alile mwi hema lya fipopefyacipangano na, lola, inkonto yakwa Aaroni ya mu mikowa yabena Lebi ilibalwile. Yalitwele no kubalula amaluba elo kutwala amaaaimonde aya kupya! ⁹ Mose aliletele kunse shonse inkonto ukufuma pa cinso cakwa Yawe kuli bonse abantu bamu Isreali, na cila umo umwaume alibulilepo inkonto yakwe. ¹⁰ Yawe alilandile kuli Mose, "bika inkonto yakwa Aaroni pantanshi ya fipepe fyacipangano. kosuunga nge cishibilo cakushiminwa pa bantu abakwalukile pakwebati webo kuti wapwisha ukuilishanya pali nebo, nangula bali no kufwa." ¹¹ Mose alicitile ngefyo Yawe amukonkomeshe ena. ¹² Abantu ba mu Isreali balilandile kuli Mose no kwe ati, "fwebo tuli no kufwilakumo. Fwebo bonse tuli no kuloba?" ¹³ Na onse ukesa, kuku kumanya Yawe mwi hema, ali no kufwa. Bushe fwebo bonse tulinukuloba."

18

¹ Yawe alyebele Aaroni ukwebati, " webo, nabana baume bobbe, kabili ne icikota ca fikolwe fyobe mwalekulolekesha pali shonse imembu ishikocitwa mukumpinkana no mwamushilo. Lelo webofye nabana baume bobbe nimwe mwalekulolekeksha pa membu shonse ishikocitwa ku uli onse uwaba muli bushima pepo. ² Lelo palwa bena bobbe aba mu mukowa uwa bwina lebi, umukowa wa fikolwe fyobe, webo ulingile ubalete bena pamo nobe pakwebati baibimbemo mukukwafwa webo ulo webo na bana baume bobbe mukopyunga pa mulola we Hema lya cipangano ne fipope. ³ Bena balekupyungila webo ne Hema lyonse. acikaba fyo, tabalingile kupalamina kucili conse ku cipailo, nangu ni bena nangu

webo epalimwafwa. ⁴Bena bakokabilwa ukuisanshako kuli webo kabili no kusunga Ihame lya kulanshanshishamo, naku mulimo onse uwulelola kufye Hema uwakunse tali na kupalama kuli mwebo ⁵mwebo mwalekusunga yamushilo kabili ne cipailo pa kwebati ubukali bwandi tabwishile pa bantu ba kwa Israeli nakabili. ⁶Mona nebo nemwine ndisalile abena bobbe abamubwina Lebi ukufuma mukati lupwa lwa kwa Israeli. Bena ca bupe kuli webo, icapelwa kuli nebo ukulabomba mulimo uwukolola kwi Hema lya kunshamishamo. ⁷Lelo webofye nabana baume bobbe nimwe mwalekubomba bushimapepo ukulingana na fyonse ifikolola ku cipailo. kabili na fyonse mukati ka cipembi. webo wemwine niwe ulingile ukufikilisha imilimo yi. Nebo nkokupela bushimapepo nge ca bupe. uwakunse onsefye uwapalamako alilingile ukwipaiwa. ⁸"kabili Yawe alyebele Aaroni ukwebati, " mona, nebo ndikupele umulimo webo uwakulolekesha pafya malambo ayako ninikwa kuli nebo, kabili nayonse imitulo yamushilo iyo abantu ba kwa Israeli bakopela kuli nebo. Nebo ndipele yi mitulo kuli webo na bana baume bobbe nge cakaniko cenu ica lyonse. ⁹Ifi fikalekuba fyenu mwebo ukula kufintu fyashilikafye kuli cila mutulo wabocila mutulo wa kushininwa ilipatwililwe kuli webo na ku bana baume bobbe. ¹⁰Iyi mitulo ya mushilo saana, cila mwaume alilingile ukulya iyi mitulo, ico yamushilo kuli mwebo. ¹¹Iyi emitulo ikaba yobe webo, iyapatulwa ukufuma pa fya bupe fyabo fyonse ifya mitulo ya kwalangisha iya bantu ba kwa Israeli. Nebo ndipele kuli webo yi mitulo, abana baume bobbe, na bana banakashi bobbe, nge cakaniko cobe ica muyaya. Onsefye uwuli uwakunguluka mu lupwa lobe kuti alyako kuli iyi yonse imitulo. ¹²amafuta yonse ayacilapo umwangashi onse uwupya uwacilapo kabili ne ca bunga, ne fisano fyantanshi ifyo abantu bakopela kuli nebo ifi fyonse fintu ndipele kuli mwebo. ¹³Ifya busomboshi bwa ntanshi pali fyonse ifyaba mu mpanga yabo, ifyo bakoleta kuli nebo, fikaba fyobe. onsefye uwuli uwasanguluka mu lupwa lobe kuti alyako ifi fintu. ¹⁴Conse cintu icatulwa mu Israeli cikaba cobe. ¹⁵Icintu conse icasakula icisa, amabeli yonse ayo abantu ne nefinama fikaba fyobe. ngatacili ifi abantu balilingile mukukana twishika ukulubula cile beli lya mwana mwaume, kabili balilingile ukulubula ibeli ililume ilya nama ishitasangululwa. ¹⁶ifyo ifili nokulubulwa ku bantu filingile ukulubulwa panuma fyaba no mweshi umo nolu abantu kuti balubula kabili, pamutengo wa mashekele yasano, ukulingana no mulingo wabikwa uwa mashekele ya mwashila ayo ayalingana nabaGerah amakumi yabili. ¹⁷Lelo ibeli lya ng'ombe nangu ibeli lya mpaanga, nangu ibeli lya mbushi mwebo tamulingile kulubula ishi nama, shena shilipatwililwe kuli nebo webo ulekukana umulope washiko pa cipailo no kooa amafuta yashiko nge lambo lyacitwa ku mulilo, kunuke icisuma kuli Yawe. ¹⁸Iminofu yashiko ikaba yobe. ifili nge fyalanlangwa icifuba ne tanta lya kulyo, iminofu sha fiko shikalekuba shabe. ¹⁹Yonse imitulo ya mushilo iyo abantu ba kwa Israeli bakopela kuli Yawe, Nebo ndipele kuli webo na bana baume bobbe na bana banakashika ebo uli nabo, nge cakaniko cakatwalilila. ici cicakakwa pee na pee, kuli Yawe palwa webo na balupwa lobe ebo uli nabo. ²⁰"Yawe alyebele Aaroni ukwebati, "webo tawakakwate icabupyani mu mpanga ya bantu, nangu cakanika ca fikwatwa mu bantu. Nebo nine cakaniko cobe kabili ubupyani bobbe mu bantu kakwa Israeli. ²¹ku lupwa lwakwa Lebi mona nebo ndipele ifye kumi mu Israeli nge cabupyani cabo mu ku futa imilimo yabo ba bamba pa Hema lya kulanshanishishamo. ²²Ukufuma nomba ne nshita sha pee abantu ba kwa Israeli belakwisa mupepi ne Hema lya kulanshanishishamo, pantu cikaleba mulandu wabo umfwa babembuka ulu lubembu no kufwa. ²³Abena Lebi balelubomba mulimo ukolola kwi Hema lya kulanshanishishamo. Bena bakaba no mulandu pa lubembu lonse ulwa palwe Hema. Ililikaba lifunda lya pee munbantu bobbe inkulo ne nkulo. mu bantu bakwa Israeli tabalinakukwata icabupyani. ²⁴Eco ifye kumi fya bantu bakwa Israeli, ifyo batula ngo musangwilo kuli nebo efyefi nebo mpele ku bena lebi nge fyabupyani fyabo. kanshi ici eco nebo nandile kuli bena ukwebati, bena tabali nakukwata cabupyani mu bantu ba kwa israeli. ²⁵Yawe alilandile kuli Mose no kwebati, ²⁶"ufwile ulande ku bena Lebi no kubeba bena, 'ulo mwapokelela ukufuma ku bantu ba kwa Israeli ice kumi ico namipela ukufuma kuli bene ukuba ica bupyani cenu, muli fyo kuli Yawe, ice kumi capa fye kumi. ²⁷umusanguilo wenu upendwe kuli mwebo kubati ce kumi ca fya bunga ukufuma ku lubansa lwa kusokwelako nangu ubusomboshi ubukofuma ku cakufininako umwangashi. ²⁸Eco nemwe bene muli no mukosangwilako ku Yawe ukufuma ku fye kumi fyonse ifyo mupokelela ukufuma ku bantu bakwa Israeli. ukufuma muli fi mwalekupela wakwe kuli Aaroni shimapepo. ²⁹Ukufuma pa fyabupe fyonse mupokelela mwebo, webo ulekupela cila musangulo kuli Yawe. ulekucite fi ukufuma muli fyo ifyabune ukucilapo kabili ifintu fyashilisha ifipelwe kuli webo. ³⁰Eco kanshi ulekubeba bena, 'ulo wapela ifyabune ukucilapo pali fyo, nolu ici cikalekupendelwa ku bena lebi nge ca busomboshi ubukofuma ku lubansa lwa kusokwelako na ku cakufininako umwangashi. ³¹Kuti mukolya fya bupe fyenu fyonse ifyashala muncende iyili yonse, webo no lupwa lobe, pantu malipilo yobe pamilimo yobe ubomba mwi Hema lya kulanshanishishamo. ³²mwebo tamwakabe na mulanchi pa kulya no kunwa ifi, ifi nga mulipele kuli Yawe ifyakucindamisha pafyo mwapokelele. Lelo tamuli na ku kowesha imitulo ya mushilo iya bantu ba kwa Israeli, pantu mukafwa umfwa caba fyo.

19

¹Yawe aeba Mose na Aroni ati, ²"ici ecilefwikwa mwifunde ilyo Yawe akonkomeshe. Ebeni abena Isreali ukuleta umusepela wa Ng'ombe iyikota uwakashika uwabula akalema nangu akbi kabili uushatala ausendapo ikoli. ³Mupeele kuli Eliasa shimapepo. Ufumishiwe kunse ya nkumbi no kuipaya amenso yakwe. ⁴Elyo Eleasa shimapepo atampike umunwe mu mulopa wauko, aukane imiku cine lubali ya kuntanshi ye tentilyakuku maninamo. ⁵Ilyo Eleasa shimapepo alemonako, boce uyo musepela no munofu no mulopa nefya mualama. ⁶Shimapepo abuule ulusansa lwa cimuti icalapesha ica keda no tumisambo twa hisopo ne nsalu iyakukashika cee, elyo afip[osa apalepya umusepela wa Ng'ombe. ⁷Panuma ya ifyo, shimapepo acape ifyakufwala fyakwe, elyo nokuwa na pa mubili wakwe na menshi. lyena elyo ali no kubwelele ku nkambi. Lelo ali no kuta uwa kowela ukufikafye ne cungulo. ⁸Uyo muntu uuleoca umusepela wa Ng'ombe nao ali

nokucapa ifyakufwala fyakwe, elyo no kowa pa mubili na menshi, kabili nao wine ali nokuba uwakowela ukufikafyene cungulu.⁹Kabili umuntu uwa sangululwa akusa imito ya musepela wa Ngómbe, no kuya ibika mu ncende iyasanguluka kunse ya nkambi. Eko yakula sangilwa, pakuti ulukuta lwa bena Ilulaibika mu menshi yakubomfya pakusangulula ifintu. Ici e eakusangululwilako ububifi.¹⁰No muntu uwakukusa imito ya musepela wa Ng'ombe, ali nokucapa ifyakufwala fwakwe, kabili nao wine ali uwakukowela ukufikafye ne cungulo. Ili likaba lifunda lya muyayaya kuli bonse abena Isreali na bena fyalo abo bakalaikala nabo,¹¹"Uyo onse uwakanya kucitumbi ca muntu uuli onse, akaba uwakowela pa nshiku cine lubali.¹²Afwile ukuisangulula na menshi pa bushiku bwakulenga shitatu no bwelenga cine lubali. Elyo akaba uwakusangululwa lelo nga sangululwa pa bushiku bwelenga shitatu no bwalenga cine lubali, akesakubafye uwa kowela,¹³uyo onse uwakumya ku citumbi ca muntu uuli onse, nomba afulwa ukuisangulula, ninshi uyo muntu waku tanfyafye mu bena Isreali pantu akowesha itenti lyakwa Yawe. Ashala uwakowela pantu tabamusansa ameshi yalya ayakumusangulula. Kanshi ukukowela kwakwekucili pa mubili wakwe.¹⁴"Ili efunde lili nokukonka umuntu nga afwila mwi tenti uyo onse uwaingila mwi tenti na onse uuli mwi tenti, ali no kuba uwakowela pa nshiku cine lubali.¹⁵Kabili icipe conse iciliapabula icakukupikapo, nishi naco cine cili nokuba icakowela.¹⁶Onse uuli kunse uwakunya ku muntu baipaila kulupinga, nangu uwafwafye ku mfwa Lesa, nangu kuli onse uwakumya kwifupa lya muntu, nangu uluta lwa muntu, akaba uwakowela pa nshiku cine lubali.¹⁷Ku muntu uwa kowela, babuulepo imito ya ulya musepela wa Ng'ombe uwakashika bacoce pakufuta pa fyabubifi babika mu nongo elo betilepo amenshi ayasuma.¹⁸Elyo umuntu uwasangululwa abuulu utumisambo twa hisopo, atumpike mu menshi no kusansa kuli tenti na kufipe fyonse, na bantu bonse abalimo. Kabili afwile ukusansa no wakumishe kwifupa lya muntu, nangu ku muntu baipeyefye, nangu ku wafwile imfwa Lesa nangu ku luputa lwa muntu.¹⁹Umuntu wasangululuka euli nokusansa uwakowela amenshi pa bushiku bwalenga cine lubali. Kanshi pa bushiku bwalenga cine lubali bwine amusangula. Elyo umuntu uulesangululwa afwile ukucapa ifyakufwalafyakwe no kowa mu menshi. Na mu cungulo cine ico ninshi asangululwa.²⁰"Lelo umuntu uwa kowela nga akaana ukuisangula, uyo muntu wakutamfyafye mwibumba, pantu akowesha icifulo camushilo cakwa Yawe. Apo amenshi yaku musangulula tayasanshilwe pa mubili wakwe, ninshi ashala uwakowela.²¹Ili efunde lyabo ilyamu yayaya. Umuntu uulesansa amenshi yakusangululwa nao wine afwile ukucapa ifyakufwala fyakwe. Elyo na onse uwaikala muli ayo menshi yakusangulula, ali nokuba uwakowela ukufikafye ne cungulo.²²Icintu conse ico uwakowela aikatako, ninshi naco cakowela. Kabili na onse uwa kumyako akowela ukufikafye ne cungulo.

20

¹Eco kanshi abantu bakwa Israeli ulukuta lonse mu matololo ya Zim mu mwanshi wantanshi bakele mu Kaderhi. kulya eko Milliamu afwile no kumushika.²Takwali ameshi yabena lukuta, eco balilongamine Mose na Aroni.³Abantu baliilishenye pali Mose. baebele ati ngacaliwame ngafwa cifwile ulo abena Isreali banesu bafwile mu ku cinso cakwa Yawe;⁴Nindo waletela ulukuta lwakwa Yawe muli aya matololo ukwisa kufwilamo, fwebo ne finama fyonse? ⁵Nindo watulengele ukufuma mu Egupti ukutuleta ku cifulo cakulipefi? Tapali ne ncende yambuto, imikunyu, imyangashi nangu amapomagranate, kabili na menshi yakunwa takuli.⁶Efyo Mose na Aaroni bafumine ku cinso chalufuta. Balile ku mwinshi we Hema lyaku lanshanishishamo ubunkupeme. uko eko ubukata bwakwa Yawe bwalimonekele kuli bena.⁷Yawe alilandile kuli Mose nokweba ati, ⁸"bule inkoto ulonganike nolukuta, weba, na Aaroni wenu ulande kwilibwe pa menso yabo, nokulikambisha ukweba ati lifumfumune ameshi. ukobafumisha amenshi mwilibwe, kabili infwile ukupela ku lukuta ne fitekwa fyabo pakweba ati banwe." ⁹Mose alibulile inkoto kumenso yakwa Yawe, ukulingana ifyo amukonkomweshe ukucita.¹⁰Elo Mose na Aaroni alonganye ulukuta pamo ku chilibwe. Mose alibelele ati, "kutikeni nomba mwe fitala. Bushe tumifumisha ameshi mwilibwe umu?" ¹¹Elo Mose asumbwile ukuboko kwakwe no kuma mu chilibwe imiku ibili ku konto yakwe, na menshi ayengi yalifumine. ulukuta lwalinwine nefitekwa fyyalinwine.¹²Elo Yawe alandile kuli Mose na Aaroni ati, "pantu tawa ncetekele nangu ukuncindika pamo ngo wa mushilo pamenso yabena Israeli, tawakalete ulu lukuta mu mpanga iyo mbapele," ¹³Ici cifulo calikutilwe amenshi ya meriba pantu eko abena Israeli balakile na Yawe kabili alilangile umwine eka kuli bena ngo wamushilo.¹⁴Mose alitumine intumi ukufuma ka kadeshi ukuya ku mfuma yabena Edomu: wenu Israeli alandile: "mulishibile yonse amacushi ayatuponene." ¹⁵Mwalishiba ukweba ati ifikolwe fyesu fyalile ku Egupti no kwikala mu Egupti inshinta iitali. abena Egupti baliku tucita ubulukulu fwebo kabili nakufikolwe fyesu fine.¹⁶Ulo fwakutile kuli Yawe, alyumfwile inkuta yesu kabili alitumine malaika nokutufumya mu Egupti. moneni tuli mu Kadesh, umusumba wuli ku mupaka wa calo cenu.¹⁷Nkoipusha ukweba ati mutusuminisheko tupiteko mu calo cenu. Tatwapite mu myunda nangu mu mabala yamyangashi, nangu ukunwamo ameshi mufishima fyenu.Tukalekuya fye munshila yamfumu. Tatwaka pilibukile ku kuboko kwa kulyo nangu ku kwa chipiko mpakafye nolo tukacilika umupaka obe.¹⁸Lelo imfumu yabena edomu yalyasukile ati, Tecakweba ukwisa kupita muno umfwa ukese nkesa nefyanso ukuku sansa." ¹⁹Elo abantu bakwa Israeli bamwebele ati." tukaya fye munshila yamfumu. Nyacakweba ati fwebo nangu ifitekwa fyenu tukanwemo amenshi yenu, tukalipila. tusuminisheni tukapitemofye pamakasa, ukwabula ukucitam fye nangu icintu cimbi." Nomba imfumu yabena Edom yalyaswika ati "Tete mupitemo muno."²⁰Elo imfumu yabena Edom yalibemine abena Israeli nokuboko ukwa kukosa nefita ifinai.²¹Imfumu yabana Edomu yalikene ukusuminisha abena Israeli ukuciluka umupaka wabo. pamulandu waici, Israeli alyalukile ukufuma ku mpanga yakwa Edom.²²Efyo abantu baendele ukufuma ku kadeshi. Abantu bakwa Israeli, ulukuta lonse, balishile kulupili lwa Hore.²³Yawe alandile kuli Mose na Aaroni pa lupili lwa Hore, pa mupaka wakwa Edom. Aebele ati, ²⁴Aaroni afwile alonganikwe kubantu bakwe pantu takengile mu calo napela abena Israeli: icalenga ifi pantu mwense babici mwalitalamine ishiwi

lyandi pa menshi ya Meriba.²⁵ Bula Aaroni no mwana wakwe umwaume Eliaza, nokubaleta ku lupili lwa Hore. ²⁶Ubule ifyakufwala fyabu shimapepo ifyakwa Aaroni umufule nokufiwika afwile fye afwe no kulonganikwa kubantu bakwe kulya."²⁷ Mose alicitele ukulingana ifyo Yawe amukonkomeshe. Balile pa mulu walupili Hore mu menso ya lukuta lonse. ²⁸Mose alifulile Aroni ifyakufwala fya bushimapepo no kufiwika Eliaza umwana mwaume wakwe. Aaroni alifwilile peka palya pa mulu wa lupili, Elo Mose na Eliaza batentemwike. ²⁹ULO ulukuta lonse lwamwene ati Aaroni afwa, icalo conse caliloshe Aaroni pa nshiku amakumi yatatu.

21

¹Ilyo imfumu yabena kanaani iyaku Aradi iyali kwikala mu Negebu yaumfwile ukuti Israeli alepita mumusebo ukuya ku Atharimu, ali lwishishe Isreali no kusendapo bamo muli bunkole. ²Israeli alilapile kuli Yawe no kulanda, "Nga mwatupele ukucimfwa pa bantu aba elyo tukaba ba konaula umupwilapo imisumba shabo." ³Yawe alyu mfwife ishiwi lyakwa Israeli elyo alibapele ukucimfwa abena kanaani. Bali bonawile umupwilapo ne misumba shabo. cilya cifulo bali kucita Hormah. ⁴Ba endeke ukufuma ku lupili lwa ku Hori mu musebo wakuya kuli bamba waku kashika ukuya kushinguluka icalo caku Edomi. Abantu palwendo balishile ku tomposhiwa. ⁵Abantu balimine Lesa na Mose: " Nishi mwatuletela kuno ukutufumya mu Egupti ukufwila mu matololo? Takuli umukatebtakuli amenshi elo tulipatile ici cilyo icabuwelewele." ⁶Elyo Yawe alitumine insoka isha busungu pa bantu. Insoka shalisumine abantu; abengi balifwile. ⁷Abantu balishile kuli Mose no kulanda, " Tulibembukile pantu tulimine Yawe no be pepa kuli Yawe pakuti apite insoka ukufuma kuli fwebo." Elyo Mose ali pepele abantu. ⁸Yawe alandile kuli Mose, " mpanga insoka, nokuibika pa lamfya. cili no kucitika ukuti onse uyu suminwe akapusuka, nga aloleshapo." ⁹Elo Mose alipangile insoka ya mukuba noku ibika pa lamfya. Nga insoka yasuma uli onse umuntu, nga alolesha pa nsoka ya mukuba, akapusuka. ¹⁰Elyo abantu bakwa Israeli baendeke uku twalilila nokucita inkambi pa obothe. ¹¹Baendeke ukufuma ku Obothe nokucita inkambi pa lye Abarimu mu matololo aya lolesha Moabu ukuya ku kabanga. ¹²Ukufuma kulya baendeke ukutwalilila no kucita inkambi mumupokapoka wakwa Zerede. ¹³Ukufuma kulya baendeke ukutwalilila noku cita inkambi lubali lwa mumana wakwa Aarone, uwaba mu matololo ayo aya twalilila ukufuma ku mupaka wabena Amore. Umu mana wa Arnone ewa panga umupaka wakwa Moabu pakati ka Moabu nabena Amore. ¹⁴Ico cali landwa mu citabiica fyabulwi Yawe, "Balebu mu sufa, ne mipokapoka ya kwa Arnone, ¹⁵umutentemuko waku mipokapo uyo waisa kuya ukutwala ku musumba wa Ari nokwisa lekela kuku moneka kwa mupaka wakwa Moabu." ¹⁶Ukufuma kulya baendeke ukufika ku beere icishima uko Yawe alandile kuli Mose, "kolonganika abantu pamo pakuti nebo mbapele amenshi." ¹⁷Elo Israe alimbile ulu lwimbo: "kaufukauka, wecishima! Imaba pali ci, ¹⁸palwa ici cishima ico intungulushi shesu shaimbile, icishima abacindami ba bantu baimbile, kunkonto shaba kanabesa." Elo ukufuma ku matololo baendeke ku matana. ¹⁹ukufuma ku matana baendeke ukuya ku Nahaliele, elo ukufuma ku Nahalie uku ku Nahaliele elo ukufums ku Nahaliele uku ya ku bamote, ²⁰Elo ukufuma ku Bamote ku mupokapoka mu calo cakwa Moabu. ku;Ilya eko umulu wapalupili lwa Pisga ulalolesha panshi ya matololo. ²¹Elo Israeli alitumine inkombe ku mfumu sihone iyabena Amore kukulanda, ²²Tulekeni tupitemo mu calo icenu. Takukoingila mwibala ulili lyonse na mwibala lya mwangashi. Tatwanwe ameshi ukufuma mu fishima fyenu. Tule endela mumusebo uwa mfumu uwu kalamba mpaka ukuciluka umupaka wenu. ²³Lelo imfumu yaku Sihone tayasuminishe Israeli ukupita mu mupaka wabo. icacitike, Sihone alikolonganike ifita fyakwe fyonse no kulwisha Israeli mu matololo. alishile ku Yahasi, uko alwile na israeli. ²⁴Israeli alilwishishe ifita fya ku Sihone no lupanga lwa milomo iyakutwa no kusenda icalo ukufuma ku bena Arnone ukuya kufika ku mumana wa Yaboke ukuya kufika ku calo ca bantu bakwa Amone wali cingililwe. ²⁵Israeli alipitile imisumba yonse iya bena Amore no kwikalamo muli yonse, ukulundako na Heshebone ne nushi yakwe yonse. ²⁶Heshbone wali musumba wa mfumu Sihone iya bena Amore no kwikalamo muli yonse. ²⁷Eico abo abalandila mu mapinda basosa, iseni ku Heshebone wa Sihone uwaku kululula noku bwekeshiwapo na kambi. ²⁸Umulilo wali tendekele ukufuma mu Heshebone, icikabilila ukufuma mu musumba calikete Ari wakwa Moabu, na bene ba mufifulo ifikulu ifya kwa Arone. ²⁹Akalanda kuli webo Moabu! uli lofeshe, abantu kemoshe. Alilengele abana bakwe abaume ukuba imbutushi nabana bakwe abanakashi ukuba muli bumkole ku mfumu Sihone iyabena Amone. ³⁰Lelo Sihone tuli mucimfishe. Heshebone alyo naike ukuyakufika ku Dibone. tuli bacimfishe ukufuma ku noka ukuya kufika ku Modeba. ³¹Elo Israeli atendeke ukwikala mu calo cabena Amore. ³²Elo Mose alitumine abaume abakulengula Yasere. Bali pitile imishi yakwe noku tamfyamo abena Amore abali kulya. ³³Elo bali bwelulwike nokuya kupita ku nshila yaku Bashani. Oge imfumu yaku Bashamu yalile ukuya ku bakamanya, ali ne fita fyakwe fyonse, ukuya ku balwisha pali Edrei. ³⁴Elo Yawe alandile kuli Mose, "wimutina, pantu ndi kupele ukucimfya pali ena pa fita fyakwa citile ku Sihone imfumu yabena, Amore, abali kwikala ku Heshene". ³⁵Elo bali mwipeye, abana bakwe abaume, ne fita fyakwe fyonse, mpaka takwalio umutuntulu ku bantu bakwe uwashespo. Elo bali pokele icalo cakwe.

22

¹²³Abantu abena Israele baendeke mpaka nokuya tusha mumatololo ya Moab mupepi na Jerico, kulubali lubiye lwa mumana wa Yodani ukufuma kumusumba. ²Balaki mwana Sipo amwene fyonse ifintu Israele acitile kuli Amone. ³Moab alina umwenso kubantu pantu bali abengi, Elo Moab ali ica bonani kubantu abena israeli. ⁴Elyo imfumu yabena Moab yatile kubakalamba bakwa midiana, " Uyu cinkupiti ali nokulya conse ici tushingulwike ifwe ngefyo ing'ombe shilye cani mumpanga, " Nomba balaki mwana Zipola ali i fumu ya Moab ilyanshita. ⁵Atumine inkombe kuli balamu mwana beore, kupetore uwaba lyamumana wa Efrata, mumpangayaluko bwakwepamo na bantu. Amwitile n okutula, "Lolesha,

uluko nalwisa kuno ukufuma ku egipito. Elyo na bakupa icinso conse ica calo elyo balifye mupepi naine. ⁶Napapata iseni nombaline noku lapisha ulu uluko paliine, pantu bene balikosasana paliine. Limbi kuti naesha ukubalwisha no kubensha ukubafumya muli ino mpanga. Ningishiba ukutila uo mwapanga alapalwa, no omwalapisha ninhi alapishiwa. "Elyo abakalamba bakwa Moabu naba kalamba bakwa Midiani, bafuminepo ukusenda amalipilo ya fishibilo. Elyo baishile kuli Balamu no kulanda nao pamashiwi yakwa Balaki. ⁸Balamu atile kuli bena. "Ikaleni pano ubushiku. Ndino kumubwesha fintu Yehoba allanda kuli ine. "Elyointungushi shabena Moabu shaikela na Balamu balya bushiku. ⁹Lesa aishile kuli Balamu no kutila, "Nbani abo baume abaisa kuli imwe?" ¹⁰Balamu ayaswike Lesa, "Balaki umwana mwaume wakwa Sipo, umfumu yaku Moabu, abatumine kuli ine. Atile, ¹¹"Mona, abantu abafumine ku Egypto nokukupa icalo candi. Nomba isa ubantipileko. Nkakwanisha umulwa nabo nokubafunya. ¹²Lesa ayaswike kuli Balamu, "uluulinokuya nabo baume. Tekwesha ukulapisha abo bantu abena Israele pantu bali palwa. ¹³Balamu aimine ulucelo nokusosa kuntungulushi shakwa balaki, "Bwlelenimo kumpanga shenu pantu Yehoba nakana ukumusuminisha ukuya nankwe. " ¹⁴Elyo intungulushi sha moabu shafuminepo no kubwelelamo kuli Balak. Balamu nakana ukuya naifwe. ¹⁵Balaki nakabili atumine intungulushi abali abacindama ukucila ibumba ilyakubalilapo. ¹⁶Elyo baishile kuli Balama nokutila kuli ena, "Balaki mwana Spore ewalandile ci, "Napapata lekeni icili conse ukumileshe ukwisamkuli ine. ¹⁷Pantu ndinokumicitila icisuma no kucindamika, kabili ndino kucitafye conse ico mwinga njeba ukumicila. Elyo napapata iseni no kulapisha aba bantu pali ine. ¹⁸Balamu ayaswike nokutila kubaume bakwa Balaki "nangu line Balaki ampele isano lyakwe umwaisula silufa na golide, Teti nyende ukucila peshiwi lyakwa Yehova, Lesa wandi, nokucita ifnono nangu ukfusha pafyo ine anjeba. ¹⁹Nomba pali ici, Napapata loleleni pano ubushiku kabili, pakuti ine nsambilile cimo icalundwapo ico Yehoba alesosa kuli ine. ²⁰Lesa aishile kuli Balamu ubushiku no kutila kuli ena "Apo abo bantu beshile kukukwita, ima no kuya nabo lelo ukacitefye ico nakweba eco ukacite. ²¹Balamu aimine ulucelo, akakile impunda yakwe amalamba, no kuya ne ntungulushi sha Moabu. ²²Nomba pantu alile. Malaika wakwa Lesa alikalipe. Malaika wakwa yehoba aleibika umwine munshila ngaumo uwakukanya Balamu, uyo waimine pampunda yakwe. Ababomfi babili abakwa Balamu bali nao. ²³Impunda yamwene malaika wakwa Yawe naiminina pamusebo naikata nolupanga lwakwe kuminwe. Impunda yapilibwike ukufuma mu musebo nokuya mwibala. Balamu aumine impunda ukuti ibwelele mu musebo. ²⁵Elyo malaika wakwa Yawe aiminina pacipande cacepa ica munshila pakati kamabala yamyangashi, ukunecibumba kulubali lwa kukulyo nacimbi icibumba kulubali lwakwe ulwa kuso. ²⁴Impunda yamwene malaika yakwa Yawe nakabili. Yalungatene necibumba nokufinkisha ulukasa lwakwa Balamu. Balamu ayumine nakabili. ²⁶Malaika wakwa Yehoba aile pantanshi nokuyaiminina kabili pancende iinono apakutila takwingaba inshila imbi iyakuya kulubali lumbi. ²⁷Elyoimpunda yamwene malaika wakwa Yehoba, yalele panshi mwisamba lyakwa Balamu. Balamu ubukali bwakwe bwaimine, no kuma impunda inkonto yakwe. ²⁸Elyo Yehoba aiswile akanwa kampunda icakuti yalanda. Nokutila kuli Balamu. "Cinshi nacita kuli iwe icakuti mwakosha ukunguma iimiku itatu?" ²⁹Balamu ayaswike impunda ukuti, "Nipamulandu wakuti wacita ifyakutumpa kuli ine. Ndesubila amaba ulupanga munwe yandi, kwena amuba ino nshita iwe nga na kwipaya. ³⁰Elyo impunda yatile kuli Balamu. "Bushe inshili mpunda yenu iyo muninapo umweo wenu onse ukufika no bushiku bwelelo? Bushe nakale naliba mu mibele yakucita ifyamusango uyu pali imwe? Balamu atile "iyo". ³¹Elyo aiswile amenso yakwa Balamu, nokumona malaika wakwa Yehoba naiminina munshila nolupanga lwakwe muminwe yakwe. Balamu afukeme panshi nokushiba impumi panshi. ³²Na malaika wakwa Yehoba atile kuli ena. "cinshi umine impunda yobe pamiku itatu? Mona, ningisa ngakakanya kuli iwe pantu imicitile yonse pantanshi yandi naibipa. ³³Ii mpunda naimona nokwaluka ukufuma kuli ine ii miku itatu. Nomba aikana kwaluka ukufuma kuli ine nga opopene nganacikwipaya iwe no ku kusungilila wene ubumi. ³⁴Balamu atile kuli malaika wakwa Yehoba. "nimembuka. Nshishibe ukuti mwimine pambali yaine munshila. Eico nomba ngacabipa kuli imwe, kuti na bwelelamo. ³⁵Lelo malaika wakwa Yehoba atile kuli Balamu, kabiye nabo abaume. Lelo uli nokulandafye amashiwi ayo nakweba. "Elyo Balamu aile nentungulushi shakwa Balaki. ³⁶Ilyo Balaki aumfwile ukuti Balamu naisa, Aile kukukumanya kumusumba mu Moabu pa Anoni, Apo apali umupaka. ³⁷Balaki atile kuli Balamu Bushe nshatumine abaume kuli iwe ukukwita? Cinshi tamwaishile kuli ine? Bushe nshili namaka yakumicindamika?" ³⁸Nao Balamu ayaswike kuli Balaki ukti, "moneni Ningisa kuli imwe. Bushe ingishiba ukukwata amaka aya kusosa icili conse? kulti nalandafye amashiwi ayo Lesa enga mbika mukanwa kandi. ³⁹Balamu baile na Balaki elyo Bafikile ku kiriate hosote. ⁴⁰Nao Balaki apangile amalmba ya ng'ombe nembushi no kupelako inama shimo kuli Balamu ne ntungulushi isho bali nasho. ⁴¹Ulucelo Balaki asendele Balamu ukumunika pa ncende iitali iya Baal. Ukufuma kulya Balamu amwenefye icipande cabena Israele abali munkambi.

23

¹Balaam alilandile kuli Balaki, " nkula ifipailo cinelubali pano elo pekanya ingombe ishilume ishiteku cine lubali elo naba pumbwe bampanga cinelubali. " Elo balaki alicitile ifyo Balaam alikufwaya. ²Elo Balaki na Balaam balipele ingombe imo ilume nempanga imo pali cila cipilo. ³Elo Balaam alilandile kuli Balaki "koiminina pacakuninika cobe elo nebodekuya. nalimo Yawe akoisa mukule kunkumanya. fyonse ifyo akananga nkokweba ". Elo alile ukutali pamulu wa lupili tapabele nefimuti. ²Elo balaki alicitile ifyo Balaam alikufwaya. Elo Balaki na Balaam balipele ingombe imo ilume nempanga imo pali cila cipilo. Elo Balaam alilandile kuli Balaki "koiminina pacakuninika cobe elo nebodekuya. ³nalimo Yawe akoisa mukule kunkumanya. fyonse ifyo akananga nkokweba ". Elo alile ukutali pamulu wa lupili tapabele nefimuti. ⁴Elo Lesa alikumenye Baalam elo Balaam alilandile kuli ena, "ndikulile ifipailo cine konse konse, elo ndipelepo ingombe ilume elo

nampanga pali cilacipailo." ⁵Yawe alibikile icebo mukanwa kakwa Balaam elo alilandile," Bwelelamo kuli Balaki elo ulande kuli ena. ⁶Elo Balaam alibwelelemo kuli Balaki, uwalikwiminina pacakuninika ca ena, elo nentungulushi shonse isha mu Moab shali na ena. ⁷Elo Balaam alitampile ukulekulanda ubusesemo bwa ena elo alilandile, " Balaki alindetele ukufuma ku Aram, Imfumu ya Moab ukulakufuma kumpili shaku kabanga. isa, ntipilako Yakobo, alilandile. 'sa, 'kowsesha Israeli. ⁸Nkolapisha shani abo Lesa takolapisha? Nkolengulula shani abo Yawe ashikolengulula; ⁹Elo ukulekufuma pamulu wafimabwe nkomumona; ukufuma mumpili nkololesha pali ena. lolesha, kulipo abantu abakoikala beka Elo tabakoimonapo abene kubati ninko iyafye. ¹⁰Ninani engalekupenda ulukungu lwakwa yakobo nelo ukulekupenda akapimfya kamo akamuli bane bakwa Israel. ndekeni ndekufwa imfwa ya muntu uwakulungama, elo mulekuleke impela ya mweo wandi ilekuba nga ena! " ¹¹Balaki alilandile kuli Balaam, "Nindo wacita kuli nebo? Ndiletele weba ukulapisha abalwani bangi, elo ulekumona, ulibapalile. ¹²Balaki alandile kuli Kuli Balaamu, "cinshi ico ucitile kuli ine? Nakuletele iwe ukuntimpwilako abalwani bandi, lelo lolesha iwe naubapala bena. " ¹³Balamu ayaswike nokutila, "Tekuti mbe uwacenjela pakulanda fye ifyo Yawe ibikile mukanwa kandi?" ¹⁴Balaam alyasukile elo alilandile, "Lelo takuti ndekutekanya ukulekulandafye ifyo Yawe akobika mukanwa kangizi?" ¹⁵Elo Balaki alilandile kuli ena, " Nkopapata kawisa nanebo ku citulo nachimbi uko wingalekuba mona. ukomona. ukomona fye abakoba mupepi, tebonse aba bena. uko eko ukalekundapishisha bena. " ¹⁶Elo alitwele Balaam mumpanga ya zophim, pamulu walupili lwa Pisgah, elo alikulile ifipailo nafimbi cine lubali lipele po ingombe ilume ne mpanga pali cila cipailo. ¹⁷Eico Balaki atile kuli ena, "Napapata isa pamo naine kuncende imbi uko iwe wingamona bena. Uli nokumonafye ukupalamisha kuli bena, tebonse bena. Kulya uli nokucipwila bena kuli ine. " ¹⁸Eico asendele Balamu mumpanga ya Sofimu, pamulu walupili lwa Pisiga, kabili akulile ifipailo cine lubali nafimbi po. Apele ing'ombe nasuku suku pali cila cipailo. ¹⁹Elyo Balamu atile kuli Balaki, "Iminina pano mupepi ne cabupe cakoca cobe, ilyo ndekumanya Yawe kulya. ²⁰Elo Balaam alilandile kuli Balaki "ulekwiminina pano pacakuninika weba ulo nkokumana na Yawe uko kulya. " ²¹Elo Yawe alikumenye Balaam elo alibikile necebo mukanwa ka ena alilandile, bwelelamo kuli Balaki elo umupele icebo cangi. ²²Eico Yawe akumenye Balaam no kubika imbila mukanwa kakwe. Atile, "Bwelela kuli Balaak nokupela wena imbila yandi. " ²³Balaam abwelele kuli ena, kabili lolesha, naiminina mupepi ne cabupe ca kocelako cakwe, ne ntungulushi sha Moab shali pamo na ena. Elyo Balaak atile kuli ena, "Chinshi ico Yawe atile?" ²⁴Balaam atampile ubusesemo bwakwe. Atile, "Ima, Balaak, nokumfwa. Umfwa kuli ine wemwana wakwa Zippor. ²⁵Balaam alibwelelemo kuli ena, elo lolesha aliminine pacakuninika ca ena, elo ne ntungulushis sha Moab shali na ena. Elo Balaki alilandile kuli ena <" nindo Yawe alandile?" ²⁶Balaam alitampile ubusesemo bwa ena. Alilandile, " Iminina, Balaki, elo kutika wakwa Ziippor. ²⁷Lesa talipo muntu, uwakwebati engalekubepanelo umuntu onse uwakwebati engalikucinja itontonkanyo lya ena. Bushe alilayapo nelo cimo ukukana cibombapo? Bushe alilandile ati ako cite cintu ukwabulo kulekucibomba; ²⁸Lesa te muntu, ukuti engabepa, nangu umuntunse, uwakuti engacinja amano yakwe. Alitala alayapo icintu icili conse ukwabula ukucicita? Bushe alitala alabapo ico asosa? ²⁹Lolesha, nakonkomeshiwe ukupala. Lesa ampele ipalo, kabili nshinga lisunga. ³⁰Lolesha, balinkonkomeshenukulekupala. lesa napela ipalo, elo nebo tekuti ndeku likanya. ³¹Takololesha pafya kwafya fya muli Yakobo elo takomona ubwafya mu Israeli. Yawe Lesa wabo ali na bena, elo nakubilikisha kwa mfumu kuli pali bena. ³²Lesa alibafumishe ukufuma mu Egipto namaka ngayalya aya kwa mumbwe. ³³Tamuli buloshi ubukobombo kutinya Yakobo, elo takuli kupendile ukukokena Israeli. Lelo kuti cikolandwa fye ulwakwa Yakobo na Israeli, " lolesha ifyo lesa acitile! ³⁴Lolesha abantu bakoima nge nkalamo ikota, ngefwo inkalamo ifukuka no kwikata. talal panshi mpaka akolya uo ekete elo akonwa umulopa wa uo epeye. ³⁵Lolesha, abantu baimange nkalamo iikota, ngenkalamo ilefukuka no kusansa. Ena talala panshi kanofye alyo ico ekete nokunwa umulopa waico epeye. ³⁶Elyo balaak atile kuli balaam, "Wibatipa nangu ukubapala. " ³⁷Lelo Balaam aaswike nokutila kuli Balaak, "Bushe nshikwebele ukuti ufwelele ukulanda conse ico Yawe alanda kuli ine?" ³⁸Eico Balaak abweshe kuli Balaam, "Isa nomba, nakutwala ku ncende imbi. Limbi ili nokusekeshi Lesa kuli iwe kukubantipilako kulya. ³⁹Eico Balaak asendele Balaam pa mulu wa lupili lwa Peor, ulwalolenkene pa matololo. ⁴⁰Balaam atile kuli Balaak, "Inkulila ifipailo cine lubali kulya nokupekanya ing'ombe cine lubali naba sukusuku cine lubali. " ⁴¹Eico Balaak acitile ngefyo Balaam atile; apele ing'ombe na sukusuku pali cila cipailo.

24

¹Lintu balaamu amwene ukweba ati Yawe alitemwinwe ukupala Israeli, alikene ukuya , kuba ati nimunshita shimbi, ukubomfya ulubuko. aliloleshe ku matololo. ²alinwine, cila umo mu mutundu wakwe, no mupanshi wakwa lesa walishile pali ena. ³alipokelele ubu ubusesemo no kutila " balaamu mwana Beor alimukusosa, umwaume uyo uwakushibuka amenso. ⁴Ainwine amenso yakwe nokumona ukuti Israeli, naikala, cilabantu mumukowa wabo, nomu pashi wakwa Lesa waishile pali ena. ⁵Apokelele ubusemo bwakwe nokulanda, "Balaamu umwana na kwa Beore alefwaya ukusosa. Umuntu uo amenso yakwe nayasuka sana. ⁶Alanda nokumfwa amashiwi yakwe Lesa. alamona cimonwa ukufuma ku wapulamo, ku kuli uyo ukunkula na menso yakushibuka. ⁷We bune bwe Hema lyobe, yakobo, incende iyo wikalako, Israeli! ⁸Kuba ati mipokapoka ya tambalala, kuba ati filime ku mbali ya nyika, kuba ati ni cedari kumbali ya nyika. amenshi yakalakupomoka ukufuma kufitapo fyabo, ne nseke shikakwata amenshi ayengi. ⁹Imfumu yabo ikaba na maka sana ukucila agagi, no musumba wabo ukacindikwa. ¹⁰Amenshi yake taika ukufuma mumbeketi shabo, nenseke shabo shikakwataamenshi ayengi. Imfumu yabo ikakulapo ukucila agagi, ilyo ubufumu bwabo buka cindikwa. ¹¹Lesa akamufumya mu Egipti. akakwata amaka kubati lisengo lya mboo. Akonaula imisumba ishila nankwe. Akakontaula amafupa yabo mutupimfya. Akabalasa imifwi shakwe. ¹²ukwenda panshi kubati ni nkalamo, kubati ni nankalamo. Nani

engamucilinganya? Nabe uwakutipwa onse umutipa."⁹ Aamfula panshi nge nkalamo nkota. uwingamucilinganya nani? Onse uyo uumupala ena akapalwa; Onse uyo uumutipa ena akatipwa. ¹⁰ Ubukali bwakwa balaki bwalimine Balaamu no kumanya induni shakwe mu bukali. Balaki atile kuli Balaamu, Inkukutile ukweba ati atipe abalwani bandi, lelo mona, walibapalile imiku itatu. ¹¹ Unshe neka nomba line kabuye ng'anda. ndikwebelela ukweba ati nkakulanmbula apakalamba webo, nomba Yawe alikukenye kupoka icilambu nangula cimo. ¹² Elo balaamu ayaswike kuli Balaki, " Nalissimele ku nkombe watumine kuli nebo, " ¹³ Nangula Balaki ampele isano lyakwe, lyakwisulamo Silfere na golide, tekuti mpule mu amashiwi, yakwa Yawe nangula cingaba ica bubi nelyo ica bune nangula conse ico ningafwaisha ukubomba. Kuti nalandafye fimtu Yawe anjebele ukusonsa. ' bushe nshasoselele ifi kuli bena? ¹⁴ Eco nomba, mona, nkobwelela ku bantu bandi. Nomba nkatale imisike mwebo ifyo aba bantu bakacita ku bantu benu mu nshiku shikoisa ku ntashi. " ¹⁵ Balaamu alitendekelele ubu busesemo. Atile, " Balaamu mwana Beor akolanda, umwaume washibulwa amenso. ¹⁶ Balamu atampile ubusesemo bwakwe. Atile, " Balamu we mwana mwaume wakwa Beor landa, umuntu uo amenso yeswike. ¹⁶ Ubu busesemo bwaumo uuleumfwa ishiwi ukufuma kuli Lesa, uukwete ubwishibilo ukufuma kuli umu Uwasumbukisha, uukwete ifimonwa ukufuma kuwamaka, panuma akondamine panshi namenso ayaisuka. ¹⁶ Ubu busesemo bwa uyo onse utesha amashiwi yakwa Lesa, uyo uwakwata amano ukufuma ku kukwakupulamo, uwakwata kimonwa ufuma kuwa maka yonse, kuntashi ya uyo ukunkula na menso yakwe ayakushibulwa. ¹⁷ Ndimumwena, lelo talipano nomba. ndamulolesha, nomba tali mupepi. ulutanda lukafuma muli Yakobo, no mulumbu ukema ukufuma muli Israeli. Akafubalisha intungushi bwa kwa seti, ¹⁸ Elo Edomu akaba icikwatwa cakwa Israeli, na Seiri akaba icikwatwa cabo, abalwani bakwa Israeli, ubo Israeli akacimfya na maka. ¹⁷ Namumona, leelo nomba talipano. Lolesha pali ena, leelo tapaleme. Ulutanda lukesha ukufuma kuli Yakobo, nenkonto ikema ukufuma mu Israeli. Akapususha intungulushi sha Moabu nokonaula bonse ababufyashi bwakwa Seti. ¹⁸ Elyo Edomu akaba icikwatwa cakwa Israeli, na Seir nao akaba icikwatwa cabo, abalwani bakwa Israeli, abo Israeli akacimfya kumaka. ¹⁹ Muli Yakobo imfumu ilinokwisa ili nokukkwata amaka kabili akonaula abo abakapushiwa mu musumba wabo. ²⁰ Elyo Balamu aloleshe pali Amaleki nokutampa ubusesemo bwakwe. Atile, "Amaleki ali limo uluko ulwakulisha, leelo impela yakwe iyakulekelesha ikaba bonaushi. ²¹ Elyo Balamu aloleshe pali Kenite nokutampa ubukombe bwakwe. Atile, "Incende apo wikala yamaka, necinsa cobe cili mumabwe. ²² Leelo iwe Kenite uli nokupwishiwa nomulilo ilyo Asiria akakusenda muli bunkole. ²³ Elyo Balamu atendeke ubusesemo bwakwe ubwakushalikisha. Atile, "Akalanda! Ninani akapusuka ilyo Lesa akacita ici? ²⁴ Ifimato fikafuma kucabu ca Kitimu; bakasansa Asiria nokucimfya Ebe, leelo, bonse, bakapelela mubonaushi. ²⁵ Elyo Balamu aimine nokuya. Abwelele kung'anda yakwe, na Balaki nao aile.

25

¹ Israele aikele mu Shitimu, kabili abaume batendeke ukucita ubucende abene nabana banakashi ba mu Moabu, ² Pantu abena Moabu balalike abantu kufya malambo yatu lesa twabo. Elyo abantu balelya no kuwa panshi kuli tu lesa twaku Moabu. ³ Abantu baku Israeli bailundile mukushinshimuna Bali wa Peor, necipyu cakwa Yawe caimine pali Israeli. ³ Abaume bakwa Israele baisanshishe mu ku pepa Baali wa poar, kabili icipyu ca kwa Yehoba caimene pabena Israele. ⁴ Elyo Yehoba atile kuli Mose, "ipaya shonse intungulushi sha aba bantu noku ba kulika pa cinsu candi pa kuba leka, elyo nomba icipyu candi cika fumishiwapo pali Israele. ⁴ Yawe atile kuli Mose, "Ipaya bonse intungulushi shabantu nokubakulika pancinsu candi nokubalanga mulubuto lwa kasuba, pakuti icipyu cakutinya candi cingafuma ukufuma kuli Israeli. " ⁵ Eico Mose atile kuntungulushi sha Israeli, "Cila umu muli imwe afwile ukwipaya abantu bakwe abo abailundile mukushinshimuna Bali wa Peor. ⁶ Elyo Mose asosele ku ntungulushi shakwa Israele "cila muntu epaye abantu abisanshe muku pepa Baali wa ku poar. " ⁶ Elyo umu umwaume wa mu bana baume bakwa Israele aishile na kuleta umu uwa mulupwa lwa kwe umwina Midian umwanakashi. Necicatikile pa menso yakwa Mose nape bumba lya bantu bakwa Israele, ninshi balelila pa mweshi we tenti lya ku longaninamo. ⁷ Ilyo Finihasi umwana mwaume wakwa Eleazar umwana mwaume wakwa Aarone shimapepo, amwene, aiamine ukufuma mukati ke bumba no kusenda ifumo muminwe yakwe. ⁶ Elyo umu uwamubaume abana baume bakwa Israeli aishile nokuleta pakati kalupwa lwakwe umwanakashi umwina Midianite. Ici cacitike mumenso yakwa Mose nabekala mushi ba Israeli, ilyo balelila paminshi yama tenti yakukumaninapo. ⁷ Ilyo Fenehasi umwana mwaume wakwa Elaasa umwana mwaume wakwa Aaroni shimapepo, amwene ico aimine ukufuma pa mushi nokusenda ifumo yakwe mu minwe yakwe. ⁸ Akonkele umwaume wa Israele mwi tenti no fwinta umufwi pamibili yabo bonse, bonse abaume ba mu Israele nabanakashi. Efyo caputwike icikuko pabana bakwa Israele. ⁹ Abo aba fwile ku cikuko bali amakana amakumi yabili na ine impendwa. ¹⁰ Elyo Yehoba asosele kuli Mose atile, ¹¹ "Phinasas umwana mwaume wakwa Eleazar umwana mwaume wakwa Aarone shimapepo, na fumyapo icipyu candi pa bana bakwa Israele, pantu caseshapo icipyu candi pali bene. Elyo nshakalye abana bakwa Israele ku cipyu candi. ¹² Elyo asosele, Yawe ati. "Mona, ndepelakuli Finihasi icipangano ca mutende. ¹³ Pantu wena ne fikolwe fya panuma yakwe, cikabo cipangano cabu shimapepo bwamuyaya pantu aikaliwe lesa wakwe akalumwa, no kukonsolwela abana ba kwa Israeli. ¹⁴ Nomba ishina lya mwina Isheali uwaipaiwe ku mwina Midiani umwanakashi ni Simri umwana mwaume wakwa Salu, intungulushi yafikolwe fya mulupwa lwa bena Simeonite. ¹⁵ Ishina lyamwina Midianite umwana kashi uwaipaiwe ali Kosibi mwana mwanakashi wakwa Sur, uwali umukalamba wamukowa nolupwa mu Midiani. ¹⁵ ishina lya mwina Midiani umwanakashi uwaipaiwe ali ni Kozbi umwana mwanakashi wakwa Zur, uwali intungulushi nkalamba ya lupwa mu midiani. ¹⁶ Elyo Yehoba asosele kuli Mose atile, ¹⁷ "Cimfya abena Midiani nga ifipondo no ku bakanda, " ¹⁸ Pantu baku cita nge cipondo pa fya muselu fyabo. Bakutungulwila ku mampulu yakwa Poar na ku mampulu yakwa nkashi yabo

Kosbi,umwanakashi wa ntungulushi yaku Midiani, uwaipaiwa pabushiku bwa cikuko pa mulandu wakwa poar.¹⁶Eico Yawe asosele kuli Mose nokutula,¹⁷"Sunga abena Midianite ngabalwani kabili ubasanse,¹⁸pantu bakucitile ngo mulwani pamo nembela shabo. Bakutungulwile mufibi mulandu wakwa Peor kabili mulandu wankashi yabo Kosibi, umwana mwanakashi wantungulushi mu Midiani, uwaipaiwe pabushiku bwacinkunka mu mulandu wakwa Peor."

26

¹Nomba caishile panuma ya cikuko Yawe alilandile kuli Mose nakuli Eliasari mwana Arone shimapepo. Alilandile ati, "penda ipendwa ya bana ba israele, ukufuma pa myaka amakumi yabili ukuya pa mulu, umwabela indupwa sha fikolwe fyabo, abo bonse abalingile ukuya bulwi bwa bena Israele."²"Panda ipendwa ya bana ba Israele, ukufuma pa myaka amakumi yabili ukuya pa mulu, umwabela indupwa sha fikolwe fyabo, abo bonse abalingile ukuya ku bulwi bwabena Israele."³Elo Mose na Eleasari shimapepo balilandile kuli bena mu matololo ya Moabu kululamba lwa Yordani pa Yeriko no kutula,⁴Elyo Mose na Eleasa shimapepo basosele kuli bena mumawanga ya Moabu mululamba lwa Yodani mu Yeriko nokulanda,⁴"Penda abantu ukatampa imyaka amakumi yabili nokuya pamulu, pamo ngefyo Yawe akonkomeshe Mose pamo nabena Israeli, abafumine mu calo ca Israeli."⁴"penda abantui, ukufuma pa myaka amakumi yabili no kuya pamulu, ngefyo Yawe alikomkomesha Mose nabana ba Israel, abafumine mu calo ca Egupti." Rubene ewali ibeli lyakwa Israele.⁵Mu mwana wakwe Honeke umwafumine umukowa wa bena Honeke. ukufuma muli palu ulupwa lwa bena palu.⁶Ruebeni abeli lyaluko lwa Israeli, ukutula mu mwana wakwe Hanaki emwatuntwike ulupwa lwabena Hanokite. Ukufuma muli Palu emwafumine ulupwa lwabena Palluite.⁶Muli Hesironi emwafumine ulupwa lwabena Hesironi. Muli Karmi emwafumine ulupwa lwabena Karmite.⁷Ishi endupwa shakwa Ruebeni, abali impendwa 43,730 abaume.⁶Ukufuma muli Hosrone ulupwa lwa bena Honeke. Ukufuma muli karmi ulupwa lwa bena karmi.⁷Ishi endupwa sha bene Reuben, abali amakana yane na yatatu ne myanda cine lubali na kumi yatatu. abaume,⁸Eliabu ali pallu.⁸Eliab ali umwana wakwa Pallu.⁹Abana bakwa Eliab ni Nemuel, Dattan, na Abiram. Aba Dattan na Abiram ebamobene abakonkele Korah abasushishe Mose na Aaron nokupalamika Yahweh.⁹Na bana baume bakwa Eliabu nemeule na Datami, na Abiramu. Aba ebamo bene Datani na Abiramu abakonkele korah ilyo balitalikishe Mose na Aaron no kwimina Yawe.¹⁰Icalo calyasamwine akanwa no kumina no kubamina bonse kumo Kora elo bonse abalemukonka ba fwile. pali ilya nshita, umulilo walyo cele abaume imyanda ibili na makumi yaasano, nokube cishibilo cakutinya.¹¹Nomba ulupwa lyakwa kora tabafwile bonse.¹⁰Umushili wale lepwike no kubamina pamo na Horah ilyo bonse abamukonkele bafwile. pali ilya shinta, umulilo waocela 250 abaume, abali ecilangililo.¹¹Lelo intuntuko yakwa Korah tayalobele.¹²Ifikota fyakwa simeone, no lupwa fyani nifi; ukupitila muli Nemele, ifikota fya bena Ne numele, ukupitila muli Yamini, ifikota fya bena Yamini, ukupitila muli yakini, ifikota fyabena yakini,¹³ukupitila muli Sera, ifikota fyabena Sera, ukupitila muli Shauli ne fikota fya bena shauli.¹⁴Ifi efyali ifikota ne myanda ibili fya bena Shauli.¹⁵Ne fikota fya ndupwa shakwa Gadi shali nifi; ukupitila muli Sefine, ifikota fya bena sefone, ukupitila muli Hagi, Ifikota fyabena Hagi,¹⁶ukupitila muli shuni ifikota fyabena Shuni.¹⁷Ukupitila muli Osni, ifikota fya bena Osni ukupitila muli Areli, ifikolwa fya bena Areli,¹⁸Ifi efyali ifikota fya bena Gadi ne ndupwa shabo, amakana amakumi yane ne myanda isano abaume.¹⁹Abana baume bakwa yuda bali,Ere na Onani, Nomba aba baume balifwile mu calo ca kanani.¹⁹Abana bakwa Yuda ni Eri na Onani, lelo aba bantu bafwilile mu caalo ca Kenaani.²⁰Indupwa shabana abaume bambi abakwa Yuda baali ni aba: muli Shela, ulupwa ni Shelanite, muli Perez, ulupwa lwabena Homulites.²¹Abana baume bakwa Periz ni aba: Muli Hezron, ulupwa lwabo ni Hezronte, muli Tamul, ulupwa lwa bena Hamulites.²²Ishi endupwa sha aba baume bakwa Yuda, bali 76,500 abaume.²⁰Ifikota fyakwa Yuda ne ndupwa shakwe nishi; ukupitila Shela, ifikota fya bena Shela, ukupitila muli Perese ifikota fyabena perese, no ukupitila muli Sera, ifikota fya bene Sera.²¹Kabili ulupwa lyakwa perese, lwali nifi; Hesrone, ifikota fya bena Hesrone ukupitila muli Hamuli ifikota fyabena Hamuli.²²Ifi efyali icikota cakwa Yuda ne ndupwa shakwa, bali amakana amakumi cine lubali na mutanda ne myanda isano abaume.²³icikota cakwa isakari ne ndupwa shakwa shali nifi; ukupitila muli Tola, ifikota fya bena Tola, ukupitila muli Puba ifikota fya bena Puba.²³Indupwa sha bana baume bakwa Isakari ni aba: Muli Tola, ulupwa lwabo ni Tolaite, muli Pual, ulupwa lwabo ni Puite,²⁴muli Jashub, ulupwa lwabo ni Jashubite, muli Shimron, ulupwa lwabo ni Shimronite.²⁵Aba ebana baume bakwa Isakari, bali 64,300 abaume.²⁶Impendwa sha baume abakwa Zebuluni shali nishi: muli Seredi, ulupwa lwabo ni Seredite, muli Elon, ulupwa lwabo ni Elonite, muli Juhleel, ulupwa lwa bena Jahleelite.²⁷Ishi endupwa isha bena Sebulute, bali 60,500 abaume.²⁸Inddupwa sha baume aba kwa Yesefu ni Manase na Efraim.²⁹Abana baume aba kwa Manase bali ni aba: muli Makir, ulupwa lwabo ni Makirite muli Glead, lupwa lwabena Gleadite.³⁰Abana baume abakwa Gileadi ni aba: muli Lezr, ulupwa lwabo ni Lezerite, muli Helek, elupwa lwabena Helekite,³¹muli Asreal, ulupwa lwabo ni Asrielite,³²muli Shemida, ulupwa lwabo ni Shemidaite, muli Hephher, ulupwa lwabo ni Hephherite³³Zelophehad mwana Hephher takwete abana abaume, kanofye abanakashi. Amashina ya baana bakwe abanakashi ni Mahlan, Noah, Hogleh, Milka, na Tiza.³⁴Ishi endupwa shakwa Manase, bali 52,700 abaume.³⁵Indupwa shabana abaume abakwa Efraim bali ni aba: muli Shuthela, ulupwa lwabo ni Shutelaite, Beke, ulupwa lwabo ni Bekerite, muli Tahani, ulupwa lwabo ni Bekerite, muli Tahan,ulupwa lwabo ni Tahanite.³⁶Abaana baume bakwa Shuthelani, muli Eran, ulupwa lwabo ni Evanite.³⁷Ishi endupwa shabaana abaume bakwa Efrai bali 32,500 abaume. Aba ebali abaana abaume bakwa Yosefu, ukupendwa ukulingana na nendupwa shabo.³⁸Indupwa shabana abaume bakwa Benjamini shali nishi: muli Bela, ulupwa lwabo ni Bela, muli Ashbel,ulupwa lwabo ni Ashbelite, muli Aihiram, ulupwa lwabo ni Ahiramite,³⁹muli Shefufam, ulupwa lwabo ni Shefufamite, muli Hufam, ulupwa lwabo ni Hufamite.⁴⁰Abaana abaume bakwa Bela ni Ar na Naamani. Ukufuma muli Ard emwafumine ulupwa lwakwa Adite,

namuli Namani mwatuntwike ulupwa lwakwa Naamite. ⁴¹Ishi shali endupwa shabaana baume bakwa Benjamini. Bali 45,600 abaume. ⁴²Indupwa shabaana abaume abakwa Dan shali, muli Shuham, indupwa shabo ni Shuhamite. Ishi endupwa shana abaume bakwa Dan. ⁴³Indupwa shonse ishabena Shuhamite shali impendwa amakana amakumi mutanda nayane ne myanda ine abaume. ⁴⁴Indupwa shaana abaume bakwa Asher bali ni aba: muli IMNA, ulupwa lwabo ni Imnite muli Ishvi, ulupwa lwabo ni Ishvite, muli Beriah, ulupwa lwabo ni Berite. ⁴⁵Abaana abaume bakwa Beriah bali ni aba: muli Hebe, ulupwa lwabo ni Heberite, muli Malkiel, ulupwa lwabo ni Malkielite. ⁴⁶Ishina Iya mwana umwanakashi wa kwa Asher ali ni Sera. ⁴⁷Ishi shali endupwa shabana abaume abakwa Asher, abali impendwa amakana amakumi yasano nayatatu ne myanda isano. ⁴⁸Indupwa shabana abaume bakwa Nofitali, bali ni aba: Muli Yaseli, ulupwa lwabo ni Yaselite, muli Gunis ulupwa lwabo ni Gunite, ⁴⁹muli Yese, ulupwa lwabo ni Yegerite, muli Shellemu, ulupwa lwabo ni Shellemite. ⁵⁰Ishi endupwa shabana abaume abakwa Nafitali abali impendwa amakana amakumi yane na yasano ne myanda ine abaume. ⁵¹Ukupendwa ukwapwililika ukwa baume abamu Israeli: 601,730. ⁵²Yawe asosele kuli Mose no kulanda, ⁵³Icalo cafwile ukwakanishiwa pali aba bana abaume nge cakupyaninina ukuligana ne mpendwa yamashina yabo. ⁵⁴Kundupwa ashikalamba ufwile ukupela icikwatwa icikulu, nakundupwa ishinono ufwile ukukupela icakupyana ukulingana nempendwa yabaume abapendelwe. ⁵⁵Eico nomba icalo cifwile cayakanishiwa kukupendula. Bafwile ukupyana icalo ukulingana nefyo cikananishiwa pamikowa yafikolwe fyabo. ⁵⁶Ifyakupyana fyabo fifwile ukwakanishiwa pa ndupwa ishikalamba ne shinono, ukusalanganishiwa kuli bena ukupitila mukupendula. ⁵⁷Indupwa shabena Lebi, ukupendwa ulupwa pa lupwa, shali ngefi: Muli Gershoni, ulupwa lwabo ni Gershonite, muli Kohati, ulupwa lwabo ni Kohatite, muli Merari, ulupwa lwabo ni Merarite. ⁵⁸Indupwa shabena Lebi shali ngefi: Ulipwa lwabena Libinite, ulupwa lwabena Hebronite, ulupwa lwabena Malite, ulupwa lwabena Mushite, no lupwa lwabena Korahite. Kohati ali ecikolwe cabena Amuramu. ⁵⁹Ishinalya mukashi wakwa Amuramu ali ni Yokobeti, uwamulupwa lwakwa Lebi, uwafyelwe kubena Lebi mu Egypto. Afyelwe kuli Amuramu abana babo, Aaroni, Mose, na Mirriamu nkashi yabo. ⁶⁰Kuli Aaroni kwafyelwe Nadabu na Abihu, Eleasa na Itama. ⁶¹Natabu na Abihu bafwile ilyo batwele kuli Yawe umulilo uushasuminishawa. ⁶²Abaume abapendelweimpindwa yali amakana amakumi yabili na yatatu, abaume bonse umweshi umo nokuya pa mulu. Leelo tabapendelwe pa bana ba bena Israeli pantu tapali icakupyana icapelwe kuli bena pa bantu abena Israeli. ⁶³Aba ebapendelwe kuli Mose na Eleasa shima pepo. Bapendele abantu mu mawanga ya Moabu mululamba lwa Yodani mu Yeriko. ⁶⁴Pali aba tapali umwaume uwapendelwe na Mose na Aaroni shima pepo ilyo abana abaume aba Israeli bapendelwe mu ciswebebe ca Sinai. ⁶⁵Pantu Yawe alilandile ukuti abo bantu bonse bali nokufwa muciswebebe. Takwali umwaume uwasheleko pakati babo. Kanofye Kale mwana Yefune na Yohua mwana Nuni.

27

¹Elyo kuli Mose kwaishile abana banakashi bakwa Selofehadi umwana mwaume wakwa Hefa umwana mwaume wakwa Giladi umwana wakwa Maki umwana mwaume wakwa Manase, uwamulupwa lwa kwa Yosefu. Aya amashina yabana banakashi bakwe: Mala. Noa, Hogla, Mika na Tisa. ²Baimine pantanhsi yakwa Mose, Eliasa shima pepo, pantungulushi, na pantanshi yalukuta lonse pa mwinshi we tenti lyakulanshanya. Batile, ³Batata bafwile mumatololo. Tabali pakati kabalya baimine Yawe mwibumba lyakwa Kora. Bafwile fye kulubumbu lwabo, kabili tabakwete abana baume. ³Shifwe afwile mumatololo. Tali muli abo abaimine Yehoba mucintubwingi ca kwa Kora. Afwile pa lubumbu lwakwe, elyo takwete abana abaume. ⁴Mulandunshi ishina lyakwa shifwe lyalobela mukati kalupwa lwakwe pantu takwete mwana mwaume? Tupeeni impanga pakati ka lupwa lwakwa shifwe. ⁵Elyo Mose atwele umulandu wabo kuli Yehoba. ⁴Cinshi ishina Iya batata lingafumishiwa ukufuma pamukowa wabantu bakwe pamulandu wakukanaba nabana baume? Tupeni impanga pakanti kalupwa lwa batata. ⁵Eico Mose aletele umulandu wabo kuntanishi yakwa Yawe. ⁶Yehoba alandile kuli Mose no kutila, ⁷"Abana banakashi bakwa Selofehadi balelanda ica cine. Ufwilefye ukubapela impanga nge cakupyanina mubalupwa lwakwa wishu, kabili ufwile ukushininkisha ukuti icikwatwa caba wishu capelwa kuli bena. ⁸Ufwile ukulanda ku bantu bakwa Israele nokutula, Nga muntu afwa takwete mwan mwaume, Elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwa wishu ku mwana mwanakashi. ⁹Ngatakwete umwana mwanakashi, elyo ufwile kukupela icakupyanina kuli ba munyina. ¹⁰Nga takwete bamunyina, elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwe kuli bamunyina bakwa wishu. ¹¹Nga bawishi tabakwete bamunyina, ufwile ukupela icakupyanini kulupwa ulupaleme mu mukowa wakwe, elyo afwile ukusenda palwakwe. Ili likaba lifunde ilyabikwa mukupampamikwa kubantu ba Israeli, ngefyo Yawe akonkomeshe ine. ¹¹Ngatakwete bamunyina, elyo ufwile ukupela icakupyanina cakwe kuli balupwa abapalamineko mulupwa lwakwe, kabili cifwile ukuba cakwe. Ici cikaba lifunde ilyabikwa icipope pa bantu bakwa Israele, ngefyo Yehoba ankambishe. ¹²Yehoba atile kuli Mose, "nina ulupili ulu ulwa Abarim no kumona impanga iyo napela kubantu bakwa Israele. ¹³Nga wacimona, naiwe, bakakulongana kubantu bobo, nga Aaroni munonko. ¹²Yawe atile kuli Mose, "Nina ulupili lwa Abarimu kabili uoleshe pa icalo ico mpele ku bena Israeli. ¹³Panuma yakucimona, na iwe wine uli nokuya lala ukwalal ifikolwe fyobepamo nga munonko Aroni. ¹⁴Ififili nokucitika pantu ilyo ulukuta lwasangukile pa mesnshi mu matololo ya Zini, imwe bonse babili mwakene ukubela ifyo namukonkomeshe ngo wamushilo pamenso yabo. ¹⁴Aya yali menshi yaku Meribah Kadeshi mumatololo yaku Sini. ¹⁴Ici cikacitika pantu imwe babili tamwaumfwile ikambisho lyandi mumatololo ya Sinai. kulya, elyo amenshi yafumine milibwe, mukutalama kwenu mwafililwe ukucindika ngo washila pa menso yalukuta lonse. ¹⁵Ayaemenshi ya Meriba aya kadeshi, muma tololo ya sini. ¹⁵Elyo Mose alandile kuli Yehoba nokutula, ¹⁵"Mose atile kuli Yawe" ¹⁶Kanshi Yawe, Lesa wamipashi yabantu bonse, asonte umuntu palukuta ulu, ¹⁷alebatangilila pakuya napakubweluluka, umo uwakuti aleba tungulula pakuya nokubabweshwa, pakuti ulukutalwabantu

lwakwa Yawe lwiba ngempanga shabula kacema.¹⁶Imwe,Yehoba,Lesu wa mipashi yabantunse bonse,sonteni umuntu mulukuta,¹⁷Umuntu uwinga fuma no kwingila pantanshi yabo nokubitungulula ukubafumya nokubaleta mukati,pakuti ulukuta lobe taluli nge mpanga ishabula kacema.¹⁸Yehoba atile kuli Mose, "buula Yoshua mwana Nuni,umuntu uo umupashi wandi waikalamo, nokubika ukuboko kobe pali ena.¹⁹Yawe atile kuli Mose ati, "Bula Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, umuntu wabamo umupashi, umutambalikilepo ukuboko kobe.²⁰Elyo uye mwiminika pantanshi yakwa Eleasa shimapepo nolukuta lonse, elyo umupelele imilimo yobe pamenso yabo.²¹Mwimike pantashi yakwa Eliasari shimapepo napantashi yalukuta lonse,nokumukambisha pamenso yabo kukubitungulula.²²ufwile ukubika insambu shaboshimo pali ena pakuti ulukuta lonse ulwa bantu bakwa Israele lwingamumfwila.²³Alinokuya panshi yakwa Eliasari shimapepo mukwipusha ukufwaya kwandi kuli ena mubupingshi bwakwa Urimu,icikaba likambisho lyakwe ukuli abantu bali nankwe,noklukuta lonse.²⁴Lelo Mose acitile ifyo Yehoba amukambishe,Abulile Yoshua nokumubika pantanshi yakwa Elieasari shimapepo no lukuta lonse.²⁵Umupelele amaka yobe yamo pakuti ulukuta lonse ulwabena Israeli pakuti ulukuta lonse ulwabena Israeli lulemubela.²⁶Kabili akala iminina kucinsu cakwa Eleasa shimapepo, uuli nokwipusha ifya bupingushi mukubomfya Urimu pacinsu cakwa Yawe. Mukukonkomesha kwakwe baka bweluluka.²⁷Mose nao acita ngefyo Yawe amukonkomeshe. Abula Yoshua amwiminika pamenso yakwa Eleasa shimapepo nolukuta lonse.²⁸Elyo amutambalikilapo amaboko yakwe nokumupela imilimo yakwe pamo ngefyo Yawe aebele Mose.²⁹Abikile amaboko yakwe pali ena nokumukambisha kukutungilila,ngefyo Yehoba amukambishe ukucita.

28

¹Yawe alandile kuli Mose no kutila, ²"Eba abantu abena Israeli nokutula kuli bena, 'Muufwile ukupela amalambo kuli ine panshita iyayana, ifyabupe fya fyakulya fyandi ifipangwa nomulilo pafumya icena icisuma kuli ine.³"Kambisha abantu bakwa abantu bakwa Israele notile kuli bena, mufwile ukupela amalambo kuli nebo munshita isha bikwa, icakulya ca fyabupe fyandi icapangwa no mulilo kukuba umunonko walowa uwandi.⁴Ufwile kabili ukusososa kuli bena, mufwile ukupela amalambo kuli nebo munshita isha bikwa, icakulya ca fyabupe fyandi icapangwa no mulilo kukuba umunonko walowa uwandi.⁵Umwana wa mpanga umo mufwile ukupela ulucelo, no mwana wa mpanga umbi mufwile ukupela icungulo cinono.⁶Mufwile ukupela icekumi ica efa wa bunga ubwapeleka nge cabupe ca ngano, ubwasankanamo no mulingo wapali ine kuli Hini wa mafuta yatwiwa.⁷Ici ecabupe cakuninika icalyonse icakambishe pa lupili lwa sinai kukubo munonko walowa, iccabupe icapangwa no mulilo kuli Yawe.⁸Umutolo wakulundapo uwa fyakunwa, cipimo ca pakati ka citika wa hini umo uwa fyakunwa ifyakantuka pali cila kana ka mpaanga . Muletila umutolo wa cakunwa kuli Yawe mu cifulo camushilo.⁹Mulepekanya akana ka mpanga akabiye mu nshitaya lungulo, no kucita umusango umo wine ngo lucelo, pamo no mutulo wa cabunga no wa fyakunwa. Uyu mutulo we lambo lyakoca uwa cena cisuma icisekesha Yawe.¹⁰Icabupe icakunwa icifwile cakwatwamo umulingo wapali ine kuli hini wa umo pa bana ba mpanga. ufwile ukwitila icabupe cakunwa pancende ya mushilo icakulya icaluma kuli Yawe.¹¹Umwana wampanga umbi ufwile wapela mucungulo bushiku pamo nge cabupe cimbi ica ngano cimo cine nge cabupe ca lucelo. Ufwile kabili ukupela nacimbi icabupe cakunwa pamo na cena, icabupe capangwa no mulilo, kukubo munonko walowa uwakwa Yawe.¹²Pa bushiku bwe sabata wapela abana ba mpanga babili cila umo uwa mwaka umo uwabula ubulema, ne milingo ibili iya pe kumi ya efa wa bunga bwapeleka nge cabupe ca ngano, ubwasakanamo na mafuta, ne cabupe cakunwa pamo cena.¹³Ici ecabupe cakuninika ice sabata ne Sabata, mukulanda pa cabupe cakuninika icalyonse ne cabupe cakunwa pamo na cena.¹⁴Pa kutendeka kwa cila mweshi, mufwile ukupela icabupe cakuni ika kuli Yawe. Mufwile ukupela ing'ombe ishilume ishiteku shibili, suku suku umo na bana ba mpanga cine lubali abalmwaka umo ababula akalema.¹⁵Mufwile kabili ukupela ubupe bwabunga bwapeleka indupe shitatu nga ubupe bwangano ubwasankanishiwa nama futa kuli cila ng'ombe ishilume, kabili ubunga bwapeleka ubwangano indupe shibili icabupe icasankanishiwa nama futa yakwa suku suku umo.¹⁶Ufwile ukupela indupe shabunga bwapeleka ubwasankanishiwa pamo nga nama futa nge cabupe cangano cacila mpanga. Ici cifwile ukuba icabupe ca cakoca, ukufunya icena cisuma, icabupe capangilwe no mulilo kuli Yawe.¹⁷Ufwile kabili ukupela imilingo itatu iya pe kumi iya efa wa bunga ubwapeleka nge cabupe ca ng'ano ubwasakanishiwa na mafuta aya cila ng'ombe ishilume ishiteku, ne milingo ibili iya pekumi iya bunga ubwapeleka ubwa sankanamo na mafuta aya umo pali basukusuku.¹⁸Ufwile kabili nokupela icekumi ca efa uwa bunga ubwapeleka ubwasankanamo na mafuta aya cila mwana wa mpanga. Ici ecabupe cakuninika kukuba umunonko uwalowa, icabupe icapangwa no mulilo kuli yawe.¹⁹Icabupe cakunwa cabantu cifwile caba citika wa hini uwa mwangashi ku mulume wa ng'ombe, umulingo wa pali fitatu kuli hini kuli suku suku, no mulingo wa pali fine kuli hini ku mwana wampanga. Ici ecabupe ca kuninika ica mweshi no mweshi mu myeshi ya mwaka.²⁰Pumbwe umo ngecabupe ca lubembu kuli Yawe cifwile ukupelwa. Ici cikaba ca kulanda pa cabupe ca lubembu icalyonse ne cabupe ca kunwa pamo na cena.²¹Mu mweshi wa kubalilapo, pa bushiku bwalenga ikumi limo na shine ubwa mweshi, emwaba icakucilila cakwa Yawe.²²Panshita yamweshi wakubalilapo, pabushiku bwekumi nafine ubwa mweshi, bwaishile ubwacakucilila cakwa Yawe.²³Pabushiku bwe kumi nafisano bwauyu mweshi umutebeto ukabako. Pabushiku bwa cine lubali, umukate uwabulamo intutumushi ufwile ukuliwa.²⁴Pa bushiku bwantanshi kufwile ukuba ukukumana kwamushilo ukucindika Yawe. Taufwile ukubomba icinto iili yonse pali bulya bushiku.²⁵Pa bushiku bwalenga ikumi limo na shisano muli uyu mweshi umutebeto ulingile wabako panshiku cine lubali, umukate uushitutumuka eukaliwa.²⁶Pa bushiku bwakabalialpo kufwile kwaba ukulongana kwa mushilo ku ku cindika Yawe. Tamufwile mwacitwa umulimo wa lyonse pali bulya bushiku.²⁷Nangu cibefyo, mufwile ukupela ilambo lyapangwa no mulilo, icabupe cakuninika kuli Yawe. Mufwile ukupela ing'ombe ishilume ishiteku shibil, suku suku umo, nabana

bampanga cine lubali abalume abamwaka umo, ababula ubulema.¹⁹ Kanshi, ufwile ukupela ilambo ilyapangwa nomulilo, ubupe bwa cakoca kuli Yawe. Ufwile ukupela ing'ombe iishilume shibili, suku suku umo, kabili mpanga cine lubali iikwete umwaka umo, iyabula ubulema.²⁰ Pamo ne ng'ombe, ufwile wapela icabupe cangano icili indupe shitatu ishabunga bwapeleka ubwasankanishiwa namafula, napamo na suku suku, nendupe shibili.²¹ Nakuli cila mpanga cine lubali, ufwile ukupela ikumi lya ndupe lyabunga bwapelwa ubwasankanishiwa namafula,²² kabili imbushi imo iilume ngecabupe cakunashisha ulubembu kuli wemwine.²³ Pamo ne ng'ombe ilume, mufwile ukupela icabupe ca ng'ano ica mulingo itatu iya pekumi lya efa uwa bunga ubwa peleka ubwasankanishiwamo na mafuta, kabili pamo na suku suku, imilingo ibili iya pe kumi.²⁴ Umulingo wape kumi umo umo mwalecita ku mwana wampanga umo umo uwa mubana ba mpanga cine labali efa nano bunga ubwa peleke ubwasankanamo na mafuta.²⁵ Elyo na pumbwe umonge cabupe ca lubem u kuku cita ickonsolwelo cenu mbelene.²⁶ Mufwile ukupela ifi mu kulanda ku cabupe ca lyonse icakuninika ica cila lucelo.²⁷ Ngefyo calondololwa apa, mufwile ukupela aya malambo ubushiku no bushiku, pa nshiku cine lubali isha cakucilila. Icilyo ca cabupe capangwa no mulilo, umununko uwalowa wakwa Yawe. Cifwile capelwa mu kulanda ku cabupe ca ca kunwa pamo na cena.²⁸ Pa bushiku bwalenga cine lubali mufwile mwacita ukulongana kwa mushilo kuku cindika Yawe, kabili ta mufwile mwacitam umulimo wa lyonse pali bulya bushiku.²⁹ Kabili pashiku bwafisabo fyantanshi, ilyo mwapela icabupe ca ngano icpya kuli Yawe mu tebetu wenu uwa mu milungu, mufwile mwakwata ukulongana ukwa mushilo kukucindika Yawe, elyo tafmufwile ukucitam umulimo wa lyonse pali bulya bushiku.³⁰ Mufwile mwapela icabupe icabupe ca kuninika kukuboko mumjoko uwalowa uwakwa Yawe. Mufwile ukupela in'gombe shibili ishilume ishiteku, suku suku umo, na bana ba mpanga cine lubali balume abamwaka umo.³¹ Mukapele kabili icabupe ca ng'ano pamo pene na fyena: ubunga bwapeleka ubwasankanamo na mafuta, imilingo itatu iya pe kumi iya efa wa bunga uwapeleka ubwasankanamo na mafuta ku mwana wang'ombe umulume umo umo ne milingo ibili iya pekumi kuli suku suku umo.³² Mukalapela umulingo wape kumi efa wa bunga uwapeleka ubwasankanamo na mafuta mwana wampanga umo umo uwa mubana ba mpanga cine lubali.³³ Elyo na pumbwe umu kukuba ickonsolwelo cenu mwebene.³⁴ Ilyo mwapela isho nama ishabula ubulema, pamo ne cabupe ca cakunwa cashiko, ici cifwile caba mukulandapo ku cabupe cakuninika icalyonse ne cabupe ng'ano pamo na cena.

29

¹Mumweshi wa cine lubali, pa bushiku ubwantashi ubwa mweshi, mukale kwata ukulongana ukwa mushilo mu kucindika Yawe. Mwikalabombamo umulimo wa cilanshita pali bulya bushiku. Bukalaba bushiku elyo mukalalisa ipenga.² Mukaletula umutulo wakoca uwakuleta akacena akasuma kuli Yawe. Ing'ombe inono iilume iisuma, suku suku umo umusuma, utwana twa mpanga utulume cine lubali utwa mwaka umo utusuma.³ Pamo no mutulo wa ngano uwa bunga uwapeleka ubwasankanamo amafuta, indupe shitatu pa ng'ombe imo iyilume, indupe shibili pali suku suku,⁴ no lupe lumu pa kana kampanga kamo kamo akalume pali tulya cine lubali.⁵ Mukatule ne mbushi imo iyilume ku kuba umutulo wa palubembu uwa kumufutilako.⁶ Mukaletula iyi yonse imitulo ukulunda pa mitulo mukalatula pa bushiku ubwantanshi ubwa mweshi wantanshi: umutulo wakoca no mutulo wa ngano fikaleendela pamo. Iyi fya kulunda kumutulo wa koca uwacila nshita, no mutulo wanko uwa ngano, no mutulo wanko uwacakunwa. Elyo mukalatula iyi mitulo, mukalabela icasoswa ikakuleta akacena akasuma, umutulo uwapamulilo kuli Yawe.⁷ Napabushiku bwalenga ikumi ubwa mweshi wa cine lubali mukalelongana ukulongana kwa mushilo ukwa ku cindika Yawe mukaleicefya nokukanabombapo umulimo nangu umo.⁸ Mukaletula umutulo wakoca uwa kuleta akacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula akana ka ng'ombe akalume, suku suku umo, no ywana twa mpanga utulume cine lubali utwa mwaka umo. Shifwile shonse ishabula akalema.⁹ Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wa ngano uwa buunga, uwapeleka ubwasankanamo amafuta ifyakaniko fitatu ifya pekumi ku mwana wa ng'ombe iyilume ifyakaniko fibili ifyapekumi kuli suku suku umo,¹⁰ icaniko cimo kana ka mpanga pali tulya cine lubali.¹¹ Mukaletula ne mbushi imo iyilume ngomutulo wa palubembu. Ici cikalacitwa ukulunda pa mutulo wa kukonsolwela, no mutulo wakoca uutulwa lyonse, pamo no mutulo uwa bunga, pamo ne mitulo yafyakunwa fyabo.¹² Pabushiku bwalenga ikumi limo na shisano mumweshi wa cine lubali mukalelongana ukulongana kwa mushilo kukucindika Yawe, mwikalabombapo umulimo uuli onse pali bulya bushiku, kabili mufwile ukusunga umutebetu wa nshiku cine lubali kuli Yawe.¹³ Mukaletula umutulo wa koca, umutulo wapa mulilo uwakuleta akacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula ng'ombe ishinono ikumi na shitatu ishilume, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo ifi fikaleba ifisuma.¹⁴ Mufwile mwatula iyi mitulo pamo no mutulo wangano, uwa bunga bwapeleka ubwasankanamo na amafuta, indupe shitatu pa ng'ombe imo imo iya mubama ba ng'ombe ikumi nashitatu, ne ndupe shibili pali suku suku umo umo uwapali basukusuku babili,¹⁵ no lupe lumu pakana ka mpanga kamo akalume pali tulya ikumi na tune.¹⁶ Mukaletula ne mbushi imo ngo mutulo wa pa lubembu ukulunda pa mutulo wa koca utulwa lyonse, pamo no mutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa.¹⁷ Pabushiku balenga shibili ubwakulongana, mufwile ukupela imisepele yasha ng'ombe ishilime ikumi nashibili, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo, icili conse icisuma.¹⁸ Mukaletula imitulo no mutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku, napa twana twa mpanga utulume, mukaletula iyi mitulo iingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.¹⁹ Mukalatula imbushi iilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo ya ciko iya ngano ne ya vakunwa.²⁰ Pabushiku bwalenga shitatu ubwakulongana, mukaletula ing'ombe ishilume ikumi na imo, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwamwaka umo cila cimo icisuma.²¹ Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku napa twana twa mpanga

utulume ukutula imitulo iingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.²² Mukaletula ne mbushi imo ilume ngo mutulo wapa lubembu ukulundapo ku mitulo iyi tulwa lyonse, umutulo wa ngano no mutulo wa cakunwa.²³ Napabushiku bwalenga cine ubwakulongana, mukaletula ng'ombe ikumi, basukusuku babili no twana twa mpanga utulume ikumi limo na tune utwa mwaka umo cila cimo icisuma.²⁴ Mufwile mwatula uyu mutulo no mutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa pa ng'ombe, pali basukusuku na pa twana lwa mpanga ukutula imitulo iyi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.²⁵ Mukaletula ne mbushi ilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda ku mitulo itulwa lyonse umutulo wa koca, umutulo wa ngano, no mutulo wa cakunwa.²⁶ Napa bushiku bwalenga cisano ubwakulingana mukaletula ng'ombe ishilume pabula, basukusuku babili, utwana twa mpanga utulume ikumi na tune utwa mwaka umo, cila cimo icisuma.²⁷ Mukaletula iyi mitulo no mutulo wa ngano no wa cakunwa pa ng'ombe na pali ba sukusuku napa twana twa mpanga mukaletula imitulo iyingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.²⁸ Mufwile ukutula imbushi iyilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo wa koca, uwa lyonse no wa ngano ne mitulo ya cakunwa.²⁹ Pa bushiku bwalenga mutanda ubwakulongana, mukaletula ng'ombe cine konse konse ishilume ba sukusuku babili, ikumi na tune utwana twa mpanga utulume utwa mwaka umo, cila cimo icisuma.³⁰ Mufwile mwatula iyi mitulo no mutulo wangano, ne mitulo yacakunwa pa ng'ombe pali pa sukusuku na pa twana twa mpanga, ukutula imitulo iyi pamiku iyingi ngefyo mwakonkomeshiwa.³¹ Mukaletula ne mbushi imo iyilume ngo mutulo wapa lubembu ukulunda pa mutulo wakoca uwa lyonse, no mutulo wa uko uwa ngano ne mitulo wa uko uwa cakunwa.³² Pa bushiku bwa cine lubali ubwakulongana, mukaletula ng'ombe cine lubali, basukusuku babili, no twana twa mpanga ikumi na tune, cila cimo icisuma.³³ Mukaletula uyu mutulo no mutulo wa ngano ne mitulo ya cakunwa pa ng'ombe, na pali ba sukusuku na patwana twa mpanga, mukaletula ne mitulo iyingi ukulingana nefyo mwakonkomeshiwa.³⁴ Mukaletula ne mbushi ilume imo ngo mutumo wa pa lubembu ukulunda ku mutulo wa lyonse uwa koca, no mutulo wa uko uwa ngano, ne mitulo yaiko iya cakunwa.³⁵ Pa bushiku bwalenga cine konse konse mukalekwata ukulongana kwacindamisha. Mwikalabombapo umulimo uo mubomba lyonse pali bulya bushiku.³⁶ Mukaletula umutulo wa koca, umutulo uwapangwa no mulilo uwakuleta kacena akasuma kuli Yawe. Mukaletula ng'ombe imo iyilume, na sukusuku umo, no twana twa mpanga cine lubali utwa mwaka umo utulume, cila cimo icisuma.³⁷ Mukaletula no mutulo wa ngano uwa fiko no mutulo wa cakunwa uwa fiko pa ng'ombe iyilume, pali sukusuku, na patwana twa mpanga, ukutula imitulo iyingi ngefyo mwakonkomeshiwa.³⁸ Mukaletula ne mbushi iyilume imo ngo mutulo wa pa lubembu ukulunda pa mitulo wa koca uwa lyonse, no mutulo wa ngano uwa ciko ne mitulo ya cakunwa iya fiko.³⁹ Ifi efyo mukaletula kuli Yawe pa mitebeto yenu. Ifi kulunda pa mitulo yenu iya milapo nemitulo yenu iya kuitemenwa. Mukaletula iyi mitulo nge mitulo yenu iya koca, ne yangano neya cakunwa ne ya mutende."⁴⁰ Mose alandile ku bana ba kwa Israeli ukulingana nafyonse ifyo Yawe amukonkomeshe ukusosa.

30 ¹Mose asosele ku bakalamba ba mitundu ya bantu bakwa Israeli. Alandile, "Ifi efyo Yawe akonkomeshe. ²Ilyo umuntu apanga ubulayo Yawe, nangu umulopa uwa kulapa ku kuikaka umwine ne cilayo cakuikaka, tafwile ukutoba amashiwi yakwe. Afwile ukusunga aicilayo cakwe ku kucita fyonse ifya fumine mu kanwa kakwe.³Ilyo umwana umunono umwanakashi aleikala mu ng'anda yakwa wishi apanga icilayo kuli Yawe no kuikaka umwine pamo ne cilayo, ilyo acili mu ng'anda yakwa wishi, ⁴nga wishi aumfwa umulopa ne cilayo ico aikaka umwine, leelo nga talandile nangu cimo icakumubweshwa, no kulaya konse uko aikakile umwine ku keminina.⁵Lelo wishi nga umukanya ilyo aumfwa palwa iyo, imilapo yakwe nangu icilayo eco acitile umwine cikeminina; Yawe akamulekelela pantu alimukenywe.⁶Nga aupwa ku mulume panuma ya kupanga umulapo nangu pamilomo yakwe icilayo ca kufukuka ica kuikaka umwine, ⁷no mulume wakwe aumfwa palwa ico leelo talandilepo nangu cimo kuli ena, ena elyo umulopa wakwe ukeminina, ne filayo ifyo aikakako umwine fikeminina. ⁸Lelo umulume wakwe nga amukanya mu nushiku aumfwa palwa ico, ninshi afulunganya umulopa uo apangile, ukufukuka kulelanda pamilomo yakwe pamo nefyo aikakilako umwine, na Yawe akamulekela. ⁹Leelo umulopa onse uwakwa mukamfwilwa nangu umwanakashi uwa lekwa ukeminina nakabili pali ena. ¹⁰Nga umwanakashi apanga umulopa mu ng'anda ya mulume wakwe nangu aikakila umwine mu kulaya pamo ukukana laya mulapo, ¹¹kabili umulume wakwe naumfwa pali ico leelo talandile nangu cimo kuli ena kabili nokukana umana nankwe, elyo yonse imilapo yakwe ikeminina, no bulayo bonse ubo aikaka bukeminina.¹²Lelo nga cakutula umulume wakwe akanya elyo fyonse ifikesa ukufuma pa milomo yakwe palwa milapo yakwe nangu ifilayo fyakwa tafyakeminine umulume wakwe akafikanya, na Yawe akamulekelela.¹³Umulapo onse no kuikaka ukwa kuipusula umwine, umulume wakwe akalenga ici ukwiminina nangu umulume wakwe akakanya ici. ¹⁴Leelo nga cakutula umulume wakwe talandile nangu cimo kuli ena ukufuma ku bushiku no bushiku, elyo akashininkishe fyonse ifya milapo yakwe ne filayo fya kkuikaka efyo apangile, kabili fikeminina, pantu talandile nangu cimo kuli ena mubushiku aumfwile kuli bena.¹⁵Mga cakutula umulume wakwe akanya imilapo ya mukashi wakwe panuma yakumfwa pali bena elyo akaba namaka mukushininwa kwakwe." ¹⁶Ifi efipope ifyo Yawe aebele Mose ukubila-ifipope ifya pakati ka mwaume no mukashi wakwe na pakati kakwa wishi no mwana umwanakashi ilyo acili muli bumusepela bwakwe na mulupwa lwakwa wishi.

31

¹Yawe alandile kuli Mose ati, " ²Cite cilandushi bena mediani pafyo bacitile ku bena israeli. Panuma yakucitefyo, uli no kufwa no kukolonganikwa ku bantu bobe" ³Nao Mose alandile ku bantu. alandile, "bulenipo abaume bamo abenu noku ba pangisha ku bulwi nokuya kulwisha abena midiani kukucita icilandushi bakwa Yawe pali³Kabili Mose asosele ku bantu. Atile, "Pekanya bamo abaume aba mu baume bobe ku bulwi kabili bali nokuya ukwimina Midiani nokusenda

icilandushi cakwa Yawe pali ico. ⁴Umutundu onse ukupitila mu Israele ukatuma ikana limo ilya bashilika ku bulwi." ⁵Awe ukufuma mu baume ikana aba mu Israele, ikana limo ukufuma cila mukowa aba pelwe ukufuma mu mikowa ya bena Israele, amakana ikumi na yabili abaume abashilika ku bulwi. ⁶Cila mutundu mu Israeli Yonse uli no kutuma ikana lya fita limo ku bulwi." ⁷Kanshi pa makana ya baume aba kwa Israeli, ukufuma mu mikowa yakwa Israeli, cila mutundu wali fwaile abaume ikana, abaume amakana ikumi limo na yabili eba ipangisha ku bulwi. ⁸Nao Mose alibatumine ku kulwa, ikana limo ukula kufuma kuli cila mutundu, Fineshasi umwana umwaume uwa kwa Eleasari shima pepo, ne fipe ifya mushilo ne mitolilo isha kuwelesha mu minwe yakwe. ⁹Midiani bali mulwishishe, nga fintu Mose aebele kuli Yawe ukucita. Balipeye onse umwaume. ¹⁰Bali ipaya ishamfumu isha ku Midiani pamo ne fintumbi fya aba; Ebi, Rekemu, Suri, Hurina, Reb, Ishamfumu shisano isha kwa Midiani. Balipeye Balamu umwana umwaume uwa kwa Beore ku lupanga. ¹¹Ifita fya kwa Israeli fya ikete bunkole bana mayo ba kwa Midiani abana babo abaice, bonse baka kacema wa fitekwe fyabo, ifitekwa fyabo fyonse, ne fipe fybo fyonse. Ifi basendele fyali fitapw. ¹²Abashilika bakwa Israele basendele abanakashi abafungwa aba ku Midiani, abaana babo, bonse balile, shonse imikuni shabo, nafyonse ifipe fyabo. Basendele ifi ngecatapwa. ¹³Baocele ne misumba yabo yonse iyo baleikalama ne nkambi shabo shonse. ¹⁴Balyocele imisumba yabo yonse umo balikwikalama ne nkambi shabo shonse. ¹⁵Bali sendele ifya kutapwa fyonse naba nkole, abantu ne fitekwa. ¹⁶Baliletele ba nkole ne fya kutapwa ne fintu fyonse ifyo baikele kuli Mose, na kuli Eleasari shima pepo, na kumushi wa bantu uwa kwa Israeli. Bali letele fi mu mawanga mu nkambi sha kwa Moabu, lubali na Yordani pepi na Yericho. ¹⁷Basendele fyonse ifyapokwa nabafungwa, konse abantu ne finama. ¹⁸Baletele abafungwa, icapokwa, ne fya pokwa kuli Mose, kuli Eleasari shima pepo, na kubekashi ba bantu bakwa Israele. Baletele ifi ku nkambi mu ciswebebe ca Moabu, icabela mu Yordani mupepi na Yeriko. ¹⁹Mose Eleasari shima pepo, elo ne ntungulushi sha Mishu shonse baile muku bakumanya kunse ya nkambi. ²⁰Lelo Mose alikalipile ifta fyaba shilika, abakmba wa makana naba kasopa wa myanda, aba fumine ku kulwa. ²¹Mose alandile kuli bena, "bushe muli lekele bonse bana mayo ukuba no mweo?" ²²Monenei aba bana mayo ebaletetele abantu ba kwa Israeli, ukupitila mukufwila kuli balaamu, bali bembukila icickuko ca mulandu wa kwa Peeore, ilyo icickuko ca Salangene umushi wa Yawe. ²³Eico nomba, ipayeni umwaume onse mu baice, kabili mwipaye namayo onse uwa ishabe ukulala kwa mwaume. ²⁴Lelo isendeleni abanakashi abanono aba shaishibe umwaume ukupitila mukwishiba ukulala kwa mwaume. ²⁵Mwebo bonse mwebaipaya uli onse nangu ukwikata icitumbi afwile ukwikata kunse ya nkambi pa nshiku cine lubali. pa bushiku ubwa citaku no bushiku ubwa cinelubali mu fwile mwaba aba kwisangulula na ba nkole benu. ²⁶Mufwule mwasangulula ica kufwala conse na conse ica pangwa ku mukupo wa kunama na ku mushishi waku mbushi, na cone icapangwa ku cimuti. ²⁷Eleasari shima pepo alandile ku ba shilika abaile ku bulwi ili lifunde lya cipope ico Yawe apele kuli Mose; ²⁸nga golde, silfere umukuba, icela, icikopo, no mutofwe, ²⁹Eleazar shima pepo alandile kuba shilika abaile ku kulwa, "Ili a efunde ilyo Yawe apele kuli imwe: Ni ³⁰golide, na silfele, umukuba, icela, kapotwe, no mutofwe, ³¹na conse icingaka nga umulilo, mukacipishe mu nmulilo, no kuba ica sanguluka. Ilyo mukafisangulula ifintu fyonse pamo na menshi aya sangululwa. Conse ici shakapite mu mulilo mu kacisangulule ku menshi aya. ³²Mukacape ifya kufwala fyenu mu nshiku ubwalenga cine lubali, no kuba abasanguluka. Panuma mukeseingila mu nkambi yakwa Israeli. ³³na conse icilesha umulilo mufwile mwa cipisha mu mulilo elo cikaba ica sangululwa. ³⁴Mufwile kabili mwasangulula ifyo fintu mu menshi yaku sangulushisha. conse ici teti cipite mu mulilo mufwile mwa cisangulula kul; i yalya amenshi. Mufwile ukuwasha ifya kufwala fyenu ba bushiku bwa cinelubali elyo kabili muka sangululwa. panuma kuti mwaingila mu nkambi yakwa Israeli." ³⁵Elyo Yawe alandile kuli Mose ati, ³⁶Elyo Yawe alandile kuli Mose no kutila, ³⁷"Penda fyonse ifyapokwa ifyo basendele, fyonse abaume ne nama. Iwe na Eleazar shima pepo ne mitwe ya lupwa ulwa bakalamba ba mikowa wakanye ifyapokwa mu fyakaniko fibili ³⁸ufyakanye pakati ka bashilika abafumine ku bulwi na kubekashi bonse abashala. ³⁹penda ifintu fyonse ifya tapilwe no ku fisenda abantu ne fitekwa fyonse. Iwe na Eleasari shima pepo ne ne mitwe ya ndupwa iya mikowa ya ku fikolwe. ⁴⁰mufwile ukwa kanyamo ifitapwa pabili mufyakanye pakati ka bashilika abaile ku bulwi na ku mushi onse. ⁴¹Elyo mufunyemo ica mulingo wa musangulo ukufuma ku bashilika abaile ku bulwi noku pela kuli nebo. Cila myanda isano muli noku fumyapo cimo pali uyu musangulo nangula bantu ingo'mba, kabalwe, impanga, nangu imbushi. ⁴²Muka fumyepo citika iyabo pa musangulo no kupela kuli Eleasari shima pepo elo umbi musangulo uko pelwa kuli nebo. ⁴³Napali citika wabana bakwa Israeli, uka sendepo cimo ica kusala mu makumi yasano ukufuma mu bantu, ingo'mbe kabelwe impanga, ne mbushi. mukapele ifi ku bena lebi aba sungilila iyi Hma lyandi. ⁴⁴Nokufuma kuli citika wa bantu bakwa Israeli, ubulepo umo ukufuma pali cila myanda isano ukufuma ku bantu, ing'ombe, impunda, impanga, ne mbushi. Upele ifyo ku bena lebi abalolekesha pa cikulwa candi." ⁴⁵Kabili Mose na Eleazar shima pepo bacitile ifyo Yawe akonkomeshe Mose. ⁴⁶Elyo Mose na Eleasari shima pepo balicitile ifyo Yawe alandile kuli Mose. ⁴⁷Nomba ifya kutapwa ifyo ifyashela ku fintu abashilika basendele fyali mpanga amakana imyanda mutanda na makana amakumi cinelubali na yasano, ⁴⁸Nomba ifyapokwa ifyashela pafyo abashilika basendele fyali 675,000 impanga, ⁴⁹ing'ombe amakana amakumi cine lubali na yabili, ing'ombe amakana cine lubali na yabili, ⁵⁰Amakana namakumi mutanda ne kana limo impunda, ⁵¹na makana amakumio yabili aya banakashi aba shaishiba umwaume no kulala naena. ⁵²Eco kulupwa lwakwa Gadi na Reubeni, nakabili ku mukowa wa citika uwakwa Manase mwana Yosefe, Mose alipile ubufumu bwakwa Sihoni, imfumu ya bena Amore, na Ogi. imfumu ya Bashani. alipile kuli bena icalo, kabili nokwakanya kuli bena yonse misumba ne mipaka yashiko, imisumba ya calo iyalimo. ⁵³Kabalwe amakana amakumi mutanda no mwanda umo. ⁵⁴elo naban amayo abo aba shaishibe ukulala kwa mwaume bali amakana amakumi yatatu na yabili. ⁵⁵Citika iyo bashilile abashilika, impendwa yali impanga amakana amakumi yatatu na cinelubali ne myanda isano, ⁵⁶Citika uyo uwasungilwe pa mpendwa yaba shilika 337,000 impanga, ⁵⁷ukufuma

ku ciputulwa ca mpanga shakwa Yawe shali 675. ³⁸Ne g'ombe shali amakana yatatu na mutanda ishafumine ku ciputulwa cakwa Yawe shali amakumi cine lubali na shibili. ³⁷Ne cakaniko cakwa Yawe cali impanga imyanda mutanda na makumi cinelubali na yasano. ³⁸Ing'ombe shali amakana amakumi yatatu na makana mutanda ne cakulingwa ica kwa Yawe cali amakumi cinelubali na tubili, ³⁹ba kabalwe bali amakana amakumi yatatu ne myanda ne cakulingwa ica kwa Yawe amakumi mutanda kamo. ³⁹Ne mpunda shali amakumi yatatu ne myanda isano ishafumine ku ciputulwa cakwa Yawe shali amakumi mutanda na imo. ⁴⁰Na bantu bali amakana ikumi na mutanda abanakashi ukufuma ku ciputulwa cakwa Yawe bali amakumi yatatu na babili. ⁴¹Mose asendele umusonko ukuba ica musangulo ku kwiminika Yawe. Apele ici kuli Eleazar shimapepo, nga filya fine Yawe akonkomeshe Mose. ⁴⁰Bana mayo bali amakana ikumi na mutanda ne cakulingwa ica kwa Yawe amakumi yatatu tubili. ⁴¹Mose alipele icalingwa ica musangulo ica kwa Yawe, kuli Eleasari shimapepo, efyo Yawe aebele Mose. ⁴²Lelo pali citika wa bantu ba kwa Israeli pafyo Mose asendele ukufuma kuba shilika abaile ku bulwi, ⁴²Nga citika wa bantu bakwa Israele uo Mose asendele ukufuma kuba shilika abaile ku bulwi- ⁴³na citika wabekashi ali 337,500 impanga, ⁴⁴amakana ikumi limo na mutanda, ⁴⁵30,500 bapuunda, ⁴⁶nabanakashi amakana ikumi na mutanda. ⁴⁷Ukufuma kuli citikan wa bantu bakwa Israele, Mose asendelepo umo kumi ya sano, yonse aya bantu ne nama. Afipele ku abena Lebi abalelelekesha pa cikulwa cakwa Yawe, nge fyo Yawe amu konkomeshe ukucita. ⁴⁸Elyo abakalamba ba bashilika, aba shilika amakana na ba kapitao amakana, baishile kuli Mose. ⁴⁹Balandile kuli ena, "Ababomfi benu naba penda abashilika abali mu makambisho yeesu, kabili tapabulile umuntu nangu umo, ⁵⁰Natuleta Yawe umutulo, conse ico umuntu asangile, ifikomo fya gold, amaakosa ya kumolu na makosa, ininda minwe shakufwatikilako, amashikiyo, ne ca mu mukoshi, ku kupanga icikonsolwelo fwebene pali Yawe." ⁵¹Mose na Eleazar shimapepo bapokelele ukufuma kuli bena gold na fyonse ifipe ifyo abantu batukwite. ⁵²Yose golide iyo bapele kuli Yawe-- umusungulo uwa fumine kuba shilika amakana no wafumine kuli bakapitao amakana ikumi na mutanda ne myanda cine lubali na makumi ya sano aya 16,750 mashekele. ⁵³Cila mushilika alesenda ico bapokelele, cila mwaume palwa kwe. ⁵⁴Mose na Eleazar shimapepo basendela goilde ukufuma kuli bakalinda. Basendele kwi tenti yakukumaninamo ngecibukisho cabantu bamu Israeli ku Yawe.

32

¹Nomba abena Rubeni nabena Gadi, bakwete ing'ombe nempanga ishing, bamwene ifyalo fyaku Yaseri na Giledi ukuti fisuma nganshi ukutekelamo ifitekwa. ²Elyo baya kuli Mose na Eleasa shimapepo nentungulushi sha lukuta, babeba abati, ³"Ataloti, Diboni, Yaseri, Nimura, Heshiboni, Eleale, Sebam, Nebo, na Beoni, ⁴icalo ico Yawe apokolwele pacinso lwalukuta lwabena Israeli nacilinga ukutekelamo ifitekwa, nababomfi benu nabakwata ifitekwa." ⁵Batile, "Ngacakuti mwatulangelukilako, lekeni cino calo cipelwe kubabomfi benu pakuti cibe icuma cesu. Mwituleka twabuke Yodani." ⁶Mose atile kubena Gadi na bena Rubeni, "Bushe mulefwaya ukushala nokwikala kuno ilyo abanenu baleya kunkondo? ⁷Bushe cinshi ico muletompwela imitima yabena Israeli pakuti beya mucalo Yawe abapela? ⁸Ififine efyo nabashinwe bacitile, ilyo nabatumine ukufuma ku Kadeshi Banea kukuya lengula icalo. ⁹Panuma yakuya fika kwishika lya Eshikoli nokumona icalo, babwelele nokutompola imitima yabena Israeli mukukana ingila mucalo Yawe abapele. ¹⁰Yawe alifulilwe nganshi, ubo bushiku alapa noyu umulapo ati, ¹¹Pantu aba bantu tabankonkele nemitima yabo yonse, tapali nangu umo umwaume uuli nemyaka amakumi yabali nangu ukucilapo, uwafumine mu Eypito, ukamona icalo nalaile mukulapa ukupela Abrahamu, Isaki na Yakobo. ¹²Tapali nangu umo kanofye Kalebu mwana Yefuni umwina Kenasi na Yoshua mwana Nuni, pantu bena balikonkele Yawe nemitima yabo yonse. ¹³Eico Yawe afuililwe abena Israeli, abalenga nokululumba mumatololo pamyaka amakumi yane, mpakafye inkulo yabalya bonse abacitile ifyabipa pa cinso cakwe yasuka yapwa. ¹⁴Kabili moneni, mwe luko lubifi, mwaibika pa fifulo fya bashinwe, nokulenga Yawe alundepo ukufuililwa Israeli. ¹⁵Nga cakuti wataluka mukumfwila Yawe, nakabili line akabalekako ababantu bonse mumatololo, kabili nimwe mukalenga ukuti bonaike. ¹⁶Elyo bapalamine kuli ena abati, "Tulefwaya ukule amacinka yafitekwa fyesu, nemisumba yabanakashi besu nabana. ¹⁷Lelo tuli abaipekanya mukuipangasha fwebene nokuba pantanshi yabena Israeli, mapkafye tukabafishe mucifulo cabo. Lelo pali inonshita abanakashi besu nababale bekale mumisumba yamalinga, pakubacingililako kubekashi bacalo. ¹⁸Tatawkwabwekele kumayanda yesu mapkafye umwina Israeli onse akapokelele icacishilano cakwe. ¹⁹Ifwe tatwkapokeko ica cishilano pamo nabo mwishilya lya mumana wa Yodani, pantu ifwe icacishilano cesu caba kuno bushilya kukabanga ka Yodani. ²⁰Elyo Mose atile kuli bena, "Kuit mwabwelelamofye nga cakuti mwacita ici. Mwaipangasha mwebene pacinso cakwa Yawe ukuya kubulwi, ²¹kabili nga abaipangasha bonse mwaya abuka Yodani pacinso cakwa Yawe mpaka akafulume abalwani bakwe ²²nokucimfya cilya calo pacinso cakwe, lyena kuti mwabwelelamo nokuba abakaele kuli Yawe naku bena Israeli. Kabili ici calo cikaba cuma cenu pacinso cakwa Yawe. ²³Lelo nga mwafilwa ukucita ico mwalaya, ninshi mwabifya kuli Yawe. Elyo muli nokushininkisha ukuti ububifi bwenu buli nokuba pali imwe. ²⁴Kuuleni imisumba yabanakashi benu nabana, nama cinka yafitekwa, lelo mucite ico mulaile!" ²⁵Abaena Gadi nabena Rubeni batile kuli Mose, "Ifwe fwebabomfi bobele tuli nokucita ifyo wakonkomesha wemfumu yesu. ²⁶Abana besu nabakashi, iikuni yesu yampanga ne mbushi ne ng'ombe, fikashala mumisumba ya Giledi. ²⁷Lelo aba bomfi benu, umwaume onsefye uipangeshe kubulwi, alinokwabuka mukulwisha pacinso cakwa Yawe, pamo ngefyo wasosa wemfumu yesu. ²⁸Elyo Mose apele ifipope pali bena kuli Eleasa shimapepo na Yoshua mwana Nuni, nentungulushi shandupwa shabena Israeli. ²⁹Atile kuli bena, "Nga cakuti abena Gadi nabena Rubeni, umwaume onsefye uipangeshe kubulwi, ayabuka Yodani naimwe pacinso cakwa Yawe, lyena ilyo mwapoka icalo, nemwe muli nokubapela icalo ca Gileadi ngecuma cabo. ³⁰Lelo ngatababwike umumana nabaipangasha naimwe pamo, bafwilefye ukukwatako icitungu mu calo ca Kenani. ³¹Abena Gadi nabena Rubeni bayaswike abati, "Ababomfi benu bali nokutita ifyo Yawe

alandile. ³²Tuli nokwabuka umumana nokuya mu calo ca Kenani pacinso cakwa Yawe natuipangasha, leelo icuma cacishilano cesu cikaba nici kuno kwishilya Iya Yodani. ³³Elyo Mose apele kubena Gadi, abena Rubeni naititika waluko lyakwa Manase mwana Yosefu icalo cakwa Siyoni imfumu yabena Amori, necalo cakwa Ogi imfumu yabena Bashani. Icalo conse kumo kwine nemisumba yabamo, necitungu campanga yonse iyabashingulwiwe. ³⁴Abena Gadi bakulile Diboni, Atoroti, Aroeri, ³⁵Atiroti Shofani, Yesa, Yogebea, ³⁶Beti Nimura, na beti Harani, ngemisumba yakulilwako amalinga nokukula amacinka yafitekwa fyabo. ³⁷Abena Rubeni nakabili bakula Eshiboni, Eleale, Kiriataimu, ³⁸pamopene na Nebo, Baali Meoni- ayamashina bayalwile na Sibuma. Imisumba imbi bakulile baliinike amashina. ³⁹Abamulupwa lwakwa Makili mwana Manase baile ku Gileadi, bapoka icalo nokufulumunamo abane Amoli abaleikalamo. ⁴⁰Elyo Mose abepele Gileadi kubena Makiri, abamulupwa lwakwa Manase kabili eko balaikala. ⁴¹Yaili umulupwa lwakwa Manase apokolola imishi yabo nokulaita ati Hafoti Yairi, ⁴²kabili Noba nao apokolola Kenati namishi yali mumbali, nokulaita ati Noba, pamo ngafintu balemwita.

33

¹Ifi efyali imyendele yabanaba Israeli panuma yakufuma mu calo ca Egupti mumilalo yabo mubutungulushi bwa kwa Mose na Aaroni. ²Mose alilandile incende ukufuma uko bafumine mpakafye noko baile, nge fya konko menshe Yawe. Ifi efyali imyendele yabo, mukukukaka. ³Baliteukile ukufuma ku Ramesese mu mwenshi wakubalilapo, baliimine mu bushi ku ubwalenga ikumi na shisano mu mwenshi wantanshi. mulucelo panuma yacaku cilila, abana ba Israeli baliteukile pa lwalala, mumenso yabena Egupti fye bonse. ⁴Ba endele ukufuma Ramesese mu mwenshi, wakubalilapo ukwikala ubushiku bwalenga ikumi naisano mumwenshi wakubalilapo. Pakacelo panuma ya cakucilila abantu bakwa Israeli bafumine palwalala, mu menso ya bonse abena Egypto. ⁵Ici cacitike ilyo abena Egypto ba leshika amabeli yabo, bonse abo Yawe aipeye muli bena, pamuku umo alikandile ba lesa babo. ⁶Ifi fyacitikile ulu abena Egupti balimukushika amabeli yabo, abo Yawe aipe ye mulibo, nakabili, alibakanchile kukumilungu yabo. ⁷Abena Israeli balifumine mu Ramasesev no kuya kutubilisha pa sukote. ⁸Abantu ba kwa Israeli batewike ukufuma ku Ramasese no kuya tubilisha ku Sukote. ⁹Ba tewike ku Sukote no kuya tubilisha ku Etamu, pa lulamba lwa matololo. ¹⁰Batewike ukufuma ku Etamu nokuya pindulukila kunuma ku Pi Hahirote, ukulolenkana na Baali Sefeno, batubilishe ukulolenkana na Migdole. ¹¹Baliteukile musukote nokuya kutubilisha pa Etam, pampela yamatololo. ¹²Baliteukile ukufuma ku Etam nokubwe lela ku pi Hahirote, uwali mumulola wa baali sefone, apo batubilishe mumulola wamigdole. ¹³Elo baliteukile ku pinanirole no kupita pa kati ka bamba ukufika ku matololo. kabili balyendele ulwendo ulwanshiku shitatu mu matololo ya Etamu nokutubisha mumaza. ¹⁴Baliteukile ku mara nokufika ku Elimu. mu Elimu emwali utumfukumfuku twa menshi ikumilimo natubili nofimuti fyalucindamakumi cine lubali. ukueko batubilishe. ¹⁵Elyo batewike ukufuma ku kulolenkana Pi Hahirote no kupita mukati ka bamba ukuya mumatololo. Baendele ulwendo lwa nshiku shitatu mu matololo ya Etamu no kuya tubilisha ku Mara. ¹⁶Batewike ukufuma ku Mara no kufika ku Elimu pali utumfuku mfuku twa menshi ikumi na tubili no tuncindu amakumi cine lubali. Eko batubilishe. ¹⁷Batewike ukufuma ku Elimu no kutubilisha pali bamba wakashika. ¹⁸Balimine ukufuma ku Elimu nokuya kutubilisha ku mbali yakuli bamba waka shika. ¹⁹Baliteukile kuli bamba wakashika no kuyakutubilisha mumatololo ya sini. ²⁰Baliteukile ufuma mu matololo yasini nokuya kutubilisha pa Dofka. ²¹Batewike ukufuma pali bamba wakashika no kuya tubilisha mu matololo ya Sina. ²²Batewike ukufuma mu matololo ya Sina no kuya tubilisha pa Dofka. ²³Batewike ukufuma ku Dofka no kuya tubilisha pa Alushi. ²⁴Batewike ukufuma pa Alushi no kutubilisha pa Refidimu, ukushasangilwe amenshi ya kunwa abantu. ²⁵Baliteukile ku Dofka nokuya kufubilishe ku alushi. ²⁶Baliteukile ku Alushi nokuyakutubilisha ku refidimu, uko ukutalipo menshi yakunwa yakunwa abantu. ²⁷Baliteukile ku Refidimu no kuya kutubilish kutubilishi ku Sinai. ²⁸Batewike ukufuma ku Refidimu no ku tubilisha mu matololo ya Sinai. ²⁹Batewike ukufuma mu matololo ya Sinai no kutubilisha pa Kibrote haba. ³⁰Batewike ukufuma ku Kibrote haba no kuya tubilisha ku Haselote. ³¹Batewike ukufuma ku Haselote no kuya tubilisha ku Ritma. ³²Baliteukile ku matololo ya Sinai noku ya kutubilisha ku kibrote Hataaba. ³³Baliteukile ku kibrote Hataaba nokuya ku tubilisha ku Haserote. ³⁴Baliteukile ku Haserote nokuya kutubilisha ku Ritima. ³⁵Baliteukile ku Ritima nokuyakutubilisha ku Rimone peres. ³⁶Baliteukile ku Rimone peres nokuya kutubilisha ku libna. ³⁷Baliteukile ku libna nokuyakutubilisha ku Risa. ³⁸Baliteukile ukufuma ku Risa nokuya kutubilisha ku kehelata. ³⁹Baliteukile ukufuma ku kehelata nokuyakutubilisha ku lupili lwa shefere. ⁴⁰Batewike ukufuma ku Kehelate no kuya tubilisha pa lupili lwa Shefere. ⁴¹Batewike ukufuma pa lupili lwa Shefere no kuya tubilisha ku Harada. ⁴²Batewike ukufuma ku Harada no kuya tubilisha pa Makelote. ⁴³Batewike ukufuma pa Makelote no kuya tubilisha pa Tahati. ⁴⁴Baliteukile ku lupili lwa shefere nokuya kutubilisha ku Harada. ⁴⁵Baliteukile ku Harada nokuya kutubilisha ku tahati. ⁴⁶Baliteukile ukufuma ku Makelote nokuya kufubilishe ku tahati. ⁴⁷Baliteukile ukufuma ku tahati nokuya kutubilisha pa tera. ⁴⁸Baliteukile ukufuma ku mitika nokuya kutubilisha pa nashimona. ⁴⁹Baliteukile ukufuma ku mitika nokuya kutubilisha pa hashimona. ⁵⁰Batewike ukufuma pa Moserote no kuya tubilisha ku Bene- yaakani. ⁵¹Batewike ukufuma pa Bene - kuyaani no kuya tubilisha ku Hore Hagidigidi. ⁵²Batewike ukufuma ku Hagidigidi no kuya tubilisha ku Yotebata. ⁵³Batewike ukufuma ku Yotebata no kuya tubilisha pa Abrona. ⁵⁴Batewike ukufuma ku Abrona no kuya tubilisha ku Esione- Gebare. ⁵⁵Batewike ukufuma ku Kedesha no kuya tubilisha ku Esione-Gebere no kuya tubilisha mu matololo ya Sini ku Kedeshe. ⁵⁶Batewike ukufuma ku Kedeshe no kuya tubilisha ku lupili lwa Hore kululamba lwa calo cakwa Edomu. ⁵⁷Aaron shimapepo aile pa lupili lwa Hore pe kambisho Iya kwa Yawe no kuya fwila palya mu mwaka walenga ikumi naine panuma abantu bakwa Israeli ba fumene mu calo cakwe ica Egypto, mu mwenshi, we kumi na ine pa bushiku bwa ku balilapo. ⁵⁸Aaron ali nemyaka umwanda na kumi yabili na mutanda ilyo afwile pa lupili lwa Hore.

⁴⁰Umwina Kenaani imfumu ya Aradi, uwailekala ku musamba ya matololo mu calo ca Kenaani, aumfwile ukwisa kwa bantu ba Israeli.⁴¹Batewike ukufuma pa lupili lwa Hore no kuya tubilisha pa Salmona.⁴²Batewike ukufuma pa Salmona no kuya tubilisha pa Punone.⁴³Batewike ukufuma pa Punone no kuya tubilisha pa Abete.⁴⁴Batewike ukufuma pa Obete no kuya tubilisha pa Iye-Abarimu, mu mumpaka wakwa Maobu.⁴⁵Batewike ukufuma ku Iye-Abarimu no kuya tubilisha ku Dibone-Gad.⁴⁶Batewike ukufuma ku Dibone -Gad no kuya tubilisha ku Almone- Diblataimu.⁴⁷Batewike ukufuma ku Almone- Diblataimu no kuya tubilisha mu mpili sha Barimu, ukulolenkana na Nebo.⁴⁸Batewike ukufuma mu mpili sha Barimu no kuya tubilisha muma wanga yakwa Moabu pa Yordani ku Yeriko.⁴⁹Batubilishe pa Yordani ukufuma ku Bete Yeshimote ukufika ku Bete Shitimu muma wanga yakwa Moabu.⁵⁰Yawe alandie kuli Mose muma wanga yakwa Moabu ku Yordani pa Yeriko no kutila,⁵¹"Landa ku bantu bakwa Israeli no kufika kuli bena, Ilyo muleabuka Yordini ukuya ku calo ca Kenaani,⁵²Elyo ukatamfyemo abekashi bamu calo. Ufwile waonaula fyonse ifya baswa. Ufwile waonaula ne fimpashanya fyabo ifyaengwa no kulofya imisansama yabo yonse."⁵³Mufwile ukukwata ififulo fya mu calo no kwikalamo, pamulandu wa kuti nalipela icalo kuli imwe ukucikwata.⁵⁴Mufwile mwapyana icalo ku kupendula ukulingana no mutundu ku mutundu uukalamba ufwile wapela impanga, iikulu na ku muntundu uunono, onse uo uukapendulwa kwawila cila luko, ilyampanga likaba kuli abo. Mu kapyana icalo ukulingana no mutundu wafikolwe fyenu.⁵⁵Lelo nga tamwakatamfye kili imwe abekashi ba mu calo, elyo abantu mwa sumisha ukwikala bakaba ifya ifyakusonkola mu menso yenu kabili imyunga mumbafu shenu. Bakalenga ubwikashi bwanu ukushipa mu calo muleikalamo.⁵⁶Elyo cili nokucitika ukutula ifyo ndepokanya nomba uku citila abo bantu, efyo nkacita na kuli imwe bene."

34

¹Yawe alandile kuli Mose atile,²"Konkomesha abena Israeli usose kuli bena, 'Ilyo mukengila mu calo ca Kenani, icalo icikaba cenu, icalo ca Kenani ne mipaka yonse,³ne mipaka yenu iyakumasamba ikalundwako ukufuma mu ciswebebe ca Sini ukulolo ku mipaka ya Edomu. Na kukabanga ku mpelasha mipaka yaku masamba shikaba shimo shine ne mpela shaku masamba sha bamba wa mucele.⁴Impaka yenu ikalola ku masamba ukufuma ku lupili lwa Akrabbimu no kupita ukupulanya mu ciswebebe ca Sini. Ukufuma kulya, ikalola kumasamba yaku Kadeshi Barnea no kulungama ku Hazar Adar no kuya ku Asimoni.⁵Ukufuma kulya, imipaka ikafuma ku Asimoni ukulungatana nefinkunu nkunu fya ku Egypto no kulola kuli bamba.⁶Impaka yakukapinda kaku kuso ikaba emipaka ukufika kuli bamba. Eyikaba emipaka ya kukapinda ka ku kuso.⁷Impaka yenu yakubabanga ikatwalilile ukuputula ukufuma kuli bamba mukalamba ukufika ku lupili lwa Hor,⁸nakabili ukufuma kulupili lwa Hor ukufika ku Lebi Hamath, ukutwalilila naku Sedadi.⁹Lyena imipaka ikatwalilila na ku Sifaroni naku mpela ya Hasa Enani. Iyi ikaba emipaka yenu yakukabanga.¹⁰Lyena mukaputule imipaka yenu ya kukapinda ka ku kulyo ukufuma ku Hasa Enani waku masamba ukufika ku Shefamu.¹¹Elyo umuoaka waku kapinda kukulyo ukalole kumasamba ya ku Shefamu ukuya ku Ribula, kukapinda ka kulyo ku Aini. Elyo imipaka ikatwalile ukulola kululamba lwa bamba Kinnereth.¹²Elyo imipaka ikatwalilile ku masamba kululamba lwa mu mana wa Yodani ukuya kuli bamba wa mucele kabili ukuye pasamba lya kukapinda kakukulyo lya bamba wa mucele. Iyi ikaba empanga yenu, ukukonka imipaka yonse iya shinguluka."¹³Elyo Mose akonkomeshe abana ba Israeli atile, "Iyi empanga iya muli nokupokelela mu bwingi, ilyo Yawe akonkomeshe ukupela kumikowa pabula na citika wa mikowa.¹⁴Umukowa wabana bakwa Rubeni balekonka umulimo wa fikwatwa fya mukowa wafikolwe fyabo, no mukowa wa bana bakwa Gadi, ukukonka umulimo wa fikwatwa wamukowa wafikolwe fyabo, nacistika wamukowa wakwa Manase bonse balipokelele impanga shabo.¹⁵Imikowa ibili na citika wa mukowa balipokelela iciputulwa campanga ku Yodani na Jeriko ku kapinda ka kukulyo, ukulungama ukulolenkana nokutula akasuba."¹⁶Na Yawe asosele kuli Mose atile,¹⁷"Aya emashina yabaume abali no kwakanya impanga iyo mulinoku kwata: Eleasa shimapepo na Yoshua mwana Nuni.¹⁸Mufwile ukusala intungulushi imo ukufuma mu mikowa yonse ku kwakanya impanga iya mitundu yenu.¹⁹Aya emashina yabaume: Ukufuma mu mikowa wakwa Yuda, Calebu mwana Yephane.²⁰Ukufuma mu lupwa lwakwa Simeani, ni Shemuel mwana mwaume wakwa Ammihudi.²¹Ukufuma mu mukowa wakwa Benjamini, ni Elidadi mwana Kislioni.²²Ukufuma mulupwa lwakwa Dani intungulushi, ni Bukki mwana Yogli.²³Ukufuma mu lupwa lwakwa Yosefu, umukowa wa lupwa lwakwa Manase intungulushi, Hannel mwana mwaume wakwa Efodi.²⁴Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Efraimu intungulushi, ni Kemuel mwana mwaume wakwa Shifatani.²⁵Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Sebuluni intungulushi, ni Elisafamu mwana mwaume wakwa Panaki.²⁶Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Isacha intungulushi, ni Paitiel mwana mwaume wakwa Asani.²⁷Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Asher intungulushi, nii Ahihudi mwana mwaume wakwa Shelomi.²⁸Ukufuma mu mukowa wa lupwa lwakwa Naphtali intungulushi, ni Pedaheli mwana mwaume wakwa Ammihudi."²⁹Yawe akonkomeshe aba baume ukwakanya impanga ya Kenani nokupela cila mitundu wabana bakwa Israeli bonse umwabela icakaniko cabo.

35

¹Yawe alilandile kuli Mose mwi lungu lya Moabi mu lulamba lwa yolodani ku Yeriko no kulanda ati, "²konkomesha abantu bamu Israele ku kupela fimo pa mpanga bakwata ku bena Lebi. Bafuile ukubapa imi sumba iya kwikalamo na impanga ya mulenfwe iya shunguka iyo imisumba.³Abena lebi bali no kukwata iyi misumba iya kwikalamo. impanga iya mulenfwe ikaba ya ngombe shabo, ifitekwa fyabo, ne nama shabo shimbi shonse.⁴Impanga iya mulefwe iya shunguluka i misumba iyo muli no kupa abena lebi ifwile ya lundulukila ukufuma ku fibumba fya misumba impendwa imikono ikana limo iya ntunga shonse."⁵Mufwile uku pima imikono amakana yabili ukufuma kunse ya musumba lubali lwa ku kapinda

ka ku kulyo, na imikono amakana yabili u kuya lubali lwa ku masamba, imikono amakana yabili ku mboshi. Iyi ili nokuba imilenfwe ya misumba iyi misumba ili nokuba mu kati. ⁶misumba mutanda iyo muli nokupa ku bena Lebi ifwile yaba imisumba iya kufulukilamo. mwebo mu fwile ukupekanya ishi nge cende iyo umuntu u waipaya umuntu a fwile u kufulumukilamo. Nakabili mu pakanye imisumba amakumi yane naibili naimbi. ⁶Imisumba mutanda iyo mukapeela abena Lebi ikaba misumba yakupusukilamo. Mufwile ukupekanya ishi ncende pakuti uwaipaya umuntu abutukilamo. Pamuku umo wine pekanyeni imisumba amakumi yane na ibili naimbi. ⁷Imisumba intu mukapeela abena Lebi ifwile ukuba amakumi yane na cine konse-konse. Mufwile ukupeela impanga sha mulemfwe shabo. ⁷Iyi i misumba iyo mwapela ku bena lebi ifwile ukukumana amakumi yane na cine consekonse. mufwile ukubapela impanga ya mulemfwe ii yabo. ⁸Imi kowa ii kalamba iya bantu bamu Israele, imi kowa iya kwata impanga ii shingi, ifwile u kupekanya imisumba ii nono. cila mu kowa u fwile u kupekanishisha abena Lebi kulingana ne cakaniko ico bapokele. ⁹Elo Yawe alilandile kuli Mose kabili atile, ⁹Elyo Yawe asosele kuli Mose, no kulanda, ¹⁰"Sosa ku bena Israele no kulanda kuli bena, 'Nga mwayabuka Yordani ukwingila mu calo ca Kenaani, ¹¹elyo mufwile ukusala imisumba imo ukuba iya kupusukilamo imwe, incende iyakuti umo nga aipaya umuntu mukukana ishiba abutukilamo ¹⁰"Landa ku bantu bamu Israele kabili landa kuli bene lintu mwebo mu kabuka yolodani no kwingila icalo ca kanani, ¹¹"elo mufwile u kusala imi sumba iya kufulumukilamo, icende iyo umuntu u waipaya umuntu mu kuteshiba afwile ukufulumukilamo. ¹²Iyi imisumba ifwile ukuba iya kufulumukilamo i yenu ukufulumuka kali kalandula, pakweba ati umuntu u kotungaishiwa tekuti epaiwe ukwakubula intanshi ukwiminina mu bupingushi ku cinso calukuta. ¹²Iyi misumba ikaba yakupusukilamo kuulefwaya ukalandula, pakuti umuntu uwa mulandu takepaiwe ukwabula ukupita mu bupingushi kwi bumba. ¹³Mufwile ukusala imisumba mutanda nge misumba yakupusukilamo. ¹³Mufwile ukusala imisumba mutanda nge imisumba ya kufulumukilamo. ¹⁴mufwile ukupekanya imisumba itatu ukutaluka ku Yodani elyo atatu mu calo ca Kenani. Ikaba misumba yakupusukilamo. ¹⁵Iyabena Israeli, iya balebeshi na onse uwikala mukati kenu, imisumba mutanda ikaba ya kupusukilamo kuli onse uwaipaya umuntu mukukana ishiba. ¹⁶Leelo umuntu uupelwe umulandu nga omina umuntu ku canso ca cela, no muntu nga afwa, elyo uupelwe umulandu nikipaya. Afwile ukwabula ukutwishika ukwipaiwa. ¹⁷Nga cakuti uupelwe umulandu alashile umubiye ilibwe ilili muminwe yakwe noku mwipaya, no muntu afwa, uupelwe umulandu ni kepaya. Afwile ukwabula ukutwishika ukufwa. ¹⁸Uupelwe umulandu nga atoba umuntu icanso ca lubao ico icinga mwipaya, no muntu nga afwa, uupelwe umulandu ni kepaya. Afwile mucishinka ukwipaiwa. ¹⁹Uwakulandula umulopa afwile ukwipaya kepaya. Nga amukumanya, kalabdula wa mulopa afwile ukumwipaya. ²⁰Nga auma umbi mubukali nangu ukuposa icintu cimo pali ena, ilyo amufisamina pakuti amwikate, icakuti umuntu afwa, ²¹nangu nga amuuma awanapanshi mubukali kukuboko kwakwe icakuti no mubiye afwa, elyo uupelwe umulandu uwamumine afwile mucishinka ukufwa. Nikepaya. Kalandula wa mulopa kuti aipaya kepaya nga amukumanya. ²²Nomba uupelwe umulandu nga auma umuntu ukwabula ukukalifiwa nangu aposa icintu elyo calasa umuntu ukwabula ukwishiba ²³nangu nga aposa ilibwe ilya kuli lyaipaya umuntu ukwabula ukumumona, eco uupelwe umulandu taali mulwani wakwe; taiminine pakucena umuntu. Leelo ifi efyakucita nga cakuti uyu muntu afwa. ²⁴Nga acbe fyo, ulukuta lufwile lwa pingula pakati ka muntu uupelwe umulandu na kalandula wa mulopa ukukonka amafunde aya. ²⁵Ulukuta lukapusushe uupelwe umulandu ku maka yakwa kalandula wa mulopa ulukuta lufwile lwabwkesha uwa mulandu ku musumba wakupusukilamo kuntu abutukile. Afwile aikala kulya ukufika fye napa mfwa yakwa shimaepo mukalamba, uyo uwa subilwe namafuta yamushilo. ²⁶Leelo nga uwamulandu panshita imo ayabuka umupaka wa musumba wakwe wa kupusukilamo untu abutukilemo, ²⁷na kalandula wa mulopa amusanga kunse yamupaka wa musumba wakupusukilamo, kabili aipaya uwamulandu, kalandula wa mulopa takapelwe umulandu wa kwipaya. ²⁸Nipa mulandu wakuti uwamulandu alingile ukwikala mu musumba wakupusukilamo ukufika fye napamfwa yakwa shimaepo mukalamba. Panuma yamfwa yakwa shimaepo mukalamba, uwa mulandu kuli abwelela ku calo uko akwatile ifikwatwa fyakwe. ²⁹Aya mafunde yafwile ukuba ifipope fyenu na kunkulo shabantu benu bonse mu ncende shonse umo mwkala. ³⁰Uyo onse uwaipaya umuntu, kepaya afwile ukwipaiwa, ukulingana nobunte bwa mashiwi yaba kambone. Leelo ishiwi lyakwa kambone umo lyeka teti lilenge umuntu uuli onse ukwipaiwa. ³¹Pamo pene, tamufwile ukupoka icifuta mulandu pa mweo wakwa kepaya uupelwe umulandu wa kwipaya. Afwile fye ukwipaiwa. ³²Tamufwile ukupoka icifuta mulandu pali umo uwabutukila ku musumba wakupusukilako. Tamufwile fyakwe mpaka shimaepo mukalamba afwa. ³³Tamufwile ukukowesha muli iinshila icalo umo muleikala, pantu umulopa wa waipawa ukowesha icalo. Takuli cakukonsolwelako icalo icingitika nga umulopa uwaitikilapo, kanofye kumulopa wa ilyo uwausumishe. ³⁴Kanshi tamufwile ukukowesha icalo ico mwikalamo pantu njikala muli cena. Ine, Yawe, njikala mukati kabantu abena Israeli."

36 ¹Elyo intungushi sha fikolwe fya ndupwa shabo ku mjikowa wakwa Giteadi umwana umwaume wakwa makiri (uwali umwana umwaume wakwa Manase), abo abafumine mikowa yaku fikolwe fya kwa Yosefe, balishile no kulanda pa menso yakwa Mose na pa menso ya ntungulushi ishali emitwe sha ku fikolwe fya ndupwa sha bantu baku Isreali. ²Balandile "Yawe ali mikonkomeshe mwebo, shikulu wesu, ukupela icakaniko ca mpanga ukupitila muli Toti ku bantu baku Isreali. Mwali konkomeshe kuli Yawe ukupela icakaniko cakwa Selofehadi indume yesu ku bana bakwe abanakashi. ³Lelo nga abana bakwe abanakashi baupwa ku baume mu mutundu umbi uwa bantu ba ku Isreali, nishi icakaniko ca mpanga yabo cika fumishiwa ukufuma ku fikolwe fya cakaniko fyabo. Cikabikishiwa, ku cakaniko ca ku mitundu iyo bailundako. Muli ulya mulandu, cikafumishiwa ukufuma ku cakaniko cali bu pyani bwesu. ⁴Muli ulya mulandu, lintu umwaka wa ntandndala ku bantu Isreali wafika, ninshi icakaniko cabo ci kalundwa ku cakaniko ca mutundu wabo uyo

uwo babalilundileko. Muli iyi nshila ica kaniko cabo cika sendwa ukufuma ku cakaniko caku fikolwe fya mjutundu wabo.⁵Nao mose alipele icipope ku bantu baku Isreali, pa kanwa ka kwa Yawe. Alandile, "efyo umuntundu waku bana bakwa Yosefe walanda fituntulu. ⁶Ifi efyo Yawe akonkomesha abana abakwa Selofehadi. Alelanda, "Balekeni bopwe kuo batontonanya bwino lelo balingile ukupwa fye mukati ka mutundu wa mukowa waba wishu.⁷takuli icakaniko ca bantu ba ku Isreali ici lingile ukwa kanishiwa ukufuma ku mutundu umo nakuli umbi, cila umo ku bantu baku, Isreali alingile ukutwalilila ne cakaniko ca fikolwe wa mutundu wabo.⁸Cila mwanakashi ku bantu baku Isreali uwa kwate cakaniko mu muntundu wakwe alingile ukupwa kuli umo ukufuma ku mikowa iya kuma kumutundu waba wishu. cabelefi pakutile cila onse umuntu waku Isreali enga kwata ubupyani ukufuma ku fikolwe fyakwe. ⁹takuli icakaniko icikakanishiwamo mu minwe ukufuma mu mutundu ya ku bantu ba ku Isreali alingile uku isungile ubupyani bwakwe."¹⁰kashi abana abanakashi aba kwa Selofehadi bacitile nge Yawe. akonkomeshe Mose. ¹¹Mala, Tirsu, Hogla, muka; na Noa, abana abanakashi abakwa Selofehadi, baupilwe ku bana bakwe Manase. ¹²Ba upilwe mu mikowa ya bana ba kwa Manase umwana umwaume wakwa Yosofe. Muli yi nshiku, impyani shabo bwalishele mu mitundu kuntu ba wishu umukowa wabo wali.¹³ifi a fipope no kupingula ifyo Yawe apele ukupitila mu Mose ku bantu baku Isreali mu mawanga yakwa Moabu ku Yordani pa Yeriko.

Amalango

1

¹Aya emashiwi ayo Mose alandile ku bena Isreali bonse lubali lwa kwa yodani mu matololo, mumupokapoka wa mu mana wakwa yodani uku lolenkana na Sufi, pakati ka kwa Palani, Tofele, Labani, Heserote, na Di-salwabu. ²Bulendo ubwa nshiku ikumi na cimo ukufuma kwa Horebu ukuya ku nshila yalupili lwa kwa Seiri ukuya kufika kwa kadeshi Barne.³Mu mwaka uwakulenga amakumi yane, emo cayambile mu mweshi uwa kulenga ikumi na umo pa bushiku ubwa ntendekelo pa mweshi ebo Mosa alandile, ku bantu ba kwa Isreali, uku ukubeba ifyo yawe alandile kuli ena pali bena. ⁴Iyi yali panama yakulwisha Sihone imfumu yabena Amore, abo abaikele mu Heshebone, na Oge imfumu, iya kwa Bashane uyo uwaikela mu Ashitarote iyamu Adrei.⁵Lubali lwa kwa Yordani, mu calo cakwa Moabu Mose alitendeke aya amafunde, alikulanda, ⁶"Yawe imfumu yesu alilandile kuli fwebo pa Horebu, alikulanda muli kokwele sana 'muli ici calo ca mpili.⁷Bwelulikeni no kulakuya ubulendo bwenu, mulekuya ku calo ca mpili ica bena Amore naku fifulo fyonse ifyakuba mupepi nakulya mu mpanga iya mumupokapoka iya mu mumana wakwa Yordani, mu calo ca mpili, umushili impili mu ni ngebu na mululamba ulwa muli bembu- icalo ca bena kenaani, ukuya kufiksa na ku mu mana ukalamba-uwa Yufrate. ⁸Moneni ndi pekenye icalo pa meso yenu; kabuyeniko no kubula icalo ico Yawe alapile ukupa kuli ba shiwe-kuli Abulamu, kuli Isreali, na Yakobo- ukupa kuli bena no ku bana ababo abakwisa kuba panuma yabo?⁹Nalilandile kuli mwebo pali iyi nshita, ukulanda, 'Nebo neka nshakamipite palwandi. ¹⁰Yawe Lesa wenu alimifushishe elo moneni muli mubwingi lelo kwati ni ntanda isha mumulu. ¹¹Yawe Lesa uwa bashinwe, mu bwingi ubwanu ukufika kwi kana limo, mwebo amipale, nge fyo amilayaile.¹²Bushe nebo lelo neka kuti nasenda shani ifi sendo ifyenu, amafya ayenu, no kutalikisha ukwenu? ¹³Buleni abaume abakucenjela abaume abakuba ne cumfwila, na baume kuli cila mutundu aba mbela yabusuma, kabili ndi noku bacita ukuba imitwe shakuba ishenu. ¹⁴Mwalyasukile nebo no kulanda , ukuti icintu mulandile cabusuma fwebo ukucita?¹⁵Eico ku mitundu yaba mwebo nali bulako imitwe, abaume abakucenjela, nabaume aba mbela iyabusuma noku bacita imitwe shaba mwebo, ba kasopa aba makana, ba kosapo ukucila aba mwanda, ba kosapo aba makumi yasano ba kasopa obe kumi, aba bemfi, uwaku mutundu no mutundu. ¹⁶Nalikonkomeshe bakapingula wenu paila nshita ukulanda, umfweni ukutalikana pakati ka ba munyinenwe, no kupungula icilungeme pakati ka mwaume elo na munyina, elo no mulebeshi uli naena.¹⁷kuli onse uli muku kansana mwikalanga umuncishanya: muli no ku mfwa kuli wa kucepa no wa kucindama mu musango umowine. Icinso ca muntu mwikala kucitina, pantu Lesa emwine wabupingushi, Uku kansana ukwa kukosa pali mwebo, mukakuleta kuli nebo, na nebo nkomfwa.' ¹⁸Nali mikonkomeshe pali ilya nshita pa fintu fyonse ifyo mwali nokucita.¹⁹Twalyendele ukufuma ku Horebu no kupita muli yalya amatololo ayakubipisha ayakalamba ayo mwa mwene, ilyo twa likuya ku calo ca mpili ica bena Amore, nga fintu Yawe Lesa wesu atwebele fwebo, no kwisa kufika kukadeshi Barnea.²⁰Nalilandile kuli mwebo, 'mulishile ku calo ca mpili ica bena Amore, ico Yawe Lesa wesu alepela kuli fwebo. ²¹Moneni, Yawe Lesa wenu alimiteyanishishe calo mu menso ayenu: nineni cibuleni, nga fintu Yawe, Lesa uwaba shinwe alandile kuli mwebo; mwi umfwa umwenso nangula uku to mposhiwa;²²Mwebo cila umo mwalisilae kuli nebo no kulanda, ;natutangisheko abaume kuntashi yesu, pakulila bengaya kulengula icalo cesu, no kuleta akasebo pa fyo twingaya ku balwisha, napa lwa misumba uko tukaya kufika; ²³ukwafwiwa kwali ukwa ku wama kuli nebo. Abaume ikumi na babili ebo na pikile kuli mwebo, cila mutundu umwaume umo. ²⁴Bali bwelulwike no kuya kunina icalo ca mpili balifikile kumupokapo uwa kwa Eshekole, no ku cilengula.²⁵Kuli ici calo bali sendeleko nifi limwa fimo mu minwe yabo no kufileta kuli fwebo. elo bali fishishe ne nsebo no kulanda, icalo, ico Yawe Lesa wesu alepele kuli fwebo cisuma.²⁶Lelo ukulwisha mwalikana elyo mwalisagukila ubufwayo bwakwa Yawe Lesa wenu. ²⁷Muma lema yenu emo mwali mukoilishanya no kulanda, ;Yawe ico alitupata eco atufumishemo mu calo ca Egupti, ukwisa kupa fwebo ku ko naulwa mu naboko yabena Amore. ²⁸Tuleya kwisa nombu? Indume shinesu shililengele imitima shaba fwebo ukula kusunguluka ukulakulanda, Abantu aba bakulu elo bakulepa ukucila ifyo twaba: Imisumba yabo ikulu elo yakucingililwa ukuya mu mulu; no kucishapo, tuli mwene kulya abana abaume aba kwa Anakimu;²⁹Elo nali landile kuli mwebo, 'mwibatutuma, nangu ukubatina, ³⁰Yawe Lesa wenu uwenda na mwebo akulamulwila mwebo ,

ngafilya fine acitile ku fintu fyose kuli mwebo mu Egipto mu menso yenu,³¹ namo mwine mu matololo, umo mwamuna fintu Yawe Lesa wenu amisendele mwebo, nge fyio umwaume asenda umwana wakwe, umwana konse uko aleya panka ukubwelulukila ku cifulo cakwe!³² Lelo nangula kwali icebo cakwe tamwa mucetekele tawe Lesa wenu,³³ uwa endele namwebo kuku mifwaila icifulo apa kupanga ukambi, ubushiku mu mulilo namu kasuba mwikumbi.³⁴ Yawe alyumfwile icong ca mashiwi ayenu elo alikalipe; lapile no kulanda,³⁵ mucine tapali nangu umo muli aba abaume muli iyi nkulo yabubifi bakamona icalo icisuma ico nalapile ukucipela ku fikolwe fyabo,³⁶ kano kalebu umwana umwaume uwa kwa Yefune, Ali noku cimona elo nka mupela nabana bakwe icalo ico anyantilepo, pantu muli bunse alinkonkele, Yawe.³⁷ Elo Yawe alikalipe nebo pamulandu obe, ukulanda, "Iwe nobe tawakengilemo mulya; ³⁸Yoshua umwana umwaume uwa kwa Nuni, uyo uwanine ku nciso cenu, akengilamo mulya; mu koselesheni, pantu aka tungulula Isreali kuku cikwata.³⁹ Elyo abana abeni abanono, aba mwalandila ukuba icakutawa, abo ubushiku buno tabaishiba icisuma no bubi- bali no kwingilamo mulya. kuli bena nkacipa, elo bali anoku cikwata.⁴⁰ Lelo mwebo bwelulukiye nokuya ulwendo lwenu mu matololo ukulola ku nshila yakwa Bemba uwaka kashika;⁴¹ Elyo mwali nga swike no kulanda kuli nebo, tuli bembukile Yawe; tulenina no kulwa elo tuli noku konka fyonse ifyo Yawe Lesa wesu atunkonkomeshe fwebo ukucita; umwaume uli onse pali mwebo afwale ifwakwe ifyanso fya bulwi, elo mwali abaku iteyanya ukulwisha icalo ca mpili.⁴² Yawe alandile kuli nebo landa kuli bena "mwibasansa elo mwibalwisha, pantu nshabe na mwebo elo mule cimfishiwa nnaba lwani benu;⁴³ Nalandile namwebo mu musango uyu lelo tawaumfwile. Mwali sangukile ifipope fya kwa Yawe; mwali talame no kulwisha icalo ca mpili.⁴⁴ Lelo abena Amore, abali kwikala muli cilya icalo ca mpil balishile kumifuminina noku mitamfya mwebo kwati ni nshimu, no ku mibobaula uku mifisha mu Seiri, ukuya, kufika na ku Horma.⁴⁵ Mwalishile kubwelulukila no kulila pa mensa yakwa Yawe; lelo Yawe taumfwile kwi shiwi lyobe, nangula uku bikako amano kuli webo.⁴⁶ Eico mwalikele mu Kadeshi pa nshiku ishingishonse inshiku shilya mwaikele kulya.

2

¹Nolu twalipilibwile no kutola ubulendo bwesu mu matololo ku nshila lya bemba wa Reed, ngedyo Yawe alandile kuli nebo, twalile ukushinguluka ulupili lwa Seiri pa nshiku ishingishonse. Yawe alilandile kuli nebo, ukwebati, ³ulishingulukile ulupili mukulunga; pilibukila ku kapnda ka kukuso.⁴ Mukonkomeshe abantu, ukweba ati, "Ukaba uwakupita pa mupaka wa bamunyina benu, ababufyashi bakwa Essau, uwikala mu Seiri; bakaba abakukutina webo. Eco mube aba cengela.⁵ Mwilwa na bena, pantu nshakamipele nangu imo impanga yabo. iyo nanfye imo miyakulinga akashinshilo ka ntpulo uku nyantapo, pantu nalipela ulupili lwa Seiri kuli Essau nge cikwatwa.⁶ Ukalahita ifyakulya ukufuma kuli bena ku lupiya, pakweba mwingalya; mwingashita amenshi ukufuma kuli bena ku lupiya, pakweba mwinganwa.⁷ Pantu Yawe Lesa obe alikupalile muli fyonse ifya milimo yamaboko yakwe; alishiba ukwenda kobe ukupita mu matololo ayakalamba. Pa myaka amakumi na fine Yawe Lesa obe aliba na webo, kabili webo tawabilisha akali konse."⁸ Eco twalipitile pali bawesu, abalufyashi bakwa Essau abali kwikala mu Seiri, ukufuma ku musebo wa Araba, ukufuma Elati na ukufuma ku Esioni Gebeti. Nolu twalipilibwile nokuti kunshila ya matololo yaku Moabu.⁹ Yawe alilandile kuli nebo, 'wicusha Moabu, mwilwa na bena mu bulwi. Pantu nebo nshakakupele icalo cakwe nge cikwatwa cobe, pantu nalipela Are ku babufyashi bakwa Loti, ku cikwatwa cabo.¹⁰ (Abena Emite balikwikala kulya ku numa, abantu nga bakucindama, nga bakufula, kabili abakulepa kubati bena Anaki; ¹¹aba nabo baishibikwa ukuba abena Refemu, kubati bena Anaki' nomba abena Moabu babakuta ati abena Emi.¹² Abena Horee nabo baikwikala mu Seiri kale, lelo ababufyashi bakwa Essau balibapyene. Balibonawile ukufuma ku cinso cabo no kwikala mu ncende shabo, kubati fintu Israeli acitile ku calo cabupyani ico Yawe abapele).¹³ Nomba ima no kuya kuumukuku wa Seredi. Eco twalile ku mukuku wa Seredi.¹⁴ Shino inshiku ukufuma ulu twafumine ku Kadeshe Barnea ukufika nelyo twacilwike umukuu wa Seredi yali imyaka amakumi yatatu ma cine konse konse. Cali ni pali ilya nshita ulu inkulo yonse iya baume abalingile mu bulwi balile ukufuma ku bantu. Ngefyo Yawe alapile kuli bena.¹⁵ Nakucila, ukuboko kwakwa Yawe kwalimine lulya uluko pakwebati engabonaula ukufuma ku bantu mpakafye bwapwa.¹⁶ Eco calicitike, ulu bonse abaume abalingile ukulwa bafwile no kuya ukufuma ku bantu, ¹⁷ukwebati Yawe alilandile kuli nebo, ukwebati, ¹⁸Ufwile ilelo ukupita pali Are, umupaka wa Moabu.¹⁹ Ulo webo waisa mupepi bwishilya lya bantu ba Amone, wibacusha nangu ukubalwisha; pantu nebo nshakakupele icalo ca bantu ba Amone nge cikwatwa; pantu nebo nalipela ku babufyashi bwakwa Loti nge cikwatwa."²⁰ (Cilya naco calingwa nge calo ca Refa. Abena Refa balikele kulya kale - lelo abena Ammoni babakuta ati bena Samsumim- ²¹abantu abakalamba abafukula, kabili abakulepa kubati bena Anaki. Lelo Yawe alibonawile ku cinso ca bena Ammoni, kabili balibapyene na ukwikala mu cifulo cabo.²² Uyu Yawe kabili acitile abantu bakwa Essau, uwalikuwikala mu Seiri, ulu aonawile abena Hore ukufuma kuli bena kabili ababufyashi bakwa Essau balibapyene bena, kabili balikele mu cifulo caba ukufika no bwelelo.²³ Ku bena Abbi abalikwila mu mishi wakutali uwakufika ku Gasa, abena Kafutore, abaishile ukuuma ku kafuto, balibonawile no kwikala mu cifulo cabo.)²⁴ Nomba ima, kabuye pa bulendo bobo, nokupita pa mpokapoka wa Arnoni, Mona, ndipele mu maboko yobe Sihoni umwina Amore, imfumu ya Heshoboni, ne calo cakwe. Tendeka ukucipoka, no kulwa nankwe mu bulwi.²⁵ Ilelo ntotendela ukubika umwenso no buxushi bobo pa bantu abali mwisamba lya mulu onse; bakomfwa ilyashi lya pali webo kali bakatutuma kabili bakaba muku lunguluka pa mulandu obe.²⁶ Nalitumine intumi ukufuma ku matololo ya Kede moti ukuya ku sihoni, imfumu ya Heshoboni, na mashiwi ya mutende, ukwebati, ²⁷Leken impite mu calo cenu; nkoya ukulola munshila yakupitilila; nshakapitibukile kukulya nangula ku kuso.²⁸ Ukanshitisha icakulya ku ndalama, pakwebati ningalya, mpelako amenshi ku ndalama, pakweba ninganwa; leka neka impite pa makasa yandi; ²⁹nga babufyashi bakwa Essau abekala mu seiri, kabili nga bena Moabu abekala mu Are, bacitile nebo; ukufika nelyo inkapita

pa Yordani mu calo ico Yawe Lesa wenu akotupela.³⁰ Lelo shoni, imfumu yaku Heshiboni, tayatulekele fwebo ukuipita, pantu Yawe Lesa wenu alikoseshe amano yakwe no kulenga umuntu wakwe ukumalala, pakwebati engamucimfya ku bulamba bwenu, ifyo acita ilelo.³¹ Yawe alilandilekuli nebo ati, 'Mona, nalitendeka ukudapa Sihoni ne calo cakwe ku cinso cobe; tendekeni ukucipoka pakwebati mwigaba abakupyana ici calo.³² Nolu Sihoni alishile kutwimina, ena na bantu bakwe bonse, ku kulwa pa Yahasi.³³ Yawe Lesa wenu alimupela kuli fwebo kabili twalicimfishe na bana bakwe abaume na banru bakwe bonse.³⁴ Twalipokolwele imisumba yakwe yonse pali ilya inshita no kupwilishisha ukonaula yonse imisumba - bashi tauta na na bana mayo kabili na bacaice, tatwashilipo nelyo umo uwapuswike.³⁵ Fyekafye ifitekwa efyo twapitile ngw fyakonaika ifyesu, pamo ne fyakonaika ifya musumba ifyo twapitile.³⁶ Ukufuma ku Aroere, iyaba pa mbali ya mupokapoka waku Arnoni, kabili ukufua ku musumba uwaba mu mupokapoka, ukuya kujfika naku nshila ya Gileadi, takwali umusumba wakulepa sana kuli fwebo. Yawe Lesa wesu alibapele mu maboko yesu.³⁷ Califye kweba ku calo cababufyashi bwakwa Ammone ukwenati tamwaile, pamofye ne mbali shonse isha nyika ya Yaboku, ne misumba yaku calo ca lupili - ilyo lyonse Yawe Lesa wesu atubinda ukuya.

3

¹Elo twalyalukile no kuya kunshila yaba shani. oge, imfumu yaku bashani, alishile mukutusansa, ena na nabantu bakwe bonse, kukulwila pa Edrei.² Yawe alilandile kuli nebo ukwebati wimutina; Pantu nebo ndikupele ukucifya pali ena kabili ndibikileko abantu bakwe bonse ne panga yakwe mubutungulushi bobe. Ukucita kuli ena kubati fintu wacitile kuli sihone imfumu yaku amore, uwalikwikala ku Heshbone;³ Eco yawe lesa wesu alitupele ukucifya kabili pali Oge imfumu yaku bashone, na bantu bakwe bonse balibikilwe mubutungulushi bwesu. Twalibapumine aca kwebati takwali nanguumo uwa mubantu bakwe uwashile.⁴ Twalisendele imisumba yakwe yonse pali ilya nshita, misumba yonse amakumi mutanda-iyu mucitungu conse ica Argobe, mufumu bwa kwa Oge mu bashani.⁵ Iyi yonse imisumba yalikulilwe nefibumba ifitali, yakwete impongolo, ne mipindo, iyi yali lubali lwamishi iingi itali ne fibumba.⁶ Twalipwilishishe ukubonaula kubati fintu twacitile kuli shihone imfumu Heshbone, ukonaula mukupwililika imisumba yonse-bashitata, na banamayo na bacaice.⁷ Lelo ifitekwa fyonse ne fikwatwa ifya mumusumba twaliitapile.⁸ Pashita ilya twalipokele empanga ukufuma mumunwe ya shamfumushibili isha bena Amore, isha kwishilya lya yordani, ukufuma kumupokapoka wa Arnone ukufika kulupili lwa Hermone.⁹ (ulupili lwa Hermone lukutwa Sirione kubena Sidorne, nabena Amore balukuta ukuti Seniri),¹⁰ ne misumba yonse iyaba apabatama, Gileadi yonse, na bashani yonse, ukufika ku Saleka naku Edrei, imisumba yamubumfumu bwakwa Oge mu Bashani.¹¹ (Pali ba cishala babena Refraimu, ni Oge fye Imfumu yaku Bashani ewashelepo. Moneni! amacila yakwe macila yacela. Bushe tayaba mu Raba, umo abana bakwa Amone bekala? yalikulepa imikono pabula, kabili mubwipi yali imikono ine, umusango abantu bonse bapima.)¹² Twalipokele ino mpanga munshita ilya-ukufuma ku Aroere, mupepi no mupokapoka wa Arnone, elo citika wa chalo ici-nalipele kubena Rubene na bena Gadi.¹³ Ulubali lwashala ulwa aileadi na Bashan, yonse iya bufumubwakwa Oge, nalipele citika kumutundu wakwa manase. (Icitungu conse ica Argobe, na Bashani yonse. Icitungu cimo cine cilekutwa incene yabena Refaimu.¹⁴ Yari, lupwa lwakwa manase, alisendele icitungu conse ica Argobe ukufika kumupaka wabena Geshuri nabena Maakati. Akutile ici citungu, ukulinga Bashani peshina lyakwe, Habbote yairi, ukufika nakali lelo.)¹⁵ Nalipele Gileadi kuli Makiri.¹⁶ Kubena Rubene nakubena Gadi nalipele ukufuma ku Gileadi ukufika ku mupokapoka waku Arnone-pakati ka mupokapoka wa citungu-ukufika kumuma wayaboke, uuli mupaka wabana bakwa Amone.¹⁷ Naumbi pamipaka yauko uwa mululamba lwa mupokapoka wa mumana wa yordani, ukufuma ku kinrete ukufika kuli bemba wa Araba (iyi, ni bemba wa cele) mwisamba lya mutele muko wa pisya wa ku kabanga.¹⁸ Nalikukonkomeshe pali ilya nshita, ukwebati, yawe lesa obe alikupele cino calo ku kucikwata; weba, na bashitata bonse ababulwi, Bakayabukila kwishiwi abaipekanya ukutangilila bawenu, abantu ba mu Israeli.¹⁹ Lelo abakashi benu, na abacaice, ne fitekwa fyenu (Ndishibile ukwebati mulikwe ifitekwa ifingi) ebakokwikala mu misumba yenu iyo mipele,²⁰ mpaka yawe apele ukutusha kuli bawenu, ukwe ati fintu acita kuli mweba, mpaka bakakwate icalo ico yawe lesa we akabapela kwishilya yordani; elo muka bwelelamo, cilimuntu no muntu, ku cikwata ico mipele;²¹ Nalikukonkomeshe yoshua pali ilya nshita, ukwebati, Amenso yobe yalimwene ifyo yawe lesa obe acitile kuli ishi imfumu shibili, yawe akocita fimo fine kuma bufumu yonse ukoyabukilako.²² Mwilakubatina pantu yawe lesa wenu eukomilwilako.²³ Nalipapatile yawe pali ilya nshita, ukwebati,²⁴ mwefumu yawe, mulitendeka ukulanga umubonfi wenu ubukulu bwenu no kuboko ukwakosa; ni lesa ndo uliko kumulu nangu pe sonde uwingacita imilimo ngeyo mwacita, kabili fimo fine ifitukuto fyamaka?²⁵ Lekeneni njabuke napapata, no kumona icalo icisuma icili kwishilya lya yordani, iya calo ca mpili cisuma, kabili nalebanone;²⁶ Lelo yawe alimfulilwe pamulandu wa mweba; Takutike kuli nebo. Yawe alilandile kuli nebo; Lekefi fifule kuli weba-wilandapo nakabili kuli nebo pali uyu mulandu:²⁷ nina pamulu wa pisga nokusansula amenso yobe kuma samba, nakukabinda ka ku kuso, na menso yobe, taukoyabukilako kulya ku yordani.²⁸ Lubali ulu, funda yoshua kabili mukoseshe no kumukosesha, pantu eukayabukila pantanshi ya aba abantu, kabili eukobalengango kukwata icalo ico ukomona.²⁹ Eco twalikele mu mupokapoka walungatana na Bete-peore.

4

¹Nomba Israeli, kutika kufipope elo na malango ifyo nalafunda weba, ukulekuficita, pakwebati wingekala nokuyamo elo no kukwate calo ico Yawe, Lesa wafikolwe fyobe akokupela.² Tawakalundepo kumashiwi ayo nko kweba, nolo weba ukuyafumyako, pakwebati wingalekusunga amafunde yakwa Yawe Lesa obe ayonala eba weba.³ Amenso yobe yalimwene

ifyo Yawe acitile pamulandu wakwa Betepeore, kubaume bonse abali bakokonka Baali Peore, Yawe Lesa wakwa webó
 alyonawile bena ukufuma muliba mwebó. ⁴Lelo mwebó abakoshintilila kuli Yawe Lesa wenu bali nomweo ilelo, cila umo
 muli mwebó. ⁵Lolesha, ndikufundile fipope elo nefya bupingushi, ngefyo Yawe Lesa wakwa nebo amfundile, pakutila
 mwingaciteco mukati ka calo ico mukoingilamo pakwebati mwingacikwata. ⁶Eico yasungeni elo nokulekuyacita
 pakwebati aya emano yenu elo nomu cetekanya wenu mu cinso ca cintubwingi abakalekumfwa palwa ififipope elo
 nokulandati, 'cacine ici calo icikalamba camano elo nabantu aba mucetekanya. ⁷Lelo calonshi icikalamba iciliko Lesa
 mupepi fi kuli bena, nga Yawe Lesa wesu ali lyonsefye ilyo tukokuta kuli ena? ⁸Calo nshi cimbi icikulu iciliko iciko kwata
 ifipope nefyabupingushi ifikokwata ubulungami ngecipope conse ico nkobika pali mwebó ilelo? ⁹Lelo mulekubikakofye
 amano elo mulekutekanyo kulekuibaka mwebene pakwebati tamukolaba ifintu ifyo amenso yenu yakomoan, pakwebati
 tayakofuma mumitima yenu munshiku shonse isha mweo yenu. Lelo yalekeni yalekwishibikwa kubana benu nabana ba
 bana benu. ¹⁰Pabushiku ybo mwaiminine kucinso cakwa Yawe Lesa wenu pa Horebu, ulo Yawe alandile kuli nebo,
 nkolonganishako abantu, elo nkobalenga bomfwe ifyeyo fyandi, pakwebati bengasambililo ku lekuntina inshiku shonse
 isho bakoikala pesonde, elo nokwebati bengalekufunda abana babo. ¹¹Mwalishile mupepi nokulekwiminina pesamba
 lyalupili. ulupili lwalipile no mulilo ukulekufika kukati kamyulu, ne mfimfi, icikumbi, nemfifi iyakutikama. ¹²Yawe
 alilandle kuli mwebó ukulekufuma mukati kamulilo; mwalyumfwile ishiwi nama shiwi ya lyena, lelo tamwamwene nolo
 cimo; mwalyumfwilefye ishiwi. ¹³Alilongolwele kuli mwebó icipangano cakwe ico amwebele ukukonka, amafunde ikumi
 aluyalembela pafipampa fibili ifya mabwe. ¹⁴Yawe alyebele nebo pali kalya kashita ukufunda mwebó amalango na
 mafunde pakwebati mungalekuyakonka mucalo ico ukoabuklako ukuba icenu icakwikalamo. ¹⁵Lelo mwebene
 mulekutekanya- pakwebati, tamwamwene icimpashanya nolo cino mu bushiku ulo Yawe asosele kuli mwebó pa Horebu
 mukati ka mulilo. ¹⁶Pakwebati tamuko ifulunganya mwebeni elo napakulekanya icimpashanya ica baswa iciliconse,
 icamu icimpashanya cacilumendo icikota, ¹⁷icimpashanya canama yonse iyapesonde, icimpashanya caconi conse
 icamapindo icipupuka mu myulu, ¹⁸icimpashanya ca cintu conse icikulika pamushili, nangu icimpashyanya cesabo
 ilililyonse ilikoba mumenshi pesamba lya mushili. ¹⁹Webó tawakenune amenso yobe pamulu ukufika naku myuli elo
 nokulekulolesha pakasuba, umwenshi nangu intanda-umulalo onse uwamumyulu-nokupunukila ukushinshimunafyena
 no kulekufitotela-ifyo fintu ifyo Yawe Lesa wenu ayakanyako abantu bonse pesamba lya myulu yonse. ²⁰Lelo Yawe
 alimibulile nokumufumyamo mu mingu ya cela, ukufuma mu Egipto, ukulekuba kuli ena abantu babupyani bwakwa
 ena umwine, ngefyo muli ilelo. ²¹Yawe alifulilwe nebo pamulandu wenu mwebó; alilapile ukwebati tekuti ngabuile
 kwishilya lya Yolodani nokwebati tekuti ndekuya muli cilya calo icakuwama, icalo ico Yawe Lesa wenu akopela kuli
 mwebó ngecakupyana. ²²Lelo, mfwile ukufwila muli cino calo; nshifwile ukwabuka Yolodani; nomba mwebó mukoya
 nokuyakwata icaao cilya icakuwama. ²³Mulekuibika mwebene; pakwebati mwilekulaba icipangano cakwa Yawe Lesa
 wenu, ico apangile na mwebó, no kulekuipangial mwebene icimpasho icakubasa conse ico Yawe Lesa wenu amulesha
 ukupanga. ²⁴Pantu Yawe Lesa wenu mulilo uukopya ni Lesa uwabufuba. ²⁵Ulo mukakwata abana, nabana ba bana elo ulo
 mukekala mucalo inshita iikulu elo nga mwayonaula mwebene nokupange cabaswa mumusango waciliconse, no
 kucitecakubipa mu cinso cakwa Yawe Lesa wenu, kukumukalifya umutima- ²⁶Nakuto mulu ne sonde bukambone kuli
 mwebó lelo pakwebati mukalobelesa ukufuminina mu calo ico mukabuka yolodani ukukwata; tamwakatantalishemo
 inshiku ishing, lelo mukonaulwa. ²⁷Yawe akamisalanganya mu bantu nabantu, elo mukashala akukepa mu nko, uko Yawe
 akamisalanganisisha. ²⁸Uko mukalekubombela tulesa tumbi, imilimo yaminwe yabantu, cimuntu elo ne libwe, ifimona,
 ukumfwa, ukukya nangu uku nunsha. ²⁹Lelo ukulekufu, a kulya mukafwaya Yawe Lesa wenu, elo mukamusanga ulo
 mukalekumufwailisha nomutima wenu onse nomupashi wenu onse. ³⁰Ulo muli mukumanama, nolo ifi fintu fikesa pali
 mwebó, muli shilya nshiku sha kulekelesha mukabwelela kuli Yawe Lesa wenu nokumfwa kwishili lyakwe. ³¹Pantu
 Yawe Lesa wenu ni Lesa wa luse takamufilwe nangu ukumonaula, nangu ukulaba icipingano caba shinwe ico alapile kuli
 bena. ³²Ipusheni nomba panshiku shakale ishaliko ulo mushilabako, ukufumo bushiku Lesa abumbile umuntu pe sone
 mulekwipusha ukufuma kumpela imo iya muli naku inankwe, nga kwalibapo icintu icakukulisha ngeci nangu
 icamusangwefi ngacalyumfwikapo? ³³Bushe kwalitala akubapo umuntu mubantu uwaumfwapo ishiwi lyakwa Lesa
 icikolanda ukufuma mukati kamulilo ngefyo mumfwile, nokuba nomweo? ³⁴Nangu bushe Lesa alyeshapo ukulekuya
 nokuibulila umwine uluko mukati ka luko lunankwe, mu mesho, kufilangililo, elo naku fipapusho, elo naku nkondo, elo
 nakukuboko kwa maka elo nakukuboko kwafunguluka elo nakufyakutinya, ngafyonse ifyo Yawe Lesa wenu acitile
 mwebó mu Egipto pamenso yenu? ³⁵Kuli mwebó eko ififintu fyamonekele pakwebati mungeshiba ati Yawe ni Lesa,
 nokwebati takuli nangu umo uulingene na ena. ³⁶Ukufuma mu mulu alimubumbile ukufwa ishiwio lyakwe, pakwebati
 enga funda mwebó; pe sonde alilengele mwebó ukumona umulilo wakwe uukulu; mwalyumfwile ishiwi lyakwe
 ukulekufuma mukati ka mulilo. ³⁷Pakwebati alitemenwe ba wishinwe, alisalile ubufyashi bwabo ubwakubakonkapo
 nokumufumya mu Egipto mukubapo kwakwe kumaka yakwe ayakuli; ³⁸Pamusango wakumitamfishamo inko
 ishakukulisha kabili ishakatwisa amaka ukulekucial mwebó, pakumingishamo, ukumipela calo cabo ngecabupyani,
 nobwalelo. ³⁹Mulekwishiba nomba Lelo elo mucibike ku mitiam yenu, ukwebati Yawe ni Lesa mumulu umwakusansa elo
 napesamba lyesonde; takuli nangu umbi. ⁴⁰Mukalekusunga ifipope fyakwe elo nama funde yakwe ayo nanyeba lelo,
 pakwebati fingenda bwino kuli mwebó nakubana benu panuma yenu, nokwebati mwingalefya inshiku shenu mucalo ico
 Yawe Lesa wenu akomipela umuyayaya. ⁴¹Elo Mose asalile imisumba itatu kulubali lwa ku kabanga ku Yolodani,
⁴²Pakwebati uuli onse kuti afulumukila kuli umo pali yena na umbi umuntu ukwabulo mutulo, uushili umulwani wakwe
 uwakale. pa kubutukial kumusumba umo pali iyi kuti apusuka. ⁴³Yali ni Besere mumatololo, iaclo icaku batama, ica bena

Reubene; na Ramothe mu Gilead, nabena Gadi, na Goani mu Beshani, ku bena Manase.⁴⁴Ici ecipope ico Mose apampamikile pa bena Israeli; ⁴⁵Ifi efyafipangano fyabupingushi ifipope elo nafimbi ifyabupingushi ifyo alandile kubena Israeli ulo nafumine mu Egipto. ⁴⁶Ulo bali ku kabanga ka Yolodani, mumu pokapoka apakulungatana na Bete Peore mucalo ca Sihone, imfumu yabena Amourite uwaikela pa heshbon, uyo Mose na bena Israeli bacimfishe ulo bafumine mu Egipto. ⁴⁷Balibulile icalo cakwe nokwikalamo elo necalo cakwa Ogi imfumu ya Bashan-aba, imfumu shibili ishabena Amorite, ababelele mupepi ya Yolodani ulwaku kabanga. ⁴⁸Icitungu calile ukufuam ku Areor ku mbali ya mukonko wa Arnon, ukufiak ku lupili lwa Siyon nangu ulupili lwa Hermon. ⁴⁹Elo nokubikapofye nelungu lya mukonko wamumana wa Yolodani kukabanda lubali lya Yorodani, kuli bamba wa Arabah, ku mukunkuluko walupili lwa Pisgah.

5

¹Mose aliutile abena Israeli elo alandile kuli bena, "kutikeni, Isreali kufipope elo nefya bupingushi nkolanda mu matwi yenu lelo, ukutial mufwile ukufisambilila elo no kufibako. ²Yawe Lesa wesu alicitile icipangano na fwebo palupili lwa Horebu. ³Yawe tacitile ici cipangabo ne fikolwe fyesu, Kano na fwebo fye bonse abali aba mweo. ⁴Yawe alilandile kuli imwe icinso ne cingso ku lupili ukufuam mukati ka mulilo. ⁵(Nebo naiminine pakati ka kwa Yawe elo naimwe pali kalya kashiuta ku kulanda namwebo icebo ca kwa Lesa; pantu mwali abakumfwa umwenso uwakuti na umulilo, elo tamwaninine ulupili). ⁶Yawe alandile, Ninebo Yawe Lesa obe, uwakufumishe mulya mucalo ica ku Egipto, ukukufumya mu nganda ya busha. ⁷Wilakukwata milungji imbi ku cinso candi. ⁸Wilakucita icintu ica kubasa nangula icipasho conse icaba mu mulu, nangi ica pacalo nangu ica mu menshi. ⁹Taufwile ukufishinshimuan nangu ukufibombea, Nebo Yawe Lesa obe nebo ndi Lesa wakalumwa. Tekuti mbike pafikolwe amampulu yabo ukupanikilamo abana babo, ku nkulo ya citatu ne ya cine kuli abo aba mpata. ¹⁰Elo ukulanga ukwiminina ndi ukutemwa amakana kuli abo abantemwa elo no kusunga ifipope fyandi. ¹¹Taufwile ukusenda ishina lya kwa Yawe Lesa obe apa fye, Yawe ta ka milenge ukuba uwa kaele uulesenda ishina lya kwa Lesa apa fye. ¹²Akububaka ubushiku ubgwa cine lubali ukuba ubwa mushilo, ifyo Yawe Lesa obe akukonkomeshe iwe. ¹³Inshiku mutanda ulekubombamo elo no kucita imilimo yobe yonse; ¹⁴Nomba ubushiku bwalenga cine lubali bwe sabata kuli Yawe Lesa obe. muli bwena tauli nokubomba umulimo uuli onse-iwe, nangula umwana obe umwaume, nangula umwana obe umwanakashi, nangula umubomfi obe umwaume, nangula umubomfi obe umwanakashi, nelyo ingombe yobe, nelyo kabalwe obe, nelyo inama shobe shonse nelyo uuli onse umwina fyalo uli mu myenshi yobe, Ici caba ifi pakutial aba bomfi bobe abaume elo naba bomfi bobe abanakashi baletusha cimo cine na iwe. ¹⁵Ulekwiwukisha ku matontokanyo ukutial wali umubomfi mu calo ca ku Egipto, elo Yawe Lesa obe alikufumishemo mulya ku maka ya kuboko kwakwe elo ku kwakutambalala ukuboko kwakwe i pali ico Yawe Lesa obe na kukonkomesha ukulasunga ubushiku bwe sabata. ¹⁶Ulekucindika wiso elo na noko, nge fyo Yawe Lesa obe akukonkomeshe ukulacita, pa kutila wikale inshita itali mu calo Yawe Lesa obe akupele, elo pakutila kuti cabe fye bwino kuli iwe. ¹⁷Wila kupanga. ¹⁸Wilakucita bucende. ¹⁹Wilakwiba. ²⁰Wilakuba kambone wa bufi ku mwina mupalamano. ²¹Wila ku kumbwa umukashi wa munobe, wila kukumbwa inganda ya munobe, ibala lyakwe, nangual umubomfi wakwe umwaume, nangula umu bomfi wakwe umwanakashi, ingombe yakwe, nanagula kabalwe wakwe pnangula icintu icili conse ica mwian mupalamano obe. ²²Aya mashiwi Yawe alilandile mwi shiwi ilya kubilikisha kuli bonse abalongene ku lupili ukufuma mu kati ka mulilo, ka makumbi, elo mu makumbi ya kufitisha; talundileko yambi amashiwi. Aliyalembela pafipampa fibili ifa mabwe elo alifipele kuli nebo. ²³Nomba ilyp mwalyumfwile ishiwi likofuma mukati kamfimfi, ilyo ulupili lwalikupwa, elyo mwalishile mu pepi kuli nebo-bonse abakalamba elo ne mitwe ya mikowa yenu. ²⁴Mwatile, 'mona Yawe Lesa wesu atulanga ubukata bwakwe elo bo bukose bwakwe elo tumfwile ishiwi lyakwe ukufuma mukati ka mulilo; na tumoan lelo ukutia ifyo Lesa akolanda ku bantu kuuti baikala. ²⁵Nomba mulandu nshi tufwile ukufwila? Kuli uyu mulilp ukalamba ukotupwisha; nga cakutia talyumfwa ishiwi lya kwa Yawe Lesa wesu na kabili tuli nokufwa. ²⁶Pantu ni papli banani pakati kaifwe abantunse uwalyumfwile ishiwi lya kwa Lesa wesu uwa mweo ukulanda ukufuma mu kati ka mulilo elo alikala, nge fyo tucitile? ²⁷Nga kuli mwebo, mufwile ukuya elo nokumfwa fyonse ifyo Yawe Lesa wesu atile, pitulukenimo ku fwebo fyonse ifyo Yawe Lesa wesu atile kuli mwebo; tuleumfwa kwi shiwi elo nokulinakila. ²⁸Yawe alyumfwile amashiwi yenu ilyo mwalandile kuli nebo atile kuli nebo, ninfunfwa amashiwi ya ba bantu, ifyo batile kuli webo. ifyo balandile fyali ifisuma. ²⁹Iye Kanshi mwalibamo umutiam wa musango uyu muli bena ukutia kuti bancindiak nebo elo lyonse nokusunag amafunde yandi yonse, ico pakutia cileenda bwino kuli bena elo na kubana babo umuyaya! ³⁰Kabiye utile kuli bena, "bwelelinimo ku ma hema Yenu. ³¹Nomba kuli webo, iminina kulubali lwandi elo ndinokukwena yonse amafunde, nefipope elo ne fya bupingushi ubasambilishe, ukutia bafisunge mu mpanga iyo ndino kubapela ukuikwata. ³²Muisunge, ico Yawe Lesa wenu amu konkomesha tamuli nakwalukila ku lubali lwa kuboko kwa ku kulyo nangu kwa kukuso. ³³Muli no kwendelamo monse umusango uyo Yawe Lesa wenu amukonkomeshe, pakuti mwinga aba mweo elo ukutial fingenda bwino kuli mwebo, elo ukuti shi ngatantalila inshiku shenu mu mpango iyo mukakwata. .

6

¹Nomba aya amafunde, ifipope, nefyabupingushi ifyo Yawe Lesa wenu akonkomeshe nebo ukufunda mwebo, pakweba ati mulekufisunga mu calo ico mukoyako ukwabuka Yodani ico mukoya kukwata; ²Pakweba ati muleku cindika Yawe Lesa wenu, pakweba ati mulekusunga ifipope fyakwe fyonse na mafunde ayo nkomikonkomesha- Mwebo, abana baume bobe, na bana baume ababana baume bobe, inshiku shonse isha myeo yenu, pakweba ati inshiku shenu shitantalile. ³Eco umfwani kulibena, Isreali, no kubasanga pakweba ati file kumiwamina, pakweb ati mukasanduluke sana, mucalo

icikofumfukumamo umukaka no buci fyekefyo Yawe, Lesa waba shinwe, amulaile mwebo ukucita.⁴Umfwa Isreali; Yawe Lesa wesu, Yawe aba umo.⁵Ukaletemwa Yawe Lesa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, kabili namaka yonse.⁶Amashiwi nkoku konkomesha lelo yakaba mumutima obe,⁷Elo nabana bobe ukalekubasambilisha no mukosha; nokule kulandapo ulo wikele mu ng' anda yobe, ulo ukoenda mu muse bo, ulo usendeme, nolo waalamuka.⁸Uli nokuyakaka pa kuboko kobe nge cishibilo, nayo yali no kubomba nga mpeneno pakati kamento yobe.⁹Uli nokuyalemba pa ncenshi sha pamwinshi wa nga'anda yobe, na pampongolo shobe.¹⁰Ulo yawe Lesa wenu akamileta mu calo cilya alapile kuli ba shinwe, kuli Abulamu, kuli Isaki, nakuli yakobo, pakweba ati aka mipele, imisumba iikalamba kabili iya bume sana iyo tamwakulile,¹¹Kabili na mayanda ayakwisulamo ifyabune ifingi ifya kwa pusasa pusana ifyo tamwapangile, nefishima ifyo mutaimbile, na mabala ya my angashi ne fimuti fya miolifye ifyo mutabyele mukalekulya no kwikuta-¹²elo mulekuba abakucenjela pakwebati tamulabile Yawe, uwa mifumishe mu calo ca Egpto, munganda ya busha.¹³Ulekucindika Yawe Lesa obe; ena co mulekushinshimuna, kabili mukale kulapa mwishima lyakwe.¹⁴Tamuli nakukonka tu lesa twa bantu aba mishinguluka-¹⁵Pantu Yawe Lesa wenu uwaba pakati kenu ni Lesa wa kalumwa- nga mwacita ifyo, ubukali bwakwa Yawe Lesa wenu bukambilimukila no kumyonaula ukufuma pesamba lya calo.¹⁶Mwila kwesha Yawe Lesa wenu, kwati filya mwali kumweshwa ku Masa.¹⁷Mukalekusunga amafunde yakwa Yawe Lesa wenu mu mukosha, amafunde yakwe aya kufikapo, ne fipope fyakwe ifyo amikonkomeshe mwebo.¹⁸Uli no kucita icakulunga ma ne cabune mu menso yakwa Yawe, pakwebati cikuwamine, epakwebati mukengile nokukwata impanga yabane iyo Yawe alaile kuli ba shinwe,¹⁹kukutamfya abalwanu benu bonse ukufuma kuli mwebo ngafilyafine we alandile.²⁰Mushita ikoisa umfwa umwana obe akakwipushe ukulanda ukweba ati, 'Bushe ifipangano fya bupingushi, ifipope, nafimbi ifya bupingushi ifyo Yawe Lesa wenu amikonkomeshe findo?'²¹Elo ukebe umwana mwaume obe ati, 'twali abasha bakwa Farao mu Egupto; Yawe alitufumishe ku Egupto no kuboko kwakwe ukwa bulamba,²²Nao alilangishe ifishibilo ne fyakupapa, ifikalamba ne fyakwafya, pali Egupti pali Farao napa nganda yakwa yonse, ku menso yesu;²³Kabili alitufumishe, pakwebati atulite muno, ukutupela icalo cilya ulaile kuli ba shifwe.²⁴Yawe alitukonkomeshe ukulasunga ifipope fyakwe fyonse, Nikubume bwesu ukuba nakatina kuli Yawe Lesa wenu pakwebati atusunge aba mweo ngefyo tuli lelo.²⁵Kabili nga tukobela amafunde yakwa Yawe Lesa wesu nga filya atukonkomeshe, ubu ebukaba ebololoke bwesu.

7

¹Ulo Yawe Lesa wenu akomutwala icalo ulo mukoya kukwata, akafumyamo ifyaloi ifingi kucinso cenu, abena Hiti, na bena Girgashi nabena Amore, na bena Kenani na bea Perisi, nabena Hibi elyo na bena Yebusi, ifyalo cine lubali. ifikalamba namaka ukucila weba.²Ni Yawe Lesa wenu uubapela kuli mwebo ulo mwaba cimfya, elyo kabili mu fwile mwabonaula umupwilapo. Tamwakangape icipngano nabo, kabili mwikabommfwial uluse. Nelyo mwikapanga ifya fyupo ifilifyonse nabena.³Mwikapela bana benu abanakashi kubana babo abaume kabili namwe tamwakabule bana babo abanakashi ukupela abana benu abaume.⁴Pantu bakakanya abana benu abaume ukukana ukukonka, pakwebati kuti baleshinshimuna imilungu imbi. Elo ubukali bwa kwa Yawe bukaba pali mwebo, elyo aka monaula mukwangufyanya.⁵Ifi efyo mukacite kuli bena: mukatobaule ifipailo fyabo, nekeshe shabo ishamabwe mukabongolole mutupimfya mukaputule imyalo yabo iyashela, elyo mukoce notulubi twabo.⁶Pantu muliluko ulwabikwa pambali kuli yawe Lesa wenu. Alimisontele ukuba abantu bakukwata ifikwata kuli ena ukucial abantu bonse ababa pano calo.⁷Yawe tabikile ukutemwa cakwe pali mwebo nangu ukumisala pantu mwali impendwa iikulu ukucila abantu bambi-Pantu nimwe mwacepeshe pabantu mwacepele pabantu bonse-⁸Lelo ico aimitemwa mwebo, kabili ulifwaile ukusunag umulapo uo alapile kuli bashinwe. Ici eco Yawe amiletele mwebo ukufuma nokuboko ukwamaka elyo nokumipususha ukufuma munganda wabusha, ukufuma mukuboko kwa kwa Farao, imfumu yamu Egupto.⁹Eico Ishibeni ati Yawe Lesa wenu, ni lesa, lesa wacicetekelo uulama ifpangano ne cishinka pa makana ya nkulo kuli abo abamutemwa no kusunag amafunde yakwe.¹⁰Lelo alandula abo abamupata pacinso icali, kukubonaula; takabelele uluse pali abo bonse abamupata' akamulandula pacinso cakwe.¹¹Eico mukasunga amafunde, ne fipope, elo nefya bupingushi ifyo nakukonkomesha lelo, pakwebati mukaficite.¹²Nga mwaumfwa kuli Ifi ifyabupingushi, elo nokufilama noku cita, cikaba ukuti Yawe lesa wenu akalama mwebo icipangano elo necicetekelo ico alaile kuli ba shinwe.¹³Akamitemwa akamipala elo nokumi sanduluka akapala nefisabo icabufyashi bobe, ifisabo fya mushili, ne nseke shobe, nomwangashi obe uupya eluo na mafuta yobe- ishafyalwa ku maombe yenu neshamumikuni yenu mumpanga alaile ukupela bashinwe.¹⁴Mukapalwa ukucial abantu bonse; takwakabe abaume abakuba umwana nangu umwanakashi ingumba pakati kenu nagu pakati kafitekwa fyenu.¹⁵Yawe akafumyapo amalwele yonse pali mwebo; takuli amalwele ayabubi, ayamu egupti ayo mwaishiba ayakaba pali mwebo, lelo akayabiak pali abo bonse abamupata.¹⁶Mukapwisha abantu bonsefyey abo Yae Lesa wenu akapela kuli mwebo, elyo ne linso lyenu talyakabomfwile bulanda, Tamwakashinshimune imfumu yabo pantu ico cikaba citeyo kuli mwebo.¹⁷Nga walanda mumutima obe ati, "ifi fyalo fyalifulishe ukutila nebo; kuti nabapokolola shani?'"¹⁸mwibatina, mukebukisha efyo Yawe Lesa wenu acitile kuli Farao elo na Egupto onse;¹⁹amacushi yakulu ayo amenso yenu wamwene ifilangililo, ifipapwa, ukuboko ukwamaka, elo no kuboko ukwafungululwa uko Yawe Lesa wenu amifumisheko. Yawe Lesa wenu akacita fimo fine kubantu bonse abo tina.²⁰Kabili Yawe Lesa wenu akatuma amalonda pakati kabo, mpaka ababashela nabo baifishile kuli mwebo bakonaike mumenso yenu.²¹Mwikatutuma ku menso yabo, pantu Yawe Lesa wenu alipakati kenu, lesa mukulu kabili lesa uwa kutinya.²²Yawe Lesa wenu akafumyamo inko ishi pamenso yenu panono panono. Tamwakabacimfyey bonse pamukuumo limbi inama shamumpanga kuti shatual ukumushinguluka.²³Lelo Yawe Lesa wenu akamupeal ukucimfya palibena ulo mukakumana nabo mubulwi; akabafulunganya apakalamba mpaka

bakonaulwe.²⁴ Akabika ishamfumu shabo panshi yamaka yenu elo mukolenga ishina lyabo ukuloba ukufuma mwisamba lyamulu. Takuli nangu umo uukeminina pacinso cenu, mpaka mukabonaule.²⁵ Mukoche ifyabaswa fyamilungu yabo-mwikakumbwa Silfere nangula golide iyo yafimbwa kulibena na ukusendela mwebene pantu nga wacita ici, mukekatwa naco pantu fyamakankamiko kuli Yawe Lesa wenu.²⁶ Mwikaleta ifyamakankamike nagu fimo munganda yenu elo nokutendeka ukufishinshimuan. Mukacilenga icakuba icabunani kabili icalikubdwa pantu cabikilwa kukonaulwa.

8

¹Ufwile ukusunag amaunde yonse ayo nkomipela lelo. Pakweba ati mube nomwo nokusangda kabili no kuya kukwata impanga iyo Yawe alapile kuli ba shinwe. ²Mukoibukisha mu nshila shonse umo Yawe Lesa wenju amutungulula imyaka yonse iyo amakumi yane mumatololo, pakweba ati muicefye, kukweba ati a[myeshe ukwishiba ifilimu mitima Yenu, ukwena ati nalimo mukasunag amafnde yakwe nangu iyo³ Alimicefeshe, nokumilenga ukuba ne nsala alimilishishe manna, uwo mutaishibepo nangu ni ba wishinwe taba wishibilepo. alicitile ifi ukweba ati mwishibe ati tekumukate weka abantu bekalila lelo nikuli conse icifuma makanwa kakwa Yawe abantu bekalila.⁴ Ifya ku fwala fyenu tafyasapawike nokule kupona ukufuma ku mibili yenu, na makasa yenu tayafimbile muli iyo myaka amakumi yane. ⁵Mukatontokanyapo mu mitima yenu, ifyo umuntu engasalapula umwana mwaume akwe efyo na Yawe Lesa wenu amisalapula. ⁶mukasunga amafunde yakwa Yawe Lesa wenu pakweba ati mulekwenda munshial shakwe noku mucindika. ⁷Pantu Yawe Lesa wenu akomileta mu calo ca bune calo ica nika sha menshi utumfukumfuku ne milonga ukukonkolokeal mu mikonko na muakti ka mpili; ⁸Icalo ica ngano na bale ica myangashi imikunya nama pamagranate; icalo ica fimuti fya miolife no buci. ⁹Icalo ico tamwakalile umukate ku nsala kabili umo tamwakabulwe kantu icalo ico amabwe yaciko yapangilwe kufyela, kabili mumpili shalo kuti mwaimbamo umukuba. ¹⁰Mukalakulya nokwikuta, kabili mukapala Yawe Lesa wenu pamulandu wabune bwacalo ico amipele. ¹¹Mucengele ukweba ati tamulabile Yawe Lesa wenu, kukufilwa ukusunga amakambisho na amafunde nefipope ifyo nkomikambisha lelo. ¹²Epali limbi umfwa nga mwalya elo mwaikuta kabili mwakual namayanada aya bune no kwikalamo, imitiam yenu ikasakalala. ¹³Mucenjele ulo mikuni yenu ne fitekwa fiak sanduluka nolo silfere na golide ukufual na fyonse ifyo mwakwata fikasanduluka, ¹⁴Elo ne mitima yenu ikasakalale no kualba Yawe Lesa wenu, uwamifumisha mu calo ca Egupti ukufuam mu nganda yabusha. ¹⁵Mwimulaba uyo uwa mitangilile mufikulu ne fyakutinya ifya mu matololo, ne fisoka fya busungu naba kalingongo na mumushili uwacilaka uwakubula amenshi, uwa muletele amenshi ukufuma mu cilibwe icakukosa sana. ¹⁶Alimilishishe mana mumatololo uyo uo ifikolwe fyenu fita ishitilepo pakweba ati amicefye no ku myesha, kuku miciat icisuma pakulekelesha, ¹⁷Lelo kuti mwalandu mumitima yenu ati, "maka yandi nobukose bwakuboko kwandi efyalenag kuti nonke ifyuma ifi." ¹⁸Elo mukebukishe Yawe Lesa wenu, pantu ena eumipela amaka yakunonka; pakweba tai afikilishishe icipangao ico alapile kuli ba wishinwe, fyeke efyo cili ubwalelo. ¹⁹Cikabefi umfwa mukalabe Yawe Lesa wenu nokukonka imilungu imbi, nokuishinshimuna nokuipela akatina, nkomwebelapo fye mucine lelo bweka ukweba ati cine cine fye mukalaba. pantu tamwaumfwile kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wenu. ²⁰Kubati ninko iso Yawe akalofya ukushifumya ku cinso cenu kanshi namwe mukaloba pantu tamwaumfwile ishiwi lyakwa Yawe Lesa wenu.

9

¹Umfwa, Isreali, uli mupepi nokwabuka Yorodani lelo, ukuya kupokolola icalo icikalamba kabili cabulamba sana ukucila webo, ne misumba iikalamba lyamalinga yakufika mu mulu, ²abantu bakulepa kabiliabakupamfuka, abana baume bakwa Anaki, uyo mwaishiba, na uyo waumfwa abantu bakolandila ukweba ati, 'Nani wingeminina ku bana baume bakwa Anaki?'. ³Pali ici wishibe ukweba ati ilelo Yawe Lesa obe ni uyo ukutangilila pantanshi kubati mulilo ukoya ukopya; Akabonaula, kabili akabacinfya kuntanshi yenu; Eco mukabatamfishe kunse no kulenga bakonaike bwangu, kabati fintu fyalandile Yawe kuli mwebo⁴ Wilakulanda mu mutima obe, panuma Yawe Lesa wenu akabatandula ukufuma kuli mwebo, 'cali mulandu wa bololoke bwandi pakweba ati Yawe enhandeta kwisa kwata cino icalo,' pantu cali nipa mulandu wa bapulumushi bwa ishinko eco Yawe abatamfishe ukubafumya kuli mwebo. ⁵Tekweba ati nipamulandu bulungami nangu wabaloloke bwa mitima yenu pakweba ati wingaba uwakukwata ici icalo cabo, nomba nipa mulandu wa bupulumushi bwa nko ishi eco Yawe akobatmfisha ukufuma kuli mwebo, na pakweba ati engaba uwacine kumashishi alapile ku fikolwe fyenu, kuli Abrahamu, Isaki, na Yakobo. ⁶Ishiba ukweba ati, Yawe Lesa wenu takomipela uku kwata iyi impanga ya bune pa mulandu wa bololoke bwenu, pantu mwalitalama imitima mwebantu mwebo⁷ Ibukisha kabili wilaba ifyo wakalifye Yawe Lesa obe ku bukali mu matololo; Ukufuma bulya bushiku mwafumine ku calo ca Egypito mpaka mwafika kuli ino ncende, mwaliaba abakutalamina Yawe. ⁸Naku Holeba nako mwalikalifye Yawe bukali, na Yawe alifililwe ica kwebati ngali myonawile. ⁹Ulo nanine pamulu wa lupili kuya kupoka ifipapatu fya mabwe, ifipapatu fya cipangano ico Yawe apangile na mwebo, nalikele pa lupili akasuba amakumiyane no bushiku amakumi yane; Ntalile umukate nangula ukunwa amenshi. ¹⁰Yawe alimpele ifipapatu fya mabwe ifyalembelwe ne minwe yakwe; Pali fyena palilembelwe fyonse kubati mashiwi yonse yantu Yawe abilikishe kuli mwebo pa lupili ukufuma pakati ka mulilo pa bashiku bwakulongana. ¹¹Fyalicitike pa kulekelesha kwa kasuba amakumi yane no bushiku amakumi yane Yawe alimpele ifipapatu fya mabwe fibili, ifipapatu fya cipangano. ¹²Yawe alilandile kuli nevo ukweba ati, 'ima, telemuka kabiye ukufuma pano, pantu abantu bobo, abo wafumisha mu Egypito, baliyonawile abene beka. bBalyalwike bwangu ukufuma munshila iyo nabakonkomeshe. Bali ipangile abene icakwe nga. ¹³Nakucilapo, Yawe alyebe nevo no kulanda ukweba ati, 'Ndimwene aba bantu; Bantu bakumalala. ¹⁴Undekfye neka, pakweba ati ningabonaula no kufuta amashina yabo ukufuma

mwisambalya myulu, kabilimuli mwebo nkapangamo uluko wakukosa kabili uukalamba ukubacila.¹⁵Eco nalipilibukila no kutentemuka ulupili, no lupili lwalikupya. Amabwe ya cipangano yabili yali mu minwe yandi.¹⁶Naliloshe, kabili moneni, mulibembukile Lesa wenu. mulyngele umwana wa ngo'ombe. mulyangufyenye ukwaluka ukufuma mu nshila yandi iyo Yawe amikonkomeshe.¹⁷Nali bulile amabwe yabili no kuyaposa panshi kufuma mu minwe yandi-Nali yatobele pa menso yenu.¹⁸Kabili nalilele ubunkupeme kuli Yawe inshiku amakumi yane akasuba no bushiku; Ntalile umukate nangu ukunwa ameshi, pa mulandu wa lubembu ulomwapangile, pakucita ico icalo ico bubifi mu menso yakwa Yawe, ukweba ati mumufishe ku mutima afulwe.¹⁹Pantu nalitinine ubukali ne cipyu ico Yawe ali no nobukali bwa kweba ati amyonaula. Nomba Yawe alikutike kuli nebo pa nshita ilya nakabili.²⁰Yawe alifulilwe Aaroni pepi no kumonaula ena; Nalimupepele Aaroni panshita imo ine.²¹Nalisendele imembu shenu, umwana wa ngo'ombe uyo mwapangile, no kocha, ukukalopola, no kukapela mu tunono sana, mpaka fyaba kubati lukungu. Naliposele ulukungu mu mulonga uwalikufuma pa lupili.²²Ku Taberah, ku Massah, na ku Kibloti Hattaba, mwalifishishe Yawe kukulenga afulwe.²³Ulo Yawe amifumishe ku kadeshi Barni na kulanda ukwebati 'nina no kuya kukwata icalo ico nkupele webo,' elo mwalitalamina amafunde yakwa Yawe Lesa wenu, kabili tawaba na mucetekanya nangula ukumwa kwi shiwi lyakwe.²⁴Mwaliba abakutalama ukufuma ubushiku namwishibile.²⁵Eco nkolalila ubunkupeme kuli Yawe isho inshiku amakumi yane, ubushiku na kasuba, pantu alilanda ukweba ati akamyonaula mwebo.²⁶Nalipepele kuli Yawe no kulanda ukweba ati, 'Mwe shikulu Yawe, mwionaula abantu benu nangala ifikwatwa ifyo mwalubwile ukupitila mu bulamba bwenu, mwa-fumishe mu Egiptito no kuboko kwa maka.²⁷Ibukisheni ababomfi benu Abrahamu, Isaki, na Yakobo; Mwilolesha pa kutalama kwaaba aba bantu, nangu pa bubifi bwabo, nanga pa lubembu,²⁸pakweba ati icalo uko mwatuletele bebe ati, "Pantu Yawe takwanishe ukubaleta mu calo ico abalaile, kabili pantu alibapatile, alibaletele ukwisa ku bepaila mu matololo." ²⁹Nolo bantu benu kabili ifikwata fyenu, abo abomwa-fumishemo no kukosa kwenu ukukula kabili no kulangwa ukwa maka yenu.

10

¹Pali ilya nshita Yawe alilandile kuli nebo, "Basa ifipampa fibili ifya mabwe kwati fyakubalilapo, kabili wise kuli nebo pa lupili kabiliu upange icipao caccimuti. ²Nkalembe pa fipampa amashiwi yalya ayali pa fipampa fyakubalilapo filya watobele, kabili ukafibika mu cipao.³Eco nalipangile icipao caccimuti ca mushita kabili nalibashile ifipampa fibili ifyamabwe kubati nipakutampa, nalininikile pa lupili, ndikwete ne fipampa fibili mu minwe yandi. ⁴Alilembele pa fipampa, kubati kulemba kwa pakubalilapo, Amafunde ikumi ayo Yawe Alandile kuli mwebo pa lupili ukufuma pakati mulilo pa bushiku bwa kulongana; elo Yawe abapele kuli nebo.⁵Nalipilibukile nokwisa ukufuma ku lupili, kabili nalibikile ifipampa mu cipao ico napangile. kabili, emofili, ngefyo Yawe ankambishe. ⁶(Abena Israele balyendele ukufuma ku Beerothe bene Jaakane ukuya ku Mosera. Aaroni alifwile kulya, kabili kulya eko ba bamushikile; Eleasa, umwana wakwe umwaume, ewapyene ukubombela pamulimo wabushimapepo. ⁷Ukufuma palya balyendele ukuya ku sudigoda, kabili ukufuma ku sudigoda balile ku Yotebata, icalo ca tumana twa Menshi.⁸Pali ilya inshita Yawe alisalile umukowa wakwa Lebi ukusenda icipao cacipangano cakwa Yawe, kukwiminina ku cinso cakwa Yawe muku mubombela, kabili mukupala abantu bakwe mwishina lyakwe, ukufikaku bwalelo. ⁹Eco Lebi takwete icakaniko nangu icakupyaninina ca mpanga pamo naba wabo; Yawe ecakupyanina cakwe, pamo ngefyo Yawe Lesa wenu alandile kuli ena.)¹⁰Nalikele pa lupili ngapa muku wakutampa, inshiku amakumi yane akasuba no bushiku. Yawe alyumfwile kuli nebo napali ilya nshita, Yawe talikufwaya kumyonaula. ¹¹Yawe alilandile kuli nebo, ima ulekuya pantanshi yabantu mukubatungulula pa bulendo bwabo; bakayamo kabili nokukwata impanga iyo nalapile kufikolwe fyabo ukubapela."¹²Nomba, Isreali, findo Yawe Lesa obe obe akofwaya muli webo, kano ukutina Yawe Lesa obe, ukulekwenda munshila shakwe shonse, ukumutemwa, kabili nokumushishimuna Yawe Lesa obe no mutima no mweo obe onse, ¹³Ukusunga amafunde yakwa Yawe, kabili nefipope fyakwe, ifyo nkokukambisha lelo mukukuwamina.¹⁴Moneni umulu ne myulu ya myulu fyakwa Yawe Lesa wenu, icalo, nefyabamo fyonse. ¹⁵Ni Yawe fye ewamwene insansa muli bashinwe pakwebati abatemwe, kabili alimisalile, ababufyashi bwabo abakonkelepo, ukucila pa bantu abali bonse, ngefyo acita mubwa lelo.¹⁶Eco sembululeni inkanda yaku lutwe lwa mitima yenu, kabili mwikosha mikoshi yenu nakabili. ¹⁷Pantu yawe Lesa wenu, ni Lesa mukulu, impalume kabili wakutinga, uutaba nakapatulula kabili tapoka na mafisakanwa.¹⁸Alacita ubupingushi bwa bana ba nshiwa kabili naba mukamfwilwa, kabili alalanga ukutemwa ku mulebeshi, pakumupela ifilyo ne fyakufwala. ¹⁹Eico temweni umulebeshi pantu mwali abalebeshi mu ca Egipti.²⁰Mukatina Yawe Lesa wenu; ena eo mukashinshimuna. kuli ena eko mufwile ukulambatila, kabili mukalekulapa pe shina lyakwe. ²¹Ena ekutotela kwenu, kabili e Lesa wenu, uwamicitile fyonsefi fintu ifikulu kabili ifyakutinya, ifyo amenso yenu yamwene.²²Ba wishinwe balitentemukile mu Egipti nga bantu amakumi cine lubali, Nomba Yawe Lesa wenu alimicitile ukuba abengi nge ntanda sha mumulu.

11

¹Eco kanshi mulekutemwa, Yawe Lesa wanu mulekonka ifyo amyeba ifipope fyakuli ifyabungushi fyakwe, na mafunde yakwe.²Kabili shiboni ati ntakolanda ku bana benu, abataishibe nangu ukumonapo ukukanda kwakwa Yawe Lesa wenu, ubukulu bwakwe, ubulamba bwa kuboko kwakwe, nangu ukutambalala kwakuboko kwakwe, ³ifishibilo ne ficitwa ifyo acitile pakati ka Egipti kuli Farao imfumu yaku Egipti, na macalo cakwe conse.⁴Kabili tababweneko ifyo acitile ku fita fya bena Egipti, nangu ku maceleta yabo, ifyo alengele amanshe yamuli bamba wakashika ukubabansha ulo balikumikonka panuma, nefyo yawe abalofeshe ukufika naku bwalelo. ⁵Nangu ifyo amicitile mu matololo mpaka molo

mwafikile kul cino cifulo.⁷Taba mwenepo ifyo Yawe acitile kuli Datani na Aburamu, abana abaume bakwa Eliyabu umwana wakwa Rubani, ifyo calo caasamwine akanwa kalo nokubaminaula, indupwa shabo, amahema, naconse ica mweo icali mukubakonka, mukati kakwa Israeli.⁸Lelo amenso yenu mwebo yalimona imilimo yonse iikulu iyo acitile.⁹Eco mwebo sungeni amafunde ayo nkonyeba lelo, kukweba ati mukose, kabiteni muye kukwata icalo ico mukobukilako ukuya ku cikwata,¹⁰kukweba ati shikatantalile inshita shenu mu calo ico Yawe alapile kuli ba wishinwe ukubapela nakuba babufyashi bwabo, icalo iiciko fumfumuna umukaka no buci.¹¹Ico icalo, ico mukoya mukukwata, tacila kubati calo ca Egipto, uko mwafumine, uko mwalikubyalala imbuto shenu no kutapilila ku lukasa lwenu kubati libali lya misali,¹²lelo icalo ico comukoya mukukwata, calo ca mpili ne mikonka, kabili cinwa amenshi yamfula yamu mulu,¹³icalo ico Yawe Lesa wenu aangwa; amenso yakwa Yawe Lesa wenu yaba pali cena lyonse fye. Kukutendeka kwa mwaka ukufika nakukupwa kwa mwaka.¹⁴Cikaciteka, umfwa mukoumfwa ku mafunde ayo nko mifunda lelo, ukutwmwa Yawe Lesa wenu nokumibombela ne mitima yenu yonse, ne myeo yonse,¹⁵kukweba ati nkamipele imfula mu calo cenu mu nshita yaiko, iyakutampilapo ne yakulekeleshako, ukweba ati mukaleku longanika ing'ano shenu, no mwangashi wenu uupya, kabili na mafuta yenu.¹⁶Nkapela umulemfwe wa ng'ombe shenu mu mpanga yenu , kabili mukalekulya no kwikuta.¹⁷Mulekwiisunga bwino pakweba imitima yenu taibepekwe, nokupilibukila kumbi no kushinshimuna imilungu imbi kabili nokuifukamina;¹⁸kukweba ati ubukali bwakwa Yawe tabunibilimine; nokweba ati tesele imyulu kukweeba ati kwikaba mfula mpanga tayakatwale ifisabo, kabili mwaloba bwangu ukufuma mu calo cabune ico Yawe akomipela.¹⁹Eco kabshi bikenzi aya mashiwi yandi mu mitima yenu nami myeo, muyakakile naku maboko kukube chishibilo, kabili yabe napa mpumi shenu.²⁰Mukale kusambilisha nabana benu nokulekulandapo ulo mwikele mu ng'anda yenu ulo mukoenda munshila, ulo mwalala, nolo mwaalamuka.²¹Mukafilemna pafilu fyamayanda yenu napa fibi fya mpongolo shenu,²²kukweba ati ishinku shenu, ne shabana benu shifule mu calo ico Yawe alapile ku fikolwe fyenu ukubapea ukulingana fye nefyo umulu wa kupama pa mulu wacalo.²³Panu ngamwasunga amafunde aya ayo na mweba, nokucita, ukutemwa Yawe Lesa wenu, ukwenda munshila shakwe shonse, nokulambatila kuli ena,²⁴elo Yawe akatamfya ishi nko shonse ku cinso cenu, kabili mukapokolola inko ishikulu kabili isha maka ukumicila mwebo.²⁵Ponse apokanyanta inyantilo shalukasa lwenu pakaba penu; ukufuma ku matololo ya Lebanoni, ukufuma ku nika, inika ya Yufrate, neku masamba yaku bamba fikaba mupaka wenu.²⁶Takwakabe umuuntu ukeminina ku ntanshi yenu. Yawe Lesa wenu akalenga umwenso nokutinwa kwenu mu calo monse umo mukalekunyanta, ifyo alandile kuli mwebo.²⁷Moneni, nabika ku cinso ubwalelo ipalo ne citipu:²⁸Ipalo, ngamukonkonka amafunde yakwa Yawe Lesa wenu ifyo namyebe lelo,²⁹ne citipu ngata mukonka amafunde yakwa Yawe Lesa wenu, no kwaluka ukufuma ku mafunde ayo myebele ubwa lelo, ukuya kukonkelela imilungu iyo mutaishiba.³⁰Cikabefi, ulo Yawe Lesa wenu akamileta mu calo ico mukoya kukwata, elo mukabike ipalo palipili lwa Gensimu, ne citipu palupili lwa Ebalu.³¹Bushe tashaba kwishilya lya Yordani, kumasamba ya musebo kumawilo ya kasuba, mu calo cabena Canaani abaikala mu Araba, apaluingatana na Gilgal, lubali lya Mioke yakwa More?³²Pantu muli nokwebuka Yordani ukuya kwishilya nokuya kukwata icalo ico Yawe Lesa wenu akomipela, kabili mukacikwata nokwikalamo.³³Mukalekusunga ifipope nefyabupingushi ifi ifyapelwa kuli mwebo ubwalelo.

12

¹Ifi efipope ne fyabupingushi efyo mwebo mwakulasunga mu calo ico Yawe, Lesa wenu waba shinwe , amupele mwebo ukukwata inshiku shonse mwebo muli no kwikala pesonde.²Mukalakonaula shonse incende uko ifyalo ify mwebo mukalakukwata umo ifyalo ifyo mwebo mukalakukwata umo bali kushinshimuna tulesa twabo, pampili shakulepa, pa fyulu elo na munshi ya cila miti yakatapakatapa.³Mufwile ukulakutoba panshi ifipailo fyabo, ukubongosomona mutupimfya bashentele ba mabwe no ukulokocha ba Ashere bashentele babo. Bafwile ukuputula tulesa twabo utwakubasa no konaula amashina yatuko ukufuma pa ncende.⁴Mwikala kushinshimuna Lesa wenu muli ilya nshila.⁵Lelo pancende apo Yawe Lesa wenu akalakusala mumikowa wenu. Yonse kukubika ishina lyakwe, apo apakalakuba incende umo ekala, elo eya popene mwebo mukalakuya.⁶Nyapopene mukalakuleta imitulo wakoca wenu, amalambo yenu neyekumi fyenu, elyo nemitulo mukoleta neminwe yenu, ne mitulo ya milapo yenu,nefya kuitemenwa kwenu, na mabeli ya ng'ombe shenu no mikuni.⁷Nikulya eko mukalekulila pa cinso cakwa Yawe Lesa wenu no kulayanga pali fyonse ify mwalikubikapo amaboko yenu, mwebo na nganda yenu, eko Yawe Lesa wenu amupalile mwebo.⁸Tamuli nakulakucita fyonse ifyo tukochita pa bushiku bwelelo; nomba chila umo akocita ifili fyonse ifyakulunguma umwine;⁹pantu mwebo tamulati kwisa kukutusha, kukupyana kuntu Yawe Lesa wenu alinokupa mwebo.¹⁰Lelo elyo mwebo mukaya mukwabuka Jordani no kwikala, mucalo umo Yawe Lesa wenu akakulenga mwebo kukupyana, elo akulamupa ukutusha mwebo ukufuma kubalwani benu bonse abamushi ukutila mwebo mukoikala mumutelelewe.¹¹Elo kuncende uko yawe Lesa wenu akosala kukulenga ishina lyakwe ku kwikalilila- eko mwebo mukalakuleta ifili fyonse namimukonkomeshe mwebo: Umutulo wakoca wenu , ifya malambo fyenu, ifyekumi fyenu, elo ne fyamitulo fya milapo fyakusala fyenu ifyo mwakulakulapa kuli Yawe.¹²Mwakulakwanga pa chinso ca kwa Yawe Lesa obe webo, abana baume bobbe, abanakashi bobbe, ababomfi bobbe abaume, abanakashi babomfi bobbe, elo nabena lbi abo abali panmpongolo shenu, pamulandu takwata nangu icakupyana pakati kenu.¹³Mulekuibaka mwebene ukutila mwilakutula umutulo wakoca wenu pancende apo mwebo mukomona;¹⁴Lelo ni pancende iyo Yawe akulakusala umo uwa mumikowa yenu uko mwakulakutula imitulo yakoca elo palyape mwakulakuchita ifili fyonse ifyo nebo namikonkomeshe.¹⁵Nangu cingaba ifyo, kuti mwebo mwaipaya inama shonse mumpongolo shenu, umo mufwaila, kukupokelela amapalo yakwa yawe lesa wenu pafintu fyonse ali kumupa mwebo; ifishasangululwa ne fya sangululwa abantu bonse kuti balyako, inama ishakupala bankonge ne nsebula.

¹⁶Lelo mwebo mwilakulyako umulopa; mwakulakuponolwela konse pa calo kubati menshi. ¹⁷Mwebo tamulingile kulaliila mumpogolo shenu ukufuma kucekumi shangano shenu, nangu icamwangashi yenu, camafuta yenu, nangu ibeli lyang'ombe shenu nangu mumukuni; elo tamufwile kulalya inama iili yonse mwebo mukotula pamo no mulapo uuli onsem uo mwebo mukopanga, nangu imitulo yakuitemenwa yenu nangu imitulo mukotula namaboko yenu. ¹⁸Eico mwakulakufilya pacinso cakwa yawe Lesa wenu pancnde apo yawe Lesa wenu akulakusala-mwebo, abana baume benu, abana banakashi benu, umubomfi mwaume wenu, umubomfi mwanankashi benu, elo abena Lebi pampongolo shenu; mwakulakusangalala pa cinso cakwe Yawe Lesa wenu pafintu fyonse ifyo mwebo mubikako kukuboko kwenu. ¹⁹Mulekuibaka mwebene pakuti mwikalekelesha abena Lebi inshiku shonse mwebo mukoikala mucalo cenu. ²⁰Elyo Yawe Lesa wenu akakusha imipaka yenu, nga fintu amilaile mwebo; nemwe mukalanda, "nkalakulya ifibishi; pamulandu wakukabila kobe kukulya inama, webu kuti walya inama kukulingana no umweo obe ukokabila. ²¹Nga incende iyo Yawe Lesa obe akosala ukubika ishina lyakwe kulilepele sana ukufuma kuli mwebo, elo mwebo mukalakwipayaya shimo. ing'ombe pa shpobe napa mikuni shobe isho Yawe akupele webu, ngefyo nebo nakukonkomeshe webu; kuti walya pa mpongolo shenu, ngefyo mutima wobe uko kabila. ²²Nge nama sha kakonge ne nsebula shikolikwa elo mwabo mukalakushilya shena; ishishasangululwa ne shasasangululwa abantu kuti bakolya shena ne shapalako. ²³Kanofye muli abashininkisha ukuti mwebo tamukochibula umulopa, pantu umulopa umweo; tamwakulakulya umulopa pamo ne nama. ²⁴Mwikalakulyako; mwakulakuipongolwela kunse pacalo kwati menshi. ²⁵Mwikalakulyako kutila mukokulya abamutende mwebo, napamo nabana benu panuma yenu. elo mwikalakucita ifyalungama pa menso yakwa Yawe. ²⁶Lelo ififintu ifyalungamikwa kuli Yawe ifyo mwakwata ne misangulo yafya milopa fyenu- mukalakupita elo no kuya kuncende uko yawe akalakusala. ²⁷Uko mwebo mwakulakutula imitulo yacakoca, inama ne milopa, pacipilo cakwa Yawe Lesa wenu; nbe milopa yamitulo wenu yakulapongolwela kunse pacipailo cakwa yawe Lesa wenu, elo mukala kulya ifibishi. ²⁸Mulekabaka no kutesha kumashiwi yonse eyo nakukonkomeshe webu icakutula filekuya bwino namwebo elo pamo nabana benu panuma yenu nefyashingama mu menso yakwa Yawe Lesa wenu. ²⁹Ulo Yawe Lesa wenu akopotulako ifyalo fyenu ukufula pacinso cenu, ulo mwebo mukoya mukufipokolola, elo mukofipokolola elo mukalakwikalamo mulya mucalo. ³⁰mukoibaka mwebene kutila tabakumiteya mwebo mukalabakonkelela bena, panuma balyonawilwe pacinso cenu- mukuteiwa mukufwailikisha tulesa twabo, mukwipusha, " musango nshi ifi fyalo fishinshimwinamo tulesa twabo? Nebo nkalakuchita fimo fine. ³¹Tamufwile ukushinshimuna Yawe Lesa wenu muliyo inshila, pantu ifintu fyonse emukutula fyamucelu kuli yawe, ifintu ifyo apata-balicita ifintu na tulesa twabo; baleca nabana baume babo elo nabana banakashi babo mu mulilo kuli tulesa twabo. ³²Fyonse ifyo nebo namikonkomesha, mukofibako. Tekwesha kulandapo nangu ukufumyapo.

13

¹Ufwa mwaima muli mwebo kalota wafiloto, kabili unfwa ingalikupele ifishibilo nangu ifisungusho, ²nai icilangililo nangu icipeshamano caisapalwa, pafyo alikwanda kuli mwebo no kwebati, lekeni fwebo tweekuya kumilungu imbi,iyo mwebo tamwaishiba kabili tweekushishimuna, ³wilakunfwa kufyeye fya kwa ulya kasesema, nelyo kuli kalota wa filito, ico yawe lesa wenu akulekumyeshwa mwebo inga mulimutemenwe yawe Lesa wenu nemitima yenu yonse kabili nemyeo yenu onse. ⁴Mwebo mwalekwenda na yawe lesa wenu mulekumucindika, mwekusunga amalango yakwe, cufwila kwishila kwishiwi, kabili mwakulemushishimuna, no kulambatika kuli ena. ⁵Uyo kasesema nangu uyo kalota wafiloto akapelwa ukwipaiwa, pantu alilandile ubusangushi kuli yawe lesa wen, uwamifumishe caalo ca Egipto, kabili uwamilubwile mwebo ukufuma mu ng'ndaya busha. Ulya kasesema akofwaya mwebo ukamufumya mushila iyo yawe lesa wenu akokomesha ukwendamo. Eco fumyeni ububi muli ukufuma muli mwebo. ⁶Ingacakuaba aci munoko, no umwana umwaume wakwanoko, nangu umwana obe umwaume, nangu umwana obe umwanakashi, umunobe uli uwa pacifuba cobe, nangu umunobe uli kulimwe kwa mweo obe, munkama amyongola no kweba ati; Lekeni fwebo tulekuya kabili nokushishimuna imbi imilungu iyo tamwaishiba, mwebo nangu ifikolwe fyenu--- ⁷imilungu yonse iya bantu iyi mishingulwiki mwebo, iyili mupepi nemwe, nangula nshili ukutali ukufuma kulimwebo, ukufuma papela ya caalo naukufika kupela ya caalo: ⁸Taulinakusumina kuli ena nangu ukufwila kuli ena, tauli nakusimishaminisha ameeso ukumubela ukulanda, nangu wika mulangulukila nangu ukumufisa. ⁹Inga caba ifya ukakamwipaye; Amaboko yobe yaka baulempo ukumulofya, ukuboko kobe kukabalilepo ukuba pali wene kukulenga akafwe, napanuma amaboko yabantu bonse. ¹⁰Muli nokupela amabwe panka ukufwa, pantu ali kukwesha ukumifumya kuli yawe lesa wenu, uwakufumishe mu caalo ca Eguto, ukufuma mu n'ganda yabusha. ¹¹Yonse Israeli ilinokufwa no kutina kabili tabakakonyepo ububifi bwauyu musango muli mwebo. ¹²Inga waukufwa uukolanda paba misumba yenu, iyo Yawe Lesa wenu amupele ukwikalamo: ¹³Abantu bamo ababifi balile muli mwebo kabili balilikulile bamo bekeshi bamumisumba yabo balyebele; Lekeni fwebo tulekuya no kushishi muna imilungu imbi iyo tamwaishiba: ¹⁴Nolu mwebo mukalekulinguula ifishika, mukafwaya kabili mukalelefyu bwino bwino. Lyena mwebo mucitepo cimo. ¹⁵Mwebo mukasase abekashi baulya musumba nokutwa kwa lupanga, ukonaule pakapeleko na bonse ababmo, ukubikapofye nefitekwa fyabo, nokutwa kwalupanga. ¹⁶Mwebolekolonganya fyonse ifyakutampa mulya mukubika pakati kamusebo no koca umusumba, ukubikapofye nefyonse ifitapwa fya musumba-ico yonse lesa wenu umushi ukabamo umwina uwafyaonaulwa umuyaya, tawakakuulwepo nabili. ¹⁷Kwikalambatila kuminwe yenu icinto nangu cimo iac pelwa kukonaulwa. Uyu eulinokuba umulandu, pakwe ukuti yawe abwele kucifukushi ca ca bukali, ukumilaya uluse, ukukwata inkumbu kuli baimwe, na ukumilenga mu mpendwa, ingefyo alapile kuli bashibo. ¹⁸Akacita ici pantu mukoufwa kwishiwiya kwa yawe lesa wenu,

kukusunga amalango yakwa yawe ayo inkomikokomesha mwebo lelo, mukuchita icintu icilungeme kumeeso yakwa yawe lesa wenu.

14

¹Mwebo muli bantu bakwa Yawe Lesa wenu. Mwilekuipatulako mwebene, nangu ukubeya icilundwafye icili conse pa finso fyenu kuba kufwa. ²Pantu muli luko ulwa pateila kuli Yawe Lesa wenu kabili Yawe alimisala mwebo ukuba abantu ba mucikwatwa, ukucila abantu bonse abali pesonde ponsefye. ³Taulingile ukulekulya icintu conse ica mipamba. ⁴Ishi enama isho mulingile ukulekulya igombe, impanga, imbushi, ⁵Insebula, na kakonge na sela, imbushi ya mpanga ne cuswe ne mpelembe, ne mpanga ya mpili. ⁶Mulingile mulekulya inama ilyilifye yonse iyo iya mabondo, ekweba ati iyo iya kwata amabondo aya pandulwa pabili, kabili iyi lukula umulemfwe. ⁷Ngata fili ifyo taulingile ukulekulya shimbi nama isho ishi shetutula no kubukula nangu isho amabondo yapanduka pa bili; ingamila, na kalulu na pati; pantu dhilalya nokuleku bukula nomba ta shapandukamo amabondo, shena shakukomela kuli webu. ⁸Inkumba shalikowela kuli webu nangulafye ya panduka amabondo nomba taisheta no kubukula, yali kowela kuli webu. Wilalya minafu ya nkumba, kabili wilekwikako nakutumbi fyashiko. ⁹Muli ifi fintu mu mensdhi limbi kuti mukolya; Nomba kwena ifili nendebelebe na maamba; ¹⁰Nomba ifishikwete utulebelela na maamba tekuti ulekulya, pantu fyalikowela kuli webu. ¹¹Ifyoni fyonse ifya kusanguluka kuti mulekulya. ¹²Nomba ifi efyo taukofwaikwa uku lekulya; kapumpe, nekubi, nakapala makanga, ¹³ulukoshi lwa kulashika, no lukoshi lwa kufita no mutundu onse uwakwa uwaluko. ¹⁴Taulingile ukulanga umusango onse uwa kwa mwankole. ¹⁵Elo na mwakalala, elo fwifwi wabushiku, ne kanga nika, ne misango yonse iya kwa fwifwi, na kapululu akanono, ¹⁶na cipululu icakubuta, ¹⁷Na mugaga, na sela, na mwankale. ¹⁸Tamulingile ukulekulya icitekwa, umutundu onse uwakwa mugaga, pupute, elo na kansuswa. ¹⁹Na conse icisenga kabili ici pupuka conse calikowela kuli webu; tafiko fwakwa kulya iyo. ²⁰Conse icipupuka icakupangulupwa kutimwalya. ²¹Mwilekulya consefye ica kuifwile; kutimwacipula abalebeshi abekala mu misumba yenu. pakweba ati abena fyalo; nangula kuti wacishitisha ku mwina fyalo. pantu mwebo muli luko ulwapatulwa kuli Yawe Lesa wenu; tamulingile kwipika akana ka mbushi mumukaka wa kwanyina wa kako. ²²Mulekushinikisha ukweba ati mwatula icekumi muli shonse luseke, shabwesha mufileme fyenu mu mwaka no mwaka. ²³Mulingile mukalelila ku cinso cakwa Yawe Lesa wenu, mu ncende lyo akasala uyo kwakubikako icamushilo, ice kumi capaluseke nafuta yenu, na mabeli ya ma ombe yenu na yamikuni yenu. pakweba ati musambilile ukutina Yawe Lesa wenu iyonse. ²⁴Umfwa ubulendo bwenu bulilepele sana kabili mwafilwa ukucipiita, pantu incende iyo Yawe Lesa saana ukufuma kuli mwebo, elo ulu Yawe Lesa akamipela mwebo. ²⁵Muli nokwalula umutulo mu lupiya muka fumbate ulupiya muminwe, no kuya ku ncende iyo Yawe Lesa wenu akasala. ²⁶Kulya eko mwebo mukabombeshe ulo ulupiya kuli fyonse ifyo mukalekukabila: Pa maombe, impanga, umwangashi nangu umwangashi uwakukantuka nangulafye conse ico uko fwaya. Elo mukaye kulila pa cinso cakwa Yawe Lesa wenu nokusansamukila, webu na bamuug'anda yobe. ²⁷Abena Levi abo muli nabo mwilinga limo line-mwikabalekelesha pantu tabakwetepo cakaniko nangula icikwatwa pamo nenu. ²⁸Pa mpela ya myaka itatu, epo mukaleku fumyapo conse icekumi ica eibwesha mu mwaka umo wine, kabili mukalekucisungilila mu mpongolo shenu; elo abena Levi, pantu tabakwetepo cakaniko nangu ica bupyani pamo na mwebo, ²⁹elo abalebeshi no nshiwa na bamukamfwilwa abali mumpongolo shenu, bakalekwisa no kulekulya nokwikuta. Mulekucita ifi pakweba ati Yawe Lesa wenu alekumipala mu milimo yonse iya kuminwe yenu iyo mukocita.

15

¹Ku mpela ya myaka cine lubali; mufwile mwa lekelela abamisha. ²Uyu e musango muli no kulakucitilamo: Onse uwali ku kongwesha ali nokulekelela umwian mu palamano untu akongwele kuli wena; kabili eka lakupinda mwina mupalamano nangu wabo pantu Yawe ukulekelela kwa misha kuli bilishiwe. ³Lelo kwena ku mwina fyalo kwena mukalekupinda kabili icikalekusangwa mu minwe yakuli munonko icili cobe cena ukacipela kuli ena. ⁴Nelyo mukati kenu tamwakabe mupina (pa mulandu wakuti Yawe akala kumupala mu mpanga inti mukapelwa kuba icikwatwa cenu), ⁵Ngacakutula mwali nokulakutika kwi shiwi lyonse na kufipopa fyonse Yawe Lesa wenu alino kula kumweba mu bushiku buno. ⁶Pantu Yawe kabili Lesa wenu ali no kula ku mipala, ukulingana nef fintu ali ku milaya ifyakuti muli no kula ku kongwesha inko ishing'i lelo mwebo tamuli nakula pku kongola: muli nokulakuteka inko lelo mwebo tamwakalekutekwa. ⁷Nga muli umupina pali mwebo, umo uwa buli bamunyanane muli imo impongolo ya mukati kenu mu mpanga intu Yawe Lesa wenu akomipela mwi komya mitima nangu kufumbate mine yenu ukufuma kuli munyina umupina. ⁸Lelo mucine muka lefumbatial iminwe yenu kuli wenr nokuba kongwesha mu cine mu fyakukabial fyakwe. ⁹Cengeleni ukuti mwikwata itontokanyo lya bulwani muktai ka mitima yenu, mukulanda ati, mu mwaka wa cine lubali, umwaka wa kulubuka uli mu pepi, pakuutial tamuli bukaitemwe ukulola kuli bamunyanane abapina noku bakana ukubapela icili conse: ukuti alilila kuli Yawe pali webu, elo cikaba lubembu kuli webu. ¹⁰Mufwile mucinge ukumupa no mutiam jobe wikalanguluak ilyo wapela kuli wene pantu muli ici Yawe Lesa obe ali nokukupala mu mulimo obe onse namuli conse ico umunwe uli nokwikatoko. ¹¹Pantu abapina tabakapwe kusangwa mu calo cenu nangu cingakuba na konkomesha imwe nokusosa ukutial mufwile mu cine ukwisula iminwe ku bamunyan ukubali mukukabila kuli webu nakubfa pina mu calo cenu. ¹²Ngacakuti uwa bamunyan umwaume umu hebele atemwa umwanakashi ashitishiwa kuli no ku kubombelaimyaka muutanda, lelo mumwaka wa cine lubali, ukamuleke ukuti akaye umuntungwa ukufuam kuli webu. ¹³Nga mwa muleka uwa kaele ukufuma kuli mwebo mwikamuleka akaye minwe nkutwa. ¹⁴Ufwile kuti wa mupekanishisah wene ifya mu

mukuni wenu, nefya kufuma cipulilo fyenu ne fyakufuam mufya ku kaminamo umwangashi: Nge fyo Yawe Lesa wenu amupala mufwile mwana abakumupela.¹⁵ Mukalekwibukisha na mwebo muli abasha mu calo ca Egipto na Yawe Lesa wenu ewa milubwile imwe. nangu cibe ifyo nkomikonkomesha imwe ubwa lelo ukulaciat ici. ¹⁶Kuti ca citika icoj nga alanda kuli webo, 'nshaka fumepo pali mwebo, ' pamulandu wakuti ali kutemwa iwe naba mu nganda yobe, pantu ali bwino kuli webo. ¹⁷Elyo mukabule ica kutulilako no kutula ukutwi kwakwe ukufisha naku cibi, nowo ciakbe mubomfi wenu umwanakashi. ¹⁸Tacikofwaikwa ukuba icakosa kuli mwebo ku muleka ukulakuya kuli mwebo, pantu ali bombele webo imyaka mutanda noku kupa umulingo wafian wacibil ku mubomfi wakwa shiam Yawe Lesa wenu ali nokulamupela muli fyonse ifyo uli nokulakucita. ¹⁹Yonse amabeli yaume ya mu maombe na mu mukuni mu kalekupertwial Yawe Lesa wenu wikacitako mulimo nelyo umo kwi beli lya ku maombe yobe nangual ukubeya ibeli lya mukubi wenu. ²⁰Ukalekulya ibeli ku cinso cakwa Yawe Lesa wenu ku mwakwa no mwaka ku ncende kuntu Yawe ali nokukusala, iwe naba mu nganda yobe. ²¹Lelo muli lyene ngamuli akalema-pamo nge ifi nga cakuti yalilemana nangu yali pofula nelyo akalema akali konse-teca kwesha ukuitula kuli Yawe Lesa wenu. ²²Mukalekulila muakti ka mpongo shenu usha sanguluka nowa sanguluka muntu onse ngefyo mulya ka konge ne nsebulu. ²³Ico fye tamufwile ukulya mulopa: mufwilefye wena mwa witala panshi nga menshi.

16

¹Muleshisha umweshi wa Abibi no kupela icakucilila kuli Yawe Lesa wenu, pantu ni mu mweshi wa Abib emo Yawe Lesa wenu amufumishe mu Egipto ubushiku. ²Kabili mukaleipaila icabupe cakucilila kuli Yawe Lesa wenu ifya mikuni na maombe pa ncende apo Yawe akasala kukubikapo ishina lyakwe. ³Tamwakalye umukate naco umukate uututumuka; pa nshiku cine lubali mukalya umukate uushi tutumuka naco, umukate wa bucushi; pantu ni mukufulumbana mwafumine mu calo ca Egipto. ⁴Kabili cikamona conse icitutumuka pali mwebo mu mipaka yonse mu nshiku cine lubali; nangila inama yonse iyo mwebo mwapele ilambo mu cungulo ubushiku bwa intanshi ukufika mu lucelo. ⁵Takuti mwipaille ilamo mjuli imo mu impongolo shenu sha mu misumba isho Yawe Lesa wenu alemupela. ⁶Kano kulya, uko Yawe Lesa wenu asala ukwikalilila. Kulya mukalaipala ilambo icungulo pa kuwa kwa kasuba, pashinta iyo mwafuminepo mu calo ca Egipto. ⁷Mufwili mwaoca no kulya pa mcende iyo Yawe Lesa wenu akasala; namu lucelo mukaluke no kuya ku mahema yenu. ⁸Pa nshiku mutanda mu kalya umukate ushatutumuka; pa bushiku bwalenga cine lubali kukaba ukulonga kwa mutalalila kwa kwa Yawe Lesa wenu; bulya bushiku mwika bombamo milimo. ⁹Muli nokupenda imilungu cine lubali mwebene; ukufuma panshita mukabika icikwakwa caku sepelako ing;ano iiciminine mukapenda imilungu cine lubali. ¹⁰Mufwile mukacite umutebeto we lambo pa milungu kuli Yawe Lesa wenu mukapele umulingo wakutemumwe uwaku minwe yenu ukulingana nefyo Yawe amusambasha. ¹¹Kabili mukasansamuka pa cinso cakwa Yawe Lesa wenu, umwana wenu mwaume, no mwanakashi umumbomfi wenu mwaume no mubomfi wenu mwanakashi, umwina Lebi uyo uli pa mpongolo ya musumba wenu, no umwina fyalo, abana banshiwa, na bamumfwila abani pamo nemwe, pa cifulo apo Yawe Lesa wenu akasala apakwikala. ¹²Mukoibukisha ukuti mwebo dmwali abasha mu Egipto; mukalebaka ifif fipope. ¹³Mukalekusunga umutebeto we lambo uwa nsakwe pa nshiku cine lubalo ilyo mwalonganike ifya mu cipumino ceno no mwa ku kamin amyangashi mwenu. ¹⁴Kabili mukasamwe ku mutebeto we lambo wenu, mwebo, abana benu abaume, abana benu abanakashi, nabe na Lebi, abena fyalo, na bana banshiwa naba mukamfwilwa abali mu mpongolo shenu. ¹⁵Pa nshiku cine lubali mufwile ukucita umutebeto we lambo lya kwa Yawe Lesa wenu pa ncende apo Yawe akasala, pantu Yawe Lesa wenu akamupalila mu cibwesha ca mu busomboshi ne milimo yaku minwe yenu, kabili na mwebo mukaba abakusamwa. ¹⁶miku itatu mu mwaka bonse abaume bakamonekele ku cinso cakwa Yawe Lesa wenu pa ncende apo akasala: Umutebeto wa mukate ushatutumuka, na pa mutebeto wa milungu, na mutebeto we lambo lya nsankwe. Takuli nangu umo uwa kuya monekela kuli Yawe imnwe nkutwa. ¹⁷Eico, onse umwaume apele nefyo enga pela, pakuti mukeshibe ipalo ilyo Yawe Lesa wenu amupela. ¹⁸Mukaleke abapingushi naba mushika bakabe mu mpongolo sha musumba uyo Yawe Lesa wenu alemupela; basendwa ukufuma muli cila mutundu, no kupingula abantu ubupingushi ubulungeme. ¹⁹Tamufwile kusenda bupingushi mu maka; tanufwile mwaba na kapatulula nangu ukupoka amafisa kanwa. Pantu amafisa kanwa yalenga abantu ba mano amenso noku pondamika amashiwi ya balungama. ²⁰Mufwile mwakonka umulinganya, umulinganya weka fye pakuti mukekale no kupyana icalo ico Yawe Lesa wenu alepela kuli mwebo. ²¹Mwikashimpa Ashere, wa cimuti, conse lubali ku cipailo cakwa Yawe Lesa wenu ico mukapanga mwebo. ²²Kabili mwebo mwikemika icakwimika ico Yawe Lesa wenu Apata

17

¹Wikatuula kuli Yawe Lesa obe ilambo lya ngombe nangula impanga iyakuba nakalema nangula iyakuab nakabi, pantu ico cikaba camuselu kuli Yawe Lesa wenu. ²Umfwa pasangwa pakati kenu, pakatu ka mpongolo sha mushilo Yawe Lesa wenu akomiap, uwaume nangula umwanakashi uwacita icibi pacinso cakwa Yawe Lesa wenu nokupual mucipangano, ³na onse uwa pepa nokuwial kumilungu imbi, nangula ku kasuba, umweshi nangula conse ica mumyulu icishili pamafunde- ⁴kabili ngabamyeba palwa ici, nangula ukufwako lyena mukafwailishabwino. Umfwa cishinka kabili cituntulu ukutial icamuselu nga ici calicitwa mu Israeli, lyena mukacite ici. ⁵Mukalete uyo mwaume nangula umwanakashi, uwacita ico icibi ku mpongolo shenu, uyo wine mwaume nangula umwanakashi, kabili mukamupola amabwe akafwe. ⁶Pakanwa kabakambone babili nangula bakambone batatu, epo akepilwa uyo ali nokufwa; lelo ekafwial pakanwa ka kwakambone umo. ⁷Ukuboko kwaba kambone bakabalilepo kukwipayana napanuma ukuboko kwabantu

bonse; elyo mukatandula ububi pakati kenu.⁸Umfwa paima umulandu wakukakata ukupingula nalimo pa mulandu wakwipaya nangual imfwa yabusanso, pa nsambu shaumo ne nsambu sha mubiye, nangula ulukakala na ulukakala nangula amalubulo yamo amatabululo yamu mpongolo shenu-Elo mukaya ku ncende Yawe Lesa wenu akasala. ⁹Mukaye kuli bashimapepo, abana bakwa Lebi, nakuli kapingual wanshita iyo; mukalekubepusha, nabo bakalekumipa ubupingushi. ¹⁰Elo mukacite umo bamjyebele, pa ncende Yawe ali no kusala mulerkusakamana ukucita fyonse ifyo bakomifunda. ¹¹Konkeni ifunde bamifunda, nokucita umwabela amakambisho bakomipa. mwikapilibukila ifye fyabo, ku kulyo nangula ku kuso. ¹²Onse uwatalama, mukubula ukumfwa kuli shimapepo uwiminina kukupyunga kucinsu cakwa Yawe Lesa wenu nangula ukubula ukumfwa; elo mukatandule ububi mu Israeli. ¹³Bonse abantu bakomfwa nokutian, nokukana talama kabili. ¹⁴Lintu mwaisa kumpanga intu Yawe Lesa wenu akomipa, na lintu mwaikatwa na ukutendeka ukwikalamo elyo mukatila, "nalaimika imfumu nemwine, nga inko shonse ishanshunguluka," ¹⁵Elyo mucinefye ukemika imfumu wemwine umo uyo Yawe Lesa obe akasala. ukemike imfumu ukufuma muli bamunonko, wikemika ubufumu uwa mu balebeshi, uushili munyinenwe, pakati kenu. ¹⁶Lelo ekaifushisha bakabalwe, naangula ukulenga abantu ukubwelela ku Egipto kukuya ifishisha ba kabalwe pantu Yawe Lesa wenu atile kuli mwebo, "Tamwakatale ukubwelela kulya libili." ¹⁷Ikaba nabakashi abengi, pakutial umutima waiko tampilibukile. Ikafushisha silfere nangula golide. ¹⁸Lintu ikekala ppa cipuna cabufumu, ikailembe iyine mu mufungilo ili ifunde, ukufuma mu mafunde yabashimapepo abena Lebi. ¹⁹umufungilo wakulaba nankwe, nokubelengamo inshiku shakwe shonse, kukuleka asambilile ukulacindika Yawe Lesa wakwe, nokuleka asunge aya amashiwi yonse aya ili ifunde nefipope, kukufibaka. ²⁰Ilecita ifi pakutila umutima waiko twalukile bamunyina, kabili taipilibukile amafunde, kukulyo nangula kukuso, ukutula inshiku shaiko shitantalile mu bufumu bwaiko, yena nabana baiko bamu Isreali.

18

¹Bashimapepo, abaali abena Lebi, ne mikowa yonse iyakwa Lebi, tabakakwatapo cakaniko nangula ubupyani pamo nabena Isreali; ba lingile ukulekuya imitulo yakwa Yawe iyilingile ukulekulya iimitulo yakwa Yawe iyakumpangwa ku mulilo nge cabupyani cabo. ²Tabalingile ukukwatapo ubupyani pakati kakubamunyina babo; Yawe ebupyani bwabo, ngefyo asosele kuli bena. ³Ici eca kaniko icali kupelwa kuli bashi mapepo, fyalikupelwa kuli bena ukujfuma ku bantu abalikupela amalambo, nangufye no ngombe nangu fye ni mpaanga; ici peya, insekete shibili, ne mipusa yamukati. ⁴Ne fisabo fyakubalilapo ifya mu ngano, ifya mu mwangashi upya, na mafuta yenu, elo nefya kubalilapo ifyamasako ya mpanga shenu, mulingile ukumupela. ⁵Pantu Yawe Lesa wenu alimisala ukufuma mu mikowa yonse ukwiminian mukupususha mwishina lya kwa Yawe, umwinge no mwana wakwe umwaume umuyaya. ⁶Ngacakweba ati umwina Lebi afuma ku musumba uulifye onse uwamuli Israeli ukufuma uko ekala, no kufwaisha no mjutima wakwe onse ukwisa kuncende iyo Yawe ali nokusala, ⁷Iyena alingile ukubombela mwishina lya kwa Yawe Lesa wakwe ngefyo bonse ababwananyina abena Lebi ba cita, abeminina kulya ku cinso cakwa Yawe. ⁸Balingile ukukwata ifyakaniko ifyakupalana kufyakulya temulandu nefikatumbuka mumishitishishe yafipyanano fyamulupewa lwabo ⁹Ulo mukesu mu calo ico Yawe Lesa wenu akomipela, Tamukofwaikwa kusambilila ifyakumona imipamba iyamusho nko. ¹⁰Mwikasaangwamo nangu umo muli mwebo uwakupela bulilambo umwana wakwe umwaume nangula umwana wakwe umwanakashi mu mulilo, uyo ponse uubomfya icimpa nangula uupendula, nangula uubelenga ifishibilo ifisangwa mu lukombo nangula icipanda ubuloshi. ¹¹Onse uwamiti, uyo one uupanda ubwanga nangula uulapisha, nangula uulanda kumipashi yabakufwa. ¹²Pantu onse uucite ifi fintu wamipamba eco Yawe; Lesa wenu alikubensesha bafumya kunso cobe. ¹⁴Mulingile ukuba abakubula akalema ku cinso cakwa Yawe Lesa wenu. ¹³Nakuli ifyo fyalo ifyo mukapyanununa fikomfwile kulyabo abacita icimpa nababuka; nombu kuli mwebo, Yawe Lesa wenu takomisuminisha mwebo ukucite fyo. ¹⁵Yawe Lesa wenu ali noumimisha kasesema muli mwebo, umo wabwana nyina, kwati ninebo. mulingile ukufuma kuli ena. ¹⁶Ifi efyo mwaipwishe kuli Yawe Lesa wenu pa Horeu pa bushiku bwakulongana no kweba ati, 'tekuti tubwekeshepo ukumfwa nakabili kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wesu, kabili tatwakamonepo uyu mulilo uukulusa na nakabili, nangu kuti twafwa.' ¹⁷Yawe alilandile kuli nebo, 'ifyo balandile fya bune. ¹⁸Nkabemisha kasesema ukufuma muli bamunyina, abakuab kwati nimwebo, nkabika ifyebo fyandi mukanwa kakwe, kabili akalanda kuli bena fyonse iyo namukonkomeshe. ¹⁹Ifyo fikacitika nifi onsefye uushakakufike ku cebo candi ico akale kulanda mwishina lyandi, nkacifundisha kuli ena. ²⁰Nomba kasesema uukalanda icebo mu cilumba mwishina lyandi, icebo ico ntamukonkomeshe ukulanda, nangula uyo uukalandila mwishina lya mipashi imbi imbi, uyo wine kasesema alingile ukufwa." ²¹Ifi efyo mulingile ukusosa mumutima yenu: kuti waibukisha shani isambililo ilyo Yawe talandile?" ²²Webo ukebukisha imbial iyo Yawe alandile nga cakweba ati kasesema alandila mwishina lya kwa Yawe. Nga cakutula ifyo fintu tafimonekele, nangula ukucitika ninshi ifyo fintu Yawe tewalandile nakasesema alandila mucilumba, kabili tamulingile ukuba no mwenso kuli ena.

19

¹Elo Yawe Lesa wenu akaputulako ku nko abo, impanga yabo Yawe Lesa akomiap, na ilyo mukesu pakati kabo ku kwikala mu misumba na mayanda yabo, ²Mukaipatwilako imisumba itatu pakati ka mpanga iyo Yawe Lesa Wenu akomipa nga icikwatwa. ³Mukapange umusebo nokwabanya imipaka yampanga mufiputulwa fitatu, mumpanaga Yawe Lesa wenu akomipa ukuipyana, pakwebati uyo onse uwaipaya umunankwe enga fulumukilako. ⁴Ili ekambishi likumine onse uwaipaya umunankwe kabili afulumuka kulya kukupususha umweo wakwe-uyo uwiipeye umwina mupalamano pa nshita ya busanso. ⁵Ku cakumwenako, umfwa umungtu aya mumpanga no mwina mupalamano ku kutema inkuni, kabili

akobomfya isembe mukutema inkuni, umfwa isembe iyasokoka mumupini no ukukoma mwinamupalamano nao afwa-wene akafulumukila kuli umo muli iyi misumba na ukupususha umweo wakwe.⁶Epali kalanda wa mulopa apimpila njtala misoak kabili mukukaba kwa mutima wakwe umfwa intamfu yalepesha, amukoma no kwipaya, nanfual tali nokufwa iyo imfwa panshita yakunuma tamupatile iyo.⁷Eico nakukonkomesha nkusalapo imisumba itatu kuli wemwine.⁸Umfwa Yawe Lesa akusha imipaka yenu, ifyo alapile kufikolwe fyenu ukucita, na ukumipa impanga alapile ukupela ifikolwe fyenu;⁹Umfwa mwasunga amafunde yonse aya nokuyacita, ayo nkomi konkomesha ilelo-amafulunde yakutemwa Yawe Lesa wenu na ukwenda lyonse mu nshila shakwe, lyena mukailandilako naimbi imisumba itatu kuli mwebene, ukulunda iyi itatu.¹⁰Mucite ici ukutia mwisumya umulopa wakaele mumpanga ilyo Yawe Lesa wenu akomipela nga iyakupyana, nokutula mwiba na mulandu wa mulopa.¹¹Lelo umfwa umuntu apata umunanakwe, amulalila nokumwimina amuma imfwila, umfwa afulumukial muli umo wa misumba iyi-¹²abakalamba bamusumba bakatuma nokumbwesha ukufuma kulya, nokumupela kuli lupwa, pakweba ati engafwa.¹³Amenso yenu yekamulilila bulanda; lelo, mukatandule ububi pa mulopa mu Israeli, kukutla cimiwamine.¹⁴Wikasesha umupaka wamwina mupalamano uwashimpilwe imyaka yakale, mubupyani ubo mukapyana, mumpanga iyo Yawe Lesa wenu akomipa.¹⁵Kambone umo ekemina kubunte pa muntu kuli conse ica mamapulu, kulubembu, muli conse icakubembuka kwakwe: Lelo pakanwa kabakambone babili nangula patunwa twabakambone batatu, umulandu onse ukashininkishiwa.¹⁶Umfwa cakutla kambone mubi aimina kubunte pafyakubifya muntu.¹⁷Elo abantu babili, abo abali necakulubula, bakeminina ku cinso cakwa Yawe, kuntanshi yabashimapepo na bakapingula muli isho inshiku.¹⁸Abapingushi bakafwailishe; bakambone, umfwa kambone wabufi abeela ubunte bwabufi kuli munyina,¹⁹Lyena mukacite kuli ena, ifyo apingile ukucita kuli wabo, mukafumye ububi pakati kenu.²⁰Elyo abashala bakomfwa nokutina, pa kutula apo tabakacitepo ubo ububi pakati kenu.²¹Amenso yenu yekamulilila bulanda; umweo nkalandula pa mweo, ilinso pa linso, ilino pa lino, ukuboko pa kuboko ukulu pa kulu.

20

¹Ilyo mukafumina kunse kukulwa nabalwani benu, nokumona bakabalwe, amaceleta, kabili bantu abafulisha ukucila imwe, tamufwile kubatina; pantu Yawe Lesa wenu alinaimwe, ulya uwamiletele pamulu ukumufumya mu calo ca Egipto.²Ilyo muli mupepi nokwingila mubulwi, shimapepo afwile ukupalamina nokwisa kulanda kubantu.³Afwile ukutial kulbene ati, umfweni, Israeli mukoya kukulwa nabalwani benu. Tecakwesha kuleka imitima shenu ukutompoka, tecakwesha kutina nagu ukutelenteshiwa. Mwikabatina.⁴Pantu Yawe Lesa wenu eumo ukoya nhemwe ukuya kumilwila kubalwani benu kabili nokumupususha.⁵Bakapitao bafwile ukusosa kubantu nokutla, muntu wamusango shani ulipalya uwakula ingada iipya kabili talapela kukupalwa? Mulekeni aleya kabili abwekelemo kunganda yakwe, pakweba ati tafwile mubulwi nomuntu umbi akesepela kukupalwa.⁶Bushe palipo umuntu ulimbial ibala lyamyangashi kabili talatamba kusekelelamo mucisabo caliko? Mulekeni abwelele ku mwakwe pakuti ekafwa mubulwi kabili umuntu umbio asekelele icisabo caliko.⁷Bushe muntunshi uyo uwakobekela umwanakashi lelo talati umupe? Mulekeni abwelelemo kumwakwe pakwebati tafwile mubulwi nomuntu umbi amupa.⁸Bakapito bafwile, bakokanyapo ukulanda kubantu nokutla, muuntunshi uyo uwamwenso nangula uwakutomposhiwa umutima? mulekeni aleya nokubwelelela kumwakwe pakweba ati umutima yakwandume yakwe tausungulwike ngomutima wakwefye.⁹Iyo bakapitao bapwisha ukulanda kubantu bafwile basonta intingulushi pali bena.¹⁰Ilyo muleya kukulwisha umusumab, pangeni abo bantu icabupe camutende.¹¹Ngabasumina icabupe cenu nokwisula ipongolo shabo kulimwe, abantu bonse abasangwwa muli ico bafwile bapela umulimo wakupatikishiwa kuli imwe kabili bafwile bamitumika imwe.¹²Lelo Nga tapangile icabupe camutende kuli imwe, lelo capangafye inkondo kuli imwe, ninshi mufwile mwacishinguluka.¹³Kabili Ilyo Yawe Lesa obe ukupela ukucimfya nokubabika pesamba lyabutungulushi bobo, mufwile ukwipaya abaume bonse mumusumba.¹⁴Lelo abanakashi, utwalucece, oifitekwa nafyonse ifili mumusumba, elyo nafyonse ifyabamo, mukapite ngefitapwa fyenu. Mukalya ifitamwa fyabalwani benu, abo Yawe Lesa wenu amipela.¹⁵Mufwile mwacita muli ine kumisumba yonse iyo iyaba ukutali sana namwebo, imisumba itali misumba yayi fyalo.¹⁶Mumisumba sha ablo bantu ablo Yawe Lesa alemipela ngaicikwata, tamufwile mwasunga icamweo conse icipema.¹⁷Eico mufwile mwabonaulafye; abena Hiti, abena Amoli, abena Kenani, abena Peresi, abena Hifi na bena Yebusi, ngefyo Yawe Lesa wenu amukonkomeshe mwebo.¹⁸Citeni ifi pakutla tabamusambilisha ukucita mumisango yabo ukubipisha, ngefyo bacita natu lesa twabo. Umfwa mukacita, muli nokwisa kubembuka Yawe Lesa wenu.¹⁹Ilyo mukashinguluka umusumba panshita iyitali, ilyo mukolwisha munkondo kukuipokolola, tamufwile konaulaa ifimuti fyaciko kukomaulamo isembe. pantu kuti waisa kulyako ifitwalo fyaiko, eico tamufwile kufitema. Bushe umuti wamwoibala muntu uyo mwingashinguluka?²⁰Kanofye imiti uyo mwashina ukuti taili miti yafilyo, kuti mwaonaulwa nokufitema; mukakula umulimo yakushinguluak umusumba ulya ukopanga inkondo naimwe mpakafye cikawe.

21

¹Nga umo asanga alipanse mu calo cintu yawe lesa wenu akomipela ku kucikwata, alilele mu panga, kabili tacishibukilwe unntu amusansashile;²elo abakalamba benu na kapingula benu bafwile bakafume bakaye, kabili bafwile bakapime ku mishiintu ya musingulwike untu aipaile.³Elo abakalamba ba mushi uubapalamine ku mubili wa muntu uufwile balingile babula ngombe ikota uku fuma mu mukuni, iyo intu tayabomfwiwapo, kabli iishabikwapo mwi koli.⁴Elo bakatwale ngombe ikota ku kutetemukila mu mupokapoka wa menshi ayakopita, umupokapoka untu ushalimwamo nangula kutandwamo, kabili mu mupokapoka bakaiputule umukoshi.⁵Ba shimapepo, abana bakwa Levi, bafwile baisa ku

ntanshi, pantu yawe Lesa wenu alibasala ku kumubombela no kulakupalila mwi shina lyakwa yawe no kulapituluka mu milandu yonse iyankanshila no kucenwa mu fyebo fyabo.⁶Bonse akalamba ba mu sumba uuli uwakupala ulina ku muntu uwapalile bafwile bakosamba iminwe yabo pa ngobe ikota iyo intu baputwile umukoshi mu mupokapoka; ⁷kabili bafwile ukwasuka ku mulandu no kutila, Amaboko yesu teyasumishe uyu mulopa, nangula fye menso yesu tayacimwene ci, ⁸Lekeleleni, Yawe, abantu benu Isreali, abo mwalubwile, kabili mwibika mutachi wa mulopa wa kaele mukati ka bantu benu abena Isreali; ⁹Elo umulopa wasumine ukalekalelwa kuli bena. Muli iyi shila mukafumywo umulopa wa kaele mukati kenu, ilyo mukocita ica lungama mu menso yakwe yawe.¹⁰Lintu mukoya kubulwi nabalwani benu na yawe lesa wenu akomipala ukucinfya no kubabika mukutungululwa kuli, mwebo, kabili mukabasrnda nga nkole, ¹¹nga wamona mukati ka ba nkole umwanakashi umusuma, kabili wakwata ukumukabila no kufwaya ukumusenda ku kuba umukashi obe, ¹²elo ukomuleta ku nganda ku mobe; akabeya umutwe wakwe no kutete nga shakwe.¹³Elo akafule ifya kufwala fintu afwele ilyo bamusendele bakole kabili akekale mu nganda yobe no kulosha wishi na nyina umweshi utuntulu. Panuma ya ifyo kuti wasendama nankwe nokuba umulume wakwe, nao akabomukashi obe. ¹⁴Lelo nga tausekelemo kuli ena, elo kuti wa muleka alekuya uko akafwaya. Lelo tawfwile ukumushitishamo ne ndalama, kabili tawfwile ukumucita ngo musha, pantu naumususha.¹⁵Nga muntu alikwete abakashi babili umbi ali temwikwa na umbi alipatilwe, kabili bonse babili balimufyalile abana, bonse babili umukashi uwatemwikwa no mukashi uwapatwa, nga mwana mwaume ibeli wa untu apatwa, ¹⁶elo pabushiku ulya mwaume akolenga abana ku pyana fintu akwata, tengacita umwana umwaume wa mukashi uwatemwikwa ukuba ububeli pa ntashi ya mwana umwaume wa mukashi uwapatwa, umwana mu cituntuntulu ebubeli. ¹⁷Ulo caba ifi, afwile aibukisha ububeli, umwana umwaume wa mukashi uwapatwa, ku kumupela icakaniko ca pali fibili pali fyonse fintu anonkele ; ico ulya mwana ekutampa kwa maka yakwe; nsambu sha mwana mwaume ububeli shaliba shakwe.¹⁸Nga muntu alikwete umwana umwaume uwakumalala kabili cintalika utakomfwe kwi shiwi lyakwa wishi nangu kwishiwi lya kwa nyina, kabili uyo, nangula cakutula bakomulungika, takoumfwe kuli bene; ¹⁹elo wishi nanyina bafwile bamwikata no kumuleta ukumufumisha ku bakalamba ba mu sumba na ku mpongolo ya musumba wakwe.²⁰Bafwile ukulanda kuba kalamba ba musumba wakwe, uyu mwana wesu umwaume wabuma nkonso kabili wakutalama; takomfwile inshiwi lyesu; wabulili kabili ni cakolwa? ²¹Elo abaume bonse aba musumba wakwe bakamutobaule amabwe ku kumwipaya na mabwe; no kufumya ububi mukati kenu. Bonse abena Isreali bakacumfwa ci no kutina.²²Nga muntu alicitile ulubembu ulukowamina ukufwa, na mwebo mwamukulikila pacimuti, ²³elo umubili wakwe tawfwile ukwikala ubushiku bututu pa cimuti. Lubali ulu, mufwile mwashika ubo bwine ubushiku; ico uyo onse uwakulikwa wakutipwa, na Lesa. Mulekubela amafunde pakwebati tamukoweshe icalo cintu yawe lesa wenu akomipela nge cikwatwa.

22

¹Tamulingile kulesha ing'ombe nangu impaanga ya mwina israeli munenu uko ileya iciyeye nakubelama kuli yena, mulingile ukuibwesha kuli ena. ²Nga chakweba ukuti umwina Israeli munenu talimupepi namwebo, nangula tamumwishibile, mufwile ukuleta iyo inama kung'anga yenu, nokwikala nayena mpaka umwine atampa kuifwaya, elo mulingile kuibwesha kuli ena.³Mulingile ukucita cimocine na impunda yakwe; mulingile ukuchita cimocine na umwingila wakwe; mulingile ukucita cimocine na icintu ica mwina Israeli munenu, icili conse alufya elo mwacisanga; tamulingile ukubelama. ⁴Tamulingile kumona impunda nangu ingo'mbe yamwina Israeli munenu iyi ponene mumusebo noku belama kuli yena; mulingile ukumwafwalisha ukuimya nakabili.⁵Namayo talingile kufwala 'ifya kwa shitata, na shitata wine talingile kufwala ifyakufwala fya banamayo; na uyo onse uwa cita ifi fintu camuselu kuli Yawe Lesa obe. ⁶Nga cakuti icinsa ca cuni casangwa ukuba kutanshi yenu mu musebo, ku muti nalimo panshi, notwana utunono nagu amani mulicena, nanyinabo alikele pa twana utunono nangula pa mani, tamulingile ukusenda nyina pamo twana utunono. ⁷Mulingile mwashininkisha ukuti mwaleka nyina aya, lelo utwanatunono mufwile ukuisendela. Beleni ili ifunde pakutika fika myendele bwino, nokutantalisha inshiku shenu.⁸Nga wakula ing'anda iipya, ukabikepo ulubango emukuti wikabika mulopa pa ng'anda yobe nga cakuti umo aponapo.⁹Tamulingile ukubyalu mwibala lya mwangashi imitundu ibili iya mbuto, epali ifisabo fyapokwa nencende yamushilo, imbuto wabyele nefilimwa fya myangashi. ¹⁰Tamulingile ukulimina ku ng'ombe nangu impunda pamopene. ¹¹Tamulingile ukufwala ica cintobentobe ica pangwa namasako na kolokondwe pamo.¹²Mulingile ukupanga ifisempe mufifutu fine ifya fyakufwala fintu muifwika.¹³Nga cakuti umwaume apita umukashi, elo aya kwingila muli ena, elo kabili aisa kumupata, ¹⁴kabili amubepesha na ifintu fyamusebanya nokubika ishina ilibi pali ena, nokutika, " Nasendele uyu umwanakashi, lelo lintu napalamine kuli ena, nshansangilemo icishininkisho ca buna cisungu muli ena.¹⁵Elo wishi na nyina lyamukashana balingile ukutwala icishininkisho ca buna cisungu ku bakalamba pa mpongolo ya mushi.¹⁶Wishi wamukashana alingile ukusosa ku bakalamba ukuti, "Napele umwana wandi kuli uyu umwaume nga umukashi, elo kabili aisa kumupata." ¹⁷Moneni, alimubepesha nefintu fyamusebanya, "Nshansangilemo ubushininkisho bwa bwina cisungu mumwana wenu umwanakashi." Lelo ici ecishininkisho ca buna cisungu ica mwana wandi umwanakashi; Elo bakanshika umwingila pa cinsu ca abakalamba ba mushi.¹⁸Abakalamba ba ulya mushi balingile ukusenda umwaume nokumukanda; ¹⁹elo balingile ukumupingula amashekele ya silfere umwanda umo, nokupela wishi wamukashana, pantu umwaume nabifya ishina lya kwa nasisungu wa Israeli. Afwile aba umukashi wakwe; talingile kumutanfya munshiku shakwe shonse.²⁰Nga cakweba ukuti ici cintu cacine, ukuti ubushininkisho bwa bunacisunga tabwasangilwe mumukashana, ²¹balingile ukufunisha umukashana pa mwinshi wa ng'anda yakwa wishi wakwe, elo abaume ba mushi wakwe bafwile bamutobela infwila na amabwe , pantu

nacita icamusebanya mu Israeli, pakucita ngacilende mu ng'anda yakwa wishu; elo mukafumya ububifi muli baimwe.
²²Nga cakweba ukuti umwaume asangwa nalala na umwanakashi uwa upwa kumwaume umbi, nishi balingile ukufwa bonse, umwaume uwasangwa nalala no mwanakashi elo nomwanakashi wine; elo mukafumya ububifi muli baimwe.
²³Nga kuli umukashana nasisungu, uwakobekelwa kumwaume, elo umwaume umbi amusanga mumushi nokulala nao,
²⁴batwaleni bonse babili ku mpongolo ya mushi, na ukubatobela infwila namabwe. Mulingile ukutoba umukashana amabwe, pantu talilile, nangula line ali mu mushi. Mulingile ukutoba umwaume amabwe, pantu ali onawile umukashi wa mwina mupalamano wakwe; elo mukafumya ububifi muli baimwe.
²⁵Lelo umwaume nga asanga umukashana uwakobekelwa mwibala, kabili uyo umwaume amunasha nokulala nankwe, ninshi umwaume uwalala nankwe alingile ukufwa.
²⁶Lelo kumukashana tamulingile ukuchitako nangu cimo; takuli ulubembu ulukumine imfwa kumukashana. Na uyu umulandu uli kwati umwaume uwasansa umwinamupalamano wakwe nokumwipaya.
²⁷Kabili amusangile mwibala; umukashana uwakobekelwa ali lilile, lelo takwali nangu umu uwakumupususha.
²⁸Ngacakuti umwaume asanga umukashana nasisungu lelo takobekelwa, elo umunasha nokulala nankwe, kabili ngabasangwa,
²⁹ninshi umwaume uwalala nankwe alingile ukupela amashekele ya silfere amakumi yasano kuli wishu wamukashana, kabili alingile ukuba umukashi wakwe, pantu namonaula. Talingile ukumutanfya munshiku shakwe shonse.
³⁰Umwaume talingile ukusenda umukashi wakwa wishu nga uwakwe; talingile ukusenda insambu sha cupo cakwa wishu.

23

¹Tapalipo muntu uwo ifya bufyashi fya shonaika nangu uu putwilweko uwi ngengile mu lukuta lwa kwa Yawe. ²Tapalipo mwana wa mu bucende u nga kuma ku lukuta lwa kwa Yawe; ukufika na ku nkulo ikumi sha ndupwa shakule tapalipo nelo umu pali bena ukokuma ku lukuta lwa kwa Yawe. ³Umwina Amoni nangu umwina Moabu tabali nokuba mu lukuta lwakwa Yawe; mpaka ukufufika inkulo ikumi sha ndupwa shakwe, tapaliponelo pali bene u ulinga ku kulukuta lwa kwa Yawe. ⁴Ici ni pamulandu wakwebati tabamikumenye mwebu no mukate na menshi mu musebo ulo mwebu mwali mukwisa ukufuma mu Egipto, na pamulandu bali mimishe Balamu umwana mwaume wa kwa Beori ukufuma ku Petori mu Raamu Naharaimu, kuku tipa mwebu. ⁵Lelo Yawe Lesa wenu takutikile kuli Balamu; Lelo Yawe Lesa Wenu alyalwile ici tipo ukuba ipalo kuli mwebu, pamulandu Yawe Lesa wenu ali temenwe mwebu. ⁶Mwikatala amu kabila umutende wabo nangu ukufunguluka kwabo, mu nshiku shenu shonse. ⁷Mwilekususha umwina Edomu, pantu ni wenu; mwi lakususha u mwina Egipto, pakutial wali umu lebeshi mu calo cakwe. ⁸Aba mu bufyashi bwa nkulo ya lenga citatu abo abafyalwa muli bena kuti bakokoma ku lukuta lwa kwa Yawe. ⁹Ulo ukofoleka ukulekufuam nga abashiliak mu ku lkulwisah abalwani benu, elo mokofwaikwa uku laisunga mwebene ukulekufuma kufi kobipa fyonse. ¹⁰Nga cakutula pakati kenu palipo umuntu uu shikwete busaka pamulandu wa fyali kucitika kuli wene mu bushiku, lelo afwile ku bwela mu nkambi. ¹¹Ulo cikofika icungulo, afwile akaisamba umwine mu menshi; ulo akasuba ka kovingila, ali no kubwelela mu nkambi. ¹²Mukofwaikwa ukukwata icifulo na cimbi uko mwebu mukalekuya; ¹³Kabili mufwile mukalekukwata fimo ifibombelo ica kwimbilako; ulo mwebu mukonkama panshi ukuyafwilisha mufwile mukoimba na cena kabili elo mukobwekeshapo u mushili no ku fimba pafifumine kunse ukufuma muli mwebu. ¹⁴Pantu Yawe Lesa wenu enda mukati ka nkambi yeni kukumupela ubwanshisho mwebu elo ukumupela abalwani benu mu minwe yenu. Eico inakmbi shenu shifwile shikoba ishamushilo, ukutula ati takomona icintu icili conse icakukowela pakati kenu no kupilibukial ukufuma kuli mwebu. ¹⁵Tamukofwaikwa ku bwekeshamo umusah kuli shikulwibo uyo ufulumukile ukufuma kuli wishikuli. ¹⁶Mulekumuleka ukulekwiakala na mwebu, mu musuma uli onse akosala. mwile kumu kalifya. ¹⁷Tamufwile kuba cilende wa bufuab muakti ka bana banakashi bamu Isreali, anangu cibe no cilende wa bufuba mu bana baume bakwa Israeli. ¹⁸Tamufwile ku leta malipilo yakwa Cilende nangu malipilo ya mbwa mu nganda yakwa Yawe Lesa wenu nga umulapo uli onse; pantu ifi fibili fya muselu kuli Yawe Lesa wenu. ¹⁹Tamufwile ku lalundapo paco mwashim, ishe umwian Israeli munenu-umulundo wa ndala, ma, u mulundo wa cakulya, nelo umulundo wa icili conse ico koashimisha. ²⁰Ku mu lebeshi kuti wa yashimisah no mulundapo; lelo umwian Israeli mu nobe tauko fwaikwa ku mwashima pa mulundapo, pakutula Yawe Lesa obe enga pala webu muli ici kobikapo ukuboko kobe, icalo webu ukoya mu ku kwata. ²¹Ulo ukalapa umuapo kuli Yawe Lesa obe taukofwaikwa u wakushalila mu ku cifikilisah, pantu Yawe Lesa obe icine cine akocikabila muli webu, cikaba lubembu muli web nga taucifikilish. ²²Lelo nga webu tawa kalekupanga umulapo, tacakalekuba ulubembu kuli webu. ²³Ico ici fumine kunse ukufuma ku milomo yobe uku kucibako no kulakucitika; ukulingana nga ifyo walikulapa kuli Yawe Lesa obe, icili conse ico webu walikuilaila mu kanwa Kobe. ²⁴Ulo webu ukoya mu kwingila mwi bala lya myangashi ilya mwina mupalamano, kuti ukolya impendwa ya myangasho umu ukofwaila, lelo wile kubikapo nelo umu mu museke obe. ²⁵Ulo webu ukoya mu kwingial mu ngano sha mwina mupalamano isha kupya, kuti ukofumya imitwe ya ngano no kuboko kobe, lelo wibikamo ici kwakwa mungano ishakupya isha mwina mupalamano obe.

24

¹Ulo umuntu abula umukashi no ku mupa wene, nga umwanakashi tasangile ububile mu menso yakwe pamulandu wakwebaa ati ali sangile ukumulembela umwanakashi icitupa caku mulekelapo, abika mu minwe yakwe, elo amutamfye na mu ng'anda yakwe. ²Ulo umwanakashi afuma mu ng'anda yakwe, kuti aya nokuyakuba umukashi wa mwaume umbi. ³Nga cakweba ati umulume wakwe uwa eibili amupata elo no kumulembele umukashana icitupa caku mulekelapo, abika mu minwe yakwe, elo amutamfye na mu ng'anda yakwe; nagu nga cakwebati umulume wakwe uwaabili afwa, umwaume uwa mubulile ukuba umukashi wakwe- ⁴elyo umulume wakwe uwakale, uwamutamfishe pakubala,

tasuminishe ukubula nakabili aba uwakukowela; Pantu ico cikaba mipamba kuli Yawe. Tamufwile ukulengeshaimpanga ukushiniwa no bubi, pantu impanga iyo Yawe Lesa wenu akomipela mwebo nge cabupyani.⁵Ulo umwaume abula umukashi umupya, talingile ukuya ku nkondo nabo shilika, nangu ku mukonkomesha ukuya aku mulimo wa kupatikishiwa; alingile ukuba uwakakulwa ng'anda pa mwaka umo kabili alingile uku sansanusha umukashi wakwe uo abula.⁶Takuli mwaume uungabula impela nangu umwana wa mpelo nge cikatilo, pantu pali ico kuti mwatwala ubumi bwa muntu nge cikatilo.⁷Nga cakweba ati umuntu asangwe mubeba abantu munyina wakwe ukufuma mu bantu babena Isreali, amuleta ngo musha ne kumushitisha ena uyo umupupu alingile ukufwa; elo mukalekufumya imbifi mukati kenu.⁸Mulekuisunga kuli fyose ifikuko fya fibashi, pakwe ba ati mwaba abakutekanya ukomona no kukonka fyonse ifya pelwa kuli mwebo ifyo bashimaapepo, abena Lebi, bafunda mwebo; ngefyo na konkomeshe bena, pakwebati mu kabombe.⁹Mulekwibukisha ifyo Yawe Lesa wenu acitile kuli miriamu ulo mwali kufuma mu Egipto.¹⁰Ulo wacitila umwina mupalamano icili conse ico wamwashimisha, tawfwile ukuya ingila mu ng'anda yakwe ukufwayamo icikatilo.¹¹Webo wiminine panse, elo umuntu uyo wa yashimishe aleta icikatilo panse kuli webo.¹²Nga kweba ati uyu muntu mulandu, taulingile ukulala ne cikatilo cakwe pa cakaniko cobe.¹³Ufwile ukushininkisha ukubwesha kuli wene icikatilo panshta akasuba takalawa, pakweba ati asendame mucakufimbana cakwe elo akupale webo; kabili cikaba ubololoke kuli webo pa cinso cakwe Yawe Lesa wenu.¹⁴Tamulingile ukucusha umubomfi uyo mwaingisha umupina kabili umubusu, nangu mwina Isreali munenu, nangu umulebeshi uuli mumpama yenu mukati kamwishi wa musumba wampongolo: ¹⁵Cila bushiku ulingile ukumupela amalipilo yakwe; elo akasubaa takalingile kuwa iyashi ilyabula kutapwa, pantu uyu umulanda emo ashintilila. Ucite ifi pakweba ati ukalulila mu musowa kuli Yawe, elo epakweba ati lwikaba lubembu ulo wa panga.¹⁶pantu abafyashi tabalingile ukwipailwa pamulandu wa bana babo nangu bana tabaligile ukwipalwa pamulandu wa bafyashi babo, elo cilamuntu alingile ukwipailwa pa membu shakwe umwine.¹⁷Taulingile ukubomfya ulupaka pa kupokolola umulinganya ufwile ukupelwa kubalebesha nakuli bakashiwa, nangu ukusendesha bamukamfwilwa icifwalo nge cikatilo.¹⁸Lelo, ulingile ukoibukisha ukwe ati nobe wine walipo umusha Egipto, kabili ukuntula Yawe Lesa obe alimipuswishe ukufuma mulya. Ico komikambisha ukubela ifipope.¹⁹Ulo mukosombola ifilimwa fyenu mumyunda yenu elo mwalaba umwanshi mu cilime ca myunda, tamulingile ukubwekelamo ukuya kuubula; ulingile ukuba waba balebeshi, bakashiwa, nangu bamukamfwilwa, pa kweba ati yawe Lesa wenu akalekumipela pa milimo ya mabo yenu.²⁰Ulo mukopukanya icimuti ca mwangashi, taulingile ukuya ku misambo nakali ikalekuba yabaleshi, abana bashiwa nelo ba mukamufwi.²¹Ulo mukalonganika ifisabo fya myangashi, tamulingile ukusepako nakambi. Ifikashala fikale kuba fya balebesha, aba bula bawishi, elo naba mukamfwilwa.²²Ufwile ukalekwibusha ukweba ati walipo umulebesha mu calo ca Egipto; ico kokukambisha ukukonka ukebela ifipope.

25

¹Nga cakwaba ati pali ifikansa pakati kabaume elo bayakuciye, elo nabakapingula babapingula elo ba kalekela umulungami no kususha umbifi. ²Nga cakwe bati umuntu wamumulandu alilingile ukulekupumwa, elo kapingula akamulenga ukula mbalala panshi nokupumwa pacinso cakwe ne pedwa yafikoti, iya piminwe ukulingana no bubifi bwakwe.³Kapingula kuti mupoela ifi koti amakumi yane, nomba tafwile kupushamo muli iya pendwa, pantu nga apushamo muli iya mpendwa no kumuma ifikoti ifingi, elo abena Isreali banobe bakalengwa isoni pacinso cobe.⁴Taufwile kukaka ngoombe yaume nga ikolya nga no.⁵Nga ba bwananina bakoikalapnmo elo pafwaumo, ukwabula ukufyalapo mwana mwaume nangu mo elo, uyu mukafwiwa talingile kupwa kumbi ku wa kuse yalupwa, mucakuti, munina wamulume wa kwa mukafwilwa akalya kuli ena no kumupita. ⁶Ukuba umukashi wakwe, no kulakubomba umulimo wakwa wabo wa mulume kuli ena. Ici ekwabati umwana akafyala uwakubalilapo eukapyana ishina lyakwa munina wafwa, pakweba ati ishina lyakwe likalekuloba ukufuma mu Isreali.⁷Lelo ngacakwe bati ulya muntu takofwaya kusenda mukashi wakwa munina, ukuba uwakwe, ⁸elo mukamfwilwa alilingile ukwima nokuya papongilo kubakalamba no kwe bati, munina wabalume bandi alikene ukwimya ishina lyakwa wabo mu Isreali; Ta kabombe mulimo wabulume wakwa wabo kulinebo! Elo abalamba muli uyu musumba wakwe bakomukuta nokulanda nakwe. Elo nomba ngacakweabtu akotaika nokwebati; nebo shikofwaya kumupita;⁹Elo umukashi wakwa munina alingile ukwisa kuli ena pamenso yabakalamba, no kumufula itasa ku makasa yakw, no kunshi pila amate ku menso yakwe. Alingile ukwasuka ena no kwebati, ifri fyatitika kumwaume ushikofwaya kukula inganda yakwa munina. ¹⁰Ishina lyakwe likalekufwa mu Isreali, Inganda ena uo itasa shafulilwe.¹¹Nga abaume bakolwa munakwe no mba umukashi wa umo isakwisa kukupususha umulume kukumufumya muminwe ya uyi uwamufya mbatile ena, kabili nga atambulula ukuboko kwa kwe ukufwambata ifyabufyashi. ¹²Elo ufwile wamutako minwe, ilinso iyobe lilekukwata lunse.¹³Taukofwaikwa kukwata mu cola cobe ifyaku pusana ukulema, icikulu na ngula icinini. ¹⁴Taukofwaikwa kukwata mu nganda yobe ifipimo fya kupusana, icikulu nangula icinini.¹⁵Icapwililika elo icamulingo wakufina ulekukwata; icapwililika elo icamulingo kukupima ulekukwata, pakwebakuti ishiku shobe shiko lundwa mucalo ico Yawe Lesa obe akopela kuli we bo ¹⁶Kuli bonse abakocita ififitu, bonse aba koitaifya bubifi, baba abamuselu kuli Yawe Lesa obe.¹⁷Ulekwbukisha amatotokanya ifyo amaleki akucitile mushila elyo walikufuma ku Egipto, ¹⁸Ifyo amukumemye pa musebo nokusansa ababelele kunuma, bonse abali kunaka kunuma yenu, iyo mwa fwile ulushile nokushika; kabili Acicindikile Lesa. ¹⁹Eico ulo Yawew Lesa wenu akomupela mwebo ukutusha ukufuma kubalwani benu bonse abashungulaka, mucalo Yawe Lesa wenu akomupela ukukwata nga ica bupyani, Tamumfwile kulaba ukuti mufwile ukulekulaba ifyakwbukisha Amaleke ukufuma pesemba umulu.

¹Ulo mukesa kwingila mu calo ico Yawe Lesa wenu akomipela ngecakupyana, elo mukalekuci kwata nokwiklamo, ²elo nomba mukalekubulapo ifisabo fyo ifyakubalilapo ukusombola mumushili na calo ico Yawe Lesa wenu akomipela. mukofwaikwa ukulekulonga mumuseke elo kulekuya ku ncende uko Yawe Lesa wenu akosala ngomwashila mwakwe. ³mukofwaikwa ukulekuya kuli shimapepo ukalekubomba muli shilya nshiku nokulanda kuli ena, 'ndishimbwile lelo ci kuli Yawe Lesa wenu ndishile kuli cino calo ico Yawe alilapile kufikolwe fyesu no ku cipela kuli fwebo'. ⁴Shimapepo akofwaikwa umuseke ukufuma muminwe yobe no kulekucilalika panshi mupepi necipailo cakwa Yawe Lesa wenu. ⁵Mulekulanda kuli Yawe Lesa wenu, icikolwe cesu ali mwina Aramu uwalikusabanta. Alilepesamba mu Egypto elo alikelekulya. Nabalupwa balikepele mumpendwa. Kulyakwine kulya alisangukile umutundu uklamba, uwakukosa, elo walilunbukile. ⁶Abena Egipto balitucushishe ububi elo balitupakashile. Balitulengele ukulekubomba umulimo wabasha. ⁷Twalilishe kuli Yawe, Lesa wafikolwe fyesu, elo alyumfwile ishiwi lyesu elo alimwene ukupakasha ukucula kwesu, ukubomba, no kutitikishiwa kwesu. ⁸Yawe alifumishe fwebo mu Egipto nokuboko kwakwe ukwamaka, ukwatambululwa ukwakutinya nefilangilili elo ne fyakupapusha; ⁹Elo alileta fwebo kuli ino ncende elo alipela fwebo ici calo icikofumfumuna umukaka elo no buci. ¹⁰Nomba mule kumona ndiletele ifyabusomboshi fyakubalilapo ifya mu calo kuli webo, Yawe, mwampele! Ulekucibika panshi mupepi na Yawe Lesa obe elo ulekumupepe! ¹¹elo ulekusansamuka mu fyabune fyonse ifyo Yawe Lesa obe acitile webo, ifyanganda yobe -webo, elo nabena Lebi, elo no mulebeshi ukoba muli mwebo. Eloulekusansamuka mufyabune fyonse ifyo Yawe Lesa obe acitila webo, ifyanganda yobe-webo, elo umwina Lebi, elo no mulebeshi ukoba muli webo. ¹²Elo akopwisha ukupela icekumi cabusomboshi mumwaka wacitatu, ekweba ati, umwaka wa cekumi, elo ulekuupela kumwina Lebi, kumulebeshi, kuwakubula wishi, elo nakuli mukamufu, pakuti bengalya mu minshi yamusumba obe nokwikuta. ¹³Ulekulanda kuli Yawe Lesa wenu, 'ndiletele ukufumya mu nganda yandi fintu ifyakwa Yawe, elo ndifipele ku mwina Lebi, kumulebeshi, kuwabula wishi, elo na kuli mukamufu, ukulekulunga na kumafunde yabo yonse ayo wapela webo. Nshatobapo ifunde nelo limo pamafunde yobe, nshayalabanapo. ¹⁴Nshalyapo nelyo kamo mukulosha kwandi, nelo ukufisapo cimo kumbi ulo nshalungeme nelo ukupelapo cimo kukushinshimuna abafwa. Ndyumfwile kwishiwi lya kwa Yawe Lesa wandi; Ndinakile fyonse wankokomesha ukucita. ¹⁵Kololesha panshi ukufuma pancende yamushilo apo ukoikala, ukufuma kumulu, elo pala abantu bobo Isreali, elo ne calo ico watupelangafyo walapile kuli ba shifwe, icalo umukofumfumuka umukaka elo no buci. ¹⁶Lelo Yawe Lesa obe akonkomesha webo ukunakila ifi fipope ne fyabupingushi; Eico mufwile uku lakufilaman nokulakuficita no mutima wenu onse no mupashi wenu onse. ¹⁷Lelo mulisuminishe ukutila ati Yawe ni Lesa wenu, nakabili mukalakwenda mu nshila shakwe nokusunga ifipope, amafunde yakwe, ne fyabupingushi, nokulakumfwa kwi shiwi lyakwe. ¹⁸Lelo Yawe alisuminishe ukutila muli bantu abali icikwatwa cakwe umwine, ngefyo alaile mwebo, elo muli nokulekusunga amafunde yakwe yonse, ¹⁹elo akanwimya pamulu wa nkoshonse shimbi shonse isho apanga, elo mukapokelela amalumbo, ululumbi, no mucinshi. Mukalekuba abantu abapatulwako kuli Yawe Lesa wenu, ngefyo alandile.

¹Mose elo na bakalamba ba bena Isreali balikonkomeshe abantu elo balilandile "mulekusunga amafunde yonse ayo nkomikonkomesha lelo. ²Pabushiku ubo mukesa kwabuka yorodani ukuya ku calo ico Yawe Lesa wenu akumipela, mukalekulonika pamo amabwe ayakalamba mukalekushingula no mushingulo. ³Ukalekulembapo conse icebo ica ili funde ulo ukesa kwabuka; ukutila wingengila mu calo ico Yawe Lesa obe akokupela; calo icikoumfumuna umukaka elo no buci, ifyo Yawe Lesa wa fikolwefyobe alaya webo. ⁴ulo mukabuka yorodani, ukalekutuka aya amabwe ayo kokukonkomeshapo ubwa lelo, pa lupili ulwa E bali, elo mukalekuyashingula no mushingilo. ⁵Kulya mufwile mukokulako icipailo cakwa Yawe Lesa wenu, icipailo ica mabwe; nomba tamufwile mwile kubomfya icipe ca cela pakubomba na mabwe. ⁶Mufwile ukukula icipailo cakwa Yawe Lesa wenu na mabwe ayashabombapo; mufwile ukutulila ifye malambo ifyakocewa pali cena kuli Yawe Lesa wenu, ⁷elo mukalekupela ifya malambo fye senge elo mukalekulila kulya; mukalekusekilela kuli Yawe Lesa wenu. ⁸Mukalekulemba pa mabwe icebo conse ica ili funde apakubuta tutu. ⁹Mose naba bashimapepo, abena Lebi, balilandile kuli Isreali onse elo balilandile "mulekwikala tondolo nokulekumfwa, Isreali: ilelo mulisangukile abantu bakwa YaweLesa wenu. ¹⁰Eico mukofwaikwa ukulekubela ishiwi lya kwa Yawe Lesa wenu elo mulekubela amafunde yakwe elo ne fipope ifyo nkomukokomesha lelo. ¹¹Mose alikonkomesha abantu ubushiku ubo bwine elo alilandile, ¹²"Iyi mikowa iifwile ikoiminina pa lupili lwa Gerisimu ukulekupala abantu panuma nga mulyabukile yorodani: simeone, Lebi, Yuda, na Isakare, Yosefe na Benyamini. ¹³Iyi emikowa iikofwaikwa kulekwiminina pa lupili lwa Ebali, ku kubilisha ifitipu: Rubeni, Gadi Ashere, Sebuloni, Dani, Nafutali. ¹⁴Abena Lebi bali nokwasuka elo no kulanda ku baume bonse abakwa Isreali mwishiwi lya kubilikisha. ¹⁵"Engaba uwakutipwa umuntu uwacita icimpashanya napamo icakwengwa, camuselu kuli Yawe, umulimo waminwe yakwa kabasa, elo noucibika mubumfisololo! elo bakofwaikwa abantu bonse ukulekwasuka elo nokulekulanda 'Ameni'. ¹⁶Engaba uwakutipwa umuntu ushicindika wishi elo na nyina: Elo bantu bonse balekulanda 'Ameni'. ¹⁷Engaba uwakutipwa umuntu ukosesha umupaka wa munakwe'. Elo bantu bonse balekulanda 'Ameni'. ¹⁸Engaba uwakutipwa umuntu ukolenga impofu ukulubantika ukufuma mu musebo'. elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ¹⁹Engaba uwatipwa umuntu ukobomfya amak ukopokolola umulinganya pa mulandu umwina fyalo, umwana wa nshiwa, elo na mukamufu! Elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ²⁰Engaba

uwatipwa umuntu ukosendama na muka wish, pantu alipokolwele isambu shakwa wish' . ²¹'Engaba uwatipwa umuntu ukosenda ne nama iili yonse'. Elo basuke abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ²²'Engaba uwatipwa umuntu ukosendama na nkashi yakwe, umwana mwanakashi wakwa wish, elo no mwana mwanakashi wakwa nyina'. Elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ²³'Engaba uwatipwa umuntu ukosendama nanyina-fyala'. Elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ²⁴'Engaba uwatipwa umuntu ukoipaya umwina mupalamano mubumfisololo'. Elo abantu bonse balekulanda 'Amen'. ²⁵'Engaba uwatipwa umuntu ukopoka amafisakanwa ku kwipaya umuntu uwakaele'. Elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'. ²⁶'Engaba uwatipwa umuntu ushikosuminisha icebo ca ili funde, ukuti akalekuyanakila'. Elo abantu bonse balekulanda 'Ameni'.

28

¹Ngo kounfwikisha kwishiwi lyakwa Yawe Lesa obe elo nokule ku konka ifipope fyakwe fyonse ifyo nkokukonkemesha ilelo, Yawe Lesa obe akakusansabika ukulekucila pa nko shonse isha ishapesonde. ²Amapalo yonse aya yakalekwisa pali webo elo ukalekuba na ena ngokoumfwa kwishiwi lyakwa Yawe Lesa obe. ³Ukalekuba uwakupalwa mumusumba elo ukalekupalwa mu cilime. ⁴Cikalekupalwa icisabo cabufyashi bwa, mwifumo lyobe icisabo camushili obe, cisabo cafitekwa fyobe nokufula kwa mukuni obe nabasukusuku ba mpanga sha mukuni obe. ⁵Umuseke obe ukalekupalwa nefya kulekukanshishamo ifya mufuba. ⁶Ukapalwa ulo ukalekwisa, elo uka palwa ulo ukalekufuma. ⁷Yawe akaleku lenga abalwani bawebo abakoimina webo ukulekupumwa pa menso yobe. Elo bakalekwimina webo inshila imo lelo bakakufulumuka inshilka cinelubali. ⁸Yawe akalenga amapalo ukwisa pali webo mumata yobe elo namuli conse ico ukobikapo ukuboko kobe akapala webo mucalo ico akokupela. ⁹Yawe akalekumucita nga bantu abapantulwako nga abakwa ena, nge fyo alapile kuli mwebi, nga mukosunga amafunde yakwa Yawe Lesa wenu, nokulekwendela mu nshila sha ena. ¹⁰Bonse abantu bapesonde bakate kumona ati mwalitilwa mwishina lyakwa Yawe, Elo baka lekumutina. ¹¹Yawe akalekumulenga ukutunguluka nganshi mu cisabo cabufyashi bwefumo lyobemu, cisabo cha fitekwa fyobe, elo mucisabo ca mumushili wenu. ku calo ico alapile kufikolwe fyenu ukupela kuli mwebi. ¹²Yawe akewila mwebi ubutala bwamu nganda yakwe iya mu myulu kukule pele mfula ku calo cunu pakashita akalinga. nokulepala umulimo onse uwakuboko kobe; ukalekukongweshwa ku fyalo ifingi lelo tamwakalekuko ngola. ¹³Yawe akapanga mwebi umutwe, lelo temucila. muka lekubafye pa mulu elo tamwakatale ukulekuba pe samba, nga muko umfwila kuma funde yakwa Yawe Lesa wenu ayo akokonkemesha mwebi ilelo, ku kulekuyasunga elo nokulekuya cita, ¹⁴Elo nga tamukopilibuka ukulekufuma kwishiwi nelo limo ku mashiwi ayo nkomikonkomesha lelo kukuboko kwa kulyo nelo ukwa kuso, elo nokulekukonka imilungu imbi nokuleku bombela. ¹⁵Elo ngatamuko umfwu kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wenu, elo ngo kulekusunga amafunde ya ena yonse ne ntampulo sha ena ifyo nkomukomesha lelo, elo amatipu yonse ayay yakesa pali mwebi noku mikuma. ¹⁶Mukalekuba abakutipwa mumusumba elo mukaba abakutipwa mu cilime. ¹⁷Umuseke wenu ukalekuba uwakutipwa nefyakulekukandilamo fyenu. ¹⁸Ubufyashi bwa mwifumo lyobe bukale kutipwa, icisabo ca mushili obe ingombe sha mukuni obe, elo, nabasukusuku ba mpanga sha mukuni obe. ¹⁹Ukutipwa kucale kuba ulo ukalekwingile elo ukalekutipwa ulo ukalekufuma. ²⁰Yawe aka leku leku tuma pali webo ifitipu icimfulunganya, elo ukwebaula muli fyonse ifyo ukobikapo iminwe yobe mpaka ukonaulewe mpaka ukaleku manama bwangu pamulandu wa fyakucita fyobe ifyakubipa ifyo ukalekunkaninamo. ²¹Yawe akalamba fika ifinkunka ifikuko pali mwebi Mpaka akonaule mwebi ukumufumya ukufuminina mucalo ico mukoya mukukwata. ²²Yawe akasansa mwebi namalwele ya cambu, nempepo, nokulekutukuma elo ne cilala, nakucilungula, naku nkunta, nokufufuma. ifi fikalamata mwebi mpaka mukanamane. ²³Imyulu ya mwebi iili pamulu wa mutwe wamwebi ukalekuba umukuba elo, icalo icikoba pesamba lya mwebi cikesa icaba icela. ²⁴Yawe akalekupanga imfula ya cali ca mwebi ukulekwaluka abunga bokukungu; ukulekufuma mu myulu fikaleku tantamukila pali mwebi, mukasuke amonaulwa. ²⁵Yawe akalekulenga webo ukuleku pumwa ku balwani bakwa mwebi;vmukalekuya inshila imo kuli bena lelo mukalekufumuka kuli bene inshila cinelubali. Mukalekuba abakusekwa konse konse umwabela amabufumu yonse yapesonde. ²⁶Itumbi cobe ciicalekiba icakulya kufyoni fyonse ifya mu myulu elo nakunama shampakuba nelo umo ukalekubatinya ukuleya. ²⁷Yawe akalekumuma ku mapute yaku Egipto elo ne filonda, impele, ne fishila kuli fyena takuti uleku ndapwa. ²⁸Yawe aka lekumikanda no bushilu no bupofu, no kufulungana umutwe. ²⁹Ukalekulubantika monse pa icati kamutwe ngefyo impofu ilubantika umwakufita, elo tawakale kutungu luka mu nshila shobe, webo lyonse ukalekuba umupina elo nokwibilwa elo takwakalekuba nelo umo ukale ku pususha. ³⁰Uka lekusonga umwana kashi lelo umwaume umbi akalekumutintila no kulala naena, ukalekukula inganda lelo tawakalelala muli yena; ukalelima ibala lyamyungashi lelo tawakale kuipakisha mufisabo fya liko. ³¹Bakalekukome ngombe yobe mu menso yobe, lelo webo tawakale kulyako umunofu wa yena; impunda shenu shikaleku pokwa kubweseshwa mwebi. impanga shenu shikale kupelwa ku balwani benu elo takwa kalekuba nelo umo uwakumutulanya. ³²Abana bobbe abame nabana bobbe abanakashi bakalekupelwa kubantu bambi amenso yawebo yakalekubafwaya akasuba konse lelo ukalekufilwa nokubafuluka. tamwakalekuba maka mukuboko kobe. ³³Ubusomboshi bwakuboko kobe elo nokucucutika kobe- umutundu uo ushishibile ukacilya conse; webo ukalekuba umupina lyonse elo uwacenwa, ³⁴Pakwebati ukalesanguka cibulu pafyo ukalekumona fikocitika. ³⁵Yawe akakuma mu makufi elo na molu nefipute ifyakubipa ifishinga poshiwa kuli webo. Ukulekufuma pesamba lya makasa yose ukulekufika pamulu wa mutwe obe. ³⁶Yawe akosenda webo elo nemfumu uo mukoipela mwebene ku calo ico mushaishiba mwebi nelo ifikolwe fyenu kulya mukalekupepa ba lesa fyenu kulya mukalekuoea ba lesa bambi aba fimuti elo namabwe. ³⁷Mukalekwa luka icakupapa, impinda ichachilandilo, pabantu bonse uko Yawe akomitungulula ukutali. ³⁸Mukalekusenda imbuto ishafula pakulekuya

mwibala, lelo mukalekusombolamo imbuto ishaku kepa pantu bamakanta bakalekushilya.³⁹ Mukalekubyala amabala yangano elo nokuya lima, lelo tamwakaleku nwamo mwangashi nelo umo, nelo ukulekusombolamo pantu imyambo ikalekushilya.⁴⁰ Mukalekukwata ifimuti fya myangashi munchende ywenu yonse, lelo mwakalekusubapo utumafuta ne tumo pali mwebo bene, pantu ifimjuti fya myangashi yobe fikale kuponya ifisabo fyafiko.⁴¹ Ukalekukwata abana baume na bana banakashi lelo tabakashale bobe pakuti bakalekuya muli bunkole.⁴² Ifimuti fya webo fyonse elo ne fisabo fya mushili obe bamanta bakalekuku pokolola.⁴³ Umulebeshi uukoba ,muli mwebo akeminina pamulu wenu akalekwi minakofye webo we mwine ukale kutentemukilafye panshi elo na panshi.⁴⁴ Akakongweshi kuli webo, lelo webo tawakamukongweshi,⁴⁵ Amatipu yonse yakulekwisa pali mwebo elo fikalekumikonka nokulekumwikata mpaka mukonaulwe. Ifi fikalekucitika pakutila tamukokonka kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wenu, kukulekusunga amafune ya kwe nefyakufwaya fyakwe ifyo akonkomeshe mwebo.⁴⁶ Aya matipu yakalekuba pali mwebo nge fyakulekulangilila elo nefyaku sungusha elo naku ndupwa shenu umuyayaya.⁴⁷ Pakutila tamwapepele Yawe Lesa wenu nemnsansa elo necitemwiko icapa mutima ulo mwanokele,⁴⁸ Ekwebati mukalekubo mbela abalwa ni abo Yawe akalekutuma abaku mwimina; Mukalekubombela mu nsala, mu cilaka, mu bwamba elo namu cipowe. Akalekubika umunyololo wa cela pamukoshi obe mpaka fye akakonaule.⁴⁹ Yawe akoleta uluko pali webo ukulekufuma ukutali, ukulekufuma ukwapelela ukutali, ukulekufuma ukwapelela isonde, ngefyo kumpumpe apupuka icalo ico taukumfwa ululimi lwaciko.⁵⁰ Icalo icakukalipa impumi icishiko cindika abakote elo taichiko landa ukusuminisha abaiche.⁵¹ Bakalekulya utwana twafitekwa fyenu elo nefisabo fyamu mushili wenu mpaka mukonaulwe. Tabakalekusilapo kaluseke nelo kamo umwangashi upya nelo ingombe sha mukuni obe impanga sha mukuni obe mpaka bakalekusha ukwaku cululuka.⁵² baka shikuluka mwebo mu minshi ya mpongolo shenu, fikasuke ifibumba fyenu ifyakusansama ifya malinga fikatentemukile panshi monse mu calo cenu, ifibuyamba ifya mwebo mwatetekele. Bakale kumikandila mu minishi yampongolo shenu uku lekushinguluka icalo conse ico Yawe Lesa wenu amupele.⁵³ Ukalekulya icisabo camubili wa webo we mwine, umunofu wa bana bobe abaume nabana bobe abanakashi abo Yawe Lesa obe akupele mukukandwa elo namu manama ifyo abalwani benu bakabika pali mwebo.⁵⁴ Elo muntu uwa bubili elo no kulekukwatisho busaka- akatana wabo elo no mukashi wakwa ena uwakutemwikwa elo nabana bakwa ena abashala babli bonse.⁵⁵ Elo takalekupelapo uuli nelo umo umunofu wabana bakwa ena abo akoya mukulya, pakuti takalekushalapo nelo kamo umwine muku candila elo namu ku manama uko abalwani mwebo mumpongolo shakwa mwebo.⁵⁶ Umwanakashi umunono elo uuko kwata busaka muli ba mwebo. Uushingalekwesha ukulekunyanta inyantilo yalukasa lwakwa ena panshi pamulandu wabusaka elo napamulandu wa bunono akalekutana umulume wakwe ena uo atemwisha, no mwana mwaume wa ena, elo no mwana mwana kashi wa ena.⁵⁷ Elo nakana kakwa ena akalukeke akakofyalwa ukulekufuma pakati kamolu yakwa ena, elo nakubana abo akalekufyala akalekubalila mu bumfisololo mukulekubulwa icili shonse icakuibela munshita ya kuleku chandila elo nokumanama iyo abalwani bamwebo bakalekubika pali mwebo mumpongolo shamwebo shonse.⁵⁸ Nga webo taukosunga amashiwi yonse aye funde ili ayalembwa mu citabo ici, pakutila ati nakambi ilyakutinya. Yawe Lesa wa webo.⁵⁹ Elo Yawe akalekukosha impumo sha webo ne ndupwa sha webo shikalekuba mpumo ishikulu, isha musinsa nshiku, elo namalwele ayakukosa, ayamusisa nshiku.⁶⁰ Akalekuleta pali webo nakambi amalwele yonse aya Egipto ayo webo walikutina yakaku kamba tila.⁶¹ Elo nobulwe bonse nefyakusungu sha ifishikolembwa mucitabo ca ilifunde elo nafyena Yawe akaleta pali webo mpaka ukona ulwe.⁶² Mwebo mukalekushala abampendwa iyakepa. Nelo mwebo mwalikuba mpendwa pakutila tamwali kumfwa kwishiwi lya kwa Yawe Lesa wenu.⁶³ Nga Yawe limo alisansamukile pali webo mukulecitila webo icisuma, namukulekumufusha, efyo akalekusansa muka pali webo mukukonaula. Webo uka lekutamfilwa ukulekufuma mu calo umo ukoya mukwikala.⁶⁴ Yawe akalekusalanganya mwebo mubantu ukulekufuma kumpela imo iyesonde ukufika nkun mpela imbi iye sonde, uko mukalekupepa nelo mwebo nelo ifikolwe fyenu tulesa twa nkuni na mabwe.⁶⁵ Muli ifi fyalo tamwakale kusangamo busuma tamwakalekuba ubusuma ukulekufuma pesamba yamakasa yobe, Lelo Yawe kulya akalekukupela umutima wa kututuma. Amenso ayakunakuka elo nomupashi uwa kulosha.⁶⁶ Ubumi bobe bukalekuba ubwa kutwishika kuli webo ukabo wa kutina cila kasuba nokushiku elo tawakakwatapo bucishinka nelo panono mu bumi bobe.⁶⁷ Mulukelo ukalekulanda, "Kanshi ngacalikuba pakungulo" elo napacungulo ukalekulanda, kanshi nga calikuba mu kakelo" pamulandu wa mwenso mu mitima ya mwebo elo nefuntu ifikaleku moneka mu menso yenu.⁶⁸ Yawe akalekumuleta mu Egipto nakambi mu mato mu nshila iyo nali nkolanda kuli mwebo, "Tawakale kumonapo Egipto nakambi," kulya muka laipela mwebene kukushitishiwa kubalwani ba mwebo nga abasha abaume lelo takwa lwkuba nelo umo uukalekushita mwebo."

29

¹Aya emashiwi ayo Yawe akonkomeshe Mose ukulanda ku bantu ba Israeli mu calo ca Moabu, amashiwi ayabikilwe mu cipangano ico apangile na bena ku Holebu.² Mose alikutile bonse abena Israeli no kulanda kuli bena, "mwali mona fyonse ifyo Yawe acitile ku cino cenu mu calo ca egipto kuli Farao, ku babomfi bakwe bonse, na ku calo cakwe conse -³amacushi yakalamba ayo mwamwene na Menso yenu, Ifishibilo, na fyonse ifisungusho fikalamba.⁴ Lelo ukufika ne lelo Yawe tamipela umutima wakwishiba, amenso yakumona, nangu amatwi ya kumfwa.⁵ Nalimitungulwile imyaka amakumi yane mu matololo; ifyakufwala fyenu tafyamilepukile mwebo, ne nsapato shenu tashalepwike ku makasa yenu.⁶ Tamwalile umukate uli onse, kabili tamwanine nangu umwangashi nangu conse icikola pakwebati mwingeshiba ukwebati ninebo Yawe Lesa wenu.⁷ Ulo mwaishile kuli cino cifulo, Sihoni, imfumu ya Heshiboni, na Oge, imfumu ya Bashani, shalishile kufulwisha, kabili twalibawishishe panshi.⁸ Twalipokele icalo cabo no kucipela nge cikwatwa ku bena

Rubeni, ku bena Gadi, na kuli citika wa mutundu wa bena Manasseh.⁹Eico musunge amashiwi ya ici cipangano no kuyacita, pakwebati mwinga pulinkanya muli fyonse.¹⁰Mwiminine ilelo, mmwe bonse, u cinso cakwa Yawe Lesa wenu; imfumu shenu, imitundu yenu, abakalamba benu, na bacilolo benu-na bonse abantu ba Israeli,¹¹abaike benu, abakashi benu, na balebeshi abo abli na mwebo mu nkambi shenu, ukufuma kuli ena uuputula imbao shobe kuli ena uutapa ameshi yobe.¹²Ulikuno pakwebati wingegial mu cipangano cakwa Yawe Lesa obe na mumulapo uyo Yawe Lesa obe alepanga na webo ilelo, pakwebati akulenge webo ilelo mu bantu umwine,¹³pakwebati abe Lesa kuli webo, kubati fintu alandile no kulapa ku fikolwe fyobe, kuli Abrahamu, kuli Isaaku, na kuli Yakobo.¹⁴Pantu tekuli webo weka ndepanga icipangano ne cilapo ici-¹⁵nikuli onse uwiminine pano na fwebo ilelo ku cinso cakwa Yawe Lesa wesu lelo nakuli abo abashili pamo na fwebo ilelo.¹⁶Mwalishiba ifyo twaikele mu calo ca Egipto, nefyo twaishile ku ntanshi yanko isho twapitilemo.¹⁷Mwalimona utulubi twabo utwamuselu utwapangwa ne mbao na mabwe ya silfere na golide, to utwali pali bena.¹⁸Mushininkishe ukwebati pali mwebo tapali uli onse umwaume, umwanakashi, umukowam nangu umutundu uli no mutima uukoluka illo ukufuma kuli Yawe Lesa wesu, pakwebati uye nshinshimune tu lesa mu fyalo filya mushininkishe ukwebati tapali nangu umo pali mwebo umushila uutwala ubusungu no bululu.¹⁹Ulo uyo muntu aumfwa amashiwi ya ici citipu, akaipala mu mutma wakwe no kulanda ati, 'nkakwata umutende, nangu nyende mukutalama kwa mutina wandi.' Ici kuti caonaula icakubomba ne cakuma.²⁰Yawe tammubelele uluse, lelo, ubukali bwakwa Yawe na kalumwa fikonaula ulya muntu, na fyonse ifitipu ifyalembwa muli ici citabo fikaba pali ena, kabili Yawe aketa ishina lyakwe ukufuma mwidsamba lya mulu.²¹Yawe akamupatulako ku finkunka fyonse ifya mutundu wa Israeli, mu kusunga na ifitipu fyonse ifya cipangano ifyalembwa muli ici citabo ca malango.²²Inkulo ikoisa, abana benu abakema bakamukonkapo, na balebeshi abesa ukufuma ku fyalo fyamutali, bakalando ulo bakamona ifinkunka pali cino icalo na malwele ayo Yawe acilenga ukulwala-²³Kabili ulo bakamoan ukwebati conse icalo cilya lukile amabwe ya mingi no kucele wakupya, umutakalimwe nangu ukutwala ifisabo, umushilimswa umulemfwe, kubati konaula kwa Sodomu na Gomora, Adima na Seboyimu ici Yawe aonawile ku bukali bwakwe na ku cipyu-²⁴bakalanda capamo ne fyalo fimbi fyonse ati, 'nindo Yawe acitila ifi kuli cino calo? uku ukukaba kwa bukali ubukaloamba kukopilibula indo?'²⁵Nolu abantu bakalanda ati, 'nipamulandu wakulekesha icipangano cakwa Yawe, Lesa wa fikolwe yabo, ico apangile na bena ulo abafumishe mu calo ca Egipto,²⁶pantu balile no kupyungial tu lesa tumbi no kufukama kuli twena, utulubi uto taishiba kabili uto tapele kuli bena.²⁷Eico ubukali bwakwa Yawe bukoshunda pacalo ici, pakwebati ifitipu fyonse ifyalembwa muli ici citabo fingaletwa pali cena.²⁸Yawe alibalimbwile ukufuma mu calo mu bukali mu cipyu, na cifukushi icikalamba, kabili alibaposele mu calo cimbi nga ubwelelo."²⁹Ifyankama fyakwa Yawe eka lesa wesu lelo ifintu ifyasokololwa fyesu, umuyayaya na babufyashi besu, pakwebati twingakonka amashiwi yonse aya malango yakwe.

30

¹Ulo fyonse ifi fintu filishile pali mwebo, amapalo ne fitiipu fintu nabika kuntanshi yenu, na ulo mwafi bukisha pa nko shonse shimbi uko yawe lesa wenu amyensheshe,²na ulo mwabweluluka kuli yawe lesa wenu, mukonakila nakwi shiwi lyakwe, mulekukonka na fyonse nkomikonkomesha lelo-mwebo na bana benu-nemitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse,³elo yawe lesa wenu akomibwesha bakole benu nokumicitile nkumb; akomyalulula kabili akomilinganya mwebo ukufuma mu nko shonse umo yawe lesa wenu amipashiile.⁴Nga bantu benu abasаланanishiwe bali kuncende ukwalepesha mwisamba lya myulu, ukufuma kulya yawe lesa wenu akomilonganya, kabili ukufuma kulya akomileta.⁵Yawe Lesa wenu akomileta mu mpanga iyo ifikolwe fyenu fyakwete, kabili mukoi kwata nakbili; akomicitila ubusuma kabili akomifusha ukucila fintu acitile kufikolwe fyenu.⁶Yawe Lesa wenu akomisebulula imitima yenu, elo ne mitima ya bana benu, ukuti mukotemwa Yawe Lesa wenu ne mitima yenu yonse elo ne myeo yenu yonse, ukwebati mwingaba no mweo.⁷Yawe Lesa wenu akobika fyonse ifi ifitipu pa balwani na pali abo abamipata, kabili abalekumilamata.⁸Mukabweluluka no ku nakila kwishiwi lyakwa Yawe, elo mukosunga amafunde yakwe yonse yantu nkomikonkomesha lelo.⁹Yawe Lesa wenu akomifushisha ukutunguluka ku fya minwe fyenu fyonse, mubu fyashi bwa mafumo yenu, mufyashi bwa fitekwa fyenu, na mufisabo fya mu mushili wenu, ku kutunguluka. Pantu yawe akosansamuka nakabili abatunguluka, kubatifintu asnsamukile mufikolwe fyenu.¹⁰Akocita nga mukonakila kwishiwi lya kwa Yawe Lesa wenu, mukasunga namafunde ne fipope ifilembelwe muli ili ibuku lya malango, nga mipilibukile kuli yawe lrsa wenu ne mitima yenu yonse ne myeo yenu yonse.¹¹Pantu ifunde akominkomesha lelo talili lya kosa, kabili talili kutali namwebo ukufika.¹²Talili kumulu ukwebati mulande ati, nani alaya tuninina kumulu nokutulela pano ukuti atulenge tulikutike, pakuti tulicite?¹³Kabili tali kwishilya bemba, ukweba ati mutile ati, nani aleya twabukila kwishilya lya bemba no kutulela, kabili no kutulenga tulikutike, pakuti tulicite?.¹⁴Lelo icebo cili mupepi namebo, mutunwa twenu elo ne mitima yenu ukwebati mucicite.¹⁵Mona, lelo ndibukile pantanshi yobe umweo no busuma, imfwa no bubi.¹⁶Ngacakutila mulenakila kubupingushi bwakwa Yawe Lesa wenu, ifyo. nkomikonkomesha lelo muletemwa Yawe Lesa wenu, mulekwendela munshila shakwe, kabili mule sunga amafunde yakwe ne mibele yakwe, elo ne fipope fyakwe, mukaba no mweo no kufula, na Yawe Lesa wenu akamipaala mu mpanga iyo muleingilamo noku ikwata.¹⁷Lelo nge mitima yenu ilyalukile, mulifililwe ukukutika kabili mulitunkilwe no kukontamina kuli tulesa tumbi no kutushinshimuna.¹⁸Nolu nkalanda kuli mwebo lelo ukutika mucishinka mukaloba; tashakatantalile nshiku shenu mu mpanga mu kapitamo ukucila yordani no kuyamo elo noku kwata.¹⁹Naita umulu ne calo kukuba inte palwa mwebo lelo ukuti nimbika pantanshi yenu umweo nemfwa, amapalo ne fitiipu; eico shaleni umweo ukuti mube no mweo, mwebo no bufyashi bwenu.²⁰Citenifi ukuti mulekutemwa yawe lesa wenu, mulekunakila kwishiwi lyakwe, kabili mulekulambatila kuli ena.

Pantu emweo wenu no kutantalila kwa nshiku shenu; citenici ukuti mulekwikala mumpangaiyo yawe alapile kuli bawishinwe, kuli Abrahamu, Isaki na Yakobo, ukubapela.

31

¹Mose alile no kuya kulanda aya mashiwi kubena Israeli fye bonse. ²Alilandile kuli bena ati, "nebo nomba ndi ne myaka umwanda umo na makumi yabili, tekuti nakabili ukafume nokwingial; Yawe alilandile kuli nevo, 'tawakabuke Yordani uyu.' ³Yawe Lesa wenu, akle umitungilila kuncinso cenu; ali nokonaula ishi nko ukufuma ku cinso cenu, kabili muli nokushipyana mwebo, Yoshua, eukamitangilila ku cinso cenu, ngefyo Yawe alandile⁴Yawe ali nokucita kuli bean ngefyo acitile kuli sihone nakuli Oge, imfumu sha bena Amore, ne calo cabo, ico aonawile. ⁵Yawe alinokubapeal kuli mwebo, kabili akacita kuli bena ukulingana nefyo nakonkomeshe kuli webo. ⁶koseni kabili talileni, mwitian, kabili mwibatuma; pantu Yawe Lesa wenu, pantu ni ena eukaya namwebo; takamifilwe nangu ukumilekelesha."⁷Mose alikutile kuli Yoshua nokulanda kuli ena mumenso yabeina Israeli bonsefye, "koseni kabili talileni, pantu mukaya na babantu mu calo ico Yawe alaile kufikolwe fyenu ukubapela; mukabalenga ukucipyana. ⁸Yawe pantu niena euakaya ku cinso cenu; akaba namwebo; takamifilwe na ngulafye kumilekelesha mwebo; mwiba an mwenso, akbili mwinenuka."⁹Mose alilenbele ili ifunde nokulipela kuli bashimapepo, umwana mwaumhe wakwa Levi, uwasendele icipao cacipingo cakea Yawe; kabili alipeleko kuli bonse abakalamba bamu Israeli. ¹⁰Mose alibakonkomeshe nokulanda ati, "pakuupwa kwa myaka cine lubali; panshita iyapampamiak iyakusuulako kumisha; munshiku ukulu ua nsakwe, ¹¹Ulo abena Isreali bakesa kukumone ka kucinso cakwa Yawe Lesa wenu mu ncende akasaala umwamushilo mwakwe mukabelenga aya mafunde yonse ku cinso ca bena Israeli mu matwi yabo. ¹²Kolonganyeni abantu, abaume, abanakashi elo nabaice bonsefye, nabalebesi abali mu misumba yampongolo shenu, pakweba ati, bakayumfwile nokusambilial, pakutial ati baka cindike Yawe Lesa wenu nokusunag ama shiwi yonse ayamafunde. ¹³Mucite ici pakweba ati abana babo, aba shaishibile, bakayumfwile no kusambilila ukule kucindika Yawe Lesa wenu, apofye mwikala mu calo ico mukoyamo kwi shilya Iya Yolodani muku cikwata."¹⁴Yawe alilandile kuli Mose, "mona, ubushiku bukoisa ulo ufwiwe ukufwa; kuta Yoshua ese akwiminineko mwi hema lyakulanshanishishamo, pakweba ati muupele ifipope." Mose na Yoshua balile kwiminian na kwi hema lyakulanshanishishamo, ¹⁵Yawe alimonekele mwi hema muntumba yekumbki; intumab yekumbi yali kwiminina pa mwinshi we hema. ¹⁶Yawe alilandile kuli Mose, "mona ulu nokusendama na wiso; aba bantu bakema nokucita bu cilende bewakukonka imilungu pimbi imbi iyo iyaba muli bena bakaansual no konaula ici pangano ico napangile nabo. ¹⁷Nomba, pali bulya bushiku, ubukali bwandi bukemina pali bena, kabili nkabalekelesha, nkafisa icinso candi kuli bena, kabili bakapwishiwa. Ifinkunka ifingi na masakamiko fikabasanga, pakweba ati bakalande pali bulya bushiku weba ati bakalande pali bulya bushiku, bushe ifi finkunka tafishile pali fwebo pamulandu wakuti Lesa wesu tali pakati kesu?" ¹⁸Mucine cine nkafisa icinso candi kuli bena pali bulya bushiku pamulandu wa fyonsefye ifibi ifyo bacitile, pantu ba upilibukile kumilungu imbi imbi. ¹⁹Nomba lembeni uli lwimbo nokulu funda ku bantu abena Israeli. Mulubike mutunwa twabo pakweba ati ulu lwimbo lukabe kambone kuli nevo pa bantu bakwa Israeli. ²⁰Pantu ulo nkabaleta mu calo ico nalaile kufikolwe fyabo, icalo icifumfumuka umukaka no buci, kabili ulo bakaalya nokwikuta elo no kutuluuka elo bakapilibukila ku milungu imbi imbi kabili ba kaibombela no kunkana nevo, kabili ba katoba icipangano.²¹Ulo ifyabubifi namasakamiko fikesa pa lyaba bantu ulu lwimbo lukabashinina pa cinso cabo nga ngaluka kmbone pantu tacaalabwa ukufuma ku tunwa twabufyashi bwabo. pantu nalishiba amapange bakopanga pali lelo, nelo fye nshilabaleta mu calo ico nabalaile."²²Nomba Mose alilembele ulu lwimbo ubushiku bumo bwinefye, nokusambilisha abantu bakwa Israeli. ²³Yawe alipele Yosua umwana mwaume wakwa Nuni icipope nokweba ati, "koseni kabili talileni; pantu muli no kuleat abantu bakwa Israeli mucalo ico nalaile kuli bena, kabili nkaba na mwebo."²⁴Fyalicitikile ulo Mose apwishe ukulemab amashiwi yaili ifunde mucitabo. ²⁵Elo akonkomeshe abena Levi abasendele iciapo cacipangano cakwa Yawe alilandile ati, ²⁶"Buleni ici citabo camafunde no kucibika ku mbali yacipao cacipangano cakwa Yawe Lesa wenu, pa kweba ato cikabge nikambone pali webo. ²⁷Pantu nalishiba bucintaala bwenu no kutalama kwa mikoshi yenu, mona, apo ucili umutuntulu pamo ba mwebo napa li bunlo bushiku, mwalibafye bacintaala pali Yawe; cikaba shani pali bufi ngana fwa nevo?" ²⁸Nkolonganikilako bonse abakalamab ba mishobo naba cilolo benu, pakweba ati nande aya mashiwi mu matwi yabo no kukuta umulu ne calo ukuba bakambone babo. ²⁹Pantu nalishiba ukweba ati panuma yamfwa yandi ukuyonaula mukayonaula nokupilibuka ukufuma munshila na mikonkomeshe mwebo; ifinkunka fikesa pali mwebo munshiku ishikoisa. Ifi fikacitika pantu mukalekucita ifyabubifi mu cinso cakwa Yawe, pakweba ati mumukalifye mucifukushi ukupitila muminwe ya milimo yenu."³⁰Mose aolialndile mu matwi yabena Israeli bonse abalongene icebo ca ulu lwimbo mpakafye bakapwe.

32

¹Pepekeni amatwi, mwe myulu, no kuleka nsose. Leken i calo cilekumfwa ku fyebo fyakanwe kandi. ²Leken ukufundisha kwandi kulekupongoka nge mfula, lekeni filekukonkoloka ngomume ifyebo fyandi, ngo mina kwa mfula pa cani citeku, kabili ngo bufuminishi pa fimuti.³Leo nkabilikisha ishina lyakwa yawe, no kushimbula ubukulu kuli Lesa wesu. ⁴Icilibwe, imilimo yakwe yalifikapo; pantu inshila shakwe shonse bupingushi. Ni Lesa uwa cishinka, uwabulo ubupondamishi, wa mulinganya kabili uwatambalala.⁵Baliyonawile kuli ena, tabali bana bakwe, Ecasoni kuli bena ba mu nkulo yaponlama kabili iya bucenjeshi. ⁶Bushe yawe eo mukolambwila muli iyi nshila, mwe bantu bakupumbuka kabili abakubula amano? Bushe ena tewishinwe, untu amilengele? Alimipangile kabili alimilimbile.⁷Ulekwiwukisha inshiku sha kunshita shakale

ulekutontontokanya pa myaka ya nkulo ne nkulo ishipitile, ipushisha wiso nao akokulanga, Abakalamba nabo bakakubula.⁸ Lintu uwa pulamo apele inkulo ne nkulo ifyakupyaninina fyabo, lintu ayakenye abantu bonse, kabili alipakanya impaka ya bantu na bantu, nge fyo kabili acitile ukulingana ne mpendwa ya milungu yabo.⁹ Pakuti icananiko cakwa yawe bantu bakwe; Yakobo emulingo wa cikwatwa cakwe.¹⁰ Alimisungile mu mpanga ya ciswebebe, kabili mu buumba na mukulila kwa kalanda mu matololo; alimishingilukile no ku mibakilila. Alimulindilile kubati ni mboni ya linso lyakwe.¹¹ Nga kapumpe untu akolindila icinsa cakwe no kulakushunda pa twana, Yawe alifungulwile amapindo yakwe no kubabula, kabili alibapitile pa mapindo yakwe.¹² Yawe ekafye alimutunulwile, takwali imilungu imbi imbi pamo nankwe.¹³ Alimilengele ukwenshiwa mu fyalo fyasansuka ifya calo, kabili alimulishishe ifisabo fya mu mabala; alimimyangishe no buci ukufuma mu cilibwe, na mafuta ukufuma mu cilibwe canakabwe.¹⁴ Alilile umukaka uwatikama uwa mu maombe no kunwa umukaka ukufuma mu mukuni, kumo nenama yanona iya bana bapanga, ba sukuuku baku Bashani naba sawe, kumo ne shakupeleka sha ngano-- kabili walikunwa umwangashi wakufuluka uwali kupangwa ukufuma kufyakunwa fya myangashi.¹⁵ Lelo yeshuruni alitulwike no kupanta; walitulwike, walitulwike nganshi, walikulya ifya kututula fyobe ifingi nganshi. Alekeshe Lesa untu uwamupangile. kabili alikene icilibwe ce pusukilo lyakwe.¹⁶ Balengele yawe akalumwe ku milungu yabo imbi imbi, ku fyakuselausha fyabo balimukalifye.¹⁷ Balikwipaila amalambo ku ngulu, ishishili ni Lesa, imilungu intu tabaishibile, imilungu ishilele kumoneka fye nomba line, imilungu intu bawishinwe tabali mukuitina.¹⁸ Mwasulile icilibwe, uwaishile kuba wishinwe, kabili mwalilabile uyo Lesa untu amifye.¹⁹ Yawe alimwene ci nao alibakene, pantu abana bakwe abaume nabana bakwe abanakashi babilimusushishe,²⁰ Nkofisa icinso candi cikofuma kuli bena, "atile, "kabili nkomona mpelekesha yabo fintu ikoba; pantu ni nkulo iya bupulumushi, abana bakubule cishinka. Banenga ukuba na kalumwa ku cishaba mulungu no ku nkali fya kufintu fyafye. Nkobalenga akalumwa kuli abo abashaba bantu; ku luko uluwelele nkobalenga ukufulwa.²² Ico umulimo naukoshiwa ku bukali bwandi; kabili ukopya ukufika kumbo; ukopwisha icalo no busomboshi bwa ciko; cikobika pa mulilo imifula ya mpili.²³ Nkolonganika ne fibi pali bena; Nkolasa ne mifwi pali bena; ²⁴ Bakaba abakonaulwa ku nsala no kuliwa ku mingu sha mulilo ne cikuko icanalipa: Nkatuma muli bena ameni ya nama sha mpanga, pamo na sumu wafintu ifikulika mu lukungu.²⁵ Kense ya lupanga lukalenga ukufwilwa, na mukati kamuputule wakusendamamo pamputa akacita co. cikokanaula bonse umulumendo no wacisungu, no mwana ukoonka, no mwaume wafwi.²⁶ Nalisosele natile nkabapashila ukutali, ukuti nkalenge icibukisho cabo ukuleka ukufuma mu bantunse.²⁷ Lelo nalitinine ukususha kwa mulwani, nokutula abalwani babe bapushila mu kupingula, na kabili bengatila, ukuboko kwesu nakutumpuka; Ninga kwata ukucita fyonse ifi;²⁸ Pantu Isreali luko umwaloba amano, kabili tamwaba ukwishiba muli bena. ²⁹ Iye nga cakuti bali na mano, icakuti balishibileci, icakuti ngabalitontokenye mpela yabo ikoisa.³⁰ Kuti umo apepeka shani ikana limo, na babil; li amakana ikumi ku kubafulumuna, kano icilibwe cabo cabashitisha, na yawe abekatilako? ³¹ Pantu icilibwe ca balwani besu tacaba kuba cilibwe cesu, ngafintu nabalwani besu balisumina.³² Pantu umwangashi wabo ukofuma ku mwangashi wakusondomu, kabili ukufuma mu mabala ya mu Gsmora; ifisabo fyabo fisabo fya sumu: ifisansangu fyabo fyakulula.³³ Umwangashi wabo ni sumu wa fisoka, kabili busungu bukali bwa ba ngoshe. ³⁴ Bushe ukupekanya kwa mu bumfisol kwabikilwa nebo, calisalilwe mu fipao fyandi?³⁵ icilandushi candi ku kukupela, no kulambula. Cakunshita lintu amakasa yabo yakotelemuka; Pantu ubushiku bwa busanso bwabo nabupalama ne fintu ifyo ifikoisa pali bena fili no kucitika bwangu,³⁶ Pantu yawe akaleta ubupingushi pa bantu bakwe, kabili akabelela uluse ababomfi bakwe. Akamona kuti amaka yabo yalile. kabili takushele nangu umo, nangula umusha nangu muntungwa.³⁷ Elo akatila, "ili kwisa mulungu yabo, icilibwe muntu bafiseme. ³⁸ Imilungu iyali kulya amafuta ya malambo yabo no kunwa umwangashi wa fya bupe fyabo ifyakunwa lekeni bemeno kumyafwilisha; lekeni babe ubucingo bwenu.³⁹ Mona nomba ukutula nebo, nebo wine, ninebo Lesa, kabilitakwaba lesa umbi pamo na nebo: Nebo ndepaya, kabili ndalenga ukuba no mweo; Nebo ndalasa, kabili nangu umo uwinga kupususha ukufuma mu bulamba bwandi. ⁴⁰ Pantu nasumbwila amaboko yandi mu mulu no kutula, naliba uwa mweo umuyayaya, nkocita.⁴¹ Lintu nkonona ukubyata kwa lupanga lwandi, kabili lintu ukuboko kwandi kwatampa ukuleta ubupingushi, ukubwesha icilandushi pa balwani bandi, kabili ukalalambula bonse abo abampata.⁴² Nkalenga imifwi yandi ukukolwa no mulopa, no lupanga lwandi luko lya munofu pamo no mulopa wabapaila na ba bunkole, kabili ukufuma ku mitwe ya ntugulushi yabalwani.⁴³ Sekeleleni, mwe nko, pamo nabantu bakwa lesa, pantu akalandula umulopa wa babomfi bakwe; Akabwesha ici landushi ba balwani bakwe, kabili akalenga ica kukonsolwela pa mpanga yakwe, pa bantu bakwe.⁴⁴ Mose alipitulwike mu fyebo fyonse ifya ulu lwimbo mu matiri ya bantu, ena na Joshua umwana mwame wakwa Nini. ⁴⁵ Ulo mose apwishishishe ukupituluka muli ifi fyebo fyonse kuli Isreali onse.⁴⁶ Alile kuli bena, "mulekubika mitima yenu pa fyebo fyonse funtu nkoshishimika kuli mwebo ilelo, pakuti mukalekukonkomesha abana benu ku kubaka fyonse ifyebo fya aya malango. ⁴⁷ Ico uyute mulandu wafye kuli mwebo, pantu emweo wenu, kabili muli icicintu mukatantalisha inshiku shenu mu mpanga iyo mukoyabukilamo yodani ku kuikwata.⁴⁸ Yawe alisosele kuli mose pali bulya bwine bushiku no kutula, ⁴⁹ Nino apalungatana no lupili lwa abarimu, pa lupili lwa Nebo, ulwaba mu mpanga ya Moabu, ulwalungatana na Yerico. Uli no kumona calo ca kenaani, ico nkoopela ku bantu bakwa Isreali ku kuba icikwatwa cabo.⁵⁰ Ukofwila pa mulu wa luntu ukonina, kabili ukakolonganikwa ku bantu bobo, nga fintu Aaron umwana Isreali munobe uwafwile pa lupili hore kabili alikolonganikwa ku bantu bakwe. ⁵¹ Cili nokuba ifyo pantu tawali uwa cishinka kuli Nebo mukati ka bantu bakwa Isreali pa menshi ya Meriba mu kadeshi, mu matololo ya sini; pantu tamwanatila ku bucindami no mucinshi mu bantu bakwa Isreali. ⁵² Pantu ukamona icalo icili ku ntanshi yobe, lelo tawakayeko kulya, mu mpanga inty nkoopela ku bantu bakwa Isreali".

¹Ili e palo Mose umuntu wakwa lesa apalile abana ba Israeli elo imfwa yakwe tailaisa. ²Asosele : afumine mu Sinai nokwisa shukuka ukufum mu Seiri pali bena. Abalike ukutula mu lupili lwa Parani, nokwisa na amakana ikumi limo iya abantu aba mushilo. Mukuboko kwakwe ukwa kulyo mwali amabingu yankuba. ³Muchishinkafye, alitemwa abantu; bonse abantu bakwe aba mushilo mukuboko kobe, bakunkwile pa nkasa shobe; nokupokelela ifyebo fyobe. ⁴Mose alitukonkomeshe ifwe nefunde, ifya bupyani bwa lukuta lwa kwa Yakobo. ⁵Kabili kwali imfumu mu Yeshuruni, ilintu intugulushi shabantu sha kolongene, imitundu shonse isha Israeli pamo. ⁶Lekeni Rubene abe uwa mweo lelo efwa, bakalume bakwe babe abancepela. ⁷Ili e palo lyakwa Yuda. Mose asosele; umfweni Yawe, kwishiwi lya kwa Yuda, nokumubwesasha kubantu bakwe nakabili. Mulwileniko, beni kafwa pa balwani bakwe. ⁸Pali Lebi, Mose asosele: Tumimu yenu na Urimu yenu ibe kuomwacetekala, uyo mwayesha pa Masa, uyo untu mwalwile nao pamenshi ya meriba. ⁹Umwaume uwalandila pali wishu na nyina, " Nshibamwene." Kabili taishibe naba wabo, nabana bakwe bene tabeshibe. Pantu ali bakile ifyebo fyenu nokusunga icipangano. ¹⁰Afunda Yakobo ifipope fyenu na Israeli ifunde lyenu. Akabika abubani kucinso cenu nefyabupe fyonse ifyakoca pacipailo cenu. ¹¹Peleni, Yawe, ifikwatwa fyakwe, nokusuminisha imilimo ya minwe shakwe. Tobauleni imisana ya abo bonse abamwimina, na abo bonse abamupata, pakuti bekema nakabili. ¹²Pali Benyamini, Mose asosele: Umo uwatemwika na Yawe ekala mubuchingo mupepi nankwe; Yawe amucingilila ubushiku bonse, kabili ekala pakati yamaboko yakwe Yawe. ¹³Pali Yosefe, Mose asosele: Naibe iya kupalwa na Yawe impanga yakwe nefisuma ifya mumulu, nomume, na ifya shika filyafyaba panshi. ¹⁴Naibe iya kupalwa impanga yakwe na ifintu ifisuma ifya cibwesa bwa kasuba, nafintu ifisuma ifya busomboshi bwa myenshi, ¹⁵na ifintu ifyawamisha ifya mpili sha kale, na ifintu ifisuma ifya tupili twa muyaya. ¹⁶Naibe iyakupalwa impanga yakwe nefisuma fya calo na umwisulo waciko, nobufwayo ubusuma ubwa muntu uwali mucimpukusa. Lekeni ipalo lise pamutwe wakwa Yosefe, napa mutwe wa uyo uwali impyani pali ba wabo. ¹⁷Ibeli lya ng'ombe uwasansabikwa ni ena, nama sengo yakwe masengo ya ng'ombe ya mpanga. Nayena akasunka abantu, bonse, kumpela sha calo. Aya myanda ikumi iya kwa Efraimu; aya myanda ya kwa Manase. ¹⁸Pali Sebulani, Mose asosele: Sekelela Sebuluni, kukufuma kobe, nawebo, Isakari, mu mahema yobe. ¹⁹Bakakuta abantu ku mpili, uko bakatula amalambo ya bulungami. Bakaimyangila ubwingi bwa babemba, kabili nokufuma kumucanga wa pefwe. ²⁰Pali Gadi, Mose asosele: Abe uwakupalwa uufuntula Gadi. Akekala nga nankalamo, nokulepulako ukuboko nangula umutwe. ²¹Ayiteyanishishe icipandwa icisuma palwakwe, uko kwali iciputulwa ca mpanga icasungilwe intugulushi. Aishile ne ntungulushi sha bantu. Acitile ubulungami bwa kwa Yawe nefipope fyakwe na Israeli. ²²Pali Dani, Moses asosele: Dani aba nga kana kankalamo ako akatoloka ukufuma ku Bashani. ²³Pali Naftali, Moses asosele: Naftali, we waisula nobubile, nokwisula kwe palo lya kwa Yawe, senda ifikwatwa fya mpanga kumbonshi na kapinda kaku kuso. ²⁴Pali Ashere, Moses asosele: Abe uwakupalwa Ashere ukucila pa bana abaume bambi; lekeni abe uwasuminwa kuli ba wabo, nokuleka ebishe ulukasa lwakwe mwifuta. ²⁵Eico leka imipindo yobe ibe iya cela no mukuba, ukulingana no bwingi bwa nshiku shobe, no kutantalisha ubucingo bobe. ²⁶Takwaba uwakuba nga Lesa, Yeshuruni-wemulungami, uutuntala mu myulu ku kukwafwa, mubufumu bwakwe pa makumbi. ²⁷Lesa uwamuyayaya bucingo, na mwisamba mwaba amaboko ya muyayaya. Asunkile abalwani kucinso cobe, elo asosele, "Onaula!" ²⁸Israeli aikele mu cubo, akamana ka kwa Yakobo kali cingililwe mumpanga ya nseke nomwangashi upya; cine cine, lekeni imyulu shakwe shiponye umume pali ena. ²⁹Amapalo yobe yengi, Israeli! Nani uwakuba ngaiwe, umuntu uwapusushiwa na Yawe, ubucingo bwa ku kwafwa, nolupanga lwa bufumu bobe? Abalwani bobe bakesa tenshiwa kuli iwe, ukaponya panshi incende shabo isha pamulu.

34 ¹Mose aninine ukufuma kumawanga ya Moabu ukuya ku lupili lwa Nebo, napamulu wa Pisiga, uyo uwalungatana na Yeriko palya Yawe amulangila umusumba onse uwa Gileadi ukufikafye naku Dani. ²Nabena Naftali bonse, necitungu cakwa Efulemu na Manase nakucalo conse ica Yuda. Kuli bemba wakumasamba, ³Naku Negebu ne lungu lyamipokapoka ya Yeriko umusuma waticutundu, ukuya kufikafye nakusowa. ⁴Yawe asosele kuli wene ati, "ici ecalo ico nalapila kuli Abrahamu, kuli Isaki kabili nakuli Yakobo, ukutula nkacipela kundupwa shobe". Ndikusuminishe ukuciloleshapo na menso yobe, lelo tawakaninike ukuya palya pamulu." ⁵Eico Mose umusha wakwa Yawe, afwililile mulya mucalo ca Moabu, nga efyo icebo cakwa yawe calaile. ⁶Yawe amushikile mumupokapoka mu calo ca Moabu ukulungatana na Beti Peori, Lelo takwaba nelyo umu uwashiba uki inshishi yakwe yaba ukufiak nelelo. ⁷Mose ali nemyaka umwanda umo na makumi yabili elyo afwile; amenso yakwe tayanakwike, nangu amaka yakwe yacifyalilwa ukupwa. ⁸Abena Isreali baloseshe Mose muma wanga ya Moabu inshiku amakumi yatatu, elyo kabili nenshiku shakullosha Mose shalipwile. ⁹Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni ali uwakwisishiwamo nomupashi wamano pantu Mose alitambalike ukuboko kwakwe pali wene. abene Israeli balyumfwile kuli wene nokucita fintu Yawe akonkomeshe Mose. ¹⁰Takwatala ukwima kasesema ukutula palwa mu Israeli uwakupala Mose, uwo Yawe aishibile amenso na menso. ¹¹Takwatala ukuba kasesema uli onse uwakuba nga ena mufyakumwenako fyonse na mufipusho ifyo Yawe umutumine ukucita mucalo ca Egupti, kuli Farao, kabili nakubasha bakwe bonse, kabili nakucalo cakwe conse. ¹²Takwatala ukubapo kasesema uli onse uwakuba nge ena mufikalamba fyonse ificitwa fyakutinisha ifyo mose acitile pa cinso cakwa Israeli onse.

Yoshua

¹Nomba ifyo caishile kuba panuma yafwa yakwa Mose umubomfi wakwa Yawe, elo Yawe insakulanda kuli Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, inkonkani nkamba yakwa Moise, alilandile. ²"Mose, umubomfi wandi, alifwile, Nomba ico imeni, mwabukile kwishilya lya yondani, webo naba bantu bonse, mucalo ico nkoopela kuli Mwebo- kubantu bamu Isreali. ³Nebo ndimipele icende konse konse uko ifinya tilo fyamakasa yenu fikalekwendamo. Nebo ndicipele kuli mwebo, ngefyo webo nalaile kuli mose. ⁴Ukufuma mu matololo na lebanoni, ukulepele ngo mumana ukalamba, uwa Yufrati, ne calo conse ica ba Hiti, na kuli bamba mukalamba, u nko akasuba nkankowila, cikaba calo cenu. ⁵Takuli ne umo uwa kwisa ku kwiminina pa cinso cobe ishiku shonse isha mweo obe. Nebo kalekuba na webo ngafintu webo nalikuba na Mose. Nshakakukeleshe webo nangu ukusha webo. ⁶Ule kukosa no kushipa. Webo ukalekule nga abantu ukulekupyana icalo ico webo nalikulanga, ifikolwe fyabo webo kuli napela bena. ⁷Ule kukosa nokushikisha. Mulekutekanya munakila amafunde yonse umunakila amafunde yonse umubomfi wandi mose alikonkomeshe webo. Wile kupilibuka no kufuma kukulyo nangula kukuso pakwebati ulekushuka konse uko ukoya. Webo lyonse ukalelanda pali ici citabo ce mfunde. ⁸Webo ulekutontokanyapo pali cena akasuba no bushiku pakweba ati ulekunakila fyonse fya lembwamo. kabili ukalekuba wakutunguka no kulwkwushuka. ⁹Bushe shakukonkomeshe webo? ule kukosa no kushipa! wilakutina. Wilaku bweshamo. Yawe Lesa obe alekuba nobe nkosefye ukowalekuya. ¹⁰Elo Yoshua alikukonkomesha intungulushi shabantu, ¹¹"kabuyeni nokulepita mukambi no kukonkomesha a bantu muleku ipekanisha ifisolobelo. Mushiku shitatu mulinokwabuka kwishiya lya yolondani no kuyamo no kucikwata icalo ico Yawe Lesa wenu akomipela mwebo ukucikwata. ¹²Kubena Rubeni, abena Gadina na citinka wa muntundu wakwa Manese, Yoshua atile, ¹³"Mulekutotokanyapo pe shiwi ilyo Mose umubomfi wakwa Yawe, akonkomeshe webo ulo atile, Yawe Lesa obe akokupela ukutusha webo, kabili ankokupela webo ici icalo. ¹⁴Abakashi benu, aba cece benu, ne fitekwa fyenu fyalekwikala muli cilya calo ico Mose apele mwebo ukufika bushilya bwa Yordani. Lelo abaume benu ababulwi ba kapitilila ne ndume shenu no kuyakubafwako. Mpaka Yawe akabapele bandume shenu ukutusha ngafitu cimpele webo. ¹⁵Elo nabo bakacikwata ciulya calo Yawe Lesa obe akobapa. Elo webo ukobwelela ku calo cobe no kucikwata, Icalo ico mose umubomfi wakwa Yawe akokupa Webo ukufika bushi lya bwa yolondani, uko akasuba kako tulila ¹⁶Elo balyasukile Yoshua, ukwebati," fyonse ifyo webo wale kutukokomesha fwebo twalekubomba, na nkose uko ukatutuma fwebo tukalekuya. ¹⁷Tukale kukufwila ngafitu twali kufwila Mose. Yawe fye eka Lesa obe alekuba nob, ngefyo alikuba na Mose. ¹⁸Ulyo onse ukopakana namafunde yobe no kukana umfwila amashiwi yobe alingile ukufwa ulekukosa fye no kushipa."

2

¹Elo Yoshua umwana mwaume Nuni alitumine abaume babili mubumfisololo ukufuma ku Shittim nga bakalengula. Alandile, "kabuyeni muye kumona, nakucilisha Yeriko, "Nabo balile elo baishile ku nganda yakwa cilende uweshina lya Rahabu, elo baile ikala mulya. ²Baliyebele imfumu yaku Yeriko, "moneni abaume bamu Isreali balishile muno kukulengula calo." ³Imfumu yaku Yeriko yalitumine amashiwi kuli Rahabu elo yalandile, "Bafumye panse abaume abeshile kuli webo abengile ku nganda kobe pantu balishile ku kulengula icalo conse. ⁴Lelo umwanakashi alibulile abaume babili elo alibafishile, Alyaswike ati, "Ee abaume balishile kuli webo lelo webo inshishibile uko bafumine. ⁵Balile ulo kwaciba kulifitile ulo Inshita yacifika iyakwisala impongolo ya musumba. Nebo inshishibile uko balolele. Muline kubekata nalimo nga mukoendesha ukubakonko panuma. ⁶Lelo ena alibabulile nokubaninika pamulu wa mutenge elo abafishile mu tumuti twa kolokondwe uto alikutantika pa mutenge wakwe. ⁷Elo abaume babakonkele mu musebo uwalikulola ku fyabu fya Yordan. Pa mpongolo paliselwa kale kale ulo fye abalikubakonka bafumine panse. ⁸Abaume bali tabati balale ulo ena aninine alile pa mulu wa mutenge kuli bena. ⁹Alilandile, "Nebo ndishibile ukutila Yawe alimipele mwebo icalo elo kabili umwenso wa mwebo ulishili pali fwebo. abo bonse abalikwikala mu calo bali nokusunguluka pacinso ca mwebo. ¹⁰Tulyumfwile ifyo Yawe alikukamya amenshi muli Bemba wa matete kuli mwebo ulo mwalikufuma mu Egupto. Tulyufwile nakabili ifyo mwebo mwacitile ku mfumu shibili isha bena Amore kulya bushilya lya Yorodan-Sihoni elo na Og- uyo mwebo mwaonawilefye onse. ¹¹Lilya lwinefye fwebo twaumfwile ci fwebo imitima yesu yalisungulukile elo tamwashele nangu umo uwashipile-pantu Yawe Lesa wenu ni Lesa wamumulu elo na panshi ya calo. ¹²Elo nomba ndepapata mulape kuli webo, muli Yawe ukutila, nga ififine webo na mikwatila uluse mwebo, muli no kwisakubelela uluse kuba munganda yakwa tata. mumpole webo icishibilo cacishinka. ¹³Icikutila muli nokwisa kupususha imyeo ya kubatata, bamayo, indume shandi, inkashi shandi, elo ne ndupwa shabo shonse, elo nokutila muli nokwisa kutupususha fwebo ukufuma kumfwa. ¹⁴Abaume balandile kuli wenu, "imweo yesu ibe yenu, mpaka nemfwa! Nga tawakulakalanfda pa makwebo yesu, elo ulo Yawe akotupela fwebo tuli nokuykwisakubelela uluse elo ne cishinka kuli mwebo. ¹⁵Elo alibecishe panshi kunse ukupitila pa nsolokoto ukobomfya umwando, Inganda iyo alikwikalamo yakulilwe mwilinga lya musumba. ¹⁶Alilandile kuli bena, "kabiye ni mu mpili elo no kufisama, limbi abakulemifwaya kuti baisa ku misanga. mufisame kulya pa nshiku shitatu mpaka fye abakomufwaya bakabweluluke. Elo milekuya mu nshila yenu." ¹⁷Abaume balandile kuli ena, "Tatuli nokuba abakukakilikwa ku filayo fya mulapo webo walenga fwebo ukulapa ku nga webo taukocita ici. ¹⁸Ulo fwebo tukoisia kwingila mu calo, webo ukakakile uyu mwando wakukashika mu nsolokoto ukupita umo webo watulenga fwebo ukwikila, elo mwibo mukakolongene mu nganda ba wiso elo banoko, indume shobe elo na bonse aba mu nganda yakuli wiso. ¹⁹Uyo onse ukalekufuma kunse ya fibi fya nganda yobe ukuya mu misebo imulopa yabo ukalekuba pa mitwe shabo elo fwebo tatwakabe abamulandu. Lelo nga ukuboko kwatambalikwa pali onse uuli muli mwebo mu nganda, umulopa wakwe uli nokuba pa mitwe ya fwebo. ²⁰Lelo nga webo walanda pa makwebo yesu tukalekuba aba kaele ukufuma ku mulapo webo ulengele fwebo ukulapa." ²¹Rahabu alyaswile, "Leka ifyo webo ulelanda

ficitwe Alibatumine ukuya elo nabo balifumipo elo alikakile -umwando musolokoto.²² Balifune elo balile pa mulu mumpili elo balikele kulya inshiku shitatu mpaka fye abali kubafwaya babwelele. Abalikubafwaya balifwalikishe monse mumbali ya musebo elo Tabasengile nelyo cimo.²³ Abaume babili balibwelulukile elo balyabuke elo balibwelele kuli Yoshua Mwana wakwa Nun, elo balimwebele fyonse fyali kucitika kuli bena. ²⁴Balandile kuli Joshua, "cine cine Yawe alipele ici calo kuli fwebo. Bonse abekashi ba mu calo balesunguluka pa mulandu wa fwebo."

3

¹Yoshua alimine ulucelocelo, kabili balifumine mu shitimu. Balifikile ku Yordani, ena nabena Israeli bonse, kabili balipangile inkambi kulya ulo tabalabuka. ²Panuma ya nshiu shitatu, ba cilolo bapitile pakati ka nkambi; ³balikambishe abantu ukwebati, "Ulo mukomona icipao cacipangano cakwa Yawe Lesa wenu, naba shimaapepo ukufuma mu bena Lebi balicisendele, mufwile mwafuma pali cino cifulo nokucikonka. ⁴Pafwile paba incende pakati kenu nacena iili kubati imikono amakana yabili mu mulingo. Tamulingile kupalama kuli cena, pakwebati mwamona inshila yakuyamo, apo tamwatala amupitamo muliyi nshila."⁵Yoshua alilandile ku bantu ukwebati, "ishisheni mwebene, pantu mailo Yawe akacita ifipesha mano pakati kenu." ⁶Elo Yoshua alilandile kuli bashimaapepo ukwebati, "Buleni icipao cacipangano, noutangilila abantu." Eco balibulile icipao ca cipangano nokutangilila abantu. ⁷Yawe alilandile kuli Yoshua uwebati, "Muli buno bushiku nkukusha mu menso yabena Israeli bonse. Bakeshiba ukwebati ifyo nali na Mose, eflyo nkaba webu. ⁸Ukakambisha bashimaapepo abasenda icipao ca cipangano ukwebati, 'Ulo mukafika ku lutwe lwa menshi yamu Yordani, mwifwile mwaiminina umushika mumumana wa Yordani.'"⁹Elo Yoshua alilandile kubena Israeli ukwebati, "Iseni kuno, nokukutika ku mashiwi yakwa Yawe Lesa wenu. ¹⁰Napalici mukeshibokwebati Lesa wa mweo ali pakati kenu kaili akafumya ku cinso abena Canaani, abena Hiti, abena Hibi, abena Perisi, abena Girgshi, na bena Amore, na bena Yebusi. ¹¹Moneni! Icipao ca cipangano cakwa shikulu we sonde lyonse cikoabuka cikomitangilila mu Yordani. ¹²Nomba saleni abantu ikumi limo nababili ukufuma mu mikowa yakwa Israeli, umo ukufuma muli cila mukowa. ¹³Ulo inyantilo sha makasa yabashimaapepo abasenda icipao cakwa Yawe, shikulu we sonde lyonse, yakakumya amenshi yamu Yordani, amenshi yamu Yordani yakopotulwako, na menshi ayakotentemuka ukufuma ku mulu wanika yakaleka ukutentemuka kabili yakeminina umupili umo."¹⁴Nomba ulo abantu baimine ukuya mukwabuka Yordani, bashimaapepo abasendele icipao cacipangano baalitangilile abantu. ¹⁵Lulya lwine fye balya abasendele cipao bafika ku Yordani, na makasa yabalya abasendele icipao yatumpa ku lutwe lwa menshi (Ulu ninshi Yordani alimukubundila mu ncena shauko monse pa nshita yaku sombola), ¹⁶Amenshi ayalimukutenteuka ukufuma ku mulu wa nika yaliminine umupili umo. Amenshi yalilekele ukutentemuka ukufuma pa ntafu ikulu. Amenshi yalilekele ukutentemuka ukufuma ku Adamu, umusumba uuli lubali Saretaini, ukuya kufika nakuli bamba wa Araba, bamba wa mucele. Abantu baluabukile mupepi na Yeriko. ¹⁷Bashi mapapo abasendele icipao ca cipangano cakwa Yawe baiminine pa mushili wa kuma pakati ka Yordani mpaka abena Israeli bonse baabuka pa mushili uwakuma.

4

¹Ulo Bonse abantu bayabukile Yordan, Yawe Alilandile kuli Yoshua, " ²Sala abaume ikumi nababili abenu ukulekufuma mubantu cila mwaume ukulekufuma muli cila mukowa. ³Ubupele li funde; Bulapo amabwe ikumi naya bili ukufuma pakati ka Yodani apo bashimaapepo Beminiine pa mushilila pakuma, Elo mulekuyaleta nokusendama bunobushiku."⁴Elo Yoshua akutile abaume ikumi nababili abo alikusala ukufuma mumikowa yakwa Isreali, umo ukufuma muli cila mukowa. ⁵Yoshua alanoile kuli bena, "mulekuya panuma yacipao ca kwa Yawe Lesa wenu mukatika Yoadani. Cila umo alekubulapo ilibwe pa cipeya cakwe ukulingana Nemikowa Yabantu bakwa Isreali. ⁶Ici cikalaba icakulakwishibako pakati kenumwevo ulo abana benu bakalakwipusha mu nshiku shikalakwisa, 'Nindo aya amabwe yakopilubula kuli mwebo?' ⁷Elo mukalakulakulanda kuli bena, "Amanshi yamu Yodani yaliputulweko pa cinso ca sipao cacipangano ca kwa Yawe. Ulo cayabwike Yodani, ameshi yamu yodani yaliputulweko, aya amabwe yakulekwibukishishako ku bantu ba kwa Isreali umuyayaya." ⁸Abantu bakwa Isreali bacitile umwabelele icipope ca kwa Yoshua, elo balibulilepo amabwe ikumi limo nayabili ukufuma mukati ka Yodani, ngeflyo Yawe alikulanda kuli Yoshua. Balikutulika amabwe ukulingana ne mpendwa yamikowa mu bantu ba kwa Isreali. Balisendele amabwe abene, ukutwala kuntu balikutulisha elo bayabikile palya pene. ⁹Elo Yoshua alitulikilepo amabwe ikumi nayabili pakati kamulonga wa Yoshua, muncende umo amakasa yabashmaapepo abo abali kusenda icipao cacipangano bali kwiminina. Ici icakwibukisha ciliko nelelo. ¹⁰Bashimaapepo abo bali kusenda icipao balikwiminina mukati ya Yodani ukufikilafye fyonse ifyo Yawe akonkomenshe Yoshua ukulakweba abantu fyapwililika, ukulingilafye fyonse ifyo Mose alikukonkomesha Yoshua. Abantu balikwangufyanya elyo balyabukile. ¹¹Ulo abantu bonse balikupwa ukwabuka icipao cakwa Yawe eco na bashimaapepo balikwabuka ukutangilila abantu. ¹²Umukowa wakwa Lubeni, umukowa wakwa Gad, Elo na pakati umukowa wakwa manase balipitile pantanshi ya bantu bakwa Isreali no kupanga nge bumba lya bashilika, ngeflyo Mose alikulanda kulibena. ¹³Abaume abali amakana amakumi yane balipekenye ukulekulwa inkondo papitile pantanshi ya kwa Yawe ku bulwi ubwali mumalungu ya Yerico. ¹⁴Pali ubo bushiku Yawe alilengele Yoshua ukukosa mumenso yabena Isreali bonse. Balimucindike- kwati fintu balikucindika Mose- munshiku shakwe shonse. ¹⁵Elyo Yawe alanmdile kuli Yoshua, ¹⁶"konkomesha bashimaapepo abankusenda icipao ca cipangano ukwisa mu Yodani." ¹⁷Elo Yosua akonkomenshe bashimaapepo, "Iseni mufume mu Yodani." ¹⁸Lintu bashimaapepo icipaca cipangano cakwa Yawe bashile kufuma pakati ka Yodani, elo no tutende twamakasa yabo twalinine pa mulundu eluntu amenshi ya mu Yodani yabwelele mucinkenkenya yayako nokupalala, ngeflyo yalikuba

panshiku shine kunuma.¹⁹ Abantu balishile kufuma mu Yodani pabushiku bwakulenga ikumi limo mwenshi wa kwamba.²⁰ Elo baikele mu Gilgal, kumutula kasuba wa Yerico. Amabwe ikumi nayabili yantu basendele ukufuma mu Yodani, Yoshua alikuyabika mu Gilgal.²¹ Alandile kubantu ba kwa Isreali, "ulo balupwa lobe bakalekwi pusha bashibo munshiku shikoisa, "Yando aya amabwe."²² Mulekweba abana benu, ifi epo Isreali alikwabuka Yodani pa mushili wakuma.²³ Yawe Lesa wenu alimyumikile Amenshi ya Yodani, Mpaka nelo mwayabukile, ngefyo Yawe Lesa wenu acitile pali bamba wamatete, uo atumikile mpaka nelo twalikwabuka,²⁴ Pakuti abantu abapesonde balekwishiba ati ukuboko kwakwa Yawe kwa kukosa, Elo mukofwaikwa ukulekucindika Yawe Lesa wenu.

5 ¹Ulo lwine fye imfumu shonse isha bena Amorite ishabelele kulubali lwa icumboshe ya Yordani elo nemfumu shonse isha bena canaanite abalikuba mululamba lwa bamba uukulu, balikumfwa ati Yawe alikamininishe amenshi ya Yordani mpaka nokwabuka kwa bana bakwa Isreali; imitima yabena yali sungulukile elo tamwali kuba umupahsi nelo umo muli bena panmulandu wa bena Isreali.² Pali ilya nshita Yawe alilandile kuli Yoshua, "panga imyele iyakutwa elo na kambi usembuluke abana baume bakwa Isreali."³ Elo Yoshua alipangile umwine-imyele iyakutwa elo alisembulwile abana baume bonse abakwa Isreali pa Gibeath Haaraloth.⁴ Uyu emulandu Yoshua ase mbulwile bena; bonse abaume abalikufuma fye na baume bankondo balifwile muma tololo ulo tabala fika panuma yakulekufuma mu Egupto.⁵ Nelo abaume bonse abaishile uku leku fuma mu Egupti ba lisembulwilwe, Nelo ifyo, Abalumendo abali bakofyalwa mumatololo munshila pakulekufuma mu Egupti tapabele nelo umo uwasembulwilwe.⁶ Elo abantu bakwa Isreali-balyendele imyaka amakumi yane mumatololo mpaka abantu bonse ekwaba ati, abaume bankondo bonse abalikufuma mu Egupti- balifwile pakutilati tabalikuna kila ishiwi lyakwa Yawe. Yawe alilapile kuli bena ati takalekubaleka ukuleku mona icalo ico alapile kufikolwe fyabo ukwebati kuti apela kuli fwebo. icalo icikifuluma umukaka no buci.⁷ Bana babo abo Yawe aimishe muchifulo cabo ebo Yoshua- asembulwile pantu tabali-kusembululwa panshila.⁸ Ulo bena bonse basembulwilwe balishele umo balikuba munkambi mpaka belo bapolele.⁹ Elo Yawe alilandile kuli Yoshua, "Buno bushiku ndi fumishopo ukusebana kwa Egupto ukufuma kuli mwebo," Elo, ishina lyacilya cifulo chikoitwa Gilga ukule kufika no bushiku bwelelo.¹⁰ Abantu bakwa Isreali balipangangile inkambi pa Gilgal. Balisungile icakucilila pabushiku bwalikulenga ikumi limo na cine ubwa mwenshi, mu cungulo pa malungu yaku Yerico.¹¹ Pa bushiku bwa panuma iya kule kucilila; bulya bwine bushiku, balilile fimo ifisabo fya mu calo, umukate uushili wakututumuka elo ne ngano ishaku salula.¹² Na maana ali lekele pabushiku balikulya ifisabo fya mu calo. Takwalikuba pa manna nakambi iyabantu bakwa Isreali, lelo balilile ifyabuso mboshi fya mucalo ca canaan uyo mwaka.¹³ Ulo Yoshua alikuba mupepi na Jerico, alisanswile amenso yakwe elo aliloleshe, elo Mona. Umwaume aliminine pantasnshi ya kwe; Ali somwene ulupanga lwali muminwe yakwe. Yoshua alile kuli ena elo- alilandile, "Bushe weba uli kulifwebo nelo kubalwani besu?"¹⁴ Alilandile, "Nelo kumo. Pantu nebo ndimusika wa fita fyakwa Yawe. Noma ndishile; Elo Yoshua alilele impumi panshi panmushili kukusinsimuna elo alilandile kuli ena, "Nindo shikulu wandi akolanda ku mubomfi wakwe?"¹⁵ Mushika wafita fyakwa, "Yawe alilandile kuliYoshua, "Ulekufule ndyato ukulekushifumya kumakasa yobe pantu icifulo uko imini napoca mushilo." Efyo Yoshua acitile.

6

¹Nomba yonse iminshi ya kwingila mu Yeliko yali ya kwisalwa pamulandu wa fita fya bena Isreali. Takwali nangu umo uwalikufumina kunse no uwali kwingila mukati.² Yawe alilandile kuli Yoshua, "mona, Nebo ndi lubwile Yeliko mu minwe yenu, imfumu shabo, ne fita ifyabo ifya kanshiwi.³ Mufwile mokofoleka ukushinguluka umu sumba, bonse abaume ba nkondo bakoya baleshunguluka umusumba umuku umo. Mufwile mukocila ici panshiku mutanda.⁴ Bashimapepo cinelubali bafwile ukulekupita amapenga cine lubali aya masengo ya basukusuku kuntanshi ya cipao. pa bushiku cine lubali, mumfwile mukoenda mukoshinguluka umusumba imiku cine lubali, na bashishimapepo bafwile ukulisha ifiunda pama penga.⁵ Elo bafwile ukulisha ifiunda mu kubilikisha uku kalamba namasengo yaku basukusuku, na lintu mwebo muka lekunfwa ciunda ca ntandala abantu bonse bafwile ukubilikisha ukubilikisha ukukalamba, ne fibumba fya musumbafili nokupona ifyalamba panshi ifita fikofwaikwa ukusansa, cila umu ukulakulaya pantanshi."⁶ Elo Yoshua umwana mwaume wakwa Nan alikutile bashimapepo no kulanda bena, "pita ici pao ca cipangano, no kuleka bashimapepo cine lubali ukupita intandala cine bali isha masengo yaba sukusuku kuntanshi yaci pao cakwa Yawe."⁷ Ali landile ku bantu, "kabuyeni no kulekwenda mukoshunguluka umusumba na abaume abaipangasha bakalekuya ku ntanshi ya ci pao cakwa Yawe.⁸ Nga filya fine Yoshua ali kulanda ku bantu, bashimapepo cine lubali balipitile intandala cinelubali isha masengo yaba sukusuku pa cinsu cakwa Yawe. Ilyo bacili bakoya, balilishishe iciunda pa ntandala. Ici pao cipangano yakwa Yawe cali konkelepo panuma yabo.⁹ Aabaume aba buta balyendele balyendele kuntanshi yaba shimapepo, kabili bali pangile iciunda pa ntandala shabo, elo nomba kalinda wa kunuma alikwendele kunuma ya ci pao, na bashimapepo bali lilishe intandala shabo uku lwalilila.¹⁰ Lelo Yoshua alikonkomeshe abantu, ukweba ati, "mwile kubilikisha. Takufwile kwa fuma iciunda mutunwa twenu mpaka ubushiku Nebo nkalemweba uku bilikisha. Elo fye mufwile uku bilikisha."¹¹ Eicho ali lekele ici pao cakwa Yawe ukulaku shunguluka umusumba umo bulya bushiku. Elo balingile mu nkamba shabo, kabili bali kelemo bushiku mu nkambi.¹² Elo Yoshua alimine bwangu pakacelo, na bashimapepo balimishe ici pao cakwa Yawe. Bashimapepo cine lubali abali kupita intandala cinelubali isha masengo yakubasuku ku ntanshi ya cipao cakwa Yawe, bali kwenda abakushipa noku panga ifiunda pa mapenga. Ifita ifya ipangeshe fyali kwendela pa ntanshi yabo.¹³ Lelo lintu kalinda wakunuma alikwenda panuma ya cipaocakwa Yawe, elo

amapenga yali ku konkanya kufumya ifiunda.¹⁴Bali shingulwike umusumba umuku umo ubushiku bwa Lenga cibili no kubwelulukila ku nkambi. Bali kuita ifi pa nshiku mutanda.¹⁵Cabele pa bushiku lenga cinelubali elyo baimine pamaca ku kwanduluka kwa ma chacha, no kwenda ukulakushuluka umusumba mu nshila imo ine e wali umutande wabo, iyi inshita imiku cine lubali. Calikuba pali ubu bushiku ulo balikufoleka uku shinguluka umusumba imiku cine lubali.¹⁶Calikuba ubushiku bwa kulenga cinelubali, ulo bashimapepo balishishe ifiunda na mapenga, ayo yoshua akonkonkomeshe abantu," Bilikisheni, pantu Yawe mipele umusumba.¹⁷Umusumba na fyonse ifilimo fya kulakupa Yawe ku konaulwa. Kanofye Robabi cilende akalekwikala ena na abali kuba naenamungada pantu ali fishile abaume twa tumine.¹⁸Lelo nga nikuli webo, ube u waibukila pakwa Ku pita ifintu ifya patululwa ku konaulwa, elo webo taufwile ku pitapo icili conse. Nga cakutula webo wa cita ici, wa kulakulenga inkambi ya bena Isreali ukuba fimo ififwile ukonaulwa kabili uli nokulakuleta amafya pali cena.¹⁹Yonse Silvere, golide fyonse kupangwa mukuba nefya cela fyali patululwe kuli Yawe. Fifwile ukuya mu cipao cakwa Yawe."²⁰Elo ba pangile ifiunda na mapanga abantu balibilikishe apa kalamba ne fibumba fyali wile panshi, eicho cila muntu alingilemo no kucinfya umusumba.²¹Balionawile umu pwilapo fyonse ifyali mu musumba uku bonfya ulupanga ulwakutwa umwaume no mwanakashi, no mwaiche no mukalamba, ingombe, impanga ne mpunda.²²Elo Yoshua alilandile ku baume babili abali kulengula icalo, "kabuyeni mu nganda yakwa cilende. mufumye kunse umwanakashi elo na bonse abali nankwe, nga ifyo mwebo mwalaile kuli ena."²³Elo abalumendo abali ni nengu balile no kufumya Rahabi kunse. Balitele kunse ba wishi, banyina, ba ndume, na bonse balupwa abali nankwe. Bali baletele ku ncende ya nkambi ya bena Isreali.²⁴Balyocele umusumba na fyonse ifyalimo. Kanofye silvere, golide, ne fyafipe fya mukuba ne fya cela bikilwe mu cipao ca mu nganda yakwa Yawe.²⁵Lelo Yoshua ali suminishe Rahabi cilende, aba munganda yaba wishi, na bonse abali ena mu kwikala, Ekala mu Isreali napali buno bushiku pamulandu ali fishile abaume ebo Yoshua atumine ku kulengula mu Yeliko.²⁶Elo Yoshua ali bakonkomeshe pali ilya nshita no mulapo elo alilandile, "Alitipwa umuntu uyo mu cinso cakwa Yawe akokululula uyu musumba, Yericho. pa mutengo we beli lya mwana mwaume wakwe, epo akapanga umufola, na pa mutengo wa mwana, mwaume wakwe uwakulekelesha, ali nokukula impongolo sha ciko."²⁷Eicho Yawe li pamo na Yoshua, lulumbi lwakwe lwali salangene mu calo conse.

7

¹Lelo abena Isreali balicitile ifintu ifyabula icitetekelo ukulingana ne fintu fimo ifya no konaulwa Achan mwana mwaume wakwa Zera, ukufuma ku mutundu wa bena Yuda, Bali sendele ifintu fimo ifya nokonaulwa, na Yawe ubukali bwakwe bwaoccele abena Isreali.²Yoshua alitumine abaume ukufuma ku Yeriko ukuya ku Ai, ukwapaleme na Beth Aven, east of Bethel. Alilandile kuli bena ati, "Kabiyeni kalenguleni icalo, "kabili abaume baile nokuya lengula icalo ca Ai.³Ilyo babwelele kuli Yoshua, balilandile kuli ena ati, "Wikatuma abantu bonse ku Ai. Ukatume amakana yabili nangula amakana yatatu abaume ebo bakaye sansa abena Ai. We kaleka abantu bonse bakabe mu bulwi, pantu bali abanono ipendwa.⁴Kanshi abantu amakana yatatu abaume ebaile kufuma mufita fya bulwi, nomba aba balibutwike ku baume baku Ai.⁵Abaume baku Ai balipeye ukulingana ne mpendwa amakumi yatatu na mutanda ababakonkele ku mpongolo ya musumba nokuya noko baletobela amabwe, balibepeye ulo bakutente muka ulupili. Imitima ya bantu yalisungulike no kuba nga amenshi.⁶Yoshua alilepwile insalu shakwe. Ena naba kalamba bamu Isreali balibikile ulukungu pa mitwe yabo nokulala ubukupeme pa mushili pantanshi ya Cibwato cakwa Yawe, ukwikala palya mpaka icungulo.⁷Elo Yoshua ati, "Ee, Yawe shikulu, nishi waletela aba bantu ukuciluka umumana wa Yordani ninshi? Ukutupela mu minwe yabena Amore kuku Tonaula? anga cakuti twalifwaile icingatwafwa cimbi nga twalikele kwishikya lya Yordani!"⁸Shikulu, finshi ningalanda, panuma abena Isreali bapilibula inuma shabo nokulosha ku filwani.⁹Pantu abena kanaani nabekala calo ba ncende ilya bakomfwa ulya ici. Bali nokutushingula no kulenga abantu ba pano calo ukulaba ishina lyesu. Ukacita shani palikankala ishina lyenu?"¹⁰Yawe alilandile ati ku Yoshua, "Buka ninshi ulalile apo pa cinso cobe?"¹¹Abena Isreali nababembuka Nabonaula ici pangano ico na bakonkomeshe bena. Balibile ifintu ifya fya bikilwe lubali. Balibile basende pamo ne fipe fyabo.¹²Ecalenga abena Israele teli balwe ne filwani fyabo. Balialwile inuma shabo ku filwani fyabo pantu nabebe ifipe ifyali nokonaulwa. nshakabe nemwe nakabili kanofye mukonaule ifintu ifyo fifwile ukonaulwa, nomba fili nemwe.¹³Ima! shisha abantu kuli nokulanda ukuli bena ati, "shisheni mwebene pa bushiku bwa mailo. Pantu Yawe Lesa wabena Isreali alanda ati, "kuli ifintu ifya patulwako ifya konaulwa ifi na nomba nemwe, Isreali. Tekuti mulwe ne filwani fyenu kanofye mukafumyemo ifintu fyonse ifyo fyali nokonaulwa."¹⁴Mu lucelo, mufwile mwapalama kuli nebo ukulingana ne mitundu yenu. Imitundu iyo Yawe asala ikesa mupepi ne mikowa yabo. Ne mikowa iyo Yawe asala ikapalame mupepi cila lupwa no lupwa. Cila lupwa ulo Yawe asala lukese mupepi cila umo umo.¹⁵Icikacitika cakuti uyo ukasalwa kabili asangwa na filya fintu singilwe ukonaulwa, akocewa, ena nafyonse ifyo akabana nafyo, pantu ena naonaula icipangano cakwa Yawe na kabili nacita icamusebanya mu Isreali."¹⁶Elo, Yoshua alimine mu lucelo sana nokuleta abana ba Isreali mupepi, umutundu no mutundu, no mutundu wa bena Yuda wali salilwe.¹⁷Yoshua aliletele imikowa yabe Yuda mupepi, no mukowa wabena Sera walisalilwe. Aliletele mupepi umukowa Sera umuntu no muntu, na Sabdi alisalilwe.¹⁸Alitele ulupwa lwa Sabdi, umuntu no muntu, na Akani umwana mwaume wakwa Karmi, mwana mwaume wakwa Sabdi, no mwana mwaume wakwa Sera uwa mu mutundu wakwa Yuda, ali salwa.¹⁹Yoshua alilandile ati kuli Akani, "we mwana wandi, landa icishinka kuli Yawe, Lesa wa bena Isreali, no kuyebelela kuli ena napapata njeba efyo wacilile. Wifisa kuli nebo."²⁰Akani alyaswike Yoshua ati, "Cucishika, ndibembwike ku cinso cakwa Yawe, Lesa wa bena Isreali. Ifi efyo wacitile;"²¹Elo namwene efyo asende isalu isuma ukufuma ku Babiloni, Imyanda ibili amashekele ya Sifere, no lulimi iya golide lwa mashekele amakumi yasano ekufina, elo nafikumbwa no kufisanta. Fyalifishilwe panshi

pakati Hema, na silfere panshi Iyaiko."²²Yoshua alitumine intumi ababutukile kwi Hema ekwali ifi fintu ilyo bamwene, balisangile fili fishilwe nwi Hema Lyakwe na Silfere panshi. ²³Balisende ifi fintu ukufuma pakati ke Hema no kutwala ku Yoshua na bantu bonse bamu Isreali. Balifitile ku cinso cakwa Yawe. ²⁴Elo Yoshua, nabena Isreali balinakwe, asendele Akani umwana mwaume wakwa Sera, na Silfere, ne nsalu, no lulimi lwa golde, nabana bakwe abaume, nabana bakwe abanakashi, ne ngombe, ne mpunda ne mpanga ne Hema lyakwe na conse ico akwete, balifisendele ukutwala na mupokaka wa Akore. ²⁵Elyo Yoshua alandile ati, "ninshi watucundhisha ifi? Yawe nao alekucusha lelo." Bonse abena Isreali balimutobele na mabwe. Elo batobele na bonse na mabwe no ku boca no mulilo. ²⁶Balibikile pali ena umupili wa mabwe uyo wapapo napa bushiku bwa lelo. Yawe alibweshe icifukushi ca bukali bwakwe. Nipali ico ishina Iya iyi ncende mupekapoka wa Akore ukufi naku bwalelo.

8

¹Yawe alilandile kuli Yoshua, "Witina; no kukanaba uwatompoka. Bula iwe bonse abantu ba bulwi no kunina mulekuya Ai. Mona, ndipele mu minwe yobe imfumu yaku Ai, na bantu baiko, no musumba, ne calo calo caiko. ²Nobe ukacite Ai ne mfumu yabo ngefyo na citile ku Yericho ne mfumu yaiko, lelo mukabule ifyatapwa ne fyafitekwa fwafiko mukabule kanuma ya musumba."³Eco Yoshua aimineno kubula abaume bonse babulwi ukunina ukufika ku Ai. kabili Yoshua asalile abaume amakana amakumi yatatu-abakukosa, abakushipa-elo abatumine ukufuma ubushiku. ⁴Ali bakonkomeshe bena, "Moneni, muli no kule kulalilila umusumba, panuma wa uko. Mwikaya kutali sana kufuma ku musumba, lelo mube abakuitenya bonse. ⁵Nebo na baume bonse abali nebo, tukopalamina ku musumba, kabili ulo bakofuma bakoisa ku tusansa, tukofulumuka ukufuma kuli bena ngefyo twacitile poa ku bala. ⁶Bakese ku fumina bakoisa mpakafye tukabakule ukubafumya mu musumba. Baka lekulanda, "Bulebutuka ukufuma kuli fwebo nga fyo ba citika pa ka nshita ya ku numa." Eco tuko butuka ukufuma kuli bena. ⁷Elo mwebo mukeme ukufuma mu ncende ya kufisamamo, no candila umusumba. Yawe lesa wenu aka mipela mu maboko yenu. ⁸Ulo mwebo muko candila umusumba muka usonteke ku mulilo. Muko cite ci elo mwebo mukobela ifipope mwa pelwe mu cebo cakwa Yawe; mona, nebo ndi konkomeshe webo," ⁹Yoshua ali batumine no kuya mu ncende ya ku fisamamo no kuya ku fisama, pokati ka Betele na Ai lubali ku masamba ya Ai. Nao Yoshua muli bulya bushiku alilele mu bati ka bantu. ¹⁰Yoshua amine ku celela lucelo no ku pekanya ifita, Yoshua naba kalamba mu Isreali, bali sanshile abantu ba ku Ai. ¹¹Bonse abaume babulwi abali na wena baile nina no kuya ku palamina ku musumba, balishile ku palamina ku musumba no ku cite nkambi ku kapinda ka ku kuso ka Ai. Lelo pali no mukonko pakati kabo na Ai. ¹²Ali bulile na limo amakana ya sano abaume no kuba bika bena umwa kufisama luabali- kuma samba ya musambo pakati ka Betele na Ai. ¹³Balibikile ifita fyonse ifita fi kalamba ku kapinda kuso ku musumba, naba kulonda kunuma baku masamba ya musumba. Yoshua alilile bulya bushiku mu mukonko. ¹⁴Caishile ica kuti imfumu ya Ai yali cimwene ukuti yena ne fita fyaiko fyalimine bwangu no ku butukila ukufuma ku kusansa abena Isreali pa ncende apalungatene no mukonko wa mu mana wa Yordani. Taishibile ukweba ati aba fiseme bali kubalolela uku basansa ukufuma ku numa ya musumba. ¹⁵Yoshua na bena Isreali bonse bailekele abena uku cimfiya uku fuma kuli bena nabo bafulifumukile ukulola ku ciswebebe. ¹⁶Bonse abantu abali mu musumba ba litilwe bonse kuya ku kuba konka panuma yabo, no ku kukonka ukwali Yoshua, lelo balikule konse ya musumba. ¹⁷Takwali mwaume washele mu Ai na Betele usha fumine ku kusupila abena Isreali, Balishile no musumba ku kuleka wileka, wisuke ulo bali ku konka abena Isreali. ¹⁸Yawe alandile kuli Yoshua, "Sonta uyo mufwi uli ku kobe uloshe ku ni, pantu naba nkoopela Ai mu kuboko kobe," Yoshua aloseshe umufwi wakwe mu kuboko uku ulosha ku musumba. ¹⁹Ifita fya fiseme fya yangufyenye ukufuma mu ncende ilyo atambalikile uku fumya ukuboko kwa kwe Balibutukile no kwingila mu musumba no ku candi lila. Bayangufyenye ukusontaka umusumba umulilo. ²⁰Na baume baku Ai balipilibukile noku lesa ku numa. Bali mwene icushi ukufuma mu musumba cikonina mu mulu, nabo ta kwali kwa ku fulumukila mu nshila iyi nangula kulya , pantu ifita fya bena Isreali fya fulumukile mu ciswebebe nomba fya libwelele no ku lungama kuli ubo bali ku konka bena. ²¹Ulo Yoshua na bena bonse ba mwene abalalilile ukuti ba lipokele umusumba ne cushi ciko fukana, ba balipilibukile no kwi paya abaume ba mu Ai. ²²Bambi baishile no kufuma mu musumba ku kuba kumanya pa kuti, ica kuti balibekatile pakati pamo na Isreali mukati bambi kuli ulu lubali na bambi ka ulu lubali na bambi ka ulubali. Isreali alisanshile abaume baku Ai tapalipo nangu umo wa pusukile nengu uku fyuka. ²³Balisungile imfumu ya Ai. Untu baikete umu tuntulu, noku mu leta kuli Yoshua. ²⁴Caishile kwaisa ulu Isreali apwishishe aba kwipaya bonse, abekashi baku Ai mu lubansa ulwa palamine mu matololo. Umo basupile bena, ukufika ku waku lekesha kwabo, ilyo bawile ku kanwa ka lupanga bonse abena Isreali bali bwelulukile ku Ai. ²⁵Baba sanshile ka kanwa ka lupanga. Bonse abawile muli bulya bushiku pamo abaume nabo nakashi, bali mamkana ikumi na yabili, bonse abantu baku Ai. ²⁶Yoshua tabweshe ku numa uku boko kwakwe uko atambalikile ifumo mpaka apwililisha uko naula bonse abantu baku Ai. ²⁷Israeli apitilepo fye ifya mu fitekwa ne fya kutapa ukufuma mu musumba ukuba fyabo nga filya Yawe akonko meshe Yoshua. ²⁸Yoshua alyocele Ai no ku upanga wene umwina wa onaulwa umuyayaya. Yaliba ni ncende ya kulekeleshiwa ukufika na kuli bu lelo. ²⁹Elo akalikile imfumu ya Ai pa cimuti no kufuka ku cungul. Elo akasuba ka koya kuwa. Yoshua apele ifunde nabo bali kishe umubili wa mfumu pa nshi uku fuma ku cimuti no kuposa mu mpongolo ya musumba. pa Iya epo balongenye umwina ukulu wa mabwe pa mulu wa uko. Noyu mwina epo uli ukufika na lelo. ³⁰Elo Yoshua akulile icipulo kuli Yawe, Lesa wakwa Isreali, palupili Iwa Ebal, ³¹Nga filya fine Mose umubofi wakwa Yawe akokomeshe abantu ba kwa Isreali, nge fyo calembelwe mu citabo cama funde yakwa Mose; "icipailo ukufuma ka mabwe aya sha tobwa, apo nangu umo ta kamamo icibombelo ca cela." Ali tulile pa cipailo umutulo wa cakoca kuli Yawe, kabili balitulile amalambo ya mutende. ³²Kulya ku cinso ca bantu Isreali ali

lembele pa mabwe ica kwa mbula ce funde cakwa Mose.³³ Onse isreali abakalamba babo, ba cilolo, naba pingushi baliminine ku mbali shonse shibili sha cipao ku cinso caku ba shimepepo na bena Lebi abali kusenda icapao ca cipangano cakwa Yawe- abalebeshi pamo pene aba fwalilwe mulya mwine-citika wapali bena baliminine pa lupili lwa Gerisimu na cilika umbi wa iminine ku ntanshi ya lupili lwa Ebal. Balipalile abantu abena Isreali, nge fyo Mose umu bomfi wakwa Yawe aba konkomeshe bonse pa kubala.³⁴ Panuma Yoshua ali belengele yonse amashiwi ya ma funde ama palo nama tipu ngefyo ca Lembelwe mwi buku lya amafunde.³⁵ Tawali nelyo cimo cebo ukufuma muli yonse ayo Mose ako nkomeshe ayo Yoshua tabelengele ku ntanshi ya lukuta lwa bena Isreali ukulundako na bana mayo na bana banono, naba lebeshi aba ikele mukati kabo.

9

¹Ulo bonse bashamfumu abalikwikala kwishilya lwa Yodani mucaalo ca mpili, no mwakubatama yaku Lebanone- Abena Hiti, abena amori, abena Kenaani, aba Pelisi, Abena Hibi, nomwina Yebusi- ²Aba balyapene capamo mukukokomeshiwa kumo, ku kupanga ubulwi pali Yoshua na Isreali. ³Ulo abekashi ba mu Gibeone ulo baufwile ifyo Yoshua alikucita ku Yeriko na ku Ai, ⁴Bene bacitile amaano yabucejeshi. Balile inge kombe. Bapitile batumba ba pao abafumuka nokubabika pampunda shabo. Elyo balisendele ingambi shamwangashi, na ifyo bali kukakanya. ⁵Balikubika ifyakalee na infikamba kulya yama kasa yabo elyo bali kufwala mu fyakale, nfyaku fwala ifyasenguka. Shonse imikante umo bali kusungila ifyakulya fyalyumine no ukufuma. ⁶Nolu balile kuli Yoshua mukambi ya Gilgali elo alandile kuli wena na ku baume ba Israeli, "Tulyendele ukufuma ku calo ukutali Saana, eco nomba pangeni icingano nafweebo." ⁷Abaume kwa Israeli bali landile na kubena Hibi, "Naumo mwikala pepi nafwebo. kuti twapanga shani icipangano namwe? ⁸Balandile kuli Yoshua, "Tulibabofi benu," Yoshua alilandile kuli bena, Nimwebo bani? "Nikwisa mwafumine? ⁹Balyasukile kuli wena, "Ababofi ben balishile kuno ukufuma ku caalo ukutatali saana pamulandu washina lyakwa Yawe Lesa wenu. ¹⁰Tuliufwile ulukumo palwa ena na pali fyonsefye ifyo alimukucita mu Egipto Na fyonsefye ifyo acitile kushamfumu shibili nshabena Amori kwishilya lya Yordan- ku Sioni yaku Heshe boni na kuli Ogi mfumu ya bashani uuyo uwali pa Ashtalofe. ¹¹Abakalamba benu na bekashi bonse aba caalo censu balitwebele fwebo, npiteni impao muminwe yenu pa bulendo. Kauyani mubakumanye kabili mubebe bena, "Tulibabofi benu. Pangeni nafweebo icilayo." ¹²Uyu mukate wesu, walifye uwakukaba ilyo twalipitile ukufuma uku mayanda yesu pa ubushiku ilyo twalikuteyanya ukwisa kuli bamweebo. Lelo nomba, moneni, cili ulyumine na ukufufuma. ¹³Inshi nyambi shamwangashi shali inshipya ulo twalikulongamo, kabili moneni, nomba moneni yileswa. isalu shesu ne ndato shesu filiusengwike kukulepa kwabulendo. ¹⁴Elyo abena Isreali babuilepo pa mpao shabo, lelo tabaipwishe Yawe ukubalangilila. Yoshua alipangile umutende ne apangano nabo pakubaleka babe nomweo. ¹⁵Intungulushi shabantu nasho shalipangile umulapo nabo. ¹⁶panuma yashiku shitatu apo abena Isreali atile cipangano nabo ulo baishibe ukuti bali bena mupalamano elo bateikala mupepi nabo. ¹⁷Nolu abantu bkwa Isreali balimine no kwisa ku misumba yaba pa bushiku bwalenga shitatu. Imisumba yabo yali ni Gibeone, kephirahe, Beerthe, na Kiriath, Jearime. ¹⁸Abantu bakwa Isreali tababasashile intungulushi shabo shaliticile umulapo kuli bena pamenso yakwa Yawe Lesa wakwa Isreali, Bonse abena Isreali balimukulushanya pa ntungulushi shabo. ¹⁹Lelo shonse intulushi shulandile kubantu bonse Tulicile umulopa palwa kwa Yawe. Lesa wakwa Isreali nomba kabili tekuti tubacite icabipa. ²⁰Ifi efyo twalacita kuli; pa kulesha ubukali ubuli bonse ukwisa pali fwebo pamulandu wamulapo tulapile kuli bena, tulebale ka ukwikala nomweo. ²¹Intungushi shatile ku banti babo, "balekeni babe nomweo, "kanshi abena Gibeoni balishile kuba bakateba ba nkuni kabili bakatapa bamenshi ya bonse abena Isreali ingefyo intungulushi shalandile pali bena. ²²Yoshua alibakutile nokwebati, "Nindo mwatubelelekele fwebo ulo mwa ebele ati, fwebo tulibakutali ukufuma kuli mweebo; ulo mwebo mukoikala mutende nefwe? ²³Nomba pantu pali ici mwatipwa kabili bamo muli mwebo mukalakubasga bonse, abe bonse aba puntula inkuni na natapa amenshi ya mu Yuda ya kwa Lesa wandi. ²⁴Balyaswile Yoshua nokwebati, pantu calyebelwa kubabofi benu Yawe Lesa wenu alikokomenshi kumubofi wakwe Mose kukupela icaalo conse, na ukonaula bonse abekashi ba mu caalo pameso shensu pamulandu wenu mwebo. Efyo twacitile ici cintu. ²⁵Nomba moneni, walekutwikata mu maka yobe. conse ico mukomona cili weme kabili cili lungeme mucite kuli fwebo citeni. ²⁶Nao Yoshua alicitile bena; Alibapokolwele kumaka ya bantu bamu Isreali, ukwebati abena Isreali tababepefye bena. ²⁷Palibulya bushiku Yoshua alilengele abena Gibeoni bakaputula bakuni na bakatapa ba Meeshi ya mu mushi ni na ku cipailo cakwa Yawe kuli ubu ubushiku, mu cifulo cilya Yawe asalile.

10

¹Nomba lintu Adonai-Sedeke imfumu yamu Yerusalemu, yaumfwa kuti Yoshua nachimfya Ai no kupwilishisha ukonaula (nga filya acitile kuli Yeriko ne mfumu ya iko), kabili alyumfwile fintu na bantu bamuli Gibeone ba pangile umutende na Israeli kabili bali kwikala nabo. ²Abantu bamu Yerusalemu baliketwe no mwenso pantu Gibeone yali musumba uukalammba, ukucila Ai, na bonse abaume bafita fyabulamba. ³Pantu Adoni-Sedeke, imfumu yamu Yerusalemu, ya tumine amashiwi kuli Hohamu, imfumu ya Hebrone, kufika kuli Piramu, imfumu ya Yarimuti, kuli yafia, imfumu ya Lakishi, na kuli Debiri, imfumu ya Egelone. ⁴Ise kuli nebo no kungafwa. Natusanse Gebeone pantu apanga umutende na Yoshua nabantu bamuli Israeli. ⁵Shisano imfumu sha bena Amora, imfumu ya mu Yerusalemu, imfumu ya Hebrone, imfumu ya Yarimuti, Imfumu ya Lakishi, ne imfumu ya Egelone ukwisa, bena nabonse abalwani babo bapangile ififulo fyabo kulubali, elo balibasanshile. ⁶Abantu abamuli Gebeone batumine amashiwi kuli Yoshua nakufita fya Gilgali. balandile, "indesheni mwifumyako amaboko ukufumu kuba momfi bobe. Iseni kuli fwebo bwangu no kutupususha

fwebo. twafwani, pantu shonse infumu shamu Amore shaikela mucalo campili shilikolongene capamo ku ku kutusansa fwebo. ⁷"Yoshua alile ukufuma mu Gilgali, ena na bonse abaume bamungananda nabena, na bonse abaume babulwi. ⁸Yawe alandile kuli Yoshua, "mwibatina bena. Ndibapele bena muminwe yenu. Nangula umo peba nangumo ukulesha imwe ukusansa." ⁹Yoshua aishile kuli bene ukwabula kwibukila, akwete ukufoleka ubushiku bonse ukufuma ku Gilgali. ¹⁰Yawe afulungenye abalwani kuntanshi yakwa Israeli, na Israeli aipeye bena no kuma kukalamba napa Gebeone ukusupila bena pa musebo ukuya ku Bete Horene, elyo baipeye pamusebo wakuya ku Aseka naku Makeda. ¹¹Ulo bafulumwike ukufuma ku Israeli, kukutentemuka kulupili ukufuma ku Bete Horone, Yawe aposele ifikalamba fimabwe ukufuma mu mulu ukuponena pali bena ukutwalilila ukufika ku Aseka, elo balifwile. Kwali abengi abafwile pamulandu wamabwe yacitalawe ukucila abafwile ku lupanga lwa baume muli Israeli. ¹²Elyo Yoshua alilandile kuli Yawe pabushibo Yawe apelemo abaume bamu Israeli ukucimfya pali Amore. Uku ekulanda kwakwa Yoshua kuli Yawe panuma ya kwa Israeli, "we kasuba iminina pali Gebeone, nawe mweshi, na mumupokapoka ya Aijaloni." ¹³Nakasuba kaliminine, no mweshi wa likele nokusela paka noluko alulandwile ku balwani babo. Bushe ichi tacalembwa mwibuku lya kwaYashiri? Nakasuba kaikela pakati ka mulu; Takabwelele panshi ukulingana napabushiku bumo ubutuntulu. ¹⁴Patali ubushiku ubwalingobu ubwabalilepo nangu ubwa konkelepo, untu Yawe aumfwile ishiwi lyamuntunse. Pantu Yawe alikulwila ubulwi kubena Israeli. ¹⁵Yoshua nabonse abena Israeli nankwe balibwelele ku nkambi pa Gilgali. ¹⁶Nomba shisano infumu shali fyukile no kufisama abene mu ninga pa Makeda. ¹⁷Calyebelwe kuli Yoshua, "Balisangilwe! Shisano infumu shafiseme muninga pa Makeda!" ¹⁸Yoshua alyebele, "kunkulusheni ifikalamba ifimabwe pa kanwa ka ninga elo kubikapo ifita kukulinda bena. ¹⁹Tamulingile ukwikala mwebene. Bakaken i abalwani benu no kubasansa bena ukufuma kunuma. Mwikaleka bena ukwingila mumusumba, pantu Yawe Lesa wenu napela bena muminwe yenu. ²⁰Yoshua nabana baume bakwa Israeli balipwishishe ukubona bena elo ukuma kukulamba, mpaka bafikile lubali no kupwililika; ²¹banonofye bapwiswike babutwike nokufika mu malinga ya musumba. ²²Ulo bonse abashilika babwelele mumutende kuli Yoshua pa nkambi pa Makeda. takwali nangu umo wasosele akaba pa bantu bakwa Israeli. ²³Ulo Yoshua alandile," isula kanwa ka ninga no kufumya mwilinga kukuleta kuli nevo isho ishamfumu shisano." ²⁴Bachitile ngefyo alandile. Baliletele kuli ena shiasano ishamfumu ukufuma mwi linga-imfumu yamu Yerusalemu, infumu yamu Hebrone, infumu yamu Yarimuti, infumu yamu Lakishi, ne infumu yamu Egelone. ²⁵Lintu bashitwele ish shamfumu kuli Yoshua, akutula onse umwaume yakwa Israeli. Aebele kubalamba ba fita abaile mubulwi nankwe, "bika makasa yobe pamukoshi yabo." Balishele no kunyanta amakasa pa mukoshi yabo. ²⁶Elyo Yoshua ashisanshile no kushipaya ishamfumu. Ashikulikile shena na pamiti isano. Shakulikilwe pa miti ukufika icungulo. ²⁷Lintu, akasuba kawile, Yoshua apele amakambisho, elo balishisendele mwisamba ukufuma kufimuti elo noku shiposa mu ninga eko shafiseme ishine. Balibikilepo ayakalamba amabwe pakanwa ka ninga. Aya amabwe yashela palyapene mpaka nalelo. ²⁸Muli iyi inshila, Yoshua alipokele Makeda pabushiku bulya no kwipaya onse ku lupanaga, nokubilako infumu yauko. alipwishishe ukonaula bonse mulya. tayashileko no wapuswikemo. Acitile ku infumu ya Makeda ngefyo acitile ku mfumu ya Yeriko. ²⁹Yoshua nabonse ebana Israeli bapitile ukufuma ku Makeda ukufika ku Libna. Aile no kulwa na bena Libna. ³⁰Yawe apele namunwe yakwa Israeli-mfumu sha iko. Joshua aumine kukanwa kalupanga umuntu onse. Tashile nangu umo uwapuswikemo. Acitile na kumfumu yakwe ngefyo acitile naku mfumu yaku Yeriko. ³¹Elyo Yoshua na bonse abena Israeli pamo nankwe bapitile ukufuma ku Libna ukufika ku Lakishi. Bali pa nkambi no kulwako naba mulya. ³²Yawe apele Lakishi muminwe yakwa Israeli. Yoshua aupokele pa bushiku bwalenga shibili no kuma na kanwa ka lupanga, na kuli bonse abantu mulya, ngefyo acitile kuli Libna. ³³Ulo Horamu infumu ya Gesere, yaishile kukwafwa Lakishi. Joshua alimumine ena na bashilika bakwe mpaka takweshele nelyo umo ukupusukamo. ³⁴Ilyo Yoshua na bonse abena Israeli bapitile ukufuma ku Lakishi ukufika ku Egelone. Balipangile nkambi kuli ena elo no kupanga nkondo nabena, ³⁵no kubupokolola ubushiku bumo bwine. Ba lyuminwe na kukanwa kalupanga elo no kupwa umupwilapo onse kwalimo; eflyo Yoshua acitile kuli Lakishi. ³⁶Ulo Yoshua na bonse abena Israeli bapitile ukufuma ku Egelone no kuya Hebrone. Nokulwako nao. ³⁷Balipokele no kuuma ku kanwa kalupanga, pamo nemfumu yauko napamo nemishi yonse iya uko, na bonse abantu mulya. Tapashele nangu umo uwapuswikemo. Ngefyo bacitile kuli Egelone, baliyonawile umupwilapo na bonse abantu abali mulya. ³⁸Ulo Yoshua aalulwike, na bonse abashilika bakwe Israeli pamo nankwe, elyo bapitile napali Debiri no kulwako. ³⁹Balibekete, ne infumu yabo na bonse abali mupapi yamishi. Balibomine bena na kanwa kalupanga no pwililishakwakonaula onse muntu mulya. Tapashele abapuswikemo. Bacitile kuli Debiri elo na kumfumu ya iko ngefyo bacitile kuli Libna ne infuma yabo na kuli Hebrone. ⁴⁰Yoshua alichinifishe, ifyalo, icalo ca kumpili na Negebu, ne mikunkulukilo ya calo, na mwisamba lyampili. Napali shonse ishamfumu shabo tapali nangu imo iya puswike. apwililisho no konaula conse icipema, ngefyo Yawe, Lesa wakwa Israeli abebele. ⁴¹Yoshua ali bomine bena ukufuma ku Kadeshe Barnea no kufika ku Gasa, elo ne calo conse ica Goshene ukufika ku Gebeone. ⁴²Yoshua apokele shonse ishi ishamfumu elo na mucalo cabo panshita imo pantu Yawe, Lesa wakwa Israeli, alwilile Israeli. ⁴³Elyo Yoshua, elo na banse abana Israeli pamo nao balibwelele na kunkambi pa Gilgali

11

¹Nomba, Yobini infumu ya Hosore ilyo aumfwile ifi, alitumine kuli Yobabu infumu ya Madone, naku mfumu ya shimirone, na ku mfumu ya Akishafi. ²Kabili alitumine amashiwi ku mfumu shali ku kapinda kabanga na ka kuso mu calo ca mpili, mu matololo ya mumana wa Yordani ku kapinda ka kulyo ku Kinerote, mu masamba, namu Napatidore ku masamba. ³Kabili alitumine amashiwi ku bena Kanaani ku kabanga na kumasamba, abena Amore no mwina Hibi, Perisi

nmwina Yebusi mu calo ca mpili, na ku mwina Hiti mwisamba lya Hermone mu calo ca Mispa.⁴Bonse abamubulwi balile nabo, impwondwa ikalamba ya fita ngo musensenga mu lulamba lwa bemba. Bali ne mpendwa iikalamba iya ba kabalwe na maceleta.⁵Shonse imfumu idhi shalikumene pa nshita lyasalilwe, kabili balicitile inkambi pa menshi yamu Meromi uku panga ubulwi na Israeli.⁶Yawe alilandile kuli Yoshua, "Witina pa cinso cabo, pantu mailo nga ino nshita ninshi ndi pele bena kuli Israeli ngs sbsume abafwa. Ukuaputula imishipa yaba kabalwe babo nokoca amaceleta yabo." ⁷Yoshua na baume babulwi ne balishile. Balipulikishe no kufika pa menshi ya Meromi, no kusansa abalwani.⁸Yawe alipele abalwani mu manoko ya bena Israeli, no ku bapuma no kuba butushisha ku Sidone, Misirefote-maimu no ku mipokapoka ya Nispa lubali ku kabanga. Baba komawile icakuti napashiele nangu umo uwashilepo. ⁹Yoahua alicitile mu bena ifya mwebele Yawe. Aliputawile imishipa yaba kabalwe no koca amaceleta.¹⁰Yoshua abwelele mu nshita mu nshita ilya no kwikata Hasore. Akomene mfumu no lupanga. Haosre ewali mfumu nkalamba pa mabufumu yonse.) ¹¹Bakomene no lupanga shonse ica mweo shonse icali kulya, no kuba salanganya pantu babepeye, pantu takwali nangula cimo ica mweo icashele no mweo. Elo aocele Hasore.¹²Yoshua alipokele yonse imisumba ya mfumu ishi. Alikete imfumu shonse nokushipaya ukubomfya ulutwe lwa lupanga. Ali bonawile bonse ukubomfya ulutwe lwa lupanga, ngefyo Mose umubomfi wakwa Yawe abakonkomeshe. ¹³Israeli taocele imisumba yonse iyaiminime pa fyulu, kanofye Hasore. eo Yoshua aocele.¹⁴Ifita fya bena Israeli fyonse ifyo batapile ukufuma mu misumba iyi ukubikakofye ne fitekwa fyali fyabo. Balipeye umuntu onse ku lutwe lwa lupanga mpaka bonse balifwile. Tabashile nangu cimo icibumbwa ici pema. ¹⁵Ngefyo Yawe akonkomeshe umubomfi wakwe Mose, mu nshita imo ine, Mose alikonkomeshe Yoshua, nao Yoshua ali ficitile.Tashilepo nangu cimo ukukana cita pali fyonse ifyo Yawe akonkomeshe Mose ukucita.¹⁶Yoshua alipokele icalo conse ca mpili, conse ica Negebu, ne calo conse ica Goshene = mwisamba lya mpili, imipokapoka ya mumana wa Yordani, icalo ca mpili ca Israeli na mwisamba. ¹⁷Ukufuma ku lupili lwa Halaki mupepi na edomu, ukuya ku kapinda ka kuso ukuya kufika ku Baali - gadi mu mipokapoka ya Lebanone mwisamba lya lupili lwa Hermone, alikete shone imfumu no kushipaya.¹⁸Yoshua alipangile ubulwi panshita itali ne mfumu shonse. ¹⁹Tapali umusumba nangu umo uwapangile umutende naba bulwi ba bane Isralei kanofye Hibi abekashi bamu Gobeone. Israeli alicimfishe shonse imisumba mu bulwi. ²⁰Pantu ali ni Yawe ewalikubakosha imitima yabo pakuti bapanga ubulwi na Israeli, pakuti akabonaule umupwilapo ukwabula uluse, nga filya fine aebele Mose.²¹Kabili Yoshua alishile pa nshita iyo aonawile abena Anaki. Alicitile ifi mu calo ca mpili, pa Hebrone, Debiri, Anabu, na mu calo ca mpili cakwa Yuda, na mu calo ca mpili ca Israeli. Yoshua alibonawile umupwilapo ne misumba yabo. ²²Takwashelepo abena Anaki mu calo ca Israeli n=kanofye mu Gaza, mu Gati na ju Ashidode mweka emo bashela. ²³Elyo Yoshua apokele icalo conse umwabele conse ico Yawe aebele Mose. Yoshua acipele ku kube icakupyana kuli Isralei umwabelele ifyakaniko fyao ku mitundu yabo. Na mu calo ubulwi bwalikele na mu calo mwali talele tondolo.

12

¹Nomba ishi esha mfumu sha calo, Abo abaume ba bena Isreali bacimfishe. Abena Isreali bali pokolwele icalo ca bela ku kabanga ka Yodani kulya akasuba katulila ukufuma mu mipoka poka ya nika ya ku Aknoni no kufika ku lupili lwa Heeroni, na bonse abena Araba ba ku kabanga. ²Sihoni, imfumu ya bena Amoli yalikele mu Heshboni, Yalitekele ukufuma ku Aroeli, iyo iyali pa lulamba lwa Arnoni akamakamukuku ukufuma pakati ka mupokapo, na wa Gileadi uku tentemukila ku Nika ya yabo uwabela pa mupaka wa bena Amoni. ³Sihoni nankwe alitekele ukufuma ku Araba ukufika kuli bemba wa Kinnereti, ku kabanga, ukufika na kuli bemba wa Araba (bemba wa mucele) lwa ku kabanga, ukuya shintafye naku Beti Yeshimoti ku kapinda ka ku kulyo, ukulungatana ne ntendekilo ya mutentemuko wa lupili lwa Pisiga. ⁴Ogi imfumu ya, umo uwashelipo pa bena Refaimu, aikele mu Ashitaroti na mu Edelei. ⁵Ewalikuteka pa lupili lwa Hemoni, saleka, elo na mu Bashani monse, ukufikafye na ku mupaka wa bena Geshuri na bena Maankati na Citika wa calo ca Gilead, nokuya kufifye ku mupaka wa Sihoni, imfumu ya bena Heshiboni. ⁶Mose umu bomfi wa kwa Yawe, na bantu ba mu Isreali bali bacimfishe bena, na Mose umubomfi wakwa Yawe, alipele ne ncende nga icikwatwa ku bena Rebubeni, ku bena Gadi, nakuli citika wa mutundu wa bena Manase. ⁷Ishi emfumu isho Yoshua acimfishe mu calo na bantu bakwa Isreali lubali lwa ku mbonshi ya Yodani, ukufuma ku Baali Gadi mu mipoka pioka mupepi na lebanoni ku lupili lwa Halaki mu pepi naku Edomu. Yoshua lipele icalo ku mutundu wa bena Isreali pakweba ati cingaba icikwatwa cabo. ⁸Alibapele icalo ca campili, icakubatama, Arabani mumikukuluko ya mpili, Mu matololo, kabili na negebu icalo ca bena Hiti, abena Amoni, abena Kenani, abena Perishi, Abena Hibite na bena Yebusi. ⁹Ishamfumu ukubikako ne mfumu yaku Yeriko, ne mfumu yaku Ai mupepi na Betele, ¹⁰Imfumu yaku Yerulemu, Imfumu yaku Enaimu, ¹¹Imfumu yamuti, imfumu yaku Lakishi, ¹²Imfumu yaku Egiloni, imfumu yaku Gesa, ¹³Imfumu yaku Debi, imfumu yaku Geda, ¹⁴Imfumu yaku Homa, Imfumu yaku Aradi? ¹⁵Imfumu yaku Libina, Imfumu yaku Adulaimi. ¹⁶Imfumu yaku makeda, imfumu yaku Betele, ¹⁷Imfumu yaku Tapua, Imfumu yaku Heferi, Imfumu yaku Afeki, ¹⁸Imfumu yaku Lashaloni, ¹⁹Imfumu yaku Madoni, Imfumu yaku Hasoli, ²⁰Imfumu yaku Shimuloni Meroni, imfumu yaku Akishafu, ²¹Imfumu yaku Tanaki, Imfumu yaku megido, Imfumu yaku a Kadeshi, ²²imfumu yaku yokineamu mu kameli, ²³Imfumu yaku Dori mu Nafoti Dori, imfumumyaku Goyima mu Eilligani, ²⁴ne mfumu yaku Tirsa. impendwa yaba shamfumu bonse pamo bali amakumi yatatu- na umu. bonse pamo naai

13

¹Nomba Yoshua alikotele ulu Yawe alilandile kuli ena, "Ulikotele, lwelo kuli icalo icikalamba ico ufwile kuya kupokolola. ²Ici Ee calo ici shalapo: ifitunga fyonse ifya Geshuri, ³ukufuma ku shihore ukuli nikukabanga ka Egupti, elyo nakukapinda kakuso kumupaka ya Ekrone, icaba cikwatwa ca bena kanaani: intungulushi shi sano ishabena Pelishiti abaku Gasa, abaku Ashidode Ashikelone, Giti elyo na Ekrone, icifulo cabena Abite. ⁴Kukapinda kaku kuso (ififulo cabena Abite): ifyalo fyonse ifya bena kananani, ukufumu Ala uwaku bena Sidone ukwakulepa kwati Afeke uwabela kumupaka wa bena Amore: ⁵Mu calo cabena Gebali na onswa uwabena Lebanone ukutula akasuba ukufuma ku Baali-gadi mwisamba iya lupili ulya Hemoni ukufika ku Lebo Hamati. ⁶Kabili bonse abekashi ba calo ca pili ukufuma ku lebanone ukulepesha kubati Misirefote maimu, ukubikapofye nabonse abantu bamu Sidon Nkabafunfya pacinso caba shilika bamu Isreali; ukashikishe ukupela calo kubena Isreali ngecikwato nmgefyo namikonkomenshe. ⁷Akanya ici calo ngecikwatwa ca mikowa pabula nacidika wamikowa yakwa manase. ⁸Naumbi citika wa umukowa uwakwa Manase, abena Rubene nabena Gadi balipokelele icikwato cabo ico Mose abapele palubali lyakakabanga ulya Gordan. ⁹Ukufuma ku Arorere, iyaba pambali, Anoni yanika ya Gorgi (ukubikako no musumba uwaba pakati ka Gorgi), ukufika ku calo conse ca batama ica medeba ukwalepe sha kubati ku Dibon, ¹⁰Shonse imisumba shaku Sihoni, imfumu yabena Amore uwali kuteka mu Heshebone kumupaka wa Amore; ¹¹Gileadi necitungu ca bena Geshuri na maakati nolupili lonse ulwa Hermone na nalonse ulwa! bashani ukufika kusaleka: ¹²Yonse imisumba shakwa Oge mu Bashani, uwatekele mu aitaloti na mu Edre ifi efyashelepo kuba shalapo abanono aba mu Refa, Mose alibomine noku batafwamo. ¹³Lelo abantu bakwa Isreali tababatafishemo abena Geshuri na bena Maakati, bakoikala nabo abena Isreali ukufika nokwalelo. ¹⁴Mose tapeleko icikwatwa nangufye cimo kumutundu wa bena lebe beka. Ifyabupe fyakwa Yawe Lesa wakwa Isreali, fyalipangilwe nomulilo, efikwatwa fyabo, ngefyo Lesa alandile kuli Mose. ¹⁵Mose alipele icikwatwa kumukowa Rubene, icikota pa ¹⁶cikota. Umupaka yabo yafumine ku Aroere, pa lutwe lwa nika yacipoma Anoni, na umusumba uwaba pakati ka kamukonko, elyo napabatana ponse pa meleba. ¹⁷Rebeni alipokelele Heshibone nemisumba Yonse iyaba mu cabatama, Diboni, na bamote Baal, elyo na Beta Baal meoni, ¹⁸Elyo Yahasi, na Kedemote, na Mefoati, ¹⁹Na Kiriataimu na Sibma, na Sereteshahati palu pili lwa mu nyika. ²⁰Nakabili Rubeni alipokelele Bete-peore, nemitente muko ya pisco na Bte-Yeshimote, ²¹Shonse imisumba isha mu calo cabatama, elyo ubumfumu bonse ubwa mu sihoni imfumu yamu Amore, uwalikuteka mu Heshiboni, uo Mose acifishe pamo ne ntungulushi sha mu midiani, Evi reken, Zur, Hur na Reba, uwana wamfumu umwaume uwamu Sion, uwali kwikala mucalo. ²²Abantu bakwa Isreali nabvo balipeye Balaamu umwana waka Bear nolupanga uwalikucita ifyaku buka, pamo na bonse abo baipeye. ²³Umupaka wanko yakwa Rubeni ni nyika ya Yodani; uyu emupoka wabo. Ici ecali cikwatwa camukoya yakwa Rubeni, ukupelwa icikota muli cilabamo, ne misumba elyo ne mishi. ²⁴Ifi efyo Mose alipele kumukowa Gadi, icikota pacikota. ²⁵Umupaka yabo wali ni Yesere ne fifulo fyonse ifya mu Gilead elyo nacidika yacalo cabena Amone ukufika ku Aroere, uuli ku kabanga kaku Raba, Ukufuma ku Heshebone ukufika ku Ramati, Misper na Betonimu, ²⁶ukufuma ku Mahanaimu no kufika kucifulo ca Lidebiri. ²⁷Umumukonko, Mose alipele Bete-haramu, na Bete-nimra na sukote, na Safone, na bonse ubumfumu bwakwa Sihoni imfumu yamu Heshiboni na Yordani ngomu paka, nakululamba lya bemba ulya kinerete, kwishilya wantulo wakasuba ku Yodani. ²⁸Ici cikwatwa caluko lwakwa Gadi icikata pacikota nemisumba shabo ne mishi. ²⁹Mose alipeye icikwatwa kuli citika yanko shakwa Manase. Naco cali nacidika wamukowa wa bana bakwa Manase, icikota pa cikota. ³⁰Icifulo cabo cufumine ku Mahanaimu, icalo conse ica Bashani, ubumfumu bonse ubwaka Oge imfumu yaku Bashani, ne misumba shamu Yairi, iyebela mu Bashani, amakumi mutanda. namu tanda, ³¹Citika wa Gileadi na Ashitarate na Ederi, (imisumba ya imfumu yamu Oge ifumu ya Bashani). Ifi fyonse fyalu fyabana bakwa Makiri umwana wakwa Manase-citika wabantu bamu Makiri, icikota pa cikota. ³²Ici cikwatwa Ico Mose alipele kuli bena ya kwa Moabu, kwishiya lya Yordani kukabanga ku Yeriko. ³³Mose tapeleko icikwatwa kumukowa yakwa Lebi. Yawe, wakwa Isreali, Ecikwatwa cabo, nge fyonse alandile kuli bena.

14 ¹Ishi encende sha mpanga isho abantu bakwa Isreali bapokelele pamo nge cikwato cabo mu calo ca Kenani, ico shimapepo Elisa, Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, ne ntungulushi sha mikowa yafikota fyakwa Isreali fya pelwe kuli bena. ²Ifikwatwa fyabo fyalilwe mukupendula ku mikowa pabula na citika, fyeke efyo Yawe aba kambishe ku kuboko kwa Mose. ³Pantu Mose alipele icikwata ku mikowa ibili na citika peshilya lya nika ya Yordani, lelo abena lebi tabapeleko icikwatwa. ⁴Umukowa wakwa Yosefe bena bali imikowa ibili, Manase na Efraimu, Abena Lebi tababa-peleko icakaniko mu calo, kano fye imisumba imo imo umwakwikala, ne mpanga shaku cemenamo ifitekwa, nomwa ku kwatila ifyabo abene. ⁵Abantu bakwa Isreali balitile fyeke ifyo Yawe akambishe Mose efyo ba abanye impanga. ⁶Elo umukowa wakwa Yuda walishile kuli Yoshua ku Gilgali, kalebu umwana mwaume wakwa Yefune uwaku Kenisi, amwebele ati, "Mulishibile ifyo Yawe alandile kuli Mose umuntu wakwa Lesa mwebu nandibo ku kadeshi Benea. ⁷Nali ne myaka amakumi yane ulu Mose umubobomfi wakwa Yawe antumine ukufuma ku kadeshe Banea ukuya kulengule calo. Nalimuletele akasebo fyekefyo cali mu mutima wandi ukucita. ⁸Lelo ba abo twaile nabo balilengele imitima yabantu ukusunguluka ku mwenso. Nomba nebo nalikonkelefyo Yawe Lesa wandi umupwilapo. ⁹Mose alilapile pali bulya bushiku, ukweba ati, cine fye impanga iyo ulukasa lobe lwaendamo ikaba cikwatwa cobe nabana bobo umuyayaya, pantu webu ulinkokele Yawe Lesa wandi umupwilapo; ¹⁰Nomba, Mona! Yawe alinsunga uwa mweo pa myaka yonse iyi amakumi yane na isano, fyeke efyo alandile ukufuma lweka ulu Yawe alandile ili shiwi kuli Mose, ulu Isreali alikwenda mu mumatelolo Nomba, moneni! lelo kano ndikwete myuaka amakumi cinekonse konse na Isano. ¹¹Ncili na maka fyeka filya fine nali pali bulya bushiku Mose antumine ukufya. Amaka yandi nayo yalifye filya yali lulya lwine, ku bulwi kabili mukufuma namu kwingila. ¹²Eco kanshi umpele ici calo calupili, ico Yawe alaile kuli nebo ,muli bulya bushiku pantu

walyumfwile pali bulya bushiku ukweba ati abena Anali eko bali ne musumba yabo iikulu sana iya malinga. Limbi kuti caba ati Yawe aba naine kabili nkabatamfyemo, fyekefyo Yawe aebele,"¹³Elo Yoshua alimupalile nokupela Hebrone nge cikwatwa cakwa kalebu umwana mwaume wakwa Yefune. ¹⁴Eco Hebrone walisangwiwe icikwatwa cakwa Kalebu umwana mwaume wakwa yefune umwina kenisi ukufika kuli buno bushiku, pantu alikonkele Yawe umupwilapo, Lesa wakwa Isreali. ¹⁵Nomba ishina lyakwa Hebrone akale lyali Kiriati-Arba (Arba ali emukulu sana pakati kabena Anaki.) Elo icalo calitushishe ukufuma kubulwi.

15

¹Baliputwile impanga yamukowa wa bantu ba mu Yuda, icikota pa cikota, yali tundulukile kapinda ka kuso ukufika ku mupaka wa Edom, na mumatololo yaku sin na palepeshe pa mpela ukufika ku kapinda ka kukuso. ²Umupaka waba uwa ku kapinda ka kulyo walifumine kumpela wa bamba wamucele, ukufuma kumusoso uwalola ku kapinda ka kulyo. ³Umupaka wabo uwakonkepo walile ku kapinda ka kulyo aka mulundu wa Akalabimu no kupitila mu lulamba lwa Sini, lwalile kukapinda no ka kuso aka kadeshi Bani, ululamba lwa Heshiloni, no kufika, ku Ada, uko yaalukile ku Karka. ⁴Yalipitile mu lulamba iwa ku Ashimoni, lwalile lwa ku mulonga unono, uwa Egupti, no ku mpela waiko pali bamba, uyu ewali umupaka waku kapinda ka kulyo. ⁵Umupaka waku kabanga wali mucele wa bamba, kuntulo ya yodani. umupaka waku kapinda ka ku kuso wali fumine ku musoso wa bamba ku ntulo ya Yodani. ⁶Walile naku Beti ogila, no kuya kupita mu lulamba lwa kapinda ka ku kuso aka ku Beti alaba. Elo lwalile ukuya kushinta na ku libwe lya Boani umwana mwaume wakwa Rubeni. ⁷Elo umupaka walinine naku Bebiri ukufuma ku mupokapoka waku Acholi, elo nakabili ku kapinda ka kukuso, ukwaluka ukulungatana naku Gilgali, uwakulungatana no mulundu waku Adumimu, uyo uwabela ku kapinda ka kulyo lubali lwa mupokapoka elo umupaka wali pitilile kabili walile naku Ine Rogeli. ⁸Elo umupaka walinine ku mupokapoka wa Beni Hinno ukufika ku kapinda ka kulyo aka ku musumba wa Yebusiti(uyo uli, ni Yerusalemu). Elo walinine ukufika pamulu wa mulundu uwalambalala pa mupokapoka wa Hinnomu, ku mbonshi, iibelele ku mpela ya ku kapinda ka kukuso umupokapoka wa Rephaim. ⁹Elo umupaka walilundukile ukufuma pamuluwa milundu kamfukumfuku ka Nefitoa, no kufuma kulya ukuya kufika ku misumba ya lupili lwa Efiloni. Elo umupaka walibeyamine ku Bala (cimo cine na ku kitiati Yelimu). ¹⁰Elo umupaka walishingulukile ku mbonshi yaku Bala ukufika ku lupili lwa Seli, no kutilila na ku lubali lwa lupili lwa Yelimu pa kapinda ka kuso (cimo cine na kesaloni) Yalile kutentemukile ku Beti shemeshi, no kucilukila ku Timuna. ¹¹Umupaka walifumi ku lubali lwa mulundu wa kukapinda ka kuso ka Ekiloni, kabili elo lwali beyamine ukushinguluka ku shikeloni, kupitila ku lupili lwa Bala no kufuma palya lwalile ku lupili lwa Bala, no kufuma palya lwalile ku yabinilu. ¹²umupaka wapelele pali bamba, umupaka waku mbonshi wali ni bamba mukalamba no lulamba lwa uko. uyu e mupaka wa shungulukile wa ba Yuda, icikota pa cikota. ¹³Mu kusunga amafunde yakwa Yawe kuli Yoshua, Yoshua alipele kalebu umwana mwaume wakwa Yefune ifya kucita pa calo cali pakati ka mukowa wa ba Yuda, kiliati aba uli ni, Hebulon (Aba ali ni wishu wakwa Anaki). ¹⁴Calebu alitamfishe ukufuma kulya abana baume batatu abakwa Anaki, she shai, Aimagi na Taumi, Ubamubufyashi bakwa Anaki. ¹⁵Alile ukufuma kulya ukuyakwimina abekashi baku (Debi bali kuikuta kiliati sefeli). ¹⁶Kalebu alilandile, "umwaume akasansa kiliati Debi (Debi bali kuikuta kiliati sefeli). Kalebu alilandile, "Umwaume akasansa kiliati sefeli no kucicimfya, kuli nebo nkapela umwana wandi umwanakashi Akisa ukweba ati akabe umukashi wakwe." ¹⁷Ulo Otenele umwana mwaume wakwa kenashi, wabo wakwa cakebu, alicimfishe, kalebu alipele ena Akisa umwanakashi wakwe ngo mukashi. ¹⁸Panuma waico, Akisa alishile kuli Otehele kabili alimukonkomeshe ena ukulomba impanga kuli wishu. ulo aikile pali punda yakwe, kalebu alandile kuli ena, "Nindo ukofwaya?"¹⁹Akisa alyasukile akweba ati, "uncitileko ububile, apo walimpela icalo caku negebu, kabili mumpeleko no tumfukumfuku tumo-tumo utwa menshi, " Elo kalebu alipele ena utumfukumfuku twa pa mulu no twaku masamba²⁰Ubu ebwali ubupyani bwa mukowa wabaYuda, icikota pa cikota. ²¹Imisumba shakumine ku mukowa waba Yuda uku tantalila kwa ku kupinda ka kukuso, ukulungatana ku mupaka wa Edomu, uko kabusuli, Yaguti, ²²Kina, Dimona, Adada, ²³Kedeshi, Asoli, Itinan, ²⁴Sifu, Telemu, Bealoti. ²⁵Hasori Hdatta, kelioti Hesloni (ifi fyalishibikwe nga Hasor), ²⁶Amamu, shema, molada, ²⁷Hasa Gadda, Heshmoni, Beti, pelet, ²⁸Hosa shuli Belishe, Bisiotia. ²⁹Bala, Iyimu, Esemu, ³⁰Elotoladi, kesili, Horma, ³¹Sikilagi madimanna, sansana, ³²Lebaoti, shilimu Ain, na Rimoni. Iyi Misumba amakumi yabili na pabula yonse pamo, ukubikako ne mishi yabo. ³³Mu fyalo fyaku masamba mwali Eshi taol, Sora, Ashina, ³⁴Sanoa, Ene Ganimu, Tappua, Enamu, ³⁵Yarimuti, Adulamu soko, Aseka, ³⁶Shalemu, Adulamu, na Gedela (iyili ni, Gedelotaimu). Iyi yali misumba ikumi limo na fine mumpendwa, ukubikako ne mishi yabo. ³⁷Senani, Hadasha, Migidaligadi, ³⁸Dileni, misipa, yokiteli, ³⁹Lachishi, Boskati, Eguloni. ⁴⁰Kaboni, lamasi, kitilishi, ⁴¹Gadeloti, Beti Dagoni, Naama, Amkkeda. Iyi yali misumba ikumi limo na mutanda mpendwa, ukubikako ne mishi. ⁴²Libina, Eteli, Ashani, ⁴³Ifita, Ashina, Nesibu, Keila, ⁴⁴Ashina, Malesha. Iyi misumba yali pabula, ukubikapo ne mishi yabo. ⁴⁵Ekloni, imisumba ne mishi fyalishingululwike; ⁴⁶Ukufuma ku Ekiloni ukufika kuli beemba mukalamba, yonse amenshi ayo ayali pepi na Ashidodi, ukubikako ne mishi yabo. ⁴⁷Ashidodi, imisumba ya ishingulwike, ukubikako ne mishi yabo; Gasa, ne misumba yaishingulwike ukubikakofye ne mishi: ukulola ku nika yaku Egupti, na Kuli beemba mukalamba no lulamba lwaiko. ⁴⁸Mu calo caku milundi, shamili Yattili, Soko, ⁴⁹Danna, kiliati sanna (lyali ni Debiri). ⁵⁰Anabu, Eshitemo, Animu, ⁵¹Gosheni, Hobni, na Gilo. Ifyi imisumba yali ikumi na cimo ukubikako ne mishi yabo. ⁵²Alabu duma, Elshani, ⁵³Yanimu, Beti tappu, Apeka, ⁵⁴Humta, kiliati Araba (uyo uli ni, Hebuloni), na Sioli. Yali misumba pabula, ukubikako ne mishi yabo. ⁵⁵Moani, kameli Sifu, Yuta, ⁵⁶Yesireli, Yoko deamu, Sanoa, ⁵⁷Kanini, Gibeia, na Timuna, Yali misumba ikumi, ukubikako ne mishi yabo. ⁵⁸Halulu, Beti sulii, Gedoli, Malati, Beti Anoti, na Ekiteloni. ⁵⁹Yali imisumba mutanda, ukubikako ne mishi yabo. ⁶⁰Kiliati Bali (yali ni, kiliati yealimu),

na Raba. yali imisumba ibili ukubikako ne mishi yabo. ⁶¹Mu matololo, mulya mwali Beti alaba, Midini, Secaca, ⁶²Nibushani, umusumba wa mucele, na Ena Gedi yali imisumba mutanda, ukubikako ne mishi yabo. ⁶³Lelo ku bena Yebusite, abekashi ba Yelusalemu, umukowa waba Yuda tawabatamfishe bena, eco abena Yelusalemu be kala no mukowa waba Yuda ukufika ne lelo.

16 ¹Umulimo wakupela impanga ku mukowa wakwa yosefe ukufuma ku Yordani pa yeriko, ku kabanga ka tumfufuku twaku yeriko, ukuya ku matololo ukufuma ku yeriko ukuninika ukuya kupita mu calo ca mili caku Betele. ²Elo wapita ukufuma ku Betele kuya ku lusi no kuya kupita ku Atalote, ku mupaka wabana Arki. ³Elo walitentemukile lwaku mbonshi wa mupaka wabena yafute, ukulekuya kufika fye naku mupaka lwakumasamba ya Beteharom, elo ukunya naku Geser ukuya kupela kuli bamba. ⁴Ni muli uyo wine musango emo imikowa yakwa yosefe, manase na Efraimu bapakelele ifikwatwa fyabo. ⁵umupaka wa mutundu wakwa Eframukicikota pa cikota umupaka wa cikwatwa cabo kukabanga wafumine ku Ataote Addari ukuya kufika lwapa mulu Betehorone, Kabili ukufuma kulya walitwalilile ukuya kutika kuli bamba. ⁶ukufuma ku milimetati ku kapinda kakukuso walipilibukile lwaku kabanga ukulola ku Taamati shilo wapililila walola lwaku kabanga ka yanoa. ⁷Elo walitentemukile ukufuma ku yanoa ukuya ku Ataroti naku Naara, elo waya kufika ku Yeriko, ukuya kupelela pa Yordani. ⁸Ukufuma ku tapua umupaka walile lwakumbonshi ukuya ku nika ya mukuku iya kana walile kutuntukila muli bamba. Ici ecali icikwatwa ca mukowa wakwa Efraimu icikota pa cikota, ⁹Pamo pene fye ne musumba iyasalilwe aba mukowa wakwa Eframukukati ku cikwatwa ka mukowa wakwa manase yonse imisumba umulundapo ne mishi yabo. ¹⁰Tabatanfishemo abena kenani abalikwikala mu Geser elo abena kenani bekalila mubena Efraimu ukufika nakubwalelo, nomba aba bantu ebabomba ku mulasa.

17

¹Ifi efyapelwe icalo ca mukowa wakwa Manase(uwali libeli lyakwa Yosefe) ekwebati, kuli Makire, uwali ibeli lyakwa Manase kabili ena umwine ni wishu wakwa Siuleade. Ubufyashi bwakwa Makiri balibapele icalo ca kwa Sileade na Bashani, pantu Makiri ali muntu wa bulwi. ²Icalo calipelwe mokowa yonse iyakwa Manase, yalipelwe ku fikota fyabo-Abisere, Heleki, Asriele shechemu, Hefere, na Shemida. Aba bali abaume abamubufyashi bwakwa Manase umwana umwaume wakwa Yosefe, ifyapelwe mu fikota fyabo. ³Nomba selofehadi umwana umwaume wakwa Gileade umwana umwaume wakwa Makiri umwana mwaume wakwa Manase takwetepo abana abaume, lelo abana abanakashi bekabeka. Amashina yabana bakwa abanakashi yali Mala, Noa, Hogla, na Tirsu. ⁴Balile kuli Eleasari shimaepo, Yohua umwana mwaume wakwa Nuni, ne ntungulushi kabili balilandile ati, "Yawe alikambishe Mose ukupela fwebo icakupyanina pamo pene naba wesu." Eco, mukukonka amafunde yakwa Yawe. alipele abo banakashi icakupyanina pakati kaba wabo bakubawishibo. ⁵Ifiputulwa ikumi ifyampanga fyalipelwe kuli Manase mu Gileade na bashani, iili ku bushilya bwa Yordani, ⁶Pamulandu wabana banakashi bakwa Manase bapokele icakupyanina pamo nabana baume bakwe. icalo ca sileade calipelwe kuli bonse abamubufyashi bwakwa Manase, ⁷Umupaka wakwa Manase walifikile ukufuma mu Ashere ukufika ku Mikimetati, iyo iili ku kabanga ka shekemu. Umupaka walile ku kapinda kakukulyo kulyabo abaikele mupepi no mulonga wa Tapua. ⁸(icalo ca kwa Tapua cali cakwa Manase, lelo umusumba watapua pamupaka wakwa Manase wali wabantu bakwa Efraimu.) ⁹Umupaka walitentemukile ku nika ya kana. Iyi misumba yakukapinda kakukulyo kanika pakati ka mishi yakwa Manase yali yakwe Efraimu. umupaka wakwa Manase wali lubali ku kapinda kakukuso kanika, kabili waile kufika muli bamba; ¹⁰Icalo ku kapinda ka kukulyo cakwa Efraimu, kabili icalo kukapinda ka kukuso cakwa Manase; bamba ewali umupinda. kukapinda kakukuso lubali kufika kuli Aseri, kabili kukabanga, Issachari. ¹¹Kabili mu Issachari namu Asheri, Manase alikwete Beti shani ne mishi yaiko, ibleamu ne mishi yaiko abekashi ba mu Dore ne mishi yaiko, abekashi bamu Endore ne mishi yaiko, abekashi bamu Taachi ne mishi yaiko elo nabekashi bamu Megiddo ne mishi yaiko (elo umusumba wabutatu ni Napheti). ¹²lelo umutundu wakwa Manase ubule icikwatwa ca ilya misumba, ico abena canaani balitwalilile ukwikala muli cilya calo. ¹³Ulo abantu bakwa Isreali bakulile abakukosa balibikile abena canaani mu ncito yakupatikisha, lelo tababatamfishe ukufumo umupwilapo. ¹⁴Nomba abamjuba fyashi bwakwa Yosefe balilandile kuli Yohua baebele ati, "nindo mwatupelala iciputulwa fye cimo mpanga ne ciputulwa cimo kabili Yawe lyonse?" ¹⁵Yohua alilandile ekwebati, "ngamuli bantu abengi mu mpendwa, kabiyezi mwebene, muninike ku mpanga kabili kulya muyekuiwamisha webene umushili mu calo cakwa Perisi icakwa Efraimu cilicepeshe kuli mwebo." ¹⁶Abamu bufyashi bwakwa Yosefe balilandile kuli, Yohua, balyebele ati, "icalo ca mpili tekuti citukumane fwebo. Nomba abena canaani bonse abankala mumukoko balikwata amacelata ya nshimbi, bonse abo abali mu beti shani ne mishi yauko, elo nabo ababa mumukonko wa Yesreele." ¹⁷Elo Yohua alilandile kuba nganda yakwa Yosefe-kuli Efraimu na manase, "muli bantu abakulu mu mpendwa, kabili muli bakulu mumaka. Tamufwile ukupelwa iciputulwa campanga cimofye. ¹⁸Icalo campili nacena cikaba cenu. nangu mutengo, ukukauteme kabili ukaupoke ukuyakufika ku lutwe lwa mupaka. ukatamfyamo abena canaani, nanguline balikwete amaceleta ya cela, nangu line bakukosa."

18

¹Nolu ulukuta lonse ulwabantu ba kwa Israeli balikumene pamo ku Shilo. Balibikile iheme lyakulanshanishishamo palya kabili balicimfishe icalo cali pamulola wabo. ²Kwali kucili imikowa cine lubali mu bantu bakwa Israeli abo ubupyani bwabo bwali tabulapelwa. ³Yohua atile ku bantu bamu Israeli, "Ukufika kuli lilali mukalakukana ukuya mumpanga iyo Yawe, Lesa wa fikolwe fyenu, amupa?" ⁴Ipatwilenipo abaume abakuba batatu ukufuma muli cila mutundu, ndi

nokubatamina kunse. Balinokwima nokuya kubebeta impanga pamulu na panshi. Bakaya kulema ubulondoloshi umwabelele ifyabupyani fyabo, kabili elo bakabwelela kuli ine.⁵Bakaya kwakanya impanga mufiputulwa cine lubali Yuda akalekuba mu cifulo cine kukapinda ka kukulyo, naba nganda yakwa Yosefe bakalekuba pa cifulo cabo ku kapinda kakukuso.⁶Mukalekulondolola impanga mufipatulwa cine lubali nokuleat ubulondoloshi kuno kuli ine. Ine nkalekumipendwilako kuli Yawe Lesa wesu.⁷Abena Lebi ebakubula icakaniko pakati kenu pantu busimapepo kuli Ywe ecakaniko cabo ica mubupyani. Kabili Gadi, Rubene na citika wakufuma mumutundu wakwa Manase balipokelela icabupyani cabo, bushilyabwa Yodani. mIci ecabupyani ico Mose umubomfi wakwa Yawe Abapele.⁸PKanshi abaume balimine nokuya. Yoshua alibakonkomesheabali nakuya ukuya kulemba ubulondoloshi bwa mpanga, ukwebati, "mulekuya pamulu na panshi nokuya kulemba ubulondoloshi bwa iko nokubwelela kuli ine.⁹Nkamipendwilako pano kuli Yawe pa shilo." Awe abaume balimine nokuya kwendauka pamulu na panshi muli ico calo nokulemba ubulondoloshi bwaciko mu mufungilo mu misumba yaciko mufiputulwa cine lubali, ukutantika imisumba muli cilaputulwa. Elo babwelele mu nkambi kuli Yoshua pa shilo.¹⁰Elo Yoshua abapendwileko pa shilo kuntanshi yakwa Yawe. Nipali cilya cifulo epo Yoshua Apele impanga ku bantu bamu Israeli no cilamo alipelwe iciputulwa cakwe ica mpanga.¹¹Necakaniko ca mpanga ica bena Benjamini cila mukowa nomukowa. Incende bapelwe iyampanga yali kubela pakati kabana bakwa Yuda nabana bakwa Yosefe.¹²Ku kapinda ka kukuso, umupaka wabpo watendekele pa Yordani. Uyu mupaka waile kuninika ukuya kufiak pa cipuna kukapinda kakukuso kaku yeriko, elo waya kuninika no kuya kupita mucalo campili kumusamba lubali. Kulya waile kufika mu matolo ya Bate-Abene.¹³Ukutula kulya umupaka waile kupita ku kapinda ka kukulyo ukulola ku Lusi (uyu ewitwa Betele). Elo uyu mupaka waile kwikala ukulola Atarote-Adari. Lubali lwampili sha ku kapinda ka kulyo ka Bete Horoni.¹⁴Elo umupaka waile kulola lubali lumbi: Ku masamba waile kupinduluka nokulola ku kapinda ka ku kulyo, ukulungatana nolupili ukwabuka ukufuma ku Bete-Horoni. Uyu mupaka waile kupelela pa Kiriati Boali (uyu e Kiriati-yearimu), umusumba wali waba mumutundu wakwa Yida. Uyu ewali emupaka wakumasamba.¹⁵Umupaka waku kapinda ka kulyo watendekele pa mpela ya Kiriati-Yearimu. umupaka waile ukuya kufika ku Efironi, ukuya kufika ku kamfukumfuku ka menshi aya ku Nefitoa.¹⁶Elo umupaka watentemukile ku mupaka wa lupili lwalolenkene nomupokapoka wa Bene-Hinomu, uwali ku mpela ya kapinda kakukuso aka mupopoka wa Refiamu. Elo watentemukile mu mupokapoka wa Hinnom, ku kapinda ka kulyo aka cipuma ca Yebusi, elo watwalilila ukuya kufika ku Ene-Rogele.¹⁷Elo wapindululwike waya kulola ku kapinda ka kukuso, ukulola ku ntunga ya ene-shemeshe, ukutula apo waile ku gelilote, uwalungatene no muniniko wa Adumimu. Elo watentemukile ukuya kufiak pelibwe lyakwa Bohani mwana Rubene.¹⁸Elo waile ku kapinda kakukuso pa cipuna ca Bete-araba nokuya ku Araba.¹⁹Umupaka waile kupita no nokulola ku cipuna ca Bete-Hogla icakukapinda kakukuso. mumupaka waile kupelele mu lubansa lwamusensenga lwa bamba wa mucele, kumpela yaku kapinda kakulyo aka yordani. Uyu ewali kuba umupaka wakukapinda ka kukulyo.²⁰Yordani ewapangile umupaka lubali lwa ku kabanga. Ici ecali icabupyani ca mutundu wakwa Benjamini, kabili cali kupelwa mu mukowa no mukowa, umupaka no mupaka, konsefye.²¹Nomba imisumba yamutundu wakwa Benjamini umukowa nomukowa bapelelewe iyi misumba: Yeriko Bete-Hogla, Emeke-Kesisi,²²Bete-araba, Semariam, Betele,²³Abimu, Para, Ofra,²⁴Kefari-Amone, Ofni, Geba. Kwali imisumba ikumi na ibili, pamo ne mishi shabo.²⁵Kwali kuba ne mishi yabena Gibeone, Rama, Beerote,²⁶Mispe, Kefira, Mosa,²⁷Rekemu, Iripee, Tarala,²⁸Sela, Elefe, Yebusi (uyu e Yerusalemu), Gibeati, Kiriati, kwali kuba imisumba ikumi na ine ukubikapo nemishishi. Ici ecali icabupyani cakwa Benyamini kuba mukowa wakwe.

19

¹Ulo bonse bashamfumu abalikwikala kwishilya kwa yodani mucaalo ca mpili, no mwakubatama ukuya Lebanone-Abena Hiti, abena Amori abena Kenaani, aba Pelisi, Abena Hibi, nomwina yebusi-²aba balyapene capamo mukukomeshiwa kumo, ku kupanga ubulwi pali Yushua na Isreali.³Ulo abekashi mu Gibeone ulo baufwile ifyo Yoshua alikucita ku Yeriko na ku Ai, bene bacitile amaano yabucenjeshi. ⁴Balile inge kombe. Bapitile batumba ba pao abafumuka nokubabika pampunda shabo, Elyo balisendele ingambi shamwangashi nshakale filya fyali fyku fumuka ifyakutulaika, na fyo bali kukakanya.⁵Simeoni alikwete Siklag, Bete makaboti, Hasa Susah,⁶Bete Lebaoth, an Saruheni. Ishi emisumba ishali ikumi na itatu ukubikako ne mishi yabo. ⁷Simeoni kabioli alikwete Aini, Rimone, Etere, na Ashani. Iyi imisumba yali ine, ukubikako ne mishi.⁸Ifi fyalipamo, ukubikako ne mishi ishashingulukile iyi imisumba ukufikafye na ku Baalati Bere (cimo cine na Rama mu Negebu). Ici cali cikwatwa ca mutundu wa bena Simeoni, umuowa pa mukowa.⁹Icikwatwa ca mutundu wakwa Simeoni calipangilwe mu cifulo ca mutundu waba Yuda. Pantu iciputulwa ca calo bapele umutundu wa bayuda calikulile kuli bena, umutundu wakwa Simeoni walipokelele icikwatwa cabo ukufuma mukati ka ciputulwa cabo.¹⁰Ukupendwila kwa butatu kwaponene ku mutundu waku sebulani, umukowa pa mokowa. Umupaka wa cikwatwa cabo watendekele ku Dalidi.¹¹Umupaka wabo walininikile lwa kumbonshi lubali ukuloal ku Marala nokwikata ku Dabbesheti; nolu lwalitantalile ku mumana uwali lubali lwa Yokeneamu.¹²Ukufuma ku Salidi umupaka walyalulukile ku kabanga lubali ukulola ku kabanga no kuya ku mupaka waku Kisilote Tabore' ukufuma pafya waile ku Dabelathi kabili ukufika ku Yafia.¹³Ukufuma palya walipitile ku Gati Hefere, na ku Eti Kasini; uwakonkapo walolele ku Rimmoni nokwaluluka ukulola ku Nea.¹⁴Umupaka walyalulukile ku kapinda ka kukulyo ku Hanatone no kulekelesha ku mukonko waku Ifitahere.¹⁵Muli ici ciputulwa imisumba katati, Nahalali, Shimuroni, Idala ne Betelehemu yali imisumba ikumi na shibili, ukubikako ne mishi yabo.¹⁶Ici cali ecikwatwa ca mutundu wa Sebulani, umukowa pa mukowa, ukubikako iyi imisumba, ukubikako ne mishi iyi.¹⁷Ukupendwila kwi cine kwaponene pali Issachali, umukowa pa mukowa.¹⁸Icifulo cabo mwali

Yesreele, Kesulote, Shunemu, ¹⁹Hafaraimu, Shione, na Anaharati. ²⁰Kabili ukubikabo Rabiti, Kishone, Esbese, ²¹Remete, Ene Ganimu, Ene Hada, na Bete Passe. ²²Umupaka wabo kabili walikete Tabore shahasuma, na Beti Shemeshe, kabili wapwililile ku Yodani, yali imisumba ikumi na mutanda, ukubikako ne mishi. ²³Ici cali ecikwatwa ca mutundu wakwa Issachari, ukukonka ne mikowa-imisumba ukubikako ne mishi yabo. ²⁴Ukupendwila kwa cisano kwa ponene pa mutundu wakwa Ashere, umukowa pa mukowa. ²⁵Umupaka wabo no Helkati, Hali, Betene, Ashikafi, ²⁶Allameleke, Amadi an Mishai. Umupaka wa kumbonshi walifikile ku Karmele na ku Shikore Libinati. ²⁷Nolu yalyalulukile ku kabanga ku Bete Dagone nokuya kufiak ku Seblani, elo naku mupokapoka wa Ifitahale, lubali lwa kapinda ka kukuso ka Bete Emeki na Neiel. ²⁸Nolu walikonkenyepo na ku kabuli ukulola ku kapinda ka kukuso. Nakabili walile ku Abudoni, Rehobe, Hamone, na kana, ukufika naku Sidioni mukalamba. ²⁹Umupaka walipilibukile ku Rama, elo na ku mushi wafikulwa uwa tuli. Nolu umupaka walipilibukile ku Hisa nokupelela kuli bdemba, mu citungu ca Akisibu, ³⁰Umma, Apeki an Rehobu. Imisumba yali amakumi yabili na ibili, ukubikako ne mishi. ³¹Ici calo ecikwatwa ca mutundu wa Asha, umukowa pa mukowa-imisumba ukubikapo ne mishi yabo. ³²Ukupendwila kwakulenga mutanda kwaponene pa mjutundu wa Nafutali, umukowa pa mukowa. ³³Umupaka wabo wafumine ku Helefe, ukufuma ku Oak waku Sanannimu, ku Adami Nekebu an Yabinee, ukufika na kulakumu; Yapwilile ku Yodani. ³⁴Umupaka walipilibukile ku lubali lwa ku mboshi ku Asnote Taboreno kulola ku Hukkoke; yalikete sebuluni ku kapinda ka kukulyo, nokufika ku Ashere ku mbonshi na Yuda ku kabanga ka nyika ya yodani. ³⁵Imisumba yafukwile yali Sidimu, Sere, Hammati, Rakati, Kinereti, ³⁶Adama, Rama, Hasare, ³⁷Kedeshi, Edrei, na Ene Hasore. ³⁸Kwali nakabili Irone, Migdalele, Holem, Beti Amati, na Beti Shemeshe. Imisumba yali ikumi limo pabual, ukubikako ne mishi yabo. ³⁹Ifi efyali icikwata ca mutundu wa nafutali, umukowa pa mukowa-imisumbab ukubikako ne mishi yabo. ⁴⁰Ukupendwila kwa kulenga cine lubali kwaliponene pa mutundu wakwa Dani, umukowa no mukowa. ⁴¹Cifulo ca cikwatwa cabo cali Sola, Eshetaole, Ire Shemeshe, ⁴²Shalabibi, Ayalone na Itia. ⁴³Kabili ukubikako na Eloni, Tuminata, Ekrona, ⁴⁴Elteke, Gibetoni, Balati, ⁴⁵Yehudi, Bene Berake, Gati, Rimmone, ⁴⁶Me Yarkone, na Rakone ukulola ku cifulo ca kwabuka ukufuma ku yopa. ⁴⁷Icifulo ca mutundu wa Dani calilobebe muli bena, Dani alisanshile leshemu, ukucilwisha ukucikata no kucilasa no lupanga; ukucilapokolola no kwikalamo. Balifunishepo ishina lya Leshemu, no kucikuta ati Dani ishina lya bashibo. ⁴⁸Ici cali ecikwatwa ca mutndu wakwa Dan, umukowa pa mukowa-imisumba, ukubikako ne mishi yabo. ⁴⁹Ulo bapwile ukupela impanga nge cikwatwa abantu baku Israeli baliipele abene icikwatwa kuli Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni. ⁵⁰Mukukonkomesha kwakwa Yawe balimupele umusumba uyo alombebe, timunati sela mu mulundu wa calo ca Efulemu. Aliukulile umusumba no kwikalamo. ⁵¹Ifi efikwatwa ifyo Eliasa shimapepo, Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, na bakalamba bamutundu wa mukowa wa Israeli Icapelwa mu kupendwial ku shilo ku cinso cakwa Yawe, pa mwinshi we hema lyakulonganinamo. Eco balipwishishe ukupela impanga.

20 ¹Elo Yawe alandile kuli Yoshua, 'landa ku bena Isreali, ukweba ati, ' ²salenipo imisumba shakubutukilako ati, Isho nebo nalandile kuli mwebu ku kuboko kwakwa Mose. ³Cita ifi pakweba ati uyo uyo onse uwaipaya umuntu ukwabula ukwishiba alekuyako. Kufisamako ukubukuka kuli uyo onse uwafwaya ukulanda umulopa wa muntu uwaipaiye. ⁴Akabutukilako ku musumba umo pa misumba ilya no kuya kwiminina pa mwinshi wa mpongolo ya misumba. Nokulondolola umulandu ku bakalamba ba musumba ulya. Elyo bena bakamutwala mu musumba no kumu pela incende apa kweba ati akaleikala muli bena. ⁵Nga umo pali bena aisa kukweshu ukulandula umulopa wa muntu waipaiye, elo abantu ba mumusumba tabwile ukulekeka umo uwamwipaye ukumupela ku butungulushi. Bena tabafwile ukucita pantu aipeye umwina mupalamano ukwabula ukwishiba, kabili takwete na lupato pali ena ku numa. ⁶Afwile muli ulya musumba mpala akeminine pa cinso cacilonganyino. ku bupingushi, mpaka imfwa ya uyo waliku bomba nga shimapepo mukulamba mu shilya inshiku. Elo umo uwaipaye umuntu ukwabula ukwishiba alinokubwelela ku kumushi kumwabo na ku nganda yakwe, kumushi uko abutwikile. ⁷Eco abena Isreali Balisalile kadeshi mu Galile mu calo ca kumilundu ica kumulundu ica bena Efulemu, kiliati, Aba(cimo cine na Hebuloni) Mucalo caku mulundu ica bena Yuda. ⁸Ukupitila Yodani wa kabanga ka Yeliko, balisalilepo Besa mu matololo umwabatama ukufuma ku mutundu wabena Reuben; Ramoti Giledi, ukufuma ku mutundu wakwa Gadi na Goloni mu Bashani, ukufuma ku mutundu wakwa Manase. ⁹Ishi imisumba esha salilwe pabena Isreali bonse na balebeshi abali kwikala bonse bena, pakweba ati uyo onse uwaipaya umuntu ukwabula ukwishiba alekubutukila kuli bena ku bucingo. Uyu muntu takafwe ku kuboko kwakwalefwaya ukulandula umulopa ulya uwasumine, mpaka umuntu uwatunganishiwe akabali lepo ukwimanina ku cinso ca cilonga nyino.

21

¹Elo intungushi sha mutundu wabena Lebi balile kuli Eliasari shi mapepo, kuli Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, kabili naku ntungulushi sha ndunpwa sha fikolwe fyabo mukuti kabantu bakwa Isreali. ²Balilandile kuli bena ku Shilo mu calo ca Kenani, "Yawe alimikonkomeshe mukuboko kwa kwa Mose ukutupela misumba yakwikalamo, ne mpanga sha kucemenemo ifitekwa fyesu," ³Kanshi pakukokomesha kwakwa Yawe abantu bakwa Isreali balipelele ukufuma mukwatwa fyabo iyi imisumba ukubikapofye ne mponga sha mulemfwe. kubena Lebi. ⁴Ukupendwila kwa cikota cabena kohati kwali ifi; Bashimapepo- Ababufyashi bwakwa Aroni abafumine mubena Lebi-balipelwe imisumba ikumi na itatu ukufuma ku mukowa wakwa Yuda, ukufuma ku mukowa wakwa Simone, nokufuma ku mukowa wakwa Benjamin. ⁵Abashala abamu mfyalwa yakwa kohati. balipelwe imisumba ikumi ukufuma kuba mu cikota caba mumikowa yakwa Efraimu, Dani, nakuli citika wa mukowa wakwa Manase. ⁶Elo abantu bamubufyashiu bwakwa Gershoni balipelwe, ukupitila mukupandwila, imisumba ikumi na itatu ukufuma mu cikota ca mikowa yakwa Isaka, Ashere, Nafitali, na citika

wamukowa wakwa manase mu Bashami. ⁷Abantu abali abamubufyashi bwakwa Merari, icikota pa cikota, balipelwe imisumba ikumi na ibili ukufuma ku mukowa wakwa Rebeni, Gadi na sebuloni. ⁸Efyo abantu bakwa Isreali bapele ukupitila mu kupendula, iyi misumba. (ukubikapo fye ne mpanga shakucemenamo.) ku bena lebi, fyeke fyo Yawe akambishe ukupitila mu kuboko kwa kwa Mose. ⁹Ukuma ku mi kowa Yakwa Yuda na Simeone, kwalipele imisumba, iyi iyo balumbwile mu mashina. ¹⁰Yi imisumba yalipelwe kuba mubufyashi bwakwa Aroni, abali paba mucikota cabena Kohati; abo abafumine muba mu mukowa wakwa Lebi. pantu ukupendwila kwakubalilapo kwa wilile pali bena. ¹¹Abena Isreali balibapele kiriti-Arba (Arba ali ewishi wakwa Anaki, incende imo ine kabati ni Hebrone, mu calo ca mpili icakwa Yuda, ne mponga sha mulemfwe ukushingulukako. ¹²Lelo impanga sha mumusumba fyene sha mu mishi balishipele akale kuli kalebu umwana mwaume wakwa Yefune, pamo nge cikwatwa cakwe. ¹³Kuba lupwa lwakwa Arone shimapepo bali pelwe Hebrone pamo ne mpanga ya mulemfwe yaiko-uwali musumba wakushinamo kuli uyo onse uwalipanya umuntu umbi mukutatemwa na libna ne mpanga shaiko isha mulemfwe, ¹⁴Yatiri ne mpanga iya mulemfwe yaiko, na Eshetemoa ne mpanga yaiko iya mulemfwe. ¹⁵Kabili bali pele Holone ne mpanga yaiko iya mulemfwe, Dabiri ne mpanga yaiko iya mulemfwe, ¹⁶Aimi ne mpanga yaiko iya mulemfwe Yutta ne mpanga yaiko iya mulemfwe, na Bete-shemeshe ne mpanga yaiko iya mulemfwe. Imisumba yali pabula iyapelwe ukufuma kuli iyi imikowa ibili. ¹⁷Ukufuma ku mukowa wakwa Benyamini kwalipelwe Gibeone ne mpanga sha mulemfwe shaiko, Geba ne mpanga shamulemfwe shaiko. ¹⁸Anatote ne mpanga sha mulemfwe shaiko, na Alimone ne mishi yayo-ne misumba ine. ¹⁹Imisumba iyapelwe kuli bashimapepo abamu bufyahi bakwa Aroni, yonse pamo yali ikumi limo ukulundapo fye ne mpanga sha mulemfwe. ²⁰Lelo kubashelepo abena Kohati aba mulupwa lwakwa Kohati aba mu cikota ca bwina Lebi- balipelwe imisumba ukufuma ku mukowa wakwa Eferemu ukupitila mukupenlula. ²¹kuli kwalipelwe shekemu nempanga sha mulemfwe wa shiko mu calo ca mpili ica kwa Efram- umusumba wakushinamo uyo onse uwaipaya umuntu mukutaitemenwa-Gesere ne mpanga sha mulemfwe shaiko, ²²Kibsamu ne mpanga sha mulemfwe shashiko, na Beli-Hiloni ne mpanga sha mulemfwe shashiko- imisumba ine yonse pamo. ²³Ukufuma ku mukowa wakwa Dani, Icikota cakwa Kohati kwalipalwe Tonaaki ne mpanga sha mulemfwe shiko, Gibbetone ne mpanga shaiko ²⁴Aiyaloni ne mpanga sha mulemfwe shaiko, na Gati Rimmoni ne mpanga sha mulemfwe shaiko- imisumba ine Yonse pamo. ²⁵Ukufuma kumukowa wakwa Manase, icikota cakwa Kohati kwalipelwe Tanaaki ne mpanga sha mulemfwe shaiko na Gali-Kimoni ne mpanga sha mulemfwe shaiko- imisumba ibili Yonse pamo. ²⁶Kwali imisumba ikumi limo Yonse pamo kuli abo abashelepo aba mu cikota, cakwa Kohati, ukulundapofye ne mpanga sha mulemfwe shaiko. ²⁷Ukufuma kuli chitika wa mukowa wakwa Amnase ukuya kufika ku cikota cakwa Gershni aba nabo ebali bamu cikota cabwina lebi, balipele Golami mu Bashani ne mpanga shaiko isha mulemfwe- umusumba wakushinamo kuli uyo onse uwaipaya mukutaitemenwa, ukubikapo fye na Be Eshetera ne mpanga yamulemfwe yasho- imisumba ibili yonse pamo. ²⁸Ku cikota cakwa Gershone kabnili balipele kishoni ukufuma ku mukowa wakwa Isakari, ukubikapo fye ne mpanga sha mulemfwe shaiko, Daberati ne mpanga ya mulemfwe yaiko, ²⁹Yarimuti ne mpanga ya mulemfwe yaiko, na Ene-Ganimu ne mpanga yamulemfwe yaiko- imisumba ine. ³⁰Ukufuma ku mukowa wakwa ashere, balipele Mishali ne mpanga sha mulemfwe shaiko, Abdone ne mpanga sha mulemfwe shaiko, ³¹Helkati ne mpanga ya mulemfwe yaiko, na Rehobu ne mpanga yamulemfwe yaiko- imisumba ine yonse pamo. ³²Ukufuma ku mukowa wakwa Naftali balipele aba mu cikota cakwa Gosheone Kedeshe mu Galili ne mpanga isha mulemfwe, umusumba waku shinamo kuli uyo onse uwaipaya umunankwe mukutatemwa; Hammote Dore ne mpanga sha mulemfwe shaiko, na Kartani ne mpanga sha mulemfwe shaiko- imisumba itatu yonse shaiko. ³³Imisumba yonse pamo yali ikumi limo na itatu ukufuma mu cikota cakwa Gershone ukubikapofye ne mpanga sha mulemfwe shaiko. ³⁴Abashelepo aba bwina Lebi-mucikata cakwa Merari-balipelwe ukufuma ku mukowa wakwa Sebuloni; Yokoneamne mpanga yamulemfwe yaiko, Karta ne mpanga yamulemfwe wa uko. ³⁵Dimna ne mpanga yamulemfwe yaiko, na Nahalali ne mpanga yamulemfwe yaiko imisumba ine yonse pamo. ³⁶Ku cikota cakwa Merari balipelwe ukufuma ku mukowa wakwa Rebene; Besere ne mpanga yamulemfwe yaiko, Yahasi ne mpanga ya mulemfwe Yaiko. ³⁷Kedemote ne mpanga yamulemfwe yaiko, na mefaati ne mpanga yamulemfwe yaiko imisumba ine. ³⁸Ukufuma ku mukowa wakwa Gadi balibapele Ramote mu Gilead ne mpanga iya mulemfwe umushi uwakushinamo kuli uyo onse uwaipaya umunankwe mukutaitemenwa na Mahanaimu ne mpanga shaiko isha mulemfwe. ³⁹Abamu cikota cakwa Merari balipelwe kabili Heshibone ne mpanga yamulemfwe yaiko, na Yaseri ne mpanga yamulemfwe yaiko. Iyi yali imisumba ine yonse pamo. ⁴⁰Yonse iyi yali misumba iya mu cikota cakwa Merari abakupusana pusana, Aabafumine ku mukowa wakwa Lebi- imisumba ikumi na ibili yalipelwe kuli bena ukupitila muku pendula. ⁴¹Imisumba yabena Hebi iyabulilwe mukati ka mpanga lya kwete abantu bakwa Isreali yali amakumi yane-na cine konsekonse, ukubikapo ne mpanga ishamulemfwe shaiko. ⁴²Iyi imisumba yonse cila umo walikwete impanga ya mulemfwe iya shingulwikeko. Efyo cali ifi fine ku misumba yonse iyi. ⁴³Kanshi Yawe alipele impanga yonse iyo alapile ukupela kufikolwe fyabo Abena Isreali bali pakele ici calo nowikalamo. ⁴⁴Elo Yawe alibapele ukutusha mumbali monse, fyeko efyo alapile kufikolwe fyabo. Tapali nangu umo umulwani wabo uwabacimfishe Yawe alipele bonse abalwani babo mu minwe yabo. ⁴⁵Tapalipo icintu nangu cimo pa malayo yabune ayo alandile ku ba mganda yakwa Isreali icafileke ukufikilisha mu cine. Fyonse fye fyalifikishiwe.

22

¹Pali ilya nshita Yoshua alikutile abena Reubene nabena Gadi, elo wa mutundu wakwa Manase. ²Alilandile kuli bena ati, "mulicitile fyonse ifyo Mose umubomfi wakwa Yawe amikonkomeshe. Muli nakile ishiwi lyandi muli fyonse efyo namikonkomweshe. ³Tamwalekeleshe bawenu inshiku ishi ishing, ukufika nobwa lelo mulifikilisha imilimo ifyaya

amafunde yakwa Yawe Lesa lesa wenu.⁴Nomba Yawe Lesa wenu alipele ukutusha kuli bawenu, ngefyo abalaile. Eco kanshi aluluki nokuya kuma Hema yenu mucalo ico mwakwata, ico Mose umu bomfi wakwa Yawe amipele kwishilya lya Yordani. ⁵Sakamanenifye ukusunga amafunde na malango ayo Mose umubomfi wakwa Yawe amikonkomeshe, kukutemwa Yawe Lesa wenu, kukwendela mumibele yakwe, ku kusunga amafunde yakwe, no kulambatila kuli ena no kumushinshimuna no mutima wenu onse kabili no mweo wenu onse. ⁶Eco yoshua alibapaalile no kuleka baye, kabili balibwekele kuma Hema yabo. ⁷Nomba kuli citika wa mutundu wakwa Manase Mose alipele icakupyana mu Bashani, lelo kuli citika umbi Yoshua alipele icakupyana lubali kuli bawabo mu mucalo caku masamba ya Yordani. Yoshua aluibalekele baye kuma Hema yabo; alibapalile. ⁸Noku landa kuli bena ati, "Bweluluki kuma Hema yenu ne mpiya ishingini, ne fitekwa ifingi na silfere na golide, nio mukuba ne cela ne fyakufwala ifingi abanyeni ifyatapwa ifyakufuma ku balwani benu naba wenu. ⁹Eco abamulupwa lwa kwa Reubene, abamulupwa lwakwa Gadi, elo na citika wa mutundu wakwa Manase baliluluke kumushi, ukusha abantubamu Isreali pa shilo iyaba mu calo ca kanaani. Balimine nokuya ku citungu ca Gileadi calo cabo ico abene baikwatile mukunakila ku mafunde yakwa Yawe ku kuboko kwa Mose. ¹⁰Ulo bafikile ku Yordani iyo iili mu calo ca kanaani, Abena Reubene na bena Gadi elo na citika wa mutundu wakwa Manase bali kulile icipailo lubali na Yordani, icipailo icikulu kabili ica kwishibikwa. ¹¹Abantu bakwa Isreali balyumfwile palici kabili balilandile ati, "Moneni! Abena Reubene, Gadi na citika wa mutundu wakwa Manase bali kulile icipailo ku ntanshi ya calo caku kanaani, pa Giligali, mu citungu mupepi na Yordani kulubali lwa cilya bantu bamu Isreali. ¹²Ulo abana ba Isreali baumfwile ici, ulukuta lonse lwa bantu ba Isreali lwali lingene pamo pa shilo kukuya pamulu nokupanga inkondo kuli bena. ¹³Nomba abantu bamu Isreali balitumine bakabilo kubena REubene, ku bena Gadi, elo nakuli citika wa mutundu wakwa Manase, ku calo ca Gileadi. kabili balitumine finehasi mwana Eleasari, shimapepo, ¹⁴Elo ali nentungulushi ikumi, umo ukufuma muli cila mutundu ukufuma mutundu wanundupwa yakwa Isreali elo cila umo ali nintungulushi ya lupwa pakati ka cikota cakwa Isreali. ¹⁵Balishile kubantu ba kwa Reubene, Gadi, elo na citika wamutundu wakwa Manase, mu calo ca Guileadi, kabili balilandile na bena; ¹⁶Ulokuta lonse ulwa kwa Yawe lulilandile ifi, "Ngo ku kusanguka mwacitila Lesa wakwa Isreali, pa kufuka lelo ukufuma ukukonka Yawe nokukulila mwebene buno bushiku mukusangukila Yawe? ¹⁷Bushe kulya ulubembu lwesu pa Peore talwatukulile? ulo nanomba tatulaisangulu lako fwebo. pali lulya lubembu kwalishile icikuko palukuta lwa kwa Yawe. ¹⁸Bushe namwebo kuti mwafuma kukukonka Yawe, pali buno bushiku bwa Lelo? nomba nga mwasangukila Yawe lelo, mailo akakalipila ulukuta lonse ulwa Isreali. ¹⁹Nga cakwebati icalo mwakwata cilikowele lyene mu fwile ukwabukila ku mpanga uko kwaiminina ihema lyakwa Yawe nokuisendelako icikwatwa pali fwebo. Mwika sangukila Yawe, nangu ukutusangukila mu kuikulila icipailo cenu mwebene ukucila icipailo cakwa Yawe Lesa wesu. ²⁰Bushe Akani umwana umwaume wakwa Sera taonawile icitekelo pamulandu wa fintu fyasungilwe Lesa? Bushe icipyu ta caponene lalobele eka pa mampulu yakwe. ²¹Elo umutundu wakwa Reubene, Gadi, kabili citika wa mutundu wakwa Manase bali bweshe mukwasuka ku mitwe yafikota fya kwa Isreali: ²²Umwamaka yonse Lersa, Yawe! umwaka yonse Lesa, Yawe!- Alishiba, kabili lekeni Isreali umwine eshibe! Ngacakwebati cali nimulibucisanguka nangu ukufuma tukila icicetekelo kuli Yawe, mwituleka pali buno bushiku. ²³Ico pakula icipailo kukupilibula ukufuma muku konka Yawe. Nga cakwebati twakulile cilye cipailo pakwebati tupele pali cena ubupe fya koca, ifya bupe fya luseke, nangu ifya bupe fya mutende, eco lekeni Yawe atulenge ukulipila. ²⁴Iyoo! twatitileefi pakutina ati munshita ikosa abana benu kuti balanda ku bana besu ati, findo munga cita kuti Yawe, lesa wakwa Isreali? ²⁵Pantu Yawe alipangile Yordani umupaka pakati kafwebo namwebo. Mwebo mwebantu bakwa Reubene na bantu bakwa Gadi, tamukwete cili conse icakucita kuli Yawe. Pantu limbi abana benu balenga abana besu ukuleka ukushinshimuna Yawe. ²⁶Eico twayebele ati, "Natukule nomba iciipailo tacili ca fya bupe yakoca nangu fyonse ifya malambo, ²⁷Lelo kukube pali fwebo na mwebo, na pakati kankulo shikakonka pali fwebo, pakwebati tukabombe imulimo yakwa Yawe kucinso cakwe, nobupe koca namalambo yesu kabili nefya bupe fyesu ifya mutende ukwebati abana benu tabatalile abalanda kubana besu mushita iikoisa, "Tamukwete icakaniko muli Yawe. ²⁸Elo twalilandile ati, "Nga cakwebati calandwa kuli fwebo nangu ku lupwa lwesu munshita iikosa, tukalanda ati, "Moneni! ici cikope ca cipailo cakwa Yawe cintu ifikolwe fyapangile tefya bupe bwafya koca, nangu amalambo, lelo ninte pali fwebo na mwebo. ²⁹Nacibefye cakutali kuli fwebo ukweba ati, "Tu sangukile Yawe, kabili lelo tupilibukeko ukufuma kuku mukonka paku mu kulila ici pailo ca bupe bwa ca koca, pa bupe bwa Luseke nangu ice lambo, ukucila icipailo cakwa Yawe Lesa wesu icili pantanshi yacakwi kalamo cakwe, ³⁰Ulo finehasi shimapepo nentungulushi sha bantu, ekwebati imitwe ya fikota fya kwa Isreali abali na ena, balyumfwile amashiwi ayo abantu bakwa Reubene, Gadi, na Manase balandile, ukwebati fyali weme mu menso yabo. ³¹Finehasi mwana mwaume wakwa Eleasari shimapepo alilandile kubantu bakwa REYbene, na bantu bakwa Gadi, na Manase, "Lelo twaishiba ukwebati Yawe alipakakelo kuli ena. Nomba muli tamucitile uku ukonaula kwa cicetekelo kuli ena. Nomba muli Pusiwe abantu ba muli Isreali ukufuma mukuboko kwa kwa Yawe, ³²Ulo Finehasi umwana wakwa Eleasari shimapepo, netungulushi shabwelele ukufuma kubena Reubene, na kubena Gadi, ukufuma mu panga yaku Gileadi, ukubwelela ku calo ca kanaani, kubantu ba kwa Isreali, no kubwesa ishiwi kuli bena. ³³Ukulondolola kwabo kwaliwene kumenso yabantu bakwa Isreali. Abantu bakwa Isreali balitotele Lesa kabili tabalandilepo nakabili palwa nkondo nabena Reubene, na bena Gadi, kukonaula impanga iyo baikemo. ³⁴Abena Reubene nabena Gadi balinikile iciipailo, "inte, "pantu balyebele ati, "ni ntepakati ka fwebo namwebo ukwebati Yawe ni Lesa."

¹Panuma ya nshinku ishing, lintu Yawe apele ubutusho kuli Isreali ukufuma kubalwani bakwe abo abamushingulwike. Na Yoshua ali umukalamba kabili uwa cincila bwino mummyaka, ²Yoshua akutile abena Isreali bonse-na bakalamba babo, ne ntungulushi shabo na bapingushi babo, elo na bacilolo nokusosa kuli bena, "Nine umukalamba kabili uwacincila mu myaka. ³Mwali mona ifintu fyonse ifyo Yawe Lesa wenu acita ku fyalo fyonse ifi pa mulandu waimwe kabili ni Yawe Lesa wenu uwa milwililako. ⁴Moneni! Nmipela ifyalo ifya shalako ukusupila nga icikwatwa ku mitundu shenu kulundapo ne fyalo fyonse fintu naonaula kale, ukufuma ku Yordani nokwisa kufika kuli ba bemba bakalamba kumbonshi. ⁵Yawe Lesa wenu akesa kubafumyamo. Akesa kubansuka ukufuma kuli mwe. Akesa kubapoka impanga yabo, kabili mukapita ifikwatwa fya mpanga shabo, ukulingana nefyo Yawe Lesa wenu amilayile. ⁶Eico beni abakukosa saana pakutula musunge nokucita fyonse ifyo ifyalembwamwi buku lya malango yakwa Mose, kukukana aluka ukuya ku kuboko kwa kulyo nangula ukwa kuso. ⁷Pakutula mwikasankana nefi fyalo ifya shala pali baimwe nangula ukulumbula amashina yatu Lesa twabo, ukwisa kulapa kuli twena, noku tu shinshimuna, nangula ukufuma kuli twena. ⁸Eico, mulingile ukwikatilila kuli Yawe Lesa wenu nge fyo mwacita ukufika na buno ubushiku. ⁹Pantu Yawe alibafumishheko kucinso caimwe mwebakulu, ifyalo fyamaka. Lelo pa lwa mwebo, takwaba nangu umo uwaiminina pa cinso cenu ukufika nobushiku bwelelo. ¹⁰Umwaume umo uwa mpendwa yenu aka lenga umwanda ukubutuka kabili Yawe Lesa wenu, eumilwilako, ngefyo amilayile. ¹¹Bikeniko amano, pakutula mutemwe Yawe Lesa wenu. ¹²Lelo nga mwa pilibuka nokwikatilila kuba pusunswike kuli ifi fyalo ifya shala pali baimwe nangula mwaupanana nabo, nangula mwaisa pamo nabena elo nabena na imwe. Mwishibe ukweba ukuti Yawe Lesa wenu takafumyeko ifi fyalo kuli baimwe. ¹³Eico, bakaba inteyo ne nkose shenu, imyembya munuma shenu nemyunga mu menso yenu, mpanka mukonauke ukufuma pa mpanga iyi isuma iyo Yawe Lesa wenu amipela. ¹⁴Nomba ndeya mu nshila ya calo conse, elo namwishiba ne mitima shenu shonse ne mweo ukuti tapali nelyo cimo icebo icafilwa ukuba ica cine pa fintu ifya bune fyonse fintu Yawe Lesa wenu alaile pali imwe. Fyonse ifi fintu fyalisa pali imwe. Tapali nelyo cimo icafilwa. ¹⁵Lelo nge icebo conse Yawe Lesa wenu amilayile cafikilishiwa, na Yawe akesa kuleta pali imwe ifintu fibi mpaka akamyonaule ukufuma mu mpanga iisuma intu Yawe Lesa wenu amipela. ¹⁶Akasa kucita ico nga mwatoba icipangano ca kwa Yawe Lesa wenu, cintu amikonkomeshe ukusunga. Nga mwaya nokushinshimuna tulesa tumbi nokuya kutufukamina, ninshi ubukali bwa kwa Yawe bukonaula imwe, kabili mukonaika bwangu ukufuma pa mpanga iisuma intu amipela."

24

¹Yoshua alishibukile ulu celo, elo bafumune ku shitimu. balishile ku Yordani elo nabonse abantu bakwa Isreali, kabuili balitubilishe kulya ninshi tabayabuka. ²Panuma ya nshiku shitat, ba cilolo bali pitile mu kati ka nkambi, ³Bali konkomeshe abantu, ulo mukomona icipao ca cipingano cakwa Yawe Lesa wenu, elo na bashimapepo ukufuma kubena Levi balikisende, mufwile ukufuma pali ino ncende elo nokucikonka. ⁴Pafwile ukuba lutamfu pakati kenu elo ifwile ukuba nalimo amakana yabili imikono. Tekwisha ukupalama, kuli cena, pakweba ati tamwatala amupitamo muli iyi nshila pakubala. ⁵Elo Yoshua alilandile ku bantu ukweba ati, muka ishishe mwebene mailo, pantu Yawe ali no kucita ifipisha amano pakati kenu." ⁶Kabili Yoshua alilandile kuli bashimapepo, "piteni icipao ca cipangano, elo mupite kuntanshi ya bantu: Nabo balisendele icipao ca cipangano elo nokutangelila abantu kuntanshi. ⁷Yawe alilandile kuli Yoshua, "Ilelo line nebo ndekulenga ukuba umukalamba mu menso ya bena Isreali bonse. Pakuti ba keshibe ukweba ati nebo nalekuba na Mose, nebo nalekuba nobe. ⁸Ufwile ukokonkomesha bashimapepo aba abapiita icipao cipingano, "Ulo mwalakufika ku lulamba lwa menshi wa Yordani, Yordani" ⁹Kabili Yoshua alilandile ku bantu bakwa Isreali, "iseni kuno mufwe ku mashiwi ya kwa Yawe Lesa wenu. ¹⁰Muli iyi nshila mwalekwishiba Lesa wa mweo ali pakati kenu ali nokubatalusha ukufuma pa cinso cenu abena kanani, abena Hiti, abena Hifi, abena Pelisi, abena Girigashi, abena Amoli elo nabena Yebusi. ¹¹Moneni! icipao ca cipingano ca kwa shikulu wa calo conse cileyabuka cilelangilila mwebo mu mumana wa Yordani. ¹²Eico Saleni abaume ikumi limo babili ukufuma muluko lwa bena Isreali, umuntu umo ukufuma Mumo. ¹³Ulo inyantilo sha makasa ya bashimapepo abasendele icipao ca kwa Yawe, shikulu wa calo conse, ukwikata amenshi ya mu Yordani, amenshi ya mu Yordani yali nokuputulwako, elo nangula amenshi aya letentemuka elo no kwininina ukupanga ulupili. ¹⁴Kanshi ulo abantu bailekwiminina ukuya kwabuka Yordani, bashimapepo abali kusenda icipao ca cipingano balitangile abantu. ¹⁵Apopenefye abobene abalikusenda icipao balishile ku Yordani, elo na makasa ya bali kusenda ne fifuba fyabo fyali bishiwile malulamba lwa nika lelo Yordani ilakuposa pa ncena shonse panshita ya kusunibola, ¹⁶Elo amenshi ayaletentemuka ukufuma ku mulu yali minine umuumupili umo. ¹⁷Elo amenshi yalekela ukufuma ukutali nganshi. Elo ku ya kupongoloka yalelola kuli bemba wa Araba e bemba pa mucele. Elo Adamu umusumba uwali lubali Sarentani, na Araba e bemba pa mucele. Elo abantu bayabukile mupepi na Yeriko. ¹⁸Bashimapepo abalikusenda icipao ca cipingano ca kwa Yawe baliminine pamushi apakuma pakati abena Yordani mpakafye abantu bonse abena Isreali balyabukile mushili apakuma. ¹⁹Lelo Yoshua alilandile kubantu, "tamwingatumika Yawe, pantu wamushilo Lesa; ni Lsa wakalumwa; takamwelele amampulu nemembu. ²⁰Ngamwalekesha Yawe, nokushinshimuna tulesa twakumbi, kabili akapilibuka kabili momucitaubukali. Akamoan imwe panuma acita icisuma kuli imwe." ²¹Lelo abantu balandile kuli Yoshua ati, "awe, tukashinshimuna Yawe." ²²Elyo Yoshua alilandile kubantu ati, "imwe mulinte palwamwebene ukuti mulisalile Yawe palwamwebene kukumsinshimuna." Basosele abati, "Tulinte." ²³Nomba tubikenoi ukutali tulesa teakumbi uti muli nati, nokullosha imitima shenu kuli Yawe, Lesa wabena Israeli. ²⁴Abantu balandile kuli Yoshua ati, "tukashinshimuna Yawe Lesa wesu. Tukakutika kwishiwi lyakwe." ²⁵Yoshua apangile icipangano nabantu pali bulya bushiku. Abikile ifipope mu ncende namafunde pa Shekemu. ²⁶Yoshua alembele aya mashiwi mwibuku lyamafunde

yakwa Lesa. Apitile ilibwe ilikalamba ba nokulibika mwisamba lyamutebiti mulya umwali mupepi nomwashila mwakwa Yawe²⁷Yoshua alandile kubantu bonse ati, "moneni, ilibwe likabe bunte palwa ifwe lilyumfwle amasiwi yonse Yawe alandile kuli ifwe. Eico likaba kambone palwa imwe mukeshefye ukukana Lesa wenu." ²⁸Eico Yoshua alekele abantu bonse baya cilamuntu kucikwatwa cakwe.²⁹Panuma yaifi ifintu Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni, umusha wakwa Yawe, alifwile, ukuna umukalamba mummyaka. Pa Timnati-Sera, ³⁰Bamushikile mukati kamupaka wacikwatwa cakwe, uli mucalo campili icakwa Efraimu, kukuso kulupili lwa Gaashi.³¹Israeli alishinshimwine Yawe inshiku shonse ishakwa Yoshua, nenshiku shonse ishabakalamba abo inshiku shapitile pali Yoshua, abo abakwatishepo ubwishibilo pafyo Yawe acitile Israeli.³²Amafupa Yakwa Yosefu, ifyo abena Israeli bafumishe ku Egipto-bayashikile ku shekemu. Ayashitile pa mwanda umo uwa tupimfya twa silifa, caishile kuba icikwatwa ca bana bakwa Yosefu.³³Eliasa umwana wakwa Aaroni nao alifwile. Balimushikile ku Gibe, umusumba wakwa Finehasi umwana wakwe, icapelwe kuli ena cali mucalo ca ku mulundu wa Efulemu.

Abapingushi

1

¹Panuma ya mfwa yakwa Yoshua, abena Israeli balipushishe Yawe, ukwebati, "Nibanani bakabalilapo ukutusanshilako abena Cananani, mukubalwisha?" ²Yawe alyebele ati, "Yuda akasansa. Moneni ndipele ici calo mjmaboko yabo." ³Abena Yuda balyebele abena Simeone, ba wabo ukwebati, "Twendeni fwebo mu ccalo cesu ico twapelwe pakwebati fwebo pamo kuti twalwisha abena Cannani. Panuma nafwebo tukayanenu ku calo ico mwapelwe." Eco umukowa wakwa Simeoni walile bena.⁴Abena Yuda balisanshile kabili Yawe alibapele ukucimfya pa bena Cannani nabena Perisi. Balipeye abantu amakana ikumi limo mu Beseki. ⁵Balisangile Adoni - Beseki mu Beseki, kabili bali mulwishishe nokucimfya Canaani nabena Perisi.⁶Lelo Adoni - Beseki alifulukile, nomba balimukonkele nokumwikata, kabili baliputawile ifikumo fyakwe nefikondo fyakwe ifikulu. ⁷Adoni-Beseki alilandile ati, "Ishamfumu amakumi cine lubali, abo ifikumo fyabo ne fikondo ifikulu fyaputwilweko, balikulonganya ifyakulya fyabo munshi ya cintamba candi. Balimudendele nokumutwala ku Yerusalemu, kabili eko afwilile.⁸Abena Yuda balilwishishe umusumba wa Yerusalemu nokuupoka - Baliusanshile no lutwe lwa lupanga kabili baoca no musumba. ⁹Panuma yaifi, abena Yuda balitentemukile ukuya mukulwisha abena Canaani abaikela mu calo ca mpili, mu Negevi, elo nomwakubatama. ¹⁰Yuda alitwalilile ukulwisha abena Canaani abaikela mu Hebroni (ishina lya Hebroni akale lyalimukwitwa Kiraiti Arba), kabili balicimfishe Sheshani, Ahimani, na Talmai.¹¹Ukuuma kulya abena Yuda balitwalilile ukuya mukulusha abekashi bamu Debiri (ishina lya Debiri kale lyalimukwiwa Kiriti sepheri). ¹²Kalebu alilandile ati, "Uyo onse uukasansa Kiriti Sepheri nokuupoka, nkamupela Aksah, umwana wandi umwanakashi, kukuba umukashi wakwe." ¹³Otiniele, umwana mwaume wakwa Kenasi (wabo mwaice wakwa Kalebu) alipokele Debiri, eco Kalebu alimupele Aksa, umwana wakwe umwanakashi, kukuba umwashi wakwe. ¹⁴Ulo lwine Aksa alishile kuli Oteniele, kabili alimupapatile ukwipusha wishu ukupelako impanga. Ulo alimukwikila pa mpunda, Kaalebu alimwipwishe ati, "nindo nokucitila?" ¹⁵Alimwebeke Ati, "Mpeleni ipalo. Apo mulimpele icalo ca Negevi, kabili mpeni utumfukumfuku twa menshi." Eco Kalebu alimupele utumfukumfuku twa ku mulu notumfukumfuku twaku masamba.¹⁶Abamulupwa lukwa wishu fyala wakwa Mose umwina Keni alininikile ukufuma mu musumba wa Tuncindu nabena Yuda, ukuya mumatololo yaku Yuda mupepi na Aradi. ¹⁷Abena Yuda balile nabena simeoni ba wabo nokuyakusansa abena Canaani abo abalimukwikala mu Sefati kabili baliyonawile yonse. Ishina lya musumba balikwita ati Horma.¹⁸Abena Yuda kabili balipokele sasa ne calo ica ushingulukile Ashkeloni ne calo causingulukile, elo na Ekroni ne calo ca ushingulukile. ¹⁹Yawe ali nabena Yuda kabili balisendele ifikwatwa fya mu calo ca mpili, lelo tekuti batamyemo abekashi bamumalungu pantu bakwete amaceleta ya fyena.²⁰Hebroni yalipelwe kuli Kalebu (Ngafilya Mose alalndile), kabli alitamfishe ukufuma mulya abana baume batatu abakwa Anaki. ²¹Lelo abena Benjamini tabatamfishe abena Yebusi abaikela mu Yerusalemu. Eco abena Yebusi balikala na bena Benjamini mu Yerusalemu ukufi nobwalelo.²²Ing'anda yakwa Yosefe yepekenye ukusansa Betele, kabili Yawe ali neba. ²³Balitumine abantu ukuya kulengulula pali Betele (umusumba uyo kale balimukukuta Lusi). ²⁴Inengu shalimwene umwaume akosfuma mu musumba, elo shamwebele ati, Talangeni, twapapata, ifyakwingila mu musumba, kabili tukakucita cabune."²⁵Alibalangile inshila yakwingilila mu musumba, eco kabili balisanshile umusumba no lutwe lwa lupanga, lelo balilekele ulya muntu no lupwa lwakwe ukuya. ²⁶Elo uuntu aile ku calo ca bena nokukula umusumba nokukuta Lusi, ilyo ilyaba ishina lya ukufika no bushiku bwa lelo.²⁷Abena Manase tabatamfishe abantu balimukwikala mu musumba ya Bet shani ne mishi yaiko, nangu Taanachi ne mishi yaiko, nangu abo abaikela mu Dori ne mishi yaiko, nangu abo abaikela mu Iblemu ne mishi yaiko, nangu abo abaikela mu Megiddo ne mishi yaiko, pantu abena Canaani balimukufwaisha ukwikala muli cilya calo. ²⁸Ulo Israeli aishile kukosa, balipatikushe abena Canaani ukubabombela ne milimo yakukosa, lelo tabatalile kubatamfishishamo.²⁹Ephraimu tatamfishe abena Canaani abo abalimukwikala mu Gesa, eco abena Canaani balitwalilile ukwikala mu Gesa pakati bena.³⁰Sebuluni tatamfishe abantu balimukwikala mu Kitroni, nangu abantu balimukwikala mu Nahalole, eco kabili abena Canaani balitwalilile ukwikala pakati kabo, lelo sebuluni alipatikushe abena Canaani ukubabombela imilimo yakukosa.³¹Asheri tatamfwishe abantu balimukwila mu Akko, nangu abalimukwila mu Sidoni, nangu abo mu Ahlabi, Aksibu, Helba, Afiki nangu Lehobu. ³²Eco umukowa wakwa Asheri walikele pakati na bena Canaani (abo abaikela mu calo), pantu tabatamfishe.³³UMukowa wakwa Nafutali tawatamfishe abo abalimukwikala mu Beti shemeshi, nangu abali mukwikala mu Beti Anati. eco umukowa wakwa Nafutali walikele

pakatiti ka bena Canaani (abantu abali mukwikala muli cilya cali). Lelo, abekashi bamu Beti shemeshi na Beti Anati balibapatikishe ukubombea Nafutali imilimo wakukosa.³⁴ Abena Amore balipatikishe umukowa wakwa Dani ukwikala mu calo ca mpili nouna ukubasuminisha ukutentemukila mwi lungu.³⁵ Eco abena Amore balikele pa lupili lwa Herese, mu Aiyalone, namu shaalbimu, lelo ulu aba ng'anda yakwa Yosefe bakwatishe amaka balibacimfishe, kabili balibapatikishe ukubabombela imilimo yakukosa.³⁶ Umupaka wa Ammole watampila ukufuma milundu ya Akilabimu pa Sela ukufika na ku milundu ya calo.

2

¹Malaika wakwa Yawe alininine ukufuma ku cilgali nokuya ku bokimu, kabili alilandile atii, "Nalimi fumishe ukufuma ku Egupti, no kwisa kumileta ku calo ico nalapile ukupela kuli bashinwe Nalilandile ukwebati, 'Nakatale ukutoba icipangano candi namwebo. ²Tamulingile ukupanga icipangano nabo abekashi ba mulici calo. Mulingile ukutobaula panshi ifipailo fyabo. Nomba tamwaumfwile kwishiwi lyandi. Findo ifi ifyo mwacita?"³Eco nomba nalanda ukwebati, "nshakatamfye abena kanani ukubafumya kumenso yobe, Lelo bakasanguka myunga ukubafumya kumenso Yobe lelo bakasanguka myunga mumbali shenu, na tulesa twabo tukasanguka ifiteyo fyenu."⁴ULO Malaika wakwa Yawe alandile aya amashiwi ku bantu bonse abamu Isreali, abantu balibilikishe no kulila. ⁵Balikutile cilye cifulo bokimu. Kulya eko bapelele amalambo kuli Yawe.⁶Nomba ulu Yoshua asalangenye abantu munshila shabo, abantu ba Isreali baile cila mutu ku ncende batuminwe, kukuya kusenda ifitupa fyakupyaninina icalo cabo. ⁷Abantu balibombe Yawe munshiku shonse isha kwa Yoshua ne shabakalamba abashele panuma yamfwa yakwe, abo abamwene fyonse ifikalamba Yawe acitili Isreali. ⁸Yoshua mwana Nuni umubomfi wakwa Yawe, alifwile pamyaka aka umwanda umo ne kumi,(110).⁹Balimu shikile mulya mwine mumupaka wa calo caku pyuninina mu Timnati-herese, mu calo campili cakwa Efraimu, ku pinda kakukuso kalupili lwa Caashi. ¹⁰Inkulo Yonse ilya yalilonganine kuli bashibo. Naimbi inkulo yalikulile panumulu panuma yabalya abashaishibe Yawe nangu ifyo aciitile Isreali.¹¹Abantu ba Isreali balicitile ifyabipa mumenso Yawe, Yawe no kubombela tu Baali. ¹²Baliiputwileko kuli Yawe, Lesa waba shibo, uwabafumishe mucalo ca Egupti. Balikonkele tulesatumbi, tulya tulesa twa bantu ababashingulukile, kabili bali kutufuka mina, balikalifishe yawe pamulandu. ¹³Baliiputwileko kukufuma kuli Yawe nokupepa Baali na na Astarte.¹⁴No bukali bwakwa Yawe bwalimine pa bena Isreali, Kabili alipele kuba kusansa abo babebile fikwatwa fyabo. Aibashitishe nga abasha abaiketwe ku makaya balwani ababa shingulukile, kabili bali fili ukucimfya abalwani babo. ¹⁵Konse uko abantu bamu Isreali balekuya kukulwa, ukuboko kwa kwa Yawe kwali ku bemina ku kubalwisha, nge fyo alapile kuli bena kabili bali mukucula ukwabipisha.¹⁶Elo Yawe alimishe abakupingula aba kubapususha ukubafumya ku minwe yabalekubebila ubupyani. ¹⁷Awe tabali kumfwila aba pingushi babo. Tabali nacishinka kuli Yawe kabili baliipele nga bacillende kuli tu lesa tumbi no kutupepa. Baliupatukile lubali bwangu nokufuma munshila isho bawishibo ba enaelemo- abo abalikumfwila amafunde yakwa Yawe-lelo nomba bena abene tabacitile ifyo.¹⁸Ulo Yawe abemishe abapingushi, Yawe alibafwile abapingushi no kubapususha ukufuma kukuboko kwa balwani babo inshiku shonse isho umupingushi aikele. Yawe alikwete uluse pafyo baleteta pa mulandu wa abo abalekubatikisha no kubacusha. ¹⁹Lelo ulu umupingushi afwile, balyalukile nokulecita ifyabipisha ukucila pafyo bashibo bacitile. Bali ku konka tulesa tumbi ukulekubombela no kuletushinshimuna. Balikene ukuleka imicitile yabo iya bubi nelyo imibele yabo iya bumankoso.²⁰Ubukali bwa kwa Yawe bwalishile pa bantu bamu Isreali, alilandile ati, pantu ulu luko lulitobele ifishinte fya cipangano candi cintu nabikile pali bashibo-pantu tabomfwilile kwi shiwi lyandi- ²¹Nshskeshe, ukufuma nomba, ukubensha ukubafumya ku menso yabo uluko lonse Yoshua ashile ilyo afwile. ²²Ndi nokucite ci ku kwesha Isreali, Nga cakwebati bakasunga inshila yakwa Yawe no kwendela muli Yena nangu iyo, nga fintu bashibo basungile. ²³Ecalengele Yawe ashe isho nko kabili tashensheshe ukushifumya bwangu mulya nokuba. Pela mu minwe yakwa Yoshua.

3

¹Nomba Yawe alekele ishi nko ukwesha Isreali ukulumbula onse mu Isreali uyo uwu shaishibe ubulwi bonse ubwalilwe mu kanaani. ²(Acitile ici ukufundisha ifya bulwi nkulo ishipya isha bena Isreali abo abashaibe.) ³Ishi e nko; Ishamfumu shisano isha fuma ku ba Pelishiti abena kanaani bonse abena Sidone nabena Hiti abali kwikala mu lupili lwa Lebanone ukufuma ku lupili lwa Baale ukufika ku Hamethe Passi.⁴Ishi nko shalishile nge nshila iyo Yawe ali kwe seshamo Isreali kuku fikilisha nga kuti baumfwila ifipope apele kolwe fyabo ukupitila muli Mose. ⁵Elo abantu baku Isreali balikele pa bena kanaani aba Hiti abena Amore, aba Perisi, abena Hibi, na bena Yebusi. ⁶Abana babo abanakashi bali basendele uku ya kuba abakashi babo, elo abana babo abanakashi bali bapele ku bana babo abaume, elo bali bali kubombela tu Lesa twabo.⁷Abantu baku Isreali balicitile ububi mu menso aya kwa Yawe no kumulaba nga Lesa wabo. Bali kupepa ba Baali naba ku Astarte. ⁸Eico, uku kalipa kwa kwa Yawe kwali mine Isreali elo ali bashitishe mu minwe yakwa Kushani-Rishathaimu imfumu yaku Aramu Naharaimu. Abantu baku Isreali balibombe kushani-Rishathaimu pa myaka cinekonsekonse.⁹Ilyo abantu ba ku Isreali balilile kuli Yawe, Yawe ali kwimpyapo umo uyo uwali kwisa mu kwafwa abantu ba ku Isreali, elo ali kuba pususha; Oteniele umwana umwaume wakwa Kenasi (Umwaice wakwa kalebu). ¹⁰Umupashi wakwa Yawe wali mupele insambu, alikupingula Isreali elo ali kuya na ku bulwi, Yawe alimupele ukucimfya imfumu kushani-Rishathaimu iyaku Aramu. Imimwe yakwa Otenieli yali cimfishe kushani -Rishathaimu. ¹¹Icalo calikwete umutende pa myaka amakumi yane. Elyo Oteniele umwana umwaume wakwe Kanasi alifwile.¹²Panuma ya ifyo abena Isreali na kabili bali bifisha mu menso yakwe Yawe na Yawe alipele amaka ku mfumu Egolone lyaku Moabu ukucimfya

Isreali. ¹³Egolone balisankene nabena Amone nabena Amalekeno kuya kucimfya Isreali, elo balikwete umusumba wakwa pamuses. ¹⁴Abantu ba ku Isreali balibombele imfumu Egolone lyaku Moabu pa myaka ikumi limo na cinekonsekonse. ¹⁵Elyo abantu ba ku Isreali balilile kuli yawe, Yawe alimishepo umo uwi nga ba fwa Ehudi umwana umwaume yakwa Gera umwina Benyamini umwaume wakubaka kwa ku kuso. Abantu ba ku Isreali bali mutumine, kuku lipila umutulo wabo ku mfumu Egolone iyaku Moabu. ¹⁶Ehudi alipangile ulupanga umwine ulo ulwa kwete utunwa tubili mubutali lwa lepele umukono umo ali yikalile mwisamba lya cakufwala ku kulyo pa mulu we tanta. ¹⁷Alipele umutulo wamalipilo ku mfumu Egolone iyaku Moabu. (Nomba Egolone ali umwaume uwa kwina sana). ¹⁸Panuma Enundi atwele umutulo wana lipilo, aile nabalya aba upitile. ¹⁹Ehudi umwine nelyo ilyo afikile pa ncende apo bali ku basa amabwe ayali pangawa mu pepi na Gilgali alipilibwike no kwaluluka, elo alandile, "ndi kwete imbila yankama iyenu mwe mfumu yandi, "Egolone alandile, "Tondolo!" Elo bonse abale mubombela balifumine mum muputule. ²⁰Ehudi aishile kuli ena. Imfumu ikelefyeye yeka mu muputule wapamulu umwakutalala. Ehudi alandile, "ndi kwete imbila yenu ukufuma kuli Lesa." imfumu yalishile kwima mu cipuna yaciko. ²¹Ehudi alifishishe ukuboko kwakwe ukwa ku kuso no kubula ulupanga pa matanta yaku kulyo, no kusopa mu mubili wa mfumu. Ne citubo ca lupanga pakubonkelesha ululimi naco caingilile kumo kumo. ²²No kwasompa ukwa lupanga kwapulile ku numa yakwe no kwisalako ico calitikeme, pantu Ehudi tafumishemo ulupanga mulufumo lwakwe. ²³Elo Ehudi afumine pa lukungu no kwisala ifibi fya pa muputule wapa mulu kunuma yakwe noku fikoma. ²⁴Panuma ninshi Ehudi naya aba bomfi ba mfumu balisile bali mona ukuti ifibi fyaku muputule wapa mulu fyali ifya ku komwa, eico batontonkenye, "cifwile aletusha umwine mu muputule umwa kutalala uwapa mulu." ²⁵Bali twalilile ukusakama sana mpaka fye bamuwene ukulekelesha kwa mulimo wabo ilyo imfumu tayaiswileko ku fibi fyakumuputule wapa mulu. Elyo ba sendele imfungulo noku fisula, elo kulya imfumu yali lele, ukuwila panshi, ninshi yalifwile. ²⁶Lintu ababomfi balelola ukulanguluka ifya kucita. Ehudi alifuyukile no kupitila ku ncende ukwali ifilubi fya mabwe yaku baswa, noku fyukila ku Seira. ²⁷Ilyo afikile, alishishe umutulilo mu calo ca mpili icakwa Ephraimu. Elyo abantu ba ku Isreali bali bwelukwike nao ukufuma mu mpili, elo ali kubatangilila. ²⁸Alilandile kuli bena, "Nkonkeni, pantu Yawe alaba uwa kucimfya aba lwani benu abena Moabu." Bali mukonkele no kwi kata ifyabu fyaku Yordani ifyalolele ku bena Moabu, elyo tabali kuduminisha uli onse ukwabuka umumana. ²⁹Pali ilya nshita balipeye abaume baku Moabu nalimo fye kumakana ikumi elo bonse bali abaume abakukosa noku pikintika. Tapali nangu umo uwa puswike. ³⁰Kanshi pali bulya bushiku Moabu alipelebele ku maka pa mulandu wa maka yakwa Isreali, ne calo no mutende pa myaka cinekonse konse. ³¹Panuma yakwa Ehudi kapingula wa konkelepo ali ni shamigari umwana umwaume uwa kwa Anati uwaipewe aba pelishiti abaume imyanda mutanda ku cimuti icaku Sowelako ingombe. Nao wine alipuswishe Isreali ku mafya.

4

¹Panuma yamfwa yakwa Ehudi, abantu bakwa Israeli nakabili balicitile icabubi ku menso yakwa Yawe. ²Yawe alibashitishe mu minwe ya kwa Yabine imfumu yaku Kenani uyo walikuteka mu Hasori. Mushika wamulalo wakwe ainikwe Sisela, uyo wali kwikala mu Halosheti Hagoyimu. ³Abantu bakwa Israeli balikutile kuli Yawe ukuti abafwe, pantu Sisela alikwete amaceleta aya cela imyanda pabula, kabili ena alicushishe abantu ba kwa Israeli pa myaka amakumi yabili. ⁴Nomba Debola, kasesema(Umukashi wakwa Lapidote), ena ali nikapingula uwali kutungulula mu Israeli pali ilya shita. ⁵Ena ali kwila mwisamba lya lucindu lwakwa Debola pakati ka Rama na Betele mu calo camilundu ica kwa Efram, na bantu bakwa Israeli bali kwisa kuli ena ku kuputwilwa imilandu. ⁶Ena alitumine ukukuta Balaki mwana Abinoamu ukufuma mu Kadeshi mu Nafutali. Ena alimwebele ati, "Yawe, Lesa wakwa Israeli, ali kukambishe webo, 'ulekuya ku lupili lwaTabole, kabili webo usende abaume amakana ikumi limo ukufuma ,mu nafutali na Sebuloni. ⁷Nebo nkaleta Sisela, mushika wamulalo wakwa yabini ku kukumanya pa niika ya Kishoni na maceleta yakwe kabili nomulalo wakwe, kabili nebo nkakupa ukucifya pali ena." ⁸Balaki alilandile kuli ena atin, "umfwa webo ulekuya nandi, nebo nkoya, lelo umfwa webo tawaye nandi, nandi ntaye." ⁹Ena alilandile ati, "nebo nkoya nobe ukwabula ukutwishika. Nomba umfwe, ulwendo ulo koyamo webo talukokupo ululumbi lobe, ico Yawe akobika Sisela muminwe yamwanakashi." Nolu Debola alimine kabili alile na Balaki ku Kedishi. ¹⁰Balaki alikutile abaume bamu Sebuloni na Nafutali ukwisa pamo pa Kedishi. Abaume amakana amakumi bali mukonkele, kabili na Debola alilile nakwe pamo. ¹¹Nomba Habele(umwina Kenite) ena aliyipatwileko umwine ukufuma ku bena Kani- bena bali mu lupwa lwafumine muli Hobabi (wishifyala wakwa Mose)- kabili ena alitanikile Ihama lyakwe lubali lwa mukunwu mu Sananimu mupepi na Kadishe. ¹²Ulo babele Sisela ukwebati Balaki mwana Abinoamu alininine ukuya ku lupili lwa Tabore, ¹³Sisela alilongenye yonse amaceleta yakwe, amaceleta yacela imyanda pabula, kabili ne fita fonse ifyali nakwe, ukufuma ku Halosheti Hagoyimi ukufika kunika ya kushoni. ¹⁴Debola alyebele Balaki, "kauye! ico ubu ebushiku ubo Yawe apele webo ukucimfya pali Sisela. Bushe Yawe takokuntungulula?" Eco Balaki alitentemukile ukufuma pa lupili lwa Tabore na baume amakana ikumi limo bali kumukonka panuma. ¹⁵Yawe alifulungenye Sisela na maceleta yakwe yonse nomulalo wakwe onse kukutwa kwa lupanga kabili Sisela alikile ukufuma pe celete lyakwe elo abubutuka ulobilo pa makasa. ¹⁶Lelo Balaki ali sowele ama celeta nomulalo ukufika ku Halosheti Hagoyimi, kabili nomulalo onse uwakwa Sisela walifwile kukutwa kwa lupanga, kabili tapali umuntu wapuswike. ¹⁷Lelo Sisela aile ulubilo ne nkasa ukuya kufika kwi hema lya kwa Yaele, umukashi wakwa Hebele umwina Keni, ico palyu mutende pakati kakwa Yabini Imfumu ya Hazore no mukowa wakwa Hebere umwina Keni. ¹⁸Yaele alifumine ukuya ku kumukumanya Sisela kabili ali mwebele ati, "alulukeni mwe shikulu wandi, alulukileni kuli nebo kabili mwitina." Eco ena alyalulukile kuli ena kabili alishile mwi hema lyakwe, elo ena amufimba icipikilo

icakutikama.¹⁹Sisele alyebele Yebele ati, "nko papata pelako tumenshi tunono nwe, ico nebo ndinecilaka." Ena aliswile icola campapa umo mwali umukaka kabili alimupele ena ukunwa, kabili nolu alimufibile nakabili. ²⁰Sisela alyebele Yebele ati, "Iminina pamwinshi we hema. umfwa umo ese no ku kwipusha webo ati, 'bushe pali umuntu umbi pamo?', 'webe ati' awe'."²¹Nolu Yaele(umukanshi wakwa Hebere) alibulile umushimpo we hema kabili ne nonde mumunwe yakwe kabili alingile kukati mubufisolo kuli ena, Ico ena ali mutulo utwine twine, kabili ali mupopele umushimpo we hema ku mutwi kulubali kwa kutwi ukusukafye wayingila na mu mushili, kabili ena alifwile. ²²Elo Balaki alikusowa Sisela, Yaele alifumine kukumuku manya noku mweba ati, "Inseni, nebo komilanga umuntu mukofwaya." eco ena alile nakwe mukati kabili ali mwene Sisela alilele nafwa, nomushipo we hema kumutwe ku lubali lwa kutwi. ²³Eco napali bulya bushiku Lesa ali cinfishe Yabini, imfumu ya Kenani, pamulola wa bantu bakwa Isreali. ²⁴Bupomfu bwa bantu ba kwa Isreali bwali kukoselakofye, kabili bwali kukoselako ku bufumu bwa. kwa Yabini imfumu ya kenani, bena balisukile bamwipaya

5

¹Pali bulya bushiku Debora an Baraki umwana mwaume uwakwa Abinoamu, baimbile ulwimbo ulu: ²"Ulo intungulushi shabulile ubutungulushi mu Israeli elo abantu baipeshe mubulwi-twalumbanya Yawe!³Umfweni, mwebi mwemfumu! kutikisheni mwebi mwentungulushi! nebo inkembila Yawe; inkembila ishamushilo kuli Yawe, Lesa wakwa Israeli. ⁴Yawe, ulo mwafumine ku Seiri, ulo mwaendele kwenu ukuma mu Edonu, icalo calitenkene, imyulu nayo yalisunkene; anamkumbi nanyo yalitile panshi amenshi. ⁵Impili nasho shalisunkene pacinso aakwa Yawe; kabili no lupili lwa Sinai lwalisunkene pacinso cakwa Yawe, Lesa wakwa Israeli. ⁶Munshiku shakwa Shamugari (umwana ymwaume wakwa Anati) Munshiku shakwa Yaele imisebo iikalamba alilekeshiwe, elo bonse abalikwenda balikubonfyafye utushila twa tondo. ⁷Mwali abantu akumushi abanono mu Israeli mpaka nebo Debora, nalimine-nalimine nga nyina wa Israeli! ⁸Ulo basalile imilungu imbi, pali ulubali pampongolo yamusumba nolo inkwela tayamonekele nangula muba makana amakumi yane muli Isreali. ⁹Umutima wandi waya kubakulu bafita fyakwa Israeli, pamofye nabantu abaipele mukutembwa twatotela Yawe pali bena. ¹⁰Tontokanya pali ici-webo weunian pampunda wakubuta mwebaika pa matanda ngefyaikutetamapi, namwenda. Umfweni amashiwi yabo bamba pancende shakutapila. ¹¹Kulya bakalanda nakalibili pabololoke mu bwamitile yakwa Yawe, nemicitile iyabulungamo iya fita fyakwe mu Israeli. Elo abantu akwa Yawe balitentemwike kumpongolo yamu sumba. ¹²Alamuka, alamuka, Debora! Alamuka, Alamuka imba ulwimo! ina baraki ikata abafungwa bobbe webo wemwana mwaume wakwa Abinoamu. ¹³Elo abapusukile batentemwike kubakankala; abantu bakwa Yawe balishile kuli nebo abashilika. ¹⁴Balishile ukufuam ku Efraimu abo ituntunko yabo yali muli Ameleki abantu bakwa Benjamini balimikonkele. ukufuma mubakulu bafita balitentemwike, elo ukufuma ku Sebucon kwafumine abalikusenda inkonto yakwa cilolo. ¹⁵Abana abaume bamfumu bandi mu Isakari bali na Debora; elo Isachari ali na Baraki balikubatuka panuma yakwe ukuya kumukonka ngefyo alikuku mukonkomesha, pakati kacikota cakwa Rubene, kwali ifyakufwaisha fyamutima. ¹⁶Nindo iyo mwaikalike pakati kancende yamulilo mukoumfwa uko bakacema bakolisha icimpeta ku mikuni yabo? Pacikota cakwa Rubene kwali kufwaisha kukalamba kwa mutima. ¹⁷Gileadi alikele kulubali lya Yordani, na Dani nindo alikwenda ukila icibwato? nsha alishele kululamab lwaku nika nokwikala mupep ne fyabu fyakwe. ¹⁸Sebulani wali mutundu uwinga-bika imyeo yabo mubwafya ukufika nakumfwa, kabili Naftali, naeba pampanga wabulwi. ¹⁹Isha mfumu shalishile, shaliwile; imfumu shaku canani shalilwile pa Taanachi liba kumenshi yaku Meggido, Lelo tabasendele Silfere nge cakupata. ²⁰Ukufuma mumulu itanda shalilwile, ukufuma mutushila twabo ukuya kumyulu balikulewa na Sisera. ²¹Inika ya Kishoni yalibasendele, iya niak yakale, inika ya Kishini. Shinguluak mumweo wandi, Kosa! ²²Elo kwaishile iciunda ca mabondo wabakabalwe bako tolauka, kunshindo shabo, ukula ukutolauka kwabakosa kwabo. ²³"Tipeni Merosi" ifyalanda malaika bakwa Yawe 'icine cine tipeni nabekalamo!-pantu tabalikwisa ku kwafwa Yawe-kukwafwa Yawe mubulwi nefita fikalamba; ²⁴Yaele alipalwa ukucial abanakashi bonse, Yeali (umukashi wakwa Heberte umwina Keni), ali-palwa ukucial abanakashi bonse abekala muma Hema. ²⁵Umwaume alilombele amhenshi elo alimupele ukukaka; alimuletele umukaka wakuotikama mulukombo ulusuma ulwakulinga abana bamfumu abaume. ²⁶Alibikile ukuboko kwakwe ku cisomekelo ce hema, kabili alibikile ukuboko kwakukulyo, pacibombelo ca nondo; aliyepe Sisera kunondo, alishinawile nomutwe wakwe. Alitobawile akabongoselo kakwe mutupimfya ulo amusepele ukupita lumbali yamutwe wakwe. ²⁷Aliponene pakati kamakasa yakwe, aliponene nokulambalala palya pakati kamakasa yakwe aliboelele. Pancende apo awilile epo bamwipailile bubi bubi. ²⁸Panse yansolokoto aliloleshe-nyina wakwa Siseya ali kulolesha ukupitila pacakupikulwa kabili alikutile mubucinda, 'nindo iceleta lyakwe lyacelelwa ukwisa? Nindo intampulo shabakabalwe isho ishitita iceleta lyakwe shicelelwe?' ²⁹Bana mfumu bakwe abamano balya swike, nao aliyele ubwasuko bumo bwine. ³⁰Bushe tabasangile nokwakana ifya kutapa fyansalu shapindulwa ishakwa Sisera, ifitapwa fyansalu ishapingulwa utupimfya twansalu shibili ishapingulwa isha kupikula kumikoshi yabo abali kutapa? ³¹Eco abalwani benu bonse bangonaulwa, Yawe! lelo abanenu babe nga kasuba ilyo katula mumaka." Elo icalo cali kwete umutende pamyaka amakumi yane.

6

¹Abantu bakwa Isreali balicitile ifyabubi mu menso Yakwa Yewa, kabili alibapele mumaboko yakwa Midiani pa myaka cine lubali. Amaka ya bena Midiani yalilile Isreali. pa mulandi pan myaka cinelubali. ²Amaka yabena Midiani yalilile Isreali. pa mulandu wakwa Midiani, abantu bakwa Isreali baliipangile abene insaka ukufuma mu mendo iili mupili, mu ncengo no mwakufisama. ³Calecitika ati inshita yonse abena Isreali babyala ifili mwa fyabo abena Midiani nabena

Amaleke nabantu ukufuma ku kabanga abalikwisa mukusansa abena Isreali. ⁴Balimukubika ifita fyabo mumpanga nokonaula ifilimwa fyabo, ukuyakufika fye naku sasa. Tabalimukusha icilyo ni ngombe nangu nimpunda. ⁵Ulolonswe bakwata ifitekwa fyabo baimika nama Hema, balimukwisa kubati ni makanta uuwingi, kabili tacaangukile ukupenda abantu nangu bakabalwe babo. ⁶Balimukwingila mu mpanga pakwebati bayonaule. Midiani alinashishe abena Isreali pamaka icakwebati abantu baklwa Isreali balilile Yawe. ⁷Ulo abena Isreali balilile kuli Yawe pamulandu wakwa Midiani, ⁸Yawe alitumine kasesema ku bantu bakwa Isreali. Kasesema alibelele ati, "Ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Isreali, alanda; nalimiletele ukufuma mu Egupti, nalimifumisha mu nganda ya busha. ⁹Namipokolwele kumaboko yabena Egupti, na kumaboko ya abo bonse abali mukumicusha. Nalibatamfishe ukufuma kuli mwebo, kabili nalimipele icalo. ¹⁰Nalilandile kuli mwebo, "Ninebo Lesa wenu Nalimikonkomeshe ukukana shinshimuna imilungu yabena Amore, abo mukoikala mu calo cabo." Nomba tamwakonkele ishiwi lyandi. ¹¹Nomba malaika wakwa Yawe alishile nokwikala mwisamba lya mutelebinti mu Ofera, uwali wakwa Yoashi (umwina Abiesere), ulo Gideone, umwana mwaume wakwa Yoashi, alimukupatula ingano mukushipumina panshi mucakukaminamo imyangashi mukuifisa ku bena Midiani. ¹²Malaika wakwa Yawe alimonekele kuli ena nokulanda kuli ena, "Yawe ali nobe we mushilika wakukosa!" ¹³Gideone alilandile kuli ena, Alale, mweshikulu, nga Yawe ali na fwebo, nindo kabili fyonse ifi fyacitikile kuli fwebo? Ilipi imicitile yakwe yonse iyabune iyo bashifwe balimukutwebapo, ulo balandile ati, 'Bushe Yawe tatufumishe mu Egupti?' Nomba Yawe alitulekeleshe nokutupela mumaboko yakwa Midiani. ¹⁴Yawe alimuloleshe nokulanda ati, "kabiye mumaka wakwata kale. kapokolole Isreali mumaboko yakwa Midiani, "Bushe nshakutumine?" ¹⁵Sideone alilandile kuli ena ati, "Napapata, mwe shikulu kuti napokolola shani Isreali? Moneni, icikota candi ecaba icanakisha mu Manase kabili ndi uwakusulwa sana mu nganda yakwa tata." ¹⁶Yawe alimwebelele ati, "Nkalekuli nobe, kabili ukacimfya ifita fyabena Midiani fyonse ngo muntu umo. ¹⁷Sideone alilandile ena ati, "ngacakwebati mulisekele muli nebo, ninshi mpeni icishibilo cakwebati nimwebo mukolanda nandibo. ¹⁸Napapata, mwinsha pano, mpaka naisa kuli mwebo nokuleta icabupe candi nokucilanga ku cinso cenu." Yawe alilandile ati, "Nkololela mpaka ubwele." ¹⁹Gideone alilekupekanya imbushi iyiteku kabili ukufuma kuli efa wa bunga alipangileko umukate uwakubulo kututumuka. Alibikile inama mu cipe, kabili alibikile umuto mu nongo nokumuletela mwisamba lya cimuti ca mutelebenti, nokufipela. ²⁰Malaika wakwa Lesa alilandile kuli ena ati, "Bule nama no mukate uwakubulokututumuka nokubika pacilibwe ici, nokupongolwelapo umuto." Efyo Gideone. ²¹Elo malaika wakwa Yawe alifikile no lutwe lwa nkonto yakwe mumunwe. kuli lwena alikumishe inama no mukate wakubulokututumuka; umulilo walimine ukufuma cilibwe nokulye nama no mukate wakulokututumuka. Elo malaika wakwa Yawe alifuminapo na Gideoni tamumwene nakabili. ²²Gideoni alishibile ukwebati uyu ali ni makaila wakwa Yawe. Gideone alilandile ati, "Alale, shikulu Yawe! ico ndimwene malaika wakwa Lesa icinso pa cinso." ²³Yawe alilandile kuli ena ati, "Umutende kuli webo! witina, tawafwe." ²⁴Eco Gideone alikulile Yawe icipailo palya. Alicinikile ati, "Yawe mutende," ukufika nobwa lelo cicili naciminina pa Ofera iya cikota cakwa Abiesere. ²⁵Bulya bwine bushiku Yawe alimwebelele ati, "Senda ingombe yakwa Wiso iilume, nebubili ingombe iilume iikwete myaka cinelubali, kabili tobola icipailo cakwa Baali ico icili cakwa Wiso, nokuputula Ahera uyo uuli ku lubali lwaciko. ²⁶kulila Yawe Lesa obe icipailo pamulu waici cifulo ca kushinamo, kabili ucipangile munshila iyakulungama. Pela ingombe iilume nge cabupe bwa koca, ukobomfya inkuni ukufuma kuli Ashere uyo wacitema." ²⁷Eco sideone alibulile ikumi pababomfi bakwe nokucita ifyo Yawe amwebele. Nomba pamulandu wakutina abamunganda yakwa wishu nabaume bamumusumba ukucita akasuba, acicitile ukushiku. ²⁸Ulu celo ulo abaume bamumusumba bashibukile icipailo cakwa Baali cititobaukile, elo na Ashere uwali kulubali lwa ciko baliciputwile, kabili ne ngombe iilumi iyabubili balipele cipailo ico icakulilwe. ²⁹Abaume bamumusumba balilandile kuli umo nomunakwe ati, "Nainani uucitilefi?" Ulo balandile nabambi nokufwailisha amasuko, balilandile ati, "Gideone umwana umwaume Yoashi eucitileici cintu." ³⁰Elo abaume bamumusumba balyebele Yoashi, ati, fumya umwana obe umwaume pakwebati epayiwe, pantu alibongolwele icipailo cakwa Baali elo napamulandu wakwe bati aliputwile Ashere uwali kulubali lwa cikko. ³¹Yoashi alilandile kuli bonse abamutalikishi ati, "Nimwe mukoimininako Baali? mukomupususha mwebo? Onse uukomulandilako umulandu, nalengwe ukwipaiwa ulo lucili ulucelo. ³²Nga Baali mulungu, naipokolole umwine ulo umuntu umo abongolola icipailo cakwe." Eco pali bulya bushiku balinikile Sideone. "Yerubi Baali," pantu alilandile ati, "Ikeni Baali, aipolole umwine kuli ena," pantu Gideone alibongolwele icipailo cakwa Baali. ³³Nomba bonse abena Midiani, abena Amaleke, nabantu baku kabanga balilongene pamo. balyabukile ku bushilya bwa Yordani nokupanga mu mukonko wa Yeserele. ³⁴Nomba umupashi wakwa Yawe walishile pali Sideone. Gideone alilishishe intandala, ukukuta icikota cakwa Abiesera, ukwebati limbi kuti bamukonka. ³⁵Alitumine inkombe Monse mwa manase kabili nabo, balibetile ukumukonka. Kabili alitumine inkombe ku Ashere, sebuluni, na naftali, kabili balile mukumanya. ³⁶Gideone alilandile kuli Lesa ati, "ngamukofwaya ukubomfya nebo kuku lubula Isreali, ngefyo mulandile, ³⁷Moneni nkobika amasako ya mpanga pacipumino panshi. Ngacakwebati icime caba fye pamasako ya mpanga, elo panshi ponse palyumine, lyena nkeshibati mukamomfya kukupususha Isreali ngefyo mwalandile." ³⁸Ifi efyacitikile ulucelo lwakonkelepo Gideoni alimine pa macha, alikambantenye amasako ya mpanga pamo, elo akama icime ukufuma ku masako ya mpanga, icingi icakwisusha ibeseni na menshi. ³⁹Elo sideone alilandike kuli Lesa ati, "mwinkalipila, nalalanda umuku umo nakabili. Napapata nsuminisheni icakweshu nacimbi cimo ukubomfya amasako ya mpanga. uno muku kuleka amasako ya mpanga yauma, elo ukuleka icime panshi ponse ukuyashinguluka." ⁴⁰Lesa alicitile ifyo amwipushishe bulya bushiku. Amasako yampanga yali ayakuma elo pali cime panshi ponse ukuya shinguluka.

¹Elo Yeru Baali (ekweba ati Gideoni) alibiukile kumacaca, nabantu bonse abali nankwe, nabo bacitile inkambi mupepi nakamfukwe mfukwe kakqa Harod. Elo nenkambi yabena Midian yali ku kapinda kakukuso kwabo mu mukonko mupepi no lupili lwa More.²Yawe alandile kuli Gideoni, "nafifual ifita fyobe kuli nebo pakutula nkupele ukucimfya abena Midian. pakweba ati Israeloi ekale kuitakisha pali nebo ukweba ati, amaka yesu yatupususaha fwebo. ³Nomba eico, bial mu matwi ya bantu nokutula, uyo onse uuli no mwenso, uyo onse uuko tutuma, lekeni abwekelemo no kufuma ku lupili lwa Gileadi."" Awe abantu amakana amakumi yabili. Nayabili, balifuminepo nokuya, namakana amakumi bali shele.⁴Yawe alilandile kuli Gideoni, "abantu bacili bali fulishe sana basende utentemukile nabo ku menshi na nebo nkokukulenmgela impendwa yabo ukucepa kuli webo kulya. nga nalanda kuli webo ati, ; uyu akaya nobe, ali nokuya bobee; Lelo nnga nalanda ati,, 'ulya takaye nobe, takaye."⁵Elo Gideoni atwele abantu ukutentemukila ku menshi, na Yaweh alandile kuli ena, "patulako abo bonse aba ko kabaula amenshi, nga filya imbwa ikabaula ukabafumya kuli abo bonse aba kofukamako pandshi pa kunwa." ⁶imyandi itati abaume balio.kabawile. Abashlapo bonsde fukeme panshi pakunwa amenshi.⁷Yawe alandile kuli Gideoni, "Nabali imyannda itatuh abaume aba kabawile, Nebo nkakulubula nokukupela webo ukucimfya pa benan Midian. Leka umwaume onse abwekelemo ku cifulo cakwe." ⁸Kabali abo basalilemo balisennde ifya kulya fyabo na mapenga. Gideon atamfishe abaume bonse aba bena Israeli, umwaume onse kuti tuti wakwe, lelo asungile abaume imyanda itatu. Nomba nkammbi yabena Midian yalifye mwisamba lyakwe mu mukonko. ⁹Bweka bulya bushiku Yawe alilandile nankwe, ima! kabiyye kasanse nkambi, pantu nkokupela ukucimfya pali bena. ¹⁰Lelo nga uloi nomwenso wa kutentemuka, tenmtemukila ku nkambi na Pura umubomfi obe, ¹¹Kabili kutika kufyo bakoalnda kabili nokiupama kobe kuli nokuya kusansa inkambi." Efyo Gideoni aile nomubomfi wakwe Pura ukutentemukila muncende shakulondelamo inkambi.¹²Abena Midiaian, abena Amaleki na bantu bonse abaku kabanga balile kwikala ukukonka imipokapoka balikupile kwati likumbi lyakwa makanta. ne ngamial shabo shalifulishe ishakutu tekuti bashipende; baliffulishe munpendwa ukucila umusenga wamu lulamba lwa bembu.¹³Ulo Gideoni affikile kulya, umwaume ali kushimiak iciloto ku munankwe umwaumme alilandile ukweba ati, "Monneni! Nebo nacikwata iciloto, Nebo nacimona umukate wa bale uwabulungana ukosa uko kunkulukila mu nkambi ya bena Midian, Wacihsa kwi hema, nopkuli punkamo na maka sana icakweba ati lyacipoina panshi noku pilibuka icakuti lyali wile. ¹⁴umwaume umbi alandile ukweba ati, ici cimmbi lelo lupanga lwakwa Gideon mwana Yoashi, umwaume wa mu bena Israeli. Lesa alimupelke ukucimfya pa bena Midian na fita fyabo fyonse.¹⁵Ulo Gideonio aumfwile ukubwekeshapo kwa kulondoloala iciloto no bulondoloshi bwa ciko, ali wile mpanshi muku shinshimuna. ¹⁶Alibwekelemo ku nkambi ya bena Isreali no kuya kubeba ati, Imeni! Yawe ali mipele uku cimfya pa fita fya bena Midian¹⁷Kabili nao epakubeba ati, "lolesheni kuli nebo no kucita ifyo nkocita. Moneni! Ulo nebo naisa pa lutwe lwa nkambi, mwebu mulekucita ifyo nebo nkocita.¹⁸Ulo nebo nalisha ipenga, nebo na bantu bonse abo tuli nabo, elo naimwe lisheni amapenga yenu mu mbali shonse ukushinguluka inkambi no kupunda, 'Kuli Yawe na kuli Gideoni!'"¹⁹Elo Gideoni na baume umwanda umo abali nankwe baishile ku lutwe lwa nkambi, palya penefye apakutampila pakati kanshita yabulinde, lulya lwine abena Midian bali kwalula abalinshi, bena bali lishishe ama penga noku tobaula imitondo iyali mu minwe yabo.²⁰Ama bumba yatatu bali lishishe amapenga noku tobaula imitondo. Balikete myenge yabo ku maboko yaku kuko ma mapenga mumaboko yabo yaku kulyo paku yalisha. Bali pundile, "ulupanga lwakwa Yawe no lwakwa Gideoni." ²¹Umwaume onse aliminine pa ncende yakwe ukushinguluka inkambi ne fita fyabena Midian fyonse fyali butukile. Bali pundile no kubutuka.²²Ulo balisshe amapenga imyanda itatu, Yawe alengele umwaume umwina Midian onse ukubika ulupanga lwakwa pa munankwe no kwalukila ifita fyabo fyonse. Ifita fyabo fyali fulumukile ku Beti Shita ukulola lwa ku Serera, ukuya kufikafye naku mupaka wa Abheli, Mehola, mupepi na Tabati. ²³Abaume bakwa Israeli ukufuma ku Naftali, abena Asheri, na bena Manase bonse baikutilwe, nabena bali butwishe abena Midian.²⁴Gideoni alitumine inkombe mufyalo fyonse ifya mumpili sha bena Efulemu, ukwebati, "Kabuyeni tentemukeni muye kucilila abena Midiani nokuya kutungulula inika ya Yodani, ukuya kufikafye naku Beti Bara, pakubalesha." Elo abaume babena Efulemu bonse balongene capamo no kusenda ubutungulushi bwapa menshi, ukuya kufikafye naku Beti Bera naku nika ya Yodani. ²⁵Bali sendelepo na bana bamfumu abaume babili abena Midiani, Orebu na Seebu, Balipeye Orebu pa cilibwe ca Orebu, kabili balipeye Seebu pa cifulo ca kukamapo umwangansihi ica bena Seebu. Nabo balikonkele abena Midiani, kabili baliletele umutwe wakwa Orebu no wakwa Seebu kuli Gideoni, ena uywali kulubali lumbi ulwa Yodani.

¹Abaume baku Efraimu balandile kuli Gideone ati, "Nindo iyi wacita kuli webo? tawatukutileko ulu waile kukulwisha abena Midiani kabili balimwebawile sansa fye.²Elo abebele ati, "findo ifyo ncitile ifya kulingana namwebo? bushe ukusaba kwa myangashi yakwa Efram takucindemepo ukucila ukusombola kwa myangashi yonse ukwa kwa Abiesere? ³Les alimipele ukuimfya pabana baume bamfumu yaku midiani Orebu na seebu! Bushe nindo nebo ncitile ukulingana no kubomba kwenu?" ubukali bwabo bwalipwile ulu abebele ifi.⁴Gideon alishile ku Yordani nokwabuka, ena naba ume imyanda itatu abo ali nabo balimfushikile, nomba balitwalilile ukuya. ⁵Alilandile kubaume baku sukote, "Napapata peniko imikate kubantu abankonkoka, pantu bali mfushikile, elo nebo nkokonka seba na salimuna, infumu shaku Michani."⁶Elo bacilolo baebele ati, "Bushe iminwe yakwa seba na salimuna ili muminwe yobe? Nindo twingapelela imikate ku fita fyobe." ⁷Gideon alyebele ati, "ulu Yawe akatupela ukucimfya pali seba na salimuna nkaforipaula inkanda

shenu ku myunga ya mumatelolo na ficilasa."⁸ Aliminine ukufumako kulya ukuya ku Pemele nokulanda kubantu bakulya mumusango umo wine, nomba abantu baku Penuele balimwasukile fyekefyo abaume baku sukote bamwasukile.

⁹ Alilandile nakabili kubaume baku penuele nokweba ati, "ulo nnkabwele nakabili mu mutende, Nkesa kutobolola ulu lupanga,"¹⁰ Nomba Seba na Salimuna bali mu karkore ne fita fyabo nalimo amakana ikumi na yasano abo abashelepo pafita fyonse ifya bantu baku kabanga, pantu abawile bali amakana abalikusomona ulupanga.¹¹ Gideone alimine ukuya mu nshila umwali abalikwikala muli ba tuti, ukupita pa Noba na Yokobea. Alicimfishe ifita fyabawani, pantu tabali kucetekela ukusanswa.¹² Seba na salimuna balibutukile nolo Gideone ali kubatamfya, alikete ishambumu shibili shaku Midian Seba na salimuna Nokulenga umulalo wafita fyabo ukutulumuka.¹³ Gideon, umwana mwaume wakwa Yoashi, alibwelele ku bulwi ukuya kupita mu Herese.¹⁴ Alikete umulumendo waku sukote no kumwipusha umulumendo alilembele panshi amashina amakumi cine lubali nachine lubali ayabafilolo naba kalamba baku sukote.¹⁵ Gideon alishile ku baume baku sukote no kulanda ati, "Moneni Seba na Salimuna, abo mwalikuntumfishapo no kweba ati, "bushe kale ucimfishe seba na salimuna?"¹⁶ Tatushibile ngakweba ati kuti twapela umukate ku fita fyobe." Gideone alibulile abakalamba bamu musumba kabili no kukanda abaume bamu sukote ku myunga yamu matotololo na ficilasa.¹⁷ Elo atobolwele ulupunga lwaku panuele no kwipaya abaume ba muli ulya musumba.¹⁸ Elo Gideon alandile kuli Seba na salimuna ati, " Baume bamusango shani waipaye uli tabori? Balyasukile ati, "Ifyo fine ifyo uli efyo bali nabo. Bonse fye abamuli bena baliku boneka kubati bana baume ba mfumu,"¹⁹ Gideone alyebele ati, "Niba ba wesu, abana baume bakwa mayo. ifyo Yawe aba no mweo ngamwalibalekele kababa no mweo, nga ntamipaille,"²⁰ Alyebele yeta(ibeli lyakwe) ati, ima ubepeye, "nomba umulumendo tasomwene ulupanga pantu alikwete umwenso, pantu ali acili umulumendo umwaice.²¹ Elo Seba na Salimuna baebele ati, Ima we mwine utwipaye? pantu umwaume ifyo aba, efyaba namaka yakwe, "Gideone alimine no kwipaya Seba na salimuna Alibulile, nefisamo ifyafwikilwe pamikoshe ya Ngamali shabo.²² Elo abaume bamu Isreali balandile kuli Gideone ati, "Tuteke-webo umwana mwaume obe, no mwishikulu obe- pantu uli tupuswishe ukufuma mu minwe yabena Midiani,"²³ Gideone alandile kuli bena ati, "Nshakamiteke, nangu umwana wandi umwaume ukuteka pali mwebo. Yawe akateka pali mwebo."²⁴ Gedione alandile kuli bena ati, "lekeni milombeko ukweba ati lila umo uwa muli mwebo ampeleko amalikiyo yamumatwi ukufuma pafya fyakutapa fyakwe, "(Abena Midian balibena Ishimael).²⁵ Balyasukile ati, " Tuli aba nsansa ukukupela, "Balyanshikile ne nsalu apo onse umuntu ali kuposa amashikiyo ukufuma mufya kutapa fyakwe.²⁶ Ukufina kwamashikiyo aya alombeke kwali amashekele ikana limo namakumi cinelubali aya Golide. Ifi ifyakutapa fyali kulunda pa fisamo fyakubeka beka, utwa minyalolo utwakubeka nokuminguna, insalu ishakukashikila kashikila ishali kufwala ishambumu shaku Midiani, ukulunda pofye pa minyalolo iyali mu mukoshi ya ngamalishabo.²⁷ Gideone alipangile afode ukufuma muma shikiyo no kubika mu musumba wakwe wakwe, mu Ofera, kabili isreali onse alicitile bucilende bwakuya muku cishinshimunako. calishile kuba citeyo kuli Gideone nakuli bonse aba munganda yakwe.²⁸ Efyo abena Midian babacimfishe kubantu bakwa Isreali elo tabaimishe ne mitwe na kabili. Eco icalo calile mu mutende pa myaka amakumi yane mu nshiku shakwa Gideone.²⁹ Yeru Baali, umwana mwaume wakwa Yoashi, alile kukwikala mu nganda yakwe.³⁰ Gedione alikwete abana baume amakumi cinelubali abali abamufyashi bwakwe, pantu ali nabakashi abengi.³¹ kanakashi wakwe uwali ku shekenu, naye alifyele umwana umwaume, elo Gideone alimwinikile shina ati, Abimileke.³² Gideone, umwana mwaume wakwa Yoashi alifwile mu myaka iyabukote kabili bamushikile munshishi yakwa wishi Yoashi, ku Ofera uwa mucikota cakwa Abisere.³³ Cali mfi, wolwine fye Gideon afwille, abantu bakwa Isreali balipilibukile nakambi, ukucita bucilende bwakuya muku shinshimuna ba Baali. balicitile baali beliti umulungu wabo.³⁴ Abantu bakwa Isreali tabaikishe ukucindika Yawe, Lesa wabo, uwaba pokolwele ukufuma mu maboko yabawani babo bonse mumbali monse fye.³⁵ Tabasungile amalayo kuba nganda yakwa YeruBaali (Ee, Gideone), umwabelele ifyabune fyonse ifyo alitile mu Isreali.

9

¹ Abimeleki umwana mwaume wakwa Yelubi Baali alile ku lupwa lwaku ba nyina ku Shekemu alilandile kuli bena na ku cikota conse ica pa lupwa lwa banyina, ² "napapata landeni ifi pakweba ati intungulushi sham Shekemu bengakutika, 'icimiwamine, mwebo ukwebati bonse abana baume bakwa Yelubu bali abali amakumi cine lubali bakomiteka mwebo, nangu kwebati ni umo eukomiteka? Ibukisheni ukweba tai ndifupa lyenu no munofu wenu."³ No lupwa lwa kubanyina balimulandileko ku ntungulushi sha mu shekemu kabili ukweba ati Abimeleki abakonse, pantu balilandile ati, "nindume wesu." ⁴ Balimupele utumpimfya utwa silfere amakumi cine lubali ukufuma munaganda yakwa Baali-Beliti na Abimeleki alibomfeshe silfere ku kwingisha abaume abaweke-wele kabili abakupusauka abalikwenda nankwe.⁵ Abimeleki alile ku nganda yakwa wishi ku Ofula, na ku libwe limo alipeye ba wabo amakumi cine loubali, abana baume bakwa Yelubi Baal. Yotamu ekafye awashelepo, kabinda wakwa Yelubi Baali, pantu alifiseme. ⁶ Shonse intungulushi shakwa Shekemu na Beti Milo balishile bonse nokuya kupanga Abimeleko imfumu lubali lwa cimuti ca mju Oaku uwapalamina ku lueshi ulwaba ku Shekemu.⁷ Ulo Yotamu ba mwebele pali ifi, alile no kuya kwiminina pa mulu wa lkupili lwa Gelisimu alibilikishe no kulanda kuli bena, "kutikeni kuli nebo mwentungulushi sha mu Shekemu, pakwebati Lesa enga kutika kuli mwebo. ⁸ Ne fimuti fyalile bushiku numo ku kusha imfumu yakufiteka Eco fyalilandile ku fimuti fya Miolile ukwebati, 'ube imfumu pali fwebo."⁹ Nomba umuti wa mu olife walilandile kuli bena ukweba ati, "bushe indeke ifya bunonshi bwandi ifyo imilungu na bantu bacindamikilwamo, ku kuplepanga pa fimuti na fimbi?" ¹⁰ Ifimuti fyalilanhidle ku mukunyu, 'isa no kuteka pali fwebo.' ¹¹ Lelo umukunyu walilandile kuli fyena, 'bushe indeke kulowa kwandi na fisabo fyandi ifyabune, pakwebajti ningabwela no kulekupunga pa ifimuti nafimbi?"¹² Ifimuti fyalilandile ku mwangashi, isa no kuteka pali

fwebo.¹³ 'umwangashi walindile kuli fyena, 'bushe indeke ukumupela umwangashi upya, uusekelele imilungu na bantunse, no kubweluluka ukwisa mukupunga pa fimuti nafimbi?'¹⁴ 'Elo ifimuti fyonse fyalilandile ku cimpukusha ca myungu, 'isa no kuteka pali fwebo?'¹⁵ 'Icimpukusha ca myungu calilandile ku fimuti ukweba ati 'icine cine ngamukofwaya ukunsuba ukuab mfumu palki mwebo, ninshi iseni no kusanga ukuba cimfute candi. Nga teifyo lekeni umulilo ufume cimpukusa ca myunbga no kuleka coce Kedari waku Lebanoni.¹⁶ 'Lelo napali ici, ngamulicitile mu cine na mucishinka ulo wapangile Abimeleki imfumu, nakabili nga mulicitile icisuma ukulingana na Yerubi baali ne nganagda yakwe, no kumukanda ukulingana nefyo angapokeleka-¹⁷ no kutokanya ukweba ati batata bali ndwilile nebo, alibikile umweo wakwe mukayofi, no kukupususha weba ukufuma mu maboko yaba Midiani-¹⁸ nomba lelo ulimine abaganda yakwa tata no kwipaya abana abaume bakwe, abantu amakumi cine lubali, kwilibwefye limo. Elo wapanga Abimeleki umwana mwaume uwamubomfi wakwe umwanakashi, imfumu ya ntungulushi shamu shekemu, pantu lupwa lobe.¹⁹ 'Nga walicitile mu cishinka na mu bucindami kuli Yerubi Baali na banganda yakwe, elo ufwile usangalale muli Abimeleki, no kuleak sangalalae muli weba.²⁰ 'Nomba nga tefyo, lekeni umulilo ufume muli Abimeleki no koca abaume mu Shekemu na Beti Milo. Lekeni umulilo ufume mu muntu wa ku Shekemu na Beti milo ukoca Abimeleki.'²¹ 'Yotamu alkifulumukile no kubutuak, kabili alile ku Beeru. Alikele kulya pantu kwalilepele ukufuam kuli Abimeleki ndume yakwe.²² 'Abimeleki alitekele Israel pa myaka itati.²³ 'Lesa alituminge umupashi wa bubifi pakati kakwa Abimeleki na bakalamba ba mu Shekemu. intungulushi shamu Shekemu balifutukile icicetkelo bakwete na Abimeleki.²⁴ 'Lesa alicitile ifi pakweba ati icimfulunganya cacitilwe pa bana baume amakumi cine lubali cingalandulwa, kabili Abimeleki wabo ashininwe pa kubepaya, na baume baku Shekemu bashininwe pantu balyafwene nankwe ukwipaya ba ndume yakwe.²⁵ 'Eco intungulushi shaku Shekemu shali tantamikile bakalume ku kupembele pa mulu wa milundu pakweba ati benga mupukila, no kwibila bonse abali kupita ku lulamba lwa musebo uyu. Ifi baliffishe kuli Abimeleki.²⁶ 'Gaali umwana mwaume wakwa Ebedi aliyshile na balupwa wakwe no kuya kwabukila ku Shekemu. Intungulushi shamu shekemu shalimucetekele.²⁷ 'Balile mu mabata nokuya ku kulonganiak imyangashi ukufuma mwibala lya mwamngashi, kabili baliikamine, Balipangile umutebeto mu nganda ya tu lesa twabo, uko balile no kunwa, kabili balitipile Abimeleki.²⁸ 'Gaali umwana mwaume wakwa Ebedi, alilandile "Abimeleki ni nani, na Shekemu ni nani, pakwebat twinga mupususha? Bushe te mwana mwaume wakwa Yerubu Baal? Bushe sebu te kapitao wakwe? Pususheni abaume baku Amore, wishu kwa Shechemu! Nindo twingapusususha Abimeleki?'²⁹ 'Ukukabila kwandi kwa kweba ati aba bantu nga balipele mku butungulushi bwandi! Elo ningafumyapo Abimeleki. Kuti nalanda kuli Abimeleki ukweba ati, 'kuta ifita fyobe fonshe,'³⁰ 'Ulo sebu, cilolo hwa mu musumba, aumfwile amashiwi yakwa Gaali umwana mwaume wakwa Ebedi ubukali bwaliminine pali ena.³¹ 'Alitumine inkombe kuli Abimeleki 'pakweba ati bamupepe, batile, "mona, Gaali umwana mwaume wakwa Ebedi na balupwa lwakwe bakoisa ku Shekemu, bakokumbaula umushi pakwebati bakwimine weba.³² 'Nomba walamuke ubushiku weba ne fita fyobe no kuteyanya apakubelama mu mabala.³³ 'Elo ulucelo, lulya lwine akasuba kakotula ucelele no kuya kuipuna ku musumba. Ulo ena ba bantu bakwe bakopfuma no kukwimina weba, ucite conse ici wingacita kuli bona.³⁴ 'Eco abimeleki alimine ubushiku, ena na baume bakwe bonse abali na ena baliteyenye apakufisama ukwimina Shekemu-balipatulwike mu mabumab yane.³⁵ 'Gaali umwana mwaume wakwa Ebedi alile no kwiminina pa mpongolo ya musumba pa mwinshi. Abimeleki na baume abali nankwe baliosokolokele apo balifiseme.³⁶ 'Ulo Gaali amweenr abaume, alandile kuli Sebu, "mona abaume bakoisa ukutentemuka ukufuma pa mulu wa mulundu!" Sebu alilandile kuli ena, "Ulimwene ifishingwa pa milandu kubati baume."³⁷ 'Gaali alyebele na kabili no kulanda, "mona, abaume, bakoisa pakati ka mpanga, ne bumba limo likoisa mu nshila ya mu oaku wa lubuko."³⁸ 'Ulo Sebu alandile kuli ena, "amashiwi yobe ayakuilumba yali pi nomba, weba we walandile ukweba ati, Abimeleki ninani tumupusushe?" Bushe aba te baume wasulile? Kabuye nomba no kulwa na bona."³⁹ 'Gaali alile no kutungulula abaume bamu Shekemu, no kulwisha Abimeleki.⁴⁰ 'Abimeleki alimutamfishe, na Gaali alibutukile ku cinsu cakwe. Abengi baliwile ne filonda fyabusungu pa mwinshi wa musumba wa mpongolo.⁴¹ 'Abimeleki alikele mu Aluma, Sebu alipatikishe Gaali na balupwa wakwe ukufuma mu Shekemu.⁴² 'Ubushiku bwakonkelepo abantu bamu Shekemu balile mu mabala, ne fi fyalilandilwe kuli Abimeleki.⁴³ 'Alisendele abantu abakwe, alibakenye mu mabumba yatatu, nabo baliteyenye apakufisama muma bala. Aliloleshe no kumona abantu bakoisa ukufuma ku musumba kabili alibasanshile no kubepaya.⁴⁴ 'Abimeleki na mabumba yakwe balisanshile no kwisala inshila yaku mpongolo ya musumba amabumba yabili yalisanshile abali mu mabala no kubepaya.⁴⁵ 'Abimeleki alilwile no musumba akasuba konse. Alipokolwele umusumba, no kwipaya abantu abalimo. Alitobele ifibumba fyamusumba no kusansailamo umucele.⁴⁶ 'Ulo intungulushi sha lupungu lwa Shekemu baumfwile pali ifi, balingile mu cilindi ca nganda yaku Elo-Beliti.⁴⁷ 'Abimeleki bali mwebale ukweba ati intungulushi shobe sonse shililongene ku lupungu lwa Shekemu.⁴⁸ 'Abimeleki alinine ulupuli lwa Salimoni, ena na baume bonse abali nankwe. Abimeleki alibulile isembe no kutema imisambo alibikile pa mabeya nokweba abaume ali nabo, "Nindo mumwene nkocita, endesheni nokuciyta ifyo nkocita."⁴⁹ 'Eco bonse balitemene no kukonka Abimeleki. Balifibikile ku cibumba ca lupungu, no kubikapo umulilo, pakweba ati abantu bonse mu lupungu lwa Shekemu nabo bene bafwe, nalimo ikana limo abaume nabanakashi.⁵⁰ 'Elo Abimeleki aile kuli Tabesi, nokucita inkambi pali Tabesi nokupokolola.⁵¹ 'Lelo kwali ulupungu lwakukosa mu musumba bonse abaume na banakashi ne ntungulushi shonse isha mu musumba bali butukile no kuisalila mukati. Elo balininine pamulu pa mutenge wa lupungu.⁵² 'Abimeleki alishile ku lupungu no kululwisha, alishile mupepi ne cibi ca lungu mukucoca.⁵³ 'Nomba umwanakashi aliponeshe ilibwe lya mpela ilya pamulu pa mutwe wakwa Abimeleki no mutwe wakwe walitobekela.⁵⁴ 'Elo akutile umulumendo alesenda ifyanso fyakwe no kulanda nao, "Somonu ulupanga lobe no kunjipaya, pakweba ati pekaba nelyo umo uwakulanda kuli nebo ukweba ati 'umwanakashi

alinjipeye.'" Eco umulumendo wakwe alimutetwile, kabili alifwile.⁵⁵Ulo abaume abena Israeli bamwene ukwebwa ati Abimeleki alifwile, balile ku mayanda. ⁵⁶Eco Lesa alilandwile ububifi bwakwa Abimelekingefyo acitile kuli bawishi pa kwipaya na ndume yakwe amakumi cine lubali. ⁵⁷Les a libwesesh ububi pa baume baku shekemu ukuba pa mitwe yabo kabili pali bena palishile itipu lya kwa Yotamu umwan maume wakwa Yerubi Baali.

10

¹Panuma yakwa Abimeleki, Tola mwana Pua mwana Dodo, umwaume wa mubena Isaka uwali kwikala mu Shama, mucalo ca tulundu ica kwa Eforemu, alimine kukulubual abena Israeli. ²Alitungulwile Israeli pa myaka amakumi yabili na itatu. Alifwile kabili alishiilwe mu Shama. ³Ena alikonkyelwepo na Yairi umwina Gileadi. Ena alitungulwile Isreali imyaka amakumi yabili na Ibili. ⁴Ena ali na bana baume amakumi yatatu abali kunina pali ba punda amakumi yatatu, kabili bali ne misumba amakumo yatati iyali ku kutwa Havoti Yairi ukufika nalelo, iyaba mu calo ca Gileadi. ⁵Yairi alifwile kabili alishikilwe mu Kamoni. ⁶Abantu ba kwa Isreali balilundilepo ububi ubo bacitile ku cinso ca kwa Yawe kabili nokushinshimuan baali, Ashitoret, imilungu yabena Aramu, imilungu yabena Sidoni, imilungi yabena Moabu, imilungu ya bantu ba mu Amoni, ne milungu sha ba Filishitu. Balishile Yawe kabili tabalikumu shinshimuna iyoo. ⁷Yawe alikalipe sana ukufuliwa Israeli kabili alibapele mumunwe ya Ba Filisiti kabili na mumunwe ya bena Amoni. ⁸Balipeye no kucusha abantu ba kwa Israeli ulya mwaka, kabili pa myaka ikumi limo na cine konse konse bali cusishe bonse abantu ba kwa Isreali abali kwikala ukucila Yodani mu mpanga ya bena Amore, iyaba mu Gileadi. ⁹Nolu abena Amoni balyabukile bushilya bwa Yolodani kukulwa na Yuda, Benjamini, kabili ne nganda ya kwa Eforemu, icakuti ubulanda bwa kwa Isreali bwalikulile sana. ¹⁰Nolu abantu bakwa Israeli balikutile kuli Yawe, ukwebwa ati, "fwebo tulibembukile kuli webo, pantu fwebo tawalishile Lesa wesu kabili no kushinshimuna ba baali." ¹¹Yawe alyebele abantu aba kwa Israeli, "bushe nebo ntamilubwile ukumifumya ku bena Egipto, abena Amore, abena Amoni aba Filisiti. ¹²Kabilifye nokufuma ku bena Sidoni? Abena Amaleki na bena Maoni balikumicusha mwebo; mwalikutile kuli webo nandi nalimilubwile mwebo ukufuma ku maka yabo. ¹³Lelo mwebo mwalintalukile nebo nakabili no kulekushinshimuna imilungu imbi. eco kanshi nebo ntakonkanyapo ukulekubikapofye ukumipokolola mwebo. ¹⁴Kabuyeni kakuteni ku milungu iyo mwali kushinshimuna. lekeni yena ilekumitula mwebo ulo mwaba mu bwafya." ¹⁵Na bantu bakwa Israeli balilindile kuli Yawe, "tulibembukile fwebo, cita kuli fwebo conse ico ukomona kwebati ciliweme kuli webo. Tukopapata tutuleko fwebo muli bunio bushiku. ¹⁶Bena baliposele yonse milungu ya bena fyalo muli bena kabili no kushinshimuna Yawe. Nolu Yawe tatwalilile ukulekumona amashiwi ya kwa Israeli nakabili. ¹⁷Kabili ulu abena Amoni, balilongene pamo no kubika inkambi mu Gileadi. Abena Israeli balishile pamo no kubika inkambi pa Mizpa. ¹⁸Ne ntungulushi sha bantu ba ku Gileadi shalilashenye kuli umo no munankwe, "Ninani mpalume uwukobalilapo ukulwa na bena Amoni? Ena eukesa kuba intungulushi pali bonse abakoikala mu Gileadi."

11

¹Nomba Yefta umwana Gileadi ali ni mpalume ya bulamba lelo ali mwa umwaume wakwa cilende. Gileadi niwishibo. ²Umukashi wa kwa Gileadi alimufyalile bana abume nabambi. Ulo abana abaume abamukashi wakwebakulile, balipatikishe Yefta ukufuma pa ng'anda no kumwebwa ati, "Webo tawakapyane icili conse icakufuma palumpwa lwesu. Uli mwana umwaume wamwanakashi umbi," ³Eco Yefta alifulumukile kufuma kuli ba munina banao kulaikala mu calo caba Tobi, na baume bakubwa uluyo balikolengene no kumushinguluka Yefta kabili balile nakwe. ⁴Kbili papitile inshiku, abantu bamu Amone bali lwile ubuwi nabene Isreali. ⁵Ulo abantu bakwa Amone balwile nabena Isreali, abakalamba bamu Gileadi balile kubula Yefta kabili ukufuma ku calo ca Tobi. ⁶Balilandile kuli Yefta, "Nsa nokuba intungulushi yesu pakuti tulwe na Yefta alilandile ku kuntungulutshi shaku Gileadi, "mwebo mwalipatile nebo nokupatikiysha ukufuam munaganda yakwa tata. Nindo mwebo mwaishila kuli nebo ulo mwebo mwaba mubwafya? ⁷Abakalamba baku Gileadi balilandile kuli Yefta, "Eco twabwelela kuli webo nomba: Isa nefwe nokulwa nabantu baku Amoni kabili ukesa kuba intungulushi pabantu bonse abekala mu Gileadi." ⁸Yefta alilandile ku bakalamba baku Gileadi, "inga mwambwekeshamo ku kunganda nakabili mukulwa na bantu baku Amoni, kabili umfwa Yawe akapela ukucimfya pali bena nebo nkaba intungulushi yenu." ⁹Abakalamba bamu Gileadi balilandile kuli Yefta, "Yawe abe kambone pakati keso ingatwacita ifyo tatulandile ukucita!" ¹⁰Eco Yefta alile nabo bakalamba ba Gileadi, na bantu abapangile ena intungulushi na mushika pali bena. Lintu ali pacinso cakwa Yawe mu Mizpa Yefta alibwekeshepo fyonse ifilayo apangile. ¹¹Nolu Yefta alitumie nkombe ku mfumu yabantu bamu Amoni, alilandile, "nindo ififulunganya pali fwebo? Nindo wakwatila ukwisa mumaka mukupoka icalo cesu?" ¹²Imfumu ya bantu bakwa Amoni yalyasukile ku nkombe shakwa Yefta, "pantu ulo Israeli aishile ukufuma ku Egipto balipokele icalo candi ukufuma ku Arnon ukufika ku Yaboke na kwishilya lya Yordani. Nomba mbwesesh filya ifyalo fyonse mu mutende." ¹³Nakabili Yefta alitumine nkombe kumfumu ya bantu bakwa Amoni, ¹⁴Kabili ena alyebele, "ifi efo Yefta aeba: Israeli tapokele icalo cakwa Moabi kabili ne calo ca bantu bakwa Ammoni, ¹⁵Lelo balininine ukufuma ku Egipto, Kabili na Israeli balile pite mumatololo ukufika kuli bemba wakashika na ku Kadeshi. ¹⁶Ulo Israeli alitumine nkombe kumfumu ya Edomu alyebele ati, tukopapata lekeni tupitemo mu calo cenu, ne mfumu ya mu Edomu tayalekumfwa kabili balitumine na kabili nkombe kumfumu yakwa Moabu, lelo nayo yalikene, Na Israeli alile kwikala ku Kadeshi. ¹⁷Nolu bena balile ukupita mumatololo kabili balyalwike filya ukufuma ku calo ca Edomu ne calo ca Moab kabili bena balile ukukonka lubali lwa calo ca Moabi kabili balishimpile nkambi kulubali lumbi lwa Arnoni. Lelo tabaile mupanga yakwa Moabi, ico Arnoni yali mupaka wa Moabu. ¹⁸Israeli alitumine nkombe ku Sihoni ku mfumu

yabena Amori, iyalikuteka mu Henbo; Israeli alyebele yena aci tukopapata tulekeni fwebo tupitemo mu calo cenu kulya ku ncendeilya iyese. ²⁰Lelo Sihon tatetekele ku Israeli ukweba ati apitemo mu cifulo cakwa Kabili Sihoni alikolonganike fyonsefye ifita pamo no kuselela ku Jahazi, kabili balilwile na Israeli. ²¹Nolu Yawe, Lesa wakwa Israeli, alipele Sihoni na bantu bonse mu minwe yakwa Israeli kabili ba luba cimfishe Israeli balibulile yonse impanga ya bena Amori abalikwikala muli cilya calo. ²²Bena balibulile fyonse ifyili kucifulo cabena Amori. Ukufuma ku Armoni ukufiak ku Jabbok, no kufuma kumatololo ukufika ku Yordani. ²³Eco nolu Yawe, Lesa wakwa Israeli alifumishe abena Amori pamulola wabantu bakwe abena Israeli, Eco nomba mwebo buleni no kukwata impanga yabo? ²⁴Webo taukobula icalo cilya ica Chemosh, umulungu wenu, akomi pela mwebo? Eco icalo conse ico Yawe Lesa wesu atupele, fwebo, tukocibula. ²⁵Nomba webo bushe uliwamishe ukucila balaki umwana umwaume wakwa Sipori, mfumu yabena Moabi? bushe ena alisonsobele ukukwata ifiaksa na Israeli? bushe alyeseshe ukucita ubulwi nabo? ²⁶Ulo Israeli aikele imyaka imyanda itatu mu Heshboni ne misumba yaiko kabili mu Aroer ne misumba yaiko, kabili mumisumba yonse iyo iyakonkele mululamba lwa Armoni-Nindo ulu tamwababulile nokuba bweseshamo kuli ilya nshita? ²⁷Nebo tapangile cilubo kuli mwebo lelo webo ukocita icilubo pa kusansa nebo. Yawe kapingula, alinokupingula, lelo pakati ka bantu bakwa Israeli na bantu bakwa Ammoni. ²⁸Lelo imfumu ya bantu abakwa Ammoni yalikene ukusokwa kwa Yefta atumine kuli bena. ²⁹Nolu umupashi wakwa Yawe waishile pali Yefta kabili ena alipitile mi Gileadi namu Manasseh kabili alipitile mju Mizpah wa bena Gileadi kabili ukufuma mu Mizpah ya kwa Gileadi alipitile ku bantu bakwa Ammoni. ³⁰Kabili Yefta alilaile icilayo kuli Yawe, no kweba ati, "Umfwa apela ukucimfya pa bantu bakwa Ammoni, ³¹nolu icili conse icakufuma pa cibi ca nganda yandi ukukumanya nebo ulo nkabwele mumutende ukufuam ku bantu bakwa Ammoni cikaba Yawe, kabili nebo nkacitula inag umutulo wa koca." ³²Eco Yefta alipitile mu bantu bakwa Ammoni kukulwa nabo na Yawe amupele ukucimfya kuli ena. ³³Ena alibalaishe kabili nokulenga ukwipaya apa kalamba ukufuma ku Aroeri ukutafye na ku Minniti-imisumba ama kumi yabili kabili ukufika ku Abel Keramimu. Eco abantu bakwa Ammoni balibikilwe pesamba lyabutungulushi bwa bantu ba kwa Israeli. ³⁴Yefta alishile ku nganda yakwe pa Mizpa, na umwana umwanakashi wakwe alishile kusekukumanya ena ne sambo no kushana. Alimwana wakwe umofye mpo, nokuba takwete nangu mwana umwaume nangu umwana umwanakashi. ³⁵Nomba ulo lwine amumwene alepawile ifyakufwala no kweba ati, "Yangwe! umwana umwanakashi wandi! Webo wafwata nobulanda kabili waba umo uuleta ukukalipa kuli nebo" Ico nebo naliswile akanwa kandi kuli Yawe, kabili nebo ntakalukile icilayo. ³⁶Alandile kuli ena, "tata wandi, webo walilandile icilayo kuli Yawe, ukucita kuli Yawe na consefye ico walaile pantu Yawe alikulandwileko webo abalwanio bobe abena Ammoni." ³⁷Alandie kuli wishi, "lekeni ici cilayo cisungwe pali nebo. Mundeke ibe pa myeshi yibili ukweba iti nebo ndime nokuya nde endauka utulundu kabili no kulunguluak pali buma cisungu bwandi. ³⁸Nebo na banandi. Alandile, "Kauye" Alimutumine ukuy pa myeshi yibili alimushile, ena na banankwe kabili bena balilungulukile palwa fisungu mutulundu. ³⁹Kumpela ya myenshi yibili alibwelulukile kuli wishi, uwacitile ukulingana ne cilayo alaile. Nomba ena taishibe umwaume, kabili caishile kuba umutande mu Israeli. ⁴⁰Ukweba ati abana abanakashi bakwa Israeli cila mwaka, panshiku cine bwakushimika ilyashi lyamwana umwanakashi wakwa Yefta umwina Gileadi.

12 ¹Ubwite bwalite ku baume baku Efraimu; balipitile mu Safone nokulanda kuli Yefeta, "Nindo wapitilile fye ukuya kulwisha abena Amoni ukwakubula ukutwitako ukweba ati tuye nobe? Tukakocela mu ng'anda yobe." ²Yafeti libebele ti, "Nebo nabantu bandi twali mubulwi ubukulu sana banena Amoni. Ulo namikutile, tamwampokolweleko kuli bena. ³Ulo namwene ato tamukoisa mukumpokololalako, nalibikile ummwewo wandi mumabko yandi no kupita mukati kabantu bakwa Amoni, kabili Yawe alimpele ukucimfya. Nindo mwaishila mukundwisha lelo?" ⁴Yafeti alilongenye bonse abaume bamu Gileadi nokuya kulwisha Efraimu. Abaume bamu Gileadi balile kulwisha Efraimu baebele ati, "Mwebo mwebane Gileadi nimwe mwafyukile kuli Efraimu muli Efraimu na Manase." ⁵Abenna Gileadi balipokele ifyabu fya mu Yordani ukulola kuli Efraimu. Ulo lonse uwapusuka uwakwa Efraimu aebele ati, Lekenin ngabuke ndekuya kwishilya lyanika abaume baku Gileadi kumweba ati, "Bushe uli mwina Efraimu?" Nga alandile ati, "iyo," ⁶elo bengamweba ukulanda ati, "Eba ati: shibolete," Nomba nga alanda ati, "Siboleth" (pantu alikufilwa ukulumbula ili bwino), abena Gileadi ninshi ku mwikata nokumwipaila pafyabu fyapa Yordani. Amakana amakimi yane - na yabili abena Efraimu ebo baipaya pali ilya nshiata. ⁷Yafeti ewali kubomba nga kapingula pa myaka mutanda. Elo Yafeti umwina Gileadi alifwile kabili balimushikile muli umo uwapa musumba yamu Gileadi. ⁸anuma yakwe, Ibisani uwaku Betelemu alibombebe nge mupingushi pali Israeli. Alikwete abana abaume amakana yatatu. ⁹Alipele abana bakwe amakumu yatatu abanakashi ku fyupo kabili aliletele ukufuma kunse abana abanakashi amakumi yatatu aba baume bambi ukuletela abana bakwe abaume. Apinwile Israeli pa myaka cine lubali. ¹⁰Iisani alifwile nokushikwa ku Betelemu. ¹¹Panuma yakwe Eloni umwina Sebuloni ewali kupingula Israeli. Apingwile Israeli pa myaka ikumi limo. ¹²Eloni umwina Sebuloni alifwile kabili balimushikile mu Aiyaloni mu calo cakwa Sebuloni. ¹³Panuma yakwe, Abidoni umwana wakwa Hilele umwina Piratoni abombebe nga kapingula pali Israeli. ¹⁴Alikwete abana abaume amakumi yane nabeshikulu abaume amakumi yatati. Balikunina pali ba punda amakumi cinelubali, kabili alipingwele Israeli pa myaka cine konse konse. ¹⁵Abidone alifwile kabili bamushikile ku Piratone mu calo cakwa Efraimu mu calo ca mpili ca bena Amaleki.

13

¹Abantu bamu Isreali nakabili bacitile cabipa mu menso yakwa Yawe, kabili alibapele mumaboko yaba Pelishiti pa myaka makumi yane. ²Kwali umwaume wafumine ku Sora, uwa mukowa yakwa Dani, uwe shina lya Monea. Umukashi wakwe

ali ni ngumba talikufyala.³Ulo malaika yakwa Yawe amonkele kuli uyu mwanakashi no kusosa kuli wene ati, "Mona nomba webo uli ngumba, tawatalile aufwalapo, ulo uli no kwimita no kufyala umwana mwaume. ⁴Nomba ulekucenjela wilakunwa umwangashi nangula icikola, kabili wilakulya icili conse icishasangululwa. ⁵Mona, uli no kwimita no kufyala umwana mwaume. no luyembe takakabumfiwepo ku mutwewakwe, pantu umwana akaba mwina Nasiri kuli Lesa wakwe ukufuma mwifumo, kabili wene akatendeka ukulubula Isreali ukufuma mumaboko yabena Pelishiti⁶Elyo umwanakashi ashile no kweba wiba wakwe mwaume yakwa Lesa eshile kuli nevo, no kumoneka kwa kwe kwati kwakwa Malaika wakwa Lesa, kwakutinye cibi. Nshaipwishe kuli wene kuntu afumine, kabili tanjebele ishina lyakwe. ⁷Asosee kuli nevo, "mona! ulinokwimita, ukafyala no mwana mwaume. eico wilekunwa mwanganshi nangu icikola wilekuya icakulya kuli Lesauykufuma panshi akaba mwifumo lyobe mpaka na pabushiku bwamfwa yakwe."⁸Elyo monoa apepele kuli Yawe no kutila, "mwe, shikulu napapata lekeni umwaume wakwa Lesa untu wantumine ese nakabili kuli fwebo pakwebati engatundisha fwebo findo tuli no kucita kumwana uyu nkofyalwe nombaline? ⁹Na Lesa aumfwile na kwi shiwi lyakwa Manoa, na malaika wakwa Lesa aishile mwanakashi nnakabili lintu wene alikwikele mucilime. lelo monoa umulime wakwa tabali pamo nankwe.¹⁰Eico umwanakashi alibutwike mukwangufyanya no kwebo mulume wakwe, "mona! umwaume alemonekele kuli nevo ulya waishile kumoneka kuli nevo bulya bushiku!" ¹¹Monoa alimine no kukonka umukashi wakwe. Lintu aishile ku mwaume, atile kuli wene, "bushe mwebo mwau,me wasosele no mukashi wandi?"umwaume atile, "ninebo."¹²Ulo manoa aebele, nomba, amashiwi ngaisaba cacine findo ifipope kuli uyu mwana nangu findo fikaba fya mulimo wakwe?" ¹³Na malaika wakwa Yawe atile kuli Manoa, "afwile ukuba yakusakamana kuli fyonse fintu nevo nalandile kuli yene. ¹⁴Ekalyako kuli conse cikafuma ku fya mwangashi, nangu cikola ekanwako nangu ukulya icishangululwa. Afwile ukubaka conse ico na mwebele ukucita."¹⁵Manoa atile kuli malaika wakwa Yawe, "twapapata ndoleleniko panono, kukutupela kuli fwebo inshita kuku mupekanishisha akana kanono kakwa Saye ku webo." ¹⁶Malaika wakwa Yawe atile kuli Manoa, "nelyo naikala nshakalyeko icilyo cobe. Lelo ngawapekanya ilambo lya cakonca citule kuli Yawe." (Monoa taishibe ukuti ulya ni malaika wakwa Yawe.)¹⁷Manoa atile kuli malaika wakwa Yawe, "Nimwebo bani ishina lyenu, pakuti fwebo tukamucindike webo lintu amashiwi yobe yakesaba ayacine?" ¹⁸Malaika wakwa Yawe atile kuli wene, "nindo kenjipushisha ishina lyandi? cawaminamo!"¹⁹Elyo Manoa abulile na kana kakwa saye ne nseke shakupela kuli wene pali cilibwe kuli Yawe. Acitile fintu fyacipesha manoa fintu fyacipesha mano elyo manoa no mukaashi wakwe balikutamba. ²⁰Lintu ulubingu lyalikuya kumulu ukufuma pa cipailo ukulela mummyulu, malaika wakwa Yawe aile mumulu no lubingu lwa pa cipailo. Manoa no mukashi wakwe elyo bamwene fi bawila ubunkupene panshi.²¹Malaika wakwa Yawe tamonekele libili kuli Manoa nangula ku mukashi wakwe. Elyo Manoa aishile ukuti ali ni malaika wakwa Yawe. ²²Manoa atile ku mukashi wakwe, "tuli no kufwa pantu twamone Lesa!"²³Lelo umukashi wakwe atile kuli wene, "nga cakutila Yawe akofwaya ukutwipaya, nga tapokelele icakoca celambo ne canseke tupele kuli wene. Nga tatulangile ififintu fyonse, nangula na panshita ino ngatatulengile ukumfwa fyonse Ifyabe ngefi."²⁴Panuma umwakashi afyele no mwana mwaume, no kumwita ishina samusone. umwana alikulile na Yawe alimupalile.

²⁵Umupanshi wakwe Yawe ukumukunta mu mahane Dani, pakati ka Sora na Eshtaole.

14

¹Samsone aile ku tentemukala ku Temunate, nakulya aile kuya ali mweneko umwanakashi umo uwa mu bana banakashi wamu Pelishiti. ²Ulo abwelele, alyebele wishi na nyina" nevo nali mwene umwanakashi uwa muba Timnati, umo uwa mu bana banakashi ba mu Pelishiti. Nomba mbulileni wena ku kuba umukashi wandi, "Wishi na nyina balilandile kuli wena, "bushe ta mwaba mwana mwanakashi muli ba lupwa lobe, nelo mu bantu bonse abali muli fwabo? Bushe webo uko fwaya ukuya kulekubula umu kashi ukufuma kuba sha sembululwa aba Pelishiti? Samson alilandile kuli ⁵Elo samsoni alitentemukile ku Timinate na wishi elo nyina no kwisa kufiak kwi bala lya myangashi ku Timinati. Nakambi mona kulya umo pa misepela ya nkalamo yaline nokule mubulumina. ⁶Umupashi wakwa Uawe bwangu bwangu wa ishile pali ena, elyo na ena alilepawile ikalamo pabili muli bangu ngefyo cigaba icayanguka ukulepula imbushi inono pa bili elo takwete nelo kamo mu minwe yakwe. Lelo wena taebele wishi nolo nyina ifyo acitile.⁷Ena alile elo alilandile no mwanakashi, nao alolrsege pali ena, ai sekeshe Samsone. ⁸Napuma ya nshiku shinono ulo abwelele mu kupa alipilibukile lubali ku kuleku fways icitumbi ca nkalamo. Nakambi lolesha ya nshimu no buci fyali ku shale mu mubili wankalamo. ⁹Wena apishishemo ukuboko kwakwe no kubulamo ubuci aile aleya ilyo ali mukuya. ilyo aishile kuli wishi na nyina, abapeleko bumo kuli bena, nabo balilile. Lelo tabebele ukuti afumishe ubuci mu cashele ca mubili wa nkalamo.¹⁰Wishi wakwa Samsoni batentemukile uko kwali umwanakashi, na samsonio acitile umutebete kulya, pantu ifi efyali mu lutambi lwa balumendo. ¹¹Ulo fweba lupowa ba mumwene, balimuletele amakumi yatatu muba mubanamo ukuba na ena.¹²Samsone alilandile kuli bena, "lekeni, myebeko icishimiko nga umo uwa muli mwebo ailula no ku njeba ubwasuko mu nshiku isi shine cine lubali sha mutebeto nkampela insalu sha kolokondwe amakumi yatatu. ¹³Lelo ngatamwanjebe ubwasuko lyena muli nokupela amalayo yakolokondwe na makumi yatatu aya malaya "Balandile kuli wena" tweba ici coleko cobe, pakuuti twinga tesha cena.¹⁴Alandile kuli bena, "ukufuma mu cilya mwafumine fimo ifya kulya ukufuma mu cakukosa mwa fumine ica kulowa. Lelo abanankwe tabasangile bwasuku mu nshiku shitatu.¹⁵Mubushiku bwa cine balilandile ku mukashi wakwa samsoni, "beleleka umulume obe pakuti enga tushimbwia ubwasuko ku ci coleko, nangu tuli no ku koca webo ne nganda yaku ba wisu. Bushe mwatuletele fwebo kuno kuku tulenga ukuba bapina?"¹⁶Umukashi wakwa Samsoni alitendeke ukulila ku ntanshi yabo; nao alandile, "conse ico mucita cakupata nevo! Tomwantemwa nevo, mwalilanda ici comeke kuli bamo aba mu abantu bandi, lelo mwebo tamwanjebe ubwasuko. "Samsoni alandile kuli wena. "moan kuno,

nga sha landa kuli ba tata nangu kuli bamayo bushe kuti na lanada kuli nebo? ¹⁷Ali kulilafye ilyo inshiku cine lubali sha mutebetso sha pwile mu bushiku bwa cine lubali ali mwebele ubwasuko pantu ali mu patikishe pa maka wena alandile ubwasuko kuba ku lupwa kwakubantu bakwe. ¹⁸Elo apkasuba takashili takala kuwa mubushiku ba cine lubali abaume ba mu musumba balandile kuli wena, "cindo calowesha ukucila ubuc? Cindo cakosesha ukucila inkalamo?" Samsoni alandile kuli bene "abula kuli mina kukaombe kandi nga tamusangile ubwasuko ku ci coleko." ¹⁹Elo umupashi wakwa Yawe bwangu bwangu waishile pali Samsoni na maka, Samsoni ali tentemukile ku Ashkeloni no kwipaya amakana yatatu ya balya baume. wena apokele ico ku candila no kupela insalu shabo kuli abo abalondolwe ici coleko alifulilwe, wena aile ku nganda yakwa wishu. ²⁰Samsoni umukashi wakwe balimupele ku wali cibusa wakwe.

15

¹Panuma ya nshiku shimo, munshiku sha kusomboal kwa ngano, Samsoni ali bulile umwana wa mbushi no kuya ku tandalila umukashi wakwe alandile ku mwine, "nkoya muputule wa mukashi wandi." Lelo wishu tamusuminishe ukwingila mu kati. ²Bawishi balandile ati, "nebo nali kutontokanya ukweba ati walimupata ena, eco wena na limupele ku munobe bumwaice wakwe ena wabune ukucila ena, bushe te fyo? mubule ena mwi punda." Samsoni alilandile kuli bena, "mu nshita ino ndi nokuba wa kayele ku kulosha kuba pelishiti ulo nebo nkabakalifya bena." ³Samsoni alile no ukuya kwikata ba mumbwe amakana yatatu noku bakulikanya babli ba bili ku mucila ku mucila. Elyo abulile cenge no ku kaka fyena pakati ka cila micila. ⁴Ulo asanikile ifyenge pa mulilo, ena alilekele bamumbwe baye mu ngono ishaiminine sha ba pelisiti shailekoca shonse ingano sha bikilwe ne nga shaiminine mwibala, pamo na mabala ya myangasgi naya miolife. ⁵Aba pelishiti bali pwishe, ninani acitile fi? bali bebele ati, "Samsoni, umuko wa mwina Teminati, balicitile fi pa mulandu aba Teminati balimubulile umukashi no kupela umunankwe." Elo aba pelishiti baili ku moca pamo nabawishi. ⁶Samsoni alilandile kuli bena, "ifi ngefyo mwa citile nebo nkacita icilandushi papli mwebo, nga panuma ifyo nga fyacitwa nebo nkaleka" Elo ena abapuntawile ifi pimfya fipimfya nga na matanta no kwipaya ukukalamba. ⁷Elo ena atentemukile ukuya kwi kala mulucengo mu cliffi waku Etamu. ⁸Elo aba pelishiti balishile no kuipekanya ku bulwi mu Yuda no kubika ifita fya nkondo mu Lehi. ⁹Abaume ba mu Yuda balandile ati nindo mwaishila ku kunian ukwisa kutusansa fwebo? Balilandile ati tulemisansa pakuti twikate Samsoni nokumucita ena ico acitile kuli fwebo. ¹⁰Elo amakana yatatu aya abaume baba Yuda batentemukile mu lucengo mu cliff wa Etamu. Elo balandile kuli pkuli Samsoni, "Bushe tawaishiba ukweba ati aba pelishiuti enatungulula pali fwebo? findo ifi wa cita kuli fwebo? Samsoni alilandile kuli bena, "Bacitile kuli nebo, na nebo ndicitile kuli bena." ¹¹Ba landile kuli Samsoni, "tentemukila ukwisa ku kukaka no kukupela mu minwe yaba Pelishiti, "Samsoni alilandile kuli bena, "Lapeni kuli nebo ukweba ati tamwakanjipaye mweblo bene. ¹²Ba landile kuli ena, "Awe, tulekukaka kafye webo ne ntambo no kukupela mu minwe yabo tukokulaya fwebo tatwaka kwi paye webo, "Elo bena ba mukakile ne ntambo shibili ishitya no ku mufumya mu cilibwe. ¹³Elo aishile ku Lehi, aba pelishiti baishile bakopunda ulo ba mukumenye ulo umupashi wakwa Lesa waishile kwisa pali wena na maka, ne ntambo shali mu maboko yakwe shaishile kuba kwati no kolokondwe uwakupya ku mulilo, ne ntambo shali ponene ukufuma mu maboko yakwe. ¹⁴Samsoni alilandile ci mucendwa cibishi ica mpunda, nao alicibulile nokwipailako ikana limo baume kuli cena. ¹⁵Samsoni alilandile ati, "kuli ici mucendwa ka mpunda natukikilako imina ya mina ku mu ncendwa wa mpunda naipailako abaume ikana. ¹⁶Ulo Samsoni apwisishye uku landa ali posele umucendwa elo akutile ilya ncende Ramatu Lehi. ¹⁷Samsoni alikeketwe ne cilaka cibi elo akutile kuli Yawe no kulanda, "muli pele ukucimfya ku kalamaba ku mubomfi wenu. Lelo nomba mwaleka shani ena ukufwa ku cilaka no ku wila mu minwe ya bao abashasembululwa? ¹⁸Lesa alilepwile apafonka incende iyali pa Lehi na menshi yaishile fuma kunse ulo wena anwine amaka yali bwelelemo nao alipuputukile. Elo aitile ishina incende ilya En-hakore apali mu Lehi ukufiak nap a bwa lelo. ¹⁹Samsoni ali pingilwe Israeli mu nshikusha ba pelishiti imyaka amakumi yabili.

16

¹Samsone ku Gaza nokumona Gilende, kabili aile kulala nankwe. Abena Gasa balyebelwe ati, "Samsone alishile kuno." ²Abena Sasa baike kunshinguluka cilya cifulo kabili munkama, balimulele bushiku bonse. Balandile abati, "Tukololela ukufika ku kuwa kwabushiku, elo tukomwipaya." ³Samsone alele mubusanshi ukufika pabushiku pakati. pakati kabushiku alibukile nokuya kwikata impungo ya musumba na maingwe yabili. Alifishimpwile mumunshipili imipindo na fyonse, alifibikile pamabeya nokufipita ukuya kufibika palupili kumulola wa Hebrone. ⁴Panuma ya ifi Samsone aishile kutemwa umwanakashi uwali kwikala mu mupokapoka wa Soreke ishina lyakwe lyali kuba ni Delila. ⁵Bakateeka ba bapelishi baishile kuli wene, ukwisa kumweba abati, "Umubeleleke Samsone nokumona umwaikala amaka yakwe ayakalamba, kabili nimushila nshi twinga mucimfya amaka, nokumukaka kukumu cusha. umfwa ukacita ifyo, nacila umo muli baifwe akokupam isha Silfere ikana limo, no mwanda umo. ⁶Elo Delila alandile kuli Samsone, "napapata, njeba maka yamusango nshi mwaba nayo ukulenga mwingakakwa Nomuntu ukulenga mwingatungululwa?" ⁷Samsone aishile kulanda kuli ena, "Umfwa baile bankala ku nshinga shibishi cine lubali isha kubula ukuma, lwena nkabula amaka nokuba nga umuntu onse." ⁸Elo bakateeka ba bapelishiti baile kuleta kuli Delila inshinga shibishi cine lubali isha kubula ukuma, nao akakilishi Samsone ku nshinga. ⁹Lelo alikuba nabaume mukama abali kuba muli ulya muputule, munkama. Nao alandile kuli ena, "Aba Pelishiti baisa kuba pali iwe, Samsone!" Lelo aliputawile shilya kumulilo. Kanshi inkama yanaka Yawe tayali kwishibikwa. ¹⁰Elo Delila aishile kulanda kuli Samsone, "ifi efyo mwaisa kumfishanya nokumbepa ubufi. Nkopapata, landeni kuli ine ifyo mwingacimfiwa." ¹¹Aishile kulanda kuli ena, "Umfwa bankaka ne myando ipya iyabula iyabula

kubombapo mulimo lwemo, lwena nkabula amaka nokuba nga umuntu onse." ¹²Nao Delila apitile imyando ipya nokumukaka, elo alandile kuli ena, "Aba Pealishiti baisa kuba pali iwe, samsone!" Abaume bali kulolela mukati kulya muputule. Lelo samsone aputawile ilya myando ku minwe yakwe kubati bushipa. ¹³Delila aishile kulanda kuli samsone, "ukwisa kufika apa mukomfishanya no kulanda ubuli kuli ine. landeni kuli ine ifyo mwinga cimfiwa wapikwile ifikuti cinelubali ifyakuba mumushishi wandi pamo ne capikwilo, lwena nkesa kubo ngomuntu onse." ¹⁴Ulo Samsone ali kuba mutulo, kabili alandile kuli ena, "Aba Pelishiti baisa pali iwe, Samson!" Alibukile ukufuma mutulo, nokuputula icapikulwa ukufuma ku mpopo pa cipikulo. ¹⁵Elo alandile kuli ena, "kuti mwalanda shani ati, 'mwalintemwa,' ulo tamukoakanyako nebo ifyankama fyenu? mwampumya pali iyi imiku itatu kabili tamukonjeba umwaba amaka yenu ayakalamba." ¹⁶Cila bushiku alikumutitikisha pamaka ku mashiwi yakwe, kabili alimupetiikishe apakalamba nokukabila kuti nga alifwile. ¹⁷Kanshi Samsone amwebele fyonse nokumweba ati, "Nshabala kubapo necibeyo cakubeya umushishi ku mutwe wandi, ico ndi mwina nasiri wakwa Lesa ukufuma munda muli mayo. Umfwa umutwe wandi wabeyewa, elo amaka yandi yakaya, kabili nkesa kubula amaka nokuba nga umuntu onse." ¹⁸Ulo Delila amwene ukuti amweba icishinka pali fyonse, atumine nokukuta intungulushi shaba Pelishiti, ukubeba ati, "Iseni kuno pantu alinjebele fyonse." Elo intungulushi shaba Pelishiti shaishile kuli ena, balipitile neshia silfere muminwe yabo. ¹⁹Alimulengele ukulala pamolu yakwe. Akutile nomwaume umo kukuleka amubeye ifikuti fyakwe ifyali cine lubali ku mutwe wakwe, kabili alitendekele ukumucusha, ico amaka yakwe yalimutwike. ²⁰Delila alandile ati, "Aba Pelishiti baisa pali iwe, Samsone!" Alibukile ukufuma mutulo nokulanda ati, "nkofumamo nge nshiku shonse kabili nkoipukumuna kukufuma muminwe yabo." lelo tali kwishiba ati Yawe alimushile. ²¹Abapelishiti balimwikete nokuya kumulobola amenso. Baishile kumuleta ku Gasa no kumukaka kufikailo fya mukuba. Alepela mu nganda ya cifungo. ²²Lelo umushishi wakwe walitendekele ukumena nakabili panuma ya kubeya. ²³Intungulushi shaba Pelishiti balikolongene kukucita icelambo cikulu ku mulungu wabo Dagone, nokusekelela. Balandile ati, "Umulungu we wacimfya samsone, umulwani wesu, nokumubika muminwe yesu." ²⁴Ulo abantu bamumwene, balumbenye umulungu wabo, ico balandile abati, "umulungu wesu wacimfya umulwani wesu nokumupela kuli ifwekonaula wacalo cesu, uwaipaye abanensu." ²⁵Ulo balikusefya, balandile abati, "Kuteni Samsone, kukuleka atulenge ukuseka." Bakutile Samsone ukutula mucifingo nao aishile kulenge ukubasekesha. Bamulengele ukuya kwiminina pakati ka mishingishi ibili. ²⁶Samsone aebele akalumendo kamwikete kuminwe, "Nsuminisha njikate ku mishingishi apaikala ici cikulwa, ukuleka nshintilileko." ²⁷Nomba iyi nganda yaliswilemo abaume na banakashi. intungulushi shonse isha bapelishiti shali kulya. Pamutenge pali abaume nabanakashi imakana yatatu, abalikumona uko samsone akobasansamusha. ²⁸Samsone alitile Yawe nokulanda ati, "shikulu Yawe, kosheni amano! nkomipapata, ukumpako amaka umukufye umo mpo, Lesa, ukuleka ncite icilandushi pamuku umo kuba Peshiti pakuntokola amenso." ²⁹Samsone aikete kuli bashentele kabili abapakati apashintile icikulwa, nokushintililako, shentele umo ku kulyo, umbi ku kuso. ³⁰Samsone alandile ati, "lekeni mfwife pamo naba Pelishi! Atambalike na maka yakwe necikulwa cawilile pa ntungulushi napa bantu bonse abali kuba mukati. Eico abo aipeye pakufwa kwakwe balicilile pabo aipeye mu mweo wakwe. ³¹Elo bamunyina na bonse aba nganda yakwa wishi baishile. Bamupitile, nokumuleta ukwisa kumushika pakati ka sora na Eshtaole mu nshishi yakwa Manoa, wishi. Samsone apingwile isreali imyaka amakumi yabili.

17 ¹Kwaliko umwaume mu calo cakumulundu ku Efulemu, ne shina lyakwe ali ni Mika. ²Alilandile kuli Banyina ati, "Ikana limo no mwanda umo (1,100) uwa silfere balisendele ukufuma kuli mwebo apo mwalandile itipo, lilya naumfwileko-moneni apa! Ndikwete silfere nalibile." Nyina alandile, "Yawe akupale, we mwana wandi!" ³Alibwesesheshe ikana limo no mwanda umo (1,100) utupimfya twa Silfere kuli nyina na nyina alilandile ati "Nali shishishe iyi silfere kuli Yawe, ukweba ati umwana wandi umwaume apangemo nokufukulamo ifibumbwa fya cela. Eco nomba nalibweseshesha kuli webo." ⁴Ulo abwesesheshe nyina indalama nyina alibulile imyanda ibili iya tupimfya twa silfere no kupela kuli kafula wa fyela uwapangilemo ifya kufukula ne fibumbwa fya fyela, kabili fyalu bikilwe mu nganda yakwa Mika. ⁵Uyu mwaume Mika alikwete inganda ya filubi alipangile icakufwala ca kwa shima pepo elo notulubi twa mu nganda nokwingisha umo umwana wakwe umwaume ukuba shima pepo wakwe. ⁶Munshiku isho takwali imfumu mu Isreali, no muntu onse alikucita ifya lungeme mu menso yakwe. ⁷Nomba kwali umulumendo uwa ku Betelehemu mu Yuda, pa cikota caci Yuda, uyo uwali mwina Lebi. Alikele kulya kukufikilisha incito yakwe. ⁸Uyu muntu alifumine ku Betelehemu mu Yuda nokuya kukufwaya icifulo apakwikala. Ulo aleya alifikile pa nganda yakwa Mika mu calo ca milundu ku Efulemu. ⁹Mika alilandile kuli ena, "wafuma kwisa?" umwaume alilandile kuli ena, "Ndi mwina Lebi waku Betelehemu mu Yuda, ndi palwendo ukufwaya icifulo apo ningekala." ¹⁰Mika alilandile kuli ena, "ikala naine kokuba tata kuli ine kabili shima pepo. Nkalakupela utupimfya twa silfere ikumi pamwaka ifyakufwala nefya kulya." Eco umwina Lebi alingile mu nganda yakwe. ¹¹Umwina Lebi alikwanishe ukwikaa noyu mwaume, ano umulumendo alishile kuba kuli Mika kubati ni umo pa bana bakwe abaume. ¹²Mika alipatwile umwina Lerbi ukubomba incito sha shishiwa no mulumendo aishile kuba shima pepo wakwe, no kuba mu nganda yakwa Mika. ¹³Elo Mika alilandile ati, "Nomba naishiba ukuti Yawe ali nokucita ubune kuli nebo pantu uyu mwina Lebi aba shima pepo wandi"

18

¹Muli isho inshiku takwali imfumu mu Israeli. Umushobo nobufyashi bwakwa Dan balikuifwala icalo ica kwikalamo, ukufika napali buliya bushiku tabapookelepo icabupuyani nangu cimo ukufuma, a mumishobo yamu Israeli. ²Kabili abantu bakwa Dan balitumine abaume basano ukufuma mumpendwa yonse iya mishobo yabo, Abaume abaishiobishe ubulwi

ukufuma ku Zora no kufuma ku Eshtaol, ku kulengula icalo pa makasa, nokubebetamo." balishishile ku mpili ca calo ku Efulem, ku nganda ya kywa Mika eko basendeme kulya.³Ulo bapalamine mupepi nakunganda yakwa Mika, bali bukishe amashiwi ya mwina Lebi umwaice. Eco balilekele nokumwipusha, "Nibani ino nmcende bakuletele kuno? Findo ukocita muli ino ncende? Nindo ukosangilwa kuno? ⁴Alilandile kuli bena, ifi efyo MIak acita kuli nebo: ali nshita nebo ukwisakuba shimapepo wakwe.⁵Balilandile kuli ena, fwayako ama kambisho kuli Lesa, pakweba ati ulwendo tuko eenbda nga lukafikilishiwa." "Nashi mapepo alilandile ku;li bena ati, "Kabuyeni umutende, Yawe amutungululke mu nshila mukp fwaikilwamo ukuya.⁷Kabili abaume basano balilikele nokuya kufika pa laishi, kabili bali mwenne ukweba ati, abantu balikwikala mumutelelwe, munshila imo ine naba ku sidone balikele, mumutelelwe kabili abakucinmgililwa. Tapalipo nanmgu umo uwakubafyene nkesha nagu fye uwakubacusha bena mu nshial yonse mu falo. Balikhele ukutali sana ukufuma ku Sidomia kabili tabakwetepo ifyakucita kuuuli onsefye. ⁸Bali bwelelemo kumishobo wabo mu Zora na mu eshita. kabili balupwa lwabo bali bepwisher bena, "lyashi ndoo mutokwebako."⁹Balilandile ati, "Iseni! aleni tubataashhe tuli mwenhe impanga ukweba ati yabune buhtshe ta mwacitepo kantu? Elo fye mwi shingashinmga ukubataasha no kubapokolola icalo. ¹⁰Kabili nga mwaya, mukesa ku bantu aba tontokanya ati baliba abamuteluelwe elo ner calo cakupabuka! Lesa alicipela kuli nnebo -incende iitabulishapo nangu kamo mu calo."¹¹Abantu imyanda mutanda aba mumukowa wakwa Dani, abakuipangasha nefyansoi fyabulwi, mufumine ku Zora na ku Estao. ¹²Baliteukile no kuya kutunilisha pa Kirriat Jearimu, mu Yuda. Ecalenga abantu ukulekwitwa ilya ncende Mahane Dan pali buno bushiku; niku Masamba ya Kirriah Jearimu.¹³Balileukufuma kulya kumpili sha calo ca eflemu no kwisa ku nganda ya kwa Mika. ¹⁴Elo balya abaume basano abaile mu kubebeta umusumba wa laishi balilandile ku lupwa lwabo, "Bushte mulishibile ukweba lati muloi iyi nganda muli efode, utulubi twanganida, necipasho caku baswa ne cimpasho cakwengulula? pinguleni nomba mwebene ifyo mukocita."¹⁵Elo bapilibukilte kulya nokuya ku nganda ya mwina Levi uwacaice, panganda yakwa Miak, elo bamuposeshe ena. ¹⁶Nomba amakana mutanda ayabena Dano, balipangeshe nefyanso fya bulwi, balitankamene pa mwinshi wa mpongolo. ¹⁷Nabaumew basanpo abaile kukubebeta icalo balile kulya kabili balisendele icimpasho ca kubaasa, efoe, notulubi twamunganda, elo necimpasho cacakwengewa, shimapepo ninbshi aliminine pa pongolo yakwisuka pamo ne fita fyabalumendo amakana mutana ne fyanso fyabulwi. ¹⁸Nomba ulo bailemunga ya kwa Mika no kupita ifimpashanya fyakubaasa, na efode, mutulubi twamunmganda, elo ne compansho cakwenmga, na shimapepo alilandile kuloi bena, @finbdo mukocita?"¹⁹Balilandile kuli ena, "kutumaneni! biken iiminwe yenu patumwa no kwisa pamo nafwebo, nokuba kuloi fwebo nga shifwe nabushimapepo. bushe tecabune kuli webo ukubashimapepo munganda yamuntu umo, nangula ukuba shimapepo wa mishobo no mukowa mju Israeli?" ²⁰umutima wakwa shimapepo walyanngile icibi. Alibulile efode, notulubi twa munganda, necimpasho cakubaaswa nokuya pamo nabantu.²¹Eico balipilibukile nokutampa ukuya, balibikile utwana utunoino, ifitewkwa fyabo ne fikwatwa fyabo ku ntanshi. ²²Ulo bali akatalamukila na kunganda yakwa Mika, abaume abali mu mayanda yabo mupepi nr ngannda yakwa mika balikuuntene pamo, kabili baliusuupile abena Dani. ²³Bali bilikishe ku benba Dan, elo balipilibukile no kulanda kuli Mika, "findo mwakuntanina pamo?"²⁴Alilandile ati, "mulinjibile utulubi uto napangile, muli pitile shimapepo wa ndi kabili mwaya. findo fimbi ifyo nashala nafyo? nindo ukonjipushisha nebo, findo fikokucusha webo. ²⁵Abanntu bakwa Dani balilandile kuli ena ati, "wituleka fwebo tukummfwe ukulandapo icili conse, pantu bambi abaume abakalipile sana kuti bamiwapo mwebo, elo webo no lupwa lobe muko ipaiwa." ²⁶Elo abantu bakwa Dani batampile ukuya infshial shabo. Ulo Mika amwene ukwebaba anti bali kosele sana palu iena, alipilibukile nokubwelelamo ku nganda yakwe.²⁷Abantu bakywa Dani balibulile ifyo umwine Mika aipangile, pamo pene fye nashimapepo wakwe, Elo baishile naku laishi, ku banmtu abo abakufulinga nishiwa kabili abakucingililwa nokubasansa ku kanwa kalupanga no kubocela umusumba. ²⁸Tapalipo nangu umo uwaku bapokololako bena pantu kwali ukutali sana ukufuma ku sidon, kabili tabakwetepo ifyakucita no uli onsefye. Mwali nimumupokapoka uwali mupepi naku Bet Rehob abena Dan balikuluulwile umusumba nokutampa ukwikalamo. ²⁹Baliinikilue no musuma Dan, Ishina Iya Dani iliya fikolwe fyabo uwali umo mubana babana baume babena Israeli. Nomba ishina Iya musumba wali laishi. ³⁰Abantu bakywa Dani baliminikile icakbaswa abenbe bbeka. Yonatanu umwana mwaume wakwa Geshomo, umwana mwaume Mose, ena na bana bakwe abaume bali nibashimapepo mumukowa wakwa Dan mpakafye no bushiku bwfwa kulubulwa kwa calo. ³¹Eco balikupepa ica kubaswa cakwa Mika niki apangile umwine apofye inganda yakwa Lesa pa shhilo.

19

¹Muli shilya nshiku, ulo takwali imfumu u Israeli, kwali umuntu imwina Lebi, uwaikemo mu ncende yakulepa sana mu calo ca mpili cakwa Ephraimu. Aliibulile umwine umwanakashi, up Tupile ukub umukahi wakwe ukufuma mu Betelemu wamu Yuda. ²Lelo uyu mukashi wakwe tatwete cishinnka kuli ena; alimushile nokubwelelamo ku ng'anda yakwe wishi mu Betelemu wamu Yuda. ³Elo uulume wakwe alimine akabili alimukonkele pakwebati abwele. Umubomfi wakwe alinaena, mpunda shibili. Alimutwele ku ng'anda yakwa wishi. ulo wishi wamukashana amumwene, alisansamukile. ⁴Wishi fyala, wishi wa mukashana, aliupapatile ukwikala inshiku shitatu. Balilile nokunwa nokusendama kulya. ⁵Pa bushiku bwalenga shine balimine lucelocelo kabili balipekenye ukuya, lelo wishi wa mukashana alilandile kuli wishifyala ati, "Ngale uikoshe kuku mokaula kwa mukate, elo ulekuya." ⁶Eco bonse babili balikele panshi no kulya nokunwina pamo. Elo wishi wamukashana alandile ati, "Nakupapata wiya ulale pakwebati ukwate nshita iyabune."⁷Ulo umwina Lebi aimine ati alekuya, wishi wamukashana alimupapatile ukwikala, eco nao alikele nokusendama kulya nakabili. ⁸Pa bushiku bwalenga shisano alyalamukile bwangu ati alekuya, lelo wishi wamukashana alilandile ati, "ikoshe

wemwine, kabili ulolele mu cungulo." Eco bonse babili balilile icakulya.⁹Ulo umwina Lebi no mukashi wakwe no mubomfi wakwe baimine mukuya, wishi fyala, wishi wa mukashana alilandile kuli ena ati, "Mona, akasuba nomba kakotwala ku cungulo bushiku. Napapata ikaleni musendame ubushiku nabumbi, kabili mukwate ishinta iyabune. kutimwaima bwangu mailo mwabwelelamo kwenu."¹⁰Lelo umwina Lebi tatenenwe ukulala kulya. Alimine aya. Alilungeme ku Yubusi (e Yerusalemu). Alikwete ba punda ba fipe babili - no mukashi wakwe ali nankwe.¹¹Ulo bapalamina ku Yubusi, kasuba ninshi kaba mukuwa, elo umubomfi alandile kuli shikulu wakwe ati, "Iseni, lekeni tupasuke ku musumba wabena Yubusi kabili emo tusendame."¹²Shikulu wakwe alimwebele ati, "Tekuti tupasukile ku musumba wabambi bambi abo abataba bena Israeli. Tukoya fye ku Sibe." ¹³Umwina Lebi alilandile ku mulumendo wakwe ati, "Isa natulekuya ku ncende imo palisho ncende shimbi, nokusendama kulya ubushiku Sibe nangu Rama."¹⁴Eco balitwalilile ukuyam kabili akasuba kaliwile ulo bapalamine ku Gibe, mu mupaka wakwa Benjamini.¹⁵Balipasukile ukuya mukusendama mu Gibe, Balile kwikala mulubansa lwa musumba, lelo takwali muntu nangu umo uwakubasenda ukuya kusendama ku mwakwe.¹⁶Elo nomba umwaume umukote alimuufuma ku mabala yakwe cilya cungulo. Afumune mu calo ca mpili cakwa Ephraimu, lelo alimukwikala mu Gibe. Nomba abalikwikala mulicilya cifulo bali bena Benjamini. ¹⁷Alinwine amenso yakwe nokumona umulumendo mu lubansa lwa musumba. Umukote alilandile ati, "Nipi mukoya? Nipi mwafuma?"¹⁸Umwina Lebi alimwasukile ati, "Tuli palwendo lwakufuma ku Betelemu mu Yuda tukoya ku calo cakutali mu calo ca mpili cakwa Ephraimu ukoko mfumine. Nalile ku Betelemu mu Yuda, kabili nkoya ku ng'anda yakwa Yawe, nomba takuli nangu umo uwakusenda ku ng'anda yakwe. ¹⁹Tulikwete ifyani nefyakulya fya mpunda shesu, kabili pali no mukate no mwangashi wandi nowa mubomfi wenu umwanakashii uyu, nefya mulumendo uyu nababomfi bobe. Takuli ifyo yukokabila."²⁰Umuntu mokute alibaposeshe ati, "Umutende ube nenu! Nkomisunga nefyakukabila fyenu fyonse. Nomba tecakwesha ukusendama mu lubansa. ²¹Eco umuntu aliletele umwina Lebi mu ng'anda yakwa nokulisha ba punda. Balisambile amasaka no kulya nokunwa."²²Ulo balimukusansamusha imitima yabo, bambi abaume bamu musumba, ifyungwa fya baume, balishingulukile ing'anda, bakopumbunsha pa cibi. Balimukulanda ku mwaume umukote, umwine wa ng'anda ukwete, "Mufumye umwaume uwishile mu ng'anda yobe, pakwebati tusendane nankwe."²³Umwame umwine wa ng'anda alifumine kuli bena nokubeba ati, "Iyo, ba wesu, napapata mwicita cintu cabubi! Apo uyu muntu mweni mu ng'anda yandi, mwicita ubu bubifi!"²⁴Moneni, umwana wandi umwanakashi nasisungu noyu umukashi wakwe bali pano. Leken i mbafumye nomba. Mubacite fyonse mukofwaya ukucita. ²⁵Lelo mwicita ifintu ifyabubi kulyuyu muntu!" Lelo abaume tekuti bamumfwe, eco umuntu alikatile umukashi wakwe nokumupela kuli bena. Balisendeme nankwe ku maka nokumucusha ubushiku bonse, elo pa maca bamuleko aya. ²⁶Pa maca umwanakashi alishile nokuwila pa mwinshi wa ng'anda ya mwaume umo umwali shikulu wakwe, nokusendama mpaka kwa buta.²⁷Shikulu wakwe alyalamukile ulucelo nkwisula ifibi fya mu ng'anda nokufumina pansa pakuya pa bulendo bwakwe. Alimwene umukashi wakwe alilele palya pa mwinshi, alitambalikile na maboko yakwe pa mwinshi. ²⁸Umwina Lebi aimwebele ati, "Ima. Natulekuya." Lelo takwali bwasi. Amubika pali punda, no mwaume alitampileko kuya kwakwe.²⁹Ulo umwina Lebi afikile ku ng'anda yakwe, alibilile umwele, kabili alikatile umukashi wakwe, nokumuputaula, filundwa filundwa, mukucita ifiputulwa ikumi limo nafibili, nokufituma mu ncende shonse isha Israeli. ³⁰Bonse abafimweni i balilandile ati, "Icintu camusango uyu tacatala acicitwa nangu uumonwa ukufuma ubushiku abena Israeli baishile ukufuma mu calo ca egupto ukufika no bushiku bwalelo. Tontonkanyenipo! Tupandeniko amano! Twebeni ifyakucita!"

20

¹Elo abantu bonse bakwa Isreali balifumine ngo muntu umo, ukufu, a kuli Dani, ukufiak ku Beersheba ukubikapo fye ne mpanga ya b Gileadi nayena, kabili balikolongene capamo ku cinso cakwa Yawe pa Misa. ²Intungulushi sha bantu sonse isha mitundu yonse ishakwa Isreali, balibulile ififulo mu kukolongana kwa bamtu bakwa Lesa, amakana imyanda ine abaume bakwenda pa makasa, abali abakuipekanya ku kulwa no lupanga.³Nomba abantu bakwa Benjamini baliteseshe ukutula abantu bakwa Isreali balikwete ukunian ku Misa. Abantu bakwa Isreali balile, "tubuleniko fintu ubu bubifi bwacitike." ⁴Umwina Lebi umulume wa mwanakashi untu waipaiwe, alyasukile, "nalishile mu cifulo icaba cakwa Benjamini, Nebo no mwanakashi wandi uwa pambali mukulalako ubushiku bumu."⁵Mu nshita ya bushiku, intungulushi sha mu Gibe balisanshile, balishingile nganda, balikufwaya ukunjiyaya. Balicendele mu bukalangalume umwanakashi wandi uwa pambali, kabili alifwile. ⁶Nalibulile umwanakashi wandi uwapambali no kuputaula umubili wakwe mutupimfya, no kutuma muli cila citungu ca kupyaninina cakwa Isreali, pantu balicitile icintu ca bubifi ne ca bupumbu mu Isreali. ⁷Nomba mwebona bonse mwebena Israel, peleni ica kukonka nokupanda amano pano. ⁸Abantu bonse balimine capamo ngo muntu umo no kutila, "Tapali nangu umo muli fwebo uukoya kwi hema lyakwe, kabili takuli nangula umo muli fwebo uukobwela ku nganda yakwe!" ⁹Lelo nomba ifi efyo tulingile ukucita kuli Gibe: Tukousansa nga finti icipendwilo tukotutungulula.¹⁰Tukobula abaume ikumi aba pa mwanda aba pa mwanda mu mitundu yonse iyakwa Isrea, no mwanda aba pe kana, ne kana pa ba pa makana ikumi, kukupoka ifyakulya fya aba bantu, pakwebati lintu bakoisa ku Gibe muli benjamini, ukuti benabakanda bena pa bubifi bacitile muli israeli." ¹¹Kanshi abaume bonse bakwa Israeli bakolonganine umusumba, ngo muntu umo.¹²Imitundu yakwa Isreali balitumine ukupita mu mutundu onse uwakwa Benjamini, ukutula, ninshi ubu bubifi buntu bwacitilwe muli mwebona? ¹³Kanshi mukotupela abo baume mbifi sha mu Gibe, pakwebati twingabapela ku kufwa, na muli co tuli no kufumya ububifi umupwilapo ukufuam muli Israeli." Lelo abena Benjamini tekuti bakutike kwi shiwi lyakuba munyinabo, abantu bakwa Isreali. ¹⁴Elo abana Baume bakwa

Benjamini balishile capamo ukufuma mu misumba ku Gibe a kukuityanya u kulwa nabana baume bakwa Israeli.

¹⁵Abantu bakwa Benjamini baliletele capamo ukufuma ku misumba kukulwa pali bulya bushiku amakumi yabili na mutanda abashilika abakanshilwe kukulwa ne mpanga. Mu kulundapo, kwali imyanda cine lubali abaume balikuisalila ukufuma mu bekashi ba mu Gibe a. ¹⁶Muli aba bonse abashilika mwali abaume abasalilwe imyanda cine abo abali no kuboko kwa kuso. Cila umo muli bena kuti aposa ilibwe pa mwela nokubula kupusa. ¹⁷Ababantu bakwa Isreali ukwakubulo kupendelako impendwa yakufuma ku Benjamini, yalipendelwe amakana yane abaume, abakanshiwa ku kulwa no lupanga. Aba bonse bali baume ba nkondo. ¹⁸Abantu bakwa Isreali balimine, balimine balile kufiak ku Betele, no kwipusha ukupanda amano kuli Lesa. Balipwishe, "Nibanani bakobalilapo ukutanshila abantu bakwa Benjamini?" Yawe atile, "Yuda akobalilapo ukubasansa." ¹⁹Abana bakwa Isreali balishibukile akacelo nokusesha inkambi shabo ukupalamina na Gibe a. ²⁰Abaume bakwa Isreali balifumine balile kukulwa na Benjamini. Balyandamike ubulwe bwabo nabena pa Gibe a. ²¹Abantu bakwa Benjamini balifumine mu Gibe a, kabili balipeye abaume amakana amakumi yabili na yabili abakufuma muli Isreali pali bulya bushiku. ²²Lelo abaume ba mu Isreali balikoseleshe abene kabili balibwekeshepo ukwandamika ubulwi pa cifulo cimo cinee cintu bayandamikile pa bushiku bwa kutampa. ²³Elo abantu bakwa Isreali balile baliminine no kulila kuli Yawe fye icungulo, kabili balipushishe intungu ukufuma kuli Yawe. Batile, "bushe tulekuya nakabili ku kulwa naba wesu, abantu bakwa Benjamini?" Yawe atile, "Basanseni!" ²⁴Eco abantu bakwa Isreali baililile abashilika bakwa Benjamini ubushiku bwakulenga bubili. ²⁵Pa bushiku bwakulenga bubili, Benjamini alifumine mu Gibe a alibelila no kwipaya abaume amakana ikumi na cine konse konse ukufuma ku bantu bakwa Isreali. Bonse bali abakanshiwa kukulwa ne mpanga. ²⁶Elo abantu bakwa Isreali bonse abantu, baliminine ku Betele kabili balilile, kabili kulya balikele ku cinso cakwa Yawe kabili tabalile fyakulya pali bulya bushiku ukufika fye ku cungulo no kutula mitulo tafyakoca ne mitulo yafya mutende ku cinshi cakwa Yawe. ²⁷Abantu bakwa Isreali balipwishe Yawe, pantu icipao ca cipangano cakwa Lesa cali kulya muli shilya nshiku. ²⁸Kabili Finehasi; umwana mwaume wakwa Eliasari umwana mwaume waka Aaroni, alimukubomba ku ntanshi ya cipao muli shilya nshiku, "bushe tulekuya kukulwa nakabili na bantu bakwa Benjamini, bawesu, nangu tulekefye?" Yawe atile sanseni, pantu ubwa mailo nkamyafwa ukucimfya. ²⁹Kanshi Isreali alibikile abaume mu ncende mu bumfisolo ukushinguluka Gibe a. ³⁰Abantu bakwa Isreali baliwile na bantu bakwa Benjamini mu bushiku ubwakulenga shitatu, kabili bali itantamikile umwakulwila na bena Gibe a nga fintu bacitile pa kabala ntanshi. ³¹Abantu bakwa Benjamini balile no kulwa na bantu kabili balibakulile kunse ya musumba balitampile ukulakwipaya bamo abantu. Kwali ama kumi yatatu abaume abena Isreali abafwile mu mpanga na pa misebo, umusebo umo walile kufika mpaka ku Betele, no unankwe walikuya ku Gibe a. ³²Elo abantu bakwa Benjamini batile, "nabacimfiwa kabili bakobutuka ukufuma kuli fwebo, nga pa nshita ya kunuma." Lelo bantu bakwa Israeli batile, "natulekubutukila ku numa no kuba kulila kunse ya musumba ukuya ku misebo." ³³Bonse abaume bakwa Isreali balimine ukufuma mu fifulo fyabo nio kuitantamika mu milongo ku kulwa pa Baal Tamari. Elo abantu bakwa Isreali abafiseme mu ncende sha bumfisolo balibutukile ukufuma mu ncende shabo ukufuma ku Mare Gibe a. ³⁴Kulya kwalishile abakwimina Gibe a amakana ikumi abaume abasalilwe ukufuma muli bonse abena Israeli, no bulwi bwalibipile, lelo abena Benjamini taishibile ukutial ubusanso bwalipalamine kuli bena. ³⁵Yawe alipumine Benjamini ku cinso cakwa Israeli pali bulya bushiku, abantu bakwa Isreali balipeye amakana yabili naya sano, no mwanda umo abantu bakwa Benjamini. Aba bonse abaipaiwe bali niabo abali abakanshiwa kukulwa no lupanga. ³⁶Elo abena Benjamini balimwene ukutala balipuminwe. Abaume abena Isreali balifuntukile kuli Benjamini, pantu balikupenda pa baume babikile mu ncende sha kufisama kunse ya Gibe a. ³⁷Elo abaume abafiseme balimine no kwangufyanjya kabili baipimine mukati ka Gibe a no kupumaula onse umusumba ku kanwa ka lupanga. ³⁸Icishibilo icapekanishiwe pakati ka baume abena Isreali na baume abafiseme mu ncende sha mu bumfisolo cali cakwebati ikumbi ilikalamba ilya cushi cali nokufuntumuka ukufuma mu musumba. ³⁹Ulo icakwishibilako catuminwe abaume bakwa Isreali balingile babweluluka ukufuma ku bulwi, Nomba Benjamini alitampile ukusansa kabili balipeye abaume abena Isreali ukufika amakumi yatatu, kabili batile, "cacine icakutala balipuminwe ku cinso cesu, kubati nimu bulwi bwa ntanshi." ⁴⁰Lelo ulo ntumba ya cushi yatampile ukulakwima pa mulu ukufuma mu musumba, abena Benjamini balibwelele no kwisa kumona icushi cikoima cikoya ku makumi ukulakufuma mu musumba onse. ⁴¹Elo abaume bakwa Israeli babapilibukile abaume abena Benjamini balitompweke, pantu balimwene ukutala ubusanso bwaisa pali bena. ⁴²Elo babutukile ukufuam ku baume abena Isreali, ukufyuka ukuya mu nshila yaku matololo. Lelo ubulwi bwalibasangile. Abaume abena Isreali balifumine mu misumba kabili balibepaye kuntu balikwiminine. ⁴³Baliba shingulwike abena Benjamini, baliba pepekele no kubanyantaula panshi pa noba, munshila yonse ukufiak ku ntulo ya kasuba ya Gibe a. ⁴⁴Ukufuma ku mutundu wakwa Benjamina, amakana ikumi na cine konse konse balifwile bonse bena abaume abali aba bulamba mu bulwi. ⁴⁵Balyalukile nokufumuka ukulola ku matololo ku cilibwe ca Rimone, Abena Isreali balipaille ama kana yasano nabambi abamuli bena bali mu misebo, babikilepo fye ukulakonka panuma yabo. Ukukonka lintu inuma nshial yonse ukufiak ku Gidomu, na kulya balipeye amakana yabili ukulundapo. ⁴⁶Bonse abashilika bakwa Benjamini abali kupona bulya bushiku bali amakana amakumi yabili an yasano, abaume ba bulwi abakanshiwe kukulwa ne mpanga; bonse bena bali ba bulamba mu kulwa. ⁴⁷Lelo abaume imyanda mutanda balyalukile no kufulumukial ku matololo, ukulakulola ku cilibwe ca Rimone, pa myenshi ine balikusikele pa cilibwe ca Rimone. ⁴⁸Abaume bakwa Israeli bwalibwelulukile abana bakwa Benjamini no kuboma kukanwa ka lupanga, umusumba, ukusanshako ne nama na conse cintu basangile. Balyocele pamo pene ne mishi munti balikuya.

¹Nomba abaume bakwa isreale balilaile pa Mispá, abati "tapali umuli fwebo teti apele umwana wawe umwaunakashi ukupwa ku mwina Benjamini." ²Elo abantu balile ku Betele no kwiakla kulya mu cinso cakwa Yehova mpaka icungulo kabili na mashiwi yabo pamulu bapundile nokulila sana. ³Bali kutile abati, "ninshi Yawe, Yehova wabena Israele, bushe ici calicitikapo kuli Israeli, icakuti umo uwa mutundu wesu uli uwakubulila muli bulelo?" ⁴Ubushiku bwakonkelepo abantu balimine ku maca no kupanga icipailo kulya no kupela icabupe ca koca ne ca bupe ca mutende. ⁵Abena Israeli balandile ati, "mutundu nshi uwa mu Israeli ushaishile mukulongana kuli Yawe?" Pantu alpi pangile icilayo icikankala kuli onse ushaishile ku cinso cakwa Yawe pa Mispá balandile ati, icacine akepaiwa. ⁶Abena Israeli ne citemwiko kuli munyinabo Benjamini balandile ati, "lelo umutungdu umo wali putulwako kuli Israeli. ⁷Nibani abakashi kuli abo ashala, pantu tulipangile icipangano na Yawe ukuti tatwaleke nangu umo ukupa bana banakashi besu." ⁸Balilandile ati, "mutungdu nshi uwamu Israelpi ushaishile kuli Yawe pa Mispá?" Calishibikwe ukuti tapali nangu umo uwaishile kukulongana ukufuma kubena Yabeshe-Gileadi. ⁹Pantu elyo abantu baya numnshila iya yana, simeoni tapali nangu umo umwikashi wamu yebeshe gileadi. ¹⁰Uku kulongana kwatamine abaume amakana ikumi na yabili abali abaume bene bene ne fipope fya kuya ba panuma abekashi bamu Yabeshe Gileadu kulutwe lwa lupanga, ukubikako banamayo nabana. ¹¹"Cita ici ; onse mwaume naonse umwanakashi uwaishiba umwaume ukupitila mukulala nankwe ufwiwal waipela mu konaulwa." ¹²Abaume basangilwe pamo nabo baleikala mu Yabeshe-gileadi imyanda ine abakashana abashata ishiba umwaume no kulala nankwe, kabili balibasendele ku nkambi ku shilo mu calo ca Kenaani. ¹³Kabili abalongene batumine amashiwi ku bana bakwa benjamini abali pa cilibwe ca Rimone kuti bali nokubapela umutende. ¹⁴Abena Benjamini babwelele panshita bapelwe abanakashi ebenga kumana bonse. ¹⁵Abantu bali ababulanda pafya citike kuli Benjamini, pantu Yawe alipatwile pakati ka mutundu yamu Israeli. ¹⁶Elyo intungulushi sha kulongana ati, "nomba twalacita shani ku bakashi ba bena Benjamini abo abashele pantu abanakashi ba bena Benjamini balipaiwa?" ¹⁷Elo balilandile ati, "kufwile kwaba ukupyanina aba bonse abapuswe mu bena Benjamini, pakati uyu muntundu wiloba mu Israeli. ¹⁸Teti tubape abakashi ukufuma mu bana besu abanakashi, pantu abena Israeli balipangile umulapo, 'ukutipwa kube kuli onse ukapela umukashi kuli Benjamini." ¹⁹Kabili balilandile ati, "moneni kuli umutebeto wakwa Yawe cila mwaka ku shilo (uuli lubali kukapinda ka kuso ku Betele no kuya ku Shekamu, naku kapinda ka kulyo kuli Lebonah)." ²⁰Bali langile abaume abena Benjamini, ukutula, "kabiyei kabelameni nokupembela mwibala lya myangashi. ²¹Mumone sana inshita ilyo bakashana baku shiklo bakesa mukucinda, elo mukabutukile mwibala lya myangashi na cila umo muli afwile asonpolapo umukashi mu bakashana baku Shilo, elyo mukabwelelemo ku calo cobe Benjamini. ²²Ulo bawishibo nabandume yabo bakesa mukulwisha fwebo tukalanda kuli bena ati, 'tulangeni insambu! Leken i bekale pantu tabasendele abakashi cila muntu panshi ya bulwi muli bakaele, pantu tamwapele abana banakashi kuli bena." ²³Abena Benjamini balicitile ici. Balisendele impendwa ya bakashi balikufwaya ukufuma mu bakashana bakuli kucinda bali basendele nokuba abakashi babo. Balile no kubwekelamo kuncende yabo iyakwikalilila. Balikulile imisumba no kwikalamo. ²⁴Elo abena Israeli balishile ici cifulo noku bwelelamo kumwabo cila muntu ku mutundu wakwe ne fikolwe, cial muntu ukwakwikalilila. ²⁵Munshiku shilya tamwali imfumu mu Israeli. uli onse alikwete insambu shakucita ici amwene nalungama mu menso yakwe.

Ruti

1

¹Fyali citile munshiku ulu Abapingushi bapingulile u kwaba ati mwali icipowe mu calo, elo kwaliko umwaume wa ku Betehe mu ku Yudeya alile ku kwikala nga umulebeshi mu calo caku Moabu pamo no mukashi wakwe na bana baume bakwe babili. ²Ishina lya mwaume ali ni Elimeleki, ne shina lya mukashi wakwe ali ni Naomi. Amashina yabana baume babili yali ni Maholoni na Kilioni, abali bena Efrati abaku Betehe mu ku Yudeya. Bali fikile mu calo ca mu Moabi elo balikele mulya mwine. ³Elo Elimekeki, umulume wakwa Naomi, ali fwile, elo ali shele eka pamo na bana baume babili abakwe. ⁴Aba abana baumne bali sendele abakashi ukufuma mu banakashi bamu Moabi: ishina lya umo lyali ni Orpa, ne shina lya mubiye lyali ni Ruti. Balikele kulya kubati imyaka ikumi limo. ⁵Elo bonse Maholoni kilioni bali, elo nomwanakashi alishile ukwa bula abana bakwe abaume babili elo ukwabula umulume wakwe. ⁶Elo alimine pamo naba lokashi no ku bweluluka ukufuma mu calo caku Moabi pa kweba ati alyumfwile ukuti mu calo camu Moabi Yawe ali tandilile abantu bakwe pa kulakubapela fyakulya. ⁷Elo ali shile ne ncende uko aali pamo naba lokashi bakwa babili, balyendele panshi mu musebo ku kubwelelamo ku calo ca Yudeya. ⁸Naomi alilandile kuba lokashi bakwe babili, "Kabuyeni, bwekelenimo, cila umo, ku mayanda yakuba nyinenwe. Yawe nga langa uluse kuli mwebo ngefyo mwalanga uluse ku bafwa elo nakuli nebo. ⁹Yawe enga mulenga ukweba ati musange ukutusha cila umo muli mwebo mu nganda ya mulume na umbi. "Elo ali ba tomwene, elo bali sanswile ama shiwi yabo no kulila. ¹⁰Bali landile kuli ena, "Iyoo! Tukabwelelemo nobe ku bantu bobo." ¹¹Lelo Naomi alilandile ati, "bwelelenimo, mwe bana bandi abanakashi! Nindo mukoilala pamo nandi? Bushe nebo ncili ndikwete abana baume munganda yandi abenu, ukweba ati bengaba abalume benu?" ¹²Bwelelenimo mwe bana bandi banakashi, kubuyeni kwenu, pantu nebo ndikotele sana uku kwata umulume. Nebo nga ndi landile ati, Nkocetekela uku kwata umulume buno bushiku, elo kabili noku fyala abana baume, ¹³Bushe mwebo kuti mwalolela mpaka bakakule? Bushe kuti mwasalapo uku kana upwa ku mulume? Iyoo, mwe bana bandi abanakashi! cili kalipishe sana kuli nebo pamulandu wenu ukweba ati ukuboko kwakwa Yawe kuli fumishiwe pali

nebo.¹⁴Elo abana bakwe abanakashi-aba lokeshi bali sanswile amashiwi yabo no kulila nakabili.Oroa ali tomwene banyina-fyala-nokuba shalikapo, lelo Ruti ena alikalilile.¹⁵Naomi alilandile ukwebati, "kutika, cufi-munobe ali bwelelemo ku bantu bakwe na kuli tu lesa twakwe bwekelamo pamo na cufi munobe."¹⁶Lelo Ruti alilandile, "Mwile kumpatikisha nebo ukumusha, ukubweluluka uku lekufuma mukukana mwebo, elo uko mukoya, nkoya; uko mukoikala, nkekala; abantu benu bakaba abantu bandi, elo Lesa wenu akaba Lesa wandi.¹⁷Uko ukafwila eko nkafwila elo kulyo kwine eko nkashikwa. Yawe enga kanda nebo, elo nokucilapo nga icili conse catulekanya kanofye imfwa."¹⁸Ulo Naomi amwene ukwebati Ruti ali koselele ukuya nakwe, ali lekele ukutalikana na ena.¹⁹Elo balyandele babili mpaka baishile ku musumba wa Betelehemu. Fyalicitikile ukuti ulo bafikile mu Betelehemu umusumba onse wali sansamukile pali bena. Abanakashi balilandile ukweba ati, "Bushe uyu ni Naomi?"²⁰Lelo ali landile kuli bena, "mwile kunkuta Naomi. mukute nebo ati Bululu, pantu uwa pulamo ali citishe ubululu pali nebo.²¹Nebo na lile uwaisula, lelo Yawe ali bweshe kuno na kabili minwe minwe. Nindo mu kongitila Naomi., mulimwene ukuti Yawe ali pele ubunte pali nebo kabili uwa pulamo alikalifishe nebo?"²²Elo Naomi na Ruti umwina Moabi umwanakashi, umulokasha wakwe, bali bwelelemo ukufuma mu calo ca Moabi. Balishile ku Betelehemu ku kutendeka kwa busomboshi bwa Barle.

2

¹Nomba Naomi alikwete lupwa lwa mulume wakwe, impalume ya mwaume wa mu mukowa wakwa Elimeleki, Ishina a lyakwe lyali ni Boasi. ²Ruti, umwanakashi wa Moabu, alilandile kuli Naomi, "Nomba kandeya nde kutola ifisha fya busomboshi mu filime. Nkakonke uuli Onse io kasangamo ububile mu Menso yakwe." Nao Naomi alilandile kuli ena, "kabiye we mwana wandi."³Ruth alile mukutola ifyali ku kushala mu myanda Panuma basombola. Alikuya mu ciputulwa ca munda wakwa Boasi, uwali mu mukowa wa kwa Elimeleki. ⁴Moneni, Boasi alishile ukufuma ku Betelemu no kweba abali kusombola, "Leka Yawe abe nobe." Nabo balyasukile, "Leka Yawe akupale webo."⁵Elo Boasi alandile ku mubomfi abali kusopa, abali kusombola, "Bushe ni mumwaume ndo uyo mukashana asangwa?"⁶Elo na babomfi abali kusopa abali ku kusombola baasukile ati, "umwina Moabu uwabwelulukile pamo na Naomi ukufuma mu calo ca Moabu. ⁷Ena alilandile kuli nebo, "Napapata lekeni ndekutola no kulonganya mu mipo ya myanshi panuma ya bakasombola. kanshi alishile kuno elo na konkanyapo ukufuma ulucalo ukufika na nomba, nakucilisha alitushisheko pa nini mu nganda"⁸Elo Boasi alandile kuli Ruti, "Bushe taukompwa kuli nebo, we mwana wandi umwanakashi? Tekweshu ukuya mu kulakutola mu myunda imbi; Tekweshu ukusha umunda wandi. Nomba wikalefya pano ulekubomba pamo na banakashi mwaice bancito. ⁹Losha amenso yobe mu myunda umo abaume bakosembala no kukonka panuma abanakashi na bombi. Bushe nshebele abaume ukuti belakwikata Koz kabili lyonse ulo waumfwa icilaka, ufwile ukuya ku mitondo elo no kunwa amenshi ayo abaume bakatapa."¹⁰Nao alilwile ubuukupeme ku cinso cakwa Boasi elo no kufukama pa nshi. Alilandile kuli ena, "Nindo nasangila ububile mu menso yobe pakwe ati usakamane pali nebo, ne mulebeshi. ¹¹Boasi alyasukile no kweba ati kuli ena, "balilandile kuli nebo, fyonse ifyo wali ku cita ukutulafye pa mfwa ya mulume obe, ifyo washa ba wiso, banono, elo ne calo ico wafyalilwamo no kukonka banako fyala elo no kwisa ku bantu abo tawishibile. ¹²Leka Yawe engakulambula webo pafyo wacita. lwka upokelele amalipilo aya tuntulu ukufuma kuli Yawe, Lesa wa bena Isreali, uo wasanga ukuuba mwisamba lya mapindo yakwe."¹³Nao alilandile, "lekani nebo nsange ububile mu menso yenu, mwe shikulu, pantu mwansamusha nebo, elo mulilandile ifya luse kuli nebo, nelo nebo nshili nga umo uwa mubanakashi benu aba bomfi."¹⁴Pa nshita ya kulya Boasi alilandile kuli Ruti, Ísa kuno, elo ulyeko umukate, elo uutumpikeko na kamo kolwa mu mwa mwangashi uwasantuka." Alikele pa mbali bakasombola, elo atambike kuli ena inseko shakusalulwa. Nao alilile mpakafye aikuta elo nokushapo."¹⁵Ulo aimine ukuya mukulakutola, Boasi akonkomeshe bakulume, ukweba ati, "lekeni alekutola nangula fye ni pamo mu myanshi ya mipo, Tekweshu uku mulennga isoni. ¹⁶Kabili mulekusomonamo inseke shimo mu myanshi, no kulashisha pakuti ese alekutola, elo tekweshu ukumukalipila iyoo"¹⁷Kanshi alikutala mu myunda casuka cafika icungulo bushiku. Elo alikupuma amatwi ya nseke isho atolele, elo insere shalikufika mupepi na efya wa baile. ¹⁸Alipitile no kubwelela ku musumba. Elo nafyala alimwene ifyo ifyo ate. Ruti nao alifumishe insere ishashele ukufima nao alifumishe insere ishashele ukufuma ku cakulya nangu kabili alipele kuli wena."¹⁹Nao ngina fyala alilandile kuli ena, "Bushe utolele kwisa Lelo? Nikwisa uko waciya kubombela?" Abe uwapalwa umuntu uyo ukulangukilemo. "Elo Ruti alandile kuli nyina fyala umwaume uumwashimishe umunda umo acilabombela. Alilandile ukweba ati, "ishina iya mwaume uyu nga shimine umunda uko na cibombelako lelo ni Boasi."²⁰Naomi alilandile ku mulokoshi, "lekeni abe uwapalwa kuli Yawe, pantu taletete ukulakunga uluse kuba mweo na ku bakufwa," Nao lwesu, eumo uwa pali bandubulwila besu baoo mukonso."²¹Ruti umwina moabu alilandile ati, "Lelo, alilandile kuli nebo, úlingile ukupalamina kuli bakaalume bandi pakafye bakapwishe konse ukusombola."²²Naomi alikulanda kuli umulokashi, "Ee cisuma we mwana wandi umwanakashi, ukutila ulefunina pamo naba kashana abalebomba, pakweba ati labakwikete webo mu myunda imbi."²³Eico alikele mupepi naba kashana bakwa Boasi mukuleka ukutola ukufika mukupwa ukusombola kwa kwa baile no kusombola kwanganu. Alikwikala na nafyela wakwe.

3 ¹Naomi ninafyala, alandile kuli ena ati, "we mwana wandi umwana kanshi, bushe nebo takuti nkufwaile incende webo apa ku tushisha pakwebati ifintu fikuwamine?" ²Nomba Boasi, umwaume ulya abancinto bakwe aba nakashi abaice wali nabo, bushe tali wa mulupwa lwesu? lolesha alekwela bale icungulo bushiku kulubansa lwakusokwelako.³Eco kanshi usambe usuba amafuta ufwale nefyakufwala fyobe ifisuma, elo utentemukile ku lubansa lwa ku sokwelako. lelo tecakweshu kwishibikwa ku mwaume mpaka apwishe ukulya noku nwa. ⁴Lelo ulo akolala, Wishibe icende apo akolalila

pakweba ati inshita imbi wise kulyako, umufimbule amakasa yakwe, noku lala palya pene. Elo akakulondolwela ifyo uli no kucita." ⁵Ruti alandile kuli Naomi ukweba ati, "Nebo nkoyakucita fyonse ifyo malanda." ⁶Elo atentemukile ku lubansa lwa kusokwelako kabili alikonkele fyonse ifyo na nafwala a mwebale ukutita. ⁷Ulo Boasi apwile ukulya ni kunwa, no mutima wakwe wali sansamukile, alile kulala pa lutwe lwa mwina wa nseke. Elo alileko ako bendelela, kabili alimufimbwile amakasa yakwe no kusendama palya pene. ⁸Ele cafikile pa kati ka bushiku umwaume alitulumukile. Elo alipilibukile, no kwisa ku sangafye palya pene umwanakashi alilele pa makasa yakwe! ⁹Alyebele ati, Bushe niwebo nani?" Nao alyasukile ati, "NI nebo Ruth, umubomfi wenu umwanakashi. Fungululleni insalu pali kanakashi umubomfi wenu, pantu wiwebo lupwa wamipepi." ¹⁰Boasi alandile ati, "Ne mwana wandi mwanakashi webo wingaba uwapalwa na Yawe. ukupetama kobe lelo kwa wamishapo ukucila ukwapakubala, pantu webo tawakonkelelapo nangu umo pa ba lumendo, Abe umupina nangula umukankala. ¹¹Nomba wemwana wandi mwanakashi, witina! Nebo nokucitila fyonse ifyo ulandile. pantu imisumba yonse iya bantu bandi balishiba ukweba ati webo uli mwanakashi uwa cindama sana. ¹²Ca cashinka nebo ndilupwa obe wa mupepi, lelo kwaliba lupwa obe umbi uuli mupipesana ukucila nebo. ¹³Lelo wikale kuno bushiku no lucelo, nga akabomba mulimo wakwe uwa bulupwa, cawama, leka abombe umulimo wakwe uwa bulupwa. lelo nga tabombe umulimo wa bulupwa kuli webo, elo nebo nkabomba, muburni bwakwa Yawe. lala ififine mpaka ulucelo. ¹⁴Elo alele ku makasa yakwe ukufika ulucelo. Lelo alibukile bwangu ulo umuntu nangu umo teti eshibe umunakwe. pantu Boasi alilandile ukweba ati, "wileka cishikwe ukweba ati umwanakashi alishile ku lubansa lwa kusokwelako." ¹⁵Elo Boasi alilandile ati, "leta icitambala cobe no kucikatilila," uto acitile ifyo, amupiminemo ifipimo mutanda ifya bale noku mutwika. Elo alile mu musumba. ¹⁶Ulo Ruti abwelelemo kuli ninafyala, alandile ati, "Bushe wacitile shani webo, we mwana wandi umwana kashi?" Elo ruti amwebale fyonse ifyo umwaume amucitile. ¹⁷Alandile ukweba ati, "ifipimo mutanda ifya bale efyo apele, pantu alyebele ati Tanfwile waya minwe nkutwa kuli banaokofyala. ¹⁸Elo Naomi alandile ati, "ikala pamo, we mwana wandi mwana kanshi, mpaka ukashibe ifikafuma muli ili lyashi, mpantu uyu mwaume tatushe mpaka apwilishishe ifi fintu lelo."

4

¹Boasi aile ku mpongolo ya musumba no kwikala kulya kwine. Elyo tapapitile ne nshita, ndubulwila Boasi alandilepo nao aisa ninshi alifye mukupita. ²Boasi amwita ati, "Isa kuno we munandi, ikala apa." Nao aile ikala. Kabili Boasi atile aba kalamba ikumi limo aba mu musumba no kutila, "ikaleni pano." awe nabo baikala. ³Elyo aeaba ndubulwila uwali ne nsambu ati, "Naomi nabweluluka ukufuma ku Moabu, kabili alefwaya ukushitisha ibala lyakwa munyinefwe Elimekeki. ⁴Ine ntontonkenye ukuti cawama ukukwishibisha pali uyu mulandu. kabili nga cakuti ulefwaya ukushita ushitile pa menso ya bantu aba bekele pano elyo na ya bakalamba ba bantu bandi. Nga ulefwaya ukulilubula, ulilubule. Lelo nga taulefwaya, kuti wanjeba pakuti njishibe. pantu tapali nelyo umo ukucila iwe uuli ne nsambu shantanshi ishukulula ibala ili, kano iwe, elyo ine ndi uwacibili kuli iwe emo twatantamina." nalalilubula. ⁵Elyo Boasi alandile ati, "Mu bushiku ukashite impanga iyi ukufuma kuli Naomi, ukashite na Ruti wine ulya namfwile umwana Moabu, pakuti ishina lya muyashi lilaloba pa cifulo cacishilano cakwe." ⁶Ilyo ndubulwila uwali ne nsambu aumfwile ifi, atile, "Awe ine nafilwa ukulilubula, pantu limbi kuti naonaula ifyacishilano fyandi. Kanshi iwe wine lilubulefye. Ine nafilwa tekuti ndilubule." ⁷Nomba uyu ewali musango wakale mu bena Isreali uwakuti, pakushinikisha ifilecitika, umuntu nga alefwaya ukulubula icintu nangu ukukaushanya icipe cimo, umo ali nokufuula indyato no kupeela umunankwe. ⁸Uyu e umusango baleshinikishishamo umulandu pa cinso ca bakambone mu Isreali. Eico ilyo ndubulwila atile kuli Boasi, "Niwe wine shita." kanshi ewafuulile ne ndyato no kumupeela. ⁹Elyo Boasi epakusabankanya amashiwi ku bakalamba na ku bantu bonse ukutula,, ilelo imwe bonse ni mwe bakambone abamonako ukuti ine nashita ukufuma kuli Naomi conse icuma cakwa Elimekeki, kilioni na maloni. ¹⁰Kabili ninshitila kumo Ruti umwana Moabu, mukamfwilwa wakwa Maloni, ukuba umukashi wandi pakuti ishina lyawafwa likabelele pa ncende ya cishilano cakwe. Neci ni pa mulapakati ka lupwa nangu ukulishesha mu fyalembwa mu filembelo ifyaba ku mu sumba. Ecalenga, ilelo imwe bonse muli bakambone! ¹¹Elyo abakalamba na bantu bonse abali pa mpongolo batile, "Eeifwe tuli bakambone. Nacibefye ukuti Yawe akalenge umwanakashi uwalaisa mu nganda yobe akabe nga Rakeli na Lea abo babili abakulile inganda yakwa Isreali. Ala nauleba uwabulamba mu Efulata no kuba uwalumbuka mu Betelemu. ¹²kabili ukupitila mu bana abo Yawe ali nokukupeela muli uyu mukashana, Shibengaba nga ba mu nganda yakwa Peresi, balya Talya Tama Afyele kuli Yuda. ¹³Awe Boasi epakubuula Ruti no kuba umukashi wakwa. Na panuma yakuupana, Yawe alengele Ruti ukwimita no kukwata umwana umwaume. ¹⁴Elyo abanakashi batile kuli Naomi, "Napaalwe na matotelo kuli Yawe uyo mubushiku bwa lelo takushilefye ukwabula ndubulwila. Kabili ne shina lyakwe likabe ilyalumbuka konsefye mu calo ca Isreali. ¹⁵Uyu mwana ali nokuba katalalika obe, kabili uwana ali nokuba katalalika obe, kabili uwakukulela mu bukote bobe. Pantu nokofyala uwakutemwisha, kabili umusumba cine lubali, euukufyalile uyu mwana." ¹⁶Elyo Naomi abulile umwana wakwe. ¹⁷Elyo abanakashi abena mupalamano bakwe batile, "Naomi nakwata umwana umwaume." Epakumwinika ishina lya Obedi, uyo uwaishile ba wishi wakwa Yese, Elyo nao aisa fyala Davidi. ¹⁸Nomba, ifi efyo ulupwa lwakwa Peresi lwatantama: Peresi nao ali ni wishi wakwa Hesroni, ¹⁹Hesroni nao ali ni wishi wakwa Aminadadu. ²⁰Aminadabu ali ni wishi wakwa Nashoni, Nashoni nao ali ni wishi wakwa Salimoni. ²¹Salimoni ali ni wishi wakwa Boasi, Boasi nao ali ni wishi wakwa Obedi. ²²Obedi ali ni Wishi wakwa Yese, Kabili Yese nao ali ni wishi wakwa Dividi.

1 Samuele

1

¹Kwaliko umuntu wa ku Ramataimu umwina Sufi, uwa mu calo ca mpili cakwa Efraimu, ishina lyakwe lyali ni Elkana umwana mwaume wakwa Yerohamu umwana mwaume wakwa Elihu umwana mwaume wakwa Tohu umwana mwaume wakwa Sufi, umwina Efraimu, ²Alikwete abakashi babili ishina lya mukashi wautanshi lyali ni Hana, ne shine lya mukashi wa bubili lyali ni penina. Penina alikwete abana, Lelo Hana takwete nangula umo. ³Uyu muntu alimukuya ukufuma mu mushi wakwe umwaka no mwaka ku kushinshimuna kabili kukutula ilambo kuli Yawe wa milalo mu shilo. Abana baume bakwa Eli, Hofni na Finehasi, bashimapepo kuli Yawe, bali kulya. ⁴Ulo ubushiku bwaishile ubwa kwa Elkana kukutula ilambo cila mwaka, lyonse fye alikupela umulingo wanama kuli Penina umukashi wakwe, na kubana bakwe bonse abaume nabana bakwe abanakashi. ⁵Lelo kuli Hana lyonse fye alikupela umulingo wapabili, pantu alitenenwe Hana nangula Yawe alimwisalile ubufyashi bwakwe. ⁶Umukashi munakwe alikumususha icibi ku kumulenga ukulasasuka, pantu Yawe alimwisalile ubufyashi bwakwe. ⁷Kanshi umwaka no mwaka, ulo alikunina ukuya ku nganda yakwa Yawe naba munganda Yakwe, umukashi munankwe lyonse alemususha. kanshi ulimukulila no kubulo kulya akantu. ⁸Elkana umulume wakwe lyonse aletila kuli ena, "Hana, nindo ulila? nindo taulila? nindo umutima obe wabela uwu bulanda? Bushe nshawama kuli webo ukucila abana abaume ikumi?" ⁹Pali cimo muli ifi fyalikucitikwa, Hana alimine alininine panuma ya kupwisha ukulya no kunwa mu shilo. Nomba Eli shimapepo alikele pa cakwikala po cakwe ku mwinshi we tempele lyakwa Yawe. ¹⁰Alishikitike nganshi, alipepele kuli Yawe no kulila apakalamba. ¹¹Alilapile no mulapo no kutila, "Yawe wa milalo, nga mukololekesha pa fya bucushi fya mubomfi wenu no kunjibukisha ku mutima no kukana laba umubomfi wenu, lelo mukopela umubomfi wenu umwana umwaume, elo nkamupela kuli Yawe nshiku shonse isha mweo wakwe, kabili uluyembe talwaka kumye umutwe wakwe." ¹²Ulo atwalilile ukupepa kuli Yawe, Eli atilolekeshe pa kanwa kakwe, ¹³Hana alikulandile mu mutima wakwe. imilomo yakwe yalimukutenta, lelo ishiwi lyakwe talyaleumfwika. Ecalenga Eli alitontontenkenye ukuti alikolelwe. ¹⁴Eli atile kuli ena, "ukofisha kunshita nshi ukukolwa fumyapo umwanshi obe." ¹⁵Hana alyasukile, "iyoo, mwe shikulu, indi mwanakashi uwa mutima wa bulanda. Nshinwine mwangashi nangula ifyakunwa ifikola, lelo nalilapongolola ifya mu mweo wandi ku cinso cakwa Yawe. ¹⁶Mwitunganya umubomfi wenu ku kuba kanakashi wa kubule nsoni. Nacilalanda ukufuma mu bwingi bwa kuilishanya kwandi kukalamba no kusushiwa. ¹⁷Elo Eli alyasukile nokutile, "kabiye umutende Lesa wakwa Israeli engakupela icakukabili cintu walomba kuli ena," ¹⁸Atile, "lekeni umubomfi wenu asange ukusenaminwa mu menso yenu," Elo umwakashi alibwelelemo nokulya; icinso cakwe tacali no bulanda ukutwalilila. ¹⁹Balishibukile ulucelo celo no kushinshimuna ku cinso cakwa Yawe, elo kabili balibwelelemo nakabili ku nganda ku myabo mu Rama. Elkana alishibile umukashi wakwe Hana, na Yawe alimwibukishe. ²⁰Ulo ushita yafikile, Hana alimitile no kufyala umwana umwaume. Alimwinkile ishina Samwele, ukutila, " pantu namulombe fye ukufuma kuli Yawe. ²¹ukubwekeshapo nakabili, Elkana naba nganda yakwe bonse balimine balile ku kutula kuli Yawe amalambo ya pa mwaka no kufikilisha umulapo wakwe. ²²Lelo Hana taileko atile ku mulume wakwe, "Nshikoyako mpaka umwana akasumuke; elo nkamuleta, pakwebati engamonekela ku cinso cakwa Yawe no kwikala kulya pe fye. ²³Elkana umulume wakwe atile kuli ena, " citeni icawama mu menso yenu. loleleni mpaka fye umwana mukamusumune; Yawe enga shininkisha icebo cakwe," Eco umwanakashi alikele no konsha umwana wakwe umwaume mpakafye nokumusumuna. ²⁴Ulo amusumwine, alimubulile nokumusenda, pamo ne ngombe ilume iya myaka itatu, efa umo uwa banga, no musukupala wa mwangashi, no kumuleta ku nganda yakwa Yawe mu shilo nomba umwana ali acili umwaice. ²⁵Balipeye ngombe ilume, kabili balitetele umwana kuli Eli. ²⁶Atile, " shikulu wandi, nga fintu muli no mweo, shikulu wandi, minebo mwanakashi untu aiminine pamo lubali kuli mwebo ukupepa kuli Yawe. ²⁷Pantu uyu mwana nalipepele na Yawe alimpele ica kulomba cintu namwipwishe. ²⁸namupela kuli Yawe, nshiku shonse isha mweo wakwe nayashiwa kuli Yawe, " Elo ashinshimwi ne Yawe kulya.

2

¹Hama alipepele nokulanda ati, " umutima wandi ukoangila muli Yawe, ulusengo lwandi lwasumbulwa muli Yawe. akanwa kandi katakishisha pa ba lwani bandi, pantu nebo nkosekelela pepusukilo lyenu. ²Tapabapo nangu umo uwamushilo nga mwebo Yawe, pantu tapabapo umbi kanofye webo, tapabapo cilibwe icaku ba kubati ni Lesa Wesu. ³mwiitakisha nakabili ne aluumba saana, wileka icabubi cifume mu kanwa kobe. pantu Yawe ni Lesa wa kwishiba, kuli ena eupima ificitwa. ⁴Amata yabaume yakontaulwa, lelo abo abalikuipuntaula babikwapo ku bati lilamba. ⁵Abo abaikutile baya mukubombela imikate nabo abali nensala baleka ukuba ne insala, nabo abali ngumba bafyala cine lubali, nomba umwana kanshi uwakwete abana abengi acucutika nakabili. ⁶Yawe alepaya kabili alabweseshamo no mweo, Alatenemushisha ku nshiishi kabili ewimya ukufuma ku nshiishi. ⁷Yawe alalenga abantu bambi ukuba abapina nabambi ukuba abakankala ala ceefya lelo nakabili ewimya. abapina ukufuma mulukungu. alasumbula umulanda ukumufumya pacishala camitoyi nokubalenga ukwikala pamo nabana bamfumu abaume noku balenga ukupyana icipuna cabucindami, Yawe kabili alibika isonde pali bena bashentele. ⁸Amakasa yababa abacishinka kuli ena alayabakilila, lelo ababubi ba boikwa umwakubatondolo mu mfifi, pantu umuntu taicinfisha ku maka yakwe. ¹⁰Abo abapinkana na Yawe bakatobailwa mutupimfya tupimfya, akababulukutila bena ukufuma mumulu. Yawe akapingula impela ya calo conse; akapela ubukose ku mfumu yakwe no kusumbula ulusengo lwa ba suubwa bakwe." ¹¹Elo Elikana aliile ku Rama, ku nganda yakwe, Noyo mwana alimukupungila Yawe mu cinso cakwa shimapepo Eli. ¹²Nomba abana abaume bakwa Eli bali fina ngwa fyabantu. Tabaishibile Yawe. ¹³Umutande wakubashimapepo pamo nabantu wali wakweba ati ulo muntu

fye uuli onse apeelw umutuulo, ababo iifi bakwa shimapepo balimukwisa no mutunkwilo uwamenso yatatu muminwa Yawe, ninshi inama icili ikopya. Bali mukutinkola mu nongo yakuselebala, nangu inongu yamukobelo umo, nangu inongoi yafyakwikatilako fibili nangu inongo. conse ico umutonkwelo watonkola shimapepo akoibulila umwine. ¹⁴Balimukucite if mushilo pamo nebena Isreali fye bonse abali mukwisa kulya. ¹⁵Icabipishepo, Ulo tabalaoca amafuta, a babomfi bakwashimapepo balikwisa, no kulanda ku muntu uwalimukupela ilambo ati, "umpeko inama iyakocela shimapepo, pantu tekuti asumine inama iyakwipikwa ukufuma kuli webo, kanofye iibishi." ¹⁶Kumfwa uyo muntu ngalilanda kuli ena ati, "mbale toce amafuta pakute ndeka, elo mukosenda conse ico mukofwaya," elo amweba ati, "awe, ukompa nombaline; nga iyoo, nkokupokela mufitala," ¹⁷Ulubembu lwa aba balumendo lwali kuliishe ku cinso cakwa Yawe, pantu balisuulile umutuulo wakwa Yawe. ¹⁸Lelo samuele ali mukupyungila Yawe ninshi alifye umwaice ne insalu yakolokondwe. ¹⁹Nyina alikumupangila katambatamba akanono ako alimukumuletela cila mwaka no mwaka, ulo balimukwisa no mulume wakwe ulo balimukuya mukupela ilambo iya pa mwaka. ²⁰Eli alipalile Elikana no mukashi wakwe no kulanda ati, "Leken wine mwanakashi pamulandu waco alombe kuli Yawe. " Elo bakapilibilemo ku ng'nda yabo. ²¹Yawe nakabili alyafwileshe Anna, elo na kabili alimitile, alifyele abana baume batatu nababakashi babili. Napali ilya nshita, umwana Samuele alikukulila ku cinso cakwa Yawe. ²²Nomba Eli alikoteele sana; Alyumfwile fyonse ifyo abana bakwe abaume balimukucita ku bena Israeli fye bonse, elo nefyo bali mukulala nabana kanshi abalimukupyungula pa mwinshi we Hema Iya kulanshanishishamo. ²³Ali landile kuli bena ati, m " findo mwebi mukocitila imisangio yafintu ifyamusango uyu? pantu nebo nkoumfwa imisangonaiyan abantu bonse" ²⁴Iyowo mwebana bandi abaume; pantu takalikasebo kabune nebo nkomfwa. mukolenga abantu bakwa Yawe baleke ukunakila. ²⁵Ngacakweba ati umuntu umo abembukila umunankwe, Lesa akamupingula ena; Nomba umuntu nga abe mbukila Yawe, ninani uukamulandilako." Nomba tabaufwile kwishiwi lyakwa wishibo, pantu Yawe alipingile ukubepaya. ²⁶Umwana Samuele alikulile, mukulindulula mububile kuli Lesa elo naku bantu. ²⁷Nomba umutu wakwa Lesa ali shile kuli Eli nokumweba ati, Yawe alilandile ati, " Bushe ntaisokolwele ku nganda ati. Bushe ntaisokolwele ku ng'anda yakwa shinwe ulofyee bali mu Egipto mubusha ku ng'anda yakwa Fazo? ²⁸Nalisalile ena ukufuma mumiko wa yabena Israeli ukuba shimapepo wandi, ukunina ukuya ku cipailo candi, no kuyakoca icefungo no kufwala efode ku cinso candi, Nalipele kunganda yakwa shinwe yonse imitulo ya bantu bakwa Israeli balimukupanga no mulilo. ²⁹Findo, nombi, mukosulila amalambo yandi ne mitulo ifyo ifyakwi kala muncende yandi iyo njikalamo? Findo webo ukocindikila abana bobbe abaume ukucila nebo pakuti mulekwina pafya buune ifyapa mitulo yabafubandi Israeli? ³⁰Pantu Yawe, Lesa wa bena Israeli, alilandile ati ndilaile ukweba ati, inganda yabo elo ne nganda yakwa shinwe mulingile ukulekwendela ku cinso candi umuyayaya. Nomba Yawe alilandile ati, 'cakutalifye kuli nebo ukucita ifi, pantu aba ncendamika nkabacindamika na bausula bakapelulwa. ³¹Mona, inshiku shikoisa ulo ukaputula amaka yobe na maka yaba munganda ya kwa wiso, icakutula ta mwakabemo mu kote munganda yobe, uli nokumona ubucucushi mu cifulo umo nebo nyikala. ³²Nangula fye ifyabune fikalekupelwa ku bena Israeli, tamwakabemo umukote munganda yobe. ³³Ulyo onse uwamili mwebi uyo nebo nshaputula ukufuma ku cipailo candi, ukalenga amenso yenu ukulekufilwa, kabili nakulenga ubulanda mukati, ka mutima obe, elo bonse abamubufyashi yobe bakafwa. ³⁴Neci cikaba icishibilo kuli webo icikesa pabana bobbe abaume babili, pali Hofinina Finehasi: bakafwafye bonse fye babili ubushilku bumo bwinefye. ³⁵Kabili nkaiimisha shimapepo ne mwine uwacishinka uukalekucita ifya mumutima wandi na mumweo wandi. Nkamukulila ne ng'anda iya cishinka: kabili akalekwendauka ku cinso ca mfumu yandi iyasubwa umuyayaya. ³⁶Onse fye uukashalapo munganda yenu akalekwisa nokule kumufukamina akalekwipusha paciputulwa ca ndalama no wa mukate, Kabili akalanda ati, napapata munundepo pali umo uwamuli bashimapepo, pakweba ati nakalekulyako akamokolwa ka mukate.

3

¹Samuele umwana alikubombela Yawe mubutungushi bwakwa Eli. icebo cakwa Yawe ca libulile muli shilya ushiku; takwali ifimonwa fya buseseno ifyakukoukana. ²Pali ilya nshita, ulo Eli uo ukulolesha kwa menso yake kwa tampile ukukula mukusibantukila icakuti tali kumona bwino, ali sendeme pa malo Yawe. ³Ilangi lyakwa lesa lyali talila shima na samuele ali lambalele panshi kuku sendama mwi ema lyakwa Yawe, umo umwali icipao cakwa Lesa. ⁴Yawe alikutile Samuele, uwa landile, "Ndi pano" ⁵Samuele alibutukile kuli Eli elo alilandile ati, " Ndi pano pantu muli kutile," Eli alila ndile, "Nshikukutile webo; kolambalala nakabili," Eico Samuele alile no kulambalala panshi. ⁶Yawe alikutile nakabili, "Samuele. "Nakabili Samuele alimine nokuya kuli Eli nokulanda ati, "Ndipano, pantu muli nkutile, " Eli aliyasukuleati, kolambala nakabili" ⁷Nomba Samuele takwetepo ubwishibilo ubuli bonse pali Yawe, nangu ukukwata imbila iili yonse ukufuma kuli Yawe iya sokolwelwe kuli ena. ⁸Yawe alikutile Samuele nakabili umuku wakulenga citatu. Nakabili Samuele alimine no kuya kuli Eli no kulanda ati, " Ndi pano, pantu mulinkutile, " Elo Eli ailwike ukuti Yawe ewali kukuta umulumendo. ⁹Elo Eli alilandile kuli Samuele, "kabuye nokulambala nakabili; nga akukuta nakabili, ifwile ulande ati, "landa, Yawe, pantu umubomfi obe akoumfwa." Eico samuele alile elo alilambalele mucifulo cakwe nakabili. ¹⁰Yawe alishile no kwiminina; alikutile nga inshita shinita shimbi, "Samuele, Samuele." Elo Samuele alilandiel ati, "Landa, apntu umubomfi obe ako umfwa." ¹¹Yawe alilandiel kuli Samuele, "mona, Ndiapakucita ifintu pimo mu Israeli pa fyo amatwiya onse ukesa kumfwe ci yakala kuwela. ¹²Pali bulya bushiku nkesa kucita kuli Eli fyonse ifyo ndandile palwa ng'anda yakwe, ukufuma mukutendeka na ku mpela. ¹³Nalimwebele ukuti Ndi mukupingula ing'anda Yawe umuku umo fye pali fyonse ifya lubembu ulo alikwishiba, pantu abana nao tabe minike. ¹⁴Pa mulandu wa ici ndilapile pa nganda yakwa Eli ukuti imembu pe lambo nangu umutulo," ¹⁵Samuele alilandiel mpaka ulucelo; elo aliswile ifibi fya munganda yakwa Yawe, Lelo

samuele alikutina ukweba Eli palwa cimonwa.¹⁶ Elo Eli alikutile samuele nokulanda ati, Samuele wemwana wandi umwaume." Samuele alilandile ati "Ndi pano."¹⁷ Alilandile ati, "Bushe Lishiwi nshi alikulanda kuli webo? napapata wimfisa nebo, Lesa acite ico kuli webo, na fimbipo, nga wafisa icili conse kuli nebo pa mashiwi yonse ayo alandile kuli webo."¹⁸ Samuele alimwebele fyonse; tafishilepo nangu cimo kuli ena. Eli alilandile ati, " Ni Yawe. Mulekeni acite icikomoneka icisuma kuli ena,"¹⁹ Samuele alikulile, na Uawe ali nankwe, nokuna leka amashiwi yakwe yonse aya busesemoukuponena panshi.²⁰ Israeli yonse ukufuma ku Dani ukuya ku Beeresheba balishibe ukuti Samuele ali sontelwe ukube kasesema Yawe.²¹ Yawe alimonekele nakabili mu shilo, pantu aisokolwele umwine kuli Samuele mu shilo ukupitila mu cebo cakwe.

4

¹Icebo cakwa Samuele calishile ku Israeli yonse. Nomba Isreali yalile ku bulwi naba Pelishiti Balibikile lukambi pa Ebenesere, na ba Pelishiti balibikile inkambi pa Afeke.² Aba Pelishiti balitautene kubulwi na Israeli. Ulo ubulwi bwasalangene, Israeli bali mucimfishe kuba Pelishiti, Abaipeye abaume ukufika amakana yane mulubansa lwabulwi.³ Ulo abantu babwelulukile mu nkambi, Abakalamba ba, u Isreali balilandile ati, "Nindo Yawe atucimfisha lelo pa cinso caba Pelishiti? Natulete icipao cacipangano cakwa Yawe kuno ukufuma ku shilo, ukuti cingaba nafwebo kuno, ukuti cinga tucingilila ukufuma mu minwe yabalwani besu." "Eico abantu balitumine abaume ku shilo; pangano cakwa Yawe wa milalo, uwikala pa mulu pali bakerubimu, Abana baume babili abakwa Eli, Hofini na finehasi, eko bali kulyane cipao cacipangano cakwa Lesa."⁵ Ulo icipao cipangano cakwa Yawe caishile mu nkambi bonse abantu abamu Israeli balibilikishe apakalamba, ne calo cali teukauishiwe.⁶ Ulo aba Pelishiti baumfwile icongo cakubilikisha, ba lilandile, "Findo ici icakubilikisha mu nkambi yaba Hebere ciko pilibula? Elo bali lukile ukutila icipao cakwa Yawe cilishile mu nkambi."⁷ Aba Pelishiti balitinine; balilandile," ku Lesa kalishile mu nkambi, "balilandile ati," Akalanda kuli fwebo! Takwala ukucitikapo icintu nge fi!⁸ Akalanda kuli fwebo! Ninani wakulakutucingila fwebo ukufuma kuli utu tu lesa twabulamba? Utu etu lesa utwasanshile abena Egupto ne finkukuma ifingi ifyalekana lekana mu matololo.⁹ Beni abakupama, no kuba abaume, mwebo mwe ba Pelishiti, ngateifyo mwalaba abasha babena Hebere, ngefyo bali abasha kuli mwebo. beni abaume, nokulwa."¹⁰ Aba Pelishiti balilwile, na Israeli yalicimfilwe. Umwaume onse alibutukile ku ng'anda yakwe, no kwipaiwa kwali ukukalamba nganshi, amakana amakumi yatatu abashilika bapamakasa mu Israeli baliwile.¹¹ Ne cipao cacipangano cakwa Lesa calisendelwe, nabana baume babili abakwa Eli, Hopini fineyas, baligfwile.¹² Umwaume wamu bena Benjamini alibutwike ukufuma ku bulwi, no kwisa ku shilo ubushiku bumo bwine alifikile nensalu shakwe shili lepawike no lukungu pamutwe wakwe.¹³ Ulo afikile, Eli alikele pacipuna cakwe watitutwimwme noku sakama paciao cakwa Lesa. Ulo umwaume aingile mu musumba nokulanda ilyashi, umusumba onse wali lilile.¹⁴ Ulo Eli aumfwile icongo camisowa, alilandile ati, " cilepilibula nshi ici cipungili?" Umwaume mu kwangufyanya alishile no kweba Eli.¹⁵ Nomba Eli ali ne myaka amakumi pabula na cine konse konse; amenso yakwe tayali ku tonta, Elo tali ku mona.¹⁶ Umwaume alandile kuli Eli," Nindo umo uwishile ukufuma kubulwi. Ndifulukile ukufuma kubulwi ilelo," Eli alilandile ati, " fyalikucitika shani, wemwana wandi umwaume?"¹⁷ Umwaume uwaletete ilyashi alyasukile nokulanda ati, "Israeli alifulumwike ukufuma kuba Pelishiti. Kabili, kwaciba ukucimfiwa ukukalamba pakati kabantu."¹⁸ Kabili, abana bobo abaume babili, Hofini na Finehasi, balifwile, ne cipao cakwa Lesa balipitilwe." Ulo alumbwile icipao cakwa Lesa, Eli aliponene icimfunuma ukufuma pacipuma cakwe lubali lwa mpongolo. Umukoshi wakwe wali kontweke, elo alifwile, pantu alikotele nokufina. Alipingwile Israeli pamyaka amakumi yane.¹⁹ Nomba nafyala, muka finehasi, ali nefumo elo ali mukupapa. Ulo aumfwile ilyashi ukuti icipao cakwa Lesa cilipokelwe nokuti bawishi fyala na balume bakwe balifwile, alifukeme nokupapa, lelo ubukali bwaku papa kwakwe bwali cili shemo.²⁰ Panshita yakwe lyakufwa namayo uwali kumutangata, alilandile ati, "Witiina, pantu uli fyele umwana umwaume." Lelo taasukile nangu ukusenda ifyo balikulanda mu mutima.²¹ Alinikile no mwana Ikabodi, ukulanda ati, "Ubukata bulifumine mu Israeli!" pantu icipao cakwa Lesa cilipokelwe, kabili pa mulandu waba aishi fyala no mulume wakwe.²² Alilandile ati, ubukata bulile ukufuma mu Israeli, pantu icipao cakwa Lesa cilipokelwe.

5 ¹Nomba aba pelishiti balisendele icipao cakwa Lesa kabili balicifumishe ku Ebenesere noku citwala ku Ashidode.² Aba Pelishiti balibilile icipao cakwa Lesa, Balicitele mu nganda yakwa Dagone, noku cibika lubali lwakuli Dagone.³ Ulo abantu baku Ashidode baalamwike ulucelo lwakonkolepo, Boneni, Dagone aliwile ubunkupeme panshi ku cinso ca cipawo cakwa Yawe. Efyo babulile Dagone nokumubweshapo nakabili pa ncende yakwe.⁴ Lelo ulu baalamukile ulucelo lwakonkolepo, Boneni, Dagone aliwile panshi ubunkupeme ku cinso ca cipawo cakwa Yawe. Umutwe wakwa Ashidode namaboko yakwa yonse yabili filiputaukileko fililele mu mwinshi, kwalishele fye icitimbatitimba.⁵ Ilyu wine emulandu, ukufika nakubwalelo, ba shima pepo bakwa Ashidode na onse uwingila mu nganda yakwa Dagone tanyantila pa mwinshi wakwa Dagone mu Ashidode.⁶ Ukubokokwakwa Yawe kwalifinine pabena Ashidode Alibonawile nokubapakasa kuli fimumena, Monse mu Ashidode nakumipaka yauko.⁷ Ulo abena Ashidode bamwene bali lukile kufyali ku citika, baebele ati, "icipawo cakwa Lesa wakwa Isreali tacilingile ukwikala kuli fwebo, pantu ukuboko kwakwe kwalikosele pali fwebo, napali Dagon umulunga wesu."⁸ Elo balikutenye nokulonganika bonse intungulushi shabena Pelishit, Balyasukile ati, "Leken i cipawo cawa Isreali bacishoseshe kulubali lwaku Gati." Kanshi balisendele icipawo cakwa Lesa wakwa Isreali kulya Kuntu.⁹ Nomba ulu bashoseshe kulya ukuboko kwa kwa Yawe kwalimine umusumba, ukulenga mwaba icimfulunganya icikulu sana Alipakese abantu bamumusumba, bonse abaice nabakulu; fimumena fyalikile pali bena.

¹⁰Eco balitumine icipawo cakwa Lesa ku Ekrone. Nomba ulo lwine fye icipawo cakwa Lesa caishile ku Ekrone nabena Ekrona balililile mukupunda, kweba ati, "Baleta icipawo cakwa Lesa wa Bena Isreali ukwisa kutwipaya na bantu besu."¹¹Elo balikutenye nokulonganika shonse intungulushi sha ba Pelishiti; balilandile kuli bena ati, "Tumeni icipano cakwa Lesa wabena Isreali, kabili lekeni cibwekelemo ku cifulo caliko pakweba ati, citwipaya fwebo nabantu besu, "Pantu balikwete umweboko kwa kwa Lesa kwalibalemene kulya. ¹²Abantu abatafwile balipakeswe kuli fimumena no kulila kwa mumusumba kwalifikile ku Myulu.

6

¹nomba an ci pao cakwa yawecali mu cako ca ba pelishiti pa myenshi cine lubali. ²Nolu aba pelishiti balikutile bashi mapepo na ba kabuka balilandile kuli bena;" nindo twalacita ne cipao cakwa yawe? twebeni ifyo twingacituma ukubelela kucalo caciko.³Bashi mapepo na bakabuka balyebele ati, "umfwa mutume ici pao ca kwa lesa wa kwa israel, mwicituma ukwabula icabipe; ne nshila shonse mucitume no umutulo wa kushininwa. nolu mwebo mukondapwa, kabili mukeshiba ico ukuboko kwakwe takwafuminapo pali mwebo ukufika na nomba. ⁴Nolu balyebele ati, "mutulo nda uwa kushinwina untu tukomutwalila?" Balyasukile, "fimumena fya golide fisano kabili ne mpuku sha golide shisano, fisano fibe ni mpendwa ukulingana ne mpendwa yaba cali pali mwebo nabakateka benu.⁵Eco muli nokupanga ifimpasho fya fimumena fyenu, ne fimpasho fya mpuku shenu ishiko onaula icalo cenu, kabili nokupela ubukata kuli Lesa wa kwa Israeli. Limbi lyena kuti afumyapo ukuboko kwakwe pali mwebo, pa milungu yenu na pa calo cenu. ⁶Nindo mukotalamikila imitima yenu, nga fintu abena Egupti na bena batalamike imitima yabo? Ni ulo ulo Lesa wa kwa Israeli abakandile apakalamba Bushe abena Egupti tabalekele abantu ukuya kabili balile?⁷Nomba nolu pekanyeni iceleta lipya ne ngombe shibili ishileonsha isho ishishabikwapo ikoli. kakileni ingombe kwi celeta, lelo twaleni abana kwabo, ukaba fumya kuli shena. ⁸Nolu buleni ici pao ca kwa Yawe no kucibika mwi celete. Biken i fimpasho fya golide fintu mukamutwalila nge fya mutulo wa kushininwa mu mbokoshi lubali lya ako. Nolu citumeni kabili cilekeni cilekuya ifyo fine. ⁹Nolu muli nokulinda imfwa cikonona ukuya ku calo ku Beti shemeshi, nolu nishi ni ku calo ca ciko ku Beti Shemeshi, nolu nishi ni Yawe uwacitile ububi bukalamba. Lelo nga teifyo nolu fwebo tukoishiba ukweba ati kuboko kwakwe kwatu kumishe: nolu nomba tukoishiba ukweba ati fyalikucitikafye ku mankumanga.¹⁰Na bantu balicitile nga fintu babeele; balibulile ingombe shibili ishaleonshya, balishikakile kwi celeta, kabili bali isalile abana ba shiko mwabo. ¹¹Bali bikile ici pao ca kwa Yawe peceleta, pamone mbokoshi umo mwali mpuku sha golide ne fimpasho fya fimumena fyabo. ¹²Ingombe shalilungeme ku musebo walola ku Beti shemeshi. shaile mumusebo ukalamba, shikolila „nokulila, kabili tashapatukile ku kulyo nangu ku kuso. Na ba kateka ba baPelishiti balikonkele panuma yahisko ukuya kufika kumupaka wa Beti Shemeshi.¹³Lintu aba abasendele icipao cakwa Yawe batampwile intampulo mutanda, ali peya ngombe iilume na kana ka ngombe akakwina.¹⁴Ne celeta lyalishile mwibala lya kwa Yashua ukufuma mumusumba wa Beti shemeshi nokwiminina Imulya. Nelibwe ilikalamba lyali mulya, kabili balipandwile ulubao ukufuma kwi celeta, Kabili nkutula ingombe nga umutulo wa ca koca .kuli Yawe. ¹⁵Abena Lebi bali kishe ici pao ca kwa Yawe kabili mbokoshi iyo iyali na cena umwali ifipasho fya goilide, kabili bali fibikile pelibwe ilikalamba. Na baume bamu Beti Shemeshi balipele imitulo ya fya koca kabili bali pele icelambo pa bushiku bummo bwine kuli Yawe.¹⁶Ulo bakafeka basano aba ba Pelishiti bamwene ifi, bena bali bwelele bulya bushiku ku Ekironi.¹⁷Ifi efimpasho fya fimumena fintu aba Pelishiti batwele nga umutulo wa kushininwa kuli Yawe cimo ica ku Ashidodi, umo ica ku Gaza, cimo ica ku ashikiloni, cimo ica ku Gati, kabili cimo ica ku Ekironi. ¹⁸Imfumu sha golide shali impendwa imo ine ne mpendwa ya misumba yonse iya ba Pelishiti iyali ya bakateka ba sano yonse ibili imisumba iyacingililwa ne mishi ya calo. Ilibwe ilikalamba lubali ilyo babikilepo ici pao ca kwa Yawe, lyalishala ni kambone kuli buno bushiku mwibala lya kwa Yashua umwina Beti Shemeshi.¹⁹Yawe ali sanshile abaume bamo abamu Beti shemeshi pantu balimwene mu ci pao ca kwa Yawe. Ali peye abaume amakana amakumi yasano na makumi cine lubali. Abantu baliloshe, pantu Yawe ali pele abantu ukulimunwa ukukulu. ²⁰Abaume ba mu Beti shemeshi balyebele ati, "Ninani uulingile ukwiminina ku mulola wa kwa Yawe, uyu Lesa wamushilo? iNikuli nani ici cipao cikaya ukufuma kuli fwebo?"²¹Balitumine inkombe ku bekashi ba kinati Yearimu, ukweba ati aba Pelishiti balibweshe ici pao ca kwa Yawe; tentemukeni nokwisa kucisenda nemwe."

7

¹Abaume baku Kiriati Yearimu balishile, basendele icipao cakwa Yawe, ukwisa kucileta mu nganda yakwa Abinadabu pa cuulu. Bapatwilepo no mwana wakwe umwaume Eleasari ukubaka cipao cakwa Yawe. ²ukufuma ubushiku icipao calindile mu Kiriati Yearimu, palipitile inshita ikulu imyaka amakumi yabili. inganda yonse iya kwa Isreali yaliloshe nokufwaisha ukulola kuli Yawe.³Samuel alandile nakuli bonse aba nganda yakwa Isreali, "umfwa mukobwelela kuli Yawe nemitima yanu yonse, nokufumya imilungu imbi naba istarte ukufuma pakati kenu, nokulosha imitima yenu kuli Yawe, nokumupepa ekafye epela, elo akamupokolola ku maboko yaba Pelishiti." ⁴Elo abantu bamu Isreali batumishe babaali na ba Astarte, kabili bapepele Yawe ekafye.⁵Elo Samuel alandile, "longanyeni Isreali yonse ku mispa, kabili nkomipepelako kuli Yawe. Balongene pa Mispa, balitapile amenshi nokuyetila kucinso cakwa Yawe. ⁶Balishilishile pali bulya bushiku nokulanda, "Tulibembukole Yawe, " Nipali cilya cifulo Samuel apingwilile ukukansana pa bantu bamu Isreali nokubatangulula.⁷Nomba ulo abaPelishiti baumfwile abantu bamu Isreali ukuti balikolongene pa Mispa, intungulushi sha ba Pelishiti sha sanshile Isreali. ulo abantu bamu Isreali baumfwile ici, balitinine abaPelishiti. ⁸Elo abantu bamu Isreali balandile kuli Samuel, "wileka kutukutilako Yawe Lesa wesu kuli ifwe, ukuleka atupusushe kukuboko kwaba

Pelishiti.⁹Samuel abendele umwana wampanga uonka nokupeela ilambo lyacakoca Yawe, Elo Samuel alilileko abena Isreali kuli Yawe, na Yawe alimwasukile.¹⁰Ulo Samuel alikupeela ilambo lyacakoca, abaPelishiti balishile sansa Isreali. lelo Yawe alibulukutile neciunda cikalama pali bulya bushiku ku baPelishiti nokubabika mu cimfulunganya, kabili balisalangene naku cinso cakwa Isreali.¹¹Abaume bamu Isreali bafumine ku Mispā, nokusupila abaPelishiti nokubepeya ukuya kufika kwisamba lya Bete-kara.¹²Elo Samule asendele ilibwe nokulibika pakati ka Mispā na Yeshana. Alinike ati Eben-esere, ekulanda, "ukufika apa Yawe alitwafwile fwebo."¹³Kanshi abaPelishiti balengelwe ukubeela nokukana ingila mumupaka waba Isreali. ukuboko kwa kwa Yawe kwalimine aba Pelishitim inshiku shonse shakwa Samuel.¹⁴Imisumba iyo aba Pelishiti bapokele kubena Isreali yabwelele kubena Isreali ukufuma ku Ekron ukuya kufika ku Gati, Aba isreali babweshelele icitulo cabo ukufuma ku baPelishiti, Elo pali umutende pakati ka Isreali na bena Amore.¹⁵Samuel apingwile Isreali inshiku shonse isha mweo wakwe. Cila mwaka aleya mukushinguluka ku Betele, ku Gilgail, naku Mispā.¹⁶Alikupingwa pamilandu yonse ya Isreali mu ncende shonse ishi. ¹⁷Elo alikubwelela ku Rama, pantu ekwali inganda Yakwe; nakokwine alepingwilako imilandu ya bena Isreali. Akulile ulufuba kuli Yawe kulya.

8

¹Ulo Samueli alikukota, ali pangile abana bakwe abaume aba kupingula pali Israeli. ²Ne shina lya ibeli lyakwe lyali ni Yoeli, elo ne shina lya uwa abili umwaume lyali ni Abijahi. Bali noba kapingula bamilandu mu Beerishebe. ³Abana bakwe abaume tabali kwendela mumbela Yakwe, lelo bali konkelela uku kanaba aba kufuma cumi, bali kupoka amafisa kanwa elo bali ku fulunganya umulinganya.⁴Elo bonse abakalamba bamu Israeli bali kolongene ca pamo no kuya kuli Samuli ku Ramahi. ⁵Bali landile kuli ena ati, " mona, webō uli kotele elo abana bobē abaume taba kohendela mu mbela shobe. Kotusalila fwebo ii mfumu uwa kutupingula fwebo kwati fyalo fyonse."⁶Lelo taca sekeshe Samueli ulō bali kulanda ati, "kotupa fwebo ii mfumu ya kutupingula fwebo." Eco samueli alipepele kuli Yawe. ⁷Yawe alilandile kuli Samueli, "kotesha yonse amashiwi ya bantu muli fyonse bakulakulanda kuli webō; pantu tewebō bakene, lelo nine bali kukana ukuba i mfumu pali bēna.⁸Bako citafye nanomba cimo cine nga flya bali kucita bulya bwine bushiku Nebo naba letele bēna ukufuma mu Egipti, ukulakukana nebo, elo nokula ku bombela tu Lesa timbi, elo eco bakocita kabili kuli webō. ⁹Nomba Tesha kuli bēna; lelo bakoke bēna umupuilapo elo uleke bēna beshibe ne mbela ne mfumu ya kulakuba tungulula bēna."¹⁰Eco Samueli alibelele yonse amashiwi yakwa Yawe ku bantu abali kulakuipusha pa mfumu. Ali landile ati, ¹¹"Ici cakulalaba ee cilangililo ca mfumu uyo uwa kulakutungulula mwebō. akula kupita abana benu abaume elo nokulaba sonta umwine aba ku maceleta elo nokuba aba pali bakabalwe bakwe, no ku labutuka kuntanshi ya maceleta yakwe. ¹²Akulaku isontela umwine eka bamushika ba fita amakana na bamushika ba fita amakumi yasano. Akulaku lenga bamo uku lalima umushili wakwe, bamo uku sombola ubu somboshi bwakwe, elo bamo kupanga ifyanso fya nkondo elo ne fisolobelo fya maceleta yakwe. ¹³Akulakupita nakabili abana benu abanakashi ku kuba bakatombekanya ba fye fungo, na bakepika, elo naba kafumbika. ¹⁴Akulaku bula ne fisuma sana ifya mu mabala yenu, ne fya mu filimwa fya myangashi yenu, ifya mu miolife, no kubapa aba bomfi bakwe. ¹⁵Akulaku bula ice kumio pa myanganshi yenu elo ne fya mioliku yenu kupa bamushika bakwe na ku babomfi bakwe. ¹⁶Akulaku pita aba bomfi benu elo naba bomfi benu abanakashi ne ngombe shenu ishisuma ne ngamila shenu; akulaku bapika bonse ku kumjubombela ena. ¹⁷Akulaku bula ne cekumi pa filekwa fyenu, elo mwakulalaba abasha bakwe. ¹⁸Elo pali bulya budhiku mu kalakulila kunse pamulandu wa mfumu yenu uyo mwebō mwaisalile mwebene; lelo Yawe takamwasuke mwebō pali bulya bushiku."¹⁹Lelo abantu balikene uku tesha kuli Samueli balilandile abati, " lyoho! kufwile fye kwaba imfumu pali fwebo. ²⁰Eco kulila fwebo twingaba nga yonse imisumba imbi, elo ica kutile imfumu yesu inga lekutupinula fwebo no kuya kunstanshi yesu no kulatulwila i nkondo shesu."²¹Ulo Samueli akutikile amashiwi yonse aya bantu ali ya bwekeshepo mu matwi yakwa Yawe. ²²Yawe alilandile kuli Samueli, " konka amashiwi yabo elo ulenge umo ukuba imfumu yabo," Eichō Samueli alilandile ku baume bamu Israeli, " cila muntu sfwile ukuya ku musumba wakwe umwine."

9

¹Kwalipo umuntu umwina Benjamin umuntu wa bubile. Ena balikumukuta ati kashi umwana mwaume wakwa Abiel umwana mwaume wakwa Zeror umwana mwaume wakwa Bekorath umwana mwaume wakwa Aphiah, umwana mwaume wamwina Benjamite. ²Alikwete umwana mwaume uo balikukuta ati Shauli, umulumendo uwakuwama. Takwalipo mwaume nelo umo mu bēna Israeli uwawamishepo ukulekumucila. ukulekufuma fye kumapeya ukulekufika na kumulu alilepeshe ukulekucila umuntu uwali onse.³lelo impunda shakwa kishi wishi lyakwa shauele, shalilubile. Elo kishi alilandile kuli shauli umwana wakwe umwaume. senda umo uwamubabomfi nawebō, ima elo ulekuya mukulekufwaye mpunda." ⁴Elo shauli alipitile ku lupili lwa calo ca Ephraim elo alipulile namucalo ca shalishah, lelo tabashisangile. Elo balipitile na mu calo ca shalishah, lelo tabashisangilemo. Elo balipitile na mu calo ca shaalim, lelo tashalikubamo Elo alipitile mu calo cama Benjamite, lelo tabalikushisangamo.⁵Ulo baishile ku calo ca Zuph, Shauli alilandile kumubomfi wakwe uwali na ena, "Isa twende tubwelelemo, limo batata kuti bakano kulekusunga impunda elo bayambo kulekutontokanya pali fwebo." ⁶Lelo umubomfi alilandile kuli ena, "kutika, mulipo umwina Lesa muli uno musumba. Ena muntu uwakucindamikwa fyonse ifyo alanda filabefyacine. natulekuyako kulya limo kuli akotwebako inshila twingalekuya mulwendo lwesu."⁷Elo Shauli alilandile kumubomfi wa kwe, "Nomba mgatukoya, findo tukotwalila uyu muntu? pakwebati umukate mumufuko wesu ulipwile, elo tapalipo icakulekutwalilo muntu wakwa Lesa. Nindo tukwete?"⁸Umubomfi alyasukile Shauli ukwebati, " pano, ndikweteo ka cipandwa kumuli fine ifya shekele wa silivale

ako nkopela umuntu wakwa Lesa, kukuleku tweba inshila twingalekuya.⁹Ku kale mu Israeli ulo alikuya kukulekufwaya amano ya kulekufwaya kwakwa Lesa, alilandile, "Isa natulekuya kuli kamona, " Pakwebati kasesema walelo kale bali kumuta ati Kamona,¹⁰Elo Sahuli alilandile kumubomfi wakwe "ukolanda bwino. Isa, twende tulekuuya," Elo balile kumusumba uko umina lesa abelele.¹¹Ulo balikuniniko lupili iwakumusumba, balisangile abakashana bakoisa mukulekutapa amenshi. Shauli elo nomubomfi wakwe balilandile kuli bena, "Bushe kamona kuno eko ali?"¹²Balyasukile, nokwebati, Eko ali, moneni alifye pantanshi ya mwebo. Angufyanyeni, pakwebati lelo akoisa mumusumba, pakutilati lelo abantu bakopele lambo pacifulo capamulu.¹³Ulo fye mukoingile mumusumba mukomu sanga ulo ashilaya pacifulo capamulu kuku lekulya. Abantu tabalekulya kano fye ena alekwisa, pakweba ati akolya ilambo, panuma abo abetilwe bakolya, lelo kabuyeni pamulu, elo mukomusanga nombaline.¹⁴Elo balile kumusumba. Ulo balikwingila mumusumba, balimwene samweli akoisa ako babelele, ukulekuya ku cifulo capamulu.¹⁵Elo ubushiku ulo shauli ashilaisa. Yawe alisokolwele kuli Samueli.¹⁶"Mailo, pakashita nga kano kene nka kutumina umuntu ukulekufuma mu calo cakwa Benjamini, elo ukoleku musuba ukulekuba cilongoshi pa bantu bakwa nebo abena Israeli, Akapususha abantu bakwa nebo ukuleku bafumya mukuboko kwama Philistines. pantu ndilolekeshe pa bantu bakwa nebo nobulanda pakwebati kwaisa pali nebo"¹⁷Ulo Samueli amwene shauli, Yawe alimwebele, uyu emuntu nali nkolandapo kuli webu! Euyu wine uukalekuteka patantu bandi"¹⁸Elo shauli alishile mukulekupalamine kuli Samueli mu mpongolo nokulanda ati ngeba nipi uko inganda yakwa kamona ikosangwa?"¹⁹Samweli alyasukile Shauli ukweba ati, "Ninebo kamona. Nina ulekutangile ku cifulo icakusansama, pakwebati lelo ukolya na nebo. Nkakulekako ukalekuya ulukelo. elo nkokweba conse ico ukotontokanya mu mano yobe.²⁰Nga kumpunda shakwa webu ishilibile munshiku shitatu ishapita wilekusaka mikwa pali shena pakweba ati shilimonekele. Elo nipali nani ifya kufuluka fyonse ifya kwa Israeli fyashintilikwa? Bushe tepali webu elo ne nganda yonse iya kwa wiso?"²¹Shauli alyasukile ukwebati, Bushe nebo nshili mu Benjamite, uuko fuma mumukowa uwakukepesha payakwa Isreali? Bushe ulupwa lwakwa nebo talukokepesha pa ndupwa shonse ishamukowa wakwa Benjamin? Nindo kabili mukolandila kuli nebo mumusango uyu?"²²Elo Samueli alibulile shauli no mubomfi wakwe, alibaletele mu ciyanda elo alibekalikile pacifulo icakuntanshi ya bena abo abalikulalikwa, abalikubati abantu amakumi yatatu.²³Samueli alilandile kuli kepika, leta icamulingo ico napele kuli webu, paco nalandile kuli webu, cibike mukati."²⁴Elo pekika alibulilepo itanta nefyalikuba pali lyena alipekanishishe, Shauli, Elo Samueli alilandile, mona icasungilwe capekanishiwila webu. Cilye, pakweba ati capekanishiwile webu mpaka nenshita yasontelwe ukulekufuma inshita ulo na landile ndikutile abantu." Elo shauli alilile na Samueli bulya bushiku.²⁵Ulo batentemukile ukulekufuma kucifuma kacifulo capamulu ukulekwingila mumjusumba Samueli alilandile na Sahuli pamulu wa mutenge.²⁶Elo pamacaca, Samueli alibilikishe kuli Sahuli pamulu wa mutenge ukweba ati "Ima pakweba ati nkulekeko ulekuyainshila yobe" Elo Shauli alimine, elo bonse ena na Samueli balile mu musebo.²⁷Ulo balikutemukila ku mpela ya musumba, Samueleli alilandile fwebu" elo alitangile "lelo webu mbale wiminine panono pano pakwebati ntubulwile webu imbila yakwa Lesa.

10

¹Elo Samuele alisendele ulusengo lwamafuta, no kupokolwela pamutwe wakwa Shauli, Elo alimufyompele. Alilandile, "Bushe Yawe takusubile ukulekuba intungulushi ya bupyani bwakwe?"²Ulo ukonsha ilelo, uko yakusanga abaume babili mupepi ne nshishi yakwa Rakele, mumupaka wakwa Benjamini pa Zelzah. Bakalekulanda kuli webu, "Impunda isho wali kusokota shilisangilwe. Lelo bawisa balilekele ukulekusakamana palwa mpunda lelo bakosakamana pali webu bekolanda, "findo ningacita pa mwana wandi."³Elo ukalekuya pantanshi ukulekufuma kulya elo ukesamukufika pa muterebinti pa Tabore. Abaume batatu bakoya kuli Lesa ku Betele bakokukumanya uko, umo akosenda utwana twambushi tutatu, naumbi akosenda imikate itatu, elo naumbi akosenda impapaya mwangashi.⁴Bakaposha webu nokukupela imikate ibili, Nefyo ukasenda ukufuma mu minwe yabo.⁵Panuma yaifyo, ukoisa kulupili lwakwa Lesa, ukuli iboma lyaba Pelishiti. ulo ukofika pamusumba uko kukumanya ibumba lyakuba kasesema baleisa bakotentemuka ukulekufuma pa ncende yapamulu bali nempango. nensango elyo ne cimpeta pali bena; balekusesema.⁶Umupashi wa kwa Yawe ukopongolokela pali webu elo ukosesema pamo nabena nobe ukopilibukila mu muntu uwakuibela.⁷Lelo uluofi fishibilo fikoisa kali webu, ucite conse ico iminwe yobe ikosanga ukucita, pantu Lesa ali nawebo.⁸Kabiye untangilile ukutentemukile ku Gilgal. elo nkontentemukile kuli webu ukutula amalambo yakocewa nokupela amalambo yamutende. ulekukolela pa nshiku cineluba mpaka ulo nkoisa kuli webu elo nokulanga webu ifyo wingacita,"⁹Ulo Shauli afutatile inima yakwe ukufuma kuli Samuele, Lesa alimupilibwile umutima umbi. Elo fyonse ifi ifya fishibilo fyali pitile pabulya bushiku.¹⁰Ulo baishile ku lupili ibumba lya ku bakasesema lyalimukumenye, elo umupashi wa kwa Lesa walipongolokele pali ena pakweba ati alekusesema pamo nabena.¹¹Ulo uli onse uwamwishinile ukufuma amumwene akosesema pamo nabakasesema, Abantu balilandile cila umo na umo, " Nindo icitikile kumwana mwaume wakwa Kishi? Bushe shauli ali umo wamu libakasesema lelo?"¹²Umuntu uwali wa ku ncende imo ine alyasukile, "Lelo wishibo ninani?" pamulandu waici, calishilekuba insoselo, "Bushe shauli ali umo muli Kasesema?"¹³Ulo apwile ukulaku sesema, alishile ku ncende yapamulu.¹⁴Elo baninalume ba kwa shauli balilandile kuli ena naku mubomfi wakwe, " Bushe nikwinsawaila?" alyasukile, " kukufwaye impunda, ulo twamwene ukuti tekutitushisange, twalile kuli Samuele,"¹⁵Nalume wakwa shauli alilandile nkopapata njeba, ico Samuele alandile kuli webu."¹⁶Shauli alyasukile ninalume, alitwebele fye apabuta ati impunda shilimonekele, " Lelo tamwebele pamulandu wa bufumu, ifyo Samuele alandile."¹⁷Lelo Samuele alikutile bonse pacinso cakwa Yawe pa Mizpah.¹⁸Alilandile kubantu bakwa Israeli, " ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Israeli akolanda naliletele

abena Israeli ukubafumya mu Egupti, elo nali puswishe mwebo ukufuma mumunwe ya bena Egupti, elo ukufuma na mumunwe yama bufumu bonse abapakese mwebo,"¹⁹ Nomba lelo mulikene Lesa wenu, ulemipususha kufya mafya fyenu elo ne fyakuma nama fyenu; elo mulilandile kuli ena, 'bikeni imfumu palifwebo,' lelo mutwalemwebene kuchinso ca kwa Yawe umwabela imikowa elo nemitundu yenu."²⁰ Elo Samuele aliletele bonse aba mikowa yakwa Israeli mupepi, no mukowa wakwa Benjamini walisalilwe.²¹ Elo aliletele umukowa wa Benjamini mupepi umwabena imitundu yabo; nomutundu wabena matriti walisalilwe. na shauli umwana mwaume wa kwakishalisalilwa. nomba ulo baile mukumufwaya, talikusangwa.²² Elo abantu balikufwaya ukulekwipusha Lsa amepusho ayengi, "bushe kuciliko naumbi umuntu uukoisa? Yawe alyasukile, "alifishile umwine mufipe."²³ Elo bali buntu kile nokufya shauli ukufuma kulya. ulo aminine mukati kabantu, alilepele ukucila na pa mulu.²⁴ Elo Samuele alilandile kubantu bushe mulimwene muntu ulo Yawe asalile? tapali nelo umo uuli ngaena pabantu bonse!" bonse abantu balipundile, "imfumu ikalilile inshita ntali!"²⁵ Elo Samuele alyebele abantu intamba namafulane yabufumu, aliyalembela panshi mucitabo, nokulibika pacinso cakwa Yawe. Samuele alilekeleko abantu bonso baya, cilamuntu ku nganda yakwe umwine.²⁶ Shauli nao alile ku mushi wakwe ku Gibe, elo pamo naena kwaile bamo abaume abamaka, abo Lesa aikete imitima Yabo. ²⁷ Lelo bambi abaume ifinangwa balilandile, "kuti uyu muntu atupususha shani? aba abantu balisulile shauli tabamuletelepo icabupe nelyo cimo. Lelo shauli alitalele tondolo.

11 ¹ Elo Nahashi umwina Amone alile no kupanga inkambi kuli yabeshe Gileadi. Bonse abaume bakwa yabeshe balilandile kuli nahashi, "panga icipangano napwebo, kabili twaleku bombela weba." ² Nahashi umwina amone alibasukile, " muli uyu musango emokopanganina na weba, pa kwe ba ati nebo kolobolamo bonse amenso ya kukulyo, kabili muli uyu musango amokoletela umusebanya muli Israeli." ³ Elo aba kalamba mu yabeshi balyasukile kuli ena, utushe fweka panshiku cine lubali, pakwe bati twingaluma inkombe mu cende shonse isha bena Israeli. elo nga cakwebati takuli nangu umo uwa kupusuka fwebo, tuli no kulekela weba." ⁴ Ne inkombe shalishile ku Gibe ukwali kwikala shauli elo balyebele abantu ifyali kutitika. Bonse abantu baliloshe mukubilikisha. Ulo Shauli afwile ifyo balandile, umupanshi wakwa Lesa walishile pali ena, kabili alifulilwe saana. Lelo shauli alikukonka ing'ombe ukufuma mupanga. Shauli alilandile, "findo filubene ku bantu pakwe bati balekulila?" Balyebele sha uli ifyo abaume ba mu yabeshi ifyo balandile. ⁷ Alilulile in'gombe ishilume no kushiputaula tupifya tupifya, kabili balitumine monse fye mucenda yabena Israeli kumo ne nkombe. Alilandile, "uyu onse ushikofwaya kufuma panu ma yakwa Shauli na panuma yakwa samwele, ifi efikesa kucitika na ku ng'ombe shakwe" Elo ubuntu, kabili balifumine capamo ngo muntu umo. ⁸ Ulo abapendele mu beseke, abantu bamu Israeli bali amakana imyanda itatu, na abaume aba yuda amakana amakumi yatatu. ⁹ Elo balilandile ku nkombe Shalikwisa, " weba uko eba abaume mu yabeshe, "maiilo panshita akasuba kakabalika, weba uka pusushiwa. Elo inkombe shalile no kuya kweba abaume bamu yabeshe, nabo balisekelele. ¹⁰ Elo abaume ba mu yebeshe balilandile kuli Nahashi, " mailo tukalekelela kuli weba, kabili kutiwacita kuli fwebo conse icokomona ubune kuli wemwine." ¹¹ Ubushiku bwakokelepo Shauli alibikile abantu mu fiputulwa fitatu. bali shile pakati kaa kambi mushita yalucelo, no kubasasa Elo balincifishe abena Amoni ukufika na kukukaba kwa kasuba, Abo abapuswike balisala ngene pakwebati tapali nelo babili abashe abashe lepamo. ¹² Elo abantu balilandile kuli Samwele, "Nina ni uyu uwalikulanda, Bushe shauli akateka fwebo? leteni abaume, pakwebati tubepaye. ¹³ Lelo Sahuli alilandile, "takuli nangula umo ukofwa pali bunobushiku pantu leelo yawe alipuswishe Israeli," ¹⁴ Lelo samwele alilandile ku bantu, iseni na tule kuya ku Gilgali no kuyaku bwe keshapo ubufumu kulya. Nomba bonse abantu balile ku Gilgali no kuya kupa shauli cimfumu pa cinso cakwa yawe mu Gilgali. ¹⁵ kulya balipele amamba yamutende pacinso cakwa yawe, na shauli no bonse abaume bamu Israeli balisasamu kile apakalamba.

12

¹ Samwele alilandile kuli Isreali onse, "Ndikufikile kuli fyonse fyo mulandile kuli nebo, elo ndisalile ne mfumu pali mwebo. ² Lelo ii emfumu ikonda ku cinso ceno ukulekufumamku bwaice ukulekufika ku bwelelo. ³ Ndi pano, mulekunshinina pa cinso cakwa Yawe na pa cinso ca wasubwa wakwe ni ngombe yakwa nani napoka? Ni punda wakwa nani napoka? Nani uyo naitile ubukaka? Nani uyo nalikufyenga? ni ku kubokokwakwa nani uko napoka ifisakanwa iyakupafwisha amenso yandi? mulekunshina, elo nokobwesha ici kuli mwebo" ⁴ Balilandile ati, Tamwatubepapo, ukutufyengelekesha nelo ukwiba icintu nelo cimo mu minwe ya muntu." ⁵ Alilandile kuli bena ati, "Yawe nikambine pali mwebo na uwasubwa wa ena nikambone ilelo ukweba ati tamusangilwe nelo kamo mukuboko kwandi, "Nabo balyasukile. "Yawe ni kambone." ⁶ Samwele alilandile ku bantu. "Ni Yawe wasontele Mose elo na Aroni kabili ewalikuninika ba shinwe ukubafumya mu calo ca Egupti. ⁷ Ulo nomba ituleni mwebene ukwebati ningalekupapata na mwebo ku cinso cakwa Yawe kuli fyonse ifya bulungami fya kwa Yawe ifyo acitele kuli mwebo nakuli bashinwe. ⁸ Ulo yakobo aishile ku Egupti, elo ifikolwe fyenu fyaliloile kuli Yawe elo Yawe alitumine mose na Aroni abalikuntungulula ba shinwe ku kubafumya mu Egupti elo baikle mu cifulo cino. ⁹ Lelo balilabile Yawe Lesa wabo; alibashiutishe mukubokokwa kwa Sisera, umukalamba wa fita fya Hosore, na mukaboko kwa ba Pelishiti, elo na mukuboko kwa mfumu ya Moabu, aba bonse balilwile na ba shinwe. ¹⁰ Balilile kuli Yawe ukwebati, 'tulibembukile pakwebati tulisulile Yawe elo tulitotele babaali, elo na ba Astarte lelo niomba pokololeni fwebo mu minwe ya balwani besu, elo tukomibombe, ¹¹ Elo Yawe alitumine Yerubaali, Bedani, Yefuta elo na Samwele, nokulekumipela ubwanshisho pa

abalwani benu bonse abamishingukile, ukulekutikati mwalikele aba cingililwa.¹²Ulo mwamwene ukuti Nahashi imfumu ya bena Amone yaishile pali mwebo mwalilandile kuli nebo ukuti iyo kano imfumu ifwile ukuteka fwebo- nelo Yawe Lesa wenu alii ni mfumu yenu,¹³lelo imfumu iii iyo musalile iyo mwebo m,ulombele elo uwo Yawe asontele lelo ukuba imfumu pali mwebo.¹⁴Nga mukotina Yawe mubombeleni nakileni shiwi lyakwe, nokulekushitalamina ifunde Iya kwa Yawe elo mwebo ne mfumu iikomiteka mukalukonka Yawe Lesa wenu.¹⁵Lelo nga tamukonakila shiwi Iya kwa Yawe, Lelo ukuletalamina amafunde yakwa Yawe, elo ukuboko kwa kwa Yawe kukalekuba pali mwebo ifyo kwali kuba pali bashinwe.¹⁶Na lelo line ituleni mwebene elo mu mone icintu ici icikulu ico Yawe akocita ku cinso cenu.¹⁷Bushe tekulobola ingano ilelo? Nkolilila pali Yawe, ukweba ati engaleta amapate elo ne mfula. elo mukeshiba no kulekumona amapate elo mfula. elo mukeshiba no kulekumona ukwebati ububi bwenu bulikulile, ubo mucitile ku cinso cakwa Yawe mukule kuilombela imfumu mwe bene."¹⁸Elo Samwele kuli Yawe, elo no ubushiku bulya bwine Yawe alitumine amapate elo ne mfula. Elo bantu bonse balitinine Yawe elo na Samwele apakalamba.¹⁹Elo abantu bonse balilandile kuli Samwele abati, "Pepeleniko aba bomfi benu kuli Yawe lesa wenu pakulekweba ati tatukofwa. pantu tulilundilepo pa membu shesu shonse ubu ububi mu kulilombela imfumu fwe bene."²⁰Samwele alyasukile, "Mwilekukwata mwenso, mulicitile ububi bonse ubu, kabili mwipatuka kulekufuma kuli Yawe, lelo mulemubombela Yawe no mutima wenu onse.²¹Mwilakupilibukila ku fintu kubula ubuyo ifishinganonkeshamwebo nelo kupususha mwebo pakwebati fya cabe cabe.²²Pa mulandu bukulu bwe shina lyakwe, Yawe takakane abantu bakwe pakwebati calisekesha Yawe ukumipanga abantu bakwe umwine.²³Nga kuli nebo cakutali kuli nebo ukwebati ngalekubembukila Yawe pa kuleka ukumipepela, mwebo. Lelo nkumifunde inshila isuma elo iyakololoka.²⁴Mulekutina Yawe no kulekumbombela mu cishinka no mutima wenu onse. mulekulenguluka ifintu ifikulu ifyo acitila mwebo.²⁵Lelo nga mukotwalilila ukulekucita ifya bubifi mwebo ne mfumu yanu mukonaulwa."

13

¹Shauli ali ne myaka amakumi yatatu uko atendekele ukuteka elo atekele amakumi yane pali Israeli. ²Alisalile abaume amakana yatatu abaume bamu Israeli. Amaka yabili bali na wena mu mikimashi na mu mpili sha mu calo ca Betele, elo ikana limo bali na yo natani mu Geba muli Benyamini. Abashele ku fita aba tumine ukuya ku myabo, muntu onse kwi Hema lyakwe.³Yonatani alicinfishe iboma lyaba Pelishiti, elo naba Pelishiti balyu mfwile ifya citikile. atile. Leken i abahebere bomfwe. ⁴Bonse abena Israeli balyumfwile ukuti shauli; alicimfishe iboma lyaba Pelishiti, kabili na Isreali ali cakununka icabola kuba Pelishiti, elo ifita fya yebelwe fyonse ukuya kuba pamo na Shauli ku Gilgali.⁵Aba Pelishiti balilongene pamo mu kulwa na Israeli, na makana yatatu yama celeta, na makana mutanda ya baume ba kwensha ba kafwalo. na bantu ngo musensenga uli pali bamba, Balishile no ku cita inkambi pa mikimushi ku kabanga ku bete abena. ⁶Ulo abaume ba bena Israeli ba mwene ukuti bali mu bwafwa pantu abantu balicikilishiwe, abantu ba fiseme mu ninga, mu mateshi mu mabwe mu nyimba na mu filindi. ⁷Bamo aba Hebere baile kwabuka Yordani ku calo ca bena Gadi na giledi, Lelo Shauli ali acili mu Gilyali na bantu bonse bali mukonkele ena baletutuma.⁸Alilolele inshiku cine lubali, inshita Samueli ali wa kulinga, Lelo Samueli tali wa kwisa ku Gilgali na bantu balisalangene ukufuma kuli Shauli. ⁹Shauli atile " Ndeteleni nebo umutulo wa cakoca ne fya mutulo fya mutende," Eico wena aninike umutulo wa ca koca. ¹⁰Ulo lwine fye apwshishe ukuninika umutulo wa ca koca Samueli ali fikile. Shauli. aile ku fumina ku mukumaya ena no ku muposha. ¹¹Elo Samueli atile, "Nindo wa citile?" Shauli alyaswike, "ulo nebo na mwene ukuti abantu bali kunsha nebo, na kabili ta kwali wa kwisa ukulingana ne nshita yali ngilwe na kabili ukuti aba Pelishiti bali kunganine pa mikimashi. ¹²Nebo natile, 'Nomba aba Pelishiti kuti baisa kutentemukila kuli nebo ku Gigali, Na kabili Elo nalipatikishe ne mwine ukuninika umutulo wa ca koca,"¹³Elo Samueli, "atile kuli Shauli," uli citile ca bula amano. Tausungile ifipope fyakwa Yahoba Lesa wenu. ifyo wena apele kuli weba pantu elo Yahwel nga ali wa ku pampamika ubutekeshi bobe pa bena Israeli bonse umuyayaya. ¹⁴Lelo nomba ubutekeshi bobe tabuli na kutwalilila, Yahwel ali mwene umwaume uli wapa mutima wakwe, na kabili Yahwel ali musontele wena ku kuba cilongoshi pa bantu bakwe bonse pa mulandu weba tauli wa kunakila fintu akukonkomeshe,"¹⁵Elo Samueli amine na kabili aile kunina ukufuma ku Gilgali ku Gibeya yakwa benjamini. Elo shauli alipende abantu abasangilwepo pamo na wena, bali nalimo abaume imyanda mutanda. ¹⁶Shauli umwana mwaume wakwe yanatani na bantu abo ablipa na bena, baikele mu Geba waku Benjamini. Lelo aba Pelishiti bali citile inkambi pa mikimashi,¹⁷Ba kona balishile kufuma mu nkambi yaba Pelishiti mu mabumba yatatu. Ibumba limo bayalukile ukulola ku opra, ku calo cakwa Shauli. ¹⁸Na limbi bumba ba yalukile ukulola ku Betihoroni ne bumba limbi ba yalukile ukukola ku mipaka ukulolsha ku mikonko yaku Zeboyani ukulola ku ciswebembe.¹⁹Tkwali kafula uwali ku Sanawa monse mu Isearli monse pantu aba Pelishiti balandile, "aba Hebere kuti baipangila amapanga ne mifwi abene," ²⁰Lelo bonse abaume ba mu Israeli bali kuya kula kutente mukula kuba Pelishiti, onse ku kunona kuntanshi wa plao wakwe Isembe lyakwe ne cikwakwa caku fulilako. ²¹No mutengo wa bikilwe fibili ifya pali fitatu ku nono Plao na motokoshi na cimo ica pali fitatu we shekele ukunona isembe naku kolwela ifya kusoswelako.²²Elo mu bushiku bwa bulwi tamwali impanga nangula mifwi sha sangilwe mu minwe ya onse wa fita abali na Shauli na Yonatani," kanofye Shauli no mwana mwaume wakwe yonatani ebali na yena. ²³Elo iboma lyaba Phalishiti baile kufumina ukupitila ku mpito yaku mikimashi.

14

¹Bushilu bumo Yonatani umwana umwaume wakwa shauli alilandile kuli kasunga wafyanso waice, " isa twende tuye twabukakile kwi boma lyaba Pelishiti ku lubali lubi," Lelo ta ebeleko wishu.²Shauli alikwikala kumpela ya Gibea

mwisamba Iya muti wa mapomegranate uwaba mu migrone, abaume nalimo imyanda mutanda bali na ena,
³Ukubukapofye na Ahiya umwana mwaume wakwa Ahitubu (wabo wakwa ikabode) umwana mwaume wakwa finehasi umwana mwaume wakwa Eli, shima pepo wa kwa Yawe pa shilo, uwafwele icakufwala cakwa shima pepo. abantu tabalishibile ukwebati Yanatani alile.⁴Pali cila lubali apa kupitila ap Yonatani afwaile kuya pakwebati bafike kwi boma yaba Pelishiti, kwaliko insunsu ya cili bwe kulubali lumo elo naimbi nsunsu yacilibwe kulubali lunankwe. ⁵Insunsu ya cilibwe cimo calikukutwa boseselo nensunsu yacilibwe cinankwe calikukutwa sense. Insunsu ya cilibwe cimo calimikwe ku kapinda ka kukuso kuntanshi ya mikmashi, ne cibiye ku kapinda ka kukulyo kuntanshi ya Geba.⁶Yonatani alilandile ku mwaice wakwe kasunga wa fyansofyakwe, " isa natwabukile kwishilya ye boma lyaba banensu bashasembululwa. kuti na limo Yawe abombela mwipunda Iyesu, pantu tapali icingakanya Yawe ukufuma mukupususha kubengi nangu kubanono abantu." ⁷Kasunga wafyanso fyakwe alimwasukile, "citeni icili conse cili mu mutima wenu. kabiye twalilila, mona ndinawebo, ku kunakila ku mafune yobe yonse."⁸Elo Yonatani alandile, " tukoyabukila ku baume kabili tukoisokolwela kuli bena. ⁹Ngacakwebati balanda kuli fwebo, pembeleni palya mpaka twisa kuli mwebo elo tukoikala muncende shesu kabili twatwa abukile kuli bena. ¹⁰Nomba nga bakosuka ati, " iseni kuli fwebo, elo tukoyabukilako; pantu Yawe alipele bena mu baboko yesu. ici cikaba cishibilo kuli fwebo."¹¹Elo bonse balibili balisokolwe abene kwi boma lyaba peshiti. Abapeshiti balilandile ati, "moneni aba hebere bakofisa muka mu filindi muntu babeleme abene." ¹²Elo abaume bapa boma balikutile kuli Yonatani nakasunga wafyanso fyakwe, elo alilandile ati, " iseni pano pamulu kuli fwebo, kabili tukomilangishapo fimo. " Yonatani alilandile kuli kasunga wafyanso fyakwe, " unkonke, pantu Yawe alibapele mukuboko kwa kwa Israeli."¹³Yonatani alininine pamulu ku maboko yakwe nakumakasa, na kasunga wafyanso fyakwe alikonkele panuma yakwe. aba pelishiti balipai we ku cinso cakwa Yonatani, na kasunga wafyanso fyakwe alipeya bamo panuma yakwe. ¹⁴Uko ukusansa kwa kutendeka uko Yonatani na kasunga wafyanso fyakwe bapangile, kwali peye abaume nelyo amakumi yabili muncende ya citika ya Ekare.¹⁵Mwali ukupamfiwa mu boma, mu mpanga na mu bantu. Napa boma nabalekupokolola ifipe balipamfiwe, Isondo lyalitenkene, kabili kwali kutekana ukukulu. ¹⁶Elo bakalinda bakwa shauli mu Gibea umwamu Benjamini balimwene; impuka ya fita yamu Pelishiti yali kusalangana, kabili balikuya kuno nakulya. ¹⁷Elo shauli alilandile kubantu abali nankwe, " pendeni nokumona uubulile ukufuma kuli fwebo, " ulo bapendele, Yonatani nakasunga wafyanso fyakwe balibulile.¹⁸Shauli alilandile kuli Ahiya, "Leta icipao cakwa Lesa kuno, " eco pali ilya nshita cali na bantu bamu Israeli. ¹⁹Ulo shauli alikulanda na shima pepo icimfulunganya mu nkambi yabapelishiti calitwalilile no kukulilako. Elo shauli alilandile ku shima pepo." funyako ukuboko kobe."²⁰Shauli na bantu bonse abalikuba nankwe balilongene pamo nokuya mubulwi cila lupanga lwaba Pelishiti Iwalimine abaume abanabo bamu calo, kabili kwali icimfulunganya icikulu. ²¹Lelo abo aba Hebere abali kale naba Pelishiti elo abaile nabena mu nkambi, nabena balilundileko kubena Isreali abali na shauli na Yonatani.²²Ulo abaume bonse abaume Israeli abaifishile mu mpili pepi na Efraimu balyumfwile ukusebati abaPelishiti bakofyuka, mabena balibapepekele panuma mu bulwi. ²³Elo Yawe alipuswishe Israeli bulya bushiku elo ukulwi bwalipitilile no kufika ku bete abene.²⁴Bulya bushiku abaume bamu Israeli balinakile pantu shauli alibikile abantu pe samba Iya mulapo ukwebati, " abe uwatipwa ukolya ifyakulya ifi; fyonse ukufika icungulo elo nshilalandula pa balwani bandi, " elo tapali nangula umo pa fita uwa sondele ifilyo. ²⁵Elo abantu bonse baingile mu muntengo kabili pali ubuci pamushili. ²⁶Ulo abantu baingile mumutengo, ubuci bwalitikile lelo tapali uwabikile ukuboko kwakwe pakanwa kakwe pantu abantu balitinine umulapo.²⁷Lelo Yonatani taumfwileko ukwetati wishi alikakilile abantu na mulapo. alikete kumpela ya nkonto mulapo, alikete kumpela ya nkonto yali mu monwe yakwe kabili alitumpikile mu lupuma lwa buci. Alimishe ukuboko kwakwe ku kanwa kakwe, kabili amenso Yakwe yali celebukile. ²⁸Elo umo pa bantu, alyasukile, " wiso alipingwilile abantu mukucikosha no mulapo, pakulanda ukwebati, abe uwatipwa ukolya ifilya pali buno bushiku, ' nelo cakwebati abantu balinakile kunsala."²⁹Elo Yotanani alilandile, " tata wandi aliletele ubwafya mu mpanga. moneni ifyo amenso yandi yacelebukile pakwebati ndisondele pali ubu ubuci bunono. ³⁰Nga caliweme nga bantu balilile umutelelwe lelopa fyakutupwa ukulekufuma kuba lwani babo abo basangile pantu nomba ukwipaiwa takwakula muba Pelishiti. ³¹Balisanshile aba Pelishiti bulya bushiku ukufuma ku mikmashi ukufika ku ayalone. Abantu balinakishe. ³²Abantu balibutukile bulili bulili pa fitapwa elo balisendele mpaanga, ngombe no twana twa ngombe no kushipaila panshi. Abantu balifulile no mulopa. ³³Elo balyebele shauli, "moneni, abantu bakobembukila Yawe pakulila kumo nomulopa." Shauli alilandile, " mulibombele ukwabula ici shinka. Lelo, kunkulu sheni icilibwe icickulu kuno kuli nevo? ³⁴Shauli alilandile, " kabuye kunse mu bantu, elo ulekubeba, ' lekeni cilamuntu alete ngombe yakwe ne mpanga yakwe, elo mushipaile pano no kushilya mwibembukila Yawe pakulekulya inama kumo no mulopa. Elo umuntu no muntu aliletele ngombe yakwe ilume kuli ena bulya bushiku no ku ipaila kulaya. ³⁵Shauli alikulile Yawe icipailo, ico cali cakubalilapo icipailo ukukulila Yawe. ³⁶Elo shauli alilandile, " Natusupile aba Pelishiti ubushiku no kubatapa mpaka ulucelo, twishapo nelo umo uwamweo. Baliasukile, "Citeni conse iciko,onekabwino kuli mwebo," Lelo Shima pepo alilandile, "Natupalamine kuli Lesa pano." ³⁷Shauli alipwishe Lesa, " bushe kuti nasupila abapelishiti/ bushe mukobapela mu minwe yakwa Israeli?" Lelo Lesatamwasukile bulya bushiku. ³⁸Elo shauli alilandile, " iseni kuno, mwentungulushi shonse isha bantu; sambilileni nokumona ifyo ulu lubembu lucitikile lelo. ³⁹Elo, ngefyo Yawe wamweo upususha Israeli, nelo cili muli Yinatani umwana wandi umwaume akofwa icine cine," Lelo takwali nelo umo umwaume pa bantu bonse uwamwasukile. ⁴⁰Elo alilandile kuli, onse, " mulingile mukoimina kulubali lumo, elo nevo na Yonatani umwana wandi umwaume tukoba kulubalibiye." Abantu balilandile kuli shauli, " citeni icikomoneka icisuma kuli mwebene." ⁴¹Shauli alilandile, " Yawe, Lesa wakwa Israeli! ngacakwebati ulu lubembu lulicitilwe kuli nevo nelo ku mwana wandi umwaume Yonatani, elo Yawe, Lesa

wakwa Israeli, peleni tumimu. Lelo ngacakwebati ulu lubembu luliciti lwe na bantu bobbe Israeli, peleni tumimu." Elo Yonatani na Shauli balisendelwe ku cipendwilo, lelo ifita fyalifumishiweko. ⁴²Elo shauli alilandile," penduleni pali nebo na Yonatani umwena wandi umwaume." Lelo Yonatani alikatilwe kucipendwilo. ⁴³Elo shauli alilandile kuli Yonatani, "Njeba ifyo ucitile," Yonatani alimwebele, " ndi sondele utubuci utunono kumpela yankonto iyaciba mu minwe yandi. ndi pano: nkofwa," ⁴⁴Shauli alilandile, "Lesi nacitefyo kabili ifyasilapo nakuli nebo, nmgata ukofwa Yonatani." ⁴⁵Elo abantu balilandile kuli shauli, " Bushe Yonatani engafwa upwi shishe uku kucimfya kukulu kwa kwa Isreali? cakutali fye? ngefyo Yawe wamweo, takuli mushishi nelo umo uwakumutywe wakwe ukoponena panshi, pantu alibombebe na Lesi lelo," ⁴⁶Elo abantu bali puswishe Yonatani icakwebati nao tafwile. Elo shauli alekele uku supila aba Pelishiti, naba Pelishiti balile ku ncende shabo abene. ⁴⁷Ulo shauli alekele ukuteka pali Israeli, alilwile na balwani bakwe bonse pali cila lubali. Alilwile na moabu abena Amone, Edomu, imfumu sha soba, naba Pelishiti. konse uko alukile, alibikile ukukandwa pali bena. ⁴⁸Alibombebe no kukosa ukukulu no ku wisha abena amaleke. Alipuswishe Isaeli ukufuma mumaboko ya abo ababatapile. ⁴⁹Abana baume bakwa shauli bali Yonatani Isaeli, na malkishua. Amashina yabana bakwe, abanakashi babili yali merabu, ibele na milkali uwa caice. ⁵⁰Ishina lya mukashi wakwa shauli ali ni Ahinoamu; ali mwana mwanakashi wa kwa Ahimaasi, ne shina lya kwa mushika waba shilika ali abnere, mwana mwaume wakwa nere, na lume wakwa shauli. ⁵¹Kishi ali wishi wakwa shauli elo nere, wishi wakwa abnere, umwana umwaume wakwa abiele. ⁵²Bwali ubwakukosa ubulwi naba pelishiti inshiku shonse isha kwa shauli, ulo shauli alikumona umwaume onse uwamaka nelo umwaume impalume, alikumulunda kuli ena.

15

¹Samwele alandile kuli shaulo, " Yawe alintumine ukwisa ku kusuba ukuba imfumu yabantu bakwe ba Israeli. Nomba kutika ku mashiwi yakwa Yawe. ²Ifi efyo Yawe wa fita alanda, 'nebo ndilishibe ifyo Amaleki acitile kuli Israeli mu kubalwisha mu nshila, iyo bali kufuma mu Egupti. ³Nomba kabuye no kusansa Amaleki kabili nokonaula fyonse ifyo akwata. Tekwesha kushapo nangu umo, lelo wipaye abaume na banakashi, umwana na kanya, ingombe ne mpanga, ingamua elo nabapunda." ⁴Shaulo akutile abantu no kubapenda mu musumba wa Telaimu amakana imyanda ibili abaume bapamakasa, na makana ikumi limo abaume ba muyuda. ⁵Elo Shaulo alishile ku musumba wa Amaleki no kulindila mumupokapoka ⁶Elo Shaulo alandile kubena keni," kabuyeni, salanganeni, fumeni mubena Amaleki, eco nebo nshi myonawile pamo nabo. pantu webo walilangile uluse kuli bonse abantu ba Israeli, ulo bali kufuma mu Egupti, " Eco abena keni balitumi neko ku bena Amaleki. ⁷Elo saulo alisanshile abena Amaleki, ukufuma ku Habila ukuya kushinta ku shuri, iyabela kukabanga ka Egupti. ⁸Elo alisendele Agogi imfumu yabena Amaleki iyabula ukufwa alipwishishe ukubanaula bonse abantu kumpela yalupanga. ⁹Lelo saulo na bantu baushilepo Agagi, nefyabune ifyakuba nge mpanga ne ngombe, utwana twa ngombe uwana no utwana twa mpanga utwaina. Fyonse ifyali ifyabune, tafyona wile ne cishali nabuyo. ¹⁰Elyo ishiwi lyakwa Yawe lyaishile kuli Samwele ukweba ati, ¹¹"Cabulanda kuli nebo pakweba ati napanga saulo ukuba imfumu, pantu alipilibukile ukufuma kukonka nebo kabili alikene ukucita amafunde yandi, " Samwele alifulilwe; alililile kuli Yawe ubushiku bonse. ¹²Samwele alyala mukile bwangu kukumanya saulo mulucelo. Samwele balimwebele, " saulo alishile ku kameli no kupanga icakuimwibukishishako umwine, elo ayalulukile no kute mukila ku Gilgali. ¹³Elo Samwele alishile kuli saulo na saulo alilandile kuli ena, "walipalwa webo kuli Yawe! nebo nalifilisha ifya nkonkomeshe Yawe." ¹⁴Samwele alandile." nindo iyi nkoumfwa kulila kwapanga nkoumfwa mumatwi yanda, no kulila kwa ngombe nkoumfwa?" Saulo alyasukile, "balifitelete ukufuma Amaleki. ¹⁵Pantu abantu balisungile ifyabune fya mpanga ne ngombe, ifya kupela ilambo kuli Yawe Lesi obe. ¹⁶Ifyashala twali pwishishe ukufyonaula." Elo Samwele alandile kuli saulo, " lindila, na nebo nkokweba ifyo Yawe alandile kuli nebo ubushiku." saulo alandile kuli ena, "landa!" ¹⁷Samwele alandile, " nanguline webo uli lucece mumenso yobe, bushe tawapangilwe ukuba umutwe ku mutundu ya Israeli? elo Yawe alikusibile webo ukaba imfumu yaba Israeli, ¹⁸Na Yawe alikutumine munshila yobe no kulanda kabuye no pwishisha ukonaula aba bembu, aba Amaleki, no kubalwisha mpakafye baonaulwa," ¹⁹Nindo tawaufwilile ishiwi lyakwa Yawe, lelo wacitile webo ukuposafye pa fitapwa no kucita icabipa mu menso yakwa Yawe?" ²⁰Elo saulo alandile kuli Samwele, " nebo nalyufwila ishiwi lyakwa Yawe, nalile na munshila iyo Yawe antumineko. nebo nalicinfinishe Agagi, imfumu ya Amaleki, no kupushishisha ukonaula aba Amaleki. ²¹Lelo abantu balipitile fimo ifiwapwaimpaanga ne ngombe, ifyabune ifyali konaulwa, ku kupele ilambo kuli Yawe Lesi obe mu Gilgali. ²²Samwele alyasukile, " bushe Yawe alisekelele mu bupe caocelwa ne celambo, nga mukunfwila ishiwi lyakwa Yawe icumfwila cabune ukucila ilambo, no kubela kwabune ukucila amafuta yabasuku suku. ²³Pantu bucisanguka cimo no lubembu lwalubuka, no kutalama cimo nibunkalwe na mampulu. pamulandu webo walikene ishiwi lyakwa Yawe, nankwe ali kukana webo ukuba imfumu. ²⁴Elo saulo alandile kuli Samwele, " nebo nali bembuka; nipamulandu nebo nalitoba amafunde yakwa Yawe na mashiwi yobe, pamulandu nebo nalikutina abantu no kumfwila ishiwi lyabo. ²⁵Nomba, napapata elela imembu shandi, no kubwelela na nebo pakweba ati nebo ninga shinshimuna Yawe," ²⁶Samwele alandile kuli saulo, " nebo nshabwekelelo na webo, nipamulandu webo walilikene ishiwi lyakwa Yawe, na Yawe nakukana webo ukuba imfumu yaba Israeli, " ²⁷Cilya Samwele apilibuka kukuya, saulo aikete ku mpela yamwingila, no kulepula. ²⁸Samwele alilandile kuli ena, " Yawe alikupokele ubufumu bwamu Israeli ukufuma kuli webo ilelo kabili alipele kubena mupalamano bobbe, umo uwa bune ukucila webo. ²⁹Kabili ukukosa kweba Israeli tatwakawe nangu upilibula itotonkanyo lyakwe; pantu temuntu, uwi nga pilibula itotonkanyo yakwe. ³⁰Elo sauli alilandile,"nebo nalibembuka. nomba napapata cindikako nebo apapene kumulola wa ba kalamba wa bantu bandi na kumulola waba Israeli. Puibuka nakabili na nebo, pakutula nebo ninga

kushinshimuna Yawe Lesa obe,"³¹Elo Samwele alipilibukile nakabili nokukoka saulo, na saulo alishinshimwine Yawe.
³²Elo Samwele alandile, " leta Agagi imfumu ya mu Amaleki kuli nebo. " Agagi alishile kuli kuli ena nakakwa nemiyololo nokulanda ati," Cine ukukali bwa mfwa buli pitile." ³³Samwele alyasukile. " nikulupanga lobe lwale ngele abanakashi ukuba ingumba, eco nanoko ali nokuba ingumba pali banamayo," Elo samwele aliputawile Agagi mu tupifya tupifya pamulola waka Yawe pa Giligali.³⁴Samwele alile ku Rama, na Saulo alile ku nganda yakwe ku Gilbea Yakwa saulo.
³⁵Samwele tamwenepo saulo mpakafye no bushiku bwa mfwa yakwe, pantu alilose she saulo. Yawe alangulwiwe pakubika saulo imfumu yaba Israeli.

16

¹Yawe alyebele kuli Samuele ati, "Kufika ku nshita ndo walekulosha sauli, ico nebo ndimukene ukutwalilila uku imfumu pali Isreali? Isusha amafuta mwi sengo lyobe nokuya. Nebo nkokutuma kuli Yese wa mu Betelemu, ico nebo nemwine ndisalile imfumu mu bana baume bakwe."²Samuele alyebele ati, "Nipando nebo nkoila? Sauli umfwa Omfwa pali ci, akonjipaya nebo." Na Yawe alyebele ati, "webo upiite akaombe akakota ulekuya nako kabili webe ati, 'Nebo naisa ku kutula ilambo kuli Yawe. ³Ukuute Yese kwi lambo, kabili nebo nkokulanga ifyo webo koisa kucita. ukosuba uwo nebo nkokweba."⁴Samuele alicitile nge fyo aebele kabili alile ku betelemu. Abakalamba ba musumba balishile bakotutuma ulo baishile ku kumukumanya kabili nokweba ati, "Bushe waisa mumutende?"⁵Ena alyebele ati, "Ni mu mutende; njishile ku kutula ilambo kuli Yawe. Ipekanyeni ku kuisangulula mwebene elo ndekuya me mwe kwi lambo," Nolu alisangulwile Yese na bana baume bakwe kabili alibalalikile kwi lambo.⁶Ulo bena baishile, Ena alimwene Eliabu no kuisosha umwine ukweba ati umusumba wa kwa Yawe alimine pa mulola wakwe. ⁷Lelo Yawe alimwebele Samwele ati, "Wilakulolwsha pa mimonikele yakwe iya kunse, nangu kulepa kwe fumbi lyakwe, pantui nebo ndimukene. Ico Yawe tamona ifyo umuntu amona; umuntu amona imimonekele yakunse, lelo Yawe amona umutima wa muntu."⁸Nolu Yese alikutile Abinadabu no kumupisha ku mulola wakwa Samwele. Nolu Samuele alyebele ati, "Noyu wine tasalilwe kuli Yawe."⁹Yese nolu alilengele shama ukupita lelo Samuele, "Noyu wine tasalilwe kuli Yawe."¹⁰Yese alilengele abana baume bakwe cinelubali ukupita mulola wa kwa Samuele. Nolu Samuele alyebele Yese, "Yawe tasalile nangu umo pali aba."¹¹Nolu Samuele alyebele ati kuli Yese, "Bushe abana baume bobo bonse bali pano?" nankwe alyasukile kweba ati, "Uwushelekofye umo umwaice pali bonse, lelo akocema impaanga." Na Samuele alyebele Yese ati, "Tuma intumi ya ku mukuta ese; ico fwebo tatwakaleko kanofye ena ese pano."¹²Yese alitumine intumi kabili ena aliletelwe mukati. Nomba uyu mwana mwaume ali uwakukashikila kabili na menso ayabune kabili umusumba mukumoneka.Yawe alyebele ati, "Ima musumba; ico ewoyu wine."¹³Nolu Samuele alibulile isengo umwali amafuta kabili alimusumbile mukati ka ba munjinane. No mupashi wa kwa Yawe ali fumpwiwe ukuba pali Davidi ukufuma pali bulya bushiku nesha kuntanshi, Nolu Samwele alimine kabili alile ku Rmah.¹⁴Nomba umupashi wa kwa Yawe walifumine pali Sauli kabili lubali lumbi umupashi wabubi ukufuma kuli Yawe walyambile ukumucusha. ¹⁵Na babomfi ba kwa salilil balimwebele ena ukwebati, "Moneni, umupashi wabubi ukuma kuli Lesa ukomicusha mwebo. ¹⁶Leken i mweshikulu wesu mukambishe ababomfi benu ababa pa mulola wenu ukwebati bafwaye umuntu incenshi mukulisha nsango. Nolu ulo umupashi wa bubi ukufuma kuli Lesa ukoba pali mwebo, akulelisha kabili mwalekuba bwine."¹⁷Sauli alyebele ababomfi bakwe ati, "Nsangini umuntu uwingalisha bwino kabili mu mulete kuli nebo."¹⁸Nolu umo mu balumendo alyasukile no kweba ati, "Nalimwenepo umo umwana mwaume wa kwa Yese umwina Betelemu. uwakucenjela sanamukulisha, uwakushangile, uwakubula mwenso, umuntu wa mubulwi, uwakushilimuka mululanda, umuntu wacata ca bune, kabili Yawe ali nankwe."¹⁹Eco Sauli alitumine inkombe kuli Yese no kwebati, "Utumine umwana mwaume obe Davidi, uwuli ne mpaanga."²⁰Yese alibulile punda nokubikapo imikate, inkulutu ya mwangashi, kabili nkana ka mbushi kabili alifitumine no mwana mwaume wakwe Davidi kuli Sauli. ²¹Nolu Davidi alishile kuli Sauli no kwingila ku kumupyungila. Na Sauli alimutememwe apakalamba, kabili alishile kuba kasenda wa fyanso fyakwe.²²Sauli alitumine kuli Yese ukwebati, "leka Davidi alekwiminina pa mulola wandi, ico ena alisangile ububile mu menso yandi." ²³Ulo lonse umupashi wabubi ukufuma kuli Lesa wali kuba pali Sauli, Davidi alikubula nsango no kuyilisha. Na Sauli alikulomotolwa nokuba bwino, kabili no mupashi wabubi walikufumapo pali ena.

17

¹Nomba aba pelishiti balikongenye ifita fyabo ku bulwi. Bali bakolongenye pa soko iya kwa Yuda. Bali pangile inkambi pakati ka kwa soko na Aseka, mu Efese Damimu.²Shauli na baume aba kwa Israeli balikolongene noku panga inkambi mu mupokapoka wakwa Ela, elo basilile no mushilwa wabo wabulwi kuku kumanya aba pelishiti. ³Aba pelishiti bali pa lupili lubali lumu na Israeli ali pa lupili lubali lumbi na pakati kabo palipo umupokapoka.⁴Kalume uwakushangile alifumine mu nkambi yaba pelishiti, kalume ishina lyakwe alikwitwa Golyati uwa mu Gati ukulepa kwakwe kwali imikono mutanda na citika. ⁵Alikwete icisote ca mukuba pa mutwe wakwe, ali ipangeshe ne cifwalo ica mamba, icifwalo ca finine amashekekele amakana yasano aya mukuba.⁶Alikwete ici cingilisho ca mukuba pa molu yakwe ne canso cabulwi ica mukuba pakati kamabeya yakwe. ⁷icikatilo cefumo lyakwe cali icikulu ne ntambo iyakupyatwa iya kucifwintilako nge capyatwa ica cimuti ca kwa kapikula. ifumolya mutwe wakwe lya finine amashekele imyanda mutanda aya cela. Kasunga wabucingo bwakwe ali ku mutangilila.⁸Alimanine nokubiliisha ku milongo ya kwa Israeli, "Ninshi mwafuma ku kupakamisha ubulwi? Bushe nshili mu pelishiti na mwebo tamuli ba bomfi bakwa shauli? salenipo umwaume ba bomfi bakwa Shauli? Salenipo umwaume uwa pali mwebo noku muleka atemuke panshi kuli nebo. ⁹Nga engaba uwakulwa na

ndibo noku nyipaya nebo elyo tuleba aba bomfi abenu, lelo nga nde mucimfya noku mwipaya elyo mukaba aba bomfi baifwe noku bombela fwebo.¹⁰ Kabili umu pelishiti alandile, "Na sonsomba uli onse uwa kwa Israeli ilelo. mpenipo umwaume pakuti tulwe nao." ¹¹ILintu shauli na Israli yonse baumfwile ifyo umu pelishiti alandile bali nenwikw no mwenso apa kalamba.¹² Nomba Dabidi ali umwana umwaume uwakwa Efrate uwa ku betehem mu Yuda, uo ishina lyakwe ali ni Yese. Alikwete aba na abaume cinekosekose, Yese ali umwaume umukote mu nshiku sha kwa Shauli, uwaku kotesha pa baume. ¹³Abana abaume abakalamba batatu balinkonkele Shauli ku bulwi. amashina yabana abaume abatatu abo abaile ku bulwi bali ni Eliabu e beli cikonkebeli alini abinadabu, nowa butatu ali ni shama.¹⁴ Dabidi ewa cepeshapo, Aba kulilepo batatu bali nkonkele Shauli. ¹⁵Nomba Dabidi ali ku bweluluka noku lakuya pakati ka fita fyakwa shauli no mukuni wakwa wishu ku Betelelemu, pakuti e ngala ku wlisa, ¹⁶Pa nshiku amakumi yane umu pelishiti umwaume uwakushangila alikwisa mupepi lwa ku maca ne cungulo ukuishitika umwine ku bulwi.¹⁷ Elyo Yese alandile ku mwana wakwe umwaume Dabidi, "Twala kuli ba munonko ulupe lwa fyaku salulwa ifi neyi imikate ikumi no kukwala bwangu kwi Hema lyaba munonko. ¹⁸Naya amabengo ikumi utwale kuli mushika wa makana yabo, umone ifye bamunonko balecita nokuletako icishininkisho ica kwi shibilako ukuti balifye bwino.¹⁹ Ba munoko bali na Shauli na baume bonse aba kwa Israeli mu mupakapoka wakwa Ela, balelwisha aba pelishiti." ²⁰Dabidi alimine kumacaca nokusha umukuni mu minwe yakwa kacema. Alibulile ifyakulya nokuya nga fintu Yese amunkonkomenshe, Alifikile kwi Hema lintu ifita fyali ku fuma ukulya ku ncende ya bulwi ukula bilikisha icongo ca. ²¹Nomba Israeli naba pelishiti bali tantame ku kulwa, ifita pa fita.²² Dabidi alishile ifintufyakwe kuli kasunga wa fyakulya alibutukile ku fita, no kuposha ba muninane bakwe. ²³Ilyo alikulanda nabo kalume wamwaume uwakushangile umu pelishiti waku Gate GOlyati esshina lyakwe, no kwisa kufuma mu milongo yaba pelishiti no kulanda amashiwi yanoyene nga pakubala, na Dabidi yomfwile. ²⁴Lintu bonse abaume bakwa Israeli bamwene umwaume bali butwike ukufuma kuli ena kabili bali no mwenso sana.²⁵ Aabaume bakwa Israeli balandile, "Bushe namumona umwaume uwafuma? Aisakuku sosomba Israeli imfumu ikapa ifyuma ifingi ku mwaume uwa mwipaya, kabili ali, no kumupa umwana wakwe umwanakashi kuli ena ukumuupa elyo ali no kupanga ing'anda yakwa wishu ukuba iya kaele ku misenko iya mu isreali,"²⁶ Dabidi alandile ku baume aba imaninenankwe, "cinshi cikacitwa ku mwaume uwukoipa uyu mu pelishiti noku senda umu sebanya pali Israeli? Ninani uyu mu pelishiti uwu shasembululwa uyo uwuko sebanya ifita fyakwa Lesa," ²⁷Elyo abantu bali bwekeshapo ifyo bali kulanda noku mweba, "efyo cili nokuba ku mwaume uwa ku mwipaya,"²⁸ Eliabu umukalamba wakwe uwa kulishapo alwumfwile lintu alandile ku baume. Ubukali bwakwa Eliabu bwalimine Dabidi nokulanda, " cinshi ico wacishila kuno? Nya nikuli bane uko ushile ulya umukuni uyu nono mu matololo? Nalishiba icilumba cobe no kubipa kwa mu mutima obe, ico wishile kuno pakuti utambe ubulwi." ²⁹Dabidi alandile. "Cinshi ico nacita nomba? Bushe tacaciba fye cipusho?" ³⁰Ali pilibukile kuli umbi no kulanda fimo fine. Abantu balyasukile fimo fine nga akale.³¹ Lintu amashiwi ayo Dabidi alandile ba yomfwile ifita fyali yabwekeshapo ukulanda kuli Shauli, nao akutile Dabidi. ³²Nao Dabidi alandile kuli Shauli, "Umutima wa muntu onse witondobala pa mulandu uwa ulya umu Pelishiti; umubomfi wenu aleya no kulwa noyu mu pelishiti." ³³Shauli alandile ku Dabidi, "Taulingile ukuya kuli uyu mu pelishiti ku kuya kulwa nao; ico ulifye umusepela nao aba umwaume wabulwi ukufuma fye kuli bu musepela bwakwe,"³⁴ Lelo Dabidi alandile kuli Shauli, "Umubomfi wenu ali kusunga umukuni wakwa wishu. Lintu inkalamo nangu cibuli fyali kwisa no kusenda akana ka mpanga ukufuma mu mukuni,"³⁵ Nali kuipepeka noku isansa nali kuka pususha uku kafumya mukanwa kakwe. Nga anyimina, nali ku mwikata ku mwemfu wakwe, noku muma, elo aku mwipaya.³⁶ Umubomfi wenu alipayapo fyonse inkalamo na cibuli, ilyu umu pelishiti uwu sha sembululwa nga umo pali fyenma apo ali sonsombele ifita fya kwa Lesa uwa mweo,"³⁷ Dabidi alandile, "Yawe ali mpuswishe nebo ukufuma ku meno ya inkalamo naku menu yakwa cibuli. Ale mpususha naku kuboko kwa uyu mu pelishiti, "Elyo Shauli alandile kuli Dabidi, "kabuye, na Yawe engaba nobe," ³⁸Shauli afwikile Dabidi ifya bulwi bwakwe. Abikile icisote ca mukuba pa mutwe wakwe, noku mufwika insalu ya mamba mamba."³⁹ Dabidi apindilike ulupangha lwakwe pa muluwa fyakula fya bulwi ifya ku mumbili. Lelo alifilwe ukwenda pantu tasambilishiwe nafyo, Elyo Dabidi alandile kuli Shauli, " Tekuti ndekuya ku kulwa nefi pantu nsha sambilishiwa ku kulwa nefi pantu nsha sambilishiwa nafyo" Eico Dabidi alifilulele. ⁴⁰Alisendele inkonto mu maboko yakwe nokusala amabwe yasano aya kutelela ukufuma mu kamulonga aliyabikile na mukacola kakwa kacema, Umu sukushilo wakwe wali mu kuboko kwakwe elyo ali kupalamina umu pelishiti. ⁴¹Umu Pelishiti alishile noku lungama Dabidi, nka sunga wa bucingo bwakwe aliku mutangilila. ⁴²Lintu umu Pelishiti alolekeshe no kumona Dabidi, ali musulile pantu ali fye mulumendo uwa kukashikila namuku moneka ali umusuma. ⁴³Elyo umu Pelishiti alandile kuli Dabidi, "Bushe ndi mbwa pakutula wise kuli nebo ne cimuti?" no mu Pelishiti alitipile Dabidi imilungu yakwe. ⁴⁴Umu Pelishiti alandile kuli Dabidi, "Isa kuli nebo nalapela umubili obe ku fyonni fya mu mulu na ku nama shamu mpanga." ⁴⁵Dabidi aliyasukile umu Pelishi, "Waisa kuli nebo no lupanga, ne fumo, na kalifumo. Lelo nebo naisa kuli webu mwishina ilya kwa Yawe wa milalo, lesa uwa fita ifya kwa Isreali, Uyo wakowesha."⁴⁶ Ileo Yawe alempe ukucimfya pali webu nala kwipaya noku fumyako umutwe ku mubili obe. Ileo ndepa imibili ya fitumbi fya fita fyaba Pelishiti ku fyonni fya mu mulu na kufinama fya pa calo pakutula icalo conse cingeshiba ukuti kwali Lesa mu Isreali, ⁴⁷Na pakuti bonse aba abakumene bengeshiba ukutula Yawe taba uku cimfya ku lupanga nangula kwi ifumo. Pantu ubulwi bwa kwa Yawe, elyo elepa mwebu mu maboko yesu."⁴⁸ Lintu umu Pelishiti aimine no kuya ku kumanya Dabidi nao Dabidi alyu ngufyenye ukubutukila ku fita fya balwani uku mukumanya. ⁴⁹Dabidi aingishe ukuboko kwakwe mu kafuko, alifumishemo ilibwe, ali liposele, no kulasa umu Pelishiti pa mpuni. Ilibwe lya lingile mu mpuni ya mu Pelishi, nao aliwile ubunkupeme panshi.⁵⁰ Dabidi alicimfishe umu Pelishiti ku cifwintilo nakwi libwe. Alyumine umu Pelishiti noku mwipaya. Tamwalipo ulupanga kuboko kwa kwa Dabidi. ⁵¹Elyo Dabidi alibutukile nokwi manina pamu Pelishiti noku

bula ulupanga lwakwe ali lusomona mu citebo, ali mwipaya noku putulako umutwe wakwe kuli lweni. Lintu aba pelishiti bamwene ukutula kalume wabo uwakushangila afwa, bali butwike.⁵² Elyo abaume bakwa Isreali na Yuda balimine na kampundu, noku butausha aba Pelishiti ukufika fye naku mupokapoka naku mpongolo yakwa Ekrone. Aba Pelishiti shaarimu, ukuya kufika ku Gate naku Ekrone.⁵³ Abantu bakwa Isreali bali bwelwike mu butausha aba Pelishiti, noku tapa inkambi yabo.⁵⁴ Dabidi alipitile umuntu wamu Pelishti noku ufisha ku Yerusalemu, lelo ifyanso fyakwe alifibikile mwi Hema lyakwe.⁵⁵ Lintu Shauli amwene Dabidi ukuya ku mu Pelishiti alandile kuli Abnere, mushika wa fita, ""Abnere uyu mwana umwaume umusepela wakwa nani?" Abnere alandile. "Efyo mwaba no mweo mwe mfumu, nshishibe."⁵⁶ Imfumu yali landile ipusha abo abengeshiba nga wakwa nani umwana umwaume umu lumendo.⁵⁷ Lintu Dabidi abwelulwike mu kwipaya umu Pelishiti Abnere ali mupitile noku mutwala ku cinso sha kwa Shauli ninshi alikwete nomutwe wamu Pelishiti mu kuboko kwakwe.⁵⁸ Shauli alandile kuli ena, "Bushe uli mwa na umwaume uwa kwanani, we mwana munono umwaume?" Dabidi alyasukile, "Ndi mwana umwaume uwa mu bomfi wenu YEse umwina Betelehemu."

18

¹Ulo apwishishe ukulanda kuli Shauli, umutima wa kwa yonathani wa ya mpene no muntima wa kwa Dabidi, na Yonathani Alimutemenwe nga umutima wakwe. ²Shauli alisendele Dabidi ukumubika mu mulimo wakwe bulya bushiku; tamulekele uubwelelamo kuli ba wishi ku ganda.³ Nao yonatani na Dabidi bapangile icipangano ica bu cibusa pantu yonatani alimutemwishishe ngo umutima wakwe. ⁴Yonatani alifutile tambatamba uyo afwele no ku ipela kuli Dabidi ifya kufwala ifya bulwi, elo no lupanga lwakwe, nobata, elo ne lamba.⁵ Dabidi alifumineko no kuya konse fye uko shauli alikumutuma, alicifishe. Shauli alimutumine uko ukwali abaume ba bulwi. Ici cali icakuse kesha mu menso ya bonse abantu kabili na mu menso ya babomfi ba kwa Shauli.⁶ Ulo ba bwelele ku mushi ku kufuma ku kucimfya aba pelishiti, banamayo balishile ukufuma mu ncende shonse isha musumba wa bena israeli, balikwimba, no kucinda, pa kumanya imfumu Shauli, no tuoma, ne nsansa, na malimba bakolisha. ⁷Bana mayo balikwimba umo no munankwe ilyo balikwangala. Bali kwimba." Shauli aipaya amakana elo Dabidi aipaya amakana amakumi,⁸ Shauli alikalipile sana, elo ne nyimbo ta shali shaku musekesha. alilandile, "ati bapela Dabidi ama kena amakumi, nomba bapela amakana kuli nebo epela kuti kwa shala nshi kuli ena, ninshi bufumu,"⁹ Shauli alimulolekeshe Dabidi no kumufimbila uku fuma fye pali bulya bwine bushiku nokuya ku ntanshi,¹⁰ No bushiku bwa nkonkelepo umupanshi uubi ukufuma kuli lesa walilo mpokele pali shauli ali sesemene mu kati ka ng'anda. Nao Dabidi alikulisha icilimba cakwe, nga fintu alikucita cila bushiku. Shauli alikwete ifumo mu minwe yakwe. ¹¹Shauli aliposele ifumo, elo alitontonkenye, " Nko mucu likila ku cibumba," lelo Dabidi alifulumukile ukufuma kuli Shauli cinso cakwe imiku ibili muli uyu wine musango. ¹²Shauli alikutima Dabidi, pantu yawe ali na ena, lelo talikuba pamo na Shauli.¹³ Eico Shauli ali mufyumishe pali ena no ku musonta ena umukalamba pa ba makana. muli uyu musango Dabidi ali twalilile no kwisa munekela ku bantu. ¹⁴Dabidi ali uwakushuka mu nshila shonse, ico Yawe alikuba na ena.¹⁵ Ulo Shauli amwene ukutula na tunguluka, ali uwakwiminina umu nsokwe kuli ena. ¹⁶Elo bonse abena Israeli na ba Yuda batemenwe Dabidi ico alefuma no kulabwela kuli bena.¹⁷ Elo Shauli alandile kuli Dabidi, "Mona umwana wandi umukalamba umwanakanshi mweabu. Nko mu pela kuli webu ukuba umukashi obe. ube fye uwa kukosa kuli nebo no kulwa ubulwi bwa kwa Yawe, " Kuli shauli alitontokenye, "wileka uboko ekwandi pelishite kube pali pali ena." ¹⁸Dabidi alilandile kuli Shauli, "nine bo nani, elo ni banani balupwa lwandi, nelo umukowa wa kwa tata mu Israeli, ukuti mbe umuko ku mfumu?"¹⁹ Elo panshita ilya merabu, Shauli umwana mwanakashi wakwe nga ali uwa kupelwa kuli Dabidi, ali pelwe kuli Adriele umwina Meholatale ngo ngo umukashi.²⁰ Kabili Mikali, Shauli umwana mwanakashi wakwe alitemenwe Dabidi. Bali mwebele Shauli, neci cali musekeshe. ²¹Elo Shauli alitontokenye, " Nko mupela kuli ena, pakutula ali nokuba emwakumwikatila elo ukutula ukuboko kwa ba Pelishite ku ngaba pali ena, ""Elo Shauli alilandile kuli Dabidi umuku ya bubili, "Ukoba umuko wandi."²² Shauli alikonkomesha ababomfi bakwe, "Landa na Dabidi mu nkama ukweba ati mona, imfumu ibekelwa muli webu elo ababomfi ba kwe bonse bali temwa webu, Elo nomba ba umuuko wa mfumu.²³ Elo Shauli ababomfi bakwe balilandile aya mashiwi kuli Dabidi, Elo Dabidi alilandile, "Bushe lyashi ili nono kuli webu ukuba umuko wa mfumu, pakuba me ndi muntu umupina elo uwasulwa,"²⁴ Ababomfi ba kwa shauli bali landa kuli ena ama shiwi ya yalandile Dabidiu.²⁵ Elo Shauli alilandile, " landa ici kuli Dabidi, " imfumu taikokabila uli onse umutengo wa mpango kano fye inkanda sha pampela umwanda umo shaba Pelishiti, ku kulandula ku balwani ba mfumu, " Elo shauli alikutontenkanya ukulenga Dabidi ukuwila mu munwe yaba Pelishiti. ²⁶Ulo ababomfi bakwe balandile kuli Dabidi aya mashiwi ya musekese Dabidi ukuba umuko wa mfumu. ²⁷Ulo shilya nshiku tashilapwa, Dabidi na baume ba kwe no kwipaya imyanda ibili aba Pelishiti. Dabidi no kuleta inkanda shabo shakumpela, no kupela impendwa iya kukumanina ku mfumu, pakweba ati engaba umuko wa mfumu, Elo Shauli alimupele mikali umwana mwanakashi wakwe ngo umukashi wakwe. ²⁸Ulo shauli amwene, elo ali aishibe ukutula Yawe ali na Dabid, na pali ico mikali, Shauli umwana mwanakashi wakwe, alitemenwe ena. Shauli alifwalilile ukutina Dabidi, ²⁹Shauli ali konkenyepo ukuba umulwani wa kwa Dabidi.³⁰ Elo abana banakashi ba mfumu shoba Peleshite balefuma ku nkondo mu kulwa, no mba lyonse ilyo balefuma, Dabidi alishukile ukucila bonse aba bomfi ba kwa shauli aleka ne shina lyakwe ukube ilya lumbukisha.

19

¹Shauli alilandile kuli yanatina umwana wakwe umwaume nakubabofi bakwe bonse ukwebati bafwile ukwipaya Dabidi, Lelo yonatani, umwana mwaume ukwa Shauli, uli nakubekelwa apa kalamba muli Dabidi. ²Eico Yonatani alyebele Dabidi, "Shauli tata ako fwaya ukukwipaya webi. Eico ube uwakucenjela mucelo elo uifise wemwine muncende, iyakufisama. ³Nkoya nokwimina mulubali yakwa taata mwibala mulya umoli, kabili nkayalanda na taata pali webi. Elo nganasambililapo fimo, ikakweba?" ⁴Yotani alilandile ifisuma palwakwa Dabidi kuli Shauli wishi nokumweba ati, mwikuleka imfumu ibembukile umuboki wakwe Dabidi, pantu lbembukile webi, neficitwa fyakwe ifyalileta kuli webi ubune. ⁵Pantu alibulile umweo wakwe muminye yakwe na kwipaya umupelishiti. Yawe aliletele ukucifya noku sekelela. Nindo ulebembukila umulopa wakaele pakwipaya Dabidi uwakubula umulandu? ⁶Shauli alwufwile kuli yotani. Shauli ali lapile "nga Yawe ali nomweo, bakabikwe kufwa. ⁷Elo yotani alikutile Dabidi na yotani alimwebele fyonse ifi fintu. Yotani aliletele Dabidi kuli Shauli nao ali muceni cakwe nga kale. ⁸Kwali ubulwi nakabili, na Dabidi alifumine nokuya kulwa nabena Pelishiti bali butukile ukufuma kuciso cakwe. ⁹Umupashi webubi wafumine kuli Yawe nakwisa pali Shauli uli aikile munganda wakwe nomufwii muminye Yawe, uli Dabidi alikulisha umutolilo. ¹⁰Shauli alikufwaya ukukambati Dabidi ku cibumba. no mufwi, lelo alifyukile ukufuma kuciso cakwa Shauli icakweba ati Shauli alilashile umufwi mucibumba. Dabidi alifumine nokubutuka bulya bushiku. ¹¹Shauli alitumine inkombe ku nganda yakwa Dabidi mukumulonda pakuti engamwipaya mulucelo. Mikali, umukashi wakwa Danbidi, alimwebele ati, " ngatawapusushe umweo obe muli buno bushiku mailo ukepaiwa, ¹²Lelo mikali alekele Dabidi ukupulila pansolokoto, Alile, nokubutuka kabili alifyukile. ¹³Mikali alikubulile icilubi camu nganda nokucilaka mubusanshi. Elo abulile umusao wamasako wambushi nokubika kumutwe waciko, nokucifimba isalu. ¹⁴Ulo Shauli atumine inkombe ukuyakusenda Dabidi, alandile, " alilwele. ¹⁵Kabili Shauli alitumine inkombe ukuya kumona Dabidi; alandile, "Muleteni kuli ine mubusashi, pakuti imwipaya. ¹⁶Ulo inkombe shaingile, moneni, icilubi camu nganda ecali mubusanshi pamo nomusao wa masako wa mbushi kumutwe waciko. ¹⁷Shauli alandile kuli Mikali, " nindo wambepela nebo no kuleka umulwani wandi aye, pakuti abutuke?" Mikali alyasukile Shauli, "alandile kuli nebo, leka ndekuya. Nindo iyo nalakwipaila?" ¹⁸Nomba Dabidi afyukile nokubutuka, elo aile kuli Samwele ku Rama nokumweba fyonse ifyo Shauli acitile kuli ena. Elo ena na samwele baile no kwikala ku Nayote, ¹⁹Calyebelwe kuli shauli, ukweba ati, "mona, Dabidi ali ku nayote mu Rama. ²⁰Ulo Shauli atumine inkombe, ukuya kwikala Dabidi, uli bamwene ibumba lya bakasese na bakosesema, na Samwele aliminine ngo mutwe pali bena umupashi wakwa Lesa waishile pa nkombe shakwa Shauli nabo bone balisesemene. ²¹Ulo shauli aebelwe ifi alitumine nashimbi inkombe, nabo balisesemene. Eco Shauli atumine nakabili inkombe umuku wakulenga butatu, nabo bali sesemene. ²²Kabili nao aile ku Rama elo nokwisa ku cishiba icashika icaba ku seku. Alipwishe, ati, "nikwisa ukuli Samwele na Dabidi? umu alilandile, ati "mona bali ku Nayote mu Rama. ²³Shauli alile Nayoli mu Rama, Elo umu pashi wakwa Lesa waishile pali ena, kabili uli alimuya sesemene paka ukufika ku Nayota. ²⁴Afulile ifyakufwala fyakwe nokusesma pacinso cakwa Samwele, alilele ubwamba kalya akasuba konse no bushiku bonse. ici eco bapwishishe, bushe Shauli nao ali pebumba lyabakasesema.

20

¹Nolu Dabidi alibutukile ukufuma ku Naoti mu Rama kabili alishile nokweba ati kuli Yonatani, "Findo nebo nacita? Bushe amampulu yandi nindo? bushe lubembu lwandi ndo kumulola wa kwa Wiso, ifyo afwaila ukulofya umweo wandi?" ²Yonatani alyebele kuli Dabidi ati, "cakutali fye, webi taukofwa. Tata tacita icili conse icikulu nangu cinono engafishila ici ukufuma kuli nebo? tafilifyo iyoo. ³Lelo Dabidi alilapile nakabili ukweba ati, "Wiso alishibile bwino ukweba ati nebo ndisangile ububile mu menso yobe. Ena alyebele ati, Wileka Yonatani eshibe ici, ico Yawe aba uwa mweo, kabili nefyo webi uli umwa mweo lelo nomba pali ulutampulo pali nebo ne mfwa. ⁴Nolu Yonatani alyebele Dabidi ukweba ati, "Consefye eco webi walalanda, nebo nkokucitila webi." Dabidi alyebele Yonatani ati, "Mailo kuteka kwamwenshi upya, kabili nebo ndinokwikala nokulya nemfumu. ⁵Lelo leka nebo ndekuya, pakweba ati ndekuya kufisama mu mpanga ukufikafye na pabushiku bwacitatu mucungulo. ⁶Umfya wiso andufyepo nebo nolu webe ati, "Dabidi mucine alipwishe ulusa ukuti ena abutukile ku Betele umusumba wakwe, pamulandu kuli ilambo lyamwaka kulya ilya mukowa onse." ⁷Umfwa ebe ati, "cifye bwino, "Umubomfi obe akoba nomutende. Lelo ena umfwa afulwe saana, nolu webi wishibe ukweba ati alisalile ukucita icibi. ⁸Eco kanshi bomba neilela kumubomfi obe. Ico webi uliletele umubomfi umfwa obe muli nebo muli ulubembu, webi wine unjipayae nebo, "ico nindo webi wingantwalila kuli wiso." ⁹Yonatani alyebele ati, "cakutalifye ukufuma kuli webi! Umfwa nebo nalishibile ukweba ati tata alisalile ububi ukwisa pali webi, bushe nebo ngantakwebele?" ¹⁰Nolu Dabidi alyebele Yonatani, "Ninani winganjeba umfwa limbi wiso asuke nobukali?" ¹¹Yonatani alyebele Dabidi ati, Isa, leka tulekuya mumpanga." Eco bena balile mumpanga. ¹²Yonatani alyebwele Dabidi ati, leka Yawe, Lesa wa kwa Isreali, abe ni kambone; muli mailo, nangu pabushiku bwalenga shitatu, mona, umfwa pali icabune icikolola kuli Dabidi bushe nebo nolu tekuti ntume kuli webi nokweba ati cishibikwe kuli webi? ¹³Umfwa cikosekesha tata ukucita webi icabubi, leka Yawe acite kuli Yonatani kabili ukucishapo umfwa nebo ntalenge webi ukwishiba nokukutuma kumbi, pakweba ati ulekuya mumutende. Leka Yawe abe nobe, ifyo aba tata. ¹⁴Umfwa nebo nkobafye uwa mweo bushe webi tawanange ne icipangano cacishinka ica kwa Yawe, ukweba ati nebo nipwa? ¹⁵Wikaputula icipangano cabucishinka bohe wanda yandi umuyayaya nangufye ni uli Yawe aputula ala umu uwabalwani ba kwa Dabidi ukufuma pa mulola wacalo." ¹⁶Eco Yonatani alipangile icipangano ne inganda ya kwa Dabidi nokweba ati, "Deka Yawe afwaye ubulondoloshi ukufuma kukuboko kwabalwani ba kwa Dabidi, ¹⁷Yonatani alilengele Dabidi ukalapa nakabili pamulandiu wacitemwiko amukwatile ena, ico alimutemenwa ifyo atemwa umweo wakwe. ¹⁸Nolu Yonatani

alimwebele ati, "Mailo kuteka kwa mwenshi upya. Webu bakakufunsha pantu pacipuna cobe tapakabe muntu.¹⁹ Ulo webu ukekala inshiku shitatu, ukaye mukwangufyanya nokwisa ku ncende ufisama wemwine ulo fikalekucitika ifyo, ukekale lubali kwi libwe lya Esael.²⁰ Nebo nkalasa imifwi itatu kulubali lwa liko, kubati nkolasa paco nkololeshapo.²¹ Nolu nevo nkatuma kalume wandi nokumwebati, kauye ufwaye imfwi. "kauye ufwaye imifwi. Umfwa nevo nkebe ati kuli kalume, "Mona imifwi ili kuli ululubali lwa webu, ibule," Nolu ukeke; ico kukaba ubucingo kuli webu kabili tebubi iyoo, ifyo Yawe aba uwa mweo.²² Lelo umfwa nevo naeba kalume wandi, "Mona, imifwi ili pa ntanshi yobe, "nolu kauye mu nshila yobe, ico Yawe ali kutamfishe.²³ Umfwa paco tuminishenye ico webu na nevo tulandilepo, mona, Yawe alipakati ka webu na nevo umuyayaya.²⁴ Eco Dabidi alifishile umwine mu mpanga. Ulo umweshi upya waikela, imfumu yalikele nokulya icakulya. Imfumu yalikele pacipuna caiko ifyo caba lyonse, pacipuna lubali lwacibumba.²⁵ Yonatani aliminine kabili Abuna alikele kulubali lwa kwa Sauli, Lelo incende ya kwa Dabidi tapali nangu umo.²⁶ Lelo Sauli talandilepo icintu nangu cimo pali bulya bushiku ico alikutontokanya ukweba ati, "Cimo cilitikile kuli ena. Ena tali uwasanguluka; Icine fye ena tali uwasanguluka."²⁷ Lelo pa bushiku bwabubili ubushiku panuma ya keikala kwa mwenshi upya pa ncende ya kwa Dabidi tapali nangu umo Sauli alandile kuli Yoinatani umwana mwaume wakwe, "Nindo umwana mwaume wakwa Yesse teshile kucilyo nobwafumineko ubwa mailo nangu ni lelo?"²⁸ Yotanani alyasukile Sauli ukweba ati, "Dabidi mucine alilombe uluse ukufuma kuli nevo ukuya ku Betelemu. Ena alyebele ati, Napapata lekeni nevo ndekuya. Ico ulupwa lwandi lulikwete ilambo mu musumba, kabili bamuninane bandi balyebele ukuti nkabeko kulya.²⁹ Nomba umfwa nevo ndisangile ububile mumenso yobe, nkopapata uleke nevo ndekuya kumona bamuninane. "Nipali uyu mulandu eco teshileko kucintamba ca mfumu."³⁰ Nolu ubukali bwa kwa Sauli bwalibilimukile Yotanani, kabili alimwebele ati, "Webu we mwana wabubifi, we mwanakashi cisanguka! Bushe nevo nteshibile ukweba ati webu ulisalile mwana Yesse ku nsoni shobe, kabili nensoni shabuneke bwa kwa noko?"³¹ Ico umwana mwaume wakwa Yesse acilifye uwa mweo pa calo, nangu ni webu nangu bufumu tabwakashimpwe iyooo. Nolu nomba utume intumi kabili imulete kuli nevo ico ena mucine fye afwilefye afwa."³² Yonatani alyasukile Sauli wishi, "Nipa mulandu wa ndo engapelelwa ku mfwa? Nindo ena actile?"³³ Nolu Sauli aliposele umusumbo kuli ena ukuti amwipaye. Eco Yonatani alishibile ukweba ati wishi alicipampamikile ukupela Dabidi ku mfwa.³⁴ Yonatani alimine ukufuma pacintamba ukufulwa kwabipa kabili talile necilyo mubushiku bwa cibili ubwa mwenshi, ico ena alilangulukile pali Dabidi, umulandu wishi alimusebenye.³⁵ Mulucelo Yonatani alile mu mpanga kucipangano cakwe na Dabidi, kabili nakalume ali nankwe.³⁶ Ena alyebele kalume wakwe ati, "Butuka uye ufwaye imifwi iyo nkolosa,"³⁷ Ulo kalume alikubutuka, ena alilashile imifwi ukuchila epo ali. Ulo kalume aishile pancende apo umufwi uyo alashile waponene, Yonatani alikutile kuli kalume nokweba ati, "Bushe umufwi taucilile apo uli?"³⁸ Nolu Yonatani alikutile kalume, "Endesha wangufyanyeko, wiikalilila!" Nakalume wa kwa Yonatani alikolongenye imifwi kabili alishile kuli shikulu wakwe.³⁹ Lelo kalume wakwe taishibe nangu cimo uyu mulandu Yonatani na Dabidi ebaishibile uyu mulandu.⁴⁰ Yonatani alipele ifyanso fyakwe kuli kalume wakwe nokumweba ati, "Kauye, fitwale kumushi."⁴¹ Panuma fye ulo kalume aile, Dabidi aliminine kunuma yelibwe alilele icinso panshi yamushili, kabili alikonteme umwine eka imiku itatu. Balitomwene umo nomunankwe nokulosesha pamo, na Dabidi alililile ukucilapo.⁴² Yonatani alyebele Dabidi, "Kauye mumutende pantu fwebu babili tulilapile mwishina lya kwa Yawe nokweba ati, "lekeni Yawe abe pakati ka webu na nevo kabili napakati kalupwa lwandi nolupwa lobe, umuyayaya." Nolu Dabidi alimine nokuya, kabili Yonatani alibwelulukile ku mushi.

21¹ Nolu Davidi alishile ku Nobu kukumona Ahimeleke shimapepo. Ahimeleke alishele kuku kumanya Davidi

akotutuma kabili alilandile kuli ene, "Nindo ubelele weka elo nangu umo kuba na webu?"² Davidi alandile kuli Ahimeleke shimapepo, "imfumu ilintumine pa mulandu no kulandila kuli nevo, 'wileka umuntu kukjukwishiba iciliconse palwe makwebu nevo nko kutumina webu, nefyo nevo nkokukambeshisha webu! nevo ndisontele abalumendo kucifulo cimo.³ Nomba nolu nindo webu ukwete mu minwe? pela kuli nevo iminifu wa mukate isano, nangu conse icilipano.⁴ Shimapepo alyasukele Davidi ukwebu, ati, Tapali omukate wa fye mumunwe, lelo palifye umukate wa mushilo nga umfwa abalumendo balitalwishe kufuma kubakashana"⁵ Davidi alyaswikele shimapepo, " cine cine abakashana balii talwishe kufuma kuli fwebu panshiku shitatu. ilyo yense ulo nevo nkoya, ifintu ifya ku yafye. Nokuci lisha pali lelo ifyo balinafyo filishishiwe!"⁶ Eco shimapepo alimupele ene umukate uyo uwali uwakushishiwa. Ico takwali umukate kamofye mukate waceni, iyo uwabulilwe ukufuma kumulila wakwa Yawe, mukwebati babikepo amukate wakukaba mucifulo cauko pabushiku wafumishiwepo.⁷ Nomba umo wa mubabomfi bakwa Shauli ali palya ubo bushiku, uwalindikwe kumulola wakwa Yawe. Ishina lyakwe ni Doege umwina Edomu, umukalamba wakubakacema wakwa Shauli.⁸ Davidi alyebele Ahimeleke, "Nomba pamo kanshi tapalipo ifumo nangu ulupanga? ico nebe nataishele nolupanga lyandi nangu fyanso fyandi na nevo, pantu milimo ya imfumu yali mukangufyanya."⁹ Shimapepo alyebele ati, " ulupanga lyakwa Goliati mwina Pelishiti, uwo webu waipaye mu mu mupokapaoka wa Ela, luli kuno lwafungwa mu isalu panuma ya efede. umfwa webu kefwaya ukubula, buula ico tapali canso cimbi pamo." Davidi alyebele ati, " takwaba ulupanga lumbi kubati niulo; lupele kuli nevo,"¹⁰ Davidi alimine kabili ali fumukile pali ubo bushiku ukufuma kuli Shauli kabili alile kuli Akishi imfumu ya Gati.¹¹ Ababomfi ba kwa Akishi balilandile kuli ena, " bushe te uyu Davidi imfumu ya calo? Bushe teo uyu balikwimbapo umo no munankwe mumashanino ya masha, 'Shauli alipeye amakana na makana kubili Davidi amakana amakumi na makumi?"¹² Davidi alibikile aya mashiwi ku mutima wakwe kabili ali wakutina sana Akishi, imfumu ya Gati.¹³ Ene alipilibwile imibele yakwe palibena no kuba kubati alifulungene pamenso yabo: alishiile ifishibilo fibi fya mpongolo kabili alilekele lulenda lukokunkulukila pa mwemfu wakwe.¹⁴ nolu Akishi alilandile kubabomfi bakwe, "meneni, uyu

muntu ali penene. Nindo wamuletela ene kuli nebo? ¹⁵Bushe nebo ndibulilwe amashilu ukweba ati muleta uyu muntu mumubela waifi mu ceni candi? Bushe uyu muntu cine ako isa mu nganda yandi?

22

¹Elo Dabiti alifumine nokufyukila kulucengo lwa Adulamu. ulo ba wabo na bonse na bonse aba mung'anda yakwa wishi baumfwile ici balitentemukile kulya kuli ena. ²Onse abasakamakilwe, onse uwali mu nkongole kabili na onse uwali necikako bonse balilongene kuli ena. Dabiti alishile kuba kangalila pali bena. Bali impendwa nalimo imyanda ine abaume abali nankwe. ³Elo Dabiti afumineko nokuya ku Misipa mu Moabu, Alilandile ku mfumu yaku Moabu ukweba ati, "Napapata lekeni Bataata na ba mayo baye namwebo pankafye nkamone ifyo lesa akancitila." ⁴Alibashile ne mfumu yaku moabu. bawishi na banina balikele nayena inshita yanse iyo iyo Dabiti aikele Mwilinga. ⁵Elo kasesema Gadi alandile kuli Dabiti, ukweba ati, "wiikala mwilinga lyobe. Fuma no kuya mu calo ca yuda. " Ele Dabiti afumineko no kuya mu mushitu wa Hereti. ⁶Sauli alyumfwile ukweba ati Dabiti balimusangile, pamopemfye nabaume bantu ali nabo. Nomba sauli alikele mu Gibe a mwisamba Iya cimuti ca Tamarisiki mu Rama, noluponga lwakwe mu minwe yakwe, na babomfi bakwe balimineni bali musingulile. ⁷Sauli alilandile ku babomfi bakwe abaiminine balimushingulukile ukweba ati, 'umfweni Jnomba abena Benjamini! Bushe mwana Yesa umwaume akapeela mwebo bonse amabala elo na mabala ya myangashi/ buyshe mwebo bonse akamicita mtungushi pa makana kabili intungushi pa myanda, ⁸Mukukabushanya namwe bonse mukwalukila nebo uunjishibisha ulo umwana wandi mwaume akopanga icipangano nomwana mwaume wakwa Yese, Tapali nangu umo pali mwebo uunsakamene, Tafali nangu umo pali mwebo uwakunfishibisha ukweba ati umwana wandi mwaume alitunkile umubomfi wandi Dabiti ukunsangukila, Lelo alimbelamine no kundolela pakwebati ansanse. ⁹Elo doegi umwaina Edomi uwaiminine paba bomfi bakwa Sauli, alyaswike ukweba ati, "Nalimwene umwana mwaume wakwa yese aidsa ku nobu, kuli Alimelechi umwana mwaume wakwa Aliotubi. ¹⁰Alipepele kuli Yawe ukuti anga mwafwa, nao alimupele ifyalefwaikwa no luanga lwakwa Gliati umwina Filisiti." ¹¹Elo imfumu yatumine umo ukulya obola shimapepo alimelechi umwana mwaume wakwa Alitubi na bonse aba mung'anda yakwa wishi, bashimapepepo abali Nobu. bonse alishi ku mfumu ¹²Sauli alilandile ukweba ati, umfweni nomba we mwana mwaume wakwa Alitib. alyasukile ati, "Epondi, mweshikulu." ¹³Sauli epkumweba ati, "Nindo mwapanganine ukusangukuile, webo no mwana mwaume wakwa Yese, wali mupele umukate, no lupanga , no kupepa kuli Lesa ukweba ati enga mwafwa pakweba ati engaminine, uku fisama mu nkama ngefyo akocita lelo. ¹⁴Elo alimelechi alyasukile mfumuno kweba ati, "ninani pababomfi bobe bonse uwa cine nga Dabiti, uwaba umupongoshi wamfumu no kuba malonda obem noku cindikwa mu ng'anda yobe? ¹⁵Bushe lelo emuku wakubalilapo nebo ukupipa kuli Lesa ukweba ati amwafwe? cakutali kuli nebo mwileka mfumu ipeela umulandu uuli onse ku mubomfi waiko nangu kuba ng'anda yakwa taata yonse. Pantu umubomfi obe Yeshibilepo kantu nangu pali iyu mulandu onse. ¹⁶Imfumu epakwasuka ati, " mucishinkafye uli nokufwa, aimaleki webo na bonse aba mung'nda yakwa wiso." ¹⁷Imfumu yalilandile;e kuli Malonda uwalikulonda ukweba ati, " pilibuka no kwipaya bashimapepo bakwa Yawe. pantu ukuboko kwabo nabo kuli na Dabiti, na pamulandu wa kweba ati balishibele ukweba ati alibafwikile, nomba taba nsokololwekele. " Lelo aba bomfi bamfumu tababikile ukuboko kwabo ukwipaya ba shimapepo bakwa Yawe. ¹⁸Elo imfumu yalandilde kuli Doegi ukweba ati, "pilibuka no kwipaya bashimapepo, " Nao Doegi umwuma Edomu alipilibwikile no ku sansa bashimapepo; alipeya abantu amakumi cime konsekonse nabasano abafwele insalu sha efodi pali bulya bushiku. ¹⁹Nao alilundilepo ukubika ulupanga pali Nabu, umusumba wa bashimapepo, bonse abaume nabanakashi, abaice elo notunya, ne ng'ombe shabo ba pa panda elo na mpanga alipaila kulupanga. ²⁰Namba umo pabame bakwa Aimeleki umwana mwaume wakwa Aitubi, uwainikilwe Abiata alifulumwike nokubutukila kuli Dabiti. ²¹Abiata ashimikile Dabiti ati Sauli alipeye bashimapepo bakwa Yawe ²²Dabiti alilandiel kuli abiata ukweba ati, "Nalishibili pali bulya bushiku, ulo DOegi umwina Edomu alikulya, ukweba ati icishinkafye alinokushimikila sauli. Ninebo nengele imfwa shonse mulupwa lwakwa wiso! ²³Ikala naine kabili witina. pantu. uukofwaya umweo obe afwaya kabili no mweo wandi wine webo ulicingililwe ukuba naine."

23

¹Balyebele Davidi, "Lolesha, abena Pelishiti bakolwisha Keila no kwiba ifya bunonshi fyakwe." ²Eico Davidi alipepele kuli Yawe no kumwipusha bwafwilisho no kwipusha ukweba ati, "Bushe kuti naya kusansa aba Pelishiti?" Yawe alilandile kuli Davidi, kabuye no kusansa aba Pelishiti no kupususha keila. ³Abaume bakwa Davidi balimwebele ati, " mona, tulinomwenso muno mu Yuda. ukoba shani ulo tukoya kuli keila kukwimina ifita fyaba Pelishiti?" ⁴Elo Davidi alipepele kuli Yawe ukulomba ubwafwilisho na kabili Yawe alimwasukile, "Ima, kabuya ku Keila. pantu nkokupela ukucimfya pa bena Philiste." ⁵Davidi na baume bakwe balile ku keila no kulwa na ba Pelishiti. Alisendele ing'ombe shabo no kushipaya apakalamba. Eco Davidi alipuswishe abekashi ba mu keila. ⁶Ulo abyata umwana mwaume wakwa Ahimeleki abutukile kuli Davidi pa Keila, alishile ne icinkutu mu minwe yakwe. ⁷Saulo balimwebwele ati Davidi alile ku kaila. Saulo alandile ati, "Les a limupele mu minwe yandi. Pantu alisalilwe umu pamulandu wakwingila mu musumba wakuba ne mpongolo ne mipindo." ⁸Saulo alikatile ifita fyakwe pa bulwi, ukuya ukutentemukila ku keila, ku kusansa Davidi na baume bakwe. ⁹Dabidi alishibe ukweba ati Sauli alikupanga ukumwimona no ku musansa. Alilandile kuli Abyata shi mapepo ati, "Leta icinkutu pano." ¹⁰Elo Davidi alandile, "Yawe, mwe Lesa wakwa Israeli, ababomfi bobe balyumfwile ukweba ati Saulo alikufwaya ukwisa ku keila, ku kukonaula umusumba pamulandu wa ine. ¹¹Bushe abaume bakwa keila bakoisa ku mpela mu monwe Yawe? Bushe Saulo akoisa kutentemuka, kuba ati fintu umubomfi obe akutike? Yawe, mwe Lesa wa kwa

Israeli, nkopapata kuli mwebo, mwebe umubomfi wenu." Yawe alandile ati, " Akoisa kutentemuka."¹²Elo Davidi alandile ukweba ati, "Bushe abaume bakwa kaila bakoisa kupela ine na baume bandi mu minwe yakwa saulo? Yawe alandile, "bakoisa kukupeka weba."¹³Elo Dabidi na baume bakwe, abali imyanda mutanda, balimone no kuya ukufuma ku keila, no kuya ukufuma pancende ukufika pancende imbi. Saulo balimwebele ati Dabidi alifyukile ukufuma ku Keila, Kabili alilekele ukumukonka. ¹⁴Davidi alikele munshanshisho shamu matololo, mu calo ca milundu matololo yaku sifu. Saulo alikumufwaya cita bushiku, Lelo Lesa tamupele mu minwe yakwe. ¹⁵Davidi alimwene ukweba ati saulo alikufwaya umweo wakwe; nomba Dabidi ali mu matololo yaku Siku ku Holeshi. ¹⁶Elo yonatani, umwana mwaume wakwa saulo alimine no kuya kuli Dabidi ku Holeshi no kuya kukosha ukuboko kwakwe muli Lesa. ¹⁷Alandile kuli ena ukweba ati, "Witina pantu ukuboko kwakwa tata saulo takwakusa. nge ukabe imfumu pa bena Israeli, kabili nkaba mupepi na weba. na saulo tata alishiba ifi." ¹⁸Bali pangile icipangano ku cinso cakwa Yawe. Dabidi ali ku Holeshi, na yonatani alile ku ng'anola. ¹⁹Elo abena sifite baile kuli saulo ku Gibeyya no kulanda ukweba ati, " Bushe Dabidi tafiseme pali fwebo mushanshi sho shapa Holeshi, pa mulundu waku Hokila, iyabela ku kapinda ka kulyo ka Yeshimoni? ²⁰Nomba tekanyeni, mwe mfumu! ukulingana no bufwayo bwenu, tekanyeni! iciputulwa cesu cakumulekekako mu minwe ya mfumu." ²¹Saulo alandile ukweba ati, " Yawe engamipala. pantu namumbelela uluse. ²²Ka buye, nokushinikisha sana. Keshibe no kufwaya incende uko akofisama no wamumwene uko kwine. Cilyebelwe kuli nebo ati wamatukuto. ²³Eico mona, kabili keshibe konse ku ncende uko afisama. Ubwele no bwishibilo bwacine, elo nkabwekelamo na weba. ngali mu calo, nkamifwaya no kumufunya pa makana ya ba Yuda." ²⁴Elo ba imine no kuya ku sifu ukutangilila saulo. nomba Babidi na baume bakwe bali mu matololo ya ku Maoni, mu Alaba ukuya ku kapindfa ka ku kulyo ka Yeshimoni. ²⁵Saulo na baume bakwe balile ku kumufwaya. Lelo Dabidi balimwebe palwa ici, eco alile ukutentemukila ku mulundu wa mabwe no kuya kwikala mu matololo yaku Maoni, Elo saulo Aumfwile, Alitamfishe Davidi mu matololo yaku Maoni. ²⁶Saulo alile ku lubali lumo ulwa lupili, na Dabidi na baume bakwe bali kulubali lubiye ulwa lupili. Dabidi alyangufyenye ukubutuka ukufuma kuli Saulo. Saulo nao na baume bakwe balishingulukile Davidi na baume bakwe pakweba ati bengabasenda, ²⁷Umutumwa alishile kuli Sauli no kulanda ukweba ati, "Endesha kabili isa, pantu abena Philiste bakofwaya ukupoke icalo"²⁸Eco Sauli alibwekelemo ukufuma ku kupepeka Davidi kabili alile kwimina aba Philiste. Na pali ici iyi ncende bali kuikuta ukwaba ati ilibwe lya kufyukilako. ²⁹Davidi alile ukufuma palya no kuya kwikala mu nshanshisha sha Engedi.

24

¹Nomba ulo shauli abwelele mukutamfya aba pelishiti, Aliebele ati, " Dabidi ali mu matololo ya Engedi." ²Elo Shauli alibulile abaume amakana yatatu abasalilwe monse mu bena Isreali nokuya mukufwaya Dabidi na baume bakwe kufimabwe fya fibushi mabwe, ³Alifikile ku machika ya mpanga mu nshita apali uluceng. shauli alingilemo ukuya ku pemwina munda nomba Dabidi nabantu bakwe balikele mukati na nkuti ka lucengo. ⁴Abantu bakwa Dabidi balimwebele ati, " buno ebushiku ibo Yawe aebele ulo alandile kuli weba ati," nkapela abalwani bobbe mu minwe yobe, ukweba ati wacita conse ico ukofwaya, " EloDabidi alimine mu mutalalila aya bulele no kuya ku putulako icisempe ku mwingila wakwe. ⁵Panuma ya ifi Dabidi alicushiwe sena ku mutima pantu aliputwileko icisempe ku mwingila wakwa shauli. ⁶Alandile kubantu ati, "yawe enenga ukucite ici kuli shikulu wandi umusubwa wakwaYawe ukubike iminwe yandi pali ena uulo mbwene ati musubwa wakwa Yawe," ⁷Efyo Dabidi akal;ipile abantu ali nabo kuli aya mashiwi kabil;i tabamushe ukweba ati basanse shauli shauli alimine ukuma mu lucengo nokuya uko alikuya. ⁸Panuma Dabidi naya alimine afuma mu lucengo, nokukita kunuma yakwa shauli ati," aShikulu mwemfumu "ulo shauli acebukile kunuma, Dabidi alikontemeke icinso cakwe panshi nokulanga umuncishi. ⁹Dabidi alilandile kuli shauli, " Nindo mumfwila ku bantu abakoeba ati, monai Dabidiakofwaya ukumusansa?"¹⁰Lelo umwenso yenu yalimwene ifyo Yawe alimubika mu matboko yandi ulo mwanba muluceng. bambi bacinjeba ukweba ati mipaye, nomba nacimileka fye naceba ati, Tekuti ntambalike ukuboko kwandi pali shikulu pantu ena musubwa wakwa Yawe. ¹¹Moneni tata, lolesheni icisempe caku mwingila wenu mu minwe yandi. icine cakweba ati nacipatalako icisempe caku mwingile wenu kabili ntamipeye, kuti mwamona no kwishiba ati tamuli ububi nangu bucisanguka mu maboko yandi, kabili nshabebembika kuli mwebo, nangu line mwebo mukolunga umweo wandi kuku ulofya. ¹²Yawe kapingulepo pakati kenu nandibo, kabili Yawe anandule pali mwebo, lelo amaboko yabi tayabe palio mwebo. ¹³Ngefyo ipinda lyakale leba aati mubatifi emutula ababifi lelo ukuboko kwandi takwakabe pali mwebe. ¹⁴Ninani uwo imfumu yabana Israeli yafumina ninani uwo yikokoka? panuma yambwe iya kufwa uluapntilafye! ¹⁵Leken Yawe abe kapingupinngushi pakati kenu na ndibo, nokumona ukweba ati andubulwile umulandu nokusuminisha ukweba ati mfyule mukuboko kwenu,"¹⁶Ulo Dabidi apwile ukulanda aya mashiwi kuli shauli, Shauli aebele ati, "Bushe lishiwi lyabe ili, we mwana wndi Dabidi?" Shauli alisanswile shiwi nokulila. ¹⁷Alandile kuli Dabidi ata," weba uli mulungami ukuncila nebo. wambweshesha ubune, ulo ,nebo nakulitile ifyabubi. ¹⁸Akalelo wasakolola ifyo wacita icisuma kuli nebo, pantu tawanjipeye ulo yawe ambikile pa nkumbu shobe. ¹⁹Pantu ulo umuntu asanga umulwani wakwe, kuli amuleka kaya umutende? lekeni Yawe akulambule ne fisuma pali ici kuli ici ico wacita kuli nebo bamo kasuba. ²⁰Nomba naishiba ati cine ukabe mfumu kabili ubufumu bwakwa isreali bukapampa mikwa mu minwe yobe. ²¹Lapa muli Yawe ukweba ati tawakaputuleko aba mubufyashi bwandi panuma yandi, kabili tawakonaule ishina lyandi ukufuma mu nganda Yakwe tata. ²²Eco Dabidi alilapile umulapo kuli shauli. elo Shauli alibwekelemo ku nganda, nomba Dabidi nabantu bakwe balimine ukuya kwi cele.

25

¹Nomba Samwele alifwile. Abena Israeli bonse balilongene pamo nokumulosha, kabili balimushikile mu nganda yakwe mu Rama. Elo Davidi, alimine nokutentemukile mumatololo ya parani.²Mu Maone mwali umwaume, uo ifikwatwa fyakwe fyali mu Karmele. uyu muntu ali umukankala sana. alikwete impanga amakana yatatu ne mbushi ikana limo. alikubeya impanga shakwe mu Karmele.³Ishina lya uyu mntu lyali ni Nabali, ne shina lya mukashi wakwe lyali ni Abigaili. uyu mwanakashi ali uwakucenjela namukumoneka ali uwabune. Nomba umwaume ali umunkalwe kabili uwabubi mumicitile yakwe. Ali wamubufyashi bwa nganda yakwa Kalebe.⁴Davidi alyumfwile mumatololo ati, "Nabali akobeya impanga shakwe." Eco Davidi alitumine abalumendo ikumi. Davidi alyebele abalumendo ati, "Ninikeni muyeku Karmele, muye kuli Nabali, nokumuposesha mwishina lyandi." Mukoya kulanda kuli ena ati, "mwikala mumutelelewe. umutende kuli mwebo no mutende kuba nganda yenu, kabili umutende ube kuli conse ico mwakwata." Ndyumfwile ati, mwalikwata bakabeya. Bakacema boke twaciba nabo, kabili tatwacibacita icabubi, kabili takupushilwe kantu kuli bena paliyi nshita yonse bali mu Karmele.⁸Ipusha abalumendo boke, kabili bakokweba. Nomba leka abalumendo bandi basange ububile mu menso yonbe, ico twishile pa bushiku bwa malila. Napapata pela conse ico ukwete kuba bomfi boke naku mwana obe Dabidi.⁹Ulo abalumendo bakwa Dabidi bafikile balilandile fyonsefi mucifulo cakwa Dabidi elo kabili balipembe.¹⁰Nabali alyasukile ababomfi bakwa Dabidi ati, "Davidi ninani, kabili umwana wakwa Yesse ninani? Ababomfi shino nshikubengi abakofyuka kuli ba wishikulubo." Bushe mbule umukate wandi na menshi yandi elo ne nama yandi iyo njipale bakabeya bandi, nokupa ku bantu abo nteshibile noko bafumine?"¹²Abalumendo bakwa Davidi balyalulukile nokubwela, kabili balimwebele fyonse ifyalandilwe.¹³Davidi alilandile ku bantu bakwe ati, "umuntu onse aikakile alupanga lwakwe." Eco umuntu onse alilikakile ulupanga lwakwe, Nalimo abantu imyanda ine balikonkele Dabidi panuma, kabili imyanda ibili ebaikela lwapafipe.¹⁴Lelo uho uwamubalumendo alyebele Abigaili, umukashi wakwa Nabali, alilandile ati, "Dabidi alitumine inkombe ukufuma mumatololo ukwisa kuposha shikulwifwe, nomba alibatukile." Lelo aba bantu bali bwino kuli fwebo. Tabatucushishe kabili tatwapushilwepo icintu icili conse cikulu tulile nobo mu mpanga.¹⁶¹⁷Bali cibumbili kuli fwebo akabuba no bushiku, lonse ulo twali nabo tukocema impanga. Eco ishizenici nokutontokanya ifyo mungacita ico ububi bulipangilwe pali shikulwifwe, kabili nakuli bonse abanganda yakwe. Aliba umuntu icungwa icakwebaati, takuli nangu uho uungalanda kuli ena."¹⁸Eco abigaili alyangufyenye no kusenda imikate imyanda ibili, imisukupala ibili iya myangashi, impanga shisano ishipekanishiwe limo, ifipimo fisano ifyansekeshakusalulwa, umwanda uho uwafipapatu fya myangashi iyakwanikwa, ne mokama ya makunyu imyanda ibili, nokufibika pa mpunda.¹⁹Alyebele abalumendo bakwe ati, "kabiye muntangilile, kabili nkoisa panuma yenu, " Nomba taebele umulume wakwe Nabali.²⁰Lulya anina pampunda yakwe elo atentemukile, ku cifimbo calupili, Davidi na bantu bakwe balitentemukile kuli ena, naena alibakumenye.²¹Nomba Dabidi alilandile ati, "cine cine pafye pakulonda kwandi ukwafintu fynse ifyo uyu muntu akwata mumatololo, pakwebati tapali nangu cimo icilubile pali fyonse ifyo akwata, kabili ambwesesho bubi pabune." Lesa engacita ico kuli nebo, Davidi, kabili nafimbipo, nga cekwebati mulucelo nashapo umwaume uho pali bonse abo akwata."²³Ulo Abigaili amona Dabidi, alyangufyenye nokwikila pa mpunda yakwe nukuwa ku cinso cakwa Davidi, ubunkupeme nokukontamina panshi.²⁴Alilele panshi yamakasa yakwe nokulanda ati, "pali nebo neka, mweshikulu epo pabe umulandu. Napapata lekeni umubomfi wenu alande kuli mwebo, kabili kutikeni ku mashiwi ya mubomfi wenu."²⁵Mwileka shikulu wandi asakamane palyu muntu icungwa Nabali, ngefyo ishina lyakwe lyaba, efyo nomwine aba. Nabali eshina lyakwe kabili aliba no bungwa. Lelo nebo nemubomfi wenu ntabamwene abalumendo bakwa shikulu abo mwatumine.²⁶Nomba nalo, mwe shikulu, ifyo Yawe ali nomweo namwebo muli no mweo, apo Yawe alimicingilile kukukana sumya umulopa, nokukana icitila icilandushi mwebene namaboko yenu, nomba lekeni abalwani benu nabo bonse abafwaya ukucita ifyabubi kuli shikulu wandi, abe kubati ni Nabali.²⁷Nomba lekeni ubu ubupe ubo umubomfi wenu aleta kuli shikulu wandi bupelwe kuba lumendo abakonka shikulu wandi.²⁸Napapata eleleni ubupulumushi bwa mubomfi wenu, pantu Yawe ica cine akapangila shikulu wandi inganda ya cine, pantu shukulu wandi akolwa inkondo shakwa Yawe; kabili ububi tabwakasangwe muli mwebo ulo ;lonse muli no mweo.²⁹Nangu abantu bengema nokumikonka uku fwaya ukonaula umweo wenu, lelo umweo wakwa shikulu wandi; ukakakilwa mu cifunda ca bumi kuli Yawe lesa wenu; kabili akasukusa imyeo yaba lwani benu kubatini mwitumba lya cinsukushilo.³⁰Yawe akacitila shikulu wandi fyonse ifyo amilaile, kabili asontele mwebo ukuba intungulushi pali Israeli.³¹Ici tacakabe cisendo cakukwishikana naco kuli mwebo ukwebati mulisumishe umulopa uwakubula umulandu, nangu pamulandu wakwebati shikulu wandi aalyeshe ukuipususha umwine. pantu ulo Yawe akacita icabune kuli shikulu wandi, mukebushe umubomfi wenu."³²Dabidi alilandile kuli Abagaili ati, Leka Yawe Lesa wakwa Israeli, abe uwakupalwa ena uwakutumine ukwisa kunkumanya lelo.³³Amano yobe yalipalilwe elo nobe ulipalilwe, pantu ulinsungile lelo ukufuma kukusunmya kwa mulopa nokufuma kuku ilandwila nemwine nokuboko kwandi!³⁴Pantu mucine ngefyo Yawe, Lesa wakwa Israeli, ali no mweo, uyo uwandeseshe ukwebati nikucena, ngatawaedeshe ukwisa kunkumanya, cine ngatakwali uwasheshe kuli Nabali umwana umwaume nangu uho pakuti buce."³⁵Eco Dabidi alipokelele ukufuma mukuboko kwakwe ifyo amuletele, alilandile kuli ena ati, "kabiye ninika mumutende ku nganda yobe, mona ndyumfwile kwi shiwi lyobe kabili ndikusuminishe."³⁶Abagaili alibwekelemo kuli Nabali, moneni, alimukucita umutebeto mu nganda yakwe, kubati mutebeto wa mfumu; elo umutima wakwa Nabali walisansamukile mukati kakwe ico alikolelwe sana, Eco ta mwebele icintu icili conse mpaka no lubuto lwa lucelo.³⁷Cali mulucelo, ulo umwangashi wakololokele muli Nabali, elo umukashi wakwe amwebele ifi fintu, umtima wakwe walifwile mukati kakwe, kabili alyalukile kubati libwe.³⁸Palipitile inshiku ikumi limo ulo Yawe aumine Nabali icakwebati alifwile.³⁹Ulo Davidi aumfwile ukwebati Nabali alifwile, alilandile ati, "Abe uwakucindikwa Yawe, uusendele icalimukulenga ukusalulwa kwandi ukufuma mukuboko kwakwa Nabali kabili alikatile

ukuboko kwa mobomfi wakwe ukufuma ku bubi.alibweshe imicitile yakwa Nabali iyabube pamutwe wakwe umwine," Elo Davidi alitumine kabili kuli Abigaili, kukumusenda ku mwine ngo mukanshi. ⁴⁰Ulo aba bomfi ba kwa Davidi baishile kuli Abigaili ku Karnele, balilandile kuli ena nokwebati, " Dabidi alitutumine kuli webo ukwisa kukusenda ngo mukashi wakwe."⁴¹ Alimine akontamikile icinso cakwe panshi, nokwebati, "moneni umu bomfi wenu umwanakashi mubomfi uwakusamba amakasa yaba bomfi bakwa shikulu." ⁴² Abigaili alyangufyenye nokwima nokunina pa mpunda nababomfi bakwe abakashana basano abamukonkele; kabili alikonkele inkombe shakwe Dabidi nokuba umukanshi wakwe.⁴³ Nomba Davidi nokabili alibulile ali Noamu uwaku Yeserele ngo mukashi bonse babili bali abakashi bakwe. ⁴⁴Ninshi, Shauli aliipele Mikali umwana wakwe umwanakanshi, umukashi wakwa Davidi, kuli palti umwana mwaume wakwa Laishi, uwali wamu Salimu.

26

¹Abena sifi baishile kuli shauli pa Gibea nokulanda, "Bushe Dabidi tafiseme mu lapili lwa hakila, ulwa lungatana na Yeshimone?"² Elo shauli aimine ukuya kulola mu matololo ya sifi, na baume amakana yatatu abasalwa ba mu Isreali bali nao, ku kufwaya Dabidi mu matololo ya sifi.³ Shauli alibikile inkambi yakwe pa lupili lwa Hakila, Ulwa lungatene na Yeshimone, lubadi lwa musebo. Lelo Dabidi ali kwikala mumatololo. ⁴Eico Dabidi atumine inengu nokwishiba ukuti Shauli mucinefyenye naisa.⁵ Dabidi alimine nokuya kufika pancende Shauli acitile inkambi; amwene napa ncende shauli alele, na Abnere umwana mwaume wakwa mushika wa bashika; Shauli alele mu nkambi, na bantu bonse abamushingulwike, bonse balilele.⁶ Elo Dabidi alandile kuli Ahimeleke umwina Hiti, na kuli Abishai umwana mwaume wakwa seruya, Munyina Yoabu, "Nani akoya nandi kuli Shauli munkambi" Abishai alandile, "Nebo! nkoya nemwe."⁷ Kanshi Dabidi na Abishai baile ku bashilika pa bushimpilwe panshi lubali lwa mutwe wakwe. Abnere ne fita fyakwe balilele ukumushinguluka. ⁸Elo Abishai alandile kuli Dabidi, "ilelo Lesa abika umulwani wenu mu minwe Yenu. nombankomipapata shi lekeni mulase nokupusha ifumo nokwingila pa mushili umukufye umo. Nshabwekeshepo ici ulwa bubili."⁹ Dabidi alandile kuli Abishai, "wimonaula iyo; pantu nani wingatambalika ukuboko kwakwe pawa subwa wakwa Yawe nokukanaba uwa mulandu?"¹⁰ Kabili Dabidi alandile, "ifyo Yawe aba nomweo, Yawe ali nokumwipaya, nangula ubushiku bwakwe buli nokufwa, nangula akaya mubulwi nokuya kuloba."¹¹ Leka yawe atalushe pali ine ukuti ningatambalika ukuboko kwandi pa wasubwa wakwe; lelo nomba, nokupapata, senda ifumo ilili ku mitwe no mulongwe wa menshi, nokuleka tulekuya."¹² Kanshi Dabidi asendele ifumo no mulongwe wa menshi wali ku mitwe ya kwa Shauli, nokuya. Tapali uwabamwene, nangula ukwishiba palwa ico, nangula umo ukubuka mutulo, ico bonse Yawe twalibaponene.¹³ Elo Dabidi alile ku lubali limbi ukuya kwiminina pa mulu wa lupili apalepeleko; ne ntamfu iitali yali pakati kabo. ¹⁴Dabidi abilikishe ku bantu nakuli Abnere umwana mwaume wakwa nere, nokulanda, "nga niwe nani ukobilikisha ku mfumu?"¹⁵ Na Dabidi alandile kuli Abnere, " Bushe tauli mwaume wabulamba? Ninani uwakuba nga iwe mu israeli? nga kanshi nindo utalindile imfumu shikulu obe? pantu umo acisa kufwaya ukwipaya imfumu sokulu. ¹⁶Ici ico wacita tacilicisuma. ifyo Yawe aba nomweo, ulilingile ukufwa pantu ulifililwe ukulinda sokulu, uwasubwa wakwa Yawe. Nomba mona ukuli ifumo lya mfumu no mulongwe wa menshi ifyali pepi no mutwe wakwe!"¹⁷ Shauli aishibe ishiwi lyakwa Dabidi nokulanda, "Bushe lishiwi lyobe ilyo, wemwana wandi umwaume Dabidi?" Dabidi alandile, " cishiwi lyandi shikulu wandi, mwemfumu."¹⁸ Kabili alandile, "Nindo shikulu wandi akosupila umubomfi wakwe? Nindo ncitile nga cibi ndo cili muminwe yandi?"¹⁹ Kanshi, nokomipapata lekeni shikulu wandi imfumu omfwe kumashiwi ya mumbomfi waiko. Umfwa ni Yawe amulengele ukwimina ine, lekeni apokelele icabupe; lelo umfwa bantunse, lekeni babe abatipwa pa cinso lakwa Yawe, pantu ilelo bantamfya, ukuti nshingalundikwako ku cikwatwa cakwa Yawe; balandile kuli ine ati, 'kabiye upepe imilungu imbi.'²⁰ Kanshi, mwileka umulopa wandi ukusumina panshi ukufuma ku cinso cakwa Yawe; pantu imfumu yamu Israeli ishile ikomfwaya nga konto ngefyo umo alunga inkwale mumpili.²¹ Elo shauli alandile, "Ndibembukile. Bweluluka, Dabidi, we mwana wandi umwaume; pantu nshakucita kabi libili pantu umweo wandi waciba uukankala mu menso Yobe ilelo, mona, ndicitile ubupumbu, kabili ndipangile icilubo icibi"²² Dabidi alyasukile nokulanda, "Mona, ifumo lyobe lili kuno, we mfumu! leka umo umunono wamubaume bobe ese asende nokuleta kuli imwe."²³ Yawe engalambula umuntu onse pa bulungami ne cishinka cakwe, pantu Yawe acimubika muminwe yandi ilelo, lelo nshinga koma uwasubwa wakwe.²⁴ Moneni, ifyo umweo wenu waciba uukamkala mumenso yandi ilelo, efyo umweo wandi wingacilapo ukucindama mu menso yakwa Yawe, kabili engampususha ku mafya yonse."²⁵ Elo shauli alandile kuli Dabidi, "wingaba uwapalwa, Dabidi wemwana wandi umwaume! uli nokucita ifintu ifikalamba nokupulamo muli ifyo." Eico Dabidi aile uko atemenwe, na Shauli abwelulwike ku citulo cakwe.

27 ¹Dabidi alandile mumutima wakwe, "Nomba ubushiku bumo nkalobela ku minwe yakwa Shauli; tapali icisuma kuli nebo ukucila ukufyukila ku mpanga ya bena pelishiti, Shauli akanenuka ukumfwaya mu mipaka yonse iya mu Israeli; efyo nkapusuka mu minwe yakwe."² Dabidi alimone nokuya, wene nabaume bakwe imyanda mutanda abali nankwe, kuli Akishi umwana mwaume wakwa maoke, imfumu ya Gati. ³Dabidi aikele na akishi pa Gati, ena nabaume bakwe, cila umo nabanganda yakwe, na Dabidi nabakashi bakwe babili, ahindamu umwanakashi wa ku yesreele, na Abigaili umwanakashi waku karnele, umukashi wakwa Nabali. ⁴Shauli balimwebele ifyo Dabidi afulumukile ku Gati eico tabwekeshepo ukumufwaya.⁵ Dabidi alandile kuli Akishi, "umfwa ndisangile ububile mu menso yenu, lekeni baye kumpako incende mu musumba umo mu chalo, ukuleka njikale uko, Nindo umubomfi wenu engala kwikala nemwe mu musumba wamfumu?" ⁶Eico pali bulya bushiku akishi amupele siklagi; ecalenga siklagi abele ku mfumu shakwa yuda

napali lelo.⁷Impendwa ya nshiku Dabidi aikele mu mpanga yaba pelishiti umwaka umo ne myeshi ine.⁸Dabidi nabaume bakwe batashishe incende shapusana, batebelele na bena Geshuri, abena Gisiri, na bena amaleke; isho inko shali kwikala muli ilya mpanga, pa kulola ku shuri ukuya kufika mu mpanga ya Egupti. Balikwikala muli ilya mpanga ukufumafye kukale.⁹Dabidi atasishe ilya mpanga nokukana lekela umwaume nangula umwanakashi ukuba no mweo, Apistile impanga ne ngombe, impund, bakabalwe, ne fyakufwala, Elo abwelulwike nokubwelelamo kuli akishi.¹⁰Akishi alikulanda ati, "Ninani mwapumana nao ilelo?" Dabidi alikumwasuka ukuti, "Nipabakukapinda ka kukulyo kakwa Yuda," nangula "nipabakukapinda ka ku kulya ka bena Yerameele," nangula "Nipabakukapinda kaku kulyo ka bena keni."¹¹Dabidi tali kuleka umwaume nangula umwanakashi ukuba no mweo pa kubaleta ku Gati, alelanda ati "Epakweba ati tabengatwebelele ukuti, 'Dabidi alicitile ico neco,' ifi efyo ali kucita lyonse ilyo ali kwi kala mu calo caba Pelishiti."¹²Akishi aceteketele Dabidi, nokulanda. " Nalenga abantu bakwe Isreali ukumusula; akoba umubomfi wandi wape."

28

¹Caishile kuba muli shilye inshiku aba pelishiti balikolongenye ifita fyabo capamo ku bulwi ukulwa na Israeli, akishi alandile kuli Dabidi, "Wishibe ukuti ukoya na ndibo ne fita, weba na baume bobe."²Dabidi alandile kuli akishi "pali uyo mulandu muli nokwishiba ifyo umubomfi wenu engacita." Akishi alandile kuli Dabidi, " kanshi ndi noku kulenga ukuba umulinshi wandi inshiku shobo shonse."³Nomba Samuele alifwile na Israeli onse ali muloseshe noku mushika mu Rama mu musumba uwakwe. Elyo shauli alilesesha ukufuma mu calo abo bonse abali kulanda naba fwa nangu ingulu.⁴Elyo aba pelishiti bali ikolongnye pamo nokwisa ku panga inkambi pa shunemu; na shauli alikolongenye Israeli onser capamo noku panga inkambi pa Giulboa.⁵Lintu Shauli amwene ifita fya ba Pelishiti, alyumfwile umwenso, no mutima wakwe wa li tutwime sana sana.⁶Shauli alipepele kuli Yawe ku bwa fwilisho lelo Yawe tamwasukile nangu ni mu filoto, nangu mu cimonwa, nangu muli bakasesema.⁷Eyo Shauli alandile ku babomfi bakwe, " Mfwaileniko namayo uyu landa na bafwa, pakuti ndekuyako kuli ena fwaya bu mpandamano ubwakwe," Ababomfi bakwe balandile kuli ena, "MOnei, kwalibako namayo balandile uyu itunganya ukulalanda na bafwa."⁸Eco Shauli ali ilufyenye, alifwele ifya ku fwala fimbi no kuya, ena na baume. babili ali nabo. Balile kuli namayo ubushiku. Ali landile mbukilako nebo umupanshi noku ndeteleko uyo nde nshimbula ishina,"⁹Namayo alandile kuli ena, " ,mona nawishiba ifyo Shauli acita efyo akanya mucalo abo abalanda naba fwa nangu ingulu, kanshi nindo ukombikila akateyo pa mweo uwandi ukulenga nebo mfwe,"¹⁰Shauli alapile kuli ena pali Yawe no kulanfa, " ifyo Yawe aba no mweo takuli ukukandwa uku kacitika kuli wewbo pamulandu wa ciciicitu."¹¹Elyo namayo alandile, "Ninani uuntu nalakwi misha weba? Shauli alandile, " Njimisha Samuele"¹²Lintu namayo amwena Samuele, alilile no musowa ukalamba noku sosa kuli Sahuli, ukusosa, "Cinshi wa mbepela nebo? Pantu niweba shauli,"¹³Imfumu yalandile kuli ena wiumfwa umwenso. Ninshi wamona " Namayo alandile kuli shauli ndi mwene umulungo uko fuma mu mushili."¹⁴Alandile kuli ena "Bushe alemoneka shani?" Alandile, "umwaume umukote ewu lefumamo ali fwele ne laya, " Sauli alishibe ukuti ali ni Samuele ali kontama ne cinso cakwe aloleshe panshi noku langa umucinshi."¹⁵Samuele alandile kul Shauli cinshi ico wa ncilinganishisha noku mfumya?" Shauli alyasukile, " Ndicushiwile sana, pantu aba Pelishiti bale nebo na Lesa alishile nebo noku ngasuka talengasuka iyoo nangula ni mu filoto. Eico nkukutile weba , pakuti winga mbulako nebo ifyo ndi nokucita"¹⁶Samuele alandile, " Bushe kanshi ninshi uko njipusha nebo apo Yawe ali kushile, nasanguka no mulwani obe?"¹⁷Yawe alicitile kuli weba ifyo alandile ukucita. Yawe alipokolwele ubufumu ukufuma mu minwe yobe elo alipele naku muntu umbi kuli Dabidi.¹⁸Pantu tawaumfwile ishiwi lya kwa Yawe elyo tawabomfesho ubukali bwa kutinisha pali amaleke eico acitila ifi kuli weba ilelo.¹⁹Yawe alepela iisraeli kumo kwine nobe mu kuboko kwa ba Pelishiti elyo weba no mwana obe umwaume mukaba na ndi Yawe ali nokupela ne fita fya kwa israeli mu kuboko kwa ba Pelishiti."²⁰Elyo shauli apopene aliponene onse uwakutambalala panshi elyo ali no mwenso uyu kalamba pa mulandu wa mashiwi yakwa Samuele. Tamwalipo amaka muli ena eco tapali icakulya alilepo pali bulya bidhiku nangu ni bulya ubushiku bonse.²¹Namayo alishile kuli shauele nokumona ukuti ali mu bwafya sana. Alindile kuli ena, " moneni, kanakashi wenu umubomfi alyumfwile kwi shiwi lyenu; ndi bukile umweo wandi mu kuboko kwandi elyo ndwumfile ku mashiwi ayo mulandile kuli nebo,²²Nomaba eico namipata umfweni nakumashiwi yakwa kanakashi umubomfi wenu elyo lekeni impekamye po icakulya icinono nga kwatako amaka aya pa bulendo bwenu."²³Lelo Shauli alikene nokulanda, " nshi kolya, " Lelo ababomfi bakwe pamo na namayo bali mupatikishe nao alyumfwile kwishiwi lyabo, Eco alimine ukafuma panshi nokwikala ba busanshi."²⁴Namayo alikwete akaombe aka kwina mu nganda; ayangufyenye noku kepaya; alibulile pangako umukate uwabula uku tutumuka.²⁵Ali uletele muceni cakwa Shauli na babomfi abakwe bali ulile. Elyo balimine nokuya bulya bushiku.

29 ¹Nomba abaPelishiti balikolongene pamo bonse aba shilika babo pa afeki, na bena Isreali balipangile inkambi pambali yakampukumpuku ka Yesreeliu.²Bakateka baba Pelishiti balipitilepo imyanda na makana: Davidi na baume bakwe balipileko mubulishi bwanuma na Akishi.³Kabili bakateka baba Pelishiti balyebele ati, Nindo aba Hebere bakocita pamo?" Akishi alandile kuli bankateka banankwe baba Pelishiti, "bushe te uyu Davidi, umubomfi wakwa Shauli, imfumu yabena Isreali uyo waba nandi ishinshiku, nangula muli ishi myaka, kabili nebo tasangilemo kabi muli ene ukufuma fye ilyo aisa kuli ukufika bushiku?"⁴Lelo bakateka ba bena Pelishiti balimufulwe kabili balimwebele ati, "mubwesesho uyu umuntu, ukwabati engabwelela kuncende weba wamulangile. Ena tali nakuya kukutentemukila nefwe kubulwi, epali aalukila fweba munshita ya bulwi ico nikundo ene uyu engapokelelwa kuli shikulu wakwe ukucila pakusandaimitwe sha bantu besu?"⁵Bushe uyu te Davidi uo bamba umo na munankwe mukushana kwabo, ukuleiba ati, Shauli aipeye amakana

na makana, na Davidi amakana na makana amakumi?"⁶Nolu Akishishi alikutile Dabidi na kabili alimwebele ati, ifyo Yawe aba wa mweo, webo waba umusuma, no kuya kobe kunse kabili kuisa kobe nandi mumulalo wabune mukunona kwandi; ico nevo tausansabo ububi muli webo kufuma bushikufye waishile kuli nevo ukufika na lelo. Lelo tafili ifyo, bakateka tabali nabubile kuli webo. ⁷Kanshi nomba bweluluka no kuya mumutende, pakwebati wikalifya bakateka ba ba Pelishiti?"⁸Davidi alilandile Akishi, "" lelo nindo ifyo nevo ncutile? lelo findo webo wasanga mubomfi bobe ulo webo naba nobe ukufika na Lelo, ukwebati nevo tekuti ndekuya kukulusa nabalwani bakwa shikulu imfumu Yandi?"⁹Akishi alyasukile no kwebati kuli Davidi, "" nevo ndishibile kuti webo uli musuma mu menso yandi nga malaika wakwa Lesa; ngatafili ifyo, balandile bakateka baba Pelishiti, 'tekuti ene elekuya nefwe kubulwi,'"¹⁰Ico nomba baimine ulucelo celo naba bomfi bakwa shikulu obe abo bailishile nobe; ulo fye ukobuka lucelo celo kabili akukabuta, ulekuya." ¹¹Ico Davidi alicelele kumaca ene na baume bakwe, balekuya mulucelo, kukubwelela mucalo caba Pelishiti. aba Pelishiti balile ku Yersreelilu.

30

¹Calishile kuli Dabidi na baume bakwe ku Sikilayi mu bushiku bwalenga stitatu, ninshi abena Amaleke balipumine abena negebu nabena Sikiagi. Balyumine abena Sikiagi, nokoca, ²no kwikata abanakashi bunkole na onse uwali mulya abaice na bakalamba. Tabapeye nangulaumo, lelo bali bapifile ulo balikuya pa lwendo lwabo.³Ulo Dabidi na bantu bakwe baishile ku musumba, walyocelwe, nabakushi babo, nobana babo abaume, nabana babo abanakashi balisendelwe bankole. ⁴Elo Dabidi na bantu bo Bali nankwe Bliaswile amashiwi yabo nokulila mpaka amaka yalipwile ayakulila.⁵Dadibi abakashi bakwe babili balipitilwe muli bunkole, Ahinoamu umwamakashi umwina Yesreeke na Abigaili uwali umukashi wakwa nabali umwina Karmele. ⁶Dabidi ali maneme cibi, pantu abantu balikulanda palwa ku mupola amabwe, pantu abantu bali ne mipashi lyakalipa, cila muntu pa bana baume na bana bakwe abanakashi; lelo Dabidi aliikoseshe umwine muli Yawe, Lesa wakwe.⁷Dabidi alilandile kuli Abiatari mwana alimeleke, shimapepo, "Nkokupapata, mpalamikila ine efode pano." Abiatari apalamike efode kuli Dabidi. ⁸Dabidi alipepele kuli Yawe ukuti amulange inshila ukulanda, "Umfwa nkole ifi fita panuma, bushe nkoya kubapitilila?" Yawe ali ali mwaswikile, "Supila, icine fye ukoya ku bapitilila ku pokolola fyonse."⁹Na Dabidi alile, nabaume imyanda mutanda abali nao; balifikile na ku mumana wa Barose, apo abo bashele kunuma Laikele. ¹⁰Lelo Dabidi alikokenyepo ukusupila, ena na baume imyanda amakumi yane; pantu abali imyanda ibili balishele kunuma pantu balifililwe ukwabuka Basore.¹¹Balisangile umwina Egupti mwibala no kumuleta kuli Dabidi; bali mupele umukate, kabili alilile; balimupele na menshi yakunwa. ¹²Bali mupele ni mukate wa fisabo ne fibulungwa fya myangashi. Elyo alile, ali kwete amaka na kabili, pantu talilepo umukate nangu kunwa amenshi pa nshiku shitatu ubushiku na kasuba.¹³Dabidi alandile kuli ena, "uli wakwa nani? kbli wafuma pi?" Alandile, "Ndi umulumendo waku Egupti umulwele, umubomfi wa mwina Amaleki, shikulu alinshile pantu inshiku shitatu bali lwele. ¹⁴Twapumine abena Negebu abamu bena Kerete nefya bena Yuda, nabena Negebu bamuli Kalebu, twaliocela Sikiagi."¹⁵Dabidi alilandile kli ena, "bushe mukontentemushisha ku mpuka iyi?" Umwina Egupti alandile, lapeni kuli nevo cmuli Lesa ukuti tamwanjipaye nangula ukufutuka no kumposi mu minwe yakwa shikulu, nanndi nkomiteteshisha kuli iyi mpuka."¹⁶Ulo mwina Egupti atetemushishe Dabidi uku, moneni impuku iyi bailekeleshe no kusalangana monse monse, balelya no kunwa no kushano pa citapwwwa conse basendele ukufuma mu calo ca Pelishiti na ku calo ca Yuda. ¹⁷Dabidi alibasanshile ukufuma kukutuka kwa kasuba no kufika mu cungulo ca bushiku bwakonkelepo. Tapali umwana umwaume abutwike kano fye imyanda ine abalumendo, abaninine pa ngamila no kubutuka.¹⁸Dabidi ali pokolwele shonse ico abena amaleke bapitile; kabili alipuswishe. ¹⁹Tapabulile nangula kamo, nangula akanono nangula icikulu, nangula abana baume nangula abana abanakashi, nangula citapwa, nangula conse ico bapitile, icintu conse Dabidi ali bweshele fyonse. ²⁰Dabidi alibilile mikuni yonse namo maombe, ayo abaume bulecema kuntanshi yami kuni imbi. Balilandile ati, "ici ecitapwa cakwa Dabidi."²¹Dabidi alifikile ku abaume imyanda ibili abo abanakashe ukumukonka, abo abashilwe nabanabo pa mummana wa Basore. Aba baume baile ku intabshi mu kukumanya Dabidi na bantu ali nabo. ulo Dabidi afikile kuli aba bantu, alipaposeshe. ²²Elo bonse nfinangwa fya mu bantu baile na Dabidi fyali landile ati, "pantu ababaume tabaile nefwe, natwa bapelepo ifyo fyonse twatapile ifyo twalondolwe. Nangucibe ifi, onse umwaume afwileapita abakanshi nabana nakuya."²³Elo dabidi alandile ati, "tamufwile ukucita ici mwebo bamunyina, kufyo Yawe atupela fwebo. Alitusungililila fwebo no kutupela mu moboko yenu atatwimine baishile kuli fwebo. ²⁴Nani enga mwumfwa muli uyu mulandu? Pantu Icaikaniko ca muntu onse uwile mu bulwi, kabili icakaniko ca onse akolinda; balinokwakana. ²⁵Cali ifyo fine ukufuma bulya bushiku ukufika buno bushiku, eico Dabidi alicitile ici cintu icpope kabili ica bu[ingushi kuli Israeli. ²⁶Ilyo Dabidi afikile ku Siklagi, atumineko icitapwa ku banankwe abakalamba baku Yuda, ukulanda ati, "Moneni, ici icabupe cobe ukufuma mu cakupupwa ku filwani fyakwa Yawe." ²⁷Kabili ali tumine bamo abakalamba abali mu Betele, nabo abali mu Ramote abakumbonshi, nabo abali ku Yaturi. ²⁸Nakuli abo abali ku Aroree, nabo abali ku Shifmote, nabo abali ku Eshetemoa.²⁹³⁰Kabili alitumine bamo ku Bakalamba abali ku Karmete, nabali mu Musumba ya Yameele, nabo abali mu misumba ya Keni, nabo abali mu Horma, abali mu Bor-ashani, abo abali mu Ataki, nabo abali mu Herbone, nabo abali ³¹mu ncende umo Dabidi umwine na bantu bakwe bulendaule.

31 ¹Nomba aba pelishiti balimubulwi na bena Israeli. abaume ba mu Israeli balifulumwike ukufuma ku ba pelishiti kabili baliponene nokufwa pa uupililwa Gilboa. Abapelishiti mupepi mukukokelela Sauli na bana bakwe abaume.

²Aba pelishiti balipeye yonatani, abinadabu, na makishaua, nabana bakwe abaume. ³Ubulwi bwalikosele kuli sauli kabili

bakapasa batumifwi balimuculile. Ali mubukali bwabipisha saana pamulandu wabena.⁴Elo sauli alyebele uwalekusenda ifyanso fyakwe, samona ulupanga lobe kabili ulukwimilike uupwe lwena. pantu aba abashalikosembululwa bakoisa no kunsaalula. Lelo uwalekomusendela ifyanso alikukanine, pantualino mwenso nga nshi. Eico shauli alikubulile ulupanga lwakwe no kuwilapo. ⁵Ulo alwalekomusendela ifyonse fyakwe amwene ukuti Sauli nafwa, nao alikuwilile palupanga lwakwe mushila imo yine no kufwila pamo nakwe. ⁶Sauli afwa, abana bakwe abaume batatu, no waleko musendela ifyanso aba bonse abaume balifwile pamo palibulya ubushiku bumobwine.⁷Ulo abaume aba mu Israeli bali ukulubali lumbi ulwa mupokapoka kabili nabali ukucila Yordani, balimwene balya abaume bamu Israeli bakofulumuka kabili ulya Sauli na bana bakwe abaume balifwile balishile imisumba yabo kabili no kufulumuka na ba pelishiti balishile no kwikala mulya. ⁸Calishile kuba mu bushiku bwakonkelepo, ulu aba pelishiti baiushile mukufula abafwa balya balisa angile Sauli na bana bakwe abaume batatu baliponene pa lupili lwa Gilboa⁹Balimuputwile umutwe no kumufula ifyakufwala fyakwe ifyabulwi kabili batumine nkombe mu calo ica bapelishiti monsefye balikwete ilyashi lya tulubi twabo amatepele na ku bantu. ¹⁰Babikile ifyasa fyakwe mwitepele lyakwe ashitote no mubili wakwe bauupombe kucibumba mu musumba wa Bete shani.¹¹Ulo abekalo calo bamu yabeshe Gileadi bakufwile ico aba pelishiti bacitile kuli sauli, ¹²Bonse abaume babulwi balimine kabili balyendele ubushiku bonse kabili ba usendele umubili wakwa Shauli ne mibili yabana kabwe abaume ukufuma kucibumba ca bete shani, Balikwile ku yabeshe kabili balibacele kulya kwine. ¹³Nolu balibuile amafupa yabo kabili nokuyashika mwisamba lya amuti ca tamariski mu yabeshi, kabili balilekele ukulya pa nshiku cine lubali.

2 Samwele

1

¹Panuma ya mfwa yakwa Shauli, Dabidi alibwelele ukufuma mukuma abena Amaleke kabili. alishele mu siklagi pa nshiku shibili. ²Pa bushiku bwakulenga shitatu, kwalishile umuntu ukutula munkambi yakwa shauli nefyakufwala fyakwe ifyakulepauka neloba pamutwe wakwe. Ulo aishile kufika kuli Dabidi awile panshi nokukontamina panshi. ³Dabidi alandile kuli ena, "nga nipi uko watula?" Nao alyasukile, "Mpusukile ukufuma mu nkambi Yakwa Isreali," ⁴Dabidi alandile kuli ena, "Napapata njeba efyo caciba." Nao alyasukile, "Abantu balifulumukile ukufuma mu bulwi. Abengi baliwile nabengi balifwile. Shauli na Yonatani umwana wakwe umwaume bonse balifwile." ⁵Dabidi alandile kuli uyu muntu, "nga wishibile shani ukutula shauli na Yonatani mwana balifwile?" Dabidi⁶Uyu mulumendo alyasukile, "califye nkuma nali ndi palupili lwa Gilboa, kabili shauli ali nashintilila kwi fumo lyakwe, kabili amaceleta na ba pali bakafwalo basungamine ukumwikata. ⁷Shauli alipilibukile nokumbona kabili akuntule kuli nevo. Naine nalyasukile, "ndi pano."⁸Alandile kuli nevo, "niwebo nani? Nalimwasukile, "Ninebo umwina Amaleke." ⁹Alandile kuli nevo napapata njimininako nokunjiyaya, pantu ukucula ukukalamba kuli pali nevo, lelo umweo ucili muli nevo." ¹⁰Kanshi naliminine kuli ena nokumwipaya, ico nalishibe ukutula umfwa awe tabe nomweo. Elo nabulile icilongwe cali kumutwe wakwe ne koosa lyali ku kuboko kwakwe, nokuleta kuno kuli mwebo, shikulu wandi.¹¹Elo Dabidi alilepwile ifyakufwala fyakwe, na bonse abaume abali nao bacitile cimo cine. ¹²Baliloshe, balilile nokuleka ukulya ukuya kufika icungulo pali shauli, pali Yonatani umwana wakwe umwaume, pa bantu bakwa Yawe, napa nganda yakwa Isreali pantu bawile ku lupanga. ¹³Dabidi alandile kumulumendo, "Nipi uko wafuma?" Alyasukile, "Ndi mwana mwaume wamulebeshi waino mpanga umwina Amaleke,"¹⁴Dabidi alandile kuli ena, "Nindo tawacibeda namwenso ukwipaya uwasubwa wakwa Yawe namaboko yobe?" ¹⁵Dabidi akutile umo uwa mubalumendo nokulanda, "kabiye umwipaye." Eco ulya mwaume nokuya kumukona, nomwina amaleke alifwile. ¹⁶Elo Dabidi alandile ku citumbi ca mwina Amaleke, "Umulopa obe uli pamutwe obe pantu akanwa kobe kakushinina nokulanda, "ndipeye imfumju yasubwa yakwa Yawe,"¹⁷Elo Dabidi aimbile ulu lwimbo lwa malilo kuli shauli na Yonatani umwana wakwe umwaume. ¹⁸Akonkomeshe abantu ukulafunda ulu lwa buta kubana bakwa Yuda, ulwa lembwa mwibuku lyakwa Yashari. ¹⁹"Ubukata bobo Isreali, buli fwile, bufwilile pa misansama shobe! ifyo impalume shiwile! ²⁰Wilanda pali ici mu Gati, mwiesha kwananya ici mu misebo ya Ashikelone, pakutula abana banakashi ba bapelishiti be samwa beanga.²¹Mwe mpili sha Gilboa, Pekalukuloka imfula nangula umume pali imwe, nangula impanga shakumesha inseke shafyabupe, pantu ni nko inkwela ya mpalume yokoweshiwe. inkwela yakwa Shauli taili nkuba yasubwa namafita nakabili. ²²Ukufuma mu mulopa wa abo abaipaiwe, ukufuma mumibili sha mpalume, ubuta bwakwa Yonatani tabwabwelulwike, nolupanga lwa kwa Shauli talwabwelele ibusha."²³Shauli na Yonatani bali bakutemwikwa kabili abamweo wacikuku, na umfwa shabo tabalekene. Bali kuba abakampuka ukucila pali bakapumpe, bali kuba namaka ukucila pa nkalamo. ²⁴Mwe bana banakashi bamu Isreali, losheni Shauli, uwamifwikile isakashika pamo ne fisamo, kabili uwakobeke ifisamo fya Golide ku fyakufwala fyenu.²⁵Ifyo impalume shiwile pakati kabulwi! Yonatani alipailwe pa misansama yenu. ²⁶Ndinobulanda pamulandu obe, ndume yandi Yonatani, uli uwatemwikwa kuli nevo. Uku temwakobe kuli nevo kwa bune, ukupitilila pa citemwiko ca mwanakashi. ²⁷Ifyo impalume shiwile, kabili ne fyanso fyabulwi fyaonaika!"

2

¹Panuma ya ici Davidi alipwishe Yawe no kulanda ati, "'bushe nine ndekuya kuli umo uwa mu misumba yakwa Yuda?" Yawe alyasukile kuli ena, "Nina kabuye." Davidi atile, "Ni kumusumba ndo kuntu nkoya? " Yawe alyasukile, ku Herone. ²Eco Davidi aliminine alile pamo nabakashi bakwe babili, Ahimoam ukufuma ku Yesleele, na Abigaili ukufuma ku kamele, mukamfwilwa wakwa Nabali. ³Davidi aliletele abaume abali nankwe, abo cila umo baliletele aba munganda

yakwe, ku misumba ya ku Hebrone, kuntu batampile ukulaikala.⁴Elo abaume ukufuma kuli Yuda balishile no kusuba Davidi mfumu pa nganda yakwa Yuda. Balyebele Davidi, "Abaume bakwa Yabeshi Gileadi balishile shauli."⁵Eco Davidi alitumine nkombe ku baume bakwa Yabeshi Gileadi no kutila kuli bena, "mulipalilwe kuli Yawe apo mulilangile ulu luse kuli wishikulu winwe Shauli kabili mulimushikile."⁶Nomba Yawe engamilanga ne cishinka Nandibo wine nkokulanga ubu busuma pantu ulicitile ici cintu.⁷Elo nomba, leka amaboko tobe yakose, ube uwakutalila, ico Shauli wisokulu alifwile, ne nganda yakwa Yuda ilinsubile ukuba mfumu pali mwebi,⁸"Lelo Abimere umwana mwaume wakwa Nere, mushika wa fita fyakwa Shauli, alipitile ishiboshete umwana mwaume wakwa Shauli no kumuleta ku mahanaimu,⁹Alicitile ishiboshete mfumu pali Gileadi, Ashere, Yeseele, Efraimu, Benjamini, na pali Israeli onse."¹⁰Ishiboshete umwana mwaume wakwa Shauli, ali ne myanda amakumi yane ulo atampile ukuteka pali israeli, kabili atekele imyaka ibili. Lelo aba nganda yakwa Yuda balikonkele Davidi.¹¹Pali ilya nshita Davidi ali mfumu mu Hebrone pa nganda yakwa Yuda ali ne myaka cine lubali ne mweshi mutanda.¹²Abnere umwana mwaume wakwa Nere, no mubomfi wakwa Ishiboshete umwana mwaume wakwa Shauli, Balile balifumune ku Mahanaimu ukuya ku Gileadi.¹³Yoabu umwana mwaume wakwa Seluya no mubomfi wakwa Davidi balifumune balile noku bakumanya lwaku cinshiba ca Gibeoni. kulya balikeleko panshi, ibumba limo ku lubali lumu lwa Gishiba na limbi ku lubali lwankwe.¹⁴Abnere atile Yoabu, "Leka abaume abacilu mendo beme no kucimfyanya ku cinso cesu, " Elo Yoabu atile, "Balekeni beme."¹⁵Elo abaume abacilumendo balimine no kukolongana bonse capamo, ikumi limo na babili abakwa Benjamini, Ishiboshete umwana mwaume wakwa Shauli, kabili ikumi limo ukufuma ku babomfi bakwa Davidi.¹⁶Cila mwaume alikatile uwakulwishanya nonkwe ku mutwe no kulasa ulupanga lwakwe mu mbafu shawakulwishanya wakwe, kabili baliponene bonse capamo. Eco ilya ncende yakutilwe Helkati Hasurimu," nangula impanga ya mpanga" iyaba mu Gibeoni.¹⁷Ubulwi bwalikosele nganshi pali bulya bushi na Abnere na baume bakwa Israeli balicimfiwe ku cinso ca babomfi bakwa Davidi.¹⁸Abana baume bakwa Seruya bali kulya, Yoabu, na Abishai, na Asaele. Asaele alyangukile mu makasa yakwe nga kakonge kampanga.¹⁹Asaele alisupile pa numa yakwa Abnere no ku mukonka ukwabulo kupilibukila mu ntunga ili yonse²⁰Abnere aliloleshe ku numa yakwe no kutila. "Bushe niwebi Asaele?" Alyasukile, "Ninebo"²¹Abnere atile kuli ena, "pilibukila ku kulyo kobe nangula ku kwa kukuso kobe, no kwikata umo uwa mu baume bacilumendo no kupita icanso cakwe" lelo Asaele tekuti apilibukila ku mbali.²²Eco Abnere alandile nakabili kuli Asaele, "leko kulansupila. Nindo bushe nkokumina uwile panshi? Elo bushe kuti nasanswila Shauli icinso candi kuli Yoabu wenu?"²³Lelo Asaele alikene ukupilibukila ku mbali, kabili eco Abnere alipushishe mu mbili wakwe ne ciluni ca mpela ye fumo lyakwe ica kuti ifumo lyapulinkenya no kufumuna kunse Asaele aliponene panshi no kufwila palya pene. Eco cali fye icakuti aponene panshi nokufwa, Ali kwiminina shilili.²⁴Lelo Yoabu na Abishai balikonkele Abnere ulo akasuba kali mukuya ku kuwa, bali ku kapili ka kwa Ammah, ulwabela mupepi na Giah ku musebo wa ku matolo ya Gibeoni.²⁵Abaume bakwa Benjamini bali kolongene bonse capamo ku numa ya kwa Abnere kabili baliminine pa mulu wa kapili.²⁶Elo Abnere alikutile kuli Yoabu no kutila, "Bushe ulupanga lukoonaula ukutwalilila? Bushe tamwishibile cikoleta ubuluku mukulekelesha? Bushe ukufika ukukonka bawabo?"²⁷Yoabu alyasukile, "umweo wakwa Lesa, nga taulandile ifyo ifita fyandi nga fyacilakonka ba wabo mpaka ulucelo"²⁸Eco Yoabu alilishishe ntandala, na baume bakwe bonse baliminine kabili tabakonkele Israeli nakabili, kabili tabakonkenyapo ukulwa.²⁹Abnere na baume bakwe balyendele ubushiku bonse ukupulikanya mu Araba. Bayabukile Yodani, ukwenda ulucelo lonse ulwakonkelepo kabili elo basangile Mahanaimu.³⁰Yoabu alibwelele ukufuma mukukonka Abnere. alikolongenike bonse abaume bakwe, ukufuma muba bulile. Asaele ne kumi na pabula mu fita fyakwa Davidi.³¹Lelo abaume bakwa Davidi baliipaya imyanda itatu na makumi mutanda abaume bakwa Benjamini pamo na Abnere.³²Elo bupitile Asaele no ku mushika mu nshishi yakwa wishu, iyali mu Beteleamu. Yoabu nabaume bakwe balyendele ubushiku bonse, kabili bwabacelele pa Hebrone.

3

¹Nomba kwali ubulwi ubwakutantalila pa kati kabanganda yakwa Shauli ne nganda yakwa Davidi. Davidi aliku ya ulo akoselako, ne nganda yakwa Shauli yalikuya ulo inakukilako.²Abana baume balifyelwe kuli Davidi mu Hebroni. Ibili lyakwe ali ni amone, muli Ahinoam ukufuma ku Jesreale.³No mwana mwaume wa cibili ali ni, kilabu, uwafyelwe mu Abigail, mukamfwilwa wakwa Nabali umwina Carmele. uwa citatu, uli ni Absalomu, ali mwana mwaume wakwa maak, umwana mwanakashi wa kwa Tamali, mfumu yaku Geshuli.⁴No mwana mwaume wa bune uwakwa Davidi ni Adonija, ali mwana mwaume wakwa Haggiti. nomwana mwaume wakwe uwabusano ali ni shefatia umwana mwaume wa kwa Abita,⁵Nomwana uwalenga uwamutanda, ali ni ithreamu, ali umwana mwaume wa kwa egia muka Davidi, Aba bana baume wa kwa egla muka Davidi. aba bana baume ba kwa Davidi bali fyalilwe mu Hebron.⁶Nomba ifyo caishile kuba panshita ya bulwi pakati ka nganda yakwa Shauli ne nganda ya kwa Davidi iyo Abnere alimukukoaselako umwine mu nganda ya kwa Shauli.⁷Shauli ali no mukashi wapa mbali ishina lyakwe ali ni Rispa, umwana mwankashi wakwa Aya. Ashiboshete alilandile kuli Abnere ukweba ati, "findo mwaila kwingilila mumukashi wapambali uwa kwa tata?"⁸Elo Abnere akalipile icibi pamashiwi ayo Ishiboshete alandile nokweba ati, "Bushe nebo ndimutwe wa mbwa yabe na Yuda? Lelo nebo nkomilanga ukunakila kubakunganda yakwa shauli, wiso, kuli ba wabo, elo naku banakwe, ukwakubulo kukupela mu minwe yakwa Davidi. Nomba lelo webi uli mfyengele umulandu uwapali uyu mwanakashi?"⁹Lekeni Lesa acite ico kuli nebo Abnere, "na fimbi alundepo, nganshakacite kuli Davidi ngefyo Yawe alapile kuli ena."¹⁰Ukusesha ubufumu ukufuma kunganda yakwa Shauli no kucipampamika icipuna ca kwa Davidi pali Israeli na pali Yuda, ukufuma kuli Dan ukufika nakuli Beresheba."¹¹Ishiboshete tayasukilepo Abnere ishiwi nalimbi, pantu alimukumutina ena.¹²Elo

Abnere atumine bacilolo kuli Davidi ukuya kumulandilako ukweba ati, "Bushe calo cakubanani ici? panga icipangano nandibo, kabili ukamona ukweba ati ukuboko kwandi kuli nobe, ukuleta bonse abena Israeli kuli webo?"¹³Davidi alyasukile ati, cawama nebo nkopanga icipangano nobe. Nomba icintu cimo ico nkokabila kuli webo cakweba ati, tekuti, mukamone icinso candi kano fye mukabale ukuleta mika, umwana mwanakashi wakwa Shauli, ulo mukesha mukumbona nebo."¹⁴Elo Davidi atumune inkombe kuli Ishiboshete, umwana mwaume wakwa Shauli, ukulanda ati, "mpeni umukashi wandi mikali uyo uo nalipililopo umutengo wamwanda umo inkanda sha kumpela Ishaba Pelishiti."¹⁵Nomba Ishiboshete alitumineko kuli mika nokumupita ukufuma kumulume wakwe, paltiele umwana mwaume wakwa Laishi.¹⁶Umulume wakwe walile nankwe, aile akolila ulo bali mukuya, nokulekumu konka ku Bahurimu. Elo Abnere alandile kuli ena ati, pilibilamo kunganda nomba, "elo apilibilemo."¹⁷Abnere alisosele ku bakalamba ba mu Israeli ukweba ati, "kukale fye wali mukufwaya Davidi ukuba pali webo."¹⁸Nomba ucite pantu Yawe alilandile pali Davidi, ukweba ati, pakuboko kwa mubomfi wandi Davidi nkapokololako abantu bandi Israeli kumi nwe ya pelishiti na ku minwe yabalwa ni babofyebonse,"¹⁹Abnere naye alilandile fye umwine kubantu bakwa Benjamine, Elo Abnere aliile nakabili mukulanda na Davidi mu Hebrone mukulondolola fyonse fye ifyo Israeli ne nganda yonse iyakwa Benjamone bali mukukabila ukupwisha."²⁰Nomba ulo Abnere na baume bakwe amakumi yabili balifikile mu Hebrone mukumona Davidi, Davidi alikwete umutebeto uyo abapekanoshishe bena."²¹Abnere alilondolwele kuli Davidi ati, "nebo nkoima nkolonganya bonse abena israeli kuli webo, we shikulu we mfumu yandi, pakweba ati, bakapange icipangano nobe, pakweba ati, ukatele umo utemenwe? Eco Davidi alilekele Abnere ukuya, na Abnere alilee umutende."²²Nomba abashilika bakwa Davidi na Joabu balishile ukufuma mukusansa baliletele ifya kutapwa ifingi ifyo balinafyo. Nomba Abnere talipamo na Davidi mu hebron. Davidi alimulekele ukuya, na Abnere alile mumutende."²³Ulo Joabu na bashilikale bonse abakondo bali nankwe bafikile, balimushimikile Joabu ati, "Abnere umwana mwaume wakwa Nere alishile ku mfumu, ne mfumu yalimwebele ukuya, nao Abnere alilee umutende."²⁴Elo Joab aile ku mfumu no kuyaku yeba ati, "findo ifyo wacita? mona Abnere walishile kuli webo! Nindo waci mwebela ukuya, naye alilee?"²⁵Bushe tawaishiba ukweba ati, Abnere umwana mwaume wakwa Neri aiishile mukumibepa mwebona no kwishiba amapange yenu no kusambilila fyonse fye ifyo mukocita?"²⁶Ulo Joab ashilefye Davidi, alitumine bacilolo panuma yakwa Abnere, nabo balile kumubwelulusha ukufuma ku cishima cakwa Sara, nomba Davidi taishibile ifi."²⁷Ulo Abnere ayalulukile ku Hebron, Joab alimupitile pa mbali mukati kampongolo mukulanshanya nankwe mumutalalila. kulya kwine Joab alimulashile ena munda nokumwipaya. muli iyyinshila, Joab alilandwile pa mulopa wakwa Asahele wabo."²⁸Nomba ulo davidu aumfwile pali ifi alilandile ati, "nebo no bufumu bwandi tuli bakayeke ku cinso cakwa Yawe umuyayaya ku mulopa wakwa Abnere umwana mwaume wa kwa Nere."²⁹Kaube fye pali ena umulopa witikile pamutwe wakwa Joab napali bonse fye abapanganda yakwa wishu! lekenifye munganda yakwe Joab mwikabula nangu umo uo ifilonda fyakwe fikalekuswa nangu ifilonda fyapa nkanda nangu icilema nangu uwakwendela ku mukombo nangu uwakwipaiwa kulupanga nangu uula kakwatapo fulyo ifyakulinga."

³⁰Kanshi Yoabu na Abisha wabo alipeeeye Abnere, pamulandu alibepa ile wabo Asaheli mu Gibeo ni mu bulwi."³¹Davidi alilandile kuli Joabu naku bantu bonse fye abalipamo nankwe ati, "lepauleni ifyakufwala fyenu, mufwale ifya kusampauka, nokuloosha kuciso ca citumbi cakwa Abnere pa." Nomba imfumu Davidi alikwendela pa numa yabasendele icitumbi mumutande wa cililo."³²Balishikile Abnere mu Hebron. imfumu yali looseshe no kulilisha apakalamba sana panshishsi yakwa Abnere, nabantu bonse nabo balimuloseshe."³³Imfumu yaliloseshe pali Abnere nokwimba ati, "Bushe Abnere kuti afwa nge fyo ifyungwa fifwa?"³⁴Iminue yobe tayakakililwe. Amakasa yobe tayali mumunyolo. kubati muntu uwa ku cinso cabana baume balufye ngo, efyo webo uwile," Nakabili abantu bonse balimuloseshe ena."³⁵Abantu bonse balishile mukulenga Davidi ukulya muli bulya bwine bushiku, lelo Davidi alilapile ati, "Leken! Lesa acite ico kuli nebo, kabili alundepo, nga cakutula nkolyapo umukate nangu ifili fyonse, ulo akasuba tangawa."³⁶bonse fye abantu balyaumfwile palwa bulanda bwa kwa Davidi, kabili bali temenue, ngefyo balimukutemwa nshiku kuli fyonse fye ifyo imfumu yalimukucita kuli bena."³⁷Kanshi bonse abantu na bena Israeli bonse balyumfwile bulya bushiku ukwaba ati, tacali mubufwayo bwa mfumu icakwipaya Abnere umwana mwaume wa Nere."³⁸Elo imfumu yalandile ku babomfi ba iko ukweba ati, "Bushe tamwishibile ume kabili impalume aliwile buno bushiku mu Israeli?"³⁹Nomba nebo ndinakukile lelo, nangu fye naba imfumu iyabusubwo. Aba baume, abana baume bakwa Seruya, banalwe saana kuli nebo. Leken! Yawe acite incitatubi icilandushi ena pa filubo fya kwe umwabela ububi bwakwe.

4 ¹Ulo Ishibisheti, mwana Sauli, aumfwile ukuti Abna alifwile mu Habroni, amaboko yakwe yalitompweke, na Israeli yonse yalicushiwe. ²Nomba mwana Sauli alikwete abantu babili abali abakalamba ba fita. Ishina lya wantanshi lyali Baana kabili nowakonkelepo Rakebi, abana baume ba kwa Rimoni umwina Beroti, uyo uwafumine mu bantu ba kwa Benjamini (ico Beroti yalikupendelwa kuli Benjamini, ³na bena Beroti balibutukile ku Gitaimu kabili bena bekala kulya ukufika na ino nshita).⁴Nomba Yonatani, mwana sauli, alikwete umwana umwaume uwalemene amolu. Ena ali ne myaka isano ulo ilyashi palwa kwa Yonatani na Sauli lyaishile ukufuma ku Yesrele. Uwalikumusunga alimwimishe ku kufulumuka. Lelo ulo alikubutuka, mwana Yonatani aliponene nokulemana. Ishina lyakwe lyali ni Mefibosheti.⁵Eco abana baume bakwa Rimoni umwinna Beroti, Rekabi na Baana, balyendele mukukaba kwa kasuba ukuya ku ng'anda yakwa Ishibosheti, ulo ena alikutusha mu nshita yakasuka. ⁶Na kanakashi uwalikulinda umwinshi aliponene mutulo ulo alikusokola ing'ano, kabili Rekabi na Baana balimupitile nokwingila mukati ukwabulu icongo. ⁷Eco panuma baingile mu ng'anda, bena balimusanshile pa busanshi bwakwe mu muputule wakwe nousenda, baendele pa musebo ubushiko bonse ukuya ku Araba.⁸Bena baliletele umutwe wakwa Ishibosheti kuli Dabidi mu Hebroni, kabili nokweba ati ku

mfumu, "Moneni, uyu emutwe wakwa Ishibosheti umwana mwaume wakwa Sauli, umulwani wenu, uwalikufwaya umweo wenu. Ubushiku bwelelo Yawe nalandwila shikulu wenu mfumu pali Sauli na bana bakwe." ⁹Dabidi alyasukile Rekabi na Baana munyina abana baume bakwe Rimoni umwina Beroti; ena alyebele kuli bena ati, "Efyofye Yawe aba nomweo, uwapuswishe umweo wandi ukufuma ku bwafya bonse, ¹⁰ulo umo anjebele ati, 'Mona, Sauli alifwile.' ukutontonkanya ukuti aliletele ilyashi lya bune kuli nebo, nalmwikete nokumwipaya pa Sikilagi. Ecilambu nebo namupele pe lyashi lwakwe." ¹¹fingi ndo, ulo abantu imbifi balipeye umuntu wakaela u ng'anda yakwe pabusanshi bwakwe, nebo npmba nshingafwaila umulopa wakwe ukufuma ku minwe yenu, nokumifumya pa calo?" ¹²Nolu Dabidi alipele amafunde ku balumendo, kabili bena balibepeye nokuputulako amaboko yabo na makasa yabo kabili nokubakanika ifinso panshi lubali lwa xishiba ca pa Hebroni. Lelo balisendele umutwe wakwa Ishibosheti kabili bali ushikile mu manda uakwa Abner in Hebroni.

5

¹Nolu imikowa yonse lya kwa Israeli yalishile kuli Davidi ku Hebroni nokweba ati, "moneni, fwebo tuli minofu yobe kabili ifupa. ²Munshita yapita, ulo Sauli ali mfumu pali fwebo niwe wali kutungulula, umulola wa kwa Israeli. Yawe ali landile kuli webo, "webo ukalekucema abantu bandi Israeli, kabili ukesa kuba kateka pali Israeli" ³Kabili abakalamba bonse aba kwa Israeli balishile ku mfumu ku Hebroni, kabili mfumu Davidi yali pangile ici pangano nabo kumulola wa kwa Yawe. Nabo bali Davidi ukuba mfumu pali Israeli. ⁴Davidi ali nemyaka ama kumi yatatu ulo ayambile ukuteka kabili atekele imyaka ama kumi yane. ⁵Mu Hebroni ali tekele Yuda pa myaka cine lubali na mutanda kabili mu Yerusalemu alitekele imyaka ama kumi yatatu na itatu pali Israeli Yonse na yuda. ⁶Imfumu na abantu baiko balile ku Yerusalemu ku kulwa na bena Yebusi, abali kwikala mu calo. Bali landile kuli Davidi, "webo tekuti wise kuno kano fye uku kufamfya ku mpofu na abakulemana amolu, Davidi tekuti ese kuno. " ⁷Nangu cali ifyo, Davidi ali cimfishe inshanshesho ya Zioni, iyo nomba yaba mushi wa kwa Davidi. ⁸Pali ilya nshita Davidi alyebele ati, "Abo aba kosansa abena Yebusi balekupita mubwendo bwa mumenshi ku kufika ku balemana amolu ne mpofu" abo ababa balwani ba kwa Davidi. ⁹Neci eco abantu bebela ukweba ati, "impofu na balemana amolu tabali kwingile ku cipango." ¹⁰Eco Davidi alikele mu nshanshisho kabili ali ikutile umusumba wakwa Davidi. Ena ali kulilileko ilinga ukushunguluka, ukufuma kufibumbili fya kwakasha ilinga ukufika na mukati. ¹¹Davidi alishile kuba uwamaka pantu Yawe, Leas wa bubumbo bonse, ali nankwe. ¹²Nolu Hiram mfumu yaku Tyre ali tumine inkombe kuli Davidi, kabili imilando ya fiti fya Seda, ba kabasa ba mbao, kabili na bali kusona amabwe. Nabo bali kulile inganda Davidi. ¹³Davidi ali shibile ikweba ati Yawe ali mupampa mikile ukuba mfumu pali Israeli, kabili ukweba ati ali sumbwile ubufumu bwakwe pamulandu wa bantu bakwe Israeli. ¹⁴Panuma ulo Davidi afumine ku Hebroni na ukwisa ku Yerusalemu ali bulile abakashi ba bucaibela abengi kabili na abakashi na bambi mu Yerisalemu, kabili kuli ena kwalifyelwe abana abengi abaume na banakashi. ¹⁵Aya emashina yabana ba fyelwe mu Yerusalemu; Shamwa, Shobabu, Natani, Solomini, ¹⁶Ibha, Elishuwa, Nephegi, Yephia, ¹⁷Elishama, Eliada, Kabili na Elipheleti. ¹⁸Nomba ulo aba Pelishiti baumfwile ukweba ati Davidi ali subilwe ukuba mfumu pali Israeli, bonse bonse balile mu kumufwaya. Lelo Davidi ali umfwile palwa ici kabili alile ukutentemukile ku nshanshisho, ¹⁹Nomba aba Pelishiti balishile kabili bali salanganine mumu pokapoka wa Rephaim. ²⁰Nolu Davidi ali pwishe ubwa fwilisho ukufuma kuli Yawe. Ena ali ebele ati, "Bushe nsanse aba Pelishiti? Bushe mukopa ukucimfyo pali bena?" Yawe alilandile kuli Davidi, "Ba sanse, ico nebo ukwabula uku twishika nko kupa uku cimfya pa ba Pelishiti. ²¹Eco Davidi ali basanshile pa bali Perasimu kabili palya ali ba cimfishe. Ena ali landilepo nokweba ati, "Yawe ali pongolokele pa ba lwani bandi pamulola wandi kuba ati ku pongoloka kwa menshi ya lyeshi. ²²Eco neshina lya ilya ncende yaishile kuba Bali Perasimu. ²³Aba Pelishiti bali shile imilungu yabo palya, kabili Davidi na bantu bakwe bali isendele. ²⁴Nolu aba Pelishiti balishile nakabili nokusalanganina mu mupokapoka wa Rephaimu umuku naumbi. ²⁵Eco Davidi ali ipwishe Yawe ali mwebele ukweba ati, "Tauli noku ba sansa ku mulola wabo, lelo ukobashinguluka mu numa yabo kabili wise pali bena ukumina mu fimuti fya mi basamu. ²⁶Ulo weba uko umfwa iciunda cakwenda mu mwela uukopunga mu fimuti fya mibasamu, nolu ubasanse pa maka. Ucite ifi pantu ninshi Yawe ali kutangile pa ntanshi yobe ukuba sansa aba mulalo wa Pelishiti." ²⁷Davidi alicitile ngefyo Yawe amukambishe alipeye aba Pelishiti ukufuma fye ku Geba ukufika fye na ku Gesa.

6

¹Nomba Davidi nakabili alikolongenye capamo bonse abasalilwe abaume aba mu Israeli, amakana amakumi yatatu. ²Davidi alimine nokuya na baume bakwe bonse abali nao ukufuma mu baala mu Yuda kukuleleta kulya icipao cakwa Lesa, icitwa pe shina lyakwa Yawe wa milalo, uwa ikala pamulu pali bakerubi. ³Balitekele icipao cakwa Lesa pe ceteta ilipya. Balicifumishe munganda yakwe abinadabu, iyo lyali pa lupili, usa na ayo, abana baume bakwe, balikutungulula iceleta lipya. ⁴Balifumishe iceleta ukufuma munganda yakwa Abinadabu pa lupili ne cipao cakwa Lesa po. Ayo alikwendela pantanshi ya cipao. ⁵Elo Davidi na bonse abanganda yakwa Israeli batendeke ukwanga kucinso cakwa Yawe, bali kusefya ne fibilumba fya mbao, ifya usale, utuoma, amalangu, na malimba. ⁶Ulo baishi apa kupumina ingano apakwa Nakoni, ing'ombe shalifwaile ukupona, na usa atambike nokuboko kwakwe ukwikata icipao cakwa Lesa, kabili alicikete. ⁷Elo ubukali bwakwa Yawe bwalimine usa. Lesa alimusanshile wene kulya palubembu lwakwe. Usa afwilifwile palya lubali lwa cipao cakwa Lesa. ⁸Davidi alikalipe pantu Yawe asanshile Usa, elo ainike ne ncende ilya Peresi Usa. Ilya ncende itwa Peresi Usa na lelo. ⁹Davidi alitine Yawe bulya bushiku. Alandile, "kuticaisa shani icipao cakwa Yawe kuli nebo?" ¹⁰Elo Dabidi talikufwaya ukusenda icipao cakwa Yawe nao mumusumba wakwa Dabidi. icakuti, acibiki pambali

mumganda Obedi Edomu umwina Giti. ¹¹Icipaomcakwa lesa calishele mumganda yakwa Obedi Edomu umwina Gitti pa myenshi itatu. Eico Yawe alimupalile naba nganda wakwa bonse. ¹²Nomba imfumu Davidi bali yebele, "Yawe ali paille inganda yakwa Obedi Edomu na fyonse ifyo akwete pamulandu wa cipao cakwa Lesa." Eico Davidi alile nokuleta cipao cakwa Lesa ukufuma mu nganda yakwa Obedi Edomu ukwisa ukufuma mu nganda yakwa Obedi Edomu ukwisa ku musumba wakwa Davidi ne nsansa. ¹³Lintu abasendele icipao cakwa Yawe batampwile intampulo mutanda, alipeya ngombe iilume na kana ka ngombe akakwisha. ¹⁴Davidi alicindile pa cinso cakwa Yawe na maka yakwe yonse, afwele fye afode wapangwa kuli kolokondwe. ¹⁵Eico Davidi naba nganda ba isia ¹⁶Baliletele mukati icipao cakwa Yawe noku cibika pa ncende yaciko, pakati ke Hema ilyo Dabidi acipangile. Elo Dabidi alitulile amalambo yakoca na malambo ye senge pa cinso cakwa Yawe. Elo amusulilefye mu mutima wakwe. ¹⁷Baliletele mukati icipao cakwa Yawe noku cibika pa ncende yaciko, pakati ke Hema ilyo Dabidi acipangile. Elo Dabidi alitulile amalambo ya koca na malambo ye senge pa cinso cakwa Yawe. ¹⁸Lintu Dabidi apwishishe ukutula amalambo ya koca na malambo ye senge, alipalile abantu mwishina lyakwa Yawe wa milalo. ¹⁹Elo alyakenye pa bantu bonse, ibumba lyonse lyakwa Isreali, kuli bonse abaume na banakashi, umukate umo, icipimfya ca mana, no mukate uwatutumushiwa. Elo abantu bonse baile; cila umo alibwelulukile ku nganda yawe. ²⁰Elo Davidi abwekele mukupala abalupwa lwakwe. Mikali, umwana mwanakashi wakwa Shauli, afumine panse mukukumanya Dabidi nokulanda, "ifyo yacicindamikwa imfumu yakwa Isreali ilelo, iyacisa kufula iine ilelo ba finso fyabakashana abashaba pakati kaba bomfi baiko, nga umo mubawelewele uuifula umwine ukwabule nsoni!" ²¹Dabidi alyaswike kuli mikali, "Nebo nacicita ico pamenso cakwa Yawe, uwaishile kunsala ukucila wiso nokucila ulupwa lwakwe lonse, uwasontele nebo luntungulushi ya bantu bakwa Yawe, pali Isreali. pa cinso cakwa Yawe nkaba uwakusamwa! ²²Nkaba uwasulwa ukucila ngefi, elo nkaba uwacepa mu menso yandi, lelo pali aba basha abakashana ulandilepo, nkaba uwakucindamikwa." ²³Eico Mikali, umwana mwanakashi wakwa Shauli, tajwetepo abana mpaka no ubushiku bwamfwa yakwe.

7

¹Fyali citikile ica kutila panuma imfumu yali kwikele mu nganda yaiko, elo panuma Yawe ali ku mupa ukutusha ukufuma ku balwani bakwe bonse abali kumushunguluka, ²Ne imfumu ya lilandile kuli Natani kasesema, "mona Nebo nkoikala mu nganda ya kwa cedar, lelo icipao ca kwa lesa cili kele pakati ke Hema. ³Elo Natani alilandile ku mfumu, "kabuye kocita ifili mu mutima obe, pantu Yawe ali pamo nobe" ⁴Lelo bulya buine bushiku ne cebo ca kwa Yawe ca lishile kuli Natani, no kulanda ati, ⁵"Kabuye no kweba Davidi umubomfi wandi auti, "ici eco Yawe a alandile ati; bushe webo ukolila nebo i nganda uwa kuli kala? ⁶Pantu nebo taikalapo mu nganda u kufuma ubushiku nebo naletele a bantu bamu Israeli u kufuma mu Egipti mpaka buno bwine bushi; lelo, nebo nali kwendauka mwi Hema, itempele mu cende monse monse umo nebo nali kwenda pakati ka bantu bonse aba mu Israeli, bushe. ⁷Mu cende monse umo nebo nali kwenda pakati ka bantu bonse aba mu Israeli bushe nebo nalitalile landa icili conse ku ntungulushi iili yonse iya mu israeli uyo nebo na sontele ku kucema abantu bandi Israeli, no kulanda ati, " nindo mwebo tamunkulile nebo inganda yakwa cedar?" ⁸Elo nomba, webe umubomfi wandi Davidi auti, "fif efyo Yawe wa milalo alanda; nebo nali mupitile uku mufumya .mu mulemfwe, ukufuma ukulakonka impanga ica kutila mwebo mube aba kutungulu abantu bandi Israeli. ⁹Nebo nali kuba pamo nemwe ukuli konse mwali kuya nebo ndi putwileko bonse abalwani benu ukufuma ku cinso cenu. Nomba nebo na kulakulenga ishina lyenu ukukula, kwati mashina aya bamo abamaka aba pesonde. ¹⁰Nebo nkalakulaku sonta icende ya bantu bandi abena Israeli elo nokulakubiyala bena mulya, icakutila be ngekala muncende yabo abene no kukana cushiwapo nokulakukana abantu ababi ukubatitisha bena, nga ifyo bali ku bacita, ¹¹Ngefyo bali kucita ukufuma inshiku isho nebo na konkomeshe bakapingula ba milandu ku kuba pa bantu bandi abena Israeli. Nomba nebo na kulakubapa bena ukutusha ukufuma ku balwani bobo bonse. Nakucilisha, nebo Yawe nkopampamika kuli mwebo ukutula nebo nka mupangile mwebo inganda. ¹²ULO inshiku shanu shika fikilishiwa elo mwebo mukalala panshi pamo naba shinwe, nebo nkala kwimya inko panuma yenu, umo uyo u kafumina mu mubili obe, elo nebo nkemika ubufumu bwakwe. ¹³Akulaku kula i nganda pe shina lyandi, elo nebo nkemika ne cipumna ca bumfumu bwakwe umuyayaya. ¹⁴Nebo nkaba wishu kuli ena, nao akaba umwana wandi umwaume. ulo akla bembuka, nebo nkala kumu salapula ena no bwembya bwa bantu no kulakulopola pamo abana baume ba bantu. ¹⁵Lelo icipangano ca cicetekelo tacakulakumusha ena, nga ifyo na cipitile ukufuma kuli Shauli, uyo nebo na fumishe ukufuma pa cinso cenu. ¹⁶Inganda yenu, no bufumju bwa bwa kulaba ubwashininkishiwa umuyayaya pacinso cenu, icipuna cenu ciko imikwa umuyayaya." ¹⁷Natani alilandile kuli Dabidi no ku londolola kuli ena yonse aya amashiwi, kabili ali mwebele napa lwa cimonwa conse. ¹⁸Elo Dabidi imfumu ya lingile mukati alikele pacinso cakwa Yawe no kulanda ati, "Bushe nebo ani, Yawe Lesa. kabili findo fili ulupwa lwandi ica kutila webo wa indetele nebo kuli ici? ¹⁹Nomba ici cintu icinono mu menso yobe, shikulu Yawe webo nakabili wa lilandile napa lwa lupwa lwa mubomfi obe pa nshita ikalamba ii koisa elo uli ndangile nebo inkulo isha kuntanshi, shikulu Yawe! ²⁰Findo na fimbi nebo ninga cita, Dabidi, ninga landa kuli webo? webo uli mwishibile umubomfi obe; shikulu Yawe. ²¹Pamulandu wa mashiwi yenu, na ku kufikilisha amapange yobe we mwine, uli citile ici kalamba no ku cisokolola ici mubomfi wenu. ²²"Eicho webo uli mukalamba shikulu Yawe, pantu takwaba umo u waba nga iwe, kabili takwaba Lesa u wakuba nga webo, nge fyo tuli yuimfwilile mu matwi yesu fwe bene. ²³Calo nshi caba nga abantu bobo abena Israeli, icalo cimo pesonde ico webo, waile no kucipususha we mwine? webo wa licitile ici ukuti bengaba abantu bobo we mwine, ku kulenga ishina lyobe we mwine, no ku cita ifi kalamba kabili ukucita ifya kutinisha mu calo cobe. webo wali tanfishe kunse ifyalo na tu lesa twabo ukufuma pacinso cabantu bobo, abo webo wa puswishe ukufuma mu Egiptu. ²⁴Webo wali

mikile Israeli nga abantu bobbe we mwine umuyayaya, na webo, Yawe, wali sangukile Lesa wabo. ²⁵"Eco nomba, Yawe Lesa, lekeni ici layo ico mwa pangile palwa mubomfi obe no lupwa lwakwe lube ulwa imikwa umuyayaya. kocita nge fyo webo wali ku sosa. ²⁶Lekeni ishina lyenu libe ili kalanba umuyayaya, elo na bantu bakulaku landa abati, 'Yawe wa milalo ee Lesa wa mu Israeli, 'ilyo icili ni nganda yandi, Davidi, umubonfi obe ali imikilwe pacinso cobe. ²⁷Pantu webo, Yawe wa milalo, Lesa wamu Israeli, uli sokolwele ku mubonfi obe ukutula webo u kamukulila ena inganda. Ee mulandu nebo, umubonfi obe, ndi sangile u kupana ku kupepa kuli webo. ²⁸Nomba, shikulu Yawe, webo uli Lesa, elo amashiwi yenu ya cishinka, elo webo uli pangile ici cilayo icisuma ku mubomfi obe. ²⁹Lelo nomba leka ici cikokusekeshe webo ku kupala inganda ya mubonfi obe, ica kutila ici ciko konkaya umuyayaya pacinso cobe. pantu webo, shikulu Yawe, uli landile ifi fintu, elo pamo namapalo yobe inganda mubonfi obe ya ku lakupalwa umuyayaya."

8

¹Panuma ya ici calishile mwakulakubela ngefyo Davidi ali sanshile aba Philistine elo alibacimfishe. Elo Davidi alibulile Methe Ammah alimufumishe kukulakutungulula aba Philistine. ²Elo alicimfishe Moab elo alipimine abaume babo muntambo kukulekubalengo kulekulala panshi pamushilishi, alipimine ukulakufumyako intambo shibili abalikwipaiwa ne ntambo intuntulu imo ukulekubasunga aba mweo. Elo abena Moab balisangukile ababomfi bakwa Davidi elo balyambile nokulekumutula umutulo. ³Elo Davidi alicimfishe Hadadezer umwana mwaume wakwa Rehob, imfumu yaku Zobah, ulo Hadadezer alikuya kuku lekwimika ubuteko bwakwe kulubali lwa mumana wa Euphrates. Davidi alipokolwele kuli ena amakeleta ikana limo nemyanda cibelubali elo na baume balipamakasa amakana amakumi yabili. ⁴Davidi aliputwile amakeleta ya bakabalwe yonse, lole pali yena alishilepo ayakolinga nama keleta umwanda umo. ⁵Ulo aba Aramean baku Damascu balikwisa mukulekwafwa Hadadezer imfumu yaku Zobah, Dacidi alipeye abaume baku Aramean amakana amakumi yabili. ⁶Elo Davidi alibikilemo ama boma mu Aram waku Damascu, elo nabena Aramean balisangukile ababomfi kuli ena nokulekumutulo mutulo. Yawe alipele Davidi. ⁷Davidi alibulile inkwela sha golde ishalikuba ku babomfi bakwa Hadadezer elo alishilete ku Jerusalemu. ⁸Ukulefumu ku Tebah elo na Berotha imisumba yaku Hadadezer imfumu Davidi alitapile umukuba uwakufulisha. ukulekufuma ku Tebah elo na Berotha; imisumba yaku Hadadezer imfumu Davidi alitapile umukuba uwakufulisha. ⁹Ulo Tou, imfumu yaku Hamath, alikumfwa ukwebati Davidi alicimfishe ifita fyonse ifyakwa Hadadezer, ¹⁰Tou alitumine Hadoram umwana wakwe umwaumeku mfumu Davidi kukuleku muposha nokulekumu pala, pamulandu wakwebati Davidi alilwile na Hadadezer elo alimucimfishe, elo napakweba ati Hadadezer ali pa nkondo na Tou. Hadoram aliletele palwa ena umwine ifipe fya silufeli, golde nomukuba. ¹¹Imfumu Davidi alibikiile Yawe ifi fipe pambali pamopenefye na silufeli na golde ukulekufuma ku nko shonse shintu acimfishe. ¹²Ukulekufuma ku Aram, Moab, abantu baku Ammon, aba philistine elo na Amaleki ukulekubikapo nefipe ifatapilwa kuli hadadzer umwana mwaume wakwa rehob imfumu yaku Zobah. ¹³Ishina lyakwa Davidi lyalishibikilwe nganshi ulo afumine mukulekucimfya ama Aramean mumu pokapoka wa mucele, na baume babo amakana amakumi cine konse konse. ¹⁴Alibikilemo nama boma mu Edom monse, elo nabena Edom bonse balisangukile ababomfi kuli ena. Yawe alipele Davidi ubwanshisho konse uko alikuya. ¹⁵Davidi alitekele Israeli yonse elo alishintilile pa luse nobulungami ku bantu bakwa ena bonse. ¹⁶Joab umwana mwaume wakwa Zeruih ali mushika wa mulalo elo Jehoshaphat umwana mwaume wakwa Ahilud ali wa kule kwibukisha. ¹⁷Zadok umwana mwaume wakwa Ahitub na Ahimelech umwana mwaume wakwa Abiathar bali bashimapepo, elo Seraiah ali kalemba. ¹⁸Bernaiah umwana mwaumw wakwa Jehoiada ali mushika wabena kerethite na pelethite elo abana baume bakwa Davici bali cilolo bamfumu.

9 ¹Davidi alilandile, Bushe kulipo nelo umo ushele mulupwa lwakwa Shauli kuli uyo nebo kolanga uluse mwipunda lyakwa Yonatani?" ²Kwalipo mulupwa lwakwa Shauliumubomfi uwe shina Iya Siba, Elo bali mukutile kuli Davidi, imfumu yalilandile kuli ena, "Bushe niwebo Siba?" Alyasukile, "eee. Ninebo mubomfi wenu. ³Ne mfumu yalilandile, "Bushe takulipo nelo umo ushele mulupwa lwakwa Shauli kuli uyonebo kolanga uluse lwa kwa Lesa?" Siba alyasukile ku mfumu, "Yonatani qacili no mwana mwaume, uwa kulemona amakasa yakwe." ⁴Imfumu yalilandile kuli ena, "alipi?" Siba alyasukile ku mfumu, "lolesha, ali mung'anda yakwa amakiri umwana mwaume wakwa Amiele mulo-debari." ⁵Elo imfumu Davidiyatumine abakuya kumufuya mu ng;anda yakwa Makiri umwana mwaume wakwa Amiel ukufuma mu Lo-debari. ⁶Nomba Mefiboshete umwana mwaume wakwa Yanatani mwana umwaume wakwa Sauli, awishishe ipumi yakwe pamushiki mukukucindika Dabidi. Dabidi alilandile ukwebati, "Mefiboshete." "Alyasukile moona ndimubomfi obe!" ⁷Dabisi alilandile kuli ena, "Wila kulina. Pantu nebo icine cine kokulanga uluse pamulandu wakwa Yonatani wiso, kabili kobwesha kuli webo impanga yonse iya kwa wisokulu Sauli, elo lyonse ukalekulya ku cintamba cansi." ⁸Mefiboshete koteme elo alilandile ati, "Ali cinshi mubomfi obe, uyo mukololekesha no kusenami mwa nge mbwa eya kufwa nga nebo?" ⁹Elo imfumu yalikutile Siba, wemubomfi wakwa Sauli ifya kwa Saule na ulupwa lwakwe nebo ndipele ku mwishikuli wakwa shikulu wakwa shikulu obe umwaume. ¹⁰Webo, nabana baume bobbe, naba bomfi bobbe bafwile ukulimina ena na webo ukofwaikwa ukusombwela ifisabo pakwebati umwishikulu wakwa shikulu obe umwaume akwate ifyakulya akalekulya. Kuli Mefiboshete, umwishikulu umwaume wakwa shikulu obe akofwaikwa cilashita alekulya kucintamba candi." Lelo Siba alikwete abana baume ikumi limo nafisano naba bombfi amakumi yabili. ¹¹Elo siba alandile ku mfumu, "Ababomfi bobbe balekucita fyonse ifyo mweshikulu imfumu mwa nkokomeshe kuba bomfi benu." Imfumu yalebwekeshepo, "Nga ni kuli Mefiboshete alekulya kucintamba candi, nga umo pa bana baume aba mfumu." ¹²Mefiboshete alikete umwana mawjme umunono uwobalikakuta ati Mika. Bonse abalikwikala mu nganda yakwa Siba bali

babomfi bakwa Mefiboshete. ¹³Elo Mefiboshete alikwete mu Yerusalemu, elo cilashita alile kucintamba ca mfumu ne lofye alemene amolu yonse yabili.

10 ¹Ici caishile kubako panuma ulo imfumu ya bantu bakwa Amone yafwile, elo Hununi umwana mwaume wakwe aishilekuba imfumu mu cifulo cakwe. ²Dabidi alandile ati, "Nalekuba no luse kuli Hauni umwana wakwa Nahashi nga ifyo wishi aikuba no luse kuli nebo" elo Dabidi alitumine aba bomfi bakwe ku kuya kutaialika Hanuni pa lwakwe wishi, Ababomfi bakwe balingile mu calo ca bantu bakwa Amone. ³Lelo ba filolo ba bantru bakwa Amoni balilandile kuli Hanuni shikulu wabo, "Bushe weba cacine uletontokanya ukulekute Dabidi akocindika ba wiso pamulandu alitumine abaume kukwisa kutalika weba? Bushe Dabidi katumine aba bomfi bakwe kuli weba kukwisa ku mona umusumba, kukulengula, pakuti akapoke?" ⁴Eico Hununi alibulile aba bomfi bakwa Dabidi alibeyele imyefu yabo lubali ukuputulako insalu shabo ukufika mu matako, no kuleka baye. ⁵Ulo balikulondlola ici kuli Dabidi alitumine kukuya ku ku mana nabo, pantu abaume balya balisebene icibi. Imfumu yalandile ati ikaleni mu Yeriko mpaka imyefu yenu ikamene, elo mukabweluluke, "Ulo abantu bakwa Amone bamwene ukuti balicitile umusebanya kuli Dabidi abantu bakwa Amone balitumine inkombe ku lekulipila abena Arau baku Bete, elo na soba, amakana amakumi yabili fita fya kwenda pamakasa, elo ne mfumu yaku maaka na baume ikana limo elo na baume bakwa Tobu abaume amakana ikumi na Yabili. ⁷Ulo Dabidi aumfwile pali ici alitumine Yoabu ne mpuka yonse iya fita. ⁸Abena amone balifumine no kwisa umulongo wa bulwi apa kwingilile pampongolo sha misumba yabo ela abena Arumu ba ku Saba elo na ku rehobu, na baume na kwa Tobi na maaka, baliminine palweba mu mpanga umwakubuta. ⁹Ulo Yoabu amwene imilongo yabulwi ikomulungama ntanshi na kunuma yakwe, alisalilepo bamo abaishibile ukulwa mu ba Isreali no kubatantika pa bena Aramu. ¹⁰Na bantu bakwe abashelepo alibabikele mumaboko yakwa wabo Abishai kabili alibafumishe mu fifulo ku mkuya kulwa ne fita fya bena Amone. ¹¹Yoab alilandile ati, "Nga abena Aramu babe na maka sana pali nebo, elo weba, Abishai ufwile ukumpususha. lelo ifita fya bena Amone nga fili na maka sana pali weba, elo nebo nalekwisa nokwisa kupususha. ¹²Ube uwakukosa elo tulekulangisha abakukasa pa besu ne misumba yakwa Lesa wesu, pantu Yawe akulakutita icakupanga cakwe isuma. ¹³Eico Yoab ne bumba lya fita fyakwe balipalamine ku kulwa na bena Aramu abo bacimfishe nokufumuka ku cinso ca fita fya bena Isreali. ¹⁴Ulo aba bulwi ba kwe Amone ba mwene ukuti abena Aramu balifulumwike, nabo balifulumukile ukufuma ku cinso cakwa Abishai no kuya elo kubwelela mu musumba, elo Yoabu alibwelululemu ukufuma ku bantu babena Amone no kuya ku Yerusalemu. ¹⁵Ulo abena Aramu bamwene ukuti bali bacimfishe ku bena Isreali balikolongene ca pamo nakabili. ¹⁶Elo Hdadesere Hadadesere alitumine kufita fyaku Aramu ukufuma bushilya bwa mulonga wa yufate. Balishile ku Elo Helamu, na shobaki cilolo we bumba lya fita wa Hadadesere alikubatangillila. ¹⁷Ulo Dabidi balikumulondolwela ici, alikolonganike abena Isreali bonse balyebwike Yordani nokwisa kufika ku Halamu. Abena Aramu baliitantikile abene mu milongo ya bulwi pali Dabidi no ku mulwishe. ¹⁸Abena aramu balifulumwike ukufuma ku bena Isreali, na Dabidi aliyepe imyanda cine lubali iya baume babo ba maceleta elo na makana amakumi yane abaume ba pali bakabalwe. Shobaki ailolo we bumba lya fita fyabo balimukene kabili alifwilile peka. ¹⁹Ulo imfumu shonse ishali aba bomfi bakwa Hadadesere shamwene ukuti shilipuminwe ku ba Isreali, balicitile umutende na Isreali no kwisa kuba aba bomfi babo. Eico abena Aramu balikutina ukulekwafwa abantu bakwa Amone nakabili.

11

¹Calishile mukuba mukwaluka kwa mwaka, panshita ulo ilingiline imfumu shiya kunkondo, elo Davidi alitumine Joab, nababomfi, bakwe elo nefita fyonse ifyakwa Israeli. nabena Balyonawile ifita fya bena Ammoni no kupokolola Rabbah. Lelo Davidi alikele mu Jerusalem. ²Elo caishileba pa cungulo bushiku bumo ulo Davidi Aimine pa busanshi bwakwe nokulekwenda pa mutenge wacipngo cakwe. ukufumapalya alimwena umwanakashi akosamba, no mwanakashi ali musuma sana mukumoneka. ³Elo Davidi alitumine no kwipusha abantu Abengeshiba pa lwa mwakashi. Umo alilandile, "Bushe uyute Batisheba umwana mwanakashi wakwa Eliam, Elo bushe temukashiwakwa Uriah umwina Hiti?" ⁴Davidi alitumine inkombe elo balimusendele; Alishile kuli ena, elo alisendeme nakwe (ico ena alisangulukile kuntambi sha banamayo). Elo abwelelemo ku nganda yakwe. ⁵Umwakahsi alimitile, elo alitumine no kweba Davidi alilandile, "Ndimitile," ⁶Elo Davidi alitumine kuli Joab alilandile ati, "ntumineniko Uriah umwina Hiti. "Elo Joab alitumine Uriah kuli David. ⁷Elo Uriah afikile, Davidi alimwipwishe ifyo Joab ali, ifyo ifita fyalikucita, Elo nefyo inkondo yalikwenda. ⁸Davidi alilandile kuli Uriah, "kabiye utentemukile ku nganda yobe elo usambe amakasa yobe. " Elo Uriah alifumine ku cipango camfumu, elo imfumu yalitumine ifyabupe fyakwa Uriah panuma afumineko. ⁹Lelo Uriah alilele pa mwinshiwa nganda yamfumu pamo na bonse ababomfi bamfumu yakwe, elo taile ukutentemukile ku nganda kwakwe. ¹⁰Ulo baebele Davidi, "Uriah taile ukutentemukila ku nganda yakwe. " Davidi alilandile kuli Uriah, "Bushe tawishile ukufuma palwendo? nindo tawatentemukile ukuya ku nganda kobe?" ¹¹Uriah alyasukile Davidi, " icipao elo Israeli na Yudah balikele munsakwe, elo shikulu Joab na babomfi ba kwashikulu balicitile inkambi panse. nomba ine kuti naya shani kunganda yandi ukulya elo no kunwa no kusendama na mukashi wandi? ulo ucilifye uwamweo, nshakacite ici." ¹²Elo Davidi alilandile kuli Uriah, "ikala pa lelo kabili, elo mailo nakulekako ukaye," Elo Uriah alikele mu Jerusalem bulya bushiku elo nobushiku ubwalikukonkapo. ¹³Ulo Davidi amwitile, alilile no kunwa pacinso cakwe. Elo Davidi ali mulengele ukulekukolwa. mu nshita yabushiku Uriah alile mu kusendama pa busashi bwakwe pamo na babomfi bakwa shikulu wakwe, taile kutentemukile ku nganda yakwe. ¹⁴Elo ulukelo Davidi alilembele kalata kuli Joab, nokuitumina mukuboko kwa kwakwa Uriah. ¹⁵Davidi alilembele munkalata alilandile, " ulelubika Uriah pantanshifye yabulwi apo bukoseshe, elo

nomba mulekufuma kuli ena, pakuti bengamutoba no kumwipaya.¹⁶Elo Joab alikumona ifita mumusumba, alibikile Uriah pancende apo aishibile pali ifita fyabalwani ifyakukosesha fikalekulwila. ¹⁷Ulo abaume mumusumba baile mukulekulwa nebumba lya fita fyakwa Joab, bamo pafita fyakwa Davidi baliponene, Elo na Uriah umwina Hiti nao wine balimwipaye palyapene.¹⁸Ulo Joab atumine ishiwi kuli Davidi palifyonse ifyali kukuma kubulwi, ¹⁹Alikonkomenshe inkombe, alilandile ati, "Ulo ukopwisha ukulondolola ifintu fyonse ifyapa bulwi ku mfumu, ²⁰kuti calenga ukuti imfumu ingalekuba nobukali, elo akalanda kuli webo, "nindo mwalikwila mupepi no musumba mukulwa? tamwalikwishiba ukuti balepika ukufuma kucibumba?"²¹Nani uwaipye Abimelecki umwana mwaume wakwa Jerub-besheth? Bushe umwanakashi talikubika umuluwampelo pali ena ukufuma kucibumba, elo ati, afwilile pa Thebez? nondo wailile pepipi ne cibumba? elo afwile ulekwasuka, "umubomfi obe Uriah umwina Hiti alifwile na ena."²²Elo inkombe yalifumine nokuya kuli Davidi elo alimwebele fyonse ifyo Yoabu amutumine ukulekulanda. ²³Elo inkombe yalilandile kuli Davidi. " abalwani balikoseshe ukulekucila ifyo twali pakwamba; balishile kuli fwebo mumpanga, lelo twali babwekeshe kunuma ukufika pa mwinshi wa mpongolo.²⁴Lelo abakupika babo balipikile ifita fyenu ukulekufuma ku cibumba, Elo bamo ababomfi ba mfumu balibepaye, no mubomfi obe Uriah umwina Hiti nao balimwipaye." ²⁵Elo Davidi alilandile ku nkombe, "ulekulanda ifi kuli Joabu," wilenka ici cibipe mu menso yobe, pantu ulupanga lulepaya umo elyo karili naumbi. upange ubulwi bobe ubweakukosesha mumusumba, elo nokucifya," elo, nokuucimfya, 'elo umukoseshe."²⁶Elo ulu umukashiwakwa Uriah aumfwile ukweba ati Uriah umulume wakwe alifwile, alililile nganshi umulume wakwe. ²⁷Ulo icikonko cakwe capitile, Davidi alitumine elo alimusendele ku nganda kucipango cakwe, elo alishilekuba umukashi wakwe elo mufyalile umwana mwaume.Lelo ifyo Davidi acitile tafyasekeshe Yawe.

12

¹Elo Yawe atumine Natina kuli Dabidi, aile kuli wena no kutila, "kwaliko inshita imo abantu babili mu musumba, umo ali mukankal na umbi ali mupima. ²Umukankala ali ne mpendwa ikalamba ya mpnga na maombe, ³Lelo umupina takwele nangu kamo kanofye akakata ka mpanga kamo, akofye ashitile no kalisha noku ka kusha kalekula pamo nankwe pamo na bana bakwe akaombe ka lelya na nkwe no kunwa ukufuma ku lukombo lwakwe, kabili kali kulala mu mapa yakwe kabili kali ngo mwana mwanakashi kuli wena.⁴ubushiku humo umweni ashile ku mukankala lelo umukankala tali kufwaya ukubulapo imo ya muli ena impanga nangula ingombe ukupekanisha ifya kulya kuli ena. Lelo ena abulile umupina akakota ka ngombe no kwipikila kena ku mweni wakwe, " ⁵Davidi ali ne cipyu icikalamba kuli uyo umukankala no kutila kuli Natani, "Yawe abe no mweo umuntu uwacitile ifi alingilwe ukupelwa ku kufwa. ⁶Ena afwile ukubwesha akaombe imiku cine ukucilapo pantu acitile ifi fintu kabili ena tali na luse ku muntu umupina⁷Elo Natani atile kuli Davidi. "uyu muntu! Yawe Lesa wakwa Israeli, atila. Nalikusubile iwe imfumu pali Israeli ponse kabili nali kupokonkolwele iwe ukufuma mu minwe yakwa Shauli. ⁸Nalikupele iwe inganda ya bufumu na bakashi ba mfumu mu munwe yobe na kabili na likupele inganda yakwa israeli na Yuda Lelo nangula fyali ifinono nga nali kupela webo ifingi ifintu mu kulundapo.⁹Nomba cinshi wa sushisha amafunde yakwa Yawe no kucita ica bubi mu menso yakwe na uma Uria umwina Hititi ku lupanga kabili uli mubulile umukashi uli mwipe ku lupanga lwa fita lwa bena amone. ¹⁰Nomba lelo ulupanga talwakafume mu nganda yobe pantu uli sushishe nebo no kubula umukashi wakwa Uria umwina Hititi ngo mukashi obe.¹¹Yawe alilandile. " lolesha, nkemya icikukuma kuli webo ukufuma mu nganda yobe. pa cinso cobe nkobula abakashi bibe no kubapela ku mu nobe, kabili ena akalala na bakashi bobe pa kasuba palwalala. ¹²Pantu webo wa citile ulubembu mu bumfisololelo lelo nebo nkacita ifi fintu pali Israeli onse. ¹³Elo Dabidi atile kuli Natani, " ndi bembukile kuli Yawe. "Natani alyasukile kuli Dabidi Yawe nao alipishishe ulubembu lobe tawake paiwe.¹⁴Pantu pa mulandu wa kucita ci uli sushishe Yawe umwana ukafyalwa kuli webo mu cishinka akafwa, ¹⁵Elo Natani alimushile no kuya ku nganda Yawe aumine umwana untu umukashi wakwa Uria afyele kuli Dabidi na ena alwele apa kalamba.¹⁶Dabidi apapatile kuli Lesa palwa mwana Dabidi talile kabili angile mukati no kulala ubushiku bonse pa lubansa. ¹⁷Abakalamba bamu nganda Yawe baimakene pa mbali yakwe, mu kumwimya ukufuma pa lubansa lelo wena tali wa kwima, kabili tali wa kulya nabo. ¹⁸Cali ica kwisa mu bushiku bwa cine lubali umwana alifwile. Aba bomfi bakwa Davidi bali mu mwenso waku mweba ukutila umwana alifwile pantu bali kutila, "lolesheni ulu umutali wa kutumfwa kwi shibwi lyesu findo umwana alifwile?"¹⁹Lelo wena Dabidi pa kumona ukuti aba bomfi bakwe bali kuitotosha pamo, dabidi citontonkenya ukuti umwana alifwile. ena atile kuba bomfi bakwe, " Bushe umwana alifwile? ba lyasukile Alifwile"Ena atile kuba bomfi bakwe, "Bushe umwana alifwile? Ba lyasukile Alifwile." ²⁰Elo Dabidi alimine ukufuma pa shi kabili alisambile umwine asubile umwine kabili alifwele ifyakufwala fimbi. aile ku kwi kalamo cakwa Yawe noku shinshimuna kulya. Kabili alibwelele ku cipango cakwe. ilintu aipwishe boli pekemye ifya kulya ku cinso cakwe kabili.²¹Elo ababomfi bakwe batile kuli wena "cinshi ico wa citila ifi? wali lekele ukulya kabili walilile umwana ulu ali acili no mweo lelo ilintu umwana afwa ulimine kabili ali lile. ²²Dabidi alyasukile, "ulu umwana ali acili no mweo nalekele ukulya kabili na lilile natile, "Noni wa ishibile limbi Yawe kuti aba wa kumusenamina kuli nebo,ukuti umwana aba no mweo? ²³Lelo nomba ena alifwile, cinshi ico nshingalilila? Bushe kuti na mu bwesha na kabili? nkaya kuli wena lelo ena takabwele kuli nebo.²⁴Dabidi asansamwishe Betisheba umukashi wakwe kabili aile kuli wena no kusendama nankwe. Na panuma afyele umwana umwaume no mwana ainikilwe solomoni. Yawe ali mutemenwe. ²⁵Kabili atumine amashiwi ukupitila muli Natani kasesema ukwinikwa ena Yedidia pamulandu Yawe alimutemenwe.²⁶Nomba Yoabu alwile ku Raba wa bena Amone, na kabili acandilile umusumba wa bufumu. ²⁷Elo Yoabu atumine inkombe kuli Dabidi no kutila ndilwile na Raba kabili ndi pokele ukufumina umusumba amenshi. ²⁸Nomba kolonganika ifita ifishelepo no kucita inkambi pa musumba no ku ucandila, pantu nga nebo

naucandile umusumba ukenikwa ishina lyandi.²⁹Elo Dabidi akolonganike ifita fyonse na kabili aile ku Raba; alwisheshe umusumba no ku ucandile wena,³⁰Dabidi alibulile icilingwe ukufuma ku kutwe wa mfumu yabo cafinine kikari wa golde kabili mwali ne libwe lyauma mutengo mu kati kaciko. Ne cilongwe ba bikile pa mutwe wine wakwa dabidi. Elo afumisheshe ifya kutapwa fya musumba ifingi nganshi.³¹Afumisheshe abantu abali mu musumba no kuba patisha ukubomba kuli baso nakuli bapiki, na ku ma sembe; alengele bena ukubomba kufi kombola fya bantui ya bena Amone ukubomba iyi milimo. Elo Dabidi ne fita fyonse ba bwelulukile ku yelusalemu.

13

¹Calishile ngefi ukufuman palifi ukwebati Amone umwana mwaume wakwa Davidi ali kobeke kuli nkashi yakwe wacitika Tamari, uwali nkashi yakwe ituntulu yakwa Abishalomu, umbi uwamubana baume bakwa Davidi. ²Amnone alicushishe cibi icakwebati ali shile lwala pa mulandu wakwa nkashi yakwe Tamari. Alinina cinsungu, kabili calimoneke ukwafya kuli Amonne ukucita icili conse kuli ena.³Lelo alikwete cibusa wakwe uyo ishina lyakwe lyali ni Yehonadadu umwana mwaume wakwa Shimea, wabo wakwa david, Yehonadabu ali mwaume wa mano sana. ⁴Yehonadabu alilandile kuli Amnone ati, "Nindo wemwana mwaume wamfumu, ukobela no bulanda cila lucelo? Bushe takonjeba?" Elo Amnone alimwasukile, "Nalitemwa Tamari, ndume inandi yandi nkashi yakwa Abishalomu."⁵Elo Yehonadabu alimwebele, "usendame pabusanshi bobe elo nkucite ngo ulwele. ulo wiso aisa mukukumona, umwipushe, "kuti mwatuma tamari nkashi yandi ku kwisa mpelako ifyakulya kabili epikile kuntanshi yandi, ukwebati ninga cimona no kucilya ukufuma ku kuboko kwakwe?" ⁶Elo Amnone alisendeme panshi kabili ali citile ukuba umulwele. ulo imfumu yaishile ku kumumona, Amnone ali landile kumfumu, " napapata tumeni nkashi yandi Tamari kukumpangila ifya kulya fya bulwele bwandi ku ntanshi yandi ukwebati ningalya ukufuma kukuboko kwakwe."⁷Elo Davidi alitumine ishiwi kuli tamari ku cipango cakwe ukwebati, "kabiye nombaline kunganda yakwa Amnone ndume yobe no kumu pekanishisha ifya kulya." ⁸Elo tamari alile kunganda yakwa Amnone ndume yakwe uko alesendama panshi. Alibule umufuba kabili aliukandawile ali pangalemo umukate mu menso yakwe na ali ocele. ⁹Ali bulile icakocelapo no kupela umukate kuli ena, lelo alikene ukulya. Elo Amnone alilandile kuli bambi abasangilweko, "Fumyeni bonse panse, uku fuma kuli nebo." Elo bonse balifumine panse ukufuma kuli ena.¹⁰Elo Amnone alilandile kuli Tamari, "Leka ifya kulya mu muputule wandi ukwebati ningalya ukufuma kukuboko kobe." Elo Tamari alibulile umukate uyo apangile, no ku utwala kumuputule wakwa Amnone ndume yakwe. ¹¹Ulo atwele ifyakulya kuli ena, alimwikete no kulanda kuli ena, "isa sendama na nebo, nkashi yandi." ¹²Ali mwasukile. "iyo, ndume yandi, wimpatika nebo, pantu tapali icintu nge ci icikofwakwa ukucitwa mu Israeli. Wicita ici cintu ca bupumbu!"¹³Bushe nkafunya shani umusebanya wandi? ngani weba? nga umo uwapaba pumbu mu Israeli! Nomba, landa ku mfumu, pantu teti intalushe ukufuma kuli weba." ¹⁴Nangu cali fyo Amnone taumfwile kuli ena, elo alikosele ukucila fintu ali, kabili alimucimishe no kusendama nankwe.¹⁵Elo Amnone alipatile Tamari no lupato ulukalamba. Alimupatile ukulingana ukucila pafyo alemukumbwa. Amnone alilandile kuli ena ati, "ima kabiye." ¹⁶Lelo ali asukile kuli ena, "iyo! pantu ici cikalamba cabipa ica kundenga ukuya cililingene ukubipa ukucila pafyo ucitile kuli nebo!" Lelo Amnone taumfwile kuli ena. ¹⁷Lubali ulu, alikutile umubomfi wakwe walemubombela nokulanda ati, senda uyu mwanakashi ukufuma pali nebo, kabili ukome icibi panuma yakwe."¹⁸Elo umubomfi wakwe alimufunishe panse kabili alikomeneko kucibi panuma yakwe. Tamari alikufwala ica ku fwala ca samike sana pantu abana banakashi bamfumu, bana cinsungu balikufwala mu musango uyo. ¹⁹Tamari alibikile imito pamutwe wakwe no kulepula ica ku fwala cakwe. Alibikile amaboko yakwe pa mutwe wakwe no kuya, akolila akoikatisha lilya akoya.²⁰Abishalomu ndume yakwe alilandile kuli ena, "Bushe Amnone ndume yobe aciba nawebo? lelo nomba talala, nkashi yandi. Nindume yobe wibika icintu kumutima." Elo tamari alisheshe eka munganda yakwa ndume yakwe abi shalomu. ²¹Lelo ulo imfumu Davidi yaumfwile fyonse ifi ifintu, alifulwe sana. ²²Abishalomu talandile po icintu kuli Amnone, pantu Abishalomu alimupatile pafyo acitile kuli ena nefyo asebenye nkashi yakwe Tamari.²³Calishile ngefi panuma yamyaka ibili ituntulu ukwebati Abishalomu alikwete abakubeya impaanga abalikubomba pa Baali-hasore, uwaba mu pepi na Efraimu, kabili Abishalomu alikutile abana baume bamfumu kukutandalila kulya. ²⁴Abishalomu alile kumfumu nokulanda ati, " moneni nomba umubomfi wenu alikwete bakubeya wa mpaanga. Napapata, kuli imfumu nababomfi baiko baye nebo, ne mu bomfi wenu,"²⁵Imfumu yalyasukile Abishalomu, "iyo we mwana wandi umwaume, tekuti tuye bonse pantu kuli twaba icisendo kuli weba," Abishalomu apapatile imfumu, lelo ta yaile, lelo alimupele amapalo yakwe. ²⁶Lelo Abishalomu alilandile ati, "nga teifyo, napapata ndume inandi Amnone aye na fwebo, " Eco imfumu yalimwebele ukwebati, Nindo iyo Amnone akoila na mwebo?"²⁷Abishalomu alipatikishe Davidi, kabili elo alekele Amnone na bonse abana abaume ba mfumu baye na ena. ²⁸Abishalomu alikonkomeshe ababomfi bakwe ukwebati, " umfwikisheni. Ulo Amnone ako tendeka ukukolwa ku mwangashi, kabili ulo nokulanda kuli mwebo; tasheni Amnone, " elo mukomwipaya. mwitina. Teine namikonkomeshe mwebo? beni abakosa nokushipa." ²⁹Elo ababomfi bakwa Abishalomu balicitile Amnone kuli Amnone ngs fintu abakonkomeshe. Elo bonse abana baume bamfumu bali mine, na cilamuntu alininine pa mfalashi yakwe elo balifulumukile.³⁰Elo calishile ngefi lilya bali mu nshila, nkuti ilyashi lyalishile kuli Davidi ukwebati, " Abishalomu alipeye bonse abana baume bamfumu kabili takuliko nagula umo pali bena ushele." ³¹Elo imfumu yalimine nokulepula ifwaku fwala fya yena, no kulala panshi; ababomfi bakwe bonse baliminine pantu yali nefyakufwala ifya lepuka.³²Yehonadabu umwana mwaume wakwa shimea, wakwa Davidi, alya sukile no kulanda sti, " mwileka bashikulu basumine ukwebati bali peye bonse abalumendo abali bana bamfumu, ni Amnone fye eufwile. ³³Abishalomu apangile ifi uku fuma pa bushiku ubo Amnone aonawile nkashi yakwe Tamari. Elo kanshi mwileka shikulu wandi imfumu uku senda ili lyaashi

kumutima, elo nokusumina ukwebati bonse abana baume bamfumu balifwile ni Amnone fye eu fwile.³⁴ Abishalomu ali fulumukile kumbi. umubomfi wali kulinda ali sanswile amenso yakwe no ku mona abantu abengi bakoisa munshila yakumbali ya lupili lwa kuma samba lwa ena.³⁵ Elo Yehonadabu alandile kumfumu, " moneni, abana baume bamfumu bokois. cilikuba nga fintu umubomfi wenu alandile." ³⁶Elo calishile ngefi ulo apwishe ukulanda, abana baume bamfumu balifikile no ku sansula amashiwi yabo kabili balilile. Imfumu naba bomfi baiko bonse nabo balilile nganshi.³⁷ Elo Abishalomu alifulumukile no kuya kuli Talmi umwana mwaume wakwa Amihudi, Imfumu yaku Geshuri ali kulosha umwana mwaume wakwe cila bushiku. ³⁸Elo Abishalomu alifulumukile no kuya ku Geshur uko ali kuba pa my aka itatu. ³⁹Umutima wamfumu Davidi walifulukile kukuya mona Abishalomu, pantu alitalalikilwe palwa kwa Amnone nemfwa yakwe.

14

¹Nomba Yaobu umwana mwaumcae wakwa Seruiya Oalishibe ukuti umutima wa mfumu walikukabila kumona Abusalomu. ²Eco Yoabu alitumine amashiwi kuli Tekoa no kuleta uwanakanshi wamano kuli ena. Alandile kuli ena, "napapata upange weba ngo ulelosa no kufwala ifyakufwala fyakuloseshamo. Napapata tekwesha uku suba wemwine namafuta, lelo ube kwati mwanakashi uupwile inshiku ishingiki mukulosha uwafwa. ³Elo uye ku mfumu no kulanda kuli yena pafyo nebo nokulonlwele. "Eco Yoabu alimwebele amashiwi ali nokuya kulanda ku mfumu. ⁴Elo umwanakashi ukufuma Takoa alandile ku mfumu alikontamike icinso cakwe panshi pa mushili no kulanda, "ngafwilisheniko nebo, mwe mfumu." ⁵Imfumu yalandile kuli ena, " nindo ilubene alyasukile, icishinka cakweba ukuti nebo nine mukanfwila, nomulume wanda alifwa. ⁶Nebo, nemubomfi wenu, nalikwete abana abaume babili, balelwa mwibala no wakubalulwila tapali. umo akomene umunankwe nokumwi paya. ⁷Nomba umukowa onse ulimine umubomfi wenu, no kulanda, "Tupele mumine yesu umwaume wakomene munyina pakuti na fwebo tumwipaye, tulipile pa bumi bwakwa munyina uyo aipeye. Eco twingalafwa ne mpyani shakwe. nomba bakashimya umulilo wamalasha uwa nebo nshile, no kulofya abaume bandi nangu ishina nangu abana pesamba lya caalo." ⁸Elo imfumu yalandile ku mwanakashi, "bwelela ku nganda yobe na nebo nalapela amafunde yamo ukucitwa pamulandu obe." ⁹Umwanakashi wa Tekoa alyasukile ku mfumu, "mwesukulu wandi, mwenfumu, lekeni umulandu ne cipuna caiko cibe icakaele. ¹⁰Imfumu yalyasukile, "uyo onse alalanda kuli weba, umulete kuli nebo, nao takabweshepo ukukwikatapo nakabili. ¹¹Elo umwanakashi alandile, "napapata, mwenfumu ibukusheni Yawe Lesa wenu, pakuti kalandula wamulopa ekonaulapo nakabili, pkuti tabonawile umwana mwaume wandi, " imfumu yalyasukile, " nga Yawe wamweo, takuli umushishi wa mwana mwaume obe ukaponena pamushili. ¹²Elo umwanakashi alandile, "napapate leka umubomfi obe alandile nayambi amashiwi kuli shikulu imfumu yandi. Imfumu yalilandile, " landa." ¹³Elo umwanakashi alandile, "nindo kabili weba ukocitila ifi fintu ku bantu bakwa Lesa? pa kulanda ifi fintu, imfumu yaba ngo muntu ukushinwa pamulandu imfumu tailetele nakabili umwana wakwe uwatanfiwa. ¹⁴Pantu bonse tuli nokufwa, kabili twaliba ngamenshi ayetikila pa mushili, ayashingalonganikwa pamo nakabili, Lelo Lesa takasende umweo; nangu, ena afweya inshila ya abo abatanfiwe uku wabwesha. ¹⁵Nomba elo, moneni nebo ndishile mukulanda ifi fintu kuli shikulu imfumu yandi. nipamulandu abantu balimpangile uwa mwenso. eco umubomfi wenu alandile ku mwine, "nebo nomba nkolanda ku mfumu. kutu caba ukuti imfumu ya asuka kuku lombwa kwamubomfi waiko. ¹⁶Pantu imfumu ikoumfwa kuli nebo no kupokolola umubomfi wakwe ukufuma mumine yaba ume abengonaula nebo nabana bandi abaume pamo, ukufuma mubupyavi Lesa apele kuli fwebo." ¹⁷Elo umubomfi obe aliipelele, Yawe, napapata lekeni amashiwi yakwa shikulu imfumu yandi yampele ukutusha, ngo mungeli wakwa Lesa, nga shikulu imfumu yawe Lesa obe abe nobe." ¹⁸Elo imfumu ya asukile no kulanda ku mwanakanshi, napapata mwinfisa kuli nebo nangu cimo pafyo nebo nkomusha mwebo." umwanakashi alyasutile, " lekeni mweshi kulu imfumu yandi nomba mulande." ¹⁹Imfumu yalilandile, " temuminwe yakwa Yoabu na weba muli ifi fyonse." umwanakashi alyasukile, "pakuti muli aba mweo, shikulu mwemfumu yandi, takuli nangu umo uwingabutukila ku kuboko kwakukulyo nangu ukwakukuso ukufuma kufili fyonse ifyo shikulu imfumu yandi akolanda, mubomfi wenu Yoabu ankonkomeshe no kungeba ukulanda ifi umubomfi wenu alandile. ²⁰Umubomfi wenu Yoabu acitile ifi mukwalila ifikolenga ifikocitika. Imfumu yandi yamano, kwati mano yakwa malaika wakwa Lesa, kabili alishiba fyonse ifi kocitika mu caalo." ²¹Eco imfumu yalandile kuli Yoabu, "mona nomba, nebo nokocita ifi fintu. kabiye nomba no kuleta umwaume umwaice Abusalomu kuno," ²²Eco Yoabu awishishe icinso panshi pa mushili mu kucindika no kutasha ku mfumu Yoabu alandile, " Lelo umubomfi wenu alishibile ukuti nebo ndisangile ukusenamina mu menso yenu, shikulu wandi, mfumu, mukuti imfumu yalicitile ukwipusha kwa mu bomfi wakwe." ²³Eco Yoabu aimine, ukuya ku Geshuri, no kuleta Abusalomu ku Yerusalemu. ²⁴Imfumu yalandile, " Alingile ukubwelela ku nganda yakwe, lelo tekuti amone icinsocandi." eco abusalomu alibwelele ku nganda yakwe, lelo tamwene icinso ca mfumu. ²⁵Nomba muli bonse aba Israeli tamwali nangu umo uwo balikulumbanya ukuba uwabune ukucila Abusalomu. ukufuma panshi yamakasa yakwe ukufika ku mutwe wakwe takwelepo ububi. ²⁶Ulo alikuputula umishishi kumutwe wakwe pampela yacila mwaka, pantu shalikufina kuli ena, alikupimisha imishishi wakwe; yali mukulema ukufika amashekele imyanda ibil, uwalepimwa ukubonfwa icipomo camfumu. ²⁷kuli Abusalomu kwalifyele abaume batatu no mwanakashi, uli mukwitwa Tama. ali umwanakashi uwabune. ²⁸Abusalomu alikele imyaka ibili iyakukumana na mu Yerusalemu, ukwakubula kumona icinso camfumu. ²⁹Elo Abusalomu alitumine amashiwi ya kwa Yoabu kukumutuma ku mfumu, Lelo Yoabu taishile kuli ena. Eco Abusalomu alitumine amashiwi na kabili, lelo yoabu nalo taileko. ³⁰Eco Abusalomu alandile ku mubomfi wakwe, "mona, ibala lyakwa Yoabu lilipalamin ne lyandi, alikwete na baile mulya. kabiye nokucamo umulilo." Eco umubomfi wakwa Abusalomu

asonteketele ibala no mulilo. ³¹Elo Yoabu aimine no kwisa kuli Abusalomu mu ku nganda wakwe, nokulanda kuli ena, " nindo umubonfi obe aocela ibala lyandi nomulilo?"³²Abusalomu alyasukile Yoabu, " mona, nebo nalitumine amashiwi kuli webo ukweba ati, "wise kumo pakuti ninga kutuma webo kumfumu mukulanda, "nindo nebo nafumine ku Geshuri? nga caci weme nebo ukuba kulya kwine. Nomba eco kanshi leka mbone icinso camfumu, kabili nga nebo ndi shininwe, lekeni injipayafye." ³³Eco Yoabu aile ku mfumu no kulanda kuli yena, ulo imfumu yakutile Abusalomu, aishile kumfumu no kuwa panshi kumulila wa mfumu, ne mfumu yatomwene abusalomu.

15

¹Nomba panuma ulo caishile kuba fi Absalomu alipekenye umwine iceleta naba kabalwe, nabaume amakumi yasana abakuya bakomutangilila. ²Absalomu alikubuka ku maca no kwiminina pa mbali ya musebo uwalola ku mpongolo ya musumba. ulo umuntu uwuli onse aba no ku pilikwa ukwa kwisa ku mfumu ukuti ipingule, Absalomu alikumukuta ena no ku mweba ati, "Niku musumba ndo wafumina?" Nolu muntu nao kaasuka ati, "umubomfi wenu afumine muli umo pa mitundu ya kwa Isreali"³Nao Absalomu ka eba ati kuli, "Mona umulandu obe uli bwino kabili ulyololekele, lelo takuli nangu umo uwapelwa maka ku mfumu ukwebati omfwe umulandu obe." ⁴Absalomu kabili kalundapo, "Umfwa nebo nga balinengele ukuba kapingula muli cino calo, ukweba ati cila muntu uwuli no kupililikwa nangu alitendekwe kuti aisa kuli nebo, kabili nokumupa bupingushi!"⁵Awe ulo caishile kuba fi umuntu onse umfwa ese kuli Absalomu ku kumupa mucinshi, Absalomu alikufungulula amaboko ywakwe no kumumbatila kabili no kumutomana. ⁶Absalomu alikucita fifine ku mwina Isreali onse uwalikwisa ku mfumu ku bupingushi. Eco Absalomu alyengwele imitima ya bantu ba mu Isreali.⁷Calishilefye na kumpela ya myaka ine ulo Absalomu aebele imfumu, "Nkopapata lekeni nebo ndekuya kufikisha icilayo ico nebo nalaile kuli Yawe mu Hebroni. ⁸Ico nemubomfi wenu nalilalile icilayo ulo nebo nalikwikala ku Geshuri mu Aramu, ukwebati, "umfwa Yawe akandeta na kabili ku Yerusalemu, nolu nebo nkamushinshimuna Yawe,"⁹Ne mfumu yalimwebele ati, "kauye mu mutende." Na Absalomu alimine kabili alile ku Hebron. ¹⁰Lelo nolu Absalomu alitumine inengu mu mitundu yonse iya kwa Isreali, ukweba muli no kweba ati, Absalomu ni mfumu mu Hebroni."¹¹Absalomu alile na baume imyanda ibili ukufuma ku Yerusalemu, abo ebo alalike. Bena balile muli bukaele bwabo, ukwabula ukwishiba nangu cimo pafyo Absalomu alikupinga. ¹²Ulo Absalomu acili akopela amalambo, alitumine intumi kuli Ahitofele ukufuma ku musuma wacifyalilwa cakwe uwa Gilo wa kwa Davidi. Ulongolo lwa nkama ya kwa Absalomu lwalikosele, ico abantu balikumukonka Absalomu balitwalilile ukulekulonka Absalomu."¹³Ne nkombe yalishile kuli Davidi ukwecati, "Imitima ya bantu ba kwa Isreali ilikubwilwe mukulekulonka Absalomu." ¹⁴Na Davidi alyebele bonse aba bomfi bakwe abo alinabo mu Yerusalemu, "Imeni kabili lekeni tufulumukefye, nangu tapali fwebo uwukopusunsuka ukufuma kuli Absalomu. Ipekanyeni tulekuya nombaline, epali aisafye mukwangufyanya no kututasha fwebo, kabili kuti Isa kuponya ubonaushi pali fwebo kabili no kusansa umusumba ku kutwa kwa Lupanga." ¹⁵Na ba bomfi ba mfumu balyebele imfumu ukweba ati, "Moneni, ababomfi benu baliyipekenye ukucita icili conse ico shikulu wesu akopingula."¹⁶Ne mfumu yalimine ukuya na bonse abalupwa lwakwe lelo imfumu yalishile abanashi ukumi limo, ukwebati balekusunga icipango, abo abali abakashi ebo tayaupile mu lutampulo lwa cupo. ¹⁷Panuma imfumu ilifumi ukuya na bantu bonse panuma yaiko, baliminine pa nga'anda yali pa mpela. ¹⁸Fyonse fita fyakwe fyalyendele nankwe, kabili pa mulola wakwe palipitile bonse abena Kereti, na bonse abena peleti, na bonse abena Giti-ne myanda mutanda iya baume abalikumukonka ukufuma ku Gati.¹⁹Nolu ne mfumu yalyebele itai umwina Giti, "Nindo walaila nefwe? Bwelelamo no kwikala ne mfumu ico uli mwina fyalo kabili nkole. Bwelelamo kobe. ²⁰Pakwebati webo waishilefye mailo nindo nebo nalalengela webo ukwamba ukulubantila nefwe nakabili? Nebo nteshibile nekondeya. Eco bwelelamo kabili usende na benu bobbe abo uli aba ku calo ca kwenu, kabili ukutemwa kwakutwalilila ne cishinka filekuba nobe."²¹Lelo Itai alyasukile mfumu ukweba ati, "Epofye Yawe ali uwa mweo, kabili epofye shikulu imfumu yandi ili iya mweo, mukukana twishika kuncendefye yonse uko shikulu imfumu yandi yalekuya, ukokwine nandi ne mumbofi obe nalekuya, nangu ico cikopilibula ukuba uwa mweo nangu ukufwa," ²²Na Davidi alyebele Itai ukweba ati, "Kanshi konka nyapo kabili utwalilile ukulekuba nefwe." Na Itali umwina Giti alyendele ne mfumu, ukumu ukubikapofye na bantu bakwe bonse ne ndupwa shonse isho ali nasho. ²³Icalo conse calilile imisawa ulo abantu bonse balikuciluka umupokapoka wa Kidroni, kabili nololwine imfumu iyine yaabukile kwi shilya shilya. Bonso abantu balyendele mu musebo uwalola ku matololo."²⁴Na Zadoki winefye na bena Lebi, niushi balisendele icipao ca cipanyana ca kwa Lesa, nabo epobali. Balibikile icipao cakwa Lesa panshi, kabili Abiata ali ilundilepo pali bena. Balilindile ukufikafye ne nshita bonse abantu bapitile ukufuma mu musumba. ²⁵Ne mfumu yalyebele Zadoki, "Piteeni icipao ca kwa Lesa mu ci bwekeshe mu musumba. umufwa nebo nsange ububile mu menso ya kwa Yawe, Ena akandeta munomwine nakabili no kunanya icipao cakwe nakabili ne ncende uko ekala. ²⁶Lelo umfwa ena ebe ati, 'Nebo ntabekelwe muli webo, moneni, nebo ndipano, lekeni ena acite kuli nebo consefye iciweme kuli ena,'²⁷Ne mfumu kabili yalyebele Zadoki shimapepo bushe webo tauli kamona? Bwelela mu musumba mu mutende, na bana baume babili ebo uli nabo, Aimazi na Yonatani mwana Abiata, ²⁸Mona, nalekulolela pa kacokololo ka Araba cisuke cebo cise ukufuma kuli webo mu ku njishibisha nebo." ²⁹Eco Zadoki na Abiata balipitile icipao ca kwa Lesa mu Yerusalemu kabili balikele mulya. ³⁰Lelo Davidi alininine akolila ne nkasa sha busokwa pa mulu wa lupili lwa Miolife, kabili balile ba konina no kulila ulo bali kwenda. ³¹Na umo alyebele Davidi ukweba ati, "Alitofele ali mu ba tingolo lwa nkama na Absalomu." Eco Davidi alipepele lya kwa Alitofele ukuba ubuwelewele."³²Nomba ulo Davidi afikile pa mulu wa musebo, apo Lesa alikushimwinwa, Hushai umwina Arki alishile mu kumukumanya ena no mwingila wakwe ulilepukile ne loba pa mutwe wakwe. ³³Davidi alimwebele ati, "umfwa ukoenda nandi, ukoba icisendo kuli nebo. ³⁴Lelo umfwa ubwelelamo

ku musumba no kweba Absalomu ukweba ati, 'Nebo nkoba umubomfi wenu, mwe mfumu, ifyo nali umubomfi kuli wishinwe mu nshita sha pita, eco nalekuba nomba umubomfi wenu, 'nolu weba wal;ekumfunganishishako ilangu lushi lya kwa Alitofele.³⁵ Bushe weba tawaba na ba shimapepo Zadoki na Abiata ku kuba nobe? Eco consefye ico waumfwa mu cipango ca mfumu, ukalekweba Zadoki na Abiata ba Shimapepo.³⁶ Ukulekumona ukwebati bali nabo abana baume babo babili, Ahimazi, umwana mwaume wakwa Zadoki, kabili na Yonatani, umwana mwaume wakwa Abiata. weba ukalekutuma kuli nevo mu kuboko kwabo consefye ico waumfwa."³⁷ Eco Hushai cibusa wa kwa Davidi, alishile mu musumba ulu Absalomu afikile no kwingila mu Yelusalemu.

16

¹Ulo Davidi aendeleko akatalamukile panono pa buninino bwa lupili, siba umubomfi wa kwa metiboshete alimukumenye neba kabalwe babili abaninwapo, pali bena pali imyanda ibili iya mikate umwanda umo no umupili uwa myangashi iya ku kanikwa, na umwanda umo uwo cikamo cafisabo, ne mpapa ya cimuti ca mwangashi.²Imfumu ya lilandile siba, "Nindo naletele ifi fintu?" Siba alya sukile, "bakabalwe ba mu ganda ya mfumu bakuninepo, imikate ne fisabo fya kulya abaume benu, elo ne myangashi ya uli onse uwatembaukila mu ma tololo ukule kunwa,"³Imfumu ya lilandile, "Elo alikwisa umwishikulu mwaume wa kwa shikulu obe? "siba alya swikile ku mfumu, "moneni alikele kunuma mu, Yerusalemu, pantu alilandile, lelo ing'anda ya kwa Israeli iko bwesha ubufumu bwa kwa tata kuli nevo,"⁴Elo mfumu ya lilandile kuli siba, " mona fyonse ifyalikuba fya kwa Mefiboshe nomba fyaba fyobe," Biba alya swikile," Natota nga nasanga ububile kuli mweba, mwe shikulu wandi, mfumu, lekeni nsange ukusanaminwa mu menso yenu,"⁵Ulo mfumu Davidi akumenye Bahurimu mwali fumine mulya umwaume uwa kufuma mu mukowa wa kwa Shauli, uwe shina lya kwe lyali Shimei umwana mwaume wakwa Gera. Afuminemo akotipa ilya ali kwenda.⁶Aliposele amabwe pali Davidi na kuli bonse aba bomfi ba mfumu nangula fye pali abashilika na ba kasunga wa mfumu abali ku kwa kulya no kwa cipiko.⁷Shimei alibilikishe na matipu, "Fuma pa, fuma pano, we mbifi we, we kasunya wa mulopa weba!"⁸Yawe alilandwile mweba bonse pa mulopa ulya mwasumya mulupwa lwa kwa Saulo, uyo mwi punda lyakwe watekela. Yawe alipele ubufumu mu minwe ya kwa Abusalomu umwana mwaume obe. Webu uliyiletelele pamulandu wa kwebati uli kagumya wa mulopa.⁹Nolu Abishai umwana mwaume wa kwa Senia, alyebele mfumu ati, Nindo iyi mbwa yafwa ngalakutipila shikulu mfumu yandi? Napapata lekeni nevo ndekuyako kulya nokumuputulako umutwe wakwe."¹⁰Lelo mfumu yalyebele ati, "Nindo ndinokucita nobe, mwe bana baume bakwa Seruia? Limbi ena akotipa nevo pantu Yawe alimwebele ena ukwebati nevo, "Tiipa Dabidi. "Ninani uyiwine uwingamweba ena ukwebati, "Nindo ukotipila mfumu?"¹¹Eco Dabidi alyebele Abishai kabili nabonse ababomfi bakwe ukwebati, "Moneni, umwana wandi, uyo wafyelwe ukufuma ku mubili wandi, akofwaya ukulofya umweo wandi. Nganakucilisha uyu umwana Benjamini nomba nankwe akofwaya ukonaika kwandi? Mulekenifye ena kabili mumuleke antipe, ico Yawe alimukambishe ena ukwebati acicite."¹²Limbi Yawe kuti alolesha pa bucushi bupongolwelwe pali nevo kabili no kunambula nevo no busuma pa kutipwila kwakwe pali nevo lelo."¹³Eco Dabidi na baume bakwe balitwalilile ukwenda mu musebo, libe shimei alikuya lubali lwakwe pamulu wa mulundu kumbali, alikuya akotipa no kuposa ukukungu na mabwe pali ena ulu alikuya.¹⁴Elo mfumu kabili nabantu bonse ebo yali nabo balinakile, kabili yalitushishe ulu bena bakele ukwenda ukuti batusha ubushiku.¹⁵Napalwa kwa Abusalomu na bantu bonse abaume ba mu Isreali abo ali nabo, bena balishile ku Yelusalemu, kabili na Aitofeli ali nankwe.¹⁶Ulo cali Hushai umwina Aki, cibusa wa kwa Dabidi, alishile kuli Abusalomu, ukwebati Hushai alyebele Abusalomu, ukwebati mfumu itwalilile ukuba no mweo! mfumu itwalilie ukuba no mweo!"¹⁷Abusalomu alipwishe Hushai ati, "Bushe uku ekulambatila kwaku munobe? Nindo tawilile nankwe?"¹⁸Hushai alyebele Abusalomu ati, "Awe! lelo,, uyo Yawe, na bantu kabili na baume ba mu Isreali basalile, uyo emuntu uo nevo nkaba nakwe, kabili nkekalilila nankwe."¹⁹Kabili, muntu nshi ndinoku pyungila? Bushe ntali na kupungila mu ceni ca mwana mwaume wakwe? ifyo nevo na pyungila mu ceni ca kwa wiso nevo nkalekupyunga mu ceni cobe."²⁰Nolu Abusalomu alyebele Aitofeli ati, "Tupeko itontonkanyo lyobe pafyo twinga cita."²¹Aitofeli alyasukile Abusalomu ati, "Wekuya kulala nabakashi ba kwa wiso aba mu busha abo ena asha ku cipango kabili Isreali onse akomfwa ukwebati ulisebenye wiso. Kabili amaboko ya bonse ebali nobe yakashiwa."²²Eco bena balifungulwilile Abusalomu ihema pa ulu wa cipango, kabili Abusalomu alingiile ku bakashi ba kwa wishi aba muvusha mu cinso cakwa Isreali onse.²³Nomba itontonkanya lya kwa Aitofeli ilyo ena apele muli shilya nshiku lyali kubati umuntu onfwile ku kanwa kakwa Lesa umwine. Ifi efyo itontonkanya lya kwa Aitofeli lyali kumonwa kuli aba Dabidi na Abusalomu.

17

¹Elo Ahitopelo alandile kuli Abusalomu, "Nomba leka nsale abaume amakana ikumi na ba bili, nkoima no kupepeka Davidi ubushiku.²Nkoisa pali ena ninshi alinakile no kunenuka no kwisa ku musungusha no mwenso abantu bali nankwe bako mu butuka, kabili nkosansafye mfumu.³Nko bwesha abantu bonse kuli mweba, kuba ati ninabwanga akoya kuli wiba wakwe, na bantu bonse bakoba no mutende muli weba."⁴Ifyo ahitofelo alandile fyalisekeshe abusalomu na bakalamba bonse aba kwa Israeli.⁵Elo Abusalomu alandile ukweba ati, " Nomba kakute Hushaili umwina Arkai, nankwe, na ena uleke tumfwe ifyo akolanda."⁶ULO Hishai aisa kuli Absalomu, Abusalomu alilondolwele ifyo Ahitofelo alandile kabili elo balipwishe Hushai, kuti, twacita ifyo Ahitofelo alandile? nga teifyo twebeko ifyo walatupandako."⁷Eico Hushai ala ndile kuli Abusalomu, "bumpandamano ubo Ahitofelo apete iyi nshita tebwa bune."⁸Hushai alilundilepo ati, " walishiba ukwebati bawiso na baume babo basbilika kakukosa, elo kabili tepa kukalipa, nabo baba kuloati ni cibuli

baibila abana mu mpanga. Bawiso baume ba bulwi; tasendame na bashilika bushiku. ⁹Lolesha, nomba line alifishilwe mu nindi shimo nangu mu ncede mumbi. cikacitika ukweba ati bamo abaume bobe na bepaiwa pa kutendeka kwa kusanswa, uyo onse ukatesha akalanda ati, ukwipaiwa kuli citilwe pa ncende yabashilika abo bakonka Absalomu." ¹⁰Elo na bashilika bashili mukisha, abo imitima yaba kubati mitima ya nkalamo bakatina pa mulandu wa kweba ati, Israeli yonse yalishiba ati, bawiso baume ba bulamba, kabili na baume bali nankwe nabo balikosa. ¹¹Eco nkomipanda ukweba ati Israeli ikolongane kuli webo, ukufuma ku Dani ukufika Beerisheba, abakufufuka mumpendwa kubati mucanga wa ku luiamba lwa bamba, kabili ukaye ku bulwi we mwine. ¹²Elo tukamwishila umwine konse uko engasangwa, no kumububa kubati cime cikopohena panshi tatwakashepo nelyo umu pa baume bakwe, nangula ni ena umwine, umutuntulu. ¹³Nga alooutukila mu musumba, elo bonse abena Israeli bakaleta imyando kuli ulya musumba kabili tukesha ku utintila mu nyika, mpaka kwikaba nangula kalibwe akanono akakusangwa mulya," ¹⁴Elo Absalomu na baume ba Israeli balandile ati, "Hushai umwina Arki atweba ifyawamapo pali Alitopheli." Yawe alisuminishe ukukanwa kwa bumpanda mano bwa bune ubwakwa Ahitofeli mukuleta ukondula pali absalomu. ¹⁵Elo Hushai alandile kuli sadoki na kuli Abiata bashimapepo, " Ahitofeli alipandileko Abusalomu na bakalamba ba Israeli muli iyi inshila ne iyi inshila, nomba ndibapandileko fimbi ifyaibelako. ¹⁶Nomba, kabuye endesha no kufisha kuli Davidi; ukulanda kuli ena, 'mwibika inkambi ubushiku pa fyabu fya Arabah, Lelo mu misango yonse mwabuke bwishilya, nga teifyo imfumu ikominwa pamoha bantu bonse abali nayo." ¹⁷Nomba yontani na Ahimaasi bali kwikala pakamfuku fuku ka Rogeli. umubomfi umwanakashi aleesha ukuya no kubeshibisha ifyo balingile ukwishiba, pakwebati tabaibikile muka yofi pakubamona bakaya kumusumba. ulo amashiwi yafikile, elo balinokuya kweba imfumu Davidi. ¹⁸Nomba uno muku umulumendo wa lucece aliba mwene no kweba abusalomu. Eco nnatani na Ahimaasi balyangufyenye ukulya no kwisa ku nganda ya mwaume mu Baharimu, uwakwete icishima mu lusansa lwakwe, mulya mwine umu umu baingile. ¹⁹Umukashi wa mwaume ali bulile icakufimba pa cishima no kucibalulula pa kanwa ka cishima no kwanika inseke pa muluwaciko ka eco takwali uwashibe ukweba ati, Yonatani na ahimaasi bali mu cishima. ²⁰Abaume bakwa Absalomu batishile ku nganda ya mwanakashi no kulanda ati, "Ahimaasi na Yonatani bali pi? umwanakashi alandile ati, "balya bwike inyika." eco panuma yakufwaya ukushinguluka tababasangile, bali bwelele ku Yerusalemu. ²¹Calishile kuba pa numa baile Yotani na Ahimaasi balifumine mu cishima. Balile kufisha ku mfumu Davidi, bali mwebele ukweba ati, " koima no twabuka amenshi ucincile pantu Ahitofeli alibapandile muli iyi inshila ne iyi palwa webo," ²²Eco Davidi alimine na bantu bonse abali nankwe no kwabuka Yodani. ,mu lucelo lwa kasuba takwali nelo umu pali bena uwafililwe ukwabuka Yodani. ²³Ulo Ahitofeli amwene ukweba ati, amapange Yakwe tayakonkelwe, alininine pali kabalwe wakwe no kuya ku nganda yakwe mumusumba Aliteyenye inganda yakwe no kuikulika umwine. Eco alifwile kabili bali mushikile mu nindi yaku bawishi. ²⁴Elo Davidi alishile ku ma Hanamu. Lelo kuli Absalomu, alyabwike Yodani, ena na bonse abaume ba Israeli abali nankwe. ²⁵Abusalomu alibikile Amasa pabashilika icilingile Yoabu. Amasa ali mwana mwaume wakwa Yetheri umwina ishmao, uwaile muli Abigail, uwali umwana mwanakashi wakwa Nahashi nkashi yakwa seluya, nyina kwa Yoabu. ²⁶Elo Israeli na Absalomu balipangile inkambi mu ncende ya Gileadi. ²⁷Calishile kuba ulo Davidi afikile ku malanaim ukweba ati, " shobi umwana mwaume wakwa Nahashi, ukufuma ku Rabba umwina Ammoni na maka umwana mwaume wakwa Ammele ukufuma ku Lodeba, na Basillai umwina Gileadi ukufuma Rogelimu, ²⁸Atuletele amatanda apakulala ne cakufimbana, insani ne mpoto, ne ngano, no bunga bwa bali, inseke shakoca, cilembe, ne landa, ²⁹ubuci, na mafuta yatikama, impanga, no mukaka wakutikama, pakweba ati Davidi na baume bakwe benga lya. Aba baume balandile ati, " abantu bali ne nsala, na banenuka, ne cilaka mu matololo.

18

¹Dabiti alipendele ifita ifyali nankwe noku basalilapo intungulushi pa makana ne ntungulushi pa myanda. ²Elo Dabiti ali tumine ifita, iciputulwa cimo pa fiputulwa fitatu mubutungulushi bwakwa Yoabu, ne ciputulwa nacimbi pafya butatu mubutungulushi bwakwa Abisha, umwana mwaume wakwa Seluya wabo wakwa Yoabu, kabili kwali icipulwa ca butatu nacimbi mubutungulushi bwakwa itai umwina Giti. imfumu yalilandile ku fita, " icinefye nkofuma nkoya namwebo nemwine, kabili." ³Lelo abaume balilandile ati, " Taufwile ukuya ku bulwi pantu nga twabutuka tekuti batusakamane fwebo nangula citika wapali fwebo afwa tabasakamane. Lelo mulingene nga amakana ikumi. Palifwebo! Eco cabune ukweba ati mwaipékanya ukutwafwilishi ukufuma mu musumba." ⁴Eco imfumu yalibasukile ati, "nkocita conse icikomoni ka cabune kuli mwebo." imfumu yaliminine oa impongolo ya musumba ulo ifita fyonse fyali kuya nokufumu mu myanda namu makana. ⁵Imfumu yalikonkomeshe Yoabu, Abishai, na Hai ukweba ati, " mubombe bwino noyu umulumendo pamulandu wandi, na abusalomu." Nabantu bonse balyamfwile uko imfumu yalikukonkomesha abakalamba bafita pali Abusalomu. ⁶Eco ifita fyalile mu calo mukulwisha Israeli; ubulwi bwalisalanginine mu mushitu wa Efralemu. ⁷Ifita fyakwa Israeli balificimfishe kulya ku cinso ca Bashilika bakwa ukwa baume amakana amakumi yabili. ⁸Ubulwi bwalikumene icalo conse, na baume abengi balimininwe mu mushitu ukucila ku lupanga. ⁹Abusalome alikumenyepo bamo pa bashilika bakwa Dabiti. abusalomu ali ninine pali kabalwa wakwe na kabalwe wakwe aisa kupita mwisamba lyamisamba lyatikama iya cimutiti icikulu ica oki, no mutwe wakwe walikatwe mu musambo ya cimutu, Alishele akopelauka pakati na makumbi no mushili elo kabalwe uyo aninipo ena alitwalilile ukuya. ¹⁰Umuntu umu alimwene ici nokweba Yoabu ati, " mona nacimo Abusalomu akopelela ku cimuti ca oki!" ¹¹Yoabu alandile ku mwaume uwa mwebele pali Abusalomu ati, " mona! waci mumona! Nindo ushacimukonsela panshi? nga nacikupela ama shekeli ikumi ya silifa no mushipi." ¹²Umwaume alyasukile Yoabu ati, " Nangu ningapoka amashekele yasilfa ikana limo,

nololwine nga tekuti mfisha ukuboko kwandi pamwana wamfumu umwaume, pamulandu wakweba ati, bonse twalyumfwili uko imfumu Yakonkomeshe webo, Abishai na Hai ukweba ati, takuli nangu umo uufwile ukwikata mu mulumendo Abusalomu." ¹³Nga nalibikile umweo wandi mu bwafya ku bufi (kabili takwaba icafisama kumfumu), nga walindabileko." ¹⁴Elo Yoabu ati, " Ntakupembele. " Elo Yoabu abalile amafumo yatatu ku kuboko kwakwe nokuya lasa mu mutima wakwa Abusalomu, Elo ninshi ali acili no mweo kabili na kucimuti ca Oki. ¹⁵Elo abalumendo ikumi abasandele icanso ca bulwi cakwa Yoabu bashingulwikile Abusalomu, balimusanshile, no ku mwipaya. ¹⁶Elo Yoabu alishishe ipenga nefita fyalibwelulukile mukulwisha Israeli, ico Yoabu alibweseshako ifita. ¹⁷Balisendele Abusalomu no kumuposa mucilindi icikulu mu mushitu; balishikile umubili wakwe panshi yamwina ukulu uwamabwe, elo Israeli onse ali butwikile, cilamuntu ku ng'anda yakwe. ¹⁸Nomba Abusalomu ulo ali nomweo ali ikulile umwine uluceshi ulukalamba ulwa mabwe mu mukonko wamfumu, ulo alandile ukweba ati, "Nebo nshakwatapo umwana umwaume uwakulenga ishina lyandi ukwi bushiwa. " Ainike ulu uluceshi ishina lyakwe umwine, Eco citilwa icibukisho cakwa Abusalomu ukufika nobwalelo. ¹⁹Elo Aimasi umwana mwaume wakwa Sadoki alandile ukweba ati, "Leken nebo nomba mbutukile kumfumu ne mbilansuma pafyo Yawe amupususha ku maboko ya balwani bakwe," ²⁰Yoabu alimwaswikile ati, " tauli webo walaba kasabankanya wambila lelo; ifwile ukucita ici ubushiku bumbi. Lelo tauko belishapo imbila nangu imo pantu amwana wamfumu umwaume alifwile" ²¹Elo Yoabu alilandile kumwina kushiti ukweba ati, kabiye, uye kweba imfumu ifyo wamona" umwina kushite alifukamine Yoabu, no kubutuka. ²²Elo Aimasi umwaume wakwa Sadoki alilandile nakabili kuli Yoabu ukweba ati, temulandu nefinga citika, napapata lekeni naine mbutuka nkoke umwina kushiti," Yoabu alyasukile mwaume wandi cikomoneke ukweba ati tawaka kwate icilambu pa mbila?" ²³Ifili fyanse ificitika," efyalandile Aimasi ukweba ati, "Nkobotuka. " Elo Yoabu alimwasukile ati, "butuka" Elo Aimasi alibutukile uku bomfya inshila ya mwilungu nokuya kupitila umwina Kushiti ²⁴Nomba Dabiti alikele pakati ka mpongolo sha mukati neshi kunse malonda alile pa mutenge wa mpongolo ku cibumba nokusansula amenso yakwe. ulo aloleshe alimwene umwaume akoisa akobotuka eka. ²⁵Malonda alipundile nokweba imfumu Elo imfumu yalilandile ukweba ati, " nga cakweba ati alieka, ninshi ali nembila mukanwa kakwe." uwali kubutuka alipalamine mupepi nomusumba. ²⁶Elo malonda alimwene naumbu akobotuka, namalonda alikutile kuli kalinda wa mpongolo; alilandile ati, " mona, kuli naumbi umuntu uukobotuka eka," imfumu yalilandile ati, "Nao wine akoleta imbila" ²⁷Elo malonda alilandile ati, "Nkolontokanya ukubutuka kwa ulya mwaume ali kuntanshi akobotuka kwati lubilo lwakwa Aimasi umwana mwaume wakwa Sadoki." imfumu yalilandile ati, "Mwaume wabune kabili akoisa ne imbila nsuma" ²⁸Elo Aimasi akutile nokulanda ku mfumu ukweba ati, " fyonse fili bwino" ali wile ku cinso camfumu ne cinso cakwe panshi no kulanda ukweba ati, alipalwa Yawe Lesa obe! Alilubwile abaume abaimishe amaboko yaba mukulwisha shikulu imfumu Yandi." ²⁹Elo imfumu yalyasukile ukweba ati, " Bushe cili bwimo ku mulumendo Abusalomu?" Aimasi alyasukile ati, "ulo Yoabu antumine umubomfi wamfumu, kuli mwebo, imfumu nalimwene uku cilinganishiwa ukukalamba nshaishibile cali ni cindo. ³⁰Elo imfumu yalilandile ukweba ati," pili bukila uku lubali nokwiminina apa. "Aimasi alipilibwikile lubali nokwuminina umushiki. ³¹Palyapene ulo umwina kushiti afikile no kulanda ati, " kuli imbila nsuma kuli shikulu wandi imfumu, pantu Yawe alikulandwilile lelo ukufuma kulibonse aba kwimine uku kusangukila." ³²Elo imfumu yalilandile ku mwina kushiti ukweba ati,"Bushe cili ku mulumendo abusalomu?" umwina kushiti alyasukile ati, " Abalwani bakwa shikulu wandi imfumu, na bonse abakwinine mukuleta ubusanso kuli webo bafwile ukuba ngafilyafine umulumendi ali. " ³³Elo imfumu yalikatilwe no bulanda sana, nokuya pa muputule wapa mulu wapongolo nokulila. ulo alikuya alikulosha nobulanda, " umwana wandi umwaume Abusalomu, umwana mwaume wandi, umwana wandi umwaume Abusalomu! kanshi nga ninebo nacifwa ukucila webo, Abusalomu, umwana mwaume wandi, wemwana wandi mwaume!

19

¹Yoab balimwebele ati, "mona, imfumu iko lilishika no kulosha pali Absalom," ²kanshi uku amfya kwa muli bulya bushiku kwalisangukile kulosha ku fita fyonse, pantu ifita fyalyumfwile muli bulya bushiku calandwa ati, imfumu ikokosha umwama wakwe umwaume." ³Aba shilika bakongaloka fye mu mutalalila pakuya mu musumba bulya bushiku, filya ifyongoloka abantu ngaba lyumfwile insoni pa kufulumuka ku bulwi. ⁴Imfumu yalifimbile pamenso nokulila umusowa mukubilikisha ati, we mwana wandi umwaume Abisalomu, Abisalomu umwana wandi umwaume, umwana wandi umwaume!" ⁵Elo yoabu alingile munganda ku mfumu no kulanda ati," Lelo mwalenga isoni ku menso yabashilika benu, Abapushishe umweo wenu ubwa lelo, ne myeo yabana benu abaume nabana benu yabakanashi benu, ⁶Pantu mwalitemwapo abo abamipata, kabili mwalipata abo abamitemwa. Pantu ubwalelo mwalanga ukweba ati bamushika nabashilika bafye kuli mwebo lelo nasumina ati ngacakuti Abisalomu ali nomweo, elo fwense ngafwalifwile, lena nga lali misekeshe. ⁷Nombaline imeni muye kulanda bwino kubashilika benu, pantu nalapa muli Yawe, ngatamwayeko, tapabe umuntu nangu umo uukoshala nenu buno bushiku ici cikacilapo pafinkunka fyonse ifyamicitikilapo ukufuma ku bulumendo bwenu ukufika kuli nomba." ⁸Elo imfumu yalimine nokuya kwikala ku mpongolo ya musumba nabantu bonse bali bebele ati, "moneni, imfumu alikele mu mpongolo nabantu bonse balishile ku cinso camfumu kanshi Israeli ali fulumukile cila muntu ku nganda yakwe." ⁹Elo imfumu yalimine nokuya Abantu bonse balikutalikana ala umo no munakwe monse mu mikowa yakwa Israeli bakoeba ati, imfumu yalitupokolweleko ku balwani besu, nokutupususha ukutufumya mu munwe yaba peleshiti nomba lelo abutuka ukufuma mu calo pa mulandu wakwa Abisalomu. ¹⁰Abisalomu uwo twasubile bukateka pali fwebo, alifwilile mubulwi. Nomba nindo mutakolandilapo palwa ku bwesha imfumu kuno?" ¹¹Imfumu Dabidi yalifumine kuli sadoke nakuli Abiatasi bashimapepo ukweba ati. "landeni kuba kulu

bakwa Yuda ukweba ati nindo mwabela abakuleleshako kukubwesha imfumu ku cipango ca iko pankuti ukulanda konse ukwa kwa israeli. kukowililila ku mfumu, kuku muleta ku cipango cakwe? ¹²Muli ba webu umonofu kabili ifupa nindo mungabela abakulebelesha ukuleta imfumu? ¹³Elo mulandu Amasa ati, bushe tauli munofu wandi kabili ifupa lyandi? efyo Lesa alite kuli nebo, nokulilapo, ngata wabe mushika wafita fyandi, ukufumo nombaline nokuya kuntanshi mwipunda lyakwa yoabu." ¹⁴Efyo anokele imitima yabaume bonse aba kwa yuda kubati mutima wa muntu umo. Balitumine ku mfumu ukweba ati, bweleni, mwebona nabantu bonse." ¹⁵Efyo imfumu yabwelele no kwisa ku Yordani nomba abaume bakwa Yuda balile ku Gilgali ukuya kukumanya imfumu elo kabili ukuya kuleta imfumu no kuyabusha pa Yordani. ¹⁶Shimei umwana mwaume wakwa Gera umwina benyamini, uwafumine ku bahurimu, alyangufyenye ukutemuka nabaume bakwa Yuda ukuya ku kumanya imfumu Dabidi. ¹⁷Ali nabaume ikana limo aba muli Benjamini na Ziba umubomfi wakwa shali, kabili nabana baume bakwe ikumi limo nabasano, ¹⁸Balyabukile Yordani mumenso yamfumu. Balyabukile kwishilya ukulya kuleta imfumu nolupwa lwakwe no kucita conse ico atontokenywe ukuba icabune shimei mwana mwaume wakwa Gera alikontele icinso panshi ukulanga umucinshe ninshi imfumu ikosungamina ukwabuka Yordani. ¹⁹Shimei alandile kumfumu ati mwiesha, mweshikulu ukuntunga ububi nangu ukwibukisha ifyabubi ifyo umubomfi wenu acitile ubushiku bulya mwafumine mu Jerusalemu. Napapata, imfumu icibika mu mutima waiko. ²⁰Pantu umubomfi wenu alishibile ati alibwmbukile, moneni elo nabela uwakubalilapo ukwisa pali bonse aba mulupwa lwakwa yonse yosefe ukwisa kuku manya shikuku imfumu yandi. ²¹Lelo Abishai umwana mwaume wakwa seruya alyasukile nokweba ati, "Tekuti shimei ba mwipaye fye pamulandu iwaifi, pantu alitipwilile umusubwa wakwa Yawe?" ²²Elo Dabidi aebele ati, Nindo nokucita weba, mwebona mwebana baume bakwa seruya, ica kweba ati mube abalwani kuli nebo?" ²³Elo imfumu yalandile kuli shimeli ati, weba tawafwe, "m Efyo imfumu yamulaikile ku mulapo. ²⁴Elo mefiboshete umwana mwaume wakwa Shauli alishile mukuku manya imfumu. Tafwele nangu cimo ku makasa, kabili tabeyele umwenfu nangu ukusanfya ifyakufwala fyakwe ukufuma ifye ubushiku imfumu yaile mpaka fye no bushiku ulu yabwelele umutende. ²⁵Kanshi ulu afumine ku Jerusalemu ukuya mukukumanya imfumu, imfumu yali mwebelele ati, " Nindo tailile nandi, Mefiboshete?" ²⁶Alyasukile ati, "mweshikulu umubomfi wandi alimbepile, pantu nalyebelele ati, Nkoikakila impunda amalamba pakweba ati, minepo ndekuya ne mfumu, pantu umubomfi wenu wakulemana. ²⁷Umubomfi wandi Ziba alimbepesha ne mubomfi wenu kuli mweshikulu wandi imfumu. Lelo shikulu imfumu mucite iciweme mu menso yenu. ²⁸Pantu bonse abamunganda yakwa tata balifye abakufwa ku menso yakwa shikulu imfumu, lelo mwalibikile umubomfi pakati ka abo abalikulya ku cintamba ceno, Ni nsambu ndo ndinasho ukweba ati ndekulilila nakambi ku mfumu?" ²⁹Elo imfumu yalimwebelele ati, Nindo uko londolwelapo nafimbi Ndingwile ati weba na Ziba muko abama amabala." ³⁰Elo mefiboshete alyasukile kumfumu ati, Ee mukwai lekeni abule fyonse apo mwe shikulu imfumu mulibwelele umutende ku nganda yenu. ³¹Elo Barsillai ali umwaume umukote sana. uwa myaka amakumi cine konse konse. Alikupela imfumu fyonse ifyalikufwakwa ulu yaikela ku Mahanaimu, pantu ali wafyuma sana. ³²Imfumu yalilandile kuli Barsillai ati, "Tulekuya fwense kabili nkalekukusanga ukweba ati ukekale naine mu Jerusalemu." ³³Barsillai alyasukile imfumu ati, Ninshiku shinga shishele mu mweo wandi nebo pakweba ati ndekuya ne mumu ku Yersalemi? ³⁴Ndi ne myaka amakumi cine konse konse. bushe kuti naishiba ukulekanya pafya bume nefya bubi? bushe umubomfi wenu kuti asenda ifyakulya nangu ifyakunwa? Bushe kuti naumfwa amashiwi yaba kwimba abaume nabanakashi abemba? Alindo umubomfi wenu engabela icisendo kuli shikulu imfumu yandi? ³⁵Umubomfi wenu akofwaya fye ukwabuka Yordani pamo ne mfumu, Nindo imfumu inga nambwila ne cilambu cakubefi? ³⁶Napapata lekeni umubomfi wenu apilibilemo ku nganda pakweba ati nkafwile mu mumusumba wandi mupepi na mashimbwe yakuba tata naba mayo. Lelo moneni, umubomfi wenu uyu kimhamu Leken abuke pamo naba shikulu imfumu yandi, kabili mu mucitile icikomiwamina mumenso yenu. ³⁷Imfumu yalyaswike ati, Kimhamu akobuka pamo nandi, kabili nkamucitila ifingamoneka ukuwama mumenso yenu, na fyonse ifyo mwinga kabila ukufuma kuli nebo, nkamucitila." ³⁸Elo bonse abantu balyabukile Yordani, ne mfumu yalyabukile, kabilio imfumu yalitomwene Barsillai nokumupala. Elo Barsillai alipililemo ku ng'anda yakwe. ³⁹Efyo imfumu yaabukile ku Gilgali, na Kimhamu alyabukile pamo nankwe. Fyonse ifita fyakwa yuda fyalitwele imfumu, naitika wafita fyakwa Israeli. ⁴⁰Apopene fye bonse abaume bakwe Israeli balitendekele ukunya, kumfumu no kulanda ku mfumu ati, "Nindo bawesu, abaume bakwa yuda, bamibila nokuleta imfumu naba lupwa lwakwe ukababusha Yordani, nabaume bonse abali na Dabidi." ⁴¹Elo abaume bakwe Yuda baaswikele abaume bakwa Israeli, ati, " pantu imfumu ni dupwa lwesu ulwamupepi pepi, Nindo nomba mwafulilwa pali imfumu yalipililapo? Alitupelepo ifyabupe?" ⁴²Abaume bakwe israeli balya sukile abaume bakwa Yuda ati, " Tulikwete mikowa ikumi limo iyakumako ku mfumu, kanshi fwebo ne nsambu shesu kuli Dabidi shacilapo pali mweba. Nindo mukotupwila? " lelo amashiwi yabaume bakwa Yuda yali ayakukakata ukucila amashiwi yabaume bakwa Israeli.

20

¹Kabili kwatitike ukuba pacende imoine ntlamisoka uwali weshina lya sheba umwana mwaume ukwakwa Bikiri umu Benjemine. Ashishe ipenga nokweba ati, "tatukwete usenge muli Davidi, nangu kukwata icikwata icilili conse mu mwana mwaume uwakwa Yese. Leken umwaume onse alekuya ka nganda yakwe Israeli." ²Eco na bonse abaume bamu Israeli balimushile Davidi nokukonka Sheba umwana mwaume uwakwa Bukiri; Lelo abaume bamu Yuda kalikonkele lutonuma imfumu yabo, ukufuma ku Jerdani ukufika ku Jerusalemu. ³Ulo Davidi aishile mucipango cakwe pa Jerusalemu alibulile abakashi babasha ikumi limo abo ashile kukulinda icipango alibabikile munganda nabakubasopa. alibapele nefyakukabili fwebo, lelo takele nabena. nakabili iyoo lelo bausalilwe ukufika kubushiku bwakufwa kwabo, balikwikala

kubati ni bamukafwilwa.⁴Nolo imfumu yalilandile kuli amasa ati, "kuta abaume bamu Yuda pamo mushiku shitatu ufwiwe ukuba pano, nobe."⁵Elo Amasa alile kukwita Yuda, lelo alikokwele ukucicila ishita iyo imfumu ya mupele.⁶Elo Davidi alilandile kuli Abishai, "nomba sheba umwana mwaume uwakwa Bikiti alinokoci ifyabupe kuli ifwe ukucila ifyacitile abisalomu; bula ababomfi bakwa shikulu obe nefita fyandi nokusupila panuma yakwe nangu akasanga imisumba iyacinmgililwa nokufulumuka ukufuma kucinso cesu."⁷Nolu abaume bakwa Yoab balile nokumukonkapama yakwe pamo nabena Keretite nabena Pelishiti kabili na shonse ipalume shabulwi bafumine ku Yerusalemu ukusupila sheba umwana mwaume wakwa Bikiri.⁸Ulo bali pebwe ilikalamba ilyaba pa gibeani, amasa Amasa alishile kukubakumanya. Yoabu alifwiwe ifyanso fyabulwi ilyo atwele umwali ilambam ilya shingulwike umusana nomwaikele ulupanga ulo aleenda kuntashi ulupanga lwaliponene.⁹Elo Yoabu alandile kuli Amasa ati, "budhe cilifi, bwino kuli wewho, wemufyala wandi? Yoabu abulile Amasa kumyefu shakwenokuboko kwakwe. ukwakulyo noku mutomona ena.¹⁰Amasa talikumona umwele uwali kukuboko kwakuso kwaka Yoabu. Yoabu alilandile Amasa mumala kabili nefyamuma fyalifumine yakwe panshi. Yoabu tamutungile nakabili na Amasa alifwiwe ico Yoabu na Abishai wabo balisupile sheba umwana mwaume wakwa Sheba.¹¹Kabili umo umwaume wakwa Yoabu alimanine kuli Amasa, nomwaume alandile ati, "onse uwatemwa Yoabu, alo nouli kuli Davidi lekeni bakonke Yoabu,"¹²Amasa alilele ako alangana mumulopa wakwe pakati ka musebo. ulo umwaume amwene Amasa bese balimanine shika, alisendele Amasa ukumufumya pa musebo elo nokumutwala mupanga. Aliposelepo icakufwala pali ene pantu alimwene ukwebati bonse abashile pali ena balimonine umushiki.¹³Panuma amasa bamufumishe pamusebo, bonse abaume balikokele panuma ulo Yoabu ukusupila sheba umwana mwaume wakwa Bikiri.¹⁴Sheba apitile imitundu yonse iya mu Israli kuli Abli Beti maaka nokupita monse mupanga yabena Bikiriti abalongene pamo kabili nakusupila sheba.¹⁵Balimwikete na ena elo balishelemucandila mu Abele wa mu bete-maaka. Balikulile icibumba camaloba ukufika kucibumba ca musumba fyonse ifiba fyali na Yoabu.¹⁶Ulo banamayo balilile panse wa mu sumba, "ufweni twapapata ufweni, Yoabu aishile mupepi nanebo pakuti indande namwebo."¹⁷Elo Yoabu aishile mupepi nakwe, elo umwanakashi alandile, "niwe Yoabu? alyasukile, "nine elo alandile kuli ena," ufwa ku mashiwi ya mubofi obe." alyasukile ati, inkoufwa."¹⁸Elo alandile, "balikulanda munshiku shakukale," mucinefye mufwaye ilangulushi pa Abele elo iyo ilangulushi likapwisha umulandu.¹⁹Tulimusumba uuli umo uwa mutende neci cetekelo mu Israeli. uli kwesha ukonaula umusumba uli ninina mu Israeli. nindo ukofwawa ukumina icikwato cakwa Yawe?"²⁰Elo Yoabu ayaswike nokuti, "ukutali cili ukutali cili ukufuma kuli nebo, ati, imine nangu ukonaula.²¹Ico tacili cishinka. Lelo umwaume ukufuma ku calo capili ca efulemu uwanikwa sheba umwana mwau, me wakwe Bikiri, alimishe ukubuko kwakwe pa mfumu, pamfumu Davidi pelene nena eka, elo ndefuma mumusumba" umwanakashi alandile kuli Yoabu ati, "Umutwe wakwe ukaposhiwa kuli pacibumba?"²²Elo umwanakashi alile kubantu bonse mu mano yakwe, baliputwile umutwe wakwa sheba umwana mwaume wakwa Bikiri no kuposa panse kuli Yoabu. Elo alishile umusumba, no mwaume onse ku nganda yakwe. Elo YOabu aile ku Yelusalemu ku mfumu.²³Nomba Yoabu ali umu kulu pali mushika bonse abamu Israli. Benalali mwana mwaume uwakwa Yehoiada ali umukulu pama Kertite na ma Peletite.²⁴Adoniramu ali mushika pali ba mulasa. na Yohashifati umwana mwaume wakwa Ahiludi ali ni kebukisha.²⁵Sheba alini kalemba na Zadoki na abiata bali ni shima pepo.²⁶Ira umwina yaici ali nishima pepo wakwa davidi.

21

¹Mwali icipowe munshita yakwa David pamyaka itatu mukukonkanya, elo David alifwaaile impumi yakwa Yawe. Elo Yawe alandile ati, Ici cipowe cili pali webo pamulandu wakwa Shauli nolupwa lwakwe ulwakwa kepaya, abena Gebeone.²Nomba abena Gibeone tabafumine mubantu bwakwa Israeli, bali mubashelepo abamu bena Amorite. Abantu bamu Israeli balilapile ukukana bepaya, lelo Shauli alweshelele ukubepaya bonse pakucincila kwakwe pa bantu bamu Israeli elo na Yuda.³Elo imfumu David yakolongnikile pamo abea Gibeonite nokukulanda kuli bena, "Nindo nkocita kuli mwebo?" Nkopanga shani icikonsolwelo, pakwebati wingapala abantu bakwa Yawe, abakopwana ubusuma bwakwe namalayo?"⁴Abena Gibeonite balyasukile kuli bena, "Temulandu wa Silvere na Golide pakati kafwe na Shauli nangu ulupwa lwakwe. Munshila imo ine tecesu ukwipaya umuntu uuli onse mu Israeli." David alyasukile, nindo mukolanda ukwebati mucitile?"⁵Balyasukile imfumu, Umuntu uwali kufwaya ukulekutwipaya bonse, uwatupangile, pakwebati nomba tulyonawilwe elo tatukwetepo cifulo mumipaka yakwa Israeli-⁶Leken i abaume cine lubali bapelwe kuli fwebo, elo tukobakulikila pacinso cakwa Yawe mu Gibeahyakwa Shauli, umo uwasalwa na Yawe" Elo imfumu yalilandile, Nkobapela kuli mwebo".⁷Lelo imfumu yalisungile Mephiboshethe umwana mwaume wakwa Jonathani umwana mwaume wakwa Shauli, pamulandu wamulapo wakwa Yawe pakati kabo, pakati kakwa Davidi na Jonathani umwana mwaume wakwa Shauli.⁸Lelo imfumu yalibulile abana baume babili abakwa Rigpah umwana mwanakashi wakwa Alah abana baume abo afwele kuli Shauli- abana baume babili balebakuta ata ati Armon na Mephibosheth, elo Davidi kabili alibulile umwana mwanakashi wakwa Shauli uo afwele kuli Adriel umwana mwaume wakwa Barzillai umwina meholathite.⁹Abapele muminwe yabena Gibeonite. balibakulikile palupili pa cinso cakwa Yawe, elo balifwilile pamo bonse cinelubali. Baipaiwe panshita yabusomboshi, munshiku shakwamba pakwamba kwakusombola barle.¹⁰Elo Rizpah, umwana mwanakashi Alah, alibulile icisalu elo alicanshikile umwine palupili lubali lwafitumbi, ukufuma pakutampa kwa busomboshi nelyo yaitikile pali bena ukufuma kumbi. Tasuminishe ifyoni fyamulwelele ukutulunganye mibili mukasuba nangu inama shampanga ubushiku.¹¹Calishimikilwe kuli Davidi ifyo Rizpah, umwana mwanakashi wakwa Alah, umusha umukashi wakwa Shauli, acitile.¹²Elo Davidi alile nokusenda amafupa yakwa Shauli namafupa yakwa Jonathani umwana mwaume wakwe ukufuma kubaume baku Jabesh Gilead, abayebile kulubansa lwacintubwingi lwa

Beth Sham, uko aba Philishiti babakulikile bena, panuma abaphelishiti baipeye Shauli mu Gilboa.¹³ Rabidi alisendele ukufuma kulya ama fupa yakwa Shauli nama fupa yakwa Jonathan umwana mwaume wakwe, elo bali kolonganikile amafupa yabaume cine lubali abakulikilwe, nabena,¹⁴ Balishikile amafupa yakwa Shuali na Jonathan umwana wakwe uwaume mu calo cakwa Benjamin mu Zela, mu nindi yakwa kishi wishi, Balicitile fyonse ifyo imfumu ya bebebe. pana ya ico Lesa alisukile amapepo yaba aya calo.¹⁵ Elo aba philisteni balile kunkondo nakambi na Isreale. Elo Dabidi alitetemukile no mulalo wakwe nokulwishanya na ba Philiste. Dabidi bali mucimfishe nokunaka kubulwi.¹⁶ Ishbi Benob uwamu lupwa lwa mapeka, untu ulupanga lwa mukuba lwa finine ama sheke imyanda itatu elo uwa fwele nolupanga ulupya alefwayo kwipaya Dabidi.¹⁷ Lelo Abishai umwana mwaume wakwa Zeruiah alipuswishe Dabidi, Alyumine umu Philite, elo alimwi peye. Elo aba ume bakwa Dabidi balilapile kuli ena, bakolanda, Taukofwaikwo kuya kubulwi nafwebo nakambi pakwebati taukoshimye nyali yakwa Isreali.¹⁸ Chalishile mukuba panuma yaici kwali nakambi ubulwi naba Philiste pa Gob, ulo Sibbekai umwina Hushathite ai peye Seph, uwali umu umulupwa lwa ba Raphaim.¹⁹ Chalishile ngefi nakambi mu bulwi na ba Philiste pa Gob, ulo Elhaan umwana mwaume wakwa Jair umu Bethlemite ai peye Goliath umu Gittite, umusako we fumo lyakwe wali nga umulandu waba kapika.²⁰ Calishile mukuba mubulwi na bumbi pa Gath ukwebati kwali umuntu wa cimo icikulu uwakwete iminwe mutanda kuli cila kuboko elo notukondo muntanda kuli cila lukasa, amakumi yabili nafine mu mpendwa.²¹ Naena ali mubakwa Rephaim. Ulo asebenye Isreali, Jonathan umwana mwaume wakwa Shimeah, wabo Dabidi, alimwi peye.²² Aba bali bankulo ya ba Raphaim baku Gath, elo balipewe kukuboko kwa ba shilika bakwe.

22

¹Dabidi aimbile kuli yawe ifyobo fya ulu lwimbo pabushiku ubu yawe apusushe wene ukufuma mu minwe yabanse aba inami bakwe, no kufuma muminwe yakwe shauli. ²Wene apepele, "yawe ecilibwe candi, licele lyandi, kabili umo uupokolola nebo. ³Les a ecilibwe candi. Icasansuka umo ngubilwamo. Wene enkwela wandi, kabili luwengo lwepusukilo lyandi, cambia candi, kabili cakufumuumukilamo candi, wene eumpususha nebo ukufuma kubalufyengo. ⁴Nkenta pali yawe, uwawamina kuku lumbanya, elo ndi nokupusushiwa ukufuma kubalwani bandi. ⁵Amatamba yamfwa yashingulwike nebo, na menshi yaliponsemokele. ⁶Inyindo yakumbo yalishingulukile nebo', fyalikumeshe fyamfwa fyafiteyo nebo. ⁷Kukumanama kwandi nebo nakutile kulu yawe; nebo nakutile kuli Lesa wandi; wene aumfwile ne shiwi ukufuma mwi empele lyakwe, no kukuta kwandi kwabwafwilisho kwaile mu matwi yakwe. ⁸Elo ne calo catentele no kusukana. Ne shintililo lya myulu lyalitentele no kusunkana, pantu Lesa alifulilwe. ⁹Icushi caleninine kumulu ukufuma na mu myona shakwe no lubingu lwa mulilo kwisa kufuma na mukanie kakwe. na mafito yayambwileko. ¹⁰Wene alishwile ne myulu no kwisa panshi, ne kumbi lya finta lyali panshi ya makasa yakwe. ¹¹Wene aleninine pali kerubi no kupusuka ene alemonekele pamo pindo yacimwela. ¹²Wene alicitile infinfi nge yema lyakushinguluka ene, kukukolomganya imfula ikalamba mu myulu. ¹³Ukufuma ku lwengelele lwalubuto ukulungatikila kuli ene. ¹⁴Yawe abulukutile ukufuma mu myulu. Uwapulamo akutile ne shiwi. ¹⁵Ene aposele imifwi no kubasalanganya abalwani bakwe-Inkuba no kubasalanganya bena. ¹⁶Elo ne mpito shamuli bamba shalimonekele; na mashintililo ya calo yalifimbwilwe kubukali bwakwa Yawe, pamupemo wamupu wa mu myulu yakwe. ¹⁷Elo atambalikile ukuboko kwakwe ukufuma mulu, alingketi! Ali ntumpwile mumenshi ayakushika. ¹⁸Apokolwele ukufuma kuba lwani bandi abakukosa, ukufuma pali balya bampata, pantu bene bali abakukosa ukucila nebo. ¹⁹Balishile no kundwila pabushiku bulya kukayofi kandi, lelo yawe alienshintililo lyandi. ²⁰Elo antupwile ukufuma muncende wakucenamisha. Ena aliipuswishe alimpuswishe pantu ena ali wakubekelwa na nebo. ²¹Yawe alinampwile kukulingana uo bulungamu bwandi; ena ali ndungamike kukulingana ngakubusankabwa minwe wandi. ²²Pantu nebo nalibakile inshila shakwa yawe elo nsha bifishe bifishe pakupilibukila Lesa wandi. ²³Pali fyonse ifalungama fyafipope fyakwe fyalungatikila nebo; nefipope fyakwe, nebo nshantalusha kuli bene. ²⁴Pantu nalisunga inshila yakwa Yawe no kuisunga nemwine ukufuma kulubembu. ²⁵Eico Yawe alibwekeshepo ukulingana no bulungami bwandi, ifipope fyabukaele bwandi mu menso yakwe. ²⁶Kuba cishinka, ulailanga wemwine ukuba uwacishinka; ku muntu uwabula akalema, ulailanga wemwine ukuba uwabula akalema. ²⁷Kubapwililika ulailanga wemwine ukuba uwakupwililika, nomb a kubakupandama mu lapotama. ²⁸Mulapususha abalanda, nomb a amenso-yenu yaliba pabaitutumuna nokubwesesh a panshi. ²⁹Pantu muli Nyali yandi, Yawe .Yawe alabutisha imfifi yandi. ³⁰Pantu muli mwebo kuti nabutukila pampuka ya fita, muli Lesa wandi kuti natoloka Icibumba. ³¹Pantu kuli Lesa imibele yakwe yacishinka. Ne shiwi lyakwa yawe lyali pwililika Ninkwelakuli onse uuba muli ena. ³²Pantu ninani Lesa ukucila pali Yawe. kabili ninani cilibwe ukucila pali Lesa? ³³Les a cubo candi, kabili alatungulula uwacishinka umuntu kunshila yakwe. ³⁴Alapanga amakasa yand nga yansebula nkota nombika pa impili ishitali. ³⁵Alasambilisha iminwe yandi mukulwa, na maboko yandi ukupetama mubutabwa mukuba. ³⁶Walimpela inkwela yabupususho bwenu no luse lwenu lwanenga ukucindama. ³⁷Walimpangila icende iyakupabuka kumakasa yandi kuntanshi yandi kanshi amakasa yandi tayatelemukile. ³⁸Nalisuupile abalwani bandi no kubonaula bena - Nshabwelel kunuma mpaka fye naba pwilishisha. ³⁹Nebo nalibapwishishishe bena nokuba shinaula bena; tabaimine. baliwile panshi yamakasa yandi. ⁴⁰Mwalibikile ubukosa pali nebo kuba ti lilamba lya mululwi, mulabika panshi yandi abo bonse abangimina nebo. ⁴¹Mwalipele inuma shaba lwani bandi imikoshi, nebo nabapesha bonse abampata. ⁴²Balikutila ubwafwilisho, lelo tapali wakubapususha bena; balikutila kuli Yawe, lelo tabasukile bena. ⁴³Nalibapumine mutupifyatupifya kwati lukungu pamushili, nabanyantaula bena kwati matipa muli tumisebo. ⁴⁴Webo walempuswishe kufikansa fyaku bantu bandi. mwilinsungile kukuta cibinda wanko. Bantu nshaishibe ebampuswishe. ⁴⁵Abalungwana balibatunkile kukunfukamina nebo. Napanuma

bangufwile, elo banikilile nebo. ⁴⁶Abalungwana baishile balibangotwekono kututuma ukufuma ukwasakama kwabo. ⁴⁷Yawe wamweo! icilibwe candi cicindikwe, Asansabale Lesa, icilibwe candi ca bupusushe. ⁴⁸Uyu ee Lesa wacilandushi umo uwaletete panshi abantu na bantu mwisamba lyandi. ⁴⁹Ali ntalwishe nebo ukufuma kubalwani bandi. Eico alinsumbwilile pamulu ukucila bonse abo abanjibime. Mwalimpuswishe ukufuma kubantu balufyengo. ⁵⁰Eico nebo nkalakutasha mwebo, Yawe pali shonse inko; Nebo nkalakwimba no kulumbanya kwishina lyenu. ⁵¹Lesa apele ukucimfya kukalamba kumfumu yakwe, kabili alilamfile icipangano caluse ku wasubwa wakwe, kuli Davidi naku bufyshi bwakwe umuyayaya."

23

¹Nomba aya emashiwi yakwa Davidi ayakulekeleshako Davidi umwana mwaume wakwa yese, umwaume uwacindamikwe saana, uyowasubile na Lesa wakwa yakobo, shimalumbo musuma wamu Israeli. ²"umupashi wakwa Yawe ulandile pali ine neshiwi lyakwe lili pa lulimi lwandi. ³Lesa wakwa Israeli alilandile, icilibwe cakwa Israeli alandile kuli ine, uyo uteeka mubulungami pabantu, uuteeka mukatiina ka kwa Lesa. ⁴Akaba nga ulubuto lwakumaca lintu akasuba kafuma ulucelo lwa kubula amakumbi, ulo icani icilelya cifuma mumushili ku kasuba kabala panuma ya mfula. ⁵Icinefye, bushe ulupwa lwandi telwakuba ifi kuli Lesa? Bushe tacita icipangano camuyayaya nanebo, icabikwa bwino kabili icafikapo mu nshila yonse? Bushe tafushapo ukupusuka kwandi nokufikilisha fyonse ifya kukabila kwandi? ⁶Lelo abanangwa bonse bakaba nge myunga shakuposwa, pantu tabengakolonganikwa nokuboko kwa muntu. ⁷Umntu uwakubakumya akabomfye icela nangula umusako wefumo. Bakapiile apo bakaba. ⁸Aya emashiwi ya baume impalume shakwa Dabidi ishibaali umwina Hakmone, alikuba intungulushiya baume impalume. Aipeye abaume imyanda cinekonsekonse pamuku umo. ⁹Uwakonkelepo ali ni Eleasari umwana mwaume wakwa Dodo umwina Ahohe, umo uwa mumpalume shitatu Ali na Davidi ulo bapeseshe abena Pelishiti abakolongene ukucita ubulwi, ulo abaume bamu Israeli balekele. ¹⁰Eleasari aiminine nokulwisha aba Pelishiti ukusukila ukuboko kwakwe kwafunshika kabili kwalambatile ku lupanga. Yawe aletele ukucimfya apakulu bulya bushiku. nabashilika babwelulwike bakomukonka panuma, kukunya fuula ifya kufwala kumubili. ¹¹Elo paishile kukonka shama umwana mwaume wakwa Ela, umwina Harari. Abapelishiti bakolongene capamo mwibala lye landa, nabashilika bafulumwike ku cinso cabo. ¹²Lelo shama aiminine pakati kebala kukulicingilila. Aipeye aba Pelishiti, kabili Yawe aletele ukucimfya ukukulu. ¹³Ifita fitatu mu makumi yatatu fyaile kuli Dabidi panshita ya busomboshi, mu lucengo lwa adulamu ifita fyabapelishiti fyacitile inkambi mumupokapoka wa Refaimu. ¹⁴Pali kalya kashita Dabidi ali mwishintililo lyakwe, mu lucengo, libe aba Pelishiti bali mu Betelemu. ¹⁵Davidi akabile amenshi nokulanda, "Ngakuti umo aisa kumpako amenshi ninganwa ukufuma mu cishima camu Betelemu, icishima ico icili pampongolo!" ¹⁶Eico ishi impalume shitatu shaile kupita mu bashilika ba baPelishiti nokutapa amenshi mu chishima ca mu Betelemu, icali pa mpomgolo, Bapitile amenshi nokuleta kjuli Dabidi, Lelo ena alikene ukunwa aya menshi, Lelo, aliyetiile kuli Yawe. ¹⁷Elo alandile, "Yawe citaluke kuli ine, ine ukucita ici, Bushe ninganwa ukulopa wabaume ababikile imyeo shabo mu ka yofi?" kanshi alikene ukuyanwa. ifi fintu fyacitilwe nempalume shitatu. ¹⁸Abishai, munyina Yoabu Kabili umwana mwaume wakwa ewali kasomo pali aba batatu. Panshita imo alwile ne fumo lyakwe na baume imyamda itatu nokubepaya. Alikulumbulwa pamo ne fita fitatu. ¹⁹Bushe talikuba uwacindikwa nkucila napali batatu? acitilwe kasomo wabo. Nangula cali ifi, ululumbi lwakwe talwafikile kuli ifi fita fitatu ifya ishiikwe. ²⁰Benaya mwana mwaume wakwa Yehoyada; ali na maka ayengi kabili acitile ifyabulamba ifingi. Aipeye abana baume babili abakwa Ariele uwa mu Moabu iyakubuuta. ²¹Elo aipeye umwina Egupti uwamushinku uukulu. Umwina Egupti ali ne fumo mu kuboko kwakwe, lelo Benaya alwile nankwe ku nkonto. Apokele ifumo mu kuboko kwa mwina Egupti nokumwipaila kwi fumo lyakwe line. ²²Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada acitile aya matukuto ya bulambo kabili alumbwilwe pamo ne mpalume shitatu. ²³Alishibikwe apakulu ukucila ne fita amakana yatatu pamo, lelo tacitile pa malamba yatatu, Lelo Davidi amucitile kangalila wa basopa umutende wakwe. ²⁴Pabamakumi Yatatu epali aba baume; Asaele munyina Yoabu, Elhanani umwana Asaele munyina Yoabu, Elhanani umwana umwaume wakwa Dodo uwa ku Betelehemu. ²⁵Shama waku Harode, Eliku waku Harode, ²⁶Helese waku Paleta, Ira umwana mwaume wakwa Ikeshe uwaku Tekoa. ²⁷Abiesere uwaku Anatote, Sibkai umwina Husha, ²⁸Salmone umwina Ahohe, Maari umwina Netota; ²⁹Helebu umwana mwaume wakwa Baana, umwina Netofa, Itai mwana mwaume wakwa ukufumu ku Gibe'a umwina Benyamini, ³⁰Benaya waku Piratone, Idai waku mipokapoka yaku Gaashi. ³¹Abibaali umwina, Araba Asmabete waku Bahurimu, ³²Eliaba waku Shalibimu, abana baume bakwa Yonatanani umwana mwaume wakwa Shama umwina Harari; ³³Ahia mwana mwaume wakwa Sharari umwina Harari, ³⁴Elifelete umwana mwaume wakwa Ahasibai uwamu Bete maaka, Eliamu umwana mwaume waku Alitofele umwina Gilone, ³⁵Heserai umwina karmele, Paarai umwina Arbi, ³⁶Igali umwana mwaume wakwa Natani waku soba, Bani uwa mumutundu wakwa Gadi, ³⁷Seleke umwina Amone, Naharai umwina Neerote, uwali kusunga ifyanso fyakwa Yoabu umwana mwaume wakwa Sernya. ³⁸Ira umwina Itri, Garebu umwina Itri, ³⁹Uria umwina Hiti bonse Pamo amakumi Yatatu na cinelubali.

24

¹Nakabili ubukali bwakwa Yawe bwalikukuuleko pa bena Israeli, alimishe Davidi kuli bena ukweba ati, "kalye, kapende Israeli na Yuda." ²Imfumu yalilandile kuli Yoabu umukalamba wa bashilika uyo uwau nakwe, "kauyeni mosefye mumitundu ya kwa Israeli, ukufuma kuli Dani ukufika ku Beere-she ba, kabili mupende bonse abantu, nokuleka njishibe impendwa ya bantu bonse iyakumanina ya baume balingile ku bulwi." ³Yoabu alilandile kumfumu, "Yawe Lesa wenu

alifushishe impendwa ya bantu pamiku umwanda aneeso ya kwa shikulu wandi imfumu mwene ici cikocitika. lelo nondo shikulu imfumu akofwaila ukucita ici? ⁴Nomba amashiwi ya mfumu yali yakulekeleshako pali Yoabu kabili nafa bakalamba ba bashilika Yoabu na ba kalamba abashilika balifumine ukufuma mu ceni ca mfumu no kuya mukupenda abantu bumu Israeli. ⁵Balyabukile kwishiya Iya Yordani kubika inkambi mupepi na Aroere kukapinda kakulyo wamusemba mumupokapoka nolu balyendele ukupita ku Gadi ukufika ku Yasere. ⁶Balishile ku Gileadi kabili ku calo ca bena Tatimuode she, ulo bafikile ku Daniyaani kabili abalikushungukile ukufika ku sidone. ⁷Balifikile kubucingo bwa taya kabaili imisumba yonse iya bena Hibi ne yabena kaanani, ulo baile fika ku Negeri mu Yuda ku Beere Sheba. ⁸Ulo bakopitile mucalo conse, balikubwele ku Yerusalemu pa mpela ya myeshi pabula nershiku amakumi yabili. ⁹Nolu youbu afishishe kumfumu impendwa yakumanina iya baume abalwi. Bali Israli abaume bamaka amakana imyanda cinekonse konse abengasomona amapanga na baume ba kwa Yuda bali amakana imyanda Isano. ¹⁰Nomba umutima wakwa Davidi walitapile ukumucusha pamuma yakupenda abaume. Alilandile kuli Yawe, "Indibembukile nga nshi pali ici ncitile. Nomba, Yawe, mbeleleni uluse nemumbofi wenu pamembu shandi, ndicitile ica buwelele." ¹¹Ulo Davidi akubuukile ulucelo, amashiwi yakwa Yawe yalishile kuli Gadi kasesema, uwalikamona wakwa Davidi ukweba ati, ¹²"kauye wabe Davidi; ifi efyo alanda "nkokupela ifyakusalapo fitatu, usaleepo cimo" ¹³Gadi alile kuli Davidi kabili alilandile kuli ena, "Bushe imyaka itatu ya apowe inkose mu calo cobe? nangu imyeshi shitatu isha kufulumuka ukufuma ku balwani bobe uko balekukoka? nangu kube icikuko inshiku shitatu mu calo cobe? Nomba tontokanyapo bwino no kujasuka ico indi no kuyakweba uutumine." ¹⁴Ulo Davidi alilandile kuli Gadi, "ndisakamikwe saana lekeni fwebo tuwile muminwe ya kwa Yawe ukucila ukuwila mumunwe ya muntu, pantu ifyaluse fyakwe fyaliba ifyakulisha." ¹⁵Yawe alitumine icikuko mu Israeli ukufuma ulucelo ukufika ku nshita yabikilwe kabili abantu amakana amakumi cinelubali balifwile ukufuma kuli Dani ukufika ku Beeresheba. ¹⁶Ulo bamalaika batambike ukuboko yaba ku Yerusalemu ukweba ati bonaule ici Yawe alyalwile amaano yakwe pamulandu wabubi cingaleta, kabili alyebele malaka uwalikonaula abantu, Epeela! Nomba bwesha ukuboko kobe," pali ilya nshita malaika wakwa Yawe aliminine palubasa lwakusokwelapo ulwa Aruna umwina Yebusi. ¹⁷Ulo Davidi alilandile kuli Yawe ulo umwene malaika uwalesansa abantu kabili alyebele ati, " Indibembukile kabili ndicitile ifyamuselu, lelo inshi mpaanga findo shiticile? napapata lekeni ukuboko kwenu ku be pali ine napa bamu nganda yakwa tata," ¹⁸Nolu Gadi aishile bulya ubushiku kuli David no kulanda kuli ena, " Kailyeni no kukula icipailo cakwa Yawe apa kusokwelapo ingano apa kwa Aruna umwina Yebusi. ¹⁹Davidi alile ukulingana na mashiwi Gadi amwebele ukucita ingenfyo Yawe akwete ukumukokomekesha. Arauna alolekesha no kumona imfumu na babomfi bakwe balekulungama uko ali ²⁰Aruna apo alifumine no kuyatoota ku mfumu pamo necinso cakwe panshi. ²¹Ulo Aruna alilandile, "Nindo mweshikulu mfumu yandi mwaishila kuli nebo kumubomfi wenu? Davidi alyasukile indishile mukushita ulubasa lwa kusokwelapo pakweba ati inkulepo icipailo cakwa Yawe pakweba ati cilya icikuko cifumishiwe ukufuma pa bantu. ²²Arauna alilandile kuli Davidi, " cibuleni ingecenu mweshikulu imfumu yandi, citeni naco icili icisuma ku meso yenu, moneni kuno kuli ingombe shamutulo wacakoca kabili ne fibombelo ifya kusokweko na makoli ya ngombe inge nkuni, ²³Fyonse ifi mwe mfumu yandi, nebo Arauna, nkopeela kuli imwebo, "ulo alilandile ku mfumu " Yawe Lesa wenu asuminishe mwebo," ²⁴Mfumu yalilandile kuli Arauna, "Iyoo nkofwayafye ukushita mu lupiya ntakotula inge celambo cakoca kuli Yawe consefye nebo taposelepo nangu cimo" Davidi alishitile ulubasa lwakusokwelapo ne Ingombe pa mashekele ya silfere amakumi yasano. ²⁵Davidi akulile iciipailo cakwa Yawe kulya no kutuula palya imitulo yacakoca ne mutulo ye senge Yawe ayaswike kwipepo ne mitulo ye senge Yawe ayaswike kwipepo lyakwiminako icalo ne cikuko califumine pali Israeli cali salilwe.

1 Ishamfumu.

1

¹Ulo imfumu Dabidi alikotele no kutatalila mumyaka ishing, bali mufimbile ifi fimbo lelo tuli kuka ngabuka. ²Nomba ababofi bakwe balilandile kuli ena, "lekeni fwebo tufwaila imfumu nasisungu umwaice lekeni alekupyungila imfumu no kuisakamana," ³Eco balifwali umukashana alifumuna mukati ka mipaka ya Isreali. Baisangile Abishagi umwina shunemu nokumuleta ku mfumu. ⁴Umukoshana ali umusuma. Alipyungile imfumu no kumusakamana imfumu tayamwishibile ena. ⁵Pali iya nshita Adoniya umwana mwaume wakwa Hagiti alitutumwine umwine alyebele ati, "Nkoba imfumu," Eico aliipekenye umwine amaceleta na baume bapali bakabalwe na baume amakumi yasano, abakumutangilila. ⁶Wishi wakwa tatalile amucushapo ukweba ati, "Nindo wacitila ifi nafilya? nao Adoniya alikuba umwaume umusuma sana, ena afyelwe ukukonka pali Absalomu. ⁷Alisoshenye na Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya na Abiata shimapepo. Balikonkele Adoniya noku mwafwako. ⁸Lelo Sadoki shimapepo, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, Natani kasesema. Shemei, Rei, ne mpalume shakwa Dabidi tabakonkele Adoniya. ⁹Adoniya aipeye ali impaanga bgombe, no tuombe utwakwina kucilibwe ca soheteti ilyo ilyali lubali Ena-rogele. alilalike shonse indume shakwe abana baume abamfumu nabonse abaume ba mu Yuda na bofi bamfumu. ¹⁰Lelo talalike Natani kasesema, Benaya, na baume impalume nangu nindume yakwe Solomine. ¹¹Nolu Natani alilandile na Bati-sheba nyina wakwa Solomoni, ukuti, "Taufwileko ukuti Adoniya umwana mwaume wakwa Hagiti ali nimfumu, na Dabidi shikili teshibile? ¹²Eco nomba leka inkupandeko amano, kakuti wingapususha umweo bobe no mweo bwamwa na obe umwaume Solomoni. ¹³Kauye ku mfumu Dabidi, umwebe ena, "mweshikulu wandi imfumu, tamwalapile ku mubofi wenu, "ukuti cicine cine Solomoni umwana obe umwaume akampyana ine elo akekala pavipuna cabufumu candi? Nindo nomba Adoniya atapilamukuteka? ¹⁴Ulo uli

kulya ukalanda ne mfumu, Nokoisa kukokapo noku suminisha amashiwi yobe.¹⁵ Elo Beti-sheba alile kumuputule wamfumu. Imfumu yalikotele sana na Abishagi umwina shunemu alikupyungile imfumu.¹⁶ Beti-sheba alikoteme nokulanga umucishi ku imfumu. Nolo imfumu yalyebele ati, Nindo ukokabila? ¹⁷ Nao alilandile kuli ena, "mwe shikulu wandi mwalilapile kumubomfi wenu pali Yawe Lesa wenu, ukwebati, "icine cine Solomoni umwana mwaume kabili akekala pacipuna candi icabumfumu.¹⁸ Nomba, mona, Adoniya alimfumu kabili nobe mweshikulu wandi imfumu, tawishibile ici. ¹⁹ Alipele alambo ngombe, ayangi tuombe utwaina ne mpanga, kabili alilalikile bonse abana baume bamfumu Abiata shimapepo, na Yoabu mushika wa fita, lelo talalikeko Solomoni umubofi obe.²⁰ Lelo webo, mweshikulu imfumu, amenso yonse ayakwa Isreali yali pali webo, bakololela webo ukubeba nani uyo uukeikala pacipuna cabumfumu iwe mweshikulu. ²¹ Kufwa icitile, ulo shikulu imfumu yandi ikalala naba wishibo, ukweba ati nebo no mwana umwaume wandi Solomoni tukapendwa ngo tupondo.²² Ulo alikulanda ne mfumu, Natani kasesema alishile kwingila mulya. ²³ Ababofi balyebele imfumu, "Natani kasesema ali pano, "Ulo alingile kumulola wa mfumu, alikoteme panshi kumulola wa mfumu ne cinso cakwe panshi.²⁴ Natani alyebele ati, "mweshikulu imfumu Bushe mwalyebapo ati Adoniya akateka panuma yandi kabili akekala pacipuna candi ica bumfumu? ²⁵ Eco ena ali tentemukile lelo kabili alishile pela amalambo ipendwa iikulu iya ngombe, no tuombe utwaina, ne mpaanga. Alilalike bonse abana baume aba mfumu na ba nokuya pacinso cakwe, no kweba ati, nabalilile imfumu Adoniya!²⁶ Lelo ine umubofi wenu, Sadoki shimapepo, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoida, no mubomfi obe Solomoni, tatulalikeko fwebo. ²⁷ Nga mweshikulu imfumu ukucita ifi ukwabula ukutweba fwebo fwebabomfi benu nani uyu fwile ukwikala pacipuna panuma yakwe?"²⁸ Nolu imfumu Dabidi yalyasukile no kweba ati, "kuteni Beti-sheba ukubwela kuli nebo." Alishile muceni camfumu kabili aliminina bacinso camfumu. ²⁹ Imfumu yalipangile umu lapo nokweba ati, "epofye Yawe wamweo, uwapuswishe ukufuma mumafya yonse. ³⁰ Ulo nalapile ukuli iwe pali Yawe, Lesa wakwa Isreali ukweba ati Solomoni umwana mwaume obe akateka panuma yandi ine, kabili akekala pacipuna candi ica bumfumu mwi punda lyandi nalacita ici ilelo. ³¹ Nolu Beti-sheba alikoteme panshi nokubika iciso cakwe pamushili noku langa umucishi ku mfumu kabili nokwebati, "Lekeni shikulu wandi imfumu Dabidi ekalilile umuyayaya!"³² Imfumu Dabidi yalyebele ati, "Nkutileniko Sadoki shimspepo, Natani kasesema, na Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, "Balishile pacinso ca mfumu. ³³ Imfumu yalilandile kuli ena buleni kuli mwebo aba bofi bakwa shikulu obe nokubula solomoni umwana mwaume wandi, mwesheni pa mfwalashi yandi no kumutetemusha ku Gihoni. ³⁴ Lekeni Sadoki shimapepo na Natani kasesema bamusube ukuba imfumu pali Isreali no kulisha intandala nokweba ati, ikalilile imfumu Solomoni. ³⁵ Nolu mwebo mumwishilile nao alinokwisa no kwikala pacipuna cabu mfumu candi alinokuba imfumu mwipunda yandi nebo ndimusotele ukuba kateka pali Isreali na Yuda. ³⁶ Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada alyasukile imfumu ukwebati, "Eco nacibe ifyofine! Lekeni Yawe, Lesa wakwa Shikulu imfumu, acishinikishe. ³⁷ Nefyo Yawe aba na shikulu imfumu yandi obe na Solomoni na kupanga icipuna cakwe icikalamba ukucila icipuna cakwa shikulu Dabidi imfumu yandi.³⁸ Eco Sadoki shimapepo na Natani kasesema, Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, nabena Kereti na bena Peleti balitentemukile no kubika Solomoni pa mfwalashi ya imfumu Dabidi balimulelele ku Gihoni. ³⁹ Sadoki shimapepo alibulile ulusengo lwa mafuta ukufuma mwi Hema no kusuba Solomoni. Elo balishishe intandala, na bonse abantu balyebele, "Ikaliile imfumu Solomoni. ⁴⁰ Nolu abantu bonse panuma yakwe kabili bantu bakulisha imitolilo nesansa no kusekelela ukukalamba icakweba ati nomushili alitenkene kucongo cabo.⁴¹ Adoniya nabonse abeni abali nankwe balyumfwile ulo bapwishishe ukulya. ulo Yobu aumfwile iciunda cantandala, alyebele ati, "Nindo mwabela icongo mumusumba? uuleluluma?" ⁴² Ulo ena alikulanda Yonatani umwana mwaume wakwa Abiyata shimapepo alishile. Adoniya, alyebele ati, "ingileni ico webo ulimutu wandi kabili uuleta imbila nsuma!"⁴³ Yonatani alyasukile no kweba Adoniya, "Shikulu wesu imfumu Dabidi alicitile Solomoni ukuba imfumu, ⁴⁴ Ne mfumu alitumine pamo nankwe Sadoki shimapepo, Natani kasesema, Beniya umwana mwaume wakwa Yehoyada na bena Kereti na bena Peleti balikubile Solomoni pafwalashi yabumfumu. ⁴⁵ Sadoki shimapepo na Natani kasesema bali musubile ukuba imfumu mu Gihoni, kabili balishile ukufuma kulya nabanina bakosekelela, ukwebati umusumba waciba mucongo. iici icongo wacila umfwa. ⁴⁶ Kabili, Solomoni alikele pacipuna cabu mfumu. ⁴⁷ Nokucilisha ababofi bamfumu balishile mukupala shikulwifwe imfumu Dabidi, ukweba ati, 'Lesa obe awamye ishina lyakwa Solomoni ukucila ishina lyenu, akushe icipuna cakwen ukucila icipuna cenu.' Nolu imfumu yakontamine pabusanshi. ⁴⁸ Imfumu nayo yalyebele ati, "apalwe Yawe, Lesa wakwa Isreali, uwapela umuntu ukwikala pacipuna candi ilelo ukuleka ati amenso wandi yamone ici."⁴⁹ Nolu abeni bonse abakwa Adoniya balituntwime, Baliminine na cilamuntu alile kushila yakwe. ⁵⁰ Adoniya alimfwile umwenso kuli Solomoni nokwiminina, aile, nokwikata kucisengo caci pailo. ⁵¹ Nolu calyebelwe kuli Solomoni, kweba ati, "Mona, Adoniya alitinine mfumu Solomoni, pantu alikete ku cisengo cacipailo lekeni imfumu Solomoni alape kuli ine icakubalilapo ukuti taipeye umubofi wakwe no lupanga."⁵² Solomoni alandile, "ufwa ena alange ukuba umwaume wacine takuli umushishi wakwe uukaponena pashi lelo ububi ngabwasangwa muli ena, ena akafwa."⁵³ Elo imfumu Solomoni yalitumine abaume, abatentemwishe Adoniya panshi ukufuma pacipailo. Alishile nokukotama panshi kumfumu Solomoni, na Solomoni alyebele ati, "kuliena, koya ku nganda yobe.

2

¹Elo ubushiku bwakwa Dabidi ubwakufwa bwafikile, alikonkomeshe Solomoni umwana wakwe umwaume, alyebele, ²Nkoya ishila iya calo conse. Ba uwakosa, napali ico, uilange ukuba umwaume. ³Uleku sunga amafunde yakwa Yawe Lesa obe ukwendele munshila shakwe ukubaka fipope fyakwe amafunde yakwe, nefya bupingushi fyakwe ne fishimiko fyakwe, ulekuba uwa tekanya kukucita ifyalembwa mumalango yakwa Mose pakuti ube uwacindama muli fyonse ifyo

cita nakonse uko wakulaya, ⁴pakuti Yawe akafilishe amashiwi ayo alandile pali nebo, ukutila, 'nga bamwano babaka imibele yabo, ukwenda pacinso candi mucishinka mumitima yao yonse nayanse imyeo yabo, tamwakabulwe umwaume uwakwikala pacipuna cabumfumu bwakwa Isreali; ⁵Ulishibile kabili ifyo Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya acitile kuli nebo, nefyo acitile lkuli bamushika babili abafita fya kwa Isreali kuli Abna umwana mwaume wakwa Yete, uo aipeye. Ukusumya umulopa wabulwi mumutende noku bika umulopa wa bulwi pelamba ukushinguluka umusana wakwe napasapato shakwe pankasa shakwe. ⁶Mubombepo Yoabu pamano yobe ayo wasambilila, lelo wileka umutwe yamfwi utentemukile ku Sheo mu mutende. ⁷Pali ico belela uluse abana baume bakwa Barsilai umwina Gileadi nokuleka bena babe. nabalya kwitwbulo lyobe pantu balishile kuli nebo mukufulumuka ukufuma kuli Absalomu ndume yobe. ⁸Leloshu kuli webo kuli shimei umwana mwaume wakwa Gara umwina Benyamini uwaku Behurumu, atipile icitipo icikalamba pali bulwa bushiku naile ku Mahaimu, Shimei alitentemukile mukunkumanya ku Yordani naine nalalapile kuli ena pali Yawe ukuti, "shakwipaye ku lupanga; ⁹Nomba palici wimulenga ae uwakaele uli muntu wamano, ulishibile ifyakucita kuli ena, uli nokutentemusha umutwe wa mfwi shakwe ku mbo mumulopa. ¹⁰Elo Dabidi asendeme naba wishibo, noku shikwa mumusumba wa kwa Dabidi. ¹¹Ishiku yane. Alitekele imyaka cine lubali mu Hebroni ne myaka amakumi yane na itatu mu Yerusalemu. ¹²Elo Salomoni aikele pacipuna cabumfumu ica kwa wishi Dabidi, no bumfumu bwakwe bwalipanpamikwe. ¹³Nomba Adoniya umwana mwaume wa kwa Hagati alishile kuli Bete-sheba nyina wa kwa Solomoni? Alyebele ati, "bushe waisa mumutende?" Alyasukile, "mutende. ¹⁴Elo alandile, "ndikwete ifyakulanda kuli webo nao atile, "landa" ¹⁵Adoniya alyebele ati, "walishibile ukuti ubu mfumu bwali bwandi, na Isreali onse alisumishe nebo kukuba mfumu. lelo ifintu fyalipilibwike no bumfumu bwalipelwe kuli ndume yandi, pantu bwali bwakwe ukufuma kuli Yawe. ¹⁶nomba ndikwete icintu cimo ico ndelomba kuli webo, wifuma kucinsu candi, "Beti-shabe alandile kuli ena, "landa" ¹⁷Nao alandile, "napapata landa ku mfumu Solomoni, pantu ena tekuti afume kucinsu cenu pakuti apele Abishagi umwina Shunamiti ngo mukashi wandi," ¹⁸Beti-shabe alimwebele, "cawama sana nkolanda kumfumu. ¹⁹Beti-shabe palico alile kumfumu Solomoni mukum landilako Adoniya, imfumu yalimine ku kumukumanya umwanakashi nokukotama kumwanakashi, Elo alikele pacipuna cabumfumu aliletele icipuna cakwa nina icamfumu. Alikele kukuboko kwakwe ukwa kukulyo. ²⁰Elo amwebele, "nkolomba akantu kamo kuli webo pantu tawayaluka ukufuma pacinso candi" imfumu yalyasukile umwanakashi, "ipusha mayo wandi, pantu shamfume kucinsu ²¹cobe," Alilandile, "leka Abishagi umwina shunamati abelwe kuli Adoniya ndume yobe ngo mukashi wakwe. ²²Imfumu Solomoni yalyasukile no kulanda kuli nyina, "Nindo okoipushisha Abishagi umwina Shunamati palwakwa Adoniya? Nindo tamuko mwipushishe no bumfumu nabo pantu ena emukani ndume yandi iikalamba pantu kuli ena, kuli Ablata shimapepo na Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya? ²³Imfumu Solomoni yalilapile pali Yawe, ukutila, Lesa engacita ici nakuli nebo, no kucilapo ngo Adoniya ngatalandile aya amashiwi ukuletela ubumi wakwe. ²⁴Nomba pali ici nga Yawe alikililila uwa pampamike nebo no kumbika pacipuna ca bumfumu bwakwa Dabidi taata, uwapangile inganda alaile icine cine Adoniya aleipaiwa ilelo. ²⁵Elo imfumu Solomoni yalitumine Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, na Benya alisangile Adoniya noku mwipaya. ²⁶Elo kuli Abiata shimapepo imfumu yalandile kabiye ku Anatati mu mpanga yobe webo uli muntu ulingile ukufwa lelo shakwipaye panshita ino pantu walisendele icipao cakwa shikulu Lesa pacinso cakwa Dabidi tata nokucula mushila shonse isho tata aculile." ²⁷Eco Solomoni amafishe Abiata ukufuma pali bushimapepo kuli Yawe, pakuti afishe ishiwi lyakwa Yawe, cintu alandile palwanganda yakwa Eli pa shilo. ²⁸Ilyashi lyalishile kuli Yoabu, pantu Yoabu alitungilile Adoniya, nangula tale tungilila Absalomu. Eco Yoabu alifulumwike kwi Hema iya Yawe no kwikata kindengo sha Cilipailo. ²⁹Calyebelwe kumfuma Solomoni ukutila Yoabu alifulumukile kwi Hema iya kwa Yawe elyo kabili mu mbali ya capailo. Elo Solomoni atumine Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada alandile, "kabiye, nokumuwapo. ³⁰Elo Benaya alishile kwi Hema iyakwa yawe no kulanda kuli ene, "imfumu yalanda, 'fuma panse.' Yoabu alyasukile, "awe nkomfwile pa na " Benaya abwelele ku mfumu alandile, "Yoabu alanda ati akofwaya ukumfwila pa cipailo." ³¹Imfumu yalandile kuli ena, "ata ifyo nalanda mwipaye nokumushika pakuti umfumyepo umulopa wakaele uyo Yoabu asumishe ukwabula umulandu, ³²Kuti Yawe abweseshu umulopa pamutwe wakwe, pantu ukwabula amano yakwa tata Dabidi alikete abaume babili beba cicetekelo kabili abasuma ukucila ena no kubepafya no lupanga lwa kwa Yuda. ³³Kabili imilopa yabo ikobwelele pamutwe wakwa Yoabu mitwe yabufyashi bwakwa umuyayaya. lelo kuli Dabidi no bufyashi bwakwe, nakunganda wakwe nakucipuna cakwe icabumfumu. nakube kwena umutende umuyayaya ukufuma kuli Yawe. ³⁴Nomba Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada alininine nokumwikata no kumwipaya alishikilwe munganda yakww mu matololo. ³⁵Elo imfumu yalibikile Benaya umwana mwaume Yehoyada umukulu pali ba mushika mili ii icende noku bika Sadoki shimapepo mucende yakwa Abiyata. ³⁶Elo imfumu yatumine nokukuta shemei, mokulanda kuli ena, "ukulile wemwine inganda no Yerusalemu no kwikala kulya tawfwile ukufumamo ukuya kucende imbi. ³⁷Pantu pa bushiku ukafumamo nokwabuka inika ya Kidroni ishiba ukutila palyapene ukamfwa umulopa ube ukaba pamutwe obe." ³⁸Elo shimei alandile kumfumu, "ifyo mwalanda filifye bwino ifyo shikulu imfumu yalanda eflyo umubofi wenu akacita, "Na Shimei alikele mu Yerusalemu pa nshiku ishingiri. ³⁹Lelo pakupwa kwa myaka itatu ababofi bakwa Shimei balibutukile kuli Achishi umwanamwaume wakwa Maacah imfumu yaku Gati. Balyebele Shimei ukutila, "mona, ababofi bobu mu Gati. ⁴⁰Elo Shimei aimine nokukaka ilambo ipunda yakwe nokuya kuli Achishi mu Gati kuku fwaya ababofi bakwe. Alile nokusenda ababofi bakwe ukufuma ku Gati. ⁴¹Ulo Solomoni ayebelwe ati Shimei alile ukufuma mu yerusalemu ku Gati no kubwela alibwelele. ⁴²Imfumu yalitumine no kwita Shimei nokulanda kuli ena, "Bushe shalengele iwe ukulapa pali Yawe no kukonkomesha kuli webo ukutila, ishiba ukuti pabushiku ukafuma nokuya ku cende imbi lwe iine cine ukafwa? Elo walandile kuli nebo, 'ifyo yalanda fisuma; ⁴³Nindo iyo tausungile umulopa kuli Yawe ne funde nakupele?" ⁴⁴Imfumu kubili

yalandile kuli Shimei, "webo walishiba mumutima obe fyonse fyabubi wacitile kuli tata Dabidi. palico Yawe akaletu ububi pa mutwe obe.⁴⁵ Lelo imfumu Dabidi akaba uwakupalwa ne cipuna cabufumu bwa kwa Dabidi buka pampamukwa bacinso cakwa Yawe umuyayaya.⁴⁶ Elo imfumu yapele ifunde kuli Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada, Alifuminemo alimwikete nokwipaya Shimei kabili ubumfu balipampamikwe mu kuboko kwa Solomoni.

3

¹Solomoni umwine alipangile ubwampano bwa cupo na Farao imfumu ya Egipto. Ali sendele umwana mwanakashi wa kwa Farao kabili ali muletele mu mushi wa kwa Dabidi ukufikafye nelo ena apwile ukukula inganda yakwe, ne nganda ya kwa Yawe, kabili nefibumba fyashingulwika Yerusalemu.² Abantu bali kutula amalambo mumisansama, pantu takwali inganda yakulilwe ishina lya kwa Yawe.³ Solomoni ali langile ukutemwa kwakwe kuli Yawe mukwendela mufipope fya kwa wishi Dabidi, nangu ena ali kufuta amalambo kabili nokuca ififutumushi mumidsansama.⁴ Imfumu yalile ku Gibeoni mukutula amalambo kulya, eco kulya ekwali umusansama ukalamba. Solomoni alitulile ikana limo ilyua malambo ya koca pali cilya cipailo.⁵ Yawe alimonekela ku Gibeoni kuli Solomoni mu ciloto munshita yabushiku, ena alimwipwishe ati, "Ipusha! Nindo ukofwaya nebo nkupele?"⁶ Solomoni alyebele ati, "webo ulilangile bu cishinka bwa cipangano cikalamba ku mubomfi obe Dabidi tata pantu alyendele kumulola obe mukutetekelwa, mubulungami, kabili namu boloke bwa mutima. Mwebo mwalimubakila ena ici cipangano cikulu ica buchishika kabili mwalimupa umwana wakwe umwaume ukwikla pacipuna cakwe ilelo.⁷ Nomba Yawe Lesa wandi mwebo mwalenga umubomfi wenu imfumu mwipunda lya kwa Dabidi taata, nangu nebo ndi umwaice. Nebo ntalaishiba ifyakulya kabili nkwingila.⁸ Umubomfi wenu ali pakati ka bantu benu ebo mwasala, abali mubwingi mu mpendwa nangu kupendwa.⁹ Eco peleni umubomfi wenu umucetekanya wa mutima ku kupingula abantu benu, pakweba ati nebo mbe nomucetekanya wa wa kumpingula ubusuma nobubi. Ico ninani winga pingula aba bantu benu abacindama?"¹⁰ Uku kulomba kwakwa Solomoni kwali temwine shikulu.¹¹ Eco Lesa ali mwebele ati, "pantu walomba ici cintu kabili taulombele umweo watantalila nangu fyuma nangu myeo ya balwani bobbe, lelo wailombela we mwine umucetekanya wakwishiba ukulungamika,¹² Mona, nomba nalekucita fyonse efyo walomba kuli nebo ulo wacipa kuli nebo ico ukofwaya. Nakupa ukushilimuka kabili nomucetekanya wa mutima, ukweba ati takwatala akuba uwa kuba nga webo uwakutangilile, kabili takwakabe naumbi uukema ukucilapo yobe.¹³ Kabili nebo bakupa nefyo taulombele, fyonse ubu kankala nobucindami, pakweba ati takwakabe mukati ka mfumu uukaba nga webo munshiku shobe.¹⁴ Umfwa webo ukalekwendela mubufwayo bwandi ku kubaka ifipope fyandi kabili na malango yandi ngefyo wiso Dabidi ayendele, kabili nkatantalisha inshiku shobe.¹⁵ Nolu Solomoni ali bukile, kabili moneni, cena cali fye ciloto. Ena alishile ku Yerusalemu nokwiminina kumulola wa cipao ca cipangani cakwa Shikulu. Ena ali tulile umutulo ya koca nemitulo ya mitende, kabili ali citile umutebeto wababomfi bakwe bonse.¹⁶ Nolu abanakashi babili abali bacilende balishile ku mfumu nokwimina ku mulola wakwe.¹⁷ Umo umwanakashi alyebele ati, "Yangwe, weshikulu wandi, uyu mwanakashi nandi twikala inganda imo, kabili nalifyele umwana nankwe ali mu nganda.¹⁸ Calicitle pabushiku bwalenga citatu ulo nebo nefyele ukweba ati uyu mwanakashi nankwe alifyele. nefwe munganda, lelo fwebo bene fye babili munganda. Umwana mwaume wa uyu mwanakashi alifwile ubushiku, pantu ali mulalilepo.¹⁹ Eco ena alimine pakati kabushiku elo nokubula umwana ukufuma kulubali lwandi, ulo umubomfi wenu ali nalala, nokumulaika pa cifuba cakwe, kabili alilalikile umwana wakwe uwafwa pacifuba candi.²⁰ Ulo nebo naimine ulucelo ukonsha umwana, ena.²¹ Ilyo naimine ulucelo ku konsho mwana wandi, moneni, nafwa! lelo namulolekesho lucelo, kabili, moneni, te mwana wandi untu nafyele.²² Elo umwanakashi umbi alyebele ati, "Awe, uwa mweo emwana mwaume wandi, kabili uyu uwafwa emwana mwaume obe," Umwanakashi wantanshi alyebele ati, "Awe, uwafwa emwana mwaume obe kabili uwa mweo emwana mwaume wandi, "Ifi efyo balikulanda kumulola wa mfumu.²³ Nolu imfumu yalyebele at, "Umo pali mwebo akoeba ati, uyu uwa mweo mwana mwaume wandi, kabili umwana mwaume obe alifwile, "kabili umbi akoeba ati, Awe umwana obe alifwile kabili umwana mwaume wandi ni uyu uwa mweo.²⁴ Imfumu yalyebele ati, "Ndeteleni ulupanga. "eco baliletele ulupanga pamulola wa mfumu.²⁵ Nolu imfumu yalyebele ati, "Patuleni umwana uwa mweo mufipimfya kabili mupele ici pimfya uyu mwanakashi nomunakwe nao ici pimfya"²⁶ Nolu umwanakashi uo umwana mwaume wakwe ali uwa mweo alilandile ku mfumu, pantu umutima wakwe waiswilemo ikumbu pa mwana, kabli alyebele ati, "Yangwe, mweshikulu wandi mupeni umwana uwa mweo kabili mwi mwipaya ena." Lelo umwanakashi umbi alyebele ati, Nebo tabe wandi nangu wakwe, Mupatulenifye."²⁷ Nolu imfumu yalyasukile kabili ukweba ati, "Peleni umwanakashi wa ntashi umwana uwa mweo, kabili mwi mwipaya ena uyu ni nyina."²⁸ Ulo Isreali onse aumfwile ubupingushi ubo imfumu yapele, bali tinine imfumu, pantu balimwene ukweba ati ukushilimuka kwa kwa Lesa kuli muli ena mukupa ubupingulo.

4

¹Imfumu Solomoni ayali ni mfumu pali Isreali onse.² Aba ebali bacilolo bakwe; Asaria umwana mwaume wakwa Zadoke ali shimapepo.³ Elihorefe na Ahiya baume bakwa Shisha bali bakalemba, Yehshafati umwana mwaume wakwa Ahiludi ali kalemba waficitwa fyakale ifya bantu.⁴ Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada ewali umukalamba wa bashilika. Sadoke na Abiatar bali bashimapepo.⁵ Asaria umwana mwaume wakwa Natani ali kwangalila bacilolo. Sabudi umwana mwaume wakwa Natani ali shimapepo kabili cibusa wa mfumu.⁶ Ahishari alikwangelila inganda. Adoniramumu umwana mwaume wakwa Abda alikwangelila abalebomba umulimo wa kupatikishiwa⁷ Solomoni alikwete bacilolo ikumi limo na babili pali Isreali onse abalikupela ifya kulya mfumu na ba nganda yakwe. umuntu umo ali kupa umwe umo mu mwaka.⁸ Aya eyali amashina yabo; Ben-huri, mu calo camulundo icakwa Efraimu; Ben-dekeri wamu Makazi, Shaalibimu, Bete-

shemeshe, na Elone-betehanani; ¹⁰Beni-Hesedi, mu Arubbothi (kuli ena ekwali soko ne calo conse ica Hefere), ¹¹Beni-abinadabu mu Naphothi, Dor onse (alikwate Taphath umwana umwanakashi wakwa Solomoni Ingo mukashi wakwe), ¹²Baana umwana mwaume wakwa Alhiludi mu Taanach na mu Megiddo na Bete-sheani onse iyaba kulubali Saretani mwisamba Iya Yesreele, ukutula ku Bete-shani ukufika ku Abele Meholah ukuya kufikafye nokulubali lunakwe ulwa Yokememu. ¹³Beni-Geber wamu Ramoth Gileadi(kuli ena kwali imisumba ya kwa Yairi umwana mwaume wakwa Manase iyaba mu Gileadi kabili ne citungu Argobe calicakwe icaba mu Bashani imisumba ikala,mba amakumi mutanda iya malinga ne mpongo sha mipindo yamukuba). ¹⁴Ahinadabu umwana mwaume wakwa Iddo, uwa mu mahanaimu; ¹⁵Ahimaasi uwamu Naphtali nakwe alyupile Basemath umwana mwanakashi wakwa Solomoni inga umukashi wakwe.) ¹⁶Baana umwana mwaume wakwa Hushai, mu Asheri na mu Bealathi; ¹⁷Yehoshafati umwana mwaume wakwa Parua, uwamu Istreali; ¹⁸Shimei umwana mwaume wakwa Ela umwina Benjamini; ¹⁹Na Geberi umwana mwaume wakwa Uri, mu calo cakwa Gileadi icalo camfumu Sihoni iya bena Amore kabili na Og imfumu ya Bashari, eco enafye ewali cilolo uyo bwaci mu calo. ²⁰Yuda na bena Isreali bali abengi kwati musesenga wa kuli bemba. kabili balekuya no kunwa no kusekelela. ²¹Solomoni alitekele pama bufumu yonse ukutula ka nyika ukuyakufika calo ca ba filishiti na kumupaka wa Egupti. bali kumuletela ifya bupe kabili ukumupyungila Solomoni inshiku shonse isha mweo bwakwe. ²²Ifyo Solomoni balikumupela bushiku bumo fyali amatepe umwanda umo na makumi yasano aya bunga bwapelekwa saana bwangano kabili namatepe ngano imyanda itatu. ²³Ingombe ikumi limo ishatuluka sha mwi kola ingombe amakumi ama kumi yabili ishali kubulwa kumulefwe, ne impanga umwanda umo, ukubikapofye ne nesula ne mpombo na ba cisongone fyuni fyakutuluka. ²⁴Ico ena alikwete amaka pali conse icitungu paulu lubali ulwa myika kutula ku Tiphassah ukuyakufika fyena ku Gaza, pali shone mfumu ishali kuli ulu luabli lwa nyika kabili aii kwete umutendo pa mbali shakwe conse ishalikumushunguluka ena. ²⁵Kabili abena Yuda na bena Isreali balikele mu mutelelwe. umuntu onse mwisa iya mwangashi wakwe na mwisamba iya mukunyu wakwe ukufuma kuliu pani ukufika kuli Bere-beba, inshiku shonse kwa Solomoni. ²⁶Kabili Solomoni alikwete amakola yabakabalwe amakumi yane aya bakabalwe aba ku amaceleta yakwe na ba pali bakabalwe amakana ikumi limo na yabili. ²⁷Abo bacilolo balikupele ifya kulya fya mfumu Solomoni kabili na bonse abo abali kwisa kwitebulo Iya mfumu Solomoni ne cula muntu mu mweshi wakwe. Tabaliku leka nangu cimo ukubula. ²⁸Kabili balikuleta kucende yalinga Barle ne mpimbi shba kabalwe ba maceleta na kabalwe bakwe ndamo icila umo alikuleta ukulinga na nepo engafisha. ²⁹Lesa alipele Solomoni amano no mucetekanya uwakufunguluka ukubati musesenga wa mu ulamba lwa bemba. ³⁰Ukushilimuka kwa Solomoni kwalicilile ukushimuka kwabatu bonse aba kukabanga kabili nakose ukushilimuka kwa ku Egupti. ³¹Ena alishimukile ukucila bonse abaume, ukucila Etami umwina Esera na Hemani na kalikole na Darda, abana ba kwa Mahole kabili ululumbi lwakwe lwalile mu nko shone ishamu shingulwiwe. ³²Ali kunda amapinda amakana yatatu, ne nyimbo shakwe shali ikana limo na shisano mu pendwa. ³³Ali kulondilola pa miti ukutendekela ku muti wa mukedari uwa mu Lebanoni ukufika kuli nasope uyo ukula ukufuma ku cibumba, Ali kulondolwele na panama ifyuni na pa fikulika na pe sabi. ³⁴Abantu balekwisa ukufuma kuko shonse ku kumfwa ku kushilimuka kwa kwa Solomoni. Bena balikwisa ukufuma mu mfumu shonse abaumfwile ukushimuka kwakwe.

5

¹Hiramu imfumu ya ku Taya alitumine ababomfi bakwe kuli Solomoni pantu alyumfwilwe ukuti Solomoni uyo basubile ukuba imfumu no kuti uyo apyane wishi, pantu Hiram alitemenwe Dabidi. ²Nao Solomoni alitumine amashiwi kuli Hiram ukweba ati, ³"Walishiba ukuti Dabidi tata alefililwe ukukulila ishina lyakwa Yawe wakwe inganda pamulandu wa kuti abalwani balelwa nkondo copantu mushita yakwa Yawe akabika analwani ukuba apanshi ya amakasa yakwe." Lelo nomba Yawe Lesa wandi alipele ukutusha pa mbali shonse Takuli uletulwisha, nangu bubi ubuletuponena. ⁴Eco nebo ikomfwaya ukukulilila ishina Iya kwa Yawe Lesa wandi inganda ukulingana nefyo Yawe abele Dabidi tata ebele umwana obe uo nkabika pa cipuna cobe icabumfumu ukukupyana e ukukulila ishina lyandi inganda; ⁵Nomba kashi konkomesha ukuti batemene ifi muti fya Kedar ukufuma Lebanoni, ababomfi bandi bakasakana na babomfi bobe, kabili nkaliipila amalipilo ya ba bomfi bobe ukulingana na fyonse ifyo walalanda pantu walishiba ukuti tapaba muli ifwe uwaishiba ukutema imiti nga bena Sidone. ⁶Ulo Hiram aufwile amashiwi yakwa Solomoni ali sekelele nga nshi kabili alilandile ati, "Acindikwe Yawe buno bushiku pantu apeela Dabidi umwana wa mano uwa kuteka aba bantu abawamishafi!" ⁷Hiram alitumine amashiwi kuli Solomoni aya kuti, ⁸"ndiyufwile amashiwi utumine kuli ine. Ine nkacita fyonse ifyo ulefwaya ifikumine imbao sha mukukupri. ⁹Ababomfi bandi bakaleta imbao ukushifumya ku lebanoni no kushileta kuli bemba na ine nkashikaka no kushituma shiksye shilelela pali bemba shikesefika mu cifulo ico ukanjeba. kabili nkashiputawila kulya kwine elyo na iwe ukashisende naiwe ukacite ifyo ndefwaya pa kupeela aba mu nganda yandi ifya kulya. ¹⁰Awe Hiram apele Solomoni imbao sha mukudari ne mbao sha mukupri ukulingana nefyo alefwaya. ¹¹Solomoni alipele Hiram ingano amada lama amakana amakumi yabili ifyakulya fya ba munganda yakwe na mafuta ayafuma ku mionife iyo batwa amada lamu amakumi yabili ifi efyo Solomoni alepela Hiram cila mwaka. ¹²Yawe alipele Solomoni amano ngefyo amulaile kabili pali umutende pa kati ka kwa Hiram na Solomoni, kabili bapangene ne icipangano. ¹³Mfumu Solomoni yalembele aba kubomba umulimo wa kupatikishiwa ukufuma mu bena Isreali bonse kabili abalembelwe umulimo wa kupatikishiwa bafikile amakana amakumi yatatu. ¹⁴Alebatuma kulebanoni, mu mabumba ya bantu amakana ikumi imweshi umo umweshi umo baleba ku lebanoni kabili imyeshi ibili baleba ku mwabo na Adoniramumu ewaleangalila abalembelwe umulimo wa kupatikishiwa. ¹⁵Solomoni alikwete aba kusenmda ifipe amakana amakumi cine

lubali na ba kupetula amabwe mu mpilil bali amakana amakumi cine konse konse, ¹⁶Nakucila ba bakapitao abaleangalila imilimo, kwali bakangalila amakana yatatu ne myanda itatu abaleangalila abantu abalebomba imilimo. ¹⁷Imfumu yakonkomeshe ukuti bembe amabwe ayakalamba amabwe aya mutengo pa kuti babike umufula we tepele na mabwe ayaputulwa bwino. ¹⁸Eico bakakula ba kwa Solomoni na ba kwa Hiram na bena Gabali ebaleputula amabwe kabili balepekanya imbao na mabwe ifya kukulila tempele.

6

¹Nomba Solomoni alitendeke ukukula itempele yakwa Yawe. Ifi fyacitile mu myaka imyanda ine na makumi cine konse konse panuma abantu bamu Isreali bafumine mucalo ca Egipto, mu mwaka wakulenga cine uwakuteka kwakwa Solomoni pali Isreali, mu mweshi wa sibu, uuli mweshi wabubili. ²Itempele iyo imfumu Solomoni akulile Yawe yali iimikono amakumi mutanda mubutali, imikono amakumi yabili mubufumo bwaliko ne mikono amakumi yatatu mu cimo. ³Umwinsi pantanshi ya cibumba cikalamba ice tempele cali imikono amakumi yabili mubutali, ukulingana namubufumo bwe twmpwllw, ne mikono ikumi limo mukulepa pantanshi ye tempele. ⁴Ku nganda alipangile insolokoto isha mafulemu ayashilengele ukuba ishakucepa kunse ukucila mukati. ⁵Na kufibumba fya muputule ukalamba wa nganda alikulile imiputule ukushinguluka ifibumba fibili ifya muputule qwa kinse mukati. Alikulile Imiputule ukushingulusha imbali shone. ⁶Intunti yapesamba yalepele imikono isano mu bwipi, lyapakati yalepele imikono mutanda mubwipi ne yabatatu yalepele imikono cine lubali mubwipi. Palwakunse alipangile incende mufibumba fya nganda konse uku shingulusha pakwati imyalo shikwa mufibumba fya nganda. ⁷Inganda yalikulilwe namabwe ayateyanishiwe libela uko yaimbilwe. Takwali inondo isembe, nangu idibombelo cili conse icacela icali kumfwike munganda ilyo balikuikula. ⁸Kulubali iwa kukulyo kwe tempele kwali umwishi wa panshi, elo umo walile uwa mitanto pakati, no kufuma pakati ukuya pawabutatu. ⁹Eico Solomoni alikulile tempele no kulipwisha alifimbile inganda ne myalo ne fipamba fya mikedari. ¹⁰Alikulile imiputule ya mumbali ukutula kukamputule ka mukati ake Tempele, cila lubali ukulepa imikonono isano. yalilundene ne nganda ukubomfya ifimuti fya mikedari. ¹¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli Solomoni, alanda ati, ¹²Palwa ilitempele ilyo kuula, nga waenda mufipope fyandi no kucita mulinganya ukusunga amafunde yandi yonse no kwedela muli, elo nkafikilisha icilaya na weba ico napangile kuli Dabidi wiso. ¹³Nkekala pa bantu ba mu Isreali noku kana balekelesha. ¹⁴Eico Solomoni alikulile inganda no kuipwisha. ¹⁵Elo akulile ifibumba fya mukati ya nganda ne fipampa fya mikedari. ukufuma panshi ya nganda ukushinta mumulu ali fimbile, mukati ne fimuti, kabili alifimbile panshi yanganda ne fipampa fya kupri. ¹⁶Alikulile imikono amakumi yabili kunuma ya nganda ne fipampa fya mikedari ukufuma panshi ukufika mumulu. Alikulile uyu umuputule ukuba umuputule wa mukati, muncende yakushilisha. ¹⁷Umuputule, uyo uuli, nimuncende yashila iyo iyali kuntanshi ya mucende umwashilisha, yali imikono amakumi yane mubutali. ¹⁸Mwali imikedari mukati ka nganda ishapaswapo intuntu na maluba yakubalula. Mukati monse mwali mikedari. Tamwali ukubomba kwe libwe ukwalikimoneka mukati. ¹⁹Solomoni aliteyenye umuputule wamukati munganda pakuti engabika icipao cacipangano icakwa Yawe mulya. Umuputule wamukati wali imikono amakumi yabili mubutali, imikono amakumi yabili ubwipi. ne mikono amakumi yabili mucimo. ²⁰Solomoni alishingwile fibumba na golde wasanguluka no kufimba icipailo ne fimuti fya Mikadari. ²¹Solomoni alishingile mukati ke tempele na golide wasanguluka kabili alipikile iminyololo ya golide ukuciluka kuntanshi ya muputule wa mukati, no kushingula pa ntanshi na golide. ²²alishingwile mukati mone na golide mpaka Itempele lyonse lyapwa. kabili alishingwile na golide icipailo conse icali camu muputule wa mukati. ²³Solomoni alipangile ba Kerubibabili kucimuti ca muslife, cila umo imikono ikumi mucimo, mumuputule wamukati. ²⁴Ipindo limo ilyakwa kerubi wakubalilapo lyali imikono isano ubutali ne pindo libiye nalyo lyali imikono isano ubutali. Eco ukufuma pampela ye pindo limo ukufika pampela ye pindo libiye pali intamfu ya mikono ikumi. ²⁵Kerubi mubiye nao amapindo yali imikono ikumi. Bonse ba Kerubimu bali umulingo umo nomubela umo wine. ²⁶Icimo ca umo Kerubi imikono ikumi na Kerubi mubiye ali cimo cine. ²⁷Solomoni abikile ba kerubi mumuputule wa mukati sana. Amapindo yaba Kerubi yalifungulwilwe icakuti ipindo lyaumo lyali kwikata kucibumba ne pindo lya umbi kerubi yali kwikata kuci bumba cibniye. ²⁸Amapindo yabo yalikatene limo nelibiye pakati ka muncende umwashilisha. Solomoni Lishingwile ba kerubi na golide. ²⁹Alibashile fyonse fibumba fya nganda uku shinguluka ne fwabaswa fyaba Kerubi ifimuti fytucindu na maluba yabalula, kunse na mukati ya miputule. ³⁰Solomoni ali shingile panshi munganda na golide, konse kunse na mukati ya miputule. ³¹Solomoni alipangile fya fimuti fya miolife pa mwinshi wamu muputule wa mukati. amaingwe ne fimuti pamwishi fyalikwete ifiputulwa fisano ifyabula imishulwa. ³²Eico alipangile ifibi ifya cimuti ca muolife, nokupanga pali fyena ifyabaswa ifyaba Kerubi utuncindu, na maluba yabalula. Alifishingwile na golide kabili alisanshile golide kuli ba kerubi nakutuncidu. ³³Muliinshila Solomoni kabili alipangile tempele ifimuti fya pa mwinshi ifya cimuti camiofi ifyakwete ifipulwe fine ifyabula imishilwa. ³⁴Ne fibi fibili ifya fimuti fya mukupri. Amabula yabili ayali pacibi cimo yali aya petwa na mabula yabili ayali pacibi cibniye yali aya petelwe. ³⁵Alibashilepo pali ba kerubi mu, utunidu, na maluba yabaulula, nakabili alishingwile, bwino golide, panmulimo wa baswa. ³⁶Alikulile ulubansa lwamukati ne mitande itatu iya mabwe yakuputulwa ne mutande umo imya ya mikedari. ³⁷Umufula wa nganda yakwa Yawe walibikilwe mumwaka walenga bune, mumweshi wa sibu. ³⁸Mu mwaka walenga ikumi na umo, mu mwensgi wa buli, uuli mwenshi walenga cine konsekonse, inganda yalipwile muli fyonse ifipande na ku mipingwilwe yaiko yonse. Solomoni asendele imyaka cine lubali ukukula itempele.

7

¹Solomoni asendele imyaka amakumi yatatu ukukula cipango cakwe. ²Alikulile icipango camu mitengo yamu lebanone ubutali bwaciko cali imikono umwanda umo, ubufumo baciko bwali imikono amakumi yatatu. Icipango cakulilwe mumitande ine, iya nceshi sha mikedari ne myalo ya mikedari pa nceshi. ³Inganda yalifimbilwe ne mikedari iyasendelele pa myalo. Imyalo ya shitilile pa nceshi. ne myalo yali amakumi yane na isano, ikumi na isano mumutande umo. ⁴Kwali myalo mumitane itatu, na cila nsolokoto yali lungatene ne nsolokoto ne nsolokoto ibiye mu mikukulo itatu. ⁵Ifibi fynse na maingwe fyalipangilwe ifyakulingana ne myalo, ne nsolokoto ukulungatana ne nsolokoto mu mikukulo itatu. ⁶Kwali iyakupembelelamo imkono amakumi yasano ubutali ne mikono amakumi yatatu ubufumo, no muputule wakwingililamo pantanshi ne nceshi no mutenge. ⁷Solomoni alikulile umuputule uwa kwikalamo icipuna cabufumu umo ali nokulapingwila, umuputule wamulinganya. califimbilwe ne mikedari ukufuma panshi ukushinta mu mulu. ⁸Inganda yakwa Solomoni umo ali nokwikala, mu lubansa lumbi mucibansa ca cipango, yakulilwe inshila imo ine kabili alikulile inganda imo ine ngefi iya mwana umwanakashi wakwa Farao, uo asendele ukuba umukashi. ⁹Ifi pikulwa fyonse fyali fya mabwe ayaluma umutango, amabwe ayabaswa umwabela imilingo ayalepulwa kucela cakuputwilaka ayatelela kumbali shonse. Aya mabwe yalibomfiwe ukufuma pamufula ukufika pa mabwe ya pa mulu kunse ukushinta palubansa lukalamba. ¹⁰Umufula walibikilwe na mabwe ayakalamba ayaluma mutengo ayali imikono cine konsekonse nayali ikumi limo mubutali. ¹¹Pamulu pali amabwe ayaumo mutengo ayabaswa umwabela mulingo, ne myalo ya mikedari. ¹²Ulubansa lukalamba ulwaswungulwike cipango lwakwete mitande itatu iya mabwe yabaswa no mutande umo uwa myalo ya mikedari ngo lubansa lwa kwitempele lyakwa Yawe no mupute we tempele. ¹³Imfumu Solomoni alitumine intumi ukukuta Huramu no kumuleta ukufuma ku Turi. Huramu ali mwana mwaume wakwa Muka mfwilwa ukufuma mu mutundu wakwa Naftali; wishu ali mwaume waku Turi, kafula wamukuba. ¹⁴Huramu aliswilemo amano no mucetekenya no kwishiba kwakucita imilimo yonse no mukuba. Alishile ku mfumu Solomoni kuku bomba no mukuba ku mfumu. ¹⁵Huramu alyengele inceshi shibili isha mukuba, cila imo imikono ikumi na cine konsekonse mucimo ne mikono ikumi na pibili ukushinguluka. ¹⁶Alipangile ifitebo fibili ifya mukuba waengewa ukubika pa mulu wa nceshi. icimo ca cila citebo cali imikono isano. ¹⁷Icapikulwa elo ne capikilwa kucitebo cibiye fyali kuwamya pamulu wa mawngwa, fine lubali pali cila citebo. ¹⁸Elo Huramu alipangile imtande ilibi iya mapomegranate ukushinguluka pamulu fitebo ukuwamya amaengwa yabo. ¹⁹Amangwe yali pamulu wa fitebo yali wamishiwe nacananiwa, imikono ine icimo. ²⁰Amaengwa pali fi fitebo fibili nalyo fyalilundilweko, ukupalamina fye pamulu wafiko imyanda ibili iyama pomegranate mu mitande iya shinguluka conse. ²¹Alimishe pamulu ifitebo pamuputule we Hema icitebo kukulyo calinikwe Yakini, ne citebo kukuso calinikwe Bowasi. ²²Pamulu wa fitebo palibikilwe nga bacabanika. ukuwa mya kwa fitebo kwacitilwe muli yi nshila. ²³Huramu alipangile icishiba cashinguluka icaengewa imikono ikumi limo ukufuma pamilomo ukufika pamilomo. Icacimo caciko cali imikono isano, ne cishiba cali imikono amakumi yatatu mu mulingo. ²⁴Kunshi ya milomo ukushinguluka icishiba kwali intuntu, ikumi mumukono, umo, ishaposelwe, "Bemba." ulo icakwengwa caengelwe. ²⁵"Bemba," calikele pali bakalume wa ngombe ikumi na babili batatu abalola kukapinda ka kukunso, batatu baliloleshe kumasamba, batatu kukapinda kakukulyo na batatu kukabanga. "Bemba calibikilwe pamulu wabako, ne numa shabo shalonkene mukati. ²⁶Bemba ali tikame nga mumbwipi bwakubako, elo kumilomo kwaciko kwali nga mumilomo ya lukombo, nga cananika wabalula. Bemba ali uwakubamo amabati amakana yabili aya menshi. ²⁷Huramu alipangile ifya kutentekapo ikumi ifya mukuba. cila cimo icakutentekapo cali imikono ine mubutali ne mikono ine mubufumo, elo na muvimo cali imikono itatu. ²⁸Umulimo wafyakutentekapo wali ngefi. Fyali kwete mikpmbelo iyo iya iminine pakati kafilundilo, ²⁹Na kumikobelo elo naku kufilundilo kwali inkalamo bacilume ba mngombe, naba kerubi. Pamulu na pesamba lya nkalamo, na bacilume wa ngombe na ba Kerubi pali apapununwa. ³⁰Conse icakutentekapo calikwete imipeto ya mukuba ine ne fyashinguluka imipeto ifya mukuba na molu yane yali ne mfukilwa mwisamba lya Bemba. Imfukilwa ishaengwa ne fwalukwako, lubali lwa cila cimo. ³¹Akanwa ka ciko ukutula pamikobelo nokupushapo, kali umukono umo na citika ubufumo, no kufwentema ngo mukonso umukonoi umo. ukuya pa mulu. pa kanwa pali ifyabaswa, imikobelo yafiko yali iyafitumba ifyalingana, tefyafwentama iyo. ³²Imipeto ine yali pe samba lya mikombelo, ne fyashingaukapo imipeto fyali ku cakutentekapo. icimo camupeto wali umukono na citika. ³³Umupeto walipetelwe nge mipeto celeta, ifyashi ngaukapo, amayanda yafiko mambo, na nacitekelo fyonse fyali fyela fya kwengwa. ³⁴Kwali imfukilwa shine pafitutu fine ifya cila ca kutekapo, ishabikilwe mu ca kutekapo. ³⁵pamulu wa cakutentekapo pali ulunweno ulwafwe ntamana lwali citika wa mukono ukwingila. na pamulu wa cakutentekapo pali amaboko ne mi kombelo ifya iketeko. Pafipapatu fya mukilwa ne mikobebe Huramu ali lembelepo ba Kerubi, inkalamo, no tuncindu ifya kufumba incende yalipo, ne fyalukwa fya lifishingulwike. ³⁶Pafipapatu fya muukilwa ne mikobelo Huramu ali lembelepo ba kerubi, inkalamo, no tuncindu ifya kufimba incende yalipo, ne fyalukwa fyalifishingulwike. ³⁷Alipangile ifyakutentekapo ikumi mu musango umo wine fyonse fyalengelwe cimo cine, umulingo umo, ne cata cimo. ³⁸Huramu alipangile ne misambilo ikumi iya mukuba umusambilo umo wakubamo amabati amakumi yane. cila musambilo wali imikono ine ukwabuka na pali cila fyakutepo ikumi pali umusambilo umo. ³⁹Alipangile ifyakutentekapo fisano kukulyo ifyali kulolesha lubali iwe tempele na fisano kukuso lubali iwe tempele. Alibikile, "icishiba" kumabli yaku kabanga, ukesengelela lubali kukulyo kwe tempele. ⁴⁰Huramu alipangile ifisambilo na bashofolo ne nweni. Elo apwishishe imilimo yonse iyo acitile ku mfumu Solomoni mwi tempele lyakwa Yawe. ⁴¹Inceshi shibili, ne nweni shakubati fitebo ifyali pa mulu wa nceshi shibili, ne fyakupikulwa fibili ifyakufimba pa nweni shibili ifyakubali fitebo ifyali pamulu wa nceshi. ⁴²Alipangile napa pomegranate imyanda ine pa fyakupikulwa fibili (imitande ibili iya ma pomegranate pali cila ciputulwa cakyakupikulwa ifya kufimba pa fya nweni ifyali kubati fitebo ifyali pa nceshi); ⁴³Ifyakutwkapo ikumi; ne misambilo ikumi iyali pa fyakutentekapo. ⁴⁴Alipangile cisambilo icikalamba

icalikwitwa, "ici shiba" ba ba cilume ba ngombe ikumi na babili mwi samba lya ciko; ⁴⁵Ne mipika, basholofolo, imisambilo na fyonse fimbi ifipe Huramu alipangile ukufuma ku mukuba uwa pukushika, alipangile imfumu Solomoni ifye tempele lyakwa Yawe. ⁴⁶Imfumu yali fyengele mucinfengulusha ca Yordani, mumushili we bumba pakati ka sucote na saretani. ⁴⁷Solomoni talingilo kufina ifipe fyonse pantu ifya kulingo kufina fyalifushe, pantu umulingo wa mukuba tawapiminwe. ⁴⁸Solomoni aliwamishe ifipe fyonse ifyali mwi tempele yakwa Yawe ukufuma kuli golide; icipailo ca golide ne tebulo ilyo umukate waku cinso wali nokubikwa; ⁴⁹Ifyakutekapo inyali lubali lwaku kulyo na fisano lubali lwaku kuso pantanshi ya muputule wa mukati, fyali ifya golide uwasobooka, na maluba inyali, notulumano ifyali ifya golide. ⁵⁰Solomoni kabili alipangile bamafukula, utwaku putwilako ifisuni, imisambilo, inweni, ne fifutumwino, fyonse fyakipangilwe kuli golide isosobokoka; Alikwete na mahinceshi ya golide ayapangilwe fibi fya mu muputule wa mukati (umo umwali ni ncende ya mwa shilisha), na pa fibifya cibumba cine ice tempele. ⁵¹Muli iyi nshila, shonse ncito isho imfumu Solomoni yalangilile pa nganda yakwa Yawe shalipwile. Eco Solomoni alingishe ifintu ifya patwilwe kuli Dabidi, wishi, ne fya Silfere, golide, ne fipe, no kufibika mu miputule ya nganda yakwa Yawe.

8

¹Elo Solomoni akolongenye abakalamba bamu Isreali, nabakalamba ba mitundu, ne ntungulushi sha ndupwa shabantu ba mu Isreali, pacinso cakwe mu Yerusalemu, kuleta icipao cacipangano cakwa Yawe ukufuma mumusumba wakwa Dabidi, uyo uli, Sioni. ²Bonse abaume ba mu Isreali balikolongene pacinso ca mfumu Solomoni pa mutebeto, mu mweshi wa Etanimu, uuli mweshi walenga cine lubali. ³Abakalamba bonse abamu Isreali balishile, naba shimapepo balisendele icipao. ⁴Baliletele icipao cakwa Yawe, ne Hema lya kulashanishishamo, na fyonse ifyakuwamisha ifya mushilo fyali mwi Hema. Bashimapepo na bena lebi baliletele ifi fintu. ⁵Imfumu Solomoni nabonse abakolongene abantu Isreali balishile capamo pacinso ca cipao, uku pela malambo ya mpanga ne ngombe imitapendwa. ⁶Bashimapepo baliletele mukati icipao cacipangano cakwa Yawe pa ncende yaciko, mumuputule wa mukati ka nganda, muncende umwashilisha sana, mwisamba ya mapindo yaba Kerubi. ⁷Pantu ba kerubimu ba lifungulwile amapindo pa ncende ya cipao, no kufimbe cipao ne mulando bali kucisendelapo. Pantu ba kerubimu balifungulwile amapindo pa ncende ya cipao ku fimbe cipao ne milando bali kucisendelapo. ⁸Imilando yali lepele sana icakwebati impela shashiko ku moneka ukufuma mu ncende umwa shilisha kuntanshi ya muputule wa mukati, lelo tashali ku moneka kunse, fili kulya kwine ukufika nelelo. ⁹Tamwali kantu mu cipao kano ifipapatu fya mabwe fibili ifyo Mose abikilemo ku Horebu. Ulo Yawe apangile icipangano na banmtu bamu isreali ulo bamfumine mu calo ca Egipto. ¹⁰Calishile kuba ukwebati ilyo bashimapepo bafumine muncende ya mushilo, ikumbi lyaswile mwi tempele lyakwa Yawe. ¹¹Bashimapepo balifililwe ukwimanina ukwebati ba pyunge pamulandu we kumbi, pantu ubukata bwakwa Yawe bwaliswishe ing'anda yakwe. ¹²Elo Solomoni alandile ati, "Yawe alandile kwebati kuti aikala mumfimi yakulikama, ¹³Lelo nebo kukulila inganda yabune umwakwikala incende yobe umwakwikala umuyayaya." ¹⁴Elo imfumu yapilibwike no kupala ulukuta lonse ulwa Isreali, ilyo ulukuta lonse ulwa mu Isreali lwaiminine. ¹⁵Alandile ati, 'Llekeni Yawe, Lesa wakwa Isreali, alumbanishiwe, uwalandile kuli Dabidi tata, nokucifilisha ine minwe yakwe, ukulanda ati, ¹⁶ukutula ubshiku ubo na fumishe abantu bandi abena Isreali ukufuma mu Egipto, Nshasalile umusumba ukufuma mumitunda yamu Isreali yonse umwakukula inganda, mukwebati ishina lyandi lingaba mulya. Lelo, Nasalile Dabidi ukuteka pa abantu bandi mu Isreali. ¹⁷Nomba cali mumutima wakwa Dabidi tata ukukula inganda ye shine lyakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali. ¹⁸Lelo Yawe alilandile kuli Dabidi tata, 'mukwebati cali mumutima obe uku kulila ishina lyandi ing'anda, walicitile ubune pantu cali mumutima obe. ¹⁹Lelo iwe tawakule inganda; icifwile, icifwile, umwana obe umwaume, umu uukafyalwa ukufuma mu musansa obe eukakulila ishina lyandi ing'anda. ²⁰Yawe ali citile ico alandile, pantu alimine mu ncende yakwa Dabide tata, kabili nanebo ndikele pacipuna cabufumu bwakwa Isreali, ngefyo Yawe alaile. ²¹Nebo ndikulile ishina yakwa Yawe inganmda, Lesa wakwa Isreali. Nebo ndipangile ncende ya cipao kulya, umu umuli cipangano cakwa Yawe, ico apangile naba shifwe ulo abafumishe mu calo ca Egipto. ²²Solomoni aliminine pa cinso cacipailo cakwa Yawe, pacinso ca lukuta lonse ulwa mu Isreali, noku fungulula maboko yakwe ukulola mu myulu. ²³Alilandile ati, "Yawe, Lesa wakwa Isreali, takwaba Lesa uwakuba nga webo mumulu wa myulu nangula pe samba lya calo, weusunga cipangano cabe mucishinka na babomfi bobe abendela muceni cobe ne mitima yabo, ²⁴Webo wewasungile no mubomfi obe Dabidi tata, ifyo wamulaile. Eee, walilandile nakanwa kobe kabili na ucifikilisha no kuboko kobe, ngefyo cili ilelo. ²⁵Eco nomba Yawe, Lesa wakwa Isreali, cita ifyo walaile umubomfi obe Dabidi tata, ulo walandile ati, 'Tawakafilwe ukukwata mwaume mumeno yandi uwakwikala pa cipuna cabufumu bwa Isreali bwa Isreali nga cakwe bati abaluto bobe bacenjela mukwenda ku cinso candi, ngefyo waendele kucinso candi,' ²⁶Eco nomba, wakwa Isreali, leka icebo cobe cifikilishiwe, ico walandile ku mubomfi obe Dabidi tata. ²⁷Lelo bushe Lesa kuti aikala pa calo? lolesha umulu onse nangula umulu wamulu iwione teti ukukwanishe pali bufi itempele li nakukulila! ²⁸Napapata cindikeni ipepo ili ilya mubomfi wenu no kulomba kwakwe, Yawe Lesa wandi; shunfweni kukulila nakwi pepo ilyo umubomfi wenu akopepa kuli mwebi lelo. ²⁹Yabe ayaisuka amenso yenu ukulola kwi Hema ili ubushiku na kasuba, kuncende iyo mwalandile ati, ishina lyandi ne ceni candi fikaba mulya-mukwebati mwingomfewa ku mapepo ayo umubomfi wenu akapepa ukulola pancende pancende ino. ³⁰Eco umfweni ukulomba kwa mubomfi wenu no kwabantu benu aba Isreali ulo tulepepa ukulola kuli ncende. Ee umfwa ukufuma ku ncende uko wikala, ukufuma mu myulu; nolo waumfwa, elela. ³¹Nga cakwebati umuntu abembukila umwina mu palamano na kabili alekabilwa ukulapa umulapo, nga cakwebati aisa no kulapa umulapo pacinso ca cipailo muli ii nganda, ³²umfwa ukufuma mumyulu no kucita. Pingula ababomfi bebo, ukuseko ulufyenye no kuleta ifyo acitile pa mutwe wakwe. Nokubilisho wakaele ukutafya

nga no kupela kuli ena ukulingana nobololoke bwakwe.³³Ulo abantu benu Isreali bacimfishiwa ku mulwani pantu nababembukila webo, nga cabuti babwelele kuli webo, balapila kwishina lyobe, ba pepa, noku lomb ubwelelo ukufuma kuli buli webo muli ili tempele-³⁴Ninshi napapata umfweni mu myulu no kwelelo lubembu lwa bantu benu aba Isreali; ba bwekeshi ku cali ico mwapele kufikolwe fyabo.³⁵Ulo insulu yaisalika ne mfula takuli pantu abantu naba bembukila mwebo nga bapapa ukulola pa ncende iyi, balapila mwishina lyenu, kupilibuka ukufuma kulubembu lwabo ulo mwaba cusha³⁶-Umfweni mumulu no kwelela ulubembu lwaba bomfi benu na bantu benu aba Isreali, ulo mwa basambilishe inshila yabune umo balingile ukwendela. Tumeni mfula pa calo cenu iyo mwapele kubantu benu nge cabupyani.³⁷Nga cakuti mwaba icipowe mu calo, napamo mwaba ubulwele, ukukunkutana kwa mabula nangu ukufufuma, amakanta nangu ifipaso; ngangu cakutile ati umulwani asanse mpongolo ya musumba mu calo cabo, nangu cabwebati kwaba icikuko nangula ukulwala-³⁸elo nga cakutitile amapepo ne fyakulomaba fya citwa ku muntu nangu ku bantu bobbe bonse aba Isreali- cila umo naishiba icikuko mu mutima wakwe ilyo ale salanganya amaboko yakwe ukulola kwi tempele.³⁹Elo umfwe ukufuma kumulu ncende uko wikala elela nokucita, no kulambula umuntu onse pali fyonse ifyo acita; walishiba umutima wakwe pantu kabili iwe wekafye nimwe waishiba umutima wa mutunse onse.⁴⁰Cita ifi pakwebati benga kutina inshiku shonse isho bakekala pa calo ico wapele ku fikolwe fyesu.⁴¹Mu kulundapo, ku mwina fyalo uushili mwina Isreali: ulo aisa ukufuma ku calo cakutali pamulandu we shina lyobe-⁴²pantu bakomfwa palweshina lyobe ilikalamba, ukuboko kobe ukwamaka, no kuboko kobe, ukwaimishiwa - ulo aisa nokupepa ukulola kwi tempele ili,⁴³Eco napapata ukomfwe ukufuma mu mulu, incende uko wikala, no ku cita ifi pakwebati abantu bonse pa calo be bengeshibe shina lyobe no kukutina nge ficita abantu bobbe aba Isreali. cita ifi pakwebati bengeshiba ukuti iinganda iyo ukulile itwa pe shina lyobe.⁴⁴Nga cakwebati abantu bobbe baya kubulwi ukulwa no mulwani, munshile ili yonse iyo wingabatumi, namo, nangu nga cakwebati ba pepa kuli webo, Yawe, ukulola kumusumba uyo wasala no kulola kunmganda iyo nakulile shina lyobe.⁴⁵Eco umfwa mu myulu kwipepo lyabo no kulomba kwabo, nokubapfwa muficitwa fyabo.⁴⁶Nga cakwebati bakubembukila, nge fyo takwabo ushibe mbuka, elo nga cakwebati wakalipa pa bena no kuba pela kumu lwani ukwebati umulwani engabasenda bunkole mucalo cabo, ukutali nangula alopei.⁴⁷Lelo nga cakwebati bailuko kuti bali mucalo umo basondwa nakabili ngacakwebati balapila no kufwayo bubile ukufuma kuli webo mucalo cababosenda buukole. Ngacakwebati balandati, "Twalicita fyebipa nokubembuka. Twalicite misango yabunkalwe."⁴⁸Nga cakwebati ba bwela kuli webo ne mitima yabo yonse ne myeo yonse mu calo caba lwani babo ababekete nangu nga fikolwe fyabo no kulola kumusumba uo wasalile, no kulola ku nganda iyo nkulile shina lyobe.⁴⁹Elo ukufuma kumulu, ncende uko wikala, umfwa kwipwpolyabo no kulomba kwabo ukwa kwafwisho, elo ulenge fintu kulungama kuli bena.⁵⁰Elela abantu bobbe ababembukile webo, na mampulu yabo yose ayo bacita kuli webo, no kubalenga ifibombelo fya nkumbu pafinso fya ba cimfya nokulenga aba cimfya ukukwatte nkumbu pali bena.⁵¹Bantu bebo abo wasala, abo wapuswushe ukufuma mu Egipto kubati kufuma mukati kelungu lya cela.⁵²Amenso yobe yenyeesuka kukulomba kwamubomfi obe nakulomba kwa bantu bobbe aba Isreali, kumfwa kuli bena lyonse ilyo balila kuli webo.⁵³Pantu walibapatwileto ukufuma kubantu bonse abapa calo ukuba bobbe no kupokelele filayo fyobe ngafyo walondolwele Monse umubomfi wenu, ulo wafumishe bashifwe ukufuma mu Egipto, shikulu Yawe."⁵⁴Eco cali ukwebati ulo solomoni apwile ukupepa ipepo ili yonse no kulomba kuli Yawe, aliomine mukufukama bamakufi yakwe nokufugulula amaboko yakwe mu myulu.⁵⁵Alimwinine no kupalo lukuta lonse ulwamu Isreali mwi shiwi lya kupundisha ukulanda ati,⁵⁶"Enga lumbanishiwa Yawe, uupele ukutusha ku bantu bakwe aba Isreali, ukusunge filayo fyakwe fyonse. Takuli ishiwi nangula limo ilifilikwe ukumfuma pa filayo fyabune fyonse fisuma ifyo Yawe apangile na Monse umubomfi wakwe."⁵⁷Yawe Lesa wesu engaba napwebo, nge fyo ali nefikolwe fyesu.⁵⁸Ekatusha nangulo kutulekelesha, ukwebati engabike mitima shesu kuli ena ukwikala muushila shakwe shonse nokunga ifipope fyakwe ne fyabupingushi na mafunde iyo akonkomesha bashifwe.⁵⁹Lekani aya mashiwi iyo nalanda apo nalombela kucinso cakwa Yawe, yabe mupepi na Yawe Lesa wesu akasuba no bushiku, ukuti engafwa ificitwa fya mubomfi wakwe neficita bantu bakwe Isreali, ngefyo cila bushiku cikakabilwa;⁶⁰ukwebati abantu bonse abapa calo bengeshiba ukwebati Yawe ni Lesa, elo tawaba naumbi! Lesa!⁶¹Eico lekeni mitima yenu ibe iya cine kuli Yawe Lesa wesu, ukwenda mufipope fyakwe no kusunga amafunde yakwe, nga pali ububushiku."⁶²Eico imfumu na Isreali yonse iyali nao balipele amalambo kuli Yawe.⁶³Solomoni alipele ilambo lya fya bupe fya senge kuli Yawe: ingombe amakana amakumi yabili na yabili ne mpanga amakana mwanda umo na makana makumi yabili. Eco imfumu na bantu bonse aba mu isreali bapele inganda yakwa Yawe.⁶⁴Ubushiku bumo bwine imfumu yali patwileko icapakati ka lubansa pa ntanshi ye tempele lyakwa Yawe, pantu palya alipele ifya bupe fyakoca, ifyapupe fye nseke, ne fyabupe fya mafita yesenge, pantu icipailo camukuba ico cali cali pacinso cakwa Yawe cali cepeshe ukupokelelela icapube cakoca, ne fya bupe fyabupe fya nseke, ne fya bupe fya mafuta ye senge.⁶⁵Eco Solomoni alikwete umutebeto pali ilya nshita, na Isreali yonse yali nankwe, ulukuta ulukalamba, ukufuma ku lebo Hamati ukuya kufika pa mumana wa mukuku wamu Egipti, pacinso cakwa Yawe Lesa wesu mbi cinse lubali, shonse pamo inshiku ikumi limo na shine.⁶⁶Pabushiku bwalenga cinekonse konse alekele abantu baye kabili bapalile mfumu no kuya ku mayanda yabo ne nsansa ne mitima iyakwanga pa fyabune fyonse ifyo Yawe alangile kuli Dabidi, umubomfi wakwe, nakuli Isreali, abantu bakwe.

9

¹Panuma Solomoni apwile ukula inganda yakwa Yawe ne sano lya imfumu, kabili panuma afikilishe fyonse ifyo alikufwaya, ²Yawe alimonekele kuli Solomoni umuku wakulenga bubili, ifyo amonekele kuli ena pa Gibeone.³Elo Yawe alandile kuli ena, "Ndyumfwile ipepo lyobe no kulomba kobe kuli ine. Ndibikile pambali iyi nganda, iyo ukulikile kuli

nemwine, ukubikapo ishina lyandi umuyayaya. Amenso yandi nomutima wandi ukalakubamo ishita yonse.⁴Lelo iwe, umfwa ukalakwenda ku cinso candi ngefyo Dabidi wiso aendele muli bumpomfu bwa mutima na mukutambalala, ukunakila fyonse ifyo nakukonkomesha nokubaka ifipope fyandi ne fyakushika fyandi,⁵elo nakapampamika icipuna ca bufumu bobe mu Isreali umuyayaya, umo nalaile Dabidi wiso, ati, 'uwamucikota cobe takabule kwikala pa cipuna cabufumu cakwa Isreali.⁶Lelo umfwa nkaluke, iwe nangula abana bobe, kabili nokukana sunga amafunde ne fipope fyandi ifyo naisa kubika kuli iwe kabili umfwa waya kupepa nokuwila ku milungu imbi,⁷elo nkaputulako Isreali ukufumako ku mapnga nabapeele; na iyi nganda iyo mbikile pambali kwi shina lyandi, nkaisukula ku cinso candi, kabili Isreali akesa kuba icakumwenako icakusekwa kabili icipe casulwa mu bantu bonse.⁸Ili itempele ukesakuba umwina wa fintantata, na onse uwapitapo akapapa nokuikimuna. bakepusha, 'nindo Yawe acitila ici kuli iyi mpanga na kuli iyi nganda? ⁹Bambi bakasuka abati, "pamulandu basulile Yawe Lesa wabo uwafumishe ifikolwe fyabo mu mpanga ya Egupti, kabili balambatile nokuwila ku milungu imbi no kupepa. Eco Yawe aletela pali bena ubu bonaushi."¹⁰Caishile kufika napanuma ya myaka amakumi yabili ulo Solomoni apwile ukukula ifi fikulwa fibili itempele lya kwa Yawe ne nganda ya mfumu. ¹¹Nomba Hiram, imfumu ya Turi, yasambeshe Solomoni na mikedari ne fimuti fya mikupri, na golide fyonse ifyo Solomoni apele Hiram imisumba amakumi yabili mu mpanga ya Galili. ¹²Hiram afumine mu Turi ukuya kumona imisumba Solomoni amupeele, lelo tayamusekeshe. ¹³Kanshi Hiram alandile, "misumba nshi iyi waisa kumpa munyinane?" Hiram ayenikile impanga ya kabuli ifyo yetwa nelelo. ¹⁴Hiram alitumine ku mfumu bakikari ba golide umwannda umo namakumi yabili. ¹⁵Noyu emulandu wa mibombe yapamaka iyo imfumu Solomoni ashikimike ku mikulile ye tempele lya kwa Yawe ne sano lyakwe, na milo, ilinga lya Yerusalemu, na Hasone, na megido na Gesere. ¹⁶Farao imfumu ya Egupto yaile kutaasha Gesere Yaocele ulya musumba nokwipaya abena kenani abekashi ba muli lya musumba. Elo Farao apeele umusumba ku mwana wakwe umwanakashi, umukashi wakwa Solomoni, nga icabupe cabwina. ¹⁷Kanshi Solomoni akululwile Gesere na Bete-horone wa mwisamba, ¹⁸Baalati na Tamari mumatolo mu calo cakwa Yuda, ¹⁹ne misumba yonse iya fyakututula iyo akwete, ne misumba ya ma celeta ne misumba ya ba pali bakafwalo bakwe na fyonse ifyo ali kufwaya ukukula mukuissekesha mu Yerusalemu, mu Lebanone, na mu ncende shone mubutungulushi bwakwe. ²⁰Lelo kubantu bonse abo bashalepo mu bena Amone, abena Hiti abena perisi, abena Hibi na bena Yebusi, abatali kuba bantu bamu bena Isreali, ²¹abamu cikota cabo abashalepo mu calo, abo abna Isreali bashaonauwile umupwilapo Solomoni abacitile ukuba ababomfi bamulasa, ifyo baba nokufika nakuli lelo. ²²Nangu cibe fyo Solomoni tacitilepo abana ba Isreali ukuba ababomfi bamulasa. Lelo, baishile kuba ifita na babomfi bacilolo bakwe, aba fyanso bakwe naba mushika ba pa maceleta yakwe na ba pali bakafwalo bakwe. ²³Naba ebali kuba bacilolo bakalamba abali kwangalila pali bakateeka wamilimo yakwa Solomoni, 550 efyo bali, bali kuteeka abantu bali kubomba imilimo. ²⁴Umwana uwanakashi wakwa Farao akukile ukufuma mumusumba wakwa Dabidi ukuya ku nganda iyo Solomoni amukulile. Napanuma, Solomoni akuulile milo. ²⁵Pamiku itatu cila mwaka Solomoni alepela ilambo lya cakoca nelya mutende pa lufuba akuulile Yawe, kumo nefyakutumwina pa lufuba lwali kuba ku cinso cakwa Yawe. Efyo apwile itempele nokwamba ukulibomfya. ²⁶Imfumu Solomoni apangile inganda ku Esione Gebere, uwaba pepi na Elote mu lulamba lwa bamba wakashika, mu calo ca Edomu. ²⁷Hiram atumine ababomfi ku ngalaba sha kwa Solomoni, abaume ba ngalaba abaishiba bamba pamo nababomfi bakwa Solomoni. ²⁸Baile ku ofiri naba bomfi bakwa solomoni. Baile kuleta bakikari imyanda ine na makumi yabili aya golide kuli Solomoni.

10

¹Ulo imfumu yanakashi ya Sheba yaumfwile ululumbi lwakwa Solomoni pamulandu weshina lyakwa Yawe, yaishile mukumweshi namepusho yakwafya. ²Yaishile ku Yerusalemu no mulongo uukalamba nganshi ne ngamali shapiitile ifye fungo, golide uwingi, na mabwe yaluma umutengo nganshi. ulo yafikile, yaebele Solomoni fyonse ifyali kuba kumutima. ³Solomoni alyasukile amepusho yaiko yonse, Takwali nangu cimo ico yaipwishe ico imfumu itayaswikile. ⁴Ulo imfumu yanakashi ya Sheba yamwene amano yonse ayakwa Solomoni, isano akulile, ⁵Ifilyo pa tebulo lyakwe imikalile ya babomfi bakwe imilimo yababomfi bakwe ne fyakufwala fyabo, naba kasumika wakwe, no musango ali kupelemo ilambo lya cakoca mu nganda yakwa Yawe camusungwishe apakalamba. ⁶Yalandile ku mfumu, "ici cishinka icebo naumfwile mu calo candi palwa fyebo fyobe na mano yobe. ⁷Nshacetekele ifyo naumfwile ukufikilaulonaishile kuno, kabili amenso yandi yalifimwene. Tafiafikile citika ifyaebelwe kuli nebo palwa mano ne fyuma fyobe! Ulicilile napa lulumbi ulo naumfwile. ⁸Ifyo bapalwa abakashi bibe, nefyo bapalwa ababomfi bobe abemonina lyonse kuli webo pantu bomfwa amano yobe. ⁹Yawe Lesa obe alumbwe, uwasanga ukubekwa muli webo, uwabikile webo pa bumfumu bwa Isreali. Pantu Yawe atemwa Isreali umuyayaya, nokucita webo imfumu, ukuleka ucite ubupingushi no bulungami!"¹⁰Yalipele imfumu bakikari ba golide 120 nefye fungo ifingi nganshi na mabwe yaluma umutengo. Takwabalile akupeelwapo libili ifye fungo ifingi ngefi ifyo imfumu yanakashi ya sheba yapeele kuli Solomoni ukupelwa kuli ena. ¹¹Ingalaba shakwa Hiram, ishali kuleta golide ukufuma ku Ofiri, shali kuleta ne milando mialmugi iyingi ngashi na mabwe yauma umutengo ukufuma ku Ofiri. ¹²Imfumu yapangileko ku milando ya mialmugi bashentele ba mwi tempele yakwa Yawe na kwi sano lya mfumu, na basango na mapanga kuli bakemba. Takwabala akubapo ubwingi bwa milando ya mialmugi nga iyi yabalile aisa nangula ukumonekapo libili napali lelo. ¹³Imfumu Solomoni yapeele kuli namfumu waku Sheba conse ico yafwaile, conse ico yaipwishe ukulunda pafyo Solomoni apeele umwabela ukuboko kwakwe, kanshi yabwelele ku calo caiko nababomfi baiko. ¹⁴Nomba ukufina kwa golide waishile kuli Solomoni mu mwaka umo kwali bakikari ba golide 666, ¹⁵Ukulundapo na golide abamakwebo na basulwishi bali kuleta, imfumu shonse isha mu Arabia na balashi mu calo nabo bali kuleta golide

na Silfere kuli Solomoni.¹⁶ Imfumu Solomoni apangile imyanda itatu iya nkwele kuli golide watapwa. imyanda mutanda yaba shekele wa golide ebali kwingila mu cishangu cimo.¹⁷ Kabili apangile imyanda itatu iya nkwele kuli golide watapwa. ba mani ba golide batatu ebali kwingila muli cila nkwele, imfumu yashibikile mwi sano lya mu mutengo wa mu lebanone.¹⁸ Elo imfumu yapangile icipuna cabufumu ku meno ya nsofu nokupaminako golide walopolowa.¹⁹ Kwali amatabo mutanda pakuya pa cipuna, na kunuma kwaciko cali napamulu ngo mutwe wa ciponti ca ngombe, Cila lubali lwa cipuna kwali apakusanshika amaboko ne nkalamo shibili shaimine cila lubali lwa fiko.²⁰ Inkalamo ikumi na shibili shali kwiminina pa matabo, imo cila lubali lwa matabo yonse mutanda. Twakwalipo icipuna cakuba ngeci mu bufumu ubuli bonse.²¹ Ifipe fyonse ifyakunwenamo fya mfumu Solomoni fyalu kuba fya golide, kabili ifipe fyonse ifyakunwenamo mwisano lya mu mutengo wa mu Lebanon fyalu kuba fya golide wasobolwa. Tapalipo ica silfere, pantu silfere wacitilwe wakubula kantu mu nshiku sha kwa Solomoni.²² Imfumu yalikwete bamba ingalaba sha pali fibemba, pamo ne ngalaba shakwa Hiram. umuku umo pa myaka itatu ingalaba shali kuleta golide, silfere, na meno ya nsofu, pamo na fikolwe fikalamba nabakolwe bamapemba.²³ Kanshi imfumu solomoni alipitilepo napa mfumu shonse isha calo mu fyuma na mano.²⁴ Naba pesamba lya calo bonse bali kufwaisha ukubapo kwakwa solomone ukuleka balekumfwa ku mano yakwe, ayo Lea abikile mu mutima waiko.²⁵ Bonse abatandashi balikuleta ifya kutula, ifipe fya silfere nefya golide, ne fyakufwala, ifyanso, ne fye fungo pamo na bakafwalo, ne mfalashi, umwakano mwaka.²⁶ Solomoni akolonganike pamo amaceleta na ba pali bakafwalo. Alikwete amaceleta 1, 400 naba pali bakafwalo amakana ikumi na yabili abo atekele mu mishi ya ba macelete naku mfumu iyine mu Yerusalemu.²⁷ Imfumu yali silfere mu Yerusalemu, pamo na mabwe yambi mumushili. Alengele imiti yaba mikedari ukufula nga imikunyu yamu Shefela isha mwi samba lubali.²⁸ Bakafwalo abali kuba bakwa Solomoni balikuletwa ukufuma ku Egupti, na ku kwe nabasulwishi bamfumu balikubashita ku Kue.²⁹ Amakeleta yali kushitwa ukufuma mu Egupti pali ba shekele ba silfere imyanda mutanda cile celeta na bakafwalo pa mashekele umwanda na makumi yane cila kafwalo pali ifi fyalu kushitishiwa ku mfumu shonse sha bena Hiti na Aramu.

11

¹Nomba imfumu Solomoni yalitemenwe abanakashi abengi abalebeshi pamo no mwana mwanakashi wakwa Farao abanakashi bamu bena Moabu, abena Amone, abena Edomu, abena Sidomu, na bena Hiti.² Bali bakufuma mu nko isho Yawe alandile ku bantu bamu Isreali, "mwikalakuya kuli bene ku kuupa, nangula bena bekalakwisa kuli imwe, pantu bakalula intima ifi Solomoni alambatile aba abanakashi ku kubatemwa."³ Solomoni akwete abakashi imyanda cine lubali abana bamfumu na banakashi bambi imyanda itatu. Abakashi bakwe ba yalwile umutima wakwe.⁴ Pantu ulu Solomoni akulile mummyaka, abakashi bakwe balyalwile umutima wakwe ku kunakila imilungu imbi; umutima wakwe tawanakile Yawe Lesa wakwe umupwilapo, ngefyo umutima wakwa Dabidi wishu walikuba.⁵ Pantu Solomoni alikunkonka Astarte, umulungu wanakashi wabena Sidone, kabili akonkele Milkomu, umulungu wamakankamike wa bena Amone.⁶ Solomoni alicitile ifyabipa ku cinso cakwa Yawe; talikunkonka Yawe umupwilapo ngefyo Dabidi wishu acitile.⁷ Elo Solomoni akulile umusansama wa kwa Kemoshe, umulungu wamakankamike wa bena Moabu, pa lupili lwaku kabanga ka Yerusalemu, kabili na kuli Moleke umulungu wamakankamike wa mu bena Amone.⁸ Kabili alikulile imisansama sha bakashi bakwe, bamu bena fyalo abali kufutumwinapo ifyakufumuna nokutulilapo amalambo ku mulungu yabo.⁹ Yawe alifililwe Solomoni, pantu umutima wakwe walimwalukile, Lesa wakwa Isreali, nelyo amonekele kuli ena imiku bili.

¹⁰Nokumukonkomesha palwa ici, ukweba ati ekakonka imilungu imbi. Lelo Solomoni tanakiile kufyo Yawe akonkomeshe.

¹¹Kanshi Yawe alilandile kuli Solomoni, "pamulandu ulicitile ici kabili wakana nokubaka icipangano ne fipope nokukambishe, ndi nokupatulamo ubufumu ukufuma kuli iwe kabili ndi nokupela ku ku mubomfi obe."¹² Nangula cibe ifyo pamulandu wakwa Dabidi, wiso, nshakacite ici mu nshiku sha mweo obe, lelo nkatulamo ubufumu mu nshiku sha mwana obe umwaume.¹³ Lelo nshakapatule ubufumu bonse; ndi nokupela umutundu umo ku mwana obe pamulandu wakwa Dabidi umubomfi wandi, na pamulandu wa Yerusalemu, uyo nasala."¹⁴ Elo Yawe aimishe umulwani kuli Solomoni, Hadadi umwina Edomu, Ena afyelwe mu lupwa lwa bufumu lwa mu Edomu.¹⁵ Ulu Dabidi ali mu Edomu, Yoabu mushika wa mulalo alile mukushika abafwile umwaume onse uwaipaiwe mu Edomu.¹⁶ Yoabu na Isreali onse balikele uko imyeshi mutanda ukusuka aipaya umwaume onse mu Edomu.¹⁷ Lelo Hadadi asendelwe pamo na bena Edomu bambi ku babomfi bakwa wishu ukulola mu Egupto, ico Hadadi alifye akana kanono.¹⁸ Baimine ukufuma ku Midiani ukwisa kufika kufika ku Parani uko bapitile abaume ukulola nabo ku Egupti, kuli Farao imfumu ya Egupti, uwamupele inganda, impanga ne filyo.¹⁹ Hadadi asangile ububile mu menso ya kwa Farao, eico Farao amupeele nomukashi, inkashi ya mukashi wakwe wine, inkashi wakwa namfumu Tahipenese.²⁰ Inkashi yakwa Tahipenese yafyalile Hadadi umwana mwaume. Balimwinike Genubati. Tahipenese amukushishe na mwisano lyakwa Farao. kanshi Genubati aikele mwisano lyakwa Farao pamo nabana bwakwa Farao.²¹ Libe ali mu Egupti aumfwile ati Dabidi alilele pamo ne fikolwe na Yoabu mushika wa mulalo alifwile, Hadadi alandile kuli Farao, "Leken i ndekuya, ukuti ningalola ku calo candi."²² Elo farao alandile kuli ena, "kanshi nindo ubulishe kuli ine ukulenga iwe ukufwaya ku calo lobe?" Hadadi alyasukilw. "Nangu kamo. Napoapata lekeni ndekuya"²³ Lesa kabili aimishe umulwani naumbi kuli Solomoni, Resone umwana mwaume wakwa Eliada, uwafulumwikile ukufuma kuli shikulu wakwe Hadadesere imfumu ya Soba.²⁴ Resone aikolanganishe abaume nokuba musjika pa uyu mulalo unono, ulu Dabidi acimfishe abena Soba. Abaume bakwa Resone baile ku Damaseke nokuya kwikala kulya, Resone alikutungulula Damaseke.²⁵ Ena ali kuba umulwani wakwa Isreali inshiku shonse shakwa Solomoni, pamo namafya yambi yeletelwe na Hadadi, Resone apatile Isreali apakalamba kabili atekele napali Aramu.²⁶ Elo Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, umwina Efraimu waku Sereda, umubomfi wakwa Solomoni, uyo

ishina lyakwa nyina ni Seruya, mukamfwilwa, nao alisumbwile ukuboko kwakwe ukwimina imfumu. ²⁷ Asumbwile ukuboko kwakwe ukwimina imfumu pantu Solomoni alikulile incende imo yali kuba pa milo no kucilika umwinshi we linga lyakwa Dabidi wishi. ²⁸ Yeroboamu ali kuba ni mpalume ya bulamba Solomoni alimwene ukutila uyu mulumendo ali kosa uwapikintika mukubomba, eico amupele amaka yakuteka imilimo yonse mu nganda yakwa Yosefe. ²⁹ Napali ilya nshita, ulo Yeroboamu afumine mu Yerusalemu kasesema aliya umwina shilone alimusangile mu musebo. Nomba aliya alifwele icakufwala icipya nabaume babili bali beka mwibala. ³⁰ Elo aliya aikete icifwalo cakwe icipya icali pa mubili wakwe nokucilepula mufipimfya ikumi na fibili. ³¹ Alandile nakuli Yeroboamu, "Pitapo ifipimfya ikumi, pantu Yawe, Lesa wakwa Isreali, alisosele, mona nkopatulamo abufumu ukufuma mu kuboko kwakwa Solomoni kabili nkopeela imitundu ikumi kuli iwe. ³² (lelo Solomoni akaba no mukowa umo, pa mulandu wa mubofi wandi Dabidi na pamulandu wa Yerusalemu umusumba uyo nasala pa mitundu yonse iya mu Isreali), ³³ Pantu balinkene kabili balipepele Astarte umulungu wanakashi wabena Sidone, Kemoshe umulungu wa bena Moabu, na Milkomu umulungu wa bena Amoni. Tabakoenda mu nshila shandi, nokucita icabulungami mu menso yandi, kabili nokusunga ifipope na mafunde yandi, ngefyalu kucita Dabidi wishibo. ³⁴ Nangula cibe ifyo, shapokolole ubumfumu bonse ukufuma mukuboko kwa kwa Solomoni. ³⁵ Ilo ndi mulengele ukuba kateka mushiku shonse shamweo wakwe, pamulandu wakwa Dabidi umubofi wandi uyo nasala, uwalamine amafunde nefipope fyandi. Lelo nkopoka ubufumu mu kuboko kwa mwana wakwe kabili nkopeela kuli iwe, imitundu ikumi. ³⁶ Nkapeela umutundu umo ku mwana wakwa Solomoni, ukuleka Dabidi umubomfi wandi lyonse akalekuba necakaniko kuntanshi yandi mu Yerusalemu, umusumba umo nasala ukubika ishina lyandi. ³⁷ Nkalakupita kabili ukalateka kukufikilisha conse ico ufwaya, kabili ukaba imfumu mu sireali. ³⁸ Umfwa ukalakumfwa kuli fyonse nkalakweba, kabili umfwa ukalakwenda mu nshila shandi nokucita icalungama mu menso yandi, ukubaka ifipope na mafunde yandi, ifyo Dabidi umubomfi wandi alikuicita, elo nkalakuba nobe kabili nkakukulila nganda ifyo nakulile Dabidi, kabili nkapeela na Isreali kuli webo. ³⁹ Nkacusha abana bakwa Dabidi, lelo tepa nshita ntali iyo. ⁴⁰ Kanshi Solomoni alyeseshe ukwipaya Yeroboamu. Lelo Yeroboamu alimine nokufulumukila ku Egupti, kuli Shishaki imfumu yamu Egupti, kabili alikele kulya ukufika na ku mfwa ya kwa Solomoni. ⁴¹ Lelo palwa milandu imbi yakumine Solomoni fyonse ifyo acitile na mano yakwe, bushe tafyalembwa mwi buku lya ficitwa fyakwa Solomoni. ⁴² Solomoni alitekele mu Yerusalemu pa bena Isreali pa myaka amakumi yane. ⁴³ Alele pamo nefikolwe fyakwe kabili ashikilwe mu mushi wakwa Dabidi wishi. Rehoboamu umwana wakwe umwaume alimupyene ku kuba imfumu.

12

¹ Rehoboam alile ku shekemu, ico yonse yalikwisa ku shekemu ku mucite mfumu. ² Calicitikile fyo ukwebati Yeroboamu umwana mwaume wa kwa Nebati alyumfwile ci (ico ena ali acili mu Egupto, uko ena abutukile ukufuma ku ceni ca mfumu solomoni), Ico Yeroboamu alisangile ubweikalo mu Egupto. ³ Eco bena balitumineko no kumukuta ena, kabili Yeroboamu no lukuta lonse ulwa bena Isreali lwalishile no kulanda kuli Rehoboamu, ⁴ "Wiso alilengele ikoli lyesu ukufina. Nomba webo twangushisheko mulimo wakukosa uwa kwa wiso kabili angushako ikolio lyakufina ilyo wiso abikile pali fwebo, kabili fwebo twalekuku pyungila." ⁵ Rehoboamu alibebele ati, "Kauyeni pa nshiku shitatu elo kabili panuma mukabwele kuli nebo," Eco na abantu balile. ⁶ Imfumu Rehoboamu yali pwishe abantu bakalamba abali kwiminina ku mulolawa kwa Solomoni wishi ulo acili uwa mwewe, no ukweba ati, "Mwalampandako shani amano pa fyakwasuka aba bantu?" ⁷ Balilandile kuli ena kabili na ukweba ati, "Umfwa webo ukoba umubomfi kuli aba bantu lelo kabili na ukubapyungila kabili ubasuke bena mukulanda amashiwi yabune kuli bena, nolu bena bakalekuba ababomfi bobe. ⁸ Lelo Rehoboamu alisukile ilangulushi lya mupele abakalamba kabili ena alipwishe abalumendo abo alikukulila nabo pamo kabili bali minine kumulola wakwe. ⁹ Ena alibebele ati, "lilangulushi ndo mwebo mwalampela pakweba ati twasuke aba bantu abalandile kuli nebo no ukweba ati, 'Angushako ikoli ilyo wiso abikile pali fwebo'?" ¹⁰ Nabalumendo abo abali kukulila pamo na Rehoboamu balilandile kuli ena, ukweba ati, "Ulande kuli aba bantu abo abakwebele webo ukweba ati wiso Solomoni alilengele ikoli lyabo ukufina lelo webo ulilengele ukuba ilyakwanguka lelo webo ulilengele ikoli lyabo ukufina lelo webo ulilengele ukuba ilyakwanguka. Webo ubebe ati, Akamindwa kandi kalikulile ukucila umusana wa kwa taata. ¹¹ Eco nomba nangu taata alibikile ikoli lyakulema pali mwebo, nebo nkolundapo pekoli lenu. Taata alikumilimuna namembya lelo nebo nalekumilimuna nabakalingongo." ¹² Eco Yeroboamu na bantu bonse balishile kuli Rehoboamu pa bushiku bwalenga shitatu, ukulingana na ifyo imfumu yatungulwile ulo yena ya bushiku bwalengashitatu." ¹³ Imfumu yalyasukile abantu nomusasu kabili yalisulile ilangulushi lya bakalamba ilyo baipele yena. Yena yalilandile kuli bena ukukonka ilangulushi lya balumendo; ¹⁴ Yena yalyebele ati, "Tata alimipele icisendo ce kuli lyakufina, lelo nebo nkolundapo pekoli lyenu. Tata alikumilimuna na membya lelo nebo nalekumilimuna nabakalingongo. ¹⁵ Eco imfumu tayaumfwile ku bantu, ico ficitwa fyaletle lwe na Yawe, ukweba ati ena acite ifyo icebo cakwe ico alandile kuli Ahija umwina shiloni kuli Yeroboamu umwana mwaume wa kwa Nebati. ¹⁶ Ulo Isreali onse amwene ukweba ati imfumu tayumfwile ku bantu, kabili abantu balimwasukile ukweba ati, "cakanuko ndo tukwete muli Dabidi? fwebo tatukwete cabupyani muli mwaume wa kwa Yese! kauye ku mahema yobe we Isreali. Nomba lola ku nganda yobe, we Dabidi." ¹⁷ Eco Isreali ali bwelulukile ku mahema yakwe. Lelo palwa bantu ba kwa Isreali abali kwikala mu misumba ya kwa Yuda, Rehoboamu alishile kuba imfumu pali bena. ¹⁸ Nolu imfumu Rehoboamu yalitumine Adoniram uyo wali mumilimo yakupakisha pa bantu, Isreali onse alimupolele amabwe ukufika na ku mfwa. Imfumu Rehoboamu yalifulumukile mukwangufyanya mwi celeta lyakwe ukuya ku Yerusalemu. ¹⁹ Eco Isreali aliba mubusangushi ku nganda ya kwa Dabidi ukufika na bune buno bushiku. ²⁰ Calicitile fyo ulo Isreali onse aumfwile ukweba ati Yeroboamu alibwelulukile, alitumine

intumi nokumukuta ena ku lukuta. Tapali nangu umo uwakonkele ulupwa lwa kwa Dabidi kanofye umutundu wa kwa Yuda wekafye.²¹Ulo Rehoboamu afikile mu Yerusalemu alilongenye ing'anda yonse iya kwa Yuda no mutundu wa kwa Benjamini, bali abaume abasalilwe 180, 000 abali abashilika. kukubwesha bufumu kuli rehoboamu umwana mwaume wa kwa Solomoni.²²Lelo icebo ca kwa Lesa calishile kuli shemia umuntu wa kwa Lesa, calyebele ati,²³"Landa kuli Rehoboamu umwana mwaume wa kwa Solomoni, imfumu ya mu Yuda kuli yonse inganda ya kwa Yuda na Benjamini kabili na kubantu bashala eba,²⁴"Yawe alyebele ifi. Tamuli na kusansa nangu kulwa naba muninemwe abantu ba kwa Isreali. Cila muntu abwelulukile ku nganda yakwe, ico ici cintu cacitika mukufwaya kwandi" Eco bena cacitika ku cebo cakwa Yawe kabili balifututukile nokuya umo bafumine, kabili balyumfwilile icebo cakwe.²⁵Nolu Yeroboamu alikulile shekemu mu calo ca mulundu ica kwa Efraimu, nokukwikala alikulile Pinueli.²⁶Yeroboamu ali tontonkenye mu mutima wa kwe, "Nomba ubufumu bukabwelulula ku nganda ya kwa Dabidi.²⁷Umfwa aba bantu banine kukutula ilambo mwi tempele lya kwa Yawe mu Yerusalemu, nolu umutima wa aba bantu ukafututukila kuli shikula wabo, kuli Rehoboamu imfumu ya mu Yuda. Bena bakanjipaya kabili nokubwelulukila kuli Rehoboamu imfumu ya mu Yuda."²⁸Eco imfumum Yeroboamu yalifwaile ilangulushi kabili yali pangile imitepa ya ngombe shibili isha golide, yena yalyebele abantu, icikosele sana mwebo ukuya ku Yerusalemu. Moneni, ishi emailungu shobe, we Isreali, isho ishakufumishe ukufuma mu calo ca Egipto."²⁹Alibikile umo mu Betele kabili umbi muli Dani.³⁰Eco iyi micitile yalishile kuba ulubembu. Abantu balikuya kuli umonangu kuli umbi, ukuya kufikafye na kuli Dani.³¹Yeroboamu alikulile amayanda yakwe mumisansama kabili alisontele bashimapepo ukufuma mukati kabantu bonse, abo abashali mukati ka bana baume ba kwa Lebi.³²Yeroboamu alishishe umutebeto mu mwenshi walenga cine konse konse, pabushiku bwalenga ikumi limo na shisano ubwa mwenshi, kubati mutebeto uyo waba ubwa mwenshi, kubati alininine ukuya kucipailo. Ena alicitile ifi ku Betele ukutula kumitepa ba shima pepo mu misansama iyo apangile ena.³³Yeroboamu alile ku fipailo ifyo apangile ena mu Betele pa bushiku bwalenga ikumi limo na shisano ubwa mwenshi mumano yakwe umwine; ena alishishishe umutebeto ku bantu ba kwa Isreali kabili alimininie ku cipailo kukoca ulubani.

13

¹Umuntu wakwa Lesa alishile ukufuma ku Yuda kwishiwi lya kwa Yawe ku Betele, Yeroboamu Alininine ku cipailo ku koca ifyakufukilisha. ²Alibilikishe ku cipailo ne shiwi lyakwa Yawe; Icipailo, icipailo! Ifi efyo Yawe alanda, 'mona umwana mwaume we shina Yoshia akofyalwa ku lupwa lwa kwa Dabidi, na pali webo akatula ba shimapepo abo nomba boca ifyaku fukilisha pali webo. Pali webo bakoca amafupa yabantu"³Elo umuntu wakwa Lesa alipele icishibilo ubushiku bulya bwine, ukwebati, "ici ecishibilo ico Yawe alandile; 'mona, icipailo ciko lepauka elo ne mito pali cena ikofuku mukila panse."⁴Ulo imfumu yaumfwile ifyo umuntu wakwa Lesa alandile ukuti alibilikishe ku cipailo ku Betele, Yeroboamu alifunishie ukuboko kwakwe kunse ukufuma ku cipailo ukwebati, "Mwikateni." Elo ukuboko uko kuntu afumishishe umuntu kwalyumone icakuti teti akutinte ukubwelela kumwine. ⁵(icipailo naco calilepukile ne mito shali fukumukile kunse ukufuma ku cipailo, ifyo calondolwele ku cishibilo ico umuntu wakwa Lesa apele kwi shiwi lyakwa Yawe.)⁶Imfumu Yeroboamu yaliasukile no kulanda kumuntu wakwa Lesa, "papatila ukwafwa kwa kwa Yawe Lesa obe no kumpepelako, pakutula ukuboko kwandi kwingabweke shiwa kuli nevo nkabili. "Eco umuntu wakwa Lesa alipelele kuli Yawe, elo ukuboko kwa mfumu kwali bwekeshiwe kuli ena nakabili no kuba ifyo kwali akale. ⁷Imfumu yalilandile ku muntu wakwa Lesa, "Isa kumyandi nanebo nokuti utu she elo nkokupela icilambi.⁸Umuntu wakwa Lesa alilandile ku mfumu, "nangula wingampela citika wa fikwatwa fyobe, nshaye nawebo, nelo ukulya ifya kulya atemwa ukunwa amenshi muli ino ncende, ⁹Pantu Yawe alinkonkomeshe ne shiwi lyakwe, "wikalya umukate nelo ukunwa amenshi, nelo ukubwelulukila ku nshila iyo waishilemo."¹⁰Eco umuntu wakwa Lesa alile inshila imbi kabili tabwelulukile ku cifulo cakwe ku nshila iyo aishilemo ku Betele.¹¹Nomba, kwaliko kasesema! umukote uwaleikala mu Betele, elo umo uwa mubana bakwe abaume alishile nokumweba ifintu fyonase ifyo umuntu wakwa Lesa acitile bulya bushiku mu Betele. Abana bakwe abaume nabo balimwebele amashiwi ayo umuntu wakwa Lesa alandile ku mfumu. ¹²Wishibo alandile kuli bena, "Ninshila nshi aciyamo? Nomba abana bakwe abaume balimweneko inshila umuntu wakwa Lesa ukufuma ku Yuda alilemo. ¹³Eco aalilandile ku bana bakwe abaume, "Mpekanishi sheniko impunda" Eco balimpekanishishe impunda kabili alininine po no kuya.¹⁴Kasesema mukote alikonkele panuma ya muntu wakwa Lesa kabili ali musangile ali kele mwi samba lya cimuti; elo alandile kuli ena, "bushe nimwebo umuntu wakwa Lesa uwaishile ukufuma ku Yuda?" aliasukile, "Ninebo."¹⁵Elo kasesema mukote alilandile kuli ena, "Isa kumyandi na nevo no kulya ifyakulya."¹⁶Umuntu wakwa Lesa aliasukile, "Tekuti mbweluluke nawebo nelo ukwingila nawebo, nangula ukulya ifyakulya nelo ukunwa amenshi na webo muli ino ncende, ¹⁷Pantu calikonkomeshiwe kuli nevo ne shiwi lyakwa Yawe, 'Wikalya umukate nelo ukunwa amenshi kulya, nelo ukubwelulukila ku nshila iyo waishilemo."¹⁸Eco kasesema mukote alilandile kuli ena, nanebo ndi kasesema nge fyo uli, kabili malaika alilandile kuli nevo ne shiwi lyakwa Yawe, ukwebati, mubweshe nobe mu nganda yobe ukuti engalya ifyakulya no kunwa amenshi." Lelo alebepafye ku muntu wakwa Lesa. ¹⁹Eco umuntu wakwa Lesa alibwelulukile na kasesema umukote no kulya ifyakulya mu nganda yakwe no kunwa amenshi.²⁰Lilya baikele pe tebulu, ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli kasesema uwa mubweshe, ²¹Elo alibilikishe ku Yuda ku muntu wakwa Lesa uwafumine ku Yuda, ukwebati, "Yawe alanda, "pamulandu wakukana umfwila kwi shiwi lyakwa Yawe kabili tausungile ifunde ilyo Yawe Lesa obe akupele, ²²Lelo uli bwelulukile nokulya ifya kulya no kunwa amenshi mu ncende umo Yawe akwebele ukukana lya ifya kulya no kunwa amenshi, umubili obe tawakashikwe mu nshishi sha fikolwe fyobe."²³Panuma alile ifyakulya na panuma anwine, kasesema alipekenye impundu ya muntu wakwa Lesa umuntu wabwelulukile na ena.

²⁴Ulo umuntu wakwa Lesa aile imkalamo yali mukumenye mu musebo no kumwipaya, no mubili wakwe walishele pa musebo. Nolu impundu yaliminine ku mubili. ²⁵Ulo abaume bapitile kulya no kumona umubili uwashole pamusebo, elo ne nkalamo iliminine ku mubili, balishile umo kasesema umukote alimukwikala. ²⁶Ulo kasesema uyo wa mubweshele ukufuma nshila alyumfwile pali ci, ena alyebele ati, "muntu wa kwa Lesa utabelele icebo ca kwa Yawe. Eco kanishi Yawe alimupele ku nkalamo, iyo yamuputawile mu tupimfya no kumwipaya ena ifyo icebo kwa Yawe ca musokele ena." ²⁷Eco kasesema wakale alilandile ku bana bakwe, ukweba ati, "mpekanishisheni mpunda," kabili baliyipekenye yena. ²⁸Ena alile kabili alilekusanga umubili ulishele mu nshila, kabili impunda ne nkalamo nafiminina aepi no mubili wakwe. Inkalamo tayalile mubili, nangu kusansa impunda. ²⁹Kasesema alibulile umubili wa muntu wa kwa Lesa aliubikile pa mpunda, kabili alilibweshe, Ena alishile ku musumba wakwe ku kulosha no ku mushika. ³⁰Ena alilalike umubili mu nshishi yakwe, kabili baliloshele pali ena, ukweba ati, "ubulanda, muminane." ³¹Nolo panuma ashikilwe, kasesema mukote alilandile kubana bakwe abaume, ukweba ati, "ulo nkafwa, mukanshike munshishi muntu wakwa Lesa ashikilwe. mukabile amafupa yandi mupepi na mafupa yakwe. ³²Pantu imbila abilile kwi shiwi lya kwa Yawe, ku cipailo mu Betela na ku ,mayanda yonse aya pa ncende shapa mulu mu misumba ya Samaria, icacine yakafikilishiwa." ³³Panuma yaifi Yeroboamu tapilibukile ukufuma ku mibele yabipa lelo alikonkenyepo ukusonta bashimapepo. bafye abapa ncende shapa mulu ukufuma mu bantu ba misango yonse. Onse uwalikufwaya ukubomba alikusubwa nga shimapepo. ³⁴Uyu mulandu walyalukile ulubembu ku lupwa lwa kwa Yerusalemu kabili cali lengele ulupwa lwakwe uko naulwa no kuloba ukufuma ku menso ya calo.

14

¹pali ilya nshita Abiya umwana mwaume wakwa Yeroboamu aishile lwalisha. ²Yeroboamu alilandile kumukashi wakwe, "Napapata ima no kuifungusha, eco tawai shi bikwe ngo mukashi wandi, kabili uleya ku shilo, pantu Abiya kasesema ali kulya; ewalandile pali nebo, ukweba ati nkaba imfumu pali aba bantu. ³Usendeko imikate ikumi, amatoba masaya yamo, no mutondo wa buci, elo uleya kuli Ahiya. Akoyaku kwebo ifileya kuci tika ku mwana. ⁴Umukahsi wakwa Yeroboamu alicitile eco; alimine elo alile ku shilo no kwisa kunganda yakwa Ahiya. Nomba Ahiya tamwene alipofwile amenso yakwe pamulandu wabukote. ⁵Yawe alilandile kuli Ahiya, "Mona, umukashi wakwa Yeroboamu akoisa uku fwaya mpanda mano ukuma kuli webo pamulandu wa mwana wakwe, pantu alilwele. ulande fyo ne fyo kuli ena, pantu ulo akoisa, akoisa ipanga ngo mwanakashi umbi fye." ⁶Ulo Ahiya aumfwile inshindo sha makasa yakwe lilya aishile ingila ku mwinshi, alilandile, "ingila, we mukashi wakwa Yeroboamu. Nindo ukoipangile ukuba nga umbi uo tawaba? ndituminwe kuli webo nelyashi ilibi. ⁷Kabiye webe Yeroboamu ukutula ati Yawe, Lesa wa mu Isreali, alanda, "nakwimishe webo ukufukma mu bantu ku kukucita intungulushi pa bantu bandi abena Isreali. ⁸Nalipokele ukufuma ku lupwa lwa kwa Dabidi elo nabu pele kuli webo, nomba tawaba ngo mubomfi wandi Dabidi, uwalikusunga amafunde yandi kabili alinkonkele no mutima wakwe onse, kukucita fye icali icalungama mu menso yandi. ⁹Lelo webo walicita ifyakubipa ukucila bonse abali pantashi yobe. ulipangile tulese tumbi, kabili ulipangile ifimpashanya fya cela ku kusonsomba nebo ku cipyu, kabili ulimposele kunuma yobe. ¹⁰Eco, mona, nkoleta ububi palupwa lobe; nkoputula ukufuma kuli webo umwana mwaume mu Isreali nga musa atemwa muntungwa. Elo nkafumyapo lonse ulupwa lobe, filya umuntu ocamafi mpaka yapwa. ¹¹Umuntu onse uwamulupwa lobe uwafwile mu mu sumba akalekulikwa nembwa na onse uwafwile mu mpanga akalekulikwa ne fyuni fya mu myulu pantu nebo Yawe, ndilandile ici. ¹²Eco ima muka Yeroboamu, elo ubwekelemo ku cifulo cobe; ulo amakasa yobe yakolingila mu musumba umwana Abiya akoya kufwa. ¹³Yonse Isreali ikamullosha nokumushika, ni eka fye ukufuma kulupwa lwa kwa Yeroboamu, eukelesakuya mu nindi, pantu muli ena fye, ukufuma mu nganda yakwa Yeroboamu, mwali icili conse icisuma casangilwe mu menso yakwa Yawe, Lesa wamu. ¹⁴Kabili, Yawe akemya Imfumu ya mu Isreali uwu kaputula ulupwa lwakwa Yeroboamu pali bulya bushiku. Lelo eubo bushiku apa pene. ¹⁵Pantu Yawe akasansa Isreali nge fyo itete lisukunkana mu menshi elo akanukula Isreali ukufuma kuli ici calo cisuma ico apela ku fikolwe ici calo cisuma ico apele ku fikolwe fyabo. ¹⁶Akabapashila bushilya bwa mumana Eufurati, pantu balipangile inkeshi sha Ashera elo bali sonso mbele Yawe ku cipyu. Akalekesha Isreali pamulandu wa membu shakwa Yeroboamu. imembu isho acita, na muli isho alengele isreali ukubembuka. ¹⁷Eco umukashi wakwa Yeroboamu alimine no kulekuya elo no kwisa ku Tesa. ulo aishile kumwishiwa nganda yakwe, umwana alifwile. ¹⁸Isreali yonse yalimushikile elo yalimuloshe, nge fyo caebelwe kuli bena kwishiwi lya kwa Yawe umo alandile ku mubomfi walwe Ahiya kasesema. ¹⁹Palwa milandu imbi ikakuma Yeroboamu ifyo alwile ubulwine fyo ali kuteka, moneni fyalilembwa mwi buku lya fya milandu yashamfumu shamu Isreali. ²⁰Yeroboamu aliteke imyaka amakumi yabiuli nolu alilele ku fikolwe fyakwe elo Nadabu umwana mwaume wakwe ali bele imfumu mwi punda lyakwe. ²¹Nomba Yeroboamu umwana mwaume wakwa Solomoni ali kuteka mu Yuda. Yeroboamu ali ne myaka amakumi yane na umo (41) ulo aishile kuba imfumu, elo ali leteke imyaka ikumi nacine lubali mu Yerusalemu, umusumba uyo iya mu Asalile ukufuma mu mitundu yonse iya mu Isreali umwakubika ishina lyakwe. ishina lyakwa nyina lyali ni Naama umwanakashi waku Amone. ²²Yuda alicitile ifyakubipa ku cinso yakwa Yawe; Balimu somsobwele ku bufuwa ku membu isho bacitile ukucila fyonse ifyo ifikolwe fyabo fycitile. ²³Pantu balikulile kabili abene incede shapa mulu, amabwe luceshi ne nceshi sha mabwe elo nenceshi sha Ashera pamulu wa mpili shonse elo na mwisamba lya cimuti conse icakatapakapata. ²⁴Mwali kabili bacilende bakufubila abaume mu calo. Balicitile fimo fine ificitwa fya bunani nge nko isho Yawe atamfishe kuntashi yabantu bamu Isreali. ²⁵Califikile mu mwaka walenga busano ubwa mfumu Rehoboamu ukuti shishaki imfumu yaku Egupty yalishile kukulwisha Yerusalemu. ²⁶Alisendele ifipao munganda yakwa Yawe ne fipao munganda yamfumu

Alisendele fyonse fye; alisendele kabili shonse nkwela sha golde isho Solomoni apangile.²⁷ Imfumu Yeroboamu alipangile inkwela shamukuba mu ncende yabo alishibikile mu maboko yaba kalamba ba babamalonda abalikulinda iminshi ya nganda yamfumu.²⁸ Calicitile ulo lonse imfumu yalikwingila munganda yakwa Yawe, bamalonda kuti bashisenda nolu baleshibwekesha mu nganda ya kuba malonda.²⁹ Napa milandu imbi iya palwa kwa Rehoboam kabili na fyonse ifyo acitile, bushe tafyalembwa mu cita ca ficitwa fya mfumu sha mu Yuda? ³⁰Pali ukutwalilila kwa bulwi pakati ka kwa Rehoboamu na Yeroboamu. ³¹Eco Rehoamu alilele ne fikolwe fyakwe kabili alishikilwe nafyo mu musumba wakwa Dabidi. Ishina Iya kwa myina ali ni Naama umwina Amoni umwanakashi. Abija umwana mwaume wakwe alishile kuba imfumu mwi punda lyakwe.

15

¹Mu mwaka we kumi limona cine konse konse ku mfumu. Yeroboam umwana mwaume wakwa Nebati, Abiyamu alitampile ukuteka Yuda. ²Alitekele imyaka itatu mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina lyali ni Maaka. Ali mwana mwanakashi wakwa Abishalamu. ³Alyendele mu membu shonse shintu wishu alikucita pa ntanshi ya nshita yakwe; umutima wakwe tawali uwakuipela kuli Yawe Lesa wakwe ngo mutima wakwa Davidi, icikolwe cakwe, ifyo wali. ⁴Nangula cali ifyo, pamulandu wakwa Davidi Yawe Lesa wakwe alimupele inyali mu Yerusalemu mu kwinya umwana wakwe umwaume panuma yakwe pakwebati bakoshe Yerusalemu. ⁵Lesa alicitile ici pantu Davidi alicitile icalungama mu menso yakwe; Mu nshiku shonse isha mweo wakwe, Tapilibukile ukufuma kuli conse cintu amukambishe, kano fye mu mulandu wakwa Uriah umwina Hiti. ⁶Nomba kwali ubulwi pakati kakwa Rehoboamu na Yerusalemu ishiku shonse isha mweo wakwa Abiya. ⁷Imilandu imbi iyakwa, fyonse ifyo acitile, bushe tafyalembwa mwibuku Iya milandu ya shamfumu shakwa Yuda? kwali ubulwi pakati ka kwa Abiya na Yerusalemu. ⁸Abiya alisendeme ne fikolwe fyakwe, kabili bali mushikile mu musumba wakwa Dabidi. Asa umwana wakwe umwaume aishile kuba imfumu mu cifulo cakwe. ⁹Mu mwaka wa makumi yabili wakwa Yeroboamu imfumu yakwa Isreali, Asa alitampile ukuteka Yuda. ¹⁰Alitekele imyaka Amakumi yane na umo mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nakulu lyali ni maaka umwana mwanakashi wakwa Abishalomu. ¹¹Asa alicitile icalungama mu menso yakwa Yawe, nga Dabidi, icikolwe cakwe, ifya acitile. ¹²Alilofeshe ba cilende ba mwashila ukufuma mu mpanga no kufumya utulubi tonse uto ifikolwe fyekwe fyapangile. ¹³Kabili alifumishe na Maaka, nakulu wakwe, ukufuma mukuba na mfumu, pantu alipangile ica muselu ukufuma mu caimikwa ca Asherah. Asa aliciputwile ica muselu no ku cocela mu mupokapoka wa Kidron. ¹⁴Lelo incende isha sansama tashafumishiwepo nangula cali umutima wa kwa Asa wali uwaipesha kuli Yawe inshiku shonse isha mweo wakwe. ¹⁵Aliletele mu nganda yakwa Yawe ifintu fyonse ifyapatwilule fya kwa wishu, ne fintu fyakwe ifyapatwilwe ifyapangilwe na Silvere na golide, ne fipe. ¹⁶Kwali ubulwi pakati ka wa Asa na Baasha imfumu ya isreali, mu inshiku shabo shonse. ¹⁷Baasha imfumu ya Isreali, mukupama aliminine Yuda no kukulato Rama, pakwabati Tengansumisha uuli onse ukufuma nangu. ukwingila mu mapanga yakwa Asa mfumu kwa Yuda. ¹⁸Elo Asa abulile Silvere onse na golide alishile mu miputule yakusungilamo munganda yakwa Yawe, na mu miputule yakusungilamo iya kwisamo Iya mfumu. Alicibikile mu maboko yababomfi no kucitima kuli Ben-hadadi umwana mwaume wakwa Tabrimone umwana mwaume wakwa Heseyone, Imfumu ya Aramu, uwalikwikele mu Damascus. Altile, ¹⁹Nkabeko icipangano pakati kobe na nebo, nga fintu cali pakati ka kwa tata na wisu. Lolesha nditumine kuli webo icabupe ca Silvere na golide, onaula icipangano cobe na baasha imfumu ya Isreali pakwabati engande ka mbe, ²⁰Benhadadi alyumfwile ku imfumu Asa no kutuma ba mushika ba milalo, kabili balisanshile imisumba yakwa Isreali, Bali sanshile lyonse, Dani, Abele-bele maaka, na Onse kimorete, pamofye ne mpanga yonse iyakwa Naftali. ²¹Calishile icakuti ulo Baasha aumfwile ici, alilekele ukukula ukwinya Rama no kubwelela mu Tirsu. ²²Eco imfumu Asa alipangile ukukutanya kuli Yuda onse. Takwali nangu umo uwakushala Balikusenda amabwe ne fimuti fyaku Rama fintu Baasa ali mukukulilako umusumba. Elo imfumu Asa alikubomfya ifya kukulila ku kukula Geba wakwa Benjamini na Mispai. ²³Imilandu imbi iya mfumu Asa, ifyabulamba fyakwe fyonse, fyonse fintu acitile, ne Misumba akulile, bushe tafyalembwa mwibuku Iya milandu ya sha mfumu shakwa Yuda? Lelo mu nshi ya bukote bwakwe alilwele mu makasa yakwe. ²⁴Elo Asa alisendeme ne fikolwe fyakwe no kushikwa na bena mu musumba wakwa Davidi wishu Yehoshafati umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mu Mu cifulo cakwe. ²⁵Nadabu umwana mwaume wakwa Yeroboamu alitampile ukuteka Isreali mu mwakwa wa bubili wa imfumu Asa wakwa Yuda; alitekele pali Isreali imyaka ibili. ²⁶Alicitile icakubipa mu cinso cakwa Yawe no kwendela mu nshila ya kwa Wishu, namu membu shakwe, muli sho alitungulwile isreali mu lubembu. ²⁷Baasha umwana mwaume wakwa Abiya, uwa mulupwa lwakwa Issaka, alipangile Nadabu; Baasha alimwipye pa gibetomu, uwa kuba Pelishiti, ico Nadabu na onse Isreali balilalilile ukucandila Gibetoni. ²⁸Mu mwaka wa citatu wa mfumu Asa uwakwa Yuda, Baasha alipeye Nadabu no kuba imfumu mu cifulo cakwe. ²⁹Mukwangufyanya lintu alimfumu, Baasha alipeye ulupwa lonse lwakwa Yeroboamu. tashilepo nangula, umo uwa lepema mu citoto cakwa Yeroboamu, muli iyi nshila alyonawile inkoka yabo, pamo fye nga fintu Yawealandile mu mubomfi wakwe Ahiya umwina shilone. ³⁰Ico imembu shakwa Yeroboamu shintu acitile na, pantu alisushishe Yawe Lesa wakwa Isreali, kubukali. ³¹Imilandu imbi iyakwa Nadabu, na conse cintu acitile, bushe tafyalembwa mwi buku Iya milandu iya shafumu sha bena Isreali? ³²Kwali ubulwi pakati ka kwa Asa na Baasha imfumu yakwa Isreali mu nshiku shonse sha myeo yabo. ³³Mu mwaka wa butatu wakwa Asa imfumu yakwa Yuda, Baasha umwana mwaume wakwa Ahiya alendekele ukuteka mu Isreali mu Tirsu kabili alitekele imyaka ama kumi yabili na ine. ³⁴Alicitile icabipa mu menso ya kwa Yawe no kwendela mu nshila yakwa Yeroboamu na mu membu shakwe kuli isho alitungulwile Isreali ku Lubembu.

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli Yehu umwana mwaume wakwa Hanani palwakwa Baasha, catile, ²"Nangula nalikuninikile ukufumya mu lukungu no kukulenga ube katungulula pa bantu bandi Isreali, ulyendele mu nshila yakwa Yeroboamu no kulenga abantu bandi Isreali ukubembuka, ku kumfisha ku mukoshi ku membu shabo. ³Mona, ndi nokukufya Baasha no lupwa lwakwe kabili ngolenga no lupwa lobe ngo lupwa lwakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, ⁴Imbwa shikalya onse uwakwa Baasha uukofwila mu musumba, ne fyon fya mulwelele fikalya onse uwakufwila mu mpanga. ⁵Kabili imilandu iyakwa Baasha, ifyo acitile, ne fya bulamba bwakwe, bushe tafyalembwa mwi buku lya milandu ya shamfumu shakwa Isreali? ⁶Baasha alisendeme ne fikolwe fyakwe no kushikwa mu Tirs na Ela umwana wakwe alishile kube mfumu mu cifulo cakwe. ⁷Kabili muli kasesema Yehu umwana mwaume wakwa Hanani icebo cakwa Yawe icapali Baasha no lupwa lwakwe, pa mulandu wa bubifi bonse bantu acitile mu menso yakwa Yawe, kabili alimufishishe ku mutima ku milimo ya maboko yakwa, ngo lupwa lwakwa Yeroboamu, kabili pantu alipaille ulupwa lonse lwakwa Yeroboamu. ⁸Mu mwaka wa makumi yabili na mutanda uwakwa Asa imfumu yakwa Yuda, Ela umwana mwaume wakwa Baasha alitampile ukuteka pali Isreali mu Tirs alitekele imyaka ibili. ⁹Umubomfi wakwe Simri, mushika wa citika ca maceleta yakwe, balimupingile. Nomba Ela ali mu Tirs alimukunwa no kukolwa mu nganda yakwa Arsa, uwali kabaka pa nganda mu Tirs. ¹⁰Simri alingilemo, no kumusansa no kumwipaya, mu mwaka wakulenga amakumi yabili na cine lubali wakwa Asa imfumu yakwa Yuda, no kuba imfumu mu cifulo cakwe. ¹¹Ulo Simri atampile ukuteka, no kwikala pa cipuna cakwe ica bufumu, alipaille bonse bonse aba lupwa lwakwa Baasha. Tashilepo uwa mweo umwaume nangu umo uwa mubantu ba fibusa fyakwa Baasha. ¹²Kabili Simri alyonawile balupwa bonse aba kwa Baasha, ukulingana na cebo cakwa Yawe ico alandile pali Baasha, muli Yehu kasesema. ¹³Ico shonse imwembu shakwa Baasha ne membu shakwa Ela umwana wakwe umwaume isho bacitile, kabili kuli isho balitungululwile isreali ku kubembuka, kabili balisushishe Yawe, Lesa wakwa Isreali, kukumukalifya no tulubi twabo. ¹⁴Kanshi imilandu imbi iyakwa Ela, fyonse ifyo acitile, bushe tafyalembwa mwi buku lya milandu yasha mfumu sha Isreali? ¹⁵Mu mwaka wakulenga amakumi yabili na cine lubali wakwa Asa imfumu yakwa Yuda, Simri alitekele inshiku fye cinelubali mu Tirs. Nomba umulalo wa fika bali mu nkambi mu Gibetoni, uwali waba Pelishiti. ¹⁶Ifita fyali mu nkambi kulya balyumfwile ici ukutila, Simri napinga kabili alipeye imfumu, "kabili bulya bushiku mu nkambi, onse isreali balicitile Omeri mushika wa fita, imfumu pali Isreali. ¹⁷Omri alile ukufuma ku Gibetoni na Isreali onse pamo nankwe, Kabili balindile Tirs. ¹⁸Kabili ulo Simri amwene ukuti umusumba ulipokelwe, alile mu kati mu bukule bukankala ubwasuntinkene kwi sano lya mfumu no kusonte ka umulilo ku cikulwa muntu ali, muli iyi nshita alifwile mu mingu. ¹⁹Ici cali pamulandu wa membu shintu acitile mukulacita ifyali fya bubifi mu menso yakwa Yawe, mu kwenda mu nshila yakwa Yeroboamu. na mu lube,mbu luntu acitile, pakuti atungulule Isreali ku lubembu. ²⁰Kanshi imilandu imbi iyakwa Simri, no ku yocela mu nganda kuntu apangile, bushe tafyalembwa mwi buku lya milandu yasha mfumu shakwa Isreali. ²¹Elo abantu bakwa Isreali balyakanikile pabili citika wa bantu balikonkele Tbiniumwana mwaume wakwa Gina, kumucite mfumu, na citika balikonkele Omeri. ²²Lelo abantu abakonkele Omri balikosele ukucila abantu bakonkele Tibini umwana mwaume wakwa Gina, kabili Tibini alifwile, na Omri alishilekuba mfumu. ²³Omeri atampile ukuteka pali Isreali mu mwaka wakulenga amakumi yatatu na umo uwakwa Asa mfumu yakwa Yuda, kabili atekele imyaka ikumi ibili. Atekele ukufuma ku Tirs pa myaka mutanda. ²⁴Alishitile ulupili lwa samaria kuli shemer mu ma talanti ya Silvere. Alikulile umusumba pa lupili no kwinika ishina lya musumba Samaria, ukufuma kwishina lyakwa Shemer, uwali umwine walupili ku numa. ²⁵Omri alicitile ububifi mu menso yakwa Yawe, no kubifya apakalamba ukucila bonse abalipo pa ntanshi yakwe. ²⁶Ico alimukwenda mu nshila shonse isha Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati na mu membu shakwe isho atungululwile Isreali, kukumukalifya kutulubi twabo utwafye. ²⁷Kanshi imilandu imbi iyakwa yakwa Omri intu acitile, no bulamba buntu alangila, bushe tafyalembwa mwi buku lya milandu iya sha mfumu shakwa Isreali. ²⁸Awe Omri alisendeme pamo ne fikolwe fyakwe no kushikwa mu Samaria na Ahabuu mwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mu cifulo cakwe. ²⁹Mu mwaka wa makumi yatatu na cine konse konse uwakwa Asa imfumu yakwa Yuda, Ahabu umwana mwaume wakwa Omri alitampile ukuteka pali Isreali. Ahabu umwana mwaume wakwa Omri alitekele pali Isreali mu Samari imyaka amakumi yabili na ibili. ³⁰Ahabu umwana mwaume wakwa Omri alicitile ifya ifya bubifi mu menso yawa Yawe. ukucisha bonse aba mutangilile. ³¹Cali icintu icayangu kuli Ahabu ku kwenda mu membu shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati. ³²Awe alibulile Yesebele umwana mwanakashi wakwa Eli bali, imfumu yabena Sidoni, alile no kuya shinshimuna Baal no ku kontama kuli wene. Alikulileko ne cipailo kuli Baal mu nganda yakwa Baal, ico akulile mu Samaria. ³³Ahabu alipangile ne caimukwa ca Ashela. Ahabu alicitile nokucishamo ku kufisha Yawe Lesa wakwa Isreali, ku bukali ukucisha imfumu shonse ishakwa Isreali abakwete ukumutangilila. ³⁴Mu nshita ya kuteka kwakwa Ahabu, Hiele uwa mu Betele akulile cipyacipy Yeriko. Hiele alibikile umufula wa musumba pa mutengo wa mweo wakwa Abiramu, umwana wakwe umwaume ububeli; na segubu, umwana wakwe umwaume umwaice, alilufishe umweo wakwe lintu alikukula impongolo ya musumba, mukukonka ne cebo cintu Yawe alandile mu Yashua umwana umwaume wakwa Nuni.

¹Eliya umwina Tishibe ukufuma mu Tishibe mu Gileadi, alilandile kuli Ahabu, "Umweo wakwa Yawe Lesa wakwa Isreali, untu njiminina ku cinso cakwe, takwakabe icine nangula imfula muli iyi myaka mapka fye nkalande co," ²Ice cakwa Yawe

calishile kuli Eliya, ukutula, ³"Wime ukufuma kuno no kuya ku kabanga kafisame mu mumana wa mukuku Keriti, akabanga ka Yodani. ⁴Cikaba icakuti ukalanwa ukufuma mumumana wa mukuku, kabili ni nkambisha ba mwankole kuku lisha kulya, ⁵Eco alile no kucita ngafintu cebo cakwa Yawe acambishiwe. alile mukwikala mu mumana wa mukuku Keriti, ku kabanga ka Yoadani, ⁶Ba mwankole balimuku muletela umukate ne nama akacelo no mukate ne nama ku cungulo, kabli alimukunwa mu mumana wa mukuku. ⁷Lelo panuma yanshita umumana wa muku walikamine pantu takwali mfula mu calo. ⁸Icebo cakwa Yawe calishile kuli wena, ukutula, ⁹"ima kabiye ku Sarefati, uwakwa Sidoni, no kwikala kulya, mona, ndebele mukamfwilwa kulya ku kupekanishisha." Eco alimine no kuya ku Sarefati, ne iyo afikile mpongolo ya musumba mukamfwilwa ali kulya aleteba inkuni. ¹⁰Eco alimukutile no kutila kuli wena, "Napapata ndetelako utumenshi utunono mu lukombo pakwebati, ninganwa, ¹¹Ulo alinukuya mukubula amenshi alimukutile, no kutika, "Napapata undeteleko na ka mokolwa ka mukate ku munwe yobe." ¹²Alyasukile, "uweo wakwa Yawe Lesa obe, nshikwete umukate uuli onse, lelo icikama fye cabunga mu mpakwilo no tumafuta tunono muli mulongwe. Lolesha, ndetebe nkuni shibili pakwebati ningaya ingila no kuipikila mwine no mwana wandi umwaume, pakuti twingalya, no kufwa." ¹³Eliya alilandile kuli wena, "Witina kabye no kuyacita nga fyo walanda, lelo ubale uupangileko kamukate akanono no ku ndetela ukukafumisha kuli nebo. Elo panuma upange uube no wa mwana obe umwaume. ¹⁴Ico Yawe, Lesa wakwa Isreali, atile, mpakwilo ya bunga tayakulapwa, nangula ni mulongwe wa mafuta takulaka ukupongoloka, mpaka fye ubushiju ubo Yawe akatume mfula pe sonde." ¹⁵Eco alicitile nga fyo Eliya amwebele. umwanakashi na Eliya, pamo fye na banganda yakwe, balikuya mshiku ishing. ¹⁶Mpakwilo ya bunga tayapwile, nangula ni mulongwe mafuta tayalekele ukupongoloka, pamo fye nge icebo cakwa Yawe calandile, ico alandile muli Eliya. ¹⁷Panuma ya ifi fintu, umuna mwaume wa mwanakashi, mwanakashi umwine wa nganda, alyumfwile ukulwale ubulwele bwakwe bwalikosele sana icakuti takwashela kabili umweo wa kupema muli wena. ¹⁸Eco nyina atile kuli Eliya, "findo ukwete ifikubipile tali nebo, we muntu wakwa Lesa? Bushe waisa kuli nebo ku kunjibukisha ifya lubembu lwandi na ku kwipaya umwana wandi umwaume?" ¹⁹Elo Eliya alyasukile kuli wena, "mpelo mwana obe umwaume, "Alimupokele umulumendo mu maboko no ku musenda pa mulu mu muputule umo ali mukwikala, kabili alimulalikile umulumendo pa busanshi bwakwe. ²⁰Alilile kuli Yawe no kutila, "Yawe Lesa mwe Lesa wandi, mwaleta ububi napali mukamfwilwa uyo untu nkokala naukwe, mukwipaya umwana wakwe umwaume?" ²¹Elo Eliya ayololwele pa mwana imiku itatu; alikulila kuli Yawe no kutila, "Yawe mwe Lesa wandi, nkolomba, napapata lekeni umweo wa mwana ubwelele muli wen." ²²Yawe alikutike kwishiwi lyakwa Eliya; umweo wa mwana walibwelele muli wena, kabili alipupulwike. ²³Eliya alibulile umwana no kumufumya mu muputule wakwe ukwikala panshi mu nganda; alipele umulumendo kuli nyina no kutila, "lolesha, umwana obe umwaume ali no mweo." ²⁴Umwanakashi atile Eliya, "Nomba naishibo kutila uli muntu wakwa Lesa, nokutila icebo cakwa Yawe mu kanwa kobo ca cine."

18

¹Panuma ya nshiku inshngi icebo cakwa Yawe caishile ku Eliya mu mwaka wa citatu wa cilala calandile, ²"kabiye kailange we mwine kuli Ahabu na nebo nkatuma imfula pa calo? Eliya aile kuilanga umwine kuli Ahabu; nomba icipowe cali kulile mu samaria. ³Ahabu alikutile Obadia uwali ni kangalilla ku cipango. Nomba abadia acindike Yawe apakalamba ngashi. ⁴pantu ulo Yesebele aipeye ba kasesema ba kwa Yawe, obadia abulile umwanda umo waba kasesema no ku bafisa bena amakumi yasano na yasano mu ninga no ku balisha bena ku mukate na menshi. ⁵Ahabu alilandile kuli Obadia, 'kabiya upite mu calo kuli tonse utumfukufuku twa menshi mimana yonse. Limbi kuti twa sangwako icani no ku pusushako bakafwalo ne mfalashi ukuba no mweo, pa kuti tutulufishe inama shonse," ⁶Kabili balyakenye icalo pakati abene ukupitamo no ku fwaya amenshi. Ahabu alile imonshila imo umwine na obadia alile mu nshila imbi. ⁷Ulo Obadia ali munshila, Eliya ukwabula ukwibukila ali mukumenye. Obadia alimwishibile aliwile no kulosha icinso cakwe panshi alile, "Bushe ni webo, shikulu wandi Eliya? ⁸Eliya ali mwasukile, "Ni nebo kabiye kebe shikulu Obe, "mona Eliya ali kuno," ⁹Obadia alyasukile, "kuti naba wa kubembuka, ukuti wa pela umubomfi obe mu minwe yakwa Ahabu, kuli wena ku kunipaya? ¹⁰Yawe Lesa obe pakuba no mweo, takwaba icalo nangu ukufumo uko shikulu wandi tatumako abaume ukufwaya webo, konse fye uko ku calo Ahabu alenga bane ukupanya umulapo ukuti tabali na kumusanga ¹¹Nomba webo uleti. "kabiya kebe shikulu obe ukuti Eliya ali pano," ¹²Ulo fye nebo ndeya ukufuma kuli webo umupashi wakwa Yawe uleksenda no ku kutwala ku ncende imo iyo nshishibile. ulo nebo ndeya kweba Ahabu, na ulo wemu tati wa kukusanga, ali no kujipaya. Elo nebo umubomfi obe nshinshimuna Yawe ukufuma ku bwaice. ¹³Taca e bwa kuli webo shikulu wandi efyo nacitile ulo yesebele ipeye bakasesema umo ba kasesema bakwa Yawe amakumi ya sano yasano mu ninga no ku balisha bena no mukate na menshi ¹⁴Nomba webo ulelanda kuli nebo ukuya no kuya kulanda kuli shikulu obe ati, "Eliya ali kuno; pakati aka njipaye nebo." ¹⁵Elo Eliya alyasukile, "nga Yawe wa milalo ali wa mweo uwo njiminina, ndemone ka ne mwine kuli Ahabu ubwa lelo. ¹⁶Elo Obadia alile kumanya Ahabu no ku landa efyo Eliya alandile ne mfumu yaile ku kumanya Eliya. ¹⁷Ulo Ahabu amwene, alilandile kuli ena", "Bushe niwe? ni webo umo uleleta ubwafwa mu Isreali. ¹⁸Eliya alyasukile, "nshaleta ubwafwa kuli Isreali." webo no lupwa lwaba Wiso ni muli bamo abalekuta ubwafwa pa ku kana ifipope fya kwa Yawe no ku konka ba Baali. ¹⁹Nomba mona, tama icebo no kulonganya kuli nebo abena Isreali bonse ku lupili lwa Karnele, pamo ne myanda ine na makumi ya sano yaba kasesema bakwa Astarte abalya pe tebulo lyakwa Yesebele." ²⁰Elo Ahabu atumine icebo ku bantu bonse no ku longanya ba kasesema pamo pa lupili lwa Karnele. ²¹Eliya alishile mupepi na bantu bonse ku landa, "Bushe ni ku nshita nshi muakaba ne mitama ibili? nga Yawe ni Lesa, mukonkeni, lelo nga Baali e lesa mukonkeni. lelo abantu ta bali ba kumwasuka ishiwi. ²²Elo Eliya alandile ku bantu. "nebo

nemwine nshele nga kasesema wakwa Yawe, "lelo Baali bakasesema bakwe bali imyanda ine nama kumi yasano abaume.²³ Lelo lekeni ba tupe ingombe ishilume shibili lekeni bena basalepo ingombe imo abene beka no kuiputula tu pimfya tupimfya, no kuibika pa nkuni; lelo bebikapo umulilo pe samba ya shana.²⁴ Elo mukete pe shina lya mulungu wenu na nebo nketa pe shina lyakwa Yawe, na Lesa uwa suka mu mulilo, lekeni abe e Lesa, "Elo bonse abantu bayasukile no kulanda ici ca wama,"²⁵ Elo Eliya alilandile kuli bakasesema ba kwa Baali, "saleni ingombe ilume mwe bene no kupekaya pa kubalilapo, pantu muli abantu abengi, elo mwrite nakwi shina lya mulungu wenu lelo mwibikapo umulilo pe sambaya shena,"²⁶ Balibulile ingombe ilume iyo bapelwe bena no kuipakanya no kwita pe shina lyakwa Baali ukufuma ulucelo ukufika akasuba pakati, "ukutila Baali tumfweni," lelo tuwali ishiwi nangu umo ukwasuka balecinda ukushinguluka icipailo ico bapangile.²⁷ Akasuba pakati Eliya abapumishe bena no kulanda, "pundi sheni! mulungu! limbi ale tontokanya nangu aletusha nangu ali pa lwendo aleenda, nangu limbi na lala alekabilwa uku mubusha,"²⁸ Elo bapundile apakalamba, no kuitetaula abene, ngefyo bali kucita amapanga na ma fumo, mpaka umulopa wabo walafumo pali bena.²⁹ Akasuba pakupita pakati, bali bacili balikusabaila panka ne nshita ya kutula ca kuninika ca cungulo, lelo takwali umo uwaposeleko amano mu kupapata kwabo.³⁰ Elo Eliya alilandile ku abantu bonse, "iseni mu pepi na nebo" na bantu bonse baishile mupepi kuli ena. elo awemye icipailo ca kwa Yawe ico calele ica onaulwa.³¹ Eliya alibulile amabwe ikumi na yabili ilibwe limo lyali kwi miniko umukowa wa bana bakwa Yakobo-ni kuli Yakobo uko icebo Yawe caishile ukutila, "Isreali likaba lishina lyobe,"³² kuli ayo mabwe akulileko icipailo mwishina lyakwa Yawe kabili aimbileko umukolwa ukushinguluka icipailo icikulu naba basea babili ba mbuto.³³ Ali pekenye inkuni sha mulilo, aliputwile ne ngombe mu tumpifya abikile tupimfya twa ngombe pa nkuni. Alilandile, "isusheni imitondo ine amenshi no kwitilapo pa cakoca ca musangulo na pa nkuni."³⁴ Elo alilangile." citeni umuku wa cibili," na kabili bacitile umuku wa cibili. Na kabili alila ndile, citeni umuku wa citatu," na kabili ba citile umuku wa citatu.³⁵ Amenshi yali konkolokele ukushinguluka icipailo no kwisusha umukolwa.³⁶ Cali citile pa nshita ya kupela ca kuninika ca cungulo, ulo Eliya kasesema aishile mupepi no ku tila, Yawe Lesa wakwa Abram amu, na Isaaki no wakwa Isreali. Lekeni buno bushiku cishibikwe muli buno bushiku ukuti muli Lesa muli Isreali; na kabili ndi mubomfi wenu, na kabili ukuti nshitile ifi fyonse ku cebo cenu.³⁷ Ngumfweni, Yawe ngumfweni, ukuti aba bantu beshibe ukuti ni mwebo Yawe, ni mwe Lesa, no kabili ni mwebo mwalula imitima ukubwesha kabili mwebo,"³⁸ Elo umulilo wakwa Yawe waponene no koca ca kuninika ca koca pamo pene ne nkuni, na mabwe no lukungu no ku myanga amenshi ayali mu mukolwa.³⁹ Ulo abantu bamwene ifi, baloseshe ifinso panshi pa mushili no kutina, "Yawe Lesa!"⁴⁰ Elo Eliya alilandile kuli bena. "buleni ba kasesema bakwa Baali mwi lekapo nangu umo ukufwika, "Elo bali ba bulile na Eliya ali baletete ba kasesema bakwa Baali uku batentemushisha ku mumana wa kishoni no ku bepaila kulya.⁴¹ Eliya alilandile kuli Ahabu, "ima no kulya kabili nokunwa pantu kuti icuunda ca mfula ikalamba,"⁴² Elo Ahabu aile nina ku kulya no kunwa Elo Eliya aile nina pa mulu wa Karnele. no kuwa umwine panshi pa mushili no kubika icinso pa kati ka makufi yakwe.⁴³ Alilandile ku mubomfi wakwe, "Nina nomba lolesha lubali kuli bamba umubomfi wakwe aile kunina no kulolesha no kulanda, "Takuli nelyo kamo" imiku cine lubali Eliya alilandile kabiye na kabili,"⁴⁴ Pa muku wo cine lubali umubomfi alilandile, "lolesha kuli ikumbi ililenina ukufuma muli bamba. ili nono nge cisansa ca muntu," Eliya alyasukile, "nina no kusosa kuli Ahabu, "pekanya ba kafwalo bobbe no kutentemuka ulo imfula taila ku cilika webu."⁴⁵ Cali citile mu nshita fye inono umulu wa fitilwe ku makumbi no mwela, kabili kwali ne mfula ikalamba. Ahabu atetemukile nokuya ku Yerusalemu,⁴⁶ Lelo ukuboko kwa Yawe kwali pali Eliya akakile mu musansa umushipi no kubutuka kuntanshi yakwa Ahabu ukufika pa mwingililo bwa Yesreelle.

19 ¹ Ahabu aebele Yesebele fyonse ifyo Eliya acitile ne fyo aipeya bakasesema bonse ku lupanga. ² Elo Yesebele atumine inkombe kuli Eliya alandile, "e fyo imilungu icite kuli ine e fyo ilundepo nga nsha cite umweo obe ngo mweo ba fwile basesema pa bwa Mailo ku nshita nga ino." ³ Ulo Eliya aumfwile ifyo aimine no kubutusha umweo wakwe no kwisa ku Beere sheba uwakwa Yuda, no kusha umubomfi wakwe kulya.⁴ lelo ena umwine aile ulwendo lwa bushiku mu matololo no kwisa kwi kala panshi mushi ya cimpusa caci muti. Aliipwishe umwine ukuti e ngafwa no kutila, "na fifula nomba . Yawe buleni umweo wandi pantu nshili uwa wama ukucila ifikolwe fyandi ifyafye. ⁵ Eco cililambalele panshi no kala munshi ya cimpusa ca ci muti mu kupumikisha malaika ali monikile no kulanda kuli ena ima no kulya," ⁶ Eliya aliloleshe mupepi no mutwe wakwe pali umukate uwa pangilwe na mabwe ayaka na mulongwe wa menshi. Eco alilile no kunwa nkabili alilombalele panshi nakabili.⁷ Na malaika alishile nakabili umuku wa cibili no ku mwikata no kulanda, "ima no kulya pantu ulwendo lukaba ulukulu kali webu. ⁸ Eco alimine no kunwa no kulya, kabili alyebele mu maka ya fyakulya inshiku ama kumi yane akasuba no bushiku ku Hebroni ulupili lwa kwa Lesa. ⁹ Aile mu lucengo kulya no kwikalamo. Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli ena no kulanda kuli ena, "cinshi ico ulecita kuno, Eliya? ¹⁰ Eliya alyasukile, "naliba uwa pambana kuli Yawe Lesa wa mabumba, pantu abantu ba kwa Isreali na basula icingo cobe ukonaula icipailo cobe no kwipaya bakasesema bobbe ku lupanga nomba nebo neka neba shelepo nakabili balefwaya umweo wandi."¹¹ Yawe alyasukile, "kabiya panse no kwiminina pa lupili pantashi yandi, "elo Yawe apitile pono mwela uwa kwa kosa wa umwine palupili no kutoba amabwe mu tupimfya ku ntanshi yakwa Yawe, lelo Yawe tati mu mwela. ¹² Elo panuma ya mwela, leinkunkuma calishile, lelo Yawe talimu cinkukuma. Elo panuma ya cinkukuma umulilo wa ushile Yawe tali mu mulilo. Elo panuma ya mulilo ishiwi lya kantepe tepe lyalishile.¹³ Elo Eliya aumfwile ishiwi, afimbile pa menso mu cakufwala cakwe, no kufumina kunse no kwina pa mwingililo wa ninga. Wlo ishiwi lyalishile lya lilandile , "cinshi ico ulecita kuno Eliya? ¹⁴ Eliya alyasukile, "naliba uwa pambana kuli Yawe Lesa wa mabumba pantu abantu ba kwa Isreali balisula icapangano cobe no konaula icipailo no kwipaya bakasesema bobbe ku lupanga. Nomba nebo, nebo ndi shele kabili

balefwaya umweo wandi.¹⁵Elo Yawe alilandile kuli ena, "Kabiye bwelela mu nshila yobe ya mu matolo yaku mu nshila yobe ya mu matolo yaku Damaseke, na elo ukafika ukasuba Hasuele ku koba imfumu pali Aramu.¹⁶Na Yehu umwana mwaume walawa Ninshi ukuba imfumu pali onse Isreali, na Elisha akamusube umwana mwaume wakwa shafuti umwina Abelmehola ukaba kasesema mwi punda lyobe.¹⁷Cili na kucika ulo Yehu akepaya onse akafyuka ku lupanga lwakwa Hasaele, na Elisha akepaya ukafyuka ku lupanga lwa kwa Yehu.¹⁸Lelo nkasha ne mwine amakana cine lubali abantu mu isreali abo amakufi yabo ta yafukeme kuli Baali na kanwa kabo taka mutomwene,"¹⁹Elo Eliya alile ukufuma kulya no kusanga Elisha mwana mwaume wakwa Shafeti alelima ne ngombe sha makoli ikumi na yabili shali kumutangilila kabili umwine ali kulima ku yalenya na yabili, Eliya aile kuli Elisha no kufimba icakufwala cakwe kuli ena.²⁰Elo Elisha ashile ingombe no kubutukila kuli Eliy; alilandile, "napapata lekeni nje kutomona tata na mayo na kabili nka mukonka." Elo Eliya alilandile kuli ena, "kabiye kunuma lelo katontokanye pafyo nshitile kuli webo,"²¹Elo Elisha alifumine ukufuma kuli Eliya no kubula ingombe she koli, aipeye inama no kwipika iminofu yashiko ku nkuni shafumine nabo balilile. Elo alimine no kuya kuli Eliya no ku mubombela.

20

¹Ben Hadadi imfumu yabena Aramu alikolongenye aba shilika bakwe. bonse capamo. kwaliko ne imfumu ishinono amakumi yatatu na tubili isho ali nasho, naba kabalwe na maceleta. Alinine, alitebelele Samaria nokulwa nayo.

²Alitumine bakapaso mu musumba kuli Ahabu imfumu yaku, Isreali nokulanda kuli ena, "Ben Hadadi asosa ifi"; ³"Silfere yobe na golide yobe fyandi, Na bakashi bobe nabana, abakuwamisha, nomba bandi."⁴Imfumu ya Isreali yalya sukile nokulanda, "cibe ifyo fine mwasosa, mwe shikulu wandi, imfumu. Nebo nafyonse ifyo ndi nafyo fyenu." ⁵Bakapaso balishile nakabili nokulanda, "Ben Hadadi asosa ifi, ndi tumine insebo kuli webo ukulanda ukuti ufwaile ukumpa silfere ukulanda ukuti ufwile ukumpa Silfere obe, golide yobe, abakashi bobe, nabana bobe. ⁶Lelo ndi nokutuma aba bomfi bandi kuli webo mailo shita nge yi yine elyo bali no kupikita inganda yobe na mayanda yaba bomfi bobe. Bali nokubula na maboko yabo nokupita conse ici kasekesha omenso ayabo."⁷Elyo imfumu yakwa Isreali yali kutile bonse abakalamba ba calo nokulanda, "mukwai ishibene nokumona ifyo uyu umwanaume alefwaya ubwafya. Ali ntumine nsebo kuli nevo pakutita apite abakashiba bandi abana na Silfere na golide noku kana nshi mukanine."⁸Bonse abakalamba na bonse abantu balandile kuli Ahabu, "Wiumfwa kuli ena nokusumina ku bufwayo bwakwe."⁹Kanshi Ahabu alandile kuli bakapaso bakwa Ben-Hadadi, "Abeni shikulu imfumu yandi, "nali sumine kuli fyonse ifyo mwatumine umubomfi wenu ukucita pa muku wakubalilapo, lelo tekuti nsumine ku cabubili ico muko fyaya, "Eo bakapaso balile no kupita ubu bwasuku kuli Ben Hadadi. ¹⁰Elyo Ben-Hadadi alibwekeshemo ubwasuko bwakwe kuli Ahabu nokulanda, "kuti tulesa twandi utwa kucita ifi nevo kucishapo sana nga cakuti imitiyi yaku Samaria yi ngaba iyakufula pa bantu bonse abankonka nevo uku kwatako cila umo utwa kulinga."¹¹Imfumu yakwa Isreali yalya sukile nokulanda, "mwebeni Ben-Hadadi takuli nangu umo ulefwala ifya bulwi bwakwe, engaitakisha ngo ulefifula." Ben-Hadadi alyumfwile iyi imbila ninshi alenwa, Ena ne mfumu isho alikwangelila ishali muma Hema yasiko. ¹²Ben Hadadi aebele abaume bakwe, "kolonganeni bonse nokuipekanya ku bulwi, "Eco balipekenye bonse muku iteyanya kwa bulwi ukuya ku sansa umusumba."¹³Elyo moneni kasesema alishile kuli Ahabu imfumu yakwa Isreali nokulanda, "Yawe asosa "bushe muli mwene iyi mpuka ya bashilika iya maka? lelo sheni ndeibika ya bashilika iya maka? lolesheni, nmdebika mu kuboko kwenu ilelo elyo muleishiba ukuti ninebo Yawe."¹⁴Ahabu alisosele, "Nga ninani?" Yawe alisosele nokulanda, "Niku babomfi abanono aba bombela abalashi bamu buteko mu fitungu," Elyo Ahabu alandile, Bushe nani aleambilapo ubulwi?" Yawe alyasukile, "ni webo" ¹⁵Elyo ahabu alikolongenye ababomfi banono ababombe abalashi ba buteko mu fitungu bwabo. Bali pamo imyanda ibili na makumi yatatu na babili. Elyo bapwile alikolonganike abashilika fyonse ifita fya mu Isreali impendwa amakana cine lubali.¹⁶Ba ambileko ukuya inshita ya kasuba pa mutwe. Ben Hadadi alikunwa alekolwa mwi Hema ena ne imfumu ishinono amakumi yatatu na shibili bali kumu tungilila. ¹⁷Aba bomfi abanono aba bombe abalashi ba buteko mu fitungu fyabo eba balilepo uku tangila. Elyo Ben-Hadadi bali mucikwile ku nengu ukuti alitumine, "Abaume baleisaukufuma mu samaria."¹⁸Ben-Hadadi alandile, "Nangu balishila umutende nelyo bulwi basendeni abantuntulu, ¹⁹kanshi ababomfi abanono ababombe abalashi ba mufitungu balifumine mu musumba ne fita fyali bakonkelepo."²⁰Cila mwaname alipaya icilwani cakwe. Abena Aramu bali fulumwike na Isreali ali bakonkele. Ben-Hadadi imfumu yaku Aramu yali fyakile pali kabalwe pamo nabamo abaume bakensha aba pali bakabalwe. ²¹Elyo imfumu yakwa Isreali yalile noku sansa bakabalwe na macheleta no kwipayaula abena Aramu apakalamba.²²Eico kasesema aishile ku imfumu yakwa Isreali nokulanda kuli ena, "kabuye ikoseleshewe mwine elyo ishila ne pange pafyo ulecita pa kwamba kwa mwaka imdumu yakwa Aramu ali nokubwelulukila webo nakabili."²³Ababomfi ba imfumum yakwa Aramu balandile kuli ena, "Uwabo Lesa ni Lesa wa mpili. Emmulandu balikosela ukucila ifyo twali. Lelo nomba natuye tubalwishe mwilungu ne cacine tuba aba kukosa ukucila ifyo bali."²⁴Eico mufwile ukucita ifi; Fumyeni imfumu shonse mu fifulo fya nsambu shabo nokubikamo ba kanyalila baba shilika. ²⁵Mu kushe ifita nga fuilya mwa lufishe-kaalwe pali kabalwe ne cheleta pa cheleta pakuti twinga balwisa mwi lungu. Elyo icacine tuli nokusa ukucila ifyo bali." Eico Ben Hadadi alikutike kuli bumpanda mano yabo nokucita ifyo bamu pandileko.²⁶Panuma ya kwamba kwa mwaka uupya Ben Hadadi alikonganike abena Aramu no kuninika ku Afe kuku lwisha Isreali. Abantu bakwa Isreali bali bakolongenye nku batuma ukuya ku balwisha. ²⁷Abantu bakwa Isreali ba pangile inkambi ku mulola wabo kwati mukuni uyunono uwa mbushi, lelo abena Aramu baiswile ku mbali ya calo.²⁸Elyo kalume wakwa Lesa aishile mupepi nokusosa ku imfumu yakwa Isreali no kulanda, "Yawe asosa; Pantu abena Aramu balilandile ukuti Yawe ni Lesa wa mpili, Lelo te

lesa wa mipokapoka. Nde bika ifi fita ifya maka mu kuboko kobe, elyo muli nokwishiba ati ninebo Yawe"²⁹Kanshi ifita fya pangile nkambi ukulonlekana pa nshiku cine lubali. Elyo pa bushiku bwa kulenga cine lubali ubulwi bwali tendekele. Abantu bakwa Isreali bali ipaya abena Aramu amakana umwanda umo abaume abenda pa makasa mu bushiku bumo.

³⁰Abashelepo bafulumukile ku Afe ukwingila mu musumba, ne cibumbili calilikishe abaume amakana amakumi yabili na cine lubali, Ben Hadadi ali fulumukile mu muputule wa katinankati.³¹Ababomfi bakwa Ben-Hadadi balandile kuli ena, "Iolesheni nomba twalwu fwa ukuti imfumu sha mu nganda yakwa Isreali shaliba imfumu sha luse. Twapapata tulekeni tufwale ifisamu uku shinguluka mu misana shesu ne ntambo ukushi nguluka imitwe yesu nokuya ku mfumu yakwa Isreali. Limbi kuti amuleka mube no mweo,"³²Eico balifwele insamu mu misana shabo ne ntambo ukushinguluka imitwe shabo, nokwisa kuya ku imfumu yakwa Isreali nokulanda, "umubomfi weni Ben Hadadi alandile napapata lekeni mbe nomweo" Ahami alandile bushe acili nomweo? Ni ndumi yandi."³³Nomaba abaume bale umfwa pa fishibilo ifili fyonse ukufuma kuli ahabu eico bali mwaswike bwangu, "Emukwai indumi yeu Ben-Hadadi ya mweo," Elyo Ahabu alandile kabuyeni no kuya kumuleta" Eico Ben Hadadi alishile kuli ena na Ahabu alimupokelele noku muninika mwi celeta lyakwe.³⁴Ben-Hadadi alandile kuli ahabu, "Ndi noku bwesha kuli webo imisumba iyo batata basendfele ukufuma kuli bawiso, elyo kuti wa panga amakwebo ayobe mu Damaseke nga fintu batata bacitile mu Samaria," Ahabu alimwasukile, "Nde kuleka uleya ne ci cipangano" Eico Ahabu apangile icipangano nankwe nku muleka ukyua.³⁵Umwaume umo pali bamo abana baume aba bakasesema alilandile kuli bamo aba nankwe bakasesema pa cebo cakwa Yawe, "Napapata ntoba, lelo umwaume alikene uku mutoba.³⁶Elyo kasesema alandile kumu nankwe kasesema, "pantu taumfwile ku kulanda kwa kwa Yawe, lilya line fye walafuma pali nebo, inkalamo ilekwipaya," Lilyaline fye ulyamwaume amushile inkalamo yali shile pali ena noku mwipaya.³⁷Elyo kasesema asangile naumbi umwaume nokulanda, "Napapata ntoba, "Eico umwaume ali mutobele nokumucena.³⁸Elyo kasesema alile nokulolela imfumu lubali lwa musebo; ali ilufyenye umwine nomu pango pa menso yakwe.³⁹Lilya imfumum ilepita kasesema alilile ku imfumu nokulanda, "umubomfi wenu alile umwakaba mu bulwi no mushilika alimanine no kulela umwaume kuli nebo nokulanda, "ulemona uyu mwaume, Ngacakutula mu musango uli onse aluba, umweo obe ukapelwa pa mweo wakwe, nangu kuti wapela icape ica Silfere?⁴⁰Lelo pantu umubomfi obe ali uwaku pamfiwa ukwendauka kuno nakulya umwaume alifyukile." Elyo imfumu yakwa Isreali yalandile kuli ena ifi efyo ukukandwa kobe ku kaba webo we mwinw ulisalile."⁴¹Elyo kasesema bwangu bwangu aifimbwile umupango ukuma ku menso yakwe ne imfumu yakwa Isreali yali mwishibe ukuti ni umo uwa bakasesema.⁴²Kasesema alilandile ku mfumu, "Yawe asosa, pantu uli lekeleko ukufuma mu kuboka kobe umwaume ulesenda icicalo ca wakwe, na bantu bope pa bantu bakwe."⁴³Eico imfumu yakwa Isreali yaile ku nganda yaiko iyaku kupata noku kalipa, yafikile naku Samaria

21

¹Nomba ilyo papitile inshita Nabote alikwete ibala lya myangashi mu Yesreele, mupepi ne ncende yakwa Ahabu, imfumu yaku Samaria. ²Ahabu alisosele kuli Nabote ukutula, "mpela ibala lyobe ilya myanganshi pakutula ni ngalikwata nge bala lya musalu pantu lili mupapi ne nganda yandi. Mukushintushanya ilisuma nagula, ngo wingafwaisha nka kupelelamo ulupiya ukulingana nomulengo waliko mu lupiya."³Nabote alyasukile Ahabu, "Yawe e ngakanya ukuti ni ngapa icabupyani ca fikolwe fyandi kuli webo," ⁴Eico Ahabu iyale mu vipango cakwe uwa cifukushi no bukali pa mulandu wa bwasuku Nabote umwina Yesreele amupele ilyo alandile, "Nshakakupele ubupyani bwa fiko;lwe fyandi, "Alilele pa busanshiu bwakwe, alipilibwile ne cinso cakwe, noku kana lya icakulya icili conse."⁵Eico Yesebele umukashi wakwe aile kuli ena noku musosha, "Ninshi umutima obe wabela nobulanda icakutula tulelya icakulya icili conse?" ⁶Alimwasukile, "Naciba ndisosele kuli Nabote umwina Yesreele nokulanda kuli ena, "Mpela ibala laya myangashi lyobe nshite ne mpiya nangula ngo ulefwasha, ndekupelemo ibala lyamyanganshi limbi ukuba ilyobe," Elyo aciba alingasukile, "Nshakupele lyandi ilya myangashi," ⁷Eico Yesebele umukashi wakwe ali mwasukile, "Bushe tewebwile uwucili aleteka ubufumu bwakwa Isreali? Ima nokulya; Leka umutima obe ube ne nsansa. Ndi noku kupela ibala lya myangashi ilya kwa Nabote umwina Yesreele."⁸Elyo Yesebele alembele amakalata mwishina ilya kwa Ahabu noku yesala neci kakatikilo cakwe noku yatuma kuba kalamba naku bakankala abali kwikala, nao mu kulongana, nabao abali kwikala mupepi na Nabote. ⁹Alilembele mu nkalata ukutula, "Bileni uku funga nokubika Nabote pa menso ya bantu. ¹⁰Kabili mubike na baume babili aba shili ba cinshika pali ena elyo mubaleke bapele bunte kuli ena ukutula, "watipile Lesa ne imfumu, "Elyo mu mupite nokuya kumutoba amabwe mpaka umufwa."¹¹Eico abaume ba mu musumba wakwe abakalamba naba kankala abali kwikala mu musumba wakwa Nabote balicitile ukulingana nefyo Yesebele alondolwele kuli bena, nge fyo calembelwe mu nkalata shintu atumine kuli bena. ¹²Bali bilile ukufunga nokwikalika Nabote pa menso yabantu. ¹³Abaume babili aba shali na cinshinka balishile kwingila nowikala mu mulola kwa Nabote; bali pele bukambone kuli Nabote muceni cabantu, ukutula, "Nabote alitipile bonse babili Leasa ne imfumu, "Nabote bali mupitile ukumu funya mu musumba noku mutoba amabwe mpaka afwa. ¹⁴Elyo abakalamba balitumine akasebo kuli Yesebele ukutula Nabote alitobelwe amabwe nokufwa alifwile."¹⁵Eico ilyo Yesebele aumfwile ukuti Nabote bali mutobele amabwe nokufwa alifwile alilandile kuli Ahabu, "ima noku kwata ibala lya myanmgashi ilya kwa Nabote umwina Yesreele, ilyo akene ukupela kuli webo ne mpiya, pantu Nabote tali no mweo, lelo alifwa," ¹⁶Elyo Ahabu aumfwile ukuti Nabote alifwile alimine ukuya kwibala lya myangashi ilya kwa Nabote umwina Yesreele noku likwata.¹⁷Ne cebo cakwa Yawe caishile kuli Eliya umwina Tishibe, ukutula, ¹⁸Ima nkuya kuku manya Ahabu imfumu yaku Isreali, uwikala mu Samaria. Ali mwibala lya myangashi ilya kwa Nabote, uko ele muku likwata.¹⁹Ulingile ukulanda nao noku sosa ukuti Yawe asosa, Bushe ulipeye elyo nausenda ici kwatwa? Elyo

ulemwaba ukuti Yawe asosa, mucifulo umo imbwa shacilamya umulopa wakwa Nabote, imbwa shilinokumyanga no mulopa obe, ee, umulopa obe" ²⁰Ahabu alandile kuli Eliya, "Bushe uli mfwiwe we mulwani wandi?" Eliya alyasukile, "Ndi kufwaile, pantu ulishitishwe we mwine ukucita icabubi mu monse yakwa Yawe." ²¹Yawe asosa ifi kuli webo; mona nkaleta ububi pali webo elyo nka kupwilishisha uku konaula nokupatulako ukufuma kuli Ahabu cula mwana umwaume no musha nokulekelako umwaume umuntungwa mu Isreali. ²²Ndi nokulenga ulupwa lobe ngo lupwa lwa kwa Yeroboamu umwana umwaume uwakwa Nebati, kabili ngo lupwa lwa kwa Baasha umwana umwaume uwakwa Ahiya, pantu uli nfdengele uku nka lifya na utungulula na Isreali kuku bembuka. ²³Yawe ali sosele nakuli Yesebele ukutila, 'imbwa shikalya Yesebele lubali lwa cibumba ca Yesreeele,' ²⁴Uli onse uwaba wakwa Ahabu noku fwila mu musumba imbwa shili nokulya ne fyny fya mulwelele fikalya uli onse uwafwila mu mpanga. ²⁵Takwali nangu umo uwa kuba nga Ahabu uwa ishitishwe umwine ukucita ububifi mu ceni cakwa Yawe uyo Yesebele umukashi wakwe amongwele uku bembuka. ²⁶Ahabu acitile ifya muselu pa tulubi ali kukonka nge ifintu fyonse ifyo abena Amore bacitile abo Yawe apyanunwine pa cinso ca kwa isreali. ²⁷Elyo Ahabu aumfwile amashiwi aya alilepwile ifya kufwala fyakwe nokuifwika insamu ku mubili wakwe noku funga noku lala mu nsamu nokwikala uwabutanda. ²⁸Icebo cakwa Yawe caishile kuli Elyo umwana Tishibe, ukutila. ²⁹Bushe uli mwene ifyo Ahabu aicefya ku menso yandi? Pantu aicefya ku menso yandi, Nshakaleta ububi ubuleisa mu nshiku shakwe! cikaba mu nshiku sha mwana wakwe umwaume eko nkaleta ububifi pa lupwa lwakwe"

22

¹Imyaka yitatu eya pitilepo ukwabula ubulwi pakati ka Aramu na Isreali. ²Caishile kucitika ukuti mu mwaka wa citatu Yehoshafati imfumu yakwa Yuda alitentemukile ku mfumu yakwa Isreali. ³Nomba imfumu yakwa Isreali yalilandile kuba bomfi baiko, "Bushe mwalishiba ukuti Ramote Gileadi yesu, lelo pali ici tapali nangu cimo ico tulecitapo pa kuipokolola ukufuma mukuboko kwa mfumu yaku Aramu?" ⁴Eico alandile ku Yehoshafati, "bushe kuti wa nebo ku bulwi pa Ramote Gileadi?" Yehoshafati alyasukile ku mfumu yaku Isreali, "Ndi nga webo abantu bandi baba nga bantu bobe naba kalalwe bandi baba nga baka balwe bobe." ⁵Yehoshafati ku mfumu yakwa Isreali, 'Napapata fwaya umwakulola ukufuma ku cebo cakwa Yawe pafyo ulingile ukucita intanshi." ⁶Imfumu yakwa Isreali yali kolongenye ba kasesema capamo abaume imyanda ine nokulanda kuli bena, "bushe kuti naya ku Ramote Gileadi ku bulwi nangula tekuti?" Balilandile," sanmsa pantu shikulu alinokucipela mukuboko kwa imfumu." Lelo Yehoshafati alandile, "bushe takwaba kuno naumbi kasesema uwakwa Yawe uko twingafwayako ifya kucita?" ⁷Lelo Yehoshafati alandile, bushe takwaba kuno naumbi kasesema uwakwa Yawe uko twingafwayako ifya kucita?" ⁸Imfumu yakwa Isreali yalandandile kuli Yehoshafati, "kuciliko naumbi umwaume umo uko twinga fwaya ifyaku cita ukufuma kuli Yawe palwa bwa fwilisho, mikaya umwana umwaume uwakwa Imla, lelo nali mupata pantu tasesema icili conse icisuma pali nebo, lelo ububifye bweka," lelo Yehoshafati alandile, "Imfumu iba iyaku sosa ifyo." ⁹Elyo imfumu yakwa Isreali yakutile cilolo noku mukonkomesha, "leta Mikaya umwana umwaume uwakwa Imla, apa pene." ¹⁰Nomba Ahabu imfumu yakwa Isreali na Yehoshafati imfumu yakwa Yuda esha ikele umntu no muntu pa cipuna caiko, shalifwele na nsalu sha shiko, pa lwalala pa mwinshi wakwa kwingilila uwaku Samaria naba kasesema bonse bali kusesema pa menso yabo. ¹¹Sidekia umwana umwaume uwakwa Kenaana ali ipangile umwine insengo ca cela nokulandfa, "Yawe asosa ifi; kuli ifi uli noku tikika abena Aramu bakasuke aba pwishiwa." ¹²Naba kasesema bonse bali seseme fimo fine, ukutila, "sansa Ramote Gileadi nokucumfya pantu Yawe aliipele mukuboka kwa mfumu." ¹³Kapasu uwaile mukukuta mikaya alisosele kuli ena ukutila, nomba lolesha ifyebo fyaba kasesema filatumbula ifintu ifisuma kuku langisha imfumu na kanwa bena. Napapata uka icebo cobe cibe nga umo uwapali bena nokusosa fintu ifisuma." ¹⁴Mikaya alyasukile, "Efyo Yawe aba no mweo, fintu Yawe asosa kuli nebo efyo nsaosa." ¹⁵Elyo aishile ku mfumu imfumu yalandile kuli ena, "Mikaya twingaba abakuya ku Ramote Gileadi ku bulwi nangula iyo? Mikaya ali mwasukile, "Sana nokucimfya. Yawe akaipela mu kuboko kwa mfumu." ¹⁶Elyo imfumu yalandile kuli ena, "Miku yinga iyo mfwiwe ukufwaya webo ukulapa uku njeba nangu cimo lelo icishinka mwishina ilya kwa Yawe?" ¹⁷Eico Mikaya alandile, nali mwene Isreali tonse iya pasanganshiwa ku mpili, nge mpanga iyi shikwete kecema na Yawe alilandile, "Aba tabakwata kacema. Leken i umwaume onse abwelulukilemo ku nganda yakwe mu mutende." ¹⁸Eico imfumu yakwa Isreali yalandile kuli Yehoshafati, "bushe nshakwebele webo ukuti taaba nokusesema ifintu ifisuma ifya kuma nebo, lelo kanofye ifibi?" ¹⁹Elyo Mikaya alandile, "Eico kutika icebo cakwa Yawe; Nalimona Yawe naikla pa cipuna cakwe na bonse abaikala mu mulu balimanine pali ena ku kuboko kwakwe ukwa kulyo naku kuso. ²⁰Yawe alilandile, "Ninani aletunka Ahabu pakutila enga nina noikupana pa Ramote Gileadi?" Umo pali bena lalandile ifi naumbi alandile filya. ²¹No mupashi waishile pantanshi walimanine ku cinso cakwa Yawe no kulanda, 'nala mutunka Yawe alandile kuli ena, "Mumusango nshi?" ²²Umupashi walyasukile, "Nlafuma nokuyakuba umupashi uwabufi mukanwa ka bonse ba kasesema abakwe. "Yawe alyasukile, "ulemutunka na kabili ulinokucimfya nomba nokucite fyo? ²³Nomba mona Yawe alibikilemo umupashi wabufi mu kanwa ka aba bonse bakasesema abobe, na Yawe alisosele mwebo ububi?" ²⁴Elyo Sidekia umwana mwaume uwakwa Kenaana apalamine, nokuma Mikaya petobo nokulanda, "Ninshi lanshi umupashi wakwa Yawe wililemona ukufuma kuli nebo uku sosa kuli webo?" ²⁵Mikaya alilandile, "lolesha, ulinokumo pali bulya bushiku ilyo ukaya ku fisama mu muputule wapakati nankati," ²⁶Imfumu yakwa Isreali yalandile ku mubomfi waiko, "mubule Mikaya noku mutwala kuli Amone cilolo wa musumba, nakuli Yoashi, umwana wandi umwaume. ²⁷Usosa kuli ena imfumu yasosa muviken i uyu mwaume mu cifungo no kula ku milisha fye kamukate akanono na menshi ayanono, mpaka nkese umutenfde." ²⁸Elyo Mikaya alilandile, "nga wabwela umutende ninshi Yawe tasoselel muli nebo," kabili alilundilepo, "kutiken i kuli ci, bonse mwebo mwe bantu." ²⁹Eico Ahabu imfumu yakwa Isreali na Yehoshafati imfumu

yakwa Yuda, balininine ku Ramote Gileadi. ³⁰Imfumu yakwa Isreali yalilandile kuli Yehoshafati Ndeilufyanya ne mwine nokuya mu bulwi, lelo webho ufufwe ifyakufwala fyobe ifya bufumu?" kanshi mfumu yakwa Isreali yalilufyanya ine nokuya mu bulwi. ³¹Nomba mfumu yakwa Aramu yalikonkomeshe kabaka amakumi yatatu na babili aba ma cheleta yakwe ukutula, "mwisansa abacabecabe nangula abakalamba aba shilika. Nomba musansefywe mfumu yakwa Isreali epela." ³²Lilya ba kubaka bama cheleta bamwene Yehoshafati balilandile, "icacine ilya e mfumu yakwa Isreali." Balipilikile ukuti ba musanse, elyo Yehoshafati alilile ukubilikisha. ³³Caishile kuba ukuti ilyo aba kalamba bama cheleta bamwene ukuti kanshi te mfumu yakwa Isreali, bali bwelulwike muku mutamfya. ³⁴Lole umwaume umo alishile kufumya ubuta mu kampanga nokulasa mfumu yakwa Isreali pakati kafilundilo fya ku cinga icifuba. Elyo Ahabu alandile kuli kensha we cheleta lyakwe, "pilibuka noku mfumya mu bulwi pantu ndi cenenwe icibi." ³⁵Ubulwi bwali kulile ukubipilako bulwa nushiku ne mfumu yalifye mwicheleta yakwe ku cinsu cabe Aramu. Alishile kufwa icungulo, umulopa wali kuswa ukufuma mucilonda cakwe ukulakufika napati ke cheleta. ³⁶Elyo panshita akasuba kali kuya kakowa kwali imbila mu ba shilika bonse ukutula cila mwaume afwile uku bwekelamo ku musumba wakwe; kabili umwaume afwile uku bwekelamo ku citungu cakwe!" ³⁷Imfumu Ahabu yalifwile nokuileta ku Samaria, noku mushika mu Samaria. ³⁸Ba samfische icheleta ku cishiba ca Samaria ne mbwa shali ku myanga umulopa wakwe (iyi a ncede uko ba cilende bali kusambila). ukulingana ngefyo ishiwi lyakwa Yawe lya shimbula. ³⁹Nomba imilandu imbi iyi kumine Ahabu fyonse ifyo atikucita, inganda yameno ya nsufu ilyo akulile, ne misumba yonse iyo akulile bushe tayaba iya kulembwa mu citabo ca fiponeka ica shamfumu sha kwa Isreali. ⁴⁰Awe Ahabu alilele ne fikolwe fyakwe na Ahasia umwana wakwe umwaume ewabele mfumu mu cifulo cakwe. ⁴¹Kabili Yehoshafati umwana umwaume uwakwa Asa alitendeke ukuteka Yuda mu mwaka uwakulenga bune ubwakwa Ahabu umfwamu yakwa Isreali. ⁴²Yehoshafati ali ne myaka amakumi yatatu na yisano ubukulu ilyo a ambile ukuteka, kabili alitekele mu Yerusalemu pa myaka amakumi yabili na yisano. ishina lyakwa nyina ali Asuba umwana umwanakashu wakwa shilhi. ⁴³Alikwenda muntampulo shakwa Asa, wishu wakwe tali kufumamamo muli ishi ali icakulungama mu menso yakwa Yawe. Nangu incende isha ku sansama tasha sendelwe. Abantu bali fye baletwalilila ukupela ilambo ne cakocawa icacena cisuma mu ncende isha ku sansama. ⁴⁴Yehoshafati alipangile umutende ne mfumu yakwa Isreali. ⁴⁵Palwa kukuma imilandu yimbi palwa kwa Yehoshafati no bulamba bulya alangile, nefyo alikulwisha ubulwi, bushe tafyaba ifyakulembwa mu citabo cafi poneka ifya shamfumu sha kwa Yuda? ⁴⁶Ali fumishe mu calo atwashelepo utu milungu twa bucilende utwashelepo mu nshita shakwa wishu Asa. ⁴⁷Tamwali mfumu mu Edomu, lelo inkonkani eyali kuleka kulya. ⁴⁸Yehoshafati ali pangile ifyombo fyakwenda pli bamba fyali nokuya ku Ofiri ku kuleta golide lelo tafyale pantu ifyombo fyali tobaika pa Esione Gebere. ⁴⁹Elyo Ahasia umwana umwaume uwakwa Ahabu alilandile kuli Yehoshafati, "Leka ababomfi bandi balekuya naba bomfi bobe mu combo. "lelo Yehoshafati tacisumineshe. ⁵⁰Yehoshafati alilele ne fikolwe fyakwe no kushikwa ashilwe nafyo mu musumba wakwa Dabidi icikolwe cakwe; na Yehoram umwana wakwe umwaume ewabele mfumu mu cifulo cakwa wishu. ⁵¹Ahasia umwana umwaume uwakwa Ahabu alitendekele ukuteka Isreali mu Samaria mu mwaka wakulenga ikumi limo na cine lubali ishakwa Yehoshafati mfumu ya kwa Yuda kabili alitekele imyaka ibili pali Isreali. ⁵²Alicitile ifya bubifi mucinsu cakwa Yawe nokwenda muntampulo shakwa wishu, muntampulo shakwa nyina, na muntampulo shakwa Yeroboamu umwana umwaume uwakwa Neboti muli ci emo atungulwile Isreali kulu bembu. ⁵³Abombe Baali noku munshinshimuna ici alikalifye Yawe, Lesa uwakwa Isreali, kufulwa, nge fyo wishu wakwe acitile."

2 Ishamfumu

1

¹Moabu asangukile Isreali panuma Ahabu afwa. ²Elyo Ahasia alipoenene panshi ukupula mu cakupikulwa camu mu muputule wakwe wa pamulu uwali mu Samaria kabili ali cenenwe. Kabili alitumine inkombe nokutula kuli shena, "kubiyeni, kepusheni Baali-sebubi umulungu waku Ekron, nga cakuti nkapoka kuli uku kucenwa," ³Lelo malaika wakwa Yawe atile kuli Eliya umwina Tishbe, "Ima kabiyeni kakumanye inkombe sha mfumu ya Samaria, nokubepusha ati, bushe pantu tamwaba Lesa mu Isreali eco muleila ku kwipusha kuli Baali-sebubi, umulungu waku Ekron? ⁴Nangu cali ifi Yawe alilandile ati, "twakekile pa busanshi apo wanina pantu ukafwa," Elo Eliya alile. ⁵Nomba inkombe shalikwelele ku Ahaziah, atile kuli bene, "ninshi mwabwelela?" ⁶Batile kuli ena, "umuntu aishile kukutukumanya uwalandile kuli ifwe, 'bwekelenimo ku mfumu iya mutumine, nokulanda ati, "Yawe alanda ati; bushe ni pa mulandu wakuti tamwaba Lesa mu Isreali pakuti mutume abantu Kukwipusha Baali-sebubi umulungu wa ku Ekron? pali ici tawakekile pa busanshi apo wanina pantu ukafwa," ⁷Ahaziah alisosele ku nkombe shakwe, "muntu wamusango shani uyu, uyo waishile mikumaya no kulanda aya amashiwi kuli webho?" ⁸Bali mwaswike, "afwele icakufimbana ca masako nakaka ne lamba lya mpapa mu musana wakwe." Ne mfumu yalyaswike, "Ni Eliya umwina Tishbe. ⁹Elo mfumu yatumine mushika ne fita amakumi yasano kuli Eliya. Mushika aile kuli Eliya apo aikelepa mulu wa lupili. Mushika alilandile nankwe, "iwe we muntu wakwa Lesa, mfumu Isesele ati, 'tentemuka ¹⁰Eliya alimwaswike nokulanda kuli mushika ati, "nga ndi muntu wakwa Lesa, leka umulilo wike ukufuma mu mulu nokoca webho ne fita amakumi yasano." Awe umulilo waikile mu mulu nokoca ena na fita fyakwe amakumi umi yasano. ¹¹Nakabili mfumu Ahaziah yatumine kuli Eliya naumbi mushika ne fita amakumi yasano. Uyu mushika nao alilandile kuli Eliya, "iwe we muntu wakwe Lesa mfumu yalandile ati ika bwangu," ¹²Eliya alilandile kuli ati, nganda umuntu wakwa Lase, umulilo wike ukufuma ku mulu no koca webho ne fita amakumi yasano," Nakabili umulilo waikile ukufuma ku mulu no koca ena ne fita amakumi yasano. ¹³Nakabili mfumu yalitumine umuku

wacitatu ibumba lya fita amakumi yasano. uyu mushika aile no kufukama kuli Eliya, alamupapata no kulanda kuli ena ati, "iwe we muntu wakwa Lesa naipusha iwe leka umweo wandi ne mweo ya babomfi bobbe ibe iyacindama ku cinso cube,"¹⁴ Icachine umulilo walifumine ku mulu no koca bamushika babili bantu babo nomba leka umweo wandi ube uwa cindama ku cinso cobe.¹⁵ Malaika wakwa Yawe atile ku Eliya, "Tentemuka nankwe, wimutina, " Na Eliya alimine no kutentemuka nao nokuyu ku mfumu.¹⁶ Panuma Eliya atile kuli Ahaziah, "ifi efyo Yawe alanda, watumine inkombe ukuya mu kwipusha kuli Baali-sebubi umulungu waku Ekrone. Bushe ni tamwaba Lesa mu Isreali uko mungepusha ku cabo cakwe? pali ici nomba tawakekile pa busanshi ubo waninapo, ukufwa ukafwa."¹⁷ Eifyo imfumu Ahaziah alifwile ukulingana na mashiwi yakwa Yawe ayo Eliya alandile. Na Yehoramun munyina atendeke ukuteka mwi punda lwakwe, mu mwaka wacibili Yerohamu mwana Yehoshafati imfumu yabena Yuda, pantu Ahaziah tali na mwana.¹⁸ Nomba imilandu imbi yakwa Ahasia iyashalako intu acitile tayalembwa mwi buku ya milandu ya nshiku iya shamfumu sha kwa Isreali.

2

¹Efyo caishile ukuti, Yawe ali nokusenda Eliya mu nakungwala ku mulu, Eliya aleya na Elisha ukufuma ku Gilgali. ²Eliya ku Betele." Elisha alyaswike, "apo Yawe epali, nobe epo uli, "baile ku Bete.³ Abana babakasesema abali pa Betele balishile kuli Elisha nokumweba ati, "ulishibe ati Yawe akosenda sokulu ukufuma kuli webo lelo?" Elisha alyaswikile, "ndishibile, nomba mwilanda pali ici, ⁴"Eliya atile kuli Elisha, pembela pano, napapata pantu Yawe alintumine ku Yeriko," Elo Elisha aswike, "Yawe epo ali naiwe epo uli, nshakushe, "Balile ku Yeriko.⁵ Elyo abana baba kasesema abali mu Yeriko balishile kuli Elisha nokumweba ati, "ulishibe ati Yawe akosenda sokulu lelo?" Elisha alyaswike ati ndi shibe, "Elo Eliya alimwebele ati, ikala pano, napapata, pantu Yawe nantuma ku Yodani, " Elisha alyaswike ati, " Yawe epo ali nobe epo uli, nshakushe. " baile bonse nakabili lwa Yodani.⁷ Panuma Amakumi yasano abana baba Kasesema baiminine pa mulola akatamukila elo aba baliminine mu lulamba lwa Yodani. ⁸Eliya alibulile ica kufimbana cakwe, afungenye no kuma pa munshi nocena. umumana walyakene pakuti aba babili balipitile apauma pa mushili.⁹ Nomba cali, elo panuma baabwike Eliya aebele Elisha ati, "Landa ico mfwile kucitile apo nshilasendwa ukufuma kuli webo," Elisha alyaswikile ati, "napapata leka ka kaniko ca mupashi obe cise kuli nevo." ¹⁰Eliya alimwebele ati, "waipusha icintu icashupa sana nangu cibe ifi nga wamonaka uko ndesendwa ukufuma kuli webo, ici cilecitwa ku webo, lelo nga teifyo, tacacitike,"¹¹ Ilyo baleya balelanshanya, moneni, icaleta lya mulilo naba kafwalo bamulilo balimonekele, ifya patukenye aba bantu babili umo no munakwe, Eliya aulwilwe mu mulu. ¹²Elisha alimwene no kulila, "tata, tata, amaceleta yakwe Isreali nabapali bakafwalo bakwe!" tamwenepo Eliya nakabili, abulile ifyakufwala fyakwe alifilepawile mu fipimfya fibili. ¹³Alibulile na cakufimbana ico Eliya aponeshe, nokuya iminina mu lulamba lwa mumana wa Yodani. ¹⁴Aumine pa menshi ne cakufimbana cakwa Eliya icaponene nokutita, "alikwi Yawe, lesa wakwa Eliya?" Elyo aumine pa menshi yalekenemo ku mbali shonse shibili na Elisha alyabukile.¹⁵ Elyo abana babakasesema abafumine ku Yeriko bamwene aabuka, balandile ati, " umupashi wakwa Eliya waponena pali Elisha!" baishile mu kumumanya, no kuwa panshi ya cinso cakwe. ¹⁶Balandile kuli ena ati, mona nomba, pa babomfi bobbe pali amakumi yasano abaume bampofu. leka baleya, twalaipusha, nokumona shikulunwe, epali umupashi wakwa Yawe naumucenda nokuya muposa mu mpili mu mipokapoka." Elisha alyaswike ati, "Iyo mwibatuma."¹⁷ Lelo bakonkomeshe Elisha kabili aumfwile insoni, alandile ati, "batumeni." Elo batumone abaume amakumi yasano, nokufwaya inshiku citatu, tabamusangile. ¹⁸Babalibwelulukile kuli Elisha, ilyo ali ku Yeriko, atile kuli bena, "bushe nshalandile kuli mwebo, "mwiyo?"¹⁹ Abantu bamu musumba balilandile kuli Elisha, "mona, twapapata lwe mona umusumba uyu usuma, nga shikulu enga mona, lelo amenshi tayali bwino ne mpanga te yabusoshi," ²⁰Elisha abele ati, "leteni umulongwe upya nokubikamo umucele, "baliletele kuli ena.²¹ Elisha aile pakamfukumfuku ka menshi nokwitilamo umucele; alandile ati, "Yawe alanda ifi, 'naposha aya menshi. ukufuma ino nshita na kuntashi, takwakabe imfwa nangu ukukama kwata busomboshi mu mpanga." ²²Amenshi yali poshiwe ubu bushiku, kwi shiwi ilyo Elisha alandile.²³ Elyo Elisha aile ukufuma uku ukuya ku Betele. Ilyo aleya munshila, abalumendo abanono bafumine mu musumba balamumpumya; ati "nina, ube pala! nina ube ipala!" ²⁴Elisha aloleshe kunuma alibamwene; alyebele Yawe ukubatipa. Babere babili abakote bafumine mu mutengo no kutakanyapo abalumendo amakumi yane nababili. ²⁵Elo Elisha alifumine alile ku lupili lwa Karmele, no kufuma kulya alibwelele alile ku Samaria.

3

¹Nomba mu mwaka we kumi na cine konse konse yakwa Yehoshaffati imfumu yabana Yuda, Yehoramun mwana Ahabu atendeke ukuteka Isreali mu samaria; atekele imyaka ikumi na ibili. ²Alicitile ububi mu cinso cakwa Yawe, lelo tacitile nga wishi nangu nyina, pantu alifumishe icaimikwa camushilo cakwa Baali ico wishi apangile. ³Lelo alambatile ku membu shakwa Yerohabamu mwana mwaume wakwa Nebati, uwalengele isreali ukubembukeka; tafumineko.⁴ Nomba Mesha imfumu ya bena Moab ali tekele impanga. Alikupela ku mfumu sha bena Isreali abana ba mpanga amakana umwanda umo na masako yabasukusuku amakana umwanda ⁵umo. Lelo pa kufwa kwa kwa Ahabu, imfumu yabena moabu yali sangukile imfumu yabena Isreali. ⁶Eico imfumu Yoramun yafumine mu Samaria pali ilya nshita pa kupekanya bonse abena Isreali ku bulwi.⁷ Atumine kuli Yehoshafati imfumu yabena Yuda, kuti, "imfumu yabena moabu ilisangukile nevo. Bushe tekuti tuye nobe kuli moabu kukulwa" Yehoshafati atile., "nalanga. ine nga bakafwalo bobbe." ⁸Elo alandile ati, "bushe ni mu shila shi tukabasanshilako?" Yehoshafati aaswike ati, "umushila yamu matotolo yaku Edomu,"⁹ Nomba imfumu yabena Isreali yalile ne mfumu yabena Yuda ne mfumu yabena Edomu. Shaliendele ulwendo lwa nshiku cinelubali, nakabili takwali menshi ya bashilika nangu aya fitekwa ifya ifyali nabo, ¹⁰Eico umfumu yabena isreali alandile

ati, "fishi ifi? bushe yawe alikutile imvu ya bashiku anngu aya fitekw fya fyali nabo,"¹¹Lelo Yehoshafati atile, "Bushe pano tapali kasesema wakwa Yawe, uyo twingepushishamo kuli Yawe muli ena?" umu uwa mubabofi ba mfumu yabena Isreali alyankwile no kulanda ati, "Elisha mwana shafati ali pano, uwalesambikisha imwinwe yakwa Eliya." ¹²Yehoshafati atile, kuli ena kwabe cebo cakwa Yawe," kanshi imfumu yabena isreali, yehoshafati, ne mfumu ya bena Edomu balile kuli ena. ¹³Elisha alilandile ku mfumu ya bena Isreali, "bushe cinshi ico ningacita kuli webo? kabiye ni ba kasesema bakwa wiso na noko, " ne mfumu yabena isreali yalilandile ku ena ati, "iyoo pantu Yawe alitile ishi imfumu shitatu pamo ukushipela mu maboko yabena Moabu." ¹⁴Elisha alyaswikile, "Yawe wamweo uwabapo uo njiminina ku cinso cakwe, abulabapo Yehoshafati imfumu yabena Yuda, uo ndecindika nga nshiposele amano kuli webo kabili no kukulolesha webo." ¹⁵Nomba ndetela kalisha cilimba." Nomba ilyo kalisha wa cilimba alelisha, ukuboko kwa kwa Yawe kwalishile pali Elisha. ¹⁶Atile, "Yawe alanda ifi, pangeni uyu mumana wauma filindi; ¹⁷Efyo Yawe alanda ifi, 'tamwakamone mwela, nangula ukumona imfula, lelo uyu mumana ukesula na menshi, namwe mukamona, mwebi ne fikwa ne nama shenu shonse." ¹⁸Ici cintu caanguka mu cinso cakwa Yawe. kabili ako mipa ukucimfya pa bena Moabu. ¹⁹Mukoma umusumba onse uwe linga no musumba onse uusuma, ukutema imiti isuma yonse, ukucilika utumfufuku twa menshi, no konaula pmpanga iisuma ku mabwe." ²⁰Na mu lucelo panshita ya kutaula ica bupe, kwalishile amenshi ukufuma ku nshila yaku Edomu; icalo caiswilemo amenshi. ²¹Nomba ilyo bonse abena moabu baumfwile ukuti ishamfumu shilishile mukubalwisha, baliilonganikile pamo bonse, bonse balingile ukufwala ifyakufwala fyabulwi, no kwiminina mu mupaka. ²²Bali bukile ulucelo na kasuba kalisamine pa menshi abena moabu balimwene amenshi pa mulola waba, ayakashika kwati mulopa. ²³Balipapile, "uyu mulopa! ishamfumu nashonanlw, nashipaya umu na munankwe! Eico nomba, tuleye ni mukutapa mwe bena Moabu!" ²⁴Ilyo bafikile pa nkombi ya bena Isreali, bena isreali baimine no kusansa abena Moabu, abafulukile ukufuma kuli bene Aba shilika babena Isreali bafulumwishe abena moabu mpanga yonse, nokubepalulula. ²⁵Balyowile imisumba, napa cilime icisuma conse umuntu onse aliposelepo ilibwe mpaka baisushamo utumfufuku twa neshi tonse balitucilike no kutema umuti onse uusuna. mu kiri hareshe mweka emushele ifita, lelo ifita ifyakwete. amata fyaliushingulwike no kuusansa. ²⁶Elo imfumu Mesha yobena moabu yamwene ukuti ubulwe bwaikosela abulile abantu imyanda cine lubaili na mapanga pakuti bale pakati nokuya ku mfumu ya Edomu, nomba balifilwe. ²⁷Elo abulile mwane umwaume ibili uwali nokube imfumu mwi punda lyaiko. nokumupela ice lambo ice lambo ica ocewa pa cibumba. kabili ukukalipila abena Isreali ukukalamba, ne fita fyafumine ku mfumu Mesha no kubweluluka ku calo cabo.

4

¹Nomba umukashi wa umu ba bakasesema alishile akolila kuli Elisha, ukweba ati, "umubomfi wenu umulume wandi alifwile, kabili mwalishiba kweba ati umubomfi wenu alikutina Yawe. Nomba uyo akongweleko alishile mukusenda abana bandi babili ku kuba basha bakwe." ²Eco Elisha alimwebele ati, " Nindo nebo nkokucitila webo? njeba nebo nindo webo ukwete mu nganda?" Ena alyebele ati, " umubomfi wenu takwete nangu kamo mu nganda kanofye umwipika wa mafuta." ³NoluEco Elisha alyebele ati, "'kauye kashime imisashi ukufuma ku bena mupalamano bobe, imisashi iyakubulamo nangu kamo washime iyingifye." ⁴Nolu webi alekuya mukati kabili wisale ciibi aukenngila webo na bana baume bobe, kabili witulwile amafuta mu misashi yonse; ulekubika lubali misashi iyiswile." ⁵Eco ena alishile Elisha kabili alisele ne ciibi ulu afumine ena bana baume bakwe. Bena baliletele imisashi kuli ena, kabili ena alishwishemo amafuta. ⁶Ulo ifipe fyeiswile, ena alyebele umwana ukweba ati, "undetele musashiu naumbi." Lelo ena alimwebele ati, " Tapali musashi." Nolu amafuta yalilekele ukwituluka. ⁷Nolu alishile alyebale umuntu wa kwa lesa, Ena alimwebele ati, "kauye, ushitishe amafuta; ulipile inkongole, kabili ulekwikala na bana baume bobe mushikoshala." ⁸Ubushiku bumo alile ku shaunemu uko umwanakashi umucindami alikwikala; ena alimupapatile ukulya nankwe icakulya. Eco ulu lonse Elisha alikupita, alikwiminina palya ku kulya. ⁹umwanakashi alyebele umulume wakwe, "Moneni, nomba ndikutulwike kweba ati uuyu muntu washila wa kwa Lesa uyo uwupita pamo lyonse." ¹⁰Leken fwebo tumupangile Elisha umuputule uwunono pa muulu, kabili muleke tubikemo ubusanshi, icitamba, umupando, ne nyali. Lyena ulu aisa kuli fwebo, ena alekwikala mulya." ¹¹Eco ulu ubushiku bwaishile nakabili ukwebati Elisha akoiminina palya, Enna alikele mulya mu muputule kabili nokutusha mulya. ¹²Elisha alilandile kuli Gehasi umubomfi wakwe, " kuta yu umwina shunemu." ulu ena amukutile, ena aliminine pamulola wakwe. ¹³Elisha alebele Gehasi, "mwebi umwanakashi, 'webi ulile uku konse ukupamfiwa ukusakamana fwebo. Nindo ingacitilwa webo? Bushe tukulandileko ku mfumu nangu kuli mushika wamulalo?" Ena alyasukile ati, " Nebo njikala mu bantu bandi." ¹⁴Eco Elisha alyebele ati, "Nindo twalamucitila fwebo, nolu Gehasi alyasukile ukweba ati, "cinefy, Ena taba na mwana, kabili umulume wakwe wakukota." ¹⁵Eco Elisha alyasukile ukweba ati, " ulu amukutile ena, umwanakashi aliminine mu mwinshi. ¹⁶Elisha Lyebele ati, "pali ino nshita uyu mwaka, mushita ya mwaka umu, ukalekulela umwana mwaume." Nao alyebele ati, " iyowo, mweshikulu wandi kabiuli umuntu wa kwa Lesa, Umwibepa ku mjubomfi wenu." ¹⁷Lelo umwanakashi alimite no kufyala umwana umwaume pa nshita imoine mu mwaka wakonkelepo, ukulingana nefyo Elisha alandile kuli ena. ¹⁸Ulo umwana akulile, Ena ubushiku bumo alile kuli wishi uyo uwali nabali kusepa. ¹⁹Ena lilandile kuli wishi, "Umutwe, umutwe." wishi nao alyebele ababomfi bakwe ukweba ati, "Mutwaleni kuli nyina." ²⁰Ulo ababomfi bamubulile kalume kabili no kumuleta kuli nyina umwana alikele pa makufi ya kwa nyina ukufikafye akasuba pakati nolu alifwile. ²¹Eco umwanakashi aliimine kabili alilalike kalume pa busanshi bwa muntu wa kwa Lesa, aliseleko ne ciibi, kabili alile. ²²Ena alikutile ku mulume wakwe no kumweba ati, " Napapata ntumineniko umubomfi umu ne mpunda imo ukweba ati, nebo ndekuya bwangu ku muntu wa kwa Lesa kabili nbwele ko ululwine." ²³Umulume wakwe alyebele ati, " Nindo ukofwaila ukuya kuli ena lelo? tauli mweshi upya nangu

isabata." ena alyasukile ukweba ati, " cikobafye bwino." ²⁴ Nolu umwanakashi alikakile akapuna kapa mpunda kabili alyebele umubomfi wakwe ati, "Tampa ukwensha mukwangufyana; winashako pa mulandu wandi kanofye nakweba." ²⁵ Eco alile kabili alishile ku muntu wa kwa Lesa pa lupili lwa Karmeli. Eco ulo umuntu wa kwa Lesa amumwene akatalamukila, ena alilandile kuli Gehasi umubomfi wakwe, "Mona, ulya akoisa mwanakashi umwina Shunemu. ²⁶ Nkopapata mubutukile ku kumukumanya kabili umwebe ati, " Bushe muli umutende muli fyonse mwebo na balume mo mwana?" umwanakashi alyasukile ati. "Tuli umutende." ²⁷ Ulo aishile ku muntu wa kwa Lesa pa lupili, umwanakashi alikete amakasa ya kwa Elisha. Gehasi alishile mupepi ku kumufumyako lelo umuntu wa kwa Lesa alyebele ati, "Muleke abe umwine ico ena alishikitike sana, kabili Yawe alifishile ubwafya kuli nebo, kabili tanjebelepo nangu fimo." ²⁸ Nolu umwanakashi alyebele ati, " Bushe nebo nalikulombe umwana weba, we shikulu wandi? Bushe nebo ntalandile ati, mwinebepa nebo? ²⁹ Nolu Elisha alilandile kuli Gehasi, "fwalila ubulendo kabili usende nkonto yandi ku kuboko kobe. ulekuya ku nganda yakwe. umfwa aukakumanya umuntu uwuli onse, wimuposha iyo, kabili umfwa umo akuposhe weba, wimwasuka iyo. ulambalike nkonto yandi pa cinso ca mwana." ³⁰ Lelo nyina wa mwana alyebele ati, "Epofye Yawe aba uwa mweo, kabili nobe uli umweo, nebo ntaye." Eco Elisha alimine no kumukonka ena. ³¹ Gehasi alyendeshe ukubatangilila bena kabili alilambalike inkonto pa cinsa ca mwana, lelo umwana talandile nangu kumfwa. Eco Geshasi alibwelelemo ku kumanya Elisha kabili alimwebele ati, " umwana talamukile." ³² Ulo Elisha afikile pa nganda, umwa ali alifwile kabili ali acili pa busanshi. ³³ Eco Elisha alingile mukati kabili aliseleko iciibi ku mwana nankwe umwine kabili alipepele kuli Yawe. ³⁴ Ena aliile pa mulu alikupamine pa mwana ena alibikile akanwa kakwe pa kanwa ka mwana, amenso yakwe pa menso ya mwana, kabili na maboko yakwe pa maboko ya mwana. Ena umwine alikupeme pali kalume kabili umubili wakwa kalume walikangabukile. ³⁵ Nolu Elisha alimine no kwenda ku mu muputule kabili aliminine pa mulu no ku kupama pali kalume umwana aliteswile imiku cinelubali kabili nolo ena aliswile amenso! ³⁶ Eco Elisha alikutile Gehasi no kweba ati, "kuta umwina Shunemu!" Eco ena alimukutile umwanakashi, kabili ulo ena aishile mu muputule, Elisha alyebele ati, "Bula umwana mwaume obe." ³⁷ Nolu umwanakashi aliwile ubunkupeme pa makasa yakwe kabili alitotele panshi, kabili nolu alisendele umwana mwaume wakwe kabili alile panse. ³⁸ Nolu Elisha nakabili alishile ku Giugo. mwali cipowe mu calo, kabili abana baume ba bakasesema balikele pa mulola wakwe. Ena alilandile ku mubomfi wakwe, "Bika umwipika uwukulu pa mulilo kabili wipikile abana abaume ba bakasesema ica kwipika. ³⁹ Umo muli bena alile mu cilime mu kusaba umusalu. Ena alisangile ulungu lwa mpanga kabili alisabile imyungu panga uku kumana pa mpetwa ya mwingila wakwe. Baliyiputawile nokubika mu fyaipikwe, lelo tabaishibile umusango fyabelelemo. ⁴⁰ Eco balyabulwile ifyaipikwe ukwebati abaume balye. inshita inonofye ulo bali kulya, balilile umusowa ukweba ati, "We muntu wa kwa Lesa muli mfwa mu mwipikika!" Eco taba lilemo nakabili iyo. ⁴¹ Lelo Elisha alyebele ati, " Letemi ubunga bwa ngano, "Ena alibuposele mu mwipika no kweba ati, "abululeni mupele abantu, ukwebati balye. nolu tamwali nakabili iciliconse icabipa mu mwipika. ⁴² Kwalishile umwaume ukufuma ku Baali shalisha ku muntu wa kwa Lesa uwaletete iminofu ya mikate ya Barle amakumi yabili mu mufuko wakwe ukufuma ku fisabo fyantanshi, kabili nefitwalo fya mu filime. Ena alyebele ati, "peleni fi ku bantu ukwebati balye." ⁴³ Umubomfi wakwe alyebele ati, "Nindo, Bushe nebo nbikile fi abantu umwanda umo?" Lelo Elisha alyebele ati, " pela fi ku bantu balekuya, pantu Yawe alyebele ati, "Bena ba kolya kabili fikoshalapo." ⁴⁴ Eco umubomfi wakwe alibikile abantu ifilyo; bena balilile, kabili balishilepo fimo ngefyo icebo cakwa Yawe calaile.

5

¹ Nomba Namani mushika wa mulalo wa mfumu ya ku Aramu, alicindeme kabili ali umjuntu umukalamba ku mulola wa kwa shikulu wakwe, pantu ni muli ena Yawe apelele ukucimfya kuli Aramu. Ena kabili ali wakukosa, umwaume uwakupama, lelo ali wafibashi. ² Abena Aramu balikuya mu mabumba mukusansa kabili balisendele ukufuma mu calo ca kwa Isreali umukashana umunono. Ena alikupyungila muka Namani. ³ Umukashana alyebele nakulu ati, "Nebo nkokabila kuti ba shikulu baali na kasesema uyo uwaba mu Samaria! Iyena ena kuti aposha shikulu wandi ifibashi fyakwe." ⁴ Eco Namani alingile mukati kabili alyebele imfumu ifyo umukashana ukufuma ku calo ca Isreali alikulanda. ⁵ Eco ne mfumu ya ku Aramu ya lyebele ati, "kauye nomba line, kabili nebo nkotuma inkalata ya ku Isreali. Namani alimine no kusenda amatalanti ya silifa ikumi ne sha Golide amakana mutanda, nefyakufwala ikumi. ⁶ Kabili ena alisendele ne nkalata kumfumu ya Isreali iyali kulanda ati, "Nomba ulo iyi nkalata yaletwa kuli weba, ukomona ukwebati nditumine Namani umubomfi wandi kuli weba, ukwebati weba umuposhe ifibashi fyakwe." ⁷ Ulo imfumu ya Israeli yabelengele inkalata, yalilepawile ifyakufwala no kweba ati, "Nine Lesa, uwingepaya kabili no kulenga umweo, ukwebati uyu muntu akofwaya nebo ng'undape umuntu ifibashi fyakwe? Cikomoneka kubati akofwaya atampe ubulaki nandi." ⁸ Eco Elisha umuntu wa kwa Lesa aumfwile kwebati imfumu ya Israeli ililepawile ifyakufwala fyaiko, alitumine amashiwi ku mfumu ukwebati, "Nindo mwalepawila ifya kufwala fyenu? Leken i ena nomba ese kuli nebp, kabili akoishiba kwebati mwiliba kasesema mu Israeli." ⁹ Eco Namani alishile na bakabalwe bakwe na maceleta yakwe kabili aliminine pa mwinsi wa ng'anda ya kwa Elisha. ¹⁰ Elisha alitumine inkombe kuli ena, ukwebati, " Kauye kuitubika wemwine mu Yordani imikuku cine lubali, kabili umubili obe ukobweluluka, weba ukoba uwakusanguluka." ¹¹ Lelo Namani alikalipile alileya no kweba ati, "Moneni, nebo nkontontokanya ati ena akofuma ku kumbona kabili eminine no kukata pe shina lya kwa Yawe Lesa wake, kabili apishanye ukuboko kwakwe pa ncende no kundapa ifibashi fyandi. ¹² Bushe Abana na Farpa, inika sha mu Damasika, tesha bune ukucila yonse amenshi ya mu Israeli? Bushe tekuti nsambe muli shena no kuba uwakusanguluka?" Eco ena alipilibukile kabili alile filya mu cipyu. ¹³ Nolu umubomfi wa Namani alishile mupepi no kulanda kuli ena, "We mufyashi

wandi, umfwa kasesema akweeba ukucita icakwafya, bushe ngataucitile? Nganombafye kwena, nolu, ulo ena aeba ati kuli mwebo, 'itubike wemwine kabili ukoba uwakusanguluka?'¹⁴ Nolu ena alile ukutentemukilako kabili aliyitubikile umwine eka imiku cine lubali mu Yordani, ukubela amashiwi ya muntu wa kwa Lesa. Umubili wakwe walibwelele nakabili kubati mubili wa mwana umunono, kabili alipolele.¹⁵ Namani alibwelele ku muntu wa kwa Lesa, ena ne bumba lyakwe lyonse, kabili balishile kwiminina ku mulola wakwe. Ena alyebele ati, "moneni, nomba naishiba ukwebati tamwaba Lesa mu calo conse kanofye mu Isreali. Eco nomba, nkopapata buleni icabupe ci ukufuma ku mubomfi wenu."¹⁶ Lelo Elisha alyasukile, "Efyo Yawe aba uwa mweo, uyo eo njimininako, nebo ntapoke nangu kamo." Namani alipapatile Elisha ukupoka ubupe, lelo alikene.¹⁷ Eco Namani alyebele ati, "umfwa tacabe fi, lyana nebo nkokulomba webo ukwebati ku pelwe ku mubomfi obe umwina we loba uwakupita mfalashi shibili, ico ukufuma nomba na kuntanshi, umunangu lilambo ku mulungu umbi kanofye kuli Yawe.¹⁸ Muli ci cimofye Yawe alekulekeumubomfi obe, neci cakwebati, ulo imfumu yandi ikoingila mu nganda ya kwa ya kwa Rimoni ku ku kushinshimuna mulya, kabili ashintilila ku koboko kwandi kabili nandi nanga umucindhi mu nganda ya kwa Rimoni, ulo nebo nkontama mu nganda ya kwa Rimoni, Yawe alekulekelela umubomfi obe muli uyu mulandu."¹⁹ Elisha alimwebele ati, "kauye mu mutende." Eco na Namani alile.²⁰ Ena aendeleye intamfu iyinono, ulo Gehasi umubomfi wa kwa Elisha umuntu wa kwa Lesa aliyisoseshe umwine ukweba ati, "moneni, shikulu wandi alilekelele Namani umwina Aramu pakukana kupoka ukufuma ku nimwe yakwe ifyabupe ifyo aletele. Epofye Yawe aba wa mweo, nebo nalamukonka ndekuya kupokako cimo kuli ena,"²¹ Eco Gehasi alikonkele Namani panuma, ulo Namani amwene ukwebati umo akomukonka panuma, ena alitolekele ukufumape celeta ku kumukumanya no kweba ati, "Bushe tapali ifilubene?"²² Gehasi alyebele ati, "Awe tapali tapali filubene. shikulu wandi antuma, ukweba ati, "mona, nomba kwaisa kuli nebo ukufuma ku calo ca milundu ica kwa Efraimu abalumendo babili abamu aba baume ba bakasesema. Tukopapata bapemiko italanti lya silifa ne fyakufwala fibili."²³ Namani alyasukile, "Nebo nditemenwe sana ukukupama amatantali yabili." Namani alipapatile Gehasi kabili alikakiile amatantali yabili aya silifa mu mifuko ibili, ne fyakufwala fibili, kabili alifipapikile pa babomfi bakwe babili, abapitile imifuko ya silifa pantanshi ya kwa Gehasi.²⁴ Ulo Gehasi aishile pa mulundu, alipokele imifuko ya silifa ukufuma mu maboko yabo nokuya kufisa mu nganda ena alyebele abantu balya ukuya, kabili balile.²⁵ Ulo Gehasi ailemukati no kwiminina ku mulola wa kwa shikulu wakwe, Elisha alimwebele ati, "Nipi wafumina aehasi?" Ena alyasukile ati, "umubomfi wenu telepo nangu kumo."²⁶ Elisha alimwebele Gehasi ati, "Bushe umupashi wandi Aawaciba nobe ulo umuntu acalulula iceleta ku kumanya webo? bushe ninshita yakusumina ulupiya ne fyakufwala, ifilime fya miolife kabili namabala ya myangashi, impaanga ne ngombe, abasha abaume na basha abanakashi?"²⁷ Eco ifibashi fya kwa Namani fikoba pali webo kabili no bufyashi bobo umuyayaya, "Eco Gehasi alifuminepo pa ceni cakwe, uwafibashi uwakubuta nge nafula yakubuta.

6

¹ Abana baume baba kasesema balilandile kuli Elisha, "incende twikalamo nobe ilicepele saana kulifwe bonse.

² Twapapata lekeni tulekuya ku Yodani, kabiti lekeni cila muntu ateme icimuti, kabili nokuleka fwebo tukule incende umo twalekwikala, "Elisha alyashikile, ukweba ati. Citeni fyofine."³ Umo pali bena alyebele ati, napapata kauye naba bomfi bobo, "Elisha alyasukile kweba ati, "nkoya nabo."⁴ Eco alile nabo, kabili ulo baishile ku Yodani, balitendeke ukutema ifimuti.⁵ Lelo ulo umo alikutema, isembe lyaliponene mumenshi; ena alilile no kweba ati yangwe mweshikulu wandi, usembe lyakwashima!⁶ Eco umuntu wakwa Lesa alyebele ati, "Nipi liponene?" no muntu alilangile Elisha incende Ena nolu aliputwile akamuti, alikaposese mu menshi, no kulenga isembe ukwelela.⁷ Elisha alyebele, "libule" eco no muntu ulya alifishishepo ukuboko kwakwe no kubula.⁸ Nomba imfumu ya bena Aramu yalikusonsomba abena Isreali ku bulwi. Ena alipwishe ababomfi bakwe, ukweba ati, "inkambi yandi ikoba muli ilya nailya ncence."⁹ Eco no muntu wakwa Lesa alitumine ku mfumu yabena Isreali ukweba ati, "cenjeleni mwilakupita pali ilya ncende, Eco abena Aramu bakoya kulya ku masamba.¹⁰ Imfumu yabena Isreali yalitumine amashiwi ku ncende intu umuntu wakwa Lase alandilepo kabili no kumusoka. ukucila umuku umo nangu ibili, ulo imfumu yalikuyako kulya, yenu ninshi ili pa kulonda.¹¹ Imfumu yabena Aramu yalifulilwe palwa ici, kabili ualikutile ababomfi baiko no kulanda kuli bena, "bushe mwebo tekuti munjebeko umo palifwebo uwuli ku mfumu yabena Isreali?"¹² Eco umo pababomfi bakwe alyebele ati, "Awe, mweshikulu wandi, mwemfumu, ni co Elisha kasesema wamu Isreali Aleba imfumu yabena Isreali yalya amashiwi mulanda mumuputule wenu!"¹³ Imfumu yalyasukile, "kauye no kumona uko Elisha ali pakuti nebo njise kutumako abaume no kumwikata." calyebelwe kuli ena ati, "moneni, ena ali mu Dotani."¹⁴ Eco imfumu yalitumine ku Dotani bakabalwe, amaceleta, ne mpuku yaba shilika iyikalamba balishile ubushiku no kushinguluka umusumba.¹⁵ Ulo umubomfi wa muntu wakwa Lesa aalamukile bwangu nokuya kunse, moneni, impukayaba shilika iyikalamba na bakabalwe na maceleta balishingulukile umusumba. umubomfi wakwe alilandile kuli ena ukweba ati, "yangwe mwe shikulu wandi! Nindo twacita?"¹⁶ Elisha alyasukile ati, "Witina, abali nefwe bengi ukucila abali ku lubali lwabo!"¹⁷ Elisha alipepele nokweba ati, "Yawe nkopapata ukweba ati mumwiisule amenso yakwe ukwebati amone" Nolu Yawe aliswile amenso ya mubomfi, nao alimwene. Moneni, ulupili lwalikumene bakabalwe na maceleta ayamulilo ukushinguluka Elisha!¹⁸ Ulo abena Aramu baishile kutentemukila kuli ena Elisha alipepele kuli Yawe ukweba ati, "Limuna aba bantu no bupofu, nebo nkokukomba." Eco Yawe alibalegele ukuba impofu, ngefyo Elisha alombele.¹⁹ Nolu Elisha alyebele abena Aramu ati, "iyi tenshila, nangu musumba teo. Nkonkeni nkomitwala ku muntu mukofwaya" Nolu ena alibatungulwile ku Samaria.²⁰ Caishile kuba fi ulo baishile mu Samaria, Elisha alyebele ati, "Yawe, Isuleni amenso ya aba bantu ukwebati bengamona" Yawe aliswile amenso yabo kabili balimwene, kabili moneni, bali mukati ka musumba wa Samaria.²¹ Imfumu yabena Isreali yalyebele

ati kuli Elisha, ulo yaba mwene, "Mwe tata, bushe nbepaye? bushe nbepaye?"²² Elisha alyasukile ati, "webo tauli na kubepaya bushe kuti waipaya abo webo wikete no lupanga kabili no mufwi? Bika umukate na menshi kuntashi yabo, pakuti bengalya no kunwa, kabili ulekuya kuli shikulu wabo." ²³ Eco Imfumu yalibapekanishishe ifikulya ifingi bena kabili ulo balile no kunwa yalibatumine ukuya ka bili bali bwelele kuli shikulu wabo. Yalya mabumba ya bena Aramu abashilika tayabwlele panshita ntali mu calo cabena Isreali. ²⁴ Inshitafye panuma yaifi Beni Hadadi imfumu yabena Aramu yalikolonganikile fyonse ifita no kushinguluka Samaria kabili balitebelele Samaria. Eco mwaliponene icipowe icikulu mu Samaria. ²⁵ Moneni, balishingulukile Samaria umutwe wa mpunda wasukile walashitishiwa pa lupiya amakumi cine konse konse isha silifa, kabili neca pali fine ku cipimo ca matotoli ya nkunda yalikushitwa ulwa silifa Lusano. ²⁶ Ulo imfumu yabena Isreali yalepita lubali kucibumba, umwanakashi alilile kuli yena, ukalanda umwanakashi umo alilile kuli yenu, ukweba ati, "ngafwaniko, mwe shikulu, imfumu yandi." ²⁷ Yena yalyebele ati, "umfwa yawe takwafwa webo, nga nebo kuti nakwa shani? bushe kulipo ifikofuma ku lubansa lwa kusokwelako nangu kwa finina umwanganshi." ²⁸ Imfumu yalikonenye, "Nindo ikokucusha? "alyasukile ati, "uyu mwanakashi alilandile kuli nevo atu, "upele umwana mwaume obe pakuti twingamuya lelo, kabili takaya umwana wandi mailo" ²⁹ Eco twalipikile umwana mwaume mwaume wandi no kumuya, kabili nevo nalandile kuli ena ubushiku bwakonkelepo ikwebati, "pela umwana mwaume obe ukuti twinga mulya lelo ena alifishile umwana mwaume watwe." ³⁰ Eco ulo imfumu yaufwile amashiwi ya uyu umwanakashi yalilepawile insalu. (nomba yali kupita lubali kucibumba), na bantu bali lole she no ku mona ukuti alikwete isalu shakulosesheshamo mukati, pa mubili wakwe. ³¹ Nolu yalyebele ati, "lekeni lesa acite ci kuli nevo, kabili nokucilapo, umfwa umuntwe wa kwa Elisha mwana shafati ukoshala pali ena lelo." ³² Lelo Elisha alikele munganda yakwe naba kalamba balikele nankwe. Imfumu yalitumine umuntu ukufumu kuli ena, lelo ulo inkombe yalishile kuli Elisha, ena alilandile ku bakalamba ukwebati, "Moneni ifyo uyu mwana wa ntala misoka ifyo atumine uwa kwisa kusenda umntwe wandi? moneni ulo inkombe yaisa mwisale icibi, kabili mwikate icibi caisaliwe ukuti eingila. BUShe te nshindo sha makasa yakwe shikulu kunuma yakwe?" ³³ Ulo acili alelanda nabo, moneni inkombe yalitentemukile kuli ena, Imfumu ilyebele ati, "monine ubu bwafya bufumine kuli Yawe nindo nevo nalalolela Yawe ukutwalilila?"

7

¹ Elisha alyebele ati, " umfwa icebo ca kwa Yawe ifi efyo Yawe alandile; mailo nga ino ishita icipimo cabunga bwa ngano shiwa kwi shekele, nefipo fibili ifya bace kwishekele, mu mpongolo ya Samaria." ² Nomba umukalamba uyo ukuboko kwa mfumu kwashintililepo alyasukile umu bomfi wa kwa Lesa, no kulanda, "mona, na Yawe kuti apanga isolokoto mu mulu, kuti ifi fintu fyakitika, "Elisha alyasukile, "mona webo ukotamba ifikocitika na menso yobe, lelo webo tawalyeko nangu cimo." ³ Nomba kwali abaume bane bakwete ifibashi panse ya mpongolo yamusumba. Balikulanda kuli umo no munankwe, "Nindo twingekalila kuno mpaka tukafwe? ngatwatila ati tufwile ukuya mu musumba, ninshi insala ili mumusumba, kabili tukafwile kulya mu musumba, kabili tukafwila kulya. lelo nga twaikala kuno, nalyena bukafwa. ⁴ Nomba ninshi, isa, natuye ku fita fya mu Aramu. Nga batusunga abamweo, tukafumamo, kabili ngabatwipaya, tukafwafye." ⁵ Eco balimine ilyo akasuba kawile pakuya ku nkambi yaba, ilyo bafikile kunse ya nkambi, tapali nangu umo palya. ⁶ nipakati Lesa ali pangile ifita fwa mu Aramu ukumfwa ku congo camaceleta, kabili ne congo caba kabalwe ne congo cabakalamba ba fita, kabili balandile kuli umo no munankwe, "imfumu yaba Isreali ilyashimine imfumu sha mu Hiti na mu egupti ukwisa kutulwisha." ⁷ Eco abashilika baimine noku butuka mucungulo; balishile ihema ilyabo, bakabalwe babo, ne mpunda shabo, kabili ne nkambi umo yabela, no ku butuka pa kupusha imyeo yabo. ⁸ Ulo umwaume nefibashi aishile kunse ya nkambi, baingile mwi hema kabili balilile no kunwam no kupita silifa na golide, ne fyakufwala, kabili no kuya kufifisa. Bali bwelele nokwisa kwingila mwi Hema limbi kabili bali sendele fyonse ukufifumya palya, nokuya kufifisa. ⁹ Elyo balandile kuli umo no mubiye takukocita ifisuma ubu bushiku bwe lyashi lisuma, lelo tukoikala tondolo pali ici. nga twalolela ubushiku ukuwa, ukukandwa kuleba bali bafwebo. nomba lelo , isa, natuleya no kulanda kwisano." ¹⁰ Eco balimine nokuya kukuta uwale linda pampongolo ya musumba. babimwebele, ukalanda, "twalile ku mkambi yaba Aramu, lelo tapali nangu umo palya, tapali necongo camuntu nangu umo, lelo kwacibafye bakabalwe na bapunda bakakwa, kabili na ma Hema ifyo yalii." ¹¹ Nomba uwalelinda impongolo alipundile ilyashi lisuma kabili nomba fyalile kulandwa mukanti kababomfi bamfumu. ¹² Nolu imfumu yalimine ubushiku kabili yalyebele ababomfi bakwe, "nkomweba nomba ifyo abena Aramu bacita kuli fwebo bena balishibile ukuti fwebo tuli ne nsala eco bena balifumine munkambi kukuya kukufisama mumpanga. Bena ba koeba ati, "ulo bakomfuma mumusumba, tukobekata abatuntulu, kabili nokwingila mumusumba? ¹³ Umo mubabomfi bamfumu alyasukile nokweba ati, "nebo nkomupapata, lekeni abaume bamo basende bakabalwe basa no abashelepo, abo abashelepo mumusumba, bali kuba ati niyonse mpendwa ya bena Isreali iyisheleko abengi nomba balifwile, lekeni tubatume ukweba ati baye ku mona" ¹⁴ Eco balibulile amaceleta nabakabalwe ne mfumu yalibatumine panuma wa mulalo wabena Aramu, ukweba ati, kabuye ni nokumona." ¹⁵ Bena balile panuma ukufikafye na ku Yodani kabili umusebo onse waiswilefye ifyakufwala ne fipe ifya bena Alamu bali kuposa ulo balikuya mu kwangu fyanya. eco inkombe shalibwelele nokubweba imfumu. ¹⁶ Kabili abantu balile no kuya kutapa inkambi yabena Alamu. Eco necipimo cabunga bwanganu calikushitishiwa pe shekele kabili nefipimo fibili ifya pale fyalikushishiwa pe shekele, ukulingana fye ne cebo cakwa Yawe caebele. ¹⁷ Imfumu yalikambishe kangalila uwo ukuboko kwakwe kwashintililepo ukwangalila impongolo, kabili abantu bali mu nyanta wile pampongolo, Alifwile ukulinga ni muntu wakwa Lesa alandile, uyo uwalandile ilyo imfumu yalishile kuli ena. ¹⁸ Eco calicitike ukulingane nefyo umuntu wakwa Lesa alandile kumfu mu ukweba ati, "ukufika pali iii nshita pa mpongolo ya Samaria, ifipimo fibili ifya

pale ifikabapo pe shekele, kabili necipimo cabunga bwa nganu pe shekele." ¹⁹Naulya kangalila wa yasukile umuntu wakwa Lesa nokwebati, "mona nangu fye Yawe engalenga isolokoto mu mulu bushe ifi kuti fyacitika? Elisha alyebele ati, "mona, webo ukalekumonako icikocitika namenso yobe, lelo tawakalyeko nangu cimo pali fyena." ²⁰Nefi mukulungatana efyacitike kuli ena, ico abantu balimunyanta wile pampongolo, kabili alifwile.

8

¹Nao Elisha alilandile kumwanakashi uwo umwana wakwe atutubwilwe ku mweo. Ena alimwebele ati, "nakabili kabuye naba nganda yobe, kabili uye kwikala, mpanga ili yonse, pantu Yawe alikutile icipowe icikoisa pali ici calo pamyaka cine lubali," ²Eco nomwanakashi kabili alyufwilile ishiwi lyamuntu wakwa Lesa. Ena alimine naba nganda yakwe kabili alikele mu calo caba Pelishiti pa myaka cine lubali. ³Caishile kuba ngefi kukupwa kwa myaka cine lubali ukweba ati, umwanakashi alibelulukile ukufuma ku calo caba Pelishiti, kabili alile kufuma kuku ipapatila pa lwa nganda yakwe ne mpanga yakwe. ⁴Nomba imfumu yalikulanda ne Gehasi umubomfi wa muntu wakwa Lesa, ukweba ati, "napapata njobako ifintu ifikulu ifyo Elisha acita." ⁵Nolu ilyo ena ali kweba imfumu ifyo Elisha atutubwile umwana uyo wafwile umwanakashi wine uyo umwana wakwe atutu bulwe kumweo alishile kukupapatila palwa nganda yakwe ne mpanga yakwe. Gehasi alyebele ati, "mweshi kulu, mwemfumu uyu wine emwanakaahi noyu emwana mwaume wakwe, uyo Elisha atutubwile kumweo." ⁶Ulo imfumu ya mwipwishe palwa mwana wakwe, ena alilondolwele ici kumfumu. Eco ne mfumu yalikambishe chilolo umo ifi palwa ena, ukweba ati, "mupele kuli ena ukumubwesha fyonse ifyali fyakwe kabili nobusomboshi ubwamu filime ukutula pabushilu ulo sfumine ku caalo ukufika na lelo." ⁷Elisha alishile ku Damasike ukwali Beni Hadadi imfumu yabena Aramu yalilwele. Imfumu yalyebele. "umuntu wakwa Lesa aishile kuno." ⁸Imfumu yalyebele Hazaeli, "bula icabupe muminwe yobe nokuya kukumukumanya umuntu wakwa Lesa, kabili wipusishe kuli Yawe ukupitila muli ena, ukweba ati, bushe nebo nkapola ukufuma kuli ubu bulwele?" ⁹Eco Hazaeli alile kukumukumanya kabili alipitiile icabupe pamo nankwe umusango onse wafyabune fyali kusangwa mu Damaska, fyasendelwe ne ngamali ama kumi yane. Elyo asaeli alile nokwimi nina pamulola wakwa Elisha nokweba ati, "umwana obe beni Hadadi alintumine kuli webo ukweba ati, "bushe nebo napola ukufuma kuli ubu bulwele" ¹⁰Elisha alimwebele ati, "kabuye, umwebe beni Hadadi, webo wena icine ukapola, lelo Yawe alinangile ukweba ati ena icinefye ali noku fwa." ¹¹Nolu Elisha alilolekeshe Asaeli ukusu kafye aumfwe nsoni, "kabili no muntu wakwa Lesa aliloseshe. ¹²Asaeli alipwishe, "nindo mutolosesha mwe shikulu wandi." nao alyasukile, "Pantu nebo ndishibile icabubi ico webo ukacita pabantu bakwa Isreali. webo uka sonteka inshashisho shabo no mulilo, kabili ukepaya abalumendo abana banono, kabili nokwisha amafuno yaba nakashi." ¹³Asaeli alyasukile, "ninani uyo umubomfi wenu uwingacita icitu cakulisha? ena nimbwafye." Elisha alyasukile, "Yawe alindangile ukweba ati ukaba imfumu pali Aramu." ¹⁴Nolu Asaeli alishile Elisha kabili alishile kuli shikulu wakwe, uwamwebele ena, "Nindo Elisha alandile kuli webo?" alyasukile. "ena alinjebele ukwebati ukwebula uku twishika mukapola." ¹⁵Ubushiku bwakonkelepo Asaeli bulile icifimbo kabili alicitumpike mumenshi kabili alifimbile Beni Hadadi pa menso icakweba ati ena alifwile. nolu Asaeli alishile kulwa imfumu mwipunda lyakwe. ¹⁶Mumwaka walenga busano ubwakwa Yolamu umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu yakwa Isreali, Yolamu alitampile ukuteka, ali mwana wakwa Yosefati imfumu yaba Yuda. alitampile ukuteka lyo Yoha, safati ali imfumu yaba Yuda. ¹⁷Yoholamu alinemyaka amakumi yatatu naibili ulo aambile ukuteka, kabili alitekele pa myaka nine konse kone mu Yerusasabemu. ¹⁸Yoharamu aendele mumbela shamfumu shabena Isreali, ngefyo abanganda bakwa Ahabu yali ku cita, ico ali bulile umwana mwanakashi wakwa Ahabu ukuba umukashi kabili alicitile icabubi kumenso yakwa Yawe. ¹⁹Lelo nomba, pamulandu wakwa Dabidi umubomfi wakwe, Yawe talikufwaya ukonaula Yuda, ico ena alimwebele ukweba ati ena akale kumupa fyonse ifyamuntuntuko yakwe. ²⁰Munshiku shakwa Yehorumu, Edomu alisangukile ukufuma muminwe yakwa Yuda, kabili balipele ne mfumu yabo. ²¹Nolu Yehoramu alyabukile ku seya nama chelete yakwe yonse. Ulo abena Edomu bashingulwike Yehoramu, amacheleta yaba mu shika bakwe balimine kabili no ku sansa bena munshita yabushiku; lelo umulalo wakwa Yehoruma walibutwike no kubwekela kumayanda yabo. ²²Eco Edomu awa mubu sangushi kubu tekenshi bwakwa Yuda ukufika nalelo libina nakwe alisangukile akashita kamo kene. ²³Lelo palwa milandu imbi lwa kwa Yehoramu, fyonsefye ifyo acitile, bushe tayalembwa mumabuku yafya mi itile ya mfumu shamu Yuda? ²⁴Yehoramu alitushishe nabashibo kabili alishikilwe muli bena mu musumba alishilwe muli bena mu mushimba wakwa Dabidi. Nolu Ahasa umwana mwaume wakwe alishile kube mfumu mwipunda lyakwe. ²⁵Umwaka walenga ikumi limo na ibili lyakwa Yoharumu umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu yakwa Isreali, Ahasia umwacina mwaume wakwa Yehorumu imfumu yaba Yuda, yalitendeke ukuteka. ²⁶Ahasia alinemyaka amakumi yabili na ibili ulo atampile ukuteka, ali tekele umwaka umo mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina wamu eyele ali ataila, ali mwamna yabena shi wakwa Omuri, imfumu yabena Isreali. ²⁷Ahasia alyendele mumbela ya nganda yakwa Ahabu, alicitile icabubi mumenso yakwa Yawe, ifyo inganda yakwa Ahabu yali kucita ico Ahasia ali umwana buko munganda yakwa Ahabu. ²⁸Ahasia alile na Yeramu umwana mwaume wakwa Ahabu, kukulwisha Asia, imfumu yabena Aramu, pa Ramoti Gilead. Abena Aramu balicenene Yeramu. ²⁹Imfumu Joramu yali bwelulukile kukundapwa mu Jesreeli ku cilonda ico abena Aramu bamupele pa yabena Aramu. Eco Ahasia umwana mwaume wakwa Yehoramu, imfumu yaba Yuda, alile ku Yesreeli kukumona Yeramu umwana mwaume wakwa Ahabu, pamtu Yoramu alicenenwe.

9

¹Elisha kasesema alikutile omo pa bana baume ba bakasesema no kulanda kuli ena, "fwalila ubulendo, elo usende nomusashi wamafuta mumunye yobe nokuya ku Romati Gilead. ²Ulo akafika ukamone Yehu umwana mwaume wakwa Yehoshafati umwana mwaume wakwa Nunshi, no kuyaingila nokulenga ukwima pali bamu nyina noku mutwala mumu putule wamu kati. ³Elo abuule umusanshi wamafuta no kumwitila pamute wakwe no kutila, "Yawe alandile ifi; nakusuba iwe wemfumu pali Isreali," Elo wisule iibi no kubutuka wishinga shinga. ⁴Umulumendo kasesema umwaice aile Ramoti Gileadi. Ulo afikile moneni, umukalamba wa bashilika alikele. Eico kasesema umwaice alandile, ndishile necebo cakukweba webo, we Yehu alyaswile, "kuli nani pali ifwe?" Elo kasesema umwaice ayaswile" ⁵kuli webo mushiku, ⁶Elo Yehu alimine nokuya kunganda na kasesema aitulwile amafuta pamutwe wakwe nokulanda kuli Yehu, "Yawe, Lesa wakwa Isreali, alilandile ifi; "nakusuba iwe imfumu pabantu bakwa Yawe, pali Isreali. ⁷Ufwile ukwipaya ulupwa lwakwa Ahabu shikulu obe ukuti indandule umulopa wa babofi bandi bakasesema no mulopa onse uwaba bofi bakwa Yawe abo baipaiwe pa kuboko kwakwa Yesebeli. ⁸Ku lupwa lwa kwa ahabu bakonaulwa, elo inkaputula ukufuma kuli Ahabu umwana mwaume, Nangu musha nagu uuendela. ⁹Nkapanga inganda yakwa Ahabu nge nganda yakwa Yereboamu umwana mwaume wakwa Nebati kabili nge nganda yakwa Baasha umwana mwaume wakwa Ahiya. ¹⁰Imbwa shhikalya Yesebeli mu Yeseeli, kabili takwakabe nangu umu uwakumushika, "Elo kasesema aiswile icibi no kubutuka. ¹¹Elo yehu aishile fuma ku babofi bakwa Shikulu wakwa, na omo alandile kuli ena, fyonse filifye bwino? nindo uyo uwapena aishile kuli webo? Yehu alyasukile, "iwe ulimwishibe umwaume ne fintu alandile," ¹²Balandile, "Aya fyabufi. Twebwe" Yehu alyasukile, "acilanda ifi na filya kuli nebo nakabili acilanda ifi efyo Yawe alandile; nikusuba ukuba imfumu pali Isreali," ¹³Umo namunakwe mukwangafyanya balibulile icakumfwala cakwe nokubika nokubika panshi yakwa Yehu pamulu, "Yehu matabo balishishe upenga no kula, "Yehu ni mfumu. ¹⁴Muli ii shila Yehu umwana mwaume wakwa Yehosafati umwana mwaume wakwa Ninshi apingile Yoramumu nomba Yaramu alikupokolola Ramoti Gileadi, ena na bena Isreali bonse, pamulandu wakwa Haseali imfumu yamu Aramu. ¹⁵Lelo imfumu Yoramumu yalibwelele ku Yeseali ndapwa Ifilonda ifyo abena Aramu bamulashile. ulo alikulwa na Haseali imfumu yaku Aramu. Yuha alandile bofi bakwa Yoramumu, ngacakuti ekutontokanya kwenu mweka nangu uumo abutuke no kufuma mu musumba, ku kuya shimika mu Yeseli. ¹⁶Eico yehu alimine mwi celeta ukuya ku Yesreli; pantu Yoramumu alikutusha ku iya. Nomba Ahasiya imfumu yamu Yuda yalitentemwike mukumona Yoramumu. ¹⁷Nomba malonda alimamine palupungu mu Yesreli no kumona ibumba lyakwa Yehu ulo aishile akatalamukila, "Alandile, namona ibumba lya baume likoisa," Yoramumu alandile, "bula uutetema, nokumutuma ena kukubakumanya; umwebe ukulanda mwaisa mumutende? ¹⁸Awe kwaile uwatetema kamfwalo, kukumu kumanya alandile mfumu yacilanda ifi; Bushe waisa mumutende? noma Yehu alandile nindo uli nayo kukucito mutende? pelibuka ku numa yandi elo malonda aebele imfumu, "ikombe ilifikile kuli bena lelo tale bwela" ¹⁹Kabili alitumine mumuku wacibili umwaume pepunda, uwalishile kuli bena nokulanda, imfumu yalanda ifi, bushe mwaisa mumutende?" Yehu alyasukile, Nindo uli nayo kukucita mutende? pelibukila kunuma nukwisha panuma yandi. ²⁰Nakabili malonda alilandile, "alibakumenye lelo tali kubwelela kuno nakabili. pantu ukwisha aleesha iceleta efyo Yehu umwana mwaume wakwa Nimshi akoesha ako esha nga. ²¹Elo Yoramumu alandile, "mpekanyeni iceletalandi, balipekenye iceleta lyakwe, na Yoramumu imfumu yamu Isreali na Ahasiya imfumu yaba Yuada bafumine uyu ne celeta lyakwe kukumanya Yehu. Bamusangile muca kaniko cakwa Naboti umwina Yesreli. ²²Ulo Yoramumu amwene Yehu alandile Bushe Yausa mumutende? naena alyasukile, "mutende shi uliko, ulo ifyabucile nde fyakwa Yesebele nako nefya buloshi fyakwe fyabe ifingi. ²³Kabili Yoramumu apilibwile iceleta lyakwe noku fulumuka nokulanda kuli Ahasali Busangu." ²⁴Elo Yehu alikanine mubuta bwakwe, elyo alashile Yoramumu pakati kamapeya umufwi waingile kumjutima abotelele mwiceleta ²⁵Elo Yehu alandile kuli Bidka mushika wakwe, "Mwimye noku muposa mwibala lwa kwa Naboti umwina Yese Tontokanya iwe naine twatenteme bonse ukukonka Ahabo wishu Yawe amulaile. ²⁶Ubushiku bwafumineko nalimwene umulopa wakwa Naboti no mulupa wamana wakwe umwaume ifyalandile Yawe icine cine nkalinga panikwe palii iti papanga ii efya landile Yawe nomba elo mwimye no ku muposa pali iii mpanmga ukulingana ne shiwi lya kwa Yawe. ²⁷Ulo Ahasiya imfumu yamu Yuda alimwene ici alifulamwike mu musebo ku Beti, Hagani. Lelo Yehu alimukonkele, no kulanda, "mwipayeni nao mwiceleta," nao balimupikile mubu ninino bwa Guri, icaba ku ibeamu. Ahasiya alifulumukile ku megiddo no ku fwa kulya. ²⁸Ababofi bakwe balisendele umubili wakwe wiceleta ukuya ku Yerusalemu no kumushika mushishi yakwe naba wishu mumusumba wakwa Dabidi. ²⁹Nomba cali mumwaka walenga ikumi limo na umu uwakwa Yoramumu umwana mwaume wakwa ahasiya atendeke ukuteka mu Yoda. ³⁰Ulo Yehu aishile kuli Yeseri, Yeseli alyufwile ici no ku penta pamenso aliwamishu no mushishi wakwe, no kumona pansolokoto. ³¹Elo Yehu alikwingila pa mpongolo, alilandile kuci ena, "BUShe ulishile mu mutende, iwe Suri, kepaya waba bofi bobe. ³²Yehu aliloleshe pamulu pansolokonto nokulanda, Nani ali pambali yandi? Elo bamututungi babili napamo batatu baliloleshe panse. ³³Elo Yehu alandile ati, "muposeni panshi" elo baposele ayesebeli panshi nomulopa umbi uwatile pacibumba na pali bakafwalo, na Yehu alimunyatile. Ulo Yehu alingile mu cipango alilile no kunwa. ³⁴Elo alandile ati, "Moneni nomba umwanakashi utipwa no kumushika, ali mwana mwanakashi wa mfumu. ³⁵Alile kuku musuika, lelo tabasangile ena ukucila icipangano namakasa ne ndupi. ³⁶Elo babwelele no kumweba Yehu. Alandile ati, "aya mashiwi ukufuma kuli Yawe ayalandilwe no mubofi wakwe Eliya umwina Tishbi, ukulanda, 'mumpanga yakwa Yesire imbwa shikalya umubili wakwa Yesebeli. ³⁷No mubili wakwa Yesebeli ukaba nga Mafi pa mulu wa mpanga mu calo pa Yesreli ukuti takuli nangu umu uukalanda uyu ni Yesebeli, "

¹Nomba Ahabu alikwete na wabo amakumi cine lubali mu Samaria. Yehu alilembele amakalata no kuyatuma ku Samaria, ku ntungulushi shatu Yesreeli, ukubikako abakalamba na balupwa ba kuli bawabo bakwa Ahabu, ukulanda ati, ²"Ba lupwa lwakwa shikulu wenu tuli nabo, kabili mulikwete amaceleta nabakabalwe ne misumba iya kucingililwa ne fyanso fyabulwi. kanshi nomba, ulo lwine kalata nga yafika kuli mwebo, ³Salenipo incenshi kabili no ulingile muli balupwa bakwa shikulu wenu no kumubika pa cipuna ca bufumu cakwa wishi, nokulwishishako shikulu; u wenu inkonka yabufumu bwakwe." ⁴Nomba balitinine nokwisa kulanda umo babelele abene ukweba ati, "moneni, imfumu shibili tashali kwiminina shani fwebo?" ⁵Elo umwaume uwali kusunga icipango, no mwaume uwali, balitumine icebo ukubwekesha kuli Yehu, ukulanda ati, "fwebo tuli babomfi bobe. Tukacita fyonse ifyo wale kutukonkomesha fwebo. Tatwakacitepo umuntu nangu umo imfumu, cita icabune mumenso yobe." ⁶Nomba Yehu alibalembela nkalata umuku walenga bubili, kulanda, "umfwa muli kulubali lwandi, kabili umfwa mwalekukufika kwishiwi lyandi, mukofwaikwa ukusenda imitwe yabalupwa lwakwa shikulu wenu, nokwisa kuli nevo ku Yesereeli muli bumailo panshita imo ine." Nomba balupwa lwa mfumu, amakumi cine lubali mu mpendwa, ebali nabaume bashimucindikwa bamu musumba, abalikubakusha. ⁷Elo nkalata yalishile kuli bena balisendele abana baume abamfumu kabili bali bepeye, abantu amakumi cine lubali balibikile imitwe yabo mu miseke, nokutuma kuli Yehu mu Yesreeli ⁸Inkombe yalishile kuli Yehu, ukulanda ati, "Balitetele imitwe yabana baume ba mfumu, "Elo alandile ati, "ibikeni mu mpili ibili apakwingilila pa mpongolo ukufika ulucelo." ⁹Ulu celo Yehu alileko kabili alimine, no kulanda ku bantu bonse ati, "Mwebo muli bakale. Moneni, nevo napangile ukulwisha shikulu wandi no kumwipaya, nomba nonani wipeye aba bonse?" ¹⁰Nomba mukutuluke ukwebati tapali iciputulwe ce shiwi lyakwa Yawe, icebo cilya alandile palwa lupwa lwakwa Ahabu, ukuwila pamushili pantu Yawe alicitile filya alandile ukupitila mumu bomfi walwe Eliya." ¹¹Elo Yehu alipeye bonse abashelepo mulupwa lwakwa Ahabu mu Yesreeli, nabashimucindikwa bakwe bonse abaume, ifibusa fyakwe, na bashimapope bakwe, tapali nangu umo uwashelepo palibena. ¹²Elo Yehu alimine kabili alile; alile ku Samaria, ulo alikuya mukufika pa Beti Ekedi yakwa kacema, Alikumenye bawabo bakwa Ahasaya imfumu yaba Yuda. ¹³Yehu alilandile kulibena ati, "Nimwebo bani? Balyaswile ati, "Nifwe ba wabo bakwa Ahasiya, kabili tukotentemukile ukuya mukuposha abana bamfumu na bana bakwa namfumu Yesebeli." Yehu alilandile ku baume bakwe ati, "Basendeni abatuntulu" ¹⁴Elo bali basendele abantuntulu nokuya kubapaila pacishima ca Beti Ekedi, bonse abaume amakumi yane nababili. Tashilepo nangu umopalibena umutuntulu. ¹⁵Ulo Yehu afumineko kulya alikumenye Yehonodabu umwana mwaume wakwa Recabu akoisa muku mukumanga. Yehu ali muposeshe nokulanda kuli ena ati, "Bushe umutima obe uli nanebo, ifyo umutima wandi uli noobe? Yehonadabu, alyasukile ati, "Efyo uli." Yehu alilandile ati, "umfwa efyo cile ati, mpela ukuboko kobe," Elo alipele Yehu ukuboko kwakwe, kabili Yehu alisendele Yehonadabu ukunina nankwe mwi celeta. ¹⁶Yehu alilandile ati, "Twende na nevo kabili umone ukupimpa kwandi pali Yawe, "kabili alilengele Yehonodabu ukunina nankwe mwiceleta lyakwe. ¹⁷Ulo aishile ku Samaria, Yehu alipeye bonse abashelepo aba mulupwa lwakwa Ahabu mu Samaria, ukufika nolo aonawile umulongo wabufumu bwakwa Ahabu, ngefyo caabelwe kulibene pakubala ne cebo cakwa Yawe, ico alandile kuli Eliya. ¹⁸Elo Yehu alikolonganike abantu bonse pamo kabili alilandile kubena ati, "Ahabu alipwungile Baali panoono, lelo Yehu akamupwungila sana. ¹⁹Nomba panuma yaifyo unkutileko bonse ba kasesema bakwa Baali, bonse abamupepa, na bonse bashimapepo bakwe. wileka pashale nangu umo, pantu ndikwete ilambo ilikulu lyakupela kuli Baali. uyo onse ushakeke tskabe no mweo, "Nomba Yehu alicitile ifi mukubepaika, ali nepange lyakwipaya bakapepa bakwa Baali. ²⁰Yehu alilandile ati, "pekanyeni inshita yakukwata ukulongana Baali." Elo balibishe ici. ²¹Elo Yehu alitumine kubena Isreali konse na bakapepa bakwa Baali bonse balishile, ulo lwine tapashele umwaume nangu umo uushaishile Balishile, mwitempele lyakwa Baali, kabili caliswile ukufuma kulutwe lumu ukufika na kuli lumbi. ²²Yehu alilandile kumwaume ulikusunga umwali kwikala ifya ku fwala fyaba shimapepo ati, "fumya insalu shaba kapepa bakwa Baali bonse." Elo umwaume aliletele insalu ²³Ele Yehu alile na Yehonadabu umwana mwaume wakwa Recabu munganda yakwa Baali, kabili alilandile kuli bakapepa bakwa Baali ati, "Fwailisheni no kumona ukuti tamuli nangu umo muno muli mwebo ukufuma ku babomfi bakwa Yawe, lelo bakapepa bakwa Baali beka." ²⁴Nomba balingile mukupela ilambo ne fyabupe fya koca, nomba Yehu alisalilepo abaume cine konse konse abali kwiminina panse, kabili alibelele ati, "nga umo pabaume abo nkoleta mumaboko yenu apusumuka, uyo onse uwalenga uyo umwaume ukupusuka, umweo wakwe kupokwa pali ulya mweo waulya umo uufwakile," ²⁵Ulo lwine Yehu apwile ukupeta amalambo yakoca yakoca, alilandile kuli malonda naku bakalamba bafita, "ingilenimo kabili mubepaya. Mwilekapo nangu umo ukufumamo." Elo balibepaye kukubomfi ulutwe lwa lupanga, kabili, Malonda no mukalamba wafita balibaposelemo kabili balingile mukati kamuputule wamganda yakwa Baali. ²⁶Balinukwilemo incenshi shamabwe shali munganda yakwa Baali, kabili balibocele. ²⁷Ulo babongolwele incenshi shakwa Baali, kabili baliyanawile nganda yakwa Baali elo balipangile icimbusu, ifyocili nobwa lelo. ²⁸Ifi efyo Yehu aomawile imipepele yakwa Baali ukufuma mu Isreali. ²⁹Lelo Yehu tashilepo imemba shakwa Yerobaomu umwana mwaume wakwa Nebati, isho alengele abena Isreali ukubembukako ekweba ati, imipepele ya bana ba ngombe sha golide mu Betele na Dani. ³⁰kanshi Yawe alilandile kuli Yehu ati, "pantu wabomba pakucita icabune Mumenso yandi, no kucita kunganda yakwa Ahabu ukulingana na fyonse ifyali mumutima wandi aba mubufyashi bobe bakekala pa cipuna cabufumu bwakwe Isreali uku fika na nkulo yalenga bune." ³¹Namba tasakamene ukwendela ukwendela mu malango yakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali nomutima wakwe onse. Tafumineko ku lubembu lwakwa Yerobaomu, isho alengele isreali ukubembuka. ³²Muli shilya nshita Yawe alitampile ukuputulako ifitungu ukufuma ku Isreali, na Hasaeli alicimishe abena Isreali pa mipaka yabena Isreali, ³³Ukufuma ku Yodani lwaku kabanga, impanga shonse isha bena Gileadi, abena Gadi, nabena Reubeni, kabili na Manasse, ukufuma ku Aroeri, iyabela mu mukonko

wabena Arnoni, ukupita mu Gileadi ukuya ku Bashani.³⁴ Pamilandu imbi iyikumine Yehu, nafyonse ifyo acitile na yonse amaka yakwe, bushe tafyalembelwe mwibuku pafya citike ku mfumu shabena Isreali? ³⁶Yehu alilele nefikolwe fyakwe, kabili bali mushikile mu samaria. Elo Yehoahasi umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mwipunda yakwe. ³⁵Inshita iyo Yehu atekele Isreali mu Samaria yali imyaka amakumi yabili nachine konse konse.

11

¹Nomba ulo Ataliya, nina wakwa Ahasiya, alimwene umwana wakwe umwaume alifwile, alimine kabili alipeye abana bakufumu bonse. ²Lelo Yehosheba, umwana mwankashi wamfumu Yehoramu na nkashi yakwa Ahasiya, balisendele Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasiya, kabili alimufishile ukutali ukumufumya pa bana baume bamfumu abo baipeye, ukubikilako no wali kumusunga; ali babikile mumuputule wa busanshi. Balimufishile ukumufumya kuli Ataliya pakweba ati ena tabamwiipeye. ³Alishile nankwe pa myaka mutanda, alifiseme munganda yakwa Yawe, ulo Ataliya ali mfumu mucalo. ⁴Mu mwaka walenga cine lubali Yehoyada alitumine utusebo kabili alibulilepo ba mushika pa myanda ababena Kari npali bamalonda, kabili alibaletele kuli ena umwine, munganda yakwa Yawe. Alipangile nabo icipangano, nao alibalengele ukulapa umulapo munganda yakwa Yawe. Elo alibalangile umwana wamfumu umwaume. ⁵Ali bakonkomeshe ukweba ati, "ifi efyo mulekucita. icananiko ca fitatu pali mwebi mwebesa pe sabata bakotwalila ukulekulonda inganda yamfumu, ⁶Ne cakananiko cafitatu bakabe mpongolo ya Suri, kabili icananiko cafitatu kulukolo lwanganda yakuba malonda." ⁷Amabumba yambi yabili ayabatakobomba pe sabata, mwebi mufwile mulekulonda inganda yakwa Yawe ku mfumu. ⁸Mukofwaikwa ukushinguluka imfumu, umwaume onse nefyanso fyakwe mu mabokoyakwe. Uyo onse uwaingila mu mitande yenu, ku mwipaya. Mu kofwaikwa ukule kwikala ne mfumu ulo ikofuma kunse, nolo ikoisa, mu kwingila. ⁹Ulo ba mushika bapa myanda babelele fyonse Yehoyada shimaepo akonkomeshe. cila umo alisendele alisendele abantu bakwe, balya abali nokwisa kuya mukubomba pe sabata, na balya abali no kuleka ukubomba pali lilya isabata; ¹⁰kabili balishile kuli Yehoyada shimaepo. Elo Yehoyada shimaepo alipele ba mushika ba pa myanda amafumo nenkwela ishali isha mfumu Dabiti kabili nefyo munganda yakwa Yawe. ¹¹Kanshi ba Malonda baliminine, umwaume onse ne canso cakwe ku kuboko kwakwe ukufuma kulubali kulyo lwe tempele ukufika kuluba lwakukuso, mupepi necipailo ne nganda, ukushinguluka imfumu. ¹²Elo Yehoyada alifumishe umwana wamfumu umwaume Yoashi, alimufwikile icilongwe pali ena, kabili alimupele nefyabupingashi fya cipangano, Elo bali mucitile imfumu kabili balilandile ati, "Wikale nshiku ishingi wemfumu." ¹³Lintu Ataliya aumfwile icongo caba malonda ne cabantu, alishite kubantu munganda yakwa Yawe. Aliloleshe, kabili, momeni, imfumu yaliminine lubali bakalamba bafita na bakalisha wa mapenga bali kulibali lwa mfumu. ¹⁴Nabantu bonse aba mu calo bali kusekelela no kulisha amapenga. Elo Ataliya alilepwile amalaya yakwe kabili alipundile ati, "Busangu; Busangu!" ¹⁵Elo Yehoyada shimaepo alyebele bamushika ba myanda abali kulolekesha pa Fita, balikulanda ati, "muleteni panse pakati ka mitande. uuli onse uuko mukonka, Mwipayeni ku lupanga. pantu shimaepo alilandile ati, "Mwileka bamwipaile munganda yakwa Yawe. ¹⁶Kanshi bali mwikete ulo afikile pa ncende apo bakabalwe bengilila muncende ya cipango, kabili palya epo mwipeye. ¹⁷Elo Yehoyada alipangile icipangano pakati kakwa Yawe ne mfumu na bantu, pakweba ati bengaba bakwa Yawe, kabili napakati ka mfumu na bantu. ¹⁸Kanshi abantu bonse abamucalo balile ku nganda yakwa Baali no kuya kuibongolola. Bali shonawile ifipailo fyakwa Baali nefibumbwa fya tulubi twakwe mutupimfya. Kabili balipeye. Mathani, shimaepo wakwa Baali, pacinsoca ifyo ifipailo kanshi Yehoyada shimaepo alisontele ba malonda pe tempele lyakwa Yawe. ¹⁹Yehoyada alisendelepo ba mushika bapamyanda abena Kari, ba malonda, na bantu bonse aba mucalo, na bonse pamo baliletele imfumu ukufuma ku nganda yakwa Yawe kabili balile mu nganda ya mfumu, ukwingilila pa mwinshi wa mpongolo shaba malonda Yoashi alibulile icifulo cakwe pa cipuna cabufumu. ²⁰Kanshi abantu bonse mucalo bali sansamwike, no musumba walishile kuba tondolo panuma ya kwipaya Ataliya nolupanga ku nganda ya mfumu. ²¹Yoashi ali ne myaka cine lubali ulo atampile ukuteka.

12

¹Mu mwaka walenga cine lubali uwakwa Yehu, elyo Yoshi atendeke ukuteeka pa bumfumu, kabili ateekele mu musumba wa Yerusalemu imyaka amakumi yane. ²Nyina ishina lyakwe ali ni Sibia. Uyu mwanakashi afumine ku Beresheba. Yoashi acitile ifintu ifyawama pa cinso cakwa Yawe pa myaka yonse iyo Yehoyada shimaepo alemutungulula. ³Lelo incende shakupelamo isho balecindika tashaonawilwe. Abantu batwalililefye ukutuula amalambo no koca ububani muli shilva shine ncende. ⁴Yoashi aeba bashimaepo ati, "Longanikeni indalama shonse isho besa mukuula mu nganda yakwa Yawe, indalama isho cila muntu apingwilwa ukutuula mu nganda yakwa Yawe, elyo nesho abantu baituulilafye abene. ⁵Leken i shimaepo uuli onse apoke indalama ukufuma kuli cila kasunga wandalama, elyo no kuleka shibombe umulimo wakuwamisha inganda apali ponse apalefwaikwa ukuwamya. ⁶Lelo ukufikafye na mu mwaka walenga amakumi yabili na itatu uwa pa bufumu bwakwa Yoashi, bashimaepo bali bacili tabalawamya ifyanaike mu nganda. ⁷Eico imfumu Yoashi epakwita Yehoyada shimaepo elyo na bashimaepo bambi nokubepusha ati, nga chinshi ico mushiwamisha ifyaonaika fyonse mu nganda yakwa Yawe? Leken i ukupoka indalama ukufuma kuli bakasunga wandalama ukufuma, lelo shone ishileisa mushitwale mukuwamisha inganda," ⁸Bashimaepo basumina ukuleka ukupoka indalama ukufuma ku bantu, elyo kabili bena tebali nokuwamya iyo nganda. ⁹Yehoyada shimaepo epakufwaya imbokoshi elyo atula icipunda pa nkunpiko yaiko. Aibika pambali ya bulambo lubali ku kulyo kwa muntu uwaingila mu nganda yakwa Yawe. Bashimaepo abalelinda pa mwinshi ebalebika mu mbokoshi indalama shonse isho baleleta mu nganda yakwa Yawe.

¹⁰Ilyo lyonse bamona ukuti mwaba indalama ishingini mu mbokoshi, lyena kalemba wa kwisa no elyo na shima pepo mukalamba bali nokwisa penda indalama shonse ishituulilwe mu nganda yakwa Yawe elyo nokushilonga mu mifuko. ¹¹Ilyo bapima no kulemba indalama shituulilwe, elyo bashipeela ku bantu abaume abasalilwe ukwangelila imilimo ya nganda. Nabo bashibomfyashi mukulipila bakabasawa mbao na bakukuula abalebomba pakuwamya inganda yakwa Yawe. ¹²Elyo na ku babomfya amabwe ayabaswa ayakuwamisha inganda yakwa Yawe. Balipila ni indalama shonse ishalefwaikwa mu milimo yakuwamya inganda. ¹³Lelo indalama shonse ishaleisa tashabombe mukupangilamo imbale, ifyakushimishako nangu ukukushishako ulubuuto, inweno, amapenga nangu ifipe fimba ifya golide nangu Silifa ya mu nganda yakwa Yawe. ¹⁴Shaleipilwa ku babomfi abaleshibomfya mukuwamisha mu nganda yakwa Yawe. ¹⁵Kabili tawali ukusakamana ukwishiba nga cakuti abalepoka indama balelipila ababomfi, pantu bena bali bacishinka nganshi mu mibombe yabo. ¹⁶Indalama shakufuma ku mutuulo wakufuta pa fyabubifi no wakwelelwa pa bubifi shena tabashitwele mu nganda yakwa Yawe, pantu shali sha bashima pepo. ¹⁷Pa nshita ilya ine Hasaeli imfumu ya bena Aramu aima aya sansa icifulo ca Gati nokucipoka, kabli aipekanya nokuya mukusansa Yerusalemu. ¹⁸Nomba Yoashi imfumu ya bena Yuda lepakubuula fyonse ifyamushilo ifyatuulilwe ne fikolwe fyakwe, Yehoshafati, Yehoram na Ahasia imfumu sha bena Yuda, elyo na golide yonse iyo asangile mu cipao ca golide yonse iyo asangile mu cipao ca nganda yakwa Yawe necakwisano, atumina Hasaeli imfumu ya bena Aramu nao epakufuma na mu Yerusalemu. ¹⁹Lelo palwa fintu fimbi pa bufumu bwakwa Yoashi, elyo na fyonse ifyo acitile, bushe tafyalembwa mu citabo ca milandu, ya shamfumu sha bena Yuda? ²⁰Bacilolo bakwa Yoashi bamupingila, bamwimina mpaka bamwipaya. Baisa bamwipaila ku Beti milo ninshi ali mukuya ku Sila. ²¹Bacilolo abamwipaye ni Yosabada umwana mwaume wakwa Shimeati na Yehosabadi umwana mwaume wakwa Shoma, Ilyo afwile baya mushiika na ku fikolwe fyakwe mu musumba wakwa Dabidi. Elyo Amasiya umwana wakwe umwaume amupyana pa bufumu.

13

¹Mu mwaka uwakulenga amakumi yabili na yatatu uwakwa Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasia imfumu yaba Yuda, Yehoahasi umwana mwaume wakwa yehu alitendeke ukuteka pali Isreali musanaliya; alitekele imyaka ikumi na cine lubali. ²Alicitile ifya bubifi ku cinso cakwa Yawe no kukonka imemba shakwa Yeloboamu umwana mwaume wakwa Nebati, uwalengele Isreali ukubembuka, na yehoahasi tapilibwike ukufuma kuli bena. ³Ubukali bwakwa Yawe bwalyocele pali Isreali; no kubapela ukutwalilila mu muboko Yawe Hasaele imfumu yaku Alamu na mu mabako yakwa Beni Hadadi umwana mwaume wakwa Hasaele. ⁴Eco Yehoahasi alikutile kuli Yawe, na Yawe alyumfwile kuli ena pantu alimwene ukutikishiwa kwakwa Isreali, ifyo imfumu alamu alikubatikisha. ⁵Eco Yawe alipele Isreali uwakuba pususha, kabili balifyukile ukufuma mu ma boko yabena Adamu, na bena Isreali balitendeke ukwikala mu mayanda yabo ngefyo cali akale. ⁶Nokucila, tabapatwikeko ukufuma ku memba sha munganda yakwa Yeloboamu, uwalengele Isreali ukubembuka, balikonkenyepo muli Shena; ne cakwaminikwa cakwa Ashele calishele mu samaliya. ⁷Abena Alamu balishile Yehoahasi na bantu amakumi yasano abapali bakafwalo na macelele ikumi nabakwenda ku makasa amakana ikumi, pantu imfumu yaku Alamu yalibonawile nokubacita kubati lukungu lea panshila ya kwela. ⁸Naku milandu imbi likumine Yehoahasi, na fyonse ifyo acitile na maka yakwe, tafyale mbwa mu citabo ca ficitwa fya mfumu sha Isreali? ⁹Eco Yehoahasi alisendele ku fikolwe fyakwe, kabili balimushikile mu samaliya. Yahoashi umwana wakwe umwaume ewaishile kuba mfumu mu cifulo cakwe. ¹⁰Mu mwaka uwakulenga amakumi yatatu na cinelubali uwa mfumu Yoahasi imfumu ya baYuda, mukuteka kwa kwa Yehoasi umwana mwaume wakwa Yoahasi kwatendekele pali Isreali mu samaliya alitekele imyaka ikumi na mutanda. ¹¹Alicitile ifya bubifi ku cinso cakwa Yawe Tashilepo imemba nangu shimo isha kwa Yeloboamu umwana mwaume wakwa Nebati, Eco alilengele Isreali ukubebuka, lelo alikwendela muli Shena. ¹²Nakumilandu imbi ikumine yehoashi fyonse ifyo acitile, no bulamba bonse ubo alwishisheko Amasia imfumu ya ba Yuda, Bushe tafyalembwa mu citabo ca ficitwa ifya mfumu ya Isreali? ¹³Yehoashi alisendeme ku fikolwe fyakwe, na Yeloboamu alikele pa bumfumu bwakwe. Yehoashi alishikilwe mu samaliya mfumu sha Isreali. ¹⁴Nomba Elisha alishile kulwala ubulwele napali ici alifwile ku ntashi, eco Yehoashi imfumu ya Isreali yalishile kuli ena no kumulosha alandile ati, "Tata wandi, taata wandi, Amaceleta ya Isreali na bakensha waba kafwalo bakomisenda!" ¹⁵Elisha alilandile kuli ena, "Bula ubuta ne mifwi," eco Yoashi alibulile ubuta ne mifwi. ¹⁶Elisha alilandile ku mfumu ya Isreali ukweba ati, "Bika ukuboko kobe pa buta," Eco alibikilepo ukuboko. Elo Elisha alibikile amaboko yakwe pa maboko ya mfumu. ¹⁷Elisha alandile ati, "isula insolokoto iwa ku kabanga," eco aliswilw, Elo Elisha alandile ati, "kabili alilashile. Elisha alilandile ati, "uyu mufwi wa bwansho bwa Alamu, pantu ukasansa abena Aramu mu apeki mpaka ukabonaule." ¹⁸Elo Elisha alandile ati, senda imifwi, "eco Yoashi alisendele. Alandile ku mfumu ya bena Isreali ati, "lesa panshi, "kabili alilashile panshi imiku itatu, elo alekele. ¹⁹Nomba umuntu wakwa Lesa alimu fulilwe nokulanda ukweba ati, nga wacilasa panshi imiku isano nangu mutanda. Lwena ngo wacisansa Alamu mpaka wamulofya, lelo nomba ukasansafye alamu imiku itatu." ²⁰Elo Elisha alifwile, kabili balimushikile. Nomba amabumba ya bena Moabu balishile kusansa icalo pa kutendeka kwa mwaka. ²¹Ulo baleshika umwaume umo ifi, balimwene ibumba lya bena Moabu, eco baliposele umubili mu nshishi yakwa Elisha. apo pene peka ulo muntu akumisho ku mafupa yakwa Elisha alitutubukile no kwiminina pa makasa yakwe. ²²Hasaele imfumu ya bena Alamu yatitikishe Isreali inshiku shonse shakwa Yehoahasi. ²³Lelo Yawe alibasemine, kabili ali ne nkumbu pali bena mno kubasamana, pamulandu wa cipangano na Abraham, Isreali, na Yakobo. Eco Yawe tabonawile, kabili tabatamfya ku cinso caskwe. ²⁴Hasaele imfumu yaku Alamu yalifwile na beni Hadadi umwana wakwe umwaume ewaishile kuba imfumu umwaume ewaishi kuba imfumu mwi punda lyakwe. ²⁵Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehoahasi alipokolwele

ukufuma kuli Ben Hadadi umwana mwaume wakwa Hasaele imisumba iyapoko lwelwe ukufuma kuli Yehoahas wishu ukupitila kuli. Yehoashi ali mu sanshile imisumba yakwa Isreali.

14

¹Mu mwaka wabubili uwakwa Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehoasasi, imfumu ya bena Isreali, imfumu yaba Yuda, yalitendekele ukuteka. ²Ali ne myaka amakumi yabili na isano ulo atendekele ukuteka; Alitekele imyaka amakumi yabili na pabula mu Yelusalemu. Ishina lyakwa nyina ni Yehoadani, uwaku Yelusalemu. ³Alicitile ifyakulunga mu menso yakwa Yakwa Yawe, lelo tali nga Dabidi wishu. Alicitile fyonse ifyo Yoashi, wishu ifyo acitile. ⁴Lelo imisansama tabafumishu. Abantu bali bacili bakopela ilambo no koca ifya cena ca bune pa misansama. ⁵Calishile kuba ukwebati ati ulo lwine ubutungulushi bwakwe bwashikatane, aliyepe aba bomfi abaiyepe wishu, imfumu. ⁶Nomba taiyepe abana aba kepaya; lelo alicitile ukulingana ku fyalembelwe mu citabo ca malango ica kwa Mose, fyeka ifyo Yawe akonkomeshe, ukwebati ati, "Bashibo tabafwile ukwipailwa pa bana babo nangula abana babo ukwipailwa pa bafyashi babo. Lelo, onse umuntu afwile ukwipailwa pa lubembu lwakwe." ⁷Aliyepe abashilika amakana ikumi aya bashilika baku Eduomu mu umukonko wa mucele; alisendele na sela mu bulwi no kwinihika ati Yoktilu, iyo icili ikoitwa ifi fine ukufika ne lelo. ⁸Elo Amasia alitumine intumi kuli yehoashi umwana mwaume wakwa Yehu imfumu ya bena Isreali, ukwebati ati, "isa tukumane bonse icinso ne cinso mu bulwi." ⁹Nomba Yehoashi imfumu ya Isreali yali tumine intumi ukubwelela kuli Amasia imfumu yaba Yuda, ukwebati ati, "Clasa uwali mu lebanoni alitumine amashiwi kuli cedali mu lebanoni, ukwebati ati, "pela imwana obe umwanakashi ku mwana wandi umwaume ngo mukashi, Nomba iciswango camumpanga mu lebanoni calipitile no kunyantaula pali cilasa. ¹⁰Mu cine walisansa Edomu no mutima obe wali kusumbula pamulu. Pita icilumba cobe muku cimfya, nomba wikale panganda, ni pamulandu ndo wingaponena no kuiletala amafya wemwine, mwense weba na Yuda pamo?" ¹¹Nomba Amasia taumfwile. Eco Yehoashi imfumu ya bena Isreali yalisanshile na ena na Amasia imfumu ya bena Yuda balikumene icinso necinso pa beti shemeshi, uyo uwali wakwa Yuda. ¹²Yuda balimucimfishe kuli Isreali, no muntu onse alibutukile ku nganda. ¹³Yehoashi imfumu ya bena Isreali, yalikete Amasi, imfumu ya ba Yuda umwana mwaume wakwa Asiah, pa Beti she shemeshi. Alishile ku Yerusalemu no ku tobaula ilinga lya Yelusalemu ukufuma pa mpongolo yaku Eframukufika pa mpongolo yapa cifutu, lyalepele imikono imyanda ine mu butali. ¹⁴Alisendele Golide yonse na silfere, ne fipe fyonse ifyalesangwa mu nganda yakwa Yawe, ne fyabunoshi mwisano lya mfumu. Na bantu bacitatilo kabili babwelela ku sama liya. ¹⁵Nomba milandu imbi lyakumine Yehoashi, fyonse ifyo acitile, amaka yakwe, nefyo alwishishe Amasia imfumu ya ba Yuda, bushe talyale mbwa mu citabo ca ficitwa fya sha mfumu sha bena Isreali? ¹⁶Elo Yehoashi alisendeme ku fikolwe fyakwe kabili ashikilwe mu samaliya ku shamfumu bena Isreali, na Yeloboam, umwana wakwe umwaume, alishile kuba imfumu mwi punda lyakwe. ¹⁷Amasia umwana mwaume wakwa Yoashi, imfumu ya ba Yuda, yalikele imyaka ikumi na shisano panuma ya mfwa yakwa Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehoahashi, imfumu yabena Isreali. ¹⁸Nomba imilandu imbi ikumine Amasia, bushe taulembwa mu citabo ca ficitwa fya shamfumu sha ba Yuda? ¹⁹Balyumene akapi no kumwina Amasia mu Yerusalemu, kabili alibutukile ku lachishi. Ali butukile ku Lachishi nomba balitumine abaume bakumukonkako ku lachishi kabili balimwipale kwenka kulya. ²⁰Balimuletele pali bakafwalo, kabili alishikilwe ne fikolwe fyakwe mu musumba wakwa Davidi. ²¹Bonse abantu bamu Yuda balisendele Asaliya uwali ne myaka ikumi limo na mutanda, no kumulenga imfumu mu mwi punda lyakwa wishu Amasia. ²²Ni Asiliya ewa kulile Elati no kubwesha kuli Yuda, panuma imfumu Amasia alile ku fikolwe fyakwe. ²³Mu mwaka wakulenga ikumi limo na isano Amasia umwana mwaume wakwa Yoashi imfumu yaba Yuda, Yeroboam umwana mwaume wakwa Yehoashi imfumu ya bena Isreali alitendekele ukuteka mu samaliya, alitekele imyaka amakumi yane na umo. ²⁴Ali citile ifya bubifi mu menso yakwa Yawe. Tapatukile ukufuma ku membu nelyo shimo ishakwa Yeroboam umwana mwaume wakwa Nebati, uwalengele Isreali ukubembuka. ²⁵Alibweshe umupaka wa Isreali ukufuma ku lebo Hamati ukufikakuli bamba wa Alaba, ukukonka ukukonkomesha kwe shiwi lyakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali, ilyo alandile ukupitila mu mumbomfi wakwe umwana mwaume wakwa Amitta, Kasesema, uyo uwafumine ku gati Hefa. ²⁶Pantu Yawe alimwene ukucula kwakwa Isreali, ukwebati ati calibipile kuli onse, bonse babili abasha na bantungwa, kabili takwali no wakulubula abena Isreali. ²⁷Eco Yawe alilandile ati takafumyepo ishina lya Isreali pe samba lya muli lelo alibapuswishe ukupitila mu kuboko kwa kwa Yeloboamu umwana mwaume wakwa Yehoashi. ²⁸Nomba milandu imbi ikumine Yeloboamu fyonse ifyo, acitile amaka yakwe, fyo acimfishe mu bulwi ne fyo alubwile Damaskasi na Hamati, ifyo ifyali lyakwa Yuda, pali Isreali, ficitwa fyashamfumu sha bena Isreali? ²⁹Yeloboamu alilele ku fikolwe fyakwe, ne shamfumu sha bana Isreali, ne secharia umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mu mwipunda lyakwe.

15

¹Mu mwaka wa makumi yabili na cine lubali lyakwa Jero boam imfumu yakwa Isreali, Azaria umwana mwaume waka Amaziah imfumu yamu Yuda alitendekele ukulekuteka. ²Azariah alikwete imyaka ikumi limo na mutanda ulo atampile ukulekuteka, elo mutanda imyaka amakumi yasano naibili mu Yerusalemu. Nyina balikumukuta ati Jekolia, elo ali mwina Yerusalemu. ³Alibombele icisuma mu menso yakwa Yawe, ngafintufye wishu amaziah acitile. ⁴Lelo imisansamo tayasendelwe. Abantu bali bacili bakopele lambo nokulekufutuwine fyefungo pa misansama. ⁵Yawe alikumishe imfumu pakwebati ati alibele nefibashi nakubushiku bwamfwa yakwe elo alikele namu nganda iyakubela. Jothamu, umwana mwaume wa mfumu, alisungile inganda yonse elo alitekele abantu ba mucalo. ⁶Elo napamilandu iyiyebelele iikkokuma Azariah, fyonse ifyo acitile, bushe tayalembwa mu citabo icamilandu sha shamfumu shamu shamu Yuda? ⁷Elo Azariah

alilele nefikolwe fya kwa ena; balimushikile nefikolwe fyakwa ena; mumjumba wakwa Dabidi. Jotham, umwana wakwa ena umwaume, alibele imfumu mwipunda lyakwa ena.⁸ Mu mwaka wa makumi yatatu na cine konsekonse uwakwa Azariah imfumu yaku Yuda, Zechariah umwana mwaume wakwa Jeroboam alitekele mu Isreali mu Samaria imyenshi mutanda.⁹ Alicitile icabubi mucinso cakwa Yawe, ngefyo wishi acitile. Tafumineko ku masambi yakwa Jeroboam umwana mwaume wakwa Nebat, uwalikulenga Isreali ukulekubembuka.¹⁰ Shallum umwana mwaume wakwa Jabesh alipagile Zechariah alimumine mu Ibleam elo alimwipeye. Elo alibele imfumu mucifulo cakwa ena.¹¹ Lelo pamilandu yonse iikokuma Zechariah, ililembele mucitaco camilamdu ya shamfumu shamu Isreale.¹² Ili yalikuba esiwi lyakwa Yawe ilyo alandile kuli Jehu ukwebati, "Ba lupwa bakwa weba bakekala pacipuna cabufumu bwakwa weba bakekala pacipuna cabufumu bwakwa Isreali ku nkulo ya kulenga cine," cilya ecacitikile.¹³ Shallum umwana mwaume wakwa Jabesh alitendekele ukulekuteka mu mwaka we kumi limo naitatu wakwa Azariah, Imfumu yamu Yauda, elo alitekele umwenshi fye umo mu samaria.¹⁴ Menahem umwana mwaume wakwa Gadi alininime ukulefufuma ku Tirzah ukulekufika ku Samaria. kulya alipumine shallum umwana mwaume wakwa Jebesh, mu samaria, alimwipeye elo alibele mfumu mwipunda lyakwa ena.¹⁵ Lelo pamilandu imbi iikokuma Shallum elo namapange yakwa ena, fililembelwe mucitabo camilandu yashamfumu sha mu Isreali. Elo¹⁶ Menahem alipumine Tiphseh elo na bonse abalikuba uko, elo nemipaka iyashingukile Tirzah, pakwebati taba iswilile ena umusumba, Elo aliupumine elo alipangwile bonse abanakashi bama fumo muli uyo mushi.¹⁷ Mumwaka wa makumi yabili uwakwa Azariah imfumu yamu Yuda, Menahem umwana mwaume wakwa Gad alitampile ukulekuteka mu Isreali, alitekele imyaka ikumi limo mu Samaria.¹⁸ Alicitile icabubi mu cinso cakwa Yawe. Inshiku shonse ishamweo wakwa ena, tafumineko kumasambi yakwa Jeroboam umwana mwaume wakwa Nebat, Uwalengele Isreali ukulekubembuka.¹⁹ Elo pul imfumu yaku Assyria alimiine icalo elo menahem alipele pulu ba kikali ba Silfere ikana limo, pakwebati ubwafwilisho bwakwa ubufumu bwa mu Isreali mukuboko kwakwa ena.²⁰ Menahem alifumishe ishindalama ukulekufuma mu Isreali pakulekufwaya cila mwaume umukankala ukulekulipila amakumi yasano aya Sheleke wa Silfere kuli ena kukulekupele mfumu yaku Assyria. Elo imfumu yaku Assyria alibwelelemo elo taiketele kuli cilya calo.²¹ Lelo pa milandu imbi iikokuma Manahem, elo nasyonse ifyo acitile, bushe taikolembwa mucitabo ca milandu yashamfumu shamu Isreali?²² Elo Menahem alisendeme nefikolwe fyakwa ena, elo pekahiah umwana wakwa ena umwaume alibele imfumu mwipunda lyakwa ena.²³ Mu mwaka wakulenga amakumi yasano yakwa Azariah imfumu yamu Yuda, Pekahiah umwana mwaume wakwa Manahem alitendefeketele ukulekuteka pali Isreali mu samaria; Laitekele imyaka ibili.²⁴ Alicitile icabubifi mucinso cakwa Yawe. Talikufumako ku masambi yakwa Jeroboam umwana mwaume wakwa Nebati ayo ayo alengeshe Isreali ukulebembuka.²⁵ Pekahiah alikwete mushika balikumukuta Pekah umwana mwaume wakwa Remaliah, uwalikulemupangile. pamo pene na baume amakumi yasano abaku Gilead, Pekah alipeye Pekahiah ukulekubikapo na Argobo elo na Arieah mu Samaria, mu kasaba ka cipango imfumu pacifulo cakwa ena.²⁶ Elo pamilandu imbi iya palwa kwa Pekahiah fyonse ifyo acitile, fililembelwe mu citabo ca milandu yashamfumu shamu Isreali.²⁷ Mumwaka wamakumi yasano naibili uwakwa Azariah imfumu ya ku Yuda, Peka umwana mwaume wakwa Remaliah alitendekele ukulekuteka muli Isreale mu Samaria; aliketele imyaka amakumim yabili.²⁸ Alikitile ifya kubipa mu cinso cakwa Yawe. Tafumineko ku masa, mbi yawa Jeroboam umwana mwaume yakwa Nebat, uwalengele Isreale ukulekubembuka.²⁹ Munshiku shakwa Peka imfumu yakwa Isreali, Tiglath-Pileser imfumu yaku Assyria alishile elo alisendele iion, Abel, beth Maacah, Jonaoh kedesh, Hazar, Gilead, Galilee elo ne calo conse ica Naphtali, ali ulwailile abantu ku Assyria.³⁰ Elo Hoshea umwana mwaume wakwa Ela alipanngile Peka umwana mwaume wakwa Remaliah amapange, Alimumine elo alimwipeye, Elo alibele mfumu mwipunda lyakwa ena, mumwaka wa makumi yabili yakwa Jotham umwana mwaume wakwa Uziah.³¹ Elo pamilandu imbi iikokuma Peka, fyonse ifyo acitile, ililembelwe mucitabo ca milandu ya shamfumu shakwa Isreali.³² Mu mwaka wabubili uwakwa Peka umwana mwaume wakwa Remaliah, Imfumu yakwa Isreali, Jotham umwana mwaume wakwa Azariah, imfumu yaku Yuda alitendekele ukulekuteka.³³ Ali kwete imyaka amakumi yabili na yasano ulo atendekele ukulekutanda mu Yerusalemu, Nyina bali kumu kuta ati Jerushah, ali umwana mwanakashi wakwa Zadok.³⁴ Jonathan alibombele icakulungama mu menso yakwa Yawe. Alikonkele icaku mwenako cha fyonse ifyo wishi Azariah acitile.³⁵ Nangufyefyo imisansamsa taya likufumiwapo. Abantu bali bacili bakoipaya amalambo elo nkulekufutumu fye fungo pa misansamo. Jotham alikulile impongolo yapamulu iya nganda yakwa Yawe.³⁶ Elo pa milandu imbi iyi kokuma Jothan, elo nasyonse ifyo acitile, bushe tafya lembwa mucitabo camilandu ya shamfumu sha mu Yuda?³⁷ Mulishilya nshiku Yawe alitampile ukulekutumona Yuda Rezin imfumu yaku Aram, na Peka umwana mwaume wakwa Remaliah.³⁸ Jotham alisendeme nefikolwe fyakwa ena alo alishikilwe nefikolwe fyakwa ena mu musumba wakwa Dabidi, icikolwe cakwa ena. Elo Ahaz umwana wakwe umwaume, alibele imfumu mwipunda lyakwa ena.

16

¹Mu mwaka wakulenga ikumi na cine lubali uwa Peka umwana mwaume wakwa Limaliya, Ahasi umwana mwaume wakwa Yotamu imfumu yaba yuda, alitendekele ukuteka.² Ahasi akwete imyaka amakumi yabili elo atendekele ukuteka, kabili alitekele ikumi na mutanda mu Yerusamu. Taukucita ifyakulungama mu menso yakwa Yawe Lesa wakwe, ngefyo, Dabidi icikolwe cakwe calimukucita.³ Ena alimukwenmda mu nshila ya shafumu sha Isreali; mucine, alilengele umwana wakwe umwaume kupita mu mulilo, ukukonka ificitwa fya muselu ifya mu calo ifyo Yawe atamfishe mubantu bakwa Isreali.⁴ Alipele amalambo no koca ifya cena cabune mu ncende sha pamulu, pa mulu wa milundu, na mwisamba lya citi conse cakulemba ica katapa-katapa.⁵ Elo Lesin imfumu yaku alamu peka umwana mwaume wakwa Ramalya imfumu ya

Isreali, balishile ku Yerusalemu mu Kusansa. Balikati Ahasi lelo tabamucimfishe. ⁶Pali iyya inshita Lesin imfumu yaku aram alipokolwele Elathi ukuba yakwa Aramu no kutamfya abaume ba mu Yuda ukufuma mu Elatji. Elo abena balishile ku Elathi uko bakaila ukufika bwelelo. ⁷Eco Ahasi alitumine intumi kuli Tiglati-pilesa imfumu yaku Ashuri, ukweba ati, "ndimubomfi obe kabili umwana obe umwaume. Ninyika no kwisa kumpususha kukuboko kwa mfumu Aram nokufuma kuboko kwa mfumu ya Isreali, abo abansanshile." ⁸Eco Ahasi alipitile Silfere na golide yasangilwe mu nganda yakwa Yawe kabili pakati kafyabunoshi bwa mwaishano lya mfumu no kutama nge cabupe ku mfumu ashuli. ⁹Elo Imfumu yaku Ashuri yalikutikile kuli ena, ne mfumu yaku Ashuri yalile mukwimina Damascas, ukuicimfya no kupita abantu bakwe nga ku Aram ¹⁰Imfumu ahasi yali ku Damascas ku kumanya Tiglati-pilesa imfumu ya yashari. pa Damaskasi umusanango wa cipailo ne mibele ne mipangilwe ne mibombele yonse iyali mukufwaikwa. ¹¹Eco Uria shimapepo alikulile icipailo kubati ni filya fine fyapekanishiwe ifyo mfumu ahasi yatumine ukufuma ku Damaska. Alicipwishishe ilyo imfumu ahasi tailafi ukufuma ku Damaskasi. ¹²Ulo imfumu yalishile ukufuma ku Damaskasi yalimwene icipailo ; imfumu yali palamine ku cipailo no kupela ifyabupe palya pene. ¹³Alipangile wabupe ca koca no cabape ca luseke alitulwile ne cabupe cakunwa cakwe, no kukana umulopa pa fyabupe senge pa cipailo. ¹⁴Icipailo camukuba cali ku cinso cakwa Yawe alicitetele ukufuma ku ntanshi ye tempele, ukufuma pakati ka cipailo cakwe na pe tempele lya kwa Yawe no kucibika ku kapinda ka ku-kulyo lubali lwa cipailo cakwe. ¹⁵Elo imfumu Ahasi akonkomeshe ulya shimapepo ukweba ati, "pa cipailo icikula Mocepo icabupe cakoca ulucelo kabili icungulo ica bupe ca luseke, ne cabupe icakoca icamfumu ne cabupe cakwe ica luseke, ne cabupe cakoca ica bantu bonse aba mu caalo, ne fyabupe fyabo ifya nseke ne fyabupe fyapo ifyakunwa. Mukanepo one umulupa pa cabupe cakoca, na onse umulopa cikaba candi icakwipusha pa fyabutungulushi. ¹⁶Uriya shimapepo alitile ukulinga na nefyo imfumu ahasi Yakonkomeshe. ¹⁷Elo imfumu ahasi afumishheko imikobelo ne insani ukufuma pa fyakwimikapo ifiteshiwa kabile alisenmdele ya mukuba iyo iyali pe samba waciko no kucibika pa mwalala. ¹⁸Balifumishhepo icaakufimba umwakwenda ice sabata ico bakulile oe tempele, pamo no mwakwingilila imfumu konse lya tempele lya kwa Yawe, pa mulandu mfumu ya Ashuri. ¹⁹Pamulandu wamilandu imbi iyakumine ahasi nefyo acitile, Bushe tayalembwa mu citabo ca ficitika ku Shamfumu shaku Yuda? ²⁰Ahasi alifwile ne fikolwe fyakwe no kushikwa pamo ne fikolwe fyakwe mu musumba wakwa Dabidi. Heseikia umwana wakwa umwaume uwaishile kuba imfumu mucifulo cakwe.

17

¹Mu mwaka wakulenga ikumi na ibili uwa mfumu Ahasi uwaku Yauda, Ukuteka kwakwa Hoshea umwana mwaume wakwa Wla kwalitendekele. Alitekele mu Samaliya pali Isreali imyaka pabula. ²Alikucita ifya bubi mu menso yakwa Yawe, lelo tefyali imfumu sha Isreali ishabali lepo pali ena. ³Shalmaneser imfumu ya Asshuri alimusanshile, na Hoshea alishile kuba umubomfi wakwe na kulamu letela ifya bupe. ⁴Elo imfumu Ashuri akutulwike ukweba ati Hoshea alikufwaya ukumwipaya, pantu Hoshea alitimine intumi, kumfumu Osorkoni. Lya Egupti; nkabili talikupela icakucita umwaka no mwaka. ⁵Elo imfumu ya Ashuri yali mukakile no kumubika mu Cifungo. Elo immfumu ya Ashurli yalisanshile icalo conse, no kusansa Samaliya no kuikata bukole pa myaka itatu. ⁶Mu mwaka wakulenga pabula uwakwa Hoshea imfumu ya Asshuri yalisendele Samaliya no kusenda Isreali kuli Ashuli. Alibabikile mu Halah, pa cabuca nyika ya Gozani, na mu musumba wa Medisi. ⁷Ubu bunkole bwalicitikile pantu abena Isreali balibembukile Yawe Lesa wabo, uwabafumishe mu calo ca Egupti, ukufuma mu Maboko ya kwa Farao imfumu ya Egupti. Abantu bali kushinshimuna imilungu imbi. ⁸No kulekwendele mu ficitwa ya fyalo ifyo Yawe atamfishe ku cinso ca bantu bakwa Isreali, Na mu ficitwa ifyo imfumu sha bena Isreali Shalikucita. ⁹Abantu bakwa Isreali bali kucita mu bimfisolu-ukwalukila Yawe Lesa wabo-ifintu ifitali ifyakulungama. Bali ikulile abene ncende shapamu mu misumba yabo yonse, ukufuma pa lupungu ukufika mu nshanshisho shabashilika. ¹⁰Kabili balibikile inceshi sha mabwe ne milando iya Shera pa kapili kasansuka mwisamba lyonse lya citi ca katapa-katapa. ¹¹Kulya balyoleko ifya cena cabune muncende shonse isha pamulu, ngefyo ifyalo fyacitile abo Yawe asendele ukufuma ku cinso cabo abena Isreali balitangishe ificitwa fya bubi. ifyakusonsomba Yawe kubukali; ¹²Bali kunshimuna utulubi, pafyo Yawe alandile kuli bena, "mwebo tamwakacite ifi fintu" ¹³Lelo Yawe aliminine ubunte kuli Isreali na kuli Yuda pali bakasesema na bakamona bonse, ukulanda ati, "pilibukeni ukufuma ku nshila sha bubifi bwenu no kusunga amafuma yandi ne fipope amalango yandi ayo nkankomeshe bashinwe, nayo natumine ayo nakonkomeshe bashinwe, nayo natumine kuli mwebo ukupitila mu ba bomfi bandi bakasesema." ¹⁴Nomba tabaumfwile; lelo balitalamike imikoshi yabo nga bashibo aba shacetekele muli Yawe Lesa wabo. ¹⁵Balikene ifipone fyakwe ne fipangano apangile ne fikolwe fyabo, na ifipope fya fipangano apele kuli bena Balikonkele ificitwa ifya ifya bubi eco nabo balishi kuba ababubi. Balikonkele ifyalo fyabena fyalo abo ababashingulukile, abo Yawe abakonkomeshe ukukana bakonkesha. ¹⁶Balisulile yonse amafunde yakwa Yawe Lesa wabo. Bali pangile utwana twangombe tubili utwafyela utwa kushinshimuna Balipangile umulando wa Ashela. Kabili balishinshimwine. intanda shonse isha mu mulu na Baali. ¹⁷Balilengele abana babo abaume na banakashi ukupita mu mulilo, balibomfeshe amalele no lubuko, balishitishe abene mukucita ifya bubifi mu menso yakwa Yawe, kabili bali mumusunu ku bukali. ¹⁸Eco Yawe alikalipile sana pali Isreali no kubafumya ku cinso cakw. Takwali nelyo umu uwashele lelo umutundu wakwa Yuda weka. ¹⁹Na-ena Yuda tasungile amafunde yakwa Yawe Lesa wabo, kabili balikonkele ifitwa fyalikucita abena Isreali. ²⁰Eco Yawe alikene bonse ababufyashi bwakwa Isreali; alibacushishe no kubapela mu maboko ya abo abali nokubula ifikwatwa nge fya iko mpaka abafumya ku cinso cakwe. ²¹Alifumishe Isareli ukufuma pa mumulongo wa bufumu bwakwa Dabidi, no kupanga Yelobamu umwana mwaume Nebati imfumu. Yeloboam alifumishe abena Isreali mukukonka Yawe no kubalenga

ukubembuka apakalamba.²²Bena Isreali bali konkele imemba ishakwa Yeloboam kabili tabafumineko,²³Eco Yawe alifumishe Isreali ku cinso cakwe, ngefyo alandile ukupiti mu babomfi bakwe bakasesema ukweba ati, akacita.Eco Isreali alisendelwe ukufuma mu calo cabo ukuya ku Ashuli, kabili caba muli iyi inshila. Ukufuma no bushiku bwe lelo.²⁴Imfumu ya shuri yalifumishe abantu ukufuma mu Babiloni no kufuma ku kuta, no kufuma ku Abba, no kubabika mu misumba ya samaliya mu cifulo ca bantu ba Isreali. Balipokolwe samaliya no kwikala mu misumba yaiko.²⁵Fyali citike ntendekelo ya beikashi bwabo kulya ukweba ati tabacindikile Yawe. Eco Yawe alitumine inkalamo pali bena isho ishaipailepo bamo pali bena.²⁶Eco balilandile ku mfumu ya Ashuli, ukweba ati, ifyalo wasenda no kufibika mu misumba ya samaliya tabaishiba ificitwa fifwakwa kuli tu lesa twa calo. Eco alitumine inkalamo pali abantu kulya pa mulandu wakukana ishiba ificitwa fifwakwa kuli tu lesa twa calo.²⁷Eco imfumu ya Ashuli yalikonkomeshe, ukweba ati, "sendeniko shimaapepo umu uyo wafumishe kulya, kabili leka aleya no kwikala kulya, no kuleka asambilishe bena ificitwa ififwakwa pali tu lesa twamucalo.²⁸Eco shimaapepo umu uyo basendele ukufuma ku Samaria alishile no kwikala mu betele; alibasambilishe ifyo bafwile ukucindika Yawe.²⁹Cila mutundu walipangile tulesa twabo abene, no kutubika muncende yapamulu iyo abena Samaliya bapangle-onse mutunde mu musumba umu baikela.³⁰Abena Babiloni balipangile Sako ti-Benoti, abantu ba kukuta balipangile Negali, aabntu baku Hammati balipangile Ashima;³¹Abena abite bapangile nibasi na tataki-abena Sefafite balyocele abana babo mu mulilo kuli Adranne leki na Anammeleki, imilungu yakwa Sfabite.³²Nabo balicindikile Yawe, no kusonta ukufuma pakati kabo bashimaapepo ba muncende shopamulu, uwali kubapeleko ilambo mu matempele yamuncende.³³Balicindike Yawe kabili no kushinshimuna tu imilungu yabo, mu ntambi asha fyalo ukufuma pakati ka abo basendele.³⁴Ukufuma no bwelelo balitwalila muntambi shabo ishakale. Tabacindikile Yawe, nangu ukukonka ifipope, amalamuno, amalango nangu amafunde ayo Yawe apele ku babufyashi bakwa Yakobo uyo ainikile Israeli.³⁵Ulo Yawe apangile icipangano na bena ali bakonkomeshe, "mwikalatina imilungu Imbi, nangu mwebene ukulatufukamina, nangu ukutushimuna, nangu ukutupela ilambo.³⁶Nomba Yawe, uwamifumishe mu calo ca Egupti na maka ayangi no kuboko kwaku tambalala, ni kuli ena eko mukafukama, kabili nikuli ena eko mukapela amalambo.³⁷Ifipepo na malamuno, amalango na mafunde ayo amilembele mwebo, mukayasunga umuyayaya.³⁸Eco mwilatina imilungu imbi, Ne cipangano napangile na mwebo, mwi kalaba nangula ukucindika imilungu imbi.³⁹Lelo Yawe obe eco uykacindika Akakupokolola ku maka ya balwani bobe"⁴⁰Tekuti bomfwe, pantu balikonkonyepo ukucita ifyo balikucita akale.⁴¹Eco ifi fyalo fyaletina Yawe no kushinshimuna. ifintu fyabo ifya kubaswa na bana babo balicitile fimo fine-ngefyacitile abana babana babo, Balikonkenyepo ukucita ifyo ifikolwe fyabo fyalikucita ukufika no bwalelo.

18

¹nomba mumwaka wachitatu uwakwa Hoshea umwana mwaume wakwa Ela, imfumu yabana Israeli, Heseikia umwana mwaume wakwa Ahasi, imfumu yakwa Yuda yalitampile ukuteka.²Ali ne myaka amakumi yabili naisano ilo atampile ukuteka; Alitekele pamyaka amakumi yabili napabula mu Yerusalemu. Nyina ishina lyokwe ali ni Abiya; Ali umwana mwanakashi wakwa sekalia.³Alicitile ifyabune mumenso yakwa Yawe, ukube mweka munkonka yakwa David, icikolwe, cakwe fyeke fyo alikucita⁴Alifumishe fyonse ifyakusansama, kutobaula ne ncheshi sha mabwe, no kuputaula imilando yakuba Ashera, amokaula tupimfya tumpifya ne nsoka yabutale ilya iyo Mose apangile, pantu muli isho nshita abantu balikucelako ifyacifutumishi fycacena cabune bali kucikuta ati "Nehushitani,"⁵Heseikia alitetekele ati panuma yakwe tapalipo uwali ngaena pali bashamfumu bonse aba bena Yuda, nangu pali bashamfumu abamutangilile ena.⁶Pantu alilambalile kuli Yawe, Talekele ukumukonka lelo alikusunga amafunde, aya Yawe akambishe Mose.⁷Efyo Yawe ali na Heseikia, na nakonse uko alikuya alishikile. alisangukile imfumu yaku Ashiwi kabili tali kuibombela.⁸Alisanshile aba Pelishiti ukya kifika ku Gasa nakumipaka yashingulukileko ukufuma ku impanga lwaba kalinda ukuya ku misumba we linga.⁹Mumwaka walenga bune uwa mfumu Heseikia, uwali uwa cinelubali wakwa Hoshea umwana mwaume wakwa Ela imfumu yabena Isreali, Shalmanesere imfumu yaku Ashuri alishile no kwimina Samaria noku nshinguluka.¹⁰Pakupwa kwa myaka itatu balincimishe, mumwaka wa mutanda wa mfumu Heseikia wali umwaka wapabula wakwa Hoshea imfumu Yabena Isreali; muli uyu wine emo Samaria aikatilwe.¹¹Efyo kanshi imfumu yaku Ashuri ya sendele Isreali kumutwala ku Ashuri alo baile kubabika mu Hala, Haku cabu ca niika ya Gosani, kabili mumisumba yakubena Madani.¹²Alicitile ifi pantu tabaumfwilile kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wabo, balipulile mu cipingo cakwe, fyonse ifyo Mose umubomfi wakwa Yawe akambishe, balikene ukumfwako kabili tabaficitile.¹³Elo mu mwaka wabune uwa mfumu Heseikia, senakaribu imfumu yaku Ashuri yali sanshile yonse imisumba yamalinga yakwa Yuda nokubekata.¹⁴Eico Heoekia imfumu yamu Yuda yalitumine ishiwi ku mfumu yaku Ashuri, awali mu wachishi, ukweba ati, "ndikubifishe fuma kuli nebo, conse ico ukatwika pali nebo nkasenda imfumu yaku Ashuri alikufwaya Heseikia imfumu yakwa Yuda ukulipila amatalata imyanda itatu iya gilide.¹⁵Eco Heseikia alimupele onse Silfere uwa sangilwe mu nganda yakwa namu fipawo fyaku cipango camfumu.¹⁶Ele Heseikia alikambatwile golide ukufumya kufibi ifya mwi Tempele lyakwa Yawe naku inceshi isho alambitikeko; alipele na golide ku mfumu yaku Ashuri.¹⁷Lelo imfumu yaku Ashuri yalikolopele ifita fyakwe ifya maka, ukutuma tartam na Rabasarisi na mushika wafita ukufuma ku Lakashi ukuya kuli Heseikia ku Yerusalemu, Balyendele ukuminika mu misebo elo bafikile kunge ya Yerusalemu, Balipalamine ku mukolwa wa chishiba capa mulu mu musebo wakuya kwi bala lyakwa kasamfya , no kwimina lubali lwebala.¹⁸Ulo babilikishe ukukuta imfumu Heseikia, Elyakimu umwana mwaume wakwa Hilikia, uwali kabaka wa pa nganda na shebuna kalemba, na Yoah umwana mwaume wakwa Asafi, kasunga wafyalembwa balile ukuya kuba kumanya.¹⁹Elo mushika Nafita alibele akulanda kuli Heseikia ifyo imfumu ikalamba imfumu yaku Ashuri yalandile, "Nipi kwafuma, uku kutetekela kwa ku Kosefi?²⁰Ukolanda

amashiwi yacabe yacabe ukweba ati, ulikwete abakwampana nabo na maka yabilwi. Ni muli namu umo na tetekela, icakweba ati unsangukile nebo? ²¹Bona ukotelekela mumutambu wakwendelako itete ilyakufubuka lyaku Egipto icakweba ati nangu umuntu shintililako kuti lyamupula muminwa nokumutunga, Efiyo Farao imfumu yaku Egipto yaba kuli uyo onse umutetekela. ²²Nomba ngawalanda kuli nebo ati, Tukotelekela muli Yawe Lesa wesu. bushe tali eo imisansama ne fipailo fyakwe ifyo Hesekia afumishipo alilandile naku bena Yuda nakuli Yerusalem, ali mufwile mule kushinshimuna kuli ici icipailo mu Yerusalem? ²³Eco nomba kanshi nkofwaya ukukupela icabupe icabune ukufuma kuli shikulu wandi imfumu yaku Ashuri, Nkokupela bakabalwe amakana yabili, umfwa ukamona aba kwendapo. ²⁴Nindo wingakanina kangalila umo uwakucepesha pababomfi bwakwa shikulu wandi? walibika icetekelo cobe muli Egipti mku maceleta nabakabalwe nabakwendapo! ²⁵Bushe nyendele ukufika kuno ukwakubula Yawe ukulwisha nokunaula cino icifulo? Yawe alinjebele ati, sanse calo ici noku conaula." ²⁶Elo Elyakimu umwana mwaume wakwa Hilikia na Shebina, na Yoa balandile kuli mushika wafita, "'Twapapata landemi kubabomfi benu mu cilimi caci Aramu, pantu cena tukocumfwa. Mwilekulandila mucilimi cabena Yuda mumatwi yabantu aba abali Pelinga." ²⁷Nomba mushika wafita alibebele ati, Bushe shikulu wandi alintumine kuli shikulwine kabili nakuli mwebo ukwisa kulanda aya mashiwi? Bushe tantumine kubaume abekala pa linga, abo abakesa kulya amatisho yabo nokupapula imisu yabo pamo namwebo bene?" ²⁸Elo mushika wafita aliminine nokupinda mwishiwi ilikulu mucilimi caci Heere ukweba ati, 'kutikeni kwishiwi lyamfumu iikalamba, imfumu yaku Ashuri. ²⁹Imfumu yaeba ati, mwileka Hesekia amibepe pantu takakwate amaka yakumipokolola ukumfumya mumaka yandi. ³⁰Mwileka Hesekia amilenge ukutetekela muli Yawe, ukweba ati, ;; Yawe cinefye akatupokololako noku umusumba tawakapelwe mumaboko yamfumu yaku Ashuri. ³¹Mwikutika kuli Hesekia, pantu ifi efiyo imfumu yaku Ashuri yalanda panga umutende kuli nebo kabili wise kuli nebo. Ninshi lweni onse uwamuli mwebo akale kulya ku myangashi, nokulenwa amenshi amenshi yamu cishima cakwe. ³²Mulekucitefi mpaka nolonkesa kumisenda no kumifwala ku calo icikaba kubati cunu, icalo ica ngano no mwangashi umpya, icalo iacmukate ne myangashi, icalo ica miolife no buci, pakweba ati mukale kwikala ukwabula ukufwa. mwi umfwa kuli Hesekia ulo akoesha ukumipapata ukweba ati, Yawe akatupokololako. ³³Bushe kwalibapo imilungu yabantu abo ba pokolako ukubafumya mukoboko kwa mfumu yaju Ashuri? ³⁴Ilikwisa imilungu yakwa Hamati na Aripadi ilikwisa imilungu yakwa Sefwabaimu, Hena na iba Bushe yalipokolola Samaria ukumufumya mukuboko kwandi? ³⁵Pali yonse imilungu yamu calo bushe palibapo umulungu uli onse uwapokololapo icalo cauko ukufuma mumaka yandi? Nga Yawe kuti apususha shani Yerusalem mu maka yandi?" ³⁶Lelo abantu baikele fye kututu tabaaswikepo, pantu imfumu yalikonkomeshe, ati mwimwasuka! ³⁷Eliakim umwana mwaume wakwa Hilikia uwali kabaka wapa nganda shebina kalemba; na Yoa umwana mwaume wakwa Asafi, kasunga wafyalemba balile kuli Hesekia ne fyaku fwala fyabo kabalepawile nokumufisha amashiwi yakwa Mushika wafita.

Nomba cali mfi ulu imfumu Hesekia aumfwile akasebo kabo, alilepawile ifya kufwala, fyakwe afwala ne nsamu, nokuya munganda yakwa Yawe. ²Alitumine Eliakim uwali kabaka wapanganda, na shebina kalemba, naba kalamba baku ba shimapepo, bonse kabaifimbile insamu, ukuya kuli Esaya umwana mwaume wakwa Amose, kasesma. ³Balimwebele ati, "Hesekia aeba ati, Buno bushiku bwakumanama, ukwebaulwa, no kusebana, pantu abanma balifikile pa nshita yakuti bafyalwe, nomba amaka tapali aya kuti bafyalwe. ⁴Nalimo kuti caba ati Yawe Lesa wenu akoumfwa amashiwi yonse amashiwi yakwa mushika wafita, uo imfumu yaku Ashuri shikulu atumine ukinsa kusalula Lesa wa mweo, kabili akebaule na mashiwi ayo Yawe Lesa wenu amfwile. Nomba sansuleni amapepo yenu paba shalapo abo abacili muno. ⁵Efyo ababomfi bamumu Hesekia balishile kuli Esaya, ⁶Na Asaya alalindile kuli bena ati, "ilande kuli wisokulu, Yawe aeba ati, "mwitina pa mashiwi ayo mumfwile, ayo ayo aba bomfi bamfumu yaku Ashuri babomfeshe mu kuntuka. ⁷Moneni, nkabikamo umupashi muli ena kabili akomfwa akasebo kamo no kubwelelamo ku calo cakwe nkamulanga ukuwa ku lupanga mu calo cakwe. ⁸Elo mushika wafita ubwelelemo nokuya kusanga imfumu yaku Ashuri ikolwishanga na libina, pantu alyumfwile ati imfumu yalifuminekno ku lakishi. ⁹Elo Senakarebu alyufwile ati, Tirhaka imfumu yaku kushi na Egipto bali ikolopele ukumulinsha eco alitumine inkombe nakambi kuli Hesekia nakasebo; ¹⁰Mulande kuli Hesekia imfumu yabena Yuda mwisuminishi Lesa wenu uo mwatetekelamo ukumibepa, ukweba ati, "Yerusalemu takupelwe mukuboko kwa mfumu yaku Ashuri." ¹¹Moneni mwalyumfwa mfumu shafu Ashuri ifyo shacita kufyalo fyonse ukufyonaula umupwilapo Nomba mwebo bushe mukapokololwa? ¹²Bushe imilunga yanko yalishipokololako, inko isho batata baonawile, Gosani, Harami, Resefe, na bantu ba mu Edem mu Yelesari? ¹³Shilipi imfumu shaku Hamata imfumu yaku Aripali, imfumu sha musumba yaka Sefaribaimu, iyaku Hena, na Iba? ¹⁴Hesekia alipokelele iyi imkalata ukufuma ku nkombe nokuibelenga. Elo aninine ukuya ku nganda Yakwa Yawe nokuifungulwila ku cinso cakwe. ¹⁵Elo Hesekia apepele ku cinse cakwa Yawe no kweba ati, "Yawe wamilalo, Lesa wakwa Isreali, mwebo mwebaikala pamulu waba kesubi, niwe fye Lesa mweka pa mabafumu yapano pesonde. mweka pa mabafumu yapano pesonde. Mwalipangile umulu ne calo. ¹⁶Pepekeni ukutwi kwenu, Yawe, nokukutika isuleni amenso yenu, Yawe, nokumona, kabili umfwa amashiwi yafwa sankeribu ayo atimine ukipumya Lesa uwa mweo. ¹⁷Cine cine Yawe, ishamfumu shaku Ashuri shalyonaula inko ne fyalo fyabo. ¹⁸Balibika imilungu yabo mumulilo, pantu tayali milungu lelo milimo yamaboko yebo ifya amuti fyr ne cibwe, kwanhi abena Ashuri bali fyo nawile. ¹⁹Elo nomba, Yawe Lesa wenu, tepususheni twamikuta ukutufumya mukuboko kwakwe, pakweba ati, amabumu yonse aya pamo pesonde yeshibe ati mwebo Yawe, nimwe fye Lesa mweka. ²⁰Elo Esaya umwana mwaume wakwa Amose alitumine amashiwi kuli Hesekia, ukweba ati, Yawe Lesa

wakwa Israeli alanda ati, pantu ulipepele kuli nebo palwakwa Senkeribu imfumu yaku Ashuri, ndikumfwile. ²¹Ili eshiwi ilyo alanda pali ena; "umwana mwanakashi na cisungu waku Sion akusula no kukuseka ukupumya umwana mwanakashi waku Yerusalemu apakumya no umutwe kuli webo. ²²Ninani wapontela no kutuka? nipali nano wasanswilile ishiwi lyobe no kupunamika amenso yobe mu mulu ne cilumba? mpa wamushilo wakwa Israeli! ²³Ukupitila munkombe shobe walisalula shikulu walilanda ati, ku bwingi bwa maceleta yandi nalinina ku mulu wa mpili, ukwakusansukisha ukwa kwa Hebamoni. Nkatema imikaderi iyi tali ne fimuti fya mikupri ifyasalwa ifya mulya, nkengile mu ncebde shamukati nankati mwamuko, mu mitengo umwabesha ifitwalo. ²⁴Nebo nalimba ifishima nalinwa amenshi yambi yambi, nalikamishe inika shonse isha mu Egupti kunyantilo shamakasa yandi; ²⁵Bushe tawaumfwapo ifyo nacishimike akalefye, kabili nalicitile munshita shakale sana? nomba nkolenga cise kufikilishiwa ya malinga ukweba ati yabe mina yafitantala. ²⁶Abekashi baiko bamaka ayamono batentuka nokulengwe nsoni. Bali kubati mulemfwe mu mpanga, icani iciteku, icani pamutenge nangu mu mpanga icilokota ninshi tacingakula. ²⁷Lelo nalishiba ukwikala kobe ukufuma kobe, no kwingila kobe, nokubilimuka kobe pali nebo. ²⁸Pantu ukubilimuka kobe pali nebo nakabili nefilumba fyobe filifikile ku matwi yandi, Nkabika indobo mumyona yobe, ne mukobelo mu kanwa kobe, kabili nakubweseshamo munshila umo waishile. ²⁹Ici ecikaba icilangililo kuli mwebi; umo mwaka mukalekulya ifyakuimenena fye umwaka wacibili ifya comba ukufuma kuli filya leo mumwaka wabutau mufwile ukubya imyangashi nokulya ifisabo fyaiko. ³⁰abashalako aba nganda yakwa Yuda aba pusuka bakalenge imishila ukuya panshi noku twala ifisabo. ³¹Ico ukufuma mu Yerusalemu mukafuma abashalapo na mulipili lwa Sion mukafuma abapusuka. ukupimpa kwa kwa Yawe wa milalo kukacite ifi. ³²Efyo Yawe alanda palwa mfumu yaku Ashuri, "Tayakese kwingila muli uno musumba nangu ukuposamo umufwi kabili taya kamonekeko nangu ni kwela, nagu kukula ubucingo. ³³Inshila aishilemo enshila imo ine akapilibilamo takengile muli uno musumba. Ici cisemo cakwa Yawe," ³⁴Pantu nkacingila uyu musumba nokuupususha pa mulandu wandi napa mulandu wakwa Dabidi umubomfi wandi. ³⁵Elo cali fi bulya bushiku malaika wakwa Yawe alifumine nokusansa inkambi yabena Ashuri, ukwipaya ifita amakana umwanda na makana amakumi cinekonse konse nayasano. Ulo abantu fyali lelelefy monse monse. ³⁶Elo sankwibu imfumu yaku Ashuri alifumineko nokuya kwikala ku Ninebe. ³⁷Panuma, ulo ali kushinshimuna mu nganda yakwa Nisroke umulungu wakwe, abana bakwe abaume Adramaleke na Shareseere balimwipye ku lupanga. Elo bafulumukile mu calo ca Ararati, Elo Esarihalone umwana wakwe umwaume ewaishile kuba imfumu mwipunda lyakwe.

20

¹Muli shilya ushiku Hisekia alilwele mupepi nokufwa. Elo Esaya umwana mwaume wakwa Amose, kasesema alishile kuli ena nokulanfa kuli ena ati, "Yawe alilandile ati, "ubike ifyamunganda yobe umo fifwile ukuba; pantu nebo ukofwa, tawabe na mweo." ²Elo Hisekia apilibwilile icinso cakwe ku cibumba nokupepa kuli Yawe, ukweba ati, ³"Napapata, Yawe, mwe tata ala ibukisheni ifyo nyenda uwacishinka ku cinso cenu nomjima wandi onse, nefyo nacita ifya bune mu menso yenu, "eco Hisekia alililile umusowa ukubilikisha. ⁴Ulo Esaya talafuma mulubansa lwa pakati, icebo cakwa Yawe calishile kuli ena, ukweba ati, ⁵"pilibuka kunuma, no kuya kweba Hisekia intungulushi ya bantu bandi, ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Dabidi icikolwe cenu alilandile ati, "ndyumfwile ipepo lyobe, kabili ndimwene iminsoshi yobe, nkokundapa pa bushiku ubwakulenga shitatu, ukonina nokuya kunganda yakwa Yawe. ⁶Nkakulundilapo inshiku shobe imyaka ikumi limo na isano, pa mweo obe, nokukupusha webo noyu musumba ukufuma mumunwe ya mfumu Ashuli, kabili nkapokololako uno musumba pamulandu wa bufwayo bwandi na ku bufwayo bwa kwa Dabidi umubomfi wandi." ⁷Elo Eseyalandile ati, "bulene umukama wa mukungu." balicitile ifyo no kubika pa fipute fyakwe, kabili alipolele. ⁸Hisekia alilandile kuli Eseyalandile, "fishibilo ndo ifyo uko ishibilako ukweba ati Yawe akomposha no ukuya kwitempele lyakwa Yawe pa bushiku bwalenga shitatu?" ⁹Esaya alyasukile ati, "ifi efikaba ifi langililo kuli webo ukufuma kuli Yawe, ukweba ati Yawe ali no kucita ifintu ifyo alandile. Bushe icinshingwa ciye kuntanshi intampulo ikumi limo nangula ukubwelela kunuma intapulo ikumi limo?" ¹⁰Hisekia alyasukile ati, cintu ica kwanguka ku cinshingwa ukuya kuntanshi intampulo ikumi limo, nangula, ukuleka icinshingwa ukuya kunuma ni tampulo ikumi limo. ¹¹Nomba Esaya kasesema alililile kuli Yawe, no kubweshalilandile kuli Yawe, imiku ikumi ku numa, ukufuma apo catentemukile mu ntapulo shakwa Ahasi. ¹²Pali uya nshita Maduki-Balandani umwana mwaume wakwa Balandani imfumu ya babiloni alitumine amakalata ne ca bupe kuli iHisekia, pantu alyunfwile ukweba ati Hisekia mulwele. ¹³Hisekia alyumfwile kuli ayo makalata, elo nomba alangishe ne ntumi isano lyosefye ne fintu fyakwe, shilifer, Golide ne fye fungo, nama futa yabune, nenganda yafilwilo fyakwe, na fyonse fye ifyasangilwe mu nganda yakusungilamo ifipe. Tapalipo nangu cimo mu nganda nangula mubufumu bwakwe, ico atalangsishile kuli bena. ¹⁴Elo nomba Esaya kasesema aishile ku mfumu Hisekia no ku mwipusha ena ati, findo ifyo aba baume balandile kuli webo? nipi bafumine?" Hisekia alilandile ica babiloni. ¹⁵Esaya alipwishe ati, "findo ifyo bamonamo munganda yobe?" Hisekia alyasukile ati, "balimwene fye fyonse mu nganda yandi. tapalipo nangu fimo mu fintu fyandi ifyo ntabalangile bena." ¹⁶Elo Esaya alandile kuli Hisekia ati, "kutika ku cebo cakwa Yawe: ¹⁷Mona, inshiku shikoisa ulo fyonse ifyamupango cobe, ifyo ifikolwe fyenu fyatu tilemo ukufika na pawba lelo, fikasendwa ukuya ku babiloni. Tapaka shalepo nangu icimo, efilandile Yawe. ¹⁸Bambi aba mucikota cobe abo webo ukafyala bakasendwa ukufuma kuli webo, nabo bakaya kusanguka ba muntungwi mucipango ca mfumu ya babiloni." ¹⁹Elo Hisekia alandile kuli Esaya ati, "ishiki lyakwa Yawe ilyo walandile lya bune." pantu alimukutontokanya ati, "Bushe tamwakabe ukushikima nano mutende mu nshiku shandi? ²⁰Pamilandu imbi iyapali Hisekia, namaka yakwe yonse ne fyakupanga icishiba no mufoloo no kuleta amenshi mumusumba bushe

tafya lembwa mucitabo camilandu ya inshita ya imfumu yaba Yuda? ²¹Hisekia alisendeme ne fikolwe, na manase umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mwipunda lyakwe.

21

¹Manase ali ne myaka amakumi yabili ulo atendekele ukuteka, alitekele pa myaka amakumi yasano na isani mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Hefsi-ba. ²Ali kucita ifya bupulumushi mu menso yakwa Yawe. Umwabelele ifintu ifya muselu ifya munko isho Yawe afumishemo ku inso ca bantu bamu Isreali. ³Pantu alikulile cipya cipya imisa nsama iyo Hisekia shibo aonawile, kabili alikuulile ne fipailo fyakwa baali, no kupanga ifyakwimika ifya Ashuli, ngefyo Ahabu imfumu ya bena Isreali yacitile, nokulekufuka mina intanda shonse ishamumulu no kulekushipepa shena. ⁴Manase alikulile icipailo mu nganda yakwa Yawe, nangu line Yawe akonkomeshe. "Nimu Yerusalemu emo ishina lyandi likabaa ⁵umuyayaya." Alikulile icipailo ku ntanda shonse isha mumulu mu mansa shibili ishamu nganda yakwa Yawe. ⁶Alipishishe no mwana wakwe umwaume mumjulilo, alicitile ne cimpa nokupendula nokuya kwipusha kulyabo abalanda na bakufwa nakulyabo abalanda ne mipashi yaku kowela. Ali mukucita ububi ubweingi mu menso yakwa Yawe, no kumusonsomba ena ku cipyu. ⁷Icimpashanya icakubaswa icakwa Ashela ico apangile, alicibikile mu nganda yakwa Yawe. Nipali iyi ine nganda iyo yawe alaandile kuli Dabidi no mwana wakwe umwaume solomoni; alilandile ati, Nimuli iyi ine nganda mu Yerusalemu, iyo nasala mumi kowa yonse yandi umuyaya. ⁸Nshakalengepo amakasa yabena Isreali ukulanguka na kabili ukufuma mu calo ico napele kufikolwe fyabo, fyabo, mgacakutula batembesha ukubeela fyonse ifya nabakonkomesha bena, nokukonka yonse amafunde ayo mone umubomfi wandi abakonkomeshe. ⁹Nomba abantu tabaumfwile, namanese alibantungulwile mu kulekucita ububi ukucilafye nakunko isho Yawe aonawile ku cinso cabana ba kwa Isreali. ¹⁰Elo Yawe alandile ukupitila mubabomfi babo bakasesema, ukweba ati, ¹¹"Pantu Manase imfumu yaba Yuda alicitile ifi ifyamuselu, kabili alitile ifyabusenshi ukucila bonse conse icacitile abena Amore abali po ulo talabapo ena alicitile kabili alilengele Yuda ukubembuka notulubi twakwe, ¹²Eco Yawe, Lesa wakwa Isreali, alilandile ifi; mona, mkoleta bubi pali Yerusalemu napa bena Yuda, pakweba ati uyo onse uukoufwa kuli ifi, Amatwi yakwe yonse yabili yakawela. ¹³Nakatambalika ukuciluka Yerusalemu icishilwa cakupiminako ica bomfe shiwlilwe ukwimina Samaria, ne bwe lya bubeyamwinako ilya bomfeshiwlilwe na pa nganda yakwa Ahabu; nkakumuna Yerusalemu ukumu wamya, kubati umuntu okokumuna isani, ukuikumuna noku ipilibula uku isulikila panshi. ¹⁴Nkaposa abakashalapo aba mu bupyani bwandi nokubapela mu minwe yaba lwani babo. bakesa kusangwamo nokutapwa kuli bonse aba abalwani bobo. ¹⁵Pantu balicitile ububi mumenso yandi, kabili bansonsombe nebo ku cipyu, ukutulafye pa bushiku ifi kolwe fyabo fyafumine mu Egupto, ukufikafye nobwa lelo. ¹⁶Ukulundapo, Manase, alisuumishe umulo; pa uwakale uwingi sana, mpaka fye aisusha Yerusalemu ukufuma ku lutwe lumu ukufika nakulunakwe pamo ne mfwa. ifi fyalu mukulundapo kwa lubembu ulo alengele Yuda ukubembuka, ulo ba citile ifyabubifi mu menso yakwa Yawe. ¹⁷Nomba pa milandu imbi lyashalako iyapali Manase, fyonse ifyo acitile, no lubembu ulo abembukileko, bushe tafya lembwa mu fitabo fya mulandu yanshiku iyasha mfumu sha bena Yuda? ¹⁸Manase alisendeme pamo nefikolwe fyakwe no kushikwa mwibala lya pa nganda yakwe umwine, mwibala lya Usa. Amoni umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mwipunda lyakwe. ¹⁹Amoni ali ne myaka amakumi yabili na ibili ulo atampile ukuteka alitekele imyaka ibili mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali nimeshulamete: Ali mwana mwanakanshi wakwa Hazusi waku Yotba. ²⁰Alicitile ifyabubifi mu menso yakwa Yawe, ngefyo Manase wishu acitile. ²¹Amoni alimukukonkafye inshila shenso isho wishu alimukwendamo no kulekupepa ufulubi uto wishu alimu kupepa, no kulekufukamina. ²²Alisulile Yawe, Lesa wakwa wishu, kabili tali mukwendele munshila yakwa Yawe. ²³Ababomfi bakwa Amoniu balimu bendelele noku kwipaye imfumu mu nganda yaiko. ²⁴Nomba abantu bamu calo bali payawile bonse fye abo ababembelele imfumu Amoni, kabili balibikilepo Yosia umwana wakwe umwaume pa bufumu mwipunda lyakwe. ²⁵Nomba pa malyashi yambi ayapali Amoni ifyo acitile, Bushe tafya lembwamo mu citabo camilandu ya nshiku iyasha mfumu sha bena Yuda? ²⁶Abantu balimushikile mu nshinshi yakwe mwibala lya Usa, na Yosia umwana wakwe umwaume alishile kuba imfumu mwi punda lyakwe.

22

¹Yoshia ali fye nemyaka cine konse konse ulo atendekele ukuteka; alitekele pamyaka amakumi yatatu na umo mu Yerusalemu. ishina lyakwa nyina ali ni Yedida (ali mwana mwanakashi wakwa adaya wa Boskati). ²Ali citile icalungama mu menso ya kwa Yawe. Alyendele monse mushila shonse shakwa Davidi icikolwe cakwe, kabili taalukele kukulyo nangula kukuso. ³Calishile mu mwaka wekumi limo cinekonsekonse wa mwaka ya mfumu Joshia, alitumine shafani mwana mwaume wakwa Asalia mwana mwaume wakwa Meshulamu kalemba ku ganda yakwa Yawe kwebati, ⁴"nina kuli Hilkia shimapapo mukalamba no kumweba ena uku pende ulupiya elo ulwaletelwe mu ganda yakwa Yawe, elo bakalinda be tempele balonganikile ukufuma kum bantu. ⁵Pakuti shipelwe mumunwe yaba bomfi baume abo basantwa ukumona pa nganda yakwa Yawe, nekuleka Shimapapo ku babomfi baume abo abali mu nganda yakwa Yawe, kuli bena ukulongika umwa onaika mwi tempele. ⁶Lekeni bena bapele ulupiya kuli ba kabasa, bakakula, na kuli bakakula bafi bumba, nakuku shita ifimuti na mabwe ya baswa ku kulungika itempele." ⁷Lelo tatwali fipendo fya fwaikilwe ku lupiya lwapelwe kuli bena bashipele muli bu cishinka. ⁸Hilkia shimapapo mukalamba alilandile kuli shafani kalemba, " Nebo ndisangile icitabo ca mafunde mu nganda yakwa Yawe." kanshi Hilkia alipele icitabo kuli shafani nao alicibe ngele. ⁹Shafani alile no ku twala icitabo ku mfumu, noku sosa kuli ena, ukwebati, " ababomfi bobo balimonfeshe ulupiya ulo ulwa sangilwe mwi tempele no kushipela mu minwe yababomfi baume bakangalila nabasakamana inganda yakwa

Yawe." ¹⁰Elo shafani kalemba alandile kumfumu, "Hilkia shimapepo alimpele nebo icitabo." Elo shafani abelengele ku mfumu. ¹¹Calishile ukwebati imfumu yauumfwele amashiwi ya mafunde, yalilepwile insalu sha iko. ¹²Imfumu yalikonkomeshe Hilkia shimapepo, Ahikamu mwana mwaume wakwa shafani, Akbere mwana mwaume wakwa Mikaya, Shafani kalemba, na Asaya, umubomfi wakwe, kweba ati, ¹³Kabiye no kuya kunjipushishako kuli Yawe, na kubantu naku ba Yuda bonse, pamulandu wa mashiwi lya ici citabo casangi iwe pabukulu bwa ici citabo pakwibati tunakile bonse pafya tulembele ifya tukumine fwebo. ¹⁴Elo Hilkia shimapepo, Ahikamu, Akbere, Shafani na Asaya baile kuli Hulda kasesema mwanakashi, umukashi wakwa Shalumu umwana mwaume wakwa Tikba umwana mwaume wakwa Harkasi, kasunga wa cakusungilamo amalaya (ali mwikashi mu Yerlusalemu mu citente cabubili), nakabili balilandile na ena. ¹⁵Ali landile kuli bena, "ifi efyo Yawe alandile Lesa wakwa Isreali alandile ati; "kebe umwaume uwacikutuma weba kuli nebo, ¹⁶"ifi efyo Yawe alandile: " Mona, ndenokulata ukusansa kuli iincende na pa bekashi bapako, ukukonkana kuli fyonse ifya lembwa muli citabo eco imfumu yaba Yuda yabelengele. ¹⁷Pamulandu wakuti balinsulile nebo no kufutumuna icefungo kuli tulesa tumbi, pakwebati banga nkaliya nebo ku kukalipa kuli fyonse ificitwa ifyo bacitile ecalenga icipyu candi cingemina pali ino ncende, kabili tacakashimishiwe." ¹⁸Lelo ku imfumu yaba Yuda, uwakutumine weba kukwipusha ubufyayo bwakwa Yawe, ifi efyo uli nokulanda kuli ena: "Yawe, Lesa wabena Isreali alandile ifi: 'pafyebo waumfwile. Pa ¹⁹mulandu wamutima obe wali uuteku, na pa mulandu waicefya wemwine ku cinso cakwa Yawe, ulo weba waumfwile ifyo nebo nalandile pali ici cifulo na bekasha ba ciko, ica kulengo kupapa ne tipu, pamulandu weba ulilepwile insalu yobe no kulilila ku cinso candi nebo, Nandibo ndikumfwile weba ici cisemo cakwa Yawe. ²⁰Mona, nebo nkakolonganika ku fikolwe fyobe, nobe mukalongana ku nshinshi shenu mu mutende. amenso yobe tayakamone pabonaushi bonse ubo nkaleta pali ino ncende, Elo abaume ba sendele amashiwi no kubwekesha kumfumu.

23

¹Eco imfumu yalitumine inkombe ishalongenye kuli yena bonse abakalamba ba kwa Yuda na Yelusalemu. ²Nolu imfumu yalinine ukuya ku nganda ya kwa Yawe, na baume bonse aba kwa Yuda na bonse abekashi ba mu Yelusalemu pamo nankwe, na ba shimapepo, na ba kasesema, kabili na bantu bonse, ukufuma pa munono ukufika na pa mukalamba. Yena nolu yalibelengele mu matwi yabo amashiwi yonse aya mu citabo ca cipangano ico icasangilwe mu nganda ya kwa Yawe. ³Imfumu yaliminine lubali lueshi kabili yalipangile icipangano pa mulola wa kwa Yawe, ukulekukonka Yawe, kabili no kulekusunga amalango yakwe, imitande yakwe, kabili ne fipope fyekwe no mutima yakwe, kabili ne fipope fyekwe no mutima wakwe onse kabili no mweo wakwe onse, ku kuyashininkisha amashiwi ya cipangano ayo yalembelwe mu citabo ici. Eco bonse abantu balisumine ukushintilila pali ici cipangano. ⁴Imfumu yalikambishe Hilkia shimapepo mukalamba, na bashimapepo ba butungulushi bwakwe, kabili na bakasunga wa mpongolo ukufumya kunse ye tempele lya kwa Yawe fyonse fipe ifyo fyapangilwe. Kuli Baali na Ashera, kabili ne ntanda shonse isha mu mulu. ⁵Yena yalifyocele kunseya Yelusalemu mu filime fya mupokapoka wa kidroni kabili yalipiitile imitoyi ya fiko ku Betele. Yena yalibindile bashimapepo batulubi abo imfumu sha kwa Yuda sha salile ukulekoka ififutumushi mu misansama yamu misumba sha kwa Yuda kabili na muncende shashingulwike Yelusalemu abo abasuba no mweshi, ku fya mu myulu, kabili ne ntanda shonse isha mu mulu. ⁶Yena yalifunisha ifipashanya fya kwa Ashera ukufuma mwi tempele lya kwa Yawe, kunse ya Yelusalemu ku mupokapoka wa Kidroni kabili yalifyocele kulya. Yalifipelele ukuba ulukungu kabili yaliposele mu nshishi sha kantu bafye. ⁷Yena yalitobawile imiputule yabu cilende iyabacilende abo abali mwi tempele lya kwa Yawe, umo abanakashi bali kubila imingila yakwa Ashera. ⁸Yoisia alifumishe bonse ba shimapepo kunse ya musumba wa kwa Yuda kabili ne misamsama yakukowela apo ba shimapepo balikocela ififutumushi, ukufuma ku Geba ukuyakufika na ku Beereshaba. Ena alyonawile misansama pa mpongolo shili ku kisingilila ku mpongolo ya kwa Yohana (cilolo wa musumba) ku lubali lwa ku kuso ulwa mpongolo ya musumba. ⁹Nangu ba shimapepo ba ilya misansama tabasuminishiwe ukupyungila pa cipailo ca kwa Yawe mu Yelusalemu, bena balikulya umukate utatutumuka muli bamunyanabo. ¹⁰Yosia alikoweshe Tofete, iyo yaba mu mukonko wa Ben Hinomu, pa kwebati kwikaba nangu umo uwakulenga umwana mwaume nangu umwana mwanakashi ukupula mu mulile nge lambo Moleki. ¹¹Ena alisendele bakabalwe abo imfumu sha kwa Yuda shapela ku kasuba. Bali pa cifulo ca kwingilila pe tempele lya kwa Yawe, mupepi no muputule wa kwa natani-Meleki, kasunga wa fya bunonshi. Yosia alyocele amaceleta ya kasuba. ¹²Yosia imfumu yalyonawile ifipailo fyali pa mutenge ifya muputu wa pa mulu uwa kwa Ahasi, ifyo imfumu sha kwa Yuda shapanhgile, kabili ne fipailo ifyo Mnase apangile mu manse shibili isha pe tempele lya kwa Yawe Yosia alitobele mu fipimfya kabili alifiposele mu mupokapoka wa Kidroni. ¹³Imfumu yalyonawile imisansama ku kabanga ka Yelusalemu, ku kulyo kwa mupili wa konaika uwo Solomoni imfumu ya isreali yakulile Ashitoleti, ica muselu ca kalubi ka bena sidoni, akakwa kemoshi, icamuselu ca kalubi ka Moabu; na moleki ica muselu ca kalubi ka bantu ba kwa Amoni. ¹⁴Ena alitobele inceshi sha mabwe mu tupimfya kabili aliputawile ifiti fya kwa Ashera kabili Ahiswi she cilya cifulo na mafupa ya bantunse. ¹⁵Yosia kabili alyonawile umupwilapo ifipailo ifyali ku Betele kabili ne misansama iyo Yeroboamu umwana mwaume wa kwa Nebati (uyo uwalengele isreali ukubembuka) akulile. Ena kabili alyocele cilya cipailo ne misansama kabili alifipelele ukuba ulukungu. Ena kabili alyocele iciti ca kwa Ashera. ¹⁶Ulo Yosia alolekeshesha pa ncende, alimwene nshishi isho shali lubali lwa mulundu. Ena alitumine abaume ukuya kusenda amafupa ukufuma mu nshishi nolu aliyocele pa cipailo ayo yacikoweshe. Neci cali kulingana ne cebo ca kwa Yawe ico umuntu wa kwa lesa alandile umuntu uyo walandile fi fintu kabeela. ¹⁷Nolu alyebele ati, "cikulwa ndo cilya nkomona?" Nabantu ba mu musumba balimwebele ati, "Ni nshishi ya muntu wakwa Lesa uyo waishile ukufuma kuli Yuda kabili no kulanda pali ifi fintu ifyo weba wacita ku fipailo fya mu

Betele." ¹⁸Eco Yosia alyebele ati, "cilekeni cenafye. Tapali wakusenda amafupa yakwe. "Eco baliyalekele amafupa yakwe yeka, ukubikapofye na mafupa ya bakasesema abo baishile ukufuma ku Samaria. ¹⁹Nolu Yosia alifumishemo yonse amayanda mu misansama ayo ayali mu samaria, ayo misansama ayo ayali mu samaria, ayo imfumu sha kwa Isreali shapangile, kabili neco calilengele Yawe ukukalipa. Ena alivitile kuli bena cimocinefye ngefyo fyacitilwe ku Betele. ²⁰Ena ali peye bonse ba shimapepo ba mu misansama pa fipailo kabili ena alyocele amafupa yantunse pali fyena. Nolu alibwelele ku Yelusalemu. ²¹Nolu imfumu yalikambishe bonse abantu, ukwebati, "mulekusunga icakucilila kuli Yawe Lesa wenu, nge calembwa muli ici citabo ca cipangano." ²²Uku kusefya kwa caku cilila takwasefiwapo ukufuma ku nshiku sha bapingushi abo balikuteka Isreali, nangu ni munshiku shonse isha shamfumu sha Isreali nangu Yuda. ²³Lelo mu mwaka walenga ikumi na cinekonse konse iya mfumu Yosia ici ica kucilila ca kwa Yawe calisefiwe mu Yelusalemu. ²⁴Yosia kabili alibindile abo balikulanda na bafwa nangu ingulu. Ena kabili alibindile imilungu, utulubi kabili na fyonse fintu fya muselu ifyo fyamwenwe mu calo ca kwa Yuda na mu Yelusalemu, neci niku kushininkisha amashiwi ye funde ayo yalembelwe mu citabo ico Hilikia shimapepo asangile mu nganda ya kwa Yawe. ²⁵Kunshita ulu Yosia talateka, takwali imfumu nga ena, uwapilibukile kuli Yawe no mutima wakwe onse, umweo wakwe onse na maka yakwe yonse, uyo walikubaka amafunde yonse aya kwa Monse. ²⁶Nangu cali fyo, Yawe tatontolokele ukufuma ku cipyu ca bukali bwakwe ubwa kutinya, ubo ubwa bilimukile Yuda pamulandu wa fyonse ifyo Manase acitile ku kumulenga ena ukukalipa. ²⁷Eco Yawe alyebele ati, "Nebo kabili ndinokufumyapo Yuda pa cinso candi, ifyo nakumyapo Isreali, kabili nkaposu uyu musumba uyo nasala, Yelusalemu, kabili ne nganda iyo nandile ishina lyandi likalekuba palya." ²⁸Eco ne milandu imbi iyapalwa kwa Yosia, fyonse ifyo ena acitile, bushe tayalembwa mu citabo ca fya mibombe sha mfumu sha kwa Yuda. ²⁹Mu nshiku shakwe, Farao Necho, imfumu ya Egupti alimine ukuya mukulwa ne mfumu ya Asiria pa Nika ya Yufrati. imfumu Yosia yalimine ukuya ku kumanya Necho mu bulwi, kabili Necho alimwipye pa Megido. ³⁰Ababomfi ba kwa Yosia balimusendele mwi celeta uwafwa ukufuma pa Megido, balimuletele ku Yelusalemu, kabili balimushikile mu balibulile Yehohasi umwana mwaume wa kwa Yosia, balimusubile ena, no kumucita imfumu mwi punda lya kwa wishi. ³¹Yehoahasi ali ne myaka amakumi yabili na itatu ulu atampile ukuteka, kabili atekele imyeshi itatu mu Yelusalemu. ishina lya kwa nyina wakwe ali ni Hamuto; ali mwana mwanakashi wa kwa Yeremia wa ku Libna. ³²Yehoahasi aliatile ica bubi mu cinso ca kwa Yawe kubati micitile yonsefye iya fikolwe fyakwe. ³³Favao Necho alimubikile mu minyololo ena pa Ribla mu calo ca kwa Hamati, pakwebati tatekele mu Yelusalemu. Nolu Necho alipindile Yuda amatalanti umwanda umo aya Silifa ne talanti limo ilya Golide. ³⁴Farao Necho alicitile Eliakimu umwana mwaume wa kwa Yosia ukuba imfumu mwi punda lya kwa Yosia wishi wakwe, kabili alipilibwile ishina lyakwe ukuba Yehoiakimu. Lelo alisendele Yehoahasi ku Egupti, na Yehoahasi afwilile kulya. ³⁵Yehoiakimu alikulipila silifa na golide kuli Farao. Mukufikilisha ubufwayo bwa kwa Farao, Yehoiakimu alikulipilisha umusonko mu calo kabili alikupatikisha cila muntu mu bantu ba mu calo ukumulipila Silifa na golide ukulingana no kwetetwila kwabo. ³⁶Yehoiakimu alinemyaka amakumi yabili na isano ulu atampile ukuteka, kabili alitekele imyaka ikumi limo na umo mu Yelusalemu. Ishina lya kwa nyina ali ni Sibida, ali mwana mwanakashi wa kwa Pedaia waku Ruma. ³⁷Yehoiakim alicitile ububi mu cinso ca kwa Yawe ngefyo fye ifikolwe fyekwe fyacitile.

24

¹Munshiku shakwa Yehoyakimu, Nebukadinesari imfumu ya Babele yali sanshile Yuda: Yehoyakimu alishileba umubomfi yakwe pa myaka itatu. Elo Yehoyakimu alishileba umubomfi yakwe pa myaka itatu. Elo Yehoyakimu alipilibukile no kusangukile Nebukadisesari. ²Yawe alitumine Yehoyakimu impuka ena iya bena kaldi, Arnamu, Moabu, na Amoni; ali batumine pa bena Yuda ukubalofya. ici cali umwa belele icebo cakwa Yawe ico icasoselwe ukupitila mu babomfi bakwe ba kasesema. ³Icine cine cali pakanwa kakwa Yawe ukutila icicibe pali Yuda ku kubofumya mu cinso cakwe, pa mwalandu wa lubembu lwa kwa Manase, ifyonse ifyo acitile, ⁴Nakabili pantu ni pa mulandu wa mulopa uwa kaele uyo asumishe, no kwisushano Yerisalemu uwa kaele umulopa Yawe tafwaile uku lekelela. ⁵Nomba ku mulandu imbi iyakulosha kuli Yehoyakimu, na fyonse ifyo acitile, bushe tafyalembwa mwi buku lya milandu mu nshiku sha mfumu sha ci Yuda? ⁶Yahokimu alisendeme pamo ne fikolwe fyakwe, na Yehokimu umwana wakwe umwaume alibele imfumu mu cifulo cakwe. ⁷Elo imfumu ya Egupti tayabasanshile kabili mu calo ca iko pantu imfumu ya ku babele yali pakele cimpanga iyali ku mfumu iya ku Egupti ukutula pa mumana wa mukuku ukufika na kumumana wa yufuate. ⁸Yehokimu ali ne myaka ikumi limo ubukulu na na cine konse konse ilyo atendekele ukuteka; kabili ali imfumu mu Yerusalemu imyenshi itatu. Ishina lya kwa nyina ali nehushita; ali umwana mwanakashi wa kwa Elnani wa mu Yerusalemu. ⁹Alicitile ububi mu cinso cakwa Yawe, alicitile fyonse ifyo wishi alikucita. ¹⁰Mu kashita kalya abashilika bakwa Nebukadinesa imfumu ya ku babele ya sanshile yarusalemu no ku tebelela umusumba. ¹¹Nebukodnesari imfumu ya babele alishile ku mu sumba ilyo abashilikale bakwe bali kuitebe lela, ¹²Elo Yehoyakimu imfumu ya kuli Yuda yalifumine no kuya ku mfumu ya ku babele, ena banyina ababomfi bakwe, nabana bakwe abanakashi naba cilolo bakwe. Ne mfumu ya babele yali mwikete na mu myaka ilya kulenga ukuteka kwakwe cine konse konse. ¹³Nebukodnesari ali fibulile ukufufumyamo fyonse ifya muntengo ifintu ifyali mu ganda ya kwa Yawe ne fyo ifyali mu cipongo ca mfumu. alifiputawile mu tupimfya fyonse ifya golde ifibe filya solomone imfumu ya kwa Isreali apangile mwi tempele lya kwa Yawe, nga fintu Yawe alandile ukuti fikacitika. ¹⁴Alisendele muli bunkole yonse Yerusalemu. Bonse intungulushi na bonse ababulwe abaume, amakana ikumi bankole, na bonse bakabasa abaume na bakafula. Takwaliko nangula umo uwashela kano fye abalanda sana abantu abali mu calo. ¹⁵Nebukadnesari ali musendele Yehoyakimu muli bunkole mu Babele, elo na nyina pamo uwa mfumu na bakashi,

bacilolo, elo na ba shamfumu abaume aba calo. Alibasendele muli bunkole ukubafumya ku Yerusalemu ukubafisha ku babele.¹⁶ Bonse aba bulwi abaume babulamba, amakana cinelubali mu mpendwa, ne kana limo abaume bakabasa na bakafula, bene pamo bonse ababulamba ku bulwi Elo imfumu ya ku babele aliletele aba abaume muli bunkole ku babele.¹⁷ Kabili imfumu ku Babele yali citile matania Yehoyakimu munyina wa kwa wishi, imfumu mu cifulo cakwe, no ku mu pilibula ishina lyakwe ukuba sedeki.¹⁸ Sedekia ali ne myaka amakumi yabili na umo ilintu atampile ukuteka, alitekele ikumi na umo imyaka mu Yerusalemu. nyina wakwe ishina ali Hamutali, ali umwana mwanakashi wa kwa Yeremia ukufuma ku libna.¹⁹ Alipangile ububi mu menso ya kwa Yawe alicitile fyonse ifyo Yehoyakimu acitile.²⁰ mukupitilo mu kabali bwa Yawe, ifi fyonse fyalicilikile mu yerusalemu na Yuda, mpaka alibafu mishemo ku cinso cakwe. Kabili sedekia alisangukile imfumu ya babele.

25

¹Calicitike mumwaka wapabula mukuteka kwa mfumu Zedekiah, mu mwenshi walenga ikumi, Elo no bushiku bwakulenga ikumi mumwenshi, Nebuchadnezzar imfumu ya Babiloni alipangile inkambi, lubali elo balikulileko icibumba ca bulwi ukuishinguluka.² No musumba na lipokelwe ukufuma ku mwaka walenga ikumi naumo mu Buteko bwa mfumu Zedekiah.³ Pa bushiku bwa pabula mu mwenshi walenga cine muli ulya mwaka, icipowe calikosele mumusumba icakutitamwalipo nefyakulya ku bantu bamucalo.⁴ Elo umusumba walitobekemo, Elo bonse abaume ba bulwi balibutwike ubushiku pa nshila yampongolo pakati ka fibumba fibili, pe bala lya mfumu, nelo abena Kaldi bonse balishingulukile umusumba. Imfumu yalile ukulola ku arabah.⁵ Lelo umulalo wa bena Kaldi walisupile panuma yamfu, mu Zedekiah nokumusanga mu malungu ya mumumana wa Yordan mupepi na Yerico. No mulalo wakwe onse walisalangene ukuma kuli ena.⁶ Balikete imfumu nokuleta ku mfumu ya Riblah, uko bapishishe ubupingushi pali ena.⁷ Nabana baume bakwa Zedekiah, balibepeye pamenso yakwe. Elyo yalimutokwele amenso, nokumukaka muminyololo ya mukuba, no kumuleta ku babele.⁸ Elo mu mwenshi walenga busano, pabushiku bwa cine lubali mumwenshi, icali ni mu mwaka walega ikumi limo na pabula mu buteko bwa kwa Nebuzaradan, umubomfi wa mfumu yababiloni elo mushika ba mulonda bashile ku Jerusalem.⁹ Alyocele inganda yakwa Yawe, icipango ca mfumu elo namayanda yonse mu Yerusalemu; na fyonse ifikulwa ifyacindama mumusumba alyocele. Na kufibumba fyonse ukushinguluka¹⁰ Yerusalemu, onse umulalo wa bena Babiloni abali panshi wa kwa Mushika wa kwa Malonda balibonawile.¹¹ Na kubantu bambi abashele mumusumba abali kulubali lwa mfumu ya babiloni, Elo nabashelepo pacinabwingi-Nabuzaradah, mushika wabamalonda, alibasendele muli bu nkole.¹² Elo mushika alishile abalanda bamu calo ukulabomba mumyangashi na mumabala.¹³ Elo nakufya imikwa ifya mukuba ifyali mu nganda yakwa Yawe, elo nefyakutekapo ne chishiba camukuba ifyali mu nganda yakwa Yawe, abena kaldi balifitobele mu tupimfya no kusenda umukuba ukubwekesha ku babiloni.¹⁴ Na malongo bashofolo, notwakuputwilako, nenweno, elo nefipe fyo ifyamukuba ifyo bshimapepo balifi bulile fyonse no kufipita.¹⁵ Na malongo yakufumishako mitoi nabamafukula abapangilwe na golide, na bapangilwe na Sileere- mushika wabakalalonda imfumu alifibulile nafyo no kufipita.¹⁶ Inceshishibili ne cishiba, nefyakutekapa ifyo Solomoni apangile ifya mu nganda yakwa Yawe fyalikwete umukuba uwingi ulushinga pimwa.¹⁷ Ukulepa kwa caimikwa cakubalilapo cali imkono ikumi limo nacinekonsekonse pali no mukuba pamulu waciko. Umukuba wapamulu wali imikono itatu mubutali, Nefyapikulwa namapome granate fyonse ukushinguluka icitebo, fyalipangilwe no mukuba, ne caimikwa cimi nefyapikulwa ko fyalu cimocine nge capakubala.¹⁸ Mushika waba malonda alisendele seraiah ahimapepo mukalamba, pamo na Zephaniah, shimapepo wacibili, na bakalinda wa mpongolo batatu.¹⁹ Ukufuma mu musumba alisendele mufikakilo namushika uwalikulolelesha pabashilika, na baume abalikupanda amano ku mfumu, abalifye mulya mwine mu musumba. Alisendele bunkole cilolo mukalamba yabulwi, elyo na bambi abaume amakumi mutanda abacindami abafumine mucalo abali mumusumba.²⁰ Elo Nabuzaradah, umukalamba wabakalinda alibabulile no kubaleta ku mfumu yaku babiloni pa Riblah.²¹ Imfumu ya Babiloni yalibepeye mu Riblah mu calo ca Hmati. muli inshila Yuda alile muli bunkole ukufuma mu calo cakwe.²² Na kubantu abashele mu calo ca kwa Yuda, abo Nebushadnezzar imfumu ya Babiloni alishile, alisontele Gedaliah umwana mwaume waka Ahikam, umwana mwaume wakwa Shaphan, ukuba kangalila wabo.²³ Nomba ilyo bacilolo ba fita na baume babo baumfwile ati imfumu ya Babiloni alisontele Gedaliah ukuba umulashi, balile kuli Gadaliah pa Mirpah. Aba abaume bali ni Ishaeli umwana mwaume wakwa Kereah, Seraiah umwana wakwa Tanhuma umwana Netifa, elo Jaazaniah umwana mwaume wa mwina maakahite bena nabantu babo.²⁴ Gedalia alipangile umulapo kuli Bena elo nakubaume babo alilandile ati, "Mwitina bacilolo babena Kalda. Mulekwikala mucalo no kulekubombela imfumu ya babiloni, elo nafyonse fyakulaba bwino kuli mwebo."²⁵ Nomba calicitike mumwenshi walenga cine lubali ishmael umwana mwaume wakwa Netani umwana mwaume wa Elishama, ukufuma ku lupwa lwabufumu, alishile na baume ikumi no kwipaya Gedaliah, Gedaliah alifwile, pamo nabaume abena Yuda elo nabena babiloni abali na ena pa marpah.²⁶ Nomba abantu bonse ukufuma ku wacepesha ukufika na ku wakucindamisha, elo nabacilolo babashilika, balimine nokuya ku Egupto, pantu abena Babiloni.²⁷ Calicitile mumwaka walenga amakumi cine lubali muli bunkole bwa mfumu yabena Yuda Jehoiachin, mu mwenshi walenga ikumi naibili pabushiku bwalenga amakumi yabili nacinelubali mumwenshi, apo Awel-marduk imfumu yababiloni yalifumishie Jehoiachin imfumu ya bena Yuda mucifungo. ici cacitike mu mwaka ulu Awe-marduk atampile ukuteka.²⁸ Alilandile nomutembo kuli ena nokumupela icipuna icakucinda ukucila imfumu shimbi ishali Naena mu babiloni.²⁹ Awe-marduk alifulile Jehoiachin ifyakufwala fya mucifungo, elo Jehoiachin alikulya kwi Tebulo lya mfumu mu nshiku shonse isha mweo wakwe.³⁰ Ifyakulya fyonse ifyo alefwaya alikupelwa cila bushiku ukufika ku mweo wakwe onse.

1 Imilandu

1

¹Edamu, Sete, Enoshe, ²Kenani, Mahalalele, Yarede, ³Enoke, Metushela, Lameke. ⁴Noa Shemu, Hamu, Yafete. ⁵Abana baume bakwa Yafete bali Somere, magoge, Madai, Yabani, Tubali, Mesheke na Tirasi. ⁶Abana baume bakwa Gomore bali Ashikenasi, Rifati, na Torgama. ⁷Abana baume bakwa Yabani bali Elisha, Tarshisha, Kitimu na Rodanimu. ⁸Abana baume bakwa Hamu bali kushi, Egupti, puti, na kanaani. ⁹Abana baume bakwa Kushi bali Seba, Habila, Sebta, Raama na Sabteka. Abana baume bakwa Raama bali Sheba na Dedani. ¹⁰Kushi alifyele Nimvode, uwali kacimfya wakubalilapo pe sonde ¹¹Egupti alishilekuba icikolwe cebena ludi, abena Anamu, abena Lehabu, abena Naftuhi, ¹²Abena patrushi, nabena Kasluhi (abo abafuminemo aba Pelishiti), elo nabena Kaftore. ¹³Kanaani alishilekuba wishi wakwa Sidone, umwana wakwe uwabubeli, elo nabena Hiti. ¹⁴kabili alishilekuba icikolwe cabena Yebusi, abena Amore, Abena Givgashi, ¹⁵Abena Hibi, bena Arki, abena Sini, abena Arbadi, ¹⁶abena Semari nabena Hamati. ¹⁷Abana baume bakwa Shemu bali Elamu, Ashuri Arpakshfi, Ludi, Aramu, Usi, Huli, Setere, na Mesheke. ¹⁸Arpakshadi, alifyele Shela, elo Shela alifyele Ebere. ¹⁹Ebere alikwete abana abaume babili. Ishina Iyaumo ni Pelege, pantu mu nshiku shakwe icalo calyakanishiwemo. Ishina Iyakwa wabo Iyali ni Yoktani. ²⁰Yoktani alishile kuba wishi wakwa Almodadi; Shelefu; ²¹Hasarmabete, Yera, Hadoramu, usali, Dikla, ²²Obali, Abimaele. Sheba, ²³Ofiri, Habila, na Yobabu; aba bonse bali bamu bufyashi bwakwa Yoktani. ²⁴Shemu, Arpakshadi, Shela, ²⁵Ebere, Pelege, Reu, ²⁶Sevuge, Nahore, Tera, ²⁷Abramu, uwali Abrahamu. ²⁸Abana baume bakwa Abramu bali Isaaki na Ishmaele. ²⁹Aba ebamubufyashi bwabo; Ibeli Iyakwa Ishmaele ali ni Nebaiote, elo ni Kedari, Adbee, Misbamu, ³⁰Mishima, Duma, Massa, Hadadi, Tema, ³¹Yeturi, Nafishi, na Kedema. Aba ebali abana baume bakwa Ishmaele. ³²Abana baume bakwa Ketura, kanakashi wakwa Abrahamu bali simurani, Yokshani, Medani, Midiani Ishibaki, na shua. Anana baume bakwa Yokshani bali ni sheba na Bedani. ³³Abana baume bakwa Midiani bali Efa, Efere, Hanoki, Abida, na Elda. Bonse aba balibamubufyashi bwakwa Ketura. ³⁴Abrahamu ali wishi wakwa Isaki. Abana baume bakwa Isaki bali Esau na Israele. ³⁵Abana baume bakwa Esau bali Elifasi, Reuel, Yeushi, Yalamu, Na Kora. ³⁶Abana baume bakwa Elifasi bali Temani, Omari, Sefo, Satamu, Kenasi, Timna ma Amaleke. ³⁷Abana baume bakwa Reuele bali Nahati, Sera, Shama na Misa. ³⁸Abana baume bakwa Seire bali Lotani, Shobali, Sibeone, Ana, Dishone, Esere, na Dishani. Abana baume bakwa Lotani bali Hori na Homamu, na Timna ali nkashi yakwa Lotani. ³⁹Abana baume bakwa Shobali bali Alyani, Manahati, Ebale, Shefi na Onamu. ⁴⁰Abana bume bakwa Sibeone bali Aya na Ana. ⁴¹Umwana mwaume wakwa Ana ali ni Dishone. Abana baume bakwa Dishone bali; Hemdani, Eshibani, Itrani na Kera. ⁴²Abana baume bakwa Esere bali Bilhani, Saabani, na Akani. Abana baume bakwa Dishoni bali Usi na Arani. ⁴³Ishi emfumu ishalimukuteka mu calo ca Edomu ulo takulaba imfumu ili yonse iyatekele pa bena Isreali; Bele umwana mwaume wakwa Beore, ne shina Iya musumba wakwe Iyali Dinhaba. ⁴⁴Ulo Bela afwile, Yobabu umwana mwaume wakwa Sera waku Bosra alitekelu mu cifulo cakwe. ⁴⁵Ulo Yobabu afwile, Hushamu uwamu calo ca bena Temani alitekele mu cifulo cakwe. ⁴⁶Ulo Hushamu afwile, Hadadi umwana mwaume wakwa Bedadi, uyo uwacimfishe Midiani mu calo ca Moabu, alitekele mu cifulo cakwe. Ishina Iya musumba wakwe Iyali Abiti. ⁴⁷Ulo Hadadi afwile, Samla uwaku Masreka alitekele mu cifulo cakwe. ⁴⁸Ulo Samla afwile Shauli uwaku Rehobote wapa nika alitekele mu cifulo cakwe. ⁴⁹Shauli afwile Baali-Hanani umwana mwaume wakwa Akbore alitekele mu cifulo cakwe. ⁵⁰Ulo Baali-Hanani umwana mwaume wakwa Akbore afwile, Hadadi alitekele mu cifulo cakwe. Ishina Iya musumba wakwe wali ni Pau. Umukashi wakwe ishina ali ni Mehetebele umwana umwanakanshika wakwa Mtredi umwana umwanakashi wakwa Me-sahabu. ⁵¹Hadadi alifwile. Ishamfumu shamu Edomu shali imfumu Timna, imfumu Alba, Imfumu Yeteti, Imfumu ⁵²Oholibama, Imfumu Ela, imfumu Pinoni, ⁵³Imfumu Kenasi, Imfumu Tenani, Imfumu Mibsire, ⁵⁴Imfumu Magdiele, elo ne mfumu Iramu. Ishi eshali imfumu shamu Edomu.

2

¹Aba ebali abana abaume bakwa Israeli; Rubeni, semone, Lebi, Juda, Isakari na Sebuluni, ²Dani, Josefe na Benjamini, Naftali, Gadi, Na Ashere. ³Abana baume bakwa Juda bali, Eronani shela, abafyewe kuli ena mu mwana mwana kashi wakwa shua, umwanakashi waku kanani. Eri ewali ibeli, ali umubifi mumenso yakwa Yawe, na Yawe alimwipye. ⁴Tamali umulokashi wakwe alimufyali; eperes na sera. Yuda alikwete abana baume basaano. ⁵Abana baume bakwa peres bali ni Hesron na Humuli. ⁶Abana baume bakwa Sera bali ni Simali Hatani, Hemani, kakole na Dara, bonse pamo bali basaano. ⁷Umwana mwaume wakwa Akari ali ni Achari, uwaletete ubwafya pali Isreali ulo aibile ifyo basungile Lesa. ⁸Umwana mwaume wakwa Etani alini Asaria. ⁹Nabana baume bakwa Esroni bali ni Yerameele, Ram, na Kalebu. ¹⁰Ramu alishile kuba wishi wakwa Aminadabu na Aminadabu alishile kuba wishi wakwa Nashine. Intungulushi yaba mubufyashi bwakwa Yuda. ¹¹Nashone alishile kuba wishi wakwa Salma na Salma alishile kuba wishi wakwa Boas. ¹²Boas alishilekuba wishi wakwa Obed, na Obed alishile kuba wishi wakwa Yesse. ¹³Yesse alishile kuba wishi webelilya kwe elyabu, Aminadabu ecikonkebeli, shimea ewa butatu, ¹⁴Natanele ewalengabune, na Raddi ewa cisa no, ¹⁵Osemu ewa mutanda, na Daidi ewacine lubali. ¹⁶Bankashi shabo bali ni Seruya na Abigail. Abana baume bakwa Seruya bali Abishai, Yoabu, wa Asahele, bonse pa mo bali batatu. ¹⁷Abigail alifyele Amasa, uyo wishialini Yota umwina ishima. ¹⁸Kalebu umwana mwaume wakwa Hesron aishile kuba wishi wabana muli asuba, umukashi wakwe, na muli Yeriote, Abana baume bakwe bali shele, sbobabu, na Adon. ¹⁹Asuba alifwile, elo nombu kalebu aupile Efrati, uwamufyalile Huri. ²⁰Huli alishile kuba wishi wakwa Uri, na Uri alishile kuba wishi wakwa Bessalele. ²¹Panuma Hersoni (ulo ali ne myaka amakumi

mutanda) alyupile umwana mwanakashi wakwa Makiri, wishi wakwa Gilead.²² Alimufyalile segubu. Segubu alishilekuba wishi wakwa Yaire, uwatungulwile imisumba amakumi yabili na itatu mu calo ca Gileadi.²³ Geshuri na alamu balibulile Habote Yairi na kenate, pamo penefye ne mishi amakumi mutanda iyashingulwikile. Aba bonse nipyani bali bamubufyashi bwakwa makiri, wishi wakwa Gileadi.²⁴ Panuma yakufwa kwakwa Hesrone, Kalebu alingile kuli Efiata, umukashi wakwa wishi Hesrone. alimufyalile Ashihu, wishi wakwa Tekoa.²⁵ Abana baume bakwa Yerameel, nebeli lyakwa Hesroni, ali ni ma Rama ebali, buna, Orena, Osema, na Ahiya.²⁶ Yerameel alikwete umukashi naumbi, ishina lyakwe ali ni Atara. Ali enyina wa kwa Onamu. Abana baume bakwa Ramu, Ibeli lya kwa Yerameel, bali maas, Yamini, na Eker.²⁷ Abana baume bakwa Onam baali shamai na Yada.²⁸ Abana baume bakwa shamai baali ni Nadabu na Abishur.²⁹ Ishina lya mukashi wakwa Abishur ali ni Abihaile, kabili alimufyalile Abana Molidi.³⁰ Abana baume bakwa Nadabu baali Seledi na Appaimu, nomba seled alifwile ukwakubulapo umwana.³¹ Umwana mwaume wakwa Appaimu ali ni ishi. Umwana mwaume wakwa Ishi ali ni Sheshani. Nomwana mwaume wakwa Sheshani ali ni Alai.³² Na bana baume bakwa Yuda, wabo lya kwa shammai, bali ni Yetere na Yonatani, yeteke ali fwile uwakubulapo umwana.³³ Abana baume bakwa Yonatani balini Pelete na Sasa. Aba ebali abamucikota cakwa Yerameel.³⁴ Nomba Sheshani takwetepo abana abaume, kanofye abana abanakashi, Sheshani alikumete umubomfi, umwina Egupti, ishina lyakwe ali ni Yada.³⁵ Sheshani alipelee umwana wakwe umwanakashi kuli Yora umubomfi wakwe ngo umukashi wakwe. alimufyalile Attai.³⁶ Attai ali shile kuba wishi wakwa Natani, na Natani alishile kuba wishi wakwa Sabadi.³⁷ Sabadi alishile kuba wishi wa kwa Eflali, na Eflali alishile kubawishi wakwa Obedi.³⁸ Obedi alishile kuba wishi wa yehu, na Yehu alishile kuba wishi wa kwa asaria.³⁹ Asaria alishile kuba wishi wakwa Heles, na Heles alishile kuba wishi wakwa Eleasa.⁴⁰ Eloasa alishile kuba wishi wakwa Sismai, na Sismai aishile kuba wishi wakwa Shalumu.⁴¹ Shalumu alishile kuba wishi wa Yekameel, na Yekameel aishile kuba wishi wakwa Elishama.⁴² Abana baume bakwa kalebu, ndume yakwa Yerameel bali meresha ebali lyakwe, uwali wishi wakwa Sifi. no mwana mwaume wakwa uwacibili, ni Meresha, ali ewishi wakwa Hebroni.⁴³ Nabana baume bakwa Hebroni bali ni Kora, Tapua, Rekemu, na Shema.⁴⁴ Shema alishile kuba wishi wakwa Rahamu, wishi wakwa Yokeoam. Roken alishile kuba wishi wakwa Shamai.⁴⁵ Nomwana mwaume wakwa Shamai ali ni Maoni, na Moani ali ewishi wa kwa Betsuri.⁴⁶ Efa umukashi wapambali uwakwa kalebu, alifyele Harani, Mosa na Gases. Haran alishile kuba wishi wakwa Gases.⁴⁷ Abana baume bakwa Yada baah ni Regem, Yotani, Geshani, peleti, Efasha, na shaafi.⁴⁸ Maaka, umukashi wapambali uwa kwa kalebu, alifyele shebere na Tihana. Noa wine alifyele shafu wishi wa kwa madmana, sheba wishi wakwa makabena na wishi wakwa Gibe. ⁴⁹ umwana mwanakashi wakwa kalebu ali ni Akisa. Aba ebali abamuci kota cakwa Kalebu. ⁵⁰ Aba ebali aba mucikota cakwa kalebu. Abana baume bakwa Hur ibeli lyakwa Efiata; Shoba wishi wakwa Kiriati Yearimu, ⁵¹ Salma wishi wakwa Betelem, na Harefa wishi wakwa Bet Gaderi, ⁵² Shobe wishi wakwa Kiriati Yearim alikwete abamucikota; Horoe, citika wamubena manahate, ⁵³ Ne ndupwa shakwa Kiriati Yearim abena iteli, puti, shumati na bena misura. Abena Sorat nabena Eshitale ba ufumine kulyaba bene. ⁵⁴ Necikota cakwa Salma bali ni Betelemu, nabena Netofati, Aterote-Bete Yoab, na citika wa bena manahat abena Sore, ⁵⁵ Ne ndupwa shaba kalemba abali abekashi bamu Yabese; Abena tirate, abena Shimeyate, na bena sucati, Aba baliabena keni, abaishile ukufuma ku Humati, wishi wa nganda yakwa Rekab.

3

¹ Nomba aba ebali abana baume bakwa Dabidi abafyelwe kuli ena mu Hebroni; Ibeli ali ni Amone, muli Ahinoma ukuma ku Yesreal; cikonke beli alini Daniel, muli Abigail ukufuma ku Camele; ² Nowacitatu ali absalomu, umwana wakwa Maaka, umwana mwanakashi wakwa Tamai imfumu yaku Geshuri. nowa buune ali ni Adoniya umwana mwaume wakwa Hagiti; ³ Nowa cisano ali shefatia muli Abita; nowa mutanda ali ni Ithream muli Egla umukashi wakwe. ⁴ Aba abli mutanda balifyelwe kuli Dabidi mu hebroni, umo alimukweka imyaka cine lubali ne myeshi umwanda. elo na kabili atekele mu Yerusalemu imyaka amakumi yatatu na itatu. ⁵ Aba abana baume baane , aba muli Betsheba umwana mwanakashi wakwa Ammieli, bali fyelwe kuli ena mu Yerusalemu, Shamua, Shobabu, Natani, na Solomoni. ⁶ Na bambi abana baume pabula abakwa Davidi bali; Ibha, Elishua, Elifetet, ⁷ Noga, Nefeg, Yafia, ⁸ Elishama. Eliada, na Elifeleti. ⁹ Aba ebali abana baume bakwa Dabidi ukwakubulo kusanshyako abamu bakashi ba mumbali. Tamari ali enkashi yabo. ¹⁰ Umwana mwaume wakwa Solomon ali ni Yehoramu. No mwana mwaume wakwa Yehoramu ali ni abiya, umwana mwaume wakwa Abiya ali ni Asa. ¹¹ No mwana mwaume wakwa Asa ali ni Yehoshafati. No mwana mwaume wakwa Yehoshafati ali ni Yehoramu. nomwana mwaume wakwa Yehoramu ali ni Ahasia. No mwana mwaume wakwa Ahasia ali Yoashi. ¹² Nomwana mwaume wakwa Yoashi ali ni Amasia, no mwana mwaume wakwa Amasia alini Azaria. No mwana mwaume wakwa Azaria ali ni Yotamu. ¹³ Umwana mwaume wakwa Yotamuli ni Ahas No mwana mwaume wakwa Ahas ali ni Hezekia. No mwana mwaume wakwa Hezekia ali ni manase. ¹⁴ No mwana mwaume wakwa Manase ali ni Amone. No mwana wakwa Amone ali ni Yoshia. ¹⁵ Na bana baume bakwa Yosha baali ibeli ni Yohanani, uwacibili umwana mwaume uwa citatu ni Zedekia, no mwana mwaume uwacine ali ni Shallumu. ¹⁶ Nabana baume bakwa Yehoiakim bali no Yehoiachini na Zedikia. ¹⁷ Naba mu cikota ca kwa Yeholachi naba muli bankole, baali ni Shealtel, ¹⁸ Malkiramu, Pedaia, Shenassa, Yekamia Hashama na Nedabia. ¹⁹ Abana abume bakwa Pedaia baali ni Zeru babele na shimei, Nabana Baume bakwa Zerubabele baali ni Meshulamu na Hahania; Shelomiti ali enkashi yabo. ²⁰ Nabana nabambi basano baali ni Hasuba, Ohele, Berekia, Hasadia, na Yushabhesedi. ²¹ Nabana baume bakwa Hanania bali ni Pelatia na Yeshia. umwana wakwe umwaume ali ni Refaya, na bambi abamu cikota baali ni Arani, Obadia, na Shekanya. ²² Nabamucikota cakwa Shekanya baali ni she maya nabana Bakwe abaume bali ni Hattishi, igau, Baria, Nearia, na Shafati. ²³ Nabana baume

batatu abakwa Neria baali ni Elioenai, Hiskia, na Asrikam. ²⁴Nabana baume ciine lubali abakwa Helioenai baali HODabiya, Eliashibu, Pelaya, Akubu, Yoahanani, Delaya na Anani.

4

¹Ne cikota cakwa Yuda cali ni Perese, Hesroni, Karmi, Hur, Na Shoba. ²Shoba ewali wishi wakwa Reaya. Reaya ewali wishi wakwa Yohati. Yohati ewali wishi wakwa Ahumani na Lhadi. Aba bali bamumukowa wakwa Sorati. ³Ifi efyali ifikolwe fya mumikowa mumusumba wa Etamu; Yesree, Ishma na Idbashi, Ishma lyakwa nkashi Yabo ali ni haseleleponi. ⁴Panuele ali cikolwe camu mikowa mumusumba wa Gedore. Esere ali icikolwe ica mikowa mu Husha. aba ehamu cikota cakwa Huri ibeli lya kwa Eflata wishi wakwa Betlehemu. ⁵Ashuri wishi wakwa Tekoa alikwete aba kashi babili, Hela na Naara. ⁶Maala alimufyalile Ahusam, Hefere, Temeni, na Hahashashitari, aba eabli aba mu cikote cakwa Naara. ⁷Nabana baume bakwa Hela bali ni Serete, Sohari, Etanane, ⁸Na kose uwaishile kuba wishi wakwa Anubu na Sobeba na mulupwa ulwa fumine kuli Ahaheli umwana mwaume uwa ku Hurumi. ⁹Yabese ali uwakucindikwa ukucila ba wabo. Nyina alimwinikile Yabese, alilandile ati, "pantu nali mufyalile mukukalipwa." ¹⁰Yabese ali kutile kuli Lesa wakwa Isreali nokweba ati, "ngacakweba ati, Mwa mpala iine cine, nokulundulula umupaka wandi, nokuboko kwenu kukaba pali nebo. Ulo mwebo mukacita icii muka usungilila ukufuma ku fya kutapata, pakweba ati nkabe uwakukakulwa kufyabutanshi!" Nao Lesa alimupele ico alo mbele. ¹¹Kalabu ndume yakwa Shuba alishile ku ba Wishi wakwa Mehiri, uwali e wishi wakwa Eshitoni. ¹²Eshitoni alishile ku ba wishi wakwa Betrata, pasea, na Tehina, wishi wa mu Nahashi. Aba ebali abana baume abali kwikala mu Rekabu. ¹³Abana baume bakwa Kenasi bali Otneiel, na Seraya. Nababa baume ba kwa Otneiel bali ni Hatati na Meonatai. ¹⁴Meonatai alishile kuba wishi wakwa Opla naselaya aishile kuba wishi Yoabu icikolwe cakwa Ge-harashimu uo abantu bakwe bali abafyapanga panga. ¹⁵Nabana baume bakwa kalebu umwana mwaume wakwa Yefune bali ni Iru, Ela, na Naam, Na Ela umwana mwaume wakwa Kenas. ¹⁶Abana baume bakwa Yehelele bali ni Sifi, Sifi, Tira, na Asarele. ¹⁷Nabana baume bakwa Esra bali ni Yetere, Merede, Efere na Yelone. Umukashi wakwe umwina Egupto alifyele Mirriam, Shammai na Ishiba, Uwaishile kuba wishi wakwa Eshitemoa. ¹⁸Aba ebana baume bakwa Bitia, Umwana mwanakanshi wakwa Fazao, uyo baupile kuli Merede, Merede umukashi wakwe umwina Yuda alifyele Yeredi, uwaishile kuba wishi wakwa Gedore; na Hebare, uwaishile kuba wishi wakwa Soko; na Yekutie, Wishi wakwa Sonoa, ¹⁹Kabili pa bana baume babili aba mumukashi wakwa Hodia inkanshi yakwa Nahamu, uno aishile kuba wishi yakwa Keila Umwina Makati. ²⁰Na bana baume bakwa Shimone bali ni amone, Rina, Ben-hanani na Tilone. Icikota cakwa Ishi bali ni Sohete, Bensohete. ²¹Icikota cakwa Shela umwana mwaume wakwa Yuda, bali ni Er wishi wa Lesa, na Laada wishi wa Maresha ne ndupwa shababomfi bakuli kolokondwepa Beta Ashibea, ²²Yokimu, abaume baku seba, na Yoashi na Sarafi, abali mukuteka mu Moabu na Yashubi Lehemu. ²³Aba bali ni bakabumbaba abalikwikala mu Netaimu na mu Gehera no kule kubombela ku mfumu. ²⁴Icikota cakwa Simeone bali ni nemwele, Jamini, Jarubu, Serah, na Shuali. ²⁵Shallumu ali mwana mwaume wakwa shaul, Mib Samu ali mwana mwaume wakwa Shallumu na Mishima ali mwana mwaume wakwa Mibsamu. ²⁶Icikota cakwa Mishima bali ni Hamwele umwana mwaume wakwe. Sakuri umwisjikulu wakwe umwaume, na hsimeu umwana mwaume uwamu mwana wakwe umwaume. ²⁷Shimai alikwete abana baume ikumi limo na mutanda nabana banakashi mutanda. Wabo ena takwetepo abana abengi, kanshi indupwa shabo tasha kulile sana mumpendwa ngefyo abantu bakwa Yuda caali. ²⁸Bali mukwikala pa Beresheba, Marada na pa Hasari-sheba. ²⁹Nakabali bali mukwikala na pa Bilna, Esena, Torad, Betuele, Horma, Sikla, ³⁰Bete Markabote, Hosa Sumimu, ³¹Betebiri na Sharamu. Iyi eyali imisumba yabo mpakafye nolo Dabidi alimukuteka. ³²Imishi yabo isano yali ni Etani, Aini, Rimoni, Tokeni, na Ashani, ³³Pamopenefye ne mishi iyabashingulukile ukufikafye na Balate, Umu emo bali mukwikala, na akbili balimuku singa nefilembo fyakulo. ³⁴Intungulushi sha mumitundu shali ni Meshobabu, Yamlech, yosha umwana mwaume wakwa Amasia. ³⁵Yoele, Yehu umwana mwaume wakwa Yeshibia umwana mwaume wakwa Suruya umwana mwaume wakwa Asia. ³⁶Elyonai, Yeokoba, Yeshe aya, asheya, Adiele, Yesimiele, ashanaya, ³⁷na sisa umwana mwaume wakwa Shifi umwana mwaume wakwa Alone umwana mwaume wakwa Jedaya umwana mwaume wakwa Shimuli umwana mwaume wakwa Shemaya. ³⁸Aba abalumbulwa mumashina ebali intungulushi mumikowa yabo, ne mikowa yali kulishe saana. ³⁹Balile mupepi na Gegari, ku kabanga lubali; lwa ku mupokapoka, mukufwailisha incende yamulemfwe wafitekwa fyabo. ⁴⁰Bali sangile incende iikulu saana kabili iya mulemfwe wa bune. Lyi mpanga yali iyakupabuka, iyakubatondolo, kabili iyamutende. Abena Hamuba likeleko kulya napakatanshi. ⁴¹Aba abo mwaumfwa mumashina baishile mu nshiku shakwa Hesehia imfumu ya ba Yuda, No kwisa kusansa ubwikashi bwa bena Hamite na bena Meuni, abasangilwe kulya nabobene. Bali bonawile ukubapwilishisha elo baikele mulya mwine pantu balisangile umulemfwe wa bune ku fitekwa fyabo. ^{42,43}Ukufuma kuli boo, ukufuma ku bana baume bakwa Simeoni, abaume imyanda Isano, balile ku lupili lwa Seri pamo na Pelatia, Nearia, Pefaya, na Useiri, Abana abaume bakwa Ishi, pamo nge ntungulusha yabo. Bali cimfishe abena amaleke imbutushi, no kwikala kulya ukufika na ku bwa lelo.

5

¹Abana baume bakwa Rubeni ibeli lyamu Israeli nomba Rubeni ali ibeli lyakwa Israeli ububeli bwakwe bwalipelwe kubana baume bakwe yosefe pamundu Rubeni alikoweshe ubusanshi bwakwa wishi. Echo talembelwe ngo mwana mwaume wabubeli. ²Yuda alikosele pali bamunina nobutungulushi bwafumine kuli ena. lelo ububeli bwalikuba bwakwa yosefe, ³Abana baume bakwa Rubeni, ibeli lyakwa Israeli bali Hanoke, palu, Hesrone na karmi. ⁴Nabana baume bakwa yoele bali nyaba; umwana mwaume wakwa yoele ali ni Shemaya, umwana mwaume wakwa shamaya ali ni Gogi

umwana wakwa Gogi ali ni Shimei. ⁵umwana mwaume wakwa shimai ali ni Mika umwana mwaume wakwa Mika ali ni Reaya umwana mwaume waka Reaya ali ni Baali. ⁶Umwana mwaume wakwa Baali ali ni Beera uo Tilgati Pilnesa imfumu yaku Asiria asendele mulibunkole Bera ali nitungulushi mumukowa wakwa Rebuni. ⁷Abalupwa lwakwa Beera ukuungana nemikowa yabo balilembelwe ukulingana ne ntutuko yabo Yeele intungulushi sekaria, ⁸na be umwana mwaume wakwa asasi umwana mwaume wakwa Shema umwana mwaume wakwa a yoele. Balikwikala mu Aroere ukwalepele kubati kunebo na Baali meome, ⁹Kbaili ulwakukabanga ukwatendelela amatololo ayo aya tapila ukufika kunika ya yufate, pantu ifitekwa fyabo fyalifulile mu mpanga ya Gileadi. ¹⁰Munshiku shaka Shauli, umukowa wakwa Rubeni walisanshile abena Hagali nokubalifya, Balikwikala mu Mahema yamu Hagai ukuya kufikafye konse ku kabanga ka calo ca Gileadi. ¹¹Aba nomukowa wabena Gadi balikwikela mupepi nabo, mu calo ca bashini ukufikafye nake saleka, ¹²Yoele ali nitungulushi yabo; shapamu ewa mukonkelapo; na yanai na shafati mu Bashani. ¹³Balupwa babo kulubali lwandupwa shaba wishibo, kwali mikaili Meshilamu, Sheba, Yera, Yakani, Sia na Eba cine lubali monse. ¹⁴Aya amashina balumbwile pamulu bali bamulupwa lwakwa Abihali, na Abihali ali mwana mwaume wakwa Huri, Huri ali mwana mwaume wakwa Yoroa. Yoroa ali mwana mwaume wakwa Gileadi. Gileadi ali mwana mwaume wakwa Mika. Mika ali mwana mwaume wakwa Yahdo. Yahdo ali mwana mwaume wakwa Busi. ¹⁵Ali umwana mwaume wakwa Abdieli mwana mwaume wakwa Guni, ali mutwe walupwa lwaba Shibo. ¹⁶Balikwikala mu Gileadi, mu Bashani, mumisumba Yashika na monse mumpanga shamulemfwe isha sharoni ukufikafye na kumipaka. ¹⁷Bonse aba balitatikwe mukulembwa kwantuntuko mushiku shakwa Yotamu imfumu yakwa yoda elo na Yerobomu imfumu yabena Israeli. ¹⁸Abena Rubene, na Gadi, na citika wamukowa wakwa Manase balikwete amakana amakumi yane ne myanda cine lubali na makumi mutanda(44,760) abashilika abakashiwe mufya bulwi bali kusenda nkwela nolu mpanga, kabili abalikulasa utumfwi. ¹⁹Balisanshile abena Hagi na yeta na Natishsi na nodabu²⁰Balipakelele ukwafwa kwakwa pali bena. muli uyo musango abena Hagi na bonse abalio nabo balici fiwe. ici cali ukweba ati abena Isreali bali kulcilila kuli Lesa mu bulwi nao alyasukile bena, pantu balibikile ukuteteke kwabo pali ena. ²¹Balikete ne shabo, ukubikapofye ingamali amakana amakumi yasano ne impanga amakana amyanda ibili na makana yabili, na bantu amakana umwanda umo. ²²Abengi balifilile pantu ubulwi bwafummine kuli Lesa. Balikele mu calo ukufikafya nakuli bunkole. ²³Citika wamukowa wakwa Manase balikwikala mu calo ca Bashani ukufukafye naku baali Hermone na sena lilo elupili lwa Hermone). ²⁴Aba ebali imitwe shamuma nganda yaba shibo; Efe, ishi, Eliele Asriel, Yeremina, Hodabia na yadali. bena bali ni Nipalume, abaume bakulimbuka, imitwe yamayanu. ²⁵Lelo tabali nabucishika kuli Lesa yafikolwe fyabo. mulubali ulu, balikusuishimuna imilungu iyabantu bamu calo abo Lesa aonawile kumulola wabo. ²⁶Lesa wakwa Israeli abushishe umutima wakwa pali imfumu yaku Ashuri (ico calikwitwa Tilgati- pilnesa, imfumu yaku Asiria) Alitwele abena Rebeni muli bunkole abana no mukowa walubali wakwa Manase. Alibatetele ku Halah, Haba, Hara, Nakunika ya Gosani, uko bashalilila ukufika nalelo line.

6

¹Abana baume bakwa Lebi ni Gershoni, Kohati na Merari. Abana baume bakwa Kohati bali ni Amramu Isa Hebrone, na Usiele. ²Abana bakwa Amramu bali ni Aroni, Mose, na Miriamu, ³Abana baume bakwa Aroni bali ni Nadubu, Abihu, Eleasai na Itamari. ⁴Eleasari aishile kuba wishu wakwa finehasi. Finehasi aishile kuba wishu wakwa Abishua. ⁵Abishua aishile kuba wishu wakwa buki, na Buki aisile kuba wishu wakwa Usi. ⁶Usi aishile kuba wishu wakwa Serahia, na Serahia aishile kuba wishu wakwa Mweayote. ⁷Merayote aishile kuba wishu wakwa Amaria na Amaria aishile kuba wishu wakwa Ahitubu. ⁸Ahitutu aishile kuba wishu wakwa Sadoui na sadoki Aishile kuba wishu wakwa Ahimaasi. ⁹Ahimaasi aishile kuba wishu wakwa Asariali. na Asaria aishile kuba wishu wakwa Yohanani. ¹⁰Yohanani aishile kuba wishu wakwa Asaria uyo ali kupwingila witempele ilya Salomoni akulile mu Yerusalemu. ¹¹Asaria aishile kuba wishu wakwa Amaria, na Amaria aishile kuba wishu wakwa Ahitubu. ¹²Ahitubu aishile kuba wishu wakwa Sadoki na sadoki aishile kuba wishu wakwa Shallamu. ¹³Shallumu aishile kuba wishu wakwa Sereiali, na Seralali aishile kuba wishu wakwa Yosadoki. ¹⁴Yosadoki alile mulibunkole ulu Yawe atwele ¹⁵Yoda na Yelusalemu mulibunkole ku kuboko kwakwa Nebukadinari. ¹⁶na baume bakwa Lebi bali ni Gershoni, Kohati, na Merari. ¹⁷Abana baume bakwa Geshoni bali ni Libini, na Shimei. ¹⁸Abana abume bakwa Kohati bali Amramu Isa, Heburoni, na Ussieli. ¹⁹Abana baume bakwa Merari bali Mahlina mushilil emikowa yabe Lebi iyatatikwe ukuli ngana na ba Shibo. ²⁰Abamulupwa lwakwa Gershoni; Ubni umwana mwaume wakwa, Yohati umwana mwaume wakwa, Simma uwama mwaume wakwa, ²¹Yoa umwana mwaume wakwa, Ido umwana mwaume wakwa, Sera umwana mwaume wakwe, na Yeaterali umwana mwaume wakwe. ²²Abamulupwa lwakwa kohati; Aminadob umwana mwaume wakwe, Korah umwana mwaume wakwe. Assi umwana mwaume wakwe, ²³Elkanah umwana mwaume, wakwe, Abiasafi umwana mwaume wakwe, Assi umwana mwaume wakwe. ²⁴Tahati umwana mwaume wakwe, Uriele umwana mwaume wakwe, Ussia umwana mwaume wakwe, na Shauli umwana wakwe. ²⁵Ukufyalwa kwamuli Elkanah bali Amasai, Alimati, ²⁶Elkana umwana mwaume wakwe, Sofai umwana mwaume wakwe, Nahati umwana mwaume wakwe. ²⁷Eliabi umwana mwaume wakwe, Yerohamu umwana mwaume wakwe, na Elkana umwana mwaume wakwe. ²⁸Abana baume bakwa Samuele bali ibeli Yoelo na Abijah uwamukonkelepo. ²⁹Abamulupwa lwakwa Marari bali ni Mahil, umwana mwaume wakwe, Shemei umwana mwaume wakwe Ussah Umwana mwaume wakwe. ³⁰Shimea umwana mwaume wakwe, Haggai umwana mwaume wakwe na Asaya umwana mwaume wakwe. ³¹Aya emashina yabaume abo Dabidi abikile mukwimba munganda wakwa Yawe, panuma icipao caishile kutusha kulya. ³²Bena bali kupwingila mukwimba pacinso cakwimbilamo ce Hema iya kulashanya, ukufikafye ulu Salomo ni kwawete ukukula

inganda yakwa Yawe mu Yerusalemu. Balifikishe imulimo yabo ukulingana nenkonka Shapelwekuli bena.³³ Aba ayaba balikupwingila baume babo. ukufuma mumikawa ya bena Kahati mwafumine Hemeni kemba. Aba efikolwe fyakwe ukuya mwaume mu Shita; Hemani ali mwana mwaume wakwa Yoele. Yoele ali mwana mwaume wakwa Samwele.³⁴ Samwele ali mwana mwaume wakwa Elkana. Elkana ali mwana mwaume wakwa Yerusalemu. Yerohamu ali mwana mwaume wakwa Eliele, Elilele ali mwana mwaume wakwa Toa.³⁵ Tao alimwana mwaume wakwa Suti. Suti alikuba mwana mwaume wakwa Elkana. Elkana alikuba mwana mwaume wakwa Amasai.³⁶ Amasai ali mwana mwaume wakwa Yoele. Yoele ali mwana mwaume wakwa Asria. Asaria ali mwana mwaume wakwa Sefanina.³⁷ Sefanina ali mwana mwaume wakwa Tahati, Tahati ali mwana mwaume wakwa Assi. Assi ali mwana mwaume wakwa Eblasapi. Ebiasafi ali mwana mwaume wakwa Kora.³⁸ Kora ali mwana mwaume wakwa Ishai. Isha ali mwana mwaume wakwa Khati. Kohati ali mwana mwaume wakwa Lebi, Lebi ali mwana mwaume wakwa Isreali.³⁹ Hemani umunankwe ali ni Asafi uwali kwiminina kukuboko kwakwe ukwakukulyo. Asafi ali mwana mwaume wakwa Berekiya. Berekiya ali mwana mwaume wakwa Shimea.⁴⁰ Shimwa ali mwana mwaume wakwa Mikeale mikaele ali mwana mwaume wakwa Baasaya. Baseya ali mwana mwaume wakwa Malkia.⁴¹ Malki ali mwana mwaume wakwa Ebni. Ebni ali mwana mwaume wakwa Sera. Sera ali mwana mwaume wakwa Adaya.⁴² Adaya ali mwana mwaume wakwa Etani. Etani ali mwana mwaume wakwa Simma. Simma ali mwana mwaume wakwa Shimei.⁴³ Simeali ali mwana mwaume wakwa Yahati. Yahati ali mwana mwaume wakwa Lebi.⁴⁴ Pali Hamani kukuboko ukwakukuso kwali abana nkwe umwana mwaume wakwa Merari. Aba ukubika pofye Tani umwana mwaume wakwa Kishi. Kishi ali mwana mwaume wakwa Abidi. Abidi ali mwana mwaume wakwa Malluki.⁴⁵ Malluki ali mwana mwaume wakwa Hashabia. Hashabia ali mwana mwaume wakwa Amasia. Amasia ali mwana mwaume wakwa Hilkia.⁴⁶ Hilkia ali mwana mwaume wakwa Amsi. Amsi ali mwana mwaume wakwa Bani. Bani ali mwana mwaume wakwa Shemere.⁴⁷ Shemere ali mwana mwaume wakwa Mahli. Mahili ali mwana mwaume wakwa Mushi. Mushi ali mwana mwaume wakwa Merari. Merari ali mwana mwaume wakwa Lebi.⁴⁸ Abo balikwapana nabo lebi, balisontele ukubombe imililo iyonse iyamwi Hma, inganda yakwa Lesa.⁴⁹ Lelo Aroni na banganda yakwe balikutula pacipailo iya mitulo yacakoca; kabili nemitulo pacipailo cacifutimushi shacena cisuma icamilimo Yonse iyamwashilisha. iimutulo yalikukoso Isreali, ukulingana nifyose ifyo Mose umubofi wakwa Lesa abakambishe.⁵⁰ Ulupwa lwakwa Aroni lwependelwe mushila ii. Umwana mwaume wakwa Aroni ali ni Eleasa. Eleasa umwana mwaume wakwe, umwaume ali ni finehasi. Finehasi umwana wakwe umwaume ali ni Abishua.⁵¹ Abishua umwana wakwe umwaume ali ni Bukki. Bukki umwana wakwe umwaume ali ni Ussi. Ussi umwana wakwe umwaume ali ni Serahia.⁵² Serahia umwana wakwe umwaume ali ni Merayate. Merayate umwana wakwe umwaume ali ni Amaria. Amaria umwana wakwe umwaume ali ni Ahitubu.⁵³ Ahitubu umwana wakwe umwaume ali ni Sadoke. Sadoke umwana wakwe umwaume ali ni Ahimaasi.⁵⁴ Ifi efulo umu abalupwa lwakwa Aroni basontelwe ukwakala, efi abalupwa lwakwa Aroni kucikota cakwa Kohati(icipendwilo cantashi).⁵⁵ Kuli bena kwalipelwe Hebroni mu calo cakwa Yoda kabili ne mpanga iya mulemfwe iya ciko,⁵⁶ Lelo ifilime shamu musumba kabili ne mishi shalibele kuli kalebu umwana mwaume wakwa Yefunne.⁵⁷ Abamulupwa lwakwa Aroni balipele; Hebro (umusomba wakufisamamo), na libina nempanga shaiko ishamulemfwe Yetta, Eshitemoa nempanga shaiko ishamulemfwe,⁵⁸ Heleni nempanga shaiko ishamulemfwe, na Debiri ne mpanga shaiko ishamulemfwe.⁵⁹ Kabili kwalipwele kulupwa lwa kwa Aroni Ashani ne mpanga yaiko iya mulemfwe, Yutta na Beti shemeshi ne mapanga shashiko ishamulemfwe;⁶⁰ No kufuma kumukowa wakwa Benjamini, Geba ne mpanga yaiko iya mulemfwe, Alemeti ne mpanga yaiko iya mulemfwe na Anatoti ne mpanga yaiko iya amulemfwe imisumba shabo shonse ukufikila imikowa fyabo fyalikuba imisumba ikumi limo na fitatu.⁶¹ Kuli bonse abalupwa lwakwa Kohati kwalipelwe imisumba ikumi ukufuma kumutuntu walubali lwakwa Manase.⁶² Kubalumpwa lwakwa Geshoni mumikawa yabo iya kule nalekana kwalipelwe imisumba ikumi na itatu kufuma kumjukowa wakwa Isakai, Asher, Naftali, no mutundu walubali lwakwa Manasse mu Bashani,⁶³ Kulupwa lwakwa Merari kwalipelwe imisumba ikumi na ibili, umukowa nomuko ukufuma kumukowa wakwa Kubene, Gadi na Sebuluni.⁶⁴ Eco abantu bakwa Isreali palipele imisumba ne mpanga shashilo ishamu lefwe kubena Lebi.⁶⁵ Balisontele imisumba inono kucipendwilo iyo iilumbwilwe kale ukufuma kumukowa wakwa Yoda, Simeoni, na Benjamini.⁶⁶ Imo imikowa yaabena Kohati balipelwe imisumba ukufuma mucifulo camukowa wakwa Efraimu.⁶⁷ Bali bapele, shekemu umusuma waku fisamamo ne mpanga yaiko iya mulemfwe mu calo ca milundu ca kwa Efraimu, Gersere ne mpanga Yefiko iya mulamfwe,⁶⁸ na Yomeamu ne mpanga yaiko iya mulemfwe, Bet-horone ne mpanga yaiko iyamulemfwe,⁶⁹ Ayalone ne mpanga shamulemfwe, na Gati rimone ne mpanga yaciko iyamulemfwe.⁷⁰ Mutundu walubali lwakwa Manasse balipele abena kohati ana nempanga shamulemfwe ishaiko na Bileamu ne mpanga Shamelemfwe ishaiko. Nefi fyalshilekuba uba ifikwatwa fyabena Kohate abashele.⁷¹ Ulupwa lwakwa Geishoni ukufuma ku mukowa muntundu lwakwa Manasse, bali pele Galani mu Bashani ne mpanga shamilemfwe iyashiko na Ashitolati ne mpanga shamulemfwe iyaiko.⁷² Umukowa wakwa Isakali walipele kulupwa lwakwa Gershoni Kedeshi nempanga iya mulemfwe iyaiko, Deberati ne mpanaga shaiko ishamulemfwe.⁷³ Ramoti ne mpanga shaiko ishamulemfwe, na Anemu ne mpanga shaiko ishamulemfwe, na⁷⁴ Isakai alipokele ukufuma kumukowa wakwa Asha masho ne mpanga shaiko ishamulemfwe, Abdoni ne mpanga shaiko ishamulemfwe.⁷⁵ Hukoki, ne mpanga shaiko ishamulemfwe, na Robu ne Mpanga shaiko ishaiko ishamulemfwe.⁷⁶ Balipokelele ukufuma kumukowa wakwa Naftali, Kedeshi mu Galile ne mpanga shaiko ishamulemfwe. Hammoni nempanga shaiko ishamulemfwe, na⁷⁷ Abashala alupwa lwakwa Merari balipikelele ukufuma kumu kowa wakwa Sebuluni. Yokneamu, kaitah na Rimmo no ne mpanga shaiko ishamulemfwe na Tabor ne mpanga shaiko isha mulemfwe;⁷⁸ Kabili no kufuma kumukowa wakwa Rubene ukufika ku Yodani kukabanga lubali lwa Yeriko malipokelele Beser mu ciswebebe, Jahsar,⁷⁹ Kedemoti ne mpanga shaiko ishamulemfwe na mefaati ne

mpanga shaikoi ishamulemfwe ne mpanga shaiko ishamulemfwe.⁸⁰ Abena Lebi balipokelele ukufuma kumutundu wakwa Gadi. Ramoti mu Gileadi ne mpanga shaiko ishamulemfwe, Mahanamu ne mpanga shaiko ishamulemfwe.⁸¹ Heshiboni ne mpanga shaiko ishamulemfwe na yee ne mpanga shaiko ishamulemfwe.

7

¹Isakari abana bakwe abaume bana bali ni Tola, Pila, yashubu na shimirone. ²Abana abaume abakwa Towabali ni Usi, Refaya, Yeriele Yamai Ibishamu na shamuele. E bali imitwe yama yannda yaba ba wishibo, ukufuma ku, cikota cakwa Tola noku babika pa pa fita fya bulamba pa luko lwabo. Bali pamo amakana amakumi yabili nayabili ne myanda mutanda mu nshiku sha kwa Davidi. ³Usi umwana wakwe umwaume ali ni Israelia. Abana bakwe abaume bali ni Mikaele Obadia Yoele na Ishia, Bonse basano bali intungulushi sha mukowa. ⁴Bali kwete abashilika amakana amakumi yatatu na makana mutanda aya bulwi. ukulingana noku tantikwa kwa fikolwe fya mikowa, pantu balilwete abakashi abengi na bana abaume. ⁵Ba lupwa lwabo bali abaume abali kulwa ukufuma ku mikowa shonse isha kwa Israeli, elyo bali pendelwe bonse pamo, amakana amakumi cine konse konse na makana cine lubali abaume kulwa, Ngefyo tantikwa munkonkanino yabo. ⁶Benjamini abana bakwe abaume batatu bali ni bela, ni bela, Bekere, na Yediaele. ⁷Bela abana bakwe abaume basano bali ni Esbone, Usi usiele Yerimute, na Iri. Bali ba shilika elyo imitwe yama yanda yaba wishibo. Abantu babo bali amakana amakumi yabili na yabili na makumi yatatu na bane abaume aba kulwa ukulingana noku tantikwa kwa fikolwe fya mikowa. ⁸Bekere abana bakwe abaume bali ni Semira Yoashi Eliesere, Elyoenai, Omeri Yeremote, Abiya, Abiya, Anatote, na Alemete: Bonse aba bali bana bakwe abaume. ⁹Ukutantikwa kwa mikowa shabo kwali amakana amakumi yabili ne imyanda ibili mitwe yama yanda yaba wishibo elyo abaume aba kulwa. ¹⁰Umwana umwaume uwa kwa Yediaele ali ni Bilhani. Bihani abana bakwe abaume bali ni Yeushi, Benyamini Ehudi, kanaana, Setani, Tarshishi, na Alishahari. ¹¹Bonse aba bali bana abaume abakwa Yediaele, Bali tantikilwe mu butantiko bwa mu mukowa wabo abali ikana limo na cinelubali ne myanda ibili imitwe ya ma yanda na baume abakulwa abakufikapo mu milimo ya bushilika. ¹²Abena Shupimu na bena Hupimu bali citota cakwa Iri na bena Hushimu bali cikota cakwa Ahere. ¹³Abana abume abakwa Natali bali ni Yahasiele Guni, Yaere, na Shalumu icikota cakwa Bilha. ¹⁴Icikota cakwa Manase bali bali ni Asiriele, uwali cikota cakwa ukupitila mu wa pa mbali wakwa Aramu. (Afyele Makiri, wishi wakwa Gileadi. ¹⁵Elyo Makiri asendele umukashi ukufuma ku bena Hapimu naku bena Shupimu, ne shina lyakwa nkashi yakwe ali ni maaka.) Ne shina lya cikonkebeli ali Selorehadi, uwa kwete fye abana abanakashi. ¹⁶Elyo Maaka, umukashi wakwa Makiri, a fyele umwana umwaume no ku mwinika Pereshe, ne shina lya ndumi yakwe ali ni shereshe, nabana bakwe abaume bali ni ulamu na Rekemu. ¹⁷Umwana umwaume uwakwa Ulamu ali ni Bedai. Aba ebali icikuta cakwa Gileadi u wali umwana umwaume uwa kwa Makiri uyo uwali umwana umwaume wakwa Manase. ¹⁸Hamolekete inkashi yakwa Gileadi yafyele ishilode, Abiesere, na Mala. ¹⁹Abana abaume abakwa Shemida bali ni Ahiani, Shekamu, Likhi, na Aniamu. ²⁰Icikota cakwa Efraimu bali ni Shutelai, Berede umwana wakwe umwaume Tahati umwana wakwe umwaume, Eleade umwana wakwe umwaume, Tahati umwana wakwe umwaume, ²¹Shabadi umwana wakwe umwaume. Shutela umwana wakwe umwaume Esere na Eleadi bali bepeye ku baume baku Gati abekala calo lintu baile muku bebila ifite kwa fyabo, ²²Eframuwishibo ali baloseshe pa nshiku ishingini ne ndumi shakwe sha lisile muku mukoselesha. ²³Alingile mu mukashi wakwe. Alimitile noku fyala umwana umwaume, Efraimu amwi nikile Beria pantu ububifi bwalipumikishe ulupwa lwakwa. ²⁴Umwana wakwe umwanakashi ali ni Sheera uwa kulile Isamba na pamulu wa Bethe, Horone na Usena Sherra. ²⁵Rafa ali umwana wakwe umwaume Reshefe umwana wakwe umwaume. Tela umwana wakwe umwaume, Tahani umwana wakwe umwaume, ²⁶Ladani umwana wakwe umwaume, Emihudi umwana wakwe umwaume Elishamu umwana wakwe umwaume, ²⁷Nuni umwana wakwe umwaume, Yoshua umwana wakwe umwaume. ²⁸Ifipe fyabo ne fifulo fyali ni Betele ne mishi yaishingulwiki. Bali tantalisheko ukuya akabanga ukufika ku Naarani naku masamba uku fika ku Gesere ne mishi iyaiko ako naku shekemu ne mishi yaiko ukufika ku ne mishi yaiko. ²⁹Kumupaka na Manase kwali Bete sheani ne mishi yaiko. Tanaaki mishi yaiko, Megido ne mishi yaiko na Dore ne mishi yaiko. Muli ishi misumba ifikota fyakwa Yosefe umwana mwaume wakwa Israeli emo bali kwikala. ³⁰Ashere abana baume bakwe bali ni imna, Isba, Ishbi, na Beria. Sera ewali nkashi yabo. ³¹Beria abana bakwe bali ni Hebere na ,alkile, uwali e wishi wakwe Birsaiti. ³²Hebere abana baume bakwe bali ni Yaflete Shemere, na Hotamu Shua e wali nkashi yabo. ³³Yaletabaume bakwe bali ni Pasaki, Bimhali, na Ashbati. Aba e bali abana bakwe Yaflete. ³⁴Shomere, indume yakwa Yaflete, alikwete aba abana ababume: Roga, Yehubu, na Aramu. ³⁵Shemere indume yakwe, Hotamu, alikwete aba abana baume; Sofa, Imna, Sheleshe, na Amali. ³⁶Sofa abana abaume bakwe bali ni Sua, Harnefere, Shuali, Beri, Imra, ³⁷Besere, Hode, Shama, Shileshe, Itrani, na Beera. ³⁸Yetere abana abaume bakwe bali ni Yefune, Pispia, na Ara. ³⁹Ulla abana abaume bakwe bali ni Ara, Haniele, na Risia. ⁴⁰Bonse aba fikota fyakwa Ashere. Bali e fikolwe fya mikowa yali emitwe yanganda yaba wishibo, abaume abacindeme abaume abali kulwa kabili imfumu pa ntungulushi. Bali abaume amakana amakumi yabili na mutanda eba tantikilwe nga ba linga ku milimo yabu shilika, ukulingana nefyo baba tantikile.

8

¹Benjamini abana bakwe abaume basano bali ni bela ibeli lyakwe, Ashibele, Ahara, ²Noha, na Rafa. ³Bela abana bakwe abaume bali ni Adari, Gera, Ehudi, ⁴Abishua, Naamani, Ahoa, ⁵Gera, Shefufani, na Huramu. ⁶Aba ebali ifikota fya kwa Ehudi imitwe ya mayanda yaba wishibo ku bekashi ba mu Geba abalengelwe uku kukila ku manahati; ⁷Naamani, Ahiya, na Gera. Pakulekelesha Gera, aliba tungulwile mu kwenda kwabo. Ali e wishi wakwa Usa na Ahihudi. ⁸Shaharaimu alibele

wishi wa bana bamu calo ca Moabu panuma yaku tamfya aba kashi bakwe ba Hushimu na Baaria. ⁹Mu mukashi wakwe Hodeshe, shaharaimu alibele wishu wakwa Yobabu, Sibia, Mesha, Malkamu, ¹⁰Yeusi Shakia, na Mirma. Aba e bali abana bakwe abaume, imitwe ya mayanda yaba wishibo. ¹¹Alibele kale wishu wakwa Abitubi na Elpaali muli Hushimu. ¹²Elpaali abana bakwe abaume bali ni Ebere, Mishamu, na Shemed(uwa kulile ono na Ludi ne mishi yabo iya bashingulwike). ¹³Kwaliko na Beria na Shema. Bali emitwe yama yanda yaba wishibo kuli abo abali kwikala mu Ayalone, e batamfishemo nabe kashi bamu Gati. ¹⁴Beria alikwete abana abaume aba: Ahio, shashaki, Yeremote, ¹⁵Sebadia. Aradi, Edere, ¹⁶Mikaele, Ishpa, na Yoha e bali abana abaume aba kwa Beria. ¹⁷Sebadia, Meshulamu, Hiski, Hebere, ¹⁸Ishmerai, Islia na Yobabu e bali abana abaume abakwa Elipaali. ¹⁹Yakimu, Sikri, Sabidi, ²⁰Eliehai, Siletai, Eliele, ²¹Adaya, Beraya, na Shimrati e bali abana abaume abakira Shimeyi. ²²Ishpani, Ebere, Eliele, ²³Abdone, Skikri, Hanani, ²⁴Hanania, Elamu, Antotiya, ²⁵Ifidia, na Penuele e bali abana abana abaume bakwa Shashake. ²⁶Shansherai, Sheharia, ²⁷Yareshia Eliya, na Sikri e bali abana baume abakwa Yerohamu. ²⁸Aba e bali imitwe ya mayanda yaba wishibo kabili imfumu sha baume abali kwikala mu Yerusalem. ²⁹Wishi wakwa Gibeone Yeuele uyo umukashi wakwe ishina ali ni Maaka, aikele mu Gibeone. ³⁰Ibali lyakwe ali ni Abdone, pakonkelena Suri, Kishi, Baali, Nadabu, ³¹Gedore, Ahio, na Sekere. ³²Naumbi pabana bakwe Yoele umwaume ali ni Mikilote, uwaishile kuba wishu wakwa Shimeamu. Nabo bene baikele mupepi naba lupwa lwabo mu Yerusalem. ³³Nere e wali wishu wakwa Kishi. Kishi e wali wishu wakwa Shauli. Shauli e wali na Esh-Baali. ³⁴Umwana umwaume uwakwa Yenatani ali ni Merib-Baali. Merib-Baali e wali wishu wakwa Mika. ³⁵Abana abaume abakwa Mika bali ni Pitone, Meleke, Tarea, na Ahasi. ³⁶Ahasi aishile kuba wishu wakwa Yehoadi. Yehoadi e wali wishu wakwa Alemete Asmabete, na Simri. Simri e wali wishu wakwa Mosa. ³⁷Mosa e wali wishu wakwa Binea, Binea e wali wishu wakwa Rafa. Rafa e wali wishu wakwa Eleasa. Eleasa e wali wishu wakwa Asele. ³⁸Asele alikwete abana abaume mutanda: Aserikamu, Bokeru, Ishaele, Shearia, Obadia, na Hanani, Bonse aba abali bana abaume abakwa Asele. ³⁹Abana abaume abakwa Esheke, indume yakwe, bali ni ulamu ibeli lyakwe, Yeushi ewali cikonkebeli, na Elifelete e wa butatu. ⁴⁰Ulamu abana bakwe abaume bali abaume abalikulwa kabili bali cenele mu ku bom fya akatamfunda ne mifwi. Balikwete abana abaume abengi na beshikulu, pamo mwanda umo na makumi yasamo, Bonse aba bali cikota cakwa benjamini.

9

¹Elo bonse abena Israeli balembele mu fitoto, balembele mwi buku lya shamfumu sha kwa Israeli. Lelo kuba Yuda balisendelewe ukuya muli bunkole ku Babele pamulandu wa lubembu lwabo. ²Aba kubalilapo ukwisa kwikala mu misumba yabo bali bena Israeli bamo, bashimapepo, bena Lebi, bomfi ba mwi tempele. ³Bamo aba mubana bakwa Yuda Benjamini< Eframamu na Manase balikele ku Yerusalem. ⁴Abaikelemo ukulundapo Utai mwana mwaume wakwa Amihudi mwana mwaume wakwa Omeri mwana mwaume wakwa Bani umo mu bana wakwa Perese umwana mwaume wakwa Yuda. ⁵Muba mu Shelaniti bali ni Asaya ibeli na bana baume bakwe. ⁶Mu bamu bana bakwa Sera ali ni Yeuele abana babo ba pendelelewe imyanda mutanda na makumi pabula. ⁷Mu bamu bana bakwa Benjamini bali ni Salu umwana mwaume wakwa Meshulamu umwana mwaume wakwa Hodabia umwana mwaume wakwa Hasenua. ⁸Na kabili kwali ibeya mwana mwaume wakwa Yerohamu; Ela mwana mwaume wakwa Usi mwana mwaume wakwa Mikiri; Meshulamu mwana mwaume wakwa Shefatia mwana mwaume wakwa Reuele umwana mwaume wakwa Ibniya. ⁹Ba lupwa babo balembele mu cototo impendwa makana pabula na makumi ya sano na mutanda aba bonse abaume bali mitwe ya mayanda yaba shibo ku mayanda yaba shibo. ¹⁰Bashimapepo bali ni Yedaya, Yehoyaribu, na Yakini, ¹¹kabili kwali na Asaria mwana mwaume wakwa Hikia mwana mwaume wakwa Meshulamu mwana umwaume wakwa Sadoke mwana mwaume wakwa Merayote mwana mwaume wakwa Ahitubu, umo uwali kangalila ya nganda yakwa Lesa. ¹²Kabili kwali Adaya mwana mwaume wakwa Yerohamu mwana mwaume wakwa Pashihuri mwana mwaume wakwa Mailkiya. Kabili kwali na Maasai mwana mwaume wakwa Adiele umwana mwaume wakwa Yasera umwana mwaume wakwa Meshulamu umwana mwaume wakwa Meshilemiti mwana mwaume wakwa Imere. ¹³Ba lipwa lwabo, abali intungulushi sha mayanda shaba shibo impendwa yali kana limo imyanda cine lubali na makumi mutanda. Bali impalume ngashi mu mulimo mu nganda yakwa Lesa. ¹⁴Aba mu bena lebi, kwali Shemaya umwana mwaume wakwa Hashubu umwana mwaume wakwa Asrikamu mwana mwaume wakwa Hashaba, aba mu bana ba kwa Merari. ¹⁵Kabili kwali na Bakbakari, Hereshe, Galali na Matania mwana mwaume wakwa Mika mwana mwaume wakwa Sikri mwana mwaume wakwa Asafi. ¹⁶Kabili kwali na Obadia mwana umwaume wakwa Shemaya mwana umwaume wakwa Galali mwana mwaume wakwa Yedutuni; na Berekia mwana mwaume wakwa Asa mwana mwaume wakwa Elkanah, abaikele mu mishi ya bena Netofa. ¹⁷Aba kulinda ifibi bali ni Shalamu Akubu Talmone, Ahimani na bana babo. Shalamu ali ni ntungulushi yabo. ¹⁸Ku nshita ya kunuma kwa iminine ba kalinda ku mpongolo ya mfumu ku lubali lwakukabanga ku nkambi ya bana ba bena Lebi. ¹⁹Shalamu mwana mwaume wakwa Kore mwana mwaume wakwa Ebisafi mwana mwaume wakwa Kora naba mu lupwa lwakwe ukufumu mu nganda wakwa wishu, bena Kora, bali ababikilwe ku mulimo wa kulinda, Balindile Iminshi yama Hema. Ngefyo ifikolwe fwabo fyali kulinda apa kwingilila. ²⁰Finehasi umwana mwaume wakwa Eleasari e wali kangalila pali bena akale, na Yahwel ali na wena. ²¹Sekaria umwana mwaume wakwa Meshelemia ali kalinda wakwa kwingilila ku Hema lya Kulanshanya. ²²Bonse abasalilwe nga bakalinda ba mpongolo pa mwingililo impendwa myanda ibili ne kumi na babili. Ama shina yabo ya lembelwe mu bantu abalembele mu mishi yabo. Davidi na Samuele kamona ababikile mu ncende umo bali kucetelwa. ²³Elo bena na bana babo bapelle ukulinda impongolo ya nganda yakwa Yahweh, iyali kwitwa ku nganda ye Hema. ²⁴Ba kalinda ba mpongolo bali bikilwe monse mu fifutu fine kabanga ku masamba ku kapinda kaku kulyo na ku kapinda ka ku kuso. ²⁵Ba wabo abaikele mu mishi yabo. bali kwisa mu nshiku cine lubali muku

kombo shanya. ²⁶Lelo bane intungulushi ba kalinda ba mpongolo, abali bena lebi, bali bikilwe ukulinda imiputulwe no mwakusungila mu nganda ya kwa Lesa. ²⁷Bali bakulinda ubushiku mu ncende ukushunguluka inganda yakwa Lesa, pantu bena e babikilwe ukulinda. Bali no kula kuisula cila lucelo. ²⁸Bambi bena bali ba kwangalila ifipe fya mwi tempele; bali kupenda ifipe ulu bali ku fingishi nelo bali ku fumya kunse. ²⁹Bambi bena bapelwe ukusunga bwino ifintu fya mushilo ifipe ne fya kubomfya ukulunda pofye ubunga bwapeleka, umwangashi ama futa, ifyanunka icena cisuma ne fye fungo. ³⁰Bambi ba shimapepo abana baume bali kusankanya ifye ma ifye fungo. ³¹Matitia, umo uwa mu bena lebi, uwali libeli wakwa Shalumu umwina Kora, ali wa bikilwe mu kupekanya imikate ya mitulo. ³²Bambi aba muli ba wabo, abana bakwa Kohati, ba bikilwe pa mikate ya kusanwapo, ku kupekanya cila sabata. ³³Aba kwimba na bakulu ba lebi ba mu nganda ya kuba wishibo bali kwi kala mu miputule mu kati ulu bali ta balebomba, pantu bali no kula bomba umulimo babikilwe uku bomba akasuba no bushiku. ³⁴Aba e bali intungulushi pa ma yanda ya ba wishibo mu bena Lebi, ngefyo catantikwe mu citoto cabo, bakasomo. Baikele mu Yerusalemu. ³⁵Wishi wakwa Gibeone Yeiele, uyo umukashi ishina ali ni Maaka, aikele mu Gibeone. ³⁶Ibali lyakwe umwana mwaume ali ni Abdone, elo abana abume ni Suri, Kishi, Baali, Nere, Nadabu, ³⁷Gedore, Ahio, Sekaria, na Mikilote. ³⁸Mikilote ali ni Wishi wakwa shimeomu. Baikele na bana na ba wabo mu pepi mu Yerusalemu. ³⁹Nere ali ni wishi wakwa Kishi ali ni wishi wakwa Shauli, Shauli ali ni wishi wakwa Yanatani, Malkishua. Abinadadu, na Eshibaali. ⁴⁰No mwana mwaume wakwa Yonatani ali ni Merib-baali Merib-baali ali ni wakwa Mika. ⁴¹Abana baume bakwa Mika bali ni Pitine, Meleki, Tarea na Ahasi, ⁴²Ahasi ali wishi wakwa Yora, Yara ali ni wishi wa kwa Alemete, Asmabete na Simiri, Simiri ali ni wishi wa kwa Mosa. ⁴³Mosa ali ni wishi wa kwa Binea, Binea ali ni wishi wa kwa Refeya, Refeya ali ni wishi wakwa Eleasa ali ni wishi wa kwa Asele. ⁴⁴Abana baume mutanda bakwa Asele bali ni Asrikamu, Bokru, Ishmaeli, Shearia, Obadia, na Hanaani Aba e bali abana baume bakwa Asele.

10 ¹Nomba aba Pelishiti balilwile na Israeli onse mwaume mu Israeli abutukile ukufuma ku cinso ca ba Pelishiti no ku pona panshi abafwa palupili lwa Gibene, ²Aba Pelishiti pepi pepi ba konkele Shauli no mwana mwaume wakwe. aba Pelishiti balipeye Yonatani, Abinadabu, na makishua, abana baume bakwe. ³Ubulwi bwa kosele icibi kuli Shauli, na baliku posa imifwi bali musangile, no ku mucena wena. ⁴Elo Sauli ku wali kusenda ifyanso fyakwe, "fumya ulupanga lobe no kumpushamo lwena muli nebo. Limbi aba bashasembulwa baisa no kwisa kunshisha." Lelo bashasembulwa baisa no kwisa kunshusha," Lelo uwalikusenda ifipe fyakwe taticitile pantu ali tinine apa kalamba. Elo Shauli abulile ulupanga lwakwe no kuwila pali lwena. ⁵Ulo uwali kusenda ifipe fwakwe amwene ukuti Shauli ali fwile, ali ponene pa lupanga lwakwe mu musango umo umu wine no kufwa. ⁶Efyo Shauli afwile, na bana bakwe abaume batatu, elo bonse aba munganda yakwe bafwilile pamo. ⁷Ulo bonse abaume ba mu Isreali mu mupokapoka bamwene ukuti na ba butuka no kuti Shauli na bana bakwe abaume batifwile, balishile imishi yabo no kubutuka. Elo aba Pelishiti balishile no kwisa kwikalamo muli shena. ⁸Pa bushiku bwa konkelepo, Ulo aba Pelishiti baishile mu kukula aba fwile, uwile pa lupili lwa Giboa. ⁹Bali mukule no kubulako umutwe wakwe ne fyanso fyakwe, balitumine ne nkombe monse muba Pelishiti ukusenda imbila ku tulubi twabo na ku bantu. ¹⁰Ba bikile ne fyanso fyakwe mwi tempele lya milungu yabo, no ku kaka umutwe wakwe mwi tempele lyakwa Dagone. ¹¹Ulo bonse abena Yebeshe gileadi ba umfwile fyonse ifyo aba Pelishita ba citile kuli Shauli, ¹²Bonse abaume ba bulwi baile no kuya bula umubili wakwa Shauli nabo abali abana bakwe abaume, no kubaleta bena ku Yebeshe. balibashikile amafupa yabo mwi samba lya muoke mu Yebeshe no kuleka ukulya inshiku cine lubali. ¹³Efyo Shauli afwile pa mulandu tali wa cishinka kuli Yahweh. Tali wa kunakile ifya mwebele Yahweh, Lelo ali kwipusha ukwafwiwa ukufuma kuli umo ulanda no wafwa. ¹⁴Tali wa ku kabila ukwafwiwa ukufuma kuli Yahweh, e fyo Yahweh ali mwi peye no kwalusha ubufumu kuli Dabidi umwana mwaume wakwa Yese.

11

¹Elo yonse Isreali yalishile kuli Dabidi pa Hebroni no kulanda ati, "Lolesha, tuli munofu ne fupa lyobe. ²Munshiku shapita, ulu Shauli ali imfumu pali fwe, niwe watungulwile abashilika ba mu Isreali. Yawe Lesa obe alandile kuli we, ukacema abantu bandi Isreali, elo ukesa kuba kateka pa bantu bandi Isreali. ³Eico abakalamba bonse ba Isreali baishile kumfumu pa Hebrone, na Dabidi alipangile icipangano nabo pacinso cakwa Yawe. Balisubile Dabidi ukuba Imfumu pali Isreali, Muli iyi inshila, icebo cakwa Yawe ica bobelwe kuli Samuele caishile kuba icacine. ⁴Dabidi na Isreali yonse balile ku Yerusalemu (uko niku, Yebusi). Nomba abena Yebusi, abekashi bailye ncende, nabo bali kulya kwine. ⁵Abekashi bamu Yebusi balilandile kuli Dabidi, "Tawaise kuno." Lelo Dabidi alibulile inshanshisho ya Sion iyo yali, musumba wakwa wakwa Dabidi. ⁶Dabidi alilandile ati, "uyo onse ukesa kusansa abena Yebusi ukubalilapo akaba umukalamba waba shilika." Eico Yoyabu umwana mwaume wakwa Seruya alibasaushile umuku wakubalilapo, eico balimulengele ukuba umukalamba. ⁷Elo Dabidi atelele ukwikala munshanshisho. Eico bali ukutele umusumba wakwa Dabidi. ⁸Alikulile umusumba konse ukushunguluka ukufuma ku Millo no kubwelela ku cibumba cashinguluka. Yoyabu alibweseshopo umusumba washelepo. ⁹Dabidi aishile kuba umukalamba apakalamba pantu Yawe wamilalo ali nao. ¹⁰Ishi entungulushi Dabidi akwete, aba ilangile abena ukukosa na ena mubufumu bwakwe, pamo na Isreali yonse, kukumulenga imfumu, ukubela ishiwi lyakwe palwa kwa Isreali. ¹¹Ifi efyatanteme abaume babulamba bakwa Dabidi; Yoshobeamu, umwana mwaume wakwa Hachimoniti, ewali umukalamba waba filolo. Alipeye abaume imyanda itatu kumufwi wakwe panshinta fye imo. ¹²Uwamukonkelepo panuma ali ni Eleasari umwana mwaume wakwa Dodo, umwaina Ahohite, uwali umo pabaume batatu amalamba. ¹³Ali na Dabidi pa Pasi Dammimu, na palya aba Pelishiti bali kolongene pamo kubulwi, uko ukwali ibala lya barle naba shilika bali Fulumukile ukufuma kuba Pelishiti. ¹⁴Balishile kwiminina pakati kebala.

Balilipokolwele no kwipaya aba Pelishiti na Yawe aliba Puswishe no ku cimfya ukukalamba.¹⁵Elo batatu pantungulushi amakumi yatatu balishile kutentemukile kucilibwe kuli Dabidi, ku lucengo lwa Adullamu. Abashilika ba bafelishiti bapangile inkambi mumupokapoka wa Rephaimu.¹⁶Pali ilya nshita Dabidi ali munshanshisho yakwe, ulucengo. lelo aba Pelishiti balimbile inkambi yabo pa Bethlemu.¹⁷Dabidi alikufwaya amenshi no kulanda ati, "Nga cakwebati umo engampelako amenshi yakunwa ukufuma mucishima capa Bethlemu, icishima icaba pampongolo lubali!"¹⁸Eico ababume batatu ababulamba bali pulinkenye pabashilika ba bapelishiti no kutapa amenshi ukufuma mucishima ca mu Bethlemu, icishima capampongolo. Balisendele amenshi nokupela Dabidi, lelo alikene ukuyanwa. Nangula aliyetulwile kuli Yawe.¹⁹Elo alandile, "cingaba ukwebati ni kacite ifi nakabili! kuti nanwa umulopa wabaume aba bacibika imyeo yabo mukayofi?" Pantu bacibika imyeo yabo mukayofi, Dabidi alikene ukuyanwa. Ifi fyali ficitwa fya baume batatu ababulamba.²⁰Abishai wabo wakwa Yoabu uwali umu kalamba pali ba tatu. Alibomfeshopo umufwi wakwe umuku umo ukwimina imyanda itatu nokubepeya. Alilumbwike pamo na batatu.²¹Pali batatu, alipelwe ubucindami imiku ibili nokuba umukalamba wabo, nangu tali umo pali bena.²²Benaya umwana mwaume wakwa YEhoyada ali umulwi washipa ukufuma ku kabaseele, uwacitile ificitwa ifikalamba. Alipeye abana baume babili abakwa Ariele uwa ku Moabu. kabili alitentemwikila mucilindi nokwipaya inkalamo pabushiku ubo imfula yabungululu yaliku pona.²³Alipeye no mwina Egupto, umwaume uwa lepele imikono isano. Umwina Egupto alikwete umufwi kubati mulando wabakapikula ba nsalu, lelo alile kuli ena ne nkonto yekapye. Alipokolwele umufwi ukufuma mu ninwe ya mwina Egupto no ku mwipaya no mufwi wakwe.²⁴Benaya umwana mwaume wakwa Yehoyada acitile ifi fintu, kabili alimikwe pamo na baume batatu amalamba.²⁵Alicindukwepo sana ukucila abashilika amakumi yatatu mulufyonse, lelo tacindeme ukufika ngeyo abaume batatu ababulamba. Lelo Dabidi alimubikile nga mukalamba wabakumulinda.²⁶Abaume ba bulamba bali Asaele munyina Yoabu, Elhanani umwana mwaume wakwa Dodo uwaku Betelehemu.²⁷Shamote umwina Herote, Helesi umwina Pelini,²⁸Ira umwana mwaume wakwa Ikkeshi umwina Tekoi, Abiesere umwina Anatoti,²⁹Sibbekai umwina Hushati, Ilai umwina Ahohi,³⁰Maharai umwina Netopai, Heledi umwana mwaume wakwa Baanani umwina Netopati,³¹Itai umwana mwaume wakwa Ribai umwina Gibeale mu bana bakwa Benjamini, Benaya umwina Piratoni.³²Hurai uwa mumupokapoka wa Gassi, Abiele umwina Arbati,³³Asmareti umwina Baharumi, Eliahba umwina Shaal boni,³⁴Umwana mwaume wakwa Hashemu umwina Gisoni, Yonatanani umwana mwaume wakwa Shage umwina Harari,³⁵Ahiamu umwana mwaume wakwa Sakari umwina Harari, Elipali umwana mwaume wakwa Uri,³⁶Hepere umwina Mekerati, Ahiya umwina Peloni,³⁷Hesro umwine Garmeli, Naarai umwana mwaume wakwa Esbai,³⁸Yoelo munina wakwa Ntani, Mibari umwana mwaume wakwa Hagri,³⁹Seleki umwina Ammoni, Naharai umwina Beroti (uwalikwikata ifya bulwi fyakwa Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya),⁴⁰Ira umwana Ltiri Garebu umwina Itiri,⁴¹Uriya umwina Hitti, Sabadu umwana mwaume wakwa Alhlai.⁴²Adina umwana mwaume wakwa Shisa umwina Reubeni (umukalamba wabena Reubeni) na makumi yatatu yali nankwe.⁴³Hanani umwana mwaume wakwa Maaka, na Yoshafati umwina Mitini,⁴⁴Ussia umwina Asiterati, shama na Yeelele umwana mwaume wakwa Hotamu umwina Aroeri,⁴⁵Yedialele umwana mwaume wakwa Shimri, Yoha (munina wakwe umwina Tisi),⁴⁶Eliele umwina Maliabi, Yerbai na Yoshabia abana baume bakwa Elnaamu, Itima umwina Moabu,⁴⁷Eliele, Obedi, na Yaasiele umwina Mesobai.

12

¹Aba ebaume baishile kuli Dabidi ku siklagi ninshi acili ali bindwa ku cinso cakwa Shauli umwana mwaume wakwa KIshi. Bali paba shilika, abali kumwafwilisha mu bulwi.²Bali ipangeshe ne mata nokubomfya yonse ukuboko kwa kulya nokwa kuso mukuposa amabwe na muku lasa amafumo ukufuma ku mata. Bali bena Benjamini, umuntundu umo na Shauli.³Umukalamba ali Ahiesere, elo Yoashi, bonse babibli bana baume bakwa Shemma umwina Gibeale. kwaliko Yesile na Peleti, abana baume bakwa Asmabeti. Elo kwaliko na Beraka, Yehu umwina Anatoti,⁴Ishmaya umwina Gibeoni, umushilika paba makumi yatatu (kabili alikutungulula abali amakumi yatatu); Yeremia, Yahasele, Yohanani, Yosabadi umwina Gederale,⁵Elusai, Yemmoti, Bealiya, Shemaria, Shefatia umwina Harufi,⁶Umwina Korai Elkana, Isha, Asarele, Yoesere, Yashobeamu, na⁷Yoela na Sebadiya, abana baume bakwa Yershamu umwina Gedori.⁸Bamo abane Gadi balilandile kuli Dabidi pa ushanshisho yakwe, mumatololo. Bali baume, ababulwi, abaume ababulwi, abaume abakanshiwe pa bulwi, abali kwikata inkwela fyali fya kutinya kubati finso fya nkalamo. Balikubutuka kubali ni mpombo pampili.⁹Bali Esere intungulushi, Obadiya uwalenga cibili, Eliabu uwalenga citatu,¹⁰Mishimana uwalenga bune, Yeremia uwalenga busano,¹¹Atai uwalenga mutanda, Eliele uwalenga cine lubali,¹²Yohanani uwalenga cine konse-konse, Elsabadi uwalenga pabula,¹³Yeremia uwalenga ikumi, Makibanai uwalenga ikumi na umo.¹⁴Aba abana baume bakwa Gadi bali nitungulushi shaba shilika. uwacepesha atungulwile umwanda umo, no wakulisha atungulwile ikana limo.¹⁵Balyabwike Yordami mu mweshi wapa kubala, ulo waiswile incena shuko, no kutamfya bonse abali kwikala mumipokapoka, konse kumasamba na kumboshi.¹⁶Bamo abaume abena benjamini na Yuda balishile munshanshisho yakwa Davidi.¹⁷Davidi alifumine panse mukuba kumanya no kulanda nabo; Nga mulishile mumutende mukwafwa nebo, kuti mwalunda kuli nebo lelo nga mwishile muku mbemba kuba kubalwani bandi, lekeni Lesa wafikolwe fyenu amone no kumikapila, ninshi nshicitile icibi.¹⁸Elo umupashi waishile pali Amasai, uwali umukalamba wabali amakumi yatatu. Amasai landile, "Tuli bobele Dabidi Tuli kulubali lobe, umwana mwaume wakwa Yeese. Umutende, lekeni umutende ube kuli onse uulekwafwa. Lekeneni umutenmde ube kuli bakafwa bobele, pantu Lesa obe alekwafwa." Elo Dabidi aba pakelele no kubalenga ukuba abalamba pa bantu bakwe.¹⁹Bamo aba fumine kuli Manase nabo balyakukile kuli Dabidi ulo aishile naba Pelishiti ukwimina Shauli mu bulwi. Lelo tabayafwile aba Pelishiti, Pantu ba lupaka ba bapeshiti bali ipwishe abene nabene no

kutamfya Dabidi. Balandile, "Akalukila kuli Shikulu wakwe Shauli muka yofi ka mweo Shesu." ²⁰Ulo aile ku siklagi, abaumo bakwa Manase abailundile kuli ena bali Adina, Yosabadi, Yediaele, Maiko, Yosabadi, Elihu, na Silleta, bakasomo pa makana bamuli Manase. ²¹balyafwile Dabidi ukulwa ne mpuka, pantu bali baume ababulwi. kuntanshi baishile kuba bamushika baba shilika. ²²Ubushiku pa bushiku, abaume balikwisa kuli Dabidi muku mwapwa, mpaka kwaba ibumba lyaba shilika ilikalamba, kubati libumba lyaba shilika bakwa Lesa. ²⁵Ifi efya lembelwe kubashilika abaipanyeshe kubulwi, abaishile kuli Dabidi ku Hebrone, ku kwalwila ubufumu bwakwa Shauli kuli ena, ubwasendele icebo cakwa Yawe. ²³Ukufuma muli Yuda abo aba sendele ifishangu ne mifwi bali amakana mutanda mutanda ne myanda cine konse konse, baipanyeshe kubulwi. ²⁴Ukufuma mubena Simeone bali amakana cine lubali no mwanda umo abaume ba bulwi. ²⁶Ukufuma mubena Lebi bali amakana yane ne myanda mutanda abaume babulwi. ²⁷Yehoda ali nitungulushi muluko lwakwa Aroni, na bali nao bali amakana yatatu ne myanda cine lubali. ²⁸Na sadoki, umucece, uwamaka, kabili umwaume uwa pambana, mwali intungulushi amakumi yabili ukufuma mulupwa lwaba wishu. ²⁹Ukufuma muli Benyamini, umutundu, wakwa Shauli bali amakana yatatu. Abengi muli bena balishele abakunakila kuli Shauli mpaka ino nshita. ³⁰Ukufuma mubena Efraimu bali amakana amakumi yabili, ne myanda cine konse konse abaume ba bulwi, abaume abalumbwike mu nganda shaba shibo. ³¹Ukufuma mulicitaka wa mutundu abena Manase bali amakana Ikumu na cine konse konse abaume abalumbuka abaishile mukulenga Dabidi imfumu. ³²Ukufuma muli Isakari, mwali ntungulushi imyanda ibili abali kwiluka palwa nshita no kwishiba ifyo Isreali ilingile ukucita. Bonse mundupwa shabo balikubela. ³³Ukufuma muli Sebuluni mwali amakana amakumi yasano abaume babulwi, abaiteyeye ku bulwi, ne fyanso fyabo fyobo ifya bulwi, no kuiteyanga ukupela ukunakila kwabula ukwabanya. ³⁴Ukufuma muli Natali mwali bafilolo ikana limo, na bali nabo mamakana amakumi yatatu na makana cine lubali abaume abali ne fishangu ne mifwi. Ukufuma mu bena Dani mwali amakana amakumi yabili na cine konse konse ne myanda mutanda abaume abaiteyenya kubulwi. ³⁵Ukufuma mu bena Dani Mwali amakana amakumi yabili na cine konse konse ne myanda amakumi abaume abaiteyanya kubulwi. ³⁶Ukufuma muli Ashere mwali amakana amakumi yane abaume abiteyanya ku bulwi. ³⁷Ukufuma kwishilya limbi ilya Yodani ukufuma mubena Reubeni, mu bena Gadi, na citika wa mutundu wakwa Manase, mwali amakana umwanda umo na makana mamkumi yabili abaume abaipanganshi ne fyanso ifya misango yonse ifya bulwi. ³⁸Bonse aba bashilika, abakashiwa mu bulwi, balishile ku Hebrone na mapange ayaminina ndi ukulenga Dibidiimfumu pali Isreali yonse. Bonse abena Isreali abashelepo balisuminishe ukulenga Dabidi imfumu. ³⁹Balikulya na Dabidi inshiku shitatau, ukulya nokunwa, pantu indupwa shabo shali batumine pamo ne fyakupékanya. Mu ⁴⁰kulundapo, abo abli mupepi nabo, ukufikafye nakuli isakari na sebuluni na Naftali, baliletele imikate pali bakabalwe, pangamali, napa mfalashi napa ngombe, imbukunya natobo ya mukuyu, ne fisansangu fya myangashi iya yanikwa, no mwangashi, na mafuta, ingombe shilume no mukuni wampanga, pantu mwali ukusangalala mu Isreali.

13 ¹Davidi alilanshinye nabacilolo ba makana kabili naba myanda elo nentungulushi shonse. ²Davidi alilandile kwibumba lya bena Israeli bonse, "nga camoneka icabune kuli mwebo, kabili nga cakweba icabume kuli mwebo, kabili nga cakweba ati, ici cifumine kuli Yawe lesa wesu, natu tumeko intumi konse ukwaba bawesu abashala mu misumba yonse iya mu Israeli, nakuli ba shimapepo ne bena lebi ababa mu misumba yaba. Leken i balalikwe ukwisa ku ilunda kuli fwebo. ³Natuye ku bwesha imboshi yacipangano cakwa Lesa wesu kuli fwebo bene, pantu ta twafwaile ubufwayo bwakwe munshiku sha butungulushi bwakwa Sauli." ⁴Ibumba lyonse lyasuminishe ifi fintu pantu fyali moneke bwino mumenso yabantu bonse. ⁵Elo Davidi alonganikile bonse abena Israeli pamo, ukufuma ku mumana wa Shihori mu Egupti ukuya kufika ku lebo Hamati ukuya kubwesha imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa ukufumya ku Kiriati Yarimu. ⁶Davidi nabena Israeli bonse balile ku Baala, uwaba ku, Kiriati Yarimu uwabena Yuda, ukuya kubwesha imbokoshi ya Cipangamo cakwa Lesa, iyikutwa peshina lyakwa Yawe, Yawe, uwaikala pakati kaba Kerubi. ⁷Elo baishile kubika imbokoshi yacipangano cakwa Lesa peceleta ilipaya. Balifumishe munganda yakwa abinadabu. usa na Ahio ebalikutungulula iceleta. ⁸Dabidi na bena Israeli bonse balikusefya pa cinso cakwa Lesa na maka yabo yonse, Balikwimba myambo na masese ne nsango, insombo, imiwaya, na mapenga. ⁹Ulo baishile kufika palubansa lwaku sokwelako lwaku Kidomi usa epakwesha ukutambalika ukuboko kwakwe ukuti ekate imbokoshi ya cipangano, pantu ingombe shali shikawe. ¹⁰Elo ubukali bwakwa Yawe bwabilimukile usa, na Yawe ali mwipeye pantu usa alitambalikile ukuboko kwakwe pa mbokoshi ya cipangano. Alifwile palya pene pa cinso cakwa Yawe. ¹¹Davidi alifulilwe pantu Yawe alisanshile Usa. ilya ncende itwa ukuti Peresi Usa ukufika napali bumo bushiku. ¹²Davidi alitinine Lesa pali bulya bushiku. Alandile ati, "Bushe kutinaleta shani imbokoshi ya cipangano cakwa Lesa ku nganda Yandi?" ¹³Lelo Davidi ta kushishe imbokoshi ya cimpango ku musumba wakwa Davidi, nomba aliibikile lubali mu nganda yakwa Obedi Edomu umwina Gati. ¹⁴Imbokoshi yakwa Lesa yalishele mubanganda yakwa Obedi Edomu munganda yakwa pa myeshi Hatu. Elo Yawe apaalile inganda yakwa na fyonse ifyo akwete.

14 ¹Elo Hiram imfumu yaku Turi yalitumine inkombe kuli Davidi, nakufimuti fya cedari, bakapala wa mbao, naba kukula ifibumba. Bali kulile inganda yakwe. ²Davidi alishibile ati Yawe ali mupampampamokile ukuba imfumu pa bena Israeli, no bufumu bwakwe bwali sumbwilwe pamulu pa mulandu wabantu bakwe abena Israeli. ³Mu Yerusalemu, Davidi ali pitilemo abakashi abengi, kabili alishile kuba wishu wabana abengi abaume na banakashi. ⁴Aya emashina yabana bakwe abo bamufyalile mu Yerusalemu; Shabubu, Natani, Solomoni, ⁵Ibihali, Elishua, Elipeleti, ⁶Noga, Nefegi, Yafiya, ⁷Elishama, Beeliyada, na Elifeti. ⁸Nomba ulo aba Pelishiti baumfwile ati, Davidi bali musubile ubufumu pa bena Israeli bonse, bena bonse balishile kuya muku mufwaya. ⁹Nomba Davidi alyumfwile pali icii nokuya mukuubalwisha.

Nomba aba Pelishiti ulo baishile mu maka mu lulamba lwa Refaimu.¹⁰Nomba Davidi alipwishe ubwafwilisho kuli Lesa. Alandile ati, "Bushe nebo nsanse aba pelishiti? ulempela ukucimfya palibo?" Yawe alilandile kuli ena ati, "Sansa, pantu mucinefye ndebapela kuli webo." ¹¹Elo baishile kufika ku Baali perasimu, na palya pene alibalimfishe. Alilandilepo, "Lesa ali lepukile abalwani bandi ku kuboko kwandi ukuba lepukila kwati ni mulamba wa menshi." Elo ishina lya ncende ilya yalishile kuba baali Perasimu. ¹²Aba Pelishiti balishile tulisa kulya, na Davidi alibapele ifunde ukweba ati batoce. ¹³Ulo aba Pelishiti baishile kusansa ululamba nakabili. ¹⁴Elo Davidi alipwishe ubwafwilishe ukuma kuli Lesa nakabili. Lesa alilandile kuli ena ati, " wiyesha kuba sanshila kuntanshi, lelo ubashingulukile kunuma yabo no kubasanshila ukupitila ku Milando Yasamu. ¹⁵Ulo Webo ukoumfwa iciunda canshindo mu mwela capupa pa mulu fimuti fya basamu, elo ubasanse na maka. Ucite ifi pantu ninshi Lesa akokutangilila kuntanshi yobe noku sansa ifita fya ba Pelishiti." ¹⁶Ulo Davidi acitile ngefyo Lesa amukonkomeshe. Alicimfishe ifita fya ba Pelishiti ukufuma ku Gibeoni ukiufika ku Gesa. ¹⁷Elo ululumbi lwakwa Davidi lwaile mu misumba ukule kumutina.

15

¹Davidi aliikulile amayanda umwine mu musumba wakwa Davidi. Alipekenye ncende ya mbokoshi yakwa Lesa no kuibikilapo Hema lya iko. ²Elo Davidi alandile ati, "kanofye abena Lebi ebenga pitaa imbokoshi yakwa Yawe, no kula mutumika umuyayaya." ³Elo Davidi alonganokile abena Israeli bonse mu Yerusalemu, mu kuleta imbokoshi yakwa Yawe ku ncende iyo aipekanisheshe. ⁴Davidi alilonganikile pamo aba munganda yakwa Aaroni na bena Lebi. ⁵Ukufuma mu nganda yakwa Koati, mwena ni Urieli ewali intungulushi nabalupwa lwakwe, abaume bali umwanda umo namakumi yabili. ⁶Ukufuma mu nganda yakwa Merari, mwena ni Asaiya ewali mtungulushi na balupwa lwakwe, abaume bali imyanda ibili na makumi yabili. ⁷Ukufuma muba munganda yakwa Geshomu, uwali intun gulushi ni Yoeli nabalupwa lwakwe, abaume bali umwanda na makumi yatatu. ⁸Ukufuma muba munganda yakwa Eli safani, uwali intungulushi ni shemaiya na balupwa lwakwe, baume bali imyanda ibili. ⁹Ukufuma muba munganda yakwa Hebuloni, uwali intungulushi ni Elieli nabalupwa lwakwe, abaume bali amakumi cine conse conse. ¹⁰Ukufuma muba munganda yakwa usieli, mwali Aminadabu intungulushi naba lupwa lwakwe, abaume bali umwanda umo, ikumi limo na babili. ¹¹Davidi alikutile sadoki na Abinta ba shimapepo, na bena lebi Urieli, Asaiya, Yoeli, shemaiya, Elieli, na Aminadabu. ¹²Alilandile kuli bena ati, "mulu ntungulushi shandupwa sha bena lebi. muisangulule mwebene, mwebelo elo naba wenu, pakwebati mwebelo mukaletе imbokoshi yakwa Yawe, lesa wakwa Isreali, kuncende iyo naipikanishisha. ¹³Mwebelo tamuwapitile pakubala. Ecalenga Yawe Lesa wesu alepukile ubukali bwakwe pali fwebo, pantu ta twamufwaile nangu ukubela ifya bupingushi fyakwe." ¹⁴Elo bashimapepo na bena lebi baisangulwile abene pakwebati baletе imbokoshi yakwa Yawe, Lesa. ¹⁵Elo abena Lebi bapitile imbokoshi yakwa lesa pa mabeya yabo balibikile nefimuti ngafilya mose abakonkomeshe ukulekukonka ifipopepe fyapelwe kwishiwi lya kwa Yawe. ¹⁶Davidi alilandile ku ntungulushi sha bena lebi ukusontapo bawabo nga bakumba abakulekulisha mu kubilikisha amalimba, insango, amasese imitolilo na mawaya, paku sumbula iciunda nensansa. ¹⁷Elo abena Lebi basontelepo Hemani umwana mwaume wakwa Yoeli na umo uwamuli ba wabo, Asafu umwana mwaume wakwa Berekiya. Nakabili balisontelepo naumbi uwamulupwa lwakwa Merari na Etani umwana mwaume wakwa kushaya. ¹⁸Kuli bena kwalipo balupwa lwabo abakonkelepo mu fifulo; Sakari, Yaasieli shemiramoti, Yehieli, uni Eliabu, benaya, maaseya, Matitiya, Elifelehu, Mikineya, Obedi Edomu na Yeyeli, bakalinda wa mpongolo. ¹⁹Bakemba Hemani asafu, na Etani ebasontelwe ukulisha imiwaya sha mukuba mukubilikisha. ²⁰Sakaria, Asieli shemiramoti, yeliili unni, Eliabu, maaseya, na Benaye nabo ebalikulisha ifyakukonkomo insango, ukulingana na Alamoti. ²¹Motitiya Elifelehu, Mikineya, Obedi, Edomu, Yeli na Asasiya ebalikutangilila ukutungulula mumasese yapekanishiwe ukulingana na shemini. ²²Kenaniya, intungulushi yabena Lebi, ali kangalila wa nimbo pantu ali ni kafundisha wa nyimbo. ²³Berekiya na Eli kana ebali abalinshi abakulonda imbokoshi. ²⁴Shebaniya, Yoshafate, Netaneli, Amasai, Sakaria, Benaya, na Eliese, Bashimapepo, ebali mukulisha amapenga, pa cinso ca mbokoshi yakwa Lesa. obedi Edomu na Yehiya bali balinshi ba mbokoshi. ²⁵Elo Davidi intungulushi sha bena Israeli, naba kalamba bafita pa makana balile mukuleta imbokoshi ya cipangano cakwa Yawe ukufuma ku nganda yakwa Obedi Edomu nokwanga ne nsansa. ²⁶Pantu lesa alyafwile abena lebi abasendele imbokoshi yacipangano cakwa Yawe, batulile ilamba ingombe ishilume cine lubali na basukusuku cine lubali. ²⁷Davidi alifwele umwingile wasalu ishabusaka, ngefyo cali kubena lebi abasendele imbokoshi, ba kembera, na kenania uwaletungulula inyimbo naba kembera. Davidi alikufwala icakufwala ca pa mulu wa mwingile ica efodi. ²⁸Elo abena Israeli bonse baletе imboshi ya cipangano cakwa Yawe ninshi balepunda nensansa, ne ciunda cakuciputa ca nsengo na mapenga, nefilangililo cakuciputa ca nsengo na mapenga, nefilangilo, namasese nabansango. ²⁹Nomba ulo inkoshi yacipangano cakwa Yawe yafikile mu musumba wakwa Davidi, Mica umwana mu musumba wakwa sauli, Aliloshe panse pa nsolokoto. Alimweme imfumu Davidi ikocinda nokusefya Alimusushishe ena mumutima Wakwe.

16

¹Baliletele icipao cakwa Lesa no cibika pakati ke Hema lintu Dabidi acibikile. Elo bapele ilambo lyakoca ne lambo lye senge pa cinso cakwa Lesa. ²Ulo Dabidi apwishishe ukupela ilambo lya koca ne lambo lye senge, alipalile abantu mwishina lyakwa Yawe. ³Alyakeye ku muntu onse uwamu Isreali, kuli bonse abaume na banakashi, umukate, elo no mupusa wa nama, ne cimama camwangashi. ⁴Dabidi alisontele bamo mubena Lebi ukupyungila icipao cakwa Yawe, elo noku sefya, ukutolela no kulu,mbanya Yawe, Lesa wakwa Isreali. ⁵Aba abena, Lebi bali ni Asafi intungulushi, ne nkonkani ena Sekariya, Yaasieli, Shemiramoli, Yehiele, Mattilya, Eliabu, Benaya, Obedi Edomu, Elo na Yeyele. aba ebali ku Kulisha

amapango elo na banango. Asafi ali kulisha malimba, kukumfwika apakalamba.⁶Benaya elo na Yahasiele bashimapepo balimukulisha mapenga ukulekukonkanya, pa cinso ca cipao ca cipangano cakwa Lesa.⁷Elo bulya bushiku Dabidi pakubala alisontele Asafi ne ndime shakwe ukwimba ululwimbo lwakutotela kuli Yawe.⁸Peleni amatotelo kuli Yawe iteni peshina lyakwe; pangeni ukwishibikwa ificitwa fyakwe pakati ka nko.⁹Imbeni kuli ena, imbeni ishamalumbo kuli ena; landeni pali fyonse ificitwa fyakwe ifisuma.¹⁰Itakishisheni mwishina lyakwe ilya mushilo; lekeni imitima shabo abale fwaya Yawe shisamwe.¹¹Fwayeni Yawe na maka Yakwe.fwayeni ukubapo kwakwe ukutwalilila.¹²Ibukisheni ifntu ifisuma acita, ifisungusho fyakwe ne fipope fya pakanwa kakwe,¹³Mwebo mwebu fyashi bwakwa Isreali umubomfi wakwe, mwebo mwe bantu bakwa Yakobo, abasalwa bakwe,¹⁴Ni Yawe, Lesa wesu. Ifipope fyakwe fyabe sonde lyonse.¹⁵Mulekusunga icipangano cakwe mumano umuyayaya, icebo ico akonkomeshe pa ukulo ikana limo.¹⁶Alebukisha icipangano ico apangile na Abrahamu, elo kulapo kwakwe kuli Isaki.¹⁷Ipi efyo ashininkishe kuli Yakobo nge cipope, elona kuli Isreali nge cipangano cakutwaalilila.¹⁸Alandile, "nkamipela icalo ca kanani nge cakaniko cacikwatwa cenu."¹⁹Ulo balifye abaume mu mpendwa abanono nganshi, kabili bali abalebeshi mu calo,²⁰Balyenda ukufuma mu luko no luko, ukufuma mu bufumu ukuya mubunankwe.²¹Talikusuminisha uuli onse ukulekubacusha; alikandile ishamfumu pamulandu wabo.²²Alilandile, "Mwi ikata ku basubwa bandi, elo mwilekucita icabipa kuli ba kasesema bandi."²³Imbeni kuli Yawe, Isonde Lyonse; landeni ipusukilo lyakwe ubushiku no bushiku.²⁴Londololeni ubukata bwakwe pakati kanko, ificitwa fyakwe ifisuma mu nko shonse.²⁵Pantu Yawe mukalamba elo alilinga ukulumbanishiwa apakalamba, elo aliba uwakutina pali tu Lesa tonse.²⁶Pantu tu Lesa tonse utwanko tulubi lelo ni Yawe uwabumbile imyulu.²⁷Bukatebebe no bucindami fyaba mu ceni cakwe ubukose ne nsansa fyaba muncende yakwe.²⁸Ipeleni kuli Yawe, mwe ndupwa sha bantu peleni kuli Yawe ubukata elo na maka!²⁹Peleni kuli Yawe ubukata ubwalinga kwishina lyakwe. Leteni icabupe no kwisa pacinso cakwe. fukameni panshi kuli Yawe muli bukatebebe bwa mushilo.³⁰Tutumeni pancinso cakwe, icalo conse. isonde nalyo bya lipampamikwa; Tekuti li sunkanishiwe.³¹Lekeni imyulu Isamwe, elo muleke ne sonde lyange; lekeni balande mu mko, " Yawe alateka."³²Lekeni bembamba abalume, elo ne fyo ifyabamo fipunde ne nsansa. Lekeni impanga yange elo na fyonse ifyabamo.³³Elo muleke imiti ya mumutengo ipunde no kwanga pacinso cakwa Yawe, pantu akoisa mukupingula icalo.³⁴Mupele amatotelo kuli Yawe, pantu musuma pantu icipangano cakwe ica cishinka caku twalilila umuyayaya.³⁵Elo mulande, "Tupususheni, Lesa we pusukilo lyesu. Tukolonganyeni capamo no kutupususha ku nko shimbi, pakiti tulekupela amatolelo kwishina lyenu ilya mushilo elo no bukata malumboyenu."³⁶Yawe enga, Lesa wakwa Isreali, alumbanishiwe ukufuma umuyayaya nokufika umuyayaya. Abantu bonse balanda ati, "Ameni" elo balumbanye Yawe.³⁷Eico Dabidi alishile Asafi ne ndime shakwe palya pa cinso ca cipao cacipangano cakwa Yawe, ukulekupyunga ukutwalilila pa cinso cacipao, ngo mulimo wa cila bushiku uwalikukabilwa.³⁸Obedi Edomu nabo abalupwa lwakwe amakumi mutanda na cine konse-konse balilundilweko. Obedi Edomu umwana mwaume wakwa Yedutuni, elo na Hosa, bali mukuba bakasunga wa mpongolo.³⁹Sadoki shimapepo na bashimapepo babiye bali muku pyunga pacinso se Hema lyakwa Yawe pa ncende yapamulu mu Gibeone.⁴⁰Bali mukupela ifya bupe fya koca kuli Yawe pa cipailo ca fya bupe fyakoca ukutwalilila ulucelo ne cungulo, ukukonka kuli ifyo fyonse ifya lembelwe mu malango yakwa Yawe ayo apele nge cipope kuli Isreakli.⁴¹Hemani na Yadutuni bali nabo, capamo nabo abasalilwe pe shina, ukupela amatotelo kuli Yawe, pantu bucishinka bwacipangano cakwe bulatwalilila umuyayaya.⁴²Hemani na Yedutuni ebali kwangalila abo abali kulisha amapenga, amalimba, elo na fimbi ifipe fya nimba, shashila. Abana baume abakwa Ye dutuni ebali kulinda pa mpongolo.⁴³Elo abantu bonse babwelele ku mayanda yabo, na Dabidi alibwelele kukupala abanganda yakwe.

17

¹Calicitike ilyo imfumu yalikele mu nganda yakwe, Alilandile kuli Natani kasesema, "mona ndikele mu nganda yamikedari, nomba icipao ca cipangano ca kwa Yawe cilikele mwisamba lye Hema."²Elo Natani alilandile kuli Davidi, "Kabuye, cita icili mukati kamutima obe, pantu Lesa ali namwebo."³Lelo ubushiku bulya bwine ishiwi lyakwa Lesa lyalishile kuli Natani, ukweb ati,⁴Kabuya elo no kweba Davidi umubomfi wandi, 'ifi efyo Yawe akolanda; tawakankulile inganda umwakwikala.⁵Pakwebati nshikalamo mu nganda ukufuma pabushiku naninikilemo Israeli ukufuma nabunobushi bwelelo nalikwikala mwi Hema, Nehema muncende ishingi.⁶Muli shonse incende nalyenda mu Israeli yonse, bushe nalitalile ananda icili chonse kuli onse muntungulushi sha bena Israeli abo nasotele ukuba abakucema abantu bandi, ukweba ati, "Nindo Mushakulila nebo inganda ya Mikedari?"⁷Lelo nomba eba umubomfi wandi Davidi, 'ifi efyo Yawe wa milalo akolanda; nalikufumishe ku mulemfwe, ukufuma mukulekukonka Impanga, pakweba ati, uli nokuba Intungulushi pa bantu bandi Israeli.⁸Naliba nawebo konse uko walikuya elo ndiputwileko bonse abalwanibobe ukulekuba fumya kuli webo, elo no nokukupanga ishina ngashina lyabamaka ababa pacalo,⁹Ni no kusonta incende yabantu bandi Israeli elo kabalimba kulya, pakwebati bengekala mu ncende yabo elo nokukana cushiwa nakabili. Abantu ababa ta aka acushe nakabili, ngefyo bacitile kale,¹⁰Ngefyo balikucita ukufuma ku nshiku isho nalikukonkomesha abapingushi ukuba pabantu bandi israeli. Elo nkalenga abalwani bobe ukubacimfya. Nafimbipo nokwebatinebo, Yawe, nkakulila webo inganda.¹¹Cikese kuba ati ulo inshiku shobe shikafilishiwa kuliwebo ukuya kufikolwe fyobe, ndinokukwimisha abana bobe panuma yobe, elo umo uwamubana bobe, nkapampamika ubufumu bwakwe.¹²Akakulika inganda, elo ndinokupampamika icipuna cabufumu bwakwe umuyayaya.¹³Nkaba wishi ena, elo naena, umwana wandi umwaume. Nshakafumyepo icitetekelo cacipangano candi pali ena, pali Shauli uwatungulwile panuma yobe.¹⁴Nka mubika mu nganda yandi na mubufuma bwandi umuyayaya, elo necipuna cabufumu bwakwe cikapampamikwa umuyayaya."¹⁵Natani alilandile kuli Davidi no kulondolola kuli ena fyonse ifi ifyabo, elo alimwebele

icimonwa cakwe conse.¹⁶Elo Davidi imfumu yalile mukati no kuyakwikala ku cinso cakwa Yawe; yalilandile, "ninebo nani Yawe Lesa, elo lupwa ndo ulwandi, pakundeta ukumfisha pano?"¹⁷Pantu kali akantu akanono mumenso yobe, lesa. uli landile palupwa lwababomfi bobe panshita ikalamba icili ikoisa, elo ulinangile inkulo shankuntanshi, Yawe Lesa.¹⁸Findo fimbi. nkolanda Davidi akolanda kuliwebo? ulicindikile umubomfi obe, ulipele umubomfi obe ubwishibilo uwamaka.¹⁹Yawe, pamulandu wamubomfi obe, elo nokufilisha ubufweyo bobe, ulicitila ici icikankala pakusokolola imilimo yobe ikalamba.²⁰Yawe, takwaba uwakuba nga webo, elo tapaba Lesa umbi nga webo, ngefyo lyonse twamfwa.²¹Ninkonshi pesonde ishakuba nga bantu bobe Israeli abowebo, Lesa wemwine, ukubafumya mu Egupto nga bantu bonbe wemwine, ukulekupangila ishina wemwine pamilimo ikalamba iyakutinya mwacitile? Walitamfishe inko ukubafumya kubantu bobe, abo wapuswishe ukubafumya mu Egupti.²²Walipangile Israeli abantu umuyayay, elo webo, Yawe wabele Lesa wabo.²³Elo nomba, Yawe, leka ubulayo ubo wapangile palwa mubomfi elo nolu pwalwakwe lwingapampamika umuyayaya ucite ngefyo ulandile.²⁴Leka ishina lyobe likpampamikwe umuyayaya.elo nokukula, pakwebati abantui balekulandati, Yawe wamilalo ni Lesa wa kwa Israeli, elo inganda yandi, Dabidi umubomfi obe alipampamikilwe kucinso cobe.²⁵Elo weo, lesa wandi, ulisokolwele kumubomfi obe pakwebati ukakulila ene inganda emulandu nebo, umubomfi obe ndisangile ukukoseleshiwa ukupepa kuliwebo.²⁶Nomba, Yawe, niwebo Lesa, elo ulipangile icilayo icisuma kumubomfi obe;²⁷Lelo cilisekeshe webo ukupala inganda ya mubomfi obe, ukuti cingaletwalililla umuyayaya kucinso cobe. webo, Yawe ulicipalile, elo cikapalwa.

18

¹Panuma yaifi Davidi alilwile naba Pelishiti nokubacimfya alisendele Gati ne mishi yakwe ukufuma mumunwe ya ba pelishi.²Elo alicimfishe moabu, elo nabena moabu balishile kuba ababomfi kuli Davidi no kumutula imitulo, Dabidi nakabili alicimfishe Hadadeza, imfumu ya Zobah pa Hamath, ulo Hadadeza ali mukuya pamamika ubutungulushi bwakwe pa mbali wa mumana wa yufrati.³David nakabili alicimfishe Hadadeza, imfumu ya Zobah pa Hamath, ulo Hadadeza ali mukuya pampamika ubutungulushi bwakwe pa mbali wa mumana wa yufrati.⁴Dadibi alipokolwele kufumu kuli ena amaceleta ikana limo, na ba pali bakafwalo abaume amakumi yabili. Dabidi aliputwile intambo shonse ishabakafwalo bama celeta, nomba alishilepo umwanda umo aba palikafwalo ba maceleta.⁵Ulo abena Aramu ba ku Damaseke bashile mukwafwa Hadadeza imfumu yaku Zoba, Davidi alipeye amakana amakumi yabili na yabili abaume abena Aramu.⁶Elo Davidi alibikile amaboma mu Aramu wa Damaseke, elo abena Aramu balishile kuba ababomfi kuli ena no kumuletela imitulo. Yawe alipwele ubwanshisho kuli Davidi konse uko alikuya.⁷Davidi alipokele inkwelasha Golide isha pababomfi bwakwa Hadadeza aliyaletele ku Jerusalemu.⁸Ukufuma ku Tebah na kun, Imisumba yakwa Hadadezar, davidi alipokele umukuba uwingisana. Emukuba uo solomoni acitileko icishiba camukuba " icalikwitwa bembu" nefyamikwa nefipe fyamukuba.⁹Ulo Tou, imfumu ya Hamati, yaumfwilwe ati Davidi alyumine umulalo onse wabashilika ba kwa Hadadezar imfumu ya Zoba,¹⁰Tou alitumine Hadoram umwana wakwae umwaume ku imfumu Davidi ukumuposha elo no kumupala. alicitile ci pantu davidi alilwile na Hadadezar nokumuma, elo pantu Tou alikulwa lyonse na Hadadeza. Tou alitumine Davidi ifipe ifingi ifya Golide elo nefya Silveri no mukuba.¹¹Imfumu Davidi yalipatwikeko fimo ifipe kuli Yawe, pamo nefya Silveri ne fye Golide ifyo alikusenda ukufuma ku nko shonse: Edomu, moabu abantubakwa Amoni, abapelishiti, elo na amaleke.¹²Abishai umwana mwaume wa kwa Jeruiah alipeye abena Edomu amakana ikumi limo na cine konse konse mu mupokapoka wamukele.¹³Alibikile amaboma mu Edomu, elo bonse abena Edomu balishilekuba ababomfi bakwa davidi, Yawe alipele David i¹⁴Dabidi alitekele mu Isreali yonse, Elo alikucita ubipingushi no bulungami pabantu bakwe bonse.¹⁵Joabu umwana mwaume wakwa Zerumh alikuba mushika wamulalo, elo Jehoshaphat umwana mwaume wakwa Ahiludi ali wikebukisha.¹⁶Zadoki umwana mwaume wakwa Ahitubi na Ahimelek umwana mwaume wakwa Abiata Bah ni ba shimapepo, na Shabisha ali nikalembe.¹⁷Benaya umwana mwaume wakwa Jehoada ali ni mushika wa pa Kerete na Bapelete, elo abana baume ba kwa Dabidi bali ni bacilolo bamfumu kukuboko kwa mfumu.

19¹Caishile kwisa panuma elo Nahashi, imfumu ya bantu abena Amoni, yafwile elo na umwana wakwe umwaume abeele imfumu mu cifulo cakwe.²Davidi alilandile. nkolanga icikuku kuli Hanuni umwana mwaume wakwa Nahashi pakwebati wishu alilangile icikuku kuli nebo, " Elo Davidi alitumine inkombe ishakuya kuku musansamusha palwafwa yakwa wishu. Davidi ababofi bakwe balile muli cilya calo cabena Amoni no kuya kuli Hanuni, pakwebati bamutalalike ena.³Lelo abena Amoni bana mfumu balilandile kuli Hanuni, " Bushe ukototokanya ukwebati Davidi akocindika wiso palamulandu wakwebati alitumine abaume pakukukata likali webo kube beta nokufwailikisha icalo pa kwebati ba conaule?"⁴Elo Hanuni aikete ababofi bakwa Davidi alibabeele, alibalepwilile ifya kufwala fyabo pakati kamatako, Elo liba.⁵Ulo balondolwelele ifi kuli Dabidi alitumine ukwisa kuhakumanya pa kwebati abaume balibelwenesoningashi. imfumu Dabidi yali landile ukwebati mukoikala mu Yeriko mpaka imyefu yenu ikakule ukubwekela elo nomba muka bwele."⁶Ulo abena bamwene ukwebati baliku bapapata kuli Davidi, Hanuni na bena Amoni balitumine amatalati ya Silfere ikana limo pa kwashima bakabalwe na maceleta ukufuma ku Naharaim, Maacah, na soba.⁷Balya Shamine, amakana amakumi yatatu na yabili ayamaceleta na imfumu ya ku maaka na bashilika baiko, Aabo baishile kwisa no kupanga inkambi libetamulafika ku medeba. Elo abena Amoni balikolanganikilepamo umoba Yabo no kubwe lela kubulwi.⁸Ulo Davidi acufwile ifi, alitumine Yoabu na bashilika bakwe bonse kukuya kuba kumanya.⁹Abantu babena Amoni balifumi elo balitatempe pa pongolo ya musumba, ulu inshamfumu shaile shali eshine sheka mupanga.¹⁰Ulo Yoabu amwene ifyo

ababulwi bashile kutatama ukulolekana nakwe ku ntashi na kunuma, A lisalilomo bamo bamo abena Israeli iceshi kulubuli no kwisa kubapekanya pakukumanya abena Arameans. ¹¹Abo abashelepo abashilika, ali bapele kukutungulalwa na Abishai wabo, no kubabika kukulwa na bashilika abena Amoni. ¹²Yoabu alilandile, " Ngacakwebati abena Arameans bakocila amaaka, Elo webo, Abishai ukofwaikwa ukupusha nebo lelo nga cakwebati abashilika abena Amoni nga bankocila maaka, Elo nebo nkosa kupusushe. ¹³Ulekunkosa, elo lekeni tulekwilanga fwebene uku konsa kuba bantu besu na ku misumba yakwa Lesa wesu, pakwebati Yahweh kabomba icikomusekeshe ku menso yakwe,"¹⁴Elo Yoabu na bafita bakwe balile kukulwa na bena Arameans, Abo bapatikishe kukubutuka pantashi yabo shilika abena Israeli. ¹⁵Ulo abashilika babena Amoni bamwene kuti abena Arameans balifulumukile, nabo bene balifulumukile ukufuma kuli wabo wakwa, Yoabu Abishai elo balibwelelemo kumusumba. Elo Yoabu abwelelemo ukufuma kubantu abena Amoni no kubwelelemo ku Yerusalemu. ¹⁶Ulo abena Arameans bamwene ukwebati balibacifishi kubena Israeli, balitumine inkombe ishakuya kusenda abashele mumumana wa Yufreti, na Shofika umukalamba wabashilika mu Hada-desere. ¹⁷Ulo Davdi bamwebele ifi, alikolonganikile Israeli onse pamo, Alyabuki Yorodani, Elo alishile palibena bena. Ali pekenye abashilika kukulwa nabena Arameans elo balimulwishishe. ¹⁸Abena Arameans balifulumukile ukufuma Israeli, na Davidi alipeye aba pamaceleta amakana cenelubali na ba makumi yane. Kabili alipeye shofaki, umukalamba wa bashilika. ¹⁹Ulo bonse basha mfumu abo abali aba bofi kuli Hadadesere ba mwene nkwe bati bali bacifishi kube Israeli, bali pangile umutende na Davidi no kubomba kuli bena. Elo abantu abena Aram tabali ku fwaya ukwafwa abena Amoni.

20 ¹Calishile kuba ni mushita eyamupepo, ilingiline isha mfumu shiya ku bulwi., Elo Yoabu alitungulwile abashilika kukulwa elo alyonawile icalo cabena Amoni. Alile no ku shinga Raba. Davidi alishele mu Yerusalemu. Yoabu alisashile Raba no kumucifya. ²Davidi alifumishe icisote cafumu yabo ukufuma kumutwe wakwe, Elo asangile ukwebati califine ukulingana no mulingo wa mukuba, kabili calikwete amabwe aya kuluma mutengo. Ne cisote cabumfumu cali fwikilwe nakumutwe wakwa Davidi, kabili alifumishe fyonse ifya kutapa ifya musumba ifya kufulisha. ³Alifumishe na bantu abo abali mumusumba no kulekubapatikisha ukulebomba nefyela fyakuputwilako na icelacakwimbilako na luko lwa bena Amoni kuku bomba uyu mulimowakusosa. Elo Davidi na bonmse bantu bakwelelemo ku Yerusalemu. ⁴Caishile ngefipa numa ya ici kwashile kuba ubulwi mu Gesere na ba Pelishiti. Sibekai umwina Husha alipeye Sipai, umo pabamulupwa lwa lwabena Refa, na ba Pelishiti balibacifiwe. ⁵Kwaishilke kuba nakabili mu bulwi na bena Pelishi ku Gob, elo Elhanani umwana mwaume wakwa Yairi umwina Bethiehemite alipeyeb laami webo Galyati wali ngo mulano wa bakapikula ba nsalu. ⁶Kwaishile kuba ubulwi nabumbi mu Gati elo kwalipo umwaume ne cimo icitali wakwete iminwe mutanda cilacisasa na ifikondo mutanda cilalukasa. Nao wine ali wamulupwa lwa bena Refa. ⁷Ulo asusishe abashilika babena Israeli, Yonatani umwana mwaume wakwa Shimea, wabo wakwa Davidi, alimwiyepe. ⁸Aba ebafyelwe mulupwa lwabena Refa mu Gati kabili bafwilile mumaboko yakwa Davidi na mumaboko yabashilika ba kwe.

21

¹Umulwani alimiine Israeli elo alitunkile Dabidi ukupenda Israeli. ²Davidi alilandile kuli Yoabu nakuli ba mushika ba fita, "kabiye, mukulekupenda abantu bamu Israeli ukulekufuma ku Beersheba ukulekufika ku Dan elo mwise mulande kuli nebo pakweba ati ningalekwishibe mpendwa yabo," ³Yoab alilandile, "Yawe engapanga ifita fyakwa ena imiku umwanda umo ukulekulilako pafyo cili. Lelo shikulu wadi imfumu bushe bonse tababombela shikulu wadi, Nindo shikulu wangi akofwala ici? Nindo Israeli akopelelwa umulandu?"⁴Lelo ishiwi lyamfumu lyalikosele Yoabu. Elo Yoab alifuminapo elo alile namuli Israeli monse. Elo alibwelelemo ku Yerusalemu. ⁵Elo Yoab alilandile umulandu onse uwa baume babulwi kuli Davidi mu Israeli mwali abaume ikana limo na makana umwanda umo abasomwene ulupanga Yuda eka alikwete abashilika amakana imyanda ine namakana amakumi cine lubali, ⁶Lelo lebi na Benjamini tabapendelwe muli bena pakwebati ifunde lyamfumu lyali ilyamuselu kuli Yoab. ⁷Lesa alikalifiwile pali iyi micitile, elo alipumine Israeli. ⁸Davidi alilandile kuli Lesa, " Ndibembukile, apakalamba pakulekucita ici. Lelo fumyenipo ububi bwa mubomfi wenu pakwebati ndi citile icakubulishamo amano. ⁹Yawe alyebele Gad kasesema wakwa Davidi, ¹⁰"Kabiye kalande kuli Davidi, " ici eco Yawe akolanda; Nkokupele fyakulekusalapo fitatu ulekusalapo cimo pali fyena,"¹¹Elo Gad alile kuli Davidi elo alilandile kuli ena, "Yawe akolanda ifi, 'Salapo cimo pali fyena,"¹²ukulekukwata icipowe pamyaka itatu imyenshi itatu ukulekusupilwa kuba lwani bakwa webo nokulekukomwa kuma panga ya bena nelofye inshiku shitatu panga ya bena. Nelofye inshiku shitatu isha lupanga lwakwa Yawe ekwabati icikuko mu calo, namalaika wakwa Yawe ukulekonaula monse mucalo cakwa Israeli, " Lelo elo, tontonkanyeni ubwasuko ubo nkotwalila uyo uwantumine. ¹³Elo Davidi alilandile kuli Gad, "Ndimaneme apakulu! lekeni nebo ndekuponena mukuboko kwa HYawe ukulekucila mukuboko kwa muntu pakwebati amaka yaluse lwakwa ena yalikulisha apakulu ngashi. ¹⁴Elo Yawe alitumine icikuko pali Isreali, nabantu amakama amakumi cinelubali balifwile. ¹⁵Lesa alitumine malaika ku Yerusalamu kukuyonaula. Ulo alikingishe itontonka nyo lyakwe palwabonaushi. Alilandile ku mungeli wakonaula, " Epela; Lelo bwesha ukuboko kobe, " pali ilyanshita malaika wakwa Yawe aliminine pa cipulilo cakwa orman umu Jubisite. ¹⁶Davidi aliloleshe pamulu elo alimwene malaika wakwa Yawe aliminine pakati ka mulu ne calo, alikete nolupanga ulwakusomonwa mukuboko kwakwe lwalisumbwilwe pali Yerusalemu, Elo Davidi nabakulu balifwele insamu, bali lele ubumkupeme panshi. ¹⁷Davidi alilandile kuli Lesa, " Bushe tenebo na landile ati ifita fipendwe? Nalicitile icicintu icakubipa. Lelo ishi impanga nindo shicitile? Yawe Lesa wa nebo; leka ukuboko kwa webo kube pali nebo elo nolupwa lwandi, lelo wilekuleka icikuko cishalilile pabantu bakwa webo. ¹⁸Elo malaika wakwa Yawe alikonkomeshe Gad ukulekulanda kuli Davidi, ukwebati Davidi alinokulekuya pamulu

nokukulila Yawe icipailo pa cipulilo cakwa Orma umu Jebusite.¹⁹ Elo Davidi alile pamulu ngefyo Gad aliku mweba ukulekucita mwishina lyakwa Yawe.²⁰ Ulo Orma acili alepule ngano, alipilibukile elo alimwene, malaika. Ena nabana baume bane abali naena balifiseme.²¹ Ulo Davidi aishile kuli Oorma, Orman aliloleshe elo alimwene Davidi, alishile icifulilo elo alishibile icinso chakwe panshi.²² Elo Davidi alilandile kuli Orman, "shitisha nebo ici icipulilo pakwebati ningakulila Yawe icipailo Nkolipila umutengo onse pakwebati icikuko cingalekufumiwa ku bantu,"²³ Orman alilandile kuli Davidi, "cibule cilekuba ngecawebo wemwine, shikulu wangi imfumu, ucitile uyo ukocifwaila mu cinso cakwa webo wemwine. umone nkokufya nkuni ne ngano ica muntulo wa mbuto; conse nkokopela kuli webo,"²⁴ Imfumu Dabidi alilandile kuli Orman "Ilyo ndishintililefye pakulekuishita pamutengo uutuntulu. Nshikobula icili ica kwa webo no kulekucipela icakuni kuli Yawe nganshi kolipila nelo kamo,"²⁵ Elo Davidi alilipile ama shekele ya golde imyanda amakumi mutanda pacifulo.²⁶ Davidi alikille Yawe icipailo kulya alinini kulepo nefyakuninika fyakoca elo nefyakuninika fyacisansamushi. Alikutile kuli Yawe uwa mwasukile kumulilo ukulekufuma mumulu pacipailo capafyakuninika fya kocewa.²⁷ Elo Yawe alipele funde kuli malaika elo malaika, alibwekeshe ulupanga lwakwa ena mucikwama caluko.²⁸ Ulo Davidi amwene ukwebati Yawe alimwasukile pa ca cipulilo cakwa Orma umu Jebusite, alipangile ilambo palya panshita ilya ine.²⁹ Lelo pali ilya nshita, ihema lyakwa Yawe ilyao moses apangile mu matololo, elo ne cipailo ca fyakucilila, fyali pacifulo ca pamulu pa Gubeon.³⁰ Elo nomba Davidi tekuti alekuya kulya kukulekwipusha ukufwaya kwakwa Lesa, pakwebati alitinine ulupanga lwakwa malaika wakwa Yawe.

22

¹Elo Davidi alilandile, "Apa epo inganda yakwa Yawe Lesa ikalekuba necipailo ca cakuninika cakwa Israeli," Elo Davidi alyebele ababomfi bakwa ena ukukolonganika pamo abalebeshi abekashi bamucalo ca Israeli.² Ali bapele umulimo wa kulekulepula amabwe, ukulekupula amabwe ayabulubulu pakwebati bengalekukula inganda yakwe Lesa.³ Davidi aliteyenye ifyela ifyakufulisha ifyamisumali ifyafibi ukulekuya mu nshila yampongolo, elo nefyakupalikila. Nakambi aliteyenye umukuba uwingi uushingalekupimwa, "Elo nemiti iingi iya mu cedar iishinga lekupendwa. (Ama sidonian elo nama Tyrian baliletele imilando iyakufulisha iyamiti yamu cedar kuli Davidi ukulekupenda.)" Davidi alilandile, "umwana wandi umwaume munono elo uwabulo kwishibisha, elo ne nganda iingakulilwa Yawe ikofwaikwokulekuba iyakucindamisha, pakwebati ikalekuba yakulumbuka elo iyakukatama mu fyalo fyonse ifyashala, Elo nkopekanya ubukule bwa iko," Elo davidi alipangile ifyakupe kanya ifyakufula ulo ashilafwa.⁶ Elo alikutile umwana wakwe umwaume Solomon elo alimukonkomeshe ukulekukulila Yawe inganda, Lesa wakwa Israeli.⁷ Davidi alilandile kuli Solomon, "mwana wandi, lyali litontonkanyo lyandi ukulekukula inganda nemwine peshina lyakwa Yawe Lesa wakwa nebo."⁸ Lelo Yawe alishile kuli nebo nokwebati, ulisumishe umulopa uwingi elo ulilwile ne mbuli ishing. Tawakakule inganda peshina lyakwa nebo, pakwebati ulisumishe umulopa uwingi pesonde mu cinso cakwa nebo,⁹ Nelo ifyo ukakwato mwano mwaume uukabo muntu wa muntende, Nebo nkamupelo kutusha ukufuma kubalwani bakwa ena bonse kulubali lonse. pantu ishina lyakwa enalikaba ni Solomini, elo nkapelo mutende necibote kuli Israeli munshiku shakwa ena.¹⁰ Akakulile shina lyakwa nebo inganda. Akaba umwana mwaume wakwa nebo, Elo na nebo nkaba wishu kuli ena, Nkapampamika icipuna cabufumu bwakwa ena pali Israeli umuyayaya.¹¹ Lelo, mwana wangi Yawe engalekuba na webo elo akulenge ukulekutunguluka, Wingakula inganda yakwa Yawe Lesa wakwa webo, ngefyo alilandile ati uka bomba.¹² Lesafye engalekupela webo ukushilimuka elo nomuketekanya, pakwebati wingaleku nakila ifunde lyakwa Yawe Lesa wakwa webo, ulo akokubika pakulekusunga Israeli onse.¹³ Elo webo ukatunguluka, ngokotekanya kunakila ifipope nefya bupingushi ifyo Yawe apele kuli mose palwakwa Israeli. ulekukosa elo nokulekushipa. Wilekutina nelo ukulekunakuka.¹⁴ Lelo mona, mukulekutukuta ukwingi ndipekanishishe inganda yakwa Yawe ifya bupe fya golide amakana umwanda umo amakana ikana ifya silvere, nomukuba elo ne fyela mufyakufulisha. Ndipele ne mbao elo na mabwe ulekundapo nafimbi pali fyonse ifi.¹⁵ Webo ulikwete abaume bakulekobombo mulimo abengi; bakalepula ba mabwe, baka basa bamiti bakulekulepule mbao elo nabamano bonse imintapendwa abamisango yonse,¹⁶ Abengalekubomba na golde, silvere umukuba, elo nefyela ima tampo kulekubomba, elo Yawe engalekuba nawebo,¹⁷ Elo Davidi alyebele intungulushi shonse isha mu Israeli ukulekwafwa Solomoni umwana wakwa umwaume,¹⁸ Yawe lesa wenu alinamwebo alimipele umutende mulubali lonse alipele abekashi bamucitumgu mukuboko ku cinso cakwa Yawe nabantu bakwe ena.¹⁹ Lelo mulekufwaya Yawe Lesa wakwa mwebo nomutima wenu onse nomupashi wenu. Imeni elo mulekukula icifulo ca mushilo icakwa lesa elo mwingalekuleta icipailo cacipingano cakwa Yawe nefipe ifyo ifyakwa Lesa mu nganda iyakulilwa mwishina lyakwa Yawe."

23

¹Ulo Davidi akotele kabili pepi nokupwa kwa mweo wakwe, alipangile Solomoni umwana wakwe umwaume imfumu pali Israeli.² Alikolonganikile capamo shonse intungulushi shamu Israeli, na ba ahimapepo elo na bena Lebi.³ Abena Lebi abali nemyaka amakami yatatu elo nokucilaop balipendelwe. Bali pendelwe amakana amakumi yatatu na cine konse konse.⁴ Pali aba amakana amakumi yabili na yane bali bakulolekesha umulimo wa panganda Yakwa, Elo amakana mutanda bali ni bamu shika na bapingushi.⁵ Amakana yane bali balinshi ba mpongolo, elo amakana yane bali bakulumbanya Yawe neffibombelo ifyo napangile kukulumbani shishako," Davidi alilandile.⁶ Ali baakenye mu mabumba abali kukonka ku bana baume bakwa Lebi; Gershone kohati, na Merari.⁷ Ukulekufuma ku mikowa yaikile ukufuma ku Gershoni, balio ni badani na shiamei.⁸ Kwaliko batatu abana baume bakwa ladani; Yehiele katungula, Setani, na Yoele,⁹ Kwaliko batatu

abana baume bakwa Shimei; shelomote, Hasiele na, Harani. Aba bali nitungushi sha mikowa Yawe badani.¹⁰ Kwaliko bane abana baume bakwa shimei; Yahati, Sisa, Yeushi na Beria.¹¹ Yahati ewali umukalamba, na Sisa ewali uwa bubili, lelo Yeushi na Beria tabakwete abana abaume abengi, elo bali batontonkenye ngo mukowa umo ne milimo imo ine.¹² Kwaliko bane abana baume bakwa kohati; Amramu, Israeli, Hebrone na Usiele.¹³ Aba ebali abanma abaume bakwa Amramu; Aarone na Mose, Aarone alisalilwe kuku patula ifintu ifya shilisha ifyo ena nolupwa lwakwe bengalekutula ifyacena kuntanshi yakwa Yawe, kuku bombela ena no kupela kupela amapalo mwishina lyakwe umuyayaya.¹⁴ Lelo kuli Mose umuntu wakwa Yawe, ulupwa lwakwe lwali pendelwe no muntundu wa bena lebi.¹⁵ Abana baume bakwa mose bali ni Gershomu na Eliesere.¹⁶ Umwamulupwa lwakwa Gershomu ali ni shebuele umukalamba.¹⁷ Uwa mulupwa lwakwa Eliesere ali Rehabia Eliesere takwetepo abana baume bambi, lelo Rehabia alikwete balupwa abengi.¹⁸ Umwana mwaume wakwa Israeli ali ni Shwlomiti katungula.¹⁹ Abamulupwa lwakwa Hebrone bali ni Yeria uwakulishepo, Amaria uwa bubili, Yahasiele uwa butatu, na Yekameamu uwalenga bane.²⁰ Abana baume usiele bali ni mika umukalamba, na Ishina uwa bubili.²¹ Abana baume bakwa Merari bali ni Maali na mushi. Abana baume bakwa Maali bali ni Eleasari na Kishi.²² Eleasari alifwile nkwabula ukukwatatapo abana baume nelo bamo. Akwetefye abana abanakashi; Abana baume bakwa kishi balibopile.²³ Abana baume bakwa Mushi bali ni Maali, Eldere na Yeremote.²⁴ Aba ebali aba mulupwa lwakwalebi ukukonka mumikowa shabo. Bali nitungulushi, bali pendelwe kabili bali tantikilwe pe shina, iya mikowa iyo yalikubomba mumulimo wa munganda yakwa Yawe, ukulekufuma pamyaka amakumi yabili elo nokuya pamulu.²⁵ Pantu Davidi alilandile, "Yawe lesa wakwa Israeli, alipele ukutusha kubantu bakwe, alipangile Yerusalemu icifulo cakwe umuyayaya.²⁶ Abena Lebi tabakafwapo ukusenda Ihema na fyonse ifipe fyali ku bomba mu mulimo wa ciko."²⁷ Elo pa mashiwi yakulekelesha aya kwa Davidi abena Lebi bali pendelwe, ukulekufuma pamyaka amakumi yabili nokuya pamulu. Umulimo wabo wali wakwafwa abamulupwa lwa kwa Aaroni mumulimo wa munganda yakwa Yawe.²⁸ Bali bakusunga imansa imi puntule ukusangulule ifya mushilo fyapali fyonse ifya ba fya kwa Yawe, mno mulimo umbi mukubomba kwa mu munganda yakwa Yawe.²⁹ Bali sungile nakabili umukate wa mwikulo uwa bunga bwa peleka uwa mitulo yangano, nefipapatu fya mukate ushatutumuka, imitulo yapangilwe imitulo yasankani shiwa na mafuta elo konse ukupima kwa capamo na ubukulu bwa fintu.³⁰ Bali nakabili kwiminina cila lucelo ku kutotela no kulumbanya Yawe. Bali ku citefi nakabili mu cungulo.³¹ Na ulo lonse umutulo wafya koca wali kupelw kuli Yawe, pe sabata napa mitebeto ya mweshi ufyane ne nshikunkulu. Impendwe yali shimpilwe, ukulingana ne funde, lyonse lyali lya ku sangwa kuntashi yakwa Yawe.³² Bali kulinda Ihema lyakulanshanishisha, incende yamushilo, kabili balyafwile abana banabo bamulupwa lwa kwa Aaroni mu mulimo wa munganda yakwa Yawe.

24

¹Umulimo wa mumabumba yashintilile pa bamu lupwa lwakwa Aaroni bali niaba; Nadabu, Abihu, Eleasari na Itamari. Nadabu na abihu balifwile pantanshi yakufwa kwaba wishu.² Tabali na abana, elo Eleasari na Itamari bali bombele nga ba shimapepo.³ Davidi pamo na sadoke, uwa mu lupwa lwa kwa Eleasari, na Ahimeleke uwa mulupwa lwakwa Itamari bali baakenye bena mu mabumba pamulimo wabo nga ba shimapepo.⁴ Kwali abaume bakutungulula abengi pa lupwa lwakwa Eleasari ukucila pa lupwa lwakwa Itamari, Elo baliakenye abamulupwa lwakwa Eleasari mu ma bumba ikumi na mutanda. Bali citile ifi ku mitwe yamikowa elo nakuba mulupwa lwa kwa Itamari. Ishi imyakanishishe yali cine konse konse mu mpendwa, ukulola kumokowa yabo.⁵ Bali baakenye ukulingana ku cipendwilo, pantu kwali bacilolo bashila na bacilolo bakwa Lesa, ukuleku fuma kuli shonse shibili ishamulupwa lwakwa Eleasari ne shamulupwa lwa kwa Itamari.⁶ Shemaya umwana mwaume wakwa netanele kalemba wa, bena Lebi, alilembele amashina yabo panshi pa menso ya mfumu, ba cilolo, sadoke shimapepo. Ahimeleke umwana mwaume wakwa Abiakari, elo nentungulushi sha bashimapepo ne ndupwa sha bena Lebi. umukowa kulupwa lwakwa Eleasari, elo no lwakonkelepo lwali salilwe ukufuma ku lupwa lwakwa Itamari.⁷ Cipendwilo cakubalilapo calile kuli Yehoyairibu, ica bubili kuli Yedaya,⁸ Icalenga butatu kuli Harimu, icalenga bune kuli Seorimu,⁹ Icalenga busano kuli maikiya, icalenga mutanda kuli Miyamini,¹⁰ icalenga cine lubali kuli Hakose, icalenga cine konse konse kuli Abiya,¹¹ icalenga pabula kuli Yeshua, icalenga ikumi kuli shekania,¹² icalenga ikumi na cimo Elia Shibu, icalenga ikumi na fibili kuli Yakimu,¹³ Icalenga ikumi na fitatu kuli Hupa, icalenga ikumi na fine kuli Yeshebeabu,¹⁴ Icalenga ikumi na fisano kuli Bilga, icalenga ikumi na mutanda kuli Imere,¹⁵ Icalenga ikumi na cine lubali kuli Hesiri, icalenga ikumi na cine konse konse kuli Hapisese,¹⁶ Icalenga ikumi na pabula kuli petahia, icalenga amakumi yabili kuli Yeheskele,¹⁷ Icalenga amakumi yabili na cimo kuli Yakini, icalenga amakumi yabili na fibili kuli Gamuli,¹⁸ icalenga amakumi yabili na fitatu kuli Delaya, icalenga amakumi yabili na fine kuli maasiya.¹⁹ Ifi efyali ukutantikwa kwa milimo yabo, ulo baishikwingila munganda yakwa Yawe, ukukonka umwakuya bapelwe kuli Aaroni icikolwe cabo, ngefyo Yawe, Lesa wa mu Israeli amulangile.²⁰ Aba ebasheleko abamulupwa lwakwa Lebi; abamubana baume bakwa Amramu, Shubaele; aba mubana baume bakwa Shaubaele, Yehedia.²¹ Ngefyo muli Rehabia abana baume bakwa Rehabia; ishia intungulushi.²² Ukufuma kuli Israeli; Shelomote; ukufuma kubana baume bakwa Shelomote; Yahate.²³ Abana baume bakwa Hebrone; Yeria intungulushi, Amaria uwa bubili, Yahasiele uwabutata na Yekameamu uwalenga bune.²⁴ Umwana mwaume wakwa usiele; Mika. ukufuma ku bana baume bakwa mika Shamiri,²⁵ wabo wakwa mika; ishia ukufuma ku bana baume bakwa Ishia; Sekaria.²⁶ Abana baume bakwa Merari; maali na mushi; ukufuma ku bana baume bakwa Yaasia; beno.²⁷ Abana baume bakwa Merari ukufuma kuli Yaasia; Beno shohamu, sakuri na Ibri.²⁸ Ukufuma kuli Maali; Eleasari ushakwetepo abana abaume.²⁹ Ukufuma kuli kishi; umwana mwame wakwa kishi; Yerameeele.³⁰ Aba baume bakwa mushi; maali Edere na Yerimote. Aba bali bena Lebi batantikilwe ku ndupwa yabo.³¹ Aba

abaume ebali umutwe wacilanganda ya ba wishibo na cila wabo umwaice, baliposele icipendwilo pa menso yamfumu Daidi na Sadoke elo ahimeleke, pamo nentungulushi shandupwa shaba shima pepo na bena lebi. Bali pendwile nga fintu abamulupwa lwakwa aaroni lwacitile.

25

¹Davidi na ba mushika ba puka yaba shilika balisalile bamo pa bana baume bakwa Asafi, Hemenni na Yudutumi ukwesese ma ukubofya insango shinono ne shikalamba, kabili notunono. Naya emashina yabaume balekubomba uyu mulimo; ²Ukufuma mu bana abaume bakwa Asafi, Akari, Yosefe, Netania, Asharel, abana baume bakwa Asafi abalikutungulwa na Asafi, abo balikukusesema kukutungululwa ne nafumu. ³Ukufuma mubana bakwa Yedutumi; Gedalia seri, Yeshaya, Shimei, Hashabia, Matitia, bonse pamo mutanda, balikutungulwa na wishibo Yedutuni abali kulisha insango inkalamba mukupela amatotelo na malumbo kuli Yawe. ⁴Ukufuma mubana baume bakwa Hemani; Bukia, matania, usiele shebuele, Yerimote, Hanama, Hanani, Eliata, Gidalti, Romanitiesere, Yoshbekasha, malpti, Hitiri, Mahasiote. ⁵Aba bonse bali bana baume bakwa Hemani kasesema wa mfumu. Lesa alipele Hemani abana baume akumi limo na bane kabili bana abanakashi batatu ukumusumbula. ⁶Bonse abali kutungululwa na wishibo, Bali nibakamba mu nganda yakwa Yawe abatuoma, nsango ishinono ne nsango ishikalamba, ulo bali kupyungila mu nganda yakwa Lesa. Asafi, Yedutuni kabili, Hemani, baletungulwa ne mfumu. ⁷Bena nabamunyunabo abacejele mukwimba kabili nokukashiwa mukwimbila Yawe bali impendwa imyanda ibili nacine kasekose. ⁸Balikuposa icipendulo pamibombele yabo, bonsefye ukuba cimo cine, cimo cine kubanono kabili nabakalamba bene, bakasambilisha kabili nabalesambilishiwa. ⁹Nomba palwa bana baume bakwa Asafi; icipendwilo catashi caponene palupwa lwakwa Yosefe; icacibili caponene palupwa lwakwa Gedalia abantu nkumi limo nababili mupendwa; ¹⁰Icacitatu caponene palisakuri, abana baume no lupwa lwakwa, abantu nkumi limo na bili mupendwa; ¹¹Ica bune caponene pali Isri, abana baume nabalupwa lwakwa, abantu nkumi limo na babili mupendwa; ¹²Ica busano caponene pali netania, pa bana baume bakwe na balupwa bakwe, abantu nkumi limo na babili mupendwa; ¹³Ica mutanda caponene pali bukia, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu nkumi limo nababili mupendwa; ¹⁴Ica cine lubali caponene pali Yesharela, abana baume bakwe na balupwa bakwe abantu nkumi limo na kabili mupendwa; ¹⁵Ica cine kose kose caponene pali Yeshaya, abana baume bakwe nabalupwa lwakwa, abantu inkumi limo na babili mupendwa; ¹⁶Icapabula caponene pali Matania, abana baume bakwe nabalupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ¹⁷Ice kumi caponene pali shimen, abana baume bakwe nabalupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ¹⁸Ice kumi na cimo caponene pali Asarele, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa. ¹⁹Ice kumi na fibili caponene pali Hashabia, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ²⁰Ice ikumi na fitatu caponene pali shubaele, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu, ikumi limo na babili mupendwa; ²¹Ice kumi na fine caponene pali matitia, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ²²Ice kumi na fisano caponene pali Yeremote abana baume bakwe bakwe na baulupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ²³Ice kumi na mutanda caponene pali Hanania, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa. ²⁴Ice kumi na cine lubali caponene pali Yoshbekasha, abana baume bakwe na balupwa lwakwa, abantu ikumi limo na babili mupendwa; ²⁵Ice kumi na cine konse konse konse caponene pali Hanani abana abaume bakwe na balupwa lwakwa, ikumi limo na babili mupendwa; ²⁶Ice kumi na pabula caponene pali Maloti, abana baume bakwe na balupwa lwakwa abantu ikumi limo na babili mupendwa. ²⁷Ice makumi yabibli capoonene pali Eliata, abana abaume bakwe na balupwa bakwe abantu ikumi limo na babili mupendwa. ²⁸Ica makumi yabibili na cimo caponene pali Hotiri, abana baume bakwe ba lupwa bakwe, abantu ikumi limo na babili mupendwa. ²⁹Ica makumi yabili na fibili caponene pali Gidalti, abana baume bakwe na balupwa bakwe, abantu ikumi na babili mupendwa. ³⁰Ica ama kumi yabili na fitatu caponene pali Mahasiote, abana baume bakwe na balupwa bakwe, abantu ikumi na babili mupendwa; ³¹Ica ma kumi yabili na fine caponene pali Romaniti-esere, abana baume bakwe na balupwa bakwe, abantu ikumi na babili mupendwa.

26

¹Ifi efyali ifyakaniko fyaba kasunga wapongolo ukufuma mu bena Kora. Meshelemia mwana Kora, uwamututuko yakwa mwana Asafi. ²Meshelemia alikwete abana baume; Sekaria ali ibeli, Yedialele ali wacibili, sebatia ali wa citatu, Yatniele ali wa cine. ³Elamu ali cisano Yehohanani aliwamutanda Eunoenai ali cine lubali. ⁴Obedi -edomu alikwete abana baume; Shemaya ebali, Yehosabadi wabili, Yoa ewa citatu, Nasakari wa cine, Netanele wa cisano. ⁵Amielele wa muanda, Isakari wa cine lubali. Peuletali wa cine kosekose, ico Lesa alipalile Obedi edomu. ⁶Kuli shemaya umwana mwaume wakwe kwafyelwe abana baume abatungulile pandu pwa shabo, ni palume shakutukuta ukwingi. ⁷Abana baume bakwe shemaya abli Otni, Refael, Obedi, Elsabadi. Elinu na Semakia, Bali lupwa lwakwa abali nabo nipalume yamitukuto iyingi. ⁸Bonse aba bantu twike ukufuma kuli Obedi edomu. Bena nabana baume babo nendupwa shabo bali ni paulume bakubomba imilimo mumilimo yeyema lyakulashanishishamo. mupendwa bali ama kumi mutanda nababili abali ulupwa kuli Obedi-edomu. ⁹Meshelemia alikwete abana baume nolupwa lwakwa abantu babulamba, abantu ikumi limo na cine kose kose mupendwa. ¹⁰Hosa, uwamulupwa lwakwa Merari, alikwete abana baume. Shimri intungulushi nangu ena talibeli wishi amucitile ukuba ntungulushi; Hilkia uwamukokelepo, ¹¹Tebalia ewa citatu Sakaria wa cine. Bonse abana baume bakwa Hosa abalupwa bali mpendwa ikumi limo na batatu. ¹²Ifi fyakaniko fyabakasunga wapongolo, fyali kuungana ne

tungulushi shabo balikwete imilimo kubati nindupwa shabo ukupyanga mu nganda ya kwaYawe. ¹³Bali posele ifipendwilo, bonse abanono na bakalamba, ukulingana ne ndupwa shabo, kuli cila mpongolo. ¹⁴Ulo icipedwilo caposelwe ica kukabanga, caponene pali Shelemia, Bena nolu baliposele icipendwilo cakwa Sekaria umwana mwaume, kapanda wa maano washilimuka, kabili icipendwilo cakwe caponene kupongolo yaku kapinda kakukuso. ¹⁵Kuli Obedi-edomu kwapelwe ipongolo yakapinda kakukulyo. kabili kubana baume bakwe kwali pelwe inganda yabutala bwakututilamo. ¹⁶Shupimu na Hosa balipelwe ipongolo yaku masamba ukubikapofye nempingolo shaleteteke, pamusebo wapamulu. Nabakalinda bacila lupwa bali shitile. ¹⁷Kukabanga kwali ebena Lebi mutanda, na kukapinda kwakukuso kwali bane pa bushiku kukapinda kakukulyo kwali bane pa bushiku na kubutala bwakututilako nako kwali babili babili. ¹⁸Kuli shetele wakumasamba kwali bane aba bikilweko kumu sebo kabili pali shetele. ¹⁹Ifi efyali ifyakaniko fyabili kusunga mpongolo nabo aba tututwike ukufuma muli Kora na Merari. ²⁰Mubena Lebi, Ahiya alikwangalila ifyabukakala fya mu nganda yakwa Lesa, kabili nefintu fya bukakala ifyakwa Yawe. ²¹Abamulupwa lwakwa Ladani abali mulupwa lwabena Gershome, ukupitila muli Ladani abani ntungulushi shandupwa Ishali shakwa Ladani umwina Gershone, kabili Yehiele. ²²Nabana baume bakwe Yehiele; setamu na Yoele wabo. Bena balikwangalila ifya bukakala fya mu nganda yakwa Yawe. ²³Ukufuma kumukowa wakwa Amramu, kumukowa wakwa Isreali, kumukowa wakwa Hebrone, kumukowa wakwa Usiele; ²⁴Shebuele, uwamulupwa lwakwa Gershome mwana Mose, alikwangalila wapalifyonse ifyabukakala. ²⁵Balupwa lwakwe ukufuma mumukowa wa Eliesa balimwana wakwe, Elebiya umwana mwaume wakwa Yeshya Yoram, no mwana mwaume wakwa sSikri shelomote. ²⁶Shalomote nabalupwa lwakwe abali kwalikwangalila fyonse ifyabukala ukulekusunga fyonse ifintu ifyali fyakwa Yawe, ifyo mfumu Dabidi, ntungulushi shandufwa, Bamushika bamakana ne myanda nabamushika ba puka ya shilika kuli fyo bashishishe. ²⁷Bena balishishe ifyo bakolwele mubulwi bwalekana lekana kukusungilila nganda yakwa Yawe. ²⁸Bena kabili balikwangalila fyonse Samwele kasesema, Shauli mwana Kishi, Abnere umwana wakwa Nere, kabili Yoabu umwana mwaume wakwa Seruya bashishe kuli Yawe. fyosefye ifya shishiwe kuli Yawe fyali mubulinde bwakwa shelomite no lupwa lwakwe. ²⁹kubalupwa bakwa Isreali na Baume bakwe balikwa ngalila pamilandu yamukati ka kwa Isreali. Bena bali bacilolo na bakapingula. ³⁰Abalupwa bakwa Hebrone, Hashabia naba wabo, nkana limo nemyanda cinelubali abaume babulamba, balikwangalila umulimo wakwa Yawe no mulimo wamfumu. Bena bali kumasamba ya Yordani. ³¹Ukutula mulupwa lwakwa Hebroni, Yeriya ewali ntungulushi yalupwa lwakwe, kukupendwa Kwa fumine mu pendwa shalupwa. mu mwaka wama kumi yane yabutekeshi bwakwa Dabidi bena balifwailikishe mufyalembelwa kabili balisangilemo mulifyena abaume bakupambana mu yasaya Gileadi. ³²Yeriya alikwete abalupwa lwakwe amakana yabili na cine lubali, abo abali ntungulushi shalupwa ishakupuka. Dabidi ena abacitile ukuba abakalamba pamitundu yabena Reubeni na bena Gadi, no mutundu walubali ukwa Manase, kabili kumilandu yonse iyi kolola kuli Lesa, ne fyali kukuma mfumu.

27

¹Ubu ebutantiko bwa ntungulushi ubwa ndupwa sha bena Israeli, ba mushika ba makana ne myanda, ukubikapapofye ne filolo fya ba shilika abali kupyungila imfumu mu nshila shingi. cila cakaniko ca ba shilika cali ku pyungila umweshi no mweshi umwaka onse fye. cila cakaniko calikwete abaume amakana amakumi yabili na yane. ²Pa cakaniko ca mweshi wa ntanshi pali Yashobimu umwana mwaume wa kwa Sabudielu. mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ³Ena ali wa muntuntuko yakwa Peresi kabili ewali kwa ngalila bonsefye ba cilolo wa ba shilika mu mweshi wantanshi. ⁴Pa cakaniko ca mweshi wa cibili pali Dodai uwa kumukowa wafumine kuli Ahohi. Mikiloti ali wacibili mumaka. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ⁵Na mushika wa bashilika mu mweshi wa citatu ali ni Benaya umwana mwaume wa kwa Yehoyada, shimapepo kabili intungulushi mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ⁶Uyu ebenaya uwali ntungulushi wa bamakumi yatatu, kabili nokucila pa bamakumi yatatu. Amisabadi umwana mwaube wakwe ali mu cakaniko cakwe. ⁷Na mushika wa mweshi wa cine ali ni Asaheli wabo wa kwa Yoabu. Sebadaya umwana mwaume wakwe ewaishile kuba mushika panuma yakwe. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ⁸Na mushika wa mweshi wa cisano ali ni shamuti, uwa mu bufyashi bwa kwa Isra. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ⁹Na mushika wa mweshi wa mutanda ali ni Ira umwana mwaume wa kwa Ikeshi, uwafumine ku Tekoa. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ¹⁰Na mushika wa mweshi wa cinelubali ali ni Helese umwina Pelone, ukufuma kubantu ba kwa Efraimu. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane, ¹¹Na mushika wa mweshi wa cine konse konse ali ni Sibekai umwina Husa, mu mukowa wakuntwike ukufuma muli Zera. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ¹²Na mushika wa mweshi wa pabula ali ni Abiesa umwina Anatote, ukufuma mu mutundu wakwa Benjamini. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ¹³Na mushika wa mweshi we kumi ali ni Maharai ukufuma ku musumba wa Netopa, ukufuma mu mukowa watuntwike kuli Zera. mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ¹⁴Na mushika wa mweshi we kumi na umo ali ni Benaya ukufuma ku musumba wa Piratoni, ukufuma mu muntundu wa kwa Efraimu. Mu cakaniko cakwe mwali abaume amakana amakumi yabili na yane. ¹⁵Na mushika wa mweshi we kumi na ibili ali ni Heldai ukufuma ku musumba wa Netopa, ukufuma ku mukowa watuntwike kuli Otinie, Mu amakumi Yabili na Yane. ¹⁶Aba eabali intungulushi sha mitundu ya bena Israeli; uwa mutundu wa kwa Reubeni, ni Eliesa umwana mwaume wa kwa Zikri ali intungulushi. Ku muntundu wa kwa Simeoni, Shefatia umwana mwaume wa kwe maaka ali intungulushi. ¹⁷Uwa mu muntundu wa kwa Levi, ni Hashabia umwana mwaume wa kwa kemuel ali intungulushi, kabili Zadok

alitungulwile aba mulupwa lwa kwa Aaroni. ¹⁸Uwa mu mutundu wa kwa Juda, ni Elihu, umo pali ba wabo bakwa Davidi, ali intungulushi. uwa mu muntundu wa kwa Isaka, ni Omri umwana mwaume wakwa Mikaeli ali intungulushi. ¹⁹Uwa muntundu wa kwa Zebuluni, ni Ishimaya umwana mwaume wa kwa Obedia ali intungulushi. uwa mu mutundu wa kwa Naftali, ni Jerimiti umwana mwaume wa kwa Azriel ali intungukushi. ²⁰Uwa mu muntundu wakwa Efraimu, ni Hoshea umwana mwaume wa kwa Azazia ali intungulushi. uwa mu muntundu wa lubali uwa kwa Manase, Joeli umwana mwaume wa kwa pedaya ali intungulushi. ²¹Uwa mu muntundu wa lubali uwa kwa Manase mu Gilead, ni Ido umwana mwaume wa kwa Zakaria ali intungulushi. uwa mu mutundu wa kwa Benjamini, ni Jasieli umwana mwaume wa kwa Abuna ali intungulushi. ²²Uwa mu muntundu wa kwa Dani, ni Azareli umwana mwaume wa kwa Jeroham ali intungulushi. Aba ebali intungulushi mu mitundu ya kwa Israeli. ²³Davidi tapendeleko balya abali ne myaka amakumi yabuili nangu abatalafishako, pantu Yawe alilaile ukufusha Israeli nge ntanda sha mu mulu. ²⁴Joabu umwana mwaume wakwa Zeruiah alitendeke ukupenda abaume, lelo tapwishishe,. Icipyu ca ponene Israeli pali ci. iyi mpemdwa tayalembelwe mu ficitikwa ifyalembwa ifya ifya mfumu Davidi. ²⁵Asimaveti umwana mwaume wa kwa Adieli ali kangalila wa fya bunoushi bwa mfumu. Jonatani umwana mwaume wa kwa Uzia alikulolekesha pa matala ya mu Filime, mu Misumba, kabili fye na mu mishi, na mu mpangu sha malinga. ²⁶Ezri umwana mwaume wa kwa Kelubu alikulolekesha pa balimi, abo abalikulima umushili. ²⁷Shimei umwana Rama alikulolekesha pa mabala ya myangashi, na Zabdi umwana shifi alikulolekesha pa myangashi no mwakubika umwangashi. ²⁸Pa fita fya miolife ne fiti fya mikuyu ifyo fyali munkulo Baali-Hanani ukufuma ku Geda ewali kulolekeshapo, na pa matala ya mafuta ni Joashi ewali kulolekeshapo. ²⁹Na pa ngombe shalikulya mulemfwe mu shanoni ni shitrai walikulolekeshapo uwafumine ku Sharoni, na pa ngombe isho shali mu mateshi ni shafati umwana mwaume wa kwa Adai. ³⁰Pa ngamali ni Obili umwana Ishimeli, na pa mpunda Ishikota ni Jedeia ukufuma ku Meronoti. Pa mikuni ni Jazizi umwana Hagine. ³¹Jazizi umwana Hagiri alikulolekesha pa mikuni. Aba bonse ba cilolo balikulolekesha pa fikwatwa fya mfumu Davidi. ³²Yonatani, nalume wakwa davidi, ali ni mpanda mano ico ali muntu washilimuka kabili kalemba. Yehieli umwana mwaume wa kwa Hakimoni ali kusunga abana baume ba mfumu. ³³Alitofeli ali ni mpanda mano wa mfumu na Hushai ukufuma ku bantu ba ku Arki ali ni mpanda mano wa mfumu ku fya kwibela. ³⁴Ipunda lya kwa Ahitofeli lyalibulilwe na Jehoiada umwana mwaume wakwa Benaya, na abiata, Yoab ali mushika wa bashilika mfumu.

28

¹Davidi alilongenye fyonse filolo fyekwe ifya Israeli mu Yehusalemu; Ifilolo fya mintundu ba mushika ba fyakaniko abalikupungile imfumu mu butantiko bwa milimo yabo, ba mushika ba makana na ba myanda, bakangalila pa fipe ne fikwatwa fya mfumu na bana baiko, kabili na ba cilolo na baume ba bulwi, ukubikapofye naabo abali abakujenla sana mu fyakucita. ²Nolu Davidi alimine no kwiminina no kweba ati, "umfweni kuli nebo, ba ndume yandi kabili mwe bantu bandi. Cali mu mano yandi ukwebati nkuule Tempele lya cipao ca cipangano ca kwa Yawe; icakunyantapo amakasa ya kwa Lesa wesu, kabili nebo ndi pangile ubupekanyo bwa aya makule. ³Lelo Lesa alinjebele ukweba ati, 'weba tawakule tempele lye shina lyandi, pantu uli mwame wa bulwi kabili walisumya mulopa. ⁴Lelo Yawe, Lesa wakwa Israeli, alinsalile nebo ukufuma muli bonse abalupwa lwa kwa tata ukuba imfumu pali Israeli pee. Enalisalile Yuda nge ntungulushi, kabili ukufuma mu nganda ya kwa Yuda alisalile inganda yakwa tata uwandi, kabili ukufuma pali bonse abana baume ba kwatata ena cali musekeshe ukunenga ukuba imfumu pali Israeli Yonse. ⁵Ukufuma pa bana abengi ebo Yawe ampela alisalile Solomoni umwana mwaume wandi, ukweba ati alekwikala pa cipuna ca bufumu bwa kwa Yawe pali Israeli. ⁶Ena alilandile kuli nebo, 'Solomoni umwana obe akankulila inganda yandi kabili no lubansa lwandi, ico nebo ndimusalile ena ukuba umwana wandi kabili nebo nkaba wishi. ⁷Nkashimpa ubufumu bwakwe umuyayaya, umfwa abelelela mukuipela ukusunga amalango na makambisho, nge fyo webo ali ukufika na leelo. ⁸Nolu nomba, mu cinso ca kwa Israeli yonse, uku kulongana kwa kwa Yawe, kabili mu ceni ca kwa Lesa, mwebo bonse mwalekusunga no kucita amalango yonse aya kwa Yawe Lesa wenu. Mulekucita fi pakwebati mwebo mu kakwate ici calo ca bune no kucisha ishikonkapo umuyayaya. ⁹Lelo webo, Solomoni we mwana wandi alekumfwila Lesa wa kwa wiso, kabili wekumupyungila ena no mutima obe onse kabili no mupashi uwakuipeshesha. Ulekucite fi pantu Yawe aawayafwaya imitima yonse kabili aleshiba ipange lya matontonkanyo ya muntu onse. Umfwa wa mufwaya ena ali no kusangwa kuli webo, Lelo umfwa webo wa suula ena, ena alinokukana pee webo. ¹⁰Kutuluka webo ukweba ati Yawe alikusalile ukukula ili tempele nge cakwikalamo cakwe. Eco ukose kabili uucite. ¹¹Nolu Davidi alipele Solomoni umwana mwaume wakwe ica mikulile ya miputule ye tempele, Ifikulwa fye tempele, imiputule yakututilako, imiputule ya pa mulu, imiputule ya mukati kabili no muputule wa nkupiko yaku konsolwelapo. ¹²Ena alimupele ica mikulile ico alengele ica mansa sha nganda ya kwa Yawe, imiputule yakututilelako mu nganda ya kwa Lesa, kabili ne fya ku cindamisha ifya fintu ifya fyaba kwa Yawe. ¹³Ena alimupele mitande ya fyakaniko fya ba shimapepo na bena Levi, ifya milimo ya sontelwe ku kupyungi mu nganda ya kwa Yawe, kabili fye ne fipe fyonse ifya mu kupyungila mu nganda ya kwa Yawe. ¹⁴Ena alilingile ukufina kwa fipe fyonse ifya golide kuli cila mulimo, no kufina kwa fipe fya silifa kuli cila mulimo, ¹⁵Ukufina kwa Golide ukwa fipe fyonse fya golide , Iyali mu fyakutekapo inyali ne nyali sha golide, ukufina kwa silifa kuli cila cakuteka inyali, ukulingaba no kubomba kwa ca cila cakutekapo inyali mu kupyunga. ¹⁶Ena alipele ukufina kwa golide mu fintamba fya mikate ya ceni, pali cila cintamba, kabili no kufina kwa silifa ku Fintamba fya silifya. ¹⁷Ena alipele ukufina kwa Golide walopolowa uwa fipulilo fya nama, ifipe fya kusambilamo, kabili ne mweno. Ena alipele ukufina kwa cile bakuli lya golide, no kufina kwa cile bakuli lya silifa. ¹⁸Ena alipele ukufina kwa golide walopololwa uwali ku ca kufutumwinapo icefungo, kabili na golide wali ku cilengo

ca makerubi ayo ayafungulwile amapindo yayako kabili yalifimbile icipao ca cipangano cakwa Yawe. ¹⁹Davidi alyebele ati, "Nebo ndibikile fi mukulemba nge fye Yawe antungulwile nebo kabili alimpele umucetekanya uwa ca mikulile.

²⁰Davidi alisosele ku mwana wakwe Sdomoni, "ukose kabili ube uwapama, ubombe umulimo. Wiba na mwensa nangu kuskanikwe, ico Yawe Lesa, lesa wandi, ali nobe. Ena takakushe weba nangu ku kotaluka weba ukufikafye na mukupwa kwa kubomba umulimo onse uwa nganda ya kwa Yawe. ²¹Mona, ifi efyakaniko fya ba shimapepo na bena Levi ifya ku mulimo onse uwa mu nganda ya kwa Lesa, Bena bakalekuba nobe, pamofye na bonse abakalekuipelesha kabili na baume bacenjela sana mukubomba umulimo. Ifilolo na bantu bonse baliyipekenye ukulekukonka icebo cobe.

29

¹Imfumu Dibidi alilandile kulukuta lonse, "Solomoni wemwana mwaume wandi, uyo umo fye uyo Lesa asalilo, acili umwaice kabili talakanshi wa ukufikapo, kabili umulimo nao ukulu. Ico itempoele telya bantu lelo lyakwa Lesa. ²Eco ndicile icacilisha nebo ukupela kwitempele lyakwa Lesa wandi nkopela golide kufintu fingangilwa na golide silifa kufintu finfapangilwa na silifa, umukuba kufintu finga pangilwa ne cela, kabili nefiti kufintu fingapangilwa nefimuti, kabili nebo kompela ilibwe lya Onixi, amabwe yakwashikila, amabeya bambwa mukutobenkanamo namalangi aya lekana lekana-yonse imisango yamabwe yabune saana-kabili na mabwe ya mebo ayafulisha saana. ³Nomba, pamulandu wakutemwa kwandi ku nganda yakwa Lesa wandi, nebo mnkopela icipao candi ica golide na silifa pali cena. nebo nkocite ifi mukubikapo pali fyonse ifyo nebo napekanya pali ilitempele lya mushilo; ⁴Amakana yatatu ayama talanti wa golide waku Ofe, kabili namakana cine lubali aya Silifa walopololwa kukuleka ku Kafimbwe kufibumba fyafikulwa. ⁵Nebo nkopela golide kufi ntu fingapangilwa na golide, na Silifa kufintu finga pangilwa na silifa, kabili nefintu fya misango yonse ifyamilimo ikalekubombwa na baume batukuta imilimo. Nina umbi akofwaya ukupela umusangwilo kuli Yawe lelo kaili aipeleshe umwene? ⁶Nolu umutulo wakwitemenwa yalipelwe nentungulushi sha ndupwa shafikolwe fyabo, ne ntungulushi shamitundu shabe na Isreali, ba mushika bamakana kabili na ba myanda, kabili nefilolo fyamilimo yamfumu. ⁷Bena balipele kumulimo wa nganda yakwa lesa amakana ya sano aya matalanti kabili namakana, ikumi aya golide wa taliki, amakana ikumi ayamatalanti ya silifa, amakana ikumi limo nachine konse konse aya matalanti yamukuba, Amakana aya matalanti yacela. ⁸Abo abakwete amabwe yabune saana bali yapele kucipao canganda yakwa, Yawe. kubutungulushi bwakwa yeweli, uyo uwatuntwiwe ukufuma muli Geshomu. ⁹Abantu balisekelele pamulandu wa iyi mitulo yakwiteme nwa, pantu bali sangwile mukwitemenwa kuli Yawe. Imfumu Dabidi nankwe alisekelele apakalamba. ¹⁰Dabidi alipalile Yawe mucinso ca lukuta lonse. Alyebele ati, "ulumba niwe weba, we Yawe, Lesa wakwa Isreali icikolwe cesu, umuyayaya no muyayaya. ¹¹Pakuti ifyobe, ne Yawe, butulu bobbe namaka, nobukata, nokucifya, kabili nobuindami, Ico fyonse ifyaba mu myulu kabili napacalo fyobe pakuti weba wali sansabikwa nga kateka pali fyonse. ¹²Pakuti ubukankala nobucindami fifuma kuli weba, kabili uteka bonse abantu. Mukuboko kobe emuli amaka nabumpalume. weba ulikwete ubukose kabili no bulamba kukulenga abantu ukukula kabili nokubakubukose ku uli onse. ¹³Nolu nomba, we Lesa wesu, fwebo tukokutotela nokulumbanya ubukata bweshina lyobe. ¹⁴Lelo nebo nine nani, kabili nabantu bandi bani, ukweba ati fwebo tutule mukutemenwa ifintu? cinefye, fyonse ifntu, fintu fifuma kuli weba, kanili fwebo twapela mukubweshi kuli weba ifyaba fyobe. ¹⁵Ico fwebo tuli balebeshi kabili abacendo kumulola obe, ngefyo ifikolwe shesu pano caalo shakangecishingwa, kabili tapaba isubilo line line iyakushalilila pacalo. ¹⁶Yawe Lesa mwesu, fyonse ififyuma twalonganika kukumikulila itempele kukucindamika ishina lyenu ilyamushilo- fyafuma ukufuma kuli weba kabili fyaba fyobe. ¹⁷Kabili nebo ndishibe, we Lesa wandi, ukweba ati, ulalingulula umutima kabili ukwata, ukubekwa mufyabulungami. Lelo nebo, mubulunga, mibwa mutima wandi natula ifi fyonse mukuitemenwa, kabili nomba nebo nkomona no kusekelele ngefyo abantu bobbe batula mukuitemwe ifyabupe. ¹⁸Yawe, Lesa wakwa Abrahamu, na Isaki kabili na Isreali ifikolwe fyesu alekusunga ifi fyonse mumatontontanyo ya mano ya bantu bobbe umu yabo kuli weba. ¹⁹Peleni kuli Solomoni umwana wandi umutima wapelesha ukulekufyaya ukubaka amalango yenu amakambisho yacipangano cenu, nefipope fyenu, kabili nokufikulishi amapange yesu aya ayaku kula icipango ifyo nebo nkmete ukupekanya. ²⁰Dabidi alilandile kulukuta lonse, "nomba paleni Yawe Lesa wenu." ulukuta lonse lwalipalile Yawe, Lesa wafikolwe fyabo, kabili balikonteme nocindika Yawe na Kumfumu. ²¹Pabushiku bwakonkelepo, balipele amalamba kuli Yawe no kutula imitulo ya cakosha kuli ena. Balitulile ikana lya ngombe ishilume, bapumbwe ikana limo, kabili nemitulo yafiko, icakunwa kabili na malombo ayengi aya kwa Isreali onse. ²²Pali bulya bushiku, balilile no kunwa pa mulola wakwa Yawe no kusefya ukukalamba. Bali citile Solomoni, umwana wakwa Dabidi, ukuba imfumu umuntu wacibili no kumusuba ubusuba bwa maka yakwa Yawe kukuba kateka. Kabili balisubile Sadoki ukuba shimapepo. ²³Nolu solomoni alikele pa cipuna cakwa Yawe ngemfumu mwipunda lyakwa Dabidi wishi. Alitungulukile kabili Isreali onse alikumfwa kuli ena. ²⁴Shonse intungulushi, abashilika, kabili nabana ba mfumu Dabidi balippele ukunakila kumfumu Solomoni. ²⁵Yawe alicindamike Solomoni apakalamba pamulola wakwa Isreali onse kabili alibikile pali ena amaka ayacila aya bukatebebe pali ena ukucila na pafyo apele imfumu shimbi isha lipo mu Isreali. ²⁶Dabidi mwana Jese alipabumfumu pali Isreali onse. ²⁷Dabidi alimfumu ya kwa Isreali pamyaka amakumi yane. Ena alitekele mu ebuloni imyaka cine lubali kabili nemyaka amakumi yatatu na itatu mu Yelusalemu. ²⁸Ena afwile mu myaka yabukote bwakwe iisuma, panuma ya ku sangalala mu mweo wakwe uwa kutantalila, mu bukankala kabili nokucindikwa. Solomoni umwana mwaume alimupyene ena. ²⁹Ifya kubemba fyakwa Dabidi imfumu fyali lembelwe mu milandu yakale lyakwa Samwele kasesema, mumilandu yakale lyakwa Natani kasesema, kabili na mu milandu yakale lyakwa Gadi kasesema. ³⁰Ifya lembwa mulya

micitile ya butekeshi bwakwe, fyo abpmbele kabili nemilandu iyale mukuma ena, na Isreali, kabili nefyabumu bonse nefya fyalo fimbi.

Imilandu

1

¹Solomoni umwana mwaume wa kwa Davidi ali kosels mu bufumu bwakwe, na Yawe Lesa wakwe ali nankwe kabili ali mulengele ukuba uwa kosa. ²Solomoni alilandile kuli Israeli yonse, kuli bamushika ba ba makana ne myanda, elo nakubapingushi bonse, kabili na kuntungulushi shonse isha Israeli yonse, na kuntungulushi sha ndupwa. ³Eco Solomoni no lukuta pamo nankwe baliile ku musansama iyali pa Gubeoni, ico kulya ewali Ihema lya kulanshanishishamo ilya kwa Lesa, Lesa, ilyo Mose umubomfi wa kwa Yawe, apangile mumatololo. ⁴Lelo Davidi aliletele ici pao ca kwa Lesa ukufuma ku Kiriati Yearimu nokucitwala ku ncende iyocintu aciteyanishishe, ico ena ali shimpile Ihema mu Yerisalemu. ⁵Na mukundapo, Icipailo ca mukuba icapangilwe na Besalele umwana mwaume wa kwa Uri umwana mwaume wa kwa Huri cali pa ntanshi ye Hema lya kwa Yawe; Solomoni lukuta balile ko kwi Hema. ⁶Solomoni ali ninine ukuya ku cipailo ca mukuba kumulola wakwa Yawe, ico cali mwi Hema lya kulanshanishishamo kabili ali pele imifulo ya ca koca pa cipailo. ⁷Lesa alimonekele kuli Solomoni ubushiku kabili alilandilen kuli ena, "lomba! Findo nalakupela?" ⁸Na solomoni alilandile kuli Lesa, "webi alilangile icipangono cabucishinka kuli Davidi taata wandi, kabili mulinatile ukuba imfumu mwi punda lyakwe. ⁹Nomba, Yawe Lesa, lekeni ukulayo bwenu kuli Davidi taata wandi bucitike, ico mulinatile ukuba imfumu pa bantu bafula nga umunsensenga wa pa calo. ¹⁰Nomba mumpe amano nkushilimuka, pakweba ati ndekuntungulula aba bantu, ico ninani wingapingula abantu benu, abakufula ifi mpendwa?" ¹¹Lesa alilandile kuli Solomoni, "Pamulandu wakuti ifi efyali mu mutima obe, kabili no mulandu wakuti taulombe ifyuma, ubukankala, nelyo mucinshi nangu imweo wa bakupata, nangu umwetantalila uobe, lelo walomba ukushilimuka na mano, yobe, pakweba ati ulekutungulula abantu ifi efyo nebo nkacita. ¹²Nebo nomba nmkokupa ukushilimuka na mano kabili nkokupa ubunonshi, ubukankala, kabili nimucinshi, ifyo imfumu shantanshi tashatalile ashikwata, kabili ifyo imfumu sha numa tashakatale kwata." ¹³Eco Solomoni alishile ku Yerusale ukufuma ku misansama iyo iyali ku Gibeoni, ukufuma pa mulola we Hema lyakulanshanishishamo, alitekele Isreali. ¹⁴Solomoni alilongenye amaceleta na ba pali bakabalwe kabili alikwete amaceleta ikana limo ne myanda ine na bapali bakabalwe amakana ikumi limo na yabili abo abikile mumisumba ya maceleta, kabili nayo une, imfumu mu Yerisalemu. ¹⁵Imfumu yalicitile Silfere na Golide ukufuma mu Yerisalemu nga mabwe, kabili yalicitile imbao sha mutedari ukufula nga ifimuti fya mikunyu ifyaba umwakunama. ¹⁶Lelo palwakuletwa kwaba ba kabalwe ukufuma ku Egupto naku kue ifya kwa Solomini, aba makwebi bakwe balishitile bena ukufumu ku kue pa mutengo. ¹⁷Balishitile iceleta ukufuma ku Egupto pa mashekele ya silfere imyanda mutanda, kabili na kabalwe pa mashekele umwanda umo na makumi yasano hiti na na bena Aramu.

2

¹Nomba Solomoni alikambishe abantu ukukulila ishina lya kwa Yawe inganda kabili nkukula inganda ya bufumu bwakwe. ²Soloni alisontele abantu amakana amakumi cinelubali abakusenda ifipe, abantu amakana amakumi cine konse konse ngabakuputula amabwe mu mpili, kabili na bantu amakana yatatu ne myanda mutanda aba kubangalila. ³Solomoni afumine ubukombe kuli Hiram, imfumu ya ku Turi, ukweba ati, "nga ifyo wacitile kuli Davidi taata, ukumufumina imilando ya seda kukulila inganda yakwikalamo efyo ucite na kuli nebo. ⁴Mona, nebo ndinokukulila inganda yeshina lya kwa Ywae Lesa wandi, ku kuba iya shila kuli ena, ku koca ifi fumushi fya cena cisuma pamulola wakwe, ku kubika umukate wa ceni, kabili nefya mitulo ya fya koca ulucelo ne cangulo pa masabata ya sontwa iya kwa Yawe Lesa wesu. Ici cikaba umuyayaya pali Israeli. ⁵Inganda iyo nkakula ikaba ikalamba sana ico Lesa wesu mukalamba ukucila imilungu yonse. ⁶Lelo ninani alingile ukukulila Lesa inganda, ico isonde lyonse kabili nemyulu tekuti imukumane? Bushe nine nai uwakumukulila inganda, ukucila pa koca ififutumushi kuli ena? ⁷Eco ntumineniko umuntu uwacengela ku milimo ya golide, silfere. umukuba, icela, musha kukashi kila, ne shakukashika, kabili neshabusaka bwamakumbi makumbi, umutu uwashiba ukushila konse ukwa mu mbo. Alekuba na ba mano bandi bali nadi mu Yuda na mu Yerisalemu, abo ebo taata Davidi apele. ⁸Kabili untumine nebo seda, umulemu, ne cimuti ca alugama ukufuma ku lebanoni, nalishiba ukweba ati ababomfi bobe balishibile ifya kluputula imbao ya mu Lebanoni. ⁹Mona, ababomfi bandi bakaba na ba bomfi bobe, Pakweba ati bakampenishishe nebo imbao ishing, ico inganda nebo ndinokukulila ikaba ukalamba kabili icipesha mano. ¹⁰Mona, nebo nkapa ababomfi bobe, abaume abakaleku putula imbao, ba kole amakana amakumi yabili aya ngano sha sokolwa, ba kole amakana amakumi yabili, kabili na mafuta babati amakana amakumi yabilil. ¹¹Nolu Hiram, imfumu ya ku Yuni, alyasukile mukulemba, uko atumine kuli Solomoni; "Pantu Yawe alitemenwe abantu bakwe, alikucitile ukuba imfumu pali bena," ¹²Mukulundapo, Hiram alyebele ati, "Abe uwapalwa Yawe Lesa wa kwa Israeli, uwalengle umulu ne calo, uwa pele Davidi imfumu umwana mwaume wa mano. ica bupe ca kushilimuka no mucetekanya, uukakula inganda ya kwa Yawe kabiliki ne nganda ya bufumu bwakwe. ¹³Nomba natuma umuntu wa kucenjela, Hurami abi, uwaba necabupe camucetekanya. ¹⁴Ena mwana mwaume wa mwanakashi uwa mubana banakashi ba kwa Dani. Wishi wakwe ali mwina Tri. Ena wakucengela ku melimo ya golide, silfere, umukuba, icela, amabwe, ne mbao, nefya kukashikila, ifya kukashika cee. nefya makumbi makumbi, kabili ne nsalu shatelela. Ena wakucenjela kabili mukupanga imishilwa iyili yonse kabili namukupanga umusango uli onse. Leka icipango cipangwe

ena mukati kababomfi ba mano bobbe, kabili nabo abakwa Shikulu, Davidi, wisu.¹⁵ Nolu nomba ingano na Barli, amafuta no mwangashi, ifintu shikulu wandi alandile, Leka atume ifyo fintu kuba bomfi bakwe. Tukatema imiti ukufuma ku Lebanoni, imiti iyingi ukulingana na intu mulefwaya.¹⁶ Tukaileta iya kakwa pamo kuli mwebo ku Yopa pali bembba, kabili mwebo mukaisenda ku Yerusalemu.¹⁷ Solomoni alipendele abalebeshi bonse abali mu calo ca Israeli, ukukonka inshila iyo Davidi, wishi, ifyo abapendele bena. Basangilwe ukuba amakana umwanda na makumi yasano na yatatu ne myanda nutanda.¹⁸ Ali sontele abantu amakana amakumi cinelubali aba kusenda ifipe, abantu amakana cine konse konse abakuputula amabwe mumpili, kabili na bantu amakana yatatu ne myanda mutanda abali kulolekesha kukubika abantu mukubomba.

3

¹Nolu Solomoni alitampile ukukula inga'nda ya kwa Yawe mu Yerusalemu pa lupili lwa Moria, apo Yawe amonekele kuli Davidi wishi. Ena alipekenye incende iyo Davidi apekenya, pa lubansa lwa kusokwelapo ulwa kwa Ornani umwina Yebusi.² Alitendeke uku kula pa bushiku bwa cibili ubwa mu mwenshi wa bubili, mu mwana wakulenga bune uwa kuteka kwakwe.³ Nomba ifi efipimo fyamifula ifyo Solomoni ayanshike ifyo nganda ya kwa kwa Lesa. Ukubomfya umusango wa mikono yakale, mubutali yalilepele imikono amakumi mutanda, kabili mubufumo yalilepele imikono amakumi yabili.⁴ Ubutali bwa muputule muputule wa kwingilapo uwa pa natanshi ya nganda bwali imikono amakumi yabili, ukulingana nobufumo bwa cikulwa. ukulepa kwa nganda nako kwali imikono amakumi yabili, kabili Solomoni alilambatike mukati ka cikulwa na golide uwalopololwa.⁵ Alibikile ifyamumutenge mumuputale ukalamba ne mbao sha mulemu, iyo alambatikeko na golide wakupwililika, kabili ifyo abashilemo uluncindu ne minyololo.⁶ Ali yemfeshwe inganda na mabwe yamutengo; golide yafumine ku pafemu.⁷ Alilambatikeko golide ku fumuti, ku myako, kucibumba na ku fiibi, alibashileko abakerubi kufibumba.⁸ Alikulile incende ya mwashilisha. Ubutalu bwamuko bwalingene no bufumo bwa nganda, imikono amakumi yabili. Alambatikeko golide wapwililika, uwali kufika ku matalanti imyanda mutanda.⁹ Imisomali Yafinine amashekele ya golide amakumi yasano. Alilambatikeko golide kumiputule yali pamulu.¹⁰ Abashile ifimpasho fya bakerubi babili aba mwa shilisha, ne ncenshi shalilambatikeko golide kuba kenibi.¹¹ Amapindo ya bakerubi yalilepele imikono amakumi yabili yonse pamo; ipindo lya kerubi umo lyalepele imikono isano, ukufika ku fibumba fya muputule, kabili ipindo limbi lyali imikono isano, ukufika kwi pindo lya kerubi umbi.¹² Ipindo lya kerubi umbi nalyo lyali imikono isano, ukufika ku fibumba fya muputule; ipindo limbi nalya lyali imikono isano, ukwikata kwi pindo lya Kerubi wakubalilapo.¹³ Amapindo ya aba ba Kerubi yalifungulwike ukufika ku mikono amakumi yabili. Abakerubi yaliminine pa makansa yabo, kabili ifinso fyabo fyaloseshe mumuputule ukalamba.¹⁴ Ena alipangike icipembi ca makumi makumbi isha kashikila, ishabusako bwakukshika, kabili ne nsalu iyatelela, kabili ali pikwililepo naba kerubi.¹⁵ Solomoni kabili alipangile inceshhi shibili, ishalepele imikono amakumi yatatu na isano, isha pa ntanshi ya nganda, icitebo cali pa mulu waluceshi lumo lumo calepele imikono isano.¹⁶ Alipangile imiyololo ya nashi no kuibika pa mulu wako, kabili ali pamgile na ama pomegranate umwanda umo nokuyalunda ku minyololo.¹⁷ Alimike inashi pa ntanshi ye tempele, lumo ku kulyo, na lumbi ku kuso; ainike ulwali ku kulyo ati Yakini, na luseshe lwa ku kuso ati.

4

¹Kabili alipangile icipailo ca mukuba, cali imikono amakumi yabili mu butali, na mu bwipi imikono ibili. Ubutali bwaciko bwa imikono ikumi limo.² Kabili alipangile icishiba cakushinguluka ne fyela ifya kwenga, imikono ikumi limo ukufuma pa mela ukufika pa mpela. Elyo imikono isano mu butali, ne cishiba mu kushinguluka cali imikono amakumi yatatu.³ Pe samba lya mpela lya cishiba alipangilepo ku abapala bacilume ba ngombe ukushinguka, abali ikumi limo cila mukono ngelelwa muli cimo kiputulwa ku cishiba ulo icishiba naco capangilwe.⁴ Insani ikulu iyali kwitwa ukweba ati icishiba yalibikolwe pa mulu wa bacilume ba ngombe abali ikumi limo na babili, batatu balikulolesha ku kapinda ku kukuso batatu balikulolesha ukulola ku mbonshi, batatu balikulolesha ukulola ku kulyo, na batatu bali kulolesha ukulola ku kabanga. "Icishiba" calibikilwe pa mulu wabo, ne numa shabo shonse shalilolele mukati.⁵ "Icishiba" calitikeme kubati ni mu bwipi bwa cisansa ku milomo yaciko cali kubati milomo ya lukombo, kubati liluba, "Icishiba" cali icakubamo amenshi ayakuba amakana yatatu.⁶ Kabili alipangile insani ikumi limo ishakusamfi shamo ifintu, alibikile shisano ku lubali lwa ku kulyo, na shisano ku lubali ku lwa ifya bupe fyali no kusamfiwa muli shena. Insani ikulu ilyalukwitwa ati "icishiba" lyali iya kubomfwa na bashimapepo ukusambilamo.⁷ Alipangile ifyakutekapo inyali ikumi limo golide ukulingamna pe mipangilwe yafiko, alifibikile mwi tempele, fisano ku kuboko kwa kulyo, na fisano ku kuso.⁸ Alipangile ifintamba ikumi no kuyabika mwi tempele, fisano ku lubali lwa ku kulyo, na fisano ku kuso. Alipangile umwanda umo uwa nsani sha gilode.⁹ Kabili alipangile ulubansa lwa bashimapepo kabili no lubansa ulukulu ne fibi fyapa lubansa no kushingula ifibi fyabo no mukuba.¹⁰ Alibikile insani iyali kwitwa ati, "Icishiba" Pe tempele lubali lwa ku kabanga, lyalikulolesha ku kapinda ka kukuso.¹¹ Hulamu alipangile imipika, ba shofolo, no nweni shakusanshilako. Eco Hulamu ali pwishishe imilimo apangile imfumu solomoni mu nganda yakwa Lesa;¹² Incende shibili, imitwe sha kubati ni nweni isho isha pa mulu wa ncenshi shibili, ne minyololo ibili iyapikulwa nge citabataba iyakufimba pa mitwe shakubarti ninweni pa mulu wa nceshi.¹³ Alipangile ba pomagilaneti imyanda ine, aba ndupe shibili ishafyakupikula pikula; imitande ibili iyaba pomagilaneti cila lupe iwa fyakupikulwa ifyakufimba pa mitwe yakuba ati ni-nweni isho shali pa nceshi.¹⁴ Alipangile ifyakutekapo ne nsani shakwikalapo pa fyakutekapo;¹⁵ Icishiba cimo ne fyapala ingombe ishilume pe sanba, Ishili ikumi limo na shibili,¹⁶ Ukubikako ne mipika, bafosholo, imitunkwilo ya nama, na fyonse ifisolobelo ifyo Hulamu Abi apangile

no kufiwaminisha no mukuba ifya mfumu no kufiwaminisha no mukuba ifya mfumu solomoni, ifya munganda yakwa Yawe.¹⁷ Imfumu yalyengele mwilungu lya Yodani mumushili we bumba. pakati ka sukoti na saletani. ¹⁸Eco solomoni alipangile fyonse ifipe ifyakufula sana; Icine cine, ukufina kwa mukuba teti kwishibikwe. ¹⁹Solomoni alipangile fyonse ifyakuwaminisha ifyali mu nganda yakwa Lesa, icipailo ca mukuba, ne fintamba apo balikubika umukate yaku cinso; ²⁰Ifyuakubikapo inyali ne nyali sha fiko, fyalipangilwe mumusango wakwaka ulo tamulafika mumuputule wa mukati- Ifi ifyali pangilwe na golide uwakusanguluka. ²¹Kabili amaluba, inyalim, ne fimanto, ifya golide, golide wakusanguluka. ²²wasangululwa. nga ni pamwinshi wa mu nganda, ifibi fyamukati ifya mucifulo cashilisha ne fibi fya munganda. Ifyo ifili fya mwitempele, fyanpangilwe na golide.

5

¹Ulo imilimo yonse iyo solomoni apangile mu nganda yakwa Yawe yapwile, Solomoni aliletele mu kati ifintu ifyo Dabidi wishi, apatwileko ku mulimo uyu, ukubikako Silfere, golide na fyonse ifyakupwili shisha-alifibikile mukati umo basungila mu nganda yakwa Lesa. ²Elo Solomoni akolonganike abakalamba ba Israeli, shonse intungulushi sha mikowa, ne ntungulushi shandupwa sha bantu ba Israeli, mu Yelusalemu, ku kuleta icipao ca cipangano cakwa Yawe ukufuma ku musumba wakwa Dabidi, ico cili ni Sione. ³Bonse abaume ba Israeli balikolongene pamo ku mfumu pa matebeto ayo ayaliko mu mwenshi wakulenga cine-lubali. ⁴Bonse abakalamba ba Israeli balishile na bena Lebi balisendele icipao. ⁵Baliletele icipao, Hema lya kwanshanshishamo, na fyonse ifya mushilo fyakuwamya ifyali mwi ihema. Bashimapepo abalimumukowa wa bena Lebi baliletele ifintu ifi. ⁶Imfumu Solomoni na Bonse abaitilwe aba ku Isreali balilongene pamo ku cipao, ukupela icambo iya mpanga ne ngombe ifyo ifya imitanpendwa. ⁷Bashimapepo balingishe icipao ca cipangano cakwa Yawe no kucibika pa cifulo ca ciko, mu muputule wa mukati ka nganda, ku cifulo ca mwashilisha, mwisamba lya mapindo lya ba Kerubimu. ⁸Pantu ba Kerabimu bali fungulwile amapindo yabo pa cipao, no kufimba pa pa cipao mipendo baxisendelepo. ⁹Impendo yali iyakulepa icakweba ati impela ya iko yalikumoneka na ku cifulo camushilo kuntashi ya muputule wa mukati. Lelo, umuputule wa nomba tekuti bamoneke kunse. Bali nakulya kwine ukufika ne lelo. ¹⁰Tamwali nelyo fimbi mu cipao lelo mwalifye ifipapatu fya mabwe fibili ifyabikilemo Mose ku Holebu, ulo apangile icipangano na bantu ba Israeli, ulo bafumine ku Egupti. ¹¹Calishile fika ilyo bashimapepo baishile kufuma mu cifulo camushilo. Bonse bashimapepo abasangilweko baliishishe abene kuli Yawe, tababakile ifyakaniko fyabo. ¹²Nabo abena Lebi abali bakemba, bonsefye, ukubikako Asafu, Emani, Yedutuni, na bana babo abaume na bamunyanabo, balifwele insalu sha kalokondwe kabili balelisha ingoma, amapango na bansango, kabili bali minine ku kabanga ka cipailo. kwali bashimapepo umwanda umo na makumi yabili abalelisha amapenga abo bali nabo. ¹³Calishile kuba pamo ukweba ati bakalisha wa mapenga na bakemba balishile lishisha pama, ukupanga iciunda cimo cikoumfwika, icakulumbanya no kutotela Yawe. Balisanswile amashiwi amashiwi yabo mu mapenga na mungoma na fimbi ifisolobelo, kalai bali lumbenye Yawe. Balimbile, "pantu wa bune, pantu icipangano cakwe camuyayaya." Elo munganda, inganda yakwa Yawe, yali swilemo ikumbu. ¹⁴Bashimapepo balifililwe ukwiminina mu mutande wa kupyunga pamulandu we kumbi, pantu ubukata bwakwa Yawe bwaliswile mu nganda yakwe.

6

¹Elyo Solomone alandile ati, "Yawe alilandile ukwikala umwafitisha, ²Lelo nimikulile inganda iya sansuka umwakwikala umuyayaya." ³Elo imfumu yalipilibwike no kupala uluta lonse ulwa bena Isreali, elyo lonse ulukuta lwa bena Isreali lwaliminine ⁴Alilandile ati, "Ikeni Yawe, Lesa wabena Israeli, alumbanishiwe, uwa landile kuli Dabidi tata, nokufisha ukuboko kwakwe, alilandile ati, ⁵Ukutula pa bushiku ubo nafumishe abantu bandi mu calo ca Egupti, nshasalile umusumba wa mu mikowa yonse yabena Isreali ku kukulamo inganda, yakubamo ishina lyandi, kabili nshasalile umuntu nangu umo ukuba cilongo pa bantu bandi abena Isreali. ⁶Nomba ndisalile Yerusalemu, pakuti ishina lyandi emo likekale, kabili ndisalile Dabidi ukuba pa bantu bandi abena Isreali. ⁷Nomba cili ca mu mutima wakwa tata Dabidi, ukukula inganda mwishina lyakwa Yawe, Lesa wabena Isreali. ⁸Lelo Yawe alilandile kuli Dabidi tata, 'mulandu wakuti cali ca mumutima ukukulalila ishina lyandi inganda walicitile bwino pakuti abe mumutima obe. ⁹Nangu cingaba ifi, taufwile wakula inganda, umwana obe mwaume, uukafuma kumwana obe akabula inganda mwi shina lyandi ¹⁰Yawe alifishishe icebo ico alandile, pantu ndishibe ndimine mwi punda lyakwa Dabidi tata, kabili ndikele napa cipuna ca bufumu bwa Isreali, nge fyo Yawe alalile. Nikula inganda pe shina lyakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali. ¹¹Ni mbikamo ne cipao, ecipangano cakwa Yawe ico apangile naba ba Isreali. ¹²Solomone aminine ku cinso cacipailo cakwa Yawe Lesa pa mulola wa lukuta lose ulwa bena Isreali, no kufungulula indupu shakwe. ¹³Pantu alipangile icakwiminapo ba mukuba, ubutali bwaciko imikono isano no bufumo bwaiko imikono isano ne cimo caciko imikono itatu, nalicibikile pakati ka lubansa lwakulililwa. aimine pali ici no ku fukama panshi pa mulola wa lukuta lonse lwa bena Isreali afungulwile indupi shakwe no kulosha ku mulu. ¹⁴Alilandile ati, Yawe Lesa wabena Isreali takwaba Lesa umbi nga webu mu myulu and nangula pano isonde, uusunga icipangano no luse ku babomfi benu abenda mu cinso cenu mu mitima yabo yonse. ¹⁵Mwe babakilila umubomfi wenu Dabidi tata, ico mwalalile ku ena. Ee mwalilandile ku kanwa kabili mwafilishe na kuboko kwenu. nga fyo cili buno bushiku. ¹⁶Na nomba Yawe Lesa wa bena Isreali, bakililemi ifyo mwalaile umubomfi wenu Dabidi tata ilyo mwalandile ati, "takwakabulwe kuli imwe pa cinso cenu umwana uwakwikala pacipuna ca bena Isreali; kano fye abalupwa lobe nga babaka imibele yabo ca bena Isreali; kanofye abalupwa lobe nga babaka imibele yabo no kwendela mu malango yandi ngendi, ngefyo waendele ku cinso cani." ¹⁷Nomba mwe Yawe, Lesa wabena Isreali lekeni

amashiwi yenu yafikilishiwe ayo mwalandile ku mubomfi wenu Dabidi.¹⁸ Bushe Lesa icinecine engekala nabantu pamo calo? Moneni, yonse imyulu no mulu ifine tekuti imukumane, pali bufi ili itempele ili nkulile! ¹⁹Eico napapata cindikeni ili pepo ilya mubomfi wenu na kukukabila kwakwe, Yawe Lesa wandi; umfwemi kukulila na kukupepa uko umubomfi wenu alepepa ku cinso cenu. ²⁰Leken amenso yenu yesuke no ku lolesha pe tempele akasuba no bushiku incende iyo mwalaile ukubikapo ishina lyenu lekeni mumfwe kwi pepo lya mubomfi wenu alepepa ukulola kuli iyi ncende. ²¹Kanshi umfweni ukukabila kwa mubomfi wenu na bantu benu abena Isreali ilyo bakalapepa ukulola kuli iyi ncende. Ee, umfweni ukufuma ku ncende mwaikalepo, ukufumu mu mulu, kabili nga mwaumfwa mubebele uluse. ²²Nga umuntu obembuka kamanakwe no kulengwo kulapo umulapo, ilyo aisa alapa ku cinso ca cipailo cenu mu nganda ino. ²³Umfweni mu mulu no kucita pinguleni ababomfi benu ukukanda unubifi ukumuletela imibele yakwe pa mutwe wakwe. Nokupela insambu ku mulungami ukumupela umwabelo umulungami bwakwe. ²⁴Ilyo abantu benu Isreali bapumwa ku balwani pantu babembukila mwebo, nga babwela kuli mwebo, nokupapata ku cinso cenu, ukupepa, no kulomba ubwelelo kuli mwebo muli ili tempele. ²⁵Elo kabili mukomfwe mu mulu mulekelele no lebembu lwa bantu benu abena Isreali; no kuleka bakekale mu calo ico mwapele kuli benu nakufikolwe fwabo. ²⁶Nga imyulu yaisalika ne mfula takuli pantu abantu balibenmbwiwe kuli mwebo, nga bapepa ukulola kuli iyi cende, batotela ne shina lyenu, nokubwela ku membu shabo pantu mwabacusha, ²⁷Lyena umfweni mu mulu no kulekelelo ulubembu lwa babomfi benu na bantu benu abena Isreali, nga mwabalanga imibele isuma iyo bafwile ukwendelalamo. Tumeni imfula pa calo cenu, ico mwapele ku bantu benu nge cakupyana. ²⁸Napamo muli icipowe mu calo napamo muli ubulwele, mwaba ukukunkutana kwa mabula nangu ukufufuma, makanta nangula ifishimu, nangula abalwani babo bapuma umusumba ne mpongolo mu calo cabo, nagula icikuko no bulwele. ²⁹Nomba nga cakuti amapepo no kupapata kwacitwa no muntu nangula ku bantu bonse abena Isreali, onse ukwishiba ifikuko no bulanda mu mutima ilyo alefungula indupi shakwa ukulola kuli iyi nganda. ³⁰Lyena imwe umfweni ku mulu, incende iyo imwe mwikalako; mwele no kulambula umuntu onse umwabela imibele yakwe; mwalishiba umutima wakwe, pantu imwe mwaishiba imitima ya bana babantu. ³¹Citeni ii pakuti bamutine, pantu bende mu mibele yenu inshiku shonse isha bwikalo bwabo mu calo ico mwapele ifikolwe fyabo. ³²No mulebeshi uushili wa mu bantu bobbe abena Isreali, pamulandu we shina lyenu ilikulu, ne minwe yenu iyakosa kuboko kwenu ukwatambalikwa, baisesa no kupepa ukulola ku nganda iyi, ³³Kabili napapata umfweni mu mulu, incende iyo mwikalamo, citeni shonse ico umulebeshi amwipusha kuli mwebo, pakuti abantu bonse abapamo Isonde beshibe ishina lyenu no kumutina, ificita abantu benu abena Isreali, no kuti beshibe ukuti iyi nganda nakula ya inikwa ishina lyenu. ³⁴Ngacakuti abantu baya ku kulwa na balwani babo, mu nshila yonse iyo mungabatuminamo, nga cakuti balipepele ku mwebo ukulola ku musumba uyo mwasalile, na ku nganda iyo nakulile mwishina lyenu. ³⁵Lyena mumfwe ku mulu ku kupepa, kwabo no kupapata kwabo no kubalwila. ³⁶Nga babembuka kuli mwebo, pantu tapali umuntu ushibembuka, napamo mwabakalipila no kubapela ku balwani, pakuti abalwani babatwale muli bunkole mu calo cabo, ukutali nangu mupepi. ³⁷Nomba ngakuti baishiba ukuti bali mu calo baletwamo bunkole, nakabili bapapata kuli mwebo no kulomba ubwelelo kuli mwebo mu calo ico bayamo bunkole Ngabalandile ati, 'twabembuka, twapuluka twacita ica muselu; ³⁸Ngacakuti babwelela kuli mwebo ne mitima yabo yonse kabili ne myeo yabo mu calo umo baba bunkole, umo basenda nga bankole, ngacakuti bapepele ukulola ku calo cabo, ico wapele ku fikolwe fyabo, no kulola ku musumba uyo wasalile, nakabili ukulola ku nganda iyo nakulite pe shina lyenu. ³⁹Elo umfweni ukufuma ku myulu, incende iyo mwikalako kumapepo yabo nokupapata kwabo no kubalwila. Muleela abantu benu ababembuka kuli mwebo. ⁴⁰Nomba, Lesa wandi, ndelomba shilekeni amenso yenu yesuke, na natwi yenu yomfwikishe ku mapepo yacitwa muno muntu. ⁴¹Nomba imeni, Yawe Lesa, ukwisa ukwakutusha kwenu, imwe ne cipao ca bukose bwenu. lekeni bashimapepo benu Yawe Lesa, bafwale ifye pusukilo, nabacetekela basamwe mu busuma bwenu. ⁴²Yawe Lesa mwiyalula icinso caba subwa ukufuma kuli mwebo sungeni mumatontontonyo yenu ifya cipangano no kubela kwa kwa Dabidi umubomfi wenu."

7

¹Nomba ilyo Solomone apwile ukupepa, umulilo waliponene ukufumu mu mulu no koca ca bupe na malambo, no bukata bwakwa Yawe bwaiswile mu nganda. ²Bashimapepo tabaingile mu nganda yakwa Yawe, pantu ubukata bwakwa Yawe bwaiswile mu nganda yakwe. ³Na bana ba Israeli balimwene umulilo ulepona no bukata bwakwa Yawe pa nganda, balikonteme ne finso panshi apalambatikwa amabwe balapepa no kutolela Yawe. Batile ati, "pantu musuma, pantu lwamuyayaya uluse lwakwe."⁴Elyo imfumu na bantu bonse balipele ilambo kuli Yawe. ⁵Imfumu Solomone alipele ilambo lya ngombe ishilume amakana amakumi yabili na yabili elo na amakana umwanda na makana amakumi yabili impanga ne mbushi. Efyo imfumu na bantu bonse bakupawile inganda yakwa Lesa. ⁶Bashimapepo baliminine cila muntu apo abombela; nabe Lebi ne fisolobesho fya kuli shishako inyimbo shakwa Yawe, ifyo Dabidi imfumu yapangile mu kutolela kuli Yawe mu nyimbo, "pantu lwamuyayaya uluse lwakw." bonse bashimapepo balilishishe amapanga apalungatene nabo, nabena Isreali bonse baliminine.⁷Solomone ashishishe mukati ka lubansa pa cinso ca nganda yakwa Yawe. pantu emo acitile ifya bupe fya ocewa aefya mafuta fya mutende, pantu icipailo ca mukuba ico Solomone acitile calicepele ukubikapo icakuninika ne ca bunga ne fya mafuta.⁸Elyo Solomone alipangile umutebeto we lambo mu nshita ilya pa nshiku cine lubali nabena Isreali bonse pamo nankwe, ukulongana ukukalamba nganshi, ukutula pa Hamati ukufika pa mupaka wa Egupti. ⁹Mu bushiku bwalenga cine konse konse balicitile ukulongana kwa bulanda, balisungile ukupalwa kwa cipailo pa nshiku cine lubali, no mutebeto we lambo panshiku cine lubali. ¹⁰Pa bushiku bwalenga amakumi yabili na shitatu ku mweshi wa cine lubali, Solomone alitumine abantu ukufuma pa mayanda yabo ne sansa kabili ne mitima

iyasekelela pa busuma ubo Lesa acitile ku Dabidi, Solomone nakubena Isreali abantu bakwe.¹¹Efyo Solomone apwishishe inganda yakwa Yawe ne nganda yakwe. Na conse icaishile mu mutima wakwa Solomone ku kucita mu nganda Yawe na mu nganda yakwe, ali citile fyonse bwino.¹²Yawe alimokele kuli Solomone ubushiku no kulanda kuli ena ati, " Nigufwe pepo lyobe, kabili ninsala pano pantu ku kube nganda ye lambo.¹³Nga cakuti naisale myulu pakuti kwikamabako imfula, nangu naeba makantu ukusansa icalo, nangula natuma icikuko pa bantu bandi,¹⁴Elo abantu bantdi, abo abetwa pe shina lyandi bakainasha abene ukupepa, ukufwaya icinso candi, no kubwela ku mibele yabo ibi, nkomfwa ku mulu. kelela amasambi yabo kuposha icalo cabo,¹⁵Nomba amenso yandi yakesuka pamo na matwi ukufwisha ku mapepo yakacitwa pamo pantu.¹⁶Pantu nomba nisala no kushisha ino nganda ku mkubamo ishima lyandi ukufika umuyayaya. Amenso yandi no mutima wandi fikabamo inshiku shonse.¹⁷Nomba webo, nga wakulaenda mu cinso candi ngefyo Dabidi wiso alikwenda, ku kucita conse ico nakweba no kubake ifipope fyandi ne fya bupingushi fyandi.¹⁸Elyo kapampamike icipuna ca bufumu, ngefyo mapingene na Dabidi wiso nga nalanda ati, " takwakabule mu luko lyenu uwa kufilwa ukuteka Isreali.¹⁹Lelo nga mwafutatuka, nokusula ifipope ifyo nabika pali mwebo, no kuya mukulumbanya imilungu imbi nokuifukamina wena,²⁰Lyena nkabanukula pa mpanga iyo nabapele, neiyi nganda iintu nashishishemo ishina lyandi nkaiposa ifume pa cinso candi, no kuibika ukuba ipinda kabili icakuse kesha mu bantu na bantu.²¹Ne nganda ino iyabe iyapulamo, onse ikapitamo akapapa no kupeshiwa amano. Bakepusha ati, 'ni pa cinshi Yawe acitila icalo ne nganda ifi?²²Bambi bakasuka ati, 'pantu balisulile Yawe Lesa wabo, uwafumishe ifikolwe fyabo mu calo ca Egupti, kabili baikatilile imilungu imbi balishinshimwine no kuibombela. Eico Yawe aletela ububi bonse ubo pali bena."

8

¹Caishile kuba pa mpela ya myaka amakumi yabili, ulo Solomone akulile inganda yakwa Yawe ne nganda Yawe umwine.²Solomone akululwile imishi iyo Hiram apeela kuli ena, kabili aliteekelemo abantu ba mu Israeli mu shene.³Solomone asanshile Hamatisoba no kuunwisha.⁴Alikulile na Tadmora mu matololo, ne misumba yakututilamo yonse, iyo akulile mu Hamati.⁵Kabili alikulile Bete-horeo wapa mulu na Bete-horenw wakwisamba, imisumba yashingulwikwe ne fibumba, impongolo, ne mipindo.⁶Alikulile Baalati ne misumba yonse iyakututilamo yali kuba yakwe ne misumba yonse iya maceleta ne misumba ya ba pali bakafwalo, na fyonse fyo afwaile ukukula ku kuisekesha nu Yerusalemu, mu lebanono, na mpanga yonse yali mu butungulushi bwakwe.⁷Lelo kubantu bonse abo bashalepo mu bena hiti, abena Amore, abena Perisi, abena Hibi, na bena Yebusi abatali kuba bamu bena Isreali,⁸Abamu cikota cabo abashalepo mu chalo, abo abena Isreali bashaonauwile-Solomone abacitile ukuba ababomfi bamulaasa, ifyo baba nokufikila nakuli lelo.⁹Nangu Gibe ifyo, Solomone tacitilepo abana ba Isreali ukuba ababomfi bamulasa, lelo baishile kuba ifita bamushika wakwe, bacilolo wakwe naba mushika ba pa maceleta yakwe na ba pali bakafwalo bakwe.¹⁰Naba ebali kuba bacilolo bakalamba abali kwangilila pali bakateeka wamilimo eabali kuba ba mfumu Solomone, imyanda ibili na makumi yasano efyo bali, abali kuteeka bantu bali kubomba imilimo.¹¹Solomone aliletele umwana mwanakashi wakwa Farao ukufuma mumusumba wakwa Dabidi ukwisa ku nganda amukuulile, ico alandile, "umukashi wandi tengekala mu nganda wakwa Dabidi imfumu yakwa Isreali, pantu ponse apaiza icipao cakwa Yawe pa mushilo."¹²Elo Solomone apeepe ilambo lya cakoca kuli Yawe pa lufuba lwakwe ulo akuulile ku ntanshi ya muputule wa kwingililamo¹³Alikutuula amalambo umwali kubeela umutande wa cila bushiku; alikuyatuula, mukulola namu makambisho yali kusangwa mu mafunde yakwa Mose, pa masabata, panshiku umweshi wamoneka, napa nshiku sha mitebeto yalingwa pamiku wamoneka, napa nshiku sha mitebeto yalingwa pamiku itatu cila mwaka; umutebeto wa cishatutumuka, umutebeto wa milungu(inshiku cine-lubali), nemitebeto ya nsakwe.¹⁴Pamulandu wakulama ifyakushika fyaitilwe na wishi Dabidi, Solomone asontele ifiputulwa fya ba Shimapepo ku milimo yabo na bena lebi ku fiputulwa fyabo, pakupepa Lesa nokupyungila pa cinso caba shimapepo umwabelele umutande wa cilabushiku. kabili asontelepo abakubaka impongolo mu fiputulwa fyabo pali cila mwinshi pantu Dabidi, umuntu wakwa Lesa, nao akambishe pali ici.¹⁵Aba bantu tababalile patuka ukufuma ku mafunde ya mfumu aya pali bashimapepo na bena Lebi pafikumine umulandu onse, nangula ifikumine umwakututila.¹⁶Imilimo yonse yafwaile Solomone yalipwile ukutula ubushiku umufula wa nganda yakwa Yawe wa shimpilwe ukusukila nokupwa kwa iko. Inganda yakwa Yawe yalipwile.¹⁷Elo solomone aile ku Esione-gebere elo kabili ku Elote pa mbali lwa bamba, mu mpanga ya Edomu.¹⁸Hiram alimutumine ingalaba mu maboko ya bacilolo bakwa abaume baishibe bamba, na babomfi bakwa Solomone baile ku Ofiri no kuya kuleta ukufuma kulya imyanda ine namakumi yasano ya bakikari wa golide no kuleta ku mfumu Solomone.

9

¹Ulo imfumu yanakashi ya Sheba yaumfwile ululumbi lwakwa Solomone,yaishile mukumweshi namepusho yakwafya, Yaishile nomulongo uukalamba ngashi, ne ngamali shapiitile ifye fungo, golide uwingi namabwe yauma umutengo ayengi,ulo yaishile kuli solomone, yamwebele fyonse ifyali kuba kumutima waiko.²Solomone alyasukile amepusho yaiko yonse Takwali nangu cimo ivcali cakwafya kuli Solomone; takwali ilipusho nangu limo ilyo ashayasukile.³Ulo imfumu yankashi ya sheba yamwene amano yonse ayakwa Solomone ne sano akulile.⁴Ifilyo petebulo lyakwe imikalile ya babomfi bakwe, imilimo yababomfi bakwe ne fyakufwala fyabo, naba kasumika wakwe ne fyakufwala fyabo, ne lambo lya cakoca alikutuula pa nganda yakwa Yawe, camusungwishe apakalamba.⁵Yalandile ku mfumu, "Ici cishinka, icebo naumfwile mu calo candi palwa fyabo fyobe na mano yobe.⁶Nshacetekele ifyo naumfwile ukufikila ulo naishile kuno, kabili nomba amenso yandi yalifimwene. Tafyafikile citika ifya ebelwe kuli nevo palwa mano ne fyuma fyobe! ulicilile

napa lulumbi ulo naumfwile.⁷Ifyo bapalwa abaume bobbe, nefyo bapalwa ababomfi bobbe abeminina lyonse kuli webo, pantu bomfwa amano yobe.⁸Apalwe Yawe Lesa obe, uwasanga ukubekwa muli webo, uwabikile webo pa cipuna cakwe, nkuba imfumu kuli Yawe lesa obe. Pantu Lesa obe alitemenwa Isreali, ukuleka abapampamike umuyayaya, abikile webo ukuba imfumu pali bena ukuleka ucite ubupingushi no bulungami!"⁹Yalipeele imfumu bakikari ba golide umwanda na makumi yabili nefye fundo ifingi ngashi na mabwe yauma umutengo. Takwabalile akubapo ifyefungo ngefi ifyo imfumu yanakashi ya sheba yapeela kuli Solomone.¹⁰Ababomfi bakwa Hiram naba bomfi bakwa Solomone, bal'i kuleta golide ukufuma ku Ofiri, balikuleeta ne milando ya mialmigi na mabwe yauma umutengo.¹¹"Ku milando ya Mialmugi, imfumu yapangileko amatabo ya munganda yakwa Yawe ne nganda yakwe, na bansango na mapango ifya ba kamba. Takwabalile akumonekapo imilando iyakuba ngeyi mu calo Yuda.¹²Imfumu Solomone alipeele kuli namfumu waku Sheba conso ico yafwaile na conse ico yaipwishe; apeelee namfumu ukucila pafyo yaletete ku mfumu kanshi yalifumineko nokubwelela ku calo caiko, yena na babomfi baiko.¹³Nomba ukufina kwa golide waishile kuli Solomone mu mwaka umo kwali bakikari ba golide imyanda mutanda amakuwi mutanda na mutanda.¹⁴Ukulundapo na golide uyo abamakwebo na basulwishi bali kuleta. imfumu shonse isha mu Arabia na balashi mu calo nabo bali kuleta golide na Silfer kuli Solomone.¹⁵Imfumu Solomone yalipangile ifishanga imyanda abili ifya golide watapwa. imyanda mutanda yaba shekele wa golide ebali kwingila mu cishangu cimo.¹⁶kabili apangile imyanda itatu iya nkwela kuli golide watapwa. Ba mani batatu ebali kwingila muli cila nkwela; yashibikile mwisano lya mu mutengo wa mu lebanone.¹⁷lo imfumu yapangile icipuna cabumu ku meno yansofu no kupaminako golide walopololwa.¹⁸kwali amatabo mutanda ukufika pa cipuna, neca kubikapo amakasa icalambatikwa ku cipuna. cila lubali lwa cipuna kwali apakusanshika amaboko ne nkalamo shilibili shaiminine cila lubali lwa fiko.¹⁹Inkalamo ikumi na shibili shali kwiminina pa matabo, imo cila lubali lwa matabo yonse mutanda. Takwalipo icipuna cakuba ngeci mu bufumu ubuli bonse.²⁰Ifipe fyonse ifyakunwenamo ifya mfumu solomone fyali kuba fya golide, kabili ifipe fyonse ifyakunwenamo mwisano lya mutengo wa mu Lebanone. Tapalipo ica Silfere pantu Silfere wacitilwe wakubulwa kantu kantu mu nshiku sha kwa Solomone.²¹Imfumu yalikwete pali bamba ingalaba sha pali fibemba, pamo ne ngalaba shakwa Hiram umuku umo pa myaka iatu ingalaba shali kuleta golide, silfer, na meno ya nsofu, pamo na fikolwe fikalambo nabakolwe bamapemba.²²Kanshi imfumu Solomone alipitilepo napa mfumu shonse isha calo mu fyuma na mano.²³Ne shamfumu shonse isha pesamba lya calo shali kufwaisha ukubapo kwakwa Solomone ukuleka balekumfwa ku mano yakwe, ayo Lesa abikile mu mutima wakwe.²⁴Bonse abatandashi balikule ifya kutula ifipe fya silfere nefya golide, nefyakufwala. ifyanso, ne fyefungo pamo na bakafwalo, ne mfalashi umwaka na mwaka.²⁵Solomone ali ne milimba amakana yane iya bakafwalo na maceleta, na makana ikumi na yabili iya ba pali ba kafwalo, abo atekele mu mishi ya bamaceleta nabo aisungile umwine mu Yerusalemu.²⁶Alitekele pa mfumu shonse ukutula pa mumana wa yufate ukuya kufita ku calo caba pelishiti, naku mupaka wa Egupti.²⁷Imfumu yali na silfer mu Yerusalemu, pamo na mabwe yambi mu mushili. Alengele imiti ya mikedari ukufuka nga imikunyu yamu shefela isha mwisamba lubali.²⁸Balikuleta bakafwalo bakwa Solomone ukufuma ku Egupti namu ncende shimbi.²⁹Lelo imilandu imbi yakumine Solomone, iyakubalipo na ku mpela, bushe tayalembwa mu milandu yakwa Natani kasesema, na mu masesemo yakwa Ahiya umwana shilo, na mu fimonwa fyakwa Ido kamona (umo kabili mwali ilyashi pali Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati)?³⁰Alilele pamo nefikolwe fyakwe nabantu bamushikile mu mushi wakwa Dabidi wishi. Reho baomu, umwana wakwe umwaume, atolele amalolo ya bufumu mwi punda lyakwe.³¹Elo afwile, alishikilwe umusumba wakwa Dabidi, alyo ba ineke ba wishi bakwe. Elo mwana wakwe Roabaomu aishile kuba imfumu yakokelepo.

10

¹Rehoboamu alile ku shekemu pantu Isreali yonse yalikwisa ku Shekemu ku ku mucita imfumu.²Ulo Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati alicumfwile ici (pantu ali mu Egupti, umo afulumukile ukufuma ku mfumu afulumukile ukufuma ku mfumu Solomone), ali bwelulukile ukufuma ku Egupti.³Eco balitumine no kumukuta na Yeroboamu no lukuta lonse ulwa Isreali lwalishile; balilandile kuli Rehoboamu no kutila,⁴"Wiso ali citile ikoli lyesu nkwa fya nomba eco kanshi cito mulimo wakosha wiso ukwanguka, elo angushako ikoli lyafina ilyo abikile pali fwebo, kabili tukakubombela."⁵Rehoboamu alilandile kuli bena, "mukabwelu lukile nakabili kuli nebo panuma yanshiku shitatu,"eco abantu balile.⁶Imfumu Rehoboamu yalipwishe na baume abakalamba abali kwiminina kuntanshi yakwa Solomone Wishi mu nshita ali uwa mweo; alilandile, "kuti mwampandamano nshi kukuleta ubwasuko kuli aba bantu?"⁷Balilandile kuli ena no kutila, "nga muli bwino kuli aba bantu elo mikobasekesha, no kulanda amashiwi ayasuma kuli bena, elo bakaba ababomfi benu lyonse."⁸Lelo Rehoboamu ali sulile ukupanda amano kwa baume abakalamba uko bamupele, nokuya kwipusha abalumendo abalikukula pamo na ena, abali kwiminina kuntanshi yakwe.⁹Alilandile kuli bena, "kupanda amano nshi mukompele, ukwakwebati twingasuka abantu abalandile kuli nebo no kutila, angushako ikoli ilyo wiso abikile pali fwebo?"¹⁰Abalumendo abali kukula pamo na Rehoboamu balilandile kuli ena ukweba ati, "Ifi efyo ufwele ukulanda ku bantu aba kwebale ukwebati wiso Solomone ali citile ikoli lyabo ukufina, lelo ukwebati ulingile ukuli cita ukwanguka. Ifi efyo ufwele ukulanda kuli bena, Akantengeshu kandi kali kulile uku cila umusana wakwa tata."¹¹Eco nomba, nangu tata wandi alimitwikile ne kuli ilyakufina, nkalundfako kwikoli lyenu. Tata wandi ali mu limwine ku fikoti, lelo nebo nkamilimwina ku ba kaling'ongo."¹²Eco Yeroboamu na bantu bonse bali shile kuli Rehoboamu pabushiku bwalenga butatu, nga filya imfumu yalandile, "mukabwelulukile kuli nebo pabushiku bwalenga shitatu."¹³Rehoboamu alilandile kuli bena bukali bukali, ukuleku suula ukupanda amano kwa baume abakalamba.¹⁴Alilandile kuli bena ukulekukonka ukupanda amano kwa abalumendo, ukweba ati, "Tata wandi alicitile ikoli lyenu ukufina, lelo nkalundako kuli lyena. Tata

wandi ali milimwine ku fikoti, lelo nebo nkamilimwina kuli bakaling'ongo.¹⁵Eco imfumu tayaumfwile kubantu, pantu cali kwaluka mu milandu yaletelwe na Lesa, kwebati Yawe kuti asendela kunse icebo cakwe ico Ahiya umwina shilo kuli Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati,¹⁶Ulo Isreali yonse yamwene ukwebati Imfumu tayaumfwile kuli bena, abantu balimwasukile kabili balilandile, "cakaniko nshi tukwete muli Dabidi? Takukwetemo icakupyaninina mu mwana mwaume wakwa Jesse; cila muntu afwile ukubwelulukila kwi Hema lyakwe, Isreali, nomba mona ku nganda yobe, yali bwelulukile kuma Hema yabo.¹⁷Lelo pabantu baume Isreali abalekwikala mu misumba yamu Yuda, Rehoboamu alitekele pali bena.¹⁸Elo imfumu Rehoboamu yalitumine Adoramu, uyo wali kwangalila abali kubomba abantu bamu Isreali balimupolele kumfwa na mabwe. Imfumu Rehoboamu yalifulumikile bwanmgu bwangu mwi ceteta lyakwe ku Yerusalemu.¹⁹Eco Isreali yaliba muku sangukila aba munganda yakwa Dabidi kuli bumu bushiku.

11

¹Ulo Rehoboamu afikile mu Yerusalemu, alilonganikile abanganda yakwa YUda na Benjimoni, amakana umwanda umo na makana amakumi cine konse konse (180, 000) abaume abasalilwe abali ifita ku kulwa na Israeli, kuku bwesisha ubufumu kuli Zehoboamu.²Lelo icebo cakwa Yawe cali shile kuli Shemaya umuntu wakwa Lesa, alulanda ati, ³"Landa kuli Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomone, imfumu yamu Yuda, elo kuli Isreali Yonse mu Yuda na Benjamini, ⁴"Yawe alanda ici, "Tamulingile ukusansa nangu ukucito bulwi kuli ba wenu. cila umo alingile ukubwelulukila kunganda yakwe, pantu ndi lengele ici kukucitika," Eco balyumfwilile amashiwi yakwa Yawe elo balibwelulukile ukufuma kukusansa Yeroboamu.⁵Rehoboamu alikele mu Yerusalemu elo alikulile imsumba mu Yuda ku kuicingilila. ⁶Alikulile Betelehemu, Etamu, Tekoa, ⁷Betsuri, Soko, Adalamu, ⁸Gati, Maresha, Sifi, ⁹Adoraimu, Lakishi, Aseka, ¹⁰Sora, Ayalone, Hebrone Iyi emisumba yakoseshiwe mu Yuda na Benjamini. ¹¹Alikoseshe amalinga elo alibikile bamushika muli fyena, na matala yafya kulya, amafuta no mwanganshi. ¹²Alibikile nkwele na mafumo muli yonse imisumba elo alifikoseshe ngashi. Eco Yuda na Benjamini bali shile kuba kuli ena. ¹³Bashimapepo nabena Lebi abali kuba mu Isreali yonse balile kuli ena ukuleku fuma muli mipaka yabo. ¹⁴Pantu abena Lebi balishile impanga shabo isha mulemfwe ne fyuma pakwebati bese ku Yuda na Yerusalemu, pantu Yeroboamu na bana bakwe abaume balibafumi shemo, pakuti babombe milimo yabushimapepo yakwa Yawe. ¹⁵Yeroboamu aliisontele umwine bashimapepo bapancende shapa mulu ne mbushi ne fiponti fya tulubi twa ngombe apangile. ¹⁶Abantu ukufuma mu mitundu yonse iya Israeli balishile panuma yabo, abo abali kubika imitima yabo, abo abali kubika imitima yabo ku kufwaya Yawe, Lesa waku Isreali; balishile ku Yerusalemu ku kutuula kuli Yawe, Yawe Lesa waba shibo. ¹⁷Eco balikoseshe ubufumu bwa kwa Yuda elo bali Rehoboamu umwana mwaume wakwa Solomone ukulekukose mu myaka itatu, elo balyendele imyaka itatu mu nshila yakwa Dabidi na Solomone. ¹⁸Rehoboamu aliyupile umukashi umwine; Mahalati umwana mwanakashi wakwa Yerimote, umwana mwaume wakwa Dabidi, no wakwa Abihaili, umwana mwanakashi wakwa Eliabu, umwana mwaume wakwa yese. ¹⁹Alimufyalile abana baume; yeushi Shemaria, na Sahamu. ²⁰Panuma ya Mahalati, Rehoboamu alibulile Maaka, umwana mwanakashi wakwa Abishalomu; ali mufyalile Abiya, Atai, Sisa na Shelomiti. ²¹Rehoboamu alitemenwa maaka, umwana mwanakashi wakwa Abishalomu ukucila bonse bambi abakashi bakwe na banakashi bamumbali (aliyupile abakashi ukimi na cine konse konse elo amakumi mutanda aba abakashi bamumbali, elo amakumi kuba wishi wabana baume amakumi yabili na cine konse konse(28) na makumi mutanda abana banaka shi). ²²Rehobomu alisontele Abiya umwana mwaume wakwa Maaka ku kuba umukalamba, intungushi pali ba wabo; ali kwete itontomkanyo lyakumucita imfumu. ²³Rehoboamu alitekele mano mano; alisalangenye bonse abana baume bakwe ukufuma muli yonse mpanga Yuda na Benjamini kuli onse umusumba wamalinga. Alibapele kabili ifyakulya ifingi elo alibafwaile nabakashi abengi.

12

¹Kwaishile, ulo ukuteka kwa kwa Yeroboamu kwapampamikwe kabili ali uwakukosa alilekelesha amalango ya kwa Yawe na onse Isreali alinakwe. ²Cacitike mumwaka walenga isano uwa kwa Yeoboamu ukuti shishaki, imfumu yaku Egupti, yaishile kulwisha Yerusalemu pantu abantu tabali abacishinka kuli Yawe. ³Iyishile nama celeta ikana limo ne myanda ibili nabaume abatanama pali baka balwe amakana mutanda abashilika abasha kwete impendwa balishilenakwe ukufuma ku Egupti; abena Ubyana, abena Sukki na bena Cushi. ⁴Alipokele imisumba ishali shakwa YUda kabili alishile ku Yerusalemu. ⁵Nomba shemaya kasesema aishile kuli Yeoboam naku bakalamba ba mu Yuda abakolongene pamo ku Yerusalemu pamulandu wakwa Shishaki. shemaya alilandile kuli bena, "ifi efyo Yawe alanda. muli ndabile, nomba ndimipele mukuboko kwa kwa shishaki. ⁶Nomba abana baume abamfumu mu Israeli nr mfumu biiceshe no kulanda "Yawe mulungami." ⁷Ulo Yawe amwene ukuti baliceshe, ishiwi lyakwa Yawe Iyaishile kuli shemaya ukutila Baliiceshe abene, shabonaule nalabapushusha ne cifukushi candi tacaponene ukufuma pali Yerusalemu pamifwaile yakuboko kwa kwa shishaki. ⁸Napalico bakaba ababofi bakwe, pakuti beshibe ifyako mbombelo nefyo bengambela mfumu sha mu fyalo fimbi." ⁹Lelo shishaki imfumu yamu Egupti yalishile kwimina Yerusalemu nokusenda ifya tutila mu nganda yakwa Yawe, ne fya tutilwa mu nganda ya mfumu. Alisendele golide ifye solomone apangile. ¹⁰Imfumu Yeoboamu alipangile inkwela sha mukuba mu cende yabo no bika mu maboko ya bamushika babakalida, pa mwishi wa nganda ya mfumu. ¹¹Calitile ulo lonse imfumu yalikwingila munganda yakwa Yawe bakalinda abaliku shisenda balekubweshwa munganda yaba kalinda. ¹²Ulo Yeoboam akefeshwe umwine ukufulwa kwakwa Yawe kalifumine pali ena icakuti tamonawile ukupwililika; lubali lumbo lubali lumbi, mwalisangile ifisuma mu Yuda. ¹³Lelo imfumu Yeoboamu alipangile ubumfumu bwakwe ukukosa mu Yerusalemu, noku teka Yeoboamu ali ne myaka amakumi yane na umo ulo atendeke ukuteka alitekele imyaka ikumi

nacine lubali mu Yerusalemu umusumba uo Yawe asalile mumukowa yonse lyakwe mulya. Nyina ishina lyakwe ali ni Naamah umwina Amon. ¹⁴Alicitile ifyabipa pantu tapekenye umutima kukufwaya Yawe. ¹⁵Imilando imbi iyakwa Yeoboamu. ukubalilapo noku shalikisha bushe tafyalembelwe mufilembo fyakwa shemaya kasesema na Iddo kamona ico kabili icalondolola icitotone no bulwi bwakutwalili ubwali pekati Yeoboamu na Jeroboamu. ¹⁶Rehoboamu alisendeme ku fikolwe fyakwe kabili alishikilwe mu musumba wa Dabidi; Abiya umwana wakwe umwaume alishilekuba imfumu mwipunda lyakwe.

13

¹Mu mwaka walenga ikumi na cine konse konse, uwa mfumu Yeroboamu Abiya alyambile ukuteka Yuda. ²Alitekele imyaka itatu mu Yerusalemu; Ishina lyakwa nyina ali ni Malcaya, umwana mwanakashi wakwa Uriye uwa ku Gibe. kwali ubulwi pakati kakwa Abiya na Yeroboamu. ³Abiya alile mubulwi na bamushika aba ku Kosa, abaume abakutalila amakana imyanda yane abaume abasalwa. Yeroboamu alishilile umushilwa wabulwi na kwe bali amakana imyanda cine konse konse abaume abasalwa abakukosa abashilika bakutalila⁴Abiya alimanine palupili iya Semaraimu, ulyabela mucalo calupili lwa Efremu, alilandile ati, "ufweni kuli nebo, Yeroboamu na onse Isreali. ⁵Tamwishibile ukuti Yawe Lesa wakwa Israeli alipeele ubumfumu pali Israeli kuli Dabidi lupwa lwake umyayaya pa cipangano icishingatobeka?"⁶Lelo Yeroboamu umwana mwaume wakwa Nebati, umubomfi wakwa Solomoni umwana mwaume wakwa Dabidi alimine shikulu wakwe. ⁷Abaume ifiwelewele abalikukonka balikolongene kuli ena. Baishile kulwisha Rehobaoamu umwana mwaume wakwa Solomone, ulo Rehobamu ali umwaice kabili takwetepo ubwishibilo tali nokwimanina kuli bena. ⁸Nomba muli pangile ukupilika ubumfu bwa kwa Yawe ubwapelwa muminye yalupwa lwa lya kwa Dabidi pantu mulumulalo uukalamba, kabili mulikwete ukuba tulese kuli mwebo. ⁹nokupangila bashimapepo benu mumusango umo wine ngefyo abantu bamu fyalo fi mbiba kocita? onse uwaisa mukubomba nga shimapepo ukulekupela ilambo lya cipoti ca ngombe iyana ilume na ba suku suku cine lubali, aisa kuba shimapepo batushili tulese.¹⁰Lelo ifye ni Lesa wesu, kabili tatwamu sula. tulikwete bashimapepo balupwa ba kwa Aroni bakobombela Yawe na bena Lebi alali pamulimo wabo. ¹¹Cila lucelo ne cungulo balocela Yawe balocela umutulo ne fyakufuminisha ifyacena fyebyene. kabili ba lapekanya umukate petebulo ilyakusanguluka; kabili nokusanika ifisaniko fyapacakutekapo iinyali kubena ukulakoca cila cungulo. Tulasunga ifipope mwalimusula.¹²Mona, Lesa ali nefwe pamutwe wesu, nabashimapepo bakwe bali pano nentandala ukulisha iciunda kuli mwebo. Abana baume bakwa Isreali tabalwa na Yawe Lesa wa fikolwe fyenu, pantu tamwakabu nguluke."¹³Lelo Yeroboam alipekenye kunuma yaba abaku bemina umulalo yakwe balipantshi ya ba Yuda, nabakubasansa pantashi yabo. ¹⁴Ulo Yuda aloleshe kunuma, lolesha, ubulwi bwali pantashi na kunuma yabo, Balilile kuli Yawe, nabashi mapapo balikulisha intandala. ¹⁵Elo abaume bakwa Yuda bapele ukupunda ulo bapundile, caishile ukuti Lesa alikandile Yeroboamu nabena Isreali pacinso cakwa abiya na Yuda. ¹⁶Abantu bmu Isreali balifulumukile pacinso cakwa Yuda na Lesa abapele mukuboko kwa kwaYuda. ¹⁷Abiya na nomulalo ya kwe balibepeye ukwiweya kukalamba; amakana imyanda isano abaume abasalwa aba kwa Isreali baliponene nokufwa. ¹⁸Muli ii ishila, abantu bakwa Isreali baba cifishe pali ilya shita; abantu bakwa Yuda balicifishe pantu balishitile pa Yawe, Lesa wafikolwe fyabo.¹⁹Abiya alisupile Yeroboamu; alipokele imisumba ukufuma kuli ena; Betele ne mishi yaiko, Yeshana nmemishe yaiko na Efrani ne mishi yaiko. ²⁰Yeroboamu tabweseshiwe nakabili pashiku shakwa Abiya, Yawe alimumine nao. ²¹Lelo Abiya aishile kuba uwakukisa; alisendele abakashi bakwefye abali ikumi limo na bana kabili alishile kuba wishi wa bana baume abali amakumi yabili na babili na bana banakashi ikumi limo na mutanda, ²²Fimbi ifintu ifyo Abiya acitile imisango imibele na mashiwi yalilembelwe mumashiwi yakwa shimapepo Iddo.

14 ¹Abiya alisendeme ne fikolwe fyakwe, kabili balimushikile mu musumba wakwa Dabidi. Asa umwana mwaume wakwe, aishile kuba imfumu mu cifulo cakwe. mu inshiku shakwe icalo calitalele imyaka ikumi limo. ²Asa alicitile icabune ne calungama mu menso yakwa Yawe Lesa wakwe, ³Ico alifumishapo ifipailo ifyeni ne misansama, Alitobawile nefyaimikwa fya libwe no kuputaula imilando ya ba Asera. ⁴Alikonkomeshe Yuda uku fwaya Yawe, Lesa wa fikolwe fyabo, no kubaka amalango na mafunde. ⁵Kabili alifumishapo imisansama ne fipailo fyakutumwinapo ukufuma mu misumba yonse yakwa Yuda. ubufumu bwalitushishe muli wena. ⁶Alikulile imisumba yafyamba muli Yuda Yuda, ico icalo cali talele, kabili tekwete nkondo muli ilya myaka pantu Yawe alimupele umutende. ⁷Ico Asa alandile kuli Yuda, "Natukule iyi misumbo no kupanya ifibumba ukufishinguluka, ne mpungu mpongolo, ne mipindo; icalo cicili cesu pantu tulifwaile Yawe Lesa wesu. Tulimufwaile kabili alitupele umutende mu mbali shonse, "Eco balikulile no kutunguluka. ⁸Asa ali no mulalo abalikusenda ifishangu na misumbo; ukufuma muli Yuda alikwete amakana imyanda itatu abaume, kabili ukufuma muli Benjimini amakana imyanda ibili na makumi cine konse konse abaume abalesenda ifishangu no kusomone imifwi. Aba bonse bali baume babulamba. ⁹Sela umwina kushi alibeshilile ali no mulalo uwa fita amakana ikana limo na ma celeta imyanda itatu, alishile ku Maresha, ¹⁰Elo Asa alifumine alile kumukumanya kabili balyandamikile no bulwi nkukonka mu mupokapoka wa Sefata pa Meresha. ¹¹Asa alilile kuli Yawe, Lesa wakwe, no kutila, "Yawe takwaba umbim lelo nimwebo ku kwafwa umo uushikwete amaka ulo alolenkana nabengi. Twafweni, Yawe Lesa wesu, ico tu lishintilila pali webo, na mwishina lyenu tulishile pali cinkupiti uyu. Yawe, ni webo Lesa wesu; wileka umuntu akwanshe."¹²Eco Yawe alipumine abena kishi ku ntanshi yakwa Asa na Yuda, Abena kishi balifumwiwe. ¹³Asa ne fita fyali nankwe fyalibasupile ku Gera, Eco abengi abena Kushi balyumfwilem ukuti babwekeshepo, ico balyonawilwe umupwilapo ku cinso cakwa Yawe no mulalo wakwe umulalo walisendele ifya kutapa ifingi. ¹⁴walyonawile imishi yonse

iyashingulwike Gerari, ico umwenso wa kutina Yawe walishile pa umwikashi, umulalo walitapile imishi yonse, kabili kwali ifyakutapa ifingi muli bena. ¹⁵Umulalo kabili walinawile abalikwikala mu ma Hema abacemi abashikala pamo; balisendele impanga ishing'i pamo fye ne ngamali, kabili elo babwelulukile ku Yerusalemu.

15

¹Umupanshi wakwa Lesa walishile pali Asaria umwana mwaume wakwa Odede. ²Alifumine ailile ku kumanya Asa no kulanda kuli wena, "kutika kuli nebo, Asa na onse Yuda na Benjamini; Yawe ali nobe, ilyo uli nankwe. Nga wamufwaya, akosangwa kuli webo, lelo nga wamukana, akokukana nobe. ³Nomba pa nshita ntali, Isreali ali uwakubulisha Lesa wa cine ukwabula shimapepo wakusambilisha, kabili ukwabula amalango. ⁴Lelo mu kumanama kwabo balikubwelela kuli Yawe, Lesa wakwa Isreali no kumufwaya, Alisangilwe muli bena. ⁵Muli shilya inshita takwali umutende ku walimukufuma nangu uwali mukwingila, lubali ulu ubwafya ubukulubwali pali bonse abekashi ba mu fyalo. ⁶Balitowilwe mu tupimfya uluko lwalikwimina uluko, no musumba ukwimina umusumba, ico Lesa alibalimwine ku misango yonse iya bucushi. ⁷Lelo ube uwakosa, kabili wileka amaboko yobe ayakunaka, ico umulimo obe ukalambulwa. ⁸Ulo Asa aumfwile aya mashiwi, ubusesemo bwakwa Odede kasesema, alikosele no kufumya ifya muselu, ukufuma mu calo cakwa Yuda na Benjamini na misumba intu apokele ukufuma ku calo ca m, pili icakwa Efram, noku kulula icipailo cakwa Yawe, icali ku ntanshi ya muputule wa nganda yakwa Yawe. ⁹Alikolongenye Yuda onse na Benjamini, nabo bonse abali kwikala nabo abantu ukufuma kuli Efram na Manase, no kufuma kuli Simyoni ico balishile ukufuma ku Isreali kuli ena mu mpendwa iikulu ulu ba mwene ukuti Yawe Lesa wakwe ali nakwe. ¹⁰Eco balikolongene capamo pa Yerusalemu mu mweshi wa butatu, mu mwaka wakulenga ikumi na isano yakuteka kwa Asa. ¹¹Batulile amalambo kuli Yawe muli bulya bushiku fimo mu fyatatapwa fintu baletete; imitwe ya ngombe imyanda cine lubali ne mpanga amakana cine lubali naba sawe. ¹²Balingile mu capangano cakufwaya Yawe, Lesa wa fikolwe fyabo, ne mitima yabo yonse, ne myeo yabo yonse. ¹³Balisumine ukutula uyo onse uwakana ukufwaya Yawe, Lesa wakwa Isreali, alingile ukwipaiwa, nangu fye umuntu munono nangu mukulu, nangulafye mwaume nangu umwanakashi. ¹⁴Balilapila kuli Yawe ne shiwi ilyasansuka, no kupundisha na mapanga ne nsengo. ¹⁵Onse Yuda balisansamwike pa mulapo, ico balapile ne mitima yabo yonse, kabili balifwaile Lesa no kukabila kwabo konse, nao alisangilwa kuli bena. Yawe alibapele umutende onse ukubashinguluka. ¹⁶Kabinge alifumishopo maaka nakulu wakwe ukufuma mukuba na mfumu, pantu alipangile icakuselesha ukufumya mu caimikwa cakwa Ashela. ¹⁷Asa aliputwile icakuselansha alicishonawile ku lukungu noku cocela pa mumana wa mukulu wa Kidrone. Lelo imisansama tayafumishiwe mukati ka isreali. nangulacali fyo, umutima wakwa Asawali uwa cishinka mu nshiku shakwe shonse. ¹⁸Aliletele mu nganda yakwa Lesa yakwa Lesa Silfer na golide ne fipe fintu wishi no mwine bafele kuli iyo mulimo. ¹⁹Takwali kabili ubulwi mpaka na mwaka wa makami yatatu na yasano mukuteka kwa Asa.

16 ¹Mu mwaka wa makumi yatatu na mutanda iya kuteka kwakwa Asa, Baasha imfumu ya Isreali aliminine mu kupama Yuda no kukulako Roma, pakwebati Tegasuminisha uuli onse ukuya nangu ukwingile mu calo Asa imfumu yakwa Yuda. ²Elo Asa aliletela Silfere na golide ifyafumine mu mumiputule yakusungilemo nganda yakwa Yawe. Na munganda ya mfumu, nokucituma kuli Beni Hadadi imfumu ya Arani, uwaikele mu Damaski, Atile, ³"leka kube icipangamo pakati nebo na webo, ngefyo cali pakali ka kwatata na wiso, mona, nditumine kuli webo Silvere na golide. omaula icipangano na Baasha imfumu ya Israeli, pakwebati engandekaneka. ⁴"Beni Hadadi alyumfwile ku mfumu Asa no kutuma ba mushika ba milalo ku kusansa imisumba yakwa Isreali. ⁵Balisanshile iyon, Dani Abele Maimi ne misumba yonse iya kusungilamo iyo kwa Nafutali. Nomba ulu caishileba fyo Baasha alyumfwile ica, alilekele ukukula Rama no kuleka umulimo wakwe wiminine. ⁶Elo Asa imfumu alibukile onse Yuda pamo na ena. Balisendele amabwe ne mbao shakwa Rama shintu Baasha ali mukukulilako umusumba. Elo imfumu Asa alibomfeshile filya fipe fyabukule ku kukula Geba ma Mispa. ⁷Pali ilya inshita Hamani kamona alile kuli Asa imfumu yakwa Yuda no kutula kuli ena, "Pantu walishintilila pa mfumu yakwa Aramu, kabili tawashintilila pa Yawe Lesa obe, aba milalo ya mfumu yakwa Aramu balifyukile ukufuma mu maboko yobe. ⁸Bushe abena kushi nabena libya tabali umulala uukulu, na ma celela ayengi nabaume bapali bakabalwe? kabili, pantu ulalishitilile pali Yawe, alikupele ukucimfya pali bena. ⁹Ico amenso yakwa Yawe yalalola uku no ku ukupulinkanya isonde lyonse, pakwebati engailanga ukukosa pe punda lya bantu abo mitima yaba iyapwililka kuli ena, Lelo mulicitile ifya buwelewele no bulwi. ¹⁰"Elo Asa alifulilwe kamone; alimubikile mu cifungo, ico alimulilwe pali uyu mulandu. Pa nshita imo ine, Asa alicishisha abantu bamo bamo. ¹¹Moneni imicitile yakwa Asa, ukutula kukutampa na kumpela, moneni, fyalembwa mwibuku lya sha mfumu shakwa Yuda na Isreali. ¹²Mu mwaka wa makumi yatatu na pabula iya kuteka kwakwe, alicushiwe no bulwele mu makasa yakwe. Nangula ubu bulwele bwalicililemo, tafwaile ubwafwilisho ukufuma kuli Yawe, lelo kuli Bakonda fye capwa. ¹³Eco Asa alisendeme pamo nefikolwe fya kwe, ukufwa mu mwaka wa makumi yane na umo wa kuteka kwakwe. ¹⁴Balimushikile mu nshishi yakwe, ilyo ayimbile umwine mu musumba wakwa Dabodo. Balimulalilikile pa cakukalika icasulamo ifye fungo ne misango yonse yasanka wishiwa fye fungo ifyapekanishiwa naba kasankanya na fya ninkila. Elo bacitile umulilo uukulu mu kumucindika.

17

¹Yehoshafati umwana mwaume wakwa Asa alishilekuba imfumu mu cifulo cakwe. Yehoshafati alikoseleshe umwine pali Isreali. ²Alibikile ifita mu malinga ya musumba yonse lyakwa Yuda no kubika ama boma mu calo cakwa Yuda na mu misumba yakwa Efram, untu Asa wishi acilile. ³Yawe ali na Yehoshafati pantu alyendele mu nshila shakutampilapo

lyakwa wishi Dabidi kabili talefwaya ba bali. ⁴Lubali ulu, alishintilile pali Lesa wakwa wishi no kwendela mu funde, te mumicitile yakwe Isreali. ⁵Eco Yawe alipampamikile ukuteka mu maboko yakwe, Yuda onse aliletele ifya bupe kuli Yehoshafati. Alikwete ifyuma no mucinshi uwingi nganshi. ⁶Umutama wakwe walipele mu nshila shakwa Yawe. kabinge alifumishe imisansama ne fyamikwa fya Ashera ukufuma muli Yuda. ⁷Mu mwaka wa butatu uwa kuteka kwakwe alitumine ba cilolo bakwe beni Hachi, Obadiah, Zekaria, Netaneli na mikaya ku kufunda mu misumba yakwa Yuda. ⁸Pamo nabena pali abena Lebi, shemaya, Netaniya, sebadiya, Asaeli shemilamate, Yehonatani, Adoniya, Tobiya na Tobu-Adoniya pamo na bena pali ba shimapepo Elishama na Yehoram. ⁹Balifundishe muli Yuda pakukwata ibuku lya malango yakwa Yawe muli bena. Bali mukuya monse ukupulinkanya mu misumba yonse iyakwa Yuda no kufunda mu bantu bonse. ¹⁰Umwendo wa kutina Yawe walishile pa ma bufumu yonse ya mu calo ifya shingulukile Yuda icalashati tabacilepo ubulwi pali Yehoshafati. ¹¹Bamo aba Pelishiti baliletele Yehoshafati ifya bupe na silfere nge mutulo. Abena Arabia nabo balimuletele ifitekwa, Amakana cine lubali imyanda cine lubali basukusuku, na makana cine lubali ne myanda cine lubali ba sawe. ¹²Yehoshafati alishileba uwakosa nganshi alikulile amalinga ne misumba ya kusungilemo mu Yuda. ¹³Alikwete ifi kwatwa ifingi mu musumba yakwa Yuda nabashilika, abaume abakosa ababulamba mu Yerusalemu. ¹⁴Iyi eyali imyakani shishe yalo yatantikilwe kwai shina ya mayanda yaba shibo; ukufuma muli Yuda, bamushika wa milalo aba makana; Adana mushika, kabili kuli ena amakana imyanda itatu abaume babulwi; ¹⁵Uwakonkele pali ena Yehohanani mushika, kabili kuli ena amakana imyanda ibili na makanba amakumi cine conse conse conse abaume; ¹⁶Uwakonkele kuli ena amasia umwana umwaume wakwa Sikri, uwaitemenwe ukuipela ku kutumikila Yawe; kabili kuli ena amakana imyanda ibili abaume babulwi. ¹⁷Ukufuma kuli Benjamini; Eliada uwakosa umwaume uwa shipa kabili kuli ena amakana imyanda ibili balipekenye no buta ne nkwela; ¹⁸Uwakonkele pali ena Yehosabadi, kabili kuli ena umwanda umoi na makana amakumi cine conse conse abali pekenye ku bulwi. ¹⁹Aba ebali abo abatumikile imfumu, pamo nabo abo imfumu yabikile mu misumba yamalinga ukupulinkanya Yuda onse.

18

¹Nomba Yehoshafati alikwete ifyuma ifingi kabili no bu cindami; ali ikumike kuli Ahabu pakuleka lupwa lwakwe ope umwana wakwe umanakashi ²Ulo papitile imyaka alitentemukile kuli Ahabu mu Samaria. Ahabu alipeye impanga ishingine ne ngombe ena bantu bali nankwe. Ahabu alimupatikishe uku sansa Ramoti Gilead nakwe. ³Ahabu imfumu yaku Isreali, alilandile kuli Yehoshafati imfumu yaba Yuda ukwebati, "Bushe ukaya nanebo ku Ramoti Gilead? Yehoshafati alimwasukile ati, "ndi nga webo, na bantu bandi bali nga bantu bobe. Tukaba nenu mubulwi?" ⁴Yehoshafati alilandile ku imfumu yabena Isreali ati, "Napapata pakubala fwayeni pakubala icebo cakwa Yawe pa bwasuku bwenu" ⁵Elo imfumu yakwa Isreali yalikolonganike ba kasesema pamo, imyanda ine abaume, kabili alilandile kuli bena ati, "Bushe taye ku Romoti Gilead kubulwi, nangu niyako? Balilandile, "sansa, pantu Lesa ali nokupela mu mabokoya mfumu" ⁶Lelo Yehoshafati alilandile, "Bushe takwaba naumbi kuno kasesema wakwa Yawe untu twinga fwayako bumpanda mano?" ⁷Imfumu yakwa Isreali yalilandile kuli Yehoshafati, "mwaliaba umo umwana uyo untu twinga fwayako amano yakwa Yawe, Mikaya umwana mwaume wakwa Imlau, lelo nali mupata pantu tasesemapo ifisuma ifyankuma. Lelo lyonse fibi" lelo Yehoshafati alilandile, "imfumu ilanda ifyo iyoo." ⁸Elo imfumu yakwa Isreali yakutile no kulanda mukwangufyanya leta mikaya umwana mwaume wakwa imlah. ⁹Nomba Ahabu imfumu yakwa Isreali na Yehoshafati imfumu yakwa Yuda balikele cilamuntu pa cipuna ca bufumu, bali fwele ne ,mingila shabo, Muncende ya palwalala apakwingila pa mpongolo yamu Samariya, na bonse ba kasesema bale basesemema. ¹⁰Sedekiya umwana mwaume wakwa Kanaana aliipangile umwine amasengo yacela kabili alilandile ati, "Yawe asosa ifi ikuli ifi muli nokusunka abena Arami panka bakaminwe." ¹¹Bakasesema bonse bali seseme fimofine, akulanda ati, " sansa Ramoti Gileadi no ku cimfya, pantu Yawe ali mupele mu maboko ya imfumu." ¹²Inkombe yatuminwe kukwita mikaya yali landa kuli ena, "lolesha amashiwi yaba kasesema yali yamoyene naya sanga ububile ku mfumu leka amashiwi yobe yasuminishanye namashiwi yabo, nokulandfa ifyakulinga." ¹³Mikaya alyasukile, "ngefyo Yawe abo nomweo, nifinfine Lesa alanda naine efya kulanda" ¹⁴Lintu aishile ku mfumu, imfumu yalilandile kuli ena, Mikaya, bushe tuye ku Ramoti Gileadi kubulwi nangu iyoo?" Mikaya alimwasukile, "sansa nokuba uwacimfya! pantu kukaba ukucimfya apakalamba sana." ¹⁵Elo mfumu yalilandile ku ena, "Miku inga nebo mfwaika webo ukulapa ukukana njeba nangu kamo lelo icine Mwishina Lyakwa Yawe?" ¹⁶Elo Mikaya alilandile, "Nali mwene Isreali yonse iya salanganishiwa pa lupili, kubati nimpanga ishabula kacema, umwaume onse abwelele ku nganda yakwe umutende." ¹⁷Elo imfumu yakwa Isreali yalilandile kuli Yehoshafati Bushe nshakwebele ati takasesema icisuma kuli nebo, lelo abonaushifye?" ¹⁸Lelo mikaya alilandile, "kanshi imwe bonse imfweni icabo cakwa Yawe; Nalimwene naikala pa cipuna cakwe icabufumu, na bonse aba mu mulu bali minine ku kuboko kwakwe ukwakulyo kabili na kukuso kwakwe. ¹⁹Yawe alilandile, Ninani uwingongola Ahabu, imfumu yakwa Israeli, pakwebati enganya kunina no kuwila pali Ramoti Gileadi? umo alilandile ci na umbi cilya. ²⁰Elo umupashi walishile kututangilila kabili waliminine pantanshi yakwa Yawe nokulanda, 'Nebo nkamongola Yawe alilandile kuli ena mumusango nshi?' ²¹Umupashi walya sukile, "Ndinokuya no kuya kuba umupashi wabufi mukanwa kaba kasesema bakwe bonse. Yawe alyasukile, "ukuya mongola, nobe uli nokuba uwa ku cimfya. kabiye ililine nokuya cita ifyo. ²²Nomba mona, Yawe nabika umupashi wabufi mukanwa ka basesema bobe, na Yawe nalumbilisha ubonaushi pali webo." ²³Elo sedekiya umwana mwaume wakwa Kanaana, alishile kwima, alitobele Mikaya ulupi kwi saya, no kulanda, "Ninshila nshi umupashi wakwa Yawe ubomfya ukufuma kuli nebo pakwisa kusosa kuli webo?" ²⁴Mikaya alilandile, "Lolesha, uli nokwishiba ifi pali bulya bushiku, lintu ukabutukila ku muputule wa mukati mukufisama." ²⁵Imfumu yakwa Isreali yalilandilepo nababomfi bamo

ati, "Mwe bantu ikateni Mikaya no kumutwala kuli Amoni, kateka wa musumba, na kuli Yoashi, umwana wandi umwaume. ²⁶Mwebo mwebantu mukaya kusose kuli ena, imfumu yatila: biken iyu mwaume mu cifungo kabili muleku mupela kofye akamukate akanoono notumenshi nato utunoonofye mpaka nebo nkabwele umutende." ²⁷Elo Mikaya alilandile, "Nga wabwela umutende ninshi Yawe teulandile na nebo." Elo alilundilepo ati, "Umfweni kuli ifi, bonse mwebo mwebantu." ²⁸Kanshi Ahabu, imfumu yakwa Isreali. na Yehoshafati, imfumu yakwa Yuda, balimine ukuya mukulwisha Ramoti Gileadi. ²⁹Imfumu yakwa Isreali yalilandile kuli Yehoshafati, "Ndinokuilufyanya nemwine, elyo baile mubulwi. ³⁰Nomba imfumu yakwa Aramu yalikonkomeshe ba chilolo ba pama cheleta, ukutila, "Mwila kusansa abashili nabuyo nangu abali nobuyo aba shilika. Nomba kanshi, musansefye imfumu yakwa Isreali yeka." ³¹Calishile kufika pamo lintu bacilolo bamacheleta ba mwene Yehoshafati balilandile, "Eilya imfumu yakwa Isreali." Balipilibukile ukuti bamusanse, lelo Yehoshafati ali lilile umusowa, na Yawe alimwafwile Lesa alibapilibwile ukubafumya kuli ena. ³²Calilishile kuba ifi lintu bacilolo ba pama chelete baishile kumona ati tayali nimfumu yakwa Isreali, balipilibukile kunuma ukufumako baleka ukumukonka. ³³Lelo umwaume umo alisomwene ifumo lyakwe mukampampa nokulasa imfumu yakwa Isreali pakati apa ikatanine inkwela yakwe iya bulwi. Elo Ahabu alilandile kuli namutekenya we chleta lyakwe, "pilibuka kabili insenda umfumyemo mubulw, pantu nebo ndicenenwe ububi nganshi." ³⁴Ubulwi bwalikulile bulya bushiku, ne mfumu yakwa Isreali, Yaliketwa mwicheleta ukuloleshnya nabena Arami ukufika mucungulo. Panshita ilyo iyo akasuba kali mukuwa, ali fwile.

19 ¹Yehoshafati imfumu yakwa Yuda yalibwekelemo ku nganda yakwe ku Yerusalemu umutende, ²Elo Yehu umwana mwaume wakwa Hanani, kasesema, alifumine ukuya mukumukumanya nokulanda ku mfumu Yehoshafati, "Bushe kuti wala afwa umubifi/ kuti walatemwa abo abapata Yawe? pamulandu waii micitile, ubukali ukufuma kuli Yawe buli pali webo. ³Nangula, muliko ifisuma ifinga sangwa muli webo, mukuti ulisendele imilando sha Ashera ukushifumya mu mucalo, kabili uli pampamike umutima obe mukufwaya Lesa." ⁴Yehoshafati alikele mu Yerusalemu; kabili alifumine kunse nakabili pabantu bakufuma ku Beersheba ukuya ku calo ca mpili icakwa Efulemu kabili alibabweshe kuli Yawe, Lesa waba shibo. ⁵Alibikilemo abapingushi mucalo ukupita mumisumba yonse iyacingililwa iyakwa Yuda, umusumba no, musumba. ⁶Alilandile ku bapingushi, "Tontonkanyani pafyo mwalacita, pantu tamulepingula pamulandu wamuntu, lelo nipali Yaw; ali nobe mu milimo yakupingula. ⁷Nomba kanshi, lekeni akatina kakwa Yawe kabe pali mwebo muleba abacenjala lintu mulepingushi, pantu takwaba ububifi kuli Yawe Lesa wesu, nangula takuli akatulula nangu ukupoka amafisa kanwa, ⁸Elo nomba, mu Yerusalemu Yehoshafati alisontelepo bamo pa bena lebi na pali bashimapepo, kabili nabamo abakalamba bamu mayanda yafikolwe fyabena Isreali, abakulapingula pa mulandu wakwa Yawe, kabili na pamulandu wa fikansa, Balikele mu Yerusalemu. ⁹Aliba konkomeshe ukweba ati, "Muletumika mukatina kakwa Yawe, mu cishinka, kabili no mutima obe onse. ¹⁰Lyonse ilyo paisa ukupusa ukulikonse ukufuma kuli bawenu abekala mu misumba yabo, umfwa ikume ku mulopa wasuminwe, atemwa palwa malango na mafunde, ifipope nangu ifyabupingushi, webo ufwile ukubasoka, pakweba ayi bekaba aba milandu pacinso cakwa Yawe. Pantu ubukali bukesa pali webo napali ba wenu. webo uli nakucita ici kabili tawakapelwe umulandu. ¹¹Mona, Amariya shimapepo mukalamba ali na webo muli fyonse ifikumine Yawe. Sebadiya umwana mwaume wakwa Ishimaeli, intungulushi yamu nganda yakwa Yuda, ekangalila wafyonse ifyakuma imfumu. kabili ba uwakosa no kubela ifipope fyobe. Na yawe engaba nabo bonse abasuma.

20

¹Ifyo caishile kuba panuma yaifi, ati abantu bakwa Moabu na bakwa Ammoni, kabli nabamo pabena Meuni balishile kwimina Yehoshafati ukwenba ati bacite ubulwi. ²Elo bamo abaishile baebele Yehosafati, ukutila, "ibumba ilikalamba lileisa mukukulwisha ukufuma ukupitilila bembwa wafwa ukufuma ku Edomu, mona, babi mu Hasasoni Tamari, "Ekwabati, Engedi. ³Yehoshafati alishile kutina nokupekanya umwine kukufwaya Yawe. Ali bilishe amafungo ukushinguluka monse mu Yuda. ⁴Yuda alilongene pamo mukufwa Yawe; balishile muku fwaya Yawe ukufuma mu misumba iyakwa Yuda. ⁵Yehoshafati aliminine mucilonganino cakwa Yuda na Yerusalemu pa nganda yakwa Yawe, pantashi yalukolo lupya. ⁶Alilandile, "Yawe Lesa wa fikolwe fwezu, bushe mwe Lesa wa mumulu? bushe tewe kafeka wamabufumu yonse aya fyalo fyonse? Amaka no lupaka fyaba mu kuboko kobe, kanshi takuli nangu umo uwinga kukana. ⁷Lesa wesu, tewebo watamfishe mo analikwikala muli cino calo pamulandu bantu bobo Isreali, no kucipela umuyayaya kubamulupwa lwakwa Aburahamu? ⁸Belikelemo mulya kabili balikukulilemo incende yamushilo mulya iyeshina lyobe, ukutila. ⁹Umfwa abonaushi buponene pali fwebo ulupanga, abupingushi, nagu ubulwele, atemwa icipowe fwebo tukeminina panshi yanganda iyi, kabili na pentashi yobe (pantu ishina lyobe lyaba muli iyi inganda), nafwebo tukalakulilila kuli webo mukucushiwa kwesu, kabili nobe uli nokutumfwa no kutulubula. ¹⁰Mona nomba aba ebantu bakwa Amoni, Moabu, no lipili lwa Seiri ulo webo utakalekele Isreali ukusansa lintu bakalekubwela ukufuma mu calo ca Egupti; Nomba kanshi abena Isreali balipilibukile kumbi ukufuma kulibo kabili tababonawile bena. ¹¹Mona fintu bena baletulambula fwebo; baises kututamfya fwebo ukufumya mu calo cobe ico watupele ukupyana ¹²Lesa wesu, bushe webo tawakabapingule? pantu fwebo tatuli namaka yakulwisha ili ibumba lyabashilika ilikalamba ilileisa mukutulwisha fwebo Tatwishibe ifyo twalacita, lelo amenso yesu yali pali webo." ¹³Yuda onse aliminine kuntanshi yakwa Yawe, nokunya twabo, abakashi nabana babo. ¹⁴Elo bali nabalongana umupashi wakwa Yawe walishile pali Yahasu, mwana mwaume wakwa Sakariya, umwana mwaume, wakwa Benaya, umwana mwaume wakwa Yele, umwana mwaume wakwa

Mattanaya umwina Lebbi kabili uwamulupwa lwakwa Asafasi. ¹⁵Yahaseili alilandile, "umfweni, mweba Yuda bonse namwebekashi bamu Yerusalemu, nemfumu Yehoshafati. ifi efintu Yawe alesosa kuli mweba. "mwitina; mweitompoka pamulandu waifi ifita ifingi; pantu ubulwi tabuli kuli mweba, lelo bwakwa Lesa. ¹⁶Mweba mulingile ukutentemuka ukuya mukubalwisha mailo. Monwni, baleisa baleninka bapitile kunshila yaku Sisi. muleya kabasanga palutwe lwa mupoka poka, ulo tamulafika mu matololo yaku Yrueli. ¹⁷Tamwakalwe muli ulu lubu;li, imininefye muncende shemu imimineni umushiki nokumona ukupususha kwakwa Yawe pali mweba. Yauda na Yerusalemu mwitina nagu yakwa ukutempo funeni mu kaye balwisha mweba mailo, Ico Yawe namweba. ¹⁸Yehoshafati alikontamike umufwe wakwe alilosesha ne cinso cakwe pamushili. ba Yuda bonse nabekashi baku Yerusalemu bawa panshi pantashi yakwa Yawe balamushishimuna. ¹⁹Abena Lebi, abo abamulupwa lwa bena Kohati nabena Korai, balimininelo pa kulumbanya Yawe, Lesa wakwa Isreali, neshiwi ukupundisha apakalamba. ²⁰Ulu celo kumacaca balibukile nokuya mu matololo yaku Tekao, ulo balikuya Yehoshafati aliminine nokulanda, "umfweni kuli nebo, mweba Yuda na mwebekashi bamu Yerusalemu! cetekeleni muli Yawe Lesa wenu, kabili mukatungililwa ctekeleni muli ba kasesema bakwe, kabili mukacimfya."

²¹Panuma yakwipusha ku bantu alisontelepo abo abaimbile Yawe na balya ba mulumbenye pafyo ayansa ifyabukulu bwakwe ulu balikuya ukufuma kuli Yawe, ico bucishinka bwa cipangano cakwe bwaikalilila umuyayaya." ²²Ulo batampile ukwimba nokulumbanya Yawe alitumine abaume mukusansa bantu bakwa Amoni, abena Moabu nabaku lupili lwa Seya, abalikwisa mukulwisha Yuda. Bali bacimfishe. ²³Ico abena Amoni na bena Moabu balimine ukulwisha abekashi ba kulupili lwa Seya, mukufwaisha ukupwilishishisha ukubepeya nokubonaula. ulo bapwishenye na bekashi baku lupili lwa Seya, bonse balyafwilishe ukuyonaula abene bekabeka. ²⁴Ulo Yuda aishile kuncende iya lolekene na matololo, baliloleshe pa fita. Moneni Balifwile, baliwilile na panshi; tapaali nowapusumukilepo. ²⁵Ulo Yehoshafati na bantu bakwe ba shile muku pokako ifyo bapokolwele kuli bo, balisangile muli bena ifyabunonshi ifingi ngashi, ifyafwala, nefipe ifyamutengo, ifyo baisendele abene ukucila pafyo benga senda. calibasendele inshiku shitatu pakuti basende fintu bapolwele, ico fyalifulishe ifyalimo. ²⁶Pa bushi bwalenga bune balilingene mu mupokapoka wa Beraka. kulya balumbanye Yawe, elo ishina lya ilya ncende, "mupokapoka wa Beraka" ukufika napa bushiku bwa lelo. ²⁷Elo babwelele, cila mwaume wakwa Yuda na Yerusamu, na Yehoshafati mubutungulushi bwabo, ukuya nakabili ku Yerusalemu nensansa, ico yawe alibalenga uku sangalala pabalwani babo. ²⁸Balishile ku Yerusalemu noku nganda yakwa Yawe ne sambo na Masese kabili na mapanga. ²⁹Ici pyu cakwa Lesa cali pa misumba shonse ishanko, ilyo baumfwile ukuti Yawe alilwile naba lwani bakwa Istreali. ³⁰Ulo ubufumu bwakwa Yehoshafati bwa kutumene, ico Lesa wakwe ali mupele umutende onase uku musingulusha. ³¹Yehoshafati alitekele pa ba Yuda; Ali ne myaka amakumi yatatu na isano ulo afampile ukuteka, kabili alitekele mu Yerusalemu pa myaka amakumi yabili na isano ishina lyaba nina bali niba Azuba, umwana mwanakashi wakwa Shili. ³²Alyendele mushila shakwa Asa, wishi; tatalile fumano; ali citile ifisuma mu menso yakwa Yawe. ³³Nangula incende sha sansulwa tashatalile ashifumishiwapo abantu naleloline tabatalile aballosha imitima yabo kuli Lesa wafikolwe fyabo. ³⁴Pafya malyashi yambi ayakumine Yehoshafati, icakubalipo ne cakulekelesha, Moneni, fyalilembwa mulyashi lyakwa Yehu umwana mwaume wakwa Hanani, ifyo ifyasungwa mu citabo ca shamfumu shamu Isreali.

³⁵Panuma yaifi Yehoshafati, imfumu yaba Yuda, alikumike umwine kuli ahasiya, imfumu yabena Isreali, ali pangile ububifi ubwingi. ³⁶Alikimikelako umwine kuli ena ukupanga ifyombo ukuya ku Tashishi. Balipangile ifyombo pa Esiyoni Geba. ³⁷Ulo Eliyesa umwana mwaume wakwa Dotabau umwina Maresha, aliseseme ukulwishanya na Yehoshafati; alilandile, "Apo weba wali ikumika wemwine kuli Ahasiya, Yawe alyonawile ifyabutantiko fyobe fyonse." ifyombo fyobe fyalionaike pali ici tafyaleenda.

21

¹Yehoshafati alisendeme kuli bawishi kabili alishikilwe pali bena mu musumba wakwa David; Yehoramu umwana mwaume wakwe, alishile kuba imfumu mwipanda lyakwe. ²Yehoramu alikwete bakwabo, abana baume bakwa Yehoshafati imfumu yabena Isreali. ³Wishibo alibapele ifyabupe ifikulu sona ifya silfere, golide, nafimbi ifyabume bune, pamo penefye ne misumba iya malinga ayakukosa sana, Lelo ubufumu abupele kuli Yehoramu. ⁴Nomba ulo Yehoramu (aimine) pa bufumu bwakwa wishi kabili ulo aikalikene ngemfumu, ali peye ba wabo bonse ku lupanga, na shimbi intungulushi sha mu Israeli. ⁵Yehoram ali ne myaka amakumi yatatu na ibili ulo atampile ukuteka, kabili alitekele pa myaka cine konse konse mu Yersalemu. ⁶Alyendele mu mibele ya shamfumu shabena Israeli, fyekefyo abamu nganda yakwa Ahabu bali kucita, pantu akwete umwana mwanakashi wakwa Ahabu ngo mukashi, kabili alicitile ububi mumenso yakwa Yawe. ⁷Lelo yawe talikufwaya ukonaula inyanda yakwa Davidi, pamulandu wa cipingo ico bapingene na Davidi; alilandile ukwaba ati inshiku shonse akapela umweokuli ena nakuba bufyashi bwakwe. ⁸Munshiku shakwa Yehoramu abena Edomu bali sanginike ukufuma kubutungulushi bwakwa Yuda, kabili balicitile imfumu ebene. ⁹Elo Yehoramu aabukileko naba mushika ba fita na maleteta yonse. cali ubushiku ulo aimine nokuya kulwisha abena Edomu aba musingulwike pamofye naba mushika ba macelita yakwe. ¹⁰Efyo abena Edomu baliba bacisangaka ukufuma kubutungulushi bwabena Yuda no kufika ku bwalelo. libina naye alicitile bucisamyuka panshita imo ine ukufuma mubutungulushi bwakwe, pantu Yehoramu alisukankile Yawe Lesa wa fikolwe fyakwe. ¹¹Ukulundapo, Yehoramu alikilile imisansama mu mpili sha bena Yuda kabili alilengele abekanshi ba mu Yersalemu ukwikala kwati mba chilende, kabili alilengele abena Yuda ukuya iciyeyeye. ¹²Inkalata ukufuma kuli kasesema Elisha yalishile kuli Yehoramu yalandile ati, "ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Davidi icikolwe cenu alanda, Pantu tamwalikwenda munshila shakwa, Yehoshafati wishinwe nangu mushila shakwa Asa, imfumu yebena Yuda, ¹³Lelo mwalikwendela munshila sha mfumu sha bena Israeli, kabili

mwaliwile abena Yuda nabekashi bamu Yerusalemu ukulekucita kubati niba cilende fyekefyo inganda yakwa Ahabu yacitile- nakabili pantu waipaya naba wenu mu nganda yakwa wiso, abantu abali ababune kulucila webu- ¹⁴Mona Yawe akapuma abantu bobbe, abana bobbe, abakashi bobbe nefikwatwa fyobe kumpumo iikulu. ¹⁵Webu wemwine ukalwala sana nobwabwele ubwamunda mpaka nobulwele bakalenge amala yobe ukulekufuma, elo ici cikatwalilila akasuba nakasuba. ¹⁶Yawe alimishe Yehoramu imitima yaba Pelishiti neya bena arabia abali mupepi nabena kushi. ¹⁷Balisanshile Yuda, nokumwingilila nokusenda ifyuma fyonse ifyasangile munganda ya mfumu. Kabili balisendele abana bakwe abaume nabakashi bakwe bonse. tapalipo umwana umwaume bamushilile kano fye Yeoashi umwana mwaume sana. ¹⁸Panuma yaifi fyonse, Yawe alimupumine munda yakwe nokulwele bwakutondapwa. ¹⁹Calishile kubeshi munshita iyilingile, pakupwa kwa maka ibili elo amala yakwe yafumine kunse pa mulandu wabulwele bwakwe, kabili alifwile kubulwele bwakulile. ²⁰Abantu taba kunkile ne ifikolwe fyakwe.

22 ¹Abekshi bamu Yerusalemu balicitile Ahasia, umwana mwaume umwaice, uwa kwa Jehoramu imfumu mwipunda lyakwe, pantu impuka yabaume iyashile pamo nabena Arabia mu nkambi balipeye bonse abana abaume abakulu. Kanshi Ahasia umwana mwaume wakwa Jehoramu, imfumu ya bena Yuda, alibele imfumu. ²Ahasia ali ne myaka amakumi yane na ibili ulo atampile ukuteka; alitekele kumwaka umo mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina Atalia; ali mwana mwanakashi wakwa Omri. ³Alikwenda mu mibele yaba ng'anda yakwa Ahabu pantu nyina ewali mpanda mano wakwe mu kucita ifyabubi. ⁴Ahasia alicitile ifyabubi mu menso yakwa Yawe, fyekefyo abang'anda yakwa Ahabu balikucita; pantu abali bampanda mano panuma yakufwa kwakwa wishu, kubonena bwakwe. ⁵Naye alikukonka mumano baliku mupanda; alile na Joramu umwana mwaume wakwa Ahabu, imfumu yabena Israeli, ukuya kulwa na Hasaele imfumu yaku Aramu, ku Ramote Gileadi. Abena Aramu balicenene Joramu. ⁶Joramu alibwelele ukwisa kundapwa ifilonda bamusenene ku Ramote, ulo alwile na Hasaele, imfumu yaku Aramu. Eco umwana mwume wakwa Johoramu, imfumu yabene Yuda, alitentemikile ku Yesereele ukuya kumona Joramu umwana mwaume wakwa Ahabu, pantu Joramu walikenekelwe. ⁷Nomba ukonaulwa kwakwa Ahasia kwali letelwe ukupitila mu kutandala kwakwe Ahasia ulo atandalile Yoram. Ulo afikile, alile na Yehoramu ukuya ku sansa Yehu umwana mwaume wakwa Ninshi uo Yawe asalile ukonaula ing'anda yakwa Ahabu. ⁸Calishile kubefi, ulo Yahu alikucita ifyabupingushi fyakwa Lesa paba ng'anda yakwa Ahabu, elo asangile intungulushi shabena Yuda abana baume ababa wabo bakwa Ahasia bakopungila Ahasia. Yeu alibepewe. ⁹Yebu alifwele Ahasia: balimwikete ka fiseme mu Samaria, balimuletele kuli Yehu, kabili nokumwipaya. Elo bamushikile, pantu balyabele ati, "Mwana mwaume wakwa Yehoshafati, uwakukonka Yawe no mutima wakwe onse." Kanshi ing'anda yakwa Ahasia tayakwetepo amaka yakuteka pa bufumu. ¹⁰Nomba ulo Atalia, nyina wakwa Ahasia, ulo amwene ati umwana wakwe umwaume alifwile, alimine nkwapaya abana bonse abana bakubuufumu bwa ba ng'anda, yakwa Yuda. ¹¹Lelo Yehoshabeati umwana mwanakashi wa mfumu, mubumfisolu alibulile Yoashi umwana mwaume wakwa Ahasia ukumufumyapo pa bana bamfumu abo abalikuya mwikwipaiwa. Alimubikile pamo no muleshi wakwe ku kampetu. efyo Yehoshabeati umwana mwanakashi wa mfumu Yehoramu, umukashi wakwa Yehoyada shimapepo (pantu ali ni nkashi yakwa Ahasia) alimufishile ukufuma kuli Atalia. Pakweba ati Atalia emwipaya. ¹²Ali nabo, kabamufishile mu ng'anda yakwa Lesa pa myaka mutanda, ninshi Atalia akoteka mu calo.

23

¹Mu mwaka wa cinelubali, Yeorada alikoseshe nokupanga icipangano naba mushika bapa myanda, Asaria umwana mwaume wakwa Yehoramu, ishimaeli umwana mwaume wakwa Yehoramu, Asaria mwana mwaume wakwa Obedi Maaseya mwana Adaya, na Elishapati umwana mwaume wakwa Sikri. ²Balyendawike mu Yuda nokulonganika abena Lebi ukufmu mu misumba yonse iyabena Yuda pamo pene nefye ne mitwe yapa mayanda, yafikolwe fyabena Israeli, kabili balishile naku Yerusalemu. ³Ulukuta lonse lwapangile icipangano ne mfumu mu ng'anda yakwa Lesa. Yehoyada alilandile kuli bena ati, "Moneni, umwana mwaume wa mfumu akateka, fyekefyo Yawe alalndile palwa babufyashi bwakwa Dabidi. ⁴Ifi efyo ulingile ukucita: Aba pafya citatu pali mweba shimapepo nabena Lebi abesa mu kupyunga pe sabata bakaba bakalinda ba pa munshi. ⁵Bambi abapafya vitatu bakabe pa ng'anda ya mfumu nabambi abapafya citatu bakabr pa mpongolo pakwingilila. Bonse abantu bakabe mu lubansa lwang'anda yakwa Yawe. ⁶Mwisuminisha umuntu nangu umo ukwisa mu ng'anda yakwe Yawe, kano fye ba shimapepo nabena Lebi aba kopyunga. Bena kuti baingila pantu balishilishiwa nomba bonse abashala bangile ukumfwila anafunde yakwa Yawe. ⁷Abena Lebi bafwile bashinguluka imfumu mu mbali shonse, cila muntu necanso cakwe muminwe yakwe. Uyo onse uwaisa kwingila mu ng'anda, epaiwe. Mukabe ne mfumu pa kwingila kwakwe nakabili napakufuma kwakwe. ⁸Kanshi abena Lebi nabena Yuda balibombe mu misumba yonse umo Yehoyada shimapepo akonkomeshe. cila umo alisendele abantu bakwe, abo abalikwisa mukubomba pe sabata, nabo abalikwinuka mu kubomba pe sabata, pantu Yehoyada shimapepo tainwine ifyakaniko. ⁹Elo Yehoyada shimapepo atwele kuli mushika wafita amafumo ne nkwela ishinono neshikulu ifyo ifyali fya mfumu Dabidi ifyali mu ng'anda yakwa Lesa. ¹⁰Yehoyada alibikile ifita, cila muntu ne canso cakwe muminwe, ukufumu kukulyo kwe tempele ukuya kukuso kwe tempele lwaku cipailo ne tempele, ukushinguluka imfumu. ¹¹Elo bafumishe umwana mwaumewa mfumu, balimufwikile ne cilongwe nokumupela icipangano cafipope. Elo bamucitile imfumu, kabili Yehoyada nabana bakwe abaume balimusubile. Elo balandile ati, " We mfumu ube no mweo wa nshiku ishingila. ¹²Ulo Atalia aumfwile icongo ca bantu balikubutaka ne kulumbanya mfumu, alishile ku banntu mu ng'anda yakwa Yawe, kabili aliloleshe, ¹³kabili monei, imfumu kamminine lwapa liceshi pa mwinshi, naba mushika naba mapenga bali lwaku mfumu. Abantu bonse

aba mucalo balikusefya nokulisha amapenga, naba kamba balikusefya ifilimba fyabo ifya nyimbo bakotangilila ukwimba isha malumbo. Elo Atalia alilepawile ifyakufwala fyakwe no kupunda ati, "Baucisanguka, bucisanguka!"¹⁴ Elo Yehoyada shimapepo alifumishe ba mushika ba nyanda abalikwangalila ifita nokubeba ati, "Mufumisheni pakati kafipani; uyo onse uukomukonka, lekeni epaiwe ku lupanga." Pantu shimapepo alilandile atii, "Mwipaila mu ng'anda yakwe Yawe." ¹⁵Eco kanshi balimwikete ulo alikuya munshila yaku mpongolo yakuba kafwalo yaku ng'anda ya mfumu, kabili uko kwine eko ba mwipaille. ¹⁶Elo Yehoyada apangile icipangano pakati kakwe na bantu bonsse, ne mfumu, ukwebati bafwile ukuba abantu bakwa Yawe. ¹⁷Efyo abantu bonse balile ku ng'anda uakwa Baali nakoibongolola, balitobawile ne fipailo ne fimpashanya fyakwe tupimfya tupimfya, kabili baipenye na Mattani, shimapepo wakwa Baali, ku cinso cafipailo filya. ¹⁸Yehoyada alisentele bakabilo ba ng'anda yakwa Yawe mukuboko kwa butungulushi bwaku ba shimapepo, abali bena Lebi, abo imfumu Dabidi asentele ukubombele ku ng'anda yakwa Yawe, ukupela ilambo ilyakoca kuli Yawe, fyekefyo fya lembwa mu malango yakwa Mose, pamo pene nokusekelela nokwimba fyekefyo Dabidi apele ifipope. ¹⁹Yehoyada alibikile bakalinda pa mpongolo sha ku ng'anda yakwa Yawe, ukweba ati tukuli nangu umu uyo uutasangululwa mu musango uli onse uwa kwingilamo. ²⁰Yehoyada alisentele ba mushika bafita abapa myanda, abakankala, bakateka babantu, nabantu bonse aba mu calo. Alitentemwishe imfumu ukufuma ku ng'anda yakwa Yawe: Abantu balipitile ku mpongolo yapa mulu ukuya ku ng'anda ya mfumu nokuya kuteka imfumu pacipuna ca bufumu. ²¹Kanshi abantu bonse aba mu calo balisekelele, no musumba walitalele. Lelo Atalia, bali mwipeye ku lupanga.

24

¹Yoashi alikwete imyaka cinelubali lintu atendeke ukuteka, alitekele pa myaka amakumi yane mu Yerusalemu. Ishina lya kwa nyina ali ni Sibia, wa ku Beer Sheba. ²Yoashi alitekele ico icalo icisuma mu menso yakwa Yawe inshiku shonse sha Yehoyada shimapepo. ³Yehoyada ali mutwalile abakashi babili nao ali wishi wa bana abaume nabana abanakashi. ⁴Nomba panuma ya ifi, Yoashi afwaishe uku bweseshapo nganda ya kwa Yawe. ⁵Alikolonganike capamo banshi mapepo na bena Lebi, elo alilandile kuli bena, "kabiye cila mwaka ku misumba ya kwa Yuda noku sonkesha kuli bonse abena Isreali indalama isha kuli ngishishamo ganda yakwa Lesa wenu. mushinikishe ukutila mwatampa apa pene," Abena lebi tapali bacitile pakubala. ⁶Eico imfumu yalitile Yehoyade, nshimapepo mukalamba elo no kusosa kuli ena, "cinshi ⁷ushifwailisha abena lebi ukuleta kuno ukufuma ku bena Yuda na Yerusalemu iimisonko ya sonkeshe Mose umu bomfi wakwa Yawe elo no lukuta lwa kwa Isreali ku Hema lyaku lanshanishimo? kubana baume bakwa Atalia, ulya a imibimfi umwana kanshi, alitobele ganda ya kwa Lesa nao aipele fyonse ilya mushilo ifyali mu ganda yakwa Yawe kuli Baali. ⁸Eico imfumu yali konkomeshe nabo bali pangile ceipailo no ku cibika kunse ya mwenshi wa nganda ya kwa Yawe. ⁹Kabili balibilile mubila muli Yuda na Yerusalemu ku bantu ukuleta mu kati kuli Yawe umunsoko uyo Mose umubomfi wakwa Lesa asonkeshe kubena Isreali mu matololo. ¹⁰Bonse intungulushi na bonse abantu balisekelele no kuleta ndalama elo no kubika mu cipailo panka basuka bapwa ukubikamo. ¹¹Nomba ilyo cacitile ukutila lyonse icipao nga caletwa kuli ba cilolo ba mfumu mu minwe yabena Lebi, elo nalo nga ba mna ukutila muli ndalama ishing, ba kalemba ba mfumu na mushika wa kwa nshimapepo mukalamba kwisa ukufumyamo mu cipailo nokucisenda noku cibwekeshemo ku cifulo caciko. Balcita ifi cila bushiku no bushiku. kabili balilonganike indalama, ishing sana. ¹²Imfumu na Yehoyada balipele indalama kuli abo abalebombela umulimo uwa kupyungila mu nganda ya kwa Yawe. Aba abaume balifwaile bakabasa owamabwe naba kabasa wa fimbuti ukuiwanya nganda ya kwa Yawe, elo kabili na kuli abo ababombele na bakafula wa fyela na babombele ku mukuba. ¹³Eico abalikubomba abaume bali bombele, elo ne milimo ya kulungisha yalile ku ntashi mu minwe yabo; bali iwemye nganda ya kwa Lesa mu mu sango waiko uwakubalilipo no kuikosha. ¹⁴Kabili ilyo bapwishishe baliletele isha shelepo indalama ku mfumu na Yehoyada. Ishi ndalama shilibomba ukuwamisha nganda ya kwa Yawe bacitilemo nefipewa no golide na silfere. balipele ifyo kosewa ifya bupe mu nganda yakwa Yawe mu kutwalilila mu nshiku shonse isha kwa Yehoyada. ¹⁵Yehoyada alikulile ukufika mu kukota ne nshiku iishingi, nao elo alifwile, ali ne myaka umwanda umu na makumi yatatu ilintu afwile. ¹⁶Elo bali mushikile ku musumba wa kwa Dabidi pamo ne sha mfumu, pantu alicitile icisuma muli Isreali, ukullosha kuli Lesa elo na ku nganda yakwa Lesa. ¹⁷Nomba panuma ya mfwa yakwa Yehoyada, intungulushi sha kwa Yuda shalishile elo no ku cindika imfumum. elo ne mfumu yalyumfwile kuli bena. ¹⁸Bali sulile nganda yakwa Yawe, Lesa uwa fikolwe fyabo, elo noku shinshimuna Ashera utumilungu elo no tulubi. Nobukali bwa kwa Lesa balishile pali Yuda na Yerusalemu pali ici imicitile yabo iyo kulubana. ¹⁹Lelo alitumine ba kasesema kuli benaukubaleta na kabili ku mwine fye. Yawe; na bakasesema bali kupela ifishinka palwa abantu, lelo balikene ukumfwako. ²⁰Efyo umupashi wa kwa lesa walishile pali Sakaria umwana mwaume wa kwa Yehoyada, nshimapepo; Sakaria aliminine pabantu no kulanda kuliu bena, "Lesasosa ifi cinshi mulepulila mu mafunde yakwa Yawe, no kubula nku shuka? ico na musula Yawe, na ena namisula imwe." ²¹Lelo bali mupangile ena; pakukonkomesha kwa mfumu, bali mupolele amabwe mu lubansa lwa nganda yakwa Yawe. ²²Muli uyu musungo, Yoashi, imfumu, yalisuliko uluse ulo Yehoyada, wishi wakwa Sakaria, acitile kuli ena. lelo, ali mwipeye umuana mwaume wakwa Yehoyada. ilyo sakaria alefwa, ali sosa, "Lesamone ici elo no kwita iwe mu kulubulula." ²³Nomba cali mukupwa kwa mwaka, nomba umulalo wa mpuka waba shilikale abena Aramu balishile no kulwa na Yoashi. Balishile kuli Yuda na Yerusalemu, no kwipaya bonse intungushi sha bantu no kutuma ifyuma fyabo fyonse no ku fitumaku mfumu ya ku Damaseke. ²⁴Nangula impuka ya bashilika ba ku Aramu bali fye aba kucepa, Yawe ali napela uku cimfya uku cilapo pa mpuka iyo maka yabashilikale, pantu Yuda alisulile Yawe, Lesa wa fikolwe fyabo. Muli uyu musango abena Aramu baliletele ubupingushi pali Yoashi. ²⁵Kabili pa nshita yakutila abena Aramu nabaya, Yoashi ali ninshi napumwa noku

cenekwa ukukalamba. umubomfi wakwe ali pangile uku mwinina pantu ali peye umwana mwaume uwa kwa Yehoyada, nshimapepo. Bali mwipeye mu masanshi yakwe, noku fwa; kabli mushikile na mu musumba wa kwa Dabidi, lelo tabamushikile mu nshishi sha imfumu.²⁶ Aba ebantu aba mwinine akapi; Sabadi umwana mwaume wakwa Shimeati, umwina Amone umwanakashi; elo Yehosabadi umwana mwaume wakwa shimiriti, umwana Mobabu umwanakashi.²⁷ Nomba pa lwabana bakwe abaume, ne fikankala, ama sesemo ifya soselwe pa mulundu wa ena, nokukula cipyo cipya nganda yakwa Lesa, mona, fyalilembwa mu filondolola mufitabo fya basha mfumu. Amashia umwana mwaume ali imfumu mu cifulo cakwe.

25

¹Amasia ali ne myaka amakumi, yabili-na isano ilyo atendekele ukuteka; alitekele myaka amakumi yabili napabula mu Yerusalemu. Nyima ishina lyakwe ali Yehoadani, uwa Yerusalemu. ²Acitile icali icisuma menso yakwa Yawe lelo temutima onse.³ Nomba caishileba ukuti ilya line fye ukuteka kwakwe kwaba, bwino, ali peye ababomfi abo abaipeye nishi, imfumu. ⁴Nomba tabikile abana babakepaya ku mfwa nomba alibombele ukulingana ne fyalembwa mu malango mucitabo ca kwa Mose, nga fye Yawe akonkomeshe, "Ba wishi taba fwile ukufwilapa bana bangula abana ukufwile pa ba wishibe. lelo umtu onse sfwile ukufwila pa membu shakwe."⁵ Kabili, Amasia alikolongene aba Yuda pamo, no kubalemba bonse mu fikolwe fyabo mu mayanda, muli bamushika ba makana na ba mushika wa myanda bonse ba kwa Yuda na benjamini. Ali balembale mu ku konkana ukufuma panyaka amakumi yabili no kuya pa mulu, no kuisanga bonse ukuti bali amakana umyanda itatu abasalilwe abaume abalingile ukuya ku nkonde, aba kwikata mifwi ne caku cingilila. ⁶Ali fwaile naba kulipila umwanda ikana limo ababulwi abaume ukufuma ku Isreali umwanda umo wa kufina kwa libwe lya Silfere⁷ Lelo umuntu wakwa Lesa alishile kuli ena no kusosa, "mwemfumu mwileka abashilika bakwa Isreali ukuya na imwe pantu Yawe tali na Isreali nangula bantu ba kwa Efraimu. ⁸Lelo nangula fye muye bantu abashipa noku kosa kubulwi, Lesa ali no kumiposa panshi ku balwani Lesa ali kwata amaka yakwa fwa na maka ya kuposa panshi. ⁹Amasia alisosele ku muntu wa kwa Lesa, "lelo walacita shani pa mwanda umo uwa mabwe ya lya mpele ku bashilika ba kwa Isreali" umuntu wa kwa Lesa alya swike, "Yawe ali noku bwekeshapo ifingi sana ukucila pali fulya." ¹⁰Elyo Amasia alilekenye abashilikale abaishile kuli ena ukufuma kuli Efraimu; Ali batumine ku mushi na kabili. Elo ubukali bwabo bwalikalishe ukwimina Yuda, nabo balibwelelemo ku nganda mu cifukushi cabukali. ¹¹Amasia abulile ukushansha no kutungulula abantu bakwe ukufuma ukuya ku mupokapoka wa mucele kulya alicimfishe amakana ikumi abaume abena Seri. ¹²Abashilikale bakwa Yuda balisendelwe abantuntulu naimbi impendwa amakana ikumi. Bali basendele pa mulu wa cilibwe icakusansukisha noku ba posa panshi ukubafumya kulya pakuti bonse baya balitobawike mu fipifyafipifya. ¹³Lelo abaume abashilikale abo Amasia atumine uku bwelelamo, pakutila tabafwile ukuya nabo ku bulwi, balisanshile umusumba wakwa Yuda ukufuma ku Samaria ukufika ku Bet Horone. Balyumine amakana ya tatu abantu no ku sendapo ifingi ifya kusend. ¹⁴Nomba caishileba panuma Amasia abwelele ukufuma mu kwipaya abena Edomu lilya aliletele utumilungu twa bantu ba ku Seiri no kutusunga pa kuti tube utu milunmgu twa kwe. Alewako panshi kuli twena no koca ifya cinunko kuli twena. ¹⁵Awe ubukali bwakwa Yawe bwalimine Amasia ali tumine kasesema kuli ena, uwasosela, "cinshi wafwaila imilungu ya bantu iishipususha na bantu baiko ukufuma ku minwe yenu?" ¹⁶Nomba cali ukuti kasesema ali kulanda na ena imfumu yali landile kuli ena, "Natukusala kuba cilolo ku mfumu? leka cinshi ico ungepailwa? Eico kasesema alilekele no kusosa, "Nungishiba ukuti Lesa atefwaya ukukonaula pantu naucita ici no kukana umfwa ukupanda amano yandi." ¹⁷Elyo Amasia imfumu yakwa Yuda alikwipusha ku ba kupanda amano elo alitumine intumi kuli Yehoashi umwana mwaume uwa kwa Yehoashi umwana mwaume wakwa Yehu imfumu yakwa Isreali ukusosa, isa tukumane pamo iciso ne cinso mu bulwi. ¹⁸Nomba Yehoashi imfumu yakwa Isreali alikumine imfumu ukubwelelamo kuli Amasia imumu yakwa Yuda ukusosa, "cilasa wa mu lebanoni atumine intumi ku makedani uwa mu Lebanoni sosa, "Pela umwana ukuba umukashi," elo icinama ca mpanga ca mu lebanoni ca endamike no ku nyanta cilasa. ¹⁹Nausosa mona, ni ncimfya Edomu elo no mutima obe naukusumbula pa mulu. kwata icilumba mu ku cimfya kobe, eico ikala fye pa nganda. cinshi cingalenga ukwipangila ubwafya wemwine no kuwa bonse iwe na Yuda na iwe. ²⁰Nomba Amasia tali naku mfwa pantu ici citwa cafumine kuli Lesa ali no kubika abantu ba kuli Yuda ukuba pela mu minwe yaba lwani bakwe, pantu nabakwata ukupa ndwa amano ukufuma kuli tu lesa twa bena Edomu. ²¹Eico Yehoashi imfumu ya kwa Isreali, yali sanshile ena na Amasia imfumu ya kea Yuda balikumene pamo icinso ne cinso pa Bete shemeshi, icaba ca kwa Yuda. ²²Yuda alipunimwe mu menso ya kwa Isreali no umuntu onse alifulumukile ku nganda. ²³Yehoashi imfumu yakwa Isreali, baikete Amasia umwana mwaume wa kwa Yehoaha imfumu ya kwa Yuda pa Bete shemeshi. Ali muletele ku Yerusalemu elo no kubongolola panshi icibumba ca Yerusalemu ukufuma ku mwinshi wa ku Efraimu ukufika pa cifulo ca mwinshi, myanda ine mu kulepa kwa ntamfu. ²⁴Alisendele yonse amabwe ya golide na Silfere na fyonse ifya lemoneka ifya sangilwemo mu nganda kwa lesa na Obed Edomu me fya kulema bwino ifintu ifyali mu nganda ya mfumu naba cikatilo pamo no ku bwelelamo ku Samaria. ²⁵Amasia umwana mwaume wakwa Yeoshi imfumu yakwa Yuda aliteke imyanda ikumi naisano panuma ya mfwa yakwa Yehoashi umwana mwaume wa kwa Yehohashi imfumu yakwa Isreali. ²⁶Kabili imilandu ikumine Amasia iyantushi ne ya ku lekelesha moneni tyalembwa mu citabo ca ba sha mfumu ba kwa Yuda na Isreali²⁷ Kabili ukufuma ku nshita ula Amasia afumineko mu ku lakonka Yawe, balitendele nkupanga ukumwimina akapi mu Yerusalemu. Ali butukile ku lakishi, lelo balitumine abantu uku mukonka ku lakishi no ku mwipaya kulya. ²⁸Balimuletele no ku mubwe sha pali ba kabalwe no kumu shika ku fikolwe fyakwe mu musumba wakwa Yuda.

¹Bonse abantu bakwa Yuda balibulile Usia, uwali ne myaka ikumi limo namutanda kabili baimucitile mfumu mwimpunda lyakwa wishi Amasia. ²Ena ewakulile Elath nokuibwesha kuli Yuda napanuma yaifi mfumu yalilele kufikolwe fyaiko. ³Usia alinemyaka ikumi limo namutanda ulo atapile ukuteke. Alitekele imyaka amakumi yasano na iyibili mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina wamufyele ali ni Yekolia; Yekonia afumine ku Yerusalemu. ⁴Ena alicitile icakulungama mumeeso yakwa Yawe ena alikukoka imicitile yakwa wishi Amasia, mulifyonse. ⁵Ena alibikile umwine mukufwaya Lesa mushiku shonse ishakwa Sakaria uyo, uwamusambilishe ena ukulekucindamike Lesa. Mushita yonse ukufwaya Yawe Lesa alikumulenga ukushuka. ⁶Usia alifumine kuse kabili alilwile naba Pelishiti. Ena alibongolwele ifibumba ifya musumba wa Gadi, yabuna, kabili na Ashidode; ena alikulile imisumba mucabo ca Ashidode namukati kaba Peshiti. ⁷Lesa alimwafwileko lwaba Peshiti kulwa bena Lebi abali kwikala mu Garbaali, na kulwa bena meunumu. ⁸Na bena Amone balikulipila imitulo kuli Usia, kabili neshina lyakwa lyali kufunguluka, ukufikafye na kukwingila ka Egipti, pantu alikuya akokosa mumaka. ⁹Namukulundapo, Usia alikulile impungu mu Yerusalemu, pa mpongolo yapa cifutu papongolo yelungu, napakupatuka kwa cibumba, kabili alishicingilile. ¹⁰Ena alikulile imfungu shaba kalinda mumatololo kabili alimbile ifishima ifingi ico alikwete ngombe inshingi mupanga yakukonama kabili na mumalungu. Ena alikwete abaumi kabili na bakulima imyangashi mu calo ena alitemenwa ubulime. ¹¹Ukulundapo kabili Usia alikwete umula wabaume babulwi abalikuya kubulwi impukanepuka isho ishali kukolopekana mupendwa yabo yalikupendwa na Yeyele, kalemba na museya cilolo, musambu shakwa Ananiya umo muli bamushika bamfumu. ¹²Yonse impendwa yatungulushi ishandupwa shalikutungulula abaume babulamba yali amakana yabili ne myanda mutanda. ¹³Mumaboko yabo mwali abaume amakana imyanda yitatu namakana cine lubali imyanda yisano abalikulwa mubulamba lwabo kukwa fwa mfumu kubalwani. ¹⁴Usia alibateyanishishe abamulalo onse ikwel, amafumo ifisote ifyakucinga imibili amata, kabili namabwe yamufisukushilo. ¹⁵MuYerusalemu alikulile ifyakulwilako ifyo abaume bakacejela baelengenye kukuba pa mpungu kabili napafyamba fyabulwi kukuba pa amata nefibwe ifikulu. ishina lyakwe lyali salangene na ku fyalo fyakutali ico ena alyafwilwa apakalamba kabili alishile uwa maka saana. ¹⁶Lelo ulo Usia aishile kuba namaka, umutima wakwe walingililwe necilumba eco alicile icibi ena kukufutitila Yawe, Lesa wakwe, ico ena alingile mu nganda yakwe Yawe kukoca ulubani pacipailo cacifutumushi. ¹⁷Asaria shima pepo alimukokele panuma yakwe naba shima pepo bambi bali nakwe amakumi cine kose kose abakwa Yawe, abo abali abaume bakushipa. ¹⁸Bena balile pameeso yamfumu Usia, kabili balimwele ati, "tecobewebo, Usia ukulekoca ulubani kuli Yawe, lelo kanofye bashima pepo, abamututuko yakwa Aroni, bashima pepo kukoca ulubani. Eco fuma umwashila, ico wabula bucishika kabili weba tawakacindamikwe kuli Yawe Lesa." ¹⁹Nolu Usia alifulilwe. Alikwete icifutumwino muminwe yakwe kukoca ulubani. ulo acili alifulilwe bashima pepo, ifibashi fyalifulwime papumi yakwe kumulola waba shima pepo mu nganda yakwa Yawe, lubali lwacipailo cacefutumwino. ²⁰Asaria shima pepo mukalamba na bashima pepo bonse balimuloleshe ena kabili moneni ena alifulwime ne fibashi papumi yakwe, bena mukwakufyanya balimufumishe mulya, ena alyendeshe ukuya kose, pantu Yawe alimukaswile. ²¹Usia, mfumu alinefibashi ukufika nakubushiku bwamfwa yakwe kabili alikwikala mu nganda yaku patulwa ico ena alinefibashi Ico ena alibindilwe naku nganda yakwa Yawe Yotamu umwana mwaume wakwe ewalikulolekesha pa nganda yamfumu kabili alikutungulula na bantu mu calo. ²²Imilandu imbi iyakwa Usia ukufuma mukutendeka ukufika nakupela yalilembelwa na kasesema Esaya umwana mwaume wakwa Amosi. ²³Eco Usia alilele kufikolwe fyakwe; balimushikile kufikolwe fyakwe ukucifulo cakushiwako icali ica shamfumu, ico balyebele ati, "ena wafibashi" Yotamu umwana mwaume wakwe alishile kuba mfumu mwipunda lyakwe.

27

¹Yotamu alinemyaka amakumi yabili na yasano ulo atapile ukuteka; alimwana umwanakashi wakwa Sadoki. ²Ena alicitile cakulungama mumeso yakwa Yawe, ena imicitile yakwa wishi, Ussia, muli fyonse. kabili ena alikene ukuya kwingila mwi tempele lyakwa Yawe. Lelo abantu bakokenyepofye ukucita misango mu kubifya. ³Ena alikulile impongolo yali pa muulu wa nganda yakwa ya Yawe kabili na pa tulundu twamu Ofele ena alikulile Sana. ⁴Nakuba ena alikulile imsumba mu calo ca milundu ica Yuda, kabili na mumitengo ena alikulilemoimisumba ya malinga ne mungu. ⁵Ena aliwile kabili ne mfumu ya bantu bakwa Ammoni kabili alibacifishe bena. Muli ulya wine mwaka, abantu bakwa Ammoni balimupele ena amatalata aya sifere umwanda umo, amakana ikumi yafipimo fya ngano, amakana ikumi yafipimo fya fya barle. Abantu bakwa Ammoni balimu pele ena cimocine mu kukokapo na nemyakayacitatu. ⁶Eco Yotamu alishile kukosa mumaka pantu alikwendela nakatina kumaso yakwa Yawe Lesa wakwe. ⁷Nafimbi ifyakulubali lwakwa Yonatan, shonse nkando shakwe, ne neshila shakwe, ukumona balilemba mu citabo cakwa mshamfumu shakwa Israeli na Yuda. ⁸Ena ali nemyaka amakumi yabili na yasano ulo atapile ukuteka; atekele pa myaka ikumi limo namutanda mu yerusalemu. ⁹Yotamu alilete ne fikolwe fyakwe, kabili balimu shikile ena mu musumba wakwa Dabidi. Ahasi umwana mwaume wakwe alishile kuba mfumu mwipunda lyakwe.

28

¹Ahaz alikwete imyaka amakumi yabili ulo atendekele ukuleteka, elo alitekele imyaka ikumi limo namutanda mu Yerusamu, talikucita icakulungama mu menso yakwa Yawe, ngefyo Dabidi icikolwe cakwe cacitile. ²Mukulekupilibula alyendele munshila sha shamfumu shamu Isreali alipangile nefya kwegelela fyakwa bali. ³Mukulekulundapo alyokele ifyafifutumwino mumupokapoka wa Ben Hinnon elo alilengele abana bakwe ukulekupita mumulilo, ukulekuli ngana nefyamucitile fyamuselu ifyabantu abo Yawe atamfishe ukulekufuma mu calo cabo pacinso ca bantu bamu Isreali

⁴Alipele lambo elo alyokele ifyafifutumuno pa misansamo elo namumpili elo na munshi ya cimuti cakatapakatapa conse.
⁵Elo Yawe Lesa wakwa ahaz alikumupa mu minwe yamfumu yaku Aramu, ama Arameans yalimucimfishe elo yali musendele ibumba ilikulu ilya bakaili ukuleku ba leta ku Damascaki. Ahaz naena alipelwe mu kuboko kwa mfumu yacalo cakwa Isreali uwamucimfishe mwikwipaululwa ukukulu nganshi. ⁶Elo pekah umwana mwaume wakwa Remaliah mubushiku bunofye alipeye amakana umwanda umo namakumi yabili mu Yuda elo bonsefyebali abaume abakukosa pakwebati balisulile Yawe Lesa wa fikolwe fyabo. ⁷Zicri, umwaume wa kukosa uwaku Efram, alipeye Maaseiah umwana mwaume wa mfumu, Azriakam, cilolo wa kucipango, elo na Elkanah uwakonkele mfumu. ⁸Umulalo wa Isreali walisendele bunkole ukulekufuma muli balupwa lwabo amakana imyanda ibili abakashi, abana baume elo na abana banakashi, Balibulilepo nefyakutapa ifyakufulisha, balibwekeshemo ku Samaria. ⁹Lelo kasesema wakwa Yawe eko ali baliku mukuta ati Odede. Alifumine ukulekuya mukulekukumanya umulalo uwalikwisa mu Samaria, Alilandile kuli bena, "pakwebati Yawe Lesa wafikolwe fyenu, alifilulwe Yuda alibapele mu kuboko kwenu. Lelo mulibeulwile mu bububwili kufika na kumulu. ¹⁰Lelo mukofwaya kulekusunga abaume na bana kashi abamu Yuda elo na Yerusalemu nga basha benu. Elo bushe ta mukwetepo na mulandu wenu kuli Yawe Lesa wenu? ¹¹Elo nomba, mukulekutika kjuli nebo; Bweleshe nimo abakabili abo mufumishe kuli bawenu abenu abo abomufumishe kuli bawenu abenu, pakwebati ubukali ubwa kutinya ubwakwa Yawe buli pali mwebo. ¹²Elo intungushi shimo isha bena Efram Azaria umwana mwaume wakwa Jehona, Belechiah umwana mwaume wakwa Meshilemoth, Jhiziah umwana mwaume wakwa Shallum, elo na Amasa umwana mwaume wakwa Hadlai alimine abo ababwelele ukulekufuma ku nkondo. ¹³Balilandile kuli bena, "MWilekuleta abakaili kuno pakwebati mukopanga fimo ifikalekuleta pali fwebo isambi kuli Yawe ukulekulunda pa masambi ne membu shesu, pantu ulubembu lwesu lulikulele elo pali icitukushi cabukali pali isreali. ¹⁴Lelo abaume balishile abakali elo nefyakutapa pamenso yantungulushi elo nolukuta lone. ¹⁵Abaume abalikulumbulwa mu mashina balimine elo balisendele nabakaili, elo balifwikile na bonse abalino bwamba muli bena nefyakutapa balifwikile elo balibapele intasa. Balibapele ifyakulya nokunwa. Baliposeleshe ifilonda fyabo elo bali bikile abalikunaka pa mpunda. Balibabwekeshemo kuli balupwa lwabo mu Jeliko (uukoitwa umusumba wa malumbo) Elo balibwelelemo ku Samaria. ¹⁶Pali kulya kashita imfumu Ahaz alitumine inkombe kushamfumu shaku Assyria ukubepusha ukulekumwafwa. ¹⁷Elo nakambi aba Edomite balishile elo balipumine Yuda, ukulekusenda abakaili. ¹⁸Aba pfiliste nakambi balicimfishe imisumba yakwisamba elo neyaku Negeu waku Yuda Balisendele Bethsemesh, Aijalon, Gederoth Soko ne mishi yaiko, Tima ne mishi yaiko, elo na Gimzo nemishi yakwe. balile mukule kwikala muli insho ncende. ¹⁹Elo Yawe alitentemwine Yuda pesamba pamulandu wakwa Ahaz, imfumu yakwa Isreali pakwebati alicitile fyabubifi mu Yuda elo alibembukile Yawe apakalamba. ²⁰Tiglath- Pileser. imfumu yaku assyria alishile kuli ena elo kulekumucusha mu nshila yakulekumukoselesha. ²¹Elo Ahaz alisanshile inganda yakwa Yawe elo namayanda yamfumu elo ne ntungulushi, kukulekupela ifipe ifyakukosa mutengo kushamfumu, u shaku Assyria. lelo ukulekuciteci tacamwafwile. ²²Iyi mfumu imoine Ahaz yalibembukile nako ukulekusangukila Yawe mushita yakwe iyakumanama. ²³Pakwebati alipele ilambo kuli tu lesa twa mu Damascaki, tulesa utwa mucimfishe, alilandile, "ukwebati pantu tulesa twamfumu shaku Aram twalibafwile nkotupele lambo, muletelele na Isreali yonse. ²⁴Ahaz alilonganikile pamo ifyafipe fya mu nganda yakwa Lesa nkulefiputaula mu tupifya. Alisele ko ifibi fya nganda yakwa Yawe elo ali ipangile umwine ifipailo mu cifutu conse ica Yerusalemu. ²⁵Mumusumba onse uwakwa Yuda alipangile misansamo ukukofye fyamalambo kuli tu lesa tumbi. Alikalifishe Yawe Lesa wa tikolwe fyakwe, umutima. ²⁶Lelo ifikitwa fyakwe ifyashala, lelo ne nshila shakwe shonse, intanshi elo nempela, mona fyalilembwa mucitabo cashamfumu shamu Yuda elo na Isreali. ²⁷Ahazalilele nefikolwe fyakwe, elo bali mushikile mumusumba, mu Yerusamu, lelo taba muletele mu manda shamfumu shamu Isreali. Hsekia umwana wakwe umwaume alibele imfumu mwipunda lyakwe.

29

¹Hesekia alyambile ukulekutaka ulo akwete imyaka amakumi yabili na isano; alitekele imyaka amakumi yabili napabula mu Yerusalemu. Nyina balikumukuta abati Abijah; ali umwana mwanakashi wakwa Zechariah. ²Alikitila ifyakulungama mu menso yakwa Yawe ngafintu Dabidi wishi akitile. ³Mu mwaka ayambule ukulekuteka mu mwenshi wa kwamba Hesekia aliswile ifibi fya nganda yakwa Yawe elo alifilungikile. ⁴Aliletele ba ba shima pepo elo nabena Lebi, elo alibakolonganikile pamo mu lubansa ulwa kukanbanga. ⁵Alilandile kuli bena, "kutikemi kuli nebo mwebena Lebi! Mulekuiwama mwebene, elo mulekuwama inganda yakwa Yawe, Lesa wafikolwe fyenu, elo mulekufumya po ifyamuselu pa cifulo camushilo. ⁶Pakwebati ifikolwe fyenu fyalibembukile elo balicitile icakubipa mucinso cakwa. Yawe Lesa wesu; balimusulile, balipilibwile finso fyabo ukulekufuma kucifulo uko Yawe ekala, elo balipilibwileleko nanuma shabo. ⁷Nakambi baliseleko ifibi fya muputule elo balishimishe inyali; tabatutumwine ne fye fungo nelo ukulekuninika ifyakuninika mu ncende yamushilo kuli Lesa wakwa Isreali. ⁸Elo ubukali bwakwa Yawe bwaliponene pali Yuda na Yerusalemu elo alibapangile ukulekuba icakutinya icakupapusha, elo necakulekutona ngefyo mungalekumona na menso yenu. ⁹Uyu emulandu ba shifwe bafwila mu buta nabana besu abaume, abana besu abanakashi anabakashi besu balibele mu busha pali iki. ¹⁰Lelo cilibe mumutima wandi ukulekupa ngana icipangano na Yawe Lesa wakwa Isreali pakwebati icifukushi cabukali bwakwe cingalekufuma palifwebo. ¹¹Mwebana bandi abaume mwilekuba bana nganilelo pakwebati Yawe alisalile mwebo, ukulekwiminina ku cinso cakkwe, ukuleku mushinshimuna, elo nokwebati mukofwaukwa ukulekuba ababomfi bakwe elo kulekutuntumuna ifye fungo. ¹²Elo abena Lebi balimine; Mahath umwana mwaume wakwa Amasai, na Joel umwana mwaume wakwa Azaria, uwamubantu ba mubena Kohathite; na bantu bamu Merari,

Kish umwana mwaume wakwa Abidi, na Azariah ma Gershonite, Joah umwana mwaume wakwa Zimmah, na Eden umwana mwaume wakwa Joah; ¹³Aba mu lupwa lwakwa Elizaphan, Simri na Jeuel; elo abamulupwa lwakwa Asaph, Zachariah na Mattaniah. ¹⁴Elo abamulupwa lwakwa Heman, Jehuel na Shimei, Elo na bamulupwa lwakwa Jeduthum, Shemaiah na Uzziel. ¹⁵Balikilingene ba wabo balikuishisha abene elo balingilemo umwalikuleku bela ifunde lyamfumu ukulekonka amashiwi yakwa Yawe, ukulekusangulule nganda yakwa Yawe. ¹⁶Bashimapeo balingile mukati kanganda yakwa Yawe ukulekusangulula, balifumishe fyonse ifyabusali ifyo basangile mwi hema lyakwa Yawe mu lubansa lwa nganda. Abena Lebi balikibulile ukulekutwala ku mulonga wa Kidron. ¹⁷Lelo balyambile ifyakushishiwa pabushiku bwakwambo bwamwenshi wakwamba. Pakule kufika pabusiku bwa cinekonsekonse balifikile kumuputule wakwa Yawe. Elo panshiku nashimbipo cinikonse konase balikushishe nganda yakwa Yawe pabushiku bwalekulenga ikumi limo na balipwishishe. ¹⁸Elo balile Heskia, imfumu mukati ka cipango elo balilandile, " Tulisangulwile inganda yakwa Yawe yonse icipailo cafyakuninika nefipe fya ciko fyonse, elo necintamba ca mulalilo wamfumu fyonse, elo necintamba ca mulilo wamfumu nokulekubikapo ifipe fya ciko fyonse. ¹⁹Elo talipekenye nokulekushisha ifipefyonse ifyo imfumu Azah afumishe ulu acitile muku lekukano kulekukwate kitetelo mubuteko bwakwe. Mulekumona bali pantashi ya cipailo cakwa Yawe. ²⁰Elo Heskia imfumu alimine kumacaca elo alikolongenye bacilolo bamumusumba; alile nakunganda yakwa Yawe. ²¹Bali letele ingombe ishilume cine lubali ba suku suku cinelubali abana bampanga cinelubali, nabasaswe cine lubali, ngecisongolwelo ca lubembu lwabufumu, bwamwasila elo na Yuda alyebele bashimapepo, indupwa shakwa Aroni ukubatulapa cipailo cakwa Yawe. ²²Elo balipeye ingombe shilume, elo bashimapepo balipokelele umulopa elo baliusansale pa cipailo; elo balipeye nempanga nokulekusansa mulopa washiko pacipailo. ²³Baliletele ba sawe pacikonsolwelo ca masambi pamenso yamfumu elo necilonganino; bali bikilapo iminwe palifyena. ²⁴Bashimapepo balifipeye, elo balipangile iciso ngolwelo ca masambi nomulopa wafiko pacipailo ukulekukonsolwela Isreali onse, pakwebati imfumu yalilandile ukwebati icakuninika ne cisongolwelo calubembu cikafwaikwo ukulekupangilwa Isreali yonse. ²⁵Heskia alibikile abena Lebi mu nganda yakwa Yawe ne ngema, ifyamapango, ne fyaba nsango ukulekufipekanishishe mwifunde lyakwa Dabidi, Gadi, kalinda wamfumu, na Nathan, kasesema pakwebati imfunde lyafumine kuli Yawe ukulekupitila muli bakasesema bakwe. ²⁶Abena lebi baliminine nefyafipe fyakwa dabidi, nabashimapepo elo nama penga. ²⁷Heskia alibebele ukulekupele chakuninika pa cipailo ulu icakuninika ca yambile ulwimbo lwakwa Yawe lwalyambile na Lwena, namapenga, ukulekubikapo ne fyafisobelesho fyakwa Dabid, imfumu yakwa Isreali. ²⁸Icilonganino conse calikushinshimuna aba kwimba balikwimba elo abamapenga balikulisha ifi fyonse fyalitwalilile mpaka nelo icakuninika capwile, ²⁹Ulo bapwile ukulekuninika imfumu na bali na yenu balikukontama nokulekushinshimuna. ³⁰Nafimbipo, Heskia imfumu, elo nentungulushi balipele abena Lebi ifunde ukulekwimbila Yawe ishamalumbo namashiwi yakwa Dabidi naya kwa Asaph, kamona. Balimbile shamalumbo nensansa elo balifukeme panshi nokushinshimuna. ³¹Elo Heskia alilandile, "nomba muli inashishe mwebene kuli Yawe, bweleni kuno nokulekuleta ifyamalambo nefyakutotela mu nganda yakwa Yawe. icilonganino chaliletele ifyamalambo elo nefyakutotela elo bonse abalukikwata umutima wakuiteme uwa baliletele ifyakuninika. ³²Impendwa yafyakuninika ifyo icilonganino caletele shali ingombe ishilume amakumi cine lubali basukusuku umwanda umo elo nabana bampanga abalume imyanda ibili. ifi fyonse fyali fya pakuninika kuli Yawe. ³³ifyamalambo fyakushishiwa fyali ingombe ishilume imyanda mutanda elo impanga amakona yatatu. ³⁴Lelo bashimapepo balikepeshe abakulekufunda ifyakuninika fyonse, elo ba wabo abena lebi balibafeile mpaka incito yabombwa elo mpaka nelo bashimapepo baishishishe abena pakwebati abena lebi bali abakute kanyo kulekushisha abene ukukuila ba Simapepo. ³⁵Mukulekulundapo kwali ifyakuninika ifya kufulisha fyali bombelwe nefyamafuta ya fya malambo ya cisansamushi elo kwali nefya malambo yakunwa ku cakuninika conse. Elo imilimo yanganda yakwa Yawe yalitenyanishiwile bwino. ³⁶Hezekia alisansamukile, elo nabantu bonse nabena, pafyo Lesa apekaninishishe abantu pakwebati umulimo wali uko bombwa bwangu.

30

¹Heskia alitumine inkombe kuli onse Isreali na Yuda, elo kabili alilembele amakalata kubena Erulemu na ku bena Manase, ukuti bafwile ukwisa ku nganda yakwa Yawe mu Yerusalemu, ukwisakusefya icakucilila kuli Yawe Lesa wakwa Isreali. ²Ku mfumu intulushishakwe, elo nabonse icinabwingi mu Yerusalemu balikolongene pamo, basuminishanya ukusefya icakucilila mu mwenshi walenga bubili. ³Tabasefeshe pa nshikunkulu, pantu bashimapepo tabaishishishe elo abantu tabakolongene mu Yerusalemu. ⁴Pali ci cintu caliweme mumenso ya Mfumu na kulukuta lonse. ⁵Eico balisuminishenye ukupanga imbila kuli Isreali onse, ukufuma Beersheba ukufika kuli Dan, ukuti abantu bafwile ukwisa mukulesefya icakucilila kuli Yawe, Lesa wakwa Isreali, Mu Yerusalemu. Pakuti tabali kukonka nokucita abantu abengi ngecalembwa. ⁶Nomba inkombe Balile namakalata kufuma ku mfumu na bacilolo bamfumu monse mu Isreali na muli Yuda, umwalikubela ifunde lya mfumu. Balilandile, "Imwe mwebantu bakwa Isreali, bweleleni kuli Yawe, Lesa wakwa Abraham, Isaac, na Isreali, pakuti Engabwelela kuli abo abashilapo abapuswike ukufuma mukuboko kwa mfumu sha Assyria. ⁷Mwilakuba ngafikolwe fyenu nangu ngaba wenu, abashakwete icishinka kuli Yawe, Lesa wafikolwe fyabo, pakuti alibasangwile icakupapako, ngefyo mulemona. ⁸Nomba mwilakutalama mikoshi, ngefyalukiba ifikolwe fyenu; nakileni kuli Yawe iseni no mwashila mwakwe, ico aisangulwila umwine umuyayaya, elo akupepeni Yawe Lesa wenu. Epakuti icifukushi cabukali bwakwe acifumye kuli mwebo. ⁹Ngacakuti mwabwelela kuli Yawe, Bamuninenwe na bana benu balinokusanga ukwelelwa kuli balya babasendele nga bafungwa, kabili balino kubwelela mulici calo. Pantu Yawe Lesa wenu, wa cikuku no luse, elo talikufumyako icinso cakwe kuli mwebo, ngacakuti mwabwelela kuli Ena." ¹⁰Nomba

inkombe balikupita mu musumba no musumba mu vcalo ca bena Efraimu na bena Manase, ukufikafye nku bena Zbuluni, lelo abantu balikubaseka nokuleku bapumya. ¹¹Nangucalibefi, abaume bamo aba mu bena Ashera na bumu bena Manasseh na mu bena Zebuluni balicefeshe nokwisakufika ku Yerusalemu. ¹²Ukuboko kwa Lesa nakbili kwalishile pali Yuda, kukubapela umutima umo, kukucita funde lyamfumu na bacilolo ilya mu cebo cakwaYawe. ¹³Abantu abengi, ulukuta ulukalamba nganshi, lwalilongene mu Yerusalemu kukusefya umutebeto wamukate ushitutumuka mu mumweshi wacibili. ¹⁴Balimine no kusenda ifipailo ifyalikuba mu Yerusalemu, elo ne fipailo fyonse ifyakufutumwinapo ifyefungo; balifiposele mumu mana wamukuku wakidron. ¹⁵Elo baipeye abana bampanga wa cakucilila pa bushiku bwalenga ikumi nashine mu mwenshi wa cibili. Bashima pepo na bena lebi baliketwe insoni, eco balisangulwile no kuleta amalambo yakoca mu nganda yakwa Yawe. ¹⁶Balimine mu fifulo fyabo ukukonka ifyo calwmbwe mumafunde yakwa Mose umubomfi wakwa Lesa. Bashima pepo balikanishe umulopa untu bapokelele ukufuma mumaboko yabena Lebi. ¹⁷Pakuti abengi aba mulukuta tabali abaisanguluka. Kanshi abena Lebi baipeye abana ba mpanga bacakucilila kuli bonse abashaisangulwile abafililwe no kutula amalambo yabo kuli Yawe. ¹⁸Abantu abengi, abengi ukufuma ku Efraimu na bafumine ku manse, Issachar na Zebuluni, bali tabalaisangulula, nomba balilile icakucilila, umushalikubela icalembwa. Pantu Hezekia alibapapatile, ukweba ati, "Yawe musuma enga belela onse uluse. ¹⁹Uyo umutima wakwe waiminina ku kufwaya Lesa, Yawe, Lesa wafikolwe fyakwe, nangu talasangululwa umwalikubela amafunde yamu cifulo camwashila." ²⁰Elo Yawe alyumfwile kuli Heseikia nokuposha abantu. ²¹Abantu bakwa Isreali abalimu Yerusale balikusefya umuteneto wa mukate wakubula ukututumuka pa nshinku cine lubali nensansa ishikalamba. Abena Lebi na bashima pepo balikwimba Yawe ubushiku no bushiku, balikwimba namaka nafilimba kuli Yawe. ²²Heseikia alilandile mukukoselesha kuli bonse abena Lebi abalwike ukubomba kwakwa Yawe. Eco balilile umutebeto pa nshiku cine lubali, balikutula amatambo ye senge, elo balikulapila kuli Yawe, Lesa wa fikolwe fyabo. ²³Ulukuta lonse kabili balisuminishenye ukulundako inshiku shakubefya nashimbi cine lubali, balisefeshe nansansa. ²⁴Kuli Heseikia imfumu ya bena Yuda alipele ukukuta imitepa ya ngombe ikana limo elo impaanga amakana cine lubali ngo nutulo; Na bacilolo nabo baipele ulukuta imitepa yangombe ikana limo elo impanga amakana ikumi ne mbushi amakana ikumi. Nabashima pepo abengi balisangulwile. ²⁵Ukukuta lonse lwakwa Yuda, pamo nabashima pepo na bena Lebi, elo nabantu bonse abashile ukufuma kubena Isreali, na ba lebeshi abafumine mu calo cabena Isreali elo nabekashi ba mu bena Yuda bonse balisangalele. ²⁶Kabili kwalinsansa ishingi mu Yerusalemu, pantu ukutula pa nshiku sha kwa Solomone mwana Dabidi, Imfumu yebena Isreali, takwatalile kubapo umutebeto ngo yu mu Yerusalemu. ²⁷Elyo bashima pepo, abena lebi balimine no kupala abantu. ne shie lyabo lyalyumfwikile, nepepo lyalifikile ku mulu, ku cifulo camushilo ukwikala Lesa.

31

¹Nomba uluntu fyonse fi fyapwile, bonse abantu bakwa Isreali abali mulya bafumine nkuya kumisumba ya kwa Yuda nokuyakutobaula mutupimfya ifyaimikwa fyelibwe nokukwisha ba Ashera, balitobele imisansama ne fipailo monse mu Yuda na Benjamin, namuli Efram na manase mpaka baonaula fye bonse. elo abantu bonse ba kwa Isreali babwelulukile, cila muntu ku musumba nefikwata fyakwe. ²Heseikia alisalangenye bashima pepo nabena Lebi pa fyakaniko fyabo, umuntu no muntu umwalikubela umulilimo wakwe, Bashima pepo na bena lebi alibebele ukutula amalambo yakoca na malambo ye senge, ukupyunga, ukutotela, elo nokulumbanya pa mpongolo ya nganda yakwa Yawe. ³Kabili alipelepo pa cakaniko ca mfumu umutulo wakoca ukufuma kufikwatwa fyakwe, ulucelo ne cungulo amalambo yakoca, na malambo yakoca pa nshiku shesabata, na pa myenshi ipya napa mitebeto yasontwa, ngefyo calembwa mumafunde yakwa Yawe. ⁴Kabili ali konkomeshe abantu abaikela mu Yerusalemu ukulekupela icananiko caba shima pepo na bena Lebi, pakuti balekutwa lilila ukubela amafunde yakwa Yawe. ⁵Cilyafye amafunde yayanene, abena Isreali bapeleshe ifisabo fyanranshi ifya ngano, ifya mwangashi upya, amafuta ubuci, na fyonse ifya mubusomboshi bwa mumabala. Balikuleta neca pekami ica muli fyonse ifingi nganshi. ⁶Abantu bakwa Isreali na Yuda abalikwikla mu misumba yakwa Yuda nabo bali letele ica pa kumi ca ngombe ne mpanga, elo ne ca pekumi caryamushilo ifyakutula kuli Yawe Lesa wabo, nokufitulika mumina mumina. ⁷Cali ni mumwenshi walenga batatu uluntu batendekele ukutulika minamina ifyamusangulo fyabo, no kwisa kupwisha mu mwenshi walenga cine lubali. ⁸Umuntu Hezekia na bacilolo baishilekumona imna, balicindikile Yawe na bantu bakwa Isreali. ⁹Elyo Heseikia aipwishe bashima pepo nabena Lebi pa lwa mina. ¹⁰Azariah, shima pepo mukalamba, wa ba nganda ya kwa Zadok, alimwasukile ukulanda ati, "Apo abantu batendekele ukuleta imitulo mu nganda yakwa Yawe, twalilile nokukwata ifingi, kabili tulikwete ifingi ifishelepo, pantu Yawe alipalile abantu bakwe. Nefishelepo eifi fingi fili apa." ¹¹Kabili Heseikia alikonkomeshe ukupekanya imputule yakusungilako ifipe mu nganda yakwa Yawe, nabo baipekenye. ¹²Kabili baliletele ifyabupe mucishinka, ifyekumi nefintu ifyakuba ifyakwa Yawe. konaniah umwina Lebi ali nimushika uwalikufilolekeshapo, elo na wabo ali ninkonkani Yawe. ¹³Jehiel, Heseikia, Nahath, Asahel, Jerimoth, Iozabad, Eliel, Ismakiah, Mhath, Elo na Beniah bali nibamushika panshi yakuboko kwakwa Konaniah na Shimel wabo, pakusonta kwakwaHwseikia, imfumu, Na Azariah, chilolo pa nganda yakwa Lesa. ¹⁴Kore umwana mwaume wakwa Imnah umwina Lebi, uwalikusunga impongolo ya kukananga ewali kulolekesha pa fyabupe fyakutemenwa balikutula kuli Lesa, kabili ewali kwakanya ifyapelwa kuli Yawe elo nemotulo yashilisha. ¹⁵Abali panshi yakwe bali ni Edeni, Miniamin, Jeshua, Shemiah, Amariah, elo na Shecaniah, mu misumba yabashi ma pepo, abalepela mucishinka kuliba munyinabo mu fyakaniko fyabo kuli bonso abacinoami na bashili bacindami. ¹⁶Kabili baipeleko abaume abali ne myaka itatu no kucilapo, abantantikwe nokulembwa mu fitoto shafikolwe fyabo abangile mu nganda ya kwa Yawe, ukulinga na nokubomba kwa bushiku no bushiku, ukulekubomba ukulingana

nefyaikaniko fyabo.¹⁷Balikwakanya kuli bashimapepo ukulingana no butantiko bwa fikolwe fyabo, elo cimo cine nakubena Lebi imyaka amakumi yabili nokucilapo, ukulingana nokumba kwabo mufyakaniko.¹⁸Balisanshishemo na bonse abaice abakashi babo abana babo abau,e, nabana babo abankashi, aba mwibumba bonse pakuti balinecishinka ukuisunga abamushilo.¹⁹Na kuli bashimapepo, mulupwa lwa kwa Aroni, abalikwikala muncebe shabulimi mumishi ya misumba yabo, nangu ne misumba yonse, kwalisontelwe abaume pe shina ukulanyakanya kuli bonse abantantikwe mundupwa shafikolwe fyabo pakati kabena Lebi.²⁰Hesekiah alikucita fifine monse muli Yuda. alicitile ifyabune, ifyakukulungama, Nefya cishika pa cinso ca kwa Yawe, Lesa wakwe.²¹Muli conse ico alikubomba mu milimo ya mu Nganda yakwa Lsa, mumafunde nefipope, mukufwaya Lesa wakwe, alikubomba no mutima wakwe onse, nokutunguluka.

32

¹Panuma ya fintu ifi elo ne micitile yacishinka Senkeribu imfumu ya Ashuri yalishile elo yalingile na mu calo ca Yuda yalicitile nkambi kukupoka imishi iyo yapangile ukucimfya ukuba iyakwe.²Ulo Hisekia amwene ukuti Senkeribu alishile rlo nokweba ati alifwaishe ukulwisha Yerusalemu.³Alipwishe ba cilolo bakwe elo ne mpalume shakwe ku kucilika utumfukumfuku twa menshi utwali kusangwa kunse ya mishi balimwafwile ukucita ico.⁴Abantu abengi balilongene elo balicilike utumfukumfuku tonse elo no mulonga uwali kupita pa kati ka calo. Balilandile, "Nindo imfumu sha Ashuri shingalekwisha olo kusanga amenshi ayengi?"⁵Hesekiah alikosele alikulile ne linga ponse apo lyawile panshi. Alikilile impungu pa mulu, elo ne linga limbi ilyali kunse elo alikoseshe na milo mu musumba wakwa Dabidi. elo alipangile ifyanso ifingi elo ne nkwele.⁶Alibikile bafilolo ba fita pa bantu. Alibakolonganikile pamo bonse kuli ena mulubansa lukulu pa mpongolo ya musumba elo alandile icakukoselesha kuli bena.⁷Alilandile, Beni abakukosa elo abakutalila, mwilekutina noli kulekutentuke pa mulandu wa mfumu ya Ashuri elo ne fita fyonse ifyo ifili na ena, pantu umo nali na fwebo uucilile pali abo abali na ena.⁸Kuli ena kuboko fye kwa buntunse lelo kuli fwebo ni Yawe, Lesa wesu kulekutwafwa, elo nokutulwila ubulwi, "Nolu abantu balitalalikile abena na mashiwi ya kwa Hesekiah, imfumu ya ba Yuda.⁹Panuma ya ici senkeribu imfumu ya ku Ashuri, yalitumine ababomfi ba yena ku Yerusalemu (lelo yali yali kuntanshi yakwa Lachishi, elo fita fyonse fyali na yena), kuli Hesekiah, imfumu yaba Yuda, elo na ku ba Yuda bonse bali mu Yerusalemu yalilandile,¹⁰"Ifi efyo Senkeribu imfumu ya Ashuri ikolanda: Nindo mwebo mukoshintililapo pakwebati mushipikishe icinkuka ca mu Yerusalemu?"¹¹Bushe Hesekiah takotumpika mwebo ukwebati engalekupela mwebo kulefwa ku cipowe elo ne cilaka ulu akoyeba mwebo, Yawe Lesa wesu akalekupokolola ku kuboko kwa mfumu ya ku Ashuri?¹²Bushe te uyo wine Hesekiah wafumishe imisansama yakwa Yawe elo ne fipailo fya ena elo nokulekulanda ku bena Yuda na Yerusalemu ati ku cipailo cmo fye eko mulekushinshimuna, elo pali ico mulekocolepo ifya malambo?¹³Bushe tamwaishiba ifyo nebo elo ne fikolwe fyandi twa cita ku bantu na bantu bonse mufyalo na fimbi? Bushe tu lesa twa bantu na bantu bashingulukile fyalo twali namaka mu ashila iili yonse iya kuleku pokolola icalo cabo mukuboko kwa kwa nebo? ¹⁴Pali tu lesa twa nko shonse isho ifikolwe baonawile nganshi palikuba uwali na maka yakulekupokolola abantu bakwe ku kuboko kwa kwa nebo? nindo Lesa wenu mwebo engapokolwela mwebo ukufuma kumaka yandi? ¹⁵Lelo mwileka Hesekiah alekumibepa nelo kulekumitunka muli nshila. Mwile kumusumina, ico takwali ka lesa ka nko nelo imo nelo ubufumu ubwali na maka yakulekupokolola abantu bakwe mu kuboko kwakwa nebo. nelo mukuboko kwa fikolwe fyandi ngobo bufi Lesa wenu ashingakumipokolola ku kuboko kwandi?¹⁶Ababomfi bakwa Senkeribu balyebawile sana Yawe, Lesa elo na babomfi bakwa Hesekiah.¹⁷Kabili Sekeribu alilembele na bakalata ba kule kumpotela Yawe, Lesa wa kwa Isreali, elo nokulekumwebaula. Alilandile, "ifyo tu lesa twa nko sha mu fyalo twafililwe ukulekupokolola abantu ba tuko ku kuboko kwandi efyo na Lesa wakwa Hezakiah takapokolole abantu bakwe ku kuboko kwandi.¹⁸Balibilikishe ishiwi likalamba mu ci Yuda ku bantu ba mu Yerusalemu abali pe linga ukulekubatinya elo noku basakamika ukulekutula ati bengapoka umusumba.¹⁹Ba lyebile Lesa wa Yerusalemu ngefyo balikweba tu Lesa twa nko shimbi sha mu calo, iyali kubafye milimo ku maboko ya abantu.²⁰Hesekiah, imfumu, elo na Asaya umwana mwaume wa kwa Amose kasesema, balipepele pali uyu mulandu elo balilile kumulu.²¹Yawe alitumine makalata uwaipewe abaume ba bulwi ba cilolo elo na ba shicilye ba mfumu mu nkambi elo Senkeribualibwelelemo ku calo cakwe ne nsoni pa menso ulu ailekwingila mu nganda yaka lesa kakwe bamo abana bakwe bali mwipaile kulya ku lupanga.²²Muli ii nshila Yawe alipuswishe Hesekiah elo na bekashi ba mu Yerusalemu ku kuboko kwakwa Sekeribu imfumu mu Ya Ashuri, elo na mu kuboko kwa bonse elo alibapele nokulekututshu konse konse.²³Abengi balikuleta ifya bupe kuli Yawe mu Yerusalemu nokupela ifikankala kuli Hesekiah imfumu yaba Yuda. Ukwebati alisumbula ku menso ya nko shonse ukufuma ilya nshita na kuntaishi.²⁴Muli sho nshiku Hesekiah alilwele mupepi no kufwa Alipepele kuli Yawe, uwalandile kuli ena elo alimupele icishibilo ukuti alinokupola.²⁵Lelo Hesekiah talambwile Yawe pa bwafwilisho ba mupele pakwebati umutima wakwe walisansabilwe. Elo icipyu calishile pa ena, elo na pali Yuda na Yerusalemu.²⁶Hezakiah panuma alinashishe umwine ku cilumba ca mutima, mutima wakwe ena nabekashi ba mu Yerusalemu ukwebati icipyu cakwa Yawe yacaishile pali bena mu nshi shakwa Hesekiah.²⁷Hesekiah alikwete ubucindami elo no bukata ubwingi nganshi Acitile umwakulekutula Silfere, elo na golide na mabwe aya kuma umutengo, elo nefye fungo, ne nkwele elo no musango wa fipe fyonse ifya mutengo.²⁸Alikwete na matala ya kasombwelamo ingano, umwanganshi elo na mafuta na matanga ya misango yonse iya nama Alikwete ne mikuni mu ya shiko.²⁹Mukulundapo alipekanishishe imisumba elo ne fyuma fya mikuni elo na maombe ayengi, ukwebati Lesa alimupele ifyuma ifingi ngandanshi.³⁰Cali umowine Hesekiah uwa cilikeleutumfukumfuku twapamulu ya menshi ya Gihone, elo ewa yaloseshe luabli ku masamba ku wakwa Dabidi. Hesekiah alifikilishe mu milimo yakwe yonse.³¹Lelo mu

mulandu wa bashimakombe ba bacilolo baku Babele, abatumine kuli ena ukule kupusha amepusho yabo bonse abaishibile, pafishibilo fya citike mu calo, Lesa alimuletele umwine eka ku kumweshwa, elo nokulekwishiba fyonse fyalikuba mu mutima wakwe.³² Kabili pa lwa milandu imbi iyakwa Heseikia, ukulekubikapofye ne mucitile yafya luse fyakw, mone fyalilembwa mu comonwa cakwa kasesema Esaya umwana mwaume wakwa Amose elo na mucitabu ca shamfumu sha ba Yuda elo na Isreali.³³ Heseikia alisendele ne fikolwe fyakwe, elo balimushikile palupili lwa nshishi sha bana baume bakwa Dabidi. AbenaYuda bonse elo na bekashi ba mu Yerusalemu balimucindamikile pa mfwa yakwa. Manase umwana mwaume wakwe alibele imfumu mwipunda lyakwe.

33

¹Manase alikwete myaka ikumi na ibili ulo atendeke ukule kuteka; alitekele mu Yerusalemu imyaka amakumi ya sano na isano. ²Alicitile ifya kubipa ku menso yakwa Yawe umwalikubela ifya kuseulasha ifya nko isho Yawe alikufumisha kunse ku cinso ca bena Isreal. ³Ico alikulile cipya cipya imisansamo iyo wishi Heseikia abongolwel, elo alikulile na Baali ifipailo alicitile ne nceshi sha Ashtarte elo alikufukamina ne ku mulalo onse uwa mu mulu no kula fipepa. ⁴Manase alikulile ifipailo mu nganda yakwa Yawe, nolo Yawe alandile ati, "Ni mu Yerusalemu emukalekuba ishina lyandi umuyayaya." ⁵Alikulile ne fipailo ku mulola onse uwa mu mulu mu mansa shibili isha nganda yakwa Yawe. ⁶Mu mupokapoka wa Ben-Hinomu emo apishishe abana baume bakwe mu mulilo. Alecita ifya malele. alicitile imbuko ne cimpa. Alikwipusha abalikulanda na bafwa ne ngulu. Manasse acitile ifya kubipa ifingi ku cinso cakwa Yawe, no kulekumukalifya. ⁷Icimpashanya cakubaswa acitile abikile mu nganda yakwa Lesa. Nipali iyi ine nganda iyo Lesa alandile kuli Dabidi na solomoni umwana mwaume wakwe; alilandile ati, "Ni muli ino inganda elo na mu Yerusalemu emo nsalile imikowa yonse iya bena Isreali, ukwebati emo nkabika ishina lyandi umuyayaya. ⁸Nshakabweshepo ukulekufumya abantu bamu Isreali, mu calo ico nasalile ba wishibo nga bakalengwa ukulekucita conse ico nalikabeba, ukulekukonka amalango yonse ne fipope elo ne fya bupingushi ifyo nalikubapela ukupitila muli Mose. ⁹"Manase alengele Yuda elo na bekashi ba mu Yerusalemu ukulekucita ububi ukulekucilisha inko isho Yawe aii kufita ku cinso ca bena Isreali" ¹⁰Yawe alilandile kuli Manase, elo naku bantu bakwe lelo tabateseshoko. ¹¹Eico Yawe aliletele pali bena ba mushika ba fita fya mfumu Ashuri, basendele Manase mu minyololo babakakile na mumakusu ya mukuba, bali mutwele na ku Babele. ¹²Ulo Manase ali mukumanama aipwishe Yawe, Lesa wakwe elo aliiceshe umwine apakalamba ku cinso cakwa Lesa wafikolwe fyakwe. ¹³Alipepele kuli ena; elo na Lesa apapatilwe kuli ena. alyumfwile ukupapata kwakwe alimbweshe ne ku Yerusalemu mu bufumu bwakwe elo Manase alishibile ati Yawe ni Lesa. ¹⁴Panuma ya ici Manase alikulile ilinga kunse ya musumba wakwa Dabidi, lubali ku masamba ku Gihoni, mu mukonko ukwisa na ku mpongolo ye sabi, alishingulwishe na ku lupili na Ofele elo nokwimya ilinga apa sansama. Alibikile malinga ya ba Yuda. ¹⁵Alifumishe na tulesa tumbi, no tulubi mu nganda yakwa Yawe, elo ne fipailo ifyo akulile pa lupili lwa nganda yakwa Yawe elo na mu Yerusalemu elo alibaposele nakunse ya musumba. ¹⁶Alikululwile ne cipailo cakwa Yawe elo atulipo ne fya malambo ye senge no mutulo wa kutotela alwebete na Yuda ukulekubombela Yawe, Lesa wa Bena Isreali. ¹⁷Lelo abantu balikwipaila fye amalambo mumisansamo, nombi ni kuli Yawe, Lesa wabo. ¹⁸Kabili ku milandu imbi iikokuma Manase alipele kuli Lesa wakw, elo ne fyebo fya ba kamona abalandile kuli ena mwishina lya kwa Yawe, Lesa wa bena Isreali Moneni fyalilembwa mu milandu ya sha mfumu sha mu Isreali. ¹⁹Mwi iimilandu muli icibukisho ipepo lyakwe, elo nefyo Lesa acitile pali lyena. kabili muli amasambi lyakwe Yonse elo nefyakubembuka fyakwe fyonse ne ncende umo akulile imisansama elo no kwimika inceshi sha ba Ashera ne fya kubaswa, ilyo talati anakile umwine fyalile mbwa fyena mu mulandu yaba kamona. ²⁰Elo Manase alisendeme ne fikolwe elo balimushikile mu nganda yakwe. Amone umwana mwaume wakwe alibele imfumu cifulo cakwe. ²¹Amone ali ne myaka yakufyalwa amakumi yabili na ibili ulo atendekele ukulekuteka, alitekele imyaka ibili Yerusalemu. ²²Alicitile afyakubipa mu menso yakwa Yawe, ngefyo Manase wishi acitile aipailo amalambo ku fya kubaswa fyonse ifyo mansase wishi apangile, elo no alifipepele. ²³Tainashishe umwine ku cinso ca Yawe, ngefyo wishi Manase acitile, lelo uyu wine Amone alibembukile lyonse lyonse. ²⁴Aba bomfi bkwe balimu bembele nokumwipaya elo bali mushikile na mu ngada Yakwe. ²⁵Lelo abantu ba mu calo baipeye abo bonse ababembele imfumu Amone, elo bacitile Yoshia, umwana mwaume imfumu mu cifulo cakwe.

34

¹Josiya ali ne myaka cineconsekonse ilyo atendeke uku teka aali tekele imyaka amakumi yatatu na umo mu Yerusalemu. ²Ali citile ifya lungama mu cinso cakwa Yawe, elo alyendele mu mbela shakwa Davidi icikolwe cakwe, elo tapilibukile ukufuma mu mbela nelo ku kuboko kwa kulyo nangu ku kuboko kwa kuso. ³Pantu mu mwaka wali ku lenga cinekonse konse kwa kuteka kwakwe ulo acili fye umu cece, ali tendekele kuku fwaisha Lesa wakwa Davidi, icikolwe cakwe, mu mwaka ikumi limo na fibili, ali tendekele uku wamya Yuda na Yerusalemu ukufuma mu ncende isha musansamo, ba shentele ba Asherah, ne fimpasha fyakibaswa ne fimpasho fya kwengwa. ⁴Abantu balitobawile panshi ifi pailo fyakwa Baali mu menso yakwe; ali puntwile no kupatula ifi pailo fya cena cisuma ifyo fyali pamulu wa fiko. Ali Yobawile bashetele ba Asherah ne fimpasho fyakubaswa, na ifimpasho ifyaengwa mu tupinfya tupinfya mpaka fyali u lukungu. ⁵Ali salangenye no u lukungu pa nshishi sha abo abali kutula kuli fyena. Alyo cele namafula yaba shimapepo babo pa fipailo fyabo. Muli uyo musango uyo musango, ali aliwemye Yuda na Yerusalemu. ⁶Ali citile fimo fine mu misumba ya bena Manassi, Ephraimu, na simeoni, inshila yonse iya ku Naftali, no mwa onawilwe umu shungulukilwe shena. ⁷Ali tobawile panshi ne fipailo, ukumaula bashetele ba Asherah elo ne fimpasho ifya kusaswa mu bunga, no kuputula uku lekaya ifi

pailo fyonse ifya cena cisuma ukupita monse mumishi ya bena Isreali. Elo ali bwelulukile ku Yelusalemu.⁸Nomba mu mwaka ikumi limo na cinekonsekonse isha kuteka kwakwe, panuma Josiya aliwemye icalo ne Hema, ali tumine shafani umwana mwaume wakwa Azalia, maaseya, bwana mala wamu sumba, na Yoa umwana mwaume wakwa Yoahasi kalemba, ku kulungika inganda yakwa Yawe lesa wakwe. ⁹Balile kuli Hilka, shima pepo mukalamba, no kumutula ne ndalama isho ishatulilwe mu nganda yakwa Lesa, isho obena lebi, ba malonda bapa mwinshi, bali ku kolonganya ukufuma ku bena manase na Efraimu, ukufuma kuli bonse abalebeshi mu bena Isreali, mu bena Yuda monse na bamuli Benjamini, na bekashi bamu Yelusalemu.¹⁰Bali pele ne ndalama ku baume ku tungulula u mulimo pe Hema lyakwa Yawe. Aba baume balilipile ababomfi bali ku lungika no kubwekeshapo Ihema. ¹¹Bali lishilipile bakapala wa mba na bali kukula ku kushitamo amabwe aya putaulwa ne mbao sha kupalikila, no kukulila ku mbao ifi kulwa ifyo imfumu shimo sha mu Yuda shalikusha shikoiponenafye.¹²Abaume balipombe umulimo bucishinka. Baka tungulula babo Jahati na Obadiya, abena Lebi, abana baume bakwa Merari, na Zakaria na Meshulami, ukufuma mu bana baume ba bena kohathiti, Bambi abena lebi, bonse abali bamushika ba nyimbo abasuma sana, balifye lubali ku kulangilila abaume bali kubomba. ¹³Aba abena Lebi mu kutungulula abo abali kupita ifisolobelo fya kukulilako na bonse abaume bambi abali ku bomba munshita iili yonse. kwaliko abena lebi abali niba kalemba, abalashi, na bamalonda ba pampongolo.¹⁴Ulo bali kufumya indalama isha lelelwe mu nganda yakwa Yawe, Hilka shima pepo ali sangile ikitabo cefunde lyakwa Yawe ilyo lya pelwe u kupitila muli Mose," ¹⁵Hilka alilandile kuli shafani kalemba, "Nebo ndi sangile ikitabo cefunde mu nganda yakwa Yawe" Hilka ali letele ikitabo kuli Shafani. ¹⁶Shafani ali twele ikitabo ku mfumu elo nakabili alilondolwele kuli ena ukweba ati, "aba bomfi bobo bakocita fyonse ifyo wa lashikele kuli bena."¹⁷Bali fumishe indama shonse shasangilwe mu nganda yakwa Yawe, elo balipele mu munwe ya balekusopa elo naku babomfi abaume." ¹⁸Shafani kalemba alyebele imfumu, "Hilka shipepo alimpele ikitabo. "Elo shafani ali libelengele ku mfumu. ¹⁹Caishile ngefi ukweba ati ulo imfumu ya unfwile amashiwi ya funde, ali lepawile insalu shakwe."²⁰Imfumu yali konkomeshe Hilka, Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani, Abdoni umwana mwaume wakwa Mika, Shafani kalemba, na Asaiahi, umubomfi wakwe umwine, u kweba ati, ²¹"Kabuya no kwipusha Yawe' ubufwayo bwakwe pali nevo, na kuli abo abashele mu Isreali elo na mu Yuda, pamulandu wa mashiwi ya mu kitabo ilyo ili sangilwe. pantu likalamba, ubukali bwakwa Yawe buli pongolwelwe pali Fwebo. Likalamba pa kweba ati ici pa kweba ati bengalekunakila fyonse ifyalembelwemo."²²Elo Hilka, na abo imfumu ya konkomeshe, kabili kuli Guldahi kasesema umwanakashi, umukashi wakwa Shallumi umwana mwaume wakwa Tokhati umwana mwaume wakwa Hasrahi, kasunga wa ca kusungilamo ifya kufwala (kanakshi aikele mu Yelusalemu mu musumba wa cibili), bali landile nankwa muli ine. ²³Kanakashi ali landile kuli bena, "Ici eco Yawe, Lesa wakwa Isreali, akolanda; Eba umwaume uwa kutumine kuli nevo, ²⁴Ici eco Yawe akolanda mona, Nkoleta bwangu u bonaushi pali iyi cende na pa bekashi baiko, Fyonse iftipu ifya lembwa mu kitabo ifyo ba belanga pacinso ca mfumu ya mu Yuda. ²⁵Ifi fikacitika pa kweba ati balisulile nevo no kulaica ifya cena kuli tu lesa tumbi, elo balinkalifishe kuli fyonse ba panga ne minwe shabo, elo ubukali bwandi bukapongolikela pali iyi ine incende, elo tayakashimiwe."²⁶Lelo ku mfumu ya ku Yuda iya tumine webo ku kwipusha Yawe ifyo enga cita, ici eco ukalanda kuli ena, Yawe, Lesa wakwa Isreali alanda ici: Pama shiwi ayo waumfwile, Pa ²⁷kweba ati umutima obe wali fukile, na webo wali nakilile we muline pacinso cakwa Lesa lintu wa umfwile amashiwi palwa iyi ncende na palwa bekala calo, elo napa kweba uli inashishe we mwine pacinso candi elo uli lepwile insalu shobe elo nokulila kuli nevo, na nevo wine ndi kutikile kuli webo ili lya kwa Yawe mona. ²⁸Nkomikolonganika ku fikolwe fyeno. Mwebo mwa kulakulonganishiwila mu nshishi yenu mu mutende, elo amenso yanu taya kalekumona ububi ubuli bonse nkaleta pali iyi ncende na ku bekalamo." Na baume balibweshemo iyi imbila ku mfumu. ²⁹Elo imfumu yali tumine bakabilo elo bakolonganikile capamo abakalamba bonse aba mu Yuda na mu Yelusalemu. ³⁰Elo imfumu yalile pamulu ku nganda yakwa Yawe elo na baume bonse aba mu Yuda na bakashi ba mu Yelusalemu, na bashima pepo, bena Lebi, na bantu bonse, ukufuma ku bakalamba ukufika ku banono. elo ali belengele mu matwi yabo amashiwi yonse ayo mu kitaba ca cipangano ico ca sangilwe mu nganda yakwa Yawe.³¹Imfumu ya liminine mu ncende yaiko no kupanga cipangano pacinso cakwa Yawe, ku kulaendela muli Yawe, elo nokulekusunga amafunde yakwe na mashiwi yakwe, ne fipope fyakwe, elo nomutima yakwe onse no mupashi wakwe onse, ku kubela amashiwi ya cipangano ayo aya lembelwe mu kitaba ici. ³²Ali lengele bonse abasangilwe mu Yelusalemu na mu bena Bejamini uku lekwiminina mu cipangano Abekashi bamu Yelusalemu balikalile mu cumfwila ku cipangano cakwa Lesa, Lesa wa fikolwe fyabo. ³³Josiyali ali fumishepo fyonse ifya muselu ukulekufumya mu fyalo fyali fya bantu bamu Isreali. Ali lengele cila umo mu isrealio uku shinshimuna Yawe lesa wabo. Elo inshiku shakwe shonse, tabafumineko ukukonka Yawe, lesa wa fikolwe fyabo.

35

¹Josiyali ali sungile ica kucilila kuli Yawe mu Yelusalemu, kabili balipeye ne mpanga sha ca kucilila pa bushiku bwalenga ikumi limo na fine ubwa mweshi wa ntanshi. ²Ali lashike ba Shima pepo mu fitungu fyabo no ku bakoselesha bena mu mulimo uwa mu ganda yakwa Yawe.³Ali landile kuli bena Lebi abali ku sambilisha abena Isreali bonse kabili abo aba patulwilwe kuli Yawe ati,"Bikeni ici pailo ica mushilo mu nganda iyo Solomoni umwana mwaume wakwa Davidi, imfumu ya bena Isreali yakukile. Tekweshu ku senda ici mukoshunguluka pa mabeya na kabili. Nomba shinshimunene Yawe Lesa wenu, no ku bonbe abantu bakwe Isreali. ⁴Ipekanyeni mwe bene ukulingana ne shina ,ya mayanda ya fikolwe fyenju na mabumba yenu, ukulakukoka ne fipope fyakwa Davidi, imfumi ya bena Isreali, elo ne fyakwa Solomoni, umwana wakwa umwaume.⁵Iminineni mu ncende iya mushilo, sendeni ifitungu fyenu pamo na mabumba yenu

ukulingana na mayanda ya fikolwe fyaba ndume shenu, ne nkulo sha bantu, no kusenda icende shenu pamo na mabumba yenu ukulingana no mayanda ya fikolwe fya bena Lebi. ⁶Ipayeni ne mpanga sha ca kucilila, isangululeni mwebene pekanyeni ne mpaanga isha ba ndume yenu ku kucita ukulingana ku cebo cakwa Yawe ico ca pelwe no kuboko kwakwa Mose. ⁷Josiya alipele impaanga amakana amakumi yatatu no twana twa ngombe isha mutulo ya pa ca kucilila ku bantu bonse abasangilwepo, kabili alipele ne ngombe amakana yatatu fyonse ifi fya fumine ku fikwato fya mfumu ine. ⁸Intungulushi shakwe sha lipele umutulo wa kuitemenwa ku bantu, bashima pepo, na bena Lebi. Hilikia, Zakalia, na Jehieli, intungushi abali mu nganda yakwa Lesa, balipele kuli ba shimspeo amakana yabili ne myanda mutanda mutulo wa ca kucilila ne ngombe imyanda itatu. ⁹Kabili konanina, na shemia, na Netaneli, banduma shakwe, na Hashabia, Jeieli, na Jozabadi, imfumu sha bena Lebi balipele umutulo wa ca kucilila ku bena lebi amakana yasano ne ngombe imyanda isano. ¹⁰Eicho umulimo walipekanishiwe, na bashima pepo baliminine mu ncende shabo, pamo na bena Lebi mu mabumba yabo, mu kwangula ku fipope fya mfumu. ¹¹Balipeye ne maanga sha ca kucilila, na bashima pepo bali sanshile umulopa uyo bapokelele ukufuma mu minwe ya bena Lebi, na bena Levi balifundile impaanga. ¹²Bali fumishe umutulo wa caocewa, mu kutila ba shakanye mu mabumba ya mayanda ya fikolwe fya bantu, ku kufitula kuli Yawe, ngefyo ca Lembwa mu kitabo cakwa Mose. bali citile cimo cine ne ngombe. ¹³Ba lyocele ne mpaanga sha ca kucilila no mulilo ukulakukonka ulutambi. pa fya mutulo wa mushilo, balipike mu mitonto, mu malongo, na mu mitondo ya pa mitebeto, elo bali sendele bwangu ku bantu bonse. ¹⁴Bali konkenye ukupekanya imitulo shabo abene, ne sha ba shoma pepo, pamulandu bashima pepo, inkulo shakwa Aroni, bali tangatilwe mukutula imitulo ya ocewa na mafuta mpaka fye ubushiku, eicho abena Lebi balipekenye ne mitulo shabo abene ne sha bashima pepo, ne nkulo shakwa Aroni. ¹⁵Ba kamba ne nkulo shakwa Asafi, bali mu ncende shobo, ngefyo Davidi ali kutungulula, Asafi, Hemani na Jedutani uwa lemweni imfumu ifimonwa, na banalonda bali pali cila mpongolo. Tabali nokulasha apo babalashike, pamulandu bandume shabo abena Lebi bali Kupekanya pali bena. ¹⁶Eicho, pali ilya nshita umulimo onse u wakwa Yawe wali sendelwe ku kuisefiwa kwa ca Kucilila na ku kutula umutulo wa caocewa pa cipailo na ku nge fyo imfumu Josiya akonkomeshe. ¹⁷Abantu bamu Israeli abo abalipo balisungile ica kucilila pali ilya nshita, kabili elyo nomutebeto wa mukate uushatutumuka pa nshiku cinelubali. ¹⁸Ukusefiwa kwa ca kucilila kwa musango uyu takwatalilwe citwapo mu Isreali ukufuma mu nshita sha kwa Kasesema Samuele, nangu ni mfumu iyi biye tayatalile aisefyapo ica kucilila ca musango nge fyo Josiya acitile, pamo pene na bashima pepo, abena Lebi, na bonse abantu bamu Yuda na Isreali abo abaliko, na bekaasshi bamu Yelusalemu. ¹⁹Ici ica kucilila cali sungilwe mu mwaka wa lenga ikumi na cinekonsekonse umo Josiya atekele. ²⁰Panuma yaifi fyonse, panuma Josiya alipekenye Ihema mu muyano, Neko, imfumu yamu Egupito, yalile ku kulwisha abena karikemishi pa numana wa Yufate, na Josia alile ku kulwisha ena. ²¹Lelo Neko alitumine inkombe kuli ena, akolanda ati, "Findo nebo ndi nokucita na webo, imfumu ya ku Yuda? Nebo nshishile mu kwimina webu buno bushiku, lelo mu kwimina i nganda iyo Nebo nkolwisha. Lesa na konkomeshe nebo ku kwangufyanya, eicho leka ukulakucilinganya Lesa, uli pamo na nebo, nangu kutiakonaula. ²²Nangula cali ifyo, Josia alikene ukupilipuka ukufuma kuli ena. Ali isakile umwine ukuti a mulwishe. Takutikile ku mashiwi yakwa Neko aya yaishile ukufuma mu kanwa kakwa Lesa, eicho alilile ku kulwa mu matololo yamu megido. ²³Arkis alilashile imfumu Josiya, ne imfumu yali landile ku ba bomfi baiko," Miteni nebo, pantu nebo ndicenenwe ifilonda bubi bubi." ²⁴Eicho aba bomfi bakwe bali mupitile kunse ye celeta, no ku mubika ena mwi celeta ilibiye. Bali mupitile ena ku yalusalemu, uko afwilile. Ali shikilwe mu nshishi sha fikolwe fyakwe. Bonse mu Yuda na Mu yelusalemu bali moloseshe Josiya. ²⁵Yelemaya alilisheshe Josiya mu luimbo, bonse abaume na banakashi bakemba balallosa palwa kwa Josiya ukufika nalelo. Ishii nyimbo sha lishile kuba ni ntambi mu Isreali shali lembwa mu nyimbo shamaloshu. ²⁶Ukwisa ku malyashi yambi palwa kwa Josiya, ne milimo yakwe iisuma iyo acitile mukubela ku fya lembwa mu mafunde yakwa Yawe, ²⁷ne milimo yakwa, ukufuma mu kutendeka ukufika kumpela yali lembwa mu cilabo shamfumu shaku Yuda na mu Isreali.

36

¹Elyo abekashi ba calo bali bulile Yehoahasi umwana umwaume uwakwa Yoshia, noku micita imfumu mu cifulo cakwa wishu mu Yerusalemu. ²Yehoasi ali ne myaka amakumi yabili na yatatu ilyo atampile ukuteka, kabili alitekele imyeshi yitatu mu Yerusalemu. ³Imfumu yaku Egupiti yali mufumishipo pa bufumu mu Yerusalemu noku lipilisha icalo bakikari ba silfere umwanda umo na kukari wa golde. ⁴Imfumu yaku Egupiti yalibikile Eliakimu, uwali udume mbiye yakwa Yehoahasi, imfumu pali Yuda na Yerusalemu (noku pilibula ishina lyakwa Ehakimu ukuba Yehoyakimu). Elyo Neko alibulile Yehoahasi ndume mbiye yakwa Ehakimu noku mutuala ku Egupiti. ⁵Yehoahasi ali ne myaka amakumi yabili na isano ilyo atampile ukuteka kabili alitekele imyaka ikumi na umo mu Yerusalemu. Alicitile ifya muselu mu cinso cakwa Yawe Lesa uwakwe. ⁶Elyo Nebukadnesari imfumu yaku Babele, yamusanshile noku mukakila mu minyololo kuku mutwala ku Babele. ⁷Nebukadnesari alisendelepo ne fipe fimo ifya mu nganda yakwa Yawe ku Babele noku fibika mu cipango cakwe ica Babele. ⁸Ukulosha ku malyashi yambi ayakumine Yehoyakimu ifintu fyabufi ifyo acitile ne fyangilwepo pali ena moneni, fyali lembwa mu citabo casha mfumu isha ku Yuda na Isreali. Elyo Yehoyakimu umwana wakwe umwaume wlibele imfumu mu cifulo cakwe. ⁹Yehoyakimu ali ne myaka amakumi cinekonse konse ilyo atampile ukuteka alitekele imyeshi yitatu ne nshiku ikumi mu Yerusalemu. Alicitile ifyamuselu mu cinso cakwe. ¹⁰Mu mainsa imfumu Nebukadnesari alitumine abaume noku mutwala babele, pamo ne fintu ifya mutengo ukufuma mu nganda yakwe noku cita Sidekia lupwa lwakwe, imfumu pali Yuda na Yerusalemu. ¹¹Sidekia ne myaka amakumi yabili na umo ilyo atampile ukuteka; alitekele imyaka ikumi na umo mu Yerusalemu. ¹²Alicitile ifya muselu mu cinso cakwa Yawe Lesa wakwe.

Tayicefeshe ena kuli Yeremia kasesema, uwali ku sosa ifyebo ukufuma mu kanwa ka kwa Yawe.¹³ Sidekia nao alisangukile imfumu Nebukadneri uwa mulengele ukulapa kuli Lesa pakulaku mumfwila. Lelo Sidekia aumalalike umukoshi wakwe noku kosha umutima wakwe uku kana bwelela kuli Yawe, Lesa uwa kwa Isreali.¹⁴ Nokucilishapo intungulushi shonase ishaha shimapepo na bantu bali abashali nabucishinka ekyo bali ku konka imicitile iya kubipa iya bena fyalo. Bali koweseshe inganda yakwa Yaweiyi ashishishe mu Uyerusalemu.¹⁵ Yawe Lesa wa fikolwe fyabo alitumine insebo kuli bena ukupitila muli cilolo ba kwe nakabili nakabili pantu alikwete inkumbu pa bantu bakwe napa cifulo apo elaka.¹⁶ Lelo bali punishe ba cilolo aba kwa Lesa ukususha ifyebo fyakwe, kabili tumfishe na ba kasesema wakwe mpaka ubukali bwa kwa Yawe bwaimine pa bantu bakwe mpakafye takwali no bwa dwishi palici.¹⁷ Eico Lesa aliletele pali bena imfumu ya bena kaida uwa ipeye abalumendo babo ku lupanga mu nganda ya mwashila iyabo, kabili takwetw inkumbu pa balumendo nangu bana cisungu abakote nangu abamfwi. Lesa alibapele bonse mu mukuboko kwakwe.¹⁸ Fyonse ifya kuyemba mu nganda yakwa Yawe ifi kulu ne finono ifyuma fyonse mu nganda yakwa Yawe ne fyuma fya mfumu naba cliolo bakwe fyonse ifi alipitile ku Babele.¹⁹ Balyo cele inganda yakwa Lesa, bali tobele ne citumba ca Yerusalem balyocela ne fipango fyaiko naula fyonse ifi suma ifya limo.²⁰ Imfumu yali pitile ku Babele abo abapuswike ku lupanga, Basangukile aba bomfi bakwe kabili abana bakwe abaume mpaka fye ukuypwa kwa kuteka kwa bu fumu bwa ku Persia.²¹ Ifi fyalicitike kuku fikilisha icebo ca kwa Yawe icamu kanwa kakwa Yeremia mpaka icalo ca sansamukila ama sabata yaciko, Cali ku cindika Isabata iya ciko ilyo fye cili icakwikala icale kweleshiwa pakuti kwingaba ukufisha imyaka cinelubali muli wine musango.²² Nomba mu mwaka wakwa mbilapo uwakwa Koresha imfumu iyaku Perisia pakutika icebo cakwa Yawe ukufuma mu kanwa ka kwa Yeremia cingaba icakufikilishiwa, Yawe akoseshe umupanshi wakwa Koreshe imfumu yaku Perisia pakuti enga bila imbila mu bufumu bwakwe bonse nakabili nokubika mu kulemba Alandile,²³ Ifi efyo Koreshe imfumu yaku Perisia yasosa; Yawe, Lesa uwa Mu mulu alimpele ama bufumu yonse aya pa calo, Alimpele ne cipope ica kumu kulila inganda yakwe mu Yerusalem iya ba mu Yuda. Ilyo onse uli muli mwebo pa bantu bakwe bonse Yawe uwobe Lesa engaba, nobe mulekeni onine ale kuyako."

Ezra

1 ¹ Mu mwaka wakubalilapo wakwa Sarasi, imfumu yaku persia, yaw afikilishe icebo cakwe ica fumine mu kanwa ka kwa Yeremia, no kufundaula umupashi wakwa Sairasi. Imbila yakwa Sailasi yaumfwikile mumusumba wakwe onse ofi efya lembelwe no kulandwa. ² "Sailasi, imfumu yaky persia yalanda ati; Yawe. Lesa wamyulu alimpele amabufumu yonse iya pesonde noku nsla uku mukulila inganda uakwe mu Yerusalem mu Yudea.³ Uyo onse uwafuma kubantu bakwe (Lesa wakwe alekuba nankwe) ayakufikanaku yerusalem, iyabela ku Yuda noku kula ing'anda uakwa Yawe, Lesa wakwa Isreali Lesa uwaba mu Yerusalem. ⁴ Abantu ababa kulubali ululi lonse mu musuma kwkubela abashalapo muli cilya calo bekala nga aba lebeshibafwilue ukuba pela silifa na golide, ifipe nefitekwa, pamo penefye obupe bwakuitemenwa ku nga'anda yakwa Lesa mu Yerusalem."⁵ Elo intungulushi sha fikolwe fya mikowa yakwa Yuda na Benjamini, ba shimapepo nabana, na onse uo umupashi wakwa Lesa wafundawile ukuya no kuya kukula ing'anda yakwa Yawe, iyaba mu Yerusalem. ⁶ Nabo aba bashingulwike balitungilile umulimo na silfere ne fipe ifingi ifinama nefyabunonshi ifingi no bupe bwakuitemenwa.⁷ Sairasi imfumu yaku Persia yalilekeleko ifipe iyali ifya mung'anda yakwa Yawe ifyo Nebuchadinesa aletele ukufuma ku Yerusalem nokuibika mu nganda ya tumilungu twakwe. ⁸ Sairasi, imfumu yaku Pesia, acibikile mu maboko yakwa Mitiredati kasunga wa cipao, nao afipendele kuli sheshibasa, umwana mwaume wammfumu wakewa Yuda.⁹ Ii eyali impendwa yabo; amakumi yatatu aya mabakuli ya golide ikana limo ilya mabakuli ya silfere, amabakuli amakumi yabili-napabula nayambi, ¹⁰ amakumi yatatu aya nsani sha golide isha fonka imyanda ine ne kumi isha nsani ishinono isha kufonka isha silifa, kabili ne kana limo ilya fipe fimbi. ¹¹ Mwali amakana yasano ne myanda ine iya fipe fyonse ifya silifa na golide. Shashobesa aliletela fyonse ulu aba muli bunkole baile ukufuma ku babiloni ukuya ku Yerusalem.

2

¹ Aba e bantu ba mu citungu abafumine muli bunkole ku mfumu Nebukadinesa, uwabasendele muli mu Babilon, abantu ababwelelulike ku misumba yabo iya Yerusalem na mu Yuda. ² Balishile na Serubabeli, Yeshua, Nehemia, Seraya, Reelaya, Medekai, Bilishani, Misipaei, Bigifai. Reumu na Baanaga. ³ Abamubufyashi bwakwa Paroshi: 2,172. ⁴ Aba mubufyashi bwakwa Shefatiya: 372. ⁵ Aba mubufyashi bwakwa Ara: 775. ⁶ Aba mubufyashi bwakwa Pehati-Moabu, ukupita muli Yoshua na Yoabu, 2, 812. ⁷ Aba mubufyashi bwakwa Elamu: 1, 254. ⁸ Aba mubufyashi bwakwa Satu: 945. ⁹ Aba mubufyashi bwakwa Sakai: 760. ¹⁰ Aba mubufyashi bwakwa Bani: 642. ¹¹ Aba mubufyashi bwakwa Bebai: 623. ¹² Aba mubufyashi bwakwa Asigadi: 1, 222. ¹³ Aba mubufyashi bwakwa Adonikamuo: 666. ¹⁴ Aba muibufyashi bwakwa Bigifai: 2, 056. ¹⁵ Aba mubufyashi bwakwa Adini: 454. ¹⁶ Aba mubufyashi bwakwa Ateri, ukupita ku Hasekia: Pabula na cine konse konse. ¹⁷ Aba mubufyashi bwakwa Besai: 323. ¹⁸ Aba mubufyashi bwakwa Yora: 112. ¹⁹ Abaume ba mu Hashumu: 223. ²⁰ Abaume ba mu Giba: Pabula na basano. ²¹ Abaume ba mu Betelemu: 123. ²² Abaume ba mu Netofa: amakumi yasano na mutanda. ²³ Abaume ba mu Anatoti: 128. ²⁴ Abaume ba mu Asimafeti: amakumi yane na babili. ²⁵ Abaume ba mu Kiriati Yarimu, Kefira, na Beeroth: 743. ²⁶ Abaume ba mu Rama na Geba: 621. ²⁷ Abaume ba mu Mikimasi: 122. ²⁸ Abaume ba mu Betele na Ai: 223. ²⁹ Abaume ba mu Nebo: amakumi yasano na babili. ³⁰ Abaume ba mu Magibishi: 156. ³¹ Abaume ba mu Bambia aba mu Elamu: 1, 254. ³² Abaume ba mu Aarimu: 320. ³³ Abaume ba mu Lodi, Hadidi, na One: 752. ³⁴ Abaume ba mu Yeriko: 345. ³⁵ Abaume ba mu Sena: 3, 630. ³⁶ Bal'i bashimapepo: abamubufyashi bwakwa Yedaya aba mu ng'anda yakwa

Yeshua: 973.³⁷ Imeri uwa mubufyashi: 1, 052.³⁸ Pashuri uwa mubufyashi: 1, 247.³⁹ Harimu uwa mubufyashi: 1, 017.⁴⁰ Abana Lebi: aba mubufyashi bwakwa Yoshua na Kadimieli, aba mu mubufyashi bwakwa Hodafiya: amakumi cine lubali na bane.⁴¹ Bakemba ba mwitempele, aba mubufyashi bwakwa Asafu: 128.⁴² Aba mubufyashi bwa ba kalinda ba mpongolo: aba mubufyashi bwa mu shalumu, Ateri, Talimoni, Akuba, Aatita, na Shoba: bonse pamo bali. 139.⁴³ Abo aba abapelwe ukupyungila mwi tempele: mubufyashi bwakwa Siha, Hasufa, Tabaoti,⁴⁴ Kerosi, Siala, Padoni,⁴⁵ Lebanaya, Hagabu, Akubu,⁴⁶ Hagabu, Shalimai, na Hanani.⁴⁷ Aba mubufyashi bwa mu Gileli: Gahari, Reaya,⁴⁸ Resini, Nekoda, Gasamu,⁴⁹ Usa, Pesea, Besa,⁵⁰ Asina, Meumimu, na Nefisimu.⁵¹ Aba mubufyashi bwakwa Bakibuku: Hafuta, Aahiri,⁵² Basiluti, Meida, Hasha,⁵³ Bakosi, Sisera, Temaya,⁵⁴ Nesiya na Hatifa.⁵⁵ Aba mubufyashi bwa babomfi ba kwa Solomoni: aba mubufyashi bwa kwa Sotai, Hasofereti, Peruda,⁵⁶ Yada, Dakoni, Giddeli,⁵⁷ Shefatiya, Hatiti, Pocereti, Hasebaimu, na Ami.⁵⁸ Bonse pamo bali 392 aba mubufyashi aba pelwe umulimo mwitempele na bamubufyashi bwa ba bomfi ba kwa Solomoni.⁵⁹ Abo abaile ku Tele mala, Tele Hasha, Kerubi Addon, na Imeri - lelo tabakwete insambu shakushinkasha ukuti bafuma mu Israeli -⁶⁰ ukubikapofye 652 abamubufyashi bwakwa Delaiya, Tobia, na Nekoda.⁶¹ Pamo pene, ukufuma ku bufyashi bwa ba shimapepo: aba mubufyashi bwakwa Hobaya, Hakosi, na Basilai uwabule umukashi wakwe ukufuma ku mwana umwanakashi wa kwa Basila umwina Gileadi elo balikubeta pa mashina yabo.⁶² Balifwalishe ifyalembale pafya mu citoto cabo, lelo tacasangililwe, bali bafumishipo pafya mushimapepo nga bashasangululwa.⁶³ Umulashi alibelebe bena ukuti tabafwile ukulya icakulya ice lambo lya mushilo mpakafye shimapepo wa Urimu na Tumimu akasuminishe.⁶⁴ Ibumba lyonse lyali 42, 360,⁶⁵ ukwabula ukubikako ababomfi babo na babombofi babo abamaka naba bali (7,337) elo na baume na banakashi babo nabali kwimba mwitempele bali (imyanda ibili).⁶⁶ Bakabalwe babo: 732. Impunda shabo: 245.⁶⁷ Ingamila shabo: 435. Bapunda babo: 6, 720.⁶⁸ Ulo baile ku ng'anda ua kwa Yawe mu Yerusalemu, imfumu nkalamba yalipeele icabupe cakutemunwa ukukula ing'anda yakwa Lesa, ukuibwekeshapo pa mufula waiko.⁶⁹ Balielele ukulungama na maka bakwete ku milimo: amakana amakumi mutanda ne ikana limo isha silifa drakimasi amakana ne umwanda umo ifkufwala ifya bashimapepo.⁷⁰ Bashi mapepo nabena Lebi, abantu, bakemba ba mwitempele naba kasunga bampongolo, nabo bonse abapelwe ukupyungila mwitempele balikele mu musumba yabo. Bonse abantu mu Israeli balikele mu misumba yabo.

3 ¹ Cali ni mu mweshi wa cine lubali panuma ya lupwa lwa kwa Israeli lwa bwelulwike kumisumba yabo, ulo abantu balongene pamo nga umuntu umo mu Yerusalemu.² Yeshua mwana Yosadaki kabili naba munyina babwe bashi mapepo na Selubabele mwana Shealtiel, na bandume shakwe balimine nokukula licipailo ca kwa Lesa wa kwa Israeli ku kupa umutulo wa ca koca ngefyo calembwa mu malango ya kwa Mose umuntu wa kwa Lesa.³ Nilo balimike icipaolo, ico umwenso wali pali bena pa mulandu wabantu bamumpanga. Balipele umutulo wa ca koca kuli Yawe kumaca na pa cungulo.⁴ Kabili bali kusefya ne nshiku nkulu iya mutebeto sha nsakwe ngefyo calembwa kabili balepela imitulo ya ca koca ubushiku no bushiku ukulingana necebo, ca mulilo wa cila bushiku pa bushiku.⁵ Ukulingana fye, kwali kuba imitulo ya koca iya cila bushiku, imyulo ya mwenshi upya, kabili ne mitulo yonse iya mitebele yaimikwa iya kwa Yawe iyo yasangululwa, ukubika pofye ne mitulo ya kuitemenwa ukufuma kuli bonse abali kepela kuli Yawe.⁶ Bali tampile ukupela imitulo ya koca kuli Yawe pa bushiku bwa ntashi ubwa mweshi bwa cine lubali, nangu cakuti itempele tamwali.⁷ Eico balipele silfere kuli bakabomba ba bamwe kabili na baume ba milimo ya kuminwe, kabili bali bepele ifya kulya, ne cakunwa, kabili na mafuta ku bantu Sidoni na Tyr, pakwebati balete icimuti ca ceda pali bemba ukufuma ku libanoni ukuya ku Yuda, ukulingana na insambu shabapele Cyrus imfumu ya ku Persia.⁸ Nolu mu mwenshi wa cubili uwa mwaka wa cibili panuma balibwelele ku ng'anda ya kwa Lesa mu Yerusalemu Sebubabele mwana Shealtiel, Yeshua mwana mwaume wa kwa Yusadaki, na bonse bamunynabo bashimapepo nabena Lebi, kabili nabo aba bwelulwikile muli bunkole ukwisa ku Yerusalemu bali tampile ukubomba. Bali bapele abena Lebi abali nemyaka ukufuma pa makumi yabili nokucilapo ukulakwangelila imilimo ya ng'anda ya kwa Yawe.⁹ Yeshua nabana baume bakwe nabamunynabo kabili Kadmieli nabana baume bakwe abali bamulupwa lwa kwa Hodariah, kabili abana baume bakwa Hedadi nabana baume babo naba munynabo bonse bali bena Lebi abayampene pamo mukwangelila abo abali kubombela pa ng'anda ya kwa Lesa.¹⁰ Bakakula balibikile umufuka we tempele lya kwa Lesa. Nefi fyalilengele bashi mapepo ukwiminina ne nsalu shabo namapenga kabili nabena Lebi, nabana baume bakwa Asafi, ukulumbanya Yawe ne filimba, ngefyo fye ukuboko kwa kwa Daridi, imfumu ya kwa Israeli akonkomeshe.¹¹ Bena balikwamba nokulumbanya kabili na matotelo kuli Yawe, "Ena musuma! icipangano cakwe cacishinka kuli Israeli caikala umuyayaya." Bonse abantu balililile kwi shiwi ilikalamba ilya nsansa mukulumbanya Yawe pamulandu wakwebati umufula we tempele ulibikilwe.¹² Lelo abeni bashi mapepo na bena Lebi kabili nefikollwe fya mokowa, abo abali bakalamba kabili bali mwene ng'anda ya kubalilapo, ulo umufula wa iyi ng'anda wabikilwe pa menso yabo, bali lilile umusowa. Lelo abantu abengi bali pundile me nsansa ne congwe kabili ne ciunda ca kwanga.¹³ Na panuma ya ifi, abantu balilililwe ukulekanya iciunda ca nsansa ne congwe ukufuma ku ciunda cabalikulila, ico abantu balikulila ne nsansa ishikalamba, kabili ne ciunnda caliumfwikile ukufuma fye ukutali.

4

¹ Nomba bamo abalwani bakwa Yuda na Benjamini balyumfwile ukutila abantu abali ba nkole balikukulila Yawe itempela, Lesa wakwa Israeli.² Elo baile kupalamina kuli Serbabele ne mitwe ya fikolwe fya mikowa yabo. Batile kuli bena, "Ikeni tulekukula pamo na mwebo, pantu nga mwebo tukofwaya Lesa wenu kabili tubilitula na malambok kuli ena ukutampa fye pa bushiku lintu Eshadoni, mfumu ya Assyria atuletele kuli iyi ncende."³ Lelo Serbabele, Jeshua,

nabashala imitwe yamikowa ya fikolwe fyabo batile, "tamuli nimwebo, lelo ni fwebo abalingile ukukula inganda yakwa Lesa wesu, pantu nifwebo abakokula inganda yakwa Yawe, Lesa wakwa Israeli, pamo nga fintu mfumu cyrus wa ku Persia alikutweba."⁴Elo abantu bamucalo banashishe amaboko ya bantu bakwa yuda, balilengele abena yuda ukutina ukukula.⁵Pamo pene balipele bampanda mano amafisa kanwa kukucilinganya amapange yabo. Balicitile ci mu nshita iya nshiku shakwa cyrus na mukati ka kuteka kwakwa Darius mfumu yaku Persia.⁶Elo pakutampa kwa kuteka kwakwa Ahasuerusi balilembele icakusinina abekashi mu muli yuda Yerusalemu.⁷Cali nimu nshiku shakula Artakishashele ulo Bishilamu, Mitiridati, Tabeele, na balya aba bomfi banabo balilembele ku mfumu Artakishashele wa ku persia, kalata walembelwe mu ci Aramaic no kupilibulwa.⁸Rehumu mushika na Shimshai kalemba balembele muli iyi nshiku uu mfumu Artakishashete pali Yerusalemu⁹Elo Rehumu, Shimsha kalemba, nabalya ababomfi banabo, abali na kapingula na bambi na cilolo na mubuteko; abena persia abaume ukufuma ku Ereka na Babele na baume ukufuma ku Susa (ekutila bena Elamu) balilembele kalata,¹⁰Kabili kuli bena kwalilundile abantu bantu abakankala naba mubele iisuma Ashuribampali alibekatile bu nkole no kubapatikisha ukwikala mu samaria pamo nabashele abali mu citungu ca ku masamba ya mumana.¹¹Ici eca kwambulula ca nkalata iyintu batumine kuli ena: "Ku mfumu Artakishashete, ana bomf benu abaume ba mu citungu ca ku masamba ya mumana, tulilembele ifi.¹²Leken iinfumu ukutula aba Yuda abaile ukufuma kuli mwebo balibwelele nakabili kuli fwebo mu Yerusalemu ku kukula umusumba wa nancisanguka. Balipwile ifi bumba kabili baliwemye imifula.¹³Nomba lekeni iinfumu ishipe ukutula uyu musumba nga wakulwa ne fubumbwa fyalipwile, tabakalekupela umutulo, umusonko nangula umusangulo ne ci cikonaula icipao casha mfumu.¹⁴Cine cine pantu tulilile umucele wakwisano tacikowama fwebo ku kumona icamusalula ici conse cikocitika ku mfumu nipa mulandu uyu intu fwebo tukotumina ici ku kwishibisha mfumu.¹⁵Mufwailishe ifyalembwa mu ma buku yaba wishinwe o kusambilila ukutial uyu musumba wa bacisanguka untu wakonaula isha mfumu ne fitungu. cilengele amafya ayengi ngashi ku shamfumu ne fitungu caliba epakati ka busangu ukufuma fye na kale. nips mulandu uyu icakuti umusumba walyonawilwe.¹⁶Tukoishibisha mfumu ukutula nga uyu musumba ne cibumba fyakulwa, elo takwakabe nangu kamo akakashala mu citungu caku masamba ya mumana."¹⁷Elo iinfumu yatumine ubwasuko kuli Rehemu mushika an Shimshai kalemba nabalya ababomfi banabo muu Samaria na bashaleko abali mu citungu caku masamba ya mumana: "umutende ube na mwebo."¹⁸Nkalata intu mwatumine kuli nebo naipilibulwa no kubelengwa kuli nebo.¹⁹Kanshi icipope nshishikile kabili balifwailishr no kusanga ukuti pa nshita ntali ulya musumba walikwimina isha mfumu no busangu na mapange yakusansa nayapekaniwa mu ici.²⁰Ishamfumu sha bulamba shalitekele pali Yerusalemu kabili bali na maka pali fyonse mu citungu caku masamba ya mu mana umutulo, imisonko ne misangulo fyalipelwe kuli bena,²¹nomba, pangeni icipope pakutula aba baume baleke no kubulo ukukula musumba nipaka fye nkapange icipope.²²Beni abacenjela mwilakuba no mulekelesha muli ci. Ninsu mukosuminisha uku kutinya ku kukula no kulenga ukulufya ukonakilwa kupokelelwa?²³LIntu ubupingushi bwa mfumu Artakishashere bwa belengelwe ku ntanshi yakwa Rehumu, Shimshai kulemba, nabalya ababomfi banabo balifumine balile bwangu ku Yerusalemu no kupatikisha aba Yuda ukuleka ukukula.²⁴Eco umulimo pa nganda yakwa Lesa mu Yerusalemu walimine mpakafye mu mwaka wa bubili mukuteka kwakwa Darius mfumu ya Persia.

5

¹Elyo Hagai kasesema na Sakeria kasesema, umwana wakwa Iddo, aliseseme mwishina lyakwa Lesa wabena Israeli kuba Yuda abali mucalo Yuda namu Yerusalemu.²Serubabeli umwana mwaume wakwa Shealitieli na Yoshua mwana Yosadaki baima no kwamba ukukuula ing'anda yakwa Lesa iyali mu Yerusalemu. Na bakasesema bonse babili bali nabo, balabafwilishako.³Pali ilya nshita, Tatenia umulashi wa cilya citungu ca kwishilya lya mu mana na Sheta Bosenia na banabo baya uko balekuula no kubeba ati, "Nani amupeela insambu shakukuula na kabili iyi ing'anda pakuti mupwishishishe umulimo wakukuula."⁴Nabo balilandile abati, "Nibani amashina yabo abaume abakokula ici cikulwa?"⁵Lelo amenso yakwa Lesa yali pa bakalamba ba ba Yuda. Kanshi tababaleseshe ukukuula, bali kulolela ukuti kalata atumwe kuli Darius necipope ukuti cingabwela pamulandu waici.⁶Ifi fyalu umusango wa kalata Tatenai umulashi wa citungu ca kwishilya lya mumana, Sheta Bosenai na banankwe batumine ku mfumu Darius.⁷Batumine amashiwi ku mfumu, umwalembelwe ifyakuti, "Kuli Darius mfumu, intanshi mutende."⁸Tukofwaya ukwishibisha iinfumu ukuti twaliya ku citungu ca ba Yuda, ku ing'anda yakwa Lesa mukulu. Twalisangile abantu bakokuula na mabwe ayakulu ngashi. Bakobika nembao pa fibumba bakokuula. Bakobomba uyu mulimo bwino bwino kabili ucili ukotwalilila.⁹Kwena twalipwishe abakalamba nokwisa kubeba ukuti, 'nani emupeela insambu shakukuula nakabili ino ng'anda nokupwishishisha ici cikulwa?¹⁰Twalibepwishe namashina pakuti tulemba amashina ya bantu abakobatungulula nokwisa kukwishibisha.¹¹Lelo batwaswike abati, "Tuli babomfi bakwa Lesa wa ku mulu na pe sonde line. Tukakula cipya cipya ino ng'anda iyo iinfumu nkalamba iya Israeli yakuulile nokupwisha kalefye."¹²Nomba pamulandu wakuti abafyashi besu balikalifye Lesa wa ku mulu umutima, ecalenga nao ebapeela mu minwe yakwe Nebukadinesa iinfumu yaku Babiloni umwana Kaludea. Ewaonawile ino ng'anda nokusenda abantu mubusha ku Babiloni.¹³Kwena mumwaka wakubalilapo umwakwa Sairasi mfumu yaku Babiloni, Imfumu Sairasi apeele icebo icakukuula cipya cipya ino ng'anda yakw Lesa.¹⁴Elyo afumishe nefipe ifya golide na Silfere ifyali mwi sano lyaku Babiloni, ifya ng'anda yakwa Lesa fintu Nebukadinesa afumishe mwi tempele lyaku Yerusalemu, ifi efipe iinfumu Sairasi apeele umuntu ump ishina lyakwe ni Sheshibasa, uo asontelle ukuba umulashi wacitungu.¹⁵Amwebele ukuti, "Piita ififipe uyee kufibik amwi tempele lyaku Yerusalemu elyo lekeni e ng'anda yakwa Lesa ,ikuulwe cipya cipya pa cende yabelelepo."¹⁶Kanshi uyu Sheshibasa

epakwisa kwimba umufula wa ng'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu. Ukufuma ilya nshita mpaka na nomba iyi ng'anda iicili ikokulwa lelo tailati ipwe.¹⁷ Nga cakuti casansamusha imfumu nabafwailishe mufishilamo fya mfumu ifyaba ku Babiloni, bamone nga cakuti ni Sairasi imfumu ewafumishe ici cebo cakukuila cipya cipya ing'anda yakwa Lesa ku Yerusalemu. Elyo mutwebe nefyo imfumu ukopingula pali uyu mulandu.

6

¹Imfumu Dariusi yacitile icakushika, kabili bafwailikishe mung'anda ya mabuku umwili kusungulwa impango, mu Babele. ²Mumusumba wacingililwe uwa Akimeta mucitungu ca Media mwasangilwe umufungilo; umwalembelwe ifi: ³"Mumwaka wakubalilapo uwa mfumu Koreshe, Koreshe imfumu acitile icakushika p a ng'anda yakwa Lesa yali kuba mu Yerusalemu: 'Leken inga ikulululwe nga incende yafya malambo, lekeni imifula ibikwe, ubutali bwaiko bube imikono amakana mutanda, ubufumo bwaiko imikono amakumi mutanda. ⁴Imitanda yakuba yamabwe uakulu no mutande umo uwafimiti, kabili ishakuposapo shikafune ku ng'anda ya mfumu. ⁵Nomba bwesheni ifipe fya golide na silfere ifya mu ng'anda yakwa Lesa, ifyapitilwe na Nebukadinesa ukwisa kuleta ku Bebele ukufuma mwi tempele ku Yerusalemu kabili fibwekesheni kwi tempele ku Yerusalemu. Mukaya kufibika mu ng'anda yakwa Lesa. ⁶Lelo Tatina, umulashi wa cutingu ca Bushilya lwa Nika, Shetari-bosenai, na Benku benu abakuba mu citungu ca Bishilya lwa Nika, talukeniko! ⁷Sheni umulimo wa iyi ng'anda yakwa Lesa yeka. Umulashi nabakalamba ba muba Yuda bal; i nokukwa iyi ng'anda yakwa Lesa pali ilya ncende. ⁸Nkofumya icakushika icakuti mulingile ukucita ici kuli aba abakalamba bamu ba Yuda abakokula iyi ng'anda yakwa Lesa: Ifya fyuma fyamutulo wa aba baume pakukana leka imilimo yabo. ⁹Conse icikofwaikwa - ingombe shinono ishilume, ba pumbwe, nangula abana bampanga ku fyabupe fya koca kuli Lesa wa myulu, ingano, umucele, umwangashi nangula amafuta umwabelele icipope ca bashi mapepo mu Yerusalemu - mukalekubapa cila bushiku ukwabula ukufilwa. ¹⁰Citeni ici ukulenga bakalekuleta ifya malambo fyakutemuna Lesa wa mu mulu no kulakupepela umweo wamfumu na bana baiko. ¹¹Ndicitile icakuti umfwa onse uyo aonaula icashikwa, kukafumiweko icimuti ku ng'anda yakwe ikalulwa icishala pamulandu uyu. ¹²Lesa uwalenga ishina lyakwe ukulakuba dkulya engafumyapo yonse imfumu nangula abantu uukemya ukuboko ku konaula icashikwa, nangula ukonaula iyi ng'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu. Nebo, Dariusi, ndishikile icashikwa cikalekucitwa bwino bwino!" ¹³Pamulandu wacakushikwa catuminwe ne mfumu Dariusi, Tatinai, umulashi wacitungu ca Bushilya bwa Nika, Shetari - bosenai, na banku babo, balicitile fyonse ifyo imfumju Dariusi yalikufwaya. ¹⁴Eico abakula muba ba Yuda bakulile nokuya pantanshi mukukonka amafundisho yakwa Hagai kaesesema na Sekaria mwana Ido. Balipwile ifikuulwa umwabelele icakushika cakwa Lesa wakwa Israeli necashikwa cakwa Koreshe, Dariusi, na Artokishashete imfumu sha Persia. ¹⁵Iyi ng'anda yapwile pabushiku bwakulenga shitatu mu mweshi wa Adari, mu mwaka walenga mtanda munshiku shabufumu bwakwa Dariusi. ¹⁶Abena Israeli bashimapepo, abena Lebi, na bonse aba muli bunkole balisefeshe ukupeela iyi ng'anda kuli Lesa nensansa. ¹⁷Bapeele ingombe ishilume umwanda umo, bapunda amwanda umo, nemyanda in eiya mpanga pa kupela ing'anda yakwa Lesa. Kwalipelwe naba sawe ikumi na babili nga icakupela pa membu mubena Israeli bonse, umo cila muntundu wamu Israeli. ¹⁸Balisontelepo bashimapepo nabana Lebi abakubomba mufiputulwa mukutumikila kuli Lesa mu Yerusalemu, umo calembelwe mu citabo cakwa Mose. ¹⁹Eico bonse abalikuba muli bunkole balisefeshe ica kucilila pa bushiku bwakulenga ikumi na shine umweshi wantanshi. ²⁰Balishimapepo nabena Lebi isangululwile; bonse balikuba ababusaka, Elo baipeye ifye lambo lyakucilila ilya abo bonse bali kuba muli bunkole, pamo nabo. ²¹Abena Israeli abalikulya inama yacakucilila ni abao ababwelele ukufuma muli bunkole kabili baleipatula abene kukukowesha kwa nko sha iyo ncende kabili nofwaya fwaya Yawe, Lesa waba Israeli. ²²Kabila balisefeshe nokusekelela apakulu umutebeto wamukate utatutumuka panshiku cine lubali, pantu Yawe alibaletele ukusamwa nokwalula umutima wa mfumu ta ku Ashuri kukukosha amaboko yabo kumulimo wa ng'anda yakwe, ing'anda yakwa Lesa wakwa Israeli.

7

¹Nomba panuma yaifi, munshita yaletete yakwa Artakishashete imfumu yakwa Persia, Ezra aishile ukufuma ku babilloni. Ifikolwe fyakwa Ezra fyali Seraya, Asaria, Hilikia, ²Shalumu, Sadoke, Ahitubu, ³Amaria, Asaria, Merayote, ⁴Serahia, Usi, Buki, ⁵Abishua, Finehasi, Eleasari, uwali umwana umwaume wakwa Aaroni shimapepo mukalamba. ⁶Ezra aishile ukufuma ku babele kabili ali nikalamba wakashiwa u mafunde yakwa Mose oyo Yawe, Lesa wakwa Israeli, apele. Imfumu yalipele ena fyonsefye alekulomba ico ukuboko kwakwa Yawe kwali na ena. ⁷Bamo abanututuko yakwa Israeli na bashimapepo, abena Lebi, bakemba bamu matempele abalesuga impongolo, kabili nabo basintele abalepyungila mwitempele kabili baile ku Yerusalemu umwaka wa cine lubali wa mfumu Artakishasheke. ⁸Alifikile mu Yerusalemu mu mweshi wa cisano, uyo wali wakulenga cine lubali iya bu mfumu. ⁹Alifumine mu babele pa bushiku bwantashi bwa mweshi watanshi, cali pa bushiku bwantashi ubwa mweshi walenga cisano iyo afikile mu Yerusalemu, ico ukuboko ukusuma kwakwa Lesa ali nankwe. ¹⁰Ezra alibikile mutima wakwe ku kubelenga no kufwa ifunde lyakwa Yawe kabili ukuyacita no kusambilisha icipope namakambisho mu Israeli. ¹¹Iyi yali nikalata iya mfumu Artakishasheke apela Ezra, bashimapepo kabili kalemba wa malango ne fipope fyakwa ya Yawe mu Israeli. ¹²Imfumu sha shafumu Artakishashe, kuli shimapepo Ezra, kalamba wa mafunde yakwa Lesa mu mummyulu: ¹³Nebo nafumu inkombisho ukweba ati konsefye ukufuma mu bantu bakwa Israeli mubufumu bwandi - ukubikapo nabashimapepo babo na bena Lebi - uwakabila ukuya ku Yerusalemu kuti baya nankwe. ¹⁴Nebo, ne mfumu, kabili nabakabilo bandi cine lubali, nkomkituma mwebo bonse ukutakufwailikisha palwa kwa Yuda kabili na Yerusalemu ukulingana ne funde lya kwa Lesa wesu ilyaba mukuboko

kwesu. ¹⁵Mwebo mwalekuleta silfere na golide iyo mfumu na bakabilo bakwe batulile mukuitemenwa kuli Lesa wakwa Israeli, uyo ukwikala kwakwe mu Yerusalemu. ¹⁶Mukuitemenwa mupele silfere na golide yonse iyo mukosanga mu citungu ca Babiloni, ukubikapofye ne mitulo takuitemenwa iyo bantu na bashimapepo batulile mukuitemenwa ukuba mu ng'anda ya kwa Lesa mu Yerusalemu. ¹⁷Eco ubomfye ululupiya kukushita mukukumanina ng'ombe nshilume, bapumbwe, no tulume twampaanga, ne mitulo ya cabunga ne mitulo ya cakunwa. Ufitule pa cipailo ico icaba mu ng'anda yakwa Lesa wesu mu Yerusalemu. ¹⁸Ubomfye ulwa silfere na golide ulushelepo kucili conse icikomoneka ukuwama kuli webo na ba wenu, ku kusekesha Lesa wenu. ¹⁹Eco ubike ifipe filya ifyalwe kumulola wakwe kukupyungila mu ng'anda yakwa Lesa wenu mu Yerusalemu. ²⁰Necili conse icikokabilwa ku ng'anda yakwa Lesa wenu ico ukoukofwaya, cikabulwe kukupendelwa ukufuma ku cipao cabufumu. ²¹Nebo, ne mfumu Artakishashe, na fumya ili kambisho kuli bonse bakasunga wacipao mu ntungu na kucila ukweba ati consefye ico Ezra, kalemba wefunde lya kwa Lesa wa mu mulu, ico alomba ukufuma kuli mwebo mulekumupa mukukumanisha. ²²Ukufikafye nakumwanda umo wa silfere, umwanda umo uwafipimo fya ngano, umwanda umo wafipimo fya bati wa mwangashi kabili no dmwanda umo uwafipimo fya bati wamafuta ukubikapofye no mu cele wabula icipimo. ²³Consefye icofuma kwikambisho lyakwa Lesa wa mu mulu, cilakubombwa mukuipesha ku ng'anda yakwe. Ico nindo ubukali bwakwe bwingeshla pa mfumu na bana bakwe? ²⁴Fwebo tukobeshibesha bena ukweba ati takuli insambu yapelwa ukuluminisha mumusangulo nangu mumusonko pali bashimapepo bonse abena Lebi, bakalemba, bakasunga wampongolo, nangu bantu fye bonse abasontwa ukupyungila kwitempele kabili nababomfi ba ng'anda yakwa uyu Lesa. ²⁵Ezra, ukushilimuka uko Lesa apela kuli webo dusote abakapingula na ba shicilya wa milandu ulekupingula abantu bonse mucitungu no kucila inika, akbili nokupyungila bonse abaishi ifunde lyakwa Lesa wenu. Webu uli no kulesambilisha bonse abo abataishiba ifunde. ²⁶Ule kulimuna bonsefye abatakobela ifunde lya kwa Lesa nangu lifunde lya mfumu, kuti caba nikutufwa ukumutafya mu calo ukumupoka ifyuma fyakwe nangu ukumubika mucifungo. ²⁷Apalwe Yawe, Lesa wafikolwe fyesu, uwabikila ifi fyonse mu mutima wafumu kukupela ubukata ku ng'anda yakwa Yawe mu Yerusalemu, ²⁸Kabili uwa tatalishe icipangano cabucishika kuli mwebo pa mulola wafumu, nabakabilo bakwe, kabili nafyonse ifyakwe ifya maka. Nebo ndikoseleshiwe no kuboko kwakwa Lesa wandi, kabilli nebo ndikolonganikile ntungulushi ukufuma mu Israeli mukwabati shilekuya nandi.

8

¹Aba entungulushi sha fikolwe ne mfyalwa sha abo bashale mu Babele nandi mu nshita ya tekele Artakishashete imfumu. ²Uwa mubana bakwa Finehasi, Gershomu. Uwa mu lupwa lwakwa Itamari, Danieli. Uwa bana bakwa Dabidi, Hatushi. ³Umwana wakwa Shekama, uwali mu lupwa lwakwa Paroshe, Sekaria pamo nankwa bali abaume 150 mu mfyalwa. ⁴Uwa mu bana bakwa Pahati-moabu, Elihoeai mwana Serahia, pamo nankwa pali abaume imyanda ibili. ⁵Mu bana bakwa Satum Beni Juhaziele na bali pamo na baume imyanda itatu. ⁶No wa mubana bakwa Adini, Ebete mwana Yonatani pamo nao bali abaume amakumi yasano. ⁷Na mu bana bakwa Elamu, Yeshaya mwana Atalia, nao bali abaume amakumi cine lubali. ⁸Nao uwa mu bana bakwa Shefatia, Sedabia mwana Mikeale pamo nao bali abaume amakumi yane. ⁹Uwa mu bana bakwa Yoabu, Obedia mwana Yehiele nao ali pmo na baume 218. ¹⁰No wamu bana bakwa Beni, Shelomiti mwana Yosifia kabili nankwa abaume 160. ¹¹No wa mu bana bakwa Belai, Sekaria mwana Bebai kabili pamo nankwa abaume amakumi yabili na cine konse konse. ¹²No wa mu bana bakwa Asigadi, Yohanani mwana Hakatani pamo nankwa bali 110. ¹³Na mu bana bakwa Adonikamu balishele panuma. Aya e mashina yabo Elifelete, Yeuele, na Shemaya nabo pamo bali na baume amakumi mutaanda. ¹⁴Na bamu bana balwa Bigibai, Utai na Skuri, kabili pamo nabo abaume amakumi cine lubali. ¹⁵Nalikelonganikile abalumendo pa munyangala uwaya ku Ahaba no kucita inkambi pa nshiku shitatu. Ilyo naipushenye abantu na bashimapepo, lelo nshasangillemo abamu bana bakwa Lebi. ¹⁶Eico natumine ku kwita Eliesere, Artiele, Shemaya, Elnatani, Yeribu natani, Sekaria na Meshulamu, abali intungulushi, na Yoyaribu na Elnatani abali bakasambilisha, ¹⁷Ica konkelepo nali batumine kuli Ido, intungulushi mu Kasifa. E kuti, batutumineko ababomfi bamu ng'anda yakwa Lesa. ¹⁸Kabili balitumineko ukupitila mu maka ya kuboko kwakwa Lesa umubomfi musuma ishina lyakwe ali ni Sherebia umwaume uwakushilimuka. Ali wamu lupwa wa Mali mwana Lebi mwana Israeli. ¹⁹Alishile nabana ikumi na cine konse konse naba munyina. Aishile na Hashaya kwali, umo uwa lwa bena Merari naba munyina nabana baume, abaume amakumi yabili bonse pamo. ²⁰Pali abo bapelwe umulimo wakubomba mwitempele, abo Dabidi naba cilolo bapele ukubombela abena Lebi: 220, cila umo apelwe umulimo pali cile shina. ²¹Kabili nabilile ukukanalya pa munyangala wa Ahaba pakuishisha fwebene ku cinso cakwa Lesa, pakwipusha inshila lya tambalala ukufuma ena ukwisa kuli fwebo, abana banono ne fikwata fyesu. ²²Nali ne nsoni sha kwipusha ku mfumu ifita nangu impuka yapali bakabalwe abakutu cingililako ku balwani pa lwendo, pantu twalilandile ku mfumu. Ukuboko kwakwa Lesa wesu kuli pali bonse abamufwaya kuku bacita icisuma elo ukukosa kwakwe no bukali bwakwe fili pali bonse abamusula. ²³Kanshi twali funga no kufwaya Lesa pali ici nao alwumfwile amaepo yesu. ²⁴Icakonkapo nalisalile ikumi nabaili abaume ukufuma muli bashimapepo abali bacilolo: Pamo na Sherebia, Hashabia na ba munyina wabo ikumi. ²⁵Napimina kuli bena silfere, golide ne fipe, ifyamusangulo fya ng'anda yakwe Lesa ifyo basangwilile imfumu, naba kupanda amano baiko naba mushika baiko nabena Israeli bonse abasangwilileko. ²⁶Nalingile mu minwe yabo ukufina kwa silfere amatalanta imyanda myutanda na makumi yasano ne fipe fya silfere amatalanta umwanda umo. ²⁷Amakumi yabili badariki ikana limo, ne fipe fibili fisuma ilya mukuba uwapukutwa ifya mbulabula nga golide. ²⁸Kabili natile kuli bena, "Mwaliba abamushilo kuli Yawe, ne fipe ifi fine, na silfere na golide fya bupe bwa kuipela kuli Yawe, Lesa wafikolwe

fyesu. ²⁹Lolesheni pali bena, kabli bakeni musasuke amulingilo ukufuna ku cinso caba cilolo ba bushimapepo, abena Lebi, ne ntungulushi sha fikorwe ne mikowa shamu Israeli na Yerusalemu mumiputule yamu ng'anda yakwa Lesa. ³⁰Bashi mapepo nabena Lebi balisumine uwapimwa silfere, golide, ne fipe pakutu bafitwale ku Yerusalemu, mu ng'anda yakwa Lesa wesu. ³¹Twafumine ku Ahaba umunyangala pa bishiku bwalenga ikumi limo na shibili mu mweshi wa ntanshi pakuya ku Yerusalemu. Ukuboko kwa kwa Lesa wesu, akotucingilila ku kuboko kwa mulwani na bonse abalefwaya ukutusunda mu nshila. ³²Elo twaingile mu Yerusalemu twaikele mulya inshiku shitatu. ³³Pa bushiku bwalenga shine silfere, golide na fipe fimbi fyali pimwa mu ng'anda yakwa Lesa, mju maboko yakwa Meremote mwana Uriah shimapepo. Nao nali Eleasari mwana mwaume Finehasi, na Yosebadi mwana Yeshina na Nadia mwana Binui abena Lebi ku mpendwa, ku kufina. ³⁴Calingilwe conse, no kufina konse kwalembelwe mu nshita ilya ³⁵Elyo abana ba bunkole aba bwelele muli bunkole bapalamike ifya bupe fya koca kuli Lesa wabena Israeli: Abalume ba ng'ombe ishilume ikumi limo na shibili pali Israeli onse, ba mpumbwe amakumi pabula na shine, impanga amakumi cine lubali na ikumi na shibili imbushi nge ca bupe ca lubembu. Fyonse fyai bupe bwa fya koca fyakwa Yawe. ³⁶Balipele imfumu ifipope ku babomfi ba mfumu bana kateka bamu fitungu na mu mimana mwishilya, kabili bafwile abantu ne ng'anda yakwa Lesa.

9 ¹Lintu ifi fyacitikile, bacilolo baishile kukumanya nebo no kwebati, "mwebantu ba mu israeli, bashimapepo elo na bena Lebi tabapatulukene beka abene ukufuma mu bantu ba mu calo ne fya makakamiko fyabo kanaani, abena Hiti, abena Perisiti, abena Yebusi, abana Amone, abena Moabu, abena Egupti elo na bena Amore. ²Pantu bali bulile bamo aba mubana babo banakashi na bana babo baume, kabili balibsankenye na bantu ba mushil nabo abantu ba calo, elo ne ntungulushi naba cilolo cali cantanshi muli ubu bucishinka." ³Lintu nebo naumfwile fi, alilepawile ifyakufwala no mwando nokutinta imishishi ukufuma umutwe wandi ne myemfu, elo nebo naikele panshi no ku peshiwa amano. ⁴Bonse abo abatutwimeko ku cebo cakwa Lesa wakwa Israeli pamulandu wakukana kwata icishinka bali bakologenye muli bunkole kuli nebo elyo nali kelefya ngo wakubula amano mpakafye no mutulo wa cungulo. ⁵Lelo pa mutulo wapa cungulo nebo nalimine ukufuma pacifulo nali apakisekwa mufyakufwala yandi ifya kulepauka mwingila elo nantambo nalifukeme panshi no kutamba amaboko yandi kuli Yawe Lesa wandi. ⁶Nebo nalilandile, "Lesu wandi, nebo ndyumfwile nsoni elo ndisebene ku kwinamuka icinso candi kuli webo, pantu amampulu wesu na yafulishe pa mitwe shesu, no kushininwa kwesu kuli kulishe ukufika na ku myulu. ⁷Ukufuma munshiku shafikolwe fyesu na lelo twaliba mu kushininwa ukukulu. Mufyabupulumushi fyesu, mu shamfumu shesu, elo na ba shimapepo besu balipelwe na muminwe ya shamfumu isha cino calo, balipelwe na muminwe ya shamfumu isha cino calo kukanwa ka lupanga, kubusha bwabunkole elo ngecitapwa ne finso fya nsoni ngefyo tuli nanomba. ⁸Kanshi nomba pakashita kanono, uluse ukufuma kuli Ywe Lesa wesu lwalisa ku kwikala nafwebo ababutukile elo na basheleko no kutupela fwebe ubucingo muli ilya ncende ya mushilo wakwe. Ifi fyalityakwa Lesa wesu kuku tubutiisha mumenso fwebo fwebo nokupela kuli fwebo ukutushako panono mubusha bwesu. ⁹pantu tuli basha, lelo lesa wesu tatulaba fwebo alilundako icipangano cakunakila kuli fwebo. wene acitile ifi mumenso ya shamfumu ya persia mukwebati wena batupele amaka yapy, pakweba ati kukululule amayanda yakwa Lesa wesuono kwimya fitantantala, Alicitile ifi pakweba ati ena kuti atupele icubumba cabucingo mu Yuda na mu Yerusalemu. ¹⁰Lelo nomba, Lesa wesu, findo fwebo tungalanda panuma ya ifi? fwebo tuli labile amafunde yobe. ¹¹Ifyakukonkomesha ifyo webo wapele kuba bomfi bobe ba kasesema, ulo webo waebele ati, "ici calo ico mwebo mukoingilamo kukucikwata calo cakukowela, calikoweshiwa nabantu baikalamo ne micitile yabo iya mipamba, Baliswishisheo ukufuma kumpela umo ukufika na kuinankwe no kukoweshiwa kwabo. ¹²Ico nomba tamuli nokupela abana banakashi benu kubana baume babo; kabili tamuli na kubula abana banakashi babo ukufya kubana baume benu kabili mwilakukonka umutende wa micitile yabo nangula mikalile yabo, ukwebati mwebo muli nokuba abakukonsa nokulya fyabune ifya mucalo, kabili mwebo muli no kulenga abana benu ukucikwata icalo inshita yonse." ¹³Panuma ya fyonse ifyaishile pali fwebo pamulandu wamicitile yesu iyabipa no kushininwa kwesu apo mwebo mwe Lesa wesu, mwalitusanga fwebo ukufuma ngabashalapa. ¹⁴Bushe tutobe nakabili amafunde yobe no kusankanya ifyupo naba bantu bafyamipamba? Bushe mwebo tamwafulwe kabili no kutulofya fwebo ecakuti tapaba nowingashalapo nangu umo uwakufuka? ¹⁵Yawe, Lesa wakwa Israeli, mwebo mulibalungami ico fwebo twaba ngababutwike abashalapo ici fwebo twaba ngababutwike abashalepo ukufika kuli buno bushiku. Mona! fwebo tuli kucinso cenu mukushininwa kwesu, tapali nangu umo wingeminina pa cinso cenu pa mulandu waifi.

10

¹Ilyo Esra apepele noku yebelela, ali lilile noku iposa panshi ku menso ya ng'anda ya kwa Lesa, ulukuta ulukalamba lwali longene ulwabena Israeli abaumem abanakashi nabana abanono balikolongene kuli ena eico abantu balelosa apakalamba. ²Shekania umwana umwaume wakwa Jehiele ku bana bakwa Elamu alandile kuli Esra, "Twalina aba shakwata icicetekelo kuli lesa wesu elo tulyupile abanakashi abena fyalo ukufuma ku bantu ba mucalo. Lelo nangula cili ifi, kuli isubilo kuli Israeli. ³Eico nomba natupange icipangano na Lesa wesu ukutuma abanakashi bonse nabana abanono ukulingana ne shikulu atukonkomeshe noku konkomesha abo aba tutuma amafunde yakwa Lesa elo lekeni ci citwe ukulingana na malango. ⁴Imeni, eico ici cintu cenu uku cisenda, elo tuli na mwebo. Beni abakukosa elo citeni ci." ⁵Elyo Esra alimine nokulenga bacilolo ba shimapepo abena Lebi na Israeli yonse yalaile ukucita muli yi nshila. Eico bonse balicitile ukulingana no bufwayo kukulapa. ⁶Nao Esra alimine ukufum pa menso ya ng'anda yakwa Lesa no kuya kumiputule yakwa Yehohanani umwana umwaume uwakwa Eliashibu talile umukate uli onse, nangula kunwa amenshi

ayali yonse ico alelosha pamulandu waku kanaba ne cicetekelo kuli balya muli bunkole.⁷Eico balitumine akasebo mu Yuda namu Yerusalemu ku bantu bonse afumine muli bunkole uku kolongana mu Yerusalemu.⁸Uuli onse uwu shaishie mu nshiky shitatu ukulingana nama kambisho ukufuma kuli ba cilolo naba kalamba-fyonse ifyo anonkele fyali nokupokwa elo no mwine nao ali noku patulwako ku lukuta ulukalamba uluwa bantu ulwa fumine muli bunkole.⁹Eico abaumhe bonse abamu Yuda na Benyamini balilongene mu Yerusalemu mu nshiku shitatu. wali nimu mweshi wapabula no bushiku bwa makumi yabili ubwa mweshi. Abantu bonse baikele mu lubansa lwa nga'nda iyakwa Lesa baletutuma pa mulandu waili lyashi naoa mulandu wamfula.¹⁰Esra shimapepo alimine no kulanda, "mwebo mweka muli pilibukile mwaikela nabana mayo abena fyalo pakuti mufushe ukushininwa kwa mwa Israeli. ulukuta lonse lwa lyaswike mu musowa uwakubilikisha, "twalacita ukulingana nefyo mwalanda.¹¹Lelo nomba ilandileni kuli Yawe, Lesa wa fikolwe fyenu no kucita ubufwayo bwakwe, patuleni ukufuma ku bantu ba calo noku fuma kuli banamayo abena fyalo¹²ulukuta lonse lwa lyaswike mu musowa uwakubilikisha, "twalacita ukulingana nefyo mwalanda.¹³Nelyofye kuli abantu abengi elo ili ninshita ya mainsa tatukwete amaka ay kwi manina panse eo ubutabulifye bumo nangula bwanshiku shibili isha milimo, ico apakalamba tulyo nawile ifunde muli uyo mulandu.¹⁴Eico lekeni bacilolo wesu be manine lonse ulukuta lekeni monse mu misumba shesu abo abaupa banamayo abena fyalo besa panshita iya sontelwe iyo iyika salwa ku bakalamba ba musumba nab kapingula wa musumba mpakafye icipyu cabukali bwakwa Lesa cika fumeko kuli fwebo."¹⁵Yonatani umwana umwaume uwakwa Asaele na Yaseya umwana umwaume uwakwa Tikba tasumine ifi, na Meshulamu na Shebetai umwina Lebi aliba tungilile.¹⁶Elyo abantu aba bwelilwike muli bunkole bacitile ici. Esra shimapepo asalile abaume, intungulushi mu mikoewa ya fikolwe fyabo na mayanda yabo-bone pamo mwishina eo balifwailishe umulandu pa bushiku bwa kubalilapo pa mweshi wakulenga ikumi.¹⁷Ukufuma pa bushiku bwa kubalilapo ubwa mweshi waku balilapo balipwile ukufwailisha niba nani abaume abaikele nabana mayo abena fyalo.¹⁸Pabana baba shimapepo pali abo abaikele naba namayo abena fyalo. pabana bakwa Yoshua umwana umwaume wakwa Yosadaki ne ndume shakwe bali Maaseya, Eliesare, Yaribu na Gedalia.¹⁹Elo bali ipeleshe uku bwekeshamo abakashi babo ukuya. Eco bali shininwe balipele ilambo iyakwa pumbwe ukufuma ku mukuni pa mulandu waku shininwa kwabo.²⁰Aba mubana bakwa Imere: Hanani na sebadia,²¹Aba mubana bakwa Harimu: Maasey, Eliya, Shemaya, Yehiele na Usia,²²Aba mubana bakwa Pashihuri: Elioenai, Massey, Ishmaele, Netanele, Yosabadi na Elasa.²³Aba mubana bakwa Lebi: Yosabadi, Shimei, Kelaya (Nga ab, kelita, Petahia, Yuda, na Eliesare).²⁴Aba muli ba kamba: Eliashibu na bamuli baka sunga wampongolo; Shalumu, Tolemu, na Uri.²⁵Aba mubana bakwa Israeli abasheleko-abamu bana bakwa Paroshe; Ramia, Isia, Malkiya na Benaya.²⁶Aba mubana bakwa Alamu; Matania, Sekeria, Yehiele, Abdi, Yeremote, na Eliya.²⁷Aba mubana bakwa Sutu: Elienai, Eliashibu, Matana, Yetemote, sabadi na Asia.²⁸Aba mubana bakwa Bebai Yehohanani, Hanania Sabai na Atilai.²⁹Aba mubana bakwa Bani; meshulamu, maluki, adaya, yashabu and sheali yeremote.³⁰Aba mubana bakwa Pahati-Moabu: Adina kelali, Benaya, Maaseya, Matania, Besaleele, Binui na Manase.³¹Aba mubana bakwa Harimiu: Eliesere, Ishiya, Makiya, Shemaya na Simeone,³²Benyamini, maluki na shemaria.³³Aba mubana bakwa Hashamu: Mateni, Matata, Sabadi, Eliferete, Yeremia, Manase na Shimei.³⁴Aba mubana bakwa Bani: Maadia, Amramu, na Uele.³⁵Benaya, Bedia na Kelu,³⁶Vania, meremote, Eliashibu,³⁷Matania, Matenai, na Yaasu.³⁸Aba bana bakwa Bani: Shimei,³⁹Shelamia, Natani, Adaya,⁴⁰Makenadabai, Shashani, sherai,⁴¹Asarele, shelemia, shemaria,⁴²Shalumu, Amaria na Yosefe.⁴³Aba mubana bakwaNebo; Matitia, sabadi sebina, Ido, Yoele na Benaya.⁴⁴Abo bonse abasendele abena fyalo abakashi aba abo eo balikwete abana kuli bamo.

Nehemia

1 ¹Aya e mashwi ya kwa Nehemia mwana Hakaleya: Nomab cali citikile mu mwenshi wa kusilefu, mu mwaka uwakulenga amakumi yabili elo nali mu musumba wa susa.²Umo uwa muli bamunyinane, Hanani elo bamo abaume bafumine mu Yuda balishile, elo nabepwishe pa mulandu wa Bayuda, abashele no kupususha abo abapuswike ukufuma muli buunkole na palwa Yerusalemu.³Nabo balilandile kuli nevo, Nabo abali mucitungu abapuswikepo kuli bunkole mu citungu bali mu mafya ayakalamba kabili no kusekwa pantu ifibumba fya Yerusalemu fyali tabaie nokwisuka kabili ne mpongolo shaiko sha sontelwe no mulilo."⁴Lulya lwinefye na umfwile aya amashiwi nalikele no kulosha, na panshiku nali twalilile ukulunguluka kabili no kufunga no kupepa ku cinso ca kwa Lesa wa mulu.⁵Elo ba lyebelele ati, "Napapata namilomab mwebo, Yawe, Lesa wa mumulu Lesa mukulu kajibili umusuam, uusunag icipangano no kutemwa kwakwe ukwabual ukushinte lenteshiwa nabo abatemwa ena abasunga amafunde yakwe.⁶Leka amenso yobe yesuke no kuleka amatwi yobe yapepeke pakweba ati umfwile ipe[lo lya mubomfi obe ukweba ati nevo na pepa pacinso cobe akasuba no bushiku pa bantu bakwa Isreali ab bomf bobe nkoyebelele ifya lubembju fya bantu bakwa Israeli ifyo twa bembuka kuli webo. Bonse nevo naba munganda yakwa tata twalibembuka.⁷Tuli citile ububifikuli webo kabili tatusungile amalango nefya pampamikwa ne fya kukonka ifyo wa konkomeshe umubomfi obe Mose⁸Napapata ibukisha aya mashiwi yobe wa konkomeshe umubomfi obe Mose 'nga cakuti wacita umwa kubula bu cishinka nkamisalanganya mwebo mu bantu,⁹lelo nga cakweba ati mwapilibukial kuli nevo no kukonka amafunde yandi noku yacita, nangu abantu bobe ukuba salanganya pesamba iya muli wa lepesha, nevo ndi noku balonganika bena no kubafumya mulya no kubaleta bena ku cifulo ico nevo nasala ukupanga ukwikalamo ishina lyandi.¹⁰Nomba aba babomfi bobe kabili bantu bobe abo wa puswishe ku maka yobe ya kalamaba elo no kuboko kobe ukwa kukosa.¹¹Napapata, nde milomba mwebo, Shikulu, leka amatwi yobe ya pepekw kwi pepo ilya mubomfi obe aba cankilwa mu kucindika ishian lyobe. Nomba fikilisha ku babomfi bobe le;o elo balange uluse mu cinso cakwa uyu muntu." nalilombele nga kekata wa lukumbo lwa mfumu.

2

¹Mu mweshi wa Nisan, mu mwaka wali kulenag amakumi yabili u wakwa Artaxerxis imfumu, ali kolongenye umwangashi, elo Nebo nali bulile umwangashi no kupa ku mfumu. Lelo nebo panuma nshatalile kubapo uwa bulanda painso cakwe. ²Lelo imfumu ya lilandile kuli nebo ati, "Nindi icinso cobe cikomokela ica bulanda? webo taukomoneka ukuba uwakulwala na likwete umwenso uu kalamba." ³Nebo nalilandile ku mfumu, "shi ikaleni umuyaya mwe mfumu! Nindo icinso candi ci shingabela ica bulanda? Umusumab, incende sha nshishi sha bafyashi bandi, shili mu konaikwa elo impongolo shashiko shilyonawile no mulilo." ⁴Elo imfumu ya lilandile kuli nebo, "Nindo webo ukofwaya nebo ukucita?" Elo nebo nalipepele kuli lesa wa mumulu. ⁵Nebo nalyasukile imfumu ati, "nga cikomoneka icisuma ku mfumu, nga cakweba at umubomfi wenu alicitile bwino mu cinso cenu, mufwile ukututuma nebo ku Yudeya, ku musumba wa nshishi sha bafashi bandi, ukweba ati ninga cikululula." ⁶Imfumu ya lyasukile nebo (elo namfumu alikele na ena lubali lwaiko), "ninshiku shinga webo uli no kufimapo elo nililali ukwabwela?" Imfumu yali sansamukile pakutuma nebo lintu nalikuipa iya kulinga. ⁷Elo nebo na lilandile ku mfumu, "nga cikosekesha imfumu kuti mwampa ama kalata ayaba bwana mala mu citungu kwishilya lya mumana pa kweba ati benjag suminisha nebo ku kupita mu mipokapoka yabo mubulendo bwandi ubwa ku Yudea. ⁸Kwingabako na kalata wakwa Asapi kasunag wa matololo ya mfumu, pakwebati ena ena enga lekumpako imikula ku kupangilako imyalo sha mpongolo sha lubansa lwa palamian ne hema, elo nefya cibumba ca musumba, elo nefyaku nganda umo nebo nkalakwikala." Elo pamulandu ukuboko ukusuma ukwakwa Lesa kwali pali nebo, imfumu yali nsuminisha nebo paplwa mepusho yandi. ⁹Nebo nalile kuli bwana mala mucu citungu ukwabucila bushilya wa mumana elo nalibapele na makalata ya mfumu lelo imfumu yalintumine pamo na bakalamba ba fita elo na baum na pali bukabolwe. ¹⁰Ulo Sanballati umwina Horoniti na Tobia umubomfi umwina ammoniti baumfwile palwa ici bali fulilwe apakalamba ukweba ati palipo umo uwushile uyo wali kufwaisha u kwafwa abantu bamu Isreali. ¹¹Eicho nalile ku Yerusalemu no kwikala kulya inshiku shitatu. ¹²Nalimine ubushiku, nebo na abaume aba pedwa pamo na nebo. Neblo nshaebilepo nebo umo fintu Lesa wandi ali kubika kamutima wandi ifyakucitila Yerusalemu tapalipo inama yali na nebo, ukucial pali imo iyo nebo nali kwendapo. ¹³Nebo nalifumine panse ubuyshiku ku mpongolo ya mukonko, ukuloal ku cishima ca Jackali na ku mpongolo ya Dungi, no kulonda ifi bumba fya Yerusalemu, ico icatobekelwe ukulekanamo, elo ne mpongolo sha fikopa fya lyonawilwe no mulilo. ¹⁴Elo nebo balile ku mpongolo ya kamfukumfuku na ku mpongolo ya cishiba ca mfumu. ne ncende yali cepeshe umwakuti inama nebo nali kuninapo tainda pitamo. ¹⁵Elo nebo nalile pamulu bulya bushiku mu lulamba lwa mukonko elo nalilondele icibumba, na nebo nalipilibukile no kwingilila ukupitila pa mpongolo ya mukonko elo nali bwelelele. ¹⁶Intungulushi tashaishilepo uko nebo naile nangu fintu ifyo nacistitile, elo nebo nshilati kwi shibisha aba Yuda, nelo basimapepo, nelo bashimucindikwa, nelo intungulu, nelo abashala abali kubomba umulimo. ¹⁷Na lilandile kuli bena, "mwebo mukomona amafya fwebo tulimo, ifyo Yerusalemu ali mukonaika elo ne mpongolo shauko shilyonawilwe no mulilo iseni, lekeni fwebo tulekukulula icibumba camu Yerusalemu pakwebati twikalengwa insoni. ¹⁸Nebo nalilandile ukuti ukuboko ukusuma u kwakwaa Lesa wandi kwali pali nebo na kabili palwa mashiwi ya mfumu ayo ali kulanda kuli nebo ba lilandile ati, "lekeni fwebo twiminine no kukula." Elo bali koseleshe amaboko yabo ku mulimo uusuma. ¹⁹Lelo ulo Sanballati umwina Horoniti, na Tobia umubomfi wa bena Ammoni, na Geshemi umwina Arabia balyumfwile palwa ici, bali pumishe no kutupela imilandi, elo bali landile ati, "findo mukocita? Bushe mwebo mukosangukila imfumu?" ²⁰Elo nebo na libasukile ati, "Lesu wa mumulu a kotupela ukucimfya, Fwebo tuli babomfi bakwe elo tukoiminina no kukula. Lelo mwebo tamukwetemo cakaniko, insambu kabili tamukwetemo cakaniko, insambu, kabili tamukwetemo ica kwibukisha icenu mu Yerusalemu."

3

¹Elo Eliashib shimapepo mukalamba alimine naba wabo bashimapepo elo bakulile imponbgolo yampinga bali ishishishe nokulekubikamo ifibi, Bali ishishishe ukulekufiak nakulupungu ulwa mwanda elo ukulekufika naku lupungu lwa Hananele. ²Ukukonkana na ena abaume bamu yeliko balibombe, elo ukukonkana nabena Zaccur umwana mwaume wakwa Imri balikubomba. ³Abana baume bakwa Haseenaah balikulile impongolo yesebi, baipangile imyalo, nokuipangile fibi, imikono ya iko ne mipindo yaiko. ⁴Meremoth aliwemye incende yakonkelepo. Umwana maume wakwa Uriah, umwana mwaume wakwa Hakkoz. pantanshi yabena Meshullan alimwene mwana maume wakwa Berecia-umwana mwaume wakwa Meshezabel. ⁵Ukukonka pali bena Zadoki ali wemye. Mwana mwaume wakwa Baana. Ukukonka pali bena aba tejoite bali wemye, lelo abakalamab bakuli bena balikene ukulekupyunga ifyo babelele kuli bakangalila babo. ⁶Joiada mwana mwaume wakwa Paseah elo na Meshullam umwana mwaume wakwa Besodeiah alimwene impongolo yakale. Balipangile ne myalo yaiko no kubike fibi fyaiko, amaingwe yaiko elo nemipindo yaiko. ⁷Ukulekukonka pali bena bali baume abalikufuam ku Gideone elo na Mizpah melatia umwina Gibion na Jadoni umu Merenothit-icipuna cabukata icha kwa kateka wacitungu pamasamba ya mumana. ⁸Ukukonkak pali ena Uzziel umwana mwaume wakwa Hashalah umo uwa muli bakafula bafyela, alimwene elo ukukonka pali ena ali Hananiah kapanga wafya chena cah mununko. Balikululwile Yerusalemu ukulepkufika naku Broadwall. ⁹Ukukonka pali bena Rahaiah umwana mwaume wakwa Hur alimwemye. Ali no cilolo wapakati ka fitente fyamu Yerusalemu. ¹⁰Ukukonka pali bena Yedaiah umwana mwaume wakwa Harumaph aliwemye pantanshi ya nganda yakwe. ukukonka pali ena Hattush umwana mwaume wakwa Hashabaciah ali wemye. ¹¹Malkijah umwana mwaume wakwa Harim na Hasshub umwana mwaume wakwa Pahath-moab aliwemye naimbi incende ukulekubokapo nolupungu lwa mabuku. ¹²Ukukonka pali yena Shallum umwana mwaume wakwa

Halahesh cilolo wa papakati kafitente fyamu Yerusalemu aliwemye, pamopene nabana banakashi bakwa ena.¹³ Hanun elo nabekashi bamu Zanoah baliwemye impongolo yamu mukonko bali ukulwile no kubike ifibi fya ciko, ama ingwe yaciko elo nemipindo yaciko baliwemye imikono umwanda umo ukufiak naku mpongolo ya Duna.¹⁴ Malkijah umwana mwaume wakwa Racab chilolo angalila ifitente fya Neth Hakeerem, fyali wemye impongolo ya Duna, Ali ikulile nokubikamo ifibi fye yena. Amaingwe ya ena elo ne mipindo yaena.¹⁵ Shallun mwana mwaume wakwa Kol-hozen, cilolo wangelila icitente ca mu Mizpah, alikukulwile impongolo ya kamfuku mfuku. Ali ikulile alibikilepo neca kufimba po elo nokulekubikamo ifibi fya iko, amaingwe yaiko ne mipindo yaiko. Elo kabili alikulile icibumab ca cishiba ca siloam lubali nebala lya mfumu ukulekufiak naku buninino apakulekutentemukila ukulekufuma mumusumba wakwa Dabidi.¹⁶ Nehemiah umwana mwaume wakwa Azbuk cilolo wapakati ka citente ca beth Zur, aliwemye kuncende apalugantana ukulekufuma ku manda shakwa Dabidi, ku cishiba icakupangwa na bantu naku nganda yabaume babulamba.¹⁷ Panuma ya ena abena Levi bali wemye ukulundapo Rahum umwana mwaume wakwa Ban elo ukukonka pali ena, Hashabia cilolo angalila pakati ka citente ca Keilah, pa citente cakwa ena.¹⁸ Panuma ya ena bawabo bali wemye ukulekubikapo na Binnui umwana mwaume wakwa Hanadad, cilolo wapakati mu citente ca Keilah.¹⁹ Panuma ya ena, Ezer umwana mwaume wakwa Jesha cilolo waku Mizpah ali wemye naimbi incende iya loseshe amenso.²⁰ Panuma ya ena Baruch umwana mwaume wakwa Zabbai aliwemye incende naimbi; ukulekufuma pe tungi iyacibumba ukulekufika ku cibi ca nganda ykwa Eliashib shimapepo mukalamba.²¹ Panuma ya ena Meremoth umwana mwaume wakwa Uruah umwana mwaume wakwa Hakozi aliwemye naimbi incende ukufuam ku cibi ya nganda yakwa Eliashib ukulekufika nakumpela ya nganda yakwa Elliashib.²² Pantanshi ya ena bashimapepo abaume balikufuam kuncende yashingulukile Yerusalemu bali ku wamyia.²³ Panuma ya ena Benjamin na Hasshub alikuwamyia lubali lwa nganda yabo abene.²⁴ Panuma yabena Binni umwana mwaume wakwa Henadad alikuisamyia naimbe incende ukulekufuma ku nganda yakwa Azaria ukulekufika petungi lye linga.²⁵ Pala umwana mwaume wakwa Uzai alikuwamyia nakambi itungi lyelinga no lupungu ulo ulwatika pamulu ukulekufuam pamulu wa nganda yamumfumu mulubansa lwakwa malonda. Panuam ya ena Pedaiah umwana mwaume wakwa Parosh aliwemye.²⁶ Lelo ababomfi bamwi Hema abalikwikala bali wemye pa cifulu lubali lwa mpongolo ya menshi pa kabanga nolupungu ulwa kufume cofi.²⁷ Panuma ya ena ama Tekoite baliwemye na imbi incende iyali apalungatene no lupungu lwa cifi ulukalamba sana apakolepa nga icibumba cha Ophel.²⁸ Bashimapepo bali wemye pamulu wa mpongolo sah kwakabalwe cila umo ukulungatana ne nganda yakwe ine.²⁹ Panuma yabena Zadok umwana mwaume wakwa Immer aliwemye incende iyalungatene inganda yakwe umgwine. Elo panuam ya ena shemaiah umwana mwaume wakwa Shecaniah, uwalukusunga impongolo yakukabanga, aliwemye.³⁰ Panuma ya ena, Hannia mwana mwaume wakwa Shelemiah, elo Hanun umwana mwaume wa kulenga mutanda uwa kwa Zalaph, aliwemye naimbi incende panuma yaena Meshullah umwana mwaume wakwa Belechia aliwemye apalungatani itungi lya ena iyapakwalukila.³¹ Panuma ya ena Malkijah, umo muli ba kafula wafyela, aliwemye mu nganda iye Hema yababomfi naba makwebo abali apalungatene ne mpongolo yakosontwa nape fungi lyamu kwalukila.³² Ba kafula bafyela nabamakwebo baliwemye ukulekufuma pamulu iye tungi elo nempongolo ya mpanga.

4

¹Nomba Sanballati aumfwile twalikukual icibumba calipile muli Ena, elo alifulilwe sana, no kupumya aba Yuda. ²Pa cinso ca bawabo elo ne fita fya bena Samaria alilandile, findo aba ba Yuda bakunakuka bakocita? bushe bakaibwesisha umusumba palwabo? Bushe bakulatula amalambo? Bushe bengapwisha uuyu mulimo mubushiku bumu? Bushe bakalakupuputula amabwe mumina yafibungulubwe oanuum yalyocelwe? ³Tobiah umwina Amoni nankwe, eloalandile, "nga cakwebati mumbwe eka alile pamulu wacobakokula, kuti catoba panshi amabwe yacibumba!" Kutikeni mwe Lesa wesu, pantutuli Abasulwa pilibuleni imicendo yabo pamtwe yabo abene elo mubapele bena kukonaulwa mucalo cabunkole. ⁴Mwifimba pafyabubifi fyabo el mwleka imemba shabo ukwelelwa ukufuam pacinso cenu, pantu balisonsobelwe bakalakula ukufika mukufulwa. ⁵Nomba fwebo twalikulile icibumba elo conse icibumab calilundene pamo. ukufika pakati ka cimo caciko pantu abantu balikwete umutima wakubomba, ⁶Lelo ulo Sanballati, Tobia, nabena Arabia, nabena Amoni, elo abena Ashidot balyumfwile ati umulimo wa kuwamyia ifibumba fya Yerusalemu walikuya pantanshoi elo no mwali kuba imilale mucibumba mwalikwisalwa ubukali ubukalamba bwalipile muli bena. ⁷Balyumene akapi bonse pamo, elo balishile mu kulwa ku Yerusalemu no kupanga icimfulunganya mulya mwine. ⁸Fwebo Twalipepele kuli Lesa wesu elo nokubika akakulinda nga bakucingilila kuli bena akasuab nobushiku pamulandu cintinya cabo. ⁹Elo abantu bakwa Yuda balandile ati, "amaka yabakusenda ifisendo yalecepa, filifulishe ifibungulubwe, elo twafual ukukulula icibumba." ¹⁰Abalwani besu balilandile, "tabalekwishiba nelo kulekumona mpaka tulishile pakati kabo no kubepaya elo nokuleak ukubomba." ¹¹Pali ilya nshita aba yuda abalikwikala pepi nabo balishile ukufuma kuntunga shonse elo nokulanda kuli fwebo imiku ikumi limo, ukulakutusoka fwebo, pa mapange balikutupangila. ¹²Eco Nebo nalibikile abantu mu ncende ishipe shacibumba umwaishibikilwe. Nebo nalibikile cila lupwa namapnga yabo, imisumbo, elo na mata. ¹³Elo nebo naliloleshe, no kwimina, elo nalilandile kubantungwa, elo ne ntungulushi, elo nakubantu fye bonse, "mwikalakuba nomwenso kuli bena. Kuteni nokulabika shikulu mumano, uuli umukalamba elo nobusuma. Mulekulwila indupwa shenu, abana benu abaume elo nabana benu abanakashi, abakashi benu gelo namayanda yenu." ¹⁴Calishilepo ulo abalwani besu balyumfwile ukuti amapange yabo yalishibikwe kuli fwebo, elo Lesa alifulungenye amapange Yabo, bonse fwebo twalibwelulukile kucibumab, cila umo kumulimo wakwe. ¹⁵Eco ukufuma panshita ilya pakati kapendwa ya babomfi bandi bali bombele pakukululula fye icibumba, elo pakati kappendwa yabo balikete imifwi

ifyakusolelako, Amata, elo balifwele ifyakumucingilila umubili elyo intungulushi shaliminine kunuma yabnatu bonse aba kwa Yuda.¹⁷ Elo abalikukula icibumba, Abo abalikusenda amafya balisendele nefisendo icakuti. Cila umo aleimbola nokuboko kumo, elo nakukuboko kumbi alekwikatilako icanso cakwe.¹⁸ Onse kakula alifwele ulupanga lwakwe naipangasha kulubali lwakwe, elo efoali kubomba. Umo uwakulisha ipenga alikele kumbali yandi.¹⁹ Nalilandile kubantungwa elo na kuli bacilolo eco nakulibonse abashelepo, "umulimo ulukulile nokucilamo, elo tulyakanike pa cibumba, ukutali ukufuam kuli umo nomunankwe.²⁰ Ufwile ukubutukial ku ncende uko waumfwa ipenga lyalila no kuyakuongana kulya. Lesa wesu akulakutulwila."²¹ Ici fwebo twalikubomba. Citiak pali bena balikatilile imisumbo ukufuam kukuckwa lucelo ukufiak namukwisa kufuma kwa ntanda.²² Nebo nalikulanda kubanhtu panshita ilya, "Lekeni umuntu onse elo nababomfi bakwe basendame mukati ka Yerusalemu, pakuti babe abakucingilial kulifwebo munshita yanushiku elo uwakubomba mu kasuba."²³ Nangu ninebo, nangu bawesu, nangu ababomfi bandi, Nangu abaume abakulonda abale nkonka, tapali nangu umo pali fwebo uwali kufwala nsalushimbi elo cila umo palifwebo alikuisendela icanso cakwe, nangu linefye alile kumenshi.

5

¹Elo abantu na bekashi babo balile apakalamba kuli ba wabo abena Yuda. ²Pakuti kwali bamo abali kulanda ati, "fwebo tuli bengi naba besu baume elo nabana banakashi kanshi lekeni fwebo tupoke ingano nokuti tulye nokuba no mweo." ³kwali bamo abalandile ati, "tukocita amabala yesu, amabala yesu aya myangashi elo na mayanda yesu ukuba cikatio cakupokelamo ingano munshita yacipowe." ⁴Bambi nabo balandile ati, "tulikongwele indalama shakwulipila umusonko wa mfumu pa mabala yesu aya myangashi." ⁵Elo nomba imibili no mulopa wesu umowine na ba wesu kabili abana besu nabana babo bamobene. Tuli patikishiwe ukushitisha abana baume besu elo na bana banakashi besu ukuba abasha. Bamo abana banakashi besu balibakale mu busha. Lelo ici tacili ca mumaka yesu ukwfwici cintu pantu abaume bambi ebakwete amabala yesu elo na mabala yesu aya myangashi." ⁶Nalifulilwe sana ulo ukulial kwabo na mashiwi aya. ⁷Elo natontokenye pali ic-i, kabili mucishinka nailishenye ku bacindami na bacilolo. Nalandile kuli beuna, "Mukopoka cikatio, umo ukufumafye kuli webo." Nalikolonganike ibumba likulu pali bena. ⁸elo nokulanda kuli bean, "ngani fwebo, tulikwete ukulingana na maka Yesu twalishitile bawesu aba Yuda ukufuma muli bunkole abo abashitishe ku nko nomba namwe mukoshitisha na bawenu ukweab ati babashitishe nakabili kuli fwe!" balikutumeneffe kabili tabamwene neshiwi lyakulandapo. ⁹Kabili nalilandile, "ifyo mukocita tafiliweme. tekuti mwende mukatina kakwa Lesa Wesu kuku cingilial ukucendwa kwa nko aba abalwani besu? ¹⁰Nebo naba wesu elo na ba bomfi bandi tukobakongwesha indalama elo nengano. Nomab tufwile ukuleka balundishapo pali shi inkongole. ¹¹Bweke kulibena buno bwine bushiku amabala ybo amabala ta myangashi yabo, na mabala ya miolifi, na mayanda yabo ne cipendo candalama, na mafuta ayo mwapoka kuli bena." ¹²Elo balandile, "takabwekeshe ifyo twasendele ukufuma kuli bene, kabili tatwakafwaye cintu ukufuma kuli bena., Tukacita fyekafyo mwalanda." Elo nakutile bashimapepo nokubalenga ukuloap ukucita ifyp balaile. ¹³Nalikuntile insempe ya mwingial wandi nokulanda ati, "kanshi efyo Lesa akunte ukufuam mu nganda nefikwatwa umuntu onse utakosunga amalayo yakwe efyo onbe uwakukuntwa noku bulwa." ulukuta lonse lwalandile ati, "Amen," elo balumbenye Yawe nabantu bacitile ifyo balaile. ¹⁴Kanshi ukufuma inshita nasontelwe ukuba cilolo wabo mu calo ca ba Yuda, ukufuma mu mwaka wakulenag amakumi yabili ya mfumu Artaxerxes, imyaka ikumi na ibili, nangu nebo nangu ba wesu twalikuya ifilyo balikupekanisha ba cilolo. ¹⁵Nomba ciololo walipo akale uwalipo ulo nshila bapo alibikile ifisendo ifyakulema pa bantu, kabili alipokele kuli bene ama shekele amakumi yane aya silfere iya pacakulya cabo ca cilabushiku no mwangashi na babomfi babo bali ni tulesa pa bantu lelo nebo shacitile fyo mulandu wakatina kuli Lesa. ¹⁶Kabilio natwalilile ku bombela pe linga, elo tatwashitilepo impanga, na babomfi bandi bonse balikukolongana kulya ku mulimo. ¹⁷Pa cintamba candi ba yuda naba filolo abaume umwanda umo namakumi yasano, ukuleka abo abashile kuli fwebo ukufuma mu nko ishatushibgulwike. ¹⁸Nomba ifyali kupekanishiwa cila bushiku ni ngombe imo impanga mutanda ishalikusalwa, felo fye ne fyonni, elo cial nshiku ikumi limo imisango yonse iya mwangashi talifwile, nomab pali ifi fyonse shalombelepo amalipilo yafya kulya fya ba ba cilolo, pantu imilimo yalikosapali aba bantu. ¹⁹Njibukisha, Lesa wandi pa fisuma pali fyonse ifyo nalikucita kuli aba bantu.

6

¹Nomba ilyo Sanbalati, Tibia, na Geshemu umwina Arabia kabili na bashala abalwani besu baumfwile ukweba ati, nebo kokukula icibumba kabili takwali nangu fimo ifiputulwa ifyashele ifya tobekele nangual nebo nshila bika fibi mu mpongolo. ²Sanbalati na Geshemu balitumine nebo ukwebati, "wise, twisetukumane bonse capamo kuncende imo mwilungu iya ono." lelo balikupanga ukucita ububi kuli nebo. ³Nebo nalibatumine inkombe kuli bena, ukwebati, "Nebo kabomba mulimo ukalamba, elo nebo tekuti tetemukile panshi. Nindo iyo umulimo winga lekufubila no kwisa kuli mwebo? ⁴"Balitumine amashiwi yamo yene imiku ine kabili nebo nalibasukile fimofine cilanshita. ⁵Sanbalati alitumine aba bomfi bakwe kuli nebo mushila imo yine imiku yalenga isano, Nekalata yakwisulwa mu minwe yakwe. ⁶Muli yena yalilembelwe, "calilandwa munko, kabili Geshemu nao alilandile ukwebati kuli webo naba Yuda munko tupangila ukutusansa, umulandu wine mukokululwial icibumab. ukufumaapo aya mashiwi yalikulandilwa ukofwaya ukwinsa kuba imfumu yabo. ⁷Nakambi uusointele bakasesema kulekubisha imbial yapali webo mu yerusalemu ukwebati, "muli imfumu mu Yuda! kuti waba uwacishinka imfumu ikofwa aya ma shiwi elo nomba isa tulekulanshanya pali ubo bwafya umo no munankwe." ⁸Elo nebo natumine amashiwi kuli ena ukwebati, "tapaliko fintu ffya citikile ngefyo ukolanda pantu

mukati kamutima obe ukofyelenganya fye." ⁹Pantu bonse balikufwayafye ukulekututinya, bako tontokanya, uminwe yabo ikatopoka ukufuma ku milimo, kabili ne milimo tayakabombwe. Elo nomba Lesa kapapata ulekukosha iminwe yandi. ¹⁰Nebo nalingile mu nganda yakwa Sheimaya umwana mwaume wakwa Delaya umwana mawaume wakwa Mehetabele, uyo uwalikusungwa mu nganda yakwe. Alilandile ati, "lekatikumane capamo mu nganda yakwa Lesa mukati ketempele elo natwisaleko ifibi fye tempele, pantu bakoisa kukwipaya webo ubushiku bakoisa kukwipaya webo. ¹¹Nebo nalyasukile, "Bushe umwaume wakuba nganebo kuti abutuka? Bushe umwaume nganebo angaya kwingila mwitempele pamulandu wakupususha umweo wakwe? Nebo shikoyamo!" ¹²Nebo na libukishe ukwebati te Lesa walikuntuma ena, elo nomba aseseme ububoi pali nevo, Tobia na Sanbalati bali mushitile ena. ¹³Bali mushitile pakufwaya ukutinya nevo, pakweba ati nevo icinte ico alandile no kubermbuak, pakweba ati bapele ishian lya bubi nevo. mukwebatai ba mbwene shemo nevo. ¹⁴Mulekwibukisha Tobia na Sanbalati Lesa wandi kulingana ne micitile yenu. Nakabili mulekwibukisha kasesema mwanakashi Noadia kabili na bakashalapo baka sesema abo balikweshwa ukutinya nevo. ¹⁵Elo ifibumba fyalipwile pabushiku bwa amakumi yabili nafisano umwenshe wa Eluli, panuma yanshiku ama kumi yasano na fibili. ¹⁶Ulo bonse abalwani baumfwile ifi, fyonse fyalo ifa tishinguluka fwebo, balitinine kabili baliceshe apakalamba mu menso yabo. Pantu balishibile umulimo walikubombwa no bwafwilisho bwa kwa Lesa wesu. ¹⁷Paliyonshita abaikeele mu Yuda balitumine amakalata ayengi kuli Tobia, kabili kalata wakwa Tobia alishile kuli bena. ¹⁸Pantu balifulile mu Yuda abo abakakililwe kumulapo kuli ena, pamulandu ali mupongoshi mwaume wakwa Shekonja umwana mwaume wakwa Ara. Umwana mwaume Yehohanani alumusendele ukuba ngo mukashi umwana wakwa Meshulamu umwana mwaume wakwa Berekia. ¹⁹Nakabili alilandile kuli nevo pafisuma alikucita kabili no kubwekesha amashiwi kuli ena. Amakalata yalikutumwa kuli nevo ukufuma kuli Tobia kukutinya nevo.

7

¹Ulo ifibumba fya pwile na nevo nabikile ifibo mu ncende, na bakalinda pa mpongolo na ba kwimba na bena Levi balisontelwe. ²Nalibikile munyina wandi Hanani kangalila wa Yerusalemu pamo na Hanania cilolo wa ncende yacingililwa, pantu wena ali uwa mwaume wa cishinka na katina kuli Lesa ukucial abengi. ³Nali landile kuli bema, "mwilakwisula impongolo sha Yerusalemu ukufikafye akasuba kakaba. Elo bakalinda ba mpongolo ba cili balelinda kuti waisala ifibi no kufikoma, sonta bakalinda ukuyfuma muli abo bekala mu Yerusalemu bamo pa ncende sha bulinde yabo na bambi ku ntanshi ya mayanda yabo. ⁴Nomba umusumba uwapabuka kabili ukalamba, lelo mwa lifye abanono bantu mukati ka uko. ⁵Lesa wandi bikenimo mu mutina wandi ukukolonganika abashilimuka, abalashi naba bantu abalemwa bena no lupwa. Nalisangile ibuku lya filoto kuli abo aba bwelulukile intanshi no kusanga ngefi ifya lembelwemo. ⁶"Aba e bantu ba mucitungu baile nina ukufuma ku busha kuli obo ba bunkole Nebuchanessari imfumu yaku babele yatwele muli bunkole. Babwelulukile ku Yerusalemu na ku Yuda onse ku musumba wakwe. ⁷Baishile na Serubabele, Yeshua, Nehemiah Asariah, Raamia, Nahamani, Mordekai, Bilshani, Mispere, Bigbai, Nehumu, Bahna. Nependwa ya baume ba mu Isreali ya tantikwe muli uyu musango. ⁸Aba mulupwa lwa kwa Paroshe, amakana yabili no mwanda umo namakumi cine lubali naba bili. ⁹Aba mulupwa lwakwa shefatia, myanda itatu na makumi cine lubali na babili. ¹⁰Aba mulupwa lwakwa Ara, myanda mutanda na makumi yasano ba babili. ¹¹Aba mulupwa lwa kwa Pahati-moabu, ukupitila ku ba lupwa lwakwa Yeshua na Yoabu, makana yabili ne myanda cine konse konse ikumi limo na cine konse konse. ¹²Aba mulupwa lwakwa Elamu, likana limo ne myanda ibili na makumi ta sano na bane. ¹³Aba mulupwa lwa kwa Satu, myanada cine konse konse na makumi yane naba sano. ¹⁴Aba mulupwa lwa kwa Sakai, myanda cine lubali na makumi mutanda. ¹⁵Aba mulupwa lwakwa Bunui, myanda mutanda na makumi yane ne cine konse konse. ¹⁶Aba mulupwa lwa kwa Bebai, myanda mutanda na makumi yabili na cine konse konse. ¹⁷Aba mulupwa lwa kwa Asiyadi, myanda mutanda na makumi mutanda na cine lubali. ¹⁸Aba mulupwa lwakwa Adomikamu, myanda mutanda na makumi mutanda na cine lubali. ¹⁹Aba mulupwa lwakwa Bigbai, makana yabili na makumi mutanda na cine lubali. ²⁰Aba mulupwa lwa kwa Adini, myanda mutanda na makumi yasano naba sano. ²¹Aba mulupwa lwakwa Atere, abamuli Hisekia, makumi pa bula na cine konse komnse. ²²Aba mu lupwa lwa kwa Hashumu, myanda itatu na makumi yabili na cine konse konse. ²³Aba mulupwa lwakwa Besai, myanda itatu na makumi yabili na bane. ²⁴Aba mulupwa lwakwa Harifu, mwanda umo ne kumki na babili. ²⁵Aba mu lupwa lwa kwa Gibeone amakumi pabual na basano. ²⁶Abaume ukuyfuma ku Betelehemu nanetofa. Mwanda umo na makumi cine konse konse na konse konse. ²⁷Abaume ukuyfuam Anatole, mwanda umo nama kumi yabili na cine konse konse. ²⁸Abaume ba ku Betasimabete, makumi yane nababili. ²⁹Abaume ba ku Kiriati Yearimu, Kefira na Beerote, myanda cine lubali na makumki yane na batatu. ³⁰Abaume ba ku Rama na Geba, myanda mutanda na makumi yabili na umo. ³¹Abaume baku mikimashi, mwanda ymo na makumi yabili na babili. ³²Abaume baku betele na Ai, mwanda umo na makumi yabili nabatatu. ³³Abaume baku Nebo imbi, makumi yasano na babili. ³⁴Abantu baka Elamu imbi, likana limo ne myanda ibili na makumi yasano na bane. ³⁵Abaume baku Harim, myanda itatu na makumi yabili. ³⁶Abaume baku Yericu, myanda itatu na makumi ya ne na basano. ³⁷Abaume baku Lode Hadidi, na Ono. Myanda cine lubali na makumi yabili na umo. ³⁸Abaume baku Sena, makana yatatu, ne myanda pabula na makumi yatatu. ³⁹Bashimapepo: Aba mu lupwa lwa kwa Yedaya (ana nganda yakwa Yeshua), myanda pabula na makumi cine lubali na batatu. ⁴⁰Aba mu lupwa lwakwa Imere, ikana limo na makumi yasano na babili. ⁴¹Aba mulupwa lwakwa Pashihurji, ikana limo ne myanda ibili na cine lubali. ⁴²Aba mulupwa lwakwa Harimu, ikana limo ne kumi limo na cine lubali. ⁴³Abena Levi: Aba mulupwa lwakwa Yeshua, abaku kadmiele, abaku bineu, naba Hodeba, amakana cine lubali na bane. ⁴⁴Bakemba mu lupwa lwakwa Asafi. mwanda umo na makumi cine konse konse. ⁴⁵Abakulinda impongolo aba mulupwa lwa Shalumu, aba mulupwa lwa Atere, aba

mulupwa lwa kwa Talmone, aba mu lupwa kwa akubu, aba mulupwa lwa kwa Halita aba mu lupwa lwa kwa Shobai, mwanda umo na makumi yatatu na cine konse konse.⁴⁶ Aba bomfi ba mwi tempele; aba mulupwa lwa ka Siha, aba mulupwa lwa kwa Hasufa, aba mulupwa lwa kwa Tabaoite.⁴⁷ Aba mulupwa lwa kwa Kerosa aba mulupwa lwa kwa Sia, aba mulupwa lwa kwa Padone,⁴⁸ aba mulupwa lwa kwa Lebana, aba mulupwa lwa kwa Hagaba, aba lupwa lwa kwa Salmai,⁴⁹ Aba mulupwa lwa kwa Hanani, aba mu lupwa lwa kwa Gidele, aba mu lupwa lwa kwa Gahari.⁵⁰ Aba mu lupwa lwa kwa Reaya, aba mulupwa lwa kwa Resini, aba mulupwa lwakwa Nekode,⁵¹ Aba mu lupwa lwakwa Gasamu, abamulupwa lwakwa usa, aba mu lupwa lwa kwa pasea.⁵² Aba mu lupwa lwakwa Besai aban mulupwa lwakwa meunimu, aba mu lupwa lwa kwa Nefu shesimu.⁵³ Aba mulupwa lwakwa Babibuki, aba mulupwa lwa kwa Hakafu, aba mulupwa lwa kwa Harihuri,⁵⁴ aba mu lupwa lwa kwa Basiliti, aba mulupwa lwa kwa Mehida, aba mu lupwa lwa kwa Harisha.⁵⁵ Aba mulupwa lwakwa Barikose, aba mu lupwa lwakwa Sisera, aba mu lupwa lwakwa Tema,⁵⁶ aba mu lupwa lwakwa Nesia aba mu lupwa lwakwa Hotifa.⁵⁷ Aba mulupwa lwa babomfi bakwa Solomone; aba mu lupwa lwa kwa Sotai, aba mulupwa lwakwa Siferete, aba mulupwa lwa perida.⁵⁸ Aba mulupwa lwa kwa Yaala, Aba mulupwa lwakwa Darikone, aba mulupwa lwa kwa Gidele.⁵⁹ Aba mu lupwa lwaka shefetia aba mu lupwa lwa kwa Hatili, aba mulupwa lwakwa Pokerete-Hasebaimu aba mu lupwa lwakwa Amone.⁶⁰ Bonse aba bomfi ba mwi tempele, na ba mulupwa lwa ba bomfi bakwa Solomone bali imyanda itatu na makumi pabula na babili.⁶¹ Aba e bantu abaile kunina ukufuma ku Tele-mela, Teleharish, Kerubi, Adonem Nalmere, lelo balifililwe ukulanga bena nangu inganda shaba shibo ukuti nindupwa ukufuma ku Israeli: ⁶²aba mulupwa lwakwa Delaya, aba mu lupwa lwakwa Tobia, aba mulupwa lwakwa Nehoda, myanda mutanda na makumi yane na babili. ⁶³Aba abafumine bashimapepo; aba mulupwa lwakwa Habaya, Hakose, Barisilai (uwa-pokela umjukashi ukufuma ku mwana mewanakashi wa ku Barsilai umwian gileadi na kwi nikwa ishian lyakwe).⁶⁴ Elo basokwele ku kumona ifya lembwa fya lupwa lwabo. Lelo tabafisangile. Eco bali ba fumyako nga shimapepo aba shasunguka. ⁶⁵Elo umulashi alandile kuli bena taba fwile ukulya ica kulya ca yajaniyshiwa ba shimapepo ukufuma pa cipailo mpaka pakeme shimapepo Kuri Urimu na Tumimu.⁶⁶ Ulukuta lonse lwali amaka amakumi yane ne myanda itatu mna makumi mu tanda, ⁶⁷pamo nabo abaume na banakashi aba bomfi babo abali amakana cine lubali ne myanda itatu na makumi yatatu na cine lubali. ⁶⁸Ba kafwalo babo bali imyanda cine lubali na makumi yatatu na mutanda, ne mfuladsh shabo, myanda ibili na makumi yane na isano, ⁶⁹Ingamali shabo, myanda ine na makumi yatatu na shi sano ne mpunda shabo, makana mutanda ne myanda cine lubali na makumi yabili. ⁷⁰Bamo abamuli bakasamo ba mu nganda shaba shibo bapele ifya bupe ku mulimo, umulashi alipele ku cipao ikana limo ba Dariki ba golide amakumi yasano bamufukula, ne myanda isano na makumi yatatu imingial ya bashimapepo. ⁷¹Na bamo aba muli bakasomo ba Nganda yaba shibo ba pele mu cipao ku mulimom amakana amakumi yabili ya dariki ba golide na makana yabili ne myanda ibili isha silfere bamane. ⁷²Aba shele abantu bapele amakana amakumi yabili ya Dariki ba golide na makana yabili ba mane ab silfere na makumi mutanda na cine luabli ifya kufwala fyaba shimapepo.⁷³ Elo bashimapepo abena Lebi bakalinda ba mpongolo, aba kwimba, an bamo aba mu bantu aba bomfi mwi tempele, an bonse abena Israeli abaikele mu misumab yabo. Lelo ilyo umwenshi wa cine lubali abantu ba mu Israeli balikele mu midsumba yabo."

8 ¹Elyo bakolongene bonse abantu pamo kwati muntu umo apaisuak pa ncende kuntanshi ya mwenshi wa menshi pali ipwishe Ezra kalenab ukuleta icitabo icalembwamo amalango ya kwa Mose, ico Yawe akonkomesha Israeli. ²Mu bushiku bwa kwamab mu mwenshi uwa cinelubali, Ezra shimapepo aliletele amalango ku cingso ca cantu bonse abaumhe elo nabanakashi, nabonse aba ngomfwa nokumfwikisha. ³Alolekeshe ku ncende iya isuak kuntanshi ya mwenshi waku mengshi, akbili alibelengele ukufuam kuli ico ukufuma aka celocelo ukufiak pakati akasuba, kumhenso yabaume nabanakashi, elo na onse ungo mfwikisha elo na bonse abantu abalekutiala naba posako amano kwi buku ilyamalango.⁴ Elyo Ezra kalemab aliminine apasansuak paca kwimininapo ica cimuti ico abantu ba pangile umulimo abaiminine ku lubali lwa ena kwali Matitia, Shema, Anania, Urie, Hilkia, na Maaseya ku kwa kulyo ku kuboko kwakwe, na pedaya, Mishaeli, Milkiya, Hashumu, Hashibada, Sekaria, Meshulamu baliminine ku kuboo kwa kwe ukwa kukuko. ⁵Ezra ali kupukwile icitabo mu menso ya bonse abantu ico aliminine ukucilapo pa bantu, kabili ilyo ali swile abantu bonse baliminine.⁶ Ezra alipalile Yawe Lesa umukalamba, elo abantu bonse balimishe ama boko yabo no kwa suka, "Amen! Amen!" Elyo bakontamine panshi kabili nokunshimuna Yawe elo an menso yabo panshi. ⁷Kabili Yoshua, Bani, Sherebia, Yamini, Akubu, Shabetai, Hodia, Maaseya, kelita, Asaria, Yosabadim Hanai, Peleya abena Lebi-ba lyafwile abantu ukumfwa amalango ilyo abantu bashela mu ncende. ⁸Bali belengele mwibuku, mumalango ya kwa Lesa, ukushininkisha fyaumfwika mukwilual no kupela ukwilual ukuti abantu bomfwikishe ukubelenga.⁹ Nehemia uwali umulashi, na Ezra shimapepo kabili kalemba na bena Lebi aba leiulula ku bantu ukulanda konse ku bantu ubushiku bwali ubwa mushilo kuli Yawe Lesa wenu. Tamulefwaikwa ukulosa nangual ukulial pantu balilile abantu ilyo baumfwile amashiwi ya mafunde. ¹⁰Kabili Nehemia alandile kuli bena, "kabiye inshila yenu, lyeni amafuta, no ku kwatapo fimo ifyakulowa ifya kunwa, no kusendapo fimo kuli umo ushali uwa kuyekanya, pali buno bushiku bwa mushilo kuli shikulu wesu. Mwiba abapopomenwa, pantu insansa shakwa Yawe emaka yenu."¹¹ Elo abena Lebi ba lengele abantu ukuba tondolo, ukulanda, "Talaleni! Pantu buno bushiku bwa mushilo. mwiba aba popomenwa."¹² Elyo abantu bonse balile inshila shabo mukulya no kunwa, no kwakana ifya kulya na ku sefya ne nsansa ishi kalamba pantu na bomfwikisah icebo ici icacitilwe ukwishibikwa kuli bena.¹³ Ubushiku ubwalenga shibili intungulushi shafikolwe indupwa ukufuma konse ku bantu ba shimapepo na bena Lebi, balishile bonse kuli kalemba no kwetetula ifyebo fya malango. ¹⁴Kabili bali fisangile ifya lilembwa mu malango ifyo Yawe ali ba konkomesha ukupitila muli Mose ukutula abantu ba kwa

Israeli ba fwile ukwikala mu fisakwe munshita ya cakucilila mu mwenshi uwa cine lubali, ¹⁵Ilyo baumfwile ba pishishemo ishiwi monse mu m isumba yabo, na Yerusalemu, ukulanda. Fumeni kabuyeni mu calo ca mpili, no kuleta imisambo ukufuma ku cimuti ca mu olife na olife icimuti ca mu mpanga, no kufuma na ku fimjuti fya miolesatere, ne fisabo fya muhadasi no tuncindi, ukupanga insakwe, nge fyo calembwa." ¹⁶Awe abantu bali fumine nokuleat imisambo no kuipangilaabene insakwe cila muntu no mutenge wakwe, na mu malubansa yabo, na u mansa sha nganda ya kwa Lesa, muncende iya kwisuka kuntanshi ya mwenshi wa mensi, kabili na umwa kuta mbalala ku mwenshi wakwa Efraimu. ¹⁷Bonse abalongene abo aba bwelelele ukufuam mu muli bunkole pa pangile insakwe no kwikalamo, pakufuma fye panshiku sah kwa Yoshua umwana mwaume wakwa Nuni kuli Kalya kasuba abantu bakwa Israeli tabali aba kusefya icakucilila, elo kabili insansa shabo shali ishikalamba. ¹⁸Kabili ubushiku no bushiku ukufuma ku bushiku bwa kutendekano kufika na kubushiku bwa kulekelesha, Ezra alikubelenga ukufuma mwi buku lya malango ilya kwa Lesa. ubushiku no bushiku, ukutula pa bushiku bwa ntanshi no kufika kubushiku bwa kupelekesha. Kabili ba citile umutebeto we lambo inshiku cine lubali, na mu bushiku ubwalenga konse konse kwali ukulongana kwa mikupe ukunakila umwabela ulutambi.

9

¹Nomba panshiku amakumi yabili nachine mu mwenshi umo wine uyo abantu ba Israeli balikolongene kabili baleshisha, no kufwala ifyakufwala fya masaka no kubika ulukungu pamitwe yabo. ²Abana ba Isreali balipatwile abene ukufuma kubalebeshi. Baliminine elo nouebelela imembu shabo elo nemicitile ibi yafikolwe fyabo. ³Baliminine mu ncende shabo na imo pali shine mubushike balibelengele ukufuma mucitabo ce funde icakwa Yawe Lesa wabo. Pantu pabushiku nabumbi ubwa bune bwabushiku bali mukulapila no kukontamina panshi ku cinso cakwa Yawe Lesa wabo. ⁴Abena Lebi, Yeshua, Bani, Kadmiele, Shebania, Buni, Sherebua, Bani, na Kanani, baliminine pa buninino kabili balikutile mwishiwi ilikalamba kuli Yawe Lesa wabo. ⁵Elo abena Lebi, Yeshua na Kadimiele, Bani, Hashabnenia, Sherebia, Hidya, Shebania na Petahia balandile, "Iminineni umushiki no ku peela amalumbo kuli Yawe Lesa wenu umuyaya no muyaya." "Bengapala ishina lya bukata, kabili libe uya sumbulwa ukucila conse icapalwa malumbo. ⁶Niwebo Yawe. webu weka. walipangile umulu, imyulu iyasansukisha pamo ne milalo yonse yafiko, necalo naconse pali cena, ne fishi nafyonse ifyaba muli fyena. Mukopela umweo kuli fyonse, ne milalo yamumulu ikoshishimuna webu. ⁷Mwe Yawe, Lesa wasalile Abram, kabili noku mufumya mu Uri ya mu Chaldeans kabili nokumupeal ishian Abrahamu. ⁸Yawe mwalisangile umutima wakwe wali wa citetekelo kumulola obe, kabili mwali pangile nankwe icipanagano cakupela abana bakwe kucalo ca Kenani, abena Hiti, abena, Amore, abena Perishiti, abena Yebusi kabili nakubena Gaeshi. Mwebu mwalisungile ifilayo fyenu pantu muli ba muli balungami. ⁹Mwebu mwalimwene ukucual kwafikolwe fyesu mu Egupto kabili mwalyumfwile ukulila kwabo pali bamba wakashika. ¹⁰Mwalipele ifilangililo nefishungusho fyapingenge Farao na ba bomfi bakwe bonse, kabili nakubantu bamu calo cakewe conse, nipakuti mwalishibile ifyo abena Egupto balikucita nefikansa kuli bena lelo mwalilengele ishiina lyenu mwebu ukwiminina nakuli nakuli lelo. ¹¹Nolu wapawile Bamba kumulola wabo, ukweba tai balipitile pakati ka Bamba pa mushili wauma; nokuposa abo abalikubakonka mu kati ka bamba, ngamabwe mumenshi ayashika. ¹²Mwebu mwalile kubatungulula ne ntumba ye kumbi mukasuba kabili intumba ya mulilo ubushiku ukusanika uko bakoya. ¹³Pa lupili lwa Sinai mwebu mwali tentemukile no kulanda na nebo ukufula kumulu kabili mwali bapele amakambisho yabulungami kabili namafunde yacishinka, ifipope ifisuma kabili namalango. ¹⁴Mwebu mwalilengele isabata lyamushilo lyenu lishibikwe kuli bena, kabili mwalipele amalango ne fipope namafunde ukupitila mumubomfi wenu Mose. ¹⁵Mwalibapele umukate ukufuma kumulu pamulandu wa nsala yabo, kabili amenshi ukufuma mwalibwe ku cilaka cabo, kabili mwalilandile kuli bena ukuya mukukwata icalo mwebu mwalapilepo umulapo ukupela pkuli bena. ¹⁶Lelo bena nefikolwe fyabo balikucita ifikansa, kabili balikoseshe imikoshi shaubo kabili taba umfwile ku malanga yenu. ¹⁷Balikene ukumfwa, kabili tabalukutontokanyapo pa fisungusho ifyo mwali kuba citila bena, lelo balitalamike imikoshi yabo mulibucaibela kabili balisontele intungulushi ukweba ati babwele mubusha bwabo. Lelo nimwe Lesa uwausulamo ukwelele ukusenamian kabili ne nkumbu, uwatekanya ukufulwa, kabili uwafumaluka mu kutemwa kwaku twalilila Lelo mwebu tamwa bashile bena. ¹⁸Nangu ulo bapangile umutepa wa ngombe ukufuma ku caengwa cacela kabili nokweba ati, uyu e lesa wenu wamifumisha ku egupto, kabili bacitile ifyamiponto ifingi. ¹⁹Mwebu, mu nkumbu shenu, tamwalikubasha bena mumatololo. Intumba ye kumbi lyali kubatungulula munshila talyaba shile munshita ya kasuba, nagula itumba lya mulilo munshita ya bushiku ukubasanikila munshila bena bali kuya. ²⁰Umupashi wenu uusuma mwalikapele ukubalangilila bena, kabili na mana yenu tamwabatanine kutunwa twabo, kabili namenshi mwalipele pacilaka cabo. ²¹Pa myaka amakumi yane mwali kubapela bena mu matololo kabili tabalikubulwa nangu cimo. ifyakufwala fyabo tafyasengwiwe. Kabili na makasa yabo tayafimbile. ²²Mwabapele amabufumu na bantu, mukubalinga kufintu fyonse ifya calo kabili balisendele icikwatwa ca calo ca sihoni imfumu ya Heshiboni ne calo ca Ofi imfumu ya Beshani. ²³Mwalengele abana babo nge ntanda mumulu, kabili mwabatwele mu calo ico mwaebele ifikolwe fyabo ukuyako elo nokucita. ²⁴Eco abantu balilemo no kucikwata icalo kabili pamulola wabo abene ba mucalo, abena Kenani, mwalipele muminswe yabo, imfumu shabo na bantu bamu calo ukweba tai Israeli alekucita ifyo alukufwaya paplibena. ²⁵Balipokele imisumba yashinguluka nanalinga elo nempanga shamufundo, Kabili alibulile ifikwatwa fya mayanda yonse ayaisula nefintu ifisuma, ifishima fyaimbilwe umo, amabala yamyangashi nefilime fya miolife, kabili nefiti fyafisabo mubwingi. Eco bali kulya nokwikata kabili baleino no kusekesha abene mubukulu bwabusuma bwene. ²⁶Nolu baishile kubula icumfwila kabili baliminine mwebu. Baliposele amafunde yobe kunuma shabo. Balipeye ba kasesema bobu abali kubasoka bena

ukwalukila kuli webo, kabili balicitile ifyamiponto ifikalamba.²⁷Nipamulandu mwalibapele muminwe yaba lwani babo, abalengele ukucula. mu nshita ya macushi yabo, balile kuli mwebo, kabili mwali bomfwile ukufuma kumulu kabili nipamulandu waluse ukulamba mwebo mwalibatumine abakubapususha aba bapuswishe ukufuma muminwe ya ba lwani babo.²⁸Napanuma batushishe, balicitile icabipa nakabili kumulola wenu. Kabili mwalibashile kuminwe yabalwani babo, Eco abalwani babo valibatekele bena, Lelo babwelele kabili nokulila kuli webo walibomfwile ukufuma kumulu, Na munshita shingi pamulandu wankumbu shobe walibapuswishe.²⁹Mwalibasookele pakwebati babwele kwi funde lyobe. Lelo bena balicitile ifikansa kabili tabaumfwile kumalango yobe. Bena balibembukile ifipope fyobe ifipela umweo uuli onse ukofibaka. balipontele mukukosa kwa fipeya kabili nokutalamika imikoshi yabo nokukana umfwa.³⁰Pa myaka ishingi walisumine kumibele yabo kabili walikubasoka kumupashi obe ukupitila muli bakasesema bobe. Lelo bena taba likumfwa. Mwalibapele mu minwe yabantu mu calo cilya.³¹Lelo muluse lwenu ukukulu tamwaba lofeshe bonse nangu ukubalekelesha, eco uli Lesa wa cikuku no luse³²Eco kanshi we Lesa wesu-we mukalamba uwamaka yonse, kabili Lesa uwawama, uwusunga icipangano ne citemwiko cakutwalilila-wileka aya macushi yamoneke ayanono kuli webo ayeshile pali fwebo, pa mfumu shesu, pa ntungulushi shesu, napali bashimapepo besu, napali bakasesema besu, napafikolwe fyesu kabili napali bonse abantu ukufua kunshiku sha mfumu sha Asyra ukufika na lelo.³³Mwaliba muli fyonse ifyaisa pali fwebo ico webo uubomab mucishinka, lelo fwebo twacitile ifyamusebanya.³⁴Imfumu shesu, intungulushi shesu bashimapepo besu, kabili nefikolwe fyesu tafyali kusunga amafunde yenu, nangu ukubika amano kumalango yobe nangu kucipangano cobe icamakambisho ico wabasokeleko bena.³⁵Nangu nimubufumu bwabo, ulo bena bali kusanga ubukulu bwabusuma bwenu kuli bena, mukukula kwa mpanga yamufundo uyo wabapele bena tabamipyungile mwebo nangu ukupulubuka ukufuma kumicitile ya bubi bwabo.³⁶Nomba tuliba mucalo wapele ifikolwe fyesu ukusekeleal ifi sabo fyaiko kabili nobusuma bwafyabupe kabili mona fwebo tuli abasha mulu ena!³⁷Ubukankala bwaffuma mumpanga yesu buya ku shamfumu isho babika pamulandu wa membu shesu. Batungulula imibili shesu ne fitekwa fyesu ifyo batemenwe kuli mukulunguluka ukukalamba.³⁸Pantu pamulandu waifi fyonse, tuko panga icipangano cashiak mukulemba. pebula iyakakatikwa amashian yantungulushi shesu, abena Levi, bashimapepo."

10

¹Pa cakakatikwe ice bula lya kusuminishanya pali Nehenia, umulashi, umwana mwaume wakwa Hakalia na Sedekia, ²Seraia, Asaria, Yeremia, ³Pashha, Amaria, Malkija, ⁴Hattushi, Shebania, Malluki, ⁵Harimu, Meremoti, Obadia, ⁶Danieli, Ginnetoni, Baruki, ⁷Meshulami, Abija, Mijamini, ⁸Maasia, Bilgai, na Shemia. Aba ebali bashimapepo.⁹Abena Lebi bali: Yeshua umwana mwaume wa kwa Asania, Binui uwa mulupwa lwa kwa Henadadi, Kadmieli, ¹⁰Kabili na bena Lebi banabo, Shebania, Hodia, Kelita, Pelaia, Hanani, ¹¹Mika, Rehobu, Hashabia, ¹²Sacca, Sherebia, Shebana, ¹³Hodia, Bani, kabili na Beninu. ¹⁴Intungulushi shabantu shali: Parishu, Pahati-moabu, Elamu, Satu, Bani, ¹⁵Buni, Asgadi, Bebai, ¹⁶Adonija, Bigvai, Adini, ¹⁷Ata, Hezekia, Assa, ¹⁸Hodia, Ashumi, Besai, ¹⁹Harifu, Anatoti, Nebai, ²⁰Magpiashi, Meshulami, Hesa, ²¹Meshesabele, Sadoki, Yadua, ²²Pelatia, Hanani, Anaia, ²³Hoshea, Hanania, Hashubi, ²⁴Haloheishi, Pilha, Shobeki, ²⁵Rehum, Hashabana, Maasela, ²⁶Ahia, Hanani, Anani, ²⁷Maluki, Harimu, kabili na bana. ²⁸Napalwa bantu bashelepo, abo abali bashimapepo, abena Lebi bakasunga aba mpongolo, bakemba, ababomfi bamwittempele, kabili na bonse abaipatwileko abene beka ukufuma ku bantu ba mubwian mupalamo kabili nokuipela abene kuma funde yakwa Lesa, ukubikako na bakashi babo, nabana baume babo kabili nabana banakashi babo, bonse abali na mano kabili nomucetekanya, ²⁹balyampene bonse pamo naba munyinane babo, na bashi mucindikwa babo, kabili baliyokakile bonse necitipou no mulapo ukwebati balekwendela mu mafunde ya kwa Lesa, ayo ayapelwe kuli Mose umubomfi wakwa Lesa, ukwebati balekuyeshiba no kubaka yonse malango yakwa Yawe Shikulu wesu kabili fyebo ne fipope fyakwe.³⁰Fwebo twalilayile ukweba ati tatwakapele abana abanakashi besu ku banmtu ba ba mucalo nangu kubula abana banakashi babo mukufya ku bana abaume besu. ³¹Kabili fwebo talilayile ukweba ati abantu ba mu calo ulo bakaleta ifya makwebo yabo nagu inseke mukushitisha pa bushiku bwe sabata tatwakashite ukufuma kuli bena pa bushiku bwe sabata nangu bushiku bwa mushilo bumbi. Cila mwaka wa cine lubali fwebo tukalekuleka ifilime fyesu ukutusha, kabili tukalekelela aba misha bonse.³²Twali sumine amalango aya kupela ica butatu peshekele cila mwaka ku kupyungila inganda ya kwa Lesa wesu. ³³Ukupela umukate wa ceni cakwe kabili nomutulo wa ca bunga uwa cila nshita, umutulo wa ca koca pa sabata, imitebeto ya mwenshi upya kabili ne mitebeto ta sontwa, nemitulo ya shila kabili nomutulo wa pa lubembu ukulenga ukukonsolola kwa kwa Isreali, kabili nemilimo yonse iya nganda yakwa Lesa wesu.³⁴Fwebo-bashimapepo, abena Lebi, kabili nabantu-tupendwila ici pendulo ca mutulo wa nkuni, Necipendwilo ci sala nindupwa ndo sha leku leta inkuni mu nganda ya kwa Lesa wesu pa nshita ya sontwa cila mwakwa, ukuti shile kunkwa pa cipailo ca kwa Yawe lesa wesu, ngefyo calembwa mumafunde. ³⁵Twalilayile ukulekuleta ku nganda ya kwa Yawe ifisabo ifya ntanshi ifya liminwe ku mushili wesu, kabili cial mwaka ifisabo fya ntanshi ukufuma kuli cila cimuti. ³⁶Ibeli lya bana baume besu, kabili ne ngombe shesu ukulingana neca lembwa mwifunde-kabili ibeli lya maombe yesu ne mikuni shesu, fwebo tukalekuleta ku nganda yakwa Lesa wesu, kuli bashimapepo abale pyunga mu nganda yakwa Lesa wesu.³⁷Fwebo tukaleat ica ntanshi ca mufuba kabili nomutulo wa ca bunga, kabili necisabo icili conse ica cimuti nomwangashi upya na mafuta, kabili bashi mapepo, kumatala ya nganda ya kwa Lesa wesu. tukalekuleta kubena Lebi ifye kumi ukufuma ku mushili wesu pantu abena Lebi bapoka ifye kumi mu mishi yonse umo tubomba. ³⁸Na shimapepo, wa mulupwa lwa kwa Aaroni ali nokuba nabena Lebi ulo bakopokelela ifye kumi. Abena lebi bali nokuleta icekumi ca fye kumi ku nganda ya kwa Lesa wesu kumiputule yabutala.³⁹Eco abantu ba kwa Israeli no lupwa lwa kwa Lebi bali nokula kuleta imisangwilo sha bunga, umwangashi upya kabili namafutu mu

miputule ya matala umo mwaba ifipe fya mwashila umo fisungilwa kabili emo bashi mapepo abalepyunga kabili na bakasunga ba mpongolo na ba bakemba bekala. Tatwakalekulekelesha inganda yakwa Lesa wesu.

11

¹Intungulushi sha bantu shalikwikala mu Yerusalemu, elo na bantu bashelepo balikupendwa ku kuleta umo pa bekumi ku kwikala mu yerusalemu, umusumab uwashial, na bambi, pabula balishele mumisumba imbi. ²Elo abantu balipalile abo bonse baipeleshe ku kwikala mu Yerusalemu. ³Ifi efitungu fyabacilolo abali mu Yerusalemu. Nangu cibefyo, mu misumba yamu Yuda, uuli onse alikele pa cipe cakwe, nokulundapo bamo abgena Isreali, bashimapepo abena Lebi ababomfi ba kuysunag itempele, naba mulupwa lwa ba bomfi bakwa solomoni. ⁴Mu Yerusalemu mwalikele bamo abamulupwa lwakwa Benjamini. Ukubikapo nabantu bafuminhe mu Yuda: Ataia umwana umwaume wakwa usia umwana umwaume wakwa Amaria umwana umwaume wakwa Shefatia umwana umwaume wakwa Mahala, uwa mulupwa lwakwa Perese. ⁵Kwaliko Maaseya umwana umwaume wakwa Baruki, umwana umwaume wakwa Kol-hose, umwana umwaume wakwa Hasaia, umwana umwaume wakwa Adaya, umwana umwaume wakwa Yoyaribu, umwana umwaume wakwa Sekaria, uwa mulupwa lwa kwa Shela. ⁶Ulupwa lonse ulwa kwa Perese ulwali kwikala mu Yerusalemu lwali imyanda ine namakumi mutanda na cine konse. Bali abaume abafikapo. ⁷Aba mulupwa lwakwa Benjamini: Salu umwana umwaume wakwa Meshulamu umwana umwaume wakwa Yoede umwana mwaume wa kwa Pedaya umwana umwana umwaume wakwa Maaseya umwana umwaume wakwa Itiele umwana umwaume wakwa Yeshaia. ⁸Elo nabo abali kukukonak, Gabai na Salai, imyanda pabula namakumi yabili na cinge konse konse abaume. ⁹Yoele umwana mwaume wakwa Sikiri ali nikangalila wabo, kabili Yuda umwana mwaume wakwa Hasenua ali kangalila wacibi uwa musumba. ¹⁰Ukufuma kuli bashimapepo: Yedaya umwana umwaume wakwa Yoaribu, Yakin, ¹²Seraya umwana umwaume wakwa Hilkia umwana umwaume wakwa Meshullamu umwana mwaume wakwa Sadoki umwana umwaume wakwa Merayote umwana mwaume wakwa Ahitubu, cilolo mukalamba wanganda yakwa Lesa. ¹¹Na babomfi banabo aba bombele umulimo uywa nganda, imyanda cine konse konse namakumi yabili na babili, abaume ukukonkapo na Adaya umwana umwaume wakwa Yerohamu umwana mwaume wakwa Pelalia umwana umwaume wakwa Amsi umwana umwaume wakwa sekaria umwana umwaume wakwa Sekaria umwana umwaume wa kwa Pashihuri umwana umwaume wakwa Malkiya. ¹³Bawabo bali imitwe ya fikota, imyanda ibili namakumi yane na babili abaume; elo amashisai umwana umwaume wakwa Asareli umwana umwaume wakwa Ahisai umwana umwaume wakwa Meshileemote umwana umwaume wakwa Imere, ¹⁴na bawabo, umwanda umo namakumi yabili na cine konse konse, impalume ishashipa; kangalila wabo ali ni Sabdiele umwana umwaume wakwa Hagedolimu. ¹⁵Ukufuma mu bena Lebi: Shemaya umwana umwaume wakwa Hashubu umwana mwaume wakwa Asrikamu umwana wakwa Hashabia umwana umwaume wakwa Buni, ¹⁶elo Shabetai na Yosabadi, abafumine kuntungulushi sha bena Lebi kabili bali kwafwa kuncito yakunse ya nganda yakwa lesa. ¹⁷Kwaliko Matania umwana umwaume wa kwa Mika umwana umwaume wakwa Sabdi, uwamulupwa lwa kwa Asafi, uyo wali katungulula watendeka amapepo yakutotela na bakibukia, ali uwacibili pali bawabo na Abda umwana umwaume wakwa Shamu umwana umwaume wakwa Galali, umwana mwaume wakwa Yedutuni. ¹⁸Bonse abena Lebi mumu sumab wamushilo balipendelwe imyanda ibili namakumi cine konse konse na bane. ¹⁹Bakasunag wa mpongolo: Akubu, Talmlone, elo na ba wabo, abali kumona pa mpongolo, umwanda umo namakumi cine lubali na babili abaume. ²⁰Abashele abamu Isreali na muli ba shimapepo elo nabena Lebi bali muli yonse misumba ya Yuda uuli onse alikwikala pa cipe cabupyani cakwe. ²¹Ababomfi balikubomba mwi tempele balikele mu Ofele elo Siha an Gispa ebali kubatungulula. ²²Umukalamba wafita pa bena lebi mu Yerusalemu ali Usi umwana umwaume wakwa Bani umwana umwaume wakwa Hashabiya umwana mwaume wakwa Matania umwana mwaume wakwa Mika uwa mulupwa lwa kwa Asafi, bakemba pumulimo mu nganda yakwa Lesa. ²³Balikukonka amafunde ukufuma kumfumu kabili ayakukosa yalipelwe kulu bakemba nge fyo fyali kukabilwa cilabushiku. ²⁴Elo petalia umwana mwaume wakwa Meshesabele uwa mulupwa lwa kwa Sera umwana mwaume wakwa Yuda, ali kulubali lwamfumu mu milandu yonse iyabantu. ²⁵Lelo palwa mishi ne mpanga shabo, bamo abantu bamu Yuda balikele mu Kiriati-arbe notumishi twauko, elo mu Dibone no tumishi twauko, namu Yekabiseele no tumushi twauko, ²⁶Elo mu Yeshua na mu Molada, bete-pelete, ²⁷Hasari-Shuali, na Beersheba notumishi twauko. ²⁸Bamo abantu bamu Yuda balikele mu Siklagi Mekona notumishi twauko. ²⁹Enrimone, Sora, Yarimuti, ³⁰Sonau Adulamu ne mishi yabo na mu lakish no tupanga twauko ³¹elo Aseka no tumishi twauko, ico balipangile nkambi ukufuma mu Beersheba ukufika kumipoka poka yamu Hinone. ³²Ulupwa lwakwa Benjamini lwalikele mu Geba, Mikimashi, Aiya, Betele ne mishi yauko, ³³Anatote, Nobu, Anania, ³⁴Hasore, Rama, Gitaimi, ³⁵Hadidi, Seboimu, Nebalati, ³⁶Lode, na ono umupokapoka waba kafula. ³⁶Bamo abena Lebi abalikwikaa mu Yuda bali pelwe ku bantu bakwa Benjamini.

12

¹Aba ebali bashimapepo na bena Lebi abaishile na Selubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele na Yeshua; Seraya, Yeremia, Esra, ²Amaria, Maluki, Hatushi, ³Shekenia, Rehumu, Meremote. ⁴Kulya kwali Iddo, Ginetoni, Abiya, ⁵Miyamin, Moadia, Bilga, ⁶Shemaia, na Yoiaribu, Yedaya, ⁷Sallu, Amoke, Hilkia, na Yedaia. Aba ebali abakalamba ba bashimapepo na bamumpuka babo mu nshiku shakwa Yeshua. ⁸Abena Lebi bali Yesua, Binui, Kadmiele, Sherebia, Yuda na Matama, uwali intungulushi waba nyimbo shakutotela, ukubikako an bamumpuka yakwe. ⁹Bakibukia na Umi, bamumpuka shabo baliminine lubali lwabo mu nshita ya kupyunga. ¹⁰Yeshua alifyele Yoyakimu, Yoyakimu alufyele Eliashibu, Eliashibu

alifyele Yoyada,¹¹Yoyada alifyele Yonatani, Yonatani alifyele Yadaa.¹²Mu nshiku shakwa Yoyakim aba ebali bashimapepo, abakalamba bandupwa; Melaya ewali umukalamba pali selaya, Hananiya ewali umukalamba pali Yeremia.¹³Meshulamu ewa umukalamab pali Esra, Yehohanani ewali umukalamba pali Amatiya,¹⁴Yonatani ali umukalamba pali maluki na Yosefu ali umuaklmba pali shebanya.¹⁵Adnaai umukalamba pali Halimu, Helekai ali umuaklmba pali Melemoti, Sekaria ali umuakalamba pali Melemoti,¹⁶Sekaria ali umukalamba pali Ido, Meshullamu ali umukalamba pali Ginetoni,¹⁷Sichili ali umukalamba pali Abiya; piltai ali umukalamba pali Miniamin an Moadia.¹⁸Shammua ali umukalamba pali Bilga, Yehonatanio ali umukalamba pali Shemaya,¹⁹Mattenai ali umukalamba pali Yoyaribu, ussi ali umukalamba Yoyaribu, Ussi ali umukalamba pali Yedaya,²⁰Kalai ali umukalamba pali Sauu, Ebere ali umuakalamba pali Amoki,²¹Hashabaya ali umukalamba pali Hilkiah, Nethanel ali umukalamba pali Yedaya.²²Mu nshiku shakwa Elishaabu, umwina Lebi Eliashibu, Yooda, Yohanani na yadua balilembelwe nge mitwe sha ndupwa, na bashimapepo balilembelwe mu butekeshi bwakwa Dariusi umwina Persia.²³Ababuyfyashi bakwa lebi, intungulushi sha ndupwa shalilembelwe mu citabo ca nshiku ne nshiku icakwa Yohanani umwana mwaume wakwa Eliashibu.²⁴Ababutungulushi babena Lebi bali Hashabiya, sherebiya, na Yeshua umwana mwaume wakwa Kadimiele, ne mpuka shabo, abaiminine lubali lwa ku kulumbanya no kupela amatotelo, ukulingana iciputulwa ne ciputulwa, mukubela amafunde yakwa Dabidi, umwaume wakwa Lesa.²⁵Mattaniya, Bakibukia, Obadia, Meshulamu, Talmonr, na Akkubu bali bakasunga ba mpongolo bakeminina ba bulinde pa miputule ya kututilamo isha pa mpongolo.²⁶Balibombebe mu nshiku shakwa Yoyakumi umwana mwaume wakwa Yeshua umwana mwaume wakwa Yasadaki, na munshiku shakwa Nehemia kateka na Esra shimapepo kabili kalemba.²⁷Pa kupala kwa cibumba ca Yerusalemu, abantu balifwaile abena Lebiri konse eko balikwikala, ku kubaletu ku Yerusalemu ku kusefya ukupala ne nsansa, no kutotela nok kwimab na malimba, amapango ne nsango.²⁸Isenge Iyaba kamba lyalikolongene pamo ukufuma ku citungu ca Yerusalemu nokufuma mu mishi sha Netofafiti.²⁹Kabili balishile ukufuma ku Beti Ciigali no kufuma ku mpanga ya Geba an Asimabete, pantu bakemba balikulile abene imishi ukushinguluka Yerusalemu.³⁰Bashimapepo na bena Lebi baliishishishe abene, kabili nolu balishishishe abantu impongolo, ne cibumba.³¹Nolu nalikwete abakalamba ba Yuda ukuya ukuninika pa cibumba, kabili nalisalile amabumba yabili ayakalamba ayakakemba bakupela amatotelo. Limo Iyale ku kulyo pa cibumba ukulola ku mpongolo ya cishala.³²Hoshaya an citika wabakalamba ba Yuda balibakonkele bena,³³na panuma yabo kwaile Asaria, Esra, Meshullam,³⁴Yuda, Benjamini, Shemaia, yeremia,³⁵Nabana babashimapepo bamo na mapenga, na sekaria umwana mwaume wakwa yonatani wakwa Shemaya umwana mwaume wakwa Metania umwana mwaume wakwa mikaya umwana mwaume wakwa Sacuri umwana mwaume wakwa Asafu.³⁶Kulya kabili kwali balupwa bakwa Sekaria, Shemaya, Asarele, Milalai, Gilalai, Maai, Netaniyele, Yuda, Hanani ne filimba fyakwa Dabidi umwaume wakwa Lesa. Esra kalemba alibatangilile.³⁷Pa mpongolo ya kamfukumfuku balikungatene pa matabo ya musumba wakwa Dabidi, pa nshila ya matabo ku cibumba pamulu we sano lyakwa Dabidi; ku mpongolo ya menshi pa kabanga.³⁸Bakemba bambi abo abapele amatotelo balile lubali lumbi. Naliba konkele pa cibumba na bantu citika, pamulu wa lupungu lwa mabuku ukufiak ku cibumba ca mutika,³⁹kabili pamulu hwa mpongolo ca Efulemu na pampongolo ya kale, na pampongolo ye sabi na pa lupungu lwa Hananele na lupungu lwa mwanda, ukufiak ku mpongolo ya mpaanga, kabili baliminine pa mpongolo ya bakalinda.⁴⁰Eco bonse bakemba abo abapele amatotelo balisendele icifulo cabo mu nganda yakwa Lesa, kabili nebo naine nalisendele icifulo candi citika wa bacilolo na nebo.⁴¹Nolu nashimapepo balisendele icifulo cabo; Eliakimu, Maesela, Miniamin, Micaiah, Elienai, Sekaria, na Hanania na mapenga,⁴²kabili ukubikako Maesela Shemaia, Eleasare, Ussi, Yehohanana, Malkiya, Elamu na Esari na bakemba baliipagile abene ukumfwa a Yesrahia uwali intungulushi.⁴³Balipele amalambo ayakalamba bulya bushiku nokusangalala, pantu Lesa alibalengele ukusangalalane nsansa ishikalamba. kabili banamayo nabana balisangalele. Eco insansa shaku Yerusalemu shalikumfwika akatalamukila.⁴⁴Pali bulya bushiku abaume basalilwe mu kulolekesha ap miputule ya kututilamo pa kupela ifisabo fyantanshi, ne fyekumi ukulinganika muli cila ciputulwa cilefwaikwa pa malango ya bashimapepo na bena Lebi. cilamuntu alipelwe ukubomba mwibala mu pepi an mu kalae. pantu Yuda alisangalele palwa ba shimapepo na bena lebi abaiminine ku cinso cabo.⁴⁵Balibombebe imilimo iya kupyungila Lesa Wabo, nokupyunga kwa kusangulula kabili efyacitile ba bakemba na bakasunga wa mpongolo, mukusunga kwa mafunde yakwa Dabidi na solomon umwana wakwe umwaume.⁴⁶Ku kale, mu nshiku shakwa Dabidi na Asafi, kwali umukalamba wa bakema, kabili kwali inyimbo shakulumbanya no kutotela kuli Lesa.⁴⁷Munshiku shakwa Serubabele na munshiku shakwa Nehemia, bonse abena Israeli baliipele iciputulwa cacilabushiku, ica bakemba na bakasungu na mpongolo balipatwileko iciputulwa ca mushilo ico icali ica bena Lebi, na bema Lebi balipatwileko iciputulwa ca ba bufyashi bwa kwa Aaroni.

13

¹Pali bulya bushiku balibelengele icitabo cakewa Mose mu matwi yabantu. Calisangilwe icalembele ati, takuli umwian Amone no mwina Moab uwakwisa kulongana kuli Lesa umuyaya.²Nefi cali nipamulandu tabaishile kubantu bakwa Israeli no omukaute na menshi; nomab balilipile balamu ukubalapisha abena Israeli, nangu cali fo, Lesa wesu alipilibwile icitui ukusanguka ipalo.³Ulo Iwinefye baumfwile ifunde, bali patukenemo ukufuam mu Israeli blonse abena fyalo.⁴Nomba ku ntanshi uyu shimapepo alisontelwe ukwangalilia pa muputule yafilyo munganda yakwa Lesa. Alikumineko kuli Tobia.⁵Elyakibu alipekanisishe Tobia umuputule wa filyo uukalamab sana, umu bali mukusungila icabupe caluseke, icefungo, ifinyamuti, necekumi caluseke, umwangashi upya ama fuat ifyo bakonkomeshe ukuba ifya bena Levi, bakeemba, bakalinda wa pongolo ne misongo yakuba shimapepo.⁶Pantu pali ii yonse nshita nshalimo mu Yerusalemu. Pantu mu mwaka walenga amakumi yatatu na yabili umwaka wa kwa Atakishashete imfumu yamu Babiloni nalile

kumfumu panuma yanshita yalipwishe imfumu uku pelako insambu shakufumapo, ⁷Kabili nalibwelelemo ku yerusalemu. Nalyumfwile ifya bupulumushi ifyo Eliashibu acitile pakupela Tobia umuputule wakusungilamo ifilyo mulubansa lwa nganda yakwa Lesa. ⁸Ifi fyalibipile saana kuli nebo kabili nebo kabili naliposaikile ifipe fyakwa Tobia fyonsefye ukufumya mumuputule yakusungilamo ifilyo. ⁹Nalibelele ukweba ati, sangululeni umuputule wakusungilamo ifilyo, kabili nalibwekeshe no ifipo fyakwa Lesa, umjutulo waluseke nefifukilisho. ¹⁰Nalisambilile ukweba ati, abena Levi tabapokele ica kaniko cabo. kabili ba lubutukile, cila muntu kumpanga yakwe, abena Levi nabakemba abalikubomba umulimo. ¹¹Elo naipwishe ba cilolo nokubeba ati, "findo inganda yakwa Lesa yalekeleshieila?" Nebo nalibalongenye ;pamo noku babika pa fifulo. ¹²Elo bonse aba yuda baliletele icapekumi capaca luseke, nomwangashi uupya na mafuta yamu muputule wa filyo. ¹³Nalisobwelwe nga kasunag wacipao pa muputule wa filyo Shelemia shimapepona Zadoki kalemba, elo ukufuma ku bena levi, pedia. Elo pakonka Hanani umwana mwaume wakwa Zaccu umwana mwaume wakwa Mattania, pantu balimukupendwa abacishinka imilimo yabo kulekusala nganya ama bupe yabo. ¹⁴Njibukisheni, Mwe Lesa wandi, pali ifi, kabili mwipasa ifyabune fyonse na cita mu nganda yakwa Lesa wandi na kumilimo yaiko. ¹⁵Muli isho nshiku nalimwene muli Yuda abantu bakoshitisha imyangashi nomwangashi, na makungu, ne musango yonse iya fipe ifyakulema sana. ifyo baletete mu Yerusalemu pabushiku bwe sabata basokele bea pa mulandu walekushitisha ifilyo pali bulya bushiku. ¹⁶Abaume ukufuma ku Turi ebali kwikala mu Yerusalemu baliletele isabio ne misango yonse iya fipe, balishiutishe pe sabata ku bantu bamu Yuda na mumusumba! ¹⁷Elo baumenye abantungwa bamuba Yuda, "findo ifi fyabubifi mukocita apo mulakowesha ubushiku bwe sabata? ¹⁸Bushe bashinwe tabacitile ifim bushe te Lesa wesu uwaleta ifi fyonse ifya bubifi pali fwebo namulij uyu musumba? Nomba akoleta na fimbi icipyu pali Israeli pa kukowesha Isabata." ¹⁹Lulya lwineye pafita pampongolo sha Yerusalemu ulo isabata talilatendeka, nebo nalikonkomeshe ukwisalwa kwa fibi okweba ati, tafikofwaikwa kwisula mpakafye isabata lika pite. Nebo nalilashikile bambi abamubabomfi pa mpongolo kanshi takulipo nshila lyakuya kupitamo pabushiku bwesabata. ²⁰Abasulushi nabamakwebo ba mitundu yonsefye balikutubilisha kunse ya Yerusalemu umuku umo nangu ibili. ²¹Kwena nalibasokele ukweba ati, "findo mukoikala kunse yacibumba? kumfwa ngamuka bwekeshapo, nebo nkatambika ukuboko kwandi pali mwebo!" ukutula fye pali ilya nshita tabatalile ukwisako pe sabata. ²²Elo nakonkomeshe abena Lebi ukuisangulula abene nokwisa ku sopa impangolo kukushisha ubushiku bwe sabata. Napali ici mujibukishe, Lesa wandi, kabili mumbelele uluse pamulandu wa cipangano icikalamba mwakwata pali nebo. ²³Muli iso nshiku nebo nalimwene aba Yuda abalikuupa abanakashi aba Ashdode, Ammon, na Moab. ²⁴Citika wa bana babo bali mukulanda icitundu cabea Ashdode. Tapalipo nangu umo uwa ishibile ukulanda icitundu caba Yuda kanofye icitundu cimo ica bantu bambi. ²⁵Nalibakalipile bena, elo nokubatipa bena, napuminepo bamo nokubasusula imishishi shabo ali balengele ukulapa kuli Lesa, ukweba ati, "tamwakapelepo abantu abenu abanakashi kubana babo abaume, nangu ukubula abana benu abanakashi, ukupela abana benu abaume nangu kuli mwebo bene. ²⁶Bushe Solomoni imfumu yabena Isreali tayabembukile pabana kashi? munko ishingi tamwalimo imfumu iyaku ba kubati ni ena, elo alitemwikilwe kuli Lesa wakwe, na Lesa alimupangile imfumu yabena Isreali bonse. Lelo nao abanakashi bakwe abena fyalo bali mu lengele ena ukubembuka. ²⁷Bushe kuti twaumfwila kuli mwebo nokucita ifyalubembu fikalamba sana cakuti wacita uwakubula bucishinka noku sangukila Lesa wesu pa kuupa abanakashi abena Fyalo?" ²⁸Umo pabana baume bakwa Joiada umwana mwaume wakwa Eliashibu shimapepo mukalamba ali muko wakwa Sanballat umwina Horoni. Eico nalimulengele uku fulumuka ukufuma kuli cinso candi. ²⁹Bebukusheni Lesa wandi, pantu balikomesha bushimapepo, necipangano cabushi mapepo no bwa bena Lebi. ³⁰Efyo nabasangulwile ukufuam kuli fyonse ifyabwina fyalo, nokufuntual imilimo ya bushi mapepo ne yabwina Lebi, umuntu no muntu ne milimo yakwe. ³¹Nebo nalifwaile ifya mutuulo wankumi pa nshita iyyakulingwa na kufisabo fya ntanshi. Njibukisheni, Mwelesa wandi kufya bune.

Esther

1

¹Mu nshiku shakwa Ahasuerus (uyu ni Ahasuerus uwalikuteka ukumuma ku india ukulekufika ku kushi, ifyalo kulekucila umwanda umo amakumi yabili na cine lubali), ²muli sho nshiku imfumu Ahasuerus alikele pa cipuna cakwe ica bumfumu mu cipangoca shushani. ³Mu mwaka wa citatu uwakweteka kwakwe yalipele umutebeto kuli ba filolo elo naku babomfi baiko bonse. ku nashilika ba ku Persia elo na madai na bantu abaume bacindami elo na ba mala abafitungu fya calo baliku cinso cakwe. ⁴Yalikulanga ifyuma fya bukata bwaiko ifyali mu calo caiko elo no mucinshi wa bukata bwa fya bukulu bwa iko inshiku inshingini inshiku umwanda umo na makumi cine konse konse. ⁵Ulo inshiku ishi shapwile imfumu yalipele umutebelo uwapwile inshiku cine lubali, walifye wa bantu bonse abali cipango ca shushani. ukutampila ku cindami abakutu ukufikafye naku bakelakele shako umutebeto wabele mulubansa lwe bala ilya ku nganda mu cipango ca mfumu. ⁶Ulubansa lwe bala lwa wamishiwe ne insalu ishali tonge waku buta elo no wakufitulukile, ne myando ya nsalu yabune elo nokukashikila, wakobekwe ku tumipeto twa silvere ukufuma ku nceshi sha mabwe kwali kuba ne fyakulapo ifya amabwe ya porfyri, na ya marble na nyina wa mabwe ya pearli, elo na palambatila amabwe ye langi; ⁷Ifya kunwa shalikupekanishiwa mu nkombo isha golide. cila lukombo lwali ulwakuibele elo kwali kuba no umwangashi wa bufumu uwingi pakuti emwabelele bukape kape bwa mfumu. ⁸Iminwine yali; mukukonkana nokusunga ifipope. "twkwali kuba kulekupatikisha, " pantu efyo imfumu yakonkomeshe ba cilolo bonse aba mucipango caiko ukulekucita ukukonkana no kukabila kwa cila muntu. ⁹Elo namfumu bashti alipele umutebeto ku

banakeshi mu cipango ca mfumu Ahasuerus.¹⁰ pa bushiku bwakulenga cinelubali ulo umutima wa mfumu wali uwakusansamuka pa mulandu wa mwangashi, ya lyebele Mehumani, Bista, Haribona Bigtha, abagtha, Zetha, elo na karkas. (ba cilolo cinse abali ku bombele ku cinso ca kwe).¹¹ Kukuleta Namfumu bashit ku cinso caiko alifwele ne cilongwe ca bufumu cakwe. Alikuwaya ukulanga abantu elo na ba cilolo ubusuma bwakwe, pantu ukumoneke kwa wekwali; ukwabune.¹² Nomba namfumu bashit alikene ukwisa pa shiwi lya mfumu ilyo ca cilolo ku mweba Elo imfumu yali fulilwe sana; Ne cifukushi calipile muli yena.¹³ Elo mfumu yalandile na baume abaishibikilwe kuba aba mano kwishiba inshita (pantu uyu emutande imilandu ya mfumu kuli abo bonse abali incenshimufipope elo bupingushi).¹⁴ Nomba abaliku palamina kuli ena bali ni Karishena, Shetari, Adimata, Tarshishi, Merese, Maisena. elo na memukani; abana bamfumu cinelubali aba ku perisia elo na medai. Balikwete amaka yakumone mfumu. elo balikwete ififulo ifikulu mukati ka bufumu.¹⁵ "Mu kukonkana ne fipope, findo filinokucitika kuli Namfumu Bashit pantu tanakile ukumfwila lya mfumu Ahasuerus ifyo baishile ku mweba kuli ba cilolo?"¹⁶ Memukani alandile ku cinso ca mfumu elo naba cilolo, "Te ku mfumu kweka bashit namfumu alufyenye, lelo alilufyenye na kuli ba cilolo bonse elo na ku bantu bonse bali mu fitungu fyonse ifya mfumu Ahasuerus.¹⁷ Pantu umulandu wakwa namfumu ukeshibikwa ku banakashhi bonse. Cikalenga ukwebati bakalekukwata imisula ku ba lume babo. Bakalekulanda ati, "Imfumu Ahasuerus ya fwaile bashit namfumu ukuletwa ku cinso cakwe nomba alikena."¹⁸ Ulo buno bwine ubushiku tabuti bupite abanakashi bakankala aba ku Perisia elo na Madai abomfwile umulandu wakwa namfumu balekulanda cimo cine kuli ba cilolo bamfumu bonse, kukalekuba musula sana elo nokufulwa.¹⁹ Nga cabe cisuma ku mfumu, lekeni ipele cipope caiko, elo nokuleka cilembwe mu mafunde kubena Persia elo na bena Medai, icishakafumishiwepo icakuti Bashit elekwisa kwisa kuli ena. Lekenimfumu ipele cifulo ca bunamfumu kuli umbi uwakuwama ukumucila.²⁰ Ulo ifunde lya mfumu ulo likabilwa monsefye umwafika ubukula bwa calo cakwe, abakashi bonse bakalekucibdika abalume babo, ukutampila ku bacindami ukufika na kubalekeleshako.²¹ Imfumu elo na ba filolo baiko balisamwike kuli aya mashiwi elo imfumu yalicitile umo Memukani alandile.²² Yalitumine ama kalata ku fyalo fya bufumu fyonse. kuli cila calo umwabelele imilembe yaciko elo nakuli cila bantu mumutundu wabo. Yalikambishe umwaume onse afwile aba kateka wa ba mu nganda yakwe. icipopo calipelwe mumutundu wa cila muntu mu bufumu.

2

¹Panuma yaifi fimtu ulo icipyu ca mfumu Ahasuerus catontolweke, yaibukishe pali bashi Bashit ne co acitile. nakabili alikutontonkanya ne fipope ifyo bamupangile.² Elo bakalume abali kubombela imfumu balandile,, "lekeni ukulekubebeta banacisungu abakubulapo kupwa ababune mukumoneka kucitilwe imfumu.³ Lekenimfumu isonte ababomfi mufitungu fyonse ifyacalo caiko, ukukolonganika bonse bana cisungu ababune mukumoneka baletwe kwisano lyakwa susa. Lekenibalekubasunga bwino kuli Hege, umubomfi wamfumu, uwalikulolekesha pali banamayo, elo abapele nefyakupentapenta ifyakulekanalekana.⁴ Lekeninacisungu ukosekesha imfumu esekuba namfumu mwipunda lyakwa Bashit." uku kupandwa amano kwelisekeshe imfumu, nao acitile ifyofine.⁵ kwakiko umuyuda uwaliku mucipango ca kwa susa ishina lyakwe ni Modecai umwana wa kwa Jair umwana wakwa Shimei umwana wakwa Kidhi, uwali umwina Benja.⁶ Ali pitilwe muli bu nkole ukufuma mu Jerusalema pamo nabankole abo abasendelwemuli bunkole na Jehoiachin, imfumu ya YUda uo nabuchadnezzar imfumu ya babylon yatwele muli bunkole⁷ Ewali kulela Hadasa, ekweba ti, Estere, umufyala wakwe pantu takwete wishi nangula nina umukashana umwaice ali necata icabune mukumoneka. Modecai alikumusenda ngo mwana wakwe fye.⁸ Ulo amakambisho ne fipope fya mfumu fyali kubilishiwa abakashana abengi bali kuletwa mucipango ca kwa Susa. bali kusungwa na Hagai. Estere nao wine alisendelwe ku ng'anda ya mfumu ukulakusungwa bwino na Hege, uwaliku lolekeshapa ba kashana bonse.⁹ Umukashana Munono alimusekeshe ena elo alisangile ububile muli ena. Bwangu bwangufye balimufwaile ifyakupenta penta necakimkocafilyo. alimupele na bakashana cine lubali abalikubombela imfumu mu cipango, elo alimufumishe pamo na bakashana cine lubalim ababomfi ukuya ku ncende iyabune nganda yabamayo.¹⁰ Estere taebelepo umuntu nangu umo pa bantu bakwe nangu ulwa ulupwa lwakwe, pantu modecai alimukenye ukulanda.¹¹ Cilabushiku modacai ali kwendauka mu lubansa ya ng'anda yakubanamayo, nokulekwishiba pa mutende wakwa estere, elo napa cikocitika pali ena.¹² Luntu inshita yafikile nacilamukashana ukulekuya ku mfumu Ahasuerus panuma anakile ifyakukonkwa fyaku banamayo pa myenshi ikumi naibili, pantu ifi efyo cali panshita yakuiwamya ukupwilika; imyenshi mutanda ku mafuta yaku Muri elo imyenshi muntanda ku fyefungo ne fyakupentapenta,¹³ utuntu umukashashana aile ku mfumu, cone ico alikufwaya calipelwe kuli ena ukufuma mu nganda yabakashana, kuli ena ukusendwa ukutwalwa ku ng'anda ya mfumu.¹⁴ Mu cungulo ali kwingila elo mukacelo alikubwelela ku ganda yacibili iyakunamayo, na mukusunwa kuli shaashgaz, umubomfi wamfumu, uwali kangalila waba nakashi bapambali. Tali kubwelela ku mfumu nakabili kafyo imfumu yangamo ububile sana muli ena elo alino kwitwa peshina.¹⁵ Nomba ulo inshita yakwa Estere yafikile (umwana mwanakashi wakwa abihail, ninalume wakwa Modecai, uwamusendele ngovmwana mwanakashi wakwe) ukuya ku mfumu, takikwipusha icili conse kano ico Hegai cilolo mfumu, uwalikwangelila wabanakashi, alikufwaya nomba Estere alikupokelela ububile kuli bonse abalikumumona.¹⁶ Estere alitwelwe ku mfumu Ahasuerus mu nganda ya bu fumu bwaiko mu mwenshi uwalenga ikumi, umwenshi na Tebeth, mu mwaka walikulenga cinelubali mu bufumu bwaiko.¹⁷ Imfumu yalitemenwe Estere ukucila abakashana bonse nao alisangile ububile no luse ku mfumu, ukucilabonse bana cinsungu, imfumu yalimufwikile icilongwe cabufumu pa mutwe wakwe no kumucita na mfumu mwipunda lyakwa vashit.¹⁸ Imfumu yapele umutebeto uukalamba kuli ba cilolo nababomfi baiko bonse. "pamutebetowakwa Estere, elo yacefeshekom umusonko mufitungu fya

bulashi ya lipele ifya bupe nomutima wabukapekape.¹⁹Nomba ulo banacisungu balongawiiwe pamo umuku walenga bubili, Modecai aliikele pa mpongolo ya mfumu. ²⁰Estere ninshi acili talaisokolola palwa balupwa bakwe nabantu bakwe, ngefyo Modecai amutungulwile. alitwalilile ukukonka ifyo Modecai amupandile amano, ngefyo ali kucita pakumukusha kuli ena. ²¹Mulishilya nshiku, acili Modecai aliikele pampongolo ya mfumu, babili bacilolo bamfumu, bigthama na teresh, abali kulonga apa kwingilila, balikalipile nokufwaya ukucita ububi ku mfumu Ahasuerus. ²²Uluntu ili lyashi lyashibikwe kuli Modecai, Alyebele namfumu Estere, nao Estere alilandile ku mfumu mwishina lyakwa modecai. ²³Umulandu walifwilikishiwe nokusuminishi wa, na bonse abaume balikulikwe pafyakulikilwapo. No u mulandu walilembelwe, mu menso yamfumu, mwi buku lyamilandu mu teko bwaiko.

3 ¹Panuma ya ifi fintu, infumu Anasueruse alisumbwile Hamani umwana mwaume wakwa Hame date umwina Agagiti, no kwisa kumusumbula pamulu wacipina ukucila pali bacilolo bonse abali kuba nakwe. ²Bonse aba bofi bamfumu abo abalikusangwa pa pongolo ya mfumu balifukama panshi no kulakutota panshi kuli Hamani, nge fyo infumu yalikubeba ifya kucita, Lelo Mordekai, talikufukama nangula ukulekutota panshi. ³Elo aba bofi ba mfumu abo bali kusangwa papongolo ya mfumu balilandile kuli Mordakai, "Nido ico taunko ufwiila ifilekukonko mensha infumu? ⁴Bali kulanda nakwe cilabushi cilabushiku, lelo ena alikukana ubufwayo bwabo. Ico balilandile kuli Hamani ukumona ngacakwebati ulya mulandu wa kwa Mordakai nga ukokuba flya fine. pantu alibelele ukwebati muyuda. ⁵Ulo Hamani alikumona ukwebati Mordakai takofukama kabili takomulanga mucinshim, Hamani alisushiwemo ne cipyu. ⁶Alikwete imilandu pama page ya kwi paya Mordakai fye eka, aba bofi ba mfumu balimwebele abati abantu bakwa Mordakai. Hamani alikufwaya ukulofya aba yuda, bonse, abantu bakwa Mordakai, ab abali musumba onse uwa kewa Ahasueuse. ⁷Mu mwenshi wa ntashi (uyo uwali mwenshi wa nisan), umwaka wa makumi yabili wa mfumu Ahasuruse, ukupendula kwali ku poswa cakwa Hamani, ukusala ubushiku nangu umwenshi. Baposa icipendwilo imikune mia calikuponena pa mwenshi wa ikumulimo na ibili (uyo wli mwenshi wa Adar). ⁸Elo Hamani alandile ku mfumu Ahasuerusi, kulipo abantu balisalangene kabili balipatulwikemo mu kati kafintungu fyonse ifya musumba obe. Amafunde yabo yalibeleleko naya bantu bambi, elo tabakosunga amafude ya mfumu. lelo tacikolinga infumu uku baleka balekwikala. ⁹Nga cakuti cikosekesha infumu, ukulekupela icipope caku pe paya, kabili nebo kalinga amakana ikumi aya matalati ya silupele mu minwe ya abo abakabomba amakwebo ya mfumu. kuli bena mu kubika mucipao camfumu. ¹⁰Elo infumu yalibulile inindaminwe yaliko ukufuma ku boko kwa iko no kuipela kuli Hamani umwana mwaume wakwa Hamadasa umwina Agagiti umulwani wa ba Yuda. ¹¹Infumu yalandile kuli Hamani nebo komona ukwe bati indalama bakobwesha webo na bantu bobele ukoshibofya ukulinga nefyo ukofwaya. ¹²Elo bakalemba ba mfumu balibakutile pa bushiku bwe ikumi limo na fitatu mumwernshi wantashi, ne cipoe umwali fyonse ifyo Hamani alikunkokomesha fyalilembelwe mifya bulashi fya mfumu. ifyo fyonse fyali salangene mu fintungu, ku balashi na bantu bonse abakuleka nalekana, na kuli bacilolo na bantu bonse. ku citungu icili conse onse necilimi cakwe, fyelilembelwe mwishina lya mfumu Ahasuerusi kabili fya lishikilwe ne mbala minwe yakwe. ¹³Ikalata shali kupelwa no kubonko kwa bacikalamba mufintungu fyonse ifya infumu, imilandu kwipaya no kulofya bonse aba Yuda, ukwambila kutu cee kabili nabakote, abana na bana mayo, mubushiku bumo pabushikubwe kumilimo nafitatu bu shiku bwa mwenshi we kumilimo na ibili (uyo wali mwenshi wa Adar) uwa konaula ifipe fyabo. ¹⁴Icelemba wa kalata calipangilwe mfunde mucitungu conse. mucitungu conse calipangilwe kulekwishibishi ku bantu bonse ukwebati bafwile ukulekwipekanya pali ubo bushiku. ¹⁵Ba kabilo balifuminepo kabili kukwangufyanya kuku salanganya ifipope fya mfumu. Ifipope fyalipelwe mulya mwine mwinsano lya Shushani. Infumu na Hamani balikele panshi bankonwa, lelo umusumba wa shushani wali mu cifulunganya

4 ¹Ulo Modekai akutike fyonse fyaacitilwe, alilepwiile ifyakufwala fyakwe no kufwala ifisamu aisuba ne mita; ²Alile na pakati ka musumba, no kulila mwishiwi lyakupunda kabili ilyabukali. Alile ukutali ukwakulepa nga kumpongolo ya mfumu, pantu takwali nelyo umo uwalikusuminishiwa ukwingila nefyaku fwala ifisamu. ³Mu citungu conse, conse uko amafunde ne fyaupingushi fya mfumu fyalikufika, mwali ukulila ku kalamba mu bayuda, Abengi balilambelele mufisamu na mu mitoi. ⁴Ulo abanakashi abaice abakwa Estele na babomfi baishile kumweba ati, Namfumu ali mu macushi ayakalamba. Ali tumine insalu shakufwalika Modekai (pakweba ati engafula ifisamu fyakwe). Nomba tafipokele. ⁵Elo Estele akutile Hataki, umo pali bacilolo wamfumu abalashikwe ukumu bombela. alimukonkomeshe ukuya kuli Modekai ku kumfwa ifyacitikile nomo fyalikulola. ⁶Eco Hakaki alile kuli Modekai mu lubansa lwa musumba ku ntanshi ya mpongolo ya mfumu. ⁷Modekai alifishishe kuli ena fyonse ifyamucitile, ne cipendo candalama sha silfere isho Hamani alaile ku fyakupima no kubika mu fipao fya mfumu pakweba ati bengepaya aba Yuda. ⁸Alimupele cakwambula carya bupingushi ico icapelwe mu susa kukonaulwa kwa ba Yuda. Acitile ifi pakwebati Hataki aye ati engamupela umulimo wakuya ku mfumu ku ku papatila ububile bwakwe no kupapata kuli ena ku lubali lwabantu bakwe. ⁹Eco Hataki alile no kulanda kuli Estele ifyo Modekai alandile. ¹⁰Elo Estele alandile kuli Hathaki no kumukonkomesha ukubwelela kuli Modekai. ¹¹Ali tandile ati, "Bonse ababomfi bamfumu na bantu bakucitungu balishiba ukweba ati nga umwaume nangu umwanakashi aya kumfumu mukati kalubansa ukwebula ukwitwa, kwabafye ifunde limo mpo ukweba ati afwile ukwipaiwa ukufunyakofye umo uyo infumu yaikatila icakubasa ica golide pakweba ati engakana ukwipaiwa. Tabankuta ukwisa ku mfumu pa nshiku amakumi yatatu." ¹²Eco Hataki alifishishe amashiwi yakwa Estele kuli Modekai. ¹³Modekai ali tumine aya amashiwi kuli Estele; "taulingile ukutontonya ati mu cipango mukabutuka umo ukucila pa ba Yuda bonse. ¹⁴Nga waikala tondolo pali iyi ndhita ukatauluka no kupokolola kukema pa ba Yuda ukufuma ku calo kumbi, nomba webo na banganda ya bawiso mukaloba ninani eshibe nga cakwebati waishile kuli ubu bufumu pa nshita iyi?" ¹⁵Elo Estele

atumine amashiwi kuli Modekai. "kabuye, ukolonganike bonse aba Yuda abekala mu susa, no kumfu ngilako. ¹⁶Mwikalya nangula ukunwa pa nshiku shitatu ubushiku nakasuba. Abakashana bandi na nebo tukacita umusango umo wine. Elo nkaya ku mfumu, nangula line kutoba ifunde, kabili nganaloba, nkaloba." ¹⁷Modekai alile no ku cita fyonse ifyo Estele amukonkomeshe ukucita.

5 ¹Panuma yashiku shitatu, Estere alitwele ifyakufwala lya bumfumu elo alie kwiminina mulubansa lya mfumu ulwa apango, kuntashi ya nganda yamfumu. Imfumu yalikele pa apuna caiko icamfumu, munganda iyabumfumu yalelosha kumwishi wa nganda. ²Lintu imfumu yamwene namfumu Estere aliminine mulubansa ali mpokelele ububile mumenso yakwe. yakwe. kabili yalitambike inkonto wa gold uyali mamiye yakwe kuli Estere, Eico Estere alipaleme nokwikata pamulu wankoto. ³Elo imfumu yalandile kulim ean, "nindo ukofwaya namfumu Estere? nindo ukolomba? ukufika kulicitika wa bumfumu bwandi, cikapelwa kuli webo," ⁴Estere alilandile nga catemuna mwemfumu, leteni imfumu na Hamoni mwise lelo kumutebeto uo pangile mwebo, ⁵Elo imfumu yalilandile, "muleteni bwangu Hamani, kukucita ifyo Estere alandile eico imfumu na Hamani balile ku mutebeto uyo Etere apekenye. ⁶Lintu umwangashi walimukupekenishiwa pa mutebeto, imfumu yalandile kuli Ester, "nindo iyo ukolomba? cikopelwa kuliwebo. mondo iyo uleipusha? ukufika kulicitika wa bumfumu bwandi cikopelwa." ⁷Estere alyasukile, "ukulomba kwandi no kufwaya kwandi niku," ⁸ngacakuti ndisangile ububile mumenso yamfumu elo nganacimitemuna mwefumu ukupelaice ndelomba nakucindika ukufwaya kwandi, lekeke imfumu na Hamani bakese kumutebeto uo ndepeka nishisha bena mailo elo ndino kwasuka neli pusho lya mfumu." ⁹Hamani alile pulibulwa bushiku uyasekelela elo ne sansa pamutima, Lelo Hamani taiminine nangu kututu ma pacinso cakwe kumwenso uuli onse, aliswilemo ubukali pali Mordekai. pa mpongolo ya mfumu, murdekai taiminine nangu kututu ma pacinso cakwe ku mwenso uli onse, aliswilemo ubukali pali Mordekai. ¹⁰Nangula, Hamani aliibwelamo umwine elo aile nakunganda yakwe. alitumine abakwe no kutakongani bonse bamo na Zerashi umukashi wakwe. ¹¹Hamani alandalwele ubukata bwa kukankala bwakwe impendwa yabana bakwe abaume, abengi na monse umo imfumu yalemusumbule, nefyo imfumu yamulengele ukukula palibashi mucindikwa na babomfi ba mfumu. ¹²Hamani alandile, "namfumu Estere batile nganu umo lelo nebo ukuya ne mfumu kumutebeto apekenye namailo nakabili nditilwe kuli ena pamo nemfumu. ¹³Nomba fyonse fi tafili tufili kantu kuli ine nebe ilyo lonse ndemono mordekai umuyanda pamwishi pampongolo; ¹⁴Elo sereshi umukashi wakwe alandile kuli Hamani elo na ba nakwe bonse lekeni bapanga icimuti icilepele amakumi yamikono yasano. Mulucelo ukalande kumfumu pakwipa Mordekai pali ici. Elo nokuya uwasekela nemfumu kumutebeto. ici calitemwine Hamani elo apangile umukano.

6 ¹Muli ubo bushiku imfumu tayasendeme. yalikonkomeshe ababomfi ukuleta icitabo ca fibukisho fyalikucilika mumitekele yaiko, kabili balikubilikisha pakubelenga kumfumu. ²Balisangile apalembelwe ukweba ati Mordecai lyebele Bigtani na Tereshe, babili bacilolo ba mfumu abalikulonda pa mwinsi abafwaile ukusansa imfumu Ahasuerusi. ³Imfumu yalipwishe ati, "cindo cacitilwe pa ku pela ubucindami nokwishi bikwa kuli Mordecai pa kucite?" Elo abalumendo balikunga imfumu balandile ukweba ati, "Takwalikacitilwe kuli ena." ⁴Imfumu yalilandile ati, "Ni nani alimulubansa?" nomba Hamani alingile kunse yalibansa lwa ng'anda ya mfumu kukulanda nankwe palwakukulika Mordecai pacimuti amupe kenishishe. ⁵Ababomfi bamfumu balilandile kuli yena ukweba ati, Hamanilimine mulubansa," imfumu yalilandile ati, Mulekeni engile mukati. ⁶Elo Hamani aingile, imfumu yalandile kuli ena, "Nindo inga citwa ku mwaume uyo imfumu yasansamukila ukucindika?" nomba Hamani alilandile mu mutima wsakwe, "Ninani uyo imfumu ya sansamukila ukucindika ukucila pali nebo?" ⁷Hamani alilandile ku mfumu ati, "uyo imfumu ya sansamukila ukucindika, ⁸Lekeki imingila shampumu shiletwe, imingile isho imfumu yapwalako, na nbabalwe uyo imfumu ya ninapo kabili apopaba icilongwe cabufumu kumutwe. ⁹Elo muleke imfyakufwala na kabalwe fipelweb kuli umo cilolo wa mfumu umukala. lekeni ba mufwike umuntu uyo imfumu ya sabsamukila ukucinda mika, kabili bamutandashe pali kabalwe ukupita mumisebo kuntanshi, icicitwa ku muntu uyo imfumu ya sansamukile ukucindika!" ¹⁰Elo imfumu yalandile kuli Hamani, £Endesha senda umwingila na kabalwe, nge fyo ulandile, elyo ucite ici kuli Mordecai umu Juda uwikala pa mpongolo ya mfumu. Wifilwamo nangu cimo mufyo ulandile." ¹¹Elo Hamani asendele imingila na kabalwe alifwikile Mordecai no kumutandasha pali kabalwe mumisebo yamumusumba alibilishe kuntanshi yakwe. ifi eficitwe kumuntu uyo imfumu yasansamukile kucindika?" ¹²Mordecai alibwelele pampongolo ya mfumu. Lelo Hamani alibutukile kunganda yakwe, akolosh, ali ifimbile nakumutwe. ¹³Hamani alyebele sereshe umukashi wakwe na balunda bakwe fyonse ifya citike kuli ena. Elo abantu bakwe abaishibikwe pamulandu namano abo na sereshe umukashi wakwe, balilandile kuli ena, "Ngacakuti Mordecai, uyo watendekelapo ukupona mu Juda, tawamucimfye, lelo ukupona kucinso cakwe." ¹⁴Elo balikulanda nankwe, ba cilolo ba mfumu balifikile. Balyendeshe ukutwala Hamani kumutebeto uyo Estereapekenye.

7 ¹Eco imfumu na Hamani balile ku mutebeto na namfumu Estele. ²Pali ubu bushiku bwalenga bubili, panshita ya malila ya mwangashi imfumu yali landile kuli Estele, Nushe nindo ukolomba, namfumu Estele? cika pelwa kuli webo. nindo ukoipusha? ukufika na pali citika wa bufumu, naco cilinopelwa. ³Elo namfumu Estele aly swike, "ngandi sangile ububile mu menso yobe, mfumu nga camusekesha, lekeni ubumi bwandi bupelame kuli nebo- ici ekubomba kwandi nakabili ecimo cine nkolombela abantu bandi. Pantu bacitushitisha, nebo na nabantu bandi kukonaulwa nokwipaiwa, no kulofiwa. ⁴Nga cakweba ati twalishitishiwe mu busha abasha abaume na banakashi nganalikele tondol, pantu tapali ukucula ngo ukwinga suminisha uku cilinganya imfumu. ⁵Elo imfumu Ahasure, alandile kuli Estele na mfumu, "Ninani uyo? Nikwisa uyu muntu engasangwa uwaisusha mumutima wakwe ukucita icamusango ifi?" ⁶Estele alilandile, "Icilwani

iciponde umubifi ni Hamani! "Elo Hamani nao alitutumukile ku cinso ca mfumu na namfumu.⁷ Imfumu yali mine mubukali ukufuma mukunwa umwangashi pa mutebeto nokuya mwibala iya nganda ya mucipango nomba Hamani aikele akopapatila ubumi bwakwe wakwe kuli Namfumu Estele. Alimwene ukweba ati ubusanso ebwasalilwepo ukucitwa pali ena ku mfumu.⁸ Elo mfumu yabwelele ukufuma mwibala lya panganda yaku cipango no kuya mumjuputule umo afumine umwali amatebeto yakunwa umwangashi, Hamani aliwilile pa cipuna apali Estele. Imfumu yalandi ati, "Bushe kuti wacena namfumu mu menso yandi mu nganda?" Ilya line ukupingulwa kwafumine mu kanwa ka mfumu ababomfi balifimbile icinso cakwa Hamani.⁹ Elo Habona, umo palibacilolo abalikubombela imfumu alandile ati, "icimuti calepele imikono amakumi yasano caliminine ku lubali lwa nganda yakwa Hamani. Apekanishishe Modekai, umo uwalikulandila ukucingilila Imfumu. "Imfumu yalandile ati mukulikenipo." ¹⁰Elo balikulikile Hamani pa cimuti apekanishishe Modekai. Elo bukali bwa mfumu bwa pwile.

8 ¹Pali bulya bushiku imfumu Ahasuerusi apeelee namfumu Estere ifikwatwa fya kwa Hamani, umulwani waba Yuda, kabili Modekai alitendekele ukupyunga ku cinso ca mfumu, pantu Estere alyebele imfumu ifyo Modekai nankwe. ²Ne imfumu yabulile inindaminwe yacikakatikilo iyo yapokelwe kuli Hamani, nokupela kuli Modakai fyanganda fya kwa Hamani.³ Elo Estere alandile kabili kumfumu. Awile kukullosha necinso panshi ilyo alikupapatila imfumu ukuti ingapwisha amapinge yabi yakwa Hamani umwina Agagi, ku mapange apangile. ⁴Elo imfumu yatambile umulumbu wa golide kuli Estere. Nao alimine na ukwiminina ku mfumu.⁵ Nao alandile, "umfwa casekesha imfumu, umfwa ndisangile ububile ku cinso cenu, umfwa ici cintu cikoba icabune ku cinso camfumu, kabili nga nkoba uwakutemuna amenso yenu, lekeni icakushika cilembwe ku kubwasha amedata yalembelwe na Hamani mwana Hamedata umwina Agagi, amakalata ayo alembele ku konaula aba Yuda abakuba mufitungu fyonse ifyabufumu. ⁶Nga kuti nashipikisha shani ukumona ubusanso bwaponena abantu bandi? Ningashipikisha shani ukumona abantu bandi bakoloba?" Imfumu Ahasuesi yaebele Estere na Modekai umu Yuda, "Mona, ndipele Estere inganda yakwa Hamani kabili balimukulikile ku myando pa cimuti, pamulandu wakuti alikufwaya ukutasha aba Yuda. ⁸Lembeni icakushika nacimbi ica ba Yuda mwishina lya mfumu nokukomenena ku nindaminwe ya mfumu, pantu icashikwa nokulembwa mwishina lya mfumu nokumenenwa ne nindaminwe ya mfumu tacingapokwa.⁹ Elo bakalemba bamfumu bakutilwe pali kalya kashita, mu mweshi wabutatu, uuli mweshi wa Sibani, pabushiku bwakwenga amakumi yabili na shitatu mu mweshi ulya. icakushika calilebembelwe icali kuba na fyonse ifyo modekai akonkomeshe pamulandu waba Yuda. Calilembelwe kubalashi bafitungu. Abalashi na bakalamba bafitungu ukufuma ku india ukuya kufika ku kushi ifingu umwanda umo na makumi yabili na cinelubali, ku cilacitunga umwebela imilembele yebo. nacila bantu mu lwimbi lwabo, na kuba Yuda mu lulimi no kulemba kwabo. ¹⁰Modekai alembele mwishina lya mfumu abasurusi no kucikomenena kucikakatikilo ca mindaminwe ya mfumu. Atumine ba kalata pali baka pita wapipe bapali bakabalwe, bakafwalo bali kubombela pafya bufumu, abakufyalwan mu bakota basalwa. ¹¹Imfumu yalipeele aba Yuda abali kuba muli cila musumba insambu ukula kulongana pamo nokwiminina ku kucingilila imyeo yabo: ukufita, ukwipaya, nokonaula ifita fyonse ifyakutula ku bantu bambi, nangula icitungu cimbi ifingafwanya ukubataasha, abana na banakashi pamo, nangula ukonaula ifyabunoshi fyabo. ¹²Ici cali nokulakucitwa mufitungu fyonse ifya mfumu Ahaserusi, pabushiku bwakulenga ikumi na shitatu ubwa mu mwenshi wakulenga ikumi na ibili, umweshi wa Adari.¹³ Icayambulwa icelembo icafyabupingushi cali nokupelwa nga ifinde kuli cilacitungu nokulangwa ku cintu bwingi. Aba Yuda bali nakuba abaipekanya pali bulya bushiku ukucita icilandushi pabalwani babo. ¹⁴Bakapita wafipe balininine pali bakabalwe bali kubombela ku fya bufumu. Balile ukwebula ukusungashinga. icafyabupingushi camfumu calipelwe namu cipango camu shushani.¹⁵ Elo modekai afumine pacinso camfumu alifwele nensalu shabufumu isha makumbi makumbi ne shabuuta, ne cilongwe icikalamba ica golide na tamba tamba wakolokondwe uwa kashikila, no musumba wa shushani walyawile nokusanwa. ¹⁶Aba Yuda bali nolubuto nensansa, mokusekelela nomucinshi. ¹⁷Mu cila citungu nomusumba, konse uko ishiwi lyamfumu necafyabupingishi fyaiko fyafikile, kwali kuba ukusekelela nensansa muba Yuda, uksefya kabili ubushiku bwakutusha. Abengi ukufuma mu bamubantu papusansa pusansa bamucalo balyawike aba yauda, pamulandu wakatina kaba Yuda taliponene pali bena.

9

¹kanshi mu mwenshi walenga ikumi limo na ibili, umweshi batilimo na shitatu ubwa uyu wine mwenshi, icebo ne cipope ca mfumu fyali nokucitikilapo. Ubushiku bwine ubo ebo abalwani ba Bayuda balesubila ukubacimfya, nomba fyayaluka. ²Bayuda ebacimfishe abapapatile, Abayuda mu misumba yonse na mu fitungu fyonse ifya calo ca mfumu Asuelusi balongana mukwaipaya abo abalefwaya ukubalofya. Kanshi tapali nangu umo uwakubalwisha pantu umwenso wakubatiina waliketefye abantu bonse.³ Bonsefye abalashi ba mfumu aba mu fitungu fya calo, inkonkani sha mfumu bayafwilisha abayuda pantu umwenso wakutiina Modekai walibelele. ⁴Pantu Modekai ali na maka ayengi mu nganda ya mfumu, no lulumbi lwakwe lwalikumene mu calo conse, pantu amaka modekai akwete yalekulilalofye. ⁵Kanshi Abayuda bakoma bonse abalwani babo ku lupanga, ukubepaya no kubonaula no kucita abalwani babo mu musango balefwailamo. ⁶Mu musumba wa Susa wekafye Abayuda baipeye no konaula abantu abaume imyanda isano. ⁷Kabili baipayana Pashandata na Dalufoni na Asipata, ⁸Na aporata, na Adalia, na Aridata, ⁹na pamashita na Arisai na Aridai na Faisata, Abana ikumi limo abakwa Hamani mwana Hamedata, umulwani wa Bayuda. ¹⁰Lelo ifyama fyabo fyenatabafitapile iyoo. ¹¹Pa bushiku bwine ubo baya shimikilako imfumu impendwa ya bantu baipeye mu musumba wa Susa. ¹²Elyo imfumu Yaeba namfumu Esta aiti, "Mu musumba wa Susa, Abayuda beyepe no konanula abaume imyanda isano elyo na bana

bakwa Hamani fimbi fya calo ca mfumu finshi bacitilemo? Finshi fimbi ifyo ulelomba? Filepeelwa kuli iw. Cinshi ulefwaya? Gilefikilishiwa."¹³Elyo Esta ayasuka ati, "Nga cakuti cakusekesha we mfumu, Leka Abayuda aba muno Susa basuminishiwe ukucita nakabili mailo ifyo bacitile ukulingana ne cebo ca bushiku bwa lelo. ¹⁴Leken bamwana Hamani ikumi babakulikile pa fimuti," Kanshi imfumu epakupeela icebo icakucita ifyo fine ne funde lyapeelwa mumubumba wa Susa, na bana ikumi limo abakwa Hamani¹⁵Abayuda abali mu Susa balongana nakabili pa bushiku bwalenga ikumi limo na shine ubwa mu mweshi wa Ada baipaya abaume imyanda itatu lelo tabasamoile ifyuma. ¹⁶Elyo Abayuda bambi balongana mu fitungu fya calo ca mfumu, baicingilila no kuipokololako ku balwani babo, kumi cine lubali na yasano nomba tabampile ifyuma fyabo.¹⁷Ubu bwali bushiku bwalenga ikumi limo na shitatu ubwa mu mweshi wa Ada. Elyo pa bushiku bwalenga ikumi limo na shine balituushishe no kubucita ubwakusefya ne nsansa. ¹⁸Abayuda bali Susa bena balongene pa bushiku bwalenga ikumi limo na shitatu no bwalenga ikumi limo na bune, elyo nomba ubwalenga ikumi limo na busano batuusha no kubucita ubwakusefya ne nsansa, ¹⁹Emulandu walenga ukuti Abayuda, balya bekala mu mu ncende sha mu mushi, balecindika ubushiku bwalenga ikumi limo na shine ubwa mu mwenshi wa Ada. Ubu bushiku buba bwakusamukamo, ukusefya no kutuusha bushiku bwakupeelana ubupe bwa fyakulya. ²⁰MODEkakai alembele ifintu fyonse no kutuma amakalaku bayuda bonse mu fitungu fyonse fya calo ca mfumu Asuelusi ifyakutali ne fyamupepi. ²¹Mu makalata aya abakomkomeshe ukucindika ubushiku bwalenga ikumi limo na bune ubwa mu mwenshi wa Ada elyo no bwalenga ikumi limo na shisano cila mwaka. ²²Pantu e bushiku abayuda balubwikemo ku balwani babo, kabili e mwenshi ubulanda bwabo bwayalwikemo insansa, no kuloosha kwabo kwayalwike ubushiku bwakutuusha. Ishi nshiku shifwile shaba shakusansamukamo no kusefya. Ni nshiku shakupeelamo ubupe bwa fyakuya ne shakupeelamo abalanda ifyabupe. ²³Kanshi Abayuda basuminisha ifyalembelwe Modekai, bayamba no kufikonka. ²⁴Hammani umwina Aggi umwa wakwa Hamedata, umulwani wa Bayuda ewali na mapange yakulofya Abayuda no kubuula Puri pakupendula pakuti abonaule no kubalofya. ²⁵Nombao ilyo imfumu yaumfwile ifi ukufuma kuli Esta, yalipingwile, ena na bana fimuti. ²⁶E purimu wine bainikile inshiku ati Purimu ukumya kwishiwi Iya Purim, kabili ni pa mulandu wa fyonse ifyalembelwe muli iyi kalata nefyo bamwene ne fyabaponene. ²⁷Abayuda baipangile no kukonka ulutambi pamo cindika cila mwaka apabula ukufilwa ishiku shibili iyasalwa cila mwaka. ²⁸Ishi nshiku shibili bafwile bashicindika no kushikonka mu nkulo shonse, mu ndupwa shonse na mu fitungu fyonse ifya calo, na mu misumba monse. Elyo ishi nshiku sha Purimu tabafwile baleka ukushisefya ku muyuda onse nelyo ukulaka ukushibukisha mu bana ba mu lupwa lwabo. ²⁹Elyo namfumu Esta umwana wakwa Abihaili, na Modekai umuyuda balembe inkalata yabubili no kubikapo amaka ngashi ukushinikisha palwa nshikunkulu ya purimu. ³⁰Aya makalata yatumine ku Bayuda bonse aba mu fitungu fyonse umwanda umo amakumi yabili na cine lubali ifya calo ca mfumu Asuelusi mu mashiwi yacibote no kubateeka imitima. ³¹Amashiwi yali mu makalata yabakomnsha ukuti bakalesefya inshiku sha Purimu pa nshita iyasotwa pamo ngefyo namfumu Esta na Modekai umuyauda babebela ukucita pamo na bana babo mukukonka ulutambi lwakufunga ukulya no kulooshi. ³²Icebo ca wakwa Esta cali suminishiwa pa lwakwa Purimu, kabili cali lembelwe mu ci tabo.

10 ¹Elo imfumu Ahaserusi yapatikishe umusonko pa calo na pafishi fya mululamba lwa bamba. ²Fyonse ifyo acitile ku maka naku bulamba bwakwe, pamo namukulondolola palwa bucindami bwa ku Modekai ubo imfumu yabilishe pali ena, fyalilembwa mu citabo cifyacitike pa miketele yaba shamfumu baku media na ku Pesia. ³Modekai umu Yuda ewali necifulo cabubili ukukonkana ne mfumu Ahasuras. Ali uwacindama pa ba Yuda noku cangwa ububile aba ci Yuda pantu alikufwaisha abantu bakwe ukwikala bwino kabili abantu bakwe bonse umutende.

Yobo

1

¹Kwaliko umuntu mu mushi wa Usi ishina lyakwe ali ni Yobo, kabili Yobo ali uwakaele elo umololoke, umo uwaletina Lesa akabili uwafumine kufyabubifi. ²Kabili alifyele abana baume cine lubali na bana banakashi batatu. ³Alikwete impanga amakana cine lubali, ingamali amakana yatatu, ingombe shabulimi babomfi abengi sana. Emuntu uwali mumukalamba pa bantu bonse aba kukabanga. ⁴Cila mwna umwaume alipelwe ubushiku bumo ali nokupela umutebeto mu ng'anda mwakwe. Eico balikutuma no kukuta kuli bakanshi shabo batatu mu kulya no kunwa nabo. ⁵Ulo inshiku shamutebeto nsho shapita, Yobo ali kubatumina no kubasangulula bena. Alikwima ku macaca aya mukutula ilambo lyakoca ukulingana na cilamwana, alii kulanda ati, "Limbi kuti abana bandi balibembukile no kulapisha Lesa mu nitima yabo, Yobo alikucita ifi lyonse. ⁶Nomba kwali ubushiku bumo ulo abana baume bakwa Lesa baishile mukupela abene pa cinso cakwa Yawe. Satana nao alishile nabo. ⁷Yawe atile kuli Satana ati wafuma pii? Elo Satana ayasuka Yawe ukweba ati, "Nafuma mu kululumbafye pe sonde, nacilaendaukafye nafuma uku naya uku. ⁸Yawe alandile kuli Satana ati, "Bushe wacimumona umubomfi wandi Yobo? Tapabapo nangu umo uwalingana nankwe pf sonde, umuntu uwakaele elo umololoke, umo uutina Lesa elo no kutaluka ukufuma ku fyabufi. ⁹Elo Satana ayasukile ukweba ati, "Bushe Yobo atina Lesa apakubula umulandu? ¹⁰Bushe tepamulandu wakuti walimucingilila umwine, ne ing'anda yakwe, na fyonse akwata kulubali lwakwe? Walipaala ne milimo yamu maboko yakwe, ne fitekwa fyakwe iifisanduluka pa calo. ¹¹Nomba tambulula ukuboko kobe no kwikata pali fyonse akwata no kumona nga takulapishe weba pa menso Yobo. ¹²Yawe atile kuli Satana, Mona, fyonse ifyo akwata fyaba mu minwe yobe. Lelo pali ena umwine tekwesha ukutambulwilapo ukuboko kobe." Elo Satana apakufumapo pa cinso cakwa Yawe. ¹³Ca ishilekuba ubushiku bumo, abana bakwe abaume na bana bakwe abanakashi bali kulya o kunwa umwangashi mu ng'anda ya mukulu wabo umwaume. ¹⁴Inkombe yalifikile kuli

Yobo no kumweba ati, "Ingombe shabulimi shacilalima bapunda nabo bacilamemena lubili lwabo.¹⁵ Elo abena saba bacisa ku ponena pali fyena no kupita. Kabii ku babomfi bobe balibepeye kukulimi lwa lupanga. Nebofye neka mpo mpusukile mukwisa mukweba weba ificitike.¹⁶ Elo acili akolanda, umbi nao afika no kulada ukweba ati, "Inkuba yakwa Lesa ukufuma ku mulu iliponene no koca impaanga na bobomfi. Nebofye neka mpo mpusswiwe ukwisa kweba weba ificitikile.¹⁷ Ulo acili akolanda, naumbi ao afika no kulanda ukweba ati, "Abena kuludea bali pangile amabumba yatatu no kufukukila no kwikata ingamali, no kupiita shonse. Na kuba ababomfi, bali bekete no kubepaya ku lulimi lwa lupanga. Ninebofye neka mpo mposwiwe ukwisa kweba weba ificitikile.¹⁸ Ulo acili akolanda, naumbi nao afika no kulanda "Abana bobe abaume na banakashi ba cilalya no kunwa umwangashi mu ng'anda ya mukulu wabo umwaume.¹⁹ Icipupu icikalamba cacisa ukufuma ku matalolo no kwisa kupama pamatungi yane aya ng'anda. Nokuponena pa baice, nokufwa nabafwa. Ninebofye neka mpo npuswiwe ukwisa kweba weba ificitikile.²⁰ Elo Yobo aiminina, alepula umwingila wakwe, abenya na ku mutwe wakwe, awa panshi ubunkupeme, no kupeepa Lesa.²¹ Atile, "Naishile ubwamba ukufuma munda muli mayo, kabili nkabwelelamo ubwamba uko nafumine. Ni Yawe ewampele, kabili ni Yawe ewampokolola. Leken i shiwi lya kwa Yawe libe lya kupalwa.²² Muli ifi fyonse, Yobo tabembukile, nangu ukupela Lesa ifilubo fyabubi.

2¹² Nakabili kwaliko ubushiku bumo abana baume bakwa Lesa baishile ku kuipeela abene pa cinso cakwa Yawe. Satana nao alishile nabo no kwisa ipeela pa cinso xakwa Yawe. Yawe alilandile kuli Satana ati, "pii wafuma?" Elo satana ayakile Yawe ati, "Nafuma mukwendauka fye pa calo, nafuma uku nokuya uku."³ Yawe alandile kuli Satana ati, "Bushe uli mwenepo umubomfi wandi Yobo? Tapaba nangu umo uwaba nga ena pa calo, uwakaele elo umuntu umolokele umo uutina Lesa elo uwa kuitalusha bwakwe, nangu lime wampatikisha ukuti mulufye ena, ukumonaula apukubula mulandu."⁴ Satana alyasukile Yawe ati, lukanda pa nkanda, icacine, umuntu kuti apeela conse ico akwata pa mweo wakwe.⁵ Nomba fungulula ukuboko kobe no kwikata kwifupa no munofu wakwe, elo nokumona nga lakalapusha pa cinso cobe.⁶ Yawe alandile kuli Satana ukweba ati, "Mona, ali muminwe yobe, lelo wiesha ukwikata ku mweo wakwe."⁷ Elo Satana afuminepo pa cinso ca kwa Yawe. No kulwalika Yobo ifilonda ifyabipisha nganshi ukufuma pa makasa ukufika ku mutwe.⁸ Yobo alilandi icinga ali kumpompweleko ifilonda umwine, elo aikala panshi pakati ka mitoyi.⁹ Elo umukashi wakwe alandile kuli ena ati, "Bushe na nomba ucili ukoikatilila ubufuma cumi bobe? lapisha Lesa no kufwa.¹⁰ Lelo alandile kuli ena, "Walanda kubati mwanakashi imbula mano. Bushe kui tukopokelelanye ifya bune fyeka ukufuma kuli Lesa ukwabula ukukopokelelako ifyabubi? Muli ifi fyonse, Yobo tabembukile ku mulomo yakwe."¹¹ Nomba ulu Yobo bacibusa bakwe batatu baumfwile amacushi yonse ayamuponene, cila muntu balishile ukufuma mu myabo, Elifasi umwina Temani, Baludabi umwina Shuha, na Safari umwina Namati. Balipekenye inshita takwisa no kwisa mukoselesha no kumutalika umutima.¹² Ulo baloleshe amenso yabo akatamukila Taba mwishibe. Balisanswile amashiwi yabo no kulosha. Balilepawile imingila yabo no kuposa ulukungu mu mwela elo na pamiywe yabo abene.¹³ Elo baikele nao panshi inshiku cine lubali akasuka, ne nshiku cine lubabi ubushiku. Takwalipo nangu umo ukulanda nankwe ishiwi nangu limo kuli ena, pantu bali mwnen ukwebati ubutanshi bwalicililemo.

3

¹ Na panuma ya ifi, Yobo alyasamwine akanwa kakwe kabili alitipile ubushiku afyelwemo.² Ena alyabele ati, ³ "Awe akasuba uko nebo nafyelwemo kalobe, ubushiku ulu kwa ebelwe ati, kuli fyelwe umwaume.⁴ Awe bulya bushiku bube ubwa mfimfi! Awe Lesa elakubwangwa ubu bushiku, nangu kubika kwa lubuto pali bwena.⁵ Awe mfimfi cinshingwa ca mfwa fibubule ukuba bwa fiko. Awe ne kumbi lyandatile pali bwena; eco na fyonsefye ifilenga ubu bushiku, nangu kabalika kwa lubuto pali bwena.⁶ Napalwa bulya bushiku, eco ukutikana kwa mfimfi kufwambate bwana. Eco bwi kwata kusekelela mukati ka nshiku sha mwka; eco bwilakwisa na mu mpendwa ya myashi.⁷ Moneni, eco bulya bushiku bube ubung' umba; eco mwisa ishiwi lya kusekelela muli bwena.⁸ Eco nabatipe ubushilu bulya, abo abaishiba ifya kwalamuna icibokolo cikote.⁹ Eco nentanda sha ku kuca kwa bulya bushiku shibe isha ku fita. Eco bulya bushiku bufwaye ulubuto, lelo tabwasange nangu luumo; nangufye kumo na nshiko ye linso lya macaca.¹⁰ Pantu ta bwaisele fiibi fya cisa ca kwa mayo, kabili pamulandu wa kwebati tabwafishile kumanama ku cinso candi.¹¹ Nindo ntafwilile ulu nebo naishile kunse ukufuma mu nda? Nindo ntatulile umupashi wandi ulu mayo amfyele? ¹² Nindo amakufi yakwa mayo ya mpokelele nebo? Nindo amabele ya kwa mayo ya mpokelele ukuti ndekonkako? ¹³ Pali nomba nebo nga balisendama mu nutelelwe nebo nga ndilele no kuba ku kutusha.¹⁴ Ne shamfumu na ba kabilo ba pa calo, abo abaliyi kubila nshishi isho nomba shili mubonaushi.¹⁵ Nangu nga ndisendeme na ba cilolo abo limo balikwete golide, abo abaiswishe amayanda yabo na silifa.¹⁶ Nangu limbifye nebo nga nafyelwe akapopo, kubati tucece utushimona lubuto.¹⁷ Kulya eko ababifi baleka ukufuma ku misika; kulya abakunaka baba mukutisha.¹⁸ Kulya abafungwa baba mu kwangukililwa pamo; tabomfwa ishiwi lya kwa kangalila wa busha.¹⁹ Bonse abantu abanono na bakalamba baba kulya; umumbomfi alikakulwa ukufuma kuli shikulu wakwe kulya.²⁰ Nindo ulubuto lupelelwa ku uli mumacushi? Nindo umweo upelelwa kuli uyo uli no kutapata mu mutima, ²¹ kuli uyo uwukofuluka mfwa ukwabula yena ukwisa; kuli uyo uwimba mfwa ukucila ifyuma fya fiswa? ²² Nindo ukubuto lupelelwa kuli uyo ucankilwe sana kabili aba ne nsana ulu ena asanga nshishi? ²³ Nindo ulubuto lupelelwa ku muntu uwo mbela yakwe yafiswa umuntu uwo Lesa afunga mukati? ²⁴ Ico icefu ccandi citilika kubati ekulya; imiteto yandi ipongoloka kubati menshi.²⁵ Ico icintu ico nakwatile mwenso cilishile pali nebo; ico nalikutina cishile pali nebo.²⁶ Nebo ntangukililwe, nebo ntali tondonlo, kabili ntakwete ukutusha; abucushi ebukoisa muli fyoyoyi."

4

¹Nolu Elifasi umwina Tamani alyasukile nokwweba ati, ²"Umfwa umo eshe ukulanda nobe, bushe ukotendwa? lelo ninani wingakanya ukulanda? ³Mona, ulisalapwile abengi; webu ulukoseshe amaboko yakufompoka. ⁴Amashiwi yobe yalitungile ena uyo uwalikutelententa; ulilengele amakufi yakundalila uku kosa. ⁵Lelo nomba ukucushiwa kwaisa kuli webo, kabili uli nakile; webo alikwikete, kabili ukocushiwa. ⁶Bushe akatina kobe teshintililo lyobe, kabili bucishinka bwa mubele yobe ukuba isubilo? ⁷Tontonkanya pali ici, nakupapata; Ninani uyo uwaonaika ulo ali uwakaele? Nangu nelilali ulo abololoke baposelwe? ⁸Ukullingana nefyo nebo namona, abalima ubucushi nokutanda ubucushi balobolola ifyo fine. ⁹Kumupu wa kwa Lesa bena balonaulwa; nakukufwampuka kwabukali bwakwe bena balaminwa. ¹⁰Ukubulumu kwa nkalamo, neciunda ca nkalamo yakutinya, ameno ya nkalamo iiteku fyena filiputwike. ¹¹Mundwe alonaika kukubulwa ifyakutakanya; na bana ba nkalamo ukota balisalangene monsefye. ¹²Nomba umulandu umo waliletelwe kuli nebo mubumfisolo, kabili ukutwi kwandi kwali pakelele ukutepeleshiwa pali uyu mulandu. ¹³Nolu kwalishile amatontonkanya ukufuma mu cimonwa ca bushiku, ulo utulo twashika tupona pa bantu. ¹⁴Cali bushiku ulo umwenso nokututuma kwashile pali nebo, kabili amafupa yandi yonse yalitenkene. ¹⁵Nolu umupanshi pamulola wandi, kabili nomushishi wa mubili wandi walimine. ¹⁶Umupanshi waliminine, lelo nebo nta elengenye ukumonekakwa uko. Umubela wali pamulola wa menso yandi; pali tondolo, kabili naliumfwile ishiwi lyabele ati, ¹⁷"Bushe umuntu onse kuti aba umulungami ukucila Lesa? Bushe umuntu kuti aba uwakupwilika ukucila uwamupangile? ¹⁸Mona, umfwa Lesa tabika ukutetekela mubabomfi bakwe; nga ena aleba abangeli bakwe ukulufyana, ¹⁹Nga nomba nakucilisha ici caba cishika kuli abo abekala mumayanda yebumba. Abo abapelwa bwangu ukucila ici pelebesha? ²⁰Pakati ka lucelo ne cungulo bena balonaula; bena balonaika umuyayaya ukwabula nangu umo ukubeshiba. ²¹Bushe imyando ya mahama yabo tayanukulwa muli bena? Bena balafwa; bena bafwa ukwabula ukushilimuka.

5

¹Kuta nomba; Bushe kuli ko nangu umo uwinga kwasuka webo? Nikwisa pabashila walapilibukila webo? ²Pantu ubukali bulepaya umuntu muwelewele; akalumwa kalepaya uwakubula mano. ³Nalimona umuntu umuwelewele akotwala mishila, lelo mukupumukisha nalilipile nganda yakwe. ⁴Abana bakwe bali ukutali nobucingo; bali shonawilwe mu mpongolo ya musumba. Takuli nangu umo uwakubapususha. ⁵Abansala balya busomboshi bwabo; balibusendela ukufuma mu myunga. Abacilaka ba fwaishe fyuma fyabo. ⁶Pantu ukushupikwa takufuma mwiloba; nangu mafya ukufuma mumushili. ⁷Lelo, umuntunse afyalilwe amafya, ngefyo insase shi pupukila mumulu. ⁸Lelo nebo, nko pilibukile kuli Lesa umwinefye; kuli ena eko ndetula ubwafya ⁹bewandi-Ilyo uucita fikalamba nefintu fishingelukwa, ifintu ifyabune ifitangapendwa. ¹⁰Alapele mfula kwi sonde, nokutuma menshi pa mabala. ¹¹Acite ifi pakwebati angemya pamulu abo ababa panshi; ukwimya mubucingo abo aballosha. ¹²Alo naula amapange yabantu ababucenjeshi; pakwebati iminwe yabo ifilwe ukukwata ukutunguluka. ¹³Alekatila abantu abamano mubucenjeshi bwaficitwa fyabo; amapange yabantu ayakupantakana yalengwo kupela. ¹⁴Bakumanye mfimfi munshita ya kasuba, no kupampata mu kasuba kwati bushiku. ¹⁵Lelo apushusha muntu mulanda kulupangwa; lwatunwa twabo no muntu uulekabila ukufuma muminwe yaba bantu amalamba. ¹⁶Eco umulanda ali ne subilo no bupondamishi bwaisala akanwa kabuko. ¹⁷Mona, alipalwo muntu uwo lesa alungika; Eico wisusha ukukalipililwa kwawa maka yonse. ¹⁸Pantu alacena elo nomba akakapo; alacena elo nomba amaboko yakwe yalaposha. ¹⁹Akakupususha kumafya mutanda; mucine, mu mafya cine lubali, takuli ububifi ubukakwikata. ²⁰Mucipowe akakulubula kumfwa, na mubulwi ukufuma ku minye yalupanga. ²¹Ukafiswa ukufuma kumashiwi yalulimi; nakabili tawakatine ubonaushi ulo bwaisa. ²²Ukabuseka bonaushi ne cipowe, elo takwate cipangano na mabwe yamu mabala yobe, ne fiswango fya mumpanga fikaba no mutende kuli webo. ²³Pantu ukakwata cipangano na mabwe yamu mabala yobe, ne fiswango fya mu mpanga fikaba no mutende kuli webo. ²⁴Ukeshiba kwebati Ihema yobelili mubucingo; ukatandalile cinka lyobe elo tawakapusepo icili conse. ²⁵Kabili ukeshibo ukwebati ubufyashi bobe bukaba bukalamba, nokwebati abamubufyashi bobe bakaba kubati fyani pa mushili. ²⁶Ukesa kunshishi yobe pamyaka iyaku kumanina, kwati kuninkwa kwa mipo ya ngano iya pamulu panshita yaiko. ²⁷Mona, tuli bebelele uyuy mulandu; uli ngefi, kuli kako kuli ci, no kucishiba palo obe wemwine.

6

¹Elo Yobo aasukile no kulanda ati, ²"Alale, kanshi nga cali cakwebati ubucushi bwandi bwalipiminwe; kanshi nga yonse amasanso yalibikilwe pa ca mulingo! ³Pali nomba kuti cafinishiwa wamuli babemba. Ifi efyo amashiwi yandi yabelele no mulele. ⁴Pantu imifwi sha wa maka yonse shili muli nebo. umupashi wandi unwe fyasumu; ifya kutinya fyakwa Lesa fili ipekenye ifine mukwangwa palwa nebo. ⁵Bushe punda wa mpanga alalila nga amona mulemfwe? nangu bushe ingombe ibonsa ku nsala nga ilikwete filyo? ⁶Bushe ico icakutalalila kuti caliwa ukuwakubulo mucele? nangu bushe mwaliwo umulyo mucabuta ce lini? Nakano kufikata; fili nge fyakulya fya muselu kuli nebo. Alale, nga cakwabati nalikwete fyakulomba fyandi; ⁸Alale, ngacakwebati Lesa nga alimpele igintu ifyo nkabila panshila ntali. ⁹Icakwebati cingasesha Lesa ukunshonaula nebo umukupye umo ukuti angalengo ukuboko kwakwe ukunaka no kumputulako nebo ukufuma mjuli ububwikashi! ¹⁰Leken i fi nafi fibi icalishi candi - nangu fye ninga sangalala mukukalipwa ico tacilecefyako: ukuti nshikene fyebo ya wamushilo. ¹¹Ubukose bwandi nondo, pakwebati ningesha kulolela? Impele yandi nindo, pakwebati ningatalaliko bumi bwandi? ¹²Bushe ubukobwandi bukose bwamabwe? nangu bushe umubili wandi wapangwa no

mukuba? ¹³Bushe tecine ukuti nshakwata ukuyafwa mulinemwine, nokwebati ukushilimuka kuli fumishiwe muli nebo? ¹⁴Ku muntu uuli mukutompoka, bucishinka bufwile bwalangwa ku fibusa fyakwe; elo nakuli iyo uwasula akatila kuwa maka yonse. ¹⁵Lelo bamunina bandi baliba ne cine kuli nebo ngo mumana mainsa, nge mpito sha menshi ishipita apakubula nangu cimo, ¹⁶ayo ayafitulukila pamulandu wa menshi makasa pamulu wayako, na pamulandu wa mfula yabungu lulu ayafisa ayene muli yena. ¹⁷Nga kwakaba, yapwa; ulo kwakabisha, yasungulika kufuma muncende ya yako. ¹⁸Abalendo abo abenda munshila shabo bapilibukila lubali pamulandu menshi; balubantila mu mpanga yabungumba elo nomba baloba. ¹⁹Abalendo baku Tema balolesha kulya ulo amabumba yaku Sheba yasubila muli bena. ²⁰Baliketwe ne nsoni pantu balisubile ukusanga menshi balile kulya, lelo balibepelwe. ²¹Pali nomba mwebo mwefibusa tamuli nelyo cimo kuli nebo; mwamona bwafya bwandi elo mwatina. ²²Bushe nalilandile kuli mwebo; peleniko fimo kuli nebo nangu, mpeniko nebo icabupe pafyuma fyenu. ²³nangu, mpususheni nebo ukufuma muminwe yamulwani nangu, ndubuleni nebo ukufuma muminwe yabantitikisha? ²⁴Nsambilisheni nebo, elo nanebo nkekalila umulendo wandi; nengeni ukwishiba umo naluba. ²⁵Ifyo fyakalipa ifyabo fya cine! lelo kotalisha kwenu, kunkalipila shani nebo? ²⁶Bushe mupingile ukusule fyebo fyandi, ukucite fyebo fya muntu uwapelelwa ngo mwela? ²⁷Cine cine, mulependwila pamulanda wa mwana wabula wishi, elo nokucita munenu ngo bukwebo. ²⁸Nomba, eico , napapata lolesheni pali nebo, pantu mucine tekuti mbepekucinsu cenu. ²⁹Lapileni, namupapata; pebo bupondamishi na mwebo; cine cine, lapileni, pantu impela shani shabololoke. ³⁰Bushe pali ububili palulini lwani? Bushe akanwa kandi tekuti kasobolole ifintu ifyabubi?

7

¹Bushe umuntu talipo nomulimo wakukonsa pano isonde? Nge ishiku shakwe tashikolinga nafye ngo muntu ukobombela ukulipilwa? ²Ukulingana ngomusha ukokabilisha icishingwa camucungulo, Akobango muntu uyo ukololesha pamalipilo yakwe. ³Eco nebo ndipangilwe ukupita mумыeshi yakumanama; nebo ndipelwe amacushi-ayasulamo mushiku. ⁴Lintu nebo nalambalele panshi, nalikuilandila nemwine , lintu nebo nakulaalamuka na lintu ubushiku bwakulaya? nebo njiswilemo nokulakutaka nishiwa ukunoku panka ishiku shikoya shikocepa. ⁵Umubili wandi ulifwikilwe nemititi na ifi bulungwa fyeloba; Nefilonda kukanda yandi ilikosele kabili elo ikonaka no kule ku moneka icipya. ⁶Inshiku shandi shalikuppita lubilo ukucila cipitwilo cakwa kapikula; shikopita ukwabula nsubilo. ⁷Lesi, mukoibukisha ukwebati ubumi bwandi bwabafye mupu; Namenso yandi taya kulaku moona ifisuma nakabili. ⁸Ne linso lyakwa Lesi, uyo umooni nebo, takula ku moona nebo nakabili; Amenso yakwa Lesi yakula kuba pali nebo, lelo nebo shakula kubapo. ⁹Ngefyo inkumbi lyamininwe no kuya liko luba, eco ena ukoya akotetemukila ku shishi takulakwisa na kabili. ¹⁰Ene takulakubwela ku nganda yakwe na kabili; nangula icende yakwe ukulaku mwishiba nakabili. ¹¹Eico nebo shakulakuma kanwa kandi; NEbo nakula kulanda mubukali bwa mupanshi wandi nakulakula kwii lishanya kubukali bwa mweo wandi. ¹²Bushe nebo ndimumumana nangula shimwe shimwe wamumu maana ukuti mwebo mubike malonda wakuninda? ¹³Lintu nebo nkolanda ati, ubusashi bwandi bwakula kotalalika, elo nefipuna fyandi fyakulakwangusha ukulishanya, ¹⁴Elo mwe mukocinya nebo nefiloto ukupitila mu fimonwa, ¹⁵icakutula nebo nkosalapo ukuculuka elo nokufwa ukucila ukusunga aya amafupa yandi. ¹⁶Nalifishe umweo wandi; shikokabila lyonse kuba no mweo; mukondekafye ne mwine pashiku shandi ishafye. ¹⁷Wando muntu uwakuti mwebo mwingala kutesha kuli ena, uwakuti mwebo mukobikako amano yenu pali ena, ¹⁸Uyo mwebo mufwile ukula kubebeta cilalucelo no kulekumweshi ena cilashita? ¹⁹cikopasa nshita shinga ulo webo ukoleka kulolesha amenso yobe pali, libe webo taulasha buke panshitatali pakuti nebo iminepo amate yandi? ²⁰Nangula cakwebati nalibebukile, findo fingacita kuli webo, weukotamba abaume? Nindo webo ukopangila icisendo kuli webo? ²¹Nindo mwebo tamuwanbeleleko ulunse pamembu shandi no kusenda amasambi yandi? pamtu nebo nakulakulambala panshi mulu kungu; mwebo mwakulaku fwaisha nebol, lelo nebo shakula kuba.

8

¹Elo Bildda umwina shuni alyasukile no kulanda ati, ²"Mikuinga webo wakulakulanda fifintu? mikuinga amashiwi ya mukanwa kobe yakulakulaba kwati cimwela icikalamba? Bushe Lesi ako pondamika ubupingushi? ³Bushe uwamakanyonse ako pondamikila abalungama? ⁴Abana benu balibembukile kuli ena; fwebo Tulishibile pantu alibapele bena mumunwe ya membu shabo. ⁵Lelo nga cakutula webo ukofwailikisha Lesi no kutula ifyakukabila kobe kuwa maaka yonse. ⁶Ngacakutula webo walisangulukile no kuba mulungami, Elo cine cine ali nokuimya umwine palubali lobe no kubwekesha webo kucende yobe eyakulungama. ⁷Nangula cakwebati itendekelo yobe yali cepele, Nalyoline impelekeshobe kuti yawama ukucilapo. ⁸Kopapata ipusha ikulo shafumako, no ku lakuposako amano kufintu ifikolwe fyesu fyasambilile. ⁹(fwebo twafyelwe mailo no kuna ishibapo iciliconse pamulandu wakwebati ishiku shensu pa calo icishingwa.) ¹⁰Bushe tabakulakufunda webo no kukweba? Bushe tabalikulanda amashiwi ukufuma mumitima shabo? ¹¹Kuti ilinda ifufumuka apabula ulutikiti? Kuti amatete yalakula ukwabula amenshi? ¹²Lilya ficilifye ifyakatapakatapa no kukana putulwa panshi, filoma ukucila ifilimbwa finakwe. ¹³Efinafyo Efyaba inshila shabonse abalabile Lesi; Necicetekelo cabashaishaba Lesi cikaloba. ¹⁴Nokupama kwakwe kwakulakupatukanamo, Elo nesubilo lyakwe lyakunaka nga ubwile bwakwatanda bube. ¹⁵Akashitilila pa nganda yakwe, lelo tayakulakumupa isambu ena; akulakwikatilila, lelo tacakulakwiminina. ¹⁶Panshi ya kasuba ali uwakatapakatapa, imisambo shikayafye ukusalangana mwibala lyonse. ¹⁷Na imishila yakwe yapikana pamwina wa mabwe; balileshe icende isuma pali fimambwe. ¹⁸Lelo nga cakwebati uyu muntu alyonawilwe ukuma mucende yakwe, elo eyo icende yakulamukana ena no kulanda ati, 'nebo shatalile kukumoonapo webo. ¹⁹Moona, inshi "Ensasa" kumisango sha uyo muntu; Nefilimwa fumbi fyakulakufuma mumushili mucende yakwe.

²⁰Moona, Lesa takulakuponsa umuntu wakaele; takulakusenda iminwe yabacita tubi. ²¹Elo akulakwisusha iseko mukanwa kobe, Nemilo yobe no kubilikisha. ²²Abo abakupata bakulakufwikwa nesoni; Nehema Iya mbifi talya kulakubako."

9

¹Elo Yobo alyasukile elo nokwebati, "Nebo mucacine ndisibile ukwebati ifi efyo. ²lelo umuntu kuti akoba shani uwakulunga mikilwa na Lesa? ³Ngakafwayo kulekutralikana na Lesa tekuti amwasuke nelo limo munsinta amakana. ⁴Lesa wamano kumutima elo wamaka mukutalila; ninani abalapo ukulekuikoshu mwine kuli ena elo nokulunduka? ⁵Uyo uuseshe mpili ukwabula kalekusoka nelo umo ulo akopilibula bena mu bukali bwakwe- Uyo uutenkante calo ukulekufuma mu bukali bwakwe ⁶Uyo uutenkanye calo ukulekufuma pa cifulo caciko nokulekulenga ncesi sha ciko ukulekututuma. ⁷Elesa umo wine uweba akasuba ukulekukana kusansama elo takasansama, elo eufimbapa ntandala, ⁸uo enafye palwa ena anshika imyulu elo nokulekunya taula panshi amabimbi ya bamba. ⁹uupanga Bere, Orine pleyadese, elo nefya mabumba yakukapinda akaku kulyo. ¹⁰Acite fikulu elo nefintu ifisingalekwilulwa, elo nefintu ifyakuwama ifisingalekupendwa. ¹¹Mona, alenda na nebo, elo nshimufwa. ¹²Ngakofumyapo icintu cimo, ninani akomulesha? Ninai engalanda kuli ena, findo ukocita? ¹³Lesa takalekufumyapo ukukalipa kwakwe; abakoafwa Rahab bakofukama pesamba lyakwe. ¹⁴Nga nebo nkomwasuka shani; ningalekusala amasiwi yakukulishanya na ena? ¹⁵Nelo nganali uwakulungama nebo tekuti ndekumwasuka kuti nkopapatilafye uluse no mupingushi wandi. ¹⁶Nelo ngana alikutile elo nokulekungsuka Tekuti ndekusumona ati alikumfwa kwishiwi lyandi. ¹⁷elo nebo alandepula fyandi ukwakubulo mulandu. ¹⁸Tasuminisha nebo ukulekubweshe cefu candi; lelo alesusha nebo ifyamalangulushi. ¹⁹Nga mulandu wa bulamba mulekumona, wakukosa! ngamulandu wa luse, ninani engale kumuseka? ²⁰Nelo nkobamubulungami akanwa akandi kuti konkonseka; elo nelo nshilipo namulandu, amashiwi yandi kuti yakonsinino ukulekubo wamulandu. ²¹Ndiwakaele, lelo nshikosaka mani nako ulwa nebo nemwine; nkosulo mweo wandi nemwine. ²²Tacipango bulekano eco nkolandila- ukwebati alonaula abantu abakulungama elo nababubi pamo. ²³Ulo ubwembya bukoipaya bwangu, akopunya ukulekushalapo kwa bakaele. ²⁴Icalo cilipelwe mukuboko kwa bantu ababubi; Lesa alafimba ifinso fyabakapingula ba ciko. ingate ena uukociteci, lelo ninani? ²⁵Inshiku shandi shikopito lubilo ukuleku kila kabilo uukobutuko lubilo; inshiku shandi sikofyuka; tashikomona busuma ukuli konse. ²⁶Shikouluka nga mato yakumatete. elo sikouluka nga kapumpe uukotokela pa cakwe. ²⁷Nganali landile ukwebati kuti nkolaba pakulekuilishanya kwandi, ukwebati kuti nofumyapo impumi yabulanda bwandi nokulekubo wansansa, ²⁸kuti nkoba nomwenso kufyabulanda bwandi fyonse pantu ndisibile ukweba ati tamwalekumbono wakaele. ²⁹Nkosewa; nindo, lelo bushe kuti nkoesha iceshe eshe? ³⁰Nga nali isambile nemwine na mensi yakubuta nokulenge minwe yandi ukulekubutisha, ³¹Lesa kuti aposa nebo mumukanda elo nensalu shandi nemwine kuti sikolambila pamo nanebo. ³²Lelo Lesa tamuntu ngefyo nebo ndi pakwebati ndekumwasuka. pakwebati tulekwise bonse mukilye, ³³Tapali uwakulekupingula pakati ka fwebo uungalekutambaliko kubuko kwakwe pali fwebo babili. ³⁴Tapalipo uwakupingula ngumbi uunga lekufumya inkonto Lesa pali nebo. Uungale kulekulesha ubukali bwakwe ukulekukano kulekutinya nebo. ³⁵Elo ningalekulandisha nokulekukano kumutina. Lelo ngefyo ifintu fikoba ilelo, tekuti incite ico.

10

¹Nditendelwe nonweo mwandi; nkobo wakakulwa mukulekupelo kulekuilishanya kwandi. ²Nkolanda mukulunguluka kwa mupanshi wandi. Nkolonda kuli Lesa wilekunsekafye apafye; nanga umulandu ukonsekela. ³Bushe ciweme kuli webu ukulekundamata ukulekusuya umulimo wa minwe yobe ulo ukomwentula pafyakupanga fyababi? ⁴Bushe webu wakwata menso yakumubili? ⁵Bushe webu umona ngefyo umuntu amona? ⁶Bushe insiku shobe shaliba nga insiku shamuntunse nelo imyaka yobe nge myaka yabantu, ⁷Pakwebati mulekusokota palwamampulu yandi elo nokuleku fwalisha palwa lubembu lwandi, ⁸nelo mulisibile ukwebati nshikwete mulandu elo takuli nelo umo uungampokolola ikulekufuma mukuboko kwenu? ⁹Iminwe yenu yalilenga elo nokubumba nebo pamo pene ukulekusinguluka, lelo mukongongula. ¹⁰Mulekwibukisha nkopapata, ukwebati muli mumbatikile ngeloba; ¹¹Bushe nebo tamungitile ngeshiba elo nokumumbatika ngeshibalyakukukamantana? ¹²Mulimfwikile nenkanda elo nomubofu elo mulipikwilile nebo pamo nabafupa nebafula neminofu. ¹³Mulipele nebo umweo necacipangano ca - citetekelo, ubwafwilisho bwenu balicingilile umupashi wandi. ¹⁴Lelo mukofisa ifintu mumutima wenu - ndisibile ukwebati ici elo mwalimukotontonkanya: ¹⁵Ukwebati nganali bembukile, kuti mukocisiba. tekuti mwelele nebo pakulekubembuka kwandi. ¹⁶Inga ndicitile icabubi, kalanda kuli nebo: elo nelo nga ndicitile icakulungama, tekuti ndekwinuna umutwe wandi, pakwebati nalisulamo ukukendwa mumone ukulemanama kwandi! ¹⁷Ngacakwebati umutwe wandi walimishiwile pamulu kuti mukonunga ngenkalamo; elo nakambi kuti mukoilanga mwebene nefipapusho ificitwa fyamaka apali nebo. ¹⁸Mukoleta bakamboni abapya pali nebo elo mokufusha ubukali pali nebo? mwebo mukonguma nefita ifya bwangu. ¹⁹Nindo, lelo, mufumiishe nebo mwifumo? nkofuluko kwebati nganalilekele umweo wandi elo ngatakwalipolinso nelo limo ilyamwene. ²⁰Nga nalibele ngo ushatala abapo; nga nalisendelwe ukulekufuma mwifumo ku nsisi. ²¹Bushe nebo inshiku shandi teshinonofye? elo imikaneni, ndekeneki neka, pakwebati ningalekutushako panono. ²²Ulo nshilaya uko inshikabwele, ku calo ca mfishi elo icacinshingwa camfwa. ²³Icalo icakufita nga pakati kabusiku icalo cacinsingwa camfwa, icacimfulumfulu, uko ulubuto lwaba ngo busiku pakati."

11

¹Elo Zofa umwana Naamatile alyasukile no kulanda ati, ²"Bushe tekuti amashiwi ya mpilinemishitu yamusango uyu yasukilwe? Bushe uyu muntu, uwaisulamo insoselo, enga cetekelwa? ³Bushe amataki yobo yenga lenga bambi ukuikala tondolo? Lintu webo ukokonweshwa, tekuti umo engalakulenga webo ukunfwa insoni? ⁴Pantu webo ulanda kuli Lesa ati, ' ukucetekela kwandi kwaku pwillika, Nebo ndiwakusanguluka mu menso yensu. ' ⁵Lelo, oh, ngacakuti lesa enga landa no kwisula imilomo yakwe palwa webo; ⁶Nga cakuti enga langa webo ifyankama ya mano yene yene! Pantu ali pulamo mukwishiba. Elo ishiba ukuti Lesa akokabila utwabude ukufuma kuli webo ukucila imebu shobe shingakabil. ⁷Bushe kuti wailuka Lesa ukupitila mu kumufwaya fwaya ena? Bushe kuti waisiba uwapulamo umupuilapo? ⁸Ilyashi lyakilepa ngo mulu, findo wingacita webo? Iyakushika ukucila ku mbo; findo webo wingeshiba? ⁹Umulingo wa fiko wa kulepa ukucila icalo no kupabuka ukucila bamba ¹⁰Nga kopitamo no kukomena uli onse nga akoita uli onse ku bupingushi, elo ninani winga mulensha? ¹¹Pantu alishibile abantu babufi; lintu akomona imenbu, bushe tashiluka shena? ¹²Lelo abantu abawelewele tabakwata ukwishiba; bakulaku cipita lintu mpunda ya mupanga engafyala umuntu. ¹³Lelo ngacakutilla webo wabika umutima mubungami no kufisha amaboko yobe kuli Lesa; ¹⁴Nga cakutilla ukuti buntalaminsoka buli muminwe yobo, lelo kuti washibika ukutali ukufuma kuli webo, no kukana leka ifishili fya bulungami ukwikala muma Hema yobe. ¹⁵Elo webo icinecine wakulakwinuna icinso cobe ukwakubula icishibilo ca nsoni; icine, webo wakulakuba uwakupama no kulakukanaba nomwenso. ¹⁶Webo wakukulakulaba ukucululuka kobe; webo wakulakukwibukisha ici kubali menshi ayo yakoya yalenkonkoloka. ¹⁷Ubumi bobe bukalakubuta ukucila akasuba kamutete; nangula kwabo ukwakufitisha, ici caculakwisa kuba kwati lukelo. ¹⁸Webo wakulakuba umwafisama pamulandu kuli ukjwenekela, icine wakulakusangamo ubucingo palobe webo no kulakusangamo ukutusha kobe mubucingo. ¹⁹Kabili webo wakulakumbalala panshi mukutusha, kabili takuli wakulakulenga webo umwenso, icine abengi bakulakufwaisha ishuko lyobe. ²⁰Lelo amenshi ya babembu yakulakufilwa; tabakulakukwata inshila ukwa kubutukila, ukwenekelafye kwabo kwakulakuba mupu wa bumi bwakulekelesha."

12

¹Elo Yobo alyasukile no kulanda ati, ²"Takuli nakutwishika mwebo muli bantu; amano ya cifyalilwa mwa kula kufwa nayo. ³Lelo Nebo nalikwata ukwiluka ukusuma nga mwebo; nebo nshili u wapelelwa kuli mwebo. mucine utaishiba ifintu fya musango nge fi? Nebo nalibapo fimo pa mwina mupalamano ku cakusekako- Nebo, umo uyo wakutile pali Lesa kabili uyo uwayasukilwe kuli ena! nebo nebo uwakahele eloumuntu wabula akalema - Nebo nalibapo nomba fimo ku kusekwapo. ⁵Mwi ntontonkanya lya umo uli mu cibote, muliko imilandu ye shamo; ako tontonkanisha mu nshila iyo ileta amashamo kuli abo amakasa yabo ya kotelemuka. ⁶Amahema yaba pompwe yalafunguluka elo abo abakolomona Lesa balomfwa icibote, iminwe shabo eetu lesa twabo. ⁷Lelo nomba ipusha inama, elo shikosambilisha webo, ipusha ifyuni fya mu myulu, elo shakulakweba webo. ⁸Nangu sosa ku calo, na co caculakusambilisha webo; ne lya muli bamba likakusokolwela webo. ⁹Ninama nshi pali ishi shonse ishi teshibile ukuti ukuboko kwakwa Yawe kuli citile ici? ¹⁰Mukuboko kwakwa Ywae e mwaba umweo wa fintu fyonse ifya mweo no mupu wa mutundu wa muntu onse. ¹¹Bushe ukutuli takusonda amashiwi ngafilya akanwa kasonda ifyakulya fyakak? ¹²Mu baume abamushiku ukulu mwaliba ukwishiba. ¹³Muli Lesa mwaliba amano elo nobulamba; Alikwata ukupanda amano no kwishiba. ¹⁴Mona ala tobaula panshi, elo takuti ci kululwwe nakabili; nga akaka umufungwa umo, takuingaba ukukakulwa. ¹⁵Mona nga akoimika amenshi, nayo yaloma, elo nga akoyatuma ukufuma, yala yenfya icalo. ¹⁶Muli ena mwaliba amaka na mano yene yene; abantu abo bashentekwa na bashenteka bonse baba mu maka yakwe. ¹⁷Ala tungulula bapanda mana munshila ukwakubula indyato mu bulanda, ala piibula abapingushi ukuba abakutumpa. ¹⁸Ala fula iminyololo sha buntungulushi ukufuma kuli bashamfumu ala pomba ne nsalu ukushungusha imi sana shabo. ¹⁹Alatungulula bashimapepo cmunshila ukwakubula indyato mubulanda elo alatasha abantu abampomfu. ²⁰Ala fumya na mashiwi ya abo abaili abacetekellwa elo nokupoka ukwiluka kwa bakalamba. ²¹Ala bongolwela umusalula pabucindami elo alanenuna inyembe ya mu musana sha bantu abakosa. ²²abakosa. Alasokololola ne fintu ifyashika ifya mumfimi elo nokuleta ifishingwa ifyashika mulubuto. ²³Ala lenga ne fyalo ukukosa, elo nakabili alafishonaula, Alakusa ne fyalo, elo nakabili alashitungulula shanea pamo nga abafungwa. ²⁴Alafumya ukwiluka ukufuma mu bakalamba muba ba bantu bapano isonde; alalenga bena ukulatabataba mumatololo uko cukushava inshila. ²⁵Bapampata mumfimi ukwakubula ulubuto; alalenga bena ukulakutalantanta kwati muntu uwa kukolwa.

13

¹Moneni, ilinso lyandi lilimwene fyonse fi; ukutwi kwandi kwalyumwa elo kwalicishiba. ²Ifyo mwishibile, nandibo ndifishibile; nshili uwakucepa kuli mwebo. ³Elo, ndikabile ukulanda nowamaka yonse; nkofwaya ukulubulushanya na Lesa. ⁴Nomba mukobepekeshwa ukulakul anda icishinka kanshi muli babufi; mwebo bonse mulibashinganga abakubulo buyo. ⁵Iye talalenifye tondolo! Eci bgaba kuli mwebo amano. ⁶Umfwei lelo kufyo nalapikulula; kutikeni kukupapata kwa milomo yandi. ⁷Elo mwingalekulanda ifyabubi kuli Lesa, kuti mukolanda ifyabufi kuli ena? ⁸Bushe kuti mukolanga ena akapatulula? Bushe mukolubulwilako Lesa umulandu? ⁹Bushe kuti caba icabune kuli mwebo ulo akomufwailisha? Bushe kuti mukomubepa ngefyo mwingalekubepa abantu? ¹⁰Kuti amamukalipila mucishinka nga mubumfisololo mwalilangile akapatulula. ¹¹Bushe ubucindami bwakwe tekuti bumitinya, nokutulumusha kwakwe takwakaponene pali mwebo? ¹²Ifyakwibukisha fya nsoselo shenu mapinda yamito; ukuipokolola kwenu kuipokolola kwe bumba. ¹³Talaleni, ndekeni, ukuti naina nande, ifingaba pali nebo nafise. ¹⁴Nkoisendela umubili mumeno yandi; Noisendela umweo mu minwe yandi.

¹⁵Moneni, nga konjipaya nshikwete isubilo lishele; nangungalekubefi nkopokolola ko pa myendele yandi ku cinso cakwe. ¹⁶Ici cikaba emulandu wepusukilo lyandi, pantu tekuti umuntu umusenshi uungesa pa cinso cakwe. ¹⁷Lesa, umfweni bwino bwino kufyo nkoland; Leken ne lubululo lyandi lise mu matwi yenu. ¹⁸Moneni nomba, ndipekenye ilubululo lyandi monkonka; ndishibile ukwba ati ndiwakaele. ¹⁹Ninani engalekushinina nebo nokumpela umulandu mucilye? Ngawalishile ukucita co elo nganalisekelwe, nolu nkoikala tondolo nokuleka umweo. ²⁰Lesa, ncitileniko fye ifintu fibili, elo nolu nshikoifisa kucinso cenu: ²¹Fumyeni ukuboko kwakususha pali nebo, kabili mwileka ubukalinwenu bunenge ukuba no mwenso. ²²Nolo mukutenebo, elo nkoyasuka; elo lekeni nande kuli mwebo, elo munjasuke. ²³Niyanga amampulu ne membu shandi? Ndekeni njishibe ukubifya no lubembu lwandi. ²⁴Nindo mukofishila icinso cenu kuli nebo nukuncita mulwani wenu? ²⁵Bushe kuti mwacusha ibula lyakuma? Bushe mukotamfya icisosos cakuma? ²⁶Pakweba mukonembela ifintu ifyakwafya; nokunenga ukulekuculila amampulu yaku bwaice bwandi ²⁷kabili mukobika amakasa yandi mumakusu; nokulekulengula sana utushila twandi tonse; mulapima umushili apo ututende twamakasa yandi twaenda. ²⁸Nelo mbele kwaticintu cakubola icikoposwa, nge nsalu ikoliwa nefipelebesha.

14

¹Umuntu, uwakufyalwa ku mwanakashi, ekalafye inshiku shinono elo wakwisulamo amacushi. ²Abalula ukufuma mumushili nge luba elo nokubonsa; apita nge cinshingwa nokubula ukwikalilila. ³Bushe ulalolesha pali onse uwakubefi? Bushe uleetanebo mubupingushi pamo na weba? ⁴Nina engafumya icakusaluka muca kukowela? nelo umo. ⁵Inshiku shamuntu shilipampamikilwe. Ne mpendwa ya myenshi ili kuli weba; wali musontela na pakupelela tekuti apulemo. ⁶Fumyenipo ukulolekesha pali ema pakuti atushe, apkti asansamikile ubushiku bwakwe ngo muntu wancito nga kuti acite co. ⁷Kuliko isubulo kucimuti; nga caputulwa panshi, caisakupuka nakabili, icakuti nemisambo teti ilobe. ⁸Nangu umushila wakotela mumushili no mukonso wauko wafwila mulukungu, ⁹ngacakuti wanunsha amenshi, cili nokupuka nokutwala imisambo iyakulelema. ¹⁰Lelo umuntu unafwa, esa mukuba uwakunaka; mucishinka, umuntu aleka uupema, elo noo aba kwisa? ¹¹Nga filya amenshi yaya ukufuma mulibemba, elo ngefyo umumana ukama nokuuma, ¹²efyo abantu balala panshi elo nokukana ima nakabili. Ukusukafye imyulu ikaoite, tabakabuke nangu kubushiwa mutulo twabo. ¹³Iye, nga walimfishile ku mbo ukumfumfya ku mafya, elo kuti ngawalinsungile mubimfisololo ukufukila ubukali bobo bwaisa kupwa, no kumpekanishisha inshita yakulekwikele kulya elo nelo ukanjibukishe! ¹⁴Umuntu nga afwa, bushe engesakubano mweo nakabili? Nga efyo, luti nalolela inshita yonse yakunakuka kwandi ukusukila ukutusha kukese. ¹⁵Kuti mwakuta, elo nanebo kuti namyasuka. Kuti mwafwaya icumulimo wamaboko yenu. ¹⁶Kuti mwapenda elo no kusunga intampulo yamakasa yandi; tekuti mwibukishe nitampulo shamakasa yandi. ¹⁷Ubupulumishi bwandi kuti bwaisalilwa mu cola; ukafimba pamampulu yandi. ¹⁸Lelo ne impili shilapona nokwisakuba apakubula; ne fimabwe filaseshiwa ukufuma muncende yafiko; ¹⁹amenshi ya kwwesulula amabwe; na mulamba wayako asenda ulukungu pa mushili. Mu cakubefi, emo monaula isubilo lyamuntu. ²⁰Mwebo lyonsefye mulamucimfya, elo nokupita apita aya; mulalula cinso cakwe no kumuleka aye kukufwa. ²¹Nga bana baume bakwe bacindikwa, twshiba ici; elo nga basulwa, tekutiamoneko. ²²Ena omfafye ubukali mumubili wakwe, elo nokulekuiloshia fye umwine.

15

¹Nolu Elifasi umwina Tema a yasukile no kulanda ati, ²Bushe umwaume wamano engasuka nama yabu wele wele ne kwisushiwamo umwine umwela waku kukabanga? ³Bushe ena engalingulula no landa ukwabula ubuyo nangu kumashiwi ayakuti kuti ene tekuti acite ubune? ⁴Icinefye walicefya umucishi pali Lesa ulacili nganya ukutontonya kuli ena. ⁵pantu amampulu yobe yasambilisha akanwa kobo; ulisaule ukukwata ululimi lwa muntu umucenjeshi. ⁶Akanwa kobe kalakuseka weba te kandi; icinefye imilamo yobe ei kushinina weba. ⁷Bushe uli mwaume wantanshi ukufyalwa? Bushe waletelwe mukubako ulu utupili tatulabako? ⁸Bushe walyumfwa amano yafiswa aya kwa Lesa? bushe ulafukatila amano kuli wemwine? ⁹Nindo iyo wishibile iyo tatwishile nindao waluka tayaba muli mfwebo? ¹⁰Muli fwebo mwaba bonse abamitwe yafwi abaume abakulile sana abamyaka iingi ukucila wiso. ¹¹Bushe ifye kukoselesha fya kwa Lesa filicipele kuli mwebo, fyebo fyakunakilila kuli weba? ¹²Nindo umutima obe ukusendela? nindo amenso yobe yakobekela? ¹³Pakweba ati umupashi obe upilibukile ukufuma kuli Lesa kufumya ifyebo ifi pakanwa kobe? Bushe umuntu nonani ukuti engasanguluka? ¹⁴bushe nani uwafyalwa kumwanakashi ukuti engalu ngama? ¹⁵Mona Lesa tabika ukucetekela pabamushilo bakwe icinefye imyulu taya usanguluka mu menso ya kwe; ¹⁶pali bufifye uwamuselu uwa bonaushi uwaume uuwa amampulu nga munshi! ¹⁷Nko kulanga ufwu kuli nebo nkobilikisha kuli weba ifintu ifyo namona, ¹⁸ifintu ifyo abaume bamano ba sha ukufuma kuli bashibo, ifintu ifyo ifikolwe fyabo tafya fishile. ¹⁹Ifi fyalikuba fya fikolwe fyabo kuli bena beka kwalipelwe icalo napali bena tapapiti umbi umbi. ²⁰Umwauume umubifi apikulwa mubu tanshi ishiku shakwe shonse, impendwa ya myaka ya kwe yalibilwa kukucula. ²¹Iciunda icamwenso cili mumatwi yakwe; ulu uli mubunoshi umoinaushi akesa pali ena. ²²Tatontonkanya ukuti akafuma mumfimi ulupanga lulamulolela. ²³Endela mucende ishapusana pusana palwa mukale ukulanda ati, ulikwi Alishibe ukuti ubushiku bwa fifi buli paleme. ²⁴Ukucutika noku lunguluka kulumulenga umwenso, filamwansha nge mfumu ngailipekenye ubulwi. ²⁵Pantu alifumishe ukuboko ukufuma pali lesa no kucita icilumba kuwa maka yonse, ²⁶uyu umwaume umubifi abatukila pali Lesa nomulola pamo necishangu icakufina. ²⁷Ici ecine nangula engaifimba icinso cakwe nokwina nokukolonganika ukwina pamusana wakwe. ²⁸Kabili alikwikala mumisumba iya shala icibolya; mu mayanda ayo tamwingekala umuntu nomba kabili ayaitenyanya ukuba umupili. ²⁹Takaba mukankala; ifyuma fyakwe tafya kakonkale ne fishilano fyakwe tafyakasa langane

pa calo.³⁰ Takafuma mufifi; ulubingu lukamika ifikwa twa yakwe pa mupu wa kwanwa kakwa Lesa akaya ifyo fine.

³¹Mwileka aceteketele mufintu ifyabu ako ilufya umwine; ifya buwele wele fikoba ifilambu fyakwe. ³²Fikacitika ulo ishita yakufwa kwa kwe tailafik. umusambo wakwe tawakabe uwa katapa katapa. ³³Akaponya imyangashi yakwe iishikosa kubati amuti camyangashi akaposa amaluba yakwe kubati amuti ca muolife. ³⁴Pantu akabungwe ka basenshi kakaba kaumba; umulilo ukoca amahema yamafisakanwa yabo. ³⁵Baimita bucitafwa nokufyala ububi; amafumo yabo yaimita ukufutika

16

¹Nolu Yobo ayasukile nokweba ati, ²Nebo njumfwile ifingi ngefi bonsefye muli bakasansa musha abatafikakapo. Bushe amashiwi yabuwele wele yalikwete impela? ³Bushe nindo iili muli webo iikolenga wasuke uyu musango? ⁴Nandi kuti nalanda ifyo ulanda, umfwa wali mwipunda iyandi kuti natungika no kulunda amashiwi pamonokwebaula webo kabili kupukunya umubwe wandi pali mwebo kuku mipumya. ⁵Kuti nakulenga ukutalila webo kukanwa kandi, noku bwabwata ukulomotolwa? ⁶ufwa webo nande, ukukalipwa kwa ndi takukocepa umfwa webo ikane ukula nda kuti nayafwiwa shani. ⁷Lelo nomba, Lesa mwanenga ukunakai mwebo mulilengele onse ulupwa ukuba amapopa. ⁸Mwebo mulinengele ukuma, icaba ubunte kukushinina webo; ukondoloka kwa mubili wandi kulinjimine webo kbaili kukopela ubunte nakumenso yandi; ⁹Lesa alindepwile webo micipyu cakwe kabili kumpaka akosumikanya ameno mubukali; abalwani bandi balitumbwa ngakanyamo. ¹⁰Balyasamwine utunwa twabo pali webo; balingumine nakwisaya balikolo nganike capumo pali webo. ¹¹Lesa alipele kubena fyalo no kumpasa muminya yabantu ababifi. ¹²Calikubafye icakwanguka, alinsendele pamukoshi wandi no kumfunaula muntupifya tupifya, kabili alinjimike kukumubela icakuposapo. ¹³Abakuposa imifwi bakwe balishingulwike; Lesa ali ntungile ilyo shandi talikunda nguluka webo alipongalwele indusha shandi panshi. ¹⁴Alimpongawile ukupitila mu mpongalo kabili na kabili; alikubutukila pali webo nge palume. ¹⁵Naliku belila nsamu pa nkanda yandi; ¹⁶indisomene ulusengo lwandi panshi icinso candi cilikashike ku kulila; pankupo ya menso yandi pali icishingwa ca mfwa. ¹⁷Nangula tamuli ulufyengo mu minwe yandi ne pepo lyandi uli tambalele. ¹⁸Icalo wifimba umulupa wandi leka ukulila kwandi kwata apakwikala. ¹⁹Nangufye nomba mona, inte shandi shili mu mulu; uyo uu ndubulwila webo alikuba pa mulu. ²⁰Abanandi balikusula webo. Lelo amenso yandi yaponessa ifilamba pali Lesa. ²¹Ipusha inte ilya mu mulu ukululwale umuntu na Lesa ngefye umuntu acita ku mwina mupalamano! ²²Ulo imyaka ishinono shikapita nkaya ku cende ukufuma uko shakabwele.

17 ¹Umupanshi wandi ulilikilwe, ne nshiku shandi shilipitile nshishi ilipekanishiwe kuli webo. ²Icishikafye eko abali abakunkanya; amenso yandi yalingile lyonse ukumona ukusosomba kwabo. ³Peleni nomba icikatilo, beni icakwimininako webo pamo na mwebene; Ninani naumbi uwabako untu akongafwa? ⁴Ico mwebo, Lesa, mwilibikile imitima Yobo ukufuma kukwishiba; pali ici tamwakabasumbule pali webo. ⁵Uyo untu alalika abanankwe ku cilambu, amenso yabana bakwe yakafilwa. ⁶Lelo alicitile webo icilandilo calyashi ica bantu, bansamkila amate ku menso. ⁷Amenso yandi yalinakile pa mulandu no kulanda, ifilundwa fyandi fyonse ifya mubili filyondele kubati fishingwa. ⁸Abaume abololoke bakapapa pali ici umwaume uwa kaele akaisumbula pa mulu pa baume abashipepa. ⁹Umwaume uwaluungama akekalilila ku nshila yakwe; uyo untu akwata amaboko ayakusanguluka akakula uwakukosesha kabili uwakukosesha. ¹⁰Lelo nga kuli mwebo bonse, Akwiseni nomba; yaliputwilwe, kabili efya kukabila mutima wandi. ¹¹Inshiku shandi shilipitile amapange yandi yaliputwilwe, kabili efya kukabila kwa mutima wandi. ¹²Aba abantu bakapumya, bapilibula ubushiku akasuba; ulubuto lulipalamine ku kufita. ¹³Nga inganda ndesubilamo fye ni kumbo; kanili nga nafungulula umusengele umwafita; ¹⁴Kabili nga nalandile ku cilindi, "Niwebo tata, "na ku mititi, "Niwebo mayo nangu nkashi yandi; ¹⁵Nga kanshi isubilo lyandi lilikwisa? Nge cakusubikwa kwandi, ninani engacimona? ¹⁶Bushe isubilo likaya panshi nanebo kupongolo kumbo elo tukafuma kulukungu.

18

¹Elo Bildadi umwina shuli alyasukile no kwebati, ²ukufika ku ushita nshi ulo kaleka ukulanda wiluke, kabili panuma takolanda. ³Nindo twatungilwa nge ngombe, abakutumpa mu menso yobe. ⁴We ukoilepaula we mweine mu bukali bobee. Bushe isonde likalekeleshiwa pa mulandu obe nangu bushe amabwe yakoseshiwa ukufuma pa fifulo fyayako? ⁵Kwena, ulubuto lwa muntu umubifi lukoshima; icengelo ca mulilo wakwe tacakabeke, ⁶ulubuto lukaba ulwafita mwi hema lya kwe: Inyali pa mulu wakwe likashima. ⁷Amatampulo ya maka yakwe yakoipifiwa; amapange yakwe yakoposwa pa nshi. ⁸Ico wena akopaswa mu bukonde ku maksa yakwe umwine, nokwesenda mu cakuponenamo. ⁹Icibili cikomwikata ku citende; Iciteyo cikomufyenta. ¹⁰Umwando ulifishile pa mushili; ne ciliba cakwe mu nshila. ¹¹Utuyofi tukomulenga ukutina uku no ku, tuli no kumupepekela pa fitende fyakwe. ¹²Ifyuma fyakwe fikopilibuka ukuka insala, na kayofi kakoipekanya ku lubali lwakwe. ¹³Ifilundwa fya mubili wakwe fikoikwa; kwena, ububeli bwa mfwa bukolya iflundwa fyakwe. ¹⁴Alilepawilwe ukufuma mu bucingo bwe hema lyakwe no kutamuna ukuya ku mfumu ya tuyofi. ¹⁵Abantu abashili bantu bakwe bakoikala mwi hema lyakwe pa numa balimwene ukwebati amabwe ya mingu yalisalanganine mu bwikalo bwakwe. ¹⁶Imishila yakwe ikoma mwi samba; pa mulu imisambo yakwe ikaputulwa. ¹⁷Icibukisho cakwe cikalabwa ukufuma mwi sonde: takakwate ishina mu mpito. ¹⁸Akakumishiwa ukufuma mu lubuto ukuya umwakufita no kupepekwa ukufuma mu calo cakwe. ¹⁹Tali na bana nangu balupwa mu bantu bakwe, no wapusunswike nintu alikwikala. ²⁰Abo

abakoikala ku masamba bakapapa pacikocitika kuli ena ubuushiku burno; nabakoikala ku kabanga bakomfwa umwenso pali ci.Mucintuntulu afyo yaba amabwikalo ya bantu ababifi, ififulo fya abo abataishiba Lesa."

19

¹Elo Yobo alwasukile no kulanda, ²"Nililali mukandengo kucula no kuputaula nebo mutu pimfya ku mashiwi?"³Iyi miku ikumi mwalinkalipile nebo; tamuli nensoni ukuti mulicushishe bubi bubi. ⁴Nga cili cinefye icine ukuti naliluba icilubo candi cikoshala mulandi wandi, ⁵Nga Cinefye mukaikusha pali nebo no ku bomfesa umusebanya wandi ukunjimina, ⁶elo mjulingile ukwishiba ukuti Lesa alilufyenye kuli nebo kabili alinsukele mmwisumbu lyakwe. ⁷Mona, ndabilikisha, "ifyongo! Lelo nshisanga ubwasuko. Njipusha ubwafwilisho, lelo takuba umulinganya. ⁸Ali bumbilishe munshikla yandi pakuti niipita, kabili alibikile imfimi mu nshila yandi. ⁹Alimfulile no bukata bwandi, kabili alipokele icisote cabufumu ukufuma ku mutwe wandi. ¹⁰Alintobawile mumbali shonse, na nebo ndile; alinukwile isubilo lyandi kubati cimuti. ¹¹Alibilimwishe icipyu cakwe kukunjimina; amona nebo nga umo uwa pabalwani bakwe. ¹²Abashilika bakwe baishila pamo; banshingulwike kkubati nimpata kukunjima no kucite nkambi ukushinguluka ihema lyandi. ¹³Alilengile ba wesu ukutaluka ukufuma kuli nebo; bonse abo ngufwana nabo balitalwike kuli nebo. ¹⁴Abanandi balindekeleshe nebo; abanandi bamupepi balandabile. ¹⁵Abo limoabaikele nga beni mu ng'anda yandi na ba bomfi bandi abanakashi bambonafye ngo mweni; ndi mweni mu menso yabo. ¹⁶Nkuta mukubomfi wandi, lelo tampela ubwasuko nelo fye namupapatanakanwa kandi. ¹⁷Umupu wandi musalula ku mukashi wandi; Naba icimuselu kuli abo bafyelwe ukulekufuma mwi fumo lyakwe mayo. ¹⁸Nelo bana abanono balinshuula; nganaima ku kulanda, balanda ifya bipa pali nebo. ¹⁹Bonse abanandi aba kay balimpatile nebo; abo natemenwe balinjalukile. ²⁰Amafupa yandi yalambatila ku nkanda yandi na ku munofu wandi; mpusukila fye ku fiponshi fya meno yandi. ²¹Ndangulukeni, ndangulukeni, mwe banandi, pantu ukuboo kwa kwa Lesa kuli njikete nebo. ²²Nindo munkonkela kubati nifilya Lesa acita? Mukatala amwikuta ku Munofu wandi? ²³Owe, ico amashiwi yandi nomba yalilembelwe! Owe, ico yalibikilwe mu citabo! ²⁴Owe, Ico kukalembelo ka cela no mutofwe fyalifukwilwe mwi libwe umuyayaya! ²⁵Lelo nga ninebo, njishibile ukwebati kalubula wandi wamweo, no kwebati pampela akemanina pe sonde; ²⁶panuma wankanda yandi wkwebati, umo mubili, ulyo naikile, elo umweo wandi ukamona Lesa. ²⁷Nkamumona na menso yandi - nebo kabili teumbifye. Umutima wandi uli wile muli nebo. ²⁸Umfwa mulandea ati, Bushe tukamupakasa shani! Intwndekelelo ya mafya yakwe yalala muli ena; ²⁹elo mutine palwa lupanga, pantu icipyu cileta ukukandwa kwa lupanga, pakwebati mwingeshiba kwaliba ubupingushi.

20

¹Nolu Sofari umwina Naamati alyasukile no kulanda ati, ²"Amatontonkanyo yandi yalenga nebo ukwasuka ulubilo pa mulandu we sakamika ilili muli nebo. ³Ndomfwa ukukalipilwa uko kusaalula nebo, lelo umupashi ukulekufuma ku bwishibilo bwandi bulanjasuka. ⁴Tawaishiba ici cine ukufuma ku nshiya ya kale, ulo Lesa abikile umuntu pe sonde. ⁵Ukucimfya kwa mubifi kwali cepa, no kusekekelela kwa mwaume ushaba na Lesa kwa kashita akanono?"⁶Nelo ukulepa kwakwe kufu=ike mu mulu, no mutwe wakwe ufike ku makumbi, ⁷lelo umuntu wamusango yu akaloba umuyayaya kabati mafi yakwe; ao aba mumwene bakalalnda ati, 'ali kwi?'⁸Akoluka kubati ciloto kabili taka sangwe; cinefye, akapepekwa kubati cimonwa cabushiku. ⁹Iinso lyamumwene talyaka mumonepo; icifulo cakwe tacakatale acimumonapo. ¹⁰Abana bakwe bakapapata ku bantu abapina; amaboko yakwe yali no kumulipila ifyuma fyakwe. ¹¹Amafupa yakwe yalisulamo amaka yabulumendo, lelo yaka lala apamo naena mulukungu, ¹²Nelo ububifi buli lolwele mu kanwa kakwe, nelo abufisa pe samba lya lulimi lwakwe, ¹³nelo acikatilila kulya no kukana cilekako lelo aicungilila mukandwa kakwe. ¹⁴Icakulya mu mala yakwe caluka icalula; ciba busungu bwamalonda mukati ka ena. ¹⁵alamina ubunonshi, lele akafiluka nakabili; Lesa akafifumya mwifumo lyakwe. ¹⁶Akoonka ubusungu bwa malonda; ululimi lwe fwafwa likamwipaya. ¹⁷Takasekelele utu shiba, imimana ya mikuku ya buci namafuata. ¹⁸Akapela ifisabo fya ku cusutika kwakwe kabili takakwabishe takasekelele mu fyuma anonkele mu makwebo yakwe. ¹⁹Pantu alititikishe no kulekelesha abantu abapina; alipokele amayanda ayo takuulile mu lukakala. ²⁰Pamulandu wakwabati taishibe ukwikuta umwine, takakwanishe ukusunga muli fyonse ifyo abekelwamo. ²¹Tapali icashalapo ico talile; eco ubunonshi bwakwe tabwakabe ubwakubelelele. ²²Mu bwingi bwa fyuma fyakwe akawila mu bwafya; ukuboko kwa uli onse mu bupina kukamwimina. ²³Ulo ali pa kwisusha ifumo lyakwe, Lesa akaposa ubukali bwa cipyu cakwe pali ena; Lesa ali nokucilokesho pali ane ulo alelya. ²⁴Nelo ulya muntu akafulumjuka ukufuma ku canso ca cela, ubuta bwa mukuba bukamupulamo. ²⁵Acisomwena ku numa yakwe ne nsongo yabeka ifumina kwilubi lyakwe. Ifya kutinya fisa pali ena. ²⁶Imfifi yapwililika ilisungilwe ifyuma fyakwe; umulilo uushaputishilwa uka lya ena; ukalyaifyashala mwi hema lyakwe. ²⁷Imyulu shikasokolola amampulu yakwe, ne sonde likamwimina nge nte. ²⁸Ifyama fya mu ng'anda yakwe fikoluka; ifipe fyakwe fikapongololwa pabushiku bwa cipyu cakwe Lesa. ²⁹Ici ecakaniko ca muntu umubifi ukufuma kuli Lesa, icabupyani cabikilwa ena kuli Lesa."

21

¹Elo Yobo ayasukile no kweba ati, ²"Umfweni nokutekanya ku mashiwi yandi, kabili lekeni yabe cisansamushi cenu ukupelwa kuli nebo. ³Ndekeni nebo kabili nkalandi; panuma nebo na landaile, mpamyeni. ⁴Kuli nebo Bushe ukuilishanya kwandi ni ku muntu? Findo ifyo nebo nshinabela uwakutekanya? ⁵Lolesheni kuli nebo kabili beni aba kusunguka, kabili bikeni iminwe pa tunwa twenu. ⁶Ulo nebo ntontonkanya pa fyabu cushi fyandi, nda sunguka, kabili kalatutumya no

mubili wandi.⁷Nindo abantu babifi batwalilila ukuba no mweo bakota, kabili bakula mu bulamba mu maka? ⁸Ubufyashi bwabo bwapampamikwa kuli bena mu menso yabo, kabili no bufyashi bwapampa mikwa pa finsho fyabo. ⁹Amayanda yabo yali cingililwa ukufuma ku mweo nangula inkoto ya kwa Lesa pali bena. ¹⁰Ingombe ilume ilafyala, taifilwa ukukana cita ifyo; ingombe yabo ikota ilafyala kabili akana kaiko takapuluma. ¹¹Batuma ukufuma utwana twabo utunono ngo mukuni na bana babo bakocnda. ¹²Balemba na kaoma na nsango no kusamwa ku kulila kwa cimpeta. ¹³Batapwisha inshiku shabo mukucibondolal, kabili baya panshi tondolo ku mboo. ¹⁴Batila kuli Lesa, fuma kuli fwebo tatukokabila ukwishiba imilimo yobe. ¹⁵Cindo ica maka yonse, pakuti tule kumushinshimuna ena? Busuma nshi tukakwatamo nga twapepa kuli ena? ¹⁶Mona, Bushe te bucindami buli mu munwe yabo? Nshili na cakucita ku cakupanda kwa amano [a bantu babifi. ¹⁷Bushe ni mu miku inya inshala ya bantu babi bena? Bushe miku inga cicitwa ulo Lesa akanya ifya bulanda kuli bena mu bukali bwakwe? ¹⁸Bushe miku inga kuti baba kwati ni mpimbili nshulukwa ku mwela nangula kwati misunguiyo amabimbi ya kosenda? ¹⁹Ulilandile, Lesa abikila uwa mulandu pakuti abana bengalipila Lekeneni umwine alipilele umwine eka, pakuti engeshiba umwine ukulufyanya. ²⁰Lekeneni amenso yakwe ya mone ubonaushi, nakabili lekeni anwe ne cipyu ca wa maka yonse. ²¹Pantu engasakamana shani aba lupwa lwakwe abakamukonkapo ulo inshiku sha nyeshi yakwe yaputulwa? ²²Bushe uli onse enga sambilisha Lesa ukwishiba pakuti ena apingula nabo ababa abasumbuka? ²³Umo umwaume afwa mu kufula kwa ku kosa kwakwe, uwaba uwapwililila mu kutalala na mu cibote. ²⁴Umubili wakwe waisulamo umukaka no mutotowa mu mafupa yakwe bwa bomfiwa. ²⁵Naumbi umwaume afwa mu kusashila kwa mutima, umo usha sondapo ubusuma ubuli bonse. ²⁶Busendama panshi cimo cine mulukungu ne mititi ilabafimba bena bonse babili. ²⁷Moneni, ndishibile amatontonkanye yenu ne nshila isho mulefwaya ukundufishishamo nebo. ²⁸Pantu ulilandile, 'ili kwisa ing'anda yakwa mwana mwaume wa mfumu? Ili kwisa ihema umo umuntu mubifi ali kwi kalamo? ²⁹Bushe tawatala awipushapo abantu abapita nshila? Tawaishiba ifishinka bengalanda. ³⁰Ukuti umuntu mubifi asungulwa ukufuma ku bushiku bwa ka yofi, kabili ukuti aletungululwa ukufuma ku bushiku bwa cipyu? ³¹Nani akasusha abantu babifiishila yabo pa cinso cabo? Nani akabweseshapo ena kufyo acitile? ³²Awe ena akatwalwa ku nshishi abantu bakula tamba inshishi yakwe. ³³Ifibungulubwe fyamupokapoka fikaba ifya kilowa kuli ena, na bantu bon se dbaka ikonkapa nama yakwe nge fyo bamutangilile abantu abashinga pendwa. ³⁴Nga kanshi mwinga sansamusha nebo ne fya bula amano ulo mu fyasuka fyenu ta muli icilimo kano ifyabufi?

22

¹Elo Elifasi Temani alyasukile kabili alilandile, ²"Bushe umuntu r ngaba wa mulimo kuli Lesa? Bushe umuntu wa mano e ngaba uwa mucimo kuli ena? ³Bushe ca kusekesha ku wamaka yonse nga waba uwalungama? Bushe caku kwatilalamo kuli ena nga cakuti wa lengle inshila shobe ishabula akalema? ⁴Bushe ni pa mulandu obe wa bucondami akukalipila kabili no kukutwala mu bupingishi? ⁵Bushe ububi bobo te bwingi? Bushe takuti impela ku lubembu lobe? ⁶Pantu upoka ifikatio ukufuma kuli munonko apabula umulandu, kabili no kufula ifyakufwala ku wa buneke. ⁷Tawapela amenshi umuntu uwanaka ukunwa; walisunga umukate ukufuma ku muntu uli ne nsala ⁸ngangula webo, umwaume wabulamba, no ku kwata calo, nangula webo, umuntu uwacindama, nokwikalamo muli cena. ⁹walitamfwa ba mukamfwilwa ukwabula nangula kamo; na maboko yaba bula bawishibo yalionika. ¹⁰Nomba, ifiteyo fili ifya kukushunguluka no mwenso wa kupumikisha fya kucusha. ¹¹Kuli ne mfifi pakutika webo wilakumona na menso ayengi yali kufimbile. ¹²Bushe Lesa mu mwatumpuka mu mulu? amona na patumpaka pa ntanda, ifyo shaba! ¹³Uli sosele, findo Lesa aishiba? Bushe ena enga pingula ukupitila mu makumbi ya fitwisha? ¹⁴Ama kumbi ya fitwisha ca kucinga kuli ena, pa kuti teti amone fyeb; enda mu cinshingwa ng'anda ca mulu. ¹⁵ushe ulesunga inshila ya kale isho abantu babi baendelema - ¹⁶abo baonawilwe ulo inshita yabo tailafika abo ica kulapo cabo cappongoloka ngo mu mana, ¹⁷abo balandile kuli, Fuma kuli fwebo; abo ba ku landa, Bushe uwa maka yonse findo enga cita kuli fwebo? ¹⁸Elo e susha amayanda yabo ne fintu ifisuma; amapange ya bantu babi ya taluka kuli nebo. ¹⁹Abalungami ba mona ukonaulwa kwabo no kusamwa; nabo kaele baseka no kupumya. ²⁰Batila, mu cine abo twimina ukulwisha fwebo na bafumishiwapo, umulilo na oca ifikwatwa fyabo. ²¹Nomba suminishanya na Lesa no kuba no mutende na ena; muli iyo nshila, ubusuma bukesa kuli webo. ²²Pokelela, ndekupapata, ukutungululwa ukufuma ku kanwa kakwe; sunga ama shiwi yakwe mu mutima obe. ²³Nga wabwelela ku wamaka yonse, uka kulwa nga wafumya ifya bupondamishi ukufitalusha ukufuma ku ma hema yobe. ²⁴Bika icuma cobe panshi mu lukungu, na Golide obe wa ku Ofiri mu mabwe ya mu mana, ²⁵no wa maka yonse akaba cuma cobe, silfere wauma umutengo kuli webo. ²⁶Elo webo ukakwata ukuilemena mu wa maka yonse; ukemya ne cinso cobe kuli Lesa. ²⁷Ukapepa kuli ena, nao akakumfwa; ukapanga umulapo kuli ena. ²⁸Ukashika icili conse, nao cikasumunishiwa kuli webo. ²⁹Lesa acincintila umuntu usansabika, no kupususha uicefya mu menso yakwe. ³⁰Aka pokelola no muntu ushiliwaakaele; ukapokololwelafye ukupitila mu kuwaminishiwafye kwa minwe yobe."

23 ¹Nalu Yobo alyaswikile nokulanda ati, ²"Nalelo kwasashila ukulishanya kwandi; ukuboko kwandi kwafina pa mulandu wa kuteta kwandi. ³Iye, nga naishiba uko ningamusanga! ⁴iye nga ninga fika pa cende yakwe! ukuti inondolwele umulandu ku cinso cakwe no kwisusha mu kanwa kandi ifya kansana. ⁵Ukuti naishiba amashiwi yantu enganjasuka nebo no kumfwa ifyo enga landa kuli angumfwa nebo. ⁶Bushe enga kansana na nebo mu bwingi bwa maka yakwe? nangu, kuti angumfwa nebo. ⁷Umuntu uwatambalala kuti akansana nankwe. muli iyi nshila kuti napokololwa umuyayaya ku mupingushi wandi. ⁸Moneni, nkoya kabanga, lelo tali kulya, ku kumboshi, lelo nshilemusanga ⁹ku kapinda kakunso, uko ali pa mulimo, lelo nshile mumona na kukapinda ka kulyo, uko afisama umwine pakweba ati, nebo

nimumona.¹⁰Lelo alishibe inshila njamo, elo nga anjeshu nebo, kuti nafuma kubati no Golride, ¹¹amakasa yandi yalambatila ulubilo ku ntampulo shakwe; naliunga inshila yakwe kabili nshipilibukila ka lubali. ¹²Nshaselamo mwi funde lya pa milomo yakwe; nalisunga ifyebo fyamu kanwa kanwa kakwe ukucila icakaniko ca fyakulya fyandi.¹³Lelo mumo uwaba bwino nani engamwalula? neco alefwaya, eco acita. ¹⁴Pantu alasenda icipope cakwe pali webo balifula ababa nga bena. ¹⁵Napali ici, nebo ndatina mu ceni ckwe; ulo natontokanya pali ena, nebo ndekatwa no mwenso. ¹⁶Pantu Lesa alipangile umutima wandi ukunaka; uwamaka yonse asakamika nebo. ¹⁷Nebo nshilelwe kumpela ku mfifi pamulandu wa kufita kwa mfifi uko kufimba icinso cakwe shibinga.

24

¹Ninshi inshita ya kupigula abantu ababifi tayabikwa no wa maka yonse?²Abantu ababifi abafumyapo imipaka, abantu bamo bene bapoke imikuni ku maka nokuibika mu umwa kulishisha mwabo. ³Basenda na mpunda ishabula ba shibo; kabili babula ingombe yakwa mukamfwilwa ecikatilo. ⁴Bapatikisha ababusu ukufuma mu nshila; abantu abalanda ba pano isonde bonse bafisama ukutina bena.⁵Moneni, aba bantu abalanda baya mukubomba kwabo nge mpunda sha mpanga isha mu matololo mukufwaya ifyakulya mu ciswebeye; limbi abena Araba kuti babapelako icakulya ca bana babo. ⁶Abantu abalanda balasepa mu cilime ubushiku ifya bantu bambi; babula ne myangashi basombola ukufuma mu bantu abobifi. ⁷Basendama ubushiku bonse ubwamba ukwabula ukufwala; kabili tabali nacakufimbana mu pepo.⁸Bali ababomba ku bufumi bwa mupili, baikala mu fimabwe ifikalamba pantu nabakwete mwakwikala. ⁹Bantu ababifi abafumya abana banshiwa ku mabele yaba nyina. abantu ababifi abasenda abana babalanda nge fikatilo. ¹⁰Lelo abalanda benda ubwamba ababula icakufwala; kabili pakuba abansala, basenda imipo ya ngano iya bantu babo. ¹¹Abantu abalanda bemga amafuta mu fibumba fya bantu ababifi, bakandila umwakukandila mwa kukamina imyangashi, lelo abene bashula ku cilaka. ¹²Mu mushi abalefwa baleteta ne mikolomino yabacenwa balelila ku bwafwilisho. Lelo Lesa talinga ati tafiye. ¹³Bamo abamuli aba abantu ababifi basangukila ulubuto; tabashiba inshila sha shiko, nangula ukwikala mu inshila shakwe. ¹⁴Ku macaca aima kepaya wa bantu kabili epaya abalanda nabantu abakabila, mu bushiku aba ngo mupupu. ¹⁵Kabili ilinso lya mucende yapembela muntu ngulya; alanda ati, 'tapali ilinso lingambona.' Alilufyanya icinso cakwe. ¹⁶Mu mfifi abantu ababifi bafukula mu mayanda; kabili baisalila abene mu nshita ya kasuba, tabasakamana ku lubuto. ¹⁷Ico bena bonse, ukufita fititi cili ngo lucelo kuli bena. Pnatu baba buciyusa benda mu mfifi ilikalamba. ¹⁸Panoponopano baya, nangucibefi, nga filya fipanga pa mulu wa menshi; icakaniko cabo mu calo catipwa; tapali nangu ukuya mukubomba mu mabala ya myangashi. ¹⁹Ngefyo icilala no kukaba fisungulula amenshi makasa ukuba amenshi, filya kumbo kupoka ababembuka. ²⁰Ifumo lya mufwele likamulaba, imitili ikamufyompelela; elo takebukishiwe nakabili iyi nshila, ububifi buka kontrolwa nge cimuti. ²¹Pantu umubifi acita ububi ku ngumba uushafyalapo umwana; kabili tacita cisuma kuli mukamfwilwa. ²²Lelo Lesa atantanya abantu abaluma ku maka yakwe; baima kabili tabakoseshe mu mweo wabo. ²³Lesa abapela ukutontokanya ukuti bali abacingilwa, no kuba abansansa pali ico, na yakwe alosa pa mibele yabo. ²⁴Aba bantu basansabalikwa; pakashita kanono, tabakabepo icacine; bvakaletwa panshi; bakakolonganikwa nga abanabo bonse, kabili bakatempulwa nge mitwe ya ngano. ²⁵Kabili nga tafili ifi, nani alenjishiba ukuba uwabufi; ukalanga ukuti kwafye ulanda kwandi?"

25 ¹Elo Baldadi umwina shuhi alyasukile kabili alilandile, ²"Bukateka nakatima fyaliba nankwe; alipanda ifyakukonka muncende shakwe umwakusansama mu myulu. ³Bushe kuli impaela kumpendwa yafita fyakwe? Nipali nani ulubuto lwakwe lutansanikila?⁴Nomba kuti umuntu aba shani umulungamikuli Lesa? kuti asanguluka shani uyo uwafyalwa ku mwanakashi? Ukupokelelwa kuli ena? ⁵Mona, nangufye mweshi tawakwatishapo ulubuto kuli ena; ne ntanda tashabutisha mu menso yakwe. ⁶Palibufi umuntunse uwacepesha, mwambofye - mwana mwaume wamuntu, uwabafye mwambo!"

26 ¹Elo Yobo alyasukile no kulanda ati, ²"Webo wafwile shani umo uwakubula amaka! Webu upuswishe shani ukuboko ukwabula amaka! ³Upandile shani amano uwakubula amano no kwanananya kuli ena ukwishiba amano yene yene! ⁴Niku bwafwilisho bwakwe nani walandila aya amashiwi? Mupashi wakwa nani aly wafuminee muli webo?⁵Abafwa balengelelwe ukututuma, abo ababa panshi ya menshi na fyonse ifyaikalamo. ⁶Kumbo kwabwemba pa cinso cakwa Lesa uboma ushi tabwakwata ubucingo kuli ena. ⁷Ayansa imyalu yaku kapinda kakukuso pa mbilibili, kabili akobeka na calo apabula akantu. Akakila pamo amenshi mumakumbi yakwe ayakufikama, lelo amakumbi tayalepulwa mwisamba iyayako. ⁸Afinmba napamulu wa kweshi noku fungulwilapo amakumbi yakwe. ⁹Ashilwa pakati nankati ka lubuto ne mfimfi. ¹⁰Inceshi sha mu mulu shatutuma kabili shlapap pa kikalipila kwakwe. ¹¹Alitalalike bemba na kama yakwe; kumucetekanya wakwe alibongalwele Rahabu. ¹²umupu wakwe alengele imyulu uyakalengama; nokuboko kwakwe alilashile icisoka cali kufulumuka ulubilo. ¹³Mona, ifi fyakumpelafye shanshila shakwe; ifyo kacepa akamtepetepe tumfwa palwa ena! Bushe ninani wingo mfwikisha ukubululuka kwa maka yakwe?"

27

¹Yobo alikonkenyepo ukulanda no kwaba ati, ²"Cinenefye ifyo Lesa aba uwamweo, uufumishipo umulinganya wandi, uwamaka yonse, uulengele ubwikashi bwandi ukulula, ³ulo umweo wandi ulili muli nebo, no mupu ukufuma kuli Lesa uli mu myona yandi, ifi efyo ndi no kucita. ⁴Imilimo yandi tayakalanda fyabundamishi, nangu ululimi lwandi ukulanda

ifyabufi; ⁵Nebo nshakasuminr ukweba ati mwebo batata mulilugikile; mpaka ukufufwa kwandi nebo nshakakame bumpomfu bwandi. ⁶Nebo nkaikatisha ubulungami bwandi ntakabuleke bukaye; amatontonkanyo yandi tayakansebanye inshiku shonse isha mweo wandi. ⁷Lekeni umulwani wandi abe ngo mubufi; lekeni noyo awa nfinina abengo muntu wabupondamishi. ⁸Lisubilo ndo umuntu uwakubula Lesa akwata uloLes a amupatululako, ulo Lesa akasenda umweo wakwe? ⁹Bushe Lesa akomfwa ukulila kwakwe ulo amafya yakesa pali ena? ¹⁰Bushe akasansamikila muwamaka yonse kabili noku tuta kuli Lesa inshita shonse? ¹¹Nebo nksmidsmbilidhs ifikumine ukuboko kwakwa Lesa; nebo nshakafise amatontonkanyo ya wamaka yonse. ¹²Moneni, mwebo bonse muli mwene ifi mwebene; nindo nomba mwalandila ifi fyonse ifyabungwa? ¹³Ici ecakaniko ca muntu umubifi kuli Lesa, icikwatwa caba mutitikisho ico apokekelela ukufuma ku wamaka yonse: ¹⁴Abana bakwe nge basanduka, bafililafye ulupanga; nabana bakwe tabakakwatapo ifyakulya ifingi. ¹⁵Abo abakashalapo bakashikwa kucikuko nabamuka mfwilwa wabo tabakabakabaloshe. ¹⁶Nangu umuntu umubifi atulika silifa ngo lukungu, nokutulika ifyakufwala kwati libumba, ¹⁷kuti atulika ifyakufwala, lelo abantu abalungami bakafifwala na bantu abakaele ebakakana silifa umo babelele abene, ¹⁸Akula ing'anda yakwe kwati ni tandabube, kwati mutanda ulya umulinshi apanga. ¹⁹Alasendama mubusanshi umukankala, lelo takatwalilile ukucita ifyo; esula amenso yakwe, no kusanga fyonse filile. ²⁰Umwenso wamukungula kwati menshi; icipupu cilamusenda ubushiku. ²¹Umwela waku kabanga wamusendaika, nao yay; alamupyanga ukumufumya pancende yakwe. ²²Cilaiposa pali ena kabili tecileka; aleshako ukuipasha ku kuboko kwaciko. ²³Cilatotela amaboo yaciko pali ena no kumulishisha ici unda ukumufumya pa ncende yakwe.

28

¹Mucine pali umokoti apasilfere apantu apo baipikile golde. ²Icela cifumishiwa mu mushili, umukuba ulengululwa kwilibwe. ³Umuntu alapelesha imfifi nokulakufwalisha ukufika ku mpela, amabwe aya shimonwa ne mfifi iyakufitisha. Atula icilundi akatalamukila ukufuma uko abantu bekala, incende ishalabwa kulukasa ulwa uli onse. ⁴Ali italwishe ukutantalila ukufuma ku bantu; aleti apitila uku kabili kabweluluka. ⁵Ngo mushili uko umukati ufuma cilapilibwilwa panshi kwati niku mulilo; ⁶Amabwe ayaciko nincende uko safiri asangwa, elyo nolukungu lwaciko emusangwa golde. ⁷Takuli icuni cipaya icaishiba inshila yauko, nangu menso ya lukoshi tayamonako. ⁸Inama sha filumba tashaendemo mushila yamusango uyo nagufye ni nkalamo iya kutinisha tayapitamo. ⁹Umuntu atambalika ukuboko kwakwe pa mwala; apilibuba impili ukufuma ku mushi ya shiko. ¹⁰Alepaula mu mwabwe umwa kupita; amenso yakwe yalamona na conse ica mutengo kulya. ¹¹Acilika imilonga pakuti amenshi tayalepita icafiswa ukuli incende iya kwishiba? ¹²Nga nikwisa amano yakasangwa? Nkwisa ukuli incende iya kwishiba? ¹³Umuntu taishiba umutengo wauko; nangu kwishiba nga cinga sangwa mu mushili waba myeo. ¹⁴Amenshi ayashika panshi ya mushila yasosa, 'temuli nebo; bamba asosa, 'temuli nebo. ¹⁵Tekuti ishitwe muli golde; nangu ni silfere teti alinganishiwe ngo mutengo waiko. ¹⁶Tekuti yilingashiwe no mutengo wa golde uwa ku Ofiri kuli shohamu nangu Safiri uwaluma umutengo. ¹⁷Golde na cilola tekuti finga linganishiwako; nangula finga shintiwa ne fipe fya golde uwalopololwa. ¹⁸Takuli no kulumbulwa ukwa ku cindama ukwi nga citwa pali corali nangu Jaspere; awe, umutengo wa mano wacila pamabwe yakubeka. ¹⁹Topashi waku kushi tekuti alinganishiweko; nangu mutengo wa golde iya kulopolwa tekuti yili nga nishiwako. ²⁰Kanshi ni kwi uko, ukufuma amano? Nikwisa ukuli incende iya kwishiba? ²¹Amano yali fiswa ku menso yonse aya cili conse ica mweo kabili yali fiswa ku fyonni fya mu mulu. ²²Ubonaushi ne mfwa fya sosa, 'Twalyumfwa amangufyngufu pali cena na matwi yesu? ²³Les a alishiba inshila yakuli ici, alishiba ncende yaiko. ²⁴Pantu alalolesha ku mpela yesonde noku lolesha pe samba lya mulu ponce. ²⁵Apangile amaka ya mwela nokulinga amenshi mu mulingo. ²⁶Apangile ne cipope ica mfula ne nshila iya kubuluta. ²⁷Elyo alimwene, amano noku yeshibisha; ali cipampamike, icine cine, aliyabebeta. ²⁸Ku bantu alandile, 'moneni akatina ka kulushikulu mano; ukufuma ku bubifi ekwishiba."

29

¹Yobo alikonkenyepo ukulakusosa nokulanda, ²"Yangu nga ndi efyo nali mu myeshi yapitapo ilintu Lesa ansakamene. ³Lintu inyali yakwe yasanikile pa mutwe wandi na lintu naendele mu mfifi ku lubuto lwakwe, ⁴"Yangu nga ndi efyo nali mu, nshiku sha bumusepele ubwandi lintu bucibusa bwakwa Lesa bwali pe Hema lyandi, ⁵Lintu uwa maka yonse ali na nebo, nabana bandi bali na nebo. ⁶Lintu inshiula yandi yabunshiwe kwisjiba ilyasukwa, ne libwe lyali ku pongolwele nebo utumana twa mafuta! ⁷Lintu naile ku mpongolo ya musumba lintu naikele mu cifulo candi mulubansa lwa musumba, ⁸abalumendo abaume bali mbwene nokwikala akatalamukila kukupa umucinshi kuli nebo, na bantu abakote balima no kwi maninina nebo. ⁹Umwana wa mfumu umwanakashi ali kuleka ukulanda lintu nafikile; bali kubika iminwe shabo pa tunwa twabo. ¹⁰Amashiwi ya baume abaka cindama yali tondolo ne ndimi shabo shakambatile ku mulu uwa tunwa twabo. ¹¹Pantu ilyo amatwi yabo yangumafwile bali nokumpala; panuma amenso yabo yambwene, bali kupa bu kambone kuli nebo noku nsumina. ¹²Pantu nali puswishe umo uwali umupina lintu akutile na umo uyu shakwete wishi, elyo takwete nangu umo uwaku mwafwilisha. ¹³Amapalo yauyo uwali noko naika yaishile pali nebo; nali lengele umutima wakwa mukamfwilwa ukwimbila insansa. ¹⁴Nafwala ubulungami, nabo bwali fwikile nebo; no mulinganya wandi wali ngo mwingila we laya ne citebo. ¹⁵Nali amenso ku bantu mpofu, nali amakasa ku bantu abalemana. ¹⁶Nali wishi uwa bantu abali kukabila; nali kupituluka mu mulandu nakuli umo uwo nshali kwishiba. ¹⁷Nali onaula incende sha muntu uwushile mulungami; nokutonkola umulwani icali pakati mu meno yakwe. ¹⁸Elyo nalandile, "nde fwila mu cinsa candi nde fusha inshiku shandi ngo mucanga. ¹⁹Imishila shandi fika mu menshi, ne cime cila sangw ubushiku bonse pa

misambo shandi.²⁰ Ubucindami ubwa muli nebo lyonse ubupya no buta ubwa maka yandi bwaba fye lyonse ubupya mukuboko kwandi; ²¹Kuli nebo abaume balyumfwile; bali ndolele bali kele tondolo ku kumfwa bumpandamano bwandi. ²²Panuma amashiwi yandi yacitilwe tabalandile nakabili; ukusosa kwandi kwaponene nga amenshi pali bena. ²³Bali ku ndolele lyonse ngefyo bali kulolela imfula bali swishe utunwa twabo ku kunwa mu fyebo fyandi nge fyo bengacita pa mfula yaku ntanshi. ²⁴Nali mwentula pali bena lintu tabali kwe nekela; tabakene ulubuto lwa pa menso yandi. ²⁵Nalisalile inshila yabo nokwikala nge mfumu yabo; naikele ngen mfumu pa fita fyakwe, nga umo utalalika abalosha.

30

¹Nomba abo bonse abali abaice kuli nebo shikwete nangu amo lelo ukupunikwa kuli nebo - aba abalumendo nalikokukanya ukubomba lubabi ne mbwa shandi. ²Icinefye, amaka yamaboko ya bashibo, kuti ya amfwa shani nebo - abantu abo amaka ya myaka ya bukulu bwako yaonaika? ³Bali akakondoloko ukufuma kukubulwa na kusala; abasuma pamushili wauma mufifi ya mumatololo namapopa. ⁴Abasaba umusalu wa mucele na namabula yafipuusa; imishila ya fiti fyati fyafyeswa fyali ifyakulya fyabo. ⁵Balibafumishe ukufuma mukati kabantu abo abalikupunda panuma yabo ngefyeo umo apunda panuma ya mung'o. ⁶Eco balikwikala mu ululamba lwa nyika, mu ncengo sha mu calo kabili mu fimabwe. ⁷Mukati ka fimpusa balikululila kubati ni mpunda kabili balikubunyana pamo mwisamba lya ⁸sepe. Bali bana abaume ba bawelewele, icinefye, abana abaume abantu babula inshina! Balisowelwe ukufuma mu calo na membya. ⁹Lelo nomba naisakuba ichinte lyakutumfya kwalwimbo lwabo. Nebo indishilekuba isenkwe kuli bena. ¹⁰Balipatile nebo kabili balemanina akatalamikila kufuma kuli nebo; tabaleka ukufwishila amate pamenso yandi. ¹¹Eco Lesa ali nenwine umwanda kubuta bwandi kabili alicushishe nebo, kabili nabo abakopinika nebo baliposele ukukana ukushimashima pa menso yandi. ¹²Ukuboko kwandi ukwakulyo kulimine abalukakala abakutakanya kabili balinyilile pali nebo ukutasha kwa mupili wabo. ¹³Balionawile inshila shandi; balisukile ubucushi kuli ine, abantu abo abashikwete nangu umo uwakuba bwesha kunuma. ¹⁴Bena balijimine nebo kubati mulalo ukopita pacipunda cakufutuka mu cibumba ca musumba; pakati kabone balwapa pali nebo. ¹⁵Ifya kutiinya filyalukile palu nebo ubukkankala bwandi bulwulilwe ku mwela, no nefyama fyandi filipitile inge ikumbi. ¹⁶Nomba umweo wandi ukotuluka ukufuma muli nebo; inshingi ishakucula shilikete pali nebo. ¹⁷Mu bihsiku amafupa yandi nebo yali lashilwe; ubutashi bunkosuma tabukotusha. ¹⁸Amaka yakalamba yakwe LEsa yalikete isalu shandi yalipimbele ukushunguluka nebo kubati niteneshi yamwingila wandi. ¹⁹Aliposele nebo mu matipa; Nebo ndishilekuba ingo ulukungu kabili inge mito. ²⁰Nkolilila kuli imwe, Lesa, lelo tamukonjasuka nebo; naiminina, kabili tamundoleshako nebo. ²¹Mwebo mulyalwike no kuba umunkalwe kuli nebo; namaka yakuboko kwenu mulipatile nebo. ²²Mwebo mjasumbula kumwela kabili nokulenga ukungulula ukoulenga; uposa inshita ne shita mucipupu. ²³Ico nalishiba ukuti mukambwesha kumfwa, ku ng' anda uko aba muko bonse bakekala. ²⁴Lelo takuli uuletambika ukuboko ukulomba ukwafwiwa ulo apona? Takuli nangu umo mu bwafwa eta ubwafilisho? ²⁵Nshamulile ena uwalimububwafya? nshalimfwilile ubulanda umuntu umupina? ²⁶Ulo nali kusubilafisuma, nolu ifibi efyaishile; ulo nalikulela ulubuto, lelo imfifi eyaishile. ²⁷Umutima wandi ulecushiwa kabili tauletusha; inshiku sha bucushi shilishile pali nebo. ²⁸Nebo ndidhile kubati ni umo uwalikwikala mumfifi, lelo tekumjulandu wa kusabu nebo ndiminine kulukuta kabili ikolila ubwa mfwilisho. ²⁹Ndili munyina wa ba mumbwe, umubiye wa bana ba kwa mwakatala. ³⁰Inkanda yandi ilifitile kabili yalikupona ukufuma kuli nebo, amafupa yandi yalipile kucikabilila. ³¹Eco nomba nsango yandi asangwike inyimbo sha shakulosa ne cipeta candi kumimbile yaba kolila.

31

¹Nebo ndingille icipangano na menso yandi; inga nindp nebo ningalekulosha nolongolo pali nacisungu? ²Ico cakaniko ndo icakufuma kwa Lesa ukwa sasabala icabupyani ukufuma kuwamaka yonse ku mulu? ³Nalikutontonkanya ukwabati ububi bwa bantu abataba nabulungami, kabili ukwebati, ifikuka fyaba kacita babubi. ⁴Bushe Lesa tamona imibele yandi nokupenda itampulo shandi shonse. ⁵Umfwa ne inga naenda ukwabula icine, umfwa ulukasa lwandi lwalipitauka mukulufya, ⁶lekeni nebo iningwa mucipimo icakulingana pakuwabati Lesa eshibe bucishinka bwandi. ⁷Umfwa intampulo shandi ingashalyalukila lubali ukufuma mushila, umfwa umutima wandi wakoka amensoyandi, umfwa akalema akalikonse kalilambatile mundupi shandi, ⁸nolu lekeni nebo itande, kabili lekeni umbi alye, kabili lekeni nefilimwa fyandi finukulwe. ⁹Umfwa umutima wandi walibelelekwapo ku mwanakashi, umfwa nebo nalilalapo mukulo lela pamwishi wamwina mupalamano, ¹⁰nolu lekeni umukashi wandi apelele umbi icabunga, kabili lekeni bambi basendame nankwe. ¹¹Ico uyo ulaba mulandu uwa bipa saana, wena ulaba mulandu wakulimunwa naba pingushi. ¹²Ici uyo wena mulilo uyo uonaula ukuyakufikafye naku abandoni, kabili kuti waocafye fyonse ifya kutukuta kwandi. ¹³Umfwa nebo nalisulile ukulilishika kwa balungami ukufuma kumusha mwaume nangu umwanakashi ulo balashenye nandi, ¹⁴nolu nindo nebo ninga cita uko Lesa aima ukusosha nebo, ulo asia kukupingula, kuti namwasuka shina? ¹⁵Bushe uyo walengele nebo munda tawalengele nabo bena? Bushe teumo wine watubumbile bonse munda? ¹⁶Umfwa nebo nalikatilila ubukabilo bwa bantu balanda, nangu nga nalilenga amenso ayakwa mukafwilwa ukuba nakafifi ukutula mukulila, ¹⁷nangu inga nalilya umukate neka kabilinokukanya abo abakubula bawishi ukulyako. nabo - ¹⁸pantu ukufuma kubulumendo bwandi ummwana washiwa akula nandi kubati niwishi kabili nebo nalitungulula nyina, mukufwilwa, ukufumafye mundha yakwa mayo wafyele. ¹⁹Umfwa nebo nali mona uul onse akonaika pakukana kwata icakumfwla, nangu nebo inga nalimona umuntu uuli mubukabe uwakubula insalu; ²⁰umfwa umweo wakwe tawapala nebo pantu ena takangabulwa nobusako bwa panganga shandi. ²¹Umfwa inga nalipangwilapo ukuboko kwandi ku bantu bakubula bawishi

pantu indimwene ubwafwilisho papongolo yamusumba, nolu peleni imilandu kuli nebo!²²Umfwa nebo nalicitapo ifi fintu, nolu lekeni nebo ukubeya kwandi kufume kucipeya kabili lekeni ububoko kwandi kukotike ukufuma pamulundo wa kuko.²³Ico nebo nalicinine uboni ukufuma kuli Lesa pamulandu wabucindami bwakwe, nebo tacitile ifyo fintu.²⁴Umfwa nebo nalicitile golide ukuba isubilo lyandi, kabili umfwa nebo nalilandila kuli golide walopolollwa, 'Niwe nebo nabamo neshitililo';²⁵umfwa nebo nalikusekelela pantu ifyuma fyandi fyali fikalamba, pantu ukuboko kwandi kwabula ifikwato ifingi, nolu peleni imilandu kuli nebo!²⁶Umfa nebo nalimwene akasuba ulo kabalike, nangu umweshi ukoenda mukubengeshima kwauko,²⁷kabili umfwa umutima wandi walibelele kwapo mubumfisololo, ukwebati akanwa kandi katomona iminwe yandi mukufishinshimuna fyena.²⁸Noyu nao kuti waba mulandu wakulimunwa nabakapingula ico nebo kuti naba uwakukuanga Lesa uyo uwaba umwasansabala.²⁹umfwa nebo nalisekelela ukonaulwa kwa uli onse uyo uwapata nebo nangu ukuutasha nemwine ulo namona icinkunka camuonena, nolu peleni imilandu kuli nebo!³⁰Icinefye, nebo ntasuminisha akanwa kandi ukubembuka ukukulumba umweo wakwe netipu.³¹Umfwa abaume behema lyandi tabatala landi, "Ninani uyo wingasana umo uutatuminwapo ifya kulya fyakwa Yobo?"³²(nagufye nulebeshi tatala ekala mulubansa lwa musumba, pantu nebo naisula ifibi fyandi nebo naisula ifibi fyandi kuba tandashi), kabili umfwa ifi tafili ifyo, olu peleni imilandu kuli nebo!³³Ingefyo kubati buntunse, nebo nalifisa ulubembu lwani kukufisa ukushinininwa kwandi mukati ka mitima.³⁴(pantu nalitinine amabumba, pantu misula ya ndupwa yali tutwimye, icakuti nebo nalikele tondolo talikuya napase), nolu paleleni imilandu kuli nebo!³⁵Yangwe, umfwafye nebo ingandi kwete umweo wakufwa! moneni, icappa ecishibilo candi; lekeni uwamaka yonse angasuke! Umfwa nebo ingandi kwete inilandu iyi ulendwisha alembele!³⁶Icinefye nebo inganalisendele palwalala pakubeya kwandi; nebo inganalifwele kwati cilongwe.³⁷Nebo kuti namweba ubulondoloshi bwatampulo shandi; inga cilongoshi wakupa nebo kuti naya kulolekana nankwe.³⁸Umfwa impaanga yandi yalililapo kukutunga ububi, kabili nemikolwa yaiko ukulila pamo,³⁹umfwa anebo nalile ubusomboshi bwaiko ukwabula amalipilo yabuko nangu ukulenga abene baiko ukulofya imyeo yabo,⁴⁰nolu lekeni imyunga imenemo mwipunda lya ng'ano kabili amakumba mwipunda lyya mbele." Amashiwi yakwe Yobo yapwa.

32

¹Eico aba bantu batatu balilekele ukwasuka Yobo pantu ali ukulungama mumenso yakwe. ²Elyo bwaishile ubukali bwakwa Elihu umwana mwaume wakwa balakeli; umwina busi, umulupwa lwakwa Ramu bwalishile pali Yobo pantu alishinikishe umwine ukucile Lesa.³Ubukali bwakwa Elimu bwalishile nakabili pafibusa fyakwe fitatu pantu tabasangile kwasuko bwakuli Yobo, Elyo kabili ninshi balikwete ukuseka Yobo. ⁴Nomba Elihu alikwete ukulole ukusosa kuli Yobo pantu abaume bambi bali abakalamba pali wene. ⁵Eico ilyo Elihu amwene ukuti takwali ubwasuko mutunwa twa aba baume batatu, ubukali bwakwe bwalishile.⁶Elyo Elihu umwana mwaume wakwa Balakeli umwina Busi; asosele nokutula, "ndiwalucece, kabili mwebu mulibakalamba sana. Eco nacikatililafye kunuma kabili ushacilafwaya kupatikisha umyeba itontokanyo lyandi. ⁷Nalilandile ati, "ukulepa kwanshiku ekufwile ukusosa; ubwingi bwanyaka bufwile ukufunda amano. ⁸Lelo kwaliba umupanshi mu mwaume ukupema kwawapulamo kumupela ubwishibilo. ⁹Tebantu abalulumbi abamano, nangula tabata ntalila mumushiku beka abaishiba umulinganya. ¹⁰Eico nalanda kuli imwe nati, Tesheni kuli ine naine ndinokumweba ubwishilo bwandi.¹¹Moneni; ine nalilolele amashiwi wenu; naliteceshe nakufikansa fyenu ilyo mwali muletontokanya pafyakulandapo. ¹²Mucishikafye, na likele tondolo kuli imwe lelo moneni, takwali nelyo umofye pali imwe uwali nokushinina Yobo nangula uwali nokwasuka kumashiwi yakwe.¹³mube abakucenjela ukukana sosa, Tulisangile amano! Lesa akakwata ucifya Yobo; umuntufye tekuti icite. ¹⁴Pantu Yobo talunga mike amashiwi yakwe kuli ine, eico ushakamwasuka namashiwi yenu.¹⁵Aba abaume batatu cilibasungwishe tekuti basuke Yobo nakabili; tabakwete nangula lishiwi ilyakulanda nakabili. ¹⁶Kuti nalolela pantu tabakososa, pantu bemininafye palya tondolo kabili ukwebula ukwasuka nelyo cimo?¹⁷Awe, naine nkasukafye palubali lwandi; naine nkabebafye pabwishibilo bwandi. ¹⁸Pantu ndi uwaisushiwa namashiwi; umupanshi uwaba muli ine ulapatikisha. ¹⁹Moneni, amabele yandi yali kwati yokopanga umwangashi ushikwete kwakufumina; nga ikupiko yapamwangashi, cili icakuipékanya ukulepuka.²⁰Nkasosa pakuti ngaba uwakupemwina nkesula imilomo yandi nokwasuka. ²¹Nshakalange nakapatulula; nangula ukupela amashina yabushimucindi kumuntu uli onse. ²²Pantu ushaishiba kupela ayo mashina; nganalicitile ico, kabumba wandi ngasendele bwangu ine nokutwala ukutali.

33

¹Eico nombu, nkompapata tesheni ukusosa kwandi; umfweni kumashiwi yandi yonse. ²Moneni nombu, ndiswile akanwa kandi; ululimi wandi lulisosele mukanwa kandi. ³Amashiwi yandi yakufuma kubololoke bwamuntima yandi; imilomo yandi isosa ubwishibilo ubwakupwililika. Umupanshi wakwa Lesa ulimpangile umupemo wawamaka yonse ulimpele umweo.⁴Umupanshi wakwa Lesa ulimpangile; umupemo wawamaka yonse ulimpele umweo ⁵nga kuti wacita, ngasuka; bika amashiwi yobe mumuyamo kuntashi yandi kabili iminina.⁶Moneni, ndifye ngefyo muli mumenso yakwa Lesa; naine wine napangilwe ukufuma kwiloba. ⁷Moneni icitinya umwe wandi tecakami lenge ukuba no mwenso.; nangula ifisendo fyandi ukaba ifyafina pali imwe.⁸Cine cine mulisosele mukumfwa kwandi; ndyumfwile iciundo camashiwi yanu cikotila, ⁹Ndimusuma kabili uwakubula amapulu; ndi wakaele kabili tamwaba lubembu muli ine.¹⁰Moneni, Lesa alafwaya inshila shakundikailamo; ambona nga umulwani wakwe, ¹¹Abikile amakasa yandi mumakoli; amona intapulo shandi shonse. ¹²Moneni, muli ici temuli abakulungama nkamwasuka, pantu Lesa mukalamba ukucila umntu.¹³Ninshi ulwishikanina nakwe? Telubulula nangufye nipali cimo paficitwa fyakwe. ¹⁴Pantu Lesa asosa umuku umo cacine, ibili, nangula line

umuntu tacimona.¹⁵ Muciloto, mucimonwa cabushiku, ilyo utulo cashika twapona pabantu, mukushipula pabusashi¹⁶ Elyo Lesa esula amatwi yabantu kabili nokubatinya nefyakutinya, Munshila yakulweseshamo umuntu mufyayjyebuka fyakwe.¹⁷ kabili nokutalisha icilumba kuli wena.¹⁸ Lesa alabweshwa umweo wamuntu ukufuma kunindi, umweo wakwe ukunacilukila kumfwa.¹⁹ Umuntu alalimunwa nobukali pabusashi bwakwe, nokuculuka ukwakutwalilila mumafupa yakwe,²⁰ Pakweba ati umweo wakwe ufume kucakulya,²¹ Umubili wakwe ulonaulwa pakuti teumoneke; amafupa yakwe, ilyo tayamoneke, nomba kwikatililwa.²² Mucishika, umweo wakwe ulatwalwa mupepi necilindi, umweo wakwe kuli abo abakabila ukuoula.²³ Lelo ngakuli malaka uwingaba uwakumulandiko, umo pekana limo ukweba umuntu ifyaba ifyakulungama kuli ena,²⁴ Ukuba kepe kepe kuli ena nokutula pususha uyu umuntu ukanaya kucilindi ndisangile icakumupususha;²⁵ Elyo umubili wakwe ukaba uwakulelema ukucila uwakaice; ulibwekeshiwepo kuushikushakwe ishabumusepele bwakwe.²⁶ Akapepa kuli Lesa kabili lesa akaba uwankumbu kuli ena, pakuti amone icinso cakwa Lesa nensansa. Lesa akapela umuntu ukucimfya kwakwe.²⁷ Elyo ulya muntu ekesa kwimba kuutanshi tabantu nokutula, nalibembwike nokususha cilya icali icisuma, Lelo ulubembu lwandi talwali mwinwe.²⁸ Lesa alipuswishe umweo wandi ukuuya mucilindi; umweo wandi ukakonyapo ukumona ulubuto.²⁹ Moni, Lesa acita ifi fintu fyonse nomuntu, libili cacine, limo nemiku itatu,³⁰ Mukubweshwa umweo wakwe kucilindi, pakuuti engatutubushiwako nolubuto lwamweo.³¹ Bikeniko umucetekenya, Yobo, kabili ufweni kuli ine; beni tondolo kabili nkasosa.³² Ngaulikwete ifili fyonse ifyakusosa, ngasuka; sosa pantu ukofwaya ukushinikisha ukuti uli mubulungami.³³ Ngatafili fyo, lelo tesha kuli ine twalilila iukuba tondolo, kabili nkakusambilisha amano."

34

¹Elyo, Elihu alikonkenyepo ukusosa; ²"umfweni ku meshiwi yandi, imwe abantu ba mano; ngumfweni nebo, imwe mwebali na mano. ³Pantu ukutwi kulinga amashiwi nge fyo akanwa bomfwa ifya kulya. ⁴Natusale fwebo palwesu icabune; katufwaye fwebo mukali kabaifwebene icaba icisuma. ⁵Pantu yobo na landa, 'Nebo ndi mulungami, kabili lesa na pokolola insambu shandi. ⁶Nangula ukukonka insambu shandi uwaishibwa ukuba uwa bufi icilonda candi taciposhiwa, nangula ndi uwa bula ulubembu. ⁷Nani umuntu uwaba nga Yobo, uunwa nokupumya nga amenshi, ⁸uwenda no kushinguluka na mu mabumba muli abo abaita ububifi elo uwenda na bantu aba ume ababifi? ⁹Pantu alilandile, ' Tacili cintu ku muntu uku kwata ukufwaya no kucita ifyo Lesa akabila; ¹⁰Eico umfweni kuli nebo imwe mwebaume abo mfwa; cakutali fye ukufuma kuli Lesa ukuti acita ububifi cakutali ukufuma ku wamaka yonse ukupanga ulubembu. ¹¹Eico alalipila ukuibwekeseshapo imilimo ya muntu; ¹²Mu cishinka, Lesa tacita ububifi nangula uwamaka yonse uku pondamika ubupingushi. ¹³Nani amalashike pano isonde? nani amapele isonde lyonse panshi yakwe? ¹⁴Nga cakuti ena aibikile umwine intontonyo ukuba ku mwine epela, elo noku fwaya ukukolonganika ku mwine umupashi elo no mupu. ¹⁵Elyo umubili kuti wa onaika pamo; muntu onse kuti abwelelalamo kulukungu na kabili; ¹⁶Kabili nomba nga naukwatera ukumfwikisha, umfwa kuli ici, umfwa ku ciunda ca fyebo fyandi. ¹⁷Umo uwapata umulinganya kuti ateka? kuti wasusha Lesa, uwaba umulungami na maka? ¹⁸Lesa, uusosa ku ,mfumu; uli cinangwa, nangu asosa ku bacindami, ' ati uli mbifi? ¹⁹Lesa ushilanga umuncishanya ku ntungulushi elo teshibho abantu abakankala ukucila abalanda, pantu bena bonse bamibombebele ya maboko yakwe. ²⁰Mukashita akanono bali no kufwa, pakuti kabushiku abantu bali nokusunkashiwa no ku pita, 'abantu abamaka bali no kusendwa, lelo taku maboko ya buntunse. ²¹Pantu amenso ya kwa Lesa ya lolesha pa mibele ya muntu alalileshe shonse intampulo shakwe. ²²Takwaba imfimi, nangu ukufita fititi ni kwisa ba ncita tubi uko bengafisama pa lwabo. ²³Pantu Lesa takabila ukufwaya ukweshwa umuntu ukutwalilila tacili na kufwaikwa umuntu uuli onse ukuya kuli ena ku bu pingunshi. ²⁴Alasansaula abamaka abaume tupimfya tupimfya pantu ku inshila shabo ishile fwaikwa ukukonkanyapo ukufwailikisha, alabika bambi mu ncende shabo. ²⁵Muli uyu musango alikwata amano mu ficitwa fyabo; alafumyapo aba bantu mu bushiku; alaba pwilishisha. ²⁶Mu menso yabambi; alabepeye bena paficitwa fyabo ifibi nga ba kabolala. ²⁷Pantu bali aluka ukufumako uku mukonka no kukana sunina shonse inshila shakwe. ²⁸Muli uyu musango, balilengele ukulila kwa bantu abapina ukwisa kuli ena; alomfwa ukulila kwa abantu abacushiwa. ²⁹Lintu aikala tondolo, nanina enga museka ati abifya nga cakutula afisa icinso cakwe, ninani unga mumona. Alateka pafyalo na pali umo. ³⁰Pakutula umuntu ushaba na lesa engakana ukuteka pakutula kwiba nangu umo alekufulunganya abantu. ³¹Awe nga cakutula umo alanda kuli Lesa, " Ndiwa kushinikisha ukushininwa lelo sha kabembuke na kabili. ³²Nsabilisheni nebo ifyo nshi ngamona; Ndipangila ulubembu, lelo nshakacite na kabili. ³³Bushe muletontokanya ukuti Lesa ali no ku kanda ulubembu lwa ulya muntu, pantu ulipatile ifyo Lesa acita? ufwile ukusala, awete nebo. Sosa ico iwe waishiba. ³⁴Abaume abalishiba ba kasosa kuli nebo icine cine umwaume onse uwamano uungufwa akasosa, ³⁵Yobo alanda ukwabula amano amashiwi yakwe tayabamo amano. ³⁶Nga eka Yobo abikwa pa kweshiwa mu finono ifishinka pa mulandu wakwe pantu ukulanda kwakwe kwati ni bancita abaume, ³⁷Pantu alundo bu cipondoka ku lubembu lwakwe; alatota amapi yakwe mu kupumya pa kati kesu; akolanda ayengi amashiwi lubali kuli Lesa.

35 ¹Elyo alikonkenyepo, ukusosa. ²"Bushe uletomtokanya ici nacilinga ilyo wa sasa, insambi shandi kuli Lesa? ³Pantu ulepusha, 'cikoyafwa nshi kuli nebo elo ni ngaba umusuma nga cakwebati nali bembuka? ⁴nkokwasuka, bonse iwe na banobe. ⁵Lelo kesha mu mulu elo mona sana; lelo sha umulu, lolesha umulu uyo uwacila pali weba. ⁶Nga cakutula naubembuka, bubi nshi wacita kuli Lesa? ifya bupulumushifyonse filelundwapofye, walacita shani kuli ena? ⁷nga cakutula uli mulungami cinshi nalapela kuli ena? cinshi alapokelela ukufuma ku minwe yobe? ⁸Ububifi bobe kuti bwacena umuntu, nge fyo iwe uli muntu, elo no bulungami bobe kuti bwalenga uku nonshako nabambi abana baume.

⁹Pantu ubwingi bwakucitika ulumanimani, abantu balila mu kukutisho; bakoita ukuti bafwiwe ukufuma mu minwe ya abaume ababulamba. ¹⁰Lelo takuli umo ako sosa, Alikwi Lesa uwa mpanaga, uupela myimbo mu bushiku. ¹¹Uusambilisha ifwe ukucilapo nga fintu asambilisha inama shamupanga isha mwi sonde, elo uulenga ifwe abamano ukucila ifyuni fya mulwelele? ¹²Kulya balalila sana, nomba Lesa tapela ubwasuko pantu ku cilumba bantu aba bubifi. ¹³Lesa mu cishika tali nakumfwa ukulila kwa kutumpa; ena uwamaka yonse tali nakukutikako iyo. ¹⁴Ni mu bunonoshi akwasukilamo nga watila ukuti taumumona ena no kuti umulandu obe uli kuli ena, lelo ukomulolela ena! ¹⁵Nomba ukososa ukuti ena ubukali bwakwe tabu kanda, elo ena tabula nangu kanono tasakamana ubu pulumushi. ¹⁶Kabili Yobo aisula akanwa kakwe ukusosa ifye buwelewele, akofusha ifyebo ifya bula amano,"

36

¹Kabili Elihu akonkenyepo no kulanda, ²Nsuminisheni ukuti nsose panono ukutwalilila, elo ndemilango ifintu fimo pantu ni nkвата ifinono ifingi ukusosa mu bu cingililo kuli Lesa. ³Ndelomba amano yandi ukufuma ukutali, Nelesumi na ukuti ubulungami bwakwa kapanga wandi. ⁴Pantu icine cine icebo candi tacili no kuba ica bufi kuli umo uwakosoka mu mano ali na iwe. ⁵Mona, Lesa wa maka, elo tasula nangu umo, " aliba uwamaka mu kukosa mu kumfwisha. ⁶Tabaka umweo wa babifi abantu nomba ico acita acitile icalungama kuli abo aba cula. ⁷Tafumyapo amenso yakwe pa bantu abalungama lelo acita ukulusha bena pa fipuna nge ishambumu umuyayaya, elo basumbulwa. ⁸Nga cakutula bakakilwa mu miyololo nokwi katwa muntambo sha ku cushiwa, ⁹Elyo alasokolola kuli bena ifyo bacitile, elo nefya bupulumushifyabo ne cilimba cabo. ¹⁰Ena elyo ala besula amatwi yabo na ku mafunde yakwe, elo no kubakomesha bena ukubwe lelamu ukufumako ku fya bu pulumushi. ¹¹Nga cakutula baumfwa kuli ena no ku mu shinshimuna bali no kwikala inshiku shabo mu kutunguluka ne myaka yabo mufyakwi kushiwa. ¹²Lelo, ngatabo mfwile, bali no ku pwishiwa ku luapanga bali no kufwa pantu tabakwata ukwishiba. ¹³Abo imbula Lesa mu mutima basunga ubukali bwabo; kabili tabalila ukwita ukuti bafwiwe nangula ilyo fye Lesa abapalafila. ¹⁴Bafwa muli bumisepela bwabo ne myeo yabo yaloba muli bacilende bwabo. ¹⁵Lesa apokolola abakocushiwa musango wakucushiwa kwabo alabebula amatwi yabo mu kupitila mu kutikishi wa kwabo. ¹⁶Icine, alefwiya uku mifumyamo mu bulanda bwenu no ku kufwala ku capabuka icifulo ico icishakwata ukucula elo kwena itabulo lyobe lili no kwa nshikwa ne fyalya ifyasulamo amafuta. ¹⁷Lelo webo waisulamo ubupingushi pa bantu ababubifi, ubupingushi no nalinyafye likwitatila webo. ¹⁸Wileka ubukali bobe bu kutwaleku kupumya nangula icikalamba ce lambo cingakupilibula. ¹⁹Bushe ifyuma fyobe kuti fya ku nonshe iwe, pakuti tekuti ubr mu bulanda, nangu kuti ubulamba bonse bwa maka yobe uku kwafwa webo? ²⁰Wilafwaya nkukabili kwa bushiku, ukupanga ulubembu kwi ba mbi kulya abantu bacilikilwe muncende shabo. ²¹Cenjeleni ukuti mwipilibukila ku lubembu pantu mwaliba abakweshiba mu kucula pakutula mutaluke ukufuma ukucita ulubembu. ²²Mona Lesa nasumbulwa mu maka yakwe; nani uli kafundisha nga ena? ²³Nani uwacita ukumukambisha ena pa mulandu wa nshila yakwe? Nani anga sosa kuli ena; webo ulitile ukukana lungama? ²⁴Ibukisha ukulumbanya imilimo yakwe iyo abantu bembila. ²⁵Bonse abantu baliloleshe pa milimo iiyo lelo baliku imwena milimo apatali, ²⁶Mona, Lesa mukalamba, lelo tatwamumfwikisha bwimo, nempendwa ya myaka yakwe taingapendwa. ²⁷Pantu alakula amapompela ya menshi elo alalenga ukusunga lula ukuba imfula ukufuma kuti fubefube. ²⁸Ayo amakumbi yapongolwe panshi no kubonena mubwingi pa mutundu wa muntu muntunse. ²⁹Icine, bushe uli onse kuti aumfwa ukufushiwa kwa ku salangana kwa makumbi ne cibulukuto ukufuma mu musakuta wakwe? ³⁰Mona afungulula ukubyata kwalubuto ukushinguluko umwine no ku fimba mishila ya pali bembila. ³¹Muli iyi nshila alapingula abantu no ku pela ifya kulya mu bwingi. ³²Alesusha iminwe yakwe noku byata kwa nkuba kano aikonkomensha ukuti ipone ukusha icishibilo caiko. ³³Icibulumo cisoko icimwela, ne ngombe nayo kumfwa ukwisa kwi ciko.

37

¹Icine cine umutima wandi watutuma pali ici, cifumine mu cifulo ca uko. ²Umfweni mwebo, umfweni ku congo ceshiwi lyakwe, icinda icikofuma mukanwa kakwe. ³Akocituma mwisamba lya mulu onse, Akotuma ukubyasha kwakwe ku mpela ya sonda. ⁴Ishiwi likobuluma pauma ya ciko; akobuluma ne shiwi lyabucindami bwakwe; kabili talesha ukubyanta kwe ishiwi lyakwe ilyaumfwika. ⁵Lesa alabukuta ifyakutusungusha ne shiwi lyakwe; Tacita ifintu ifikalamba ifyo twingafilwa ukumfwa. ⁶Pantu alalanda ku bunga bwa mfula, pona pe sonde no kusansa kwa mfula, ukuba ukukalamba ukusansa kwamfula. ⁷Alalesha ukuboko kwa muntu onseb ku kubomba pakweba ati abantu bonse abo apanga bengamona ificitwa fyakwe. ⁸Nolu ifiswango fyaya mukufisama no kwikala muncengo. ⁹Kankungwe akoisa ukufuma kuntu ekala ku kapinda ka ku kulyo, no kutalala ukufuma ku kusalangana kwa mwela ku kapinda kaku kuso. ¹⁰Ukupitila ku mupu wakwa Lesa amenshi Makasa yal;apelwa; ukufunguluka kwa menshi kuli kosele nge cela. ¹¹Icine cine, alapima ukutikama kwe kumbi ne cime, alasalanganya ukubyata kwakwe ukupitila mu makumbi. ¹²Alensha amakumbi ukushingulusha ukupitila mukuyatulula kwakwe, pakwe bati yengacita. ifyo akoyakonkomesha pa mulu wa myulu isonde lyonse. ¹³Alalenga fyonse ifi ukucitika; munshita shimo alalenga fyonse ukucitika mu kulungika, munshita shimo pa calo cakwe, ne nshita shimbi cibomba nge cipangano ca cisumino. ¹⁴Umfwa kuli ici, Yobo leka no kutontonkanya pa ficitwa Lesa acita. ¹⁵Bushe walishiba ifyo Lesa apakanga amakumbi nefyo apanga ifibyasha mu nkuba? ¹⁶Bushe walishiba ukwelela kwa makumbi, ificitwa fyakupapa ifyakwa Lesa, nani uwapwililika mu mano? ¹⁷Bushe walishiba ifyo insalu shobe shikaba ulo icalo ciminine pamulandu wa mwela uwisa ukufuma kapinda ka kuso? ¹⁸Kuti wafungulula umulu kubati fintu engacita umulu, uli uwakukosa kubati cilolani cakwengwa ne cela? ¹⁹Tufunde ifyo twingalanda kuli ena,

pantu teti tubike ifi kansa fyesu pamo nshi pamulandu wakufita mu matontonkanyo yesu. ²⁰Bushe kuti aebwa ukweba ati nebo nkofwaya ukulanda nankwe? ²¹Nomba, abantu tekuti baloleshe ku kasuba nga nakabeka mu mulu panuma umwela wapitapo nokufumyapo amakumbi. ²²Ukufuma ku kapinda ka ku kuso kwafuma umukuba wa kubuta-pali ubucindami bwa kutinya. ²³Na pawabulamba onse, tekuti tumusange! mukalamba mu maka; tatikisha umulinganya no kushilishiwa ukukalamba. ²⁴Napali ici, abantu balimutina. Tomfwa kuli abo aba mano mu mano yabo abene."

38

¹Nolu Yawe aitile Yobo ukufuma mu cimwela no kumweba ati, ²"Ninani uyo uleta imfimi ku mapange ukupitila mumashiwi ukwabula amano? ³Nomba uipekanye kubulwi kubati mwaume pantu nkokwipusha amepusho, kabili ufwiye ungasuka. ⁴Nikwi wali ulo napangile umufula we sonde? ngeba, ngasuka ngolishibe sana. ⁵Nani apimine? nge ba, ngaulishibe nani afungulwile umwando wakupimina pali cena? ⁶Ni pii bashimpile umufula? nani ashimpile ilibwe iya pa cifutu. ⁷Bushe ulo intanda shalucelo shilumbanya capomo na bonse abana baume bakwe Lesa bapunda ukusangalala? ⁸Nani esala ifibi pali bamba ulo capuka, kubati cafuma mwifumo- ⁹Bushe elo napangile amakumbi nge cakufwala cakw, ne mfimi iyafitisha nge cakufimbapo? ¹⁰Ula lwine elo namuputeile bamba ngo mupaka wandi, kabili elo nabikile impindilo ne fibi, ¹¹Kabili elo nalandile ukweba ati, ulekufikapa apa, tekwasha kucishapo; apo epo nkabika umupaka ku cilumba ca mabimbi yobe. ¹²Bushe walipela ifipope ku lucelo, nangula amacaca ukuyalenga kwishiba icifulo cayako, ¹³Pakweba ati lwingekata impela she sonde nokukuntamo ubunkalwe muli cena? ¹⁴Isonde lyalipibuka kubati liloba lye bumba mu cikomeno; fyonse ifintu fiminina apakubuta kubati cipimfya capetwa ica cakufwala. ¹⁵Ukufuma ku bantu abankalwe ulubuto lwabo lwalifumishiwapo; ukuboko kwabo ukwaiminina kwalitobeka. ¹⁶Bushe waliyapo ku ya menshi pali bamba? Bushe walyenda panshi ye tenga? ¹⁷Bushe impongolo shamfwa shalisokolo lwa ku; li webo? Bushe walishimona impongolo sha cinshingwa ca mfwa? ¹⁸Bushe walishiba icalo mubukulu? ngeba, ngawalicishiba conse. ¹⁹Bushe inshila yaku cifulo cakatushishapo icalubuto- nge mfimi, icifulo caiko cilipi? Bushe kuti watungulula ulubuto ne? ²⁰Bushe kuti wasannga inshila yakubwelelelamo ku mayanda yabo. ²¹Mukukanatwishika webo ulishibe, pantu walifyelwe ilya nshiyta; Impendwa yanshiku shobe yalikulisha! ²²Bushe walingilamo mu nganda yakusungilamo imfula yabunga, Bushe wali monapo inganda yakututilamo umulongwe, ²³Bushe ifi fintu nasunga mushita ya malwa napa nshiku shantulubundi no bulwi? ²⁴Bushe walishiba inshila ukuya uko utumyasha tusalanganishiwa nangula uko icimwela cipasanganina ukufuma kukabanga pano isonde? ²⁵Nani waimbile imikonkwa umwakupita mulamba wa mfula, nangu uwapanga inshila ya cibulukuto, ²⁶Ukulenga imfula ikoloka pa apashaba umntu nangu um, na pa matololo umo umushaba nangu umo, ²⁷Kukwikusha apakube iciswebembe ne cimfulumfulu nokulenga umushili ukumesha icani nani? ²⁸Bushe imfula yalikwata wishi, nangula nani afyele amatoni ya mume? ²⁹Ni mwifumo lyakwani umufuma amenshi makasa? Nani wafyele utukalambya twa mume utwa mumulu? ³⁰Amenshi yalafisama ayene kabili yasanguka kubati libwe pa muluwe tenga. ³¹Kuti wafyenta umunyalolo pali pleyadasi, nangula ukukakula imyando ya kwa Olyoni? ³²Bushe kuti watungulula mulanga ukumoneka panshita yakwe iyayana? icibuli Bushe kuti watungulela icibuli na bana baciko? ³³Bushe walishiba ifyakukonka fya mu mulu? Bushe kuti wabika mu cifulo amafunde yamumulu pa calo? ³⁴Bushe kuti wasansula ishiwi lyobe mumulu, pakwebati, ukufula kwa menshi yamfula kwingakufi, mba webo? ³⁵Bushe kuti watuma ukubyasha kwa nkuba ukwebati kwingaya, pakweba ati bengalanda kuli webo; pano epo tuli? ³⁶Nina wabika amano mu makumbi nangu uwapela ukwishiba ku bufumi? ³⁷Uwingapenda amakumbi mukucenjela kwakwe. Nani engetile inkanda ya menshi mulwelele, ³⁸Nolu ulukungu kuti lwakambatana kabili ibumba ukupanga amampulukusu. ya calo no kwikatana pamo? ³⁹Bushe webo kuti walunga umulwani wakulya inkalamo iikota nangula ukupwisha insala ya twana twankalamo. ⁴⁰Nolu shikoamfwila mu lucengo no kwikala kwa kubelama ukusendamako mukulolela nani? ⁴¹Nani apekanya abalwani bakwa mwankole ulo abana bakwe. balilila kuli Lesa no kulelekana kwa kubulisha ifya kulya?

39

¹Bushe ulushibe inshita iyo ifibushi mabwe mumabwe fifyalilapo abana bafiko? Bushe kuti wamonako uko insebula ikofyala utwana taiko? ²Bushe kuti wpenda imyeshi shimita pa kuti shifyale? Bushe ulushiba inshita iyo shifyalilapo abana? ³Shilakontama no kufyala abana, elo nobutanshi bwakufyala kwasho bulapwa. ⁴Abana bashiko balakosha nokukulila mumpanga umubutule; balafuma baya, nokubwela nakabili iyoo. ⁵Ninani uuleka impunda yampanga ukuya lintungwa? Ninani uukakula nefyakukake mpunda ya lubilo? ⁶Uwo nacistila ing'anda mu ciswebembe, ing'anda mu mpanga iya mecele? ⁷Iseka fye mukupumya ku fyongo fya mumusumba; taikutika nakukupunda kwa kwa namutekenya. ⁸Tlendauka pa mpili kwati nipa mulemfwe; uko eko ifwailisha ifimenamena fyonse ifya lulembelya pakweba ati ilye. ⁹Bushe imboo kuti yasansamuka ukukubombela? Bushe kuti yasumina ukwikala mwichinnka lyobe? ¹⁰Bushe kuti wabomfya imyando ukukakililako imboo mumukolwa? Bushe kuti yakukonka ikoya iko kubatila mumikonka panuma yobe? ¹¹Bushe kuti waicetekela pantu amaka yaciko yakulu sana? Bushe kuti wailekela imilimo yobe ukweba ati eyo ikubombele? ¹²Bushe kuti waicetekela ati ikandetela ifyakusepa fyandi ku ng'anda, ukulonganika ing'ano ukwakupumina. ¹³Amapindo ya mbuni yalefunguluka ne cilumba, lelo amapindo yakwe ne ngala fyakutemwa? ¹⁴Pantu alalekelesha amani yakwe panshi, nokuyaleka yakokangabukila mulukungu, ¹⁵alanda ukweba ati ulukasa kuti lwanyatinaula nangu iciswango campanga kuti vayanyantaulapo. ¹⁶Alacita ubuluku kubama banono bakwe kubati tabali bakwe; Tamfwa nobubi bwapakufyala ati ali acucutikile ibbusha. ¹⁷Pantu Lesa ali mubusha amano kabili tamupelapo nomucetekanya. ¹⁸Ulo abutuka lubilo, aseka kabalwe mukutumfya no wamuninapo. ¹⁹Bushe nunwe wapela kabalwe amaka? Bushe

walimufwika mu mukashi amasense ayapelela? ²⁰Bushe walimulengapo ukulekutolauka kabati niii makkanta ukucinfama kwa katoka kwa mu myina yakwe kwa kuteta umwenso. ²¹Alapalaula mu mukonnko no kwangila amaka yakwe; afulumukila mukukumanya ifanso. ²²Aseko mwemso nokutentuka iyoo; tasunsuluka ku lupanga. ²³Umufwi ulatutuma mu mbafu shakwe, ukubakipo fye nokubyata kwefumo no musumbo. ²⁴²⁵Mukupontauka alapwe milundu ku bukali ne chifukushi; oakumfwe iciunda cantandala, yekuti eminine pa ncende imo ine. Ulo lonse intandala ilila eba ati, 'Eya!' Anunsha no bulwi ukutali, ukululuma kwaba mushika nokukuwelesha. ²⁶Bushe niku mucetekanya obe pungwa elelele? ifyo atambalikila amapindo yakwe lubali ku kapinda ka kukulyo? ²⁷Bushe niku makambisho yobe eko kapumpe afokela mu mulu nokuya ku pikule icinsa apakulepa? ²⁸Ekala pa cilibwe, no kupanga ubwikalo bwakwe pa mulu wafimabwe ifyakusambuka, e cele. ²⁹Pele palya pene epo alengwila icakwikata; amenso yakwe yalafimwena ukutali. ³⁰Utwana twakwe nato tulafipila umulopa: ukuli abantu abepayawilwe, uko nate ekwali."

40

¹Yawe alitwalilile ukulanda kuli Yobo; ena alyebele ati, ²"Bushe uyo onse uwukofwaya ukupililika engesha ukupindululula uwamaka yonse? Ena uyo uwulempakana na Lesa, lekeni ena asukw." ³Nolu Yobo alyasukile Yawe no kweba ati, ⁴"Moneni, nebo ntali kantu, musango ndo ningakwasukilamo webo? Nebo nabika ukuboko kwandi pakanwa kandi. ⁵Nebo ndilandile limofye, kabili nebo nta asukile, libili, cinefye, lelo nebo ntakotwalilila nakabili iyoo." ⁶Nolu Yawe alyasukile Yobo ukufuma mu cipupu cakutinya no kweba ati, ⁷"Nomba kaka umusana ngo mwaume, ico nebo nalakwipusha amepusho webo, kabili webo ungasuke nebo. ⁸Bushe kwena webo kuti waeba ati nebo ntaba nabololoke? Bushe webo juti wa nseja nebo pakweba ati webo umoneka ngo mololoke? ⁹Ulikwete ukunoko kunati kwa kwa Lesa, kabili kuti wa pangalakata ne shiwiw kubati lyakwe? ¹⁰Nomba ifwiwe we mwine mu basambashi no mucinshi; ufwale we mwine mu bucindami na bukatebebe. ¹¹Salanganya impusho ya bukali bobe; uleshe pali onsefye uyo uyitumike no kumutentemuna panshi. ¹²Lolesha pali onsefye uyo uyitumike no kumuleta pe samba: unyantaule abantu babifi epo beminina. ¹³Ubashike [pamo bena mwiloba; ufunge ifinso fyabo muncende ya disama. ¹⁴Nolu nebo nkasumina palwa webo ukwebati ukuboko kobe k=ukwa kulya kuti kwa kupususha. ¹⁵Lolesha nomba pa mubu, iyo napangile ulo nakulengele webo; yena ilya icani kubati ni ng'ombe. ¹⁶Mona nomba, amaka yaiko mu musana waiko; ubulamba bwaiko bwaba mu minofu ya lufumo lwaiko. ¹⁷Yena icita umucila waiko kubati citi ca seba; ne mishipa sha matanta ya iko yalundwa pamo. ¹⁸Amafupa ya iko yaba kubati ni ncelo sha mukuba; amolu ya iko kuabati ni mbulo sha cela. ¹⁹Yena yaba ya ntasnihi ya fyabumbwa fya kwa Lesa. Kuofye Lesa uyo uwaipangile yena, eungaicimfya. ²⁰Ico imilundu iyipa ifyakulua yena; ne finama fya mpanga fyangalila mupepi. ²¹Yena isendama mwisamba lya matuwa mu mansansa ya matete, mu matafu. ²²Amatuwa yaifimba yena ne cintelelwe ca yako; imango sha ku nika shinse shaishinguluka yena. ²³Mona, umfwa inika ubunshe ululamba lwa iko, yena taitutuma; yena ilaba iyakushipa nangu Yodani yaposa ukufika na ku kanwa ka iko. ²⁴Kwingabapo uyo uwingaikata ku ndobo, nangu kuitula imyona ya iko ne cikobelo?

41

¹Bushe kuti walobe ng'wena ku ndobani ye sabi? nangu ukukake incendwa shaiko no mwando? ²Bushe kuti wapisho mwando mu myona waiko, nangu ukutibula incendwa yaiko ne ndobo? ³Bushe kuti yakupatila sana? Bushe kuti yalanda ifyabo fyamutembo kuli webo? ⁴Bushe kuti yapingana nobe icipangano, ukweba ati uibule kukuba umubomfi obe umuyaya? ⁵Bushe kuti wayangasha ifyo unga ngasha akoni? Bushe kuti waikakila ababomfi bobe abakashana? ⁶Bushe amabumba yabalondo besabi kuti vabnita amakwebo pali yena? Bushe kuti bayakanyamo ukushitisha kuli ba shimakwebo? ⁷Bushe kuti waisushamo imifwi ya matwi mu mukupo waiko nangu mumuywe waiko tumafumo twakwipailako isabi? ⁸Bikapo iminwe yobe pali yena umuku umo fye, elo ukoibukisha bulwi kabili tawakabwekeshepo nakabili. ⁹Mona, Icicetekelo ca onse uucita filya cabufi; bushe tali uuli onse kuti awila fye panshi peka pakuimona? ¹⁰akuli umukali uwakweba ati, ayalamushe; ninani, kanshi uungeminina ku cinso caiko? ¹¹Ninani uwabalilapo ukumpelapo ifili fyonse pakweba ati mubweshe? Fyonse ifyaba mwisaba lya mulu fyandi. ¹²Ntatalale pamulanduwa mulu ya ng, wena, nangu palwa maka yaio, nokulingana kwa mubili waiko. ¹³Ninani wingafumyako icakufwala cakunse caiko. Ninani wingapushamo mu cakufwala ca yaiko icakukosa mu miku ibili. ¹⁴Ninani ungasulako kufibi fya cinso cakwe - amenso yalishingauka yaliba yakuleta umwenso. ¹⁵Insuma yakwe yakipangwa mwi milongo milongo ya nkwele, utwakukambantana capamo kubati balikomenena. ¹⁶Akanankwe kalioalinisha kukanankwe icakwebati no mwela teti wingile pakati katuko. ¹⁷Twalikumikana kukanankwe; twalisuntinkana icakweba ati yeti tukambatulwe. ¹⁸Ulubuto lulabyata bgatasemuna; amenso yaiko yaba kwati ni nkopyo shapa macaca. ¹⁹Mukanwa kaioko mulafuma ulubingu lwa myenge ne nsase shamulilo shila sasatuka. ²⁰Mu myona yakwe mulafuma ifyushi kubati ni nonngo iikobilauka pa mulilo uo bakunkisheko ati ukabe sana. ²¹Umupu waiko ulakosha amafito yaba no lubingu umulilo ulafuna mukanwa kaiko. ²²Mumukoshi waiko mwaliba amaka, no mwenso ulacinda muntanshi waiko. ²³Ukupetama kwa minofu yalisuntinkana pamo; yalikambatikwa pali yena bwino; tekuti iteshiwe. ²⁴Umutima waiko walikosa kubati libwe mucinefye, ukukosa fye kubati libwe lyaku pelapo. ²⁵Ngayaimya pa mulu, nangu nitumilungu tulatina; pa mulandu wa mwenso, tulabwelela cimpfutanuma. ²⁶Icanso ngacamulasa, tapali neficitika - nangufye lifumo, umufwi, nangu cimbi icanso icakusongoka. ²⁷Atontonkanya pa cela kubati musanse, kabili umukuba kaubati cintu cakubola. ²⁸Umufwi teie umulenge ukufulumuka; kuli ane amabwe yamu cisukishilo yasanguke misungu. ²⁹Inkoto kuli ena aimona kwati misanse; ilaseka kukufooka nokutenta kwa mufwi. ³⁰Mwisamba lyaiko mwaliba kwati fiinga fya nongo yakutobaiko ifyakutwa; Isha no mukula mu

matipa kubati cela cakusokwelako.³¹ Ilalenga itenga ukubilanka kwati ni nongo ya menshi ikobilauka; Ilalenga bamba ukuba kwati musashi wamafuta.³² Ilalenga ukubeka kunuma yaiko; umbi kuti atontokanya ati itenga lyalikwata imfwi.³³ Pa calo tapali uwakulingana nayena, uwapangwa ukwikala ukwakubulo mwenso.³⁴ Ilamona fyonse ifyacilumba; ni mfumu pali bonse abana baume ba cilumba.

42¹ Nolu Yobo alyasukilwe Yawe nkweba ati, ² "Nebo ndishibile ukwebati kuti wacita fyonse, ukwebati takuli ukufwaya kobe ukwingacilikishiwa. ³ Bushe ninani uyu uwakubula ubwishibilo uwinga cilikila ifyakufwaya kwandi? Cine cine, nalikulanda ifintu lelo shailwike ifintu ifyakukosa ifyo nshakwetepo ubwishibilo. ⁴ Mwalilandile kuli nevo, "umfwa, nomba, kabili nevo nalanda; Nebo nalakwipusha ifintu, kabili webo ukonjebako. ⁵ Nebo nalyumfwile palwa webo kukumfwafye kwakumfwa kwa kutwi, lelo nomba ndikumwene namenso yandi nevo. ⁶ Eco nevo ndiyasulile amashiwi yandi; kabili nalapika mu lukungu na mu mito. ⁷ Calishile kubefi panuma ulo ayebele aya mashiwe kuli Yobo, Yawe alyebele Elifasi umina Temani, "Úbukali bwandi bilimukile kuli webo kabili nabanobe bonse babili, ico tamulandile pali nevo ica kiloka ngefyo umubomfi wandi Yobo acitile. ⁸ Eco kanshi nomba, ibulileni ingombe cine lubali na ba pumbwe cinelubali, kauyeni ku mubomfi wandi Yobo, muitulile ilamp lya ca koca. No Yobo umubomfi wandi akomipepelako, kabili nevo nkopokelela ipepo lyakwe, pakwebati nimilimuuna mwebo panuma yabupumbu bwenu. Mwebo tamwalanda cakololoka palwa nevo, ngefyo umubomfi wandi Yobo acita. ⁹ Eco Elifasi umwaina Temani, Bildadi umwina Shuhi, na Sofari umwina Nmati balile kucita ngefyo Yawe abakambishe, kabili Yawe aliumfwile kuli Yobo. ¹⁰ Ulo Yobo apepeleko ababiye Yawe ali mubweshehe ifikwatwa fyakwe. Yawe alimupele imiku ibili iya fikwatwa fyakwe nga fintu ukwete. ¹¹ Nolu bonse bamunyina ba kwa Yobo. inkashi shakwe shonse, kabili na bonse abamwishibe, balishile kuli ena no kulya ifyakulya nankwe mu nganda yakwe. Bali mulilileko ubulanda nokumusansamusha pa bubi bonse ubo Yawe asuminishe ukwisa pali ena, kabili cila umo pali abo alimupele ulupiye ne nindaminwe ya golde. ¹² Yawe alipalile umweo wa kwa Yobo pakulekelesha ukucila ntanshi; alikwete impaanga amakanai ikumi na yane, ingamila amakana mutanda, ingombe shamakoli limo, kabili na mpunda ishikota ikana limo. ¹³ Kabili ena alikwete abana baume cinelubali na bana banakashi batatu. ¹⁴ Ailinike umwana mwanakashashi wakwe uwantanshi Yemima uwacibili kesia, kabili na uwacitatu Kereni Hapuki. ¹⁵ Mu calo conse tamwasangilwe abanakashi abakuyemba kubati bana banakashi ba kwa Yobo. Wishibo alibapele ubupyani pamopene na ba ndume shabo. ¹⁶ Na pauma ya ifi, Yobo alikele imyaka uwanda umo namakumi yane; kabili alimwene abana bakwe na ba bakwe, ukufika ku nkulo shine. ¹⁷ Nolu Yobo alifwile, ukuba umukote kabili uwa nshiku shakufikapo.

Amalumbo

1¹ Wakushuka umuntu uutendela mumano aya panda ababifi, nangu ukwiminina pamo na ba bembu, nangufye ukulekwikala naba miponto. ² Nomba ukubekwa kwakwe kwaliba mu mafunde yakwa Yawe, kabili mumafunde yakwe ala fitontonyapo akasuba nobushiku. ³ Akaba kubati cimuti ico balimba pali tumilonga twa menshi icitwale fisabo fyaciko munshita yaciko, ico amabula yaciko tayalokota; conse ico akalekucita cikalekupalwa. ⁴ Ababifi tababa ifyo iyo, lelo baba kubati misungu iyulululwa ku mwela. ⁵ Eco ababifi tabakeminine mubupingushi nangu fye ababembu mulukuta lwabalungami. ⁶ Pantu Yawe alishiba imibele yabalungami, lelo imibele yababembu ikaloba.

2¹ Findo ifyo inko shalunkanina, kabili findo ifyo abantu bakopangila amapange ayebusha? ² basha mfumu bapali lino isonde baliminina bonse ne ntungulushi shonse pamo ba imina Yawe no kwimina kalubula wakwe, nokulanda ati, ³ "Natuputaule ififungilo fyabo ifyo ba bika pali fwebo, nokusukusa imiyololo yabo." ⁴ Uyo uwaikala mu myulu akaseka pali bena shi kulu akabapunya bena. ⁵ Elo akalanda kuli boo mubukali bwakwe kabili mu cifukushi cakwe no kubeba mukubasakamika ati, ⁶ "Nebo ne mwine, nalisuba imfumu yandi mu Zion, ulupili lwandi ulwa mushilo. Nkabilisha ulwacipope cakwa Yawe. ⁷ Alilandile kuli nevo, ati, "uli mwana wandi umwaume! ubwalelo nasanguka wiso. ⁸ Ungipushe nevo, kabili nkonkupela webo inko ngekwatwa cobe kabili impela shapano isonde e cakaniko cobe. ⁹ Ukaciputula kunkoto yacela; kubati ninongo yamu bumfi, ukabashinaula mu tupimfya tupimfya. ¹⁰ Eco nomba, mwebo mwesha mfumu, mube abakusokwa; shilimukeni, mwebo mweba pingushi ba pa calo. ¹¹ Shinshimwineni Yawe mukatana kabili angeni mukututuma. ¹² Tomoneni umwana mwaume epali aba nobukali kuli mwebo, pantu muli nokufwa ulofye ubukali bwakwe bukapyo pakashitafye. ifyo baba abakushuka bonse abo aboba muli ena.

3¹ Ilumbo lyakwa Dabidi, ulo afulumukile ukufuma kuli Abalomu umwana mwaume wakwe. ² Yawe, Bushe abalwani bandi baliba banga! abengi balingimine nevo. ³ Abengi bakolanda pali nevo" tapalipo ubwafwilisho pali ena ukufuma kuli Lesa. ⁴ Nomba webo, Yawe uli nkwela ukunshinguluka nevo, nimwebo ubukata bwandi kabili niwebo uwakwinuna umutwe wandi. ⁵ Nabilimba ishiwi lyandi kuli Yawe, kabili angasuka ukufuma ku lupili lwakwe ulwamushilo. ⁶ Nalisendeme panshi nokulala utulo; nalishibukile pantu Yawe alincingilile nevo. ⁷ Ntakatine mabumba yabantu abaibikapo ukunjimina nevo mu ntunga shonse. ⁸ Imeni, Yawe! mpususheni nevo Lesa wangi! pantu muli nokupumaula aba lwani bandi bonse pa micendwa; muli nokuto baula ameno yababifi. ⁹ Ubupususho bufuma kuli Yawe Leken Amapalo yenu yabe pa bantu benu.

4¹ Ngasukeni nevo ulo nkomikuta mwe Lesa wabulungami bwandi; mpeni icipinfda ulo ndi mukumanama. kwateni inkumbu pali nevo nokukutika kwipepo lyandi. ² Mwebo mwebantu, nilwisa ulo mukapilibula umucinshi wandi

mukusebana? nilwisa ulo mukatemwa ico icafyefye nokufwaya ifyabufi? ³Nomba ishibeni ukweba ayi Yawe ali iipatulako kuli tu Lesa ku mwiine. Yawe akakutika ulo nkakuta kuli ena. ⁴Tutumeni mu mwenso, nomba mwibembuka! etatulen mu mitima yenu mubusanshi bwebu nokuba tondolo. ⁵Peleen amalambo yabulungami nokubika icicetekela muli Yawe. ⁶Abengi balabila ukweba ati, "ninani uukatulanga fwebu ifilifyonse ifya bune?" Yawe, sumbwileni ulubuto lwa cinso cenu fwebu. ⁷Mulipele umutima wandi ukucankwa ukwakicilamo ukucila bambi bakwata ulo ingano shabo ne myangashi yabo iipyua nga fyafula. ⁸Nimumutende emo nkosendama no kulala utulo, kuli mwebu mwekafye, Yawe nengeni umutende uo kucingililwa.

5 ¹Ulwa ngomba; nkalamba nefibombelo fyakukupiminako umwela ilumbo lyakwa Dabid. ²Kutikeni kuciunda cakukuta kwandi, mwemfumu yandi elo Lesa wandi pakwebati nikuli mwebu eko nkoepa. ³Yawe mulucelo; mulomfwa ukulila kwandi mulukelo nkoleta ukulilishanya kwandi kuli mwebu nokupembela mwisubilo. ⁴Mucacine tamulipo Lesa uukosuminisha ifya bubifi, Abantu ba bubi taba kalekuba abeni benu. ⁵Abamataki tabakemininepo mu cinso cenu mwalipata bonse abacitefyakubipa. ⁶Mukonaula ababufi Yawe alipata abafyongo elo nabantu abakufutika. ⁷Lelo nebo pomulandu wa bukulubwa cipingano ca citetekelo cenu, nkoisa mu nganda yenu, mukulangilila nkafukama panshi ukulekulungutana kwi Hema lyenu ilyamushilo. ⁸Iye shikulu tungululeni nebo mu bulungami bwenu pa mulandu waba lwani bandi, mulekuta mbalike nshila yenu pali nebo. ⁹Pakwebati tamwaba icacine mu kanwa kabo, mukati ka mibele yabo muli ububi; umukolomino wabo ninindi iyakukenama, ba ponta nolu limi lwanbo. ¹⁰Mulekuba lenga bamulandu, Lesa lengeni amapange yabo yabe ekuwa kwabo! Basokoleni pa membu shabo ishakufulisha pakwebati balibembukileee mwebu. ¹¹Lelo abobonse abakauba muli mwebu bengale kusansamuka; mulekuba leka lyonse balekwaula lyonse munsansa pakwebati mulaba cingilila Balekeni balekusansa mukila. muli mwebu abo abatenwa ishina lyenu. ¹²Pantu mwebu mukapala abalungama Yawe mukabashinguka nobucingo ukwakuba kubati ninkwela.

6 Ulwa ngombe nkalamba; tutambo twafisolobelo, ukubika ku musango wa bena sheminiti. Ilumbo lyakwa Dabidi. ¹Yawe mwinkalipila mu bukali nangu ukwebaula mu cipyu cenu. ²Mbeleleni uluse nebo, Yawe, pantu Nebo ndinakukile, mposheni, Yawe, pantu amafupa yakosokona. ³Umweo wandi nao ulisakamikilwe sana. Lelo webu, Yawe kufika ku nshita ndi ici cikotwa lilila? ⁴Bweluluka, Yawe! mpususha, mpususha nebo pamulandu wa cipangano ca bucishinka bobe. ⁵Pantu mumfwa tamwaba kwibukisha webu. kumbo nani akakupela amatotelo? ⁶Nebo ndi nakile ku fyaku languluka kwandi; ubushiku bonse ndatompasha ubusanshi bwandi ne minsoshi; Nebo nsamba icipuna candi ne minsoshi yandi. ⁷Amenso yandi yakoya ya leshibantukila ku cikanko yakoya yakonakilako pamulandu wa balwani bandi bonse. ⁸Fumeniko kuli nebo, bonse mwebu mwe bacita ulubembu; pantu Yawe alyumfwile iciunda ca kulilishika kwandi. ⁹Yawe alyumfwile ukupapata kwaku mbelela uluse; Yawe alipokelele ipepo lyandi. ¹⁰Bonse abalwani bandi bakalengwa insoni no kuculuka ukulamba. Bena ba kaluluka kabili napopenefye bakaba nenshini.

7 Inyimbo shakwa Dabidi, isho aimbile Yawe ulwa pa mashiwi ya kwa kush u mwina Benjamiti. ¹Yawe Lesa wandi, Nebo nguba muli webu! mpususha nebo ukufuma kuli abo bonse abako nsowa, noku ntuula. ²Umfwa tefyo, bena bakandepula pakati kubati ni nkalamo, ukundepaula mu tupimfya ukwa kubula nangu umo uwakwangwa ukuleta nebo ku bucingo. ³Yawe Lesa wandi, umfwa ndicitile ici, kabili pali umulandu pa munwe yandi- ⁴nga Nebo ndicitile fyabubi kuli ena u wali no mutende na nebo, nangu u kubulwa amano u kucena umulwani wandi u kwabula umulandu, elo u fweni amashiwi yandi. ⁵Elo lekeni umulwani wandi asupile u mweo elo angikate; lekeni ena anyantaule u mweo wandi kumushili no kulambalika umucinshi mu lukungu. ⁶Imeni, Yawe, mubukali bwenu, iminina pafya bukali bwa balwani bandi; alamuka pa mulandu wakwa nebo elo usendepo ifya bupingushi bwa bulungami ifyo mwalandila. ⁷Ifyalo filikolongene fyonse ukushunguluka mwebu; senda nakabili incende yobe iya lungama pali bena. ⁸Yawe, pinguleni inko; mpaleni nebo, Yawe, pa kweba ati, Nebo ndi mulungami elo uwakahele, mwe bakupulamo. ⁹Lekeni imicitile yakubipa iya babifi ise ku kupwa, lelo pampamikeni abantu abalungama, Lesa wa bulungami, mweo mwe bapelulula mitima namatontontanyo. ¹⁰Ubucingo bwandi bwisa ukulekufuma kuli Lesa, upususha abakoloka mu mutima. ¹¹Lesa nika pingula wa bulungami, Lesa uyo uwaba necipyu cila bushiku. ¹²Nga umuntu takalapila Lesa, akanona u lupanga lwakwe elo nokulakupekanya ubuta bwakwe ku bulwi. ¹³Ala pekanya ukulekubomfya i fyanso ena; alapanga imifwi ukulekuicita iya kutwa. ¹⁴Ulekutontontanyo pali umo uyo uli pabukulu no bubifi; uyo ukoimita nama pange ya bonaushi, uyo ukofyala ubufi ubwakubipa. ¹⁵Alipangile icilindi elo nokucimba elo aliponene mu cilindi ico aipangile. ¹⁶Amapange yakwe umwine ayabonaushi yabwelele ku mutwe wakwe umwine, pantu ubukali bwakwe butentemukila pa mutwe wakwe umwine. ¹⁷Nkopela amatotelo kuli Yawe pa luse lwakwe; Nkoimba amalumbo kuli Yawe u wapulamo.

8 Ulwa ngoma nkalamba; ukulekubika mu musango wa gittitho ulwa malumbo lwa kwa Dabidi. ¹Yawe Lesa wesu, ifyo lyaba likankala shina lyenu mwi Isonde lyonse, mwebu mwebalanga bukata bwenu pamulu wa myulu. ²Ukulekufuma mutunwa twana tunono elo no tuleonka mwalipampamika amalumbo pa mulu wa balwani babo ukulekuti bonse abalwani elo no wa cilandushi ukulekuloba. ³Ulo nkolalesha pa mulu pa mulu yobe, Iyo Iminwe yapanga, umweshi elo ne ntanda, iyo wabika u ncende. ⁴Bwa ndo ubucindami bwa muntunse ukwebati mwebu mulekubukisha, nolo mutundu wa muntu ukwebati mulekumupempula? ⁵Lelo mwalibacefyako panono ku fibumbwa fya mu myulu elo mwalibafwika ubukata elo no bucindami. ⁶Mwalimulenga ukulekuteka imilimo yakuminwe yenu; mwalibika ifintu fyonse panshi ya makasa yakwe. ⁷Impanga shonse elo ne gombe, nolofye inama sha mu pmanga, ⁸Ifyoni fya mu lwelele, elo ne sabi lyamuli

bemba, nafyonse ifyo ifikopita mu mukuku wa muli ba bemba.⁹Yawe Lesa wesu, ifyo lyaba likankala Ishina lyenu mwi sonda lyonse.

9 Ulwa gomba nkalamba; ukulekubika mu musango wa mutilabene. Amalumbo yakwa Dabidi.¹Nalekutotela kuli Yawe no mutima wandi onse; nalekulanda pa fyakupesha amano fyenu fyonse. ²Nalekusansamuka elo nokulekwanga muli webo; Nalekwimba ukulumbanya ishina lyenu, mweba kupulamo!³Ulo abalwani banci bakobwela kunuma, bakoipununa elo nokuloba ku cinso cobe. ⁴Pantu ulicingilile mulandu wandi uwakulungama; ulikele pa cipuna cobe ca bufuma, kapingula wa bulungami!⁵Walyebawile inko; walyonawile ababifi; ulipashile amashina yabo muyayaya umuyayaya. ⁶Abalwani balishimine nga mapopa ya pe ulo mwapololola imisumba yabo. Fyonse ifibukisho fyabo fililobe. ⁷Lelo Yawe alikalilile umuyayaya; alipampamike icipuna ca bufumu bwakwe pa bulungami. ⁸Akalekupingula calo no bulungami; elo akalekucita ubupingushi pa nko no mulinganya. ⁹Yawe nakabili akalekuba umwakufisama abacincitilwa, umwakufisama mu nshita yakulekucula. ¹⁰Abo abeshibile ishina lyobe bacetekela muli webo, pantu webo, Yawe, taulekelesha abo abakokufwaya. ¹¹Imbeni amalumbo kuli Yawe, uyo ukoteka mu Sioni; mulekulanda ku nko ifyo acita. ¹²Pantu Lesa uulandula ukusunga umulopa akoibukisha; talaba ukulila kwa ba kocincitilwa. ¹³Ulekuba no luse kuli webo, Yawe; Mona ifyo kocincitilwa kuli abo abampata, webo wenkonsubula ukulekufuma kumpongolo sha ku mfwa. ¹⁴Yangu, ukulekuti ndekulondolola ukumbanya kobe konse. Mu mpongolo sha mwana mwanakashi wa Sione nalekumusekelela mwipusukilo lyenu!¹⁵Inko shilibile mu cilindi ico shaipangule; makasa yabo yaliketwe mwisumbu ilyo baifishile. ¹⁶Yawe alilengele umwine ukulekwishibikwa; alicitile ubupingushi; ababifi baliketwe mu citeyo ca micitile yabo abene. ¹⁷Ababifi balibwelele kunuma ele balituminwe ku mbio, inko shonse isho ishalabile Lesa. ¹⁸Pantu abakoikabila tabakalekulabwa lyonse, nolo ukulekutetekela ku bakotitikishiwa tabakalekuloba umuyayaya. ¹⁹Imeni, Yawe; mwilekuleka umuntu ukulekunyansha; lekeni, inko shikopingulwa ku cinso cenu. ²⁰Batinyeni, Yawe; lkeni inko shilekwishiba ukwebati bantu fye.

10

¹Nindo, Yawe, mukoimininina apatali? Nindo mukoifishila mwebene munshita ya mafya? ²pamulandu wakupama kwabo, abantu ababifi bakopepeka abalanda; lelo nkopapata lekeni umubifi alekuba uwakwitatwa palwa mapange yabo ayo baelenganya. ³Elo muntu umubifi aintutumuna kumapange yakwe aykushika mucakukabila; ali palile mutututlu no kulekutuka Yawe. ⁴Umuntu umubifi aliba necinso icakeima; takabila Lesa. Tabala kutontontokanya pali Lesa pamulandu wakwebati tasakamana nolo panono pali ena. ⁵Aliba uwa kucingililwa panshita shonse, lelo ifipope fyenu ifyakulungama fililepeshe kuli ena; alaputa paba balwani bakwe bonse. ⁶Alalanda mukati ka mutima wakwe, "Nebo shakatale kufilwa; ukupita munkulo shonse nebo shaka kumanye balwani." ⁷Akanwa kakwe kaisulwamo matipu elo na fya kufutika, namashiwi ayakukalifya; ululimi lwakwe lulacena no konaula. ⁸Alalilela umwa kullalilila mupepi ne mishi; mucende shakama amo epaila ababula mulandu; amenso yakwe yalalolesha kuli bamo abakubula abakubafwa. ⁹Alalalila umwakubelama nge nkalamo mwiteshi; alalalila mukupembela kukwita abalanda. Alekata abalanda ulo ukula mwisumbu lyakwe. ¹⁰Abalwani bakwe balyonaulwa elo no ku pamwa panshi; bakoponena na mumasumbu yabo ayakukosa. ¹¹Akolanda mumutima wakwe, "Lesa alilabileko; alifimbile icinco cakwe; takasakamane ukulolesha." ¹²Ema, Yawe! sumbula ukuboko kobe, Lese! wilekula abalanda. ¹³Nindo umuntu umubifi akanina Lesa elo akoyeba mumutima wakwe ukukweba ati, "Nebo ntapendwe uwa mulandu"? Webo ulilukile, pantu lyonse ukomoona umo uyo ulenga ubucushi no bulanda. ¹⁴Uwakupelelwa aipela umwine kuli webo; ulapususha abakubula bawishibo. ¹⁵Funa ukuboko kwa mubifi no muntu mubi. Mulengeni alubulule pafya micitile ya bubifi bwakwe, iyo ena alikutontontokanya ukwabati tekuti mwishibe. ¹⁶Yawe ni Mfumu umuyayaya no muyayaya; inko shilitamfiwe ukufuma mumpanga yakwe. ¹⁷Yawe, mulyumfwile ifyakukabila fyaba kutitikishiwa; mulakutika kwi pepo lyabo; ¹⁸Webo ulalwila abakubula ba wishibo kabili nabakutitikishiwa pakwebati takuli muntu pa calo uwukalenga icintinya nakabili.

100 ¹Welesheni necongwe kuli Yawe, bonse pano isonde. ²Bombeleni Yawe nensansa; iseni kucinso cakwe ne nyimbo shakusansamuka. ³Ishibeni ukuseba ati Yawe ni Lesa ni Lesa; alitupangile fyebo nafyebo tuli bakwe. Fwebo tuli bantu bakwe kabili umukuni wa buce mi wakwe. ⁴Ingileni mu mpongolo shakwe namatotelo kabili mumansa shakwe na malumbo. peleni amatotelo kuli ena kabili mupale ishina lyakwe. ⁵Pantu Yawe wabune, icipangano cacitete kelo cakwe cabako umuyayaya kabili icishinka cakwe cipita mu nkulo shonse.

101 ¹Nebo nko imba ifya cipangano cacitetekelo no mulinganya; kuli webo, Yawe, nebo nko imba ishamalumbo. ²Nebo nkoendela munshila yabumpanfu alale, nilwisa mweba mukesa kuli webo? Nebo nakalekwendela muli bumpanfu mukati ka nganda yandi. ³Nebo nshakabikeno imicitile yabubi kumulolawa menso yandi napata imilimo yabuwele wele iyabubifi; tekuti ilambatile kuli webo. ⁴Abantu ababifi bakansha nebo; nebo nshinakila ububifi. Nebo nkonaula uyo onse uko amba umu nankwe mubumfisololo. ⁵Nebo nshakamuleke uyo onse uwakwala. Nebo nkalolesha kucitetekelo cacalo ku kwikala pambali yandi. ⁶Aboi abendela mu nshila yabu mpanfu kuti babombela nebo. ⁷Umuntu wabucenjeshi takekalilile mu nganda yandi, ababufi taba kapokelelwe ku menso yandi. ⁸Ulu celo no lu celo nebo nkonaula conse cabubifi ukufuma mu caalo, nebo nkafumya yonse imicitile yabubi ukufuma mu musumba yakwa Yawe.

102 Ipepo lwakumanama ulo afwile umutombo nokuponyolwela ubulanda mu ceni cakwa Yawe.¹Umfweni ipepo lwandi, Yawe; umfwa ukulila kwandi kuli webo. ²Wifisa icinso cobe ukufuma kuli nevo mu nshita yandi ya bwafya, kutika kuli nevo. Ulo nevo nkokuta ukufuma kuli webo, ngasuka nevo bwangu. ³Inshiku shandi shikopita nge cushi; na mafupa ya kopya ngo mulilo. ⁴Umutima wandi uli tobekele, na nevo ndi kwati cani ica kuma . Nevo ndilabile ukulya icilyo icili conse. ⁵Mu kutwalilila kwa kuteta kwandi, nevo ndi shile kuba uwakonda. ⁶Nevo ndi kwati lisela lya mumatololo; nevo ndi shile kuba kwati cipululu ca mu cibolya. ⁷Nevo ndala umulole kwati coni icakusa, ceka pa mutenge wa ng'anda. ⁸Abalwani bandi bansebanya nevo akasuba konse; abo aba mpumya nevo ba bomfya inshina lyandi mu matipo. ⁹Nevo nalya imitoi ngo mukate no kusankanya ica kunwa canndi ne filamba. ¹⁰Pa mulandu wa cipyu ca bukali bobo, ulindimishe pa mulu ku kuposa nevo panshi. ¹¹Inshiku shandi shili kwati cinshingwa ifilefumuka, na ndibo ndi wakuma nge cani. ¹²Lelo webo, Yawe, wikala umuyayaya, no kwishibikwa kobe kwa ku nkulo shonse. ¹³Webo ukema no kwata ukubelela Sione uluce. Nomba ni nshita ya kuba no luce pali ena inshita yalingilwe ilishile. ¹⁴Na babomfi bobo balama amafunde bwino no kumfwa inkumbu pa lukungu lwa fitantala fya kwe. ¹⁵Inko shi kicindika ishina lyobe, Yawe, ne mfumu shone sha pa calo shi kacindika ubukata bobo. ¹⁶Yawe akakulula Sione no kumoneka mu bukata bwakwe. ¹⁷Pali iyo nshita, ena akasuka kwipepo lyawa bulwa; ena takatandule ipepo lyabo. ¹⁸Ifi fikalembelwa ku nkulo ya kuntanshi na kubantu abashilati ku fwalwa bakalubanya Yawe. ¹⁹Pantu eba alilolesha panshi ukufuma mu mutali mwashila. ²⁰Ku kumfwa ukutete kwaba fungwa, ku kukakula abo abasekelwe ku kufwa. ²¹Elo abantu ba kabila ishina lya kwa Yawe mu Sione na mulambo yakwe mu Yerusalemu. ²²Ulo abantu na mabufumu balongona pamo ku kubombela Yawe. ²³Ena alimpokele amaka yandi mu kati ka mweo, Ena alififye inshiku shandi. ²⁴Nebo na lilandile, "Lesi wandi, mwi senda nevo ukufuma mu kati ka mweo," webo uli pano umuyayaya inkulo shonse. ²⁵Mu nshita sha kale webo wabikile calo mu ncende; myulu e milimo ya nimwe yobe. Ba kalobo lelo webo ukashala. ²⁶Bonse bakakota nge ca kufwala; nge nsalu, webo ukabafumyamo bena, nabo ba kaluba. ²⁷Lelo webo waba ifyo fine, ne myaka yobe tayakabe ne mpela. ²⁸Abana ba babomfi bobo bakekala, no lupwa lwabo bakekala mu ceni cobe."

103 ¹Ilumbo lwakwa Dabidi. Nebo nkoopela amalumbo kuli Yawe no mweo wandi onse, na fyonse ifili muli nevo, ²Nebo nkoopela amalumbo kwi shina lya mushilo lyakwe. Nebo nkoopela amalumbo kuli Yawe no mweo wandi onse, na nevo nkoibukisha yonse imibele isuma yakwe. ³Ena alekelela imembu shibe; ena aposha amalwele yobe yonse. ⁴Ena e lubula umweo obe kufuma ku konaika; ena akufwika icilongwe ne cipangano cabu cishinka bwapwililila no micitile ya citenda ca cilela ca luce. ⁵Ena e wikusha mweo obe ne fintu fisuma pakuti bu musepela bobo bulengwe cipya nga kapumpe. ⁶Yawe acita ifyo fili fya mulinganya no kucita bupingushi kuli abo bonse aba nyanyantilwa. ⁷Ena alengele ukwishibwa inshila sha kwe kuli Mose imibele yakwe ku mukowa wa bena Israeli. ⁸Yawe wa nkumbu kabili wa kusenamina; ena wa kutekanya; ena aba ne cipangano cikuli cakunakila. ⁹Ena te lyonse asalapula; ena te lyonse kalipa. ¹⁰Ena tatucita kuli fwebo ifyo imembu shilingilwe nangu ukubwesha fwebo ifyo imembu shi kofwa. ¹¹Nge fyo imyulu yalepa ukucila calo, efyo ubukulu bwa cipangano cabu cishinka bwakwe kuli abo aba mu cindikaena. ¹²Nge fyo kataluka akabanya ukufuma ku masamba ifyo fine efyo ena afuma imilandu wa membu shenu ukufuma kuli fwebo. ¹³Nge fyo wishu akwata inkumbu pa bana bakwe, efyo Yawe akwata inkumbu pali abo abacindika ena. ¹⁴Pantu ena aishiba ifyo twa pangwa; ena aishiba ukuti tuli lukungu. ¹⁵Nga ku muntu, ena inshiku shakwe shili kwati cani; ena abalula nge luba mwibala. ¹⁶No mwela wapupa pali cena naco tafilipo kabili tapali nangu umu uwingalanda uko inshita imo cakulile. ¹⁷Lelo oco[anano ca cishinka capwililila cakwa Yawe ca kufuma ku muyayaya ukuya ku muyayaya kuli abo ba mucindika wena, ubulungami bwakwe bulalundulukwa ku lupwa lwabo. ¹⁸Ba sunga icipapano cakwe no kwibukisha ukubela ama kambisho yakwe. ¹⁹Yawe alishimpile icipuna cakwe mu myulu kabili ubifumu bwakwe buteka umuntu onse fye. ²⁰Pela amalambo kuli Yawe, mwebo ba malaika bakwe, mwebo bamo abakososa abo abamaka no kucita icebo cakwe, no kunakila iciunda ce shiwi lyakwe. ²¹Pela amalumbo kuli Yawe, yonse imilalo yakwe, mweba bomfi bakwe abo bacita ubufwayo bwakwe. ²²Pela amalumbo kuli Yawe, fyonse ifibimbwa fyakwe, monse mu ncende umu ena akoteka, Nebo nkapela amalambo kuli Yawe no mweo wandi onse.

104

¹Nkoopela ukulumbanya kuli Yawe no mweo wandi onse, Yawe Lesi wandi waliba uwakulisha walifwala no bukata no bucindami. ²Mwalifimbana mwebene no lubuto nga ica ku fwala; mwalifungulila umulu nge icipembe cansalu. ³Mwalibika imyalo ya miputule yenu mu makumbi; mwalibiko amakumbi yenu iceleta lyenu, mwenda pa mapindo ya mwela. ⁴Ala panga umwela bacilolo bakwe, ulubingu lwa mulilo aba bomfi bakwe. ⁵Apanga umufula wa calo, elo tauli na ku fumapo. ⁶Mwalifimba icalo na menshi nga ica kufwala amenshi ya fimba impili. ⁷Ukukalipila kwenu kwa lengele amenshi ukufulumuka ku ciunda ca kubuluta kwe shiwi bali butukile. ⁸Elyo mpili shalimime, elo apa batama palifungulwike ukufika na mu ncende umu mwebo mwa satelekena. ⁹Mwalipakula imipaka yabo ya kuti tekuti patoloke; tabali ukufimba isonde na kabili. ¹⁰Ali pela utumfuku mfuku ukwitulwila umwakubatama utumilonga ukwitulwila pakati kampili. ¹¹Yala pela amenshi kuli shonse inama mu mabala; ne mbushi sha mpanga ukupwisha icilaka ca shiko. ¹²Ku mbali ya mumana filakulako ifinsa fya fiko, filemba na mumisambo. ¹³Atapilisha ne mpilki ukunfuma ku menshi yakwe mumiputule ya mulwele. Isondelyalisulamo ifisabwa fya milimo yakwe. ¹⁴Apanga ne cani ukukula ica ngombe ne filimbwa ku muntu ukufilima kuti umuntu obe uwa kusombola ifya kulya ukufuma mwi sonde. ¹⁵Apanga umwangashi ukuti umuntu obe uwakusansamuka, amafuta ukulenga icinso cakwe ci bengeshime, elo ifya kulya ukusunga ubumi

bwakwe.¹⁶ Ifimuti fya kwa bwa Yawe filapokelela imfula iingi; ne mukedari ya labanone iya limbwilwe. Kulya ifyoni fipanga ifinsa fya fiko.¹⁷ Ifyuni fyamu mpanga fya cita icimuti ca mukupuri nganda ya fiko.¹⁸ Ne mbusha mpanga shikala mu mpili ishakulepa; impili ishakulepesha shabo ecubo ca tu nsuswa.¹⁹ Ali sontele umwenshi mfimfi ya bushiku ulo fyonse ifinama fya fya mpanga fifuma.²⁰ Mwa pangile ne mfimfi ya bu shiku ulo fyonse ifinama fya mpanga fifuma.²¹ No twana twa nkalamo tulabuluma ku ca kutakanya catuko no ku fwaya ica kulya catuko ukufuma kuli Lesa.²² Ulo akasuba ka fuma, tulayolola no kuya mu kulala mu mimba shabo.²³ Pali nomba abantu ba koya ku macito yabo no ku bomba ukutali ukufika ku cungulo.²⁴ Yawe yaba inga iyo mwa cita imilimo yenu ku mona mwalipangile fyenu fyonse, isonde lya lifulamo imilomi yenu.²⁵ Kulya kuli bembu uwa kushika no kupabuka, umuli ifilika ifilengwa ifi shinga pendwa fyonse ifinono ne fikalamba.²⁶ Ne fyombo filanya kulya, naba shimwe shimwe nafyo emo fya aba ifyo mwe bumbile ukwangala muli bembu.²⁷ Ifi fyonse filolesha kuli mwebo ukufipela ifyakulya fyafiko munshita.²⁸ Ulo mufipela fyena, filakolongana; ulo mwisula iminwe yenu, filaba ifya kwikuta.²⁹ Ulo mu fisa icinso cenu, balashupika, nga mwa sende ukupema kwabo, balafwa no ku bwelelaku lukung.³⁰ Ulo mutuma umupanshi; wenu ukuya fya lengwa no kulenga cipya cipya lubali icalo.³¹ Ubukata bwa kwa Yawe bube umuyayaya, Yawe omfwe ubusuma ukulenga kwakwe.³² Alolekesha panshi pesonde, no kutenkana; alekata ne mpili, nasho shayaka.³³ Nkembila kuli Yawe mu mweo wandi onse; ndi no kwimba ukulumbanya kuli Lesa wandi lyonse ilyo ndi no mweo.³⁴ Yabe ayakulowa ama tontokanyo yandi kuli ena nkasangalala muli Yawe.³⁵ Ababembu bapwishishiwe ukufuma pamo isonde mwileka ababifi kubakabili. Nkopela amalumbo kuli Yawe no mweo wandi onse. Lumba Yawe.

105

¹Totela Yawe, ita ishima lyakwe; lenga fishibikwe ificitwa fyakwe ku fyalo.² Imbila ena imba ishakulumbanya kuli ena sosa fyonse ifya ku papusha fyakw.³ Intakishishani mwi shima lyakwe ilya mushilo, lekeni umutima wa abo mufwaya Yawe ba sangalale.⁴ Fwayeni Yawe na maka yakwe; fwayeni ukubapo kwakwe ukukonkanya.⁵ Ibukishani ifipesha mano ifintu acita ifisungusho ne fya bupingushi ukufuma mu kanwa kakwe,⁶ Mwebo lipwa lwa kwa Abraham ababomfi bakwe, imwe bantu ba kwa yakobo, abasalwa ba kwe.⁷ Ena ni Yawe, Lesa wesu. ubupingushi bwakwe bwaba isonde lyonse.⁸ Asunga mumano icipangano lyonse fye, icebo ico akonkomeshe ku makana yankulo ne nkulo.⁹¹⁰¹¹ Aya mumano yakwe icipangano apangene na Abraham no mulopa kuli Isaki. Ifi fine ulo alikwipusha kuli yakobo ukuba icipope na kuli Isreali icamuyayaya icipangano. Alililandile, "Ndinokumipela ya kenani nga icananiko cenu icakupyana."¹² Alilandile ifi ilyo bali abanono mu mpendwa, elo abanono sana nabo bali abeni mu calo.¹³ Balile ukufuma mu calo na mu calo kiufuma ku bufumu bumo no ku bunakwe.¹⁴ Tasuminisha nangula umo kuli bena ulumani mani, alalakipila ishambumu pa mulandu wabo.¹⁵ Alilandile, "Mwilakwikata mu bakusubwa bandi noku cena kasesema bandi"¹⁶ Alikutilene cipowe mu calo; no kukanya ukuletamo onse umukate.¹⁷ Alitumine umwaume uku batangilila, Yosefe ali shitishiwe nga umubomfi.¹⁸ Amakasa yakwe yalikakilwe mu mpingu mu mukoshi wakwe mwabikilwe inteneshi ya cela.¹⁹ Mpeka ico alandile cikese ku pita, icebo ka kwa Yawe cali mweshe.²⁰²¹ Alimubikile kasunga nganda yakwe nga nga katungulula wa pa fyuma fyakwe fyonse.²² Ukulungilila abanama banakashi bakwe nge fyo afwaila no ku sambilisha abakalamba amano yakwe.²³ Abena Isreali balishile ku Egupti, na yakobo alikele mu nshita mu mpanga ya kwa Hamu.²⁴ Yawe alilengele abantu bakwe ukufulisha no kubalenga ukukosa ukucila abalwani babo.²⁵ Alilengele abalwani babo ukupata abantu bakwe, no kucusha ababomfi bakwe.²⁶ Alitumine Mose, umubomfi wakwe, na Aaroni, uyo ena asalile.²⁷ Kabili balicitile ifilangililo fya kwe mu bena Egupti nefya kupapusha mu mpanga yakwa Hamu.²⁸ Alitumine imfimi no kulenga ilya mpanga fititi, lelo abantu bakwe tabanakile ku fipope fyakwe.²⁹ Alipibwile amenshi yabo ukuba umulopa no kwipaya isabi lyabo.³⁰ Impanga yabo mwalya mfwile ifyula, elyo na mumuputule ya ba ntungulushi babo.³¹ Alisosele, no ubwingi bwa ba lunshi na ba mungwi ngwi balishile ukukumana icalo cabo conse.³² Alyalwile imfula yabo mu mfula yacitalawe, nomulilo wa kubilimuka mu mpanga yabo.³³ Alyo nawile ifya mwangashi ne fimuti fya mikungu no kulepaula ifimuti fya mu calo cabo.³⁴ Alisosele, na makanta alishile, abengi sana bamakanta.³⁵ Ba makanta balilile fyonse imisalu mu mpanga yabo fyalilile shonse imbuto sha mu mushili.³⁶ Ali peye yonse amabeli ya mu mpanga yabo, ifisabofya kuba lilapo fyonse ifya maka yabo.³⁷ Ali bafumishemo abena Isreali na silvere na golide; takwali nangula umo uwa mu mukowa wakwe uwakunaka mu nshila.³⁸ Egupti ali mu ku sansamuka ilyo bafuminemo no kuya pantuabena Egupto balikubatina bena.³⁹ Ali fungulwile ne kumbi ilya kufimba no ku panga umulilo uwa ku bufisha ubushiku.⁴⁰ Abena Isreali bali pwishe ne fyakulya, na ena aliletele utu undu no kubalisha no mukate ukufuma ku mulu.⁴¹ Ali lekenye ne cilibwe, no menshi ukufuma muli cena; no kulongokelela mu matololo kwati mu mana.⁴² Pantu ali kutile mu mano icipangano cakwe camushilo io ena apangile kuli abraham umu bomfi wakwe.⁴³ Ali tungulwile abantu bakwe ukufuma ne nsansa, abasalwa bakwe no kubilikisha kwa ku cimfya.⁴⁴ Ali bapele nempanga sha fyalo; noku pyaninina ne fyuma fya bantu.⁴⁵ Ukutula babe abakusunga ifipope fya kwe no kunakila amafunde yakwe lumbanya Yawe.

106

¹Lumbayaneni Yawe. Peleni amatotelo kuli Yawe, pantu wa bune, pantu bucishinka bwa cipangano cakwe cakubelelela.² Nani uwingapenda ificitwa fikulu fya kwa Yawe nangu ukulondolola umupwilapo ukutashiwa kwa linga kwa ficitwa fyakwe?³ Abakushika in abo abakocita icalungama, kabili abo imicitile yabononyonse yamulinganya.⁴ Njibukisheni ku mano yenu, Yawe, ulo mukolanga ukusenamina ku bantu benu, mungafwe ulo mukobapususha.⁵ Elo nkomona ubucindami bwa wasalwa wenu, ndakusamwa mu kusekelela kwa luko lwenu, no bukata pamo ne cakupyanimina cenu.⁶ Tulibembukile

nge fikolwe fyesu; tulicile ifyakulubana, kabili tulicitile ifya bubifi. ⁷Bashifwe tabalikuta ifipesho mano fyenu mu Egipt, balipulwile imicitile yenu iyafula iya cipangano ca bbucishinka; balitalamine pali bembu, bembu wa matete. ⁸Nangula califyo, alibapuswishe pa mulandu we shina lyakwe pakwebati engalanga amaka yakwe. ⁹Alyebawile bembu wa matete, kabili alyumine. Elo abatungulwile ukupulinkanya umwashilisha kubati kupulinkanya mu matololo. ¹⁰Alibapuswishe ukufma mu maboko yabo ababapatile, kabili alibalubwile ukufuma mu maboko ya balwani. ¹¹Lelo amenshi yalukupikile ifibambe fyabo; tapali nangu umo uwa kushalapo. ¹²Elo batetekele ifybo fyakwe, kabili balimbile isha malumbo lyakwe. ¹³Lelo mukwangufyana balilabile fintu acitile tabalolele ukupansha amano yakwe. ¹⁴Balikwete ifimpashanya mu matololo, kabili balikumweshu mu ciswebene. ¹⁵Elo alibapele ifintu balikwipusha, lelo alitumine amalwele ayakwafya pali bena. ¹⁶Mu nkambi balikwatile Mose na Aroni ubufuba ba shimapepo abakushila bakwa Yawe. ¹⁷Icalo calisukile no kucibula Datani no kukupikila abalikukonka Abiramu. ¹⁸Umulilo walibimbukile muli bena; umulilo walipwishishe ababifi. ¹⁹Balipangile umwana wa ng'ombe pa Horebu no kushinshimune calengelwe camukuba icimpashanya. ²⁰Balikabushenye ubukata bwakwa Lesa mu cimpashanya ca ng'ombe iyakumena umulemfwe. ²¹Balilabile Lesa ipusukilo lyabo, uwacitile ificitwa ifikulu mu Egipt. ²²Alicitele ifya cipesha amano ifingi mu mpanga yakwa Hamu ne ficitwa fyamaka pali bembu wa matete. ²³Elo atile ali no kubonaula kubala Mose, uwakusalwa wakwe, aliminine mwipunda ku cinso cakwe, kukubweshu ubukali bwalwe ukufuma ku kubonaula. ²⁴Elo basushishe mpanga yafitwalo; tabalikutetekela ifilayo fyakwe, ²⁵balikungwinta mu mahema yabo, kabili tabalikumfwila Yawe. ²⁶Napali ici alimishe ukuboko kwakwe no kulapa kuli bena ukutula ali nokalenga ukufwila mu ciswebene. ²⁷Alisalangenye ifikolwe fyabo mu nko, no kubasalanganisha mu mpanga shabene. ²⁸Balikushinshimuna bali wakwe poli kabili balilile amalambo ayalikupelwa ku bafwile. Balimusonsombe ku bukali ku ficitwa fyabo, ne cikuko calipukile muli bena. ²⁹Elo Finehasi alimine ku kucilinganya, ne cikuko calikamishiwe. ³⁰Calilingilwe kuli ena nge micitile yabulungami ku nkulo ne nkulo umushinsa nshiku. ³¹Kabile balikafishe Yawe pa menshi ya Meriba, na Monse aliculile pa mulandu wabo. ³²Balilene MOse ukufulwa, kabili alilandile bukali bukali. ³³Tabaonawile nge fyo Yawe abakambishe, ³⁴lelo balikusankana ne nko no kwambulako imibele yabo, ³⁵kabili balikushinshimuna utulubi twabo, icaishile kuba iciteyo kuli bena ³⁶balikutula abana babo baume nabana abanakashi ku ngulu. ³⁷Balikusumya umulopa kwakubulo umulandu, umulopa wabana boba baume nabana babo abanakashi, bantu balikutula ku tulubi twa mu Kanani, ukukasabanya impanga no mulopa. ³⁸Balikowebele kuficitwa fyabo, muficitwa fyabo bali kubali niba cilende. ³⁹Elo Yawe alikalipile pa bantu bakwe, kabili alisushe abantu bali abakwe. ⁴⁰Alibapele na mu maboko ya nko, na abo ababapatile bali bakateka pali bena. ⁴¹Abalwani babo balikuba fyenekeshe, kabili bali mukunakilila ku nsambu shabno. ⁴²Insshita ishingilile alikwisa mukubafwa, lelo balikutwalila ukutalama no kuba abacefiwa no lubembu lwabo abene. ⁴³Nangula cali fyo, alikusakamana ukumanama kwabo ulu alikumfwa ukulila kwabo ukwakubafwa. ⁴⁴Alibukishe ku mano yakwe icipangano cakwe nabena kabili alilangulukile pa dmulandu kufula kwa kutemwa kwakwe. ⁴⁵Alilengele bonse anali kubacimfya ukuba no luse pali bena. Tupususheni, Yawe, Lesa wesu. ⁴⁶Tukolonganikeni ukufuma mu nko pakwebati twigapela ukutasha kwi shina lyenu ilya mushilo no bukata musha malumbo yenu. ⁴⁷Awe Yawe, Lesa wakwa Israel, abe uwakulumbanishiwa ukufuma ku muyayaya no kuya ku muyayaya. Abantu bonse batile "Ameni" Lumbanyenu Yawe.

107

¹Pela ukutasha kuli Yawe, pantu ena wabune, kabili icipangano cakwe ica bucishinka cikalilila umyayaya. ²Leka abakulubuko aba kwa Yawe balande, abo ena apususha ukufuma ku munwe Yabalwani. ³Alibakolonganike bena ukufuma mu mpanga shabena fyalo, ukufuma ku kabanga elo nokufuma ku mbonshi ukufuma ku kapinda ka ku kuso elo nokufuma ku kapinda ka ku kulyo. ⁴Bena balikulubantila mu matololo pa musebo wa ciswebene kabili tabasangile musumba umo bengalekwikala. ⁵Pamulandu bena bali ne nsala kabili necilaka, bena balifwilepo nomutombo ku kunakisha. ⁶Nolu bena balikutile kuli Yawe mumafya yabo, elo alibapuswishe bena ukufuma ku masakamiko yabo. ⁷Ena alibantungulwile bena ne nshila ya koloka kakutula ati bena bengaya ku musumba wakulekwikalamo. ⁸Alale aba bantu balekulumbanya Yawe pa apangano cakwe icabucishinka nefintu fya kupapa ena acitila abantunse! ⁹Pantu ena ekusha abalekabilikisha ababa necilaka, elo nefyabukabilo fya abo ababa nesala ena alesusha ne fintu fyabune. ¹⁰Bamo balikele mumfimi kabili umwakufita sana, abafungwa mumacushi kabili namumunyololo. ¹¹Ici cali ifi pamulandu bena balyalukile ishiwi lya kwa Lesa elo balikene icilangilile ca wa pulamo. ¹²Alibapele imitima uyakuicefya ukupitila mumacushi bena bali ipunwine kabili takwali nangu umo uwakubemya. ¹³Nolu bena balikutile Yawe mubucushi bwabo kabili alibafumishemo bena mumasakamika yabo. ¹⁴Alibafumishe mu mfimi na mukufitisha kabili alyonawile ifkakilo fyabo. ¹⁵Alale aba bantu balekulumbanya Yawe pa cipangano cakwe ica bucishinka kabili na pa fintu fya kupapa ena acitila abantunse! ¹⁶Pantu ena alyonawile impogolo sha mukuba elo nokuputula imipindo ya fyela. ¹⁷Bena bali ifiwelewele munshila shabo ishabucisanguka elo nokucushiwa pamulandu wa membu shabo. ¹⁸Balilufishe ukukabila kwa kulya icakulya icili conse, kabili balipalamine mpogolo ya mfwa. ¹⁹Nolu balikutile kuli Yawe mubucushi bwabo kabili ena alibafumishe bena mumasakamika yabo. ²⁰Ena alitumine ishiwi lyakwe nokubaposha bena, kabili alibapuswishe bena ukufuma mukonaikwa kwabo. ²¹Alale aba bantu balekulumbanya Yawe pa apangano cakwe icabucishinka kabili na pa fintu fya kupapa ena acitila abantunse! ²²Lekeneni bena batule amalambo yakutotela elo nokubilikisha ificitwa fyakwe mukwimba. ²³Bamo balikwenda pali bembu mu fyombo elo nokucita amakwebo kwishilya lya ba bembu. ²⁴Aba balimwene ificitwa fya kwa Yawe elo nefipapwa fyakwe pali babembu. ²⁵Pantu alikambishe kabili nokwimya icipupu ca mwela ico cima nokusunkanya ba bembu. ²⁶Balikile mu mulu, balibwelele panshi apashika. Imitima yabo yali sungulike

mumasakamika.²⁷ Balipungaile kabili nokutelententa kubati nibacakolwa kabili bali kumpela yamibele yabo.²⁸ Nolu bena balikutile kuli Yawe mubucushi bwabo, elo alibafumishe bena mumasamika yabo.²⁹ Alitalalike icipupu, elo namabimbi yalimunine.³⁰ Nolu balyangile pamulandu bemba alitalele, elo ena alibaletele bena kululamba lwa mumana uko balikukabila.³¹ Alale abo bantu balekumulumbanya Yawe pa cipangano cakwe icabucishinka elo nefintu ena acitila abantunse!³² Leken i bena bamusansabike ena mucilonganino ca bantu elo nokumulumbanya ena muceni ca bakalamba.³³ Ena alalula imimana ukuba amatololo, utumfukumfuku ukuba umushiliu wakuma,³⁴ Elo impanga yafisabo ukuba incende ya bungumba pamulandu wa bantu ba ciko.³⁵ Ena alalula amatololo mu milonga ya menshi elo nomushili wakuma ukuba ukumfukumfuku twa menshi.³⁶ Abika abansala mulya, elo bena kula umusumba wakulekwikalamo.³⁷ Bakula umusumba kukubyalamo amabala ku kubyala amabala ya myangashi, elo naku kuletamo ukulobolola kwa mubwingi. Alabapala bena ukuti bengaba abakufula.³⁸ Ena taleka imikuni ngombe shabo ukucepelwa mu mpendwa.³⁹ Bena balicepelwe elo baliletelwe panshi ku kukalipisha kwa masakamika kabili nobucushi.⁴⁰ Apongolwela imilandu pa ntungulushi elo nokubalenga bena ukulubantila mu matololo. umo umushaba imisebo.⁴¹ Lelo ena acingilila ababusu ukufuma kukucucutika elo ena asakama indupwa shabo kubati mukuni.⁴² Abololoke bakamona ifi nokwanga, elo bonse ububifi bwisala utunwa twabuko.⁴³ Uuli onse uwakushilimuka alingile ukwishiba ifi fintu nokwetetwila pa ficitwa fya kwa Yawe ifya cipangano cabucishinka.

108 ¹Ulwimbo, ilumbo lya kwa Dabidi. Umutima uli shimene, Lesa; nkemba, Ee, nkemba amalumbo kabili no mutima wandi uwacindama. ²Alamuka, wesese na mpango, ndeyalamuka Alamuka ku maca. ³Nkaapela amatotelo kuli webo, Yawe, mubantu; nnkemba isha malumbo kuli webo munko. ⁴Pantu icipangano cobe cacisginka kabili cikulu pa mulu wa myulu; ukucetekelwa kobe kwali fikwa mu makumbi. ⁵Beni abakusum, bulwa, Lesa, pa mulu wa myulu, kabili lekeni ubukata bwenu busumbulwe pa mulu wa calo conse. ⁶Pa kweba ati abo watemwa limbi kuti bapusushiwa tupususha fwebo no kuboko kobe ukwaku kulyo no kungasuka nebo. ⁷Lesa alilandile muli bumushilo bwakwe, "nkansansamuka; nkapatulemo shekemu nokulekanya, mo imikonko ya sukoti. ⁸Gileadi wandi, na manase nao wandi; Efulemu ngo wine ecimpompo caku mutwe wandi, yuda emukombo wandi. ⁹Moabu ecakusambilamo candi, kwishilya lya Edomu eko mulandu waba Pelishiti. ¹⁰Ninani uukandeta nebo mumusumba uwakusa? Ninani uukantungulula mu Edomu?" ¹¹Lesa, bushe tamwatuluula fwebo? tamwatala amuya mubulwi na bashilika besu ababulwi. ¹²Tupeleni ubwafwilisho pa bashilika bankondo pantu ukwafwa kwa muntu kwafye. ¹³Tukocimfya no bwafwilisho bwa kwa Lesa; tukanyantaula panshi abalwani besu.

109 Ku ngombe nkalamba. ulumbo, lyo kwa Dabidi. ¹Lesa uo ndumbanya, witalala tondolo, ²pantu ababifi na bakulufya balingimine nebo, bakolanda ifya bufi pali nebo. ³Bali nshingulukile nebo nokulanda ifyebo fyalupato ifingi, kabili bakongimina nebo ukwakubula umulandu. ⁴Pakubweseshapo insansa shandi bako mfyenga nebo, nomba ndalaba pepela bena, ⁵Balambikilapo ifyabubi pafyabune, bali pata ukutemwa kwandi. ⁶Saleni umuntu umubifi pali uyu balwani nga aba bantu saleni uwakufyenga ukwiminina ku kuboko kwa kulyo kwakwe. ⁷Ulo a pingulwa, lekeni asangwe uwamulandu; lekeni ipepo lyakwe lipendwe ulubembu. ⁸Leken i inshiku shakwe shibe ishinono; lekkeni bambi babule bucilolo bwakwe. ⁹Leken i abana baume babe inshiwa kabili no mukashi wakwe abe mukamfwilwa. ¹⁰Leken i abana bakwe bale kululumba fye nolekupulapulafye, nokutla batamfiwe mu fibolya nokwipusha ukupelwaako ulo baleikala munganda ishakonaika. ¹¹Leken i aba nkongole basende ifyabo, leken i abalebeshi bataape ifyo ena anonka. Leken i peba nangu umo alundulwile amakufi yandi kuli ena; ¹²leken i peba nangu umo uwakubabelela uluse pabana bakwe abanshiwa, ¹³Leken i abana bakwe baputulweko; leken i amashina yabo yelembe munkulo ile konkapo. ¹⁴Leken i imembu sha fikolwe fyakweshi lumbulwe kuli Yawe, kabili leken i imembu shakwanyina shikalabwako. ¹⁵Leken i ukushininwa kwabo konse kube kuli Yawe, leken i yawe aputule ukwibilikishakwabo ukufuma mu calo. ¹⁶Leken i Yawe acite ifi pantu uyu muntu taangilwe ukulangwa icipangano icii chonse kabili ne mitima lyakutompoka ku mfwa. ¹⁷Alitemenwe ulufyengo; leken i fimubwelu lukile ena. Alipatile amapalo; leken i pe kabafye ipalo limo ikesa kuli ena. ¹⁸Alikufwala umwine icanutunganya nge cakufwala cakwe, ne citipu cakwe caishile ku bakubati mafuta mumafupa yakwe. ¹⁹Leken i amatipu yakwe yabe kuli ena ngecakufwala afwala ukulifimbilikisha umwine, kubati lilamba afwalilila lyonse. ²⁰Leken i ifi fibe icilambu cabamfyenga ukufuma kuli Yawe, kulyabo abalanda ifya bubi nebo. ²¹Yawe shikulu wandi, ntulanyeni pa mulandu we shina lyobe. Pantu icipangano cabucishinka bobe cabune, mpususheni. ²²Pantu ndititikishiwe kabili umubusu, kabili nomutima wandi ulicenenu mulinebo. ²³Nkoya nkoshima ku bati chinshingwa cacungulo; nkonsunkanafye ku bati ni makanta. ²⁴Amakufi yandi yalinakile ukufuma mukushilisha, nkoyaluka inkanda wamafupa. ²⁵Nebo ndisulilwe kubankontunganya ulo bambona nebo, bapo kanya imitwe yabo. ²⁶Ngafweni nebo, ngafweni nebo Yawe Lesa wandi, mpususheni nebo kucipanyano cacishinka. ²⁷Leken i beshibe ukweba ati iyi emicitile yenu, ukwebati webo, Yawe ulicitile ifi. ²⁸Nangufye bantu balantunganya nebo, m napapata mpaleni nebo; ulo bakansansa, Leken i bakalengwe asansamuke. ²⁹Leken i abalwani bandi bafwale insoni; leken i bafwa insoni shabo ku bati mingila. ³⁰Nakukanwa kandi nebo nkoopela ukjutotela kuli Yawe; nkamulumbanya pa kati ka cintu bwingi. ³¹Pantu alinokwiminina kukubokokwa kulyo noyo ukufuma kulyabo mupingula ena

11 ¹Ku ngomba nkalamba. Ilumbo lya kwa Dabidi. Nebo nguba muli Yawe; nindo walaebela ukwaba ati kuli nebo, "Fulumukila ku lupili kubati con i"? ²Ico Mona! ababifi bapekanya amata yabo. Bena bapekanya imifwi yabo

kumfundo ukulasa mumfimi pabaololoka imitima.³Ico umfwa imifula ilyonaikile, nindo abalungami bengacita? ⁴Yawe ali mwi tempele ilya mushilo; amenso yakwe yakolola, amenso yakwe yalingulula abana bamuntunse.⁵Yawe alingulula abalungami na babifi, lelo apata abo abatemwa ukucita ulukakala. ⁶Alokesha amabwe yamulilo ne libwe lya mingu pa babifi; nomwela walubingu ukaba icakaniko cabo ukufuma mulukombo lwakwe! ⁷Ico Yawe mulungumi, kabili alitemwa ubulungami; nabololoke bakamona icinco cakwe.

110 Ilumbo lyakwa Dabidi. ¹Yawe alilandile kuli shikulu wandi ikaleni kukuboko kwakulyo kwandi mpakafye nkalenge abalwani bobe apakunyantila amakasa yobe. ²Yawe akekatilila inkonto yamaka yobe mu Sion; ukutungulu pakati kabalwani bobe. ³Abantu bobe bakakukonka mumingila yamushilo ku kuitemenwa kwabo abene mubushiku bwa maka yobe; kufuma mwifumo lya bulumendo bobe kubati mume. ⁴Yawe ali ulilapile kabili takatelule; "webo wakwa Melkesendeki"⁵Shikulu ali kukuboko kobe ukwakulyo. Akepayaula imfumu mubushiku bwakwe ubwa bukali. ⁶Akapingula inko; nkafikilisha; akepa yaula intungushi mu fyalo ifingi. ⁷Aakabua muli cilibwe camukamana ka munshila elo kabili akemya umutwe wakwe apakusumbuka panuma yaku cimfya .

111 ¹Lumbanyeni Yawe. Nkapela ukutotela kuli Yawe no mutima wandi onse muliukuta lwa Pamulu, mukulongana kwabo. ²Imilimo yakwa Yawe yali kuula, abalolela no kuifwaisha kuli abo abamukabila nabo. ³Imilimo yakwe yakucindama no bukata, no bulangami bwakwe bwalikalilila umuyayaya. ⁴Alicita ifintu ifingi ifyabune ifikalekwibukishiwa; Yawe wakusenaminwa mo luse. ⁵Alapela ifyakulya kubamukonka abakatina. kabili alebukisha icipangano cakwe. ⁶alalanga imilimo yakwe lyamaka ku bantu bakwe mukubapela ifya bupyani mu nko. ⁷Imilimo ya maboko yakwe yali tetekelwa kabili ilungami; ifipope fyakwe fyonse fya cishinka. ⁸Calishimpa umuyayaya, ukulekumumona muli bucishinka kabili icakulungama. ⁹Alapela ukucimfya ku bantu bakwe; alashinshinka ici pangano cakwe umuyayaya; uwamushilo kabili uwabune eshina lyakwe. ¹⁰Akatina ka kuli Yawe ekutendeka kwa mano abo abasenda ifipope fyakwe balikwata ukumfwikisha ukwa bune. Amalumbo Yawe yalikalililaumuyayaya

112 ¹Lumbanya Yawe. Alishuka umuntu uumfwila Yawe, uyo uubekelwa mu malango. ²Abamuntutuko yakwe bakaba na maka pa calo; abamuntutuko ya muntu wa kwa Lesa bakalekuba abakushuka. ³Ifyuma no bunoshi fyaba munganda yakwe; ubulungami bwakwe bwalekuba umuyayaya. ⁴Ulubuto lusanika ku muntu wabukaepa; ena aba nokusenamina, noluse, kabili uwakulungama. ⁵Filamwendela bwino umuntu uubomba nokusenana kabili shimisha ulupya, uubombela ne micitile yakwe na bucishinka. ⁶Ena takaseshiwe umntu mulungami akalekwibukisha umuyayaya. ⁷Ena tatiuna imbila; aba nokupama mukutetekela muli; aba nokupama mukuletela muli. ⁸Umutima wakwe wa mutende, uwakubula umwenso, ukufikafye ukulolekesha ukucemfya abalwani bakwe. ⁹Ena nikapekape ku bapina; ubulungami bwikali umuyayaya; akansansabikwa no mucinshi. ¹⁰Umntu mubifi akamona ifi nokukalipa; akashenkaya ameno mubukali kabili ena evebgu no kuluba; ukufwaya kwa muntu mubi kukanaka.

113 ¹Mulumbanyenishi Yawe, mulumbanyeni mwebu, mwebu mwebabomfi bakwa Yawe; lumbanyeni ishina lyakwe Yawe. ²Lyalipalwa ishina lya kwa Yawe, ukufuma lelo nokuya umuyayaya. ³Ukufuma ukutula kwa kasuba ukufika mukuwa kwa kako, ishina lyakwa Yawe lilingile ukulekulumbanwa. ⁴Yawe alisumbulwa pa nkoi shonse, no bukata bwakwe bwalifika pa mulu wa myulu. ⁵Ninani uwaba nga Yawe Lesa wesu, uwakwata icipuna mu myulu, ⁶Ulolesha ukwinamina mu myulu na pesonde? ⁷Alemya na balenda ukubafumya a mufiko no kumusumbula umu buusa ukufuma ku mwina wa Fisoso, ⁸Pa kwebati ekale nabakankala, nabakankala ba mubantu bakwe. ⁹Alapela icupo ku mwanakashi ingumba uwa munganda alamulenga ukuba nyina wa nsansa wa bana lumbanyeni Yawe.

114 ¹Ulo abena Isreali bafumine mu Egipto, mu nganda yakwa yakobo ukufuma ku bantu abali kulanda ululimi lwa balebeshi, ²Yuda asangukile lucende ya mushilo kuli bena Isreali ubufumu bwabo. ³Bemba alimwene no kufulumuka; Yordani alifutatukile kunuma. ⁴Impili shalitola ukile kubati bana ba panga no kupili twalatoloka kubati ni basukusuku. ⁵Findo, webo wafulukila, we bemba? Yordani, findo watola ukile kunuma? ⁶We mpili findo natola ukile kubati ni bapumbwe? mwetupili tunono, findo mwatola ukile kubati ni basuku suku? ⁷Tutuma we calo ku mulola wakwa shikulu, pa cinso cakwa Lesa wakwa Yakobo. ⁸Alisangwile cilibwe mu cishiba ca menshi, ne libwe lyakosa ndi mukamfukumfuku kamenshi.

115 ¹Takuli fwebo, Yawe, tekuli fwebo, lelo kwishina lyenu kweletwa umucinshi, ku cishika cacipangano cenu nokutetekelwa kwenu. ²Nindo ifyalo fingalandila ati, "Bushe lesa wabo ali kwisa?" ³Lesa wesu aba mumulu, acita fyonse ifyo atemenwe. ⁴Ifyalo utulubi ni silifa na golide, umulimo waminwe ya bantu. ⁵Uto utulubi tulikwete utunwa, lelo tatulanda; tulikwete amenso, lelo tatumona; ⁶tulikwete amatwi, lelo tatumfwa; tulikwete imyona, lelo tatunusha. ⁷Uto utulubi tulikwete amaboko lelo tafipampanta; tulikwete amakasa, lelo takuti twende; nangufye kulandila kutunwa twatuko. ⁸Nabo abatupanga baba kubati nitwena, efyaba nabo binse aba cetekela muli twena. ⁹Isreali, cetekela muli Yawe; ena ebwafwilisho bobe kabili inkwela. ¹⁰We nganda yakwa Aaroni, cetekela muli Yawe; ena ebwafwilisho bobe kabili enkwela. ¹¹Mwebu mwebacindika Yawe, cetekeni muli cina; cina ebwafwilisho bwenu kabili enkwela. ¹²Yawe alitwishile kabili akatupala; akapala ulupwa lwakwa Aaroni. ¹³Akapala abo bonse aba mucindika, bonse abakulu na baice. ¹⁴Lekeni

yawe afushe impendwa yenu sana kabili sana, iyenu kabili nabamubufyashi bwenu.¹⁵ Leken i mwebo mube abapalwa na Yawe, uwalengele umulu ne calo.¹⁶ Imyalu shakwa Yawe; lelo isonde alipela kumutundu wabuntunse.¹⁷ Abafwa tabalumbanya Yawe, nangufye iyo onse uwaya kukwikala tondolo; ¹⁸Lelo fwebo tukalekupala Yawe nomba kabili namuyayaya.lumbanyeni Yawe.

116

¹Nali mutemwa Yawe pantu alomfwa ishiwi lyandi noku papata uluse. ²Pamulandu alyumfwile kuli nebo, nkakuta pali webo aponcili nomweo. ³Amatamba ya mfwa yalishinguluka, ne fiteyo fya kumbo fyalinkokele; Nalyumfwile ukushikitika no bulanda. ⁴Elo nakutile peshina lyakwa Yawe; "Napapata Yawe, pususha ubumi bwandi"⁵Yawe wa luse no mulinganya; Lesa wesu yankumbu. ⁶Yawe alacingilila abapelwa amano; naletelwe uwasaluka, nao alipuswishe. ⁷Umweo mwandi kuti wabwelelela ku cende yaiko mukutusha, Yawe aliba umusuma kuli nebo. ⁸Mwebo mwalipuswishe ubumi bwandi ukufuma kumfwa, amenso yandi ukufuma kufilamba amakasa yandi kukuipununa. ⁹Nkabombela Yawe mu calo caba mweo. ¹⁰Nalicetekela muli ena, nelyo ulu nalanda, ati, "nacicikishiwa apakalamba. ¹¹Umulubana kwandi na landile ati, "Abantu bonse babufi"¹²Nkobwesha Yawe pa fyankumbu fyakwe pali nebo. ¹³Nkenya ulukombo lwe pusukilo, kabili nketa peshina lya kwa Yawe. ¹⁴Nkafikilisha imilapo yandi kuli Yawe mumulola wa bantu bakwe. ¹⁵Ubusuma mumenso yakwe Yawe ni mfwa yabatumba bakwe. ¹⁶Yawe, icinefye, indimubofi obe; ndimubomfi obe, umwana mwaume uwa mubomfi obe umwanakashi; umulika kwile ifikakilo fyandi. ¹⁷Nkopela ilambo kuli mwebo ilya kutasha kabili nkota peshina lyakwa Yawe. ¹⁸Nkafikilisha imilapo yandi kuli Yawe muceni ca bantu bakwe. ¹⁹Mu mansa sha nganda shakwa Yawe, mukati kobe Yerusalemu. lumbanya Yawe.

117 ¹Lumbangeni Yawe, Mwenko shonse, musumbuleni ena, bonsefye mwebo mwebantu ²Pantu icipangano cakwe ica bushinka calikulisha pali fwebo, np kutetekelwa kwa kwa Yawe kukabelelela umuyayaya lumbanyeni Yawe.

118

¹Peleni ukutotele kuli Yawe, pantu wa bune, pantu icipangano cabucishika bwakwe cakutulilila umuyayayan. ²Leken i Isreali alanda ati, "icipangano cakwe icabucishinka ciletwalilila umuyayaya. ³Leken inganda tyakwa Aaroni ilanda ati, "icipangano cakwe icabucishika cilekutwalilila umuyayaya. ⁴Leken abanakila abakonka Yawe balande ati, "icipangano cakwe icabucishika ciletwalilila umuyayaya, ⁵Mu bucushi bwandi nkokuta kuli Yawe; Yawe alingasukile nebo noku nenga uwakaele. ⁶Yawe ali nandibo angacita kuli neboi? ⁷Yawe ali kulubali lwandi ngowakungafwa; nkalolesha mukucifya pali abo abampata. ⁸Chawama ukuuuba muli Yawe ukucila ukubika ishintililo mu muntu. ⁹Cawama ukukwata ubucingo muli Yawe ukucila ukucetekela abakankala. ¹⁰Inko shonse shilinsingulukile nebo; mwishina lyakwa Yawe nabaputulwako bena. ¹¹Balinsingulukile nebo Eee, balinsingulukile nebo; mwishina lya kwa Yawe ndibapatwileko. ¹²Balinsingulukile kuli bati ni nshimu; ba lilubilefye bwangu bwangu kubati mulilo mukati kamyunga; mwishina lyakwa Yawe. Yawe ndibapatwileko. ¹³Bali nsanshille nebo ukundapula panshi nebo.lelo Yawe ali ngafwile nebo. ¹⁴Yawe ebukose bwandi kabili ensansa shandi, kabili ewampususha nebo. ¹⁵Ukubilikisha kwakusansamuka kulyumfwikilwe mui Hema lya balungami; ukuboko kwa Yawe kulacimfya. ¹⁶Ukuboko kwakukulyo kwalisumbulwa; ukuboko kwakwa Yawe kulacimfya. ¹⁷Nshakafwe, lelo nkekailila kabili nokupampamika imilimo yakwa Yawe. ¹⁸Yawe ali ndimwine nebo. bulukubuluku; nomba tampele ku mfwa. ¹⁹Ngiswileni impongolo shabulungami; nkashiingilamo nokupela amatotelo kuli Yawe. ²⁰Iyi empongolo yakwa Yawe; abalungami epo bengilila. ²¹Nkopelo kutasha kuli webo, pantu uli ngasukile nebo, kabili ulisangukile ipusukilo lyandi. ²²Ibwe ilyo bakakula basuulile elyaisa kuba ibwe lyapa cifutu. ²³Ifieficitwa fyakwa Yawe; Fyabune sana mu menso Yesu. ²⁴Ubu ebushiku ubo Yawe Acitile; tukosekelelamo no kusamwa. ²⁵Napapata, Yawe tupele fwebo uku cimfya! napapata Yawe tupele ukuku manisha. ²⁶Alishukile uyo uwishina lya kwa Yawe, fwebo twalikupaala ukufuma mu nganda yakwa Yawe. ²⁷Yawe ni Lesa, kabili alitupela ulubuto; kakileni ilambo no mwando ku masengo pa cipailo. ²⁸Webo miwebo Lesa wandi, kabili nkapelo kutotela kuli webo, webo uli Lesa wandi; nkasumbula webo. ²⁹Yangu ee toteleni Yawe; pantu wa bune; pa chipangano cakwe cabune pantu lwa muyayaya uluse lwakwe.

119

¹Bakushuka abo imibele yabo yaba iyakubula akalema, abakoendela mu mafunde ya kwa Yawe. ²Bakushuka bena abo basunga no mute amafundisho yakwe, abo abamufwaya no mutima wabo onse. ³Bena tabacita bubi; ben bendela mu mibele yakwe. ⁴Webo ulitukambishe fwebo ukulekusunga ifilangililo fyobe ukwebati tulekusakamana ukulekufibaka fyena. ⁵Alale, ici kweba ati nebo nshikatale bwino mukubaka ifipope fyobe! ⁶Nolu nebo ntakalengwe nsoni ulu nkatontonkanya pa malango yobe yonse. ⁷Nebo nkalekupela amatebeto kuli webo no cmutima wa bololoke ulu nebo nsambilila ubulungami bwa fyobe fyobe. ⁸Nebo nalekubaka ifipope fyobe; wilakunsha neka iyo. ⁹Musango ndo musepela wingasungilamo nshila yakwe mukupwililika? Nimukubela icho cobe. ¹⁰No mutima wandi onse dmufwaya webo; wilakundeka ndube ukufuma ku malango yobe. ¹⁰¹Nebo ndisunhile amakasa yandi kunuma ukufuma munshila shakubipa pa kweba ati ndekubaka icebo cobe. ¹⁰²Nebo ntafutataka lubali lumbi ukufuma ku bulungami bwa fyobe fyobe, ico webo ulinangile nebo. ¹⁰³Ifyo yalolwa amashiwi yobe pa lulimi lwandi, ee, yalililwele ukucila ubuci pa kanwa kandi! ¹⁰⁴Ukupitila mu filangililo fyobe nebo ndi dnonkele ukwiluka; eco nomba ndipatile inshila yonse iyakubula icine. ¹⁰⁵Icebo cobe ni myali ku makasa yandi kabili lubuto mu nshila yandi. ¹⁰⁶Nebo ndilapile umulapo kabili ndi ushininkishe wena, ukweba ati

nalekubaka ubulungami bwa fyebo fyobe.¹⁰⁷ Nebo adiculile sana; unsunge uwa mweo, Yawe, ngefye walaya mu cebo cobe.¹⁰⁸ Yawe, nkopapata upokelele imitulo ya kuitemenwa iya ku kanwa kandi, kabili unsambilishe nebo ubulingami bwa fyebo fyobe.¹⁰⁹ Umweo wandi waba lyonsefye mu nimirwe yandi, lelo nebo ntalaba amafunde yobe.¹¹⁰ Abibifi baliteyele iciteyo candi, lelo nebo ntaluba ukufuma ku filangililo fyobe.¹¹¹ Naaalisunga icebo cobe mumutima wandi ukweba ati nebo nikubekukila webo.¹¹² Walipalwa webo, Yaw; nsambilishe ifipope fyobe.¹¹³ Nebo ndibilile icipangani ca fyebo fyobe ngo bupyani bwandi umuyayaya, ico fyena fyaba ninsansa sha mutima wandi.¹¹⁴ Umutima wandi ulyanghilwe ukulekubaka ifipope fyobe umuyayaya ukucikafye na ku mpela.¹¹⁵ Nebo ndipatile abo abab ne mitima ibili, lelo nebo nditemenwe amafunde yobe.¹¹⁶ Niwwe cifulo candi emomfisama kabili icishangu candi; nebo nsubila mu cebo cobe.¹¹⁷ Talukeni ukufuma pali nebo, mwebo mwe ncita tubi, pakweba ati nebo ndekubaka amalango ya kwa Lesa.¹¹⁸ Ulekuntangulila nebo ku cebo cobe pakweba ati ndekuba uwa mweo kabili nilengwa nsoni kwi subilo lyandi.¹¹⁹ Ulekuntungulila nebo, kabili neleleka uwacingililwa; nalekwetetwila pa fipope lyonse.¹²⁰ Webo ulakana abo bonse abaluba ukufuma ku fipope fyobe, ico abo bantu balalufya kabili tababa nakutetelwa.¹²¹ Webo ulafumya ababifi bonse pa calo kubati fisoso; eco kanshi nditemenwe amafundisho yobe.¹²² Umubili wandi ukotutuma mu kutina webo kabili nebo ndinomwenso wa bulungami bwa fyebo fyobe.¹²³ Nebo ndacita ifya mulinganya no kulungami; wilakunsha nebo kuli abo bancusha. Ubakilile ubwikashi bwa mubomfi obe; wilakuleka¹²⁴ abamataki balekuncusha nebo.¹²⁵ Amenso yandi yalile yakonaka ulo nebo nkololela ipusukilo lyobe kaili ne cebo cabulungami bobe.¹²⁶ Langa umubomfi obe icipangano ca bucishinka bobe, kabili unsambilishe ifipope fyobe.¹²⁷ Nebo ndi mubomfi obe; nebo umpe umucetekanya pa kweba ati nebo mbe uwakwishiba icipangano ca fyebo fyobe.¹²⁸ Ninshita ya kwa Yawe ukubomba, ico abantu balitobeke amafunde yobe.¹²⁹ Icindefye nebo nditemenwe amalango yobe ukucila golide, ukucilafye na golide wakulopololwa.¹³⁰ Eco kanshi nebo ndakonka bwino bwino fuonse ifilangililo fyobe, kabili nebo ndipatile inshila yonse iyakubula cishinka.¹³¹ Imitande yobe yaliwamishwe, eco nebo nabela uwa kuinakila yena.¹³² Ubulondoloshi bwa mashiwi yobe bupela ulubuto; bupela ukutubululwa.¹³³ Nakanwa kanda ndibishishe fyonse fyebo fya bulungami ifyo webo wasokolola.¹³⁴ Nebo nsekelela mu mbela ya cipangano ca fyebo fyobe ukucila muli fyonse ifya bunonshi.¹³⁵ Nebo ngasamuna akanwa kanshi no kwesela, ico mfuluka amalango yobe.¹³⁶ Futatukila kuli nebo no kuba no luse pali nebo, ngefyo ucita lyonse kuli abo abatowa iahina lyobe.¹³⁷ Tungulula intampulo sha makasa yandi ku ccebo cobe; wilakuleka ukubembu ululi lonse ukunteka.¹³⁸ Ndubula nebo ukufuma ku bantu abancusha pakweba ati nebo ndekubaka ifilangililo fyobe.¹³⁹ Leka icinso cobe cilekusanika pa mubomfi obe, no kunsambilishe ifipope fyobe.¹⁴⁰ Tumilonga twa minsoshi tulitulukile ukufuma mu menso yandi pantu abantu tabakobaka amafunde yobe.¹⁴¹ Webo ulimjulungami Yawe, kabili ifyebo fyobe fya mulinganya.¹⁴² Webo ulipele icipangano ca fyebo fyobe mu bulungami kabili muli bucishinka.¹⁴³ Ubukali bulingonawile apantu abalwani bandi balilabile amashiwi yobe.¹⁴⁴ Icebo cobe cilyeshiwe sana, lelo nebo ntalaba ku filangililo fyobe.¹⁴⁵ Nebo ntali kantu kabili uwakusulwa, lelo nebo ntalaba ku filangililo fyobe.¹⁴⁶ Ukulungamika kobe kwa kololoka umuyayaya, kabili amafunde yobe yali tetelelwa.¹⁴⁷ Nanga amasakamika no kushikitika filinsangile nebo, amalango yobe yacilifye ekubekwa kwandi.¹⁴⁸ Icipangano ca fyebo fyobe cililungeme umuyayaya; umpe umutekanya nebo ukwebati nebo mbe uwa mweo.¹⁴⁹ Nebo nalilile umusowa no mutima wandi onse, "Ngasuka nebo, Yawe, Nebo nalekusunga ifipope fyobe.¹⁵⁰ Nebo nkuta kuli webo; mpususha nebo, kabili nalekubaka icipangano ca fyebo fyobe."¹⁵¹ Nebo ngalamuka tayalafika amacaca ya lucelo no kulilila ubwafwilisho. Nebo nsubili mu mashiwi yobe.¹⁵² Amenso yandi yesuka yakulafika ukupinduluka kwa bushiku pakweba ati ndekwetetwila pa cebo cobe.¹⁵³ Umfwe ishiwi lyandi mu cipangano ca bucishinka; unsunge uwa mweo, Yawe, ifyo webo walaya mu fyebo fyobe ifya bulungami.¹⁵⁴ Abo abakompakasa nebo bakoisu nupepi kuli nebo, lelo bena baliba ukutali ukufuma ku mafunde yobe.¹⁵⁵ Nebo nalekwetetwila pa dmashiwi yobe kabili no kwangwa imibele yobe.¹⁵⁶ Nobe nbekelwa mu fipope fyobe; ntakalabepo icebo cobe.¹⁵⁷ Webo uli mupepi, Yawe, kabili no malango yobe yonse yaliba ayakutetelwa.¹⁵⁸ Kale kunuma ku nobe nalisambilile ukufuma ku cipangano ca fyebo fyobe ukweba ati walificitile ukuba mucifulo umuyayaya.¹⁵⁹ Lolesheni pa macushi yandi kabili ngafwani nebo, ico nebo ntalaaba amafunde yobe.¹⁶⁰ Mpatatileni imilandu yandi kabili ndubuleni nebo, nsuna nebo, nge fyo walaya mu cebo cobe.¹⁶¹ Ipusukilo lyaba ukutali ukufuma ku babifi, ico bena tabatemwa ifipope fyobe.¹⁶² Ifyo yakula imilimo yaluse lobe, Yawe; uusunga nebo uwa mweo, nge fyo ucita lyonse.¹⁶³ Abakompakasa na balwani bandi abapepi balifulile, lelo ntafutatuka ukufuma ku cipangano ca fyebo fyobe.¹⁶⁴ Nebo mbona ba shikamfutu nge ca muselu pantu bena tabasunga icebo cobe.¹⁶⁵ Mona ifyo nebo natemwa ifilangililo fyobe; unsunge nebo uwa mweo, Yawe, nge fyo webo walaya ku cipangano ca bucishinka bobe.¹⁶⁶ Ubukankala bwa cebo cobe cine; cila cimo mu fyebo fya bulungami fikalilila umuyayaya.¹⁶⁷ Abakankala bapakasa nebo apakubula umjulandu, lelo umutima wandi wiminina mu ku wamisha kwa cebo cobe.¹⁶⁸ Nebo nsekelela pa cebo cobe kubati ni uyo wasanga ifyuma fyakubula umwine ifyakulisha.¹⁶⁹ Nebo ndipatile no kusula uwakubula icishinka, lelo nebo nditemenwe amafunde yobe.¹⁷⁰ Pa miku cine lubali mu kasuba kano nebo numbanya webo pamulandu wa bulungami bwa fyebo fyobe.¹⁷¹ Umutende ukalamba bali ukwte, abo abatemwa amafunde yobe; takuli nangu cimo icingabalenga ukupununa.¹⁷² Nebo nsubila kwi pusukilo lyobe, Yawe, kabili nebo mbaka amalango yobe.¹⁷³ Nebo mbaka amafundisho yobe, kabili ndiyatemwenwe apakalamba.¹⁷⁴ Nebo ndasunga ifilangilo fyobe kabili na mafundisho yobe ayamutalalila, ico webo ulishibile fyonse ifyo nebo ncita.¹⁷⁵ Kutika ku kulila kwandi kwisen ku mulola obe; ngafa nebo, ifyo walaya mu cebo cobe.¹⁷⁶ Leka ukupapata kwandi kwese ku mulola obe; ngafwa nebo, ifyo walaya mu cebo cobe.¹⁷⁷ bwni no lose ku mu bomfi wenu pa kweba ati nebo ndekwilala mo mweo kabili no kulekusunga icebo cobe.¹⁷⁸ Njisuleni amenso ukweba ati nebo ndekumona fintu fyakuwamisha mu mafunde yobe.¹⁷⁹ Leka imilomo yandi ipongolole amalumbo, ico webo ulansambilishe ifipope fyobe.¹⁸⁰ Leka ululimi lwandi lulekwimba palwa cebo cobe, ico amalango yobe yakulungama.

¹⁷³Leka ukuboko kobe ku ngafwe nebo, ico ndisalile ifilangililo fyobe. ¹⁷⁴Nebo nkofuluka ukupususha kobe, Yawe, kabili amafunde yobe ekubekwa kwandi. ¹⁷⁵Leka nebo mbe uwamweo kabili ndekukulumbanya webo, kabili leka ubulungami bwa fyobe fyobe filekunyafwa nebo. ¹⁷⁶Nebo ndilubatikile kubati ni mpaanga yakuliba; ufwaye umubomfi obe, ico nebo ntalaaba amalango yobe. ¹⁷⁹Nobe ndi mweni mu calo; mwilakufisa malango ukufuma kuli nebo. ²⁰Ukukabila kwandi ukufyantwa ku kulakufulukisha ukwishiba ifyobe fya bulungami bobe pa nshita yonse. ²¹Webo ukalipila abamataki, abo abakutipwa, abalubantila ukufuma ku malango yobe. ²²Ulukusunga ukufuma kumusebanya no kusulwa, ico nebo ndibakile icipangano va fyobe fyobe. ²³Nangu bakateka ba ngampingila kabili no ku ng'amba, umubomfi wenu tetwila pa fipope fyobe. ²⁴Icipangano ca fyobe fyobe caba ekebekwa kwandi, kabili fyaba bukabiilo kuli nebo.DALETI. ²⁵Umweo wandi walambatila ku lukungu! umpe mweo ku cebo cobe. ²⁶Nebo nalikwebele imibele dyanfi; nobe walingasukile nebo; nsambilisha ifipope fyobe. ²⁷Nenga ukumfwa bwino bwino imibele ya fipope fyobe, pakweba ati nebbo ndekwetetwila pa masambililoshu ya fipeshu mano fyobe. ²⁸Nebo ndinashiwe ne cikonko! Unkoshe nebo ku cebo cobe. ²⁹Alula ukufuma kuli nebo inshila ya kuluba; luse-luse unsambilishe amafunde yobe. ³⁰Nebo ndisalile inshila ya bucishinka; ndasunga lyonse ubulungami bwa fyobe fyobe ifyaba pa mulola wandi. ³¹Nebo nambatila ku cipangano ca fyobe fyobe; Yawe, wilakundeka ndekulengwa insoni. ³²Nebo nkelekubutuka munshila ya malangoyobe ico ukushiishako umutima wandi ku kucita ci. ³³Nsambilisha nebo, Yawe, inshila ya fipope fyobe, kabili nalekufisunga ukufika na kumpelaa. ³⁴Umpele ukumfwikisha, kaabili nebo ndekusunga amafunde yobe; yenu nalekuyabaka no mutima wandi onse. ³⁵Untungulile munshila ya malango yobe, ico nebo ndabekwa ukwendamo muli yena. ³⁶Tungulula umutima wandi ukulola cipangano ca fyobe fyobe kabili ukutaluka ukufuma ku bunonshi bwakubula bucishinka. ³⁷Alula amenso yandi ukufuma ku kulolesha pa fintu fyakubula buyo; ntutubula nebo mu mibele yobe. ³⁸Citila umubomfi obe abulayo ubo walaile kuli abo abakucindika webo. ³⁹Tandulapo umusalula uwo ntina, ico ukupingula kobe ukwa bulungami kwa bune. ⁴⁰Mona, nebo balifuluka ifipope fyobe; untutubula mu bulungami bobe. ⁴¹Yawe, umpe nebo ukutafilwa kwa kutemwa kobe kabili ne pusukilo, ukulingana no bulayo bobe; ⁴²nulo nebo balekuba no kwasuko kuli uyo uwakompunika, ico nditetekele mu cebo cobe. ⁴³Wifumya cebo ca cishinka ukufuma mukanwa kandi, ico isubilo lyandi lyaba mu bulungami bwa fyobe fyobe. ⁴⁴Nkalekubaka amafunde yobe ukutwalilila, umuyayaya no muyayaya. ⁴⁵Nalekwenda uwacingililwa, ico mfwaya ifipope fyobe. ⁴⁶Nkalekulanda pa mafundisho yobe pa mulola wa shamfumu kabili ntakeba na nsoni. ⁴⁷Nebo nbekelwa mu malango yobe, ayo natemwa mucine. ⁴⁸Nalekusumbula amaboko yandi ku malango yobe, ayo nebo natemwa; nalekwetetwila pa fipope fyobe. ⁴⁹Tontontanyapo ku mano ubulayo bobe ku mubomfi obe pantu webo uli mpele isubilo. ⁵⁰Ici ecikoseleshi candi mu macushi yandi: Ukweba ati ubulayo bobe bulinsungile uwamweo nebo. ⁵¹Abamataki balinsekela nebo, lelo nshafutatuka ukufuma ku mafunde yobe. ⁵²Nalitontontanya palwa bulungami bwa fyobe fyobe ukutula kunshita shakale, Yawe, kabili nebo ndaitalalika nemwine. ⁵³Ukufulwa kwakutapata kulikatilile nebo pamulandu wababifi abo abakana amafunde yobe. ⁵⁴Ifipope fyobe fyaba ni nyimbo mu ng'anda iyo nkoikalamo iya nshita inono. ⁵⁵Ntontontanya pe shina lyobe munshita ya bushiku, Yawe, kabili nsunga amafunde yobe. ⁵⁶Ici caliba cibesho candi panti mbaka ifipope fyobe. ⁵⁷Yawe aba cakaniko candi; nebo ndisalile ukubaka amashiwi yobe. ⁵⁸Nebo mucine ndilombe ububile bobe no mutima wandi onse; umbelele uluse nebo. Ukulingana ne fyo icebo cobe calaile. ⁵⁹Nebo nalilingulwile imibele yandi kabili nalyalwile amakasa yandi ku cipangano ca fyobe fyobe. ⁶⁰Ndangufyanya kabili nsushima shima ku kusunga amalango yobe. ⁶¹Imyando ya babifi ilinkobele nebo, nebo ntalaba mafunde yobe. ⁶²Pakati ka bushiku ndalamuka ku kupa amatotelo kuli webo pamjulandu wa bulungami bwa fyobe fyobe. ⁶³Nebo ndi mulongo wa bonse abacindika webo, kuli bonse abo ababaka ifilangililo fyobe. ⁶⁴Yawe, icalo, caisula icipangano ca bucishinka bobe; nsambilisha ifipope fyobe. ⁶⁵Yawe, ulicitile icabune ku mubomfi obe, ku cebo ca mashiwi yobe, webo. ⁶⁶Nsambilisha ukwiluka kusuma no mucetekanya, ico calisumina mu malango yobe. ⁶⁷Libe ntalacula nalilubile, lelo nombu ndabaka icebo cobe. ⁶⁸Webo uli wabune kabili niwe weka ucita ifyabune; nsambilisha ifipope fyobe. ⁶⁹Abafikansa balinshingile ubufi, lelo ndasunga ifilangilo fyobe no mutima wandi onse. ⁷⁰Imitima yabo ilyumalele, lelo mbekelwa mu mafunde yobe. ⁷¹Cili bwino kuli nebo ukweba ati nali culile pakweba ati nebo nsambilile ifipope fyobe. ⁷²Ifilangililo fya mukanwa kobe fyaliwamisha kuli nebo ukucila amakama ya lupiya lwa golide na silifa. ⁷³Iminwe yobe yalinenga kabili noku mpanga nebo, umpe umucetekanya pa kwebati nsambilile amalango yobe. ⁷⁴Abo bakucindika bakasamwa ulu bona bakambona pantu nebo ndisangile isubilo mu cebo cobe. ⁷⁵Nalishiba, Yawe, ukweba ati ifyobe fyobe fya mulinganya, kabili ukweba ati mucishinka walincushishe nebo. ⁷⁶Leken i cipangano ca bucishinka bwenu citalalike nebo, ngefyo walaile ku mubomfi obe. ⁷⁷Nangini inkumbu pa kweba ati nebo nkwate umweo, ico ifunde lyobe ekubelekwa kwandi. ⁷⁸Leken abamataki balengwe insoni, ico bona balinandile ubbubi, lelo nalekwetetwila pafipopr fyobe. ⁷⁹Eka abo bakucindika bafutatukile kuli nebo, abo abeshibile icipangano ca fyobe fyobe. ⁸⁰Leken umutima wandi ube uutatungwa akabi ku kulola ku fipope fyobe pakweba ati nebo nilengwa insoni. ⁸¹Ndatutubala no kufulukisha ukwebati umususheko nebo! Nebo nasubila mucubo cobe. ⁸²Amenso yandi yalafuluka ukumona ubulayo bobe; nilwisa ulu ukantalalika nebo? ⁸³Ico nebo naisa kuba kubati ninyambi yamyangashi mucushi; nebo ntalaba ifipope fyobe. ⁸⁴Kufilka kunshita ndo umubifi obe alinokushipikisha ifi; nilwisa ulu ukapingula balya abampakasa nebo? ⁸⁵Aba mataki balinyimbile filindi nebo, ukukowesha ifunde lyobe. ⁸⁶Yonse amalango yobe yalitetekelewa; balya bantu bapakasa nebo nelo ntalufyenye; ngamfweni nebo. ⁸⁷Bena balifyeb pepi nokupanga impele kuli nebo pano calo lelo nebo ntakana ifilangililo fyobe. ⁸⁸Ukutenwa kwakutwalilila kobe, nsungeni uwa mweo pa kweba ati ndekunaka amalango yobe. ⁸⁹Yawe, icebo ciliminine umuyayaya; icebo cobe climunine inkonso mu mulu. ⁹⁰Bucishinka bobe bwaikalilila ku nkulo shonse; ulishimpile icalo, kabili ca calibelelela cena. ⁹¹Fyonse fintu filitwalile ukufika ku bwalelo, nge fyofye waebele mufyobe fyabulungami bobe, ico ifintu fyonse fyaba babomfi bobe. ⁹²Umfwa amafunde yobe

tayali kubekwa kwandi, nga nalyonaikile mubucushi bwandi.⁹³nebo ntakalabe ifilangililo fyobe, ico muli fyena webo ulinsungile uwa mweo.⁹⁴Nebo ndi obe; mpusushako nebo, ico mfwaya ifilangililo fyobe.⁹⁵Ababifi bali-ilalike ku konaula nebo, lelo nebo nalekulekufwaya ukumfwikisha icipangano ca fyebo fyobe.⁹⁶Nebo ndimwene ukwebati fyonse finti filikwete umwe-kupela, lelo amalango yobe yalifuntula, ukucila imipaka.⁹⁷Alale fyo natemwa amafunde yobe! Yaba kwetetwila kwandi akasuba konse.⁹⁸Amalanga yobe yalanenga ukushilimuka ukucila abalweni bandi, ico amalango yobe ndaba nayofye inshita yonse.⁹⁹Nebo ndikwete umucetekanya wakushika ukucita ba kasambilisha wandi, ico nebo ndetetwila pa cipangano ca fyebo fyobe.¹⁰⁰Nebo ndikwete umucetekanya wakushika ukucila abakalamba abancilile; ici ni pamulandu nebo ndasunga ifilangililo fyobe.

12 ¹Ulwa ku Ng'omba nkalamba; Yabikilwe ku ma Shinite. Ilumbo lyakwa Dabidi. Afwene, Yawe, pantu abena Lesa tabalipo; aba cishinka balipwile.²Onse akolanda amashiwi ayabufi ku mwina mupalamano wakwe; cila umo akolanda ne milomo yamiponta elo ne mitima ibili. ³Yawe, putuleni yonse imilomo yamiponto, lonse ululimi lukolondolola ifintu ifikulu. ⁴Aba ebalya bakolanda ati, "kundimi shesu kuti twacimfya. ulo imilomo yesu ikolonda, nani engalekuba shikulu pali fwebo?"⁵"Pamulandu wa fyongo pabalanda, pamulandu wakulilisuka kwababuso, nkoima,"efyalanda Yawe. "Nkabapela ubucingo ubo balolela."⁶Amashiwi yakwa Yawe mashiwi yakusanguluka, ngo mukuba wakulopolwa mumulilo pa calo, ukulopolwa imiku cine lubali. ⁷Nimwebo Yawe! ulabasunga. Ulasungilila abena Lesa kuli inkulo yabubifi elo no muyayaya. ⁸Ababifi vakoenda umbali shnse ulo ububi kwasumbubulwa mubana ba bantunse.

120 ¹Ulwimbo lwa kusumbuka.Mukumanama nebo nali kutile kuli Yawe, kabili alingasaukile nebo. ²Pususheni umweo wandi Yawe, ukufuma kuli abo abalalilila ne milimo yabo no kubepa ne ndimi shabo.³Bushe akamilimuna mwebo nga fimbi findo ifyakulapo ifyo akacita kuli mwebo, mwekwete indimi ishakubepa? ⁴Akamilimuna mwebo mu mifwi ya mpalime isha kusongolwa mu mabwe ya mulilo mu fimuti fya fyeswa.⁵Akalanda kuli nebo neushili uwakutwalilila ukwikala mu mensheki; nalikelemo kunuma uku mu mahama yakwe kendar. ⁶Panshita ntali nebo nalikala nabo abatatemwa mutende. ⁷Nebo ndi wa mutende, nomba nga nasosa, bena bafwaya ubulwi.

121 Ulwimbo lwa buninino.¹Nebo ndenwina amenso yandi kumpili Nipi bufuma ubwafwilisho bwandi? ²Ubwafwilisho bwandi bufuma kuli Yawe, uwapangile umulu ne calo.³Ena takasuminishe amakasa yobe ukutele muka; uusungilila webo tashipula. ⁴Mona umufyashi wabena Isreali tashipula nagu ukulala.⁵Yawe emufyashi obe, Yawe ecimfute ca kuboko kobe ukwa kulyo kobe. ⁶Akasuba takakucite icibi webo ulo kabalika, nagu umweshi wine ulo bwaila.⁷Yawe akalekusungilila ukufuma ku fibi fyonse, kabili akalekucingilila mweo obe. ⁸Yawe akalekukusungilila webo. muli fyonse ifyo ucita nomba kabili umuyayaya.

122 ¹Nalisekelele ulo basosele kuli nebo, "Natulekuya ku ng'anda yakwa Yawe," ²Yerusalemu, amakasa yesu yaliminine mu mpongolo shenu! ³Yerusalemu, uwakuulwa kubati musumba wakutembeleshiwa pa ku welenganya!⁴Imishobo ilaya ku Yerusalemu imishobo ya kwa Yawe kubati bunte ku bena Israeli, mukupela amatotelo kwishina lyakwa Yawe. ⁵Ifipunafya bupingushi fyaliteyanishiwilwe, ifipuna fya ku ng'anda yakwa Dabidi.⁶Pepeleni pa mutende wa mu Yerusalemu! "Leken i abo aba mitemwa ba kwate umutende. ⁷Leken i kube umutende mu fibumba ifyo ifimicingilila mwebo, kabili lekeni bakwate umutende nobucingo.⁸Pamulandu fye wa ndume shandi ne fibusa fyandi nkolanda ati, "Leken i umutende ube namwebo." ⁹Pamulandu fye wa ng'anda yakwa Yawe Lesa wesu, nkomifwaila ubusuma mwebo.

123 Ulwimbo lwa buninino.¹Kuli webo nansansasula amenso yandi, webo uwaikala mu myulu. ²Mona, kubati menso ya mubomfi ukololesha ku minwe ya kwa shikulu wakwe, kubati fintu amenso ya mubomfi mwanakashi alo lesa ku minwe yakwe na kulu, kanshi amenso yesu yalolesha kuli Yawe Lesa a wesu asuka ukwata uluse pali fwebo.³Tubeleleni; uluse fwebo, Yawe, tubeleni uluse fwebo, ico fwebo tuliswilemo no kusulwa. ⁴Fwebo tucililemo ukushobaulwa ku bacilumba naku misula ya bamataki.

124 ¹"Nga cakwena ati te Yawe uwali kulubali lwesu," Leken i Israeli alande nomba, ²ngacakweba ati te Yawe uwali kulubali lwesu ulo abaume batwimiine fwebo, ³pantu nga twali cibawifye fwebo abatuntulu fye ulo ubukali bwabo bwatwimine fwebo.⁴Amenshi ngalyali tukungilwile fwebo; no mukuku nga wali tubunshishe fwebo. ⁵Pantu umukuku wa menshi ngawatulengele fwebo ukunwina."⁶Twali fyukile kubati choni kulukose lwaba soso; ulukose lwaliputukile, nafwe twalipusukile. ⁷Ukwafwiwa kwesu kuli muli Yawe, uwapangile umulu ne sonde.⁸Ukwafwiwa kwesu kuli muli Yawe, uwapangile umulu ne sonde.

125 Ulwimbo lwabuninino.¹Abo abacetekela muli Yawe babakubati lupili lwa Sioni, Abashisunkanishiwa, lyonse baba abakushipikisha. ²Nga ifyo impili shashinguluka Yerusalemu, efyo Yawe ashinguluka abantu bakwe lelo na umuyayaya. ³Umulumbu wabunkalwe tawfwe kutungulula mucalo cabulungami. Nakucilisha abalungami kuti bacita ifishalungama.⁴Cita icabune, Yawe, kuli abo ababune na kuli abo abololoke mumitima yabo. ⁵Lelo kuli abo abakopilibukila kum bi kumbele yabo kunshila shabupondamishi, Yawe akabatamfya pamo naba kacita wafibi. Leken i umutende ube pali Israeli.

126 ¹Ulwimbo lwabuninino. Ilyi Yawe abwekeshepo ishuko lyakwa Sioni, twalingabalya abali kulota. ²Elyo umunwa twesu twaliswilemo inseko kabili ne ndimi shesu no kwimba. ³Elyo batile munko shabo, "Yawe alicitile ifintu ifikalamba pali bane." Yawe alicitile ifintu ifikalamba pali fwebo; ifyo twali bakutasha! ⁴Bweshya amashuko yesu Yawe, nga utumimana twa mu Negebu. ⁵Abo abatanda mufilamba bali nokusepa mukubilikisha kwa nsansa. ⁶Ena uyo aya akoloshia alisendele imbuto shakutanda, ali nokubwela nakabili nokubilikisha kwa nsansa, ukulekwisa ne mipo ya fisabo pamo nankwe.

127 ¹Ulwimbo lwabuninino, ulwakwa Solomoni. Umfwa teYawe akokula ng'anda, abo bakokula ing'anda, bena imilimo yabo yafye fye. Umfwa teYawe akolinda umusumba, bakalinda beminina kukulinda apafye fye. ²Cafye fye webo ukucelela ukwima, kucelwa ukwisa ku ng'anda, nangu ukulya umukate wamilimo yakosa, ico Yawe apela abatemwikwa bakwe ulo bacili balilele. ³Monei, abana cabupyani ukufuma kuli Yawe, kabili necisabo camwifumo cilambu ukufuma kuli wene. ⁴Nga imifwi muminwe wampalume, eflyo baba abana bamulibusepela bwaumo. ⁵Eflyo ashaumuntu uwakwata icipokolo icasulamo nayo. Takalengwe uwaubikwa kunsoni ilyo akumanya balwani bakwe mumpongola.

128 ¹Ulwimbo lwa Buninino. abo uwakupalwa cila umo uyo ucindika Yawe, uyo uwenda munshila shakwe. ²Ifyo amaboko yenu yapela, mukasekelela; mukabe abakupalwa nokuya pantanshi. ³Umukashi obe akabe nga icimuti ica mwangashi icakutwalisha mu ng'anda yobe; abana bobbe bakaba nga utumuti twamiolifa ilyo bekela balishungulwike netabulo lyobe. ⁴Eee, cine, umuntu akaba uwakupalwa uyo ucindika Yawe. ⁵Lekeni Yawe umupele ukutula ku Sioni, leka umone ubukankala bwakwa Yerusalemu inshiku shone isha mweo obe. ⁶Leka ube no mweo kukumona abana babana bobbe. Leka umutende ube pa Israeli.

129 ¹Ulwimbo lwa kusumbulwa. "Lyonse ukutula ku bwaice bwandi balikunsansa." Lekeni Isreali alekulanda. ²"lyonse ukutula ku bwaice bwandi balikunsansa, "lelo tabangumine. ³Abakulima baliminepo pa numa yandi balipangile imifolo iyakulepa. ⁴Yawe wakulungama; aliputwile imyando yababifi. ⁵"Lekeni bengalekulengwa isoni no kupilibukila ku numa, abo abakupata Sione. ⁶Lekeni bengalakuba kubati fyani pa nsonshi ya mutenge wa nganda icuma ulo tacilakula, ⁷Ico icitangesuba mu minwe yakwa kasepa. nangula icifuba ca umo ukokoka ya nseke capamo. ⁸Lekeni abakopita munshila belakulanda ati, Amapalo yakwe Yawe yengaba pali webo; tukokupala mwishina lyakwa Yawe!

13 ¹umwana mwaume wamano abela amafunde yakwa wishi, nomba kapumya teti omfwe ukwebaulwa. ²Ukufuma ku cisabo ca kanwa kakwe umuntu alatemwa ifintu fya bune, lelo icilaka cakwa kafutika imisoka. ³Onse ulinda akanwa acingilila umweo wakwe, nomba onse uwiswisha imilomo yakwe alayonawila umwine. ⁴Icilaka ca bantu abanagani cilafwaya nomba tacikwata kantu. lelo icilaka ca bantu bakucincila cilekuta apakalamba. ⁵Umuntu umulungami apata ubufi, lelo umuntu umubifi alailenga ukupimpimushiwa, nokucita ifya nsoni. ⁶Ubulungami, bacingilila abo ababula akalema mu nshila shabo, lelo umubifi alulula abo abacita ulubumbu.

130 ¹Ulwimbo lwa kusumbulwa. Ukutula mu kushika kwa matenga nalilile kuli webo Yawe. ²Shikulu, kutikeni ishiwi lyandi; mweke amatwi yenu yabe ayakupepekwa uko ishiwi lyandi likopapatila uluse lwenu. ³Nga mwebo, Yawe mwatambisha ifya bupulumushi, shikulu, ninani ukoiminina? ⁴Lelo kwaliba ukubelela uluse kuli mwebo, pakuti mulekubelelwa akatina. ⁵Nkololeka pali Yawe, umweo wandi ukololela, na mu cebo cakwe nkosubila. ⁶Umweo wandi ukololela pali shikulu ukucisha bamalonda abakulolela akacelo. ⁷Isreali Akusubila muli Yawe. Yawe alikwata uluse, kabili ukokabilisha ukulekelela. ⁸Niena uukolubula Isreali ukufuma ku membu shakwe.

131 ¹Ulwimbo lwakusumbulwa, ulwakwa Davidi. ¹Yawe, umutima wandi tewakutakalala nangula menso yandi teyakwima. Nshakwata ifyakusubilamo ifikulu palwandi nangula ukwangula palwandi ku fintu ifyakufula ufyakucila nebo. ²Icine cine nditalele kabili nditekele umweo; kubati mwana uwakusumunwa kuli nyino, Umweo wandi muli nebo uli kubati mwana uwakusumunwa. ³Isreali, akusubila muli Yawe nomba no muyayaya.

132 ¹Uwimbo lwa kusumbulwa. ¹Yawe, pa mulandu wakwa Dabidi, mulekwibukisha ku mano ifya bucushi fyakwe fyonse. ²Mulekwibukisha ku mano fintu alapile Yawe, fintu alaile kuwa maka yonse wakwa Yokobo. ³Atile, "Tekuti njingile mu nganda yandi nangu ku mu musengele wandi, ⁴Tekuti nsuminishe amenso yandi ukulala nangula ifipenipeni. ⁵Mpaka fye nasangila Yawe icifulo, Ihema Iya wa maka wakwa Yokobo. ⁶"Mona, twalyumfwile palwa ici mu Efrata; twalicisangile ici mu mpanga sha ⁷yali. Tukoya mwi Hema lyakwa Lesa; tukoshinshimuna pa cipuna camakasa yakwe. ⁸Imeni, Yawe, ku cifulo cakutushishamo cenu, mwebo ne mbokoshi ya kukosa kwenu! ⁹Lekeni ba shima pepo benu bengafwikwa na bumpomfu; ababa aba cishinka benu bengabilikisha mu nsansa. ¹⁰Pa mulandu wa mubomfi wenu Dabidi, mwifututakako ukufuma ku mfumu iyasubwa. ¹¹Yawe alilapile umulopa uwakushinisha kuli Dabidi, umulopa kwakushininikisha uwakuti takafumyepo; ¹²Ndi nokubikapo umo uwa mulupwa lobe pa cipuna ca bufumu bobbe. ¹³Ngacakuti abana bobbe abaume bakalekubaka icipangano candi na mafunde yantu nkalekubafunda, abana babo nabena bakalekwikala pa cipuna ca bufumu bobbe ukuyafye umuyayaya! ¹⁴Pakuti Yawe alisalile Sioni, alikuufwaya kukuba ica kwikalapo cakwe. ¹⁵"Ici ecifulo candi icakushishapo umuyayaya Nkoikala kuno, pantu nkomufwaya. ¹⁶Nkampala mubwingi pamo fyepekanishiwa Nkekutisha no mupina wakwe ku mukate. ¹⁷Ndinokufwika shima pepo wakwe ne pusukilo, aba cishinka bakwe

bakalekubilikusha ne nsansa.¹⁷ Ukulya nkapanyako ulusengo kukumena ulwakwa Dabidi no kupekanyako nyali yamusubwa wandi.¹⁸ Ndi no kufwika abalwani bakwwe ne nsoni, lelo pali ena icilongwe cikalekubengeshima."

133 Ulwimbo lwabuninino, ulwakwa Dabidi.¹ Moneni, ifyo cawama ne fyoo cabe cakusekesha kuba bwana nina ukwikala capamo!² Cili kubati mafuta yabune pa mutwe yako pongoloka panshi kumyefu uakwa Aarone, elo kabili yapongoilokela ku nteneshi ya mwingila wakwe.³ Cili cakubati mume waku Hermone uukopana kulupili lwa Sione. pantu palya Yawe akambisha ipalo lya mwe umuyayaya no muyayaya.

134 Ulwimbo lwabuninino.¹ Iseni, paleni Yawe, mwebo bonse mwe babomfi bakwa Yawe, mwebo mwebapyunga munshita ya bushiku mu nganda Yakwa Yawe.² Imweni amaboko yenu ku ncende yakushila no kupala Yawe.³ Leken i Yawe amipale ukufuma mu Sione, uyo uwa bumbile myulu ne sonde.

135 Lumbanyeni Yawe.¹ Lumbanyeni ishina lyakwe Yawe mulumbanyeni ena, mwebo mwe babombfi bakwa Yawe,² Mwebo mwebeminina nganda yakwa Yawe, mumlubansa lwa Nganda yakwa Lesa wesu.³ Lumbanyeni Ywe, pantu wakubone; imbeni amalumbo kwi shina lyakwe, pantu cabuseko ukucita ci.⁴ Pantu Yawe aliisilile yakobo umwine Isreali ukuba icikwatwa cakwe.⁵ Nalishiba ukwebati Yawe mukalamba ukwebati shikulu wesu ali pamulu watu Lesa tonse.⁶ Conse Yawe akabila, alacita mu mulu, pa calo, muli ba bembamba na ponse panshi pali ba bembamba mukalamba.⁷ Alaleta makumbi ukufuma ukutali, alalenga ukubuyasha ukwakutangilila ne mfula ya mapati no kule kuleta umwela bwakwe.⁸ Alipeye amabeli mu Egupto yonse ku bantu na ku nama.⁹ Alitumine fishibilo ne fipeshi mano pantu kobe, we Egupto, pali Farao na bonse ababomfi bakwe.¹⁰ Alisanshile nko ishingini no kwipaya ishambumu shabulamba,¹¹ Sihone imfumu ya bena Amore na Oge imfumu ya Bashani na yonse amabufumu yamu kanaanani.¹² Alitupele fwebo icalo cabo nge cikwatwa, icikwatwa kuli Isreali abantu bakwe.¹³ Ishina lyobe, Yawe, lilabelelela umuyayaya; ukwishibikwa kobe, Yawe, kulabelelela ukupita mu nkulo shonse.¹⁴ Pantu Yawe alacingilila abanti bakwe elo alikwata inkumbu pa ba bomfi bakwe.¹⁵ Utulubi twanko ni Silvere na golide, imilimo ya minwe ya bantu.¹⁶ Uto tulubi twalikwata utunwa lelo tatulanda; ¹⁷ Twalikwata amatwi, lelo tatumfwa nangu kubamo mupu mtunwa twa tuko.¹⁸ Abo abatulenga baba kubati nito, ngefyo aba onse uucetekele muli to.¹⁹ Abamubufyashi bwakwa Isreali, paleni Yawe; abamubufyashi bwakwa Aaroni, paleni Yawe.²⁰ Abamubufyashi bwakwa Lebi, paleni Yawe; mwebo mwaba cindika Yawe, apleni Yawe.²¹ Abe uwapalwa yawe mu Sione, uyo uwikala mu Yerusalemu. Lumbanyeni Yawe.

136

¹ Yangwe, pelani ukutotela kuli Yawe; ico ena wa bune, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.² Yangwe pelani ukutotela kuli Lesa wa tulesa, ico icipangano cakwe ica cishinka cilikalile umuyayaya.³ Yangwe peleni ukutotela kuli shikulu waba shikulu, ico icipangano cakwe ica cishinka cilikalile umuyayaya.⁴ Peleni ukutontela kuli uyo umfye uucita ifikulu ifya kupapa, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.⁵ Kuli uyo pakushilimuka apangile imyulu, ico icipangano cakwe ica cinshinka cilikalile umuyayaya.⁶ Peleni ukutotela kuli uyo uwa yanshike icalo pamulu wa menshi ico, icipangano cakwe ica cishinka cilikalile umuyayaya.⁷ Kuli ena uwapangile ulubuto ulukalamba, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.⁸ Peleni ukutotela kuli ena uwapela akasuba ukuteka akasuba, ico icipangano cakwe ica ishinka camuyayaya.⁹ Umweshi ne ntanda fiteka ubushiku, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.¹⁰ Peleni ukutotela kuli ena uwaipye amabeli mu Egupto, ico icipangano cakwe ica cishinka icikalile umuyayaya.¹¹ Kabili uwaiteke Isreali ukufuma muli bena, ico icipangano cakwe ica cishinka cili kalile umuyayaya.¹² Nokuboko ukwamaka no kuboko ukwakwimya, ico icipangano cakwe ica cishinka cilikalile umuyayaya.¹³ Peleni ukutotela kuli uyo uwayakenye bembamba wakashika, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.¹⁴ Kabili alilengele isreali ukupita pakati ka wena, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.¹⁵ Lelo alikutile Faro na bamushika ba kwe pali bembamba wakashika ico icipangano cakwe icabucishinka bwakwe cilikalile umuyayaya.¹⁶ Peleni ukutotela kuli ena uwatungulwile abantu ukupita mumatololo, ico icipangano cakwe icabucishinka cilikalile umuyayaya.¹⁷ Kuli ena uwaipye imfumu ishambumu, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.¹⁸ Peleni ukutotela kuli uyo uwaipye imfumu ishaishibikwe, ico icipangano cakwe ica cishinka cilikalile umuyayaya.¹⁹ Sihon imfumu ya bena Amore, ico icipangano cakwe icabucishinka bwakwe cilikalile umuyayaya.²⁰ Na Oge imfumu ya bena Bashani, ico icipangano cakwe icabucishinka cilikalile umuyayaya.²¹ Peleni ukutotela kuli uyo uwapele icalo nge cikwatwa, ico icipangano cakwe icabucishinka bwakwe cilikalile umuyayaya.²² Icikwatwa kuli Isreali umubomfi wakwe, ico icipangano cakwe icabucishinka bwakwe cilikalile umuyayaya.²³ Kuli uyo uwatwibukishe fwebo no kutwafwa muku cendwa kwesu, ico icipangano cakwe icabucishinka cilikalile umuyayaya.²⁴ Peleni ukutotela kuli ena uwatupele ukucifya pabalwani besu, ico icipangano cakwe icabucishinka bwakwe cilikalile umuyayaya.²⁵ Uupela ifyakulya kufyamweo fyonse ico icipangano cakwe icabucishinka cilikalile umuyayaya.²⁶ Yangwepeleni ukutontela kuli Lesa ya myulu, ico icipangano cakwe icacishinka cilikalile umuyayaya.

137 ¹ Ukupitila ku nyinka shiku Babiloni twalikele nokulosha ulo twatontonkanye pali siyoni.² Pamiwilo palya apo fwebo twakobeka insongo shesu.³ Palya abatwikete bafwaile inyimbo ukufuma kuli fwebo, kabili na balya bonse abali kutupunika balikutufwaila insansa, ukulanda ukuti, "Twimbileniko lumo panyimbo shaku Siyoni" ⁴ Kutu twaimba

shani ulwimba palwa kwa Yawe mu calo cabulebeshi?⁵Nga nalaba ukwibukisha webo, Yerusalemu, lekeni ukuboko kwa kuko. ⁶Lekeni ululimi lwandi lukakatile kumulu wakanwa kandi nga nakana ukutontonkanya pali mwebo, nga shakasansabalike Yerusalemu ukucila ifya kusekesha ifikalamba. ⁷Mwibukishe, mwe Yawe, fintu abena Edomu bacitile pali bulya bushiku Yerusalemu aponene. Balilandile ati, "citobaule, citobaule ne mifula yaciko." ⁸"We mwana mwanakashi wakwa Babiloni; nombaline walaonaula lekeni umuntu obe uwa kupalwa, uyo onse uuko kulipila pafyo wacita kuli fwebo. ⁹Abe uwapalwa umuntu uyo onse uubula nokutoba utwana tobe kwilibwe.

138 Ilumbo lyakwa Dadidi; ¹Nkapelakutola kuli mwebo nomutima wanda onse; pacinso catulubi. Nka mwimbila amalumbo. ²Nkowa panshi ukulola kwitempele lyenu ilyamushilo no kupela amatotelo kwishina lyenu ico icipangano cenu icacishika kabili pa cine cenu. Mulilengele ishiwi ne pafintu fyonse. ³Ubushiku nakutile pali mwebo namwebo mwali ngaswike; mwalikoseshe ubukose bwa mweo wandi. ⁴Shonse imfumu ca calo shikakupela ukutotelwa, Yawe, ico bakomfwa amashiwi ukufuma kukanwa kobe. ⁵Icinefye bakemba ifitwa fyakwa Yawe, ico bukulu ubukata bwakwa Lesa. ⁶Ico nangu Yawe alyukutali, lelo alasakamana ababa panshi, lelo abaisansamika abeshiba ukutali. ⁷Nangu nkoenda pakati kaku manama, mukasunga ubumi bwandi, mukatakmbika ukuboko bwenu pabukali bwa balwani bandi, kabili ukuboko kobe ukwakuku lyo kuka mpususha. ⁸Yawe alinanebo ukufika kumpela; icipangano cenu cacishinka, Yawe, mwikalilila umuyayaya. mwilaba abo imiye yenu ya pangile.

139

¹ku ngamba nkalamba ilumbo lyakwa Davidi. Yawe, mwebo mulinteseshe, kabiuli mulinjishibile. ²Mwebo muleshiba ulo naikalako panshi kabili nelo nebo naima; mwebo muleshiba amatontonkanyo yandi ukufuma apatali. ³Mwebo mulalonda inshila yandi nokulala kwandi; inshita shandi shonse shaishibikwa namwebo. ⁴Ico nelo tapalaba amashiwi palulimi lwandi, mwebo ninshi mulishibile umupwilapo. ⁵kunuma yandi na kuntanshi yandi mulinshingulwika no kubika ukuboko kwenu pali nebo. ⁶Ukwishiba kwa uyu musango kwampesha amano, kuli sansakishe, kabili nebo tekutimfikepo. ⁷Nikwi ningaya ukufuma ku mupashi wenu? Nikwi ninga butukila ukufuma muceni cenu? ⁸Umfwa nkanina ukuya mu myaulu, emo mwaba; nga nayanshika ubusanshi bwandi kumbo, moneni, mwebo eko mwaba. ⁹Umfwa mpupukile pa mapindo ya lucelo nakuya kwikala mucende sha mukati kwishilya lya bamba, ¹⁰Nakulya kwine ukuboko kwenu kukantungulula, ukuboko kwa kulyo kwenu kukanjikatilila. ¹¹Umfwa nande ukwebati, "mucinefye imfifi ikamfimba, nolubuto lekesa kuba ubushiku ukunshinguluka," ¹²Nangu ni mfifi tekuti ifite kuli mwebo. ubushiku bukabufisha nga akasuba, ico imfifi no lubuto fimo fime kuli mwebo. ¹³Nimwe mwapanga ifyamukati kandi, nimwe mwampangile munda yabamayo. ¹⁴Nkomilumbanya, ico nebo napangwa mumusango wakupapa. umweo wandi ulishibile ici bwino sana. ¹⁵Amafupa yandi tayafiseme kuli mwebo ulo nebo napangilwe mubumfisolo, ulo nali kupikulwa panshi ya calo. ¹⁶Mwalimbwene mukati munda; inshiku shonse isha sontelwe pali nebo shalilembelwe mucitabo cenu ulo nobwakubalilapo tabula citika. ¹⁷Ifyo yawamisha amatontonkanyo yenu kuli nebo, Lesa! ifyo yaba ayafula mumpendwa yayako! ¹⁸Umfwa nalyeseshoko ukuyapenda, yena nga yalifulishe mumpendwa ukucila umucanga. ulo nabuka, nkotwalilila ukuba nenu. ¹⁹Umfwa Mwipayekofye ababifi, mwelesa; fumweni kuli nebo abaume babukakala. ²⁰Bena bali misangukile nokucita ifyakulufya; abalwani benu balanda ifyabufi. ²¹Bushe nebo ntapata abo, Yawe, abapata mwebo? Bushe nebo ntasusha abo abemimina ukumilwisha? ²²Ndibapatile umupwilapo; Bena balishile kuba abalwani bandi. ²³Nenguleni, mwe Lesa, no kwishiba umutima wandi; njesheni no kwishiba amatontonkanyo yandi. ²⁴Moneni umfwa amuli inshila ya bubifi muli nebo, kabili muntungulule munshila yamuyayaya.

14 Ulwa ku ng'omba nkalamba. Ilumbo lya kwa Dabidi. ¹Icipumbu cikolanda mumutima waciko, "Takuli Lesa." Balyanaikile elo balicitile imembu sha muselu; takuli nangu umo ukocita icabune. ²Yaw akolileshe panshi ukufuma mumulu pabana babantu ukulekumona nga pali nelo umo ukoumfwa, uukofwaya ena. ³Bonse bali mufutatile. Bonse balyonaikile. Takuli nelo umo ukocita icabune, iyo, nelo umo. ⁴Bushe tabeshibilipo nagu cimo, abo abapangile ulubembu, abo abakolya abantu bandi nefyo bakolya umukate, lelo tabakokuta pali Yawe? ⁵Baliketwe no mweno uukalamba, pantu Lesa ali mulukuta ulwakulungama! ⁶Mulifwaile ukupakasa umuntu umulanda nelo Yawe aba icubo cakwe. ⁷Iye, pakwebati ipusukilo lyakwa Israeli kuli likofuma mu Sioni! Ulo Yawe akobwesha abantu bakwe ukufuma muli bunkole, elo Yakobo akasekelela elo na Israeli akasansamuka!

140 Ku ng'omba nkalamba. ilumbo lyakwa Dabidi. ¹Yawe mpususheniko kubabifi; sungilileni ukufuma ku baume balukakala. ²Bena bapanga ububi mumitima shabo; bena basongela ubulwi cilabushiku. ³Indimi shabo shicena kubati ni nsoka; ubusunga bwe fwafwa bwaba pamilomo shabo. ⁴Nsungeni ukufuma kumaboko yabalwani, mwe Yawe; mpususheniko kubaume balukakala abapanga ukuntenu. ⁵Abayumfwa balinteele iciliba; bena bali fungulwile isumbu; bena balinteele nefiteyo. ⁶Nalilandile kuli imwe Yawe ukweba ati, " muli Lesa wandi; umfweni ifyo nkolilila uluse," ⁷Yawe, mwe shikulu wandi, mwebo mulibukose bwaku mpususha mucingilila umutwe wandi mubushiku bwa bulwi. ⁸Yawe, mwipela ifyakukabila fya babifi; mwileka ifyo bapanga fifikilishiwe. ⁹Abo bonse abanshinguluka benune imitwe yabo; lekeni amalumbo ya milomo shabo abene yabafimbe. ¹⁰Lekeni amabwe yamulilo ayokopya yawile palibo; baposeni mumulilo, mucilindi cabula isamba, umwakutala buka nakabili. Lekeni abaume bandimi bepangwa ukwabula ubucingo pa calo; ¹¹lekeni ububi buloloshe umuntu walukakala paku mwipaya. ¹²Nebo ndishibile ati Yawe akapingula mububile

bwakwe paba titikishiwa, kabili ena akapela mulinganya kuba pina.¹³Mucinefye abantu abalungami bakatotela ishina lyenu; abantu abololoke bakekala muceni cenu.

141 Ilumbo lyakwa Dabidi.¹Yawe nkolilila kuli mwebo; kuli nebo mukwangufyanya kutikeni kuli nebo ulo nebo namikuta.²Lekeni ipepo lyandi libe kubati bubani kuli mwebo; lekeni amaboko yandi ayasumbwile yobe kubati malambo ya cungulo.³Yawe, bikeni ubucingo pakanwa kandi; lindeni icibi ca milomo yandi.⁴Mwileka umutima wandi ufyaishe icibi icili conse nangu ukukuma kumilimo yonse iya masambi nabaume abacita ifyabubifi. Mwileka nebo ndyeko ifili fyonse ifya mabwenge.⁵Lekeni umwaume umulungami antukulemo; cikobafye bwino kuli nebo. lekni anungike, cikaba kubati mafuta pamutwe wandi. Mwileka umutwe wandi ukane ukucisuminisha. Lelo ipepo lyandi lyonse lyaba ilya kulwishanya nemiulimo yabubifi bwabo.⁶Intungulushi shabo shikafuntulwa ukufuma pa mulu pakansoshi; bena bakomfwa ukweba ati amashiwi yandi nemwine yakusesha.⁷Bena bafwile bakalande ati, "kubati ni ulya uulelima no kutobaula umushili kanshi amafupa yesu bali yasalangenye pa kanwa ka kumbo."⁸Mucinefye amenso yandi yali pali mwebo, Yawe, shikulu muli mwebo emo nebo nguba; Mwileka umweo wandi ushale ukwabula ubucingo.⁹Ncingilileni nebo ukufuma kufiteyo ifyo banteela ukufuma kufiliba fya bancitatubi.¹⁰Lekeni ababifi bawile mu masumbu yabo abene ulo nebo nkofyaka.

142 Ilumbo lyakwa Dabidi, nolu ali mululengo; Ipepo.¹Neshiwi lyandi nalila mutule kuli Yawe. neshiwi lyandi nebo napapatile ububile bwakwa Yawe.²Nolu umupanshi wandi ulinakile muli nebo wwebo walishiba inshila yandi.³mushila intu nyendamo balinteyelelo ifiliba. Nalolesha kukulyo kwandi nokumona ukweba ati takuli nagu umu uko sakamana pali nebo.⁴Nshikwete kwaku fyukila, takuli nangu umu uukosakamana ubumi bwandi.⁵Nalikutile kuli mwebo, Yawe nalilandile ati, "Nimwe bucingo bwandi, we cakaniko candi mucalo ca bomi.⁶Kutikeni ku nkuta yandi, pantu nebo ndibikilwe panshi sana; mpususheniko ku bampakasa, pantu bena bamka ukucila nebo.⁷Fumyeni umweo wandi mucifungo pakwebati ninga pela amatotelo kwishina lyenu. Abalungama bobo bakalongana ukunshinguluki pantu webo waliba uwa bune kuli nebo."

143 ¹Ilumbo lyakwa Dabidi.umfwa kwi pepo lyandi, Yawe; umfwa ukupapata kwandi. pamulandu wacitetekelo no bulungami, bobbe, injasuka! ²Mwiingila mu bupingushi no mubofi obe pantu kucinso cobe takwaba nangu umu umulungami.³Umulwani ali supile umweo wandi; aiifwantile pa nshi; alinengele ukwikala mu mfimfi kubati nibalya abafwile kale.⁴umupu wandi wafwa umutombo mukati kandi; umutima wandi ulipeshiwe amano.⁵Nkoibukisha amano yanshiku shakale; ntontokanya imilimo yenu yonse; ndashetulula ifyo mwabomba.⁶Nyashile imaboko yandi kuli mwebo; umweo wandi ulinecilakanu mumpangan iya tembuka.⁷Yasukeni kangu kangu, Yawe, pamulandu umupashi wandi walela. mwfisa iciso cenu ukufuma kuli nebo „ nangu nkaba kubati nibalya abaya panshi mucilindi.⁸Lekeni ingufwe icipangano cacitetekelo cenu mulucelo, ico nalimucetekela muli mwebo. ndanga ishila iyo nengendamo, ico nyinya umweo wandi kuli mwebo⁹Pususheni ukufuma kubalwani bandi, Yawe; nkobutukila kuli mwebo kuku fisama.¹⁰Fundeni ukucita ubufwayo bwenu, ico muli Lesa wandi. Lekeni umupashi wenu uusuma untungulule mu mpanga iyatambalala.¹¹Yawe, pamulandu weshina lyenu, sungeni umumi; mu bulungami bwenu fumyeni umweo wandi mu bwafya.¹²Mu cipangano cabucishika bwenu putuleni abalwani bandi no konaula bonse aba lwani ba bumi bwandi, ico ndimubomfi wenu.

144 Ilumbo lya kwa Dabidi.¹Abe uwa palwa Yawe, icilibwe candi, uukasha amaboko yandi ku bulwi ne minnye yandi kukulwa ²Nimwe icipangano cishinka candi kabili icubo candi, ulupungu lwandi ulwale pa kabili umu uumpususha, ikwela yandi kabili mili umu umu nguba, umu uubika ifyalo panshi yamakasa yandi.³Yawe nani umuntu uwo mwingomfwako nangu nani umwaume wamuntu uo mwinga tontonkanyapo? ⁴umuntu aba kubati mupu; ishiku shakwe shaba kubati cinshingwa icikopita.⁵Mulenga umulu ukwibila nokwisa panshi Yawe, ikata impili kabili Shilengeni icushi ⁶Tumeni ifibyasha fya nkuba no kusalanganya abalwani bandi poseni imifwi yenu noku bakweshesha mucifulunganya.⁷Fungululeni ukuboko kwenu ukufuma mumulu ; mpuususheni ukufuma mumeshi.⁸Utunwatwabo tolanda ubufi, kabili ukuboko kwakulya kwabo kwa bubepa.⁹Nkemba ulwimbo ulupya kuli mwebo, Lesa, pali nsango wa myanda ikumi nkemba ishakulumbanya kuli mwebo.¹⁰uupela ipusukilo ku mfumu, uwa puswishe Dabidi umubofi obe ukufuma kulupanga lwa bipa.¹¹Mpususheni no kumpolola mu minwe yaba lebeshi utunwa twabo tolanda ubuti, kabili ukuboko bwaku kulya kwando kwa kubepa.¹²Lekeni abaume besu babe kubati filimbwa ifikula mumushinku wafikapo uwabulumendo bwabo na bana banakashi besu kubati niceshi shabaswa ishapacifutu, akubaswa ukubati nyano mucipango..¹³Lekeni amatala Yesule ifyakwisulamo ifya pusana pusansa, kabili lekeni na makana ikumi mu mpanga shesu.¹⁴Elom ingombe shesu shikakwata ishina ishing' nangu umu uwakutoba ifibumba muli ¹⁵takwakeleabo abo baatwala muli bunkole nangu kuilila pansae mu mutulolo twesu' Balipalwa abantu ababa nayao mapalo; ukutemwa kubantu abo Lesa wabo mi Yawe.

145

¹Ilumbo lya kwa Dabidi.Nka mutotela mwebo, Lesa wandi imfumu nkapala ishina lyenu umuyayaya umuyayaya.
²ubushiku bonse nkamupala; nkapala ishina lyenu umuyayaya no muyayaya.³Umukulu ni Yawe kabili alikula kuku

mulumbanya; ubukulu bwakwe tabwinga fwaiwa.⁴Inkulo imo ikalubanya ificitwa fyenu ku nkulo imkbi kabili no ku bilisha ifya ificitwa bumpalume fyenu.⁵Nkatontokanya pabucindami bwa bukata bukatebebe bwenu ne milandu ya fya kupapa fyenu.⁶Baka landa amaka yakubomba, kwenu ukwabune nkampamika ubukulu bwenu.⁷Bakashisha ukwibukisha cine bwa bune bwenu; kabili bakemba pali bucishinka bwenu.⁸Yawe alisenamunwa kabili wa nkumbu, uukokola ukufulwa kabili ekalilila mucipangano cacine.⁹Yawe wabune kuli bonse; nekumbu shakunakuilila shaba pamilimo yakwe yonse.¹⁰Fyonse efyo mwapanga fikapela ukutotela kuli mwebo Yawe, abacisuiika benu bakamupala.¹¹Abacishinka benu bakalanda ubukata bwa mu mfumu bwenu, kabili bakashimika palwa maka yenu.¹²Bakalenga umuntu akeshibe bupalume bwaficitwa fya kwa Lesa no bukata bwa bu mfumu bwakwe.¹³Ubumfumu bwenu bunfumu bwa ,muyayaya, no kuteka kwenu kwa nkulo ne nkulo.¹⁴Yawe alatungilila bonse abalewa kabili emya bonse abakunguma.¹⁵Amenso ya bonse yakololela mwebo; mupelka ifyakulya kuli bena pashita iyalinga.¹⁶Mwisula amaboko yenu no kwisusha ukufwaya kwa conse ico mwalenga.¹⁷Yawe wacishinka muli shonse ishila shakwe kabili wa luse mumititile yakwe.¹⁸Yawe ali mupepi kuli bonse abakuta pali ena, kuli bonse abamukuta mucicetekelo nabucishinka.¹⁹Alafikilisha ukufwaya kwabo bonse abamucindika; alomfwa ukulila kwabo nokubapususha.²⁰Yawe abaka abo bonse abamutwemwa, lelo onaula bonse ababifi.²¹Akanwa kanda kakalanda amatotelo ya kwa Yawe; lekeni umwina muntu onse apele ishina lyakwe ilyamushilo umuyayaya kabili umuyayay.

146 ¹Lumbanya Yawe. Lumbanya Yawe, we mweo wandi.²Mpela amalumbo kuli Yawe no buni bwandi bonse; nkemba ishakulumbanya kuli Lesa elyo ncili no mweo.³Mwibika ukutetekela mubakangalila nangu mu muntu, muli uyo umushaba ipusukilo.⁴Nolu ubumi bwa mupu bwaleka abwekela ku mushili, pabushiku bulya amapange yakwe yapwa.⁵Alipalwa uyo uwakwata Lesa wakwa Yakobo pakwafwa kwakwe, uyo isubilo lya kwe lyaba muili Yawe Lesa wakwe.⁶Yawe alengele umulu ne calo, cibemba na fyonse ifya bamo; abaka icetekelo umuyayaya.⁷Apisha ubupingushi kubanaka no ku pela ifyakulya kubali nensala Yawe akakula abafungwa;⁸Esula amenso ya mpofu; Yawe emya abo abawila panshi; Yawe atemwa abantu ba cishinka.⁹Yawe acingilila abalebeshi mu calo emya ababula bashibo naba muka mfwilwa lelo asusha ababifi.¹⁰Yawe akateka umuyayaya, Lesa obe, Sioni ku nkulo shonse. lumbanya yawe.

147

¹Lumbanya Yawe, pantu cili icabune ukulumbanya Lesa wesu cilansamusha, kabili ukulumbanya kwalilingwa.²Yawe ali kululwile Yerisalemu alikolonginike abasalangene abantu bamu Isreali.³Alapasha abatobeka imitima kabili alonda pa ifilonda fyabo.⁴Alapenda intanda, alapela amashina kuli shionse.⁵Uwakulisha ni Lesa wesu kabili musuma mumaka yakwe, ukumfwa kwakwe takwa kwa to mpela.⁶Yawe alemya abacefya, alabweshababifi ku mushili.⁷Imbileni Yawe na matotelo, imbeni isha malumbo kuli Lesa wesu namaseense.⁸Alafimba imyulu na matumbi kabili alapekanya imfula yapano isende, alapanga ne fyani ukumena pa mpili.⁹Alapela ifyakulya ku nama kabili nakuli ba mwakole abaice nga balila.¹⁰Tosanga ukubetwa mu maka yakwa ka balwe, tasekela mukushangila kwa molu yamuntu.¹¹Yawe abekwelwa muli abo abamucindika, uyo uusubula mucipangano cacitetekelo.¹²Lumbanya Yawe, Yelusalemu, lumbanya Lesa obe, Sion.¹³Pantu alakosha impilikisho sha mpongolo yobe, alapala abana bobe akaba muli webo.¹⁴Alaleta ubutungushi mukati ka mipaka shobe, alakwikutisha no bunga bwa ganu ubwakupeleka.¹⁵Alatuma nefipope pano isonde, ifipope fyakwe fifika bwangu.¹⁶Alapaanga ifula yakubuta kuba ati butonge alasalanganya icitalowe kuba ati mitoi.¹⁷Alisalangenya imfula yacitalawe kuba ati bufungalu ninani engeminina mumpopo atuma?¹⁸Natuma ifunde lyakwe nokubosungulula, alalenga umusela ukupunga na menshi ukupongoloka.¹⁹Alibilile icebo kuli Yacobo, ubufingishi bwakwe no bulungami bwakwe ne fipope kubena Isreali.²⁰Tacitapo ifyamusango uyu kuluko lumbi, lelo pafya fipope fyakwe, bena tabafishiba. lumbanyeni Yawe.

148

¹Lumbanya Yawe, lumbanya Yawe webo wewamumyulu; lumbanyeni ena, webo wewa mwasansama.²Lumbanyeni ena mwe ngeli bakwe bonse; lumbayeni ena, mwenyamumuli fyonse.³Lumbanyeni ena akasuba no mweshi, lumbanye ni ena, mwebo bonse mwetanda shakubenge shima.⁴Lumbanyeni ena, mwemyulu itali namwe menshi yaba pa mulu wa lwelele.⁵Lekeneni bena balumbanya ishina lyakwa Yawe, ico bena alibapele ikambisho, kabili balile ngelwe.⁶Ena aliyashimoile umuyayaya no muyayaya, alipele ifipope icishakalulwe.⁷Lumbanyeni ena ukufuma mwisonde, mwebo mwefishimweshimwe fyamuli bembana na fyonse ifyakushika kwitenya,⁸Nomulilo ne citalawe, wemfula yabuta na makumbi, we mwela wa cipupu ufikilisha icebo cakwe.⁹Lumbanyeni ena mwempili no tupili. mwe fisabo fyakufimuti kabili na nemikedori yonse,¹⁰Mwenama shampanga ne fibumbwa ifikulika ne fyuni.¹¹Lumbanya Yawe, mwemfumu shapano isonde ne nko shonse, mwebana bana kahsi bamfumu na bonse bacilolo bapanwe sonde,¹²bonse mwe misepela abaume na banakashi, abakalamba na baice.¹³Lekeneni mwebo bonse mulumbanyeni ishina lyakwa Yawe, pantu inshina lyakwe lya bune no ubukata bwakwe bulundu uku ukucila isonde ne myulu.¹⁴Alisumbula ulusengo lya bantu bakwe pakulumbanya ukufuma kuli bonse aba mutetekela, abena isreali, abantu abapalama kuli ena. lumbanyeni Yawe.

149 ¹Lumbanya Yawe. Imba kuli Yawe ulwimbo lupya; mwimbile ishamalumbo ena mukakoto na kuba mutetekele bonse.²Lekeneni isreali ange muli uyo uwa mulenga; lekeni abantu bamu sioni bange mu mfumu yabo.³Lekeneni balumbanyeni ishina lyakwe no ku cinda lekeni bamwimbile ishamalumbo ne ngoma nama sense.⁴Pantu lesa abekelwa

mubantu bakwe; apela ubukata kuba icefya ne pusukilo. ⁵Lekeni bakapepa basekelele mukacimfwa; lekeni bembe nensansa pama sanshi yabo. ⁶Lekeni amalumbo Yakwa Lesa yabe mu tunwa twabo kabali nokupanga lwakutwaa kubili muminwe yabo, ⁷Mutuleta icilandushi mu nko shonse kabili ukubombo kwa cibe ku bantu. ⁸Bakakaka imfumu shabo ne munyololo kabili nabakankala nefikakilo fyacela. Bakacita icabupingushi icalembelwe. ⁹ubu bukaba bucindami kuli abo bonse abacitetekelo bonse. lumbanya Yawe.

15 ¹Ulumbo lya kwa Dabidi Yawe nani engalekusangwa mwi Hema lyenu? nani engalekwikala pa lupili lweni ulwamushilo? ²Onse uwenda uwakaele, acita ica kulunga no kulanda icine ukufuma mu mutima wakwe. ³Taponta no lulimi lwakwe, utacita ububi kuli bambi, elo tatutika umwaina mupalamano wakwe. ⁴Umuntu uwacabecabe ali uwakukankambwa mu menso yakwe, lelo ala pa kukana fwaya kwakwe umwine elo tapilibuka ku fyo alaya. ⁵tapingula ukubikapo nsonsela nga ko kongweshwa indalama. Tapoka na mafisa kanwa ku kufyengelesha uwakale. uyo uita ifi fintu takatenleteshiwe.

150 ¹Lumbanya Yawe. Lumbanya Lesa mu cende yakwe iyamushilo; ²lumbanyani ena mu maka yamu myulu. Lumbanyeni ena umwabela ubukulu bwamaka yakwe. ³Lumbanyeni ena ku kukulisha itandala yesengo; lumbanyeni ena ne umwabela ubukula bwamaka yakwe. ⁴Lumbanyeni ena no tuoma kabili mushanineni; lumbanyeni ena nefilimba fya myando ne fimpeta ne filimba fya mwela. ⁵Mutasheni ena nefilimba fyakulila, lumbanye ni ena nefilimba ifililisha. ⁶Lekeni onse icipema cilumbanye Yawe lumbanyeni Yawe.

16 ¹Mikitamu wakwa Dabidi. ncingilileni nebo, Mwe Lesa, pantu nimwe mwakushina. ²Nalanda kuli Yawe ati, "Nimwebo shikulu wandi; ubune bwandi bwafye ukwabula mwebo. ³Ku bantu ba mushilo aba pano calo, bantu babune; konse ukucangwa kwandi kuli muli bena. ⁴Amafya yabo yakafula, abo abafwaya ta Lesa tumbi. Nshaketile ifya bupe fyakunwa ifya mulopa kuli tu Lesa twabo nangu ukwimya mashina ne imilomo yandi. ⁵Yawe, muli ciputulwa candi ico nasala kabili ulukombo lwandi. icakupemwila candi. ⁶Imishilwa shakupiminanako shalitambalala pali nebo mu ncende shakusangalala; icine cine ubupyani bwa kusangalala bwandi. ⁷Nkapala Yawe, uyo uunkoselesha nebo; kabili no bushiku amano yandi yalantungulula nebo. ⁸Ntangisha Lesa pa ntashi yandi inshita yonse, eco nshakatelentente ukufuma ku konoko kwakwe ukwa kulyo! ⁹Napali ici umutima wandi uli uwakusanguluka! ubukata bwandi bukosangalala. Icline cine nkoikala mu bucingo. ¹⁰Pantu tamwakashe umweo wandi ku mbo. Tamwakaleke abacetekela benu ukumona icilindi. ¹¹Mumfunde inshila ya mweo, insansa ishingi shisangwa mu ceni cenu; ukusansamjuka kwaba mu kuboko kwa kulyo umuyayaya!"

17 Ipepo lya kwa Dabidi. ¹Umfweni ku nkuta ya bulungami, Yawe; kutikeni ku nkuta yandi iya kulomba! kutikeni kwipepo lyandi ukufuna pa milomo yandi iyabula ukubepa. ²Lekeni icine candi cikese ukufuma ku cinso cenu; lekeni amenso yenu yamone icakulungama! ³umfwa mweshe umutima wandi, umfwa mwise kuli nebo ubushiku, mukansangulula nebo kabili nsakasange amapange ya bubifi; Kanwa Kandi takakaponte. ⁴Nge micitile ya buntense, lishiwi lya milimo yobe ukweba ati nigaibaka ne mwine ukufuma mu nshila ya bumpula mafunde. ⁵Intampulo shani shalikatisha mu nshita yenu; amakasa yandi tayatelela. ⁶Nkokuta kuli webo, pantu mulangasuka, mwe Lesa; pilibwileni ukutwi kwenu kuli nebo no kumfwa uko nkolanda. ⁷Langeni icipangano cenu ica cine mu nshila ya bune, webo dweumbomba no kuboko kobe ukwa ku kulya kuli bonse abesa mu kushina muli webo ukufuma ku balwani bobo! ⁸Uncingilile kabati ni mboni ye linso lyobe; umfise mwisamba lya cinshingwa ca mapindo yobe ⁹ukufuma ku cinso ca babifi abo abasabika nebo, abalwani abashinguluka. ¹⁰Tabakwata na liuse pali uli onse; utunwa twabo tulanda ne cilumba. ¹¹Balishunguluka intampulo shandi. Baliteyenye amenso yabo ku kungwisha panshi. ¹²Baba kubati ni nkalamo iikofwaya icakulya, kubati ninkalamo lyana iiko - amfula mu ncende yakufisama. ¹³Imeni, Yawe! basanseni! Baposeni panshi nr finso fyabo! Pususheni umweo wandi ukufuma ku babifi no lupanga lwenu. ¹⁴Mpokololebi ukufuma ku baume dno kuboko kwenu, dYawe, ukufuma ku baume ba cino calo abo ubuninshi bali mu mweo mweka! Mu kususha amafumo ukufuma ku fyakukabila fwenu ifya buninshi; bakakwata abana abengi kabili bakasha ifyabuninshi fyabo ku bana babo. ¹⁵Nomba nebo, nkamona icinco cebo mu bulungami; nebo nkashininkisha, ulo nkalamuka, na menso yenu.

18 Kumukalamba wa bakemba. ilumbo lyakwa Dabidi. Umubomfi wakwa Yawe, ulo aimbile kuli Yawe ifyebo fyamuli ulu ulwimbo pabishiku bulya Yawe alimupuswishe ukufuma mu kukuboko kwa balwani bakwe kabili ukufuma kukuboko kwa kwa Shauli alimbile. ¹Nebo nalikutemwa, Yawe mwebokose bwandi. ²Yawe libwe luandi icubo candi, umo uundetela ubucingo; Lesa wando, ilibwe lyandi; inguba muli ena. Nikwela yandi, isengo lye pusukilo, ne shanshisho yandi. ³Nebo nalekukuta pali Yawe uwalinga ukulumbanishiwa, kabili inkapusushiwa ukuduma ku balwani bandi. ⁴Amatamba yamfwa alishingulwike ne mmimana yamikuku yaboni yali pungumukile nebo. ⁵Amatamba yaku mbo yalinshingulukile nebo; ifiteyo fya mfwa filikobe. ⁶Mukutitikishiwa kwandi nalikutile pali Yawe; nakutile kubwafwilisho kuli Lesa wandi. Alyumfwile ishiwi lyandi ukufuma mwitempele lyakwe; ukuta kwandi ukwa kwafwa kwalile muceni cakwe; kwalile mumatwi yakwe. ⁷Nolu icalo calitenkene kabili calitutuwwime; no mufula wampili nao walitutuwwime nokutenta pamulandu wabukali bwa kwa Lesa. ⁸Icushi calile munulu ukufuma mu myona yakwe, mulilo uukobilima walifumine mukanwa kakwe. Amabwe alyakile kuli ena. ⁹Aliswile imyulu nokwisa panshi, kabili nefifi iyatikama yali kula panshi ya makasa yakwe. ¹⁰Alininine pali kelubi kabili alipupwike alulwime pa papindo yamwela. ¹¹Alipangile imfifi Ihem

lyakumushingiluka, amakumbi yafula ayakufuma mu myulu.¹² Amabwe ya mpili na mabwe ya mililo yalikupeka ukufuma ku nkuba pali ena.¹³ Yawe alibulwime mu myulu! ishiwi lys wa pulamo lya li patile.¹⁴ Alilaswile imifwi yakwe noku salanganua abalwani bakwe; inkuba shingi shaliposelwe noku basalanganya.¹⁵ Nolu umwakupita amenshi mwamonekele; ukufuma wa sonde walishele palwalala kuku kalipilwa kobe, Yawe kumupemowa mupuwa myona yenu.¹⁶ Ena alifikile panshi ukufuma kumulu; alinjikete nebo! alinjebele ukufuma mu menshi yaku pupana.¹⁷ Alipuswishe nebo ukufuma kubalwani bandi abamaka, ukufuma kuli bonse abo abapatile, pantu bali aba maka pali nebo.¹⁸ Balishile kundwisha pabushiku bwani ubwakutitikihiwa lelo Yawe ali ubukose bwandi!¹⁹ Alinengele ukba umuntungwa pa ncende iya pabuka; alimpuswishe pamulandu alibekelwe pali nebo.²⁰ Yawe alina mbwila pamulandu wa bulungami bwandi; alimbweshe pamulandu iminje yandi yali busaka.²¹ Pantu nalisunga ishila shakwa Yawe kabili ntantala kwluka kububi ukufuma kuli Lesa wandi.²² Pantu fyonse ifyabololoke fyabupingushi bwakwe fili pali nebo; ngani kufipope fyakwe shafumako kuli fyena.²³ Nebo naliba uwakaele pali ena, kabili nalisunga ukufuma kulubembu.²⁴ Napalico Yawe alimbweshe pamulandu ubulungami bwandi, pantu iminye shandi shali ishabusaka mumenso yakwe.²⁵ Kuli onse uwacitetekele, mulailanga mwebene ukuba abacetekelwa; ku muntu uwabula akalema, mulailanga mwebene ukuba uwabula akalema.²⁶ Kuli onse uwa pwililika, mulailanga mwebene ukuba uwa pwililika; lelo mwebo mwaba abacanjela kuli onse uyo uwa potama.²⁷ webu upususha abantu ababulanda, lelo mulabweseha panshi abo bobse aba cilumba abainuna amenso!²⁸ Ico mwebo mulapela ulubuto ku nyali yandi; Yawe Lesa wandi alabutisha imfifi yandi.²⁹ Ico kuli webu kuti nabutuka papuka ya fita, kuli Lesa wandi kuti natoloka bwishilya lya cibumba.³⁰ Ishila yakwe Lea yalipwililika! icebo cakwa Yawe calisanguluka!³¹ Ni nkwele kuli bonse aboba muli ena. Ico nani Lesa akanofye Yawe? Ninani ilibwe kanifye Lesa wesu?³² Ni Lea uubika ubukose pali nebo kubati mushipi; mushila umuntu uwabula akalema munshila yakwe.³³ Alalenga amakasa yandi ukwangukililwa sebula nkota kabili alambika apakusansama!³⁴ Alakosha iminge yandi ku bulwi kabili amaboko yandi yapetamika ubuta bwamukuba.³⁵ Mulimpele nkwele ye pusukilo lyenu ububoko kwenu ukwaku kulyo kula ngafwa, ine ububile bwenu bulinengele ukuba uwacimfya.³⁶ Mulipangile ncende iyapabuku iya makasa yandi pakwebati amakasa yandi tayashelemwike.³⁷ Nalinkonkele abalwani bandi nokubekata ntayalwikile kunuma ukufikafye nakubonaula.³⁸ Nalibashonawila pakwebati tabemine; bali wilile panshi ya makasa yandi.³⁹ Ico mulibikile ubukose pali nebo kubati mushipi ya bulwi; mulibikile panshi yandi abo bonse abangimina.⁴⁰ Mwalibweswhe kuli nebo imikoshi yaba lwani bandi; nebi nalilofeshe bonse abampatile.⁴¹ Balikutile ukuti bafwilishewe, lelo takwalinagu umo uwakubapususha; balikutile kuli Yawe lelo tabasukile.⁴² Nalibapumine nutupifye tupimfya ngolukungu pantanshi yamwela; nalubaposele kubati matipa yamutulolo.⁴³ Mulipuswishe ukufuma kufikasa fya bantu. Muli mpangile ukuba itundulushi pa fyalo.⁴⁴ Abantu abo ntaishiba eba ko mombela. Lolwinefye baimfwile kuli nebo, balinakile abena fyalo balipatikishe ukufukamina nebo.⁴⁵ Abena fyalo balishile bakotutuma ukufuma munsashisho shabo.⁴⁶ Yawe wamweo; cibe icakulumbanishiwa icilibwe candi. Leken i Lea wepusukilo lyandi abe uwakusansabikwa.⁴⁷ Ni Les unandwilako nebo nokucifishanko pandhi yandi.⁴⁸ Ndili uwakakulwa kufuma kubalwani bandi! Icinefye, mulisubwile ukucila abangemina! mulindubwile ukufuma kubantu ba fyongo.⁴⁹ Eico nale nkapela amatotelo kuli mwebo, Yawe, mu nko; nalekwimba isha kulumbanya kwishina lyobe!⁵⁰ Lesa alipela ukucimfya ukukalamba ku mfumu yakwe, kabili alanga icipangao ca bufumu ku basubwa bakwe, kuli Dabidi nabamuntulo yakwe umuyayaya.

19 ¹Ku ng'omba nkalamba. ilumbo lyakwa Dabidi. Nemyulu shalisuminisha ubukata bwakwe Lesa, ne myulu shalilenga imilimo ya minwe yakwe ukwishibikwa! ²Akasuba na kasuba amashiwi yalapongoloka; ubushiku no bushiku cikosokolola amano. ³Tapali icilandilo nelo amashiwi ayakolandwa; ishiwi lyabo talikoumfwika. ⁴Lelo amashiwi yabo yakoya ku calofye conse, nefyo bakolanda ukufika kumpela yapano isonde. Ali posele ihema ico akasuba kali pali bena. ⁵Akasuba kali kwati ni shibwina akoisa ukufuma mumuputule wakwe kabili kubati mwaume wamaka uukocankwa ulo akobutuka ulubilo lwakwe. ⁶Akasuba kakotuka ukufuma kuntungwa imo no kupita mu makumbi ukufika kuinakwe; takuli icikofyuka ku cikabilila cakako. ⁷Ifunde lyakwe lyakupwililika, likoputula umweo; nobunte bwakwa Yawe lishintililo. Ukulekupanga abacefya aba mano. ⁸Ifyakulangilila fyakwa Yawe fya kulungama, filenga umutima ukusansamuka; amafunde yakwe Yawe yaku sanguluka, ukulekuletav ubuluto ku menso. ⁹Akatina kakuli Yawe kakusanguluka, ukulekushipikisha umuyayaya; ubulungami bwafyabupingushi fyakwa Yawe fyacine kabili fyonse pamo fyakulingama. ¹⁰Fyaba ifyakucindamisha ukucila golide, nangula ukucila ofye pali golide musuma; fyakulowesha ukucila ubuci no buci ubukotoma ukufuma mucipepe cabuci. ¹¹Ee, kuli fyena umubomfi obe alisokelwe; mukulefibela mwaliba amalipilo ayakalamba. ¹²Nani wingelula impuso shakwe? ngwamyeni ku filubo fyandi ifyadisama. ¹³Sungeni umubomfi wenu kabili noku mufumya kumembu sha kupama; mwileka yalekutangulula pali nebo. nolunkalekuba uwakupwililika, kabili nkaba uwakaele ukufuma kumampulu ayengi. ¹⁴Leken amashiwi yamukanwa candi nama tontonkanyo yamutima wandi yasuminishiwe mu menso yenu, Yawe ixilibwe candi na kalubula wandi.

20 ¹Ku ng'omba nkalamba. ilumbo lyakkwa Dabidi. Yawe enga kwafwa mubushiku bwakucula; ishina lyakwa lesa wakwa Yakobo lilekucinhgilla webu. ²No kutuma ubwawilisho ukufuma kuncende iyashila ukulekutungilila webu ukufuma ku Siyoni. ³Engale kwibukisha imitulo yobe yonse nokupokelela ilamba yobe ilya koca. ⁴Engalekupela ifya kukabila fyamutima obe nokule kufikilisha amanshiko yobe yonse. ⁵Elo tukalekusangalala mukucimfya kobe, kabili, na mwishina lyakwa Lesa wesu, tukemya ulunga. Yawe engalekukupa ifyakulomba fyobe fynse. ⁶Nomba ndishibile ukwebati Yawe akapususha abasubwa bakwe; akalekumwasuka ukufuma mumulu mumwakwe umwashilana maka yakuboko kwakwe ukwa ku kulyo ukwinga mupususha. ⁷Bambi bacetekela mu maceleta na bambi nabo muli bakabalwe, lelo fwebo

tukuta pali Yawe Lesa wesu. ⁸Bali nokwisa kuletwa panshi no kupona, lelo fwebo tukabalika no kwiminina ndi! ⁹Yawe, pususha imfumu; twafwe ulo tukokuta.

21 Ulwa ku ngomba nkalamba. Ilumbo lyakwa Dabidi. ¹Imfumu yangila mu maka yobe, Yawe! ifyo yangila ayakalamba mwipusukilo lyenu! ²Mwaliipele conse icakubalila kwa mutima waiko kabili tamulindike icalombwa kumilomo yaiko ³Pantu muliletela amapalo yakucindama; mwabikile ku mutwe waiko icilongwe ca golide walopolwa. ⁴Yalilombe umweo kuli mwebo mwalipa kuli yena; mwapeele kuli yena inshiku umuyayaya no muyayaya. ⁵Ubukata bwaiko bukamba pamulandu wa kucimfya kobe; mwabika pali yena ubucindami na bukatebebe. ⁶Pantu muipeela amapalo yakubelelela; mulenga yena ukutemwa ku nsansa sha kubapo kwenu. ⁷Pantu imfumu icetekela muli Yawe ukupitila mu cipangano cacitetekelo ca wapulamo takabale aseshiwa. ⁸Ukuboko kobe kukafwambata abalwani bobe bonse; ukuboko kobe ukwakukulyo kukafwambanta abo abakupata. ⁹Pa nshita ya bukali bobe, ukaya kuboca ngo bukali bwe buku lyamulilo. Yawe akabamina mu cipyu cakwe, no mulilo ukabalofya. ¹⁰Uli no kulofya aba mubufyashi bwabo ukufuma pa calo naba mu cikota cabo ukufuma pa mutundu wa muntunse. ¹¹Pantu balikupingile ububi, bakupingile ico tabakafikilishe! ¹²Pantu ukabalenga ukubwekelamo, nokulumya ubuta bobe pali bena. ¹³Sumbulweni, Yawe, mu bukose bwenu; tuli nokwimba nokulumbanya amaka yobe.

22

¹Ulwa ku ngomba nkalamba; ulwa bikilwa ku "nkonka ya nsebula," Amalumbo yakwa Dabidi. Lesa wandi, Lesa wandi nindo mwa nkankabila? ²Nindo mwabela ukutali kukiupususha nebo kabili ukutali na mashiwi ya kulilishika kwandi? Lesa wandi, ndilila mu kasuba, lelo tamungasuka, nobushiku nshabe tondolo. ³Lelo muli bamushilo mwikala nga mfumu nama lumbo yakwa Isreali. ⁴Ifikolwe fyali kucetekela muli webo; fyali cetekele muli we, kabili walibapuswishe. ⁵Bali lilile kuli webo kabili bali puswike. Bali atekele muli webo tabalengelwe insoni. ⁶Lelo ndi mwambo nshili muntu, ndi nsoni ku bantu kabili uwakusulwa ku bantu. ⁷Bonse abambona balankonweshwa, nokupunya nebo; bopukanya imitwe yabo pali nebo. ⁸Balanda abati, "alicetekela muli Yawe, lekeni amupusushe ico ena abekelwa muli ena. ⁹Pantu mwamfumishe munda mwalengile nebo ukumicetekela ulo nalifye mabele yakwa Mayo. ¹⁰Naliposwa pali mwebo ukufuma munda; muli Lesa Wandi ukutulafye ulo nali munda muli mayo! ¹¹Mwilakuba nandi, pantu ubwafya buli mupepi; tapali na wakungafwa. ¹²Namaombe ayalume ayengi yalinshingulwike amaombe yalume ayakukosa aya ku Bashani yashingulwikile nebo. ¹³Beswisha utunwa pali nebo ngo kuluma kwa nkalamo ikotakanya icikatwa caiko. ¹⁴Nkompongololwa kubati menshi namafupa yandi yalisokomweke umutima wandi wi kubati lipwa; ukosungulikila mukati kandi. ¹⁵Nobukose bwandi bwauma ngefye bumba; ululimi lwandi lukolambatila ku ncendwa sha kanwa, muli nambalikile mu lukungu lwa mfwa. ¹⁶Pantu imbwa shanshinguluka; ibumba lya ncita tubi lya shinguka nebo; bapopele iminwe yandi na makasa yandi. ¹⁷Kuti napenda na mafupa yandi. Bakololesha nokutontomesha pali nebo. ¹⁸Ba akana ne nsalu shandi pakati kabo, bakopendwila napa fyakufwala fyandi. ¹⁹Mwilakuba kutali nandi, Yawe; angukeni ku kwafwa nebo, mwe bukose bwandi! ²⁰Pususheni umweo wandi kulupanga umweo wandifye ukufuma mu maala ya mimbulu. ²¹Mpususheni mu kanwa kankalamo; mpokololeni naku masengo ya mboo. ²²Nkabisha ishina lyenu kuli bamunyina, napakati kebungano nkalakulumbanya mwebo. ²³Mwe batina Yawe, mulumbanyeni! bonse mwe bamu cikota cakwa Yakobo, mulekumucindika! iminineni pali ena, bonse mwe bamu cikota cakwa Isreali! ²⁴Pantu talekelesha nangu ukusuula ukucula kwa wa titikishiwa; Yawe tabala kufisa icinso cakwe kuli ena; ulo uwatitikishiwa ali kulilila kuli ena, alyumfwile. ²⁵Ukulumbanya kwandi kukalakuba pa mulandu obe mwibungamo likalamba, nkalakfikilisha imilapo yandi kucinso cabatina ena. ²⁶Abatitikishiwa bakalya nokwikushiwa abo abakabila Yawe bakala kumulumbanya imitima yenu ilekubelelela. ²⁷Abantu bonse pe sonde bakebukisha nokwalukila kuli Yawe; indupwa shonse isha mu nko shikawila ku cinso cobe. ²⁸Pantu ubufumu bwakwa Yawe; ekateeka pa nko. ²⁹Nabonse abantu abakufunguluka pe sonde bakalya amalila nokupepa bonse abo bako tentemukila ku lukungu bakawila pa cinso cakwe. ³⁰Nenkulo ikoisapo ikalakumupungila; bakesa kweba ne nkulo yakukonkapo palwa kwa Shikulu. ³¹Bakesa kulanda palwa bulungami bwenu; nkalanda nakubantu washilafyalwa ifyo acita.

23 ¹Ilumbo lyakwa Dabidi. Yawe ekachema wandi; nshakabulwe nagula kamo. ²Alenga nebo ukulala mu mulefwe uuteku; atungulula nebo ku menshi ayakulengama. ³Ambweshesha umweo wandi; ala tungulula nebo munshila yabulungami pamulandu weshina lyakwe. ⁴Nangula niyenda mu mupokapoka wa cinshingwa cakufitisha, shatatine bubi pantu mwebo muli na nebo; inkonto yenu no mutambu wenu filansansamusha nebo. ⁵Uteyanga icakulya pacinso cabalwani wandi na mafuta; no lukombo lyandi lyaisula pee. ⁶Cine cine ubusuma ne cine ca cipangano fikalekunonka nebo inshiku shonse isha mweo wandi, kabili nebo nke kala mu ganda yakwa Yawe panshita ntali!

24 Malumbo lwakwa Dabidi. ¹Isonde lyakwa Yawe, nefyaisulamo fyonse, ne calo na bonse abaikala muli cena. ²Pantu alicimikele pali babemba no kucipampamika pa mimana. ³Ninani uwinganina palupili lyakwa Yawe? Ninani uwingeminina mu cifulo cakwe Icamushilo? ⁴Uyo uwaminwe yabune no mutima yakupwililika; uushasumbula bufi, kabili uutalapapo mulapo pakwebati abepe. ⁵Akapokelela ne palo ukufuma kuli Yawe no bulungami ukufuma kuli Lesa we pusukilo lyakwe. ⁶Iyi nikulo ya abo abamufwaisha ena, abo abafwaisha icinso cakwa Lesa wakwa Yakobo. ⁷Sumbuleni pamulu imitwe yenu, mwe mpongolo, sumbulweni pamulu mwe fibi fya muyayaya, pakwebati imfumu yabukata ingengila. ⁸Nimfumu ndo iyi iya bukata Yawe, uwakukoka kabili uwabulamba; Yawe uwabulamba mu bulwi. ⁹Sumbuleni

pamulu imtwe yenu, mwe mpongolo, mube abakusumbulwa pamulu, mwe fibi fya muyayaya, pakwebati imfumu yabukata ingengila. ¹⁰Nimfumu ndo iyi iyabukata? Yawe uwa milalo, ena emfumu yabukata.

25

¹Amalumbo yakwa Dabidi.Kuli webo, Yawe, eko nasumbwila umweo wandi! ²Lesa wandi, nacetekela muli webo. Mwileka nebo mbe ne nsoni; mwileka ne filwani fyani fisekelele ukucimfya pali nebo. ³Nangu umu uwakwata isubilo muli mwebo engalengwa ukukanalengwa ubulanda, na bonse abacita ubunkalwe apabula umulandu! ⁴Leken shishibikwe kuli nebo inshila shenu, Yawe; insambilisheni inshila shenu. ⁵Ndangilileni mu cishinka cenu no kunsambilisha nebo, pantu muli Lesa uwe pusukilo lwandi; nsubila muli mwebo inshiku shonse. ⁶Iyeni mu matontontokanto, Yawe, ifyo mucita ifya nkumbu ne cipangano mucumfwila; pantu ifi eko fyaba. ⁷Mwitontontokanya pa lubrmbu bwa kuli bumusepela bwandi nangula bucisanguka bwandi; njiteni mukutontontokanya kwa copangano ne cumfwila pantu pa busuma bwenu, Yawe! ⁸Yawe musuma kabili uwaiminina; eico alasambilisha ababembu inshila. ⁹Alatangulula abafuka mu filungeme no kubasambilisha bena inshila yakwe. ¹⁰Shonse inshila shakwa Yawe shaiminina ndi ukutemwa icumfwila kuli abo basunga icipangamo cabulanda mukokonkomesha. ¹¹Pe nshina lyenu fye, Yawe, mwaelela imembu shandi, pantu cikalama sana. ¹²Nani uyo mwaume uwakwata akatina kakwa Yawe? Shikulu alemulangilila mu nshila iyo ali no kusala. ¹³Umweo wakwe ukaya mu busuma; ne cikota cikesa pyana icalo. ¹⁴Icibusa cakwa Yawe ca abo abamucindika, no kupanga icipangano cakwe ikwishibikwa kuli bena. ¹⁵Amenso yandi lyonse yaba pali Yawe, pantu akakakula amakasa ayakwe mwi sumbu. ¹⁶Alukileni kuli nebo nokukwata uluse pali nebo, pantu ndi neka kabili nokukonswa. ¹⁷Amacushi ya mutima wandi yalikulile, mfumyenimo mu ku cushiwa! ¹⁸Moneni ukukonswa kwandi no cula kwandi nebo; mbeleleni uluse kumembu shandi nebo. ¹⁹Monneni abalwani bandi, pantu bali abengi; bali mpatile ukupata ulupato bwabunkalwe. ²⁰Cingilileni umweo wandi no kumpusunsha; mwileka mbe nomusebanya, pantu mbutukila kuli webo! ²¹Leken bampofu nokwiminina ndi kwandi kunsunge nebo, pantu ninkwata isubilo muli webo. ²²Pususheni Israeli, Lesa, kuli ynse amafya!

26 ¹Mpinguleni nebo, Yawe, pantu nalyendele muli bimpofu; ndi cetekela muli Yawe ukwabula ukubonsa. ²Ningululeni nebo, Yawe no kunjsha nebo; njesheni mu kupwililika kwa mukati kandi no mutima wandi! ³Pantu icipangano ca cicetekelo cili mu menso yandi, kabili njenda mu chishinka. ⁴Ntampama nabantu basenteka, nangu kupantankana nabantu abakubula icishinka. ⁵Nebo ndi patile ukulongana kwabakacita wa fibi, kabili nebo ntekala nababifi. ⁶Nebo nsamba iminwe yandi muli bakaele bwandi kabili nebo nkoshinguluka icipailo cobe, Yawe, ⁷ukwimba nokubilikisha ulwimbo lwa kutasha fyonse ifyamicitele yobe iyisuma. ⁸Yawe, nebo nalitemwa ing'anda iyo mwikalamo, incende iyo ubukata bwenu bwikalamo! ⁹Mwimpyangila pamo nababembu, nangu umweo wandi uli nabantu ababa ne cilaka ca mulopa, ¹⁰mu maboko ayo mwaba amapange, nokuboko kwa kulya muliswile amafisa kanwa. ¹¹Lelo kuli nebo, ndi no kwenda muli bumpofi; ndubuleni nebo nokumfwa uluse pali nebo. ¹²Amakasa yandi yaiminina pa mushili uwalingana; mukulongana emo nkapala Yawe!

27 Amalumbo ayakwa Dabidi. ¹Yawe e lubuto lwandi ne pusukilo lyandi. nga ninani ndetuna? Yawe e mweo wa mwakufisama kwandi, nga ninani alembesho umwenso? ²Lintu ababifi bakumenye nebo ukuti balye umubili wandi bakalwishanya bandi naba lwina bandi baipuntula noku pona. ³Nangula abashilika ba mpangila inkambi umutima wandi tekuti utine; nangula inkondo yaimina pali nebo, nangu nifyo ndino kwikalilila uwesubilo. ⁴Icintu cimo ico nyipusha kuli Yawe nebo ndi noku fwaya ukuti naba uwa kwikala mu nganda iya kwa Yawe shonse inshiku sha mweo wandi ukumona ubune bwakwa Yawe nokula etetwila mwi tempele lyakwe. ⁵Pantu mu bushiki bwa bwafye ali noku mfisa nebo mu caku cingamamo cakwe. mu bucingo bwakwe ubwe Hema ali noku mfisa. Ali noku njimya apatali pa libwe! ⁶Elyo umutwe wandi uli no kwi mishiwa ukucila abalwani bandi bonse aba nshi nguluka elo nkapelana malambo ya buseko mwi Hema lyakwe! ndi no kwimba noku panga inyimbo kuli Yawe! ⁷Umfwa Yawe ishiwi lyandi lintu nabilikisha kwata uluse pali nebo, nokungasuka nebo. ⁸Umutima wandi ulesosa pali webo, "fwaya icinso cakwe!" Na fwaya icinso cobe, Yawe! ⁹Wifisa icinso cobe ukufuma kuli nebo wi alukila umubomfi obe mu cipyu! waliba kafwa wandi taufwile ukundekelesha nangula ku nsha nebo, Lesa we pusukilo lyandi! ¹⁰Nangula tata na mayo bandekelesha, Yawe ali noku mbula. ¹¹Nsambilisha inshila yobe Yawe! ntungulula apa tambalala apa kupita pa mulandu wa balwani bandi. ¹²Mwimpa ku bufwayo bwa balwani bandi, pantu ba kambone babufi bali mine nebo, noku pema umwela wa boni! ¹³Nga cinshi ca fwaile ukucitika nga nsha sumine ukuti nali nokumona ubune bwa kwa Yawe mu calo caba mweo? ¹⁴Lundila Yawe ba uwakosa, noku leka umutima obe ukuba uwa kushipa! lindila Yawe!

28 ¹Amalumbo ayakwa Dabidi.Kuli webo Yawe nde lila; we cilibwe candi wi nsula nebo. Nga tamwaswike kuli nebo, nde ba pamo nabo abaya mu nshishi. ²Umfwa ku congo ca ku papata kwandi lintu nde kutapa bwa fwilisho ukufuma kuli webo ilintu na imya amaboko yandi ku ncende yobe iya mushilo! ³Mwintantanya kumo na babifi abo abacita ama mpulu aba sosa umutenmde nabena mupalamano lelo bali no bubi mutima yabo. ⁴Ba pele ifyo ificitwa fyabo filingile no kuba bwelesha ifyo ububifibwabo bwa fwaya ku bweshe pa mulimo ya maboko yabo no ku pele kuli bena ifyabo. ⁵Pantu taba sumina ku ficitwa fya kwa Yawe nangula imilimo yaku maboko yakwa aka bonaula noku kana aba bwekeshapo. ⁶Abe uwa kupalwa Yawe pantu alyumfwile ico ngo ca ku papata kwandi! ⁷Yawe e bukose bwandi no bucingo bwandi umutima wandi wa cetekela muli ena elyo ndya fwilishiwe. Eico umutima wandi uli cankilwe apa kalamba, elyo nde mu lumbanya

kuku mwimbila. ⁸Yawe e bukose bwa bantu bakwe elyo ni cubo ca kupususha aba subwa bakwe. ⁹Pususha abantu bobo no kupala ubupyani bobo. Babakacema wabo noku bapitilila.

29 ¹Ilumbo lya kwa DabidiPaleni kuli Yawe, mwebu mwebana baume bakwa Lesa, peleni kuli Yawe ubukata no bukose! ²Peleni kuli Yawe ubukata bweshina lyakwe bwalingwa. Fkamineni kuli Yawe mu bucindami bwa mishilo! ³Ishiwi lyakwea Yawe lyufwikila na pameenshi; Lesa wa bukata alabulukutam Yawe akobulukuta mu meenshiayengi. ⁴Ishiwi lyakwa Yawe lya maka; ishiwi lyakwa Yawe lya bucindami. ⁵Ishiwi lyakwa Yawe lya litobaula na Mikedari; Yawe alatobaula mu tupifya mikedari wamu Lebanoni. ⁶Eco alipangile Lebanoni uku celebansange ng'ombe kabili Sirioni ingo mwana ng'ombe. ⁷Ishiwi lyakwa Yawe lituma imingu sha mulilo. ⁸Ishiwi lyakwa Yawe litekanya amatololo; Yawe atenkanya amatololo. ⁹Ishiwi lyakwa Yawe lilenga icimuti ca Oki ukupetama kabili upulule imitengo. Bonse mwitempele lyakwe balandile, "Ubukata!" ¹⁰Yawe ekala nge mfumu pe lyeshi; Yawe ekala nge mfumu umuyayaya. ¹¹Yae apele ubukose ku bantu bakwe; Yawe alapala abantu bakwe no mutende.

30 ¹Ilumbo; ulwimbo lwakushisha itempele. Ilumbo lya kwa Dabidi. Nebo nkasumbula mwebu, Yawe, pantu mwaimishe nebo kabili tanwasuminisha abalwani bandi ukusangalala pali nebo. ²Yawe Lesa wandi, nalilile kuli mwebu ku bwafwilisho, kabili mwaliposeshe nebo. ³Yawe, mwafumya umweo wando ukufuma ku mbo; mwasunga uwamweo ukufuma mukulola ku nindi. ⁴Imbeni ishukulumbanya kuli Yawe, mwebu mwe bacishinka bakwe! Peleni ukutasha ulo mwaibukisha umushilo wakwe. ⁵Pantu ubukali bwakwe bwapakashitafye; leo ububole bwakwe bwa yakutwalilila. ukullosha kwa ubushiku, lelo insansa shisa mu kacelo. ⁶Mu cicetekelo nalilandile, "ishakateketeshiwe." ⁷Yawe, pabubile bwenu mwandimikile nge uluipili lwakukosa; lelo ulo mwafishile icinso cenu, nali cushiwe. ⁸Nalilile kuli mwebu, Yawe, no kufwaya ububile ukufuma kuli shikulu wandi! ⁹Busuma nindo bwaba mumfwa yandi, umfwa ndole ku nindi? Bushe ulukungu lwakulamumbanya mwebu? Bushe bukalondolola bucishinka bwenu? ¹⁰Umfwa, Yawe, no kukwata uluse pali nebo! Yawe ba kafwa wandi. ¹¹Mwapilibula ukullosha kwandi mu ku cinda, mwafumya ifisamu fyandi kabili no kumfwika insansa. ¹²Eco nombu ubukata bwandi bukemba amalumbo kuli webu kabili ntakabe tondolo; Yawe mwe Lesa wandi, nebo nkalekupa amatotelo kuli webu umuyayaya!

31

¹Ulwa ku ngombe nkalamba. Ulwa malumbo lwa kuli Dabidi muli webu, Yawe, nebo umwakushina mwileka nebo ukwate nsoni. ²Mpokololeni nebo muboloke bwenu umfweni kuli nebo; mpokololeni nebo bwangu; mube icilibwe candi icakushinamo umwakufisamo umwakosa ku kumpususha nebo. ³Pantu muli icilibwe candi ica sumbuka; kabili pa mulandu we shina lyenu ntungululeni no ku neingilila. ⁴Mfumyenimo muli sumbu ilyo bafishile nebo, pantu mwebu muli ba kushinamo bandi. ⁵Mu maboko yenu emo na cetekela umu panshi wandi muli no ku mpuputula, Yawe, Lesa uwa mu ctekanya. ⁶Nalipata abo ababombela utulubi utushili twa buyo, lelo nacetekela muli Yawe. ⁷Ndi no kusanmgalala no busekela mu cipangano cenu ica cishinka, pantu mwalimwene uku cula kwandi mwalishiba na kumanama kwa mutima wandi. ⁸Mwebu ta mwa mpele mu minwa ya balwani ya balwani bandi. Na muntambalikila amakasa yandi ncende apapabuka apaisuka, ⁹Mube no luse pali nebo, Yawe pantu pantu ndi mu kumanama; amenso yandi yanako no kufitwa mu mutima wandi no mubili wandi. ¹⁰Pantu umweo wandi na naka no bulanda ne myaka yandi yateta. ubukose bwandi bwafilwa pamulandu wa lubembu lwandi, na mafupa yandi ya fumuka. ¹¹Pamulandu wa bonse abalwani bandi abantu pali nsebenge nebo; na kubena mupalamano bandi balipapwike pa ficitwa fyandi, na balya abangishiba balibetwe no mwensu. nabo mona mutulolo babutuka ukufuma kuli nebo. ¹²Ndilabilwe kwati muntu uwakufwa uyo takuli no umo uku mutontonkanyapo ndi kubati mupika uwakulepuka. ¹³Pantu ndyumfwile ukutepeta kwa bengi, no kututuma kwa lyashi ukunfutuka. Ba kopekanya ukuti ba poke umweo wandi. ¹⁴Lelo ncetekela muli mwebu, Yawe nkolanda ati, "webu uli Lesa wandi. ¹⁵Inshita shandi shaba mu minwe yobe mpokolole ni ukufuma mu minwe ya balwani bandi elo nokufuma kuli abo aba ncusha. ¹⁶Lengeni icinso cenu cibengeshima pa mubomfi wenu mundubule mu cipanmgano cenu ica mu cishinka. ¹⁷Mwi ndeka, mbene nsoni, Yawe pantu nokoto kuli mwebu! lekeni ababifi babe ne nsoni lekeni babe tondolo ku mbo. ¹⁸Lkeni imilomo sha bufi shitalale tondolo ishi sosa miya miya ku bololloke muma tutumuko ne musula. ¹⁹Ifyo bwa kula ubune bobo ubo newabika kuli abo abalinganya mwebu ukuti webu ucita kuli abo abashima muli mwebu ukucila bomse abana ba buntunse! ²⁰Mu cintelelwe ca ceni cobe, mu labafisa bena ukufuma mu fiteyo fya bantu, mu labafisa bena mu cintelelwe ukufuma ku kumanama kwa ndimi. ²¹Abe uwapalwa Yawe pantu ali nanga ena icakupapa icipangano ica cishika ilyo nali mu musumba uwokutebelelwa. ²²Nangu na landile mu kwa ngufyanya, "Naba uwa ku putulwako ukufuma ku menso yenu, " lelo uku mfwa ukupapata kwandi ukuti ngafwine ilyo nalilile kuli webu. ²³Eco temweni Yawe, bonse mwebu aba cishinka bakakonka. Yawe alacingila aba cishinka lelo alalambula aba matutumokomukupwililika. ²⁴Beni aba kukosa no kutalila imwe bonse mwebacetekela muli Yawe kafwa.

32 ¹Ali palwa muntu uwo ubupulumushi hwa lekelelwa, owu ubembu lwa fimbwapo. ²Ali palwa muntu uwo Yawe tamuoeele mulandu na mu mupashi wakwe tamwaba ukubepa. ³Ulo nebo naikele tondolo, amafupa yandi yali fumwike ulo nebo nalikukata akasuba konse. ⁴Akasuba no bushiku ukuboko kobe kwali ukwafininsha pali nebo. Amaka yandi yali tompweke nga mu cilala ca mu lusuba. ⁵Elo nebo naishibishe ulubembu lwandi kuli webu na nebo nshili wa kufisa ulubembu lwandi. Na lilandile, "Nebo nka tumbula amampulu yandi kuli Yawe, "Na webu wa ndekelele umulandu wa lubembu lwandi. ⁶Pamulandu wa ici bonse aba nu Lesa bafwilwe bapepa kuli webu pa nshita sha mafya ya kalamba.

Elo lintu ukusankana kwa menshi kwaisula, tayakafikeko kuli abo bantu.⁷Nimwebo ncende yandi ya kufisamamo; webó ukacingilila nebo ukufuma ku bwafya. Webó ukushunguluka nebo ne nyimbo sha kucimfya.⁸Nebo nkakulanga webó nakabili nka kufunda webó mu nshila umo ufwile ukuya. Nebo nka kulanga webó na menso yandi pali webó.⁹Wiba nga kabalwe nangula nge mfalashi, icishaba ne cakwishiba; ni kwekafye ku mukobelo no kuma ku kubatungulula pakweba ati bengaya uko webó ukofwaya baye.¹⁰Ababifi baliba na malangushi ayengi, lello Yawe icipangano ca cishinka capwililika cikashunguluka abo abacetekele muli ena.¹¹Anga muli Yawe, no kusekelela, we walungama; punda ne nsansa, bonse mwebó abali ne mitima ya kololoka.

33

¹Sekeleni muli Yawe, mwebó mwebalungama; amalumbo yalinga ku batambalala.²Peleni ukutotela kuli Yawe pali nsango; imbeni isha malumbo kuli wena pali nsango wa ntambo ikumi.³Imba kuli ena ulwimbo lupya; ulishe no bwishibilo ubwa kushika no kwimba ne nsansa.⁴Pantu Yawe icebo cakwe cali tambalala, na fyonse ifyo acita fya mulinganya.⁵Ali temwa ubulungami no mulinganya. Icalo caisulamo Yawe icipangano cabu cishinka bwakwe.⁶Ku cebo cakwe Yawe umyulu yali pangilwe, na shonse intanda shali pangilwe ku mupuu wa kanwa kakwe.⁷Akolonganika amenshiya muli bamba pamo ngo mupili; abika bamba mukalamba mu matala ya mayanda yakwe.⁸Lekeni icalo conse citine Yawe; lekeni bonse aba pano isonde beminine mu bucindami bwakwe ena.⁹Pantu ena alilandile, naco cali citilwe; ali kambishe, naco caliminine mu ncende.¹⁰Yawe afulunganya ubwampano bwa nko; ena atungulula ukucilapo pa mapange ya bantu.¹¹Amapange yakwe Yawe ya iminina umuyayaya, amapange ua mutima wakwe kuli shonse nkulo.¹²Lwa lipalwa uluko uló Lesa e Yawe, abantu abo ena asala ukuba icikwatwa cakwe,¹³yawe alolesha ukufuma mu mulu; ena amona abantu bonse.¹⁴Ukufuma mu ncende umo ena ekala, ena alolesha panshi pali bonse abekala pa calo.¹⁵Ena uyo umona imitima yabo bonse ubebeta bonse imibele yabo.¹⁶Takuli imfumu ipusushiwa ku bashilika abengi impalume ta ipusushiwa ku bukulu bwa maka yaiko.¹⁷Kabalwe cicetekelo ca kabepwa kwa kucimfya; nangula enga kwata amaka ayengi, ena teti apokolole.¹⁸Mona, Yawe amenso yali pali abo abatina ena, pali abo abali ne cicetekelo mu cipangano ca bucishinka bwakwe.¹⁹Mu kulubula imyeo yabo ukufuma ku mfwa no kubasunga bena aba mweo mu nshita ya cipowe.²⁰Fwebó tukololela Yawe; ena e kafwa wesu kabili ewa kutucingilila.²¹Imitima yesu ya sansamuka muli ena, pantu fwebó tucetekela mwi shina lyakwe lya mushilo.²²Leka icipangano ca bucishinka bobé, Yawe, cibe na fwebó uló tuelebika isubilo lyesu muli webó.

34 Ilimbo lyakwa Davidi, pakutelula amano ku cinso cakwa Abimereki, uwamutanfishe.¹Nebo nalekulalumbanya Yawe

pa nshita yonse, ukulumbanishiwa kwakwe kwakulaba lyonse mukanwa kandi.²Nebo nalekulalumbanya yawe! lekeni abatitikishi wilwe bomfwe no kwanga.³Lumbanyeni Yawe nanebo, lekeni fwebó twimye ishina lyakwe bonse.⁴Nebo nalifwaile Yawe kabili nankwe alinjasukile nebo, kabili alimpele nebo ukucimfya pali fyonse ifya mwenso.⁵Bonse abo abalolesha kuli ena baliba abakubeka, kabili ifinso fyabo tafyaba na nsoni.⁶Uyu umwaume wachitikishiwe alilile kabili Yawe alimimfwile no kumupususha ukufuma kuli yonse amafya.⁷Abangeli bakwa Yawe bekala bakoshinguluka abo abamutina kabili nokubapususha bena.⁸Esheni no kumona ukuti Yawe wabune. Alipalwa umuntu uyo uubelama muli ena.⁹Tineni Yawe, mwebó mwebantu bakwe abamushilo. Takwaba ukubulisha kuli abo abamutina, ena.¹⁰Imisepela yakalamu inshita shimo ibulwa ifyakulya no kuula kusala, lelo abafwaya Yawe tabakabulishe ifyabune nongu fimo.¹¹Iseni mwebana baume, kutikeni kuli nebo. Nebo nkomifunda ifya kutina Yawe.¹²Ninani umuntu ululimi lobe ukufuma kububi nokulama imilomo yobe ukufuma kukulanda ubufi.¹³Fulumukeni ku bubi no kucita ifisuma.¹⁴Fwayeni umutende kabili no kuukonka.¹⁵Amenso yakwa Yawe yaba pa bololoke kabili na matwi yakwe yalungatana ku kukutika ukulila kwabo.¹⁶Icinso chakwa Yawe calukila abo bonse abacita ububi, ku kuputula ifibukisho fyabo ukufuma mu caalo.¹⁷Abololoke balalila kabili Yawe alabomfya no kuba pususha bena ukufuma ku mafya yabo.¹⁸Yawe alipalamine kuba tobaika imitima, kabili alapususha abo abafunshika imipashi.¹⁹Yengi amafya ayaponena abalungami, lelo Yawe alaba pususha bena ukufuma muli fyonse.²⁰Alasunga amafupa yakwe yonse takuli nangu ayaka kwasuka.²¹Ububifi bukepaya ababifi. Abo abapata abololeke bakasuwiwa.²²Yawe apususha imweo sha ba bomfi bakwe. Tapalipo pali abo ukoba muli ena ukasekwa.

35

¹Ilumbo lya kwa Dabidi.Yawe bombela pali abo abemona ukubombela pali nebo; lwanabo abo abakolwa nadibo.²Senda icishakungo cobe icinono elo ne cishangu cobe icikulu; Nime nokungafwa nebo.³Ubomfye ifumo no mufwi pali abo bonse abakonsupila nebo, landa ku mweo wandi, "Ninebo ipusukilo lyobe"⁴Leka abo bonse abafwaya umweo wandi balengwe nsoni no kusebana. Leka abapanga ukonaula nebo bafutatuke nokufulunganiwa.⁵Bobe nge misungu iyileululwa ku mwela, na malaika wakwa Yawe abafulumune.⁶Leka inshila yabo ibe mu mfifi no kutelela, kube na malaika wakwa Yawe kukubasupila bena.⁷Pa mulandu wakwebati bateya ne muntu wakaela ifiteyo apabula umulandu; banyimbila umweo wandi ubucinga apakubula umulandu.⁸Leka ukupumpunta kwise apo tebukile. Lekeni isumbu ilyo bantelee libekata bena. Lekeni bena baponenemo muli cena, ebo bonaikilemo.⁹Pantu nebo nkaba uwakwanga muli Yawe nokusekelela mwipusukilo lyakwe¹⁰Amafupa yandi yonse yakatila, "Yawe nani umbi uwaba nga webó, uupokololako amaka na bapina na babusu ulabapokololako ku babebila?"¹¹Nabakambone abashalungama balimine; balitunganya ifya bufi.

¹²Balambwesha ifyabubi pa fyabune, ndi nokubulanda.¹³Lelo ulo bena balwele, nebo nalifwele ifyakulepauk; Nalibafungile bena no mutwe wandi nalilalike pa cifuba.¹⁴Nali ne cikonko pamulandu wakwa ndume yandi; nalikontamine panshi nokulila pali bamayo.¹⁵Nomba ulo naile balisansamukile no kulongana pamo; Balinonganine pamo nebo, kabili nali bapapile saana.¹⁶Balitwa lilile ukumpumya nebo. Balinkucusha umwakubula mucinshi; Bali kusumanisha ameno cecete mubukali.¹⁷Shikulu, ukafisa lisa ukulelosa pali webo? pususheni umweo wandi ukufuma ku masanso yobo ayabonaushi, mweo wandi ukufuma ku nkalamo.¹⁸Elo nkamutotela nebo mulukuta ulukuta lukalamba, nkamulumbanya mu bantu abengi.¹⁹Mwileka abalwani bandi ababufi ukwanga pali nebo; mwileka bena bafikilishe amapange yabo ayabufi.²⁰Pantu tabasosa ifya mutende, lelo bapanda amashiwi aya kutumfya pali nebo abo abekela mu calo cesu umulende.²¹Bayasamwina utunwa twabo pali nebo balilandile, "Alale alale, Amenso yesu yalimwene ifii."²²Uli cimwene, we Yawe, wiikala tondolo; shikulu, mwiba ukutali ukufuma kuli nebo.²³Yalamushe wemwine no kushibuka undwileko nebo, Lesa wandi kabili shikulu wandi, cingilileni ificitwa.²⁴Ncingilileni nebo, Yawe Lesa wandi pa mulandu wa bulungami bobee; wileka baangile pali nebo.²⁵Wileka kulanda mu mitima yabo. "alale twakwata ifyo twalikufwaya! mwileka balande ukwebati, "fwebo tuli mupwilishishe ena. Lekeneni balengwe insoni kabili lekeni bena bacendwe abo abansansamukila mukutitikishiwa kwandi.²⁶Lekeneni nabo abaisansabika abene beka pali nebo bafwikwe insoni kabili nokusebana.²⁷Lekeneni abo bonse abakabila nebo ukulungamikwa babilikishe ne nsansa nokwanga, Lekeneni balekwenda mukutwa lilila, Yawe alumbaniwe, uyo uubekelwa mu kushuka kwa mubomfi wakwa.²⁸Nomba nebo komyeba umulinganya wenu no kulakulumbanya mwebo lushita shonse.

36 ¹Umuntu umubifi alanda ifyabubifi ukufuma panshi yamutima wakwe tamwabapo ukutina Lesa mumenso wakwwe.

²Pantu alakoselesha umwine, ukutontokanya ukuti ububifi bwakwe tabwa³Amashiwi yakwe yaba ayabubifi kabili nokucenjeshi; tafwaya ukuba uwamano nokucita ifyabune.⁴Ulo alala mususanshi, alatunganya inshila shakubembukilamo alapanga inshila shabubifi takanapo bubi.⁵Icipingano cacitetekele cobe, Yawe, Califika mu myulu, ubufumu bobee bwalifika mumatumbi.⁶Ubulungami bobee buli kuba ati lupili lwakwa Lesa, ubupingushi bode buli kuba ati litenga lyakusuika. Yawe musunga fyonse umuntu kabili ne nama.⁷Ifyo fyawamisha ifipangano fyenu fyacishinka Lesa! umuntu oba mwisamba lya cisshingwa camapindo yobe.⁸Batuuka mu bwinga bwafya nganda yobe; walibatengele ukunwa munika yakubekwa kobe.⁹Pantu kuli mwebo kwaliba akamfukumfuku ka mweo; mulubuto lwenu fwebo tukamano ulubuto.¹⁰Kusheni icipangano cacitekelo umupwilapo kuli abo bonse aba mishiba, ubucingo bwenu kubatambalala imitima.¹¹Mwileka ulukasa lya muntu mubufi lwise kupalamina na nebo. Mwileka ukuboko kwa bubifi kumfumyepo.¹²Kulya bancita tubi bali wile panshi; bali ilampwele panshi kabili taba alamu kepo.

37

¹Wiba uwakucenwa oamulandu waba ncintatubi; wiba na kalumwa kuli abo abacita ifishakungama.²Pantu ba koma nge cani no kubonsa nge fimuti fya katapakatapa.³Cetekela muli Yawe no ucita ica bune; cikalililamu mpanga no kulila muli bu cine.⁴Elo ubekelwe wemwinee muli Yawe, elo aka kupela ifya kukabilia fyamutima obe.⁵Pela nshila shobe kuli Yawe; cetekela muli ena akoacita palwa webo.⁶Aka tembalika umulinganya obe nga kasuba katande mono na bu kaela bobee kasuba pakati iminina ndi pali Yaw eelo uulolele mu mutekatima. Wiba uwakufulwa nga cakwebati umo aya pantanshi mufyo acita, nangu elo apanga ukucita bubifi.⁷Wiba uwa fulwa no kutompoka. Wisakamana. Ififipanga fye amafya.⁸Ba ncita tubi ba kapululwako, lelo abo aba lolela pali Yawe bakapyana icalo.⁹Mukashita fye akanono umuntu umubifi akaluba; ukalolesha pali icende, lelo akaba alile.¹⁰Lelo abaicefya ba kapyana icalo elo bakabekelwa mubumshinshi bukalamba.¹¹Umuntu umubifi apangile umulungami no kusumanya ameno mu bukali palwa ena.¹²Shikulu ala museka, pantu alamona ukwebati ubushiku bwakwe bukoisa.¹³Abibifi bali fumishe impaanga shabo no kupeteka imifwi ukuponya panshi abatitikishiwa na babulisha, ukwipaya abo aba loloka.¹⁴Impaanya shabo shikengila mumitima shabo, ne mifwi shabo shikaba ishakukontaka.¹⁵Fyawamapo ifinono ifya umulungami akwata ukucila ukufusha kwa bwingi bwa bantu abashalungama.¹⁶Pantu amaboko yabantu ababifi yakaba ayaku kontaulwa, lelo Yawe alatungilila abantu abalungami.¹⁷Yawe alalinda abatungwa kabi akasuba na na kasuba, ubupyani bwaba umuyayaya.¹⁸Tabakabe abakulengwa nsoni ulo nshita shabipa. ulo icipowe caisa, bakakwata ifyakulya ifyalulinga.¹⁹Lelo abantu ababifi bakonaulwa. Abalwani bakwa Yawe bakaba kubati bukata bwa mulemfwe; bakaba abakonaulwa no kuluba mu cushi.²⁰Umuntu umubifi alakongola lelo talipila, lelo umuntu umulungami nikapekape elo alapela.²¹Abo abapalwa na Lesa bakapyana icalo; abo abatipwa na ena bakaputulwako.²²Nipali Yawe epo intampulo sha muntu sha pangikila, umuntu uo inshila shakwe shaba ishakutalishiwa mu menso yakwa Lesa.²³Nangu aipuntula, takapone panshi, pantu Yawe alimwikatilile nokuboko kwakwe.²⁴Nali umwaice nombala ndikulile; nshatala monapo umuntu umulungami ukukeleshiwa nangu abana bakwe bakolombaisha umukate.²⁵Ubushiku bonse aba uwa kusenaminwa no kwashunisha, na bana bakwe balaluke palo.²⁶Pilibukeni ukufuma kububi no kucita cicilungeme; elo mukaba abakucingililwa umuyayaya.²⁷Pantu Yawe alitemwa umulinganya elo tasula abamukonka mucine. Balisungwa umuyayaya, lelo icikota ca mubifi bakaputulwako.²⁸Aba lungami bakapyana icalo no kwikalamo mulya umuyayaya.²⁹Akanwa ka muntu umulungami kalanda amano no kukusha umulinganya.³⁰Ifunde lyakwa Lesa wakwe lili mumutima wakwe; ulukasa lwakwe talwakatelemuke.³¹Mmuntu umubifi atamba umuntu umulungami no kumfwaya ukumwipaya.³²Yawe takamulekelele mu minwe ya muntu umubifi nangu ukumuseka ulo apingulwa.³³Lolela ppali Yawe no kusunga inshila shakwe, elo akakwimwa webo dpamulu ukupyana icalo. ukamona ulo ababifi bakoputulwako.³⁴Ndimwene unubifi no muntu uutinya alisalangene kubati cimuti cakatapa

katapa mu mushili waciko.³⁶ Lelo ulo naishile kupitapo nakabili, talipo palya. Nalimufwaillem lelo tali lwakusangwa.³⁷ Bebetani umuntu uwabumpomfu, kusunga umololoke; kuli ubune kubuyo bwa muntu wa mutende.³⁸ Aba bembu bakonaulwa umupwilapo; ubuyo ku muntu umubifi kuliputwilweko.³⁹ Ipusukilo lyaba lungami lifuma kuli Yawe; alaba cingilila munshita sha bwafya.⁴⁰ Yawe alabafwa no kubapususha bena. Alabapususha ukufuma ku bantu ababifi no kubalubula pantu bali bkile ukufisama muli ena.

38

¹Ulwimbo lwa kwa Davidi, ku kuleta ku kwibukisha. Yawe, mwinjebaula nebo mubukali bwenu; mwikanda nebo mu ipyu cenu.² Ico imifwi yenu ikondasa nebo kabili ukuboko kwenu kumbwesesho nebo panshi.³ Umubili wandi onse ulilwele pamulandu wabukali bwenu; tamuli bumi mumafupa yandi pamulandu wa membu shandi.⁴ Pantu amampulwe yandi ya ngansha nebo; yenu cisendo ica kufina kuli nebo.⁵ Ifilonda fyandi filitebebelewe kabili fikonunka pamulandu wa bupumbu bwa membu shandi.⁶ Nkonyantaulwa kabili ndisebene cilabushiku; Nebo nkolila akasuba konse.⁷ Pantu muli nebo, mwaishula ukubilimuka; tamuli bumi muminofo yandi.⁸ Nebo ndi uwanakuka kabili uwafwantwa; nketeta pamulandu wankukulunkunta kwa mutima wandi.⁹ Shikulu, mwebo mulomfwa ifyabukabilo bwa mutima wandi, kabili nefyacililishi fyandi tafya fisama kuli mwebo.¹⁰ Umutima wandi ulakulunkunta, amaka yandi yalapwa, kabili amenso yandi yalashima shima.¹¹ Abanandi kabili nabatemwikwa balantaluka nebo pamulandu wa bulwele bwandi; abena mupalamano bandi beminina akatalamukila.¹² Abo bonse abafwaya umweo wandi banteyela ifiliba Abo abafwaya ubusanso bwandi basosa amashiwi yakucilinganya kabili basosa amashiwi ya bufi akabuba konse.¹³ Lelo nebo, naba kubati ni nkoma matwi elo nshimfwa nangu cimo; nebo naba kubati muntu waba tondolo kabili uushilanda nangu cimo.¹⁴ Nebo naba kubati muntu uushumfwa elo uushakwata kwasuko.¹⁵ Cine fye nebo ndolela pali mwebo, Yawe, mwebo mukasuka, Shikulu Lesa wandi. Nesosa ifi pakweba ati abalwani bandi belakuikusha pali nebo.¹⁶ Nga ulukasa lwandi lwatellententa, bena bakacita ifintu fyokubipa kuli nebo.¹⁷ Pantu nebo pakupona, kabili naba mubukali ubushipwa.¹⁸ Nalapila ukushininwa kwandi; Ndi uwakuposeshako amano ku membu shindi.¹⁹ Lelo abalwani bandi balifulile; abo abampata nebo akwebula umulandu bengi.²⁰ Bena babwesesho nebo ukubi pa bune ba posa ifyakubepeshiwa pali nebo nangula nebo nakonkelela ifya bune.²¹ Mwinsha nebo, Yawe; Lesa wandi mwiikala kutali ukufuma kuli nebo.²² Iseni bwangu mukungafwa, Shikulu, ipukilo lyandi.

39 ¹Ku ngomba nkalamba, Yedutani. Ilumbomlya kwa Davidi. Nebo nalisalile, "Nebo nalekubebaba ifyo nebo nanda pakweba ati mabembwike nolulimi lwandi nebo nalekutula akanwa kandi ulo ndimuceni ca muntu umubifi.² Nebo nalikele tondolo, 'nalisungile amashiwi yandi nangu kulekulanda ifintu fya bune, kabili ubukali bwandi bwalikulileko.³ Umutima wandi walishile kuba uwakukaba; ulo nebo natontonkenye pali ifi fintu calibilimwike kubati mulilo, nolu nakwipilepele nebo nalilandile.⁴ Yawe, nengeni nebo ukwishiba ulo impela ya mweo wandi ikaba elo neshinte lya shiku shandi. Nangeni nebo ifyo inshita yandi yaba ubwipi.⁵ Mona, webo walengele inshiku shandi ukuba fye ubufumo bwakuboko kwandi, kabili inshita ya mweo wandi taili nangu cimo kumulola obe. Icine fye alamuntu mupu fye umo.⁶ Icine fye umuntu onse enda kubati cinshingwa Icine fye uli onse angukila ku kututula ifya bunonshi nangufye tabaishiba uukafipokelela fyena.⁷ Nomba, shikulu, eco nindo nebo nkololela? Niwe fye subilo lyandi.⁸ Mpokololako nebo ukufuma ku membu shandi, winemga ukuba umusebanya wabawelewele.⁹ Nebo ndi tondolo kabili tekuti ngisule akanwa kandi pantu nimwebo mucitile.¹⁰ Leken i ukulakuncena nebo, 'ndi uwangashiwa ne cimfunshi ca kuboko kwenu.¹¹ Ulo mwebo mwalasalapula abantu pa lubembu, mumina ifintu fyonse ifyobakabila kubati fipelebesha; icine fye abantu bonse tabali cintu lelo nga umupu.¹² Umfweni ipepo lyandi, Yawe, kabili kutikeni kuli nebo, kutikeni ku kulila kwandi! Mwikoma amatwi kuli nebo, ico nebo ndikubati mulebeshi kuli mwebo, imbutushi ngefyo ifikolwe fyandi fyonse fyali.¹³ Aluleni ukulolekesho kwa bukali pali nebo pakwebati nebo mwentwileko nakabili ulo nebo nshilafwa.

40

¹Ku ng'omba nkalamba. Ilumbo lya kwa Dabidi. Nalilolele nebo mukutekanya kuli Yawe; ali ukutikile kuli nebo nokumfwa ukulila kwandi.² Alimfumishe nobe uumfumya mu cilindi camalwa, ukumfumya mu matipa ya lutikiti, kabili alibikile amakasa yandi pa lupili nokulenga intampulo shandi ukucingililwa.³ Alibikile ulwimbo lupya mu kanwa kandi, amalumbo yabe kuli Lesa wesu. Abengi bakamona ici kabili bakamucindika kabili bakacetekela muli Yawe.⁴ Ali shuka umuntu uwacita Yehova icakucetekelamo kabili tacindika aba mataki nangu abo aba mufutatila ukufuma kuli ena no kuya kubufi.⁵ Fingi, Yawe mwe Lesa, ificitwa fyenu ifya bune ifyo mwacita, na matontonkanyo aya pali fwebo tekuti fipendwe; ngacakweba ati nebo nafipampamika nokufilanda, kuti fyafulisha tekuti fipendwe.⁶ Tamubekelwa mu malambo nangu mu mitulo, nomba muli ngiswile nebo amatwi; tamukokabila amabupe yakocewa nangu imituulo yapa membu.⁷ Elo nalandile nebo, "moneni, nebo ndishile; calilembwa pali nebo mu mufungilo wa citabo.⁸ Nebo nkobekelwa mukucito ubufwa bobo, Lesa wandi; amafunde yenu mu mutima wandi.⁹ Nebo nalibila imbila nsuma yabulungami bwenu mu lukuta ulukalamba; Yawe, mwalishiba ukweba ati imilimo yandi nshaikanya ukufuma mukucitafii.¹⁰ Nebo nshafumyapo bulungami bwenu mukati kamutima wandi; nebo nshafumyapo icipangano cenu cabulungami na ngulafye icishinka cakupwililika kalukata ulukalamba.¹¹ Mwileka imilimo ya nkumbu ifume kuli nebo, Yawe; icipangano ca bucishinka bwenu kabili nokutetekelwa kwa nshita filekuninda nebo.¹² Amafya ayatangapendwa yali nshhingulukile nebo, amampulu yandi yalinsangile nebo pakweba ati ntakoibushapo nangu cimo; filifulile ukucila imishishi yaku mutwe

wandi, nomutima wandi ulimfililwe. ¹³Beni abakutotela, Yawe, ukumpususha nebo; endesheniko ukungafwa nebo, Yawe. ¹⁴Lekeni basebane bena kabili balengwe insoni umupwilapo abo abalalilila umweo wandi kukufwaya ukundofya. ¹⁵Lekeni bena fibalukile nokubaletele ukutacindama abo abatemwa ukunuunga nebo. Lekeni bapeshine amano pa mulandu wa musebanya wabo, abo abasosa kuli nebi ukweba ati, "alale alale!" ¹⁶Lelo lekeni abo bonse abafwaya mwebo basekelele nokusamwa muli mwebo; lekeni bonse abatemwa ipusukilo lyenu basose ukutwalilila, "Lekeni Yawe abe uwakucindikwa." ¹⁷Nebo ndi mwanda kabili uwakukabila; nomba shikulu alantontonkanya nebo. Niwebo bwafwilisho bwandi kabili mulesamo mukumpususha mwiwayawaya, mwe Lesa wandi.

41 Ku ng'omba nkalamba, ilumbo lya kwa Dabidi. ¹Alishuka uyo uwangwa abakunakuka; mushushiku bwakumanama, Yawe akamupususha ena. ²Yawe akamubakilila ena nokumusunga uwa mweo, kabili akaba uwakupalwa pe sonde; Yawe takamupele kukufwaya kwaba lwani bakwe. ³Yawe akamutungilila ena pabusanshi bwa kumanama; akamutungilila munusanshi bwa malwele ukusanguka ubusanshi bwa bundapishi. ⁴Nalilandile ati, "Yawe, mbeleleni uluse nebo! Ngundapeni oantu nalimibembukila." ⁵Abalwani bandi banandila ifyabubi nebo, basosaati, 'nilwisa ulo akafwa ne shina lyakwe likalobelel?' ⁶Ulo umulwani wandi esa mukumbina nebo, alalanda ifintu ifyabuwelewele; umutima wakwe ulaikolonganishisha amasanso yandi uwine weka; ulo aya afuma pali nebo, alaya mukweba nabambi pali ifii. ⁷Bonse fye abampata nebo balatepeta pali nebo; balasuubila ukucenwa kwandi. ⁸Balalanda ukweba ati, "Amalwele yabubifi yali mwikatitile nokumufyanta ena; nomba apo alusendeme panshi, takalamukepo nakabili. ⁹Icacine cine fye, naba cibusa bamupepi, abo abonacetekelamo, abalya mo mukate wandi, basumbwile ne fitende fyabo pali nebo. ¹⁰Nomba webo, Yawe, umbelele uluse no ku ngimya pakweba ati nandibo mbalandule. ¹¹Namuli ici nalishiba kweba ati mulabekelwa muli nebo, pantu umulwani wandi tacimfishe pali nebo. ¹²Nomba kuli nebo ulantungilila muli bumpomfu bwandi nokunsungilila pa cinso cobe umuyayaya. ¹³Lekeni Yawe, Lesa wabena Israeli alumbaniwe ukufuma umuyayaya no kuya umuyayaya. Amen! nakabili ameni.

42 ¹Ulwa ng'omba nkalamba. Mashili wa wa bana baume bakwa Kora. Ngefyo nsebula ifuluka utumilonga twa menshi, efyo nandi nkabila mwebo, Lesa. ²Nebo nokabila Lesa, Lesa uwamweo, nililali nebo nkoisa nokumonekela ku mulola wakwa Lesa? ³Iminsoshi yandi yaliba cakulya candi akasuba no bushiku, ulo abalwani bandi lyonse bakolanda kuli nebo, "Lesa obe ali kwisa?" ⁴Ifi fintu nkoibukisha ku mano lintu nkopognola umweo wandi: Ifyo naile ne cinkukwe no kubatungulula ku ng'anda yakwa Lesa pamo ne shiwi lya kusekelela no kulumbanya, cinkupiti wa kusefya umutebeto. ⁵Nindo ukontamimine pa nshi, we mweo wandi? Nindo iyo wafuililwa muli nebo? isubilo muli Lesa. ico nakabili nkomulumbanya waba ipusukilo lyandi. ⁶Lesa wandi, umweo wandi ulikontamine panshi muli nebo, muli ici ndemibukisha mu mano yandi ukutula ku mapnga ya Yodani, ukutula ku ncende shitata isha lupili lwa Hermoni, kabii ukutula ku kapili ka Misari. ⁷Itenga libilikisha kwitenga mu congo ca cipona ca menshi; amatamba yenu yonse na mabimbi yalimpitile pa mulu. ⁸Nakuba Yawe akaeba icipangano cakwe ica cishinka mu kusaba akamutete; mu bushiku ulwimbo lwakwe lukoba mjuli nebo, ipepo kuli Lesa wa mweo wandi. ⁹Nkalanda Kuli Lesa, Icilibwe candi, "Nindo mundabile? Nindo noila nolila pa mulandu wa mutitikisha wa mulwani?" ¹⁰Kubati lupanga mukati ka mufupa yandi, ifibambe fyandi fyanjebaula, ulo lonse bakotila kuli nebo, "Lesa obe alikwasa?" ¹¹Nindo wakontamina panshi, we mweo wandi? Nindo wafuililwa muli nebo? isubilo muli Lesa, ico nakabili nkamulumbanya uwaba ipusukilo lyandi kabili Lesa wandi.

43 ¹Leteni ubupingushi pali nebo, Lesa, no ku ndubulwila umulandu ku luko ulusenshi. ²Ico nimwebo wa maka yandi. Nindo mwankamine? Nindo nkoila pamulandu wa mutitikisha wa mulawani? ³Yanfu ee, tumeni ulubuto lwenu ne cishinka cenu, lekeni filekuntungulula. Lekke filekundetaku lupili lwenu ulwamushilo na ku bwikalo bwenu. ⁴Elo nkalekuya ku cipailo cakwa Lesa, kuli Lesa ukwanga kwa kusekelela kwandi. Nkalumbanya mwebo pali nsango, Lesa, Lesa wandi. ⁵Nindo wakontamina panshi, we mweo wandi? Nindo wafuililwa muli nebo? isubilo muli Lesa ico nakabili nkamulumbanya uwaba upusukilo lyandi kabili Lesa wandi.

44

¹Ku mukalama wabakemba. Ilumbo lya bana baume bakwa Kora. tulyufwile namatwi yesu, Lesa, bashifwi balitwebele umulimo uyo mwabombele munshiku shabo, munshiku shakale. ²Mwafunishe inko nokuboko kwenu, lelo mwalibyele abantu besu; mwalipakese abantu, leleo mwalisalanganye abantu besukunse yamusumba. ³pantu tabakwete icalo cacikwatwa calupangalwabo, nangula ukuboko kwabo takwabapuswishe; lelo ukuboko kobe ukwakukulyo, icisansamkabili nolubuto lwa cinso cobe, pantu wali uwabubile kuli bena. ⁴Lesa, uli mfumu yandi; uli mfumu yandi; papamika ukucimfya pali Yakobo. ⁵Ukupitila muli mwebo tulinokuponya abalwani besu; ukupitila mwishina lyenu tulinokubatalapo, abo abatwimina. ⁶Pantu ushakatetekele ubuta bwandi, nangula ulupanga lwandi talwakapususha. ⁷Lelo mwalitupususha kubalwani besu, kabili alibika kumusebanya abo abatupata. ⁸Muli Lesa emo twapanga ukutakisha ubushiku bonse, kabili tukapela amatotelo kuli mwebo umuyayaya. ⁹Lelo nomba mulituposele abakubula nelyo cimo nokwisa kutuletele ukunakucindikwa, kabili tamuya kunse nabashilika besu. ¹⁰Mulatulenga ukubwela kubalwani besu; kabili abo abatupata baciitile ukonaulwapalwabo. ¹¹Mwalitulenga ukuba nga impanga kukwipailwa nokwisa kutusalanganishisha munko. ¹²Ulishitishe abantu bobe epakubuula nelyo cimo; taundile ubukankala bobe kukucita ici. ¹³Ulitulengele ukukalipilwa kubena mupalamao besu, bakotutunya nokutusebanya kuli abo abatushinguluka.

¹⁴Uletulenga insele munko, ukutankanishiwa kwamutwe mubantu. ¹⁵Akasuba konse ukukana cindama kwandi kuli kuntansi yandi, kabili nomusebanya wa cinso candi walimfimba, ¹⁶pamulandu weshiwi lya uyo ukokalipila nokutukana, pamulandu wamulwani nowa cilatushi. ¹⁷Ififyonse filishile pali fwebo; lelo tatukulanile nalngula ukubomba bubi bubi necipangano cobe. ¹⁸mutima wesu tawabweluluka; intapulo shesu tashaya ukufuma kunshila lyobe. ¹⁹Lelo walitutobaula icicine mucende yamatololo nokwisa kutufimba necishingwa camfwa. ²⁰Nga cakwabati tulilabile ishina lyakwa Lesa wesu nangula ukwisa kusalanganya amaboko yesu kunse kuli Lesa akataishibikwa, ²¹Lesa tekuti afwailishe ici cintu? Pantu ena alishiba inkama sanutima. ²²Cinefye, pamulandu obe abakwipaiwa akasuba konse; fwebo tukopendwa kubati ni mpaanga shikoipaiwa. ²³Buka, nindo ukolalila, shikulu? Ima, wituposafye ukwakubula nelyo cimo umuyayaya. ²⁴Nindo ukofishila icinso cobe nokwisa kulaba ubucushi nokucitikishiwa kwesu? ²⁵Pantu tulisungulushiwe ukutali mulukungu; nemibili shesu shilikatililwe lu mushili. ²⁶Ima kubwafwilisho nokutufumya pamulandu wakucetekelwa kwacipangano cobe.

45 Ulwaku ngomba nkalamba; ku ciunda ca shoshanimu. ilumbo lya bana baume bakwa Kora. ulwimbo lwakutemwa.

¹Umuntima wandi ulafululuka pa fintu ifyabune; nkobelenga nokwikatisha amashiwi ayo nashikile pa lwa mfumu; ululimi lwandi kalembelole kwakwa kalemba uwaku shuilimuka. ²uli wakuyemba ukucila abana babantunse icikuku caitulwilwa pa milomo yobeeco tulishibile ati Lesa alikupalile umuyayaya. ³Kakila ulupanga lobe pambali wempalume, mubukata bobe namuli bukatebebe bobe. ⁴Mulibukatebebe bobe nina ngoucimfishe pamulandu wa cishinka, ubufuka, nobulungami ukuboko kobe kwa kulya kukakusambilisha ifintu ifitinya. ⁵Imifwi yobe yakutwa, abantu balawa pesemba lyobe imifwi, yobe ili mumitima yabalwani ba mfumu. ⁶Icipuna cenu, mwe Lesa, camuyayaya no muyayaya; inkoto yabupingushi, bwakulungama enkonto yabufumu bwen. ⁷Mwalitemwa ubulungami nokupata ububifi; eico Lesa, Lesa wenu, alimisubile amafuta ya nsansa ukucila abanenu. ⁸Ifyakufwala fyobe fyonse finuka Muri amaposo, na kasia; ukufuma mu masano ya meno ya nsoku utulimba twa nshinga tulenga ukusamwa. ⁹Abana banakashu be mfumu bali pakati kabanakashu bobe abacindikwa kuku boko kobe ukwakulyo kwiminine namfumu afwele ifya golide yaku Ofiri. ¹⁰Umfwa we mwana wanakashu, langulukapo noku pepeka ukutwi kobe; laba abantu bobe ne nganda yakwa Yawe wiso. ¹¹Muli iyi nshila imfumu ikakabila ubusuma bobe ewisokulu ulekumutotela. ¹²Umwana mwanakashu waku Turi akesa kuli webo ne cabupe abakankala bamubantu bakalekupapatila ububile bobe. ¹³Umwana mwanakashu waku bufumu mwisano wa bukata bweka bweka; fyakufwala fyakwe fyalibilwa na golide. ¹⁴Bakamutwala mu mfumu mu fyakufwala ifyakubilwa bune cisungu, abanakwe abakamukonka, bakaletwa kuli mwebu. ¹⁵Bakaba ne nsansa nokusangalala; bakengila mwisano lya mfumu. ¹⁶Mu cifulo cakubawishinwi mukaba abana bobe abo ukucita abana bamfumu abaume mu calo conse. ¹⁷Nkalenga ishina lyobe ukwibukishiwa mu nkulo shonse eco abantu bakalekukutotela muyayaya no muyayaya.

46 ku ngombe nkalamba. ilumbo lya bana baume baku kora. iciunda cakuli Alamote. ulwimbo. ¹Lesa a cubo na maka Yesu, mufyakucula alasangwa nokwafwa. ²Eco tatwakatine nangu icalo cingapilibuka nangu impili shingatekanishiwa mukati kaba bamba. ³Nangu amenshi yauko yapooma nokukufuluka kabili nangu impili shatenkanishiwa mukutunkana kwa yako. ⁴Kuli inika iyo utumilonga twaiko tupanga umusumba wakwa Lesa insansa incende ya mushilo umo uwapulamo ekala. ⁵Lesa ali pakati kakwe; takatelenteshiwe; Lesa akamwafwa, kabili akacita ici pakuca kwa lucelo. ⁶Shabuluma inko namabufuma yatelenteshiwa alisanswile ishiwi lyakwe, ne calo calisungulukile. ⁷Yawe wa milalo ali nafwabo; Lesa wakwa Yakobo e cubo cesu. ⁸Isenu, moneni ificitwafyakwa Yawe, ubonaushi ubo acita pe sonde. ⁹Alapwisha ubulwi ukufika nakumpela ya sonde. alafuna amata nokuputaula imifwi mutupimfya aloc inkwela. ¹⁰Talaleni nokwishi ati ninebo Lesa; nkasansabikwa pakati ka nkulo; nkasansabikwa pa sonde. ¹¹Yawe wa miulalo ali nafwabo; Lesa wakwa Yakobo e cubo cesu.

47 Ulwa ngomba nkalamba. ilumbo lyabana baume bakwa Kora. ¹Toteni indupi shenu, mwebantu boonse welesheni kuli Lesa mucienda cakucimfya. ²Pantu Yawe wapulamole wakutinya; ni mfumu nkalamba pe sonde lyonse. ³Alacinfya abantu abali peesamba lyesu ne nko ishili panshi ya makasa yesu. ⁴Alatusalila ifyakupyaninina fyesu, ubukata bwakwa Yakobo uo atemenwe. ⁵Lesa alininine nokupunda, Yawe ne ciunda ntandala. ⁶Imbeni ishamalumbo kuli Lesa, imbeni amalumbo; imbeni amalumbo ku mfumu Yesu, imbeni amalumbo. ⁷Pantu Lesa nimfumu pe sondeponse imbeni amalumbo nokumfwikisha. ⁸Lesa alateka pa nko shonse; Lesa ekala pa cipuna cakwe icamushilo. ⁹Abana ba mfumu babantu balikolongene pamo ku bantu bakwe Lesa wakwa Abraham; ico inkwela shapsonde shakwa Lesa; alisansabikilwe sansa.

48 Ulwimbo; ilumbo lya bana baume bakwa Kora. ¹Yawe mukulu kabili, alumbanishiwa apakalamba, mumusumba wakwe lesa wesu pa lupili lwakwe ulwa mushilo. ²Lwakuyemba mukwimya, ukwanga kwe sonde lyonse, lupili lwa Siene mumbali sha kukabanga, umusumba wa mfumu nkalamba. ³Lesa aliilengele umwine ukwishibwa muma sano yakwe nge cubo. ⁴Pantu, moneni, ishamfumu shiliikolongenye ishine sheka, balipitile pamo. ⁵Balicimwene, elo bali papile, balinakukile, elo bafumapo bwangu. ⁶Ukutuma kwalibekete kulya, ubukali kwati mwanakashu, uukopapa. ⁷No mwela waku kabanga mulatobaula ingalaba shaku Tarshishi. ⁸Fyekefyo tumfwile, efyo tumwene mu musumba wakwa Yawe wa milalo, mumusumba wakwa Lesa wesu, Lesa akaupampamika umuyayaya. ⁹Tulitontonkenye pali bucishinka bwa cilayo ceno mwe Lesa, pakati ke tempele lyenu. ¹⁰Ifili ishina lyenu mwe Lesa, efili ukumitasha ukufika nakumpela ye sonde; ukuboko kwenu kwakukulyo kwali sulamo ubulungami. ¹¹Lekeni ulupili lwa Sioone lwange, Lkeni abana banakashu baku

Yuda bange pamulandu wafipope fyenu ifyakulungama.¹²Endeni nokushinguluka ulupili Sione, mulushinguluke; pendeni impungu shaluko.¹³Moneni bwino amalinga yaluko, kabili lolesheni pa fipango pakwebati, kuti mwashimikila inkulo iyikoisa.¹⁴Pantu uyu Lesa ni Lesa wesu umuyayaya no muyayaya; akaba nitungulushi; mpaka ne mfwa.

49 Ulwa ngomba nkalamba. ilumbo lya lyabana baume bakwa Korah.¹Umfwenici, mwebantu bonse; kutikeni, bonse mwenbekekashi ba pano pe sonde.²Bonse abapanshi naba pamulu abakankala nababusu bonse pamo.³Akanwa kandi kalanda amano elo nokwetetula kwa mutima wandi ukaba uwakumfwikisha.⁴Nkapepeka amatwi yandi ku mulumbe; nkatampa umulumbe wandi na nsango.⁵Nindo ningatinina inshiku shabubifi, ulo ububi bwashinguluka.⁶Nindo ningatina aba cetekela mu fyuma fya nkuitakishisha mu mpendwa ya fyuma bakwata?⁷Cacine takuli umuntu uwingalubula wabo nangu ukupela Lesa icikonsolwelo cakwe.⁸Ico ca mutengo uukulu icilubula ca mweo wa muntu umo, kabili takuli umuntu nangu umo uwingalipila imisha yesu.⁹Takuli nangu umo uwingekala umuyayaya pakwebati umubili wakwe wibola.¹⁰Pantu akamona kubola. Abantu abamano balafwa ifyungwa ne mbulamona bonse balaloba nokusha ifyuma fyabo kuli bambi.¹¹Itontonkanyo lya mukati kabo lyakwebati indupwa shabo shikatwalilila umuyayaya, namucende umo bekala, kunkulo shone, benika impanga shabo amashina yabo.¹²Nomba muntu, pakukwata ifyuma, tekallila uwamweo ali nge ishiliba.¹³Lyi, mibele yabo, bungwa bwabo; ulo panuma yabo, bantu bakasuminisha ukulanda kwabo.¹⁴Kubati ni mpoanga balisontelwe ku mbo nemfwa ikaba ekacema wabo. Abalungami bakabateka ulucelo, ne milibili yabo ikonaulwa mu mbo, takuli incende yabo umwakwikala.¹⁵Lelo Lesa akalubula umweo wandi ukufuma ku maka ya mbo; akampokelela¹⁶Witina ulo umuntu umo bao mukankala, no bukata bwa nganda yakwe bwalundwapo.¹⁷Pantu takasendepo akantu nagu kamo ulo akafwa ubukata bwakwe tabwakamukonke pa numa.¹⁸Alipalile umupashi wakwe ulo ali mweo na bantu balamitasha ulo mukoicitila ifyabune mwebene.¹⁹Akaya kunkulo yakubawishi kabili tabakamone lubuto nakabili.²⁰Umuntu uwakwate fyuma ukwakubulo umucetekanya ali ngenama ishiloba.

50 Ilumbo lyakwa Asafi.¹Uwa maka yonse, God, Yawe, alilandile nokukuta isonde ukufuma ukutulila akasuba ukufika noko kawila.²Ukufuma mu Sioni, umuwaminisha ubune, Lesa alisanikile.³Lesa wesu alesa kbili tekala tondolo; umulilo ulapya kuntanshi yakwe, elo uli cipupu ukumushinguluka.⁴Alakuta ku myulu mu mulu nakwi sonde pakwebati kuti apingula abantu bakwe;⁵Longaneni kuli nebo bonse mweba cicetekelo, abo apanga ipangano nandibo ukupitila mwilambo.⁶Imyulu ikalumbula ubungami bwakwe, pantu Lesa umwine ekapingula.⁷Umfweni mwebantu bandi, kabili nkalanda nine Lesa, Lesa wenu.⁸Nshakwebawile pa malambo yobe; ifyabupe fyobe fyakoca fyaba ku cinso candi lyonse.⁹Nshasendemo ingombe ilume ukufuma mu nganda yobe, nangu basawe ukufuma mumacinka yobe.¹⁰Pantu inama shampanga shonse shandi, elo ne ngombe shapa mpili ikana limo.¹¹Nalishiba fyonse fyonni fyamupili, ne nama shamumpanga fyandi.¹²Ngacakwebati nali nensala, tekuti nkwebi; pantu isonde lyandi, na fyonse ifyabapo.¹³Bushe kuti nalya umunofu wa ngombe nangu ukunwa umulopa wa mbushi?¹⁴Peleni kuli Lesa ilambo lyakutotela, nokupela ifilayo fyobeku wapulamo.¹⁵Kuta kuli nebo mu bushiku bwakucula; nakukupokolol, kabili ukancindamika.¹⁶Nomba ku babifi Lesa akolanda ati, "makando muli nayo ayakulumbulula ifipope fyandi, ukwebati, ulisendele ipangano candi mukanwa kobe,¹⁷ico walipata amafunde nokuposa fyabo fyandi kumbi."¹⁸Ngawamona umungo, wasuminishanya nankwe waampama nabo abakocita bucente.¹⁹Wapela akanwa kobe ku bubi no lulimi lobe kukulanda ubufi.²⁰Wilaka nokulandila wenu ububii ulamba umwana mwaume wakwa noko.²¹Ulicitilefi fintu, nomba nalikala tondolo, nomba walitontokenye nalifye umuntu kubati nimwebo. Lelo nkokushinina nokwimya nokuleta ku cinso cobe, ifintu fyonse ifyo wacita.²²Peni itontonkanyo lyabune, mwebo mwe balaba Lesa, pantu limbi kuti namilepaula tupimfyatupimfya, kabili takwabe nangu umo uwakwisa kumyafwa!²³Uwapela ilambo lyakutotela antasha, kabili kuli onse uupanga inshila yakwe munshila iyabune nkamulanga ipusukilo lyakwe Lesa.

51 Ku ngomba nkalamba. Ilumbo lyakwa Dabidi;Ulo Natani, kasesema aishile kuli ena panuma ya kuya mu Batisheba.

¹Mbeleleni uluse mwe Lesa, pamulandu wa bucishinka bwa cipangano cenu; pamulandu wa bwingi bwa luse lwenu, paseni ifya bupulumushi bwandi.²Nsambeni bwino bwino ku mampulu yandi nokunsangulula kulubembu lwandi.³pantu ndishibili amampulu. nolubembu lwandi; luli ku ntanshi yandi lynse.⁴Kuli mwebo, mwebo mweka, ndibembukile no kucita ifyabubifi ku cinso cenu; mulalungika ulo mulanda; mulalungika ulo mupingula.⁵Moneni nafyalilwe mumampulu; ulo mayo anjimitile, nalimulubembu.⁶Moneni mukokabila bucishinka mukati kandi kabili mukonsambilisha amano mu nchende ishakufisama.⁷Ngwamyeni na esobu, kabili nkasangululwa; nsambeni, kabili nkabuta ukucila imfula yakubuta.⁸Munenge ukumfwa ukwanga nokusekelela pakwebati amafupa ayo mukontawile yasekelele.⁹Fiseni icinso cenu ku membu shandi kabili paseni amampulu yandi yonse.¹⁰Lengeni muli nebo umutima uwakusanguluka, mwe Lesa nokubwekeshapo umutima wakulungama mukati kandi.¹¹Mwintamfya ku cinso cenu, kabili mwifumya umupashi wenu wa shila muli nebo.¹²Bwesheni kuli nebo insansa she pusukilo lyenu, kabili ntungilileni nomupanshi wakuitemenwa.¹³Elo nkasambilisha bancitatubi imibele yenu, na babembu bakapilibukila kuli mwebo.¹⁴Njeleleni pakusumya umulopa, Lesa we pusukilo lyandi, kabili nkapundab pa nsansa sha bulungami bwenu.¹⁵Shikulu isuleni imilomo yandi, elo akanwa kandi, kakalumbula ukutashakwenu.¹⁶Pantu tamusansamukila mwilambo, nangu nalipela; tamusansamukila mumabupe ya koca.¹⁷Amalambo yakwa Lesa mitima iyakutemba. Mwebo, mwe Lesa, tamusula imitima iyakufunshika kabili iyakunaka.¹⁸Wamyeni mukutemwa kwenu ku Sione; kulululeni amalinga ya Yelusamu.¹⁹Elo mukabekelwa mu malambo

ya bulungami, mu fyabupe fyakoca nefyabupe fyakoca ifituntulu elo abantu besu bakapela bacilume ba ngombe pa cipailo.

52 Lwa ngomba nkalamba. Ilumbo lya kwa Dabidi; ulo Doege umwina Edomu aishile nokweba shauli noku mwebati, "Dabidi alishile ku nganda yakwa Ahimeleki."¹Nindo ukwatile icilumba mukucita ifyabubi we mapalume? Bucishika bwa cipangano ca cishinka cakwa Lesa cilesa cila bushiku.²Ululimi lobe lupinga ubonaushi kubati lwembe lwakutwa, ukubombela mubu cenjeshi.³Uwalitemwa ububi ukucila ubune nobufi ukucila ukulanda ubulungami.⁴Walitemwa amashiwi yonse yakoyakonaula bambi we lulimi lwabufi.⁵Lesa nao cimo cine akakonaula umuyayaya; akakwimya nokukufumpulamo mwi Hema lyobe nokukunukulamo mu calo caba mweo.⁶Abalungami nabo bakacimone nokutina bakamuseka nokulanda ati,⁷"Moneni, uyu muntu uushacitile Lesa icubo cakwa, lelo acetekela mu bwingi bwa fyuma fyakwe, kabili ali uwakukosa ulo alimukonaula bambi."⁸Lelo nebo, ndi nge cimuti ca muolife uwakulelema mu nganda yakwa Lesa; nkacetekela mu cilayo cacishika cakwa Lesa umuyayaya no muyayaya.⁹Nkamitotela umuyayaya pafyo mwacita. nkalekuli ndililila pe shina lyenu, pantu lyabune, mu menso yababile benu.

53 ulwa ngomba nkalamba; ilumbo lyakwa Dabidi.¹Kungwa cilanda mumutima waciko ati, Lesa takwaba."
Babupondamishi balicita amampulu ya muselu; tapali nangu umo uucita ifyabune.²Lesa alalolesha panshi ukufuma kumulu pa bena babantu ngakulipo bamo abomfwa abamufwaya.³Bonse balipilibukileko. capamo balyalukile abapondamishi. Takuli nangu umo uucite fyabune, takili nangu umo.⁴Bushe abo abacita amampulu tabakwata ukumfwa abo abalya abantu bandi bakolya umukate kabili tabakuta kuli Lesa?⁵Bali no mwenso uukulu, nangu takwali umulandu wa mwenso kulya; ico lesa akasalanganya amafupa ya uyo onse uukakupangile nkambi nokukwalukila; abantu baifi bakabikwa mukusebana pantu Lesa alibakemi.⁶Alale impulo lyakwa Isreali likafuma ku Sione ulo Lesa akabesha abantu bakwe ukufuma mu busha, elo Yakobo akasekela na Isreali akanga.

54 Ulwa ngombe nkalamba; pa cilimba ca nshinga. Ilumbo lyakwa Dabidi ulo abena Hiti baishile noku landa kuli Shauli ati, "Bushe Dabidi tafisama muli fwebo?"¹Mpususheni mwe Lesa, mwishina lyenu, kabili mpinguleni mu maka yenu.²Umfweni ipepo lyandi mwe Lesa; pepekeni ukutwi ku mashiwi yamukanwa kandi.³Pantu bambi bambi banjimina, na bantu abakubululuse bakofwaya umweo wandi abashabika Lesa ku cinso cabo.⁵Moneni Lesa e kafwa wandi; shikulu euntungilila.⁴Akalandula abalwani bandi no bubu; micishinka cenu, bonauleni!⁶Nkapela ilambo kuli mwebo noi bupe bwakuiteme nwa; nkapela ukutotela kwishina lyenu Yawe, pantu lyabune.⁷Pantu alimpokolola nebo ku macushi yonse; amenso yandi yalimwene ukucimfiwakwa balwani bandi.

55

¹Ulwa ku ngomba nkalamba pachilimba ca nshinga, ulumbo lyakwa Davidi.²Kutikeni kwi pepo lyandi, mwe Lesa; kabili mwifisama kukupapata kwandi. Pepekeni kuli nebo nokungasuka;³Ntakotusha mumacushi yandi pa mulandu we shiwi lyabalwani bandi, pa mulandu wa mutitikisha wababifi pantu balaleta amashiwi pali nebo no kumpakasa mubukali.⁴Umutima wandi ulatutuma mukati kandi, kabili no mwenso wamfwa wali wila pali nebo.⁵Ukutina nokututuma filishile pali nebo, no mwenso uukulu ukontitikisha.⁶Nalyebele ati, alale, Ngacakweba ati nalikwete amapindo kubati ni nkunda; lwena ngandi.⁷Moneni ngandile nayakwendela fye ukutali, kuli naya kwikala fye mumatololo.⁸Nkamfulumukila ulubilo kucubo ukufuma ku cipupu camwela namabimbi."⁹Bonaulani, mweshikulu, fulunganyeni indimi shabo! pantu ndimwene ukukala nokusansana mu musumba.¹⁰Akasuba nobushiku balashingauka pa malinga wauko ubupulumushi ne ficitwa ifyabubifi fyliba mukati ka uko.¹¹Buncitatubi bwaba mukati kauko; umutitikisha no bucenjeshi tofifuma mu musebo yauko.¹²Pantu te mulwani wandi uwa ukalipile ngana lilafyalafya; nangu nga cali ni uyo uwa mpata ewaimishe umwine noku ngalukila, lwena ngandifiseme ukufuma kuli ena.¹³Nomba mwebo, umuntu uo tulingene nankwe, umunandi kabili umulunda wandi;¹⁴Twali abakwampana mwisenge limo ilyakuwama; twalyendele mu nganda yakwa lesa mwibumba.¹⁵Leken i mfwa ibeshile mukupumikisha; kaba tntemikile kumbo abakulola pantu muli buncitatubi emobekala mweka mukati kabo.¹⁶Nomba nebo, nkakuta kuli Lesa, kabili Yawe akampususha.¹⁷Mu cangulo ulucelo napakasuba pakati ndailishanya nokutenda, akomfwa kwishiwi lyandi.¹⁸Mumutende akapakolola umweo wandi ukufumya mu bulwi ubwanjimine, pantu abo abalikundwisha balifulile.¹⁹Lesa uwaba kateka ukufuma ku muyayaya akabomfwa nokusasenya. tabapilibika, kabili tabatina Lesa.²⁰Umulunda wandi aimisha ukuboko kwakwe pali abo abali nankwe mu mutende tacindamike icipangano ali naco.²¹Akanwa kakwe kali akakutelela kubati mukaka uwabune, lelo umutima wabulwi amashiwi yakwe yalitemba ukucila amafuta, nolo yaba ni mpanga shapekanishiwa.²²Posa icisendo cobe pali yawe kabiuli ena aka kulama takasuminishe umuntu umulungami ukuteletenta.²³Lelo mwelesa mukalenga buncitatubi ukutentemukila mu cilindi cabonaushi abacilaka cimilkopa nabantu babufi tabakekale na citika ukulingana nabambi, leo nebo nkacetekela muli mwebo.

56 Ulwaku ngomba nkalamba, pali Yonati Elemu Rehokim. Ilumbo lyakwa Davidi ulo aba Pelishiti ba mwikete mu Gati.
¹Mbeleleni uluse, mwe Lesa, pantu abantu bakonsansa! Akasuba konse abo abalwa nanebo bakopatikisha ukunsansa.
²Abalwani bandi balanyatilila akasuba konse pantu bengi aba ndwisha cilumba cilumba.³Ulo naumfwa mwenso, nkakwate icitetekelo muli mwebo.⁴Muli Lesa, uo icebo cakwe numbanishimo muli Lesa emo nadika icitetekelo candi; ntakatine; nindo umuntu lukoso engancita?⁵kaksuba konse balapondamika amashiwi yandi; amatontonkanyo yabo yonse

pali nebo yakuncita ububi. ⁶Balalingana capamo, balafisama, elo bakolonda intampulo shandi fyejefyo bapembela umweo wandi. ⁷Mwileka bafulumuke bakocita ulybembu batentemushisheni panshi abantu mubuli bwenu mwe Lesa. ⁸Mulapenda ukulubanta kwandi kabili mwalibika iminsoshi yandi mu musukupala wenu, Bushe tafyaba mu citabo cenu? ⁹Elo abalwani bandi bakapilibilamo ubushiku nkakuta kuli mwebo, ifi efyo naishiba ati Lesa ali nanebo. ¹⁰Muli Lesa uo icebo cakwe numbanishishamo, muli Yawe uo icebo cakwe numbanishishamo, ¹¹Muli Lesa emo nctekela, ntakatina nindo uuli onse engacita kuli nebo? ¹²Umulimo wakufikilisha imilapo yandi kuli mwebo uli pali nebo mwe Lesa; Nkapela ukutotela kuli mwebo. ¹³Pantu mwalipokolola umweo wandi ukufuma kumfwa; mwalisunga amakasa yandi kukutawa, pakweba ati ndekwenda ku cinso cakwa Lesa mu lubuto lwaba mweo.

57 Ku ngomba nkalamba pali Altashele ilumbo lyakwa Dabidi ulo afulumwike ku cinso cakwa Shauli mulucengo. ¹Mbeleleni uluse mwe Lesa, beni no luse kuli nebo pantu nimuli mwebo nkonba mpaka fyonse ifi ifya macushi fikapite, nkoikala mwisamba lya mapindo yenu kukucingililwa mpaka ifi ifyabonaushi fikapite. ²Nkalilila kuli Lesa uwapulamo, kuli Lesa, uu nctila fyonse. ³Akatuma ubwafwilisho ukufuma mulu kabili nokumpususha, ali nobukali kuli bonse abo aba nyantilila. Lesa akantumina uluse lwakwe ne chishinka cakwe. ⁴Umweo wandi uli pakati ka nkalamo ndipakali kaabo abasungamina ukuliwa. ⁵Ndipakati kabantu abo amenno yabo yaba mafumo ne mifwi kabili indini shabo ni mpanga ishakutwa. Sansabikweni, mwe Lesa, pamulu wa mulu; lekeni ubukata bwenu bube pamulu we sonde lyonse. ⁶Baanshika nokuteya isumbu kumakasa yandi; nalikuntikilwe. Balimbile icilindi kuntanshi yandi Abene beka balieililemo mukati kaliko. ⁷Washikimana mwe Lesa umutima wandi uli shikimene, Nkemba, Ee, nkemba isha malumbo. ⁸Alamika wemutima wandi uwakucindama alamuka we pangone nsango; Nkalamusha amacaca. ⁹Nkapela amatotelo mwebo, mweshikulu, mukati kabantu; Nkemba isha malumbo kuli mwebo mukati ka nko shonse. ¹⁰Pantu ukutemwa kwenu ukutafilwa kukulu, kulafika ku myulu nabu cishika bwenu bwalifika ku makumbi. ¹¹Sansabikweni, mwe Lesa, pamulu wa myulu; nokukata bwenu busansabale pe sonde ponse.

58 Ku ngombe nkalamba pali Altashete. Kumbo lyakwa Dabidi. ¹Bushe mwebakateka mulalanda ubulungami? Bushe mulapingula mubololoke, mwe bantu mwe? ²Awe iyoo, mulacita ubupondamishi mu mitima yenu; mulasalanganya ububifi mucalo conse kuminwe yenu. ³Ababifi balaya iciyeye kabili fye mwifumo; balaya iciyeye ukufuma fye kukufyalwa, ukulanda ifya bufi. ⁴Ubusungu bwabo bwaliba kwati busungu bwa noka; baliba kubati ni ngoshe nkomya uushinka amatwi yakwe, ⁵Untakutika kwishiwi lyaba panda ubuyeye nangu balande shani ifya kubeleleka mukwishiba kwabo. ⁶Kontanleni amenno mutunwa twabo, mwe Lesa; kontanleni amenno ayaykulu mutunwa twamisepela ya nkalamo, Yawe. ⁷Lekeni benguleke fye kubati menshi ayakunkulukafye ulo baposa imifwi, lekeni ibe kubati taya songoloka. ⁸Lekeni babe kwati ni kofwakofwa uwenguluka fye apita, kwati kana akafya lwa kuli namayo inshita tailafika takamonapo nolubuto lwakasuba. ⁹Ulo impika yenu tailaumfwa icikabilila camyunga iyikapya akashisenda muli kankungwala, imyunga iyibishi neyikipya yonse pamo. ¹⁰Umulungami akasekelela ulo akamona icilandushi cakwa Lesa akasamfye amakasa yakwe mu mulopa wababifi, ¹¹Pakweba ati abantu bakalande ati, "cine fye kwaliba icilambu kumuntu umulungami, cine fye kwaliba Lesa uupingula Isonde.

59 Ulwaku ngombe nkalamba; ukupekanishisha Altashele kumbo lyakwa Dabidi. Miktam, ulo shandi atumine, balilindile inkanda kukufwaya ukumwipaya. ¹Mpususheni kubalwani bandi Lesa wandi; mbikani apakusansaka ukutali ukufuma kuli abo abanjimina. ²Mpokololeni kuli bancitatubi nokumpususha ku bantu bacilaka camilopa. ³Pantu, moneni, balalindilila ukufwaya ukulofya umweo wandi. Abaume abamaka balalongana capamo ukunjimina, lelo tepamulandu balalongana capamo ukunjimina, lelo tepamulandu wa bupulumushi bwandi nangu ulubembu lwandi Yawe. ⁴Bakapekanya ukumbutukila nebo nangu ntaba na mulandu; alamukeni nokungafwa kabili moneni. ⁵Mwebo, Yawe Lesa wa milalo, Lesa wakwa Isreali ima nokukanda inko shonse; mwiba na luse kuli; uyo onse nctatubi. ⁶Balabwela icungulo bakongannga kubati ni mbwe bakoya bako shinguluka umusumba. ⁷Moneni balabyola kutunwa twabo; impanga shaba ku milomo yabo, pantu balalanda ati, ninani akotumfwa? ⁸Lelo mwebo, Yawe mulabeseka; mukapumye inko shone. ⁹Lesa, mwe bukose bwandi nkashikatana kuli imwe, nimwe cambo candi icakusansansuka. ¹⁰Lesa wandi akasengelela nabuchinka bwa cipangano cakwe, Lesa akaleka nkamone ifyo nkabila paba bandi. ¹¹Mwibepaya nangu abantu bakalaba. Basalanganyeni ku maka yenu kabili bakwe, mwe shikulu inkwela yesu. ¹²Pamembu sha patunwa twabo kabili amashiwi ya milimo yabo lekeni bekatwe mumatutumuko yabo, kabili pafilayi bakunga napa bufi balanga. ¹³Bepwishisheni ku cipyu, bapwishi enu pakweba ati bekabapo, lekeni beshibe ati Lesa euteka muli Yakobo nakumpela sha pano Isonde. ¹⁴Mu cungulo bakonganga kubati nimbwa bakoya bakoshinguluka umusumba. ¹⁵Balasabanta ukuya kubafwaye fyakulya kabili bala buluma kubati nimbwa ngatabekushi. ¹⁶Lelo nebo nkembila ubukose bwenu kabili ulucelo nkembila ukutemwa kwenu ukwa kushikatana! pantu mwaliba icamba candi icakusansaka kabili umwakufumukila mubushiku bwakumanamam kwandi. ¹⁷Kuli mwebo mwebukose bwandi, NKemba isha malumbo; pantu Lesa cambia candi icakusansuka, Lesa uwa cipangano cacishinka.

60 Ulwaku ngombe nkalamba; ukupekenishisha shishani Miktam wakwa Dabidi uwa kasambilisha. Mukulwa kwakwe kuli Aramu Naharamu kabili kuli Aramu soba, ulo alikulwa na Aramu-Naharamu kabili na Aramu soba, ikumi na yabili mumukonko wa mucele. ¹Mwe Lesa, mulitutamfishe; mwabongolola no bucingo bwes; muli fulilwe; tubwesheni nakabili. ²Mulilengele icalo ukutenta, muli cilepawile; undapeni imilale pantu cikosunkana. ³Mwalenga abantu benu

ukumone fintu ifyakwafya mwatulenga ukunwa umwangashi waku pangashinga kuli abo abasenda ubuta.⁴Kuli abo abamucindamika, mwalisumbula ulunga ulwa kulangwa kuli abo abasenda ubuta.⁵Kukweba ati abo abo mwateremwa benga pokololwa tupokololemi kukuboko kwenu ukwalyo kabili ngasukeni.⁶Lesa alanda muli bumushilo bwakwe, "mkaanga Nkakanya shekemu no kupatula umukonko wa sukoti.⁷Gileadi wandi, na manase naye wandi; Efraimu naye ecangulingamo umutwe wandi; yuda ni nkato yandi.⁸Moabu ni nsani yandi iyakusambilamo; pali Edomu epo nkapose ndato shandi nkaweshesha mubwansho pamulandu waba Pelishiti." "Ninani ako nfwala mu musumba uwakukosa? ninani akontungula ku Edomu?"¹⁰Lelo mwebo, mwe lesa, bushe tamwatilekesha? Tamuya mu bulwi nabafita fyesu.¹¹Tupeleni ubwafwilisho bwakucewilako nabalwani, pantu ubwafwilisho bwamuntunse bwafye.¹²Tukacinfya ukupitila mukwafwa kwa Lesa Akanyantaula abalwani Besu.

61 Ku Ngomba nkalamba pacilimba canshinga ilumbo lyakwa Dabid.¹Umfweni ukulila kwandi, mwe Lesa; pepekeni kwipepo lyandi.²Ukufuma kulutwe lwe sonde nkakuta kuli mwebo ulo umutima wandi ukatembuka, muntungulule ku cilibwe icasansuka ukuncila.³Pantu mwaliba icabo kuli nebo, ulupungu ulwakukosaku balwani bandi.⁴Lekeni njikale Hema lyenu umuyayaya! lekeni ndekuba mwabo camapindo yenu.⁵Pantu mwebo ,mwe lesa, mulyaumfwile imilapo yandi mulimpele icikwatwa ca abo abacindile shina lyenu.⁶Mukatantailisha umweo wa mfumu, imyaka yaiko ikaba nge yakulo ishingi.⁷Akakela ku cinso cakwe lesa umuyayaya.⁸Nkemba ishamalumbo kwishina lyenu umyayaya ukweba ati nkafikilisho imilapo yandi cila bushiku.

62 Ulwa ku ngomba nkalamba pali Yebutuni. ilumbo lyakwa Dabidi.¹Ndapembela Lesa ekafye mumutalalila; ipusukilo lyandi lifuma kuli ena.²Ena eka fye eciliwe kabili ipusukilo lyandi elumpungu lwandi ulwakusansuka; nshakatelentete.³Bushe kufika kunshita ndo, mwebo mwense, mukasansa muntu, pakweba ati mu muselebule kwati cibumba cakatundama nangu ulupanga ulwa kusokona sokona? ⁴Balamwipushiba fye ukweba ati bamuwishe ukumufumya pacifulo cakwe icabukankala. kutunwa ukulanda ifya bufi, balamupala kutunwa twabo, lelo mumitima yabo bala mukunga ifilayi⁵Ndapembela Lesa ekafye mumutalalila; isubilo lyandi lyaba muli ena. ⁶Ekafye ena ecilibwe kabili ipusukilo lyandi; ulupungu lwandi ulwakusansuka ntaka teshiwe.⁷Kuli lesa ekwaba ipusukilo nobukata bwandi; icilibwe camaka yandi kabili ukuba kwabdi kwaba muli Lesa. ⁸Mutetekeleni munshita shonse, mwebantu, pangololeni umutima wenu ku cinso cakwe; Lesa ecubo kuli fwebo.⁹Cinse abantu bucikulu bantu baba mupufye, nabantu ababa lwakubukankala baba bufi fye; bakalemba fye panono mucapiminamo; ukupima bonse pamo, bakwangaka ukucila imiyeye.¹⁰Mwicetekela mumutitikisha nangu mubungo, kabili mwisubila apafye mufyuma pantu tafyakatwale fisabo; mwibikapo umutima.¹¹Lesa alilandile umuku umo, umiku ibili nalyumfwapo ici, amaka yakwa Lesa. ¹²Kabili kuli mwebo; shikulu, kwaliba icipangano cacishika, pantu mulabwesha kuli cila muntu pafyo acita,

63 Ilumbo lyakwa Dabidi ulo ali mu matololo Yakwa Yuda.¹Lesa nimwe Lesa wandi; Nimwe nkofwaisha umutima wandi ulikwete icilaka cakuli mwebo, no mubili wandi uko mifulika, mu panga Yokuma nokuma nokunaka umo umutaba na menshi.²Eico naliloshe kuli mwebo umwashila, ukumona amaka yenu nobukala bwenu.³Pantu icipangano ca cinshinka cenu cawamapo ukulila umweo, imilomo yandi ika milumbanya. ⁴Eco nkompa ulo ncili nomweo; nkasumbula amaboko yandi mwishina iyenu.⁵Cikaba kubati nalilite ifyakulya ifya mutotona mafuta ne nsansa ku milomo yandi akanwa kandi kaka milumbanya. ⁶Ulo ntontonkanya pali mwebo pamusengele wandi, nokwetetula pali mwebo inshita shabushiku.⁷Pantu mwaliba abakungafwa, kabili mucimfute camapindo yenu emo nsansamukila. ⁸Ndakambatila kuli mwebo; ukuboko kwenu ukwa kulyo kwantungilila.⁹Lelo abo bonse abafwaya ukonaula umweo wandi bakatentemukile ukwakushika sana panshi yacalo; ¹⁰Bakapelwa kuli abo amaboko yabo yabomfya ulupanga, kabili bakaba filyo fyaku ba mumbwe.¹¹Lelo imfumu ikasekela muli Lesa uyo onse uulapa muli ena akamukwatila icilimba, lelo utunwa twa abo abalanda ubufi tukesalwa.

64 Ulwaku ngomba nkalamba. ilumbo lyakwa Davidi.¹Umfweni ishiwi lyandi, Lesa, kutikeni kuku ilishanya kwandi; sungeni umwweo wandi ukufuma ku mwendo wa kutina abalwani bandi. ²Mu mfise ku mapange yamunkama ayaba nciatubi ukufuma ku cimfyulunganya caba kacita wa lubembu.³Balinona indimi shabo ni mpanga; balitontele imifwi yabo amashiwi ayabubi. ⁴Pakweba ati bakolasa umuntu uwakaele ba mulandu tabatina nangu cimo.⁵Balaikosesha abene beka mumaponge yabubifi; balepushanya capamo munkama pakweba ati." bateye ifiteyo; Balalanda ati, "Nina akotumona?" ⁶Balacita amapange aya bubifi, "tulipwile, "efyo balanda," ukupekanya ukwabune." Amatontontokanyo yamuklati nankati ne mitima ya bantu fyalila ifyakushika.⁷Lelo lesa akabalasa; pekapo fye bakale kulanshiwe ku mifwi yakwe. ⁸Bakalengwa ukutententa, pakuti indimi shabo shilibemine abene; bonse abakabamona bakale ku pukumya fye imitwe yabo. ⁹Bonse abantu bakatina kabili bakalumbulula ificitwa fyakwa lesa. Mu mucetekanya baka tontontokaya pafyo acita.¹⁰Abalungami bakasansamukila pali Yawe kabili bakoba muli ena; bonse abaololoke mutima bakaba ne cilumba muli ena.

65 Ku ngomba nkalamba. Ilumbo. ulwimbo lwa kwa Davidi.¹Kuli mwebo Lesa wamu Siyoni amalumbo yesu yalalolela; ifilayo fyesu fyalekucitwa kuli mwebo. ²Mwebo mebomfwa amapepo imibili yones ikesa kuli mwebo. ³Amampilu ya anshya fwebo, lelo palwa mpulu mushi shesu webo ukashelela shena.⁴Alipalwa umuntu uyo webo usala nokuleta mupepi nobe ukwebati ena alekwikala mu mansa shobe. fwebo twalekwikushiwa no bune bwa nganda yonse. itempele lyobe

ilyamushilo.⁵Mubulungami bobbe webo walekutwasuka kukucita ifintu fya kupapa, Lesa we pusukilo lyesu; webo weiwaba isubilo lya mpela shonse isha calo kabili nabo ababa ukutali shonse isha calo kabili nabo ababa ukutali kwishilya lya bembu.⁶Ico niwebo walengele mpili ukushikatala, webo wewakakwa nelamba lya maka.⁷Niwebo weutalalika ukupupana kwa ba bembu. ukupupana kwa mabimbi yabo, kabili necipekeni ca bantu.⁸Abo bekala mufifulo fya mpelaa ya calo baba nomwenso pafishinka fya mucitile yobe, ulenga akabanga ne mbonshi ukusekelela.⁹Webo ulesa mukwafwa icalo ulacitapila; webo ulacinonsha apakalamba cena, inika ya kwa Lesa iliiswile na menshi, ulapela umuntunse ifisabo ulo wapekanya icalo.¹⁰Webo utapila imikolwa apakalamba, ubika imikolwa ya myolwa, webo ulafilenga ukunaka ku mufumbi wa mfula, webo upala ukumena kwa pakati ka fiko.¹¹Ufwika umwaka nobusuma bobbe, kabili iceleta lya mopita mufumfumu no kufulisha.¹²Nomulemfwe wamumatololo utona nomume, kabili ne milundu shafwikwa ne congwe.¹³Nemilemfwe yafwikwa ne mikuni, nemikonko nayo yafimbwa nefisabo; fyena fipunda ne congwe kabili filemba.

66

¹Ku ngomba nkalamba. Ulwimbo, ne lumbo.Cita icongo ca nsansa kuli Lesa, icalo conse.²Imbeni ubukata bweshina lyakwe; mulenge ukulumbanya kwakwe ubukata.³Ebeni Lesa, "Ifyo imicitile yobe yaba iya kutinya! Kubukulu bwa maka yobe abalwani bobbe balekunakila webo.⁴Icalo conse cikalekushinshimuna webo nokwimba kuli webo; bakalekwimbila kwi shina lyobe."⁵Iseni mumone imilimo ya kwa Lesa, ena wakutinya mumicitile yakwe ku kulola ku bana ba bantunse.⁶Ena alyalwile bembu ku kuba umushilinshi; balipitile munika pamakasa; palya twalisansamwike muli ena.⁷Ena atungulula umuyayaya ku maka yakwe; amenso yakwe yabebeta inko; mwileka abasangushi baisumbule abene.⁸Peleni amapalo kuli Lesa, mwebantu, lekeni iciunda ca malumbo yakwe cumfwike.⁹Ena alatusunga fwebo mukati kaba mweo, kabili tasuminisha amakasa yesu ukutelemuka.¹⁰Ico mwebo, Lesa, mwalitweshwa fwebo, 'mwebo mwalitweshwa fwebo kuba ati ni silfere filya yeshiwa.¹¹Mwebo mwalituletele fwebo mwisumbu; mwebo mwalibikile icisendo cakufina panuma yesu.¹²Mwebo mwalilengele abantu ukwenda panuma yesu; fwebo twalipitile mu mulilo kabili na menshi, lelo mwebo mwalitufumishe fwebo ukutuleta mucifulo icakupauka.¹³Nebo nkoisa mu nganda yenu nomutululo wa ca koca, nebo nalekukupela amalayo yandi.¹⁴Ayo imilomo shandi shalaile kabili nakanwa kandi kalandile ulo nebo nali mukutitikishiwa.¹⁵Nkotula kuli webo imitulo ya ca koca isha nama shakwina nefungo ilisuma ilya ba pumbwe, nalekutula ingombe ne mbushi.¹⁶Iseni nokukutika, mwebo bonse mwebatina Lesa, kabili nkomweba ifyo acita ku mweo wandi.¹⁷Nebo nalilile kuli ena nakanwakandi, kabili ena alilumbaniwe nolulimi lwandi.¹⁸Umfwa nebo nalibembwike mukati ka mutima wandi, Shikulu ngatskutike kuli nebo.¹⁹Lelo Lesa icine fye alyumfwile, ena alipele ukwangwa kwi shiwi iye pepo lyandi.²⁰Apalwe Lesa, uushalwike ukufuma kwi pepo lyandi nangu kucipangano cakwe icabucishinka ukufuma kuli nebo.

67 Ulwa ku ngomba nkalamba; pa malimba yabushipa ilumbo ulwimbo.¹Lesa alekuba no luse kuli fwebo nokutupala nokulenga icinso cakwe ukubengeshima. pali fwebo.²Nokweba ati imibele yobe ingeshibwa pano isonde, ipusukilo lyobe panko shonse.³Lekeni abantu balumbanye mwebo, Lesa; lekeni abantu bonse balumbanye mwebo.⁴Ee, lekeni inko shange nokwimbila ukusamwa pantu ukapingula abantu no mulinganya nokuteka inko sha pesonde.⁵Lekeni abantu balumbanye mwebo, Lesa; lekeni abantu bonse balumbanye mwebo.⁶Isonde lilisombwele ububsomboshi bwaliko na Lesa, Lesa wesu, alitupalile fwebo.⁷Lesa alitupalile fwebo, nempela shonse pe sonde shikomucindika.

68

¹Ulwa ku ng'omba nkalamba; Amalumbo yakwa Dabidi, ulwimbo. Lekeni Lesa abuke; Lekeni abalwani bakwe basalangane; Lekeni nabo abamupata bafulumuke ukufuma pali ena.²Ifyo icushi cisalangana, eico basalanganyeni; ifyo ipula lisunguluka pa mulilo. Eco lekeni ababifi balone muceni cakwa Lesa.³Nomba lekeni abalungami basangalale; lekeni basumbulwe kuli Lesa; Lekeni bena basekelele kabili babe abasansamuke.⁴Imbeni kuli Lesa! imbeni isha malumbo kwi shina lakwe! lumbanyeni uyo unina no kupita mwi lungu lya mupokapoka wa mumana wa Yordani! Yawe eshina lyakwe! sangalaleni kuli ena!⁵Wishi wabashakwata bawishi, kapingula waba mukamfwilwa, ni Lesa mu cende ya mushilo umo ekala.⁶Lesa abika ababa beka mu lupwa; alafumya na bafungwa no kwimba; lelo abamwimina baikala mu mpanga iya kumisha.⁷Lesa, ilyo mwaile ku bantu benu, ilyo mwaendele ukupita mu matololo.⁸Isonde lya sunkana; ne myulu yapongolwele imfula pa cinso cakwe, pa cinso cakwa Lesa ilyo aishile ku Sinai, pa cinso cakwa Lesa, Lesa wabena Israeli.⁹We, Lesa, watumine imfula iingi; wa koseshe ubwikalo bobbe ilyo bwa nakile.¹⁰Abantu bobbe balikele mulya; we,Lesu, walipele ukufuma ku busuma bobbe ukuya ku babusu.¹¹Shikulu apele amakambisho, nebo ababilikishe ku fita ifyali ibumba.¹²Imfumu sha fita shalifulumwike, shalifulumwike nabanakashi abalikulolele ku ma mayanda bayakenye ifyatapwa;¹³amapindo yankunda yalifimbilwe na Silfere, amasako yaiko yabengeshima na golide. Lelo ilyo bamo pali bwebo mwebantu mulambalala panshi mukati ka macinka ya mpaanga.¹⁴We wamaka yonse pasanganya ishamfumu kulya, cali nililya ukuloka kwa mfula yabunga mu Salmone.¹⁵Ulupili lwabulamba mu mpili sha calo Bashani; ulupili ulutali mu mpili sha mu calo ca Bashani.¹⁶Ninshi mulolesha na kalumwa, we lupili utali mu calo, pa lupili apo Lesa afwaya ukuti akekale?¹⁷Amaceleta yakwa Lesa myanda amakana na makana; shikulu ali pamo nabo umwashila mucende, nga pa Sinai.¹⁸Namunina apa sansama; mulisendele bankole; muli mulipokele ifyabupe ukufuma ku baume bamuli bena, nakuli abo abakumulwisa, pakuti mwebo, Yawe Lesa, mwikale kulya.¹⁹Ukupalwa kuli shikulu, uyo inshiku

shonse atusendela ifisendo, Lesa uyo uli ipusukilo lyesu.²⁰ Lesa wesu ni Lesa uupusussha; Yawe shikulu eumo uli nokutupusussha ku mfwa.²¹ Lelo Lesa ali anokulopola mu miywe ya balwani bakwe, ukupula mu mishishi yatubongocelo ya abo ebenda mu milandu yakuli ena.²² Shikulu alanda, "nkoleta abalwani bandi ukufuma ku Bashani; nkobaleta ukufuma pesamba lya bamba,²³ pakuti mwebo mubashinaule aba balwani, tumpikeni amakasa yenu mu mulopa, pakuti indimi sha mbwa shenu shikwateko icakaniko ukufuma ku balwani benu."²⁴ Balimwene ifikwatwa fyenu, Lesa, ifikwatwa fyakwa Lesa, imfumu, mu ncende ya mushilo.²⁵ Bakemba ebali abatanshi, abafisela abakonkelepo, kabili pakati pali abakashana abashimba abalelisha utuoma utunono.²⁶ Apalwe Lesa mukulongana; lubanyani Yawe, mwebo mwebafuma mukamfuku mfuku kabena Israeli.²⁷ Kuli ubalipo Benjamini, akamutundu akanono, elo intungulushi sha bena Yuda na mubumba, intungulushi sha bena Sebuluni ne ntungulushi sha bena Naftali.²⁸ Lesa wenu, Israeli atumbula ubukose bwenu; sokollola kuli fwebo amaka yobe, Lesa, ngefyo waya sokolwele mu nshita shaku numa.²⁹ Sokolola amaka yobe kuli fwebo ukufuma mwi tempele lyobe mu Yelusamu, uko imfumu shileta ifya bupe kuli webu.³⁰ Punda mu bulwi ne ciswango ca mu mpanga mu matete, na bantu, ayo amabumba ya ngombe ishilume no twana. Babe abamusebanya kabili balengeni baleta ifya bupe kuli mwebo; salanyanyeni abantu abatemwa ukupanga ubulwi.³¹ Namfumu akafuma mu Egipto; kushi akangufyanya ukutambika amaboko yakwe kuli Lesa.³² Imbeni kuli Lesa, mwebo mabumfumu bapano isonde. Imbeni lumbanyeni kuli Yawe.³³ Kuli ena uyo uunina pa myulu, iyo iyabapo ukufuma ku nshita ya kunuma; moneni, enya pamulu ishiwi lyakwe na maka.^{34,35} Ikumi keniko ku maka yakwa Lesa; bushe nucidikwa bwaba pali Israeli, no bukose bwaba mu lwelele. Lesa, uli wakutina mu ncende yobe ya mushilo; Lesa wakwa Israeli apela ubukose na maka ku bantu bakwe. Amapalo yaba kuli Lesa.

69 Ku ng'omba nkalamba; pali shoshanim. Ulwa kwa Dabidi.¹ Mpususheni nebo, Lesa; pantu amenshi uabika umweo wandi mukayofi.² Nebo naibile mu lutikiti, umo mushili apakwiminina; naisa mu menshi uwashika, umo ilyenshi lipita pamulu wandi.³ Ndi uwa funshika mu kulila; umukolomino wandi nauma; amenso yafilwa ilyo nkololela Lesa wandi.⁴ Bonse abo abampata ukwakubula umulandu baba ubwingi ukucila umushishi walku mutwe wandi; abo abenga ,putula, pakuba abalwani bandi palimilandu iyabula ukwishibikwa, bali ababulamba; ifyo nshaibile, nalifibweshe.⁵ Lesa, mulishibile ubuwelewele bwandi, no lubembu lwandi talwafisama kuli mwebo.⁶ Mwileka abo bonse abasumina muli mwebo bakabe ne nsoni pa mulandu wa nevo, shikulu Yawe mwe ba sunga; mwileka abo bonse abamufwaya baletwe mukukana cindama pa mulandu wa nevo, Lesa wa bena Israeli.⁷ Pa mulandu wenu naebaulwa; insoni shaisa pa mensi yandi.⁸ Naba umweni kuli bamunyina, no mwina fyalo ku bana ba bamayo.⁹ Pantu icimwemwe ca mu ng'anda nacindya nevo, no kwebaulwa kuli abo abamwebaulwa mwebbo fyaponena pali nevo.¹⁰ Ilyo nalilile no kukanalya ifyakulya, balimpontele nevo.¹¹ Ilyo nacitle ifisamu ifyakufwala, nasangwike icintu pamo nge mpinda kuli bena.¹² Abo abalekala pa mpongolo sha misumba balanda pali nevo; ndi lwimbo lwa bacakolwa.¹³ Nomba kuli nevo, ipepo lyandi ni kuli mwebo, Yawe, panshita iyo mwingasuminisha; njasukeni nevo mu bucishinka bobe ubwepusukilo.¹⁴ Mfunyeni mu lutikiti, mwileka ntotomene; lekeni bafunyepo pali nevo abo abampata mu menshi ayatali.¹⁵ Mwileka ilyeshi lya menshi lincifye nevo, nangu mwileka itenga limine nevo.¹⁶ Njasukeni nevo, Yawe, pa mulandu wa cipangano cacumfwila icisumma pantu uluse lwenu pali nevo lwingi, pilibukileni kuli nevo.¹⁷ Mwidisa icinso cenu ku mubomfi wenu, pantu ndi mukumanama; njasukeni bwangu bwangu,¹⁸ Iseni kuli nevo, noku ndubula nevo. Pamulandu wa balwani bandi, ndubuleni nevo.¹⁹ Mwalishaba ukwebaulwa kwandi, ne nsoni shandi nokukanacindika bakalwisha badi bali pali webu.²⁰ Ukwebaulwa kwafunsha umutima wandi; ndi uwa kufina; nafwaile umo uwa kungafwila uluse, nomba tapali nangu umo.²¹ Bampele sumu mu fyakulya fyandi; mukumfwa icilaka kwandi balimpele umwangashi wakukantuka ukunwa.²² Leken ikebulo ilili pali bena libe iciteyo; ilyo baletontonkanya ukuti bali umutende; lekeni cibe iciteyo.²³ Leken amenso yabo yabe ayashibata pakuti bakaleke ukumona, nokuleka lyonse imisana yabo isakane.²⁴ Pongololeni icipyu cenu pali bena, nokuleka ubukalu bwenu bube pali bena.²⁵ Leken incende apo bekala papomonwe; lekeni nangu umo ekale mwi Ihema lyabo.²⁶ Pantu bena bacusha uyo mwebo mwapumine mpanshi. Balibwekeshepo ukukalipwa kwabalya abacenenwe.²⁷ Bapeleni ukuti balicitile imilandu ukanakwata umulinganya pa mulinganya; mwileka bakese mu bulungami bwakucimfya.²⁸ Leken bafutwe mu citabo ca mweo nokukana lembwe pamo ba balungami.²⁹ Nomba ndi mubusu kabili uwa bulanda; lekeni ipusukilo, Lesa, mbikeni pa mulu.³⁰ Nkalumba ishina lwakwa Lesa no lwimbo noku musumbula mju ca bupe ca matotelo.³¹ Icikalenga Yawe ukusansamuka ukucila ing'ombe no mulume wa ng'ombe ifya kwata amasengo na mobondo.³² Abalanda na bacimona kabili balesamwa; mwebo mwe bafwaya Lesa, lekeni imitima yenu ibe iyabumi.³³ Pantu Yawe alomfwa kubabulwa kabili tasula abafungwa bakwe.³⁴ Leken umulu ne sonde fimulumbanye ena, babemba na fyonse ifyendamo.³⁵ Pantu Lesa akapususha Sioni kabili akakula cipya cipya imisumba ya Yuda; abantu bakekalamo nokuikwata.³⁶ Abana babomfi bakwe bakaupana kabili abo abatemwa ishina lyakwe bakalekwikala mulya.

70 Ku gomba nkalamba Amalumbo yakwa Dabidi kukuletwa kucibukisho. Pusussheni nevo, mwe Lesa! Yawe iseni bwangu no kwafwa nevo.² Leken abo bakoresha ukubula umweo wandi balengwe insoni no kusebana; ³ balekeni baluluke no kuletwa mu kukuna cindikwa, abo abangila mu fyakukalipa fyandi. Balekeni baluluke pamulandu wa insoni shabo, abo abalanda, "alale, alale"⁴ Leken bonse abo abafwaya mwebo basekelele no kutemwa muli mwebo; lekeni abo aba temwa epusukilo lyenu lyonse balekulanda, "lekeni Lesa alumbaniwe."⁵ Lelo nevo ndi mupina kabili uukabila angufwanyeni kuli nevo, Lesa; nimwebo kafwa wandi kabili mwebo mupusussha nevo. Yawe, mwishingashinga.

¹Muli mwebo Yawe, emo nebo nauba; mwilwka nebo ukulengwa insoni. ²Mpususheniko no kulenga nebo kucingililwa mu bulungami bwenu teyamikeni ukutwe kwenu kuli nebo no kumpususha. ³Beni kuli nebo cilibwe cakuubamo umo nebo ningalekuya lyonse; mwebo mwali pele ikambisho lya kupususha nebo, pantu mwebo muli alibwe candi kabiuli muli bucingo bwandi. ⁴Pususheni nebo, Lesa wandi ukufuma muminwe ya bmifi, ukufuma muminwe yaba shalungama no bunkalwe. ⁵Pantu mwebo muli suubilo lyandi, shikulu Yawe, Nebo nalicetekela muli mwebo kukufumafye ulo nali mwaice. ⁶Pali mwebo nebo nali tungililwe ukufuma munda; mwebo nimwe mwamfumishemo mwifumo lya kwa mayo; ukutatakula kwandi kukalekuba lyonse pali mwebo. ⁷Nebo ndicilangililo kubantu abengi; muli cakubamo candi icakukosa. ⁸Akanwe kandi kakesushiwamo nefyakumitatakula fyanu ubushiku bonse nefyabucindami fyenu. ⁹Mwiposa nebo mushita yabukote bwandi; mwinkandekeshesha ulo amakanyanda yakapwa. ¹⁰Pantu abalwani bandi bakalanda pali nebo; abo aba pembelela pa mweo wandi bakaumfwani na pamo. ¹¹Balanda kwebati, " Lesa alimulekeleshe ena; mukenkeni no kumubula ena, pantu takuli nangu umo uwakumupususha." ¹²Lesa, mwilakuba kufuma kuli nebi mwe Lesa wandi angufwanyeni kukungafwa nebo. ¹³Balengeni ukuba ne nsoni no konaulwa abo aba kalipwa kukalipilwa no kukana cindama, abo aba fwaya ukucenwa kwandi. ¹⁴Lelo nebo nalekusubila muli webo lyose no kulekulubanya webo libili libili. ¹⁵Akanwe kandi kakalekulanda palwa bulungami bobbe no bupususho bobbe inshiku shinse nangula nebo tekuti fyumfwikishe ifi. ¹⁶Nebo nkesa nemilimo yabulamba yakwa shukulu Yawe; nebo nkalakulumbula ubulungami bobbe, bobbe wekafye. ¹⁷Lesa webo walinfindile nebo ukufuma kulio bu musepela bwandi; na nombaline nebo ndapampanika ificitwa fisuma fyobe. ¹⁸Icine cine nangu ulo nebo nakote ne mfwi mu mutwe, Lesa mwikalekeshesha nebo ulo nebo nali kuapampamika ubukose boobe kunkulo iyakenkapo amaka yobe kuli onse uli no kwisa. ¹⁹Ubulungami bobbe, Lesa buli pamulu; webo wewacitile fintu ifikulu, Lesa, ninani uwaba kubati ni webo? ²⁰mwebo mwalenga nebo kumona amafya ayengi ulinokutupuputula nakabili mulinokutuleta pamulu nkutufumya mufyashika fya calo. ²¹LEkeni mulunduulule ubucindami bwandi pilibukeni nakabili noku sansamushe nebo. ²²Nebo ndi nokupa amatotelo kuli mwebo pamo ne nsango pakucetekelwa kwenu, Lesa wandi; kuli mwebo nebo nkalemimbila ishakumimlumbanya ne nsango, mwe bamushilo mweka wa kwa Isreali. ²³Imilomo yandi ikabilikisha ku nsansa ulo nebo nkemba shakulumbanya kuli mwebo mo mupashi wandi uyo mwalubwile. ²⁴Ululimi lyandi lukalakulanda pa bulungami bobbe akasuba konse; pantu balilenselwe nsoni no kufulunganishiwa, abo abafwaile ukucenwa kwandi.

72 Amalumbo ayakwa Solomone¹Peleni imfumu ubulungami bwa fipope fyenu, Leas ubulungami bobbe ku mwana

umwaume uwa mfumu. ²Abe uwa ku pungula abantu bobbe ku bulungami naku bapina bobbe no mulinganya. ³Shibe impili sha kufumyo umutende wa bantu shibe imilundu sha funya ubulungami. ⁴Abe uwa kupingula abapinaba mubantu abe uwa kupususha abana baba ku kabila noku tobaula ba katitikisha mu tupimfya. ⁵Babe aba kumucindika mwebo ifyo akasuba kaba aka kubelelela nefyo umweshi waba uwa kwikalilila ukula kupkta ku nkulo na ku nkulo. ⁶Abe uwa kwikila panshi nge mfula pa fyani ifya kwempwa ngo tufula ku sansa uto utule tapilisha umushi. ⁷Umulungami abe uwa ku twalilila mu nshiku shakwe kabili naku kalekaba ubwingi bwa muntende mpaka fye umweshi tawa kabepo. ⁸Abe uwa ku kwata ubutekeshi ukufuma kuli bemba ukuya kushinta kuli bemba noku fuma ku mu mana ukuya ku shinta mpele ya sonde. ⁹Abo abekala mu matololo babe aba ku kontama panshi kuli ena abalwani bakwe babe aba ku myanga ulukungu. ¹⁰Ishamfumu sha ku Tarshishi ne shapa cishi shipele umutulo; Ishamfumu sha ku sheba na seba shi ngaba isha kupa ifya bupe. ¹¹Mucine ishambfumu shonse shingaba isha kupona panshi kuli ena shonse shibe isha ku mu pyungila. ¹²Pantu alafwa umuntu waku kabila uyo uwu lila no muntu umupina uwakubula na umbi kafwa. ¹³Aliba no bulanmda pa bapina naba kukabila elyo ala pususha ne myeo sha bantu aba ko kabila. ¹⁴Ala lubula imyeo iyabo ukufuma ku kutikishiwa no lukakala, no mulopa wabo uli uwa mutengo mu cinso cakwe. ¹⁵Abe uwa mweo! lekeni Golide wa ku sheba apelwa kuli ena. Abantu bengala ku mupepela lyonse; Lesa engala ku mupala akasuba konse. ¹⁶Mwingaba ishing ingano mu calo, pa muluwa mpili ifisabo fyabo file ku pinga. Fingaba ifitwalo fyakwe nge fya ku Lebanane; babe aba ku belelela abantu mu mu misumba nge fyani fya mu mushili. ¹⁷Libe ilya ku belelela pe ishina lyakwe; lingaba ilya ku twalilila ishina lyakwe efyo ukutalimpa kwa kasuba kwaba, Be nga palwa abantu mwishina lyakwe inko shonse shibe isha kumuta uwaku palwa. ¹⁸Abe aywe Lesa, Lesa uwa kwa Isreali abe uwa kupalwa, " uyo fye eka acita ifintu ifya bune. ¹⁹Ishina lyakwe ilya bukata lilekuba kupalwa pe, ne sonde lyonse libe ilya kwi sushiwamo no bukata bwakwe Amenena Amene. ²⁰Amapepo ayakwa Dabidi umwana umwaume uwa kwe Yese yali pwile.

73

¹Amalumbo ayakwa Asafi. ²Mucine Lesa wabune kuli Isreali, kuli abo ababuta umutima. ³Lelo kuli nebo amakasa yandi yali mupepi noku shelela; amakasa yandi yali mupepi noku shelela ukufuma panshi yandi. ⁴Pantu nali kumbilwe aba filumba ulo na mwene ubuyantanshi bwa babifi. ⁵Pantu baba abakubula ubukali mpaka imfwa, lelo balikosa noku lishiwa bwino. ⁶Bali ba abakaele ku fisendo fya baume bambi; tabali aba ku konswa nga abaume bambi. ⁷Icilumba cali bapita ngo munyololo uku shinguluka umukoshi wabo ulukala lwali bafimba, ⁸Ukufuma fyo muli ifya bumpofu mufuma ulubembu amatontokanyo aya bubifi yalapita mu mutima shabo. ⁹Balapumya noku sosa ifya bubifi mu cilumba cabo emo batininya ukunyantilila. ¹⁰Balateya utunwa twabo uku pankana ne myulu ne ndimi shabo shila twantwanya ukupitanko mu calo. ¹¹Eico abantu bakwe balapilibukila kuli bena na menshi ayengi yala fumishiwamo. ¹²Balanda, "Bushe Lesa eshiba shani?

Bushe kwali amano ukufuma ku waku pulamo?"¹²Ishibeni ici aba abantu ni mbifi ba liba lyonse aba shisakama, ukusanguka abakankala.¹³Mucine ili icafye ico nda linda umutima wandi noku samba amaboko yandi muli bu kaele.¹⁴Pantu kalasuba konse ndi uwa konswa noku kanshiwa cila lucelo.¹⁵Umfwa nali landile, "Ndelanda ifi fintu awe nga nalya lukile iyi nkulo yabana bobe.¹⁶Nangu nalyeshe ukwishiba ifi fintu, cali nkosele nebo.¹⁷Elyo naile mu cubo cakwa Lesa e;lyo naishibe mpela yafiko.¹⁸Mucine mwafibika mu ncende isha kutelela; mwafi ponesha panshi ku konaika.¹⁹Ifyo fya sanguka e matololo muli bu panono! fyaisaku mpela noku pwila mu bunkalwe ubwakubipa.²⁰Fyakuba nge ciloto panuma ulo abuka shikulu ulo mwaima kulaku tontonkanya nga nangula cimo palwa ifyo filoto²¹Pantu umutima wandi wali cushiwe, elyo nali cenenwe ukufikapo.²²Nali uwu shaishiba noku bulisha amano Nali nge nama iya kubula amano kuli mwebo.²³Lelo ndi na mwebo lyonse, mwikata ukuboko kwa kulyo kwandi.²⁴Muka laku ntungulula nabu mpandamano bwenu elyo panuma muka mpokelela ku bulungame.²⁵Ninani uo nakwata mu mulu ngamwebo? Takuli uwakuba mga webo pacalo uo nkabila kano webo.²⁶umubili wandi no mutima wandi fyaba ifyanaka lelo Lesa a bukose bwandi ubwamutima wandi pe.²⁷abo aba ba apatali uku fumu kuli webo baka lofiwa uko naula bonse abo aba shatetekela kuli webo.²⁸Lelo kuli nebo, ifyo ndi nokucita ku ku manya Lesa.nali panga shikulu Yawe ica kufisamano candi, Ndi noku shimbulula ificitwa fyonsw ifyobe.

74 Maskili wakwa Asafi.¹Les a nindo mwatukanina umuyayaya? Nindo ubukali bwenu bwabela pa mukuni wa mulemfwe wenu? ²Ibukisheni abantu benu, abo mwashitile mu nshita sha kale, umukowa uyo mwapuswishe mwebene ku kuba icikwata cenu, no lupili lwa Sione, umo umwikala.³Bweleni monine ifitantala fya onaikilila, ubonaushi bonse ubo umulwani eshile kucita mu ncenfde ya mushilo. ⁴Ba kalwisha wenu babulwime pakati ka ncende yenu iyasalwa; nokwimika imendela lyabo ilya bulwi. ⁵Balikomawile ku masembe nga mumutengo wakutikam. ⁶Baonaula no tobaula ifyalembwapo fyonse batobawile. ku masembe naku nondo.⁷Balisontেকে umulilo umwakwikala mobe; balipontele napo wikala, nokupawisisha panshi. ⁸Balilandile mu mutima yabo, "Tukabalofya bonse. "Balalyocele incende shenu ishakulonganinamo shonse mu calo.⁹Tatukomonapo filangililo nafimbi; takuli kasesema umbi awe, tapali na muli fwebo uwakwishiba ulwa ku kokola kwa ifi. ¹⁰Ukufika lilali. Lesa, umulwani akalakusalula mwebo? Bushe umulwani akalakupontela ishina lyenu umuyayaya? ¹¹Nindo mukobwesesh a ukuboko kwenu, ukuboko kwenu ukwa lulyo? fumyeni ukuboko kwenu ukwa kulyo mu nsalu no ku bonaula.¹²Lelo Lesa ni mfumu yandi ukufuma mu nshita sha kale, ukuleta ipusukilo pe sonde. ¹³Mwalilekenye bemba ku maka yenu; mwafungawile imitwe yaba shimwe shimwe ba mu menshi. ¹⁴Mwalishonawile imitwe ya ngwena; nokuilisha abo bekala mumatololo. ¹⁵Mwalishinkwile utumfuku mfuku ne milonga; Mwalikamishe ne mimana.¹⁶Akasuba kenu nobushiku nabobwine bwenu; nomwebo mwabika akasuba no mwenshi mu ncende. ¹⁷Nimwebo mwalingle imipaka yonse iya pe sonde nimwebo mwalengele ulusuba no mupepo. ¹⁸Ibukisheni ifyo umulwani asalwile mwebo, Yawe, kabili nabantu abapumbu balipontele ishina lyenu. ¹⁹Mwipela umwe wa lukunda lwenu ku nama sha mpanga. Mwilakulaba umweo wa ba titikishiwa benu umuyayaya.²⁰Ulekwi buki sha icipangano lobe, pantu mu ncende sha mfimfi sha calo mwaishula ulukakala. ²¹Mwilakuleka abatitikishiwa ukubwelelamo ne nsoni lekeni abanina nabatitikishiwa balumbanye ishina lyenu.²²Imeni, lesa; cingilileni ubuindami bwenu; ibukisheni ifyo abawelewele basalula mwebo akasuba konse. ²³Mwilakulaba ishiwi lyaba kalwisha wenu nangula ukululuma kwaba kana ukubeela mwebo.

75 Ku ng'omba nkalamba; Ukuteyanya kuli Ai tashhethu. Ilumbo lyakwa Asafi, Ulwimbo.¹Twapela ukutasha kuli webo, Lesa; twapela ukutasha ico usokolola ukubapo kobe; abantu balanda pa mibombe yobe iyacipesha mano. ²Panshita yasontwa ikapingwa mubulungami bwa kulingana. ³Nangu calo na bekashi bonse batakane kumweso nalishikatalike impanda sha calo.⁴Nalilandile kuba finkasa, "Mwiba aba fikansa, "kabili na kubabifi, mwilakusumbula isengo. ⁵Wilakusumbula isengo lyobe pamulu; wila kwenda nomukoshi wakutalama. ⁶Tacikofuma kukabanga nangu ukufuma ku mbo kabili tacifuma kuciswebeye kulya ukusumbula kwisa.⁷Lelo Lesa ekapingula; alabwesh a panshi kabili alasumbula. ⁸Pantu Yawe alama mu minwe yakwe ulukombo lwa mwangashi wepofu, uwasakana ubukali, kabili afipongolola kunse. Mucinefye shonse imbifi sha pa calo shikanwa umwangashi ukufika nakwitoni lyakulekelesha.⁹Lelo ikakokanyapo ukwebaifyo wacitile; ikalakwimba ishakulumbanya kuli Lesa wakwa Yakobo. ¹⁰Ena eba ati, "ikaputaula yonse amasengo ya mbifi, lelo amasengo yaba lungami ua katumpuka.

76 Ku ng'omba nkalamba pa cilimba cansale. Ilumbo lyakwa Asafi, ulwimba.¹Les a alipangile ulwishibikwa mu Yuda, ishina lyakwa lyakicindama mu Israeli. ²Thema lyakwe lyaba mu Salemu; necifulo cakwikalamo cakwe caba mu Sione.. ³Palya alikotwele imimfw i yabuta ne kwela, nolupanga, kabili na fimbi ifyanso fya bulwi.⁴Webo ulasanika tutu nakolanga ubukata bobe, ulo webo ukoikila ukufuma mumpili umo webo waipaile abalwani bobe. ⁵Abashilimuka balinyantawilwe; baliponene mutulo. Bonse ababulwi balipelelwe.⁶Pa bukali bwenu, Lesa wakwa Yakobo, bakeshane mpunda bonse baliponene mutulo. ⁷Webo, e webo, uliwakutinwa; nani enge manina kumulola obe ulo wafulwa?⁸Kufuma mu mulu wapangile ubupingushi bobe ukufwika; icalo calitinine kabili calitondolo. ⁹Ulo webo, Lesa, waimishe ukupidha ubupingushi kabili kukupususha bobe abacitikishiwa mu calo.¹⁰Icinefye ubukali bwa bupingushi bwenu pa bantunse bukamiletele amalumbo; waikaka wemwine nefyo waishile kubukali bobe.¹¹Panga icilayo kuli Yawe Lesa obe kabili uyasunge. ¹²Eco bonse abo abamushinguluka ena balet e ifyabupe kuli ena uletinwa. Alaputaula imipashi yaba cilongonshi; alatinwa pa mfuma sha pa calo.

77 Ku ngomba ikalamba, pa numa ya musango wakwa Yedutuni. Amalumbo yakwe Asafi.¹Nkakuta ne shiwi lyandi kuli

Lesa; Nkuta ne shiwi lyandi kuli Lesa, na Lesa wandi akomfwa kuli nebo.²Mu bushiku bwandi ubwamafya nalifwaile shikulu; Ubushiku natambulwile amaboko yandi, kabili tayanakile nakalya. umutima wandi walikene ukukunkumbwa.³Ilyo natontokenye pali Lesa Lesa nalitetele, nalitontokenye pali ena ulo nalikuya nkonaka.⁴Mwaliswile amenso yandi, nalicushiwe mukulanda. ⁵Pali tontokenye panshiku shabukalamba, panshita yapitile kale.⁶Mu bushiku nalibukishe ulwimbo naimbilepo Nalitontokenye mukutontomesha no kwesha ukumfwikisha ifycitikile. ⁷Bushe shikulu akankana umuyayaya? Bushe takanange ububile nakabili?⁸icipangano cakwe ica cine caliya umuyayaya? Bushe ubulayo bwakwe bwalifilwa umuyayaya? ⁹Bushe Lesa alilaba ukuba no kusenaminwa? Bushe ubukali bulenga ena ukukanaba na luse? ¹⁰Nkolanda ati, "ubu ebulanda bwandi; ukupilibuka kwa kuboko kwa ku kulyo kwa wapulamu ukulola kuli fwebo."¹¹Lelo nkebukisha imilimo yakwe, Yawe, nkatonto kanya pa imilimo yobe iyabune Iya kukale. ¹²Nkebukisha yonse imilimo yobe kabili nokushetulula pali shena.¹³Inshila yenu, Lesa, yamushilo, tulubi shi tulinganya kuli Lesa wesu umukamba? ¹⁴Muli Lesa ucita ifipapapwa, mwalisokolola ubukose bwenu pa bantu. ¹⁵Mwalipele abantu benu ukucimfya na maka yenu ayakalamba aba bufyashi bwakwa yakobo na Yosefu.¹⁶Amenshi walimwene weba, Lesa; Amenshi yali kumwene, kabili yali tinine; amatenga yalitentele. ¹⁷Amakumbi yalipongolwele amenshi; imyulu ya mulwelele yalifumishe ishiwi; imifwi yenu yaliposelwe.¹⁸Ishiwi lyenu ilya cibulumo lyalyumfwikile mu mwela; ukubyata kwalibutishe isonde, icalo clitentele no kusunkana. ¹⁹Inshila yenu yalile kupita pali bamba kabili inshila yenu yalipitile pa menshi yakushika, lelo amakasa yenu tayamoneke. ²⁰Mwalitungulwile abantu benu ku bati mukuni wa mpanga ku kuboko kwa kwa Mose na Aaroni.

78 Nasikili wakwa Asafi.¹Umfwa ku kufunda kwandi, abantu bandi, umfweni ku mashiwi ya kanwa kandi. ²Nkesula akanwa kandi mu milumbe; Nkalakwimba pa fintu fyakufisama ifya kale.³Ifi efintu twaumfwa no kusambilila, ifintu ifyo ifikolwe fyesu fyaabwele. Tatwabatalwishe ukufuma kuba bufyashi bwabo. ⁴Tukalekweba inkulo shikakonkapopa fyaamilimo yakucindama iyakulumbanya Yawe, ubukose bwakwe, bwakwe, ne fipapwa ifyo acita.⁵Pantu alipampamike ifya cipangano ca fya bupingushi muli yakobo no kubika amalango muli Isreali. Alikonkomeshe ifikolwe fyesu ukwe ba ati bali no kufisambilisha ku bana babo. ⁶Alikonkomeshe ifi pakwebati inkulo ikoisa ingehsiba ifya bupingushi, abana abashilati bafyalwe, nani ukalanda kuli bena mukwalukila ku bana babo.⁷Nolu bakabika isubilo lyabo muli Lesa nokukana kulaba imilimo yakwe lelo ukusunga amafunde yakwe. ⁸Nolu tabali kubati fikolwe fyabo. abali nkulo yakutalama na bucisanguka, inkulo iyo imitima itali iya kulungama, kabili abo imipashi ishaipale nokuba ne cishinka kuli Lesa.⁹Abena efulemu bali kwete amata, nomba bali bwelulukile ubushiku bwa bulwi. ¹⁰Tabasungile icipangano cakwa Lesa, kabili bauikene ukunakila amalango yakwe. ¹¹Bali labile kuli milimo yakwe, fintu fya kuwama ifyo alangile kuli bena. ¹²Bali labile ku fisuma ifyo acitile mu menso ya fiko lwe fybo mu calo ca Egupti, mu calo ca Soani. ¹³Alyabenye bamba no kubatunguluka mu kwabuka, alilengele amenshi ukwiminina kubati fibumba. ¹⁴Mu kasuba alibatungulwi lwe ne kumbi no bushiku bonse lubuto lwa mulilo.¹⁵Alyabenye amabwe mu matololo kabili alibapele amenshi yakula, ayakulinga ukwisula itenga Iya pali bamba. ¹⁶Alifumishe imilonga mu cilibwe no kulenga amenshi ukuswa kubati ni nyika.¹⁷Lelo balikonkenyepo ukumubembukila, no kwalukila uwapulamo mu matololo. ¹⁸Balitalamine Lesa mu mitima yabo pakulomba ifyakulya fyakwikutisha insala yabo.¹⁹Bali landile ukwimina Lesa; balilandile ati, "Bushe Lesa kuti atubikile icintamba mu matolo? Mona, ulo atopola pe bwe, amenshi yali fumine ne milonga yaliswile. ²⁰Nomba bushe kuti apela umukate? Bushe kuti asabilisha inama ku bantu bakwe.²¹Ulo Yawe aumfwile ifi, alikalipe; eco umulilo wakwe yalyocele pali yakobo, no bukali bwakwe bwali sanshile pali Isreali, ²²Pantu tabacetekele muli Lesa kabili tabasumine mwi pusukilo lyakwe.²³Lelo alikonkomeshe umulu wa lwelele no kwisula ifibi fya lwelele. ²⁴Alilokeshe manna pakwebati bengalya, no kubapela inseke ukufuma mu mulu. ²⁵Abantu balilile umukate wa bangeli. Alibatumine ifilyo mu kufula. ²⁶Alilengele umwela ukupunya mu lwelele, na kumaka yakwe alitungulwile umwela wakukapinda ku kulyo. ²⁷Alilokeshe inama pali bena kubati lukungu, ifyoni fyakufula kubati mucanga wa muli bamba. ²⁸Shaliponene mu kati ka nkambi, konse ukushinguluka na ma Hma Yabo. ²⁹Ico balilile no kwikuta. Alibapele fyonse ifyo balikukabila. ³⁰Nomba lelo tabaikuta; ifilyo fyalicili mu tunwa twabo.³¹Nolu ukukalipa kwakwa Lesa kwalibasanshile no kwipaya abakukosa pali bena. aliwisheshe abalumendo bakwe Isreali. ³²Nangu cali ifi balikonkenyepo ukubembuka kabili tabacetekele mu milimo yakwe iyakusungusha.³³Napali ici Lesa alibacefeshe inshiku shabo; imyaka yabo yaiswilemo no mwenso. ³⁴Iyonse ulo Lesa abacusha, elo balekutendeka ukumufwaya, kabili balebwela no kumufwaya mu cine.³⁵Balikwibusha ukwebati Lesa ewali icilibwe cabo kabili ni Lesa wakupulamo kapususha wesu. ³⁶Lelo balikubeleka no tunwa twabo no kubepa kuli ena na mashiwi yabo. ³⁷Pantu imitima yabo tayali iyakushangila muli ena, kabili tayali iyashinka ku cipangano cakwe.³⁸Lelo ena, ukuba uwankumbu, lyelele amampulu yabo kabili tabonawile. Eee, inshita ikalamba ali kubwisha ubukali bwakwe no kukana bonaula bonse ku cipyu.³⁹Ali bukishe ukwebati ba pangilwe ku mubili, umwela ulapita kabili taubwela. ⁴⁰Miku inga bamusangukile mu matololo no kwa mu lungulusha muntunga yabula akantu! ⁴¹Imiku ne miku bali kusonsomba Lesa no kukalifya uwashila wakwa Isreali. ⁴²tabatontokenye pa maka yakwe, ifyo abapokolwele ukufuma ku balwani. ⁴³Ulo ali kulangisha ifisungusho fyakupusha mu Zguputo ne fyakupapa mu ntunga ya Soani.⁴⁴Alyalwile inyika ya bena Zguputo umulopa icakwe bati tabali kunwa ukufuma mu milonga yabo. ⁴⁵Alitumine balushi bakusenyia ukwebati benga balya ne fyula ifyo iyatebele icalo cabo. ⁴⁶Alipele ifilimwa fyabo fipaso ne fyabutukuto bwabo kuli makanta.⁴⁷Alyonawile imyangashi yabo ku mfwa ya citalawe ne citi camukunyu calyonawilwe ne mfula ya citalawe. ⁴⁸Alilokeshe imfula ya citalawe pa ngombe shabo no kuposa inkuba pa fitekwa fyabo. ⁴⁹Ukutinya kwa bukali bwakwe kwaliposelwe pali bena.

Alitumine icipyu, cifukushi, na mafya yakubati beminishi abo baleta ububi.⁵⁰ Alilingeye inshila ya bukali bwakwe; tabalangukileko ukufuma ku mfwa lelo alibapele ku finkunka.⁵¹ Alipeye bonse amabeli mu Egipto, amabeli ya bukose bwabo mu mahema Yaku Amu.⁵² Alifumishe abantu bakwe kubati ni mpanga no kubatungulula mu matololo kubati mukuni.⁵³ Alibatungulwile mu bucingo kabili ukwabula no mwenso, nomba bamba yalisungwishe abalwani babo.⁵⁴ Nolu alibaletele ku mupaka wa calo ca mushilo, kuli luno lupili uko ukuboko kwakwe ukwa kulyo kwapokolwele. Alitamfishe inko ukufuma kuli bena no kubalanga ifya bupyani fyabo.⁵⁵ Alitekele imitundu ya bena Isreali mu ma Hema yabo.⁵⁶ Lelo bali musonsombe no kulufyanya Lesa wapulamo kabili tabasungile amafunde yakwe.⁵⁷ Tabali abacine kabili bali mufutukile kubati ni bashibo; tabacetekelwa baba kubati buta ubushaololoka.⁵⁸ Pantu balimukalifye pa ncende shakusansama no ku muso nsomba ukuba no bufuba palwa tulubi twabo.⁵⁹ Ulo Lesa aumfwile ifi alikalipe na ukukanininafyeye Isreali.⁶⁰ Aliolekeshe umwashila ku shilo, Ihemalyo aikelemo na bantu.⁶¹ Alisuminishe ukupokolola no kupela ubukata bwakwe mu maboko ya balwani.⁶² Alipele abantu bakwe ku lupanga, kabili alikalipe pa fyabupyani fyakwe.⁶³ Umulilo walyocele pa baume babo abaice, na bakashana babo abacaice tabakweta inyimbo sha bwinga.⁶⁴ Bashimapepo babo balifwile ku lupanga, na bamukamfwilwa babo tabaloseshe.⁶⁵ Nolu shikulu alyaamukile kubati afuma mutulo, kubati ni mpalume ikopunda pamulandu wa mwangashi.⁶⁶ Alitamfishe ifita fyakwe ukubwelelamo; Alibabikile ku nsoni shamuyayaya.⁶⁷ Alikene Ihema lyakwa Yosefy, kabili tasalile umutundu wakwa Efulemu.⁶⁸ Atemenwe umutundu waba Yuda no lupili lwa Sioni ulo atemenwe.⁶⁹ Alikulile umwashila kubati myulu, kubati, calo icapampamikwa umuyayaya.⁷⁰ Alisalile Dabidi, umubomfi wakwe, no kumusenda ukufumya ku twana twa mpanga.⁷¹ Alimusendele ukumufumya mukucema impanga no twana twashiko, kabili amuletele kukuba kacema wakwa Yakobo, abantu bakwe, na Isreali, no bupyani bwakwe.⁷² Dabidi ali bacemene na bumpofu bwa mutima wakwe, kabili alibatungulwile ku fyakutukuta kwa minwe shakwe.

79 Ilumbo lya kwa Asafi.¹ Lesa, ifyalo ifilebeshi filishile kucikwatwa cenu; balyonawile itempele lyenu ilya mushilo; balipilibwile Yerusalemu mu mwina wa fitantala.² Balipele ifitumbi fyababomfi benu nge fyakulya ku fyuni fyamu mulwelele, imibili yabantu abacine benu ku nama she sonde.³ Balisumishe umulopa kubati menshi ukushinguluka Yerusalemu, kabili takwali nangu umo uwakubashika.⁴ Tulishile kuba abasebana kubena mupalamano, ukutupumya nokutuwela kuli abo abatushingulukile.⁵ Nililali, Yawe? Bushe mukekala uwafulwa umuyayaya? Nililali ulo akalumwa kacipyu kakoshewa kubati mililo? ongol=lweleni icipyu cenu pa fyalo ifitamishibana pa mamfumu aya shita peshina lyenu.⁷ Pantu balilofeshe Yakobo nokunaula imishi shakwe.⁸ Mwikatilila pa membu shabashinwe benu muku tulwisha; lekeni ifitwa fyaluse lyenu fise pali fwebo, pantu fwebo tulinakile.⁹ Twafweni, lesa we pusukilo lyesu, pamulandu wabukata bweshina lyenu; tupususheni noku tubelela uluse pamulandu weshina lyenu.¹⁰ Nindo ifyalo fyalanda ati, "Lesa wenu alikwi? Leken i umulppa wababomfi benu ulandulwe ku fyalo pa finso fyenu.¹¹ Leken i ukuteta kwabafungwa kwise pali mwebo; umwabela ubukulu bwa maka ayalenga abana abafwa ukuba aba mweo.¹² Bweshesha icakufwala capamulu imiku cine lubali kubati musalula untu bami salwile, shikulu. Elo fwebo fwe bantu bene no mukunyu wa buchemi bwenu tukamuoeele amatotelo umuyayaya.¹³ Fwebo Tukalanda amalumbo yobe ku nkulo shonse.

80

¹ Kumukalamba waba kamba, ukutwa ku shashani-eduti. Ilumbo lyakwa Asafi. Umfwa, kakumba wa Isreali, weba we watungulwile Yosefu kubati mukunyu; weba wewa ikala pamulu waba kelubi, bengeshima palifwebo! ² Mumenso yakwa Efraimu na benjamini na manase, busheni amaka yenu, nokwisa kutu pusushalisa sotupusushe. ³ Lesa tututubuleni, lengeni icinso cenu cibengeshime pali fwebo kabili tukapusu shiwa. ⁴ Yawe Lesa wa milalo, kufika nshita ndo mukaba mubukali pabantu bobo ulo bakopepa? ⁵ Mulibalishishe no mukate wafilamba kabili balipelwe ukunwa ifilamba mucilingilo icikalamba. ⁶ Muli tupangile cimo icakukasaninapo kube na mupalamano, kabili abalwani besu bakotuseka umo babelele. ⁷ Lesa wa milalo, tututubuleni; lengeni icinso cenu cibengeshime pali fwebo, kabili tukapusushiwe. ⁸ Mwalifumishe umwangashi mu Egipti; mwalifumishepo nko noku ulimba. ⁹ Mwalitebwile impanganpalwa wena, walili mbilwe imishila nokwisusha impanga. ¹⁰ Imipili shalifimbilwe kucinchingwa ca mwena, imikederi ya kwa Lesa pamisambo wa wena. ¹¹ calitumine imisambo imisambo ukufuma ukufikafye nakuli cibemba nemishila ya wena ku nika ya yufate. ¹² Nindo iyo mutobawile icibumba ca uko pakuti bonse abalikupita mumusebo bale kuswako icisabo cauko? ¹³ Ingulube ukufuma mu mutengo fiko onaula wena, ne nama shamupanga shilalyako. ¹⁴ Bweleni, Lesa wamabumba; lolesha panshi ukufuma kumulu kwishiba kabiili ukosunga bwino uyu mwangashi. ¹⁵ Uyu emushila uyo ukuboko kobe ukwakuku lyo kwalimbile, umusambo uo walengele uku kula. ¹⁶ Cilyocelwe no kuciputula panshi; balyonawilwe pamulandu wakwebaula kobe. ¹⁷ Leken i ukuboko kobe kube pa muntu wa ku kuboko kwakukulyo kobe, pa mwana wa muntu uo wapangile ukukosa pali wemwine. ¹⁸ Elo takwakafume kuli mwebo; tubuku luleni, kabili tukakuta peshenina lyenu. ¹⁹ Yawe tatwakafume kuli mwebo; tubukululeni, kabili tukakuba peshina lyenu

81 Ku ng'omba nkalam; baliteyenye umubele wakwa Gititi, Ilumbo lyakwa Asafi. ¹ Imbeni mukupundisha kuli Lesa wabukose bwesu; sangalaleni kuli Lesa wakwe Yakobo. ² Imbeni ulwimbo nokulisha akaoma, insango na masese. ³ Lisheni ipenga pa bushiku bwa mweshi upya, pa bushiku bwa mweshi bwa mweshi uutuntulu, ulo ubushiku bwesu ubwa mitebeto bukotendeka. ⁴ Pantu cipope kuli Israeli, ifyabupingushi fyapelwe na Lesa wakwa Yakobo. ⁵ Ali pele nge

fyakukonka muli Yosefu ulu aile kwimina icalo ca Egipto, uko nebo naumfwile ishiwi ilyo ntaishibile:⁶"Nalifumishepo icisendo pa mabeya yakwe; amaboko yakwe yali lubwike ukufuma ku kwikatilila umuseke.⁷Mukucucutika kobe webu wali kutile, na nebo nali kwafwile; nalikwaswike webu ukufuma mumakumbi yacibulumo ayakufita. Nali kweshe pa menshi yaku Meriba.⁸umfweni, mwebantu bandi, antu nebo nkamiseka, Israeli, ngacakweva ati mwaumfwile kuli nebo neka!⁹Tapafwile kuba ka Lesa kambi pali mwebo; tamufwile ukushinshimuna ka Lesa kambi.¹⁰Ninebo Yawe Lesa wenu, uwamifumishe mu calo ca Egipto. Iswisha akanwa kobe, nanobe nkokesusha.¹¹Lelo abantu bandi tabaumfwile ku mashiwi yandi; Israeli tali kubela nebo.¹²Eco nali bepele kunshila yabo iya kutawa pakweba ati balekucita ifyali ku moneka ifyakulungama kuli bena.¹³Owe, nga cakweba ati abantu bandi baumfwa kuli nebo; owe, nga cakwba ati abantu bandi baenda munshila shandi.¹⁴Nolu mukwangufyanya kuti nabapela ku balwani babo noku pilibula ukuboko kwandi ukwimina aba batitikisha.¹⁵Lekeni abo bonse abapata Yawe bafume no mwenso kuli ena! Lekeni bena basulwe umuyayaya.¹⁶Nkalisha Israeli neg'anu ishakifikapo ubune; nkamikutisha nobuci bwakufuma mwilibwe."

82 Ilumbo lyakwa Asafi.¹Lesa aiminina mulukuta ulwashila; pakati ka tu Lesa acita ubupingushi.²Kufika nshita ndo ukapingula ukwabula umulinganya no ku pokolola ababifi?³Pokolola abalanda na bakubula bashibo; sungililila insambu shabacushiwa kabili nabapelebelwa.⁴Pususha abapina na balanda; bapokololeko ku koboko kwa babifi.⁵Bena tabeshibile nangu ukwiluka; balibantika mumfimi; imifula sha calo shinse shabangoloka.⁶Nalilandi ati, "Mwebo muli tu Lesa, kabili na mwebo bonse muli bana baume ba wapulamo.⁷Nangu cibefi mwebo mukafwa kubati baume no kuwa kubati bana baume bamfumu.⁸Ime, mwe Lesa, pinguleni icalo pantu mwebo muli kwetemo ubupyani mufyalo fyonse.

83

¹Ulwimbo. ilumo lyakwa Safi.Lesa, wiba uwakuba tondolo! witula fwebo no kukana seshiwa, Lesa.²Lolesha, abalwani bobbe bakopanga icikeni, nabo bakupata balinishe mitwe shabo.³Bali ilalike mubumfisolo palwa bantu bobbe no kupangana capamo pabaku cingililwa bobbe.⁴Bali landile ati, "Isa, no kuteka fwebo tubonaule ngo luku. Elo ishina lyakwa Israeli talyakabe ilya kwibukishiwa."⁵Bali pangene no mungalato umo; palwa webu balipangile ubwamopano.⁶Uku kulundako na mahema yakwa Edomu na bena Ishmaele, na bantu ba mu Moebu na bena Hahari, aba panga pamo na Gabali, Amone, Amaleki; cililindileko naba Perishiti na bekashi bamu Turi.⁸Ashuri nao alyampene na bena; bakoafwa abana bakwa Lote.⁹Citakulibo ifyo wacitile kuli Midiani, ifyo wacitile kuli Sisera na kuli Yabini pa mu mana wa Kishone.¹⁰Balyonawike pa Endore elo no kusanguka kubati mufundo we sonde.¹¹Lengeni abacindami abo kubati ni Orebu na Seebu, na Bonse abacindami babo kubati ni Seba na Salmuna.¹²Balilanfile ati, "Lekeni fwebo tusende palwesu umulemfwe wakwa Lesa."¹³Lesa wandi, balenge bena kubati cipupu calukungu, kubati misungu pa mwela,¹⁴kubati mulilo uyo oca umushitu, no kubati lubingu ulu ulubilimusha ulupili no mulilo.¹⁵Bafulumune ne cimwela cobe icakukosa, elo ubatinye bena ne cipupu cobe.¹⁶Wisushe finso fyabo no musebanya oakwebati bengafwa ishina lyobe, Yawe.¹⁷Leka balengwe nsoni no kuba bakutina umuyayaya; leka banaike mu musebanya.¹⁸Elo bakeshiba ukwenbati webu weka, Yawe walimishiwa pamula we Sonde yonse.

84 ¹Ku ng'omba nkalamba; uubikilwe mumusango wa Gititi. Ilumbo lya bana baume bakwa Kora.Ifyo yawamisha incende iyo mwebo mwikalako, Yawe wamilalo!²Nebo nda fwaisha imansa shakwa Yawe, ukukabila kwandi nebo ukwaiko kuli ndengele ukutompoka. umutima wandi no buntunse bwandi bonse piita kuli Lesa wa mweo.³Ne nseba ilisangile ng'anda yaiko na kamimbya icinsa cakakwe apo kengalalika utwana twakako mupepi ne fipailo fyobe, Yawe wamilalo, imfumu yandi, na Lesa wandi.⁴Abapalwa ni abo abekala mu ng'anda yobe; balalumbaya webu ukutwalilila.⁵Alipalwa umuntu uo bulanda bwakwe bwaba muli webu, ni uyo mu mutima wakwe mwaba inshila shatambalala ishikonina ukuya ku Sioni.⁶Ukupita mumukonko wa filamba alasanga utu milonga twa mesnshi aya kunwa. imfula ya pakubala ila cifimba na mapalo.⁷Balaya ukufuma mu bulanda ukuya mu bilamba'bonse cila umo balamonekela kuli Lesa mu Sioni.⁸Yawe, Lesa wa milalo, umfwa ipepo lyandi; Lesa wakwa Yokobo, umfwa kufyo nkolanda nebo!⁹Lesa, lindilila ubucingo bwesu; langa ukusakamana paba subwa bobbe.¹⁰Pantu ubushiku bumu mu mansa shobe buliwemepo ukucila ikana kumbi. Kuti natemwapo naba kasunga wapa cibi mu ng'anda yakwa Lesa, ukucila ukwikala mu mahema yaba bifi.¹¹Pantu Yawe Lesa ekasuba kesu no bucingo; Yawe akapela ukusenaminwa no bukata; tekatilila icintu icabune icili conse kuli abo abenda mjuli bumpomfu.¹²Yawe wa milalo, alipalwa umuntu uwacetekela muli webu.

85

¹Ku ng'omba nkalamba, ilumbo lya nyimbo iwa bana baume bakwa Kora.Yawe, ulilangile ububile ka calo; uli bweshe ishuko kuli Yakobo.²Ulyelele amapulu ya bantu bobbe; uli fimbile pa mampulu yobe yonse.³Ulibweseshemo icipyu cobe; muli fumine ku cifukushi cabukali bwenu.⁴Tubwesenimo fwebo, Lesa we pusukilo lyesu; kabili fulunganyeni ukufitwa kwenu kuli fwebo.⁵Bushe mwalekutufuililwa fye umuyayaya? bushe mwalekwikalilila fye ababukali ku nnkolu ne nkolu.⁶Bushe mwebo tamwakatupuputule fwebo nakabili? elo abantu benu bakasansamukila muli mwebo.⁷Tulangi ipipangano cenu icabucishinka, Yawe tupeleni fwebo ipusukilo.⁸Nkokutika kufyo Yawe Lesa akolanda, pantu akopanga umutende na bantu bakwe, abantu bakwe ababucishinka aba mukonka. Nomba tanulingile kubwelelako kufyabuwelewele.⁹Icacinene cine ipusukilo lyakwe lilipalamine kulyabo ababa nakatina kuli ena; elo ubukata bukashala mu calo cenu.¹⁰Cicpangano cabucishishinka pamo nowakucetekelwa filikumene pamo; ubulungami no mutende

filifyompene pamo.¹¹Ukucetekelwa kuli menene pe sonde, nobulungami bukololeshapo ukufuma mumulu.¹²Ee Ee, Yawe akalekutupa amapalo ya bune, ne calo cesu cikalekutupela ubusomboshi ku fisabo.¹³Ubulungami bwalwkuya kuntashi bukotangilila no kulekupanga inshila ku nyantilo shakwe.

86 Ipepo lyakwa Davidi.¹Kutikeni, Yawe, nokusanguka, pantu ndi mulanda uwakutitikishiwa.²Ningilileni nebo, pantu naliba uwakunakila; Lesa wandi, pususheni umubomfi wenu uwacetekela mjuli mwebo.³Mbeleleni uluse nebo, shikulu, pantu nkolilila kuli mwebo akasuka konse.⁴Lengeni umubomfi wenu ukusansamuka, pantu kuli mwebo, shikulu, nainwina umupashi wandi kuli mwebo.⁵Webo, shikulu uli wabune, waliipeanya ukwelela, kabili ulalangisha uluse ulwingi kuli abo bonse abakukuka kuli webo.⁶Yawe kutika kwiipepo lyandi; kutika kuciunda cakupapata kwandi.⁷Mu shikulu shakumanama kwandi nkokuta kuli webo pantu ukongasuka webo.⁸Takulipo nangu umo uyo twingamipashanyako uwakuba kuvati nimwebo mukati kamilungu, shikulu. Tapabapo ficitwa kubati ficitwa fyobe.⁹Inko shonsefye isho wapanga shikesa no kwisa kukufukamina kumulola wenu kacindika ne shina lyobe.¹⁰Pantu webo uli mukulu no kucita ifintu ifipapwa; webo fye weka niwebo Lesa.¹¹Nsambilisheni inshila, Yawe. Elo nkenda mu cine cobe. Kolopenyeni umutima wandi ukushishimuna mwebo.¹²Shikulu Lesa wandi, nkokulumbanya no mutima wandi onsefye; kabili ukalekucindika ishina lyeniu umuyayaya.¹³Pantu icingamo cobe icabucishinka cikalama ukulola kuli nebo; walipususha umweo wandi ukufuma mukushika kumbo.¹⁴Lesa, balingimine nebo abafikansa nebo. Ibumba lya lukakala bakofwaya umweo wandi. tabakwata kwangwa kuli webo.¹⁵Nomba webo, shikulu, uli waluse kabili uwakufula mucipangano camuli bucishinka no kutetekelwa.¹⁶Futatukileni kuli ne nokumbelelo luse nebo; peleni ubukose kumubomfi wenu; pusudheni umwana mwaume wa mubomfi wenu umwanakashi.¹⁷Ndangeni icishibili cabusuma bwenu. Elo nomba abo abampata bakafimona no kulengwa insoni pantu webo, Yawe, uli ngafwile nebo nokuntalalika nebo.

87 Ilumbo lyabana baume bakwa Kora. Ulwimbo.Palupili lwamushilo epaiminina umusumba uyo ashipile; ²Yawe atemwa ipongolo shaku Sioni ukucila amekalo yonse ayakwa Yokobo. ³Ifinfu fyabukaya fyalilandwa pali wee, wemusumba wakwa Lesa.⁴Ndumbula Rahabu na Babele kubankonka. Moneni kuli Filitia, na Turi, pamo na Kushi kabili nkeba ati, 'uyu umo afyalilwe kulya.'⁵Palwa kwa Sioni cikasoswa ukukweba ati, "Cila umo pali aba bafyelwe mu mwanakashi uyu; kabili uwapulamo umwine eukamushimpa uyu umwanakashi." ⁶Yawe alalemba mu citabo ca mpendwa ica nko, "Uyu umo afyelwe mulya."⁷Eco bakemba pamo nabakushana balande pamo, "Utumfukwemfukwe tonse twandi tonse tuli muli mwebo."

88 Ulwimbo ilumbo lyabana bakwa Kora; lwa kung'omba nkalamba, ukupekanishiwa kuli Mahalati Leante. Mashikili wakwa Hemani umwina esera.¹Yawe, Lesa we pusukilo lyandi, ndalilila kuliwebo ubushiku na kasuba.²Kutikeni kwiipepo lyandi; Pepekeni ukulila kwandi³Pantu ndiswilemo na macushi. no mweo wandi naufika kumbo. ⁴Abantu bacita nebo kubati nibalya abantu akoya panshi. mu cilindi; ndi mwaume uwakubula maaka.⁵Nalilekeleshiwa mu bakufwa; naliba kubati wakufwa uwalala munshishi, pali abo usakamana tapalipo pantu baliputwileko ukufuma kumara yabo. ⁶Ulimbikile nebo muciputulwa ca kulekelesha ica mucilindi, mumfifi na muucende shakushika.⁷Icipyu cenu catitisha pali nebo, namataki yobe yonse yapita pali nebo.⁸Pa mulandu obe, abanandi bonse balintalukile uuengele icamuselu kuli bena. webo ndisalilwe mukati kabili tekuti mfulumuke.⁹Amenso yandi yalinakile pa mulandu wakuculu; Cilabushiku nebo ndakuta kuli mwebo, Yawe; Nebo ndansa amaboko yandi kuli webo. ¹⁰Bushe kuti wacita ifi kupesha amano kubafwa? Bushe abo bonse abakufwa kutiba pampatamuka no kulumbanya webo?¹¹Bushe icipangano cobe icacicetekelo cikalekubilwa mushishi, Bucishinka bwenu muncende ya bakufwa? ¹²Bushe ificitwa fyenu ifyabune fikeshibikwe mu mfifi nangu ubulungami bwenu mu ncende ya ba cilafi?¹³Nomba nkolilila kuli webo, Yawe, mulucelo ipepo. lyandi lisa kuli webo. ¹⁴Nebo lyonse naliba uwakumanama kabili mupepi me mfwa ukufuma ku bwaice bwandi.¹⁵Nali cula kuba kuntuutumya kobe; napomponteka. ¹⁶Ubukali bwa micitile yobe bwapita pali nebo, ne ficitwa ifya kupungumuka fyapesha nebo.¹⁷Balinshingulukile nebo kubati menshi ubushiku bonse, bonsefye balimbubilishe nebo. ¹⁸Ulisesheshepo ifibusa fyandi fyonse na batemwikwa ukufuma kuli nebo. Abatemwikwa bandi ni mfifi.

89

¹Masikili wa ku Etani umwina Esera.nalekwibila imicitile yakwe Yawe ifya cipangano ca cishinka umuyayaya. Nalekulanda cishinka cenu ku nkulo sha ku ntanshi. ²Pantu ndilandile, "cipangano ca cishinka cali pampammikilwe umuyayaya; Icishinka cenu mwali pampamika mu myulu."³Ndi pangile icipangano naumouwesubwa wandi, ndi pangile umulapo kuli Dabidi umubomfi wandi. ⁴Nalekupampamika ubufyashi bobe umuyayaya, elo nalekupampamika cipuna ca bufumu bobe ukupita mu nkulo shone."⁵Imyulu ikolumbanya ifipeshamano fyeni, Yawe; icishinka cenu cikolumbanishiwa mu lukuta lwa ba mushilo. Pantu ni nani uuli mu lwelele uwingalingana na Yawe? ⁶Ni nani pa bena baume ba tu Lesa engaba kubati ni Yawe.⁷Ni Lesa uyo uwakulekucindikwa apakalama mu kulongznz kwa ba mushilo elo alipulamo pali bonse abamushingulwike. ⁸Yawe Lesa wa milalo, ni nani uwakukosa nga webo Yawe? icishinka cobe cilikushingulikile.⁹Muteka amamfululundu yapali bamba; ulo amabimbi yaima mwebo mwebo mulayatalika. ¹⁰Mwalishonawile Rahabu nga umo uwaipailwe. mulasanganya, abalwani benu no kuboko kwakukosa.¹¹Imyulu yaba yenu mwebo, elo na pano isonde pene. mwalibumbile isonde elo na fyonse ifikosangwamo. ¹²Mwalilengele akapinda kaku

kuso elo naka ku kulyo. Tabore elo na Hermone bakosekelela mwishina lyenu.¹³ Mwaba no kuboko ukwa maka elo minwe lyakukosa, elo ne minwe yobe ku kulyo yalisansama.¹⁴ Ubulungami elo no mulinganya emufota wa cipuna cenu ica bufumu. Icipangano ca cishinka elo nokucetekelwa fikoisa ku cinso cenu.¹⁵ Bakushuka abantu abashinshimwa webu! Yawe bakoenda mu lubuto lwa cinso cenu.¹⁶ Bakosekelela mwishina lyenu lyenu ubushiku bonsefye, elo na mu bulungami bwenu bakosumbula mwebu.¹⁷ Mwalibapo no bukata bwa kukosa elo no bubile bwenu twaliba abakucimfya.¹⁸ Pantu inkwela yesu ya kwa Yawe; imfumu yesu ya mushilo imo iya bena Isreali.¹⁹ Kukale mwali mukusosela mu imonwa kubatetekelwa benu. Mulilandile, "Ndibikile icilongwe pali umo uwa kupulamo." Ndisansabike umo uwasalwa ukufuma mu bantu.²⁰ Ndisalile Dabidi umubomfi wandi; na mafuta yandi aya mushilo mushilo nebo ndi musubile.²¹ Iminwe yandi ya lekumwafwa; no kuboko kwandi kwa lekumukosha.²² Takwakale kuba umulwani ukalekumubepa; Takuli umwana mwaume wa mubifi ukaleku mutitikisha.²³ Nkalekushonaula abalwani bakwe ku cinso cakwe, nakalekwipaya abo abamupatile.²⁴ Icishinke candi elo ne cipingeno ca cishinka candi calekuba na ena; mwishina lyandi alekuba uwacimfya.²⁵ Nalekubika ukuboko kwakwe pa mulu wa bembu elo no kuboko kwakwa ukwa kulyo pa mulu wa mulonga.²⁶ Akalekukuta kuli nebo, 'niwe tata,, Lesa wandi elo icilibwe ce pusukilo lyandi.²⁷ Na nebo wine nalekulundako icipangano candi icacishinka kali ena umuyayaya; elo icipangano candi na ena cikalekusungililwa.²⁸ Nkalekulunda icipangano candi icacishinka kuli ena umuyayaya; elo icipangano candi na ena cikalekusungililwa.²⁹ Nalekulenga ubufyashi bwakwe ukulekubapo umuyayaya elo ne cipunna ca bufumu bwakwe ukubapo kwati ni nshiku sha myulu.³⁰ Nga abana bakwe bakalekusula amalango yandi elo nakukana kulekwenda mu fya bunpingushi fyandi elo nokukana ukuleku sunga amafunde yandi,³¹ Nga bakalekutoba amafunde yandi elo nokukana ukulekusunga amafunde yandi.³² Nolu nebo nakulakukanda ukwaluka kwabo ku nkonto elo na mampulu yabo ku fipumo.³³ Lelo nshekaleku fumyapo icitemwiko candi icakipwilika ukufuma pali ena nolo kulekuba uwakubula cishinka ku cilayo candi.³⁴ Nshakalekutoba icipangano candi nlo ukulekwalula amashiwi ya ku milomo yandi.³⁵ Limofye elo na pali fyonse ndilapile ku mupanshi wandi uwa mushilo. Nshakalekubepa ubufi kuli Dabidi;³⁶ Ubufyashi bwakwe bukalekutwalilila umuyayaya elo ubufumu bwa cipuna cakwe kwati kasuba ku cinso candi.³⁷ Cikalekupampamikwa umuyayaya kwati mweshi, kambone wa cishinka mu mulu.³⁸ Lelo mwebu mulinkene elo mulintandwile; Mwaliba abakufulilwa imfumu yenu iya subwa.³⁹ Mulipashile ilipangano ca mubomfi wenu mulikoweshe icilongwe cakwe panshi.⁴⁰ Mulitobele panshi ifibumba fyakwe fyonse. Mulyonaule umwakufisama mwakwe.⁴¹ Onse uyo uwapitapo akomwibila. Alisangwike icipe icakusulwa ku bena mupalamano bakwe.⁴² Mulisumbwile ukuboko kwa kukulyo ukwa balwani bakwe; Miulilengele bonse abalwani bakwe ukulekusekelela.⁴³ Mulibweshe kunuma ukutwa kwa lupanga lwakwe elo nkulenga ena ukufilwa ukulekwiminina ulu ali mu bulwi.⁴⁴ Muli bweshe ubucindami bwakwe ku mpela. muli tentemwine icipuna ca bufumu bwakwe panshi.⁴⁵ Muli ifye inshiku sha bulumendo bwakwe. Muli mufimbile ena ukulekuba ne nsoni.⁴⁶ Ni nshita ndo Yawe? walekulakuifisa we mwine, umuyayaya? Ni nshita ndo ukukalipa kobe kwalekwaka kwati mulilo? ⁴⁷Yangu, tontonkanyenipo ipipile ndo inshita yandi elo nindo ubuwelewele bobele walengele bonse abana ba mutundu wa muntundu wa muntunse! ⁴⁸Ni nani engalekwikala elo nokulekukana fwa nolo uwingalekupususha umweo wakwe umwine ukulekufuma ku kuboko kwa ku mbo? ⁴⁹Mwe shikulu ilipi imicitile yenu iyakale iya cipangano ca citetekelo iyo mwalilapile kuli Dabidi mu cishinka cenu? ⁵⁰Ibukisheni, mwe shikulu ukulekusebana kwaisa pa ba bomfi benu elo ifyo nebo nasenda mu mutima wandi umusalula uwingi ukulekufuma ku nko. ⁵¹Abalwani benu bakoposa umusalula, Yawe; bakopumya intampulo sha umo uwasubwa obe. ⁵²Mulekuba abakupalwa Yawe umuyayaya cilekuba ifyofine elo cilekuba ifyo fine.

90

¹Ipepo lya kwa Mose umuntu wakwa Lesa. Mwe shikulu, mwiliba umwakufisama kwesu ukufuma ku nkulo shonse. ²Libe impili tashilati shibeko nolotaulati upange calo elo ne sonde. ukulekufuma umuyayaya nokuya umuyayaya, niwe Lesa. ³Ulabwesha umuntu ku lukungu, elo webu ulandati, "bweleni; mwe bana ba muntunse." ⁴Pakwebati imyaka ikana limo mu menso yenu yaba pantu imyaka ikana limo mu menso yenu yaba kubati bushiku bwa mailo ulu bulipitile, elo ngoukolonda munshita ya bushiku. ⁵Webu ulabapyanga ukubafumyapo kubati balibundile elo balala; mu lucelo baba kubati cni icilemena. ⁶Mu lucelo cilabalula elo no kukula, mu cungulo cabonsa elo no kuma. ⁷Icinefye tulacibulwa mu bukali bobele, elo na ku cipyu cobe cilatutinya. ⁸Walibika ifibi fyesu ku cinso cobe, imembu shesu ishifiseme mulubitolwa kusangwapo kobe. ⁹Imyeo yesu ilafumishiwapo ku cipyu cobe; imyaka yesu ilapita bwangu kubati kwisha icefu. ¹⁰Imyaka yesu yaba amakumi cine lubali, nolofye amakumi; konsekonse ukwebati tuli no bumi busuma; lelo nolo myaka isuma ilaba na macushi elo tula pupuka twaya. ¹¹Ni nani waishiba apakupelela ubukali bobele elo ne cipyu cobe ukwebati filekulingana ku kutinya kobe? ¹²Eico ulekutufunda fwebu kwishiba ubumi bwesu ukwebati tulekwikala aba mano. ¹³Bweleleni ku numa, Yawe! ni nshita ndo cikalekuba mubele ulu ku ba bomfim benu. ¹⁴Uwikushe fwebu mu lucelo ne cipangano citetekelo cobe ukwebati tulekusekelela elo nokulekusansamuka inshiku shesu shonse. ¹⁵Tulengeni fwebu ukulasansamuka ukulingana ku nshiku isho webu wantucushishemo elo nofika ku myaka iyo twalikupita mu bucushi. ¹⁶Uleke aba bomfi bobele bamone imilimo yobe, elo uleke abana besu bamone ukupulamo kobe. ¹⁷Ulose lwa kwa shikulu Lesa wesu lube lwesu; upale imilimo ya ku minwe shesu; icacine, upale imilimo ya ku minwe shesu.

91

¹Uyo uwaikala mucitelelwe cawakupulamo akula kwikala mucishingwa cawa maka yonse. ²Nebo nakulakulanda palwikwa Yawe, "ecubo candi elo acele lyandi, Lesa wandi, umo nebo nacetekela." ³Pantu eukopususha webo ukufuma mufiteyo fya balushi elo naba kofuma kufikuko fyu bafwa. ⁴Akulakukufimba webo mumapindo yakwe, elo na mwisamba iya mapindo webo ukosangamo icubo. ukucetekelwa kwe akweela elo abucingo. ⁵Webo tawa kulakutina akayofi mu bushiku, Nangula umufwi uyo akopupuka mukasuba, ⁶Nangula icikuko ico icikoshinguluka mufifi yakutola. Nangula amalwele ayo ayakoisa pashita yapakati kakasuba. ⁷Ikana limo kuti bawila lubali lobe elo amakana ikumi kukuboko kobe ukwakulyo, lelo tacakaku sange webo. ⁸Webo wakulakubebetefye elo no kumona ifyo ababifi bakolimunwa. ⁹Pantu Yawe ecubo candi panga uwakupu lamo nge cubo cobe nakabili. ¹⁰Takuli icabipa ici kosenda webo; Takuli amacushi ayakoisa mupepi ne nganda yobe. ¹¹Pantu akulakulanga bamalaika bakwe kukucingilila webo, kukulinda inshila shobe shonse. ¹²Bakula kukwinya mumulu ne minwe shabo pakutila webo taukoipununa lukasa lobe pebwe. ¹³Wakula kushonaula inkalamo elo na bangoshe panshi yamakasa yobe; ukalakunyata umu sepela ya nkalamo elo ne insoka. ¹⁴Pamulandu wakwebati ali epeleshe kuli nebo, nebo nko mupususha ena, nebo nkomucingilila ena pamulandu wakwebati alikwete icu fwila kuli nebo. ¹⁵Ulo akuuta nebo, Neba nakula kwasuka ena. Nebo nakulakuba na ena mumacushi. Nebo mkomupela ukucifya elo. Nakulakumu cindika ena. ¹⁶Nebo nkamwikushamo no bumi ubwakutatalila elo nkomulanga ena ipusukilo lyandi.

92 Malumbo, ulwimbo lwa pabushiku bwe sabata. ¹Cintu cisuma ukupela amatotelo kuli Yawe elo no kulekwimba inyimbo insha kula kulumbanya peshina lyobe, we waku pulamo, ²Kukubila icipangano cakucetekelwa cobe mulucelo elo ne cishika cobe cala bushi ku, ³Pamo na malimba ya myando ikumi elo ne ciunda ca nsango. ⁴Pantu webo Yawe, ulkinengele ku sadsamuka nebo ukupitila muficitwa fyuonse. Nebo nalekwimba kukusekelela pamulanda wa ficitwa fya muminwe yobe. ⁵Ya cindama shani imicitile yenu, Yawe! Amatotokanyo yobe yakushika saana. ⁶Umuntu wa bukalwe takulekwishiba, nangula icipuba tacakalekwiluka ici; ⁷Ulo imbifi inkokula nae cani, elo nangula ulo bonse bacitatubi bakopulikanya, Nalyo line baliba abakushalila kubonaushi bwa umuyayaya. ⁸Lelo webo, Yawe, ewakulakuteka umuyayaya. ⁹Icinecine kololesha kuba lwani bobe, Yawe icinecine, kololesha kuba lwani bobe bali nokuloba! Bonse abo bacitatubi bakasalangana. ¹⁰Mulimishe ulusengo lwandi kwati lisengo lya mboo; Nebo ndisubilwe namafuta ayakunukila icena icisuma. ¹¹Amenso yandi mweene ukuwa kwa balwani bandi, Amatwi yandi ya lyufwile palwa bakushama ababi abakonjimina. ¹²Abakulungama bakabalula kubati icimuti ca kacindu; bakakula kubati umukedari mu lebanoni. ¹³Balilimbilwe mu nganda yakwe Yawe; bakabalula mu mansa yakwe Lesa wesu. ¹⁴Bakalakutwala ifisabo nangu ulo bakotele Bakoikala abakulelame elo abakatapakatapa. ¹⁵Kukubila ukuti Yawe wanfye Ecilibwe candi, elo tamulimo ukanalungama muli ena.

93 ¹Yawe akoteka; ali fwikwa ukupulama; Yawe alifwele elo akaka umwine no bulamba, isonde lili pampamikwe bwino, ici tekuti ci teshiwe. ²Icipuna cenu cili pampamikwe ukufuma inshita shakukale; webo wafuma ku umuyayaya. ³Babemba balema, Yawe; yalimishe amashiwi yayako, amabimbi ya babemba yala shonaukaelo nokubuluma. ⁴Ukupulamo kwa ku shonauka kwa mabimbi ayengi, amaka yakonaula bemba, Yawe u wapalamo wamaka. ⁵Ubunte bwenu mafunde aya kucetekela; bumushilo bushisha inganda yenu, Yawe, umuyayaya.

94

¹Yawe, Lesa uyo u landala, Lesa uyo u landa, bengeshima pali fwebo. ²Iminineni, kapingula we sonde, pela ku bacilumba ifya kuyana. ³Miku inga umubomfi mubi, Yawe, miku inga a kulakusangalala? Bala pongolola amashiwi yabo aya kupama; bonse abo bancita tubi bakoitakisha. ⁴Bala pongolola amashiwi yabo aya kupama; bonse abo bancita tubi bakoitakisha. ⁵Bali shonauile abantu benu, Yawe, bali koweshe inko isho shaba kulubali lwenu. ⁶Balepaya bamuka bfwilwa elo na bena fyalo abo bekala mu calo cabo, elo bala salipa aba kubula ba wishi. ⁷Bala landa ati, "Yawe takula kumona, Lesa wakwa yakobo takula kwiluka pali ici." ⁸Ilukeni, mwebo abantu bakutumpa! mwebo mwe fipumbu, nilila mwebo mukatala uku sambilila? ⁹Uyo wa pangile ukutwi, tekuti ena akutike? uyo u wa humbile i linso, tekuti ena amone. ¹⁰Uyo u salapula inko tekuti ena a lungike? Ena e umu upela ukwishiba ku muntu? ¹¹Yawe alishibile ama tantakanyo ya bantu, ukuti bena mumefye. ¹²Alishuka ni uyo umu mwebo muntungulula, Yawe, umu uyo mwebo mufunda ukufuma mu malango yenu. ¹³Mupe ena ukutusha munshita sha ,mafya mpaka i cilindi ci limbilwe ica mubomfi mubi. ¹⁴Pantu Yawe takulakulekelesha abantu bakwe nangu ukusha ubupyani bwakwe. ¹⁵Pantu ubupingushi nakabili bwakulakuba ubulungami; elo bonse abololoke mu mutima bakula cikonka ici. ¹⁶Nani wa kulakwima ku kucingilila nebo ulwa bancita tubi? Nani wa kulakwima pali nebo ulwa mubomfi mubi? ¹⁷Kanofye Yawe ngali kafwa wandi, nebo nombaline kuti naba uwakalala panshi mu ncende ya kutalala. ¹⁸Ulo Nebo nalandile ati, "Amakasa yandi ya koshelemuka, "icipangano cenu ica cishinka, Yawe, calinjikele mumulu. ¹⁹Ulo amasakamiko mukati kandi yali fulile, insansa shenushi lalenga nebo ukutemwa. ²⁰Kuti icipuna cabufumu bwa bonaushi ca kumikwa kuli mwebo, uyo umu u lenga ukupusana ifipope? ²¹Balikatene capamo ku senmdi mweo ya balungami elo balisekele abakahela ku kufwa. ²²Lelo Yawe ali camba candi icitali, elo Lesa wandi ali libwe lya icubo candi. ²³Akulakuleta pali bene i membu shabo elo nokulaku baputulako ku bubi bwabo. Yawe Lesa wesu a kulabaputulako bena.

95

¹Yangu isa lekeni fwebo tokoimba kuli Yawe; lekeni fwebo tukoimba nensansa shafulisha ku ilibwe lye pusukilo lyesu.

²Lekeni fwebo tukoingila pacinso cakwe na matotelo; lekeni fwebo tukoimba kuli ena na amalumbo ya kulumbanya.

³Pantu Yawe ni Lesa u wamaka elo imfumu ya maka u wapulamo kuli tulesatonse.⁴Mu munwe yakwe mwaliba ukushikwa pe isonde; nokulepa kwa mpili kwakwe.⁵Babemba bakwe, pantu alicipangile, elo neminwe shakwe shalibumbile umushili wakuma.⁶Yangu isa lekeni fwebo tushinshimune elo tukofukama panshi; lekeni fwebo tufukame pacinso cakwa Yawe, kabumba wesu; ⁷Pantu ni Lesa wesu, elo fwebo tuli bantu bakwe aba mulemfwe wakwe elo impaanga sha minwe yakwe. Lelo yangu, ukuti webu umfwe ishiwi lyakwe!⁸Mwilakukosha mitima yenu, nga ku Meribahi, nangu nga pa bushiku bwa Massahi mu matololo, ⁹uko ifikolwe fwenu fyali kwesha nebo elo nokungesha nebo, nangula balimwene imicitile shandi.¹⁰Pama kumi yane Nebo nalikalipe neyo i nkulo elo nokulanda ati, "Aba bantu abo imitima iseluluka iciyeyeye; tabeshibilepo inshila yandi. ¹¹Eicho Nebo nalapile mu bukali bwandi ukutila tabakatale kwingila mukati ka ncende yakutusha kwandi."

96 ¹Iye, imbeni kuli Yawe ulwimbo lupya; imbeni kuli Yawe, icalo conse. ²Imbeni kuli Yawe, paleni ishine lyakwe; bilikisheni ubupususho bwakwwe ubushiku no bushiku³Londololeni ubukata bwakwe pakati ka nko, ificitwa fyakwe ifyakupapusha pa kati ka nko shonse. ⁴Pa kwebati Yawe mukalamba ali nokulumbanishiwa apakalamba. Akofwaikwa ukubelwa akatina ukulekucila pali tu Lesa tumbi.⁵Pakwebati tonse tu Lesa twanko tulubi, nomba ni Yawe ewapangile imyulu. ⁶Ubukata no bucindami filebele mu ceni cakwe ubukose no kuyemba fyaba umwashila mwakwe.⁷Tubululeni kuli Yawe, mwe mikowa sha banlu nabantu, tubululeni isha kulumbanya kuli Yawe pa lulumbi no bukose bwakwe. ⁸Peleni kuli Yawe ululumbi ulo ishina lyakwe lilingilwe. leteni icabupe no kulekwisa mu mansa shakwe.⁹Fukameni panshi kuli Yawe mu bukata bwa bumushilo; Mulekututuma pa cinso cakwe, isonde lyonse. ¹⁰Landeni pakati kanko, "Yawe alateka," isonde nalyo lilishipilwe tekuti litenkane. Alapingulu abantu no mulinganya. ¹¹Lekeni imyulu icekusangalala, elo lekeni ne calo cilekwanga; lekeni bamba abulume nefyaisulamo fipunde ne nsansa. ¹²Lekeni impanga shilekwanga nafyonse ifyabamo. Elo lekeni fyonse ifimuti fya mumutengo fipunde pamulandu wansansa. ¹³Ku cinso cakwa Yawe pakwebati akoisa. Akoisa mukupingula isonde no bulungami na bantu mucishinka cakwe.

97 ¹Yawe alaleka; lekeni isonde lilekusangalala; lekeni imilundu yakululamba iingi ilekusamwa. Amakumbi ne mfinshi dili musingulukile. ²ubulungami no mulinganya emufola wa cipuna cabufumu bwakwe.³Umulilo ukoya pantanshi yakwe elo ukopwisha ne fibambe fyakwe mu mbali shonse. ⁴Inkuba yakwe ilabutisha pesonde; icalo cilamona nokututuma. ⁵Impili shi lasunguluka nge pula pa cinso cakwa Yawe, shikulu wa calo conse.⁶Imyulu ilondolola umulinganya wakwe, elo ne nkoshonse shilamona ubukata bwakwe. ⁷Bonse abo abakopepa ifyabaswa bakalekulengwe nsoni, bonse abo abaitakishisha mutulubi twakubulamo ubuyo balafuma panshi kuli ena, bonse mwe tulubi! ⁸Sion alyumfwile elo alisansamukile, elo ne misumba ya kwa Juda yalisangalele pumulandu wa fyabupingushi fyenu ifyabulungami, Yawe.⁹Pakuti mwebu Yawe, mwalipulamo pano isonde ponse. mwalisumbulwa apatali ukucila imilungu yonse. ¹⁰Mwebu mwebatemwa Yawe, pateni ububi! Ala cingilila imyeo abashila bakwe, elo alabapokolila ukubafumya muminwe yababifi. ¹¹Ulubuuto lwasanikila abalungama nokusansamuka kuba mitima ya cishinka. ¹²Beni abansansa muli Yawe, mwebalungami; elo peleni amatotelo ulo mukoibukisha bu mushilo bwakwe.

98 Ilumbo.¹Lye imbeni kuli Yawe ulwimbo ulupya pakwebati alikitile ifintu ifyakupapusha; ukuboko kwakwe ukwa kulyo no kubuko kwakwe ukwamushilo filimupelyo bwanshisho. ²Yawe alisokolwele ipusukilo lyakwe; alilangile apakubuta uluse lwakwe ku nko shonse.³Akoibukisha icipangano cakwe ubupete elo necitetekelo ca nganda yakwa Isreale; shonse impela she sonde shikalekumona ubwanshisho bwakwa Lesa. ⁴Mulekubilikisha nensansa, kuli Yawe icalo conse; ituleni mu lwimbo imbeni mensansa, elo imbeni sha malumbo.⁵Mulekwimbe shamalumbo kuli Yawe na nsango nsango, na nsango elo no lwimbo lwa kutotela. ⁶Namapenga ne ciunda ca lusengo, mukekuwelesha nokulekusansamuka pa cinso camfumu Yawe.⁷Lekeni bamba apundishe elo nefyabamo fyonse, icalo nabaikalamo! ⁸Mulekuleke mimana ilekutote minwe yaiko, elo mu lekuleke mpili ilekubilikisha kukusansamuka. ⁹Yawe akoisa kukupingula isonde; akapingula icalo mubulungami elo nenko mumulinganya.

99 ¹Yawe akoteka; lekeni inko shitutume ena aikala pacipuna waba karubi; icalo cilatutuma. ²Yawe mukalaba mu Sioni; ena alisansabikwe pamulu wa inko shonse. ³Lekeni bena balekutatakula ishina lyenu ilikalamba kabili ilyabukata ena wa mushilo.⁴Imfumu yakukosa, kabili ena alitemenwe ubulungami. Walishimpa umulinganya; walicita ubololoke nobulungami muli Yakobo. ⁵Lumbanyani Yawe wesu kabili mushishimuneni pacipuna camakasa yakwe. Ena wamushilo. ⁶Mose na Aroni bali muli bashimapepo bakwe, kabili Samueli ali pali abo abalikukuta peshina lyakwe. Bena balikutile peshina lyakwe kabili alibasukile. ⁷Ena alilandile kuli bena ukufuma muluceshi lye kumbi. Bena balisungile abafundisho yakwe aya mutalalila kabili ne fipope ifyo abapele.⁸Webu walibasukile bena, we Yawe Lesa wesu. Wali kuli bena, we Lesa wa bwelelo, lelo umu uyo wali kulimuna imicitile ya membu shabo. ⁹Lubanyani Yawe Lesa wesu, kabili mushishimuneni pa lupili lwakwe ulwakushila, Yawe Lesa wesu wakushila.

Amapinda

¹Amapinda yakwa solomon umwana mwaume wakwa Dabidi, imfumu yabena Israeli. ²Aya mapinda yakufunda amaano elo nokula ingilila kukufunda amashiwi ya mucetekanya, ³ukutilati mwebu mulekupokelela ifyakulakukonka pakwebati mukoikala no kucita ifya kulungama, icitutulu elo no mulinganya. ⁴Aya mapinda nayoyene yakopela amanokuba taicetekela elo nokupela ubwishibilo elo nokwiluka kumisepele. ⁵Lekeabantu abamabo bateshe elo nokulundulukuka mukusambilila kwabo elo lekeni abantu bakwiluka bakosenda ukutungululwa, ⁶Ku fuufwa amapinda ukwebati elo amashiwi ya bantu abamano elo ne mishikakulo yabo. ⁷Akatina kakuli Yaweh entendekelo yabwishibilo ifipuba filipatile amaano elo nefyakukonka. ⁸We mwana wandi umwaume, ukoumfwa ifyakukonka ifyakwa wisp elo wilakubika lubali amafunde ya kwa noko obe; ⁹fikalekuba ifya kuyemfya kumutwe obe eelo nepande yakukobeka mumukoshi obe. ¹⁰We mwana wandi umwaume, Nga cakwebati ababembu bakoessa ukukubeleka webu mulubembu lwabo ulekukana ukulekuba konka beena. ¹¹Nga bakolanda ati, "isapamo nafwebo," lekeni tulambalale mukulolela palwa mulopa, lekeni tubelame elo tusanse abantu abakaele apakubula mulandu. ¹²Lekeni fwebo tubamine abatuntulu, kubatai nokumbo sendeni aba aba bumi busuma, elo mubalenge kubati nyabo bakowila mucilindi. ¹³Tukafwa ya ifintu ifyamisango nemisango ifyakucindama; takulakwisusha amayanda yesu nefe tukatapa ukufuma kuli bambi. ¹⁴Ponsa cipendwilo cobe nafwebo; tukala kukwata ukulekwenda umo capamo. ¹⁵We mwana wandi umwaume, wilakwendela pamo nabo munshila; wilakuleka amakasa yobe ukulaku nyanta apo ba leenda; ¹⁶Amakasa yabo yakopbutukila kububi elo balangufyanya kukusumya umulopa. ¹⁷Pantu kwabuwelewele ukuteya nsumbu ne cuni icili conse cikomona. ¹⁸Ababaume balilalile mukulolela umulopa wabo abane balibikile iciteyo pa myeo yabo. ¹⁹Eco inshi ashila shacilaumo ukukonka ifyuma fya bupondamishi; ifya bupondamishi ifikosenda myeo ya abo abakofikatilila. ²⁰Amano yakobilikisha nokulila mumisebo, akosasunla neshiwi lyakwe palwalala; ²¹Napamutwe yamisebo yacongo akolilisha; akolanda napamwishi wapongolo shamusumba ²²mukuinga, mwebu mwebantu batatetekela, bu mwebomwalitemwa kuba abatetekela, bu mwebu mwalitemwa kuba abatatetekelwa? mukuinga mwebu mwebapumya, mwalekutwalilaukubekelwa mukuipumya, elo mukuinga, mwefimbumwe kuti mwebu mwapata ubwishibilo? ²³Mukoumfwila kukulungika kwandi; Nebo kopongolwela amatontokanyo yandi kuli mwebu; ²⁴Nebo nko lenga amashiwi yandi yakoishibikwa kuli mwebu. Nebo ndikutile, elo mwebu mwalikene ukutesha; nalifishe ukuboko kwandi, lelo takwali nangula umo uwakuteshako. ²⁵Lelo mwebu mwalisulile fyonse ifyakuko fyandi elo tamwali kutesha kufyakulungika fyandi. ²⁶Nebo kalakuseka pa kumanama kwenu, nebo kalakupumya mwebu ulo ifyakutinya fikoisa. ²⁷Ulo cakutinisha cikomwishila kubati mabimbi elo na busanso bwakupyanga pali webu kubati nokakungwala, ulo ubucushi bwakuma nama elo no bwakucululuka fikesakupona pali mwebo. ²⁸Nolu bakakuta pali nebo, elo nebo shakale kwa sukak bakalekupwasha ukukuta pali nebo, Lelo bena tabakalekusanga nebo. ²⁹Pamulandu balipatile ubwishibilo elo tabali kusala akatina kakuli Yaweh, ³⁰Tabalikukonka ifyakukonka elo balipatile fyonse ifya kulungika fyandi. ³¹Balekulya ifisabo fyamu shila shabo, Elo amo nefisabo fya mumapange yabo abene abakula kwita. ³²Pantu abatatetekela balibepeye ulo bapilibukile munshila, Elo ubupusanlo bwa fipuba bwakubonaula bena. ³³Lelo onse ukutesha kuli nebo alekwikaala uwacingililwa elo akalekutusha mubucingo uwakubula akatina ka bonaushi.

2

¹We mwana wandi umwaume, Nga wapokelela amasiwi yandi elo no kuubaka amafunde ya ndi na webu, ²Ulekulenga amatwi yobe yokutesha kumaano elo no kuteyamika umutima obe kumucetekanya. ³Nga webu watila pamucetekanya eo nokusasula ishiwi lyobe pali ceena, ⁴Ngamwebu mwafwa isha kubati mukufwaisha silfere elo no kufwailisha pa mucetekanya kubati uko fwaisha ifyuma ifyakufisama, ⁵Nolu webu ukalekwishiba akati kakwa Yaweh elo ukosanga ubwishibilo bwakwa Lesa. ⁶Pantu Yaweh akokupa Amaano ifikofuma mu kanwa kakwe mukoisa ubwishibilo elo no mucetekanya. ⁷Akotutila iciunda camaano kuli abo bakosekesha ena. Akeweela kuli abo aba koenda muli mpofu, ⁸Alacingilila inshila sha mulinganya elo akulakusungililial inshial sha abo abacishinka kuli ena. ⁹Nolu webu umucetekaya wabulungami, umulinganya elo na buumo elo na cilashila insuma saana. ¹⁰Pantu amaano yakoisa mukati kamutiam wenu elo bwishibilo yakulakuba eya kusekesha mumyeo yenu. ¹¹Ubupanda bwakulakulolesha pali webu, umucetekanya walekukucingilila webu. ¹²Balekukupususha webu ukufuma munshila sha babifi ukufuma kulya abo aba kolanda ifintu fyamampulu. ¹³Baleanga ulo bakocita ifya bubifi eo no kubekelwa kufyamampulu ya bubu. ¹⁴Baleanga ulo bakocita ifya bubifi elo no kubekelwa kufyamampulu ya bubu. ¹⁵Balikukola inshila nshakukolobana, elo bako bomfya ubufi kukufisa inshila shabo. ¹⁶Amaano elo no bupanda ifikopususha ukufuma kuli cileende mwanakashi ukufuma kuli namayo uwabulalelale. Elo na Mashiwi yakwe ayakubeleleka. ¹⁷Akoleka uwapama kwabukashana bwakwe elo nokulekulaba icipangano na lesa wakwe. ¹⁸Pantu inganda yakwe inkotungulula ukutetemukila kufya elo inshila shakwe shakulakutulula webu kuli abo munshishi. ¹⁹Bonse abo abaya kuli ena tabalekubwela nakabili elo tabakalekusanga inshila sha mweo. ²⁰Eco webu wakula kwenda munshila sha bantu abasuma elo wakalakukonka munshila sha bantu abalungami. ²¹Pantu abo aba nkocita ubulungami bakulakupanga amayanda mu calo, elo nabo ababumpofu bakula kwikalila mulici. ²²Lelo imbifi shikaputulwamo ukufuma ku calo; elo abakubule cicetekelo bakulakuputulwako ukufuma kuli ceena.

3

¹We mwana wandi umwaume, wilakulaba amafundisho yandi elo ulekusunga amasambilisho mumutima obe, ²Pakutatalila kwa shiku elo nemyaka ya mweo elo no mutende fikalakulundwako kuli webu. ³Wilakuleka icipangano cacitetekelo elo uwacetekelwa ukukusha webu, ulekufikaka pamo pa mukoshi, uko filemba pacipapa ca mutima obe.

⁴Nolu ukosanag uluse ne mitile isuma mumenso yakwa Lesa elo no mu bantu.⁵Ulekucetekela muli Yaweh no mutima obe onse elo wilakushitila palwa mucetekanya obe; ⁶munshila shobe shonse ukalekumwishibisha ena elo akotambalika inshila shobe. Ishankololoka.⁷Wilakuba uwamaano mumenso yobbe wemwine; uletina Yawe elo ulekupilibuka ukufuma kufya bubifi. ⁸Cakula kuposha umubili obe elo nokulakutetelesha umubili obe. ⁹Ukocindika Yawe ne fyuma fyone elo ne fisabo fyakubalilapo ifyabusomboshi bobe bonse, ¹⁰elo amayanda yobe aya kututilamo yakalekwisula elo nefikamino fikalekufululuka, fikesula no mwangashi upya. ¹¹We mwana wandi umwaume, wilakusula ukusalapulwa kwa kwa Yawe elo wilakupata ukwebaula kwakwe, ¹²pantu Yawe asalapula abo atemwa, Nge fyo wishi acita no mwana wakwe umwaume uyo ukopapata kuli ena. ¹³Uyo umo ukosanga amaano aliplilwe; nakabili akosenda umucetekanya. ¹⁴Ifyo ukusenda ukufuma mumaano fyabune ukucial ifyo silfere akobweshela elo necakusangamo caciko cabune ukucila golide. ¹⁵Amaano yaku wamisha ukucial bakoralli elo takuli icakukabila ico webo winga palanyako kuli ceena. ¹⁶Alikweete inshiku shakutalalila mu minwe yakwe ukwakulyo mu minwe yakwe eyakukunso mwaba bukakala no bucindami. ¹⁷Inshila shakwe ni nshila shabufuke helo ne nshila shakwe shamutende. ¹⁸Ali icimuti camweo kulyabo abakoikatilila kuli cena, Nabo abakongonenako kuli ceena bansansa. ¹⁹Ni mumaano Yawe ashpile isonde nu mumucetekanya alipapamikile imyulu. ²⁰Ni mubwishibilo bwakwe namatenga yakushiak yalisukile elo amakumbi talitoneshe umume wayako. ²¹We mwana wandi umwaume, ukosunga iciunda cabupingushi elo ulekwiluak, elo wilakufilufya mumenso yabo. ²²Fikaba umweo kumupashi obe elo necisamo ca bucingo kukufwala mumukoshi obe. ²³Nolu webo ukalakweenda munshila yobe umwa cingililwa elo na makasa yobe tayakalekuipununa: ²⁴Ulo webo nkolalilila panshi tawakalekutina, ulo webo nkolalilila panshi, kulala obue kulekuba ukwa kulowa. ²⁵Wila kutina ifyakupulikisha ifyakutinya nangula ubinaushi ubukocitwa na babafi ulo fi koisa, ²⁶pantu yawe akula kuba lubali lobe, elo wakulakusunga amakasa yobe kukufuma mukwikatwa mu citeyo. ²⁷Wilakulekako kufisuma ifikofuma kulyabo cilingile, ulo ciliumamaka yobe kucicita. ²⁸Wilakulanda kubena mupalamano, "kabuye elo ubweele nakabili, elo ubweele nakabili, elo mailo nebo nkakupa"ulo webo ulukwete impiya. ²⁹Wilakupanga mapange kukucena umwinamupalamano obe uyo umo ukoikala mupepi elo uwacetekela webo. ³⁰Wilakutalikana no muntu apakubula umulandu, ulo tapali ifyakutitile ifyaku cena webo. ³¹Wilakufimbila muntu wafikansa nangual ukule kusala cinshila shakwe iishili shonse. ³²Pantu umuntu ukopota wamuselu kuli Yawe, lelo akoleta umuntu umololoke mwisenge lyakwwe. ³³Ifitumpu fyakwa Yawe filimu nganda ya muntu umubifi, lelo akopela inganda yabantu aba kulungama. ³⁴Alapumya abako pumya, lelo apa uluse lwakwe ku bantu abakufuka. ³⁵Abantu bamaano bakapyana ubucindami, lelo ifipuba fyakalekwimishiwa mukusekwa kwa bo.

4

¹Nkotesha mwebana bandi abaume kufyakunkoka fya kwa wishinwe, elo angweni pakwebati mukale kwishiba ifyo umucetekanya waba. ²Nebo ndimupele ifyakunkoka ifyabune: mwilakususha ukusambilisha kwandi. ³Ulo nebo nali umwana mwaume wakwa tata wa ndi, umuteku elo nekafye umwana wakwa mayo wandi. ⁴Alisambilishe, elo no kulanda ati, "Leka umutima obe ukoikata ku mashiwi yandi mukwangufyanya; nkosunga amafunde yandi elo ukoikala. ⁵Nkokupela amaano elo no mucetekanya; wilakulaba elo wilakukana mashiwi ayamukanwa kandi; ⁶wilakusha amaano elo akololesha pali webo ulekumutemwa elo akula ku sunga bwino. ⁷Amaano ecintu icikankala saana, eico fwaya amaano elo umposepo fyonse ifyobe pakwebati usende umucetekanya. ⁸Nsaminwa amaano elo akakusumbula webo; akulakukucindika ulo webo ukomukumbatila. ⁹Bakabika icakuyemfya ubucindami kumutwe obe; a kokupela icilongwe icakuyemba. ¹⁰Nkotesha, we mwana wandi umwaume, elo unkopepeka ku mashiwi yandi, Elo webo wakulakukwata imyaka iingi mu mweo obe. ¹¹Nebo nkukulanga webo munshila sha maano; nebo nalikutungulwile webo munshila shankololoka. ¹²Ulo webo ukoenda takuli umo uwakula kwiminina munshila shobe elo nga wabutuka, webo otawa kalekuteleteta. ¹³Ukokwikatilila kufya kukutungulula, wilakufileka fikoya; ukoficingilila, pantu e mweo obe. ¹⁴Wilakukonka nshila shaba babifi elo wilakuya munshila sha abo abakocita ifya bubifi. ¹⁵Nkotlukako, wilakuya kuli ceena, ulekufutatuko ukufuma kuli ici ulekuya kunshial imbi. ¹⁶Pantu tekuti balale kanofye bacita ububifi elo balabebila ukulala kanofye balenga umo ukulakwipununa. ¹⁷Pantu balile umulkate wambifi elo no kunewa umwangashi wacipyu. ¹⁸Lelo inshila sha abakulungama shaba kubati lubuto lwantanshi ulukulikako mukube ngeshina; lulabalika saan elo saana ukufikila no mwisulo wabushiku bukoisa. ¹⁹Inshila shaba babifi shaba kubati nimfifi tabalekwishiba nindo bakoimpununako. ²⁰We mwana wandi umwaume, ukotesha kumashiwi yandi; ukoteyamiak amatwi yobe kufyakulanda fyandi. ²¹Wilakuleka bakafutatuka ukufuma ku menso yonse; ukobasungila mumutima obe. ²²Pantu amashiwi yandi e meo kulyabo aba nkoyasanga elo ebumi kumubili yabo yonse. ²³Ukosunga umutima obe bwino elo ukocingilila no mucetekanya onse, pantu ukufuma ici cipongolwela mutumfukuku twa mweo. ²⁴Ubike fyebo fyakukolobana ukufuma kuli webo elo ubike ukulanda kwamafikakanwa ukutali ukufuma kuli webo. ²⁵ulekuleka amenso yobe yalekulolesha pantanshi pakatalamukila elo ulekutota panatashi yamulola obe. ²⁶Lenga inshial yobe inkoololoka eya makasa yobe; nolu inshila shobe shonse shakulakucingililwa. ²⁷Wilakufutatuka lubali kukulyo nangu kukunso; ulekufutututula amakasa yobe ukufuma kububi.

5

¹Wemwana wandi umwaume ukontesha ku maano yandi, ukoteyamiak amatwi ku mucetekanya wandi, ²pakwebati uko sambilila palwa kwiluka elo nemilomo yobe yakale kucingilila ubwishibilo. ³Pamilomo yakwa cilende patona na ubuci elo nakanwa kakwe kakutelela ukucila amafuta, ⁴lelo kukulekelesha alilulile nge cilulu, ukulakuputula kubati lupanga

ulwakutwa.⁵ Amakasa yakwe yakoya yakotetemukila kumfwa netapulo shakwe shikoya shonse munshila ya kumbo.
⁶Tapelamo matontokanyo kunshila ya mweo. Netampulo shakwe shelekulumbafye, ena teshiba nokutuntu akolola.
⁷Nomba mwebana bandi abaume, mukotesha kuli nebo; mwilakupilibuka ukufuma kukulakutesha amashiwi yamukanwa kandi.
⁸Ukosunga inshila shobe saana kufuma kuli ena. Elo wilakwa mupep necibi ca nganda yakwe.⁹ Muli uyo nshila taukopela bucindami bobo kuli bambi nangu imyaka yamweo obe ku bantu abankalwe; ¹⁰abeni taba lekusefyeshya pafyuma fyenu; ifyo mwalikubombelapo tafyakalekuya munganda shabeni.¹¹ Kupeela ya mweo obe ukalakulishika ulu umunofu obe elo no mubili obe fikapwa.¹² Webo kukalakulanda ukwebati, "cinshi nebo nali kuputula ifyakukonka elo no mutima wandi walisulile ifyakulungika"¹³ Nebo shalikufwila bakafundisha bandi nangu teyamika amatwi yandi kubali nkutungulul.¹⁴ Nebo nalimupepi nokupwilika ukonaika mukati kalukuta ulwa Kulongamo, palyabo abantu abalongene.¹⁵ Nwa amenshi ayakofuam mucitapo cobe elo unwe na menshi ayakokoloka ukufuma mucishima cobe we mwine.¹⁶ Bushe tufunkufunku tobe tukopalala ponse ponse elo utumilonga tobe utwa menshi tukoitwilala palwalala lwa pacintu bwingi? ¹⁷Leken balekuba beka palwabo elo tefya beeni na mwebo.¹⁸ Icishiba cobe cikoba icakupalwa elo ulekuba uwakusekelela no mukashi wa muli bumusepela bobo, ¹⁹pantu ali nisebula eyakutemwa elo imbushi ya mpanga yabusaka, Leka amabele yakwe yalekwikusha cinshita shonse; wingala kukonkanya apo ukukolwa kwa mucitemwiko cakwe.²⁰ Bushe ni pafindo webo, wemwana wandi umwaume, ukompumbukila pali cilende; findo wingalekukumbatila amabele yakwa na maayo umulalalele? ²¹Yawe alamona fyonse ifyo umuntu acita elo alalolesha shonse inshial abuula.²² Umuntu umubifi akekatwa nefya mapulu yakwe umwine; naminyololo yamrembu yakwe inkamufyeta.²³ Akafwa pamulandu alibulishe ifyakuko; Ena akompumbukila ku fyabuwelewele bwakwe ubukalamba.

6

¹We mwana wandi umwaume, nga cakwebati wabika lubali impiya shobe cikatielo camwina mupalamano obe icakongole, Nga cakwebati walipeele icilayo conbe pa nkongole pamuntu uyo tawaishiba, ²nolu uliibikile iciteyo wewmwine pafilayo fyobe elo ulikwete mumashiwi ya mukanwa kobe. Ulo waikatwa ku mashiwi ya mukanwa kobe wemwana wandi umwaume, ukoicintafi no kuipususha we mwine, Apo uli ponene mukuboko kwamwine elo uyekupela umulandu pa cinso camwina mupala mano obe.⁴ Wilekamenso yobe yalaale elo ne nkopyo shobe shinkoshishila.⁵ Wiponkolole wewmwine kubati kakonge ukufuma mumnwe yaba lunshi, kubati cuni ukufuma mukuboko kwa citeyo.⁶ Lolesha ku benshi, wemuntuwe mbokoya, Unkomoona inshila shabuko, ⁷elo unkoba na moona. Tabwakwata munshika, kangalila, nangu katreka, ⁸lelo bulapekanya ifyakulya fya buko mulusuba Elo mushita yakusombola bulatutula ifyo bukala kulya.
⁹Ninshintashi ukalekulala, wemuntuwe mbokoya? Nilila webo ukabuka ukufuma mutulo tobe? ¹⁰Utulo tunono, ukushinshila kunono, ukufunge minwe panono kukutusha" ¹¹elo nobucushi bobo bukenza kubati nikabwalala Elo nefyakukabila kobe kubati mushilika uwai pangishe.¹² Umuntu ciwelwele umuntu imbifi bekalila mukalanda kwabo ukwabucenjeshi, ¹³ankotinyisha amenso yakwe, Ankopanga igilangi lilo ku makasa yakwe Elo nokulasota neminwe yakwe.¹⁴ Akopanga ifyabubi na ifyakupilika mumutima wakwe; cilashita afundaula iyfabonaushi.¹⁵ Eco ubonaushi bwakwe bukamusrnda mukwangufyanya; mukanshita kakene akatobeka ukupitilila pa kundapwa.¹⁶ Kwaba fuintu mutanda ifyo yahweh apaata, Ne fintu cinelubali ifyamusela kuli ena.¹⁷ Amenso ya muntu uwaisabika, nolumu lwakwe ulwabufi, iminwe yakwe eyo insumya umulopa pa bantu abakaele.¹⁸ umutima ututila amapange ya babifi, ulakasa ulu umukwangufyanya ukobutukila kukucita ifya bubifi; ¹⁹kamboone uyo upema ukufumya ubufi umo uyo unkobyala uboaushi pali ba munyana.²⁰ We mwana wandi umwaume, ulekunakila amafunde yakwe wiso Elo wilakusula ukufundisha kwakwa noko.²¹ Lyonsefye ukofisungilila mumutima obe; ufikake palwa mukoshi obe.²² Ulo ukoenda webo, fyalekukucingililo waalamuka, fyale kukusambilisha webo.²³ Pantu amafunde anyali, elo uku sambilisha alubuto; ifyakulungika ifyo ifisa ne fyakunkoka a nshila ya mweo.a webo; ulu walala, fyalekulolesha pali webo;²⁴ Fyale kukusunga ukukufumya kuli na maayo umulalalele, ukufuma ku mashiwi yakwe aya kubeleka aya kwa na maayo umulalalele.
²⁵Wilakukwata ukumbwa mumutima obe panuma yakuyemba kwakwe elo wilakweka akokapisha webo ne fipeni fipeni fyakwe.²⁶ Ukulala na cileende kuli kwafwaikwa umutengo wamunofu wamukate, lelo umukashi wamwine kuti alenga ukulofya umweo.²⁷ Bushe umuntu kuti asendela umulilo pacifiba cakwe ukwabula unkoca ifyakufwala fyakwe?²⁸ Bushe umuntu kuti akoenda pa mabwe ayakabile ukwabula unkocaamakasa yakwe.²⁹ Eco no muntu uyo ulelala no mukashi wa mwina mupalamano, uyo ulele nakwe tankoya ukwabula ukukandwa.³⁰ Mwebantu mwila kukakamba umupupu nga aiba iyfa kupwisha insala yakwe.³¹ Nga cakuti aikatwa alingile ukubweshia imiku cinelubali pafyo abile; Afwile ukuleko lako fyonse ifya bukumu mu ng'anda yakwe.³² Uyo ucita ubu cende takwata maano; noyo ucita ici ayonaulafye umwine.
³³Ifilonda ne nsoni afyo akabila elo no musebanya wakwe tawakakumunwe pali ena.³⁴ Eico umufimbila ulenga umuntu ukuklipa; takalange luse ulu akoisa kukucita cilandushi.³⁵ Takasumine kuupoka amafuta elo tekuti ashitwe; nangula winga mupela ifya bupe ifingi.

7

¹Wemwana wandi umwaume ulekusunga amashiwi yandi elo ulelututula ifipope fyandi muli webo wewmwine.
²Ulekusunga ifipope fyandi elo nokwikala elo ulekusunga amafunde yandi nga ye linso lyobe.³ Yakakile mu minwe yobe; uleku yalemba pacipampa ca mutima obe.⁴ Landa ku mano ati, "uli nkashi yandi," elo kuta umucetekanya kacele obe,
⁵pakutula ukoisunga wewmwine ukulekufuma ku mwanakashi cilende, ukufuma ku mwanakashi wa micitile yakubipa na mashiwi yakwe aya kubeleleka.⁶ Pa nsolokoto ya nganda yandi nebo nali kulolesha panse ukupitila mu cakupikulwa.

⁷Nebo naliloleshe pa bantu abalaitetekela, elo nebo na nalishibe paba lumendo abashakwete itontokanyo ilisuma.⁸Ulya mulumendo apitile pe samba lya musebo pepi ena pacifutu, elo alile ukulola ku nganda yakwe. ⁹Ici cali mu kasingilima mu cungulo ca bujshiku pa nshiat ya bushiku elo nemfifi.¹⁰Palyapene umwanakashi ali mumenye, alifwele kwati ni cilende, no mutima uwa bufi. ¹¹Ali uwakulandikisha elo uwakuipela; amakasa yakwe tayali kwikala pa nganda. ¹²Nomba mu misebo, nolu mu ncende yamucisankano, elo pali cila cifutu ali kulolela ukwikasha.¹³Elo ali mufwambatile elo nokumutomona ena, ne cinso icakupama alilandile kuli ena ati, ¹⁴"Ndi pangile umutulo wa mutende ubushiku bwelelo, nebo ndipangilre umutulo wa mutende ubushiku bwelelo, nebo ndilipile imilapo yandi, ¹⁵eco njishile nebo ku kukumanya weba, ku kukabilisha ukufwaya icinso cobe, elo nebo ndikusangile." Nebo ndifungulwile ifya kuifimba a busanshi bwandi, ifya nsalu shelangi ukufuma ku Egipto. ¹⁷Nebo ndisanshile ubusanshi bwandi na muri, ne cikulankonder elo na kinemone. ¹⁸Isa leka fwebo tunwe twisushe icitemwiko cesu ukufikafye ulucelo; leka fwebo tu sansamuke sana mumicitile ya citemwiko.¹⁹Pantu umulume wandi tali pa nganda yakwe; alile pa bulendo bwa kutali. ²⁰Alipitile icola ca ndalama pamo na ena, akobweluluka pa bushiku umwenshi ukakosa." ²¹Nensoselo ishakupula ali mupilibwile ena; ne milomo shakwe kutelela ali mubembwile.²²Palya pene alile panuma yakwe kubati no ngombe ilume ikoya ku kwipaiwa, kubati no nsebula iketwe ku mwando, ²³mpakafye umufwi watulaukupula mumanu yaiko. Ali kubati cuni ciko butukila mukati kaciteyo. Tali kwishiba ukuti ca senda umweo wakwe.²⁴Nomba, mwebana bandi abaume kutikeni kuli nebo; mukotesha ku mashiwi ya mukanwa kandi. ²⁵Ukuti umutiam obe pilibukila lubali mu nshila yakwe; tekwesha ku kutungulula lubali munshila shakwe.²⁶Alilengele abantu abengi ku kuwa panshi abakulaswa abo aipaisha bengi sana. ²⁷Inganda yakwe ili munshila ya ku mbo; balaya panshi kukati kamiputule ukwafita ukwa mfwa.

8

¹Bushe amano, Bushe umucetekanya tauko sansula ishiwi ilyaliko? ²Pamu wa mpili lubali musebo , pa mansasa, Amano yali minine. ³Pacinsu ca mpando apa kwingilila mu musumba, pa mingilile mu musumba, aka kuta,⁴Nikuli mweba, abantu baume ba mutundu wa muntunse. ⁵Mweba mweba taitetekele, mule kusambilila amano; elo na mweba mwe fupuba, muli nokulekusenda mupashi wa kumfwa.⁶Kutikeni, pakweba ati nale kulakulanda ifintu fya mano, elo ulo imilomo yandi ikoisuka nebo nakulakulanda ifintu ifya kololoka. ⁷Pantu akanwa kandi kalanda ifya kucetekela, elo ububi bwamuselu ku milomo yandi.⁸Yonse amashiwi ya pakanwa kandi ya bulungami; muli bene tamwaba icakupotama nangu ukuluyfya. ⁹Yonse yena yalyolokele ku muntu uwa mucetekanya; amashiwi yandi yabololoke kuli abo abakosanga amano.¹⁰Bakeni ifipope fyandi ukucila silfere; bakeni amano ukucila gilide uwakupwililika. ¹¹Pantu amano yakuwana ukucila bakorali; takuli icuma kulingana kuli ena.¹²Nebo, Amano, ukoikala mukushilimuka elo ndi kwete ukwishiba elo no bupanda. ¹³Akatina kakwa yawe kupata ububi. Nebo nalipata amataki eo nama tutumuko, ne nsila yabubi, elo ukulekulande fyakupuluka, nalifipata.¹⁴Ndi pandilr bwino amano ya bune, elo ne ciunda ca mano; Ndi belemukati ukukosa kwaba kuli nebo. ¹⁵Nimuli nebo imfumu shikolekela elo bakateka bapanga amafunde aya kulungama. ¹⁶Nimuli nebo abana ba mfumu abanakashi batekela abakankala, elo nabonse abokoteka no mulinganya.¹⁷Nebo nalitemwa abo abatemwa nebo, elo nabo abakonkapila mu mucetekanya nebo, ¹⁸muli nebo mwaliba ifyuma elo nobucindami, ifyuma ifitapwa elo nobulungani.¹⁹Icisa bo candi cili weme ukucila golide, nangula ni golide walopolwa; ubusomboshi bwandi buliweme ukucila silfere uwakulopolwa. ²⁰Nebo nkoenda nu nshila iya bulungami, mukati ka nshial isha bulungami. ²¹Nge ca kutumbukamo, Nda lenda abo abantemwa ukulekupyana ifyuma; nebo njisusha amatala yabo.²²Yawe ali lengele nebo ukufuuma mukutendeka elo yali etampulo ya milimo yakwe. ²³Mu nshita sha kalefye nebo nalibumbilwe, ukufuma pa kutendeka, ukufuma ku ntampilo ya calo.²⁴Ulo takulaba babemba, nebo nalifyelwe nalifyelwe ulo takulaba-elo kanshi ulunfukufuku twa kwisulamo amenshi. ²⁵Libe impili takkulaba elo libe nefyulu, ndifyelwe.²⁶Nebo nalifyelwe libe Yawe talati kulenga isonde nelo impanga, nolofoye ulukungu lwa kulekubalilapo calo. ²⁷Ulo apampamike imyulu, ulo ali ashile icakusunguka pamulu apakushika.²⁸Nebo eko nali ulo apampamike amakumbi apa kusansama elo ulo utumfukufuku umwashika twashile kubelelele. ²⁹Nebo eko nali ulo alengele umwakupelela bembu, eico amenshi tayafwile kusalangana ukulecial pe funde lya kwe, elo kwali ukubika umwakupela imifola uwa mushilinshi.³⁰Nebo nali lubali ena, nga kabasa uwa kukanshiwa; nali icakubekelwamo cakwe ubushiku nobushiku lyonsefye ukulesngalala pacinsu cakwe. ³¹Nebo nali kulekusangalala mu calo cakwe conse elo ukubekwa kwandi kwali mu bana baume ba mutundu wa buntunse.³²Nomba, mwebana bandi abaume, kutikenju kuli nebo pantu abo abasunga inshila shandi bakulakupalwa. ³³Kutikeni ku fipope fyandi elo mube na mano; wiisula. ³⁴Uyo kotesha kuli nebo akalekupaplwa. Ale kulolesha cila bushiku pa fibi fyandi, ukulakulolela lubali lwa nkeshi sha fiibi fyandi.³⁵Elo uyo onse ukosanga nebo, akosanga umweo, elo akalakusanga ububile bwakwa Yawe. Elo uyo onse ukosanga ububile bwakwa Yawe. ³⁶Lelo ukufilwa, onaula umweo wakwe wine; bonse abo abapata nebo batemwa imfwa."

9

¹Amano yali kulile inganada yakwe ali bashile incenshi cinelubali ukufuma ku mabwe. ²Alipaulwile inama shakwe; ali sankenye no mwangashi wakwe; elo ali pekenye ne cintamaba cakwe.³Alitamfishe panse abakasaha bakwe; akokuta uku lekufuma pafifulo ifya kulepesha ifya musumba, ⁴"Ninani utaitetekela? mulekeni ena apilibukile lubali pano!" kuli umo uukobulisha amano ya bune akolanda.⁵Isa ulekulya ifyakulya fyandi, elo ulekunwa umwangashi uo mpatankenye. ⁶Mulekuleka imicitile iya kula kuitetekela yenu elo no kwilala; endeleni mu nshila iya kwishiba.⁷Uyo onse usalapula upumya apokelela ukulekucual, elo uyo onse ukokalipila umuntu mubi apokelela insele. ⁸Wila kwebaula u upumya,

nangu alekukupata. ⁹Ulekupela ku muntu wa mano, elo akakwatilako fye mano; ulekufunda umuntu umulungami elo akelekulundapo pa masambililo yakwe. ¹⁰Akatina kakwa Yawe entendekelelo ya mano, elo nobwishibilo uwa mushilo kulekwiluka. ¹¹Pantu ukupitila muli nevo inshiku shobe shaka fushiwa, elo imyaka ya mweo ikalundwa kuli webo. ¹²Nga uli wa mano webo, uli wa mano webo, uli wa mano pa lobe we mwine, elo nga ukopumya, ukale kuisendela ici mwe mwine. ¹³Umwanakashi wabupuba mututu, ta fundwa elo teshibile nelo kamo. ¹⁴Alekala pa mwinshi wa nganada yakwe pa cipuna po filolo ifyakulepesha ifya musumba. ¹⁵Akokuta kuli abo abakopita mu musebo ku bantu abakoenda ukulololamunshila shabo. ¹⁶Ikenu uuli onse uyo utaitetekela alekupilibukila lubali pano," akolanda kuli abo abatakwata mano. ¹⁷"Amenshi ya kwiba yakulowa elo umukate wa munkama waliwamisha." ¹⁸Lelo taishiba ukwebati abakufwa bali bele kulya ukweba ati abakulikwa bali mucilindi ca ku mbo.

10

¹Amapinda yakwa Solomoni. Umwana umwaume wa mano alenga wishi ukusangalala lelo umwana umwaume icipumbu aleta ubulanda kuli nyina. ²Ifipao fya kunonka na bubi tatyafwa kantu, lelo ukulakucita ifya kulungama fisunga webo ukufuma kumfwa. ³Yawe takuti aleke mupashi wa muntu umulungami ukuya nensala, lelo alatinya ifikofwaisha umubi. ⁴Iminwe ii nang'ani ilenga umuntu ukubauwakucula, lelo iminwe ya wa kucincila inonka ifyuma. ⁵Umwana umwaume wa mano akolonganika ifilimwa mu lusuba, lelo ici cansoni sana kuli ena ukulakulala munshita ya kulobolola. ⁶Ifya bupe ukufuma kuli Lesa fuaba pa mutwe wa muntu umulungami, lelo akanwa ka mubi kafimba pa ubulaki. ⁷Umuntu umulungami alenga abo aba komwibukisha ena abansansa, lelo ishina lya mubi lya kulakuya likobola. ⁸Abo aba kushilimuka basumina amafundisho, lelo cilande lande icipumbu akoisa ku konaika. ⁹Uyo ena koenda muli bummpomfu akoenda mu bucingo, lelo uyo umo ukolenga inshila shakwe isha kupotama, ena akula kwishibikwa. ¹⁰Uyo ena uu koshinisha ilinso aleta amalangulushi, lelo cilande lande icipumbu akaposwa panshi. ¹¹Akanwa ka muntu umulungami kamfukumfuku ka maenshi ya mweo, lelo akanwa ka mubi kafimba pa cipyu. ¹²Ulupato e lwimya ukupusana pusana, lelo ukutemwa kufimba pamulu wa filubo fyonse. ¹³Amano ya sangwa pa milomo ya muntu uwa mucetekanya, lelo inkonto yabelako inuma ya umo uyo utaaba ana mano. ¹⁴Abaume ba mano batutula amano, lelo akanwa ka ciumbu kalea ubonaushi mupepi. ¹⁵Ifyuma fya muntu umukankala musumba wakwe uwakukosa; ubucushi bwa bapina ebonausho bwabo. ¹⁶Amalipilo ya muntu umulungami ya tungulula ku mweo, lelo ubukumu bwa mubi bubatungulula bena ku lubembu. ¹⁷Kuliko inshila ya mweo kuli uyo umo ukonkonka ukuasalapulwa, lelo uyo umo ukokana ukulungikwa atungululwa kumbi. ¹⁸Uyo onse ukoshinkila ulubuto alikweta imilimo ua bufi, lelo uyo onse ukosalanganya umusalula cipumbu. ¹⁹Ulo kuliko amashiwi ayengi, ifya kubipa tafibulwapo, lelo uyo ena uwa kucenjelesha mufyo akolanda wa mano. ²⁰ululimi ya muntu umulungamini silvere uwakulopololwa; mwaliba ubunono ubukumu mu mutima wa mubi. ²¹Imilimo ya muntu umulungami ilawaminisha abengi, lelo ifipumbu fikofwa pamulandu wa kululisha amano kwabo. ²²Ifya bupe ifisuma ifya kwa Yawe fikoleta ifyuma elo talundako nkukalipwa kuli ici. ²³Ububifi e bwangalo ifipumbu fikoangala, lelo amano e bumi busuma ka muntu uwa bwishibilo. ²⁴Akatina ka muntu mubi ka kula kumusanga ena, lelo ukukabila kwa bantu abalungami ku kapelwa. ²⁵Ababi baba kubati mabimbi aya kopitafye, lelo elo kabepo, lelo umuntu umulungami mu fola uyo ukobebelela umuyayaya. ²⁶Kubati ni ing'anda ya kantuka pa menso elo necushi mu menso, ifi e fya kuba mbokoya kuli abo aba kumutuma ena. ²⁷Akatima ka kwa Yawe kalalundulula umweo, lelo imyaka ya mubi ya kula kwipipa. ²⁸Ukwenekela kwa bantu balungami ni nsansa shabo, lelo imyaka ya bantu ba kubipa ya kula kwipipa. ²⁹Inshila shakwa Yawe shi kocingilila abo aba mpomfu, lelo ici bonaushi ku bubi. ³⁰Umuntu umulungami tabakatale kumutasha, lelo umubi takula kwikalila mu calo. ³¹Kunse ya kanwa ka muntu umulungami kwisa ifitwalo fya mano, lelo ululimi lwa fya kupuluka fikala kuputulwako. ³²Imilomo ya muntu umulungami ilishibile ifyo lwinga suminishako, lelo akanwa ka mubi, baishiba ifya mampulu.

11

¹Yawe ali patile icipimo ico icisha kampuka, lelo abekelwa mu mulingo iyayana. ²Ulo amataki ya koisa, nolu koisa umusebanya, lelo mukuicefye mwisa amano. ³Bumpofu bwa mololoke bulabacingila, bena lelo inshila shakubipa isha bakofutula shila bonaula bena. ⁴Ubunonshi tabwaba na kantu pa bushiku bwabukali, lelo ukucita icakulungama cilasungilila webo ukufuma kumfwa. ⁵Nembula isha kulungama isha muntu uwakaele e lalenga inshila yakwe iyakololoka, lelo umubifi akulawa pamulandu wa micitile yabubi yakwe ine. ⁶Nembela isha kulungama isha abo aba kosekesha Lesa shila bacingilila bena, lelo abakofutika bekatwa mu kukumbwa lwabo. ⁷Ulo umuntu mubi akofwa, ukwenekela kwakwe kulaloba elo ukwenekela ukwali mu maka yakwe kwisa kuba ukwafye. ⁸Umuntu umulungami asungilwa akatalamukila ukufuma kubwafya elo ici cishila pali ena umubi. ⁹Pa kanwa kakwe umuntu utaishiba Lesa alonaula umwina mupalamano wakwe, lelo ukupitila mu manno ya bantu abalungami bala sunga aba kucingilila. ¹⁰Ilyo abantu abalungami bakofutuka, umusumba ulasangalala; ulo umubicakoloba, kulaba ukwaula nensansa. ¹¹Ukupitila mu fya bupe ifya bune ifya abo aba kosekesha Lesa, umusumba ulesa kuba bamaka' pa kanwa ka mubifi, umusumba ulatobeka panshi. ¹²Umuntu uwakuba ne misula ku munankwe taba na mano, lelo umuntu wa mucetekanya ekala shilili. ¹³Uyo onse akoya akoshunguluka akotukana asokolola ifyankama, lelo umuntu uwa cicetekelo alasunga ilyashi alifimbilepo. ¹⁴Uko ukushili ukulangililwa kwa mano, icalo cilawa, lelo ukucimfwa kwishila ukupitila ukwipusha aba kukucinkula ba mpanda mano abengi. ¹⁵Uyo onse ukobika icikatilo pa kukongwelako umweni icine cine akula kucula, lelo umo uyo uu kopata ukupa icilayo muli uyo musango wa cilayo ako isunga. ¹⁶Umwanakashi wa cikuku akopoka

ubucindami, lelo abantu ba katutumushi balwila ifyuma.¹⁷ Umuntu wa luse akononkelamo umwine, lelo umu uyo umunkalwe akoikalifya fye umwine.¹⁸ Umuntu mubi alabepa pa kupoka amalipilo yakwe, lelo umu uyo ukotanda ifya kulungama akula kulobolola amalipilo ya cishinka.¹⁹ Umuntu uwa cishinka uyo ukocita ifya kulungama akula kwikalilila, lelo umu uyo ukonkelela ifya kubipa akafwa.²⁰ Yawe alipata abo aba mitima ya kutalama lelo abekelwa muli abo aba mibele ya nula akalema.²¹ Mube aba kushininkasha-pali ici umuntu mubi takula kuuya ukwakubulwa ukukandwa, lelo inko sha bantu abalungami shakula kusungwa umutelelwe.²² Kubati ni ninda minwe ya golide mu mona wa kapoli efyo aba umwanakashi wa keyemba ukwakubula ukusekwa.²³ Ukukabila kwa bantu abakulungama mutumbuka ifya bune, lelo ukoikatilila ifyo afwile ukupa ena akoisa ku cipowe.²⁵ Umuntu kapekape aka kulunduluka elo umu uyo ukopela amenshi kuli bambi akulakuba na menshi yakee umwine.²⁶ Abantu aba kolapisha umuntu uyo ukokana ku shitisha ing'ano, lelo ifya bupe ifya bune cilongwe ca pamutwe wa ena uyo ukoshitisha ici.²⁷ Umo uyo uwa mucetekanya ukokabisha ifya bune nakabili akokabila ubile, lelo umu uyo ukofwaya fwaya ifya kubipa akafisanga.²⁸ Abo aba cetekela mu fyuma fyabo bakapona, lelo kubati libula, abantu abalungammi bakalelema.²⁹ Umo uyo ukoleta amafya pa bang'anda yakwe umwine akapyana umwela elo ifipumu fya kula kuba ababomfi ku bamano mu mutima.³⁰ Umuntu umulungami akulaba kubati ci muti ca mweo, lelo icipyu cifumyapo imweo.³¹ Moneni! Umuntu umulungami akopokelel ifilingilwe kuli wene; miku inga icililemo ababubi elo na ba masambi!

12

¹Uyo onse utemenwe ukusalapulwa alitemenwe amano, lelo umu uyo apata ukulungikwa wa kutumpa.² Yawe apela ishuko ku muntu musuma, lelo alalapisha umuntu uyo ukopanga amapange ya bubi.³ Umuntu tekuti abe uwapampamikwa ukupitila mufyakubipa, lelo umuntu umulungami tekuti atupulwe.⁴ Umukashi wakucindama cilongwe ca mulume wakwe, lelo uyo uleta insoni aba kubati bulwele ubukobosha amafupa yakwe.⁵ Amapange ya mulungami ya mulinganya, lelo ilangulushi lya mubifi lyena lilaluya.⁶ Amashiwi ya bantu babi citeyo icikololela peshuko lya kwipaya, lelo amashiwi ya mololoke yasunga bena aba kucingililwa.⁷ Abantu babubi bali tashiwe elo balaya, lelo ing'anda ya muntu umulungami yakula kwiminina.⁸ Umuntu alumbanishiwila pa bwingi bwa mano akwete, lelo uyo umu ukopanga ubusalo bwa micitile ya bubifi alikankambilwe.⁹ Cabune ukukwata icifulo iicishili ca kucindama epelafye ukuba umubomfi ukucila ukula kuladaukapo palwa kucindamikwa kobe lelo ukwakubula ifya kulya.¹⁰ Umuntu umulungami ala sakamana palwa kukabila kwa nama shakwe, lelo nangula inkumbu sha mubifi dhabunkalwe.¹¹ Uyo umu ukobomba mwibala lyakwe akakwata umwine wa fyakulya, lelo uyo onse ukupepeka ificitwa fya fye takwata amano.¹² Umuntu bubi akabilisha ifyo abantu bacita tubi balikutapa ukufuma kuli bambi, lelo ifitwalo fya bantu abalungami fisa ukufuma ku benebeka.¹³ Umuntu ucita ifyakubipa ekatwa ku citeyo ukupitila mu kulanda kwakwe ukwa bubim lelo umuntu umulungami apusuka ukufuma ku bwafya.¹⁴ Ukufuma ku fisabwa fya mashiwi yakwe umuntu esulwamo ne fintu ifingi ifya bune, nga filya imilimo ya minwe shakwe ikomulambula ena.¹⁵ Inshila sha cipumbu shakulungama mu menso yakwe umwine, lelo umuntu wa mano atesha ku kusalapulwa. Inshila ya icipumbu yakwe umwine eka, lelo umuntu wa mano atesha ku kusalapulwa.¹⁶ Icipumbu cilangisha ubukali bwakwe pa kubala, lelo uyo umu uwamisula ku musalula alafimbapo.¹⁷ Uyo umu ukosaso icishnka akolanda ifya¹⁸ kulungama, lelo kambone wabufi alanda ifya bufi. Amashiwi ya umu uyo ukosaso mukusupa aba kubati lupanga ulukolasaula, lelo ululimi lwa wa mao luleta ukuposha.¹⁹ Imilimo ya isulamo icine ikalalilila umuyayaya, lelo ululimi lubepa lwakashitafye akanono.²⁰ Mwaliba ubufi mu mitima ya abo aba mapange ku kucita ifya kubipa, lelo insansa shisa kuli bampanda mano ba mutenda.²¹ Takuli cabubi cisa pa mtunu umulungami, lelo abantu babi baisulamo na mafya.²² Yawe alipatile imilimo ya bufi, lelo aba bab koikala mu kucetekela ebo abekelwamo.²³ Umuntu uwakucenjela acingilila amano yakwe, lelo umutima wa cipumbu ubilikisha kunse umpela.²⁴ Iminwe ya wa mucetekanya kulakutungulula, lelo abantu abanang'ani bukulaba bika ku milimo ya kupakitishiwa.²⁵ Amasakamika mu mutima wa muntu ya bwekesha ena panshi, lelo ishiwi ilisuma lilenga ena ukula kusansamuka.²⁶ Umuntu umulungami ci llangililo ku mubiye, lelo ishinla sha mubi shitungulula bena iciyeyeye.²⁷ Abantu aba nang'ana tekuti baisowele nama yabo, lelo umuntu wa mucetekanya akalakukwata ifyuma fya kuluma umutengo.²⁸ Abo aba koendela mu nshila ya kulungama basanga umweo elo munshila sha shiko tamwaba mfwa.

13

¹Umwana mwaume wamano abela amafunde yakwa wishi, nomba kapumya teti omwe ukwebaulwa.² Ukufuma ku cisabo ca kanwa kakwe umuntu alatemwa ifintu fya bune, lelo icilaka ca kwa kafutika imisoka.³ Onse ulinda akanwa acingilila umweo, nomba onse uwiswisha imilomo yakwe alayonawila umwine.⁴ Icilaka ca bantu abanang'ani cilafwaya nomba tacikwata kantu, lelo icilaka ca bantu bakucincila cilakuta apakalamba.⁵ Umuntu umulungami apata ubufi, lelo umuntu umubifi alailenga ukupimpimushiwa, nokucita ifya nsoni.⁶ Ubulungami, bucingilila abo ababula akalema mu nshila shabo, lelo umubifi alulula abo bacita ulubembu.⁷ Kwalinga umu uicindamika umwine, lelo takwata nelyo kamo, kabli kuli umu uyo upela fyonse, lelo icine mukankala.⁸ Icacukonsolwe ici ca mweo wa muntu umukankala icuma cakwe, nomba umuntu umupina tamfwa ku cakutinya.⁹ Ulubuto lwa bantu abalungami lutasangalala, lelo inyali lya bantu abankalwe ilafumishiwapo.¹⁰ Icilumba cileta ukupusana, lelo kuli abo abomfwa ku kupandwa amano yasuma balaba abakushilimuka.¹¹ Ifyuma filaloba ulo fyanonkwa mu lubilo, lelo umu uukwata indalama ku kubombeaha ne minwe yakwe akafusha indalama shakwe.¹² Ulo isubilo lyateshiwa, lilatoba umutima, nomba ufwaya alafikilisha iciti ca mweo.

¹³Uyo onse akana ukulungililwa aiketelela ukonaulwa umwine, lelo ucindika amafunde alalambulwa. ¹⁴Ukufunda kwa muntu wa mano ka mfuku-mfuku la mweo, ukukupilibula ukufuma ku fiteyo fya mfwa. ¹⁵Amano yasuma yanonka ububile, lelo inshila ya mupumbu tayaba na mpela. ¹⁶Abantu bakushilimuka bacitila bwishibilo mu busalo bwabo bonse, lelo icipumbu cifungula ubuwelewele bwa ciko. ¹⁷Umuntu umunkalwe awila mumafya, lelo umwiminishi wa cishinka aleta ukuwikishanya. ¹⁸Uyo usula amafunde akaba uwansala ne nsoni, lelo ubucindami bukesa pali ena usambilila ukufuma mukulungikwa. ¹⁹Kafwaya alishibe icalowa ku cilaka, lelo ifipumbu fyalipata ukwaluka ukufuma ku fibi. ²⁰Ulekwenenda na bantu bamano nobe ukaba na mano, lelo abenda na bawelewele bakaba mu bwafya. ²¹Amasanso yakonka ababembu, nombamba abantu abalungami balalambulwe ne fya bune. ²²Umuntu musuma alasha icakaniko pa beshi kulu bakwe, lelo ifyuma fya mubembu fisungilwa ku mulungami. ²³Ibaa lyabula ukulimwamo lua mulanda kuti lyasambilisha ifyakulya ifingi, lelo filasendwa no mucisha cinani. ²⁴Uyo utafunda umwana wakwe ninishi alimupata, lelo uyo uwatemwa umwana wakwe umwaume alatekanya pa kumulungilila. ²⁵Umuntu umulungami alalya mpaka icilaka cakwe capwa, lelo ulufumo lwa mubifi lwaba ulwansala lyonse.

14

¹umwanakashi wa mano alakula ng'anda yakwe, lelo umwanakashi icipumbu alatobolola ing'anda ne minwe yakwe. ²Uyo wenda umuloloke alatina Yawe, lelo uyo utaba na cishinka mu nshila yakwe alamususha. ³Mu kanwa ka cipumbu mufuma amashiwi ya cilumba, lelo imilomo ya wamano ilasunga. ⁴Ukutaba ingombe icakulishamo ingombe cabusaka, lelo ifilimwa ifingi fisa ukupitila mu bukose bwa ngombe ilume. ⁵Kambone wa cine tapela, lelo wabufi apemafye ubufi. ⁶Kapumya alafwaisha amano, lelo tayasanga, lelo ubwishibilo bwalyanguka ukwisa kuli uyo uwiluka. ⁷Fuma munshila ya cipumbu, pantu tawakasange ukushilimuka ku milomo yakwe. ⁸Amano ya muntu wakushilimuka kwishiba inshila yakwe, lelo ubuwelewele bwaba bupumbu kulufiwa. ⁹Abapumbu balapumya ulo uwakushininwa apela icabupe, lelo pa bololoke ububile bulakabishiwa. ¹⁰Umuntu walishiba ukutapata kwa uko no mweni tabanya ukusekelela kwa uko. ¹¹Ing'anda ya muntu ububifi ikonaulwa, lelo Ihema lya muntu umololoke likafunguluka. ¹²Kwaliba inshita limoneka lyakulunguma ku muntu, lelo impela yaiko itwala ku mfwa. ¹³Umutima kuti waseka lelo kuti wba mubukali no kusangalala kuti kwapwila mu bulanda. ¹⁴Uyo tali na cinshinka akapokelela akapokelela icakulinga inshila shakwe, lelo umuntu uwakuwama akapokelela icakwe. ¹⁵Uyo uli uwakukanatetekela atetekela fyonse, lelo umuntu wakushilimuka alatontonkanya pa intampulo shakwe. ¹⁶Umuntu wakushilimuka alaba na katina kabili alaluka ukufuma ku bubi, lelo icipumbu mukukana - twishika ciposa ukusakwa. ¹⁷Uyo angufyanya ukufulwa acita ifintu fya buwelewele, no muntu upanga imingalato ya bubi alipatwa. ¹⁸Utatetekela apyana ubuwelewele, lelo abantu bakushilimuka bafwikwe icilongwe ca bwishibilo. ¹⁹Abantu babubi bakafukama kuli abo abakuba bwino na abo ababifi bakafukama pa mpongolo ya bantu abalungami. ²⁰Umuntu umulanda alapatwa na kababiye, lelo abantu abakankala balaba na ifibusa ifingi. ²¹Umo uyo alanga ukusula umwina mupalamano wakwe alabembuka, lelo uyo alanga ububile ku balanda alapalwa. ²²Bushe abo abapanga ububi tabaluba? Lelo abapanga ukucita ubusuma bakapokelela icipangano ca cishinka no mutetekanya. ²³Ne milimo yonse iyakukosa ekufuma ubunonshi, lelo ukubafye ukulanda, kutwala ku kucula. ²⁴Icilongwe ca bantu ba mano icuma cabo, lelo umuwelewele wa fipumbu alaleta ubuwelewele bwakufula. ²⁵Kambone wacetekelwa apususha imyeo, lelo kambone wabufi alanda ubufi. ²⁶Ulo umu ati Yawe, alakwata ukukana twishika ku kalamba muli ena; ifi fintu fikabati cifulo cakukosa ica bucingo ku abana ba uyu muntu. ²⁷Akatina kakwa Yawe kamfukumfuku la mweo, pakwebati umuntu engapilibuka ku fiteyo fya mfwa. ²⁸Ubukata bwa mfumu bwaba mu mpendwa ikalamba iya bantu, lelo ukwabula abantu umwana mwaume wamfumu alonaulwa. ²⁹Umuntu wakutekanya alaba no bwishibilo bukalamba. lelo umuntu wacipyu asumbula ubuwelewele. ³⁰Umutima wamutetelelelwe mweo wa mubili, lelo umufimbila ubosha amafupa. ³¹Noyo ucusha umulanda alatipa kalenga wakwe, lelo uyo ulanga ububile ku mubusu alamucindika. ³²Umuntu umubifi alaloba ne mibele ya bubifi, lelo umuntu umulungami alashina na mumfwa. ³³Amano yekala mumutima wa wiluka, lelo na pa bapumbu alailenga ukwishibikwa. ³⁴Ukucita icilungeme cisumbula uluko, lelo ulubembu musebanya ku bantu abali bonse. ³⁵Ububili bwa mfumu bwaba no mubomfi ucita ukushilimuka, lelo ubukali bwakwe buba kuli uyo ucita ifyamusebanya.

15

¹Ubwakusuko bwakufuka bufumyapo icipyu, lelo ishiwi lya kotoka limya ubukali. ²Ululumi lwa muntu wakwiluka lwabikilisha pa bwishibilo, lelo utunwa twa fipumbu kufumya ubuwelewele. ³Amanso yakwa Yawe yaba konse, ukutwalilila ukule kulolesha pa fya bubifi ne fyabune. ⁴Ukulimi ludampa citi ca mweo, ululumi lwa bufi lutobolola umupashi. ⁵Icipumbu cisusha ifilangililo fyakwa wishi, lelo uyo usambilila ukufuma ku kulungikwa kwakwa wishi alashilimuka. ⁶Mu ng'anda ya muntu ululungami mwiliba ifyabunonshi iifingi, lelo ifikwata fya mmuntu umubi ifimupela ubwafya. ⁷Imilimo ya bakushilimika ilasabanganya ubwishibilo, lelo tayabe -fi imitima ya fipumbu. ⁸Yawe alipata amalambo ya muntu umubifi, lelo ipepo lya muntu umuloloke lilamutemuna. ⁹Yawe alipata inshila ya muntu umubifi, lelo atemwa uyo ukonka ifyabulungami. ¹⁰Ubukali bwa cipile bulolela onse uyo akana inshita na uyo uwapatwa ukulungikwa akafwa. ¹¹Ku mbono bonaushi kwiswike kuli Yawe, nga cikaba shani ku mitima sha bana baume ba muntunse. ¹²Kapumya alakana ukwalululwa; te kute aye ku wakushilimuka. ¹³Umutima wansansa ulenga icinso ukuba icakutambalala, lelo imutima wakukalipwa utobolola umupashi. ¹⁴Umutima wa mutetekanya ufwaya ufwaya ubwishibilo, lelo akanwa ka mupumbu kalya ubuwelewele. ¹⁵Shonse inshiku sha muntu wakucucutika shabubi, lelo umutima wakusansamuka waliba no mutebeto wabula impela. ¹⁶Utunono tuliweme na katina kakwa Yawe ukucila uubukankala

bwa cimfulunganya.¹⁷ filyo fya musalu fyawamapo nga pali ukutemwa ukucila ing'ombe yakwina ilume lyapekanishiwa no lupato.¹⁸ Umutuntu wakukalipa alemya ifikansa, lelo umutima wakufulwa panono aaincilita ubulaki.¹⁹ inshila ya mulekete yaba kubati cifulo cafungwa ne myunga, lelo inshila ya mololoke yakulwa apakusansama.²⁰ Umwana mwaume wakushilimuka aletela wishi insansa, lelo umuntu umupumbu alenga nyina ukusulwa.²¹ Umuwelewele atemuna umuntu wakubula amanono, lelo uwakuba no bwishibilo alenda mu nshila yakutambalala.²² Amapange yalabipa nga takuli ukatungililwa, lelo imintapendwa yaba katungilila balapulinkanya.²³ Umuntu alasanga insansa ulo ayasuka amashiwi yakuwama; we bunewe ku mashiwi yakulinga!²⁴ Inshila ya mweo itungulula ku kuninika abantu abakushilimuka, ukwwebati bengalika ukufuma ku mbo.²⁵ Yawe awisha ing'anda ya bacilumba, lelo acingilila ubunonshi bwakwa mukamfwilwa.²⁶ Yawe alipata ankatontonkanyo ya muntu umunkalwe, lelo amashiwi ayasuma yalisangulilwa.²⁷ Umung'o alaleta ubwafya pa lupwa lwakwe, lelo uyo uwapata amafisa kanwa akekala.²⁸ Umutima wa muntu umulungami ulatontonkanya ulo taulayasuka, lelo akanwa ka muntu umubifi kalafumya ifya bubi fyonse.²⁹ Yawe aliba aakatalamikila ku bantu ababifi, lelo omfwa ipepo lya bantu abalungama.³⁰ Ulubuto lwa lulaleta insansa ku mutima ne mbila insuma e bumi ku mubili.³¹ Umfwa uteshe ulo umo akolungika ifyo wikala, ukashala pa bantu bakushilimuka.³² Uyo ukana ukukanshiwa alayonaula umwine, lelo uyo uumfwa ku kulungika alaba no bwishibilo.³³ Akatina kakwa Yawe kalafunda amano no kuivefya kwisa panuma yabucindami

16

¹ Amapange ua muntu yaba ku muntu, lelo ukufuma kuli Yawe kwisa ubwasuko bwa kufima kululimi lwakwe.² Onse umuntu inshila shakwe shakusangululwa mu menso yakwe umwine, lelo Yawe apima umupashi.³ Bikka imilimo yobe kuli Yawe na mapenge yobe yakapulinkanya.⁴ Yawe alipangile fyonse fintu no buyo bwafiko, na babifi bene pa bushiku bwa bwafwa.⁵ Yawe alipata onse uwakuba no mutima wakutalama, lelo mube abakishininkisha pali ici, tabakaye ukwabula ukukandwa.⁶ Ukupitila mu cipangano ca cishinka no mucetekanya amampulu yalelelwa nokupitila mukatina kwakwa Yawe abantu balaluluka ukufuma ku bubi.⁷ Ulo inshila sha muntu shikotemuna Yawe, alalenga ukwebati abalwani bamuntu babe no mutende nankwe.⁸ Cawamapo utunono no bulungami, ukucila icuma icingi ica mucisha cinani.⁹ MU mutima wakwe umuntu alapanga inshila yakwe, lelo Yawe alatungulula intampulo shakwe.¹⁰ Ubupingushi bwa mukati bwaba pa kanwa kamfumu, akanwa ka iko takafwile ukufutukila umulinganya.¹¹ Ukupima kwa mufuma cumi kufuma kuli Yawe; konse ukufina mu chola kwa milimo yakwe.¹² Ulo imfumu shacita ifintu fya bubifi, ifyo ifintu fimo ififwile ukusushiwa, pantu ubufumu bukulwa mukucita ifyakulungama.¹³ Imfumu shitemunwa mu milimo ilanda icakulungama no kutemwa umo ulanda ifyakukutambalala.¹⁴ Icipyu ca mfumu ni ntumi ya mfwa, lelo umuntu wa mano akesha ukubweshwa ubukali bwakwe.¹⁵ Mu lubuto lwa cinso ca mfumu muli mweo no bubi bwakwe bwaba kubati likumbi likoleta imfula ya cilala.¹⁶ Ciweme shani ujukwata amano ukucila golide. Ukukwata ubwishibilo kufwile uksalwapo ukucila silfere.¹⁷ Inshila yakusansama iya muntu wakololoka italusha ukufuma kububifi, lelo uyo ucingililla umweo wakwe abaka inshila yakwe.¹⁸ Icilumba cisa ulo taulaonaulwa no mjumpashi wamataki ilyo taulawa.¹⁹ Cawamapo ukuicefya pa bantu abalanda ukucila ukwabana ukonaulwa na bantu bacilumba.²⁰ Onse uyo ubebeta ifyo akofundwa akasanga ubune, na batetekela muli Yawe balapalwa.²¹ Uwamano mu mutima akutwa uwakushilimuka no busuma bwa mashiwi bulundulwila amaka ya kufunda.²² Ubwishibilo ka mfumfuku ka mweo kuli abo abakwata, lelo ifilangililo fya fipumbu ebupumbu bwabo.²³ Umutima wa muntu wa man upela ubwishibilo ku kanwa no kulundapo ukongola milimo yakwe.²⁴ Amashiwi yakutemuna buci bwa luto lwa kulowa ku mweo no bundapishi ku mafupa.²⁵ Kuli inshila iimpneka iyakulungama ku muntu, lelo impela yaiko ni nshila ya mfwa.²⁶ Icilaka ca ubombesha cilamubombela; insala yakwe ilamucincisha.²⁷ Umuntu wakubula ubuyo emba bucintomfwa no kulanda kwaba kubati mulilo ukooca.²⁸ Umutima wacimfulunganya alaleta ifikansa no mulomo ulalekanya ifibusa fya mupepi.²⁹ Umwaume wacimfulunganya alabepa kumwina mupalamano no ku mutungulula ku nshila ya bubi.³⁰ Uyo uushinisha ku menso apekanya ifintu fya kulufya, lelo abo abashishinkanya imilomo balalenga ububi ukupita.³¹ Imfwi cilonfwe ca bukata, lelo icikwatwa pa kwikala mu nshila tabulungami.³² Cawama ukukokola ukufulwa ukucila ukuba impalume na umo uteka umupashi wakwe kakukosa ukucila uyo upokolola imisumba.³³ Baposela ukupendwila kwabo mu mulu, lelo ubusala bufuma kuli Yawe.

17

¹ Cawamapo ukukwata uwatalalila no munofu wamukate wakuma ukucila inganda yakwisulamo umutebeto wakucucutika.² Umubomfi wa mano alateka umwana wakwe umwana ucita ifya musebanya no kwabanya ifya bupyani nga umo pali bamunyina.³ Umwakwengulwila mwa Silfere na mwi lungu mwa golide, lelo Ywae alasangulula imitima.⁴ Bancita tubi balakutika ku milomo ya babifi, uwabufi omfwa kululimi lwa bonaushi.⁵ Onse uyo upumya umulanda asalula ka lenga wakwe no yo usangalala pe shamo takaye ukwabula ukupanikwa.⁶ Abeshikulu ecilongwe ca bukalamba na bafyashi baceta ubucindami ku babana babo.⁷ Ukufumfumuna amashiwi takwawama ku umuwelewele, pali bufi imilomo ya bufi tayalinga ku fya bufumu.⁸ Amafisakanwa yaba kubati libwe lyakwelenganya kuli umo ucipela, ulo lonse aalukuka, ala pulinkanya.⁹ Uyo onse uwelela ifilubo afwaya icitemwiko, lelo uyo ubwekeshapo umulandu aipatula ku fubusa fya mupepi.¹⁰ Ukwebaula kuya mukati ka muntu uyo uwakwata ubwishibilo ukucila uyo ulupunda umwanda mu muwele wele.¹¹ Umuntu umubifi afwayafye bucisanguka, eco cilolo umunkalwe akamuntumwa ukumwimina ena.¹² Cawamapo ukukumanya icibuli icaibilwa abana ukucila ukukumanya umuwele wele mu buwele wele bwakwe.¹³ Ulo umo apilibuka ku bubifi pa busuma, ububifi tabwakatale abusha inganda yakwe.¹⁴ Intendekelo ya Cimfulunganya yaba

kubati ni umo uuswila amenshi ukuya ukuli konse, eco ulekwenda ukufuma ku fikansa ulo tafilakosa.¹⁵Umuntu ulekelela umuntu umubifi no muntu uwebaula muntu umulungami bonse babili bamuselu kuli Yawe.¹⁶Nindo umuwele wele alipilila indalama ku kusambilila palwa mano, ulo tali na maka yakusambilila?¹⁷Icibusa caliba ica kutemwa inshita yonse na munyina afyalilwa pa shita sha mafya.¹⁸Umuntu wabula amano akaka ifilayo no kuba uwakulolekesha pa misha shamwina mupalamano.¹⁹Onse uyo uwatemwa icimfulunganya atemwa ulubembu, uyo ulenga incenshi sha cibi cakwe ukwimishiwa mu mulu alenga amafupa yakwe ukuba ayakutobeka.²⁰Umuntu uyo uwaba no mutima wakupondama tasanga nangu kamo akakuwama; umo uyo uwakwata ululimi lwabufi alawila mu²¹Onse uyo umufyashi wa muwelewele aliletela ubulanda; na wishi wa muwele wele takwata insansa.²²Umutima wakusansamuka muti wa nbune, lelo umupashi wakutoboloka umya amafupa.²³Umuntu umubifi alapoka amafisakanwa yabumfisololo ku kucingilila inshila sha mulinganya.²⁴Umo uyo uwaba no bwishilo ateyanya icinso cakwe ukulola ku lowishilo amenso ya muwelewele yateyanya pa mpela ya calo.²⁵Umwana mwaume umuwele wele bulanda kuli wishi kabili bukali kuli nyina wakumufyele.²⁶Kabili, tacawama ukukanda umuntu umulungami, nangufye cawama ukulopola umwaume umucinda uwakuba na bumpomfu.²⁷Umo uyo uwaba no bwishibilo abomfya amashiwi ayanmono na umo uwaba no kwishiba aliba na icifukushi cafisama.²⁸Ne iciwele wele citamoneka ukuba na mano ulo cikele tondo; ulo asala akanwa kakwe, bamubika pa wakuba uwakushilimuka.

18

¹Umo uyo uipatula umwine afwaya ifyakukabila kwakwe, kabili alwishanya no bupingushi bonse ubusuma.²Umuwele wele tacankwa mu kwishiba, lelo mwekafye mu kusokolola ifili mu mutima wakwe.³Ulo umuntu umuwele wele aisa, imisula ilamukomka ne nsoni no musebanya.⁴Amashiwi ya mu kanwa kamuntu menshi yakushika, kamfuku mfuku ka mano mu mulonga wakupongoloka.⁵Tacawama ukuba bwino ku muntu wabubi, nangu ukukana umulinganya ku muntu umulungami.⁶Imilomo ya muwelele wele imuletela icimfulunganya na kanwa kakwe kasonsomba ukupuma.⁷Akanwa ka muwele wele bonaushi kumwine kabili akobeleshamo umwine ne milomo yakwe.⁸Amashiwi ya lwambo yaba kubati munofu wa bune kabili fitentemukila mu ncende sha mukati ka mubili.⁹Kabili umo uyo uwaba uwakwangufyanya mu mulimo yakwe ni munyina kuli umo uyo uonaula sana.¹⁰Ishina lya kwa Yawe lupungu lwakukosa, umuntu umulungami alabutukila muli lwena kabili alacingililwa.¹¹Ubunoshi bwa mukankala musumba wakwe uwakukosa na mu kwelenganya kwakwe caba kubati cibumba icitali.¹²Umutima wa ekubalilapo pa kucindama.¹³Umo uyo uwasuka ilyo talaumfwa bupumbu bwakwe ne nsoni.¹⁴Umupashi wa muntu ulafuma mu malwele, lelo umupashi wakutobeka ninani engaukwanisha?¹⁵Umutima wa muntu wa mano ufwaya ubwishibilo na matwi ya muntu wa mano yalafifwatikisha.¹⁶Icabupe ca mwaume cilesula inshila no kumuleta ku cinso camuntu wakucindama.¹⁷Uwantanshi ukupapata umulandu wakwe alamoneka uwakulungama mpaka uyo bakopinkana nankwe aisa no kwisa kumwipusha.¹⁸Ukuposa kakupendwila kwapwisha ifikansa no kupatulula umubiye ku wamaka untu bakokansana nankwe.¹⁹Munyina ukalipe alikosa ukumuwishu ukucila umusumba wakukosa, no bulaki bwaba kubati tushimbi twa mpindo mu bukule bwa bakankala.²⁰Ukufuma ku cisabo ca mukanwa cakwe ulufumo kuti lwaisula, ne fyabuso mboshi fya milomom yakwe alekuta.²¹Imfwa no mweo fya ba ku maka ya lulimi, na bonse abatemwa ululimi bakalya icisabo ca luko.²²Uyo onse uwasanga umukashi asanga icintu cakuwama kabili apokelela ububile ukufuma kuli Yawe.²³Umuntu umulanda apapatauluso, lelo umuntu umukankala alasasuka mukwasuka.²⁴Umo uyo ufwaya ifibusa ifingi alonaulwa na bena, lelo kuli umuloiyo uwise pepi pepi ukucila munonko.

19

¹aAliwamapo umntu mu cushi uwendela muli bu mpomfu ukucila uyo umo uwakupondama mukulanda kabili umuwelewele.²Kabili, tacili cabune ukukwata ukukabila ukwabula amano kabili uyo uubutusha alalube nshila.³Ubuwelewele bwa muntu bulonaula ubumi bwakwe no mutima wakwe wabukali kuli Yawe.⁴Ifyuma uma filubusa ifingi, lelo umuntu umucushi alapatulwa ku fibusa fyakwe.⁵Kambone wabufi takaye uwakaele na uyo upema ubufi takafyuke.⁶Abengi bakepusha ububile ku muntu kapekape na bonse baba fibusa fya uyo uupela ifya bupe.⁷Bonse bamunna ba muntu mu cushi balamupata; ukucilishapo ifibusa fyakwe ifyo fiya ukutali ukufuma kuli ena! Aleta kuli bena, lelo balile.⁸Uyo uupoka ameno alitemw ubumi bwakwe; uyo uusunga ukwilulwa akasanga icabune.⁹Kambone wa bufi takaye uwakaele, lelo uyo uupema ukufumya ifyabifu akonaula.¹⁰Tacalingila iciwelewele ukwikala mu fyuma ifingi ukucilashapo umusha ukuteka pa bakankala.¹¹Ukutekanya kulalenga umuntu ukukana fulwa bwangu kabili bukata bwakwe ukuloleshafye kucilubo.¹²Ubukali bwa mfumu bwaba kubati kubuluma kwa musepela wa nkalamo, lelo ubbulile bwakwe bwaba kubati mune ku cani.¹³Umwana mwume umulwelewele bonaushi kuli wishi no mukashi wabulaki kutona kwa menshi ukwa kutwalilila.¹⁴Ing'anda ne fyuma bupyani ku bafyashi, lelo umukashi uwakushilimuka afuma kuli Yawe.¹⁵Ubunang'ani bulaposa umuntu mutulo utwakushika, lelo uyo utakofwaya ukubomba akaba ne nsala.¹⁶Uyo uubela ikambisho acingilila ubbumi bwakw, lelo muntu utatontonkanya pa nshila shakwe akafwa.¹⁷Onse uwaba nenkumbu kubacushi akongwesha kuli Yawe kabli aka mulipila pafyo acitile.¹⁸Salapula umwana mwaume obe ulo kacili isubilo elo wibika kukabila kobe mukumwipaya.¹⁹Umuntu uwa cipyu afwile alipila ukukandwa; nga wamupususha, ufwile waciteco inshita ya bubili.²⁰Umfwa mukupandwa mano nokusumina ifwakukonka, ukwebati wingaba uwa mano pampela ya bumi.²¹Yengi amapange mu mutima wa muntu, lelo buyo bwkwa Yawe ubukeminina.²²Icishinka eco umuntu akabila elo umuntu umucushi awamapo ukucila uwabufi.²³Ukucindika Yawe kutungulula bantu ku mweo; onse

uwakukwata cikaba cakwikashiwa no kukana cushiwa ku busanso.²⁴ Mbokoya ashiika ammapaboko yakwe mu musambilo; takakulete na pamulu pa kwanwa kakwe.²⁵ Uma uwakapuni, no muntu uutaitetekela akaba uwakushilimuka; kausa uyo uuka iluka, elo akakwata akwishiba.²⁶ Uyo uwibila wishi no kutampya nina wakwe ukuya aba mwana mwaume uleta umusebanya no kusekwa.²⁷ Nga cakwebati waleka ukumfwa ifyakusita, we mwana wandi umwaume, ukapumbuka ukufuma ku fyebo ifya kwishiba.²⁸ Kambone wamafisa kanwa alaseka umulinganya na kanwa ka mubifi kalamina amampulu.²⁹ Ukusekwa kuliiteyenye kubakapuni na bacilande lande panuma ya bawelewele.

20

¹Uwangashi wakupumwa ne cakunwa icikola onse uutungululwa na kuluba kukunwa wakubala amano.²Umwenso wa mfumu waa kubati mwenso wa nkalamo umusepela uukabuluma; onse uwakulenga ukufulwa ali no kulafya umweo wakwe.³Caliba icacindama uuli onse ukukana talikana, lelo onse uwakubula amano alaponenamo.⁴Umuntu umunang'ani talima panshita yapa mwela; akofwailisha ifisabo pa nshita ya kusombola lelo takokwata akali konse.⁵Umulandu mu mutima wa buntunse waba kubati kushita kwa menshi, lelo uwakwishiba kuti akotapulamo.⁶Abantu abengi bakobilisha ati wakunakilila, lelo nani uwakusanga umo uwa cishinka? Umuntu uwalungama alendela muli bumpomfu bwakwe, na bana bakwe abaume abakumikonkapo bakapalwa.⁸Imfumu iikoikala pa cipuna ca bufumu mukubomba incito kupingula alana uwakucenjela ukulekumona ububifi ubuli ku cinso cakwe.⁹Nani ukolanda, "Ndisungile umutima wandi ukwabula akalema; ndi uwakusanguluka ukufuma ku lubembu lwandi"?¹⁰Ifyakupiminako ifyapusa Yawe alifipatile fyonse fibili.¹¹Nanngula mwaice eshibikilwa ku ficitwa fyakwe, nga cakwebati fintu akocita fya bune kabili ifya bololoke.¹²Amatwi yalya ayakoumfwa na menso aya kompna Yawe ewayapangile yonse.¹³Wilekutemwa ukulala pantu kuti waisa kuba umupina; ulekwisula amenso yobe kabili ukakwata ifya kulya ifingi ku kulya.¹⁴"Tecabune! tecabune" efikolanda uukoshita lelo ulo akoya akotakisha.¹⁵Kuliko golide ne fyafula ifyamabwe ayakuma umutengo, lelo imilomo yakwishiba fipe ifyakuma mutengo.¹⁶Pita icakufwala ca uyo untu abikile icacingilila ica mweni, no kulekucisunga nge cakwikatilamo ulo akobila icakucingikilila ica mwanakashi wakubipa misango.¹⁷Umukate uwakukwatila ku kubucengeshi ilomfwika uwakulowa, lelo panuma akanwa kakwe kakoisulamo insakalabwe.¹⁸Amapange yakoiminikilwa ku kupanda amano kabili ni kukutungulula kwa mano fye eko wingemisha inkondo.¹⁹Ulwambo lulasokolola inkama eco kanshi taufwile ukulaikuminisha na bantu abacilandisha.²⁰Ngo muntu apita wishi nangula nyina, icengelelo cakwe cikoshima mukati ka mfinshi.²¹Icakukwata icakusangu mukwangufyanya pa kutampa cikolengo ubune ukucepa mukulekesha.²²Wilekutula, "Nkolandwila pali uku kulufyanya!" Kololela Yawe nao akokupususha.²³Yawe alipatile ifya kupiminako ifyakubulo kulingama ne cakupiminako ukulema icakubulila teca bune.²⁴Ntampulo sha muntu shi tungululwa na Yawe; kuti nomba akoishiba shani ushila shakwe?²⁵Ca kwikatwamo ca muntu kukulanda kangu kangu, "Ici cintu cakushila," no kutampa ukulekutontokanya palwa fintu cikopilubula panuma yakupanga umulapo wakwe.²⁶Imfumu iya mano ileshiba ababifi kabili ilapilibwila umupeto wakunyaula pali bena.²⁷Umupashi wa muntu ni nyali yakwa Yawe, ukofwafwaya monse mukati ka funde.²⁸Icipangano ca bushinka no bucekela fisungilile mfumu; icipuna ca bufumu bwakwe citungililwa no kutenwa.²⁹Ubukata bwa bacilumendo abaume kukosa kwabo ne cilongwe cabakote ni mfwi.³⁰Ukumaula ukwakulenga ifilonda filasamfya ububi no kupumaula kulalenga ifipande fya mukati nankati ukusambika.

21

¹Umutima wa mfumu kamulonga ka menshi muminwe ya kwa Yawe: ena akalwila uko ena atemwa.²Inshila ya muntu uuli onse ya kololoka mu menso yakwe, lelo ni Yawe uupelulwa imitima.³Ku kucita ica bololoke nobulungami cali pokelelwa sana kuli Yawe ukucial ilambo.⁴Amenso yabensa kabili nomutima wa mataki inyali ya mubifi lubembu.⁵Amapange ya wamano yatungula fye ku bunonshi lelo onse uucita mukwangufyanya aletwafye mubucushi.⁶Ukulekukwata ifyuma ku lulimi lwa kubepa mupu wa kashita akanono elo iciliba ico icipaya..⁷Ifikasa fya babifi fikabatamfisha bena, pantu bakokana ukucita ica mulinganya.⁸Inshial ya muntu wamulandu yakupetama, lelo uwapwililika acita ifya kololoka.⁹Caliwama ukwikala pa cifutu ca mutenge ukucila mu nganda yakwakana nomukashi wabulaki.¹⁰Icilaka ca mubifi cifwaisha ifibi; umwina mupalamano wakwe tasangamo bubile mu menso yakwe.¹¹Ulo uwakapuni akandwa uutaitetekela aba uwamano, elo ulo umuntu wa mano alangililwa ena apokelela amano.¹²Umuntu umulungami atamab inganda ya muntu umubifi; ena aleta abantu ababifi ku busanso.¹³Uwisala amatwi yakwe ku kulila kwa mupina na ena akalila lelo ena takasuke.¹⁴Icabupe camunkama alanasha ubukali, elo icabupe bwafimbwapo alanasha icipyu cikali.¹⁵Ulo umulinganya wacitwa, uleta icongwwe ku muntu umulungami, Lelo uleta akatina ku ncita tubi.¹⁶Umo uyo uulubantial ukufuam munshila yamucetekanya ena akatusha mulukuta lwa bafwa.¹⁷Uli onse uwatemwa ubwangelishi akaba umupina umo uyo watemwisha umwangashi kabili namafuat takabe umukankala.¹⁸Umuntu umjubifi cikonsolwelo ca muntu umulungami, elo umuntu shikamfutu akonsolwelo ca muntu umuloloke.¹⁹Caliwamapo ukwikala mu aswebembe ukucial na mukashi wabulaki elo nobukali.²⁰Ifyabukabilo fya bukumu na mafuta fisungilwa muncende ya wamano, lelo umuntu umuwelewele alafinina fyonse.²¹Umo uyo uucita ifya lungama elo wakumbu uyu muntu asanga umweo, ubulungami elo nobucindami.²²umuntu wa mano apima umusumba wabamaka elo ena aleta panshi inshanshisho uma batetekele.²³Uuli onse uubaka akanwa kakwe elo no lulimi aifumya umwine mubwafya.²⁴Umuntu wamataki kabili uwabesa, "uwakapune" lishina lyakwe ena acita namataki yafikansa.²⁵Ukukabila kwa munangani kulala mwipaya ena, pantu amaboko yakwe yakana ukubomba.²⁶Akasuba konse ena akabila kabili nokukabila sana lelo umuntu umulungami alapela kabili talolesha kunuma.²⁷Ilambo lya mubifi camuselu; cena camuselu

ukucilamo ulo ena akolileta na mapange ya bubi. ²⁸Kambone wabufi akaloba, lelo umo uumfwa akalanda pa nshiat yonse. ²⁹Umuntu umubifi alenga icinso cakwe icakukosa lelo umuntu umololoke alatontokanjya pa nshila shakwe. ³⁰Takuli kushilimuak, takuli mucetekanya, kabili takuli ilangulushi ilingapankana na Yawe. ³¹Kabalwe alepekanishiwa pa bushiku bwa bulwi lelo ukucimfya kwa kuli Yawe.

22

¹Ishina lya bune lyalilingo ukusalwa ukucila ubukankala kabili ububile bwaliwama ukucial golide na shilifere. ²Abantu abakankala na bapina bali kwata icakupalana ukwebati, bonse fye pamo ni Yawe ewabapangile. ³Umwaume incenjeshi alama amafya no kubelama umwine, lelo impelwa mano ilatwalilila fye kabili alacula pali ico. ⁴Icilambu ca bufuke na katina kakuli Yawe bukankal, bucindami, kabili mweo. ⁵Imyunga ne nkose fyalilala mukati kanshial ifyamuselu; uyo fye onse uulinda umweo wakwe alausungila ukutali ukufuam kuli bena. ⁶Sambilisha umwana munshila alingile ukuyamo ulo akakula takafutalukeko ukufuam kufilangililo. ⁷Abakankala balateka abantu abapina abashima baasha kuli ablo ababashimisha. ⁸Uyo uushitanda umulinganya baka sombola amacushi kabili ya bukali bwakwe ikafubaalila. ⁹Uwaba na menso ya luse ena aba uwakushuka pantu alakanyako umukatew wakwe kuba buusu. ¹⁰Tamfyeni uwakapuni, kabili ifyo fine efya ulukakala kifyongo, ne nsele kuti fyafumapo. ¹¹uyo onse uwatemwa uwakutambalala umutiam kabili nabo bonse abalanda yakusemaminwa, kakakwata imfumu kukuba umunankwe. ¹²Amenso yakwa Yawe yalolesha pa ba bwishibilo, pantu abilikisha amashiwi ya bakamfutu. ¹³Umuntu ilekete alalanda ati, muli onkalamo munshial! kuti ba nsakula pambi lubili. ¹⁴Akanwa kamwanakashi muncende cilindi icakushiak; ubukali bwakwa Yaer bulakumbauka pali abo abawilamo. ¹⁵Ubupumbu bwali longaniwa mumu tima wa kaice, lelo umwando wawa fundwa ulabwesesho ukutali. ¹⁶Umuntu uutitikisha umulandu pakulundulula icuma cakwe nagula ukucipela ku bakankala akesa kuba ne nsala. ¹⁷Teyaniak ukutwi kobe no kukutika ku fyebo fya wamano bikako no mutima obe ku mano yandi, ¹⁸Pantu cikaba icabune kuli webo ulo ukafisunga muli webo, ngacakweba ati, fyonsefye fyaba ifyakuityanya pa milimo yobe. ¹⁹Kanshi ukutetekela kobe leka kube muli Yawe, ndifisambilishe kuli webo bbuno bushiku. ²⁰Bushe nebo nshalebele kuli webo amakumi yatatu ifyakusosa nefilagilo elo na mano, ²¹kukusambilisha webo icine muli aya mashiwi ya kutetekela eico ulingile ukupela amasuko yafyakutetekela kulyabo abakutumine? ²²wilakwibila mulanda pantu mulandu kabili wilakunyantilila mupina mupongolo. ²³Yawe akabapatulako imilandu yabo kabili akabebila imyeo ya abo ababebile nabo. ²⁴Mwikesha kupanga fibusa nomuntu uwa cipile, ²⁵Nangu ukusambilila imbela yakwe kabili ukabila umweo obe muteyo. ²⁶Wiba umo uwamulyabo abafunkana muminwe mukupanga amalayo, nangu ababika icikatile ku nkongole. ²⁷Ngacakwebati wabulwa umwakubwesesho kulipial findo fingalessa umuntu umo ukukupokolwelamo icakusendamapo cobe ukufuma mumaka yobe? ²⁸witemwa mupaka wacishilano ibwe ilyo ba wisio bashile bacita. ²⁹Walimonapo umwaume ukufwila pa milimo yakwe? akeminina ku cinso ca ba shamfumu; takeminine ku cinso ca muntu fye.

23

¹Ulo waikala kukulya na kateka umone bwino pafibikilwe kuntansi yobe, ²kabili bika umwele pekoshi ngoli muntu ulisha ifilyo ifingi. ³wilakukumbwa ifya kulila fyakwe, pantu filyo fya bufi. ⁴wilakucucutikila muku nonka iicuma, ube na mano yakwishab ulo ukoleka. ⁵Bushe ukoleka yobe ukutontomeshapo? ci koya pantu mucinefye cikafwala amapindo kubati ni kapumbe nokupulukila mu lwelele. ⁶Wilakulya icilyo ca uyo nelinso lya bubi kabili wilakukumbwa ifyamalila fyakwe, ⁷Pantu aba muntu wakupendaumutengo wa filyo. "Iya no kunwa!" efyo alanda kuli webo, lelo umutima wakwe tauli na webo. ⁸uli nokuluak notunono ulele nokulenga amashiwi yobe ayakutasha ukuba ayafye. ⁹Wilakulanda kukuleka umupumbu onfwe, pantu akasula namano yamu mashiwi yobe. ¹⁰Wikaseka impopo shamupaka wakale nangula kwingila ukwabula insambu mwibala lya bana banshiwa, ¹¹Pantu kalubwa wabo wamaka kabili akalwila umulandu wabo pali nebo. ¹²Bika umutiam obe ku makambisho na matwi yobe ku mano tamasambilisho. ¹³Wilakulama amakambisho ku mwana, pantu ulo wamukansha akabual ukumfwa. ¹⁴Niwebo uli nokumuma ku nkoto nokupususha umweo wakwe ku mbo. ¹⁵We mwana wandi umwaume; umfwa umutima obe waba na mano, elo no mutima wandi mukalakuba insansa; ¹⁶Na mukati ka mweo wandi mukala kusansamuka ulo imilomo yobe yalanda icakulungama. ¹⁷Wilakuleka umutima obe ukukumbwa ababembu, lelo ulekwatwalilila mu katina yawe akasuba konse. ¹⁸Mucinefye kuli kabibili isubilo lyobe talyakaputulweko. ¹⁹Kutika webo! we mwana wandi umwaume, kabili ulekuba nokulosha umutima obe mushila. ²⁰Wilakwampama na bacakolwa, nangu katuubi uulyainama, ²¹Pantu cakolwa na katuubi baluka abapina no kushipula kukabakupilisha ne nsamu. ²²Umfwila wisio wakulenga webo kabili wisula noko ulo akota. ²³Ushite icine, lelo wikacitisha; ushite amano, amakambisho, no mucetekanya. ²⁴Wishi wa muntu umulungami akalakwanga apakalamba, no wafyalwa umwana wa mano akalakwangwa muli ena. ²⁵Leka wisio na noko balekwanga kabili leka noko wakufyele asamwe. ²⁶We mwana wandi umwaume, mpela umutima nokuleka amenso yobe yelekumona inshila shandi. ²⁷Pantu cilende ni nindi yakushika, no mwanakashi wamibele ibi cishina ca fenenkana. ²⁸Ekala akolindilila ngo mupupu kabili afushanya impendwa ya misoka pa bantu. ²⁹Nani ali no kuilishanya? Nani ali no bulanda? Nani ali no bulwi? Nani akoilishanya? Nani ali nefilonda fya kubula umulandu? Nani ali na menso yamulopa? Abo abashina shinga pa mwangashi, ³⁰abo abesha mu mwangashi wasankana. ³¹Wilakulolesha pa mwangashi ulo ukashike ulo ukobeka mu inkombo no kukonka umukoshi. ³²Na pampela usuma nge nsoka noku lasa nge folo. ³³Amenso yobe yakala kumona ifyaibela no mutima obe ukalanda ifyamakankamike. ³⁴Ukalakuba nga umo uulele pali bemba mukalamba nangu uulele pamulu wakampesha.

³⁵Balimpumine, " eflyo ukalanda lelo nshicenekwe. Balingumine nebo, lelo nshafyumfwile. Nililali nkobuuka Nkoya kufwaya icakunwa nacimbi."

24

¹wilakukumbwa abantu ababifi nangu kukabila ukwampama na bena, ²pantu iitima yabo ipinga ulukakala nemilomo yabo ilanda pa mafya. ³ukupitila mumano inganda ilakulwa kabili mumucetekanya emo ishimpwa. ⁴ukupitila mu kwishiba imiputule isushiwamo nefya kuluma kabili nobunonshi bwakuyemba. ⁵Icita camano caba na maka, no muntu wa bwishibilo afusha ubukose bwakwe. ⁶Pantu mu nshila yamano emo ubulwi butabulwila na mu bwingi bwa ba kupanda amano emwaba kucimfya. ⁷Amano yakuleepa ku mupumbu; na mu mpongolo tesula kanwa kakwe. ⁸Kwalibapo umo uyo apinga ukucita ububi nabantu bamwita abati umukalamba wa fya mapinge. ⁹Amapinge yakubulamo mano lubembu na bantu basengauka kapumya. ¹⁰Umfwa wabulwa amaka ku mwenso mu bushiku bwa macushi, lyena ubukose bobe bunono. ¹¹Pokolola abo bakopitwa ukuloal ku mfwa kabili imika abo bakolenkanina kukulola ku cipailo. ¹²Umfwa walanda ukuti, "Moneni tatwa ishibe palwa ici," Bushe uyo upima imitima taishiba ico ukolanda? uyo ubaka umweo obe, bushe taishiba ici? Bushe Lesa takapeele kuli cila umo ica kumulinga? ¹³We mwana wandi uumwaume, lya ubuci pantu busuma, pantu uluto lwa cipepe ca buci lwakulowa ku kumfwa kwa kanwa kobe. ¹⁴Ifyakuba ifi emano ya mweo obe umfwa wafisanga, kukalakuba ubuyo ne subilo lyobe talyakabale kuputuka. ¹⁵Wilakulinda mukulolela ngo muntu umubifi uusanisa inganda ya mulungami wikonaula inganda yakwe. ¹⁶Pantu umuntu wakulungama awaa imiku cinelubali nokwima nakabili lelo abantu babifi bawila ku cinkukuma. ¹⁷wilakwanga ulo umulwani obe awa kabili wilakuleka umutima obe ukwanga ulo aipununa, ¹⁸pantu Yawe akamona nokukana kabili akafumya icipyyu cakwe pali ena. ¹⁹Wilakusakamana pamulandu waba ncita tubi kabili wilakukumbwa abantu ababifi. ²⁰Pantu umuntu umubi taba nabuyo ne nyali ya bantu babifi ikashima. ²¹Tina Yawe kabili utine nemfumu, we mwana wandi umwaume; wilakwampama na basagukila bena. ²²Pantu mukupumikisha uboni bwabo bukoisa kabbili nani wishibile apakaya kupela uboni ubukoisa ukufuma kuli bonse babili? ²³Ishi nashi ni nsoselo sha ba mano akapatulula mu kupingula umulandu pefunde te cisuma. ²⁴uyo one wanda ku muntu umubifi ukuti "uli muntu umulungami," akalakutipwa ku bantu nokupatwa ku nko. ²⁵Lelo abo abasalapula ababifi bakalakuba nokubekwa nefyabupe fyakuwama fikalakwisa kuli bena. ²⁶Uyo upela ubwasuko bwacine afyompa imilomi. ²⁷Pekanya umulimo wa panse ipekanishe fyonse ifya mulimo wa mucilime; napanuma ukule inganda yobe. ²⁸Wilakuba inte ya bufi ku mwina mupalamano apabula kantu kabili wilakushenteka ne milomo yobe. ²⁹wilakulanda auti, "nkacita kuli ena umo acitile kuli nebo; nkomulambual pali fyonse acita pali nebo." ³⁰Nalile kupita mwibala lya muntu umunangani namwibala lya myangashi lya muntu wakubulwa mano. ³¹Imyunga yalimenene ponse umushili walifimbilwe na ficilasa ne linag lya liko iyaliwial na panshi. ³²Elo namwene nokutontokanya; naliloleshe nokupokelela ikambisho. ³³Utulo yunono ukushipula apanono ukufunga amaboko panono kukutuusha. ³⁴Kabili ubupima bukopona pali webo mukampampa, nobukabilo bobe kubati cita nefyabulwi.

25

¹Aya mapinda nayambi aya kwa solomone ayaabwilwe na baume ba kwa Hisekia imfumu yakwa Yuda. ²Caba bukata bwakwa Lesa ukufishilisha icintu, lelo bukata bwa shamfumu uku cifwailikisha. ³Ngefyo imyulu yaba kukulepa, ne calo kukushiak, eflyo no mutima wa shamfumu ushinga penengwa. ⁴Fumya ifiko kuli silfere no ubombela pa fyela akabomfya silfere mufyakupanga fyakwe. ⁵Ifyofine, ulekutalusha ababifi ku cinso ca mfumu ne cipuna caiko ikemikwa pakucita ubulungami. ⁶wilakuicindika pa cinso camfumu kabili wilakwiminina mu cifulo cisungilwe abakulu. ⁷Cawamapo ena ukulanda kuli webo ukuti, "nina pano" ukucila ukukusebanya pa cinso ca washilimuka. ⁸Ico amenso yobe yamona, wilakwagufyanya kuleta kucilye pantu ukacita ndo ulo umwina mupalamano akulenga insoni? ⁹Kalulula umulandu obe pakati kobe no mwina mupalamano obe kabili wilakusokolola icankama ca umbi, ¹⁰Nga teifyo waumfwa kuli webo akesa kuleta insoni pali webo nokulandilwa icibi icishakatalalikwe. ¹¹Kubati ma apele ya golide mu fipe fya silfere eshiwi likolanda pa nshiat iyene. ¹²Ininda minwe ua golide nangu icisomo ca golide walopolwa efyaba ukwebaula ku kutwi kumfwa. ¹³Kubati ni mfula ya kubiuta pa nshita ya busomboshi efyaba umutumwa wa cishinka kubamutuma; aleta umweo kuli shikulu wakwe. ¹⁴Amakumbu no mwela ifyakubulwa imfula fyaba ni uyo atakishiwa icabupe ashapeele. Kumutekatima intungulushi iklulwa no lulimi lwakunaka lutoba ifupa. ¹⁵Umfwa wasanga ubuci, luyapofye ubwakulinga pantu mukulisha ubwingi, ukabutuka. ¹⁶Wilakutwala ulukasa lobe mu nganda yamwina mupalamano obe libili libiliumfwa akutendwa nokukupata, ¹⁷Umuntu ushinina umwian mupalamano aba kubati no nondo, nangula ulupanga, nangual umufwi wakutwa. ¹⁸Ukucetekela mu muntu ufutika munshita ya mafya caba kubati lino likosokona nangula ulutelemuka. ¹⁹Ngo muntu ukofuula icakufwala munshila ya mumpepo, kabili ngo mwangashi wakukantuak ukoitulwilwa pa cakunwa mwaisula mwela, e umo uyo ykoimbila ulwimbo ku mutima wakufina ²⁰umfwa umulwani obe ali nensala mupele icakulya alye kabili umfwa ali necilaka, umupele amenshi anwe. ²¹Pantu eflyo ukalapwila amalasha yamulilo pamutwe wakwe na Yawe akakulambula. ²²Nga mucingefye ngefyo umwela wa ku kapinda ka kukuso uleta imfula eflyo ululimi lulanda, icankama lulenga ijfinso ukufulwa. ²³cawamapo ukwikala pacifutu camutenge wanganda ukucial ukuba mu nganda imo no mwanakadhi wabulaku. ²⁴Kubati menshi yakutalala ku uli ne cilaka, efyaba imbial nsuma ukufuma ku cali cakutali. ²⁵Kubati cishiba cafundaulwa nangula kafumkumfuku kamfundwa efyaba umulungami utena tena pacinso ca babifi. ²⁶Tecisuma ukuliisha ubuci caba kubati ukofwaya ubucindami pa bucindami. ²⁷Umuntu wakubual kuikanya aba kubati musumba wapomonwa kabili uwakubula ilinga.

¹Kubati ni mfual yakubuta mu lusuan nangula imfual pa busomboshi efyo umupumbu takabilwa bucindami. ²Ngefyo akaseeba kalulumba kabili ngo kubutuka kwa ka mimbi ulo kakapululuka efyo icitipo cakubula intuntuko tacingamoneka. ³Ica kulopwelako cabelako kafwalo no mukobelo wabelako impunda nenkonto yabelako inuma ya bapumbu. ⁴Wial kwasuak mupumbu ngo bupumbi bwakwe epali waba kubati ni ena. ⁵Asuka umupumbju nokuba kubati bupumbu bwakwe, nokuleka aba mano wamano mu menso yakwe. ⁶Uyo ukotuma imbila mukuboo kwa mupumbu aiputulako amakasa yakwe umwine nokunwa ulukakala. ⁷Kubati molu ya wa bulebe yakolebela epinda mukanwa ka mupumbu. ⁸Kubati kutabilila ilibwe mwilegeni, ecimo no kupela ubucindami ku bapumbu. ⁹Kubati munga wingile mukuboko kwa okwa cakolwa ecimo ne pinda mu kanwa ka bapumbu. ¹⁰Kubati wa buta acena bonse abamushingulwike e muntu ulemba umupumbu nangual ulemba onsre uyo akopita. ¹¹Ngefyo imbwa ibwelela ku malushi yaiko efyaba umupumbu ubwekeshapo ubupumbu bwakwe. ¹²Bushe mulimwenepo umo uwakuba namano mumenso yakwe? kwabapo isubilo likalamba ku mupumbu ukucila ena. ¹³umunangani alanda ati, "muli nkalamo munshial muli nkalamo mu mansa!" ¹⁴Ngo kuteema kwa cibi pa mikobelo yaciko efyaba umunangani pa nusanshi bwakwe. ¹⁵Umunangani atuumpika ukuboko kwakwe mu cilyo lelo abulwa amaka yakukubweseseha pa kanwa kakwe. Umunanhani atuumpiak ukuboko kwakwe mu m cilyo lelo abulwa amaka yakukubweseseha pa kanwa kakwe. ¹⁶umunangani aitunga amano mu meyakwe umwine ukucila abaume cinelubali abasuka no bupingushi busuma. ¹⁷Kabati ni uyo ekatial imbwa ku matwi e mupita nshial afuililwa pa kupusana kushili kwakwe. ¹⁸Kubati wakupena akolasa imifwi yamulilo, ¹⁹e uyo ntumpaika umwina mupalamano wakwe wakwe nokulanda ati, "bushe nshacilasekeshafye?" ²⁰Pantu apakubual inkuni umulilo ulashima; napakubula uwa lwambo ukulaka kulapwa. ²¹Nge fyaba umufito ku musolilo ne nkuni ku mulilo efyaba umuntu wabulaki ky kwabusha ulubulu. ²²Amashiwi ya lwambo yaba kubati mipusa yanona, yena yaya mukati ka kafilundwa fya mubili. ²³Kubati mulilo utuulikwe pa fye bumba efyaba imilomo iitasa no mutima ubu. ²⁴Uyo wapata ababiye abepekesha ne milomo yakwe nokufutia kwaba munda yakwe. ²⁵Akalakulanda luse luse, lelo mwimucetekela, pantu mu mutima wakwe mwaba amakankamike cine lubali. ²⁶Nangu ububi bwakwe bwalifimbwa nobufi ububi bwakwe bukatumbukila mwi bungano. ²⁷Uyo onse akoimba icilindi akawilamo umwine ne libwe likabweluluka uyo akolisunka. ²⁸Ululimi lwabifi lwapata abantu luko funaula kabili na kanwa kasabaila kakaleta uboni.

¹Wilakutikisha ulwa mailo, pantu tawishibile ico ubwalelo buloleta. ²Leka umuntu umbi akulumbunye lelo tekukanwa kobe iyo; umbi te milomo yobe iyo. ³Tontonkanya ukufina kwelibwe nokufina kwa mucanga- ukusonsomba kwa mupumbu kwafinisha ukucila ifi fibili. ⁴Kwalibako icipyu cabunkalwe nobukali kubati lyeshi, lelo nani wingaminina pa cinso cakalumwa? ⁵Ukukalipwa palwalala kwawamapo ukucila uktemwa kwafiswa. ⁶Fyawamapo ifilonda fyamunobe, lelo umulwani alatomwesa. ⁷Umntu uulile nokwikuta akanina kumo bobuci, lelo ku uli nensal, conse icakulula ciba cakulowa. ⁸Kubati coni cilubanta ukufuma pa cinsa e muntu upondokela apo ekela. ⁹Ifye fungo ne fya cena cisuma filenga umutima ukusansamuka, lelo ubune bwa munobe bufuma mukupandwa amano yasuma. ¹⁰Wilakusula munobe na wishi lya munobe, kabili wikaya ku ng'anda ya kwa munonko pa bushiku bwa kayofi kobe. Umwine mupalamano aba aepi awamapo pali munonko waba ukutali. ¹¹Ba namano, we mwana wandi umwaume, nokulenga umutima wandi ukusangalal; elo nkapela ubwasuko kuli uyo ukompumya. ¹²Umntu wabwishibilo bwingi amona ubwafya nokubelama, lelo abantu abakukula kutekanya baya nokucula pamulandu wayako. ¹³Piita icakufwala ca uyo wabika ubucingo pa mweni, kabili cikabe nge cikatiulo akemika ubucingo pa mwanakashi wakowela. ¹⁴Uyo onse apaala umwina mupalamano nishiwi lakalamba kumaca, ilyo ipalo licitwe kubati citipo. ¹⁵Umwanakashi wabulaki aba kubati kusuuma kushiputuka mu bushiku bwa muloke; ¹⁶ukumukanya kwaba kubati kukanya umwela, nangula ukwesa ukwikata amafuta mu kuboko kobe ukwa kulyo. ¹⁷Iceela cinona iceela cibiye; munshila imoine, umuntu anona umubiye. ¹⁸Uyo uukumbilila umunyu akalya icisabo cauko, noucingilila shikulu wakwe akacindikwa. ¹⁹Kubaati nifilya amenshi yalanga icilungi ca cinso camuntu, efyo no mutima wamuntu ulanga icilungi camuntu wine. ²⁰Ngefyo kumbo naku bulobe takwabala akwikushiwa, efyo na menso ya muntu tayabala kwikuta. ²¹Icakulopwelako cabelako silvere ne buku lyamililo lyabelako golide; no muntu eshiwa ulo alumbwa. ²²Ngangufye mwingashona umupambu ku mwinshi mwibende pamo ne fisabo lelo ubupumbu bwakwe tabwakabale kumusha. ²³Umone ukutila ulishibile umubela wa mukuni obe kabili ulekusakamana amaombe yobe, ²⁴pantu icuma tecakubelelela. Bushe icilongwe cikala inkulo nenkulo? ²⁵Uleishiba icani cauma kabili nelyo icipya catula, nenshita ulo icani cakumilundu cikolonganikwa. ²⁶Isho impanga shikala kukupa iffwalo ne mbushi shikakulipilila ibala. ²⁷Pakalakuba umukaka wambushi pa cakulya cobe pa cakulya ca ng'anda yobe napa ca babomfi bakashana.

¹Ababifi babutuka ulo tapali ukobapepeka, lelo abalungami beminina ndi kubati musepela wankalamo. ²Pamulandu wa mpulumushi, icalo citekwa kubengi, lelo pamulandu wa muntu wa kwiluka no bwishibilo, cikekala inshita ntali. ³Umupina ititikisha abapina babiye aba kubati nimfula ya citalawe iitalawe iishisha cilyo. ⁴Abo basuula fifunde balumbanya ababifi, lele abo basunga ifnde ebalawisha. ⁵Abantu abakubipa tabeluka bupingushi, lelo abo bafwaya Yawe beluka conse. ⁶Cakuwama kumupina ukwendela muli bumpomfu, ukucila umukankala uwakupondama imibele. ⁷Uyo

ubaka ifunde emwana aba nokwiluka, lelo uyo wakuba no bwampano na kabili alenga wishi insoni. ⁸Uyo uikwatila ifyyuma pamulandu wa kufula kwa ca kwingilishapo akolonganikika icuma cakwe umbi uyo ukesa kuba nenkumbu pa balanda. ⁹Umfwa umo akanya amatwi yakwe kukumfwa ifunde, nepepofye lyakwe likalakuba camuselu. ¹⁰Uyo ukopumbula umololoke ku kulola munshila ibi akawila mu cilindi cakwe umwine, lelo aba abashisontwa ninwe bakapyana icisuma. ¹¹Umuntu umukankala kuti aba uwa mano mu menso yakwe umwine, lelo umupina uwakuba no kwiluka akamusanga. ¹²Ulo umulungami acimfya, kuba ubukata ubukalamba; lelo ulo umubifi aisa kwima abantu balafisama. ¹³yo ukofisa imembu shakwe takafunguluke, lelo uyo akoyatambula no kuyasula akalangwa uluse. ¹⁴Alipalwa umuntu wakuba no mwenso kububi, lelo uukosha umutima wake akawila mu bwafya. ¹⁵Kubati ni nkalamo ikobuluma nangula Bere ikooka efyaba kateeka umubifi pa bapina. ¹⁶Kateeka wabula kwiluka munkalwe nobutitikisha, lelo uwapata ubucenjeshe akatantalisha ichiku shakwe. ¹⁷Umfwa umuntu aba uwa mulandu pamulandu wan kusuumya umulopa wa muntu iumbi, akaba wakubutuka ku cifulo ne cifulo ukufika ne mfwa kabili akabula nowakumwafwa. ¹⁸Uyo onse wendela muli bumbomfu akabikwa mumutende, lelo uyo uwakuba ne nibele yakupondama akawa mukupumikisha. ¹⁹Uyo onse ubomba mwibala akalakuba ne filyo ifingi, lelo uyo onse usupika ifyafye akaba mu bucushi ubwingi. ²⁰Umuntu uwacine akalakuba namapalo ayakalamba, lelo uyo wanonka mukampampa takabe wakaele. ²¹Cilubo ukula kuba nakapatulula, lelo pa cimokolwa ca mukate umuntu akacita icilubo. ²²Umuntu wa kaso afulumukila icuma, leo abula nokulaba ukuti ubupina bukoisa pali ena. ²³Uyo onse usalapula umubiye, napanuma akasanga ububile ukufuma kuli ena ukucila uyo umutasha no lulimi lwkawe. ²⁴Uyo wibila wishi na nyina nokulanda ukuti, "ulo talubembu," ayampanya pamo nouleona. ²⁵Umuntu kaitemwe emya lubalu, lelo uwa tetekela muli Yawe akafunguluka. ²⁶Uwatetekela umutima mu mutima wakwe mu pumbu, lelo uwendela mu mano akaitalusha ku busanso. ²⁷Uyo upela ku mulanda takabule kantu, lelo onse uwisala amenso akalakupokelela amatipo. ²⁸Ulo ababifi baisa kwima, abalungami balabelama; lelo ulo baloba, abalungami abalafulilako.

29

¹umuntu uyo wapokelela ukukalipilwa ukwingi lelo atalamika umukoshi wakwe akonaika mukukana pola mu kashita akanono. ²Ulo abantu abakulungama bafula, abantu balasangalala, lelo ulo umubifi aba kateeka, abantu bapapukafye. ³Uyo onse watemwa amano alenga wishi ukwanga, lelo uyo wampana na bacilende onaula nbunonshi bwakwe. ⁴Imfumu ishimpa icalo ku mulinganya, lelo uyo watemwa amafuto alabona. ⁵Umuntu upitanina pa mwinamupalamano atandanya isumbu lya makasa yakwe. ⁶Mu lubembu lwa untu umubifi mwaba iciteyo, lelo umulungami emba no kwanga. ⁷umuntu umulunga alishiba insambu sha mupina; umuntu umubifi abula ukwishiba ubwishibilo bwakuba ngobu. ⁸Abapumya balenga umusuma ukutemwa pa mulimo, lelo abantu batandula icipyu. ⁹Ulo umuntu wamano akolaka no mupumbu, acimfya no kuseka, kabili tapabale kuba kutusha. ¹⁰Ababa necilaka camulopa bapata uyo uwakubula kalema kabili bafwaya fwaya umweo wa mololoke. ¹¹Umupumbu asokolola ubukali bwakwe bonse, lelo umuntu wamano abubika mukati nokuitalika umwine. ¹²Umfwa kateeka akobika amano ku bufi ifilolo fyakwe fyonse fikalakuba imbifi. ¹³Umupiina no utitikisha ababiye baba cimo cine, ico Yawe apeela ulubuto ku menso yabo bonse babili. ¹⁴Umfwa imfumu ikalakupingula abapiina ku cine icipuna cakwe cikemikwa umuyayaya. ¹⁵Inkonto kabili nokulungikwa kupela amano, lelo umwana ucincintilwa ku kusalapulwa abika nyina mu nsoni. ¹⁶Ulo babbifi baba mu maka, ubupulumushi bulalundulwila, lelo abalungami bakamona ukuwa kwa bantu babifi. ¹⁷Salapula umwana obe umwaume kabili akalakupela ukutusha; akaleta ifyabune mu mweo obe. ¹⁸Apakubula icimonwa cabusesemo abantu balola impanga, lelo uyo abaka amafunde akapalwa. ¹⁹Umusha tengapindululwa ku mashiwi, pantu nelyo eneshiba takabale kwasuka. ²⁰Mukomona umuntu wangufyanya mu mashiwi yakwe? kuli isubilo ilikalamba kumupumbu ukucila kuli ena. ²¹Uyo ukunkumba umusha wakwe ukufuma ku bupungwe, pampela yaciko pakesa kuba ubwafya. ²²Umuntu wakalipwa emya ukukakala no mukkalamba wa cipyu acita imembu ishing. ²³Amataki ya muntu yamuleta panshi, lelo uwaba nomupashi wabufuke akapelwa ubucindami. ²⁴Uwakana nomungo apata umweo wakwe; omfwa icitipo nokukanda landa akantu. ²⁵Umwenso wamuntu ulenga iciteyo, lelo uwacetekela muli Yawe akacingililwa. ²⁶Abengi bafwaya icinso cakwe kateeka, lelo nikuli Yawe ekufuma umulinganya wa muntu. ²⁷Umuntu ushalungama wamuselu ku bantu abalungami, lelo uwaba ne mibele yakololoka aselausha umuntu umubifi.

30

¹Amashiwi yakwa Agur umwana mwaume wakwa Jakel kalanda uyu muntu alilandikishe kuli Ithiel, kuli Ithiel elo na Ucal; ²Micine ndikililepo ukulekuba nge nama ukucila onse muli bumuntu elo nshikolweto muketekanya uwa muntunse. ³Nebo nshasambilila amano Nolo uku lekukwato kwishiba washila? ⁴Ninani aya ukulekufika ku mulu elo nokwikila panshi? akolonganikapo icimwela mu cisansa cha minwe yakwe? ninani akolonganikapo amenshi mu cakufwala apampamikapo shonse impela shesonde? ⁵Ninani ishina lyakwe, elo ishina luyamwana wakwe umwaume nanina? mucine mulishibile? ⁶Ishiwi lyakwa Lesa lyonse lilipiminwe ena ninkwela kulibena abakofisama muli ena. ⁷Wilekulundapoku mashiwi yakwe nelo akokusalapula elo akoshininkishi wo kulekubio wabufi. ⁸Nkoipusha ifintu fibili kuli mwebo mwifipokolola kuli nevo ulo nshilafwa; ⁹Bikeni ifyafye nefyabufi ukulepele ukulekufuma kulinebo. ¹⁰Mupele nevo icishikoba cabupina nolo ifyuma, mpelenikofye ifyakulya nkofwaya. ¹¹Pakwebati ngandikwete ifyakufulisha, kuti namupontela nokwebati Yawe ninani? elo nga ndibele umupina nevo, limbi kuti naiba nokulekusebanye shina lyakwa Lesa wandi. ¹²Wilakwamba musha apali shikulu wakwe epali akulapisha elo webo ukabowamu landu. ¹³kuli inkulo

ilapisha wishibo elo taipaala nyinabo. ¹²Kuli nkulo iyakusanguluka mu menso yabo abene, elo lelo tabasamba ukufumya ifiko fyabo. ¹³Kuli nkulo iyo amenso yaiko yasu mbwilwa pa mulu, elo nge nkope sha menso yabo shasumbwilwa apalepele shani. ¹⁴Kuli nkulo iyo amenso ya buta elo namafupa ya nkendwa shabo yali nge myele, elo kuti ya onaula abalanda ukufuma pa calo elo nababusu ukulekufuma mu bantunse. ¹⁵Umunsundu ulikwete abana banakashi babili; Pela, elo na "Pela bakolila. kwalibapo ifintu fitatu ifishiikuta, fine ifishikotala afilandati, ¹⁶"Fyafula" imbo ifumo lishimita: umushili uushikotimpuka kumenshi, elo no mulilo uushatala aulandapo ati, ¹⁷"Fyafula!" Ilinso ilikopunya wishi elo nokulekusulo kulenakila nyina amenso yakwe bakayalobolamo kuli bamwakole bamu mupokapoka elo bakamulya kuli bakapumpe. ¹⁸Kwaliba ifintu fitatu ifyakuwamisha kuli nebo, fine ifyo nshishiba; Inshila yakwa kapumpe mu lwelele; ¹⁹Inshila yansoka pa libwe; inshilka ya ngalaba pakati kabemba, elo ne nshila ya mwaume no mukashana. ²⁰Iyi enshila yakwa cilende ako iya elo nokulekukumuna akanwa kakwe elo akososati, "Inshicitile icakubipa nelo cimo." ²¹Panshi yafintu fitatu icalo cilatenkana elo panshi yafine tekuti cishipikishe; ²²Umusha ulu abe mfumu; icipuba ulu caikuta; ²³Umwana kashi uwapatwa ulu aupwa; elo nakanakashi ulu abule cifulo cakwa nakulu. ²⁴Ifintu fine pa calo finono elo nomba fyalikwatisha mano; ²⁵Ubuswa fibumba ifishakosa, lelo bulapekanya fyakulya fyabuko mu lusuba. ²⁶Ba pati tefibumbwa ifyamaka; lelo bapange mishi yabo mu mabwe. ²⁷Ba Makanta tabakwata imfumu, lelo bonsefye bendela mu mabumba. ²⁸Ulwakwa malinso, kuti wamufumbata mu minwe yobe ibili lelo balasangwa mu fipango fyamfumu. ²⁹Kwalibapo ifintu fitatu ifyendo busaka elo na fine ifyakwata ubusaka mufya fikoenda; ³⁰Inkalamo iyakukasesha panama isha impanga taibutuka nolo cimo; ³¹Mukolwe uukolila imbushi elo imfumu iyo baya lukila kubashilikale baiko. ³²Nga walibe cipuba, ukulekuitasha we mwine nolo nga wacilapanga ifya kubipa bika umunwe obe pa kanwa. ³³Naefyo mukaka uwakupakilwa pamo lifumamo ifyapakilwa elo ngefyo umona wa umo ukafumyo mulopa wa seshiwa efyo ificitwa ficitwa mubu kali filalenge fikansa

31

¹Amashiwi ya mfumu Lemuel icipope nyina amafundile. ²Nindo, we mwana wandi umwaume? Nindo iyi we mwana mwaume we fumo lyandi? Nindo akofwaya, we mwana mwaume wa fya kulapa fyandi? ³Wilekupela ukukosa kobe kuli ba namayo, nolo inshila shobe kuli bena abonaula ishamfumu. ⁴Te ca shamfumu. Lemuel, tecasha mfumu ukulekunwa ubwalwa, molo icabakateka ukupumbukila icakunwa icikola, ⁵Pa kwebati ulu bakonwa ba kolaba ica kupampamika, elo nokulekutelula insambu shabonse abalanda. ⁶Peleni icakunwa icikola kumuntu uuko cululuka nobwalwa kuli abo abakokwate mitima yakushikitika. ⁷Akonwa elo akolaba ubupina bwakwe elo takalekwibukisha ukulekucula kwakwe. ⁸ulekulandilako abo abashingalekulanda pa milandu ya abo bonse abakomanama. ⁹Ulekulandisha nokulekupingula pamulinga wafyakulu ngama elo ulekupapa tilomulandu wa bapina elo naba busu. ¹⁰Ninani engasanga umukashi wa bu nyino? umuntengo wakwe ulicilishepo nganshi ukulekukila ba kolari. ¹¹Umuntu wa mulume wakwe utetekela muli ena, elo takalekubapo umupina. ¹²Alacite fintu ifyakuwama kuli ena elo tefya kubipa inshiku shonse isha mweo wakwe. ¹³Alafwailisha amasako ya mpanga elo ne shakolokondwe, elo alabomba nokuleku sansamuka kwa minwe yakwe. ¹⁴Alibele ngengalaba shaba makwebo; alaleta ifyakulya fyakwe ukulekufuma ukwakulepesha. ¹⁵Ala buka ulu cikoba bushiku nokuleku pele fyakulya kuba nganda yakwe, elo alakanya incito ku babomfi banakashi bakwe. ¹⁶Aletetule mpanga elo nokuishita ku cisabo cha minwe yakwe alalima ibala lya myangashi. ¹⁷Alaifwika umwine ku bukose elo nokule kukoshe monwe yakwe. ¹⁸Aleshiba ne cikpangila ena icibweshia icaku wama; ubushiku bonse lyonse inyali yakwe taishima. ¹⁹Alabika iminwe yakwe pali nsengwa nsengwa, elo alafumbata mupindo. ²⁰Alafungulula kuboko kwakwe kubantu abapina; lafungulwila amaboko yakwe kubantu abaka bila. ²¹Tatinapo nemfula yakubuta, paba nganda yakwe, pakwebati bonse aba nganda yakwe balifwale sha kashika. ²²Ala pange fyakufimbana fya malo yakwe, elo alafwale nsalu sha kukashikilo kusuma. fyakufimbana fya malo yakwe, elo alafwa nsalu sha kukashikilo kusuma. ²³Umulume wakwe aleshibikwa pa mpongolo, ulu ekala nabakulu bamucalo. ²⁴Alapanga ifya kufwala ifyakolokondwe elo nokulekufishitisha alafwaila aba makwebo amalamba. ²⁵Alifwikwa na maka elo no mu cinshi elo alaseka pa nshita ikoisa. ²⁶Alesula akanwa kakwe na mano elo ne funde lyankumbu lya liba pa lulimi lwakwe. ²⁷Alalonde nshila sha ba nganda yakwe elo talyako icakulya ca bunangani. ²⁸Abana bakwe balema nokulekumukuta ati uwapalwa no mulume wakwe alalumbanya ena, akolando kwebati, ²⁹Abanakashi abengiu balicitile bwiuno lelo webu wali bacilile bena bonse. ³⁰Iciuyemba kulufya uku yemba mupu, lelo umwanakashi uukotina Yawe ena aka mbanishiwa. Mulekumupele cisabo ca minwe yakwe elo ³¹mulekuleka imilimo yakwe ilekumulubanya mumponolo.

Lukala milandu

1

¹Aya emashiwi yakwa kafundisha uwamulupwa lwakwa Dabidi kabili imfumu yamu Yerusalemu. ²Kafundisha alanda ifi. "Kubati cushi ca fube fube, kubati mupu mu mwela, fyonse filoluka ukulekusha amapesho ayengi. ³Nindo umuntu asangamo ukufuam kukubomba konse uko baculile pe samba lyakasuba? ⁴Inkulo imo ikoya, nr nkulo imbi ikoisa, lelo isonde likalilila umuyayaya. ⁵Akasuba kalatula, no kuwa kalwa nakabili kwelulukila kuncende uko katulila. ⁶Umwela upupila ku kapinda kaukulyo no kushinguluka ku kapinda ka ku kuso, ukoya uko shinguluka ukokokelela inshila ya cena no kubwelulukilapo. ⁷Imimana yonse yiwila mule bemba lelo bemba tesula. kuncende uko imimana iya, kulya eko ibwekeshapo ukuya. ⁸Ifintu fyonse filesa kunasha, kabili takuli uwingafilondolola. Ilinso talikuta kufyo limona, nelo

ukutwi ukwisula kufyo kumfwa.⁹Icabapo ecokabapo, ne cacitwa ecokesakucitwa tamwaba icipya mwisamba lya kasuba.¹⁰Bushe kuli icili conse palwa ico iingalandwa, 'moneni, ici cipya? conse icabapo caliko na kale panshita itali, munshita sha muyayaya isho shaishile kale pantanshi yesu.¹¹Takwaba nelo umo uwibukisha ifintu fyacitikile mu nshita sha kae, ne fintu fyacitikile ifya likunkonkapo ne fikesa ku citwa kuntanshi tifyakebukishiwe nafyo."¹²Ninebo kafundisha, nal imfumu pali Israeli mu Yerusalemu.¹³Nalibikile umutima wandi ku kwetetula no kufwaya ku mano conse ico cicitwa mwi samba lya mulu. uko ku fwaya mulimo wa kucululusha uyo Lesa apele kubana ba bantu ukulekubomba.¹⁴Ndimwene yonse imilimo iyo icitwa mwisamba lyakasuba, kabili moneni fyonse fyafye kabili kutamfyo umwela.¹⁵Icakunyongana tekuti cololoke! icakubulila tekuti cipendwe!¹⁶Ndilandile ku mutima wandi ukulanda ati, "mona, ndimwenemo amano ayakulu ukucial bonse abali pantanshi yandi mu Yerusalemu. umutiam wandi ulu mwene ifya mano ifingi no bwishibilo."¹⁷Eco nalibikile umutima wandi ku kwishiba amano na kabili ubushilu no bupumbu. Nishile kwishiba ukuti ici naco cali cakweshwa ukukukumba umwela.¹⁸Pantu muku fula kwa mano muli ukufuma kwa masakamika, no uulundako ubwishibilo alundako ubulanda.

2

¹Nalilandile mu mutima wandi, "isa npmba nkokweshwa nensansa. Eco samwa mukutemwisha." Lelo mona, ici naco califye cafye.²Nalilandile palwa nseko, "bushilu" na palwa nsansa, "mulimo ndo fili?"³Nalilengelwe mu mutima wando ifya kupelelo kufwaya kwandi ku mswangashi. Nalikele umutima wandi ukuntungulula ku mano nangu nali ncili kwikatilila ku bupumbu. Nalifwalikishve icili ca bune ca bantu ukucita pesamba lya mulu munshiku osha myeo yabo.⁴Nalifikilishve ifintu ifikulu nalikulile amyanda no kubyala imyangashi.⁵Naliilimine amabala elo nomwakwangalila nali byele imisango yonse ya fisabo muli yena.⁶Nalicitile ifishiba fya menshi ku kutapilisha umutengo umo imiti yali kukulila.⁷Nalishitile abasha abaume na basha abanakashi; nalikwete abasha bafyalilwe mu ncende yandi, nalikwete kabili imikuni ne fitekwa fyafulisha ukucila imfumu yonse yalikuteka pantanshi yandi mu Yerusalemu.⁸Naliilonganikile kabili silfere na golide, ifyuma fya shamfumu ne fitungu. Nali fwaile ingombe ishaume ne shanakashi ku ku sansamusha abana ba bantu na bakanashi bakusansamusha abengi.⁹Eco nalishile kukula no kucindama ukucila bonse abali pantanshi yandi mu Yerusalemu, kabili amano yandi yalishele na nebo.¹⁰Conse cintu amenso yandi yali kufwaya nshayatanine. Nshalikulesha umutima wandi ku kusansa'muka, pantu umutima wandi wali sekelele mu ku cula kwandi konse kabil ukusansamuka kwali ecilambu cambu candi pa milimo yandi yonse.¹¹Nolu nalilolekeshe pa milimo yons iyo maboko yandi yafikilishve, na pa mulimo uyo nacistile, lelo kabili, fyonse mulimo uyo nacistile, lelo kabili, fyonse fyali fyafye no kwesho ukukumba umwela. Takwali icakumwenamo mwi samba lya kasuba muli cena.¹²Nolu nalyalulukile ku kutontokanya amano, nakabili ubucushi no bupumbu ico nindo imfumu yakukonkapo ingacita uwaisa panuma yamfumu, ico icisha citilwe kale?¹³Nolu nalitendekele ukwishiba ukwebati amano yabune pa bupumbu, filya ulubuto lwa bune ukucila imfimi.¹⁴Umuntu wamano abomfya amenso yakwe mumutwe wakwe ukulekumona uo akoya, lelo umupumbu endela mu mfifi, nangu ndishibile ifyaku citika fimo fine ficitikila kuli bonse.¹⁵Nolu nalilandile mu mutima wandi, "fintu ficitika ku mpumbu, fikacitikila na nebo. Eco bupusano ndo cicita nga cakwebati ndi wamano ayengi?" Nalekeleshe mumutima wandi, "Ici naco cafye."¹⁶Pantu kumuntu wamano, kubati mupumbu tebukishiwa pa nshita itali sana. Munshiku shikoisa fyonse fintu fikalabwa bwangu. umuntu wamano alafwa kubati fintu umupumbu afwa.¹⁷Eco nalipatile ubumi pantu yonse milimo yalikucitwa mwi samba lya kasuba yali yabubi kuli nebo. Ifi fyali pantu ifintu fyonse fya fye no kweshwa ukukukumba umwela.¹⁸Nali patile fyonse efyo napwililishve ukubomba mwi samba lya kasuba pantu mfwile kufisha ku muntu uukoisa panuam yandi.¹⁹Ico nani waishiba nga cakwebati ali nokuba umuntu wamano nangu umupumbu? Lelo akesa kuba cibinda pa fintu pfyonse mwi samba lya kasuba uko ukubomba kwandi na mano ya kulile. Ici naco cafye.²⁰Eco Kanshi umutima wandi walitampile ukulanguluka pa kubomba konse mwi samba lya kasuba kuntu nali kucita.²¹Pantu nalimo kwaba umuntu umo uubomba ku mao, kukwishiba na ku kucenjela, lelo akasha conse akwata kumuntu uusha pangile icili conse. Ici naco cafye kabili bubi ubukulu.²²Cakumwenamo ndo muntu akwata uubomesha no kupikintika mu mutina wakwe kukupwisishisha ukucucutika kwakwe mwi samba lya kasuba?²³Cila bushiku umulimo wakwe kulikucula no kulekuklipwa, eco mu bushiku umutima wakwe tausanga ukutusa ici naco cafye.²⁴Takwaba icisuma ku uli onse ukucial fye ukulya no kunwa no kuba uwakwikuta ku cabe cabune mukubomba kwakwe nalimwene ukwebati ici icine cifumina ku kuboko kwa kwa Lesa.²⁵Ico uwingalya nangu uwinga kwata umusango onse uwakusansa musha ukucila ukufuma kuli Lesa?²⁶Pantu kuli onse uumusekeshwa, Lesa alapela amano no kwishiba nokusekelela. Nangu cibefyo ku mubembu apela umulimo wakukolonganya no kututila icakwebati enga cipela ku muntu umo uwakusekeshwa Lesa. Ici naco cipendelwa ku fya fye kabili cakweshwa ukukukumba umwela.

3

¹Pantu ku cintu conse kwaliba inshita iya kulingwa, ne nshita ya cila mulandu mwi samba lya mulu.²Kwaliba inshita yakulekufyalwa ne nshita yakulekufew, inshita yakulebyala ne nshita yakulekunukula ifilimwa.³Inshita yakulekwipaya nenshita yakule ku posha, inshita yakulukubongolola ne nshita ya kule kukula.⁴Kwaliba inshita yakulekulekulila ne nshita ya kulekuseka, ingshita yakulekulosha ne nshita yakulekucinda,⁵inshita yakulekupisaika amabwe ne nshita ya kulekulonganika amabwe, inshita yakulekulonganika amabwe, inshita ya kulkekufukatila abantu bami nde nshita yakule kuikanya ukufukatila,⁶kwaliba inshita yakulekufwaya fintu ne nshita yakulekuleka ukufwaya, inshita yakulekusunga ifintu ne nshita ya kule ku poosa ifintu,⁷inshita yakulekupula ifyaku fwala ne nshita yakulekubila ifyakufwala, inshita

yakulekjiwikala tondolo ne nshita yakulekulanda.⁸Kwaliba inshita yakulekutemwa ne nshita yakulekupata, inshita yakulekulwa ne nshita ya kule kucita umutende.⁹Cakumwenamo ndo umubomfi amonamo mufya kucucutiak fyakwe?¹⁰Ndimwene umulimo uyo Lesa apele ku bantu ku kupwisisisha.¹¹Lesa alicitile ifintu fyonse iufya ku linga panshiku yaiko. Alibikile kabili inshita ya muyayaya mu mitima yabo. Lelo umuntunse tekuti eshibe imilimo iyo Lesa aacita, ukufuma ku kutendeka kwabo ukufika ku mpela yabo.¹²Ndishibile ukwebati takwaba icabue kuuli onse ukucial ukusekelela no kucita ica bune cikulu ali uwamweo.¹³Nokwebati uuli onse akofwaikwa ukulya no kunwa, kabili akofwaikwa ukwishiba ifya kusekela ubune ybyfuam ku kubomba kwakwe kons. Ici ecabupe ukufuma kuli Lesa.¹⁴Ndishibile ukwebati conse ico Lesa acita cibebelela umuyaya. Takuli icakulundako nangu ukufumyako pantu ni lkesa uwacitile ifi icakwebati abntu ba mupalame no mucinshi.¹⁵Conse icakubapo eko cali nakale conse icikabapo calipo nakale. Lesa acito muntu ukufwaya ifintu fyakufiswa.¹⁶Ndi mwene ububifi ubo buli mwi samba lya kasuba, uko kukofwaikwa umulinganya, kabili muncende oya bulungami ububifi bwali mulya.¹⁷Nalilandile mu mutima wandi, "Lesa akapingual abalungami no mubifi pa nshita itakulingwa pa mulandu onse no mulimo onse."¹⁸Nalilandile mu mutima wandi, "Lesa alesha abantu kukubalanga ukwebati bakuba kubati ninama."¹⁹Ico ifiponena aban ba bantu ne fiponena inama fimo fine ifibaponena. Imfwa ya umo ilikubati ninfwa ya umbi. umupu uli umo jwine pali bonse. Takwaba ubune ku muntu pa nama. Ico ifu fyonse te mupufye?²⁰Ifintu fyonse fikoya kuncende umo. ifinti fyonse pfifuma kulukungu, na fyonse finti fibwelulukila lu lukungu.²¹Bushe wishibile ninani nga cakwebajti umupashi wa munbtu ulanina ukuya kumulu elo umupasshi wa nama uya utentemukila mu mushili?²²Eco kabili nalibukishe ukwebati takwaba icabune ku uli onse ukucila uku sansamukila mu kubomba kwakwe, ico emulimo apelwe. bushe nani wingambwesha kukumona ificitiile panuman yakwe?

4

¹Nakabili nalilangulukile pa mutitikisha onse walikucitwa mwi samba lya kasuba. Kabili moneni ifilamba fya bantu bakuttikishiwa kabili tabakwet nelo umo wakubatalalalika! Amaka yali mu kuboko kwa balikubatitikiysha kabili takwali wakubatalalika.²Eco nalimwene abo abafwa kale baliweme ukucial aba mweo, abalipo. Nangu cibefyo, abakushuka ukucial bonse babili aba ni uyo ushatala abapo, ushamona icakubipa conse icali kucitwa mwi samba lya kasuba.³Nolu nalimwene ukwebati imicitile yonse iya kucucutiak no mulimo onse wakucenjela waishile kuba ukufinukana kwa umo no mwina mupalamano, ici naco cafye no kwesho ukukukumba umwela.⁴Umupumbu apetamiak amaboko kabili tabomba eco icilyo cakwe mubili wakwe.⁵Lelo kwabune ukuboko kwa kwisulamo icakumwenamo kumulimo wa bune ukucial amaboko yabili aya kwisulamo mulimo uyo wesha ukukukumba umwela.⁶Nolu nalilangulukile nakabili pafyakucilamo ifya kubula ubuyo, ifyakucial icushi cikoululwa mwi samaba lya kasuba.⁷Kwaliba umuntu uwaba eka takwata uulo onse, umwana umwaume nangu wabo. Takwaba impela ku kubomba kwakwe konse, na menso yakwe tayekuta ku kunonka ifyuma. Alepusha, "bushe uo nebo nculla no kuipusula ku fya kusansamusha nani?" ico naco cafye cintu icabubi.⁸Abantu babili babune ukucial umo; pamo kuti bamwenamo ukulipilwa kwa bune pa kubombesha kwabo.⁹Ico umo nga aliwle, umbi kuti aimiako umunankwe, ubulanda bukunka ulu eka ulu awa nga takuli wakumwimya.¹⁰Nga babili balilele pamo, kuti bakaba, lelo umo kuti akaba shani eka?¹¹Umuntu umo eka kuti acimfishiwa lelo babili kuti bacimfya ukusansa, no mwando wapayatw ne ntambo shitati tanputulwa bwangu.¹²Cabune ukuba umulanda lelo umusepela wamano ukucila imfumu yaku kota iyipumbu iyaleka ukumfwa kuku sokwa.¹³Ici cine nangu nga umulumendo abe imfumu ukufuma ku cifungo, nangu nga alifyelwe umulanda mu bufumu bwakwe.¹⁴Nalimwene onse uwali wameo kabili ali kwenda mwi samba lya kasuba, pamo pene no musepela wali kwima kukupyana cifulo cakwe.¹⁵Takwaba impela kubantu bonse aba kofwaya ukunakila imfumu ipya, lelo panuma abengi pali bena tabakamutashapo. Cine Cine ici cintu cushi no kwesha ukukumba umwela.

5

¹Linda itapulo shobe ulu waya ku nganda yakwa Lesa, Kabiye mupepi kukumfwa ukucial ukupela ilambo lyaba welewele, abo abateshiba ukwebati ifyo bakocita filubo.²Wila kwangufyanya ku kulanda na kanwa kobe kabili wileka umutima obe ube uwayangufyanya kukuleta ubwafya ubuli bonse kucinso cakwa Lesa. Lesa aba mumulu lelo webo uli pa calo, eco leka amashiwi yobe yabe ayalinga.³Inga ulikwete ifyakucita ifingi sana kabili ukusakamana apo ukalakukwata ifiloto ukufula kwamashiwi ulelanda webo, emukufual kwa fintu fyabuwelewele ukusosa.⁴Ulo wapanga icilayo kuli Lesa wishingashinga ukucicita, ico Lesa tasekela mubaweke wele.⁵Cita ico icilayo wingacita. Cawama ukukuna panga icilayo ukucila ukupanga icilayo ico tawakafikilishe.⁶Wilakusuminisha akanwa ukulenga umubili obe ku bembuka. wila kulanda ifi ku nkombe sha kwa shimapepo, "cilya icilayo cali nipuso." Nindo ukulenga Lesa ukufutulwa ku kalaya ubufi ukulufya nya Lesa ku kukonaula imilimo yama boko yobe?⁷Mukufula kwafiloto mukufula kwa mashiwi mwaliba ubufuminishi bwabula bupilibulo. Eco ulekutina Lesa!⁸Ulo ukomona umupina akotitikishiwa no kupokwa mumaka ukulingana no kusungwa bwino mu citungu cenu, mwipapuka kubati takuli nangu umo wishi, pantu kuli abantu abakwete amaka yabaku loleshapo pali abo abacepele pali bena, kabili kuli nabamo aba pamulu pali bena.⁹Mukulundapo, ubusomboshi bwa calo bwa bonse kabili ne mfumu iyine isombola ukufuma mufilime.¹⁰Uuli onse uwatemwa silfere takekutishiwe ena silfere, kabili uuli onse uwatemwa ifyuma akabilisha lyonse nafimbi. Ici, naco bufuminishi.¹¹Ulo ukufunguluka kwakulilako, efyo nabo abantu bafulilako abakolyapo. Bushe bune nshi bwaba mufyuma kuminwe kanofye ukucilolesha na menso?¹²Ukusendama kwamuntu ubomba kwaliwama nangu alye iifinono nangu ifingi, lelo ifyuma fyammuntu umukankala taimusuminisha ena ukusendama bwino.¹³Paliba ububi ubo na mona pesamba ya kasuba: Ifyuma

ifyaikatiliwa ku mwine, fileta mukucula kwakwe.¹⁴Ulo umwaume umukankala ulufya icuma cakwe ukupitala mukushama, umwana wakwe umwaume, umo uuo akuusha, ali mushile ukwabua nangu cimo mumaboko yakwe.¹⁵Ifyo umuntu afyalwa ukufuma munda muli nyina efyo ena alinokuya ubwamba. Takasendepo nangu cimo icisabo camumulimo yakwe mumunwe yakwe.¹⁶Nabumbi ububi nyubu ubwakwebati umuntu enda efyo umuntu akaya. Ico kanshio cakunonka nshi caba pali ulya ubombela umupula?¹⁷Munshiku shakwe alalya nefifi kabili alaba uwakusakamikwa apakalamba kukulwalala ne nsala.¹⁸Mona ifyo imbwene ukuba ubune nokulinga kulya no kunwa kabili nokusekela ubunonshi ukufuam mu milimo yonse, ulo fwebo tukocucutika pesamba lyakasuba mushinta ya nshiku sha mweo ulya uo Lesa apela fwebo. Pantu uyu mulimo wa bantu.¹⁹Onse uuo Lesa apele ubunonshi ne fyuma namaka ayakupokele icakaniko cakwe nokusangalala mumulimo wakwe ici cabupe ukufuma kuli Lesa.²⁰Pantu Lesa uwakwibukisha ku mano cila lyonse kunshiku sha mweo wakwe lyonse, pantu Lesa alamulenag uku pikitika ne fintu ifyo asekelamo ukucita.

6¹Paliba ububi uno na mona pesamba lya kasuba kabili calikulisha pabantunse.²Lesa limbi kuti akupela ubukakala, ifyuma, no ubucindamio ku muntu pakwebati tabulishe nangu cimo ifyo asala umwine, Lelo nolu Lesa tamupele ena umusango wakucisekelelamo. Mukwebati umbi umbi abomfya fintu fyakwe. ici cifuminishiwem kabili na macushi yabi.³Ingo mwaume afyala abana umwanda kabili no kwikala imyaka iyafual pakwebati inshiku shamyaka yakwe shafula, Lelo inga umutima wakwe taluikutishwane fyakulya kabili tashikilwe nolu nebo nkoeba ati akapopo kawamapo ukucila ena.⁴Noyo mwana afyalilwa mucafye nokumfwila mumfifi, neshina lyakwe lyaba ilyafiswa.⁵Nangu uyu mwana tamwene akasuba nangu ukwishiba ici conse, kalikwata ukutusha nolo ulya munbtu takwate ukutusha.⁶Nangu umuntu ekale pa myaka amakana yabili lelo tesambililo ukusekelela ifintu ifyabune aya ku ncende imoyine inga bonse.⁷Yonse imilimo ya muntu yapa kanwa kakwe, lel ubukabilo bwakwe takwikutishiwa. Icinefye busuma ndo ubwakwata umuntu wamano ukucial umuweleweleje?⁸busuma ndo umuntu wakucula akwata nanngu engeshiba imicitile yafintu kuntanshi ya bantu bambi.⁹Cisuma ukwikushiwa nefyo amenso yamoan ukucial ukufwaya ifyo ukulubanata kwa bukabial ico naco cili mufuminishi kabili cili ukucemafye umwela.¹⁰Icili conse icabapo calipelwa kale amashina yaciko, ifyo umuntunse aba fyalishikilwe calimo. Eco calishile kuba cafye kukutalikanya noyo uuli ni mpalume bupingushi bonse¹¹Mubwingi bwa mashiwi yakolanda, ekufual kwafintu fyafye, Eco bukakala ndo bwaba ku muntu pali ico?¹²Ico ninani wishibile icabune ca muntu mu mweo wakwe ulwabwikalo bwakubula ubupilibulo impendwa yashinku shakwe isho shipita kubati cishingwa? Nani engaba umuntu ifili nokwisa panshi ya kasuba panuma yakupita?

7

¹Ishina lisuma lua bune ukucila mutengo wa mafuta wa munoko usuma, no bushiku bwa kufwa bwa bune ukucial ubwa kufyalwa.²Cabune ukuya ku nganda ya kulosha ukushila ku inganda ya malila no kulosha kwisa ku bantu bonse pa mpela ya mweo, eco abantu aba mweo bafwile babika ici mu mutima.³ubulanda bwa bune ukucila kuseka, ico panumba pa bulanda bwapa menso pesa ubuseko bwaku mutima.⁴Umutima wawa mano uli mu nganda ya kuosha lelo umutima waba pumbu uli mu nganda ya malila.⁵Cabune kukutika ku kalipilwa kuwa mano ukucial ukutika ku lwimbo lwaba pumbu.⁶Nge fyo ukupokauka kwa myunga kupya panshi ya ningo efyo naco cili ku kuseka kwana pumbu. Ifi, nafyo, mupu.⁷Uluhumanmani cine cine bulenga umuntu wa mano umupumbu ne fisakanwa fyo naula umutima.⁸Ya bune impelekesho ya mulandu ukushila intendekelo; na bantu abatekanya mu mupashi bawama ukucila aba cilumba mu mitima.⁹Wiya ngufyanya ku kalipa mumupashi obe pantu ubukali bwikala mu mitima yaba pumbu.¹⁰Wilakulanda, "findo inshiku shaku kale sha wamina ukucila shi" pantu ici te ca mano ukwipusha lipusho.¹¹Amano nge cikwatwa yasuma fi nonsha abo aba mona akasuba.¹²Pantu amano ya pela ubucingo nge fyo ulupiya lupela ubucingo, lelo ubusuma bwa kwishiba ngefyo amano yapela mweo kuli uyo ayakwata.¹³Tontokanya imibele ya kwa Lesa; Nani wingolola ukufuma icili conse ena apanga ica kolobana?¹⁴Uo inshita shili isha bune ikala uwasekelela muli ubo bune lelo ulo inshita shabipa tontonkanya ici' Lesa asuminisha ifi fibili ukubapo ukulubali noku lubali. Pa mulandu wa ici, takuli nangu umo ukasanga ifili fyonse panuma ya ena.¹⁵Nebo nalimona ifintu ifingi mu nshiku shandi ishafye kwaliba abantu abalungami aba loba nangula mu bulungami bwabo, kabili kwaliba na bantu ababi abo abekala umweo utali nangulafye muu bubi bwako.¹⁶Wiba mulungami we mwine uwa mao mu menso yobe. Nindo ukoyinawila we mwine?¹⁷Wiba umubi waku cilapa nangu umupumbu, Nindo ukofwila weba inshita yobe tailafika?¹⁸Cabune ukuti waikatilila kuli aya mano no kuti web taufwile waleka ukuya kwa bulungami. Ico muntu uwa kutian Lesa akakufikilisha ena onse mulimo.¹⁹Amano maka yakulu ku muntu wa shilimuak ukucial abali ikumi bakateka mu musumba.²⁰Takwaba umuntu mulungi pano calo uyo ucita cabune no ku kana bembuka.²¹Wila ku kutika kuli conse cebo ico icile kulandwa pantu limbi kuti wa umfwa umubomfi obe alikutipile.²²Pamo pene, weba waishiba we mwine ifya mu mutima obe we mwine.²³Ifi fyonse nebo nafishinikisha ku mano. Nebo na lialindle, "Nebo nkaba uwa kushilimuka," Lelo cali cacilile nga fintu nali na kuba.²⁴Amano yali ukutali no kushikisha. Nani winga yasanga yena?²⁵Nebo naloseshe umutima wandi ku kusambilisha no kulingulula no kufwaya amano no bulondoloshi bwa cine, kabili mukwishiba ukuti ububi bwalibipa kabili ubupumbu bushilu.²⁶Nebo nalisanga ukwebati ububi bwacial mwanakashi uli onse uwo umutima wakwe waisulamo ifiteyo na masumbu ne minwe yakwe minyololo. Uyo usekesha Lesa akufyuka ukufuam kuli ena.²⁷Tontokanya eco nebo ndi kusanga, "alilandile kafundisha. "nebo nali kulunda cimo cakusanya ku cinankwe pakweba ati mfwaye ubulondooshi ubwa cine.²⁸Ici eco nebo nshili nkofwaya, lelo nebo nshili waku cisanga cena. Nalikusanga umo umulungami umwaume mukati ke kana limo, lelo

umwanakashi muli bonse obe nebo nsha sangile.²⁹Ndisangile fye ici: ukweba ati Lesa alengele umuntunse uwakololoka, lelo balile nge fyo mu kufwa ifyakukosa ifingi."

8¹Ninani umunbtu washilimuka? Ninani waishiba ubupilibulo bwafiponeka mubwikashi? ukushilimuak kwa muntu kulenga icinso cakwe uku beka, kabili ukukosa kwa cinso cakwe kwayaluka.²Nkokupanda amano webu ukulekubaka amakambisho ya mfumu pamulandu wamulapo wakwa Lesa ukucingilila webu. ³Wila fupyka ukufuma kucinsu cakwe, kabili wilakwiminina mukutungilila fintu ifibi, pantu imfumu icita ico yatemwa. ⁴Amashiwi ya mfumu yalafunda, eco nani akalanda kuli ena, "ulecita ndo."⁵Uyo onse abaka amafundisho ya mfumu aitalusha kubusanso. umutima wamuntu wakushilimuka yleshiba umulandu wacine ne nshita yaku bombelapo. ⁶Pantu umulandu uuli onse paliba ubwasuko bwacine kabili nenshita yakwasuka, pantu amacushi ay muntu iyalikula. ⁷Takuli nangu umo ukoishiba icikonkapo ukwisa nani enga mweba ena icikesa?⁸Takuli nangu umo uutungulula pa umupu kwakwe, ukwebati aleke ukupema, kabili takuli nangu umo akwata amaka pabushiku bwamfwa yakwe, Takuli nangu umo uufuma ku bashilika bakondo panshita ya bulwi, kabili ababifi tabakapusushe abo ababa absha babo. ⁹Nebo ndikutulwike ifi fyonse; ndibikile umutima wandi kumusango onse uwamulimo uyo uucitwa mwi samba lyakasuba, kwaliba inshita iyo umuntu acusha umuntu munakwe neci tacawama.¹⁰Eco nebo nalimwena ababifi baleshikwa palwalala baliba sendele ukufuma kumushi wamushilo kabili balishikilwe no kolumnayiwa ku bantu mu musumba uko balecitila ificitwa fyabipa fabo. Ifi nafa fyabuwelewelewele. ¹¹Ulo ubupingushi bwa misoka ibi bwakokola. ukupingulwa, ulo ngola umutima yabantu ku kucita ifyakubipa. ¹²Nangu umubembu acita ifyakubipa imiku umwanda kabili ukutwalilila ukwikala inshitatati lelo nebo indishibile ukwebati icikaba bwino kuli abo aba abacindiak Lesa, kuli abo abemanyan pacinsu cakwe kabili abamulanga umucinshi. ¹³Lelo umuntu umubifi tacakamwendele bwino ubwikashi bwakwe tabwakatantalile. Inshiku shakwe shaba inga icishingwa cileya pantu tacindika Lesa. ¹⁴Kuli nacimbi icifuminishi cabuwelewele kabili nafimbi filya ificitwa fyapana calo. Ifintu ficitika ku bantu abalungami ingefyo ficitia kubantu babipa, kabili ifintu ficitika kubantu babipa ingefyo ficitika ku bantu abalungami. Nebo nalilandile ati ici nabo cifuminishi cabuwelewele. ¹⁵Eco nebo nasuminisha insansa, pantu umuntu takwata icintu csuma pesamba lyakasuba ukucial ukulya no kunwa no kuba uwansansa. Nisansa eshikamushindika ena mumilimo yakwe yonse iyanshiku shamweo wakwe ico lesa amupela pesamba lyakasuba.¹⁶Ulo nebo napele umutima wandi kukwishiba icibote kabili nokukwata umucetekanya wakubomab ulya ucitwa pano calo, ukubomba ukucitwa ukwabula ukulala ku menso ubushiku nangu mu kasuba. ¹⁷Nolu alisuminishe imilimo yonse yakwa lesa kabili ulya muntu tekuti acetekanye umulimo ulwa ucitwa pesama lya kasuba. Nangu umuntu engafwailikisha ukusanga ubwasuko, takabusange bwena. Nagufye umuntu waku shilimuak enga sumina ukwebati alishibe ena icinefye teshibile.

9

¹Pantu nebo natontokenye fyonse ifi mu matontokanyo yandi na mucumfwa palwa bulungami na ba mano ne milimo yabo. Bali bonse mu minwe yakwa Lesa. Takuli nangu umo uwishibile nga kutemwa nangula umo uwishibe nga kutemwa nangula lupato lukesa ku muntu onse.²Umuntu onse alikwete amaka. Amaka yamoyene yakololwla abantu abalungami na babifi, ababune, abasanguluka na ba kowela, uukopela ilambo no ushikopela ilambo. Ngefyo abantu abasuma bakalekufwa, nacimo cine nababembu ngefyo abakolapa bakalekumfwa, cimo cine no muntu wakatina uupanga icilayo.³Kuli ica bubifi icikoishial pali fyonse ificitwa mwisamba lyakasuba, fimo fine ifiko ponena bonsefye. imitiam ya bantunse muliswile ububifi, elo ubushilu buli mu mitima yabo ulo balinomweo. Eico oanuma ya ico bakoya kubakufwa.⁴Pantu uli onse uukokumika kuli bonse abamweo, kuli subilo, ngefyo imbwa yamweo yawamapo ukucila inkalamo iyakufwa. ⁵Pantu abantu bamweo balishibile ukuti lelo abakufwa tabeshibapo kantu nelyo kano. Tabakwata cilambu icili conse pantu ukwibuskisha kwabo kulilabiwa.⁶Ukutemwa kwabo, ulupato, no lunkumbwa fyalilobele akale. Tabakatale abakwatapo incende nakabili muli conse ici kocitwa mwi samba lya kasuba. ⁷Kabiye nshial yobe, kolya umukate obe nensansa ul kunwa umwangashi obe no mutima wakusansamuka, pantu Lesa alasuminisha ukulekusefya imilimo yabune. ⁸Leka ifyakufwala fyobe filekuba lyonse ifya kubulita no mutwe obe ulekusubwa na mafuta.⁹Ulekwikala uwansansa no muakshi obe uo webu watemwa inshiku shonse isha mweo obe shakubulamo ubuyo, inshiku isho Lesa apele webu pe samba lya kasuba munshiku shobe isha kubulamo ubuyo. ico ecilambu cons mu mweo pamulimo obe pesamba lyakasuba. ¹⁰Conse ico iminwe yobe kosanga ukucita ulekubumba pali co na maka yobe, pantu takuli milimo nangu ukulondolola nangu ukwishiab nangu amano kunshinshi uko ukaya.¹¹Ndimwene ifintu ifyakusekesha pesamba lyakasuba; ukucimfyanya kea lubilo tekwa bantu abakobutukisha. Ubulwi tebwa bantu bakukosa. umukate tewa bantu aba mano. ifyuma tefyaba kubantu ababwishibilo. Ububile bwaaba abantu kubatu bamano. Lelo, inshita ne cakukumanya cikakuma bonse. ¹²Cine cine fye, takuli nangu umo uukpishiba ulo inshite yakwe ikoisa. Ngefyo isabi likatwa mwisumb lyakwipailako nolo ifyoni fikatwa muciteyo, abana babantunse balekatwa ku inshita shabubifi ifyp fipumikisha ukuponena pali bona. ¹³Nakabili ndimwene amano pano pesamba lya kasuba munshial ilya iyamoneke iicindami kuli nebo. ¹⁴Kwaliko musumab uunono umwalimofye abantu abanono, elo ne mfumu iikalmba yalishile kulwisha elo kabili no kutebelela ne fya kucandilila ifikalamba. ¹⁵Nomba mumusumba mwalisangilwe umupina umwaume wamano, uyo namano yakwe alipuswishe umusumba. Lelo pantufye, takwali nelo umo uwaibukishe ulya umo wine umuntu umupina. ¹⁶Eico naine nalisondwelele, "amano yaliweme ukucial amaka, lelo amano yamuntu umupina yalisulilwe elo ne fyebo fyakwe tafyumfwika."¹⁷Ifyebo fya abantu bamano ifilandwa balafyumfwa bwino

ukucila ukuounda kwa ntungulushi yonse pafipumpu. ¹⁸ Amano yabune ukucial ifyanso fya bulwi lelo umubembu umo kuti aaonaula ifyabune ifingi.

10

¹Ngefyo balunshi bakufwa balenge fungo lisuma ukulekununka, eico ukutumpa kunono yakonaula amano elo no mucinshi. ²Umutima wa muntu wamano ukumulosha ku kulyo, lelo umutiam wa mu welewele uko mulosha kukuso. ³Ulo umuwelewele ako enda munshial, imitontokanisishe yakwe abula mano eba kuuli onse ati alitumpile. ⁴Ngo mutima wakwa kateka uko kufuilwa wilekufuma pa mulimo yobe. butondolo kuti bwatalalika ukulufyanya ukukalamba. ⁵Kwalibako ububifi uno nebo namona pesamba lyakasuba, umusango wakulufyanya uyo ukofuma kuuleteka: ⁶Abakutumpa balapelwa ififuo fyakulekutungulula, elo abantu bafunguluka balapelwa imilimo yapanshi. ⁷Nalimona uko abasha bakoensha bakabalwe nga basha pa mushili. ⁸Onse uukemba icilindi kuti aponenamo muli cena, elo ulo lonse umuntu umo akotoba icibumab, insoka kuti yamusuma. ⁹Uyo onse uukotoba amabwe kuti acenwa kuli yena elo umuntu uyo koputula icimuti akoba mubusanso. ¹⁰Umfwa sembe lilifupile, elo umuntu ta kalinona, eico afwile ukubomfwa amaka ayengo lelo amano yacito ukwanguka kwa milimo. ¹¹Umfwa insoka esume libe tailasungulwa, nolu tapalakuba ukwangufyanya kuli kasungula. ¹²Amashiwi yawakanwe ka mano yakusenaminwa, lelwe milimo ya muwelewele ilamina. ¹³Nga mashiwi ayakotendeka kulongomoak kufuma mukanwa ka muwelewele, ubuwelewele, bulafuma kunse, elo pakulekelesha akanwa kakwe mulengoloka ukupena kwabibifi. ¹⁴umuwelewele alasandulula amashiwi, lelo takuba kwishiba ifikoisa. Nganinani ungeshiba ifikoisa panuam yakwe? ¹⁵Imilimo ya ba welewele ilanasha bena, pakuti bene tabangeshiba no musebo yakulola kumusumba unono. ¹⁶Kalanda kuli webo, calo umfwa imfumu ili mulumendo, nangu umfwa intungulushi shenu shaamba ukucibondola mulucelo! ¹⁷Lelo uliwakupalwa webo, wecalo umfwa imfumu yobe mwana mwaume wa bashilimuka, anngu umfwa intungulushi shobe bakolya panshita yakulinga pabukose, kabili tepakukolwakolwa! ¹⁸Pamulandu wanunenani umutenge wakulikila mukati nakabili pamulandu wa maboko wakwikalafye inganda ikotena. ¹⁹Abantu balipekenye ifyakulya kuba kusekelela, umwangashi ulaleta ukwanga ku mweo, ne ndalama shaisusha mufikofwaikwa fyonse. ²⁰Wilekutipa imfumu, nangual fye ni mumano yobe mwilekutipa abantu abakankala mu cipinda cobe. pnatu iconi ca mu lwelele kuti casenda amashiwi yobe; naconse cakwata mapindo kuti casalanganya ilyashi.

11 ¹Tumeni umukate wenu pa menshi pantu muka usanga nakabili panuma ua nshiku ishing. ²Cabanye kubali cine lubalki, naku bantu abali cine konse konse, pantu tawaishibe ifinkukuma fikoisa pe sonde. ³Umfwa mumakumbi mwisule imfula yalaipongolwela pe sonde, kabili umfwa cimuti acikawial ukulola kukapinda ka kukulyo nagu ukulola ku kuso, konse uko icimuti cawila, kulya epo cikabelelela. ⁴Onse ulilolesho umwela kuti akana ukulimba, na onse uulolesha amakumbi tekuti asombole. ⁵Ngefyo tamwishiba inshial ya mwela nangu ifyo amafupa yakanya yakula mwifumo limitwe, eco kanshi tekuti wishibe ukubomba kwakwa Lesa, uwapangile fintu fyonse. ⁶Mu lucelo byala ulubuto lobe; ukufiak icungulo, bomba ne minwe yobe ifyo cikokabilwa, ico tawishibile icikatunguluka, cibe ulucelo nangu icungulo, nang ifi nangu filya nangu cibe fyonse fikapalane ubune. ⁷Mucinefye ulubuto lwakulolwa, kabili cintu cabune amenso ukumona kasuba. ⁸Umfwa umuntu aikala imyaka iingi mulekeni abe uwakutemwa muli fyonse lelo lekeni atontokanya panshiku sha mfimfi ishikoisa ico shena shiakfulisha. fyonse ifikoisa bufuminishi bwakuloba. ⁹Samwa, we mulumendo, muli bu musepela bobe kabili leak umutima obe ube uwakusamwa munshiku shabumusepela bobe, Konka conse ca bune ico mutima obe ukabila na conse icili mukumona kwa menso yobe. Lelo wishibe ukwebati Lesa akakupingwilapo pa fintu fyonse ifi. ¹⁰Fumya ubukali mu mutima obe kabili no kusula ubukali ubuli bonse mu mubili obe ici bamusepela na bukose bwa buko mupu.

12 ¹Eco tontonkanya pali kalenga obe munshiku shabumusepela bobe, ulo inshiku shakwafya tashilaisa, kabili ulo imyaka tailaisa ulo webo ukeba ati, "Nebo ntaba nakuselemo muli shena," ²Cita ifi ulo ulubuto lwa kasuba kabili nomwenshi elo ne ntanda fyaba ifya kafifi, na makumbi yakufita yateka panuma ya mfula. ³Ilya ikaba ni nshita ulo abalinda icipango bakatutuma, kabili na baume impalume bakontama, kabili na banakashi abapeela baleka pantu bena banonofye, kabili na abo abalolesha mufilola tabakomone bwino bwino. ⁴Iyo ikaba ni nshita ulo ifibi fya mumusebo fikesalika, kabili ne ciunda ca ku pela caleka, ulo abaume bateluka kwi shiwi lya con na mashiwi ya kwimba kwa bakashana yafumuka ifyo fine. ⁵Ifyo ikaba ni nshita ulo abau,e bakesa kuba no mwenso kumusansama kabili namumisende cabalulo, kabili ulo ifipaso fikokankatika ifine pamo, kabili ulo ubukabilo bwa cifyalilwa bwafilwa. Nolu umuntu akoya ku nganda yakwe lyamuyayaya kabili nabakolosha bakotentemuka mumisebo. ⁶Eco tontonkanya pali kalenga obe ulo umwando wa Silifa taulaputuka nangu icitapilo ca golide tacilatobaulwa, nangu ni citapila ca pa cishiba ca kamfukumfuku caonaulwa, nangu umupeto wa menshi uli tobawilwe pa cishima. ⁷Libe ulukungu tatulabwelela ku munshi uko lwa fumine kabili nomupashi wabwelela kuli Lesa uyo waupele. ⁸"Libusha fye libusha fye," efya landa kasambilisha, "fyonse fine libusha fye." Kasambilisha ali shilimwika kabili ena alisambilishe abantu ubwishibilo. ⁹Ena alisomene nokupelulula nokubika mumuyano amapinda ayengi. ¹⁰Kasambilisha alifwaile ukulemba kukubomfya mucine amashiwi yakololoka ayacine. ¹¹Amashiwi ya bantu bakushilimuka yaba kubati citi casongolwa, kubati ni nsunga ishapopwa mukati sana efyo yaba amashiwi yaba shikulu mukukolonganya kwa mapinda yabo ayo yasambilishiwa kuli kacema umo. ¹²We mwana mwaume wandi, ucenjele nefyo ifikolundwapo; impangilwe ya fitabo ifingi, ifyo ifishukwata

impela kabili nokusoma kwacilisha kuleta ukutompoka ku mubili.¹³Impela ya mulandu panu,ma ya fyonse ilyumfwikile, neci ukweba ati uletina Lesa namalango yakwe, ico emulimo wa muntunse onse.¹⁴Pantu Lesa akaleta ificitwa fyonse mubupingushi, pamo ne fintu fyonse ifyakufisama, cibe ca bune nangu cabubi.

Ulwimbo lwa nyimbo

1

¹Ulwimbo lwa nyimbo, ulwa kwa Solomo. Umwanakashi akolanda ku mwaume. ²Alale, ukuti ena alekuntomona nebo nokutomona kwa kanwa kakwe. Umwanakashi akososa kuli shitata ico ukutenwa kobe kusuma ukucila umwangashi. ³Amafuta yobe yalikwata icena cusuma ishina lyobe kubati mafuta yakofumfumuka nobununko busuma, eco abakashana bakutemenwa webo. ⁴Nebo nsenda na webo kabili fwebo tukobutuka. umukashana akosisha umwine. Imfumu ilindetele nebo mumuputule ya iko . Umukashana akolanda ku mulumendo fwebo tuli abakutemwa; tulyangile palwa webo leka fwebo tusefye ukutemwa kobe, kusuma ukucila umwangashi cifyalilwa ca banakashi bambi ukukumbwa webo. Umwnankashi akososa ku banakashi bambi.⁵Nebo ndimifishi lelo uwakutemwikw, mwebo mwebana banashi ba mu Yerusalemu uwakufita kubati mahema ya ku kedari, uwakutemwikwa kubati fibembi fya kwa Solomoni. ⁶Mwilakundolesha nebo pamulandu nebo ndimufishi, pantu akasuba kalingoca nebo. Abana baume ba kwa mayo balikalipe na nebo, banengele nebo kalinda wa mabala ya myangashi lelo ibala lyandi ilya myangashi nebo ntali linda. Umwanakashi akolanda ku mulumendo⁷Nyeba nebo webo uo umuntima wandi watemwa, nikwi webo ulishisha umukuni obe? Nikwi webo ulengela umukuni obe ukutusha ulo caba akasuba pakati? Nindo nalabela kubati muntu uulekulubantila lubali lwa mikuni ya batemwikwa bobe? Umwaume akolanda ku mwanakashi.⁸Umfwa tawishibile webo wewakuyemba pa banakashi, konka amakasa ya mukuni wandi, kabili cema abana ba mbushi bobe mjupepi ya mahema ya bacemi.⁹Nkokupalanya webo, wemutemwikwa wandi, ku maceleta ya bakabalwe aya kwa farao. ¹⁰Ututobo tobe twakuyemba nefisamo, umukoshi obe na tumyando twa kusama. ¹¹Tukakupangila webo ifisamo fya golide ne fikwingili fya silfere. Namayo akosisa umwine.¹²Ulo imfumu yalisendeme mucipuna ca iko, nardi wandi alikufumya icena. ¹³Umutemwikwa wandi aba kuli nebo kubati kafunda ka muri akasenda ma ubushiku bonse pakati kamabele yandi. ¹⁴Umutemwikwa wandi aba kuli nebo kubati asansanguca maluba ya hena mumabala ya myangashi aya ku Eni Gedi. ¹⁵Umfwa, webo uli wakuyemba we mutemwikwa wandi; umfwa webo ulwakuyemba; amenso yobe ninkunda. Umwanakashi akolanda ku mwaume.¹⁶Umfwa, webo uli wabune, we mutemwikwa wandi eflyo waba uwabunw. Icilimbwa cakunakilila ebusanshi bwesu. ¹⁷Imyalo ya nganda yesu mikedari; insonta shesu cimuti ca milemu.

2

¹Nebo ndiluba lya nsalakweba ilya mu Sharone, akaliluba kasuma umwakubula umwaume akolanda no mwanakashi. ²Nga akaliluba aksuma mummyunda, eflyo ukutetemumwikwa kwandi kwaba, umanakashi akolanda muminwe eka.³Nge cimuti camatete pafimuti fya mutengo, eflyaba umutemwikwa esndi pa baume abanono. Nalikele panshi yacishingwa cakwe nokubekwa ukukalamba, neci sabo cakwe cakulowa mu kumfwika kwandi. ⁴Alilandile ku ng'anda ya mwangashi, kabili ne lamfwa pali nebo kwali kuba kutemwa umwanakashi akolanda kumwaume.⁵utungilile no mukate walowesha uwaima noku nsasamuka na mateke, pantu ndinakile ne citemwiko. Umwanakashi akolanda kumwine eka ⁶ukuboko kwa kwe ukwaku kuso kuli panshi kwe ukwakulyo kulamfukatila umwanakashi akolanda ku banakashi banankwe.⁷Nkofwaya mwebo mulape, mwebana banakashi bakwa Yerusalemu pa tutili mwibusha nangu ukushibusha ukutemwa mpaka aikatemenwe. Umwanakashi akolanda kuli ena umwine.⁸Kulya kuli iciunda camutemwikwa wandi! umfwa, kuno ales, ukusunta pa mulu walupili, ukutoloka pa mulu wa tumpili. ⁹Umutemwikwa wandi alikubati katili nangu kana kansebula; mona, aliminine kunuma ya pansolokoto, ukupusha mu twela twansolokoto.¹⁰umutemwikwa wandi alilandile nanebo no kulanda, "Ima, wemutemwikwa wandi; wemusuma wandi, isa na nebo. ¹¹Mona, umupepo ulipitilile; imfula ilipwile kabili ilile.¹²Amaluba yalimonekele mumpanga;inshita yakutungwila kabili umwimba kwatoni kwilishile, kabili iciunda ca nkunda cilwimfwikile mpanga yesu. ¹³Umukunyu naupisha imikunyu shatunwi sha, ne myangashi ishabalula ,ikopela umununko wa bune. Ima wemutemwikwa wandi, wewayemba wandi, kabili isa ifyo fine.¹⁴We nkunda yandi, mulucengo lyalibwe umwakukufisama sana mukololo kakusululuka aka vmumpili, lekeni nebo mbone icinso cobe. Lekeni nebo ngumfwe ishiwi lyobe pantu ishiwi lyobe lililowe, kabili icinso cobe cakutemwa." Umwanakashio akolanda ku mwaume.¹⁵Twikatile bamumbwe fwebo, tumumbwe utunono uto naula ibala lya mwangashi ico ibala lyamwangashi likobalula.¹⁶Uwatemwikwa aliba wandi nanebo naba uwakwe; ashebula kukati katumaula ne fyaku isekesha. Umwanakashi akolanda ku mwaume ¹⁷kabiye wemutemwikwa wandi, apo amacala tayaleta umwela watalala kabili ifishingwa fibutuke, kabiye c; ube kubati katili nangu kana kansebula palupili lwakulabana.

³ ¹Namayo akolanda ku mwine ubushiku pabusanshi bwandi Nalikufwaishi uyo uo mweo wandi watenwa; Nali mufwaile, lelo nshali waku musanga. ²Nalandile kuli nemwine, "Nko ima no kupitana ukuya mu musumba ukupitana mu tusebo na mu wandi watemwa." Nali mufwaile, lelo nshali wawakumusanga.³Ba malonda balinsangile ulo bali kucita ukushiunguluka kwabo mu musumba. Nalibepwishe bena, "mulimweneko uyo uo mweo wandi watemwa? ⁴Kalipye akashita kanono panuma ya ulo nabapitile elo na musangile uo mweo wandi watemwa. Nalimwikatilile elo kabili nokukana mulekako mpaka na muleta mu nganda yaba mayo, ku ndelu ya uyo uwa njimite nebo. Namayo akolanda kuli

bana mayo bambi.⁵Nkofwaya mulape, mwebana banakashi bamu Yerusalemu, patutuli ne ficitwa mu mpanga, ukwebati tamwaimye nangu ukubusha icitemwiko cisuke acitemeuya.⁶Namayo akoilandila umwine cindo ico icikoisa ukufuma mu matololo kubati cushi, icefungo iyyabune na muri elo no lubani, ne fya bunga fyonse ifiko shitishiwa na bamakwebo?⁷Lolesha, ni ndelu yakwe Solomone; impalume amakumi mutanda yali ishingulwike, abashilika mutanda aba kwa Israeli.⁸Bonse balikaushiwe no lupanga elo balicenjele mubulwi. Cila mwaume alikwete ulupanga pambali yakwe, aliingeshe kufitinya ubushiku.⁹Impumu Solomone aliipangile icipuma caku cimuti caku Lebanone.¹⁰Amolu yaciko ya pangilwe na Silfere; icishintililo ca ciko capangilwe na golide, na pakwikalila insalu yaku kashika. Mukati mwaciko mwaliyemfwe no kutemwa ku bana banakashi bamu Yerusalemu. Namayo akolanda kuli banamayo abamu Yerusalemu.¹¹Kabiyeni fumeni, mwe bana banakashi bamu Sione, no kutamba pa Mfumu Solomone, alikwete cilongwe ico eco nina amufwikile pa bushiku bwakwe ubwa bwinga, pa bushiku bwa nsansa sha mutima wakwe.

4

¹Alale, webo ukliwakuyemba, wemutemwikwa webo uli wakuyemba. Amenso yobe ni nkunda mucifimbo cobe ishikotentemukila panshi ukufuma pa lupili lwa Gileadi.²Utwinno tobe twaba kubati mukuni wa mpaanga shabeyewa, ishikonika ukufuma ku kowa. cila mpaanga ilikweta munina kabili tapali nangu imo pali shena iyafwilwa.³Tumilomo tobe twaba kubati ni ntambo yakukashika; akanwa kobe kakuyemba. Tumatobo tobe twaba kubati fipandwa fya mateke macifimbo cobe.⁴Umukoshi obe waba kubati lupungu lwa kwa Dabidi ulwa kulwa mumilongo ya mabwe, ne kana limo ilya fishangu ifyakobekwa kuli lyena, fyonse ifisangu fya fita.⁵Amabele yobe yaba kubati ninsebula shibili, bampundu ba katili, abakolya mumaluba.⁶Ukufika fye na macaca yafike ne finshingwa fifulumuke, nebo nkonya ku lupili lwa muri kabili naku lupili twa libani,⁷webo uli wakuyemba munshila yonse, wemutemwikwa wandi kabili tamwaba kalema muli webo.⁸Isa nanebo ukufuma ku lebanoni na bwinga wandi, Isa nanebo ukufuma ku Lebanoni; Isa ukufuma pa nsonshi ya Amana ukufuma pa nsoshi ya Sheniri kabili na Hermoni, ukufuma mu ninga ya nkalamo ukufuma mu ninga shalupili lwa mbwili.⁹Webo ulibile umutima wandi, we nkashi yandi, we nabwinga wandi, webo ulibile umuntima wandi, ku kuncubukila fye limo na kasamo akamumukoshi.¹⁰Ifyo caba ubune icitemwiko cobe, we nkashi yandi nabwinga wandi! Ifyo cawamisha icitemwiko cobe ukucila umwanganshi, kabili ne cena camafuta yobe ukucila ifyakununkila.¹¹Tumilomo tobe, we nabwinga wandi, tutonya ubuci, ubuci kabili nomukaka fyaba panshi ya lulimi lobe, icena ca nsalu shobe caba kubati kubati cena ca ku Lebanoni.¹²We nkashi yandi, nabwinga wandi libala lya kwisalilwa, ibala lya kwisalilwa, ekamfukumfuka ka kakatikwa. ibala lya kwisalilwa, akamfukumfuka ka kaka tikwa.¹³Imisambo yobe yaba fiti fya fiti fya mateke nobusalo bwa fisabo, kabili nefya nkula nefya cilimbwa ca nardi,¹⁴Nardi na saferoni, icilolo kabili na kine moni nomusanga onse uwa fya kununkila, muri kabili ne tembusa na fyonse ifyapwililika ifya kununkila.¹⁵Webo ulikamfukumfuka kobala, icishima ca menshi wakutalala, ngemilonga iikoituka ukuma ku Lebanoni.¹⁶Alamuka wemwela wa kukapinda ka ku kuso isa, we mwela wa ku kapinda ka ku kulyo; pungila pe bala lyandi pakweba ati ifyakununkila kwa liko fipele umununko uduma. Leka umufemwikwa wandi ese mwibala lyakwe kabili nokulya ifisabo fyabusalo ubwaliko.

5

¹Umwaume akolanda ku mwanakashi.Ndishile mwi bala lwandi, we ukashu yandi, we nabwinga wandi; ndikolonganikile Muri wandi no twanunkila. Ndilile impumaya buci kumo no buci bwandi; ndinwini umwangashi wandi ku mo no mukaka wandi. Abanandi bakolanda ku mwaume kabili umwanakashi alilile, mwebanandi; akunweni no kuba abakukolwa kumo ne citemwiko.²Nalikulele, elo umuntima wandi walikulola. kuliko iciunda camutemwikwa wandi akokonkonsha no kwalanda ati, " Nyiswilako, we nkashi yandi, we kutemwa kwandi, we nkunda yandi, uwakubulo kukowela wandi, ico umuntwe wandi ulibombe ku cime, umushishi wandi ku mantontontoni ya bushi."³Ndifulile umwingile wandi; Bushe mfwiwe ukufwala nakabili? ndisambile amakasa yandi bushe mungayalenga ukulamba?"⁴Umutemwikwa wandi ali bikile ukuboko kwakwe ukupulukanya mu cipunda cacakwiswilako iciseko, kabili umutima wandi ulikubukile pamulandu wa ena.⁵Nalimine ku kwisula iciseko pamulandu wa mutemwikwa wandi amaboko yandi yalikutonya Muri, iminwe yandi no mutonshi Muri pa cakwililako iciseko.⁶Naliswileko iciseko pa mulandu wa mutemwikwa wandi, lelo umutemwikwa wandi alipilibukile kabili alile umuntima wandi walikulukile. Nalimufwile ntamusangile; Nalimukutile lelo tangasukile.⁷Ba malonda balinsangile ulo balikushinguluka mu musumba. Balingumine no kuncena; ba kalinda pa fibumba balisendele icakuifimba candi ukufuma kuli nebo. Umwanakashi akolanda ku banakashi ba mu musumba.⁸Nkofwaya mweba ukulapa mwebana banakashi ba mu Yerusalemu, icakweba ali nga mukosanga umutemwikwa wandi findo mukolenga fishibukwe kuli ena? icakweba ati ndilwele ukufuma ku citemwiko. Abanakashi ba mu musumba bakolanda ku mwanakashi⁹Bushe ukubune ndo ubwa mutemwikwa obe ukucila na umbi umwaume uwatemwikwa, uwakucishamo ukuyemba mu banakashi? Nindo umutemwikwa obe awamina ukucila na umbi uwatemwikwa icakweba ati, ulitwipwishe ukubula umulapo uwamusango uyu? umwanakashi akolanda ku banakashi ba mu musumba¹⁰Umutemwikwa wa kupeshima kabili wakukashikila, wakutambwa pa baume amakana ikumi limo.¹¹Umutwe wakw wakulopololwa kwa golide, umushishi wakwe wa mpolombo kabili wakufita ni mwankole.¹²Amenso yakwe yali kubati ni nkunda pa mbaliya tumilonga utwa menshi. ayakusambwa mu mukaka yabikwa kubati fisamo.¹³Amatobo yakwe yakuba kubati nimpati nimpata sha ba molwa wa twakununkila nga mputa sha fyakusuba, imilomo yakwe maluba ya mukolwa, ayakokotonya muri.¹⁴Amaboko yakwe fyalishingulwako golide iyakubikwako na

Topasi; ukufuma lwakwe linolya nsofu icakuputikapo Safiri.¹⁵ Amolu yakwe ni nceshi sha libwe lya marbele, ishaku shimpwa pa mashinte aya golide uwakufikapo; imimonekele yakwe ili kubati ni lebanoni, uwakusala nge mukendari.

¹⁶ Akanwa kakwe kalicishamo ukulowa; alitemwikilwe umupwilapo uyu mutemwikwa wandi kabili uyu emunandi, abana banakashi bamu Yeluselema.

6

¹ Bushe umutemwikwa obe ele kwi, umusuma pabanakashi? Ninshi ndo umutemwikwa obe alolele, pakuti tuye ku kumufwaya na webo? Umwanakshi akolanda ku mwaume eka.² Umutemwandi wandi alitentemukile kwibala lya kwe, kumasanshi wafyakunukinkila, ukutontomensha mwibala no kulonganya utumaluba.³ Nebo ndiwamutemwikwa wandi, nao mutemwikwa wandi, atontomeshe tu maluba ne fya kuisekesha. Umwaume akolanda ku mwanakashi.⁴ Uliwabune kubati ni Trisa, mwe mutemwikko wandi uliwabune kubati ni Yerusalemu, wa kulengo umusonkwe ngo mulalo wa bushilika.⁵ Fumyako amenso yobe kuli nevo, ico yakuntinya. Umushishi obe waba kubati mukuni wa mbushi uukotentemukila ukufma kukwanekama ku Gileadi.⁶ Amenso yobe yaba kubati ni mpanga nkota isikoisa ukufuma ku ncende ya kowelapo. Imo na naimo ilikwete ba mpundu, kabili takuli nangu imo iya fwilepo.⁷ Amasense matwi yaba kubati mateke kunuma ya cifumbo cobe. Umwaume akolanada kumwine eka⁸ Kulya kuli abasano amakumi mutanda, nabakaba pambali ikumi limo na cine konse konse, kabili nabakosha na ababula impendwa.⁹ We nkunda yandi uwafikapo wandi, eumo fye; ena emwana mwanakashi wa kwa nyina; uwakoboloka ku mwanakashi wamu fyele, abakashana balimumwene no kumwita uwakupalwa; Abasano na bakashi, bapambali nabo balimumwene, kabili bali na bakashi ba pambali balandile.¹⁰ "Nani uyu uwamonekela kubati niku macaca, ubune kubati mwenshi, uwabalika, kubati kasuba, uulengo musukwe ngo mulalo wa bashilika?" Umwaume akolanda kumwine eka¹¹ Natentemukile ku cilime kucimuti cafitwalo, nokumona ifyakulilwa ifinono ngalimenene kukumona nga cakuti uupukile umukulunyu, kabili nga caku kuti amateka nga yali balwile.¹² Nalitemenwe ukuti naumfwile ngo ule yesha iceleta lya mwana mwaume wa mufum. Bacibusa bakolanda mu mwanakshi.¹³ Bwela, bwela, we mwanakashi uwa pwililika; bwela, bwela pakuti tukumone webo. Umwanakshi akolanda kubanankwe. Nindo uyo ukololesha pa mwanakashi uwapwililika, kubati akocinda pakati kaba mushika?

⁷ ¹ Umwaume akolanda ku mwanakashi Alale ubune amakasa yobe yamoneka mu ndyato wemwana mwanakashi wa mfumu! Ukubulungana kwa matanta yobe kwaba kubati fikosa, umulimo wamaboko ya kwa aolwesolwe wa milimo sha muntu. Umu obe waba kubati ni nsani yobulungana; leka yena ubululisha umwangashi wakusankana. ulufumo lobe lwaba kubati ni mbale ya ngano iyashingulukwa na maluba.³ Amabele yobe yaba kubati ni nsebuba shibili, ba mpundu ba katili. Umukoshi obe kubati lupungu lwa meno ya nsofu; amenso yobe fishiba fya mu Heshiboni pa mpongolo ya Bati Rabimu.⁴ Umona obe waba kubati lupungu lwa mu Lebanoni ulwalungatana na Damaseke.⁵ Umutwe obe waba palilwebo kubati ningamali; umushishi kumuwe obe waakufitulukila nokukashikila. Imfumu ikatilwa ku mishiwa ya iko.⁶ Efyo wayemba kabili efyo watemwikwa webo we mutemwikwa wandi, nokubekwa.⁷ Icimo cobe caba kubati cilya ica lucindu, kabili amabele yobe kubati tupukutu twa cisabo. Nebo nalyebele,⁸ Nebo mkofwaya ukunina lulya lucindu; nevo nkoikatilila ku misambo ya luko. Leka amabele yobe kubati tupukutu twa myangashi kabili leka icena ca mona obe abe kubati maapele.⁹ Leka akanwa kobe kubati myangashi uusuma sana, uukofumfukila bwino bwino umutemwikwa wandi ukutentemukila pa milomo abo abakolala.¹⁰ Nebo ndwamutemwikwa wandi, kabili ena alankabila nevo.¹¹ Isa wemutemwikwa wandi, Leka fwebo tuye mu mpanga; leka fwebo tuyelala mu mishi.¹² Leka fwebo twime pamaca ku kuya kumabala ya myangashi, leka fwebo tumone umfwa ifimuti fya myangashi filibalwile, umfwa fyena filitutile iubuluba nokusapula, kabili umfwa amateke yali namaluba kulya nevo nkoya kukupa icitemwiko candi.¹³ Mondalake ikopela icena ca iko; pa mwinshe epo tukoikala pali imitundu yonse iya fisabo fyakuibela ifipya nefya kale, ifyo nevo nkusungile webo, wemutemwikwa wandi.

8

¹ Namayo akolanda ku mwaume. Nko kabila ukwebati mwebo mwali kubatu ni ndume yandi; uwa inkele mumabele yakwa mayo. Ilyo lyonse nalikukumanya panshi, nali kukutomona, kabili takwali no wakunsusha nevo.² Nali ku kutungulila webo nokukutela mu ng'anda yakwa mayo uyo uwa mfundile nevo. Nali ku kupela ukunwa umwangashi uwakununkila na fimo ifya munshi ifya kunwa ukufuma ku mateke. Namayo akolanda kumwine.³ Ukuboko kwakwe ukwa kukuso kuli panshi ya mutwe wandi no kuboko kwa kulyo kwakwe kuko mfukatila nevo.⁴ Namayo akolanda kui banamayo bambi Nkofwaya mulape mwebo, mwe bana banakashi bamu Yerusalemu, ukwebati mwebo tamwa cilinganye icitemwiko cesu mpaka cipwe.⁵ Namayo waku Yerusalemu akolanda. Ni nani uyu uukoisa ukufuma mu matololo, alishintilile na pa mutemwikwa wakwe? Namayo akolanda ku mwaume. Nali kubushishe webo mwi samba lya cimuti ca mwapele; kulya noko akwimitile webo; kulya eko alikupapile webo, kulya eko akufyele webo.⁶ Bika icikakatilo pa mutima obe, kubati cikakatilo pa kuboko kobe, pantu icitemwiko cakukosa kubati ni mfwa. Ukupelesha kwacine kwaba kubati ku kana leka kubati ni kumbo; ukubilimuka kwakuko kufwampuka kunse; uku kubilimuka kwa cine, ukubilimuka ukwa ku kabisha ukwakucila umulilo uuli onse.⁷ Amenshi yakushila tekuti yashimye citemwiko, nangu kubunda kwa menshi ukucipyanga ukufumapo. Nga cakwebati umuntu alipele fyonse, fikwatwa fyakwe mu ng'anda yakwe pamulundu wa citemwiko, ukupela kuit kwa sushiwa pakalamba.⁸ Bandume bakwe na, mayo bakolanda pa bene beka. Tulikwete nkanshi umwice, na

mabele yakwe yali tayala kula. Findo twingacita pali nkashi yesu pa bushiku ubo bakamulaya mu cupo?⁹Nga cakwebati cibumba, nga twalikulilepo ulupungu lwa Silfere. Nga cakwebati aba mwinshi, twinga muwamy ne fipampa fya mikedari.¹⁰Umwanakashi akoilandila umwine. Nali cibumba, lelo amabele yandi yali nomba kubati nimpungu umwa kuuba; eco ndi mu menso yakwe kubati umo uukoleta umutende.¹¹Namayo akolanda ku mwine. Solomone alikwete bala lya mwangashi mu Baali hamone. Alipele bala lya mwangashi kuli abo abenga sunga. Cila umo ali wakuleta ikana limo ilya mashekele ilya Silfere pa fisabo fya liko.¹²Ibala yandi ilya mwangashi, ilyanndi fyem lili pantanshi yandi nebo; ikana limo ilya meshekele lyobe webo, Solomone, na mashekere myanda ibili yabo aba kusunga ifisabo ya liko.¹³Umwauume akolanda kuli namayo. Webo wiwikala mu mubala, aba longo bandi bakoumfwa kwi shiwi yobe; leka nebo ndwimfwiko.¹⁴Namayo akolanda ku mwaume. Endesha, we mutemwikwa wandi, elo ube kubati katili nangu insebula iilume palupili lwa fyakununkila.

Esaya

1

¹Icimonwa cakwa Esaya mwana mwaume uwakwa Amose, Ico aishile kumona pali Yuda na Yerusalemu, munshiku shakwa Usia, Yotamu, Ahasi, elo na Hisekia, ifumu yamu Yuda.²Umfweni, mwe myulu, elo mupele ukuti, mwe sonde; pantu Yewe alilandile: "ndilishishe bwino noku kusha abana, lelo nsangukile nebo."³Ing'ombe ilishiba umwine, na kabalwe mulimba wakwa cibinda wakwe, lelo Isreale teshibile, Isreale takoiluka."⁴Akalanda! we luku, mwe babambu, abantu abafininwa na mampulu, abantu bufya bwaba ncita tubi, mwe bana baume abacita amafisa kanwa! Balishile Yawe, balishile uwa mushilo wakwa Isreale, baliicitile abeni kuli ena.⁵Nindo mucili muko umwinwa? Nindo mukosangukila nakabili elo na kabili? Umutwe onse uli lwele, umutima onse ulinakile.⁶Ukufuma palyantilo yamakasa ukufika pa mutwe takuli ici putulwa icishele ukwabula ukucenwa; Filonda fye, ne fikwebululwa, ne filonda fyakwisuka, tafisalikle, no kuwamisha, ukukakilwa, nangu ku bombelwa na mafuta.⁷Icalo cenu cilyo nawilwe, imisumba yenu ilyo celwe' amabala yenu ayali muceni cenu, abeni bakoyonaula ukuyasha mubonaushi, ukucimfiwa na beni.⁸Umwana mwanakashi wa mu Sione alishele kubati ni tuti mwibala lya mwangashi, kubati cinshingwa mwibala lya fibimbi, kubati musumba watebelelwa.⁹Yawe wamilalo ngabulo kutusha fweba abanono, nga twali kubatini Sodomu, nga twali kubati ni Gomora.¹⁰Umfweni icebo cakwa Yowe, mwebo ba kateka ba mu Sodomu; kutikeni kufipope fyakwa Lesa wesu, mwebo mwe bantu ba mu Gomora: ¹¹"Bwanshi ubwingi bwa fya malambo kuli nebo?" efyo alanda Yawe. "Ndikwete ifya kulinga mumalambo yakoca yaba sukusuku, ne minofu wa finama fyakwina; na mumulopa wa kwa cilume wa ng'ombe, uwa mpanga nangu imbushi nebo nshibekelwamo."¹²Ulo mwaisa mukumonekela kuli nebo, ninani ukabila ifi kuli mwebo, ukunyantaula mu mansa shandi? ¹³Mwileta nakabili umutulo wabula ubupilibulo; ububani buli bwa mu selu kuli nebo; ukulongana kwa mweshi upya no kwa masabata kwenu nebo tekuti ndekelele uku kulongana kwa bubifi.¹⁴Nalipata nebo imyenshi ipya yenu ne mitebeto yenu iya sontwa; fyaba cisendo kuli nebo; Ndili nakile uku fishipikisha ifi. ¹⁵Eco ulu mwatambalika maboko yenu mukupepa, nebo ndafisa amenso yandi kuli mwebo; nangu fye mwingaleta mapepo ayengi, nebo nshaumfwe; iminwe shenu shili swilemo no mulopa.¹⁶Sambeni, iwamyeni mwebene, fumeni ububi bwaficitwa fyenu kucinso candi; lekeni ububifi; ¹⁷Sambilileni ukucita icabune, fwayeni umulinganya, afweni aba titikishiwe, peni umulinganya kubabula wishi, cingilileni ba muka mfwilwa."¹⁸"Iseni nomba, no kuleka fwebo tulanshanye capamo," efyo Yawe aeba, "nangu imemba shenu shaba ishakukashika shani, shikaba ishakubuta nge mfula yabungululu; nangu shingaba ishakukashikisha shani kubali ni nsalu, shikaba kubati butonge."¹⁹Nga mukofwaya elo no kubela, mukalya ifya bune ifya mucalo. ²⁰"lelo umfwa mu kakana no kusanguka, ulupanga lukamyonaula mwebo," pantu akanwa kakwa Yawe kalilandile ici.²¹Umusumba uwali uwacine wa alukashani cilende1 Uyo uwa ishulemo umulinganya waliswilemo ubulungami, lelo nomba ulishilemo bakepaya. ²²Silfere yenu alisangukile icisha sangulilwa, umwangashi wenu uli sankene na menshi. ²³bakankala benu nibacisanguka na bampani ba bango; onse alitemenwe amafisa kanwa kabili bakobutukila amalipilo. Tabako cingilola abakubula wishi, nangu kucita ici yene kuli ba mu kamfwilwa. ²⁴Eico uku eku bisha kwa kwa shikulu yawe uwamilalo, uwa bulamba wakwa Isreale: Akalanda kuli bena! Nkocita icilandushi kufibambe fyandi, kabili nkoilandwila ne mwine pa balwani bandi; ²⁵Nka pilibuli ukuboko kwandi palwa mwebo, Sangululeni ifiko nge cela kabili mufumwemo fyonse fiko fyenu.²⁶Nkabwekeshapo abapingushi benu nga pakubala, naba kalungika benu nga pakubala, nab kalungika ico mukesa kwitwa umusumba wa bulungami umushi wacine."²⁷Sione akapuputulwa no mulinganya, na balapila bakwe ku bulungami. ²⁸Abasangushi naba bembu bakashonaulwa capamo, nabo abasula Yawe bakaloba. ²⁹"Pantu mukesa lengwe nsoni nge amuti camiterebinti ico mukabila, kabili mukase bana pa mabala ilyo musalile. ³⁰Pantu mukaba kubati mutelebinti uo amabula yomine, kabili kubati libala lyabula menshi. ³¹Umwauume wabulamba akaba kubati cani cakuma, ne mulimo yakwe kubati lubingu; bakapila pamo bonse, kabili takwakabe uwakubashimya."

2

¹Ifintu ifyo Esaya umwana mwaume wakwa Amosi amwene mu cimonwa, palwakwa Yuda na Yerusalemu. ²Cili no kuba munshiku sha kukupelekesha icakuti ulupili lwa nganda yakwa Yawe lukaba uwakwiminina ngo lwakulepesha ulwa mpili, kabili lukemishiwa pa mulu wa tupili, ne uko shonse shikala kupitako. ³Abantu abafula bakula kwisa no kulanda, "Akwiseni, nacitilekuya tulekunina ku lupili lwakwa Yawe, ku nganda yakwa Lesa wakwa Yakobo, ukuti engatufunda

imibele yakwe imo imo, kabili twingalakwenda munshila shakwe." ico ukutulo mu sini emukafuma, kabili icebo cakwa Yawe ukutula ku Jerusalemu.⁴ Akulapingula pakati ka nko no kulamwina abantu na bantu; bakafule mpanga shabo mu fya kulinina, na mafumo yabo mu fya kutungwilako; uluko talkwakulaimya ulupanga pa liko lunakwe, nangula ukulakukansha aba nkondo ukutwalilila.⁵ We nganda yakwa Yakobo, akwisa, no kuleka tulekwenda mu lubuto lwakwa Yawe.⁶ Eco mulilekeleshe abantu benu, inganda yakwa Yakobo, pantu baliswilemo ifishilano ukutula ku kabanga no kulekubuka mbuko kubati ba filishiti, kabili babefunkana mu minwe nabana baume abena fyalo.⁷ Mpanga yabo iliswilemo Silfere na golide, no kubule icakwiminika ubunoushi bwabo; mpanga yabo makabili iliswilemo ba kabalwe nangula icakwiminika amacelela yabo.⁸ Mpanga nakabili iliswilemo utulubi bali kushinshimuna icakupanga fye ne maboko ya bantu, ifintu ifyo iminwe yalikupanga.⁹ Abantu bakulalengwa ukwimomina panshi no muntu umo umo bakoponenani panshi; muli ici mwilekubalenga ukwima.¹⁰ Kabuyeni mu fifulo ifya fimabwe ifyakusansuka no kubelama mu mushili ukufuma ku kutinya kwa kwa Yawe kabili ukufuma ku bukata bwa kupulamo kwakwe.¹¹ Amenso yakusansabala aya muntu yakabweseshiwa panshi, ne cilumba ca bantu ku kafwama, na Yawe eka fye akasansabala pali bulya bushiku.¹² Eco kukaba ubushiku bwakwa Yawe wa milalo ubwa pali onse uwa cilumba no kuimya, na pali onse uwa niya kabili akabwekeshiwa panshi.¹³ Kabili pali yonse imikedary yaku lebanoni lyakuba iyakulepa kabili iyakwimishiwa pa mulu kabili palwa yonse mioke yaku Bashani.¹⁴ Bulya bushiku bwakwa Yawe wa milalo bukaba bwapa mpili isha kusansuka, napalwa tupili tonse utwaimishiwa pa mulu,¹⁵ napalwa lupungu lonse ulwasansuka na palwe linnga lyonse ilya cibumba likawishiwa,¹⁶ Na palwa ngalaba sha ku Tarshishi, na palwa fipe fyonse ifyabune ifyakuya.¹⁷ Icilumba ca muntu cikabweseshiwa pa nshi, no kusansabala kwa bantu ku kawishiwa panshi; Yawe ekafye akasansabala pali bulya bushiku.¹⁸ Utulubi tukapita tonse fye umupwilapo.¹⁹ Abantu bakalakuya mu ninga sha fimabwe na mu filindi fya pa mumushili, ukufuma ku kutinya kwa kwa Yawe, no kufuma ku bukata bwakupulamo kwakwe, ulo akoima kukututumya icalo.²⁰ Pali bulya bushiku abantu bakaposa utulubi twabo utwa Silfere notwa golide tuntu tapangile utwabo ku kuleshinshimuna bakalekutuposa ku mfuko naku tususu.²¹ Abantu bakalekuya ku mensdo mu fimabwe na mu fimilale fya fimabwe ifya kusumbuka, ukufuma kukutinya kwakwa Yawe no kufuma ku bukata bwa kupulama kwakwe, ulo akoima kukututumya icalo.²² Leken i ukulekutetekela mu muntu, uyo umupu wa mweo waba mu myona yakwe, ico wakulinga ndo?

3

¹ Moneni, shikulu Yawe wa milalo ali mukusenda ukufuma mu Jerusalemu no kufuma mu Yuda ifyakutungilila ne fyabwafwilisho; konse ukupelwa kwa mukate no kupelwa kwa menshi,² Umwaume wabulamba ne mpalume, kapingula na kasesema, umo uucita ulubuko na bakalamba,³ Mushika wa makumi yasano na bekashi bakucindama, ba kabilo, abaishibisha ukufula na ingishikweba ya mashiwi.⁴ Nkabika misepele yafye nge ntungulushi shabo, na bacece bakateka pali bena.⁵ Abantu bakatitikishiwa. cila umo no munankwe, na cila umo na mupalamano wakwe; umwana akasalula umukalamba, na babwekeshiwa panshi bakalweshabakucindama.⁶ Umwaume akabula na ndume mu nganda yakwa wishu no kula nda ulikwete icakufimbana; ba ka teka wesu, kabili uleke uku kona ula kube muminwe shesu.⁷ Pali bulya bushiku akesa kupunda nokulanda ati; Nebo nshabe kaposha; Nebo nshikwete umukate nangu fyakufwala. Mwebo tamwanenge nebo ukuba kateka wa bantu.⁸ Pantu Jerusalemu alipuntwile na Yuda aliponene, pantu ukulanda kwabo ne ficitwa fyabo filyalukile Yawe, ukonaula menso yabukata bwakwe.⁹ Ukumoneka pa finso fyabo kuli babelele bukambone palwa bena; fikalanda pa kwa lubembu lwabo kubati ni Sodoma; taba lufisa. Akalanda kuli bena! Pantu bali Pwishishe icikukuma pa bene beka.¹⁰ Eba umulungami ukwebati cikabe ca bune, pantu akalya icisabo ca picitwa fyakwe.¹¹ Akalanda ku mbifi! cikabe cakubipa kuli ena, pantu ukubweshapo kwaminwe yakwe kukacitwa kuli ena. Abantu bandi abaice eba batitikisha, na banakashi eba teka pali bena.¹² Abantu bandi, abo abamitungulula mwebo ebamilo fya no kufulunganya ukulolelo nshila yenu mwebo.¹³ Yawe aleminina kukulubulwisha; aliminine ku ku shinina abantu.¹⁴ Yawe akoisa no bupingushi pa bakalamba ba bantu ne ntungulushi shabo; "mwebo mulyonawile ibala lya mwangashi; kapoka waku balanda ali mu mayanda yenu.¹⁵ Nindo mukoshonawila bantu bandi no kupela ifinso fya ba landa? uku kulanda kwa shikulu Yawe wamilalo.¹⁶ Yawe alanda ukwebati pantu abana babakashi ba mu Sion bali isansabike, bako enda ne mikoshi yabo iyakutongomoka, na mesno yabwangashi, bakoenda ne ntampulo ishinono ulo ba koya, bakocita ici unda ca kusenkelo ukufuma ku fikosa ku nkolokoso shabo.¹⁷ Eico shikulu akocita ifiseseya mu mitwe yabana banakashi bamu sion, na Yawe akabacita amapala.¹⁸ Pali bulya bushiku shikulu akafumya ifisamo fyabo ifyapa nkolokoso, imipango ya mumutwe,¹⁹ ifisamo fya mumukoshi, Ifisamo fya matwi, ifikosa, elo ne fitambala;²⁰ Ififimbo fya kumutwe, iminyololo yapa nkolokoso, imishipi, elo no mwakusendela ifye fungo lya bune, ne miti ye shuko.²¹ Akofumya ininda minwe elo nefisamo fyapamona;²² imingila ya pa mitebeto, ifinkuku, ne nsalu shasenkebelo, utufyola twakumaboko ya banamayo;²³ Utulolani twakuminwe, kolokondwe wabune, ifibo fya kumutwe, elo ne fifimbo.²⁴ Icilingile ifungo lyabune pakesa kuba ukununka umukusa; kabili icilingile umushipi, pakaba umwando; icilingile imishishi yakusakulwa ubune, pakaba inkusu; kabili icilingile umwingila. pakaba icakufimba icimasaka; no kuba abashishikwapo mwipunda lyakuyemba.²⁵ Abaume benu bakapona kulupanga, na Abaume bamaka benu bakapona mu nkondo.²⁶ Impongolo shamu Jerusalemu shikalila nokuloosha; kabili akaba eka elo nkekala panshi.

⁴ ¹ Palibulya bushiku abanakashi cine lubali bakekatilila kumwaume umo nokutula ati, "ifyakulya fyesu tukalya; ifyakufwala fyesu tukafwala. Lelo leka tupitekofye ishina lyobe kukufuuyapo umusebanya wesu." ² Palibulya bushiku

umusambo wakwa Yawe ukuba uwabune kabili uwakukatamisha, kabili necitwalo cemucalo cikaba icabune kabili icakutemuna kuli abo abapusushi mu Isreali.³Cikaba icakucitika ukuti uukashalamu sioni na uyo umu ukoshala mu Yerusalemu akaba uwakwitwa uwamushilo, cila umu uwalembwa nga uwa mweo mu Yerusalemu.⁴Icikitika ilyo shikulu akaba uwakuwasha ububifi bwabana banakashi ba sioni, kabili akaba uwakuwamya ifyatolele nomulopa ukufuma mubamu Yerusalemu, ukumfya inshila shabupingushi bwamupashi kabili nomupashi namulilo ukobilimuka.⁵Nomba pamusumba onse uwa lupili lwa Sioni kabili napamulu wacende yakuumanimapo, Yawe alinokupanga ikumbi necushi mukasuba, kabili nokubengeshima kwebingu lyamulilo mu bushiku cikaba bucingo pamulu wabukata bonse.⁶Cikaba cakwikalamo kucitelelwe munshinta yakasuba ukufuma kucikabilila, kabili icakufisamamo necakuubamo ukufuma kumabimbi yakumfula.

5

¹Lekeni nebo njimbile umutemwikwa, ulwimbo lwa mutemwikwa wandi pe bala lya mwangashi. umutemwikwa wandi alikwete bala lya mwangashi palupili la mupundo. ²Ali limishe, alifumishe amabwe, no kubyala mo umwangashi wakusoboloka. Alikulile ulupungu pakati kaliko, kabili alikulile icakufininako umwangashi. Ali lilolele ukutwala imyangashi, lelo lya twelefywe imyangashi ya mpanga.³Eico nomba, mwe bekashi bamu Yerusalemu no mwaume wa mu Yuda, pinguleni pali nebo bala lyandi ilya mwangashi. ⁴Ngapayamusango ndo fyali kucitika pe bala lyandi ilya mwangashi, ico nebo nshacitapo? ulo nebo na lifwaile ukufumya imyangashi indo lyafumishi imyangashi ya mpanga? ⁵Nomba nebo nkomyeba ifyo nkoita kwibala lyandi ilya myangashi; Nko pumyamo ulubao lwa liko, Nko lyalwila mu mulemfye, nko wisha ifibumba fyaliko, kabili likanyantaulwa panshi. ⁶Nebo nkalileka likonaike, kabili talya katungwilwe nangu ku limininwa. Mwipunda lilya, fifungwa ne myunga fika mena mo. Nebo kabili nka konkomesha amakumbi ukukana lokeshapo. ⁷Pantu ibala lya mwangashi lyakwa Yawe wamilalo ni nganda yakwa Isreali, kabili no mwaume wa mu Yuda uwalimbwa wakwe uwakumusekesho; alilolele umunganya, lelo mwipunda lilya, mwali ukwapayana; Pa bulungami lelo, mwipunda mwali, ukupunda palwa bwafilisho. ⁸Akalanda kuli bao abako lunda inganda ku nganda, abako lunda ibala kwi bala, mpaka takuli incende iishile, kabili mwebo mweka nimwe mushele mu calo! ⁹Yawe wamilalo alinjebele, amayanmda ayengi yakashala ifi bolya, na yakalamba elo na yabune yene, ukwabula umwikashi uuli onse. ¹⁰Pantu ibala lya mwangashi amakoli ikumi likatwalafye icipimo cimo, ne cipimo cimo ica mbuto cikatwalafye efa. ¹¹Akalanda kuli abo ababuka kumacaca ukufwaya icakunwa cakukalipisha abo aba shinga shinga ukucesha ubushiku mpaka umwangashi wababilimuna. ¹²Ba kwata umutebeto na nsango, impango akaoma, icimpeta, no mwangashi, lelo taba koishiba umulimo wakwa Yawe, lelo taba koishiba umulimo wakwa Yawe, nangu kukutuluka kuficitwa fya minwe yakwe. ¹³Eco kashi abantu bandi balile mubusha pa kubulwa ukwiluka; Intungulushi shabo ishakucindama shiko ikala ne nsala, na bantu Yawe, Yawe babo tabakwete ifyakunwa. ¹⁴Eco kanshi ku mbo kulikushishi ubukabilo kabili kulyasamwine akanwa ukwabula umulingo; abakankala babo, abantu, intungulushi shabo, na ba busokololo elo nabo abatemenwe pali bena, bakoponena mu mbo. ¹⁵Umwauume akapatikishiwa uku kontama panshi, no muntunse akaba uwakucefiwa amenso yaba panshi yakesa kuposwa panshi. ¹⁶Yawe wamilalo aka sumbulwa mu mulinganya wakwe, na Lesa uwamushilo akailanga bumushilo kubulungami bwakwe, ¹⁷Elo impaanga shikalya nga mu mulemfye washiko, na mufya Onaulwa, abana ba mpanga ba kalya kubati balebeshi. ¹⁸Akalanda kuli abo abatintila amampulu ku myando ya buwelewele na ba tintila ulubembu kubati mukungo we celeta. ¹⁹Akalanda kuli abo abalanda ati, "Lekeni Lesa endeshe, lekeni abombe mukwa ngufyanya ukuti tucimona ukucitika; kabili lekeni amapange yawa mushilo wakwa Isreali yese, pakwebati muleke tube shibe. ²⁰Akalanda kuli abo abeta ububifi ubune, no bune ububifi; abo abemininako imfifmi kubati lubuto, no lubuto kubati nimfifmi; abemininako ifyakulula kubati fyaku lowa, ne fyakulowa kubati fyakulula! ²¹Akalanda kuli abo aba bamano mu menso yabo, no kushilimuka mukwishiba kwabo! ²²Akalanda kuli abo bakacimfya ku kunwa umwangashi, ne nceshi mukusankanya ifyakunwa ifya kalipisha; ²³Ulukelela ababifi palwa malipilo, no kutanya abakaye insambu shabo! ²⁴Kanshi nomba ngefyo lulimi mulilo loca icani, kabili ngepyo icani cakuma ciwila mulubingu lwa mulilo, eco umushila wabo ukabola, ne luba lyabo likolullwa kubati lukungu. Ifi fikacitika pantu balikene amalango sushishe icebo cawa mushilo wakwa Isreali. ²⁵Kanshi nomba ubukali bwakwa Yawe bulimine pa bantu bakwe. Ali fishishe no kuboko kwakwe pali bena kabili ali ba kandile. Impili shikotutuma, ne fitumbi fyabo fili kubati fisoso mutulolo twabo. Muli fi fintu fyonse ubukali bwakwe tabucepa; lelo, ukuboko kwakwe kuvili kulitambalele. ²⁶Akemya pamulu intalapo yacishibilo pa nko shakutali no kulishisha abo bonse abali ku mpela ye sonde. lolesha, bakoisa mukubutukisha elo na mukupumikisha. ²⁷Takuli wakupompoteka nangu kuipuntula pali bena; takuli uushipwile nangu ukulala. Nangu imishipi shabo ukusekel, angu inshinga shapandyato shabo ukupatuka. ²⁸Imifwi shabo shakutwa na mata yabo yonse yalyongeme; bakabalwe babo amabondo kubati kabwe, ne mipeto ya maceleta yabo ku bati cipupu. ²⁹UKubuluma kwabo kukaba kubati ni nkalamo; bakabuluma kubati musepela wa nkalamo. babuluma no kwikata lyakulky noku itakanisha kumbi, ukutali waku ipususha. ³⁰Pali bulya bushiku bakaibulumina kubati nifilya bemba abuluma. Nga cakwebati uuli onse alolesha pa calo, akamona imfifmi noku cila; no lubuto lukacitwa imfifmi pa makumbi.

6 ¹Mu mwaka umu imfumu Usia afwile, Nebo nalimwene Shikulu alikele pa cipuuna cabufumu; alimishiwe no kutumpuka, ne fisempe fya mwingila wakwe fyalishishe tempele. ²Panuma wakwe pali minine baserafi; cila umu alikwete amapindo mutanda; na yabili yalifimbile icinso cakwe, kabili na yabili alifimbile amakasa yakwe, elo na yabili alikupupukilako. ³Cila umu alikwita kuli umbi no kulanda ati, "wamushilo, wamushilo, wamushilo, Yawe wa milalo! sonde

yonse liliswilemo ubukata bwakwe."⁴Imifula ya fiblelo yalisunkene ku mashiwi yabo abo bali bilikisha, ne nganda yaliswilemo icushi. Elo nebo nalandile ati, "Akalandi kuli nebo! Pantu ndyonaikile. ⁵Pantu nebo ndi muntu milomo ishasangulwa, kabili nebo njikala pakati ka bantu ba milomo isha sangululwa, Pantu amenso yandi yali mwene mfumu, Yawe, Yawe uwa milalo!"⁶Elo umu pali ba Serafi alipupukile kuli nebo; alikwete ikala lya mulilo muminwe yakwe, ilyo asendele no lumano ukufuma pa cipao. ⁷Alikete pa kanwa kandi nalyo noku landa ati, "Mona, ici caikata imilomo yobe icilubo cobe cilisendelwe, no lubembu lobe luli fimbilwepo."⁸Ndyumfwile ishiwi lyakwa shikulu lyatila, "Ni nani nebo nalatuma; ni nani alatwilako fwebo?" Elo Nebo nalandile ati, "Epo Ndi; ntumeni nebo."⁹Alandile ati, "Kabiye kabili webe abantu aba, 'Umpweni, lelo mwiiluka, Moneni, lelo mwiishiba."¹⁰Lenga imitima shaba bantu ukukana shikala, na matwi yabo ukukutwa, kabili na menso yabo kupofula. Pantu limbi kuti bamona na menso yabo, no kumfwa na matwi yabo, elo no kwiluka ne mitima shabo, elo kabili bapilibuke no kuba bakuposhiwa."¹¹Elo nebo nalandile ati, "Shikulu, cikalepa shani? Alyasukile, "Mpaka imisumba ya shonaulwa mu fyako naika no kushala umwabula abekashi, na mayanda umwabula bantu, ne calo uku ponena mucaletelesiwa ica poswa, ¹²Kabili mpaka Yawe atuma abantu ukutali kabili ukushalafye kwa calo kuli ukukalamba."¹³Nangu cingaba ukuti ikumi lya bantu lyasha lamo muli ci, nakabili cikonaulwa; ngo muterebinti nangu ngo muoke wapululwa kabili uyo icishiki cauko cashala, ulubuto lwa mushilo luli mu cishiki caciko.

7

¹Mu nshiku shakwa Ahaz umwana mwaume wakwa Jothan umwana mwaume wa kwa Uziah, Imfumu ya bena Yuda, Rezin imfumu yabena aram, na pekah umwana mwaume wa kwa Remaliah, imfumu yabena Isreali, alile ku Jerusalemu ku ku lwishanya na yena, lelo tekuti baicimfye. ²Calisebelwe ku mganda ya kwa Dabidi ukweba ati Aram alicitile inkambi mu Ephraim. Umutima wakwe walitutwime, no muti,ma wabantu bakwe, ngefyo ifimuti fyamu mutengo fisunkana mu mwela.³Elo Yawe alilandile kuli Isaiah, "kabuye ufume no mwana obe umwaume shiar-Jashub kukumanya Ahaz pampela ya umwakupita amenshi yamucishiba capamulu, umusebo waya kucifulo caba kuwasha insalu. ⁴Mulekuweba; alikukengela, ikalatondolo wilakuba no mwenso nolo ukutina pali ifi fintu fubili ifyakutinya ifyabo ifyakukaba, pabukali bwakutinya bwa kwa Rezin na Aram, elo na Pejali umwana mwaume wakwa Remaliah.⁵Aram, Ephraim, no mwana mwaume wakwa Remaliah balipandile abubi paliwebo; balilandile, ⁶"Leken i tusanse Yuda nokumutinya, elo lekeni tutobe muli ena tubikepo ne mfumu yesu mulya, umwana mwaume wakwa Tabeel."⁷Shikulu Yawe akolanda, "Tacakabepo tacakacitike, ⁸Pantu umutwe wa kwa Aram ni Damaseke, no mutwe wa kwa Damaseke ni Rezin. pa myaka amakumi mutanda na isano, (65) Ephraim akafwantaulwa elo tamwakatale amuba abntu. ⁹Umutwe wakwa Ephraim ni Samaria, no mutwe wakwa Samaria mwana mwaume wakwa Remaliah. nga mwebo tamwikele abakukosa mucicetekelo, icine fye tamwakalekwikala abakucingililwa."¹⁰Shikulu kabili alilandile kuli Ahaz, ¹¹"Ipusha icakwishibulako Yawe Lesa obe; wipushe palwa ico mukushika nelo mukulepa pamulu." ¹²Lelo Ahaz alilandile, nsha kepushe, nelo ukulekwesha Yawe."¹³Elyo Isreali alyasukile, "kutikeni, mwe ba nganda ya kwa Dabidi. Bushe cilicepele kuli mwebo mwe bantu ukwesha ukutekanya kwa bantu? Bushe kuti mukoesha nokutekanya kwakwa Lesa wandi? ¹⁴Eico shikulu umwine akapela mwebo icishibilo; moneni; lemukashana akemita, no kufyala umwana umwaume, elo akenikwa ishina Immanuele. ¹⁵Akalekulya umukaka no buci ulo akalekwishiba ukukana icibi kusala icabune.¹⁶Pantu ulo umwana talaishiba ukulekukana icibi no kusala icabune, icalo ico imfumu shibili shikokutinya akashala icibolya. ¹⁷Yawe akaleta pali webo, pa bantu bobbe, na pa ba mu nganda ya kwa wiso inshiku ishi shabakonelo bumu ukulekufumafye ulo Ephraim apatukile ukufuma kuli Yuda akoleta pali mwebo imfumu ya bena Assyria."¹⁸Pa nshita ilya Yawe akalishisha lunshe umunsoli ukulekufuma ya Egipto iyapalali, elo no lushimu ulukofuma ku calo ca Ashuri. ¹⁹Bakalewisa bonse noku kupa mu mikonko yonse, umilale yafimabwe napafimpusa fyonse ifyanyunga elo na fyonse ifyamulemfwe.²⁰Pali ilya nshita shikulu akabeya na kayembe ako baletete kwi shilya lyamulonga wa mulonga Euphrate ku mfumu ya Assyria umutwa na masako ya ku molu; kabili kakapyanga no mwemfu. ²¹Pali bulya bushiku, umuntu akateka ifyamweo, akaombe akakola ne mpaanga shibili, ²²elo pamulandu wabwingi bwa mukaka uyo bakalekupela, akalekulya umukaka, onse ukashala mu calo akalekulya umukaka no buci.²³Panshita ilya, mumabala yamyangashi umwalikuba imyanhghashi ikana limo pamutengo wa mashekele ya silifa ikana limo. Tamwakalekuba nelo cimo kano bacilasa ne myunga. ²⁴Abaume balekulya kulya mukulunga na mata, pakwe ati yonse mpanga mukalekuba bacilasa ne myenga. ²⁵Bakalekwikala ukutali ukufuma mu mpili shonse umwalikulimwa no lukasi, pa kutina ficilasa ne myunga; nomba ikacekuba incende umu ingombe ne mpaanga shilila

8

¹Yawe alilandile kuli nebo, "Buula ica kulembapo icikulu no kulembapo, "Maeri-shalali-Hashi Basi; ²Nketako bakambone bacishinka abakunjiminako Uriah shimapope, na Zechariah umwana mwaume wakwe Jebezekiah."³Nebo nalile kuli kasesema umwanaka, elo ali mite no kufyala umwana mwaume. elyo Yawe alilandile kuli nebo, "kuta ishina lyakwe maeli-shalali -Hashi-Basi. ⁴Elo ulo um waice teshibile ukulila, Tata wandi na 'mayo, wandi ifyuma fya mu Damaseke elo ne ca kutapa ca mu samaria fikalekusendwa ne mfumu ya Assyria."⁵Yawe alilandile kuli nebo nakabili, ⁶"Pantu aba bantu balikene amenshi yakuwama aya mu shiloa, elo alisansamukile pali Rezin no mwana mwaume mwaume wakwa Remaliah. ⁷Eico shikulu ali pakuleta pali bena amenshi ya mu mumana, aya maka elo ayengi imfumu ya Assyria no bukata bwakwe bonse. cikesa kupalala monse mu mipuma ya milonga.⁸Umulonga uleisa ukapongolokela muli Yuda

ukupalala no kulekupita. Mpaka ikalekufika kumukoshi obe. Amapindo yaciko ayakufunguluka yakesusha mubwipi yacalo cobe, Immanuel.⁹ Imwe mwe bantu mukatobaulwa mutupimfya. Kutikeni bonse mwe fyalo fyaba akatalamukila; mulekupekanaka nkondo nokuleitobaula mutupimfya; mulekusokela mwebene elo mulekutobaulwa mutupimfya.¹⁰ Pekanyeni ubwanshiko, lelo tacakalekubomba; landeni icipope, lelo tacakalekukonkwa, pantu Lesa ali nafwebo.¹¹ Yawe alilandile kuli nebo, nokuboko kwakwe ukwa maka palinebo, elo alinsokele ukukana endela munshila ikoendelamo aba bantu.¹² Wila kwita kupangila conse ico aba bantu bakoita ukupangila, tawakekutina ico bakotina, elo mwilakutumuka.¹³ Ni Yawe wa nko uyo mukalekucindika ngo wamushilo; noi ena eo mwebo mufwile ukulekutina, elo ni ena eo mwebo mufwile ukulekututuma.¹⁴ Akalekuba incende yamushilo lelo akaleba ilibwe lyakuipununako, elo icilibwe ca kutalansunkako kuli bonse abamu mganda yakwa Isreali, elo akalekuba iciteyo elo nge cakwiklatwamo ku bantu ba Yerusalemu.¹⁵ Abengi bakaipununa ko na kupona elo nokutobeka, no kubekata elo nokupokwa.¹⁶ Ulekukakilila ubunte ubu, ulekukomenena mama funde, nokuyapela kuba sambu bandi.¹⁷ Nkalekulilela Yawe, uufisa impumyi yakwe kuba nganda yakwa Yakobo; nkalekutetelamuli ena.¹⁸ Monani, nebo na bana abo Yawe ampela baba fyakwishibilako elo ifyakupapusha muli Isreali ukufuma kuli Yawe umwine wafita, uwaikala pa lupili lwa Sion.¹⁹ Ba kalekulanda kuli webu, "Ipusha ku babuka nengulu," abo abakucelebanya ngabakolanda Pamulandu wabakufwa. Nomba abantu bushe tekuti balekwipusha kuli Lesa wabo? Nindo bushe bengalekwipusha kubakufwa mucifulo caba mweo? ²⁰ Ku mafunde elo na kubunte! nga tabalekulanda ifyo fintu, pantu ninshi tabakwete ulubuto lwakumaca.²¹ Ba kalekupita mu calo camasakamano yakalamba ne nsala ulu bali ne nsala, bakalkuba no bukali nmo kutipa imfumu yabo na Lesa wabo, elo bakapilibwila impumi shabo pa mulu.²² Ba kalekulolesha pa calo nokumona amasakamika, imfinshi, nokusushiwa kwa bu nkukwa. bakalekuba posa mu calo camfinshi.

9

¹ Ukufitwa tatwakalekuba kuli ena uwali mukumanama, ku nshita yakwambilila alisulile icalo cakwa Zabulun ne ne calo ca kwa Naphtali lelo mu nshita yaku ntashi akekucindamika, ku nshita yakuli bamba, ukupitila Jordan inko sha Galile.
² Abantu abalikwenda mu mfinshi balimwene ulubuto ulukalamba; abo abaikala mu calo cakufita kwamfwa, uluboto ulibali balike palibena.³ Uli kushishe uluko; ulifushishe no kwanga kwabo kakosefya pacinso cobe ngo kwanga kwa pa nshita ya busomboshi, ngefyo basekelela ulu bako akanya icakutapa.⁴ Pe koli lya chisendo cakwe, ne inkonto yapa kubeya kwakwe, inkoto ya bamutitikisha, ulicimfishe ngo bushiku bwakwa Midiani.⁵ Ifisapato ifyo bafwala mubulwi ne mingila iyo ipitile mumulopa fikocewa, amafuta yamulilo.⁶ Uki fwebo umwana alifyelwe, kulim fwebo umwana mwaume alipelwwe; elo na bukateka bukacekuba pa kubeya kwakwe; elo ne shina lyakwe likalekuba kabilo wacipesha mano, Lesa wamaka, wishu wamuyayaya, cilolo wa mutende.⁷ UKukula kwa butekobwakwe elo no mutende takwakaleba impela, pa kuteka pacipuna ca bufumu ca kwa Dabidi, elo na pa bufumu bwakwe, ukulacishimpa elo nokulacitungilila no bupingushi elo no bulungami ukufuma pali inshita nakuntanshi elo nomuyayaya. ubukata bwakwe Yawe wamilalo bakalekucita ci.⁸ Shikulu alitumine ishiwi lyakususha Yakobo, elo lyaliponene pali Isreali.⁹ Abantu bonse bakalekwishiba, nolofye Efulemu na bekashi ba mu Samaria, abakolanda ne cilumba elo no mutima uwakukosa, ¹⁰ "Amatafawali yali ponene, lelo tukalekulula na ma bwe ayakusaswa; Imikunyu iliputawilwe lelo tukapyanshapo imikedari"¹¹ Eico Yawe akemya pali ena Rezin, umulwani wakwe, elo akasongelekanya abalwani bakwe,¹² Abena Aramu kukabanga, elo na bapelishiti ku mbonshi, Bakocibula Isreali nakanwa akakwasamuka. Muli fi ifintu fyonse, ubukali bwakwe tabukopwa; lelo ukuboko kwakwe kucili kulitambalikilwe.¹³ Lelo abantu taba kapilibuka kuli ena uyo uwaba lopwele, nangula ukumufwaya Yawe.¹⁴ Eico Yawe akaputulako kuli Isreali umutwe elo no mukila, umusambo wakancindu ne tete, mubushiku bumo.¹⁵ Intungulushi elo no muntu wamano emutwe; na kasesema akofunda bufi emukila.¹⁶ Abo abakotungulula aba bantu balabalufya, elo abo abatungululwa kuli bena balifulunganiwe.¹⁷ Eico shikulu nolo ukulekukwatila inkumbu pa bana banshiwa nabamukamufu, pakwebati cilaumonaumo umusenshi elo kacita wafibi elo na kanwa kakolanda ifintu ifyakuntumpa. Mu fintu fyonse f, icipyu cakwe tacicepa; eico, ukuboko kwakwe kucilifye ukwakufunguluka.¹⁸ Ububifi bukopya ngomulilo; bukooca ficilasa ne myunga; likooca no mushitu wampanga akoima mumutande wa cuushi.¹⁹ Ukupitila mubukali bwa kwa Yawe wamilalo icalo cilipile elo nabantu balifye ngamafuta aya mulilo, takuli umuntu ukosungilila wabo.²⁰ Ba kotolatola utwakulya kukuboko kwakulya lelo cimocine balifye abansala; bkalekulya ifilyo kukunoko kwakuso nomba tabakalekwikuta, cila umo bakalekulya no munofu wamu kuboko kwakwe.
²¹ Manasseh akatakanya Ephraim, na Ephraim akatakanya Manasseh; na bonse pamo bakasansa Yuda. mufintu fyonsefi, Ubukali bwakwe ta bukopwa; eico, ukuboko kwakwe kucilifye nakufunguluka.

10

¹ Kalanda kuli abo abashika amafunde yakufyengo no kulemba ubupingushi bwakubulamo umulinganya.² Beno bakapondamikila ababusu ubupingushi, no kulekupoka insambu abalanda mu bantu bandi, ukutapa bamukamfwilwa, elo nokupanga abana banshiwa abakulekutakanya!³ Nindo mukacita pa bushiku bwabupingushi ulu ubonaushi bukesa ukufuma ukutali? ni kuli nani mukabutukila ku bwafwilisho, elo ni kwisa mukayakubika ifyuma fyenu? ⁴ Takuli icikoshala, elo mu kokontamina mukati kabafungwa nolo ukuponene mubo baipaya. Muli fyonse ifi fintu ubukali bwakwe tabukopwa lelo, ukuboko kwakwe kucili fye ukwakutambalala.⁵ Kalanda ku bena Ashuri, icipombolo cabukali bwandi, inkonto umo ubukali bwandi bwafumine! ⁶ Nebo nalitumine ena ukulwishanya no luku ulusenshi elo nokulwishanya na bantu abo nakwatila icipyu. Nali mwebele ukubula icakutapa, ukubula icakutakanya, elo no

kufinyataula kubati matipa mutulolo.⁷Lelo tefyo atontonkenye ukucita, nangu alitontonkanishishe muli inshila. Ca mumutima wakwe ukonaula eco no kulofya inko ishingiri. ⁸Pakuti alilandile, "Bushe tebonse abana bamfumu ababa mfumu? ⁹Bushe kalno tali nga kalikemishi? Bushe Hamath tali nga Arpad? Bushe Samaria tali nga Damaseke?"¹⁰Ngefyo ukuboko kwandi kulicimfishe amabufumu yatulubi, ayo ifimpashanya fyayako fyali ifikalamba pali filya ifya mu Yerusalemu na Samaria, ¹¹Ngafilya nacistile kuli Samaria elo tulubi twakwe utwakubulamo ubuyo, tekuti ncite cimo cine kuli Yerusalemu elo nakutulubi twakwe?"¹²Ulo shikulu apwile umulimo wakwe palupili lwa Sion elo pa Yerusalemu, nakanda ifyebo fya mutima walubembu uwa mfumu ya Ashuri elo ne cilumba cakulolesha kwakwe. ¹³Pakuti alilandile, "mu maka yandi elo naku mano yandi nalicitile. Nebo ndikwete umucetekanya elo nalifumishe ne mipaka yabantu. Nebo dibile ne fyuma fyaiko, elo nga cilume wa ngombe nali letele panshi abekashi ba mu calo."¹⁴Ukuboko kwandi kwalisangile, nge cinsa, ubunonshi bwa nko, elo ngefyo umo akokolonganika amani yafilusha, nalikolonganikile ponse pa calo. nangu cimo icapampile amapindo yaciko nangu ukwisula akanwa nangu kucelebesheanya."¹⁵Bushe isembe likoitakisha ukucila ukolibomfya? Bushe icela cakuputwilako imbao cikolimbanya ukucilapo paukocibomfya? cili kubati inkonto ikoimya abo abakoimya, nangu umutambu wacimuti ukulekwimya umuntu. ¹⁶Eico shikulu Yawe wa milalo akaleta amalwele ya kondoloka paba kwina; elo panshi ya lulumbi lwakwe ukalekwaka kubati mulilo ukobilima. ¹⁷Ulubuuto lwakwa Isreali lukasanguka mulilo, elo uwamushilo wakwe ulubingu; naco cikoca elo nokupwisha imyunga yakwe elo nafilasa mubushiku bumo. ¹⁸Yawe akapwisha ubukata bwa mutengo elo ne filime fya fisabo, fyanse fibili umutima no mubili; cikalekuba kwati luntu bumi bwa muntu mulwele bwapwa. ¹⁹Imiti ya mumutengo wakwe ikaba yampendwa nakaile kuti kaipenda. ²⁰Pali bulya bushiku, abashalapo mu Isreali ulupwa lwa kwa Yakobo lulya lwa butukile tabakalekushintilila nomba pali umo umwabacimfishe, lelo ici ne cine bakalekushintilila pali Yawe, uwa mushilo wa kwa Isreali. ²¹Abashalapo bakwa Yakobo bakabwelelela kuli Lesa uwamaka.²²Lelo nangu abantu bobo, Isreali, bali kubati mucanga wa kulamba lwabemba, abo abashelepofye ebakabwela. Ubonaushi bulipingwilwe, ngo ukupalala kwa bulungami kukofwaya. ²³Lelo Yawe wamilalo, ali pa kucita ubonaushi apangile mu calo conse. ²⁴Eico shikulu Yawe wamilalo alilandile, "mwe bantu bandi abaikala mu sion, mwilekutina abena Ashuri. Alinoku ma ku nkonto elo no kutambalika umutambu wakwe pali webo, ngefyo abena Egupito balikucita. ²⁵Wilekutina ena, pantu mu nshita fye inono icipyu candi pali webo calapwa, elo icipyu calalola mukumonaula."²⁶Nomba Yawe wa milalo akabafopaula ubwembya, ngefyo acimfishe abena mi diani pa cili bwe ca Ozeb. Akemya inkoto yakwe pali bamba no kucimisha pamulu kwati filya acitile mu Egupto. ²⁷Pali bulya bushiku icisendo cakwe akafuma pa kubeya kobe elo ne koli lyakwe likafuma pa mukoshi obe, elo ikoli likonaulwa pamulandu wakwinisha. ²⁸Umulwani alishile ku Ali elo alipitile mu Miglioni; pa Michmash alisungile ififyakwe. ²⁹Bali pitile apakupita elo batubilisha pa Geba. Rama atutuma elo Gibeia wa kwa shauli alifulumukile. ³⁰Lila pundishe, umwana mwanakashi wakwa Galimu! kutika, laishah! we mupina Anatote! ³¹Madmena alifulumukile, elo nabekashi ba mu Gebim babutukila ukucingililwa. ³²Ubu bwine bushiku alekulinda pa nob elo akosunkanya ukuboko kwakwe pa lupili lwa mwana mwanakashi wa sioni, pa kapili ka Yerusalemu. ³³Moneni shikulu Yawe uwa milalo akosaila imisambo no kututumya kwa kupumikisha; ifimuti ifitali fikoputulwa panshi, elo na ba cilumba bakoletwa panshi. ³⁴Akalekuputula panshi amateshi yamumutengo kwi sembe, elo lebanon mu bukata bwakwe akawa.

11

¹Umusambo uwakukepesha ukapuka ukulekufuma ku cishiki cakwa Jesse, elo no musambo ukufuma mu mishila ukatwala icisabo. ²Umupashi wakwa Yawe ukatusha pali ena, umupashi wa mano no muketekanya, umupoashi wakule kutubulula elo nabumpalume, umupashi wa kwishiba elo nokule kutina Yawe. ³Ukufuluka kwakwe kukalekuba akatina ka kwa shikulu; takale kupingula ifyo amenso yakwe ya komona, nolo ukusalapo pafyo amatwi yakwe yakoumfwa. ⁴Lelo, akapingula abapina nobulu ngami nokule kukaulula mu mulinganya kuba kupetama ba pesonde, Akonula isonde nenko ya kanwa kakwe, elo na kumupu wamilomo yakwe akepaya ababipa. ⁵Ubulungami bukalekuba elamba lyamu mumusana wakwe elo icitetekelo emushipi wakulekushingiluka intungu shakwe. ⁶Umumbulu ukalekwikala na kana ka mpanga, elo ne mbwili iikalala panshi nakana kambushi, umwana wa ngombe, mwana wa nka lamo olo no mwana wa ngombe uwaina fyonse. ⁷Umwana umunono akalekufi tu ngulula. Ingombe iikota na bere fika lila pamo nabana. bafiko bakaba bakalekwikala pamo. inkalamo ikale kulye cani nge ngo, mbe ilume. ⁸Umwana uwonka akalekwengala pa mwimba wa nsoka, no mwano wasumuka akabiko kuboko kwakwe pamusombo wa cisoka. ⁹Tafyakalekukena nolo ukonaula mu lupili lwandi lonse ulwamushilo; pakwebati isonde likesulamo ukwishiba kwakwa Yawe, ngefyo amenshi yafimba pali bamba. ¹⁰Pali bulya bushiku, umushila wakwa Jesse ukeminina ngo lunga ku bantu nabantu. Inko shikamu fwaikisha, elo icifulo cakwe ica butusho cikalekuba ica lulumbi. ¹¹Pali bulya bushiku, shikulu naka, mbi akafungululo kuboko kwakwe kuku kolonganika umukuni wabantu bakwe abashala mu Assyria, Egupti, pathros, cush, Elam, shinar, Hamath, elo nefishi fyapali bamba. ¹²Akemya ulunga ku nko elo aka kolonganya abakutamfiwa bakwa Isreali elo nabashasalanangishiwa bakwa Yuda ukulekufuma ku fitungu fine sonde. Akalekupilibula lubali ulupato lwakwa Ephraim, elo nabalwani bkwa Yuda bakaputulwako. Ephraim taka fitungu fine ifye sonde. ¹³Akalekupilibula lubali ulupato lwakwa Ephraim, elo nabalwani bakwa Yuda bakaputulwako, Ephraim taka finuke Yuda, elo Yuda takatale aba umunkalwe kuli Ephraimu. ¹⁴Elo baka wililila pa mpili shama philiste mpili sha philistine kumbonshi elo bonse pamo baka tapa abantu bakukabanga. Baka sansa Edom na Moab, elo na bantu bamu Ammon bakalekubanakila. ¹⁵Yawe akalekonaula umupwilapo umusongo wa bamba wa Egupto. Elo ku cipupu cakwe icaci kabilila akasokonya nokuboko kwakwe pa mu mana wa Euphrates elo akawa kanya mutu milonga cinelubali, pakwebati bengalekwabukapo ne ndyato.

¹⁶Elo kukalekube nshila iyakulepa kumukuni wa bantu bakwe abako bwela ukulekufuma bakwe abako bwela ukulekufuma ku Assyria ngefyo cali kuli Isreali pakwisa kwabo ukulekufuma mu calo ca Egipto.

12 ¹Muli bulya bushiku mukalekulanda ati, "Nkopela amatotelo kuli mwebo Yawe. Pantu nolo mwafulilwe nebo ubukaliu bwenu bulipitile, elo nebo muli ntalali kile. ²Mulekumona Lesa epusukilo lyandai; nko tetekela elo nshikotina, pakwebati Yawe, eyo, Yawe emaka yandi elo nolwimbo. Alibele ipusukilo lyandi."³Ne nsansa ukalekutatapa amenshi ukulekufuma ku fishima fye pusukilo. ⁴Pali bulya bushiku mukalanda peni amatotelo kuli Yawe elo kuteni pe shina lyakwe; sabankanyeni ificitwa fyakwe pa bantu abengi, bileni ati ishina lyakwe lilisumbwilwe.⁵Mulekwimbila Yawe. pakwebati alicitile ifintu ifya bukata; mulekuleka ici cilekwi shibikwa pesonde lyonse. ⁶Lilisheni elo pundisheni ne nsansa mwe bekashi bmu Sion, pakwebati uwa kulisha uuli pakati kamwebo wa mushilo wakwa Isreali.

13

¹Ica cisendo palwakwa Babelo ico Esaya umwana mwaume wakwa Amoz apokelele; ²Pansonshi yalupili mubikepo intalapu yacishibilo, bilikisheni ukulila kuli bena, pukumyeni ukuboko kwenu pali bena ukulekuya mu mpongolo sha bakankala. ³Nebo ndyedele abamushilo bandi, efyo nebo ndikutile abaume babula mba bandi ukuleku bomfya ubukali bwandi nolofye abasansabikwa bandi mbekelwamo.⁴Icongo cabumba mu mpili, nga abantu abakufula! icongo campokota yama bufumu nga inko ishakufula ishikoko longana pamo! Yawe wamilalo akope kanya umulalo wa nkondo. ⁵Balifumine kucalo ukulepele, ukule kufuma kunshila yakumpela ya myulu. Ni Yawe nefyafipe fyakwe ifyakule kupi ngwilak, kukonaula icalo conse.⁶Welesheni pakwebati ubusiku bwakwa Yawe buli mupepi; bukoisa no bonaushi ukulekufuma ku wapulamo. ⁷Ekwebati amaboko yonse yalitompokele, no mutima onse ulisungukile. ⁸Baka sakamikwa; imisongo elo nokumana ma fikalekubekata, nga namayo mu misongo yabufyashi. Bakalekumoneka abansoni pali umo naumo; impumi shabo shikabemingu.⁹Moneni, ubushiku bwakwa Yawe bukoisa nokukali bwa cipyu elo nobukali ubuko palala, kukupange calo cibe iciswebembe elo nokulekonaula abamasambi ukuleku fuma muli cena. ¹⁰Intanda sha mumulu naba Oriene bashiko tanyakale ku pela ulubuto. Akasuba kakafika nolofye, ukuleku fumafye lulya kakotula, elo no mwenshi tawakalekubuta.¹¹Nkokande chola kububi bwaciko na babubi kulubembu lwabo. Nkobike mpela kucitutumushi chaba kuyumfwa elo Nkotentemuna icipyu caba shakwata luse. ¹²Nkalenga abantu ukulekuba aba mutengo ukulekucila golde uwakulopolwa no muntunse uwakukoso kumoneka ukucila golde wakulopolwa uwaku affiri. ¹³Elo nkalenga imyulu ukututuma. elo ne calo cikatenkana ukulekufuma pa cifulo caciko kubukali bwakwa Yawe wa milalo, elo na pabushiku bwa bukali bwakwe ubwakutinya. ¹⁴Nga kakonge uukolingwa nolo nge mpanga iyakubulo wakuikema, muntu onse akapilibukila ukulola ku bantu banwe elo akabutukila ku calo cakwe umwine.¹⁵Cila onse uukosangwa akoipaiwa elo onse uukoikatwa akafwa ku lupanga. ¹⁶Utunya twabo natwena tukaleku lepaulwa mutupimfya pacinso cabo. Amayanda yabo yakatapwa elo naba kanshi babo bakalekubantintila.¹⁷Mona, ndimupepi nokulekufundaula abena Moadai ukubasansa, abashakalekusakamana palwa mukuba, nolo ukuleku sekela muli golde. ¹⁸Amata yabo yakafwantaula abalumendo; tabakakwate luse pa tunya elo abakalekukwato luse pa bana. ¹⁹Elo Babulon, iyakuwamisha pa mabufumu. ukuyemba ukwaku pulama ukwa bena kaldi; Akacimfi wa na Lesa kubati ni sodoma na Gomora. ²⁰Tayakale kupyanwa nolo ukwika lwamo ukufuma ku nkulo ne nkulo. Umwina Arabia takapopeko Ihema lyakwe kulya, nolo ifitekwa fyaba kakema ukulekutushisha kulya.²¹Lelo inama shampanga ishamu ci swebembe shikalekulala kulya. Amayanda yabo yekalekwiswisulamo fye bafwifwi; elo nabakatala elo nembushi shampanga shikalekutolauka kulya. ²²Ifimbwi fikalekulila mu mita yafiko nabamumbwe mufipango ifyakuwa ma. Inshita Yakwe ilipalamine, elo inshiku shakwe tashakapumfiwe.

14

¹Yawe akalekukwata inkumbu pali Yakobo; nakabili akosala Isreali noku babwesesho ukutusha mu mpanga yabo. Abena fyalo bakalekuilunda kuli bena elo bakalekulemenena ku ng'anda yakwa Yakobo. ²Inko shikalekuleta abantu kuncende shabo abene. Nolo aba ng'anda yakwa Isreali bakalabatwala mu mpanga yakwa Yawe ukulekuba ababomfi abaume elo na bana kashi. akatwalwa mu busha abo abalikwikata bena mu busha elo bakalekuteka pali abo abali muku basebanya. ³Pali abo bushiku Yawe akokupela ukulekutusha ukufuma mukulekucula kobe elo no kulunguluka, elo nokufuma mukulekubomba imilimo iya kusosa, iyo mwali nokulekucita, ⁴ukulekwimba ulu ulwimbo ulwa kutumfya imfumu ya Babelo, "ifyo uwalikukucita umusebanya alishile ku kupwa icilumba cabukali cilipwile!" Yawe alikontwelwe inkonto iya mubifi, inkonto ya abo abakuteka, ⁵uyu uma abantu na bantu mu cipyau ne mpumo isha kukana pwa, uyo uteka inko mu bukali, nokubasansa ukwakushileka.⁷calo conse cili pakulekutusha elo cili tondolo; balitampile ukulekusefya no kule kwimba. ⁸Nangufye fimuti fya Imikupri fikosekelela pali webo na Imikedvi ya mu Lebanoni; ililandileti, 'ukufuma webo apowabwelela panshi, Takwabauyo uuputala imbao uwaisha mukututema fwebo.' ⁹Imbo panshi ilipekenye ukukumanya webo ulo ukoya kulya bali kwinishe abafwa pali webo, imfumu shonse isha calo, ukushilenga ukwima ukufuma pa fipuna fyabo ifya bufumu, ishamfumu shonse isha nko.¹⁰Shonse shikoasuka elo nokulanda kuli webo, 'webo ulisangukile uwakunaka kubati nifwebo. Webo ulisangwike nga fwebo. ¹¹Ukupilama kobe kuli tentemukile ku mbo ne ciunda ca nsambo sha malimba yobe. Imititi ili mwisamba lyobe, elo ne myambo ilikufimbile!"¹²Ifyo uponene webo ukufuma mumulu, ulutanda lwa lucelo, umwana mwaume wa ku lucelo! ifyo waputulwa ukwisa panshi, webo wewali kucimfya inko! ¹³Walikulanda mumutima obe, ;;ndi nokunina ukuya mumjulu, ndi nokusumbola icipuna candi ca bufumu pa mulu

wa ntanda sha kwa Lesa elo nkekala pa lupili lwa kulonganapo, umutali ukuya kufika ku kapinda ka ku kuso.¹⁴ ndi nokunina kuya pa mulu wa makumbi; Ndi nokuicita nemwine kubati ni Lesa uwakupulamo;¹⁵ Lelo webo ulitentemukile ku Mbo, ku mpela ya cilindi.¹⁶ Abo aba kokumona bakololesha pali webo elo bakotesha kuli webo. Ba kalandati, 'euyu umuntu uwali kulenga isonde ukutenkana, uwali kutensha ama bufumu,¹⁷ uwalikupanga pe sonde kubati ni mu matololo, uwali kutasha imisumba yashiko elo talikuleka abafungwa bakwe ukuya kwabo?¹⁸ Ne shamfumu shonse isha nko, shonse shalilele mu bukata, cila umo umo munshishi yakwe ine.¹⁹ Lelo webo uliposelwe ukufuma munshishi yobe kubati musambo ukoposwa apatali. Abafwa balikufwikile webo kubati ni nsalu, abo baipeye kulupanga, aba baile panshi ku mambwe ya cilindi.²⁰ Tawakailunde kuli bena mu kushikwa, pantu webo ulyonawile calo cobe elo ulipeye na bantu bobbe. Abana ba bacitabubi tabakalekulumbulwepo nakambi.²¹ Mukopekanishisha apakwapaila abana benu, pantu amampuluya fikolwe fyabo, ico tabakalekwima elo nokulekupelwa icalo elo nokulekwisula isonde lyonse ne misumba. "

²² "Nkobemina" ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo. "Nkoputukako ukufuma kwishina lya Babele, ku bufyashi, elo na bakushapo" uku ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo. "²³ Kabili nokumucita kuba icikwatwa cafipululu, elo nokwingila mu fishiba fya menshi, elo ndi nokupyanga ena ku cipyango ca boni;; uku ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo.²⁴ Yawe uwamilalo alilapile, ;icine cine ngefyo napangile, efyo cikesa kubai elo ndi tontonkenye, eico cikalekuba ifyo:

²⁵ Nkotobawila Ashurimu calo candi, elo na pa mpili shandi nkalaku munyantaula. Nolu ikoli lyakwe likofumishiwa pali bena elo ne cisendo cakwe cikofumishishiwa pa mabeya yabo.²⁶ Uku ekwanshikwa ukwapangilwe ukwe sonde lyonse, elo nei eminwe itambalikwe panko shonse.²⁷ Pantu Yawe wa milalo alyanshikile ici; Ninani ukomukanya? iminwe yakwe ilitambalikwe, elo Ninani ukoibweshe ku numa?²⁸ Mu mwaka uyo imfumu Ahasi afwile mwalishile kulandwa ici:

²⁹ Mwilekusamwa, mwebo mweba Pelisiti bonse ukwebati inkonto iya kuminako mwebo ilikontweke. Pantu ukulekufuma mumushila wa nsoka mwalekukula ifolo, elo no bufyashi bwakwe bukalekuba insoka ya busungu iikopupuka.³⁰ Abana ba bubeli ba balanda bakalekulisha impanga shabo mu mulemfwe wandi, elo na ba busu bakalekuyolola umutelelwe nkalekwipaya umushila obe ku nsala iyo ikepaya abapuswike bonse abobe.³¹ Koweleshe misowa, we mpongolo; kokuta, wemusumba; mwebo bonsefye mukosunguluka, mwe ba Pelishiti. Pantu ku kapinda ka kukuso ku kofuma ikumbi lya cushi, elo takwakalekuba wakuwishikana mu mpuka yakwe.³² Bushe bakalekwasuka shani ku mkombe isha iyo inko? "Yawe ewasangile Sione elo na mukulekucula kwa bantu bakwe balinokusanga ukulekutusha,"

15 ¹ Ukusobelwa kwa pali Moabu. Icinicine munshita mu bushiku bumo Ari waku Moabu aliwile ukupwa no nokonawilwa; icine cine, mubushiku bumo Kiri wa kwa Moabu aliwile ukupwa no konaulwa.² Balininine ukuya pa mulu wetempele abantu ba ku Diboni balile pa mulu ku ku lila; Moabu alilile pali Neboni no musumba wa Medaba. Imitwe yebo yonse ilibele inkusu ne myefu yabo yonse iliputwilweko.³ Mu misebo yabo ba fwele insalu shamasaka; pa mulu wa mayanda yabo na mumansa uuli onse akalili umusowa, nokulekuponya ifilamba.⁴ Heshbone na Eleale balikutile ku kubafwa; amashiwi yabo yalyumfikile ukwisafikafye na ku Yahasi. Eco ifita fyaume ifyakwa Moabu balikutile ukwisa ku bafwa; Balitutwime mukati kabo abene.⁵ Umutima wandi ukolilila Moabu, imbutushi shakwe shilibutukile ku Soari na ku Egelati Shelisha. Bakonina pa mulupa buninino bwa kulila kwa kwa Luitii, pa musebo wa kuya ku Horonaimu ba libilikishe imisowa pa bonaushi bwabo.⁶ Amenshi ya Nimrimu yalikamine; icani cilifumbile; umulemfwe ulyumine; tamuli icani cakatapa katapa.⁷ Mu bwingi filikulile no kututula balifiendele pakwabuka imikonko ya mishingu.⁸ Ukulila kulishingulwike icifulo ca kwa Moabu; balikulila imisowa ukufika apatali nga ku Eglaimu na ku Beere-elimu.⁹ Pantu amenshi ya Dimone yaliswilemo umulopa; lelo nkoleta nafimbipo pali Dimone. inkalamo ikasansa aba abakabutuka ukufuma kuli Moabu nabo abashele mu calo.

16 ¹ Tumeni abana ba mpanga ku ukoteka icalo ukulekufuma ku Selaha mu matololo, ukuya ku lipili lwa mwana mwanakashi wa Sione.² Nga ifyuni afyakulubanta, nge cinsa kakusalangana efyo umwanakashi wa ku Moaba ali pa cifutu ca mumana wa Amon.³ Pela ikambisho, ulekucita umulinganya; pekanya cinshingwa cimo kubati bushiku mukati ka kasuba: fiseni abakotamfiwa: mwilekubemba abakotamfiwa.⁴ Mulekubaleka balekwikala muli mwebo, imbutushi ukulekufuma ku Moabu; ilekuba incende iyakufisamamo kuli bena ukufuma kuukobanaula. Pantu ukusebana kulesa kukapwa, elo ukonaulwa ku kaleka, abo abanyantaula bakoliba ukufuma mu calo.⁵ Icipina ca bufumu kukale pampamikwa mu cipangano ca citetekelo; elo umo uukofuma kwi hema lya kwa Dabidi ku citetelelo akekala kulya.⁶ Fwebo tulwimfwile pa cilumba cakwa Moabu, ifikansa fyakwe, ukuyumfwa kwakwe, elo no ubukali bwakwe. Lelo ukuyumfwe kwakwe mashiwi yabulanolo cimo.⁷ Eico Moabu akowelesha pali Moaba bonse bakowelesha - losheni mwebo abaonawilwe umupwilapo, pantu imifola ya Kiriharete.⁸ Amabala ya Heshbone yalyumine pamo penefye ne myangashi ya ku Sibma. Bakateka ba nko balinyantawile imyangashi yasalwa iyo yafikile ku Jasale elo ukusalanganina mu ciswebebe. ukumena kwaiko kulisangenine monse monse; yelekufika kuli bemba⁹ Icin cine nalekulilika pamo na yasale pemabala iya mwangashi iya ku Sibma. Nakulakutapilila webo ne minsoshi yandi, Heshbone, na Eleale. Pantu pa mabala yobe aya fisabo fyalasuba elonobusomboshi nebo ndilekele ukubilikisha kwa nsansa.¹⁰ Ukusekelela ne nsansa filisendelwe ukutali ukulekufuma ku cisabo ca muti wa mwangashi: elo takuli nokulekwimba nole ukulekupunda mwi bala lya mwangashi. Takuli nolo umo ukokama umwangashi mu fyakukaminamo, pantu nebo ndifumishapo ukulekupunda kwa umo uyo ukukama.¹¹ Eico umutima wandi ukobwesha icefu kubati masese pali Moabu, elone mibele ya mukati kandi pali Kiri-herete.¹² Ulo Moabu akoilangisha umwine ukufuma pa ncende iyaku sansama elo nikwingila mwi tempele lyakwe ku kupepa, amapepo yakwe tayokofilikisha nolo cimo.¹³ Ili lishiwi ilyo Yawe alilandile kunuma palwa

kwa Moabu. ¹⁴Nakabili Yawe akolanda, "mukati kamyaka itatu, ubukata bwakwa Moabu bukapwa; nolo akwate abantu bakwe abengi abashelapo balekaba abacepesha elo abakunakuka."

17

¹Icapampamikwe pali Damaseke. ²Imisumba ya ku Aroeli ikalekulabwa shi kale kuba incende ikalekulalamo ifitekwa elo takuli nelo umo ukalekufitinya. ³Imisumba yakulekufisamamo ikoloba ukulekufuma ku Efulemu, no bufumu ukulekufuma ku Damaseke, elo abakashapo abaka Aramu bakalekuba kubati bukata bwa bantu baku Isreali uku ekupamoamika kwa kwa Yawe uwamulalo. ⁴Cikalekuba pali bulya bushiku ukwebati ubukata bwakwa Yakobo bukalekuba ubwakonda elo ukwina kwa mubili wakwe ukesa kuba uwakonda. ⁵Cikale kuba ngefyo ulo kasombola akolonika ingano ishiminine, elo ukuboko kwakwe kukosombola imitwe ya ngano. Cikalekuba ngolo umo akolonganike imitwe ngano mu mupokapoka wa Refaimu. ⁶Amabumba yakalekushapo, lelo ngolo ifimuti fya miolife fikonteshiwa: ibili nolo itatu imiolife pa mulu wa pa kantongolilo, fine nolo fisano mu misambo yakulepesha iyacimuti cafitwalo uku eku pampamika kwakwa Yawe, Lesa wa kwa Isreali. ⁷Pali ubo ubushiku bakalekulolesha kuli kalanga wabo, elo amenso yabo yakalekulolesha kuwakushila uwa mu Isreali. ⁸Tabakalekulolesha ku fipailo, imilimo yakuminwe yabo, nolo bengalekulolesha ku fyo iminwe yabo yacita, inceshi sha Ashera nolo ifimpasho fya kasuba. ⁹Pali bulya bushiku imisumba yabo iyakusoka ikalekuba kubati litelo iyacimuti ico bashile pa mulu wa lupili, iyo balekeleshe pa mulandu wa bantu baku Isreali elo iyoiikoisa kusanguka amapopa. ¹⁰Pantu ulilabile kuli Lesa wepusukilo lyobe, elo ulisulile icilibwe ca bukose bobe. Eco ulilimbile filimbwa fya bune, elo ubikile imisambo ya mwangashi ifyakupokwa ku mweni, ¹¹pabushiku ukobyala elo nokucingilila elo no kulima bwangu ulubuto lobe lukokula, lelo ubusomboshi bukapona pa bushiku bwa icikonko elo no bulanda bwakulikutwalili. ¹²Alale! ukubulima kwa bantu abengi, abakobuluma kubati kubuluma kwa ba Bemba, elo nokulekwendesha kwa nko, isho ishileendesha kubati kubutuka kwa menshi ukwa maka! ¹³inko shikalekubuluma kubati kubutuka kwa menshi ayengi, lelo akakalipila bena elo bakalekubutukila ukwa kulepesha, bakalekubasupila kuntanshi ya mwela kubati musungu pa mpili, elo kubati nseku ishikonukulwa ku cipupu ca mwela. ¹⁴Mu cungulo, mona ubukali! libe tabulati buce tabakabepo ! ici ecakaniko ca abo abkotupakasa, ecakupendwilako abakotwibila

18 ¹Kalanda ku calo ica kulula kwa mapindo, icili kwishilya lya kamana ka Kushi; ²Usende abemanishi mululamba lwa bamba, mu mato ya lushishi pa menshi. Kabiye mwebo mwenkombe shalubilo, ku nko itali ne shakutelela, kubantu batinisha abapatali na bamupepi, uluko lwakukosa no kunyantaula panshi, abwe calo imimana yalekanya. ³Bonse webo mukapyaninina isonde na webo umwikashi wapacalo, nomba icilangililo casumbulwa pamulu pa mapili, lolesha; nakabili nomba ipenga lyalila umfwikisha. ⁴Ifi efyo Yawe alandile kuli nebo, " nkaba uwa kwikala tondolo ukubebtra ukufumamu ing'anda wangi, ngo kufufiwa kwachikabilila kukubalika kwa kasuba, nge kumbi lya fubefube mu cikabilila ca busomboshi. ⁵Ilyo tabalesombola, nomba kubalula kwapwa, na maluba yakopya ukuba mu myangashi, ali nokuputulako imisambo napamo kutungwilako, elo akatema no kufumyako imisambo yakulepa. ⁶Shikashala capamo ku fyuni fya mumpili ne nama sha mpanga. Ifyuni fikasokoloka mulusuba pali bena, ne nama shonse shampanga shikasokoloka mu lupepo pali bena." ⁷pansita ilya umusonko ukaletwa kuli Yawe wamilalo ukufuma ku bantu abalepa na bantu bakutumana, ukufuma ku bantu batinisha abapatali nabamupipi, uluko lwakukesa kukunyataula panshi, abo icalo caakanishiwe ne mimana, kuncende lyeshina lya kwa Yawe wa milalo, ku lipili lwa Sione.

19

¹Ukulanda pali Egipto. Mona, Yawe akoenseshiwa pamakumbi kabili akoisa mu Egipto; utulubi twamu Egipto tuli tutumine kumulola wakwe, ne mitima yabena Egipto ilyengulukile mukati kabo. ²Nkakumbaula Egipto ukwiminina Egipto: umuntu akemina bamunyina, no muntu akemina umwina mupalamano; umusumba ukemina umusumba, no bufumu bukemina ubufumu. ³Imipashi yabena Egipto ikanashiwa ukufuma fye muli bena. konaula amapinge yabo, nangu ime bamona kwati amapinge yatulubi, imipashi ya bantu abakufwa, pakati, abami pashi. ⁴Nkapela abena Egipto muminwe yakwa Shikulu wa cipyu, nemfumu ikatungulula bena uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe wa milalo". ⁵Amenshi yamuli bamba yakakama, ne mimana ikakama nokuba iyakubulwa. ⁶Imimana ikanunka; imimana yamu Egipto ikakama no kuma, namatete ne fisonge fikoma. ⁷Amatete yamululamba, pakanwa ka mulonga, consefye icilinwa icatandwapo mululamba lwa mulonga cikoma, fikolulwa, kabili tafyakabepo. ⁸Abalondo besabi bakaloosha, na bonsefye aba loba ukubofya indobani mululamba lwa mulonga bakalila. Nabo bonse abaposa amasumbu mumenshi bakekatwa ne cikono. ⁹Ababomfi abapikula insalu ishakuwama kabili ishabune bakalengwa insoni. ¹⁰Ababomfi bansalu bamu Egipto bakafyantwa; bonse ababambela icilambu bakakatwa icikonko mukati kabo. ¹¹Abana baume bamfumu ba mu Soani bakutumpa umupwilapo. Bampanda mano abakucenjelesha bakwa Farao balisangukile ifipumbu. Kuti walanda shani kuli Farao, "ndi mwana mwaume waba mano umwana mwaume wa imfumu Shakale?" ¹²Nipi abaume bebe aba mano bali? Ikeni bena bamyebe mwebo, nokuleka cishibikwe kufyo yawe wa milalo apaangile pali Egipto. ¹³Abana baume bamfumu Soani balisangukile ifipumbu, abana baume bakwa Amemfisi balibepelwe; balilengele Egipto ukuya iciyeyeye, abali amabwe yapamatungi yamwanakashi wa mishobo yakwe. ¹⁴Yawe alisankenye umupashi wakwaluka mukati kakwe, kabili alitungulwile Egipto muli fyonse ali mukucita, kubati ni chakolwa akopungaila mumalushi yakwe. ¹⁵Tapalipo uuli onse angacita kuli Egipto, nangu mutwe nangu mucila nangu musambo watuncindu nangu matete. ¹⁶Muli bulya bushiku,

abena Egipto bakaba kubati banakashi. Bakatutuma no kutina pamulandu wakuboko ukwasumbulwa kwa kwa Yawe wa milalo ukwaimishuwe pali bena.¹⁷Icalo cakwa Yuda cikalenga ukupungaila mu Egipto. Ulo lonse uuli onse abebukisha bena palwa ena, baketina pamulandu wamapange yakwa Yawe, ayakupanga ukwimina na bena.¹⁸Mu bushiku bumo kukalekuba imisumba isaano mu musumba wa Egipto kabili balekulanda ululimi lwa bena Kenani, ukulapa ukukana nakila kuli Yawe wa milalo. Umo pali ikalekukutwa umusumba wa kasuba.¹⁹Muli ubo bushiku kukaba icipailo cakwa Yawe pakati ka calo ca Egipto, necaimikwa icamabwe pamupaka wakwa Yawe.²⁰Cikaba ngecilangililo kabili nga kambone kuli Yawe wa milalo mucalo ca Egipto. Ulo balilila kuli Yawe pamulandu wa kulekubatitikisha, ali nokubatumina bena kalubula kabili no wakubapokolola, kabili akabapokolola bena.²¹Yawe akesa kwishibikwa mu Egipto, nabena Egipto, nabena Egipto bakeshiba Yawe muli bulya bushiku. Bakalemupepe namalambo ne mitulu, kabili balekupanga imilapo kuli Yawe no kuifikilisha kuli bena.²²Yawe akasusha Egipto, ubucushi no bundapishi. Bakapilibukila kuli Yawe; akofwaya ipepo ipepo lyabo kabili akabaposha bena.²³Muli bulya bushiku kukaba ukufuma ku Egipto ukuya ku Ashuri, nabena Ashuri bakesa ku Egipto, nabena Egipto ku Ashuri; nabena Egipto bakalakushishimuna pamo na bena Ashuri.²⁴Muli bulya bushiku, Isreali akaba wa butatu pamo na Egipto na Ashuri, ipalo pakati ka calo; ²⁵Yawe wa milalo akabapala bena nokulanda ati, "babe abakupalwa abena Egipto, abantu bandi; Asiria, iminwe yamaboko yandi; na Isreali, ubupyani bwandi.

20 ¹Mumwaka uyo Tatani aishile ku Ashidode, ulo Sarigone imfumu ya Ashuri amutumune, alilwile nankwe no kwimina Ashidode nikucisenda. ²pali ilya nshita Yawe alilandile na Esaya umwana mwaume wakwa Amose no kulanda ati, "kabuya nikuya kufula ifyakusampauka ukufuma mu musana obe, kabili ufule ne ntasa shakumakasa yobe" Alicitile nefi, ukwenda ubwamba no kwenda ukwabula ifyakufwala ku makasa.³Yawe alilandile ati, "fyeka ifyo umubomfi wandi Esaya aendele ubwamba kabili alyendela ukwabula ukufwala ifyakumakasa pa myaka itatu, cali cishibilo kabili icikaponena pali Egipto kabili napali Kushi, ⁴muli iyi nshila imfumu yamu Ashuri ikakumbilila bankole baku Egipto, naba bindilwe aba ku Kushi, abaice nabakote, aba bwamba kabili ukwabula kufwala ifyakumakasa, na matako lukoso ayashafimbwako, ku insoni shaku Egipto.⁵Ba kusuunguka no kulengwe insone, pamulandu wabena Kushi ne subilo lyabo kabili nobukata bwabo abena Egipto.⁶Abekashi abekala mululamba bakasoas pali bulya bushiku, 'mucine cine, iyi entuntuko yesubilo lyesu, nikwisa twafulumukile pantu ukwafwiwa nokupokololwa kufuma ku mfumu ya bena Ashuri, nanomba, kuti twafulumuka shani?'"

21

¹Ukulandwa ukwacitilwe muciswebele kululamba lwabemba. kubati nicimwela camabimbi ukulekupyanga ukupitila mu Negebu icikoisa kupita ukufuma mu matololo, ukufuma ku calo cakutinya. ²Icimenwa cakwafya cilipelwe kuli nebo: umuntu uufitika akofutika, kabili uwakonaula akoonaula. Kabuyeni muye kasansa, Elamu; Cadila, Media; nkakanya fyonse ukuteka kwakwe.³Ecalenga umusana wandi ulisushiwilwemo ubutanshi, ubutanshi ubwakuba kubati butanshi bwakwa na mayo ukofyala bulingikete nebo; ndiwile panshi ubunkupeme pafyo naumfwile; ndipelenganishiwilwe pafyo namwene. ⁴Umutima wandi watuntauka; nkotutuma no mwenso. Icingulo ebwali ubufwayo bwandi, nomba candetele icintinya.⁵Balinteyanishishe icintamba, balyanshikilepo insalu shakutikama nokulya elo nokunwa; ima we mwana mwaume wa imfumu, Suba icishangu cobe amafuta yabusubo.⁶Pantu ifi efyo shikulu alandile kuli nebo, "kabuye iingishapo kalinda; alingile ukwisa kulanda fyonse ifyo akomona. ⁷Ulo akamona amacheleta, yabili yabili abatentama pali bakafwalo, abantentema pali bapunda nabatentama pa gamali, elo akapepeka nokuba uwakupekanya sana"⁸Kalinda akabilikisha, mucifulo cakwebati "shikulu, palupungu ndiminine akasuba konse, cilabushiku, napacifulo candi ndiminine ubushiku bonse"⁹Iceleta ilyo likoisa nomuntu kabili abantu babili ababkabalwe. Alibilikisha, "Babiloni aliwile, aliwile, na fyonsefye fimpashanya fya milungu yaiko filitobaukile na panshi"¹⁰Mwe bakupelwa bandi kabili no kwelwa, mwe bana balaubansa lwakupelapo! ifyo ngufwile ukufuma kuli Yawe wa milalo, Leas wabena Isreali, ndipapamikile kuli mwebo.¹¹ukulanda pali Duma. Umo alikutile kuli nebo ukufuma Seiri, "kalinda, findo fishelepo mubushiku? kalinda, findo fishelepo mu bushiku. ¹²Kalinda alilandile ati, "ulecelo lulishele na kabili no bushiku. Ngokofwaya ukeipusha, nolo ipusha; kabili ubweluluke nakabili"¹³Ukulanda pali Arabia. Muciswebebe cakwa Arabia wali lindilemo ubushiku, webo we Karavana wa Dedani. ¹⁴Leta menshi ya cilaka; abakapyana mu calo ca tema, kumanyeni abali bulubutuko no mukate. ¹⁵Pantu bali fulumukile ukufuma kumifwi yakocewa, balefuma kubusansa bonse ubwa nkondo.¹⁶Pantu ifi efyo shikulu alandile kuli nebo "muli ulya wine mwaka, ngefyo umubemfi wakulipilwa pa mwaka angacimona, bonsefye ubukata bwakwa Keda bukapwishiwa. ¹⁷Abampendwa fye bakalasa abamifwi, impalume fye sha ku Keda eshikashala, "pantu Yawe, Lesa wabena Isreali, alilandile.

22

¹Uku bilisha palwa mupokapoka. wa cimonwa; Mulandunshi uyo mwaila bonse pa nsonshi yama yanda? ²Bushe kuti cabe fi ukumfwa umusumba ukalamba uwa kwi sushiwamo icengo no umusumba umo no uwa malila ya bwa ngalishi? Aba kufwa benu tabaipaiwe ku lupanga kabili taba fwile mu bilwi.³Bonse bakateka wenu bali butuike capamo, elo bali katiwe ukwa bula ukubomfya ubuta; bonse bena bali katwe capamo nangu bali butukile ukufika apantalimpa. ⁴Eico nalandile, "Mwilolesha pali nebo, Ndelila akalanda; Mwi esha kutalalika nebo palwa bonaushi bwa bana abanakashi ba bantu bandi."⁵Pantu kuli ubushiku ci mfulunganya ubub ko endauka panshi ne cimfulunganya cakwa shikulu Yawe uwa milalo,

mu mupoka poka wa cimonwa ukutobaula kwa fibmba, na bantu bakolilila ku mpili. ⁷Elamu apita imbokoshi na macheleta yabantu baume ba pali baka balwa, na Kiri alalika inkwela. ⁸Cikese kuba ukuti imipokapoka shakuisalila shili nokwi sulwamo amacelete na ba kensha abaume baba babalwe bali no kuba mu fifulo fya pa mpongolo. ⁹Alipitile no bucingo bwa kwa Yuda nobe waliloshe muli bulya bushiku ku fyanso mu cipango camu mpanga. ¹⁰Mwali mona ifibongololwa fya musiumba wuwa kwa Dabidi ukuti fyali culile mwali pitile a menshi ya pa cishiba ce samba. ¹¹Mwali pendela amayanda yamu yerusalemu kabili mwali wishishe panshi amayanda ukuti mucu ngilile icibumba. ¹²Mwali panga nomwa icisungilo pakati kafibumba fibili ifya menshi ya cishiba ica kale. Lelo tamwa cindike kapanga wa musumba, uyo uwa yicitile ku kale. ¹³Shikulu Yawe uwa mabumba alikutile pali bulya bushiku kuponya iminsoshi kuku losha imitwe iya kubeyewa, noku fwala icisamu. ¹⁴Lelo moneni, kube, ukusefya noku sangalala ukwipaya ingombe noku konaula impanga, ukulalye nama nokula kunwa umwangashi aleni tulye noku nwa, pantu mailo tu kafwa. ¹⁵Ici cacokolwelwe mu matwi yandi kuli Yawe wa mabumba; "Mucine aya mampula tayaka belelwe uluse kuli mwebo nelyo ulo mukafwa, "efya landa shikuli Yawe uwa mabumba. ¹⁶Shikulu Yawe uwa mabumba alanda ifi, "kabuye kuli uyu kakanya, kuli shebna, uli pa mulu wa nganda, nokulanda, ¹⁷Cinshi ulecita kuno kabili ninani uwa kupele ulusa ulwa kwimba inshishi yobe we mwine, ukulatobaula inindi pa mulu noku lapanga ulucengo incende ya kutushamo mu cilibwe?" ¹⁸Mona Yawe alipaleme muku kuposa webo lamba lya mwaume mupepi nokuposa we panshi akaba uwaku kumaninkisha ukukwikatila. ¹⁹mucine akala kushingulusha shingulusha noku kuposa ngo mupila mu cala ici kulu. kulya uli aya bukata yakabako uli nokuba uwa ku sebanya inganda yakwa wisokulu! ²⁰Ndi noku kusukusa ukufumya umo ubombela noko wikala. Uli noku sunkwa panshi. ²¹Cikese kucitika pali bulya bushiku ukuti nka kuta umubomfi wandi; Eliakimu umwana umwaume uwakwa Hilkia. ²²Ndi noku mufwika umwingila obe noku bika pali ena ilamba lyobe, kabili nka bika insambu ishobe mu ku boko kwakwe. Ali nokuba ewishi wa bekashi bamu Yerusalemu naku nganda yakwa Yuda. ²³Nkabika imfungulo ya nganda yakwa Dabidi pa cipeya cakwe ali nokwisula, tapali ali nokwi sala, ali no kwi sala, kabili takuli ukesula. ²⁴Ndi noku mukaka icimanikilo mu ncende iya ku teya nishiwa kabili aka sanguka icitebe ca bukata ku nganda yakwa wishu. ²⁵Bali noku kakila pali ena bonse ubukata bwa nganda yakwa wishu, abana ba munda yakwe ne cikota, cikota, cila cipe icinono ukufuma ku nkombo ukufika ku nkombo ishi kalamba shonse. ²⁶Pali bulya bushiku ubu ebubilwakwa kwa Yawe uwa mabumba neci manikilo ici leenshiwa mu muncende iya kufina cikalekelako cika putuka noku pona, noku fina ukwali pali cena ku ka putulwako pantu Yawe ali landile.

23 ¹Ukubisha palwa kwa Turi; Auleni utumpundu mwe fi, bwato fya ku Tarshishi; pantu takuli inganda nangu icabu; ukufuma ku mushili waku supulase ico ica sololwelwe kuli bena. ²Beni tondolo mwe bekashi baku lu lamba; bashi makwebo baku Sidone, abendauka pali bamba amisusha mwebo. ³Pa menshi iya kuluma palipo ulubuto ulwa ku shihore ubusomboshi ubwakwa Nilo e bwali icibweshu cakwe; kabili calibele amakwebo aya nko. ⁴Ba ne nsoni Sidone pantu bamba alilandile we wamaka yakwa bamba. Alanda, "nshicucutikile kangula ku fyala nangula ndikushishe abalumendo, nangju ndi ku shishe aba kashana." ⁵Ulo akasebo kaisa ku Egupti, bakaba nobulanda palwa kwa Turi. ⁶Cilukileni ku Tarshishi; boboleni imisowa, mwebo mwe bekashi baku masamba. ⁷Bushe ici cali citikilapo kuli webo umusumba uwa buseko uyo intuntuko yaiko ya ku fuma ku nshita isha ku kale, uwo amakasa yakwe yamu pitile ukuya ukutali ku ncende sha bena fyalo ku kwikala? ⁸Ninani apangile ififya ku kansana na Turi kapela wa filambu uyo amakwebo yakwe yaba mwana wa mfumu umwanakashi uwo aba makwebo bakwe e ba shimucindikwa ba calo? ⁹Yawe uwa mabumba e wa cicitile kuku shicindika icilumba cakwe no bukata bwakwe bonse, ukucita insoni bonse abacindami ba kwe aba calo. ¹⁰Lima umushili uyobe, nga efyo umo alima mu Nilo we mwana umwanakashi uwa ku Tarshishi. Takuliko ici sankano mu Turi. ¹¹Yawe alifishishe ukuboko kwakwe ukuciluka bamba kabili ali sunkenye amabufumu; alipele ne kambisho palwa kwa Fonisha, ku konaula ba mwandashi. ¹²Ali landa, "tawaka sangalale na kabili ukutitikisha umwana umwanakashi na, cisungu uwaku Sidone; imako abukila kiu supulase; nako kwine tawakatushe." ¹³Mone calo ca bena kaldi. Aba bantu bali pwililike; Abena Ashuri bali cipangile amatololo aya nama sha mpanga. Bali pangile na malinga yabo. bali tobawile ifipanga fyaiko bali ilengele ukuba umupili wa fya kutobaikwa. ¹⁴Auleni utumpundu mwe fi bwato fya ku Tarshishi; pantu icubo ceni cili tobelwe. ¹⁵Muli bulya Turali noku labwa pa myaka amakumi cinelubali, ukulungana ne nshiku sha mfumu imo. Panuma ya mpela ya myaka amakumi cine lubali cili noku citika mu Turi ici kaba kwati lwimbo lwa mwi ule. ¹⁶Bule insale, kabuye mu musumba ukalamba, webo we ule lya labwiwa; tongola bwino imbe nyimbo ishingira pakutila wingaba uwa kwibukiwa. ¹⁷Cikese kuba ukutala panuma ya myaka amakumi cinelubali Yawe akese kwa fwa Turi nao aka tendeka ukupanga ulupiya nakabili kuku bomba imilimo yabune nokupa imilimo yakwe ku misumba yonse iya pano pe sonde. ¹⁸Nsonsela yakwe ne shakufola fika patwilwako kuli Yawe. Tasha kasungishiwe nangula ukushibika mu butala, nsonsela yakwe akapelwa kuli abo abe kala mu ceni ca kwa Yawe kabili fikala ku bemfiwa kuku batwalila ifyakulya ifingi neci kuti bakwata ifya ku fwala ifya ku cili shamo ku busuma.

24

¹Loleshemi Yawe ali mupepi noku lofya icalo uku conaula ukucilufyanya, noku pasanganya abekashi baciko. ²Cikese kuba ukutala nga fwebo fwe bantu ifyo fine nakuli shimapepo. Ifyo cikaba kumu bomfi efyo cikaba nakuli shikulu wakwe; ifyo cikaba kumu bemfi wamu nganda efyo cikaba nakuli nakulu wakwe; ifyo cikaba kuli kashita, efyo cikaba nauli kashitisha; ifyo cikaba kuli kakongweshu, efyo cikaba kuli kakongola; ifyo cikaba kuli kapokelela nsonsela, efyo cikaba nakuli kapela wa nsonsela. ³Icalo cili noku pwilishiwa ukonaulwa kabili cika pwilishishiwa ukutapiwa; pantu Yawe

alilandile ici cebo. ⁴Icalo ca kaminwa noku lela, isonde lya konkontana noku bonsa abantu abaku cindamisha aba calo baonaulwa. ⁵Icalo cili kowelwe ku bekashi baciko pantu bali pulile mu mafunde, balitobele ifipope nokunaula icipangana ca muyayaya. ⁶Eco itipu lya kokota icalo na bekashi baciko balishi ninkishiwe no mulandu. Abekashi ba calo ba Ocewa, na bantu abanono fye eba shelepo. ⁷Umwangashi upya wakuma icimuti ca mwangashi ca lela, bonse aba mutima ya nsansa ba bwesha ne cefu. ⁸Icongo ca bume ukufuma ku tuoma caleka, naba bwa ngalishi ba abo abasangalala; no buseko bwa malimba bwapwa. ⁹Taba tantalisa ukunwo mwangashi nokwimba no bwalwa bwali lula kuli abo aba bunwa.

¹⁰Umusumba ukalamba uwa fyongo uli wishiwe panshi; inganda yonse ili selwe noku lofilwa. ¹¹Kuli ukulila mu tushila pa mulandu wa mwangashi insansa shonse shili fitiwe, ukusangalala kwa calo takulemoneka. ¹²Mu musumba uwa kalamba uli lekeleshiwe ne mpongolo ili wile noko naika. ¹³Pantu ifi efyo cikaba pa calo ponse pa nko shonse, ifyo caba ku cimuti ca mu Olife nga catemeshiwa, nga ifya kukolonganishiwa ulu umwangashi wasombowa. ¹⁴Bali nokwimya amashiwi yabo nokubilikisha ubucindami bwakwa Yawe, kabili baka kutaakwa kusekelela ukufuma kuli bamba. ¹⁵Eico mwe baku kabanga Peleni ubukata kuli Yawe, no tushi utwa kuli bamba peleni ubukata kwi shina lyakwa Yawe, Lesa uwa kwa Isreali. ¹⁶Ukufuma ukwa ku talimpisha ukwa calo tulyumfwile inyimbo, "Ubukata kuwa lulumbi eka!" Lelo na landile, "Ndwo nawile, Ndwo nawile akolanda ninebo! Ba myalu myalu bali cile bu myalu; Myalu; ee, ba myalu myalu balicitile sana bu myalu myalu." ¹⁷Umwenso icilindi, ne ciliba fili pali mwebo, mwe bekashi ba calo. ¹⁸Ulyo uko bukuka ukufuma ku congo ca mwenso akaponena mu cilindi noyo ukafuma mukati pakati ka cilindi ali nokwi katwa mu ciliba. Ifipunda fya myulu fikesulwa, no mufula calo ukatenkanishiwa. ¹⁹Icalo cika pwililika uku fungaika, icalo cika lepulwamo, icalo cika telenteshiwa. ²⁰Icalo cika telententa ngo muntu uyu kolelwe kabili cikala bwelulukila ku numa kaci bwelela ku ntanshi ngo mutanda. Ulubembulwa ciko lukaba ulwa ku fina pali cena kabili cikapona nokwima takwa kabe na kabili. ²¹Pali bulya bushiku Yawe aka kanda aba ikalamo mu mulu, ne mfumu sha ikalapa calo. ²²Baka, kolongani kwa capamo, abafungwa mu cilindi, kabili bali nokwisa lilwa mu cifungo. napanuma ya nshiku ishingira bali noku bakanda. ²³Umweshi ukaba ne nsoni na kasuba kaka sebana, pantu Lesa wa mabumba akateka pa lupili lwa Sione namu Yerusalemu napa menso yaba kalamba mu bukata.

25 ¹Yawe niwebo Lesa wandi nde ku sumbula nde lumbanya ishina lyobe pantu walicita ifintu ifya bune ifinti ifya pangilwe ku kale, muku pwililika kwa citetekelo. ²Pantu uli pangile umusumba ukalamba uku ucita umupili u musumba ukalamba uwacingiulililwa uwa kanaika, icaku fisamamo abeni uku kana cipanga umusumba ukalamba. ³Eico abantu abaku kosa baka kupa ubukata umusumba uwabunkawe ukalamba uwa nko uka kutina webu. ⁴Pantu waliba incende yabucingo kuli uyo uwa ba umupina ici ntelewele ca muli uyo uli muku kabili kuku cushiwa kwa kwe, icintelelwe caku cimwela ne ci nshingwa ukufuma ku cikabilila ulu ukupema kwa mu nkalwe cali nge cimwela ici kouma ku cibumba, ⁵Kabili nge cikabilila mu mushili iya kuma ula talalika ifyongoi fya bena fyalo ngefyo icikabilila citaba ica kutalalikwa ku cinshingwa ce kumbi kanshi ulwimboi lwa ba nkatwe lulya sukilwe. ⁶Pali ulu lupili Yawe uwa mabumba aka pangila abantu bonse umutebeto wa fintu ifya mafuta, imyangashi yaku salwa, inama sha bufyompo, umutebeto uwapa, ⁷Akonaula pali ulu, lupili ici fimbo pa bantu bonse, ica pikwa pikwa pali shonse nko. ⁸Aka mina ifwa umuyayaya na shikulu Yawe aka sumuna ifilamba ukufumya pa finso fyonse, insoni sha bantu bakwe ali noku pita uku fumya pa calo conse, efyo Yawe alicilandile. ⁹Cikalandwa pali bulya bushiku, "Lolesha uyu ni Lesa wesu, twali ku mulolela, kabili ale tupususha. Ulyu ni Yawe twali ku mulolela tule sangalala noku cankwa mwi pusukilo lyakwe." ¹⁰Pantu pali ulu lupili ukuboko kwa kwa Yawe epo ku katushisha; na Moabu aka nyantaulwa mu ncende yakwe, nge fyo akamuti kanyanta ulwa mucilindi ica isulamo nomu fundo. ¹¹Baka tambalika amaboko yabo mu kati kaiko ifyo kasamba atambalika amaboko ususamba, lelo yawe aka ponya panshi ifilumba fyabo nangula baba aba ku ceyela ku maboko yabo. ¹²Ifi bumba fyenu ifitali ifya ku cingililwa aka fiwishisha panshi, kulu kunfu.

26

¹Muli bulya ubushiku ulwkimbo lukembwa mu calo cakwa Yuda. Tuli kwete umusumba ukalamba uwa ku kosa, Lesa alipangile ipusukilo ici bumba caiko kabili e caku cingilila. ²Isuleni impengolo ukuti inko iya bulungami iyo iyi sunga icitetekelo yi nge ngilamo. ³Abo umuntima waba pali webu uka musunga mu mutende uwaku pwililika, pantu alicetekela muli webu. ⁴Cetekela muli Yawe umuyayaya, pantu muli Ya, Yawe cilibwe ca muyayaya. ⁵Pantu akabaleta panshi abo abakala ku isansabika kusansabika umusumba ukalamba uwaku cingilwa aka ubwesha panshi uwaku cingilwa aka ubwesha panshi; aka ulinganya ku mushili. ⁶Cika nyantalwa panshi na makasa ayaba pina noku ngantaulwa kwa baku kabila. ⁷Ishila ya mulungami yaku tambalala umulungami umo inshila ya mulungami upanga iya kutambalala. ⁸Ee mu nshila yobe iyabu pingushi Yawe, twalolela webu, ishina lyobe nokwi shibikwa kobe eku fwaya kwesu. ⁹Nda ku kabila we mu bushiku; ee umupashi wandi muli nebo ula fwaisha webu mu cishinka. Pantu ulu ubupingushi bobu bukesa pa calo abekashi be sonde basambilile ubulungami bobu. ¹⁰Lengeni ububile bulangwa ku bali ababu bifi lelo takasambilile ubulungami, mu calo cabo loloke alacita ububifi kabili tamona bushi mucindikwa ubwakwa Yawe. ¹¹Yawe, ukuboko kwenu kuli sumbwilwe pa mulu, lelo taba kumona. Lelo bakamona uku pimpa kobe pa bantu nokulengwa insoni, pantu umulilo waba kutalikisha uka ba mina. ¹²Yawe uli nokuleta umutende kuli fwebo, pantu mu kucita, uli pwile ne milimo yesu yonse. ¹³Yawe lesa wesu bambi ba shikulu ukubikako mwebo nabo bali tutekele; lelo tulumbamya fye ishina lyobe epela. ¹⁴Balifwa tabakabe no mweo bali loba tabakeme, Mucine, waishile ku bupingushi noku bonaula, no kwibukisha bonse kuko naulwa. ¹⁵Uli landileko unko Yawe, uli lundileko inko, wa cindikwa ku shisheko yonse imipaka ya calo. ¹⁶Yawe

mu bwafya emo balolesesha kuli mwebo, ba pepa ipepo lya tuntepe ntepe ilyo uku kanda kwenu kwali pali bena. ¹⁷Ngo mwanakashi uli pa bukulu aba mupepi ena lya ku papa ulo ali mu kalipwa noku lita muku kalipwa kwa ku papa kwakwe, efyo kalipwa kwa ku papakwakwe, efyo nefwe tuli naimwe shikulu. ¹⁸Tuli pa bukulu, tuli muku papa lelo cili kwati twa papa umwela. Tatuletele ipusukilo ku calo, na bekashi be sonde tabo naikilwe. ¹⁹Aba kufwa abena bakaba no mweo imkibili isha isha kufwa shi kema. shi kashinbuka nokwi mbila insansa mwebo mwe baikala mulukungu; apantu icime cenu cime ica lubuto, ne calo cikaleta abakufwa abaiko. ²⁰Kabuyeni mwe bantu abandil ingileni mu muputule iyeni kabili mwisaleko ne fibi ku numa iyenu mufisame pa ka shita akanono, mpaka bupita ubu kabli bwakwe. ²¹Pantu lolesheni HYawe alafuma mu ncende umo ekala kuku kanda abo kashi ba calo pamo mpulu yabo icalo cikasoko lola pama mpulu yabo; icalo cikasokolola umulopa uwaciko uwa suminwe, kabili taca kafipa uwaciko uwa suminwe kabili taca kafise abapaiwa aba ciko.

27 ¹Pa bushiku bulya Yawe noku kosa kwakwe, ukwamaka no lupanga ulukali aka kanda cikala mu menshi icisoka isha telela, cikala mu menshi cisoka ciyinyonganya kabili eke paya cishimwe shimwe ico icaba muli bamba. ²Mu bushiku bulya; Ibala lya myangashi, ilya kuwama. ³Nebo, Yawe ndi kacingilila uwaliko, nda litapilisha cila nshita, Nda lilonda ubushiku na kasuba pakuti takuli nangu umo uwa kuli cena. ⁴Nshi kalipe iye, ico kwali ficilasa ne myunga! mu bulwi kuli naya kuli fyena; kuti nafyocela fyonse capamo; ⁵Kanofye nga baikata ubucingo bwandi noku panga umutende nanebo; balekani ba pange umutende na nebo. ⁶Mu bushiku ubuleisa Yakobo akamena imishila panshi. Isreali akabalula amaluba nokutwala; kabili bakasusha umushili ku fitwalo. ⁷Bushe Yawe alisanshile Yakobo na Israeli ifyo asanshile isho inko sha sanshile bena? Bushe Yakobo na Isreali ba bepaile nge fyoli muku kakaula kwa nko shilya ishapaalwe kuli bena? ⁸Mu cipimo ica kulingana walilwishishe ukutamfya Yakobo na Isreali ukutali, ali batamfishe ukuya apatali ku mupu wakwe kalipa mu bushiku bwa mwela waku kabanga. ⁹Kanshi muli uyu musango, ama mpulu aya kwa Yakobo yaka futwa, pantu ici cikaba citwalo icituntulu kuku fumishako ulubembu ulwakwe; Ulo aka panmga fyonse ifipailo fya mabwe nge cishililo noku tobaulwa mutu pimfya kabili takuli imilando yaku Ashera nangu ifi pailo fya ciminshi fika shala ifya kwimanina. ¹⁰Pantu umusumba uwu kalamba ushele fye amapopa, ukwi kalamo kuli lekewe noku lekeleshiwa nga matololo, kulya akana ka ngombe kalelya noku lala panshi noku lalya imisambo yakako. ¹¹Ulo imisambo yauma, ika putulwako. Banamayo bakesa noku pangilako umulilo kuli shena, pantu aba te bantu abomfwa. Eico kabumba wabo taka bakwatile inkumbu pali bena kabili uyo uwa ba bumbile taka bakwatile uluse pali bena. ¹²Cikesa kuba ukuti pali bulya bushiku ukuti Yawe ali noku mfwiwa ukufuma ku mu mana wa Yurfrate ukuya kufika ku menshi yaku Egupti ayabula ukushika na mwebo, abantu bakwa Isreali muli noku kolongonikwa pamo umo umo. ¹³Pali bulya ubushiku ipenga ili kalmba lika lila naba Onaika mu calo ca Ashuri baka fuma nabo batamfishe mu calo cakwa Egupti baka shinshimuna Yawe pa lupili ulwa ku shila mu Yerusalemu.

28

¹We bulanda ku cilongwe cakutakisha ica cindama ciilya cimfwalwe na cila umo uwaba cakolwa bakwa Efraimu, kabili naku maluba yakobonsa aya bucindami bwabune bwa yako, ayaba pa mutwe wa mupokapoka wafunda uwa abo abanaka ku mwangashi! ²Moneni, shikulu atuma umo uwa maka kabili uwakosa; kubati ni nkuuka yankakungwe kabili ubonaushi bwa nkuuka ya cimwela, kubati ni mfula ya cipupu, noku palala kwa menshi kabili nkaposi cila cilonfwe cacindama panshi ya mushili. ³Cilongwe icacindama ica bacakolwa bakwa Efraimu cikanyataulwa panshi yamakasa. ⁴Neluba lilebonsa ilya busindami bwabune bwake, lilya lili pamutwe wa mupokapoka wafunda likaba kubati nikunyu iyatashi iyakupya libe ulusuba talulaisa, cilya, ulo umo ayimona, libe taiyilaba na minwe yakwe, ninshi ena alilile. ⁵Muli bulya bushiku Yawe wa xmilalo akesa kubati icilongwe cabune kabili amaluba ayabune kubashalapo pa bantu bakwe, ⁶umupashi wa mulinganya wakwe uwikala mubupingushi, kabili na maka ya abo aba bwekeshamo abalwani babo pampongolo shabo. ⁷Lelo naba bulabanta ku mwangashi, kabili batalantanta ku cakunwa cikola. Bashimapepo naba kasesema ti pbalubanta ne cakunwa cikola, kabili balikolelwe ku mwangashi. Balubanta ku kunwa icikola, batalantanta mukumona kabili balubanta mukupingula. ⁸Cinefye, ifitamba fyonse fili fimbilwe na malushi, pakwebati tapali icende iyabiusaka. ⁹Nikuli nani akafunda ukwishiba, kabili nikuli nani makalondolola amashiwi yakwe? Nikuli abo aba sumunwa ukufuma ku mukaka nangu nikuli abo abafumishiwe mukaka? ¹⁰Ico dlinkambisho pe , kambisho, nkambisho pe kambisho; ukuteka paku teka, ukuteka paku teka; pano akanono, palya napo akanono. ¹¹Icinefye ne milomo yakupumya kabili ne ndimi shabena fyalo ena akalalanda kuli aba bantu. ¹²Akale alilandile kuli bena, "Uku ekutusha, pela ukutusha kuli uyo uwanaka; kabili uku ekulomotolwa, "Lelo bena tabalikumfwa. ¹³Eco icebo cakwa Yawe cikaba kuli bena nkabisho pe kambisho, nkambisho pe kambisho, ukuteka pa kuteka, ukuteka pa kuteka, pano utunono, palya napo utunono; ukwebati bena kuti baya kabili no kuwa cifwefwe, kabili no kuifuna, no kuba muciteyo kabili no kkwikata. ¹⁴Eco kutikeni kucebo cakwa Yawe, mwebo mwe ba mupumya, mwebo mweba teka aba bantu aba mu Yerusalemu. ¹⁵Ici cikacitika pantu walilandile, "Tulipangile icipangano ne mfwa, kabili na kumbo fwebo tulifikile na pakusuminisha. Eco ulo ubwembya bwakucifiwa bukapita tacakatwikate ico fwebo tulicitile ubufi ukuba icubo cesu, no kucita icitelelwe mukubula icine. ¹⁶Eco kanshi shikulu Yawe alilandile, "Moneni, nebo ikobika mu Sione ilibwe lyapamufula, ilibwe lyeshiwa, ilibwe ilya wamisha ilyapa cifuta, umufula wacine, ena uyo uwasumina takalendwe insoni. ¹⁷Nebo nkalenga umulinganya ukuba ulubao lwakupiminako, akabili ubulungami ukuba umulingo, mfwa yalitalawe akafumyapo umufisama ubufi, ne lyeshi ukucifya icifulo cakufisamamo. ¹⁸Icipangano cobe ne mfwa cipapwa, kabili nokusuminishanya

kobe na nkumbo takwakeminine. Ulo ilyeshi lyacipyu likapita tatwakacimfiwe kuli lyena.¹⁹Ulo lonse capita, cakalekumicifya mwebwe, kabili ulucelo no lucelo cikapita kabili nakasuba no bushiku fikesa. ulo mwaumfwa ubukombe, cikalenga ukutinya.²⁰Pantu ubusanshi bulipipile kumuntu ukololokapo, kabili ne cifimbo cilicepeshe kuli ena kukulifunganyamo umwine.²¹Yawe akema inga pa lupili lwa Perasimu, akaibalamuna umwine kubati ni mu mupokapoka wa Gibeone ukucita umulimo wakwe, umulimo wakwe uwaibela, kabili no kuti acite imicitile yakwe iya kuibela.²²Nomba eico mwipumya ninshi ifikakila fyenu fikaba ifyakalilwako. Indiumfwile ukufuma kuli shikulu Yawe wa milalo, icabupingushi cabonaushi bwapano calo.²³Kutumana no kumfwa kwishiwi lyandi, ube uwa kutumana no kumfwa ku mashiwi yandi.²⁴Bushe umulimi uulima akasuba konse ku kublyala, alimafye umushili? Bushe ena atwalililapofye ukulima no kulinganya icilime?²⁵Ulo ateyanya umushili, bushe ena tatanda imbuto sha krawa no kukuba kumini, no kubika ing'ano mu mikolwa na barle mucende ilingile ukuba, akabili no kubika ngolyolyo mupela yauko? ²⁶Lesa wakwe amulangile ena, dalamusambilisha bwino bwino.²⁷No licilisha, imbuto ya karawa taisokolwa ne cela cakutwa, nangu mipeto ye celeta ukukuloka pali kumini, lelo karawa apumwa ne cimuti kabili kumini no mulando. ²⁸Ng'ano shipelelwa umukate lelo tekupeshesha sana kabili nangu mipeto celeta lyakwe naba kabalwe bakwe bashisalanganya shena, bakabalwe bakwe tabashifungaula.²⁹Ifi fyonse fifuma kuli Yawe wamilalo, uyo uwawama mufilangililo nokufikapo mu kushilimuka.

29 ¹We bulanda kuli Ariele, Ariele, umusumba umo Dabidi acitile inkambi! Bikapo imwaka pa mwaka; Leken imitebeto ilekukokwa bwino. ²Lelo nebo inkakebelela Ariele, ena akalekulila no kulosha, kabili akaba kuli nebo kubati ni Ariele.³Nebo nkacita inkambi yakusansa webwe ukushinguluka kabili nkalalika ukutebelela webwe no kushusungulukwa nabalwani elo nebo inkemya imilimo yakumitebelela mwebwe. ⁴Webwe dukaletwa panshi ukalekukwandila ukufuma panshil ukulanda kobe kukaba ukunono ukufuma mu lukungu. ⁵Ipendwa ikalamba lya bakutebelela inkesa kuba kubati lukungu, ne bumba lyaba buluku kubati misungu shikoyo no mwe;a. cena cakacitika mu kwangufyanya mukupumikishafye. ⁶Yawe wa milalo akesa kuli webwe no dkubulikuta, mu cinkukuma, ne congo cikalamba, cikuuku, ne camwela, ne nkuuka yalukakala, kabili no kubilima kwakonaukwa kwamulilo. ikaba mubati ciloto, mucimonwa ca bushiku: Ibumba lya nko shonse shikalekulwishanya na Ariele ne shitililo lyakwe. Bena bakamusansa kabili no bucingililo bwakwe bukamu citikisha. ⁸Cikaba kubati ulo umuntu wansala alota akolya, lelo ulo abuka, munda yakwe tamuli nangu kamo. Cikaba kubati ulo umuntu wa cilaka alota ati akonwa, lelo ulo abuka, alinakile ukwabula icilaka cakwe ukupwa. Ee, efyo cikaba na ku mpendwa iyikalamba ya nko ishilelwisha ulupili lwa Sione. ⁹Ipapusheni mwebane kabili mwapapuka; impofwi sheni mwebene kabili mube mpofu! Kolweni, lelo tekumwangashi; paukaileni, lelo tekuunwa ifikola. ¹⁰Ico Yawe alipongolwele pali mwebwe umupanshi watulo twakushika. Alisele amenso yenu ba kasesema, kabili alifimbile imitwe yenu, bakamona. ¹¹Bonse ubusokololo bulishile kuli webwe kubati mashiwi ya mu citabo cakukatukwa, eco abantu bengapela kuli umo uwasa mbilila, ukwebati, "Belenga ifi." Ena kabili alyele ati, "Nebo tekuti, iuco cilikakatikwe." ¹²Umfwa icitabo cilipelwe kuli umo uutekuti belenge ukwebati, "Belenga ifi, "ena alyabele ati, " Nebo tekuti imbelenge." ¹³Shikulu alilandile, "Aba abantu besa mupepi kuli nebo no tunwa twabo kabili bacindika nebo ne milomo shabo, lelo imitima yabo yili ukutali nandi. Ubucindami bwabo pali nebo lifundefye lya muntu ilya lisambilishiwe. ¹⁴Eco kanshi, moneni, ena nkakokanyapo nakucita icintu cawamisha mukati ka aba bantu icisha mano pa cipesha mano. Namano ya bantu bakushilimuka babo yakaloba, nomucetekanya wabantu wabacenjela ukaloba." ¹⁵Webulanda kuli abo abafishilisha amapange yabo ukufuma kuli Yawe, kabili nabo imicitile yabo yaba mufifi. Bena beba ati, "Nani akotumina fwrbo kabili nani atwishibe?" ¹⁶Webwe ufulamuna ifintu ifya mu mulu ukufilosha panshi! Bushe umubumfi apendwa kubati libumba, kubati ifintu ifyo fipangwa ukuti filekwe bati pali ena nani atupangile, "ena tapangile nebo, "nangu ifintu ifyapangwa ukulanda pali ena nani wacipangile, "ena taba na umucete kanya?" ¹⁷Na mu nshita inono, Lebanoni ikalikila mucilime, kabili ne cilime cikesa kuba umutengo. ¹⁸Pali bulya bushiku naba koma amatwi bakofwa amashiwi ya mu citabo, kabili na menso yampofu yakomona mufifi yafitisha. ¹⁹Abatitikishiwa bakaseselela nakabili muli Yawe, kabili nabapina pa bantu bakasekelela mu washila wakwa Israeli. ²⁰Pantu ababuluka bakaleka, kabili nabapunyika bakaloba. Nebo bonse abatamwa ukucita ifyabipa bakafumishiwapo. ²¹Ninani kwi shiwi uulenga umuntu ukuba icipunwishi. Bena balibikile iciteyo cauyo ena ulefwaya umulinganya impongolo kabili no kubika umulungami panshi kubufi bwabula bwa fyefye. ²²Eco kanshi ifi rfyoy Yawe, uwalubwile Abrahamu, Yakobo takabepo uwa nsoni, nangu icinso cakwa ukuba icakunaka. ²³Lelo ulo amona abana bakwe, i,ilimo yaminwe yandi, bena bakolenga ishina lyandi ukuba ilyamu shilo. Bakelenga ishina ukuba ilyamushilo ishina lyakwa Yakobo kabili bakemanina mubukata bwakwa Lesa wakwa Israeli. ²⁴Abo baluba mumupashi bakanonka ukwishiba bwino. Kabili abailishanya bakasambilila ubwishibilo.

30

¹"Ubulanda kubana babucintofwa, "uku ekulanda kwa kwa Yawe. "Bena balempanga amapange, lelo tekuli nebo yafuma, Ba lepana ne nko shimbi, lelo tabakotungululwa ne mupanshi wandi eco balabika ulubembu palubembu. ²Bena balema noku tetemukila mu Egupti lelo tabepusha ukukunguula kwandi. Bena balafwaya ubucingo ukufuma ku.li Farao kabili nokufisama mu cishingwa cakwa Egupti. ³Eco kanshi ubucingo bwakwa Farao Farao bukaba ninsoni shenu, kabili no kufisama mucitelwele cakwa Egupti ekusebana kwenu, ⁴Nangu cilongoshi wabo ali Sione, ne nkombe shabo shilishile ku Hanesi. ⁵Bonse bakalengwa nsoni pamulanda wa bantu abo tekuti wabafwe bena abo aba tekuti ba bafwe nangu

ukukumbiusuka. lelo insoni, Kabilifye no kusebana.¹⁶Ukutumbula kwapa fiswango fya Negebu ukupitila mumpanga yamasakamika ne cakwafya kwa kalamo iyikota ne kalamo iyilume, kifwafwa kabili nsoka iya busungu iyipupuka, balisendele ifyuma ifyabo panuma ya mpunda, panu,ma yafifutu fyangamali ku bantu abo aba shaba fwe bena. ⁷Pantu ukwafwa kwamu Egupti kwafye; Eco namwitila Rahabu, uwikele nanomba.⁸Nomba kabuye kalemba ici mu menso yabo pa cipampa, kabili ukacikumike pa citabo ico icakusungwa kushita yikesa inga bunte ⁹Pantu aba bantu nibacisanguka abana babepa ubufi abana baba shumfwa amalango yakwa Yawe.¹⁰Balilandile kuli bakamona, "Tabamona," kabili na kuli bakasesema, "Tabasesema icine kuli fwebo, balanda amashiwi yakupunya kuli fwebo, abasesema ifyakwelenganya. ¹¹Pilibukila lubali ukufuma mushila, alukeni mushila; kulenga uwamushilo wamu Isreali uku pwisha ukulanda pantashi ya finso fyesu.¹²Eco kanshi uwamushilo wamu Isreali alilandile, "Pantu walikene ilishiwi kabili walicetekele mu kucitikishiwa kabili no kulufiwa kabili eco mwashitililapo, ¹³Eco ulu lubembu lukaba webo kubati cipande catobeka icilimupepi kukupoma, kubati ukuputika mu cibumba capa mulu ico ukupona kukatitika mukwangufyanya mu kupumikisha."¹⁴Kabili akacitoba ingefyo ifya kubumba kuli kabumba fitobeka, pakwebati tapakasangwepo nangu cimo iciyinga cakwapwilapo umulilo ukufuma pe shiko nangu ukutapwilaka amenshi mu cishima.¹⁵Pantu ifi efyo shikulu, uwa mushilo wamu Isreali alandile, "Mukubwekelamo no kutusha ukapusuka; mu kotala na mu cicetekelo emaka yenu. Lelo tawasuminishe. ¹⁶Ulilandile, Awe, pantu tukufulumukila pali bakabalwe, eco ukafulumuka, kabili, tukani na pali bakabalwe abakwangufyanya, Eco nabo bakalamukoka bakaba abakwangufyanya.¹⁷Ikana umo ukafulumuka pakutina umo, pa kutinya kwa bantu basano mwebo mukafu umuka ukusukafye abashelepo bakabe kubati lunga lwa pa mulu wa lupili, nangu uluunga lwapatulundu.¹⁸Eco kanshi Yawe akonolela abe ilwakusenaminwa kuli webo, eco aliiteyenye ukukula uluse webo. ¹⁹Pantu Yawe ni Lesa wabupingushi bapalwa ni abo bonse bamulolela ena. Pantu abantu bakalaikala mu Sione, mu Yerusalemu, kabili tawakaloshepo. ukasena minwa icine webo kuciunda cakulila kobe. Ulo aumfwa ici, akakwasuka webo.²⁰Nelyo Yawe amupele umukate wakumanama kabili na meenshi yakukonswa, neco kafundisha obe tabaifise umwine nakabili, lelo ulino kumumona kafundisha obe na menso yobe. ²¹Amatwi yobe yaleufwa ishiwi kunuma yobe lilelanda, "iyi enshila wendemo, 'ulo wa alulukila ku kulyo nangu ulo waalulukila kukunso."²²Kabili mukakowesha ifi mpashanya fyenu ifyabaswa ifyo mwabikako Silfere ne fimpasha nya fyaengwa ifyo mwabikako Golide. Mukafiposa fyena inge nsalu yakumwenshi. Mukalanda kuli bena, "fuma pano."²³Kabili akamipela imfula ya mbuto shenu ulo mwabyala mu mushili, nefilimwa fikafula. Muli ubo ubushiku ng'ombe shenu shikalya mumulemfwe uwingi. ²⁴Kabili ng'ombe ne mpunda ishikalamba, ifilima umushili, ifikalakulya ifya kulya fya minshita iyo yine, ico icaelululwa ku fya mpanpa ne fya kutunkwilako.²⁵Kabili pa lupili ulutali lonse napa kalundu kasansama konse, pakaba imilonga, ne milonga shameenshi, mu bushiku bwakwipaya apakalamba ulu impungu shawa. ²⁶Kabili ulubuto mwenshi lukaba ngo lubuto lwa kasuba, kabili no lubuto lwa kasuba lukabalikilako imiku cinelubali, ingo lubuto lwa shiku cinelubali. Yawe akakaka ukufunika kwa bantu bakwe kabili akaposha ifikwe bululwa ekundapa kwa kwe.²⁷Moneni, ishina lyakwa Yawe lileisa ukufuma kucifulo ukutali lilepya kubukali bwakwe kabili mu fyushi ifingi. Imilomo yakwe iswilepo ukukalipwa, kabili nolulimi lwakwe luli ingo mulilo wakonaula. ²⁸Umupu wakwe uli ingo mumana uwampota wafika napakanti kamukoshi, ukusesha ako nokwela kwa bonaushi. umupu wakwe uukali mucendwa sha bantu ukulenga bendaue. ²⁹Ukakwata ulwimbo ingo mu bushiku ulo watesha ukulya amalila yamushilo, no busuma bwa mutima, inga ulo umo aya ne mitolilo ku mpili shakwa Yawe, ku libwe iya mu Isreali.³⁰Yawe akalenga ubucindami bwe shiwi lyakwe ukumfwika kabili no kulenga ukwenda kwa kuboko kwakwe mucipupu cakwe kabili no kubili muka kwa mulilo, ne cimwela icikalamba, ne mfula inkalamba kabili na mabwe yacitalawe.³¹Pantu ishiwi lyakwa Yawe, Ashuri akacili nganishiwa, akabomina kukoto bena. ³²Cila cikoti cakoto ico Yawe akabipa pali bena cika nemyimbo na malimba namasese elo akalalwishanya no kulwa nabo.³³Pantu icende shakocelapo sha pekanishiwe akale sana. Icinefye, shapekanishiwe ku mfumu, kabili Lesa alipangile icashika no kusalala. Iconto ca pako cili teyanyishiwa no mulilo ne nkuni ishing. Umupu wakwa Yawe, inga umulonga wa mukuku wa mingi, ukasofeka umulilo.

31 ¹Kalanda ku batentemukile ku Egupti ku kwafwiwa apo mwashintilila kuli ba kafwalo, no kutetekela mu maceleta pantu yengi nabapali bakafwalo pantu bali imitapendwa, lelo tabaposa mano kuwa mushilo wa mu Isreali, nelyo kufwaya Yawe! ²Pantu wamano, kabili akaleta ubusanso kabili takubweshemo amashiwi yakwe. Akemina inganda yaba ncatatubi naba bonse abatungilila abo abacita ulubembu.³Egupti muntu te lesa, ne mibili shaba shabo shaba kafwalo te mipashi. Ilyo Yawe atambika ububoko kwakwe, bonse uuleafwa akaipununa, nouleafwiwa akawa; bonse bakonaikila pamo.⁴Ifi efyo Yawe akolanda kuli nebo, "ngefyo inkalamo, napamo akana ka nkalamo, kabuluma pa cakutakanya icakulya caiko, ilyo ibumba lyaba cema lyaitilwa pali yene, pa mashiwi yabo tayatellenteta pa mashiwi yabo, nangu ukongoloka ku ciunda; efyo Yawe wamilalo akekila ku kulwa pa lupili lwa Sion, palya pa mulundu.⁵Nge fyuni mulwelele, efyo Yawe wa milalo uku cingilila Yerusalemu; akacingilila no kupokolola ilya akapita pali cena noku cisungilila. ⁶Bweleleni kuli ena uyo imwe mwasangukila sana, mwe bantu bamu Isreale. ⁷Pantu muli bulya bushiku umuntu onse mukaposa utulubi twakwe utwa Sifere no tulubi twa golde iyo amaboko yenu aya lubembu yapangile.⁸Ashuri akwa ku lupanga, ulupanya ulushapangwa na bantu muntu lukamulya. Akafulumuka ku lupanga, nabalumendo bakapatishiwa ukubomba incito ya cibe. ⁹Bakalusa conse icishinka pa mulanda wa cintinya na lamushika bakomfwa umwenso pa kumona ulunga lwakwa Yawe mu bulwi, ifi efyo Yawe abisha uyo umulilo wakwe waba mu Sion ne cilongo ca mulilo caba mu Yerusalemu."

32

¹Moneni imfumu ikaba imfumu mu bulungami, na bamushika bakaba bateka mu bupingushi. ²Cila umo akaba nge cakucingilila ku mwela no kufisa ku cipupu, ngo tumilonga twa menshi mu ncende sha uma, nge cintetelwe ca cilibwe cikalamba mu calo ca naka. ³Elo amenso ya abo abamona tayakabe nakafifi, na matwi ya abo abomfwa yakomfwikisha. ⁴Abalwala amalwele yankanda bakatontokanya bwino no kumfwikisha, abacikukuma bakalanda bwino bwino ukwakubula ubwafya. ⁵Iciwelewele tacabale ukwitwa shimucindikwa, nangu abatumpaika ukwitwa uwabula kutelenteta. ⁶Pantu umuwelewele onse asosa ubuwelewele, no umuntima wabo upanga ubulwani ne milimo yakukana Lesa, kabili alanda abalenga ukukananwa. ⁷Utu imicitile yakwe ya bulwani. Apanda mano ya bubifi ukonaula ababusu ku bufi nangu ababusu bakolanda ifishinka. Lelo bashimucindikwa yakwe ya bulwani. Apanda mano ya bubifi ukonaula ababusu ku bufi nangu ababusu bakolanda ifishinka. ⁸Lelo bashi mucindikwa abaume bapanga amapange ya bushimucindikwa. Napamulandu wa ficitwa fya bushi mucindikwa akekala. ⁹Ima, we mwanakashi uwaba no mutekatima, nomba umfweni kwi shiwi, mwe banakashi ba mutelwele, umfweni kuli nebo. ¹⁰Ilyo Inshiku shacila umwaka umo icishinka cenu cika tobeka abanakashi bacibote, pantu ukusombola kwa myangashi ku kafilika, no kusaba kwa fisabo takwakese. ¹¹Sakamaneni mwe banakashi babe; beni abacushiwa, mwe bamutetelwe, fuleni ifyakufwala fisuma no kushala ubwamba, kakeni ifisamu misana. ¹²Mukapunda pa mabala yasuma, pa mabala ya myangashi iitwalisha. ¹³Impanga ya bantu bandi ikamenamo inyunga na ficilasa, elo na mulya mumayanda umwali insansa inshita imo mu musumba wa bwangalishi. ¹⁴Pantu incende ikalekeshiwa, umusumba wa cintu bwingi ukashala ubula abantu; ne mpili napakulengwila ifipondo fikaba incengo umuyayaya, ukwanga kwa mpunda, umulemfwe wa mukuni; ¹⁵Mpaka umupashi ukapongolwe pali fwebo ukufuma pa mulu, na matololo yakasanguka ibala ilitwasha, ne bala ilitwalisha likaba impanga. ¹⁶Elyo ubupingushi bukekala mu matololo; nabalungami mu mabala ayatwalisha. ¹⁷Imilimo ya balungami ikaba mutende; ne kifafuma mu balungami, mutalalila ne cishinka umuyayaya. ¹⁸Abantu bandi bakekala mu mutende wa bwikashi, mu mayanda aya cingililwa, mu ncende ishakutushishako isha mutelwele. ¹⁹Nangu yaloka iyacitalawe ne mitengo ukonaulwa, no musumba ukawishiwa no kuwishiwa. ²⁰Mwebo mwe bnatanda mubali yatumana muli no kupulwa, mwebo mwebatu ingombe ne mpunda mukulya.

33

¹Kalanda kuli webu, weonaula kabili tawaonaula! kalanda webu weufuka we ushafukwapo? Nga waleka ukanaula, ukonaulwa. Nga waleka ukufutuka bakakufutuka. ²Yawe, tusenamineni fwebo, tukomilolela fwebo; beni ukuboko kwesu lyonse ulucelo, ipusukilo lyesu mu nshita sha mafya. ³Ku ku bilikisha ukukalamba abantu babutuka; ilyo waima, ifyalo fya salangana. ⁴Ifya unaulwa fwenu fya kolonganishiwa ngefyo makanta alongana; na, makanta yatoloka, muntu nao aitelokela. ⁵Yawe alisumbulwa. Aikala mucende ya pamulu. Akasusa Sion no bupingushi no bulungami. ⁶Akaba uwashikatala mu nshita shobe ubwingi bwe pusukilo, amano no bwishibilo; akatina kakwa Yawe ebu nonsi bwakwe. ⁷Moneni, abalashi bakwe bakolila mu misebo abeminishi balesubila umutende balila icipesha mano. ⁸Imisebo ikalamba tamuli bantu; tamuli nangu bamo abakwendamo, ifipangano nafitobeka, bakambone basulwa, nabantuse tabakacindikwe, ⁹Icalo calilano kubonsa Lebanone aumfwa insoni no kubonsa. Shanone ali nge ciswebembe; na Bashani na Karnele imiti yalukuta amabula. ¹⁰"Nomba bushe nkena, " efyalanda Yawe; nomba nkema pa mulu; nomba nkasumbulwa. ¹¹Nga waimita ifisoso na kabili ukafyala ifishinte ukupena kobe mulilo uli no kukulya. ¹²Abantu bali nokocewa bakasanguka imito, ne fimpusa fya myunga fikatemwa no kocewa. ¹³Mwebo mwebati ukutali sana, umfweni ifyo nacita, kabili, mwebo mwabali mupepi, asukeni ku maka yandi. ¹⁴Ababembu mu sion baumfwa umwenso, ukutelenteta kwa poka ababula bu Lesa. Nani muli fwebo ungekala mu mulilo uwakalipa? Nani muli ifwe ungekala no mulilo upya umuyayaya. ¹⁵Uyo uwenda mu bulungami no kulanda muli bucishika. uyo usula ififuma mu kutitikishiwa, uposha iminwe yakwe pakuti ipoka mafisa kanwa, uukanya amatwi yakwe ukumfwa ifya kusunya umulopa, kabli uwisala amenso yakwe pakuti emona ububi. ¹⁶Uyo e muntu ukekala pa mulu, mu ncende ya kucingilila ikaba ubucingo mu fimabwe, ifyakulya fikapelwa, na menshi akapelwa ukwabulo ukutendwa. ¹⁷Amenso yobe yakamona imfumu ya mu busuma bwakwe; bakamona icalo mukatalamukila. ¹⁸Umutima obe ukebukisha umwenso uwapita, Ali kwi kalemba, ali kwi upima ulupiya? Ali kwi ya walependa mpungu, ¹⁹Tamwakamone na kabili abantu abakutalikisha, abantu ba lulimi ulwakwafya ukumfya. ²⁰Moneni Sion, umusumba wa mitebeto, amenso yenu yakamona Yerusalemu nge ncende yakwikalamo iya talala, iHema ilishakaseshiwe, uyo iceshi tashapone panshi nangu inshinga ukuputuka. ²¹Nangute ifyo, Yawe mu maka akuba nefwe, mu ncende ya mimana ya pabuka no tumilonga. Takuli ngalaba ne nkafi iingenda umu, takuli ngalaba ikumi ukwendamo. ²²Pantu Yawe ekapingula, Yawe etupa amafunde, Yawe ni mfumu yesu, akatupususha. ²³Nainenuka imyando yobe, tekuti ikate inshinte lyu mulongoti, teti bafungulule itanga, ilyo icakutapa cikananishiwa, na balemama basampa icakutapa. ²⁴Elo umwikashi takasose ati, "nindwal, "lelo abantu abekala kulya tabalelwe ku mampulu yabo.

34

¹Iseni mupepi, mwebo mwe fyalo nokumfwa pepekeni, mwe bantu! isonde lyonse na fyonse ifyaisulamo fyumfwe, panonse ne fintu fyonse ifi fuma muli cena. ²Pantu Yawe alifulilwe ku fyabo fyonse, ne cipyu ku bashilika bonse, nabapelwa ku konaulwa bena, nabapela bena ku kwipayaulwa; kabili abafwa babo bakaposwa kunse, Kabili ukununka

kwa filumbi fyabo kukaba konse; kabili ne mpili shikasunguluka pa mulanda wa mulopa wabo. ⁴kabili ne ntanda shonse isha mu mulu shikasunguluka, no mulu onse ukapetwa nge baku; ne ntanda shonse shi kasunguluka, ngefyo ibula lipona ukufuma ku cimuti ca mwangashi, kabili ngefyo imikunyu yappa ipona ukufuma ku cimuti ca mukunyu. ⁵Pantu ulupanga lwandi lwanwa mu mulu lwaikuta; moneni lukekila pali Edomu, pa bantu abo napele ku konaulwa. ⁶Ulupanga lwakwa Yawe luletona umulopa nokunona ku mafuta, luletona no mulopa wa bana ba mpanga ne mbushi, na ,mafuta ya mfyo sha basukusuku. Pantu Yawe akapela ilambo mu Bosera no kwipayaula kukalamba mu calo calo ca Edomu. ⁷Imboo shikaya nabo, nokutulume twa ngombe ne ngombe shilume. Icalo cabo cakanwa umulopa umulopa, no lukungu lwabo lukanona ku mafuta. ⁸Pantu bukaba bushiku bwa cilandushi cakwa Yawe umwaka uyo akalipila bena pamulandu wakwa Sione. ⁹Umulonga wa Edomu ikalulwa ikasanguka safete, ne calo cikasanguka safete ilepya. ¹⁰Ikappa ubushiku na kasuba; ne cushi cikalekwima umuyayaya. inkulo ne nkolu cikaba ica kuma; tapali ukapitapo pali cena umuyayaya. ¹¹Nomba ifyuni fya mpanga ne nama fikekala mulyu; icipululu na mwankole fikapanga ifinsa mulya, kabili akatambulwila pali ena intambo yakupimako iya kubulwamo akantu na mabwe ya bonaushi. ¹²Tapali bakankala bakwe uo baketa ku bufumu naba cilolo bakwe bakaba aba fye. ¹³Imyunga ikamena napa mayanda aya pa malinga kaenya na ficilasa ba mumbwe naba mwakatala. ¹⁴Inama sha mpanga na bacimbwi bakalakumana mulya, ne mbushi sha mpanga shiketana, Inama shenda ubushiku shikekala mulya no kusanga incende apa kutushisha. ¹⁵Ifipululu fikapanya ifinsa, ukubikila no kutota no kucingilila utwana. Ee, kukalongana amakubi, cila ikubi ne linaukwe; ¹⁶Fwayeni mwi buku lyakwa Yawe kutota amai no kucingilila mu kupongomoka tapali icibulilepo, tapali icishasange icinankwe; pantu akanwa kakwe ekalanda, no mupashi wakwe wafikolonganika. ¹⁷Kabili e ufipendwile mu ncende, no kuboko kwakwe ekwakenye ififulo ku ntambo ya kupiminako. Fikekalamo umuyayaya fikekala mulya nkulo ne nkulo.

35 ¹Amatololo ne mpanga iyauma ikatemwa ne ciswebebe ifikanga no kubalula nga luba. ²Likabalula apakalamba no kwanga ne sansa no kwimba, mu bukata bwa mu Lebanoni fikapelwa kuli ena, ulubuto lwakwa Karmele na sharone. Bkamona ubukata bakwa Yawe, no bukata bwakwa Lesa wesu. ³Ubulamba no bunake bwa maboko, legeni cimakufi aya tutuma ukutalila. ⁴Landeni kuli aba mitima ya menso, "Beni abakosa, mwitina! Moneni, lesa wenu alinokwisa ne cilandushi, icikoisa mukulandula kwa kwa Lesa. Akoisa mukumupususha." ⁵Elo amenso ya mpofu ya kamona, elo na matwi yaba nkonya matwi ya komfwa. ⁶Elo icilema cikasunta nge nsebulu, no lulimi ulushilanda lukemba pantu amenshi yakafuma mu Alaba, na mutumana twamu matololo. ⁷Pamucencenga wa kabisha pasanguka icishiba , ne mpanga yacilaka ikasanguka utumfufuku twa menshi; umwikala ba mumbwe, umo limo balele, mukaba ifyani na matete ne fisonge. ⁸Ku kaba inshila likalamba iketwa inshila ya mushilo. Abashalungama tabakendemo. ikala ya uyo uwendamo. ⁹Takuli ciwelewele cikuyamo. Tamwakabe inkalamo, icinama ca busasa tacakasangwamo; tafyakasangwa oalya, lelo abantu abalubulwa bakanda mulya. ¹⁰Nabalubulwa bakwa Yawe bakobwela baikoisa no kwimba kuli Sion, no kwanga kwa Muyayaya kukaba pa mitwe yabo; ukutemwa ne nsansa fikabacila wila; ubulanda no kubweshacefu fili no kuya.

36

¹Nomba mu mwaka we kumi na iwe ku mfumu Hisekia, e mo sankeribu imfumu yaku Ashuri apumine imishi yakulililwe mu musumba wamu Yuda no kubekata. ²Elo imfumu yaku Ashuri yalitumine umukalamba wa Fita ukufuma ku lakishi ukuya ku Yerusalemu ku mfumu Hisekia ne fita ifingi. Ailepalama mupepi nomwakupita pakuya ku chishiba capa mulu, munshila yakuli bawamya ba mabala, no kwiminina palya . ³Abena Isreali bamushika abaile kunse ya musumba kukulanda nabo bali Hilkia umwana wakwe Elyakimu, mushika wakwi sano, sano, shebna kalemba wa mfumu, na Asafi umwana wakwe Yoa, abali kulemba ifya bufyayo bwa buteko. ⁴Umukalamba wa fita alilandile ati kuli bena, "ebeni Hisekia ati imfumu nkalamba, imfumu yabena Ashuri, ililandile ati, 'Bushe intuntuko ya cishinka cenu?' ⁵Mulanda fye amashiwi ya buwelewele, ukulanda ati, kuli ukufunda no kukose bwa bulwi. Nomba muli nani mwebo cetela? uyo wamipa amaka yaku sangukila nebo?" ⁶Moneni, mucetekele mu Egipto, iyo isalanganya amatete ayo mubomfya mu kwenda, nomba umuntu ashintilila pali iyena lilekambatila mu minwe no kumutunga. Ifi efyaba Farao imfumu yabena Egipto kuli onse uwacetekela muli ena. ⁷Lelo nga mwalanda kuli nebo, "tulecetekela muli Yawe Lesa wesu, "te ena uyu incende shakwe shapa mulu ne fintamba Hisekia alifisondele, nokulanda kuli Yuda na Yerusalemu, "Mufwile ukupepa pali ici cipailo mu Yerusalemu?" ⁸Nomba pali ici, ndefwaya ukupanga mwebo ica bupe icisuma ukufuma kuli shikulu yaku Asuri. Nkakupela amakana yabili yabakafwalo, nga kuti mwafwaya abakuminapo. ⁹Nga kuti mwakana nangu umo uwakwangalila pabanono ababofi bamukalamba wandi? mwabika ukucetela kwenu muli Egipti ku maceleta naba nina pali bakabalwe! ¹⁰Elo nomba, bushe nalyenda ukufika pano ukwabula Yawe ku kulwishanya pali iyi mpanga kuyonaula? Yawe alilandile kuli nebo, sanseni iyi mpanga nokuyonaula." ¹¹Elo Eliakimu mwana Hilkia, na shebna, na Yoa kalandile ati ku mukalamba wa fita, "napapata landa ku babomfi bobe mu lulimi lwa ci Aramu, ici Aramu pantu tulacumfwa cena, Mwilalande nefwe mu cilimi ca ci Yuda mu matwi ya bantu abli pa cibumba." ¹²Lelo umukala wa fita alanda ati, "Bushe shikulu wandi alitumine kuli shikulu obe pamo nobe pakulanda aya mashiwi? Bushe tali antumine ku baume ababekele pa cibumba, abo abafwile ukulya amafi yabo no kunwa imisu yabo pamo nobe?" ¹³Elo umukalamba wa fita alimine alibilikisha ishiwi ilikalamba mu ci Yuda, ati, "Umfweni ku mashiwi ya mfumu nkamba, imfumu yaku Ashuri. ¹⁴Imfumu ililandile ati, 'mwileka Hisekia amutumpike mwebo, pantu tali na maka mupusa mwebo. ¹⁵Mwileka Hisekia amulenge ukusumina muli Yawe ukutila, "Yawe icacishika ali nokutupususha fwebo; uno musumba tawakapelwe mu maboko ya mfumu ya Ashuri." ¹⁶Mwiumfwa kuli Hisekia, pantu ifi efyo imfumu ya Ashuri yalanda; pangeni umuntende nanebo kabili

iseni kuli nebo. Elo onse muli mwebo akalya umwangashi ukufuma ku mukunyu wakwe, no kunwa amenshi mu cishima cakwa umwine. ¹⁷Mukalacita ifi mpaka nkese no kumusenda ku mpanga, iyaba nge mpanga yenu, impanga yafya nseke umwangashi upya, impanga ya mukate ne bala lya myangashi. ¹⁸Mwileka Hisekia amulufye mwebo, ukulanda ati, 'Yawe akutupususha fwebo; bushe umo uwa mu milungu yaba bantu abapusushiwa ukufuma mu maboko ya mfumu ya Ashuri? ¹⁹Bushe ili kwi imilungu yaku Hamati na Aripadi? Bushe ili kwi imilungu yaku Sefaribaimu? bushe nabapokolola samaria ku maka yandi. ²⁰Pali yonse imilungu ya mu mpanga ishi, bushe kuli imilungu iya pususha impanga yaiko ku maka yandi, ngefyo Yawe kuti apususha Yerusalemu ku maka yandi?' ²¹Lelo bantu baikela tondolo tabaaswike kufyo makambisho ya mfumu yali, "mwimwasuka iyoo." ²²Elo Eliakimu Hilkia, uwatekelwe pa nganda, shebna, kalemba, na Yoa mwana Asafi, kebukisha, baishile kuli Hisekia ne fyakufwala ifya lepaulwa, no kulanda kuli ena amashiwi ukufuma ku mukalamba wa fita.

37

¹Caishile kuba efi ulo imfumu Hisekia yaumfwile nsebo shabo, yasampawile fyaiko, yaikubenye insalu shakulepuka, nokuya kwingila mu nga'anda yakwa Yawe. ²Alitimine Eliakimu, uwali pali abo alikusunga na shebna kalemba, nabakalamba muli banshi mapepo bonse baliikubenye insalu shakusampa uka, kuli isaya mwana mwaume wakwe Amose, kasesema. ³Balandile kuli ena, "Hiseka alandile ati, Buno bushiku bwakumanana, ukwebaula, nokufupulwa, kuba ati ulo umwana alipekanishiwe uku fyalwa, lelo nyina tali namaka yakufyala umwana wakwe. ⁴Kuti aba ni Yawe Laesa obse engakutika ku mashiwi yakwa mushika mukalamba, uyo imfumu yaku Ashuri shikulu wakwe atumine ku kukakana cindika Lesa wamweo, kabili akakana amashiwi yakwa yawe Lesa obe aumfwile. Nomba pepela abashalapo abacili pano. ⁵Eco umubomfi wamfumu Hisekia yaishile kuli Isaya, ⁶na Isaya alandile kuli bena, "ulande kuli shikulu obe, 'Yawe alandile, "wiba namwenso pamashiwi umfwile, ayo umubomfi wamfumu Asari atukile nebo. ⁷Mona, nebo nkobika umupanshi muli ena, kabili akomfwa insebo shimo no kubwelela mucelo cakwe. Nebo nkamulenga ena ukuwa kulupanga mu caalo cakwe. ⁸Ulo mushika mukalamba abwelele no kusanga imfumu yabena Ashuri ilelwisha libna, nipakuti alyumfwile ukweba ati alifuminepo ukufuma ku Lachishi. ⁹Ulo imfumu senakeribu yaumfwile ukwebati, Tirhaka imfumu ya cushi na Egipto yalikolonganikile ku kumulwisha, eco yalitumine inkombe na kabili ku Hisekia ne shiwi. ¹⁰Landa kuli Hisekia, imfumu yobo Yuda, wileka Lesa obe uwo webo wacetekelamo amilufye, ukulanda, "Yerusalemu tayakapelwe mu minwe ya mfumu Asari." ¹¹Mona, ulyumfwile ifyo imfumu yamu Ashuri icitile kuli bonse abamufyalo kukjubona ula umupwilapo. ¹²Bushe webo ukapokololwa? Bushe imilungu ya nko shali bapokolweleko, inko shinku batata baonawile; Gosani, Harani, Resefe, na bantu bamu Edene mu Talasari? ¹³Ilipi imfumu yamu Hamati, Imfumu ya Alipadi, imfumu ya misumba ya sefaribaimu ya Hena, na Iba? ¹⁴Hisekia alipokelele iyi inkalata ukufuma muminue ya nkombe no kuibelenga, ulo ena aimine nokuya ku nga'anda yakwa Yawe no kufungulula kumulola wakwe. ¹⁵Hisekia alipele kuli Yawe: ¹⁶"Yawe wa mulalo, Lesa wabena Isreali, webo wewaikala pamulu wa Kerubi, niwebo Lesa ekafye uwacila mabufumu ne sonde. ¹⁷Pepeka ukutwi kobe, Yawe, nokukutika. Isula amenso yobe, Yawe, nokumona, noku kutika ku mashiwi yakwa sankeribu, ayo atumine ku kupontela Lesa uwamweo. ¹⁸Cacine, Yawe, imfumu yabena Ashuri wile inko shonse nefyalo fyabo. ¹⁹Balibikile imilungu shabo mumulilo, pantu tashali mulungu lelo fyapangilwe muminwe yabantu, ifimuti fye na mabwe. Eco abena Ashuri balifyonawile. ²⁰Eco nomba, Yawe Lesa wesu, tupusushe kumaka yakwe, pakweba ati amabufumu yonse pano isonde yengeshiba ukutika niwe Yawe weka. ²¹Ulo Isaya mwana mwaume wakwe Amose alitumine amashiwi kuli Hisekia, ukulanda, "Yawe, Lesa wabena Isreali alandile, pantu ulipepele kuli nebo pamulandu wakwa senkeribu imfumu yabena Ashuri, ²²Aya emashiwi ayo Yawe alandile pali ena; "Umwana mwanakashi wacisungu uwakwa Sione asusha webo no kuku seka webo kuku kusebanya, umwana mwanakashi wamu Yerusalemu apukanya umutwe pali webo. ²³Ninani webo apontele kabili utukile? Nani upinkene nawebo ukusansamika ishiwi lyobe no kwimya amenso yobe mu chilumba? ukupinkana naumo uwamushilo uwamubena Isreali. ²⁴Pababomfi bobo abasebanishe shikulu kabui abalandile, 'no mulongo wama celeta yandi ndile pamulu wa mpili, apakule pesha pa nsonshi ya lebanoni. Nebo nkaputula panshi imikendari itali nemiti ye mukuri ya salwa kulya, kabili nkengila umwa sansama umutali mu ncende, mumpanga yafisabo ifitwala. ²⁵Nalimbilee bwino natunwa amenshi, ifikolwe fimo ne fimonwa fyanomba nebo nkafimba bwino no kunwa menshi mu fyalo fyabene. Nebo naukamishe shonse nyika sha Egipto panshi yamakasa yandi; ²⁶Bushe tamwaumfwa ifyo nebo napampa mikile kunuma uku no kufumfya mu nshinta yafikolwe? nomba ndifuletele mukupita. uli kuno kukucefya onaulwa. ²⁷Abekashi baiko, inkosho ishinono, bali fulunga nishiwe no kuba nensoni. fimuti fiamupanga, ifyani fyakatapa katapa, ifyani fyapamu benge nangu mumpanga, kutanshi yamwela wakukabanga. ²⁸Lelo ndishibile ukwekela kobe, ukuya kobe ukwisa kobe, ne cipyu cobe kuli nebo. ²⁹Pamulandu wa cipyu cobe pali nebo, na pa mulandu wa bututu bobo filifikile mumatwi yandi, nebo nkabika indobo shandi mumyona yobe, no kuduma kwandi mukanwa kobe, nebo nka kubwe keshamo ifyo waishile." ³⁰Ici cikaba cilangililo kuli webo; uno mwaka webo ukalya ifimena mumpanga, na mumwaka wacibili ifimena ukufuma muli filya. Lelo mum waka wacitatu ufwele ukalimbe no ku sombola, ukalimba ibala lyamwangashi nokulya ifisabo fyako. ³¹Abashelepo munganda yakwa Yuda abo. bapusukile bakabyala nakabili imishila ne fisaba fikalatwala. ³²Eco ukufuma ku Yerusalemu abashelepo bakasa; uku fuma kuli pili lya Sioni abapusukile bakasa. uku cincila kwakwa Yawe wa myulu akacita ifi; ³³Eco kanshi alilandile ifi kumfumu yabena Ashuri; "takese mukati kamusumba kabili ta walase umufwi kuno. Ena takese kuli cena ne nkwele nangu kukula ubucingi kuli wena. ³⁴Inshila abomfeshe pa kwisa ikala inshila imo ine akabwelelamo; takengile muli uyu musumba uku ekubisha kwakwa Yawe. ³⁵Pantu nebo nkacingilila uyu musumba no

kuu pususha, pamu landu wanebo napa mulandu wakwa Dabidi umubomfi wandi.¹¹³⁶ Nolu abangeli bakwa Yawe balile no kuma mu nkambi yabena Ashuri, ukubika kumfwa ifita amakana umwanda namakumi cine konse konse nayasano. Ulo abaume baimine bwangu ulucelo celo, imibili yafitumbi yalambalele apali ponse.³⁷ Eco senakeribu imfumu yabena Ashuri yashile Isreali no kuya kung'anda kabili kuya kwikala mu ninefe.³⁸ Panuma, uyo alikushishimuna mung'anda yakwa NIsroke imilungu shakwe, umwana mwaume wakwe Adrameleke nashareserese bali mwipeye ku lupanga. Eco bena bafiyukile ku calo cabena Ararati. Elo Esari hadone umwana mwaume wakwe alitekele mwipunda lyakwe.

38

¹Muli shilya nshiku Hisekia alilwe ukufika naku kufwa. Eco Esaya umwana mwaume wakwa Amose, shimapepo, alishile kuli ena no kulanda kuli ena, "Yawe aeba ati, 'Bika inga'anda yobe mumuyano, pantu webo ukafwa tawakabe no mweo."²Nolu Heseikia alyalulwile icinso cakwe ku cipumba elo alipepele kulio Yawe.³Ena alyebele, "nkopatata, Yawe, utontokanye ifyo nebo nayenda muli bucishinka pamulandu obe webo no mutima wandi onse, kabili nefyo nebo nacita ifyali fyabune mu menso yenu. "Nolu Heseikia alilile apakalamba.⁴Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli Esaya ukweba ati,⁵"Kabiye elo nokulanda kuli Heseikia, Intungulishi ya bantu bandi, ifi efyo Yawe, Lesa wakwa Davidi icikolwe cobe, aeba ati: nebo ndi umfwile ipepo lyobe kabili nebo ndimwene ifilamba ikumi limo na isano ku nshiku shobe.⁶Nolu nebo nkapususha webo kabili na uyu musumba ukufuma ku minwe ya mfumu yaku Ashuri, kabili nebo nkapokolola uyu musu mba.⁷Ici cikaba cilangilolo kuli webo ukufuma kuli Yawe ukweba ati nebo nkacita ifyo nebo nalaya.⁸Mona, nebo nkalenga icishingwa capa mutanfo wakwa Ahasi ukubwela kunuma intabwelele kunuma intampulo ikumki limo. "Eco necinshingwa calibwelele kunuma intampulo ikumi limo mufyo caililemo pantanshi.⁹Ili lyali lipepo lya lembwa ilya kwa Heseikia imfumu yakwa Yuda, ulo ena alwele kabili alipolele;¹⁰"Nebo nalyebele ukuti pakati ka nsuku shandi nebo nkaya kupiuta mu mpongolo sha kumbo; nebo ndiku, onwe kulya pa myaka sha nshiku shandi shonse.¹¹Nebo nalyebele ukuti nebo nshakale kumona Yawe, Yawe mu mpanga yaba mweo; nebo ntukaloleshe pa bantunse nangu abekashi ba mwisonde.¹²Umweo wandi alifumishiwe elo ulisendelwe ukufuma kuli nebo kuba ati li Hema lyakwa kacema; Nebo ndipombenye umweo wandi kuba ati nikapikula webo ukomputula nebo ukufuma ku cipikwilo, pakati ka kasuba elo nobushiku webo ukopwilishisha umwe wandi.¹³Nebo nalilile ukufika ulucelo; kuba ati ni nkalamo ena akontaula amafupa yandi. pakati kakasuba elo nobushiku webo ukopwilishi sha umweo wandi.¹⁴Kuba ati kamimbi nebo nkolila, nebo nkolila kuba ati, ni nkunda; amenso yandi yalinakile ku kulolesha kumulu. Mweshikulu, nebo nditikishinse, ngafweni nebo.¹⁵Bushe findo nebo nkolanda? ena alilandile kuli nebo, alicicitile nebo nakulekwenda panono imyaka yandi yonse pamulandu icikonko cilingi kete.¹⁶Mweshikulu, amacushi mwebo muntumina yabane kuli nebo; leka umweo wandi upelwe kuli nebo webo ulipupulwile umweo wandi elo nobumi.¹⁷Cali cabunonshi bwandi nebo napitile muli bulya mucushi. Muli mpuswishe nebo ukufuma mu cilindi cakonaulwa; pantu mwebo muli posele imembu shandi shonse kunuma yenu.¹⁸Pantu ku mbo takumutasha; imfwa taimulumbanya mwebo abo baya panshi mucilindi tabasubila mukutetekelwa kwenu.¹⁹Umuntu wa mweo umuntu, wamweo, eukupela mwebo ukutasha nga fintu nebo nacita buno bushiku, wishi alenga ukwiba ku bana bakwe ukutetekelwa kwenu.²⁰Yawe alipakumpususha nebo, kabili fwebo tukasefya ne nyimbo inshiku shonse isha myeo shesu mu nganda ya kwa Yawe.²¹Nomba Esaya alyebele, "lekeni bena bakuze icimamantwa ca mikunyu nokucibika pa cipute, kabili ena aka pola."²²Heseikia nao alyebele, "chishibilo ndo ukuti nebo ndekuya ku nganda yakwa Yawe.

39 ¹Pali ilya nshita Merodaku-baladani umwana mwaume wakwa Baladani, imfumu yamu babiloni, alitumine amakalata no bupe kuli Hisekia; pantu alyumfwile ukuti Hisekia alilwele kabili alipolele.²Hisekia alisekelele kuli ifi fintu alilangile inkombe ubutala bwakwe bwa fintu fya mutengo Silfere, Golde, Ifyakununkila na mafuta aya suma. ubutala bwa fyanso, na fyonse ifyali; kusangwa mu matala yakwe. Tamwali cintu munganda yakwe, nelo, muli bonse ubufumu bwakwe, ifyo Hisekia tabalangile.³Nolu Esaya kasesema alishile ku mfumu Hisekia no kumwipusha, "Findo aba baume balandile kuli webo? Nikwi bacifumina? Hisekia alilandile, "Balishile kuli nebo ukufuma ku calo ca kutali ca Babiloni."⁴Esaya alipwishe, "Findo bamwene mu nganda yobe?" Hisekia alyasukile, "Balimwene fyonse munganda yandi. Tumali mukati ka fintu fyandi ifya mutengo ifyo nshibalangile.⁵Nolu Esaya alilandile kuli Hisekia, "Kutika ku cebo ca kwa Yawe wa mabumba;⁶"Mona, inshiku shikoisa ulo fyonse mwi sano lyobe, ifintu ifyo ifikolwe fyobe fyalonganikile ukufika ku bbushiku buno, fikapitwa ku Babiloni, Takuli ica kushala, efya landa Yawe.⁷Abana abaume abakufyalwa uku fuma kuli webo, abo webo wemwine wafyala bakapitwa kabili bakesa kuba bamutungwi mwi sano lyamfumu yaku Babiloni."⁸Nolu Hisekia alilandile kuli Esaya, "Icebo ca kwa Yawe ico walanda cabune, " Ico alitontonkenye, "kukabo mutende nokushikatala mu nshiku shandi."

40

¹"Sansamusheni, sanshamusheni abantu bandi, "Lesu wenu alilandile.²"Landa ne citalalishi kuli Yerusalemu; kabili bilisha kuli ena ukwebati ubulwi bwakwe buli pwile, ukwebati amapulu yakwe yali lekelele, kwebati alipokelele ifya pali fibili ukufuma ku kuboko kwa kwa Yawe pa membu shakwe shonse.³Ishiwi likobilisha, "Mu matololo wamyeni inshila yakwa Yawe; lungamikileni wamyeni inshila yakwa Yawe; Lungamikileni mu Araba inshila yakupabuka Yakwe Lesu wesu."⁴Imipokapoka yonse ikasumbulwa no lupili lonse na ka pili fikalinganishiwa; ne mpanga yakukolobana ikaba iyakulingana, ne ncende sha ku kalabana apaku pabuka;⁵No bukata bwa kwa Yawe bukasokolokwa, na bantu bonse

bakabumwena pamo; ico akanwa kakwa Yawe kalilandile ifi;⁶Ishiwi lililandile, "Bilikisha. Naumbi aasuka, "Findo nebo nkobilisha?" "Bonse abantu can, kabili icipangano cabucishinka cili kubati liluba lya mu mumpanga. ⁷Icani ciloma ne luba lilabonsa, ulo umupu wakwa Yawe wapukapo; cine cine umuntunase can. ⁸Icani ciloma, iluba lilabonse, lelo icebo cakwa Lesa wesu cike manina umuyayaya. ⁹Nina uye pamulu walupili, Sione, iukupita imbila nsuma. Bilikisha, Yerusalemu. webo weuleta imbila nsuma, sansula ishiwi lyobe, witina. sosa ku misumba yamu Yuda, Lesa wenu uyu! ¹⁰Moneni, shikulu Yawe esa nge mpalume ya cimfya, no kuboko kwakwe ukwa Maka kulamutekelako. Mona, icilambu cakwe cili kuli ena, kabili abo apususha baya pantanshi yakwe. ¹¹Akalisha impaanga shakwe kubati ni kacema, akakolonganya mu kwapa kwakwe abana bampaanga, no kubapitila mupepi kwa kumutima wakwe, kabili alekusakamana ishikota ishikoonsha utwana twa shena. ¹²Nani wapima amenshi mu lupi lwakwe, uwapima umulu ku cisansa cakwe, uwaikata ulukungu lwa pe sonde mu museke, uwapime impili mu fipimo, nelo utupili mumulinganya? ¹³Nani waumfwikisha amano yakwa yawe, nangu ukumulangilila nga mpanda mano wakwe? ¹⁴ukufuma kuli nani afumisha ifya ku langilila? Nani wamufundile nshila ya cine ya kucitilamo ifintu, no kumufunda ubwishibilo, nangu ukumulanga inshila yakwishiba? ¹⁵Mona, inko shili kubati litoni mu ntapilo kabili shimonwa kubati lukungu pa cipimo; mona, apima ifishi kubati liyoni. ¹⁶Lebanone tayali mafuta yakukumana, nelo, inama pe lambo lyakoca. ¹⁷Inko shonse shakucepa pantanshi yakwe; shimonwa na ena fishili fintu. ¹⁸Kuli nani nolu mwalekulinganyako Lesa ku kalubi ndo mwale kumupalanyako ena? ¹⁹Akalubi! kafula alikabashile; kafula wa fyela abalilapo na golide noku fulila iminyololo ya siifere ya kena. ²⁰Kuku cita ubupe umo asala umuti uyo ushakale kubola; afwaya kafula wa ku cenjela ku kupanga akalubi ako kashaka pone. ²¹Bushe tamwaishiba? Bushe tamwaumfwa? Bushe tamwaebwa ukufuma kukutendeka? Bushe tamwakwata ubwishibilo ukufuma ku mifuula ya calo? ²²Eumo uwikala pamulu wa calo cakubulunana; na bekashi bali kubati fipaso pantanshi ya ena. Afungulula imyulu kubati cipembe no kuya fungulula nge Hema lya kule kwikalamo. ²³Abwessha bakateka apakubula nelo kamo ku cita bakateka ba pa calo nga basha bamo kantu. ²⁴Tababyalikwa, tabatandwa, icishinte cabo tacatwalamo umushila mu mushili, ulo opuuta pali na bo bauma, kabili umwela ubapita kubati can. ²⁵Nikuli nani ukale kulinganya nebo, nani untu napala? alilandile uwamushilo. Lolesha mulwelele! Nani walenga shonse ishi intanda? ²⁶atungulula ukulengwa kwa shiko kabili ashikuta shonse pe shina. Ku bukalamba bwa maka yakwe na kubukose bwa maka yakwe, nangu imo tayabulila. ²⁷Nindo webo usosela, Yaboko, nokubisha, Isreali, "Inshila yandi ilifishilwe ukufuma kuli Yawe, kabili Lesa wandi tasakamene pa ku fyengwa kwandi?" ²⁸Bushe tawaishiba? Bushe tawaumfwa? Lesa wamuyayaya, Yawe kalenga wa mpela ya calo, tanaka nangu ukutompoka; takwaba impela ku kwishiba kwakwe. ²⁹Apela amaka ku wakunaka, kabili ku wakufunshika abwekeshamo amaka. ³⁰Nangu bacaike balanaka no kutompoka, kabili abalumendo balaipununa no kunwa; ³¹Lelo abo abalolela pali Yawe bakapepemuka; baka pupuka ku mapindo kubati ni bakapumpe; bakabutuka kabili tabakafunshike; baka butuka kabili tabakanake.

41

¹kutikeni kuli nebo mu mutalalila, mwe mishili shakululamba; lekeni inko shikwate amaka nakabili; lekeni bapalame no kulanda; natwise mupepi capamo ku kukalika ifikansa. ²Nani abuusha umo ukufuma ku kabanga ukumukutula mu bulungami ku mulimo wakwe? Apela inko pali ena no kumwafwa ukucimfya ishamfumu. Ashipela ku lukungu no lupanga lwakwe, kubati nimpibili sha ululwa ku buta bwakwe. ³Alabakonka no kupitafye umutende, ku nshila yalubilo iyo amakasa yakwe yashalikwendamo. ⁴Nani wacitile no kupwisishisa imibele ishi? Nani wakutile inko ukufuma kukutendeka, nebo, Yawe, uwantansha, elo ku bakulekelesha ninebo ena. ⁵Ifishi filimwene elo filitinine; impela sha calo shilitutwime; balipalamine elo bakoisa. ⁶Onse afwa umwina mupalamo, elo onse alanda kuli umo na umbi, kosa; ⁷Eco kabasa akosha kafula wa fyela, elo uubombela ku nondo akosha ena uubombela ku kanondo, ukulekulanda pa kocalela, cabune; Balacikosha ne misomali eco tacaleku sunkana. ⁸Lelo webo, Isreali, we mubomfi wandi, Yakobo weo nasala, ubufyashi bwakwa Abrahamu umunandi, ⁹Webo weo nkobweshwa ukufuma ku mpela sha calo, elo uo nakutile ukufuma ku ncende, shakutali, elo kuwo nalandile, uli mubomfi wandi; ndisalile webo elo nshikokukana webo. ¹⁰Wilekutina pantu ndi na webo. Wilekuba uwakufwaisha ninebo Lesa obe. Nalekukukosha, kabili nalekukukosha, kabili nalekukukwata ku kuboko kwakulyo ukwa bulungami bwandi. ¹¹Mona, bakalekuba ne nsoni elo abakusebana bonse ababa nobukali kuli webo; tabakalekuba ngo kantu kabili bakoloba, abo bonse abakotalika webo, ¹²Ukale kufwaya elo tawa kale kubasanga aba kolwisha webo; abo abali kulwisha webo bakaba kubati nolo cimo, abakubula nangu kamo. ¹³Pantu nebo, Yawe Lesa obse, nekata ukuboko kobe ukwa kukulyo ukweba webo, wilekutina; nebo nde fwafwa webo. ¹⁴Wilekutina Yakobo we mwambo, na webo mumwaume wamu Isreali; Nalekwafwa webo webo uku kupampamika kwa kwa Yawe kalubula obe, uwamushilo wa ba Isreali. ¹⁵Lelesha, nkopanga webo kubati cipelelo cangano, icipya kabili icambali shibili; Ukalekupela impili elo shikalekushonaika. Ukalekupange utupili kubati misungu. ¹⁶Ukaleku shulula, elo mwela ukaleshulwila apatali umwela ukalekuya salanganya. Ukalekusekela muli Yawe, ukalekusekelela mu wamushilo wa kwa Isreali. ¹⁷Abakusebana nabalanda bafwaya menshi, lelo takuli, kabili indimi shabo shilyumine ku cilaka, Nebo Yawe, nalekwasuka ku mapepo yabo; Nebo Lesa wakwa Isreali nshale kuba lekelesha. ¹⁸Nkapanga imilonga ikalekukonkoloka kwitelo, no tufukumfuku mukati ka mipoka poka; Nkapanga ciswebebe mu cishiba ca menshi, elo mumpanga iyakuma mu tumfukumfuku twa menshi. ¹⁹Mu ciswebebe nkabikamo umukedari, imilombwa, umuetulo no muti wa mafuta. Nkabika umukupri mwi lungu lya ciswebebe ku mutidari no mutashuri. ²⁰Nkalekitefi ukwebati abantu bakale ku mona, bakalekwibukisha no kule kumfwanina capamo, ukwebati ukuboko kwa kwa Yawe kuli citile ici ukwebati uwa mushilo wamu Isreali Ali lengele ci. ²¹"Leta umulandu obe," alilandile Yawe, "ulete ifikansa fyobe ifya kukosa ifya tulubi tobe ililandile imfumu yakwa

Yakobo.²² Balekeni baletete fwebo ifikansa fyabo; fikwateni mwise kuntanshi no kupampamika kuli fwebo findo fika citika, eco tukeshiba ifi fintu. twebeni fwebo ukubangila kutunganya icaku pampamika, eco kuti twabwelela pali fyena no kwishiba ifyo fyali mukufikilishiwa.²³ Lande ifintu pafya kuntanshi, ukwebati tulekwisaiba nga muli tulesa; ucite fintu ifisuma nelo icabubi, ukwebati tube abakupapuka nelo ukulekumfwa bwino.²⁴ Mona, imwe mwetulubi tamulipo nelo kamo lelo imicitile yenu tailipo nelo kamo; umo uyo wamisalile wamu selu.²⁵ Ndi mishe umo ukufuma ku kapinda ka kuso, elo alishile ukufuma ukutulila akasuba ndikutile ena uyo ukoita peshina lyandi, elo akale ku nyata bakateka kubati matipa kubati ni kabumba uukokandawila pa loba.²⁶ Nani wabilishe ici ukufuma mu kutendeka, ukwebati twishibe? Panuma yanshita ino, ukwebati twinga landa, Alilungike? cine cine tapali pali bena uwasosele ifi ee, tapali waumfwile webo ukulanda ifili fyonse.²⁷ Nebo nkobalilapo kulanda kuli Sione, "Idwsha kuno bali aba, "Nalitumine inkombe ku Yerusalem.²⁸ Ulo naloleshe, tapali nolo umo, nangu umo uwamulibena uwinga panda amano ayasuma, nani, ulo nkoipusha, angasuka ishiwi.²⁹ Lelosha, aba bonse tabali nolakamo elo imicitile yabo taili nelo kamo; ifimpasho fya fyela fyakulopolwa mwela elo tamuli cintu.

42

¹Mona, umubomfi wandi, uyo njikata; uwakusalwa wandi, muli ena Ndibikile umupashi wandi pali ena; akale kuleta umulinganya ku nko shonse.² Takale kupunda nelo ukulekubilisha, nelo ukulekulenga ishiwi lyakwe ukulemfwika mu misebo.³ Itete lyaku funika takaleku kontola, elo iciku ciko aka kushibantukila takaleku shimya; akalekufumya mu cishinka umulinganya.⁴ Takale kufunshika nelo ukule kutompoka mpaka akalete umulinanya pa calo; elo imishilishalulamba shilolela ifunde lyakwe.⁵ Ifi efyo Lesa Yawe alandile umo uwalengele imyulu no ku shi fungulula, uwapangile, icalo na fyonse ifi fumamo umo uupela umupu ku bantu babamo no mweo kuli abo abekalamo; ⁶"Nebo Yawe nakutile webo mu bulungami elo nkalekwikata ukuboko kobe. Nkalekusunga webo elo nokubika webo nge cipangano ca bantu, ngo lubuuto lwa bena fyalo.⁷ Ku kwisula amenso yampofu, ku kufumya abafungwa ukufuma mu cifungo capa nshi, kabili ukufuma ku nganda yakusungilwamo abo abekala mumfimi.⁸ Ninebo Yawe, iyo eshina lyandi; elo ubukata bwandi nshale akana na umbi nelo amalumbo yandi ku tulubi twakubaswa.⁹ Mona, ifintu fya kunuma fyalipilile, nomba ndi pakupampamika ifintu fyakucika ifipya. ulo tafilacika nalekumyebe pali fyena."¹⁰ Imbeni kuli Yawe ulwimbo lupya, na malumbo wakwe ukufuma ku mpela ye sonde; mwebo mwe baya kuli bemba, na fyonse fyabamo ifishi na bonse abekalamo.¹¹ Lekeneni amakololo ne misumba ibilikishe, imishi umo Kedari ekalaaulo tupundu Lekeneni abekashi bamu sela bembe; lekeni bapunde ukufuma pa mulu wampili.¹² Lekeneni bapele ubukata kuli Yawe no kubisha amalumbo mu fishi.¹³ Yawe akafuma nge cita; ngo muntu wa bulwi akabukulula ukulincila kwakwe. nkalekupunda, ee, nkalekwelesha uku welesha kwa bulwi; nkalekulanga abalwani bakwe amaka yakwe.¹⁴ Ndi kele tondolo panshita itali; Ndikele tondolo nokwi kanya; nomba kutenda kubati mwanakashi uukocutika mu kupaapa; Nalekupemashika no kutusaila.¹⁵ Nalekonaula impili no tupili no kuumika umulemfwe onse wa shiko; kabili nkapolibula mimana mu fishi no ku kanye fishiba.¹⁶ Nale kwensesha impofu kunshila iyo tashaishiba; mu nshila isho tashaishiba nalekubatungulula. Nale kupilibula imfimi mu lubunto pantanshi yabo, no kukucite incende sha kulundumano, isha kutambalala. Ifi fintu Nale kucita, kabili ntalekubasha.¹⁷ Balekubweshiwa, bale kwikawte nsoni shikalamba, abo abacetekela fintu fya kuba swa, abalanda ku fintu fya kupanga ifya fyela, "Nimwebo balesa besu.¹⁸ Umfweni, mwe ba ku komamatwi; kabili moneni mwe ba kupofula, ukwebati mwinga mona.¹⁹ Nani uwakupofula lelo mubomfi wandi? Nangu uwakukoma matwi kubati ni nkombe yandi ntuma? Nani uwakupofula nga camata.²⁰ Umona ifintu fifngi, lelo taulolekesha; amatwi ya kukomonwa, lelo takuli nangu umo uwakumfwa.²¹ Calisekeshe Yawe ku kulumbanya umulinganya wakwe no ku cindamika ifunde lyakwe.²² Lelo aba bantu balibilwe no ku tapwa; balicilikilwe bonse mu filindi, balifishilwe mu fifungo; balitapilwe takwali waku bapususha, kabili takuli wakulanda ati, "Bakwelulusheni!²³ Nani muli mwebo alekukutika kuli ifi? Naniwale kukutikisha kunshita yaku ntanshi? ²⁴Nani wapele Yakobo ku waku mwibila, na Isreali ku wakutapa? Bushe te Yawe, watu kwabembukile, mu nshila shakwe bakene ukwendelamo, kabili uyo ifunde lyakwe bakeno ukunakila?²⁵ Ecdokanshi alipongolwele ubukali bwa cipyu cakwe ne fikansa fya bulwi ifimbilimbili fya cena fyalifishingulukile, lelo tabaishibile, fyalibocela, lelo tabacibikile ku mutima.

43

¹Lelo nomba ifi efyo Yawe alandile, ena uwaku bumbile, Yakobo, kabili ena uwakubumbile webo, Isreali; "wilekutina, pantu ndi lyobe, uli wandi.² Ulo ukopita mu menshi, Nale kuba na webo kabili nga wapita mumunana, tayaka kucimfye webo. Ulo ukapita mu mulilo tawakale kupya, No lubingu tawa konaulwe webo.³ Ico ninebo Yawe Lesa obe, uwamushilo wamu Isreali, Umupushi obe. Ndipele Egupti nge cilubula cenu kushi na seba mukukabushanya palwa webo.⁴ Apo uli wamutenga kabili uwakucindama mu menso yandi, Nalikutemwa webo; eco kanshi Nale kupela abantu mukukabusha palwa webo, na bantu bambi mukukabusha palwa bumi bobe.⁵ Witina, pantu ndi na webo; Nebo nkaleta aba mubufyashi bobe ukufuma ku kabanga, no kukolonganya webo ukufuma ku masamba.⁶ Nebo nkalanda ku kapinda ka kuso, bapele; na ku kapinda ka ku kulyo, Wikatilila ali conse; Leta abana abandi abaume ukufuma ukutali, nabana bandi abanakashi ukufuma ku mpela sha fitungu fya calo,⁷ Onse uwitwa pe shina lyandi, uyo nabumbile ku bukata bwandi, utu na lengele, ee, untu napangile.⁸ Fumyeni abanbtu aba ku pofula, nangu fye bali kwete amenso, na bankomamatwi nangu fye balikwete amatwi. Inko shonse kolonganeni pamo, na bantu ukulongana.⁹ Nani pakati kabo wapampamike ifi no ku bilisha kuli fwebo ifya kucitika fya pa kubala? Lekeneni baletete bakambone babo kuishinina bu cine, Lekeneni bakutike no

kulanda, cili cine.¹⁰Mwebo muli bakambone bandi, "ifyapampamika Yawe, "kabili umubomfi wandi uo nebo nsalile, ukwebati mwinga njishiba no kucetekela muli nebo, no kwiluka ukwebati ninebo ena. Ulo nshilabako nebo takwali lesa wabumbilwe, kabili tabwakabe na lumbi panu,ma ya nebo.¹¹Nebo, Ninebo Yawe, kabili takwaba umupusushi kanofye nebo.¹²Nebo ndipampamike, ndi puswishe, elo ndibilile, kabili takwaba lesa umbi pali mwebo. Muli bakambone bandi mwebo, fyapampamika Yawe, "Ninebo Lesa.¹³Ukufuma pali buno bnushiku ninebo ena, kabili takuli uwinga pususha uli onse ukufuma ku kuboko kwandi. Ndacita, kabili nani enga kwalula?¹⁴Ifi eflyo Yawe alandile, kalubula wenu, uwa mu shilo wankwa Isreali. "Pa mulandu wenu ninebo nkotuma ku Babiloni no kubatungulula bonse nga babunkole, ukulekwilila, abena Babele ukulanga kwansansa ukwaluko ulwimbo lwa kulosha.¹⁵Ninebo Yawe, uwamushi wenu, kalenga wakwa Isreali, Imfumu yenu."¹⁶Ifi eflyo Yawe alandile (uwisula inshila pali bamba no mu sebo mu menashji yabulamba, ¹⁷Uwatungulwile iceleta nakabalwe, ifita ne bumba ilikalamba. Baliwilile panshi pamo; tabakeme po nakabili bali shoshotwelwe, bali shimi shiwe kubati ciku.)¹⁸"Mwila ku tontokanya pa fintu fya pita nangu ukulekutontokanya pa fintu fya ku kale.¹⁹Lelelosha, Ndi pa ku cita icintu icipya; nomba ciko tendeka ukucitika; bushe tekuti mu cishibe? Nkapanbge nshila mu matololo no tumilonga twa menshi mu ciswebembe.²⁰Inama sha mpanga shakalecindika nebo, ba mumbwe nabamwakatala, ico mpela amenshi mu ciswebembe, ne mimana mu matololo, aya bantu bandi abasalwa ku kunwa, ²¹Aba bantu abo naibumbile nemwine ukwebati benge la kumpela amalumbo.²²Lelo tawaitile pali nebo, Yakobo; ulintendelwe nebo, Isreali. ²³Taweleta kuli nebo ili yonse pa mpaanga ngo bupe bwa cakoca, nangu ukuncindika nebo ku malambo yobe. Nshabika icisendo pali kubupe bwa fya ku peleka, nangu ukutomposha webo kukufwaisha ububani.²⁴Webo tawanshitilapo nebo akakopo kafya cena fyakulowa ne ndalama, nangu ukupongolwela kuli nebo amafuta ya malambo yobe; lelo mwebo muli kile mbikile fisendo nebo ku membu shenu mulitompweshe nebo ku micitile yenu iyabubifi.²⁵Nebo, ee, nebo ninebo ena uufuuta ifilubo fyenu pamulandu wandi, kabili Nsakale kwibukisha po imembu shenu libili. ²⁶Ndibukishako nebo kufya citike. Natutalikishanye capamo; tula umulandu obe, ukwebati wingashininwa uwa kaele.²⁷Wiso wa ntanshi alibembukile, kabili ntungulushi shobe shililufyenye kuli nebo. ²⁸Eco kanshi nale ku kowesha bacilolo bamushilo; Nale kupela Yakobo ku konaulwa ukwakupwi lilika, na Isreali ku musalula.

44

¹Nomba kutika, Yakobo we mu bomfi wandi, kabili Isreali, uyo Nsalile; ²Ifi eflyo Yawe alandile, ena uwakupangile webo no kukubumba webo mu nda elo ukakwafwa webo; "Wilekutina, Yakobo we mubomfi wandi; na webo Yeshuruni, uyo nsalile.³Pantu nakaleku pongolo amenshi pamushili wa cilaka, elo imlonga yakalekonkolokela pa mushili wakuma; Nakale pongolwela umupashi wandi pa bufyashi bobee, lelo amapalo yandi pa bana bobee. ⁴Bakamena pa kati ka fyani, kubati miarabimu ku milonga ya menshi.⁵Umo akalanda Nebo naba kuli Yawe na umbi akeka ishina lya kwa Yakobo, na umbi akalemba, pa kuboko kwakwe ukuba kuli Yawe, no kuinika umwine pe shina lya kwa Isreali. ⁶Ifi eflyo Yawe alandile imfumu yakwa Isreali elo kalubula wakwe, Yawe wa milalo: "Ninebo ukutendeka, kabili ninebo impela: kabili takwaba umbi Lesa kanofyenebo.⁷Nani uli kubati ninebo? Leka ena acibilishe no kiulondolola kuli nebo ifyaku citika ifyo fyafikile apo napangile abantu bandi aba kale, kabili lekeni bena bapampamike ifya ku citika fikesa.⁸Wilekutina nelo ukulekuba no mwenso, Bushe nshapampamikile mwebo kukale, nokucibilisha? muli bakambine bandi kuliko Lesa onse uku cila nebo? Takwaba ilibwe limbi; Nshaishibapo nangu limo."⁹Bonse ababasa utulubi tababapo kantu; ifintu babekelwamo tefya ku cindama; kakambone babo tekuti bamone bakalengwa nsoni. ¹⁰Nani winga panga kalesa nangu ukubasa akalubi akabula ukucindama?¹¹Lelelosha bonse abeshibishi bakwe bakalengwe nsoni; bakafula bantu fye. Leka bemna beminine capamo; bakaba no mwenso elo nokungwe nsoni.¹²Kafunla abombela ku fibombelo fyakwe, ukucipanga ukulebombela pa malasha. Alaciwaminisha ku nondo kabili alacibombela ko ku boko kwakwe ukwa maka ayumfwi nsala, na amaka yakwe yaliupwilwe; Tamwa amenshi elo alaba uwakufuma shika.¹³kasasa wa fimuti apima icinuti ku ntambo. no kushilikako ku cilembelo. Alaciwaminisha ku fibombelo fyakwe kabili ashilila ku cakulangilile ntunga. Aci waminisha ku cipasho ca mwaume, kubati muntu wa bune, ukwebati cingekala mu nganda.¹⁴Alatema imikedari, alasala umuti wa mukupri nangu muti wa muoke. alaibulila ifimuti mu mutengo. Alabyala umuti wa muoreni ne mfula ilaukusha.¹⁵Nolu umuntu alaumbomfya ngo mulilo no kukafya umwine . ee, alakosha umulilo no kupanga umukate. Nolu alapanga kalesa no ku kafukaamina; alapanga akalubi no kukafukamina. ¹⁶Aloca icipande cankuni mu mulilo, aloca inama yakwe pali wena. Alalya kabili ale kuta. Alaikafya umwine no kulanda, "Eya ndi kabile, Ndimweno mulilo."¹⁷Nakunkumi ishi shele alapanga ka lesa, icimpashanya cakubaswa; alacifukamina no kucikontamina no ku cipepa ukulekulanda, "Mpususha nebo, pantu niwebo lesa wandi."¹⁸Tabaishiba, nangu umucetekanya, pantu amenso yabo yaku pofula kabili tekuti bamone kabiliu imitima yabo tekuti iluke.¹⁹apali nelo umo uwa kutontokanya, nangu uwakumfwikisha no kulanda, "ndyocele icipande ca nkuni mu mulilo; ee, Ndi pangilepo kabili umukate pa malasha ya shena. Ndyo cele inama pamalasha ya shena no kulya Nomba bushe npange icipande cimbi cacimuti mu cintu ca bunani kukupepa? Bushe mfukamine ku cikuni ca kuma?"²⁰Cili ngo wali kulya imito; umutima wakwe uwakubepwa ulamulufya ena. Tekuti aipususha umwine, nangu ukulanda, Ici cintu mu kuboko kwandi ukwa ku kulyo kali kalesa kabufi!"²¹Tontokanya Pali ifi fintu, Yakobo,, kabili Isreali, pantu webo uli mubomfi wandi ndi ku bumbile webo; webo uli mubomfi wandi; Isreali, webo tawakalabwe kuli nebo. ²²Ndifumishe kubati likumbi lya kutikama, imititile yenu iyabusangushi kabili kubati likumbi, imembu shobe; bwelulukila kuli nebo, pantu ndi kulu bwile webo.²³Imbeni, mwe myulu, Pantu Yawe alicitile fi, welesheni, mwe ncende sha panshi ye sonde. Pongomokeni mu kwimba, mwe mpili mwe mutengo no muti onse muli yena; pantu Yawe alilubwile Yakobo, kabili Akalekulanga ubukata bwakwe mu Isreali.²⁴Ifi eflyo Yawe alandile, kalubula

obe, ena uwaku bumbile webi ukufuma mu nda; "Nine bo yawe, uwapangile fyonse, uyo eka fye afungulwile myulu, uyo eka fye awaminishe sonde.²⁵ Nebo neufungulwile ifishibilo fya bubi fya ba cilande lande kabili uusebanya abo ababelenga ifishibilo fya bubi ukucita ifilangililo fyabo ubuwelelewele.²⁶ Nebo, Yawe, uwa suminishe amashiwi ya mubomfi wakwe kabili uufikilisha ukulanda kwa nkombe shakwe, uulanda pali Yerusalem, 'shi kakulwa nakabili, kabili Nkemya kishakubongoloka shabo;²⁷ Uulanda kuli bamba wa ku shika, 'Kama kabili nka kamya imikuku yenu.²⁸ Yawe eumo uulanda pali sailasi, 'Ni kacema wandi, akacita conse cakufwaya kwandi; Akapingula palwa Yerusalem, 'Akakulwa cipaya cipya, na palwe tempele, Lekenimifuula ibikwe."

45

¹Ici eco Yawe asosele kuwasubwa wakwe, kulisilas, uyo ukuboko kwandi kwa kulyo nevo kwaikata, pa kweba ati inko shinga cimfiwa kuli ena, pa kweba ati impongolo cingabelela ishaikulwa:²"Na kulekuya kuntanshi yobe no kulinganya imilundu Nkonaula mu tupimfwa ifibi fya mukuba (BRONZE) no kuputula mu tupimfya inshimbi shabo, ³kabili nakupela webi ifyuma fya mufifi ne fyuma fya fisama, ukweba ati webi wingeshiba ukweba ati ni nevo Yawe, uyo akwita webi pe shina lyobe, nevo, Lesa wakwa Isreali.⁴Pa mulandu fye wakwa Yakobo umubomfi wandi na Isreali uwa salwa wandi, nalikwita webi peshina lyobe, nakupela webi ishina lyabucindami, nangu webi tawaba wa kwishiba nevo.⁵Ni nevo Yawe, kabili takuli na umbi; takuli Lesa kano nevo. Nakula kupekanya webi kubulwi, nangu taulati ku njishiba nevo; ⁶Ukweba ati abantu bengala kwishiba ukufuma ku kwima kwa kasuba no kufuma ku kabanga, ukweba ati takwaba Lesa kano nevo: Ni nevo Yawe, kabili takuli naumbi.⁷Na panga ulubuto no kulenga imfifi, ndeta mutende no kulenga ubonaushi, ni nevo Yawe, uyo ucita fyonse fi fintu.⁸Mwebi mwe myulu lokesheni ukufuma mu mulu! lekeni amakumbi yalokesheni panshi ubulungami. lekeni calo cipokelele, ukweba ati ipusukilo limo moneke, no bulungami bumoneke pamo pene. Nebo, Yawe, uwapanga fyonse fibili.⁹Akalanda kuli uyu ukotalikana na uyo wa mubumbile ena, kuli ena kuba ati mipika yebumba mukati ke bumba mu mushili.¹⁰Bushe ibumba lingatila kuli bumba, 'Findo ifyo webi ukopanga?" nangu ku mwanakashi. 'Findo ifyo uko fyala?"¹¹Ici eco Yawe asosele uwa mushilo wakwa Isreali, kabumbo wakwe: "Findo webi wi pushisha amepusho palwa fyo nevo nkacita pa bana bandi? Bushe weba nevo eco ndi nokucita ukulingana no mulimo wa minwe yandi?"¹²Nali pangile icalo no kulenga muntu pali cena. Yali minwe yandi ya yashile imyulu, kabili nevo na konkomeshe shonse intanda ku kumuneka.¹³Nebo nabishishe Silas mubungami, kabili nka wamya shonse nshila shakwe. Ena aka nkulila umusumba: aka leka naba bantu bandi ba munkole ukuya ku myabo, kabili te ku mutengo na ku fisa kanwa," alilandile Yawe wa milalo.¹⁴Ifi eco Yawe alandile, ifikwatwa fya mu Egupti na makwebi ya mu Kush na bena Seba abafimo ifitali, bali no kuletwa kuli mwebi. Bakaba benu. Bakulekukonka panuma yobe ukwisa mu minyololo. Bakalekufukama panshi kuli webi no kupapata kuli webi ba kalekulanda 'cine cine Lwsa ali nobe, , kabili takuli nangu umbi kano webi.¹⁵Mu cine ni webi Lesa uyo ufisa umwine. Lesa wakwa Isreali, kapususha.¹⁶Ba kalengwe nsoni bonse no ku sebana pamo; bonse abo aba panga tulubi bakale kwendamusebanya.¹⁷Lelo Isreali aka pusushiwa na Yawe ne pusukilo lya muyayayaya; webi tawakalengwe nsoni na nangu ukusebana¹⁸Ifi Isreali Yawe alanda, uyo wa pangile myulu Lesa wa cishinka uyo alengele calo no ku cipanga cena. uyo wacipampamila cena. Ali cipangile nge cishili cakonaula, lelo acipangile ukula kwikalamo;" Ni nevo Yawe, kabili takuli na umbi.¹⁹nshi landile mu bumfisolo, mu ncende shimo isha fisama; nsha landile kuli Yakobo kubana "Fwayeni nevo umwafye!" Ni nevo Yawe uyo ukolanda cishinka chishinka: Nshimbula fintu ukweba ati fya cine.²⁰Ikolonganeni mwe bene no kwisa ! kolonga neni pamo, mwe mbutushi ukufuma mu nko! Ta bakwete bwishibilo, abo ba senda ifipashanya fya baswa no kupepa kuli tu Lesa uto tushinga pususha.²¹Iseni mupepi no kushimbula, leteni ifi shinka lekeni bapangane pamo. uyo wa Nani acilangile ukufuma ku kale? Nani wacishibishe? Bushe ntalin nevo, Yawe? Takwaba Lesa kano nevo, Lesa uwa mulinganya kabili ka pisusha, tapali nangu umo pali nevo.²²Alukeni kuli nevo no kupusuka, bonse mwe mpela ya calo; pantu nevo ni lLesi, kabili takuli umbi.²³Pali ne mwine ndelapa; nde landa icipape candi ica mulinganya, kabili tacaka lukile kunuma:" kuli nevo ikufi lyinse likafuka ma, no lulimi lonse lukalapa.²⁴ba kalekulanda pa lwa nevo," muli yawe mweka emwaba ipusukilo no bukose"" ba kalengwa bonse insoni abo ababa no bukali pali ena.²⁵Muli Yawe bonse lupwa lwakwa Isreali lukalungamikwa; baka kwata ukusekelela muli ena.

46 ¹Bele akafukama panshi, nevo aleka: utulubi twaba twapitwa ne nama ne finama fya fisendo. utu tulubi uto wa pita fisenda ifya kutina ku nama ishakunaka. ²Pamo balikonteme, balifukeme panshi, teti ba pokolole ifi mpashanya kabili abene baitwala muli ba nkole³kutikeni kuli nevo, mwe ng'anda yakwa Yakobo, bonse abashala mu ng'anda yakwa Isreali, abo basendelwe na nevo ukufuma ilyo tabala fyalwa ukusendwa ukufuma mwi fumo. ⁴Nangu ku bokote bobe ndi nevo, kabili ukufika na ku mishishi yamfwi nka kusenda. Nali kupangile kabili nkalekusunga webi: Nkakusenda kabili nka kupokolola webi.⁵Kuli nani uka ndinganya nevo? Nani uyo uko mpalanyako, pa kweba ati winga ndinganya. ⁶Abantu betila golde ukufuma mu fyola na Silfere baupima pacipimo. Bashima bakafula wa fyela, na ena apangamo cena muli Lesa bakontama panshi no kushinshimuna cena.⁷Ba cimisha pama beya noku cipita, bacifisha cena mu ncende ya ciko, kabili ciminina mu ncenda yaciko kabili tacisela uku fumamo. Balilila kuli cena, lelo ta casuka nangu ukupususha uli onse ukufuma kubwafya bakwe.⁸Tontonkanya pali ifi fintu; wiyesha kufisula fyena, mwebi ba cisanguka! ⁹Tontakanya palwa fintu fyakwa mbilapo, nefyo fya nshita yapita, pantu nevo ninebo Lesa, kabili takuli na umbi, Ninebo Lesa, kabili takwaba uwaba nganebo.¹⁰Njishibisha ica pakulekelesha pa kubala, na kufilati kucitika! Nalandile, "ama pange yandi ya ka citika, nka cita nevo neco nkabila. ¹¹Njita coniciswango ukufuma ukutula akasuba, umuntu wa kusala kwandi

ukufuma ncende ukutali, ee, Ndi landile; Nebo naconkafikilisha; Ndi pangile na nebo naco nkacita.¹² Kutikeni kuli nebo, mwe bantu ba lukakala, abali ukutali ukufuma mu kucita ifyalungama, ¹³Ndeleta ubulungami bwandi mupepi; tabuli kutali sana no bupususho bwandi tabulolela; kabili nkapela ipusukilo kuli Sione no busuma bwandi kuli Isreali

47 ¹Isa panshi no kwi kala mu lukungu, umwana mwanakashi na cisungu waku Babele, ikala panshi ukwabula icipuna ca bufumu, we mwana mwanakashi wa bena Kaldi. ²Webo tawaketwepo umuteku kabili uwabusaka. Bula mpelo no kupelo bungu. Fimbula ica kufimba cobe, pimpula umwingila wa kulepa, fimbula imikoso yobe, abuka imi mana. ³Ubwamba bobe tabwa kafimbwepo, ee ifya nsoni fyobe fikamonwa: Nkacita icilandushi kabili nsha kashepo muntu. ⁴Umulubushi wesu, Yawe wa milalo eshina lyakwe, uwa mushilo eka wakwa Israeli. ⁵Ikala mu tondolo no kuya mufinfi, abana bankashi ba bena Kaldi: pantu mwebo tamwakabwekashapo ukuitwa na mfumu wa ma mfumu. ⁶Nalifulilwe abantu bandi, nalisebenye icikwatwa candi no kubapela. Bena mu minwe yobe, lelo webo tawalangile kuli bena luse: wabikile ikoli lya fina pa ba kote. ⁷Wa landile "Nebo nka tungulula umuyayaya nga na mfumu pali bonse," Ta mwabikile ifi fintu mu mitima, nangu ta mwa tontokenye ifyo cili no kwisa kuba. ⁸Nomba unfwa fi, abo abatemwa ukwangala no kwi kala umutelelwe: kabili takuli nelo umo uwaba nga nebo; Nsha kekalepo nga mukamfwilwa nangula uku kwatapo ukufwisha abana" ⁹Lelo ifintu ifyo fibili fikesa kuli webo mushinta fye imo mubushiku bumo: ukufya kwa bana na bamukamfwilwa: mu maka yakalamba fikesa pa webo, nangu fya malele nangu fya kufula fya mbuko ne fyakukana ¹⁰Webo wa cetekele mu bubi bobe, wa landile, "Tapali nelo umo umona nebo" amano yobe no bwishibilo bobe fya kufisha webo mukuluba, lelo ulanda mu mutima obe " Na sangwapo, kabili nangu umo uwakuba nga nebo" ¹¹Uboni buka kucimfya webo; tawa kabe na maka bwa kuya tandula ne fya malele fyobe. Ubonaushi buka ponene pali webo; tawakabe na maka ya kubu sola. Akayofi ka kakuma mu kupumikisha, ulo webo taulaishiba. ¹²Twalila mu fya mayeye fyobe na mukufula kwa malele fyobe ifyo webo watetekela ukubomfya, ukufuma ku bwaice bobe; limbi kuti wa shuka, limbi kuti wa tinishamo ubonaushi. ¹³Uli nakile kuba kupanda amano abengi; leka abo bantu beminineko no kupususha webo abo bapatulanya imyulu abatamba ntanda, abo bo abilisha mweshi ya moneka leka bena ba kupususha webo ukufuma ku fili no kucitika kuli webo. ¹⁴Mona, bakaba nge mpimbili umulilo uka boca. Taba kaipususha abene ukufuma ku minwe ya lubingu lwamulilo. Takuli malasha yaku bakafya bena kabili takuli mulilo kuli bena ukwikala na bena! ¹⁵Ici eco beshile kuba kuli webo, abo wali ku bombako, na webo wali shitileko no kushitishako kuli bena ukufuma kuli bu musepela bobe baile cila onse umuntunga yakwe; takuli uli onse uwa kuba pokolola.

48

¹Umfwini ci, mwe ng'anda yakwa Yakobo, abaitwa pe shina lyakwa Israeli, abafuma ku musana wakwa Yuda; mwebo aba abalapa pe shina lya kwa Yawe kukuta Lesa wakwa Israeli, lelo te mu cishinka nangu mu mona ya bulungami. ²Pantu baita abene abantu ba musumba wa mushilo no kucetekela muli Lesa wakwa Israeli. Yawe wa milalo eshina lyakwe. ³"Nebo nabishishe ifi fintu kufuma ku kale; fya fumine ukufuma mu kanwa kandi, kabili ndi filengele ukeishibikwa; mukupumikisha nali ficitile fyena, kabili fyali shile kwisa kubako. ⁴Pa mulandu nebo nalshibile ukweba ati tekuti uteluluke, imishipa ya mukoshi yobe yaikata nge cela ne mpumi yobe nyo mukuba. ⁵Eco nebo na bishishe ifi fintu kuli webo ulo tafila isa kubako; ulo tacilacitika nebo nalicishibishe kuli webo, eco webo teti ulande, 'utulubi twandi etwa tucita, nangu ifyakuba swa fyandi ne fya pangwa ne fyela fishishe fintu fi" ⁶Webo walyumfwile palwa ifi fintu; mona palwa ifi fyonse ifishinka; na webo, tawa kasumine. Bushe nebo na landile cicishinka. ⁷Nomba, te kufuma, fyaishile mukubako, nolo tabulafika ubwa lelo tawa fyumfwapo palwa fyena, eco tawakalande ukweba ati 'Ee, nebo nalishibile palwa fyena" ⁸Nebo nshatali kumfwapo; tawali wa kwishiba, ifi fintu tafyali fya kulondolwela ku matwi yobe ulo tucilafika. Puntu nebo naishibe ukweba ulo tucilafika, puntu nebo naishibe ukweba ati webo wali uwa kabepa ku kalamba kabili ukweba ati wali uwabucisanguka ukufuma muku fyalwa. ⁹Pamulandu we shina lyandi kokosho bukali bwandi na pa bucindami bwandi nde kanya ukufuma mu konaula webo. ¹⁰Mona nali kulopola webo, lelo tefyo nga Silfere, nali kusangulula webo mwi lungu lya kucula. ¹¹Pa mulandu wa ne mwine, pa mulandu wa ne mwine nebo nka cita; nindo ni ngasuminisha ishina lyandi ukusalulwa? Nsha kapele ubukata bwandi kuli uli onse. ¹²Kutika kuli nebo, Yakobo, na Israeli uyo nebo naita: nebo nine; ni nebo wa ntanshi, ni nebo kabili wa kulekelesha. ¹³Ee, kuboko kwandi ekwa bikile umufula wa calo no kuboko kwandi kwa kulyo kwa yanshile imyulu; ulo naita kuli bena, bema bonse pamo. ¹⁴Longaneni mwe bene, bonse mwebe, noku kuti ka! Nani mukati kenu uwabilisha ifi fintu? Aba nakila yawe baka fikilisha ubufwayo bakwe ukulwisha Babele. Ena akasendela Yawe ubufwayo bwakwe ukulwisha Kaldi. ¹⁵Nebo, ndi landile, ee, ndi mwitile ena, ndi mushitile kabili aka shuka. ¹⁶Isa mupepi kuli nebo, kutikeni kuli ci: ukufuma mukutendeka nsha landile mu nkama: ulo ca citke, ndi kulya. " Nomba Shikulu Yawe ali ntumine nebo, no mupashi wakwe. ¹⁷Ici eco Yawe, umulubushi obe, uwa mushilo umo wakwa Israeli alandile, "Ninebo Yawe Lesa obe, uyo ukusambiusha ku tunguluka, uyo kutungulula webo mu nshila ukweba ati webo wingaya. ¹⁸Nga cakuti webo wa nakile amalango yakwe elo mutende no kufunguluka kobe nga kwali kwa kukonkoloka ngo mu mana, ne pusukilo lyobe nga mabimbi pali bamba. ¹⁹Ulupwa lobe nga lwali lwakufula ngo mu canga na bana ukufuma munda yobe nge mpendwa sha nseke sha muvanga; ama shina yabo nga tayaputwilweko nangu ukulofiwa kuli nebo. ²⁰Fuma kufuma mu Babele! butukeni ukufuma ku bena Kaldi! ne ciunda ce shiwi lya kwaula ukumfwika! cilengeni ici ukwishibikwa, cilengeni ici ukuya kunse ku mpela sha pa calo! Sosa, Yawe ali lubwile umubofi wakwe Yakobo. ²¹Ta bali kumfwa icilaka ulo ena

abatungulwile bena ukupitila mu fiswebebe; apangile amenshi ku kunkoloka ukufuma mulibwe kuli bena; alekenye ukwi sula ilibwe na menshi ya fumine kunse. ²²Takuli mutende ku babifi eco Yawe asosa"

49

¹Kutika kuli nebo, mwe milundu ya mu mbaliya bwmba! Nomba mpela nebo uku kutikisha kobe, mwebo abantu abali ukutali. Yawe anjitile nebo ukufuma mu kufyalwa pe shina, ulo mayo andetele mwi sonde. ²Ena ali panga akanwa kandi ngo lupanga lwatwa: amfisa mu cinshingwa ca maboko yakwe; alimpanga mu mufwi watwa; mu mucenje wa kwe alimfisa nebo. ³Alilandile kuli nebo, "uli mubomfi wandi, Israeli, ukupitila muli uo nebo ndailanga ubukata bwandi." ⁴Lelo nalyaswike "Nangu nebo natontokenye na bombele ibushe, Na bomfesho amaka yandi apa bula kantu, lelo ukupingulwa kwandi ni kuli Yawe ne cilambu candi cilikuli Lesa wandi, ⁵Nomba Yawe alilandile ena uwa mpangile ukufuma mu kufyalwa ku kuba umubomfi wakwe, ku bwesha Yakobo na kabili ku mwine, pa kweba ati Isreali kuti aba waku longana kuli ena, Pantu nebo na licindikwa mu cinso cakwa Yawe, na Lesa wandi aisa kuba maka yandi kabili alandile. ⁶Cintu ici nono icintu webu ku kuba wandi ku bwekesha imitundu yakwa Yakobo no ku bewsesha aba pusushiwa bakwa Isreali. Nebo nkakupanga lubuto kubena fyalo, ukweba ati wingaba ipasukilo lyandi ku mpela ya calo. ⁷Ici eco Yawe asosele, umulubushi wakwa Isreali, uwamushilo wakwe, kuli uyo mweo wasulwa, wapatwa ku nko, na kuli baketaka ba basha. ;Imfumu shikamona webu no kwima, nabacilolo bakamona webu no kuwa panshi. pamulandu wakwa Yawe uyo uwa chinka, uwa mushilo wakwa Isreali, uyo wakusala webu. ⁸Ici eco Yawe asosele, "panshi nebo nkafwaya ku kulanga ububile bwandi nkakwasuka, na mubushiku bwa pusuka nka kwafwa; nkakucingilila, no kukupela icipangano ca bantu, ku kulula calo ku kwakanya ifikwatwa ifya pononwa ⁹Ukulanda kubafungwa, 'Fumeni' kuli abo muninga yafita monekeni mwe bene; Ba ka lalya mu mbali ya misebo, na monse umwa kunkuluka mukaba umulemfye wabo. ¹⁰Ta bakabe ne nsala nangu cilaka; nangu cikabilila nangu koca kwa kasuba pali bwana, pantu kuli uyo uwa luse pace pali bena aka batungulula; akalebatwala ku tumimana twa menshi. ¹¹Elo nka panga shonse mpili ku kuba misebo, no kupanga apalundumana pandi apa lingana ¹²Mona ifi fikafuma ukutali, bamo ukufuma ku kapinda ka kuso naku masamba nabambi ukufuma ku calo Casini. ¹³Imba, we myulu, no kuba uwasekelela, pongoloka mu kwimba, webu we mpili! pantu Yawe na sansamusha abantu bakwe kabili aka kwata inkumbu ku fyakucula fyabo. ¹⁴Lelo Sione alanda, "Yawe alindekelesha nebo, na shikulu alindabile" ¹⁵"Bushe umwanakashi engalaba mwana wakwe, ukumonsha ku mabele, pakuti eba na nkumbu ku mwana mwaume wena afyala? Ee, bena limbi kuti balaba, lelo nebo nsha kamilabe. ¹⁶Mona, nalikulemba ishina lyobe mu ndupi, ifibumba fyobe fitwalilala kuba ku mulola wa cinso candi. ¹⁷Abana bobo bako yangufyanya ku numa elo abo bakomyonaula bakoya. ¹⁸Lolesha konse noku mona, bena bonse balekolongana no kwisa kuli webu. ifyo naba no mweo ici ecakushika cakwa Yawe mu cishinka muka fwala bena nge fisamo no kuba fwika bena nga bana bwinga. ¹⁹Nangu webu walisulilwe no kubongoloka necala icalo cakonaika, nomba cika cepa kuba kwikalamo, nabo abali kumimina bakaba ukutali na mwebo. ²⁰Na bana bafyelwe mu nshita yakufilwa kibe bakalanda mu matwi yobe "pa ncende palifyenenkene kuli fwebo, tupangileni imiputule shesu, pakuti twingekala pano, ²¹Elo ukaipisha we mwine, Nani amfyalila aba bana kuli nebo? Nali uwafwilwa kabili ing'umba, imbutushi kabili uwa lekwa ku mweume. Nani ankushisha aba abana? lolesha, Nashilwe neka; bushe aba bafuma kwi? ²²Ici eco shikulu Yawe asosa "lolesha, nkemya ukuboko kwandi ku nko; nkemya intalapa ya cilangililo ku bantu. Ba kaleta abana bobo abaume mu mapa kabili kasende abana banakashi pa mapeya ²³Ishamfumu shikaba bashikulwinwe naba na mfumu babo aba konsha; ba kakontamina kuli webu kuli webu ifinso fyabo pa mushilo no ku myanga ulukungu lwa ku makasa yobe, kabili ukeshiba ukweba ati ninebo Yawe; abo abalolela palinebo taba kabikwe mu kusebana. ²⁴Bushe icapwa cingapokwa ku mpalume? nangu abaikatwa benga pokololwa kuli ba tutumya? ²⁵Lelo nici eco Yawe asosa, " Ee abaikatwa bakapokwa ukufuma ku mpalume ne fyatapwa fikapokwa; pantu nkacincitila ifi bambe fyobe nka pususha abana bobo. ²⁶Nkalisha abakucusha ukulya imibili yabo, bakalengwe ukukolwa ne milopa yabo, nga kwata mwangashi. Elo abantunse bonse bashiba ukweba ati nebo, Yawe, ndi mupusushi obe na kalubula obe, uwa maka yonse wakwa Yakobo,"

50 ¹Ifi efyo Yawe asosa, "Ali kwisa kalata wa kulena uyo nalekelepo noko? Ni kuli nani uyo na kongweleko uko na ku shitishe webu? Mona walishitishiwe pa mulanbdu wa lubembu lobe, na pamulandu wa kupondoka noko obe ali bwelelamo. ²Mulandu nshi naishile lelo takwaliko nangu umo kulya? mulandu nshi alitile lelo takwali na umo uwakwasuka? Bushe ububoko kwandi kwa kwipipa uku shingabula webu? Bushe ta mwaba amaka muli nebo uku kupususha? Mona ukwebaula kwandi nalikamya bamba; Ndalenga imilonga iciswebebe, isabi lyabo lilafwa pa mulandu wa kubulwa amenshi ne mishila. ³Ndafwika Yawe imyulu imifimi, ndafumba ifya ku fumfulila. ⁴Shikulu Yawe alimpela ulumi nga pali abo aba sambilila pakuti nande icebo cakwa fwa abakonaka; alambusha akacelo na kacelo alabusha amatwi yandi ukufwa nga bao aba sambilila. ⁵Shikulu Yawe alisula amatwi yandi, elo nshali cipondoka, nangula nali bwelelamo ku numa. ⁶Nalipele inuma yandi kuli abo abanguma, na masaya yandi kuli abo aba susula imwenfu yandi; nsha fishile icinso candi ukufuma ku kubamba kwa nsoni kusapila amate. ⁷Awe shikulu Yawe alinokungafwa; elo nshili wa ku sebana ni pali ici nalenga impumi yandi uku kosa nge libwe, pantu ningishiba nshili no ku bikwa ne nsoni. ⁸Ena uyo juu mpela insambu ali mu pepi. Ninani ali noku nsusha nebo? katwiminine no kwafyanya umo nomunakwe. Ninani uko nseba? mulekeni ese mu pepi kuli nebo. ⁹Mona shikulu Yawe ako ngafwa Ninani ako nseka nebo? mona bali no kufwalo bonse kwati ni nsalu; imititi ili no kubalya. ¹⁰Nani pakati ka mwebo utina Yawe? Nanina anakila ishiwi lya mubomfi wakwe? uwenda mu mfimi iya kutola ukwabula ulubuto? Afwile uku cetekela mwi shina lyakwa Yawe no

kweyanima kuli Lesa wakwe.¹¹ Mona, imwe bonse abakosha umulilo, abaipeka nya mwebene ne misanikilo; abenda mulubuto lwa ku mulilo ne cimbili uyo musonteke ifi eflyo mu pokedelele ukufuma kuli nebo. Muli no kulala panshi mu cifulo ca bukali.

51

¹Umfwa kuli nebo, mwe ba konkelela ubulu ngami, mweba fwaya Yawe; Mona ku cili libwe ico mwebho mwa fukulwilwemo apakwi mbuka no kupulwa.² Mona kuli Abrahamu, Wiso obe, na kuli sara, uwa ku fyele webho; ulo ifyo ena ali eka umo na limwitile. Nali mupalile noku mulenga abengi.³ Ee, Yawe ali no kutalalika Sione, ali no kutala nka shonse isha konaika ncende shakwe; amatololo ayo acitile nga Edenine ciswebebe umwabula bantu lubali ku mumana wa Yorodani uwa kunekamo kwatilibala lya kwa Yawe; Insansa no kusekelela fili no ku sangwamo, ukutotela, ne ciunda ca kwimba.⁴ Ba uwa kukutika kuli nebo, mwe bantu bandi noku mfwe kuli nebo, mwe bantu bandi! pantu ndi nokupela ubupingushi, elo ndi no kupela umulinganyo ukuba ulutolwa fyalo.⁵ Ubulungami bwandi buli mupepi, ipusukilo lyandi lili no kuya, kuboko kwandi kuli no kupingula ifyalo nefishi no ku ndole; la; pantu amaboko yandi fili no ku cetekela ukundolela.⁶ Imya amenbo yobe mumulu, no ku lolesha pa calo panshi, pantu imyulu fili no ku pita nge cushi, icalo cili no ku fumuka kwati cakufwala na baikalamo bali no kufwa kwati ni balunshi. lelo ipusukilo lyandi lili no ku konkangapo ukubomnba.⁷ Umfwani kuli nebo, mwebho abaishiba icaba icisuma, mwebho bantu abakwata amafunde yandi mu mitima yenu bantu abakwata amafunde yandi m u mitima yenu mwilakutima umisebanya ya baume nangu ukuba aba kutentuka ku miponto yabo.⁸ Pantu imititi ili no ku balya kwati ni nsalu ne nsokandashi ka balya kwati masako; pantu ubu lungami bwandi bu koba umuyayaya, ne pusukilo lyandi ku nkula shonse.⁹ Bukeni, bukeni, fwaleni palwenu na maka, ukuboko kwa kwa Yawe. Bukeni nge fyo mu nshiku sha ku kale, inkulo ku nshita ya ku kale. bushe teiwe uwa fwantawile Rehabu, webho awalashile shimweshimwe muli bamba? ¹⁰Bushe tawaumishe amenshi muli bamba, amenshi ya mu ku shika sana, no kupanga apakushikja pali bamba ukulenga apa kupita ku ba kulubulwa ukupita ukupulikana? ¹¹Kabili aba kulubulwa ba kwa Yawe bali no kubwela ku Sione no kulila kwa nsamba no ku sekelela ukwa muyayaya mu mitwe yabo, no ku sekelela ne nsansa shili no ku basenda bena. no bulanda no kulosha fili no ku balekamo.¹² Nebo, ine, neubatalalika. Mulandunshi utinina abaume, abali no kufwa, abana baume ba bantunse, abo aba pangwa kwati cani? ¹³Mulandu nshi wabile Yawe kapanga obe, uwafungulwile ingulu no kwa nshiko umufola wa calo? waba no mwenso kuli cila bushiku pantu ali uwalemucikilila ilyo alefwaya ukuti amonaule. Nga icipyu ca ufyenga cili kwisa? ¹⁴Uyo umo apetama panshi Yawe ali no kwa ngu fyanya uku mulekeleka tali na ku fwa no kuya panshi ya cilindi, nangu uku bulwa umukate. ¹⁵Pantu Yawe Lesa obe, uu sunkanya bamba ya suka amabimbi ya poma Yawe uwa milalo eshina lyakwe. ¹⁶Ni mbika icebo candi mu kanwa kobe elo nali kufimbo webho mu cinshingwa ca minwe yandi ukuti ninga limba imyulu, ukwanshile, umufola wa calo, noku sosa ku Sione, muli bantu bandi, ¹⁷Bukeni, bukeni iminine, Yerusalemu, mwebho ba nwine mwi minwe ya kwa Yawe Ukufuma mu lukombo lwa bu kali bwakwe; Imwe banwine mu lukombo twa cipyuca kwe ukufuma mu lukombo lwaku pungashimo. ¹⁸Takwaba nangu umo mu bana abaume bomnse abo afyele ukutungulula; Takuli nangu umo abana baume bonse abo akushishe uku musenda uku mwikata ku maboko. ¹⁹Ifi fibili amafya ya kuponena webho ninani akulililako ubulanda pamo nobe, pumpunta nokonaule ne cipowe no ulupanga. Ninani akakutalalika? ²⁰Abana bobo abaume bafwako akafwa kanono; balala muli cila musebo pa cifutu caukop, kwati ni mpelembe mwi sumbu; baisulamo no ku balipa kwa kwa Yawe, ukukalipila klwa kwa Lesa obe. ²¹Eico nomba umfwa ici mwebho aba kucula na imwe aba kolwa, lelo mwilakunwa umwangashi; Yawe shikuli, Lesa wenu, uupapatila ama fya ku bantu bakwe, asosa ifi. ²²"Mona, mi nsenda ulukombo lwa ku pungashima ukufuma mu minwe yenu ulukombo, uuli lukombo lwa kukali pa kwandi ukutila tamuli na kunwa na kabili. ²³Ndi no ku bika mu minwe ya balalenga uku cula, abo abalandile kuli mwebho lala panshi ukutila twende pali webho, wapangile inuma yobe kwati mushili kabili umusebo wa kutambalala kuli bena ukwendapo.

52 ¹Bukeni, bukeni fwaleni ubukosa Sioni, fwaleni insalu sheni ishisuma Yerusalemu, umusumba wa mushilo; pantu ta kwa kabweshepo aba shase mbululwa nangu aba fiko ukwingilila muli iwe. ²Inkunte we mwine ukufuma mu lukungu imano kwikala, Yerusalemu; fula umunyalolo wa cela uku fuma mu mukoshi obe, we wakukokwa, umwana mwanakashi wa kwa Sione. ³Pantu mfi ifyo Yawe asosa, "Wali shitishiwa apa fye, elo uli no kubulwa ukwa bula indalama." ⁴Pantu nifi ifyo shikulu Yawe asosa, mu kutendeka abantu bandi balilentemukile pa kashita kanono ku Egipto na Asuri ali bacitile ulumanimani pa kubula umulandu uusuma. ⁵Nomba fnshi ifyo kuli nebo ukuba kuno uku ekala nda kwa kwa Yawe ukumo ukuti abantu bandi ba sendwa apabula akantu? Pa ba bateka babebaula uku ekulanda kwakwa Yawe ne shina lyandi lya Lesa lwula ukutwalilila shonse nshiku. ⁶Eico abantu bandi bali nokwishiba ishina lyandi; bali no kwishiba muli bulya bushiku ukutila ni nebo na sosa, "Ee, nine wine!" ⁷Ifyo cawama palupili makasa ya ukusenda ukoletu imbila nsuma, ukolanda umutende, uulenga ku mfwa, ukabila ipusukilo, uko sosa kukli sione, Lesa obe eleteka!" ⁸Umfweni aba ku mulonda ba kobilileisha ama shiwi yabo, pamo bakobilikisha nsansa, pantu bali no ku mona, ilinso lyonse ilyonse, Yawe uku bwelela ku Sione. ⁹Pongomokeni mu nsansa iishingukwi mbilo capamo, mwe ncende sha konaika Yerusalemu; pantu Yawe ali talalike abantu bakwe; alilubwile Yerusalemu. ¹⁰Yawe na lenga nkuboko bwakwe ukwa mushilo mu menso ifyalo fyonse, Isonde lyonse bali no kumona ipusukilo lya kwa Lesa wesu. ¹¹Ikaleni ikaleni kabiye ni ukufuma kuylya mwi itata icabusali cisheni ukufuma pakati kabo isangululeni mwebene, mwebho abasenda ifipe fya kwa Yawe. ¹²Pantu mwebho tamuli nokukuya mu kwa ngufyanya nangula ukulya mukufulumuka; pantu Yawe akoya ifyo mwebho tamulaya, na Lesa

wa kwa Isreali ali no kuba uku mucingilila kunuma.¹³ Mona umubomfi wandi ali no kubomba ukwa mano; ali nokuba pa mulu no ku sumbulwa elo ali no ku sansanisha.¹⁴ Ifyo abengi bali abakumupapa ena ukumoneka kwakwe takwali ukwa kwibikwa ukucila na pa muntunse, ne cata cakwe ta camoneke ngo umusango wa muntu.¹⁵ Nangula cingaba ifi umu bomfi bandi akalenga ifyalo ifingi ne sha mfumu shikesala utunwa fwabo pa mulandu ena. Pantubakamona ifyo ba shashimikilwa, shi kamona, na pali ico ba shatalile ukumfwa, bali no kumfwa.

53 ¹Ninani uwasumine ifyo baumfwile ukufuma kuli fwebo elo nikuli ukuboko kwa kwa Yawe ku sokolwele? ²Pantu akulile ku cinso cakwa Yawe ngo ululembelya ulukofuma mu shili kukosa; takwete ne cimweno ca kuti amoneke nangu tumutemenweko, ulo twa mu mona, takwele ubuduma ubwa kututemuna.³ Ali uwakusulwa no kukanwa ku bantu umuntu uwa fyabulanda na umo uwabelela ifya kukalipa. Ngaumo uyo abaume bafisako ukufumako ifinso fyabo, ali uwakusulwa; kabili tatwamwangilwe ico talingilwe ukwangwa.⁴ Lelop icime fye alitusendele amalwele yesu nokupita ifya malanda fyesu; Eico twantontokenye ukuti ale pamwa kuli Lesa ukufwantwa kuli Lesa, no kumulenga ubulanda.⁵ Lelo ali uwa kulaswa pamulandu wa ficitwa fyesu ifya bu cipondoka. Ali uwo kufwantwa ba mulandu wa membu sheshu. ukulimunwa kwa kutumwenamo fwebo umutende kwa ponene ena, na mu filanda fya kwe twa mwenenemo ukuposhiwa.⁶ Fwebo bonse twali nge mpanga twalile mukuluba, fgwebo twali umo ayakukile uko alefwaya, na Yawe ali poneshe pali ena ama mpulu yesu bonse pali ena.⁷ Alikucilikilwa ilyo ena aicefeshe, tayasamwine akanwa; nga imponga iko twalwa mukuipaya nge fyo impanga iba kuli uwa kuibeya iba tondolo eico tayasamwine akanwa kakwe.⁸ Alifuminemo mulufyengo na mupingushi ubo ba mpingulile naba nkuloyakwe takwali no ku tontonkanya pali ena? pantu ali uwa kuputulwa ku fuma ku mpanga ya ba mweo; pa mulandu wa misoka ya bantu bandi uku pumwa kwali pali ena.⁹ Balibikile inshishi yakwe pamo na ba misoka, capamo no mukankala mu mfwa yakwe nangu tacitile ifyongo nangu mu kanwa kakwe tamwa fumine ukubepa.¹⁰ Lelo cali ukufwaya kwa kwa Yawe ukumufwanta ena no kumulenga ukulwala ilyo mu kamucita umweoi wakwe ica pa lubembu ilambo, akumo na ubufyashi, akatantasha inshiku shakwe, na Yawe ukupekanya kwakwe kuli no kufikilishiwa muli ena.¹¹ Panuma ya ku cula umweo wakwe, ali no kumona ulubuto no kuba uwa kusekelamo ku mano yakwe. umubomfi wandi umulungomi akalungamikila abengi akabasendela ifyo bupulumushi fyabo.¹² Eico nkamwakanishisha icakaniko cakwe mu bakankala elo ali nokwakanya ne fya kutapwa na bengi pantu alililangisha umwine ku mfwa elyo ali pendwa pamo na bapulumushi. Ali sendele imemba shabengi no kubapapatila aba pulu mushi.

54

¹"Imba webu umwanakashi ingumba webu wa nsha fyalapo, pongomoka mu nsansa imba no kulila ukukalamba webu we ushabapo mu bukali bwa bu fyashi. pantu abantu abana abakushiwa bali cila abana abakwa nyima ushalekwa." Efyasosa Yawe.² Panga apakulu apokufungulwika Hema ilikulu no kuli fungulula Hema insalu ya pansolokoto wishako ubutali mwa ntambo yobe no kulilefya ne mpopo shaliko.³ Pantu welifungulula ukuya kukuboko kwa kululyo naku kwa kuku sona ubufyashi bobbe bukasupila ifyalo no kwikalamo mu misumba ya kufulumukamo.⁴ Tamufwile ukutima pantu mwebo ta mwakase kwe, nangula ukubweshiwamo pantu mwebo ta mwakasebane, mu kalaba ukusekewa kwa ku bulumendo bwenu no kusebana kwa shiwa kenu.⁵ Pantu kabumba emulume obe, "Yawe wa milalo eshina lya kwe uwa mushilo wa kwa Isreali aka lubula, etwa Lesa we sonde lyonse.⁶ Pantu Yawe na kwita webu uku kubweshia umukashi uwa kuposwa no Bulanda mu mupashi, kwati mwana kashi uwa upwa ku mwaice no ku kanwa, "Asaso Lesa obe.⁷ Pantu pa kashita akanono nalikoposele webu, lelo ku bukulu bwa cikuku ndi no longanika.⁸ Ku kufula kwa kalelila nalifishile icisonso candi ukufuma ku kashito, lelo kumuyayaya kwa cipangano ca citetekelo nka kwata uluse pali webu asosa Yawe, ena uwa kulubwile webu.⁹ Pantu ifi fili kwati menshi ya pali Noa kuli nebo; nge nfyo nalilapile ukuti amenshi ya pali Noa tayakatale kabili uku pkita pe sonde, eico nshilapile ukuti nsha kakalipe kuli webu nangu ukukwebaula.¹⁰ Nangula impili shi ngawa no tupili tu nga tenkana lelo uluse lwa kwa kutemwa kwandi ta lwa kafumeko ukufuma kuli webu, nangula icipangano candi ca mutende ukuntenkana asosa Yawe, uwa ku kwatila webu webu uluse.¹¹ Wamucushi webu, we wakusendwa -ku mabimbi uwa kukana sansamushiwa, mona, nebo nka ku lila amabwe muliloba lya kukashika, no kwa nshika umufola waka kukulapo cobe safiri.¹² Nkaku citila insonshi shobe kadikode ne mwenshi shobe amabwe aya kubengeme shima, elo ne linga lyobe ku mabwe ya suma.¹³ Nomba bonse abana bobbe ba kasambilishiwa kuli yawe, no mutende wa bana bobbe ukaba ukalamba ku bulungami eko ukakonenena, no kuba ukutali uku fuma¹⁴ ku lumanimani pantu ta wa katine; no kufuma kwi tentula, pantu tacili nokwisa pepi kuli mwebo.¹⁵ Mona nga uli onse apanga ifyongo tafili na kufuma kuli nebo; onse uka akapanga ifyongo kuli webu akawe mu kulusa.¹⁶ Mona, Nimebo nalenga uwakufwa uufukata ukupya kwa malasha no kufula ifyala fya cilwilo nge incito ya kwe, nine malengele uonaula uko naula.¹⁷ Takuli icakulwilako ico ica pangwa uku lwisha webu cikacimfya, elo ukaseka uli onse ukatunganya webu. Neci ecikwatwa ca babomfi bakwa Yawe no bulungami ukufuma kuli nebo ici cisemo ca kwa Yawe."

55 ¹"Iseni bonse mwebacilaka, Iseni ku menshi, namwebo mwebatakwete indalama, iseni mushite nokulya! iseni, mushite umwangashi no mukaka ukwakubula indalama kabili apakubulo mutengo.² Nindo mukopina, muli Silfere pa cintu icitali cilyo, kabili nindo mubombela pafyo mutekuta? kutikeni kuli nebo bwino nbwino no kulya icabune, nokusansamusha mwebene mufyakunona.³ Teyamikeni amatwi yenu nokwisa kuli nebo! umfwani pakwebati mube no mweo! nkacita icipangano camuyayaya nobe weo nacetekela, ukutemwa kwa cishinka uko nalaile kuli Dabidi.⁴ Moneni,

ndimubikile nga kamboni ku nkoshonse, nge ntungushi kabili mushika wa bantu.⁵ Moneni mukakuta ku luko ulo mutaishibile no luko ulatamishibile lukabutukila kuli mwebo pantu Yawe Lesa wenu uwa mushilo wakwa Isreali, uwamicindamika.⁶ Fwayeni Yawe ulo angasangwa; mukuteni ulo ali mupepi.⁷ Lekenimibifi ileke ibele yaiko, no uwalubembu amatonkanyo yakwe lekeni abwelele kuli Yawe, nao akamukwatila inkumbu, kabili kuli Lesa wesu, uyo uuka mwelelela apakalamba.⁸ Pantu amatontonkanyo yandi te matontonyo yobe, nangu imibele yobe imibele yandi uku ekulumbulula kwa Yawe.⁹ Ifyo imyulu yalepa ukucile sonde, eflyo imibele yandi yalepa ukucila imibele yenu, nama tontontonyo wandi ucila amatontonyo yenu.¹⁰ Ifyo imfula ne mfule yakubuta filoka ukufuma mumulu ukwakubulo kubwelelamo kulya kano yatapilisha umushili nokuulenga ukutwala nokupuka nokupekla shibulimi watandile imbuto ne cilyo caikolya,¹¹ Eflyo cikaba icebo candi icifuma mukanwa kandi tacakabwele kuli nebo icakubula kantu, lelo cikabomba umulimo nacistumine.¹² Pantu mukaya mukosekelela nokutwala mumutende; impili nokupili tukapunda munsansa ku cinso cenu, elo ne fimuti fyamumpanga fyonse fikatota indupi.¹³ Mu cifulo ca fimpukusa fya myunga pakameno mukupri mucifulo ca kaenya, pakamena icimuti ca muhadasi, kabili cikaba cakwa Yawe, ice shina lyakwe nge cishibilo ca muyayaya icishakaputulweko.

56 ¹Ifi eflyalanda Yawe, "moneni icakulungama, citeni, ichakungama; ico ipusukilo lyandi lili mupepi, no bulungami bwandi buli mupepi nokusokololwa. ²Alishuko muntu uucite fi, kabili uucikatisha. Alalame Sabata, ukwakubulo kuli pelulula, nokusunga iminwe yakwe kukukana cita ububi ubuli bonse."³ Mwileka umbi uulundile kuli Yawe elekulanda ati, "Cine cine Yawe akampatululako ku bantu bakwe." Mutungwi elekulanda ati, "Moneni, ndi cimuti cakuma."⁴ Pantu ifi efikolanda Yawe, "kuli bamutungwi abalama ama sabata yandi nokusala ikonsekesho, nokwikatisha icipangano candi, ⁵kuli bena nkemika mu nganda yandi namukati ka malinga yandi icakwibukishako icabune ukucila ukukwata abana abaume nangu abana abanakashi, Nkabapela icakwibukishako camuyayaya ico icishakabele aciputulwako.⁶ Elo na bambi bambi abakailunda kuli Yawe kukumubombela, kabili abatamwa ishina lyakwa Yawe ukumushinshimuna, onse uulame sabata kabili ulilama, nakuna lipelula, nousunga icingano candi bwino. ⁷Nkaleta ku lupili lwandi ulwa mushilo nokubalenga ukusansa, muka mu nganda ye pepo, ifya bupe fya koca fyabo na malambo yabo fikapokelelwa pa cipailo candi. Ico inganda yandiu ikakutwa inganda ye pepo kunko shonse.⁸ Uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe, uulonganya abasululwa bakwa Isreali nkalonganya nabambi ukulunda pali bena."⁹ Mwe fiswango fyonsefya mumpanga, iseni mulye, mwe fiswango fyonse fyamumutengo! ¹⁰Bakalinda wabo bonse ni mpofu, tabomfwa nimbwa ishakukutumana ishitanga bosa. Bakolota, kabili balilele panshi balitemwo ku sendama.¹¹ Imbwa shili ne cilaka icikulu tekuti bekute; niba kacema abakubulo kwishiba bonse balipilibukile ku mibele yabo abene; cila muntu akokumbwa ifyakunonkela mulufyengo.¹² "Iseni," bakolanda, "natunwe umwangashi ne cikola. Mailo ikaba ngalelo, ubushiku ubukulu ubo tutangapima,"

57

¹Umulungami aloba, lelo tapali nangu umo uucisakamana kabili abantu bacipangano cacicetekelo bakalonga baya, lelo tapali nangu umo uwishibati umulungami alisendelwe ukufuma ku bubi. ²Aingila mumutende; balatusha pa masanshi yabo abenda mubulungami. ³Nomba iseni kuno mwebana baume buyeye, abana baba cende no mwanakashi uwabucilende. ⁴Ninani mukopumya ne nsansa? kulinani mukoiswila akwanwa nokufumya ululimi; Tamuli bana babu cintomfwa abana bamubufi. ⁵Mulaisansamusha mukusendama bonse mwisamba lya mioke, namwisamba lyacimuti conse icakulelema mwebo mwebo mwebepaya abana benu mumbali yanika umwakuma, panshi yampili ishakusansuka. ⁶Pakati kafintu fyakutelela ifya mumu pokapoka wanika emuli ifintu ifi pelwe kuli webo. Eflyo ushinshimuna. Uletutula icabupe cakunwa webo. Eflyo ushinshimuna. Uletulula icabupe cakunwa cobe kuli bena nokwimya icabupe caluseke, kuti nasansamuka mulifi fintu? ⁷Wali pekenye ubusanshi bobo pa lupili lwakusansuka; kabili walile palya mukupela amalambo. ⁸Kunuma ya cibi na maingwe ya cibi wabikapo ifishibilo fyobe; walimfutatila, mwaipanga mwebene ubwamba, nokunina; mwapanga ubusanshi bwenu ubwakusalala. Walipangile icipangano nabena; walitemenwe amasanshi yabo; walimwene pa bwamba bwabo. ⁹Walile ku moleke namafula; walifushishe ifye fungo. Walitumine inkombe yobe ukutali; walitemukile ku mbo. ¹⁰Walinakile ku lwendo lobylo lukali lelo tawatalile kulanda ati, "takuli isubilo." walisangile umweo mukuboko kobe; ecotawanakile. ¹¹Ninani usakamaninepo? Ninani uti nisha uyo uukulengele ukulekucita ifyabubufi, icakweba ati tekuti unjibukishe nangu ukutontonya pali nebo? ¹²pantu nalikele tondolo inshita iyitali, tauntina nomba. Nkashimika fyonse ifyo ucita, lelo tafyakakwafwe. ¹³Ulo wakuta, leka tu milungu walonganya tukupusushe. Nomba umwela ukabasenda, umupu ukabolula ifikwatwa fyapa lupili lwandi ulwa mushilo. ¹⁴Akalanda ati, 'kuleni kuleni! wamye nshila fumye yonse mabwe ayakuipunako munshila ya bantu bandi! ¹⁵Pantu ifi eflyo umukulu kabili uwasumbulwa alanda uwaikala umuyayaya, uoishina ni wamushilo, "naikala mucifulo icakusansuka kabili icamuhilo, pamo naena mupashi uwakutobaika kabili uwakufuka, ukutubule imipashi yabakufuka, nokutubula imipashi wa mbifi. ¹⁶Pantu nshakapele mulandu umuyayaya. nangu ukukalipa umuyaya, ninshi umupashi wamutu katembuka ku cinso candi, imyeo iyo napangile. ¹⁷Pamulandu wa lubembu lwakwe ulwakunonkela mukukakala, nalikalipile, kabili nalimukandile; nalifishile icinso candi nokufulwa, lelo aliile icimfutanuma mumibele yamutima wakwe. ¹⁸Ndimwene imibele yakwe, lelo nkamundapa. Nkamungulula nokumusansamusha nokutalalika abo abakomuloseshako. ¹⁹Kabili ndalenga ifisabo fyapa milomo. Umutende, umutende, kulyabo abakutali nabali mupepi eflyalanda Yawe nkabondapa. ²⁰Nomba ababifi bali nga bamba uukosunkana, uutatusha, na menshi ya uko yalafunda ula ulutikiti na matipa. ²¹Takuli umutende kukumubifi eflyalanda Lesa.

58 ¹"Lileni mukupundisha wileka. Sansula ishiwi lyobe nge penga. kalipila abantu bandi kuli bucintomfwa bwo, ne ng'anda yakwa Yakobo ku mpulumushi shabo. ²Ulo balamfwaya cila bushiku nokusansamukila mukwishiba imibele yandi, kubati luko ulucito bulungami kabili tabalekele ifunde lyakwa Lesa wabo. Balanjipusha pabupingushi bwakulungama; balakwata insansa mukutom=ntonkanya pali lesa ukwisa mupepi. ³Nindo twafungile ukulya, balindile, 'nomba tamucimona? Nindo tuicefesa fwe bene, lelo tamukocimona? moneni, pabushiku bwakufunga ukulya kwenu musange nsansa shenu nokutitikisha ababomfi benu bonse. ⁴Moneni, mulafunga ukwebati mulake nokelwa, uloma nekofi lyobe ilyabubifi; taufungila kukuleka ishiwi lyobe lyumfwike pa mulu. ⁵bushe kwena ukuleka ukulya musangoyu eko ningafwaya: ubushiku ubo uulionse engacefya umwine, kuli ene ukukontamika umutwe watwe wakwe kubati litete, nokwanshika insamune mitoi panshi yakwomwine? Bushe cine kuti mwaita ici ukufunga, ubushiku ubusekesha Yawe? ⁶Bushe uku ekufungokulya ukonasala: ukukakula ifikakilo fyabubifi ukukakula imyando yekoli, ukuleka abanaka babe abantungwa, nokuputula ikoli lyonse. ⁷Bushe tekukumokaula umukate wenu naba nsala nokuleta abalanda nabakubula apakwikala mung'anda yenu?" Ngamwamona uulibwamba, mulingile ukumufwika; kabili tamufwile ukufisama mwebene kuli ba lupwa lwenu. ⁸Elo ulubuto lobe lukesuka kubati kutula kwa kasuba, nokupola kobe kukafuma bwangu; ubulungami bobo bukakutangilili, no bukata bwakwa Yawe buka ubucingo bobo kunuma. ⁹Elo ukakuta, elo Yawe akasuka, mukalilo bwafwilisho, kabili akalanda ati, "ndipano" Ngamwafumyapo ikoli pali mwebene, ukusontwo munwe, nokulanda kwa bubifi, ¹⁰ngacakweba ati mwebone mwapela abansala no kwikusha abalanda abansala; ninshi ulubuto lwenu lukabalila mumfinshi nemfinshi yenuikaba ngakasuba pakati. ¹¹Elo Yawe akakutungulula lyonse nokukwikusha muncende umutaba amenshi kabili akakosha amafupa yenu. Mukaba nge balalyatopilishiwa kabili ngaka mfukumfukuka menshi, ako amenshi yatakama. ¹²Bamo muli mwebone bakakululula ifibolya fyakale; mukemya ifibolya fya nkulo idhingi; bakakuta "kalungisha wamalinga," "kakulula wa misebo yakwikalamo." ¹³Ngacakwebati wapilibula amakasa yobe kukwenda pa bushiku bwe sabata, nokufuma mukucita ifyakukusansamusha wemwine pa bushiku bwandi ubwamushilo. Ngacakwebati waita isabata icakusekesha, kabili waita imilandu yakwa Yawe yamushilo kabili iyacindikwa. ngacakwabati wacindika isabata pakusha imilimo yobe, napa kukana sanga ifyakusansamusha fyobe nokutalanda amashiwi yobe wemwine. ¹⁴Elo ukasanga insansa muli Yawe, kabli nakukulenga ukunina pamusansama we sonde; nakulisha ukufuma mufya cikwatwa cakwa Yakobo wiso pantu akanwa Yawe kalilandile."

59

¹Mona, ukuboko kwa Yawe takwaipipa kukupususha; nangu ukutwi kwakwe ukukoma, kukukanokumfwa. ²Ificitwa fyenu ifyamamampulu, fyalimipatulula kuli Lesa wenu, kabalil impilumushi shenu shalifisa icinso cakwe ukufuma kuli mwebone nakukumyufwa. ³Pantu amaboko yrnu yalitila ku milopa neminwe yenu kulubembu, imilomo yenu ilandobufi nolulimi lwenu lilanda ifyabonaushi. ⁴Takuli uukuta mubulungsmi, kabili uupapatila umulandu wakwe mucishinka. Balicetekela mu mashiwi yafyefye, nokulanda bufi; bemita ubucushi nokufyala ulubembu. ⁵Bakatotola amani yansoka yabuusungu nikupikula isumbu lyakwa tandabube, onse uwalyako amani yabo alafwa kabili iliningalyatotoka, likatota insoka yabusungu. ⁶Amasumbu yabo tekuti bayabomfye kufyakufwala, nangu kuifimba abene ku milimo yabo. imilimo yabo milimo yalubembu, kabili imicitile yabo iyalukakala ili mumabokoyabo. ⁷Amakasa yabo yabutukila bubi, kabili babutuka kukupongolola umulopa wakaele. Amatontonkanyo yabo matontonkanyo yalubembu; ulukakala nobonaushi enshila shabo. ⁸Inshila yamutende tabaishiba, tamwaba mulinganya munshila shabo. balipanga inshila yabupondamishi, uyo onse uwenda mulishi nshila tamona mutende. ⁹Eco umulinganya uli ukutali nafwebo, nangu bulungami ukusanga. Tulolela lubuto, npmba tumona imfinshi tufwaya ukubutisha, nomba twenda mumfinshi. ¹⁰Tupampante fibumba kubati nimpofu, kubati nyabo abataba namenso. tutelententa akasuba pakati ka mutwe kubati nipali muntungulya; pakati kabamaka tumoneka kubati bantu bakufwa. ¹¹Tung'ang;a ngaba bere nokulila nge nkunda; tulolela umulimganyu, lelo tapali nagu umo; uukapususha, lelo ca kutali kuli fwebo. ¹²Pantu amampulu yesu ayengi yaba kumulola wenu, ne membu shesu shilatushinina; ico amampulu yesu yaba nafwebo, kabili imembu shesu tulishishibile. ¹³Tulisangukile, ukukana Yawe noku pilibukako kukukonka Lesa wesu. Tulalanda ifyalufyengo nokupilibukila lubali ukwimita ukulishanya ukufuma ku mutima nama shiwi yabufi. ¹⁴Umulinganya ulifumishiwepo, no bulungami buli ukutali, ico icishinka catelententa mu lubansa lwa cintu bwingi, ne cishinka tekuti cise. ¹⁵Icine cabula, noyo uwafumako ku bubi ailenga uwakaele. Yawe alicimwene kabili tatemenwe ukwebati takwali mulinganya. ¹⁶Alimwene ati takuli umuntu nangu umo, nokupapa pakwebati tapali nangu umo uwakupapatila. Eco ukuboko kwakwe umwine kwaliletele ipusukilo pali ene kabili ubulungami bwakwe bwalimutungilile. ¹⁷Alifwele ubulungami ngecakucinga icifuba ne cisote ce pusukilo pa mutwe wakwe. Alifwele amalaya ya cilandushi kabili alifimbene ubucindami ngatambatamba. ¹⁸Pafyo bacitile, alibalambwile, abupingushi; bwa bukali ku fibambe fyakwe, ilandushi ku balwani bakwe, kufishi ukukandwa ngecabupe. ¹⁹Eco bakatina ishina lyakwa Yawe ukufuma kumasamba, nobukakata bwakwe ukufuma ukutula akasuba, ico akasa nge nika iyi kopalala iyo bakoensha ku mupu wakwa Yawe. ²⁰"Kalubula akesa Sione kulyabo abakapilibuka ku ku micitile ya bupulumushi bwabo muli Yakobo ukulanda kwa Yawe. ²¹"Na kuli nebo, ici ezipanganocandi nabena efyalanda Yawe umupashi wandi uuli pali mwebone, namashiwi yandi ayo mbikile mukanwa kobe, nshakashe kanwa kobe, nangu ukufuma mutunwa twabana bobo efyalanda Yawe pali ino nshita no umuyaya."

60

¹Ima, balika; pantu ulubuto lobe lulishile, no bukata bwakwa Yawe bulimine pali webo.²Nangu imfinshi ingafimbe sonde, nemfinshi iyakutola ika fimbe nko shonse; lelo Yawe akaba pali webo, no bukata bwakwe bukamoneka pali webo.³Inko shonse shikesa ku lubuto lobe, ne shamfumu kububutisha kwa lubuto lobe ulwakukutula kwa kasuba.⁴Lolesha monse ukushinguluka nokumona. Bonse baliikolonganike pamo nokwisakuli webo. Abana bobbe abaume bakesa ukufuma ukutali, nabana bobbe abanakashi balibasendele mumaboko yabo.⁵Elo ukamineka uwakubeka, no mutimaobe ukasekelela noku fuluka, pamulandu wa bwingi bwamuli bembabakapongolokela kuli webo, ifyuma fya nko shonse fikesa pali webo.⁶Imilomgo ya ngamila ikakufimba, imisepela ya ngamali yaku Midiani na Efa; shonse shikesa ukufuma ku sheba; bakaleta golide nefyacena cabune, kabili bakemba ishakutotela Yawe.⁷Imikuni yonse iyaku Kedari ikalonganiwa yonse kuli webo, ba sukusuku baku Nebaiote bakakubombela; bakaba ifya bupe bwakupokelwa pa cipailo candi; kabili nkacindamika ing'anda yandi yabucindimi.⁸Findo ifi ifipupuka lubali nge kumbi, nge nkunda mufyubo fyobo?⁹Ululamba lwakuli bembabakamfwaya, nengala shaku Tarshishi shikatungulula, kukuleta abab baume bobbe ukufuma ukutali, bali na Silfere na golde yabo, ico ishina lyakwa Yawe Lesa wenu, nelya umo uwa shila wakwa Israeli pantu alimicindikile.¹⁰Abana baume babambi bambi bakakululula amalinga yenu, ne mfumu shabo shikamibombela; nangu namikandile mu cipyu candi ulo mu bubile bwandi nkamyumfwile nkumbu.¹¹Impongolo shenu shikaba ishakwisuka ukutwalilila tashkesalwe akasuba no bushiku, pakwebati ifyuma fyanko shonse kuti fyaletwa, ne mfumu shabo shikptungululwa.¹²Cine cine, inko shonse namabufumu yonse ayatakamibombe yakaloba; isho nko shonse shikonaulwa umupwilapo.¹³Ubukata bwakwa Lebanon bukesa kuli webo, icimuti ca umukupri, umutidavi no mutashuvi fyonse pamo, kukuwamya umwashila mwandi; kabili nkacindamika icifulo ca makasa yandi.¹⁴Bakesa kuli webo nokukufukamina, abana baume bakubalya abakunakile bakwa pamakasa yobe; Bakakukuta umusumba wakwa Yawe. Sione waumo uwa shila wakwa Israeli.¹⁵Mu cifulo cakwalilila webo uwakusulwa kabili uwakupatwa, ukwakabula nangu umo uwakupita kuli webo, nakucita icintu cacilumba umuyaya, insansa ukufuma mu nkulo ukuya munkulo.¹⁶Kabili ukanwa umukaka wanko shonse, nokusupila amabele yasha mfumu, ukeshibati Nebo Yawe, ninebo mupusushi na kalubula obe; uwa maka yonse wakwa yakobo.¹⁷Mu cifulo ca mukuba nkaleta golde, mucifulo ca cecela, nkaleta silvere, mucifulo cacimuti, umukuba namucifulo ca mabwe, icela. Nkasonta umutende ngaba kateka benu, no mulinganya ngabakateka benu.¹⁸Uluakala talwakomfwike nakabilimu calo cenu, nangu ukonaulwa nokutobaulwa mumipaka yenu nombabakakuta amalinga yenu ipusukilo, ne mpongolo shenu kutasha.¹⁹Akasuba tatakabe ulubuto lwenu nakabili nangu ukubutisha kwa mweshi kukubalikila pali mwebo; lelo Yawe akaba ulubuto lwenu umuyaya, na Lesa wenu ubukata.²⁰Akasuba kenu takawe nakabili nangu umweshi ukufumapo; ico Yawe akaba ulubuto lwenu lwa muyaya, ne nshiku shakuloshabwenu shikapwa.²¹Abantu benu bonse bakaba abalungami; bakasenda ifikwatwa fya nshita yonse ifya calo, umusambo wa ca kulimba candi, imilimo ya maboko yandi, pakwebati, nkacindamikilweno.²²Akanono kakaba likana, naka nono luko lwakukosa; nebo Yawe, nkafikilisha bwino ifi fintu inshita ngayafika

61

¹Umupanshi wakwa shikulu uli pali nebo, pantu Yawe alinsuba kukubila imbila nsuma kubako cula. Alintumine ukuposha abafunshika mitima ukubila ubuntungwa kuli ba nkole, kabili ukwisula iffungo kuli abo abakakwa.²Alintumine ukuya kubisha umwaka wabubile bwakwa Yawe, ubushiku bwa cilandushi cakwa Lesa wesu, nokusansamusha bonse abaloshabwenu.³Alintumine ukuya kupela abaloshabwenu Sion ukubapela icakufwala mucifulo ca mitoyi, amafuta yakusekelela mucifulo cakuloshabwenu, umwingila wakutasha mucifulo ca mutima waku bombomana, ukubeta ati fimuti fya bulungami, ifyalimbwa, kuli Yawe, ukweba ati bacindikwe.⁴Bakakululuka ifibolya fyakale; bakabweshapo ifya tubakile. Bakawamya cipya cipya ne misumba iya onaikile, ubonaushi ubwakufuma ku nkulo shaku kale.⁵Abalebeshi bakemina nokjulisha ifilekwa fyenu, nabana baume babalebeshi bakale kubomba mumabala yanu na mumabala ya myangashi.⁶Muketwa bashimapepo bakwa Yawe; bakale ku mikuta ababomfi bakwa Lesa wesu mukalekulya ifyuma fyanko, kabili mukaitakishisha mubukankala bwabo.⁷Mucifulo ca nsoni shenu mukakwata imiku ibili, mucifulo camusalula bakasekalela pa cikwatwa cabo. Eico bakakwata icakaniko ca muku ibili mucalo cabi; ukusekela ukwa muyayaya kukaba kwabo.⁸Pantu nebo, ne Yawe nalitemwa umulinganya kabili nalipata ubungo nobupandamishi, mu chishinka nkabepela icilambu, kabili nkapanga icipangano nabo icamuyayaya.⁹Ababufyashi bwabo bakeshibikwa kuba nko shonse, naba kufyalwa kuli bena mukati ka bantu. Nabakalekubamona bakalekusumina ati, ebantu abo Yawe apala.¹⁰Nkasekelela apakalamba muli Yawe; muli Lesa wandi nkasangalala sana. Pantu alimfwikile amalaya Yepusukilo; ali mfwikile no mwingila wabulungami, filya shibwinga aisamika na tambatamba, ifyo nabwinga aisamike fisamo fyakwe.¹¹Fyekefyo umushili ufumya ifyakumena mena, Fyekefyo ibala lilenga ifyabyalwamo ukula, efyo shikulu Yawe akalenga ubulungami no kutasha ukupuka kumulola wa nko shonse.

62 ¹Pamulandu wakwa Sion ntakutumane, napa mulandu wakwa Yerusalemu nshafinde mpaka ubulungami bwakwe bukatwalilile mukubuta tutu, ne pusukilo lyakwa kwati mwenge uukopya.²Inko shikamona ubullungami bobbe, ne mfumu shonse ubukata bobbe uketwa ishina ilipya ilyo Yawe akasala.³Kabili ukabe cilongwe cakuyemba muminwe yakwa Yawe, natambatamba wa bufumu mu minwe yakwa Lesa obe.⁴Tacakalandwepo nakabili pali webo ukweba ati, "Alishele; nangu palwa calo cobe ati, "fibolya" cine cine, uketwa ati ukubekwa kwandi kwaba muli ena, "kabili icalo cobe "Alyupwa," pantu Yawe abekelwa muli webo, ne calo cobe cikopwa.⁵Cine ifyo umulumendo opa umukashana, efyo abana bobbe abaume bakakupa, ngefyo shibwinga asansamukila pali nabwinga wakwe, Lesa wenu akasansamukile pali mwebo.

⁶dibikile bakalinda pamalinga yobe Yerusalemu; tabakutumana akamba no bushiku. mwebo mwe bakebukisha bakwa Yawe, mwileka. ⁷Mwileka atushe mpaka akapampamike Yerusalemu ukuba uwakutashiwa pamo pesonde. ⁸Yawe alilapile kukuboko kwakwe kwakukulyo kabili ukuboko kwakwe ukwamaka, "cine nshaka lekumipela ifyanseke ngefyakulya fyabalwani benu. Bambibambi tabakanwe umwangashi wenu, uo mwabombe. ⁹Pantu abo abasombola ifyaluseke bakafilya nokutasha Yawe, nabo abasaba imyangashi bakanwina umwangashi mulubansa lwa mwashila mwandi." ¹⁰Piteni piteni mu mpongolo! Pekanyeni nshila ya bantu! ukuleni, kuleni umusebo uwakuselala; fumyenimo amabwe! imyeni ulunga lwakulanga kunko! ¹¹Lelosheni Yawe abilisha ukufika kumpela yesonde, "landeni kubana banakashi baku Sion; Lolesheni umjupusushi wenu akweisa! Moneni, ne cilambu ali naco nemilimo yakwe ikoya kuntanshi yakwe." ¹²Bakamikuta mwebo, "Abantu abamushilo; abalubulwa bakwa Yawe, "kabili bakalekumita "abafwakwa; umusumba uushalekeleshiwa."

63

¹Ninani uyu ukoisa ukufuma ku Edomu, unfwewe ifyakushika ukufuma ku Bosela? Ninani uyu alifwele ifyakufwala fyabufumu, ulikopintanka nokushipa pamulandu wamuka akwata sana? Ninebo, ukalanda mubulangami nobulamba ku kupususha. ²Nindo ifya kufwala fyobe fikashikile, kabili nindo fikomonekela kubati wali kondiwila imyangashi mucakufininamo? ³Nacila kondawila imyangashi mucakufinamo neka fye, kabili tapali nangu umu uwakufuma mubantu uwishileka kuli nebo. Nachikandawila mubukali bwandi kabili ukunya ntanlapo mucipyu. Umulopa wabo ulisabaukile kufya kufwala fyandi nokutisha fyonse ifyakufwala fyandi. ⁴Pantu nalikulesha kuntashi yabushiku bwandi ubwalilandushi kabili no mwaka wakulubuka kwandi ulifikile. ⁵Naliloleshe kabili tapali nangu umu uwakungafwa. Nalipapile ati tapalipo uwakungafwa, lelo ukuboko kwandi ekwandetele ukucimfya, kabili icifukushi candi icakupiutilila calinkoseleshe nebo. ⁶Nalinyantawile pa bantu mucipyu, nokubalenga ukupapula icifukushi candi, kabili nalitulwilile imilopa yandi pa calo. ⁷Nkalumbulula ifitwa ifya cishinka cacipangano cakwa Yawe, fyalilinga ukutotela ificitwa fya kwa Yawe Nkalumbulula fyonse ifyo Yawe atucitila, no bune kuba nganda yakwa Isreali. Inkumbu isho atulanga pa mulandu waluse lwakwe, neficitwa nabacishinka bwa cipangano cakwe. ⁸Pantu alyebele ati, "pantu cacine bantu bandi aba, abana tababa abakula icumfwila." Alishile kuba umupusushi wabo. ⁹Ukupilila mukucla kwabo naye aliculile, na malaika ukufuma kun cinso cakwe alipasuswishe. Mukutemwa noluse alibapuswishe, kabili alibasumbwile pamjlu nokubasenda monse munshita shakale. ¹⁰Lelo balimusangukile nokukalifya umupashi wa mushilo, eco alisongukile umulwani wabo no kubalwisha bena. ¹¹Abantu balilangulile panshita shakwa Mose. Balyebele, "Lesa alipi, uwabafumisha ukufuma muli bamba nabakalema bafitekwa fyakwe? Lesa alipii, uwababikilemo umupashi wa mushilo pakati kabo?" ¹²Nipi ali Lesa uwalengele ubukata na maka fuye nokuboko kwa kulya ukwa kwa Mose, kabili ali patwile amenshi ku cinso cabo ukuicitile ishina lyakwe ilya muyayaya? ¹³Nipi ali Lesa uwa batungulwile mu menshi aya kushika? kubati nikabalwe uukobutuka pa mushili uwakutambalala, tabaipuntwilepo. ¹⁴Ukubati nifilya ing'ombe itentemukile mumukonko, umupashi wakwa Yawe walibapela ukutusha. Efyo mwatungulwile abantu benu ukuicitila ishina lynu ilya kulumbwa. ¹⁵Lolesheni panshi ukufuma mumulu kabili moneni ukufuma umwashila mwenu kabili mubwikalo ubwabukata. Ukupimpa kwenu kulipi ne ficitwa fyabumpalume fyenu? Imilimo yenu iya luse ne nkumbu mwalifitalusha kuli fwebo. ¹⁶Pantu mwebo muli bashifwe nangu Abalamu tatwishiba fwebo, na Isreali tatwibukishako fwebo. mwebo, Yawe mwetata, umulubushi wesu elyaba ishina lyenu ukufuma kunshita shakale. ¹⁷Yawe nindo mutulengela ukulubantika ukufuma ku mibele yenu kabili nokukosha imitima yesu ukweba ati twilekumyufwila mwebo? Alulukileni ku babomfi benu pamulandu wa mikowa ya cikwatwa cenu. ¹⁸Abantu bamu balikwete umwamushilo wenu panshita fye iipi, nomba abalwani besu balinyantawilepo. ¹⁹Twalisanguka kubati mabo abo mutatekapo, kwati mabo abashatala kukutwapo ishina lyenu.

64 ¹"Alale ngamwalipandwile imyulu noku kwisa panshi! impili ngakuti shatenta kakubapo kwenu, ²Kubati luntu ulo umulilo ukukishe nkumi, nangu ulo umulilo ulenga amenshi ukubilanka, Alale, ngalakweba ati ishina lyaishibikwa kuba balwani benu ukweba ati inko shikasunkana pakubapo kwenu! ³Ulwakalw ulo mwacitile ifintu ifyakupapa ifyo tutatetekele, mwelishile panshi, ne mpili shali tentele pakubapo kwenu. ⁴Ukufuma fye ku nshita shakale tapabapo nangu umu uwaumfwapo nangu ukumonapo nangu ilinso ilyamunapo Lesa ukucila pali mwebo, uubombela ifintu abo abamulindila. ⁵MuLesu mukwafwa abo abasansamukila mukucita ifyakulungama, abo abebukisha imbele yenu nokunyumfwila mwalifulilwe ulo twabembukile. Mu mubele yenu tukaba abakupusuka. ⁶Pantu fwense twaliba kubati umo utasangululwa, nefilitwa fyesu ifyabungami fyaliba fye kwati fushisa fyafiko. Twalibonsa kubati mabula impulumushi shesu kubati mwela, uukotulula. ⁷Tapali nangu umu ukuta pe shina lyenu, wikoselesha ukumikata. Pantu mwalifisa icinso cenu ukufuma kuli fwebo nmokutulenga ukulobela mukuboko kwa membu shesu. ⁸Nolo, Yawe mimwetata; tulibumbafye, mwe mubimfi kabili tuli milimo yamaboko yenu. ⁹Mwitufuililwa, Yawe nangu ukulekukwibukisha imemba shese. Twapapata tulolashani fwese, fwebantu benu. ¹⁰Imisumba yenu iyamushilo ilisangukile amatololo; Sion alisangukile amatololo, Yerusalemu cibilya. ¹¹Itempele lyesu ilya no mushilo, umu bashifwe baliku milumbanishishamo lyalilyonaika kumulilo, fintu fyonse ifyali ifyamutengi filyonaikile. ¹²Nindo mwingekatililako, Yawe? kuti mwaikala shani kututu nokutwalilila ukutusebanya?

65

¹Nalipekenye ukufwaikwa kuli abo abatali kwipusha, Nalipekenye ukusangwa kuli abo abalikumfwaya. Nalyebele ati, epo ndi! Ndiipamo; ku nko iitali kuya pe shina lyandi. ²Nalitambalikila amaboko yandi akasuba konse kubantu abakutalama, abenda mimibele iitali yabune, abakonkelela amatontokanya yabo na mapange; ³Abntu abatwalilila mukunkalifya ukupela amalambo mumabala, nokufutumwina ifye fungo pafipailo fya njelwa. ⁴Balekala pakati kamashimbwe nokulinda ubushiku bonse, kabili balalya inkumba no muto wanama shakufuka mumasani yabo. ⁵Balalanda ati iminineni akatamukila, mwipalamina kuli nebo, pantu ndi wamushilo ukumicila. Ifi fintu cushi mu myona yandi, umulilo upya akasuba konse. ⁶Moneni, fililembelwe ku cinso candi; Nshakutumane, pantu nkababwekesesha; Nkababwekesesha mu fye ni fyabo, ⁷Pamulandu wa mpulumushi shabo kabili neshia pali bawishibo pamo." Efyalanda Yawe. Nkabalandula pakufutumuna ifywe fugo pampili kabili nokumpufyakale mufyeni fyabo. ⁸Ifi efyo Yawe alanda, "Filya fine amenshi yasongwa mucinsakunta camyangashi, ulo umo ebe ati, mwionaula, pantu muli ubume umu; ifi efyo nkacita pamulandu wababomfi bandi, Ntaka bonaule bonse. ⁹Nkaleta ababufyashi bwakwa Yakobo, nokufuma kuli Yuda ebakakwata impili shandi. Abasalwa bandi bakakwata impanga, nababomfi bandi bakekala kweka kulya. ¹⁰Sharone akaba emwa mulemfwe wa mikuni, no mukonko wa Akore emwakutushisha ifitekwa, kubantu bandi abamfwaya fwaya. ¹¹Lelo mwebo mwebasula Yawe, mwebalaba ulupili lwandi ulwa mushilo, abatemishisha ishuko icitamba. Nokwisusha inkombo umwangashi uwa kusankanina ku ntunga. ¹²Nkakulingila webo ulupanga kabili mwebo bonse mukafumina panshi kuku sakaulwa. Pantu ulo nakutile tamwa aswike; ulo nalandile, tamwakutikile. lelo mwalicitile nefyabubi mumenso yandi kabili no kusala ifya kutansasamusha nebo." ¹³Ifi efyo Yawe shikulu alanda, "Moneni ababomfi bandi bakalekilya, lelo mwebo mukaba ne nsala; Moneni ababomfi bondi bakalekunwa mwebo mukaba ne cilaka; moneni ababomfi bandi bakele sangulala, lelo mwebo mukekatwe insoni. ¹⁴Moneni ababomfi bandi bakapunda nensansa pamulandu wakusangalala mu mutima, lelo mwebo mukalila pamulandu wabutanshi bwaku mutim a, kabili mukaweleshe imisowa pa mulandu waku funshika kwa mupashi. ¹⁵Mukasha ishina lyenu kunuma nge cilayi kubantu bandi abasalwa nge cakulandapo; Nebo, ne shikulu Yawe, nkamipaya; Nakalekukuta ababomfi bambi ishina limbi. Iyo onse uukalande palo muno mu calo akapalwa kuli nebo, ne Lesa wacishika. ¹⁶Uyo onse uucita umulapo pesonde akalapila muli nebo uucita umulapo pesonde akalapila muli nebo, ne Lesa uwacishinka, pantu yakafiswa ku menso yandi. ¹⁷Pantu moneni, ndimupepi nokulenga imyalu lipya kabili ne calo icipya; kabili nefyakale tafyake bukishiwe nangu ukufibika mumano. ¹⁸Lelo mukasekelela nokwanga umuyayaya mufyo ndinokulenga. Moneni, ndimupepi nokulenga Yerusalemu nge nsansa, nabantu bakwe ngo mwakubekelwa. ¹⁹Nkasangalala pali Yerusalemu nokwanga pabantu bandi; ukullosha nokulila kwakucucutika tafyakomfwikemo mulya mwena. ²⁰Takwakabe nakabili ulucece ulwakwikala fye inshiku shinono nangu umukote uukafwa ulo inshita yawe tailafika uyo uukafwa pa myaka umwanda umo akalingwa umuntu umwaice uyo onse uukafilwa ukufika pa mwanda umo akatungwa ukutipwa. ²¹Balakula amayanda nokwikalamo, baka byala ne myangashi nokulya ifitwalo fyabo. ²²Takwakabe akweba ati bakula inganda kabili umbi ewaisa kwikalamo; tabakabyale, naumbi aisa kulya; filya fine shaba inshiku shafintu efikaba ne nshiku shabantu bandi. Abasalwa bandi bakekala ukucila imilimo yamaboko yabo. ²³Tabakakucucutikile ibusha, nangu ukufyala umwana mukupelwapo fye. Pantu bana abo abapalwa na Yawe, pamo pene fye bana abo abapalwa na Yawe, pamo pene fye naba mubufyashi bwabo. ²⁴Ulo tabalakuti; Nkabasuka; kabili nolo balili bakolanda, Nkabomfwa. ²⁵Umumbulu nomwana wampanga fikaleku memena capamo, ne nkalamo shilekulya impimbili kubati ni ngombe; lelo ulukungu fikaba ifyakulya fya nsoka. Tafyakule kucena nangu ukonaula ponse palupili lwa mushilo, efyalanda Yawe.

66

¹Ifi efyo Yawe alanda, "Umulu ecipuna candi icabufumu, ne calo ecipuna camakasa yandi. Eco kanshi ilipi inganda mukankulila nebo? Nikwisa kuli icifulo uko ningatushisha? ²ukuboko kwandi ekwapanha fyonse fi dintu; efyo fyaishile kubako uku ekulanda kwa kwa Yawe. Uyu emuntu uo nsakamana, umulanda no wapetama umutima, kabili alatutuma peshiwi lyandi. ³Uyo uwipaya ingombe alepaya no muntu; uu pela impanga nge lambo ala konono no mukoshi wambwa; lempela ubupe bwa luseke apela imilopa ya nkumba; uyo upela ilambo lya fye fungo pa Balisalile imibele yabo, kabili balasansamukila mufya makankamike yabo. ⁴Mu musango umo wine nkasala insila yakuba kandilamo; Nkabaletu ifyo batinsha, pantu ulo nali kukuta, fapali nangu umo uwangasukile ulo nalandile, tapali nangu umo uwakutikile. Balicitile ifya bubifi mu menso yandi, nokusala ukucita icilansekeshu." ⁵Umfwini kwishiwi Yawe, mwebo mwetutuma pa cebo cakwe, "Ba wenu abampata nokumipatulula pa mulandu wandi bakoeba ati, "Lekeneni Yawe alumbanishiwe, elo tukamone ukusekelela kweni; lelo bakalangwe insoni. ⁶Kunda cabulwi ne congo fikofuma mumusumba, iciunda ukufuma mwi Tempele, iciunda cakwe Yawe kukulandula pabalwani bakwe. ⁷Apo talashikitika pakufyala, alifyele, ulo ne misongo tailatampa alifyele umwana umwaume. Ninani uwaumfwapo ifintu ifyakubefi? Ninani wamonapo ifintu fyakubefi? ⁸Bushe calo kuti cafwalwa mu bushiku bumo? Lelo Sione ena ulo lwine fye ifumo lyakolomoka, alafyala no kufyala abana. ⁹Bushe ndalenga umwana ukusa mupepi no kufyalwa kabili noyasuminsha ukweba ati afyalwe? Efyala ipusha Yawe. Nangu ndalenga umwana ukufika kunshita yakufyalwa elo kabili namwikatilila kunuma? Efiko ipusha Lesa wenu." ¹⁰Samweni na Yerusalemu noku mwangila bonse mweba mulemwa sekeleleni pamo naena, bonse mwebali kumollosha; ¹¹Pantu mukoka nokwikuta; na mabele yakwe ya kamasasamusha; pantu mukanwa nokwikuta noku bekelwa mubwina bwalulumbi lwakwe. ¹²Ifi efyo Yawe alanda, 'Ndimupepi nokupela Yerusalemu umuntendw ukulekukokonkoloka kubati ninika nefyuma fya nko kubati ninika iyi kopalala. mukasungwa mu lubafu lwakwe, mukasendwa mumaboko yakwe nokulekupela pamakufi yakwe. ¹³Ngafilya nyina asansamusha umwana wakwe efyo

nandi nkamisansamusha, kabili mukasamushiwa mu Yerusalemu,¹⁴ Mukamone ici, ne mitima yenu ikangalala, namafupa yenu yakalelema kubati cani iciteku. Ukuboko kwakwa Yawe kukalengwa ukwishibikwa ku babomfi bakwe, lelo akalanga ubukali pabalwani bakwe.¹⁵ Pantu moneni, Yawe akoisa no mulilo namaceleta Yawe kubati mwela wacipupu ukuleta ukukaba kwabukali bwakwe kabili nokukalipila ku lubingu lwa mulilo.¹⁶ Pantu Yawe alacita ubupingushi pabantunse ku mulilo no nolupanga lwakwe. Abo abekapaiwa kuli Yawe bakafula.¹⁷ Balaishisha abene nokuisangulula, pakwebati ati bengile mwibala, ukukonka umu umuli pakati pali abo abalya iminofu yankumba kabili nefya makankamike ifyakupala imbeba. "Bakafika kumpela ifi efyalanda Yawe."¹⁸ Pantu ndishibile imilimo na mapanga yabo. Inshita ikesa ulo nkalongyanya abanko shonse ne ndimi Bakesa nokwisa kumona ubukata bwandi.¹⁹ NKabika icilibilo icikulu pakuti kabo, Elo nkatuma abakapudukako ku nko shonse ku Jarshishi, pali na lndi, Abaposa imifwi yabo, ku Tubali Yabani nakunamba nefishi ifyakutali uko tabaumfwapo ulwa pali nebo nangu ukumonapo ubukata bwandi. Bakabilisha ubukata bwandi mukati ku nko.²⁰ Bakaleta ba wenu bonse ukufuma munko shonse ngecelambo kuti Yawe. Bakesa pali ba kabalwe na mumaceleta, mumalila, pali bakafwalo kabili napa ngamali, ukwisa kulupili lwandi ulwamushilo Yerusalemu efyalanda Yawe. Pantu abantu bakwa Isreali bakaleta ubupe bwaluseke mu cipe icabusaka mu nganda yakwa Yawe.²¹ Bambi pali ababene nkabasala ukuba bashimapepo nabena Lebi baeba ati Yawe.²² Fyekefyo imyulu ipya kabili ne calo cipya ifyo nkalenga fikekalilila ku cinso candi uku ekulanda kwakwa Yawe kanshi abalufyashi bweni bakekalilila, ne shina lyenu like kulilila.²³ Ukufuma ku mwenshi umu ukufika ku unankwe, kabili ukufuma kwi sabata ukufika nakwisabata linankwe, bonse abantu bakalekwisa mukumfukamina efyalanda Yawe.²⁴ Bakalekuya panse nokumona ifitumbi fya bantu abansangukile, pantu umwambo uubaya tawakafwe, no mulilo uwakuboca tawakashime; kabili cikabe camakankamike kubantu bonse."

Yeremia

1

¹aya emashiwi yakwa yeremia umwana mwaume wa kwa Hilikia, umu muli bashi - mapepo ba mu Anatoti mu calo ca kwa Benjamini. ²ishiwili lya kwa yawe lyalishile kuli ena mu nshiku sha kwa yosia umwanamwaume wa kwa Amon, imfumu ya mu yuda, mumwaka ³walenga ikumi limo na shitatu mu kuteeka kwakwe. kabili cali fyofine mu nshiku sha kwa yehoyakimu umwana mwaume wa kwa yosia, imfumu ya mu yuda kukufikafye na mumweshi wa busano uwa myaka ikumi limo na umu iya kwa sedekia umwanamwaume wa kwa yosia imfumu ya yuda, ulo abantu ba mu yelusalemu basendelwe ukufuma mulya nga abafungwa.⁴ ishiwili lya kwa yawe lyaishile kuli nebo, ukweba ati, ⁵"libefye nebo ntalakubumba webo mwifumo, nebo nalikusalile webo; libefye webo taulafuma ukufuma mwi fumo nebo nalikushishishe; nalikucitile ukuba kasesema wa ku nko."⁶ "alalee, mwe shikulu yawe!" nebo nalyaebele ati, "Nebo ntaishiba ifya kulanda, ico nebo ndi mwaice sana."⁷ lelo yawe alyebele kuli nebo ukweba ati, 'Wilakweba ati, 'Nebo ndi mwaice saana'. webo walekuya kpensefye uko nakutuma, kabili walekulanda consefye ico nebo na kukambisha!⁸ wilakubatina bena, ico nebo ndi nobe nalekukupokolola - uku ekulanda kwa kwa yawe.⁹ nolu yawe alifungulwile ukuboko kwakwe, alinyikete pa kanwa, kabili alilandile kuli nebo, "Nomba , nebo ndibikile amashiwi yandi mu kanwa kobe. ¹⁰Nebo nkokulashika webo mu bwa leelo ku nko na mabufumu, ku kushuula kabili nokutobolola, ku konaula no kulofya, ku kuula no kulimba."¹¹ ishiwili lya kwa yawe lyalishile kuli nebo, ukweba ati, "Nindo ukomona, we yeremia?" Nebo nalyebele ati, "Nebo nkomona umusambo wa muamonde."¹² yawe alyebele kuli nebo ati, " Ulimwene bwino, ico nebo nkololekesha pa cebo candi ku kucitila."¹³ ishiwili lyakwa yawe lyalishile kuli nebo umukuwa cibili, ukweba ati, "Nindo ukomona?" nebo nalyebele ati, " nebo nkomona mwipika ukokafiwa, uyo umuli ifikobilauka, ulisungeme ukufuma ku kuso."¹⁴ Yawe alyebele kuli nebo ati, " icinkuuka cikapomoka ukufuma ku kuso pali bonse abekashi ba muli ici calo."¹⁵ ico nebo nkokuta imitundu yonse iya ku mabufumu ya ku kapinda kaku kuso, Ekulanda kwa kwa yawe. Yena yakesa, cilaumo akabika icipuna cakwe pa mpongolo sha kwingililapo mu yerusalemu, kabili na pa misumba yonse iya mu yuda. ¹⁶Nebo nkalandu ubupingushi kuli bena pali bonse ububi bwabo ubwa kunsula nebo, mu kocela ulubani ku milungu limbi, kabili mu kushishimuna ifyo ba pangile ku minwe yabo abene¹⁷Eco ipekanye we mwine! imanina kabili no kulanda kuli bena conse ico nebo nkokukambisha webo. Wilaku kwinda pa mulola wabo, nangu nebo nkulenge ukwinde pa mulola wabo! ¹⁸mona! ubwa lelo nebo ndikucitile ukubo musumba we linga, uluceshi lwa cela, kabili icibumba ca mukuba ku kupilikika icalo conse - ku kupilika ishambumu sha kwa yuda, ifilolo fyakwe, bashimapepo bakwe, kabili na bantu ba mu calo. ¹⁹Bena bakalekulwa nobe, lelo bena tabakakucifye webo, ico nebo nkalekuba nobe ku kukupokolola webo - uku ekulanda kwa kwa yawe."

2

¹kabili icebo cakwa Yawe calishile kuli, ukweba ati, ²"kabiye kabile mu matwi yabena Yerusalemu. Ati, Yawe alanda ifi; ndikwitile ukwiminako icipangano cacicetekelo muli bumusepela bobbe, icitemwiko cobe ilyo wakobekelwe, ilyo waishile kuli nebo mumatololo, icalo ici shabwelwemo. ³Isreali ali uwacilishiwa kuli Yawe, Ifisabo fyantanshi mu busomboshi bwakwe! bone abalile kufisabo fya ntanshi balipelwe imilandu; ububi bwalishile pali bena, ifi efyalanda Yawe."⁴ Umfweni icebo cakwa Yawe, mwe ba nganda yakwa Yakobo, ne ndunpwa shonse sha nganda yakwa Isreali. ⁵Yawe alilandile ifi; "bushe findo bashinwe basangile ububi muli nebo, ifya lengele ukuti bekonka nebo? pakuti utulubi twabuwelewele nokuba abene aba welewele? ⁶Kabili talandile ukuti, "Yawe ali kwi, uwatuletele ukufuma mu calo ca

Egupti? Ali kwi Yawe, uwatuletele mu matololo, mu calo ca fiswebebe ne filindimo, mu calo caba Araba ne filundi icaumisha ica mfifi ikalamba, icalo umushipita muntu kabili umushikala muntu?⁷Kabili nalimuletele mu calo ca Camele, ku kulya ifisabo fya ciko ne fisuma fya ciko! lelo ilyo mwaishile, mwali koweshe icalo candi, mwalicitile ikwatwa candi ukuba icamuselu! ⁸Shimapepo talandile ati, ali kwi Yawe? kabili abaishibisha amalango tabasakame pali nebo! kabili abacemi bapusunswike kuli nebo. Bakasesema bali seseme muli Baali no kwendala mu fishakwata buyo.⁹Kanshi nebo ncili ndeumana nawebo -ifyalanda Yawe kabili ndeumanya abana baume babana baume benu. ¹⁰Abukile ni ku fishi fya bena kiti no kunona. Tumeni intumi ku Kedari ukufwailikisha nokumona nga kwalibako kunuma icimusango ngefi. ¹¹Bushe kwali bako uluko ulwa kabulako imilungu imbi, nomba abantu bandi bali kabula ubukata bwabo ku cakubula ku bafwa. ¹²Tutumeni, mwe myulu, pali ici! nokusunguka no kuponwapa musao uyu ni Yawe akolanda. ¹³Pantu abantu bandi bacita ububi bubili kuli nebo; nokusha akamfukumfuku ka menshi ya mweo, nokuimbila ifishima abene, ifishima ifya lalika ifishingasunga amenshi. ¹⁴Bushe Isreali musha? Bushe afyalilwe mu nganda yakwa shikulu wakwe? nga finshi abela kukutapwa? ¹⁵Imisepela ya nkalamo yabulumine pali ena. Shapanga icongo icikalamba nokulenga icalo caba icapomonwa. Imisumba yaonaulwa nokubula abakwikalamo. ¹⁶Nabena nofu na Tafne bakabeya icapanga ca mutwe obe. ¹⁷Bushe tamwacitile ici mwebene ilyo mwashile Yawe Lesa wenu, ilyo alemutungulula mu nshila?¹⁸kanshi nomba ninshi mwa sendela inshila yaku Egupti no munwa amaenshi yamu shihore? Ninshi mwasendala inshila yaku Ashuri no kunwa amenshi mu mumumana wa Eufate? ¹⁹Ububi bobe bukakulimuna webu, no kukana tetekela kukakukanda. Eico tontonkanya pali ici no kusumina ati cintu kubipa kabili icikalifya umweo. Nga wasula Yawe Lesa obe, no kukana kwata akatina -kuli nebo -ifi efya landa shikulu Yawe wamilalo. ²⁰Pantu waliputwile lyobe ilyo wali nalyo mu nshiku sha kale; waliputwile ifi fungilo fyobe, kabili wali landile ati, 'nshakamubombele! walifukeme panshi pa kalupili mwisamba lya fimuti fya mabula, we cilende. ²¹Nalikulimbile ngo mwangashi wakuoboloka, ulubuto ulusuma, Ninshi nomba wapilibukila webu nokuba uwafisa kanwa, umwangashi uwele wele? ²²Nangu usambe mu mumana webu nangu usambe na sabuni, amapulu yobe nayatanina kuli nebo -ifi efyalanda shikulu Yawe. ²³Kuti walanda shani ati, nshaikowesha! nshaenda naba Baali? mona ifyo wacitile mumipokapoka! Ishiba ico wacita -uli musepela uwa ngamali uwalubilo kulya na kuno, ²⁴Uli kabalwe umukota uwaishibila amatolo, mu kufuluka ilesumba umwela! nani wingaileshe? tapali ishilume ishingapomponteka kuku ifwaya; lelo pa ku kumana shileisanga. ²⁵Kuyo ulukasa loba lwiba ulwa busokwa no mukolomino wiba uwa cilaka! lelo uli landile ati, 'ukucetekela kwapela awe, natemwa abeni nokubakonka! ²⁶Nga insoni sha mupupu ilyo asangwa, efyo bakalengwa insoni -aba nganda yakwa Isreali -bena, imfumu shabo, abana banakashi bamfumu bshi mapepo babo nabakasesema babo! ²⁷Aba ebamo abalanda ku cimuti, 'niwe tata, 'nakulibwe 'niwe wanfyele, pantu balosha ifyanuma fya cinso cabo kuli nebo lelo ifinso fyabo iyoo. Nangucibe ifi, balanda ati mu nshita sha mafya, 'Imeni mutupusushe!' ²⁸Lelo ili kwi imilungu iyo mwapangile mwebene? lekeni ime nga ikofwaya pakuti imipusushe mu nshita sha mafya, pantu utulubi twenu twalingana mubwingi ne misumba yenu, Yuda!²⁹Kanshi nindo mungebela ukushita ububi? mwebu bonse mwali bembuka kuli nebo -ifi efyalanda Yawe wamilalo. ³⁰Na salapula abantu bobe cebusha. Tabalesumina ukusalapulwa. Ulupanga lwenu lwatwa bakasesema nge nkalamo yabonanshi! ³¹Mwebu mwabali muli iyi nkulo! poseniko amano ku mashiwi yandi, amashiwi yakwe Yawe! bushe ndi matololo kuli Isreali? nangu icalo ica mfifi ikalamb? ninshi abantu bandi benga landila ifi; lekeni twendanke, takwakaye kuli webu nakabili? ³²Bushe na cisungu kuti alaba ifyakuikobaika fyakwe, nangu nabwina ifyaku kakana fyakwe? ³³lelo abantu balindabileko nebo inshiku ishingi ukwakubula impendwa! Ifyo upanga inshila kukufwaya icitemwiko. wali Sambilisha ne misango yabubi ku banakashi. ³⁴Umulopa ewali umweo waba kaele, abantu abalanda basangwa pa nsalu shobe webu. Aba bantu tabasangilwe mu mi citile ya bupupu. ³⁵Nomba mulanda ati, ndi wakaele, icine cine icifukushi cakwe cilifumine kuli nebo, 'Nomba moneni! nokuleta ubupingushi pali mwebu pantu mulanda ati, nshabembuka.' ³⁶Nindo mucisendela mukwanguka nokupilibula imicitile? mukalengwa insoni kuli Egupti, ngefyo mwali kuli Ashuri. ³⁷Mukafumako nako mukaya, namoboko pa mitwe yenu, pantu Yawe alimitamfishe uyo mwacetekele, kabili tabakamwafwe aba."

3

¹umfwa umwaume aleka umukanshi wakwe kabili aya ukufuma kuli ena kabili aya kuba umukashi wa mwaume umbi, bushe akabwelulukila kuli ena nakabili? Bushe ico calo tekuti cikoweke apakalamba? Webu waikala kubati ni cilende uwakwata abatemwikwa abengi; kabili winga bwelela webu kuli nebo? uku elukanda kwa kwa yawe. ²Sansula menso yobe ku milandu yaumalala kabili uoleshe! Bushe kuliko incende uku muta citila bucende ubwa bindwa? Pa mbali shanshila walikelele uko lolala abatemwikwa bobe, kubati mwina Arabu mu matololo. ulikoweshe icalo na bucilende elo no bubifi bobe. ³Eco utumimi twa mfula twalikata kabili ne mfulu ya mu mainsa taya isa; Lelo wakwata impumi yakwa cilende; webu walikana umusebanya. ⁴Bushe te nomba fye ukutile kulu nebo: 'Tata wandi! Cibusa wandi uwa mupepi ukufuma fye nakuli bumusepela bwandi! ⁵Bushe akaba uwakukalipa lyonse? Bushe akasunga ubukali bwakwe ukufika na kumpela? Lolesha! ifi efyo webu ulandile, lelo ulacita ububi bonse unga cita! ⁶Elo yawe alandile kuli nebo mu nshiku shakwa yoshia imfumu, "Bushe ulimwene ifyo isreali wakubula ici cetekele acitle? Alile pa tupili ututali tonse na munshi ya fimuti fyakulelema fyonse, kabili mulya alicitile kubati ni cilende. 'Nebo nalilandile, 'Panuma acita ifi fintu fyonse, akalulukila kuli nebo, ' Lelo talulukile. Elo nkashi yakwe wabula icicetekelo yuda aliimwene ifi fintu. ⁸Eco nalimwene ifyo, munshila imo ine ulya isreali wabula icicetekelo ali citile ubulalelele kabili nali mulamfishe elo nali mupele namalipilo yakumukana ena, nkashi yawe uwakubula icicetekelo yuda tatinine; nao alile kunse no kucita kubati ni cilende. ⁹Bucilende bwakwe bwali bwafye kuli ena; alikoweshe icalo, kabili alicitile ubulalelele na mabwe elo nefimuti. ¹⁰Elo

panuma ya ifi fyonse, nkashi yakwe wabula icicetekelo yuda alibwelulukile kuli nebo, taalulwike no mutima wakwe onse, lelo no bufi uku ekulanda kwa kwa yawe.¹¹ Elo Yawe alandile kuli nebo, " Isreali wabula icicetekelo alibapo umulungami ukucila yuda wabula icicetekelo! ¹²Kabiye kabili ubilikishe aya mashiwi ku kapinda kaku kuso. Ulande, 'Bwela, Isreali wabula icicetekelo! uku ekulanda kwa kwa yawe nshakalekuba no bukali lyonse kuli webo. Apo nebo ndi wacine uku ekulanda kwa kwa yawe shakekale uwakalipa umuyayaya. ¹³Tumbula amampulu yobe, pantu uli lifyeuye kuli yawe lesa obe; walya kanya inshila shobe abeni muushiya cimuti conse icamabula ayakulelema! Pantu tawa umfwilile kwishiwi lyandi! uku ekulanda kwakwa yawe. ¹⁴Bweleni, mwebantu bakubula icicetekelo! Uku ekulanda kwa kwa yawe Ndi mulume wenu! Nko misenda, umo uku fuma mu musumba na babili ukufuma mulupwa, kabili nkomileta ku Sioni! ¹⁵Nko mipela ba kacema bapa mutima wandi, kabili ba ko micema no bwishibilo elo no kwiluka. ¹⁶Elo cika citika ukuti mu kasanduluka mwebo kabili mukatwala ifisabo mu calo mu isho nshiku uku ekulanda kwakwa yawe taba kalekulanda ati, icipao ca cipangano cakwe yawe!"Ubu bwafya tabwakemepo mu mitima shabo nangu kwibukishiwa; ta cakapuswe, kabili nacimbi taca kapongwe."¹⁷Muli ilya nshita bakabila pali yerusalemu, ici cipuna ca bufumu cakwa yawe; kabili ne nko shimbi shonse nshika kolongana pa yerusalemu mwi shina lyakwa yawe. Taba kendele mukutalama kwa mitima yabo iya bubifi. ¹⁸Muli isho nshiku, ing'anda yakwa yuda ikendela pamo ne ng'anda yakwa isreali. Bakesa kwisa capamo ukufuma kucalo caku kapinda ka kukuso ukuya ku calo napele ifikolwe fyenu ukuba icabupyani. ¹⁹Lelo nga ni nebo, nalilandile ati, ifyo mfwaya uku kucita kubati mwana wandi umwaume elo no kukupela icalo ica kuku sekeshu, icabupyani icakuyemba ukucila ifyo ifyaba mufyalo fimbi! Nga nalilandile, "kuti wangita nebo "Tata wand." Nga nalilandile ukuti tawakaluke ukufuma mukunkonka nebo. ²⁰Lelo kubati mwanakashi wabula icicetekelo ku mulume wakwe, mwali nsangukila nebo, we ng'anda yakwa isreali uku ekulanda kwa kwa yawe."²¹Ishiwi lilyumfwikile apakutambalala, ukullosha no kupapata kwa bantu ba mu isreali! Pantu bali pilibwile inshila shabo; bali laabile kuli yawe lesa wabo. ²²Bweleni, mwe bantu bakubula icicetekelo! Nalamiposha mwebo ku kufutatuka!" "Moneni! Tukoisa kuli webo, pantu uli yawe Lesa wesu!"²³Mucine ubufi bwafuma mutupili, icongo ca cimfulunganya ukufuma ku mpili; mucine yawe Lesa wesu epusukilo lyakwa isreali. ²⁴Lelo utulubi twa musebanya tulyonawile ifyo ifikolwe fyesu fyabombebe imikuni yabo elo na maombe, abana babo abaume na bana abanakashi! ²⁵Aleni tulambalale panshi mu musebanya. Lekeneni umusebanya wesu utukupe fwebo, pantu tuli bembukile yawe lesa wesu! Fwebo fwebene elo ne fikolwe fyesu, ukufuma mu nshita yabu musepela bwesu ukufika no bushiku bwa lelo, tatwa umfwa kwi shiwi lyakwa yawe Lesa wesu!"

4

¹"Nga wabwela, webo Isreali-uku ekulanda kwa Yawe -elo cikaba kuli nebo ukuti wa bwela. nga wafumya ifintu fya makanamiko ukufuma kuli nebo no kukana lubanta ukufuma kuli nebo nkabili, ²Ule kuba uwa cine, uwa mulinganya, uwa kulunyama ulo uko lapa nga Yawe wa mweo; Elo inko shika palilwa ishine muli ena, na muli ena shika mu cindamika." ³Pantu Yawe alilandile fi ku muntu no muntu mu Yuda na mu Yerusalemu; limeni umushili wenu, kabili mwi byala mu myunga. ⁴Isembulwileni mwe bene kuli Yawe, no kufumya inkanda sha pa mpelasha mitima yenu, mwe baume ba mu Yuda na mwebekashi ba mu Yerusalemu, e pali icipyu candi cinya fuma kubeti mulilo, no koca ukwa kubula nelyo umo uku ushimya, pa mulandu wa bubi bwa mibele yenu. ⁵Bilisheni mu Yuda nokuleka shumfwike mu Yerusalemu. Landa, "lisha penga mu calo." sabankanya, "lonyanya pamo lekeni fwebo tuye mu misumba ya malinga," ⁶Imya ishishilo ca mendela no kucilosha cena ukulola ku Sione, no kubutuka mu bucingo! wikala pantu nebo nkoleta ubongolola ku kalamba. ⁷Inkalamo ikoisa ukufuma mu mulundu waiko na umo ukonaula inko aliipekanishiwe. Eco akosha incende yakwe ku ku;leta ica pomonwa mu calo cenu mukuleka imishi yenu ukonaulwa, umo nelyo umo takalemo. ⁸Pa mulandu wa ici ipoleshe we mwine mu fwakufwala fya nsamu, ukullosha no kulila. pantu amaka yakwa Yawe ya bukali yacili tayalafum,a pali fwebo. ⁹Elo cika poneka muli ubo bushiku -uku e kulanda kwa Yawe -ukuti imitima ya mfumu nabacilolo baiko ikafwa. Ba shimapepo bakapapa, naba kasesema bakasunguka." Eco nebo nalilandile, "Yangu shikulu Yawe. ¹⁰Mu cishinka uli uwapwililila ukubepa aba bantu na Yerusalemu mukulekulanda, "mukaba umutende kuli mwebo, Lelo ulupanga e lulefika mu mweo yabo."¹¹Muli iyo nshita cika landila kuli aba bantu na Yerusalemu, "umwela wa kubilima ukufuma apabatama wa mu ciswebebe ukapanga inshila ku bana banakshi wa bantu bandi. ta wakolulwilw nangu kusangulula bena. Umwela uwakuti uwakukosa ukucila ulya ukesa mu kunkomesha kwandi na nebo nkapisha ubupingushi pali bena. ¹²Mwela uwakutuli liwakukosa ukucila ulya ukesa mu kukonkomesha kwandi na nebo nkapisha ubupingushi pali bena. ¹³Mona, alekusansa kubati makumbi naba kafwalo bakwe kubati cipupu ca mwela. Ba kabalwe bakwe ba butukisha ukucila ba kapumpe. akalanda kuli fwebo, pantu tukalekeshiwa! ¹⁴Wamyeni imitima yenu ukufuma ku bubi, Yerusalemu pakuti wingapusuka. Ni panshita nshi amatontonkanyo yakushika pa kuba palwa kubembuka? ¹⁵Pantu ishiwi likoleta imbila ukufuma kuli Dani, no kwisa kwa Bonaushi kulyu mfwikile ukufuma ku mpili shakwa Eframumu. ¹⁶Lengeni inko shitontokanye pali ici; mona bilaku Yerusalemu uki abakutasha bakoisa ukufuma ka calo cakutali ku kupunda ubulwi pa misumba yakwa Yuda. ¹⁷Bakaba kubati balinshi mwi bala lya kulimwa kuli bonse abamushunguluka, pantu ali futukile ukufuma kuli nebo ¹⁸-uku e kulanda kwa Yawe -ne micitile yobe kabili ne misango yobe ilicitile ifi fintu kuli webo ici cikaba ica kukukanda. Cikaba icabubi! cikaba icakulasa umutima obe wine. ¹⁹Umutima wandi! umutima wandi! ndi mukukalipwa mu mutima wandi, umutima wandi ukoshushiwa mukati ka nebo. Teti nebo mbe tondolo pantu nebo nkoumfwa icunda ce penga, ica kuwelesha caku bulwi. ²⁰Ubonaushi bwakonka panuma ya bonaushi, Pantu icalo conse calalwa mu ma bonushi: mukupumikisha ama Hema yandi yalyonawilwe, ifi pembe fyanda

5

generated on Wed Jun 25 08:52:36 2025

Tabasakamana nsamba shabantu, nangu ukupela abana banshiwa insambu shabo. Bala tunguluka nangufye tabapele umulinganya kubalekabila. ²⁹Bushe nebo tekuti mbalimune pamulandu waifi fintu - uku ekulanda kwakwa yawe - kabili nebo tekuti njilandwile nemwine pa luko lwakuba ifi? ³⁰Ifinkukuma ne fyakutinisha filicitike mu calo. ³¹Bakasesema basesema no bufi, na bashimapepo bakoteka na maka yabo abene. Abantu bandi balitemenwe muli uyu wine musango, Bushe nindo ikacitika mukulekelesha?"

6

¹Sangeni ubucingo, mwe bantu bakwa Benjamini, pa kusha yerusalemu. Lisheni intadala mu Tekowa. Imyeni pali Beti Hakkeremu icilangililo, pantu ubunkalwe bukomoneka ukufuma ku kapinda ka kuso; ukonaulwa kukalamba kukoisa. ²Umwana mwanakashi wa sioni, na umwanakashi uwakunakilila no kuyemba, akonaulwa. ³bakacema ne mikuni yabo kikaya kuli bena; bakabika inkambi ukwimina ena ukushinguluka onse; Cila Murau akacema no kuboko kwakwe. ⁴ipeleni mwebene kuli tu lesa ku bulwi. Imeni, tubasanse akasuba ka mutwe. cabubi ukwe bati akasuba kakowa, ukweba icinshingwa ca bushiku cikopona. ⁵Womba natubasanse ubushiku no konaula inshansho shabo. ⁶pantu yawe wa milalo alandafi: patuleni ifiti fyakwe, no kutulika imilimo yakwa kelenganya. Pali yerusalemu. uyu emusumba ulingilwe ukusansa, pantu uliswilemo amacushi. ⁷kubati fintu icishima cifumya amenshi yasuma, eco uyu umusumba utwalilila ukufwala ulubembu. ulukakala ne fimfulunganya fyumfwika muli ena; amalwele ne fibenga fya twalila ukuba ku cinsu candi. ⁸sumina ukusapulwa, yerusalemu nangu nkapilibuka ukufuma kuliwebo no kukulenga ukonaulwa, incende ya cibolya. ⁹yawe wamilalo alanda ifi, " macine bakasombola abo abakashala mu isreali kubati libala lya mwangashi. Fungulula ukuboko kobe ku kutola umwanganshi ukufuma ku fimuti fya myanganshi. ¹⁰Ni kuli ani ningapampamika no kusoka pakwebati bengomfwa? Mona! Amatwi yabo tayasembululwa; tayakokwa nisha ukumfwa! Mona! icebo cakwa yawe cilishile kuli bena ku kubalungika, nomba tabakocifwaya. ¹¹Nomba ndiliswilemo icipyu cakwa yawe. Ndinakile ukucisungila mukati. alilandile ati, kuli nebo, "citulwile pa bana mu misebo an pa mabumba ya balumendo abaice. Pantu umwaume onse akasendwa no mukashi wakwe; no muntu umukote onse uli ne myaka ingi. ¹²Amayanda yabo yakaluka ya bambi, amabala yabo na bakashi babo bonse pamo. pantu nkasansa abekashi ba mucalo na maboko yandi uku ekulanda kwa kwa yawe. ¹³Yawe alilandile ati ukufuma ku munono ukufika ku bakalamba, bonse balunkumbwa kukukwata ifya kubula icishinka. ukufuma kuli bakasesema ukuya kuli bashimapepo, bonse aba balacita ifya bufi. ¹⁴Balyundapa ifibenga fya bantu muwangusha, ukulanda ati, 'umutende, umutende; ulo tapali umutende. ¹⁵Bushe balyumfwile insoni ulo balikucita ifya muselu? tabali na nsoni; tabaishibe ifya kumfwa insoni. Eco bakapona pakati kabaponene; bakatentemushiwa ulo bakakandwa, efyalanda yawe. ¹⁶Yawe alanda ifi, " iminina pa musebo wakutolokepo no kulolesha; ipusha inshila ya tulolo utwakale. " iyi iyabune ilikwisa? Elo muye muli kena no kusanga incende yakutushishapo mwebene. Lelo abantu balandile ati, 'tatukoya. ¹⁷Nalimisontele bakalinda abakukutika ku ntandala. Lelo balilandile ati; 'Tatwakomfwe. ¹⁸Eco, mwe nko, umfweni! moneni, mwe bakambone, ifikacitika kuli bena. ¹⁹Umfwa, we sonde! mona, ndinokuleta ububi pali aba abantu - ifisabo fya matontonkanyo yabo. Tabali mukumfwa ku mashiwi yandi nangu kwi funde, lelo balyakene. ²⁰Nindo ifi ifya cena csuma fikonina ukufuma kuli sheba fikopilubula kuli nebo? nangu ifi cena ca bune ku calo ka kutali? Ifyabupe fyobe ifyakoca tafipokelelwe kuli nebo, nangu amalambo yobe. ²¹Eco yawe alanda ifi; mona, ndipakubika ilibwe lya kuipuntulako kuli aba bantu. bakaipuntulako kuliiyena - bawishibo na bana baume pamo. Abekashi na bena mupalamano babo nabo bakaloba. ²²Yawe alanda ifi, "mona, abantu bakoisa ukufuma ku calo ca ku kapinda ka kuso, uluko lukalamba luli kumbawilwe ukufuma ku fiputulwa fya kutali ifye sonde. ²³Bakapita amata na imifwi. Bankalwe kabili tabakwata uluse. Iciunda cabo cilikubati ci bulumo ca bemba, kabili balininine pali ba kafwalo, baliiteyenye bwino nga baume babulwi abakokulwisha, we mwana mwanakashi wa sioni. ²⁴Twalyumfwa utusebo pali bena na maboko yesu yalitompokele mu kucula. Ukushikitika kwatwikata kubati ni na mayo uukofyala. ²⁵Mwifuma ukuya ku mabala, kabili mwienda pa musebo, pantu ulupanga lwa balwani na ifikotinya filishingulu kile konse. ²⁶We mwana mwanakashi wa bantu bandi, fwale insamu, no kuyalanga nya mu mitoi; Losha ne cililishi cikalamba kwati emwana mwaume ekafye mpo, pantu konaula akesa pali fwebo mukupumikisha. ²⁷Nebo ndikupangile, yereimia umuntu uwesha abantu bandi kubati untu wesha icela, eco webo ukalanda no kwesha imibele yabo. ²⁸Bonse bali abantu abakulatama, abaya baya bakonaula bambi. Bonse ba mukuba no mutofwe, bakocitila mubufufuntungu. ²⁹Imyuba ilibabukile ku mulilo uukoyoca; umutofwe ulyengulukile mu lubingu. ukwengulula ku kotwalilila pali fyena, lelo cafye fye, pantu ububi tabufumishiwepo. ³⁰Baketwa silfere wakanwa, pantu yawe alibakene."

7

¹Icebo ico caishile kui yereimia ukufuma kuli yawe, ukweba ati, "iminina pampongolo ya yanda yakwa yawe no kubilisha ici cebo no kulanda ati, 'kuti keni kucebo cskwa yawe, mwense mwebo mweba yuda, mwebo mwebaingile pali ishimpongolo mukushinshimuna yawe. ³yawe wamilalo, lesa wa bena isreali alandile ifi: pangeni inshila shenu no kucita ifya bune nkamilenga ukutwalilila ukwikala mu ino ncende. ⁴Mwitetele mwebene kufyebo fyakubepwa no kulanda ati, "Mwittempele yakwa yawe! itempele lyakwa yawe! ⁵Pantu ngamwapanga inshila shenu no kucita ifyabune; ngacakweba ati mwebo mwacita umupwilapo ubupingushi pakati ka muntu no mwina mupalamano wakwe. ⁶Nga cakweba ati tamukocita ulumani mani pa muntu uukoikala mu ncende, umwana wa nshiwa, nangula mukamfwilwa kabili tekwesha kusunga mulopa wakaele muli cino cifulo. Kabili tekwesha ukukonka imilangu imbi mukuiletelela ububi mwebene. ⁷Eco ukamileka ukwikala muli cimo cifulo, mu calo ico napele ku fikolwe fyenu ukufuma munshita shakale no kuya fye

umuyayaya⁸Moneni! mwalitetekela mu mashiwi yakubepwa ayatayamyafwa mwebo. ⁹Bushe mulebbaa, ukwipaya, no kucita ubulalele? bushe mulalapa pa fyebufi no kupela ifyefungo kuli baali no kukanka imilungu imbi iyo mutaishibile? ¹⁰Nomba bushe muleisa mukwiminina ku cinso candi muli ino ng'anda iiktwaape shina lyandi no kulanda ati, " twalipusuka," eco kuti mwacita fyonse fya ifya muselu? ¹¹Bushe iyi ng'anda iyainikwa ishina lyandi yasanguka ininga yafipondo mumenso yanu? Nomba moneni, nebo ndicimwene uku ekulanda kwakwa yawe.¹²Eco kabuyeni ku ncende yandi iyali mu shilo, umo nasuminishe ishina lyandi ukwikala mukutendeka no kulolesha pafyo nacidile kuli cena pa mulandu wa bubifi bwa bantu bandi isreali. ¹³lintu nomba, pali fyonse ifi mwacitile uku ekulanda kwakwa yawe nali kulanda kuli mwebo cila nshitafye, nomba weba tawa asukile.¹⁴Eco nomba, ifyo weba kacidile kuli shilankaficita nakuli imo ng'anda iiktwa peshina lyandu, mu ng'anda iyo weba wacetekelamo, ino ncende iyo weba napele kuli weba nefikolwe fyobe. ¹⁵pantu nkakufumya kucinsu candi ngefyo fye natamfishefye binsefye ba munoknko bobo, bonse fye aba mucikota cakwa Ephraimu.¹⁶Nomba kuli weba yeremia wilekubapepela aba bantu, kabili wile kusumbula nkuta nangulafye ipepo mwipunda lyabo kabili wimpapatila nebo pantu ntakakumfwe weba. ¹⁷Bushe taukomona ifyo bakocita mu musumba wakwa yuda wa mu misebo ya mu yerusalemu? ¹⁸abana kabo bakolonganika inkuni naba wishibo bakokosha umulilo! nabanamayo bakokandila umufuba ukupanga umukate wakulowa twakwa namfumu wa mu fyulu no kupongolwela ifya kunwa fya mutulo ifya tumilunau tumbi pakweba ati bakalifye.¹⁹ca kabiilBushe cacine bakakalifya nebo? uku ekulanda kwakwa yawe bushe tebenefye bakoisonsomba, pakwe ati inseni shibe pali bo? ²⁰Eico shikulu yawe alilandile ifi, 'mona, ubukali bwandi ne cipyu fikaipongomokela pali cino cifulo, pal bonse abantu pacane nama pacimuti mu mpanga na p acisabo mu mushili. Fikoca kabili tafyakatale afishimwa;²¹Yawe wa milalo lesa wakwa isreali alilandile ifi, 'sankanyeni imitulo yakocewa kwilambo lyenu ne nama ukufuma kuli fyena. ²²Pantu ulo nebo na fumishe ifikolwe fyenu ukufuma mu calo ca Egupti, nshakabilepo nangu kamo kuli bena. Nshakapelepo icipepe pa bwafya bwa mutulo wakocewa na malambo. ²³Nebo nabapelefyeli ilifunde, "kutikeni kwishiwi lyandi, kabili ukaba lesa wenu na mwebo mukaba abanut bandi. eco endeleni mu nshila isho nebo nkominonkomesha mwebo, pakweba ati filekwenda bwino ne mwebo."²⁴Lelo tabakutile nangula fye kupepekako amatwi yabo. Bali mukwikala muli bucintalika bwabo ne nshila sha bubifi bwa mu mitima yabo, Eco bali mu kuya kunuma, tekuntanshi iyo. ²⁵ukufumafye apo ifikolwe fyenu fyafumina mu Egupti ukufika fye nalelo, nalitumine bonse fye ababomfi bandi, bakasesema bandi kuli mwebo. ²⁶Nebo nalikupatikishe mukubatuma bena. Lelo tabaumfwile kuli nebo nangula fye kupepekako amatwi yabo. Tabalikukutikako. Eico, balitalamikile imikoshi yabo. Balicililemo ububi ukucila ifikolwe fyabo;²⁷Eico bila ici cebo conse kuli bena, lelo tabakakumfwe weba. Bilisha ifi fintu kuli bonse, lelo tabakakwasuke weba. ²⁸Landa kuli bena: ulu eluko ulu ulutomfwa kwi shiwi lyakwa yawe ni lesa kabili uatapokelela ku panikwa. Icishinka calyonaulwa nokuputulwako ukufuma kutunwa twabo²⁹Patuleni imishishi yenu no kuibeya mwe bene no kupesa imishishi yenu. imbeni icimbo camaliloo pamulu pacende ishaisuka. ³⁰Pantu yawe alilekeleshe no kusha ino nko mukubuka kwakwe. Pantu abana baume bakwa yuda bali citile ifyabubifi mu menso yandi - uku ekulanda kwakwa yawe - balibikile ifya makankamike fyabo mu yanda iyikutwa mwishina lyandi, mukuikowesha.³¹Bali kulile imisansama yakwa tofete uuli mu mupokapoka wakwa Benjamini. Bali mukucita ifi mu koca abana babo abaume na banakashi mu mulilo - ifintu fimbi ifyo nacidile te mukukonkomesha, nangula fye ukwingila mu matontonkanyo yandi. ³²Nomba mona, inshiku shikoisa - uyu ni yawe eukolanda - ulo tacakatale ukukutwa Tofete nangula umupokapoka wakwipawiwamo, bakashika ifitumbi mu Tofete mpakafye incende ikapwe.³³³⁴Ifintumbi fyaaba bantu fikabe ifilyo ku fyeni fya mulwelele naku nama shampanga mu calo, kabili takwakabe nangula umo uwakufitinya fyena ukuya. nkabika impela mu misumba yakwa yuda ne misebo yanu yerusalemu, icongo cansansa ne congo cakusamwa ne congo cakwa shibwina, pantu icalo cikasanguka cibolya."

8

¹"Pali ilya nshita uku ekulanda kwakwa Yawe -bakalekuleta ukufuma munshishi amafupa ya mfumu shakwa Yuda na ba cilolo bakwe, na mafupe ya ba shimapepo na yaba kasesema, na mafupa ya bekashi ba mu Yerusalemu. ²Elo bakalekuya salanganya mu lubuto lwa kasuba no lwa mwenshi elo ne ntanda shonse isha mumakumbi; ifi fintu mu ma kumbi ifyo bakonka nokubombela, ifyo balikukonka no kufwaya, elo ifyo bashinshimuna. Amafupa tayakakolonganikwe nolo ukushikwa nakabili. Yakalekubafye kwati mufundo pa mulu wamushili. ³Mu ncende yonse iikashala umo nabafumishe, bakalesalepo imfwa ukucila umweo kuli bena, bonse abo abashelepo ukufuma kuli nko yabubifi - uku ekulanda kwakwa Yawe wa milalo.⁴Elo landa kuli bena, "Yawe akolandafi; umuntu onse nga awa bushe tema? bushe onse uwaluba tesha kubwela? ⁵Nindo aba abantu, Yerusalemu, bapilibukile ukubelelela kwabukubula icitetekelo? bakatelila ku bufi no kufuma ukulapila.⁶Nali kuti kile no kumfwa lelo tabalandile icakulungama; tapali nangu umo uwakulanguluka ububi; bwakwe, nolo umo ukolanda ati, "nindo nacidile. " bonse bakoya uko bakofwaya, nga kabalwe ukobutukila ku bulwi. ⁷Na kabaso wine wa mulwelele alishibile inshita ishakulinga elo ifipelew, utumimbi, ne nkowa. Filaya no kubwela panshita yakulinga, nomba abantu bandi bena tabeshibile ifipope fyakwa Yawe.⁸Nondo mwinga ukulandila ati, "Tuli bamano, amafunde ya kwa Yawe yali na fwebo?" mucine moneni! Akalembelo kabufi akabakalemba nakalenga ubufi. ⁹Abaume ba mano bakalemba abansoni. Balitentukile baliketwe. Moneni! Balikene ishiwi lya kwa Yawe, nomba mano ndo bakwete? ¹⁰Elo nkabela abakashibabo kuli bambi, ne filime kuli abo bakalekufikasata, pantu ukufuma kubaice na ku bakalamba, bonse bali abakufwaya ukunokela muncenjeshi! ukufuma kuli ka sesema nakuli shimapepo, bonse bena bali beleshe ubufi.¹¹Baliposeshe ifilonda fya bantu bandi mukuca ngusha, bakolanda, "mulende mutende," ulo ta kwalipo umutende. ¹²Bushe baliketwe insoni ulo balikucita ifyabunani? tabalikuba ne nsoni; tabaishibile nefyakulicefya? nomba bakapona

mu ba bapona; bakatentemushiwa ulo bakakandwa. efikolanda Yawe. ¹³Nkabafumyapo umupwilapo -eku ekulanda kwa kwa Yawe -tamwakabe imya ngashi mu mwangashi nolo kuleba amakunyu, elo nefyo nabapela fikapita. ¹⁴Nindo twikalile pano? iseni pamo; natulekuya ku misumba yamalinga, elo tukaba tondolo mumfwa pakwe abati Yawe Lesa wesu aka tulofya. Akatulenga ukunwa ifyabusungu, pakweabati tulimubembukile. ¹⁵Tukokabila umutende, lelo takwakabepo icisuma. Tukokabila inshita yabundapishi, lelo moneni kuli fye ubwafya. ¹⁶Ukulila bakabalwe bakwe ku lyumfwikile ukulekufuma kuli Dani. Icalo conse catenta pa congo cakulila kwa ba kabalwe bakukosa. Pakwebati baisa kupwisha icalo nokunonshi bwaciko, umusumba nabakoikalamo. ¹⁷Elo moneni, nkotuma insoka pa kati kenu, insoka isho tamwingasungula. Shikalekumisuma -uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁸Ubulanda bwandi tabukwete impela, no mutima wandi ukolwala. ¹⁹Moneni! ukupunda kweshiwi lya mwana mwanakashi wa bantu bandi ukufuma ku calo cakutali! Bishe Yawe tali mu sione? bushje imfumu yakwe taikoba mulya? Nindo bakonengela ukufulwa ne fyabaswa fyabo no tulubi twabena fyalo utwakubulamo ubuyo? ²⁰Ubusomboshi bulipitile, ulusuba lulipwile, lelo tatupusukile. ²¹Ndi cenenwe pakucenwa kwamwana mwanakashi wa bantu bandi, nkolosha pa fintu fyakubipa ifyo ifyacitikila ena; ndipeshiwe amano. ²²Bushe tamwaba umti mu Gileadi? Bushe tamwaba kondapa mulya? nindo ukundapwa kwa mwana mwanankashi wabantu bandi takukocitikila?

9

¹Nga cakwebti umutwe wandi ukofumya ameshi ameshi, Elo na menso yandi ukulekuba akafukufuku kafilamba kofwaya ukuloosha akasuba no bushiku kulya abo aba mumwana mwanakashi aba mu bantu bandi aba baipayiwe. ²Nga cakwebati umo angalekupelako icence yabaleendo mumatololo kukwikala? Uko nebo ninga lekuya ukusha abantu bandi. Nga cakwebati nebo ningalekubasha, pantu bonse baceende, limba lya ncenjeshi! ³Yawe alimpapamike, "balilewile infimi shabo kubati mata yabo kufya bufi, elo tepa mulandu wa cinshika iciliconse icabo icakwebati balekukula abakukosa pa calo pakwebati bakoya ukulekufuma kucita ubufi uo umo na kubunakwe. Taeshibile nebo. ⁴Cilaumo na umo, ulekuba malonda pa mwina mupalamano obe elo wilakucetela muli muliwenu uli onse pakwebati uli onse wenu Akoba wakulufya, Elo onse mwana mupalamano akoyendela mulwambo. ⁵Cilamuntu akocusha umwina mupala mano wakwe elo tabakolanda cishika. Indimi shamo shinkofunda ifintu ifyabufi. Balinakile ukufuma mukucita amapulu. ⁶Ukwikala kwenu mukati kwa bucenjeshi; mubu cenjeshi bwabo balikene ukunjishiba -uku akulanda kwa Yawe. ⁷Yawe wa milalo akolanda ati, "mooneni, nebo ndimukulopolola bena elo nokube sha, pakwebati findo fimbi ningalekucita, pamulandu wafyo abantu bandi bacitile? ⁸Indimi shabo mifwi eyakutwa, shikolanda ifintu ifishilifyacine no tunwa twabo bakolanda umutende kumo nabena mupalamano babo, lelo mumutima yabo. Balabepa mukulolela beena. ⁹BUshe Tekuti imbakaande, pamulandu wafintu ifi -uku akumpapamika kwakwa Yawe - elo bushe tekutinandule nebo nemwine palunko ulwakuba ngolu? ¹⁰Nebo kalekwimba ulwimbo lwakullosha, elo nokule kulilila impili, elo ulwimbo lwacililo lukalekwibwa pa mulefwe wamumatololo ifyoni fyamu lwelele elo ne nama fyonse filibutukile. ¹¹Elo nkopilibula Yerusalemu muminaya mabwa, umwakufisama ba mumbwe. nko panga imishi yakwa Yuda ifibolya umwa kubala abekashi. ¹²Amuntu ndo wamacino ayakulinga ukumfwe ci? kuli nani uko akanwa kakwa Yawe kalandile, elo naena akocilanda? Nindo icalo cilobeele elo no kulekonaulwa kubati nimumatololo ukwakubula nelo umo uwi ngapitamo? ¹³Yawe alilandile ati, "Nipakwe abti balisulile imfunde lyandi elyo nabikile pali beena, pakwebati tabofwa kwishiwi lyandi nolo ukwendelamo. ¹⁴Ni pakwe bati balikwendela mu mitima yabo eya katutumusho elo baliku nkoka ifyakwa Baali ngefyo bashibo babafundile beena ukucita. ¹⁵Elo Yawe wamilalo, Lesa wa kwa Isreali alilandile ifi, moona, nkolenga aba bantu ukulekulya imyambo no kunwa amenshi muli ubusungu. ¹⁶Elo kalekubasalenganya munko ishobasha ishiba beena, nolo fikolwe fyabo. Elo kaleku tuma ulupanga pali beena paka ikabonaule umupwilapo. ¹⁷Yawe wa milalo akolanda ici, "mulekutotokannya pali ici; Iteni abemba pacilo; balekeni abakwata ubwishibilo bwakullosha; balekeni beena bese. ¹⁸Lekeni bendeshe no kwimba ulwimbo lwabulanda pali fwebo, pakwebati amenso yensu yakolulu ku sha ifilamba eco ne nkopyo shesu mukopalala amenshi. ¹⁹Pakwebati iciunda cakuloosha, cilyufwikile mu sione, "yangu ifyo twaloba. Tuliketwe nesoni apakalamba, pakwebati tulishile icalo apo baliwishe amayanda yesu. ²⁰Eico mwebo bana maayo, mukoufwa amashiwi yakwe; mukopepeka ku mashiwi ayo aya nkofuma mukanwa kakwe. lelo mukofunda abana benu aba nakashi ulwimbo lwabulanda, elo icila mwina mupalamano umwanakashi ulwimbo lwa mailo. ²¹Pakwebati ifwa ilishile uku pula musolokoto shensu; ilile nakufipango fyensu nawile na baana ukufuma kuse, elo abalumendo mumansa sha musumba. ²²Laanda ifi, "uku akulanda kwakwa Yawe -ifitumbi fya bantu fikalekupo na kubati mufundo mumushili, elo no kubati myanshi ya ngano panuma yakusesepa, elo takwalekuba noloumo uwakushikolanganika. ²³Yawe akolanda ifi, "mwilakuleka umuntu wamaano alekutakishisha mu maano yakwe, nolo uwamaka mumaka yakwe. mwilakuleka umuntu mukakala alekukwa tula icilumba mufyuma fyakwe. ²⁴Ilyo muntu akoba necilumba mucintu iciconse, mulekuleka cilekuba ifyo fine, paco akwete icimo nwa no kwishiba nebo. Pantu ninebo Yawe, uyo ubomba nokupetama, ubupingushi no bulungami pe sonde. Pakwe bati cilimulifi ifyo nkosekelamo -uku akulanda kwakwa Yawe. ²⁵Moona, inshiku shikoisa -uku ekulanda kwakwa Yawe -ulo nebo kokanda bonse abasembululwa uyo uwa kubepi kumubili wakwe. ²⁶Nebo nakanda Egupto na yuda, Edomu, na bantu bakwa Amone, moabu, elo na bantu bonse abo abakobeya umushishi ku mutwe wabo ishakwipipisha. Pakwebati inko shonseshi teshasembululwa. Ne nganda yonse iya kwa Isreali likwete umutima ushasembululwa."

10

¹Umfweni icebo ico yawe akobilisha kuli mwebo, mweba ng'anda yakwa isreali. ²Yawe alilandile ifi, mwile kusambilila imibele yanko, elo mwile kutina ku fishibilo mu myulu, pantu inko shilitinine kuli ifi. ³Pantu intambi sha aba bantu shafye. Umuntu umo akopotula panshi icimuti, ukufuma mu mutengo, elo kabasa akocilengelesha ku cibombelo cakwe. ⁴Nolu bacyemfasha kuli sifere na golide. Ba kocikoshesha ku nondo ne misomali ukwebati cilakusokona. ⁵Ifya ku pangwa ku minwe yabo fili kubati fyakutinishako ba mwanankole mu cilime ca fibimbi, pantu fyena, nafyo, tekuti filande icili conse, elo fikofwaikwa ukusendwa pantu tekuti fyene. mwitina fyena, pantu tekuti filete palwa bubi nagu filikwete amaka yakucita conse ica bune. ⁶Takwab uwakuba kubati nimwebo, yawe. Muli bakulu, elo ishina lyenu lyakukula mu maka. ⁷Nani uutatina mwebo, mwe mfumu yanko? Pantu ifi efyo mwebo mwalinga. Pantu takwaba umo uwakuba nga mwebo muli bonse abaume bamano aba nko nangu muma bufumu yabo yonse. ⁸Bonse bamo bene, ba bunkalwe elo bakutumpa, abasambi ba tulubi utushaba nakantu lelo cimuti. ⁹Baleta inondo ya silfere ukufuma ku tarshishi, na golide ukufuma ku ufasi iya ku pangwa kuli bakelenganya, ku munwe yaba kafula ba fyela. Ifya kufwala fyabo fya makumbi makumbi ne nsalu isha kukashikila. Abaume babo abakucenjela balipangile ifintu fyonse fi. ¹⁰Lelo yawe ni Lesa wa cine. Ni lesa wa mweo elo imfumu yamuyaya. Icalo cilatenta kubukali bwakwe, ne nko teti shi shipikishe kubukali bwakwe. ¹¹Ukalande kuli bena nge fi, "Tulesa utushapangile imyulu ne calo tukoloba ukufuma pa calo elo na pe samba lya ishi imyulu." ¹²Lelo ali ni ena uwapangile icalo ku maka yakwe, no kucipampamikika icalo ku mano yakwe, kabili kumucetekanya wakwe alyanshile imyulu. ¹³Ishiwi lyakwe lilenga ukubulukuta kwa menshi mu myulu, elo alemya fube fube ukufuma kumela ya calo. Alenga ukubyata ka mfula no kufumisha umwela ukufuma mu butala bwakwe. ¹⁴Umuntu onse alyalukile umututu, uwakubula ukwishiba. Kafula wacela onse akolengwa nsoni ku tulubi twakwe. Pantu ifimpashanyafyakwe ifyakwenga fya bufi; tamwaba umweo muli fywna. ¹⁵Fya fye, mulimo waba pumya; fikaloba panshita yakukandwa kwafiko. ¹⁶Lelo Lesa, icakaniko cakwa yakobo, tali kubati ni fi, pantu ali ni kapanga wa fintu fyonse. Isreali mutundu wabupyani bwakwe; yawe wa milalo eshina lyakwe. ¹⁷Longanyeni ifipe fyenu no kushe icalo, mwe bantu bali kwikala mwi samba lya kucandililwa. ¹⁸pantu yawe alilandile ifi, "mona, ndi palwa kuposa abekashi ba calo konse uno muku. Nko lenga bena ubulanda, elo bako cisanga ukuba ifyo fine." ¹⁹Akalanda kuli nevo! pamulandu wakufunika kwa mafupa yandi, icilonda candi cili ambukilw. Eco nalilandile, "cine cine uku ekukalipwa, lelo nevo mfwile ukushipikisha." ²⁰Ithema lyandi lilionaikile ne ntambo shonse ishama hema yandi shili putwilwe muli fibili. Balifumishe abana bandi ukufuma kuli nevo, eco tabakomoneka nakabili. Takuliko uuli onse ku kwimya ifipembe fye hema lyandi. ²¹pantu bakacema ba pumbu elo tabafwaya yawe; eco taba tungulukile, no mukuni wabo onse uli salangene. ²²ukubila kwa mbila kulifikile, "Mona! cikoisa, icinkunkuma icikalamba cikoisa ukufuma kucalo ca kukapinda ka kuso ku kucita imisumba yakwa yuda mu bonaushi, umwakulekufisama ba mumbwe." ²³Ndishibile yawe ukwebati umubele wa muntu taufumu ku mwine. takuli umuntu uwe enda uutungulula intampulo shakwe. ²⁴Salapuleni nevo, yawe ku mulinganya, temubukali bwenu nangu kuti mwaonaula weba. ²⁵Pongololeni icipyu cenu panko isho shi taishiba mwebo na ku ndupwa isho shiteta pe shina lyenu pantu balilile yakobo ela balimuminine pakwebati benga pwilishisha ukonaula ena nokonaula ubwikashi bwakwe.

11

¹Icebo ico caishile kuli Yermia ukufuma kuli Yawe, ukulandati, "Mulekumfwa ku fyebo fyacipangano ici, elo mulekuyapampamika kuli cila muntu uwa mu Yuda elo na ku bekashi ba mu Yerusalemu. ³Landa kuli bena, Yawe Lesa wakwa Israeli alilandile ici; Alitipilwe ni yoonse uushikoumfwa ku fyebo fya cipangano ici, ⁴ici cipangano ico nevo nakonkomeshe ifikolwe fyenu ukulekusunga mu bushiku naletele bena ukufuma mu calo ca egupito, ukufuma mu cengo cakusungulwilako icela. Nebo nalilandile, "Mulekumfwa kwi shiwi lyandi nevo elo mulekucita ifi fintu fyonse ngefyo namikonkomeshe, pakwebati mukalekuba abantu bandi elo nanebo nkalekuba lesa wenu" ⁵Mulekunakila nevo pakwebati ningalekufisha umulapo uyo nalapile ku fikplwe fyenu, umulapo uwakwebati kuti napela bena icalo icikokonkolokamo umukaka elo nobuci, umo mwebo mukoikala ubushiku bwe lelo. "Elo nevo, Yermia, nalyasukile elo nalilandile ati, "Ee, Yawe" ⁶Yawe alilandile kuli nevo, "ulekubilisha ififintu fyonse mu mishi ya ba Yuda elo na mu misebo ya Yerusalemu. Landati "mulekumfwa ku fyebo fya cipangano ici elo nokulekuficita. ⁷pantu ndepela amakambisho yakukonka kufikolwe fyenu ukulekufuma fye pabushiku naninikebena ukufuma mu calo ca Egpito ukwisa kufika pali kano kashita, ukulekutwalilila ukubasoka elo no kulekulanda ati, mulekumfwa kwi shiwi lyandi" ⁸Lelo tabalikukumfwa nolo ukulekupepeka amatwi yabo. Cila muntu ali mukwenda mu cilumba ca mutima wakwe uwabubifi. Eico nevo naliletele iftipu fyonse mulici cipangano ico nevo nakambishe ukwisa pali bena. Lelo abantu nololwine tabali kunakila." ⁹Nakabili Yawe alilandile kuli nevo, "ubusangu bulisangilwe mu baume ba mu Yuda elo nabekashi ba mu Yerusalemu. ¹⁰Balipilibukile ku mampulu yafikolwe fyabo ifyantanshi, abo balikukana ukulekumfwa ku cebo candi, abo lelo balimukulekuya kuli tu Lesa tumbi nokuleku tupepa. Aba ng'anda yakwa Israeli elo na ba ng'anda yakwa Yuda balyonawile icipangano candi ico na shimpile ne fikolwe fyabo. ¹¹Eico Yawe alilandile ici, mona, ndifye mupepi nokuleta ubonaushi pali bena ubonaushi ukulekufuma ubo bena tabakesekuba abakupusuka. Elo bakakuta kuli nevo, lelo nevo shakomfwe kuli bena. ¹²Imishi yaba Yuda elo nabekashi ba mu Yerusalemu, bakoya elo nokukuta kuli tu lesa utobatulileko amalambo, lelo icishinka tabakese kuba abaku pusushiwa kuli twena panshita yabonaushi bwabo. ¹³Elo webo Yuda, impendwa ya tulesa tobe ilikuliko ukulekulingana ni mishi yobe. Ulipangile impendwa ya fipailo fya nsoni mu Yerusalemu, ifipailo fya kufutumwina Baali, ukulekulingana ku mpendwa ya misebo yakwe. ¹⁴Eico webo wemwine, Yeremiah, welekupepeka aba bantu. Webu wilekubalilalako nolo ukubapepelako. pantu nevo nshakalekumfwa ulo bakale

kukuta pali nebo mu nshita Ya bonaushi bwabo. ¹⁵Nindo umo uwakutemwikwa wandi, umo uwali alikwete amapange ya bubifi mu ng'anda yandi? inama shenu isha malambo tekuti shafwe mwebo. mwebo mulekusekala pa micitile yenu iyabubifi. ¹⁶Kale lesa alikwita webo ibula lya cimuti camuolife uwakulelema, uwakuyemba uwa fisabo ifya bune. lelo akakosha umulilo pali ena uyo ukomfwika kubati kubuluma kwa mfula ikalamba; imisambo ya uko ikalekufunaika. ¹⁷Pantu Yawe wamilalo uyo uwalimbile webo, alipampamikile ububi pali webo pa mulandu wa micitile ya bubifi iyo ing'anda ya kwa Israeli elo nr ng'anda ya kwa Yuda bacitile balinkalifye nebo pa kulekufutumwina ifya kuninika kuli Baali." ¹⁸Yawe alilengele nebo ukwishiba ifitu fi, eco nebo ndifishibile. mwebo, Yawe, mulilengele nebo ukulekumona imicitile yabo bena. ¹⁹Nebo nali kubati mwana wa mpanga ukotwalwa kukwipaiwa. Nebo shaishibe ukwebati balipangile amapenge pali nebo, "Natonaule umuti nefisabo fya wena! Natumuputuleko ukufuma ku calo ca ba mweo pakuti ishina iyakwe likalekwibukishiwa nakabili. ²⁰Lelo Yawe wa milalo ni kapingula wa bulungami ukomona mu mutima elo na mukutontonkanya ndi nokumona icilandushi cenu pali bena, pantu ndiletele umulandu wandi kuli mwebo. ²¹Eico Yawe alilandile ici ku bantu ba ku anatote abakofwaya umweo obe, "Bakolanda, wilakusesemena mwishina lya kwa Yawe, nolo ukofwa ku kukuboko kwesu. ²²Eico Yawe wamilalo akolanda ifi, "mona, ndi pakukanda bena. Abana abalumendo bakafwa fwa ku lupanga. Abana babo abaume elo na bana babo abanakashi bakofwe ku cipowe. ²³Tapali nolo umo pali bena ukoshala, pantu nkoleta ubonaushi pa bantu ba ku Anatote, umwaka wakukandwa kwabo."

12

¹webo uli mulungami, yawe lonsefye ulo ndeta umulandu kuli mwebo. Nebo ndinokukweba ukwabula ukutwishika ico ngilishisha: Findo inshila shababifi shishukila? bonse fye abantu abatatetekela babiba abashuka. ²mwalibalimba bena kabili balitwala ne mishila. Balitwalilila ukulekutwala ifisabo. mwaliba mupepi pepi nabo mutunwa twabo, nomba apatali sana ukufuma ku mitima yabo. ³Lelo webo, yawe mulingishiba nebo. Webo ulamona nebo kabili wesha umutima wandi kuli webo bapiteni kubati ni mpanga mu kwipaiwa kabili ubapatwile kubushiku bwa kwipaya wilwa." ⁴Bushe ulilali impanga ili no kuba iya uma ne cani mumpanga ukulokola? pantu abekalamo babifi, inama ne fyoni fyonse fyalyuluka, pantu abantu basosa ati, "takamone ifikacitika kuli fwebo." ⁵Yawe alilandile ati, "icacine cine, umfwa nimwe, yeremia uli butukile naba shilika ba pamacasa kabili bena bali kulengele unake, kuti wacifyanga shani pali bakabalwe? umfwa uwe panshi mu mushi wacingililwa, findo ifyo wingacita mu mushitu mu lulamba lwa yorodani. ⁶Pantu naba ndume yobe pamo no lupwa lwa kubawiso balikufukile webo kabili bali kukene webo mukubilikisha webo wicetekela muli bena, nangulafye bakalande ifintu fyabune kuli webo. ⁷Nebo nalilekelesha ing'anda yandi; nebo ndisulile icabupyani candi. Nalipeela abatemwikwa bandi muminwe yaba lwa babo. ⁸Icibupyani candi caisa kubati ni nkalamo mu mushitu; yenu ifisamina nebo noku mbulumina, eco ndipatile. ⁹Bushe icikwatwa candi calisanguka iconi cakubalala, pakuti ifyoni finankwe filongane fyonse no kucishinguluka? kabuye nokulonganika shonse inama shampanga no kwisa kumuminaula. ¹⁰Abengi bakacema balyonaula amabala ya, yangashi yandi. Bali nyantaula monse mu cakaniko candi mu calo; balisangwile icakaniko candi icabune ukuba iciswebewe ica kupomoka. ¹¹Balimupangile ukuba icakupomoka, nebo nali muloseshe ena; alisangukile ica kupomoka. Icalo fye conse calisangukile ica kupomoka pantu tapalipo nangu umo uwakucisakama. ¹²Ababonaushi balishile pali mwebo bonse incende shakubalama muciswebewe, pantu ulupanda lwakwa yawe inkominaula ukufuma ku mpela ya calo ukufika na kulunankwe. Tamulipo bucingo mu calo kuli conse fye ica mweo. ¹³Bali byale ingamo elo basombolamo imyunga mupanga. Bali mukubombesha muncito nokunonkamo icafyefye. Eco balengelwe insoni pa cibwesha pa mulandu wa bukali bwa kwa yawe." ¹⁴Yawe alilandile ifi pali bonse abena mupalamano bandi, abantu babifi abo abakumya pa icabupyani ico napaangile abantu bandi isreali ukucikwata, "Mona, nebo nine ukobatupula bena ukufuma mu calo cabo kabili na bana ba isreali nkabatupulamo ukufuma muli bena. ¹⁵Nomba panuma ndi tupwilemo isho inko cikesa kuba ati nkabelelo luse pali bena no kubabwesha; nkabalulusha bena cila muntu ku cibupyani cakwe ne mpanga cakwe. ¹⁶Cikesa kuba ukweba ati umfwa isho nko mukutembelesha shasambilila inshila sha bantu bandi, ukulapa mwishina lyandi nga cakweba yawe wa mweo ngefyo basambilishe abantu bandi ukulapa kuli isreali, elo ba kaakulwa pakati ka bantu bandi. ¹⁷Nomba nga cakweba ati umo tomfwile, lwena nebo nkatupula uluko. Nkalunukula nokululofya ukukubisha kwakwa yawe."

13

¹Yawe alyebele ifi kui nebo "kauye na ukushita insalu yamukati iyatelela kabili nokuifwala ukushunguluka umusana obe, lelo wikaibika mu menshi pakubala" ²Eco nebo nalishitele insala yamukati ngefyo Yawe anangilile, kabili naliifwele ukushunguluka umusana wandi. ³Nolu icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo umuku wabubili, ukweba ati, ⁴"Bula insalu yamukati iyo webo wacishita iyo ili mumusana obe, ima kabili nokuya nomba ku perati. Ifise kulya mu mulale welibwe. ⁵Eco nebo naliile nokuifisa mu Perati, ngefyo Yawe ankambishe. panuma ya nshiku ishingi, Yawe alyebele kuli nebo ati, "Ima nokubwelela ku Perati. Usende ukufuma kulya insalu yamukati iyo nebo nakwebele ukufisa." ⁶Eco nebo nalibwelele ku Perati kabili nalifisamwine insalu yamukati apo nebo naifishile, ⁷kabili moneni, yalyomawilwe kabili yalifye iyafyefye pakapeleko. ⁸Nolu icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ⁹"Yawe alyebele ifi. Munshila imo ine nebo nkonaula ifikamsa fya kwa Yuda na Yerusalemu. ¹⁰Aba bantu imbifi abo abakana ukukutika ku cebo, abo abenda mukukosa kwa mitima yabo, abo abakonka imilungu ku kuipepa kabili abakontamina kuli yenu - bena bakaba kubati ni iyi insalu yamukati iyabusuma bwa fye fye. ¹¹Ico ngefyo insalu yamukatiilambatila ku ntungu sha muntu, eco nebo ndipangile ing'anda yonse iya kwa Israeli kabili na yonse ing'anda ya kwa Yuda ukulambatila kuli nebo - uku ekulanda kwakwa

Yawe ku kuba abantu bandi, ku kundetela ukulumbuka, amalambo, kabili nobucindami. Lelo bena tabali nokumfwa kuli nebo.¹²Eco webo uli nokulanda ici icebo kuli bena, Yawe, Lesa wa kwa Israeli, alyebele ifi; Mafukula onse akesula nomwangashi." Bena bakeba kuli webo ati. "Bushe fwebo cine fye tatwishibile ukuti bamafukula bonse bakesula na umwangashi?"¹³Eco eba kuli bena ati, Yawe alyebele ifi: moneni, nebo ndinokwisusha bucakolwa muli onse umwikashi wa muli ici calo, imfumu isho ishikala pa apuna ca kwa Dabidi, bashima pepo, bakasesema, kabili na bonse abekashi ba mu Yerusalema.¹⁴Nolu nebo nkashonaula cila muntu pa muntu mununkwe, ba wishi na bana pamo-uku ekulanda kwa kwa Yawe- nebo ntakabomfwile luse nangu kubabela inkumbu, kabili nebo shakabalekelelekena ukufuma kubonaushi".¹⁵Umfweni kabili kutikisheni. Mwiba nefikansa ico Yawe alilandile.¹⁶Peleni ubukata kuli Yawe ulu ena talaleta imfimi, kabili ulu ena talalenga inkasa shenu ukuipuntula pa mpili mucungulo ca bushiku. Icomwebo mukosubila ulubuto, lelo ena akalula iyi incende ukuba mumfimi yakutikama, ukuba ikumbi lya kufita.¹⁷Eco umfwa mwebo tamwakomfwe, nebo nkalosha neka pamulandu wa fikansa fyenu. Amenso yandi ukwabula nakutwishika yakalosha kabili yakalekulila ifilamba, ico umukuni wa kwa Yawe ulisendelwe muli bunkole.¹⁸Landa ku mfumu na kuli namfumu ati, "ikileni ukufuma pa fipuna fyenu ifyabufumu, ico ifilongwe fyenu ifyakucindamisha filiponene ukufuma ku mifwe yenu"¹⁹Imisumba mu Neger ikesalwa, ikesalwa, ukwabula umo uwaisula. Yuda yonse ikasendwe muli bunkole, ukusendwamuli bunkole umupwilapo.²⁰Inuneni amenso yenu nokulolesha pali abo abakoisa ukufuma ku kapinda ka ku kuso. Bushe nikwi kuli umukuni uyo ena apele kuli mwebo, umukuni uyo uwali uwayemba kuli mwebo?²¹Findo mwebo mukalanda, ulu Lesa akabika pali mwebo abo mwebo mwakanshishe ukuba tentendekelo ya bukali bwakupapa kubati mwanakashi ulepapa?²²Nolu kuti mwalanda mumitima yenu ati, "Nindo ifi fintu fikocitikila kuli fwebo?" Cena cikaba pamulandu wa bwingi bwa mampulwe yenu eco ifisempe fyenu fyapempenwinwe kumulu kabili mwebo wasakalanshiwe.²³Bushe kuti abantu ba ku kushi bayalula inkanda yabo, nangu imbwi ya alula amabala yaiko? Nga nifyo, nolu mwebo mwebene, nanguline mwabelesha ububifi, kuti mwaba abakucita ica bune.²⁴Eco nebo nkabasalanganya kubati misungu ilofiwa mu cipupu caciswebebe.²⁵Ifi efyo nebo napela kuli mwebo, icakaniko ico nebo napingwila mwebo- uku ekulanda kwa kwa Yawe- pamulandu mwebo muli labile nwbo kabili mulitekele ukulufiwa.²⁶Eco na nebo nemwine nkampenunako ifisempe kuli mwebo, kabili ifilundwa fyenu ifyafisama fikamonekela.²⁷Nebo ndimwene ubucende bwenu nemitendo yabuko, ububifi bwabucilende bwenu pa tupili na mu mapanga, kabili nebo ndimwene ifi fintu ifyamuselu! Ubulanda kuli webo, we Yerusalemu ! Ninshita ndo pakusuka webo ukasangululwe nakabili?

14

¹Ici ecali icebo cakwa Yawe icaishile kuli Yeremia pa mulandu wa cilala, ²"Lekeni Yuda alilee, lekeni impongolo shakwe shipatukanemo. Bakolilishika pa mpanga, ukulila kwabo pali Yerusalemu ku koilakofye pa mulu. ³Ababukose babo balitumine ababomfi babo ku menshi. Ulo baile ukwakutapa, tabasangilemo amenshi, bonsefye balibwelelemo ukwakubula menshi, balifimbile imitwe yabo ku nsoni no musebanya.⁴Pamulandu waici umushili wali nemilala, pantu takwali mfula mucalo. Abakutipa bali nensoni nokufimba imitwe yabo. ⁵Pantu nensebula yalishilee utwana twaiko mu mpanga nokutulekelesha, pantu tamwali cani. ⁶Impunda nshampanga shaiminina apakubatama kabili shapemashika mu mwela kubati niba mumbwe. Amenso yabo yaflwa ukubomba, pantu takuli minsekwe."⁷Nangu linefye amampulu yatushinina fwebo, Yawe, abombela pa mulandu we shina lyobe. Pantu ukutacetekela kwaficitwa fyesu kukolundulukila, twalimibembukila fwebo. ⁸Nimwebo isubilo lyakwa Israeli uyo uwamupuswishe mu nshita shakumanama , findo ungabela kubati mulebeshi mu calo, kubati mulebeshi uukoendauka no kuyolola nokutubilishakofye ubushiku bumofye? ⁹Findo ubelele kubati nijojetulo, na ngu kubati ni mpalume yabulwi iya kubula maka ya kuipisusha?. Webo wa liba pakati kesu, Yawe, neshina lyobe lila kutwa palifwebo. Mwitusha fweka!¹⁰Yawe alilandile ifi kulyaba bantu: "pantu balitemwa ukwendouka, tababwelulusha amakasa yabo ukufuma mukucita ifyo," Yawe tabekelwa muli bena, Nomba alikutile mukwibukisha amampulu yabo kabili alilimwine imemba shabo. ¹¹Yawe alilandile kuli nebo ati, "mwile kupepela pafyabune mwipunda lyaba bantu. ¹²Pantu ulu bakaleka ukulya, nshakapepeke ku masakamiko yabo, nangu nga baninika umutuulo wakocewa nefilyo fya mutulo, nebo nshakabekelwemo. pantu nka bapwishishisha ku lupanga, kucipowe necikuko."¹³Elo nalandile ati, "Alale, shikulu Yawe! kutikeni! bakasesema bakolanda ku bantu, tamwakamone ulupanga; takwakabe icipowe kuli mwebo, pantu nkamupa ubucingo bwa cine muli iyi ncende."¹⁴Yawe alilandile kuli nebo, "bakasesema baliseseme ifyabufi mwishina lyandi, nshabatuminepo ukuya, nangufye kubapelapo ifipope nangu kulanda kuli bena. Nomba ifimonwa fyabufi fyafyefye, ifyakwelenganya fyabufi ififuma mumano yabo abane efyo basesema kuli mwebo."¹⁵Eco Yawe alilandile ifi, "pali bakasesema abasesemena mwishana lyandi nomba abo nshatuma ukufuma- abo abalanda ati takwabe ulupanga nangu icipowe muli ici calo: aba bakasesema bakaloba kulupanga ne cipowe. ¹⁶Elo abantu abo balikusesemenako bakaposwa kunse mutushila twa mu Jelusalemu pa milandu wa lupanga ne cipowe, pantu tapakabe nangu umo uwaku bashiika bena - Bena, abakashi babo nabana baume babo, nangula abana banakashi babo - pantu nkapongolola ububifi bwabo.¹⁷Landa aya mashiwi kuli bena 'lekeni amenso yandi yapongolole iminsoshi, akasuba nobushiku. Nokuleka yakonkonyepo, pantukukaba ukufwapo icintu apakalamba kumwanakashi na cisungu wa bantu bandi - icikalamba icakutapola icibenga. ¹⁸Nganafuma naya mu mpanga, mulipo bamo abo abailwe kulupanga! nganaisa mumusumba, mulipo amalwele ayalengelwe ukufuma ku cipowe. Bonse bakasesema na bashima pepo balanguluka pa calo, nomba tabaishiba."¹⁹Bushe mwalisulilila Juda? bushe mwalipata Zioni? findo ifyo mutucushisha ulu ubundapishi pali fwebo tapalipo? twalicetekele umutende, nomba tapalipo nangu cimo icabune - kabili pa nshita yabundapishi, nomba mona, kulifye abacintinya. ²⁰Fwebo twasumina, Yawe, ifilubo fyesu, nefyabubifi

ifyakufikolwe fyesu, pantu twalikuubembukila webo.²¹ Mwitusuula fwebo! pa mulandu weshina lyenu, mwilenga icipuna cenu icabucindami ukusebana. Ibukisheni kabili mwitoba cipangano nafwebo.²² Bushe kwalibapo imilungu yafyefye mu calo iingaleta imfula? nangula bushe imyulu iine yeka kuti yaloka iya bufumi? bushe tawabafye wekampoo, Yawe lesa wesu? tulakulinda webo, pantu niwebo uucita ifi fintufye fyonse.

15

¹Elo Yawe alilandile kuli kuli nebo, "Nanguline Mose nangula Samele aliminine kuntantashi yandi, nevo nshakatwalilile ukubalanga ububile aba bantu batumine bena ukufuma kucinsu candi, pakwe bati bena benyaya.² Cikacitika ukweba ati bena bakacanda kuli webo, "nipi twingalola? Elo ulingile ukulanda kuli bena, "Yawe alandile ifi; Abo abakufwa balingile ukuya kufwa, abo abakulu panga bacingile ukuya ku lupanga, Abo abakucipowe bali ngile ukuya kucipowe; nabakuli bunkole balingile ukuya kuli bunkole.³ Pantu nevo nkabalekanya bena mumabumba yane -uku kulanda kwakwa Yawe ulupanga ukwipaya bamo, imbwa shikala kululanya bamo ukufuma, ifyuni fyamu lwelele ne nama shapano isonde ku kumina no konaula bamo. ⁴Nebo nkapanya muli bena icintu cakutinya ku mabu fumu yonse yapano isonde, pamulandu wafyo Manase umwana mwaume wakwa Hesekia, imfumu yaba Yuda, acitile mu Yerusalemu.⁵ Eco nani wingakwata inkumbu kuli webo, Yerusalemu? nani ukakulililako webo? ⁶Webo ulikene nevo -uku ekulanda kwakwa Yawe -webo ulile ukufuma kulu nevo kanshi nevo nkakulopolola nokuboko kwandi no kutonaula webo. Nebo nanaka uluse webo.⁷ Eco nevo nkobanaula ne misumba pa mpongolo ya caalo. Nebo nkobepya nkobanaula abantiu bandi pantu ba bako aluka munshila shabo.⁸ Nebo nkopanga impendwa yaba muka mfwilwa babo abengi ukucila umusensnya wa kumbeli yabemba. ku kupili ka banyina babana baume abanono nevo nkabatuma ukonaula akashita kamutete. Nebo ntapanya icipapusho ne cakutinya icikaponena pili bena muka mpampa.⁹ Nyeina wafyala abana cine lubali no kufwa umutombo. Akalekutusa fye. Akasuba kakwe kakawa ilyo kacili kasuba. Akaba nensani kabili nokufwilama, pakwenbati nevo nkopela abo abashelepo ku lupanga ku cinsu ca balwani babo -uku ekulanda kwa kwa Yawe.¹⁰ Akalanda kuli nevo, mayowandi! pakweba ati mwebo mulimfyele nevo, nevo nemuntu uwakupilika ne fitala ukupitila mu calo conse, nevo nsha ashimishe, nangu uli onse ukwashima nevo, lelo bonse bankotipa nevo.¹¹ Yawe alilandile, "Bushe nevo ntakakupokolele webo mubune? nevo nkalenga abalwani bobe ukukupapata kubwa fwilisho munshita sha macusho nobulanda.¹² Kuti umo ashonaula icela? nakucilisha icela icifuma kukapinda kakukuso icasankanishiwa nomukuba?¹³ Nebo nkapela kubalwani bobe ubunonshi ne fyuma nge fyalutu. Nkocite ici pamulandu wa membu shonse mwacita mu mimpanka yenu.¹⁴ Eco nevo nkapanga webo ukubombela abali umulilo ukabilima, no kwimya mu cipyu mukupilika webo.¹⁵ Yawe, ulishibile! jibukisha nevo noku ngafwa leta icilandushi candi kuli abo abako mpakasa. ulalolela, lelo wiba sumin isha bena bampite nevo; ishiba ukutila nevo ndiculile umusebanya palwa webo.¹⁶ Amashiwi yobe yalisangilwe, kabili nevo nkoyamina amashiwi yobe yaishile kuli nevo ne nsansa kabili nokubekwa kwamutima wandi, pantu nevo nosenda ishina lyobe, Yawe, Lesa wamilalo.¹⁷ Nebo nshalikwikala mu cishilwa ca abo abali kusefya no kwanya. Nebo naikele muku patulapo pamulandu wamaka yaminwe yobe pakwebati webo waiswishemo nevo icifukushi.¹⁸ Nindo ubukali bwandi bukoila pantanshi ne filonda fyandi tafikopolela, filekana ukupola? Wingaba webo kuba ati kanfukukuku kamenshi kabafi kuli nevo, amenshi yalya ayakama?¹⁹ Eco Yawe alilandile ifi, "ngawala pila Yermia, eco nevo nkokubweshapo webo kabili ukeminina kumulola wandi no kumbombela. Nipakweba ati webo uka banya ifintu ifyabipa ukufuma kufintu kandi. Abantu bali nokubwela kuli webo, lelo webo wemwine taulingile ukubwelela kuli bena.²⁰ Nebo nkakupanga webo kuba ati lilinga lyamukuwa iyo bashingapulapo aba bantu, kabili nkapanga ubulwi kuli webo. Lelo bena tabakacucinfye webo pakweba ati nevo ndili na webo kuku pususha no kukupokolola uku ekulanda kwa kwa Yawe²¹ -pakweba ati nevo nkakupususha webo ukufuma mu maboko yababifi noku kulubula webo ukufuma mu munwe yaba lukakala."

16

¹Elyo icebo cakwa yawe ca lishile kuli nevo, no kulanda ati,² "Wile kuisendela umukashi we mwine, elo uuleku kwata abana baume nangu abanakashi we mwine mu cende iyi.³ Pantu yawe akolanda ici ku bana baume na banakashi abo abakufyalilwa mu ncende iyi, kuli banyinabo abo abakubafyala bena, elo kuli bashibo abo abalenga bena ku kufyalilwa mu calo ici,⁴ Bali nokufwa imfwa sha malwele. Tabali na kubaloshu nangu ukushikwa. Bali nokuba kubati mafi panshi. Pantu bali no kwisa ku mpela no lupanga ne cipowe ne fitumbi fyabo fikaba fya kulya fya fyuni fya mulwelele ne nama sha mumpanga sha pesonde."⁵ Pantu icebo cakwa yawe ca lishile kuli nevo, no kulanda ati, "Mwile kwingila ing'anda uko kuli ukuloshu. Mwile kuya ku kuloshu nangu ku kulanga ubulanga pali bena, pantu nevo ndi sendele umutende ukumya pa bantu aba ici cisemo cakwa yawe - ne citemwiko candi icishipwa no luse.⁶ Bonse abakalamba na banono nokufwa mu calo ici. Tabali nokushikwa, elo nelyo umo uwa kubaloshu bena nangu ukuicekaula abene beka nangu ukubya imitwe yabo pali bena.⁷ Takufwile nelyo umo uwa kwakanya icilyo icili conse mu kuloshu ku kotalika bena pamulandu wa mfwa, elo tapafwile wakupa inkomaki ku kotalika kuli wishu wakwe nangu kuli mu mutande ku kotalika bena.⁸ webo taufwile ukoya ku ng'anda ya mutebeto ku kwikala na bena mu mutande ku kulya nangu ukunwa;⁹ Pantu yawe wa milalo, lesa wakwa isreali, akolanda ici; Mona, pacinsu ca menso yobe, mu nshiku shobe na mu ncende iyi, nevo ndi mu ku bika impela ku ciunda ca kusekelela ne ciunda ca nsansa, iciunda cakwa nabwina ne ciunda cakwa shibwina."¹⁰ Elyo ici cikocitika icakuti webo ukaseba aya mashiwi yonse ku bantu aba, elo bali nokulanda kuli webo ati; Nindo yawe apampamikile ubonaushi bwakulisha bonse pali fwebo? Finshi imembu shesu na masambi ayo fwebo twabembukile kuli

yawe lesa wesu? ¹¹Eico kolanda kuli bena ati, ;pamulandu ifikolwe fyobe fya lishile nebo - ici cisemo cakwa yawe - elo balile kuli lesa tumbi no ku shinshimuna no kufukama panshi kuli twena. Bali nshile nebo elo tabasungile mafunde yandi. ¹²Lelo mwebone mwebene muliletele ububi ubwingi ukucila ifikolwe fywenu, pantu mona, cila muntu akoendela muli bucintomfwa bwa bubi bwa mutima wakwe; takuli nangu umo uyo ukotesha kuli nebo. ¹³Eico nebo nko kuposa webo ukufuma mucalo ici ku calo ico tawaishibile, webe nelo ifikolwe fyobe, elo webo uli nokushinshimuna tu lesa tumbi kulya akasuba no bushiku, pantu nebo nshi kokupela ububile ubulibonse kuli webo. ¹⁴Eico, mona inshiku shikoisa - ici cisemo cakwa yawe ulo ici tacakatale ukula kulandwapo ati, ¹⁵"Apo yawe akoikala, umo uyo alikuleta abantu ba ku isreali ukufuma mucalo ica ku kabanga no kufuma mu fyalo kuntu ena alikuba salanganishisha bena; Pantu nebo nko baleta bena ukubwelela ku calo ico nebo napele ku fikolwe fyabo. ¹⁶Mona! nebo nkotuma abashila abengi - ici cisemo cakwa yawe eco bali nokulaloba abantu konse. Panuma ya ic nebo nkotuma abapalu ba nama eco bakalekupaluka bena mu mpili shonse na mufyulu, ¹⁷Pantu amenso yandi yali pa mbela shabo bonse; bena tekuti babe abakufisama ukufuma pacinso candi. Imembu shabo tekutula shibe isha kufutwa ukufuma pacinso ca menso yandi. ¹⁸Nebo ica ntanshi nkolipila imiku ibili ukubwesa pa membu shabo na pamasambi yabo aya kukomesha icalo candi no tulubi twakuselausha utwakubaswa na pa kwisusha kwabo ifya ku pyanwa fyandi no tulubi twabo utwakuselausha. ¹⁹Yawe, webo uli maka yandi elo icubo candi incende yandi iya kubamo mu bushiku umwakufisama. ne nko shikoya kuli webo ukufuma ku mpela ye sonde no kulanda ati, " cine cine ifikolwe fyesu fyali pyene ubufi. Bali fye ifiputwa; mulya tamuli ubukumumu muli bena. ²⁰Bushe abantu ba kopanga lesa tu lesa abene beka? Lelo bena tabali tu lesa." ²¹Eico mona! nebo nko lenga bena ku kwishiba mu nshita iyi, nebo nko lenga bena ku kwishiba iminwe yandi na maka yandi, eco bali nokwishiba ukuti yawe e shina lyandi.

17

¹Ulubembu lwa kwa Yuda lwalembwa ku kalembelo ka mu cela uku songokakwa diamonde. Lwalibaswa pa cipampa ca mitima yabo elo na pa nsengo sha cipailo cenu. ²Elyo na bana babo balebukisha ifipailo ifyabo na ba Ashera babo pa miti iyo lubali iya salangana imiti elo ku mpili ishitili. ³Impili shandi calo ica kwisuka, elo ne fyuma fyenu elo ne fya kututula fyobe nkafipela ukuba ifya kutapwa pamo pene ne ncende shobe ishitili, pa mulandu wa lubembu luntu wa panga ,monse mu mipaka yenu. ⁴Uli no ku lofya ne ica kupyaninina ico na pele kuli webo nkakupekla ukuba umusha ku balwani bobbe ku mpanga iyo ushaishiba, pantu naukosha umulilo mu bukali bwandi, uuli no ku lapyu umuyayaya. ⁵Yawe nasosa, "Umuntu utetekela umuntunse alitipwa; alalenga umubili wa kwe amaka lelo alafumya ko umutima wakwe ukufumya kuli Yawe. ⁶Pantu ali no kuba kubati kaponga akanmono mu Araba elo tali na kumona icili conse icisuma icikoisa, Ali no kwikolo mu ncende ina nsakalabwe mu matololo, impanga iyakufina ishaikalwamo. ⁷Lelo umuntu ucetekela muli Yawe alipalwa pantu Yawe ali esubilo lyakwe ilya ku tetekelamo. Pantu ali no kuba nga icimuti ica kulimbwa mu menshi imishila ya ciko ikumana aka mulonga. ⁸Tacakatine icikabilila ulo cikesa pantu amabula yaciko yaliba lyonse ayakatapakatapa. Tacaba naku sakamana mu mwaka wa cilala, elo tacili nakuleka uku twala ifisabo. ⁹Umutima wa kubepa ukucila icili conse. Waliba uwa kulwala; nani anganishiba? ¹⁰Nebo ndi Yawe umo usalakata mu mano yonse uwesha imitima, Ndepela kuli cila muntu ukulingana ne micitile yakwe, ukulingana nefisabo fya micitile yakwe. ¹¹InKwale intola amani ayo isha fyele. Umo kuti aba umukankala mu fishili fya mu bulungami, nomba ilya citika wa nshiku shakwe shacilapo, fyilya fyuma fika musha, lelo ku kulekelesha akaba uwa kutumpa. ¹²Incende ye tempele lyesu lyaliba icipuna ca bukata ica kutumpuka ukufuma fye ku ci tendekelo. ¹³Yawe alibalisubilo lya kwa Isreali, Onse uka ku posa akabikabikwa kuku sekwa; abo abali ,mu mpanga abali no ku fumako kuli webo bali no kulembwa mwi sonde, pantu na basula Yawe, akamfuku mfuku ka menshi ya mweo. ¹⁴Mposheni nebo, Yawe, elo ndi no kuposhiwa mpokololeni, elo ndi no kupokolo ¹⁵Mona, bakolanda kuli nebo, "Nikwisa ukuli icebo ca kwa Yawe? lekeni cise" ¹⁶Nga nebo nshabutwike ukufumako kukuba kakumba ukonka webo. Kabili nshakumbwile ubushiku bwa bucushi. iwe walishiba ukusosa kwandi ukwa fumine pa mulomo yandi fyalipangilwe mu kubapo kwenu. ¹⁷Mwiba ntentula kuli nebo. Mwebone muli cakufisumamo candi ubushiku bwa ku cula. Kababe abankonkakonka ne nsoni, Nomba ne wileka nebo mbo ne nsoni. ¹⁸lekeni bena batompoke nomba mwileka nebo ntompoke tumeni ubushiku bwa bucushi pali bena anauleni imiku iobili ukonaula ukwa kupwilishisha. ¹⁹Yawe alilandile ifi kuli nebo. "babiye no kwiminimo pa mwinshi wabantu apo imfumu ya ba Yuda ngilila elo napo bafumina, elo na monse mu minshi ya Yerusalemu. ²⁰Sosa kuli bena. úmfweni icebo cakwa Yawe, imfumu ya ba Yuda elo naumwe bonse abantu ba kwa Yuda, elo na onse umwikala calo ca Yerusalemu lemu abengilila pali mwenshi. ²¹Yawe asosa ifi "Beni akucengela pa mulandu wa mweo yenu elo mwisenda ifi senda pa bushiku bwe sabata ukuleta pa mwinshi wa Yerusalemu. ²²Mwilakuta ifisendo ukufuma ku mayanda yenu pa bushiku bwe sabata. Tamufwile ukubombapo imilimo ili yonse, nomba shisheni ubushiku bwe sabata nga fintu na konkomeshe ifikolwe fyenu ukucita." ²³Tabaumfwilenangula uku kutika, lelo batalamike imikoshe yabo pa kuti beumfwa nebo nangula ba pokelele ukusalapula. ²⁴Cili no kucitika ifyo nga cakutula mwebone icime mwaumfwa kuli nebo -ici cisemo cakwa Yawe -elo tamufwile ukuleta ifisendo ku mwenshi wa musumba pa bushiku bwe sabata nomba icile twaikwa shisheni ubushiku bwe sabata bwa kwa Yawe elo mwibomba umulimo uli onse. ²⁵Elo ishamfumu, abana ba mfumu, elo na bango abe kalapa cipuno ca Dabidi bali no kwisa ku mwinshi wa uyu musumba mu maceleta elo na ba kabalwe, bena elo ne ntungulushi shabo, abaume bakwa Yuda na bekashi ba mu Yerusalemu, elo mu musumba, kabili uyu musumba uli no kwikalilila umuyayaya. ²⁶Kabili bali no kwisa ukufuma mu musumba ya kwa Yuda elo na bonse ukushinguluka ukufuma ku Yerusalemu, ukufuma mu mpanga ya kwa. Benjamini elo na mu mpanga shakunekama, ukufuma ku mpili, elo ukufuma

ku negebu, ukuleta ifi noko ifya kocewa elo ne fya mununko uusuma, ifya nseke ifya bupe elo ifya kununkila, ica bupe ca kutotela ku nganda kwa Yawe. ²⁷Lelo nga tamwakulamfwa kuli nebo -no kushisha ubu shikubwe sabata elo noku koma senda, ifisendo ifya kufina elo no ku kama ingila pa munshi ya Yerusalemu pa bushiku bwe sabata - kabili ndi nokwasha umulilo mu mwenshi, ngo ukapwishisha amakule ya kankala mu Yerusalemu, elo takuli na kushima iyo."

18

¹Icebo icaishile kuli Yeremia ukufuma kuli Yawe, icikolanda aciti, ²"Ima kabili nokuya ku nganda ya mubumfi pantu nkakulenga webo ukumfwa icebo candi kulya." ³Kanshi nalimine nokulola ku nganda ya mubumfi, kabili moneni! umubumfi akobomba umulimo wakwe pa mipeto ya mubumfi. ⁴Lelo inengo alikubumba kwibumba yalyonaika mukubuko kwa mubumfi ibumba nokupangile ⁵Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, icikolanda aciti, ⁶"Bushe nshingacita kubati mubumfi uku kuli webo, we nganda yakwa Isreali? uku ekulanda kwakwa Yawe. Moneni! kubati libumba mukuboko kwandi, mwe nganda yakwa Isreali. ⁷Pakashita imo, kuti nlanda icintu pa luko nangula ubufuma ukuti nkanukula, ukubongolola, nangu ukulofya. ⁸Lelo um fwa uluko kuti nalandile ico cebo capilibuka ukufuma ku bubi iyena nebo nkoleka ububi nali kupanga ukuleta pali bene. ⁹Napanshita imbi, kuti nalandi icintu pa luko nangula ubufumu, ukuti nkabukula nangu nkabushimpa. ¹⁰Lelo umfwa cacita ububi mu munso yandi pa kukana umfwa kwi shiwi lyandi lyena nkenika ubusuma bonse ubo nalandile ukubacitila. ¹¹Kanshi nomba landa ku baume bakwa Yuda na bekashi ba mu Yerusalemu nokulanda auti, "Yawe alandile ifi; mona, nkopangila ukucita ububi pali webo nalapanga ipanga pali webo. Lapileni umuntu onse ku bubi bwakwe, ukuti inshita ne micitile yenju ilekumiletele ifisuma. ¹²Lelo bakalanda abati, ici cafye. tukulakucita umwabela amapinge yesu. Cila umu muli fwebo akalakucitila umwabela ububi, no kufwaya kwakutalama kwa mutima wakwe. ¹³Eico Yawe alanda ifi; ipusheni inko, nani waumfwapo icakuba ngeci nasisungu Isreali alicitile ica ma kankamike. ¹⁴Bushe imfula yakubuta iya mu lebanone isha imilundu yamabwe lubali lwa iko? Bushe imilonga yampili itentemukila ukufuma ukutali yalibala ayonaula, ilya milonga yatalala? ¹⁵Lelo abantu bandi balindabile. Balipele amalambo kuli tu lesa twafye nokundenga ukwa mutu shila twabo; balishile utushila twakale no kwendela mutushila tumono. ¹⁶Icalo cabo cikasampuka icakutinya, icipe icakupanga icongo umuyayaya. uyo onse uwapita mupepi naena ali nokututuma no putunya umutwe. ¹⁷Nkabasalanganya pa balwani babo ngo umwela naku kabanga. Nkabalanga icanuma candi lelo te camenso, pa bushiku bwa busanso bwabo. ¹⁸Kanshi abantu balandile, "isoni nautucite amapange pali Yeremia apo ifunde talyakalobe ukufuma kuli bashimapepo nangula bampandamano ukufuma ku bantu abamano, Nangula, amashiwi ukufuma kuli ba kasesema. Iseni, tumusanse na mashiwi ayesu kabili tatufwile uku kutika kuli conse ico akalanda." ¹⁹Kutikeni kuli ena, Yawe, elyo umfweni shiwi lya balwani bandi! ²⁰Bushe ubusanso ukufuma kuli bena ebukaba icilambu candi pakuba bwino kuli bena? Pantu balimbile icilindi icandi. Ibukisheni ifyo naiminine kuli mwebo ukulanda ifya buyo bwabo, ukulenga icifukushi ukufuma kuli bena. ²¹Elo peleni abana babo ku cipowe, no kupela ku maboko ya abo ababomfya ulupanga. Kanshi banamayo babo basanguke abakulufya kabili bamukamfwilwa na baume babo bepaiwe, na baume abalumendo babo bepaiwe ku lupanga mu bulwi. ²²Leken i ukupunda kwa musebanya kube ukwakumfwika ukufuma mu mayanda yabo, ilyo mukupumikisha mwaleta abakusansa bena. pantu balimbile icilindi ukwikata nebo kabili balifishile ifteyo fya makasa yandi. ²³Lelo webo, Yawe, walishiba amapange yabo pali nebo ayakunjipaya. mwibelela amampulu yabo ne membu shabo mwifunga imembu shabo pali mwebo, mucifulo cakuba ati balekeni babe abakucimfwa ku cinso cenu. Bombeleni pali bena munshita yenu iyabukashi.

19 ¹yawe alilandile ifi, "kauye kabili kashite umutondo webumba wakwa nakabumba ninshi uli na bakalamba ba bantu kabili nabashimapepo. ²Nolu kauye kuse ya mupokapoka wakwa beni Himomi pa mwishi wa mpongolo yebumba ilyatobeka, kabili kulya eko ukabilishe amashiwi ayo inkoweba. ³landa, "umfweni ishiwi lyakwa yawe, mwemfumu shakwa yuda kabili mwebekashi yeruselemu! yawe wa mabumba, lesa wakwa isreali, alanda ifi, "mona, ndipa kuleta ububi pali iyi incende, kabili noku matwi ya ulionse uumfwako akatutuma. ⁴inkacita ifi pantu nabansha kabili naba fulunganya iyi cende. muli iyi cende balatula amalambo kuli tu lesa tulya ba taishibe. Bena, nefikolwe fyabo, neshamfumu sha kwa yuda nabena bali swishe muli iyino incende no mulopa waba kaele. ⁵Kabili balikulile incende iyitali iyakwa bali kukoca abana baume babo mu mulilo kubati lilamba lyakoca kuli ena - icintu ico ishaebele nangu ukulumbula, nangula icitaingile na mumano yandi. ⁶Eco kanshi, moneni inshiku shikoisa - uku ekulanda kwa kwa yawe lintu iyi incende tayaketwe nakabili ati Toferte, umupokapoka wakwa beni hinomu pantu ukaba mupokapoka wa kwipaulwimo. ⁷muli iyino cende inkacita amapange yakwa yuda na yerusalemu ayakubula ukubomba. nkabalenga bena ukupona kulapanga pamenso ya balwani babo na kukuboko kwa abo abale kabila imyeo shabo. ⁸Nolu nkacita noyu musumba ukanaika kabili ica kulishisha umunsoli, pali onse uulepitapo akapapa no kulisha umunsoli pa finkunka fya uko fyonse. ⁹Nkabalenga bena bakalye imibili shabana babo abaume na banakashi; cila muntu akalya umubili wamina mupalamano wakwe mu macushi na mafya ayo bakabaleta pali bena kuba lwan babo na balekabila imyeo yabo." ¹⁰Nolu ukatobe umutondo mu menso ya baume abo abaile na webo. ¹¹Ulande kuli bena, ' yawe wa mabumba alanda ifi: inkalacita cintu cimo cine kuli aba bantu naku musumba uyu - uku ekulanda kwa kwa yawe - kubati nifilya yeremia atobele umutondo ukwebati tekuti nakabili baciange icituntulu. Abantu bakashiika abamfwa mu Tofere mpaka pekabapakashalapo incende ya fitumbi nafimbi. ¹²Ifi efyo nkacita kuli iyino ncende naku bekashi balimo ulo nacita uno musumba kubati ni Tofere uku ekulanda kwa kwa yawe. ¹³Eco na mayanda ya mu yerusalemu na ya shamfumu shakwa yuda bakesa kuba kubati ni Tofete yonse ama yanda apo pamitenge sha aba bantu abakowela bashishimuna itanda

shonse isha mu mulu no kupongolola umutulo wa cakunwa kuli tulesa tumbi."¹⁴Nolu yeremia abwelele ukufuma ku tofete, uko yawe amutumine ukuyasesema. Aliminine mumbali yalubasa ya ng'anda yakwa yawe no kulanda ku bantu bonse,¹⁵" Yawe wa mabumba, lesa wakwa isreali, alanda ifi, ' moneni, indinokuleta kuli uno musumba kaku mishi ya uko yonse ububi ubo nalanda pali mwebo, pantu nabatalamika imikoshi yabo na kukana ukutesha ku mashiwi yandi."

20

¹Pashihuri umwana umwaume uwakwa shimapepo imere -ali intungulushi nkalamba -alyumfwile Yeremia ale sesema aya amashiwi mu nga'anda iya kwa Yawe. ²Elyo pashihuri alyumine Yeremia kasesema noku mubika mu kampwelu pa mpongolo iya pamulu iyakwa Benyamini mu ng'anda iya kwa Yawe. ³Ca citikile pa bushiku ubwa konkelepo apo pushihuri afumishe Yeremia mu kampwelu. Elintu Yeremia alandile kuli ena, "Yawe takwiya ishina ilyobe Pushihuri, lelo nowebo magore Missabibu. ⁴Pantu Yawe alanda ifi, "lolesha ndi noku ku mpanga icipe ca ku tinisha, weba naba temwikwa abobe, pantu bakawa ku lupanga lwa ba lwani ababo na menso ayobe yakamona ici. Nkapela Yuda yonse mu ku boko kwa mfumu iya kwa Babele. Akaaba cita bunkole mu Babele nmangu akaba sansa ku lupanga. ⁵Ndi noku mupa ubunonshi bonse ubwa musumba uyu ne fyuma ifya uko fyonse ifi peifya mutengo ifya uko na fyonse ifya bucindami bwa shamfumu isha kwa Yuda. Ndi nokubika ifi fintu mu kuboko kwa balwani abobe, nabo baka fipoka. Baka fisenda noku fitwala ku Babele. ⁶Lelo weba pashihuri na bekashi bonse nda iyobe muli nokuya muli bunkole. Uli nokuya ku Babele noku fwila kulya. Weba naba temwikwa bobe bonse ukuntu wa seseme ifintu ifya bufi ba shikwa kulya."⁷"Yawe weba wali mbepele nebo kabili nali kepelwe. Mwalikosa ukuncila nebo elyo mwali nimfishe nebo. Ndi sangukile icakusekwa akasuba konse; onse fye ala mpumya. ⁸Lintu nalanda lyonse, nda kuta nokuma imbila, Ulukakala nobo naushi. Elyo icebo cakwa Yawe cili sangukile pali nebo ica ku njebaula noku pumya nebo cila bushiku. ⁹Nga na landa ati, Nsha katontonkanya pali Yawe na limbi. Nsha kasoselew na kabili mwishina ilyakwe; Elyo cili kubati mulilo mu mutima uwandi, uwiketwe mu mafupa ayandi. Eico ndalwisha ukuba na O lelo nshi cita. ¹⁰Nalyumfwa amangufungufu aya cintinya ukufuma ku bantu abengi aba shinguluka. 'Akasebo! Tuli lingile ukupa akasebo!' Abo aba palamina nebo bala tamba uku mona nga kuti ningafilwa. Limbi kuti ba mupika ubwilye. Nga eflyo kuti twa mucimfya nokucita icilandishi icesu ena. ¹¹Lelo Yawe ali kuli nebo nga icita ica maka eico abo abalemfwaya ukunyi kata nebo bali no kufilwa. Taba kancimfye. Baka lengwa kabe aba ku ncimfya. Bakaba ne nsoni isha bula ukupwa, tacaka labwe. ¹²Lelo Yawe uwa mabumba ula ceceta aba lungami nokumona intontonkanyo no mutima. Leken i mbone ici landushi cenu pali bena pantu nali pela imilimo yanda kuli mwebo. ¹³Imbeni kuli Yawe ! lumbanyeni Yawe pantu ali pususha imweo ya abo aba titikishiwa ukufuma mu kuboko kwaba ncita tubi. ¹⁴Leken i ubushiku lintu na fyelwe bu tipwe. Mwileka ubushiku ubo ba mayo nbandi bamfyele nebo bube ubwaku palwa. ¹⁵Leken i umuntu uwa cinkwileko tata uwandi abe uwakutipwa, uyo uwa landile, 'Umwana umwaume ali fyelwe kuli weba, ukulenga insansa ishikalamba. ¹⁶Leken i ulya muntu abe nge misumba ilya Yawe aonauwile no luse taikwatile, Leken i Omfwe ukulila kwabwa fwilisho mu kutula kwa kasuba, icongo ca bulwi pakati ka kasuba, ¹⁷Pantu taipale nebo mu cisa ca bufyashi ukulengelela mayo uwandi ukuba inindi iyandi icisa cabu fuashi icamitilwe ukutwa lilila. ¹⁸Nindo cili ukuti nafumi mu cisa cabufyashi ku kumona amafya noku kalipwa, pa kuti inshiku shandi shaisushiwamo ne nsoni."

21 ¹Isiwi lyalisile kuli Yeremia ukulekufuma kuli Yawe ulo imfumu Sidekiah atumine Pashihuri umwana umwaume wakwa Makia elo na Sefania umwana umwaume wakwa Maaseya simapepo kuli ena, elo balilandile ukwebati, ²Pandweni amano kuli Yawe palwa fwebo, pakwebati Nebukadinesa imfumu yaku Babele akopange nkondo palifwebo. Limbi Yawe akobombe fyakupapusha pali fwebo, ngamunsita ishapita elo akomulenga ukulekukufuma palifwebo."³Elo Yeremia alilandile kuli bena "Ifi eflyomulekulanda kuli Zedekia, ⁴Yawe, Lesa wakwa Israeli , akolanda ifi: moneni, nko alula bwangu ifipe - fyabulwi ifili mukuboko kwenu, - ifyo mukolwishishako imfumu yaku Babele nabena Kaldi abakomisalila mukati ukulekufuma kunse ya cibumba; Elo nkobakolonganika pakati ka uno musumba. ⁵Elo nebo nemwine nkalwisha ya na mwebo nokuboko ukwakusumbulwa no kuboko ukwa maka, alo no bukali icipyu, nokufulwa ukukalamba. ⁶Elo nkoma abekashi ba uno musumba, bonse umuntu nenama. Bakaffwila mucikuko icakupapisha. ⁷Panuma yaifi - uku ekulanda kwakwa Yawe - Sidekia imfumu yaba Yada, ababomfi bakwe, abantu, naonse uukoshala muli uno musumba panuma yacikuko ulupanga, elo necipowe. Nkofipela fyonse mukuboko kwakwa Nebukadinesa - imfumu yaku. Babele, elo na mukuboko kwa abo abakofwayo mweo wabo. Elo akabepaya no lutwe lwa lupanga. Taka babelele uluse, ukubaleka, nolo ukule kukwata inkumbi. ⁸Elo kuli aba bantu ulekulanda ukwebati, 'Yawe akolanda iti moneni, nkobika bwangu pali mwebo inshila yamweo elo nenshila yamfwa. ⁹Onse uukoikala muli uno musumba akofwa kulupanga, icipowe elo necikuko; lelo onse uukoya nokulekunakila ama Chaldeani ababukile mwebo akoba no mweo. Akabutuka no mweo wakwe. ¹⁰Pakwebati ndifutatikele cinso chandi pali uyu musumba pakwebati mwise ubonaushi elo tekulekuletamo ubusuma - uku ekulanda kwakwa Yawe. Ulipeelwe mumunwe yamfumu yaku Babele elo ako oca, ¹¹Ulwa ng'anda yamfumu yamu Yudea, umfweni kwisiwi lyakwa Yawe. ¹²We ng'anda yakwa Dabidi, Yawe akolanda ukwebati, leteni ubupingushi mu kakelo, Pususheni uyu uwibilwe nokuboko kwa mulwani, nolo ubukali bwandi bukofuma ngomulilo nokoca, elo tapalipo nolo tapalipo nolo umo uwingausimya, pamulandu wamicitile yenu iyakubipa. ¹³Mona, wemwikasi mumupokapoka! ndipekene nawebo , cilibwe capatambalele icicisemo cakwa Yawe- Ndipankene na onse uyu ukolanda ukebati, Ninani akotentemukila kuli fwebo nokutuma?" Nolo ninali akoingila mumayanda yesu? ¹⁴Ndipekenye

icisa cafikitwa fyenu ukumya lukilamwebene - kulanda kwakwa Yawe - elo nkosonteko mulilo mumitengo, elo ukooca conse icausinguluka"

22

¹Ici eco Yawe akolanda, "kabuye mukutentemukile ku nganda ya mfumu ya ku Yuda elo ulekubila ici cebo kulya.

²Kolanda ati, 'imfumu ya ku Yuda, kutika ku cebo cakwa Yawe -webo uyo uwikala pa cipuna ca bufumu bwakwa Dabidi -webo, elo naba bomfi bobo, elo na bantu bobo abao ba koisa ukupitila muli ishi mpongolo. ³Yawe akolanda ici, "Ukocita umulinganya elo no bulungami, elo noyo onse uwibilwe -pususha ena ukufuma mukuboko wa ukomucusha. Mwile ku cusha umwina fyalo uli onse mu calo cenu nolo umwana wa nshiwa uli onse mukamufu mwikalekucita ifyongo ukupongolola umulopa wa bakaele muli iyi ncende. ⁴Elo nga webo icacine ukocita ifi fintu, elo ishamfumu ishikele pa cipuna ca bufumu bwakwa Dabidi bakengila papongolo sha iyi nganda bakoeshu muli celeta elo na pali bakabalwe -ena, ababomfi bakwe, na bantu bakwe! ⁵Lelo nga webo taukotutika kuli ifi fyebo ukufuma kuli nevo ifyo Nebo nali kubilisha uku e kulanda kwakwa Yawe -elo iyi nganda ya bufumu ili no kwisa kanaika." ⁶Elyo Yawe akolanda ici palwa nganda ya mfumu ya ku Yuda, "Webo uli kubati Gileadi, nolo kubati panuma wa ku Lebanoni kuli nevo. Lelo Nebo nko mibwesha mwebo mu matololo, mimishi iya kubula abakoikalamo. ⁷Elo Nebo nkomwimishi aba kumonaula ku kwisa kwimina mwebo! Abaume ne fyanso fyabo bakale kuputulako ifya bune ukufuma ku imiti yobe iya mikedari elo ukuleka yena ikoponena mu mulilo. ⁸Elo inko ishingil shikale kupita pali uyu musiumba, Cila muntu akale kulanda ku ukokongapo ati, "Nindo Yawe acitile muli iyi nshila ukulungatana uyu musumba wa maka?" ⁹Elo abambi bakalekwashuka, ati "pakweba ati bali lisulile icipangano cakwa Yawe Lesa wabo no kukomtamina panshi kuli tu lesa tumbi no kulekushishimuna twena." ¹⁰Mwilekulila pali umo uyo ufwile nolo ukolosha ena; lelo mulekulilishika pali ena uyo ukoya; pakuba ati lakatale ku bweluluka elo no kumona icalo ica cifyaliwa cakwa nakabili. ¹¹Elo Yawe akolanda ici palwa Yehohazi umwana mwaume wakwa Josiya imfumu yaku Yuda, uyo wali kuteka mu cifulo cakwa Josiya wishi, Ena aliile ukufuma muli iyi ncende elo takabweluluke. ¹²Akofwila kulya mu ncende uko bamusungilo muli bunkole, elo ena takatale ku mona ici calo nakabili. ¹³Kalanda kuli ena uyo ukolila inganda yakwe mukukana ba mubulungami, imiputule yakwe iya pamulu mukukana ba mu mulinganya, uyo ukolenga umwina mupalamano wakwe ukula kumubombela ena ukwa kubula akantu elo takomupako amalipilo yakwe; ¹⁴Akolanda, "Nebo nkoikulila ne mwine nganda ii kalamba ne miputule ya pomulu iya kuibela. Elo akaputula insolokoto ishikalamba pali iyi, elo akuipopela na mikedari, elo akoishingula iya kukashika. ¹⁵Bushe ifi fikolenga webo imfumu isuma, ukuti webo wa likufwaya ukukwata mbao sha mu Kedari? Bushe ba wiso nabo tabali kulya nokunwa, lelo ukucita umulinganya elo nobulungami? Elo ifintu fyalyendele bwino pali ena.

¹⁶Alikupingula mu lubali lwa ba kucula balikubabila Elo cali icabune. Bushe ici tacikopilibula ku kwishiba nevo? uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁷Lelo takuliko kantu nelokamo menso yenu elo no mutima kanofye ukusakamana pa bunonshi bwa bufumfutungu bwenu elo napa kupongolola umulopa wa bakaele, pa kulekucita umutitikisha no kushonaula bambi.

¹⁸Eico ifi efyo Yawe akolanda pali Yohoyakimu umwana mwaume wakwa YOSHIA, imfumu yaku Yuda; Bena taba kamuloosha ena, bakolanda ati, 'kalanda, ndume yandi! nolo kalanda nkanshi yandi! Bena taba kamuloosha ena, na kulalanda ati, 'kalanda, shikulu nolo kalanda, mulopwe! ¹⁹Akoshikwa ngo kushikwakwa mpunda ukutanishiwa elo ukuposwa kunse ukucila impongolo sha mu Yelusemu. ²⁰Kabuye pamulu wa mpili mu Lebanoni elo kabilikisha.

Ulekusansula ishiwi lyobe mu Bashani. Ulekubilikisha ukufuma ku mpili sha Abarimu, pantu bonse ababiyo bakonaulwa.

²¹Nebo nalikulanda kuli webo ulo webo wali mu mutelwe lelo wali landile, "Nebo nsha lekukutika; ishi shali nintambi shobe ukutulafye ku busepela bobo pakuti webo taukokutika kwishiwi lyandi. ²²Umwela ukofumyapo ba kacema bebo bonse, elo ifibusa fyobe fikoingila muli bunkole. Nolo webo icine cine akoisa kuba nensoni elo uwakukankambwa pa micilile yobe yonse iyabubifi. ²³Mwebo abo bakoikala mu Lebanone; abo bali mu cinsa mu fikulwa fya mikedari, ifyo webo ukabelelwa ubulanda ulo ubukali bwa kupapa bukoiasa pali webo ubukali kubati nibulya uwa kwanamayo uli mukupapa. ²⁴"Nga nevo nkoba nomweo -uku kulanda kwakwa Yawe -nangulafye webo, Yohiachini umwana mwaume wa kwa Yohoyakimu, imfumu ya ku Yuda, pali ne nindaminwe pa munwe wandi uwa kukulyo, kuli nalepaula webo.

²⁵Ndipele webo mu kuboko kwa abo abakofwaya umweo obe elo na kucinsu ca abo webo ukotina, nolofye ku kubokio yakwa Nebukatinesa imfumu yaku Babiloni na bena kaldi. ²⁶Nkoposa webo elo na noko uwakufwele mu calo cimbi, icalo uko webo tawafyalilwe, elo kulya webo ukofwa. ²⁷Palwa ici calo uko bali nokufwaya ukubwelulukila tabali labakabwelemo kuno. ²⁸Bushe ici cipe cakonolwa elo icipe ica kutobaika? Bushe uyu muntu Yehoiakim mupika uyo uu ushi kosekesha nolo umo? Nindo baposele ena elo nolupwa lwakwe kunse, elo bali poselwe kunse mu calo ico bashaishibile. ²⁹We calo, we calo, we calo! kutika ku cebo cakwa Yawe! Yawe akolanda ici, 'kolemba palwa uyu muntu Yehoiakim; Ali nokuba ingumba. ³⁰Taka lekufutuka munshita sha nshiku shakwe, elo takuli nolo umo pa lupwa lwakwe ukokwanisha ukulwekutunguluka nolo ukesa mukulekwikala nakabili ukulekutwa lilila pacipuna ca bufumu bwakwa Dabidi elo nokulekuteka pali Yuda yonse."

23

¹"Kalanda kuli bakacema abakonaula no kusalanganya impanga shanu mulemfwe wandi -uku kalanda kwakwa Yawe."

²Eco Yawe, Lesa wakwa Isrewali, alilandile ici pa lwa bakucema abakocema abantu bakwe, ;;mulisange nge umukuni wandi no kushitamfisha kumbi Tamukoshangwa iyo kanshi ndi no kumilimuna pa fya bubifi ifyo mucitile -uku kulanda kwakwa Yawe. ³Nebowine nakolonganyika abashalako aba mu mukumi wandi ukutula ku mpanga shonse uko

nabatamfishe, kabili nkababweseshu ku cifuli cakumema, uko bakatwalisha no kufula. ⁴Elo nkenya baka cema pali bena abakubacema kanshi tabakalekutina nakabili nangu kusalanganishiwa. Tapakabulilepo nangu imo pali shena -uku kulanda kwakwa Yawe. ⁵Mona nshiku shikoisa uku kulanda kwakwa Yawe -ulo nkemisha Dabidi umusambo wakulungama. Ali no kuteka kubati ni mfumu ali nokucita kulungama mu calo. ⁶Mu nshiku shakwe Yuda akapololwa, na Isreali akekala mu kucingililwa. Elo ili a shina kuli ilyo aketwa Yawe ekulungama kwesu. ⁷Eco mona, nshiku shikoisa -uku kulanda kwakwa Yawe -ulo tabakalande nakabili ulu Yawe ali uwa mweo, uwaletele abantu bakwa Isrewali ukubananika ukutula ku mpanga ya Egupti. ⁸Lubali lumbi bakalanda, ulu Yawe ali uwamweo, uwabaninikile no kutungulula ukubweshu indupwa sha ba nganda yakwa Isreali ukutula ku kapinda ka kukuso naku mpanga yonse uko batamfishiwe. Elo bakalakwikele mu calo yabo. ⁹Ulu ba kasesema, umuntima wandi ulilepukile muli nebo na mafupa yandi yonse yalitutumine, naisakuba kubati mwaume uukolelwe, kubati umwaume untu umwangaqshi unashishe, pa mulandu wakwa Yawe ne fyebo fyakwe ifya kushila. Pantu icalo ciliswilemo abacende. ¹⁰Pa mulandu wa ifi icalo cilyumine imilemfwe ya mu matololo ilyumine. Utushila twa aba bakasesema twa bubifi; amaka yabo tayakobomfiwa mu musango uwa kulungama. ¹¹Ico bonse kasesema na shima pepo baba abaseshi ndisangile no bubifi bwabo mu munganda yandi -uku kulanda kwakwa Yawe. Kanshi inshila yabo ikaba icifulo icakutelela umwakufita. ¹²Bakasunkilishiwa pali bena mu mwana wa kukandwa kwabo -uku kulanda kwakwa Yawe. ¹³Pantu ndimwene ba kasesema mu Samaria bakocita icakuseleusha; Balisesemene muli Baali nokutungulula abantu bandi Isreali ukubalubansha. ¹⁴Muli ba kasesema mu Yelusalemu ndimwene ifintu ifyamakankamike; Bakocita ubucende no kwenda mu kulufya. Bakokosha amaboko ya bancita tubi; Takuli kulufya umo uukobwele ukufuma ku micitile yakwe iya bubifi; Bonse balishile kuba kubati ni sodomu kuli nebo kabili nabekashi ba uko kubati ni ¹⁵Gomora. "Eco kanshi Yawe wa milalo alanda ici palwa ba kasesema, "lolesha, ndi no kubalenga ukulya amalulu no kunwa amenshi ya sumu, ico ubusenshi bulifumine ukutula kuli ba kasesema baku Yelusalemu ukuya ku mpanga yonse" ¹⁶Yawe wa milalo alandile ici, "mwikutika ku fyebo fya ba kasesema abakosesema kuli mwebo. Balyalwile mwebo! Bakobilisha icimonwa ukutula mu mano yabo, tekutula mu kanwa kakwa Yawe. ¹⁷Bakolanda lyonse lyonse kuli abo abashancindika, "Yawe akotila ku kaba umutende kuli mwebo. "Ico onse uukoenda mu bumankonso bwa mitima wakwe akolanda ati, "ubusanso tabwakeke pali mwebo. ¹⁸Pantu ninani uwaminine mu cilye ca kukumanina mo cakwa Yawe? Ninani amwene no kukutika icebo cakwe? Ninani ateyamikile ku cebo cakwe no kukutika? ¹⁹Mona, kuli ibimbi ilikoisa ukutula kuli Yawe! icipyu cakwe cikafuma, inkunta yakwe ikoshundashunda. cikoshundashunda ukushinguluka pa mitwe ya ba babifi. ²⁰Ubukali bwakwa Yawe tabwakabweluluke mpaka fye cikafikilishu no kulenga ukufilisha kwa mapenge muli no kwishiba ici. ²¹Nshabatumine aba ba kasesema. Balishile kumonekela fye. Nshalandile ifili fyonse kuli bena, lelo balisesemene abene. ²²Pantu nga baliminine mu cilye cakukumaninamo candi, nga balilengele abantu bandi ukutika ku cebo candi; nga balikubalenga ukubulela ukufuma ku fyebo fyabo ifya bubifi ne micitile yabipa. ²³Bushe ndi Lesa wa mupepi fye -uku kulanda kwakwa Yawe -kabili nshili Lesa wa patali? ²⁴Bushe kuli uwingabelama mucifulo ica mu bumfisolu pakuti nshimumwene? -uku kulanda kwakwa Yawe -kabili bushe nshisusha imyulu ne sonde? -uku kulanda kwakwa Yawe. ²⁵Ndikutile fintu ba kasesema balandile, abo abali mu kusesema ukulufya mwishina lyandi, Batile, "Ndilotele! ndilotele! ²⁶Bushe cikafika ku nshita, ndo, kasesema mwe kasesema ubufi ukutula mu mano yabo, na abo abasesema ukutula ku bufi bwa mutima yabo? ²⁷Bakopangapo ukulenga abantu bandi ukulaba ishina lyandi ku filoto fintu balondolola, cila umo ku mwina mupalamano wakwe, kubati fikolwe fyabo fyalabile inshina lyandi mwi shina Itakwa Baali. ²⁸Kasesema uukweta iciloto lekeni alondolole iciloto lelo kuli uyo nandileko ifintu fimo lekeni alande icebo candi cishinka cishinka. bushe imisungu ili na ndo iyakucita ku ngano? -uku kulanda kwakwa Yawe ²⁹-Bushe icebo candi tacaba ngo mulilo? uku kulanda kwakwa Yawe -kabili kubati ni nando iitobaula icilibwe mu tupimfya tupimfya? ³⁰Eco mona, ndyalukile ba kasesema -uku kulanda kwakwa Yawe -onse uwiba ifyebo ukufuma ku muntu munankwe no kutila fifumine kuli nebo. ³¹Nona, ndyalukile ba kasesema -uku kulanda kufakwa Yawe -abakubomfya indimi shabo ku kuseseme fisemo. ³²Mona, ndyalukile bakasesema abakolota mukufutika -uku kulanda kwakwa Yawe -kabili ulu bafilondolola na muli iyi inshila balufya abantu bandi kufya kufutika kwabo no kutakisha ndibalukile, ico nshabatumine nangula kubapela amakambisho kanshi tabakanfwe aba bantu nangu pamo ukiu kulanda kwakwa Yawe. ³³Ulu aba bantu nangu kasesema, nangu shima pepo akwipusha, "Ndindo icisendo cakwa Yawe? ule kulanda kuli bena, "Nimwebo cisendo Yawe. ³⁴Pakuti kasesema, Shima pepo, na bantu abakotila, ici cisenda cakwa Yawe, Nkakanda ulyo muntu naba nganda yakwe. ³⁵Mukokonyapo ukulanda, cila muntu ku mwina mupalamano wakwe na cila mwaume kuli wabo, findo Yawe ayasukile? kabnili findo Yawe alandile? ³⁶Lelo tamulingile ukutwalilila ukulanda palwa cisendo cakwa Yawe; ico icisendo ca muntu no muntu cebo cakwe, kabili mulipotenye ifyebo fyakwa Lesa wa mweo, Yawe wa milalo, Lesa wesu. ³⁷Ifi efintu mulekulanda kulii kasesema, "bwasuko ndo buntu Yawe amipele? nangu nindo Yawe alandile? ³⁸Lelo nga mwatila, icisenda cakwa Yawe, ifi efintu Yawe alanda; pantu ulilandile ifi fyebo, "icisendo cakwa Yawe; ulu natumine kuli webo, ukutula, "tawakalanda, "icisendo cakwa Yawe, ³⁹"Eco kanshi, moneni, ndi no kumusenda no ku miposa ukufuma kuli nebo pamo no musumba untu namipele ne fikolwe fyenu. ⁴⁰Elo nkabila nsoni no musalula umuyayaya pali mwebo ifishakalabwe."

24 ¹Yawe alinangile ifintu fimo, moneni, imiseke itili iyalimo amakunyu yalitekelwe ku menso ya ng'anda yakwa yawe (ici amonwa calicitikile panuma Nebukadnesari, imfumu yaku Babele apitile muli bunkole yehoyakini umwana mwaume wakwa yehoyakimu, imfumu yakwa yuda, bacilolo bakwa yuda, bakabawa nabakafula wafyela ukufuma ku yerusalemu nokubaleta ku babele). ²Umuseke umo mwali amakunyu ayabune sana, kubaili ni yalya ayabalilapo ukupya

lelo umbi umuseke mwali amakunyu ayabuti sana icakweba ati teti yalikwe. ³yawe alilandile kuli ne ati, " Findo wabona, yeremia?" Nalyebele ati, " Amakunyu. Amakunyu ayabune sana namakunyu ayabuti sana icakweba ati tekuti yalikwe." "Elo icebo cakwa yawe clishile kuli nebo, ukweba ati. " ⁵yawe, Lesa wakwa isreali, aebele ati: Nkalolesha pambutushi shakwa yuda kuku bawamisha, kubati ni aya yene amakunyu ayabune, imbutushi isho natuma ukufuma kuli cino cifulo ukuya kubena kaldi. ⁶Nkalosha amenso yandi pali bena kubacitile fya bune no kubabwesha kuli cino calo. Nkabakuula, takuli kubabangalola iyoo. Nkabalinda kabili takuli kubanakula. ⁷Eco nkabapele umutima wakunjishiba, pantu ndi yawe. Bakaba abantu bandi nandibo nkaba lesa wabo, eco bakapilibukila kuli nebo no mutima wabo onse. ⁸Lelo kubati mukunyu ayabubi sana icakweba ati teti bayalye ifi efyo yawe alanda ifi efyo nkalita kuli sedekia, imfumu yakwa yuda, pamo nabafilolo bakwe, nakuli bonse abashala mu yerusalemu abashala muli cicalo nangu ukuya mu kwikala muca ca egupti. ⁹Nkabapilibwila mucintu cino icakutinya, ubusanso, mu menso yamabufumu yonse aya pano pesonde, icamusebanya kabili icakulandilapo amapinda, amanshoko, na masele mufifulo monse umo nali nokubatwalaika. ¹⁰Nkatume canso, icipowe, ne cifulo kuli bena, mpaka fye bakonaulwe ukufuma mucalo ico nebo napele kuli bena nakufikolwe fyabo."

25

¹Ici ecebo caishile kuli yeremia pali bonse abantu bakwa yuda. Caishile mumwaka walenga cine uwakwa yohakimu umwana mwaume wakwa yosia imfumu yaba yuda cali mu mwaka wakubalilapo uwakwa nebukadnesari imfumu yamu babele, ²Yeremia kasesema alibilishe ifi kuli bonse abantu bakwa yuda ba bonse abekashi bamu yerusalemu. ³Alandile ati, "pamyaka amakumi yabili na itatu, ukufuma mu mwaka walenga ikumi limo na itatu iyakwa yosia umwana mwaume wakwa Amoni, imfumu yaba yuda ukufika buno bushiku, ifyebo fyakwa yawe fyalikwisa kuli nebo kabili nalikulanda kuli mwebo libili libili, lelo tamwalikumfwa. ⁴Yawe autumine bonse ababofi bakwe ba kasesema kuli mwebo libili, lelo tamwaufwile nangula ukwalula ukutwi mukumfwa. ⁵Aba bakasesema balilandile ati, Lekeneni umuntu no muntu afume kunshila yakwe lyabubifi kabili na mububi bwamititile yakwe no kubwela kucalo ico yawe apele mushita shakale kufikolwe fyenu nakuli mwebo, nge cabupe camuyayaya. ⁶Kanshi mwilakukonka utulubi no ku tushinshimuna nangula ukekututukamina, kabili mwimufisha imilimo ya maboko yenu pakuti takamuiletelele. ⁷Lelo tamwaufwile kuli nebo uku elulanda kwa kwa yawe kashi webo alisonsombe nemilimo yamaboko yenu mu kucita ifyabubi kuli mwebo mwebene. ⁸Ico yawe wa milalo alanda ifi, "pamulandu tamwaufwile kufyebo fyandi, ⁹Mona ndimupepi nokutuma icipope kuku kolonganika abantu na bantu abakukapinda kuku kuso uku ekulanda kwa kwa yawe na nebukadnesari umubofi wandi imfumu yaku babele kabili no kubaleta muli ici calo na bekashi baciko, napili shonse inko shakushinguluka. ico inkabapatula kukonaulwa. Nkabashingula ifyakutinya na icinto icakutomonta, kabili nobonaushi ubutapwa. ¹⁰Nebo nkabika mpela ku ciunda cakusekelela ne ciunda ca kwanga, iciunda cakwa shibwina ne ciunda cakwa nabwina iciunda lya mpela no lubuto lwa nyali. ¹¹Elo ici conse icalo cikesa kuba cibolya kabili icakutinya na ishe inko shikesa kubombela imfumu ya babele pa myaka amakumi cine lubali. ¹²Elo cikesa kucitika ulu imyaka amakumi cine lubali nishi yali pwile, ukuti nebo nkesa kukanda imfumu ya babele ne nko, icalo ca chalde - uku ekulanda kwakwa yawe pa membu shabo no kucilenga ici ukukana leka ukukankamwa. ¹³Elo nebo nkesa nkatwalililafye calo fyonse ifyebo ifyo nalandile na fyonse ifya lembelwe mulici icitabo ico yeremia aseseme palwa nko shonse. ¹⁴Pantu nakabili shimbi inko isuingi ne imfumu ishikalamba shkapanga abasha ukufuma mulishi inko. Nebo inka ba lambula bena paficitwa fyabo nemilimo ya maboko yabo ¹⁵Ico yawe, Lesa wa kwa isreali, alandile ifi kuli nebo, "Bula ulu ulukombo ulwa bukali bwa mwangashi ukufuma ulwa mukuboko kwandi no kulenga shonse inko isho nebo nkokutumako ukunwa. ¹⁶Eico bena bakanwa kabili elo shikatalantanta kabili bakaba abakupena pacinso ca lupanga ukuti nebo ndikutumine pali bena. ¹⁷Kanshi nebo nalibulile ulukombo ukufuma muminwe ya kwa yawe kabili nali lengele inko shonse uko yawe atumine ukunwamo: ¹⁸Yerusalemu, imisumba ya mu yuda ne sha mfumu shakwe naba cilolo kuku babweshesha mukonaulwa kabili fimo ifikotinya, kabili mucitu icakuitomonta ne cikotipwila ngefyo bena bali pali buno bushiku. ¹⁹Shimbi inko nasho shalinwinemo: Pharao imfumu yaku Egyupti na babofi bakwe; bacilolo bakwe na bonse abantu bakwe; ²⁰Bonse abantu abasankana ifishilano na shonse imfumu sha mucalo ca Usi; shonse imfumu shamu calo ca filista - Asukeloni; Gsa;Ekroni na ba shalapo baku Ashidodi; ²¹Edumu na Moabu na bantu baku Ammoni; ²²Imfumu shaku Turi ne shaku sidoni imfumu u shonse isha ku lulamba lubali lwa bamba, ²³Dedani, Tema na Busi na bonse bamo aba beya umushishi mu mbali ya mitwe yabo nabo balinwinemo. ²⁴Shonse imfumu shaku Aabia na shonse imfumu sha bantu basankana ifishilano abekala mu matololo; ²⁵Shonse imfumu shaku Simri, shonse imfumu shaku Elamu na shonse imfumu shaku medesi; ²⁶Shonse imfumu shaku kukapinda kaku kulyo, shimo ishapalamina na shimo ishaba ukutali cila umo na umo ne ndimi yakwe na yonse amabumfumu ya pesonde ayaba pacalo bonse fye balinwine ku lukombo ukufuma ku minwe ya kwa yawe, mukelekelesha, imfumu ya babele nayo ikanwa ukufuma kuli lulya ulukombo. ²⁷Yawe alilandile kuli nebo, "Nomba ufwile ukulanda kuli bena ati, 'yawe wamilalo, lesa wakwa isreali, akolanda ifi: nwa noku kolwa, elo uluke wa panshi kabili wiinina kuntanshi ya lupanga ulu nebo nkotuma apli mwebo. ²⁸Elo ici cikacitika nga bakana ukubula ulukombo ukufuma mu minwe yobe ku kanwa, ukulanda kuli bena ati yawe wamilalo alanda ifi mwebo mufwile fye ukunwamo. ²⁹Eico mona nebo ndi pakuleta ifyobubi pa musumba uwitwa peshina lyandi bushe mwebo mwebene kuti mwaba abakaele kufyakumukanda! tamwakabe abakakulwa eico nebo nkoita ulupangapabekashi bonse aba calo uku ekulanda kwa kwa yawe wamilalo; ³⁰Ufwile ukusesema fyonse fi ifyebo kuli bena, kabili nokulanda kuli bena ati, yawe akobuluma ukufuma pa mulu kabili akabilikisha ne shiwi lyakwe ukufuma mucende yakwe iya mushilo kabili

akabuluma mumaka mwicinka lyakwe kabili akabilikisha, kubati nyabo abalenyataula imyangashi pali bonse abekala pa calo. ³¹Iciunda cabulwi cikofwika mukupwa kwa calo ico yawe aleta ifyaku shinina nko kabili aleta ubupingushi pali onse umuntunse, kabili na bamo ababi fi baka bikwa kulupanga uku ekulanda kwa kwa yawe; ³²Yawe wamilalo alyebele ifi, "mona, ubonaushi bukoya ukufuma nko ukuya mu nko, kabili icipupu icikalamba cikatendekela ukutali kuntashi ya calo. ³³Elo abo abaipa iwe kuli yawe palibulya ubushiku bakufulilako ukufuma kumpela imo iya calo ukufika kuinakwe; Bushe tabakaloshiwe, ukukolonganikwa, nangula ukubashika. bena bakaba kubati mafisho pamulu wa mushili. ³⁴Welesheni, Bakacema, no kubilikisha kuku mwafwa! kulunganeni mulukungu imwe mwentungulushi shamukuni, Eico ishiku shakwipiwa shlifikile; imwe mukasalangana ulo mukanwa kubati ibumba iyabune. ³⁵Takwakabe ukwakufisama ukwa ba kacema, takwakabe ukufyuka kwa ntungulushi sha mukunyu; ³⁶umfwa ukulila kwa bakacema ne misowa yantungulushi sha mukuni, ico yawe akonaula imilefwe yabo. ³⁷Eco umutende wa mulemfwe ukaba uwaonaulwa pamulandu wa bukali bwa ka yawe ubwakutinya. ³⁸Kubati musepela wa nkalamo, iyishile icilindi caiko, ico icalo cabo cikesa kuba cakutinya pamulandu wa bukali waba kucitikisha pamulandu wa cipyu cabukali bwakwe.

26

¹Mukutendeka kwa bufumu bwakwa Yehoyakimu umwanamwaume wakwa Yoshia, icebo ici califumine kuli Yawe, ukwebati, ²Yawe alandefi: Iminina mulubansa lwa ng'anda yandi nokuulanda kubamumusumba yonse yakwa Yuda abesa mukushinshi muna mu ng'anda yandi. Bila ifyebo fyonse ifyo nkukonkomeshe ukulanda kuli bena. wishako icebo nangucimo! ³Nalimo icibakweti umuntu onse akapilibuka ukufuma kumibele yakwe iyabubi, eco nkalangulukapo pafya busanso ubo nkopekanya ukuleta pali bena pamulandu wa micitile yabo iyabufi. ⁴Eco ufwise ukule ukulanda kuli bena ati, 'Yawe alandefi: ngatamwakomfwe kuli nebo kukwenda mu malango yandi ayo nabikile ku cinso cenu- ⁵ngatamwaumfwe ku fyebo fya babomfi bandi bakasesema abo nalimukutuma lyonselyonse kuli mwebo - lelo tamwaumfwile- ⁶Elo nkalenga ing'anda ino ukuba nga shilo; Nkalenga umusumba uyu ukuba itipu kumenso yanko shonse isha pesonde. ⁷Ba shimapepo, bakasesema, nabantu bonse balyumfwile Yarema akobishe fifyebo mu ng'anda yakwa Yawe. ⁸Ulo Yarema apwishishe ukulanda fyonse ifyo Yawe amukambisho kulanda kubantu bonse elo bashimapepo, bakasesema, nabantu bonse balimufyambatile nokweba ati "ukufwa kwena ukofwa! ⁹Nindo wasesemena mwishuna lyakwa Yawe kabili nokulanda ati iyi ng'anda ikaba kubati ni shilo elo noyu musumba ukaluke cibolya, umwakubula abekashi?" Ico abantu bonse balikontene ukwalukila Yarema mu ng'anda yakwa Yawe. ¹⁰Elo ba cilolo bakwa Yuda balyumfwile aya mashiwi kabili balininikile ukufuma mu ng'anda ya mfumu ukuyaku ng'anda yakwa Yawe. Baikalile lwaku mwinshi pa mpongolo ipya iya ng'anda yakwa Yawe. ¹¹Bashimapepo naba kasesema balilandile kuli ba cilolo nakubantu bonse. Balilandile ati, "cililungeme uyu muntu ukufwa, pantu aliisesemene pali uno musumba, ngefyo mwayumfwilile mumatwi yenu!" ¹²Eco Yarema alilandile naba cilolo bonse naba bantu bonse nokwebati, "Yawe alintumine ukwine ukwisa kusesemena pali iyi ng'anda no musumba uyu, kukulanda ifyebo fyonse ifyo mumfwile. ¹³Eco nomba, wamyeni imibele yenu nemicitile yenu, nokumfwa kwi shiwi lyakwa Yawe Lesa wenu pakwebati akamilangulukile pafya busanso ifyo apanga pali mwebo. ¹⁴Nebo nemwine- ndolesheni-ndimuminwe yenu. citeni kuli nebo icabune kabili icakulungama ku menso yenu. ¹⁵Nomba mufwile ukwishiba icine cakwebati ngamukonjipaya, ninshi mukoleta umulopa wakaele pali mwebene napa musumba uyu nabekashi bauko, pantu mu cine Yawe alintumine kuli mwebo mukulanda ifyebo fyonse fi mumatwi yenu. ¹⁶Elo ba cilolo nabantu bonse balilandile kuli ba shimapepo naba kasesema ati, "taciweme uyu muntu ukufwa, pantu alilandile ifintu kuli fwebo mwishima lyakwa Yawe Lesa wesu." ¹⁷Elo abaume ukufuma mubakalamba bamu calo baliminine nokulanda kulukuta lonse ulwa bantu. ¹⁸Balilandile ati, "Mika waku Moresheti alimukusesema mu nshiku shakwa Hezekia imfumu yaku Yuda. alimukulanda ku bantu bonse abamu Yuda nokwebati, Yawe wa milalo alandefi: Sione akaluka icilime, Yerusalemu akaluka umwina wafitantala, no lupili lwe tempele lukaluka umushitu. ¹⁹Bushe Hesekeia imfumu yaku Yuda nabonse abena Yuda balimwipaile? Bushe tatinine Yawe nokuicefya ku cinso cakwa Yawe pakwebati Yawe abalangulukile palwa bubi ubo apangile pali bena? bushe fwebo tukoiletelela ububi ubukulu pa myeo yesu fwebene? ²⁰Nomba kwali umuntu naumbi uwasesemene mwishina lyakwa Yawe- Uria umwana mwaume wakwa shemaya ukufuma mu Kiriati Yearimu- nao alisesemene pali uno musumba nacino calo, ukusuminisha ku fyebo fyonse ifya Yeremia. ²¹Nomba ulo imfumu Yehoyakimu nabashilika bakwe bonse naba cilolo baumfwile icebo cakwe, elo imfumu yafwaile ukumwipya, nomba Uria alyumfwile kabili alitinine, eco alibutukile nokuya ku Egupti. ²²Elo imfumu Yehoyakimu yalikumine abantu ku Egupti- Elnatani umwana mwaume wakwa Akibore nabaume bakuya nankwe ku Egupti mukukonkela Uria. ²³Balisendele Uria ukumufumya mu Egupti kabili balimulete ku mfumu Yehoyakimu. Elo Yehoyakimu amwipaile no lupanga nokuposa icitumbi cakwe ku nshishi shoba bantu bafye fye. ²⁴Lelo ukuboko kwakwa Ahikamu umwana mwaume wakwa shafani kwali kuli Yeremai, eco tapelwe mumaboko yabntu ukwebati bamwipaye.

27

¹Mukutendeka kwabuteko bwakwa sidekia umwana mwaume wakwa yoshia, imfumu yakwa yuda, ici cebo calishile kuli yeremia ukufuma kuli yawe. ²Ifi efyo yawe alandile kuli nebo ati " Ilipangile inshinga ne koli lyabe ubike napa makoshi obe. ³Elo ufutume ukuya ku mfumu yaku Edomu, imfumu yaku Moabu, nemfumu yabautu bakwa Amone imfumu yaku Turi, naku mfumu yaku Sidone. Utumine muminwe yankombe sha shamfumu abo abaisa ku yerusalemu kuli sidekia imfumu yakwa yuda. ⁴Ubapele fipope fyapali bashikulwibo no kweba ati yawe wa milalo, lesa wakwa isreali, alande fi: Ifi elyo mufwile ukulanda kuli bashikulwinwe; ⁵Nebo nalipangile icalo kumaka ayengi kabili kukuboko kwandi

ukwakusumbulwa. kabili nali pangile abantu ne nama pa calo, no kupela kuli uyo onse uwa kulungama mu menso yandi. ⁶Kashi nomba, nebo nemwine nkoopela ifi fyonse fyalo mukuboko kwakwa Nebukadnesari, imfumu ya ku Babele, umubomfi wandi. Kabili nkapela fyonse ifyamweo ifya mumpanga kukuleku mubombela. ⁷Kanshi inko shonse shikale kumubombela, umwana wakwe umwaume, no mwishikulu wakwe umwaume mpaka ikafike inshita ya calo ici. Elo inko ishingini ne shamfumu ishikata shikamucimfya. ⁸Efyo inko na mabufumu abata kabombele Nebukadnesari imfumu yaku babele, nabatakabike umukoshi: wabo mwi samba lyekoli lya mfumu yaku babele nkakanda ulu luko ku lupanga, kucipowe kabili nakucikuko - ifi efyo yawe alanda mpaka fye nkaconaule kukutako kwakwe. ⁹Eco kanshi mwiumfwa kuli bakasesema benu, bakabuka benu, bakalota benu, nabakapendula noku myeba ati, ' Mwilekubombela imfumu yaku babele.' ¹⁰Pantu bakomisesemena ifya bufi ukweba ati bamileke muye ukutali ukufuma mufyalo fyenu, pantu nkamitwala ukutali, kabili mukafwa. ¹¹Lelo uluko ulu ulukabika umukoshi waluko mwisamba lyekoli lyamfumu yaku babele no kuibombela, nkalusuminisha ukutusha mucalo ca luko - ifi efyo yawe alanda - kabili bkalekulima mo nokukulamo imishi yabo. ¹²Efyo nalandile kuli sidekia imfumu yakwa yuda nokumweba aya mashiwi. " Bikenimikoshi yenu mwisamba lyekoli lya mfumu yaku babele noku nokuibombela na bantu baiko kabili mukaba no mweo. ¹³Nindo mwingafwila - mwebo na bantu benu ku lupanga, icipowe nakucikuko,, fyekefyo nalandile palwa nko shikana ukubombela imfumu yaku babele? ¹⁴Mwiumfwa ku mashiwi yaku bakasesema abalanda kuli mwebo no kumyeba ati, Mwibombela imfumu yaku babele; pantu bakomisesemena ifyabufi. ¹⁵Pantu nebo ntatatumapo - ifi efyo yawe alanda pantu bakasesema ifyabufi mwishina lyandi pakweba ati mitamfye nokuya kukuloba, bonse mwebo nabakasesema benu abakasesema kuli mwebo. ¹⁶Nalibilishe fi kuli bashimapepo nku bantu bonse nokweba ati, " Yawe alanda ati: Mwiumfwa ku mashiwi yakubakasesema benu abasesema kuli mwebo no kweba ati, ' Boneni: ifi ifya mung'anda yakwa yawe nomba bakofibwesha ukufuma ku babele: Bakasesema ifyabufi kuli mwebo. ¹⁷Mwikutikako kuli bena, mufwile fye mubombele imfumu yaku babele nokuba nomweo. Nindo uyu musumba ungasangukile cibolya? ¹⁸Ngacakweba ati niba kasesema, kabili naline nge cebo cakwa yawe calisa kuli bena, lekeni bapapate kuli yawe wa milalo ukutatuma ku babelele ifipe ifishele mu ng'anda yakwe, ing'anda yamfumu yabena yuda na yerusalemu. ¹⁹Yawe wa milalo alandefi palwa ncheshi, icisali icikulu icaishibwa ati " ichishiba" nesamba lyaciko nefipe fimbi ifyashala muli uyumusumba. ²⁰Ifipe ifyo Nebukadnesari imfumu yaku babele atasendele ulu atwele yekonia umwana mwaume wakwa yehoyakimu, imfumu yakwa yuda muli bunkole ukufuma ku yerusalemu ukuya ku babele pamo fye nabonse bashi mucindikwa bakwa yuda na yerusalemu. ²¹Yawe wa milalo, Lesa waka isreali, alandefi palwa tipe filya fyashala mung'anda yakwa yawe, ing'anda yamfumu yakwa yuda na yerusalemu, ²²ifikaletwa ku babele, kabili fikekala kulya kwine mpakano bushiku napinga ukufishila uku ekulanda kwa kwa yawe elo nkafininika no fufibwesha kuli cino cifulo."

28

¹Cena cacitikile muli ulya mwaka, mukutendeka kwa kuteka kwa Sedekia imfumu yaku Yuda, mu mwaka walenga ine kabili mu mwenshi walenga isano. Hanania. umwana mwaume wa kwa Assuri kasesema, uyo wafumine ku Gibeoni, alilandile kuli nebo mu ng'anda ya kwa Yawe pa menso yabashimapepo na bonse abantu. Ena alyebele ati, ²Yawe wamilalo, Lesa wa kwa Israeli, alyebele ifi: Nebo ndikonfawile ikoli ilyabika nemfumu ya ku Babele³Mu myaka fye ibili nebo nkabwesha kuli ici calo fyonse ifipe ifya mu ng'anda ya kwa Yawe ifyo Nebukadnesari imfumu ya mu Babele yasendele ukufuma kuli ici calo nokufitwala ku Babele. ⁴Nolu nebo nlabwesha kuli ici calo Yehoyakin umwana mwaume wa kwa Yehoyakimu imfumu ya mu Yuda kabili na bonse bankole aba mu Yuda aba abatuminwe ku Babele-uku ekulanda kwa kwa Yawe- ico nebo nkakotaula ikoli lya mfumu ya ku Babele". ⁵Eco Yeremia kasesema alilandile kuli Hanania kasesema pa menso ya bashimapepo na bonse abantu abo abaiminine mu ng'anda ya kwa Yawe. ⁶Yeremia kasesema alyebele ati, " lekeni Yawe acite ici! lekine Yawe asuminishe amashiwi ayo webo waseseme kabili nokubwesha kuli ici calo ifipe fya mu ng'anda ya kwa Yawe na bonse bankole ukufuma ku Babele. ⁷Acikaba ifi, umfwa ku cebo ico nebo nkobisha mukumfwa kobe na mukumfwa kwa bantu bobe bonse. ⁸Bakasesema abaliko abatangilile webo na nebo ukufuma kukale nabo baliseseme pa nko ishingini na pa misumba iikalamba, palwa bulwi, icipowe, kbili necikuko. ⁹Eco kasesema uyo uwasesema kuti kukaba umutende- umfwa icebo cakwe cafikilishiwa, ndu akeshibikwa ukweba ati ena cine fye nikasesema uwatumwa na Yawe. ¹⁰Lelo Hanania kasesema alibulile ikoli ukufuma pamukoshi wa kwa Yeremia kasesema kabili ali ukontawile. ¹¹nolu Hanania alilandile pa menso ya bantu bonse nokweba ati ";Yawe alyebele ifi : Muli uyuwine musango, mu myaka fye ibili nebo nkapitaula ukufuma pamukoshi wacila luko ikoli ilyabikilwepo na Nebukadnesari imfumu ya Babele" Nolu Yeremia kasesema alile uko alikuya. ¹²Panuma Hanania kasesema aputtauwile ikoli ukufuma pa mukoshi wa kwa Yeremia kasesema, icebo ca kwa Yawe calishile kuli Yeremia, ukweba ati, ¹³"kabuye kalande kuli Hanania kabili nokweba ati, "Yawe alyebele ifi: Webo uliputawile ikoli lya lubao, lelo nebo nkoopanga ikoli lya cela. ¹⁴Ico Yaew wamilalo, Lesa wa kwa Israeli, alyebele ifi: Nebo ndibikile ikoli lya cela pa mukoshi wa shonse ishi inko kukubombela Nebukatnesari imfumu ya ku Babele, kabili shena shikalekumubombela kabili nebo ndimupele nama shampanga mumapanga ukulekushitungulula". ¹⁵Necakonkelepo Yeremia kasesema alyebele kuli Hanania kasesema ati, "kutika we Hanania Yawe tatumine webo, lelo webo wemwinw ulilengele aba bantu ukusumina mubufi. ¹⁶Eco Yawe alyebele ifi: mona, nebo ndipakutamfya webo ukufuma pa calo. Webo ukafwa uno mwaka, pantu webo walshimike ukusangukila yawe" ¹⁷Mu mwenshi walenga cinelubali uwa muli ulya wine mwaka, Hanania kasesema alifwile.

29

¹Ifi efyebo ifyali mu mufungilo uwo kasesema yeremia atumine ukufuma ku yerusalemu ukuya kubakalamba abashele pakati kaba muli bunkole natuli bashi mapapo, bakasesema na bonse abantu abo nebukadnesari asendele ukufuma ku yerusalemu ukubawala ku babele. ²Ifi fyali panuma yehoakini imfumu, nyina mfumu, nabafilolo, intungulushi shamuyuda namu yerusalemu, bakabasa naba kafula balibatumine kumbi ukufuma ku yerusalemu. ³Uyu mufungilo walituminwe ukupitila mukuboko kwa kwa Elasa umwana mwaume wakwa shafani na Gemaria mwana mwaume wakwa Hilukia uwo sidekia, imfumu yaku yuda, atumine kuli nebuKadnesari imfumu yaku babele. ⁴Umufungilo walandilefi, "Yawe wamilalo, Lesa wakwa isreali alandefi kuli bonse aba muli bunkole abo abonangelele ukubembutushi ukufuma mu yerusalemu ukuya ku Babele, ⁵Kuleni amayanda nokwikalamo, limeni amabala nokulye fitwalo. ⁶upeni abakashu no kufyala abana baume nabana abanakashu. Elo mubulile abana benu abaume abakashu, mupele nabana benu abanakashu ku baume, lekeni bafyale abana baume na bana abanakashu musonde uko mwifeba iyoo. Ifwaileni umutende mu musumba umo namilengele ukubutukila, ⁷Mupapate pamo nandibo kuli yawe pamulandu wakweba ati ngamwaba kuli yawe pamulandu wakweba ati ngamwaba umutende namwe mukaba mu mutende. ⁸pantu yawe wamilalo, lesa wakwa isreali alandefi, wileka bakasesema abo abali mukati kenu naba kabuka bamibepe, kabili mwikutika kufiloto ifyo ifyo mwebene mukokwata. ⁹pantu bakosesemana ubufi mwishina lyandi. nebo nshabatumpo uku ekulanda kwakwa yawe; ¹⁰Pantu yawe alandilefi, Ulo babele akateka imyaka amakumi cine lubali, nkamyafwa kabili nkafikilisha icebo candi icabune ica kumibwesha kuli ici cifulo. ¹¹Pantu nebo nemwine nalishiba amapange aybune ayo namikwatila uku ekulanda kwakwa yawe - amapange aya mutende teyabubifi iyo, ayakumipela icilayo ne cilollelo. ¹²Elo mukankuta, nokupepa kuli nebo, katili nandi nkamyumfwa. ¹³Pantu mukamfwaya nokunsanga, pantu mukamfwaya ne mitima yenu yonse. ¹⁴Elo mukansanga mwebu uku ekulanda kwa kwa yawe kabili nkapilibula bunkole bwenu; Nkamilonganika ukufuma monse mungo namufufulo umo nami salanganishishe uku ekulanda kwa yawe pantu nkamibwesha kucifulo uko namilengele ukubutukila. ¹⁵Apo mwaeebele ati yawe walitwimishe bakasesema mu babele. ¹⁶Yawe alandifi kumfumu iyaika pa cipuna cabufumu cakwa Dabidi nakubantu bonse abekala muli ulya musumba, bawenu abataile nenu muli bunkole. ¹⁷Yawe wa milalo alandefi, Boneni, ndi mupepi no kutuma ulupanga icipowe no balwele pali bena. pantu nkabalenga ukuba kwati mikunyo iyakubola icakweba ati tekuti yalikwe. ¹⁸Elo nkabakonka panuma no lupanga, icipowe necikuko no kubalenga ukumoneka icakutufumya kuli yonse amabufumu yapacalo kukuta icakulapishiwa, ica makankamike, kabili icakuitomonta, kabili cintu icakulenga insoni mukati kanko shonse umo naba salanganishishe. ¹⁹Ici nico tabaumfwile ku cebo candi - ifi efyalanda yawe - ati nalitumine kuli bena ukupitila mubabomfi bandi bakasesema. Nalitatumine imiku ne miku, lelo tamwali kubomfwila - ifi efyo yawe alanda; ²⁰Eco kanshi mwebu bene kutikeni kwi shiwi lyakwa yawe, mwense mwebu mwembutushi mwebu atumine ukufuma ku yerusalemu ukuya ku babele, ²¹Yawe wa milalo, lesa wakwa isreali, alandefi pali Ahabu umwana mwaume wakwa Kolaya na sidekia umwana mwaume wakwa Maaseya, uumisesemana ifyabufi mwishina lyandi: Bona, ndimupepi nokubabika mukuboko kwa kwa Nebukadnesari imfumu yaku babele. Akabepaila mumenso yenu. ²²Elo icitipu cikalanda pali bonse aba bunkole bakwa yuda mu babele. Icitipu cikalanda ati: lekeni yawe amilenge ukuba kwati ni sidekia na Ahabu, uwo imfumu yaku babele aocle mumulilo. ²³Ifi fikacitika pamulandu wafintu fyansoni ifyo bacitile mu isreali ulo bacitile ubucende nabakashu baba nabo no kulanda amashiwi yabufi mwishina lyandi ifintu ifyo nebo ntabakambishe ukulanda. Pantu ninebo uwashiba; Nine kamboni - uku ekulanda kwakwa yawe. ²⁴Palwa kwa shemaya umwina Nehelamu, alanda ati: ²⁵"Yawe wamilalo, lesa wakwa isreali, alandefi: Pantu walitumine amakalata mwishina lyobe ku bantu bonse mu yerusalemu, kuli sephania umwana mwaume wakwa Maaseya shimapepo, nakuli bonse bashimapepo, nokweba ati, " ²⁶Yawe alikupanga bushimapepo mwipunda lyakwa yehoyanda shimapepo, kukweba ati webu ube kangalila wa ng'anda yakwa yawe. Niwebu intungulushi pali bonse abo abalopena nokucita bukasesema. ubabike mumakoli namu minyalalo. ²⁷Kanshi nombu, nindo utakalipile yeremia waku Anatote uitunga umwine ukuba kasesema ukupinkana nabe? ²⁸Pantu alitutumine ku babele ati, Pakapita inshita iitali. kuleni amayanda nokwikalamo, byaleni namumabala no kulya ifisabo fyafiko." ²⁹Sefania shimapepo alibengelele iyi nkaleta mumatwi yakwa yeremia shimapepo. ³⁰Icebo cakwa yawe calishile kuli yeremia, ukweba ati, ³¹"Tume cebo kuli bonse imbutushi nokweba ati, yawe alandefi palwakwa shemiya umwina Nehelamu: pantu shemiya aliseseme kuli webu ulo nebo nemwine ntamutumine, akulenga ukusumina ifya bufi. ³²Eco yawe alandefi: Bona, ndimupepi nokukanda shemiya umwina Nehelamu naba mubufyashi bwakwe. takakwate umuntu uwakwala mukati ka aba bantu. Takaboneko ifyabune ifyo nkacitila abantu bandi - uku ekulanda kwa kwa yawe pantu alibilishe ukutalamina yawe."

30

¹Icebo caishile kuli yeremia ukufuma kuli yawe, ukweba ati, ²"ifi efyo yawe, Lesa wakwa isreali, alanda ati, 'Lemba mu mufungilo ifyebo fyonse ifyo nebo nandile kuli webu. ³kanshi lolesha, inshiku shileisa - uku ekulanda kwakwa yawe - ulo nkesa ku bwesha abantu bandi ukufuma mulibunkole, isreali na yuda. Nebo, ne yawe, ndilandile. Pantu nebo nkababwesha mu calo ico napele kufikolwe fybo, kabili bakacikwata." ⁴Aya emashiwi yawe apampamike palwa bena isreali na yuda, ⁵"Eco yawe alandila ifyakweba ati, 'Tulyumfwile nkuta ya kutinya lelo teya mutende iyoo. ⁶Ipusha no kumona nga cakweba ati umwaume ala fyala umwana. Nga kanshi nindo nkomwena umulumendo onse akoenda alikatilile ukuboko pa mala kuba ati. Mwanakashu uukopapa umwana? Kanshi nindo ifinso fyabo fyalukile ifyakubutuluka? ⁷Akalanda! pantu pali bulya bushiku bukaba ubukalamba, ukwabula nabumbi ubwakupalako. Ikaba ninshita yakusakamana kuli yakobo, lelo aka pusukako. ⁸Efyo cikaba pali bulya bushiku - uku ekulanda kwakwa yawe wamilalo pantu nebo nkakonaula ikoli ukufuma mu mukoshi obe, no kuputaula iminyololo yobe yonse, eco kanshi

abalebenshi taba kamiteke ubusha iyoo. ⁹Lelo bakapepa yawe lesa wabo nokubombela Dabidi imfumu yabo, untu nebo nkacita imfumu palibena. ¹⁰kashi webo, we mubomfi wandi yakobo, witina uku ekulanda kwakwa yawe kabili witentuka, we isreali. Kanshi mona, nebo ndi nokukubweshwa ukufuma ukutali, naba mubafyashi bobe ukumifumya mu calo ca busha. Yakobo akabwela no kwisa kuba no mutende; akaba uwa cingililwa, kabili ta mwakabe fyakutinya iyoo. ¹¹pantu ndi nobe uku ekulanda kwakwa yawe mukukupususha. Elo nkaleta impela umupwilapo mu fyalo fyonse umo namisa langanishishe. lelo mucinefywe nshakaleta impela kuli webo iyoo, nangulaline nakukalipila mumulinganya kabili tawakashalefywe webo ukwabula ukuli munwa. ¹²Pantu yawe alanda ifi, ' ukucenwa kobe takuli kwakupola iyoo; ifilonda fyobe filibolele. ¹³Tapali nangu umo uwakukupapatilako umulandu obe; takuli muti wakuposha ifilonda fyobe. ¹⁴Abatemwikwa bobe baliku labileko. Tabakakufwaye iyooo, pantu nebo ndikucenene necilonda ca mulwani no kukalipila kwakwa shikulu umunkalwe pamulandu wabwingi bwa mampulu yobe kabili nemintapendwa ya membu shobe. ¹⁵Nindo ukapundila mutule pakucenwa kobe? ubukali bobe tabuli bwakupola iyoo. Pamulandu wabwingi bwa mampulu yobe, imintapendwa ya membu shobe, ninebo ncitile ifi fintu fyonse kuli webo. ¹⁶kanshi uyo onse uukakonaula nao akonaulwa, na balwani bobe bakasendwa muli bunkole. Pantu abo bonse abakucusha bakesa kuba incushi, kabili nebo nkalenga abo bonse abakokonaula webo ubonaushi. ¹⁷Pantu nkaleta upola pali webo; nkakuposha ku filonda fyobe uku ekulanda kwakwa yawe nebo nkacita ifi pantu balikwi tile: uwakusulwa. Takwaba nangu umo uusakamana uyu siyoni. ¹⁸Yawe alanda ifi, " Mona, nebo nkofwaya ukubweshwa ishuko pa ma Hema yakwe yakobo nokulanga inkumbu pa mayanda yakwe. Elo umusumba uka kulwa pa mwina wafitantala, ne nshanshisho shikabwelela apo shale. ¹⁹Elo ulwimbo lwakulumbanya ne ciunda cakusangalala fikafuma kuli bena, pantu nkaba fusha lelo tekubacefya iyoo; nkaba cindamika pakwebati bekasulwa. ²⁰Elo abantu babo bakesa kuba kubati nifilya bali kale, no lukuta lwabo lukapampamakwa pacinso candi ulo nebo nkakanda abo bonse abako bapakasa palinomba. ²¹Intungulushi yabo ikafuma mulibena. Akafuma pakati kabo ulo nebo nkamuleta mupepi kabili nolo akopalama kuli nebo. Nga ntacitile ifi, ninani wingesha uku palama kuli nebo? uku ekulanda kwakwa yawe. ²²Eco mwebo mukaba abantu bandi, na ndibo nkaba Lesa wenu. ²³Moneni, icimwela cakwa yawe, icacipyu cakwe, caya. Cipupu camuyyaya. Cikoya kupukanya imitwe ya bantu ababifi. ²⁴Icipyu cskwa yawe tacakabweluluke makafye cikabombe nokuleta mumuntima wakwe ubufwayo bwa mapange yakwe. Munshiku shakulekelesha, elo mwebo mukacumfwa."

31

¹"Pali ilya nshita -uku ekulanda kwakwa Yawe -Nkaba Lesa wa mikowa yonse iya mu Isreali kabili bakaba abantu bandi. ²Yawe alanda ifi, "Abantu abapusuka ulupanga balisangile ububile mu matololo; Nkoya kupela ukutusha kuli Isreali." ³Yawe ali monekele kuli nebo ku kale kabili alandile ati, "Nalikutemwa webo, Isreali no kutemwa kwa Muyayaya. Eco ndi kukulile kuli nebo nemwine ne cipangano ca cishinka. ⁴Nkamikuula mwebo nakabili eco mwebo muka kuulwa, nacisungu Isreali, Ukemya nakabili utuoma tobe kabili ukaya no kushana kwa kusansamuka. ⁵Uka limba nakabili amabala ya myangashi pa mpili sha mu samaria, abalimi baka umba kabili bakabika ifisabo mu mulimo wa bune. ⁶Pantu ubushiku bukesa ulo bakalinda mu mpili sha kwa Efraimu bakabila. Ima, natuleya ku Sione kuli Yawe Lesa wesu. ⁷Pantu Yawe alanda ifi, "Pundeni no kwanga pali Yakobo! Pundeni noku sansamuka pa bakalamba ba bantu ba nko! Leken iku lumbanya ku mfwiwe. Landa, Yawe ali puswishe abantu bakwe, abashalamo mu Isreali. ⁸Mona, Ndi pa ku bakweshwa ukufuma kufyalo fya ku kapinda ka kukuso. Nka bakolonganya uku fuma ku ncende sha pe sonde ishakutali. Impofu na balema bakaba pali bena; bana mayo ba mafumo na bo abali pakupapa bakaba na bena Ibumba likalamba likabwela pano. ⁹Bakesa bakolila; Nkobatungulula palya ba kala cita ukupapata kwabo. Nka balenga ukwenda ku tumilonga twa menshi mu nshila iyakutamba lala Tabaka ipunune muli Yena, pantu mkaba ibeli lyandi. ¹⁰"Umfweni icebo cakwa Yawe, mwe nko. Bileni mululamba lwa kutali. Mwebo mwe nko mufwile ukulanda ati, ilyo uwasalangenye Isreali ako mukolonganya kabili no ku musunga ena filya kacema asunga impaanga shakwe." ¹¹Pantu Yawe ali shitile ya kobo kabili ali mupuswishe ena ukufuma kukuboko uko ukwali ukwakukosesha kuli ena. ¹²Elo bakesa no kusangalala pa mulu mu Sione. Ifinso fyabo fikabalika pa mulandu wa bune bwakwa Yawe, pa ngano no mwangashi upya, pa mafuta elo na patwana ngano no mwangashi upya, pa mafuta elo patwana twa mpaanga ne ng'ombe. Pantu imyeo yabo ikesa kuba kubati libalalyatapililwa, kabili tabakomfwepo ubulanda nkabili. ¹³Elo bana cisungu ba kasangala noku cinda na baume abaice elo na baume abakote bakaba capamo. Pantu nkapilibula ukulosa kwabo mukusefya. Nka kwata inkumbu kuli bena kabili no ku balenga ukusangalala mwipunda lya bulanda. ¹⁴Elo Nebo nkekusha imyeo yaba shima pepo mubwingi Abantu bandi bakaisusha abene no bune bwandi -uku ekulanda kwakwa Yawe. Yawe alanda ifi; "Ishiwi lilyumfwikile mu Rama, ¹⁵ukulila nokusha kwa kutapata. kulosa kwa kwa Rekele akolosa pa bana bakwe. Alikene ukutalalika palwa bena pantu tabalipo." ¹⁶Yawe alanda ifi, "kanye shiwi lyobe ku kulosa na menso yobe kufilamba; kuli cilambu pa mulimo obe -uku ekulanda kwa kwa Yawe -abana bobe baka bwela ukufuma mu calo ca balwani. ¹⁷Kuli subilo kuntashi yobe -uku ekulanda kwakwa Yawe -aba mulupwa bobe baka bwela mukati bamipaka yabo." ¹⁸"Nebo mucine ndyumfwile ubulanda bwakwa Efraimu, "walinkandile nebo, kabili nali kandilwe kubati ciponti ca ngombe. mbweshwa nebo kabili nko bweshiwa, pantu uli Yawe Lesa wandi. ¹⁹Pantu panuma nabwela kuli webo, nali langulwiwe; panuma yakunkansha, Nalyumine pe tanta lyandi. Nalyufwile nsoni kabili nalisebene, pantu nalipumishe umusebanya wa bumusepela bwandi. ²⁰"Bushe Efraimu te mwana wandi uwakucindama? Bushe temutemwikwa wandi, uwmana mwaume uo mbekelwamo? Pantu lyonse nalanda ifya kupukana na ena, Neili ndesa muku mwita ena mwitontontkanyo lyandi ilya citemwiko. Muli iyi nshila umuntima wandi ulakabilisha ena. Mucine nka kwata inkumbu pali ena uku ekulanda kwa kwa Yawe. ²¹Bikeni

ifishibilo munshila palwenu mwebene. Imikeni ifipampa fyakulangila palwenu mwebene. Biken i amano yenu mu nshila iisuma, inshila mufwile ukusenda. Bweleni, nacisungu Isreali! bweleni kuli iyi misumba yenu. ²²Bushe ni panshita ndo mukale kushinga, mwe bana banakashi abakubula icitetekelo? Pantu Yawe alipangile ifintu fimo ifipya pe sonde -namayo alishingulwike umwaume wakukosa. ²³Yawe wa mulalo, Lesa wakwa Isreali, alanda ifi, "ulo nabweshabantu ku calo cabo, baka landa ifi mu calo cakwa Yuda elo ne misumba, 'Yawe enga kupala webo, webo we ncende yalungama umo ekala, webo we lupili lwa mushilo.' ²⁴Pantu Yuda elo ne misumba shaiko shonse bakekala mulya bonse, kubati balimi na bo aba fumya imikuni yabo. ²⁵Pantu nka lenga abo abanaka ukunwa, kabili ndesusha bonse aba tempoka." ²⁶Panuma, ya ifi nalibukile, kabili nailwike ukwebati, utulo twandi twabwekeshiwapo. ²⁷"Lolesha, inshiku shikoisa -uku ekulanda kwa kwa Yawe -ulo nebo nkalimba amayanda ya mu Isreali elo na Yuda no lubuto lwa muntu elo ne mbuto sha nama. ²⁸ku kale, Nali babikile pa ku bebetwa uku batula kabili no kubalepaula, ukubamfya, ukonaula kabili ukubaletela ubusanso bena. Lelo munshiku shikoisa, Nebo nkabalinda, mukwebati ninga ba kuula kabili no kubalimba bena uku ekulanda kwa kwa Yawe. ²⁹Muli isho inshiku takuli uukatila nakabili, 'Bashifwe balilile imyangashi yaku sasamina, lelo amenso ya bana yabe ngwishi.' ³⁰Pantu umuntu onse akafwa mu mampulu yakwe umwine; Onse uwalya imyangashi yakusasamina, amenso yakwe yakaba ngwishi. ³¹Lolesha, ubushiku bukoisa -uku ekulanda kwa kwa Yawe -ulo Nebo nkalimba icipangano icipya naba ng'anda nkalimba icipangano icipya naba nganda yakwa isreali elo na ba nganda yakwa Yuda. ³²Tacakabe kubati cipangano ico na limbile na ba shibo munshiku ulo naba sendele pa kuboko kwabo ukubafumya mu calo ca Egupti, pa mulandu bali tobela icipangano candi, pa mulandu bali tobela icipangano candi, nangula nali umulume kuli bena -uku ekulanda kwakwa Yawe. ³³Ici ecipangano ico nko limba na ba nganda yakwa Isreali panuma ya ishi inshiku -uku ekulanda kwa kwa Yawe. Nkobika amalango yandi muli bena kabili nkayalemba pa mitima yabo pantu nkaba Lesa wabo, kabili bakaba abantu bandi. ³⁴Elo cila muntu takale funda umwina mupalamano wakwe, nangu umwaume ukufunda wabo no kulanda ati, Ishiba Yawe! Pantu bonse bakangishiba nebo, ukufuma kuwakucesha muli bena ukuya kuwakulisha -uku ekulanda kwakwa Yawe - pantu Nkabelela amampulu yabo kabili nshake bukishe imemba shabo mwi tontonkanyo." ³⁵Yawe alanda ifi, ni ena uulenga akasuba ukusanika nga bwaca kabili no kubika umweshi ne ntanda ukusanika ubushiku. Ewa bika ba bamba mukusuukana ukwebati amabimbi yakwe yakopoma -Yawe wamilalo eshina lyakwe. ³⁶"Kanyofye ifi fintu fya kulelela fyafuma ku cinso candi -uku eku landa kwakwa Yawe -elo na bamubufyashi bwakwa Isreali bakaleka ukuba icalo kucinso candi nebo." ³⁷Yawe alanda ifi, "kano fya ubutali bwa myulu nga kuti bwapimwa, kabili nga cingaba ukwebati umufula we sonde panshi winga sangwa, elo nebo ninga lekesha aba mu bufyashi bonse abakwa Isreali pa mulandu waifyonse ifyo bacita -uku ekulanda kwakwa Yawe. ³⁸"Lolesha inshiku shikoisa -uku ekulanda kwa kwa Yawe =ulo umusumba ukakulwa cipya apya kuli nebo, ukufuma kulupungu lwakwa Hananele ukuya ku mpogolo yaku cifutu. ³⁹Elo umwando wakulingilako ukaya nakabili ukutantalilako, ku kapili ka Garebu kabili no kushinguluka Goa. ⁴⁰Onse umupokapoka wa fitumbi elo ne mito kabili na mailime yonse ukuya ku mupokapoka wa Kidroni ukufikafye na kucifutu ca patulwako kuli Yawe. umusumba tawaka pone nangu ukucimfiwa nakabili, umuyayaya."

32

¹Ici ecebo caishile kuli Yeremia ukufuma kuli Yawe mumwaka walenga ikumi limo uwakwa Sedekia imfumu ya mu Yuda, mumwaka walenga ikumi limo na cine konse konse uwakwa Nebukandinesa. ²Pali ilya nshita, umulalo wa mfumu ya mu Babele walikutebelela Yerusalmemu, kabili na Yeremia kasesema alibikilwe mucifungo mulubansa lwa bakalinda, pa nga'nda ya mfumu ya mu Yuda. ³Sedekia imfumu ya mu Yuda yalimubikile mucifungo nokweba ati, "Nindo usesemena nokweba ati, Yawealyebele ifi; Mona, nebo ndinokupela uyu musumba muminwe ya mfumu ya ku Babele kabili nayo ikaupokolola. ⁴Sedekia imfyumu ya mu Yuda tayakafyuke ukufuma muminwe yabena Kaldi, ico yena mukukana twishika ikapelwa muminwe ya mfumu ya ku Bebele. Imilomo yakwe ikalanda kumilomo ya mfumu, kabili amenso yakwe yali nokumonaamenso ya mfumu. ⁵Yena ikasenda Sedekia ku Babele, kabili akekalilila kulya nkasuke nebo nkamubombepo uku ekulanda kwa kwa Yawe. Nangu mwingalwa nabena Kaldi, tamwakaba cimfyee?" ⁶Yeremia alyebele ati, "Icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ⁷"Mona, Hanameli umwana mwaume wakwa shalumi nokolume akoisa kuli webo kabili akoisa kukweba, "Ushite icilime candi ico caba mu Anototi ukuti cibe icobe, ico insambu yakucishita lilikuli webo. ⁸Nolu, ngefyo Yawe alandile, Hanameli, mwana yama, alishile kuli nebo mulubansa lwa bakalinda nokweba ati kuli nebo, "Ushite icilime candi ico icili mumpanga ya kwa Benjamini, ico insambu yabupyani ili kuli webo kabili nensambu yakucishita ili kuli webo. ⁹Eco ushite wemwine." Nolu nebo nalishibile ukweba ati ici cebo ca kwa Yawe. Eco nebo nalishitile icilime mu Anototi ukufuma kuli Hanameli mwana yama, kabili nebo nalipimine Silfere, amashekele ikumi limo na cine lubali mucipimo. ¹⁰Nolu nebo nalilembele mu mufungilo na ukuukakatika, kabili nalikwete bakambone ukuba ubunte, Elo nebo nalipimine silfere mucipimo. ¹¹Necakonkelepo nebo nalisendele icicitwa cashitwa ico icakakatikwe, ukukonka ikambisho nefipope kabili neco icicifwa icishakakatikwe. ¹²Nebo nalipele umufungilo wakakatikwa kuli Baraki umwana mwaume wakwa Neria umwana mwaume wa kwa Maseia pa menso ya kwa Hanameli, mwana yama, kabili na bakambone abalembale mufungilo wakukaka. tikwa, kabili na pa menso ya bonse abena Yuda abaikela mulubansa lwa bakalinda. ¹³Eco nebo nalipele ikambisho kuli Baroki pa mulola wabo, Nebo nalyebele ati, ¹⁴"Yawe wamilalo, Lesa wa kwa Isreali, Alyebele ifi; Sendeni ubu butantiko bwafilembelwe. Fyonse apalembelwe ifishitilwe ifyo ifyakakatikilwe aya cicitwa cashitilwe, nakuyakufibika muli mafukula webumba pa kweba ati fikekale inshita ntali. ¹⁵Ico Yawe yamilalo, Lesa wakwa Isreali, alyebele ifi; Amayanda, ifilime, kabili namabala ya

myangashi yakashitwa nakabili muli iyi impanga.¹⁶ Panuma nebo napele apalembelwe ifyashitilwe ku Baroki mwana Neria, nebo nalipepele kuli Yawe nokweba ati, ¹⁷"Ubulanda shikulu Yawe! Mona! webofye weka walipanga imyulu na pano calo ku maka yobe kabili nokuboko kobe ukwasumbulwa. Takuli nangu cimo ico ulanda icingakosa kuli webo ukucitita. ¹⁸Ulanga ukutemwa kwa kutwalilila ku makana kabili nokupongolola ifilubo fya bantu mumolu yabana babo ababakonkapo. Webo uli kulishe kabili niwe Lesa wapulamo; Yawe wamilalo eshina lyobe. ¹⁹Webo walikula mumano kabili ulipulilemo mumicitile, ico amenso yobe yalisukile kuli yonse imisango yabantu, kukupa kumuntu ifyo imibele neficitwa fyakwe fikabila. ²⁰Webo walicitile ifishibilo nefisungusho mucalo ca Egupti. Ukufika nakubushiku bwelelo muno mu Isreali kabili namukati kabantunse bonse, walilenga ishina lyobe ukwishibikwa. ²¹Ico webo walifumishe abantu bobo abena Isreali ukufuma mu calo ca Egupti ku fishibilo nefisungusho, nokuboko kobe ukwa maka, ukuboko kobe ukwasumbulwa kabili nokufinya ukukalamba. ²²Nolu walibapele ici calo -ico eco walapile kufikolwe fyakwe ukubapa bena -impanga iyifumfumuna umukaka nobuci. ²³Eco balingile nokucibula. Lelo tababelele ishiwi lyobe nangu kumfwila amafunde yobe. Tapali ico bacitile pafyo wabakambishe ukucita, eco waliletele ifi finkunkla fyonse pali bena. ²⁴"Mona! ukutebelelwa kulyandatulwe ukufika ku mulu wa musumba ku kuupoka. Ico pamulandu walupanga, icipowe, necikuko umusumba ulipelwe muminwe yabena kaldi abo abakoulwisha lwena. Ico eco webo waebele ukucitika cikocitika, kabili mona webo ukotamba. ²⁵Nolu webo wemwine walyebele kuli nebo ati, "Ushite icilime wemwine na silfere kabili ukwate ulo uyu musumba ukopelwa muminwe yabena Kaldi. ²⁶"Icebo ca kwa Yawe calishile kuli Yeremia ukweba ati, ²⁷"Mona! Nebo nine Yawe, Lesa wabantunse bonse. Bushe kuli icakukosa icili conse kuli nebo ukucitita? ²⁸Eco kanshi Yawe alyebele ifi, "Mona, nebo nalapela uyu musumba muminwe yabena Kaldi na Nebukadinesa imfumu ya Babele. Yena ikaupokolola. ²⁹Abena Kaldi abakolwisha uyu musumba bakesa kusonteka umulio kuli uyu musumba nokutenge, ukubikapofye na mayanda ayo ayo pamutenge wayako abantu balikushinshimwina baali nokupongolola icita camitulo kumilungu imbi mukusonsomba nebo. ³⁰Ico abantu ba kwa Isreali na Yuda bantu abo abacita ububi ukwabula ukutwishika pamulola wa mesno yandi ukufula kulibumusepela bwabo. Abantu ba kwa Isreali balintendekele nebo ukwabula ukutwishika nemicitile ya minwe yabo -uku ekulanda kwakwa Yawe. ³¹Yawe alilandile ukweba ati uyu musumba wakusonsomba ubukali bwandi necipyu ukufula pabushiku ulo baukulile. Caliba ifyo ngefi ukufika nabuno bushiku. Eco nebo nkoufuma kumulola wa cinso candi. ³²Pamulandu wabubifi bonse ubwa bantu ba kwa Isreali na Yuda, ifintu ifyo bacita ifyakusonsomba nebo -bena, imfumu shabo, bacibinda babo, bashimapepo, bakasesema, kabili nomuntu onse mu Yuda nabekashi ba mu Yerusalemu. ³³Bena balyalwile ifyanuma fyabo kuli nebo lelo tefinso fyabo nangu nebo nabasambilishe necilaka. Nalyseshe ukubasambilishe lelo tapalipo nangu umo uwakumfwa ku kupokelela ukulungikwa. ³⁴Balibikile ifilubi fya makankamike yabo mu ng'anda ikutwa kwishina lyandi, ukuikowesha. ³⁵Balikulile imisansama ya kwa Baali mumipokapoka ya kwa Beni Hinomi kukubika abana baume babo na bana banakashi babo mumulilo kuli Moleki, Nebo ntabakambishe. Tacalipo mumano yandi ukweba ati bena kuti bacita ici cintu camuselu kabili nokulenga Yuda ukubembuka. ³⁶Eco nomba kanshi, Nebo, Yawe, Lesa wa kwa Isreali, nkolanda ifi palwa uyu musumba, umusumba uo mwebo mukoeba ukweba ati, cilipelwe muminwe ya mfumu ya ku Babele kulupanga kucipowe, necikuko. ³⁷"Mona, nebo ndinokubalonganika ukufuma mu ncende yonse umo nebo banatamfishe kubukali bwandi umo nebo nabatamfishe kubukali bwandi necipyu, ubukali, kabili nokufulwa ukukalamba. Nebo ndimukubabwesha muli iyi ncende kabili nokwikala mukucingililwa. ³⁸Nolu bena bakaba bantu bandi, kabili nebo nkaba Lesa wabo. ³⁹Nebo nkabapa umutima umo kabili nomubela umo uwakupa umucinshi kuli nebo cilabushiku pakweba ati cikalekuba bwino kuli bena naba ndupwa shabo ishikakonkapo. ⁴⁰Nolu nebo nkacita icipangano camuyaya nabo, ukweba ati nebo kuli bena. Nkabika Ubucindami bwandi mumitima yabo pakwebati tabakafutuke nakabili ukufuma kuli nebo. ⁴¹Nolu nebo nkasekelela mukucita ica bune kuli bena. Nebo mucishika nkabalenga ukulimbwa muli iyi mpanga namutima wandi onse kabili na umweo wandi onse. ⁴²Ico yawe alyebele ifi, "Ifyofye nebo naletele ifi finkunka fyonse ifyakulisha pali aba bantu, efyo nebo nkaleta pali bena bonse ubusuma bwa fintu ifyo nebo nandile ukubacitila bena. ⁴³Nolu ifilime fikashitwa muli iyi mpanga iyo mwebo mukoeba ati, "Iyi mpanga ilyonaikile, iyo itakwete umuntu nangu ni nama Yena ilipelwe muminwe yabena Kaldi." ⁴⁴Bena bakalekushita ifilime na Silfere kabili nokulemba mumifungilo iyakakatikwa. Bakakolonganya bakambone mu calo ca kwa Benjamini, ukwisula Yerusalemu yonse nemisumba ya kwa Yuda, mumusumba mu calo camilundu kabili namumpanga shakukuluka, kabili namumisumba ya mu Negebi. Ico nebo nkabwelulusha bunkole bwabo -uku ekulanda kwa kwa Yawe."

33

¹Elo icebo ca kwa Yawe calishile kuli Yeremia umuku wabubili ilyo ali alifungilwe mukati kalubansa lwaba kalinda, akolanda ati, ²"Yawe, kabumba akolanda ci -Yawe, uulenga pakwebati ci beko -Yawe eshina lyakwe, 'kuta kuli nebo elo nkokwasuka. ³Naine nkolangilila ifintu ifikalamba kuli webo, ifyakupapusha ifyo shumfwa." ⁴Lelo Yawe Lesa wa kwa Israeli, akolandile fi palwa mayanda a muli uyu musumba na mayanda ya mfumu sha kwa Yuda ayabongololwa pa mulandu wafibumbili fyakucinga no lupanga, ⁵Abena kalunde bakoisa mukulwa nokwisusha amayanda ne fitumbi fyabantu abo nkoipaya ku bukali bwandi ne cipyu, elo nkalekufisa icinso candi ukufuma kuli uyu musumba pamulandu wabubifi bwabo bonse. ⁶Lelo moneni, ndi pakuleta ukundapa nokuposha, pantu nkobondapa elo nkoleta kuli bena ukufulisha umutende, ne cishinka. ⁷Lelo nkobwesha bu nkolebwa kwa Yuda Isreali; nkabakula nga pa kwamba. ⁸Elo nkalekusangulula ukulekufuma ku mampulu yabo yonse ayo babembukila nebo. Nkelela imemba shabo shonse isho bacita kuli nebo, elo na shonse nshila isho basangukile. nebo. ⁹Lelo uyu musumba ukusekuba kulinebo icipe

cakusansamuka, ulwimbo lwakulumbanya no mucinshi ku nko shonse isha pesonde abakalekumfwa ifintu ifintu ifyabune ifyo nkaucita. Elo bakalekutina no kututuma pamulandu wa fintu fyonse ifyabune no mutende ifyo nkapela kuli wena.¹⁰Yawe akolandile ci, 'muli incende payo imwe nomba mukolanda, "ni mu cibolya, incende umushikoba umuntu nolo ni nama, ifi fiko mfwika nakabili. ¹¹Icongo ca kusekelela ne congo cakusansamuka, icongo cakwa shibwinga ne congo cakwa nabwinga icongo caba kolanda ati, ulo bakoleta imitulo yakutotela ku nganda ya kwa Yawe, "Toteni kuli Yawe wa milalo, pakwebati Yawe wa bune, ne citemwiko cakwe icishifilwa ca muyayaya!" pantu nkabweshwa bankole ba calo ngefyo bali kale, 'efikolanda Yawe.¹²Yawe wamilalo akolandile fi; "muli incende yacibilya, umo nomba tamuli umuntu nelo ni nama mu musumba yaciko yonse nakabili mukalekuba umulemfwe umo bakacema ba kalekulishisha imikuni yabo. ¹³Mu musumba mu calo campili, iyalulamba, lelo mu negebu, mu calo cakwa Benyamini na monse ukushinguluka Yerusalemu, na mu misumba ya kwa Yuda, imikuni nakabili Yawe akolanda.¹⁴Lolesha! Inshiku shikoisa -uku ekulanda kwa kwa Yawe -ulo nkocita ico nalaile ku nganda ya kwa Isreali ne nganda ya kwa Yuda. ¹⁵Muli shilya nshiku na muli ilyanshita nkalenga umusambo wabulungamui ukukula kuli Davidi, elo akalekucita bupingushi no bulungami mu calo. ¹⁶Mu nshiku shilya YUda akapusuka, na Yerusalemu akalekwikala mu ku cingililwa pantu ifi efyo akalekwitwa, "Yawe ebulungami bwesu."¹⁷Lelo Yawe akolandile ci; 'umuntu ukufuma kulupwa lwakwa Davidi takakalebulwa ukwikala pacipuna cabufumu mu nganda yakwa Isreali, ¹⁸Nangu muntu ukufuma kuli bushimapepo bwa bwina lebi ukulekubulwa pacinso candi ukwimya imitulo yakoca ukoca ifyakulya fyakutula, no kulekucita imitulo shangano inshita yonse."¹⁹Icebo ca kwa Yawe calishile kuli Yeremia, ci kolanda ati, ²⁰"Yawe akolanda ci; 'nga mukoonaula icipangano candi ca kasuba no bushiku pakweba ati takwakalekubapo libili akasuba nolo ubushiku inshita shabo ishakulinga, ²¹Elo mukalekonaula icipangano candi na Dabidi umubomfi wandi, pakweba ati, ta katale akwapo ulupwa uwakwikala pacipuna cakwe icabufumu, elo icipangano candi nabashomapepo ba bwina lebi, ababomfi bandi. ²²Nge milalo ya mu mulu tekuti ilekupendwa elo ngo musesenga wa mu lulamba lwabemba tekuti upimwe, elyo nkafusha ulupwa lwa kwa Dabidi umubomfi wandi na bena lebi abakobombela ku cinso candi."²³Icebo ca kwa Yawe calishile kuli Yeremia ci kolanda ati, ²⁴"Bushe taukoyangwa ifyo aba bantu balandile ulo balandile ati, 'Indupwa shibili isho Yawe asalile, nomba alishikene?" muli inshila bakosula abantu bandi ukulelanda ati tabalipo libili uluko mu cinso cabo.²⁵Nebo, Yawe, nkolanda ci, 'nga nevo shishimpile icipangano ca kasuba nobushiku, umfwa nevo shishikile ifipopefya mulu ne sonde, ²⁶Elo nkakana ubufyashi bwa kwa Jacobo na Dabidi umubomfi wandi no kukana leta umuntu ukufuma kuli bena ukutungulula pa bufyashi bwakwa Abraham, isaac, na Jacob. Pantu nkafumyapo bunkole bwabo no kubabelela uluse."

34

¹Icebo caishile kuli Yelemia ukufuma kuli Yawe ulo Nebukatinasa imfumu yaku Babele nefita fyakwe fyonse, namabufumu yonse aya pesonde, ne ncende shonse ishaba mu maka yakwe, na bamtu babo balimukucito bulwi pali Yelusalemu ne misumba yakwe yonse, ukebati: ²"Yawe, Lesa wakwa Israeli alanda ifi: kabiye ukalande kuli Sedekia imfumu yaku Yuda nokumwebati, 'Yawe alandefi: mona, ndimukupela uyu musumba mumaboko ya mfumu yaku Babele. Ikaoca. ³Tawakafulumuke ukufuma mukuboko kwakwe, ico mucine bakakufyambata mokukupela mukuboko kwakwe. Amenso yobe yakalolesha pa menso yamfumu yaku Babele; akalanda nobe ulo ukaya ku Babele."⁴Kutika kucebo cakwa Yawe, Sedekia imfumu yaku Yuda! Yawe alandile webo ifi ifikukumine, 'Tawakafwe ku lupanga. ⁵Ukafwa mumutelelwa. kubati conto ca mulilo ca fikolwe fyobe, ba shamfimu abakutangilile, bakoca umubili obe. Bakalanda ati, "kalanda, shikulu!" Bakakwimbila icimbo ca malilo. Nomba nalanda- ici cisemo cakwa Yawe."⁶Eco Yelemia kasesema alisosele ifi fyebo fyonse kuli sedekia imfumu yaku Yuda mu Yelusalemu. ⁷Ifita fya mfumu yaku Babele fyalicitile ubulwi na Yerusalemu ne misumba yonse iyashala iya mu Yuda: Lakishi, na Aseka. Iyi misumba yaku Yuda yalishela nge misumba yamalinga.⁸Icebo calishile kuli Yeremia ukufuma kuli Yawe panuma imfumu Sedekia yacitile icipangano nabantu bonse abamu Yerusalemu, ukubila ukulubulwa kuli bena, ⁹ati umuntu onse afwile ukulubula umusha wakwe umu Hwbere, kuli bonse umwaume no mwanakashi; eco onse afwile ukukwata umusha uwaci Yeda, uwali ni wabo.¹⁰Eco intungulushi shonse nabantu balingile mu cipangano cakwebati umuntu onse akalubula abasha bakwe abaume nabanakashi pakwebati tabanokelwe mu busha nakabili. Balyumfwilile nokubalubula. ¹¹Nomba panuma yaici balipilibwile amano yabo, balibweshe abasha abo balubwile. balibapatikishe ukuba abasha nakabili.¹²Eco icebo cakwa Yawe calishile kuli Yeremia ukwebati, ¹³"Yawe Lesa wakwa Israeli, alanda ici, Nebo nemwine nalicitile icipangano nefikolwe fyenu pabushiku ubo nabafumishe calo ca Egupti, ukufuma mu ng'anda yabusha. Elo nalandile ati, ¹⁴"pampela ya cila myaka cunelubali, cila muntu afwile ukutamfya wabo, umu Hebere munankwe uwaishitishe umwine kuli webo kabili uwakubombele pa myaka mutanda. Muleke aye mubu ntungwa." Nomba ifikolwe fyobe tafyaumfwile kuli nevo nangu ukuteya mika amatwi yabo kuli nevo.¹⁵Nomba mwebi mwebene mwaliyebelele nokutampa ukucita ifyakulungama mu menso yandi. Mwalibilili ubuntungwa, cila muntu ku mwinamupalamano, kabili mwalicitile icipangano ku cinso candi mu ng'anda iikutilwa mwishina lyandi. ¹⁶Nomba kabili mwalipilikile nokubifya ishina lyandi, mwalengele umuntu onse ukubweshwa abasha bakwe abaume nabanakashi, balya abo mwatamfishe ukuya uka balimukufwaya ukuya.Mwalibatikishe ukuba basha benu nakabili.¹⁷Eco Yawe alandefi, 'Mwebi mwebene tamwaumfwile kuli nevo. Mwalilingile ukubile ukulubulwa, mwebi bonse, kuli ba wenu nabena Israeki banenu. Eco mona, ndimukubula ukulubulwa kuli webo- ici cisemo cakwa Yawe- ublubulwa kwa lupanga, icikuko, necipowe, pantu nkamicitila icintu cakutinya ku cinso cama bufumu yinse pe sende. ¹⁸Elo nkakanda abantu abatotela icipangano candi, abashasungile ifyebo fya cipangano ico bapangileku cinso candi, ulo paputwile umulume wa ng'ombe pakati no kwenda pakati kafipande fya

ciko,¹⁹ elo intungulushi shakwa Yuda na Yerusalemu, ba mutungwi naba shimapepo, nabantu bonse abamu calo balyendele pakati kafipande fya mulume wa ng'ombe.²⁰ Nkabapela mukuboko kwa balwani babo namukuboko kwa abo abfwaya imyeo yabo. Imibili yabo ikaba cilyo cifyoni fya mulwelele ne nama shamumpanga pe sonde.²¹ Eco nkapela Sedekia imfumu yuku Yuda nentungulushi shakwe mukuboko kwa balwani babo namukuboko kwa abo abakofwaya umweo wabo, namu kuboko kwa fita fya mfumu yaku Babele abo abakwimine.²² Mona, ndimukupela icipope - ici cusemo cakwa Yawe- kabili nkababweshwa muli uno musumba mukucita bilwi nao nokuusenda, noku oca. Pantu nkacita imisumba yakwa Yuda ifibolya umutaba bantu."

35

¹Icebo cilya calishile kuli yeremia ukufuma kuli yawe mu shiku shakwa yehoyakimu umwana mwaume wakwa yoshia imfumu yakwa yuda, ukweba ati,² "kauye ku lupwa lwa bena Rekabu no kulanda nabo. Nolu ubelete ku ng'anda yandi, mu miputule umo mulya, kabili ubapele umwangashi wakunwa."³ Eco nabulile yasania umwana mwaume wakwa yeremia umwana mwaume wakwa Habasinia na bamunyina, na bonse abana baume bakwe, na lonse ulupwa lwakwa Rekabu.⁴ Nalibaletele bena ku ng'anda yakwa yawe, mu miputule ya bana baume bakwa Hanani umwana mwaume wakwa igidalia, umuntu wakwa lesa. Inshi imiputule shali pambali ya miputule wa ntungulushi, uyo wali pamulu wa miputule wakwa maaseya umwana mwaume wakwa shalumu, kasunga wapongolo.⁵ Elo nebo nalibikile amabakuli ne nkombo ishaisulamo umwangashi kuntashi ya bena rekabu bo kulanda kuli bena, " nwenimo umwangashi."⁶ Lelo balilandile abati, "Tatwakanwe umwangashi uuli onse pantu icikolwe censu, yanadabu umwana mwaume wakwa rekabu, akambisha fwebo, 'mwilekunwa umwangashi uuli onse, nangu mwebo nelyo abana benu umuyayaya."⁷ Nakabili, mwilekukula mayanda ayali yonse, ukutanda imbuto iyili yonse nangu kulima amabala yamyangashi, ifi tefyenu. Pantu mwebo mufwile ukwikala mumahema mushiku shenu shonse, ukwebati mukekale inshiku ishingi mu calo umo mukoikala kubati balebeshi.⁸ Twalikwete ukubela ishiwi lyakwa yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu, icikolwe sensu, monse mulya alitukambishe fwebo kukukananwa umwangashimushiku shensu shonse, fwebo abakashi besu, abana baume besu na bana besu abanakashi.⁹ Tatwakakulalepo amayanda yakwi kalamo, kabili tamwakabe ibala lyamwangashi, icilime, nangu imbuto shensu.¹⁰ Twalikala mwihema kabili natubela no kucita fyonse ifyo yonadabu icikolwe censu atukabishe.¹¹ Lelo ulo mfumu nebukadnesari yaku Babele yasanshile icalo, twalilandile, inseni tumfwile twaya ku yerusalemu ku kubutuka ukufuma ku kaldi na bena Aramu. Eco twaikalila mu yerusalemu."¹² Nolu icebo cakwa yawe calishie kuli yeremia, cilelanda ati,¹³ "yawe wa mabumba, lesa wakwa isreali, alandile ifi, 'kauye no kulanda ku baume bakwa yuda na bekashi ba mu yerusalemu, "Bushe tamulapokelela ukulungika no kufumfwa ku fyebo fyandi? - uku ekulanda kwakwa yawe."¹⁴ Ifyebo fyakwa yanadabu umwana mwaume wakwa Rekabu ati alipele kubana bakwe abaume kabati likambisho, takuli kunwa umwangashi uuli onse waliba mutande ukufika nalelo. Balikubela icikolwe caba amakambisho. Lelo pali nebo palwandi indapanga umukosha ukubilisha kuli mwebo lelo tamumfwa kuli nebo.¹⁵ Nalituma kuli mwebo abantu bandi bonse, bakasesema. Nalinomukosha mu kubatuma ku kulanda, 'Leka cila muntu aupilibuka ukufuma mushila shibi shabo no kucita imicitile iyisuma; mwileka nangu umo ende nakabili ukukoka imilungu noku banshinshimuna. Micifulo cakwebati, mubwelele mu calo ico napele kuli mwebo ne fikolwe fyenu; lelo tawapepeke amatwi yobe kabili tawaufwile kuli nebo."¹⁶ Pantu abana bakwa yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu balekonka amafunde aya ifikolwe fyabo fya bapele, lelo aba bantu balikene ukufwa kuli nebo.¹⁷ Eco yawe, lesa wa mabumba na lesa wakwa isreali alilandile ifi, ' lolesha, indeleta pali yuda na uuli onse ukwikala mu yerusalemu, bonse ububi nalandile pali bena pantu nalilandile kuli bena, lelo tabaufwile naiikutile kuli bena lelo tabayaswike."¹⁸ Yeremia alilandile ku lupwa lwaa ka Rekabu, "yawe wa mabumba, lesa wakwa isreali, alilandile ifi: mwalyufwile ku makambisho yakwa yonadabu icikolwe cenu kabili mwaliyasunga yonse mulibakile amafunde yonse ayo namikambishe mwebo ukucita."¹⁹ Eco yawe wa mabumba, lesa wakwa isreali, alilandile ifi, 'kulakubokolyonse umo uwa kufyalwa ukufuma muli yonadabu umwana mwaume wakwa Rekabu kukumbombela.'

36

¹caishile nge fyo mu mwaka wakulenga bune uwa kwa yehoakimu umwana mwaume wakwa yosia imfumu ya mu yuda, ukwebati ici cebo calishile kuli yeremia ukufuma kuli yawe, kabili no kweba ati,² "Buula umufungilo we mwine kabili ulebepo amashiwi yonse ayo nala kweba palwa kwa isreari na yuda, kabili ne nko shonse. ucite ifi pali fyonse ifyo nakweba ukutula ku nshiku sha kwa yosia ukufika na ku bushiku bwa lelo.³ limbi abantu ba kwa yuda bakomfwa ku finkunka fyonse ifyo nebo nkofwaya ukuleta pali bena. limbi cila umo kuti afutatuka kufuma ku bubi bwakwe, pakwebati nebo nengelela amampulu yabo ne membu shabo."⁴ Nolu yeremia alikutile Baraki umwana mwaume wa kwa Neria, kabili Baraki alilembele mu mufungilo, ulo yeremia alikulanda mashiwi, amashiwi yonse yawe alandile kuli ena.⁵ icakonkelepo yeremia alipele ikambisho kuli Baraki. Ena alyebele ati, "nebo ndi mu cifungo kabili tekuti ndekuya ku ng'anda ya kwa yawe."⁶ Eco webo uli nokuya nokubelenga ukufuma mu mufungilo uyo webo walembele ku kulanda kwandi. Pa bushiku bwa ku shilisha, webo uli no kubelenga amashiwi ya kwa yawe mu kumfwa kwa bantu mu ng'anda yakwe, kabili mu kumfwa kwa yuda yonse abo beshile ukufuma mu misumba yabo ubile aya mashiwi kuli bena.⁷ limbi ukupapata kwabo ukwa luse kuti kwaisa ku mulola wa kwa yawe. limbi cila muntu kuti afutatutka ukufuma kumibele yakwe iya bubi, pantu bukali ne cipyu ifyo yawe abilisha kuli aba bantu fya kutapata."⁸ Eco Baraki umwana mwaume wa kwa Neria alicitile fyonse fintu ifyo yeremia kasesema amukambishe ena ukucita. ena alibelengele mu ku bilikisha

amashiwiya kwa yawe mu ng'anda ya kwa yawe.⁹ulo caishile kuba mu mwaka wa busano kabili no mweshi wa pabula uwa kwa yehoakimu umwana mwaume wa kwa yosia, imfumu ya mu yuda, ukwebati abantu bonse aba mu yerusalemu kabili na bantu abo abaishile ku yerusalemu ukufuma ku misumba ya mu yuda balifungile ukulya ku mulola wa kwa yawe.¹⁰Baraki alibelengele mukubiikishi amashiwi ya kwa yeremia mu ng'anda ya kwa yawe, ukutula ku mu putule wa kwa Gemaria umwana mwaume wa kwa shafani kalemba, mu lubansa lwa pa mulu, ku mpongolo yakwingililapo ku ng'anda yakwa yawe. Ena alicitile fimu kwafwa kwa bantu bonse.¹¹nomba mikaya umwana mwaume wa kwa Gamaria umwana mwaume wa kwa shafani aumfwile yonse amashiwi ya kwa yawe mu mufungilo.¹²Ena alitentemukile ku ng'anda ya mfumu, ku mu putule wa kwa kalemba. Mona, bonse ba cilolo balikele kulya: Elishama kalema, Delaya umwana mwaume wa kwa shemiya, elinatani umwanamwaume wa kwa shefani, kabili sekia umwana mwaume wa kwa Hanania, kabili nabonse ba cilolo.¹³nolu Mikaya alishimikele kuli bena yonse amashiwi ayo ena aumfwile ayo Baraki abelengele mukubilikisha mu kumfwa kwa bantu.¹⁴Eco bonse ba cilolo balitumine yendi umwana mwaume wa kwa netaniya umwana mwaume wa kwa shelemia umwana mwaume wa kwa kushi, kuli Baraki. Yendi alyebele ati kuli Baraki, "senda umufungilo mu minwe yobe, umufungilo uyo webo wabelengelemo mu kumfwa kwa bantu, no kwisa." eco baraki umwana mwaume wa kwa Neria alisendele umufungilo mu minwe yakwe kabili alile kuli ba cilolo.¹⁵Nolu bena balimwebele ati, "ikalako no kubelenga fi mu kumfwa kwesu." Eco baraki alibelengele umufungilo.¹⁶calicitike fyo ulu bena baumfwile yonse aya mashiwi, cila muntu aliketwe umwenso na kuli uya baraki ati, "fwebo tufwile mu kukana twishika ukufisha yonse aya mashiwi ku mfumu."¹⁷nolu bena balipwishe baraki ati, "Twebe fwebo, nimu musango ndo webo waishile kulembela yonse aya mashiwi ku kulanda kwa kwa yeremia?"¹⁸Baraki alibebele ati, "ena alilandile aya yonse mashiwi kuli nebo, kabili naliyalembela muli inki pali uyu mufungilo."¹⁹Nolu ba cilolo balyebele baraki ati, "kauye, kaifise we mwine, na yeremia, nankwe. Wileka nangu umo eshibe uko webo ukoba."²⁰Eco bane balibikile umufungilo mu muputule wa kwa elishama kalemba, kabili bena balile ku mfumu mu lubansa kabili bena balifishishe fyonse mu kutesha kwa mfumu.²¹Nolu imfumu yalitumine yendi ukubuula umufungilo. yendi aliubulile ku muputule wa kwa Elishama kalemba. kabili ena aliubelengele mu kutesha kwa mfumu na ba cilolo bonse uba baiminine lubali lwakwe.²²Nomba imfumu yalikwikala mu ng'anda ya nshita ya mupepo mu mweshi walenga pabula, kabili ne mbabula yalebeba mu ceni caiko.²³calititikile fyo ukwebati ulu yendi abelengele umulongo wa citatu nangu uwa bune, imfumu apo nishi iliuputwile no mwele no kuwuposa mu mulilo pa mbabula ukusukafye yonse imifungilo yaonaulwa.²⁴lelo imfumu nangu umo uwababomfi baiko abo baumfwile yonse mashiwi tapali uwakutentuka nangu kulepula insalu shabo.²⁵Elinatani, Delaya na Gemaria bena baipapatile imfumu ukwebati oca umufungilo, lelo yena tayaumfwile kuli bena iyoo.²⁶Nolu imfumu yakubishe yeremia, lupwa wakwe, seraya umwana mwaume wa kwa Asrieli na Shelemia umwana mwaume wa kwa Abudeli ukwikata baraki kalemba na yeremia kasesema, lelo yawe alibafishile.²⁷nolu icebo cakwa yawe calishile kuli yeremia panuma imfumu ilyocele imifungilo kabili na mashiwi ayo baraki alembele mukulanda kwa kwa yeremia, ukweba ati,²⁸"kanye ubwelelemo, kasende umufungilo umbi uobe wemwine, kabili ulembe muli wena amashiwi yonse ayali mu mufungilo wa ntanshi uwine, uyo yahoakim imfumu ya mu yuda yaocela."²⁹Nolu uli nokulanda fi kuli yahoakimu imfumu ya mu yuda: 'webo walyocele ulya mufungilo, ukweba ati, "Nindo walembelapo ,imfumu yaku babele mukukana twishika ilinokwisa konaula ici calo, ico ena akaputula fyonse umuntu ne nama ukufuma muli cena?"³⁰eco kanshi yawe aeba fi palwa webo, yehoakimu imfumu ya mu yuda: "Takuli lupwa obe uwakekala pa cipuna ca kwa Dabidi. Napa lwa webo, icitumbi cobe cikaposwa panse pakukaba kwa kasuba kabili no mume wa bushiku."³¹Ico nebo nkakulimuna webo, ulupwa lobe kabili na babomfi bobe pa mampulu ya mwebo bonse. Nebo nkaleta pali mwebo, pali bonse abekashi na mu yerusalemu, kabili napa muntu onse mu yuda ifinkuka ifo nebo namitinisheko mwebo lelo tamwasakamene iyoo."³²eco yeremia alibulile umufungilo na umbi no kuwupa kuli baraki umwana mwaume wa kwa Neria kalemba. Baraki alilembele pali wena ulu yeremia alkulanda yonse amashiwi ayali mu mufungilo uoba ocele kuli yehoakimu imfumu ya mu yuda. nokulundapofye, amashiwi ayengi ayapalenekeo yalilundilwepo pali uyu mufungilo.

37

¹Nomba Sidekia umwana mwaume wakwa yoshia alitekele nge mfumu mucifulo cakwa yehoyakimu umwana mwaume wakwa Nebukatineza imfumu ya Babele yalicitile sidekia imfumu pa calo conse icakwa yuda.²Lelo Sidekia, ababomfi bakwe, na bantu bamucalo tabali kumfwa ku fyebo fyakwa yawe ifyo alikulanda mu kuboko kwa kwa yeremia kasesema.³Eco imfumu sidekia, yeukali umwana mwaume wakwa shelemia, na sefania umwana mwaume wakwa maaseya shimapepo alitumine icebo kuli yeremia kasesema. Balilandile ati tupepeleko mwipunda lyesu kuli yawe Lesa wesu."⁴Nomba yeremia alikwisa nokuya mukati ka bantu, pantu acili talabikwa mu cifungo.⁵umulalo wa fita fyakwa Farao wa iishile ukufuma mu Ejuputo elo abena kaldi abali ku shigayerusalemu balyumfwile imbila palwa bena no kusha yerusalemu.⁶nolu icebo cakwa yawe calishile kuli yeremia kasesema, ukulekulanda ati,⁷" Yawe, lesa wakwa isreali, akolanda ifi: Ifi efyo mwebo mukolanda kumfumu yamu yuda, pantu alitumine mwebo ku kufwapa ukupandwa mano kuli nebo, "Moneni, umulalo wa fita fya kwa farao, uyo waishile ku kwafa mwebo, kuli palwa kupalamina ukubwelela ku egupto, ku calo ca cauko.⁸Abena kaldi ba kobwela. Bakolwa noyu musumba, bakoupoka, no kuoca;⁹yawe akolande ifi: mwile kuibepa mwebene ku kulekalanda ati, icine abena kaldi bakotusha fwebo, pantu tabakotusha fwebo.¹⁰Nangu mwebo mwalicimfishe umulalo onse uwafita fya bena kadi uuko lwa na mwebo ukwebati abaume fye abalashilwe balishele muma hema yabo, kuti baima no koca uumo musumba."¹¹Eco cali ulu umulalo wa fita fya bena kaldi walishile yerusalemu ngefyo umulalo wa fita fya kwa farao walikwisa,¹²nolu yeremia alile ukufuma ku yerusalemu no kuya ku

calo cakwa Benjamini. Alifwaile ukusenda icikwatwa cakupyana mu calo kulya mu bantu bakwe. ¹³Ulo ali pa mpongolo yakwa Benjamini, umukalamba waba kalinda ali kulya. Ishina lyakwe lyali ni Iria umwana mwaume wa kwa shelemia umwana mwaume wa kwa Hanania. Ali fwambete yeremia kasesema elo alilandile ati webo uko wililila ku bena kaldi. ¹⁴Lelo yeremia alilandile ati ico tacili cine. nebo ntalewila kubena kaldi." Lelo Iria talikumfwa kuli ena . Alisendele yeremia kabili alimutwele kuli bacilolo. ¹⁵bacilolo balikalipe kuli yeremia. balimumine elo balimubikile mucu mfungo, iyali ing'anda naya kwa yonatani kalemba, pantu bali isangwishe ukuba cifungo. ¹⁶Eco yeremia alibikilwe mi cifungo capashi, umo aikele pashiku ishingi. ¹⁷Nolu imfumu sidekia alitumine umo uwaletete ena kwisano. Muli iyi ing'anda imfumu yaliipwishe ena mubufisolo, "Bushe kuliko icebo iciliconse ukufuma kuli yawe? "yeremia alyaswiike, " kulicebo: ukopelwa mukuboko kwa mfumu yaku babele." ¹⁸Nolu yeremia alilandile ku mfumu Sidekia, " bushe mbembukile mwebo shani, ababofi benu , nolo aba bantu icakwebati muli bikile nebo mu cifungo? ¹⁹Balikwisa bakasesema benu, abo balikumisesemena no kulanda ati imfumu babele taikoisa kulwa namwebo nolo kukulwisha ici calo? ²⁰Lelo nomba ufweni, shikulu wandi imfumu ! lekeni ukupapata kwandi kwise pacinso cenu. Mwibwekesha nebo kung'anda yakwa yonatani kalemba, nolo nkofwila kulya." ²¹Eco imfumu sidekia alipele ikambisho. Ababofi bakwe balisalile yeremia mulubasa lwa bakalinda. umukante walikupelwa kuli ena cila bushiku uku lekufuma mumusebo wabakapanga bamu kate, shasukile shapwa imikate shonse mu musumba eco yeremia alikwikala mu lubasa lwaba kalinda.

38

¹Shefatia umwana mwaume wakwa Matani, Gedali umwana mwaume wakwa Pashihuri, Yelukli umwana mwaume wakwa Shelemia, na pashihuri umwana mwaume wakwe Malkia alyumfwile amashiwi uyo yeremia alikulanda kubantu bonse. Alikulanda, ²"Yawe alilandile ifi: uyo onse akoikala muli uyu musumba akepaiwa kulupanga, icipowe, ne cikuko. Lelo uyo onse ulefuma no kuya kebena Kaldi bakapusuka. Ena akafyuka no mweo wakwe umwino no kwikala. ³Yawe alilandile ifi: uno musumba ukapelwa mu minwe yafita fya mfumu yaku Babele, kabili akaupokolola." ⁴Eco bacilolo balilandile ku mfumu, "Lekeni uyu mwaume afwe, pantu muli iyi nshila ena akokosha amaboko yakwe ku kulwisha abaume abo bashela muli uno musumba na muminwe yabantu bonse. Ena akobila aya mashiwi pantu uyu mwaume takobombela kukwikala umutende kwa aba bantu, lelo ububi." ⁵Eco imfumu sidekia yalilandile, "mona, ena ali muminwe yobe ukufumafye lulya takuli imfumu iyipeleshe ukucitapo cimo kuli webo." ⁶Elo balibulile Yeremia nokumuposa mu cishima cakwa Malkia, umwana mwaume wamfumu. Icishima cali mulubansa lwe bala. Balimulangile, Yeremia panshi kumwando. Tamwali menshi mucishima, Lelo mwalifye Amatipa, kabili ailambenye panshi pa matipa. ⁷Nomba Ebede meleki umwina kushi ali umo pali bamuntungwi mu ng'anda yamfumu. Ena alyufwile ukwebati yeremia balimubikile mu cishima. Nomba imfumu yalikele pa mpongolo yakwa Benjamini. ⁸Eco Ebede meleki alile ukufuma ku ng'anda ya mfumu no kulanda nemfumu . Ena alilandile ati ⁹"Mwe shikulu imfumu yandi, aba baume bali pangile ulubembu kufyo bacitile kuli Yeremia kasesema. Bena balimuposele mu cishima pakutila afwile mulya ku nsala, pantu tamulipo nangufimo ifyakulya mu musumba." ¹⁰Elyo imfumu yalipele ikambisho kuli Ebede meleki umwina kushi. Ena alilandile ati, "Kambisha abaume amakumi yatatu uku fuma kuno no kuya kufumya Yeremia kasesema mu cishima apo talafwa." ¹¹Eco Ebede meleki alisendele ikambisho yabalya baume no kuya ku ng'anda ya mfumu, kubutala bwa fyakufwala munshi ya ng'anda. Ukufuma paya alisendele umwando no kukakilako ifyakufwala no kulobesha panshi no mwando kuli yaremia mucishima. ¹²Ebede meleki umwina kushi alilandile kuli yeremia, "bika insalu shalepauka ne nsmu mumapa yobe kabili pamuluwa myando." ¹³Eco yeremia alicitile ici. Elo bamukilile Yeremia ukubomfwa umwando. Muli iyi nshila bali mufumishemo mucishima. Elo yeremia aikele mulubansa lyakwa kalinda. ¹⁴Nolu imfumu sedekia alitumine amashiwi no kuleta yeremia kasesema kuli ena, umupitule wacitatu ukwingila mu ng'anda yakwa yawe. Imfumu yalilandile kuli yeremia, "nebo nkofwaya ukukwipushako fimo. Wifisa ubwasuko kuli nebo." ¹⁵Yeremia alilandile kuli sedekia, "bushe nebo nganasuka tamwangipaye nebo! Lelo nebo nga na nakupanda amano, webo tawakutile kuli nebo." ¹⁶Lelo imfumu sedekia alilapile kuli yeremia mubufisolo kabili nokulanda ati, "umfwa yawe alino mweo, uyo uwatupangile, nebo nsha kwi paye nangu ukukupela kuminwe yabalya baume balefwaya umweo obe." ¹⁷Eco Yeremia alilandile kuli sedekia, "Yawe, Lesa wamilalo, Lesa wakwa Isreali, alilandile ifinga cakweba ati webo cine fye waya kuli ba cilolo ba mfumu yaku Babele ulo webo ukaba no mweo, kabili uno musumba ta wakapye. Webo no lupwa lobe mukaba no mweo. ¹⁸Lelo webo ngatawile kuli bacilolo ku mfumu yamu Babele, elo uyu musumba ukapelwa muminwe yabena kaldi. Bakaoca, kabili webo tawakafyuke ukufuma mu minwe yabo." ¹⁹Imfumu sedekia yalilandile kuli yeremia, "Lelo nebo ndinomwenso wabantu ba muli, yuda bailundile kubena kaldi, pantu nebo kuti napelwa muminwe yabo, pakutila bena benga ncusha bubi bubi." ²⁰Yeremia alilandile, "tabaka kupele kuli bena. umfwila amashiwi ukufuma kuli yawe ayo nebo nkolanda kuli webo, pakuti ifintu fikende bwino kuli webo, kabili pakutila webo wingaba nomweo. ²¹Lelo nga wakana ukuya kunse, ifi efyo yawe ana ngile nebo." ²²Mona! bonse banamayo abo bashela mu ng'anda yobe, imfumu yakwa yuda, ikaletwa kunse kuli ba cilolo kumfumuyamu Babele. Aba banamayo bakalanda kuli webo, "ulibepelwe naba nobe balikonawile webo. Amakasa yobe yali bile mumatipa naba nobe wakakubutuka; ²³Pantu boinse abakashi na bana bobbe ba kalelwa kubena kaldi, na webo wemwine tawa fafyuke ukufuma muminwe yabo. Webo ukekatwa nokuboko kwa mfumu yamu babele, na uyu musumba ukocewa." ²⁴Elo Sedekia alilandile kuli Yeremia, "wikebapo nangu umo pali ayamashiwi, pa kweba ati wikafwa. ²⁵Umfwa cilolo baufwa ukweba ati ndilandile na webo, kabili umfwa baisa kukulanda kuli webo, 'twebe ifyo walandile ku mfumu kabili wifisa kuli fwebo, nangu tukokwipaya; ²⁶Elo ufwile ukulanda kuli bena, " nebo nalicitile ukupapata mukecefy kumulola wa mfumu ukwebati ena embwekeshamo nebo ku ng'anda yonatani kukufwila

kulya."²⁷Elyo bonse bacilolo balishile kuli yeremia no kumwipusha ena, eco alibasukile ukulingana nefyo imfumu yamwebele. Eco balilekele ukulanda nankwe, pantu tabaumfwile ifyo balelanshanya yeremia ne mfumu. ²⁸Eco yere alishele palubansa lwakwa malonda ukufikafye nakubushiku Yerusalemu yaiketwe.

39

¹Mu mwaka wa pabula no mweshi we ikumi ku mfumu kuli sidekia yabena yuda, Nebukadnesari imfumu yaku babele ylishile na onse umulalo wakwe ku yerusalemu no kucandilila. ²Mu mwaka we kumi na umo na cine wa mweshi kuli sidekia, pa bshiku bwa pabula mu mweshi, umusumba walingililwe. ³Elo bonse ba cilolo ba mfumu ba bena babele balishile no kwikala mu katu ka mpongolo: Neregari - saresere, samigar - nebo na sarisekimu, cilolo uwakucindikwa. Nebo - sarisekimu ali cilolo mukalamba na bonse abashele bali ni bafilolo ba mfumu ku babele. ⁴caishile kucitika ukuti ulo sidekia, imfumu yaku yuda, na bonse abaume babulwi baiko bali bamwene bena, bali butwike. Balifumine ubushiku ukufuma mu musumba ku nshila ye bala lya mfumu ukupitila pa mpongolo pakati ka fibumba fibili. Mfumu yalile ku ntunga yaku Araba. ⁵Lelo umulalo wa bena kaldi ba bakonkele bena no kucilila sedekia mu mulunga ya mu mana wa yorodani mimipokapoka mupepi na erko. Elo balikete ena noku muleta kuli nebukadnesari, mfumu ya babele, pa libla mu calo ca Hamati, uko nebukadnesari apishishe ubupingushi pali ena. ⁶imfumu yaku babele yaipewe abana baume bakwa sedekia pa menso yakwe pa liba. kabili aipeye bonse abaume ba mano ba bena yuda. ⁷Elo ena alobwele sedekia amenso no kumukaka ena mu minyololo ya mukuba pakuti enga twalwa ena ku babele. ⁸Elo abena kaldi balyocele ing'anda ya mfumu na mayanda ya bantu. Boli bongolwele ifibumba fyonse ifya yerusalemu. ⁹Nebusaradani, mushika waba kalinda ba mfumu, alisendele abantu bose abashele muli bunkole mu musumba. Ukulundapo abantu abo balekeleshiwe ku bena kaldi na bonse bantu abashele mu musumba. ¹⁰Lelo nebusaladani mushika waba kalinda ba mfumu alisuminishe abantu ababusu abakulekelesha abo abashakwete nangu kamo kuli bena ku kushala mucalo ca yuda. ali bapele amabala ya myangashi ne mpanga pa bushiku bulya bwine. ¹¹Nebukadnesari imfumu yaku babele yalipele ifunde pali yeremia kuli Nebusaradani mushika waba kalinda ba mfumu. Ena alilandile, ati, ¹²"mu mubulemo kulekumusunga wicita icabipa kuli ena. cita kuli ena conse ico ako ko mwebo." ¹³Nomba nebusaladani mushika waba kalinda ba mfumu, nebusashibani mu ntungwi mukalamba, neregali - saresere cilolo mukalamba, na bonse ba cilolo abakucindama ba mfumu yaku babele alibatumine abaume ukuya. ¹⁴Abaume babo balibulile yeremia ukumufumua mu lubansa lwakwa kalinda no kumupela ena kuli Gedalia mwana mwaume wakwa Ahikamu mwana mwaume wakwa shafani, ku kumutwala ena ku ng'anda, elo yeremia aikele mukati ka bantu. ¹⁵Nomba icebo cakwa yawe calishile kuli yeremia ulo ena acili aliketwe mu lubansa lwakwa kalinda, alandile ati, ¹⁶"Landa kuli Ebedemeleke umwina kushi no kwe bati, "yawo wa milalo, Lesa wakwa isreali alilandile ifi: Mona, Nebo ndi mupepi mkufikilisha ifyebo fyandi palwa uyu musumba ku bonaushi teku bune. Fikesa kuba fyonse ifya cishinka kuli webo muli bulya bushiku. ¹⁷Lelo nrbo nka kupususha webo muli ubo bushiku - uku ekulanda kwa kwa yawe elo ta mwakapelwe mu minwe ya bantu abo mitina. ¹⁸Pantu nebo mu cine nka kupususha. webo tawakawe ku lupanga. ukupusuka no meo obe, Pantu es cetekela muli nebo uku ekwali ukulanda kw kwa yawe."

40 ¹Icebo calishile kuli Yeremia ukufuma kuli Yawe panuma Nebusaradani mushika wa sho mfumu ba kalinda ali mulekelelako pa Rama. Ali musongile Jeremia alikakwa munungololo pali bonse bankole ba Yerusalemu na Yuda abasende lwe abalukitwalwa muli bunkole ku babele. ²Kabili mushika mu kalamba alimusende Yeremia no kulanda kuli ena, "Yawe Lesa obe alisosele ububi pali ino ncende. ³Kabili Yawe ali bwetele. Alicitile ukulingana ne fye asosele, ico mwebo mwe bantu mwali mubembu kile elo tamwanakile ishiwi lyakwe. Eico calenga ifi fintu fya citika kuli mwebo. ⁴Lelo nomba mona! Ndi kulekeleko webo lelo ukufuma mu minyololol iya kakilwe ku maboko yobe. Nga cili icisuma mu menso yobe sakamana webo, lelo nga tacili cisuma mu menso yobe ukuya na nebo ku Babele, eico wicita ico lolekesha yonse impanga iili kuli webo, kabiye ukuli icisuma elo icikankala mu menso yobe ukuya." ⁵Ulo Yeremia tayaswike, Nebusaradani atile, "kabuye ku gedalia umwana mwaume wa kwa Alikamu umwana mwaume wa kwa shafani, uyo imfumu yaku Babele ibilile umwimishe wa musumba wa kwa Yuda. Ikala na ena mu kati kabantu nangula ukunya ukuli konse ukusuma mu menso yobe ukuya." mushika waAlikele na ena mu bantu abashele kunuma mu mpanga. mfumu kacingilila ali mupele ica kulya ne ca bupe, elo alimutumine ukuti aye. ⁶Elo Yeremia alile ku Gedalia umwa mwaume wakwa Alikamu, kumispa, Alikele ena mu bantu abashele kunuma mu mpanga. ⁷Nomba bamo ba mushika ba bashilika ba mu Yuda aba abali mu kati ka calo lubali -elo bena bana baume babo balya mfwife ukuti mfumu na imubika kangalila pa baume abamakashi, na bamo aba pina bakulekele shako abantu mu calo abo abashakakilwe muli bunkole ku babele. ⁸Eco balile ku Gedalia ku misepo. Aba abaume bali Ishmalele umwana mwaume wa kwa Netania Yohanani na Yonatan, mwana ,mwaume wakwa Kareia; Seraya umwana mwaume wakwa Tanhumete, umwana mwaume wakwa Efai umwina Metota; na Yesania umwana mwaume wakwa Maaka -bena elo na baume babo. ⁹Gedalia umwana mwaume wakwa Alikamu umwana mwaume wakwa Shafani alibulile no kulapa kuli bena elo noku baume babo no kulanda kuli bena, "mwiba na mwenso ukubombela ababomfi ba bena Kaldki. ikala mu mpanga noku bombela mfumu ya Babele, elo cili no kuba bwino kuli webo. ¹⁰Mona ni ngikala mu mispa noku kumana na bena Kaldi abaishile kuli fwebo lelo somboleni imyangashi, ifisabo fya mulusuba na mafuta elo no kusungila mufipe fyenu. Ikaleni mu misumba iyo mwaikalamo." ¹¹Kabili bonse abena Yuda abali mu Moabu, mu kati ka bantu kabena Amone na mu Edomu, elo ne mpanga yali santele abashapoba kwa Yuda kwikala, no kuti na sonta Gedalia umwana mwaume wakwa Alikamu umwana

mwaume wa kwa shafani pali bena. ¹²Elyo bonse aba Yuda balibwelelemo ukufuma ku ncende shonse uko basala nganishiwe. Balibwelele ku mpanga yakwa Yuda ku Gedalia ku mispa. Bali so mbwele imyangashi ne fisabo fhya muluusuba mu bwingi bwa fiko. ¹³Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya na bonse ba mushika mu kalamba wa nkondo ku lubali lwa calo bali shile ku Gedalia ku mispa. ¹⁴Balilandile kuli ena, Bushe tawishibile ukuti Baalisi imfumu yabantu bakwa Amone alitumine ishimaale umwana mwaume wakwa Netania ukwipaya webu. "Lelo Gedalia umwana mwaume wakwa Alikamu tasumine bena. ¹⁵Elyo Yohanani umwana umwaume wa kwa Kareya alilandile muku fisama kuli Gedalia mu mispa no kusosa, "Nsuminisheni ukuya impaya ishimaale umwana mwaume wakwa Netania. Takwabe naumo uwa kuntunganya. Mulandu nshi anga kwibaila? mulandu shi mwingasuminisha bonse aba muli Yuda aba kolonganishiwe kuli webu be ngasalangana na bashapo bakwa Yuda bonaulwe?" ¹⁶Lelo Gedalia umwana mwaume wakwa Ahikamu alilandile kuli Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya, ukucita ifi fintu, pantu ukolanda ubufi pali ishmoale."

41

¹Lelo calitikile fyo mu mwenshi wacine lubali Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania umwana mwaume wakwa Elishama, ukufuma kulupwa lwa kubu mfumu, elo nabamushika bomu aba mfumu, balishile - ababume ikumi balipamo nakwe kuli aedalia umwana mwaume wakwa Ahikamu, pa Mispa. Balilile cacipo ifya kulya kulya kwine ku Mispa. ²Lelo ishmalel umwana mwaume wakwa Netania, alo na baume ikumi abalinakwe balimine no kusansa, Gedalia umwa na mwaume wakwa Ahikamu umwana mwaume wakwa Shafani, no lumpanga. Ishmaele aliyepeye aedalia, uyo imfumu ya mu babele yabikile ukulekuloleke shapa calo. ³Ulo ishmaele aliyepeye bonse aba Yuda abo abali na Gedali mu mispa elo na bena kaldi balikulwa na baume basangile kulya. ⁴Elo bwali abushiku bwalenga shibili panuma ya kwipaya Gedalia, lelo takwalo nolo umo uwaishibile. ⁵Bamo abaume balishile ukufuma kushekemu, ukufuma ku shilo, elo na ukufuma ku Samaria -abaume cine konse konse abo ababeyele myefu, balilepawile ifya kufwala fyabo, elo no kulicekaila abnene ne fyakulya fya mutulo elo ne fyacena muminwe yabo ukulekuya ku ngandya kwa Yawe. ⁶Elo Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania alile ukufuma ku Mispa ukuya kubakumanya beena ulo bakoya, ako eenda no kuloosha. Elo fyalitike ukwebati ulo ali kubakumanya beena, ali landile kuli beena, "iseni kuli Gedalia umwana mwaume wakwa Ahikamu!" ⁷Calishile kuba fyofene ulo balikwisa mumu sumba, Ishmalele umwana mwaume wakwa Netanmi aliyepeye no kubaposa mucilindi ena na baume abo abali kuba nakwe. ⁸Lelo kwaliko abaume ikumi abali mulim beena abo abalandile kuli Ishmaele, "Mwitwipaya, muli ifya mabe yensu mu panga; ingano elo na barie, amafuta elo na ubuci, "Elo tabepeye beena kumo nabamuninabo. ⁹Icimukanda eco Ishmaele alikuposamo fyanse fintumbi ifyo aliyepeye, cali cimukanda icikulu ico imfumu Asa yaimbile ukupanga ngo bucingo pa mfumu Baasha eya kwa Isreali. Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania eco alikwisushamo aba kufwa. ¹⁰Icankokelepio Ishmaele alikete bonse abantu ba bambi abo abali mu mispa, abana bamfumu abanakashi elo na bonse abantu abo abasheelee mu mispa abo Nebusaradani mu shika wamalonda uwasotelwe kuli Gedalia umwana mwaume wakwa Ahikamu. Elo Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania ali basendele beena no kwabukile ku bantu bakwa Amone. ¹¹Lelo Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya elo na bonse ba mushika bafika abali nakwe balyufwile pa busanso bonse ubo Ishmalel umwana mwaume wakwa Netania atitile. ¹²Elo bali sendele bonse abaume babo no kuya kukulwa na Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania. Balimusangile pashiba ici kalamba ica mu Gibeone. ¹³Elo calicitikile ati ulo bonse abantu abo abali na Ishaele bali mweene Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya elo na bonse bamunshika bafita abo abali nakwe, bali sansa mukile saana. ¹⁴Elo bonse abantu abo Ishaele aikatile pa Mispa balipilibukile kushinguluka no kwisa kuya kuli Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya. ¹⁵Lelo Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania alifulumukile na baume cine nkonse ukufuma kuli Yohanani. Alile ku bantu bakwa Amone. ¹⁶Yohanani umwana mwaume wakwa Kareya elo na bonse bamushika bafita na kwe alibasendele ukufuma ku Mispa bonse abantu abo abapusukile ukufuma kuli Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania. Ifi cali ni panuma Ishmaele aliyepeye Gedalia umwana mwaume wakwa Ahikamu. Yohanani elo na bamunyina balisendele abaume abakunkosa, abaume babulwi, bana maayo na bana, Nabamutungwi abo abapusukile pa Gibeone. ¹⁷Elo balile no kuyakwikalako panono mu Geruti kimuhamu, Eyali mupepi na Betelemu. Baleya ukulekuya ku Egipto. ¹⁸Pamulandu wa beena kalundea. Balikubatina ukutulafye Ishmaele umwana mwaume wakwa Netania aipaile Gedaia umwana mwaume wakwa Yabikile ukulekumoono pa calo.

42

¹Elo bonse bamushika aba mulalo wa fita elo na Yoanani umwana mwaume wakwa Kareya, Yesania umwana mwaume wa kwa Hoshaya, elo nabatu bonse ukufuma pa banono ukwisa kufika na ku bakalamba balkumenye kasesema Yeremia. ²Balilandile kuli ena, "Lekenik ukupapata kwesu kwise kucinso cobe. Tupepeleko fwebo kuli yowe Lesa obe pali aba bantu abashelepo icotulifye impendwe inono, ngofyo nobe ukomona. ³Ipusha Yawe Lesa obe kukutweba fwebo inshila tukofwaikwa ukuyamo elo findo tukofwaikwa ukulekucita" ⁴Eico kasesema Yeremia alilandile kuli bena, "Nebo ndimyumfwile lolesheni nebo nkopepa kuli Yawe Lesa wenu gefyo mwebo mukofwaya. Fyonse ifyo Yawe akoyasuka nebo nkomyeba, nebo nshikofisapo nangu kamo ukufuma kuli mwebo." ⁵Ba lilandile kuli Yeremia, "lekeni Yawe elekuba uwa cine elo inteya cishinka pali fwebo, nga fwebo tatukocita fyonse ifyo Yawe lesa obe abele fwebo ukulekucita. ⁶Nga cili icabune nolo cili icakubip, Twalekumfwa kwi shiwi lya kwa Yawe lesa wesu, uyo fwebo tukokumako, pakwebati cilekutuwamina ulo twalekumfwila ishiwi lya kwa Yawe lesa wesu. ⁷Pa kupwa kwa nshiku ikumi limo, ishiwi lya kwa

Yawe lyalishile kuli Yeremia. ⁸Eico Yermia alikutile Yoanani umwana mwaume wa kwa Kerea elo na bonse bamushika ba mulalo wa fita pamo na ena, elo ku bantu bonse ukufuma pa banono nokwisa kufika pa bakalamba. ⁹Elo alilandile kuli bena, "ifi eflyo Yawe, lesa wa kwa Israeli- kuli uyo mwebo mwebo mwatumine nebo ukuti nebo mpele ifya kupapata kwenu ku cinso cakwe- alilandileti. ¹⁰Nga mwebo mukobwelelamo elo nokuyaikala muli ici calo, elo nebo nkomikula elo nshakamilepawile panshi; nkomilimba elo nokukana minukula, pantu nebo nkobweshu ububi ubo nebo naletele pali mwebo. ¹¹Mwilakutina imfumu ya ku Babele, iyo mukotina mwilekutina-uku kupampamika kwa kwa Yawe - aponebondi namwebo ukulekumicingilila elo nokulekumipususha ku kuboko kwa kwe. ¹²Pantu nalekubelela mwebouluse. Nalekukwata inkumbu pali mwebo, elo nkomibweseshana ku calo cenu. ¹³Elo ngacakwebati mwebo mukolandati, "fwebo ta twalekwikala muli ici calo" Nga tamwalekumfwa kwishiwi lyandi ishiwi lya kwa yawe lesa wenu. ¹⁴Nga cakwebati mwebo mukolandati, "owe! fwebo tukoya ku calo ca Egupito, uko tatwakalekumona nkondo, uko tatwakalekumfwa iciunda cepemga, elo tatwakalekuba ne nsala ya fyakulya fwebo twalekwikala kulya. ¹⁵Elo umfweni kuli ici cebo cakwa Yawe, mwebashapo aba kwa Yuda. Yawe wa mulalo, Lesa wakwa Israeli, alilandile ici, "Nga mwebo mukofwaya ukwima mulekuya ku Egupito, ukuya elo nokwikala kulya. Elo umfweni kuli ici cebo cakwa Yawe, mwebashapo aba kwa Yuda. Yawe wa mulalo, lesa wakwa Israeli, alilandile ici, "Nga mwebo mukofwaya ukwima mulekuya ku Egupito, ukuya elo nokwikala kulya. ¹⁶Elo ulupanga ulo mwebo mukotina lukaba pali mwebo kulya mu calo ca Egupito. icipowe ico mwebo mukosakamanapo cikomikonka mwebo ku Egupito, elo mukoya kufwila kulya. ¹⁷Eico cikesa kucitika ukwebati abaume bonse abakofuma ukuya ku Egupito ukuya kwikala kulya bakoya kufwa ku lupanga, ku cipowe, nolo kucikuko. Takwaye kuba abakashalapo palibena, tapali nolo umo uwakupusuka ku cinkunka ico nebo nkoleta pali bena. ¹⁸Pakwebati Yawe wamilalo, lesa wakwa Israeli, alilandile ici: Ngefyo ubukali elo necipyu candi fikofumina pa bekashi ba mu Yerusalemu, mu musango umo wine ubukali bwandi fikofumina pali mwebo nga mukoya ku Egupito mwebo mukasanguka icibombelo icakutipwa elo icakusebana, icibombelo pa kulekusosa ifitipu, elo ne fintu ifya kubula ukucindikwa, elo tamwakamone ici calo nakabili." ¹⁹Elyo Yeremia alilindile, "Yawe alisosele palwa mwebo-abashalapo ba kwa Yuda. Mwiya ku Egupito! mulishibilefye nokwebati nebo ndibele inte pali mwebo ubushiku bwalelo. ²⁰Pantu muliyonawile ukulekuipepa mwebene mweka ulo mwatume nebo kuli Yawe lese wenu elo nokulandati, pepeni kuli Yawe leas wesu pali fwebo. Fyonse ifyo Yawe Lesa wesu akolanda, twebeni, elo nafwebo tukacita." ²¹Pakwebati, nebo ndifishishe kuli mwebo ubushibwalelo, lelo mwebo tamukoumfwa kwi shiwi lyakwa Yawe lesa wenu nolo kuli conse palwaifyo atunine nebo kuli mwebo. ²²Eico lelo, mufwile ukwishiba ukwebati mwebo mukesa kufwa ku lupanga, ku cipowe, elo necikuko mu ncende iyo mukofwaya ukuya kwikalamo."

43 ¹Calicitikile ilyo Jeremiah apwishishe ukulekulanda kuli bonse abantu amashiwi yonse ayo Yawe Lesa wabo amwebele ukulanda. ²Azariah umwana mwaume wakwa Hoshaiha, Johanan umwana mwaume wakwa Kareah, nabonse abaume bakutalama balilandile kuli Jeremiah ati, "ukolanda ifyabufi.Yawe Lesa wesu takutuminepo webo ukulanda ati, 'mwiya ku Egupto nokuya kwikala kulya.' ³Pakwebati Baruki umwana mwaume wakwa Neria euletunkawebopali fwebo ukuti tupelwe muminwe yabena Kaldi, ukwebati ulenge fwebo ukufwa nokucita fwebo bunkole mu Babele." ⁴Elo Johanan umwana mwaume wakwa Kareah, ba mushika bonse abafita, na bonse abantu balikene ukulekumfwa kwi shiwi lyakwa Yawe ukulekwikala mu calo cakwa Yuda. ⁵Johanan umwana mwaume wakwa Kareah na bonse ba mushika bafita valisendele bonse abashelepo ba kwa Yuda aba bwelulukile ukufuma ku nko shonse uko basalanangine ukwikala mu calo cakwa Yuda. ⁶Balisendele abame na banakashi, abana elo nabana banakashi bamfumu, na onse muntu uyo Nebuzaradani, mushika waba malonda bamfumu, alekele ukwikalilila kuli Gedaliah umwana mwaume wakwa Ahikam umwana mwaume wakwa Shaphan. Baruki umwana mwaume wa Neria. ⁷Balile ku calo ca ku Egupto, ukufika ku Tafne, pantu tabalikumfwa kwishiwi lya kwa Yawe. ⁸Elo icebo ca kwa Yawe calishile kuli Jeremiah mu Tafne, cikolanda ati, ⁹"Senda amabwe yamo aya kalamba muminwe yobse, elo mumenso ya bantu bakwa Yuda, uyafise mundaka mulubansa pamwinshi wa nganda yakwa Farao mu Tafune." ¹⁰Elo landa kuli bena, "Yawe wamilalo, Lesa wakwa Isreali, akanda akalanda fi, 'moneni, ndi nokutuma bakabilo ukusenda Nebuchadnezzar imfumu ya Babele ngo mubomfi wandi. Nkale kubika icipuna cabufumu bwakwe pamulu wa mabwe ayo webo, Jeremiah, washikile. Ne bu Chadnezzar akatanikapo Ihema lyakwe pamulu wa yako." ¹¹Pakwebati akesa kusansa kalo ca Egupto. Onse umuntu uusontelwe ukufuma akopelwa ka kufwa. Onse usontelwe ukuya muli bunkole akosendwa muli bunkole. Uusontelwe ukufwa kulupanga akapelwa ku lupanga. ¹²Nolo nkalekwasha umulilo muma tempele ya tu Lesa twa Egupto. Nebuchadnezzar akalekuboca elo nokulekubekata, Akawamya icalo ca Egupto nge abacemi batola inda mufyakufwala. Akalekuya ukufuma muli cilya cifulo akalekufuma mulya ilya ncende uwakucimfya. ¹³Akalekutobaula inceshi sha mabwe pa Heliopolis mu calo ca Egupto. Akalekoca amatempele ya Lesa twa mu Egupito."

44

¹Icebo calishile kuli Yelemia palwa bena Yuda bonse aba abalikuikala mu celo ca Egupto, bamo abalikwikala mu Migidole, mu Tafne, mu memfisi, na Egpto umwakusansama. ²"Yawe wa mulalo, Lesa wakwa Isreali, akolanda ati, "webo mwebene mulimwene abonaushi bonse ubo nebo naletele pali Yelusalemu ne misumba yonse iya mu Yuda. Mona, filyonawilwe lelo. Takuli nangu umo ukoikalamo. ³Ici ni pamulandu wa bubi bwa fintu balikucita ku kukalifya nebo pakulekuya ku koca ububani no kushinshimuna tusa tumbi, utu twali tulesa uto nangula abenebeka, nangu mwebo, nangu ifikolwe fyenu balikwishiba." ⁴Eco Nalibwekeshepo ukutuma bonse ababomfi bandi bakasesema kuli bena. Nebo nalibatumine

bena ku kulanda ati, lekeni ukulekucita ifi fintu fya muselu ifyo nebo napata.⁵Lelo bena tabali kunfwa bena balikene ukulepepekako nangu ukupilibuka ukufuma kububifi bwabo mu ukulekoca ububani kuli tulesa tumbi.⁶Eco ubukali bwandi ne cipyu candi cali pongolwelwe kunse elo alyashishe umulilo misumba ya mu Yuda, na mumisebo ya mu Yeslusalumu. Eco yalishile onaulwa no kusanguka ifibolya, ngefya cili pa bushiku ubwelelo.⁷Eco nomba Yawe, Lesa wa milalo elo Lesa wa bena Isreali, akolanda ici ati, 'Nindo mwebo mukocitila ububifi ubukalamba pali mwebo mwebene? Nindo mwebo mwebene mukoilenga ukuba abakupululwa ukufuma mu bena Yuda -mwe baume na banakashi, abana no tunya? takuli umushashi kuli mwebo ukoshalapo.⁸Mu bubifi bwenu mwebo muli nkalfiye nebo ne micitile ya minwe yneu mukulekoca ububani kuli tulesa tumbi mu calo ca Egupti, uko mwebo mukoya mukwikala. Mwebo mulile kulya pakweba ati mukonaulwe, pakweba ati mwebo mukabe itipu ne camusebanya muli shonse inko sha pesonde.⁹Bushe mwebo mulilabile ububifi bwali kucita ifikolwe fyenu no bubifi bwalikucita imfumu sha mu Yuda na bakashi babo? Bushe mwebo mulilabile ububi mwalikucila mwebene mweka na bakashi benu mu calo ca mu Yuda na mumisebo yamu Yelusalemu?¹⁰Ukufika muli buno bushiku, bena bacili tabakoicefya Tabakocindika ifunde lyandi nangu ubupingushi ubo nebo nabikile pa menso yabo ne fikolwe fyabo, nangula ukulakwendela muli yena.¹¹Eco yawe wa milalo, Lesa wakwa Isreali, akolanda ici, mona nebo ndi pakupekanya icinso candi pali webo ku kuleta ubonaushi kuli webo no konaula yonse Yuda.¹²Pantu Nebo nkosenda abashelepo abnea Yuda aba abakoipekanya ku kuya ku calo ca Egupto ku kwikala kulya. Nkocita ici pakweba ati bakalobe bonse mu calo ca Egupto. Bakapona ku lupanga ne cipowe. Ukufuma ku mwaice na ku mukalamba bakaloba ku lupanga ne cipowe. Bakafwa elo bakaba ica kucilinganishamo imilapo, amatipu, ica musebanya, elo icintu ca makankamiko.¹³Pantu Nkakanda abantu abakoikala mu calo ca Egupto ngefyo nebo nkandile Yelusalemu no lupanga, ne cipowe, nakufikuko,¹⁴Pakwe ati tapali abakoshalapo mu Yuda abo baile ku kwikala mu calo ca Egupto bakafyuka nangu ukupusuka nangu ukubweluluka ku calo ca Yuda, uko bena bakokabila ku kubweluluka no kwikala; elo tapali pali bena ukobweluluka kanofye abanono abo abafulumwike ukufuma kulya.¹⁵Nolu abaume bonse abo abaishibile ukuti abakashi babo bali koca ububani kuli tu lesa tumbi, na banakashi bonse abo bali mu lukuta ulukalamba, na bantu bonse abo abali kwikala mwisamba na Egupti umwakasansama balyasukile Yelemia,¹⁶Bena balilandile ati, "Palwa mashiwi ayo webo ukotweba fwebo mwi shina lyakwa Yawe -fwebo tatukoumfwa kuli webo.¹⁷Pantu fwebo icine tukocita ifintu fyonse ifyo fwebo twalandile lukalekucita -ukoca ububani kuli na mfumu wa mumulu no kupongolwela umutulo wa cakunwa kuli ena nga fwebo, fikolwe fyensu, imfumu shesu, ne ntungulushi shesu shaticitile mu misumba ya mu Yuda na mumisebo ya mu Yelusalemu. Nolu fwebo tukoba abakwisulamo ne fyakulya ubuli bonse.¹⁸Ulo fwebo twalekukana ukulekucita ififntu, ukukana latula ububani kuli na mfumu wa mumulu no kukana pongolwela kunse umutulo wa cakunwa kuli ena, fwebo bonse twalikucula ku cipowe elo twalikufwa no lupanga ne cipowe.¹⁹Na banakashi balilandile ati, "Ulo fwebo twali kupanga umutulo wa bubani pacinso cakwa na mfumu wa mumulu no kulapongolola kunse umutulo wa cakunwa kuli ena, bushe ici cali kupinkana na balume besu ukuti fwebo twalicitile ifi fintu, ukulepanga imbukumya matobo mu cimpasho cakwe no kulangolola kunse umutulo wa cakunwa kuli ena?"²⁰Nolu Yelemia alilandile ku bantu bonse -ku baume na banakashi, na bantu bonse abo ba mwasukile ena -ena alibilile no kulanda ati,²¹"Bushe Yawe tali kwibukisha ububani ubo webo walikoca mu misumba ya mu Yuda na mumisumba ya mu Yelusalemu -webo ne fikolwe fyenu, imfumu shenu ne ntungushi, na bantu bamu calo? pantu yawe akokuta ici ku mano ici cikoisa ku matontokanya yakwe.²²Nolu ena tali nokukwanisha ku kulolela ici pamulandu wa bubi bwenu mwaliku cita, pamulandu wa fyamuselu ifyo mwebo mwalikucita. Nolu icalo cenu calishile kuba icibolya, ica makankamiko, elo icitipu eco takwatalile aba kwikalamo ukufika no bushiku ubwelelo.²³Pamulandu webo walikoca ububani elo wali bembukile kuli Yawe, elo pamulandu webo tawalikumfwa kwishiwi lyakwe, amafunde yakwe, ifipope fyakwe, nangu ubupingushi bwa cipangano cakwe, ubu ubonoushi kuli webo bwalicilikele nga pali buno bwine bushiku bwelelo.²⁴Nolu Yelemia alilandile ku bantu bonse na kubanakashi bonse ati, "Umfweni icebo cakwa Yawe, bonse abena Yuda aba abali mu calo ca Egupto.²⁵Yawe wa milalo, Lesa wakwa Isreali, akolanda ici ati, "Webo na bakashi benu bonse mu lilandile pa tunwa twenu no ku senda kunse ne minwe yenu ifyo mwebo mwalandile ati, "fwebo cine tukosenda imilapo iyo twali kupanga kupanga ku kushinshimuna na mfumu wa mumulu, ku kupongolwela kunse imitulo ya cakunwa kuli ena. "Nomba kamufikilisha imilapo yenu; ipiteni kunse.²⁶Eco nolu, umfweni icebo cakwa Yawe, bonse abena Yuda abo bakoikala mu calo ca Egupto, "Mona, nebo ndi lapile umulapo mushina lyandi ilya maka efya Yawe akolanda. Ishina lyandi talya katale ku kutwa patunwa twa uli onse pa baume ba mu Yuda mu conse ica mu Egupto, mwebo abo nomba ba kolanda ati, "nge shikulu Yawe wa mweo."²⁷Mona, nebo nkololesha pali bena pa bonoushi elo tepa fyabune. Cila muntu wa bena Yuda mu calo ca Egupto akoloba no lupanga ne cipowe bakasuke bonse bakapwe.²⁸Elo abakoshalapo ku lupanga bakobweluluka ukufuma mu calo ca Egupto ukuya ku calo ca Yuda, kanofye impendwa iyinono iyabo. Eco bonse abakoshalapo abena Yuda abo abalikuya ku calo ca Egupto ku kwikala kulya bali nokwishiba abo icebo cikiomininako -ifyandi nangu ifyabo.²⁹Ici ecikoba icishibilo pali mwebo -ukee kulanda kwakwa Yawe -uka Nebo nkopekanya pali webo muli iyi ncende, pakweba ati webo ulishibe ukuti amashiwi yandi cine ya kokusansa webo no bonoushi.³⁰Yawe akolanda ici ati, "Lolesha, Nebo ndi nokupa Farao Hofra imfumu ya ku Egupto mu minwe ya baluwani bakwe na mu minwe ya abakofwaya ku kwipaya ena. Ici cikoba cimo cine nga ulo nebo napele sedekia imfumu yaku Yuda mu minwe yakwa Nebukadnesa imfumu ya ku Babele abalwani bakwe abali kufwaya umweo wakwe.

45 ¹Ici a cebo ico Jeremiah kasesema aebele Baruki umwana mwaume wakwa Neria. Ici calicitikile ulo alembele mu mufungilo ifi fyabo ukufuma mu kanwa ka kwa Jeremia mu mwaka walenga bune uwakwa Jehoakim umwana

mwaume wakwa Josiah, imfumu ya kwa Yuda. Alilandile ukweabti, ²¹"Yawe Lesa wakwa Isreali, akolanda fi kuli webo, Baruki; ³Ulilanduile ukwebati, 'kalanda kuli nebo pakwebati, Yawe alilundilepo ubulanda kumusongo wandi. Ukuteta kwandi kuli mfunshile; nshisangilemo ukutusha. ⁴Ifi efyo ufwiile ukolanda kuli ena; Yawe akolanda ifi; mona, ifyo nakulile, lelo nombamba nkokobolola. ico na byele, nkonukula -nkwata ici ukulekushinguluka icalo konse. ⁵Lelo bushe ukosubila mufintu ifikalamba kuli wemwine ? wilakusubila mulico. Lelo mona, ubonaushi bukoisa pamuntunse onse - Ekulanda kwakwa Yawe -lelo ndepela umweo obe ukube icakutapa cobe konse uko ukalekuya."

46

¹Ii lishiwi lyakwa yawe ilyaishile kuli yeremia kasesema palwa niko. ²ulwa pali egupto; ili lya pamulandu wakwa phrao neko, imfumu yaku egupto uwabelele kumumana wa euphrates.uyu emulalo uonebukadnessari imfumu yaku babele yacimfishe mumwaka wa ine yakwa jeoakimu umwana mwaume wakwa josiah,imfumu yamu yudea; ³buleni inkwela ishikepele elo nenkela ishikulile shipekanyeni elo mulekuya pantashi mukulelwa. ⁴Bikeni amalamba pali bakabalwen; nineni palibakabalwe elo iminineni mulekufwala nefyakuicinga mwebene; noneni amatumo elomulekufwala ityakuleku icinga⁵findo nkomona pano? Baleswilemo ne cakutinya elo bakofulumuka pakwebati abashilika babo bali cimfiwe. bakobutukilo kulekupusuka elo tabakuololesha kunuma. icintinya cilifye konse ici ecipope cakwa yawe. ⁶Abalubilo tekut bafulumuke; elo nabashilika tekuti bapusuke. Bako lubantikila kukapinda ka ku kuso nokulekuwila kumwbali yamumana wa Euphate.⁷Ninani uy uuko ima kubati ni nko uyo amenshi yaiko yako ma elo noku pona kubati mimana? ⁸Egupto akoima kubati Nilo, kubati mimana ya menshi ikoma elo noku pona Egupto akolanda ukwebati, nkoya pamulu elo nkofimba isonde, nko onaula imisumba elo naba ikalamo. ⁹Kabuyeni pamulu bakabalwe fulweni mwebi mwemakeleta. Leken i abashilika bale kuya kushi elo na puti, abaume abafumbate nkwela, elo na lulin, abafumbato kuleku peta amata.¹⁰Bulya bushiku bukalekuba bushiku bwa cilandushi bwakwa sikulu Yawe wamilalo, elo akalilandwila umwine kubalwani bakwe. Ulupanga lukalekulya nokulekwikuta. lukalekunwa mumulingo waluko umulopa wabo. Elo kukaba ilambo kuli sikulu Yawe wamilalo mu calo caku kapinda kakukuso kumbali yamumana wa Euphrate.¹¹Kabuye ku Gilead elo upoke umuti nasisungu umwana mwanakashi waku Egupto. Tacili necito ukwebati ulekuibikila umuti uwakufula palobe, Takuli bundapishi kuli webo. ¹²Inko shilyumfwile uku cula kobe isonde liliswilemo ukulila kobe. pakwebati abashilika bawila pamo bonse babili bawila pamo.¹³Ii eshiwi Yawe alandile kuli Yermia kasesema ulo Nebudinessari imfumu yaku Babele aishile nokuma icalo ca Egupto. ¹⁴"Bilisha mu Egupto, elo ucilande mu Migdolo menpis elo na Tah palnes ikala pa cifulo cobe elo -ulekuoekanya wemwine pa kwebati ubuta buko onaula abo abamishi ngulukile.¹⁵Nindo ababulamba benu bakontamikile impumi panshi, Taba keminine, apkwebati nebo, Yawe, ndibasunkile panshi. ¹⁶Alafusha impendwa ya abo aba lubantika. cila mushilika akowila. ku munakwe. Bakolanda ukwebati, "Imeni natu lekuya ku mushi. Twendeni tubwelelemo kuli babululu, besu, ku calo ca cifyalilwa cesu. Leken tushe ulu lupanga ulukotu titikisha. ¹⁷Balibilile kulya, "Farao imfumu ya Egupto alifye icongo epela umo uulekele inshita yakwe ipusumuke. ¹⁸Ulo nomweo-cisemo camfumu aweshina lya Yawe wa milalo- umo akoisa kubati lupili lwa Tabor kuli bemba. ¹⁹Muleku ilongela mwebene icipe icakusenda muli bunkole, webo we uko ikala mu Egupto. pakwebati momfu akasanguke cisoso akalala mu mukumanama elo takwaka lekuba nolo umo uukalekwikala kulya.²⁰Egupto kaombe akakota akakuyembesha lelo akashishi kabusungu kakoisa ukulekufuma kukapinda kakuso kakoisa, ²¹Ifita fyakushita mukati kakwe fili kubati ningombe lilume iyakwina, lelo nifyena fikapili buka elo no ku fulumuka. Tabakenine pamo pakwebati ubushiku bwa kuma na ma kwabo bukoisa palio bena, inshita yakukandwa kwabo. ²²Egupto akosakanya nge nsoka elo noku tele,muka pakwebati abalwani bakwe bakofolekela pali ena. Bakoya uko abelele nga bakabasa bambao namasembe. ²³Bakaputaula imitengo -ici cisemo cakwa Yawe -nolo ilifu lishe nganshi. Pakwebati abalwani bakalekufulisha nganshi ukulekucila makanta, ifishinga leku pendwa. ²⁴Umwana mwanakashi wamu Egupto akasebanishiwa. Akapelwa mu minwe ya bantu bakufuma ku kapinda ka ku kuso. ²⁵Yawe wa milalo, Lesa wakwa Isreali akolanda, "Mona niko kanda bwangu Amon waku Thebes, Pharao, Egupto natu Lesa twakwe, isha mfumu shakwe ba Faraos, elo na abo abatetekela muli bena. ²⁶Nkobapela mu minwe ya abo abakofwaye mweo yabo, elo na mu minwe yakwa Nebukadinessari imfumu yaku Babele elo naba bomfi bakwe. Elo panuma ya ifi Egupto ikekalwamo nga munshiku shakale -ici cisemo cakwa Yawe.²⁷Lelo webo, we mubomfi wandi yakobo, wilekutina. witentuka, Isreali, lelo mona, ndi mukuleku mu bweke shamo ukulekufuma ukwa kulepesha, elo no bufyashi bobele ukulekufuma ku calo cabusha bwabo. Elo yakobo akabwela, akasange mutende, elo nokulekusangalala, elo takwakalekuba nolo umo uwa kulekumutinya. ²⁸Webo we mubomfi wandi Yakobo, wilekutina -icicisemo chakwa Yawe -pakwebati ndina webo, elo nkaletu bonaushi ubwaku pwililila kunko shonse umo namusalanganishishe. Lelo nshakamona ule umupwilapo. Lelo nmkamuli muna mu cayana elo mucishinka nshakamishu -ukwabula ukumikanda."

47 ¹Ici ecebo ca kwa Yawe icaishile kuli Yerenia kasesema icakukuma aba Pelishiti. Ici cebo cishile kuli ena ulo Farao asanshile Gasa. ²"Yawe alanda ifi: Mona, amalyeshi ya menshi kubati mumana ukopalala kukwisula! Nolu yena yakapalala ukwisusha icalo nafyyonse ifyabamo, imisumba yaciko kabili nabekashi baciko! Eco onse akakuta kubwafwilisho, kabili bonse abekashi bamu calo bakalosha.³Kuciunda ca nshindo shafibondo fya bakabalwe baboabakukosa, kuciunda cikalama ico maceleta yabo necongo camipeto yabo, ba wishu tabakafwe abana babo pamulandu wakutompoka kwabo. ⁴Ico ubushiku bukoisa ubukonaula bonse aba Pelishiti, kukuputulake ukufuma ku Turo na Sidoni onse uwapusuka uukafwaya ukubafwa. Ico Yawe akonaula aba Pelishiti, abo abashala ukufuma ku sichi

ca ku Kaftori.⁵Ulapala lukese kuba kali Gasa. Umfwa palwa baku Ashikiloni, abantu abo abashala mumi poka poka yabo ba katalalikwa. Pa nshita ntali ndo akale kuiputula we mwine muku losha? ⁶Aka landa, qwe lupanga lwa kwa Yawe! Pa nshita ntali ndo panka weba ukatalale? Bwelela mu c akwilamo cobo! Leka kabili talala. ⁷Findo cinga tushishisha ulo ena ni Yawe acikambiishe cena, ulo ena alicebele uku sansa Ashikiloni na imishi yaba mu lulamba lwa mu mana?"

48

¹Kuli Moabu, Yawe wa nabumba, Lesa wakwa Isreali, alilandila ifi, "kalanda kuli Nebo, pantu alitobolweke, Kiriataimu alilengelwe nsoni nokupokwa ilinga lyakwe lilengelwe nsoni no kutentuka. ²Ubucindami bwakwa Moabu tabulipo Abalwani babo mu Heshebone balipangile ubonaushi palwa ena. Abaume abakupema nabena bakalofiwa ulupanga lukakonka pa numa yobe." ³Kutika! ishiwi lyakukuta likoisa ukutula ku Horonaimu, uko ukuli amapopa no boanaushi ubukulu. ⁴Moabu alyonawilwe, Abana bakwe balilengele ukulila kwabo ukumfwika. ⁵Bakoya pa mulu wa lupili lwa lutiti baKotila. ico mumutentemuko ku Horonaimu, inkuta shilyumfwikile pa mulandu wa bonaushi. ⁶Fulumukeni! pususheni imyeo yenu no kuba kubati cifuti mu matololo. ⁷Ico pamulandu wakutetekela kobe mufya kutukuta tukuta ne fyabunoushi bobe, no wime ukekatwa ulo komeshe ali nokuya muli bunkole, pamo pene na shimaapepo ne ntungulushi. ⁸Ico uwakonaula akowa musumba onse, takuli umusumba nangu umu ukapusuka. kanshi upokapoka uli uo kuloba ne lungu likoinaulwa, nge fyo Yawe alanda. ⁹Pela amapindo kuli Moabu, ico ali no kupupuka. imisumba yakwe ikoisakuba impanga yakupomoka, uko ukushili nangu umu uwakwikalamo. ¹⁰Ulili onse umunangani mukucita umulimo wakwa Yawe abe uwakutipwa! uuli onse umulopa abe uwakulifwa! ¹¹Moabu aliba uwakucingililwa ukutula ku bwaice bwakwe. Ali kubati mwangashi wakwe uyo untu ushatala. Ali kubati mwangashi wakwe uyo untu ushatala apongololwa ukufuma mu nongo ne nongo. Tatala ukuyapo muli bunkole. Eco alisonda ubune ubwakutwalilila; ukununkila kwakwe kwaliminina tapilibuka. ¹²Eco mona inshiku shikoisa uku kulanda kwakwa Yawe ulo ndi nokumutumina abo abakamusulika no kwitila nongo shakwe no kuto ba mulongwe bakwe. ¹³Eco Moabu akekatwe nsoni kuli kemoshe kubati ni nganda yakwa Isreali alikatilwe nsoni kuli Betele, icipe cakutetekela cabo. ¹⁴Bushe unti mwalanda shani, "Tuli bashilika, abaume ba maka kukulwa?" ¹⁵Moabu ali no kulobaulwa ne misumba yakwe ukasanswa. Ico abalumendo bakwe abasalilwe balilekutentemukila ku fifulo fya kwipaiwa. ¹⁶Uku kulanda kwa mfumu! wa mabumba eshina lyakwe. Ubusanso bwakwa Moabu buli fye mupepi no mucitika; akayofi kakoyangufyanya bwangu. ¹⁷Bonse mweba abashingulukile Moabu, losgeni; na bonse mweba mwebaishiba amaka yakwe bilikishe ifi, kulanda, nkonto iyakukosa, umulumbu uwakucindikwa, ulitobawilwe. ¹⁸Ikileni ukufuma mu fufulo fyenu ifya bucindami no kwikala pa nshi apakuma, Webu we mwana umwanakashi uwikala mu dibone; ico uwakonaula Moabu akosansa webu, umu uwakonaula amalinga yobe ayakukosa. ¹⁹Wiminine pa musebo no kulola, mwebu mwebantu abakoikala mu Aroere. wipushe aba abakefulumuka noku fyuka landa, Nindo icitikile? ²⁰Moabu alilengelwe nsoni, ico alitobawilwe lilila nokulosha; kuta kukwafwiwa. Ebako abantu bakuunana wa Annone, ukwebati Moabu alitobawilwe. ²¹Nomba ukukandwa kulishile ku calo calupili, ku Holoni, Yasa napa mefaati, ²²Ku Dibone, Nebo, na Beti -diblamu, ²³Ku Kiriataimu, Beti Garmuli na Beti Meone, ²⁴ku Keriothe, na Besere, na ku misumba yonse mu calo ya Moabu-iyakwa kulepesha ne ya mupepi pepi imisumba. ²⁵Ulusengo lwakwa Moabu nalukontolwa; no kuboko kwakwe kulifunikile -uku kulanda kwakwa Yawe. ²⁶Mulenge ukukolwa, pantu alicitile icilumba kuli Yawe. Lekeni Moabu aifunfunye mu malushi yakwe, kabili lekeni abe icntu cakuwelwa. ²⁷Pantubushe Isreali tali icintu icakusekwa kuli webu? Bushe alisangilwe mu bango, icakwebati walipukwinye umutwe obe pali ena lonse ulo akolanda pali ena? ²⁸Fumeni musumba no kutubilisha pa mabwe ayakusumbuka, mwe baikala mu Moabu. Mube kubati ni nkunda intu ipikwile icinsa pa kanwa ka bwendo mu fimabwe. ²⁹Tulyumfwile palwa cilumba cakwa Moabu akatutumushi kakwe, ukuitalika kwakwe, icilumba cakwe, ukuikatamika kwakwe no kutumpuka kwa mutima wakwe. ³⁰Uku kulanda kwakwa Yawe nebo ne mwine ndishibile ukususha kwakulanda kwakwe, uka ukushili nangu cimo, kubati ficitwa fyakwe. ³¹Kanshi nkaweleshe ukulilila kwakwa Moabu, kabili nkapundisha mu bulanda bwakwa pali Moabu onse nkalisha abantu bakwa Kiri-herese. ³²Nkalilile webu ukucila fintu nacitile pali yaseri, umwangashi wakwa Sibma! misambo yobe yacilwike wawabuka bamba wa mucele no kufika ukwakulepo ku yaseri. Ba konaula balisanshile ifisabo fya lusuba lobe no mwangashi obe. ³³Kanshi ukusefya no kwanga filipitilwe ukufuma ku fimuti fya fisabo ne calo cakwa Moabu. Ndbikile, mpela ku mwangashi ukufuma mufyakusushilamo. Tabakulanyanta no kubilikisha kwakwanga. Ukubilikisha ukuli konse takwa kulaba kubilikisha kwakwanga. ³⁴Ukufuma ku kubilikisha pa Heshibone ukuya fika ku Eleale, iciunda cabo cilyumfwikile pa Yahazi ukutula ku Soari ukufika ku Horonaimu na Egalati shelisha, apo fye kumo na menshi ya Nimrimu yalyumine. ³⁵Pantu ndi nokubika kuli onse uuli muli Moabu uwakupanga amalambo ba fifulo ifya kusansuka no kulekoca ifye fungo kuli tulesa twa kwe uku kulanda kwakwa Yawe. ³⁶Eco umutima wandi ukolosha Moabu kubati kalimba, Umunti ukolilila kubati talimba pa bantu bakwa Kiri Hereseti, ifyuma ba nonkele filipwile. ³⁷Ico umutwe onse uli ne pola ne nyefu yonse ilibeyelwe. Inembo shili pa kuboko konse, ne fwakufwala fya nsamu efili mu misana yabo. ³⁸Muli ukulosha monse monse, pa mitenge ya kupapatala iyakwa Moabu na mu misolo yakwa Moabu. Ico ndyonawile Moabu kubati ni nongo nitu nagu umu takofwaya uku kulanda kwakwa Yawe. ³⁹Ifyo waba uwakutoulwa! ifyo bawelesha mu kulosha kwabo! Moabu apilibwila icanuma yakwe mu nsoni! Eco Moabu akabe cipe cakuwelwa kabili ica lukakala kuli bonse abo aba musinguluka. ⁴⁰Ico Yawe alilandile ifi, "Mona, umulwani ali nokwisa akopupuka lubali ni kapumpe alifungulwile amapindo pali Moabu. Koriali aliketwe na malinga Yawe ayakukosa yaliketwe. ⁴¹Ico muli bulya bushiku imitima yaba abashilika ba kwa Moabu bakaba kubati mitima yabanakashi abali mukupapa. ⁴²Eco Moabu akaba uwakonaulwa kabili

tamwakabe abantu pantu aipangile umwine ku kuba umukulu kuli Yawe. ⁴³Umwenso ne cilindi, ne citeya fikoisa pali webo, mwe bekashi bakwa Moabu -uku landa kwakwa Yawe. ⁴⁴Onse uukafulumuka pa mulandu wa mwensho akaponena mu cilindi, na onse uukanina ukufuma mu cilindi akekatwa mu cakuteya, ico nkoleta ici pali bena mu kulanda kwakwa Yawe. ⁴⁵Bonse akakofulumuka bakalekwinina mu cishingwa cakwa Heshibone ukwabalaamaka, pantu umulilo ukaya ukufuma ku Heshbone, ukubingu ukufuma pa kakwa sinone cikalya icakuntanshi ya cinso cakwa Moabu na pa mulu wa mitwe yabantu abakuitakisha. ⁴⁶Kalanda kuli webo, Moabu! Abantu bakwa Kemoshe balyonakile, pantu abana bobee abaume balisendelwe nga bankole na bana banakashi muli bunkole. ⁴⁷Lelo nkabweshwa amashiko yakwa Moabu mu nshiku shakulekelesha uku kulanda kwa kwa Yawe." Ubupingushi bwakwa Moabu bwapwila apa.

49

¹Pa bantu bumu Ammone, Yawe alanda ifi, "Bushe Isreali takwata abana? Bushe tamuli nangu umo uwakupyana mu Isreali? Nindo Molechi apyanina Gadi, kabili na bantu bakwe baikala mu musumba wakwe? ²Eco lolesha, inshiku shikoisa -uku ekulanda kwa kwa Yawe -ulo Nebo nkalisha icishibilo ca bulwi ukupankana na Rabba pa bantu bamu Ammone, eco ikesa kuba umupili wapomoka kabili ne mishi ya uko ika mbushiwa no mulilo. pantu Isreali akakwata abo aba mukwata, "efyo alanda Yawe."³Welesheni mukullosha, Heshbone, pantu Ai akatoboloka! Pundisheni, mwe bana banakashi bakwa Rabba! fwaleni ifyakufwala fya masaka. Losheni kabili mubutanke mumushili buyo, pantu Molechi akoya muli bunkole, capamo naba shimapepo ne ntungushi shakwe. ⁴Nindo uko itakishisha pa mipokapoka yobe, imipokapoka yobe iyo lyakutwalishawe mwana mwanakashi wabula icitetekelo? webo we watetekela mufyuma fyobe kabili ulanda ati, "Ninani winga pankana na nebo?"⁵Mona, Nkoleta ifya kutinya pali webo -uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo -ifi fyakutinya fikofuma kuli abo bonse aba ku shinguluka webo, cila umo muli mwebwe akasalangana umo uwa kukolonganya abo abakobutauka. ⁶LELO panuma ya ifi Nebo nkabweshwa aba bunkole ba mubantu ba kwa Ammone -uku ekulanda kwakwa Yawe. ⁷Pali Edomu, Yawe wamilalo alanda ifi, "Bushe tamusheleko umucetekannya uwa kusangwa mu Temani? Bushe bu mpanda mano bwa bune bwaliluba ukufuma muli abo abakwata ukwiluka? Bushe umucetekanya wabo walyonaulwa? ⁸Fulumukeni! Pilibukeni ! ikaleni mufilindi mu mushili, mwe bekashi bamu Dedani. Pantu nko leta ubusanso bwakwa Esau pali ena pa nshita iyo nko mukanda ena."⁹Nga cakwebati abasomboshi ba mwangashi baisa kuli webo, tekuti basheko inono kunuma? Nga cakwebati ba kabolala balishile ubushiku tekuti bushe bebe fyonse fye ifyo bakofwaya? ¹⁰Lelo Nebo ndi shile Esau uwafye. Nebo ndi sokolwele incende shakwe isha kufisamamo. Eco takafise umwine. Abana bakwe, ba ndume yakwe, kabili abena mupalamano bakwe balyo nawilwe, kabili alile. ¹¹Sha abana banshiwa bobee kunuma, Nko sunga imyeo yabo, naba muka mfwilwe bobee kuti ba cetekela muli nebo."¹²Pantu Yawe alanda ifi, ;Mona, abo bonse abo tacali ngila bafwile banwa fimo mulukombo. Bushe mwebwe mwebene mutontokanya mukaya ukwabula ukukandwa? Tamwakaye fyo, pantu mucine mukanwa. ¹³Pantu ndililapile pali ne mwine -uku ekulanda kwa kwa Yawe - ukwebati Bosra akaba ica cintinya uwa kusebana, uwa kutoboloka, kabili ici bombelo cakutipa. Shonse imisumba shikaba ishakutoboloka umuyayaya. ¹⁴Ndyumfwile ilyoshi ukufuma kuli Yawe, ne nkombe ilituminwe ku nko, 'kolonganya bonse no ku musansa ena ipekanyeni ku bulwi. ¹⁵"Pantu mona, Ndimipangile ukucepa ukulinganya na ku uko shimbi, ukusushiwa ku bantu. ¹⁶Palwa cintinya cobe, ici lumba ca mutima obe cili kubepole webo, wemwikashi wa mu ncende shamu cipuma, webo we wasenda incende yapa tupili twapamulu ukwebati winga panga icinsa cobe apatali kubati ni kapumpe. Nkakuponya ukufuma palya. Uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁸Edomu akaba cakutinya kuli bonse aba kopitapo. Onse umuntu akatutuma noku ngwinta pa mulandu wa finkukuma fyaciko. ¹⁷Kubati kupokwa kwa Sodoma na Gomora elo na bena muoalamano babo, "efyo alanda Yawe, "takuli nangu umo uukekalamo mulya; takuli umuntu ukekalamo mulya. ¹⁹Mona, akaya pamulu kubati, ninkalamo ifuma mu mishitu ya Yordani ukuya ku mpanga sha mulenfwe wakatapakatapa. Pantu mukwangufyanya nkalenga Edomu ukubutuka ukufuma kuli cena, kabili nka bika umo uukasalwa uuka leku cilolekeshapo. Pantu ninani waba kubati ninebo, kabili nani ukangita nebo? Ni kacema ndo winga nka nya nebo?"²⁰"Eco umfwani ku mapange ayo Yawe apa ngile kuli Edomu, amapange apangile abekashi bamu Temani. Mucine baka kululwa, no mukunyu wa cepesha. Impanga shabo isha mulemfwe shikalulwa mu ncende shaonaulwa. ²¹²²Mona, umo akasansa kubati ni kapumpe, kabili mukwika panshi elo ayanshika amapundo yakwe pali Bosra. Elo pali bulya bushiku, imitima ya bashilika ba mu Edomu ikaba kubati mitima wakwa namayo uko shikitika pa kupapa."²³Palwa Damaseke: " Hamati na Arpadi ba kalengwa insoni, pantu balyumfwile ilyashi lya cinkukuma. Ba sungulika! Baba abkusuukana kubati ni bemba, uushingekala tondolo. ²⁴Damaseke ali tompwoke. Alyalwike nokufulumuka; umwensho uli mwikete. Uku unguluka no bukali fili mwikete, kubati bukali bwa kwa namayo ukopapa. ²⁵Ifyo umusumba wa malumbo wa sulwa, umusumba wakusekelela? ²⁶Eco abalumendo ba uko bakawila mu mansa shauko, kabili bose abaume ba bulwi bakonauka yawe wa milalo." ²⁷"pantu ukambusha umulilo pa cibumba ca Damaaseke, kabili ukoca inshanshisho sha kwa Benihadadi."²⁸pali kedari elo na mabufumu yamu Hasori yawe alanda ifi kuli Nebukadnesari (nomba nebukadnesari imfumu yamu babele ali muku sansa ishi incende): "Ima kabili sansa kedari elo onaula abo bantu kukabanga. ²⁹Batuti babo ne mikuni ya mapanga ika sendwa, pamo ne fipembe fya elo ne fipe fyabo; ingamali shabo shikatungululwa ukufuma kuli bena, kabili abaume bakapunda kuli bena, " umwensho uli kumbali shonse!"³⁰Fulumuka! lulumba ukutali! ikaleni mufilindi fya mu mushili, mwe bekashi bamu Hasori uku ekulanda kwakwa yawe pantu nebukadnesari imfumu yaku babele alitanike ipange palw mwebwe. Fulumukeni! Alulukeni! ³¹Imeni! sanseni uluko kuli necibote, ulo imyeo yacingililwa," efyo alanda yawe. "Tabakwete impongolo nangu mipeto muli shena, kabili abantu babo baikalilafye abene palwabo. ³²Pantu ingamali shabo shikaba icakusampa, kabili ubwingi bwa fipe fyabo fikaba fya kusampa mubulwi. Elo

webo nka salanganya ku myela yonse abo bonse ababeya imisoso ya mishishi yabo, kabili nkaleta ubusanso pali bena ukufuma kumba;li shonse uku eku landa kwa kwa yawe. ³³Hasori akaba kakwikalamo ba mumbwe, impanga ya pomoka umuyayaya. Takuli nangu umo uukekala mulya; takuli umuntu onse uukekala mo mulya. ³⁴Ici ecebo cakwa yawe icaishile kuli yeremia kasesema pali Elamu. Ifi fya citike pa kutendeka kwa buteko bwakwa sedekia imfumu yamu yuda, elo alandile ati, ³⁵Yawe wamulalo alanda ifi: Moneni, ndi pakutobaula abaume batatu imfundo bamu Elamu, umutwe wabumpalume bwabo. ³⁶pantu nebo nkaleta imyela ine ukufuma kufifutu fine ifya mu myulu, kabili nkasa longanya abantu bamu elamu kuli isho myela shonse. Takuli uluko uko abo abasala ngana ukufuma ku elmu tabakaye. ³⁷Eco nkatentula abena elamu ku cinso ca ba lwani babo elo na kuli abo abafwaya imyeo shabo. pantu nkaleta ubusanso kuli bena, icipyu cabukali bwandi - uku ekulanda kwakwa yawe kabili nebo nkafuma ulupanga panuma yabo mpaka nabalofya bena. ³⁸Elo nebo nkabika icipuna candi icabufumu mu elamu kabili nkonaula imfumu sha iko ne ntungulushi ukufuma kulya - uku ekulanda kwakwa yawe. ³⁹Kabili cika citika mu nshiku shikesa ukuti nebo nkabwelulusha aba bunkole bamu elamu - uku ekulanda kwa kwa yawe."

50

¹Ici Icebo ico Yawe akonkomeshe pali babloni, icalo cakwa Kadi, mu maboko yakwa Yeremia kasesema, ²"Kabilisha ku fyalo nokubalenga ukutika ukusumbule icilangililo nokubalenga bena ukukutikako. Mwilakucifisa iyo. Landa, 'Babiloni alipitilwe. Beli alilengelwe insoni. Merodki alitentukile. Utulubi twakwe tulibikilwe mu nsoni; fyaya fyabo filitentukile. ³Icalo ukufuma ku kapinda ka kukuso lukolwimina, nokulenga icalo cakwe icakupomoka. Tapalipo nolu umo uukekalamo; bonse fye abantu elo ne nama shikofulumuka. ⁴Muli shilya nshiku napali ilya nshita - ici cisemo cakwa yawe - abantu bakwa Israeli na bantu bakwa Yuda bakoisa pamo ukulya mukulila no kufwaya Yawe Lesa wabo. ⁵Bakepusha inshila kuli Siioni, nokulosha ifinso kuli fyena, ukweba ati, fwebo tukoya kuisansha fwebene kuli Yawe mucipangano ca muyayaya ifitakalabwe. ⁶Abantu bandi baliba ni mpanga ishakiluba. Bakacema wabo balibalengele ukulufiwa mu mpili; bakobashingulusha ukufuma ku lupili nokuya kulupili. Bali mukuya, balilabile icifulo uko bali mukwikala. ⁷Uyo onse uwali mukulyakako kuli bona bali mukubalya bena. Nefibambe fyabo fyalikula nda ati tatushinimwe. Pantu balibembukile kuli Yawe, ing'anda yabo iya cine cine - Yawe, isubilo lya fikolwe fyabo. ⁸Ikaleni ukufuma pakati ka Babiloni; mulekuleya ukufuma mu calo cabena Kadi mube kubati ni sawe wa mbiushi uulekelesha ukufuma ulo onse umukuni wafuma; ⁹pantu mona, nebo ndi mupepi no kwensha no kwimya ibumba ilya maka ilya luko ukufuma ku kapinda ka kukuso pali Babiloni. Bakoiteyanya bena pali ena. Babiloni akekatwa ukufuma kulya. Imifwi yabo yalibakubati nimpalume iya kushilimuka uutebwelela minwe nkutwa. ¹⁰Kadi akosanguka icakutapwa. Banse fye abo abacilapo cakoisia kuba ica kwikushiwa - ici cosemo cakwa Yawe. ¹¹webo sekelela, webo sefya ukulapwa kwa ca kupyaninina candi; webo tobauka kubati ciponticikonyantaula mu mulemfwe wa ciko; we lila kubati ni kafwalo uwa kukosa. ¹²Eco noko obe akaba ne nsoni ishikulu saaana; umuntu uwakufyele akafwilamo. Mona akaba uwakucepesha pa nko, mucuswebebe, impanga ishaymalala, na muciswebebe. ¹³Pantu ubukali bwakwa Yawe, Babiloni tayakekalwemo lelo cakaba banaushi ubwa kupwililika. Uyo onse ukopita akalekututuma pamulandu wakwa Babele kabili akalekuitomonta pa mulandu wa fyonse ifilonda fyakwe. ¹⁴Iteyanya we mwine pali Babiloni onse ukumushinguluka. Uyo onse uukapetanika ubuta bwakwe alingile ukumulasa ena. Mwilekusha ukusunga panuma umufwi wenu uuli fye onse, pantu alibembukile Yawe. ¹⁵Ulesheni icongo pali ena uushinguluka konse! Alucimbile,impungu shakwe shiliwili, na malinga yakwe alibonolokele, pakweba ati ici ecilandushi cakwa Yawe. Muilandule kuli ena! Muciteni ena ngefyo acitile! ¹⁶Onauleni bonse abalwani abatanda imbbuto no muntu ubomfya icikwakwa panshita ya busomboshi mu Babiloni. Lekeni cilamuntu afutatukile ku bantu bakwe ukufma ku ulupanga lwa bakutitikishiwa, lekeni bafulumukkile ku ncende ya ku mwabo. ¹⁷Israeli nimpanga iyi lulumba iyo batamfishe kunkalamo. Pakuntafua imfumu ya Asuhuri yali mucobwile ena; panuma yafi Nebukadinasa imgumu ya mu Babiloni ali mukontwele amafupa. ¹⁸Eco Yawe wa milalo, Lesa wabena Israeli, alilandile ifi: Mona, ndimupepi no kulimuna imfumu ya ku Babiloni ne calo cakwe, ngefyo nebo nali mwne imfumu ya mu Suli. ¹⁹Nkabwesha Israeli ku ng'anda ya calo cakwe, akaleku;ya kameli na bashani. Elo akekushi wa mulupili lwa calo ca Efulemu na Giledi. ²⁰Muli shilya nshiku kabili pali lya nshita, efya landile Yawe, amapulu yakamonwa mu Israeli, nomba tapakabe aya kasangwa. Nebo nkawailikisha pamulu wakwa Yuda, kabili tapakalekusangwa nolu umo, pakweba ati nebo bkelela aba kashalapo abo nebo napanishe. ²¹Imeni nokupilika icalo ca Merataimu, cipilikeni kabili nabekashi bamu Pekodi. Babikeni kulupanga nokubaputulako ku kanaula - ici cisemo cakwa Yawe - citeni ifintu fyonse ifyo nebo nkomikonkomesha mwebo. ²²Iciunda cabulwi nokutobaulwa kwa bnaushi fili mu ncende. ²³Ifyp fyatabawilwe ifyalo fyonse no kuputawilwako nokanaulwa. Ifyo Babiloni aishile kusanguka incende ya konaulwa munko. ²⁴Nalumiteyanishishe icteyo kabili waliketwe webo, Babiloni, kabili webo tawacishibie! Walisangilwe webo nokwikatwa, pantu webo wali kulwisha Yawe. ²⁵Yawe aliswile umwakututula mwakwe kabili akoletamo ifyanso pakupitamo ubukali bwakwe. Kuli imilimo kuli shikulu Yawe wa milalo mu calo cabena Kadi. ²⁶Musanseni ena ukufuma ukutali. Isulenko kumalata yakwe nokumutulika ena kubati mwina wa ngano. Mu muputuleko kubonaushi mwisha nangu umo ubakwe. ²⁷Wipaye ingombe shonse ishakwe. Batumeni bena batentemuke ku ncende yakwipailako. Kalanda kuli bena, pantu ubushiku bwabo Bulishile - inshita yakulimunwa kwabo. ²⁸Kuli icongo cabo abakofulumuka, nabo abakopusuka, ukufuma mu calo ca Babiloni. Aba bakashimika icilandushi cakwa Yawe Lesa wenu pali Babiloni, ne cilandushi petempele lyakwe. ²⁹Bali kutile abaku cecensela ukupitilika Babiloni abo bonse abakopeleka imifwi yabo. Bacite lukambi mukupilika, kabili mwilekuleka acite. Mu mucite umulingo uo abomfeshe. Pantu alikoweshe Yawe, uwa

mushilo wakwa Israeli. ³⁰Eco abalumrndo bakwe bakoponena ku fiteo fya musumba, nabonsefye abaume bakwe ababulwi ba konaulwa pali bulya bushiku ici cisemo cakwa Yawe. ³¹"Mona, ndipakene na webo, we wakusamwa - ici cisemo cakwa shikulu Yawe uwamililo pantu ubushiku bobe bulishile, we wakusamwa, inshita ulo nevo nkolimuna webo. ³²Eco abo abakosamwa bakofilwa no kuwa. Tapalipo nangu umo uukabalamusha, Nebo nkasoteka umulilo mu mishi yabo; ukonaulafye fyonse ifishingulukile ena. ³³Yawe wa mulilo alilandile ifi: Abantu bakwe Israeli balitiitkishiwile, pamo penefye na bantu bakwa Yuda. abo bonse ababekete bacili bako basunga bena, Bena balabakanya ukuti balekuya. ³⁴Umo uyo wabapuswishe ali uwakukosa Yawe wa milalo eshina lyakwe. Ici cine akobalubulwila imilandu yabo, mukuleka icalo cikatushe, nokuleta ukutusha abakoikala mu bamu Babiloni. ³⁵Ulupanga luli mine pa bena Kadi - ici cisemo cakwa Yawe - napa bekashi bakwa Babiloni, lutungulushi shakwe na pabamano bakwe. ³⁶Ulupanga pa lyabo bonse abakolanda amashiwi yafye! Bakosanguka ifipumbu! Ulupanga pa bashiluka bakwe! Bakeseshiwafye ne cintinyo. ³⁷Ulupanga lukoisia pali Bakafwalo babo, amaceleta yabo na bantu bonse abali oakati ka Babiloni, eco bakasunga kubati banakashi, Ukupanga lukoisia pafya kututila fyaboo kabili fikatapwa. ³⁸Icilala cakoisa pa menshi yakwe eco fikaba ifyakuma. Eco ena calo ca cilubo ica filubi ifya kublo ubuyo, kabili bacita kuabti bantu bacitwa ubushilu kufikubi fyabo ifya kutinya. ³⁹Eco ifinama fyamucidwebebe na bamumbwe fikalekkwikala mulya, notwana twa fipululu efikoikalamo muli ena. Pantu inshita yonse takatale ekalamo. Ukulekufuma ku ukolo ne nkulo takatale ukwikalamo. ⁴⁰Ngefyo Lesa awishishe Sodom na Gomora ne misumba iya palamineko bena - ici cisemo cakwa Yawe - tapalipo nangu umo uukekalamo mulya; tapalipo muntu akekalamo muli ena. ⁴¹"Mona, abantu bakoisa ukufma ku kapinda ka kukuso; ulwamaka ne bashamfu abengi, bakokolopekaniwa ukufuma ku ncende shakutali isha calo. ⁴²Bakabula amafumo yabo na amta yabo. Abankalwe kabili abakubulwa uluse. Iciunda cabo caba kubati mumana uko[oma, kabili balitenteme pali bakafwalo, bali ipekenge nga bantu abakoya ku kulwa, pali webo we mwana mwanakashi wakwa Babiloni. ⁴³Imfumu yaku Babiloni yali pokelele ulukumo pali bena kabili na maboko yakwe yali yalimfwile palwa bena ku kumanama. Pali kupukapuka fye kubati mwanakashi ukopapa. ⁴⁴Moneni, nkoinina kubati ninkalamo ukufma apashaila mu Yordani ukya ku ncende iyo shimemenako pantu nevo nkolalenga bwangu bwangu ukubutuka ukufuma kuli cena, kabili nevo nkabikapo pali cena. Pantu ninani uwakuba nga nevo,, kabili ninani akankuta nevo? ⁴⁵co kutikeni ku mapange ayo Yawe asalile pali Babilono, amapange aliku Kadi. Bena ukwabula ukutwishika bacatakaniwa nangufye mukuni wa kucepesha saana. Impanga shamu lemfwe shabo shikaluulwa ukuba incende sha konaika. ⁴⁶Ku congo cakuwa kwa Babiloni icalo casunkana, ne congo cabo icakumanamana caumfwika munko."

51

¹Yawe alilandile ifi; ndij mupepi no kwimya umwela wa bonaushi pali Babiloni na pali abo abekala mu Lebkamai. ²Nebo nkatuma abena fyalo ku Babiloni. ba kamisalanganya no kukufya icalo, pantu bakamwinuna ena ukufuam monse monse pa bushiku bwa cinkunka. ³Mwileka abalinshi bapetamike amata yabo; mwibaleka kufwala ifyafyela. mwipanya abalumendo bakwe abacaice; biken fye bonse abashilika bakwe ku konaika. ⁴Pantu abantu bonsefye abacenaulwa ba kawila mu calo ca kaldi; bonse abo baipeye bakawila mu nshila shakwe. ⁵Pantu Israeli na Yuda tabalekeleshiwa kuli Lesa wabo, kuli Yawe wamilalo, nangulinefye icalo cabo caisushiwamo ne milandu iyacitwa pa wamushilo wa kwa Israeli. ⁶Fulumukeni ukufuma pakati ka Babiloni; lekeni umuntu onse aipusushe umwine. mwionakola mumampulu yakwe, pant inshita yakwa Yawe iyacilandushi. akabweseshapo fyonse kuli ena. ⁷Babiloni ali lukombo lwa golide muminwe yakwa Yawe ulwalengele icalo conse ukukolwa; inko shalinwineko umwangashi wakwe no kwisakuba pa cipena. ⁸Babiloni akanwa mukupumikishiwa nokonaulwa. welesheni pali ena! mupeni umuti kufya kutanta fyakwe; limbi kuti aposhiwa. ⁹Twalikukabilisha ukundapa Babiloni, nomba tondepwe, lekenifye fwebo bonse fye tumushe nokuya iciyeye, ku calo cesu, pantu ukushininwa kwakwe kulifikile pa mulu mumulu; kuli sumbwililwe pa mulu mumakumbi. ¹⁰Yawe alikonkomeshe insambu shesu. Iseni aleni fwebo tulande musioni ificitwa fyakwa Yawe Lesa wesu. ¹¹Moneni imifwi no kubulwa ifishangu Yawe akokalifya umupashi wa mfumu ya ku medai mumapange yakonaula babiloni. Ici ecilandushi cakwa Yawe, ici landushi cabonaushi bwe tempele lyakwe. ¹²Sumbuleni ilamfya pa fibumba fya babiloni; pangeni ubulinde bwenu ubukose; bikenipo abalinshi; teyanikeni aba ku babelamina; pantu shikulu akacita ifyo alanda pa bekashi bamu babiloni. ¹³Mwebo mwe banhtu abekala mutumana twa menshi utwingi, mwebo mwebantu abakankala nefyuma, impela yenu ilishile. umulingo wa mweo obe uliputwilweko. ¹⁴Yawe wa milalo alilapile pa mweo wakwe, nevo nkakwisusha webo na abaume ukubati ni nakanta wakusanya kabili ba kemya ubulwi bwakulila ukupilika pali webo. ¹⁵Alicitile umulu ku maka yakwe; aliteyamikile incende icalo ku mucetekanya wakwe kumfwikisha kwakwe alitabalika imyulu. ¹⁶Ulo upata, kulaba ukupongoloka kwa menshi ukufuma mumulu, pantu alaleta fubefube ukufuma mupela ya calo. Alapanga ukubyata kumfumu kabili no kutuma umwela ukufuma mumatala yakwe. ¹⁷Abantu bonse balisangukile aba tutu, ukwabula ubwishibilo. onse fye uwakubasa alilengelwe insoni tulubi twakwe. pantu icimpashanya ca kwecabufi, kabili tamuli umweo muli fyena. ¹⁸Finangwafye. imilimo yabakupumya ikonaulwa pali ilya nshita ya kuli munwa. ¹⁹Nomba Lesa, icananiko cakwa Yakobo taba ifi iyoo, pantu ena ekabumba wa fintu fyonse. Israeli emukowa wa cikwata cakwe; Yawe wamilalo eshina lyakwe. ²⁰uli nondo yandi iyabulwi, icanso candi icabulwi. kuli webo nevo nka shonaula inko nokonaula amabufumu. ²¹Kuli webo nevo nkashonaula bakafwalo nabatentamapo; kuli webo nkashonaula amaceleta no utentamapo. ²²Kuli webo nkashonaula umwaume onse mwanakashi; kuli webo nkashonaula umukote no mwaice. kuli webo nkashonaula abalumendo naba kashana ba na cisungu. ²³Kuli webo nkashonaula kacema ne milikuni yabo; kuli webo nkashobaula abaume babulimi nama bumba yabo, kuli webo nkashonaula

bashimucindikwa ne ntungulushi.²⁴Pantu mu menso yobe nebo nkalandula Babiloni na bekashi bonse aba mu kaldi pali fyonsefye ifyabubifi ifyo bacitile mu sion-uku ekulanda kwa kwa Yawe.²⁵Mona ndipinkene nobe, we lupili lwa bonaushi - uku ekulanda kwa kwa Yawe-icaonawile icalo conse. Nebo nkatambalika ukuboko kwandi pali webo no kukunkulusha panshi ukufuma kuli fimabwe ifyakusansuka, no kulenga webo ulupili ulwakocewa.²⁶Eco tabakasende ukufuma kuli webo ulubwefye ilili lyonsefye ilyakupangilako ubukile bwamumatungi nangula umufual; pantu ukasanguka icakonaika ica muyaya-uku ekulanda kwa kwa Yawe.²⁷sumbuleni ilamfya pacalo. lisheni intandala pa nko. kuteni inko mukumusansa ena; alalati, Minini na Ashkenashi, sonte ni mushika umukalamba ukusansa ena; leteni bakafwalo kubati no bamakanta abakusanya.²⁸Teyanyeni inko mukumusansa ena; imfu sha ku medashi na bashi mucindikwa bakwe shonsefye intungulushi nefyalo fyonsefye ifyaba mubutekeshi bwakwe.²⁹Pantu icalo cikatenkaniwa kabili cikashitika, apofye amapange yakwa yawe yalitwalilile pali babiloni, mukupanga icalo ca Babiloni icibolya umushaba mwikashi.³⁰Abashilika bamu babiloni balilekele ukulwa; balikele mumalinga yabo ayaku kosa. ubukose buli fililwe; balisangukile abanakashi-imishi yabo ili pa mulilo, ifikatilo fyapampongolo filitobaukile.³¹Inkombe ikabutuka ukuya kubila ku nkombe inankwe, no ubutuka aebako uubutuka munankwe ukuya kwebako imfumu yaku Babiloni ukweba ati umu musumba wakwe ulipokelelwe ukufuma mulutwe nokufiak mulutwe.³²Ifyabu fyaminama fili fumbetwe; umu lwani ako oca amatete, nabaume bamu babiloni abakolwa balifulungene.³³Pantu yawe wamilalo, Lesa wakwa Israeli alilandile ifi; umwana mwanakashi wakwa Babiloni ali kubati lubansa lwa cipuulilo. Ninshita yakumunyantaula panshi. munshitafye iinono inshita iyakusombola yalaisa kuli ena.³⁴Nebukadnesari imfumu yaku Babiloni alincilibwe nebo alintwele nebo mukufulungana kabili alipangile nebo inongo yakubulamo fintu. Kubati nicishimwe shimwe, alincibilwe nebo, ali swishe icitombo ne filyo fyandi ifya bune, elo kabili anshipila kunse nebo.³⁵Onse uyo uwikala mu Sioni akalanda ati, 'lekeni ifimfulunganya fyacitwa kuli nebo nomubili wandi fibe pali Babiloni.' Yerusalemu akalanda, "lekeni umulopa wandi ube pa bekashi bamu Kaldi.³⁶Eco Yawe alandile ifi; mona ndifye mupepi no kukulubulwilako umulandu no kukuletelako icilandushi pali webo pantu nkomiak amenshi yamu Babiloni no kulenga utumfukumfuku ukukama.³⁷Babiloni akasanguka iminaa yafintu, muncende yakuba mumbwe, icamakankamike ka bil icakuitomona, umu umushakabe umwikashi.³⁸Abena Babiloni bakalilila pamo kubati misepela ya nkalamo. Bakabuluma kubati bana bankalamo.³⁹Ulo bakasanguka ukukaba nobulili nebo nkabapangila umutebeto; nkabalenga ukukolwa pakwebati bakasansamuke elo kabili ukulala utulo utwa kutwalilila no kutashibuka-uku ekulanda kwa kwa Jehora.⁴⁰Nkabatentemusha panshi kubati no mupanga mukwipaiwa, kubati niba sulusuku naba sawe.⁴¹Ulo Babiloni bamwikete! Kanshi amalumbu yonse aya mu calo yalipokelwe ifyo Babiloni asangukila icifulo cama kankamike mu nko.⁴²Bemba alininine pali Babiloni! ali fimbilepo ku mabimbi ayapoma.⁴³Imisumba yakwe alisangukile ifibolya icali icacilaal kabili iciswebebe, icalo ikakubulamo umwikashi, kabili iciswebebe. kabili umutapitapo muntu nangu umo.⁴⁴Eco nkalmuna bele mu Babiloni nkafumya mukanhwa kakwe ifyo aminine, kabili ne nko tashakatale ukupongolola imitulo yabo kuli ena. ifi bumba fya Babiloni fikawa.⁴⁵Kabuyeni fumenipo pakati kakwe mwe bantu bandi. lekeni cilamuntu muli mwebho aipusushe umweo wakwe ukufua ku bukali bwa cifukushi candi.⁴⁶Mwileka imitiam yenu itompoke nangufye ukuba no mweno ku lyashi ilyaumfwile mu calo, pantu ilyashi likesa umwaka umo. Panuma yamwaka uukakonkapo kukabako ilyashi, nefimfulunganya fikaba mucalo. kateka akemina kateka.⁴⁷Eco, Mona, inshiku shikoisa ulo nkalmuna utulubi twakubaswa mu babiloni. Bonse abamu calo cakwe baka lengwa insoni, kabili bonse nakepayaulwa bonse bakawila mu kati kakwe.⁴⁸Elo Nomba imyulu ne sonse, na fyonse ifyabamo fikasekelela pali babiloni. pantu ababonaushi bakesa kuli ena ukufuma kukapinda kakukuso-ukuekulanda kwa kwa Yawe.⁴⁹Pantu Babiloni alilengele abepaya bakawa Israeli ukuwa, kanshi abakwipaya bakwe abacalo conse abakawa mu Babiloni.⁵⁰Abakapusuka kulupanga, bakaya ici yeyeye! Tekweshwa kwikalilila kutikeni Yawe ukumibukisha ukufuma ukutali; lekeni Yerusalemu ebukishiwe.⁵¹Tuliketwe insoni pantu tulyumfwile insele ukutukumanya kuli tufibile pa menso, pantu abalebeshi balingile mu ncende yamushilo munganda yakwa Yawe.⁵²Eco, mona, inshiku shikoisa-uku ekulanda kwakwa Yawe-ulo nebo nkolimuna utulubi twakwe utwa kubaswa, elo nabantu abakucena bakalekulatila icalofye conse icakwe.⁵³Pantu nangu Babiloni anganian ukuya ku muli nangulafye apakusumbuka pakwe acitapo neliinga ilyakukosa, abakonaula kuti bafuma kuli webo nokuya kuli ena-uku ekulanda kwa kwa Yawe.⁵⁴Ne congo camukucushiwa cali shile ukufuma mu Babiloni, no kutobauka ukufuma mu calo bena Kaldi.⁵⁵Pantu Yawe akoonaula Babiloni. Akomilenga ena iciunda ceshiwi kukonaika, Abalwani babo bakokunguka kubati ma bombi yamenshi ayengi; icongo caboca lishilekuba namaka sana.⁵⁶Pantu ababonausho balishile kupililika pali ena-ukupililika pali Babiloni!-ne mpalume shakwe shafyambatwa. Amata yabo yalyonaikile, pantu Yawe ni Lesa wacilandushi; mucine cine akalandula.⁵⁷Pantu nkamucita umwanakashi wa mfumu, bacilolo bakwe abanono bakwe, naba shilika bakwe bakakolwa, kabili bakalala utlo twakutalaamuka kabili tabakala mukepo-uku ekulanda kwa mfumu; Yawe wa milalo eshina lyakwe.⁵⁸Yawe wamilalo alilandile ifi; ifibumba ifyakutikama ifya ku Babiloni fikatobaulwa umupwilapo, ne mpongoo shakwe shikapya. elo abantu bakesa kuli ena mu kwafwilishiwa bakale kubombela ulwisha' fyonsefye ifyo inko shikalekvesha ukucita kuli ena fikapya."⁵⁹Ici ecebo ico Yeremia kasesema akonkomeshe Seraya umwana mwaume wa kwa Neria umwana mwaume wakwa Maseya ulo aile na Sedekia imfumu ya ba Yuda ku Babiloni mu mwaka wa cine uwa mukuteka kwakwe. Nomba Seraya ali ni mushika wa nkondo.⁶⁰Pantu Yeremia alilembele limo mumufungilo pali fyonse ifinkunka ifyali no kwisa pali Babiloni-aya yonsefye emashiwi aya lembelwe pali Baniloni.⁶¹Yeremia alilandile kuli Seraya, "ulo ukaya ku babiloni, ulo ukaya kumona kabili ukabelenge aya mashiwi mukubilikisha.⁶²Elo ukalanda ati, 'Yawe, webo wemwine walipampamika ukwebati ukonaula ino ncende, nokwebati tapalipo muntu nangula fye ni nana uukukalamo muli cena kabili cikaba icibolya umuyayaya.⁶³Nomba ulo ukapwisha ukubelenga umufungulo ukakepo ibwe kuli wena no kuminikisha pa kati ka

Yufreti. ⁶⁴"Landa, Babiloni akashika kubati imifi. tawakemishiwepo. pamulandu wa finkunka ifyo nebo nkotuma pali cena, nkabili fikapona." Amashiwi yakwa Yeremia yapwila apa.

52

¹Sedekia ali ne myaka amakumi yabili na umo ulo atampile ukuteka; alitekele imyaka ikumi na umo mu yerusalemu. Ishina lyakwa nina ali ni Hamutali; ali mwana mwanakashi wakwa yeremia ukufuma ku Libna. ²Alicitile ifya bubi ku cinso cakwe yawe; alicitile fyonse ifyo yehoyakimu acitile. ³Ukupitila mubutali bwakwa yawe, ifi fyonse fya citikile mu yerusalemu na mu yuda, mpakafye abatamfya ukufuma ku cinso cakwe. elo sedekia asangukile imfumu ya mu Babiloni. ⁴cacitike ukwebati mu mwaka walenga pabula mu buteko bwa mfumu sedekia, mu mweshi walenga ikumi kabili pa bushiku bwalenga ikumi mu mweshi, Nebukadnesari, imfumu ya mu Babiloni, yalishile ne fita fyaiko fyonse ukwimina yerusalemu. Bali pangile inkambi bwishiya bwa iko, kabili bali kulile icibumba ukushinguluka. ⁵Eco umusumba walipokelwe ukufita na mwaka wakulenga ikumi na umo uwabukeshi bwakwa sedekia. ⁶Pabushiku bwaleng pabula mu mweshi walenga bune icipowe calikulishe mu musumba icakwebati tamwalipo filyo fya bantu buma calo. ⁷Elo umusumba walitobelwemo na bonse abaume ba bulwi bali butukile noku fuma mu musumba ubushiku ku nshila yakumpongolo yali pakati ka fibumba kabili kwi bala lya mfumu nangu abena kaldi bonse bali shingulukile umusumba. Eco bali kuntunga ya bena Araba. ⁸Nomba abashilika baku kaldi balisupile imfumu sedekia nokuikata mwi lungu lya mumana wa yoldani mumukonko mupepi na yeriko. Bonse abashilika bakwe balisala ngene ukufuma kuli ena. ⁹Bali kete imfumu nokuiletanya ku mfumu ya ku Babiloni kulibla mu calo ca Hamati, uko aile kupila pali ena. ¹⁰Imfumu ya mu Babiloni yalipeye abana baume wakwa sedekia pa menso yakwe fye umwine na pa libla nakabili alipeyepo shonse isha mu yuda. ¹¹Elo antokwelema sedekia amenso, elo amukaka ne minyololo ya mukuba, no kumuleta ku babiloni. Imfumu yamu babiloni yali mu bikile mu cifungo mpaka fye no bushiku bwakwe ubwakufwa. ¹²Nomba mu mweshi wa busano, pa bushiku ubwe kumi bwa mweshi uyo uwali e mwaka we kumi na pabula mu butekeshi bwa mfumu nebukadnesari imfumu ya bibiloni, nebukadnesari alishile ku yerusalemu. Ali e mushika wa balinshi ba mfumu kabili umubomfi wa mfumu ya babiloni. ¹³Alyocele ne nganda yakwa yawe, ici cipango ca mfumu, na mayanda yonse eya mu yerusalemu; kabili ne fikulwa ifikankala ifya mu musumba alifyocele. ¹⁴Nomba kufibumba fya shingulukile yerusalemu bonse abashilika abena babiloni abali na mushika wa balinshi ali bonawile. ¹⁵Umfwa palwa bantu ababusu, abantu abashelepo abo bashile mu musumba, abo abalekeleshiwa ku mfumu ya ku babiloni, kabili nencenshi shashelepo Nebusaladani, mushika wa bakalinda, alisendele bamo ukubatwala muli bunkole. ¹⁶Lelo Nebusaladani, mushika waba kalinda aliishilepo bamo ababusu bamu calo aba kubomba mumabala ya myangashi. ¹⁷ufwa palwa ncenshi shamukuba ishali ishamu nganda ya kwa yawe, na molu icakusambilapo mukuba icikalamba cali kwitwati "Bemba" ico cali mu nganda ya kwa yawe, abena kaldi balicitobawile mutupifya tupifya no kupila umukuba wabo onse ukubweleshamo ku babiloni. ¹⁸Imipika, ifipindwilo, ifya kucingilako inyali, amabakuli, ello na fyonse ifisolobelo fya mukuba ifyo bashimapepo balikupungilako mwitepele abena kaldi balifisendele fyonse. ¹⁹Imisambilo na pakocela ulubani, amabakuli, imipika, apakutenteka inyali, imipika ya kusenama, ne misambilo ya pangilwe na golde nefyo ifyapangilwe na silfere mushika waba kabinda wa mfumu alifisende fyonse. ²⁰Icenshi shibili, umusumbilo ukalamba uwa mukuba uwali kwitwa " Bemba," kabili ne mitepa ya ng'ombe ishilume isha mukuba ikumi yimo na fibili isho shali! mwisamba lya fyakutentekapo, ifintu ifyo solomoni a pangile ing'anda ya kwa yawe, fyali kwatishemo umukuba ukucila ifyo fyapiminwe. ²¹Inceshi shali imikomo ikumi limo na cine konse konse ukulepa cila lueshi, kabili umushilwa walishingulukile cila umo wapiminwe imikono ikumi limo na fibili. Cila lumo lwalitikeme iminwe ine kabili ulwacipunda. ²²Icitebo ca mukuba cli pa mulu waciko icitebo cali imikano ukulepa, ne fya kupikulwa na mapomegranati ukushinguluka monse. Cali icapandilwe no mukuba conse. Uluceh=shi lumbi ne pomegrati iya ciko fyili ifya kupalana ne fyantanshi. ²³Eco kwali amapomegranati amakumi pabula na mutanda pa lubali lwa citeebo, no mwanda umo ama pomagranate pa mulu ukuhinguluka ifya kupikulwa. ²⁴Mushika wabalinshi alisendele umufungwa selaya, shimapepo mukalamba pamo na sefaniya, shimapepo wabubili, na balinshi ba mpongolo batatu. ²⁵Ukufuma mu musumba alibule umufungwa alola uwalashikwa mukulolesha paba shilika, na baume cine lubali abali kupanda imfumu amano, abo abali bacili mu musumba. Kabili pilitile umufungwa alola wa fita fya mfumu uwali kupekanya abaume mubushilika, capamo na baume abakucinda abali amakumi mutanda ukufuma mu calo abo abali mu musumba. ²⁶Elo Nebusaladani, mushika waba kalinda, alibapitile no kubaleta ku mfumu yaku babiloni ku libra. ²⁷Imfumu yaku Babiloni yali bepeye pa libla mu calo cakwa Hamati. Muli iyi nsila, yuda alifuminemo mu calo nokuya muli bunkole. ²⁸Aba ebantu abo Nebukadnesari aikete bunkole: mu mwaka wacine lubali; 3, 023 abena yuda. ²⁹Mu mwaka walenga ikumi na cine konse konse nebukadnesari alipitile abantu 832 ukufuma ku yerusalemu. ³⁰Mu mwaka wa makumi ya bili na itatu ya kwa Nebukadnesari, Nebusaladani, mushika wa ba kalinda ba mfumu, alisendele abantu baamu yuda 745 muli bunkole. Bonse abantu basendelwe bunkole bali pamo 4,600. ³¹Cacitikile mu mwaka wakulenga amakumi yatatu na cine lubali uwabunkole bwakwa yehoakini, imfumu yaba yuda, mu mweshi wakulenga ikumi naibili, pabushiku bwa kulenga amakumi yabili na busano ubwa mweshi; ukwebati Awe - maduki imfumu yaku Babiloni yali lekeleko yehoakini imfumu ya yuda ukufuma mu cifungo. Ifi fyacitikile mu mwaka uyo Awe - mduki atendekele ukuteka. ³²Ali sosele ne nkumbu kuli ena nokumupela icipuna cakuba shimucindikwa ukucila imfumu ishali nankwe mu babiloni. ³³Awe - muduki ali fulile yehoakini insalu sha mu cifungo, na yehoakini ali kulya lyonse fye. Ku cintamba ca mfumu inshiku shonse isha mweo wakwe, ³⁴Elo conse icakaniko ca cakulya calikupelwa kuli ena inshiku shonse isha mweo wakwe ukufika fye na kumfwa yakwe.

Inyimbo shabulanda

1

¹Umusumba uwalikuba uwaisulamo na bantu nomba ulikwikala onse weka. Ulishile kubati nimukafwila, nangula walikuba loko lwamaka. Alikuba umwana mwanaka wa mfumu, leolo alipa tikishiwe muli bunkole. ²Alosha bukali bukali mubushiku, ne filamba fyakwe fifimba amasoya yakwe. sansamusha. Bonse abanakwe balimufutwiwe. Balishile kuba balwani bakwe. ³Yoda alile mu bushe panuma yakuycula noku bomba ukukalamba. Ekala mu nko kabili tasanga ukutusha. Bonse abamukonka bala mucila mu macushi yakwe. ⁴Ishila sha mu Sioni shikolosha pantu takuli nangu umu bakutile kumi tebetu. Shonse impongolo shilitaukile, Bashimapepo bakwe balitetele, Bana cisungu bakwe balititikishiwe, kabili ngani ena icili icakukalipa kuli ene. ⁵Ifibambe fyakwe filishile kuba shikulu wakwe; abalwani bakwe bakotongu luka; Yawe alimutikishe pa membu shakwe ishingira Abana banono bakwe bakoya muli bunkole kucimbe ca kwe. ⁶Ukuemba kuli fumine pa mwana mwanakashi wakwa Sioni. Abana banakashi ba mfumu balishile kubati ni sebula iyo teti ifwae umulemfwe, kabili bakoya ukwabula amaka pacinso ca umusupila. ⁷Mushiku shakutikishiwa kwa kwe kubili nokwabula ibwikashi bwakwe, Yerusalemu akebukusha kumano fyonse ifyuma fyakwe ifyauma umutengo ifyo akwete munsuku shafumako. Ulo abantu bakwe nangu umu uwamwa fwile. Ifibambe fyalimumwene nokumupumya mukuwa kwakwe. ⁸Yerusalemu alilembwikele apakalamba, Eico, alishile kuati cifutu nge fintu ifya fiko. Bonse abamucindike nomba bali musulile ulu bamwene ubwamba bwakwe. Alitetele kabili alyeseshe ukubwelako. ⁹Alishile kuba uwakowela pesamba iya cifunga cakwe ta tontonkanye pafyakuntashi fyakwe. Ukuwa kwakwe kali kwakupapusha. Takwali nangu umu uwakumusansamusha. Alilite, "Moneni kucula kwandi, Yawe, ico abalwani bandi balishilekuba abakulu." ¹⁰Icibambe cilibikile ukuboko kwa kwe pafyuma fyesu efyauma umutengi Alimwene inko nokwingila mucende yakushila, nanguline uwalikambishe ukweba ati tabafwile ukwingila mucende yenu iyakulonganamo. ¹¹Bonse abantu bakwe bakoteta ulu bako fwaya umukate Balipele ifyuma fyabo ifyauma umutengo kufyakulya kukuwamya ubumi bwabo. Lolesha, Yawe kabili ndolekeshapo nebo, ico ndishile kuba akubula ukulinga. ¹²Bushe tacili cintu mwebo, bonse mweba kopita? Lolesha no kumo na ngakuli umu ulikwete amacusho kubati macushi ayo nkoculako nebo, ulu Yawe anungulwishe pabushiku bwakwe ubwakutinwa ubukali. ¹³Cifumine pamulu ukuti atume umulilo mumafupa yandi, kabili cilibacifishe. Alyanshike isumbu lyaku, makasa yandi no ku mbweshu kunuma, ali pangile palyapene uwaitalusha kabuili uwa naka. ¹⁴IKoli lya masambi yandi uli capamo oakuboko kwa kwe. Yali pamo kabili pa yali bikilwe pamukoshi wandi alilengele amaka yandi mumunwe yabo, kabili nshikoiminina. ¹⁵Shikulu alibikile pambali abaume abapambana aba mpokolweleko nebo. Alitile ukulongana pali nebo kukonaula abaume impolume bandi. Shikulu alinya tawile nacisungu umwana mwanakashi wakwa Yuda uwakusungula umwangashi. ¹⁶Pali ifi fintu nalilile, amenso yandi mwaswile ifikumba; pantu kasansamu sha aliukutali ukufuma kuli, nebo umu uwambweshe ubumi abana bandi nabalintalukile pantu umulwani alincifishe nebo. ¹⁷Sione alifungulwile amaboko yakwe; alikambishe ukuti abo abashingulwi kumyakono bafwile ukuba ifibambe fyakwe Yerusalemu cili cintu cakubula ukusanguka kuli bena. ¹⁸Yawe mulungami ico nalitalimine amaka mbishi yakwe, umfwa, bonse mwebantu nabantu kabili monene ubulanda bwandi. Banacisungu bandi na baune bandi abapanda na balile muli bunkola. ¹⁹Nalikutile abatamwikwa bandi, lelo balifutikile. Bashimapepo bandi na bacilolo bandi balyonawilwe mumusumba, ulu balikufwaya ifyaku lya kukubweshe imyeo yabo. ²⁰Lolesha, Yewe, ico ndimukumanamo; mumala yandi mulipetele, umutima wandi waya luka muli nebo ico naba uwatalama panse, ulupanga lulepaya mukati ka nganda mulifye imfwa. ²¹Balyumfwile ukukuteta kwandi, lelo takulu uwakusamasusha. Bonse abalwani bandi balyufwile palwabubi bwandi, bonse balisansamuku ukuti ulicitile, mulitelete ubushiko ubo mwabilile; Nomba lekeni babe nganebo. ²²Leken ububi bwabo bonse bwise ku cinso cenu, citeni kuli bena ngafintu mwacitile kuli nebo pamulandu wamembe shandi shonse. ukuteta kwandi kulifulile kabili umutima wandi ulibongotekele.

2

¹²Shikulu alifimbile umwana mwanakashi wa kwa Sioni panshi iyekumbi iya kukalipa kwa kwe. Aliposele ukuyemba kwakwa Isreali panshi ukufuma kumulu ukufika pa calo. Talikwibukisha icipuna ca makasa yakwe pali bulya bushi ubwa kukalipa kwa kwe. Shikulu aliminine kabili taliku fwa ikumbu pali yonse imisamba yakwa Yakobo. Mushiku shakuka lipa kwakwe aliposele panshi ya musumba yamalinga iya mwana mwanakashi wa kwa Yuda; Mukukanwa alibweshe pamushili ubumfumu na ba uteko. ³Ku cifukushi cabukali aliputwile isengo lose yakwa Isreali, Alifumishopo ukuboko kwa kwe ukwakuku iyo ukufuma pacinso camu lwani. Alyocele yakobo kubati ulubingu lwa mulilo uukooca fyonse ifi ushingulwike. ⁴Alipikile ubuta ukulungatana nafyebo kubati mutwani, alitumine ukuboko kwakwe ukwa kukulyo kubati cibambe, Ali peye bonse abalikumusekeshu mwi Hema iya mwana mwanakashi wa kwa Sioni; alipongolwele icipwuw cakwe kubati mulilo. ⁵Shikulu alishile kuba kubati mulwani aliminine Isreali, Aliminine fyonse ifipango fyakwe. Alyonawile amalinga yakwe ayakukosa, Ali fusishe ukulusha ne nimbo shabulanda mu mwana mwanakashi wa kwa Yuda. ⁶Alicitile ifikansa mu nsakwe yakwe kubati libala. Alyonawile icende yakukolongani namo iyo iyakulingwa. Yawe alilengele ukulingwa kwakulenga ne sabbata kukulabwa babili imfumu na shimapepo mucipyu cabukali bwa kwe. ⁷Shikulu alikene icipailo cakwe kabili nakana icende ya mushilo ya kwe alipele ifibumba fyafipango fya kwe muminwe ya mulwani. Balimishe ukupunda mu nganda ya kwa Yawe, pa bushiku ubwasontwa ku cakucilila. ⁸Yawe alisalile ukonaula icibumba ca musumba wa mwana mwanakashi wakwa Sioni. Alifungulwile itambo yakupiminako kabili

talefumyapo ukuboko kwa kwe kukonaula icibumba ku bulanfda, bonse ba lyona wilwe.⁹ Impongolo shakwe shiwila panshi alyonawile nokutobaula imipindo sha mpongolo shakwe imfumu yakwe naba tayalimo naba kasesema, bakwe tabakosanga ifimonwa ukufuma kuli Yawe.¹⁰ Bacilolo ba mwana mwanakashi wakwa Sioni balikele panshi tondolo. Baliposele ulukungu pa mitwe yabo no kukanka abene beka ne nsalu shamasaka. Bana cisungu ba mu Yerusalemu balikontamike imitwe yabo panshi.¹¹ Amenso yanda yaponi ukufuma mu filamba fyabo; munda yandi mukopota; Ifya mukati kandi fya pongolo ka panse pashi pamulandu wakonaulwa kwa mwana mwanakashi wa bantu bandi abana no tunya twafwa umutombo mutulolo twa musumba.¹² Balanda kuli banyinabo ati, "Shiulikwi Iseke na mwangashi? bakofwa umutombo kubati muntu uuli nefilonda mutulolo twa mu musumba, ubumi bwabo bulipongokele panse mwisamba lyabanyinabo.¹³ Nkopela shani ubunte kuli webo? Nikucindo konkupalanya, wemwana mwanakashi wakwa Yerusalemu? Nikucindo upalene, pakwebati ningakusansamusha, umwana umwanakashi na cisungu wakwa Sioni? icilonda cobe cikalamba kubati nicibemba. Nani wingakuposha?"¹⁴ Bakasesema bobe balimwene ifyafyene fimonwa fyabula ubuyo fyobe. Tabalasokolola amampulu yobe kuku bwesha kuli bunkole bobe, lelo webo balipele fyabo fyafye kabili ifkifya.¹⁵ Bonse abapita nshila batota amaboko yabo webo. Ba tumfya no kupukunya imitwe yabo pamwana mwanakashi wakwa Yerusalemu no kulanda ati, euyu umusumba balekuta ati, ubusuma bwa pwililika; ukusekelakwa calo conse?"¹⁶ Bonse abalwani bobe baliswile utunwa twabo pali webo, Balisha iminsoli nkukwesa ameno yabo mubukulu nokulanda ati, Tuli tulimuminine! ubu ebushiku twa lelolela! twakala kukubumonki."¹⁷ Yawe alicitile ico apekenye ukucita. Alifikilishe icebo cakwe, ico akambishe mushiku shapika. Alimiposele ukwabula uluse, ico alipele ulusa kubalwani ukusekelela ukucila webo; alimishe pamulu isengo lya balwani bobe.¹⁸ Imitima shabo shalilile kuli shikulu ifibumba fya mwana mwanaka yakwa Sioni! Cita ifilamba fyobe fikunkuluka kubati kamana akasuba no bushiku, Wiipela wemwine ukutusha amenso yobe ukwa bula ukutusha.¹⁹ Ima, lila mubushiku, pakutende kwa kwabulinde nokulinde! pongolola umutima obe kubati menshi pacinso cakwa Shikulu. imya amaboko yobe kuli ena uwaika lile abana bobe abafwile umutombo ku nsala pacifutu conse ica kalolo."²⁰ Mona Yawe kabili lolekesha bonse abo walikulimuna muli iyi nshila kuti abanakashi balya ifisabo fya bufyashi bwabo abana abao basakamene? Bushe bashi mapepo na bakasesema bepailwe mu cende yakushila iya kwa Shikulu?"²¹ Bonse abanono nabakalamba balele palukungu lwa tu lolo banacisungu bandi na ba lumendo baliponene kulu panga. uli bepeye mubushiku bobe ubwabukali ukwabula uluse pali bena.²² Mulibakutile ngefyo mufwile ukukuta abantu pabushiku bwa mutebeto, ifyakutinya ifili mulubali lonse, pabushiku bwabukali bwa kwa. Yawe takwali nangu umo ufukile nangu ukupusuka; Abo nasakamene noko bemya, abalwani bandi nabonaula.

3

¹Nebo ndi muntu wamona ukucucutika mwisa, mba ya nkoto ya cipyu cakwa Yawe. ²Alimfumishipo no kulenga nevo ukwendela mu mfimfi nangu ukucila ulubuto. ³Icine cine alipilibula ukuboko kwakwe ukwimina nevo nakabili na kabili, akasuba konse. ⁴Alilengele umunofu wandi ne nkanda ukuloba; alitobe amafupa yandi. ⁵Ena alitebelele imilimo yakwina nevo, no kunshinguluka no kucucutika no kushupikwa. ⁶Alilengele nevo ukwikala mu ncende sha kutita, kubati niabo bafwile kale, ⁷Alikulile icibumba ca kushinguluka nevo kabili tekuti imfyuke, Alilengele iminyololo yandi ukufina. ⁸Nangula ninga kuta no kulila ubwafwilisho alaputula ipepo lyandi. ⁹Alishinkile inshila yandi ne cibumba ce libwe lya baswa; alilengele inshilayandi ukukolobana. ¹⁰Aba ukubati cibuli cikololela ukumfukila, nge nkalamo ifiseme; ¹¹alifutatile inshila shandi, alinengele ukuba inkumba bulili. ¹²Alibenyamike ubwa bwakwe no kuntenyanya nge cakuposapo umufwi wakwe. ¹³Alilashile imfyo shandi ne mifwile shakwe isha muchola. ¹⁴Nalilyalwike isekwe ku bantu bandi bonse, ulwimboi lwabo ulwa papuni kasuba konse. ¹⁵Alinjiswishe ne miti yakulula no kumpatika ukunwa ifya bululu. ¹⁶Alilengele amenso yandi ukupelwa no nsakalabwe, no kulenga nalambalala mu mito. ¹⁷umweo wandi uli bulilwe umutende; Ndilabile ne fyaba ubunonshi. ¹⁸Eco nokulanda ati, "ukushupikisha kwandi kuli lobele kabili efyo ne subilo lyandi muli Yawe."¹⁹ Ibakisheni ukucila kwandi no kulanguluka kwandi, ubuluku no bukali. ²⁰NKotwaliilila ukucibukisha no mweo wandi ulikungumene muli nevo. ²¹Lelo nko ibukisha ici kabili palici ndikwete isubilo; ²²Icitemwiko cakutwalilila cakwa Yawe tacipwa kabili inkumbu shakwe tashaba na mpela, ²³Fyabaifipya cila lucelo; icishinka cenu cikalamba. ²⁴"Yawe cakaniko candi, " Efikolanda umweo wandi, eco kunshi nkosubila muli ena. ²⁵Yawe wabune kuli abo abamulolela, ku mweo umufwaya ena. ²⁶Ca bune ukulolela tondolo ipusukilo lya kwa Yawe. ²⁷Ca bune ku muntu pakwebatiengapita ikolo mu busepela bwakwe. ²⁸Lekeni ekale eka muli tondolo, ulo cabikwa pali ena. ²⁹Lekeni abike akanwa kakwe mulukungu limbi kuti mwaba isubilo. ³⁰Lekeni apele isaya lyakwe ku ukomuma, no kweka ena esushiwemo na kumpula no kusebana. ³¹Pantu shikulu takatukane umuyayaya, ³²Lelo nangula alenga ukukalipwa, akaba no luse ukulingana no kufula kwa citemwiko cakwe icikalamba. ³³Pantu takalipwa ukufuma ku mutima wakwe nagu ukulunfulusha abana ba bantunse. ³⁴Ukushonaula abafungwa banono isonde panshi ya makasa, ³⁵Ukukana umulinganya wa muntu mu ceni ca wakupulamo, ³⁶Ukukana umuntu wa mulinganya mwilubululo lyakwe -shikulu takasuminishi icamusango uyu! ³⁷Nani uwalanda kabili Calicitika, kanofye shikulu acisuminisha? ³⁸Bushe tacafuma mukanwa ka wapulamo ukwebati amalanda no busuma fise? Nindo umuntu wamweo engalishanisha? ³⁹Nindo umuntu engalishanisha pa kukandwa pa membu shakwe? ⁴⁰Natubebete inshila shesu no kushesha, kabili lekeni tubwelele kuli Yawe. ⁴¹Natusumbule imitima na maboko yesu kuli Lesa mu myulu. ⁴²"Tulipulile mu mafunde nokuba ubusangu, kabili webo tautwelele. ⁴³Webo waliutisa no bukali no kutukonka, walipaya kabili ta washako. ⁴⁴Walifimba wemwine ne kumbi pakwebati takuli ipepo lingapita. ⁴⁵Walitulenga ukuba kubati bafiko no kukana pakati ka bantu. ⁴⁶Bonse abalwani besu balatutipa, ⁴⁷Ukukandwa no kushupikwa kulishile pali fwebo, ukulunguluka no konaulwa. ⁴⁸Amonso yalapongolola imilonga ya filamba pamulandu bonaushi bwa bantu bandi.

⁴⁹Amonso Yandi yakolila ifilamba ukwabula ukuleka, ukwabula ukutusha, ⁵⁰Ukusuka Yawe ukufuma ku mulu akaloleshe panshi no kumona, ⁵¹Amenso yandi yalaleta icikonko ku mweo wandi panulandu wa bana bandi bonse aba mu calo candi. ⁵²Nali lungwa kuba koni kuli abo abali abalwani bandi; ⁵³bali kundunga ukwabula, umulandu. Bali putula ubumi bwandi mu nindi, ⁵⁴kabili baliposele ibwe pali nebo, Kabili, balilengele amenshi ukupoma, ukufimba umutwe wandi, nalandile ati, "Nebo ndi putwilwe." ⁵⁵Nalikutile pe shina lyenu, Yawe, ukufuma umwashika mu nindi. ⁵⁶Walyamfwile ishiwi lyandi ulo nalandile, wishinka ukutwi kwenu ku kulila kwandi ukwa bwafwilisho." ⁵⁷Walishile mupepi na nebo pa bushiku namikutile; walandile ati, "witina." ⁵⁸Shikulu mwalipokolwe umulandu wa mweo wandi, walilubwile umweo wandi! ⁵⁹Yawe, uli mwene ububi bacitile kuli nebo, upingule umulandu wandi. ⁶⁰Ulimwene ici landushi cabo conse, Yonse amapange yabo pali nebo. ⁶¹walyumfwa ukusebanya kwabo Yawe, na yonse amapange ayakumine nebo. ⁶²Imilomo no kushetulula kwa balwani bandi kalingimine ubushiku bonse. ⁶³Lotesha ifya bekala nolo bema, balampunya mu nyimbo shabo. ⁶⁴Bwesesho kuli bena ii balingile, Yawe, kulingana ne ficitwa fya minw yabo. ⁶⁵Ukalenga imitima yabo ukuba ne nsoni! ⁶⁶Ulabasupila mu bukali no kubonaula ukufuma mwisamba lya myulu, Yawe!"

4

¹Golide ilifumukile; alale ifyo golide yakubwamo akabi ipilibwweke! amabwe yamushilo yalisalengene pa cifutu ca tulolo tonse. ²Abana baume bakuyemba aba Sioi balilingile ukupimwa muli golide wasangululwa, lelo nomba balilingilwe kubati mulongwe we bumba umulimo wa minwe ya mubumfi! ³Na bamumbwe bapela amabele yabo ku kusunga abana babo, lelo abana banakashi ba bantu bandi babo, lelo abana banakashi ba bantu bandi balyalwike abankalwe, kuibati ni mbuni mu ciswebewe. ⁴Ululimi lwa mwana uukoonka elukakatila ku mulu wakanwa kakwe ku cilaka; abana balepusha ku cakulya, lelo takuli nelyo cimo icabo. ⁵Abo ababeleshe ukulya ifya mabwenge nomba balilekeshiwa mu misebo. Abo ebo bakushishe mukufwala ifyakufwa fyakukashika nomba bakolala mu mina ya mitoi. ⁶Amampula ya bana banakashi ba bantu yalifulile ukucila ulubembu lwa mu sodoma, ulo ulwaposelwe munshita kabili takwaba amaboko yamupotelwe. ⁷Abana banakashi bamfumu bali abakubutisha ukucila Amenshi makasa, ukubutisha ukucila umukaka; imibili yabo yalikashike ukucila Korali, imimonekele yabo kubati ni Safiri. ⁸Imimonekele yabo nomba iliftile ukucila imile; taba koishibikwa mu misebo. Inkanda yabo ilikambatile ku mafupa yabo; ilyalukile iyakuma kubati lukuni. ⁹Abaipaiwa no lupanga bawamapo ukucila abapaiwa ne nsala, abo abashilile, abalashilwe ku kubulwa kwa busomboshi ubuli bonse ukufuma mu mabala. ¹⁰Amaboko ya bana mayo bankumbu bali ipikile abana babo, balishile kuba ifilyo fyabo mu ilya bali konaulwa. ¹¹Yawe alilangile icipyu cakwe conse; ali fumishe ubukali bwakwe ubwakutinya. Alibilimwishe umulilo mu Sioni uyo uwaonawile umufula wakwe. ¹²Ishamfumu sha pe sonde tashasumine, nangu umo umwikashi wa pa calo ukusumina, ukwebati ifibambe nangu umulwani engangila pa mpongoilo sha Yerusalemu. ¹³Ifi fyacitikile pa mulandu wa membu sha bkasesema wakwe na mampulu ya bashimapepo bakwe aba sumishe umulopa wa bololoke pakati kabo. ¹⁴Balipulumputile, bu mpofu, ukupita mu mumisebo. Balikowebele no mulopa icakwebati takwali nelyo umo uwalikwikata ifyakufwala fyabo. ¹⁵"Kabuye! ukushisangulwa!" abantu balilile pali bena." Kabuye! kabuye! wikata!" Eco balilangulwike pali ci; abantu balilandile pakati kanko, "tekuti bekale kuno nakabili." Yawe umwino alibasalengeny; talolesha pali bena bakabili, tabscindikile bashi mapep, kabili tabalangile ububile pa bakaicimba. Amenso yesu yalifililwe, ukulolesha pabwilisho mwi busha; ukufuma kumapungu yesu twalitambile paluko lushatuswishe. ¹⁷Amanso yesu yalifililwe, ukulosesha pabwafwilisho mwi busha; Ukufuma kumapungu; Ukufuma kumapungun yese twalitambile pa luko lushatuswishe. ¹⁸Balikonkele intapulo shesu, Tatwali kwenda mu misebo yesu. Impela yesu yali mupepoi ne nshiku shesu tashapendelwe, impela yesu yalishile. ¹⁹Abaletusupila bali impala lubilo ukucila bakapumpe bamu lwelele. Balitutamfishe ku mpili kabili balikele bakotulindila fwebo mu matololo. ²⁰Umupu mu myona shesu -abasubwa bakwa Yawe- Ali ni uyo uwaikatilwe mu mucinga yabo, uwalandile ati, "Mwisamba lya cinshingwa cakwe tukekala pakati ka nko." ²¹Anga no kusangalala, we mwanakashi waku Edomu webo wewikala mu calo ca usi. Lelo kuli webo kabili ulukombo lukapita. Ukakolwa no kuifya we mwine. ²²Umwanamwanakashi wa Sioni, ukukandwa kobe kukafika ku mpela; takatantalisho bunkole bobe. Lelo umwana amwanakashi waku Edomu akakanda amampulu yobe; akafimbula imemba shobe.

5

¹Tbukisha, Yawe ifyacitika kuli fwebo; mona no kulolesha ukusebana kwesu. ²Ifikwatwa fyesu filipilibukile beni, amayanda yesu kaba Lebeshi. ³Tulyalwike abana banshiwa abakubula wishi na banyine fwe bali kubati ni bamukamfwilwa. ⁴Tufwile ukulipila Silfere pa menshi tunwa, kabili tufwile ukulipila Silfere pa kukwata inkuni shenu fwe bene. ⁵Abo abakoisa panuma yesu balipalamine ku numa Yesu, tulinakile kabili tekuti tusange ukutusha. ⁶Tuli ipele bene kuli Eguputo na kuli Ashuli pakupokako ifyakulya ifilingile. ⁷Bashifwe balibembukile, kabili tababapo, kabili twalisenda amampulu yabo. ⁸Abasha bakoteka pali fwebo, kabili takuli nangu umo uwingatupokolola ukufuma mu kuboko kwabo. ⁹Tupoka umukate wesu pa kubika imyeo yesu mukayofi, pamulandu wa lupanga mu matololo. ¹⁰Inkanda yesu ilikabilile kubati citofu, pamulandu wa kupya kwa kukaba kwa nsala. ¹¹Abanakashi ba mu Sioni balalilwa pa bukangalume na bana cisungu mu misumba ya Yida. ¹²Abana baume bamfumu bakobwekwa na maboko yabo, kabili takuli ukucindikwa ukukolangwa ku bakalamba. ¹³Abaume abaice balibapatikishe ingano kuli libwe lya mpelo, na balumendo batelententa ne fifinga fya nkuni ifyakufina. ¹⁴Abakalamba balifumine pa mpongolo ya musumba, na baume abaice balilekele ukwimba kwabo. ¹⁵Insansa sha imitima wesu shilipwile. no kucinda kwesu kulyalukile mu kulosesha.

¹⁶Icilongwe ciliponene ukufuma ku mitwe Yesu; Aka,landa kuli fwebo, pantu twali bembuka!¹⁷Pamulandu waifi imitima yesu ililwele, pamulandu waifi amenso yalishiminine. ¹⁸Pantu ulupili lwa Sioni lulipomweke, na ba mumbwe bakotabantapo.¹⁹Lelo webo Yawe, uteka umuyayaya, kabili ukekala pa cipuna cobe ica bufumu ukufuma inkulo ne nkulo.²⁰Nindo utulabila umuyayaya? Nindo utulekelesha ngo kulepa kwa nshiku shobe. ²¹Tubwesheni kuli mwebene Yawe, kabili tukabwela. ²²Bwekeshenipo shinku shesu ngefyo shali akale- kanofye nga mulitukene fwebo kabili mulitufuilwe ukucila mucipimo.

Ezekiele

1

¹Mu mwaka wa kulenga amakumi yatatu, mu mweshi wakulenga bune, elo mu bushiku bwa kulenga busano ubwa mweshi caishile kuba ukwabati nebo nalikele mukati ka bunkole pa mumana wa Kebar. imyulu yalisukile elo nebo balimwene ifimonwa fya lwa Lesa. ²Pa bushiku bwa kulenga busano ubwa ulya mweshi - wali mwaka wakulenga busano mu busha bwa mfumu Yehoyakini - ³Icebo ca kwa Yawe calishile kui Ezekiele umwana mwaume wakwa Busi shi mapepo, mu calo ca bena Kaidi pa mumana wa Kebar, elo ukuboko kwakwa Yawe kwali pali ena kulya.⁴Nolu nebo naliloshe, elo kwalisile ne cipupu ca mwela ukufuma ku kapinda ka ku kuso; ikumbi likalamba nokubyata kwa mulilo mukati ka ciko elo ulubuto lukocishingluka na mukati ka ciko, elo no mulilo wali lilangi lya finyamuti mukati ke kummbi. ⁵Mukati mwali icimpasho ca fya mweo fine. Ukuekumoneka kwa fiko: Fyalikwete icimpasho ca muntu. ⁶Lelo cila cintu calikwete iifinso fine, elo cila cibumbwa calikwete amapindo yane.⁷Amolu ya fiko yali ayakololoka, elo inyatilo sha makasa ya fiko yali kubati mabpndo ya mwana wa ng'ombe uukobeka kubati mukuba uwakupukutwa. ⁸Lelo balikwete iminwe ya bantu pesemba lya mapindo ya fiko ku mbali shonse shine. Pakuti fyonse fine ifinso fya fiko elo na mapindo fyalikubati nifi: ⁹Amapindo ya fiko yalikwikatana na mapindo ya cibubumbwa cakonkelepo elo tafyali kwaluka ilyo fyalikubati mukuya: Lelo cila cintu cali kuyafye kuntanshi.¹⁰Icipanso ca finso fya fiko fyalikubati cinso ca muntu. Fyonse fine fyalikwete ne cinso ca nkalamo ku lubali lwa ku kulyo, elo fyonse fine fyalikwete icinso ca kwa kapumpe. ¹¹Ifinso fya fiko fyalikubati ni filya fine, elo amapindo ya fiko yali fungulwilwe pa mulu, ukwebati cila cibumbwa calikukwata amapindo yabili ayo yalikwikatana ku mapindo ya cibumbwa cinankwa, elo na mapindo yabili ayafimbile imibili ya fiko. ¹²Cila cimo cali kuyafye ku ntanshi, ukwebati ukuli konse uko umupashi eafisontelele ukulekuya fyalikubati kuya ukwabula ukulekulekupilibuka.¹³Na pa fya cimpasho ca fibumbwa ifya mweo, ukumoneka kwa fiko kwali kubati mulilo wa mafito uukoyaka, kubati kumoneka kwa fyenge; ulubingu lwa mulilo nalo lwalisanikile konse mukati ka fibumbwa, elo kwali no dkubuyasha kwa nkuba.¹⁴Ifibumbwa fya mweo fyalikubati mukwanda mukulemuka kunuma elo nakuntanshi, elo fyalikubati nokulekumoka nge nkuba!¹⁵Elo nebo naliloleshe pa dibumbwa fya mweo; elo nalimwene eumupeto umo panshi lubali lwa cila cibumbwa ica mweo ne mfinso fine ifya fiko. ¹⁶Iyi yali emiminekele elo nemipangile ya mipeto cila mupeto wali kubati libwe lya mupeto, elo iine yalikwete icimpansho cimo cine; imimonekele ya iiko elo ne mipangilwe yali kubati mipeto mukati ka mupeto ubiye.¹⁷Ulo yalikwenda yalikuya pa ili yonse pantunga shabo shine, ukwabuka ukulekukoneka ulo shali kuya. ¹⁸Elo na pa matelo ya shiko, yalilepele elo nokutinya, pakuti amatelo yaliswilwmo amenso ukushunguluka.¹⁹Lyonsefye ulo ifibumbwa fya mweo fyalikwenda, imipeto yalilelele lubali na fyena. Ulo ifibumbwa fya mweo fyaiminr pamulu ukufuma pe sonde, imipeto yaliminine. ²⁰Konse uko umupashi walikuya, yalile elo ne mipeto yalimine pamulu lubali lwa yena, ukwebati umupashi wa fibumbwa fya mweo wali mu mipeto. ²¹Lyonse fye ulo ifibumbwa fyalikwenda, imipeto nayena yalwendele; elo ulo ifibumbwa fyakwiminina shika, imipeto yalikwiminina shika; ulo ifibumbwa fyainine pa mulu ukufuma pe sonde, imipeto yalimine pa mulu lubali bena pakwebati umupashi wa fibumbwa fya mweo wali mu mipeto. ²²Pa mulu wa mitwe ya fibumbwa ifya mweo pali icimpanso ce ulu: Calimonekele kubati cakubengeshima nge cilola canshikwe pa mulu wa mitwe ya fiko. ²³Pesamba lye ulu, cila mapindo ya cibumbwa cimo yalifungululule ukololoka elo nokukwikata ku mapindo ua cibumbwa cilikwete. Cila cibumbwa ca mweo naco calikwete umulingo uwa kuifimba abenebeka; cila cimo cakwete umulingo uwakufimba umubili wa ciko. ²⁴Elo nalyumfwile iciunda ca mapindo ya fiko. Kubati congo ca mennshi ayengi, kubati lishiwi lya wa maka yonse konse uko balikuya, kubati ciunda ca kubulukuta kwa mfula, kubati shika fyelibweshe amapindo ya fiko. ²⁵Ishiwi lya lishile ukufuma pa mulu we ulu pamulu wa mitwe ya fiko lonse ulo fya iminine shika elo nokubwesa amapindo ya fiko.²⁶Pa mulu we ulu lya mitwe ya fiko pali icimpanhso ca cipuna ca bufumu icali kubati kumoneka kwe libwe lya Ssafiri, elo na pa cakupale icipuna ca bufumu pali icimpansho kubati kumoneka kwa muntu.²⁷Nalimwene icintu icalikumoneka kubati cila cili no mulilo muli cena kufuma mu mukumoneka kwa pa mulu wa ntungu shakwe; nalimwene ukulefuma ku kumoneka kwa ntungu shakwe pe samba ukulekumoneka lwa mulilo elo nolubuto ulushingululule konse konse. ²⁸Kubati kumoneka kwa mukolamfula mu makumbi pa bushiku bwa mfula efyalikubati ukumoneka kwa lubujto lwa kumwenekesha luko cishinguluka. Ulo nacimwene naliwilw pa cinso candi, elo nalyumfwile

2 ¹Ena alyebele kuli nebo ati, "We mwana mwaume wa muntu, iminina pa makasa yobe. Nolu nebo nkolanda kuli webo," ²Nulo, ulo alikulanda kuli nebo, umupashi walingile muli nebo na ukunjiminika pamakasa yandi, kabili nalimumfwile akolanda kuli nebo. ³Ena alyebele kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, nebo nokutuma ku bantu ba ku Israelei, ku nko shabucisanguka isha sangikila nebo - bonse bena na ifikolwe fyabo balibembukila nebo ukufika na buno bushiku! ⁴Abatuntuka muli bena baikwete ifinso fyakupotalala kabili na imitima yakukosa. Nebo nokutuma kuli bena, kabili ukulanda kuli bena, 'Ifi efyo shikulu Yawe alandile.' ⁵Nangu bena bakomfwa nangu tabakomfwe. Bena ni ng'anda

yabucisanguka, lelo baleshiba ukwba ati kasesema ali muli bena.⁶webo, we mwana mwaume wamuntu wiba na umwenso kuli bena nangu kumashiwi yabo. Wiba nomwenso, nangu waba na ifilasa na imyunga kabili nangu wikala na bakaling'onga. Witina amashiwi yab nangu kututuma ku finso fyabo, pantu bena ni ng'anda yabucisanguka.⁷Lelo webo ukolanda amashiwi yandi kuli bena nangu bomfwe nangu tabomfwile, pantu niba cisanguka bakucilamo.⁸Lelo webo, we mwana mwaume wamuntu, kutika kufyo nkolanda kuli webo. wiba cisanguka kubati ni ilya ing'anda yabucisanguka. Isula akanwa kobe nokulya ifyo nebo nkokupela!⁹Nolu nebo naliloleshe, kabili nokuboko kwalitambalikilwe kuli nebo, muli kwena mwali umufungilo walwmbwapo.¹⁰Ena aliufungulwile pa menso yandi, walilembelwe pali fyonse kuntashi napanuma ya uko, kabili na ifyalembelwe pali wena fyali malilo, ukullosha nakalanda.

3

¹Kabili alilandile kuli ine ati; "wemwana mwaume wamuntu ifyo webo wasanga lya. Lya icicitabo, kabili kabiye uye kulanda kunganda yakwa Israeli." ²Eico naliswile akanwa kandi kabili alindishe cilya citabo. ³Kabili alindile kuli ine ati, "wemana maume wamuntu, lisha ifumo lyobe kabili isusha ifumi lyobe neco citabo ico napela kuli iwe!" kabili nacilile kabili cali icakulowa mukanwa kandi kubati buci.⁴Kabili alilandile kuli ine ati, "wemwana mwaume wamuntu, kabiye kunganda yakwa Israeli kabili nokulanda amashiwi yandi kuli bena. ⁵Pantu taukotumwa kubantu abamilandile imbi imbi nangula ululimi lwakwafya, lelo nikunganda yakwa Israeli- ⁶tekubantu abengi abamilandile yakwafya nangula icitundu cakushupa abo amashiwi yabo tawingelika. Mucine nganalikutumine kulibene, ngabalyumfwile kuli iwe. ⁷Lelo inganda yakwa Israeli tabakabe abakukabila ukufumfwa kuli iwe pantu tabali bapkukabial ukumfwa kuli ine. Eico inganda yonse iyakwa Israeli nibankosa mitwe kabili abakumalala imitima. ⁸Moneni! ndilengele icinso cobe ukukpsa nag ifinso fyabo kabili nenkopyo shobe ishakukosa ngekopyo shobe. ⁹Kabili ndilengele impumi yobe kuubati libwe ukukosa ucial napa nsono! wibatina nangula ukuba uwakutompoka nefinso fyabo, epo baba ninganda yakutoloma."¹⁰Elyo alandile kuli ine ati, "wemwana mwaume wamuntu, amashiwi yonse ayo nkobilisha kuli wee-yapite mumutima obe kabili uyonfwe namatwi yobe." ¹¹nomba kabiye kuli bunkole kabili nokulanda kuli bena. landa kuli ben auti, ifi efyo shikulu yawe asosa, nangula bakomfwe nelyo iyoo."¹²Elyo umupashi walinjimisho pamulu, kabili nalyumfwile kunuma yandi iciunda cikalama icakwa makumba; "lube ulwapalwa ululimi lwakwa Yawe ukufuma kuncende yakwe!" ¹³Cali ciunda camapindo yafibumbwa fiamweo ilyo fikoikatana cimo necibiye, neciunda camipeto shilya ishali nabo kabili neciunda cakwamakumba mukalama. ¹⁴Umupashi walingimisho pamulu kabili nookutwala ukutali, kabili nalile nobukali mucipimo camupashi wandi pantu ukuboko kwakwa Yawe kwali kukutitikisha mumaka! ¹⁵Eico nalile kubankole pa tele abibu abaikele mulubali nomumana wa keba, kabili nalikele mulibena inshiku cine lubali, uwaisulamo nokusunguka. ¹⁶Elyo panuam papita inshiku cine lubali ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli ine likotila, ¹⁷"wemwana mwaume wa muntu ndikupangile malonda wanganda yakwa Israeli eico umfwa kwishiwi likofuma kukanwa kandi kabili nokubapela ukusopeshiwa kwandi. ¹⁸Umfwa nkalanda kumbifi, mucine ukofwa kabili taisopesha nangula ukulanda umusoko kumbifi pamicitile yaiko iyabubi pakutita ingaba nomweo- imbifi ikafwa kumembu shaiko, lelo nkafwaya umulopa waiko ukufuma kumaboko yobe, ¹⁹Lelo ngawasopesha imbifi, kabili taifumene kububifi bwaiko pnangula kumicitile yaiko uubi, lyena ikafwa kumembu shaiko, lelo ninshi ulikwete ukupususha umweo obe. ²⁰Ngacakuti umulungami atalual kubulungami bwakwe kabili acitile mukana lungama, kabili nateta necakuipununako kuntanshi yakwe akafyfw. Pantu tawamusopeshe, akafwa mumembu shakwe kabili nshakete kukutontonkanya imicitile yabulungami iyo acititile, lelo nkafwaya umulopa wakwe ukufuma kumaboko yobe. ²¹Lelo ngawasopesha umulungami ukuleka ukulekubembuka pakutita talebembuka, Mucine akaba nomweo pantu ninshi alisipeshiwe kabili ninshi wakwata ukupususha umweo obe." ²²Eico ukuboko kwakwa Yawe kwali pali ine kulya. "ima kabiye kwiwanga kabili ndinokulanhda naiwe kulya!" ²³Nalimine nokufuma ukuya kwiwanga kabili kulya eko ubukata bwakwa Yawe bwalikwikala, kubati bukata bulya nakwete ukumona kumbali yamumana wa Keba; eico naliwile panshi ubhukupeme. ²⁴Elyo umupashi waishile kuli ine nokwisa kunjominiak ku nkasa shandi, kabili nokwisa kulanda naine, kabili nokwisa kunjeba ati, "kabiye nokuya kuisalila wemwine mukati kanganhda, ²⁵Pali nomba wemwana mwaume wamuntu, bakaya kubika imyando pali iwe kabili nokukaka pakuti wikaya muli bena. ²⁶Nkalenag ululimi lobe ukulambatila kumulu wakanwa kobe, eico tawakalekulanda kabili tawakabe uwakukwanisha ukubakalipila bena, ²⁷ifi efyo uyo shikulu Yawe asosa.' Uyo uli nokumfwa akomfwa; uyo utakomfwa talinakuumfwa, pantu ninganda yabatalama!"

4 ¹"Lelo webo, umwana mawume wa muntu, piita itafwali we mwine no kulibika ku ntanshi yobe. ²Elo ushile umusumba wa Yerusalemu pali lyena. Elo no kubika icakutebelela pali wena, ukule no mwakusungila ifilwilo pali ena. Wimye no mincingi pali wena no kwiminika nsakwe ukushunguluka nokubika pali wena ifyakonawilako ukushunguluka. ³Elo upiite we mwine icippampa fua cela nokucibomfya nge cibumba ca cela pakati ka we mwine no musumba no kutontomesha icinso cobe pali ena, pantu ukoba uwakutebelelwa, kabili ici cili no kuba icakwishibilako ku ng'anda yakwa Israeli. ⁴Elo, usendamine kabafu kuso no kubika ulubebu lwa ng'anda yakwa Israeli pali ena, uli ni kupiita ulubembu lwabo mpendwa sha nshiku shitatu no ukasendama panshi palwa ng'anda yakwa Israeli. ⁵Nebo ne mwine nokobila kuli webo ubusjiku bumo ku kwimininako cila mwaka wa kukandwa kwabo: Ishiku 390! Muli iyi nshila, uli no kupiita ulubembu lwa ng'anda yakwa Israeli. ⁶Luntu ukapwisha ishi inshiku, uko ukasndame panshi umuku wa babuli ku lubali lwa ku kulyo, pantu uli no kupiita ulubembu lwa ng'anda yakwa yuda pa nshiku amakumi yane. Nkopela webo ubushiku bumo ubwa ku mwaka no mwaka. ⁷Ukatontomeshe icinso cobe ukulola ku Yerusalemu uli kutebelelwa, kabili na kumunwe obe

ushafimbulwapo sesema pali wena. ⁸Eco moneni! Nkobika imyando pali webo pakwebati tawakaluke ukutula ku lubali limo na ku kutetebelelwa kobe. ⁹Piita we mwine ng'ano, barle, cilemba, ilanda, amale na masaka; ufibike mu cakusungililamo cimo no kupanga umukate obe ukulingana ne mpendwa ya inshiku shitatu uli no kusendama pa lubali lobe, pa nshiku 390 uli no kucilya. ¹⁰Ifilyo uli no kulya fikaba fyakupimwa, amashekele amakuni yabili cila bushiku, kabili ukalekucilya pa nshita iyakulingwa cila bushiku. ¹¹Elo ukanwa amenshi, aya kupimwa ukufuma muli mutanda kuli hini, kabili ukalekunwa pa nshiku ishakulingwa. ¹²Uli no lucilya nge mbukunya matobo ya bare, lelo uli no kucisalula nge cufumbikwa mu mafi aya muli bena mu cinso cabo. ¹³Pantu Yawe alilandile ati, "Ici cikopolibula ukutila umukate untu abantu bakwa Israeli bali nokulya uli nokuba uwakukowela, kulya mu nko kuntu nkabatomfisha. ¹⁴Lelo nebo balilandile, Alale, shikulu Yawe! nshabala mbapo ulwakukowela! Nshabala ndyapo nangula icili conse icafwa nangu icili conse icakwipaiwa ne nama, ukutula ku bwaice bwandi ukufika na nomba, ne nama icinangwa tayabala ukwingila mu kanwa kandi!" ¹⁵Eco alilandile kuli nebo, "Lolesha! Ndikupele umufundo wa ngombe mu cifulo ca mafi ya muntu pakuti wingapekanya umukaye obe pali cilya. ¹⁶Nakabili alilandile kuli nebo. "we mwana mwaume wa muntu! Moneni! Nkotobaula umutambu wa mukate mu Yerusalemu, kabili bakalya mukate libe bakolya mukulanguluka no kunwa amenshi libe bakocilila mu kututuma. ¹⁷Pantu bali no kubulwa umukate na menshi, umuntu onse ali no kutentuka pali muntina no kufumuka pamulandu wa mampulu yabo."

5 ¹"Elo webo, we mwana mwaume wa muntu, send ulupanga lwakutwa ukuba akayembe ka kwa kabeya kuli we mwine, kabili upishe akayembe [a mutwe obe ma ku myefu yobe, elo usende ifipimo kwabanya imishishi yobe. ²Oce isha batatu no mulilo muakti ka musumba ulo inshiku shakutebelwa shapwa, kabili usende isha batatu ku mishishi no kushumwa ku lupanga konse ukushinguluka umusumba. Elo usalanganye ishabutatu pali shena ku mwela, kabili nebo nkafumya ulupanga ukukunkunika abantu. ³Lelo senda impendwa inono iya mishishi uufuma muli shena no kushikaka mu fisempe fya mwingila obe. ⁴Elo usende na shimbi imishishi no kushiposa mu kati ka mulilo; noku shoca mu mulilo; ukufuma palwa umulilo ukufuma nokuya ku ng'anda yonse iya mubena Israeli" ⁵Shikulu Yawe alanda ifi: "Uyi ni Yerusalmu pakati ka nko, apo mubikile ena noko nebo na mushingulushishe ena ne fyalo fimbi. ⁶Lelo mububifi alikene ifyabupingusha fyandi ukucila inko shimbi, ne fipope fyandi ukucila ifyalo ifyo fya mushinguluka. Abantu balikene bupingushi bwandu kabili taba koendela mu fipope fyandi. ⁷Eco shikulu Yaw alandi ifi, "Pantu muli ba cintalika ukujcila inko isho sha mishinguluka mwebo kabili tamwa endela mufipope fyandi nangu ukucita ukulingana ne fyabupingushi fyandi, nangu fye kucita ukulingana ne fya bupingushi fya nko iah mushinguluka mwebo." ⁸Eico shikulu Yawe alanda ifi, Mona! Nebo nemwine nko alukila pali webo. Nkocita ubupingushi mukati kobe pakwebato inko shimone. ⁹Nkocita kuli webo ifyo ntacita kabili kubati nico ico ntaka citepo nakabili, pa mulandu wa ficitwa fyenu fyonse ifya muselu. ¹⁰Eco bashibo bakalya abana mutati kenu, na bana baume bakalya bashibo, pantu nkacita ubupingushi pali mwebo no kusalanganya ku ntunga shonse bonse mwebo mweba shelepo. ¹¹Eco, ulo ndi no mweno - uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe - mu cine pamulandu mwali kowesha umwashila mwandi ku fintu fyonse ifya kupatwa ne ficitwa fyenu fyonse ifya muselu, ifyo nebo ne mwine nkami cefya mu mpendwa; amenso yandi tayakabe ne nkumbu pali mwebo, kabili nshaka mipanye mwebo. ¹²Aba citatu muli mwebo bakafwa kucikuko kabili bakonaulwa ne cipowe mukati kenu. Aba citatu bapona kulupanga ulumishingulukile mwebo. Elo nkaba palanganya aba batatu mucitungu conse ukukula ulupanga kuku bakunkunika nabo bene. ¹³Elo icipyu candi cikapwililika, kabili nkacita ubukali bwandi kuli bena ukutusha. Nke kushiwa, kabili bakeshiba ukwebati nebo, ninebo Yawe, ndila ndile mu cipyu candi ulo napwisha ubukali bwandi pali bena. ¹⁴Nka mulenga mwebo abakulekeleshiwa kabili aba kusekwa ku nko sha mishinguluka mwebo mumenso ya uli onse uuko pita. ¹⁵Eco Yerusalemu akaba icintu ku bantu bambi ica kususha no kuseka, icakusoka kabili ne ca cintinya ku nko sha mishinguluka mwebo. Nkacita ubupingushi pali mwebo, mu bukali na mu cipyu, kabii no kukalipila mu mucipyu - Nebo, Yawe ndilandile ifi! ¹⁶Nkatuma imifwi yabubi iya cipowe pali mwebo iikesa kuba ubupilibulo bwafyo nka myonawilako mwebo. Pantu nakusha icipowe pali mwebo no kutoba inkonto yenu iya mukate. ¹⁷Nkatuma icipowe na masanso pali mwebo eco mukaba abakubula bana. Icikuko no mulopa fikapita pali mwebo, kabili nkaleta ulupanga pali mwebo - Nebo, Yawe, ndi landile ifi."

6 ¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²We mwana mwaume wa muntu, tonta amenso ukulola ku lupili lwakwa Israeli no kusesema kuli bena. ³Landa, 'Mwe mupili shakwa Israeli, kutikeni ku cebo cakwa shikulu Yawe! alilandile ici ku mpili na ku tupili, ku mikonko, na ku mipokapoka: Moneni! nkoceta ulupanga pali webo, kabili nkonaula ififuli fyobe ifyasansuka. ⁴Elo ifipailo fyobe fili nokuba amapopa ne nceshi shobe shili no nonaulwa, kabili nkaposa panshi ifitumbi fyobe ku ntanshi yatulubi twabo. ⁵Nkalambalika imibili ya fitumbi fya bantu bwakwa Israeli ku ntanshi ya tulubi twabo, nokusalanganya amafupa yenu ukushinguluka ifipailo fyenu. ⁶Konse kuntu mukoikala, imisumba ikalake iya konaulwa ne fifulo ifyasansuka fikaba ifyaonaulwa pakweba ati ifipailo fyenu fikaba ifyakufumuka no kwelengwa amapopa. Elo fikatobaulwa no kuloba, incenahi shenu shikaputulwa panshi ne milimo yobe ikapashika. ⁷Abakufwa bakalala panshi mu kati kenu kabili muli nokwishiba ukuti ninebo Yawe. ⁸Lelo nkasunfilipo abakushalapo muli mwebo, kabili kukabalo bamo abakapusumuka ku lupanga mu nko, ulo mukasalanganishiwa ukuya mu fyalo. ⁹Elo abo abapusunsuka bakanjibukisha mu nko kuntu bakekatwa bunkole, uutila nalilengelwa ubulanda kufya busipondoka bwa mitima yabo iyayaluka ukufuma kuli nebo, kabili kufya menso yabo iya bucilende bwa ku konka utulubi twabo. Elo bakalakulanga ifya maka nkamike pa menso yabo pa ficitwa fyabo ifya bubifi fintu bacitile ne fya muselu fyabo. ¹⁰Eco bali nokwishiba ukuti ninebo Yawe kwaliko umulandu untu nalandile ukuti ndi nokuleta ububifi pali bena. ¹¹Shikulu Yaw

alilandile ici: Tota amaboko no kututa ulukasa lobe panshi! Landa, 'Alale! palulandu wa fya muselu fya bubifi fya ng'anda yakwa Israeli! Pantu bali no kuwila ku lupanga, ku cipowe, no ku cikuko. ¹²Umo uuli ukutali ali o kufwa kucikuko, no uli mupepi ali no kufwa ku lupanga. Abo abakashalapo no kupusuka bakafwa ku cipowe muli inshila nkafulisha icipyu cansi pali bena. ¹³Elo mukeshiba ukuti ninebo Yawe, ulo ifitumbi fyabo fikalekulele pa tulubi ukushinguluka ifipailo fyabo, pali konse akapili akasansuka - pa mulu wa mpili shonse kabili mwi samba lya muti onse uwakulelema no muoke uwakutikama - ififulo kuntu ba ocelele ifya fungo ku tulubi twabo. ¹⁴Nkomina ku kuboko kwandi no kulenga mpanga amapopa kabili iyafumuka, ukulola ku matololo ukufika ku Dibla, ukupulinkanya mu fyalo fyonse kuntu bakoikala, Elo bakeshiba ukuti ninebo Yawe.

7

¹icebo cakwa yawe calishile kuli nebo ukwba ati ²"webo umwana mwaume uwamuntushikulu yawe alilandile kucalo cabena isreali" "Impela! yalishile kumipaka iine iya calo." Nomba impela ili palimwebo mwebo, pakweba ati nebo nkotuma icipyu pali webo, nkakupingula ukulingana nemibo yobo; kabili nebo nkaleta yonse imipamba pali webo. ⁴Pantu aamenso yandi tayaka kubeleleinkumbu kabili shakakakulangulukile. Eco, nebo nkaleta imilimo yobe paliwemwine imipamba yobe ikaba pakati nankati kobe, elo ukeshiba ukwebati nebo nine Yawe. ⁵Shikulu yawe alilandile ifi: Ubusanso! Ubusanso ubwakubipisha! Mona, bukoisa. Impela mucacine ikoisa. ⁶Impela ilyalamukile pali webo. Mona ikoisa! ⁷Ubonaushi bukoisa pali webo we mwikashi wa mucalo. Inshita iyilifikile: ubushiku bwa bonaushi buli palamine, kabili impili tashakatale kuba nansansa. ⁸Nomba tapakapitepo inshita ulo nkoopongolwela icipyu candi pali webo nokupwisha ubukali pali webo ulo nkakupingula ukulingana ne mibo yobe nokuleta imipamba yobe yonse pali webo. ⁹Pantu amenso yand tayakakwikatile ubulanda, kabili shakakulangulukile. Ngefyo wacitile efyo nkacita na kuli webo, elo ukeshiba ukwebati ni webo Yawe uukokulimuna. ¹⁰Mona, ubushiku! Mona, bukoisa! ubonaushi buli fuminepo! inkoto ili balwile amatutumuko yali puukile! ¹¹Ulukakala lulimine mu nkoto ya bubifi tapalipo nangu umo mulibo, nangu umo mucintubwingu cabo, nangu mu fyuma fyabo kabili tapalipo nangu umo mucindami uukabelelele! ¹²Inshita ikoisa; ubushiku bulupalamine mwileka uwakushita asansamuke, nangu wa kushitisha aloshe pantu icipyu candi cili pa cintu bwingi! ¹³Pantu kashitisha takapilibukilemo ku ncende uko ashitisha apofye bonse babili bacili no mweo, pantu icimonwa ca pali cinkupiti tacakabwekeshiwepo, pamulandu wa membu shabo tapalipo nangu umo uukakoshiwa! ¹⁴Balilishishe amapenga nokulenga fyonse ukuba ifya kuiteyanya, nomba tapalipo nangu umo uukopoleka ku bulwi; pamulandu wakweba ati icipyu candi cili pali cinkupiti onse. ¹⁵Ulupanga lulu kunse, kabili icipowe ne cikuko fili mukati kacikulwa. Abo bonse abali mu mpanga bakepaiwa ku lupanga, ulocikuko ne cipowe cikaciba ula abo abali mu musumba. ¹⁶Nomba bambi abakapusuka bakafulumukila ukufumina muli bena kabili bakaya ku mpili. kubati ni nkunda mu mipokapoka, bonsefye bakalekulila-cilamuntu pa mampulu yakwe. ¹⁷Amaboko yonse yakatompoka na makufi yonse yakanaka kubati menshi, ¹⁸Kabili bakafwala ifya kusampauka, kabili aba cintinya bakabafimba; nensoni shikaba pa finso fyabo ne nkusu pa mitwe shabo shonse. ¹⁹Bakaposaike silfere wabo mu misebo na golid wabo kukaba kubati, wakukanwa. Silfere wabo na golid wabo akafilwa ukubapokolola bena mu bushiku bwa cipyu cakwa Yawe. Imyeo yabo tayakapusuke, kabili ne nsala yabo tayakekushiwe, pamulandu wa mampulu yabo tayakekushiwe, pamulandu wa mampulu yabo yalisangukile cilibwe cakuiputulako. ²⁰Mucilumba cabo bali bulile ubune bwafisamo fyakwe, nakuli fyena balipangileko utulubi twa kubasa, kabili ne fintu fyabo ifya muselu Eco kanshi, nebo nkoyalula ifi fintu fyabo ukuba ifitasangululwa kuli bena. ²¹Elo nkapela ifyo fintu mu minwe ya balebeshi ica kusampa kabili ku mbifi shamu calo ica kusampa, kabili bakonaulwa bena. ²²Elo nebo ndefumyapo icinso candi ukufuma kuli bena ulo bali nokonaula incende yandi nacindika; ifipondo fikabengilila nokufyonaula. ²³Pangeni iminyololo, pantu icalo ciliswilemo no bupingushi bwa mulopa, kabili ne misumba iliswilemo ulukakala. ²⁴Eco nebo bkaletelamo ababipisha saana munko, kabili bali nokupyaninina amayanda yabo kabili nebo nkaleta ne mpela kubacilumba abamaka, pantu incende shabo isha mushilo shikonaulwa! ²⁵Umwenso uli nokwisa! Bakafwaya umutende, lelo takwakabe. ²⁶ubusanso pa busanso buli nokwisa, kabili kukaba amagwigwi pa magwigwi. Eo bali no kufwaya icimonwa ukufuma kuli kasesema, lelo ifunde likonaulwa ukufuma kuli bashimapepo kabili bakapandwa amano ukufuma kuba kalamba. ²⁷Imfumu ikaloshia kabili umwana wa mfumu umwaume akafwala ukulanguluka ulo amaboko na bantu bamucalo ya yakalekututumafye ku mwenso. ukulingana na kunshita shabo nebo nkacita ifi kuli bena! nebo nkabapingula ukulingana ne mibo yabo mpakafye bakeshibe ukweba ati nine Yawe."

8 ¹Elo caishile kuba mu mwaka wa mutanda no mwenshi wa mutanda, mubushiku bwa cisano ubwa mwenshi, ulo naikele mu nganda yandi nabakalumba bamuba Yuda balikele ku cinso cand, pantu ukuboko kwa kwa shikulu Yawe nakabili kwali pali nebo kulya. ²Elo nebo naloleshe, kabili moneni kwali ici mpashanya ne momonekele yamuntu. ukufuma ku mimonekele yamuntungu shakwe ukuya panshi kwali umulilo. labili ukufuma muntungu shakwe ukuya pamulu kwali ukumoneka kwa cintu icakubengeshima, kubati libwe lya mingi. ³Elo atambalikile icipashi cakuboko no mumpitila nebo pa mishishi yamumutwe wandi; elo umupashi wansumbwile nebo pa mulu pakati ka calo no mulu, elo mufinwa ukufuma kuli Lesa, alindetete nebo ku Yerusalemu, ku bwingililo bwa mpongolo ya mukati iyakukapinda kakukuso. uko utulubi utwa nsonsomba utwakalumwa akakulu twaiminine. ⁴Nomba moneni, ubukata bwakwa Lesa wabena Israeli eko bwali kulya, ukuli ngana ne comonwa ico namwene mwiliungu. ⁵Elo alandile kuli nebo ati, "we mwana mwaume wa muntu, pulamina amenso yobe kukapinda kakukuso." Elo nebo sanswile amenso yandi kukapinda

ka kukuso, nakukuso ku mpongolo yaku tungulula ku cipailo, mulya umwakwingilila, mwalo utulubi twakalumwa. ⁶Elo alandile kuli nebo ati, "we mwana mwaume wa muntu, bushe ulimwene ifyo bakocita? Iyi emipamba ii kulu iyo abanganda yakwa Israeli bakocita muno mukunenga nebo ukuya ukutali ukufuma kwi hema lyandi ne mwine. Nomba mukafutatuka no kumona imipamba iyo iyakucilapo." ⁷Elo andetele nebo pa mwinshi walubanda, elo naloleshe, kabili kwali ici punda mu cibumba. ⁸Alilandile kuli nebo, "we mwana umwaume wamuntu, imba muli ici cibumba, elo nebo naimbilemo mu cibumba, kabili mwali iciibi. ⁹Elo alandile uli nebo ati, "Kabuye no kuya kumona ubunasha bwa mipamba iyo bakocita uno." ¹⁰Eco nalilemo nokumonamo, nomba moneni, nebo nalimwenemo ifyakulengwa mufibumba fyonsefye ifikulika ne nama shamakankamike, nafyonsefye ifilubi fya mu nganda yakwa Israeli. ¹¹Abakalamba amakumi cine lubali aba mung'anda yakwa isreali eko bali kulya na yasaania umwana mwaume wa kwa shafeni aliminine pakati kabo. Bali minine pakati ka fyata, cila muntu ne cifutu mwino mu minwe akwe pa kweba ati ukununka kwa makumbi ya lubani kwalile mumulu. ¹²Alilandile kuli nebi ati wemwana mwaume wamutu bushe ulimwene abakalamba bamung'andanyakwa isreali bakocita umwakufita? cilamuntu akocitila ifi mucipinda icakufutama icatulubi twakwe pantu balalanda ati yawe fwebo takotumona fwebo yawe alilekeleshaicalo." ¹³Elo alandile kuli nebo ati futatuka nomona nafimbi ifikulu ifyamipamba ifyo bakocita." ¹⁴Ulwakonkelepo alindetele nebo ukwakwingilila kwampongolo yakwanganda yakwa yawe iyali mukapinda ka kukuso kabili moneni kabili abanakashi balikele kulya baleloshs tamusi. ¹⁵Elo alandile kuli nebo ati bushe ulimwene ifi wemwana mwaume waumutu futatuka kabili nokumona naimbi imipamba iikulu ukucila neyii. ¹⁶Alintwele nebo mukati kalubansa lwanganda yakwe kabili moneni apakwinilila pe tempele lwakwa yawe pakati mwinshi necipailo pali abaume amakumi yabili na yasano nenuma shabo baliloshe aka talamukila kwitempele lwakwa yawe nefinso fyabo akatalamukila jkukabanga kabili bali kunshinshimua akasuba. ¹⁷Elo alandile kuli nebo ati bushe uli mwene ifi wemwana mwaume wamuntu? bushe finini ififintu ku nanda yakwa yuda ukulekucita iyi mipamba iyo bakocita kuno? pantu baliswile icalo kufyongo kabili balifututukila nakabili mukunsonsomba nebo kubukali ukubika umusambo wamyona yabo. ¹⁸Eco nkacita na ndibo muli bena; Amenso yandi tayakabekatilwe inkumbu kabili ntakabapanye. Nangula fye bakalilile mu matwi yandi na mashiwi yakubilikisha, ntakaba kutikeko nebo."

9 ¹Elo alilile mu matwi yandi ne shiwi ilya kubilikisha ati, "lekeni bamalonda bese mu musumba, cila muntu ne canso cakwe ica konawilako mu minwe Yakwe. ²Elo Moneni! abaume mutanda beshile ukufuma ku mpongoilo ya pamulu iya lolesha ku kapinda ka ku kuso, cila umo ne canso cakwe icakwipailako mu minwe yakwe. kwaliko umwaume pakati kabo uwafwele ifya kolokondwe no lusengu lwakwe. Bukalemba kulubali lwakwe kabiloi balile mukati no kuya kwiminina kumbali yacipailo ca mukuba. ³Elo ubukata bwa kwa Lesa wakwa Israeli bulininine ukufuma pali bakerubi abo bwalipo no kuya ku bwingililo bwa ng'anda. Alikutile umuntu uwafwele ifya kolokondwe nolusengu lwa bukalemba kulubali lwakwe. ⁴Yawe alilandile kuli ena ati, "piita pakat kamusumba -pakati ka Yerusalemu no kushila akashila pa pumi shabantu abaleta nokulila pafya mipamba fyonse ofi citwa pakati ka musumba." ⁵Elo alandile nakuli bambi mu matwi yandi, "pita pulinkanya mu musumba musupile ena nokumwipaya. wileka menso yobe yabe ne nkumbu, kabili wimupanya. ⁶Nangufye mwaume umukote nangula umwaume umwaice, nasisungu, abana abacaice nabana mayo. wipayefye bonse! Nomba tekwesha ku kumanga ulufye onse uuli na kashilwa pa mpumi yakwe. mutampilefye apamushilo pandi!" Eco batampile kubakalamba abali kuntanshi ya ng'anda. ⁷Alilandile kuli bena, "Monaule ing'anda nokwisusha ulubansa ne fitumbi. mupitilisho!" Eco bali lee no kuya ku sansa umusumba. ⁸Ulo fye balimukusansa, nebo nalisangile ne mwinefye neka naliwile pa menso yandi no kulila ukubilikisha no kulanda ati, "Alale, shikulu Yawe, Bushe tekuti monaule bonse abashalapo mu Israeli mukupongolwela ubukali bwenu pali Yerusalemu?" ⁹Alilandile kuli nebo ati, "Amampulu ya nganda yakwa Israeli na Yuda yalikulishe sana. Icalo caliswilemo umulopa no musumba uliswilemo ubupondamkishi, pantu balanda ati, Yawe alilaba icalo na Yawe tamona!" ¹⁰Eco nomba amenso yandi tayakaloleshe no bulanda, kabili nshakabapanye. Nebo imibo yabo nkaibika pa mitwe yabo. ¹¹Moneni umwaume uufwele ifyakolondwe uukwete ulusendo lwakwa kalemba ku lubali lwakwe alibwelulukile. Alifishishe nokulanda ati, nebo ndicitile fye fyonse ifyo mwakonkomeshe."

10

¹Ulo naloleshe ukulolenkana pamulu palya ukucila pamtwe ya Kerubimu; cimo calomoneke pamulu pali bena kubati no safiri nokumoneka ukwakupalana kwa cipuna cabufumu. ²Nolu Yawe alilandile ku muntu uufwele mu salu iyakutelela no kulanda ati, "kabuye panshi yamipeto ya kwa Kerubimu, kabili no kwisushamo amaboko yabo yonse na mabwe ya lubingu ukufuma pakati ka kwa Kerubimu no ku basalanganya mu musumba." Nolu umuntu alingilemo ulo nalikulolesha. ³Kerubimu kulubali lwakukulyo lwa nganda ulo umuntu ayingilemo, na makumbi yaiswilemo mu lubansa lwamukati. ⁴Ubukata bwakwa Ywe bwalimine ukufuma pali Kerubimu no kwiminina pamulu wakwingililapo uwa nganda. Yaliswishe nganda na makumbi, no lubansa lwaiswilemo ukubengeshima kwa bukata bwakwa Yawe. ⁵Icongo camapindo yakwa Kerubimu calikumfwika nakatalamukila ukulakufika kunse ya lubansa kubati lishiwi lyakwa Lesa uwa maka yonse ulo alanda. ⁶Calishile, ulo Lesa ankonkomeshe umuntu uufwele mu nsaliu iyakutelela no kulanda ati, "senda umulilo ukufuma pakati ka mipeto shilya shili pakati kaba kerubimu," umuntu aingile mo no kwiminina lubali lwa mupeti. ⁷Kabili Kerubimu alifishishre ukuboko kwakwe pakati ka kerubimu ku mulilo ulya wali pakati ka kerubimu, no kusumbula no kucibika mu maboko ya umo uufwele mu nsalu yakutelela. Umuntu alibulile no kubwelela kunse.

⁸Nalimwene pa Kerubimu icinti kubati kuboko kwa muntu panshi ya mapindo yabo.⁹Eco nalikulolesha, mona! mipeto yine kumbali ya kwa Kerubimu - umupeto umo kumbali ya kwa Kerubimu umo- no kumoneka kwa mipeto kwali kubati libwe lyakukosesha. ¹⁰Ukumoneka kwa yako kwali cimo cine ukupalana kumo kwine kuli yonse ine kubati mipeto yaingila mu mupeto unankwe. ¹¹Ulo baendele, balile muntunga shabo ishili shonse shine, ukubula ukupilibuka kubati nifilya baile; Lelo intunga yonse uko umutwe walolele balukonka panuma ukwabula ukupilibikila kubati filya baleya. ¹²Imibili yabo yonse - ukubikapo inuma shabo amaboko yabo, na mapindo yabo- yalifimbilwe na menso, na menso yafimbile imipeto ine nokushinguluka konse. ¹³Ulo naumfwile, imipeto shikoitwa, imipeto yile shingulukisha." ¹⁴Cila imo yalikwete ifinsa fine, icinso cantanshi cali cinso ca Kerubi, icinso cabubili cali cinso ca muntu, icabutatu conso cakalamo ne cinso ca bune cakwa ka pumpe. ¹⁵Ulo bakerubimu- ifi fyali fibumbwa fya mweo ifyo namwene mumana wa Kebari calimine. ¹⁶Ulo caba efyo aba kerubimu baleenda, imipeto yalekuya kulubali lwabo, Kabili ulo caba efyo bakerubimu basumbula amapindo yabo ukwima uku fuma pa calo, imipeto tayapilibukile. Yaleikaulila lubali nabo. ¹⁷Ulo bakerubimu balimininefy, imipeto shalimininefy na ulo baimine. imipeto shalimine na bena, pantu umupashi wa mweo wali mu mipeto. ¹⁸Nolu ubukata bwakwa Yawe bwafumine pamulu wa pakwingilila mu ng'anda no kwiminina pamulu wa Kerubimu. ¹⁹Kerubimu basumbwile amapindo yabo no kwimina ukufuma pa calo mu menso yandi ulo balile, ne mipeto yalikucita cimo cine pambali yabo. Baliminine pa mwinshi wakukabanga ku ng'anda yakwa Yawe no bukata bwakwa Lesa wakwa Israeli bwaishile pali bena ukufuma pamulu. ²⁰Ifi efyali fimumbwa fya mweo efyo nakwete nokumona panshi yakwa Yawe wakwa Israeli ku mu mana wa Kebari, eco nalishibile ukuti fimakerubimu! ²¹Onse alikwete ifinso fine na one amapindo yane no kupalana amaboko ya muntu mponshi ya ma pindo yabo, ²²No kupalana ifinso fyabo fyali kubati finso efyo namonapo mu cimonwa pa mumana Kebari na cila umo balile Pantanshi yabo.

11

¹Elo umupashi walinjimishe ni kuntwala kumpongolo ye bala lwa kukabanga mu ng'anda yakwa Yawe, baloseshe amenso yabo ku kabanga, nokwisa kumona, mu mwinshi lubali lwa mpongolo mwali abaume amakumi yabili na basano. Nali mwene yasaniya umwana mwaume wakwa Asuri na Pelatiya umwana mwaume wakwa Benaya, intungulushi sha bantu, pali bena. ²Les a alilandile kuli nebo ati, "We mwana wa muntu, aba ebaume abapanga ulubembu, kabili abapanga ubusalo bwaku panga ububi muli uno musumba. ³Bakolanda ukweba ati, 'Inshita yakukula amayanda te nombu; umo umusumba e mwipika, na fweo tuli nama.' ⁴Kanshi sesema pali bena. Sesema, we mwana wa muntu." ⁵Elo umupashi wakwa Yawe walikile pali nebo no kwisa kunjeba ukweba ati: Ifi efyo Yawe akolanda, "Ati ifi ifyo mwebo mukolanda, we ng'anda yakwa Israeli; ico nebo nalishiba ifipit mu mano yenu. ⁶Mwebo mulisandulwishe abantu mwaipaya muli uno musumba no kubesusha mumisebo. ⁷Kanshi, shikulu Yawe akolanda ifi: Abantu mwebo mwaipaya, abo mibili yabo mwa lilika pakati ka Yerusalemu, enama, na uno umusumba emwipika lelo muli nokufumishiwapo pakati ka uno musumba. ⁸Mwebo muli tinine ulupanga, elo npmba bkoleta ulupanga pali mwebo - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁹Nebo nkamifumyapo pakati kamusumba, no ku mibika mu maboko ya balebeshi, ico nebo nkaleta ubupingushi pali mwebo. ¹⁰Mukawa kulupanga, Nebo nkamingwila ukulingana no mwapelela imipaka ya Israeli elo mwebo mkeshiba ukweba ati ninebo Yawe. ¹¹Uyu umusumba tawakabe umwipika wenu uwa kwipikamo nangu mwebo ukuba inama mukati kanko. Nebo nkamipingula ukulingana nemipaka yamu Israeli. ¹²Elo mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe, ulya ine ifipope fyakwe musha endekemo na ulya ifyabupingushi fyakwe mushankonkele. Lelo mwebo mwendela mufyabupingushi fya nko ishamishinguluka." ¹³Calishile kuba ifi ulo nali kassema, Pelatia umwana mwaume wakwa Benaya, alifwile. Elo nawile ubunkupeme no kulila neshiwi ilikalamba kabili nalilandile ati, "Alale, shikulu Yawe, bushe webo ukonaula ukupwilishisha bonse abena Israeli abashalapo?" ¹⁴Iceb cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ¹⁵"We mwana wa muntu, ba wenu! abantu ba cikota cobe ne ng'anda yakwa Israeli yonse! Abo bonse ebalya ca landwa ukweba kuli abo abekala mu Yerusalemu, 'bali ukutali ukufuma kuli Yawe! Cino icalo ca pelwe kuli fwebo nga icikwatwa cesu," ¹⁶Eco kanshi ulanda ati, 'Imfumu Yawe alandile ifi: nangula nali bafumishe ukutali mukati kanko, kabili nangu line naba salanganishishe mufyalo, lelo nebo naba icubo cabo pakashita kanono mufyalo umo baya.' ¹⁷Eco landa ati. 'Shikulu Yawe alanda ifi: Nebo nkamilonganika ukumifumya mu bantu, no kumilonganika ukumifumya mu fyalo umo mwasalanganine, kabili na nebo nka mipela icalo ca Israeli.' ¹⁸Elo bakaya ku;ya nokuya kufumyamo fyonse ifya bunani kabili nefintu fyonse ifya makankamika ukufuma muli ilya ncende. ¹⁹Nebo nkabapela umutima umo, kabili nkabika muli bena nkabikamo umupashi uupya. Nebo nkafumyamo umutima welibwe ukufuma mu munofu webo no kubapela umutima wa munofu, ²⁰pakweba ati balekwendala mufipope fyandi, bakalekusanfu nefyabupingushi fyandi no kuficita. Elo bakaba abantu bandi, na neboo nkaba Lesa wabo. ²¹Lelo kuli abo bonse abendela muku konkelesha ifyabunani ne fya makankamikae fyabo, nebo nkaleta ificitwa fyabo pamitwe yabo abene - uku ekulanda kwakwa Yawe," ²²Ba Kerubi balimishe amapindo yabo ne mipeto iyali kuli bena, no bukata bwakwa Lesa wakwa Israeli bwali pamulu wabo. ²³Elo ubukata bwakwa Yawe bwaliile pamulu ukufuma pakati kamusumba kabili bwaliminine palupili lwakukabanga ka musumba. ²⁴Umupashi walisumbwile no kumbwekesha mu Chaldea, kuli bankole, mucimonwa ukufuma ku muoashi wakwa Lesa kabili necimonwa ico na mwene calile uufuma pali nebo. ²⁵Elo nalilondolelelele aba muli bunkole ifintu fyonse ifya kwa Yawe ifyo nebo namwene.

12

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²"Wemwana mwaume wamuntu, webowikala pakatika ng'anda yabusangushi, apo bakwata amenso yakumina lelo tabamina; Kabili apo bakwata amatwi yakumfwilako lelo tabomfwa, pantu baba ni ng'anda yabusangushi. ³Eco kanshi nganikuli weba, wemwana mwaume wamuntu, pekanya ifintu fyobe kuli bunkole, kabili utendeke nokuya akasuba mumenso yabo, pantu nkomicita bunkole mu menso yabo ukufuma kuncende yobe ukuya kucende imbi. Limbi bakamba ukumona, ukumona, nanguline baba ni ng'anda yabusangushi. ⁴Webu ukaleta ifintu fyabunkole mubushiku kumuida wabo; Kabiye mucungulo mumenso yabo munshila umo uli onse endamo uku ya kuli bunkole. ⁵Imba icipunda icakupita mucibumba mume nso yabo, kabili nokupitamo muli cena. ⁶Mumulola wabo, imya ifintu fyobe pamabeya, kabili ufumye panse mumfifi. Fimba icinso cobe, pantu weba taulingile ukumona icalo, pantu nebo ndikutumine weba nge cilangilila ku ng'anda yabena Isreali. ⁷Eco nalicitale ifi, ifyo fine nali uwakambishiwe. Naliletele ifintu ifyamuli bunkole bwa munshita yakasuba, kabili mu cungulo nalimbile icipunda ukupita mucibumba ne minwe. Naliffumishe ifintu fyandi apafita, kabili nalifumishe pamulu pamabeya yandi mu mulola wabo. ⁸Elo icho cakwa Yawe calishile kuli nebo mulu celo, ukwebw ati, ⁹"Wemwana mwaume wamuntu, bushe ng'anda yabena Isreali, ilya ing'anda yabusangushi, taileipusha ukweba ati, findo ukocita? ¹⁰Landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alilandile ifi: iyi micitileyabukasesema inkamine cilolo wamu Yerusalemu, kabili nayonse amayanda yabena Isreali apo bena baba pakati. ¹¹Landa, 'nebo ndi cilangilila kuli weba.' ngefyo nacita, elo cikacitwa kuli bena, bena bakaya muli bunkolo no kusendwa ubusha. ¹²Cilolo uli pali bena akemya pamulu ifintu fyakwe pamabeya yakwe umwafita, kabili akaya kuse ukupitila mu cibumba. Bakemba ukupita mucibumba nokufumyamo ifintu fyabo. Ena akafimba icinso cakwe, pakweba ati ekamona icalo namenso yakwe. ¹³Nebo nkafungulwila ubusumba bwandi pali ena kabili akekafwe muciteyo candi, nolu nebo nkamuleta ku Bebele, icalo cabena Kaldi, lelo takacimone cena. Ena akafwa kulya. ¹⁴Nebo nkasalanganisisha mu nshila yonse abo bonseabamushungulwiwe abo abalikukumwafwa ne fita fyakwe fyonse, kabili nkatuma ulupanga panama yabo. ¹⁵Elo bakeshiba ukuti nine Yawe, ulo nkabasalanganya bema pa nko kabili nokubasalanganya mu fyalo fyonse. ¹⁶Lelo nkashako abaume abanono ukufuma ku lupanga, icipowe, ne cinkuka, pakwebati bengasunga fyonse ifyamakankamike yabo mu fyalo umo nebo nkobatwalamo, pakwe bati bakeshibe ukweba ati ninebo Yawe. ¹⁷Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ti, ¹⁸"Wemwana mwume wamuntu, lyo mukate obe nokututuma, kabili nwa amenshi yobe no kututuma na malangulushi. waiko pamula ndu walukakala lwabonse abo abekala mulya. ¹⁹Elo ulanda kubantu bamu calo, 'Shikulu Yawe alilandile ifi ukukuma abekashi bamu Yerusalemu, na calo cabena Isreali, "Bakalya umukate wabo nokututuma kunwaamenshi yabo ulo bakotenkana, ico incende ikafulunganishiwa no mwisulo waiko pamula ndu walukakala lwabonse abo abekala mulya. ²⁰Eco imisumba ilya yaikelwemo ikaba icibolya, kabili icalo cikaluka icalo cakulekeleshiwa; Pakoseba atiwebo ukeshibe ukuti ninebo Yawe. ²¹Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²²"wemwana mwaume wamuntu, lipinda ndo ukwete mucalo cabena Isreali iliko ehati, "Inshiku shilitantalile, necimonwa conse cilililwe? ²³Eco kanshi, landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alilandile ifi: Nebo nkofisha kumpela ili pinda, kabili nabantu ba mu Isrealitabakalibomfyepo.' Ulande kuli bena, 'Inshiku nashisa shiko palamina ulo conse icimonwa cikafikilishiwa. ²⁴Eco takwakabe nangu cimo icimonwa cabufi nangu imbuko shakwangwa mukati ka ng'anda yakwa Isreali. ²⁵Pantu ninebo Yawe! ndelanda, kabili ndacita icebo ndanda umulandu, uyushaka shinge shinge. Pantu nkalanda aya amashiwi munshiku shabo, we ng'anda yabusangushi, kabili nebo kaficita!-uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe. ²⁶Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²⁷"Wemwana mwaume wamuntu! mon, ing'nda yakwa Isreali ililandile, icimonwa ico amona canshiku ishing' ukutendeka ilelo, kabili ubusesemo bwakwe bwa nshita ntali. ²⁸Eco kanshi landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alandile ifi: Ifyebo fyandi tafyakashinge shinge, lelo ifyebo ifintu nebo nandile filinokucitwa-uku ekulanda kwakwa Shikulu Yawe.

13

¹Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukwebati, ²"we mwana wa muntu sesema palwaba bakasesema abakosesema mu Isreali, kabili landa kuli abo abakosesema pafya kwelenganya kwabo umfwa ku cebo cakwa Yawe. ³Shikulu Yawe akolanda ifi; kalanda kuli kufyangwa fyakubakasesema abakonka umupashi wabo, lelo abatabamona nangu kamo! ⁴Israeli bakasesema bobo balikubati ni ba mumbwe mumpanga iyaku lekeleshiwa. ⁵Mweba tamwile mufibomba fyakutobaulwa icashi nguluka inganda yakwa Israeli muku filingika mukukana ubulwi pali bulya bushiku bwa kwa Yawe. ⁶Abantu balikwete ifimonwa ifyabufi no kusobelwa kwa bufi abo abalanda ati, "ifyo ne fyo ekulanda kwa kwa Yawe." Yawe tabatuma bena, lelo pali co balengele abantu ukusubila ukuti amashiwi yabo yakesa kufikilishiwa. ⁷Bushe tamwakwete ifimonwa fyabufi no kulenga ukusobela kwabufi mwe balanda ati, "ifyo ne fyo ekulanda kwa kwa Yawe" ulo nebo nemwine shilandile? ⁸Eico kanshi shikulu Yawe alanda ati, pamulandu wakuti mweba mwakwete ifimonwa fyabufi elo mwalibepile ubufi-eco ifi efyo shikulu Yawe apampamika ukupililika mweba. ⁹Ukuboko kwandi kukemina bakasesema abakwata ifimonwa fyabufi kabili abo abasobela ifya bufi, Tabakabe mukulongana kwa bantu bandi nangula kulembwa mucitabo ca nganda ya kwa Israeli; tabafwile ukuya ku panga yakwa Israeli pakwebati mukeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe! ¹⁰Pamulandu waici, na pa mulandu batungulula abantu icyeyeye no kulanda atim 'umutende ulo tapali umutende bakokula icibumba ici bakashinga ne fyakubuta. ¹¹Landa kuli abo abakoshinga ifyakubuta ku cibumba, cikawa panshi; ikaloka imfula iyakukosa kabili nkatuma amabweyatupili kukuleka cikawe, kabili nomwela wankuba ukaciwisha panshi. ¹²Mona icibumba cikowa panshi. Bushe bambi tabalanda kuli weba, "filikwisa ifyakubuta ifyo weba wabikako?" ¹³Pali ico shikulu Yawe alanda ifi; nkaleta umwela wakosa mubukali bwandi, kabili kukaba ilyeshi lya mfual mubukali bwandi! utupilitwa mabwe mubukali bandi tukapwililika ukuconaula. ¹⁴Eico

nebo nkacitoba icibumba ukuyfiak panshi ica mwashingako ne fyakubutulukila kabili nkacitobaula ukufika panshi nomufula waciko ukasha pambilibili. Ici cikawa kabili mwebo mukekala mu kati kaici conse. Elo mukeshiba ukuti ninebo Yawe.¹⁵ Pantu nkapwisisha mu icipyu candi mu cibumba na bonse aba cibutulwishe. nakalanda kuli mwebo, "icibumba taciliko nangula abantu abalikucishingula ifyakubutulukila-¹⁶ bakasesema bakwa Israeli abalikusesema pali Yerusalemu kabili abakwete ifimonwa fiamutende pali ena. Lelo takuli umutende!-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe."¹⁷ Lelo webo wemwana wamuntu tonat amenso pabana banakashi babantu bobe abaseseme pafya mano yabo, no kusesema palwa bena.¹⁸ landa 'shikulu Yawe alanda ifi; akalanda kubanakashi ababika ifikobo fymalele no kusamika lubali kuminwe yabo nokupanga ifintambala kumitwe yabo ukulingana nacilya cipimlo nokulenga imyeo ya bantu bandi bushe ukalunga abantu bandi nokupususha imyeo yenu.¹⁹ Mulishile pa bantu bandi, ku mikana ya barley na notufungau twa mukate, ku kwipaya abantu abatafwile ukufwa nakusunga imyeo iyo taifwile ukukonkanyapo ukeikala pamulandu yabufi bwenu ku bantu bandi abaumfwile kuli mwebo.²⁰ Eco kanshi shikulu Yawe alandha ifi; njimine ifokobo fymalele ifyo mwabomfesho kukunaula imyeo sha bantu kwati bali fyuni. icinefye nkabonaula bena ukufuma muminwe yenu; na bantu abo mwaikete kubati mfyuni -nkalega bakaye abakakulwa. ²¹Nkalepaula ifisalu fyaumitwe yenu kabili nkapususha abantu bantu ukufuma mukuboko kwenu, elo bena tabakatale abekatawa mumine yenu. Mukeshiba nokwebati nineno Yawe.²² Pamulandu watomposha umutima wamuntu umololoke no bufi, nangu nebo nshakabile ukutomposhiwa kwakwe kabili pamulandu wakoselesha ukucila ificitwa fya muntu umubifi pakuti tapilibwike ukufuma kunshila yakwe kukupususha umweo wakwe-²³ eico tamwakakwate ifimonwa ifyabufi nangu kukonkanyapo ukusobela, pantu nebo nkapususha abantu bandi ukufuma muminwe yenu mukeshiba ukuti nineno Yawe."

14 ¹Abakalamba bamo aba mu Israeli balishile kuli nebo o kwikala pantanshi yandi. ²Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikolanda ati, " ³We mwana mwaume wa muntu, aba baume balisendele tulubi twabo mu mitima yabo no kubika cilibwe cakuipunako ku mampulu yabo pantanshi ya finso fyabo. Bushe nebo ningepishiwa kuli bena muli ici conse?"Eco bilisheni ifi kuli bena no kulanda kuli bena, 'shiulu Yawe alandile ifi: Cila mwaume wa mg'anda ya bena Israeli uusensa utulubi mu mutima wakwe, nangu ubika ilibwe lyakuipinunako ilya mampulu yakwe pantanshi ya cinsio cakwe, kabili noli akaisa kuli kasesema - nebo, Yawe nkomwasuka ukulingana ne mpendwa ya tulubu twakwe. ⁵Nkacita ifi pakweba ati ningabwesha ing'anda yakwa Israeli mu mitima yabo iyo iyatamfiwa ukutali ukufuma kuli nebo ukupitila mu tulubi twabo.⁶Eco landa kju ng'anda ya bena

⁷Pantu uli onse ukufuma mu mg'anda yakwa Israeli na onse umulebeshi ukoikala mu Israeli uifunya kuli nebo, usende utulubi mu mutima wakwe no kupika ilibwe lya kuipinunapo na mpulu yakwe na ntanshi yacinso cakwe, kabili ani uoisa kuli kasesema ku kumfwaya nebo - nebo =Yawe, nkamwasuka ne mwine. ⁸Eco nkateyanya icino candi kuli ulya mwaume no kupanga icishiblo ne pinda, pantu nka mufunya pakati ka bantu bandi, kabili webo ukeshiba ati ninebo Yawe.⁹Umfwa kasesema abepwe kabili alanda icebo, nolu nebo, Yawe, nkabepa ulya kasesema; nkafisha ukuboko kwandi pali ena no kumnonaula ukufuma pakati ka bbantu bandi aba Israeli. ¹⁰Bakaisendela amampulu yabo abena; amampulu ya onse uwipusha ukufuma kuli ena. ¹¹Pamulandu wa ifi, ing'anda yakwa Israeli tayakalulumbe ukufuma kukukonka nebo nangula ukuyonnaula abena nakabili ukupitila mufya bupulumushi fyabo. Bakaba bantu bandi, kabili nebo nkaba Lesa wabo - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."¹²Nolu icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, dakolanda ati, ¹³"We mwana mwaume wa muntu, ulo icalo cabembukila nebo ukupitila mukucita ulubembu pakwebati ningatambalika ukuboko palo wena no kutoba inkonto ya mukate waciko, no kutuma icipowe pali cena no kufumya abantu ne nama ukufuma ku calo; ¹⁴nolu nangu aba baume batatu - Noah, Danieli, na Yobo bali pakati ka calo, kuti bapusushafye imyeo yabo ukupitila mu bulungami bwabbo - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe.¹⁵Umfwa nebo intume ifiswango fya bubifi ukupula mu calo no kucipanga ing'umba pakwebati cingaluka icalo icakonaika umo umuntu nangu umo ashinga pita pamulandu wa fiswango, ¹⁶nolu nangu aba abaume bamo bene batatu nga bali cena - ulo nkoikala - efya landile shikulu Yawe - tekuti bakwanishe ukupususha nangu bana babo abaume nangi abana abanakashi; yekafye imyeo yabo iengasushiwa, leo icalo kuti caba cakonaika.¹⁷nangu umfwa nebo naleta ulupanga pali cilya calo nakulanda ati, " we lupanga, kabuye kupita mu calo no kwipaya abantu na inama kufuma kuli iwena', ¹⁸nolu nangu aba abaume batatu bali mukati ka calo - ulo nkoiksala, efya lansile shikulu Yawe - tekuti bakwanishe ukupususha abana babo baume nangula abana abanakashi' yekafye imyeo yabo eikapusuka.¹⁹Nangu umfwa nebo natuma icikuko muli ici calo nokwitulula ubukali pali cena ukupitila mu kusumya umulopa, pakwebati bengapaya abantu ne nama, ²⁰nolu nangu Noah, Danieli, na Yobo bali muli cilya calo - ulo ndi no mweo, efyalandile shikulu Yawe - tekuti bakwanishe ukupususha na abana babo abaume nangu abana abanakashi' yekafye imyeo yabo eingapusushiwa ukupitila mun bulungami bwabo.²¹Pantu shikulu Yawe alilandile ifi" Nkalenga ifintu ukubipilako ulo nkatuma ifyakukanda fine - icipowe, ulupana, ifinama fya mumpanga, ne cikuko - pali Yerusalemu ukwe[aya abantu ne finama ukufuma kuli ena.²²Nomba, mona! abakapusuka bakashala muli ena, abakapusuka bakaya na bena babo abaume na bana bakashi. Mona! bakafuma kuli webo, kabili ukamona imibele yabo ne ficitwa no kunkumbwa ukukuma ukukandwa uko natuma kuli Yerusalemu, na pafyashala fyonse ifyo nebo natuma pali cilya calo. ²³Abakapusuka bakakukunkumba webo ulo ukomona inshila shabo na icititwa fyabo, eco ukeshiba ifi fintu ifyo nacita pali ena, kwebati nshaficitila ibusha ! - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

15 ¹Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukweba ati, ²"we mwana mwaume wa muntu, nindo umwangashi wa wamina ukucila icimuti icilifye conse ne misambo iyaba mu fimuti mu mutengo? ³Bushe abantu balabula inkuni ukufuma ku mwangashi ukupangaklo icikatile ukufuma kuli cena ukukanikila icintu icilifye conse? ⁴Mona! Umfwa

caposwa mumulilo kubati mafuta, kabili umfwa umulilo wa oca fyonse kulutwe na kabili na pakati, Bushe cabune kucili conse?⁵ Mona! ulo capwililikile, tekuti cipangepo nangufye cimo; icacinefye nomba, ulo umulimo waoca, ninshi nakabili tekuti cipangepo nangulafye icili conse ica kubomfya.⁶ Ecalenga shikulu Yawe alilandile ifi; ukucila ifimuti ifyaba mumuteengo walipela umwangashi nga mafuta ya mulilo; Nebo nkacitafye munshila imoine pa bekashi ba mu Yerusalemu.⁷ Pantu nkalosha icinso candi pali mwebo. Nangufye nga bafumine mu mulilo, lelo umulilo ukabonaula bena; elo mukeshiba ati nine Yawe, ulo nevo nkalosha icinso candi pali bena. ⁸Elo nevo nkapanga icakulekeleshiwa icakupomoka pantu bali pangile ulubembu -ici cisemo cakwa Yawe."

16

¹Ulo ishiwi lyakw yewe lyaishile kuli nevo, likolanda ati; ²"we mwana mwaume wa muntu, weebe yerusalemu pafya bunani fyakwa, ³Elo landa, nshikulu yawe akolanda if kuli yerusalemu: ukutendeka nkobe elo no kufyalwa nkobe fyalitikile mucende mu calo cabena kenani; wiso ali umwina Amone, elo na noko ali umwina Hiti. ⁴Pa bushiku wafyelwe webo, noko taputwile mutoto obe, takusangulwile webo mumenshi nangu kusubwa no umuceee, nangu ukukufungilisha musalu. ⁵Takuli ilinso nangu limo elya kukwatile inkumbu kukucita icili conse pali fifintu kuli webo, ukulekuba ne kumbu pali webo. Pali bulya bushiku ubo wafyelwe, ne patila ya mweo obe, waliposelwe insansalila mupanga iyakucenana. ⁶Lelo nevo nalipitile pali webo, elo nevo naliku mweene webo ukashilikita mumulopa obe we mwine; Elonalilandile kuli webo mumulopa obe, ba no mweo; "nalilandile kuli webo mumulopa obe, ba no mweo!" ⁷Nebo nalilengele webo ukukula kubata cilimbwa camwibala. webo walitungulwile no kwisa kuba umukalamba, elo webo walishile kuba icisamo cafisamo. Namabele yobe yalisakile, walikulile uwakutikama, nangu cakuti walyu bwamba elo no kwakubula ukufwala. ⁸Nebo nalipitile pali webo nakabili, elo na limweene webo. moona! inshita yacitemwko yalishile pali webo, eico nevo nalyashikile umwingila pali webo elo no kufimba pa bwamba bobe. Elo nevo nalilapile kuli webo elo nokuleta webo mucipangano--- uku akulanda kwakwa nshikulu yawe-- elo webo washilekuba uwandi. ⁹Elo nalikusambile webo na menshi elo no kuku wamya ukufumapo umulooa obe, elo nalikusubile na mafuta. ¹⁰Nalikufwikile mufyakufwala fyakupikulwa elo nali bikile indyato sha icheshi kumakasa yobe. Elo nalikufimbile ne fyankolokondwe elo ne fya belu belu. ¹¹Necakokelepo nasamike webo nefisamo, elo nafwikile insambo ku maboko yobe, elo no munyalolo ukushinguluka umukoshi obe. ¹²Nalibikile icipini mutupunda twa myona yobe elo na mashikiyo mu matwi yobe, ne cilongwe icakuwama pa mutwe obe. ¹³Elo webo waisamune na golde elo na sifere, elo walifwele mufyankolokondwe, neshakutelela nesalu shakupikulwa; webo walile ubunga bwa kupeleka, ubuci, elo na mafuta, elo walyumusuma saana, elo walishileku na mfumu. ¹⁴Ululumbi lobe lwalile mukati nkanko pamulandu wabusuma bobe, paakwebati cali icakuyana mu bucindami ico nevo napele kuli webo--uku akalanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Lelo webo walicetekele mubusuma bobe we mwine, elo webo walitile kubati nicilende pamulandu walulumbi lobe; webo walipongolwele imitile ya bucilende kuuli onse uya walikupita, pakwe bati ubusuma bobe bulekuba ubwakwe. ¹⁶Elo walibulile ifya kufwala fyebo elo kulifyena walipangile icende shakusansama palobe wemwine waliyefeshe mumalangi ayakupusana, lelo kulya watitile kubati cilende. Ifi tafyali nokulekutitika. Nangu icicintu ukulekubako. ¹⁷Walisendele icisamo ca nkolokondwe ica golde na sifere ifyo nakupele, elo wali ipangile we mwine ifipasho fya baume, elo walikucita nafyena ifya bucende ngefyo cilende angalekucita. ¹⁸walisendele imkasu yobe eyakupikula no kufumba pali yeena, elo walitulile ku cinso cafiko amafuta yandi elo namafuta yamu nuko kuciso cafiko. ¹⁹Umukate wandi napelele webo--- uwapangilwe no bunga bwa kutela, nama funta, elo nobuci--- walitulile ku cinso cafiko ukuba icinuko icabune, pakwebati ifi ifya kucitika-- uku akulanda wa nshikulu Yawe. ²⁰Elo walisendele abna baume bobe na bana banakashi abo wafyalile nevo, elo walibapele icelambo kufyakupashanya ukuti bengaliwa nge cakulya. bushe imilimo yobe iya bu bucilende mulandu uunono? ²¹Webo walipaile abana bandi kutiumi elo nokubalenga ukupita mumulilo. ²²Mulifyonse ifya bunani fyabo elo ne mititile yobe i ya bucileende taliwa kutotokanya pa nshiku sha bu musepela bobe, ulo webo walyu bwamba elo ukwakubula ukufwala walikushilikita mumulopa obe. ²³Kalanda! kalanda kuli webo!- uku akulanda kwa kwa shikulu Yawe eico, ukulekulundapo kuli fyonse ifi ifya bubifi, ²⁴Wali ikulile we mwine icikombolo elo no kuipangila apasansabala mucende yonse palwalala. ²⁵Walikulile iceeende yobe iyakusansama cila papela yamusebo elo no kupanga ubusuma bobe icamuselu, walitangalikile, makasa yobe kuli onse ilyo ukopitapo, elo walifushishe ne mititile yobe eya bucileende. ²⁶Walicitile kubati nicileende na bena Egupito, na bena mupalamano bobe abalwiso, walicitile fingi saana kumibeele ya bucileende, kukusonomba nevo kubukali. ²⁷Moona! nkotambalika ukuboko kwandi paliwebo no kuputulako kufya kulya fyonse. Nebo kapela umweo obe kubalwani bobe, abana banakashibaba Pelishiti, abo abali ne nsoni ku mibele yobe iya bubu, ²⁸Webo walikucita kubati nicileendenabena Assyrian pamulandu tawalikufikapo ukufwikisha. ²⁹Webo walikucita kubati nicileende elo nalolwine tawalikufikapo ukufwikisha. Webo walibombele ifintu finginifyamitile ya buceelende mu calo caba makwebo ica Kaidi, elo naififine tafyalekusekesha webo. ³⁰Kulwalando kwa mutima obe- uku akula kwakwa shikulu Yawe- patwe bati wingalekucita ififitu fyonse, mititile yakwa cileende wakubula isoni. ³¹Ulikulile webo icikombola pa muulu wa cilatushila elo no kupanga apasansabala mulu bansa lonse ulwapalwalala. Lelo webo tawali kubati nicileende pamulandu webo walisulile kusenda malipilo. ³²We cileende mwanakashi, ukosumina abatulatula ukucila umulume obe. Abntu ³³bakopeela amalipilo kuli cileende onse, Lelo webo ukopela amalipilo kuli bonse abatemiwikwa bobe no kubapeela amafisakanwa pakwebati baikosa kuli webo ukufuma kuli fyonse ifyashingulukile pa mititile yabo iya bucileende. ³⁴Elo pakoba ubupusaano pali webo elo na banakashi bambi. Takwali nelo umo uwalikupela amalipilo pafya mititile yobe iya buceende. Webo walipuseneko saana. Wa ukbapela amalipilo beena elo tapali nolo umo uwalikupela kuli webo. ³⁵Eico, we

cileende, ulekufwa kwishiwi lyakwa Yawe.³⁶ Ishikulu Yawe alilandile ifi: pamulandu ulipongolwele ulwinso lobe elo walifimbwile pa bwamba bobe mufya mititile yobe iya bucieende na batemwikwa bobe elo na fyonse ifyamuselu ifya tulubi tobe, elo pamulandu walibapeele tweena umulopa waabana bobe.³⁷ Eico, moona, nebo kolonganika bonse abatwmwikwa bobe abo wakumene nabo, bonse abo walikutemwa elo na bonse abo walikupata, elo nebo kaba kolonganika bena pali mwebu mumbali shonse,. Nebo kafimbula pa bwamba bobe kuli beena pakwe bati baka moone bonse bwamba bobe.³⁸ Elo nkakanda webu pa buceende bbe elo napakusumya kwa mulopa, elo nebo kaleta pali webu ukusumya kwa mulopa ne cipyu candi elo na kalumwa.³⁹ Nebo kakupela muminwe yabo eco baka bongolola apakusansabala pobe elo baka toba panshi inceende shobe ishakusansuka elo bakakufula ifyakufwala fyonse elo no kusenda fyonse fisamo fyobe. Bakakusha ubwamba eo ukwabula ifyakufwala.⁴⁰ Elo bakaleta ibumba pali webu elo bakakupola webu na mabwe, elo bakakupula pakati na mampanga yabo.⁴¹ Ba nkoca amayanda yenu no kulekukucita ifingi ifya kukanda pali webu mu menso ya babakashi abengi, pakwebati kobika icakulesha ku buceende bobe, elo webu tawakatale aulipila abatemwikwa bobe.⁴² Nolu katalalika icipyu candi pali webu; Nobukaali bwandi bukofuma kuli webu, pakwebati kalekufwa bwino, elo shakaleku kalipa na kabili.⁴³ Pamulandu webu tawalikubwisha matotokanyo mu nshiku sha bumusepela bobe elo ulilengele nebo kusukana kubukali pamulandu wa ififintu fyonse, ico nkashi, moona! Nebo ne mwine nkoleta umutwe obe panshi kukukandwa pali webu pafyo wacitile-uku akulanda kwakwa shikuli Yawe, Bushe taulundileko kuli yonse imbi imititile yobe iya muselu?⁴⁴ Moona! uli onse uyo unkosonsa amapinda aya kokuma webu akolandaati, ""ngefyo myona ali, efyo no mwana mwanakashi wakwe akoba.⁴⁵ Uli mwana mwanakashi wakwa noko, uyo uwamuselu ku mulume wakwe elo na ku baana bakwe, elo ulikashi ya nkashi shobe abo abamuselu ku balume babo elo na ku baana babo. Noko ali umwina hiti, elo na wiso ali umwina Amone. Nkashi yabo umukalamba ali ni Samaria elo abaana bakwe abanakashi bali ni bamo abali kwika kukapinda kakukiso, elyo nkashi yobe umwaice a umou walikwikala kukapinda kakukulyo kobe, akwebati, sodomu elo na baana bakwe abanakashi.⁴⁷ Tawali kweendafye mushila shaabo elo no kulekwa ambula amibeele yabo elo ne mititile, lelo mushila shobe shonse walibipishe ukucila ifyobali kuba.⁴⁸ Nga nebo ndi no mwewe- uku akulanda kwa kwa shikulu Yawe -kashi yobe sodomu na saana, bakwe abanakashi, tabali kucita saana ifya bubufi ngefyo webu na baana bobe abanakashi mwalikucita.⁴⁹ Moona! ulu alubembu lwakwa nkashi yobe sodomu ukwebati ali uwakutalama mu bwangalishi bwakwe, umulekulesha elo no kukana ku lekuposa ammano kufintu fyonse. Talikunkosha minwe yaba bunsu elo na bantu abalaanda.⁵⁰ Ali uwakutalama elo ali ipeleshe kukucita ifya muselu ku cinso candi ico nali bafumishepo beena ngafyo uko moona.⁵¹ Nali samaria tacitile nangula citika wa membu shobe; mushilaya kwabati, ulicitile fintu fingi ifya muselu ukucula pafyo bacitile beena, elo ulilangile ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webu panulandu wafintu fyonse ifya muselu ifyo ucita webu!⁵² Nokucilisha webu, ukolanga we mwine insoni; muliishila ukolilangisha ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webu, pamulandu wamembu walikucita mu shila shonse ishamuselu. Ba nkashi shobe nombu ba nkomoneka ukubapo bwino pali webu. Naku cilisha webu, waliku langisha insoni shobe we mwine, pantu muli inshila walikuilangisha ukwebati ba nkashi shobe balipo bwino ukucila webu.⁵³ akwebati kobwisha bunkole bwabo- bunkole bwakwa sodomu na baana bakwe abanakashi, elo na bunkole bwakwa samaria na baana bakwe abanakashi- elo na bunkole bobe bukoba pakati kabeena.⁵⁴ Pa kupenda ififintu ukalekulangisha insoni shibe; ukusebaana pamulandu wafintu fyonse ifyo wacita, elo na muli inshila uko sakuba icakutalalika kuli beena.⁵⁵ Eico nkashi yobe sodomu na baana bakwe abanakashi ba kabweshiwa ku mibeele yabo eya kunuma, elo na samaria na baana bakwe abanakashi bakabweshiwa kucidfulo cabo icakunuma. Elo webu na baana bobe abanakashimukabwelela ku mibeele yenu iya kunuma.⁵⁶ Sodomu nkashi yobe talinakulumbulwa pa kanwa kobe mu nshiku shakusansamuka,⁵⁷ libe ububifi bobe tabulasokoloka. Lelo wali icintu iceesekwe ku baana babakashi bakwa Edomu elo na ku baana banakashi bonse. ababa Philishiti abamushingulukile ena. Na bantu bonse palwa kukankamba webu.⁵⁸ Webu ukalekulilangishi insoni shobe wemwine elo ne fyamititile yobe ifya muselu! - uku akulanda kwakwa yawe!⁵⁹ Nshikulu Yawe akolanda ifi; Nebo kobomba na webu ngefyo ukofwaya, mwebu mulisulile umulopa wenu pakulekutoba icipangano.⁶⁰ Lelo nemwine nkobwisha itotonkanyo lya cipanano ndi na webu icapangilwe mu nshiku shabu mu sepela bobe, elo nebo nkoshipa icipangano na webu umuyaya umuyaya.⁶¹ Ulo webu ukalekwibukisha inshila shobe elo ukalekufwe insoni ulu webu na bankashi shobe aba caice. Nkopela beena kuli webu nga baana bobe abanakashi, lelo tepa mulandu wacingano cobe.⁶² Nebo nemwine nkoshipa icipangano candi na webu, elo webu ukeshiba kwebati ninebo Yawe.⁶³ Pamulandu wafifintu, webu ukalekwibukisha ifintu fyose mwitoitonkanyo no kulemba nesoni, eco ta wakalekwusula akanwa kobe. ulu nebo kobeleva webu uluse pali fyose ifyo wacitile- uku akulanda kwakwa nshikulu Yawe.

17

¹Icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ²""We mwana mwaume uwamuntu, tyoleka icifyoleko elo ulekulanda umumlumbe ku nganda ya kwa Isreali. ³Kolandati, 'shikulu Yawe akalanda ifi: Kapumpe umukalamba na mapindo ayakulu elo ayakulepa, uwaisulamo amasako, elo kabili aya kubalala alile ku lebanoni elo nokwikata pa mulu wa cimuti ca keda. ⁴Calikontweleko utwapalutwelwa misambo elo alitutwele ku calo ca Kenanii alitubyele na mu misumba wa ba shi makwebo.⁵ Alisende ne imbuto shimo isha mu calo elo no kulekushibya mu mushili uwa kufunda. Ali shibikile shena inbali na menshi ayegi kubati mufinsa. ⁶Nolu shalimenene elo walishile kusanguka umwangashi uwipin uwayandalila panshi. Imisambo yauko yalyalu kele ukulekulola kuli ena, elo imishila ya ciko yalikulile pesabalya ciko. Elo walibele umwangashi elo walifumishe imisambo elo no kubalula.⁷ Lelo kwali kapumpe naumbi umukalamba na mapindo ayakulu elo na masako ayengi. mona! uyu mwangashi ulyalwile imishila yauko ukulekulola kuli kapumpe ukufuma pa

ncende iyo wa byelwepo ukwebati wingalekutapililwa. ⁸Walibyelwe mu mushili usuma ku lubali lwa menshi ayengi ukwebati ufumye imisambo elo no kutwala ifisabo, ku kuba umwangashi ukalamba. ⁹Landa ku bantu, 'Shikulu Yawe akolanda ifi: Bushe cikatunguluka? Bushe tacakamkulwe elo no kukosaulwe ifisabo fya ciko pakwebati cilekuma, elo ukukula kwa cimuti conse ku koma? Takuli ukuboko ukwakukosa nolo abantu abengi balekufwakwa ukulekucinukula ku mishila ya ciko. ¹⁰Elo mona! Panuma yaku cibyalala, bushe cikakula? Bushe tacakabonse ulo umwela wa ku kabanga ukacikumya? Cikomisha ukufuma muncende ye bala umo capukile. ¹¹Nola icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikolanda ati, ¹²"Sosa ku ba nganda yaba cintomfwa, Tamukoishiba ifyo ifi fintu fikopilibula? Mona! Imfumu yaiko elo na bana banakashu baiko balibaletele kuli ena, mu babele. ¹³Nolo alibulile ulupwa ku bufumu, balipangile icipangano na ena, nokubengisha mu mulapo. Alisendele abantu babulamba aba mu calo, ¹⁴ukwebati ubufumu bwingesa kubwelela panshi elo nokukana imya ubwine bweka. Pa kulekusunga icipangano cakwe icalo cikeminina. ¹⁵Lelo imfumu ya ku Yerusalemu yalisangukile ena pa kutuma inkombe shakwe ku Egiptu ku poka bakafwalo elo ne fita. bushe akopusuka? Bushe uyo uukocita ifi fintu akobutuka? Nga akofulunganya icipangano, bushe akopusuka? ¹⁶Ulo ndi no mweo! - ukuekulanda kwakwa shikulu Yawe - icine akafwa calo ca mfumu iyalengele ena ukulekuba mu imfumu iyo umulapo waiko ulisulilwe, elo ne cipanyano cakwe alyonawile. Mukati ka Babele emo akofwile. ¹⁷Farao ne fita fyakwe ifya maka ne bumba ilya bantu ilikalamba talyakamwafwe mu bulwi; ulo ifibumbili fikokulwa ne fibumba ku cingilila filikulilwe ku kuputula imyeo ya bantu abengi. ¹⁸Pakwebati imfumu ilisulile umupalapo wakwe palulekonaula icipangano, mona, alifungulwile ukuboko kwakwe ku kupanga icilayo lelo alicitile ifi fintu fyonse. Takalekupusuka. ¹⁹Elo shikulu Yawe akolanda ifi: Ulo ndi no mweo bushe tauli mwilapo wandi; uyo asulile ne cipangano candi ico Tobelet? Elo nkoleta ukukandwa kwakwe pa mutwe wakwe! ²⁰Nkafungulwila isumbu lyandi pali ena, elo akekatwa mu citeyo candi. Elo nkaleta ena ku Babele no kucita ubupingushi pali ena kulya pa mulandu wakwe uyo acitile ulo akene nebo! ²¹Imbutushi shakwe shonse, imilalo ya fita fyakwe ba kawa ke lupanga elo na bano aba koshalapo bakosalanganina mutupinda tonse. Elo ukoishiba ukwebati ninebo Yawe; nebo ndi landile ici kuti cacitika. ²²Shikulu Yawe akolanda ici, Elo nebo nemwine nkosendapo utumisambo twakulepesha utwa cimuti ca Keda, elo nkacibyalala apatali ukufuma ku misambo ya uko iinono. ²³Nebo koupotalako, elo ne mwine nkoubyala pa lupili lwa kulepa. Nebo nkoubyala pa mpili sha kwa Israeli elo ukutumba nokutwala icisabo, elo ukesa kuba umu Keda usuma ukweba iconi conse icamapindo cikalekwikala pesamba lyaiko. Fikapikula ifisansala mu cintelile ca misambo yaciko. ²⁴elo ifimuti fyonse ifya mu mpanga fikeshiba ukwbati ninebo Yawe. Ndaponya ifimuti iya kulepa elo ndasumbula ifimuti ifyaipipa. Ndomya icimuti icakutapililwa elo ndalenga icimuti icakuma ukulemba. Nebo Yawe, ndilandile ukwebati ici cikacitika; elo ndi cicitile."

18

¹Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo nakabili ukweba ati, ²"findo webo ukopilibula, mwebo abo bakobomfya aya mapinda palwa calo ca Israeli elo nokulanda ati, Batata bakolya imyankashi ya kusasa elo ameno ya bana yali lengwa ukushina. ³Elyo nebo ncilino mweo uku kulanda kwa kwa shikulu Yawe-icine fye takwakale kuba inshila ili kuli mwebo ku kubomfya aya mapinda mu Israeli. ⁴Mona! Umweo onse waba kuli nebo-umweo wakwa tata nao ngo mweo wa mwana umwaume, ua ba kuli nebo! umweo uyo ukobembuka e umo uyo ukofwa! ⁵Findo fingala kulandwa pa muntu uyo uli umulungami elo no uyo ukosenda umulinganya elo no bulungami- ⁶nga ena takolya pa mpili nangu ukusanhsual amenso yakwe ku tulubi twa mu nganda ya kwa Israeli, elo ena talekukowesha umukashi wa mwina mupalamano nangu ukukumanya umewanakashi munshita yakwe iyo akofumya umulopa, bushe ena muntu wakulungama? ⁷Findo fingala kulandwa pa muntu uyo utalekutitikisha uuli onse, elo ena akobwesha uwa misha fintu fya likubikwapo nge cikatilo pa nkongole, elo ena tacita ubungo lelo apa icakulya cakwe uuli nensala elo afimba abali ubwamba ne nsalu, bushe ena e muntu wakulungama? ⁸Findo fingala kulanda pa muntu uyo utakopingula umulundo uwa kucilamo pa ndalama ena akokongoalo elo ena talekusendamo ubukumo ubwa kucilamo pa finti akoshitisha no ku pampamika bucishinka pakati ka bantu. ⁹Nga cakuti umuntu akoendela mu fipope fyandi elo no kusunga ubupingushi bwandi ku micitile ya iyabucishinka elo icilayo pali uyu muntu umulungami ni ci; cachine ali nokwikala!-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁰Lelo nga ca kutila ena alikwete umwana umwaume uwa miponto uyo akosumya umulopa elo akocita uuli onse ifi fintu ifyo filumbwilwe, ¹¹(nangu wishu tali kucitapo ifili fyonse pali ifi fintu) Ena akolya pa mpili elo akokowesha umuakshi wa mwina mupalamano wakwe, jfindo fingala kulandwa pali ena? ¹²Uyu muntu akotitikisha abapina elo na bakokabila elo akopoka elo no kwiba, elo ena talebwesha icilayo, elo akosansula pamulu amenso yakwe kutulubi twakwe elo nokucita imicitile iya muselu, ¹³Elo akokongwesha indalama pa mulunda uwa kucilamo elo ena akopanga ubukumu ubwakucilamo pa fintu akoshitisha, bushe uyo muntu kuti akoikala? Cachine ena tekuti! Ena afwilefye afwa no mulopa wakwe ukaba pali ena pamulandu ena alicitile ifi fintu ifya muselu. ¹⁴Lelo mona! Ngacakweba kuliko umuntu uyo afyele umwana umwaume, elo umwana umwaume akomona amasambi yonse ayo wishu wakwe akocita, elo nangula ena akomona, ena takocita ifi fintu. ¹⁵Uyo mwana umwaume tekuti akolya pa mpili, elo ena takosansula pamulu amenso yakwe ku tulubi twa mu nganda yakwa Israeli, elo ena takokowesha umukashi wa mwina mualamano wakwe, findo fingala ku landwa pali ena? ¹⁶Uyo mwana umwaume takotitikisha uuli onse, nangu ukupoka icilayo, ndo ukusenda ifintu fya kwiba lelo nomab apa ifya kulya fyakwe ku bansala elo a fimba pa bwamba ne nsalu. ¹⁷Uyo mwana umwaume takotitikisha uuli onse nolo ukusenda umulundo uyo uwa kucilapo nolo ukupanga ubukumu pa kongole, lelo ena asenda ubupingushi elo akoendela ukulingana ku fipope fyandi; uyo mwana umwaume tali na kumfwa pa lubembu lwakwa wishu; cine ena akoikala. ¹⁸Wishu, apo ena alikutitikisha bambi mu bucenjeshi elo no kwibila mu nyina wakwe, elo alicitile ifishili fya

kuwama pa bantu bakwe-mona, ena akofwa ku membu shakwe.¹⁹ Lelo webó ukolanda ati, 'nindo umwana umwaume tekuti asende imembu shakwa wishí? pamulandu umwana umwaume akosenda umulinganya no bulungami elo akosunag ifipope fyandi fyonse; ena akoficita. cine ena akoikala! ²⁰Umo uyo akobembuka, ena e umo uyo akofwa. umwana umwaume tekuti asende amampulu yakwa wishí, elo na wishí tekuti asende amampulu ya mwana umwaume yakwe. Ubulungami umo uyo imicitile ya kololoka ikaba pa mwine, elo ububifi bwa mubi bukaba pa mwine.²¹ Lelo nga mubi akapilibuka ukufuma kumembu shakwe shonse isho ena alikucita no kusunag ifipope fyandi fyonse elo nokucita umulinganya elo no bulungami, nolo ena icinefye akoikala elo nokukanafwa.²² Shonse imembu isho ena acitile tashakalekwibukishiwa pali ena. Akalekwikala mu bulungami mufyo acita.²³ Bushe nebo nelekusekelela apakalamba pa mfwa ya mubifi uku kulanda kwakwe ukufuma munshila yakwe pakweba ato alekuba no mweo?²⁴ Lelo ngo muntu umulungami akopilibuka ukuyfuma mubulugami bwakwe elo akocita imembu nokucila ubupondamishi kubati ubupondamishi bonse ubo umuntu mubi akocita, elo ena akoikala? Bonse ubulungami ube ena acilile tabwakebukishiwe ulo ena akonkana nebo mu bubi alikucita. Elo akowila mu membu isho acilile.²⁵ Lelo webó ukolanda ati, 'inshial ya kwa shikulu teya mulinganya! Kutia, we nganada ya kwa Israeli! Bushe inshila shandi teyamulinganya? Bushe tenshila shobe iso kubula umulinganya? ²⁶Ulo umuntu umulungami akopilibuka ukufuma munshial shakwe isha bulungami, elo akocita amampulu no kufwa pamulandu wa shiko, elo ena akofwila mu mampulu aya alikucita.²⁷ Lelo ulo umuntu mubi akopilibuka ukufuma munshila shakwe isha bubifi isho ena alikucita elo no kucita umulinganya elo no bulungami, elo ena akasunga umweo wakwe ²⁸Pantu ena alimwene kupilibuka ukuyfuma munshial shonse isha bupulumushi isho ena alikucita. Mu imefye akoba no mweo, elo takofwa.²⁹ Lelo; inganda yakwa Israeli ikolanda ati, 'inshial yakwa shikulu teya mulinganya! Nimunshila ndo inshila yandi teyabela iya mulinganya, we nganda yakwa Israele? Ninshial shenu isho ishishaba no mulinganya. ³⁰Eicho nebo nkopingula cila muntu pali mwebo ukulingana nenshial shakwe, we nganda yakwa Israeli- Uku kulanda kwa kwa shikulu Yawe lapileni no kupilibuka ukufuma ku bupulumushi bwenu bonse pakweba ato bekalekuba ifya kupunwisha fya lubemba pali mwebo.³¹ Poseni ukufuma kuli mwebo fyonse ifya bupulumushi ifyo mwacita; ipangileni mwebene umutima uupya no mupashi uupya. Nindo webó ukofwila, we nganada yakwa Israeli? ³²Pakwebati nebo nshikobekelwa mumfwa ya umo ukofwa-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe- Eco lapileni nokuba nomweo!"

19 ¹"Lelo webó, bulo lwimbo lwa bulanda pali bakatungulula bamu Israeli. ²Elo landa, 'Nyinenwe alininani? nkakalamo, alikele nomwana mwaume wankalamo; alikele mukati kamisepela, alilelele utwana twakwe. ³eumo uwakushishe kamo patwana twakwe ukusangua umusepela wa nkalamo, inkalamo iyasambilile - ukulepeula pabili ishinankwe, elo kabili alilile abantu. ⁴Elo inko shaumfwile ulwapali ena. Aliketwe muciteyo cabo, elo balimuletele nendobani mu calo ca Egipto. ⁵Elo alimwene ukwebati nolo nalelola ulwakubwela kwakwe, isubilo lyakwe nomba lyalipwile, elo alibulile na umbi patwana twakwe elo alimukushishe kukufika kumusepela wankalamo. ⁶Uyu musepela wankalamo walyenda ukile mukati kankalamo. Ali musepela wankalamo elo alisambilile ukulepaula abalwan bakwe, aliyepe abantu, ⁷Alikete bamukamufu babo nokonaula imisumba yabo.

⁸Lelo inko shalipatile ena - ukufuma kufitngu fyashingulukile; balifungulwile amasumbu yabo pali ena. Aliketwe mu citeyo cabo. ⁹Ne ndobani bali mubikile muli kasangala elo balimuletele kumfumu yaku Babele. Balimuletele kukukakwa, pakwebati ishiwi lyakwe talyumfwikile nakambi pa mpili sha kwa Israeli. ¹⁰Noko alibele ngo mwangashi uwa limbwa mumulopa obe lubali lwa menshi. Calitwalishe elo cali kwatishe imisambo pakwebati amenshi yalifulishe. ¹¹Yalikwete imisambo iyakukosa iyo kateka, elo no mulingo wa ciko walisumbwilwe pamulu wa misambo, elo ubutali bwa ciko bwalimonekele kubukulu bwamisambo yaciko. ¹²Lelo umwangashi wali shulwilwe mu bukali nokuposwa panshi pe sonde, elo no mwela wakukabanga wa lyumikile icisabo cauko. Imisambo yaiko iyakukosa yaliputwilweko elo nokuma elo umulilo wali bokele. ¹³Elo nomba ulilimbilwe mu matolo, mu calo ca cilala ne cilaka. ¹⁴Lelo mulilo walyakile ukulekufuma ku misambo yakwe iikulu nokoca icisabo cauko. Tapali umusa mbo uwakukosa pali ena, tapali inkonto yakulekutungulula. Ulu lwimbo lwabulanda - wlo lukalekwimbwa ngolwimbo - lwa bulanda."

20

¹Caishile kuba mumwaka wakulenga cine lubali, ubushiku bwalenga ikumi mumweshi wakulenga cisano, ukwebati abakalamba bamu Israeli balishile kukwipusha palwa kwa Yawe kwikala ku cindo candi nebo. ²Elo icebo cakwe yawe caishile kuli nebo, ukukwebati, ³We mwana mwaume wamuntu pamulandu ku bakalamba ba mu Israeli nokulanda kuli bena, shikulu Yawe alanda ifi: Bushe mulishile kukwipusha pali nebo? ulo ndino mweo, nshakafwailwe kuli mwebo! - Uku ekulND kwakwa shikulu Yawe. ⁴Bushe ukabapingula? Bushe ukapingula, we mwana mu mwaume wa muntu? Leka beshibe pafyamakankamika fyakubashiba. ⁵Landa kuli bena, "Shikulu Yawe alanda ifi: Pali bulya bushiku ubo nebo nasalile Israeli kabili na imishe ukuboko kwandi kukulapa umulapo ku ndupwa sha bamung'anda yakwa Yakobo, nokuleka ingishibikwe kuli bena calo ca Egipto, ulo naimishe ukuboko kwandi kukulapa umulapo kuli bena nalilandile, "nine Yawe Lesa wenu." ⁶Palibulya bushiku nalimishe ukuboko kwandi kukulapa umulapo kuli bena ukwebati nkabafumya mu calo ca Egipto ukubatwala mu calo ico nebo na basalile mukutekanya. Cali kummfumumuna umukaka no buci; Cali cimo icisamo icisuma sana pafyalo fyonse. ⁷Nalandile kuli bena, "Lekení cilamuntu apose ifintu fyamuselu ukufuma mumenso yakwe no tulubi twamu Egipto. Mwiilenga mwebene ukuba abakukowela; nine Yawe Lesa wenu. ⁸Lelo balinangulukile nebo jabili tabalikufwaya ukumfwa kuli nebo. Cila muntu ta posele ifintu fya muselu ukufuma

mumenso yakwe nangula kuleka utulubi twa mu Egipto, eco calikabilishe ukupongolwela icipyu candi pali bena nukwikusha ubukali bwandi pali bena mukati ka calo ca Egipto. ⁹Na citile pamulandu we shina lyandi pakwebati lisalulwa mumenso ya nko muli abo bali kwosalamo. Nali;engele ukwishibikwa kuli bena, mumenso yabo, pakubfumya mu calo ca Egipto. ¹⁰Eco nabafumishe mu calo ca Egipto no kubatwala mu matololo. ¹¹Elo nalibapele ifipope nokulenga ifyabupingushi fishibikwe kuli bena, pakwebati umuntu akabela no mweo nga fibsks. ¹²Kabili nalibapele amasa-bata yandi ukubaicishibilo pali nebo na bena pakwebati bena dbeshibe ukwedebati ninebo Yawe ubalenga ukuba aba mushilo. ¹³Lelo ng'anda yakwa Israeli balinsangukile nebo mu matololo. Tabalendele mu fipope fyandi; lelo balikene ifyabupingushi fyandi, ifyo umuntu angabelako no mweo nga ati baka. Balipelwile ama sabata yandi apakalamba, eco nalandile ati ndi nokupongolwela ubukali bwandi pali bena mu matololo pakuba pwililishisha. ¹⁴Lelo nacitile pamulandu we shina lyandi pakwebati nisebanya ishina lyandi mumenso ya nko ishamweneko ulu na bafumishe mu Egipto. ¹⁵Eco nebo nimwine nalimishe ukuboko kwandi no kulapa umulapo kulibena mu matololo ukutabatwala bena mu calo ico nalinokubapela, icalo icikofumfumuna umukaka no buci, ico icisamo icabune pa fyalo fyonse. ¹⁶Nalilapile ifi pamulandu balikene ifipope fyandi kabili taba endele mu fyabupingushi fyandi, kabili balipelwile amasabata yandi, ico imitima yabo yaendele kutulubi twabo. ¹⁷Lelo ilinso lyandi lyalibalekele ukufuma ku bonaushi bwabo kabii nshabo nawile nebo mu matololo. ¹⁸Nalilandile kubana babo mu matololo, "Mwilikwenda mu fipope fyanu bashinwe, nangu kusunga amafunde yabo, nangu kuikowesha mwebene no tulubi twabo. ¹⁹Ninebo Yawe Lesa wenu, Endeni fipope fyandi; Sungeni ifyabupingushi fyandi no kufibaka. ²⁰Mulekusunga amasabata yandi umushilo pakwebati yabe icishibilo pali nebo na mwebo, pakwebati mwishibe ukwebati ninebo Yawe Lesa wenni. ²¹Lelo abana baume na bana banakashi babo balinsangukile nebo. Tabaendele mufipope fyandi nangula kusunga ifyabupingushi fyandi, muco umuntu engekalila umfwa afibakka. Balipepwile amasabata yandi, eco nakabilishe ukupongolwela ubukali bwandi pali bena ukwikusha ubukali bwandi palibena mu matololo. ²²Lelo nalibweshe ukuboko kwandi kabili nacitile pamulandu dweshina lyandi, pakwebati nilisebanya mumenso ya nko, isho ishamweneko uko nabafumishe abena Israeli. ²³Nebo nemwine kabili ndimishe ukuboko kukulapa kuli bena mu matololo ukwebati nkabasalanganya munko no kubolwila mu fyalo. ²⁴Nalisalile ukucite ifi pantu tababelele ifipope fyandi no kusebanya amasabata yandi. Amenso yabo yakufwaisha utulubi twa kuli bashibo. ²⁵Nolu nebo nalibapele ifipope ifyo ifitali fyabune, nefyabupingushi ifyo tekuti bekalilemo no mweo. ²⁶Nalibapampamikile ukuba abakukowela ukupitila mu fyabupe fyabo - balipangile ilambo kuli lyonse ibeli ilya mubufyashi nkubalenga bena ukupita mu mulilo - ukweba ati ni nga besuusha bena no mwebso pakweba ati kakeshibe ukweba ati ninebo Yawe! ²⁷Eco, wemwana mwaume wa muntu landa ku ng'anda yakwa Israeli no kulanda kuli bena, "shikulu Yawe alanda ifi muli ici na bawishinwe balinsalwile nebo ulu tabali aba cine kuli nebo. ²⁸Ulo nabaetele mu calo ico nalapile ukubapela bena kabili nalo lonse ulu bamwene utupili ututali ne fimuti fya mabula, balipele amalango yabo, balisonsombe nebo ku fyabupe fyabo, na kulya eko baoccele ifyacena ifyabupe no kupongolola ifyabupe fyakunwa. ²⁹Nolu, nalilandile kuli bena, "Nindo iyi incende yakusansama uko mwebo mwaleta ifyabupe?" Eco inshina balaikuta Bama ukufika na pabwa lelo. ³⁰Eco landa ku ng'anda yakwa Israeli, shikulu Yawe alandile ifi: Nindo mukoipangila ukuba abakowela ne nshila shakubawishinwe? Nindo mukocitala kubati ni bacilende, uufwaya ifintu ifyamuselu? ³¹Ulo mwapela ifyabupe fyenu - ulu mwalenga abana benu abaume ukupula mu mulilo - kubushiku ubu mwaliisushishe mwebene no tulubi twenu. Nindo ningalekulekela webo ukumfwaya, we ng'anda yakwa Israeli? Ulo ndinomweo - uku ekulanda kwakwa Yawe - nsha kakusuminishe webo ukumfufwaya. ³²Itontokanyo ilikopangwa mumano yobe talyakacitike. Ulanda ati, "Leken i fwebo tube kubati ninko shimbi, kubati mikowa mufyalo fimbi abashinshimuna icimuti ne libwe. ³³Ulo ndino mweo - uku ekulanda kwakwa shikkulu Yawe - nkateka pali mwebo nokuboko kwabulamba, icisansa icakwima, kabili icipyu icikapongolwelwa pali webo. ³⁴Nka kufumya ukufuma mu bantu bambi nokukukolo nganika ukufuma mu fyalo ifyo mwasalanganinamo nkacita ifi nokuboko ukwabulamba ne icipyu cikapongoloka. ³⁵Elo nkakuketa mu matololo yabantu, na kulya eko nkakupingwila icinso ne cinso. ³⁶Ngefyo napingwile bashinwe mu matololo ya calo ca Egipto, eco kabili nkakupingula nobe - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ³⁷Eco nkakulenga webo ukupita mwisamba lya nkoto yandi, kabli bkalenga webo ukubela ifya kukabila fyacipangano. Nebo nkafumya bacisanguka pali mwebo kabili abo abansangukila. ³⁸Nebo nkabatamfya ukufuma mj calo umo bakoikala kubati balebeshi, lelo tabakengile mu calo ca Israeli. Nolu mukeshiba ukuti ninebo Yawe. ³⁹Eco kuli webo we ng'anda yakwa Israeli shikulu Yawe alandile ifi: Cila umo alingile ukuya kutulubi twakwe. Tushinshimune ni umfwa mukane ukumfwa kuli nebo, nomba tamufwile ukusebanya ishina lyandi ilya mushilo ne fyabupe fyenu notulubi twenu. ⁴⁰Pantu palupili lwandi ulwamushilo, palupili lwakutumpuka ulwa kwa Israeli - uku ekulanda kwakwa Yawe - yonse ng'anda yakwa Israeli bakashinshimuna nebo kulya ku calo. Nebo nkatemunwa kukufwaya ifya ifyabupe fyenu kulye elo kabili nefisab fyenu ifyantanshi ifyabupe ne fintu fyenu fyone ifya mushilo. ⁴¹Nebo nkamusumina kubati fya cna cisuma ulu nkamifumya kubantu no kumikolonganika ukufumya mufyalo umo mwasalanganine. Nebo nkailanga nemwine uwamushilo pali mwebo pakweba ati imko shimone. ⁴²Nolu, ulonkamileta ku calo cakwa Israeli, ku calo ico naimishe ukuboko kwandi ku kulapa ukupela ba shinwe, mukeshiba ukweba ati nine Yawe. ⁴³Kulya uko mukebukisha imibele yenu ne micitile yenu yonse iyo mwali yenu mwebene, kabili mukaisusha mumenso yenu mwebene kuficitwa fyenu ifyabubi ifyo mwacita. ⁴⁴Eco mukeshiba ukweba ati nibo Yawe ulu nkacita ifi kuli mweboo pamulandu we shina lyandi, kabili tepamulandu waficitwa ficitwa fyenu ifyamafisa kanwa, we ng'anda yakwa Israeli - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁴⁵Elo icbo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ⁴⁶"We mwana mwaume wamuntu, losha icinso cobe ukulola ku fyalo fyakukapinda ka ku kulyo, no kulanda palwa ku kulyo; sesema ku mutengo wa negebu. ⁴⁷Landa ku mutengo wa negebu, 'Uku ekulanda kwakwa Yawe -

shikulu Yawe alanda ifi mona, nkatuma umulilopali mwebo. ukoca ifimuti fyonse ifibishi ne fimuti fyonse ifyakuma muli fyena. Ulubingu lwa kutinya talwakashi mishiwe, ifinso fyonse ukufuma ku kulya ukuya ku kapinda ka kukuso fikapya.⁴⁸ Elo umuntunse one akamona ukwebati ninebo Yawe ulo nkakosha umulilo, kabili tawakashimishiwe. ⁴⁹ Elo nalandile ati alale shikulu Yawe bakolanda pali nebo, 'Bushe tekashimika wa milumbe uwafye?'

21

¹ Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ² "We mwana mwaume wa muntu, tonta amenso yobe ukulola ku Yerusalemu, landa ifyakwebaula umwanakashi; sesemena mpanga yakwa Israeli. ³ Landa ku mpanga yakwa Israeli, 'Yawe alilandile ici' Moneni! Ndimwalukile! Nkosomona ulupanga mu cakubikamo no kuputula bonse babili umuntu uwakulungama no muntu wa bubifi ukufuma muli webo! ⁴ Pa mulandu wakwebati ningaputulako bonse babili uwalungama no wa bubifi ukufuma muli webo, u;upanga lwandi lukaya ukufuma mu cikwama ca mweo conse ukutula ku kapinda ka kulyo ukufika ku kapinda ka kukuso. ⁵ Elo ica mweo conse cikeshiba ukuti, ndi Yawe, ndisomwene ulupanga ukufuma mu cakwama caluko. Tekuti lubwekeshiwemo kabili! ⁶ Na webo, we mwana mwaume wa muntu, teta ku kufunika kwa musana obe! Mukulunguluka teta ku cinso cabo! Elo cikesa kuba icakuti bakepusha webo, 'Nipamulandu ndo webo ukotetekela?' ⁷ Elo ukalanda, pa mulandu wa lyashi ilikoisa, ico umutima onse ucafwa cipupu, no kuboko konse kukatompoka! Umupashi onse ukafwa ciupu, na makufi yonse yakanakuka nga menshi. Moneni, cikoisa kabili cili nokuba ngefi! - Ici kulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁸ Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikoeba, ⁹ "We mwana mwaume wa muntu, sesema no kulanda, 'shikulu alilandile ifi: Landa: Ulupanga! Ulupanga! Luli no kunonwa no kupukutwa! ¹⁰ Luli no kunonwa kukuba mu kwipaya ukwakula! Luli no kupukutwa pakwebati lube kubati mwele wa nkuba! Bushe twangile mucipompola ca mwana wandi umwaume? Ulupanga ulukoisa lwalipata fyonse ifimuti fyakuba fi! ¹¹ Kanshi ulupanga lukopelwa kukuba ulwakupukutwa, kabili elo ku kufyambatwa ku kuboko! Ulupanga lulinonenwe kabili luliputilwe kabili luli no kupelwa mu kunoko kwa iyo uwipaya! ¹² Kuta ku kwafwilishiwa no kulililwa, we mwana mwaume wa muntu! Ico lulya lupanga lulishile kwimina abantu bandi! Luli ulwakumina ntungulushi shonse shakwa Israeli. Balipuselwe ku lupanga dpamo nabantu bandi. Eco, lopola tanta lyobe! ¹³ Ico kuliko icakwesha, lelo nindo nga cakwebati icipompolo tacikotwalilila? - ukulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁴ Nomba webo, we mwana mwaume wa muntu, sesema no kupuminkanya amaboko yobe yonse capamo, ico ulupanga luli no kusansa fye muku wakulenga itatu! Ulupanga lwa abo abali no kwipaiwa! luli lupanga lwa bengi abali no kwipailwa, ukubalasaula umuli monse! ¹⁵ Pakuti imitima yabo isungluke kabili kukufusha ukupona kwabo, ndibikilel ulupanga lwa kwipaya pa mpongolo shabo. Owe! Cilipangilwe kubati kubyata kwa mwela wa nkuba, luli fyambelwe ku kwipaya. ¹⁶ Webo, we lupanga ema ku kulyo! Uma ku kwa kuso! Kabiye konse uko icinso cobe cikopilubukila. ¹⁷ Ico nanebo wine nkapuminkanya amaboko yandi capammo, kabili elo nkaleta icipyu candi kukutusha! Nebo, Yawe, ndilandile ci! ¹⁸ Icebo calwa Yawe calishile nakabili kuli nebo, cokoeba, ¹⁹ "Nomba webo, we mwana mwaume wa muntu, upele nshila shibili isha lupanga lwa mfumu yaku Babele iikoisa. Nshila shibili shili no kutampa mu ncende umo ine, ne cilangililpa cimo pali sho nge yaktungulula ku musumba. ²⁰ Ubike icishibilo nshila imo iyabashilika abaku Babele kukwisa ku Rabba, umusumba wabena Amone. Upele limbi iyakutingulula abashilika kuli Yuda no musumba wa Yerusalemu, iye linga. ²¹ Ico mfumu yaku Babele ikoiniminna pa ma mpantu ya musebo, apa kupetukila, pakwebati abuke mbuko. Akasunkanya imifwi no kwipusha ntunga ukufuma ku tulubi kabili akabebeta ne libu. ²² Mu kuboko kwakwe ukwa kulyo mukaba ububi palwa Yerusalemu, ku kwimika fyakutititla ku kwimina, ku kwiswila akanwa kukutuma uwakwipaya, ku ciunda cakilila kwa nkondo. ²³ Cikamoneka waba ububi ubwa fye mu menso ya bonse aba mu Yerusalemu, abo abalikulapa millapo ku bena Babele! Lelo mfumu ikkabashinina pa konaule cumfwano pakulila bengabekate! ²⁴ Eco shikulu Yawe alilandile eifi: Pa mulanndu mwebo mulelinge ukushininwa kwenu kwibukishiwa, ukulenga ifya bupulumushi bwenu ukusekelelwa, pakwebati yonse mucitile yenu iyalubembu shenu shikomonekela - pa mulandu mwebo mulicitile ci muli no kupitwa mu kuboko. ²⁵ Na webo, we wakukowela kabili kateka umubi wakwa Israeli uuntu ubushiku bwa kukandwa bulifikile, kabili untu inshita yakucita ifya bupulumushi ilipwile, ²⁶ shikulu Yawe alilandile ici kuli webo: Fumyako icitebo no kufula icilongwe! ifintu tafikotwalilila ukulekuba cimo cine! sumbula uwapanshi no cefya abaisumbula! ²⁷ Uboausi! lubonaushi! Nchi no kucilenga ukuba icabonaushi! Tekuti cibwekelepo mpakafye umo akesa umtu apelwa nsambu sha kucita ubupangushi. ²⁸ Kanshi webo we mwana mwaume wa muntu, sesema no kulanda, shikulu Yawe alilandile ici ku bantu bakwa Amoni pa mulandu wa fyakusebana ifikobashila: Ulupanga, ulupanga lulisomwenwe! Luli nonenwe ku kwipaya umupwilapo, kanshi cikoba kubati kubyasha kwa mwele wa nkuba! ²⁹ Ilyo bakasesema baliimwene ifimonwa ifyakubulama ubuyo bwenu ilyo baleputaula ifilundwa ku bantu pakwebati balekwisa no bufi bwapali mwebo, ulu lupanga luli nokubikwa pa mikoshi bwa kukandwa bulifikile kabili abo inshita ya bupulumushi ilifye mukupwa. ³⁰ Bwekesha ulupanga mu cikwana caluko. Mu cifulo ca bubumbo bobe, mu mpanga ya nuntuko yobe, nkakupingulo! ³¹ Ndi no kupongolwela lubakali bwandi pali mwebo! no kumibika mulilo wa kukulipisha kwandi pali mwebo no kumibika mukati ka maboko ya baume abankalwe, abakucenjela ku konaula! ³² Muli nokuba amafuya ya mulilo! umulopa yenu ili nokulaba mu kati ka calo. Tanwakulaibukishiwa, pantu nebo, Yawe ndilandile ifi!"

22

¹ Elyo Ishiwi lyakwa Yawe lyaishile kuli nebo aliti, ² "Nomba webo, wemwana mwaume wamuntu bushe uli nokupingila? Bushe ulinokupingula umusumba wamulopa? uulenga wishibe fyonse ifyabuuni bwauko. ³ Ufwile watila shikulu yawe

atila ifi uyu wusumba niulya uwitila umulopa wali wena pakuti iushita yauko ise; umusumba uupanga utulubi kukuikosha uwine.⁴Ulikwete ukuiseka pamulopa uyo wasumishe kabili ulikowele notulubi uto wapanga. Ulikwete ukutinta inshiku shobe mupepi; nepela yanyaka shobe ilishile. Eico nkakulenga ukaba uwasebana ku fyalo kabili uwakusekwa kufyalo fyonse.⁵Bonse abo abali mupepi naboabali ukutali ukufuma kuli webo bakakupumya-webo wemusumba uwakulamba neshina lyaishibikwa konse nga uwaba nomwisulo wacimfulunganya.⁶Moneni! Abapingushi bamu iseali , cila umo namaka yakwe alikwete ukwisa kuli webo kukusungu umulopa.⁷Tabakwete ukucindika batata naba mayo abali muli webo , kabili balikwete ukucita umucitikisha kubeni abalimuli webo. Balikwete ukucusha abana banshiwa nabamukafwilwa muli webo.⁸ulikwete ukusula ifintu fyamushilo fyandi kabili taukwata kusunga masabata yandi.⁹Bashitata babukwakwe balikwete ukwisa muli webo pakusumya umulopa, kabili balalya pa mpili. Balacita nefyab bubifi muli webo¹⁰Muli iwe abaume balafimbula ubwamba bwabashibo. Muli webo baikwete ukupatikisha bana mayo abakukowela munshita bali kumpepo.¹¹Abaume abacita ifyamakankamike nabakashi babena mupalamano babo, abaume abapanga ifyamusebanya kubapongoshi babo abanakashi; abaume abonaula nabankanshi yabofye abana banakashi babashibo-fyonse ifi fyalicitwa muli webo.¹²Aba baume balasenda amafisakanwa muli mwebo pakuti basunga umulopa kabili walikwata nokusekelamo nokupokelamo nsonse ukucila mucipimo, kabili walyonaula abena mupalamano ukupitila mumutitikisha kabili walikwata nokundabako ici ecipope cakwa shikulu Yawe.¹³Mona! nookuboko kwandi ndilopwele ubunonshi bwamubufufu ntunguubo wapanga nokusumya umulopa uko ukwacitwa muli imwe.¹⁴Bushe umutima obe ukashansa, bushe iminwe shobe shikakosa panshiku ilyo nebowinefe nkakukanda? nebo Yawe nkopampamike ici kabili nkacita ici.¹⁵Eico nokusalanganisisha muko nokukusalanganisisha mufya. muli iyi nshila, nkafisa ukukowela kobe ukufuma kuli webo.¹⁶Eco ukesa kuba utakowela mumenso yanko elyo ukeshiba ukuti nine Yawe.¹⁷Icakukonkapo ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli nebo, likotila,¹⁸we mwana mwaume wamuntu, inganda yakwa Israeli ilyalwike icinangwa fye kuli nebo. bonse nifilya fishala kumukuba ne lata ne cela no mutofwe mwilungu ilyo silifa akopololwamo.¹⁹Eco shikulu Yawe akotial ifi, 'pantu bonse mwebo mulikwete ukwaluka kubati finangwa eco monei! kukumokolonika mukati ka Yerusalemu.²⁰Ngafilya abaume bakolonganika silifa umukuba, icela, umutofwe ne lata nokwisa kufibika mucipe cakufyengulwilamo, kabili baputa umulilo pali cena pakutula benga cisungulula, eico nkakukolonganika mu cipyu namubukali bwandi, kabili nkakubika mulya kajbili nokukusungulula.²¹Nkakukolonganika kabili nokuputa pali webo umulilo wacipyu, kabili ukaba uwasunguluka pakati wacakusungulukilamo.²²Ilyo silifa alisungulukile mucakusungulwilamo ukaba uwakusunguluka mjulya umwine kabili ukeshiba ukuti nebo Yawe, ndikwete ukupongolwela icipyu candi pali webo!²³Icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, cikotila,²⁴wemwana umwaume wamuntu, sosa kuli ena auti, ulyo calo icitacakwata kusangululwa. Takauli imfula pa bushiku bwacipyu!.²⁵Kuli ukubuluma kwaba kasesema muli ena, kubati ninkalamo iikobuluma ukulekushinaula ifikwetwe mufiputulwa. Balonaula imyeo kabili nokusenda ubunonshi ubusuma; balalenga abanakashi abengi balekushala bamukamfwilwa.²⁶Bashimapepo balonaula amafunde Yandi, kabili tabacindika nafintu fyandi ifyamushilo. Tabamona ifyamushilo ifyo fyaba ifyakulekana nefishili fyamushilo. Pakufunda tabalekanya fintu ifikowesha, kabili tabasakamana na masabata yandi yene. Emulandu wine abena Israeli batancindikila.²⁷Abakalamba babuteko nabo baba ngemimbulo iyikotakanya inama iyo ikete. Balepaya abantu nokulesumya umulopa pakuti balekunonkelapo icuma.²⁸Bakasesema nabo tabakolandapo pali ubu bubi,bakobufisa kubati bantu bakoshingula iloba ilyakubuuta ku cibumba. nefyo bakosobela nafyo fyabufifye. bakoimona kubati bantu bakolanda amashiwi yaakofuma kuli nebo ne mfumu Yawe, nelyo ntabeele nelyo kamo.²⁹Abekala calo nabo bakocita ulufyengo nobupupu bakocusha abapina nabalanda, bakocusha abeni nokukanaba icakulungama.³⁰Nebo nali kufwayapo umuntu umo uwakuti akuula cipya cipya icibuumna aisa kwiminina na pacinso candi pa mupokapoka pakuti ewaisa kupokololako icalo kubukali bwandi, nokwisa kulenga ukuti nokonaula, nomba awe tamonapo nelyo umo.³¹Kanshi nebo ndi noku pongolola icipyu candi pali bena, nkesa kubonaula nga filya ficita umulilo epakuti nkese kubalimuna pamulandu wa fintu ifyo bakocita. efyasosa imfumu Yawe."

23

¹Icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukweba ati,²"We mwana wamuntu, kwali kuba abanakashi babili, abana banakashi bakwa nina umo. Balikele ubwikalo bwabucilende mu Egipto mushinta shabumusepela bwabo.³Bakele ubwikalo bwa bucilende mulya. Amabele yaba baleyatinyako kabili insota shabuna cisungu bwabo shalempampatwako mulya.⁴Amashina yabo yali no Ohola -emukulu - na Oholiba - nkashi yakwe umwaice. Nolu baishile kuba abandi kabili balifyele abana baume na bana banakashi. Amashina yabo yakopilibula ifi: Ohola ikopilibula Samaria, kabili Oholiba ikopilibula Yerusalemu.⁵Lelo Ohola ayikele bucilende nolo ena ali wandi ena alinolukumbwa lwabatemwikwa bakwe, ico abena Ashuri bali mumaka,⁶ababuteko abaukufwala ifyamakumbi makumbi nabacilolo bakwe abamaka nokumoneka kwa bune, bonse abaume abalikwensha bakabalwe.⁷Eco ena aliipele ukuba cilende kuli bena, kuli bonse abaume abasuma abaku Ashuri, kabili aliilengele umwine ukuba uwakowela na bonse abo akumbilwe - kabili natonse utulubi twabo.⁸Ico taswile umubele wabucilende mu Egipto, ulo balele nankwe ulo ali umwaice, nolu bena balikutonya amabele yakwe nokupongolola ulukumbwa lwabo pali ena.⁹Eico kashi nebo nalimupele mukuboko kwabatemwikwa bakwe, mukuboko kwa bena Ashuri abo alikukumbwa.¹⁰Bena balifumbwile ubuneke bwakwe, balisendele abana bakwe abaume na banakashi, balimwipaye nolupanga, kabili alishile kuba cintalika pabanakashi bambi, eco bacitile ubupigushi pali ena.¹¹Nkashi yakwr Ohaliba alimwene ifi,elo ena ulunkumbwa lwakwe lwalicililemo kabili alikele bucilende ukucila na nkashi yakwe.¹²Alikumbilwe abena Ashuri, bakateka na bacilolo abali mumaka sana abalikufwala bwino sana abali

abaume abalikweshabakabalwe. Bonsefye bali abalikosa kabili abaume abali kumoneka bwino.¹³ Nebo balimwene ukwebati alicitile umwine ukuba uwakowela califye cimocine kuli bonse babili aba banakshi.¹⁴ Nolu alifushishe ubucende bwakwe ukucilamo. Alimwene abaume abashilwa pafibumba, ifipashanya fyabena Kaidi ifya shilwa mu fyakashika,¹⁵ bafwele imishipi ukushinguluka imisana yabo, ne mipangi yalikululuka ku mitwe yabo. Bonsefye balikumoneka kubati nibacilolo ba mpuka shamaceleta, ifipashana fya bana baume bakwa Babele, abo Kaidi e calo bafualilwemo.¹⁶ ulolwine fye amenso yakwe yabamwene, alibakumbilwe, eco atumine nkombe kuli bena mu Kaidi.¹⁷ Nolu abena Babele balishile kuli ena kabili kubusanshi bwa lunkumbwa lwakwe, kabili bamulengele ukuba uwakowela ne mititile yabo iyabucilende. Pafyo acita alilengele ukukowela, nolu alibweshishe umwine ukufuma kuli bena no muselu.¹⁸ Ulo eba alangile imicitile yabucilende nokushala ubuneke, nalifumineko ukufuma kuli ena, kngefyo nafumineko nomuselu ukufuma ku nkashi yakwe.¹⁹ Nolu afushishe umubela yabucilende bwakwe ulo aibukishe ishiku sha bwaice bwakwe, ulo ali cilende mu caloca Egipto.²⁰ Eco ena alinalunkumbwa lwabatamwikwa bakwe, abo imibili shabwaume bwabo shalikubati nishilya isha mpunda kabili abo ukufumya kwa menshi ya caume yali kubati niyalya ayaba kabalwe.²¹ Ifi efyo wacitile ifyansoni fyobe ifya bobe, ulo abena Egipto palikumpampata insota shobe nokutonya amabele yabukashana bobe.²² Eico, kanshi, Oholiba, shikulu Yawe aeba ifi, Mona! nkabweshesha abatemwikwa bobe kukukwimina. Abo ukufuma uko ubowayalikile, nkabaleta ukwimina webo uufuma kumbali shonse: ²³abena babale na bonse abena Kaidi, abena Shoam na bena Koa, na bonse abena Ashuei na bena abakosa, abaume ababune, bakateka nabamushika bonse ni bacilolo kabili abaume abapelwa umucinshi bone balikweshabakabalwe.²⁴ Bakesa kukwimina webo ne fyanso, na maceleta na matolokodhi kabili ne bumba lya bantu ilikalamba. Bakabika inkwela ishikalamba, ikwela ishinono, ne fisonte ukushinguluka konse ukwimina webo. Nkabapela isambu shakukukanda, nomba bakakukanda ukulingana ne mititile yabo.²⁵ Eco nkabika akalumwa kabukali bwandi pali webo, kabili bakakukanda mu cipyu. Bakaputula imyona yobe na matwi yobe, na bashalapo bobe bakawa kulu panga. Bakasenda abana, na bashalapo bobe bakonaulwa ku mulilo.²⁶ Bakakufuls ifyskufwala fyobo kabili bakasenda ifisamu fuobe fyabune.²⁷ Nkafumyapo imibele ya nsoni shobe ukufuma kuli webo ne micitile yabucilende ukufuma ku calo ca Egipto. Tawakemye amenso yobe ukulola kuli benanokufuluka kabili tawakantontnkanye pali Egipto nakabili.²⁸ Eico shikulu Yawe aeba ifi, 'Mona! Nkakupela mukuboko kabamo abo wapata, ukubwelela mukuboko kwa bamo ukufuma uko wayalukile.²⁹ Bena bakakukanda nepatile; bakasenda ifikwato fyobe fyonse nokukusha nobwa,ba kabili ukwabula akantu, nobuneke bbe bukafulbulwa ngafilya fine waitupike muli bucilende na muli bucilende.³⁰ Ifi fintu fikacitika kuli webo mumicitile yobe kubati nicilende, ulunkumbwa lwa nko, webo yaishile ukuba uwakowela notulubi twabo.³¹ Waendele munshila yakwa nkashi yobe, eco nkabila ulukombo lwakukandwa kwakwe mukuboko kobe.³² Shikulu Yawe aeba ifi, ukanwa ulukobo lwa kwa nkashi yobe ulwashika kabili ulukalamba ukaba icakusekwa kabili icakupunya - ulu ulukombo lwaisulamo ifingi.³³ Webo ukesushiwa nobulanda nabuccakolwa, ulukombo lwamakankamike no kupomoka; ulukombo lwakwa nkashi yobe Samaria.³⁴ Ukalunwa no kufipwisha; elo ukafikokota kabili ukalepula amabele yobe mu tupifya. Ico nebo ndilandile - ukuekulanda kwakwa shikulu Yawe.³⁵ Eico kanshi, shikulu Yawe aeba ifi, pamulandu webo walindabile kabile wamposele kunuma yobe eico nobe ukaba nefya tumbuka mumubela wa fyansoni fyobe ne micitile yabulalelale.³⁶ Yawe alandile kuli nebo, "Wemwana wamuntu, bushe ukapingula Ohola na Oholiba? Eco langa kuli bena ificitwa fyabo ifya muselu,³⁷ ico bena balicile ubucende kabili ico umulopa wabo uli kuminye yabo. Blicitile ubucende no tulubi, kabili balilengele abana baume babo ukupita mumulilo, kubati filyo fya tulubi twabo.³⁸ Elo bakonkenyepo ukucita ifi kuli nebo: Balilengele umwamushilo mwandi ukukowela, na palibulya bushiku nokupelulula ama sabata yandi.³⁹ Eco ulo bena baipayile abana boba kutulubi, elo baishile umwamushilo mwandipa bushiku bumo bwine kukumukowesha! Eco mona! Ifi efyo bacita mukati ka ng'anda yandi.⁴⁰ Watumine ukwita abaume ukufma ukutali, uko inkombe shatuminwe - nomba mona. Icinefye balishile, abo abowasambile, walishingile amenso yobe, nokuifwika wemwine ifisamu.⁴¹ Palya webo dwaiikele pabusanshi ubusuma kabili pacitamba alibikiwepo epo webo wabikile ububani ba mafuta yandi.⁴² eco ne congo ca cikupiti walimishingulwike ena ukubikakofye nemitundu yabantu bonse, na bena Seba baliletelwemo ukufuma mu matololo, kabili balifwele ne ifikosa kumaboko yabo ne filongwe fyabo ifisumu kumitwe yabo.⁴³ Elo nakandile kuli ena uwaonaike kubulalelale, 'nomba neba bakaba abulalelale nannkwe, kabili ena na bena.'⁴⁴ Bena baliile nullena ifyo abaume baya muli cilende. Muli iyi nshila baile muli Ohole na Oholibam abanakashi babucintomfwa.⁴⁵ Lelo abantu abalungami bakapisha ubupingushi nokubakanda nga bacende, kabili bena bakabakanda ukukandwa kwababusunya umulopa, pamulandau bacende no mulopa uli minwe yabo.⁴⁶ Eco shikulu Yawe aeba ifi nkemya ibumba ukkwimina bena kabili no kubapela kuku cintinya no kutapwa.⁴⁷ Elo ibumba likabatoba amabwe no kubaputaula nolupanga. Bakepaya abana babo abaume na bana babo abanakashi no koca amayanda yabo.⁴⁸ Ico nkafumyapo imititile ya nsoni ukufuma mu calo nokusalapula bonse abanakashi pakwebati bena bekacita nakabili kubati bacilende.⁴⁹ Eco bena bakabika imibele myabo iyamsoni kuli webo. Ukumfwa ukushininwa kwabupumushi bobe no tulubi tobe, na muli iyi nshila ukeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe."

24

¹icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo mu mwaka wa cine lubali, mu mwenshi we kumi kabili pa bushiku bwalenga ikumi ukweba ati, ²"we mwana mwaume uwamuntu, uilembele we mwine palobe ishina lya ubu bushiku, ubu bwine bushiku, pantu ubu bwino bushiku imfumu ya babele ili konkele Jerusalemu.³Kanshi landa ipinda pa nganda ya bucintomfwa umulumbe. ilande kuli bena ati, 'shikulu Yawe alilandile ifi; tekapo inongo yakwipikilamo, tekapo no

kwitulwilamo amenshi. ⁴Longanikilamo utuputulw twa filyo, tonse utuputulwa utwabune ukulu ne cipeya wisushemo na mafupa aya bune sana. ⁵ubulepo iya bune sana pa mukuni no kulongapo amafupa munshi yaako. ulekefibilauke no kwipika amafupa muli cena. ⁶Elo nomab shikulu Yawe alilandile ifi; kalanda kumusumba wa mulopa inongo yakwipikamo iyakwata indalawa mukati nesho ndalawa tashakatale kufumamo. ubulemo akapimfya na kapimfya ukufuma muli yena. kabili mwikapindwila muli yena. ⁷Pantu umulopa wakwe uli pakati kakwe. alifiputwileko palibwe ilya kutelela; taitulwile panshi mukushikapo ulukungu, ⁸eco cililetele ubukali ukufiak ku cilandushi. Nebo nali shingile umulopa pa libwe lyakutelela eco tekui cifimbwepo. ⁹Elo Nomba, shikulu Yawe alilandile ifi; kalanda ku musumab wa mulopa ka bili nebo nkakusha umwina wa nkuni. ¹⁰Kunka nyeni inkuni nokusontekamo umulilo ipikeni inama bwino nokusankanyamo ifya cena cabune kabili uleke namafupa yapye. ¹¹Elo nomba utekepo inongo pa cipikulo umwakubula, pakuti cikabe nokushikisha umukuba wa ciko, eco ukukowela kwa muli co fikabe ifyakusunguluka no kuwela kwa ciko kupwilile. ¹²Ali shile kuba uwakufunshika pamulandu wakunakuka nomba indalama shakwe tashafumushiwilepo muli cena kumulilo. ¹³Imisango yenu yansoni yaliba mukukowela kwenu. pantu nebo nalyesha ukumisangulula mwebo tamwaisangulula ukufuma kukukowela. mwebo tamwakasanguluke nakabili mpaka fye nebo nkafishepo ubukali bwandi pali mwebo. ¹⁴Nebo Yawe ndicipampamikile, kabili nkocicita. Nebo nsha kacileke nangulafye nebo ukutuusha ukufuma kuli ici. ifyo imibele yenu yali, ne fyali imicitile yenu, bakamipingula mwebo!-ici cisemo cakwa Yawe. ¹⁵Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ¹⁶"wemwana mwaume wamuntu! mona, nkobuula ubukabilo bwa menso yobe ukufuma kuli nebo ne cikuko, nomba wikalila nangulafye ukuloosha ne minsoshi yobe ikalekulukuta. ¹⁷ukofwaikwa ulekushinshimukila mu mu talalila. mwilekuteka fililo fyaba kufwa. ikake iciteebo cobe nokufwala inkadsa shobe ku makasa yobe, nomab wifimba pa mishishi nangula ukulya umukate wa bantu abakoloosha pa mulandu wa kulofya abakashi babo. ¹⁸Elo nalandile kubantu mulucelo kabili mubushiku umukashi wandi alifwile. mulukelo nebo nalicitile ifyo nakonkomeshiwiwe ukucita. ¹⁹Abantu balingipwishe nebo ati, 'bushe tekuti fwebo utwebe umo ifi fintu filolele, ifintu ifyo webo ukocita?" ²⁰Elo nebo nalilandile kuli bena ati, "icebo cakwa yawe calishile kuli nebo ukweba ati, ²¹"landa ku nganda yakwa Israeli shikulu Yawe alilandile ifi: mona! nkapelula umwanshila mwandi-icilumba ca maka yobe ukubekwa kwa menso yenu, kabili ne co mwabikapo imitiam yenu, nabana benu abaume, nabana benu abanakashi abo mwasha kunuma bakawishiwa ku lupanga. ²²Kabili webo ukacitafye mweka umo nebo nacitile; webo tawakafimbe pa mishishi yobe nangu fye kulya ukukate wa baume anakoloosha! ²³Eco ifitebo fyenu fikaba pa mitwe yenu. ne ntasa she ku makasa yenu ta mwakaloshe nangula ukulila, pantu mukasanguliak ku mampulu yenu, kabili umuntu onse akalekulila ndume yakwe. ²⁴Eco Esekele akaba cishibilo kuli webo, pali fyonsefye ifyo acita mukalekuciat ulo ifi fikesa. Elo mwebo mukeshiba ukweba ati ninebo shikulu Yawe!" ²⁵Nomba webo wemwana mwaume wa muntu pabushiku ubo ukapoka itempele lyabo, ilya insansa shabo icilumba cabo, nefyo bamoan nefyo bakabila-kabili ulo nkapiita abana babo abaume nabana babo abanakashi - ²⁶palu bulya bushiku imbutushi shikesa kuli mwebo mukumyebako ilyashi! ²⁷Kuli shilya mbutushi kabili mukalakulanda -tamwakatale ukubapo tondolo mukaba icilangililo kuli bena pakweba ati bakeshibe ati nebo ninebo Yawe."

25 ¹Nolu icebo ca kwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²"We mwana wa muntu, bika icinso cobe pa bantu ba mu Ammori nokusesema pali bena. ³Landa ku bantu ba mu Ammori, 'Umfweni icebo cakwka shikulu Yawe. Ifi efyo shikulu Yawe alanda: Pamulandu dmwebo mwalyebele ati, "Alale!" Pa ncende yandi lyashila ulo yena yakowela, napa calo ca Israeli ulo cena calekeleshiwe, kabili muli bunkole, ⁴eco kanshi, mona, nebo nkoopela mwebo ku bantu mu kabanga kubati cikwatwa cabo. Bakesa kubika lukambi pali mwebo kabili nokwimika amalango yabo mukati ka mwebo. Bena bakalya icisabo cenu nokunwa umukaka wenu. ⁵Nebo nkapanga Rabba umulemfwe wa ngg'anda kabili na bantu ba mu Ammori impanga ya mukuni. Nolu mwebo mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe. ⁶Ico shikulu Yawe alandile ifi: Mulitotele amaboko yenu nokunyantawila amakasa yenu, kabili nokwanga na fyonse ifyaisula muli mwebo pa calo ca Israeli. ⁷Eco kanshi, moneni! Nebo nkamilimuna mwebo nokuboko kwandi kabili nokumipela mwebo kubati fyakutapa ku nko. Nkaputulako mwebo ukufuma ku bantu nokumilenga ukuloba ukufuma mukati ka nko! Nebo nkamyonaula, kabili mukeshiba ukweba ati ninebo Yawe!" ⁸Shikulu Yawe alanda ifi, 'Pamulandu Moabu na Seya balyabele, moneni! ing'anda ya kwa Yuda yaba kubati ni lonse uluko lumbi." ⁹Eco kanshi, moneni! Nebo nkesula imitentemuko ya Moabu, ukulendekila pa misumba yakwe pa mupaka - ubucindami bwa kwa Beli Yeshimoti, Baali Meoni, kabili na Kiriataimu - ¹⁰ku bantu ba kukabanga abaimina abantu ba mu Ammori. Nebo nkabapela kubati cikwatwa pakweba ati abantu ba mu Ammori; bekebukishiwa mukati ka nko. ¹¹Eco nebo nkacita amabupingushi pa bena Moabu, kabili bakesa kwishiba ukweba ati ninebo Yawe!" ¹²Shikulu Yawe alanda ifi, |Edomu alilandwile pa ng'anda yakwa Yuda kabili alicitile ububi mukucita ici. ¹³Eco kanshi, shikulu Yawe alanda ifi: Nebo nkalamuna Edomu nokuboko kwandi kabili nokonaula bonse abantu ne nama kulya. nkabalenga ifyakonaulwa, incende ya lekeleshiwa, ukufuma ku Temari, ukulya ku Dedani. Bakawa kulupanga. ¹⁴Nebo nkatambalika icilandushi candi pali Edomu u kuboko kwa bantu bandi abena Israeli, kabili bakacita kuli Edomu ukulingana nobukali bwandi ne cipyu cansi, kabili bakeshiba ilandushi lyandi - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe!" ¹⁵Shikulu Yawe alanda ifi, 'Abena Pelishiti balilandwile nomufimbila kabili ukufuna mukati kabena abena balyeseshe ukonaula Yuda nakabili elo na kabili. ¹⁶Eco ifi efyo shikulu Yawe alanda, 'Moneni, nkafika nokuboko kwandi pa bena Pelishiti, kabili nkaputulako abena Kereti nokonaula abashalako abo ababa kululamba lwa bamba. ¹⁷Ico nebo nkalandula neficitwa fyabupingushi bwa bukali, pakweba ati bakeshibe ukweba ati ninebo Yawe, ulo nkabalandula ebna."

¹Elo cali mumwaka walenga ikumi naumo, pa bushiku bwa ntanshi bwa mweshi, ulo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, ukwebati, ²wemwana mwaume wa muntu, Turi alilandile ifya kususha yerusalemu, alale! impongolo sha bantu shilitobaukile! alipilibukile kuli nebo; nkesushiwa pantu alyalikile cibolya. ³Eco shikulu alandefi, 'mona! ndikwalukile webo, Turi kabili nkakwimisha inko ishing'i ukukwalukila webo kubati nifilya bemb'a emya mabimbi. ⁴Bakonaula amalinala ya Turi nokutobaula impunag shakwe. Nkapyanga ukulukungu lwakwe nokupanga kubati cilibwe icafye. ⁵Akaluak incende yakufungulwilapo amasumbu pakati ka bemb'a, apo ndicilandile-ukulekulanda kwakwa shikulu Yawe kabili akaba wakutapa ku nko. ⁶Abana abanakashi abali mu mabala baepaiwa ne mpaanga, kabili bakeshiba ati ninebo Yawe. ⁷Pantu ifi efyalanda Yawe; moneni, ukufuma ku kapinda kakukuso nkoleta nebukanesari imfumu ya babile, imfumu ya shamfumu, ukwalukila Turi naba kafwalo nama celeta na baume bapali ba fwalo ne buumba lya bantu ilikulu. ⁸Akepaya abana bob'e abanakashi mwibala. kabili akabika ifiteyo fyakubombelamo nokulapo ilinga ukucilinganya ifibumab fyenu nokusumbula inkwela paku mulwisha. ⁹Akabila imilando yakutobawilako ifibumba fyenu ne fibombelo fyakwe fikatobaulwa ne mpungu shobe. ¹⁰Bakafwalo bakwe bakaba abengi icakwebati ulukungu lwabo lukafimba, ifibumba fyobe fikatenkana ne ciunda ca baume bapali bakafwalo amatolokoshi, nama celeta. ulo aingila pa mpongolo shobe, akengial ulo abaume baisa mumusumba uo ifibumba fyakutobaika. ¹¹Amabondo yaba kafwalo bakwe yakanyantaula imisebo yobe yonse. Akepaya bonse abantu bob'e no lupanga kabili incenshi shamabwe shobe ishakukosa shikawila panshi. ¹²Bakatapa ifyuma fyobe nokusampa ifyamakwebo yobe. Bakawisha amalinga yobe nokonaula amayanda yobe ayabune. amabwe yobe, imbao shobe, kabili ifisoso bakaposa mumenshi. ¹³Nkalesha icongo ca nyimbo. iciunda caba nsango bob'e tacakomfwike nakabili. ¹⁴Nkakucita icilibwe icafye, ukabe cifulo uku amasumbu yabalulwa kukuma. Tawakabale aukulwa nakabili, pantu nebo shikulu Yawe ndilandile-ici cisemo cakwa shikulu Yawe. ¹⁵Shikulu Yawe alanda ici kuli Turi, "Bushe ifinshi tekuti fitenkane ku ciunda cakupona kobe, kabili nokuteta kwabacenekelwe ulo ukwipaiwa kwakutinya pakati kobe?" ¹⁶Abana ba mfumu baume bakuli bakatentemukapo pafipuna fyabo ifya bufumu nokufula imingila yabo nokuposa ifyakufwala fyabo ifyakupikulwa. bakaifwika abene nokututuma, bakekala panshi nokututuma cila nshita, kabili bakapapa umulandu obe. ¹⁷Bakakusamwina ulwimbo lwa bulanda nokukweba ati, "nishani, webo welikwikalwamo naba coba, uli lyonawile. umusumba wa lulumbi uwali uwakukosa nomb'a ulile ukufuma kuli bemb'a. Abaikle muli ena limo balisalangene umwenso pakati kabo abene pali onse uwaikele mupepi nabo. ¹⁸Nomb'a ukulamba lwakuli bemb'a lwalitentele pa bushiku bwakuwa kobe. ifinshi muli bemb'a fyalitinine, pantu tauli pa cifulo cobe nakabili. ¹⁹Pantu shikulu Yawe alandafye ifi; ulo nkakucite cibolya ca musumba, kubati misumba imbi iitaikalwamo ulo nkemya itenga pali webo nolo amenshi ayengi yakakufimba, ²⁰Elo nkakutentemushisha ku bantu abamushita shakale, kubati nibambi abatentemukila munindi ico nkakulenga ukwikala ku ciputulwa cakwisamab lye sonde kubati fitantanta fya munshita shakale. Pamulandu waifi tawakabwele nokwiminina mu calo caba mweo. ²¹Nkabika icabusanso pali webo, kabili tawakabepo umuyaya. ulo bakakufwaya nomb'a tabakusange nakabili-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe.

¹Nakabili icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukweba ati, ²Nomb'a webo, we mwana mwaume wa muntu, tendeko combo ca malilo palwakwa Turi, ³nokulanda kuli Turi, uwaikala apakwingilila kuli bembe, umusulwishi wabanbtu nabantu ku fishi ifingi shikulu Yawe alandifi kuli webo: Turi ulyebele ati, nebo ndiwa kupwililika kukuyemba. ⁴Imipaka yobe yaliba mukati kamabemb'a; bakakula bob'e baliku pwilishisha mukutemba. ⁵Balipanga imbao shobe kufimuti ifyakufuma ku Seniri. Babula imikaderi yaku Lebanoni ukupangilao umwalo obe. ⁶Balipangile inkafi shobe ukufuma ku mioke yamu Bashani; balikupangile intangalilo shobe ukufuma ku mbao shaku Saiprasi, kabili bapaminako na meno yansofu. ⁷Insalu shobe ishakukolelako mwela pakwensham shali ishabune ukufuma ku Egipto ishalikubomba ngo luunga lobe, amalangi aya makumbi makumbi naya kukashikila yalikufuma ku lulamba lwa ku Elisha fyalimfiwa kukupanga icisalu cakuku cinga akasuba ku bwato. ⁸Abo abalikwikala mu sidoni na Arbadi ebai aba ku Koba; Abakucenjela baku Turi bali mukati kobe; ebali abakukwensha. ⁹Abalengile mufya kupanga panga ukufuma ku Byblos balishinkile imilale; bonse ba kensha wa mato pamabemb'a balikukusendela ifyamakwebo. ¹⁰Persia, Ludi na Libya bali mifita fyobe, abantu bob'e aba bulwi. Balikukobeka inkwela ne fisote fyabo muli webo. Balilangile no bucindami bob'e. ¹¹Abaume baku Arbadi na Heleke ebali mufita ifyashinguluka amalunga yobe, nabantu baku Gamadi bali mupungu shobe. Balikobekela ne kwela shabo ukushinguluka ifibumba fyobe! Balipwilishishe ukuyemba kobe. ¹²Tarshishi ewo mwalikucita nankwe amakwebo pamulandu wa bwingi bwafyuma wakwata ifyakushitisha: Silfere, ifyela kapotwe, no mutofwe, balikushita nokushitisha ifyuma fyobe! ¹³Yabani, Tubali, na mesheke - balikucita amakwebo yabasha ne fipe ifya mukuba. Ebali kwangalila ifya makwebo yobe. ¹⁴Bete-torgama alipele bakafwalo - bakabalwe babulwi nabapunda nge fya makwebo fyobe. ¹⁵Abantu baku Rhode ebali aba makwebo yobe monse mufishi namu malulamba. Amakwebo yonse yali mumaboko yobe; balibweshehe ulusengo, amenso yansafu ne mabo shakufita nge cabupe! ¹⁶Abena Aramu abalikushita ifpe fyobe ifingi; balikukuletela emalodi, ishakashikila, insalu sha maluba maluba, insalu ishabune, amabwe ayakuluma umutengo, nama rubi ifya makwebo na webo. ¹⁷Yuda naba ku calo ca Israeli mwali kushitishanya nabo. Balikuleta ing'ano ukufuma li Miniti, imikate ubuci, amafutam ba balisamu nge fya cushita fyobe. ¹⁸Damasseke eo mwalikushitana nankwe, mu bwingi bwa fipe fyobe, no mwangashi waku helboni no butonge bwaku Saha. ¹⁹Dani na

Yabani ukufuma ku Usali balikukutela ifyela ifyakufulwa bwino, cinnamoni, ne fyakununkila bwino, ifi efyali ifya makwebo yobe. ²⁰Dedani ewali kukushitisha ifyakifimba paca kwikalapo capali bakafwalo. ²¹Abena Arabia ne shamfumu shaku Kedari mwali kushitishanya nabo; balikukuletela impanga, basakusuku ne mbushi. ²²Abasulwishi baku Sheba na Roaama balikwisa mukukushitisha ifyabune sana ifya mu fyakununkila icena cabune kabili ne misango yonse iya tumabwe aya mutengo uukulu. ²³Balikushitisha na golide. Haran, Kenne, na Eden mwali nabo mu makwebo pamopene na Sheba, Ashuri, na Kilmadi. ²⁴Aba eba mwalikushitishanya nabo mu nsalu ishakupikula ishakupikulwa ubusak. Namufyakufimba ifya malangi ayabuna, nokupikulwa ubusaka, ne nsalu ishakupikula bwino mu fisankano fyobe. ²⁵Amato yaku Tarshishi eyali kukusendela ifipe: Kanshi walifumikwe, ukulemwa kufipe mu mutima wamabemaba. ²⁶Ba cobe bobe balikukuleta muli babemba avakupabaka; umwela wa kukabanga walikubunshishe pakati ka uko. ²⁷Ifyuma, ifya makwebo yobe, nefyakushitisha; ba cobe bobe naba kensha, naba kakula wa mato; aba makwebo naba ume babulwi abali mukati kobe, na bonse fye bakensha - bonse bakebila mukushika kwa mabemba pabushiku bwa bonaulshi bobe. ²⁸Imisumba iyaba palibemba ikatutuma pa ciunda cakulila caba cobe bobe. ²⁹Bonse fye abo abekate nkafi bakekile ukufuma mumato yabo; aba bombela nobonse abenshya pali bemba bakeminina ku mulundu. ³⁰Elo bakakulenga ukukutika kwishiwi lyandi nokulila akalanda; bakolulwila ulukungu pa mitwe yabo. Bakale kwalangana mu mitoyi. ³¹Bakakubeyela inkusu ku mitwe nokuikaka inyemba sha nsamu, kabili bakalosha sana pali webo no kulila sana. ³²Bakakusanswila amashiwi pakukulosha kabili bakakwimbila icimbo ca malilo. Nanini uuli nga Turi, ninani uwalengwa ukubatondolo pakati ka kubemba? ³³Ulo ifya makwebo fyobe fyaile kululamba lwaku bemba, abantu abengi balikutile; walicindamikile ishambumu sha pama calo kufyuma fyobe nefya makwebo. ³⁴Lelo ulo waonawilwe pali bemba, pamenshi ayakushika, ifya makwebo fyobe nabonse bakensha balibundile. ³⁵Bonse abekashi bamufishi na mululamba balikupapa fye pali webo, kabili ne shamfumu shalikututuma fye ku mwenso; ifinso fyali tutwime! ³⁶Aba makwebo babantu balaitomonta pali webo; wasanguka icakutinya, kabili tawakabepo umuyayaya.

28

¹Elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo. ukulanda ati, ²"We mwana mwaume wa muntu, landa kuntungulushi yaku Tari ati, 'Shikulu Yawe alanda ifi: Umutima obe waliba uwakutalama! Walilandile ukweba ati, "Nebo ndi mulungu! Nebo nkekala pacifulo camilungu mu mutima wa babemba!" Ngangu line webo waba umuntu lelo tauli mulungu iyoo, webo ucita umutima obe kubati mutima wa mulungu; ³we utontonkanya ukweba ati walikwatisha amano ukucila Danieli, kabili takwaba icinkama icikupapusha webo!" Webu wali nonka ifyuma ifingi ku mano yobe namukwishiba kobe, kabili uli bulile golide na silfere mufipao fypbe! ⁵Mu bwingi bwa mano yobe yakalamba na mubucemfeshi bwa makwebo yobe, uli sandulwile ifyuma fyobe, eco umutima obe ulitaleme pamulandu wa fyuma fyobe. ⁶Elo kanshi, shikulu Yawe alanda ifi: Pantu webo walenga umutima obe ukuba ati mutima wa mulungu, ⁷kanshi nebo nkaleta abalebeshi ukwisa ku kwimina abantu abakutinya ukufuma mu fyalo fimbi. Bena bakesa leta impanga shabo ukwimina ubusuma bwa mano yobe, nabo bakakukowesha ubukankala bobe. ⁸Bakakufuma panshi ku nindi, kabili ukafwa imfwa yabalya abafwila pa mutima waba bemba. ⁹Mucishinka webo ukalanda ati, "Nebo ndi mulungu" pa cinso ca uyo ukwipanya? Webu uli muntu kabili tauli Lesa kabili webo ukaba mumaboko ya uyo uukulasaula. ¹⁰Webu ukafwa imfwa yaba tasambululwa ku kuboko kwa balebeshi, ico nebo ndicipampamikile - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹¹Icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo nakabli, ukulanda ati, ¹²"We mwana wa muntu, sansula icimbo ca malilo ya mfumu yaku Turi nokulanda kuli ena ati, "Shikulu Yawe alandile ifi: webo dwali icilangililo ca kupwililika, uwaisulamo amano no kupwililika mu busuma. ¹³Webu wali mu Edeni, ibala lyakwa Lesa. Ilibwe lyonse ilikenkala nlyalifimbile pali webo: Yubi, Topasi, emalodi, Kirisaliti, Onikisi, Yasipa, Safile, tokisi, no twa berilr. Amabutantiko na makule yobe yonse ya panile ukufuma kuli golide. Cali pali bulya bwine ubushiku wapangilwe epo fyapekanishiwe. ¹⁴Nalikabikile palupili lwa mushilo uwa kwa Lesa nga Kerubi nakusibile kalinda wa umuntunse. Webu wali pakati kelibwe lya lubingu lwa mulilo emo webo walikwendauka. ¹⁵Webu walikwete bu mpomfu munshila shobe ukufuma ubushiku wa lengelwe ukufika napo ulufyengo lwasangile mukati kobe. ¹⁶Nangu amakwebo yobe yaiswilemo ifyongo, kabili wali bembukile. Eco nebo nakutamfishe kunse yalupili lwakwa Lesa, kubati ni ulya bashikula na nebo nalikonawile, kalinda karubi, nokukwensha ukukufunga ku mabwe ya lubingu. ¹⁷Umutima obe wali uwalitalamikwe kubusuma bobe. Nebo nalikutumine panshi pe sonde. Nali kubikile ku menso yaba shamfuma pakwkebati balekumona webo. ¹⁸Pamulandu wabwingi bwa membu shobe na makwebo yobe ayakubula icishinka, uli kowesshe incende shobe isha mushillo. Kanshi nebo ndikoseshe umililo ukupuka ukufuma kuli webol uka koca webo. Nebo nakusangulusha imitoyi pe sonde mu menso ya bonse abakulilesha. ¹⁹Balya bonse abakwishibile mukati ka bantu bakalekukupapaye; bakatina, nobe ukalobelele umuyayaya. ²⁰Elo icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati, ²¹"We mwana wa muntu, tonta amenso yobe pali sidoni no kusesema ifyabipa ena. ²²Landa ati, "shikulu Yawe alelanda ifi: Mona! Webu nombwa waba umulwani wandi, we sidoni! Ico dnebo nkapelwa ubukata pakati kenu elo abantu bobe bakeshiba ati none Yawe ulo nkacita umulinganya muli mweno. Nkalangwa ukuba uwa mushilo muli mwebu. ²³Nkatuma icikuko muli mwebu no mulopa mu musebi yenu, nabakepailwa nakaponena muli mwebu. Elo ulupanga lukeka ku kwimina dukufuma konse konse, elo mukeshiba ukweba ati none Yawe. ²⁴Elo takwakabe ficelabe ne myunga iikali mu ng'anda yakwa Israeli ukufumina muli bonse aba musinguluka abasusha abantu bakwe. Elo bakeshiba ukweba ati ninebo Yawe shikulu!" ²⁵Shikulu Yawe alandile ifi: ulo nakolonganika ing'anda yakwe Israeli ukufuma dmukati ka bantu umo nabasenganshishe ulo bampatulako pakati kabo, ukweba ati inko shimone, bakapanga ama yanda mucalo ico nkapela kuli Yakobo umubomfi wandi. ²⁶Elo bakekala abakucingililwa muli ena no kukula amayanda,

nokulima imyangashi, no kwikala abacingililwa ulo nebo nacita umulinganya kuli abo bonse aba basula palilelo ukufuma kuli bonse aba bashinguluka; elo bakeshi ukweba ati ninebo Yawe Lesa wabo!"

29

¹Mumwaka waleng ikumi, mumwenshi walenga ikumi pabushiku bwalenga ikumi naibili uwamu mwenshi fisano mumwenshi icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo ukwebati, ²"wemwana wamuntu, tonta icinso cobe pali Farao, imfumu yaku Egupti. sesema pali ena napali lwabonse abena Egupti. ³Papamika no kulanda, 'shikulu Yawe alanda ifi: mon! ndikwalukile, Farao imfumu yaku Egupti, weba weciswango icikulu icamuli bamba icibelama pakati kanika, icitanta ati, "inika yandi nalipangile nemwine."⁴Eico nkabika ifikobelo mucendwa kabili ne sabi lyobe mukalonga likekatwa ku mamba yobe; nkakwimya pamulu ukufuma pakati kanika yobe nesabo lyonse ilya munika ililambata kumamba yobe. ⁵Nebo nkakuposa panshi mumatololo weba ne sabi lyonse ilya muniak yobe. ukawila pampanga lyakwisuak; tawakakolonganishiwe nangula kukwimya pamulu. Nkakupela nge cilyo kufya mweba ifyapa calo ne fyuni fya mumulu. ⁶Elo bonse abekashi bamu Egupto bakesiba ukuti ninebo Yawe pamulandu balikuba nge tete kunganda yakwa Israeli. ⁷Ulo wabekete mukuboko kwabo. walilepwile no kwisula ifipeya fyabo; kabili ulo bashintilile pali weba, walitobaika kabili walilengele amolu yabo ukutelententa,⁸Eico shikulu Yawe alandile ifi; Mona! nkoleta ukupanga kukwimina weba, nkapatula bonse abantu ne nama ukufuma kuli weba. ⁹Eico icalo ca Egupto cikaba icibolya kabili icitantala. Elo bakeshiba ukuti ninebo Yawe pantu iciswango camuli cibemba cilinandile, "inika yandi ico naipangilefye nemwine."¹⁰Eico, Mona! ndi kwimine weba kabili ne nika yobe, ico nkapela icalo ca Egupto ku cibolya na kukulekeleshia kabili ukbaa impanga iyalekeleshiwa ukufuma ku Magdole ukufiak Syene, kabili ne mipaka ya Kushi. ¹¹Tatwakapitemo ulukasa lwamuntu, kabili tamwakabe amabondo yanama ayakapitamo tamwakabe abekashi pamyaka amakumi yane. ¹²Eico nebo nkalenga icalo ca Egupto ukuba icibolya pakati kampanga intakawilamo abantu nemisumba yaciko iyili pakati kamisumba iyaonaika shikesa kuba ifibolya pamyaka amakumi yane; elo nkasalananganya Egupto mu nko kabili nkabasalanganisisha mufyalo. ¹³Pantu shikulu Yawe alandile ifi, pakupwa kwa myaka amakumi yane nkakolonganiak Egupto ukufuma mu bantunse uo basalanginine. ¹⁴Nebo nkabwesha mubusha bwa bena Egupto kabili nkababwesa kuncende wakwa Patrose ku calo ca ntutuko yabo. Elo bakaba ubufumu bwasaluka kulya. ¹⁵Bukaba ubwasaluka pama bufumu yonse kabili tabwakemishiwe pamulu nakalya pa nko nebo nkabapwililisha pakuti tabakateke pa nko. ¹⁶Abena Egupto tabakabe shitililo ku nganda yakwa Israeli. Lelo bakaba icakwibukusha amampulu ayo Israeli acitile ulo abwekele ku Egupto mukwafwiwa elo bakeshiba ukuti ninebo shikulu Yawe. ¹⁷Ulo cashile mumwaka walenga amakumi yabili na cine lubali pakutamba umwendi wakubalilapo, oukuti icebo cakwa Yawe calishile kuli nebo, ukulanda ati. ¹⁸"we mwana wa muntu, Nebuchadnessaru imfumu yaku Babele yalibikile ifiak fyakwe ukubomba umulimo wakukosa pali iya Turi umutwe onse walokuswile ukuleka waba ipala, kabili icipeya conse capangilwe calikusulwile lelo ena na nefita tafyapokelele amalipilo ukufuma ku Turi pakubombesha uko babombeshe ukwimina ici. ¹⁹Eico shikulu Yawe alanda ifi, 'mona! nebo nkoopela icalo ca Edupti kuli Nebuchadnessari imfumu ya Babele, kabili akasenda icuma cakwe, bakeba ifikwatwa fyabo, nokusenda fyonse ifyo asangile mulya naya yakaba malipilo ya fita fyakwe. ²⁰Nebo ndimupele icalo ca Egupti nge cilambu pamilimo ba bombele nebo uku fekulanda kwa kwa shikulu yawe. ²¹Pabushiku bulya nebo nkalenga ulusengo ukutumpuka pa nganda yakwa Israeli kabili nkalenga weba ukulanda pakati kabo, eico bakeshiba ukuti ninebo Yawe.

30

¹Ishiwi ilya kwa Yawe lyaishile kui nebo, likoeba ati, ²"We mwana mwaume uwa muntu, sesema nokulanda, shikulu Yawe akolanda ifi: Bilikisheni imisowa, "Kalanda kabushiku ubukoisa." ³Ubushiku buli palamine ubwa kwa Yawe, Bukaba bushiku bwa makumbi makumbi, inshita iya bipingushi ubwa nko. ⁴Elyo ulupanga lukesa pali Egupti kabili kukaba ukushikitika mu kushi lintu abantu baipaiwa bawu mu Egupti-luntu bakasenda ifyuma ifya kwe, na lintu imifula iyakwe ikonaulwa. ⁵Kushi na Puti Ludi naba kwa Arabisa bonse naba kwa Libya capamonabantu abakuma ku cipangano-bali nokuwa bonse ku lupanga. ⁶Yawe aeba ifi: Kanshi onse ukatungilila Egupti ali nokuwa ne cilumba ica bukose ubwakwe buli nokwisa panshi. ukufuma ku migdole nokufika ku Syene ifita ifyabo fikawa ku lupanga-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe. ⁷Baka tomposhiwa mukati ka fibolya ne musumba ishabo shikaba pa misumba shonse isho isi konaulwa. ⁸Elyo bali nokwishiba ukutio no nebo Yawe, lintu nkasonteka umulilo mu Egupti, na lintu bonse bakafwa abakwe baonaulwa. ⁹Muli bulya ubushiku inkombe shi kafuam kuli nebo mu fyombo ukucita ulukakala pali kushi uwaku cingililwa elyo kuba ukushikitika pali bena pa bushiku bwa kupingula Egupti. pantu moneni! Bukoisa. ¹⁰Shikulu Yawe aeba ifi: Ndi nokulenga impela ku cinkupiuti cakwa Egupti ku minwe iyakwa Nebuchadnessari, imfumu iyakwa Babele. ¹¹Ena na ba shika abakwe ulukakala ulwa nko shonse bukaletwa ukonaula icalo. Bakafumya amapanga yabo pali Egupti nokwisusha icalo nabo aba ipaiwa. ¹²Ndi nokulenga imimana ukuba umushili uwakuma ndi noku shitisha icalo mu maboko yabanhtu babubifi. Ndi nokulenga icalo ne fyabamo ukonaulwa ku maboko iyabeni-nebo Yawe, ndi landile. ¹³Shikulu Yawe aeba ifi: Ndi nokonaula utulubi elyo ndi nokulenga kimpela kutulubi utwacabecabe utwa kwa Nofu. Tamwakabale uku bamo umwana umwaume uwa mfumu mu calo cakwa Egupti elyo ndi nokubika ulukakala pa calo cakwa Egupti. ¹⁴Elyo ndinokulenga Patrose ukonaulwa noku sonteka umulilo mu Soari, kabili ndi nokucita imilimo iyabu pingushi pali Sebese. ¹⁵Pantu ndino ku pongolwela icipyu candi inkosho iyakwa Egupti, noku putulako cinkupti wakwa Sebese. ¹⁶Elyo ndi noku sonteka umulilo mu Egupti; Pellushamu akaba muku kalipwa uku kalamba, Sebese ali noku bongosolwa na Nofu akala ku kumya abalwani cila bushiku. ¹⁷Abalumendo aba mu Heliopolise naba bubese bakawa ku

lupanga, ne misumab ishabo shikaya muli bunkole. ¹⁸Na mu Tatthe ubushiku buke katililila ulubuto lwa luko lintu nka putula ikoli ilya kwa Egupti kulya, ne cilumba cabukose bwakwe cikapwa. ku kaba ikumbi ili kala mufimba, nabana bakwe abanakashi ba kala kwendela muli munkole. ¹⁹Ndino kucita imilimo iya bupingushi mu egupti ici bali nokwishiba ukuti ninebo Yawe. ²⁰Ili caishile kuba mu mwaka we kumi na umo mu mweshi uwantashi mu bushiku ubwa kulenga cinelubali ulwa mwenshi ukuti ishiwi ilya kwa Yawe lyalishile kuli nebo likolanda. ²¹Wemwana umwaume uwa muntu ndifunine umunwe ukwa kwa Farao imfumu yakwa Egupti. Moneni! Tacaba ica kakililwa nangu ku cilenag ukupola ku miuti pakuubati kwingaba ukwaku kosako ku kwita ulupanga. ²²Eico shikulu Yawe alanda ifi, "moneni ndyalukile Farao, imfumu yakwa Egupti. Pantu ndino kufuma umunwe uwakwe kumo kwine naulya uwaku kosa naulya uwa ku funika kabili ndi noku lenga ulupanga luka ponse mu kuboko ukwakwe. ²³Elyo ndi no pasila Egupti pa nko noku va salanganissha pa fyalo. ²⁴Ndi noku kosha iminwe ya mfumu ayakwa Babele nokubika ulupanga ulwandi mu kuboko ukwakwe pakuti no ngo naula iminwe iya kwa Farao. Aka lilisuka ku menso ya mfumu iyakwa Babele ngo ku lilisuka kwa muntu ukofwa. ²⁵Pantu ndi noku kosha iminwe ya mfumu iyakwa Babele, elo iminwe iya kwa Farao ikapona. Elintu bakeshiba ukuti ninebo Yawe lintu nka bika ulupanga ulwandi mu maboko ya mfumu yakwa Babele; panhtu ali noku sanshilako icalo cakwa Egupti na lweni. ²⁶Kanshi ndi noku Salanganya Egupti pa nko noku ba salanganisha mu fyalo. Elintu bakeshiba ukuti ninebo Yawe."

31

¹Elo caishile mu mwaka we mkumi na umo, mu mwenshi wakulenga shitatu, pa bushiku bwakubalilapo ya mwenshi, elo icebo cakwa Yawe caishile kuli nebo, no kwebati, ²we mwana wa muntu, landa kuli Farao, imfumu ya Egupto na kumabumba yobe aya kushingululwike, mu bucindamishi bobo, waba nga nani? ³Mona! Ashuri ali mu Keferi mu Lebanone, no tumisambo utwayemba, utukopela icinfute ku mutengo, na uwasansabale cimo, ne misambo shapangilwe paka tangolilo ka uko. ⁴Amenshi ayengi yali pangile itengo lya usansamika; amenshi yashika wakalengele ukusangabilwa. utumihenga twali kunga tonse kukushinguntuka kena, ne mikanka yalifunguluka ukuya kufika konse kumiti in mpanga. ⁵Ubukulu bwabutali bwauko bwacila imiti shimbi mu mpanga, ne misambo iingi yalifulile; imisambo yaiko yalilepele pamulandu wa menshi ayengi walenga fyakula. ⁶Conse con ca mulwelele fyali ku pange finsa mu misambo yaiko, lubali icipena conse ca mu mu mpanga a fyali ku fyalila muunshi mutumisambo tuneno. fyonse ifya bwingi bwa calo fyalikwikala mwisamba lya cimfute caciko. ⁷Pantu ukuyemba kwaciko mu bukata bwaciko ne bukulu bwa misambo yaiko, pantu imishila ya ciko wali mumenshi ayengi saana. ⁸Umukederi mwibala lyakwa Lesa tayalikulinganya. Nangu umo ba Sipresi miti shapalene ne misambo yaiko, ne miti ishakwete teshalikulingana ne misambo shakompama. ⁹Nebo nalilicitile uwayembe ne misambo iyingi yaiko na shonse imiti sha mu Edene isho shali mwi bala lyakwa Lesa walikubwilwe. ¹⁰Eco kanshi shikulu Yawe alandi ici: Pamulandu cali lepele mibutali no kuibikila pamulu ya miti pakati ka misambo yaiko, calisansula pamulu umutima waciko pamulandu wabutali bwaciko. ¹¹Ndi cipele muminwe ya mpulume umo wa munko, ukucitila akaucita ukulingana no bubifi bwa uko, ndi uposele panse. ¹²Abena fyalo balikutinya bonse abanko baliputwileko no kusha bali fwile. Imisambo yaiko yali pululwilwe pa mpili na mumipokapoka yonse, ne misambo ya kompmu yaiko ikaputaulwa panshi mu mikanko yonse ya calo. Elo nenko shonse pa calo shikufuma uufuma pesamba yacimfute kabili bali fumineko. ¹³Fyonse fyuni fya mulwelele fyakutushisha pa misambo sha miti ya fungauka, ne nama shonse ishampanga shalishile ku misambo yaiko. ¹⁴Ici calicitike pakuti takuli nangu umbi miti sha lekula na menshi shili no kwimisha utumisambo tunono twaiko ku muti yasansama yaiko, takwakabe imbi miti ii kakula kumbali ya menshi iikafika palya pamulu. Yena yalipelwe ku mfwa, pesonde lyaminshi, pa bana ba bantunse, nabo bakakunkulukila ku nindi. ¹⁵Shikulu Yawe alanda ici: Pa bushiku bulya lintu mukederi akatentemukila ku Sheelo nalileta ukullosha pesonde. Nalikupile pa menshi yashika, kabili nali bweshe amaneshi yamubemba. Nalisungile nayabwesa amenshi yamaka, nebo nalibweshe ukullosha kuli Lebanone kuli wene. Elo ne miti shonse shampanga shali loseshe pamulandu waciko. ¹⁶Nliletele uututuma konko pa ciunda no kutentemuka kwa ciko, lintu ndi nokuciposa panshi ku Sheelo nabo abakatentemukila ku nondi. Kanshi nalifikunkumbile shonse imiti ya mu Edene mu lulamba lwe sonde. Iishi ishali ishalisilwa kabili iyawama ku Lebanone; imiti isho shinwe amenshi. ¹⁷Pantu bena balitentemukile nayo ku Sheelo, kuli onse uwaipaiwe no lupanga. Aba ebali abamupamfu, isho inko balikwikala mu cimfute. ¹⁸Nipali isa miti mu Edene yalingenya mu bukata na kubukulu? Pantu webu ukatentemunwa na miti ya mu Edene ukutentemwinwa pe sonde pabatasangululwa; webu ukekala nabo abakepaiwa na panga. Uyu e Farao na yonse amabumba yakwe - cisemo cakwa shikulu Yawe."

32

¹Elo cacitike mu mwenshi we kumi na ibili uwa mwaka we kumi na ibili, pa bushiku bwantanshi mu mwenshi, icebo cakwa Yawe cacishile kuli nebo, no kwebati, ²we mwana mwaume wa muntu, isansula kullosha pali Farao imfumu ya Egupto; landa kuli ena webu ulingo umusepela wa nkalamo wa uko, lelo webu wapala cishimweshimwe muli bemba: Webu ufundaula amenshi, ulakumbaula amenshi na makasa yobe no kuyalenga ayalutiki. ³Shikulu Yawe alanda ifi: Elo nebo nkatambalika isumbu lyandi pali webu uko abantu abengi bakakelengana, kabili baka sumbwila webu mumulu mwisumbu lyandi. ⁴Nebo nakakulekelesha webu mu calo. Nebo nakuposa webu mumpanga kabili ukalenga ifyoni fyonse fya mu mmyulu ukwisa kwikala pali webu; insala sha nama shipema shonse shika kwikushiwa webu. ⁵Pantu nebo nkabika uunofu obe pa mpili, kabili nebo nkesusha mipokapoka ne citumbi cobe. ⁶Elo webu nkapongolwela umulopa obe

pa mpili ne mbali sha kamana shakesushiwa no mulopa obe.⁷Elo nomba nebo nkashimya webo, nebo nkafimba mu myulu kabili nkafisha intanda sha iko; nebo nkafimba kasuba na makumbi, kabili no mweshi tawaka balike ulubuto lwauko. ⁸Fyonse ifyakubengeshima ulubuto mu myulu nebo nkafilenga ukufita pali webo, kabili nebo nkabika imfimi pa calo cobe - uku landa kwakwa shikulu Yawe.⁹Elo nebo nkatinya imitima ya bantu abengi mu calo abo tawakeshibe, iilo nebo nkaleta ukubongolola kobe pa nko, pafyaloifyo tawatala awishiba. ¹⁰Nebo nkasungusha abantu abengi pali webo; ne imfumu shabo shikatutuma ku mwenso pali webo ulo nebo nkashingulusha ulupanga lwandi kuli bena. Inshita yonse umo na umo akatututma pamulandu obe, pa bushiku bwa kuwishiwa kobe. ¹¹Pantu shikulu Yawe alanda ifi: Ulupanga mu ya babele lukakwishila webo. ¹²Nebo nkalenga amabumba yobe kuwa ku lupanga lwakufita - cila cita ukuba ulukakala lwa nko. Ifi fita fikonaula cilumba cakwa Egipto no dkonaula yonse amabumba yaiko. ¹³Kandhi nebo ndi no kulofya shonse ing'ombe ukufuma mumbali ya menshi ayengi; amakasa ya muntu tayakatale ayafundaulwa amenshi libili, nangula amabondo ya ing'ombe ukuyafundaula yena. ¹⁴Elo nebo nkatalalika amenshi ya yako no kulenga mimana yaiko ukubutuka nga mafuta - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Ulo nebo nkalenga icalo ca Egipto encende yalekeshiwa, lintu icalo cikalengwa icabulo nangu kuli fyonse ifyaisushiwamo, ulo nkasansa bonse abekashi muli ena, elo bakeshiba ati Ninebo Yawe. ¹⁶Kukaba ukulusha; abana banakashi ba nko bakalosha pali ena; bakalosha pali Egipto, napa mabumba yakwe yonse bakalosha - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁷Elo cacitikile mu mwak we kumi na ibili pabushiku bwe kumoi na isano bwa mweshi. Ilyo icebo cakwa Lesa caishile kuli nebo, calandile ati, ¹⁸"We mwana mwaume wa muntu, lilila pa mabumba ya Egipto no kubabweshia panshi - webo na bana banakashi ba nko shikankala - lilibatentemushisha pe isonde na bakuya panshi ku nindi. ¹⁹Bushe webo wali yemba ukucila uuli onse? Kabuuye panshi no kulala panshi nabashasembululwa. ²⁰Bakawila pali aboabakepaiwa nolupanga. Ulupanga lulifumishiwe! ena alipelwe ulupanga; akaketwa ena namabumba yakwe. ²¹Abakosesha aba fita bamu Sheelo bakapampamika pali Egipto na bakumwafwa. ²²Balitentemukile kuno! Bakalala nabatasangululwa, naba abaipaiwe kulupanga. ²³Ashuri sikulys nsbs bskolongene bonse. Inshinshi shakwe shalimushingulukile; bonse fye balifwile kulupanga. ²⁴Abo abo ishaishishabikilwe mumbali yacilindi emo baba kulya, na bonse abakolongene abakesa. Nenshishi yakwe yashingulukile nabo bonse abaipaiwe, ²⁵Elamu ali kulya na mabumba yakwe. Inshishi shalimushingulukile ene; bonse balipaiwe. Abo aba abawile ku lupanga, aba tentemukile panshi abatasangululwa u mpelekesho ye isonde. Uyu uwaletete ulukakalala pa calo caba mweo na abo abasendele ukusekwa kwabo ku palwabo, pamo pene na umo uukobetentemukila ku cilindi. ²⁶Balimucitile icakusendamapo elamu na bonse amabumba yakwe mukati ka abo abaipaiwe; ishi shishakwe shakwe shalimushingulukile. Abo bonse abatasangululwa, balashilwe ku lupanga, pamulandu baliletele insoni, pamo pene nabo bambi abali kutentemukila ku cilindi bonse abo baliipaiwe, nabo abakotentemukila ku cilindi. Elamu ali pali abo abaipaiwe. ²⁷Mesheke, Tubali, na bonse amabumba yabo eko yaba! Inshishi shabo shalibashingulwika bena. Bonse tabasembululwa, balipaiwa kulupanga, pa mulandu baliletele ulukakala lwabo pa calo caba mweo. ²⁸Tabalambalala ne fita ifyafwa ifyabula ukusembululwa abo abatentemukila ku nshishi ne fyanso fyabulwi fyabo, ne mpanga yabo balibikile mwisamba ya mitwe yabo ne mpulumushi sha ba pa mafupa yabo. Pantu bali ifita fyalukakala mu calo caba mweo. ²⁹Kanshi webo, Egipto, ukonaikila mikati ka bashasembululwa! Ukalambalala nabo aba lashilwe ku lupanga. ³⁰Edomu ali kulya ne shamfumu shakwe na bacilolo bakwe bonse ku lupanga. Naba shasembululwa balilele, nabo abatentemukile lu cilindi. ³¹Na bana banakashi bamfumu yaku kapinda ka kuso bonse bali kulya - bonse fye nabena Sidonia abo nabamo abo abatentemukile pamo nabo abalashilwa bali abamaka no kulenmya mabi baikatwa no mwenso, lelo nomba bali kulya mu nsoni abashasembululwa nabo abalashilwe ku lupanga. Balipiyile nsoni shabo, pamo nabo batentemukile ku cilindi. ³²Farao akalolesha no kutalikwa nayo amabumba yakwe abo abalashilwe ku lipanga - Farao na bonse abalashika bakwe - uku kulanda kwakwa shikulu Yawe. ³³Nebo ndibikile ena nge cakutinya candi mu calo caba mweo, lelo bakamusendamika panshi pa kuti kabashasembululwa, pali abo balashilwe no lupanga, Farao na mabumba yakwe yonse - ukukulanda kwakwa shikulu Yawe."

33

¹Elo icebo cakwa Yawecaishile kuli nebo, ukweba ati, ²"Wermwana wa muntu, sokolola ici ku bantu bobbe; ukulanda kuli bena, 'Ulo naleta ulupanga pa calo icili conse, elo abantu bacilya calo bakabula umwaume umo pali bena no mucita kalinda wabo. ³Alamona uko ulupanga lukoisia pa calo, no kulisha umutolilo pa kucenjisha abantu! ⁴Nga abantu baumfwab iciunda ca mutolilo lelo tabaposeleko amano, no lupanga nga lwaisa no kubepaya, elo umulopa wacila umo ukaba pa mitwe yabo. ⁵Ngo umuntu aumfwa iciunda ca mutolilo kabili tabikileko mano, umulopa wakwe; uli pali ena; nomba nga aposako amano, ali nokupususha umweo wakwe. ⁶Nangu cingaba ifi, kalinda nga amona ulupanga ulo lukoisia, talishishe mutolilo calisa kusongwa ukweba ati a bantu tabasokelwe, nolupanga lwaisa no kusenda umweo wauli onse, elo ulya muntu afwa mu lubembu lwakwe, lelo nkafwaya umulopa wakwe kuli kalinda. ⁷Nomba webo wemwine, we mwana wa muntu! ndikucitile kalinda wa nganda yakwa Isreali; ukomfwa amashiwi ukufuma mu kanwa kandi nobasoka pa mulandu wandi. ⁸Umfwa nande ku muntu umubi, umubi wa muntu, webo icine cine uli no kufwa! lelo nga taubilishe ici pa kusoka umubifi pa mibele yakwe, nomba uyu umubi ali no kufwila mu lubembu lwakwe, lelo nkafwaya umulopa wakwe mu minwe yobe! ⁹Lelo webo, nga wasoka umubifi pamibele wakwe iya bubi, pakweba ati apilibuke kububi, kabili nga tapilibukile ukufuma ku mibele yakwe, ninshi akafwila mu lubembu lwakwe, na lelo webo we mwine kuti wa pususha umweo obe. ¹⁰Kanshi webo we mwana wa muntu, landa kuba nganda yakwa Isreali, ukulanda ifi, "Bumpula mafunde bwesu ilo ne mebu fili pali fwebo, kabili tuleonaulwa muli fwena! Kutu twaikala shani?" ¹¹Landa kuli

bena, 'ilyo ndi no bumi-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe -nshibekelw mu mfwya ya mubi, pantu nga umubi alapila mu mibele yakwe, iyena ali no kwikala! Lapila! Lapila ku mibele ibi! Pantu finshi winga fwila, we naganda yakwa Isreali?'¹² Kansi nomba webo, we mwana wa muntu, landa ku bantu bobbe, 'ubulungamikwa bwa muntu umulungami takwabapushe nga babembuka! Ububifi bwa muntu umubi tabwa kamulenge uloba nga cakuti alapila ku lubembu! Pantu umuntu umulungami takekale pa mulandu wabulungami nga abembuka. ¹³Nga nalanda ku balungami, "Mucinefye akaba no mweo!" Acetekela mu bulungami bwakwe elo acita ukukakwata umulinganya, nshakebukishopo icili conse pa bulungami bwakwe. Ali no kufwa pa bubi buntuacitile. ¹⁴Nga nalanda ku babi, "Muli no kufwa icine cine," nga cakuti alapila ku lubembu lwakwe nokucita ca suminishiwa no bulungami- ¹⁵nga abwesha icikatilo abweshehane cituutulu ico aibile, no kwenda mu nshila sha bololoke ishipela umweo nakabili talepanga ulubembu-nagu cikabeshani akekala. takafwe iyoo. ¹⁶Tapali ulubembu ulu acitile luketwa no ku mwibukisha ena. Nacita icasuminishiwa no bulungami, napali ici, icine cine ukaba no mweo akaba no mweo!¹⁷ Lelo abantu bena balanda ati, "Inshila yakwa shikulu tayaba na mulinganya! "Lelo ni nshila shenu eshishaba na mulinganya! ¹⁸Ilyo umuntu umulungami afuma ku bulungami nokupanga ulubembu, ena uyu akafwa nalo! ¹⁹Ulo umubifi afuma kububi bwakwe no kucita ifyamulungami kabili ifya bulungami akaba no mweo pa mulandu waifyo fintu! ²⁰Nomba mwebo mwe bantu mulanda ati, "Inshila yakwa shikulu tayaba na mulinganya!" Nkapingula cila muntu ukulingana ne milimo yakwe, inganda ya bena Isreali. ²¹Cali citikile mu mwaka walenga amakumi yabili ne nshiku shibili, pa bushilku bwalenga shisano mu mweshi walenga ikumi limo muli bunkole bwesu, kwali uwamisoka alishile kuli nebo ukufuma ku Yerusalemu no kulanda ati, "Umusumba ulikelwe!" ²²Ukuboko kwakwa Yawe kwali pali nebo mu cungulo bushiku ulu uyu wa misoka talaisa, na kanwa kandi kalisukile pa nshita aishile kuli nebo ku maca. Eco kanwa kandi kalisukile; Nshali cimeme nakabili! ²³Elo ishiwi lyakwa Yawe lyalishile nebo, ukulanda ati, ²⁴"We mwana wa muntu, abena kala mu fipompwa mu calo cabena Isreal bakolanda no kweba ati, Abrahamu alifye umuntu umo, apokele icalo, lelo fyebo tuli bengi! Icalo tupipelwe nge cikwatwa cesu." ²⁵Eco nomba landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi: mulalya umulopa, kabili mwinyuna amenso yenu ku tulubi twenu, elo mupongolwela umulopa wa bantu. Bushe mukakwata icalo? ²⁶Mwacetekela mu mpanga shenu no kucita ifintu ifyamuselu; Umwaume onse acitile ifya kukowesha ku kukashi wa mwina mupalamano wakwe. Bushe kuti mwakwata?' ²⁷Mukalanda ifi kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi: Ulo ndi no mweo, cine cine abo abali mu fipopwa bakawa no lupanga, nkapela abali mu mpanga ku finama nge cakulya, nabo abali mubucingo na mu ncengo bakafwa ku fikuko. ²⁸Nkapilibula icalo cikabe ica pomoka ica makankamike, ne cilumba ca maka yaciko akapwa, icompili sha mu Isreali shikaba iciswebewe, kabili tapakabe nangu umo uukapitamo.' ²⁹Eco bakeshiba ati nebo ndi Yawe ulu nkacita icalo icibolya kabili ikakonaika pamulandu wafya makankamika pafya muselu fyonse ifyo bacitile. ³⁰Eco nomba webo, umwana wa muntu -abantu bakolanda ifintu pali webo lubali ne fibumba na mumpungolo ya mayanda, bakososhanya umo no munankwe -cila muntu kuli wabo, natulekuya nokuyakumfwa ku mashiwi yakwa kasesema ayo yafuma kuli Yawe!' ³¹Eco abantu bandi bakesa kuli webo, ngefyo lyonse bacita, bakekala kuntanshi yobe no kumfwa ku mashiwi yobe, nomba tabakayayakonke. Amashiwi ya cinshika yali mutunwa twabo, nomba imitima yabo ikonka ubukumu bwa bufumfuntungu. ³²Pantu uli ulwimbo lwa bune, kuli bena, iciunda icabune icikolila bwino icikofuma pa nsale, eco bakomfwa ku mashiwi yobe, lelo tapali nangu umo uyo ukayomfwila. ³³Ulo ifi fyonse fikocitika-mona!-Elo bakeshiba ukweba ati kasesema ali pakati kabo."

34

¹Elo ishiwi lyakwa Yawe lyaishile kuli nebo, ²"we mwana mwaume wa muntu sesema pali bakacema bakwa Isreali. Sesema no kulanda kuli bena, 'shikulu yawe alilandile ifi ku bacemi ubulanda ku ba cemi bakwa Israeli, abaicemene na abene. Bushe abacemi tabali no kulinda umukuni? ³Mulya ifya mafuta no kufwala ubusako, mwebo mwipaya ishaina ishamu mukuni. Tamucema awe iyoo. ⁴Tamwakosha isho ishakwata amalwele, nangu kundapa shimo ishalwala. Tamukaka isho ishafunika, kabili tamubwesha isgasulwa nangu tamubwesha ishaluba. Lubali lumbi, mwashiteka shena munshila yamaka na mulukakala. ⁵nolu shalisalangene ukwabula kacema, kabili shaishile kuba ifilyo fya nama shamunmpaanga panuma shali uo shasalangene. ⁶Umukuni wandi ululumba mumpili shonse na patupili tonse ututali kabili ulisalangane na pamushi wesonde. Lelo takuli nangu umo ukoufwaya. ⁷Eco kansi mwebacemi, umfweni icebo cakwa Yawe. ⁸Ifyo naba no mweo-uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe-pantu umukuni wandi ulishile kubati kakutampa ne filyo ifyanama sha mpanga shonse, pantu takwali umucemi kabili tapali nangu umo umucemi wandi afwaile umukuni wandi, lElo abacemi balikulindafye abene kabili tabale cema umukuni wandi. ⁹Eco kansi mwebacemi, umfweni icebo cakwa Yawe; ¹⁰shikulu Yawe alilandile ifi; Moneni! Nebo indikualukile abacemi bandi kabili nkafwaya umukuni wandi ukufuma kuminwe yabo nolu nkabafumya ku kucema bena umukuni, nangula bakacema bakaba abakuicema abena apo indinokusenda umukuni wandi ukufuma mutunwa twabo, pakutial umukuni wandu tawakabe cilyo cabo nakabili. ¹¹Eco shikulu Yawe alilandile ifi; Moneni! nebo nemwine inkafwaya umukuni wandi no kuusa akamana, ¹²Kubati mucemi akofwaya umukuni wakwe bushiku bwa kuba pakati ka mukuni wakwe wasalangana. Efyo naine nkafwaya umukuni wandi, kabili nkaupususha ukufuam muncene shonse umo wasalangana pa bushiku bwa makumbi na mumfifi yafitisha. ¹³Elo nkauleta ukuufumya pakati ka bantu nkaulonganya ukufuma mu calo no kuuleta ku calo cauko. nkaubiak mu mulenfwe mumbali ya lupili lwa kwa Israeli, pa milonga, na monse umwakwikala mu calo. ¹⁴Nkaubiak mumulenfwe wa bune; impili nshasasama ishakwa Israeli shikaba nicende wauko ishakililamo emo shikalakulambalala mulya muncene sha bune isha kulilamo mu mulenfwe uwingi kabili shikala kulya pa mpili shakwa Israeli. ¹⁵Nebo nemwine

nkalakucema umukuni wandi na nebo nemwine nkaucita ukulambalala uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁶Nkafwaya uwaluba no kubweshwa uwakeleshiwa nka kakial impanga shafuniak no kundapa impaanga shalwala, lelo ishaina no kukosa nkonaula, nkacema no mulinganya. ¹⁷Eco nomba mwe mukuni wandi-ifi efyo shikulu Yawe alandile -monemi nkaba kapingula pakati ka mpanga ne mpaanga na pakati ka busuku suku na pumbwe. ¹⁸Bushe tacilingile ukulya pa mulemfwe wabune efyo mulingile ukunyantaula na makasa yenu ifishalako kumulemfwe no kunwa ukufuma mumenshi ayalengama ayo mufwile mwafundaula mumana na makasa yenu? ¹⁹Bushe impaanga shandi shifwile ukulya efyo munyantawile na makasa yenu, no kunwa ayo mufundawile na makasa Yenu? ²⁰Eco Kansi shikuli Yawe alilandile ifi kuli bena' Moneni! Nebo nka pingula pakati ka impaanga shaina ne shaonda, ²¹Ico muli nsunkile shena ne mbali shenu na mabeya, mulitikwile shonse ishatompoka na masengo yenu paka mwashisalanya ukufuma mu calo. ²²Inkapususha umukuni wandi kabili tawakabepo uwakutapwa kabili nkapingula pakati ka mpaanga imo ne inankwe! ²³Nkemika pali wena umucemi umo umubomfi wandi Dabidi, Akalaucema wena, akalekuulisha kabili akaba mucemi wauko. ²⁴Pantu nebo Yawe nkaba Lesa wabo, no mubomfi wandi Dabidi akaba mwana wamfumu umwaume pakati kauko -nebo Yawe indilandile. ²⁵Nolu nebo nkapnga icipangano camutende na shena no kufumya inama shabubifi isha mpanga mu calo, ukwebati bakekale abacingililwa mu mumatolo kabili ukutusha kwa mutende mu mitengpo. ²⁶Kabili nkaleta na mapalo paleshena na pa ncende sha shunguluka umulandu wandi, pantu nkabatura umufumi wamunshita uyu ukaba mufumi wa mapalo. ²⁷Nolu ifimuti fya mupanga fikatawala ifisabo ne nsonde ikasombola ubusomboshi bwaciko, impaanga shandi shikacingililwa mu calo cashiko; nolu shikeshiba ukulebati ninebo Yawe ulo nkatoba ifimuti fye koli lyashiko na ula nacipususha shena ukufuam mumaboko ya abo ababacotile ubusha. ²⁸Tabakatwalilile ukuba icitapwa ica nko ne nama shampaanga pa sonde tashakatwilile ukulya shena, pantu shikekala ishacingililwa kabili nangu umo uwa kuba ukushicinya shena. ²⁹Pantu nkashipela shena icalo caishibikwa ku filimswa fyashiko; Eco tabakabe abakufwa kucipowe mu calo, kabili tabakakwete isekwe ku nko. ³⁰Nolu bakeshiba ukwebati nebo Yawe Lesa wabo ndo na bena, Bantu bandi, inganda yakwa Israeli uku ebukisha kwa kwa shikulu Yawe. ³¹Pantu muli mpaanga shandi, umukuni wa mulenfwe wandi, na bantu bandi kabili nanebo ndi Lesa wenu-uku ekulanda kwakwa Yawe."

35 ¹Elyo ishiwi ilya kwa Yawe Iya liushile kuli neybo, likoeba ati, ²"wemwana umwaume uwa muntu, tonta icinso icobe kulupili Iwa Seri noku sesema kuli lwenu. ³Eba kuli lwena, 'shikulu Yawe aeba ifi; Mona! ndi mine webo, lupili Iwa Seiri, kabili ndekuma webo noku boko ukwando nokulenga ukonaulwa kabili icisoso. ⁴Ndi noku lenga imisumba wenu ifipompwe nobe wine ukusanguak uwafye, e lintu ukeshiba ukuti ninebo Yawe. ⁵Pantu waliba lyonse umulwani kubantu bakwa Israeli, pantu wali ba pongolwele mu maboko aya lupanga pa nshiuta yabo iyaku cushiwa pa nshita yabo iya ku kandwa yali apa kalamba. ⁶Eico efyo nana no mweo-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe-nde mipekanya poaku sumya umulopa nokusumya umulopa kuka mikonka! Apo tamwapatile ukusumya umulopa, ukusumya umulopa kuka mikonaka. ⁷Ndi noku lemag ulupili Iwa Seiri ukonaulwa umupwilamo lintu nka putulako kuli lwena uli onse ulepitamo noku bweluluka nakabili. ⁸Ndi nokwi susha impili sha luko kuli balya apa ipailwe; pa mpili isha kulepa ne mipokapoka na mu milonga shobe balya aba ipailwe ku lupanga bali nokuwa. ⁹Ndi noku kulenga icakokonaulwa pefyte imisumba shobe tasha kekalemo abantu lelo uli nokwi shiba ukuti ninebo Yawe. ¹⁰Wali landa, "ishi nko shibili ne fi fyalo fibili fikesa kuba fyandi elyo tuli noku fikwata," nangu lintu fye Yawe aali nafyo. ¹¹Eico ifo naba no mweo-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe-kaknshi nokocita ukulingana nobu kali bwenu noku linagana nomufimbila wenu ulya mwa kwete mu luoato lwenu pali Israeli, kabili ndi noku ilangisha ne mwine kuli bena lintu naku pingula webo. ¹²Kanshi uli nokwishiba ukuti ninebo Yawe nalyumfwa onseumusulula wasosele ku mpili shakwa Israeli lintu wa landile "Balyonawil; bali ba pele kuli fwebo uku balwa." ¹³Mwali isa nsabalika mwebene pali nebo ku fyo mwali kulanda, kabili mwali fushishe amashiwi mwali kulanda pali nebo, kabili nali yomfwile yonse. ¹⁴Shikulu Yawe asosa ifi: Ndi noku milemnag ukonaulwa, ilyo isonde lyonse liko sansamuka. ¹⁵Ilyo mwa sansamwike pa kupyana kwa bantu bakwa Israeli pafyo aonawilwe, Ndi noku cita cimo cine kuli mwebo. uli nokuba ica konaulwa, ulupili Iwa Seiti, na Edomu onse-onse fye! Elintu ba keshib ukuti ninebo Yawe.

36

¹"Nomba webo we mwana wamuntu, sesema ku mpili shakwa Israeli, nokweba ati, 'Mwe mpili shamu Israeli, umfweni kwishiwe lyakwa Yawe. ²Shikulu Yawe alandafi: Umulwani alandafi pali webo, " Alale alale!" ne ncende shakale ishakusansama shasanguka ifikwatwa fyenu." ³Eco kanshi sesema nokweba at, 'Shikulu Yawe alandafi: Pantu muli fibolya nakabili pa kusanswa ukwacitikile pali mwebo ukufuma mnse mumbali, mwalisanguka ifikwatwa fya nko shimbi; nimwe mwaba abo imilomo yabantu ba lwambo ne ndimi, abantu balandilapo amalyashi. ⁴Eco, mwe mpili shakwa Israeli, umfweni kwishiwi Iya kwa shikulu Yawe: Shikulu Yawe alanda ifi ku mpili naku tupili, ku mikolwakolwa yamenshi na ku miknko, muncende umo umutaikalwapo mu fibolya ne misumba iyo balekelesha yalisangukwa ifyakusampa kabili icintu cakutumfya ku nko shimbi isho ishashingulukako. ⁵Eco shikulu Yawe alandafi: Cine fye nalandile ku miilo wa cipyu candi icapa nko shimbi, nakuli Edomu nabonse abo abaibulile impanga yandi ukuba icikwatwa cabo, nakuli bonse abakwete insasa mumitima yabo ne misula mipashi yabo ulo balikupokolola impanga yandi nokweba ati baibulile ne mpanga sha mulemfwe. ⁶Eico, sesema ku mpanga yakwa Israeli naku mpili naku tupili ututali, ku mikolwa yamenshi naku mikonko, shikulu Yawe alanda ifi: Boneni! mu cipyu candi namu bukali bwandi nkolande fi pantu mwalisuminisha umusalula wa nko. ⁷Eco kanshi, shikulu Yawe aeba ati: Nebo nemwine nkemya ukuboko kkwandi mu kulapa ati inko ishaminginguluka shikasenda inoni shashiko. ⁸Lelo mwebo, mwe mpili shakwa

Israeli, mukamena imisambo nokutwala ifisabo fya bantu bandi abena Israeli, pakuti nomba line bakobwelela kuli mwebo. ⁹Pantu moneni, ndi wenu, kabili ndamicitila no bubile; mukalimwa nokubyalwamo imbuto. ¹⁰eo nkafusha mpendwa pali mwebo iya bantu benu, ing'anda yonse iyakwa Israeli. Imisumba ikeelwamo ne fyaonawilwe dikakulululwa. ¹¹Nkafusha abantu ne mpili shobe pakweba ati bakafule nokufyalana. elo nkakulenge ukwikalwamo fyeke fyo wali akale, kabili nkakusambasha ukucila ifyo wali akale, pantu ukeshiba ati nine Yawe. ¹²Nkaleta abantu, abantu bandi abena Israeli, ukwisa kweba pali weba. Bakakukwata, kabili ukuba icabupyani cabo, kabili tawakalengepo abana babo ukufwa. ¹³Shikulu Yawe alanda ati, "Pantu bakomyeba ati, "Mwebo mulalya abantu, ukulenga uluko ukufwilwa abana." ¹⁴Eco kanshi tamwakalyepo abantu nakabili, kabili tamwakalengepo uluko lwenu ukulosa imfwa shabo uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁵Nangu nebo ukusuminisha mwebo ukulekumfwa umusalula wa nko nakabili; kabili tamwa kekatilwemo insoni shabantu bambi nangu ululenga uluko lwenu ukuwa -uyu eshikulu Yawe uwalandefi. ¹⁶Nolu icebo cakwa Yawe xalishile kuli nebo, ukweba ati, ¹⁷"We mwana wa muntu, ulo ing'anda yakwa Israeli yaikele mu mpanga yabo balikoweshe mumibele yabo nefictwa fyabo. Imibele yabo yali kwati kukowela kwa mwanakashi uuli kumpepo ku cinso candi. ¹⁸Kanshi nalipongolwelele icipyu cansi palibo pantu bapongolwelele pa calo napa kucikoweaha imilopa ku tulubi twabo. ¹⁹Nalibasalanganye mu nko; balilwilwe mu fyalo. Nalibaoingwile ukulingana ne mibele yabo ne ficitwa fyabo. ²⁰Elo baile mu nko, konse uko baile, balisebenye ishina lyandi ilya mushilo ulu abantu balikulanda pali bena ati, "Bushe aba bantu ba cine bakwa Yawe? Pantu balitamfiwa mu calo cakwe. ²¹Lelo nalyamfwile inkumbu pa mulandu wabumushilo we shina lyandi ilyo ing'anda yakwa Israeli ya koweshe mukati ka nko, ulo baileko. ²²Eco nalanda kuba ng'anda yakwa Israeli, "Shikulu Yawe alanda ati, "Ntakocitefi pamulandu wenu, mweba ng'anda yakwe Israeli, lelo mpeshina kyandi uko mushilo, ilyo mwasanshisha pakati ka nko shonse uko konse uko mwalikuya. ²³Pantu nkalenga ishina lyandi ilikulu umushilo ilyo mwasansha pakati ka nko - mukati ka nko mwalilisawishe. Elo inko shileshiba ati nine Yawe - uku ekulanda kwakwa Yawe - ulo mukamona ati ndi wa mushilo. ²⁴Nkamifumya monse mu nnko nokumilonganika ukufuma kuli cila calo, kabili nkamibwesha ku calo cenu. ²⁵Elo nkasansa amenshi ayakusanguluka pali mwebo elo mikasanguluke ukufuma kufya kukowesha fyenu fyuonse, kabili nkamisangulula ukufuma ku tulubi twenu tonse. ²⁶Nkamipela umutima uupya no mupashi mukati na nkati kafilundwa fyenu, kabili nkamileta ku calo cenu kabili nkafumya umutima walibwe ku minofu yobe. Pantu nakakupela umutima wamunofu. ²⁷Nkabiila umupashi muli weba nokukulenga ukwenda mu fipope fyandi no kulama ifyabupingushi fuandi kandhi ukuale kuficita. ²⁸Elo ukekala mu mpanga iyo napele kufikolwe fyobe; mukaba abantu bandi, kabili nkaba Lesa wenu. ²⁹Pantu nakupususha kufya kukowela fyobe fyonse, nakambisha uluseke nokulusandulula. Ntakalenge icipowe ukumiponena. ³⁰Nkasandulula ifisabo fyaku fimuti no busomboshi bwa mumabala pakweba ati mwikale kwikatwa na nsoni sha cipowe mukati ka nko. ³¹Elo mukatontonkanya pa myendele yenu iya bubifi ne ficitwa fyenu ifitali kuwama, kabili mukalanga ulupato pa finso fyenu pamulandu wa mupulumushi shenu neficitwa fyenu ifya muselu. ³²Ntakocitefi pamulandu obe - uku ekulanda kwa Yawe - ici cikeshibikwe kuli mwebo. Kanshi umkfweni insoni no musebanya pamulandu wa mibele yenu, mweba ng'anda yakwe Israeli. ³³Shikulu Yawe alanda ati, 'ubushiku nkamusangulula kufya membu shenu shonse, nkamilenga ukwikala mumisumba no kukuka nakabili mufibolya. ³⁴Pantu mukalima mu ncende umwashale fibolya mpakafye shikaleke ukumoneka ifibilya mumenso yo bonse abapita nshila. ³⁵Elo bakalekweba ati, lyi mpanga yali fye cibolya, nomba yasanguka kubati cibala lyapa Edeni; ifibolya fya misumba noo mutaikelewe umwali ifitantala. Ifyatobawilwe nomba mwaba amalinga baikalamo nokwikalamo. ³⁶Elo ino shimbi ishamishinguluka shikeshiba ati nine Yawe, ukweba ati nalikulile ifitantela nokulimba mufifulo umo balekeleshe. Ninebo Yawe. Nalipampamika kabili nkacitita. ³⁷Shikulu Yawe alanda ati: Nakabili nkepushiwa naba ng'anda yakwa Israeli ukubacitila ifi, ukubafusha kubati mukuni wabantu. ³⁸Kwati mukuni duwo bapatwila ku malambo, kubati mukuni mu Yerusalemu pa nshita ya mitebeto, efyo nefibolya fikesulamo imikuni yabantu kabili bakeshiba ati nine Yawe."

37

¹Ukuboko kwa kwa Yawe kwali pali nebo, alimfumishemo ku mupashi wakwa Yawe no kunteka pakati kamupokapoka; umo mwali amafupa ayengi. ²Elo alengele nebo ukupita umo yali ukushinguluka konse konse. Moneni! Ayengi sana sana yali m mupokapoka. moneni yalyumishe! ³Alilandile kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, yengaba no mweo kabili aya mafupa?" Kanshi nalilandile, "shikulu Yawe nimwe mweka mwishibe." ⁴Elo alilandile kuli nebo, "sesema pali aya mafupa no kulanda kuli yena, 'mwe mafupa yauma. umfweni ku mashiwi yakwa Yawe. ⁵Shikulu Yawe alanda ifi kuli aya mafupa; moneni! nalabika umupu muli mwebo, kabili mukaba aba mweo. ⁶Ndebika pali mwebo imishipa nokuleta umunofu pali mwebo ndefimba mwebo ne nkanada no kubika muli mwebo umupu pakuti mube no mweo. Elo mukeshiba ukuti nine Yawe." ⁷Kanshi nkasesema ifyo napelwe icipope; ilyo naseseme, moneni, kwaishile iciunda icakukonkonta. Elyo amafupa yakolongene pamo ifupa pe fupa. ⁸Elo namona, moneni, imishipa pali yena no munofu wamenene ne nkanda ya fimbila pali ifi lelo umupu tamwali muli yena. ⁹Elo Yawe alilandile kuli nebo, "sesema ku mupu, sesema, we mwana wa muntu, nokulanda ku mupu, 'shikulu Yawe alanda ifi: umupu, ufuma pkumyela ine, nokuputa muli aba abaipaiwa pakuti babe no mweo." ¹⁰Kanshi naseseme ngefyo naebelwe; umupu walishile muli bena kabili bali no mweo kabili balimine na makasa yabo. impuka yafita iikalamba. ¹¹Elo Yawe alilandile kuli nebo, "we mwana wa muntu, aya mafupa ba ng'anda yabena Israeli. Moneni! Balelanda ati, 'amafupa yesu yalyumine, ne subilo nalipwa. Twaliputulwa'. ¹²Eico kanshi sesema no kulanda kuli bena, 'shikulu Yawe alanda ifi; Moneni ndeisula inshishi no kumimya nkufuma muli shena, mwe bantu bandi, nkamubwesha mu calo ca Israele. ¹³Elo muli nokwishiba ati nine

Yawe, ilyo naisula inshishi shenu no mufumya muli shena, mwe bantu bandi. ¹⁴Ndebika no mupashi muli mwebo pakuti mube no mweo, kabili nkamulenga ukutusha mu mpanga elo mukeshiba ati nine Yawe. Nalanda kabili nacita nine Yawe-ekulanda kwa kwa Yawe. ¹⁵Elo kwaishile ishiwi lyakwa Yawe kuli nebo, ukweba ati, ¹⁶"Kanshi nomba webo, we mwana wa muntu, bula icimuti cimo webo nokulembapo pali cena, 'Yuda na bantu bamu Israele abanankwe.' Bula icimuti nacimbi lembapo pali cena, 'Yosefe umusambo wakwa Efraimu wa bantu bonse abamu Israele abanankwe.' ¹⁷Mulete yonse pamo nge cimuti cimo, pakuti fibe cimo mukuboko kobe. ¹⁸Nga abantu bobbe balanda kuli webo nokulanda ati, 'bushe tawatwebe ifyo ifi fintu fyobe fikopilibula?' ¹⁹Elo ulande kuli bena, 'shikulu alanda ifi: Moneni! ndesenda umusambo wakwa Yosefe uyo uli muminwe yakwe Efraimu ne mitundu yabena Israeli nabanabo nokuilunda ku musambo wakwa Yuda; pakuti fipange umusambo umo, kabili filepanga umusambo umo mukuboo yandi.' ²⁰Ikata mukuboko kobe imisambo iyo watembele pa cnso cabo. ²¹Landa kuli bena, 'Shikulu Yawe alanda ifi; Moneni! nalatampa ukusenda abantu bamu israeli ukufuma mu fyalo umo baile. Nkaba kolonganika ukufuma mu mpanga ishipaleme kabili nkabaleta mu calo cabo. ²²Nkabalenga ukuba uluko lumo mu calo, pa lupili lwa bena Israele kabili lukaba fye imfumu imo pali bena bonse, tabakabe inko shibili. Tabakapatulukane ukuba amabufumu yabili. ²³Elo tabakaikoweshe abene beka no tulubi, ne fintu fya muselu, nangu fimbi ifya lubembu lwabo. Pantu nkabapususha kuli fyonse ifya ificitwa fya kukana cetekela ifyo bapangano ulubembu, kabili nkabasangulula bena pantu bakaba abantu bandi kabili nkaba Lesa wabo. ²⁴Dabidi umubomfi wandi akaba imfumu yabo. kanshi pakaba fye kacema umo pali bonse, kabili nokwenda ukulingana ne fipope fyandi kabili bakalasunga ifipope fyandi no bomfwila bena. ²⁵Bakekala mu calo ico napela ku mubomfi wandi Yakobo, juko bashinwe baikele, Bakekala muly umuyaya-bena abana babo na beshikulu babo, kuli Dabidi umubomfi wandi akaba imfumu yabo umuyaya. ²⁶Nkapanga nao icipaongano ca mutende cikaba icipangano ica muyaya nabo. nkababikako, nkabafusha nokupanga icifulo ici ica mushilo pali bena umuyaya. ²⁷Icifulo cakwikalapo nebo; Nkaba Lesa wabom bakaba abantu bandi. ²⁸Elo inko shekeshiba ati nine Yawe uwashisha Israeli ilyo umwashila mwandi mukaba pakati kabo umuyayaya."

38

¹ishiiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli nebo, ukweba ati, ²"wemwana wa muntu losha icinso cobe kuli Goge, mu calo ca magoge, umukalamba pa bana ba mfumu yaku masheke na tubali; kusesema ifibi pali ena. ³Landa 'shikulu Yawe alanda ifi; moneni! ndepilikila webo we mukalamba pa bana ba mfumu baku mesheke na tubali. ⁴Kanshi nakupilibula nokukubiak indobani munsekete shobe; nakutuma ne fita, bakabalwe, nabapali bakabalwe bonse bafwele ifya bulwi impuka iikalamaba ne fisoletelo ifi kalamba ne finono, bonse balikete nama panga! ⁵Persia, Kush an Libya, bali nabo, bonse nefisoletelo ne fisote! ⁶Gomere na mpuka sha fita, Beti na Togarma, nkufuma ku ncende ishitali isha ku kapinda ka kulyo, nafyonse impuka shafita! Abantu abengi bali nabo! ⁷Isunsutileni! Ee, ipekanyeni mwebene ne mpuka sha fita balongene pamo nobe, no mukalamba wa fita. ⁸Muli nokwitwa panuma ya nshiku ishing, napanuma ua myaka iyingi ukaya ku calo ica bweshiwa ukufuma ku lupanga kabili icalonganishiwa ukufuma ku bantu abengi, kolonganeni icalonganishiwa ukufuma ku bantu abengi, Kolonganeni ku mpili shamu Israeli isho cakonkanyapo ukuba mapopa. Nomba abantu abene ba calo bakasalwa ukufuma mu bantu kabili bakekala mu mutende, bonse! ⁹Mukaya ngefyo amabimbi yaya; mukaba nge kumbi lifimba pa calo, webo pamo ne mpuka yafita, bonse abengi baba shilika muli nabo. ¹⁰Shikulu Yawe alanda ifi; cikacita pali bulya bushiku ilyo amapange yakesa mu mutima, amapange yabubi.' ¹¹Elo mukulanda ati, nkaya ku calo caisula; nkaya ku bantu abaikala tondolo abekala umutelelwe, bonse aba bekala ukwabula ilinga nangula ifishimbi, kabili umwabula ifya kucingilila pa mpongolo sha misumba. ¹²Ukapanga ukutape no kwiba icatapwa, pakuti nkaleta ukuboko kwandi ku mapopa nomba baleikalamo abantu abalanganikwa ukufuma ku nko abantu abaikalila mu fitekwa ne fyuma abaika pakati ke sonde. ¹³Sheba na Dedani naba makwebo baku Tarshishi pamo ne misepela ya bulwi bakalanda kuli webo, 'bushe mwaisa, mukutapa? bushe na mukolonganika abashilika pakuti musenda katapwa, nokusenda silfere na golide, kusenda ifitekwa ne fyuma nokusenda ifyatapwa?' ¹⁴Nangu cinga ba ifyo sesema, we mwana wa muntu no kulanda kuli Gog, 'shikulu yawe alanda ifi; pa bushiku bulya elo abantu bandi abena Israeli bakalaya icine cine, bushe tamwakasambilile pali bena? ¹⁵Mukafuma ku ncende yenu ukutali kukapinda ka kuso na bashilika, bonse baninine pali bakabalwe, impuka iikalamba, abashilika abengi ¹⁶mukasansa abantu bandi abena Israeli nge ikumbi ilifimbile pa calo, ku nshiku sha kuntanshi nkaleta iwe pa calo cand, ku kuleke nko shishibe ilyo ncilanga ukupitila muli webo, Gog ukuba uwa mushilo mu cinso cabo. ¹⁷Shikulu Yawe aland ifi; butshe tewebo nalanadile nao mu nshiku shakunuma ku kuboko kwa babomfi bandi, bakasesema bamu Israeli, abaseseme mu nshita yabo imyaka iingi ukuti nkaleta webo pali bena? ¹⁸Nomba cokesa mu bushiku bulya ilyo Gog akasansa icalo ca Israeli uyu no shikulu Yawe akolanda -mu cipyu emo nkapwishisha icifukushi. ¹⁹Mu kupimpa kwandi na mu mulilo wa cifukushi candi, nabilishe ukuti pa bushiku bulya ku kaba icinkunka icikalamba mu calo ca Israeli. ²⁰Fikasunkana pa cinso candi-isabi lya muli bamba ne fyoni fya mumulu, ne finama fyamu mpanga, ifibumba fyonse ifikulika pe sonde, no muntu onse uli pa calo. impili shi kaposwa panshi ne fipuna fikamokola, mpaka fye ne lingu lyonse likapone panshi. ²¹Nketa ulupanga kuli ena pa mpili shoinse -uyu no shikulu Yawe eukolanda -ilupanga lwa muntu onse lukaba pali munyina. ²²Elo na nkamupingula ku fikuko no mulopa; nokubunda kwa mfula no mwela wisa na mabwe na mabwe ya mingu fikaloka pali ena ne mpuka ya fita ne nko shonse ishili nankwe. ²³Pantu nkalinga ubukulu bwandi na bumushilo kabili nkalinga nebo ukwishibikwa mu menso ya nko ishing, nabo bakeshiba nkuti ninebo Yawe."

¹"Nombva webó, we mwana mwaume wa muntu, sesema pali Goge no kulanda ati, 'shikulu Yawe alanda ifi: Mona! nsikwimine webó, Goge, we mukalamba pali Meshechi na Yubali. ²Nkakupilibula no kuktungulula webó; nkakufumya ukufuma ku katalamukila ka kukapinda kaku kuso no kukuleta ku mpili sha Israeli. ³Nolu nkafumya ubuta bobe ukufuma kukuboko kobe ukwa kuso no kulenga imifwi ukupona ukufuma ku kuboko kwa kulyo. ⁴ukupona pa mpili sha Israeli - webó ne fita fyobe na bashilika bobe abali na webó. Nkakupela ku fyoni ifilya na ku fifwango fya mumpanga ukuba ibala lya filyo. ⁵Ukaponena pampanga yakubatama, pantu nebo nalicipampamika - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁶Nolu nkatuma umulilo pali Magogi na pali abo abekala mu busingo mu lulamba lwa bembá, kabili bakeshiba ukwebati nine Yawe. ⁷Pantu nkalenga ishina yandi ilyamushilo ukwishibikwa kwa pakati ka bantu bandi aba Israeli, kabili nshakasuminishe ishina lyandi ilya mushilo ukupelululwa; imisumba ikeshiba ukwebati nine Yawe, umo uwa mushilo mu Israeli. ⁸Mona! Ubushiku bukoisa, kabili fikacitika - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ⁹Abo bamo abekala mu misumba ya Israeli bakaya no kubomfya ifyanso ukunkila umulilo kufyoca fyena inkwela ishinono, inkwela ishikalamba amata, imifwi, inkonto na mafumo; bakafikunkila umulilo pa nshiku cine lubali. ¹⁰Tabakakolonganika inkuni ukufuma mu mpanga nangu ukupitila imiti ukufuma mu mitengo, ico bakoca ifyanso; balapo kolola ukufuma kuli abo abalefwaya ukubapokolola bena; abakatapa abo abalefwaya ukubatapa bena - uku ekulanda kwakwa Yawe." ¹¹Elo fikacitika pali bulya bushiku nkapanga incende kulya kiyakwa Goge - ishishi mu Israeli umupokapoka wa abo abaya ku kabanga ka bembá. Ikacilikila abo abafwaya ukwabuka. Kulya bakashika Goge na mabumba yakwe yonse. Bakaukuta ati umupokapoka wa Hamoni Goge. ¹²Pa myenshi cine lubali ing'anda yakwa Israeli ikabashika pakwebati ikasangulule icalo. ¹³Pantu bonse abantu ba mu calo bakashika bena; bukaba bushiku bwa kwibukisha pali bena ulo nkapelwa ubukata - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ¹⁴Nolu bakasala abaume abakunkonyapo ukuya mu calo, ku kufwaya abali kupitamo, lelo abo abafwile ne fitumbi fyabo fyalishele pa mulu wa mushili, pakweba ati bengafishika, pakwebati benga sangulula icalo. Pa mpela ya mwenshi wakulenga cine lubali bakatendeka ukfwaya kwabo. ¹⁵Ulo aba bantu bakapita mu calo, umfwa bamone ifupa lya munto bakabika icishibilo pali yena, kanofye bakemba bashishi baisa no kushika mu mupokapoka wa Hamoni Goge. ¹⁶Kulya kukaba umusumba we shina lya Hamona. Muli iyi nshila bakasangulula icalo. ¹⁷Nomba kuli webó, we mwana mwaume wa muntu, shikulu Yawe alilandile ifi: Landa ku fyoni fyonse fya mapindo na fyonse ifiswango mu mpanga, kolonganeni pamo no kwisa. Kolonganeni ukufuma konse ukushunguluka ku makambo ayo nebo nkomipangila, ilambo ilikalamba pa mpili sha Israeli, pakweba ati mwebó mulya umubili wandi no kunwa umulopa wandi. ¹⁸Mukalalya umulopa wa mpalume no kunwa umulopa wa bana baume, bamfumu pe sonde; bakaba basukusuku, impanga, imbushi, ne ng'ombe ishilume, shonse shainine mu Bashani. ¹⁹Nolu mukalya ifya kunona ku kwikutishiwa kwennu; mukanwa umulopa mpakafye mukakolwe; ilikaba lilambo ilyo nkamiipaila mwebó. ²⁰Mukekuta pa cintamba cansi na bakabalwe, amaceleta impalume, no mwaume onse uwa bulwi - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe. ²¹Nkapekanya ubukata bwandi pa nko, na shonse inko shikamona ubupingushi ybo nkacita na makobo yandi nabika pali bena. ²²Ing'anda dya Israeli ikeshiba ukweba ati ndi Yawe Lesa wabo ukufuma pali bulya bushiku nokuta kuntanshi. ²³Inko shalishiba ukweba ati ing'anda ya Israeli yalile muli bonkole pa mulandu wa mampulu yabo ukupiktila mukumfutukila, nebo eco nkafisa icnso candi ukufuma kuli bena noo kubapela mu maboko ya fibambe fyabo pakweba ati bonse bakafwe ku ku lupanga. ²⁴Nacitile kuli bena ukulinga nokushisangululwa kwabo ne membu shabo, ulo nkafisa icnso candi ukufuma kuli bena. ²⁵Napali ici shikulu Yawe alanda ifi; nombá nkabwelulusha bunkole bwkwa Yokobo, kabilis nkaba ne nkumbu pali bonse aba ng'anda ba Israeli, ulo nacitile mukufwaya kwe shina lyandi ilya mushilo. ²⁶Nolu bakaba ne nsoni na konse ukwaluka uko bamfutukile nebo. Bakalaba fyonse ifi ulo bakatusha mu calo ca bucingo, ukwabula nelyo umo uwakubatinya. ²⁷Ulo nababwesse bena ukufuma ku bantu ne kubakolonganika ukufuma ku fyalo fya balwani babo, nkailanga nemwine ukuba uwa mushilo mu menso ya nko ishingí. ²⁸Nolu bakeshiba ati ninebo Yawe Lesa wabo, pantu nalibatumine muli bunkole pa nko, lelo nolu nkabakolonganika ukubabweseshá ku calo cabo. Nshakashe nangu umo pali bena mu nko. ²⁹Nshakatale kufisapo icnso candi kuli bena ulo nkapololola umupashi wandi pa ng'anda ya Israeli - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

40

¹Mu mwaka wakulenga amakumi yabili na fisano uwa bunkole bwesu pakutendeka kwa mwaka pa bushiku nwakulenga ikumu ubwa mwenshi, mu mwaka wakulenga ikumi na ine panuma umusumba waiketwe-pa bushiku bumo bwine, ukuboko kwakwa Yawe kwali pali nebo no kunsenda kulya. ²Mu fimonwa ukfuma kuli lesa alindetele mu calo ca Israeli, Alindetele mu kutusha pa lupili lwa kusansama sana; ku kapinda ka ku kulyo kwali icali kumoneka kubati fikulwa fya musumba. ³Nolu alindetele kulya. Mona, umwaume! akomoneka kubati kumoneka kwa mukuba. Umwando wakolokondwe ne cimuti cakupiminika fyali muminwe yakwe, kabili aliminine pa mpongolo ya musumba. ⁴umwaume alandile kuli nebo, "we mwana mwaume wa muntu, mona na mhenso yobe no kumfwa na matwi yobe, kabili tonta amano yobe pali fyonse ifyo ukosokolola; kuli webó, pantu waliletelwe pano pakwebati ninga fisokolola kuli webó. ukalande fyonse ifyo ukamoan ku nganda ya Israeli." Kwali icibumba ca shingulukile incende ye tempele ukulepa kwa citi calkupiminako mu maboko ya mwaume kwale pele imikono na kulepa kwa kuboko butali. Eco alipimine icibumba, kabili cali iciti cimo mukutika kwa ciko ne nkonto imo mubutali. ⁶Nolu alile ku mpongolo ye tempele iyalolesha ku kabanga. Alinine pa matabo yaliko no kupima umwinshi wa mpongolo-icimuti cimo icakupiminako mu kushika.

⁷umuputule wa nakalinda wali cila cimuti cimo mukulepa ne cimuti cimo mu bufumo. pali imikono shisano pakati ka miputule ibili, no mwinshi wampogolo pa lukungu lwe tempele wali icimuti cimo mu kushika.⁸Alipimine ulukungu lwa mpongolo; pali icimuti mukulepa.⁹Alipimine ulukungu lwa mpongoo. pali icimuti cimo mu kushika. incenshi shali imikonp ibili, mu bufumo. ulu elwali lukungu lwa mpongolo ulwa lolele kwi tempele.¹⁰Kwali imiputule itatu iyaku bakalinda pali cial lubali lwa mpongolo ya ku kabanga, cila umo walikwete icipimo cimo cine ne fibumba ifyapatukenye fyalikwete icipimo cimo cine.¹¹Nolu umwaume alipimine ubufumo bwa bwingililo bwapa mpongolo-imikono ikumi limo; kabili alipimine ubutali bwa mwinshi bwa mpongolo imikono ikumi na fitatu.¹²Alipimine icibumba icali umupaka ku ntanshi ya miputule -umukono umo ubutali. imiputule yalipiminwe imikono mutanda pali cila lubali.¹³Nolu alipimine inshila ya mpongolo ukufuma mu mutenge wa muputule umo kuli ulya umuputule wakonkelepo-imikono amakumi yabili na fisano ukufuma pa mwinshi wa muputule wakubalilapo ukufika kuli ulya uwabubili.¹⁴Nolu alipimine icibumab capitile pakati ka miputule yakuli bakalinda bamiputule-imikono amakumi mutanda mu butali. alipimine ukufikafye na pa lukungu lwa pa mpongolo.¹⁵Apakwingilila ukufuma kuntanshi ya mpongolo ukufika ku mpela ya mpongolo ya pa lukungu pali imikono amakumi yasano.¹⁶Kwali insolokoto ishakwisalwa ukulola ku miputule no kulola ku ncenshi mukati kampongolo konsefye ukushinguluka; kabili cali cimo cine na kuli mulama. kwali insolokoto ukushinguluka mukati, na kuli cila mulama wali wa minishiwe ne fiti fya luncindu.¹⁷Nolu umwaume alindetetele nebo kulubansa lwa kunse lye tempele. Mona, kwali imiputule, kabili kwali utushila twamabwe yakukambatila mu lubansa, ne miputule amakumi yatatu ayapalamine ku tushila twamabwe twakukambatila.¹⁸Utushila twamabwe yakukambatila twafikile ba ku lubali lwa mpongolo no bufumo bwatuko bwali palene no kulepa kwa mkpongolo. kaa kali kashial ka mabwe yakukambatana aka munshi.¹⁹Nolu umwaume alipimine intamfy ukufuma ku ntanshi ya mumpongolo ya munshi ukufika kuntanshi ya mpongolo ya mukati; yali imikono umwana umpo ku lubali lwa ku kabanaga, kabili fimo fine ku lubali la kukapinda ka kukuso.²⁰Nolu alipimine ubutali no bufumo bwa mpongolo iyo iyali k kapinda ka kuspo ku lubansa lwa panse.²¹Kwali imiputule itati ku mbali shonse isha ilya impogolo, na impogolo no lubansa lwaiko fyalipiminwe ukulingana ne mpongolo ikalamba-imikono amakumi yasano pamo mu butali na makumi yabili na fisano mu bufumo.²²Insolokoto shaiko apakingilila, imiputule ne fimuti fya luncindu fyalisuntikene ku mpongolo ishaloleshe ku kabanga. Amatabo cone lubali yalininikile kuli lyena na kulungu lwaliko.²³Kwali impogolo pa kwingila mu kato ka lubansa ku ntanshi ya mpongolo ukulolesha ku kapinda ka kukuso, kwati niffine pali impogolo ukulola ku kabanga; umwaume alipimine ukufuma pa mpongolo imo ukufika pa mpongolo inankwe imokono umwanda umo mu ntamfu.²⁴Icakukonkapo umwaume alindetetele nebo ku mpongolo yakwingililako ku kapoinda ka kulyo, kabili ifibumba na pa lukungu fyapiminwe cimo cine kubati ni kunse ya mpongolo imbi.²⁵Kwali insolokoto shakwisalwa mu nshila ya mpongolo na palukungu kuab ati no ilya impogolo. impogolo yaku kapinda ka kulyo no lukungu lwaiko paliminwe imikono amakumi yasano mu butali na amakumi yabili na yasano mu bufumo.²⁶Kwali amatabo lubali ukufika ku mpongolo na ku lukungu lwaiko, kabili kwali umwafukulwa umwa fiiti fya luncindu pa cibumba ku mbali shonse.²⁷Pali impogolo pa kuya mukati ka lubansa ku lubali lwaku kapinda kaku kulyo, no mwaume alipimine ukufuma pa mpongoo ukufiak ku mpongolo ya ku mwinshi wa ku kapinda ka kulyo imikono umwanda umo mu ntamfu.²⁸Nolu umwaume alindetetele ku lubansa lwa mukati mu nshila ya ku mpongolo yaku kapinda ka ku kulyo, iyo iyakwete imipiminwe imo ine nge mpongolo shimbi.²⁹Imiputule, ifibumba, na palikungu palipiminwe ukulingana kubati ni mpongolo shimbi; mwali insolokoto monse ukushinguluka mu lukungu. impogolo sha mukati na mulukungu lwaiko fyalipiminwe imikono amakumi yasano mu butali ne mikono amakumi yabili na yasano mu bufumo.³⁰Nako kwali ulukungu ukushinguluka icibumab ca muakti; ifi fyali imikono amakumi yabili na fisano mu butali na mikono isano mu bufumo.³¹ulu ulukungu lwaloleshe kunse ya lubansa ne icimuti caluncindu cakufukulwa ku cibumba caciko na matabo cine konse konse ayakuninyinapo.³²Nolu umwaume alindetetele mu lubansa lwamukati lwa ku kabanga no kupoima impogolo, iyo lyakwete ubupimo bumo bwine ne mpongolo shimbi.³³Imiputule yauku, ifibumba, no lukungu paliminwe fimo fine kubati nimpogolo shimbi kubati nimpogolo shimbi, kabili kwali insolokoto konse ukushinguluka. impogolo yamukati na pa lukungu palipiminwe imikono amakumi yasano mu butali na imikono amakumi yabili nayasano mu bufumo.³⁴Pa lukungu pa loleshe ku lubansa lwa panse; yalikwete ifiti fya mwangashi ku mbali shonse isha iko na matabo yakuninapo cine konse konse ukuya pa mulu.³⁵Kakonkapo umwaume alindetetele ku mpongolo ya ku kapinda ka kusp no kupima; fyalipimine kubati ni mpongolo shimbi.³⁶Imiputule yaiko, ifi bumba, no lukungu fyalipiminwe fimo fine ne mpongolo shinankwe, kabili kwali, insolokoto ukushinguluka monse. inshila ya mpongolo no lukungu lwaiko fyalipiminwe imikono amakumi yasano mu butali ne mikono amakumi yabili na fisano mu bufumo.³⁷ulukungu lwaiko lwalikokeshu ku lubansa lwaku nse; lwalikwete ifiti fya luncindu ku mbali shonse isha iko na matabo cine konse konse aya kuninapo.³⁸Kwali umuputule uwali ne cibe pali cial nshila ya mpongolo ya mukati fyakoca, uku balikusangulwial ifyabupe fyakoca.³⁹Kwali ifintamab fibili cial lubali lwa lukungu, apo balikwipaila ifyabupe fya koca, elo ne fya bupe fya lubembu ne fyabupe fyakushininwa.⁴⁰Pa cibumab ca lubanasa, ukunina pa mpongolo ku kapinda ka kuso, kwali ifintamba fibili. kabili ku lubali lumbe kwali ifintamba fibili pa lukungu lwa mpongolo.⁴¹Kwali ifintamba fine kumbali shonse isha mpongolo; balipeye inama pa fintamba fine konse konse.⁴²Kwali ifintamba fine ifyalipo amabwe yakuputwilako imitulo yakocelwa, umukono umo na citiak mu kucepa, umukono umo na citika mu bufumo, no mukono umo mu butali pali bena pali bikilwe ifisolobelo bali kwipailako imitulo yakoca isha malambo.⁴³Ifyakukobelako fibili fyalilepele kubati cisansa ca lupi mukulepa fyalikakilwe mu lukungu ukushinguluka monse, no munofy wa mitulo walikubikwa pa fintamba.⁴⁴Kunse ya mpongolo ya mukati, mulya mwine mu lubansa lwa mukati, mwali utumiputule twabakemba, kamo ku kapinda ka kuso

ukulolesha ku kapinda ka kulyo, nakambi ku kapinda ka kulyo lubali ukulolesha ku kapinda ka kuso.⁴⁵Nolu umwaume alandile kuli nebo, "uyu umuputule uloleshe ku kapinda ka ku kulyo waku bashimapepo abo abali pa mulimo mwi tempele.⁴⁶Umuputule waloseshe ku kapinda ka ku kuso waku bashi mapepo abali pa mulimo wapa cipailo. Aba abana baume bakwa sadoku uwalikupoalamina kuli Lesa kuku mupyungila; bali pakati ka bana baume lebi."⁴⁷Icakonkelepo alipimine ulubanasa -imikono umwanda mu kulepa na imokono umwanda umo bufumo ukulingana, ne cipailo kuntanshi ya nganda.⁴⁸Nolu umwaume alindetele ku lukungu lwa pa mwinshi wa nganda no kupima incenshi shali imikono isano mu kutikama imbali shonse inshila yakwingila pekafye pali imikono ikumi limo na ine mu bufumo, ne fibumba ku mbali shonse isha cio shali imikono itatu mu bufumo.⁴⁹Ukulepa kwa lukungu kwali imikono amakumi yabili, na mukushiak mwali ikumi limo na cimo kwali amatabo ayaile pa mulu ne ncenshi ishaiminine ku mbali shonse sha iko.

41

¹Elo umwaume alindetele mwitempele mu ncende ya mushilo no kupima incenshi shapa mwinshi-imikon mutanda mubwipi mumbali shonse. ²Mubwipi bwa pa mwinshi mwalepele imikono ikumi limo cila lubali lwa cibumba lwali mikono isano mubutali. Elo umwaume alipimine no muputule muncende yamushilo imikono amakumi yasano mubutali ne mikono amakumi yabili mubwipi. ³Elo umwaume alile muncende yeka ilyo iyamushilo no kupima incenshi sha mu mwinshi-mikono ibili, no bukulu bwa mwinshi bwali imikono mutanda mubwipi. ifibumba mumbali shonse fyalepele imikono cine lubali mubwipi. ⁴Elo alipimine nobutali bwa muputule mukati wali imikono amakumi yabili. Mubwipi-imikono amakumi yabili kuntanshi ya caibumba ce tempele. Elo anjebele ati, iyi encende yakucilapo bumushilo."⁵Nolu umwaume alipimine icibumba ca ng'anda cali umutika imikono mutanda. mu bwipi bwa nbali shonse isha muputule ukushinguluka ing'anda yali imikono ine mubwipi. ⁶Mwali ne muputule ya mumbali mu ntunti shitatu, umuputule umo pa mulu waunankwe, imiputule amakumi yatatu pali cila ntunti. pamulu na panshi mwali utu ncende twalikushala mucibumba ukushinguluka ing'anda, utwakwikatilila imiputule sha mumabli shonse, pantu tamwali ifya kwikatilila ifibumba ifyabikilwemo mu cibumba ca ng'anda. ⁷Nomba imiputule shamumbali balishikushishe kabili isha shinguluka nokuya pamulu, pantu ng'anda yalile pamulu na pamulu konse onse; imiputule balikuya bakoikusha ulo yali kuya pamulu kabili na matobo yantampulo ya ng'anda yali kulilwe ukufuma panshi ukufyefye napa ntunti yapa mulu sana ukupita pa ntuntu yapakati.⁸Elo nalimwene incende iyakusansuka ukushinguluka ing'anda, umufula wa miputule; yalipiminwe akamuti akatuntulu mubutali imikono mutanda ecipimo. ⁹Ubwipi bwa cibumba ca miputule ya mumbali kunse cali imikono isano. palipo nencende apa isuka kunse yali imiputule uwashila.¹⁰Ku lubali lumbi lwa ncende iyali apakwisuka yali nincende ya panse iya muputule yaba shimapepo; iyi incende yali imikono amakumi yabili mubwipiukushinguluka monse muncende iya mwashila. ¹¹Mwali nefibi mu miputule ya mumbali ukufuam kuncende imbi iyali apaisuak -umwinshi umo wabele ku kapinda ka kukulyo, na umbi nao lubali lwaku kapinda kakukuso. mubwipi bwa iyi ncende yapaisuka yali imikono isano ukushinguluka konse.¹²Necikulwa calungateme no lubanda lwaku kapinda kakukuso cali imikono amakumi cinelubali mubwipi. icibumba caciko calipiminwe imikono isano ukutikana ukushingulua konse kabili cali imikono amakumi cine lubali mu butali. ¹³Nolu umwaume alipimine umwashila-mwali imikono umwanda umo mubutali. icikulewa ico balekanya, icibumba caciko, no lubansa nalo lwine lwalepele imikono umwanda umo mubutali. ¹⁴Mubwipi kuntanshi ya lubansa pantanshi yancende mwashila napopene pali imikono umwanda umo.¹⁵Nolu umwaume alipimine ubutali bwa cikulwa kunuma ya mwashila ku masamba yaciko ne miputule konse konse yali imikono umwanda umo. muncende ya mushilo na palukolo lwa pamwinshi. ¹⁶Ifibumba fya mukati fyonsefye ukubikako ne tunsokoto utu nono, nemiputule ukushinguluka pantunti shonse shitatu, fyali pampa mikwe mu mbao. ¹⁷Pamulu wa mwinshi wakwingililapo umwashial kabili mwali she incende ishapimwa bwino¹⁸Caliyemfiwe naba kerubi no tuncindi; nakancindu pakati kaba kerubi umo no munankwe, kabili kerubi onse alikwete ifinso fibili; ¹⁹icinso ka muntu caliloleshe pakncindu ku lubali lumu, kabili ne cinso cakana ka nkalamo caliloleshe lubali lumbi ulwa kancindu. Efyo balengele ukushingulusha ing'anda yonsefye. ²⁰Ukufuma panshi ukufika na pa mulu wa mwinshi ba kerubi no tuncindu fyali[lengelwe kunse ya cibumba ya ng'anda. ²¹incenshi shapa mpongolo ya mwashial shali lingene imimonekele ya shiko yali kubati mimonekele ya ²²cipailo ca mbao pantanshi ya ncende iyamushilo, icali imikono itatu pamulu ne mikono ibili mubutali mumbali shonse. incenshi sha pacifutu shaciko, pesamba, na maingwe yapangilwe nembao. Elo umwaume alilandile kuli nebo ati, mumbali shonse, "ici ecintamba ciminina pacinso cakwa Yawe."²³Mwali ifibi ifya muncende uamushilo na muncende iyashilisha sana. ²⁴Ifi fibi fyali kwete ifibi fibili ifyaikatana kuli cila cibi, ifipandwa fibili ku cibi cimo na fimbi fibili kuli cimbi. ²⁵Palilengelwepo,-pafibi fya muncende ya mushil pali ba kerubi no tuncindu kubati nifilya fine balengele pa fibumba, kabili pali no mutenge wa mbao pamutenge wa lukolo lwa pa mwinshi pa ntanshi. ²⁶Mwaliko no tunsolokoto twa kamfyemfye no tuncindu mumbali shonse pa lukolo lwapa mwinshi. yonse iyi yali miputule ya mumbali ya ng'anda, yalikweteke ne mitenge iyali kupelela.

42

¹Ica konkelepo umuntu ali ntumine ukuya kunse iyali lubansa ku kapinda kaku kuso nokundela ku miputule yali pantanshi ya kunse iya lubansa na kunse ya cibumba ica ku kapinda ka ku kuso. ²Ilya miputule yali ubutali imikono umwanda umo ukuya pa ntashi ne mikono amakana yasano mu bwipi. ³Shimo pali shilya imiputule sha lolenskene no lubansa ulwa mukati kabili shali imikono amakana yabili ubutali ukufuma ku ncende ya shinshiwe. Kwali pakati imitundu iya miputule, elyo shilya shali pa mulu shali kulolesha panshi ya shilya ishali panshi kabili shali isha kwisuka

kuli shena shali no mwakupitila. Shimo imiputule shalolehse ulubansa ulwa panshi.⁴Apakupita imikono ikumi mu bwipi ne mikono umwanda umo mu butali akatakamuka ku ntanshi iya miputule. Iminshi iya miputule yalolelele ku kapinda kaku kuso.⁵Lelo ifibumba ifya pa mulu fyalipo isha kucepa, pantu umwa kwendela mwali sensa incende iyi kulu ukucila efyo cla ku miputule isha panshi ne sha pakati kaku cikulwa.⁶Pantu imiputule pa ntunti ita batalu taya kwete icenshi nge fyali mumansa, isho ishakwete inceshi. eico imiputule pa mulu iyalepeshe yali cepele mucipimo ukupashanya ku miputule ya panshi na pakati.⁷Icbumba ca kunse ca lolele ku miputule ukuya kunse iya lubansa, ulusansa ulwa pa ntanshi tamiputule . Cilya ci bumba cali imikono amakumi yasano mu butali.⁸Ubutali bwa miputule ya lubansa lwa panse yali imikono amakumi yasano ne mipituyle iya loleshenye no mwa ku shilishiwa yali imikono umwanda umo mu butali.⁹Kwaliko apa kwingulila ku miputule iya panshi ukutula ku mboshi, ukufuma ku lubansa lwa panse.¹⁰Uku konka icibumba ca lubansa sulwa panse ica ku bubali lwa kabanga panse iya lubansa pa ntanshi ya mwaku shilishiwa mukati ka lubansa, kwaliko ne muputule,¹¹iya kwete umwa kwendela pa ntanshi ya ayatali iya kw umoneka nge miputule yaku lubansa kapinda kaku kuso. Yali cimocine mu butali na mu bwipi no mwakufumina mwali cimocine ne mitantikile ne fibi.¹²Lubali lwa kapinda kaku kulyo kwaliko ifibi ifyali mu miputule ifyo ifyali cimocine nga fye ku lubali lwa kapinda kaku kuso. pa lutwe no mwakupitila mwalifikile mu miputule iyaku lekana lekana. Lubali lwa ku mboshi kwaliko inshila iya cili ukushinta fye pa lutwe lwa mwakwendela.¹³Elyo umuntu alandile kuli nebo, "Imiputule iya ku kapinda kaku kuso ne miputule iya ku kapinda akaku kulyo iyo iyaba mukati ka panse ka lubansa miputule iya mushilo uko shimapepo uyu bomela mupepi mupepi na Yawe engaba uwa kulya fye ifilyo ifyo mushilo. Bakabikapo fye ifintu ifya mushilo kulya - ifilyo fya musangulo ulubumbu lwa musangulo, no lwaku shininwa - pantu iyi ni ncende iya mushilo.¹⁴Lintu ba shimapepo baingila kulya, talingile ukufumina ku ncende iya mushilo ku lubansa ulwa pansee, ukwabula ukubika pa mbali ifya ku fwla ifyo ba puyukilemo, apo ifi fya mushilo. Eico ba lingile ukufwla ifya ku fwla fimbi elfyo tabalafika mupepi na bantu"¹⁵Umuntu alipwile uupima ing'anda iya mukati elyo alimfumushe kunse ukumtwala ku mwinshi wali ku lolesha ku kabanga nokupima shonse incende isha shi ngulwike kulya.¹⁶Ali pimine ulubali lwa kabanga ku kumuti aka cipimo - Imikono imyanda yasano ku kamuti aka cipimo.¹⁷Alipimine no lubali lwa kapinda akaku kulyo - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo,¹⁸Alipimine no lubali lwa kapinda akaku kuso - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo.¹⁹Alipimine no lubali lwa kapinda akaku kulyo - imikono imyanda yisano ku kamuti aka cipimo,²⁰Alipimine lu mbali shonse shine. Yali kwete icbumb ica ishi ngulwike ico icali imikono imyanda yosano mu butali, ne mikono imyanda yisano mu bwipi ukupatulula ica mushilo ukufuma muli cilya icili icaseka.

43

¹Umuntu elo alindetele nebo ku mpongolo isukile ku kabanga.²Mineni! Ubukata bwakwa Lesa wakwa Israeli bwalishile ukufmu ku kabanga; ishiwi kyakwe lyali kubati ciunda ca menshi ayengi kabili icalo calibengeshime ku bukata bwakwe.³Ici calilinyene ku kumoneka kwa cimonwa ico nebo na mwene, ku kulingana ku cimonwa ico na mwene ulo ena aishile ku konaula umusumba, kabili ifimonwa fyali kubati kalonga ka Kebari - kabili nebo naliwile ubunkupeme.⁴Eco ubukata bwakwa Yawe bwalishile ku ng'anda ku nshila ya mpongolo yali kwisukila ku kabanga.⁵Nolu umupashi wali nsumbwile nebo mmu mulu no kundeta mukati ka cipango. Mona! Ubukata bwali kwisula ing'anda.⁶No muntu aliminine lubali kuli nebo, kabili nalyumfwile umi umo akolanda kuli nebo ukufuma mu ng'anda.⁷Ena alilalndile kuli nebo, "We mwana wa muntu, iyi ni ncende ya cipuna candi kabili incende ya nyantile sha makasa yandi, umo nebo nkalekwikala mukati kabena Israeli umuyayaya. Ing'anda yakwa Israeli taya kakoweshe ishina lyandi lya mushila na kabili - bena nangu imguma shabo - no lubula icitetekelo nangu fitumbi fya mfumushabo pa ncende sha misansama yabo.⁸Bena tabakakoshe ishina lyandi na kabili ilya mushilo mukubika apa kwingilila mu pepe na pa mwingililo wandi, kabili ifimuti fyaa mpongolo mupepi ne fimuti fya mpongoloyandi, ukwakubula nangucimo lelo ucubumba pakati ka nebo na bena. Balikoweshe ishina lyandi ilya mushilo ne micitile yabo iya muselu, eco nebo nalibonawole kuku kalipa kwandi.⁹Nomba lekeni bena bafumya ukukana tetekela kwabo ne fitumbi fya mfumu shabo ukufuma pa mulola wandi, kabili nebo nalkwikala mukati kabo umuyayaya.¹⁰We mwana wa muntu, webo we mwine uli no kwweba ing'anda yakwa Israeli palwa iyi ng'anda pakweba ati balenwe insoni palwa mampulu yabo, bena bafwile batontonkanya pali uku kulondolola.¹¹Ico umfwa bena bali cne nsoni kuli fyonse fuo bacita, usokolole kuli bena imipangile ya ng'anda ifyo yashilwa umwakufumina mwaiko, umukwingililwa mwako kabili na yonse imipangilwe yaiko, fyonse ifya bupingushi bwaiko kabili ne nkonka. Nolu lebe ifi ku mulola wa menso yabo pa kweba ati bausnge yonse imiponyile kabili fyonse inkonka fyaiko, pakweba ati balekufyifwila.¹²Iyi e mitande ya ng'anda: Ukufuma pa nsonshi yamilundu no kufika ku mipaka yonse iya shinguluka iyashinugluka, ikabe iya shilisha. Mona! Iyi e mitande ya ng'anda.¹³Ifi fikaba efipimo fya cipailo mu mikono uya mukono uli mu konko wa cilanshita kabili no kufungula kwa kuboko mubutali. Eco ukushika kwa mufula wa shinguluka idipailo kiu kaba umukono umo, kabili ubufumo umukono umo umupaka uwashingulika ukushingulluka kwa mpela yaciko kukaba icisansa cimo. Ici cikaba panshi yacipailo.¹⁴Ukufuma apapelele umushili wa mufula ukufuma mwisamba lyamushingo wa cipailo pali imikono ibili, uyo umushingo uwine wali umukono umo mubufumo. Elo ukufuma mumushingo unono ukuyafika mumpela yamushingo uukalamba uwa cipailo, pali imikono ine, kabili impela nkalamba yali umukono mubufumo.¹⁵Ishuko lya cipailo apakocela amalamba lyali imikono ine mukusanshuka, kabili pali amasengo yano ayasentele mu mulu peshiko.¹⁶Ishuko lyali imikono ikumi limo naibili mubutali kabili imikono ikumi limo na ibili mu bufumo, monse yali lingene.¹⁷Umupaka waciko wali imikono ikumi limo naine mubutali kabili imikono ikumi limo naine mubufumo muli cila lubali lwa mbali shine bwaliko no mushingo wauko wali citika wa

mukono umo. umufula wali umukono mubufumo ukushinguluka konse nentampulo shauko shali kulolesha ku kabanga."¹⁸Icakonkelepo ena alyabele ati kuli nevo, "we mwana wa muntu, shikulu Yawe alyabele fifi: Iyi emitende yacipailo pabushiku ulo bakacipanga, pakwimya umutulo wacakoca pali cena, kabili pakukana umulopa pali cena.¹⁹Mwebo mukalekupa akalume ka umukuni wa ng'omba akanonon ukufuma pa ng'amba ngomutulo wapa lubembu uwabashimapepo wabwina Lebi abamulupwa lyakwa Sadoki, abo abapalamina kuli nevo kukupyungila - uku kulanda kwa kwa shuikulu Yawe.²⁰Nolu mulekubula umulopa umo noku shinga pamasengo yane ayacipailo kabili na mumpela ya mbali shine yaciko kabili napa ncende yamushingo; webo ukacisangulula no nokucokonsolola.²¹Nolu ubule umulume wa ng'ombe uwa mutulo walubembu noku woca pa ncende iyasandwa mulubanda lwetempele kunse ya mmonshila.²²Pabushike bwalenga bubili webo ulimo kutula sawe uwakubula akalema ukufuma pambushi ngo mutulo walubemnu' shimapepo alinokusangulula icipailo ngefyo acisangulwile nocilume wa wa ng'ombe.²³Ulo wapwisha ukucisangulula, ukatule culume wang'ombe uwakubula akalema ukufuma mu mukeni wang'ombe kabili na sukuuku wakubula akalema ukufuma mu mukuni.²⁴Fituleni kumulola wakwa Yawe; bashimapepo bakaposapo umucele pali fyena nokufimya ngo mutulo wakwa wacoka kuli Yawe.²⁵Webo uli nokupekanya sawe ngo mutulo wa lubembu cilabushiku panshibku cine lubali, kabili bashimapepo balinokupekanya umulume wa ng'ombe uwakubula akalema ukufuma mu mukuni wa ng'ombe kabili na sukuuku uwakubula akalema ukufuma mu mukuni.²⁶Bena bali nokukosolola icipailo pa nshiku cine lubali kabili nokucisangulula, namuli uyu musango bena bali nokucishisha.²⁷Bena bali nokupwishisha ishi nshiku, na pabushiku bwacenga cine konse konse nokuya kuntanshi cikesa kuba ifyo ukwebati bashimapepo bakapekanya yamutenya cakoca cobe kabili ne mitulo yamutende pacipailo, kabili nakupokelela - uku ekulanda kwakwa shikulu Yawe."

44

¹Elo umuntu alibwesheshe nevo kunse ya mpongolo ya mwakushila iya yalikulosha kukabanga; calisalikile sana.²Yawe alandile uli nevo, "Iyi mpongoo iliselwe iya kukakatikwa; tacakale kwisuka. Takuli muntu wa kulakupitamo, pantu Yawe, Lesa wakwa Israeli, alishile kupitamo, elo cilisalilikile sana.³Ne ntungulushi sha ku Israeli shikekela muli iyi ku kulyo icakulya pacinso cakwa Yawe. Ali nokukwingilila munshila ya lunkungu lwa pa pamwinshi wa mpongolo elo nokulekufuma inshila imo ine."⁴Elo alindetete munshila sha mpongolo sha ku kuboko kwakulyo kuntanshi lye hema, elo naliloleshe, elo mona, ubukata bwakwa Yawe bwiliswile mu ng'anda yakwa Yawe, elo icinso candi caliwile.⁵Elo Yawe alilandile kuli nevo, "We mwana mwaume wa muntu, teka umutima obe elo lolesha amenso yobe elo ulekukutika namatwi yobe kuli fyonse ifyo nevo nkolanda kuli webo, dku fipope fyonse ifya mu ng'anda yakwa Yawe elo nakumafunde yaiko yonse. Ulekutontonkanya palwa lwapakwingilila mu ng'anda elo nokwakufumina.⁶Elo ulekulanda kuli abo abakutalama, ing'anda yakwa Israeli, shiksussluss Yawe akolanda ici: Leka imicitile ya fyamuselulube iyakulinga kuli webo, ne ng'anda yakwa Israeli - ⁷apo waliletele abana fyalo ne mitima ishasembulululwa elo namunofu ushasembululwa ukulekuba mu mwashila mwandi, ukulekukowesha ing'anda yandi, lilya webo wali kututa nevo ifyakulya, ifyamafuta elo nomulopa - ulitobele icipangano candi pa micitile yobe iya fyamuselu.⁸Taukosenda imibombebe yobe ikokuma infuta ifya mwashilo fyandi, lelo ulisontele bambi ukulekubombela incito shobe, elo walibalashikile ukulekusakamana ncende iya mwashilo.⁹Shikulu Yawe akolanda ici: Takuli mwina fyalo utasembululwa mu mutima elo no mubili, ukufuma kuli abo aba kiokala mu bantu ba ku Israeli, bengengila incende yandi iya mwashilo.¹⁰Lelo abena Lebi balile apalepele ukulekufuma kuli nevo - bena balilubantikile ukulepele ukufuma kuli, ukulekuya ukulekonkelela utulubi twabo - lelo bakalekulipila pa membu shabo.¹¹Babomfi mu mwashila mwandi, ukulekulolesha impongolo ya ng'anda elo nokubombela mu ng'anda elo balepanga imitulo yakoca elo namalambo yabantu, elo bakeminina pacinso ca bantu elo nakubombela.¹²Lelo pamulandu balipangile amalambo pacinso ca tulubi twabo, balibele mabwe yalupununako pa masambi pa ng'anda yakwa Israeli. Elo nkoimya ukuboko kwandi ku kulapa umulapo pali bena - ukukulanda dkwakwa shikulu Yawe - dbakalekukandwa abene.¹³Tabakalekwisa mupepi na nevo kukucita nga bshimapepo bansi nolo ukulekupalamina icila conse pa fyamushilo fyandi, fintu ifyashilisha.¹⁴Lelo, bakalekusebana beka elo no mwenso pa micitile yafyamuselu ifo bena bacita. lelo nkobabika bena nga bakasunga bamilimo mu ng'anda, pa mibombebe yonse elo napali yonse ifi bombwamo.¹⁵Elo bashimapepo abena Lebi ne ndupwa sha bena Sadoke abo bafikilisha imibombebe ya umwashila mwandi ulo abantu bamu Israeli bali kulubantika ukulekufuma kuli nevo; bakesa mupepi kuli nevo ku kupuunga kuli nevo, nbakeminina pacinso candi kukutula nevo ifya mafuta elo fyamuloppa - uku ekulanda kwakwa Yawe.¹⁶Balinokwisa umwashila mwandi; bali nokupalama kucintamba candi kusshinshimuna nevo elo no kufikilisha imibombebe yabo kuli nevo.¹⁷elo ici cikaba ukuti ulo bakalekwisa ku mpongolo sha mukati kalubansa, bali nokufwala mu nsalu shakutelela, kabili tabafwile kwisa musa masako mukati kampongolo sha kalubansa elo ne ng'anda yaluko.¹⁸Kufwile ukuba ifitebo fya kolokongwe pamitwe yabo elo ne fya kufwala fyamukati ishakutelela muntungu shabo. Tabafwile kufwala insalu ishikobalenga bena abakupiba.¹⁹Ulo balekuya ku lubansa lwa kunse, lubansa lwa kunse ukuti belekuya ku bantu, bafwile ukufula insalu isho bafwele ulo bali kubomba; bena bafwile ukushifumyako elo nokwanshika shena panshi mu muputule umwashila, elo tabakolenga abantu bambi aba musholo mukulekukumyanya insalu shabo ishakuibela.²⁰Kabili tabafwile kubeya imitwe yabo nolo ukulekusuminisha umushihsi wabo uwa kusakalala, lelo bafwile ukulekusakula umushishi wabo kumitwe.²¹Takuli shimapepo uwakulekunwa umwangashi ulo akoisa mukati kalubansa, noloukusenda mjukafwilwa ²²nolo umwanakashi walelwa ngo musu wakwe ummwine, lelo kanofye nasisungu ukufuma munkonka ya mu ng'anda yakwa Israeli nangu mukamufu uyo uwaupilwepo kuli shimapepo.²³Pantu bakelekufunda

abantu bandi ubupusana bapa mushilo elo naba musalula; bakabelenga bena ukwishiba ifishila fyabusaka ukufuma kufyabusaka.²⁴ Mukutalikishana bakeminina ku kupingula no bipungushi bwandi; bafwile ukuba nomulinganya. Bali nokusunga amafunde yandi elo ne fipope fyandi mukusefya ukuli konse, elo bakalesefya na Masabata yandi.²⁵ Tabafwile ukuleikowesha abene ukulekuya mupepi nomuntu wakufwa; nolo ifyo ngo muntu wakufwa ali ni wishu wakwe nolo nyina, umwana umwaume nolo umwanakashi, ndume nolo nkkashi ushaupwa, elo kuti baikowesha abenebeka.²⁶ Panuma shimapepo aba uwakowela, bakale kulakupenda, ukufumyako ishiku cinelubali kui ena.²⁷ Pa bushiku ena akoingila incende iya mushilo, mukati kalubansa ku kubomba mu ncende umwahila, ena afwile akoleta umutulo wa lubembu umwine eka - uku ekulanda kwakwa Yawe.²⁸ Ici ckaba icakupyana cabo: Ndipyani yabo, elo wilekubapela bena icipe nangu cimo mu Israeli; enkaba icipe cabo!²⁹ Bali nokulekulya icakulya camitulo, imitulo yalubembu, elo neyakushininwa, elo nedintu fyonse ifyashintilila kuli Yawe mu Israeli fikaba fyabo.³⁰ Ifya kuwamisha mufisabo fyantanshi mufintu fyonse elo icakusanka conse, icili c e ukufuma kufya kusanka fyenu fyonse fukaba bashimapepo, elo mwakulapa ifyantanshi ifya umufuba kuli bashimapepo pakweba ati amapalo yalekwikala pa ng'anda yenu.³¹ Bashimapepo tabakalekulya icakuifwila icili conse nangu inama iyakulepulwa ne nama yampanga, cibe cuni nolo ciswango.

45

¹Ilyo mukalekanya inko shonse imo imo impaanga nge cikwatwa, mukampatwileko nebo ne Yawe Lesa icitungu cino icikaba icamushilo. Mubuta cili nokupela imikono amana amakumi yabili na yasano mubufumo mwena imikono amakana amakumi yabili. incende yonse ikalakuba iyamushilo.² Muli Ico citungu muli no kwisa kubamo incende imo iyakulingana ubukulu monse monse imikono imyanda isano, ukesa kubamo icifulu camushilo elyo mu mbali yaiko monse mukashala ulubansa ulukafulunga imikono amakumi yasano.³ Ukufuma pali iyo ncene kukapimwa incende mubutali ikaba amakana amakumi yabili na yasano, mubukulu mwena imikono amakana ikumi limo mukati emukaba icifulu camushilo, ikaba ni ncende yamushilo icine cine.⁴ Ecitungu cikaba icamushilo mucalo, icakupatwilwa bashimapepo abakombela nebo Yawe mucifulu camushilo abakapalama kuli ne Yawe kukutumika. Emukesa kuba amayanda yabo, kabili eikaba incende iyamushilo ikabamo ing'anda yandi iyamushilo.⁵ Kabili mukaba incende na imbi ine ikabe imikono amakana amakumi yabili na yasano, mubufumo mwena amikono amakana ikumi limo, iyo ncende eikaba iya bena Lebu abakalabomba imilimo mwi tempele, emukuti emukaba imishi yabo iyo bakalakwikalamo.⁶ Kabili kuli nokuba icitungu cimbi icakukuulamo umusumba cili nokulepa mubufumo imikono amakana yasano ma mubutali mwena imikono amakana amakumi yabili nayasano. Ico icitungu cili nokubela lubali lwa citungu icamushilo, kabili ico icitungu ecikaba ica bang'anda yakwa Israeli onse.⁷ Kateeka ali nokukwatako impanga kumbali shonse shibili isha citungu ca mu ncende yonse iyamushilo na kucikwatwa camusumba. cili nokuba mumbali pancende iyamushilo neya musumba mukulola ku lubali lwa ku masamba, elyo lubali lwaku kabanga. ukutula kumupaka waku kabanga ukuya na ku wa ku ma samba, cili nokulinganafye ubukulu nge fitungu fimbi ifikakwatako inko shabena Israeli.⁸ Kanshi ecitungu ico kateeka akakwtako nao mucalo ca israeli. Bakateeka abo nsonta tabakalecusha abantu kabili lelo bakalateka inko sha bang'anda yakwa Israeli nabo bakalaikwatila ifitungu mucalo.⁹ Imfumu Yawe alisosele ati; 'cilingilefye mwebo bakateeka babena Israeli! fumyeni ubonaushi kabili no bukakashi; citeni umulinganya kabili nobulungami! Leken i ukulekumfya abantu bandi! -ici cisemo cakwa shikulu Yawe.¹⁰ Bonsefye muli nokukwata ifipimo ifyaba bwino, ba efa abakulingana, kabili naba bafa abakulingana!¹¹ Ba efa nama bafa fikama pamutengo umo wine, babafa ikumi ebalingana na homeri umo; elyo naba efa ikumi ebalingana na homeri umo. homemi ecipimo ecalukisha pali fyonse kabili ecalukingako.¹² Ishekali limo likaba na mageva amakumi yabili; Amakumi mutanda ayandalama eyakumupangila mina umo.¹³ Kanshi ici ecamusangulo mufwile ukupeela; pali homeri umo uwa nganu shenu ishasokolwa muli nokutulapo akaputulwa kamo akaleenga umutanda pali homeri umo uwa bale.¹⁴ Amafuta yakutuula ayakupimina mu bafa yakaba cipimo capekumi ica mafuta ukufuma mucipimo ca kori umo, umwingila babafa ikumi limo eyakulingana na homeri umo.¹⁵ Kufitekwa fyabena Israeli, pa mpaanga imyanda ibili muli nokutuulapo imo, muli nokuleta imitulo yacabunga, nemituulo ya fyakoca ne yakwampanga, epakuti mufuta pafyabubifi fyenu. Efyasosa imfumu Yawe.¹⁶ Abantu bonse mu calo bali nokutwala uyo mutulo ukonkala kuli kateeka wamu Israeli.¹⁷ Elyo uwo kateeka nao eukalakuba nomulimo na palwa mituulo yacabuunga ne ya fyakunwa ifikalatulilwako uluko lonse ulwa bena Israeli, pa nshikunkulu shonse, na pa kusefya ukumoneka kwa umwenshi upya onse, napa nshiku shonse ishe sabata. kanshi uyo kateeka aukalamona palwa mitulo ya pa fyabubifi, na palwa mituli ya cabunga ya palwa mitulo ya malambo ayakoca emitulo iyakufuta pa fibi fyaba ng'anda yakwa Israeli.¹⁸ Kabili shikulu Yawe alisosele ati, pabushiku ubwakutampa umwenshi wantanshi muli nokulabula umusepela umo uwo ng'ombe ilume uwabula akalema, mukalautuula ilambo ilyakusangulwilako icifulu camushilo.²⁰ Shimapepo akasendapo umulopa umlo uwa cabupe cifyabubifi nokushinga pafibi fya mayanda, akalabulapo umulopa umo nokulashinga ku maingwe ye tempele, naku matungi yane ayaba pa mulu wa bulambo, naku maingwe ya mpongolo ishakuilapo mu lubansa lwa mwilinga lyamukati.¹⁹ Efyo mukalekucita na pa bushiku ubwa kulenga cine lubali ubwa uyo wine mwenshi, ekufuta pa fyabubifi fuya bantu bonse ifyo bashicitila ku mufulo nangu ifyo bacita mukukanaishiba efyo mukalsunga itempeba pakuti likaleba lyamushilo.²¹ Pa bushiku ubwalenga ikumi limo na shine ubwa uyo wine mwenshi wantashi, kukaba amutebeto kuli mwebo umuteeto wanshiku cine lubali ukalya umukate utatutumuka.²² Pali bulya bushiku, kateeka ekese kuteyashisha umwine kabili nabantu bonse aba calo cilume umo uwangombe nga umutulo wapalubembu.²³ Panshiku cinelubali ishamutebeto, kateeka akapekanya icabupe cakoca icakwa Yawe; Ing'ombe cine

lubali ishilume kabili nabasukusuku ababula akalema cine lubali cial bushiku panshiku cine lubali, kabili nasawe umo cila bushilu nga umutulo wakwelelwa pabubi. ²⁴Elyo kabili kateeka akapanga umutulo wa cilyo ukwa efa pa kalume wangombe umo umo kabili ne efa umo umo pali suku suku umo umo namafuta pali cila efa. ²⁵Mu mwenshi wa cine lubali pa bushiku ubwakulenga ikumi na shisano ubwa mwenshi pamatebeto, kateeka akapanga imituulo pali ishi inshiku cine lubali; umutuulo wapabubifi, umutuulo wapacakulya, kabili no mutulo wa mafuta.

46

¹Shikulu Yawe alandefi; impongolo yapa lubansa lwamukati, iilolele kukabanaga, ikesalikwa panshiku mutanda iya mulimo, lelo ikesulwa pe sabata, kabili pa bushiku ubo umweshi wamoneka ikesulwa. ²Imfumu ikengila mu lubansa lwa kunse ukupitila ku mpongolo nolukulolwa pa mwinshi lwaiko ukufuma panse, kabili akeminian pa maingwe ya mpongolo yamukati ulo bashimapepo bakocita ifye lambo lyakoca fyakwe ne lambo lya mutende. Elo akashinshimuna pa mwalo wapa mpongolo yamukati nokufuma, llo impongolo tayakesalwe mpake cungulu. ³Abantu ba mucalo nabo bakashinshimuna Yawe pa mwinshi waiyi mpongolo pama sabata napa kumoneka kwa myeshi. ⁴umutulo wacakoca uyo imfumu itula kuli Yawe pa bushiku bwe sabata ukaba impaanga mutanda ishakubula akalema elo na pumbwe uwakubula akalema. ⁵pa mutulo wacabunga na pumbwe cikaba epha umo, no mutulo waca bunga no mwana wampanga fikaba ifyo akomfwaya ukupela na hin; umo uwamafuta pali cila epha uwa cabunga. ⁶Pa bushiku umweshi wamoneka afwile ukupela umulume wangombe ukufuma pa mukuni, abana ba mpanga mutanda, na pumbwe uwakubula akalema. ⁷Afwile ukucita mutulo wa bunga ica epha umo pa mulume wa ngombe na epha umo pali pumbwe, elo nefyo akofwaya ukupela pa mpanga na hini wamafuta pali cial epha wa bunga. ⁸ulo imfumu yaingilila ku nshial ya mpongolo nolukolo lwaluko, afwile afumina ku nshila imo ine. ⁹Lelo ulo abantu ba mucalo baisa ku cinso cakwa Yawe pa mitebeto yasontwa onse uwaingilila pa mpongolo yaku kapinda kakukuso mukushinshimuna afwile afumina pa mpongolo yakukapinda kakukulyo afwile afumina pa mpongolo yakukapinda kakukuso. Takuli nangu umo uwakubwelela ku mpongolo acingilila, ico afwile aya afumian fye ky ntanshi. ¹⁰Imfumu ifwile yaba pakati kabo ulo bakoingial, afwile aingila, elo ulo bakofuma afwile afuma. ¹¹Pamutebeto, umutulo wacabunga ufwile waba efya umo uwa bunag pa mulume wa ngombe na efa umo pali pumbwe, ngefyo umwine akofwaya ukupela pa mwana wa mpanga na Hini wa mafuta pa cila efa. ¹²Ulo imfumu yapeal umutulo wakuitemenwa cibe mutulo waca koca nangu mutulo wamutende kuli Yawe, impongolo iilolele ku kabanga ikeswilwa ena. akape;a umutulo wakwe wacakoca nangu umutulo wakwe wa mutende ngefyo acita pa bushiku bwe sabata. elo afwile afuma aya, elo panuam yakufuma aya impongolo ikesalwa. ¹³Mukulundapo, nkapele umwana wampanga mwaka umo iyakubula akalema kuli Yawe ngo mutulo wacakoca cial bushiku ukalekuciteficila lucelo. Ukapelelapo umutulo wakoca cila bushiku ukalekuciteficila lucelo. ¹⁴Ukapelelapo umutulo wakoca cial lucelo, ica mutanda wa efa necabutatu wa hini wa mafuta aya kubomfeshu ubunga bwa mutulo waca bunga cakwa Yawe ukulingana ne cipope camuyaya. ¹⁵Bakapekanya umwana wa mpanga, umutulo wacabunga namafuta lucelo umutulo waca kocaicamuyaya. ¹⁶Shikulu Yawe alande fi: Ngacakwebati imfumu yapeal icabupe kuli umo uwapabana bakwe abaume, wabupyani cakwe. kabili cikaba cabamulupwa lwakwe. cipe cabo icabupyani. ¹⁷Lelo nga apela ubupe ukufuam mufya bupyani fyakwe ku mubomfi wakwe umo, ninshi cikaba ca ulya mubomfi wakwe umo, ninshi cikaba ca ulya mubomfi mpaka umwaka wakulubulwa, elo ninshi cingabwelela ku mfumu. ifya bupyani fyakwe fikaba fyabana bakwe abaume. ¹⁸imfumu tayakapololele ifya bupyani fyabantu ukufuma ku fikwata fyabo; afwile ukupela abana bakwe abaume ukufuma pa fikwata fyakwe umwine pakwebati abantu bandi tabasalangene, cila muntu ukufuma ku fikwatwa. ¹⁹Icakonkelepo umuntu alimpishishe apakwingilila pa mpongolo yaku miputule yamushilo yaba shimapepo iyalolele ku kapinda ka kukuso kabili moneni! kwali icifulo lwaku masamba. ²⁰Alilandile kuli nevo, "ici ecifulo uko bashimapepo bafwile ukwipika icabupe cakuishinina ne cabupe calubembu kabili noko bafwile ukoca ica mutulo waca bunga. Tafwile kuleta ifya bupe kulubansa lwa Kunse. Elo abantu ninshi bakashilishiwa." ²¹Elo andetele ku lubansa lwa kunse kabili alintungulwile mu fifuntu fine ifya kunse ya lubansa, kabili nalimwene aticial cifutu ca lubansa mwali nalumbi ulubansa. ²²mu fifuti fine ifya lubansa lwa kunse mwali imansa ishinono shine, imikono amakumi yane mubutali kabili amakumi yatatu mubwipi. ishimansa shine shali umulingo umo wine. ²³Kwalipangilwe icibumba ca mabwe ukushinguluka isho shine, namashiko yakwipikilapo yali panshi cibumba ca mabwe. ²⁴umunru alilandile kuli nevo ati, "ifi efifulo apo ababomfi ba mwitempele bakepika amalambo yabantu."

47

¹Elyo umuntu alisendele ukumbweshamo ku mpongolo yetempele, elo kwali amenshi ayali kufuma panshi ye tempele ukulola ku nganda ku kabanaga -ico nitanshi ye tempele yaloleshe ku kabanga -elo na menshi yalikufuma panshi yetempele imbali kukapinda ka kukulyo ketempele, ku kulyo kwa cipailo. ²Eco alindetele ukumfumya ku mpongolo ku ka pinda kakukuso alintungulwile kunshingulusha ku mwenshi qa kulolesha akabanga, elo kulya amenshi ayali ukufuma kumpongolo iyi ukuya ku lubali ku kapinda ka kukuso. ³Uyu muntu alikuya ku kabanaga, mali kwete umwando uwa kupiminako mu minwe yakwe ali pimine umukono ikana limo elo alindetele ukugabusha mu menshi ayakushika ukufiak munkolokosa. ⁴Elo alilinga umukono ikana limo na kabili alindetele ukungabusha mumenshi mu menshi yakushiak ukufiak mu makufi, elo aliyapimine na yambi umukono ikana limo elo andetele mu menshi ayakushiak ukufika mu lubunda. ⁵Icakonkelepo alipimine ukutwalilila naumbi umukono wekana limo, lelo wali mu mana uwakuti htekuti ngabuke ukupitamo pamulandu amenshi ya lepalala elo yakushika ayengi ayakusambamo wali mu mana uwakuti teti

wabuke.⁶Kabili umuntu alilandile kuli nebo, "we mwana maumhe wa muntu, findo wa mona? kabili alimfumishemo no kundeka ukwenda ukubwelelamo mu lulamba lwa mumana.⁷Ulo nalikubwelela, kulya mu lulamba lwa mumana mwalu ifimuti ifingi kuli ulu lubali kabili na ku lubali lumbi.⁸Umuntu alilandile kuli nebo, "aya menshi ya joya ku cifulo ca kukabanga elo panshi ha Araba; aya amenshi ya kunkulukial kuli bamba wa mucele yakalenga yabe ayasuma.⁹cikaba ukuti cial cintu ica mweo icikosenya cilimo kwikala uko amenshi yakoya; kulya kuli no kuba isabi ilingi pantu amenshi ya koyako kulya cili no kulenga amenshi ya mucele ukuba ayasuma ifili fyonse fili no kwikala ukutli konse uko umumana ukoya.¹⁰Elo cili no ku citika ku bashila besabo ba En Gedi bakaminama pali bamba wa menshi kabili kukaba incende iya kwaniak amasumbu yesabi ku bena EnEgliamu-muli nokuba isabi ilyapusana pusana muli bamba wa mucele kabili lisabi muli bamba ikalamba mu kufual kwabo.¹¹Nomba bamba wa mucele namateshi elo nolutikila ta fyakatale afiba bwino; yakaba ayakufumya umucele.¹²Lubali uyu mu mana ku lulamba lwa uko lubali noku lubali; yonse imiti yalekalena ukukakula iyo itwala ifisabo, amabula yaiko tayakabonse ne fisabo fyafiko tafya kafilwe ukukula. Cila mwenshi cikalatwala ifisabo pantu amenshi aya fuma umwakushial ya kalaitikila mwena. Elo ifisabo fyafiko fikoba fyakulya elyo amabual ya fiko yakaba yabundapishi.¹³Efyo shikulu Yawe alanda ati; uyu emusango uyo muko akankamina impanga ukulingana ne mikowa ikumi limo na babili iya kwa Israeli; Yosefe ali no kukwata ifiputulwa fibili.¹⁴Mufwile ukwakanishiwa mu kulingana ifyo naimishe amaboko yandi elo no muapo wa kupela kuli ba shinwe. Iyi mpanga ikaba kuli mwebo nge ca kupyanninina.¹⁵Uyu uli no kuba umupaka wa mpanga ku lubali lwa kukabanga kakulyo kufuma kuli bamba wa kukashiak ukuya ku nshial ya ku Hetelone, elo na ku sedadi.¹⁶Elo umupaka ukoya ku Berotta, ku Sibraimu, uyo uli pakati ka Damaseke na Hamati, kabili nakwa Hasere hatikone, uyo uli lubali lwa mupaka wa Haurani.¹⁷Eco umupaka ukoya ukufuma kuli bamba ukuya Hasarenone pa mupaka ba Damaseke na Hamati ku kapinda kakukuso ulu lukaba lubali lwa ku kuso.¹⁸Ku kapinga kakukabanga umupaka ukopita pakati ka Haurini na Damaseke, pamo no mumana wa yordani pakati ka Gileadi ne calo cakwa Israeli. webu ukapina ukufuma ku mupaka wa ku kabanga ka kuli bamba uyu ukaba mupaka waku kabanga.¹⁹Elo ku kapinda ka kuso umupaka nkopita ukufuma mu Tamari ukufika ku menshi ya meribati-Kedeshe elo ukopiak umumana wa mukuku waku Egupto ukufika kuli bamba mukalamba. uyu ukaba mupaka wakapinda ka kukuso.²⁰Elo umupaka ku lubali lwa ku masamba ukaba bamba mjukalmaba ukufika pa ncende ukulungatana lebo Hamati uyu ukaba lubali lwa ku masamba.²¹Muli iyi inshila mwebo mukabanye ici calo palwenu mwebene, pamitundu yakwa Israeli.²²Mufifutu fine fya pa lubansa utunono tune, imikono amakumi yane mu butali na amakumi yane mu butali na amakumi yatatu mu bwipi. Ififutu fine fyalu ifipimo fimo fine.²³Elo cikacitika ukwebati umulebgeshi akaba no mutundu muli abo akoikala. mwebo mukofwaikwa ukumupela icakupyana-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yawe.

48

¹Aya emashina ya mitundu. Umutundu wa kwa Dani bakapokelela iciputulwa cimo ica calo; umupaka waciko ukalalo ku mupaka wa ku kapinda ka kukuso ka Israeli mu nshila ya ku Hetelone na ku Lebo Hamanti. Umupaka wa uko ukatantalila ku Hasari Enani kabili ukulola ku mupaka na Damasseke ukulya ku kuso elo kabili ukuya na ku Hamati.
²Umupaka wa kwa Dani ukaya ukufuma ku kabanga ukuya fye na kuli bamba mukalamba. Ukusunyinkanya umupaka wakwa Dani, ukutula ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Ashere akakwata iciputulwa cimo.³Ukusuntinkanya umupaka wakwa Ashere ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Naftali akakwata iciputulwa cimo.
⁴Ukusuntinkanya umupaka wakwa Dani, ukutula ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Ashere akakwata iciputulwa cimo.⁵Ukusuntinkanya umupaka wakwa Ashere ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Naftali akakwata iciputulwa cimo. Ukusuntinkanya umupaka wakwa Naftali ukufuma ku lubali lwa masamba ukuya ku kabanga, Manase akakwata iciputulwa cimo.⁶Ukusuntinkanya ukupaka wakwa Ephraimu ukufuma ku masamba lubali ukuya ku kabanga, Rubene akakwata iciputulwa cimo.⁷Ukusuntinkanya umupaka wakwa Rubenr ukufuma ku masamba lubali ukuya ku kabanga, Yuda akakwata iciputulwa cimo.⁸Umutulo wa calo uyo mukapanga ukaba mumbali ya mupaka na Yuda kabili no kutantalila ku masamba lubali ukuya ku kabanga lubali; cikaba imikono amakana amakumi yabili - yasano mubufumo. Ukulepa kwa ciko ku ka lungatana ne ciputulwa cimo ica muutundu ukufuma ku lubali lwa kabanga ukushinta ku lubali lwa ,asamba, kabili itempele likaba pakati ka ciko.⁹Ici calo ico mukapela kuli Yawe cikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mubutali kabili imikono amakana ikumi limo mubbufumo.¹⁰Iyi eikaba imilimo ya ciputulwa ca mushilo ica calo: Bashimapepo baka kwata calo ica pelwe kuli bena icapiminwe umikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa ku kapinda ka kukuso lubali; imikono amakana ikumi limo mubufumoku mbonshi lubali; imikono amakana ikumi limo mubufumo ku kabanga lubali; kabili imikono amakana amakumi yabli na yasano mukulepa ku lubali lwa kukapinda ka kukulyo, ne ncenden ya mushilo iya kwa Yawe pa kati ka ciko.¹¹Uku kukaba kushuka kwaba shimapepo mu mutande wakwa Sadoki, aba mpyungile nebo mucine kabili tabafumine mushila ulu abantu ba mu Siraali bafumine mu nshila, kubati ni filya abena Lebi ba citile.¹²Umutulo kuli bena ukaba ciputulwa ca ici calo cakushilisha, ukutalalila naku mupaka wa bena Lebi.¹³Icalo ba bena Lebi mumbali ya mupaka ne calo caku bashimapepo fikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa kabili imikono amakana ikumi limo mu bufumo. Ukulepa konse ukwa fiputulwa fyonse fibili ifya calo fikaba imikono amakana amakumi yabili na yasano mukulepa kabili imikono amakana amakumi yabili mu bufumo.¹⁴Tabafwi le uku shitisha nangu ku shitishanya; tapali nangu imo pali ifi fisano fyantanshi mu calo ca bena Israeli ifi fwile uku lekanishiwa ukufuma kuli ifi fiputulwa, pantu fyonse fya mushilo kuli Yawe.¹⁵Icalo icikashalako, imikono amakana yasano mubufumo kabili imikono amakana

amakumi yabili na yasano mukulepa, ici kaba caku bomfiwa ku musumba, amayanda, ne mpanga ya mulemfwe; umusumba ukaba pakati ka ciko. ¹⁶Ici ecikaba icipimo ca musumaba: Ku lubali lwa ku kapinda ka kukuso ku kaba imikono 4,500 mukulepa; ku lubali lwa ku kapinda ka kukulyo kukaba imikono 4,500 mukulepa; ku lubali lwa ku kapinda kakaba imikono 4,500 mukulepa; kabili ku lubali lwa ku mbonshi kukaba imikono 4,500 mu kulepa. ¹⁷Ku kaba umulemfwe wa musumba ukulola ku kuso, imikono 250 mukushika; ku kapinda ka kukulyo imikono 250 mukushika; ku kabanga, imikono 250 mukushika, nakumbonshi, imikono 250 mukushika. ¹⁸Incende ilashalako ku mutulo wa mushilo ikatambalikwa pa mikono amakana ikumi limo ukuya ku kabanga ne amakana ikumi ku mboshi. Ikatambalila mumbali ya mupaka wa mutulo wa mushilo, busomboshi bwaiko bukaba filyo ya abo abakale kubombo mu musumba. ¹⁹Abantu aba bomba mu musumba, ukufuma mu mitundu yonse iya mu Israeli, bakalima impanga. ²⁰Onse umutulo wa calo ukapimwa imikono amakana amakumi yabili na yasano ne mikono amakana amakumi yabili na yasano. Muli iishila mukapanga umutulo wamushilo wa calo, capamo ne mpanga ya musumba. ²¹Impanga ya shalako ku mbali shonse isha mutulo wa mushilo kabili incende ya musumba ikaba yaba kankala. Iciputulwa ca bakankala ica mpanga ku kabanga cika tantalila mu mikono amakana amakumi yabili na yasano ukufuma mu mupaka wa mutulo wa mushilo ku mupaka wa kukabanga - ne ciputulwa cakwe ku mbonshi cikatantalila imikono amakana amakumi yabili na yasano ku mupaka wa ku mboshi. Mukati mukaba umutulo wa mushilo, ne ncende ya mushilo iye tempele ikaba pakati kaiko. ²²Icalo icatantalilwe ukufuma kufyuma fya bena Lebi kabili ne ncende ya musumba pakati kaiko iakaba yabakankala; ikaba pakati ka mupaka wa kwa Yuda elo no mupaka wa kwa Benjamini - ici calo cikaba caba kankalala. ²³Lelo ku mitundu yashalako, ifiputulwa fyabo nafyo fikatemukila ukufuma ku masamba lubali ukuya kumbonshi lubali. Benjamini akapokelela iciputulwa cimo. ²⁴Ukusuntunkanya umupaba wakwa Benjamini ukufuma kukabanga lubali ukuya ku mbonshi, Simeone uka kwaka iciputulwa cimo. ²⁵Ukusuntinkanya umupaka wakwa Simeone ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi, Isakari aka kwakta iciputulwa cimo. ²⁶Ukusuntinkyanya umupaka wakwa Isakari ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi, Aebuluni aka kwata iciputulwa cimo. ²⁷Ku kabanga ka kulyo kwa mupaka wakwa Sebuluni, ukutentemukila ukufuma ku kabanga lubali ukuya ku mbonshi lubali ukaba ni mpanga yakwa Gadi - iciputulwa cimo. ²⁸Umupaka wa ku kapinda ka kukulyo uwa kwa Gadi ukatambalila ukufuma ku Tamari ukuya ku menshi ya ku Meriba Kadeshi, nokuya kufika ku kamfukumfuku ka ku Egipto, elo ukuya kuli bamba mukalamba. ²⁹Ici ecalo umo mukale kupendwila; cikaba ebupyani ku mitundu sha kwa Israeli. Ifi efikaba ifiputulwa fyabo. Uku ekulanda kwakwa Yawe. ³⁰Uku ekukaba ukufuma mu musumba: kukapinda ka kukuso lubali. uku kapwimwa imikono 4,500 mukulepa, ³¹ku kaba impongolo shitatu, sha inikwa pa mitunda ya mu Israeli: impongolo imo kuli Reubeni, impongolo imo kuli Yuda, kabili impongolo imo kuli Lebi. ³²Ku kabanga lubali, kapimwa imikono 4,500 mu kulepa, ku kaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Yosefe, impongolo imo kuli Benjamini, kabili impongolo imo kuli Dani. ³³Ku painda ka kukulyo lubali, ukuli imikono 4,500 mukulepa, kukaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Simeone, impongolo imo kuli Isakari, kabili impongolo imo kuli sebuluni. ³⁴Ku mbonshi lubali, iikapimwa imikono 4.500, kukaba impongolo shitatu: Impongolo imo kuli Gadi, impongolo imo kuli Ashere, kabili impongolo imo kuli Naftali. ³⁵Intamfu ukushinguluka umusumba ikaba imikono amakana ikumi limo na cine konse konse, ikifuma pali bulya dbushiku, ishina lya musumba likaba "Yawe ali palya."

Daniele

1

¹Mu mwaka wa citatu uwakuteka kwa kwa Yehoakimu imfumu yamu Yuda, Nebukadinesa imfumu ya Babele yalishile ku Yerusalemu kabili yalitebelele umusumba ku kuputula fyonse ifyalikupokelelwa muli wenu. ²Nashikulu alipele Nebukadinesa ukucimfya pali Yehoakimu imfumu yamu Yuda, kabili alimupele fimo ifipe ifyakushilishiwa ukufuma mu ng'anda ya kwa Lesa, Ena alifiletele ifyo fipe mu calo ca Babele, ku nga'nda ya mulungu wakwe, kabili alipenasi, cilolo mukalamba wakwe, ukuleta mukati bamo abantu ba ku Isreali, bonse abaku -bufumu na bacindami. ³Imfumu yalilandile kuli Ashipenasi, cilolo mukalamba wakwe, ukuleta mukati bamo abantu ba ku Isreali, bonse abaku bufumu na bacindami. ⁴Abalumendo abakubula akalenna, ababune mukumoneka, ababa nokwiluka bwangu mu mano yonse, abaisulamo no bwishibilo no mucetekanya, kabili abakufikapo ku kupyungila mu cipango ca mfumu. Ena ali nokuleku basambilisha ukulemba no kubelenga kabili no lulimi lwa bantu ba mu Babele. ⁵Imfumu yali bependeleko bena ku cakaniko ca cila bushiku fyama bwenge yaiko kabili no mwangashi umo uo yena yalikunwa. Aba balumendo bali nokukanshiwa pa myaka itatu, kabili na panuma ya ifyo, bena bakale kupyungila imfumu. ⁶Napali aba pali Daniele, Hananaya, Misheali, kabili na Asaria, bamo mu bantu ba kwa Yuda. ⁷Na cilolo mukalamba alibapele amashina: Daniele amukutile Belteshasa, Hananaya amukutile shadraki, Misheali amukutile Misheki, kabili Asaria amukutile Abedenigo. ⁸Lelo Daniele alisalile ku mano yakwe ukwebati enalilombele ulusa ukufuma kuli cilolo mwangashi yalikunwa yena. ⁹Eco alikambishemukalamba ukwebati ena tekuti aikoweshe umwine. Nomba Lesa alipele Daniele ububile ne nkumbu ukupitila mu mucinshi uo cilolo mukalamba amukwatile ena. ¹⁰Cilolo mukalamba alyebele Daniele ati, "Nebo ndikwete mwenso ku mfumu shikulu wandi. Ena a tekuti aikoweshe umwine ne fya mabwenge ya mfumu nangu ifya kulya ne fyakunwa mwebo. Mulingile ukukwata. Nindo yena ingamimwena mwebo ukulekumoneka abakondoloka sana ukucila bambi abalumendo benenu aba myaka imoine nemwe? imfumu kuti ya mputula umutwe pamulandu wenu mwebo?" ¹¹Nolu Daniele alilandile kuli kangalila wabo uyo uo cilolo mukalamba asontele ukulekulinda Daniele, Hananaya,

Mishaeli na Asaria. ¹²Ena alyebele ati, "fwebo tulomba ukutwisha fwebo bomfi bobbe, pa nshiku ikumi limo. wekutupafye umusalu eotulekulya kabili na menshi yakunwa. ¹³Nolu ukalinganye ukumoneka kwesu no kumoneka kwa balumendo balya abalya ifya mabwenge fya mfumu, kabili no kulekutusunga fwebo, fwe babomfi bobbe, ukulingana nefyo walamona." ¹⁴Eco na kangalila alisuminishenye nankwe ukulekucita ici, kabili alibeshe pa nshiku ikumi limo. ¹⁵Pakupwa kwa nshiku ikumi limo ukumoneka kwabo kwali ukwa bumi sana, kabili bali abakufumaluka bwino, ukucila bonse abalumendo abalikulya ifyabwenge fya mfumu. ¹⁶Eco kangalila wabo alifumishe kuli bena fyonse ifyamabwenge fyabo no mwangashi wabo kabili alikubapelafye. ¹⁷Napa lwa baba balumendo bane, Lesa alibapele abwishibilo kabili no kusalapuka muli konse ukubelenga nokulemba kabili no kushilimuka, na Daniele alikwishiba imisango iya fimonwa kabili ne filoto. ¹⁸Pa kupwa kwa nshita iyo imfumu yabikile ku kubaleta bena mukati, cilolo mukalamba alibaletele bena ku mulola wakwa Nebukadinesa. ¹⁹Imfumu yalilandile nabo, kabili nape bumba lyonse tapali uwakulingana na Daniele, Hananaya, Mishaeli, na Asaria. Bena baliminine ku mulola wa mfumu, abaipekanya ukumupyunga. ²⁰Mu mepusho yonse aya mano no mucetekakanya ayo imfumu yalikubepusha, yalisangile ukwebati balicililepo imiku ikumi limo pali bonse aba maanga naaabo abali kuitunga ukulanda na bafwa, abali mu bufumu bwakwe. ²¹Daniele alitwalilile ukulekwikala ku cipango ukufikafye no mwaka wa ntanshi uwa mfumu sailasi.

2

¹Mu mwaka wa cibili uwa kuteka kwakwa Nebukadisa, ena alikwete ifiloto. Amano yakwe yalisakamikwe kabili alikufilwa no kulala. ²Nolu imfumu yalikutile abafingelengwe kabili naabo bali kuitunga ukulanda nabafwa. Ena alikutile naba manga kabili naba kusobela. Ena alikufwaya bena bamwebe ifiloto fyakwe. Eco bena Dalishile mukati no kwiminina ku mulola wa mfumu. ³Imfumu yalibelele bena ukweba ati, "Nebo nacikwata iciloto, kabili amano yandi yakofwaisha ukwishiba ifyo icilota cikopilibula." ⁴Nolu bakasobela balilandile ku mfumu mucu Aram, ukweba ati, "imfumu ikalilile umuyayaya! tweba iciloto fwe babomfi bobbe, nafwe tukokweba ubupilibulo." ⁵Imfumu yalyasukile kuli bakasobela ukweba ati, "uyu mulandu ulishikimene. Umfwa tamwanjebe iciloto kabili no bupilibulo, imibili yenu ikopotulwa pakati kabili no bupilibulo, imibili yenu ikopotulwa pakati kabili amayanda yenu yakoba imipili ya fisoso. ⁶Lelo umfwa mwebo mukonjebe nebo iciloto kabili no bupilibulo, mwebo mukopokelela ifya bupe ukufuma kuli nebo, icilambu, kabili no mucinshi uwukulu. Eco njebe nebo iciloto kabili nobupilibulo bwaciko." ⁷Bena balyasukile nakabili ukweba ati, "Leken i mfumu itweba fwebo, fwe babomfi baiko, iciloto kabili nafwe tukokweba ubupilibulo bwaciko." ⁸Imfumu yalyasukile ukweba ati, "Nebo ndishibile no kushininkisha ukwebati mwebo mukofwaya ukutantalisha inshita pantu mwebo mulimwene ifyo ukushikimana kwa busalo bwa ndi palwa ici kuli. ⁹Lelo umfwa mwebo tamwanjebe iciloto, palifye ubupingushi bumo pali mwebo. Mwebo mulisalile ukupekanya amashiwi ya bufi kabili aya buteshi ayo musuminishenye pamo ukuyalanda kuli nebo insuke nebo ngalule amano yandi. Eco nolu njebe nebo iciloto, kabili nolu nebo nkoishiba ukwebati mwebo kuti mwanjebe ubupilibulo." ¹⁰Bakasobela balyasukile ku mfumu ukweba ati, "Tapabapo muntu pa calo uwingacita ifikofwaya imfumu. Takwabako imfumu nkalamba nangu kateka uwafwaya ica musango yu ukufuma ku wa fingelengwe onse, nangu ni kuba malele nangu ni kuli bakasobela. ¹¹Ico imfumu ikofwaya cilikosele kabili takuli nangu umo uyo wingacilanda ku mfumu kamofye imilungu, kabili yena iyishikala mukati ka bantunse." ¹²Ici calilengele imfumu ukufulwa no kukalipa sana kabili yena yalipele ikambisho lya kwipaya bonse abantu ba mano mu Babele. ¹³Eco ica bupingushi calisalengene ukwebati bonse abantu ba mano bali no kwipaiwa. Pamundu wa ci icabupingushi, bena balisokwete Daniele na banankwe ukwebati babepaye. ¹⁴Nolu Daniele alyasukile mukushilimuka kabili mu mumfwano kuli Arioki mushika wa balinshi ba mfumu, uyo waishile ku kwipaya bonse abaume bamano mu Babele. ¹⁵Daniele alipwishe mushika wa mfumu, "Ico icabupingushi bwa mfumu cabelele mukwangufyanya?" Eco Arioki alyebele Daniele ifyacitike. ¹⁶Na Daniele alingile mukati kabili alilombele ukumona imfumu pa kwebati ena engapa ubupilibulo ku mfumu. ¹⁷Nolu Daniele alile ku nganda yakwe kabili alilondolwele ifi kubo alikwampana nabo, Hananaya, Misheali, kabili na Asaria pa fya citikile. ¹⁸Ena alibapapatile ukufwaya uluse ukufuma kuli Lesa wa mu mulu palwa ca nkama pa kwebati Danile nabanaukwe beipaiwa pamo nabashala abaume bamano mu Babele. ¹⁹Pa nshita yabushiku icankama calisokolwelwe kuli Daniele mu ciminwa. Nolu Daniele alitatakwile Lesa wa mu mulu. Kabili Lesa wa mu mulu. ²⁰Kabili Daniele alyebele ati, "Ishina lya kwa Lesa lilumbaninwe umuyayaya no muyayaya, ico ukushilimuka na maka fyaba kuli ena." ²¹Ena alula inshita no kulekanya nshita sha myaka; ena afumyapo ishambumu kabili no kubikapo kishambumu pa fipuna shafiko. Ena apela ukushilimuka bantu ba mano kabili ubwishibilo kuli abo baba nomucetekanya. ²²Ena lasokolola ifya kushija kabili nefintu fya fiswa pantu aishiba ifyaba mu mfimfi, kabili no lubuto lwikala nankwe. ²³Lesa wa fikolwe, fyandi, nebo nkokutotela weba kabili no kukulumbanya pa mano na maka ayo wampela nebo. Nomba weba ulinengele ukwishiba ifyo twalombele kuli weba; weba ulilengele fwebo ukwishiba umulandu ukocusha imfumu. ²⁴Nolu Daniele alile mukati ukya mumona Arioki (uyo imfumu yasontele ukwipaya onsefye uyo uwali uwa mano mu Babele). Ena alile no kumweba ati, "Wiyipaya abantu bamano aba mu Babele. Ntwala ku mfumu nebo kabili nkoya ku yeba imfumu uibupilibulo bwa ciloto caiko." ²⁵Nalu Anoki alyangufyenye ukuleta Daniele ku mulola wa mfumu kabili alyebele ati, "Nebo ndisangile mu kati ka bankole ba ci Yuda umuntu uyo ukosokolola ubupilibulo bwa ciloto ca mfumu." ²⁶Ne mfumu yalyebele Daniele (uo ishina lyakwe ni Belteshasa) ukweba ati, "Bushe kuti wajeba iciloto ico nebo namwene kabili no bupili bulo bwa ciko?" ²⁷Daniele alyasukile imfumu no kweba ati, "Icankama ico imfumu ipwishe tekuti cisokololwe no muntu wa mano, nangu ba malele, nangu ba fingelengwe kabili nabasobela nabo takuti. ²⁸Umfwa cakana ukuba ifi, kwaliba Lesa uwikala mu mulu, uyo uwusokolola ifya nkama, kabili alilengele weba ukwishiba, we

mfumu Nebukadinesa, ifikacitika mu nshiku shikoisa. Ifi eyali iciloto cobe kabili nefimonwa fya mu mano yobe ulo walambalele pa busanshi bobe.²⁹ Lelo palwa webo, we mfumu, amatontontkanyo yobe pa busanshi bobe yali pa nfintu fikoisa, kabili umo uyo uwusokolola ifya nkama alilengele webo ukwishiba ifili no kucitika.³⁰ Lelo nebo, ici ica nkaama tacasokolwe lwe kuli nevo pamulandu wa mano yandi ayali yonse ukucila umuntu onse uwuli uwa mwao. Ici ica nkaama casokolwelwe kuli nevo pa kwebati webo, we mfumu, umfwe ubupilibulo, kabili pa kwebati webo wishibe amatontontkanya ya mano yobe.³¹ We mfumu, we walilolesha ku mulu kabili walimwenwe ici cilubi, ico icali icikulu kabili calikwete ukucindama kwa cipesha mano, caliminine ku mulola obe. Ukubengeshima kwa ciko kwali kwa kutinya.³² Umutwe wa cilubi wali wa golide wa pwililika. Icfuba ca ciko na maboko fyali fya Silfere. ulufumo lwa ciko na matanta fyali fya mukuba,³³ Kabili amolu yaciko yali ya cela. Amakasa ya ciko yali walikulolesha icela ne bumba.³⁴ Ulo walikulolesha mu mulu, kabili libwe lyalikulile ukwabula iminwe ya muntu elo lyena lyaisa kutoba icilubi pa makasa ya cela ne bumba, kabili fyena fyali tobaika.³⁵ Nolu icela, Ibutumba, umukuba, Silfere, kabili na golide pa nshita imoine fyalitobaikile mutupimfya elo fyaisa kuba kubati misungu ya kulubansa lwa kusokwelako mulusuba, Umwela walifyulwile kabili tapashele kantu nangu kamo iyo, Lelo ilibwe ilyalashile icilubi lyalishile kuba ulupili ulukalamba kabili lwalikumene icalo conse.³⁶ Ici ecali iciloto. Nomba twalaeba imfumu ubupilibulo.³⁷ Webo, we mfumu, uli mfumu ya shamfumu uo Lesa wa mu mulu apeela ubufumu, ubulamba, no bucindami. Ena alipele mu kuboko kobe icifulo umo abantu bekala.³⁸ Ena alipele kuli wwebo inama sha mpanga ne fyonfya mu lwelele mu kuboko pali fyonse. Niwe mutwe wa golide uwa cilubi.³⁹ Panuma yobe, ubufumu nabumbi ubucepeleko pa bufumu bobe bukema, kabili kuliko ubufumu bwa citatu ubwa mukuba bukateeka pa calo conse.⁴⁰ Kukaba ubufumu bwalenga cine, ubwa kukosa nge cela, pantu icela citobaula ifintu fimbi mutupimfya kabili nokonaula fyonse. Bukonaula ifi fyonse fintu no kufishonaula.⁴¹ Ngefyofoye wa mwene, amakasa no tukondo fyalitobenkene ibumba lya ocewa ne cela, eco bukaba bufumu bwa akanika; bumo ubulamba bwa cela bukaba muli ubu bufumu, ifyo fye wa mwene icela ca tobenkana ne buumba lya kunaka.⁴² Ifyo utukondo twa ku makasa twacilwe utwa kutobenkana icela ne buumba eco ubufumu bwaba lubali ubwakosa kabili lubali ubwanaka.⁴³ Ifyo webo wa mwene icela icatobenkana ne buumba lya naka, eco abantu bakaba abakutobenkana; bena tabakalekwikala pamo, ifyo icela ta cisankana ne buumba.⁴⁴ Mu nshiku sha mfumu shilya, Lesa wa mu mulu akabikapo ubumu ubo ubutakonaulwe, nangu ku bucimfya ku bantu bambi. bwena bukatoba ula mu tupimfya kabili ni kubika impela ku mabufumu yonse, kabili ubu bufumu bukalishilila inshita yonse.⁴⁵ Ngefyofoye wa mwene webo, ilibwe lyalikulikile ukufuma ku lupili ukwakubula minwe ya muntu, lyana lyalitobele icela, umukuba ibumba, Silfere na golide mu tupimfya. we mfumu Lesa mukulu alilengele webo wishibe, ifikacitika panuma ya ifi. Iciloto ca cine kabili ubu bupilibulo nabo bwa cishinka.⁴⁶ Imfumu Nebukadinesa yaliwile ubunkupeme pa mulola wa kwa Daniele kabili yali mucindamike; yena yalikambishe ukwebati umutulo upelwe kabili no lubani lutuulwe kuli ena.⁴⁷ Imfumu yalyebele Daniele ukweba ati, "icinefye Lesa obe ni Lesa wa tumilungu, shikulu wa shamfumu, kabili uyo uwusokolola ifya nkaama, ico webo ulisosokolwelile ici ica nkaama."⁴⁸ Nolu imfumu yalicindamike Daniele apakalamba sana kabili no kumupa ifya bupe fya bune ififngi. Yena yalimucitile ukuba kateeka pa fitungu fyonse ifya mu Babele. Daniele pa bantu ba mano bonse mu Babele.⁴⁹ Daniele alilombele ku mfumu kabili imfumu yalisontele shadraki, Misheki na Abedenigo ukuba basolwesolwe ba milimo pa citungu ca babele. Lelo Daniele ena alishele ku cipango ca mfumu.

3

¹Imfumu Nebukadinesa yalibumbile icilubi ca golide ico icalepele imikono amakumi mutanda mwifumbi kabnili mukono mwi lungu lya Dura mu cituca babele.² Nolu Nebukadinesa alitumine amabukombe ya kulonganya pamo ba katungulula ba fitungu ifya kulekana lekana ukubikapofye naba kabilo, bakasunga wa fipao bakapingula, bashi cilye, kabili na bonse ba cilolo bakalamba aba mufitungu ku kwisa kukushisha icilubi ico limfumu ya imikile,³ Nolu ba katungulula ba fitungu, ba katungulula ba fipani, na ba katungulula ba bwikashi bwa cikaya, pomofye naba kabilo, ba kasunga ba fipao, baka pingula, ba shicilye kabili naba cilolo bakalamba bonse aba fitungu balilongenepamo ku kushisha icabumbwa ico Nebukadinesa ayimike. Baliminine pa mulola waciko.⁴ Elo uwakubilisha alipundile mukubilikisha, "Mwebo mulikambishiwe, mwe bantu, mwe nko kabili ne mishobo,"⁵ Ukwebati panshita mwalekumfwa iciunda ca ntandala, amasese, amabingo ifimpeta fya nsale, insango ne mitolilo kabili ne misango yonse iya filimba, mwebo mwalekuwa panshi no kushinshimuna icibumbwa ca golide ico Nebukadinesa amikile.⁶ Uyo onse uwushalekuwa panshi no kushinshimuna, apopenefye, alekuposwa pakati ke lungu likobilima no mulilo.⁷ Eco ulo abantu bonse baumfwile iciunda ca ntandala, amasese, amabingo, ifimpeta fya nsale, insango ne mitolilo kabili ne misango yonse iya filimba, abantu bonse, inko, kabili ne mishobo baliwile panshi no kushinshimuna icilubi ca golide ico imfumu Nebuchadnessari yaimikile.⁸ Nomba pali iyi nshita bamo abaena Kaldi balki shile no kuleta umutunganya ku ba Yuda bamo.⁹ Bena balyebele Nebuchadnessari imfumu ukwebati "we mfumu, ulekwikalila umuyaya,"¹⁰ webo, we mfumu, ulipangile ubupingushi ukwebati umuntu oinse uyo uwaumfwa iciundaca ntandala, amasese, amabanjo, ifimpeta fya nsale insango, ne mitolilo kabili ne misango yonse iya filimba ali no kuwa panshi no kushinshimuna icilubi ca golide.¹¹ Uyo onse uwo tarwile no kunshimuna ali no kuposwa pakati ke lungu ilikobilima no mulilo.¹² Nomba kuliko bamo aba Yuyda abo ebo wasonta pa fya milandu ya mu citungu ca Baberle; amashina yabo ni Shadraki, Misheki na Abedenigo. Aba bantu, we mfumu, tababa na kwagwa kuli webo. Bena tekuti ba pyungile milungu yobve nangu ku shinshimuan icilubi ca golide cobe ico webo waimikile.¹³ Nolu Nebuchadnessari, ninshi aliswilemo no bukali nhe cipyu alikambishe ukwebati shadraki, misheki na Abedenigo baletwe kuli ena. Eco baliletele aba bantu ku mulola wa mfumu.¹⁴ Nebuchanesari

alkpilandile kuli bena ukweba ati, "Bushe mulipangile ubusalo, Shadraki, Misheki na Abedenigo, ukwebati mwebo tamukopyungila imilungu yandi nangu ku shinshimuna icilubi ca golide ico nebo njimike?"¹⁵Nomba umfwa muli ipekenye-ulo muko umfwa ifiunda fya ntandala, amasese, amabingo, ifimpeta fya nsale, insango kabili ne mitolilo kajbili ne misango yonse iya filimba-ku kuwa panshi no kushinshimuna icilubi ico nebo mpangile, mwebo tamwabe na mulandu. Lelo umfwa mwebo tamwashinshimune, mwebo apopepenefye mukoposwa pakati ke lungu ilikobilima no mulilo. Mulungu ndo uyo winga mipokolola ukufuma mu minwe yandi mwebo?"¹⁶Shadraki, Misheki na Abedenigo balyasukile imfumu, "Nebuchadnessari, Fwebo tatuli na kukwasuka pali uyu mulandu." ¹⁷Umfwa pali ubwasuko, ni ubu ubwa kwebati Lesa uyo tupyungial ali no kutusunjag abomi ukufuma kwi lungu ilikobilima no mulilo, kabili ena akotupokolola fwebo ukufuma kuminwe yobe, we mfumu. ¹⁸Lelo umfwa tafili fyo, nacishibikwe Kulku webo, we mfumu, ukweba ati fwebo tatukopyungial imilungu yobe kabili tatukoshinshimuna icilubi ca golide ico webo wimikile."¹⁹Nolu Nebuchanessari aliswilemo ne cipyu; ukumoneka kwa cinso cakwe kwalya lukile kufuilwa Shadraki, Misheki, na Abedenigo, Ena alikambishe ukwebati ilunbgu likafwe imiku cine lubalki ukucial pa fyo lilingile ukukaba. ²⁰Nolu ena alikambishe abaume amalamba bamo aba mu mulalo wakwe uku kaka Shadraki, Misheki, na Abedenigo kabili no kubaposa bena mwilungu ilyali kubilima no mulilo. ²¹Bena bali bakakile kabafwele imingila yabo, insalu sha kuikubanya, ifitambala fyakakilwa limo kabili ne fya kufwala fimbi kabili bali poselwe pakati ke lungu ilyali kubilima no mulilo. ²²Pa mulandu wa kwebati ikambisho lya mfumu lyalikonkelwe pa maka eco ilungu lyalikabishe ukupulamo, ukubilimuka kwa mulilo kwalipeye abaume abo ba-sendele Shadraki, Misheki, na Abedenigo. ²³Aba abaume batatu Shadrak, Misheki na Abedenigo, baliponene pakati ke lungu lyali kubilima no mulilo, libe bena balikakilwe. ²⁴Nolu imfumu Nebuchadnessari yalipapukile kabili yaliminine mu kwangufyanya. Yena yalipwishe npanda mano wakwe ukweba ati, "buushe tatwaciposa abaume batatu abakakwa mu mulilo?" Bena balyasukile ku mfumu ukwebati, "nifyofine, we mfumu." ²⁵Yena yalyebele ati, "Lelo nkomona abaume bane abatakakilwe ba koendauka mu mulilo, kabili bena tabakopya, uwalenga bunge akobengeshima kubati mwana wa mulungu." ²⁶Nolu Nebuchadnessari alishile pa mwinshi we lungu iyalku kubilima no mulilo no kukuuta "Shadraki, Misheki, na Abedenigo, mwebabomfi ba kwa Lesa wapulamo, iseni kunse! Iseni kuno." Nolu Shadraku, Misheki na Abedenigo balishile ukufuam pa kati ke lungu lyamulilo. ²⁷Bakatangulula fitungu ifya kulekana lekana naba kajbilo ba mfumu abo abalongene pamo balimwene aba bantu umulilo tawaocele imibili yabo; umushishi ku mitwe yabo tayababwike; imingila yabo tayapile kabili tapali bwema bwa mulilo pali bena. ²⁸Nebuchanessari alyebelye ati, "Lekeni tulimbanye Lesa wa kwa Shadraki, Misheki, na Abedenigo, uyo utumine inkombe yakwe no kupokolola ababomfi bakwe abo batetekela muli ena, kabili no kuysuula ikambisho lya mfumu kabili balipele imibili yabo ukucila ukupyungila nangu ukushinshimuan umulungu umbi kanofye Lesa wabo." ²⁹Eco kanshi nebo napanga ubupingutshi ukwebati abanmtu bonse, inko nangu indimi shonse ishikompotela Lesa wa kwa Shadraki Mishaki, na Abedenigo bali no ku patwa pakati kabili amayanda yabo yali nokuba imipili ya fisoso pantu takuli mulungu uyo upususha kubati ni uyu." ³⁰Nolu infumu yalisumbwile Shadraki, Misheki, na Abedenigo mu citungu ca Babele.

4

¹Imfumu Nebugadinesa yalitumine ic ica chabupingushi ku bantu bonse, inko, kabili ne ndimi sha abo abalikwikala pa calo: Lekeni umutende ulekuya kawikala. ²Nebo nalicimwene ubune ukumyeba mwebo palwa fishibilo ne fisungusho ifyo lesa wapulamo ancitila nebo. ³Ifyo fyakula ifishibilo, kabili ifyo fyaba na maka ifisungusho fyakwe! Ubusuma bwakwe bwakwikalila umuyaya, kabili amaka yakwe yakalilila ukufuma ku nkulo ne nkulo. ⁴"Nebo, ne Nebukadinesa, nalikwikala ne nsansa mu ng'anda yandi kabili naliku sangalala mu bunonshi bwa mu cipango candi. ⁵Lelo iciloto nebo nakwete calinengele nebo ukuba no mwenso. Ulonebo nalambalele palya, mu mano yandi nalimwene ifingelengwe ne fimonwa ifya nsakamike nebo. ⁶Eico nebo nalipele ichabupingushi ukundetela nebo pa muloa wandi abantu ba mano bonse aba mu babele ukweba ati ba njilwile iciloto nebo. ⁷Nolu balishile aba fingelengwe, aba fya malele, aba masambilio, kabili naba kasobela. Nebo nalibelele iciloto, lelo bena balifililwe ukunjeba ubupilibulo nebo. ⁸Lelo panuma Daniele alishile- uyo uwanikwa Belteshasari ishina lya mulungu wandi, kabili muli uyo mwaba umupashi wa milungu yakushila- kabili nali mwebele iciloto. ⁹"Belteshasari, we mukalamba pa fingelengwe, nebo ndishibile ukwaba ati umupashi wa milungu yakushila waba muli webo kabili ukweba ati tekuti kube icankama icikosele sana kuli webo. Nebo njaba ukumoka kwaciloto kabili nefyo cikopilubula. ¹⁰Nefi efimonwa nebo namwene mu mano yandi ulo nebo nasandalele pa busanshi bwandi: Nebo naliloshe ifi, kabili nalimwene iciti pakati ka calo, ico kulepuluka kwa ciko kwalikulishe sana. ¹¹Iciti calikulile kabili calishile kuba icakukosa. Impela yaciko yalifikile ku mulu, kabili calikumoneka na ku mpela ya calo conse. ¹²Amabula yaciko yalikumoneka bwino, ifisabo fyaciko fyalifulile, kabili kuli cena kwali ifyakulya fya bonse. Inama sha mpanga shali kusanga icimfule mulicena ifyoni fyamulwelele fyali kwikala mu misambo yaciko. Fyonse fya mweo fyali kutuka kuli cena. ¹³Nebo nalimwene ulo nasendalele pa busanshi bwandi, moneni malaika, kabili malaika uwa mushilo alikile ukufuma mu mulu. ¹⁴Ena alilibikisha no kweba ati, "Temeni iciti kabili putuleni misambo ya ciko, putuleni amabula yachiko, kabili salanganyeni ifisabo fyaciko. Lekeni inama shifulumuke ukufuma mwisamba lya ciko kabili ne fyoni fupupuke ukufuma mu misambo ya ciko. ¹⁵Eco mushe icishiki ka mushila ya ciko mu mushili, icakukakwa ne fikakilo fya cela no mukuba, mu cani iciteku ica mpanga. Mucileke cibombe no mume ukufuma ku mulu. Lekeni cilekwikala ne nema mukati ka fiti fya mpanga. ¹⁶Lekeni amono yakwe yalulwe ukufuma mu mano ya buntu, kabili lekeni amano ya bunama yapelwe kuli ena isuke imyaka cinelubali ipitepo. ¹⁷Ubu bupingushi bwacitwa ku cebo ca bamalaika, ubusalo ubucitilwe na bashila, pa pa kweba ati abo abali no mweo beshibe ukwebati uwapulamo euteka amafubumu ya

bantu kabili ayapa kuli onsefye uyo ena akofwaya ukuyako, kabilifye na kubantu abasalwa.¹⁸ Nebo, ne mfumu Nebukadinesa, nalikwete ici ciloto. Nomba webo, we belteshasari, njaba nevo ubupilibulo, pantu tapali aba bantu abamano aba mu fumu bwandi abenganjilwila nevo iciloto. Lelo webo kuti wa cilula, pantu umupashi wamilungu yashila waba muli webo.¹⁹ Nolu danielle, uyo kabili uwayinikwe Belteshasari, alikalipile apakalamba pa kashita akanono, kabili amatontokanyo yakwe yamutulubalike ena. Ne mfumu yalyebele ati, "Belteshasari, wileka iciloto nangu ubupilibulo fikakutubalike webo." Belteshasari alyaswike ukweba ati, "we shikulu wandi, leka iciloto cibe ca abo abakupata, leka ubupilibulo bwa ciko bube bwa bulwani bobe."²⁰ Icite ico webo wamwene-ico cakulile no kwisa kuba icakukosa, kabili ico impela yachiko yafiko yafikile mu mulu, kabili ico cali kumoneka ku mpela ya calo conse-²¹ ico amabula ya chiko yalikumoneka bwino, kabili ico fisabo fyaciko fyali ifingi sana, ica kwebati akuti muli cena mwali ifyakulya fya bonse, kabili mwisamba lya ciko inama sha mpanga shali sangile icimfute, kabili umo ifyoni fya mu mu lwelele fyali kwikala-²² ici iciti ni webo, we mfumu, webo ulikulile no kukosa. Ubukulu bobe bulikulile kabili bulifikile ku mulu, kabili amaka yobe yalifikile na ku mpela ya calo.²³ Webo, we mfumu, walimwene malaika, umo uwakushila ukoika ukufuma mumulu no kweba ati, "Temeni ciwe panshi iciti kabili noku conaula, lelo mushe icishiki cha mushila ya ciko mumushili, icakukakwa ne fikakilo fya cela no mukuba, mu cani iciteku ica mpanga. Mucileke cibombe no mume ukufuma mu mulu. mucileke chile kwikala ne nama sha mu mpanaga isuke imyaka cinelubali ipite."²⁴ Ubu ebupilibulo, we mfumu. Ca bupingushi ca wapulamo icifikile pali webo, we shikulu wandi we mfumu.²⁵ Webo ukasendwa ukufuma mu bantu, kabili webo ukalekwikala ne nama sha mu mpanga. Ukulenga ukulekulya icani kubati ni ng'ombe, kabili imyaka cine lubali ikapita ukasuke ukeshibe ukweba ati uwapulamo euteka pa mafumu ya bantu kabili ukwebati alayapa kuo ena akofwaya.²⁶ Ngefyo ca kambishiwe ukusha icishiki ca mishila ica citi, muli iyi nshila ubufumu bobe buka bweseshiwa kuli webo ukutula pa nshita ukasambilila ukwebati umulu euteeka.²⁷ Eco kanshi, we mfumu, leka ilangulushi lyandi likutemune. Uleke uku bembuka kabili ulecita icawama . Futatuka ukufuma ku mampulu yobe ku kulanga uluse kuba titikishiwa, kabili kuti caba ukweba ati ukufunguluka kobe kuti kwa tantalishiwa.²⁸ Ifi fyonse fintu fyalicitikile kul Nebukadinesa.²⁹ Palipitile imyeshi ikumi na ibili ena kwenda pa mutenge wa cipango ca bufumu mu Babele,³⁰ kabili alyebele ati, "Bushe te Babele mukalamba yu, uyo nevo nakuula uwa bwikashi bwa bufumu bwandi, ku bulamba bwa maka yandi kabili ewa lulumbi lwa bucindami bwandi?"³¹ Libefye mashiwi yacili pa milimo ya mfumu, ishiwi lyalishile ukufuma mu mulu: "We mfumu Nebukadinesa, cibilwa kuli webo ukwebati ubu bufumu bwapokwa ukufuma kuli webo."³² Webo ukosendwa ukufuma ku bantu, kabili ubwikashi bobe bukoba ne nama sha mpanga mu mpanga. Webo ukolengwa ukulya icani ukubati ni ng'ombe, imyaka cinelubali ikapita akasuke akasumine ukwebati uwapulamo aleteeka pa mabufumu ya bantu kabili alayapa kuo akofwaya umwine.³³ Ici ica bungushi kuli Nebukadinesa calicitilwe ulolwine. Ena alilwe ukufuma ku bantu. Alikulya icani kubati ni ng'ombe, kabili umubili wakwe walibombe no mume ukufuma mu mulu. Umushishi wakwe walikulile nga masako ya kapumpe, kabili amala yakwe yaishile kubati mala ya fyoni.³⁴ Napa mpela yanshiku nevo, ne Nebukadinesa, nalimwene amenso yandi kumulu, kabili ukusanguluka kwandi kwalibwelele kuli nevo. "Nebo nali tatakwile uwapulamo , kabili nevo nalicindike no kukatamuka uyo uwaikalilila umuyayaya. Ico amaka yakwe maka ya muyayaya, kabili ubufumu bwakwe buli twalilile ukufuma ku nkulo shonse ukuya na ku nkulo shonse."³⁵ Bonse abekashi ba pacalo bapendwa kuli ena ukubafye abafye; ena acita pakati ka mulola wa mu mulu kabili nabekashi ba pa calo ifili fyonse ifyakulinga ubufwayo bwakwe.³⁶ Panshita imo ine ilo utuntulo bwandi bwabwelulukile kuli nevo, ubucindami bwandi no bukankala fyalibwelulukile kuli nevo pa bukata bwa bufumu bwand. Bakibilo bandi na baume bandi abacindama balikufwaya ububile bwandi. Nebo naliletelwe ku cipuna candi ica bufumu, kabili no kukula uku kalamba kwalipelwe kuli nevo.³⁷ Nomba nevo, ne Nebukadinesa, nkolumbanya, nokusansabika, kabili nokucindamika imfumu ya mulu, ico icicitwa fyaiko fyacine, kabili ne nshila shaiko shamulinganya. Yena kuti yalenga ukuicefya kuli abo abenda mu filumba fyabo.

5

¹ Belshasari imfumu yalicitile umutebeto ukalmaba pa bekana limo aba baume bakwe abacindami, elo alinwine umwangashi pantashi ya be kana limo bonse. ² Ulo Belshasari asondele umwangashi alipele amakambisho ku kuleta ifyakusungilamo ifyapangilwe na golide nangu silfere ifyo Nebuchanessari wisho abulile ukuyfuma mwi tempele mu Yerusalemu, ukuyfuma uko imfumu, abaume bakwe abacindami an bekashi bakwe na bapambali ukuti banwe. ³ Ababomfi baliletele ifyakusungialmo fya golide ifyo fya sendelwe ukufuma mwi tempele inganda yakwa Lesa, m u Yerusalemu. Imfumu, abaume, bakwe abacindami, elo abakashi bakwe na ba pambali balinwine ukufuma muli fyena. ⁴ Balinwine umwangashi elo balitashishe utulubi twabo utwapan gilwe na golide na silfere, umukuba, ivela, icimuti icakuma, ne libwe.⁵ Pali ilya nshita ifisansa fyakubokoj kwa muntu fyalimonekele ku ntanshi ya ca kutekapo inyali elo fyali lembele pa cibumba caku hingulwa mwi sano lya mfumu. Imfumu yalimwene icipande cakuboko lintu kwali kulemba. ⁶ Nolu icinso camfumu calyalukile na amatontokanyo yakwe yalimutinishe; imbafu shakwe tashamwafwile, kabili amakufi yakwe yali kupunama.⁷ Imfumu yalibilikishe icipope ku kwingisha abo balikuitunag ukulanda na bafwa abaume bakusambilila, akbili abakubukila ku ntanda. imfumu yalilandile ku baume ba mano baku Babele, "onse uko belega uku kulenba elo ukolenga bwishibikwe ubupilibulo bwa kwena kuli nevo akofwikwa nefya kukashikilak kabili akokwata umunyololo ka golide mu mukoshi wakwe. Akokwata amaka ya bukateka wa butati mu bufumu."⁸ Nolu bonse abaume bamano ba mfumu balingile, lelo ltababelemngele ifilembo nangu ukulenga kwishibikwe ukwalula kumfumu. ⁹ Nolu imfumu Belshasari yalyumfwile ububi apakalamba no kumoneka kwa cinso cakwe kwalyalukile. Abaume bakswe

abacindama balisungukile.¹⁰ Nomba namfumu alingile mu nganda ya malila pa mulandu wa ifyo imfumu na bacingdami bakwe balandile. Namfumu alilandile, "mwe mfumu, mube no mweo umuyayaya! Mwile kuleka amatontokanjyo yenu yalekumucusha. Mwile kuleka ukumoneka kwa cinso cenu cilekwaluka."¹¹ Mwaliba umuntu mubufumu bwenu uwakwata umupashi wa tulesa twa kushila munshiku sha kwa wiso, ulubuto no mucetekanya na mano kubati mano yatulesa fyalisangilwe muli ena. Imfumu Nebuchadnessari, wiso imfumu, yalicitile ena umukalamba waba malele, pamopenefye nge mfumu ya abo bakolanda nabakufwa, abaume bakusambilila, nabakobukila ku ntanda.¹² Umupashi uusuma uwakulekwishiba, uwakulekwiluak uwakulekwilula ifiloto, ukulekulongolola kwa tucoleko no kulekupwisgha kwa mafya-ishi mbela shalisangilwe muli uyu muntu Danieli, uyo imfumu yainikile Belteshasari. Nomba mukuteni Danieli kabili akomweba ubulondoloshi.¹³ Nolu Danieli aliletelwe pa cinso ca mfumu imfumu Yalilandile kuli ena, "niwebo ulya Danieli, umo uwa mu bantu babankole bamu Yuda, uyo tata imfumu yafumishe ukufuma ku Yuda."¹⁴ Ndyumfwile palwa webo, ukwebati umupashi wa tulesa uli muli webo, kabili ukwebati ulubuyto no kwishiba na mano yasuma fikosangwa muli webo.¹⁵ Nomba abaume bamano na abo bakoitunga ukulanda na bakufwa baliletelwe ku cinso ca webo ku kubelenga uku ukulenba no kulenga kwishibikwe kuli webo ukwilulwa kwa ciko, lelo balifililwe ukulenag cishibikwe kuli webo ukwilula kwa mashiwi.¹⁶ Ndyumfwile ukwebati uko pela ukwilula kabili ukpopwisha amafya Nomba umfwa ukobelenga ukulenba kabili ukolenga cishibikwe kuli webo ukwilula kwa ciko, webo ukofwikwa ifya kukashikila elo ukokwata umunyololo wa golide ukushionguluak umukoshi obe, kabili ukokwata amaka ya bu kateka wa butatu mu bufumu.¹⁷ Nolu Daniele aliasukile ku cinso ca mfumu, Leken ifya bupe fyenu fibe fyenu mwebene, elo mupele ifilambu fyenu ku muntu umbi. Nolo cingabefyo nkobelenga ukulemba kuli mwebi, mwemfumu, kabili nkomweba ubupilibulo.¹⁸ Palwa mwebi, mwe mfumu, Lesa uwapulamo alipele Nebuchadnessari wiso ubufumu ukukalamba, umucinshi no bucindamio.¹⁹ Pamulandu wabukalamba Lesa apele ena, abantu bonse, inko, ne ndimi shalitutwime kabili shalitinine ena, Alipeye bonse abo afwaile ukufwa, kabili aliusungile abamweo abo afwaileukuba no mweo. Alimishe abo afwaile kabili alicefeshe abo afwaile.²⁰ Lelo ulu umutima wakwe wali uwakutalama elo umupashi wakwe walyumalele ukwebati alicitile ifyakuituntumba, alitentemushiwe ukufuma pa cipuna cakwe ica bufumu, kabili balifumishepo ubukata bwakwe.²¹ Alitamfishiwe ukufuma mu buntu, alikwete umutima wa nama, kabili alikele ne mpunda sha mpanga, Alile umulenfwe kubati ningombe. Umubili wakwe walibombele ku mume ukufuma mu myulu ukuduka asambilila ikwebati Lesa uwapulamo akeka pama bufumu ya bantu bonse no kwebati abika pali yena onse akofwaya.²² webo we mwaa mwaume wakwe, Belshasari tawali kucefya umutima obe, nangu line webo walishibile fyonse ifi.²³ Webo ulisumbwile wemwine pali shikulu wamu mu mulu. ukufuma kunganda yakwe balikuletele webo ifyakusungilamo ifyo webo, abacindami bobe, abakasho bobe ba bapambabli balinwineko umwangashi kabili webo walitashishe utulubi twapangilwe silfere na golide, umukuba, icela, icimuti cakuma, ne libwe-utulubi uto tushimona, ukumfwa nolo ukwishiba icili conse. webo taukocindika Lesa uwakwikatila umupu obe mu kuboko kwakwe kabili uwaishiba inshila shobe shonse.²⁴ Nolu Lesa alitumine ukuboko ukufuma pa cinso cakwnoku kushilwa kwa lilembelwe.²⁵ Uku ekulemba ukwacitikile: 'Mene Mene, Tekele, Na Parsini.'²⁶ Uku ekushimbula kwa aya mashiwi: 'Mene', 'Lesa alipendele ubufumu bobe elo ali buletele ku mpela.'²⁷ 'Tekele,' 'webo ulipiminwe mucipimino kabili ulusdangilwe uwakubulila.'²⁸ 'Perese,' 'ubufumu bobe buliakanishiwe kabili bulipelwe ku bena Madai na bena Persia.'²⁹ Nolu Belshasari alipele ikambisho, kabili balifwikile Daniele ifyakukanshikila. umunyololo wa golide walibikilwe mu mukoshi wakwe, elo imfumu yalicitile imbila palwa ena ukwebati akokwata amaka ya bukateka bgwa butatu mu bufumu.³⁰ Bulya bushiku Belshasari, imfumu ya bena Babele, yalipaiwe,³¹ na Daruisi umwina Madai alipokele ubufumu ulu ali palwa myaka amakumi muutanda na ibili.

6

¹Calimoneka icisuma kuli Dariusi ukusonta 120 aba pa bufumu bwa citungu abalashi abakutungulual incene yonse iya bufumu.² Pali bonse bena batatu abakalamba aba kwa nalila, an Daniele ali umo pali abo. Aba bakalamba aba kwangalila bali sontelwe mu musango wakutula ba ngalile aba lashi banono ba citungu, pakutula imfumu icingililwe mu kukoma infyanya.³ Daniele ali uwa kwishibikwa ukucial pa bakalamba ba nankwe abalashikwe ukwangalila icitungu na ba cilolo banono aba citungu pantu ali kwete imisango wa mu pashi uwa kuibelako. Elyo imfumu yalefwaya uku mubika pa bufumu bonse.⁴ Elo bacilolo bakalamba bambi no balashi ba kcitungu ba fwaile ifilubo mu milimo ya kwa Daniele acitile mu ciputulwa ca bufumu, lelo tabasangilemo ifya mafisa kanwa nangu ukufilwa mu milimo ya kwe pantu ali uwa sangilwe mulu ena.⁵ Nomba aba baume balilandile, "Tatusangilemo nangual uuli onse umulandu uwa kupela kuli Daniele kano fye twa sanga icintu ica ku mukuma ukulingana ne funde lwa kwa Lesa wakwe."⁶ Elo aba ba cilolo naba mala baliletele ubwa nshikp ku mfumu. Batile kuli ena, "mwe mfumu Dariusi mwikalilile umuyaya."⁷ Bonse ba cilolo bakalamba ba citungu ca bufumu nabo ba mala bafiputulwa, na ba mala bali aba kwipushanya pamo ukuti webo, imfumu, ufwiwe ukusosa ukukonkomesha no kukosah ukubinda pakuuti uli noku sangwa akopepa ku mu lungu uli onse nangu umuntu pa nshiku amakumi yatatu kamofye mwebi mu cilindi ca nkalamo.⁸ Nomba imfumu yalanda ukubinda no ku shinga pepepala pa kutila takuli ukwa lula, ngefyo ca ba cipope ce funde ca bena Madai na bena Persia, icishalulwa."⁹ Eico imfumu Dariusi ali shinya pepepala, lya kubinda.¹⁰ Ilyo Daniele aishibe ukutial icepepaal ca caica ku shinyapo ukuba ifunde. Alile munganda yakwe (nomba insolokoto shakwe shaliswilwe pa muputule wa pa mulu wakwe uwa kulola ku Yerusalemu), elo alifukeme panshi ku makufi yakwe, ngafintu acita imiku shitatu cial bushiku, elo ali pepele nokupela ukutotela kuli Lesa wakwe ngefyo alecita kunuma.¹¹ Eico aba bantu aba pangile pamo ukusenuka ba mwene Daniyele

ukwipusah no kuyfwaya ububile ukufuam kuli lesa.¹²Eico bali palamine ku mfumu no kusosa na ena pamualndu wa cibindo: "Bushe tamwapangile ukubinda ukuti uuli onse ukawa ku mulungu uli onse nangula umuntunse mu nshiku yakonkapo inshiku amakumi yatatu, kanofye webo imfumu, afwile ukuposwa mu cilindi ac nkalamo?" imfumu yalyasukile, "ubwafya nabupwa, ngefyo icipope ce funde lya bena Madai na bena Pesia; tekuti lyalulwe."¹³Eico ba lyasukile imfumu, "ulya muntu Daniele, uyo umo wa bantu abasha ukufuma muli Yuda, tasakamana ukumfwa kuli webo, imfumu nangula ku cibindo ico mwa shinishepo. Ala pepa kuli Lesa wakwe imiku itati ubushiku bumo." ¹⁴Ulo imfumu ju yaumfwile ifi cali mupapusha kunashiwa elo alibikilepo amano yakwe ukupokololako Daniele mu ku mufumya muli ubu bupingushi. Alibombebe uku fika na kukuwa kwa kasuba ukweshu ukupokololako Daniele.¹⁵Eico aba abaume aba pekenya ukumonaula balikele pamo ne mfumu no ku landa kuli ena, "ishiba wemfumu, ilyo lifunde lya bena Madai nabgena pesia, ukuti takuli icibindo nangual icipope ica mfumu ipele ci ngapilibulwa."¹⁶Eico imfumu yalisosele amashiwi, nokuleta Daniele no ku muposa mu cilindi ca nakalamo. Nemfumu ya lilandile kuli Daniele, "Lesu obe uypo ubombela ukukonkanya, akupokolole."¹⁷Ne libwe lyaliletwele pa mwinshi wa kanwa ka cilindi, ne mfumu yalikomenepo ne cikomene caiko elo ne cikomeno ca bakalamba pauti takuli nangula ukwalulula ukulusha kuli Daniele. ¹⁸Elo imfumu yalile ku cipango caiko elo yalile pita mu kufunga ica kulya ubushiku. Takwa ifyangalo fyaletelwe kuli ena notulo twalifishiwa kuli ena.¹⁹Awe ubushiku bwa kuca imfumu yalibukile bwangu bwangu no kuya ku cilindi ca nakalamo. ²⁰Ilyo yapalaminoeko ku cilindi, imfumu yalikutile ku kubilikisha kuli Daniele ne shiwi, ilya bulanda, ukusosa kuli Daniele, "Daniele umubomfi wa kwa Lesa uwa mweo, Bushe Lesa obe uyo mbobela lyonse, ali na kufumyako ku nkalamo?"²¹Elyo Daniele alialndile ku mfumu, "imfumu, italilile umuyayaya!" ²²Lesu wandi alitumine inkombe yakwe elo ailisele no tunwa twa nkalamo, elo tashincenene, pamulandu nalisangwa uwabula umulanu kuli ena elo kabili na kuli iwe, imfumu, elo shakucitapo ica kukalifya."²³Elo imfumu yali ne nsansa sana, Alisosele amashiwi ukutial bafumye Daniele ukufuam mu cilindi. Nao Daniele abalimwimya ukufuma mu cilindi. Takwali uku cenekwa mu mubili wakwe, pantu ali uwakutetekeal muli Lesa wakwe.²⁴Kabili imfumu yalisosele amashiywi, elo baliletele abo abaume ababepeshe Daniele elo no kubaposa mu ili ndi ca nkalamo-bena, nabana babo, elo na bakashi babo. Lintu tabalafiak panshi inkalamo shalibacimfishe nokubatobaula amafupa yabo mutupimfya. ²⁵Elyo imfumu Daruisi alilenbele kubantu bonse kufyalo elo ku ndimi shonse ishakula pano isonde, "umutende ufule kuli imwe."²⁶Nkoshika ifunde ukutial monse umwapelela ubufumu bwandi abaume abatutume elo batine kuli Lesa wakwa Daniele, pantu ni Lesa wa mweo elo alikalilila umuyaya, elo no bufumu bwakwe tabwakonaika ukuteka kwakwe ku kafiak na kumpela. ²⁷Alatusunga elo alatupokolola, elo alacita nr fishibilo ne fipeshamano mu mulu na pe sonse; ali sungile Daniele mu busuma ukufuma ku maka ya nkalamo."²⁸Kabili Daniele alitungukile mu ngshiat ya kuteka kwa kwa Dariusi elo na mu kuteka kwa kwa Koreshe umwina Persia.

7

¹umwaka wakutendeka uwakwa Belshassa imfumu yabena Babale Daniele alilotele iciloto elo nefimonwa mu mano yakwe ulo alikulala pa busanshi bwakwe. Elo alilembelew ifyo amwene muciloto. Ali lembele imilandu iikankala. ²Daniele alilondolwele, "mu cimonwa candi ubushiku nalimwene imyela ine iyamu mulu yalikufundaula bema mukalamba. ³Inama ishikulu shine, cila imo iya kupusana ku inankwe yalifumine muli bema.⁴Iyakutendeka yalikumoneka kubati ninkalamo lelo yalikwete amapindo yakwa kapumpe. ulo nalikulolekesha amapindo yaciko yali seswileko elo calisumbwilwe ukufuma pa mushili elo na kucipangano kwiminina ku molu yabili kubati muntu. itontontanyo lya muntu lyalipelwe kuli ena. ⁵Elo kwali nenama iyabubili nga bere elo yalikupetama; yalikwete imbafu shitatu pakati kamenyo yaiko mukanwa kaiko, yalyebelwe ukwebati, ima elo nokonaula abantu abengi".⁶Panuma yaifi naliloleshe nakambi kwali inama naimbi, imo yalikumoneka nge mbwili. panuma yaiko yalikwete amapindo yane kubati mapindo ya coni, elo yalikwete imitwe ine yalipelwe amaka yakuteka. ⁷Panuma yaifi nalimwene mufimonwa fya bushiku inama yakulenga bune, ikotinya ikosakamiak, elo iyakukosa nganshi. Yalikwete ameno yacela ayakulu; yalyonawile, ukutoba mutumpimfya elo yalinyantiwile kumakasa ifyashela yaliibe ukulekufuma kunama shimbi, elo yalikwete amasengo ikumi.⁸Ulo nalikutonhtokanya pamasengo naliloleshe elo nokumona ulusengo nalumbi lukokula mukati ka shena ulusengo ulunono. Yatatu pa masengo yakutendeka yali nukwile ku mishila. Nalimwene muli ululusengo amenso-kubati menso yamuntu nakanwa akalikuitakisha pafinti ifyakukulisha.⁹Ulo naloleshe, ifipuna fyabupingushi fyalibikilwe mucifulo elo nomukote wanshiku alikele pacipuna cakwe. insalu shakwe shalibutile kubati ninfula yakubuta, elo nomushishi wamutwe wakwe walikubati amasako yampanga ayakubutisha. Icipuna cakwe icabufumu cali ni mingu yamulila. Elo ne mipeto yaciko yali mulilo ukopya.¹⁰Umumana wamulilo walipongolokele pali ena; amakana yalimupuswishe elo nama kana umwana umo yali miniine kuli ena. Icilye calikele, elo ne fitabo fyaliswilwe."¹¹Nalitwalilile ukulolesha pamulandu wa ciunda camashiwi yamataki aya landile u lusengo. Nali lolekeshe ulo inama baipaye, elo no mubili waciko walyonawilwe elo walipelwe kukuoca. ¹²Lelo ulwa panama shimbi shine amaka yashiko ayakulekuteka yali pokelwe, lelo imyeo yashiko yali tantalishiwile panshita iyakulinga.¹³Mucimonwacandi bulyta bushiku nalimwene umo akoisa namakumbi yamulwelele ngomwana mwaumhe wamuntu alishile ku mukote wanshiku elo alimonekele ku cinsu cakwe. ¹⁴Amaka yakuteka elo no bukata na maka yabufumu fyalipelwe kuli ena, Pakwebati abantu bonse inko, elo nendimi shile ku mubombela amaka yakwe ayakulekuteka maka ayabula ukulekupelela aya shakapite elo ubufumu bwa kwe bumo ubushakonaulwe."¹⁵Elo kuli nebo, Daniele umupashi wangdi walisakamikilwe mukati kakwa nebo, elo nefimonwa, namwene mu mutima wandi fyalisakamikile. ¹⁶Nakumenye umo uwamuli bena umo uwaiminine kulya elo nalimwipwishe ukulekunanga ubupilibulo bwa ifi fintu¹⁷Ishinama ishikulu, shinhe mumpendwa

nimfumu shine ishikema pesonde.¹⁸ Lelo abantu bamushilo bawapulamo bakapokelela ubufumu, elo bakaba na bwena umuyaya elo no muyayaya.¹⁹ Elo nalikufwaya ukwishibilapo na fimbi palwa nama ya cine-yaliko iyaibela ukufuma kuli shimbi elo iyakutinisha nameno yaiko aya cela nengala shaciko ishamukuba; calyonawile, ukutobaula mutupimfya elo nokunyantaula pafyashalepo na makasa yaciko.²⁰ Nalefwaya ukulekwishiab palwa masengo ikumi pamutwe waciko, elo napamulandu wa lisengo lumbi, ulwa menenepo, elo napali ulo insengo shitatu shawilile panshi. Nalikufwaya ukulwkwishiba palwa lusengo ulwa kwete amenso elo napalwa kanwa akalikuyumfwa palwa fintu ifikulu elo nolwamonekelepo ulukulu uku lekucila ishibiye.²¹ Ulo naloleshre, ululusengo lwali lwishenye inkondo na bantu bamushilo bawapulamo. Elo inshita yalishile ulo bamushilo ba pyene ubufumu.²² Ifi efyo ulya muntu alandile, 'balwa nama yakulenga bune, bukaba bufumu bwa kulenga bune pesonde ubukaubelako ukulekufuma kuma bufumu yambi yonse. Bukonaula isonde lyonse, elo buka linyantaula elo nokulitobaula mutupimfya.²⁴ Palwa masengo ikumi ukufuma muli ububufumu mukema imfumu ikumi elo naimbo ikema panuma ya shiko. Akaibelako kushalikubapo kale, elo akacimfya imfumu shitatu.²⁵ Akalanda ifyebho ifyakupankana nowa pulamo elo akapontela abamushilo bakwa Lesa wapulam. Akesha ukulekwalula ifisilano elo nefunde. Ifi finhtu fikapelwa mukubokpo kwakwe pamwaka umo, imyaka ibili nomwaka wa citika.²⁶ Lelo icilye cikalekuba mumulimo elo bakafumyapo amaka yakwe ayabufumu kuku ya cimfya nokuyonaula pakulekelesha.²⁷ Ubufumu nobucindami, nobukata bwama bufumu pesamba lyamyulu yonse, fikapelwa kubantu ababa mubantu abamushilo wawapulamo ubufumu bwakwe bufumu ubwabulo kupelela elo namabufumu yonse yaka lekumubombela nokulekumunakila.²⁸ Apa epapwila umulandu. Ngolwa nebo. Daniele, amatontokanyo yandi yalimpapwishe apakulu ne mpumi yandi yalipilibukile mukumoneka. Lelo nalisungile ifi fintu kuli nevo nemwine.

8

¹Mu mwaka wa citatu ku kuteka kwa mfumu Belshasari, Nebo ne Daiele, nalikwete icimonwa icamoneke kuli nevo (panuma wa cimo ico ca monekele kuli ne pakubala). ²Nebo nalimwene mu cimonwa nali kulolesha ukuti nali mu cubo cakwa shushani mu citungu ca Elamu. Nebo nalimwene mu cimonwa ukuti nali lubamu mulonga wa Ulai. ³Nebo nali loleshe nalimwene pa ntanshi yandi pumbwe ne nsengo shibili, aliminine kulubali lwa mulonga. Lumo ulusengo lwali ulutali ukucila lumbi, lelo ulusengo ulutali lwalikulile panono panono ukucial ulwipi no kucila ukulepa kuli lwena. ⁴Nalimwene pumbwe akosunkilwa ku masamba elo ku kapinda ka kuso; na kabili ku kapinda ka kulyo; ta kwali nama nelyo imo iyaimanine ku cinso caiko. Takwali nolo bamo abali namala ku kupokolola nolo umo ukufuma mu minwe ya ena. Alicitile fyonse ukucita no kuba umukalamba. ⁵Ulo nevo nali kutontokanya palwa ici, na limwene sawe akoisa ukufuma ku masamba ulya aile palwala lwa calo conse akobutukisha, takomoneka ngo takokumya panshi sawe alikwete ulusengo ulutali pakati ka menso yakwe. ⁶Ena alishile pumbwe uwa kwete nsengo shibili-nebo nalimwene pumbwe e minine pa mbali ya mulonga-na sawe abutukile mu kupalamian kuli pumbwe mu cipyu ca maka. ⁷Nebo nalimwene sawe akosa kupalamina kuli pumbwe. Alikalipile sana pali sukusuku, no kuma pumbwe no kuputula nsengo shakwe shibili napumbwe tali na maka ukwiminina ku cinso cakwe. imbushi yali mumine ena panshi no kumunyantapo. Takwali nolo umo uwa ku pokolola sawe ukufuma ku maka yakwe. ⁸Nolu sawe ashile kuba umukalamba uwakucilapo. lelo ulo ena aishile kuba umukalamba uwa ku cilapo. Lelo ulo ena aishile kuba uwa ku kosa ulusengo ulutali lwaliputukile, napa cifulo ca lwena shine shimbi insengo ishitali shalimenepo isho shasontele ukuya ku myela ine iya mu myulu. ⁹Ukufuma lumo pali shena lwa limenene na lumbi ulusengo, ulunono pa kubala, lelo olo lwakulile sana ukuya ku kapinda ka kulyo, ukuya ku kabanga nokuya ku calo ica kuyema. ¹⁰Caishile kuba icikulu mu kwampana mu bulwi no mulalo wa mu mulu, shimo shapa mulalo na shimo shapa ntanda shaliposelwe panshi ya calo, noku nyantwapo pali shena. ¹¹Yaipangile ine ukuba ngo mukalamaba waba mushiak wa mulalo. Ya pokele ukufuma kuli ena icalecitwa ca musangulo wa koca, namu ncende yamushilo ya lyonaikile. ¹²Pa mulandu wa bucisanguka, umulalo ukapelwa ku lusengo lwakwa sawe, no musangulo wa koca ukaleka ulusengo lukaposwa mu cine panshi pa calo, kabili lukashuka mu caku cita. ¹³Nolu nalyumfwile umo uwa mushilo akolanda na umbi wa mushilo umbi akoasuka ena, "ni oanshita ndo ifi fintu fika pelela, ici cimonwa palwa musangulo wa koca ulubembu ululeta ubinaushi, ukupela umwamushilo, ne milalo ya mu myulu ilenyantwapo pali yena?". ¹⁴Ena lailandile kuli nevo ati, "cikasenda 2,300 icungulo no lucelo panuma ya ishi umwa mushilo mukabweshiwa." ¹⁵Ulo nevo, Danielue na mwene icimonwa na lifwaishe ukucishiba cena. Nolu kulya kwaiminine ku ntanshi yandi umo uwa monekele ukubati muntu. ¹⁶Nebo nalyumfwile ishiwi lya muntu likonjita pakati ka lulamba lwa mulonga lwa Ulai. Alilandile ati, "Gabriele, mwafwe uyu muntu ukwishiba icimonwa." ¹⁷Eco alishile mupepi napo nevo naiminine. Ulo aishile, nevo nalyumfwile mwenso nokuwa ubunkumpeme lelo alilandile kuli nevo, "umfwa umwana wa muntu ukuti icimonwa caku nshita ya kumpela." ¹⁸Ulo ena alilandile kuli nevo, nali ponene mutulo ukukalamba ne cinso candi panshi. Nolu alinjikete no kundenga nevo ukwiminina. ¹⁹Alilandle, "mona, nevo nkalenga ukwishiba kuli webo ifikesa kucitika ku kulekelesha mu nshita ya cipyu pantu icimonwa cilingilwe ku nshita ya sontwa ya kumpela." ²⁰Kuli pumbwe wa mwene, uyo umo uwali ne nsengo shibili-ni mfumu jsha ku madai na persia. ²¹Sawe ni mfumu ya ku greece ulusengo ulukalamba pakati ka menso yakwe ni mfumu iyakubalilapo. ²²Na ku lusengo ulwa kontokele mu cifulo isho shine shaiminepo-ma bufumu yane yakema ukufuma mu nko, lelo te mu maka yakwe aya kalamba. ²³Pa nshita ya kulekelesha ku ma bufumu ayo. Ulo aba mampulu bakafiak apa kupelela imfumu ya cinso caku kabanga, umo uyo uwa ku cenjela, akema. ²⁴Amaka yakwe yakaba ayakulu-lelo te ku maka yakwe umwine. Akasunguka muli conse akonaula; akabomba no kwansha akonaula aba maka na bantu bamushilo. ²⁵Lelo mu bucenjeshi bwakwe

akalenga aba beleleka ukutunguluak pesamba lwa kuboko kwakwe. Ena akesa kuba umukalamba mu mano yakwe akonaula mukukana ishiba abantu abengi. Akema mu kulwa na cibinda waba cibinda, kabili akonaulwa, lelo tekukubokokwa muntu.²⁶ Icimonwa palwa cungulo no lucelo ici wa ebelwe ca cine. lelo komenena cimonwa pantu ici cilelangilila nshiku ishingi isha ku ntanshi.²⁷ Nolu nebo, Daniele nali cumfwile no kulambalala uwa naka inshiku shimo shimo. nolu nalimine, no kuya mukubomba umulimo wa mfumu lelo nevo balisungwike palwa cimonwa, kabili takwali nangu umo uwa shishibile.

9

¹Mu mwaka wantanshi wakwa Dariusi umwana mwaume wakwa Ahasuerusi- uwamubufyashi bwa kwa Medai, uyo uwapangilwe imfumu mufumu babena kandi- ²Mu mwaka wantashi wakwa Dariusi aliteekele, nevo, Daniele, nalikubelenga icitabo cakwete amashiwi yakwa Yawe, amashiwene yafumine kuli Yeremia kasesema. Nebo ndimwene ukweba ati ku kesa kuba imyaka cine lubali pakwebati ukulekelashiwa kwa moyerulemu kukapwa.³Nebo ndyalwilile icinso candi kuli shikulu Lesa, ku kumufwaya nepepo nokunakilila kwakulomba, no kufunga, nokufwala ifyasapauka, kabili nokwikala mumitoi. ⁴Nebo nalipepele kuli Yawe Lesa wandi, kabili nalisokolwele imemba shesu. Nalandile, "nebo nkokupapata webo shikulu-Uli mukulu kabili uwabune Lesa-niwebo usunga icipangano ne citetekelo ku kutemwa elo bonse bakutemwa nokubaka amafunde yobe.⁵Twalibembuka kabili twalipanga ifyabufi. Fwebo tucicile ububifi kabili fwebo tulisangu kileko ukufutata ukufuma kumafundisho yobe nefyabupingushi. ⁶Fwebo tatwalifwa kubomfi benu bakasesema abalanda mwishina lyenu kumfumu shenu, intungulushi shesu, kufikolwe fyesu nakubantu bonse abamu calo.⁷Kuli webo, Shikulu, kwaliba ubololoke. Kuli fwebo lelo, nangu angabefi, pabe nsoni pa menso yesu-nga bantu bamu yuda naabo abekala mu Yerusalemu, kabili naba mu Isreal bonse. Ici kulundako nabo bonse abapalamineko kabili nabo bonse abali ukutali ukufuma mu fyalo fintu mwabasalangenye bena. Ici nipamulandu wakubula icitetetelo kuli webo. ⁸Kuli fwebo, Yawe, kuli insoni pamenso yeesu-ku mfumu shesu, kuntungulushi shesu na kufikolwe fyesu-nipakutula tulimibembukile mwebo.⁹kuli shikulu Lesa wesu kwaba uluse nokaweelwe, pantu fwebo tulimusangukile. ¹⁰Tatumfwilile ishiwi lyakwa Yawe Lesa wesu mu kwenda mumafunde yakwe atupeele ukupitila mubabomfi ba kasesema. ¹¹Isreal onse alipulile mumafunde yobe nokupilibukila lubali, ukukana ukumfwila ishiwilyenu. Ukutipwa ne cipyu ifyalembwa mumafunde wakwa Mose, umubomfi wakwa Lesa, filipongolwelwa pali fwebo, pantu fwebo twalimubembukila.¹²Yawe alishininkishe amashiwi alandile pali fwebo kabili na kuntungulushi shitutungulula, pakuleta icinkunka pali fwebo pantu panshi wamulu onse tapaba icicitwapo kuku palanya ifyo acitile mumu Yerusalemu. ¹³Ngefyo calembelwe mumafunde yakwa Mose, conse icinkuma cishile pali fwebo, nanomba fwebo tatwapapata kuluse ukufuma kuli Yawe Lesa wesu kukupilibuka ukuufuma kumampulu yesu nokukutika kucishinka cobe. ¹⁴Eco kanshi Yawe alipekenye icinkunka nokucileta pali fwebo, pantu Yawe Lesa wesu mololoke muli fyonse ficitwa efyo acita, nanomba tatwaumfwila ishiwi lakwe.¹⁵Nomba, Shikulu Lesa wesu, webo wafumishe abantu bobo ukufuma mu calo ca Egipto nokuboko kwamaka, kabili walipangile ishina ilyakwishibikwa kuli wemwine, nga muli buno bushiku. Lelo twali twalilile ukubembuka; fwebo tulipale ifintu fyaubufi. ¹⁶Shikulu, pamulandu wa shonse imicitile shabololoke, lekeni ubukali necipyu cenu fililibuke ukufuma mumusumba wenu Yerusalemu, ulupili lwenu ulwa mushilo. Pamulandu wa memba shesu,kabili pamulandu wa mapulu yesu, Yerusalemu na bantu bobo balisangukile icitu cesekwe kuli bonse abo batu shingulukile.¹⁷Nomba, lesa wesu, kutikeni kwipepo ila mubomfi wenu kabili uku kabila kwakuicefya, pamulandu obe, shikulu, pangeni ukubengeshima kwa cinso cenu muncende iyalekeleshiwa iyamushilo. ¹⁸Lesa wandi, teyamikeni amatwi no ku bkutika lolesheni pamusumba uyo uwaitwa pe fya kuli mwebo pamulandu wabulungami bwenu, lelo pamulandu waluse lwenu ulukalamba. ¹⁹Shikulu, kutikeni! Shikulu, elela! Shikulu, pepeka kabili citapo cimo! pali wemwine, wishinga shinga, lesa wandi, pantu umusumba obe nabantu bobo baitwa peshina lyobe."²⁰Ulo nali nkolanda- nkopepa kabili nkolapila imemba shandi no lubemba lwabantu bandi abena Isreali, kabili ukupela icakukabila kwakuicefya kuli Yawe lesa wandi mwipunda lyalupili lwamu shilo lwakwa lesa- ²¹Ula nalikopepa, umuntu Gobriele, uwa namwene pakubala mucimonwa, alipapukile panshi kuli nevo mukupupuka kwamu kwangufyanya, panshita yelambo lyamu cungulo. ²²Ulimpele ukwishiba kabili alilandile kuli nevo, "Daniele, ndishile nomba kukupela uku shibulwa no kwishiba. ²³Ulo watendeka ukuicefya, icipope cali pelwe kabili ndishile kukukweba webo ubwa suko, pantu uli wabune, Eco kanshi bikakp amano kuli ici cebo no kwishiba ubu sokololo."²⁴bacine lubali amakumi cine lubali ifipope fyabantu bobo kabili nomusumba wamushilo ku kupwisha ukushininwa kabili no kupwisha ulubemba, uku konsololola ifya bubifi, ku kaleta ubulungami bwanuyaya, ku kusenda ocimonwa no kusesema, kabili kukushisha mu ncende ya mushilo. ²⁵Ishiba no kumfwikisha filya fyalandile ukufuma mu butantiko ku kubwesa no ku kula Yerusalemu ku kwisa kuli umo uwasubwa (uyo ukaba intungushi), kukaba bacine lubali cine lubali kali na makumi mutanda na fibili fi cine lubali. Yerusalemu akakulwa ne misebo na malinga, nangula line ninshita yama cushi. ²⁶Panuma ya makumi mutanda na fibili bacine lubali, abasubwa bakonaulwa kabili tapakabe nelyo cimo. Ifita fikoisa kukuteka fikonaula umusumba kabili ne ncende yamushilo. ukupwa kwaciko kukesane lyeshi, kabili kukaba ubulwi ukufika na kumpela uku kulekeleshiwa kwacilandwa.²⁷akashininkisha icipangano nabengi pali umo cine lubali. pa kati ka cine lubali ena akapwisha ilambo ne cabupe. pe pindo lya camakakamike pakesa umo ukalenga uku pomonwa ukusukafye ukufikafye ukufikafye kuko naulwa kwalandwa ukwa capingulwa kwaitilwa pali uyo uwacilengele ukupomonwa."

¹Mu mwaa wa lenga citatu koreshe imfumu ya ku persia icebo cali sokolwele kuli Daniele, uyo ishina lyakwe lyali kwitwa Belteshari. Ici cebo cali ca cine. Ici cali palwa mpika ikalamba. Daniele alyumfwikishe icebo ulo ena ailukile ukfuma mu cimonwa.²Muli isho inshiku nebo, nali mu kulosha pa milungu itatu. ³Nebo nshalilepo icakuwama, nebo nshalilepo inama, Nebo nshanwinepo no mwangashi, elo nebo nsha subilepo amafuta mpaka ukupwisha imilungu itatu yonse.⁴Pa bushiku bwalenga amakumi yabili na shine mumweshi wakubalilapo, ilyo nali lubali lwa mumana nkamba (ici e kutila, Tigrisi), ⁵Naliloleshe kumulu elo na lilimwene umuntu alifwele ica kolokondwe, no mushipi ulishungulukile umusana wakwe uwapangilwe golide walopolwa ukufuma ku Ofiri. ⁶Umubili wakwe wali kubati topasi, elo icinso cakwe cali kubati ninkuba. Amenso yakwe yali kubati cenge wa mulilo, elo na maboko yakwe na amakasa yakwe yali kubati mukuba uwakuputukwa. ne ciunda ca mashiwi yakwe kubati ciunda ca bumba likalamba. ⁷Nebo, Dankiele, nekafye nali mwene icimonwa, elo abaume abo bali pamo na nebo tabalikumona icimonwa nelo cibefi, ukututuma ku kalmaba kwalishile pali bena, elo bali babutukile ku kulekufisama abene. ⁸Eco nebo nalishele bunke ulo nalikumona ici cimonwa cikalamab. Takwali maka yashele muli nebo; imimonekele yandi iya kubuta yalyalukilwe mu mimonekele ya kulubana elo tamuli maka yashele muli nebo. ⁹Elo nalyumfwile amashiwi yakwe-elo nalibonfwile bena, nebo naliponeshe icinso candi mutulo utwakushika ne cinso candi panshi. ¹⁰Ukuboko kwalikete nebo, elo kwalilengele nebo ukututuma mu makufi yandi nefisansa fya minwe yandi. ¹¹Malaika alilandile kuli nebo, "Daniele, umuntu wa ku wamisha, umfwa amashiwi ayo nebo nkolanda kuli webo imanina uwakololoka, pantu nebo ndituminwe kuli webo." Ulo ena alikulandile ici cebo kuli nebo, naliminine nkotutuma. ¹²Elo alilandile kuli nebo, witina, Daniele ukutulafye ubushiku bwa ntanshi walibikile amano ku kwishiab no kuicefya we mwine pa cinso cakwa Lesa obe, amashiwi yobe ya lyumfwikile, elo na nebo ndishile pamulandu wa mashiwi yobe. ¹³Mbosula wa ku bufumu bwa ku Persia alinkenye elo nalisungilwe kulya ne mfumu sha ku persia pa nshiku amakumi yabili-naumo. Lelo Mikaeli, umo uwa mfumu nkalamba, alishile ku kwafya nebo.¹⁴Lelo ndishile ku kwafwa webo ukwishiab ifili nokucita ku banhtu bobe mu nshiku sha kulekelesha. Pakwebati ati icimonwa ca panshiku ishikoisa." ¹⁵Ilyo ena acili akalanda kuli nebo ukubomfya aya mashiwi nebo nalyalwile icinso candi ukullosha panshi elo nali fililwe ukulanda. ¹⁶Umo uyo ali kubati mwana mwaume wa muntu alikate imilomo yandi elo naliswile akanwa kandi no kulanda kuli ena uyo wa iminine pacinso candi;" Mwe shikulu wandi, nebo ndi mukucushiwa pamulandu wa cimonwa; Nshikwete amaka yashele. ¹⁷Ndi mubomfi wenu. ninga lekulanda shani na shikulu wandi? Elyo nomba ntakwe8te maka elo takuli mupu ushe muli nebo." ¹⁸Nakabili umo ne mimonekele ya muntu alinjikete nebo no kunkoselesha. ¹⁹Ali landile ati, "Witina, we muntu wa kuwamisha umutende ulekuba nobe! Ube uwa kukosa nomba, ube uwa kukosa!" Ilyo ali acili akalanda kuli nebo, nali koselele. Nalilandile ati, "Leken shikulu wandi akalanda, elyo webo uli nkoseleshe nebo." ²⁰Ali landile ati, "Bushe webo ulishibile ifyo nebo njishile kuli webo? Ndi no kubweluluka kangu ku kulwishya na mboswa wa ku Persia. ilo nkoya mboswa wa ku Gilisi akoisa. ²¹Lelo nkoeba webo ifya lembwa mu citabo ca cishinka. tamuli umo uyo ukoilanga umwine ukuba uwa kukosa na nebo palwa bena, kanofye Mikaeli impalume yobe."

11

¹Mu mwaka wakubalilapo uwakwa Daruisi umwina media, nebo nemwine nalishile kutungilila no kupukolola Michaeli. ²Nomba nkokweba cishinka. imfumu shitatu shikema mu persia elo iyakulenga bune ikacilapo kubukankala pali shonse. ulo akwata amaka ukulekupitilamu bunonshi bwakwe, akalenga bonse ukwimina ubufumu bwa cigriki. ³Imfumu yamaka ikesa kwima ikale kutungulula ubufumu ubukalamba, elo akalekucita ukulingana no kufwaya kwaiko. ⁴Ulo aisa kwima, ubufumu bwakwe bukatobeka kwakanika ku myela ine iya mumulu, lelo tekulupewa lwapwe, elo temu nsambu akwete ulo alikuteka. Pakwebati ubufumu bwakwe bukapumishwapo palwa bambi ukucila kulupwa lwakwe. ⁵Imfumu yakukapinda kakukulyo ikakosa, lelo umo pali ba mushika baiko akaba uwakukosesha ukucial ena nokuteka. ukuteka kwakwe kukaba kuteka ukukalamba. ⁶Panuma ya myaka inono, ulo inshita ikalingam bakesa kupanga umwampano. umwana mwanakashi wa mfumu yaku kapinda kukulyo akesa ku mfumu ya kuka pinda kakukuso ukwisa kushininkisha ukusuminishanya. Lelo takale kusunga amaka yamukuboo kwakwe, nolo ukule kwiminina, nolo kuboko kwakwe akale keshiwa-ena nabo abamuletele, eo na wishi, elo noyo uwali ku kumutungilila munshita shilya. ⁷Lelo umusambo ukufuma ku mishial yakwe ukema mucifulo cakwe. Akasanso umulalo wafita no kwingila umwakufisama imfumu yakukapinda kakuso. Akabalwisha, elo akabacimfya. ⁸Akapokolola imilungu yabo, pamo nefilubi fyacela elo ne fipe fyakuma umutengo ifya silfa na golide no kufisenda ku Egipto. Pa myaka imo akalekwikala akatalamukila ukufuma ku mfumu ya ku kapinda kakukuso. ⁹Ulo imfumu ya kukapinda ka kukuso ikengila ubufumu bwa mfumu ya kukapinda kakukulyo lelo akalekubwelelamo ku calo cakwe. ¹⁰Abana bakwe abaume bakoiteyanya nokukolonganika umulalo wabashilika ukukalamba ukalekutwalilila ukwisa no kubunsha fyonse; ukupulamo monse umwakufisama ena. ¹¹Elo imfumu yakukapinda kakukulyo ikesa kukalipa sana; ikaya nokulwishanya naena, imfumu yakukapinda kakukuso. imfumu yakukapinda ka kukuso ikemya umulalo wafita uukalamba, lelo umulalo wafita ukapelwa mukuboko kwakwe. ¹²Umulalo wafita ukasendwa, no mutima wamfumu ya kukapinda kakukulyo ukemishiwa, elo akalenga amakumi yamakana ukuwa, lelo takabe uwakucimfya. ¹³Elo imfumu ya kukapinda kakukulyo ikemya naumbi umulalo wafita, uukalamba ukucila uwakubalilapo panuma ya myaka imo, imfumu ya kupinda kakukuso icinefye ikesa no mulalo wafita uukalamba kapelwa ifyanso ifiingi. ¹⁴Muli shilya nshita abengi bakemina imfumu yaku kapinda kakukulyo, abana baume bacindufyanya ba mu bantu bobe bakaimya pa kufikilisha icimonwa, lelo bakapulumpunta. ¹⁵Imfumu yakukapinda kakuso ikesa, ukupongolol ukutebelela ku calo, nokupoka umusumba wamalinga ifita fya kukapinda kakukulyo tafyakeminine nolo fye bashilika babo abakukengelesha. Takwakabeamaka yakulekwiminina. ¹⁶Lelo uyo ukoisa akesa

kucita ukulingana nokufwaya kwakwe pali ena; takwakalekuba nelo umo ukale kwiminina munshila yakwe. Akalekwiminian mu calo cabune, no bonaushi bukaba mukuboko kwabwe.¹⁷Imfumu yakukapinda kakukuso ikalekubika impumi yaiko ukulekwisa no kukosa kwa bufumu bwakwe bonse, elo kuli ena kukalekuba icipangano ico akapanga ne mfumu yaku kapinda kakukulyo. Akapela ena umwana mwanakashi wa banakashi mu cupo ukonaula ubufumu bwakukapinda kakukulyo. Lelo amapange yakwe tayakabombe.nolo ukumwafwa.¹⁸Panuma yaifi, imfumu ya kukapinda kakukuso ikalekutika kululamba lwa mumana no kwikata abengi muli bena lelo mushika akapwisha imisula yakwe no kulenga imisula yakwe ukupilibukila pali ena.¹⁹Elo akalekukutiak ku mwakufisama mu calo cakwe umwine, lelo akapulumpunta no kuwa; takalekusangwa.²⁰Elo umo akesa kwima mucifulo cakwe akalenga kasonkesha ukuputa pamulandu wakufusha ubunonshi bwa bufumu Lelo munshiku shikakonkapo akonaulwa, lelo temubukali nlo mu bulwi.²¹Mu cifulo cakwe kukesha kwima umuntu uwakukankambwa uwakwebati abantu taba;i nokulekumupela umwanakashi wamaka ya bufumu; akesa ukwabula ukwenekelwa elo akapokoloal ubufumu kucenjeshi.²²Umulolo wafita ukapyangwa kubati ni mulamba ukufuma kucinso cakwe. Bonse babili wafita elo ne ntungulushi yacipangano bakonaulwa.²³Ukufuma panshita icipangano cipangilwe na ena akapanga bufu bufi; ne mpendwa inono iyabantu akakwata amaka.²⁴Ukwakubula ukusopesha akesa mu ciputulwa icikankala mucitungu; elo akalekucita ifyo bawishi nolo baweshikulu tabacitile. Akasalanganya pa babomfi bakwe ifya kusampa, ifyatatapa, elo nefya bunonshi. Akaapanga ukusansa umwakufisama, lelo nipa nshita fye imo.²⁵Akabusha amaka yakwe elo no mutima wakwe ukupankana ne mfumu yakukapinda kakukulyo no mulalo wafita uukalamba. imfumu ya kukapinda kakukulyo ikemya ulubuli ne bumba lya mulalo wabashilika ukalamba nganshi, elo uwamaka, lelo takeminine pantu bambi bakapaanga amapange yakupankana naena.²⁶Nabobene abakolya ifyakulya fyakwe ifyakuwama bakesha ukumonaula. Nomulalo wafita fyakwe ukasendwa nga mu lamba, elo na bengi muli bena bakawa no kubepaya.²⁷Shonse shi mfumum ne mitima yabo iyabubifi ukulekupankana abene, bakalekwikala petebulo limo line nokulekubepana, lelo takalekukwata incito. pakwebati impela ikoisa panshita ipampamikilwe²⁸Elo imfumu yakukapinda kakukuso ikalekubwekelamo mu calo caiko nefyuma ifikankala nomutima wakwe ulipinkene necioangano camushilo akocita elo akobwelelamo ku calo cakwe.²⁹Pa nshita yasontwa akabwelulula no kusansa iya kukapinda kakukulyo nakabili. nomba ii nshita tacakabe kwati finti cali kale.³⁰Nengalaba shaku Kittim shikalekumwalukial, elo akalekuba no mwenso. Akabweluluka no kuba ne cipyu pa cipangano camushilo, elo akacitapo cimo. Akalekubwela no kulanga ububile kuli abo abasule cipangano camushilo.³¹Ifita fyaiko fikema nokukowesha umwashial umwakufisama, Bakasenda amalambo yakoca ayatulwa lyonse, elo bakalekubikapo ifyamakankamike ifikalenga ukupatukanya.³²Na kuli bena abali kucita ifyabubifi pacipangano, akabalufya nokubabeleka. Lelo abantu abaishiba Lesa wabo bakaba abakukosa elo bakabombapo.³³Abo mukati kabantu abakwete ubwishibilo bakalenga abengi ukwiluk. lelo bakapulumpunta kulupanga naku lubingu; bakapulumpunta muli bunkole na pakutapwa inshiku ishing. ³⁴Muku lubantika kwabo, bakafwiwa nobwafwilisho ubunono. mubufumfuntungu abengi bakapantankana na bena. ³⁵Bamo abo abakwete icimonwa bakaipununa pa kwebati ukulopolwa kukacitiak kuli bena, no ku sangululwa, no kususwa ukufiak ku nshita yakumpela. pakwebati inshita yasontwa icilipakwisa.³⁶Imfumu ikalekiucita ukulingana nomo ikofwaila ikalasansabiak pa milungu yonse. Akaimya pamulu umwine nokucita umukalamba pali tu Lesa tonse ukupinkana na Lesa watu Lesa akalanda ifintu ifya kupapusha pakwebati akatunguluka mpaka ubukali bukapwe pantu icipampamikilwe cikacitika. ³⁷Takalekwangwa imilungu ya ba wishi, pamo fye no mulungu watemwikwa na banakashi nolo engale kwangwa umulungu onse, elo akale kuisansabika umwine eka pali bonse.³⁸Akalekucindika umulungu uwa mwa kufisama mwi punda lyaifyo. mulungu uo ba wishi tabaishibe akaucindiak kuli golide na silifa nakumabwe yakuma umutengo na fimbi fintu ifyabune. ³⁹Akalekucimfya no mwakufisama umwakukosesha no kwafwa kuli tu milungu twabena fyalo kuli onse ukoishiba ena, akalekupela umucinshi sana. Akalekulenga bena ukuba intungulushi pa bantu abengi, elo akalekanya ica nge cilambu.⁴⁰Pa nshita ya ku mpela, imfumu ya kukapinda kakukulyo ikasansa. imfumu yaku kapinda kakukuso ikemya pali ena amaceleta na baume bapali bakabalwe elo nengalaba ishing. Akalakwimian ifyalo, ukubengilila nge lyeshi no kupita. ⁴¹Akale kuya mu calo cakuyemba, elo na makana makumi ya bena Israeli bakawa, lelo aba bakafyuka mu ukufuma mu kuboko kwakwe; Edomu, moabu, elo nabantu bakashalapo abena Amoni. ⁴²Ikalekutambalika no kuboko kwaio mu fyalo; icalo ca Egipto tacakapusuke. ⁴³Ikalekuteka fyatutilwa fya golide na silfa elo na pali fyonse ifyamutengo fyamu Egipto; abena Libya na bena kushi bakalekuba mu ntampulo shakwe.⁴⁴Lelo ilyashi ukufuma kukabanga na kukapindaka kukuso likalekumutinya, elo ikalekufuma ne cipyu icikalamab kukulofya elo no kupela abengi ukonaula umupwilapo. ⁴⁵Ikashimpa amahema aya bufumu pakati kababemba no lupili lwakuyemba ulwa mushilo. ikesa kufiak kumpela yaiko elo takwakalekuba no wakumwafwa.

12 ¹"Pali ilya nshita Mikaelo, imfumju kalamba iko cingilila abantu bobe, akesa kwima kukesha kuba inshita ya kumanama iyo inshatala aibako ukulekufuma kukutendeka kwako ili yonse ukufikika ilya nshita. Pali ilya inshita abantu bobe bakesakupusuka, uli onse uyo inshina lyakwe likosangwa lililembelwe mu citabo. ²Abo bonse abalala mushinshi shapani isonde bakabuka, bamo kumweo wamuyaya elo baamo ku soni na mukusulwa umuyaya.³Kulyabo abakwete amano bakalekubengashima kubati lubuto lwapamulu walwelele, elo kulyabo abakopilubula abengi kubulungami bali kubati notanda umuyaya no muyaya. ⁴Lelo webo, Daniele, kupika palya ya mashiwi; ulekusunga icitabo icaisalwa ukufika kukupwa kwa nshita. Abengi bakalekubutukila kumo elo na kulya, elo no bwishishibilo bukakulilako."⁵Ulo nebo, Daniele, aliloleshe. Elo kulya kwali naba mbi babili abeminine. umo aliminine kumupuma wa mumaana kuli luno lubali, elo na umo aliminine kumupuma wa mumaana bulya bushiilya. ⁶Umo palibena alilandile ku muntu uwafweele ifya

nkolokondwe, umo uyo uwali pamuli wa mulonga lubali lwa mumumaana, "cikesa kuba lilali ukufika kukupusa kwaifi ifipsha amaano?"⁷Nalyumfwile e umuntu uwafweele ifya nkolokondwe, uyo uwali pa mulu wa mulonga lubali lwa mumumaana-alimish ukuboko kwakwe ukwakukulyo elo no kuboko kwakwe ukwa kukuso kumulu no kulapa kuli uyo umo uwikala umuyaya ifyo cifwile ukulekuba pa nshita, inshita, elo na citika wanshita. ulo bakapwisha ukulekwisala amaaka ya bantu bamushilo, ififintu fyonse fikesa kupwa.⁸Nalyumfwile, lelo nebo shailukile. Elo nalipwishe, "nshikulu wandi, findo fikesa kufumamo muli fyonse ifintu?"⁹Alilandile ukwebati, "kabuye munshial yobe, Daniele pantu amashiwi yalikomenwe elo yalisalilwe kufiak kukupwa kwa nshita."¹⁰Abengi bakalekusangululwa, bakaibutusha elo bakalopolwa, Lelo imbifi shikalekucita ifya bubifi. Tapali nolo umo umubifi unkoiluka, lelo abo abakwete amaano yakulekwiluka.¹¹Ukulwkwufuma kuishita bafumishhepo ukulekutula imitulo yafyaocewa elo nefyabunani ifyo ifikolenga ubonaushi fifumishiwepo ukupwililika, kukesa ku ba inshiku 1, 290.¹²Alishukile ni umo uyo ukololela ukufiak na kukupwa kwa nshiku 1, 335.¹³Ufwile ulekuya munshial yobe ukulekufika kukupwa, elo webo ukalekutusha ukalekwimina muncende iya pelwa kuli webo, pakupwa kwa nshiku.

Hosea

1¹Ici e cebo cakwa Yawe ico icaishile kuli Hosea umwana umwaume uwa kwa Beri mu nshiku isha kwa Usia Yotamu, Ahasi na Hisekia, Isha mfumu shakwa Yuda, na munshiku isha kwa Yeroboamu umwana umwaume uwa kwa Yoashi, imfumu yakwa Isreali.²Lintu Yawe asosele pa kubalilapo ukupitila muli Hosea, alandile kuli ena, "kabuye apa umwanakashi uli liuke. Aka kwata abana abaka fuma mu buule ubwakwe. Pantu icalo cile ibimba apa kalamba mubuule ukula ku kana uku mfwile Yawe,"³Eico Hosea alile noku yaupa Gomere umwana umwanakashi uwakwa Diblaimu, nao alibele pa bukulu noku mufyalila mwana umwaume . Yawe alandile kuli Hosea mwinike ishina ilyakwe Yesreele.⁴Pantu nimu nshita fye iyinono Ndi noku kanda inganda iyakwa yebu pa mulopa uwa suminwe pa Yesreele, ulu ndino ku bikako impela ku bufumu bwa nganda iyakwa Isreali.⁵Cikaba pali bulya ubushiku ubo nkatoba ubuta bwakwa Isreali mu mupoka poka uwa kwa Yesreele,⁶Gomere ali pa bukulu nkabili ali fyele no umwana umwanakashi. Elyo Yawe alandile kuli Hosea, "Mwinike ishina lyakwe lo-Rulamu, pantu nsha kabale mba no luse pa nganmda iya kwa Isreali, ukuti ningaba ulwa kubelelako.⁷Lelo ndi nokuba no luse pa ngada iyakwa Yuda kabili ndi noku bapususha fye palwa Ndi, Yawe Lesa uwabo. Insha ka bakabalwe, nangu kuli bankensha abaume aba pali bakabalwe,"⁸Nomba panuma fye Gomere asumwine Lo-Ruhamu, alibele pa bukulu noku fyala umwana umwaume na umbi.⁹Elyo Yawe alandile, "mwinike ishina lyakwe Lo-Ami pantu temwebo abantu abandi, kabili nshili Lesa uwenu."¹⁰Lelo impendwa ya bantu bakwa Isreali bka ba ngo mucanga walu lamba wa bembu, uyo teti upimishiwe nangu uku upenda. Cikoba nga filya casoselwe kuli bena, "Temwe abantu kuli bena, 'muli bantu abakwa Lesa uwa mweo."¹¹Abantu abakwa Yuda na bantu abakwa Isreali bka bakolongana capamo. Ba kasontapo intungulushi imo iyabo, kabili bakaya ukuninika ukufuma mu calo, pantu bukaba ubushiku ubu kankala ubwakwa Yesreele.

2

¹Sosa kuli ba munina abobe, "Abatu bandi! nakuli bankashi yobe, "mulyu mfwilwilyo ubulanda."²Leteni ukuilishanya pali nyinenwe leteni ukuilishanya, pantu tali mukashi wandi, nakabili nshi mulume wakwe. Leken afumye ubuule pa mubili wakwe, ne misango ya bucece pakati ka mabele ayakwe.³Nga teifyo ndi noku mufula akabe ubwamba elyo ndi no kulangisho ubwamba bwakwe ukuba nga pa bushiku pantu afyelwe. Ndi noku mupanga nga amatololo, nge mpanga ya mapya kabili ndi noku mulenga akafwe ku cilaka.⁴Nsha kakwate uluse ululilonse pantu bana bamu bulile. Pantu nyina uwabo aliba liule, kabili uyo uwaba kulile alipangile umusebanya.⁵Alandile, pantu balampela umukate wandi na menshi ne fya mesako na kolondwe, amafuta yandi ne ca kunwa."⁶Eico ndi noku saka inshila yakwe ku myunga. Ndino noku kula icibumba pakuti akafilwe apa ku pitila apali ponse. Aka konka aba temwikwa bakwe, lelo taka ba tangilile.⁷Aka ba fwaya lelo taka basange. Elyo akasosa, "Nde bwelela ku mulume wandi uwapa kubala, pantu cali ngwamine nebo pali ilya nshita ukucila ifyo cili pali nombu."⁸Pantu taishibe ukuti ninebo na mupele ingano, umwangashi upya na mafuta kabili uwa mufushi she Silfere na golde, uo babomfeshi pali Baali.⁹Kanshi ndi noku pokolola inano shandi pa nshita yabu somboshi, no mwangashi mu nshita yauko. Nka kolokondwe ifyo ba bomfeshi uku fimba pa bwamba bwakwe.¹⁰Elyo ndi noku mufula akabe ubwamba mu menso yaba temwikwa abakwa, kabili takuli nangu umo uyu kamupokololako mu minwe yandi.¹¹Ndi nokulesha uku cankwa kwakwe konse amatebeto yakwe, ukusefya kwa mweshi wakwe upya ama sabata yakwe, na fyonse ifya kusefya ifyo ifya tantikwe."¹²Ndi nokonaula imyangashi yakwe ne fimuti fya nyu yakwe nga fintu alanda. Aya ema lipilo yalya aba temwikwa bandi ba mpele.¹³Ndino kufisangula iteshine nama sha mpanga shi ka filya. Ndi noku mulimuna pa nshiku sha mitebeto isha kwa Baali, ulo aocela ifya cinunshi kuli bena, ulo afwele ifya kuikobaika no twa kuminwe kumaboko na mu mukoshi, kabili alitenenwe abatemwikwa ku bisha kwakwa Yawe."¹⁴Kanshi ndi noku monyola. Ndi noku muleta mu matololo noku Sosa ukwa kunakilila kuli ena.¹⁵Ndi noku mu bwesha ibala lya myangashi, nomupokapoka uwakwa Akore nge subilo ilya nshila. Aka ngasuka kulya nga fintu acitile mu nshiku shakwe isha bu musepela, nga mu nshiku shilya shintu afumine mu caalo ca Egupti.¹⁶Cikaba muli bulya bushiku -uku ekubisha kwa kwa Yawe -ukwa kuti muli noku nkuta, "mulume wandi, " kabili tamwa ka nkute nebo, "Baali uwandi."¹⁷Pantu ndi noku fumya amashina aya ba baali mu kanwa akakwe; amashina ayabo taya kebukishiwe nakambi."¹⁸Pali bulya ubushiku ndi noku ba pangila icipangano ne nama sha mpanga ne fyonni ifya mulwelele, elyo nefi ikula ,panshi. Ndi noku tamfya ubuta, ulu pangano no bulwi bukafumushiwamo mu calo, elyo nka milenga mukalale mu

mutende.¹⁹Ndi noku laya ukuba umulume uwenu pe. Ndi noku laya ukuba umulume uwenu mu bulungami mu mulinganya, mu cingano cacitokelo, namu luse.²⁰Ndi noku ilaya kuli webo muli bu cishinka kabili muli noku mwi shiba Yawe.²¹Pali bulya ubushiku, Ndi nokwa suka-uku eku bisha ukwa kwa Yawe-Ndi nokwa suka imyulu, nayo ika suka icalo.²²Icalo cikasuka ingano umwangashi upaya na mufuta, nafyo fika suka Yesreele.²³Ndi noku mulimba uwandi mu calo, kabili ndi nokuba no luse pali Lo-Ruhamu. Ndi noku sosa kuli Sosa kuli nebo, 'Niwebo Lesa uwesu."

3 ¹Yawe alandile kuli nebo, "Kabuye na kabili, utemwe umwanakashi, uwa Temwikwa ku mulumw uwakwe lelo uwaba umucende ku mulume uwakwe lelo uwaba umucende. Umudemwe nga fintu nebo naba, Yawe, uwatemwa abantu bakwa Isreali, nangu ba pilibukila ku mulungu imbi noku temwa ifimama fya myangashi." ²Kanshi nali mushitile ku kuba uwandi pali Silfere ikumi na shisano, no Homere wa barle na citika wa Barle. ³Nalandile kuli ena, "Ufwile ufwile ukwikala na nebo inshiku ishingi. Twakabe lule nangu ukuba uwa mwaume umbi. Mu musango umo wine, na nebo ndi nokuba nobe." ⁴Pantu abantu aba kwa Isreali bali no kwikala pa nshiku ishingi ukwabula imfumu ukwabula umwana wa mfumu umwaume ukwabula ilambo, aba kubula icakwi manikwa, ababula akafwalo ka pa cifuba nkumo ne numa nangula utulubi twa mu nganda. ⁵Panuma abantu abakwa Isreali baka bwele noku fwaya Yawe Lesa uwabo na Dabidi imfu oyabo kabili namu nshiku isha ku lekesha bali nokwisa bale tutuma kuli Yawe naku busuma ubwakwe.

4

¹Umfweni icebo ca kwa Yawe, mwebantu bakwa Isreali. Yawe ali ne bakulubulwisha obekashi bamu calo, pantu tamwaba icine nangu icipangano cacishika, noku bulwa ubwishibilo babwa Lesa mu calo. ²Muli ukutipa, ubucenjeshi ukwipaya, ubungo no kucende. Abantu balitobele amakambisho yonse kwamulopa. ³Eico icalo cikolosha kabili no mwikashi onse uulimo akalobela pamo, inama mu mucilime kabili ne fyuni mulwelele, ne sabi ilya muli bemba mukalamba, fikopitwa. ⁴Lelo wisuminisha nangu umo ukuleta umulandu wa kulubulwisha; wileka nangu umo ukupa umulandu umubiye pantu ni webo, shimapepo, uuo inkopa umulandu. ⁵Mwebashimapepo mukapununa mu nshita ya kasuba, bakasesema nabo bakaipununa pamo nobe mu bushiku, kabili inkalofya noko. ⁶Abantu bandi bakonaula pamulandu wakubula ubwishibilo. Pantu mweba shimapepo mulike ne ubwishibilo, nandibo kamikana ukuba bashimapepo bandi. Pantu mulilabile ama funde yandi, nangula ninebo Lesa wenu, nandibo ikalaba abana benu. ⁷Mukufulana kwa ba shimapepo, emu bwingi bwakubembuka kwabo kuli nebo. Bali shitwile ubukata bwabo ne nsoni. ⁸Bena balya ulubemba lwabantu bandi, bena bakabila ingashi amapulu yabo. ⁹Kabili cikalakuba cimo cine pa bantu inga kuli bashimapepo; inkabanda bena bonse pa micitile yabo nkalamula bena pa micitile yabo. ¹⁰Bakalakulya lelo tabakekute; bena bakacita ubucendelelo tabakafula, pantu bena bali lekele uku umfwa kuli Yawe. ¹¹Bena balitemenwa ubulalelale umwangashi, no mwangashi upya, ifyo ifipita ukwiluka kwabo. ¹²Abantu bandi basosomba ku tulubi twabo utwacimuti kabili ne nkoto shabo shikobapa amasesemo. Eico amano yabu talangani yabalenga ukufuma mushila. kabili bena bacita kubati ni bacilende no kubula aba abacinshika kuli Lesa wabo. ¹³Bena batuula amalambo pa myulu ya mpili noku futumwina ifyefungo fyembo pafyulu, mwisamba ya muti wa maoke, mulibni no mu telebinti, pantu icitelelwe cabu ne. Eco abana abanakashi bobo bacitila bucilende, kabili na balokanshi bobo bacita ubucende. ¹⁴Ishikakande abana benu abanakashi ulo basala ukucita ubucilende nangu aba lakashi bobo ulo bacita bucitende pantu abaume nobo balipatukila pamo na bacilende, kabili batuka amalambo pakuleka bacite ifyabuni nabacilende bashila. Eco naba bantu bakubula ukwiluka baka pooselwa panshi ku Bete abene, kabili mwilapa, nokulanda umo Yawe abela no mweo. ¹⁵Nangu webo Isreali, ndicitile ubucende Yuda eisukuba na mulandu. Mwiya ku Gilgali mwebantu, mwiya kunina ku Bete -abene, kabili mwilapa, nokulanda umo Yawe abela no mweo. ¹⁶Eco Isreali alino mubela wabuma nkoso kubati ni ngombe ii ume uyumankonso. Bushe Yawe kuti abaleta shani bena ku mulemfwe kubati ni mpaanga mu cende iya pabuka? ¹⁷Efraimu aikumike umwine ku tulubi, mushe ni eka. Nangu ulo icakunwa icakatuka cabo capwa ba kokanyapo ukucita ubuce nde, na bakate kaka bakwe bate mwisha nsoni shabo. ¹⁸Umwela ukabarubanya mu mapindo ya uko, kabili bakalengwa nensoni shabo. ¹⁹Omwela ukabakubanya mu mapindo ya uko, kabili bakalengwa nesonu pamulandu wa malambo yabo.

5 ¹"kutikeni ifi bashimapepo! Tensheni mweba mu nganda yakwa Isreali! umfweni, mwe nganda ya mfumu! pantu ubupingushi bukoisa pali mwebonse. ²Mwaliba iciteyo pa mispa kabili inge sumbu lyaposwa pa Tabore. Na bacisanguka baiminina mukwipaya, Lelo ikabakanda bonse. ³Efraimu nalimwishiba, kabili Isreali tafisama kuli nebo. Efraimu, nomba ulishile kuba kubati ni ba ciende; Isreali alikowele. ⁴Ificitwa fyabo tafyaka suminishe bena uku bwelela kuli Lesa, pantu amano yabucilende yali muli bena, kabili tabamwishiba Yawe. ⁵Icilumba cakwa Isreali cimushinina ubute; Eco Isreali na Efraimu baipununa mukushininwa kwabo, kabili Yuda nao akalaka ipunuma pamo nabo. ⁶Bakalakuya mpanga shabo nama ng'ombe yabo kuku mfwaya Yawe, lelo tabakamusange ena pantu aliitalwishe umwine ukufuma kuli bena. ⁷Tabali nabucishikakuli Yawe pantu bafyele abana mumbali. Nomba imitebeto ya mweee nshi umpya ukabonaula pamone filime fyabo. ⁸Puti isengo mu Giibe, no lu panga mu Rama, welesha uyuula kwabulwi pa Bete abene; Tukulakukoka webo, Benjaminini! ⁹Efraimu akesakubafye ica sulwa mu bushiku bwa kukandwa. Pakati ka mitundu ya Isreali nebo ndibishishe icikosuka citicike. ¹⁰Ifilolo fyakwa Yuda fili kubati ni abo abakosesha ilibwe lyamupaka. Nkapongolwela ubakali bwandi pali bena kubati Meeshi. ¹¹Efraimu alicitikishiwe, alifungawilwe mu bupingushi, pantu mukutemenwa nalola kutulubi tumbi. ¹²Eco inkaba kubati cipelebesha cabushiku kuli Efraimu kabili kubati kufumuka ku ng'anda yakwa Yuda. ¹³Ulo Efraimu amwene ubulwele bakwe, kabili Yuda amwene ifilonda fyakwe, elo Efraimu aite ku Ashuri, kabili

Yuda alitumine nkombe ku mfumu nkalamba. Lelo alifililwe ukundapa mwebo mwebantu nangu kupoosha ifilonda fyenu.¹⁴Eco nkaba kubati nkalamo kuli Efraimu, kabili kubati mu sepela wa kalamo ku ng'anda yakwa Yuda. Nebo, na nevo, Akabasataula bena elo ikaye, ikabapita bena, kabili pakabula no uwakubapususha.¹⁵Nkaya kabili no kubwelela ku cende yandi, mpaka bakasumine ukushininwa kwabo kabili bakafwaya icinso candi, mpaka mucinefye bakafwaye nevo mukumana ma kwabo."

6 ¹Iseni, lekeni tubwelele kuli Yawe. Eco kanshi natupatula fwebo, lelo akatupoosha; natucenaula fwebo, lelo akatukakilila ifilonda fyensu. ²Panuma ya nshiku shibili akatupuputula fwebo; akatwimya fwebo pabushiku bwalenga shitatu, kabili tukaba aba mweo ku cinso cakwe. ³Lekeni fwebo twishibe Yawe, lekeni fwebo tukafwaishe ukwishiba Yawe, ukufuma kwakwe kubati kutula kwa ma caca; akesa kuli fwebo kubati mu mufumi, kubati ni mfula iya kulekelesha utapilila icalo. ⁴"Efraimu nindo ikacita nobe? Yuda nindo ikacita nobe? ukutemwa kwenu kwaba kubati nakumbi ya lucelo, kubati mume uuya ku maca. ⁵Eico na bakomawila mu fipifya bena pali bakasesema; indibepaile bena ku mashiwi ya kanwa kandi. ubupingushi bobo bwaba kubati ubuto lulya lubengeshima kuse. ⁶Pantu icakilwa mucipangano ca bucishika temwilambo, no bwishibilo bwakwa Lesa ukucila ilambo lya cakoca. ⁷Kubati ni Adomu balitobebe iipangano; tabali nachine kuli nevo. ⁸Gileadi musumba wabacita tubi, waka sabana ka mulopa. ⁹kubati ni mpuka ya pupu ilolela umuntu eflyo bashimapepo baikutanya ku kwipa ya pa kulola ku shekemu, pantu bacitile misoka yasoni. ¹⁰Mu ng'anda yakwa Isreali ndi mwenemo icintu cakwafya; bucilende bwakwa Efraimu emobuli, na Isreali alishikuba uwakowela. ¹¹Kabili nobe, Yuda, ubusomboshi bulifikile, ulo ikafumya abantu bandi muli bukole.

7

¹Ifyo nevo nkofwaya ukuposha Isreali, amampulu yakwa Efraimu yali sokololwe, nemicitile yabubifi yamu samariya, pantu basambilila ukubepa; umu pupu alengila, kabili na ibumba lyafipondo ulasansa abantu mumusebo. ²tafumya ,mutima yabo yabo ukweba ati nevo ndibukwishe fyonse ifyamicitile yabubifi. Namba imicitile yabo ilibashingulukile; bali pamulola wacinso candi. ³Kububifi bwabo balilengele imfumub ukusa mwa, kabili namukubepa bacilolo. ⁴Bonse bacende, kuba ati cakufumbikilamo umukate icakukaba, uyo kapanga ta sokele shako umulilo ukuduma apo akashile umufu ba paka watutumuka. ⁵Pabushiku bwa mfumum Yesu bacilolo bali ipangile abene ukulwala ne myangashi yakukaba. Afishishe ukuboko kwauko kuli abo bonse abali kuseka. ⁶Ico nemitima kubati cocelo, bena bapanga amapange yabo ayakufya. Ubukali bwabo bufutumuka bushiku bonse; mulucelo bubilimuka kuba ati kubilima kwa mulilo. ⁷Bonse bali ngo kukaba kwa cocela, kabili balipeye abo bonse abali kubateka bena shionse imfumu shabo shiliwile; tapali nangu umo uwakutile nevo. ⁸Efulemu alii sankenye umwine mu bantu. Efulemu mukate wakupapatala uyo tabalapilibula. ⁹Abena fyalo bali cinfishe amaka yakwe, lelo ena taishible pali ici. Imishishi shamfwi shufulile muli ena, lelo ena teshibile. ¹⁰Icilumba cabena Isreali cali cakubupisha kuli ena, nangula cali ifyo, bena tabapilibukile kuli Yawe Lesa wabo, kabili tabamufwaile, na pamjulandu waifi fyonse. ¹¹Efulemu aloi kuba ati ninkunda iyakutumpa kabili uwabula amano ukukuta ku Egupti, elyo no ku kupupukila ku Assiri. ¹²Nga baya, nevo ndefungulula isumbu pali bena; nevo nkababweshwa panshi kula ati fyonni fyamulwelele. Nevo nkabali muna bena mu kukumana kwabo capamo. ¹³akalanda kuli bena! pantu balifumine kuli nevo. (ukuloba ukoisa kulu bena! bali pulumukile kuli nevo nganalibapuswi she bens, lelo bakolanda ifyabufi kuli nevo. ¹⁴Tabacilile kuli nevo nemitima yabo yonse, lelo bale wila pa masanshi yabo. Bena balakolongana capamo ku ngano no mwangeshi uupya. ¹⁵Nangu nalibajanshishe bena nokukosha amaboko yabo bena. bakontontonkanishe sha ifyabubifi. ¹⁶Balabwela, lelo tababwelele kuli nevo, uwapulamo. Bali kuba ati buta ubwakanaika. Bacilolo babo bakawa kuli panga pamulandu wa cipyu ca ndimi shabo. Ici cikaba kupumiwa mu calo ca Egupto.

8 ¹"Bika intandala kukanwa kobe? kapumpe akoisa pa ng'anda yakwa Yawe apntu abantu bali tobele icipangano candi, no kusangukila ukufuma kumafunde yandi. ²Bakolila kuli nevo; Lesa wandi, fwebo mu Isreali bwalimwishiba? ³Nomba Isreali ali suula ifyaba ifyabune no mulwani alimushuupile ena. ⁴Bena balibikuepo ishamfumu, nomba tacifuma kuli nevo. Bali pangile abana bamfumu abaume, ukwabula umucetekanya wandi. Na shifere na golide wabo bapangako utulubi bwabo abene, nomba califye fyo umbi kuti baputulwako." ⁵umwana wa ng'ombe yobe balimukene, samariya. ubukabili bwandi bukopya pali aba bantu. Nipanshita ndo bakafika muku filwa mukuba bukaele. ⁶Pantu utu tulubi, twafumine ku Isreali, uubasa ewacipangile; tecakwa Lesa! umwana wa ng'ombe uwa musamariya akatobaulwa mutupimfya tupimfya. ⁷Pantu abantu bali byele umwela no ku sombola akankungwala ka mwela. uluoee ulwakwiminina talukwete mitwe; tasha kapange bunga. Nangufye ulo shikafika pakukula. Abena fyalo bakacanaula. ⁸Isreali ali cibwilwe, nomba bali munko kuba ati ni nongo yabuwele wele. ⁹Pantu balile ku Ashuri kuba ati ni mpunda mpanga iyaba yeka. Efraimu alyashime abatemwikwa bkwe umwine. ¹⁰Nangufye aashimine abatemwikwa bakwe ba mu nko, nevo nkobakalonganika pamo, nabo bakatampa ukufumya ifiko pamulandu wa asendo camfumu yamwana mwanakashi wamfumu. ¹¹Pantu Efraimu ali sandulwile ifipailo fya mutulo wa lubembu, nomba fiulisangukile ifipailo fya ku cilamo ulubembu mu cifulo. ¹²Kuti nalemba amafunde kuli bena imiuku amakana ikumi, namba kuti bacicita kuba ati cinti icakwebekako kuli bena. ¹³Ku fyamalambo ifyamitulo, Yandi, balatula inma no kulya, namba nevo, Yawe, tafipo kelela. Pantu nkatontokanya pa mampulu yabo nokubakandila pa membu shabo. Ba kapilibukila ku Egupto. ¹⁴Isreali

alindabileko, kalenga wabo, kabili balikula ifipaango. Yuda alifu shishe iminshi iingi, nomba nkatumato umulilo pa minshi yakwe, ci konaula ubucingo bwakwe.

9 ¹Wisekelela, we Isreali, ne nsansa kubati bantu bambi. Ico webu ulibulile bucishinka, ulifumine kuli Lesa obe. Webu ulitemenwe ukulipila amalipilo ayafwaya cilende pa mansa shonse ishakusokwelapo. ingano. ²Lelo ulubansa lwa kusokwelapo kabili na umwakufinina umwangashi tafyakabalishe bena, ala no mwangashi upya tawakabawamine bena. ³Bena tabakakonkanyepo ukulekwikala mu calo ca kwa Yawe; na pali ici Efraimu akabwelulukila ku Egupti kabili ubushiku bumo bakalya ifyakulya fyakukowela mu Asiria. ⁴Bena tabakapongolole umutulo wa mwangashi kuli Yawe, kabilifye nangu ku mutemuna ena. Amalambo yabo yakaba kuli bena kubati cakulya ca bakoloshu; Bonse abalyako ico cikaba cabo fye beka epela; cena tacakese mu nganda ya kwa Yawe. ⁵Nindo webu ukacita pa bushiku bwa mutebeto wasontwa, pa bushikku bwa mutebeto wa kwa Yawe? ⁶Ico mona umfwa babutuke ukufuma kubonaushi, Egupto akabalonganya, kabili memfisi akabashika. Napalwa fyabune fyabo ifya sifere fikandantilwa nefilasa, kabili imyunga shikakumana ama Hema yabo. ⁷Inshiku sha kulimunwa shikoisa; Inshiku sha culandushi shikoisa; Lekeni Isreali onse eshibe fi fintu. kasesema muwelewele, Kabili no wakuputwamo nao lishilu pamulandu wa mampulu yenu ubwingi kabili no mufimbila wakulisha. ⁸Kasesema ni kalinda wa kwa Lesa wandi pali Efraimu. Lelo iiteyo ca coni caba patushila twakwe tonse, ne mpatila ukuloshu kuli ena yaba mu ng'anda yakwa Lesa wakwe. ⁹Bena bali yonawile sana abenebeka kubati ni mu nshiku sha kwa Gibea Lesa akebukisha amampulu yabo, kabili akalimuna imembu shabo. ¹⁰Yawe aeba ati, "ulo nebo nasengile Isreali cali kubati kusanga imyangashi mu matololo. kubati cisabo ca ntansi mu nshita yafiko ku citi ca mukuyu, eflyo nebo na sangile ba wishinwe. Lelo bena balile ku baali-peor, kabili bena balipele abene beka kuli cilya cilubi ca nsoni. Bena balishile kuba ifya muselu kubati cilubi batemenwe." ¹¹Na palwa kwa Efraimu ubucindami bwabo bukapupuka nokuya kubati coni. Tabakalekupapa kulya iyo, takwakale kuba ifumo, kabili no kwimita. ¹²Umfwa abakakusha abana, Nebo nkabafwisha bonse. ubulanda kuli bena ulo nebo nkafututuka ukufuma kuli bena! ¹³Nebo ndimwene Efraimu, kubatifye ni Taya alilimbilwe umwa buune, lelo Efraimu afumisha abana bakwe kuli uyo umo uwukabepaya bena." ¹⁴Bapeni bena, Yawe, nindo mwalabapa? bapeni ifumo lya kulekupulumunafye na mabele yakubula mukaka. ¹⁵pa mulandu wa bubifi bwabo bonse mu Gilgo, kulya eko nebo natendeke ukubapata bena. Pa mulandu wa micitile yabo iya lubembu, nebo nkabatamfya ukufuma mu ng'anda yandi. Nebo ntaka batenwe nkabili iyo; bonse ba cilolo wa ni bacisanguka. ¹⁶Efraimu alilukutile, kabili umushila wakwe ulyumine, tabakotwala cisabo. Nangufye babe na bana, nebo nkaposi abo ba bisha aba mu nda shabo ku mfwa" ¹⁷Lesa wandi akabakana pantu tabako mumfwila iyo. Bena bakesa kuba aba akululumbafye mukati ka nko.

10 ¹Isreali mwangashi wakufumaluka uwutwala ifisabo fya uko. Ulo ifisabo fyakwe fya likufuilako, Eflyali no bwingi bwa fipailo alikukuula. Mu bwingi bwafyo icalo cakwe calikukwata, ena alikuwamya ifimikwa fya filubi fyakwe. ²Imitima yabo ili yakuluba; bena bali nokusenda ukushininwa kwabo Yawe ali nokonaula ifipailo fyabo ena ali nokonaula ifimikwa fya fya filubi fyabo. ³Ico nolu bena bakeba ukweba ati, "Fwebo tatukwete imfumu, ico fwebo tatwali kutina Yawe kabili ne mfumu -nindo yena ingatucitila fwebo?" ⁴Bena balanda amashiwi ya fye nokucita ifipangano mukulapa kwakubula icishinka. Eco ubupingushi bufufumuka kubati ni nseku sha sumu mu mitolwa ya cilime. ⁵Abekashi ba mu Samaria bakaba no mwenso pa mulandu watuombe twa mu Beti Areni. Abantu batuko baliloshehe pali twena, ifyofine eflyo naba bashi mapepo batulubi bacitile abalikusekelola pali twena nobucindami bwatuko, lelo fyo tafilipo iyo. ⁶Twena tukasesendwa ku Asiria kubati mutulo wa mfumu ikalamba. Efraimu akasebana, kabili Isreali akalengwa insoni pamulandu watulubi twakwe. ⁷Imfumu ya mu Samaria ikonulwa, kubati lusansu lwa cimuti pamulu wa menshi. ⁸Incende shamisansama isha bubifi shikonaulwa. ulu elubembu lwa kwa Isreali! imyunga ne filasa fikalekumena pa fipailo fyabo. Abantu bakalekulanda ku mpili, "Tufimbeni fwebo!" kabili na ku tupili, "wileni fwebo!" ⁹Isreali, webu ulibembukile ukutula ku nshiku shakwa cubea, kulya ekowashilila. Bushe bulwi tabwabatebele abana bafilubo mu Gibea? ¹⁰Ulo nebo nkafwaye ci, nebo nkabasalapula bena. Abantu bakalongana pamo pali bena kabili nokubabika mufikakilo pamulandu wa bubili bwa mampulu yabo. ¹¹Efraimu ni ng'ombe nkota iya kanshiwa iyo yatemwa ukusokoshi ingano, eco nebo nkabika ikoli pa mukoshi waiko uwa kololoka. Nebo nkabika ikoli pali Efraimu; Yuda akalekulima; Yakobo akalekutinta ubuta umwine eka. ¹²Muitandile uboloke mwebene, kabili nokulobolola ifisabo fya cipangano ca bucishinka. Shimauleni umushili wenu uushalimwa, ico ni nshita yakufwaya Yawe, asuke fye ena ese nokulokesha ubololoke pali mwebo. ¹³Mwebo mulilimine ububifi, nokulobolola umuncishanya mwebo mulilile icisabo cakulufiwa pantu mwebo mwatetekele mumapange yenu kabili na mu bwingi bwa fita fyenu. ¹⁴Eco icipekeni ca bulwi cikema mukati ka bantu bobe, kabili ne misumba yobe yonse iya malinga ikonaulwa. Cikaba kubati ni shalmani ulo aonawile Beti Arbeli pa bushiku bwa bulwi, ulo baninefwe baputawilwe mutupimfya pamo na bana babo. ¹⁵Eflyo cikatatika na kuli webu, we Betele, pamulandu wa bukulu bwa bubifi bobe. pa lucelo fye imfumu ya Isreali ikalofiwa."

11 ¹"Ulo Isreali ali umwaice nebo noli mutemenwe kabili nali mwitile umwana wandi umwaume ukufuma mu Egupti mu Egupti. ²Mubwingi bwa kwitwa kwabo e mu bwingi bwa kutaluka ukufuma kuli nebo. Balitulile amalambo kuli Babali no koca ifya fungo ku tulubi. ³Lelo ni nebo uwa sambilishe Efraimu ukwenda. Nali ni nebo uwa bemishe ku maboko yabo. lelo ta baishibile ukuti nebo nali bondapile. Nali batungulwile ku mukungo ya buntunse, ne fikakilo fya kutemwa. ⁴Nali kuli bena kubati ni umo uwa ya ngwishe ikoli ku ncendwa shabo, kabili na naloleshe kuli bena no kuba lisha. ⁵Bushe tabakabwelela ku calo ca Egupti? Bushe Ashuri takateke pali bena pantu bakana ukubwelela kuli nebo?

⁶Ulupanga lukaponene pa misumba yabo no konaula inshibi sha pa mpongolo shabo; shi kanaula bena pa mulandu wa mapange yabo. ⁷Abantu bandi bali ipanyesho ku kwalukila ukufuma kuli nebo. Nolo beta ku wakula ukucila, takuli nangu umo uka bafwa bena. ⁸Kuti na kuleka shani, we Efraimu? kuti na kupela shani we Isreali? kuti nebo nakupanga webo kubati ni Adamu? kuti nebo nakupanga ulya lukile muli nebo; ne kumbu shandi shonse shili fulukile. ⁹Nshakacite icifukushi cabukali bwandi; nsha konaule na kabili Efraimu, pantu nebo nine lesa kabili nshili muntu, nebo ndi wa mushilo neka pakati kenu, kabili nshake mu cipyu. ¹⁰Baka konko Yawe; kabili ena akabuluma kubati ninkalamo, ulo ena akabuluma, abana bakwe bakesa bakotutuma ukufuma ku masamba. ¹¹Bakesa ba kotutuma kubati coni ukufumaku Egupti, kubati lukunda uku fuma ku calaca. Ashuri, Nkalenga bena ukwikala mu mayanda yabo -ici e cakubisha cakwa Yawe. ¹²Efraimu ashinguluka nebo ne fyo bufi, naba ng'anda yakwe Isreali ne fya kubepwa, lelo Yuda acili ako enda pamo na lesa kabili ali wa cishinka ku wa mushilo eka."

12 ¹Efraimu alya mwela kabili akonka pamuma wa mwwela waku kabanya. Atwalilila ukufusha ubufi ne fikansa, Ba panga icipangano na Ashuri no kusenda amafuta ya molife ku Egupti. ²Yawe kabili ali nefya bupingushi ukushinina Yuda kabili akakanda yakobo pa fyo acita, akabwesha wenu pafya ficitwa fyakwe. ³Mwi fumo yakobo aikete munyina ku citende, na mubwaume bakwe alwishenye na Lesa. ⁴Alwishene na namalaika no kucimfya, Alilile no kupapata palwa bubile bwakwe. Akumenye Lesa pa Betele; palya Lesa alilandile na ena. ⁵Uyu e Yawe, Lesa wa mabumba, "Yawe" ili e shina ali nokulakwitwa. ⁶Eco pilibukileni kuli Lesa wenu. sungeni cipangano mu cishinka no mulinganya, no kulolela mu kutwalilila kuli Lesa wenu. ⁷Aba makwebo balikwete ifya kupiminamo ifya bufi mu minwe yabo, balitemwa ukwiba. ⁸Efraimu alilandile, "Nebo ndishile kuba umukankala uwacilamo; ndisangile icuma ne mwine. mu fyakubo mba fyandi fyonse tabakasangemo amapulu muli nebo, cili conse icikaba lubembu." ⁹"Ni nebo yawe Lesa obe ukufuma mu calo ca Egupti, na kabili nkalenga webo ukwikala mu ma Hema nga mu inshiku sha sontelwe isha kusefya. ¹⁰Nalilandile kuli ba kasesema. nali bapele ne fimonwa ifingi palwa webo. ku minwe yaba kasesema na libapele imilumbe." ¹¹Ngamuli ifya bubifi mu Gileadi mu cine abantu tabili cintu, mu Gileadi bapela ama lambo bacilume ba ng'ombe; ifipailo fyabo fikaba kubati mino na libwe mu mikolwa ya mabala. ¹²Yakobo abutukike ku calo ca Aramu. Isreali abombebe pakuti e ngakwata umukashi, kabili asungile umukuni wa mpanga pa ku kwata umukashi. ¹³Yawe aletele Isreali ukufuma mu Egupti alibasungile bwino bena. Efraimu alikalifye icibi Yawe. ¹⁴Ecoi shikulu wakwe akasha umulopa wakwe pali eno kabili akabwesha panuma pali ena umusebanya wakwe.

13

¹"Ulo Efraimu alandile, kwali ukutuma. Aliisumbwile umwine mu Isreali, lelo alyalukile uwa mulandu pa kushinshimuna Baali, elo alifwile. ²Nomba balibembukile sana no kucilamo. Balipangile ifimpasho fya fyela ukufuma kuli Silfere wabo. utulubi tulabomba bwino ngefyo twinga bomba, tonsefye twena umulimo waba kafuula. Abantu baume abakopela ice lambo batomona utwana twa ng'ombe. ³Eco balekuba makumi ya lucelo, kubati mume uyo ukopita lucelo celo, kubati misungu iyo ikoululwa no mwela ukufuma pa ca ku pelelapo, elo kuabti cushi cikofumina pa cipunda ca cushi. ⁴Lelo ninebo Yawe Lesa wenu ukufuma mu calo ca Egupti ukwishiba Lesa umbi kanofye nebo; Mukofwaikwa ukwishiba ukwebati pa lubali lwanebo, ta paba umbi umupusushi. ⁵Nami shibile mwebo mu matololo, mu calo cakuma ukukalamba. ⁶ulo mwebo mwakwete umulemfwe, elo mwebo mwayalukile abakwikuta; elo ulo mwebo mwai su shiwile, imitima yenu yalyalukile iya ku sumbulwa. Pamulandu uyo mwebo mwalindabile Nebo. ⁷Nebo nalekwaluka kubati ninkalamo kuli bena; kubati nimbwili nkalelelekesha ukukonka mu nshila. ⁸Nebo nkalesansa bena nga bea uwibilwe utwana twa kwe. nebo nkalelepula ififuba fyabo, elo kulya nebo nkalya bena nge nkalamo, nge ciswango cikobalepaula mu tupimfya. ⁹Nebo nkonaula webo, Isreali; nani akokwafwa webo? ¹⁰Ilikwisa nomba imfumu yobe, pakwebati enga kupususha webo mu misumba yobe yonse? Balikwisa bakateka bobe, palwa abo webo walandile kuli nebo, 'mpeleni imfumu elo no mwana mwanakashi uwa mfumu? ¹¹Nalikupele webo imfumu mu bukali bwandi, elo nalimufumi shepo mu cipyu candi. ¹²Amampulu yakwa Efraimu yalikakililwe; ulubembu lwakwe luitutlwe. ¹³Ubukali bwa pa kupapa kwa mwana bukoisa pali ena, lelo temwana mwaume wamano, pantu ulo ili ninshita ya ku fyalwa tesa kufumina ku cisa. ¹⁴Bushe nebo nka pu susha bena ukufuma ku kuboko kwa kumbo? Bushe nebo nkapususha bena ukufuma kumfwa? Nikwisa, we mfwa, kuli ifikuko fyobe? Nikwisa we mbo kuli ubonaushi bobe? ukulangulukila kulifiseme ukufuma ku menso yandi, ¹⁵Nangula Efraimu ali umukankala pali wabo, umwela waku kabanga ukoisa; umwela wakwa Yawe ukapupilamo ukufuma mu matololo. Akamfukumfuku kwakwa Efraimu kakoma, elo ici shima cakwe tacakalekukwata amenshi. Umulwani wakwe akatapa ubutala bwakwe bwa cintu conse camutengo. ¹⁶Samaria akalekuba uwa mulandu pantu alisangukile Lesa wakwe. Bakapona ku lupanga; abana babo abanono bakashonaulwa mu tupimfya, elo abanakashi babo abali pabukulu bakalekutumbulwa.

14 ¹Isreali, bwelela kuli Yawe Lesa obe, pantu webo uliipunwine pamulandu wa mampulu yobe. ²Bula pamo nobe amashiwi elo ubwelele kuli Yawe. Landa kuli ena, "Fumyenipo yonse amampulu yesu elo sumineni icili ica bune, pa kwebati tulekupela kuli mwebo icisabo ca kumilomo yesu. ³Asiria takapusushe fwebo; tatwakalekunina pali bakabalwe ku bulwi. Nangula tukalelanda na kabili ku mulimo wa fya minwe yesu, 'mwebo muli tu Leas twesu, " pantu muli mwebo umwana wanshiwa akosanga inkumbu." ⁴"Nebo nkaposha ukwaluka kwabo; nebo nkatemwa bena no mutima onse, pantu ubukali bwandi fumine kuli ena. ⁵Nebo nkalekuba kubati mume kuli Isreali; akalekubalula kubati liluba elo

akalimba umushila kubati ni keda mu Lebanone. ⁶Imisambo yakwe ikalekwanda; ukuyemba kwakwe bukalekuba kubati fimuti fya miolife, elo ukununkila kwakwe kubati mikedari mu Lebanone. ⁷Abantu abo abakoikala mu cintelelwe cakwe bakalekubwela; bakalekupuka kubati ningano elo bakalekubalula kubati myangashi, ululumbi lwakwe lwakalekuba kubati mwangashi wa mu Lebanone. ⁸Efraimu, findo fimbi nebo nkwete ifyakucita no tulubi? Nebo nalekwasuka ena elo nokulekumusunga. Ndi kubati mukupri uwo amabula yauko yaba lyonse aya kulelema; kuli Nebo ku kofuma icisabo cobe. ⁹Nani uwa mano ungalekwishiba ifi fintu? Nani ukoumfwikisha ifi fintu ukwebati aleku fishiba? Pantu inshila sha kwa Yawe sha abalungami balekwenda muli shena, lelo bacisanguka bakale kuipununa muli shena.

Yoele

1

¹Ici cebo ca kwa Yawe icaishile kuli Yoele umwana mwaume wa kwa Petuele. ²Umfweni ifi, mwebakalamba, kabili kutikeni, bonse mwebekashi bamuli cino calo Bushe icamusango uyu calicitikapo mu nshinku shenu, nangu mu nshiku sha fikolwe fyeeni? ³Ebeni abana benu pali ici, kabili lekeni abana bakebe abana babo, kabili na bana babo bakebe aba mu nkulo ikakonkapo. ⁴Ifyo ukusenywa kwa makanta kwa shile, makanta mukulu chilile ifyo; ifyo makanta mukulu ashile, ifipaso fyalilile; kabili ifyo ifipaso fyashile ifishimu fyalitile. Shibukeni, mwebacacolwa kabili lileni! lileni misowa, bonse mwebo mwebanwa umwangashi. ⁵Pamulandu umwangashi wakulowa uliputwilweko ukufuma kuli mwebo. Ico uluko lulishile mu calo candi, ulukulu kabili ulutangapendwa. Ameno yaluko meno ya ameno ya nkalamu nkota. ⁶Lwena lulilengele ibala lyandi ilya mwangashi ukuba incende yakulekeleshiwa kabili lulikuntile icimuti candi ica mukunyu ukuba fye ica fye. ⁷Lulyombwele ifipande fyauko nokufiposa; Imisambo yauko ulibutile tutu. ⁸Losheni kubati ninacisungu mu nsamu pa mfwa ya kwa nkobekela wakwe. ⁹Umutulo wa luseke kabili no mutulo wa kunwa uli fumishiwemo mu nganda ya kwa Yawe. Mwebashimapepo, ababomfi ba kwa Yawe, lileni. ¹⁰Impanga shilyonawilwe; umushili ukolila pa mulandu ingano shilyonawilwe. Umwanganshi upya ulyumine; amafuta yalifililwe. ¹¹Lengweni insoni mwebo mwebalimi, kabili uleni imisowa, mwebo mwebalima umwangashi, Pamulandu ingano na barle. Ico ifyabulobololo fya mpanga fililobe. ¹²Imyangashi ililokwete kabili imikunyu ilyumine; ifiti fya mateke, no luncindu, kabili ne miti ya maapele yonse imiti ya mu mpanga ililokotele. Ico ukusekelela kuli lokwete ukufuma ku ndupwa shabantunse. ¹³Ifwiken i ifisamu kabili nokullosha, mwebashimapepo! Uleni mwebabomfi ba pa cipailo. Iseni, Sendameni ubushiku bonse mufisamu, mwebo umutulo wa luseke kabili nomutulo wa kunwa uliputwilweko ukufuma mu nganda ya kwa Lesa wenu. ¹⁴Teyanyeni ukushilisha kwa shila, kabili muteyanye nolukufa lwa mushilo. Longanyeni abakalamba kabili na bonse abekala mushi ba ici calo ku nganda kabili nokulila kuli Yawe. ¹⁵Alaale pali bushiku! Ico ubushiku bwa kwa Yawe buli fye mupepi. Na ubu bushiku bukesa nobonaushi ukufuma ku wamaka yonse. ¹⁶Bushe ifyakulya tafyaputulwako ukufuma ku mulola wa menso yesu yesu, kabili icongwe nokusekelela yesu, kabili ya kwa Lesa wesu? ¹⁷Imbutu shibolela panshi yamipili ya shiko, amayanda yakututilamo yali lekeshiwiwe, kabili namatala baliyabongolwelele panshi, ico uluseke lulilokotele. ¹⁸Alaale ifyo ingombe shikapungaila! imitwe ya shiko ikolubantika mu cifulunganya pamulandu tashikwete umulemfwe. imikuni ya mpaanga nayo ikocula. ¹⁹Yawe, nebo nkolila kuli mwebo. Ico umulilo ilyocele imilemfwe ya mumatololo kabili ulubingu lulyocele yonse imiti ya muma panga. ²⁰Inama sha mumapanga shipemashikila kuli mwebo, ico utumana twamenshi tulyumine, kabili umulilo ulyocele imilemfwe ya mu matololo.

2

¹Lisheeni amapenga mu Zion, no kuwelesha iciunda palupili lwandi ulwamushilo! lekeni bonse abekashi ba mu calo batutume ku mwenso, pantu ubushiku bwakwa Yawe bukoisa; mucine cine, bulipalamine. ²Ubu bushiku bwamfifi ilyakutola, ubushiku ubwamakumbi kabili imfifi iyaku tikama. kubati macaca ayafimbilwe pa mpili, ibuumba ilikulu ilyabashilika ilkyo moka likomikumanya. Takwatalile ukuba kwakabepo nakabili, Nangufye nipanu, ma yankulo ishingi. ³Umulilo ukobiulima fyonsefye kuntanshi yaciko, nakunuma yaciko ulubingu lukoooca. Icalo kubati libala lya Edeni ku ntashi ya ciko, nomba kunuma yaciko kwaliba amatololo ayakupomoka. Icacine, nangu cimo tacakapusuke ukufuma kuli cena. ⁴Imimonekele yaba shilika baali kubati ni bakafwalo, kabili balikubutuka kubati bantu batentama pali bakafwalo. ⁵Batoloka ne congo kubati maceleta pa mulu wa mpili, kubati cilulumo ca, kubati bantu bamaka aba, pekanya ku lubuli. ⁶Pa finso fyabo abantu balimukushikitika na pamenso yabo pali wilee. ⁷Balukubutuka kubati ni mpalume sha bulwi; bali kunina ne fibumba kubati bashilika; bali kufokeka, cilamuntu mu nta mpulo, kabili taba likutoba imilongo shabo. ⁸Nangu umo takuli kupatukila ku lubali lumbi, bali mukufoleka, cilamuntu mu nshila yakwe; balikupula pakati ka fyanso nokutawa ukufuma mumulongo. ⁹Bali kwangufyanya mumusumba, bali kubutuka pafibumba, bali kukolaama mu ma yanda, kabili bali mukupula mu nsolokoto kubati bang'oo. ¹⁰Icalo calikudunkana kuntanshi yabone myulu yali kututuma, akasuba no mwenshi fyalifitile, kabili ne ntanda shali lekele ukubengeshima. ¹¹Yawe alisanswile ishiwi lyakwe kuntashi yabashilika bankondo bakwe, pantu abashilika bankondo bakwe balifupiita amafunde yakwe. Pantu ubushiku bwakwa Yawe bukuluu kabili bwakupa pusha. Minani uungabushipikishako? ¹²"Kabili nanombaline uku ekusosa kwakwa Yawe-""Bweleni kuli nebo ne miti ma Yenu yonse. Shisheni, lileeni, kabili loosheni." ¹³Lepula umutima obe kabili temiwiingi lafye, lelo bwelela nakuli Yawe Lesa obe. Pantu ena wakusenamina ne nkumbu, uukokola ukukalipa no kwikalilila mu citemwiko camuyayaya uulanguluka ukufuma kukukandwa kwa macushi. ¹⁴Ninani uwaishiba? nalimo kuti afutatuka no kulanguluka, nokusha ipalo pa numa yakwe, umutuulo wa luseke no mutuulo wacakunwa ica kuli Yawe lesa Obe?

¹⁵Lisheni amapenga mu Zion, kutikeni ukushisha kwa mushilo, nokukuta ulu kuta lwa mushilo. Longanikeni abantu, kuteni ulukuta lwamushilo. ¹⁶Tantamika abakalamba, longanikeni abana na bakoona kuma bele. Leken shibwanga afume mucipinda cakwe, nanabwanga mucipinda cakwe. ¹⁷Leken ba shimapepo, ababomfi bakwa Yawe, balilile pakati ka cakwi ngililapo ne cipailo. Leken balande ati, "Leken abantu benu, Yawe, kabili mwipela cikwatatwa cenu mucakusebaana, ukweba ati inko shikalekubapumya. Findo banga lekula ndila mu nko, "Les wabo ni pii ali?" ¹⁸Elo Yawe alifulilwe pa calo cakwe kabili ali nenkumbu pa bantu bakwe. ¹⁹Yawe alyasukile abantu bakwe ati, "Moneni nkamitumina uluseke, no mwangashi upya, na nkamitumina. Mukaba abakwikushiwa na upya, na mafuta. Mukaba abakwikushiwa na fyo, kabili shakatale mucitapo mususebanya mu uko. ²⁰Nkafumyaabakusansa bakukanga apatali kufuma kuli mwebo, kabili nka bensa mu ncende iyakuma kabili ioyakuceke leshiwa. abashilika babo abakuntashi bakaya kuli bamba wakukabanga nabakunuma bakaya kuli bamba wakumbonshi, no kunuunka ku kema, no kupimpinuka kukema." Icacine cire, alibomba ifintu ifikulu. ²¹Witina, we calo; anga nokusekelela, pantu Yawe akacita ifintu ifikulu. ²²Mwitina, mwebo mwenama shampanga! pantu mulemfwe wamumatololo ukamena, ifimuti fikawala ifisabo fyafiko, ne fimuti fyamukunyu kabili ne myangashi fikatwalisha. ²³Samweni, mwebantu ba mu Zion, kabili Sekeleni muli Yawe Les wenu. Pantu akamipela imfula iyabune kubati lyakukale nokuleta ubufumi bwamfula kuli mwebo. Imfula inshatalile aibako. ²⁴Nolubansa lwakupelewlapo lukesula ku ngano, nefyakukanamo fipalala no mwangashi upya wamafuta. ²⁵Nkambwesha ku myaka ya fili mwa ifyo bamakanta balilile -bamakanta aba maka, bamakanta abaputaula, nabamakanta babouashi- impalume shandi isha bulwi isho nebo natumine pali mwebo. ²⁶Mukalya ifyakulya ifingi nokwikuta, no lumbanya ishina lyakwa Yawe Les wenu, uwacita ifipapwa pali mwebo, kabili shakatale ukuleta insoni pa bantu bandi. ²⁷Mukeshiba ukwebati nebo naba pali Isreali, nokutula ninebo Yawe Les wenu, kabili tapabapo naumbi, kabili nshaka tale ukuleta insoni pa bantu bandi. ²⁸Cikesa ukweba ati panuma ukuti nebo ukapengolola umupashi wandi pa minofu shonse, kabili nabana benu abaume nabanakashi bakasesema. Abakote benu bakaloota ifiloto; baice benu ba kamona ifimonwa. ²⁹Kabili napababomfi nababomfi abana kanshi, muli isho nshiku ukapongolola umupashi wandi. ³⁰Nkalangisha ifipapwa mu myulu na pesonde, umulopa, umulilo nefibu mba fya cushi. ³¹Akasuba kakasanguka imfifi kabili no mwenshi mumulopa, ulo ubushiku ubukulu kabili ubwafisungusho ubwakwa Yawe Tabulaisa. ³²Cikaba ukweba ati onse ukakuta peshina lyakwa Yawe akapusuka. Pantu pa lupili lwa Zion namu Yerusalemu mukaba abo abantu kile, ngefyo abo Yawe akuuta.

3

¹Mona, muli isho inshiku kabili pa nshitailya, ulo nkabwesha bu nkole bwa mu Yuda na mu Yerusalemu, Nkalonganya inko shonse, kabili nka baleta ukutentemukila mu mupokapoka wakwa Yehoshafati. ²Nkaba pingula bena kulya, pamulandu wa bantu bandi na pamulandu wa cabupyani candi Isreali, Abo basalanganina. Mukati ka nko, kabili pamulandu balyakenye calo candi. ³Balaposa icipendwilo pa bantu bandi balishitwishe umwaume umwaice ne ule, kabili balishitishwe umwanakashi umwaice pa mwangashi ukwebati benganwa bena. ⁴Nomba, nindo mufuililwe nebo, Turi, Sidoni na mwe ncende shonse isha ba Pelishiti? Bushe nukombwesha amalipilo nebo? nangu cakwebati mwebo mwabwesha ama lupilo kuli nebo, Nebo panshita ilya ine nkabwesha amalipilo pa mitwe yenu mwebene. ⁵Pantu mwalisendele Silfere na golde wandi, kabili mwali letele ifya bunonshi fyaku cindama mwali fyandi mu matempele yenu. ⁶Mwali shitishwe abantu bamu Yuda na mu Yerusalemu kuba Griki, panulandu wakubatuma ukutali ukufuma ku mupaka wabo. ⁷Mona, ndipapalamine mukubemya bena, ukuba fumya pa ncende mwebo mwabashitishemo, kabili nkabwesha amalipilo pa mitwe yenu. ⁸Nebo nkashitisha abana benu abaume na bana benu abanakashi, ukupitila mu kuboko kwa baku Yuda, Baka bashitisha ku bena Sheba, ku luko ulutali, pantu Yawe ali landile. ⁹Bisha ifi mukati ka nko: "iteyanyeni mwebene ku bulwi; imyeni abaume mpalume; lekeni bese mupepi; lekeni bonse abaume ba bulwi bese banine. ¹⁰Fuleni ba Plao benu ukuba impaanga ne myela yakutungwilako fyenu abanaka bal; ande ati, "Nebo ndi mpalume. ¹¹Endesheni kabili iseni, bonse mwe nko ishili mupepi; ikolonganyeni capamo mwebene kulya. Yawe, Leteni impalume sha fita fyenu. ¹²Leken inko shiibushe ishine no kwisa pamulu mu mupokapoka wa Yehoshagfati. ¹³Pantu palya epo nkekala nebo ukupingula inko shonse ishashingulwike. ¹⁴Pisheni mo icikwakwa pantu ubusomboshi bulipile. Iseni, shonauleni imyanganshi, pantu icipelelo camwangashi ciliswile. ifya kukaminamo fikopongoloka, pantu ububifi bwabo buli kulishe. ¹⁵Akasuba no mweshi fya aluka imfifi, intanda sha sunga ulubuto lwa shiko. ¹⁶Yawe akabuluma ukufuma mu Sione, no kusansula ishiwi lyakwe ukufuma mu Yerusalemu. Imyulu ne sonde fikasunkana, lelo Yawe akaba cubo ku bantu bakwe, kabili ubucingo ku bantu bamu Isreali. ¹⁷Elo mu Keshiba ukwebati Nebo nine Yawe Les wenu uwikala mu Sione, ulupili lwandi ulwa mushilo. Elo Yerusalemu akaba uwa mushilo, na ba lebeshi takapitilemo ukupitila muli ena kabili. ¹⁸Cikesa kuba ifi pali bulya bushiku ukwebati impili shi kalakutona umwangashi wakulowa, Utupili tukale ku pongoloka no mukaka, utushima tonse twa mu Yuda tukaleku pongoloka na menshi, kabili akamfukumfuku kakafuma mu nganfda yakwa Yawe no ku tapilisha umupoka wa mu shitimu. ¹⁹Egupti akaba icalekeleshiwa ica onaulwa, na Edomu akesa amatololo aya ayalekeleshiwa, pa mulandu wafikansa bacitile ku bantu ba mu Yuda, pamulandu ba sumishe umulopa wa kaele mu calo cabo. ²⁰Lelo Yuda ake kalwamo umuyayaya na Yerusalemu akale kwi kalwamo ukufuma ku luko na ku luko. ²¹Nebo nkalandula umulopa wabo uyo nebo shilati ukulandula, pantu Yawe ekala mu Sione."

Amose

1 ¹Aya emashiwi yakwa Amos, uwali muli bakacema ba ku Tekoa, ifyo amwene palwa kwa Isreali mu nshita shakwa Usia imfumu yakwa YUda kabili na munshiku shakwa Yeroboamu umwana mwaume wakwa Yoashi imfumu ya kwa Isreali, imyaka ibili libe takulaba icinkukuma. ²Alandile ati, "Yawe akabuluma ukufuma ku Sione; akasansula ishiwi lyakwe ukufuma ku Yerusalemu. umulemgfwe wa bakacema ukaloosha, ne numa ya nganda ikabonsa,"³Ifi eflyo Yawe alandile. "Pa membu shitatu isha kwa Damaseke, nangufye shine, nshakalule ukukanda, pantu balisokwele Gileadi kufyakusokwelako fyacela ifyatwa. ⁴Nkatuma umulilo mu nganda yakwa Hasaele, nao uka bongolola ifikulwa fyabucingo fya kwa Bene -hadadi.⁵Nkakontaula imipindo ya mpongolo ya mu Damaseke no kuputulako uuteeka mu mupokapoka wa. Abene, kabili noulama umulumbu mu Bete-edene. Abantu bakwa Aramu bakalola muli bunkole ku Kiri." eflyo Yawe alandile.⁶Ifi eflyo Yawe alandile, "pa mwmbu shitatu sha ku Gasa, nangufye shine nshakalule ukukanda, pantu balipitile bunkole abantu bonse, nokubaleka kuli Edomu. ⁷Nkatuma umulilo pa fibumba fya kwa Gasa nao ukabongolola ifikulwa fyabucingo bwakwe.⁸Nkaputulako no muntu waikala mu Ashdode no ulama umulumbu ukufuma ku Ashkelone. Nkalwila no kuboko kwandi pali Ekrone nabashala mu bapelishiti bakaloba, "eflyo shikulu Yawe alandile.⁹Ifi eflyo Yawe alandile; "pa membu shitatu shakwa Turi, nangufye shine nshakalule ukukanda, pantu balilekeko abantu bonse kuli Edomu, kabili batobele icipangano cabo ica bumunyina. ¹⁰Nkatuma umulilo pa fibumba fya kwa Turi, noo ukabongolola ifikulwa fyabungo bwakwe."¹¹Ifi eflyo Yawe alandile, pa membu shitatu shakwa Edomu, nangufye shine, nshakalule ukukanda, pantu alisupikile munyina no lupanga no kuposa inkumbu shonse. Mubukali bwakwe atwalilile ukubakomaula, ne cipyu cakwe caikelepe. ¹²Nkatuma umulilo pa Temani, nao ukabongolola amasano ya ku Bosra.¹³Ifi eflyo Yawe alandile, "pa membu shitatu sha bantu bakwa Amone, nangufye shine nshakalule ukukanda, pantu balepwile abanakashi baimita bamu Gileadi, pakuti bengakusha imipaka shabo.¹⁴Nkambusha umulilo mwilinga lyakwa Raba, nao ukabongolola amasano, ku kuwelesha mu bushiku bwa bulwi, ku cipupu cikalamba mu bushiku bwa kankungwe. ¹⁵Imfumu yabo ikalola muli bunkole yene pamo nefilolo fyaiko eflya landa Yawe.

2

¹Ifi eflyo Yawe alandile; pa membu shitatu shakwa Moabu, nangufye shine, nshakalule ukukanda, pantu alyocele amafupa yo mfumu yaku Edomu yasuka yaba imito.²Nkatuma umulilo pali Moabu, nao ukabongola ifikulwa fya bucingo fya ku keriyote. Moabu akafwila mu nkuta, nokuwelesha na kucinda cantandala. ³Nkonaula umupingushi waba muli ena, kabili nkepayi ifilolo fyonse pamo na ena, "eflyo landa Yawe.⁴Ifieflyo Yawe alandile; "Pa membu shitatu sha kwa Yuda, nangufye shine, nshakalule ukukanda, pantu balisulile ifunde lyakwa Yawe nokukana baka ifipope fyakwe. Ubufi bwabo bwabalengele ukufuma umunshila, ubo mwaendele ba shibo. ⁵Nkatuma umulilo pali Yuda, kabili ukabongola ifikulwa fyabucingo bwa kwa Yerusalemu."⁶Ifi eflyo Yawe alandile; "pa membu shitatu shakwa Isreali, nangufye shine, nshakalwe ukukanda, pantu balishishe abakaele kuli silfere na babusu pa kulu kwa nsapato.⁷Banyanta pa mitwe ya ba pina kubati fintu abantu banyanta pa lukungu lwa mushili; basowela abatitikishiwa ukutali. umwaume na wishu bengila ku mwanakashi umo kabili ifyo fine bakokowesha ishina lyandi lyamushilo. ⁸Basendama lubali lwa cila cipailo pa fyakufwala fya cikati, na munganda yakwa Lesa wabo banwinamo umwangashi wa mafuto.⁹Lelo naonawile abena Amore pa cinso cabo, abo ubutali bwabo bwali kubati butali bwa mukedari, ali wakukosa kubati mioke. ¹⁰Lelo nao nawile ifisabo fyakwe kumulu ne mishila yakwe kwisamba. Kabili nalikuletele ukukufumya mu calo ca Egupty nokutungulula imyaka amakumi kukwata impanga ya bena Amore.¹¹Nalimishe bakasesema ukufuma mu bana bobbe na bena Nasiri bakufuma mu balumendo bobbe. Teifyo fine, mwe bantu bamu Isreali? -ici cisemo cakwa Yawe. ¹²Lelo mwaongwele abena Nasiri ukunwa umwangashi kabili mwalikambishe bakasesema ukukana sesema. ¹³Moneni nkamifungaula kubati liceleta lyakwisulamo ifilinwa lingafungaula umuntu. ¹⁴Nokufulumuka kukaloba muli uyo wayangunka; uwamaka takalundeko ku bukose bwakwe; nangula wabulamba ukuipususha umwine.¹⁵No wikata ubuta takeminine; uwalubilo takasole; no watentema pali kafa takaipususha. ¹⁶Nangufye cita casgilimuka cikabutuka ubwamba muli bulya bushiku- ici cisemo cakwa Yawe.

3

¹Kutikeni kuli icebo ico Yawe alandile pali mwebu mwe bantu ba mu Isreali, pa lupwa lonse ulu naifumishe ukufuma mu calo ca Egupty; ²"Ndisalile mwebofye pa ndupwa shonse sha pa calo. Eico nkomikanda pa mulandu wa mampulu yenu."³Bushe babili bendela pamo apakubula kulayana? Bushe inkalamo ingabuluma mumutengo ulu ibulilwe icakutakanya? ⁴Bushe umusepela wa nkalamo wingabuluma ulu taikete nangu kamo?⁵Bushe icuni cingawila mu ciliba panshi ulu tamwi icilyo ca ciko? Bushe iciliba cingafwampuka panshi ulu tacikete kantu? ⁶Umfwa ipenga iyalila mu musumba, bushe abantu tababule kututuma? umfwa iikuko caponena pamusumba, te Yawe acitumine?⁷Mucinefye shikulu Yawe tengacita akantu kano ulu asokolwela amapinge yakwe ku babomfi bakwe bakasesema. ⁸Inkalamo nailila nani utabe na mwenso? shikulu Yawe alilandile; nani utasesema?⁹Lengeni cishibwe ici mu makule yakankala pa Ashuri, na mukule yakankala mu mpanga ya Egupty; nokulanda ati; ikunganyeni pa mpili sha samaria no kumona ifimpungili fikalamba uli muli ena. ¹⁰Pantu tabaishiba ifyakucita icakulungama- ici cisemo cakwa Yawe- batutula ubunkalwe no bonaushi mu makule yakankala yabo."¹¹Eico, ici eco shikulu Yawe alandile; "Umulwani akashinguluka impanga, nokuwisha inshanshisho shenu no kutapa amakule yakankala yobe." ¹²Ifi eflyo Yawe alandile; "kubati nifyo kacema apokolola mu kanwa ka nkalamba amolu yabilifye, nangufye ciputulwa ca kutwi; eflyo abantu bakwa Isreali bekala mu

samaria bakapusushiwa; bakapelwa mu cifutu ca cakukuwamapo nangula iciputulwa ca busanshi."¹³ Kutikeni nokupela ubunte pa nganda yakwa yakobo- ioci ecisemo cakwa shikulu Yawe, Lesa wa milalo; ¹⁴"Pantu mu bushiku nkakanda imemba shakwa Isreali, nkakandila pamo ne fipailo fya ku Betele. Amasengo yacipailo yakaputulwako nakuwila panshi. ¹⁵Nkonaula inganda ya mupepo ne nganda yalusuba. Amayanda ya meno yansofu yakaloba, na mayanda yakalamba yakolulwa -ici cisemo cakwa Yawe.

4 ¹Umfweni ishiwi ili, mwe ngombe sha ku Bashani, mwewbo mwebali mupuili sha ku Samaria mweo mwebatitikisha abapina mwebo mwebashonaula abakabila mwebo mwebasosa kubalume benu ati, "tupeni fwebo ifyakupapula" ²Shikulu yawa alilapile pa mushilo wakwe, Mone ni, inshiku shiku shikoisa pali mwebo ulu bakamipita mwebo ukuya ne ndobani, nabakashalikishapo ku ndobani shesabi. ³Mukalekuya ukupula mufya kutobaika mufibumba ya musumba, cila muntu a kalekuya ukololoka ukupula pali cena, kabili mukaposwa kunse mupepi na Hamoni - kubisha kwakwa Yawe. ⁴"Kabuyeni ku betele nokubembuka, ku Gilgali no kusandulula u; lubembu, Leteni ana lambo yenu cila lucelo lyonse, ufya pekumi fyenu cila panshiku shitatu. ⁵Tuleni ifya bupe fyakutotela namalambo no mukate amanyeni imitulo yakutemenwa ananyeni, pantu ifi efyo mwaterwa, mwebo mwebantu baku Isreali uku ekubisha kwakwa shikulu Yawe. ⁶Nebo nalimipele ukuwamisha kwa meno mumisumba yenu yonse no kubulisha kwa mukate muncende shobe shonsefye, Nomba tamwabwalele kuli nevo uku ekubisha kwakwa Yawe. ⁷Kabili nalimitanine imfula ulu kwashela imyenshi itatu ukufika kukusembela. Nali lokeche imfula pamusumba umo, kabili nalilengele ukutaloka pamusumba, uuunankwe. Iciputulwa cimo ica calo calilokelwepo, lelo iciputulwa cacalo iitalokelwemo calyumine. ⁸Ibili nangula itatu imisumba yalikuishupikwa kukusanga musumba umbi mukyunwa amenshi, lelo tabali mukwikuta, lelo mwebo tamwalulukile kuli nevo uku ekubisha kwakwa Yawe. ⁹Nebo nalimyumine nokunaula amabula no kufuma ubwingi bwamabala ayenu, amabala yamyangashi yenu, ifimuti fya mukunyu yenu, ne fimuti fyenu ifya miolife -makanta alifililefye fyense. Nomba tamwaalulukile kulim nevo uku ekubisha kwakwa Yawe. ¹⁰Nalitimune icikuko pali mwebo mpali Egupti. Nali peeye amalumendo benu abaice ku lupanga, panopenefyue nokumisendela bakafwalo no kulenga ukwipuka kwa munkambi shenu kunuke ku myena yenu. Nomba tamwaalulukile kuli nevo uku ekubisha kwakwa Yawe. ¹¹Nebo nali kwishishe imisumba pali mwebo, nangu ulu Lesa awishishe sodomana Gomora. Mwali kubali cishiki casempelwa mu mulilo. Nomba ta mwaalulukile kuli nevo -uku ekubisha kwakwa Yawe. ¹²kanshi nevo ukamicitapo cimo icakwafya kuli mwebo, Isreali, kabili pamulandu wakuti nkacitapo cimo icakwafya pali mwebo, ipekanyeni ukukumanya Lesa wenu, Isreali ¹³Pantu, mona ena uwapangile impili kabili uwalengele umwala, alasokolola amatontonkanyo wakwa ku bantunse, alapanga amacaca ukusanguka imfimi, nakabili uunyata pancende shasansama shapali limo sennde. Yawe, Lesa wamabumba, eshina lyakwe"

5

¹Umfweni ishiwi ili ilyo ukobuula kubati cabulanda pali webo, iyanda yakwa Isreali. ²Nacisungu Istreali aliwile; takatale kwimapo na kabili alilekeleshiwile pampanga yakwe; Tapalipo nangufye umo uwakumupintimuna. ³Pantu ifi efyo shikulu Yawe alandile, ""umusumba uyo uwaile ne kana limo ukashalapo no mwanda umo, kabili nabo abaile umwanda umo bakashapo ne kumi limo pa nganda yakwa Isreali. ⁴Pantu ifi efyo Yawe asosele ku nganda yakwa Isreali betele, nangufye kwingila mu Gilgali; mwakiyako ku Beersheba. ⁵pantu Gilgali mu cacishika bali nokuya muli buunkole, kabili Betele akasangukafye icafyefye. ⁶Fwayeni Yawe no kwikala no mweo nangulafye akalompoika kubati mulilo mu nganda yakwa Yosefe. Ukoca, kabili tapakabe. Nangulafye umo uuka ushiwila mu Betele. ⁷Abo abantu balipilubula ubupingushi mu fintu fya kusasaa no kuposa ubulungami panshi pamushili. ⁸Lesa ewapanga abena pleiade na Ooriiine alapilubula imfifi ukuba ulubuto alapanga akasuba ukufita pamo penefye no bushiku kabili alayapongolwela ilyenshi lya muli bemba; alayapongolwela penbse fye pa mulu wa calo. Yawe eshina lyakwe! ⁹Alaleta ifimfulunganya ifyakupumikisha pabakukosa pa kweba ati ubunaushi bwise pafyakufisamamo. ¹⁰Balipata Onsefye uwebaula mumpungolo ya mjusumba, kabili balasuula uyo onse ulusosa na bumpofu. ¹¹Pamulandu ulanyatilila abapina no kubapokolola ifisendo fya nyano -nangufye mwakula amayanda yamabwe yakubaswa, tamwakekalemo iyoo, Mwaliyala amabala ya myangashi ayabune, nomba tamwakanweko umwangashi wayako. ¹²Pantu nalishiba ifilubo fyenu ifingi nokukul; u bwa memba shenu mwebo mwebabeyeka ubupingushi ukusenda amafisa kanwa ukupondamika lubali ababusu mu mpongolo ya musumba. ¹³Ecalenga onse uwakushilimuka ali tondolo paliyi nshita, pantu minshita shabubifi. ¹⁴Fwayeni ifyabune ifya bubi iyoo pakweba ati mube no mweo. Eco Yawe, Lesa wamabumba akalekuba na mwebo ngefyo mwasosa aba. ¹⁵Pateni ububi temweni ubune, funtuleni ubupingushi mumpungolo ya misumba. Limbi Yawe Lesa wamabumba akaba ne nkumbu kubakashalapo abakwa Yosefu. ¹⁶Eco, ifi efyo Yawe asosa Lesa wamabumba shikulu, ukulilishika kukaba mu ntunga shionse kabili, bakasosa muutushila twatondo tonse, kalanda! bakakuta na baciliime ku kulisha elo nabo abashiba icimbo camalilo mukulilishika. ¹⁷Monse mumabala yamyangashi mukaba ukulilishika, pantu ukapita kenu," edfyasosa Yawe. ¹⁸kalanda kuli mwebo mwe bafwaya ubushiku bwakwa Yawe! findo mukofulukla ucushiku bwakwa Yawe? Bukaba ubwa kufita fititi tebwalubuto, ¹⁹Ngafilya umu tu sfulumuka ukufuma ku nkalama na Bere amukumamya, nangu aliile mu ganda no kubikla ukubeko kwakwew pacibumba ne nsoka yamusuma. ²⁰Bu she ubushiku bwakwa Yawe bukaba ubwa kufita te lkwalubuto? Bushe temfimi iyakutula nokubutamo iyo? ²¹"Nalipata nalisula ifyakusefya fyenu ifyamalambo, tekuti mbekelwe ku lengana kwenu ukwa ku; lilishika. ²²Nangulanefye mumpela imitulo yenu iyakocewa nemitulo yaluseke tekuti mfisumine iyo nangula kulisha pa mitulo yamulonganane ya nama shenu uishakutuluka. ²³Mufumyeko

kuli nebo icongo cenu ica inyimbo shenu; nshakakufikeko ku ciunda cakumpango.²⁴ Mucifulo lekeni ubupingushi bupongoloke kubati menshi, no bulungami kubati mulenga uwa kwikalilila ukupongoloka.²⁵ Bushe mulandetela amalambo ne mitulo mu ciswebebe pa myaka amakumi yane, mwe nganda yakwa Isreali?²⁶ Mwalitumpula icinso cakwa sakuti, imfumu yenu nakaibani ulutanda lwa mulungu wenu, ifyo mwaipangile mwebene.²⁷ Eco nkamitamfisha mu bunkole ukucila ku Damaseke," efyo sosa Yawe uo ishina lyakwa ni Lesa mabumba.

6¹ Kalanda kuli abo ababa ne cibote mu Sion, na kulyabo abaikala umutende mu mpili sha mu musumba wa samaria, abaume abalumbuka mufyacilishapo munko abo yanda yakwa Isreali yaishile mukwafwilisha!² Intungulushi shenu shasosa, "kabunyeni ku kaine no kulolesha; ukufuma uko muye ku Hamate, umusumba ukalamba; elo mutentemukile ku Gati wa mu ba pelishiti. Bushe baliwamapo ukucila amabufumu yenu yabili?> Bushe umupeka wabo walifutuka ukucila umupaka wenu?" Kalanda kuli abo abatuulapo ubushiku bwafimfunganya nokyupanga icipuna ca fyongo mupepi.⁴ Balisendeme panshiu pa masansu ya meno yansofu kabili abakuilekesha pafyakusendamapo fyabo. Balalya abana bampanga abapa mikuni nabana banjambe ukufuma mumatanga.⁵ Balemba inyimbo shabuwelewele kukwimba kwakuli bansango, abelenganya pa fisolobelo kubati ni Dabidi.⁶ Balanwa umwangashi muli ba mafukula no kuisuba abena na mafuta aya bune sana, lelo tabali na bulanda pa bonaushi bwakwa Yosefu.⁷ Nomba bakalekuya muli bunkole pali bunkole bwakubalilapo, ne mitebeto ya abo abakuilekesha kukafumishiwapo.⁸ "Nebo shikulu Yawe, ndilapile pali ne mwine uku ekubusha Yawe Lesa wamabumba nebo ndisewilwe ku cilumba cakwa yakobo; nalipata ifyakucingamo fyakwe na fyonse fye ifyabamo."⁹ Cikesa kuba ukwebati abaume ikumi umo muyanda imo bonsefye bakafwa.¹⁰ Ulo balupwa lwakwe nangula umo uwakumoca apiite amafupa yakwe ukufuma, a munganda ulo alana ku muntu uuli mukati kacibii icamukati kanganda, "Bushe uli po no akasoasa, "Batondolo, pantu tatulingile ukulumbula ishina lyakwa Yawe."¹¹ Pantu, moina Yawe akapela icipepe, ne nganda likulu ikashonaulwa mutupifya tupimfya, ne nganda iinono mutupandwa tupandwa. Bushe bekafwalo kuti babutuke pali fimabwe ifyakusumbuka? Bushe umuntu kuti alima kulya ne ngombe? Pantu mulipilibwile ubupingushi muli sumu ne fisabo fya bulungami mu fyakusosa.¹² Bushe bakafwalo kuti babutuke pali fimabwe ifyakusumduka? Bushe umuntu kuti alima kulya ne ngombe? Pantu mulipilibwile ubupingushi mulisumu ne fisabo fya bulungami mu fyakusosa.¹³ Mwebo mwebasefya pali lodebavi uusosa ati, "Bushe tatwapokolwele Kernaini ku bukose bwesu?"¹⁴ Lelo mona nke misha pa mwabo uluko inganda yakwa Isreali ku ekubisha kwakwa Yawe, Lesa wamabumba. Bakamiculusha mwebo ukufuma kuli Lebo Hamati ukufika pa mumana wa mukuku wa Araba?

7¹ Ifi efyo shikulu Yawe andangile moneni, alelenga makanta uwingi pakutendeka kwa kutanda kwa kulekelesha panuma ya kuputululwa kwa cani ca mfumu.² Elyo apwile ukulya ifimenwa fyamu calo, elyo natile, "Shikulu Yawe napapata mbeleleni uluse; yakobo akeminina shani? pantu ali umunono,"³ Yawe alangulwiike pali ici." Tacakacitike, "efyo alandile, Yawe alangulwiike pali ici, "Tacakacitike." efyo alandile.⁴ Ifi efyo Yawe shikulu andangile; moneni, shikulu aita umulilo ku kupingula. caumika amenshi pe tenga panshi ya calo yalaswa yalya umulundu.⁵ Elyo nalandile ati, shikulu Yawe, napapata lekeni, bushe yakobo akeminina shani? pantu ali umunono."⁶ Yawe alilangulwuke pali ici, "ici tacakacitike, "Efyo shikulu Yawe alandile.⁷ Ifi efyo andangilile; Moneni, shikulu aliminine mupepi ne cibumba icapangilwe ne ntambo ya kupiminako mu minwe yakwe.⁸ Yawe alilandile kuli nebo, "Amos findo wamona?" nalandile ati, "intambo yakupiminako," Elo shikulu alandile ati, "Moneni ndebika intambo ya kupiminako mu kati ka bantu bandi abena Isreali. Nshakabelele nakabili.⁹ Nefifulo ifikalamba ifya kupepelamo fyakwa Isaki fikonaulwa, na mwa mushilo mwa kwa Isreali mukonaulwa. Kabili nkalwisha aba nganda yakwa Yerobamu no lupanga."¹⁰ Elo Amasia, shimapepo waku Betele, alitumine amashiwi kuli Yeroboamu, imfumu yabena Isreali; Amos amumanina akapi mukati ka ba nganda ya bena Isreali. Ne calo cafilwa ukushipikisha amashiwi.¹¹ Pantu ifi efyo Amos alandile, "Yeroboamu ali no fwa ku lupanga, na Isreali icacine ali nokuya muli bunkole ukufuma mu calo cakwe?"¹² Amesia alilandile kuli Amos, "kamona, kabiye, butukila ku calo ca Yuda, nakulya ukalekulya umukate no busesemo.¹³ Nomba wikasesema kabili kuno ku Betele, pantu emwa mushilo mwa mfumu kabili e nganda ya bufumu.¹⁴ Elo Amos alilandile kuli Amasia, "nshili kasesema nangula mwana kasesema. Ndi muceni kabili nsunga ifimuti fya mikunyu.¹⁵ Lelo Yawe alisendele ukufuma mukumona umukumi no kuya, sesema ku bantu bandi bamu Isreali.¹⁶ Nomba umfwa amashiwi yakwa Yawe. Iwe uleti, "wisese pali Isreali, kabili wilanda pamulandu wa nganda yakwa Isaki."¹⁷ Eico ifi efyo Yawe alanda, "umukashi obe akaba cilende mu musumba abana baume nabana banakashi bakawa ku lupanga, impanga yobe ikapimwa no kuyakanya; ukafwa mu mpanga iya kowela, na Isreali akaya muli bunkole ukufuma mu calo cakwe.

8

¹ Ifi efyo shikulu Yawe anangile. Moneni Umuseke fisabo fya ku lusuba!² alilandiule ati, " findo wa mona Amos?" Nalilandile ati, "ndi mwene umuseke wa fusabo, " Elo Yawe alandile kuli nebo, " Kwaisa impela ku bantu bandi abena Isreali; nshakabalekepo fyo nakabili.³ Inyimbo sha mwi tempele shikaba imisowa mu bushiku balya cisemo cakwa shikulu Yawe ifitumbi ifingi, fikaposwa monse monse mu mutalalila.⁴ Umfweni kuli ifi, mwebanyanta abakabila nokumya abalanda mu calo.⁵ Balanda ati, "nitilali umweshi upya ukapita pakuti tukashitisha uluseke nakabili? Nililali isabata lilepwa pakuti tushishe ingano? takacefya elo tukalunde umutengo, tukabepa ku icipimo.⁶ Ifi efyo tukashitisha ifinangwa fya ngano, nokunonkela mu mulanda muli Silfere, no mubusu pa kulu kwa nsapato."⁷ Yawe nalapa ku kucindama kwakwa Yakobo, "cacine nsha kalabe imicitile yabo yonse."⁸ Bushe pali ici tacakatenkane calo, na onse uwikalamo

akaloshe? conse cakema no kutunkana nga naelo umumana kabili nokusunkana no kwibila ngo mumana na naelo mu Egupti.⁹"Kabili cikesa muli bulya bushiku cisemo cakwa Yawe nkawisha akasuba ka mutwe, no kulenga ukufika mu calo inshita ya kubuta.¹⁰Nkasangula ne mitebeto yenu ye lambo iya kulosha ne nyimbo shenu shonse nkasangula sha bulanda. Mumisana yonse nkalengo ukufwalamo insamu na pa mutwe onse we pala. Nkalenga kukabe ngo kulosha umwana mwaume umo.¹¹Moneni, inshiku shikoisa ici ecisemo cakwa shikulu Yawe, elyo nkatuma icipowe mu calo, te cipowe ca mukate, nangula icilaka ca menshi, ica kumfwa ku cebo cakwa Yawe.¹²Bakatalantanta ukufuma kuli bemba umo na kuya ku unankwe; bakabutuka ukufuma ku kapinda ka kunso ukufika ku kabanga mu kufwaya icebo cakwa Yawe, lelo tabakacisange.¹³Muli bulya bushiku bana cisungu na balumendo bakatembuka ku cilaka.¹⁴Bakalapa ku lubembu lwaku Samaria nokutula, "Umweo wa mulungu obe we Dani; napamo, "nga inshila yakwa Beere-sheba ikala; bakawa no kwima nakabili iyo."

9

¹Nalimwene shikulu aliminine pa cipailo, alilandile ati, "uma pa mulu wa nceshi pakuti imangililo shitente. no kuffwanta pakuti fiponene pa mitwe yabo bonse, elo abashalapo nkabepaya no lupanga. tapali nangu umo ukubutu kabili nangu umo ukapusuka.²Nga baimba bafika ku mbo, ukuboko kwandi kuti kwababula. Nangu banina ku, kulya kabekisha panshi.³Nangu bafisama pa mulu wa ngamila, palya nkafwaya no kumusanga. Nangula bafisama ku cinso candi pesamba lya mumana, palya nkatuma icisoka no kusuma.⁴Nangula baya muli bunkole, ukusendwa nabalwani babo, kulya nkaba ulupanga, nobepayaula. Nkabika amenso yandi pali bena nokuletapo ububi nokuletapo ubusuma iyoo."⁵Shikulu Yawe akumye calo ne calo ca sunguluka; na bonse abekalamo balosha, naco conse cikema ngo umumana, nokwibila nkabili ngo mumana wamu Egupti.⁶Niena eukula mu mulu imiputule ya pa mulu, mo kushimpa insaama yakwe panshi. Ewita amenshi yali bemba no kuyetila pa mulu we sonde Yawe e shina lyakwe.⁷"Tamuli nga bantu baku kushi kuli nebo, mwebena Isreali, ifi efyo Yawe akolanda. Bushe tene nafumishe abana ba Isreali mu Egupti naba Pelishiti mu Krete, nabena Aramu ukufuma ku Kiri?⁸Moneni amenso yakulu Yawe yali ubu bufumbwa lubembu, nkaconaula pa menso ye sonde, kanofye ukukuna onaula inganda yakwa Yakobo Cisemo cakwa Yawe.⁹Moneni, nkapela icipoma, kabili ukasukanya inganda yakwa Isreali pa fyalo fyonse ngefyo ingano shisenswa mu lupe lelo nakwakapone panshi uluseke nangu lumu.¹⁰Bonse ababembu mu bantu bandi bakafwa ku lupanga na bonse alanda ububi tabwakatusange ukutukumanya"¹¹Mu bushiku bulya nkemya ihema lyakwa Dabidi ilyo lya ponene, nokwisala impongolo. Nkemya fyonse ifyaonawilwe no kukula cipyacipya nga ifyo cali nshiku shakale,¹²Ukuleku bamo bakwate umusashi wamu Edomu ne fyalo fyonse ifitwa pe shina lyandi ifi efyo Yawe alanda alacita ifi.¹³Moneni, inshiku shikoisa -ifi efyo Yawe alanda -ilyo uukolima akapalama ukosepa ukolima imyangashi akapalama ku okobyalka imbuto. Impili shitonya umwangashi uwalowa, no tupili tonse tukakonkoloka umwangashi.¹⁴Nkabwesa abantu bandi abena Isreali muli bunkole. Bakakule imisumba ya onawilwe no kwikalama no kubyala imyangashi no kunwa umwangashi bakalima amabala no kulya ifisabo.¹⁵Nkabyala mu mpanga yabo, na kabili tayakalimbulwe ukufuma mu mpanga nabapele, "ifya landa Yawe Lesa wenu.

Obadia

1

¹Icimonwa cakwa Obadia. Shikulu Yawe alilandile ici palwa kwa Edomu: Tulyumfwile akasebo ukufuma kuli Yawe na shibukombe alituminwe mu nko, akolanda, "Imenen! lekeni tumwimine ku kulwa"²Moneni, nkokulenga umunono mu nko; uli no kusushiwa apakulu.³Icilumba ca mutima obe cilikulebelelekele, webo weukoikala mu fyakubelamamo fya cilibwe, webo ubwikashi bobe bwaba umwakusansuka, ukolanda `mu mutima obe, ninani uukontentemusha ukuntwala pa nshi?"⁴Nelyo ukolelalela pa mulu nga kapumpe kabili nelyo icinsa cobe cilibikilwe mukati ka ntanda nkokwikisha ukutula kulya uku kulanda kwa kwa Yawe.⁵Nga abang'o balishile kuli webo, nga abakwiba balishile ubushiku ifyo wingabulilwa! bushe nga tabakwibile fyonse fintu balikukabila? bushe abasaba imyangashi nga balishile kuli webo, bushe nga tabashile utwakupolamo fye?⁶Ifyo Esau bamupokolwele, ifyasungilwe mu cipao ifyalikufwaikwa!⁷Bonse abaume abakulwafwa bakafuma webo pa lwendo ku mupaka. Abaume abakwete umutede nobe baliukubelekele, kabili bacimfishe pali webo bonse abakolya umukate obe baliteyele iciliba mwisamba lyobe. Tamuli ukwishiba ,muli webo.⁸"Pali ubo bushiku nebo" uku ekulanda kwa kwa Yawe "Onaula aba abaume abamano abatula ku Edomu no kwishiba ukufuma mu lupili lwakwa Esau?⁹Abaume ba bulamba bobe bakatentuka, Temani, pakwebatu umwaume onse engaputulwako ukufuma ku lupili lwakwa Esua mukwipaiwa."¹⁰Pa mulandu wakufutika ukwacitilwe kuli wenu Yakobo ukaba uwakukupwa ne nsoni, kabili ukaba uwa kuputulwako umuyayaya.¹¹Pa bushiku walikwimine fye, pa bushiku abeni balikusenda ifyuma fyakwe, ne mitulatula yaingile mu mpongoilo shakwe, no kupendula pali Yelusalemu, wali kubati uli umo uwa muli bena.¹²Lelo wilekutamba pa bushiku bwakwa wenu, mu bushiku bwaku shama kwakwe, kabili wilakusekelelela kwabo;¹³wilekutakisha mu bushiku bwa kumanama kwabo. Wilekwingila mu mpongolo sha bantu bandi mu bushiku bwa kayofi kabo; wilekutamba pa bubi bwako mu bushiku bwa busanso bwabo, wilekwikata fyuma fyabo mubushiku bwa kubulwa kwabo.¹⁴Wilekwiminina pa mampatu ya misebo ku kuputula ababutukile bakwe, kabili wikababwekeshamo abapusumukile mu bushiku bwa kumanama.¹⁵Ico ubushiku bwakwa Yawe bulipaleme pa nko shonse, Ngefintu mucitile, ici no kucitika kuli mwebu, ificitwa fyenu fikobwelela pa mitwe yenu.¹⁶Ico ngefintu

munwinine pa lupili lwandi ulwa kushila kanshi nko shonse shikanwa ukutwalilila. Bakalekunwa no kulekumina kabili cikalekuba kubati tabatalile ababako.¹⁷ Lelo mu lupili lwa Sioni kukaboko abakupusunsuka, kabili cikaba ica kushila; ne nganda yakwa Yakobo ikakwata ifikwatwa fyabo.¹⁸ Inganda yakwa Yakobo ikalekuba umulilo, ne nganda yakwa Yosefe ulubingu, ne nganda yakwa Esau ikalekuba ifisoso, kabili bakaleku fyoca, no kufipwishishisha. Takwakabeko wa kupusunsuka ku nganda yakwa Esau, ico Yawe alicilandile.¹⁹ Abantu ukutula ku Negeri bakakwata ulupili lwakwa Esau na bantu baku mpanga shaku mutentemuko bakakwata impanga yaba Pelishiti. Bakakwata impanga yakwa Eframun ne mpanga yakwa Samalia, na Benjamini akakwa ta Gileadi.²⁰ Ba nkole ba fita fya bantu bakwa Isreali bakakwata impanga yakwa kanani ukufika ku Sarefati, ba nkole ba mu Yelusalemu, abali mu Sarefati, bakakwata imisumba ya mu Negeri.²¹ Bakapususha bakaya bakanina ku lupili lwa Sioni ku kuteka pa calo ca lupili lwa kwa Esua, no bufumu bukaba bwakwa Yawe.

Yona 1

1 ¹Nomba kwalishile icebo cakwa Yawe kuli Yona umwana mwaume wakwa Amitai, Ukweba ati, ²"Ima nokuya kuninive, muli ula musumba uukalamba, nokuya kulanda pali wena, pantu ububifi kwabo bulimine ku cinso candi." ³Nomba Yona alimine no kuya ku Tashishi ukufulumuka ku cinso cakwa Yawe. Ali tentemukile ku Yopa no kusanga ingalaba iyalikuya ku Tashishi. Alipele ne cilambu caiko nokupatamano no kuya nabo ku Tashishi, ukufulumuka ku cinso cakwa Yawe.⁴ Elo Yawe afwintile umwela uukalamba pali Bemba kabili palishile kuba Ama bimbi ayamaka pali Bemba. Bwangu bwangu caishile kumoneka kubati ingaloba yalabwasauka.⁵ Elo abalikwensha ingalaba baishile kuyba no mwenso uukalamba nacila muntu ali kubilikisha ku mulungu wakwe. Bali kufwinta ifipe fyali mu ngalaba pali bemba pakweba ati yangukeko. Nomba Yona alile kwingila kukatotoo mucipunda camukati icangalaba, nokusendamisha mutulo utwingi.⁶ Elo kangalila wa ngalaba alishilekuli ena no kulanda ati, "findo ukocita mukusendama? alamuka! kuta ku mulungu obe! nalimo umulungu obe kuti watwa fwilishako fwebo kukweba ati fwebo twiloba." ⁷Cila muntu alilandile ku mwina mupalamano, "Iseni, tupendule, pakweba atitwishibe uulengele ici icabubifi icikocitika kuli fwebo." Elo bapendwile icipenduo, necipendwilo caliwilile Yona.⁸ Elo balandile kuli Yona ati, "Twapapata tweba ninani ukolenga ifi ifyabubifi ifikocitika kuli fwebo. Nindo incende yobe, nipii uko watulaa? calo ndo wafumako, kabili ulii wamu bantu ndo?" ⁹Yona alibasukile ati, "nebo ndi mu Hebere, kabili ndaatina Yawe, Lesa wa mumulu, uwapangile imimana ne milundu." ¹⁰Elo abantu baliketwe no mwenso uukalamba sana no kulanda kuli Yona ati, "Findo ifi ifyo waciita?" pantu ku cinso cakwa Yawe, pantu alibebelee.¹¹ Elo balandile kuli Yona ati, "Findo ifyo twalakuciita weba pakweba ati bemba atutalalile fwebo?" pantu bemba akoimi nako fye amabimbi.¹² Yona alilandile kuli Yona ati, "Mpinti muneni nokumfwinta muli bemba. Elo bemba akomitalalila, pantu ndishibile ukweba ati nipamulandu wandi ici cinkukuma cikocitika kuli mwebo." ¹³Nangufye califi, abantu balimuko beesha na maka mukuibwesha abene beka ku mulundu, nomba baliufililwe pantu bemba ali kwimishakofye amabimbi aya kubipisha sana kuli Yona.¹⁴ Napali ico bali liliile kuli Yawe nokwe ba ati, "twamipapatila mwebo, Yawe, twa mipapata mwebo, mwituleka tulobe pamulandu wa mwebo wa uyu muntu, kabili mwitushinga mulopa wa kaele fwebo, pantu mwebo, Yawe, mwacita ico mutememwe." ¹⁵Eico bapintimwine Yona nokumfwinta muli bemba, na bemba alilekele ukwimya amabimbi.¹⁶ Nabantu balitinine Yawe apakalamba. Balipele ne lambo kuli Yawe no kulapa imilapo.¹⁷ Nomba Yawe alipekenye icisabi icikulu kukucibula Yona, kabili Yona alimu citombo cesabi inshiku shitatu akasuba nobushiku.

2 ¹Elo Yona apepele kuli Yawe Lesa wakwe ukufuma munda ya cisabi. ²Alandile ati, "Nakutile kuli Yawe pamulandu wa bunake kabili nao alingasukile ukufuma munda ya kumbo nakutile ubwafyo! mwaumfwile ishiwi lyandi." ³Mwalimposele umwashika, mukati ka fibemba, na matamba yashingulukile nebo; amabimbi ne myela fyamine pamulu wandi ⁴Nalandile ati, "Ndisendelwe ukufuma ku menso yenu; lelo nkalolesha kabili kwi tempele lyenu lyamushilo; ⁵Amenshi yashingulukile nebo ukufika mwikoshi ne tenga yashingulukile nebo; ulunko lwatabilile umuntwe wandi. ⁶Natentemukile ku mifula ya mpili; icalo pamo ne mipindo yaciko fyashinkile umuyayaya. Lelo mwaletele umweo wandi ukufuma mu cilindi, Yawe, Lesa wandi!" ⁷Ulo umweo wandi wafwile mukati kandi, nakutile Yawe; Elo ipepo lyandi lyashile kuli mwebo, kwitempele lyobe lyamushilo. ⁸Batesha to milungu yabuwelewele libe bakosula icipanganio ca cine. ⁹Lelo nebo nkapela ilambo kuli weba ne shiwi ilya kutasha; nkafikilisha io ndapile ipusukilo lifuma kuli Yawe. ¹⁰Elo Yawe alandile kwisabi kabili calukile; Yona pa mushili wauma.

3 ¹Ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli Yona umuku wa cibili cikolanda ati, "Ima, kabuye ku Ninebe, ulya umumba uukalamba, kabile kuli wenu ne mbila intu nde kweba." ²Awe Yona alimine alile naku minebe, ukulingana namashiwi Yawe amwabele. ³Nomba Ninebe wali umusumba uukalamba uwa lwendo lwa nshiku shitatu. ⁴Yona alitendeke ukwingila mu musumba napanuma ya lwendo ubushikubumo alikutile no kulanda, "mu nshiku mamakuni yane nine ali nokupokololwa." ⁵Na bantu bamu Ninebe balitetekele Lesa babilile ukukanalya. Bonse bali fwele isamu, ukufuma ku mukalamba ukufika ku banono. ⁶Mukashitafye ilyashi lyali fikile ku mfumu ya Ninebe. Alimine mu mu cipuna ca bufumu, alifulile insalu nokufimbana insamu, nokwikala mu mito. ⁷Alitumine imbila iyu landile, "mu Ninebe, ku sambu iya mfumu na bantu kankala bakwe; mwileka umuntu nangu umo nangu inama ifinama nangula umukuni, fionde icili conse. Umileku filye, nangula ukunwa amenshi." ⁸Ulo fyonse umuntu ne nama fibe ifya kufimbwa. Lekeneni cila umo apilibuke ufuma ku musanga wa bubi nokufuma nakulukakala ululi mu maboko yakwe. ⁹Nani uwishibe? Lesa engatesha

no kupili bula amano yakwe no kufuma ku bukali bwatinisha pakuti tatulobebe."¹⁰Lesi alimwene ificitwa fyabo, ukuti bali pilibukile ku misango shabo ishabubi. Eico kabili Lesi alipilibwile amano yakwe pakukandwa uko alandile ukucita kuli bena, nocicita tacicitle.

4 ¹Awe ici tacasekeshe Jona elo aliba uwakukalipa sana. ²Elo Jona alipepele kuli Yawe nokusosa, "Mwebo, Yawe, Bushe te ifyo na landile ilyo naliku numa mu calo candi? Ici amulandu wine ndi pangile pa kubala nokufuma ukuya ku Toutshishi - pantu nali uwa kwishiba muli Lesi uwa ku senamina, kabii uwa nkumbu, uukokya ukukalipa uwa fulisha ukutemwa kabili uulanguluka ku numa ukufuma ukutuma icibi. ³Na nomba Yawe nde kupapata, senda umweo wandi kuli nebo, eico cisuma nebo ukufwa ukucila ukwikala."⁴Yawe alandile, "Bushe cisuma webu ukuba uwakukalipa?" ⁵Elo Yona alifuminemo na mu musumba nokwikala kukabanga lubali ku musumba. Kulya ali[angile umwawukwikala kabili no kwikala umo mwine mu cintelelwe pakutula alekumona cinshingwa monekela umusumba. ⁶Yawe Lea alipekenye icilimwa noku cilenga ukukula pa mulu ukucila Yona pakutula cingaba cintelelwe ica ku cila pa mutwe wakwe ica ku mutalalika kucula kwakwe. Yona aliba uwa ku sansamuka pa mulandu wa cilimwa. ⁷Nomba Lesi alikenya icisenda pakusalika kwa kusaba ulucelo lwa konkapo. Kabalikile pa cilimwa kabili ne cilimwa ca lyumine. ⁸Nomba caishile ba ilyi akasuba kaleima ulucelo lwa konkapo, Lesi apekenye umwela uwa kukaba uwa ku kabanga. Eyo akasuba kaumine panshi pa mutwe wakwa Yona elo afwile akafwa akanono. Eyo Yona akabile ukuti cingalinga ukufwa. Alilandile palwakwe umwine, "Cili icawama kuli nebo ukufwa ukucila ikwikala." Eyo Lesi alilandile kuli Yona, "Bushe cisuma ukuti uli uwa kukalipa pa mulandu wa cilimwa?" ⁹Eyo Yona alilandile, "Cisuma ukujtila ni nkali, ukufika na kumfwa."¹⁰Yawe alilandile, "Walikwata inkumbu pa cilimwa pali ico usha bombele, nangula bushe wali cipangile ci kule. Calikule mu bushiku kabili cali fwile mu bushiku. ¹¹Elo kui nebo, bushe tekuti nkwate inkumbu pali ninwe, umusumba ukalamba, umo umuli abantu 120, 000 ukulilapo abashaishiba ubupusano ubwaba kukuboko kwabo ukwa ku kulyo nokuboko kwabo kwa cipiko, kabili ne nama ishingi?"

Mika

1

¹Aya emashiwi yakwa Yawe ayashile kuli mika uwaku Moresheti munshiku sha kwa Yonatani, Ahas, Hezekia, imfumu yaba Yuda, ifyo amwene pali samaria na Yerusalemu. ²Kutikeni, mwebantu bonse. kutikeni, we calo, nafyonse fye ifyabamo. lekeni shikulu Yawe abe inte palimwebu, shikulu ukufuma mwi tempele lyakwe ilya mushilo. ³Moneni, Yawe alifumine mu nchende yakwe akotentemuka nokunyanta pa misansa ma ya pe sonde. ⁴Impili shikasungulika mwisamba lya kwe; ne mipokapoka ikalepulwamo, kubati lipula ilili ku mulilo, kubati menshi ayetikile ku mutentemuko. ⁵Ifi fyonse fyapamul; andu wa bupulumushi bwakwa Jakobo, kabili pumulandu wa membu shanganda yakwa Isreali. Bushe findo ubupulumushi bwakwa Jakobo? Bushe te samaria? Bushe imisansama yakwa Yuda nindo? bushe te Yerusalemu? ⁶"Ukapaanga Samaria umwina wa fisoso mwibala, icende yakubyalamo imyangashi, kabili ukafukunwina amabwe mumupokapoka kabili nshakafimbepo pa mufula wakwe. ⁷Ifyo ifimpashanya ifyakubaswa fikatoba uka mutupimfya tupimfya, ne fyabupe fya kwe fyonse ifyo apokelele fikocewa nomulilo, kabili ukacita utulubi twakwe tonse icaku pomoka. Pantu alilongenye ifyabupe fya fikesa kuba ifilambu ifyabucilende nakabili. ⁸Napali uyu mulandu nkali inkonde ka landa no ku loosha; nkaya uwakutafwala ifyakumakasa kabili ubuneke; nkali inkonde kalanda, kubati niba mumbwe nokuullosha kubati ni bafwifwi. ⁹Pantu ifilonda fyakwe fyakutapola, pantu cilishile ku Yuda. cilifikile pa pongolo yabantu bandi, ku Yerusalemu. ¹⁰Tekwasha kusosa pali ici mu Gati; mwililapo nangu panono. pa Bet lefra naliikulongenye mulufukutu. ¹¹Piteni, mwebekashi ba mu Safiri, mu buneke kabili mu munsoni. mwebekashi bamu sanani mwifumamo. Betesele baliiloshe, pantu ubucingo bwabo bulisendelwe. ¹²Pantu abekashi ba mu malote balimuku mulolela mukusansa mukisha palyashi lya bune, pantu icinkukuma cilishile panshi ukufuma kuli Yawe ukuya ku mpongolo ya Yerusalemu. ¹³Kakileni amaceleta kwibumba lyakubakafwalo, abekashi bamu lashishi. Webu, lachishi, mwali intendekelo ya lubumbu ku mwana mwanakashi wa mu Zion, pantu ifyabubifi fya mu Isreali fyali sangilwe muli mwebu. ¹⁴Eco uli nokupela icilambu calubali kuli Moreshe Gati; Amayanda ya ku Aksibu ukwansha insoni imfumu sha mu Isreali. ¹⁵Nakabili nkaleta kuli mwebu uukami pyanina, mwebekashi ba melesha; ubukata bwa bena Isreali bukesa pali Adullamu. Kusuuleni imitwe yenu no kubeya imishishi shenu kubana benu abo mu bekelwamo. ¹⁶Pangani mwe bene inkusuu kubati ni chembe, pantu abana benu bakaya iaiyeye ukufuma kuli mwebu.

2 ¹Akalanda kuli abo aba paanga amampulu, kuli abo aba paanga pamasanshi yabo ukucita ububifi. Mu lubuto lwa lucelo bala cita ico pamulandu wakuti balikwata maka. ²Bala kabila amabala noku yapoka; bala kabila amayanda noku yasenda. Balatitikisha umwaume ne nganda yakwe, umwaume ne fyabupyani fyakwe. ³Lelo Yawe alilandile ifi, "Mona, nebo nko paanga ukuleta ubonaushi pali uyu mukowa, kuko tamwaka fumyeko imikoshi yenu. Tamwakende aba itutumuna, pantu ikaba ni nshita ya bubifi. ⁴Muli bulya bushiku abaume bakemba ulwembo lwa kupumya palwa mwebu, kabili bakemba no kulosha ukwa bulanda. Bakemba, fwebu fwebena Isreali tulyonaukile umupwilapo; Yawe alya lwile iciputulwa ca bantu bandi. Nindo enga cifumisha kuli nebo? Ako akanya amabala yesu ku balwani besu abatwalukila!" ⁵Eico, mwebu mwebakankala ba bantu tamwakakwate balupwa abakwakanya umupaka mu kupendwila mu lukuta lwa kwa Yawe. ⁶"Wi sesema" efyo balandile. "Tabafwile ba sesema ifi fintu; umusebanya ta ufwile ukwisa." ⁷Bushe cifwilefye ca landwa, mwe ba nganda yakwa Jakobo, "Bushe umupashi wakwa Yawe tautekanya? Bushe ifi mucine ficitwa

fwakwe?" Bushe cebo candi tacicita ubune kuli uyo onse uwendela mu bololoke? ⁸Muku lekelesha abantu bandi ba umine kubati mulwan. mulepula umwingila, icakufwala, ukufuma kuli abo aba kopita ukwa bula ica kubatwishika, kubati ba shilika abakofuma kubulwi kuco bako tontonkanya ukuba ubucingo. ⁹Mukofumwa abana mayo bantu bandi ukufuma mu mayanda yabo ayabune; muko senda ifya kubalabata fyandi ukufuma ku bana babo abacece umuyayaya. ¹⁰Ima no kuya pantu iyi te ncende apo mwebo mwinga tushisha pa mulandu waku kowela kwa iko; ilyo nawilwe no konaulwa ukwa pwiilika. ¹¹Umfwa umo aisa kuli mwebo mu mupashi wabufi kabili abepa no kulanda ati, "Nebo nko sesema kuli mwebo pa mwangashi elo ne fyakunwa ifikola," akapendwa ukuba kasesema kuli aba bantu. ¹²Nebo mucine nka milonganika mwebo bonse, Yakobo. Nebo mu cine nka kolonganya abashalapo bamu Isreali. Nebo nkabaleta capamo kubati ni mapaanga mwi cinka, kubati mukuni pakati ka mulemfwe wabo. kukaba icongo icikalamba pa mulandu wa bwingi bwa bantu. ¹³Umo uutobaula uubeswila inshila shabo akatangila pantanshi yabena. Balapulinkanya pa pongolo no kuya kuuse; imfumu yabo kapita pantashi yabo. Yawe akaba pantanshi yabo.

3 ¹Nebo nalilandile ati, "Nomba kutikeni mwebo mwentungulushi shakwa Yakobo naba kateka bamunganda yakwa Isreali: Bushe tecabune kuli mwebo ukufwila ifunde. ²Mwebo mwebapata ifyabune nokutenwa ububi, mwebo mwebafunde inkanda shabo, ne minofu shabo kumafupa- ³Mwebo mwebalya iminofu yabantu bandi no kufunda inkanda shabo nokutuputaula mutupimfya tupimfya, kubati ninama yamu nongo, kubati ninama yamu lwipiko. ⁴Elo mwebo mwe ba cilolo mukaliila kuli yawe nomba takamyasuke mwebo. Akafisa icinso cakwe kuli mwebo pali ilya nshita, pamulandu muli citile ifyabu bifi. ⁵Yawe alilandile ifi, "kuli bakasesema abatungulula abantu bandi iciyeyeye, nga cakweba ati umo abapapo, ifyakulya, bakabulishapo nangu, lelo mutunwa twabo bakamutenya nishisha icilambu ca bulwi pali ena. ⁶Nipali ici kukaba ubushiku mwebo ukwakubula icimonwa kuli mwebo kukafiktafititi pakweba ati tamwaka cite lubuko akasuba ka wila pali ba kasesema. nakasuba ka kaba fititi pali bena. ⁷Bakamona bakalengwa Insoni, nabakabuka babo bakalengwa inso bonse fye bakafimba pamilomo yabo patu tapalipo kwasuko ukufuma kuli Lesa. ⁸Nomba kuli nevo, ndiswilemo amaka ya mupashi wakwa Yawe, kabili ndiswilemo ubupingushi na bupalume, ukupampamika kuli Yakobo ubupulumushi bwakwew nakuli Isreali ulubembu lwakwe. ⁹Nomba kutikeni kuli, mwebo mwentungulushi sha mu nganda yakwa Yakobo, naba kateka bamu nganda yakwa Isreali, mwebo mwebapindamika ubupingushi no kutandula icintu conse fye icakuluyngama. ¹⁰Mwalikulile Sino mulopa kabili Yerusalemu na mampuli. ¹¹Tutungulushi shenu shipingula na mafisakwanwa, Bashimapepo benu basambilisha pa cilambu, nabasesema benu bacita ulubuko pa lipuya. Elo ninshi mwashintilila pali Yawe no kweba ati, "Bushe Yawe tali na fwebo." ¹²Nipali ici, pamulandu obe, Sioni akasanguka icilime icakulimwa Yerusalemu akasanguka umwina wa fyatobaulwa, nolupili iwe tempele lukesakuba lucende yamu sausama wa mushitu.

4 ¹Lelo mu nshiku shakulekelesha cikesa kuba ukweba ati ulupili lwa ng'anda ya kwa Yawe lukapampamikwa ukucila pa mpili shimba. Lukasansabikwa ukucila utupili, kabili inko shikakonkolokela kuli lwena. ²Inko ishingi shikanya kabili nokweba ati, "Iseni, lekeni fwebo tunine ukuya ku lupili lwa kwa Yawe, ku ng'anda ya kwa Lesa wa kwa Yokobo. Ena akatufunda fwebo inshila shakwe, kabili fwebo y=tukenda mu inshila shakwe." Ico ukufuma mu Sioni ifunde likaya, kabili ne cebo ca kwa Yawe ukufuma mu Yerusalemu. ³Ena akapungula mu bantu abengi kabili ali nokucita ubusalo palwa mpendwa sha bena bakafumuna impanga shabo mufyakuliminako kabili na mafumo yabo mufyakuliminako. Uluko talwakemye ulupanga ku luko lunankwe, nangu ukukanshiwa pa fya bulwi nakabili. ⁴Lelo, shikekalika umuntu onse panshi ya mwangashi wakwe kabili panshi ya mukunyyu wakwe. Takwakabe nangu umo duukabalenga ukucina, ico akanwa ka kwa Yawe wa wamilalo kalilandile. ⁵Ico abantu bonse balenda, cila umo, mwishina lya mulungu wakwe. Lelo fwebo tukenda mwishina lya kwa Yawe Lesa wenu umuyayaya no muyayaya. ⁶"Pali bulya bushiku"- ukuekulanda kwa kwa Yawe - "Nebo nkolonganya ifilema kabili nokukolonganya abasulwa abo nevo nacushishe. ⁷Nebo nkakula mifilema ukuba abakushalapo, kabili nabo batamfya ukuba uluko lwa maka, kabili nevo, Yawe, nkateka pali bena pa lupili lwa Sioni. ukutula ilelo nomuyayaya. ⁸Kabili webo, we lupungu lwa mukuni, akapili ka mwana mwanakashi wa mu Sioni -kuli we kakesa, amaka yenu ayakale yakabweluluka, umusumba wa mwana mwanakashi wa mu Yerusalemu. ⁹Nomba, findo webo ubilikishisha apakalamba? Bushe ka kansha wenu alifwile? Bushe ifi efyo ukutapata kubati mwanakashi ali mukupapa kumukatile mwebo? ¹⁰Ba mubutanshi nokupapa mukufyala we mwana mwanakashi mukupapa. Ico nomba webo , ukoya ukufuma mu musumba, ukwikala mu mpanga, kabili kabuye ukakupokolola we ukufuma mu minwe ya balwani bobe. ¹¹Nomba inko ishingi shilikolonganine pali webo; shililandile ati, 'Leken i ena akowe, Leken amenso yesu yabondole pali Sioni. ¹²Shena tashaishiba amatontonkanyo ya kwa Yawe, nangu ukwishiba amapange yakwe, ico ena alishikolonganika kubati lupili twa ngano utupekanishwillwe ulubansa lwa kupelelamo. ¹³Alamuka kabili nokupela, we mwana mwanakashi wa mu Sioni, ico nevo nkalenga isengo lyobe ukuba icela, kabili nevo nkalenga amabondo nyobe ukuba umukuba. Mwebo dmukafwantra abantu abenmgi kabili nokupa ifyabunonshi bwabo dubwabula icishinka dkuli Yawe, kabili nna ifyayuma fyabo kuli shikulu wa calo conse.

5

¹Nomba wise ukolongane imuka yabulwi, we mwana mwanakashi uwafita! ukusanswa kulibikilwe pali fwebo! Ku mwando balyumineko kapingula wakwa Israeli pe saya. ²Lelo webo, Betelehemu Epafrata, nangula fye waba uwakucepesha mu nikowa yakwa Yuda, muli webo muli nokutula umo kuli nevo ku kuteka muli Israeli, untu intampilo

yakutula ku noluta sha ku kalenakale ukutula ku muyayaya. ³Kanshi muli ico Lesa akabafumamo, mpakafye inshita ulo uukopapa akofyala umwana, kabili nabakushalako ba wabo babwelulukila ku bantu ba kwa Israeli. ⁴Akaba uwakwiiminwa no kukumba umukuni wakwe mu kukosa kwakwa Yawe, mukupulama kwe shina lyakwa Yawe Lesa wakwe. Bakashala, ico elo akaba umukulu ku mpelekesho she sonde. ⁵Ico uyu ukaba emutende - ulo abena Ashuri bakesa mu mpanga yesu, kabili ulo bakanyanta mu matololo yesu, elo tukabemisha bakakumba cine lubali ne ntungulushi cine konse konse pa baume. ⁶Bakalekukumba impanga yakwa Ahuri no impanga, ne impanga yakwa Nimrodi mu mingililo ya shiko. Akatulumwinako ku bena Ashuri, ulo bakoisa mu mapanga yesu, ulo bakonyanta mukati ka mipaka yesu. ⁷Abapusumukako bakwa Yakobo bakaba mukati ka bantu banngi, nge cine ukufuma kuili Yawe, ngo kumina pa cani, uko ukushipenbela umwaume, kabili takupembelela abana ba bantunse. ⁸Abapusumukako bakwa Yokobo bakaba mu nko, mu bantu abakufuma, nge nkلامو mu nama sha mu mutengo, ngo musepela wa nkلامو mu mukuni ya mapanga. Ulo ukoya ukupula muli shena, akalekushinyantaula no kulashilepaula tupimfyatumfya kabili kukabulako no wakubalamwinako. ⁹Ukuboko kobe kukasumbwilwa pa balwani bobe, kabili kukabonaula. ¹⁰"Cikacitika pali bulya bushiku"- ukukulanda kwakwa Yawe - "Ukutula nkonaula bakafwalo bobe ukufma muli webo no kukufya ama celeta yobe. ¹¹Nkonaula misumba mu mpanga yobe no kuposa panshi amalinga yobe ayakosa. ¹²Nkonaula ubuloshi mu mpanga yobe, kabili tawalakwate ba kapendula abakutwalilila. ¹³Nkonaula ifyakupashanya ifyaimikwa na mambwe ya nceshi ukutula muli webo, tawakakonkanyepo ukushinshimuna icakucitwa ku minwe ua muntu. ¹⁴Nkonaula ifyakwimikwa fya Ashela ukutula muli webo, kabili nkonaula imisumba yobe. ¹⁵Nkonaula icilandushi mu bukali ne cipyu pa nko shintu shishaumfwile."

6

¹Nomba umfweni kufyo Yawe alandile, "Ima kabili ulubulule umuylandu obe ku cinso ca mpili; leka utupili tumfwe kwi shiwi lyobe. ²Umfweni ku bupingushi bwakwa Yawe, mwebo mwe mpili, elo na mwe mifula ya shipikisha ya pano isonde. Pantu Yawe alikwete ubupingushi na bantu bakwe, Kabili akalwa mu cilye na Isreali, ³"mwebantu bandi, findo nacita kuli mwebo? Namitendwisha shani mwebo? Nshinineni nebo! ⁴Pantu nebo nalimifumishe mu calo ca Egupti no kumipususha mwebo ukufuma mu nganda ya busha. Nebo nalitumine Mose, Aroni, na Miriamu kuli mwebo. ⁵Mwe bantu bandi, ibukisheni ifyo Balaki imfumu ya bena Moabu ya elengenyene, kabili ne fyo Balaamu umwana mwaume wakwa Beore amwa Sukile ena ulo mwalile ukufuma ku shitimu ukya ku Gilgali, nga mwingeshiba ukucita ubulungami bwakwa Yawe."wandi? ⁶Nindo nebo leta kuli Yawe, ulo Nebo nko fukama kuli Lesa wa mu mulu? kuti nebo naisa kuli ena ne mitulo iya koca, na bana ba ngombe abakwete umwaka? ⁷Bushe Yawe akasekela muli ba sukuuku ba makana, nangula mumakana ikumi ya mimana ya mafuta? Nebo ningapela ibeli lyandi pa bupulumushi bwandi, icisabo ca mubili wandi pa lubembu lwa mweo. ⁸Alikwebele webo, we mwaume, ni cindo icabune, kabili cindo Yawe afwaya ukufuma cita webo: cita ubulungami, temwa inkumbu, kabili enda uwa ice fya na Lesa obe. ⁹Ishiwi lyakwa Yawe liko bilikisha ku musumba-na nomba amano yala tina ishina lyobe: "kutikeni ku nkonto ya maka na umo uwa ibika mu ncende. ¹⁰Muli fyuma mu mayanda yaba bifi ifishili fya muli bucishinka, ne milingo shabufi isho ishili sha muselu. ¹²Bushe nebo kuti natinga umuntu ukuba uwaele nga cakwebati ako bomfya ifipimino ifya bu cenjeshi, no mwakututula kwa bufi ukwa milingilo? ¹¹Abaume bakankala baliswilemo ifikansa, abekashi balilandile ifya bufi, kabili ne ndimi sha mutunwa twabo shilabepa. ¹³Mwebo mukalya lelo tamwa ke kute; ukubulisha kwenu kukekalilila mukati kenu. ¹⁴Mwebo mukabika ifipe pambali lelo tamwaka fipusushe, kabili nefyo mwasunga nebo nka fipela ku lupanga. ¹⁵Mwebo mukala kutanda lelo tamwa kale kusombola; mwebo mukale kukama imiolife lelo tamwa kale kuisuba amafuta; mwebo mukale kukama ifisabo fya myanganshi lelo tamwa kale kunwa mwangashi. ¹⁶Ifipope fya pangwa na Omri fili sungilwe, na fyonse ficitwa fya nganda yakwa Ahabu. Mwebo mwendela muli bu mpanda mano bwabo. Eco ndemilenga mwebo, umusumba, uwa onaulwa, na mwebo mwe bekashi bakabe fibombelo fya kuwelesha, kabili mwebo mukasenda umusebanya wa bantu bandi."

7

¹Ubulanda kuliu nebo! naba nga ulya ukulolongauika ifisabo mulusuba, na kabili kubati nyangashi iya kutolelesha tamwaba umwangashi akapukutu ifyo ningalya, tamwaba. ²Abantu bacishinka balipwile ukufuma mu calo tamuli umuntu umololoke mu bantu bonse. Bonmsefye bena balalilile milopa, umuntu alungile munyina kwi sumbu. ³Amaboko yabo suuma saana mukulakucita ifya bubi: bacilolo balomba impiya na bapingula balipekenye ku mafisakanwa. Kabili umuntu ku kmutima ifyo bashila bonse. ⁴Muli abo uwawamishipo aba kubati fya kulasa kabili no muloloke saana cibishe kubati lusota lwa munga bushiku ubo bakalinda balandile kabila ubushiku bobe ubwa kukandwa. Nomba ninshita ya cimfulunganya cabo. ⁵Tecakwesha kulacelekela umwina mupalamano obe, wilabika isubilo muuobe uuli onse ukufuma nangu ni mwnaklashi uyo webo, ukumbatilw ulesunga umwililo wa kanwa kobe. ⁶Ico umwana mwaume takocindika wishiu no mwana mwanakashi alimine nyina kabili umukokashi alimine nyine fyala abalwani ba muntu baba mu nganda yakwe. ⁷Lelo nebo, nalekulosha kuli Yawe nalekulolela kuli Lesa we pusukilo lyandi; Lesa wandi akangumfwa nebo. ⁸Mwisamwa pali nebo, mwe balwani bandi. panuma nebo nawa. Nebo ukema. ulo nebo naikala mu mfifi, Yawe akaba ulubuto lwandi. ⁹Pamjulandu nebo ndibembukile Yawe, nebo a kulashipikisha kubukali bwakwe ukufikafye akandubwileko umulandu wandi kabili akapishe ubupingushi pali nebo. Akandeta mulubuto, kabili nebo kamumona ena ako mpokolola nebo ku mulinganya wakwe. ¹⁰Nolu abalwani bandi nabo bakamonako, kabili ne nsoni shikafimba uusosa pali nebo, "Nipi Yawe Lresa obe ali." Amenso yandi yali nokumulolesha ena, kabili akanyantaulwa kubati matipa ya

mumusebo.¹¹Ubushiku bwakukula ifibumba fyenu bukoisa; Pali bulkya ubushiku imipaka ili nokulundululwa ukutali saana.¹²Pali bulya bushiku abantu bobbe bali nokwisa kuli nebo, ukufuma ku Asiria kabili ne misumba yonse iya Egupti ukufuma ku Egupti ukulola ku mumana, ukufuma kuli bemba ukuya kuli bemba, kabli ukufuma ku mpili ukulola kumpili.¹³Lelo icalo cili nokushala amapopa pa,mulandu wa bantu abakokalamo mulya, pamulandu wa fisabo fya micitile yabo.¹⁴Akucema abantu bobbe ku nkonto, ku mukuni wa cabupyani cobe. Bana balikele beeka mumushitu, pakati kampanga ya mulemfwe. Lekeni bena balekulya mu mu bashani na Gileadi kubati fye ni mushi nku shakale.¹⁵ngafilya finr munshiku ulo mwanshile ukufuma mu calo ca Egupto, nebo kamilanga mwebo ifipasha amano.¹⁶Elo mushibo shikamona kabili shikalengwa insoni ,ku maka yonse, bali nokubika amaboko yabo pa tuuwa twabo; namatwi yabo ya kakoma.¹⁷Bakaalekumyanga ukukungu ati nisonka kubati fibumbwa filya ifikulika pa mushili. Ena bekesa ukufuma umwakufisama mwabo no mwenso, bali nokwisa no mwenso kuli webo, Yawe Lesa wesu, kabili bena ba kalekutina pamulandu wa webo.¹⁸Ninani Lesa uwa kuba nga webo -uyo uusenda amampulu no kubelela abantu uluse pali bumpulamafunde bwa bashalako ubwa bupyani bwakwe? Ena tafwaya ukusunga icipyu cakwe umuyayaya pantu ena abekewa mu cipangano cakwe ica bucishinka.¹⁹Ali nokubwekeshapo ukucitila inkumbu fwebo; ali nokunyantaula amampulu yesu panshi na makasa yakwe webo ukaposa imembu shenu shonse mukati kabemba uwashika.²⁰Webo ukapa icishinka kuli Yakobo, kabili icipangano ca bucishinka kuli Abram, nga filya fine walapilie ku fikolwe fyenu mu nshiku sha kale,

Nahumu

1¹ Icisemo pali Ninefe. Icitabo cacimonwa cakwe Nahumu, umwina Elkoshe.²Yawe ni Lesa wabufuba kabili wacilandushi; Yawe wacilandushi, kabili alisulam icipyu; Yawe alacitelandushi pa fibambe fyakwe, kabili alatwalilila ubukali bwakwe ku balwani bakwe.³Yawe alakokola ukukalipa kabili mukulu mu maka; takelele imbifi. Yawe apanga inshila yakwe muka nkungwala namu cipyu, namukumbi elukungu lwa makasa yakwe.⁴Alakalilipa bemba nokuikamya; alakamya inika shonse. Bashani wakunaka pamo pene na Kavmele; amaluba yamu Labanoni yalibonsele.⁵Impili shilasunkana pakubapo kwakwe, notupili tulasungulika; pe sonde palatobaika pakubapo kwakwe, mucine isonde nabantu bonse abikalamo.⁶Ninani wingeminina ku cipyu cakwe? Ninani engeminina ku cifukushi ca nukali bwakwe? Icpyu cakwe cikopongoloka kubati mulilo, nafimabwe fyatobaulwa kuli ena.⁷Yawe wa bune, umwakuba mubbushiku bwabu cushi; kabili alishiba abo aboba muli ena.⁸Lelo akonaula abbalwani bakwe umupwilapo nomukuku uukalu; kabili akabatamfifha mu mfinshi.⁹Findo mwebo mwebantu mukopanga pali Yawe? Akafipwisha fyonse; ubibi tabwakeme umuku wacibili.¹⁰Kubati myunga iyakukolobenkana kabili kubati cakunwa cakubacokolwa, bakabilimuka kubati fisoso fyakuma.¹¹Ukufuma kuli webo, Ninefe, mulifumine umu uukopanga ifyabubifi kuli Yawe, impandamano iyabubifi.¹²Ifi efyalanda Yawe, "Nangu bengaba namaka ayengi ne mpendwa iikulu, nalolwine bakaputulwa; abantu bakwe bakapita.¹³Nomba webo Yuda: Nangu balikucushishe, ntakakucushe nakabili."¹⁴Yawe alipele ifunde pali webo, Ninefe: "Takwakabe nakabili abamubufyashi bobbe ukukwate shina lyobe. Nkaputulako icimpashanya cakubasa ne cimpashanya cakwengulula ukufuma mu ng'anda ya milungu yobe. Nkapekanya isnhishi yobe, pantu ulisulilwe."¹⁵Moneni, pa lipili pali amakasa yakwa uyo uukoleta imbila nsuma uukobila umutende! Tebeta imitebeto yobe, Yuda, nokufikilisha imilapo yobe, pantu imbifi tayakakwingilile nakabili aliputulileko umupwilapo.

2¹Uyo uupasanganya akonina akoisa mukukulwisha. Linda ilinga lya musumba, sunge nshila, kosha umusana obe, bila pamo amaka yobe yonse.²Pantu Yawe akobweshwa amaka yakwa Yokobo, kubati maka yakwa Israeli, nangu ababonaushi balibonawile nokonaula imisambo ya myangashi yabo.³Inkwela sha baume bamaka bwakwe shakukashika, naba shilika balifwele ifyakukashika ce; amaceleta yakobekauka ne fyela fyayako pali bulya bushiku bafipekanishishepo, namafumo ya citicasipre bakoyalanfisha mu mwela.⁴Amaceleta yakobutuka mu misebo; yakobbutuka kunuma nakuntanshi mumisebo yakupabuka. Fikoboneka kubati myenge, kabili ikobutuka kubati ninkuba.⁵uyo uukamiputaula mutupimfya akuta ba mushika wakwe; bakoiputaula ku bene beka mukwende kwabo; bangufyanya ukuya mukusansa ilinga lya musuma. inkwela iikulu yalipekanishiwa iyakucingilila aba abakusansa.⁶mpongolo shakunika shaisulwa, ne cipango cawa.⁷Bamufula Husabi nokumusenda; ba cishiko bakwe ba ngwinta kubati ni nkunda, bakokunta napafifuba fyabo.⁸Ninefe ali kubati cishiba ca menshi icikoswa, nabantu bakwe bakobutuka kubatu mukuku wa menshi.⁹Bambi bakopunda ati, "Iminineni, iminineni," lelo takuli nowakupilibukila kunuma. Tapeni Silfere, tapeni golide, pantu takuli impela ku fyuma, kubakata bwa fintu fyonse ifya bune fyakwa Ninefe.¹⁰Tamuli kantu mu Ninefe tamuli kantu alipompontekele. Cila muntu umutima ulisungulukile, cila muntu amakufi yakopumana, no kushikita kuli mumisana yonse; ifinso fyabo fyonse filiwire.¹¹Nomba mulikwisa muninga ya nkalamo, icifulo umo utana twa nkalamo batulishisha, icifulo uko nkalamo nana nkalamo baendela, nemisepela ya nkalamo, ukoko batalimukutina cintu nangu cimo.¹²Inkalamo yalimukuputawila utwana twa nkalamo ifya ibambile mutupimfya tupimfya, alimukunyongela bana nkalamo wakwe ifyakubamaba fyakwe, kabili aisusha ulucengo lwakwe nefyakubamba, mu cilindi cakwe ne nama ishisantawilwe.¹³"Mona, ndikwalukile - ici ecisemo cakwa Yawe wa milimo. Nkoca amaceleta yobe mu cushi, no lupanga lukalya abana bankalamo bobbe. Nkafumyamo mu calo ifyakubamba fyobe, namashiwi; yankombe shobe tayakomfwike nakabili."

¹Alale, umjusumba waisulamo imilopa! Mwaisula ubufi ne fipe fya kwiba; abakutakanya bali mulya lyonse. ²Elo nomba muli congo ca membya ne ciunda ca ku kolonkonta kwamipeto, bakafwalo bakopontauka amaceleta yakotolauka. ³Abali pali bakafwalo bakosansa, ukumensha kwa mapnga, ukubengeshiwa mafumo, imina yabepawilwe, imipili iikulu iyatumbi. Takuli impela ku fitumbi; abakusansa bakoipuntaula pali fyena. ⁴Ifi fikocitika pamulandu wa micitile yabubi iyakwa cilende uwabune, uwaishibishe ifya buloshi, uushitisha inko ukupitila mu bulalelale bwakwe, nabantu ukupitila mumicitile yakwe ifyabuloshi. ⁵"Mona, ndikwalukile - ici cinsemo cakwe Yawe wa milalo - nkapimpwila icifunga cobe pa menso yobe nokulanga ubwamba bobe kunko, insoni shobe kuma bufumu. ⁶Nkaposa pali webo ifya makankamike pali webo nokukusausha; nkakupampamika pa mulu ngecaketamba. ⁷Cikesa kubokwebati onse uwalolesha kuli webo akabutuka nokufuma kuli webo nokulanda ati, "Nineveh alyonawilwe; ninani akamulosha? Nipi nkoya ukwakusanga uwakukusansamusha?" ⁸Ninefe, bushe uliweme ukucila Tebesi, Uwasangilwe pa mulonga wa Naelo, uwashingulukwa na menshi, uo ubucingo bwali ni bemba, na bemba ali elinga? ⁹Kushi na Egupto bali emaka yakwe, takwali ne mpela; Puti na Libya bali bakafwa wakwe. ¹⁰Nolo Tebesi alisendelwe, alile muli bunkole; abana bakwe abanono balishonawilwe mutupimfya pa lutwe lwa misebo yonse; abalwani bakwe baliposele ifingi pali bashimucindikwa bakwe, nabaume bakwe abamaka balibakakile muminyololo. ¹¹Webo nobe ukakolwa; ukafwaya kufisama, kabili ukafwaya umwakushina ukufuma kubalwani bobe. ¹²Amalinga yobe yonse yali kubati fiti fyamikunyu ifili namakunyu yakubalilapo ukupya: Ngaba yasunkanya, yaponena mukanwa kaukolya. ¹³Mona, abantu abali pakati kobe banakash; impongolo sha calo cobe shilisukile kubalwani bobe; umulilo waoca inshimbi shayako. ¹⁴Tapa amenshi yanshita sha bwafya; kosha amalinga yobe; ingila mwibumba nokukandila iloba bule cikombola ca matafwali. ¹⁵Umulilo ukakocela kulya, no lupanga lukakonaula. Lukakulya ngefyo makanta uutalakula alya fyonse. Ifusheni mwebene nga makanta uutalakula, ukufula nga makanta uufikilepo ukukula. ¹⁶Wafusha abamakwebo bobe ukucila pa ntanda shamumulu; lelo bali kubati ni makanta wa lututwe: balonaula impanga elo bapupuka balya. ¹⁷Abakankala bobe bali kubati ni cipipya wa makanta naba mushika bobe bali kubati ni makanta uwandalele mufibumba pa bushiku bwa mpepo. Nombolo akasuba katula elo bay, kabili yakuli uwishiba icifulo bayako. ¹⁸We mfumu ya Ashuri, abacemi boe balisendeme; abakankala bobe balilele panshi bakotusha. Abantu bobe balisаланганine pa mpii, kabili takuli nangu umo uwakubalonanya. ¹⁹Tapali cicngaposhia ifibenga fyobe. Ifibenga fyobe filikulile sana. Bonse abakomfwa ilyashi pali webo bakatota indupi shabo mukusekelela pali webo. Nipalinani apo ububi bobe butanyantaulwa mukutwalilila?

Habakuku

1

¹Icisendo ico Habakuku kasesema abwene, ²"Mwe Yawe bushe nkofika kunshita ndo ukulila kuli mwebo palwa kulwakungafwa, namwe tamuko ngumfwa? Nalilila kuli mwebo ati, ulukakala!" namwe tamwakopususha. ³Nindo mukonengelo kumona ulubembu bakabili uklefumenga ukulolesha palibucintatubi? ubonaushi nokukansana filimine. ⁴Eco amafunde yatompakele kabili ubupingushi tabukopwa inshita iitali pantu ababifi bakoshi nguluka abalungami, efyo no bupibgushi butacitilwa mubupondamishi. ⁵"Lelosheni munko nokumona; papeni nokupapuka! pantu cine fye ndimpepi nokucitapo icintu cimo mushiku shenu ico tamwakutetekelele nolo bakesa ku mbula. ⁶Pantu Moneni! Ndimupepi nokwimya abena Kaldi- uluko ulwakukalipa kabili nokwangufyanya. bakoya ulo bendanka mubufumo bwalalo ukulekupoka amayanda ayatali yabo. ⁷Kabili bakulengo mwenso nokutinya; ubupingushi nobukankala fikofuma kuli bena. ⁸Bakafwelo babo balibilo ukucile mbwili, ukwangufyanya ukulile mimbulu yacingulo. Efyo bakafwalo babo balalisha inshindo, nabakuminapo kutali sana bafuma- balapupuka fye kubati ni kapumpe akofekela ukuya mukulya. ⁹Bonse besshila fye ulukakala amabumba yabo yenda kubati cipupu camuciswebewebe, kubili balalonganya bankole kubati mucanga. ¹⁰Eico baletumfya ishamfumu, nabakateka baktumfya fye kuli bena. Balesaka amalinga yonse, pantu balatulika amaloba nokuyapoka. ¹¹Elo icipupu cicoluka sana ci kapitililapo abantu aba milandu abo ubukose bwa milungu yabo. ¹²Bushe mwebo tamuli bakufuma kunshita shakukale, mwe Yawe Lesa wandi, mwebamushilo bandi? Tatwakafwe. Yawe mwalibabikila ubupingushi, kabili mwebo, mwe cilibwe, mwalibapampamika kukubangungika. ¹³Amenso yenu yakusanguluka takuti yaloleshe pabubi kabili teti muloshe buncitabubi nobubile; Nindo kanshi mwingalolesesha nokubile pali bashikamfutu? Nindo mukutumanine ulo ababifi bakoonaula abakulungama ukucila bena? ¹⁴Mulacita bantu kubati masabi yamulibemba kubati fintu ifikulauka ifiteba nakateka. ¹⁵Alabaleta bonse ku ndobani alabakululwila abantu mwisumbu lyakwe, nokubalonganikila pamo mu mukwau wakwe; eco alasangalala no kwanga. ¹⁶Eco kanshi alaleta amalambo mwisumbu lyakwe nokoca ifyacena cabune mukwau wakwe, pantu mulandu wesumbu lyakwe aikalila mu bukankala nefyakulya fyakwe fyabukankala. ¹⁷Bushe akatwalilila ukufukumuna isumbu lyakwe, Kabili bushe akalekwipayululafye inko ukwakubula uluse?

2

¹Nkoiminina pacifulo apo mindila nokwikala palupungu, nkalekulolesha bwino sana nokumona ico akalanda kuli nebo, kabili nefyo nkapilibuka ukufuma kukuilishanya kwandi. ²Yawe alingasukile nokweba ati, "Lemba icimonwa ici, kabili ulembe bwino pa cipampa pakweba ati uyo uwafibelenga kabutuka. ³Pantu icimonwa cicolindila inshita iyalingilwe kabili cikafikilishiwa nokutafilwa. Nangu cikokole, ucipembele fye, Pantu mucinefye akesa kabili tacakashingshe. ⁴Moneni; Uyo uwo ifyakukabila fyakwe tafyalungama mukati kakwe alika watutumushi. Lelo umulungami akekalila mu

cicetekelo cakwe. ⁵Cine filya fine umwangashi utumpika, eflyo no muntu wa filumba atekela panganda. Alilenga umukolomino wakwe ukutanunuka kubati nikumbo; kabili kubati nimfwa, tekuta iyoo, Alilonganya pamo inko shonse kabili ali bunganika abantu bonse ku mwine eka. ⁶Bushe bonse aba tabakabulepo amapinda, no kutumfya, nemilumbe pali ena ukweba ati, "Kalanda kuli uyo uukofusha ifitali fyakwe! kufika kunshita shani uukalunda ukulema kwa malalyo ayo ayo walaya? ⁷Bushe abo abakokusuma tabakeme bwangu bwangu kabili nabo abakokutinya bakalamuke? ukaba icakutapa kuli bena. ⁸Pantu webu walitapa abantu abengi, bonse fye abashapo mubantu bakakutapa. pantu webu walisumye milopa yabantu nokubomfya ulukakala wacita mucalo mumusumba, kabili nakuli bonse abaikalamo. ⁹Kalanda kuli uyo uunonkela abamunganda yakwe ifya mububifi ukweba ati kapange cinsa cakwe apakutumpuka ukupususha umwine ukufuma kukuboko kwa bubifi. ¹⁰Walilenga insoni panganda yobe pakuputulako abantu abengi, walibembukila umwewo obe, Pantu abengi, walibembukila umwewo obe. ¹¹Pantu amabwe yakalila ukufuma mucibumba, ne nsonta shambo shikasukako. ¹²Kalanda kuli uyo uukulila umusumba ku milopa no u sokwelo mushi mulubumbu. ¹³Bushe tali cakufuma kuli Yawe wa milalo, ukweba ati abantu bakocucutikila ku mulilo, kabili inko shikotatalila amabale? ¹⁴Nolo pe sonde pakesula ukwishiba ubukata bwakwa Yawe fyekeflyo amenshi yafimba pali bamba. ¹⁵Kalanda kuli uyo uupatikisha umunankwe ukunwa- ukuilanga ubukali bobe wabalinga ukukolwa pakweba ulolesha pabwamba bwabo. ¹⁶Ukesumo isoni mucifulo ne nkonda yobe iya kuntanshi iyakutasembululwa; ulukombo iwa mukuboko kwa kulyo ukwakwa Yawe lukweisa lukokushinguluka webu, no mususebanya ukafimba ubukata bobe. ¹⁷Ulukakala ulwacitwa mu lebanoni lukakulimfya webu kabili nobanaushi bwa finama bukakutinya pantu walisumye milopa yabantu kabili walicita ulukakala mucalo mumisumba kabili nabonse abaikalamo. ¹⁸Bushe iipanshamya icakubakwa cilambu ndo cikupela? kuli uyo uu cibasa, nangu icipashanya cakwengulula kufyela, nikafundisha wa bufi; pantu alatekela mufyo apanga ku minwe yakwe ulo apanga ifintu ifyafye fye. ¹⁹Kalanda ku uulanda ku citi ati, alamuka; nangu kwilibwe ilyakutalala ati, Ima bushe ifi fintu fila sambilisha? Moneni calikambatikweko na golide na Silfere, lelo tamwaba mupu mukati kaciko. ²⁰Lelo Yawe ali mwitempele lya mushilo wakwe! kutumaneni ku cinso cakwe, mwe sonde lyonse."

3

¹Ipepo lyakwa Habakuku kasesema. Mwe Yawe ndyumfwile akasebo kenu, kabili nditinine. ²Mwe Yawe bukulusheni imilimo yenu mu nshita shino mukati ka nshita shino cishibikwe; ibukisheni ukukwata inkumbu mu cipyu cenu. ³Lesa alifumine ku Temani kabili uwa mushilo ukufuma ku lupili iwa Parani. Ubukata bwakwe bwalifimbile imyulu, ne sonde lyaliswilemo ukumulumbanya. ⁴Nokubutisha lubuto, imibengelele ikofuma mukuboko kwakwe umo emo afishile ubukose bwakwe. ⁵Ubulwele bwamfwa bwalimutangilile, kabili ne cikuko califumine ku makasa yakwe. ⁶Aliminine nokupima isonde Aliloleshe noku telentensha inko ne mpili isha muyayaya shali tobaikile, no tupili twamuyayaya twakontama. inshila yakwe yamuyayaya. ⁷Nalimwene amahema ya kushani mubushi, kabili nefipembe fya ma Hema yamu calo ca Midian fikotenkana. ⁸Bushe Yawe alifulilwe amanika? Bushe icipyu caimine amanika, nangu ubukali bobe pamulandu waku bamba. ulo mwaninine pali bakafwalo benu napa macheleta yenu aya bwanshisho? ⁹Mulifumishe ubuta bwenu ubwakubula ukufimbwapo; mwabika ne mifwile mu buta bwenu! ku manika eko mwaakanishishe calo. ¹⁰Impili shamimona shashikitika ku musongo, Amenshi yalipongolekle palishena; bamba uwakushika walisanswile ishiwi lya uko walimishe namaboko yauko mumulu. ¹¹Akasuba no mwenshi fyaninine mufifulo fya fiko mumulu pakubekanka kwa Mifwi yenu ulo ikopupuka, paku byata kwa mata yenu, ¹²Mwaendaukile mu calo mu cipyu. mubukali bwenu mwanyantaule nko. ¹³Mwalifuma ukuya pamulandu wepusukilo lya bantu benu, papusukilo lyabasubwa benu mulatobaula umutwe wanganda ya mbili mulalenga ukuwa ukufuma kuntampilo ukufika na ku mukoshi. ¹⁴Mwalilasa imitine yafita fyakwe mifwei yakwe pantu yalishile kubati ni ulya uya mukupwisha abalanda umwakufisama mwabo. ¹⁵Mwalinyataula pali bamba kuli bakafwalo benu nokulonganika amenshi ayengi. ¹⁶Nalyu,mfwile, na munda yandi mwatutuma! Nw milomo yatekena pafumfwe cinda. ukubola kwaisa mumafupa yandi kabili napo njikilepatekana ulo ukopembeka mumutalalila ubushiku bwakumanama ukwishila pabantu abatusansa. ¹⁷Nangu imikunyu taibalwile kabili takuli ne fiwalo ku myangali;kabili nefitwa fyaku myanda fyakuleka kabuli namabala yesu tayafumishe ifyakulya,m kabili nefitekwa fyapulwamoku mukuni, kabili namaombe tamuli mumatanga, ifie fyo nkacita ¹⁸nalolwine, nkakelelela muli Yawe, Nkoanga pantu Lesa epusukilo lyandi. ¹⁹shikulu Yawe ebukose bwandi kabili alalenga amakasa yandi ukuba kubati yansebula nkota Alamenga ukuya kutanshi apakusansuka. kuli katungulila wa myimbo,pafilimba fyanshinga.

Sefania

1

¹Ici ecebo ca kwa Yawe icaishile kuli Safania umwana wa kwa kushi umwana mwaume wakwa Gedalia umwana mwaume wakwa Amaria umwana mwaume wakwa Hisekia, mu nshiku sha kwa Yosia umwana mwaume wakwa Amose imfumu ya mu Yuda. ²"Nebo nkonaula ukufikapo fyonse ifintu ukufifumyapo pa mulola wa calo uku ekulanda kwakwa Yawe. ³Nebo nkonaula abntu na inama, nkonaula ifyoni fya mulwelele kabili na isabi lya muli bamba, ukonaula kwa pamo na imbifi. Ico nevo nkalofya umuntu ukufuma pa mulola wa calo uku ekulanda kwakwa Yawe. ⁴Nebo nkatambulwila ukuboko kwandi pali Yuda na bonse abekanshi ba mu Yerusalemu. Nebo nkolofya bonse abashalako aba kwa Bali ukufuma pali ici cifulo kabili na mashina ya bantu bapepa utulubi mukati ka ba shimaepo, ⁵Abantu abo

pamulu ya mayanda bashimuna imibili yaba mu mulu, kabili abantu abo abashimuna na ukulapa kuli Yawe lelo kabili abo abalapa ku mfumu shabo. ⁶Nebo nkalofya bonse abafutatuka ukufuma mu kukonka Yawe, abo abashimufwaya Yawe nangu kulomba ubutungulushi bwakwe. ⁷Ikaleni tondolo ku mulola wakwa shikulu Yawe! Ico ubushiku bwa kwa Yawe buli mupepi, Yawe alipekenye ulambo kabili alishishishe abo abakutwa bakwe. ⁸"Cikesa kuba pabushi bwe lambo lya kwa Yawe, eco nevo nkalimuna ba naa abana baume ba mfumu nkalimuna ala umo uukafwala insalu shamufyalo fimbi. ⁹Pali bulya bushiku nevo nkalimuna uyo onse uutoloka apakupelela, abo baisusha amayanda yabeshikulu babo na ulukakala kabili na ukupepwa. ¹⁰Kabili efyo cikaba pali bulya bushiku uku ekulanda kwakwa Yawe ukulila kwa kutitikishiwa kukafuma pa mpongolo ya isabi, na umusowa ukufuma mu mushi wa bubili, kabili na iciunda ca kupunka ukukalamba ukufma mumilundu. ¹¹Lileni imisowa, mwe bwkashi ba mushika wa mushi, ico bonse abantu ba mu kenani balyonawilwe, abo bonse abapima Silfere bakaputulwako. ¹²Cikaba muli ilya nshita ukweba ati nevo nkasokota Yerusalem na inyali kabili na ukulimuna abantu abo abaikalila mumwangashi wabo na ukweba mu mitima yabo ati, Yawe tekuti acite nangu cimo, cibe cabuune nangu cabubifi. ¹³Ubunoshi bwabo bukesa kuba ifyakutapa, kabili amayanda yabo yakaba bonaushi ubwakulekeshiwa, bena bakalekukula amayanda lelo tabakalekwikalamo, kabili umwangashi. ¹⁴Ubushiku bukalamba ubwa kwa Yawe buli mupepi, mupepi kabili bukoendesha mukwangufyanya! launda sha mushiku bwa kwa Yawe akaba kubati kulila kwa mpalume iko shikitika! ¹⁵Bulya bushiku bukabu bushiku bwa cipyu ubushiku bwakucushiwa kabili ubushiku bwakushikitika, ubushiku bwa cimwela kabili ubushiku bwa bonaushi, ubushiku bwa mfimfi kabili ubushiku bwa fitisha, ubushiku bwa cikumbi kabili ubushiku bwa mfimfi yakufita fititi fititi. ¹⁶Bukaba bushiku bwa ntandala kabili ubwa fyasungusha pa misumba ya iyakucingilwa namalinga kabili na ulunsambunsambu lwa bipisha. ¹⁷Ico nevo bkaleta ukucushiwa pa muntunse icakweba ati bena bakalekwendauka kubati bantu impofu pantu bena balibembukile, Yawe. Umulopa wabo ukalekumfufuka kubati lukungu, na ifiputulwa fyamukati kabo kubati mafisho. ¹⁸Cibe ni Silfere yabo nangu ni golide yabo tafyakabalubule bena pabushiku bwa kalumwa kakwe conse icalo cikaabulwa ico ena akalata impela, impela yabipa kuli onse umwikashi wa pa calo."

2 ¹Ilaliken mwebene pamo nokukolongana we luko lwakubula insoni- ²Ulo ifipope tafilatalika kabili ne nshiku kupita kuba misungu libe ubukali bwa kutinya ubwa cipyu cakwa Yawe tabulaisa pali mwebo. ³Fwayeni Yawe mwebo bonse mwebantu abakuicefya pa calo abanakila ifya pampamika fwayeni ubulungami. Fwayeni ubufuke, pantu limbi mwebo mukacingilwa mubushiku bwa cipyu ca kwa Yawe. ⁴Pantu Gasa akalekeshiwa na Ashelon akasanguak icakupominwa. Bakatamfya Ashdod akasuba, pakuti kabili bena bakanukula Ekroni! ⁵Bulanda ku bekashi ba mululamba lwa bamba uluko lwa bena Krete! Yawe alilandile pali mwebo, Kenanai, icalo ca Bapelishiti nkamyonaula pakafye mwikasha lapo umwikashi nangufye umo. ⁶Kanshi abamululamab lwa Bemba baka sanguka umulemfwe wa kubakacema na macinka ya mapanga., ⁷Impanga ya lulamba lwa bamba ikaba kuba shalapo aba nganda yakwe Yuda, abakalekucema umukuni wabo kulya. Abantu babo bakalekusemdama panshi mubushiku mu nganda yakea Ashkeloni, panti Yawe Lesa wabo akalekubasakamana bena ne fya kushuka kwabo. ⁸Ndyumfwile ukupuniak kwa kwa Moab nokutuukwa kwa bantu bakwa Ammoni ulo bena bakopunika abantu bandi kabili no lukakala mumipaka yabo. ⁹Eco kanshi, elo ndi no mweo-uku ekulanda kwa kwa Yawe wa milalo, Lesa wa kwa Israeli-Moab akaba kubati ni Sodoma, na bantu ba mu Ammoni kubati na Gomora incende yafilasa kabili icilindi ca mucele ica lekeleshiwa icamuyaya. Lelo abantu bandi abashalapo bakabatapa bena kabili na bashalapo abaluko lwandi bakabacita ifikwatwa fyabo. ¹⁰Ifi cikacitika kuli Moab na Ammon pamulandu wa cilumba cabo apofye balisebemnye kabili balishile kuba nefkikansa kubantu ba kwa Yawe wa milalo. ¹¹Nolu Yawe akaba wakutinya kuli bena, apntu akonaula imilungu yonse iyapa calo. Cila umo akalekufukama kuli ena cila muntu ukufuam ku ncende yakwe, ukufuma kumpela sha ncende shanko shonse. ¹²Mwebo mwebena Kushi nemwe mukalaswa ku lupanga lwandi, ¹³No kuboko kwa kwa Lesa kukekata ku ka pinda ka kukuso nokonaula ashulu pakweba ati Nineve akesa kuba icakulekeshiwa icaonaulwa, icakuma kubati ciswebeye. ¹⁴Nolu ifinama fikale kusendama mulya inama shonse ishamu nko; pamopenefye na sela na cunungi fyale kutusha pa mulu wa myalo. ukulilila kwa kwimba ukufuam pa nsolokoto ifyatobaulwa fikaba mumulola wa minshi; ne fyabaswa ifya miti ya kendeli fikaba pa lwalala. ¹⁵Uyu emusumab uwansansa uwali kwikala ukwabula umwenso, uwali kusosa mu mutima wauko, "ninebofye, tapabapo ne cakundingamyako." ifyo caisa kuba icakupomoka, incende iyakusendamo inama. Onsefye uwakupitamo kukufwaya kwakwe alautomona no ku sunkanya icifunshi pali ena.

3

¹Kalanda ku musumba uwakutalama! umusumba uwakucululusha ulikowelee. ²Takutikile kwi shiwi lyakwa Lesa, nangula ukusuminisha ukupindulwa ukufuma kuli Yawe. Tali wakutetekela muli Yawe kabili takalekupalamina ³Ba cilolo bakwe ni nkalamo ishikolial mju kati kakwe. Bakapingual bakwe mumbulu ya ku cungulo iishishako icakulya akaceto. ⁴Ba kasesema bakwe bakupusanka kabili baume bakufutiak. Bashimapeoi bakwe balisalwile ica icakusila kabili balicitile ifyakubulo kumfwka ku malango. ⁵Yawe mulungami mu kati kakwe. Tekuti acite icishilungeme. Akacelo na kacelo akolanga umulinganya wakwe! Tekuti cifisame umwa kubuta, lelo ababubifi tabomfwa insoni. ⁶"Ndyonawile inko; Ifya bucingo fyabo filile pawilwe ndilengele utulolo twabo ukubulswa, pakwebati takuli nangu umo uukopitamo. Imisumba yabo ulyonawilwa pakweba ati takukoba umuntu uukoikalamo. ⁷Nalilandile, "cine cine muli no kutian nevo sumineni ukupinduluka no kubulo kuputulwako ukutula ku mekashi yenu kuli fyonse fintu mpekenye ukucita kuli mwebo." Lelo balikulenag ukwamba cila kacelo ukulekulufyanya imicitile yabo yonse. ⁸Kanshi ndoleleni-uku kulanda kwakwa Yawe-

mpaka fye ubushiku ubo nke minina ku kwikata iciliwa ico ukukabila kwandi kukolonganya inko ukulonganua amabufumu, ku kupongoola ubukali bwandi pali bena -icifukushi candi conse icikopya; ico mu mulilo wa kalumwa kandi isonde lyonse likocewa.⁹Lelo elo nkasangulula imilimo ya bantu na bantu, pakuti bonse bena benga kuta peshina lyakwa Yawe kukumupyungila pa cipeya ku cipeya.¹⁰ukutula ku bushilya lya mumana wa Kushi bakashinshimuna bandi-abakusalanganiwa bandi-bakalakwata umutulo uwa kundinga.¹¹Muli bulya bushiku tamwakalengwe insoni pafya mucitile yenu yonse lintu mwapusaukilemo kuli nebo, apo pali ilya nshita nkasesha muli mwebo aba abali kutakisisha mu cilumba cobe, kabili pantu tawakatwalilile Imiya pa lupili lwandi ulwakushila.¹²Lelo nkasha muli mwebo uwakufuak no mulanda kabili bakasanag umwakubelama mwishina lyakwa Yawe.¹³Abakupusunsuka bakwa Isreali tabalekutwalilila ukulakucita ifyapondama nangu kulekulanga ubufi, no lulimi lwakufutika talwakalekusangwa mukanwa kabo; ico bakalakumema no kulekulala, kabili takwakalekuba uwakutinya.¹⁴Koimba, we mwana mwanakashi Sioni pundisha, Israeli. Ba uwakusamwa no kwanga no mutima obe onse, we mwana mwanakashi wakwa Yerusalemu.¹⁵Yawe alifumishepo ukwandwa kobe alipilibwile aba lwani bobe! Yawe emfumu yakwa Israeli muli webu. Tawakulaba wa kutina ububifi nakabili!¹⁶Muli bulya bushiku bakalekulanda kli Yerusalemu, wilekutian, Sioni. Wilekuleka amabako yobe yalekuba ayakunakuka.¹⁷Yawe Lesa obe ali muli webu, umo uwamaka kukupususha. Akalekusefya pali webu no kwanga; akale kukutumana pali webu mu kutemwa kwakwe; akale kusamwa pali webu npo kupundisha kwa kwangu.¹⁸Nkakolonganika abo ababulanda abo abashinga sangwa ku mitebeto yakulingana kanshi tamwakalekutwalilila ukulekuba ne nsoni pali ici.¹⁹Moneni, ndi mupepi no ku kakngda bonse ba katitikisha benu. Pali iyo nshita nkapokolola uwakumemana no kulonganiak uwapkutamfiwa, Nkabalenga ukuba nga bakutashiwa, kabili nkapilibula insoni shabo muku lumbuka mwi sone lyonse. Pali inshiuta nkalekukutungulula; pali iyo nshita nkalekukutungulula; ²⁰pali iyo inshita nkalonganya webu pamo pene nakakupa ukulumbuka no kutashiwa mu bantu aba pesonde ulo nkabweshwa amashuko ku cinso ca menso yenu efyalanda Yawe.

Hagai

1 ¹Mu mwaka wabubili uwa kwa Dariusi imfumu, mu mwenshi walenga mutanda, pa bushiku bwakutendeka ubwa mwenshi, icebo cakwa Yawe calishile nokuboko kwakwa Hagai kasesema kuli kateka wa Yuda, Selubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, na kuli shimapepo mukalamba Yohua umwana mwaume wakwa Yohosodaki, ukweba ati, ²"Yawe wamilalo alyebele ifi: Aba bantu baleba ati, 'Taili nshita yesu iyakwisa nangu ukukula ing'anda yakwa Yawe.'" ³Nolu icebo cakwa Yawe calishile nokuboko kwakwa Hagai kasesema ukweba ati, ⁴"Bushe ninshita yenu mwebene ukwikala mu mayanda yenu ayafimbwa, ulo iyo ing'anda yaba iyakonaika? ⁵Eco nomba Yawe walilalo alyebele ifi: Tonktonkanyeni pa mibele yenu! ⁶Mwebo mulitandile imbuto ishingi, lelo mubweshwa ifinono; mulalya lelo tamwakwata fingi; mulanwa lelo tamukolwa. Mwebo mulafwala ifyakufwala lelo tamuilafya mebene, kabili na umo uupaka amalipilo ena ayapoka ku kuyabikafye mwisaka ilyaisulamo ifipunda.⁷Yawe wamilalo alyebele ifi: Tontonkanyeni pa mibele yenu! ⁸Nineni ukuya palupili, mulete imbao, nokukula ing'anda yandi; nolu nebo nkasekelela muli yena, kabili nkacindamikwa! - efyaeba Yawe." ⁹Mwalikufwaya ifingi, lelo moneni! mwebo muletele ifinono ky ng'anda ico nebo nalifyululwile! Mulandu ndo?" Ekulanda kwakwa Yawe wamilalo. "Nipamulandu ing'anda yandi yalyonaika, ulo cila umo pali mwebo abatukila ku ng'anda yakwe umwine.¹⁰Pamulandu wa ici imyulu ipoka umume ukufuma kuli mwebo, kabili ne sonde lipoka ifisabo fya liko. ¹¹Nebo nditumine icilala pa mpanga na pa mpili, pa ng'ano na pa mwangashi upya, pa mafuta na pafyo isonde limesha pa muntu na pa nama, kabili napali fyonse ifyakucula kwa maboko yenu!" ¹²Nolu elubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, na shimapepi mukalamba Yohua umwana mwaume wakwa Yehosodaki, pamo na bonse abantu abakushalapo, balibelele ishiwi yla kwa Yaw Lesa wabo kabili na mashwi ya kwa Hagai kasesema, pamulandu Yawe Lesa wabo ewamutumine na bantu balitinine icinso cakwa Yawe. ¹³Nolu Hagai, inkombe yakwa Yawe, alilandile amashiwi yalwa Yawe ku bantu nokweba ati, "Nebo ndi nemwe! - uku ekulanda kwakwa Yawe!" ¹⁴Eco na Yawe alimishe umupashi wakwa kateka wa Yuda, Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, namupashi wakwa shimapepo mjukalamba Yohua mwana mwaume wakwa Yehosodaki, kabili nomupashi wa bonse abantu abakushalapo, icakweba ati baliile nokubombela pa ng'anda yakwa Yawe wamilalo, Lesa wabo ¹⁵mu bushiku bwalenga amakumi yabili na shine ubwa mwenshi walenga mutanda, mu mwaka wabubili uwa kwa Dariusi imfumu.

2

¹Mu mwenshi wa cine lubali pa bushiku bwalenga amakumi yabili na bumo ubwa mwenshi, icebo cakwa Yawe calishile nokuboko kwakwa Hagai kasesema, ukweba ati, ²"Landa kuli kateka wa Yuda, Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, na kuli shimapepo mukalamba Yohua umwana mwaume wakwa Yehosodaki, kabili nakubantu abakushalapo. Eba ati, ³"Ninani ashelepo pali mwebo uwamwene iyi ng'anda mubukata bwaiko ubwa ntanshi? Bushe mukoimona shani nomba? Bushe taili kubati yafye fye mu menso yenu? ⁴Nomba, ba uwakushipa, we Serubabele! uku ekulanda kwakwa Yawe - kabili ba uwakushipa, we shimapepo mukalamba Yohua umwana mwaume wakwa Yehosodaki; kabili beni abakushipa, bonse mwe banu bamucalo! - ukulanda kwakwa Yawe - nokubomba ico nobe ndi namwebo! - uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo. ⁵Ici ecipangano ico nebo napangile na mwebo ulo mwafumine mu Egipto, kabili namupashi wandi waliminina pali mwebo, Mwitina! ⁶Ico Yawe wamilalo alyebele ifi: Mukashita fye akanono nebo nkasunkanya nakabili imyulu ne sonde, bamba kabili ne mpanga yauma! ⁷Nkasunkanya inko shonse, kabili ne nko yonse ikaleta ifintu fyaiko ifikankala kuli nebo, kabili nebo nkesusha iui ng'anda nokukata, efyalanda Yawe wamilalo. ⁸Silfere na golide

fyandi! - uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo. ⁹Ubukata bwa iyi ng'anda bukakula ku ntanshi ukucila pakutendeka, efyalanda Yawe wamilalo,, kabili nkapela umutende muli iyi ncende! - uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo."¹⁰Pa bushiku bwlenga amakumi yabili na shine ubwa mwenshi walenga pabula, mu mwaka wa bubili uwa kwa Dariusi, icebo ca kwa Yawe calishile kuli Hagai kasesema, ukweba ati, ¹¹"Yawe wamilalo alyebele ifi" Ipusha bashima pepo pa cikumine ifunde, nokweba ati, ¹²"Bushe umuntu ngasenda umunofu uubikilwe Yawe mu mufungilo wa mwingila wakwe, kabili nomufungilo wakumya umukate nangu,, ifyaipikwa umwangashi nangu ifuta, nangula umutundu uuli onse uwacakulya, bushe ulusakuba uwamushilo?" Bushima pepo balyasukile nokweba ati, "Awe."¹³Nolu Hagai alyebele ati, "Bushe nga umo uwakowela pamulandu wa mfwa aikata icili conse pali ifi fintu, bushe filakowela?" Na bashima pepo balyasukile nokweba ati, "Ee,filakowela." ¹⁴Eco Hagai alyasukile nokweba ati, "Efyo caba na aba bantu neyi inko kumulol wandi! - uku ekulanda kwakwa Yawe - kabili efyo caba nakumilimo ya maboko yabo. Ifyo catula kuli nevo fyakukowela!"¹⁵Eco nomba, tontonkanyeni mumitwe yenu palwa munuma ukufika nakuli buno bushiku. Libe ilibwe talilailikwa pelibwe linankwe mwitemplel lya kwa Yawe, ¹⁶bushe cali shani lulya? Ulo mwebo mwaishile ku mwiina wa ng'ano icipimo amakumi yabili, kwena kwalifye ikumi limo; kabili ulo mwebo mwaishile kucakukaminamo umwangashi ukuti mutapulemo icipimo amakumi yasano, kwena kwalifye amakumi yabili. ¹⁷Nailike mwebo na yonse imilimo ya maboko yenu nokufufuma kwa mabula ne mfula ya mabwe, lelo mwebo tamwali bakwalikila kuli nevo - uku ekulanda kwakwa Yawe. ¹⁸Tontonkanyeni ukufuma buno bushiku ukuya ku ntanshi, ukufuma ubushiku bwalenga amakumi yabili na shine ubwa mwenshi walenga pabula, ukufuma ubushiku ubo umufula we tempele wa kwa Yawe waimikwe. Citontonkanyenipo! ¹⁹Bushe mucili imbuto mumatala? Umwangashi, umukunyu, amateke, kabili nomuolife tafitwala! Lelo ukufuma ilelo nokomipala mwebo!"²⁰Nolu icebo cakwa Yawe calishile umuku wacibili kuli Hagai pa bushiku bwalenga amakumi yabili na shine ubwa mwenshi nokweba ati, ²¹"Landa kuli kateka wa Yuda, Serubabele, nokweba ati, 'Nebo nkatenkanya imyulu ne sonde. ²²Ico nevo nkatasha ubufumu bwamabufuma nokonaula amaka yamubufumu ya nko! Nkatasha amaceleta nabendamo, bakabalwe nabendapo bakawila panshi, cila umo pamulandu walupanga lwa kwa munyna."²³Pali bulya bushiku - uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo -Nkakusenda webo, Serubabele umwana mwaume wa kwa Shealtiele, kubati umubombofi wandi -uku ekulanda kwakwa Yawe. Nebo nkakupanga webo! -uku ekulanda kwakwa Yawe wamilalo!"

Zekaria

1

¹Mu mwenshi uwakulenga cine konse konse mu myaka iyakulenga ibili iya kuteka kwakwa Darius, ne cebo cakwa Yawe calishile kuli Sekaria umwana mwaume wa kwa Benakia umwana mwaume wa kwa Ido, kasesema, "²Yawe ukukalipa alikalipile pamo na ba wishobo! ³Sosa kuli bena, 'Yawe wa milalo asosa ifi: Palibukile ni kuli nevo! Cic cisemo cakwa Yawe uwa milalo - elo ndi ku bwelela kuli imnwe, asosa Yawe uwa milalo.⁴Tamufwile ukuba nga ba wishinwe kuli abo ba kasesema balileko ku numa, ukusosa, "Yawe wa milalo asosa ifi: Pilibukeni ukufuma ku mibele yenu iibi na ku micitile ya kubipa! "Nomba tabalikumfwa elo tabaposeleko amano kuli ine - ici cisemo cakwa Yawe. ⁵Ba wishinwe - balikwisa, naba kasesema - bushe balekalilila umuyayaya? ⁶Nomba amashiwi yandi nefipope fyandi ifyo na conkomeshe ababomfi bandi kasesema, bushe tofyasangile ba wishinwe? Eico balilapile noku sosa, ngefyo Yawe wa milalo apekenye ukucita kuli fwebo cinshinshila shenu ne micitile ifwile ukuba, eico abomba pali ifi na fwebo."⁷Pa bushiku amakumi yabili - na yasano mu mwenshi ikumi na bumo, uli mwenshi wa shabati, mu mwaka wa cibili ukuteka kwakwa Darius, icebo cakwa Yawe calishile kuli Sekaria umwana mwaume wakwa Berekia umwana mwaume wakwa Ido, kasesema, ukusosa, ⁸"Nalimwene mu bushiku, elo, mona! Umuntu ali natentama pali kafwalo uwakusashika elo alimukati ka Mihadasi imiti iya ba mumipokapoka; nakunuma kwakwe kwali ukwa kukashika, nabakashikila, naba kafwalo aba kubuta. " ⁹Nalisoesele, "Finshi ifi fintu, shikulu?" Elo malaika uwalikulanda kuli nevo alilandile kuli nevo, "Ndi nokukulanga ifi fintu ifyo fyaba."¹⁰Elyo umuntu uwaiminine mukati ka Mihadasi icimuti alilandile, "Aba ni abo Yawe atumine ku kwendauka pano isonde." ¹¹Balimwaswike malaika wakwa Yawe uwaiminine mukati ka Mihadasi icimuti, balilandile kuli ena, "Tukoendauka pe sonde; mone! Lyonse isonde lyaikala na nomba elo liletusha."¹²Elyo malaika wakwa Yawe alyaswike nokulanda, Yawe wa milalo, nililali iwe uli nokukanalanga inkumbu kuli Yerusalemu na kumusumba wa kwa Yuda, iyo mwacitile ubukali pa myaka amakumi cine lubali. ¹³Yawe alyasukile malaika uwa likulanda na nevo, na amashiwi yasuma, amashiwi ya kutalalika. ¹⁴Eico malaika uwalilwandalanda na nevo alilandile kuli nevo, "bilikisha no kusosa, 'Yawe uwa milalo asosa ati, "Nali uwa kumukwatila akalimwa Yerusalemu na Sione akalumwa akakalamba! ¹⁵Nali uwakukalipa sana ku fyalo ifyo ifili pa bwanalale ilyo nali fye nobukali ubunono pali bena balicitile ukonaula ukullosha kubipisha. ¹⁶Eico Yawe wa milalo asosa ati: Ni mbwelelamo ku Yerusalemu no uluse. Ing'anda yandi ika kulwa muli ena - ici cisemo cakwa Yawe uwa milalo - nokupimwa kwa mushilwa kuli no kutambalala ukupitila Yerusalemu! ¹⁷Nakabili bilikisha, sosa, 'Yawe uwa milalo asosa ati; Imisumba yandi na kabili ili nokwisula ne fisuma, na Yawe ali na kabili ukutalalika Sione, elo ali nokusala Yerusalemu na kabili."¹⁸Kabili nalimishe amenso yandi nokumona insengo shine! ¹⁹Nalilandile kuli malaika uwa likulanda na nevo, "Bushe finshi ifi?" Ali ngaswike, Ishe nesengo isha shinguluka Yuda, Israeli, na Yerusalemu."²⁰Kabili Yawe ali nangile bane bakabasa aba ume. ²¹Natile, "finshi aba bantu baiba mukucita?" Ali ngaswike, nokulanda, "Aya masengo aya shinguluka Yuda ukutitakuli umuntu ukwimya umutwe wakwe. Lelo bakabasa beshile ku

kushitutumya, ukushiputula isengo sha fyalo ishaimishe pa mulu isengo ukupanshanya mu mpanga ya kwa Yuda ukumushinguluka."

2¹ Icakukonkapo nalimwene amenso yandi no kumona umuntu no umwando uwakupiminako ubutali mu minwe yakwe. ² Nalilandile, "Nikwisa uko uleya?" Elo alilandile kuli nevo, "Mu kupima Yerusalemu ukwishiba ubwipi bwa uko no ubutali." ³ Kabili malaika uwalikulanda na nevo alile elo na malaika umbi ali fumine no kuya ku mukumanya. ⁴ Na malaika wa cibili alilandile kuli ena, "Butuka nokusosa kuli ulya mulumendo; sosa, 'Yerusalemu ali nokukwikalwamo icalo ca kwisuka pantu mi mu kufula kwa bwingi bwa baume ne fitekwa muli ena ifilimo. ⁵ Pantu ine - ici cisemo cakwa Yawe - Uli no kuba kuli ena icibumba ca mulilo ukushinguluka ena, elo ndi nokuba ubukata pakati kabo. ⁶ Ima! Ima fulumukenimo mu mpanga yaku kapinda ka kukuso - cisemo calwa Yawe - Pantu ni misalanganya nga umwela cime lubali mu mulu! - ici cisemo cakwa Yawe. ⁷ Ima! Butukilenika Sione, imwe mwebekala na bana banakashi ba ku Babale!" ⁸ Pantu panuma Yawe wa milalo ancindika nevo kabili antuma ku nko isha sanshile iwe - pantu uli onse uwaikata webo aikata pamboni ya linso lya kwa Lesa - Panuma Yawe acitile ifi alilandile, ⁹ "Ine nemwine nkapukumya ukuboko kwandi pali bena, elo bali nokuba icatapwa ku basha babo." Wlya mukeshiba ukuti Yawe wa milalo na ntuma. ¹⁰ "Imbeni! Mu nsansa no kuba aba sekelela, abana banakashi ba mu Sione, pantu ine ne mwine nalaisa no kwikala muli mwebi! - ici cisemo cakwa Yawe." Kabili ifyalo ifya ku kuso fili no kuikolonganya pa lwa fiko kuli Yawe pali bulya bushiku. Na sosa, ¹¹ "Kabili muli kuba abantu bandi, pantu ndi nokuba pakati kenu, "elo muli ni kwishiba ukuti Yawe wa milalo na ntuma kuli mwebi." ¹² Pantu Yawe akakwata Yuda nge icananiko cakwa mu calo ca mushilo elo kabili ali nokusala Yerualaemu pa lwakwe. ¹³ Bene ondolo, mwebantunse bonse, kuli Yawe, pantu na shibuka ukufumamo mu cofulo cakwe ica mishilo!

3¹ Elyo Yawe alinangile Yoshua shimapepo mukalamba eminine kuli malaika wakwa Yawe na satana ali minine ku kuboko kwa ku kulyo ku mushinina pa mulandu wa lubembu. ² Na malaika wakwa Yawe alilandile kuli satana, "Yae akwebaule, satana; leka Yawe, uwa salile Yerusalemu, akukalipile! Yawe ici tacili cishishi icayapulwa mu mulilo?" ³ Yoshua alifwele ifya kufwala fyako ilintu aiminine ku cinso cakwa malaika. ⁴ Na malaika asosale nokulanda kuli abo aba iminine kuli ena, "fula ifya kufwala fya fiko kuli ena." Elyo alandile kuli Yoshua, "Mona! Ninenga amampule yapite ukufuma pali webo elo ndi no kufwika ifya kufwala ifisuma." ⁵ Elyo nalandile, "Lekenibena ba fwale ifya busaka icitebo ku mutwe wakwe!" Elo bali fwailw icabusaka icitebo pa mutwe wakwa Yoshua nokumufwika ena ishabusaka nsalu, ilyo malaika wakwa Yawe ali naiminina lubali. ⁶ Kabili malaika wakwa Yawe ali konkomesha Yoshua no kulanda, ⁷ "Yawe wa milalo asosa ifingi cakutula uleenda mu nshila shandi, elo no kusunga amafunde yandi, kabili wa kulakupingula aba ing'anda yandi nakabili wa kula kubaka napamalubansa yandi, nka ku suminisha ukuya nokwisa muli aba abenina ku cinso candi. ⁸ Umfwa, Yoshua shimapepo mukalamba iwe na banobe abekala na webo! Pantu kuli aba abaume cilangililo, kuli nevo pa lwandi cili no kuleta aba bomfi bandi mwisamba. ⁹ Nomba mona pe libwe ilyo pekenye ku cinso cakwa Yoshua. Yahiba cine lubali amenso muli ili limo ilibwe, elo ndelemba amalembo ualiko - ici cisemo cakwa Yawe wa milalo - ndi no kufumyapo amampulu ukufuma pali iyi panga ubushiku bumo. ¹⁰ Muli ubo bushiku - ici cisemo cakwa Yawe wa milalo - cila muntu ali no lwita umwina mu palamano wakwe no kwikala panshi ya mwangashi wakwe kabili munshi ya mukunyyu."

4¹ Nolo malaika uwalikulanda na nevo alipilibukile elo alishibwishe nevo kubati muntu uwashibushiwa ukufuma mutulo twakwe. ² Alilandile kuli nevo, "Nindo ukomona?" Nalilandile ati, "Nkomona icakutekapo inyali icapangilwe conse na golide, na mafukula pa mulu wa cena. Cilikwete ne nyali cine lubali pa mulu wa cena elo misai pa mulu wa cila nyali cine lubali. ³ Imiti ya miolifi ibili ici, umo ku lubali lwakukulyo ku lubali lwa kwa mafukula elo lumbi kulubali lwa ku kuso." ⁴ Eico nalisosele nakabili na nevo alyasukile elo alilandile kuli nevo, "Tawishibile webo nindo ifi fintu fikopilibula, shikulu wandi?" ⁵ Malaika uwalikulanda na nevo alyasukile elo alilandile kuli nevo, "Tawishibile webo ifi fintu fikopilibula?" Nalandile ati, "Wae, shikuulu wandi." ⁶ Eico alandile kuli nevo, "Ici cebo cakwa Yawe kuli Serubabale: Te kubulamba nolo kumaka, lelo niku mupashi wandi nevo, Yawe wa milalo alilandile. ⁷ Ni webo nai, ulupili lukalamba? ku cinso cakwa Serubabale ulinokulekuba apakubatama, elo akalekulela ilibwe lya pa mulu ku kulekupanda ifya cikuku! Icikuku kuli co." ⁸ Icebo cakwe Yawe caishile kuli nevo, ukweba ati, ⁹ "Iminwe yakwa Serubabale ilibikile umufola wa iyi nga'nda, elo iminwe yakwe ikofisha mu kupwililishisha." Nolu ukuesa kwishiba ukwebati Yawe wa milalo ewatamine nevo kuli webo. ¹⁰ Nibani basulile ubushiku bwatuntu utunono? Aba bantu bakalekusekelela elo bakalekumona ilibwe lya kulingilako mu minwe ua kwa Serubabale. (ishi nyali cine lubali menso yakwa Yawe, ayo yasabanta pa mulu we sonde lyonse.) ¹¹ Nolu nalipwishe malaika, "Ngefi fimuti fya miolofe fibili. fiminine ku kuso elo na ku kulyo kwa ca kutekapo inyali?" ¹² Na limwipwishe nakabili, "Ngeyi mosambo ibili iya miolofe lubali lwa milongoti ya golide ibili iikopongolola amafuta ukufuma muli yena?" ¹³ Nolu alilandile kuli nevo, "Bushe tawishibile findo ifi fili?" Na lilandile ati, "Awe, shikulu wandi." ¹⁴ Eico alilandile, "Aba bana baume abasubwa amafutaa ya miolife ebeminine ku cinso cakwa shikulu uwe sonde lyonse."

5¹ Nolu nalipilikile elo nalinwine amenso yandi, elo nalimwene, moneni, umufungilo ukopupuka! ² Malaika alilandile kuli nevo, "Nindo ukomona?" Nalyasukile, "Ndimwene umufungilo ukopupuka imikono amakumi yabili ubutali elo umukono ikumi limo mu bufumo." ³ Nolu alilandile kuli nevo, "Icitipu icalakufumina ponse pa calo conse. Pantu onse umuyo akopotulwako ukulingana ne fyo cayebwa ku lubili lumo, elo onse uukolapa umulapo wabufi akopotulwako

ukulingana nefyo cayebwa ku lubali lumbi. ⁴Nkalekucituma ukufuma - ukukupampamika kwakwa Yawe wa milalo - eico calekwingila u ng'anda ya mugo elo na mu ng'anda ya umo uyo ukolapa ubufi mwishina ilyandi. Cakalekwikalilila mu ng'anda yakwe elo nokulekupwilishisha imbao sha iko elo na mabwe. ⁵Nolu makalika uwalikulanda kuli nebo alifumine elo alilandile kuli nebo, "Inuna amenso yobe elo mona cindo cikoisa!" ⁶Nalilandile ati, " Cindo ici?" Alilandile. " Uyu museke uukwete efa uyo ukoisa. Aya emampulu yabo iya mu calo conse. ⁷Nolu imkupiko yalukupukwilwepo pa museke elo mwali umwanakashi uwikele panshi mu kati ka ici!" ⁸Malaika alilandile, "Ubu ebubifi!" Alimuposele ukumubweswsha mukati ka museke, elo aliposele inkopiko pa kanwa ka uko. ⁹Nalinwine amenso yandi elo nalimwene abanakashi babili bakoisa mukupalama kuli nebo, elo nomwela wali mu mapindo yabo - pantu balikwete amapindo kubati mapindo yakwa kabaso. Balimishe umuseke pa mulu pakati ka calo no mulu. ¹⁰Eico nalilandile kuli malaika uwalikulanda kuli nebo, "Nikwisa bakotwala umuseke?" ¹¹Alilandile kuli nebo, "Kukula ing'anda mu calo ca Shinari pali ici pakati ulo ing'anda ikopekaniwa, umuseke ukatekwa palya pa capenishiwa ca uko."

6 ¹Elo nalipilibukile nalinwine na menso yandi elo nalimwene amakeceta yane yakofuma pakati kampile shi bili; elo ne mpili shibili shapangilwe umukuba. ²Iceleta lya kulekubalilapo lyalikwete bakabalwe abakukashika, icellela lya bubili lyalikwete bakalwe abakufita. ³Iceleta lyabutatu lyalikwete bakabalwe abakubuta, neceleta lya kulenga bune lyalikwete bakabalwe abamabala yakukashikila. ⁴Elo nalyasukile nalilandila nakuli makaila uwalandile nanebo, " Findo ifi shikulu wandi?" ⁵Makaila calyasukile nokulandi kuli nebo, "Lyi emyela ine iya mu mulu ikoya nokulekufuma pacifulo apo yali ikoiminina pali shikulu we sonde lyonse. ⁶Umo ukokwata ba kabalwe bakufita akoya ukulekufumina ku calo cakukapinda, kabalwe bakubuta bakoya ukulekufuma ku calo mbonshi; elo naba kabalwe abamabala yakukashikila bakoya ukulekufumina ku calo cakumbonshi." ⁷Aba bakabalwe abakokosa balifumine elo balikutontonkanya ukulekuya mukululumba pe sonde, elo malaika alilandile, "Namulekuya mukulekululumba pe sonde!" Elo balile pe sonde lyonse. ⁸Elo alibilikishe kuli nebo elo nkulekulandi kulinebo ukwebati, " Lolesha pali bena abakofumina ukulekuya ku calo ca kukapinda ka kukuso; bakalekulekutontolola ka umupashi wandi palwa calo ca kukapinda ka kukuso." ⁹Elo ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli nebo, ukwebati, ¹⁰"Bula icamutulo ukulekufuma kuffungo - ukulekufuma kuli Heldai, Tobila, elo na Jadaia - elo kabuye buno bwine bushiku elo ucitwale mung'anda yakwa Josaia - umwana mwaume wakwa Zephania ufumine ku Babele. ¹¹Elo bula silfere na golide, elo upange icilongwe elo ulekucibika pa mutwe wakwa Joshua umwana mwaume wakwa Jehozadaki, shimapapo mukalamba. ¹²Landa kuli ena ukwebati, 'Yawe wamilalo akolanda ici: Uyu muntu, ishina lyakwe ni Musambo! Akale kukulila apo abelele elo nomba akalekukula ihema lyakwa Yawe. ¹³Eo wine ukokula ihema lyakwa Yawe, elo akalekufwikwa ifya bufumu,elo akekala nokulekuteka pa cipuna cakwe icabufumu. Akalekuba shimapapo pa cipuna cakwe icabufumu, elo akalekupanda amano ayanutende pakati ka fibili. ¹⁴Icilongwe cikapelwa kuli Hedai, Tobija, Jedaia elo na kuli Iten umwana mwaume wakwaZephania nge cakwibukisha mwi hema lyakwa Yawe. ¹⁵Lelo kuli bena abakoba ukulepele bakesa mukulekukule hema lyakwa Yawe, elo mukalekwishibo kulekwebati Yawe wamilalo alitumine mwebo kuli nebo; elo ici cikakucitika nga mucacine mukokutika kwishiwi lyakwa Yawe Lesa wesu.!"

7 ¹Ulo imfumu Daliush ali kutungula pa myaka ine, pa bushiku ubwali bukolenga bue ubwakwa Kisleu (uwali mwenshi walu ukolenga pabula), Ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli Zekaria. ²Abantu baku Betele balitumine Shareger elo na Regem - Melek elo na baume babo ukulekupapata pa cinso cakwa Yawe. ³Balilandile kuli ba Shimapapo abali kubela pa ng'anda yakwa Yawe wa milalo elo nakuli ba kasesema; balilandile ukwebati, " Bushe kuti nkolesesha mukulekufungo, kulekulya mu mweshi wakulenga isano, ngefyo ncitile mu myaka iyi iyakufula?" ⁴Elo ishiwi lyakwa Yawe uwamilalo lyalishile kuli nebo, likolanda kwebati, " ⁵Landa kuli bantu bonse aba mu clo elo nakuli bashimapapo elo ulande nokwebati, "Ulo mwalikufunga kulekulya elo nokulekulosha mu mwenshi - wakulenga busano elo namumweshi wakulenga cine lubali pa myakeyi amakumi cine lubali, 'bushe mucacine ninebo mwalikufungila kulekulya? ⁶Ulo mwalikulya nokulekunwa, nbushe tamwalikunwa nokukulekulya palwenu mwebena? ⁷Bushe aya tayalikuba amashiwi yamo yene ayo Yawe asabankenye kukuboko kwaba kasesema abakukale, ulo Yerusalemu nemisumba yamusingulukile yalikwikalwamo nokulekunguluka elo na Negebu elo neflalo fyakumasamba kumbonshi fyali kwikalwamo?" ⁸Ishiwi lyakwa Yawe lyalishile kuli Zakaria, ukwebati, ⁹"Yawe wamilalo akolanda ici ulekupingula mucacine, icakupingana ca mucitetekelo, elo no luse. Ulekuleka cilamuntu alekucita ici kuli wabo. ¹⁰Palwakwa namfwilwa elo na kashiwa umulebeshi, elo no muntu umupina mwilekubapakasa, elo mwilekuleka nelo umo muli ba mwebo ukulekupanfila umunankwe icakubipa mumutima wenu. ¹¹Lelo balikene ukulekuposako amano elo nalikutalamika amapeya yabo. Balikuminikile amatwi yabo pakwebati tabakoumfwa. ¹²Balipangile imitima yabo ukulekukosa kubati libwe pakwebati tekuti balekumfwe funde nelo mashiwi yakwa Yawe wamilalo. Alitumine ishimbila kubantu nomupashi wakwe munshita sha kwamba, kukanwa kabakasesema. Lelo abantu balikukana kulekumfwa, elo Yawe wamilalo bena alibafuililwe nganshi. ¹³Chalitikile ukwebati ulo akutile, tabakutikile. Munshila imo ine, " Alilandile Yawe wamilalo, bakalekubilikisha kuli nebo, lelo nshakalekumfwa. ¹⁴Elo nkabapasa na kankungwalaku nko shonse isho bashimapapo , elo ne calo cikalekube cibolya panuma yabena. Elo takwakalekuba nelo umo uukalekupula mu calo nolo ukulekubwekelamo pakwebati abantu, pangile calo ca fososo."

¹Ishiwi la kwa Yawe wa milalo lyalishile kuli nebo, nokukweba ati, ²"Yawe wa milalo akolanda ici: Nebo ndi kwete akalumwa pali Zioni na kalumwa akakalamba, elo ndi kwete inkumbu pali ena nokukali ubukalamba! ³Yawe wa milalo akolanda ici: Nkabwela kuli Zioni elo nkala kwikala mukati ka Yerusalemu, pantu Yerusalemu akalekukutwa umusumba wa xishinka elo ulupili lwakwa Yawe wa milalo lukala kukutwa ulup2ili lwa mushilo!⁴Yawe wa milalo akolanda ici: Abaume abakote na abanakashi abakote nakambi bakaba mu misebo ya mu Yerusalemu, elo cila muntu akala kukabila nkoto mu minwe yakwe pamulandu ena alikotele sana. ⁵Imisebo ya musumba ikalekwisulamo abalumenso na bakashana bakoangala muli yena.⁶Yawe wa milalo akolanda ici: Nga icintu ci komoneka ica kukosa mu menso yabakoshalapo pali aba bantu isho nshiku, bushe ici nakabili kuti cikomoneka ica kukosa mu menso yandi? - ici cisemo cakwa Yawe. ⁷Yawe wa milalo akolanda ici: Mulekumona, ndimopepi ku kulekupususha abantu bandi ukufuma mu calo uko akasuba katula elo no kufuma mu calo uko akasuba kawila! ⁸Pantu nebo nkobabweshwa, elo bena bakale kwikala mukati ka Yerusalemu, eico bena nakabili bakaba abantu bandi, elo nebo nkaba Lesa wabo mu cinshika na mu bulungami!⁹Yawe wa milalo akolanda ici: Mwebo abo nomba aba kotwalilila ukulekukutika ku mashiwi yamo yene ayaishile ukulekufuma utunwa twa bakasesema ulo umufola wa ng'anda yandi wa yanshikilwe - iyi ng'anda iyandi, Yawe wa milalo: Mulekukosha amaboko yenu pa kweba ati itempele linga lekukulwa. ¹⁰Lelo ulo isho inshiku tashilabako ifilimwa tafya kolonganishiwiwe ku muntu ndo umo, tamwali bukumu ku muntu cila umo ukulakwiminina umwina mupalamano wakwe. ¹¹Lelo nomba tacakele kuba nga munshiku sha kukale, nebo nkalekuba na bakoshalapo pali aba bantu - ici cisemo cakwa Yawe wa milalo. ¹²Pantu imbuto sha mutende shika byalwa; umutima mwangashi ukatwata icisabwa ca uko elo isonde likapela ifitwalo fya uko; ne myulu ikapela umume wa uko, pantu neb nkalenga abakoshalapo abantu ukupyana ifi fintu fyonse. ¹³Mwebo mwali ica cilangililo ku nko shimbi ku citipu, mu ng'anda yakwa Yuda na mu ng'anda ya kwa Israeli. Elo nebo nkopususha mwebo elo mu lkalakuba ipalo yenu ibe iyakukosa! ¹⁴Pantu Yawe wa milalo akolanda ici: Nga filya nebo napangile uku cena mwebo ulo ifikolwe fyenu fyankalifishe mubukali bwandi - eflyo akalanda Yawe wa milalo - elo tabweseshemo, ¹⁵elo nabakili nkapanga muli ishi nshiku ku kucita icisuma nabambi ku Yerusalemu elo ne ng'anda yakwa Yuda! Mwila kutina! ¹⁶Ifi e fintu mulekucita; Mulekulanda icine, cila muntu no mwina mupalamanno wakwe. Mulekupingula mu cine, umulinganya, elo nomutende mu mpongolo shenu. ¹⁷Mwile k panga ukulekucita ifya kubipa mu mutima wenu palwa umo no mu nannkwe, elo tecakweshwa kutemwa imilapo ya kubelebeke - pantu ifi e fintu nebo napata! - Ici cisemo cakwa Yawe, ¹⁸Nolu ishiwi lya kwa Yawe wa milalo lya lishile kuli nebo, ukweba ati, ¹⁹"Yawe wa milalo akolanda ici: Ukufunga ifya kulya fya mu mweshi wakulenga fine, no wa kulenga fisano, no wa kulenga cine lubali, elo no wa kulenga ikumi yale kuba ninshita ya kusangalala, ukusekelela, elo nemitebeto ya nsansa kuba ng'anda yakwa Yuda! Elo mulekutemwa icine no mutende. ²⁰Yawe wa milalo akolanda ici: Abantu bakale kwisa nakabili, nelofye abo aba koikala mu misumba iingi iya kulekana lekana. ²¹Abekashi bamu musumba umo bakalekuya ku musumba naumbi elo nokulanda ati; Natulekuya bwangu ku kulekupapata pacinso cakwa Yawe no ku kabila Yawe wa milalo! Na fwebo fwe bene tukoya! ²²Abantu abengi ne fyalo fya maka fikoisa ku kukabila Yawe wa milalo mu Yerusalemu nokulekupapatila u bubile bwakwa Yawe!²³Yawe wa milalo akolanda ici: muli isho nshiku abaume ikumi ukufuma cila mutundu elo ne nko bakale kwikata kunsenkebele isha mwingila wa mu Yuda no kulanda ati, Leken fwebo tulekuya na mwebo, pantu fwebo tu lyumfwile ukuti Lesa ali na mwebo!"

9 ¹Ici cisemo ce shiwi lya kwa Yawe palwa calo ca Hadraki na Damaseke, incende ya kutushishamo iya ciko; pantu amenso yonse aya muntunse onse ne mitundu ya mu Israeli balungatene Yawe. ²Ici cisemo naco capalwa Hamati, ica mumipaka ya Damaseke, elo ici cikumine Turi na Sidone, pantu bena bali kwatishe amano. ³Tuir aliikilele umwine umupaka, elo alitulikile silvere kubati lukungu na golide walopolwa kubati matipa mu misebo. ⁴Moneni! Shikulu akosesha ena nokonaula amaka yakwe pali bamba, elo ena akonawilwa ku mulilo. ⁵Ashikeloni akalemumona elo nokuba no mwenso! Gasa nao akula kututuma apa kalamba! Ekrone, ukwenekela kwakwe kuka sebana! imfumu ikoloba ukufuma mu Gasa, elo Ashikeloni takatale ikalwamo nakabili. ⁶Abeni bakapanga imishi myabo mu Ashidodi, elo nka putulako ne cilumba ca bena Pelishiti. ⁷Pantu nebo nkofumya imilopa shabo pa tunwa twabo elo ne fya bunani ukufuma pakati ka meno yabo. Nolu bena bakoisa kuba abakoshalapo pali Lesa wesu kubati mukowa mu Yuda, elo Ekroni akoya kubati bena Yebusiti. ⁸Nebo nkacita inkambi uku shunguluka impanga yandi ku fita fya balwani, elo takuli nolo umo uwa kupitamo nangu uku bweluluka, pantu takuli wa mmucilikisha ukapititila bena, pantu nomba ndi mwenene na menso yandi. ⁹Ule kusangalala pamaka, we mwana mwanakashi wa mu Yerusalemu! Moneni!Imfumu yenu ikoisa kuli mwebo. Wa kulungama elo wa bwanshisho. Wa kufuka elo akoendela pa mpunda, pa kana ka mpunda. ¹⁰Nolu nebo nkopotulako neceleta ukulekufuma kuli Ephraimu elo kafwalo kuli Yerusalemu, elo ubuta bwa kulaputulwako ku bulwi; pa kweba ati akula kulanda umutende ku nko, elo ukuteka kwakwe kwa kula kufuma kuli bamba ukulekufika kuli bamba, elo ukulekufuma ku mumana ukulekufika ku mpela ye sonde!¹¹Elo kuli webo, pamulandu wa mulopa wa cipangano candi na webo, nebo nkolenga aba fungwa bobae abakaele ukufuma munindi uko ukushilipo menshi. ¹²Bweleleni ku mupaka, mwebafungwa ba citetekela! Nebbo fye bunobushiku nebo nko konkomesha ukweba ati nkobwela linili kuli mwebo, ¹³pantu ndi petekele Yuda ngo buta bwandi. Nebo ndi sulishemo Ephraimu mufwi wandi. Nebo shilimwine abana benu abaume, Zioni, ku kwimina abana bobae abaume, Grisi, elo ndi lengele webo, Zioni, kubati lupanga lwa mpalume.¹⁴Yawe akomonekela kuli bena, elo imifwi yakwe ikalekulasa kunse kubati ninkuba! Pantu shikulu wandi Yawe akalisha ipenga elo akalekutwalilila na mabimbi ukufuma ku Temani. ¹⁵Yawe wa milalo akala kucingilila bena, elo ba konaula bena no kucimfya amabwe ya mu malengeni. Nolu bakalakunwa no kula kubilikisha kubati bantu bakolelwe umwangashi, elo ba

10¹Ulekulomba imfumu ukufuma kuli Yawe munshita ya mainasa - Yawe upanga imyela ya nkuba - elo apa utusansa balimi kuli cila umo ne filimwa mu mabala. ²Pantu utulubi twa mu ng'anda tu landa ububi; na bakabuka bamona ifimonwa fya bufi; ba landa ifiloto fya kubelebeka no kupa umutende wa fye, elo balubantika kubati ni mpanga no kulakucula pamulandu wa kubula kacema. ³"Ubukali bwandi bukobilikila pali ba kacema; ni ba pumbwe - ne ntungulushi - abo nebo ndi nokukanda. Yawe wa milalo aali nokupempula nkabali umukuni wakwe, ne ng'anda yakwa Yuda, elo akalenga bena kubati kafwalo wa nkondo mubulwi!"Ukufuma kuli Yuda ku koisa ilibwe lya pa cifutu; ukufuma kuli ena ku koisa kateka; ukufuma kuli ena ku koisa ubuta bwa bulwi; ukufuma kuli ena ku koisa cila intungulushi ca pamo. ⁵Bakalaba kubati ni mpalume aba konyantaula abalwani babo mu matipa ya mu musebo mu bulwi, bakala ku panga inkondo, pantu Yawe ali pamo na bena, elo bali no kulenga insoni abo abab nina pali bakafwalo. ⁶"Nebo nka koselesha ing'anda yakwa Yuda elo nkopususha ing'anda yakwa Yosefe, pantu nebo nko babweshasha bena no kuba belela ulluse. Bali nokuba kubati nebo nshali ku bakana, pantu nine Yawe Lesa wabo, elo nebo nkalakubasuka. ⁷Nolu Ephraimu akaba kubati ni mpalume, elo imitima shabo shikaba ku sangalala nga abali no mwanganshi; abana babo bakula kumona elo nokusangala. Imitima shabo shakula ku sangalila muli nebo!"Nebo nkaba kubakuta mu munsoli kuli bena nokuba kolonganika, pantu nebo nko bapususha bena, elo bali nokuba na maka nga filya bali kale. ⁹Nebo nalibabyele bena pakati na bantu, lelo bakula kunjibukisha nebo mu fyalo fya kutali, eico bena na bana babo bakula kwikala no kubwelluluka. ¹⁰Pantu nebo ndi nokuba bwesha ukufuma mu calo ca Egipto no kuba kolonganika bena ukufuma ku Assiria. Nebo nkobaleta bena ku calo ca Gileedi na Lebanoni mpakafye takwakatale kuba umuputule wabo. ¹¹Nebo nkala kupita ukupula muli bamba wa kumanama kwabo; nebo nkala kulasa amabimbi ya uyo bamba elo nkala kumika ponse apashika pa mumana wa Naele. Ba mulopwe baku Assiria bali no kuletwa panshi, ne nkonto ya ku Egipto ili no kuya ukufuma ku bena Egipto. ¹²Nebo nkala kubakoselesha bena nebo ne mwine, elo bali nokula kwendela mwishina lyandi - ici cisemo cakwa Yawe.

12 ¹Uku akulanda kwakwa Yawe amashiwi ayakumene Israeli - akulanda kwakwa Yawe, uyo umwansa imyalu elo uwapanga umupash mumuntu musango fye uli onse mukati ka muntu, ²Moona, nebo nalalenga Yeusalemu mu lukombo ukulenga abantu bonse abankomushinguluka kukupingaila cakula bangafilya fine nakuli Yuda munshita yakumanama kukwimina Yerusalemu. ³Pali bulya bushiku nebo kapanga Yerusalemu iciendo cacililawe icakufina ku bantu bonse. Uyo onse ukalekwisha kulesenda lilya ilibwe akaice ene umwine saana. Elo nenko shonse ishapa sonde

shikalongana kukwimina ulya musumba.⁴Pali bulya bushiku - ekulanda kwakwa Yawe - Nebo nkoma kabalwe onse nokufulunganya elo nokuninapo akapena. Mu ng'anda yakwa Yuda nebo amokashibwilwa amanso yandi, lelo kabalwe onse uwa bantu na bantu nkamulenga ukupofula.⁵Elo inshamfu shabena Yuda shikale kulanda mumitima shainko ishine, abekashi ba mu Yerusalemu amaka Yesu pamulanda walwa Yawe wa milalo, Lesa wabo.⁶Pali bulya bushiku nebbo kapanga inshamfu shabena Yuda kubati ninongo ya mulilo pa kuuni. Elo no kubati musaniko ukoyaka pangaula bonse abantu na bantu abashingulukile kukulyo kwabo elo naba shingulukile ku kuso kwabo. Yerusalemu nakambi akekala mu cilulo cakwe.⁷Yawe akapususha hema lyakwa Yuda pakulanda, pakwebati umushi wa mu ng'anda yakwa Dabidi elo no mucinshi wa abo abakoikala mu Yerusalemu bwiba ubwakucundama ukucila pali Yuda yonse.⁸Pali bulya bushiku Yawe akaba kacingilila wa bekashi bamu Yerusalemu, elo na pali bulya bbushiku abo abakunaka mukati kabena kabalekuba Dabidi. Lelo aba mu ng'anda yakwa Dabidi bakaba kubati ni Lesa, kubati mungeli wakwa Yawe ku ntashi yabo.⁹Pali bulya bushiku nebo katendeka ukonaula inko shonse isho shikoisa kukwimina Yerusalemu.¹⁰Lelo nebo kapongolwela umupashi waluse elo no wakupaata paba mu ng'anda yalwa Dabidi. Elo na bekashi ba mu Yerusalemu, elo bakalolesha pali nebo, uyo uo balashile bakalekulosha nebo, ngefyo umo alosa pa mwana mwaume umofye; bakalosha ngashi pali ena kubati nyabo abakolosha ifwa ye bali eya mwanamwaume.¹¹Pali bulya bushiku imisowa ya mu Yerusalemu kuba kubati misowa ya kwa Hadad Rimmon mwilungu lya migido.¹²Ne calo cikalekuloosha, cila mukowa luko pantuka ukufuma kumikowa imbi. No mukowa waba mu ng'anda yakwa Dabidi lukaibela elo na bakashi babo bakapatuka ukulekufuma kubaume. No lupwa lwaba mu ng'anda yakwa Natani bakapatulwa elo na bakashi babo bakapatuka ukulekufuma ku baume.¹³No lupwa lwa ba mu ng'anda yakwa Lebi bakapatulwa elo na nabakashi babo bakapatuka ukulekufuma ku baume. No lupwa lwa bena Shimei bakapatulwa elo na bajashi babo kapatuka ukulekufuma ku baume.¹⁴Cilamukowa pamikowa yashalepo - cilamikowa ukapatuka elo na bakashi bakapatuntuka ukulekufuma ku baume.

13 ¹Pali bula bushilu akamfukumfuku kakesukila aba ng'anda yakwe Dabidi nabekeshi ba mu Yerusalemu, pa lubembu ne fyabubifi fyabo.²Pali ubobushiku - uku ekupampamika kwakwa Yawe wamilalo - nkaputula amashina ya tulubi ukufumya mu calo elo tatwakalekwibukishiwa. Nkafumya bakasesema no mupashi wakukowela mu calo.³Ngo muntu ulu onse akotwalilila ukulekusesema, wishu na nina abamufyala bakamweba, 'Tawabe no mweo pakuti ukolanda ubufi mwishina lyakwa Yawe!' Eluntu wishu na nina abamufyala bakamupushamo icela ulo akosesema.⁴Pali ubo bushiku cila kasesema akalekuba uwansoni pa cimonwa cakwe ulo ali pa lassema. Aba bakasesema tabakatale ukulekufwala icakufwala camasako pakuti balekubepa abantu.⁵Pantu cila umo akalekulanda ati, 'Te nebo kasesema! Ndi muntu uulimafye, pantu umushili waishile kuba incito yandi ulo nalifya umulumendo!' ⁶Nomba umo akalekulanda kuli ena ati, 'Ngefifilonda pakati kamaboko yobe?' Elo akalekwasuka, 'Nacenenwe if mu ng'anada yaba nandi.'"⁷"We lupanga! Imina kacema wandi; umwaume uwiminina mupepi nanebo - ukuupampamika kwakwa Yawe wamilalo. Uma kacema, elo impaanga shikosalongana! Pantu ka bwesha ukuboko kwandi pa shinono.⁸Nolo cikesakuba ati mu calo conse - uku kupampamikwa kwa Yawe - ukweba ati icipande caciko cikalekuputulwako! Abo abantu bakaloba; cimo fye iciputulwa capa lifitatu muli bena ecikoshala mulya.⁹Nkesakuleta ico icapalifitatu ukupita mumulilo no fyengulula ngafilya bengulula silfere; nkalekubesha nga golide walopololwa. Ba kalekwiya pe shina lyandi, nanebo nkalekubasuka no kulanda ati, 'Aba ebantu bandi!' nabo bakalekulanda ati, 'Yawe ni Lesa wesu.

14

¹Mona! ubushiku bwa kwa Yawe bukoisa ulo icitapwa cobe bakacakanya pakati kenu.²Pantu kakolonganika nko ukwimina Yerusalemu ku bulwo no musumba ukapokwa. Amayanga yakatapwa na banakashi bakacitaulwa. Citika wabantu ba mu musumba bakaya muli bunkole, lelo abakashalapo abantu tabaputulwe ukufuma mu musumba.³Lelo Yawe akesa kufuma no kulya ku panga ubulwi ne nko isho nge fyo alwa pabushiku bwa bulwi.⁴Pali ubo bushiku amakas yakwe yakeminina palipili lwa Miolife, ululi kukananga lwa Yerusalemu. Ulupili lwa Miolife lukalepuka pakati ukufuma kukabanga no kulola kumasamba umupokapo ukalamba nganshi na citika wa lupili akesa kuselela ku kapinga ka kuso na citika umbi ku kapinda kakulyo.⁵Nolo mjukapita ukutentemuka mumupokapoka walupili lwa kwa Yawe, no mupokopaka wa mpili isho ukusekufika ku Aseli. Mukafulumuka ngefyo mwafulumwikile ku cinkukuma mu nshiku sha kwa Usia, Imfumu yakwa Yuda. Elyo Yawe Lesa wandi akesa kumonekela pamo naba mushilo bonse.⁶Pali bulya bushiku tatwakalekuba ulubuto, lelo nangu ukutalal nangufye cinkukuma takwakabe.⁷Pali bulya bushiku, ubushiku bwakwibwafye kuli Yawe, takwakabepo akasuba nangu bushiku, icungulo kukalekuba inshita yalubuto.⁸Pali bulya bushiku amenshi ya mweo yakapongoloka ukufuma mu Yerusalemu. Citika wa yako yakalapongolokela kuli bamba wakukabanga elo citika kuli bamba wakumbonshi, mumainsa na mu lusuba.⁹Yawe akabe mfumu pa calo conse. Pali bulya bushiku akalekubapo Yawe, Lesa umo, ne shina lyakwe limofye.¹⁰Icalo conse cikalekuba nga kuAraba, ukufuma ku Heba ukuya ku Rimmoni lubali ku kapinda ka kukulya lwa Yerusalemu. Yerusalemu akalekutwalilila uwakusumbulwa nokulwkuba incende palwaiko, ukufuma ku mpongolo ya Benjamini ukufika ukwalikubela impongolo yaku balilapo, ukufika pa mpongolo yapacifulo, elo ukufuma ku kupungu lwa Hananeli ukuyakufika apakukamina imgumu umwangashi.¹¹Abantu abakalekwikala mu Yerusalemu elo takkwakalekuba ubonaushi bwakupwililika ukufuma kuli Lesa pali bena. Yerusalemu akalekwikala mu mutelilewe.¹²Ici cikalekuba ico Yawe akapuminako abantu bonse abalikulwisha Yerusalemu: Imibili yabo ikalekubola nangu baliminine ku makasa yabo. Amenso yabo yakalekubola mufimpokompoko fyayako elo indimi shabo shikalekubolela mu tunwa twabo.¹³Pali bulya bushiku kulya ukusakamikwa

ukukalamba ukufuma kuli Yawe kukoisa pakati kabo. Cila umo akalekwikata ukuboko kwaumbi; elo ukuboko kwa umo kukalekwimina ukuboko kwamunankwe.¹⁴Yuda nao akapanga ubulwi na Yerusalemu. Bakalekukolonganika ifyuma fya nko shonse ishashinguluka - golide, silfere ne fyakufwla ifyabune ifingi sana.¹⁵Icikuko cikalekuba napa liba kafwalo ne mfalashi; ingamili ne mpunda, elo nakucitekwa conse munkambi nafyo fikacula ku cikuko cimo cine.¹⁶Nolu cikalekucitika ati bonse abakashalapo muli sho inko abali kulwisha Yerusalemu nomba bakalekuya palumu akafuma umwka no mwka ukushinshimuna imfumu, Yawe wamilalo, nokulekucita umutebeto wansakwe.¹⁷Cikalekuciyika nga uli onse ukufuma mu nko sha pe sonde tele ku Yerusalemu mukushinshimuna Imfumu, Yawe wamilalo. ninshi Yawe takalekuleta imfula pali bena.¹⁸Ngo luko lwa Egupto talukoya, ninshi tabakalekupokelela imfula. Icikuko ukufuma kuli Yawe cikoma inko isho ishishakalekuya mukucita umutebeto wansakwe.¹⁹Ici cikaba kukandwa kwa Egupto elo nukukandwa kwa nko shonse ishishakalekuya mukucita umutebeto wa nsakwe.²⁰Nomba pali ubo bushiku, inyengele shabakabalwe shikalekulanda,"Patukileni kuli Yawe," Elo ne nongo mu ng'anda yakwa Yawe shikalekuba ngenweno ku cinso ca cipailo.²¹Pantu inongo yonse mu Yerusalemu elo na Yuda shikalekupatiwila kuli Yawe wamilalo elo no uli onse ukoleta icelambo alalekulya ukufuma kuli shena elo nokwipikila muli shena. Pali ubo bushiku abamakwebo tabakalekusangwa mu ng'anda yakwa Yawe wamilalo.

Malaki

1¹ Icisendo ca cebo cakwa Yawe kuli Isreali ukupitila kukubo kwakwa Malaki. ²"Nebo nali mitemwa, "Efyalandile Yawe. Lelo mwebo mulanda ukweba ati, "bushe watutemwa shani? "Bushe Esau temunina wakwa Yakobo? "efyapampamike Yawe. "lelo nebo nalitemwa yakobo, Lelo Esau nebo nalimupata. ³Ndipangile impilishakwe icende yakusulwa kubonaushi; no kulenga fyonse ifyabupyani fyakwe umwakwikala ba mumbwe bamumatololo.⁴Umfwa Edomu alande ati, "Fwebo tulipuminwe, lelo tukabwela nokwisa ku kululula fyonse ifya ifyatobokoka Yawe wamilalo akalanda ati, kuti bakululula, lelo nkafiwisha kabili. ⁵Bambi bakabakuta icalo cabunkalwe kabili abantu abo Yawe afuililwa umuyayaya. Amenso yenu yakafimon aifi kabili mukanda ati, "Yawe mukalamba ukucila imipaka ya kwa Isreali."⁶umwana mwaume acindika wishi, no mubomfi acindika shikulu wakwe. Kumfwa nebo nolu, ninebo Wishi, umucinshi wandi uli pi? umfwa nga nine shikulu, umucinshi wandi uli pi? Efyalandile Yawe wamilalo kuli mwebo bashi maipepo abasusha ishina lyandi. "Lelo mwebo mulanda ati, "Bushe tususha shani ishima lyobe?" Pakutula umukate uwakowela pa cipailo candi. lelo mulanda ati, Bushe twanikowesha shani? pakulanda ukweba ati itebulo lya kwa Yawe talyacindama. Ulo mutula inama shakupofula nga icelambo, bushe ubo tebubi?⁸ulo mutula ishalemana ne shilwele, bushe tabuli bubi obo? Twaleni ifyamusango uyo kuli bashimucindikwa benu! bushe bala mipokelela nangu balalenga ifinso fyenu ukusansuka efyalandile Yawe wamilalo. ⁹Nomba mukotwalilila ukwipusha icinso cakwa Lesa, ukweba ati engatusenamina fwebo. Lelo Yawe wamilalo alandile ukweba ati nefya bupe fya musengo uyo mumaboko yenu, kuti asansulapo icinso icili conse pali mwebo?¹⁰"Alale umfwa pali umo pali mwebo uwa kwisala mpongolo she tempele, pakweba ati tamwashishe umuli ulwisha pa cipailo candi; Nebo nshibekelwamo muli mwebo, "Efyalandile Yawe wamilalo, "kabili nebo nshakapokelepo icabupe icili conse ukufuma ku maboko yenu. ¹¹Pantu ukufuma apo akasuba katulila ukufika napo kawila ishina lyandi likaba ilya cindama pa fyalo na mucende shonse ulubani ne fyabupe fya seke sjhasangululwa fikapelwa mwishina lyandi. pantu ishina lyandi likacindama pafyalo," Efyalandile Yawe wamilalo. ¹²"Lelo mwebo mulalisalula ulo mulanda ati itebulo lyakwa shikulu lyalikowela, no kweba ati icisabo, ifyakulya fyaciko, kuba ifyasulwa.¹³Mwebo mulanda nokweba ati, Bushe finasha shani ifi fine, 'kabili mwebo ,mulalifyola." Efikolanda Yawe wamilalo. "Muleta ishacenwa nangu ishalemana atemwa ishafumika nangu uku lwala; nefi efyo muleta nga ifyabupe fyenu. Bushe nebo mpokele ifi ukufuma ku maboko yenu? efyalandile Yawe. ¹⁴Lekeni kalufya abe uwatipwa uwa kwata inama iilume mumjukuni wakwe no kulapa ukupeka kuli nebo, kabili no kupela amalambo kuli nebo, ne shikulu wakwe, Icitapwililika! pantu nebo ndi imfumu yakucindama, "efyalandile Yawe wamilalo, "kabili ishina lyandi likacindikwa pa fyalo."

2¹ Nomba mwebo bashimapepo, ikambisho ili lyenu. ²"Nga tamwakomfwe mwebo, kabili ngata mwakafilame pa mutima wenu ukupela ubucindami kwishina lyanddi" efyalanda Yawe wamilalo, "icinefye elo nkatuma itipo pali mwebo, kabili inkatipa amapolo yenu. icinefye, ndibatipile, pamulandu tamukobika ikambisho poamutima wenu.³Mona, ndi pakwebaula ulupwa lobe, kabili nkamikasa amatufi pa finso fyenu amatufi ya malambo yenu kabili nkamifumyapo na cena. ⁴Mwebo mukeshiba ukuti ninebo ntumine ikambisho kuli mwebo, kabili ukwebati icipangano candi citwalilile kubena Lebi." efyalanda Yawe wamilalo.⁵Icipangano candi na ena calikuba bumi kabili mutende kabili nalipele kuli ena nalimupele umwenso, kabili alimupele umwenso, kabili alitinine kabili aliminine mubukata bweshina lyandi. ⁷Ifulangililo fya cine fyalikuba mukandwa kakwe kabili takwali ifyabufi nangu fimo ifyasangilwe pamilomo yakwe. Alyendele na nebo mumutende namu cishinka kabili alipilibwile abengi ukufuma kumapulu. ⁶Ico imilomo yakwe shimapepo shifwiele ukusunga amano kabili abantu bafwile ukufwaya ifilangililo ukufuma kukanwa ka kwe, ico ni nkambe yakwa Yawe wamilalo.⁸Lelo walifumine kunshila yacishinka walilengele abangi ukuipununa no mucishi ku mafunde. ulyo nawile icipangano cabena Lebi efyalanda Yawe wamilalo. ⁹"Ico kabili, ndibapangile abasulwa kabili aba panshi pa bantu bonse, pamulandu tamusungile ishila shandi, lelo ndimilangile umucisha cinani pamulandu wa wafilangililo."¹⁰Bushe takuli tata umo uwesu bonse? bushe te Lesa umo uwatubumbile? nindo tatubelele abacishinka umo na wabo, ukukokwisha icipangano cabashifwe? Yoda aba ulwakubula icishika. ¹¹Icintu camuselu cilipangilwe mu Isreali na mu Yerusalemu. kuli Yuda alikoweshe icende yakushila iya kwa Yawe iyo atemwishisha kabili alyupile umwana

mwanakashi uwaka Lesa kambi kambi.¹²Lekeni Yawe aputule ukufuma kwi Lema iya kwa yakobo umuntu uukocita ifi, umo uushibukile na umo uwasuka, nangula akoleta ifyabupe kuti Lesa wa milalo.¹³Na mwebo bene mulacita ici mufimba icipailo cakwa Yawe ne filamba, nokullosha noku shishimukila, pantu bali wakupilibukila ukukonka icabupe nangu kucisumina no bubile ukufuma mukuboko kobe.¹⁴Lelo ulanda ati, "Nindo ena taba?" pantju Yawe alikuba nikamboni pakati kobe no mukashi obe uwakuli bumusepela bobe ukwimina uo wabela uwabula iishika nangula ali mutemwikwa obe kabili umukashi obe pacipangano.¹⁵Bushe tabapangile umo necakaniko umo ca mupashiu wakwe? Elo nindo amupangile umo? pantu alikufwaya ubufyashi ukufuma kuli Lesa. Ico isungeni mwebene mumupasnhi wenu, kabili mwilakuba abakula icishika kumukashi wakuli bumusepela bobe.¹⁶Ico nalipata abalekana." efyalanda Yawe, Lesa wakwa Isreali, "kabili umo uufimba isalu yakwe ne fikansa," efyalanda Yawe wamilalo Eco isungeni mwebene mu mupashi wenu kabili mwiba ababula icishinka."¹⁷Muli tompweshe Yawe ne fyebo fyenu. Lelo mulanda ati, "Nindo iyo tomutopweshe?" pakulanda ati, once uucita ifyo bobi wabune mumenso wakwa Yawe, kabili alabekelwa muli bena, "nangu alikwi Lesa wamulinganya?"

3

¹"Moneni, nebo nalatuma inkombe yandi; nao akampe kanishisha inshila. Nolu shikulu uo mu fwaya mwebo akesa mukupumikisha kwi tempele lyakwe. Inkombe yaci pangano iyo mwebo mubekelwamo, moneni akesa," efyalandile Yawe wamilalo.²Lelo ninani ukashipikisha ubushiku bwakwisa kwakwe? nani akakwanisha ukwiminina ulo akamonaka? pantu akaba kubati mulilo wamwilungu umo bengulwila kabili kubati lisopo lya kuwashisha.³Akekala nga kengulula kabili nga kasangulula wa Silfa, kabili akasangulu abana baume bakwa Lebi Akabengulula ifyabupe ifyaboloke kuli Yawe.⁴Nolu ubupe bwakwa Yuda na Yerusalemu bukaba ubwa kubekelwamo kuli Yawe kubati ni minshiku shakale namu myaka yakale.⁵"Nolu nebo kuku milubulwisha. Nabo mu kwangufyanya nkesakuba kambone ukushinina bashinganga abacita ubucenda balya abalapa ubufi nabalya abacenjela ababomfi mu malipilo abo abafyenga ba mukamfwilwa na bana banshiwa ukwimina abalukila abalebeshi nokukwimina bonse abashincika," efyalanda Yawe wamilalo.⁶"pantunebo, ne Yawe, nshipilibwike, eco mweba bufyashi bwakwa Yakobo mushalobela. Ukufuma kunshiku shabo shinwe mwilipilibuka ukufuma kupipope fyandi kabili mwebo tamwa finsungile.⁷Bweleleni kuli nebo, na nebo nka bwela kuli mwebo, "Tukabwela shani?"Bushe umuntu kuti aibila Lesa? lelo mwebo mukonjibila.⁸Ilo mulanda ati, bushe tu kwibila shani? mufyekumi na mufyabupe. Mwalitipwa ne citipo, pantu mwebo mukonjibila, icalo consefyo.⁹Leteni icekumi icituntulu conse mu nganda yakusungilamo, pakweba ati mwingaba ifyakulya munganda, kabili njesheni nomba muli ifi," efyalanda Yawe wamilalo, "umfwa nga nsha kasule insolokoto sha mummyulu noku pongolwela ipalo pali mwebo, mukasuke mukabulwe nomjuputule apabika.¹¹Nebo nka kalipila fyonse ifyo naula ifisabo fyenu pakeba ifi fikombo shi mubalo cenu. ifimuti fyenu ifya myangashi mumabala tafyakalukushe ifisabo fyafiko," efyalandile Yawe wamilalo.¹²Ifyalo fyonse fikamita abapalwa, pantu mukaba icalo cakubekelwamo, "efyalandile Yawe wamicalo.¹³Amashiwi yenu mulanda pali nebo yalikalipishe," efyalandile Yawe. Lelo mwebo mulanda ati, "Nindo fwebo twalanda pali mwebo?"¹⁴Mwalanda ati, "Bawe le wele ukubombela Lesa. Bukumu ndo twasangamo mukunga amafunde yakwe nangu mukulaenda abacililishi cakwa Yawe wamilalo?"¹⁵Eco nomba fyebo tukuta abo aba cita ifibi aba palwa. Bancita tubi tabanonkafye, lelo balyamfwako na Lesa kabili bapusumuka."¹⁶Nolu balya abatina Yawe balilandile kuli umo no munankwe. Yawe aliposeleko amano nokumfwa, ne citabo cacibukisho calilembelwe pantanshi yakwe pali abo bonse abali kumutima Yawe nokucindika ishina lyakwe.¹⁷"Bena bakaba bandi, " efyabalandile Yawe wamilalo, "ifikwafwa fyandi ifyo naci ndamisha, pabushiku ubo nebo nkacitapo cimo. Nebo nka balangulukila, kubati nifiklya umwaume alangulukila umwana wakwe umwaume umu bombela.¹⁸Nolu kabili mukeshibe ubupusano bwaba pa balungami naba bifi, ukupushanya ulya uushinshingami naba Lesa na ulya uushimushinshimuna.

⁴¹Namba moneni, ubushiku bukisa, bukopya kubati lubingu lwa mulilko, ulo bonase abatalama na bancita tubi bonse bakaloba. ubushiku ubukoisa buli noku boca," efyalanda Yawe wamilalo nangu umunsambo.²Lelo mwebo mweba tina ishina lyakwe akasuba kabolloloke kakabalika no bundapishi mumapindo yakako. Mwebo muli nokufuma kabili mukalubuka nokulacilauka kubati fipanti fya ngombe ifyo baiswila ukufuma mwitanga.³Pali bulya bushiku mwebo mukacinfya ababifi, pantu bena bakaba imito pamakasa yenu pali bulya bushiku ubo nkacitapo cimo, "efyalanda Yawe wamilalo."⁴Ibukisheni amalango yamubomfi wandi mose ayo nebo namukonkomenshe pa Horebu pabena Isreali bonse, ifipope kabili nefya bupingushi.⁵Moneni, nebo nkamitumina Eliya kasesema ilyo ubushiku bukalamba nokutinya kwakwa Yawe takulafika.⁶Akapilibula umutima wabashibo ku bamano mutima wabana ku libashibo, pakweba ati nikesa kusansa icalo no bonaushi bwakupwililika."

Mateo

1

¹Icitabo catantikwa ukufyalwa kwa kwa Yesu Kristu umwana wakwa Dabidi, umwana wakwa Abrahamu.²Abrahamu ali wishi wakwa Isaki, na Isaki ali wishi wakwa Yakobo, na Yakobo ali wishi wakwa Yuda na munyina.³Yuda ali wishi wakwa Peresi na Sera muli Tamari, Peresi ali wishi wakwa Hesroni, na Hesroni ali wishi wakwa Ramu.⁴Ramu ali wishi wakwa Amminadabu, Amminadabu ali wishi wakwa Nashoni, na Nashoni ali wishi wakwa Salmoni.⁵Salmoni ali wishi

wakwa Boasi muli Rahabu, Boasi ali wishi wakwa Obedi muli Rutu, Obedi ali wishi wakwa Yese. ⁶Yese ali wishi wakwa Dabidi imfumu. Dabidi ali wishi wakwa Solomon mu mukashi wakwa Uria. ⁷Solomoni ali wishi wakwa Rehoboamu, Rehoboamu ali ni wishi wakwa Abiya, na Abiya ali wishi wakwa Asa. ⁸Asa ali wishi wakwa yehoshafati, yehoshafati ali wishi wakwa Yoram, na Yoram icikolwe cakwa Ussia. ⁹Ussia ali wishi wakwa Yotamu, Yotamu ali wishi wakwa Ahasi, Ahasi ali wishi wakwa Heskia. ¹⁰Heskia ali wishi wakwa Manase, Manase ali wishi wakwa Amoni, na Amoni ali wishi wakwa Yosia. ¹¹Yosia ali cikolwe cakwa Yekonia na ba munyina pa nshita basendelwe bunkole ku Babyloni. ¹²Panuma yakusendwa ku Babyloni Yekonia ali wishi wakwa Sheltiele, na Sheltiele ali cikolwe cakwa Serubabele. ¹³Serubabele, ali wishi wakwa Abiudi, Abiudi ali wishi wakwa Eliakimu, na Eliakimu ali wishi wakwa Aso. ¹⁴Aso ali wishi wakwa Sadoki, Sadoki wishi wakwa Akimu, na Akimu wishi wakwa Eliudi. ¹⁵Eliudi ali wishi wakwa Eleasari, Eleasari ali wishi wakwa Mattani, na Mattani wishi wakwa Yakobo. ¹⁶Yakobo ali wishi wakwa Yosefe umulume wakwa Maria, uo Yesu afyalilwemo, uwitwa Kristu. ¹⁷Inkulo shonse ukufuma kuli Abrahamu ukufika pali Dabidi shali ikumi na shine, ukufuma pali Dabidi mpaka ukusendwa ku Babiloni pali inkulo ikumi na shine, no kufuma apo basendelwe ku Babiloni ukufika pali Kristu pali inkulo ikumi ne shine. ¹⁸Ukufyalwa kwakwa Yesu Kristu kwa citike muli uyu musango. Nyina, Maria, ali kobekelwe ukupwa kuli Yosefe, lelo ulu tabalaba pamo, alisangilwe alimite ifumo lya Mupashi wa Mushilo. ¹⁹Lelo Yosefe, umulume wakwe, ali muntu umulungami kabili talikufwaya ukumusebanya palwalala, eco alipingile ukumuleka munkama. ²⁰Ulo ali akotontontanya pali ifi fintu, malaika wakwa Shikulu alimonekele kuli ena muciloto, ukwebati, "Yosefe we mwana wakwa Dabidi, witina ukubula Maria ukuba umukashi obe, pantu uwimitwe mwifumo lyakwe emitwe ukupitila muli Mupashi wa Mushilo. ²¹Ali no kukwata umwana umwaume, kabili mukamwinika ishina lyakwe Yesu, pantu akapususha abantu bakwe ku masambi yabo." ²²Nomba ifi fyonse fyacitikile mukufikilisha ifyalandilwe na Shikulu ukupitila muli bakasesema, ukwebati, ²³"Moneni, nacisungu akemita kabili ali no kufyala umwana, kabili bakamwinika ishina lyakwe Imanueli" - icikopilubula ukwebati, "Lesaba na fewebo." ²⁴Yosefe alibukile ukufuma mutulo no kucita ifyo malaka wakwa Shikulu amukonkomeshe, kabili alimubulile ukuba umukashi wakwe. ²⁵Lelo tamwishibe mpakafye napo apapile umwana.

2

¹Panuma Yesu afyalwa mu Betelehemu yaku Yudea mu nshiku sha mfumu Herodi, abaume bamano ukufuma ku kabanga balifikile mu Yerusalemu balikulanda ati, ²"Ilipi Imfumu yaba Yuda? Twalimwene ulutanda lwakwe kukabanga natwisa mukumushinshimuna." ³Ulo Herodi imfumu aumfwile ifi, alisakamikilwe, pamo na bena Yerusalemu bonse. ⁴Herodi aliletele capamo bashimapepo bakalamba bonse na bakalamba ba bantu, kabili alibepwishe ati, "Nikwisa Kristu ali no kufyalilwa?" ⁵Balilandile kuli ena ati, "Mu Betelehemu yaku Yudea, pantu ifi efyalembelwe na bakasesema, ⁶Lelo webo, Betelehemu, mu calo cakwa Yuda, tauli uwacepesha muliba kateka ba Yuda, pantu muli webo emukafuma uukateka, uukacema abantu bandi abena Israeli." ⁷Nolu Herodi alikutile abaume bamano mu bumfisolu no kubepusha inshita ulu ulutanda lwa monekele. ⁸Ali batumine ku Bethlehemu, ukwebati, "Kabiyeni muye kufwaya bwino palwa kanya. Ulo mwakasanga, mukandetele akasebo pakwebati na nebo wine ningesa no kwisa kumushinshimuna." ⁹Panuma ya kumfwa amashiwi ku mfumu, balile uko bali kuya, no lutanda bamwene ku kabanga lwali batangilile mpakafye lwasuka lwaya kwiminina pa mulu apo akanya kali. ¹⁰Ulo bamwene ulutanda, balisekelele ne nsansa nganshi. ¹¹Balingile mu ng'anda kabili balimwene akanya na nyina Maria. Baliwile panshi no kukashinshima. Baliswile ifipao fya fyuma fyabo no kumutula ifyabupe fya golide, ububani na muri. ¹²Lesaba libasokele muciloto ati bebwelwela kuli Herodi, eco balibwelele ku calo cabo ukubomfwa inshila imbi. ¹³Panuma yakufumako, malaika wakwa Shikulu amonekele kuli Yosefe muciloto no kumwebati, "Ima, senda akanya na nyina, no fulumukila ku Egupti. Ukekale kulya mpaka nkakwebe, pantu Herodi akofwaya ukonaula akanya kobe." ¹⁴Bulya ubushiku Yosefe alimine no kusenda akanya na nyina ukuya ku Egupti. ¹⁵Alikele kulya mpaka nemfwa yakwa Herodi. Uku ekwali ekufikilisha kwa mashiwi Shikulu alandile ukupitila muli kasesema, ukwebati, "Ukufuma mu Egupti emo nakutile Umwana wandi Umwaume." ¹⁶Nolu Herodi, ulu amwene ati ba mupumya kubaume mano, alifulilwe sana. Alitumine abakwipaya abana banono abaume mu Betelehemu na muli cilya citungu conse abali ne myaka ibili no kwisa panshi, ukulingana ne nshita iyo aumfwile ku baume bamano. ¹⁷Nolu califikilishiwe icalandilwe ukupitila muli Yeremia kasesema, ukwebati, ¹⁸"Ishiwi lyalyumfwikile mu Rama, ukulilishika no kulosha kukalamba, Rakele akolila pa bana bakwe, kabili alikene ukumutalalika, pantu abana balifwile." ¹⁹Ulo Herodi afwile, moneni, malaika wakwa Shikulu alimonekele mu ciloto kuli Yosefe mu Egupti no kulanda ati, ²⁰"Ima senda akanya na nyina ulekuya ku calo ca Isreali, pantu abo abalikufwaya umweo wa kanya balifwile." ²¹Yosefe alimine no kusenda akanya na nyina nokwisa mu calo ca Isreali. ²²Lelo ulu aumfwile ukwebati Arkelasi akoteka mu Yudea mwipunda lya kwa wishi Herode. Alyumfwile umwenso ukuya kulya. Panuma yakumusoka kuli Lesa mu ciloto, alile ku citungu ca Galili ²³kabili alile no kuya kwikala mu Nasareti. Ici cafikilishye ifyalandilwe ukupitila muli bakasesema, ukwebati akakutwa umwina Nasareti.

3

¹Mu nshiku shilya Yohane Kabatisha alishile akoshimikila mu matololo yaku Yudea ukwebati, ²"Lapileni, pantu ubufumu bwa mu mulu bulipaleme." ³Pantu uyu eulya Esaya kasesema alandilepo, ati, "Ishiwi lya ukobilikisha mu matololo ati, 'Pekanyeni inshila yakwa Shikulu, olololeni inshila shakwe.'" ⁴Nomba Yohane alifwele insalu ya masako ya ngamali ne lamba lya mpapa ukushingulusha umusana wakwe. Alikulya makanta no buchi bwa mpanga. ⁵Nolu Yerusalemu, Yudea

yonse, ne citungu conse ica shinguluka umumana wa Yordani balile kuli ena. ⁶Balibatishiwe kuli ena mu mumana wa Yordani, ukulapila imemba shabo. ⁷Lelo ulu amwene abengi mu baFarise na baSeduki bakoisa kuli ena na ku kubatishiwa, alandile kuli bena ati, "Mwe bufyashi bwa mafwafwa mwe, Ninani amisokele ukubutuka ku bukali ubukoisa?" ⁸"Twaleni icisabo icilingile ukulapila. ⁹Mwitontontokanya ukulanda pakati kenu ati, 'Twalikwata tata Abrahamu.' Pantu nkolanda kuli mwebo nati, Lesa kuti aimisha Abrahamu abana ukufuma muli aya mabwe. ¹⁰Kalefye sembe lyabikwa pa mushila wa cimuti. Eco icimuti conse icishitwala icisabo cabune cikaputulwa no kuposwa mu mulilo. ¹¹Namibatisha na menshi kukulapila. Lelo uukonkonka panuma alikwatishe amaka ukuncila, nshilingile nangulafye kusenda indyato shakwe. Akamubatisa no Mupashi wa Mushilo na ku mulilo. ¹²Ulupe lwakwe luli mu minwe yakwe ku kuwaminisha pa cakupelelapo cakwe no kututula ingano shakwe mu butala. Lelo imisungu akayoca mu mulilo utangashima." ¹³Nolu Yesu alifumine ku Galili no kuya ku mumana wa Yordani ukubatishiwa na Yohane. ¹⁴Lelo Yohane alitwalilile ukwasha ukumulesha, ukulanda ati, "Ninebo ndingile ukubatishiwa kuli mwebo, kabili kuli nebo eko mwaisa?" ¹⁵Yesu alimwaswiwe no kulanda ati, "Cisuminishe nomba, pantu ciliyene fwebo ukufikilisha ubulungami." Nolu Yohane alimusuminishe. ¹⁶Panuma ya kubatishiwa, Yesu alifumine mu menshi apopenefye, kabili moneni, imyulu yaliswiwe kuli ena. Alimwene Mupashi wakwa Lesa aikile kubati lukunda no kwikala pali ena. ¹⁷Moneni, ishiwi lyafumine mu myulu likoeba ati, "Uyu e Mwana wandi uwa temwikwa. Uo mbekelwamo."

4

¹Nolu Yesu alitungulwile no Mupashi mu matololo ku kutunkwa na kasebanya. ²Ulo afungile ukulya pa nshiku amakumi yane akasuba no bushiku alyumfwile insala. ³Katunka alishile no kumweba ati, "Umfwa uli Mwana wakwa Lesa eba aya mabwe yaluke umukate." ⁴"Lelo Yesu alimwaswiwe no kulanda kuli ena ati, "Calilembwa aciti, tekucilyo ceka umuntu engekallila no mweo, lelo ku cebo conse icikofuma mu kanwa ka kwa Lesa." ⁵Nolu kasebanya alimutwele mu musumba wa mushilo no kumwiminika pa nsoshi ya cikulwa ce tempele, ⁶no kumweba ati, "Umfwa uli Mwana wakwa Lesa, ipose panshi, pantu calilembwa aciti, 'Akakomeshesha ba malaika bakwe ukukubaka,' 'Nolu bakakwanka mu maboko yabo, pakwebati tauicenene lukasa lobe kwibwe.'" ⁷Yesu alimwebele ati, "Nakabili calilembwa aciti, 'Wilekwesha Wisokulu Lesa obe.'" ⁸Nakabili, kasebanya alimutwele pa lupili ulutali no ku mulanga amabufumu ya mu calo no bukata bwa yako bonse. ⁹Alimwebele ati, "Fyonse ifi fintu nkakupela, Umfwa wawa panshi no kunshinshimuna." ¹⁰Nolu Yesu alilandile kuli ena ati, "Kabiye fuma pano, Shetani! Pantu calilembwa aciti, Wisokulu Lesa obe eo ulekushinshimuna, kabili ena ekafye eo ulepyungila." ¹¹Nolu kasebanya alimushile, kabili moneni, bamalaika balishile no kumupyungila. ¹²Nomba ulu Yesu aumfwile ati Yohane balimwikete, alifumineko no kuya ku Galili. ¹³Alifumine ku Nasareti kabili alilekwikala mu Kapernaumu, Iyaba kululamba lwa bamba wa Galili mu mipaka ya kwa Sebuluni na Naftali. ¹⁴Ifi fyacitikile pa kufikilisha ifyo kasesema Esaya alandile ati, ¹⁵"Icalo cakwa Sebuluni ne calo cakwa Naftali, ukulola kuli bamba, kubushilya bwa Yordani, Galili wa bena Fyalo. ¹⁶Abantu abaikele mu mfimfi balimwene ulubuto ulukalamba, nabo abaikele mu citungu na mucinshingwa camfwa, pali bena ulubuto lulisanike." ¹⁷Ukutula pali ilya nshita Yesu alitendeke ukushimikila no kwebati, "Lapileni, pantu ubufumu bwa mu mulu buli paleme." ¹⁸Ulo ali akoenda mu lulamba lwa bamba wa Galili, alimwene ba wabo babili, Simone uukutwa Petero na Andrea wabo, bakoposa isumbu pali bamba, pantu bali abalondo besabi. ¹⁹Yesu alilandile kuli bena ati, "Iseni, nkonkeni, kabili nkomicita abalondo ba bantu." ²⁰Apopenefye balishile amasumbu no ku mukonka. ²¹Ulo Yesu alikuya ukufuma palya alimwene ba wabo babili nakabili, Yakobo umwana mwaume wakwa Sebede, na Yohane wabo bali na Sebede shibo bakolundanya amasumbu yabo. Alibakutile, ²²napopenefye balishiile ubwato na wishibo kabili balimukonkele. ²³Yesu alikwendauka mu Galili monse, alikusambilisha mu synagoge, ukubila imbila nsuma ya bufumu no kundapa amalwele yonse ne misongo yonse mu bantu. ²⁴Ululumbi lwakwe lwalile monse mu Siria, na bantu balimuletele bonse abali kucushiwa na malwele ayakulekana - lekana ne fya kukalipwa, abakwete ingulu, abacipumputu, na babulebe. Yesu alibondepe. ²⁵Amabumba ayakalamba yalimukonkele ukufuma mu Galili, Dekapoli, Yerusalemu, na Yudea, no kufuma kwishilya lya Yordani.

5

¹Ulo Yesu amwene amabumba, alile palupili. Ulo aikeleko, abasambi bakwe balishile kuli ena. ²Aliswiwe akanwa no kubasambilisha, ukwebati, ³"Balipalwa ababusu mu mupashi, pantu ubufumu bwa mu mulu bwabo. ⁴"Balipalwa abaloosha, pantu bakatalalikwa. ⁵Balipalwa abaicefya, pantu bakapyana isonde. ⁶Balipalwa abali ne nsala ne cilaka ca bulungami, pantu bakekushiwa. ⁷Balipalwa abaluse, pantu bakapokelela uluse. ⁸Balipalwa abasangulwa imitima, pantu bakamona Lesa. ⁹Balipalwa abaleta umutende, pantu baketwa abana bakwa Lesa. ¹⁰Balipalwa abo abapakaswa pamulandu wa bulungami, pantu ubufumu bwa mu mulu bwabo. ¹¹Mwalipalwa ulu abantu ba mituka no kumipakasa no kumilandila ifyabufi ifya misango yonse ifyabufi pa mulandu wandi. ¹²Sekeleleni no kwanga, pantu cikalamba icilambu cenu mu mulu. Pantu ni muli uyu umusango umo wine abantu bapakashile bakasesema abamitangilile. ¹³Muli mucele we sonde. Lelo umfwa umucele wa sunduka, kuti waloweshiwa shani nakabili? Tawinga wamina cintu nakabili kanofye ukuposwa no kunyantaulwa ku makasa ya bantu. ¹⁴Muli lubuto lwa calo. Umusumba uwabikwa pa lupili tawinga fiswa. ¹⁵Nangu abantu tabasanika inyali no kuibika panshi ya museke, lelo pa cakutekapo inyali, kabili ilasanikila bonse mung'anda. ¹⁶Leken i ulubuto lwenu lusanike ku bantu pakwebati abantu bamone imilimo yenu iyabune no kulumbanya Shinwe uwa mu mulu. ¹⁷Mwilekutontontokanya ukwebati naisa kukonaula amafunde nangula ba kasesema. Nshaisa kuku bonaula, lelo kukufikilisha. ¹⁸Pantu mucinefye nkomweba nati, mpankafye umulu ne calo fikapite, takwakabe nangu

kanonofye akalitoni nangula kamo akanonno aka mumafunde, mpakafye ifintu fyonse fikafikilishiwe.¹⁹Eco kanshi onse uukatobapo ilya cepesha pali aya mafunde no kusambilisha bambi ukucita ifi aketwa uwa cepesha mubufumu bwa mu mulu. Lelo onsefye uuyabaka no kuyasambilisha aketwa umukalamba mubufumu bwa mu mulu.²⁰Pantu nkolanda kuli mwebo nati kanofye ubulungami bwenu bwacila ubulungami bwa bakalemba na baFarise, mwebo tamwakengilemo mubufumu bwa mu mulu.²¹Mwalyumfwa ukwebati calilandilwe ku baliko mu nshita shakale ati, 'Wilakwipaya,' kabili, Oonse uwipaya akapingulwa.²²Lelo nkolanda kuli mwebo nati onse ufululwe wabo akapingulwa; kabili onse uulanda kuli wabo ati, 'We mbulwa mano ya muntu!' akatwalwa ku cilye; na onse uulanda ati, 'We ciwelewele!' akaposwa mu mulilo wa ku mbo.²³Eco umfwa ukotula ica bupe pa cipailo kabili waibukisha ukwebati wenu napinkana nobe,²⁴sha icabupe cobe palya pa cipailo, kabili bwelelamo kwenu.Pakubala muwikishanye na wenu, elo wise kutula icabupe cobe.²⁵Suminishanya no mulwani obe bwangu ulo ucili nankwe mukoya ku cilye, epali umulwani obe akupela kuli kapingula, nao kapingula kuli aisakukupela kuli mushika, kabili kuli waposwa mucifungo.²⁶Mucinefye nkokweba nati, tawakafumemo mpakafye ukalipile akalikobili ka kulekelesha akandalama wakongwele.²⁷Mwalyumfwa ukwebati calilandilwe ati, 'Wilakucita bucende.'²⁸Lelo nkolanda kuli mwebo nati onse uwalolekesha umwanakashi no kumukumbwa ninshi alicitile nankwe ubucende kale mu mutima wakwe.²⁹Umfwa ilinso lyobe ilya kukulyo lya kulenga kuipununa, lilobolemo no kuliposa. Pantu Cawamapo webo ukulufyapo icilundwa cimo ukucila umubili onse ukuya kuposwa ku mbo.³⁰Umfwa ukuboko kobe ukwa kukulyo kwakulenga ukuipununa, kuputuleko no kukuposa. Pantu cawamapo webo ukulufyapo icilundwa cimo ukucila umubili onse ukuya ku mbo.³¹Kabili calilandilwe ati, 'Onse uwatamfya umukashi wakwe, lekeni amupele kalata wakulekaninapo.³²Lelo nkolanda kuli mwebo nati onse uwaleka umukashi wakwe, ukufumyakofye pamulandu wa bucende, amulenga ukuba umucende. Onse uwamupa panuma yakulekwa ninshi acita ubucende.³³Nakabili, mwalyumfwa ukwebati calilandilwe kuli abo mu nshita shakale ati, 'Wilakulapa mulapo wa bufi, lelo ulape umulapo obe kuli Shikulu.'³⁴Lelo nkolanda kuli mwebo nati, tekwesha kulapa nakalya, cibe ni ku mulu takwesha, pantu ecipuna ca kwa Lesa;³⁵nangu pe sonde iyo, pantu ecakunyantapo amakasa yakwe; nangu ni pali Yerusalemu wine iyo, pantu emusumba wa Mfumu nkalamba.³⁶Cibe kulapa pa mutwe obe nakalya, pantu tawingalenga umushishi obe ukuba uwa kubuta nangu uwa kufita.³⁷Lelo leka ukulanda kobe kube 'Ee, ee' nangula 'Iyo, iyo.' conse icakucilapo pali ici ninshi cifumine ku mubifi.³⁸Mwalyumfwa ukwebati calilandilwe ati, 'Ilinso pali linso, ne lino pali lino.'³⁹Lelo nebo nkomyeba nati, mwikanya umubifi. Lelo, onse uwakutoba ulupi kwisaya lya kukulyo, mupele ne libiye line.⁴⁰Umfwa uuli onse akofwaya ukulubulula nobe no kukupoka umwingila, leka abule ne laya lyobe line.⁴¹Uyo onse uwa kupatikisha ukumushindika umushinso umo, kabiye nankwe imishinso ibili.⁴²Pela kuukokulomba, kabili kuukofwaya ukwashima kuli webo wifutatlako.⁴³Mwalyumfwa ukwebati calilandilwe ati, 'Ulekutemwa umwina mupalamano obe no kupata umulwani obe.'⁴⁴Lelo nkolanda kuli mwebo nati, temweni abalwani benu kabili pepeleni abo abamipakasa,⁴⁵pakwebati mwingaba abana bakwa Shinwe uwa mu mulu. Pantu alalenga akasuba kakwe ukubalikila pa babubi na pa babune, kabili alalokesha imfula pa balungami na pa bashalungama.⁴⁶Pantu umfwa mukotemwafye abamitemwa, cilambu nshi mukapokelela? Bushe na bakasonkesha ba misonko tabacita cimo cine?⁴⁷Umfwa mukoposhafye na ba wenu, findo mwacita ukucila bambi? Bushe na bena Fyalo bene nabo tabacita cimo cine?⁴⁸Eco beni abapwililika, ifyo Shinwe wa mu mulu aba uwapwililika.

6

¹"Cenjeleni ukwebati mwicita milimo yenu iya bulungami ukuti abantu bamimone, nga teifyo tamwakakwate icilambu ukufuma kuli Shinwe uwaba mu mulu.²Eco ulo wapela ifya nkumbu, wiilishisha ipenga we mwine ngefyo babubi munda bacita muma synagoge na mu misebo, pakwebati ba balumbanye ku bantu. Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, balipokelelele icilambu cabo conse.³Lelo ulo wapela ifya nkubu, wileka ukuboko kwa kukuso kobe kwishibe ifyo ukuboko kwa kulyo kobe kukocita⁴pakwebati ifya nkubu fyobe fingapelelwa mu nkama. Nolu Shinwe uumona mu nkama aka milambula.⁵Ulo ukopepa, mwiba kubati ni babubi munda, pantu bena balitemwa ukwiminina no kupepa mu ma Synagoge na mu fifutu fya misebo pakwebati ba bamone ku bantu. Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, balipokelelele icilambu cabo.⁶Lelo webo, ulo ukopepa, wingile mukati ku muputule obe. Isalako icibi no kupepa kuli Shinwe, uwaba mu nkama. Elo Shinwe uumona mu nkama akamilambula.⁷Ulo ukopepa, tekwesha ku bwekeshapo ifya kubula ubuyo fimo fine nga filya ficita abena fyalo, pantu bena batontontanya ukwebati bakobomfwa pamulandu wa fyebo fyabo ifingi.⁸Eco kanshi, mwiba kubati ni bena, pantu Shinwe alishibila libela ifintu ifyo mu kabila libe tamula mwipusha.⁹Eco kanshi mulekupepa ngefi: 'We Shifwe waba mu mulu, Leka ishina lyobe licindikwe nge lya mushilo.¹⁰Leka ubufumu bobo bwise. Leka ubufwayo bobo bucitwe pe sonde ngefyo caba mu mulu.¹¹Utupele lelo icakulya ca cila bushiku.¹²Utweleleko imisha shesu, nga filya nefwe twelela aba misha besu.¹³Wituleta mu matunko, lelo utupusushe ku mubifi.¹⁴Pantu umfwa mwaelela abantu ku fibi fyabo, na Shinwe wa mu mulu nao aka myelela.¹⁵Lelo umfwa ta mukobelela kufibi fyabo, na Shinwe nao takamyelele kufibi fyenu.¹⁶Ulo ukofunga ukulya, wiba ne cinso ca bulanda nga filya babubi munda bacita, pantu bena balalula ifinso fyabo pa kwebati bamoneke ku bantu nga bakofunga. Mucinefye nkomweba nati, bali pokelele icilambu cabo conse.¹⁷Lelo webo, ulo ukofunga, isube amafuta ku mutwe obe no kusamba ku menso yobe¹⁸pakwebati taumoneke ku bantu ati ukofunga, lelo kanofye kuli Shinwe uwaba mu nkama; kabili Shinwe uumona mu nkama akakulambula.¹⁹Mwitutula ifyuma fyenu pe sonde, apo ububenshi ne ndalawa fyonaula, kabili apo abapupu batoba no kwiba.²⁰Lelo, tutileni ifyuma fyenu mu mulu, umo ububenshi nangu indalawa fishingonaula, na bapupu mwena tabatoba no kwiba.²¹Pantu ukuli icuma cobe, eko no mutima obe wine nao ukaba.²²Ilinso enyali ya mubili. Eco, ilinso

lyobe nga lili bwino, umubili onse ninshi uliswilimo ulubuto. ²³Lelo ilinso lyobe nga libi, no mubili obe onse ninshi ukoisulamo imfimi. Eco, umfwa ulubuto ululi muli webo ni mfimi, ninshi iyo mfimi yakula shani! ²⁴Takwaba uwinga pyungila bashikulu babili, pantu kuti apatapo umo no kutemwapo umbi, pantu kuti aba uwaipeshepo kuli umo no kusulapo umbi. Tekuti upyungile Lesa kabili ne cuma. ²⁵Eco kanshi nkolanda kuli mwebo nati, mwilekusakamana palwa bwikashi wenu, ifyo mukolya nangu ifyo mukonwa; nangu palwa mibili yenu, ifyo mukofwala. Bushe umweo tawacila pa fya kulya, kabili umubili tabwacila ifya kufwala? ²⁶Lolesheni pa fyuni fya mulwelele. Tafi byala nangula ukusombola nangufye ukututula mu matala, lelo Shinwe wa mu mulu alafilisha. Bushe tamwacindamishapo ukuficila? ²⁷Bushe ni nani umo pali mwebo mu kusakamana engailundilako umukono umo ku nshiku sha mweo wakwe? ²⁸Ninshi musakamanina pa kufwala? Tontonkanyeni pa maluba mwibala, ifyo yakula. Tayabomba, kabili tayapikula nsalu. ²⁹Lelo nkolanda kuli mwebo nati, nangufye ni Solomon mu bukata bwakwe bonse tatalile afwikwapo nga limo muli aya. ³⁰Nga Lesa alafwika icani mu mpanga, icakwebati ciliko lelo kabili mailo caposwa mu mulilo, bushe takacishepo ukumfika, mwebo mweba cicetekelo cinono? ³¹Eco kanshi mwisakamikwa no kulanda ati, 'Bushe nindo tukolya?' nangu 'Bushe nindo tukonwa?' nangu 'Bushe nindo tukofwala?' ³²Pantu abena Fyalo ifi fintu eflyo bafwaya, na Shinwe wa mu mulu alishiba ukwebati mukofikabila. ³³Lelo balilenipo ukufwaya ubufumu bwakwe no bulungami bwakwe, nafi fintu fyonse fikapelwa kuli mwebo. ³⁴Eco, mwisakamana palwa mailo, pantu ubushiku bwa mailo bukaisakamana ubwine. Pantu cila bushiku buliikwatile ubwine ifibi fyabuko ifibulingile.

7

¹"Wipingula, nobe tawakapingulwe. ²Pantu ubupingushi ubo upingwilako, ebo ukapingwilwako, ne cipimo ico ulingilako, eco nobe wine bakakulingilako. ³Ninshi mulolesesha akapapa akanono akali mu linso lyakwa wenu, lelo wafilwa ukumona icipampa icili mu linso lyobe? ⁴Kuti walanda shani kuli wenu ati, 'leka mfumye akali mu linso lyobe,' elo ninshi icipande icili mu linso lyobe? ⁵We bubi munda we! Ubale ufumye icipande icili mu linso lyobe, Nolu elo winga mwenekesha no kufumya akapapa mu linso lyakwa wenu" ⁶Wipela ica mushilo ku mbwa, kabili mwila kuposa fintu fya bukumu pantanshi ya nkumba. Epali bafinyataula ku makasa, nolu kabili kuti shaaluka nokwisa ku kuputaulamo mu tupimfya. ⁷"Lomba, kabili cikopelwa kuli webo. Fwaya, kabili wala sanga. Konkosha, kabili cikeswilwa kuli webo. ⁸Pantu onse uulomba, alapokelela; onse uufwaya, alasanga; na ku muntu uukonkosha, cikeswilwa. ⁹Nangu ninani pali mwebo, umfwa umwana wakwe amulomba umukate, enga mupela ilibwe? ¹⁰Nangu umfwa alomba isabi, enga mupela insoka? ¹¹Eco kanshi, nga mwebo mwe babi mwalishiba ukupela ifya bupe fyabune ku bana benu, bushe Shinwe wa mu mulu takacishepo ukupela ifintu fyabune kuli abo aba mulomba? ¹²Eco kanshi, ifintu fyonse ifyo mufwaya abantu bamicitile, eflyo na mwebo bene mubacitile, pantu aya emalango na bakasesema. ¹³"Ingileni pa mpongolo ya kamfyemfye. Pantu impongolo ya kusalala kabili inshila ya kupabuka iitwala ku bonaushi, kabili kwaba abantu abengi abaipitamo. ¹⁴Lelo impongolo ya kamfyemfye ne nshila iitwala ku mweo ya kwafya, kabili banono abaisanga. ¹⁵"Cengeleni na bakasesema ba bufi, abo abesa kuli mwebo mu fyakufwala fya mpanga lelo mucinefye mi mbulu iitakanya. ¹⁶Niku fisabo fyabo eko mukabeshila. Bushe abantu balasaba imyangashi ku myunga nangu amakunyu kuli fi cilasa? ¹⁷Mu musango umo wine, icimuti conse icabune citwala ifisabo fyabune, lelo icimuti cabubi citwala ifisabo fyabubi. ¹⁸Icimuti icabune tekuti citwale icisabo icabubi, nangu icimuti icabubi tekuti citwale icisabo icabune. ¹⁹Icimuti conse icishitwala icisabo cabune cilaputulwa no kuposwa mu mulilo. ²⁰Eco kanshi, mukabeshibila ku fisabo fyabo. ²¹Tebonse abalanda kuli nebo ati, 'Shikulu, Shikulu,' abakengila mu bufumu bwa mumulu, lelo kanofye abo abacita ubufwayo bwa kwa Tata uwa mu mulu. ²²Abantu abengi bakalanda kuli nebo muli bulya bushiku ati, 'Shikulu, Shikulu, bushe tatwasesemene mwi shina lyenu, na mwishina lyenu twafumishe ingulu, na mwi shina lyenu bushe temo twacitile ifisungusho ifingi? ²³Nolu nkalandafye pa bwelu kuli bena ukwebati, 'Nshamishibile! Kabiye ni uko fumeni kuli nebo, mwe bakacita wa fibi! ²⁴Eco kanshi, uyo onse uumfwa icebo candi no kucibela akaba kubati muntu uwa mano uwa kulile ing'anda yakwe pe libwe. ²⁵Imfula yalishile kuloka, ne lyeshi lyalishile, no mwela walipupile no kuma muli ilya ng'anda, lelo tayaponene, pantu yakuliwe pe libwe. ²⁶Lelo uyo onse uumfwa icebo candi no kukana bela akaba kubati muntu umuwelewele uwakulile ing'anda yakwe pa musensenga. ²⁷"Imfula yalilokele, ilyeshi lyalishile, no mwela walipupile no kupuma muli ilya ng'anda, nayo yaliwile, kabili yalyonaika umupwilapo. ²⁸Calishile kuba ukwebati ulu Yesu apwile ukulanda aya mashiwi, amabumba yalipapile pa ma sambilisho yakwe, ²⁹pantu alikusambilisha ngo muntu uwakwete insambu, kabili talikusambilisha nga bakalemba babo.

8

¹Ulo Yesu atentemukile ukufuma ku lupili, amabumba aya kalamba yali mukonkele. ²Moneni, uwa fibashi alishile kuli ena no kufukama kuli ena, "Shikulu, umfwa ukofwaya, kuti wansangulula." ³Yesu alitambalike ukuboko kwakwe no kumwikata, ukwebati, "Nkofwaya. Ba uwa sangululwa." Apopenefye alisangulwilwe ku fibashi fyakwe. ⁴Yesu alilandile kuli ana ati, "Umone ukwebati taulandile icili conse ku muntu uuli onse. Kabiye, uye kuilangisha kuli shimapapo, no kupela icabupe cilya Mose akokomeshe, ngo bunte kuli bena. ⁵Ulo ali akoisa mu Kapenamu, umukalamba wa bashilika alishile kuli ena, akomupapatila ⁶no kwebati, "Mwe Shikulu, umubomfi wandi alilele ku ng'anda ali no bulebe kabili akocushiwa no bukali nganshi." ⁷Nolu Yesu alilandile kuli ena ati, "Nkoisa no kwisa ku mundapa. ⁸Umukalamba wa bashilika alyaswike no kulanda ati, "Mwe Shikulu, Nshilingile ukwebati mwingesa ku ng'anda yandi. Landenifye ishiwi no mubomfi wandi akopola. ⁹Pantu nanebo wine ndi muntu uwa sontwa mu nsambu, kabili nalikwata abashilika abo

ntungulula. Ndalanda kuli umo ati, 'Kabiye,' nao alaya, nakuli umbi ati, 'Isa,' nao alesha, na ku mubomfi wandi ati, 'Cita ifi,' nao alacita." ¹⁰Ulo Yesu aumfwile ifi, alipapwuke no kulanda kuli abo abali kumunkonka ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, Nshatala nsangapo nangu umo uwa kwata icicetekelo ca musango uyu mu Israeli." ¹¹Nkomweba nati, abengi bakesha ukufuma ku kabanga na ku masamba, kabili bakakuwama kwi tebulo na Abrahamu, Isaki, na Yakobo, mu bufumu bwa mu mulu. ¹²Lelo abana ba bufumu bakaposwa kunse mu mfimfi ya kunse uko ukukaba ukulila no kusumanya ameno." ¹³Yesu alilandile ku mukalamba wa bashilika ati, "Kabiye! Ngefyo ucetekele, eco na cicitwe kuli webo." No mubomfi alipolele pa nshita ilya ine. ¹⁴Ulo Yesu aishile mu ng'anda yakwa Petero, ali mwene nafyala wakwa Petero alilambale aliketwe ne mpepo. ¹⁵Yesu alikete ukuboko kwakwe, nempepo yalifumine. Nolu alimine no ku tampa uku mupyungila. ¹⁶Ulo icungulo cafikile, abantu baliletele kuli Yesu abengi abaiketwe ne ngulu. Alitafishemo imipashi kwi shiwi no kundapa bonse abalwele. ¹⁷Ifi fyali ku fikelisha ifyalandilwe na Esaya kasesema, ukwebati, "Alibulile ifyakulipwa fyesu no kusenda amalwele yesu." ¹⁸Nomba ulo Yesu amwene ibumba ilya musingulwike, alipele ifipope ifyakufuma no kuya kwishilya lya bamba wa Galili. ¹⁹Nolu kalemba alishile kuli ena no kulanda ati, "Kasambilisha, nkomikonka konse uko mukoya." ²⁰Yesu alilandile kuli ena ati, "Bamumbwe balikwata amendo, no tuni twa mulwelele twalikwata ifinsa, lelo Umwana wa Muntu takwata na pakusamika umutwe wakwe." ²¹Na umbi pa basambi alilandile kuli ena ati, "Shikulu, nsuminisheni mbale ndeya kushika tata." ²²Lelo Yesu alilandile kuli ena ati, "Nkonka, kabili leka abafwa bashikane na bafwa babo." ²³Ulo Yesu Aninine ubwato, abasambi bakwe balimukonkele mulya mwine. ²⁴Moneni, kwalimine amambi ayakalamba pali bamba, Icakwebati ubwato bwalifimbilwe na matamba. Lelo Yesu ali alilele. ²⁵Abasambi balishile kuli ena no ku mubusha, ukwebati, "Tupususheni, Mwe Shikulu; Twalafwa!" ²⁶Yesu alilandile kuli bena ati, "Nindo mukotinina, mwebo mweba cicetekelo cinono?" Nolu alimine no kukalipila umwela na bamba. Nolu kwalishile kuba umutende ukalamba. ²⁷Abantu bonse balisungwike no kulanda abati, "Muntu wa musango inshi uyu, uwa kwebati no mwela na bamba fikomubela?" ²⁸Ulo Yesu aishile ku lubali lumbi kabili mu calo ca Gadara, abaume babili abaiketwe ne ngulu balimukumenye. Bakufuma mu manda kabili balikalipishe, icakwebati takwali kuba umulendo uwalikupita kuli ilya nshila. ²⁹Moneni, balipundile no kulanda abati, "Findo tufwile ukucita na webo, we Mwana wakwa Lesa? Bushe waisa kuno ku kutucusha ulo inshinta yabikwa tailafika?" ³⁰Nomba umukuni wa kumba wali palya ukolya, tapali patali napo bali. ³¹Ingulu shakonkanyepo ukupapata Yesu no kulanda ati, "Nga ukotutamfyamo, ututume mu mukuni wa kumba ulya." ³²Yesu alilandile kuli shena ati, Kabiye!" Ingulu shalifumine no kuya munkumba; Kabili moneni, umukuni onse walitentemwike ulupili no kuya muli bamba kabili shalifwilile mu menshi. ³³Balya abali kucema inkumba balibutwike kabili balile mu musumba no kuya kushimika fyonse, maka - maka ifyacitike ku baume abakwete ingulu. ³⁴Moneni, umusumba onse walifumine ukwisa ku kumanya Yesu. Ulo bamumwene, balimupapatile ukufuma ku citungu cabo.

9

¹Yesu alingile mu bwato, alyabukile kwi shilya, no kwisa mu musumba wa ku mwabo. ²Moneni, baliletele kuli ena umwaume wa bulebe alilambalele pa butanda. napakumona icicetekelo cabo, Yesu alilandile ku mwaume wa bulebe ati, "We mwana mwaume, ba uwa ku koseleshiwa. Imembu shobe na shelelwa." ³Moneni, bamo aba muli bakalemba balikulanshanya umo ba belele abati, "Uyu Muntu akoponta." ⁴Yesu alishibile amatotonkanyo yabo no kulanda ati, "Nindo mukotontokanishisha ifibi mu mitima yenu?" ⁵Bushe cindo cayangukapo, ukwebati, 'Imembu shenu na shelelwa,' Nangu ukwebati, ima no kwenda? ⁶Lelo mufwile ukwishiba ukwebati Umwana wa Muntu alikwata insambu sha kwelela imembu pe sonde,..." alilandile ku wabulebe ati, "Ima, senda ubutanda bobbe, nokuya ku ng'anda yobe." ⁷Nolu umwaume alimine no kuya ku ng'anda yakwe. ⁸Ulo amabumba yamwene fi, yalitinine no kulumbanya Lesa, uwapela insambu sha musango uyu ku bantu. ⁹Ulo Yesu ali kupita ukufuma kulya, alimwene umuntu uweshina lya Mateo alikele mwi tenti lya bakasonkesha. Alilandile kuli ena ati, "Nkonka." Alimine no kumukonka. ¹⁰Ulo Yesu aikeleko ku kulya mu ng'anda, moneni, bakasonkesha wa misonko na ba bembu abengi balishile no kwisa kulila pamo na Yesu na basambi bakwe. ¹¹Ulo abafarise ba mwene fi, balilandile ku basambi bakwe ati, "Nindo kasambilisha wenu alila na bakasonkesha wa misonko na ba bembu?" ¹²Ulo Yesu aumfwile ifi, alilandile kuli bena ati, abantu abali bwino mu mubili tabakabila shing'aga, kanofye abalwele. ¹³Mufwile ukuya no kusambilila umo ifi fikopilibula: 'Nkokabila uluse telambo iyo.' Pantu ntaishile ku kwita abalungami ku kulapila, lelo ababembu. ¹⁴Nolu abasambi ba kwa Yohane balishile kuli ena no kulanda kuli ena ati, "Nindo fwebo na bafarise tufungila ilingi, lelo abasambi benu tabafunga ukulya?" ¹⁵Yesu alilandile kuli bena ati, "bushe abana baume abali mu cikulwa ca bwinga bengallosha ulo shibwinga ali nabo? Lelo inshiku shikoisa ulo shibwinga akasendwa ukufuma kuli bena, kabili nolu bakafunga ukulya." ¹⁶Takuli umuntu wingabika icikamba icipya pa mwingila uwakale, pantu icikamba kuti casusukapo pa mwingila, kabili kuti calepuka kucilapo. ¹⁷Eico abantu teti babike umwangashi uupya mu nsupa iyakale. Umfwa bacite ifi, impapa ikalepuka, umwangashi uketika, kabili insupa shikonaulwa. Lelo, babika umwangashi upya mu nsupa shipya, na fyonse fikasungwa. ¹⁸Ulo Yesu alikulanda ifi fintu kuli bena, moneni, mushika alishile no kufukama kuli ena. Alilandile ati, "Umwana wandi umwanakashi afwa nombalinefye, lelo iseni mubikepo ukuboko kwenu pali ena, kabili akoba no mweo." ¹⁹Nolu Yesu alimine no kumukonka, na basambi bakwe efyo bacitile. ²⁰Moneni, umwanakashi uwacushiwe ku kusuma kwa mulopa pa ikumi na ibili aliishile kunuma yakwa Yesu no kwikata kumpela yamwingila wakwe. ²¹Pantu alitontonenye ati, "Umfwa njikatefye ku fyakufwala fyakwe, nkopola." ²²Lelo Yesu alipilibwike no kumumona, no kulanda ati, "we Mwana mwanakashi shipa; icicetekelo cobe cilikuposeshe." Kabili umwanakashi aliipolele ukufuma pa nshita ilya ine. ²³Ulo Yesu aishile mu ng'anda yakwa mushika,

alimwene bakalisha wa mutolilo ne bumba lyalikupanga icimfulumganya.²⁴ Alilandile ati, kabiyeeni, pantu umukashana tafwile, lelo alefye utulo." Lelo balimusekele mu kumupumya.²⁵ Ulo ibumba lyafumishiwe panse, alingile mu muputule no kumwikata pa kuboko, no mukashana alimine.²⁶ Ilyashi palwa ifi lyalisalangene muli cilya icitungu conse.²⁷ Ulo Yesu alikupita ukufuma kulya impofu shibili shalimukonkele. bali kubilikisha no kwebati, "tubeeleni uluse, mwana Dabidi."²⁸ Ulo Yesu aishile mu ng'anda, impofu shalishile kuli ena. Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe mulisumine ukwebati kuti nacitefi?" Balilandile kuli ena ati, "Ee, Mwe Shikulu."²⁹ Nolu Yesu alikete mu menso yabo no kulanda ati, "Nacitwe kuli mwebo ukulingana ne cicetekelo cenu,"³⁰ na menso yabo yaliswiwe. Nolu Yesu alibakonkomeshe no kulanda ati, "Mumone ukwebati umuntu nangu umo eishiba palwa ifi."³¹ Lelo abaume babili balifumine no kuya kusabankanya ilyashi palwa ifi mu citungu conse.³² Ulo abaume babili bali bakoya, moneni, cibulu uwali ne ngulu aliletelwe kuli Yesu.³³ Ulo ingulu yafumine, cibulu alilandile. Amabumba yalisungwiwe na kulanda ati, "Ifi tfyata afimonekapo mu Israele!"³⁴ Lelo aba Fariseyo balilandile ati, "Ukupitila muli kateka wa ngulu, emo afumisha ingulu."³⁵ Yesu alyendawike mu misumba yonse na mumishi. Alikonkenyepo ukusambilisha mu ma synagoge, akoshimikila imbila nsuma ya bufumu Nokuposha amalwele ya mitundu yonse ne fyakukalipwa fyakulekana-lekana.³⁶ Ulo amwene amabumba, alibomfwilile inkumbu, pantu balicushiwe no kunenuka. Balikubati ni mpanga shakubula kacema.³⁷ Alilandile ku basambi bakwe ati, "ubusomboshi bulifulile, lelo ababomfi balicepele."³⁸ Eco kanshi mukwangufyanya pepeni kuli Shikulu wa busomboshi, pakwebati engatuma ababomfi mu busomboshi bwakwe."

10

¹Yesu alikutile abasambi bakwe ikumi na babili kabili alibapele insambu pa mipashi yakukowela, iyakushitamfya, no kuposha amalwele aya mitundu yonse, ne fyakukalipwa ifyakulekana-lekana.² Nomba amashina yabatumwa abe kumi na babili ni aya. Uwakubalipo, ni Simoni (uo nao alikwita Petero), umbi ni Andrea munyina, Yakobo mwana Sebede, na Yohane munyina;³ Filipo, na Batolomeo; Tomas, na Mateo kasonkesha wa musonko; Yakobo mwana Alufeyo, na Tadeosi;⁴ Simoni uwa mwibumba lyaba Sealot, na Yuda Escariot uwamufutwike.⁵ Aba ebekumi na babili Yesu atumine. Alibakonkomeshe no kulanda ati, mwilekuya ku ncende iili yonse umo abena fyalo bekala, kabili mwiingila mu musumba uuli onse uwa bena Samaliya.⁶ Lelo kabiyeeni ku mpanga ishaluba isha mu ng'anda yakwa Isreali;⁷ kabili ulo mukoya, shimikileni no kwebati, 'Ubufumu bwa mu mulu bulipaleme."⁸ Mulekuposha abalwele, mulekubusha nabafwa, mulekusangulula abafibashi, no kutamfya ingulu. Mwapokelelafye ifwa lutu, nemwe mulekupelafye ifya lutu.⁹ Mwisenda golide iili yonse, Silfere, nangu umukuba mu mishipi yenu.¹⁰ Mwikasenda icola ca kwenda naco pa bulendo bwenu, nangu umwingila na umbi, nangu indyato, nangu inkonto, pantu umubomfi alilinga icakulya cakwe.¹¹ Umusumba uuli onse nangu umushi uo mwaingilamo, fwayenimo umuntu wa cine, kabili mwikale palya mpaka no kufumako.¹² Ulo mwaingila mu ng'anda, mulekubaposha.¹³ Umfwa iyo ng'anda ililingile, lekeni umutende wenu ubepo. Lelo umfwa tailingile, umutende wenu ubwelele kuli mwebo.¹⁴ Lelo kuli abo abatakamipokelele nangu uku kutika ku fyebo fyenu, ulo mwafuma muli iyo ng'anda nangu mu musumba, kunteni ulukungu ku makasa yenu.¹⁵ Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, cikabako bwino ku musumba wa Sodoma na Gomora mu bushiku bwa bupingushi ukucila pali ulya musumba.¹⁶ Moneni, Namituma kubati ni mpanga pakati ka mimbulu, kanshi mube aba kucenjela kubati ni nsoka kabili abakufuka kubati ni nkunda.¹⁷ Cenjeleni na bantu! Bakamitwala ku filye, kabili bakamilopola muma synagoge yabo.¹⁸ Nolu bakamitwala kuli bacilolo na bashamfumu pa mulandu wandi, ngo bunte kuli bena na ku bena Fyalo.¹⁹ Ulo bakalamitwala, mwikasakamana umo nangu ifyo mukalanda, pantu ifyakulanda fikapelwa kuli mwebo pali ilya nshita.²⁰ Pantu temwebo mukalanda, Lelo Mupashi wakwa Shinwe eukalalanda muli mwebo.²¹ Munyina akapela wabo kumfwa, na wishu umwana wakwe. Abana bakemina abafyashi babo kabili bakabalenga ukwipaiwa.²² Mukapatwa ku bantu bonse pa mulandu we shina lyandi. Lelo uukashipikisha ukufika ku mpela, uyu muntu akapusuka.²³ Ulo bamipakasa muli uyu musumba, fulumukileni kuwa kukonkapo, pantu mucinefye nkomyeba nati, tamwakaye mu misumba yonse iya mu Israeli ninshi Umwana wa Muntu alishile.²⁴ Umusambi tacila kasambilisha wakwe, nangu umubomfi ukucila shikulu wakwe.²⁵ Nacilinga umusambi ukwebati engaba kubati ni kasambilisha wakwe, no mubomfi kubati ni shikulu wakwe. Nga balikutile shikulu wa ng'anda ati Beelsebuli, pali bufi aba mu ng'anda yakwe bengabeta mashina nshi!²⁶ Eco kanshi mwilekubatina, pantu takwaba nangu cimo icafimbwapo icitakasokoloke, kabili takuli icafisama icitakeshibikwe.²⁷ Ifyo nkomweba mu mfimfi, mukafilande pa bwelu, nefyo mumfwa mu kutwi mukantepe-ntepe, mukafibilishe pa mitenge ya ng'anda.²⁸ Mwilakutina abepaya umubili lelo tekuti bepaya umupashi. Tineni ena uwaba na maka yakonaula fyonse umweo no mubili kumbo.²⁹ Bushe inseba shibili tashishitwa pandalama iinono? Lelo tapaba nangu kamo akaponena panshi ukwabula Shinwe ukwishiba.³⁰ Lelo ne mishi yaku mutwe yenu ine yonse yalipendwa.³¹ Mwitina. Mwalicindamisha ukucila inseba ishingile.³² Umuntu onse uyebelela kuli ine pa bantu, ninshi muntu wandi, naine kamulumbula pali tata wa mumulu.³³ Lelo uyo ukankaana pa bantu naine nkamukana pali tata wa mumulu.³⁴ Mwilekutontokanya ukwebati naishile mukuleta umutende pe sonde. Ntaishile mukuleta umutende, lelo ulupanga.³⁵ Pantu naisa mukulwishikanya umwana mwaume na wishu, umwana mwanakashi na nyina elo nafyala na nyinafyala.³⁶ Abalwani ba muntu bakaba ni abo aba mung'anda yakwe umwine.³⁷ Uyo uwatemwa wishu nangu nyina ukucila nebo talingile ukuba uwandi; uyo uwatemwa umwana mwaume nangu umwanakashi ukucila nebo talingile ukuba uwandi.³⁸ Uyo uutasenda icapindama cakwe no kunkonka talingile ukuba uwandi.³⁹ Uyo uusingilila umweo wakwe akaulofya. Lelo uulofya umweo wakwe pamulandu wandi akausanga.⁴⁰ Uyo uwamipokelela apokelela nebo, kabili no wa mpokelela ninshi apokelela uwantuma.⁴¹ Uyo uwapokelela kasesema mwishina lya bukasesema akapokelela icilambu cakwa

kasesema, uwapokelela umuntu umulungami mwishina lya muntu umulungami akapokelela icilambu ca muntu umulungami.⁴² Onse uwapela kuli umo pali utu utwacepesha ulukombo lwa menshi yakutalala aya kunwa mwishina lya musambi, mucinefye nkolanda kuli mwebo, takalufye icilambu cakwe mu musango uuli onse."

11

¹Calishile kuba ukwebati ulo Yesu apwisheshe ukulangilila abasambi bakwe abe kumi na babili, alifumineko kulya kukusambilisha no kushimikila mu misumba yabo. ²Nomba ulo Yohane aumfwile mu cifungo palwa milimo yakwa Kristu, alitumine amashiwi ukupitila basambi bakwe ³kabili alilandile kuli ena ati, "Bushe niwe ukoisa, nangula tufwaye umbi?" ⁴Yesu alibaswike no kulanda kuli bena ati, "Kabiyeni no kulanda kuli Yohane ifyo mukomona no kumfwa. ⁵Impofu shikomona, ifilema ifikoenda, abafibashi bakosangululwa, bankoma matwi bakoumfwa, abafwa bakobukila ku mweo, ne mbila nsuma ikobilwa ku babusu. ⁶Uwapalwa ni uyo uushipununa pamulandu wa wandi." ⁷Ulo aba bantu babwekelelo, Yesu alitampile ukulanda ku mabumba palwa kwa Yohane ati, "Nindo mwaile mukomona muciswebebe - litete lyalikutenkanishiwa ne cimwela?" ⁸Lelo nindo mwaile mukomona - bushe muntu uwafwala ifyakufwala ifyaluma umutengo? Mucine, abafwala ifyakufwala fyaluma umutengo bekala mu mayanda ya mfumu. ⁹Lelo nindo mwaile mukomona - ni kasesema? Ee, nkolanda kuli mwebo ati, no kucilapo pali kasesema. ¹⁰Uyu eo calembelwepo ati, 'Mona, Nkotuma inkombe yandi ku ntanshi yobe, uukukateyanishisha inshila. ¹¹Mucinefye Nkomweba ati pali bonse abafyalwa ku banakashi, takwaimapo uli onse uwacila pali Yohane kabatisha. Lelo uwacepesha mu bufumu bwa mu mulu alikulilepo ukucila pali ena. ¹²Ukufuma mu nshiku shakwa Yohane kabatisha ukufika pali nomba, ubufumu bwa mu mulu bwacushiwa no lukakala, kabili abantu balukakala ebakabupoka mu maka. ¹³Pantu bakasesema bonse na malango yasesema ukufika kuli Yohane; ¹⁴kabili umfwa muliipeshe ukufipokelela, ni Eliya uwali no kwisa. ¹⁵Uuli namatwi yakumfwa, naomfwe. ¹⁶Ni kundo ningapalanya ino inkulo? Yaba kubati bana bekele mu ncende sha mishika bakoita bambi, ¹⁷kabili mulande ati, 'twalimilishishe imitolilo, kabili tamwacindile. Twaliloseshe, na mwebo tamwalilile. ¹⁸Pantu Yohane taishile akolya umukate nangul ukunwa umwangashi, kabili balilandile ati, 'Alikwete ingulu.' ¹⁹Umwana wa Muntu aishile akolya no kunwa kabili balanda ati, 'Lolesheni, muntu umulili kabili ni cakolwa, cibusa wa bakasonkesha wa minsoko na babembu!' Lelo mano alungamikwa ne ficitwa fyakwe. ²⁰Nolu Yesu alitendeke ukukalipila imisumba umo ifisungusho ifingi fyacitilwe, pantu tabalapile. ²¹Akalanda kuli webo, Korasini! Akalanda kuli webo, Betsaida! Umfwa ifisungusho fyacitikile mu Turi na Sidoni ifyo ifyacitilwe muli mwebo, nga balilapile kale mu fisamu ne mito. ²²Lelo, nkomyeba ati cikaba icakwangukapo kuli Turi na Sidoni pa bushiku bwa bupingushi ukucila pali mwebo. ²³Webo, Kapernamu, bushe ukotontonkanya ati ukasumbwilwa ku mulu? Iyo, ukatentemwinwa kumbo. Pantu mu Sodoma nga mwalicitilwe ifisungusho ifya citilwe muli webo, nga yalibelelela ukufika na lelo. ²⁴Lelo nkolanda kuli webo ukwebati cikangukapo ku calo ca Sodoma pa bushiku bwa bupingishi ukucila pali webo. ²⁵Pali ilya nshita Yesu alilandile ati, "Namilumbanya, mwe Tata, Shikulu wa mulu ne sonde, pantu mwalifishile ifi fintu ku bamano na bamucetekanya, no kufisokolola kubana banono. ²⁶Ee, Tata, pantu fyalisekeshe ku cinso cenu. ²⁷Ifintu fyonse fyalipelwa kuli nevo ukufuma kuli Tata; kabili takwaba uwaishiba Umwana kanofye wishi, kabili takwaba uwaishiba Wishi kanofye Umwana na onse uo Umwana asala ukumusokololako. ²⁸Iseni kuli nevo, bonse mwebakocutika kabili abafininwa ne fisendo, kabili nkomipela ukutusha. ²⁹Sendeni ikoli lyandi no kusambilila kuli nevo, pantu ndi uwakufuka kabili uwakupetama mu mutima, kabili mukosanga ukutusha ku myeo yenu. ³⁰Pantu ikoli lyandi lya kwanguka ne cisendo candi cakupepuka."

12

¹Pali ilya nshita Yesu alikupita mwibala lya ngano pe Sabata. Abasambi balyumfwile nsala kabili balitendeke ukutempula imitwe ya ngano no kulya. ²Lelo abaFarise ulo bamwene ici, balilandile kuli Yesu ati, "Mona, abasambi bobo bakocita icitasumishiwa ukucita pe Sabata." ³Lelo Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe tamwabelenga ifyo Dabidi acitile ulo ali ne nsala, pamo na bantu ali nabo? ⁴Alile mu ng'anda yakwa Lesa no kulya umukate wa ceni, icitasuminishiwe kuli ena ukulya kabili icitasuminishiwa na kubo ali nabo, kanofye kuli bashimapepo beka. ⁵Bushe tamwabelenga mu malango ukwebati pe Sabata bashimapepo mwi tempele balabifye Sabata lelo tababa na mulandu? ⁶Lelo nkomweba ukwebati uwacila itempele ali pano. ⁷Nga mwalishibe ifyo ici cikopilibula icakwebati, 'Mfwaya uluse kabili telambo iyo,' nga tamusekele abatali na mulandu. ⁸Pantu Umwana wa Muntu e Shikulu we Sabata. ⁹Yesu alifumine kulya no kuya kwingila mu synagoge. ¹⁰Moneni, kwali umwaume uwalemana ukuboko. AbaFarise balipwishe Yesu, ukwebati, "Bushe calisuminishiwa ukundapa pe Sabata?" Pakwebati benga mutunganya ukubembuka. ¹¹Yesu alilandile kuli bena ati, "Muntu nshi pali mwebo, uwakwebati, umfwa alikwete fye impanga imo, kabili umfwa impanga iyo ine yaponena mu cilindi pe Sabata, bushe tekuti ayabule? ¹²palibufi ifyo acindamisha, kanshi, umuntu ukucila impanga! Eco kanshi calisuminishiwa ukucita icabune pe Sabata." ¹³Nolu Yesu alilandile ku mwaume ati, "Tambulula ukuboko kobe." Ali kutambulwile, kabili kwalibwelele ukutuntulu nge fyali ukunankwe. ¹⁴Lelo abaFarise balifumine no kuya kumupangila. Balikufwaya ifyo benga monaula. ¹⁵Lelo Yesu, pakwishiba ici, alifumineko kulya. Abantu abengi balimukonkele, kabili alibondepe bonse. ¹⁶Ali bakonkomeshe ukukana mulenga eshibikwe kuli bambi, ¹⁷ukwebati finga fikilishiwa, ifya landilwe ukupitila muli kasesema Esaya, ukwebati, ¹⁸"Moneni, umubomfi wandi uo nasala; uo natemwa, uo umweo wandi ubekelwamo. Nkabika Umupashi wandi pali ena, kabili akabilisha umulinganya ku benaFyalo. ¹⁹Takalwishe nangu ukulila umusowa; nangufye umuntu uuli onse ukumfwa ishiwi lyakwa mu misebo. ²⁰Takafunepo itete ilili lyonse ilyafyantwa; takashimye cishiki icikofuka icushi, mpakafye akalenge umulinganya ukucimfya, ²¹na mwi shina lyakwe abena Fyalo

baka kwatilamo isubilo."²²Nolu umo uwali impofu kabili cibulu, uwaiketwe ne ngulu, aliletelwe kuli Yesu. Ali mundepe, ulya muntu alilandile no kumona.²³Ibumba lyonse lyalipapile sana no kulanda ati, "Bushe uyo muntu kuti aba mwana wakwa Dabidi?"²⁴Lelo ulo abaFarise baumfwile pali ici cisungusho, balilandile ati, "Uyu muntu tafumyafye ingulu kano ukupitila muli Beelesebuli, kateka wa ngulu."²⁵Lelo Yesu alishibe ifyo bali kutontonkanya kabili alilandile kuli bena ati,Ubufumu bonse ubwapatukana ubwine bulashala icibolya, no musumba nangu ing'anda iya patukana iine tayakeminine.²⁶Umfwa Shetani atamfya Shetani, ninshi ako yakanyamo umwine. Kanshi ubufumu bwakwe kuti bwaimina shani? ²⁷Kabili nga ntamfisha ingulu muli Beelesebuli, bushe nga abana benu bashitamfisha muli nani? Pamulandu wa ici bakaba bakapingula benu.²⁸Lelo nga ntamfisha ingulu mu Mupashi wakwa Lesa, ninshi ubufumu bwakwa Lesa bulishile pali mwebo. ²⁹Bushe umo kuti aingila shani mu ng'anda ya wa maka nokwiba ifipe fyakwe ukwabula ukubalilapo ukukaka uwa maka? Nolu kuti amwibila ifipe fyakwe fyonse mu ng'anda yakwe.³⁰Uyo uushili nanebo ninshi akopinkana nanebo, Kabili onse uutalonganya nanebo asalanganya.³¹Eco kanshi nkolanda kuli mwebo nati, ulubembu lonse ne miponto fikelelwa ku bantu, lelo ukupontela Mupashi wa Mushilo takwakelelwe. ³²Uyo onse uulanda amashiwi ya bubi pa Mwana wa Muntu, uyo akelelwa. Lelo uyo onse uulanda ifya bubi pa Mupashi wa Mushilo, uyo takelelwe, nangufye ni muli cino calo, nangu muli ico icikoisa.³³Lengeni icimuti cibe icabune ne fisabo fyaciko ifyabune, pantu icimuti conse bacishibila ku fisabo fyaciko. ³⁴Mwe bana bamafwafwa mwe, apo muli babifi, kuti mwalanda shani ifintu fyabune? Pantu mubwingi bwa fya mu mutima akamwa kakwe efyo kalanda. ³⁵Umuntu wabune amfumya ifyabune ukufuma mu cipao ca mutima wakwe uwabune, no muntu umubifi ukufuma mu cipao ca mutima wakwe uwabubi afumya ifyabubi.³⁶Nkolanda kuli mwebo nati muli bulya bushiku bwa bupingushi abantu bakalubulula pe shiwi lya cilande - lande lyonse ilyo balandile. ³⁷Pantu ni pa fyebo fyenu apo mukalungamikilwa, kabili ni pa fyebo fyenu apo mukasekelwa.³⁸Nolu bakalemba bamo na baFarise balyaswike Yesu no kulanda ati, "Kasambilisha, tukofwaya ukumonako icishibilo kuli mwebo."³⁹Lelo Yesu alibaswike no kulanda kuli bena ati, "Inkulo iibifi kabili iya bucente ikofwaya icishibilo. Lelo takuli cishibilo cipelwa kuli yena kanofye icishibilo cakwa Yona kasesema. ⁴⁰Pantu nga filya Yona ali munda cisabi akasuba no bushiku pa nshiku shitatu, efyo no Mwana wa Muntu akaba inshiku shitatu akasuba no bushiku munda ye sonde.⁴¹Abantu ba ku Ninebe bakeminina pa bupingushi na iyi nkulo ya bantu no kubaseka. Pantu bena balilapile pa bushimikilo bwakwa Yona, kabili moneni, uwakucila pali Yona alipano.⁴²Namfumu wa ku kapinda ka kulyo akabukila pa bupingushi pamo na bantu ino nkulo no kubaseka. Afumine ku mpela ye sonde ku kumfwa amano yakwa Solomone, kabili moneni, uwakucila pali Solomone ali pano.⁴³Ulo umupashi wa kowela wa fuma mu muntu, ulapita mu ciswebebe mukufwaya ukutusha no kusanga iyo. ⁴⁴Elo waisa kwebati, 'Nkobwelela ku ng'anda yandi uko na fumine.' Lilya wa bwelela, wasanga ing'anda umwakubula nangu kamo - ilipyangilwe bwino kabili iya tantikwa bwino. ⁴⁵Nolu ulaya no kuya kusendelapo imipashi na imbi cinelubali iya kupipisha ukucila pali wena, kabili shonse shikesa kwingila no kwikala mulya. Nolu imibele ya kulekelesha iya ulya muntu ikabipisha ukucila iya pakubala. Ifyo fine efyo cikaba na ku nkulo iyi iya kubipa."⁴⁶Ulo Yesu ali akolanda ku mabumba, moneni, banyina na bamunyina baliminine panse, bakofwaya ukulanda nankwe. ⁴⁷Umo alimwebele ati, "Lolesheni, banyinenwe na bawenu baliminine panse bakofwaya ukulanda nenu."⁴⁸Lelo Yesu alibaswike no kulanda ku wa mwebele ati, "Bushe mayo na bawesu nibani?"⁴⁹Nolu alitambulwilile ukuboko kwakwe ukulola ku basambi bakwe no kulanda ati, "Moneni, aba e bamayo na bawesu!"⁵⁰Pantu onse uucita ubufwayo bwa kwa Tata wa mu mulu, uyo muntu e ndime yandi, na nkanshi, kabili e mayo."

13

¹Pali bulya bushiku Yesu alifumine mu ng'anda no kuya kwikala kululamba lwa bamba. ²Ibumba ilikalamba lyali mukolongene, eco alininine mu bwato no kwikalamo lelo ibumba lyonse lyaliminine mululamba.³Nolu Yesu alilandile ifintu ifingi kuli bena mu milumbe. Alilandile ati, "Moneni, umulimi alile akotanda imbuto. ⁴Ulo ali akotanda, imbuto shimbi shaliponene mu mbali ya musebo, ne fyuni fyalishile no shilya. ⁵Shimbi mbuto shaponene mu mushili wa mabwe, opa tashakwete mushili uwingi. Apopenefye shalipukile pantu umushili tawafulille. ⁶Lelo ulo akasuba kabalike, shalibonsele pantu tashakwete mishila, kabili shalyumine.⁷Imbuto shimbi nasho shaponene mu fimuti fya myunga, ne myunga shalikulile no kushitabilila. ⁸Na shimbi mbuto shaponene mu mushili wabune no kutwala ifisabo, shimo umwanda, shimbi amakumi mutanda, na shimbi amakumi yatatu. ⁹Uuli na matwi, na omfwe."¹⁰Abasambi balishile no kulanda kuli Yesu ati, "Nindo mulandila kwi bumba mu milumbe?" ¹¹Yesu alibaswike no kulanda kuli bena ati, "Mwalipelwa ishuko lya kwishiba ifyankama fya bufumu bwa mu mulu, lelo kuli bena tacapelwa. ¹²Pantu uyo onse uwakwata akapelelwapo na fimbi, kabili akakwata ifingi. Lelo uyo onse uushakwata, neco akwatwa cine cikapokwa ukufuma kuli ena.¹³Ecalenga ndekulanda kuli bena mu milumbe: Nangu bakololesha, tabakomona iyo; kabili nangu bakoumfwa, tabakotesha iyo, nangu ukwiluka. ¹⁴Kuli bena ubusesemo bwakwa Esaya bwafikilishiwa, ubo ubulanda ati, 'Ukumfwa, mwalekumfwa, lelo tamwalekwiluka iyo; ukumona, mwalekumona, lelo tamwalekwishiba iyo.'¹⁵Pantu imitima ya aba bantu yalitalama, kabili na matwi yabo cakwafya ukumfwa, kabili balisala amenso yabo. Nga teifyo kuti bamona na menso yabo, no kumfwa na matwi yabo, no kwiluka ne mitima yabo no kubwela nakabili, nanebo nkabondapa."¹⁶Lelo yakupalwa amenso yenu, pantu yakomona; na matwi yenu, pantu yakoumfwa. ¹⁷Mucinefye nkomyeba ukwebati bakasesema abengi na bantu abalungami balikukabila ukumona ifintu ifyo mukomona lelo tabafimwene. Balikukabila ukumfwa ifyo mukoumfwa lelo tabafyumfwile"¹⁸Kanshi kutikeni ku mulumbe wa mulimi uwali kutanda imbuto. ¹⁹Ulo uuli onse aumfwa icebo ca bufumu lelo teshibile umo cilolele, umubifi alesu no kusompola icatandilwe mu mutima wakwe. Ishi e mbuto ishatandilwe mu mbali ya musebo.²⁰Ishatandilwe mu mushili wa mabwe muntu uumfwa icebo napopenefye

acipokelela ne nsansa,²¹ lelo tacikwata mishila muli ena kabili cishipikishafye pa kashita kanono. Ulo amacushi nangu ukupakaswa fyaima pa mulandu wa cebo, alawa mukwangufyanya.²² Ishatandilwe mu myunga, muntu uumfwa icebo, lelo pamulandu wa masakamika ya calo cino no longolo lwa fyuma filatosha icebo, kabili tatwala fisabo.²³ Imbuto shaponene mu mushili wabune, muntu uumfwa icebo no kwiluka. Alatwala ifisabo ne filimwa, kuli cimo umwanda, cimbi amakumi mutanda, na cimbi amakumi yatatu ukulingana no bwingi bwafyo fyabyelwe.²⁴ Yesu alilandilepo na umbi umulumbi kuli bena. Alilandile ati, "Ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati muntu uwatandile imbuto shabune mwibala lyakwe."²⁵ Lelo ulo abantu balele, umulwani wakwe alishile kabili nao alitandilemo amankumba no kuya.²⁶ Ulo insonga shamena no kutwala ifitwalo, na mankumba nayo yalimoneke.²⁷ Ababomfi ba mwine we bala balishile no kulanda kuli ena ati, 'Shikulu, bushe tamwatandilemofye imbuto sha bune mwibala lyenu? Nindo mwabela amankumba?'²⁸ Alilandile kuli bena ati, 'Umulwani eucitile ifi.' "Ababomfi balilandile kuli ena ati, 'Bushe mukofwaya tuye kuyanukulamo?'"²⁹ Umwine we bala alilandile ati, 'Iyo. Pantu ulo mukonukulamo amankumba, kuti mwanukwila kumo ne ngano,³⁰ Leken i filulile pamo ukufika pakusombola. Pa nshita ya kusombola nkalanda ku bakusepa ati, "Pakubala munukulamo amankumba kabili muyakake mu mipo pakuyoca, lelo mulonganye ingano mubutala bwandi."'"³¹ Nolu Yesu alilandilepo umulumbi naumbi kuli bena. Alilandile ati, "Ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati luseke lwa lubanga ulo umuntu abulile no kulubyal mwibala lyakwe."³² Ulu luseke elwacepeshapo pa nseke shonse. Lelo nga lwakula, lulakulishapo pa filimwa fya mwibala. Lulaluka icimuti, pakwebati ifyuni fya mulwelele filesa no kubika infinsa mu misambo yaciko."³³ Nolu Yesu alibelele umulumbi na umbi. "Ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati citutumushi ico umwanakashi abulile no kusankanya mu milingo itatu iya bunga bwa ngano mpaka umufuba watutumuka."³⁴ Ifi fintu fyonse Yesu alandile ku mabumba mu milumbi; kabili talandilepo nangu cimo kuli bena ukwabula umulumbi.³⁵ Ici cali mukwebati ifya landilwe ukupitila muli bakasesema finga fikilishiwa, ulo alandile ati, "Nkesula akanwa kandi mu milumbi. Nkalanda ifintu ifyafishilwe ukutula ku mufula wa calo."³⁶ Nolu Yesu alishile amabumba no kuya mu ng'anda. Abasambi bakwe balishile kuli ena no kulanda ati, "Tulondolweleni umulumbi wa mankumba ya mwibala."³⁷ Yesu alibaswike no kulanda ati, "Uyo uwatandile imbuto shabune Mwana wa Muntu."³⁸ Ibala e calo; imbuto shabune, ebana ba bufumu. Amankumba ebana ba mubifi,³⁹ kabili umulwani uwa yatandile ni kasebanya. Ukusombola ekupwa kwa nshita, abakusepa ni bamalaika.⁴⁰ Eco kanshi, ifyo amankumba yakolonganikwa no kupya ku mulilo, ifyo fine efyo cikaba na pakupwa kwa nshita.⁴¹ Umwana wa Muntu akatuma bamalaika bakwe, kabili bakalonganika ukufuma mu bufumu bwakwe fyonse ifya kuipununako nabo abacita ubupulumushi.⁴² Bakabaposa mwi lungu lya mulilo, mulya umukaba ukulila no kusumanya ameno.⁴³ Nolu abalungami bakalekusanika kubati kasuba mu bufumu bwa kwa Shibo. Uukwete amatwi, na omfwe.⁴⁴ "Ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati cuma icafiswa mwibala. Umuntu alicisangile no kucifisa. Mu nsansa aya, ashitisha fyonse ifyo akwete, no kushita lilye bala."⁴⁵ Nakabili, ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati muntu uwa makwebo uukofwaya amabwe ya mutengo.⁴⁶ Ulo asangilepo limo ilya mutengo, alile kushitisha fyonse ifyo akwete no kulishita.⁴⁷ "Nakabali, ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati lisumbu ilya poselwe muli bemba, kabili lya ikete isabi lya misango yonse."⁴⁸ Ulo lyaiswile, abalondo be sabi balilikulile ku lulamba. Nolu balikeleko no kusalamo ilya bune mufipe, lelo ilya bubi baliliposele.⁴⁹ Cikaba umusango uyu wine ku mpela ya nshita. Bamalaika bakesa kupatula imbifi ukufuma pa balungami.⁵⁰ Bakabaposa mwi lungu lya mulilo, mulya umukaba ukulila no kusumanya ameno.⁵¹ "Bushe mulilwike ifi fintu fyonse?" Abasambi balilandile kuli ena ati, "Ee."⁵² Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Eco kanshi kalemba onse uwaaluka umusambi ku bufumu bwa mu mulu aba kubati muntu umwine wa ng'anda, uututulula ifintu fyakale ne fipya ukufuma mu cipao cakwe."⁵³ Nolu calishile kuba ukwebati ulo Yesu apwile iyi milumbi, alifumineko kuli ilya ncende.⁵⁴ Nolu Yesu alingile mu citungu cakwabo no kusambilisha bantu mu synagoge yabo. Icakwebati balipapile no kulanda ati, "Bushe nikwisa uko uyu muntu afumya aya mano naya maka aya fisungusho?"⁵⁵ Bushe te mwana wakwa kabasa wa mbao? Bushe nyina te Maria? Bushe ba munyina te Yakobo, Yosefe, Simoni, na Yuda?⁵⁶ Bushe bankashi yakwe bonse tatwaba nabo? Nikwisa afumya ifi fintu fyonse?"⁵⁷ Alibakalifye. Lelo Yesu alilandile kuli bena ati, "Kasesema tabulwa bucindami kanofye mu mushi mu mwabo na ku lupwa lwakwe."⁵⁸ Tacitilemo ifisungusho ifingi mulya pamulandu wakubulwa kwa cicetekela kwabo.

14

¹Pa nshita ilya, Imfumu Herodi yalyumfwile ilyashi palwa kwa Yesu.² Alilandile ku babomfi bakwe ati, "Uyu ni Yohane Kabatisha; alibukile kubafwa. Eco kanshi aya maka ya kobombela muli ena."³ Pantu Herodi alikete Yohane, ali mukakile no kumubika mu cifungu pamulandu wakwa Herodia, umukashi wakwa Filipi wabo.⁴ Pantu Yohane alilandile kuli ena ati, "Tacilingile weba ukumubula abe umuakashi obe."⁵ Herodi nga ali mwipeye, lelo alikutina abantu, pantu bamwishibe nga kasesema.⁶ Lelo ulo ubushiku bwakufyalwa kwakwa Herodi bwafikile, umwana mwanakashi wakwa Herodia alicindile pakati ka bantu no kusekesha Herodi.⁷ Mukwasuka, alilaile no mulapo ukumupela conse ico akomulomba.⁸ Panuma yakutungululwa na nyina, alilandile ati, "Mpeleni pano, pa lupe, umutwe wakwa Yohane Kabatisha."⁹ Imfumu yalisakamikwe sana paco alombebe, lelo pamulandu wa mulapo wakwe no mulandu wa balya bonse abali ku mutebeto nankwe, alikonkomeshe ati na cicitwe.¹⁰ Alitumine abakuya kuputula Yohane umutwe mu cifungo.¹¹ Nolu umutwe wakwe baliuletele pa lupe no kupela umukashana nao aliutwele kuli nyina.¹² Nolu abasambi bakwe balishile, balisendele icitumbi, no kuyakushika. Panuma ya ifi, balile kweba Yesu.¹³ Nomba ulo Yesu aumfwile ifi, alifumineko no kuya mu bwato ku ncende iya mu matololo. Ulo amabumba yaumfwile ici, balimukonkele pa makasa ukufuma mu misumba.¹⁴ Nolu Yesu alishile kuli bena no kumona ibumba ilikalamba. Alibomfwile inkumbu no kubondapila abalwele babo.¹⁵ Ulo

caishile kuba icungulo, abasambi balishile kuli ena no kwebati, "Muno ni mu matololo, ne nshita ilipwile. Salanganyeni amabumba, pakwebati bengaya mu mishi no kuishitila ifyakulya abene."¹⁶Lelo Yesu alilandile kuli bena ati, "Tabakofwaikwa ukuya. Mwebo bapeleniko ifyakuti balye."¹⁷Balilandile kuli ena ati, "Pano tukwetepo fye imikate isano ne sabi libili."¹⁸Yesu alilandile kuli bena ati, "Fileteni kuli nebo".¹⁹Nolu Yesu alikonkomeshe ibumba ukwikala pa fyani. Alibulile imikate isano ne sabi libili. Aliloleshe ku mulu, alifipalile no ku mokaula imikate no kufipela ku basambi, na basambi balifipele kwi bumba.²⁰Bonse balilile kabili balikwite. Nolu balilongenye ubufungau bwashela ku fyakulya - imiseke ikumi na ibili.²¹Abalile bali nalimo amakana yasano abaume, ukufumyako abanakashi na bana.²²Apopenefye alilengele abasambi ukwingila mu bwato no kumutangilila ukuya kwishilya, ulo ali akosalanganya amabumba.²³Panuma ya kusalanganya amabumba, alile ku lupili eka mu kupepa. Ulo icungulo cafikile, ali eka kulya.²⁴Lelo ubwato pali iyi nshita bwali ukutali na ku mulundu, bukosunkanishiwa na mabimbi, pantu umwela walibemine.²⁵Na pa nsa yakulenga bune iya bushiku Yesu alipeleme kuli bena, akoenda pali bembu.²⁶Ulo abasambi bamumwene akoenda pali bembu, balicushiwe no kulanda ati, "Mulungulwa," kabili balipundile ku mwenso.²⁷Lelo Yesu alilandile nabo apopene no kulanda ati, "Shipeni! Ninebo! Mwitina."²⁸Petero alimwaswike no kulanda ati, "Mwe Shikulu, nga nimwebo, nkuteni njise kuli mwebo pa menshi."²⁹Yesu alilandile ati, "Isa." Eco kanshi Petero alifumine mu bwato no kwenda pa menshi ukuya kuli Yesu.³⁰Lelo ulo Petero amwene ukupupa kwa mwela, alitinine. Ulo atendeke ukwibila, alipundile no kulanda ati, "Mwe Shikulu, mpususheni!"³¹Apopenefye Yesu alitambike ukuboko kwakwe, ukwikata Petero, no kumweba ati, "We wa cicetekelo cinono, nindo wacitwishikila?"³²Nolu ulo Yesu na Petero baingile mu bwato, icimwela calilekele ukupupa.³³Nolu abasambi mu bwato balishinshimwine Yesu no kulanda ati, "Mucinefye uli Mwana wakwa Lesa."³⁴Ulo baabukile kwishilya, balishile ku calo ca Genesarate.³⁵Ulo abaume muli iya ncende baishibe Yesu, balitumine imbila mu ncende shonse isha shingulwike ilya ncende, kabili baliletele kuli ena bonse abalwele.³⁶Balimupapatile ukwebati benga kumyakofye kulutwe lwa cakufwala cakwe, na bengi abakumisheko balyundepwe.

15

¹Nolu abaFarise na bakalemba balishile kuli Yesu ukufuma ku Yerusalemu. Balilandile ati, ²"Nindo abasambi bobebatobela mu fishilano fya bakalamba? Pantu tabasamba ku minwe ulo bakolya umukate."³Alyaswike no kulanda kuli bena ati, "Nindo kanshi mutobela ifunde lyakwa Lesa pamulandu wa fya cishilano fyenu?"⁴Pantu Lesa alilandile ati, 'Cindika wiso na noko,' kabili 'Uyo uwalanda ifya bubi pali wishi nangu nyina mucinefye akafwa.'⁵Lelo mwebo mulanda ati, 'Onse uweba wishi nangu nyina ati, 'Conse ica bwafwilisho ico mwapokelele ukufuma kuli nebo nombu cabupe icipelwe kuli Lesa,'⁶ulya muntu tafwile ukucindika wishu.' Muli iyi nshila mwililenga icebo cakwa Lesa icafye pamulandu wa fishilano fyenu.⁷Mwe babubi munda mwe! Bushe Esaya aseseme pali mwebo ulo alandile ati, ⁸'Aba bantu bancindika ne milomo yabo, lelo imitima yabo yaba ukutali na nebo. ⁹Banshinshimwina apafye pantu basambilisha kubati masambilisho yabo ukuba mafunde ya bantu."¹⁰Nolu alikutile ibumba uko ali kabili alilandile kuli bena ati, "Kutikeni no kwiluka - ¹¹Takwaba icingila mukanwa ka muntu icimukowesha. Lelo, icifuma mukanwa, ecikowesha umuntu."¹²Nolu abasambi balishile no kulanda kuli Yesu ati, "Bushe mulishibile ati abaFarise balikalipe ulo baumfwile aya mashiwi?"¹³Yesu alyaswike no kulanda ati, "Icilimwa conse ico Tata wandi uwa mu mulu talimba cikanukulwa.¹⁴Balekeni beka, ni ntungulushi impofu. Umfwa impofu yatungulula impofu inankwe, bonse bakawila mu cilindi."¹⁵Petero alyaswike no kulanda kuli Yesu ati, "Tulondolweleni uyu mulumbe."¹⁶Yesu alilandile ati, "Bushe na mwebo mucili ukwabula ukwiluka?"¹⁷Tamwaishiba ukwebati conse icingila mukanwa cilaya munda no kufumina kunse ukuya mu cimbusu?"¹⁸Lelo ifintu ififuma mukanwa fifuma ku mutima. Efintu ifikowesha umuntu.¹⁹Pantu mu mutima emufuma amatontonkanya ya bubi, ukwipaya, ubucende, ubulalelale, ukwiba, bukamboni bwa bufi, ne miponto.²⁰Ifi efintu fikowesha umuntu. Lelo ukulya ne minwe yakutasambako tacikowesha muntu iyo."²¹Nolu Yesu alifumineko kulya no kuya ukulola ku fitungu fya misumba ya Turi na Sidone.²²Moneni, umwanakashi umwina Kenani alifumine mu citungu cilya. Alikubilikisha no kulanda ati, "Mbeleleni uluse, mwe Shikulu, Mwana Dabidi! Umwana wandi umwanakashi aliketwe ne ngulu bubi bubi."²³Lelo Yesu tamwaswikepo ishiwi nangu limo. Abasambi bakwe balishile no kumupapatila, ukwebati, "Mutamfyeni, pantu akotupundilila."²⁴Lelo Yesu alyaswike no kulanda ati, "Nshatuminwepo kuuli onse kanofye ku mpanga shaluba isha mu nga'nda yakwa Israeli."²⁵Lelo alishile no kufukama panshi kuli ena, ukulanda ati, "Mwe Shikulu, ngafweni."²⁶Alyaswike no kulanda ati, "Tacingile ukubula umukate wa bana no kuposela utubwa utunono."²⁷Alilandile ati, "Ee, mwe Shikulu, lelo no tubwa twine tulalyako utubufungau utupona ku matebulo ya bashikulu batuko."²⁸Nolu Yesu alimwaswike no kulanda kuli ena ati, "We mwanakashi, icicetekelo cobe cikalamba; na cicitwe kuli webo ifyo fine ifyo ukofwaya." Umwana wakwe umwanakashi alyundepwe pa kashita kalya kene.²⁹Yesu alifumine kuli ilya ncende kabili alile mupepi na bembu wa Galili. Nolu alininine ulupili no kwikala palya.³⁰Amabumba ayakalamba yalishile kuli ena. Baliletele abakulemana, impofu, bacibulu, na bantu babulebe, na bambi abengi abalwele. Balibaletele pa makasa yakwa Yesu, na ena alibondepe.³¹Eco ibumba lyalipapile sana ulo lya mwene abantu bacibulu bakolanda, ababulebe bapola, abakulemana bakoenda, ne mpofu shikomona. Balilumbenye Lesa wakwa Israeli.³²Yesu alikutile abasambi bakwe no kulanda ati, "Naumfwila ibumba inshiku pantu twaikala nabo inshiku shitatu ukwabula ifyakulya. Ntakofwaya ukubaleka baye ne nsala, kuti bafwa ulushile mu nshila."³³Abasambi balilandile kuli ena ati, "Nikwisa tukofumya umukate uwakuti amabumba ya bantu aya yekute muno mu matololo?"³⁴Yesu alilandile kuli bena ati, "Mukate unga mukwete?" Balilandile ati, "Uli cinelubali, no tusabi utunono."³⁵Nolu Yesu alyebele ibumba ukwikala panshi.³⁶Alibulile imikate cinelubali ne sabi, na panuma ya kutotela, alimokawile imikate kabili alipele ku basambi. Na

basambi balipele kwi bumba. ³⁷ Abantu bonse balilile no kwikuta. Nolu balilonganike imiseke cinelubali iya isulamo ubufungau ubwashelepo. ³⁸ Nabo abalile bali abaume amakana yane, ukufumyako abanakashi na bana. ³⁹ Nolu Yesu alekele amabumba yalekuya kabili alipateme mubwato no kuya ku citungu ca Magadani.

16

¹ AbaFarise na baSaduki balishile no kumwesha ukumwipusha ukubalangako icishibilo ukufuma ku mulu. ² Lelo alyaswike no kulanda kuli bena ati, "Ulo caba icungulo, mulanda ati, 'Bukaca bwino, pantu umulu ulikashike.' ³ Ulo caba ulucelo, mulanda ati, kuleba icimwela, pantu ku mulu kwakashika kabili kwaba icikutumina.' Mulishibe ukwilula imimonekele ya myulu, lelo muli fililwe ukwilula ifilangililo fya nshita. ⁴ Inkulo ya bubi kabili iicende ikofwaya icishibilo, lelo takwakabe icishibilo icikapelwa kuli yena kanofye icishibilo cakwa Yona." Nolu Yesu alibashile kabili alile. ⁵ Ulo abasambi bafikile kwi shilya, balilabile ukupita umukate. ⁶ Yesu alilandile kuli bene ati, "Loleleni kabili cenjeleni ku mufuba wa baFarise naba Saduki." ⁷ Abasambi balilanshanye pakati kabo no kukanda, "Ni pamulandu wakwebati tatwacipita umukate." ⁸ Yesu alishibile pali ici kabili alilandile ati, "Mweba cicetekelo cinono, nindo mukoipushishanya no kulanda ati mulandu wakwebati tamupitile umukate?" ⁹ Bush tamwilwike? Bushe tamwibukishe imikate isano iya bamakana yasano, kabili miseke inga mwakolongenyepo? ¹⁰ Nangu imikate cinelubali iya ba makana yene, kabili miseke inga iyo mwatolelepo? ¹¹ Bushe nindo tamwiluka ukwebati nshacilalanda kuli mwebo palwa mukate? Loleleni no kucengela ku citutumushi ca baFarise na baSaduki." ¹² Nolu balilwike ukwebati tali kubeba ukucengela ku citutumushi ca mu mukat, lelo ukucenjela ku masambilisho ya baFarise na baSaduki. ¹³ Nomba ulo Yesu aishile ku fitungu fya palamina na Kaisarea Filipi, alipwishe abasambi bakwe, ukwebati, "Bushe abantu balanda ati Umwana wa Muntu ninani?" ¹⁴ Balilandile ati, "Bambi balanda ati Yohane Kabatisha; bambi, Eliya; kabili bambi, Yeremia, nangu umo uwa muli bakasesema." ¹⁵ Alilandile kuli bena ati, "Lelo mwebo mulanda ati nine nani?" ¹⁶ Pakwasuka, Simone Petero alandile ati, "Niwebo Kristu, Umwana wakwa Lesa wa mweo." ¹⁷ Yesu alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Walipalwa webo, Simone umwana mwaume wakwa Yona, pantu umubili no mulopa tafisokolwele ifi kuli webo, kanofye Tata uwaba mu mulu. ¹⁸ Nanebo nakweba ati niwe Petero, na pali ili libwe epo nkakula ulukuta lwandi. Impongolo sha ku mbo tashakalwanshe. ¹⁹ Nkakupa ne mfungulo sha bufumu bwa mu mulu. Conse ico wakaka pe sonde cikakakwa na mu mulu, na conse ico wakakula pe sonde cikakakulwa na mu mulu. ²⁰ Nolu Yesu alikonkomeshe abasambi ukukana ebako uuli onse ukwebati ali ni Kristu. ²¹ Ukufuma pali ilya nshita Yesu alitampileko ukweba abasambi bakwe ukwebati afwile ukuya ku Yerusalemu, ukucula ifintu ifingi mu maboko ya bakalamba na bashimapepo mukalamba na bakalamba, ukwipaiwa, no kubushiwa ku mweo pa bushiku bwakulenga shitatu. ²² Nolu Petero alimusendele ku mbali no kumukalipila, ukwebati, "Ici cingataluka kuli mwebo, mwe Shikulu! ici cikacitika kuli mwebo!" ²³ Lelo Yesu alipilibwike no kulanda kuli Petero ati, "Pitila kunuma yandi, Shetani! Uli cakuipununako kuli nebo, pantu taukotontonkanya pa fintu fyakwa Lesa, kanofye pa fintu fya bantu." ²⁴ Nolu Yesu alilandile ku basambi bakwe ati, "Umfwa umo akofwaya ukunkonka, afwile aikane umwine, asende icapindama cakwe, no kunkonka. ²⁵ Pantu onse uufwaya ukupususha umweo wakwe akaulofya, na onse uulofya umweo wakwe pamulandu wandi akausanga. ²⁶ Bushe cakwafwa nshi ku muntu umfwa anonke isonde lyonse lelo panuma alufya umweo wakwe? Cinshi umuntu mukukabusha no mweo wakwe?" ²⁷ Pantu Umwana wa Muntu akesa mu bukata bwakwa Wishi na bamalaika bakwe. Nolu akalambula umuntu onse ukulingana ne milimo yakwe. ²⁸ Mucinefye nkomyeba nati, bambi pali mwebo mwebeminine pano tabakasonse imfwa mpakafye bakamone Umwana wa Muntu akoisa mu bufumu bwakwe."

17

¹ Panuma ya nshiku mutanda Yesu alisendele Petero, Yakobo na Yohane ndume yakwe, no kubatwala pamulu pa lupili ulutali apo bali beka. ² Alicinjishiwe pa menso yabo. Icinso cakwe calibengeshime kubati kasuba, na malaya yakwe yalishile kuba ayakubutisha kubati lubuto. ³ Moneni, palya pamonekele kuli bena Mose na Eliya bakolanda nakwe. ⁴ Petero alyaswike no kulanda kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, ciliweme fyebo ukuba pano. Umfwa mukofwaya, nkomipangilapo pano insakwe shitatu - imo yenu, imo yakwa Mose, na imo yakwa Eliya." ⁵ Ulo ali acili akolanda, moneni, ikumbi lyakubuta lyalibafimbile, kabili moneni, ne shiwi yalifumine mwi kumbi, likoeba ati, "Uyu Mwana wandi uwatemwikwa, muli ena emo mbekelwa. Mumfwileni." ⁶ Ulo abasambi baumfwile ifi, baliwele ubunkupeme kabili baliketwe no mwenso sana. ⁷ Nolu Yesu alishile kubekata no kulanda ati, "Imeni kabili mwitina." ⁸ Nolu baliloleshe mu mulu kabili tabamwenemo nangu umo kanofye Yesu eka. ⁹ Ulo bali bakotentemuka ulupili, Yesu alibakonkomeshe, ukwebati, "Mwiesha kwebako umuntu nangu umo ici icimonwa mpakafye Umwana wa Muntu akabuke ukufuma kubafwa." ¹⁰ Abasambi bakwe balimwipwishe, ukwebati, "Nindo kanshi bakalamba balandila ukwebati Eliya eufwile ukubalilapo ukwisa?" ¹¹ Yesu alyaswike no kulanda ati, "Eliya kwena akesa no kwisa kubwekeshapo ifintu fyonse. ¹² Lelo nkomweba mwebo nati, Eliya alisa kale, lelo tabamwishibe. Lelo, balicitile fyonse ifyo balikufwaya kuli ena. Mu musango umo wine, Umwana wa Muntu nao akacula mu minwe yabo." ¹³ Nolu abasambi balilwike ukwebati akolanda kuli bena pali Yohane Kabatisha. ¹⁴ Ulo baishile kwi bumba, umwaume alishile kuli ena, alifukeme kuli ena, no kulanda ati, ¹⁵ "Mwe Shikulu, beleleni umwana wandi umwaume uluse, pantu alilwala ubulebe kabili alacushiwa sana. Pantu ilingi alaponena mu mulilo nangu mu menshi. ¹⁶ Nacimuleta ku basambi benu, lelo tabacimundapa." ¹⁷ Yesu alyaswike no kulanda ati, "Mwebakubula icicetekelo kabili inkulo iyakutalama, bushe nkaba nenu ukufika lilali? Bushe nkashipikisha nenu ukufika lilali? Muleteni kuno kuli nebo." ¹⁸ Yesu alikalipile ingulu, kabili yalifumine muli ena, no mulumendo alipolele ukufuma pa nshita ilya ine. ¹⁹ Nolu abasambi balishile kuli Yesu ku mbali no kulanda ati, "Nindo tushacitamfisha?" ²⁰ Yesu alilandile kuli bena ati, "Ni

pamulandu wa kucepa kwa cicetekelo cenu. Pantu mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, umfwa mwakwatafye icicetekelo icinono nga akaluseke ka lubanga, kuti walanda ku lupili ulu ati, 'Sela ukufuma pano kabiye palya,' nalo lukasela, kabili takwakabe icikaba icakwafya kuli webo."²¹²²Ulo baikele mu Galili, Yesu alilandile ku basambi bakwe ati, "Umwana wa Muntu akapelwa mu minwe ya bantu,²³kabili bakamwipaya, no bushiku bwa kulenga shitatu akabushiwa." Abasambi baliketwe ubulanda nganshi.²⁴Ulo baishile ku Kapenaumu, abaume abali kusonkesha imisonko ya mwi tempele ibili balishile kuli Petero no kulanda ati, "Bushe kasambilisha wenu tapela imisonko ibili iya mwi tempele?"²⁵Alilandile ati, "Ee." Ulo Petero aishile mu ng'anda, Yesu alibalilepo ukulanda kuli ena ati, "Bushe ukotontonkanyapo shani, Simone? Ni kuli bani uko bashamfumu ba pesonde bapoka imisangulo nangu imisonko? Kufuma ku bana babo nangu kufuma kuli bambi?"²⁶"Kufuma kuli bambi," eflyo Petero aaswike. "Kanshi abana babo abaume bantungwa," eflyalandile Yesu.²⁷Lelo pakwebati tatulengele bakasonkesha bamusonko ukuipununa, kabiye kuli bamba, uye kuposa indobo, no kwikatapo isabi ilyalabalilapo ukwisa pamulu. Ulo walaisula akanwa kaliko, ukosangamo indalama. Uipite no kuipela kuli bakasonkesha ba musonko ulipilileko nevo na webo."

18

¹Pali ilya nshita abasambi balishile kuli Yesu no kulanda ati, "Bushe uwakulishapo mu bufumu bwa mu mulu nani?"²Yesu alikutilepo akana akanono, no kukateka pakati kabo,³no kulanda ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, umfwa tamupilibwike no kuba nga bana banono, tamwakengile mu bufumu bwa mu mulu.⁴Eco kanshi, uyo onse uwaicefya umwine kubati nyaka akamwana akanono e mukalamba mu bufumu bwa mu mulu.⁵Uyo onse uwapokelela akana akanono ngefi mwishina lyandi apokelela nevo.⁶Lelo uyo onse uwalenga umo pali utu utwana utwacetekela muli nevo ukuipununa, cawamapo uyo muntu ukumukulikila icilibwe mu mukoshi, kabili afwile ukwibishiwa muli bamba apakushika.⁷Akalanda ku calo pamulandu wa fya kuipununako! Pantu cililingile ukwebati ifya kuipununako fise, lelo akalanda ku muntu uyo ifya kuipununako fikoishilamo!⁸umfwa ukuboko kobe nangu ulukasa lobe wakulenga ukuipununa, kuputuleko na kukuposa. Cakuwamina ukwingila mu mweo makunkutu nangu uwakulemana ukucila ukuposwa mu mulilo wa muyaya ulikwete amaboko yabili nangu amakasa yabili.⁹Umfwa ilinso lyobe lilakulenga ukuipununa, lilobolemo no kuliposa. Cakuwamina ukwingila mu mweo ne linso limo ukucila ukuposwa mu mu mulilo wa ku mbo ulikwete amenso yonse yabili.¹⁰Mumone ukwebati tamusulilepo nangu kamo pali utu utwana utunono. Pantu nkolanda kuli mwebo nati mu mulu bamalaika batuko lyonse balolesha pa cinso cakwa Tata uwaba mu mulu.¹¹¹²Bushe mukotontonkanya shani? Umfwa umo alikwete impanga umwanda, na imo pali isho yaya iciyeyeye, bushe tekuti ashe ishili amakumi pabula- na pabula ku mbali ya lupili no kuya akofwaya imo iyaile iciyeyeye?¹³Umfwa aisange, mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, alasangalala palwa iyo ukucila pali shilya amakumi pabula - na pabula isho ishishaille iciyeyeye.¹⁴Mu musango umo wine, tebufwayo bwakwa Shinwe wa mu mulu ukwebati umo pali utu utunono kenga loba.¹⁵Umfwa munonko akubembukila, kabiye no kumukalipila, pakati kenu mweka. Nga akukutika, ninshi wanonka munonko.¹⁶Lelo umfwa akana ukukutika kuli webo, sendapo umo nangu bambi babili muye nabo pakwebati pa bunte bwa bantu babili nangu batatu amashiwi yonse kuti yashininkishiwa.¹⁷Kabili umfwa akana ukukutika kuli bena, twala umulandu ku lukuta. Umfwa akana ukukutika na ku lukuta, muleke abe kuli webo kubati mwina fyalo kabili kubati ni kasonkesha wa musonko.¹⁸Mucinefye nkomweba nati, icintu conse ico wakaka pe sonde cikakakwa na mu mulu, na conse ico wakakula pe sonde cikakakula na mu mulu.¹⁹Nakabili nkomweba nati, umfwa babili pali mwebo basuminishanya pe sonde pa cili conse ico balomba, cikacitwa kuli bena na Tata uwaba mu mulu.²⁰Pantu apali babili nangu batatu abalongene mwishina lyandi, palya epo ndi pakati kabo.²¹Nolu Petero alishile no kulanda kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, miku inga munyina enga mbembukila kabili na mwelela? Bushe kufikafye imiku cinelubali?"²²Yesu alilandile kuli ena ati, "Nshacikweba ati cinelubali, lelo kano ukufikafye ne miku amakumi cinelubali na cinelubali.²³Eco ubufumu bwa mu mulu bwapalanina ku mfumu iyali kufwaya ababomfi baiko ukubwesha imisha.²⁴Ulo atampile ukupoka, umo umubomfi aliletelwe kuli ena uwa mukwatile inkongole amatalanta amakana ikumi.²⁵Lelo apo takwete inshila yakulupilamo, shikulu wakwe alikonkomeshe ukwebati bamushitishe, kumo no mukashi na abana na fyonse ifyo akwete, no kwebati amalipilo yenga lipilwa.²⁶Eco umubomfi aliwile panshi, no kumufukamina, no kulanda ati, 'Mwe shikulu, ndoleleniko panono, kabili nkamilipila fyonse.²⁷Eco kanshi shikulu wa ulya mubomfi, apo aliketwe inkumbu, alimukakwile no kumwelela imisha.²⁸Lelo ulya mubonfi alile no kuya kusanga umubomfi munankwe umo, uwa mukwatile imisha umwanda umo. Alimwiteke, alitendeke ukumukama, no kulanda ati, 'Ndipila inkongole wankwatila.'²⁹³⁰Lelo umubomfi munankwe aliwile panshi no kupapata kuli ena, ukwebati, 'Ndolelako panono, kabili nakulupilila.'³¹Lelo umubomfi wakubalilapo alikene. Lelo, aliile no kumuposa mu cifungo mpakafye akamulipile ifyo akongwele.³²Ulo ababomfi banankwe bamwene ifya citike, baliketwe no bulanda sana. Balishile kabili balyebele shikulu wabo fyonse ifya citike.³³³⁴Nolu shikulu wa ulya mubomfi alimukutile no ukulanda kuli ena ati, 'We mubomfi mubi, nalikwelelako pali ilya imisha yonse pantu wali mpapatile.³⁵Tekuti nobe ukwate uluse ku mubonfi munobe, ngefyo nanebo nakubelele uluse?'³⁶Shikulu wakwe alikalipe kabili alipele kuba ku mukanda mpakafye akalipile fyonse ifyo akongwele.³⁷Ifyo eflyo na Tata wa mu mulu akacita kuli webo umfwa tawelegele ndume yobe ukufuma panshi ya mutima obe."

19

¹Calishile kuba ukwebati ulo Yesu apwile ukulanda aya amashiwi, alifumineko ku Galili no kwisa ku citungu ca Yudea icaba kwi shilya lya mu mana wa Yordani.²Amabumba yakalamba yali mukonkele, kabili alibondepe kulya.³AbaFarise

balishile kuli ena, mukumweshwa, ukulanda kuli ena ati, "Bushe calisuminishiwa umuntu ukuleka umukashi wakwe pamulandu uuli onse?" ⁴Yesu alyaswike no kulanda ati, "Bushe tamwabelenga ukwebati uwa balengele pa kutendeka abalengele umwaume no mwanakashi?" ⁵Uwa balengele kabili alilandile ati, 'Pamulandu wa ici umwaume akasha wishi na nyina no kuilunda ku mukashi wakwe, kabili aba babili bakaba umubili umo.' ⁶Kanshi tabali babili, lelo umubili umo. Eco kanshi ico Lesa alundanya pamo, umuntu nangu umo epatukanya." ⁷Balilandile kuli ena ati, "Nindo kanshi Mose atukonkomeshe ukupela icitupa ca kulekaninapo no kumuleka umwanakashi alekuya?" ⁸Alilandile kuli bena ati, "Ni pa kukosa kwa mitima yenu, Mose amisuminishe ukuleka abakashi benu, lelo tacali muli uyo musango ukufuma mu kutendeka." ⁹Nkolanda kuli mwebo nati, uyo onse uwaleka umukashi wakwe, no kupa umbi, kanofye pa mulandu wa bulalelale, ninshi acita ubucende." ¹⁰Abasambi balilandile kuli Yesu ati, "Umfwa cibe fyo ku muntu uuli no mukashi, te cabune ukupa." ¹¹Lelo Yesu alilandile kuli bena ati, "Te onse uwinga sumina iyi nsoselo, lelo kanofye kuli abo capelwa." ¹²Pantu kwaliba ba mutungwi abafyalwafye ifyo fine ukufuma munda muli banyinabo, kabili kwaliba na bamutungwi abatungulwa na bantu, kabili kwaliba na ba mutungwi abailenga bamutungwi abene beka pa mulandu wa bufumu bwa mu mulu. Uyo uwinga sumina aya masambilisho, lekeni ayasumine." ¹³Nolu abana banono bamo baliletelwe kuli ena pakwebati abikepo indupi no kupepa, lelo abasambi bali bakalipile. ¹⁴Lelo Yesu alilandile ati, "Leken abana banono, kabili mwibalesha ukwisa kuli nevo, pantu ubufumu bwa mu mulu bwa abo abakuba ngefi." ¹⁵Alibikele indupi shakwe pa bana, kabili alifumineko kulya. ¹⁶Moneni, kwalishile umuntu kuli Yesu kabili alilandile ati, "Kasambilisha, bushe cabune nshi mfwife ukucita pakwebati ningaba no mweo wa muyayaya?" ¹⁷Yesu alilandile kuli ena ati, "Nindo wanjipushisha pa cabune? Ni umo fye ewabune, lelo umfwa ukofwaya ukwingila mu mweo, ubake amafunde." ¹⁸No muntu alilandile kuli ena ati, "Mafunde nshi?" Yesu alilandile kuli ena ati, "Wilakwipaya, wilakucita bucende, wilakwiba, wilakushinina bukambone bwabufi, ¹⁹cindika wiso na noko, ulekutemwa umwina mupalamano obe nga we mwine." ²⁰Umulumendo alilandile kuli ena ati, "Ifi fintu fyonse nalibela. Bushe findo ncili nkofwaikwa ukucita?" ²¹Yesu alilandile kuli ena ati, "Umfwa ukofwaya ukuba uwa pwililika, kabiye, ushitishe fyonse ifyo wakwata, no kupela ku balanda, kabili ukakwata ifyuma mu mulu; kabili wise, unkonke." ²²Lelo ulo umulumendo aumfwile ifyo Yesu alandile, alile uwa bulanda, pantu alikwete ifyuma ifingi. ²³Yesu alilandile ku basambi bakwe ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, cakwafya umuntu umukankala ukwingila mu bufumu bwa mu mulu. ²⁴Nakabili nkolanda kuli mwebo nati, cakwangukapo ingamali ukupita mu linso lya nshindano ukucila umuntu umukankala ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa." ²⁵Ulo abasambi baumfwile ici, balipapwike kabili balilandile ati, "Ninani kanshi uwingapusuka?" ²⁶Yesu alibaloleshe no kulanda kuli bena ati, "Ku bantu ifi fyakukosa, lelo kuli Lesa ifintu fyonse fyakwanguka." ²⁷Nolu Petero alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Moneni, fwebo twalisha fyonse no kumikonka. Bushe nindo kanshi fwebo tukakwata?" ²⁸Yesu alilandile kuli bena ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, "Mucalo cipya ulo Umwana wa Muntu akekala pa cipuna cakwe ica bukata, no mwebo mwe bankonka mukekala pa fipuna ikumi na fibili, ukupingula imikowa ikumi na ibili yakwa Isreali." ²⁹Onse uwasha amayanda, bamunyina, bankashi, wishi, nyina, abana, nangu impanga pamulandu we shina lyandi akapokelela ifya miku umwanda mu bwingi kabili akapyana umweo wa muyayaya. ³⁰Lelo abengi abantanshi bakaba abakulekelesha, na bakulekelesha bakaba abantanshi.

20

¹"Pantu ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati mwine wa mpanga uwacelele ulucelo ukuya mukwingisha abancito mwibala lya myangashi. ²Panuma yakusuminishanya na babomfi pa ndalama imo ubushiku bumo, alibatumine mwibala lya myangashi. ³Alibwekelemo nakabili pa nsa iyakulenga shitatu kabili alimwene ababomfi bambi baliminine tabakocita nangu cimo mu cisankano. ⁴Kuli bena alilandile ati, 'Nemwe bene, kabiye ni mwibala lya myangashi, Kabili nkompela icilingile!' Eco balile ku kubomba. ⁵Alibwekelemo nakabili pa nsa iyakulenga mutanda nakabili pansa iyakulenga pabula, nokucita cimo cine. ⁶Nakabili pa nsa iyakulenga ikumi nalimo alile no kusanga bambi baliminine tabakocita nangu cimo. Kuli bena alilandile ati, "Nindo mwimanine tamukocita nangu cimo akasuba konse?" ⁷"Balilandile kuli ena ati, pantu takuli utwingishe incito." ⁸Alilandile kuli bena ati, "Nemwe bene kabiye ni mwibala lya myangashi." ⁹Ulo icungulo cakile, umwine we bala lya myangashi atile kuli kangalila, 'kuta ababomfi no kubapela amalipilo yabo ukutendekela kuwakulekelesha ukufika kuwakubalilapo. ¹⁰Ulo ababomfi abo baingishe incito pa nsa yakulenga ikumi na limo balishile, cila umo alipokelele indalama imo. ¹¹Ulo ababomfi bakubalilapo baishile, balitontontenye ukwebati bakopokelela ukucilapo, lelo nabobene bapokele indalama imo cila muntu. ¹²Ulo bapokelele amalipilo yabo, baliilishenye kumwine we bala. ¹³Balilandile ati, 'Aba ababomfi bakulekelesha baposafye insa imo mu mulimo, lelo wabalinganya kuli fwebo, fwebo fwebacicutika mukubomba mu kasuba no kupya kucikabilila.' ¹⁴Lelo umwine alyaswike no kulanda kuli umo uwa muli bena ati, "Cibusa, Nshikulufyenye. Bushe tawa cisuminishanya nandibo indalama imo? ¹⁵Piita icananiko cobe ulekuya. Ndisalile ukupela ababomfi abakulekelesha ifyo mpele kuli weba. ¹⁶Bushe tacasuminishiwa kuli nevo ukucita ifyo nkofwaya ku fintu fyandi? Nangu uli nakafindwe pantu ndi wabune ¹⁷Eco abakulekelesha bakaba abantanshi, na bantanshi bakaba abakulekelesha." ¹⁸Ulo Yesu alikuya ku Yerusalemu, alisendele abekumi nababili pambali, na munshila alilandile kuli bena ati, ¹⁹Moneni, tukoya ku Yerusalemu, no Mwana wa Muntu akopelwa kuli bashimapepo bakalamba na bakalemba. Bakamupingwila ukufwa ²⁰kabili akapelwa ku bena fyalo ku kumuseka, ukumulopola, no kumutanika. Lelo pa bushiku bwakulenga shitatu akabushiwa kubafwa." ²¹Nolu nyina wa bana baume bakwa Sebede alishile kuli Yesu na bana bakwe abaume. Alifukeme ku cinso cakwe no kulomba cimo kuli ena. ²²Yesu atile kuli ena ati, "Nindo ukokabila?" Atile kuli ena ati, "'konkomesheni ukweba ati aba abana baume bandi babili bakekale, umo ku kuboko kwakulyo na umbi

ku kuboko kwakuso, mu bufumu bwenu."²²Lelo Yesu alyaswike no kulanda ati, "Tawishibe ico ukolomba. Bushe ulilingile ukunwa ulukombo ulo nebo nkanwako?"Balimwebele ati, "Tulilingile." ²³Alilandile kuli bena ati, "Mucinefye mukanwa ulukombo lwandi. Lelo ukwikala ku kuboko kwandi ukwa kukulyo nangu ku kwakuso tecandi ukupela, Lelo ca abo abo capekanishiwa na Tata." ²⁴Ulo bambi abasambi ikumi baumfwile ifi, balikalipe sana palwa balya babili bamunyina. ²⁵Lelo Yesu umwine alibakutile no kulanda ati, "Mwalishiba ukwebati bakateka babena fyalo balatitikisha, kabili abantu bakucindama babomfya amaka pali bena." ²⁶Lelo tacifwile ukuba muli uyu musango pali mwebo. Lelo, onse uukofwaya ukuba umukalamba pali mwebo afwile ukuba umubomfi wenu, ²⁷na onse ukofwaya ukuba uwantashi pali mwebo afwile ukuba umubomfi wenu, ²⁸ngefyo Umwana wa Muntu taishile mukupyungilwa, lelo mukupyunga, no kupela umweo wakwe icilubula ca bengi. ²⁹Ulo bafumine ku Yeriko, ibumba ilikalamba lyalimukonkele. ³⁰Kwali impofu shibili ishaikela mu mbali ya musebo. Ulo shaumfwile ukwebati Yesu akopita, shalibilikishe, "Shikulu, Mwana Dabidi, tubeleleni uluse." ³¹Ibumba lyalibakalipile, no kubeba ukwikala tondolo, lelo balibilikishe ukucilapo, "Shikulu, Mwana Dabidi, tubeleleni uluse." ³²Nolu Yesu aliminine kabili alibakutile no kulanda ati, "Nindo mukofwaya nebo micitile?" ³³Balilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, ukwebati amenso yesu yashibulwe." ³⁴Nolu Yesu, pakwikatwa ne nkumbu, alikete amenso yabo. Apopenefye balimwene kabili balimukonkele.

21

¹Ulo Yesu na basambi bakwe bapalamine ku Yerusalemu kabili balifikile ku Betifage, ku Lupili lwa Miolife, nolu Yesu alitumine abasambi bakwe babili, ²ukulanda kuli bena ati, "Kabiyeni mu mushi uukonkelepo, kabili ilyo linefye mukosanga punda alikakilwe palya, no musepela pamo nankwe. Mufikakule no kufileta kuli nebo. ³Umfwa umo alanda ifili fyonse kuli mwebo palwa ifyo, mukolanda ati, 'Shikulu akofikabila,' kabili uyo muntu apopenefye akomupela mwise nafyo." ⁴Nomba ifi fyonse fyalicitike mukufikilisha ifyalandilwe ukupitila muli kasesema, ukwebati, ⁵"Eba umwana mwanakashi wa Sione, 'Mona, imfumu yobe ikoisa kuli webo, 'Iyakufuka kabili ilininine pali punda - na pa musepela, umwana wa mpunda.'" ⁶Nolu abasambi balile no kucita ifyo Yesu abebele. ⁷Baliletele impunda no musepela kabili balibikilepo amalaya yabo, kabili Yesu alinininepo no kwikala pa malaya. ⁸Na bengi mwi bumba balyanshike amalaya yabo mu musebo, kabili bambi bakontwele imisambo ya fimuti no kwanshika mu musebo. ⁹Nolu amabumba aya tangile pa ntanshi yakwa Yesu na abo abalikumukonka balikubilikisha ati, "Hosana kuli Mwana Dabidi! Wakupalwa uukoishila mwi shina lyakwa Shikulu! Hosana mu myulu mwa kusansama!" ¹⁰Ulo Yesu afikile mu Yerusalemu, onse umusumba walisunkene kabili balilandile abati "Ninani uyu?" ¹¹Amabumba yalyaswike ati, "Uyu ni Yesu kasesema ukufuma ku Nasareti mu Galili." ¹²Nolu Yesu alingile mwi tempele. Alitamfishe bonse abo abalikushitisha no kushita mwi tempele, no kupilibula amatebulo ya bakakabula wa ndalama ne fipuna fya balikushitisha inkunda. ¹³Alilandile kuli bena ati, "Calilembwa ati, 'Ing'anda yandi iketwa ing'anda ya mapepo,' lelo mwaicita ininga ya bapupu." ¹⁴Nolu impofu na bakulemana balishile kuli ena mwi tempele, kabili alibondepe. ¹⁵Lelo ulo bashimapepo bakalamba na bakalemba bamwene ifyakupapa ifyo acitile, kabili ulo baumfwile abaice bakopunda mwi tempele kabili bakalanda ati, "Hosana kuli Mwana Dabidi," balifulilwe sana. ¹⁶Balilandile kuli ena ati, "Bushe ulumfwile ifyo bakalanda?" Yesu alilandile kuli bena ati, "Ee! Lelo tamwabelenga ati, 'Ukufuma mutunwa twa twana utunono no tukoona emo mwapekanishisha amalumbo?'" ¹⁷Nolu Yesu alibashile no kufuma mu musumba ukuya ku Betani kabili alisendeme ubushiku kulya. ¹⁸Nomba ulucelo ulo abwelelemo ku musumba, alyumfwile insala. ¹⁹Pakumona icimuti ca mukunyu mu mbali ya musebo, alile kuli cena kabili tasangileko nangu cimo kanofye amabula. Alilandile kuli cena ati, "Kwikatala akuba ifisabo kuli webo nakabili," kabili apopenefye icimuti ca mukunyu calyumine. ²⁰Ulo abasambi bamwene ifi, balisungwike no kulanda abati, "Nga kanshi icimuti ca mukunyu cauma shani apapene?" ²¹Yesu alibaswike no kulanda ati, "Mucine nkolanda kuli mwebo nati, umfwa mulikwete icicetekelo no kukana twishika, tamwakacite fye ici cacitika ku mukunyu, lelo mukalanda kuli ulu lupili, 'Sendwa no kuposwa muli bamba,' kabili fili no kucitwa. ²²Fyonse ifyo mwalomba mwipepo, mulicetekele, mukapokelela." ²³Ulo Yesu aingile mwi tempele, bashimapepo bakalamba na bakalamba ba bantu balishile kuli ena ulo alikusambilisha kabili balilandile ati, "Bushe ni kunsambu nshi ucitila ifi fintu, kabili ninani akupele ishi nsambu?" ²⁴Yesu alyaswike no kulanda kuli bena ati, "Nanebo nkomipusha ilipusho limo. Umfwa mwanjasuka, nkomweba mu nsambu ncitila ifi fintu. ²⁵Ulubatishe lwakwa Yohane - nikwi lwafumine ? Ni ku mulu nangu ni ku bantu?" Balilanshenye abene umo babebele, ukwebati, "Umfwa twalanda ati, 'Ni ku mulu,' alatweba ati, 'Ninshi tamwamusuminine?' ²⁶Lelo umfwa twalanda ati, 'Ni ku bantu,' tukotina ibumba, pantu bonse baishibe ati Yohane ni kasesema." ²⁷Nolu balyaswike Yesu no kulanda ati, "Tatwaishiba." Kabili alilandile kuli bena, "Nanebo nshamwebe mu nsambu ncitila ifi fintu." ²⁸Lelo mukotontonkanya shani? Umuntu alikwete abana baume babili. Alile ku wa kubalilapo no kulanda ati, "We mwana, kabiye kabombe ilelo mwi bala lya myangashi." ²⁹Umwana alyaswike no kulanda ati, 'Nshayeko,' lelo panuma alipilibwile itontonkanyo lyakwe kabili alile. ³⁰Nolu umuntu alile ku mwana wa cibili no kulanda ifintu fimo fine. Alyaswike no kulanda ati, emukwai nkoya, shikulu, lelo taileko. ³¹Bushe ninani pali aba abana baume babili uwacitile ubufwayo bwakwa wishu?" Balilandile ati, "Uwa kubalilapo." Yesu alilandile kuli bena ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, bakasonkesha bamisonko na banakashi bacilende bakamitangilila ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa. ³²Pantu Yohane alishile kuli mwebo mu nshila ya bulungami, lelo tamwamucetekele. Lelo bakasonkesha ba misonko na banakashi bacilende balimucetekele. Lelo mwebo, nangu ulo mwamwene ifi, tamwalapile panuma no ku mucetekela. ³³Kutikeni ku mulumbe na umbi. Kwali umuntu, umwine wa mpanga. Alilimine ibala lya myangashi, alishingulwisheko ulubango, alimbilemo umwakukamina umwangashi, alikulile no lupungu lwakwa kalinda, kabili alilisekeshe ku balimi ba

myangashi. Nolu alile ku calo cimbi. ³⁴Ulo inshita ya kusombola ifisabo yapaleme, alitumine ababomfi bakwe ku balimi ba myangashi ukuya kupokako ifisabo fyakwe. ³⁵Lelo abalimi ba myangashi balibulile ababomfi bakwe, balyuminepo umo, ukwipaya umbi, no kupola umbi amabwe. ³⁶Nakabili, umwine we bala alitumine na bambi ababomfi, abengi ukucila abapakubala, lelo abalimi bali bacitile cimo cine. ³⁷Panuma ya ifyo, umwine alitumine umwana mwaume wakwe kuli bena, ukwebati, 'bakamucindika umwana wandi.' ³⁸Lelo ulo abalimi ba myangashi bamwene umwana, balilandile umo babelele ati, 'Uyu empyani. Iseni, natumwipaye no kupyana icabupyani cakwe.' ³⁹Eco balimusendele, balimufumisha kunse ye bala no kumwipaya. ⁴⁰Nomba ulo umwine we bala akesa, akabacita shani abalimi ba myangashi?" ⁴¹Balilandile kuli ena ati, "Akabonaula cibi abo ababifi ba bantu, no kusekesha ibala ku balimi bambi, abantu abenga mupela icaniko cakwe ica filimwa pa nshita ya busomboshi." ⁴²Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe tamwabelenga mu malembo, 'Tlibwe ilyo bakakula basulile elyaba umutwe wa pa cifutu. Ifi efyacita Shikulu, kabili ca kupapa mu menso yesu'?" ⁴³Eco kanshi nkolanda kuli mwebo nati, ubufumu bwakwa Lesa bukapokwa kuli mwebo no kupelwa ku luko ulukotwala ifisabo fya luko. ⁴⁴Onse uukaponena pebwe ili akaputaulwa mutupimfya. Lelo uuli onse uo likaponena akashonaulwa." ⁴⁵Ulo bashimapepo bakalamba na baFarise baumfwile imilumbe iyi, balilwiye ati akolanda pali bena, ⁴⁶Balifwaile ukumwikata, lelo balitinine ibumba, pantu abantu bamwishibile nga kasesema.

22

¹Yesu alilandile kuli bena na kabili mu milumbe, ukwebati, ²"Ubufumu bwa mu mulu bwaba kubati ni mfumu imo iyateyenye umutebeto wa bwinga bwa mwana wakwe umwaume. ³Alitumine abasha bakwe mukwita abo abalalikwe ukwisa ku mutebeto wa bwinga, lelo tabaishile." ⁴Nakabili imfumu yalitumine abasha bambi, ukwebati, kebeni abalalikwe, "Moneni, ninteyanya umulalilo wandi. Ing'ombe shandi ishilume, ne ng'ombe ishaina shilipaiwe ne fintu fyonse filiteyanishiwe, Iseni ku mutebeto wa bwinga." ⁵Lelo tabayangilweko kabili balifuminepo no kuya, umo kwi bala lyakwe, naumbi ku makwebo yakwe. ⁶Elo bambi balikete abasha ba mfumu, ukubasebanya, no kubepaya. ⁷Imfumu yalikalipe, kabili yalitumine abashilika baiko no konaula balya bantalamisoka no koca umusumba wabo. ⁸Nolu alilandile kubasha bakwe ati, Ubwinga buliteyanishiwe lelo abo abalalikwe tabayene iyo. ⁹Eco kabiyeni pa mampatu ya nshila no kwita abantu abengi ku mutebeto wa bwinga abo mukosanga." ¹⁰Abasha balile pa mampatu ya nshila no kukolonganya pamo bonse abantu abo basangile, bonse ababi nabasuma, kanshi ing'anda ya bwinga yaiswilemo na beni. ¹¹Lelo ulo mfumu yaishilemo ku kumona abeni, yalimwenemo umo uushafwele insalu sha bwinga. ¹²Imfumu yalilandile kuli ena ati, 'Cibusa, bushe wingile shani muno ukwabula ilaya lya bwinga?' Lelo umwaume talandilepo. ¹³Elyo imfumu yatile kubabomfi, kakileni uyu umuntu amaboko na makasa, no kumuposa kunse ku mfinshi, ukukaba ukulila no kusumanya ameno.' ¹⁴Pantu abaitwa bengi, lelo abasalwa banono. ¹⁵Nolu abaFarise balile no kupangana pafyo Yesu bengamuteya mukulanda kwakwe. ¹⁶Nolu balitumine abasambi babo kuli ena, pamo na bena Herode. Balilandile kuli Yesu ati, "Kasambilisha, twalishiba ukwebati uli wa cishinka, kabili usambilisha inshila yakwa Lesa mu cine. Tausakamana itontonkanyo lya uli onse, kabili tawakwata akapatulula pakati ka bantu. ¹⁷Eco twebwe, ukotontonkanyapo shani? Bushe calisuminishiwa ukupelako umusonko kuli Kaisare nangula iyo?" ¹⁸Lelo Yesu alilwiye ububifi bwabo no kulanda ati, "Nindo mukonjesesha, mwe babubi munda?" ¹⁹Ndangeni indalama ya musonko," Elo baletete ndalama kuli ena. ²⁰Yesu alilandile kuli bena ati, "Cimpasho cakwa nani ici kabili lishina nshi ili?" ²¹Balilandile kuli ena ati, "fyakwa Kaisare." Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Ninshi peleni ifya kwa Kaisare kuli Kaisare, na kuli Lesa ifintu fya kwa Lesa." ²²Ulo baumfwile ici, balipapwike. Nolu balimushile no kuya. ²³Pali bulya bushiku bamo aba Saduki, abalanda ati takwaba kubuka, balishile kuli ena. Balimwipwishe, ²⁴ukwebati, "Kasambilisha, Mose alilandile ati, umfwa umwaume afwa, ukwabula abana, wabo afwile aupa umukashi wakwe no kufyalila wabo abana." ²⁵Kwaliko bamunyina cine-lubali. Uwakubalilapo alyupile na panuma alifwile. Tashilepo abana, alishile umukashi wakwe kuli wabo. ²⁶Elo wabo uwa bubili alicitile cimo cine, Elo no wa butatu, efyo cali ifyo fine ukufikafye na kuli wabo wakulenga cine-lubali. ²⁷Panuma ya aba bonse, umwanakashi alifwile. ²⁸Nomba mukubushiwa, akesa kuba umukashi wakwa nani pali abo bamunyina cine-lubali? Pantu bonse balimupile." ²⁹Lelo Yesu alyaswike no kulanda kuli bena ati, "Mulilubile pantu tamwaishiba amalembu nangu amaka yakwa Lesa. ³⁰Pantu mukubushiwa tabakalekupa nangu ukupwa. Lelo, bakaba kubati ni bamalaika mu mulu. ³¹Lelo palwa kubushiwa kwa bafwa, bushe tamwabelenga ifyo Lesa alandile kuli mwebo, ukwebati, ³²"Nine Lesa wakwa Abrahamu, Lesa wakwa Isaki, Lesa wakwa Yakobo?" Lesa te Lesa wa bafwa, lelo wa bamweo." ³³Ulo amabumba yaumfwile ifi, yalipapile pa kusambilisha kwakwe. ³⁴Lelo ulo abaFarise baumfwile ukwebati Yesu alitalalike aba Saduki, balikolonyenye bonse pamo. ³⁵Umo muli bena, incenshi ya malango, yalimwipwishe ilipusho, ku kumweshashe- ³⁶"Kasambilisha, lifunde nshi ilikalamba mu malango?" ³⁷Yesu alilandile kuli ena, "Ulekutemwa Shikulu Lesa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, na mano yobe yonse." ³⁸Ili efunde ilikalamba kabili ilya ntanshi. ³⁹Kabili ifunde ilya bubili lyaba ifi- 'Ulekutemwa umwina mupalamano nga we mwine.' ⁴⁰Pali aya amafunde yabili emwashintilila amalango yonse na bakasesema." ⁴¹Nomba ulo abaFarise balilongene pamo, Yesu alibepwishe ilipusho. ⁴²Alilandile ati, "Nindo mutontonkanya palwa kwa Kristu? Mwana wakwa nani?" Balilandile kuli ena ati, "Ni mwana Dabidi." ⁴³Yesu alilandile kuli bena ati, "Nindo kanshi Dabidi pakuba mu mupashi amukutilla ati Shikulu, ukwebati, ⁴⁴Shikulu alilandile kuli Shikulu wandi ati, 'Ikala ku kuboko kwandi ukwakulyo, mpaka nkallenge abalwani bobe icanunyantapo amakasa yobe'" ⁴⁵Kanshi Dabidi nga akuta Kristu 'Shikulu,' kuti aba shani mwana Dabidi?" ⁴⁶Takwali nangu umo uwamwaswike shiwi, kabili takwali umuntu uwaeshe ukumwipusha ilipusho ilili lyonse ukufuma pali bulya bushiku.

¹Nolu Yesu alilandile ku mabumba na ku basambi bakwe. ²Alilandile ati, "bakalemba na baFarise bekala pa cipuna cakwa Mose. ³Eco fyonse ifyo bamikonkomesha ukucita, citeni ifi fintu no kufibaka, Lelo mwikonkelesha ificitwa fyabo, pantu balalanda ifintu lelo tabaficita. ⁴Eee, balakaka ifisendo ifyafina ifyo ifyashupa ukusenda, no kufibika pa mabeya ya bantu. Lelo abene teti bekateko umunwe ukwebati basendeko. ⁵Balacita ificitwa fyabo fyonse pakwebati ba bamone ku bantu. Pantu balapanga utupampa twa malembo, no kukusha ulutwe lwa mingila yabo. ⁶Balitemwa ififulo fyabucindami pa matebeto ne fipuna fyabucindami muma synagoge, ⁷no kubaposha ukwa mucinshi mufisankano, no kwitwa 'Rabbi' ku bantu. ⁸Lelo tamufwile ukwitwa 'Rabbi,' pantu mwakwata fye kasambilisha umo, kabili bonse muli ba bwananyina. ⁹Kabili mwikuta nangu umo pa calo ati shinwe, pantu mwakwatafye Shinwe umo, kabili aba mu mulu. ¹⁰Namwebo tamufwile ukwitwa 'kasambilisha,' pantu mwakwatafye kasambilisha umo, uuli ni Kristu. ¹¹Lelo uyo uuli umukalamba pakati kenu akaba umubomfi wenu. ¹²Onse uuisansabika bakamucefya, na onse uicefya umwine akasansabikwa. ¹³Lelo akalanda kuli webo, bakalemba na baFarise, ba bubi-munda! Mulesalila abantu ubufumu bwa mu mulu. Pantu mwebo mwebene tamwingilamo, kabili tamusuminisha abakofwaya ukwingila ukucita ico. ¹⁴Cabulanda kuli imwe, bakalemba na baFarise, ba bubi-munda! Pantu mulalya mu mayanda ya bamukamfwilwa nokupepa amapepo ayatali. ¹⁵Akalanda kuli mwebo, bakalemba na baFarise, ba bubi-munda! Pantu mulabuka ba bamba ne fyalo ku kulenga umo aisansheko, kabili ulo aisanshako, mulamulenga aba umwana wa kumbo uwakucila pali mwebo imiku ibili. ¹⁶Akalanda kuli mwebo, mwe ntungulushi mpofu, mwe balanda ati, 'Onse uwalapa ukupitila mwi tempele, ninshi cafye. Lelo uwalapa pali golide we tempele, abo uwakukakwa kuli uyu mulapo.' ¹⁷Mwe mpofu ishiwelewele! Nindo cakulapo, golide nangu itempele ililenga golide ukuba iya mushilo? ¹⁸Kabili, 'Uyo onse uwalapa pa cipailo, cafye. Lelo uyo onse uwalapa pa cabupe icipilo, alikakwa ku mulapo wakwe.' ¹⁹Mwe bantu impofu! Nindo yakulapo, pa cabupe nangula icipailo ico icipanga icabupe ukuba ica mushilo? ²⁰Eco, uyo onse uwalapa pa cipailo ninshi alapa pali cena na pali fyonse ifilipo. ²¹Uyo onse uwalapa pe tempele alapa pali lyena na pali uyo uwaikalamo. ²²Kabili uyo uwalapa pa mulu alapa pa cipuna ca bufumu icakwa Lesa no waikalapo. ²³Akalanda kuli mwebo, bakalemba na baFarise, ba bubi-munda! Pantu mulapela ice kumi ca minti na dilu na kumini, Lelo mwalisha imilandu ya malango iyakufina iyo tamwacita - umulinganya no uluse ne cishinka. Lelo ifi efyo mwalingile ukucita no kukanasha fimbi ukwabula ukuficita. ²⁴Mwe ntungulushi mpofu, mwebafwisa akashishi no kumina ingamila. ²⁵Akalanda kuli mwebo, bakalemba na baFarise, babubi-munda! Pantu musamfya ulukombo ne mbale kunse, lelo mukati mwaisula ubupupu no bukaka. ²⁶Mwe baFarise impofu! Samfyeni pakubala mukati ka lukombo ne mbale, pakwebati icakunse ciwamishiwe naco. ²⁷Akalanda kuli mwebo, mwe bakalemba na baFarise, babubi-munda! Pantu mwaba kubati ni nshishi ishashingulukwako impemba, isho kunse kweni shimoneka ishabusaka, lelo mukati shaisulamo amafupa ya bafwa ne fintu fyonse ifishawama. ²⁸Munshila imo ine, mu moneka abalungami ku bantu, lelo mukati kenu mwaisula bu bubi-munda no bupulumushi. ²⁹Akalanda kuli mwebo, bakalemba na baFarise, babubi-munda! Pantu mulakula Inshishi sha bakasesema no kuwaminisha inshishi sha balungami. ³⁰Mulanda amuti, 'Nga ekotwali mu nshiku sha bashifwe, nga tatwabombele pamo nabo mu kusunya umulopa wa bakasesema.' ³¹Eco mulaishinina mwebene ukwebati muli bana baume ba abo abaipeye bakasesema. ³²Namwebo isusheni umulingo wa bashinwe. ³³Mwe nsoka mwe, mwe bana ba mafwafwa mwe, mukapusuka shani ku bupingushi bwa kumbo? ³⁴Eco, moneni, nkomutumina bakasesema na ba mano na bakalemba. Bamo muli abo mukabepaya no ku batanika, kabili bamo mukabalopaila mu ma synagoge yenu no ku batamfya ukufuma mu musumba ukufika mu musumba. ³⁵Icikatumbukamo cakwebati pali mwebo epakesa umulopa onse uwa balungami uwa sumine pe sonde, ukufuma ku mulopa wakwa Abele umulungami, ukufika ku mulopa wakwa Sekaria umwana wakwa Berekia, uyo mwaipaile pakati ka mwashila ne cipailo. ³⁶Mucinefye nkomweba ati, fyonse ifi fintu fikesa pa nkulo iyi. ³⁷We Yerusalemu, we Yerusalemu, weba wewipaya bakasesema no kupola amabwe abo abatunwa kuli webo! Miku shinga nafwaile ukulunganya abana bobe capamo, ngefyo nankoko afukatila abana bakwe mu mapingo, lelo tawalikufwaya! ³⁸Mona, ing'anda yobe yashala iya pomonwa. ³⁹Pantu nkolanda kuli webo nati, tawakambonepo ukufuma pali nomba ukufika ne nshita ukalanda ati, "Alipalwa uyo uwishila mwishina lya kwa Shikulu."

¹Yesu alifumine mwi tempele kabili alikuya mu nshila yakwe. Abasambi bakwe balishile kuli ena no ku musontelela ku fikulwa fye tempele. ²Lelo alibaswike no kulanda kuli bena ati, "Bushe tamukomona ifi fintu fyonse? Mucinefye nkomweba nati, takulipo ibwe nangu limo ilikashala pa mulu wa linankwe ilishakapilibulwe." ³Ulo aikele pa lupili lwa Miolife, abasambi balishile kuli ena ku mbali no kulanda ati, "Twebeni, ni lilali ifi fintu fikacitika? Fishibilo ndo ifya kwisa kwenu ne mpela ya nshita?" ⁴Yesu alibaswike no kulanda ati, "Mucenjele ukwebati umuntu uuli onse emilufya. ⁵Pantu abengi bakeshila mwishina lyandi. Bakalanda ati, 'Nine Kristu,' kabili bakalufya abengi. ⁶Mukomfwa inkondo na mangufu-ngufu ya nkondo. Mumone ukwebati tamusakamikwe, pantu ifi fintu fifwile ukucitika; lelo impela tailati kufika. ⁷Pantu uluko lukemina uluko, no bufumu bukemina ubufumu. Kukaba icipowe ne finkukuma mu cende ishakulekana-lekana. ⁸Lelo ifi fintu fyonse ni ntendekelofye ya bukali bwa pa kupapa. ⁹Nolu bakamitwala ku kumicusha no kumipaya. Mukapatwa ku nko shonse pamulundu we shina lyandi. ¹⁰Nolu abengi bakaipununa, no kuifutukila umo no munankwe no kupatana umo no munankwe. ¹¹Abengi bakasesema wa bufi bakema no kulufya abengi. ¹²Pantu ubupulumushi bukafula, ne citemwiko mu bengi cikafubalishiwa. ¹³Lelo uyo uukashipikisha ukufika ku mpela akapusuka. ¹⁴Iyi mbila

nsuma iya bufumu ikashimikilwa mu calo conse ngo bunte ku nko shonse. Elo impela ikesa.¹⁵Eco, ulo mwamona ica muselu ica kubongolola, icalandilwepo kuli Daniele kasesema, iminine mu ncende ya mushilo" (Ikeni uukobelenga eluke),¹⁶"Ikeni abo abali mu Yudea bafulumukile ku mpili,¹⁷Ikeni uuli pa mutenge wa ng'anda eseluka ukwebati asende akali konse ukufuma mu ng'anda yakwe,¹⁸Kabili mwileka uuli mwibala abwelelemo mukusenda umwingila wakwe.¹⁹Lelo akalanda kuli abo abali ne fumo na abo abakoonsha utunya muli isho nshiku!²⁰Pepeni ukwebati ulwendo lwenu lwikaba mu mupepo nangu pe Sabata.²¹Pantu kukaba ubucushi ubukalamba, ubushatala bapo ukufuma mu kutendeka kwa calo ukufika na nomba, iyoo, nangu takwakatale akubapo nakabili.²²Kanofye isho nshiku bashicefya, takuli umuntu uwinga pusuka. Lelo pamulandu wa basalwa isho nshiku shikacefeshiwa.²³Nolu umfwa uuli onse amyebe ati, 'Lolesheni, Kristu uyu apa!' nangu, 'Kristu uyo palya!' Mwisumina ico.²⁴Pantu ba Kristu ababufi na bakasesema ababufi bakema no kulangisha ifilangililo ifikalamba ne fipapwa, pakweba ati balufye abengi, nga cinganguka, pamo na basalwa.²⁵Moneni, namwebela libela ulo inshita tailafika.²⁶Eco kanshi, umfwa bamweba ati, 'Moneni, ali mu matololo,' mwikayako ku matololo. Nangula, 'Moneni, ali mu miputule ya mukati,' mwisumina ico.²⁷Pantu ngefyo inkuba isanika ukufuma ku kabanga no kubyasha ukuyafye na ku masamba, efikaba no kwisa kwa Mwana wa Muntu.²⁸Uko ukuli inama yakufwa, ekukolongana amakubi.²⁹"Lelo panumafye ya bucushi bwa isho nshiku isho akasuba kakafita, umweshi tawakapele ulubuto lwauko, intanda shikawa ukufuma mu lwelele, na maka ya myulu ya kasunkanishiwa.³⁰Nolu icishibilo ca Mwana wa Muntu cikamonekela mu lwelele, ne mitundu yonse iya pe sonde ikalosha. Bakamona Umwana wa Muntu akoisa mu makumbi ya mu lwelele na maka no bukata ubukalamba.³¹Akatuma bamalaika bakwe ne ciunda icikulu ice penga, kabili bakalonganika capamo abasalwa bakwe ukufuma ku myela ine, ukufuma ku mpela imo iya lwelele ukufika ku ibiye.³²"Sambilileni isambililo ku cimuti ca mukunyu. Ulofye imisambo yaaluka iiteku no kupulula amabula ya uko, muleshiba ukwebati ulusuba lulipaleme.³³Eco nemwe bene, ulo mwamona ifi fintu fyonse, mufwile ukwishiba ukwebati alipalamine, pali shilya shine impongolo.³⁴Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, iyi nkulo tayakapite mpakafye ifi ifintu fyonse fyacitika.³⁵Umulu ne sonde fikapita, lelo ifyebho fyandi tatyakapite.³⁶Lelo palwa bushiku bulya na kashita takwaba uwaishiba, nangufye ni bamalaika ba ku mulu, nangu Mwana, lelo kanofye Wishi.³⁷Ngefyo inshiku shakwa Noa shali, efikaba no kwisa kwa Mwana wa Muntu.³⁸Pantu ngefyo cali mu nshiku isho ulo ilyeshi talilaisa balikulya no kunwa, balikupa no kufya ukufika no bushiku ubo Noa aingile mu cibwato,³⁹kabili tabaishibilepo akantu nangu kamo ukufika nelyo ilyeshi lyaishile no kubasenda bonse - efikaba no kwisa kwa Mwana wa Muntu.⁴⁰Nolu abaume babili bakaba mwibala - umo akasendwa, na umbi akashala.⁴¹Abanakashi babili bakalapela ne mpelo - umo akasendwa, kabili umbi akashala.⁴²Eco kanshi mube abakulola, pantu tamwaishiba ubushiku ubo Shikulu wenu akesa.⁴³Lelo ishibeni ifi, ukwebati umfwa shikulu wa ng'anda alishibile libela mu nshita ya bushiku umupupu ali nokwisa, nga ali mubulinde kabili nga tasuminishe ing'anda yakwe ukusanswa.⁴⁴Eco kanshi mufwile ukuba abaiteyanya, pantu Umwana wa Muntu akesa pa nsa tamukoenekela.⁴⁵"Eco mubomfi nshi uwacishinka kabili uwa mano uo shikulu wakwe apeela amaka pa ng'anda yakwe uwakulabapela ifyakulya fyabo pa nshita yakulinga?⁴⁶Uwakupalwa ni ulya umubomfi uo shikulu wakwe akasanga akocita ifyo ulo akesa.⁴⁷Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati shikulu wakwe akamupela amaka pa fikwatwa fyakwe fyonse.⁴⁸Lelo umfwa umubomfi umubifi alanda mu mutima wakwe ati, 'Shikulu wandi akokola,'⁴⁹kabili atendeka ukuma ababomfi banankwe, no kulya no kunwa pamo na bacakolwa,⁵⁰nolu shikulu wakwe akesa pa bushiku ubo takoenekela na pa nshita iyo teshibe.⁵¹Shikulu wakwe akamuputaula mutupimfya no mukupela icende pamo na babubi-munda, uko ukukaba ukulila no kusumanya ameno.

25

¹"Nolu ubufumu bwa mu mulu bukapashanishiwa kuli bana cisungu ikumi abasendele inyali shabo no kuya ku kumanya shibwinga.²Basano pali bena bali bawelewele na basano bali bamano.³Pantu ulo bana cisungu abawe-lewele basendele inyali shabo, tabasendelepo na yambi amafuta.⁴Lelo bana cisungu ba mano balisendele icikunkubiti ya mafuta pamo ne nyali shabo.⁵Nomba ulo shibwinga akokwele ukubwela, bonse balyumfwile utulo no kusendama.⁶Lelo pakati ka bushiku kwali ukubilikisha ati, "Moneni, shibwinga! Fumeni no kumukumunya."⁷Nolu balya bonse bana cisungu balibukile no kusanika inyali shabo.⁸Abawe-lewele balilandile ku bamano ati, "Tupeniko yamo amafuta yenu pantu inyali shesu shikoshibantukila."⁹"Lelo abamano balyaswike no kulanda ati, 'Apo tayakumane kuli mwebo na fwebo, kabiye ni fye kuli abo abashitisha no kuishitila mwebene.'¹⁰Ulo baile mukushita, shibwinga alishile, na abo abaipekenye balile nankwe ku matebeto ya bwinga, ne cibi caliselwe.¹¹"Panuma bambi bana cisungu nabo balishile no kulanda ati, 'Mwe shikulu, mwe shikulu, twiswileniko.'¹²"Lelo alibaswike no kulanda ati, 'Mucinefye nkomweba nati, Nshimwishibe.'¹³Eco kanshi loleni, pantu tamwaishiba ubushiku nangula akashita.¹⁴"Pantu caba kubati ni lulya umuntu ali pakuya ku calo cimbi. Alikutile ababomfi bakwe no kubapela ifikwatwa fyakwe mubulinde bwabo.¹⁵Kuli umo uwa muli bena amupele amatalanta yasano, kuli umbi amupele yabili, na kuli umbi amupele italanta limo. Cila umo apokelele umwabelele amaka yakwe, na ulya muntu alile pa bulendo bwakwe.¹⁶Uwa pokelele amatalanta yasano alile pa nshita ilya ine no kutendeka ukuyabomfya no kunonkelapo na yambi yasano.¹⁷Mu nshila imo ine, ulya uwapokelele amatalanta yabili alinonkelepo na yambi yabili.¹⁸Lelo umubomfi uwa pokelele italanta limo alile, alimbile icilindi mu mushili, no kufisa indalama yakwa shikulu wakwe.¹⁹Nomba panuma ya nshita ntali shikulu wa balya babomfi alibwelele no kulondola icuma cakwe kuli bena.²⁰Umubomfi uwa pokelele amatalanta yasano alishile no kuletelapo na yambi yasano. Alilandile ati, "Shikulu, mwampele amatalanta yasano. Moneni, ndinonkelepo yasano amatalanta na yambi."²¹Shikulu wakwe alilandile kuli ena ati, 'Mwabombeni, we mubomfi wabune kabili uwa cishinka! Wali uwa cishinka pa tuntu utunono. Nkakupela amaka pa

fintu fingi. Ingila mu nsansa shakwa shikulu obe.²² Umubomfi uwapokelele amatalanta yabili alishile no kulanda ati, "Shikulu, mwampele amatalanta yabili. Moneni, ndinonkelepo yabili amatalanta na yambi." ²³ Shikulu wakwe alilandile kuli ena ati, 'Mwabombeni, we mubomfi wabune kabili uwa cishinka! Wali uwa cishinka patuntu utunono. Nkakupela amaka pa fintu fingi. Ingila mu nsansa shakwa shikulu obe.' ²⁴ Nolu umubomfi uwapokelele italanta limo alishile no kulanda ati, 'Shikulu, nalishiba ukwebati muli muntu wakushupa. Musepa apo mushatandile, no kusombola apo mushabyele. ²⁵ Nalitinine, eco nalile kufisa italanta lyenu mu mushili. Moneni, icenu ici pano.' ²⁶ Lelo shikulu wakwe alyaswike no kumweba ati, we mubomfi wabubi kabili umunang'ani walishibe ukwebati nsepa apo nshatandile no kusombola apo nshabyele. ²⁷ Eco nga walipele indalama yandi kuli ba kusunga, na pakwisa kwandi nga nali pokelele nemwine ishandi na kakulundwapo. ²⁸ Eco kanshi pokeni italanta kuli ena no kulipela ku mubomfi uukwete amatalanta ikumi. ²⁹ Pantu kuli onse uwakwata akalundilwapo na fimbi, kabili akakwata ifingi. Lelo kuli uyo uushakwata nangu kamo, nako akwata kakapokwa. ³⁰ Poseni icinangwa ca mubomfi kunse ku mfimfi, uko ukukaba ukulila no kusumanya ameno. ³¹ Ulo Umwana wa Muntu akesa mubukata bwakwe na bamalaika bonse pamo nankwe, elo akekala pa cipuna ca bukata. ³² Kuli ena kukalongana inko shonse, kabili akapatula abantu ukufuma kuli umo no munankwe, ngefyo kacema apatula impanga ku mbushi. ³³ Akabika impanga kukuboko kwakwe ukwa kulyo, lelo imbushi kukuso kwakwe. ³⁴ Nolu imfumu ikalanda kuli abo abali ku kuboko kwa kulyo ati, 'Iseni, mwebo mwebapalwa na Tata, pyaneni ubufumu bwapekanishiwe kuli mwebo ukufuma kumufula wa calo. ³⁵ Pantu nali ne nsala kabili mwalimpele icakulya; Nali ne cilaka kabili mwalimpele icakunwa; Nali umweni kabili mwali mpokelele; ³⁶ Nali ubwamba kabili mwalimfwikile; Nalilwele kabili mwali nsakamene; Nali mu cifungo kabili mwalimpempwile.' ³⁷ Nolu abalungami bakasuka no kulanda ati, 'Mwe Shikulu, ni lilali twamimwene ne nsala no kumilisha? Nangu ne cilaka no kumipela icakunwa? ³⁸ Ni lilali twamimwene abeni no kumipokelele? Nangu ubwamba no kumifwika? ³⁹ Ni lilali twa mimwene abalwele nangula mu cifunga no kumipempula? ⁴⁰ Nolu Imfumu ikasuka no kulanda kuli bena ati, 'Mucinefye nkomweba nati, ifyo mwacitile kuli umo pa bacepesha pali aba bamunyanane, mwacitile kuli nebo.' ⁴¹ Nolu akalanda kuli abo aba kukuboko kwakwe ukwa kuso ati, 'Fumeni kuli nebo, mweba kutipwa, kabiyeni mu mulilo wa muyayaya uo bapekanishisha kasebanya na bamalaika bakwe, ⁴² pantu nali ne nsala, lelo tamwampele icakulya, Nali ne cilaka, lelo tamwampele icakunwa, ⁴³ Nali umweni, lelo tamwampokelele; nali ubwamba, lelo tamwamfwikile; umulwele kabili mucifungo, lelo tamwansakamene.' ⁴⁴ Nolu na bena bakasuka no kulanda ati, 'Mwe Shikulu, ni lilali twamimwene ne nsala, nangula ne cilaka, nangula abeni, nangula ubwamba, nangula abalwele, nangula mucifungo, kabili tatwa mitangete?' ⁴⁵ Nolu akabasuka no kulanda ati, 'Mucinefye nkomweba nati, filya mushacitile kuli umo muli aba abacepesha, tamwacitile kuli nebo.' ⁴⁶ Aba bakaposwa mukulunguluka kwa muyayaya, lelo abalungami ku mweo wa muyayaya."

26

¹ Calishile kuba ukwebati ulo apwile ukulanda ifi fyebo fyonse, alilandile kubasambi bakwe ati, ² "Mulishibe ukwebati panuma ya nshiku shibili kukaba Icacucilila, no Mwana wa Muntu akapelwa ku kutanikwa." ³ Nolu bashimapepo bakalamba na bakalamba ba bantu balilongene capamo mu lubansa lwakwa shimapepo mukalamba uwalikukutwa Kayafa. ⁴ Balipangane capamo ukwikata Yesu mubumfisololo no kumwipaya. ⁵ Pantu bali kulanda ati, "Tepa mutebeto iyoo, pakwebati tapemine intulubundi pakati kabantu." ⁶ Nomba ulo Yesu ali mu Betani mu ng'anda yakwa Simone uwa fibashi, ⁷ Ulo akuweme kwi tebulo, umwanakashi alishile kuli ena uwakwete umusashi wamafuta ayakununkila ayakuluma umutengo, kabili aliyapongolwelele pamutwe wakwe. ⁸ Lelo ulo abasambi bamwene ici, balifulilwe sana no kulanda ati; "Bonaushi bwa musango shani ubu? ⁹ Pantu aya ngayalishitishiwe pa mutengo uukalamba no kupelwa ku babusu. ¹⁰ Lelo Yesu, pakwishiba ici, alilandile kuli bena ati, "Nindo mukocushisha uyu mwanakashi? Pantu alicitile icintu icabune kuli nebo. ¹¹ Ababusu mwaba nabo lyonsefye, lelo tamwakabe nandi lyonse. ¹² Pantu ulo apongolwelele aya mafuta pamubili wandi, acitile ku kuteyanya ukushikwa kwandi. ¹³ Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, konse uko iyi imbila nsuma ikabilwa mu calo conse, ifyo uyu mwanakashi acita nafyo fikalandwapo pa kumwibukisha." ¹⁴ Elo umo uwa pa bekumi na babili, uwalikwitwa ati Yuda Iscariote, alile kuli bashimapepo bakalamba no kulanda ati, ¹⁵ "Bushe nishinga muipeshe ukundipila pakwebati mupele kuli mwebo?" Balipimine indalama sha silfere amakumi yatatu. ¹⁶ Ukufuma pali ilya nshita alikufwailikisha apakumupelela kuli bena. ¹⁷ Nomba pa bushiku bwa ntanshi ubwa mukate uushatutumuka abasambi balishile kuli Yesu no kulanda ati, "Nikwisa mukofwaya tuye kumipekanishisha icakulya Cakucilila?" ¹⁸ Alilandile ati, "Kabiyeni mu musumba ku muntu umo nokuya kumweba ati, 'Kasambilisha alanda ati, "Inshita yandi ilipaleme. Nikwenu eko nkokwatila icakulya Cakucilila pamo na basambi bandi." ¹⁹ Abasambi balicitile ukulingana nefyo Yesu abalangilile ukucita, balipekenye ne cakulya ca Cakucilila. ²⁰ Ulo icungulo cafikile, alikele ku kulya na bekumi na babili. ²¹ Ulo balikulya, alilandile ati, "Mucinefye nkomweba nati umo pali mwebo akamfutuka." ²² Baliketwe ubulanda, kabili cila umo alitendeke ukumwipusha ati, "Icinefye tenebo, Mwe Shikulu?" ²³ Alyaswike ati, "Uyo uo nkotobela nankwe mwi bakuli ninshi eukomfutuka. ²⁴ Umwana wa Muntu akaya, ukulingana nefyo calembwa. Lelo akalanda kuli uyo uwafutuka Umwana wa Muntu! Nga calimuwamine ulya muntu nga tafyelwe." ²⁵ Yuda, uwali no kumufutukila alilandile ati, "Bushe ninebo, Rabbi?" Alilandile kuli ena ati, "Ulilandile we mwine." ²⁶ Ulo balikulya, Yesu alibulile umukate, aliupalile, no kuumokaula. Alipele ku basambi no kulanda ati, "Buleni, lyeni. Uyu emubili wandi." ²⁷ Alibulile ulukombo no kutotela, kabili alipele kuli bena no kulanda ati, "Nweni, mwebo bonse. ²⁸ Pantu uyu emulopa wandi uwa cipangano cipya uukopongolwelwa pa bengi ku kulekelelwa imembu. ²⁹ Lelo nkolanda kuli mwebo nati, nshakanwepo nakabili ici cisabo ca mwangashi, ukufikafye na pa bushiku bulya ulo nkanwa icipya pamo na mwebo mu bufumu bwakwa Tata." ³⁰ Ulo

baimbile ulwimbo, balile ku lupili lwa Miolife. ³¹Nolu Yesu alilandile ati, "Bonse mwebo mukoipununa buno bushiku pa mulandu wandi, pantu calilembwa ati, "Nkoma kacema no mukuni wa mpanga ukasalangana." ³²Lelo ulo nkabushiwa, Nkamitangilila ku Galili." ³³Lelo Petero alimwaswiike ati, "Nangu bonse baipunune pa mulandu wenu, nebo nshakaipunune." ³⁴Yesu alilandile kuli ena ati, "Mucinefye nkolanda kuli webi nati, buno bwinefye ubushiku, ulo mukolwe talalila, ukonkana imiku itatu." ³⁵Petero alilandile kuli ena ati, "Nangu ningafwa na mwebo, nshamikane." "Na basambi bonse balilandile cimo cine." ³⁶Nolu Yesu alile nabo ku cifulo citwa Getsemane no kulanda ku basambi bakwe ati, "Ikaleni apa ulo nebo nkoya kulya no kupepa." ³⁷Alipitile Petero na bana baume babili abakwa Sebede kabili alitendeke ukwikatwa ubulanda no kucushiwa. ³⁸Nolu alilandile kuli bena ati, "Umupashi wandi waikatwa ubulanda, ukufika na kumfwa. Shaleni pano no kulola na nebo." ³⁹Alile akatamukila, aliwile ubunkupeme, no kupepa. Alilandile ati, "Mwe Tata, umfwa cilyangwiike, lekeni ulu lukombo lupite pali nebo. Lelo, tebufwayo bwandi, lelo bufwayo bwenu." ⁴⁰Alishile ku basambi kabili alisangile balisendeme, kabili alilandile kuli Petero ati, "Nishani, Tekuti mulole nandi pa nsafye imo?" ⁴¹Loleni no kupepa pakwebati mwiiwila mu matunko. Icine umupashi ukofwaya, lelo umubili ulinakile." ⁴²Alile na kabili umuku wa cibili no kupepa. Alilandile ati, "Mwe Tata, ulu ulukombo ngatalwingampita kano nwemo, ubufwayo bwenu bucitwe." ⁴³Alibwelele na kabili no kubansanga balisendeme, pantu amenso yabo yalilemene. ⁴⁴Eco pa kubasha na kabili, alile mukupepa umuku wa butatu, ukulanda amashiwi yamo yene. ⁴⁵Nolu Yesu alishile ku basambi no kulanda kuli bena ati, "Mucili mulisendeme no kutusha? Lolesheni, inshita ilipaleme, no Mwana wa Muntu akofutukilwa mu minwe ya babembu. ⁴⁶Imeni, natulekuya. Lolesheni, uukomfutukila ali mupepi." ⁴⁷Ulo acili akolanda, Yuda, umo uwa mu bekumi na babili, alishile. Ibumba ilikalamba lyalishile nankwe ukufuma kuli bashimapepo bakalamba na bakalamba ba bantu. Balishile na mapanga ne nkonto. ⁴⁸Nomba umuntu wali no kufutukila Yesu ninshi alibapele icishibilo, ukweba ati, Umo uo nkotomona. Mu mwikate." ⁴⁹Apopene alishile kuli Yesu no kulanda ati, "Mwapoleni, Rabbi!" kabili alimutomwene. ⁵⁰Yesu alilandile kuli ena ati, "Cibusa, cita ico wishile mukucita." Nolu balishile, balibikile amaboko pali Yesu, no kumwikata. ⁵¹Moneni, umo pa bali na Yesu alifungulwile ukuboko kwakwe, alisomwene ulupanga, no kukwempula ukutwi kwa mubomfi wakwa shimapepo mukalamba, no ku muputulako ukutwi. ⁵²Nolu Yesu alilandile kuli ena ati, "Bwekeshamo lupanga lobe umo lwikala, pantu abo bonse ababomfya ulupanga bakafwa ku lupanga. ⁵³Bushe ukotontontokanya ukwebati tekuti nkute Tata, naena kuti antumina amabumba ya bamalaika ukucila ikumi na yabili?" ⁵⁴Lelo kuti yafikilishiwa shani amalembu, ukwebati ifi fifwile ukucitika?" ⁵⁵Pali kalya kashita Yesu alilandile kwi bumba ati, "Bushe mulishile na mapanga ne nkonto mukunjikata kubati kapondo? Cila bushiku nalikwikala nkosambilisha mwi Tempele, kabili tamwanjikete. ⁵⁶Lelo ifi fyonse fyacitika pakwebati amalembu yaba kasesema yafikilishiwe." Nolu abasambi balimushile no kufulumuka. ⁵⁷Abo abaikete Yesu balimutwele kuli Kayafa shimapepo mukalamba, uko bakalemba na bakalamba balongene capamo. ⁵⁸Lelo Petero alikumukonka akatalamukila ukuya kufika ku lubansa lwakwa shimapepo mukalamba. Alile mukati no kwikala naba kalinda ku kumona ifikotumbukamo. ⁵⁹Nomba bashimapepo bakalamba ne cilye conse balikufwailisha ubunte bwabufi pali Yesu pakwebati bamwipaye. ⁶⁰Tabasangilepo nangu cimo, nangu bakambone babufi abengi balishile kuntanshi. Panuma kwalishile babili ⁶¹kabali balilandile ati, "Uyu muntu alilandile ati, "Ndikwete amaka yakutobolola itempele lyakwa Lesa no kulikula mu nshiku shitatu." ⁶²Shimapepo mukalamba alimine no kulanda kuli ena ati, "Taukwete ubwasuko? Ngefi finshi ifyo bakokushinina?" ⁶³Lelo Yesu ali fye tondolo. Shimapepo mukalamba alilandile kuli ena ati, "Nakukonkomesha muli Lesa wa mweo, tweba nga niwe Kristu, Umwana wakwa Lesa." ⁶⁴Yesu alimwaswiike ati, "Walanda we mwine. Lelo nkokweba nati, ukufuma nomba ukamona Umwana wa Muntu alikele ku kuboko kwa kulyo ukwa maka, kabili akoisa pa makumbi ya mu mulu." ⁶⁵Nolu shimapepo mukalamba alilepwile ifya kufwala fyakwe no kulanda ati, "Alanda ifya miponto! Nindo tukofwaila na bakambone? Lolesheni, nomba mwaumfwa imiponto. ⁶⁶Mukotontontokanyapo shani?" Balyaswiike no kulanda ati, "Alilingile ukufwa." ⁶⁷Nolu balimusakile amate pa menso no kumuma na makofi yabo, ulo bambi balimutobe amapi ⁶⁸no kulanda ati, "Tuseseme, we Kristu. Ninani wa kuma?" ⁶⁹Nomba Petero Alikele panse mu lubansa, no mubomfi umukashana alishile kuli ena no kulanda ati, "Nobe waciba na Yesu wa ku Galili." ⁷⁰Lelo alikene pa menso yabo bonse, ukwebati, "Nshishibile ifyo ukolandapo." ⁷¹Ulo aile kwiminina pa mpongolo, na umbi umukashana umubomfi alimutwene no kulanda kuli abo abali palya ati, "Uyu muntu na ena ali na Yesu wa ku Nasareti." ⁷²Nakabili alikene no mulapo, "Nebo nshimwishibe uyu muntu!" ⁷³Panuma ya kashita akanono abo abaiminineko balishile no kulanda kuli Petero ati, "Icinefye nebo wine uli umo uwa muli bena, pantu imilandile yobe ikokushinina." ⁷⁴Nolu alitendeke ukutipa no kulapa ati, "Nshimwishibile uyu muntu," napopenefye mukolwe alililile. ⁷⁵Petero alibukishe amashiwi Yesu alandile ati, "Ulo mukolwe talalila ukonkana imiku itatu." Nolu alile panse kabili alilile apakalamba.

27

¹Nomba ulo caishile kuba ulucelo, bonse bashi-mapepo bakalamba na bakalamba ba bantu balipangene palwa kwipaya Yesu. ²Balimukakile, no kumusenda, kabili balimupele kuli Pilato cilolo. ³Nolu ulo Yuda, uwa mufutwiike, amwene ukwebati Yesu asekwana, alilapile kabili alibwekeshemo isha silfere amakumi yatatu kuli bashimapepo bakalamba na bakalamba, ⁴no kulanda ati, "Ndibembwiike pa kufutukila umulopa wa kaele." Lelo balilandile ati, "Nindo iyo kuli fwebo? Uimwene we mwine." ⁵Nolu aliposele panshi isha silfere mwi tempele, kabili alifumineko, kabili alile kuikulika. ⁶Bashimapepo bakalamba balibulile isha silfere no kulanda ati, "Tefunde ukubika ishi mucipao pantu mutengo wa mulopa." ⁷Balilanshenye uyu mulandu bonse, kabili kuli isho indalama balishitilemo impanga ya kwa kabumba wa nongo umwakushika abeni. ⁸Na pamulandu wa ici ilya mpanga ikutwa, "Impanga ya Mulopa" ukufika na lelo. ⁹Nolu cilya

icalandilwe na Yeremia kasesema cali fikilishiwe, ukwebati, "Balibulile isha silfere amakumi yatatu, umutengo uwabikilwe pali ena ku bana bakwa Israeli, ¹⁰no kushipela ku mpanga ya kwa kabumba wa nongo, ngefyo Shikulu antungulwile." ¹¹Nomba Yesu aliminine pamulola wakwa cilolo, kabili cilolo alimwipwishe ati, "Bushe uli mfumu yaba Yuda?" Yesu alimwaswike ati, "Ulilandile ifyo fine." ¹²Lelo ulo balikumutunganya kuli bashimapepo bakalamba na bakalamba, tabasukile nangu kamo. ¹³Nolu Pilato alilandile kuli ena ati, "Bushe taukomfwa ifintu ubwingi ifyo bakokutunganya?" ¹⁴Lelo ta-aswike ishiwi nangu limo, icakwebati cilolo calimupapwishe. ¹⁵Nomba pa nshita ya mutebeto wali mutande wakwa cilolo ukulekako umufungwa umo uo ibumba lyalikusala. ¹⁶Pali ilya nshita balikweteko umufungwa ntalamisoka uwali kwitwa Baraba. ¹⁷Eco kanshi ulo bakolongene pamo, Pilato alilandile kuli bena ati, "Ninani mukofwaya mikakwileko? Baraba, nangu Yesu ukutwa Kristu?" ¹⁸Alishibile ukwebati ni pamulandu wa kalumwa bapelele Yesu kuli ena. ¹⁹Ulo ali alikele pa cipuna ca bupingushi, umukashi wakwe alitumine amashiwi kuli ena no kulanda ati, "Wibulamo ulubali muli uyo muntu wakaele. Pantu ndiculile sana lelo pamulandu wa ciloto nacikwata pali ena." ²⁰Nomba bashimapepo bakalamba na bakalamba bali sonsombe ibumba ukwebati balombe Baraba, no kwipaya Yesu. ²¹Na cilolo alibepwishe ati, "Bushe ninani pali aba babili uomukofwaya nebo mikakwilepo?" Balilandile ati, "Baraba." ²²Pilato alilandile kuli bena ati, "Nindo nkocita na Yesu uwitwa Kristu?" Bonse balimwaswike ati, "Mutanikeni." ²³Nolu alilandile ati, "Nindo, bubi ndo acitile?" Lelo balicililemo ukubilikisha ati, "Mutanikeni." ²⁴Eco kanshi ulo Pilato amwene ukwebati tapali icikomwafwa, lelo intulubundi eyali ikotendeka, alibulile amensi, alisambile na kuminwe pamulola we bumba no kulanda ati, "Nebo ndi wakaele pa mulopa wa uyo muntu, Muimwene mwebene." ²⁵Abantu bonse balilandile ati, "Umulopa wakwe na ube pali fwebo na bana besu." ²⁶Nolu alibakakwilile Baraba, lelo alilopwele Yesu no kumupela mukutanikwa. ²⁷Nolu abashilika bakwa cilolo balitwele Yesu ku cipango cikamba ica buteko no kukolonganika impuka yonse iya ba shilika. ²⁸Balimufulile kabili balimufwikile umwingila wakukashika cee. ²⁹Balipikwile ne cilongwe ca myunga no kubika pa mutwe wakwe, kabili balibikile inkonto ku kuboko kwakwe ukwa ku kulyo. Balimufukamine no ku mupunika, ukwebati, "Mulopwe, we Mfumu yaba Yuda!" ³⁰Balimusakile amate, kabili balibulile inkoto noku muma kumutwe imiku ne miku. ³¹Panuma ya kumupumya, balimufulile umwingila no ku mufwika amalaya yakwe kabili bali mutwele na mu ku mutanika. ³²Ulo bafumine kunse, balisangile umuntu uwafumine ku Kurene ishina lyakwe ni Simone, uo bapatikishe ukuya nabo pakwebati engamusendelako icapindama cakwe. ³³Balifikile kuncende iikutwa Gologota, icikopilubula ukwebati "Incende ya Cipanga." ³⁴Balimupele umwangashi wakukantuka uo basankeneyemo indusha. Lelo ulo ausondele, alifilile ukunwa. ³⁵Panuma ya kumutanika, balyakenye amalaya yakwe mukuteya icakupendula, ³⁶kabili balikele bakomulinda. ³⁷Pamulu wa mutwe wakwe balilembelepo umulandu wakwe, uwalikubelengwa ukwebati, "Uyu ni Yesu, imfumu yaba Yuda." ³⁸Utupondo tubili twalitanikilwe pamo nankwe, kamo ku kulyo kwakwe kambi ku kuso. ³⁹Nabo abali kupita bali mutukile, bakopukunya imitwe yabo ⁴⁰no kwebati, "Webo we wali no kubongolola itempele no kulikula mu nshiku shitatu, ipusushe wemwine! Umfwa uli Mwana wakwa Lesa, ikila pa capindama!" ⁴¹Mu musango umo wine bashimapepo bakalamba bali kumupunika, pamo na bakalamba na bakalamba, no kulanda ati, ⁴²"Alipuswishe bambi, lelo tekuti aipusushe umwine. Ni Mfumu ya bena Israeli. Leken i ekile ukufuma pa capindama, elo tukosumina muli ena. ⁴³Alicetekela muli Lesa, lekeni Lesa amupusushe nomba, umfwa Lesa asuminisha ukumukakula. Pantu umwine alilanda ati, 'Ndi Mwana wakwa Lesa.'" ⁴⁴Mu musango umo wine utupondo utwatanikilwe pamo nankwe nato twine twalimutukile. ⁴⁵Nomba pa nsa yakulenga mutanda imfifi yalishile pe sonde ponse ukufika na pa nsa yakulenga pabula. ⁴⁶Pa nsa yakulenga pabula, Yesu alipundile ne shiwi ilikalamba kabili alilandile ati, "Eloi, Eloi, lama sabakatani?" icikopilubula ati, "Lesa wandi, Lesa wandi, nindo mwandekesha?" ⁴⁷Ulo abo abaiminine palya baumfwile ifi, balilandile ati, "Akokuta Eliya." ⁴⁸Apopenefye umo pali bena alibutwike nokuya kubula umwepu, aliswishemo umwanganshi wakukantuka, no kubika ku nkonto yetete, no kumupa ukwebati anwe. ⁴⁹Na bashala bonse balilandile ati, "Mulekeni eka. Leken tumone umfwa Eliya akoisa kumupususha." ⁵⁰Nolu Yesu nakabili alipundile ne shiwi ilikalamba kabili alilekele umweo. ⁵¹Moneni, icisalu ca mwi tempele calilepwike pabili ukufuma pa mulu ukufika na panshi, kabili umushili walisunkene na mabwe yalilekenemo pakati. ⁵²Inshishi shaliswike, kabili ne mibili ya bamushilo abalele utwa mfwa balibukile. ⁵³Balifuminemo munshishi panuma ya kubuka kwakwe, balingile mu musumba wa mushilo, kabili balimonekele na ku bengi. ⁵⁴Nomba ulo umukalamba wa bashilika nabo abali kulinda Yesu bamwene icinkukuma ne fintu fyacitike, balyumfwile umwenso sana kabili balilandile ati, "Mucinefye uyu ali Mwana wakwa Lesa." ⁵⁵Bana mayo abengi abali kukonka Yesu ukufuma ku Galili kukutangata ifya kukabila fyakwe balikutamba akatalamukila. ⁵⁶Pali abo pali Maria umwina Magadala, Maria nyina wakwa Yakobo na Yosefe, na nyina wa bana baume bakwa Sebede. ⁵⁷Ulo caba icungulo, kwalishile umuntu umukankala ukufuma ku Arimatea, uwe shina Iya Yosefe, uwali nankwe musambi wakwa Yesu. ⁵⁸Alikumenye Pilato no kulomba umubili wakwa Yesu. Nolu Pilato alipele insambu ukwebati bamupele umubili. ⁵⁹Yosefe alisende umubili, aliupombe mu nsalu ya busaka iya kolokondwe, ⁶⁰kabili aliulalike mu nshishi yakwe iipya iyo aimbile mwi libwe. Nolu alisunkilepo icilibwe icikalamba pa mwinshi wa nshishi no kuya. ⁶¹Maria umwina Magadala na Maria umbi bali palya, balikele apalungatene ne nshishi. ⁶²Ubushiku ubwa konkelepo, ubwali bushiku panuma ya bushiku bwa kupekanya, bashimapepo bakalamba na baFarise balikolongene pamo na Pilato. ⁶³Balilandile ati, "We mfumu, tulibukishe ukwebati ulo ulya kabepa ali no mweo, alilandile ati, 'Panuma ya nshiku shitatu akabuka nakabili.'" ⁶⁴Eco peleni ikambisho ukwebati inshishi icingililwe ukufika ku nshiku shitatu, nga teifyo abasambi bakwe kuti baisa kumwiba no kulanda ku bantu ati, 'Alibukile ku bafwa,' kabili ukulufya kwakulekelesha kukaba ukwabipisha ukucila ukwa ntanshi." ⁶⁵Pilato alilandile kuli bena ati, "Sendeni kalinda. Kabiye ni mucingilile ukulingana nefyo mwishibe." ⁶⁶Eco balile no kulenga inshishi ukulindwa, balishinkilepo icilibwe no kubikapo ba kalinda.

¹Nomba panuma ye Sabata, ulo cafikile ku maca pa bushiku bwakubalilapo ubwa mulungu, Maria Magadala na Maria umbi balishile mukumone nshishi. ²Moneni, kwali icinkukuma icikalamba, pantu malaika wakwa Shikulu alikile ukufuma ku mulu, alishile ku nkulushyapo icilibwe, no kwikalapo. ³Ali kumoneka kubati ni nkuba, ne fyakufwala fyakwe fyalibutile nge mfula ya bungululu. ⁴Bakalinda balitutwime ku mwenso no kuba kubati bantu bafwile. ⁵Malaika alilandile na banakashi no kulanda kuli bena ati, "Mwitina, pantu ndishibe ukwebati mukofwaya Yesu, uwatanikilwe. ⁶Tali muno, lelo alibukile, ngefyo alandile. Iseni mumone apo shikulu alele. ⁷Kabiyeni mukwangufyanya muye kweba abasambi bakwe ati, 'Alibukile kubafwa. Moneni, alimitangilile ku Galili. Kulya eko mukoya kumumona.' Moneni, namyebe. ⁸Abanakashi balifumineko mukwangufyanya ku nshishi no mwenso ne nsansa ishing, balibutwike ukuya kweba abasambi bakwe. ⁹Moneni, Yesu alibakumenye no kulanda ati, "Mwapoleni!" Banamayo balishile, balikete amakasa yakwe no ku mushinshimuna. ¹⁰Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Mwitina. Kabiyeni muyekweba ba munyinane baye ku Galili. Kulya eko bakaya kumbwena." ¹¹Nomba ulo abanakashi balikuya, moneni, bamo abapali bakalinda balile mu musumba no kuya kweba bashimapepo bakalamba ifintu fyonse ifyacitike. ¹²Ulo bashimapepo bakalamba bakumene na bakalamba no kulanshanya nabo ulya mulandu, balipele indalama ishing ku bashilika ¹³no kubeba ati, 'Mulande kuli bambi ati, 'Abasambi ba kwa Yesu bacisa ubushiku no kwiba umubili wakwe ulo twacisendama. ¹⁴Umfwa ii imbila yafika kuli cilolo, tukamunasha no kufumya amasakamiko ayali yonse kuli mwebo." ¹⁵Eco kansi abashilika balipokele indalama no kucita ifyo ba bebele. Imbila iyi yalisabankene monse mu ba Yuda kabili yalitwalilila ukufika na lelo. ¹⁶Lelo abasambi ikumi na umo balile ku Galili, ku lupili ulo Yesu abasontelele. ¹⁷Ulo bamumwene, bali munshishimwine, lelo bamo balitwishike. ¹⁸Yesu alishile kuli bena kabili alilandile nabo ukwebati, "Amaka yonse yalipelwe kuli nebo mu mulu na pe sonde. ¹⁹Eco kansi kabiyeni no kuya kulenga aba nko shonse ukuba abasambi. Mulekubabatisha mwishina lyakwa Tata, ilya Mwana, ne lya Mupashi wa Mushilo. ²⁰Mulekubasambilisha ukubaka fyonse ifyo na mikonkomeshe. Moneni, na kulaba na mwebo lyonse, mpaka na kumpela ya nshita."

Marko

1

¹Uku ekutendeka kwa mbila nsuma ya kwa Yesu Kristu, Umwana wakwa Lesa. ²Ngefyo calembwa muli Esaya kasesema, "Mona, nkotuma inkombe yandi kuli mwebo, uyo uukamipekanishisha inshila yenu. ³Ishiwi lya ukobilikisha mu matololo, 'teyanyeni inshila yakwa Shikulu; pangen i inshila shakwe ishakutambalala.'" ⁴Yohane alishile, akobatisha mu matololo no kulashimika ulubatishe lwa kulapila pakwelelwa kwa membu. ⁵Icalo conse ica Yudea na bantu bonse aba mu Yerusalemu balifumine ukuya kuli ena. Bali batishiwe kuli ena mu mumana wa Yodani, ukulalapila imemba shabo. ⁶Yohane alifwele ilaya lya masako ya ngamali no mushipi wa mpapa mu musana wakwe, kabili alikulya ifipaso no buci bwa mpanga. ⁷Alikushimikila, ukweba ati, "Umo uukesa panuma yandi uwakwatisha amaka ukuncila; ne tambo sha pa ndyato shakwe ntingile ukukontama no kukakula. ⁸Nali mibatishe na menshi, lelo akamibatisha no Mupashi wa Mushilo. ⁹Calicitikile mu nshiku shilya ukwebati Yesu alifumine ku Nasareti mu Galili, kabili alibatishiwe kuli Yohane mu mumana wa Yodani. ¹⁰Ulo Yesu aishile kutumpuka ukufuma mu menshi, alimwene imyulu shaisuka no Mupashi ukoisa pali ena kubati lukunda. ¹¹Ishiwi lyalishile ukufuma mu myulu ati, "Uli Mwana wandi uwatemwikwa. Naliba uwa kubekelwa sana muli webo. ¹²Elo Mupashi walimuntungulwile ukuya mu matololo. ¹³Ali mu matololo inshiku amakumi yane, ali kutunkwa na Satana. Ali ne nama sha mpanga, na bamalaika balimupyungile. ¹⁴Nomba panuma yakwikatwa kwakwa Yohane, Yesu alishile mu Galili akobilikisha imbila nsuma yakwa Lesa. ¹⁵Alilandile ati, "Inshita ilifikilishiwe no bufumu bwakwa Lesa bulipaleme. Lapileni no kusumina imbila nsuma. ¹⁶Ulo ali akoenda lubali lwa bamba wa Galili, alimwene Simone na Andrea munyina wakwa Simone bakoposa isumbu muli bamba, pantu bali balondo besabi. ¹⁷Yesu alilandile kuli bena ati, "Iseni, nkonkeni, kabili nkomilenga ukuba abalondo ba bantu." ¹⁸Elo apopenefye balishiile amasumbu no kumukonka. ¹⁹Ulo Yesu aendelelako akatalamukila, alimwene Yakobo umwana mwaume wakwa Sebede na Yohane munyina; bali mubwato bakolunda amasumbu. ²⁰Alibetile nabo balishiile wishibo Sebede mubwato pamo na babomfi ba malipilo, kabili balimukonkele. ²¹Nolu baliishile mu Kapernamu, kabili pe Sabata, Yesu alile mu sunagoge no kusambilisha. ²²Bonse balisungwike pa kusambilisha kwakwe, pantu ali kubasambilisha kubati ni umo uukwete insambu kabili tali nga bakalembe. ²³Apopenefye umwaume mu sunagoge yabo uwakwete umupashi wakowela alipundile umusowa, ²⁴ukweba ati, "Nindo tufwile ukucita na weba, Yesu wa ku Nasareti? Bushe wishile mukutonaula? Ndikwishibile, niwe Uwashila wakwa Lesa!" ²⁵Yesu alikalipile icibanda no kulanda ati, "Ikala tondolo no kufuma muli ena!" ²⁶Umupashi wakukowela walimuposele panshi no kufuma muli ena ninshi akolila mwi shiwi lya kupunda. ²⁷Abantu bonse balisungwike, eco baliipushenye cila umo, "Nindo iyi? Ukusambilisha kupya ukwa nsambu! Alapikimuna ne mipashi iya kukowela nayo ikomubela!" ²⁸Ilyashi lyapali ena lyalile konse mu citungu conse ica Galili. ²⁹Panuma ya kufuma Mu sunagoge, balishile mung'anda yakwa Simone na Andrea, pamo na Yakobo na Yohane. ³⁰Nomba nafyala kwa Simone alisendeme nalwala impepo, kabili balyebele Yesu palwa ena. ³¹Eco alishile, alimwikete pa kuboko, no kumwimya; ne mpepo yalimushile, kabili alitampile ukubapyungila. ³²Cilya cine cungulo panuma akasuba kawa, baliletele kuli ena bonse abalwele na baiketwe ne ngulu. ³³Umusumba onse walikolongene pa mwinshi. ³⁴Aliposeshe abalwele abengi amalwele ayalekana- lekana no kutamfya ingulu ishing, lelo tasuminishe ingulu ukulanda pantu shali mwishibile. ³⁵Alyalamukile bwangu, ulo kucili kulifitile; alifumine no kuya mu ncende iya tondolo na kulya alipepele.

³⁶Simone nabo abali nankwe balimufwaile. ³⁷Balimusangile no kulanda kuli ena ati, "Bonse bakomufwaya." ³⁸Alilandile ati, "Natulekuyako kumbi, ukuya mu mishi ishingulwike, pakwebati ningaya kushimikila noko kwine. Eco njishile kuno kunse." ³⁹Alipitile mu Galili monse, ukulashimikila muma sunagoge yabo no kulatamfya ingulu. ⁴⁰Uwa fibashi alishile kuli ena. Alikumupapata; alifukeme no kulanda kuli ena ati, "Umfwa mukofwaya, kuti mwansangulula." ⁴¹Pakwikatwa ne nkumbu, Yesu alitambalike ukuboko no kumwikata, ukulanda kuli ena ati, "Nkofwaya. Ba uwakusangululwa." ⁴²Palyapene ifibashi fyalimushile, kabili alisangulwilwe. ⁴³Yesu alimusopeshe no kumuleka alekuya. ⁴⁴Alilandile kuli ena ati, "Ushininkishe ukwebati tawebeleko uuli onse, lelo kabuye, uyekuilanga kuli shima pepo, kabili upele icabu pe pa kusangululwa kobe ifyo Mose akonkomeshe, ngo bunte kuli bena." ⁴⁵Lelo alile kunse kabili alitendekele ukulacilanda palwalala no kulasabankanya icebo, apakalamba icakwebati Yesu taingila mu musumba palwalala lelo aikele mucende ishakufisama. Lelo abantu balikwisa kuli ena ukufuma muncende shonse.

2

¹Ulo abwelele ku Kapernahumu panuma ya nshiku shinono, calyumfwikile ukwebati ali pa ng'anda. ²Eco abengi balilongene tapalipo ne ncende, nangu ni pa mwinshi, kabili alilandile cebo kuli bena. ³Nolu abaume bamo balishile kuli ena abaletele umuntu uwali no bulebe; abantu bane eba musendele. ⁴Ulo basangile ati tekuti bapalame kuli ena pamulandu we bumba, balifumishepo umutenge uwali pamulu wakwa Yesu, kabili panuma yakwisula, baliponeshe ubutanda apali uwabulebe. ⁵Pakumona icicetekelo cabo, Yesu alilandile ku muntu wa bulebe ati, "We mwana mwaume, imembu shobe shaelelwa." ⁶Nomba bamo aba muli bakalemba balikele palya, kabili bali kutontonkenya mu mitima yabo, ⁷"Ninshi uyu muntu akolandila muli uyu musango? Akoponta! Nani engelela imembu kano Lesa fye eka?" ⁸Palyapene fye Yesu mu mupashi wakwe alishibile ifyo bali kutontonkanya munda shabo. Alibelele ati, "Nindo mukotontonkanishisha ifi mu mitima yenu?" ⁹Cindo cayangukapo, ukulanda ku muntu wa bulebe, 'Imembu shobe shaelelwa' nangula ukulanda ati, 'Ima, bula ubutanda bobele, no kwenda?' ¹⁰Lelo pakwebati mwingeshiba ati Umwana wa Muntu alikwata insambu pe sonde ishakwelela imembu, "Alilandile ku wa bulebe ati, ¹¹"Nakweba, ima, senda ubutanda bobele, no kuya ku ng'anda yobe." ¹²Alimine apopene no kubula ubutanda, no kufuma mu ng'anda ku ntanshi ya bonse, icakwebati bonse balisungwike no kupela ubukata kuli Lesa, kabili balilandile ati, "Tatwabala kufimonapo ifya musango uyu." ¹³Alifumine nakabili no kuya ku mbali ya bamba, ne bumba lyonse lyalishile kuli ena, kabili ali basambilishe. ¹⁴Lintu ali akopita, alimwene Lebi, umwana mwaume wakwa Alfeo alikele pe tenti lya kwa kasonkesha wa musonko no ku mweba ati, "Nkonka." Alimine no ku mukonka. ¹⁵Yesu ali kwete ukulya mu ng'anda yakwa Lebi na bakasonkesha ba musonko abengi na babembu bonse balililile capamo nankwe na basambi bakwe, ico balifulile kabili bali mukonkele. ¹⁶Ulo bakalemba, abo abali abaFarise, ba mwene ukwebati Yesu akolya na babembu na bakasonkesha wa musonko, balilandile ku basambi bakwe abati, "Nindo alila na bakasonkesha wa musonko na babembu?" ¹⁷Ulo Yesu aumfwile ifi alibelele ati, "Abantu abali bwino mu mubili tabakabila shing'anga; kano fye abantu abalwala ebakabila umo. Nshaishile mukwita abalungami, lelo ababembu." ¹⁸Nomba abasambi bakwa Yohane na ba baFarise bali bakofunga. Abantu bamo balishile no kulanda kuli ena ati, "Nindo abasambi bakwa Yohane na basambi ba baFarise bafungila, lelo abasambi benu tabafunga?" ¹⁹Yesu alibaswiike ati, "Bushe abasanga kubwina kuti bafunga lintu bacili na shibwina? Nga bacili bali na shibwina, tekuti bafunge iyo. ²⁰Lelo inshiku shili mukwisa ulo shibwina akasendwa ukufuma pali bena, kabili muli isho nshiku, bakafunga. ²¹Takuli nangu umo uukambika insalu iipya pa mwingila wa kale. Umfwa cibe fyo icikamba cikokakatukapo, icipya ukufuma pa cakale, kabili kukaba ukulepukisha icabipisha. ²²Takuli uwingabika umwangashi upya mu nsupa iyakale. Umfwa cikabe fyo umwangashi ukalepula insumpa na fyonse fibili umwangashi ne nsupa fikaloba. Lelo, umwangashi uupya ubikwa mu nsupa iipya." ²³Pa bushiku bwe Sabata Yesu alipitile mu mabala ya ng'ano, na basambi bakwe balikutempaula imitwe ya ng'ano. ²⁴AbaFarise bali mwebelele ati, "Mona, nindo bakocitila ifintu ifitasuminishiwa mwifunde pa bushiku bwe Sabata?" ²⁵Alibelelele ati, "Tamwabelenga ifyo Dabidi acitile ulo ali mukukabila kabili ali ne nsala - ena na baume ali nabo - ²⁶ifyo aingile mu ng'anda yakwa Lesa ulo Abiatari ali shima pepo mukalamba, no kulya umukate wa ceni, icitasuminishiwa mwifunde ukulya kuuli onse kano fye ba shima pepo, kabili alipeleko umo kubo ali nabo?" ²⁷Yesu alilandile ati, "Isabata lyapangilwe umutundu wa muntunse, te mutundu wa muntunse wapangilwe Sabata. ²⁸Eco, Umwana wa Muntu ni Shikulu, no we Sabata line."

3

¹Nakabili Yesu alingile mu sunagoge, kabili mwalipo umwaume uwa cisansa cakulemana. ²Bamo abantu balimukulolekesha ukumona umfwa akomuposha pa bushiku bwe Sabata pakwebati bakwate apa ku mushinina. ³Yesu alilandile ku mwaume uwakulemana icisansa ati, "Ima no kwiminina pakati ka bantu bonse." ⁴Elo alandile ku bantu ati, "Bushe lifunde ukucita icabune pa bushiku bwe Sabata nangu ukucita icabubi; ukupususha umweo nangu ukwipaya?" Lelo balifye tondolo. ⁵Elo aceba-ceba pali bena no bukali, kabili aliketwe ubulanda pakutalama kwa mitima yabo, kabili alilandile ku mwaume ati, "Tambulula ukuboko kobe." Ali kutambulwile, no kuboko kwakwe kwalipolele. ⁶AbaFarise balifuminemo na palya pene balitendekele ukupangana na bena Herode ifyo bengamwipaya. ⁷Elo Yesu, na basambi bakwe, baile kuli bamba, ne bumba lya bantu ilikalambam lyali mukonkele ukufuma ku Galili na ku Yudea ⁸na ku Yerusalemu na ku Idumea no kucila Yodani no kushinguluka Turi na Sidone. Ulo baumfwile pa fintu alikucita, ibumba ilikalamba lyalishile kuli ena. ⁹Alyebele abasambi bakwe uku mupekanishisha akabwato akanono pa mulandu we bumba, pakwebati ibumba limutitika. ¹⁰Ico aliposeshe abengi, icakwebati bonse abakwete amalwele yakulekana lekana

balifwaishe ukweba ati ba mwikatemu.¹¹ Lyonse ulo imipashi yakukowela ya mumona, yalikuwonene panshi ku ntanshi yakwe no kulila, no kulanda ati, "Uli Mwana wakwa Lesa." ¹²Elo alishinkomesha cibi ukukana lenga eshibikwe. ¹³Alile pa mulu wa lupili, kabili alikutila abo alikufwaya, nabo balile kuli ena. ¹⁴Alisontelepo abe kumi na babili (abo ainikile abatumwa) pakwebati bengaba nankwe no kwebati enga batuma ukuya kubila imbila, ¹⁵no kukwata insambu shakutamfya ingulu. ¹⁶Alisontele abe kumi na babili: Simone, uyo apele ishina lya Petero, ¹⁷Yakobo mwana mwaume wakwa Sebede, na Yohane munyina Yakobo, abo apele ishina Boanerge, emukutula, abana baume cibulukuto; ¹⁸na Andrea, Filipi, Bartolomeo, Mateo, Toma, Yakobo umwana mwaume wakwa Alfeo, na Tadeo, Simone umwina Sealote, ¹⁹na Yuda Iskariote, uwali nokwisa ku mufutuka. ²⁰Elo abwelelemo ku nga'anda, ne bumba lyalilongene nakabili, icakwebati balifililwe no kulya nangufye mukate. ²¹Ulo ulupwa lwakwe lwaumfwile palwa ico, balile ukuyakumusenda, pantu balandile ati, "Alipenene." ²²Bakalemba abafumine mu Yerusalemu balilandile ati, "aliminwe na Beelsebuli" kabili "Muli kateka wa ngulu emo alikutamfisha ingulu." ²³Yesu alibakutile umwine no kubebela mu milumbe ati, "Bushe Satana kuti afumya shani Satana?" ²⁴Umfwa ubufumu bwayakanika ubwine, ubo bufumu tekuti bwiminine. ²⁵Umfwa ing'anda yaakanikana iine yeka, iyo ing'anda tayakatale aiminina. ²⁶Umfwa Satana aliimine umwine kabili alipatukene, tekuti eminine, lelo alishile kukulekelesha. ²⁷Lelo takwingaba uwingegila mu ng'anda ya mwaume uwa kukosa no kwiba ifintu fyakwe ukwabula ukukakila umwaume wa kukosa pakubala lyena, nolu kuti atapa ing'anda yakwe. ²⁸Icine cine nkolanda kuli mwebo, imembu sha bana baume ba bantu shonse shikelelwa, ukubikapofye ne miponto isho balanda, ²⁹lelo uyo onse uupontela Mupashi wa Mushilo takatale abelelwa uluse, lelo ali uwashinimwa no lubembu lwa muyayaya." ³⁰Yesu alilandile ifi pantu balikulanda ati, "Alikwete umupashi wakukowela." ³¹Elo banyina na bandume yakwe baishile no kwiminina panse. Balimutumine, abakuya kumukuta. ³²Ibumba lyalikele lilimushingulwike kabili balilandile kuli ena ati, "Banoko na bandume yobe na bankashi yobe bali panse, kabili bakokufwaya." ³³Ali baswike ati, "Bamayo na bandume yandi ni bani?" ³⁴Aliloleshe pali abo abaikela balimushingulwike no kulanda ati, "Moeni, aba e bamayo na bandume yandi!" ³⁵Pantu uyo onse uucita ubufwayo bwa kwa Lesa, uyo muntu e ndume yandi, kabili nkashi, kabili e mayo."

4

¹Nakabili alitendekele ukusambilisha ku mbali ya bumba, ne bumba ilikalamba lyalikolongene ukumushinguluka. Nao alininine mu bwato ubwali pali bumba, kabili alikeleko mukati. Ibumba lyonse lyali ku cabu mu mbali ya bumba. ²Alibasambilishe ifintu ifingi mu milumbe, na mukusabilisha kwakwe, ifi efyo alandile kuli bena. ³"Kutikeni! Umulimi alimine alile kukutanda imbuto shakwe. ⁴Ulo atandile, shimo shaponene pa musebo, ne fyoni fyalishile no kushiminaula. ⁵Shimbi shaponene pa mushili wa nsakalabwe, palya tapali umushili uwingi apo pene shalisapwike, pantu tashakwete umushili wakushishika. ⁶Lelo ulo akasuba katulile, ifilimwa fyalifumbile, na pamulandu wa kukanakwata imishila, fyalumine. ⁷Shimbi mbuto shaponene mu myunga. Imyunga yalikulile no kushitabilila, kabili tayatwele ifisabo. ⁸Shimbi mbuto shaponene pa mushili wabune no kutwale fisabo ifyakulile no kusanduluka no kutwala amakumi yatatu, amakumi mutanda, nefya myanda." ⁹Elo alandile ati, "Onse uwakwete amatwi yakutesha, nateshe!" ¹⁰Ulo Yesu ali eka, nabo abamushingulwike na bekumi babili balimwipwishe palwa milumbe. ¹¹Alilandile kuli bena ati, "Kuli mwebo kwalipelwa icankama ca bufumu bwa kwa Lesa. Lelo kuli abo ababa kunse, fyonse milumbe, ¹²pakwebati ulo bakololesha, ee bakololesha, lelo tabakomona, kabili pakwebati, ulo bakoumfwa, ee bakoumfwa, lelo tabakoiluka, nga teifyo kuti babweluluka na Lesa kuti ababelela uluse." ¹³Alilandile kuli bena ati, "Bushe tamwilukile uyu mulumbe? "Nomba mukeluka shani imilumbe shonse?" ¹⁴Katanda atanda icebo. ¹⁵Aba ebali pa mbali ya musebo, apo icebo cibwalwa. Ulo baumfwa, Satana apo pene alesha no kusompola icebo icibyelwe muli bena. ¹⁶Neshi embuto shabyelwe mu mushili wa nsakalabwe; ni abo, ulo batesha icebo apopene bacipokelela ne nsansa. ¹⁷Lelo tabakwete imishila abene, lelo bashipikisha pa kashita akanono. Panuma ulo ubucushi no kupakaswa fyaima pa mulandu wa cebo, apopene bawa. ¹⁸Na shimbi nasho nisho shatandilwe mu myunga. Ni abo abomfwa icebo, ¹⁹lelo amalangulushi ya mu calo ne fyakubeleleka fya bunonshi ne fyakubeleleka fya fintu fimbi fyaingila no kufubalisha icebo, kabili cakana ukusanduluka. ²⁰Isho shatandilwe mu mushili wa bune ni abo abomfwa icebo, bacipokelela no kutwala ifisabo, amakumi yatatu, amakumi mutanda, nangu ifya miku mwanda. ²¹Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe mwalitala amutwala inyali mukati ka ng'anda no kukupikapo umuseke nangu mwifungu lya busanshi? Mulengisha no kubika pa cakutekapo. ²²Pantu takwaba icafisama icitacakeshibikwe, kabili takwaba ica fisama icitakamoneke pa lwalalala. ²³Umfwa onse alikwete amatwi yakutesha, nateshe!" ²⁴Alilandile kuli bena ati, "Kutikeni ku fyoni mukoumfwa, pantu ku cipimo mubomfya eco bakamipiminako, kabili fikalundwako kuli mwebo. ²⁵Pantu uyo onse uwakwata, kuli ena kukapelelwapo na fimbi, na uyo onse uutakwata, na kantu akwata kakapokwa." ²⁶Nakabili alilandile ati, "Ubufumu bwa kwa Lesa bwaba kubati muntu uwabyele mbuto shakwe mu mushili. ²⁷Alisendeme ubushiku no kwalamuka akasuba, ne mbuto shilimenene no kukula, nangu ena taishibile fintu cali. ²⁸Umushili ulatwale ulubuto uwine weka: Pakubala umusonga, elo umutwe, elo ninseke shakoma mu mutwe. ²⁹Ulo icisabo capya, apopene ena atumako icikwakwa pantu ukusombola kulifikile." ³⁰Nakabili alilandile ati, "Ni kundo twingapalanya ubufumu bwa kwa Lesa, nangu mulumbe wakuba shani twingabomfya pa kucilondolola?" ³¹Bwaba kubati luseke lwa lubanga, ulo, lintu lwabyalwa, lunono pa nseke sha pano nse. ³²Lelo, ulo lwabyalwa, lulakula no kusanguka lukalamba ukucila imiti yonse iya mwibala, kabili lulapatula imisambo iikalamba, pakwebati ne fyoni fya mu mulu kuti fyapikulamo ifinsa mu cintelelwe ca luko." ³³Ku milumbe iingi iyakuba nge yi alilandile cebo kuli bena, pamo nga fintu bali no kwiluka, ³⁴kabili talandile kuli bena ukwabula umulumbe. Lelo ulo ali eka, alilondolwele ifintu fyonse ku basambi bakwe. ³⁵Pali bulya bushiku, ulo icungulo cafikile, alilandile kuli bena ati, "Natulekuya kwishilya." ³⁶Eco balishile ibumba,

balisendele Yesu, ifyo finefye ali, mu bwato. Kwailiko na yambi amato ayalikuya pamo nankwe.³⁷ Apo pene icipupu ca mwela icikalamba calimine, na mabimbi yalikuipama mu bwato bwapene bwisulemo amenshi.³⁸ Lelo Yesu ali kunuma ku cisolo ca bwato, alisendeme pa mulu wa musao. Balimubushishe, ukumweba ati, "Kasambilisha, bushe tamukosamikwa ukwebati tuli mukufwa?"³⁹ Alishibwike, alikalipile icipupu, no kulanda kuli bamba ati, "Talala! Ba tondolo!" apo pene ne cipupu calilekele, kabili kwali ukukutumana ukukalamba.⁴⁰ Elo alandile kuli bena ati, "Nindo mwatinina? Bushe na nomba tamulakwata icicetekelo?"⁴¹ Baliketwe no mwenso ukalamba nganshi no kulanda kuli umo no munankwe ati, "Nga wa musango shani uyu, pantu ne cipupu na bamba fikomubela?"

5

¹Balishile kwi shilya lya bamba, ku citungu ica bena Gerase.² Ulo Yesu alikupatuka mu bwato, apo pene umuntu uwali no mupashi wakukowela alishile kumukumanya ukufuma mu manda.³ Uyu muntu alikwikala mu manda. Takwali uwali na maka yakumukaka, nangu ni ku minyololo.⁴ Balemukakila inshita ishingira ku makoli ne minyololo. Aliputawile minyololo na makoli yakwe lyalifunaike. Takwali uwali na maka ya kumwansa.⁵ Cila bushiku na kasuba mu manda na mu mpili alikupunda no kuicekaula umwine na mabwe yakutwa.⁶ Ulo amwene Yesu akatalamukila, alibutukile kuli ena no kufukama kuli ena.⁷ Alipundile ne shiwi likalamba ati, "Nindo mfwile ukucita na mwebho, mwe Yesu, Umwana wakwa Lesa Wapulamo? Nkomipapata ukupitila muli Lesa umwine, mwincusha."⁸ Pantu alikulanda kuli ena ati, "Fuma mu muntu, webho we mupashi wakukowela."⁹ Alimwipwishe ati, "Niwe nani ishina?" Alimwaswikile ati, "Ishina lyandi nine mulalo, pantu tuli bengi."¹⁰ Alimupapatile nakabili na kabili ukukana itamfya mu citungu cilya.¹¹ Nomba umukuni wa nkumba ukalamba walikulya ukolya pa lupili,¹² kabili balimupapatile, ukulanda ati, "Tutumeni mu nkumba; natwingile muli shena."¹³ Eco alishisuminishe, imipashi iyakukowela yalifumine no kwingila mu nkumba, no mukuni walitentemukile pa muletemuko wa lupili ukuya muli bamba, ne nkumba nalimo amakana yabili shalinwinine muli bamba.¹⁴ Elo abo abalikulisha inkumba balibutukile no kuyakulanda pa fyacitikile mu musumba na mu mitanda, eco abantu balile mukumona ifyacitikile.¹⁵ Elo balishile kuli Yesu no kumona umuntu uwali ne mipashi yakukowela, uyo uwaiketwe ne mipashi ya bu mulalo, alikele palya, alifwele kabili alibwelele mubutuntulu; kabili bali no mwenso.¹⁶ Abo abamweneko pafya citikile ku muntu uwaiketwe ne ngulu balibelele pali ifi fine mukushika, kabili balibelele na palwa nkumba.¹⁷ Elo batendeke ukumupapata ukufuma ku citungu cabo.¹⁸ Ulo alikupatama mu bwato, umuntu uwa iketwe ne ngulu ali mupapatile ukweba ati engaba nankwe.¹⁹ Lelo Yesu tamusuminishe, alimwebele ati, "Kabuye ku ng'anda yobe na ku bantu bobo no kubeba ifyo Shikulu akucitila, nefyo akulanga uluse."²⁰ Eco alile kabili alitendekele ukubila mu Dekapoli ifintu ifikulu ifyo Yesu amucitile, na bonse balisungwike.²¹ Nomba ulo Yesu ayabuka nakabili kwishilya mu bwato, ne bumba ilikalamba lyalimushingulwike, ninshi acili mululamba lwa bamba.²² Elo na umo uwa mubakalamba ba mu sunagoge alishile ishina lyakwe ni Yairo, kabili ulo amumwene, aliwile pa nkasa shakwe.²³ Alimupapatile kabili nakabili, akolanda ati, "Umwana wandi umunono umwanakashi ali mupepi no kumfwa. Namupapata, iseni mubike ndupi shenu pali ena ukwebati apole kabili abe no mweo."²⁴ Eco alile nankwe, ne bumba ilikalamba lyalimukonkele no kutitikana ukumushinguluka.²⁵ Nomba palya pali namayo uwalikusuma umulopa pa myaka ikumi na ibili.²⁶ Aliculile sana ukufuma kuli ba shing'anga no kuposa fyonse ifyo akwete, lelo mucifulo cakwebati omfweko bwino fyalikwilakofye pantashi.²⁷ Ulo aumfwile ilyashi palwa kwa Yesu, alishile kunuma mwi bumba no kwikata ku nsalu yakwe.²⁸ Pantu alilandile ati, "Umfwa naikata fye insalu shakwe, nkopola."²⁹ Ulo amwikete, apopene ukusuma kwa mulopa wakwe kwalilekele, kabili alyumfwile na mu mubili wakwe ukweba ati alyundepwe kubulwele bwakwe.³⁰ Yesu apopene alilukulike mu mwine ukweba ati amaka na yafumamo muli ena, alipilibwike mwi bumba no kulanda ati, "Uunkumishe ni nani?"³¹ Na basamba bakwe balilandile kuli ena, "Muli mwene bumba likomititikisha, kabili mukolanda ati, 'Ninani unjikete?'"³² Lelo Yesu alilolekeshe amone uucitele ici.³³ Umwanakashi, pakwishibe ifyamucitike, alitinine no kututuma. Alishile no kuwa panshi ku cinso cakwe kabili alimwebele cishinka conse.³⁴ Nao alilandile kuli ena ati, "We mwana umwananashi icitetekelo cobe cakuposha. Kabuye umutende kabili uposhiwe ukufuma ku bulwele bobo."³⁵ Ulo ali akolanda, abantu bamo balishile ukufuma ku ntungulushi iya mu sunagoge, no kulanda ati, "Umwana obe umwanakashi alifwile. Nindo ukotwalilila ukucusha kasambilisha?"³⁶ Lelo ulo Yesu aumfwile ilyashi ilyalandikwe, alilandile ku ntungulushi ya mu sunagoge ati, "Witina. Cetekela fye."³⁷ Tasuminishe nangu umo ukumukonka kanofye Petero, Yakobo na Yohane, munyina Yakobo.³⁸ Balishile ku ng'anda ya ntungulushi ya mu sunagoge no kumona abantu kulya bali bakopanga icongo saana, bali bakolila no kulosha.³⁹ Ulo aingile mu ng'anda, alilandile kuli bena ati, "Nindo mufuilwe kabili nindo mukolila? Umwana tafwile alelefye."⁴⁰ Balitendeke ukumutumfya. Lelo alibafumishe bonse panse no kubula wishi wa mwana na nyina nabo abali nankwe, kabili alingile umo umwali umwana.⁴¹ Alilulile ukuboko kwa mwana no kulanda kuli ena ati, "Talita Kumi!" icikopilubula ati, "We mukashana, Nalanda kuli webho, ima."⁴² Apopene umwana alimine no kwenda (alifye ne myaka ikumi na ibili). Balipeshiwe amano no kupapushiwa saana.⁴³ Alibakonkomeshe ukwebati peba uwakwishiba pali ici. Elo alibelele ukumupelako ifyakulya.

6

¹Alile ukufuma kulya no kuya ku mushi kwabo, na basambi bakwe balimukonkele.² Ulo ubushiku bwe Sabata bwafikile, alisambilishe mu sunagoge. Abantu abengi balimumfwile kabili balisungukile. Balilandile ati, "Nikwi afumya aya masambilisho?" "Mano nshi ayapelwa kuli ena?" "Fisungusho nshi ifi akocita ne minwe yakwe?"³ Bushe uyu tali kapala wa mbao, umwana mwaume wakwa Maria kabili munyina wakwa Yakobo na Yose na Yuda na Simone? Bushe ba nkashi

yakwe tatwaba nabo kuno?" Balikalifiwe na Yesu.⁴Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Kasesema tabulwa mucinshi, kano fye umu afyalilwe na kuli balupwa lwakwe na ba ng'anda yakwe." ⁵Tacitile ifisungusho fimbi, kanofye ukubika indupi pa bantu abanono abalwele no kubaposhia. ⁶Alisungwike pakubulwa ukucetekela kwabo. Nolu alile akoshinguluka mumishi kukusambilisha.⁷Nolu alikutile abekumi na babili no kubatuma babili babili, kabili alibapele nsambu pa mipashi ya kukowela, ⁸kabili aliba konkomeshe ukukana piita nangu cimo palwendo lwabo, kanofye inkonto - umukate iyo, icola iyo, no lupiya iyo mu mishipi yabo - ⁹kanofye ukufwala indyato, no kukana fwala amalaya yabili.¹⁰Alilandile kuli bena ati, "Lyonse ulo mwaingila mung'anda, mukalekwikalilila mpakafye mukafumeko no kuya. ¹¹Umfwa umushi uuli onse taumisengele nangu ukukutika kuli mwebo, ulo mwafumako ku ncende iyo, mukunte ulukungu ku makasa yenu ngo bunte kuli bena."¹²Balile no kubilikisha ukwebati abantu bafwile ukulapila. ¹³Balitamfishe ingulu ishing, no kusuba abalwele abengi na mafuta no ku baposhia.¹⁴Imfumu Herode yalyumfwile ifi, pantu ishina lyakwa Yesu lyalilumbwike. Bamo balikulanda abati, "Yohane kabatisha alibukile kubafwa, kabili emulandu wine aya amaka ya fisungusho yakobombela muli ena." ¹⁵Bambi balikulanda ati, "Ni Eliya." Bambi nabo abati, "Ni kasesema, kubati ni umu pali bakasesema ba nshita ya kale."¹⁶Lelo ulo Herode aumfwile ifi alilandile ati; "Yohane, untu naputwile umutwe alibukile."¹⁷Pantu Herod alitumine abakuya kwikata Yohane no ku muposa mucifungo pamulandu wakwa Herodia (Umukashi wakwa Filipo munyina), Pamulandu wakwebati alimupile.¹⁸Pantu Yohane alyebele Herode ati, "Tacilungeme webu ukupa umukashi wakwa ndume yobe." ¹⁹Lelo Herodia alimufulilwe kabili alikufwaya ukumwipaya; lelo alifililwe, ²⁰pantu Herode alikutina Yohane; alishibile ukwebati ali mulungami kabili muntu washila, kabili alimusungile bwino. Ukukutika kuli ena alepeshiwa mano nganshi, lelo alikumumfwa no kusekelela.²¹Elo inshita iyayana yafikile ulo Herode alikusefya ubushiku bwakufyalwa kwakwe kabili alipangile umutebeto kubantu bakwe na bacilolo na bakalamba bafita ne ntungulushi shamu Galili. ²²Umwana mwanakashi wakwa Herodia alishile no kubacindila, kabili alitemwine Herode na beni bakwe, Imfumu yalilandile ku mukashana, "Lomba icili conse ico ukufwaya kuli nebo kabili nkokupela."²³Alilapile kuli ena ukulanda ati, "Conse ico ukolomba kuli nebo, nkokupela ukufika nakuli citika wa bufuma bwandi." ²⁴Alifumine panse no kuya kwipusha nyina ati, "Findo nkomulomba?" Nyina alilandile ati, "Umutwe wakwa Yohane kabatisha."²⁵Apopene alibwekelemo ku mfumu, nokuya kulomba, ukwebati, nkofwaya mumpole, apapene, umutwe wakwa Yohane kabatisha pa nsani iya mbao."²⁶Nangula ici casakamike imfumu, yalifililwe ukukana ico alombele pantu yalilapile mulapo na pamulandu wa beni baiko. ²⁷Eco imfumu yalitumine umushilika waiko ukufuma pali bakalinda no kumukonkomensha ukwebati kaletu umutwe wakwa Yohane. Umushilika aliile nokuya kumuputula umutwe mucifungo. ²⁸Aliletele umutwe pa nsani iya kuselelela iya mbao no kuupela ku mukashana nao umukashana alipele nyina. ²⁹Ulo abasambi bakwe baumfwile balishile no kwisa kusenda icitumbi cakwe, nokuya kushika mu nshishi. ³⁰Abatumwa balishile capamo na Yesu no kumulondolwela fyonse ifyo bacitile no kusambilisha. ³¹Nolu alilandile kuli bena ati, "Iseni natulekuya akatalamukila ku ncende iishingemeko no kutushako." Pantu abengi balikwisa no kuya, kabili tabakwetepo ne nshita ya kulya ³²Eco balile abene beka mu bwato ku ncende iya kusalala. ³³Lelo balibamwene uko balikuya na bengi balibeshibile, kabili balibutukile capamo pa nkasa ukufuma mu mishi shonse, no kubatangilila no kuyakufika bwangu pali bena. ³⁴Ulo bafikile ku mbali ya mu mana, alimwene ibumba ilikalamba kabili alibakwatile inkumbu pantu balikumoneka kubati ni mpanga ishakubula kacema. Eco alitendeke ukubasambilisha ifintu ifingi. ³⁵Ulo bwailile, abasambi bakwe balishile kuli ena no kulanda ati, "Ino ni ncende ya matololo kabili ne nshita ilipwile. ³⁶Batamfyeni balekuya mu ncende sha mupepi na mumishi nokuya kushitako ifilyo fyakwisakulya abene."³⁷Lelo alibasukile no kulanda kuli bena ati, "Mwebo bapeleni ifilyo." Balilandile kuli ena ati, "Bushe tuye kushita imikate palupiya lwa myanda ibili no kubapela balye?" ³⁸Alilandile kuli bena ati, "Mukwete imikate inga? Kabuyeni no kumona." Ulo bailekumona balilandile ati, "Imikate isano ne sabi libili."³⁹Alikonkomeshe abantu bonse ukwikala mu mabumba panshi pafyani fya katapa-katapa. ⁴⁰Balikele panshi mu mabumba ya myanda na mu makumi yasano. ⁴¹Alibulile imikate isano ne sabi libili, kabili alipunamine mu mulu alipalile no kumokaula umukate no kupela ku basambi ukuteyanya ku bantu. Kabili alishile kwakanya isabi libili kuli bonse. ⁴²Bonse balilile mpaka baikuta. ⁴³Balikushilepo utupimfya twa mikate, imiseke ikumi limo na ibili iyakwisula, no tupimfya twe sabi. ⁴⁴Bali abaume amakana yasano abalile imikate. ⁴⁵Palyapenefye alyebele abasambi bakwe ukupatama mu bwato no kutangilako ukuya kwishilya, ku Betsaida, elo alisalangenye ne bumba. ⁴⁶Panuma abashile, alile ku lupili mu kupepa. ⁴⁷Icungulo califikile, ninshi ubwato buli pakati ka bamba, kabili ena ali eka kululamba. ⁴⁸Alimwene ukweba ati balikushomboka na mabimbi, pantu umwela walibemine. Nakalimo pansa yakulenga isano ubushiku alishile kuli bena, akoenda pali bamba, kabili alikufwaya ukubapitilila. ⁴⁹Lelo ulo baishile kumumona akoenda pali bamba, balitontokenye ukwebati ali ciwa nokwisa kupunda, ⁵⁰pantu balimumwene kabili balicushiwe. Palyapenefye alilandile kuli bena nokwisa kubeba ati, "Shipeni! Ninebo! Mwiba na mwenso!"⁵¹Alininine nabo mu bwato, no mwela walilekele ukupupa. Balisungukile umupwilapo. ⁵²Pantu babulile ubwishibilo umu imikate yalolele. Lelo, imitima yabo yalikosele. ⁵³Ulo baabukile kwishilya, balifikile pa mpanga ya Genesarete kabili balikakile ubwato. ⁵⁴Ulo bafumine mu bwato, abantu balimwishibe apo penefye, ⁵⁵kabili balibutukile mu citungu conse no kutendeka ukulaleta abalwele pa matanda yabo konse uko balikumfwa ukwebati eko ali. ⁵⁶Lyonse ulo aleingila mu mishi, nangu mu misumba, nangu mu calo, balikubika abalwele mufisankano. Balimupapatile ukwebati abasuminishe ukwikata ku mpela yelaya lyakwe, kabili bonsefye abali kumwikata balipolele.

¹Aba Farise na bamo bakalemba abafumine ku Yerusalemu bali musingululwike.²Balimwene ukwebati bamo abasambi bakwe balilile umukate ku minwe iyabula ukusangululwa, iya kubula ukusambako.³(Ico abaFarise na baYuda bonse tabalikulya ukwabula ukusamba ku minwe bwino - bwino, pantu cali cishilano ukufuma ku bakalamba babo.⁴Ulo abaFarise bafuma pa cisankano, tabalikulya kanofye baisambika, kabili balikatilila ku fintu ifingi ifyo bapokelela, pamo nga ukusuka inkombo, imitondo, ifipe fya mikuba, na fyonse ifyo bali kulilapo.)⁵AbaFarise na bakalemba balipwishe Yesu ati, "Nindo abasambi bobo tabakoendela umwabela icishilano ca bakalamba, lelo bena bakolya umukate wabo ne minwe yakubula ukusangululwa?"⁶Lelo alibebele ati, "Esaya kasesema aliseseme bwino pali mwebo ba bumbimunda. Ngefyo calembwa ukwebati, 'Aba bantu balincindikilefye ne milomo yabo, lelo imitima yabo yaba ukutali na nebo.⁷Banshinshimuna apafye, ukusambilisha ifipope fya bantu kubati efintu basuminamo."⁸Mukosha amafunde yakwa Lesa no kukonka ifishilano fya bantu."⁹Nakabili ali bebele ati, "Mukana shani bwino amafunde yakwa Lesa ukwebati mwingabaka ifishilano fyenu!"¹⁰Pantu Mose alilandile ati, 'Cindika wiso na noko,' Kabili, 'Noyo uulanda ifyabubi pali wishi na nyina icine cinefye ali no kufwa."¹¹Lelo mulanda ukwebati, 'Umfwa umuntu alanda kuli wishi na nyina ati, "Ico conse ica bwafwilisho ubo mwapokelele kuli nebo ni Korbani," (emukulanda ati, 'Cabupe'),¹²ninshi tamukomusuminisha ukucita icili conse kuli wishi nangu kuli nyina.¹³Mukolenga icebo cakwa Lesa ukuba ica fye ku mulandu wa cishilano cenu ico mwashilana. Na fimbi fintu ifyakupalana ifyo mucita."¹⁴Alikutile ibumba nakabili no kulanda kuli bena ati, "Kutiken kuli nebo, mwebo bonse, no kwiluka."¹⁵Tapali nangu cimo icifuma kunse ya muntu icinga mukowesha umfwa caingila muli ena. Nifilya fifuma mu muntu efimukowesha."¹⁶Umuntu uuli na matwi yakumfwa na omfwe."¹⁷Nomba ulo Yesu ashile ibumba no kwingila mu ng'anda, abasambi bakwe balimwipwishe palwa mulumbe."¹⁸Yesu alilandile ati, "Bushe na mwebo mucili tamulailuka? Bushe tamwaishiba ukwebati icingila mu mubili wa muntu ukufuma kunse tekuti cimukoweshe,¹⁹pantu tekuti cingile mu mutima wakwe, lelo fiya munda no kufuma kunse?" Na pali ukukulanda Yesu alilengele ifilyo fyonse ukusanguluka."²⁰Alilandile ati, "Nifyo iffuma mu muntu efimukowesha."²¹Pantu ukufuma mukati ka muntu, ukufuma mu mutima, emufuma amatontonkanyo ya kubipa, ubulalelale, ukwiba, ukwipayi,²²ubucende, ulunkumbwa, ububifi, ubucenjeshi, bucilende, umufimbila, imiponto, amataki, ubuwelewele."²³Ifya bubifi ifi fyonse fifuma mukati, kabili efikowesha umuntu."²⁴Alimine ukufuma kulya no kuya ku ncende ya Turi na Sidone. Kulya alile mu ng'anda, kabili talikufwaya nangu umu ukwishiba uko ali, lelo tekuti afisame."²⁵Lelo apopenefye umwanakashi untu akana kakwe akanakashi kali no mupashi uwakukowela aumfwile palwa ena kabili alishile no kwisakuwa pa nkasa shakwe."²⁶Nomba uyu mwanakashi ali mu Hela, uwa muluko lwa bena Surofoinike. Alimupapatile ukutamfya ingulu ukufuma mu mwana wakwe umwanakashi."²⁷Alilandile kuli ena ati, "Leka abana babale balye. Pantu tacayana ukusenda icakulya ca bana no kuposela imbwa."²⁸Lelo alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Ee, mwe Shikulu, ne mbwa shine shilalyako ubufungau ubukoponya bana mwisamba lye tebulo."²⁹Alilandile kuli ena ati, "Pamulandu wafyo wa landa, uli muntungwa kabiye. Ingulu ilifumine mu mwana obe umwanakashi,"³⁰Alibwelelemo ku ng'anda yakwe no kuyakusanga umwana alilele pa busanshi, ne ngulu ilile."³¹Nolu alifumineko nakabili ku citungu ca Turi, no kuya kupita mu Sidone ukuya kuli bamba wa Galili no kufika ku citungu ca Dekapoli."³²Baliletele kuli ena umu uwali nkoma matwi kabili ali cimeme talikulanda bwino, kabili balimupapatile ukutambalika ukuboko kwakwe pali ena."³³Nolu balimusendele pa mbali ukumufumya pe bumba mu bumfisolu, alibikile utukumo twakwe mu matwi yakwe, nakabili alisakile amate no kwikata ululimi lwakwe."³⁴Nolu alipunamine mu mulu, no kubwesha icefu, no kulanda kuli ena ati, "Efffata," icikolola mukweba ati, "Isuka!"³⁵Apopenefye amatwi yakwe yalikomomweke, na kalimba ka lulimi lwakwe kaliputwike, kabili alyambile ukulanda bwino."³⁶Yesu alibakenye ukwebako umuntu nelyo umu. Lelo ulo alikubakonkomesha, elo bacililemo ukulisabankanya."³⁷Balipapwike sana, ukulanda ati, "Alicitilefye ifintu fyonse bwino. Kabili akolenga na nkomya ukumfwa ne cimeme ukulanda."

8

¹Muli shilya nshiku, kwali kabili ibumba ilikalamba, kabili tabakwete filyo ifili fyonse. Yesu alikutile abasambi bakwe no kulanda kuli bena ati, "²Ndikwatile bumba inkumbu pantu inshiku shitatu balitwalilile ukuba nanebo kabili ukwabula ukulya nangu cimo." Umfwa nabeba ukuya ku mayanda yabo ukwabula ukulya, kuti bafwa ulushile munshila. Bamo bafumine ukutali."⁴Abasambi bakwe balimwasukile ati, "Nipi tukosanga imikate iingi muno mu matololo ifya kuti aba bonse abantu bekute?"⁵Alibepwishe ati, "Bushe mikate inga mukwete?" Balilandile ati, "Cinelubali."⁶Alyebele ibumba ukwikala panshi. Alibulile imikate cinelubali, no kutasha, kabili aliimokawile. Alipele ku basambi bakwe ukupekanya, kabili balipele kwi bumba."⁷Kabili balikwete utusabi utunono, na panuma ya kutasha, alikonkomeshe abasambi ukubapela nefi fine."⁸Balilile kabili balikwite, kabili balikolonganike utupimfya utwashelepo, imiseke iikalamba cinelubali."⁹Kwali abantu napamo amakana yane. Elo alibalekele baye."¹⁰Napopenefye alipateme mu bwato na basambi bakwe, kabili baile mu citungu ca Dalmanuta."¹¹Elo abaFarise balifumine panse kabili balitendelekele ukutalikana nankwe. Balikufwaya icishibilo kuli ena icakufuma mu mulu, ku kumwesha."¹²Alibweshe icefu mu mutima wakwe nokweba ati, "Nindo ino nkulo iko fwaila icishibilo? Mucine nkolanda kuli mwebo ati, inkulo ino tayakapelwe icishibilo."¹³Nolu alibashile, alininine mu bwato nakabili, no kuya kwishilya."¹⁴Nomba abasambi balilabile ukusenda imikate. Tabakwete umukate ukucila pali umu mu bwato."¹⁵Alibakonkomeshe, ukulanda ati, "Cenjeleni ku citutumushi ca baFarise ne citutumushi ca kwa Herode."¹⁶Abasambi balitalikene umu no munankwe pakukana kwata umukate."¹⁷Ulo aishibefi, alibepwishe ati, "Nindo mukotalikanina ukweba ati tamukwete mukate? Bushe tamukomona nangu ukwiluka? Bushe mulikwete imitima iyakukosa?"¹⁸Mulikwete amenso, bushe tamukomona? Mulikwete amatwi, bushe tamukoumfwa?

Bushe tamukoibukisha? ¹⁹Ulo na mokawile imikate isano ku bantu amakana yasano, Bushe miseke inga mwalonganike iyaisulamo imikate?" Balilandile kuli ena ati, "Ikumi na ibili." ²⁰"Ulo na mokawile imikate cinelubali kuba makana yane, bushe miseke inga iyabufungau iyo mwalonganike?" Balimwebele ati, "Cinelubali." ²¹Alilandile ati, "Bushe na nomba tamukoiluka?" ²²Balifikile ku Betsaida. Abantu kulya baliletele umuntu uwali mpofu kabili balipapete Yesu ukumwikata. ²³Yesu alikete umuntu wali mpofu pa kuboko noku mutwala kunse ya mushi. Ulo asakille amate mu menso yakwe no kubika indupi shakwe pali ena, alimwipwishe ati, "Bushe ukomonapo ifili fyonse?" ²⁴Aliloleshe, nokulanda ati, "Nkomona abantu abakomoneka kubati fimuti fikoenda." ²⁵Elo nakabili alibikile indupi shakwe pa menso yakwe, no muntu aliswile amenso yakwe, ukumona kwakwe kwalibwelelepo, kabili alimwenekeshe ifintu bwino. ²⁶Yesu alimulekele ukuya ku mwabo no kumweba ati, "Wiingila mu mushi." ²⁷Yesu alifumine na basambi bakwe ukuya mu mishi ya mu Kaisarea Filipi. Na mu nshila alipwishe abasambi bakwe, "Bushe abantu beba ati ninebo nani?" ²⁸Nabo balimwaswike abati, "Yohane kabatisha. Bambi nabo ati, 'Eliya,' na bambi, 'Umo uwa muli bakasesema.'" ²⁹Alibepwishe ati, "Lelo mwebo mweba ati ninebo nani?" Petero alimwebele ati, "Nimwe Kristu." ³⁰Yesu alibasokele ukukana eba umuntu nangu umo palwa ena. ³¹Alitendeke ukubasambilisha ati Umwana wa Muntu alingile ukucula mu fintu ifingi, no kusulwa ku bakalamba na bashimapepo bakalamba naba kalemba, kabili akepaiwa, na panuma ya nshiku shitatu akabuka. ³²Alilandile palwa mbila palwalala. Nolu Petero alimusendele pambali no kutendeka ukumukalipila. ³³Nomba Yesu alipilibukile no kulolesha pa basambi bakwe kabili alikalipile Petero nokulanda ati, "Kabiye kunuma yandi, Satana! Taukobika amano yobe pa fintu fyakwa Lesa, lelo pa fya buntunse." ³⁴Elo akutile ibumba na basambi bakwe capamo, no kubeba ati, "Umfwa umo akofwaya ukunkonka, afwile ukuikana umwine, asende icapinda cakwe no kunkonka." ³⁵Pantu onse uukofwaya ukupususha umweo wakwe akaulofya, lelo onse uulofya umweo wakwe pamulandu wa ine na pa mbila nsuma akaupususha. ³⁶Bunonshi ndo buli mu muntu ukunonka icalo conse no kulofya umweo wakwe? ³⁷Cindo umuntu engapela mukukabushanya no mweo wakwe? ³⁸Onse uungumfwila insoni ne fyebo fyandi muli ino nkulo ya bucente no lubembu, Umwana wa Muntu akamubela insoni ulo akabwela mubukata bwa kwa Wishi pamo na bamalaika abamushilo."

9

¹Alilandile kuli bena ati, "Mucine nkomweba nati, palipo bamo pali mwebo mwebemini pamo abasha kasonde imfwa ilyo tabalamona ubufumu bwakwa Lesa bukoisa na maka. ²Awe ulo papitile inshiku mutanda, Yesu alisendele Petero na Yohane na Yakobo no kunina nabo pa lupili ulutali, ku mbali beka. Nolu alyalwike pa cinso cabo, ³Ifyakufwala fyakwe fyalyalwike, ifyakubuta tutu, ukubutisha ukucila ifyo ulubuto lwa pano isonde lwinga butisha." ⁴Nolu Eliya na Mose balimonekele kuli bena, kabili balikulanda na Yesu. ⁵Na Petero alilandile kuli Yesu ati, "Rabi, cabune fwebo ukuba pano, eco kanshi tulekeni tukulepo imitanda itatu umo wenu, umo wakwa Mose, na umo wakwa Eliya." (Pantu taishibe icakulanda, ico balitine nganshi.) ⁶Kwalishile ikumbi no ku bafimba. Nolu ishiwi lyalifumine mwi kumbi likotila aliti, "Uyu e Mwana wandi uwatemwikwa. Mulekumumfwila." ⁷Mukupumikisha, ulo bacebwike, tabamwenepo nangu umo uwali nabo, lelo Yesu eka. ⁸Ulo balikutentemuko lupili, alibakonomeshe ukutalondolwelako umuntu nangu umo ifyo bamwene kano fye ulo Mwana wa muntu akema ku bakufwa. ⁹Eco balisungile ifyebo ifi pakati kabo, lelo balikulanshanya abene beka umo "ukubuka kubakufwa" kwingalola. ¹⁰Balimwipwishe ati, "Nindo bakalemba balandile ati Eliya afwile ukubalilapo ukwisa?" ¹¹Na ena alandile kuli bena ati, kweni Eliya ewa kubalilapo ukwisa mukubweseshapo ifintu fyonse. Nindo fyalembelwe ati Umwana wa Muntu ali no kucula mu fintu fingi no kusulwa? ¹²Lelo nokulanda kuli mwebo ati, "Eliya aliisa, kabili balicitile kuli ena fyonse ifyo batemenwe, ngefyo calembelwe pali ena." ¹³Ulo bafikile ku basambi, balimwene ibumba lya bantu ilikalamba, lilibashingulwike, na ba kalemba balikutalikana nabo. ¹⁴Kabili apo penefye bamwene Yesu, ibumba lyonse lyalipapile kabili balibutukile kuli ena balamusengelela. ¹⁵Alipwishe abasambi bakwe ati, "Nindo mukotalikanapo nabo?" ¹⁶Umo mwi bumba alimwasukile ati, "Kasambilisha, ndiletele umwana wandi umwaume kuli mwebo. Alikwata umupashi wa bucibulu. ¹⁷Ulamwikata kabili ulamufuntula panshi, no kumufumya amafulo kukanwa, alaisumanya na meno, kabili alakosa. Nacipusha abasambi benu ukweba ati ba ufumyemo, lelo balililwe." ¹⁸Nao alibaswike ati, "Mwe nkulo iyakubula icicetekelo, nkekala nenu ukufika ku nshita ndo? Bushe nkashipikisha namwe ukufika lwisa? Muleteni kulinebo." ¹⁹Balitwele umulumendo kuli ena. Ulo umupashi wa mwene Yesu, apopenefye walimulengele ukusamfula. Umulumendo aliponene panshi alafulukuta no kufumye pofu ku kanwa. ²⁰Yesu aipwishe wishi ati, "Nililali apo ca mutendelekele ukubefi?" wishi alilandile ati, "Ukufuma ku bwaice bwakwe." ²¹Libili libili ulamuposa mu mulilo nangu mu menshi no kufwaya ukumonaula. Umfwa pali ifyo mwingacita, tubeleleniko uluse no kutwafwa." ²²Yesu alilandile kuli ena ati, "Nga wingacita? Ifintu fyonse kuti fyacitika kuli uyo uwacetekela." ²³Apopenefye wishi wa mwana epakubilikisha no kulanda ati, "Ndinceteele! ngafweni ukukana cetekela kwandi!" ²⁴Ulo Yesu amwene ibumba likobutukilako alikalipile umupashi wakukowela no kuweba ati, we mupashi wa bucibulu no wabu nkoma matwi, nkokweba nati, "Fumamo muli ena, kabili wikabweshapo ukwingila muli ena nakabili." ²⁵Walipundile no kumusamfula umulumendo apakalamba kabili walifuminemo. Umulumendo amonekele kubati alifwile, eco abengi baebele ati, "Alifwile." ²⁶Lelo Yesu alimwikete kukuboko no kumwimya, no mulumendo aliminine. ²⁷Ulo Yesu aingile mu ng'anda, abasambi bakwe balimwipwishe ku mbali ati, "Nindo fwebo twacifililwa ukuutamfyamo?" ²⁸Alilandile kuli bena ati, "Uwa musango uyu tekuti ufume ku kantu kambi iyoo, kanofye kwiwepo." ²⁹Kabili ulo bafumineko kulya no kupita mu Galili. Talikufwaya nangu umo ukwishiba uko bali, ³⁰pantu ali kusambilisha abasambi bakwe. Alilandile kuli bena ati, "Umwana wa Muntu akopelwa mu minwe ya bantu, kabili bali no ku mwipaya. Ulo ba mwipaya, panuma ya nshiku shitatu akabuka nakabili." ³¹Lelo bena tabailwike pali aya masihiwi, kabili balitinine ukumwipusha. ³²Nolu balifikile ku

Kapernahumu. Panuma aingile mu ng'anda alibepwishe, "Nindo mwacilalashanya mu nshila?" ³⁴Lelo balifye tondolo. Pantu balikutalikana umo no munankwe ukweba ati umukulu ninani. ³⁵Ulo aikala panshi, alikutile abekumi na babili capamo no kulanda kuli bena ati, "Umfwa umo akofwaya ukuba uwa ntanshi, abe uwa kunuma pali bonse kabili umubomfi wa bonse." ³⁶Alibulile akana akanono noku keminika pakati kabo. Alikakumbatile mu maboko yakwe no kulanda kuli bena ati, ³⁷"Uyo onse uwasekelela akana akakubefi ninshi nandi ansekelela, kabili uwa nsekelela tasekelele nebo lelo ni uyo uwa ntumine." ³⁸Yohane alilandile kuli ena ati, "Mwe kasambilisha, twalimwene umuntu akotamfya ingulu mwishina lyenu kabili twalimukenyeye, pantu tatukonka." ³⁹Lelo Yesu alyebele ati, "Mwimukanya, pantu takuli nangu umo uwingacita umulimo wa maka mwishina lyandi, kabili alande icabubi panuma." ⁴⁰Pantu uutakopinkana nafwebo ninshi ali kulubali lwesu. ⁴¹Pantu uwa mipela ulukombo lwa menshi ya kunwa mwi shina lyandi, pakuba abakwa Kristu, nkomweba icine cine ati, takalofye icilambu cakwe. ⁴²Uyo onse uwalenga umo uwa mutunono utwancetekela ukuipununa, camuwamina apakalamba ukumukobeka icimpelo icikalamba mu mukoshi no kumuposa muli bamba. ⁴³Umfwa ukuboko kobe kwakulenga ukuipununa, kuputuleko. Cawamina weba ukwingila mu mweo makunkutu ukucila ukukwata maboko yabili no kuposwa kumbo, mu mulilo uutashima. ⁴⁴Umfwo lukasa lobe lwakulenga ukuipununa, luputuleko, cawama weba ukwingila mu mweo uwakulemana ukucilo kuposwa kumbo uli na makasa yabili. ⁴⁶Umfwe liso lyobe lyakulenga ukuipununa, lilobolemo. Cawama weba ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa ne linso limo ukucila ukuposwa kumbo uli na menso yabili, ⁴⁸uko imititi yabo taifwa, no mulilo taushima. ⁴⁹Pantu onse akalungwamo umulilo. ⁵⁰Umucele wa bune, lelo umfwa umucele wasunduka, winga lowa shani? Mukwate umucele muli mwebene, kabili mube aba mutende umo no munankwe."

10

¹Yesu alifumine pali ilya ncende no kuya ku citungu ca Yudea na kubushilya bwa nika ya Yordani, ne bumba lyalishile kuli ena nakabili. Alikubasambilisha nakambi, ifyo abebele ukucita ²Nolu abaFarise balishile kuli ena ku kumweshana no kumwipusha ati, "Bushe calisuminishiwa umulume ukuleka umukashi wakwe?" ³Nao alibasukile ati, "Nindo Mose amikonkomeshe?" ⁴Balyasukile ati, "Mose alisuminishe umwaume ukulemba icitupa ca kulekaninapo no kumuleka alekuya." ⁵"Nipa mulandu wa bunkosa mitima yenu amulembele ili funde," efyo Yesu alandile kuli bena. ⁶"Lelo ukufuma fye ku kutendeka kwa bubumbo, 'Lesi alibalengele umwaume no mwanakashi.' ⁷Pamulandu wa ici umwaume akasha wishi na nyina no kulambatila ku mukashi wakwe, ⁸nabo babili bakaba umubili umo.' ⁹Kanshi ico Lesi abika pamo, mwileka umuntu alekanye." ¹⁰Ulo bali mung'anda, abasambi nakabili balipwishe pali ici. ¹¹Alilandile kuli bena ati, "Onse uwaleka umukashi wakwe no kupa umbi ninshi acita ubucende kuli ena. ¹²Kabili umfwa mwanakashi aleka umulume wakwe no kupwa ku mwaume umbi, nao acita ubucende." ¹³Nolu baliletele abana abanono kuli ena pakwebati abekatepo, lelo abasambi bakwe balibakalipile. ¹⁴Lelo ulu Yesu amwene ifi, alifulilwe no kulanda kuli bena ati, "Leken abana abanono bese kuli nebo, mwibakanya, pantu ubufumu bwa kwa Lesi bwaabo ababa kubati ni bena. ¹⁵Mucine nkomweba ati, onse uutakapokelele ubufumu bwa kwa Lesi ngo mwana umunono mucine takengilemo." ¹⁶Nolu alibulile abana mu maboko yakwe kabili alibapalile ulu abikapo indupi shakwe pali bena." ¹⁷Ulo atendekele ulwendo, umwaume ali mubutukile no kumufukamina kabili alimwipushe ati, "Mwe Kasambilisha wa Bune, nindo ningacita pakweba ati mpyane umweo wa muyayaya?" ¹⁸Yesu alyebele ati, "Nindo ukonjitila ati uwa bune?" Takwaba wa bune kano Lesi fye eka. ¹⁹Mwalishiba amafunde: 'Wilakwipaya, wicita ubucende, wilakwiba, wilakupela bukamboni bwabufi, wilakufinsha, cindika wiso na noko.'" ²⁰Uyu muntu alilandile ati, "Mwe kasambilisha, fyonse ifi ndabela ukutula ku bulumendo bwandu." ²¹Yesu alimuloleshe no ku mutemwa. Alilandile kuli ena ati, "Walibulisha icintu cimo. Ufwile ukushitisha fyonse ifyo wakwata no kupela ku balanda, kabili ukakwata ifyuma mu mulu. Elo wise kunkonka." ²²Lelo pamulandu wa mashiwi aya alimonekele uwa bulanda nokuya uwalunguluka, pantu alikwete ifyuma ifingi. ²³Yesu alilolekeshe no kulanda ku basambi bakwe ati, "Ifyo caafya abafyuma ukwingila mu bufumu bwa kwa Lesi!" ²⁴Abasambi balipapile pakumfwa ifyebo fyakwe. Lelo Yesu alilandile kuli bena nakabili ati, "Mwebana, Ifyo caafya ukwingila mu bufumu bwa kwa Lesi!" ²⁵Cakwangukapo ingamali akupula mu linso lya nshindano ukucila umukankala ukwingila mu bufumu bwa kwa Lesi. ²⁶Balipapile apakalamba nokulanda kuli cila umo na umo ati, "Ninshi nani uwinga pusuka?" ²⁷Yesu alibaloleshe no kulanda ati, "Ku bantu caliba icakukosa, lelo te kuli Lesi. Pantu kuli Lesi ifintu fyonse fyakwanguka." ²⁸Petero alitendekele ukulanda kuli ena ati, "Lolesheni, twalisha ifintu fyonse no kukonka mweba." ²⁹Yesu alyaswikile ati, "Mucine nkolanda kuli mweba, takuli uwasha ing'anda yakwe nangu ba ndume nangu ba nkashi nangu nyina nangu wishu nangu abana nangu ifisompe pamulandu wandi ne mbila nsuma" ³⁰uutakapokelele imiku umwanda umo mu nshita ino: Amayanda ne ndume ne nkashi na banyina na bana ne fisompe, pamo ne fya kupakaswa, na mu calo cikoisa, umweo wa muyayaya. ³¹Lelo abengi abantanshi ebakaba abanuma, na banuma bakaba abantanshi. ³²Bali munshila bakoya ku Yerusalemu, na Yesu alibatangilile. Abasambi balisungukile, nabo abalikunkoka munuma balitine. Elo Yesu asendele abekumi na babili ku mbali no kubeba ifikoisa ku mucitikila mu kashita akakopalama. ³³Moneni, "tukoya ku Yerusalemu, no Mwana wa Muntu akapelwa kuli bashimapepo mukalamba na bakalamba. Bakamupingwila ukufwa no kumupela ku bena Fyalo. ³⁴Bakamutumfya, ukumusakila amate, ukulopaula, no ku mwipaya. Lelo panuma ya nshifu shitatu akabuka." ³⁵Yakobo na Yohane, bamwana Sebede, balishile kuli ena no kulanda ati, "Mwe kasambilisha, tukofwaya mutucitileko ifyo tukomilomba." ³⁶Alilandile kuli bena ati, "Nindo mukofwaya nebo mucitile?" ³⁷Nabo balandile ati, "Tusuminishe ukwikala nemwe mu bukata bwenu, umbi ku kuboko kwa kulyo na umbi ku kuso." ³⁸Lelo Yesu alibaswikile ati, "Tamwishibile ifyo mukolomba. Bushe mwinga nwina mu lokombo nkanwinamo no kushipikisha mu lubatisho

bakambatishamo?" ³⁹Bali mwaswike ati, "kuti twacite co." Yesu alibelele ati, "Ulucombo nkanwinamo mukanwinamo, no lubatisho bakambatishamo, mukabatishwamo. ⁴⁰Lelo uwakwikala ku kuboko kwa kulyo kwandi nangu ku kuboko kwandi ukwa kuso tacili candi ukupela, lelo caabo abo baciteyanishisha." ⁴¹Ulo abasambi bambi ikumi baumfwile palwa ici, balitendeke ukufulilwa Yakobo na Yohane. ⁴²Yesu alibakutile ukwisa uko ali no kubeba ati, "Mwalishiba ifyo abo ababa bakateka pa bena Fyalo babanyantilila, na ba filolo ba pa mulu babomfya amaka pali bena. ⁴³Lelo tacakabe muli iyi nshila pali mwebo. Uyo onse ukofwaya abe umukulu pali mwebo afwile aba umubomfi wenu, ⁴⁴noyo onse ukofwaya ukuba uwa ntanshi afwile aba musha wa bonse. ⁴⁵Pantu Umwana wa Muntu taishile mukumupyungila, lelo mukupyunga, no kupela umweo wakwe bulilambo bwa bengi. ⁴⁶Balishile ku Yeriko. Ulo afumine ku Yeriko na basambi bakwe ne bumba ilikalamba, umwana mwaume wa kwa Timeo, Bartimeo, uwali impofu kalombalomba, alikele mu mbali ya musebo. ⁴⁷Ulo aumfwile ukweba ati ni Yesu umwina Nasarete, alitendeke ukupunda no kulanda ati, "Yesu, Mwana Dabidi, mbeleleni uluse!" ⁴⁸Abengi balikalipile umwaume mpofu, ukumweba ukutalala. Lelo alibilikishe ukucilapo, "Mwana Dabidi, mbeleleni uluse!" ⁴⁹Yesu aliminine no kukonkomesha ukumukuta. Balikutile mwaume mpofu, ukweba ati, "Shipa! Ima! Akokukuta." ⁵⁰Aliposele pa mbali ilaya lyakwe, alicilwike, kabili alishile kuli Yesu. ⁵¹Yesu alimwasukile no kweba ati, "Nindo ukofwaya nkucitile?" Impofu iyaume nayo yalyaswike ati, Raboni, nkofwaya ukumona." ⁵²Nolu Yesu alilandile kuli ena ati, "Kabiye. Icicetekelo cobe cakuposha." Napopenefye alitendeke ukumona, kabili alimukonkele mu musebo.

11

¹Nomba ulu baishile ku Yerusalemu, balipaleme ku Betfate na ku Betani pa lupili lwa Miolife, kabili Yesu alitumine abasambi bakwe babili ²kabili alibelele ati, "Kabiye ni mu mushi uuloleshenye na fwebo. Amukengilafye mulya, mukosanga umwana wa mpunda uusha ninwapo. Mu mukakule no ku muleta kuli nebo. ³Umfwa umo alande kuli mwebo ati, 'Nindo mukocitile fi?' mu mwebe ati, 'Shikulu ako mukabila kabili akobwesha mukwangufyanya.'" ⁴Balile no kuya kusanga umwana wa mpunda balimukakile pa mwinshi ku mbali ya musebo, kabili balimukakwile. ⁵Bamo abantu baimininipo palya balilandile kuli bena ati, "Nindo mukocita, mukokakula umwana wa mpunda?" ⁶Balibelele ifyo Yesu alandile, na bantu balibalekele baya. ⁷Ekuleta umwana wa mpunda kuli Yesu kabili ba posele insalu shabo pa mwana wa mpunda, kabili alikelepo. ⁸Abantu abengi ba yanshike insalu shabo mu musebo, bambi nabo imisambo ya mabula basabile mu mpanga. ⁹Elo abamutangilile kabili na bashalile balibilikishe ati, "Hosana! Alipalwa uwishila mwi shina lya kwa Shikulu. ¹⁰Bwalipalwa ubufumu ubukoisa ubwa kwa Shifwe Dabidi! Hosana mu myulu iyakulepesha!" ¹¹Nolu Yesu alingile mu Yerusalemu no kuya mwi tempele kabili alilolekeshe pali fyonse. Nomba pamulandu wa kupwa kwa nshita, alile ku Betani pamo na bekumi na babili. ¹²Ubushiku bwakonkelepo ulu balikuya ukufuma ku Betani, alyumfwile nsala. ¹³Pakumona icimuti ca mukunyu akatalamukila icakwete amabula, alileko no kumona umfwa kuti asangako icisabo ku cimuti, ulu afikile pa cimuti, asangile takuli nangu cimo kanofye amabula, pantu tayali ni nshita ya fisabo. ¹⁴Alilandile kuli cena ati, "takwakatale akuba nangu umo ukalyako kuli webu icisabo nakabili." Na basambi bakwe balyumfwile ci. ¹⁵Balishile ku Yerusalemu, kabili alingile mwi tempele no kutendeka ukutamfya abalikushitisha na balikushita mwi tempele. Alipilibawile ne fintamba fya bakakabusha wa ndalama ne fipuna fya bakashitisha ba nkunda. ¹⁶Tasuminishe nangu umo ukwingisha icakushitisha mwi tempele. ¹⁷Alibasambilishe no kulanda ati, "Bushe tacalembwa ati, 'Ing'anda yandi iketwa ing'anda ya mapepo ku nko shonse?" ¹⁸Bashimapepo bakalamba na bakalemba balyumfwile ifyo alandile, kabili balifwailishe umusango benga mwipailamo. Ico balikumutina pantu ibumba lyonse lyalipapile ukusambilisha kwakwe. ¹⁹Ulo cali icungulo, balifumine mu musumba. ²⁰Ulo balikupita mu lucelo, balimwene umukunyu ulyumine ukufika na kumishila. ²¹Petero alibukishe no kulanda ati, "Rabi, loleshene! Umukunyu mwatipile ulyumine" ²²Yesu alibaswike ati, "Kwateni icicetekelo muli Lesa. ²³Nkomyeba icine nati umfwa umo alanda ku lupili ulu ati, 'Ima no kuiposa muli bamba,' kabili umfwa takotwishika mu mutima lelo asumina ukwebati ifyo alandile fikocitika, na Lesa akacita ifyo fine. ²⁴Eco nkomweba nati: Fyonse ifyo mwapepa no kulomba, sumineni ukwebati mulipokelele, kabili fikaba fyenu. ²⁵Ulo mwaiminina no kupepa, mufwile ukwelela conse mukwatile uuli onse, pakwebati Shinwe wa mumulu nao akamyeelele ifilubo fyenu." ²⁶²⁷Balishile ku Yerusalemu nakabili. Lintu Yesu alikwenda mwi tempele, bashimapepo bakalamba, bakalemba, na bakalamba balishile kuli ena. ²⁸Balilandile kuli ena ati, "Nikumaka nshi ucitila ifi fintu, kabili nani wakupele insambu ucitilako ifi?" ²⁹Yesu alilandile kuli bena ati, "Nkomipushako ilipusho limo. Njebeni nanebo nkomyeba ku nsambu ncitila ifi finfu. ³⁰Ulubatisho lwakwa Yohane, bushe lwafumine ku mulu nangu ku bantu? Ngasukeni." ³¹Balilanshenye umo babelele no kutalikana kabili balyebelele ati, "Umfwa tweba ati, 'ni ku mulu,' akotweba ati, 'Nindo mushamucetekelele?' ³²Lelo umfwa tweba ati, 'Kufuma ku bantu,...'." Balikutina abantu, pantu bonse balishininkishe ukwebati Yohane ali ni kasesema. ³³Elo balyaswike Yesu no ku mwebati, "Tatwishibile." Kabili Yesu alilandile kuli bena ati, "Nanebo nshamyebe insambu ncitila ifi fintu."

12

¹Nolu Yesu alitampile ukubasambilisha mu milumbe. Alilandile ati, "Umuntu alilimine ibala lya myangashi, alishingulwisheko ulubao, nokwimba icilindi cakukaminamo umwangashi. Alikulile ulupungu no kushila ibala lya myangashi ku balimi ba myangashi. Nolu alile palwendo. ²Pa nshita yakulinga, alitumine umubomfi ku balimi ba myangashi kukuya kupokako kuli bena ifisabo fya myangashi. ³Lelo balimwikete, balimumine, no ku mutamfya aile iminwe - nkutwa. ⁴Nakabili alitumineko na umbi umubomfi, kabili nao balimucenene mu mutwe no ku musebanya. ⁵Lelo alitumine na umbi, kabili uyu ena balimwipewe. Balicushishe abengi mu nshila imo ine, ukupuma bamo no kwipaya

bambi.⁶ Alishelepo no muntu umo uwakutuma, umwana uwatemwikwa. Ewali uwakulekelesha ukutuma kuli bena. Alilandile ati, 'Bakacindikako umwana wandi.' ⁷"Lelo abalimi ba myangashi balilandile kuli umo no mubiye ati, 'Uyu empyani. Iseni, na tumwipaye, nefya bupyani fikaba fyesu.'⁸ Balimwikete, balimwipewe, kabili balimuposele kunse ye bala. ⁹Eco, bushe nindo umwine we bala akacita? Akesa konaula abalimi ba myangashi no kupela ibala kuli bambi. ¹⁰Bushe tamwa belenga ilembo ili? ilitila ati, 'Ilibwe ilyo bakakula basulile elyo baisakupanga ilyapa cifutu. ¹¹Ici cafumine kuli Shikulu, kabili cipesha mano ku menso yesu.'"¹² Panuma ya ifi intungulushi shaba Yuda shalifwailishe inshila shakwikatilamo Yesu pantu balilwike ukwebati ebo alikumina uyu mulumbe. Lelo balikutina ibumba. Eco balimushile kabili balile.¹³ Nolu balitumineko bamo abafarise na bena Herode ukwebati bamu beleleke ne fyebo. ¹⁴Ulo baishile, balimwebele ati, "Kasambilisha, ifyo abantu bakotontokanya tafimikumine pantu tamulanga kapatulula kuuli onse. Mwebo icine cinefye musambilisha inshila yakwa Lesa. Bushe lifunde ukupela umusonko kuli Kaisare nangula iyo? Bushe tufwile ukulipila nangula iyo?" ¹⁵Lelo Yesu alishibe bu bumbi munda bwabo no kulanda kuli bena ati, "Nindo mukongesha? Ndeteleniko indalama yakuti ndoleshepo."¹⁶ Baliletelepo imo kuli Yesu. Alilandile kuli bena ati, "Bushe cimpasho kabili malembo yakwa ni aya?" Balyasukile ati, yakwa Kaisare." ¹⁷Yesu alilandile ati, "Kanshi peleni kuli Kaisare ifintu fyakwa Kaisare, na kuli Lesa ifintu fyakwa Lesa." Awe balimupapile.¹⁸ Nomba abasadi, abalanda ati takwaba kushukuka, balishile kuli ena, Balimwipwishe, ukwebati, ¹⁹"Kasambilisha, Mose alitulembele ati, "Umfwa munyina wa muntu afwa kabili asha umukashi, ukwabula umwana, munyina afwile abula mukamunyina, no kufyalila munyina abana."²⁰ Kwali bamunyina cinelubali; uwa ntanshi alyupile kabili alifwile, ukwabula abana. ²¹Elo uwa cibili alimupile nao alifwile, tashilemo mwana, nowa citatu inshila imo ine. ²²Abali cine lubali tabashilemo abana. Pakulekelesha pali bonse, umwanakashi nankwe alifwile. ²³Mukushukuka, ulo bakabuka na kabili, akaba mukashi wakwa nani? Pantu ba munyina bonse cinelubali balimupile ukuba umukashi wabo."²⁴ Yesu alilandile ati, "Bushe uyu temulandu mwakwatila icilubo, ico tamwaishiba amalembo nangula amaka yakwa Lesa? ²⁵Pantu ulo bakabushiwa ku bafwa, tabakope nangula ukupwa, lelo bakaba kubati ni bamalaika mu mulu. ²⁶Lelo palwa bafwa abakabushiwa, bushe tamwabelenga mu citabo cakwa Mose, pa mulandu wa cimpukusa, ifyo Lesa alandile kuli ena no kwebati, 'Ninebo Lesa wakwa Abrahamu kabili Lesa wakwa Isaki kabili Lesa wakwa Yakobo?' ²⁷Te Lesa wa bakufwa, lelo aba mweo. Mwaliluba."²⁸ Umo uwa muli bakalemba alishile no kumfwa ifyo balikulanshanya; Alimwene ukwebati Yesu alibaswike bwino. Alimwipwishe ati, "lifunde nshi ilya cindama ukucila yonse?" ²⁹Yesu alyaswike ati, "Ilyakucindamisha nili 'Umfwa, we Israeli, Shikulu Lesa wesu, Shikulu abafye umo. ³⁰Ufwile ukotemwa Shikulu Lesa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, na mano yobe yonse, na maka yobe yonse.' ³¹Ifunde lya bubili nili, 'Ulekutemwa umwina mupalamano obe nga fintu waitemwa.' Takuli ifunde ilikalamba ilyakucila pali aya."³² Kalemba alilandile ati, "Kasambilisha, wabune! "Mulilandile icine ati Lesa umo, kabili takuli umbi ukucila pali ena. ³³Ukumutemwa no mutima onse na ku mucetekanya onse na ku maka yonse, no kutemwa umwina mupalamano nga fintu waitemwa kwa cilapo ukucila ifya ocewa fyonse na malambo." ³⁴Ulo Yesu amwene ukwebati alyaswike bwino, alilandile kuli ena ati, "Tauli kutali no bufumu bwa kwa Lesa." Panuma ya ifyo, tapali nangu umo uwafwaile ukumwipusha amepusho na yambi."³⁵ Lintu Yesu alikusambilisha mwi tempele, alilandile ati, "Bushe ninshi cabela ukwebati bakalemba balanda ati Kristu mwana wakwa Dabidi? ³⁶Dabidi umwine, mu Mupashi wa Mushilo, alilanda ati, Shikulu alilandile kuli Shikulu wandi, 'Ikala kukuboko kwa kulyo kwandi nkasuke nkabike abalwani bobe ica kunyantapo amakasa yobe.'"³⁷ Dabidi umwine amwita ati, 'Shikulu,' eco Kristu engaba shani umwana wakwa Dabidi?" Ibumba ilikalamba lyalisekelele ukukutika kuli ena. ³⁸Mukusambilisha kwakwe Yesu alilandile ati, "Cengeleni na bakalemba, abatemwa ukwenda na malaya ayatali no kulabaposhiwa mu ncende ya mu mishika, ³⁹nokwikala pa fipuna fya bucindami muma sunagoge ne ncende sha kucindama pa mitebeto. ⁴⁰Kabili balapokolola bamukamfwilwa amayanda, kabili balapepa amapepo ayatali pakwebati abantu ba bamone. Aba bantu bakapokelekela ukusekwa kukalamba."⁴¹ Kabili Yesu aikela apalungatene ne cipao mu ncende ye tempele; alikulolekesha ifyo abantu balikuposa indalama mu cipao. Abakankala abengi balibikilemo indalama ishing. ⁴²Nolu mukamfwilwa umo umupina aishile kubikamo tu ndalama twa mukuba tubili, utukwete fye akabukumu kanono."⁴³ Alikutile abasambi bakwe no kulanda kuli bena ati, "Mucinefye nkomweba nati, uyu mukamfwilwa umupina abikamo ukucila bonse fye abacisangwila mukuposa mu cipao. ⁴⁴Pantu bonse bapele ifya mu bwingi bwabo. Lelo uyu mukamfwilwa, ukufuma mu bupina, aliposelemo shonse isho akwete mu bwikashi bwakwe."

13

¹Ulo Yesu alikufuma mwi tempele, umo uwa pa basambi bakwe alilandile kuli ena ati, "Kasambilisha, lolesheni amambwe yabune ne fikulwa fyabune!" ²Yesu alilandile kuli ena ati, "Bushe ukomona ifi fikulwa ifikalamba? Takuli ilibwe nangu limo ilikashala pa libwe linankwe ilitakapone panshi."³ Ulo aikele pa Lupili lwa Miolife apalungatene ne tempele, Petero, Yakobo, Yohane na Andrea balimwipwishe ku mbali ati, ⁴"Twebeni, bushe nililali ulo ifi fintu fikacitika? Cinshi cikaba icishibilo ulo ifi fintu fyonse fyalapamina ukucitika?"⁵ Yesu alilandile kuli bena ati, Mucenjele ukwebati nangu umo emilufya. ⁶Abengi bakeshila mwi shina lyandi no kulanda ati, 'Nine ena,' kabili bali no kulufya abengi.⁷ Ulo mukomfwa pa nkondo na ma ngufu - ngufu ya nkondo, mwikatina; ifi fintu fifwile fycitika, lelo impela tailafika. ⁸Pantu uluko lukemina uluko, no bufumu bukemina ubufumu. Kukaba ifinkukuma mu ncende ishing, ne fipowe. Iyi entendekelelo ya bucushi bwa pa kupapa.⁹ Mube abalola. Bakamutwala ku filye, kabili mukalopolwa muma sunagoge. Mukeminina ku finso fya bakateka ne shamfumu palwa nebo, ngo bunte pali bena. ¹⁰Lelo imbila nsuma ifwile yabilwa ku nko shonse.¹¹ Ulo bamwikata no kumipela ku cilye, mwikasamikwa nefyo mufwile ukulanda. Pantu pali ilya nshita, ifyo mufwile ukulanda

fikapelwa kuli mwebo; te mwebo mukalalanda, lelo Mupashi wa Mushilo.¹² Munyina akapela munyina ku kwipaiwa, na wishu akafutukila umwana wakwe. Abana bakemina abafyashi babo no kubalenga ukwipaiwa.¹³ Mukapatwa kuli bonse pamulandu we shina lyandi. Lelo uyo onse uukashipikisha ukufika ku mpela, uyo muntu akapusuka.¹⁴ Ulo mwamona ica muselu ica makankamike caimanina epo tacilingile ukuba," (lekeni uukobelenga eluke)" lekeni abo abali mu Yudea bafulumukile ku mpili,¹⁵ lekeni uyo uuli pa mutenge eya mu ng'anda nangu ukusendamo icili conse,¹⁶ kabili lekeni uyo uuli mwibala ebwelela mukusenda insalu yakwe.¹⁷ Lelo akalanda kubali na mafumo na ba koonsha muli isho nshiku!¹⁸ Pepeni ukweba ati cikaba mu nshita ya mpepo.¹⁹ Pantu isho shikaba ni nshiku sha kumanama, isho ishishatala ashibako ukufuma ku kutendeka kwa bubumbo, ubo Lesa alengele, ukufika na lelo, iyo, kabili takwakatale akuba nakabili.²⁰ Kanofye Shikulu acefya inshiku, takuli muntunse nangu umo uwingapusuka. Lelo pamulandu wa basalwa, abo abo aisalile, akacefya inshiku.²¹ Nolu umfwa uuli onse alanda kuli mwebo ati, 'Lolesheni, Kristu ali kuno!' nangu 'Lolesheni, uyo ali uko!' mwikasumina.²² Pantu kukesha ba Kristu ba bufi na ba kasesema ba bufi bakalanga ifilangililo ne fisungusho mukulufya, nga cingacitwa, na basalwa.²³ Mulekulola! Nanyebela limo ifi fintu fyonse.²⁴ Lelo panuma ya bucushi bwa nshiku shilya, 'akasuba kakafimbwa nemfimi, umweshi tawakapele ulubuto lwa uko,²⁵ intanda shikapona ukufuma mu mulu, ne fya maka ifyaba mu mulu fikatenkanishiwa.'²⁶ Elo bakamono Umwana wa Muntu akoisa mu makumbi na maka yakalamba no bukata.²⁷ Nolu akatuma bamalaika bakwe kabili akalonganika abasalwa bakwe muntupinda tune, ukufuma kumpela ye sonde no kufika kumpela ya mulu.²⁸ Sambilileni isambililo ku cimuti ca mukunyu. Ilintu fye umusambo wakwata amabula ayateku no kulukusha amabula ya uko, mwishibe ati amainsa yalipalamine.²⁹ Eco kanshi, ulo mwamona ifintu ifi fikocitika, ishibeni ukuti akoisa ali mupepi, mupepi ne mpongolo.³⁰ Mucinefye nkomweba nati, iyi nkulo tayakapite mpaka ifi fintu fyonse fikacitike.³¹ Umulu ne sonde fikapita, lelo ifyabo fyandi tafyakapite.³² Lelo pali bulya bushiku ne nshita ilya, takwaba uwaishiba, nangu ni bamalaika mu mulu, nangu Mwana, lelo kano Tata.³³ Cenjeleni! Loleni, pantu tamwaishibile akashita.³⁴ Cili kubati muntu asha ing'anda no kuya kumbi palwendo - asha apela ababomfi bakwe amaka pa ng'anda, cila umo no mulimo wakwe, no kukonkomesha kalinda wa pa mwinshi ukuba uwa kulola.³⁵ Eco mube abakulola pantu tamwaishiba ulo shikulu wa ng'anda akesa; na limo ku cungulo, na limo ubushiku pakati, ulo mukolwe alila, nangu ulucelo.³⁶ Umfwa aisa mukupumikisha, mwileka akamusange mulilele.³⁷ Ifyo naeba mwebo efyo nkoeba bonse: Loleni!"

14

¹Nomba kwashele inshiku shibili ku Cakucilila no Mutebeto wa Mukate Uutatutumuka. Bashimapepo bakalamba na ba kalemba balikufwailikisha umwa kwikatila Yesu mu bucenjeshi no ku mwipaya.² Pantu balikulanda ati, "Tekuti tumwikate pa mutebeto, pantu kuti fyaleta icimfulunganya ku bantu."³ Lintu Yesu ali mu Betani mu ng'anda yakwa Simone uwali ne fibashi, ulo ali alikuweme kwi tebulo ku kulya, kwalishile umwanakashi alikwete ne botolo lya alabastere wa mafuta ya mutengo, yali ayeneyene nardi. Alitobele ibotolo no kwitila amafuta ya nardi pa mutwe wakwe.⁴ Lelo pali bamo abafulilwe. Balikulanshanya umo babelele no kulanda ati, "Ninshi kwabela ubu bonaushi bwa mafuta?"⁵ Amafuta aya nga yalishitishiwe indalama ishacila pa indalama imyanda amakumi yatatu, no kupela ku bapina." Nolu balikalipile umwanakashi.⁶ Lelo Yesu alilandile ati, "mulekeni umwine. Nindo mwebo mukomucushisha? Alicitile icintu icabune kuli nebo.⁷ Abapina mwaba nabo lyonse, na lyonse ulo mukofwaya kuti mwabacitila icabune, lelo te lyonse tukaba nemwe.⁸ Uyu alicitile efyo engacita. Asubila limo umubili wandi amafuta yapa kushikwa.⁹ Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, konse uko imbila nsuma ikabilwa mu calo conse, uyu mwanakashi ifyo acita fikalalandwapo, mu kumwibukisha."¹⁰ Elo Yuda Iscariote, umo uwa mu bekumi na babili, aile kuli bashimapepo bakalamba pakwebati amupele kuli bena.¹¹ Ulo bashimapepo bakalamba baumfwile ifi, balisansamwike kabili balimulaile ukumupa indalama. Alitendeke ukufwaya inshila yakumufutukilamo pakwebati amupele kuli bena.¹² Pa bushiku bwa kubalilapo ubwa mukate uutatutumuka, ulo bepaya ica kucilila, abasambi balilandile kuli ena ati, "Nikwi mukofwaya fwebo ukuya kupekanya, ukwebati muyekulya ica kucilila?"¹³ Alitumine babili aba mu basambi bakwe no kulanda kuli bena ati, "kabiye ni mu musumba, mukokumanya umwaume uusendele umutondo wa menshi. Mu mukonke.¹⁴ Apo akoya kwingila mu ng'anda, mukonkeni mukati no kweba umwine wa ng'anda, ukweba ati 'Kasambilisha alilanda ati, "Bushe umuputule wandi uwa beni ulikwi umo tukolila icakulila na basambi bandi?"¹⁵ Ako mulanga umuputule wa pamulu uukalamba uwabune. Mutupekanishe mulya."¹⁶ Abasambi balimushile nokuya mu musumba. Balisangile fyonse ifyo alandile kuli bena, kabili bapekenye ica kucilila.¹⁷ Ulo cali icungulo, alishile na bekumi na babili.¹⁸ Elo bakuweme kwi tebulo no kulya, Yesu alilandile ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, umo uo tukolya nakwe akomfutuka."¹⁹ Bonse baliketwe no bulanda, kabili umo na umo balilandile kuli ena abati, "Mucinefye te nebo?"²⁰ Yesu alyaswike no kulanda kuli bena ati, "ni umo uwa be kumi na babili, uletobela nanebo mu lunweno."²¹ Pantu Mwana wa Muntu ali no kuya ifyo calembwa pali ena. Lelo akalanda kuli ulya muntu uyo Mwana wa Muntu akofutukwako! Nga caliweme kuli ena umfwa tafyelwe."²² Ulo bali bakolya, Yesu alibulile umukate, ali upalile, no kuumokaula. Alipele kuli bena no kulanda ati, "Buleni. Uyu mubili wandi."²³ Alibulile ulukombo, alitotele, no kupela kuli bena, nabo balinwinemo.²⁴ Alilandila kuli bena ati, "Uyu mulopa wandi uwa cipangano, umulopa uukoitika abengi.²⁵ Icinefye nkolanda kuli mwebo nati, nshakanweko na kabili icisabo ca kuli uyu myangashi mpaka bukafike ubushiku bulya ulu nkanwa icipya mu bufumu bwakwa Lesa."²⁶ Ulo baimbile ulwimbo, balile ku lupili lwa Miolife.²⁷ Yesu alilandile kuli bena ati, "Bonse mwebo mukoya, pantu calilembwa aciti, nkoma kacema ne mpanga shikasalangana."²⁸ Lelo panuma ya kubuka kwandi, nkamitangilila ku Galili."²⁹ Petero alilandile kuli ena ati, "Nangulafye bonse bengaya, nebo iyo."³⁰ Yesu alilandile kuli ena ati, "Mucinefye nokweba nati, ilelo - ee,

lelolinefye ubushiku - libe mukolwe talalila imiku ibili ukonkana imiku itatu." ³¹Lelo Petero mu maka alilandile ati, "Nangufye kufwa nenu, nshaka mikane." Bonse balilaile icilayo cimo cine. ³²Balishile ku ncende itwa Getsemani, kabili Yesu alilandile ku basambi bakwe ati, "Ikaleni pano ulo nkopepa." ³³Alisendelepo Petero, Yakobo, na Yohane ukuya nabo kabili alitendekele ukusakamikwa no kucushiwa nganshi. ³⁴Alilandile kuli bena ati, "Umweo wandi uliketwe no bulanda ubukalamba nganshi, uku fikafye naku cipimo cakufwa. Shaleni pano kabili mulekulola." ³⁵Ukuyako akatalamukila, Yesu aliwile panshi kabili alipepele ukwebati umfwa cingacitwa aka akashita ukumupita pali ena. ³⁶Alilandile ati, "Abba, Tata, ifintu fyonse fyakwanguka kuli mwebo. Fumyenipo ulu lukombo pali nebo. Lelo tekufwaya kwandi, kano ukufwaya kwenu." ³⁷Alibwele kabili asangile balilele, kabili alilandile kuli Petero ati, "Simone, mulillele? Tekuti mulolefye pa nsa imo? ³⁸Loleni no kupepa pakwebati mwiponena mu matunko. Umupashi mucinefye ukofwaya, lelo umubili ulinakile." ³⁹Nakabili alibwelelemo nukuya kupepa, kabili alibomfeshe amashiwi yamoyene. ⁴⁰Ulo abwelele nakabili, alisangile balilele, pantu amenso yabo yalifinine. Tabaishibile ifyakulanda kuli ena. ⁴¹Alibwelele umuku wakulenga butatu no kulanda kuli bena ati, "Bushe mucili mulilele kabili mukotusha? Fyafula! Inshita yafika. Lolesheni! Umwana wa Muntu bako mufutukila mu maboko ya bamasambi. ⁴²Bukeni; natulekuya. Lolesheni, uyo uuko mfutuka alipaleme." ⁴³Ulo acili akolanda, Yuda, umo uwa pa bekumi na babili, alifikile, ne bumba ilikalamba lyali pamo nankwe balikwete bapanga ne nkonto, ukufuma kuli bashimapepo bakalamba, bakalemba, na bakalamba. ⁴⁴Nomba uwa kumufutuka alibapele icilangililo, ukwebati, "Uo nalomona ninshi eo. Mwikateni kabili mumupite no kumusopa." ⁴⁵Ulo Yuda afikile apopenefye alishile kuli Yesu no kulanda ati, "Rabbi," kabili alimutomwene. ⁴⁶Nolu balimwikete no ku mupita. ⁴⁷Lelo umo uwa muli bena uwaiminine lubali alifumishe ulupanga no kukoma umubomfi wakwa shimapepo mukalamba no kumuputula ukutwi. ⁴⁸Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe mwishile kubati mwimine akapondo, na bapanga ne nkonto, mukunjikata? ⁴⁹Ulo nali nenu cila bushiku kabili nali kusambilisha mwi tempele, ta mwanjikete. Lelo ifi fyalicitikile pakwebati amalembo ya fikilishiwe." ⁵⁰Bonse abo abali na Yesu balimushile no kubutuka. ⁵¹Umulumendo, uwafwelefyey insalu ya kolokondwe iyo iya mukubenye, alikukonka Yesu. Ulo abaume bamwikete, ⁵²alishile ilaya lya kolokondwe kabili alibutukile ubwamba. ⁵³Balitwele Yesu kuli shimapepo mukalamba. Kulya balikolongene nankwe pamo bonse bashimapepo bakalamba, abakalamba, na bakalemba. ⁵⁴Nomba Petero alikubakonka akatalamukila, ukufikafye na mulubansa lwakwa shimapepo mukalamba. Alikele apaikela ifita, akoonta umulilo. ⁵⁵Nomba bashimapepo bakalamba na bonse bashi cilye ba baYuda balikufwaya ubunte bwabufi pali Yesu pakwebati bamwipaye. Lelo tababusangile. ⁵⁶Pantu abengi baliletele amabunte ya bufi kuli ena, lelo no bunte bwabo tabwasuminike. ⁵⁷Bamo balimine no kuleta ubunte bwabufi pali ena; balilandile ati, ⁵⁸"Twalimumfwile akolanda ati, 'Nkabongolola ilitempele ilya pangwa ne minwe, na mu nshiku shitatu nakula limbi ilishapangwa ne minwe.'" ⁵⁹Lelo no bunte bwabo bwine tabwasuminike. ⁶⁰Shimapepo mukalamba alimine pali bena no kwipusha Yesu ati, "Bushe taukwete kwasuko? Findo ifi aba bantu bakolanda pali weba?" ⁶¹Lelo alifye tondolo kabili taaswike nangu cimo. Nakabili shimapepo mukalamba alimwipwishe no kulanda ati, "Bushe niwe Kristu, Umwana Wa Wapalwa?" ⁶²Yesu alilandile ati, "Ninebo; kabili ukamona Umwana wa Muntu ulo akekala kukuboko kwa kulyo ukwa maka no kwisa na makumbi ya mumulu." ⁶³Shimapepo mukalamba alilepwile amalaya yakwe no kulanda ati, "Bushe tucili tukofwaya bakambone?" ⁶⁴Mulyumfwile imiponto. Mukopingula shani?" Bonse balimusekele nga umo uulingile ukufwa. ⁶⁵Bamo balitendeke ukumusakila amate no kumufimba pa menso kabili balimumine na makofi no kulanda kuli ena ati, "Sesema!" Abashilika balimusendele no kumuma. ⁶⁶Ulo Petero ali mulubansa, umo pa babomfi banakashi abakwa shimapepo mukalamba alishile kuli ena. ⁶⁷Alimwene Petero akoonta umulilo, kabili alilolekeshe sana pali ena no kulanda ati, "Nebo wine wali pamo no mwina Nasarete, Yesu." ⁶⁸Lelo alikene, ukwebati, "Nebo nteshibile nangula ukwiluka ifyo ukolandapo." Nolu alifumine no kuya pampongolo. Na mukolwe alililile. ⁶⁹Lelo umubomfi umwanakashi alimumwene kabili alitendeke ukulanda nakabili kuli abo abaiminine palya, "Uyu mwaume ni umo pali bena!" ⁷⁰Lelo alikene nakabili. Panuma fye ya kashita akanono abo abaiminine palya balikulanda kuli Petero ati, "Mucinefye weba uli umo uwa muli bena, pantu weba nobe wine uli mwina Galili." ⁷¹Lelo alitendeke ukuitipwilafye umwine no kulapa, "Nshimwishibile uyu muntu mukolandapo." ⁷²Apopenefye na mukolwe alililile umuku wakulenga bubili. Nolu alibukishe amashiwi ayo Yesu alandile kuli ena ati: "Ulo mukolwe talalila imiku ibili, ukonkana imiku itatu," kabili aliwile panshi no kulila.

15

¹Ulu celo, bashimapepo bakalamba, pamo na bakalamba na bakalemba ne cilye conse ica ba Yuda balipandishenye amano. Nolu balikakile Yesu no kumupiita. Balimutwele noku mupela kuli Pilato. ²Pilato alimwipwishe ati, "Bushe uli mfumu yaba Yuda?" Ali mwaswike ati, "Ulilandile ifyo fine." ³Bashimapepo bakalamba balikumutunganya ifintu ifingi. ⁴Pilato nakabili alimwipwishe ati, "Bushe taukopela kwasuko?" Mona ifintu ubwingi bakokutunganya nafyo!" ⁵Lelo Yesu tali kwasuka Pilato iyo, kabili nefyo fyalimusungwishe. ⁶Nomba pa nshita ya mutebeto, ilingi Pilato alikulekelelako kuli bena umufungwa umo, umufungwa uo balikufwaya abene. ⁷Kabili kwali umuntu uwalikwitwa Baraba mu cifungo na ba cisanguka abali ne milandu ya kwipaya mu nshita ya busangu. ⁸Ne bumba lyalishile kuli Pilato kabili balitendeke ukumwipusha ukubacitilako ifyo alikucita na mu nshita sha kale. ⁹Pilato alibaswike no kubeba ati, "Bushe mukofwaya nebo mikakwileko Imfumu yaba Yuda?" ¹⁰Pantu alishibe ukwebati ni pamulandu wa kulumwa bashimapepo bakalamba bapelele Yesu kuli ena. ¹¹Lelo bashimapepo bakalamba balisongelekenye ibumba ukubilikisha ukwebati kanshi Baraba eo akakulwe. ¹²Pilato alibasukile nakabili no kubeba ati, "Nindo nkocita ne Mfumu yaba Yuda?" ¹³Balibilikeshe na kabili abati, "Mutanikeni!" ¹⁴Pilato alilandile kuli bena ati, "Bubi ndo acitile?" Lelo balicilimofye ukubilikisha ati, "Mutanikeni." ¹⁵Pilato

alikuswaga ukusekeshwa ibumba, eco alibakakwilile Baraba. Alifupawile Yesu kabili alimupele ukuya kutanikwa.¹⁶ Abashilika bali mutwele mukati ka lubansa (ulo ulwali cipango ca buteko), kabili balikutile ne mpuka yonse iya bashilika.¹⁷ balimufwikile Yesu no mwingila wa kukashikila, kabili balipikwile ne cilongwe ca myunga no kumufwika.¹⁸ Balitendeke no kumuposha kapuni - kapuni ukwebati, "Mulopwe, we Mfumu yaba Yuda!"¹⁹ Balimumine ku mutwe ne cetete no kumusakila amate. Balifukeme no kukontama pali ena.²⁰ Cilya bamupumya, balimufulile umwingila wa kukashikila no kumufwika amalaya yakwe, kabili bali mupitile no kuya mukumutanika.²¹ Umwaume umo, Simone waku Kurene ali akoisa ukufuma mu mpanga (ali ni wisha wakwa Alekesandere na Rufu), kabili balimupatikishe ukumusendelako icapindama.²² Abashilika baliletele Yesu pa ncende iyo balikwita Golgota (icalola mukwebati "Incende ya Cipanga").²³ Balimupele umwangashi wasankana na muri, lelo taunwine.²⁴ Balimutanike kabili balyakene amalaya yakwe pakuteya ifyakupendula pakwishiba cila mushilika icipimfya akosenda.²⁵ Yali ni nsa yakulenga shitatu ulo bamutanike.²⁶ Pa cishibilo balilembelepo umulandu wakwe ati, "Imfumu yaba Yuda."²⁷ Pamo nankwe balitanikilepo utupondo tubili, kamo ku kulyo nakambi nako ku kuso kwakwe.^{28,29} Na balikupita balimusawile, balikupukunya ne mitwe no kulanda ati, "Tepapa! Webo we wingatoba itempele no kulikula mu nshiku shitatu,³⁰ ipususha kabili ikila pa capindama!"³¹ Munshila imo ine bashimapepo bakalamba balikumupumya umo no munankwe, pamo na bakalemba, no kweba ati, "Alipuswisha bambi, lelo tekuti aipususha umwine."³² Leken Kristu, Imfumu yakwa Isaeli, ikile nomba ukufuma pa capindama, pakwebati tumone no kusumina." Balya batanikilwe pamo nankwe nabo balimusawile.³³ Pa nsa yakulenga mutanda, kwalishile kuba imfinshi pa calo conse ukufika na ku nsa yakulenga pabula.³⁴ Na pa nsa yakulenga pabula Yesu alililile ne shiwi likalamba ati, " Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Icilepilibula ukwebati, "Lesa wandi, Lesa wandi, nindo mwandekeseshwa?"³⁵ Kabili bamo abaiminine mupepi balyumfwile amashiwi yakwe no kwebati, "Moneni, akokuta Eliya."³⁶ Umbi alibutwike, ukuya kubika umwangashi wakukantuka ku mwepu, uwali kwitete, no kumupela ukwebati anwe. Umwaume alilandile ati, "Leken tumone umfwa Eliya akoisa kumwikisha panshi."³⁷ Kabili Yesu alililile umusowa uukalamba kabili alifwile.³⁸ Ne cisa lu ca mwi tempele calilepwike ukufuma pa mulu ukufika panshi.³⁹ Ulo umukalamba wa bashilika uwaiminine aliloleshe Yesu alimwene umusango afwililemo, alilandile ati, "Cinefyey uyu muntu ali Mwana wa kwa Lesa."⁴⁰ Kabili kwali bana mayo abalikulolesha akatalamukila, Palibo pali Maria umwina Magadala, Maria (Nina wakwa Yakobo umwaice na Yose), na Salome.⁴¹ Ulo ali mu Galili balimukonkele no kumupungila. Na ba namayo abengi balishile nankwe ku Yerusalemu.⁴² Ulo icungulo cafika, pantu bwali Bushiku bwa Kupekanya, ekwebati, ubushiku bwatangelila Isabata,⁴³ Yosefe waku Arimatea alishile palya. Alipelwe umucinshi paba mucilye uwali kulolela ubufumu bwakwa Lesa. Alingile mukushipa kuli Pilato no kulomba umubili wakwa Yesu.⁴⁴ Pilato alipapile ukwebati Yesu alifwile kale, alikutile umukalamba wa bashilika no ku mwipusha umfwa Yesu alifwile.⁴⁵ Ulo Pilato aishiba ukufuma ku mukalamba wa bashilika ukwebati Yesu alifwile, alipele umubili kuli Yosefe.⁴⁶ Yosefe alishitile insalu ya kolokondwe. Alimwikishe ukumufumya pa capindama, amukubanya mu nsalu ya kolokondwe, no kumulalika mu nshishi iya imbwa mwi libwe. Elo akunkulushishapo ilibwe pa mwinshi wa nshishi.⁴⁷ Maria umwina Magadala na Maria nina wakwa Yose balimwene incende epo bashikile Yesu.

16

¹Ulo Isabata lyapitile, Maria umwina Magadala, Maria nyina wakwa Yokobo, na Salome balishitile ifya cena cabune pakweba ati baye kusuba umubili wakwa Yesu.² Ulucelo celo pa bushiku bwa ntanshi ubwa mulungu, balile ku nshishi ulu akasuba katulile.³ Balikulanda kuli umo no munakwe ati, "Ninani akoya kutukunkulushishapo icilibwe pa mwinshi wa nshishi?"⁴ Ulo balolekeshe, balimwene ati icilibwe cili kunkulushiwepo, pantu calikulishe.⁵ Balingile mu nshishi no kumona umulumendo uwafwele ilaya lya kubuta, alikele ku kulyo, balitinine.⁶ Alilandile kuli bena ati, "Mwitina. Mukofwaga Yesu, umwina Nasarete, uwatanikwe. Alibukile! Tali muno. Lolesheni apo bamulalike."⁷ Lelo kabiyeni, muyekweba abasambi bakwe na Petero, 'Akomitangelila ku Galili. Kulya eko mukamumona, ngefyo amyebile."⁸ Balifumineko no kufulumuka ku nshishi; balikututuma kabili balipeshiwe amano. Tabaebeleko umuntu nangu umo pantu balitinine nganshi.⁹ Lucelo celo pa bushiku bwa ntanshi ubwa mulungu, panuma ya kubuka, abalilepo ukumonekela kuli Maria umwina Magadala, uo Yesu atamfishemo ingulu cinelubali.¹⁰ Alile no kuya kweba abo ali nabo, ulu balikuloshwa no kulila.¹¹ Balyumfwile ati wa Mweo kabili ali mu mwene, lelo tabasumine.¹² Panuma ya ifi fintu alimonekele mu musango wa ibela kuli babili ulu balikwenda mu mpanga.¹³ Balibwekelele no kuya kushimikilako abanabo, lelo tababasumine.¹⁴ Panuma Yesu alimonekele kube kumi na umo ulu bakuweme kwi tebulo ku kulya, kabili alibakalipile pakukana cetekela kwabo na bunkosa mitima bwabo, pantu tabacetekele abo abamumwene ulu abukile ku bafwa.¹⁵ Alilandile kuli bena ati, "Kabiyeni mu calo conse, no kubila imbila nsuma ku fibumbwa fyonse."¹⁶ Uyo onse uwacetekele no ku batishiwa akapusuka, lelo uushakacetekele akasekwa.¹⁷ Ne fishibilo ifi fikakonka abacetekele: Mwishina lyandi bakatamfishamo ingulu. Bakalandila na mundimi shimbi.¹⁸ Bakekata insoka ku minwe, kabili umfwa banwa icili conse icakubepaya, tacakabacite akabi. Bakabika indupi shabo pa balwele nabo bakaposhiwa."¹⁹ Panuma Shikulu Yesu apwile ukulanda nabo, alisendelwe alile mu mulu no kwikala ku kuboko kwa kulyo kwa kwa Lesa.²⁰ Abasambi balile kabili balishimikile konse, na Shikulu alikubombela pamo nabo no kushininkisha icebo kufishibilo ifyali kubakonka.

Luka

¹Abengi balibulile umulimo wakubika pamo ifintu ifya fikilishiwa pali fwebo, ²mu musango umo wine fyapelelwemo kuli fwebo ukufuma ku bakubalilapo abo abali bakambone bazine kabili ababomfi ba cebo. ³Eco calimoneke icabune nakuli nebo wine, pantu nalifwailikishe fyonse bwino ukufuma mukutendeka, ukwebati nkulembele ifya kusuntinkana bwino, we wakucindikwa Teofile, ⁴pakwebati wishibe cine pa fintu ifyo wa sambilishiwa. ⁵Mu nshiku sha mfumu Herodi imfumu yaku yudea kwaliko shimapepo ishina lyakwe ni Sekaria ukufuma mu cakaniko cakwa Abiya; umukashi wakwe Elisabeti nao ali wa muluko lwakwa Aaroni. ⁶Bonse babili bali balungami kuli Lesa, bali kwenda ababula akabi mu mafunde yonse ne fipope fyakwa Shikulu. ⁷Lelo tabakwetepo mwana pantu Elisabeti ali ni ng'umba, kabili bonse babili inshinku shabo shali - tantalile. ⁸Nomba calishile kuba ukwebati Sekaria ali muceni cakwa Lesa, akobomba imilimo ya bushimapepo ukunkoka icananiko cakwe. ⁹Ukulingana no mwata wakusalilamo nga ni shimapepo nshi akopyunga, alisalilwe mukupendula ukwingila mwi tempele lyakwa Shikulu mukoca ifya cena ca bune. ¹⁰Lyonse ibumba lya bantu lyali kupepela panse pa nsa ulo ifya cena cabune fyali kocewa. ¹¹Nomba malaika wakwa Shikulu alimonekele kuli ena no kwiminina lubali ku kulyo kwa cipailo ca fya cena cabune. ¹²Ulo Sekaria amumwene, alicushiwe, kabili alyumfwile umwenso. ¹³Lelo malaika alimwebele ati, "Witina, Sekaria, pantu ipepo lyobe lilyumfwikile. Umukashi obe Elisabeti akakufyalila umwana mwaume. Ukamwinika ishina lyakwe Yohane. ¹⁴Ukakwata ukusekelela ne nsansa, kabili abengi bakasangalala pa kufyalwa kwakwe. ¹⁵Pantu akaba mukalamba ku cinso cakwa Shikulu. Tafwile ukunwa umwangashi nangu ukunwa conse icikola, kabili akesulamo no Mupashi wa Mushilo ukufuma mu nda muli nyina. ¹⁶Abengi aba mubufyashi bwakwa Israeli bakapilibukila kuli Shikulu Lesa wabo. ¹⁷Akaya pa cinso cakwa Shikulu mu mupashi na maka yakwa Eliya, no kupilibula imitima ya bashibo ku bana na batabela ku mucetekenya wa bakulungama - ukuteyanishisha Shikulu abantu abaipekanya pali ena. ¹⁸Sekaria alyebele malaika ati, "Bushe nkeshiba shani ifi? Pantu ndi mukote kabili umukashi wandi nao alitantalile mu nshiku shakwe." ¹⁹Malaika alyaswike no kumwebati, "Nine Gabriele, uwiminina muceni cakwa Lesa. Nalituminwe ukulanda kuli webo ukukuletela iyi mbila nsuma. ²⁰Mona! Ukaba tondolo, Tawakale kulanda, mpaka ubushiku ifi fintu fikacitika. Neci nipa mulandu wakwebati tausumine amashiwi yandi, ayo ayakafikilishiwa pa nshita lyayana. ²¹Nomba abantu balikulolela Sekaria. Calibapapwishe pantu aliposele inshita sana mwi tempele. ²²Lelo ulo afumine panse, talandile nabo. Bali kutulwike ukwebati alimwene icimonwa ulo aciba mwi tempele. Alikubacebushafye no kubelelela tondolo. ²³Caishile kuba ukwebati ulo inshiku shakupyunga kwakwe shapwile, alile ku ng'anda yakwe. ²⁴Panuma ya ishi nshiku, umukashi wakwe Elisabeti alimite na pa myeshi isano alikuifisa umwine. Alyebele ati, ²⁵"Ifi efyo Shikulu ancitile ulo andoleshe no bubile pakwebati afumye umusebanya wandi ku bantu." ²⁶Mu mweshi wakulenga mutanda, Malaika Gabriele balimutumine ukufuma kuli Lesa ukuya mu musumba wa mu Galili uwitwa Nasareti, ²⁷kuli nacingu uwa kobekelwe ku mwaume uwe shina lya Yosefe, uwa mu lupwa lwakwa Dabidi, kabili ishina lyakwa nacingu ali ni Maria. ²⁸Alishile kuli ena no kulanda ati, "Mwapoleni, webo we wakusenaminwa apakalamba! Shikulu ali nobe." ²⁹Lelo alisakamikwe pa mashiwi yakwe kabili alilangulwike nga kuposha kwa musango nshani uku kwingaba. ³⁰Malaika alimwebele ati, "Witina, Maria, pantu webo ulisangile ububile kuli Lesa. ³¹Mona, ukemita mwi fumo lyobe no ku fyala umwana umwaume. Uka mwinika inshina lyakwe 'Yesu.' ³²Akaba umukalamba kabili akale kwitwa Umwana wa Wapulamo. Shikulu Lesa akamupa icipuna ca bufumu bwa cikalwe cakwe Dabidi. ³³Akateka pa ng'anda ya kwa Yakobo umuyayaya, kabili takwakabe impela ku bufumu bwakwe." ³⁴Maria alilandile kuli malaika ati, "Ni mu musango ndo ifi fikacitika, pantu ntaishiba mwaume?" ³⁵Malaika alyaswike no kumweba ati, "Umupashi wa mushilo ukaba pali webo na maka ya Wapulamo yakakufimba. Eco uwa-mushilo ukafyalwa aketwa Umwana wakwa Lesa. ³⁶Mona, lupwa obe Elisabeti nao alimite umwana umwaume mu bukote bwakwe. Uno emweshi wakulenga mutanda kuli ena, uyo uwalikwitwa ing'umba. ³⁷Pantu takwakabe icakosa kuli Lesa." ³⁸Maria alilandile ati, "Mona, ndi kanakashi umubomfi wakwa Shikulu. Nacibe kuli nebo ukulingana ne mbila yobe." Nolu malaika alimushile. ³⁹Nolu Maria aliimine muli shilya nshiku kabili mukwangufyanya alile ku calo ca mpili, ku musumba wa Yudea. ⁴⁰Alingile mu ng'anda yakwa Sakaria no kuposha Elisabeti. ⁴¹Nomba calicitike ukwebati ulo Elisabeti aumfwilefye ukuposha kwakwa Maria, umwana munda yakwe alitolweke, kabili Elisabeti alisushiwemo na Mupashi wa Mushilo. ⁴²Alililile ne shiwi lyakupundisha no kulanda ati, "Walipalwa webo pa banakashi, kabili bwalipalwa ubufyashi bwa mwifumo lyobe. ⁴³Nindo cacitikila kuli nebo ukwebati nyina wa kwa Shikulu wandi ese kuli nebo? ⁴⁴Eco mona, ulo iciunda cakuposha kobe cishile ku matwi yandi, umwana mwi fumo lyandi acitoloka ku nsansa. ⁴⁵Alipalwa umwanakashi uwasumina ukwebati kukaba ukufikilisha kwa ifi fintu ifyo aebelwe ukufuma kuli Shikulu. ⁴⁶Maria alilandile ati, "Umweo wandi ulelumbanya Shikulu, ⁴⁷kabili umupashi wandi ulyangile muli Lesa umupusushi wandi. ⁴⁸Pantu alilolekeshe pa kuicefye kwakwa kanakashi umubomfi wakwe. Pantu mona, ukufuma nomba ne nkulo shonse shakulankuta uwakupalwa. ⁴⁹Pantu uwa Maka yonse alincitile ifintu ifikulu, kabili ishina lyakwe lya mushilo. ⁵⁰Ulose lwakwe lwalibelelela ukufuma ku nkulo ukufika ku nkulo kuli abo abamutina. ⁵¹Alilanga ubukose ku kuboko kwakwe; alisalanganya abo abaisansabike mu matontonkanyo ya mitima yabo. ⁵²Alitentemuna abalupaka ukufuma pafipuna fya bufumu bwabo kabili no kusumbula abaicefya mu mibele yabo. ⁵³Alikwishe aba nsala ne fintu fyabune, lelo alilekelele aba fyuma ukuya iminwe - nkutwa. ⁵⁴Alipele icafwilisho kuli Israeli umubomfi wakwe, pa kwibukisha ukulanga uluse ⁵⁵(nga fintu alandile kuli ba shifwe) kuli Abrahamu na bamubufyashi bwakwe umuyayaya. ⁵⁶Maria alikele na Elisabeti ukufika ku myeshi itatu kabili alibwelele ku ng'anda yakwe. ⁵⁷Nomba inshita yalifikile kuli Elisabeti iya kupapa umwana kabili alifyele umwana umwaume. ⁵⁸Abena mupalamano na balupwa bakwe balyumfwile ukwebati Shikulu alilangile uluse lwakwe ulukalamba kuli ena, kabili balisangalele nankwe. ⁵⁹Nomba

calicitike pa bushiku bwakulenga cinekonsekonse ukwebati baliletele umwana mu kusembululwa. Nga balimwinike "Sekaria," ishina lyakwa wishi.⁶⁰ Lelo nyina alyaswike no kwebati, "Iyo. Ali no kwitwa Yohane." ⁶¹Balilandile kuli ena ati, "Tapaba nangu umo uwitwa ili shina mu balupwa lobe." ⁶²Balilangilile wishi ifyo alikufwaya umwana enikwe. ⁶³Wishi alilombele icipapatu apakulemba kabili alilembele, "Ishina lyakwe ni Yohane." Caliba papwishe bonse pali ici. ⁶⁴Apopenefye akanwa kakwe kaliswike kabili ululimi lwakwe lwalikakwilwe. Alilandile no kulumbanya Lesa. ⁶⁵Umwenso walikete bonse abena mupalamano ba bashingulwike. Ne milandu yonse iyi yalisalanganine mufyalo fya mu mpili ifya mu Yudea. ⁶⁶Bonse aba bomfwile ba balibasungile mu mitima yabo, ukweba ati, 'Kanshi uyu mwana akaba shani?' Pantu ukuboko kwakwa Shikulu kwali nao. ⁶⁷Wishi Sakaria alisushiwemo na Mupashi wa Mushilo kabili aliseseme, ukweba ati, ⁶⁸"Alumbanishiwe Shikulu, Lesa wa kwa Israeli, pantu alishile mukwafwilisha kabili alipwilishishe icilubula ca bantu bakwe. ⁶⁹Alimishe ulusengo lwe pusukilo pali fwebo mu ng'anda ya mubomfi wakwe Dabidi ⁷⁰(nga filya alandile ku kanwa ka bakasesema ba mushilo ukufuma ku kale), ⁷¹ukulubuka ukufuma ku balwani besu kabili ukufuma kumaboko ya abo abatupata. ⁷²Ali nokucita ici ku kulanga uluse kuli bashifwe no kwibukisha icipangano cakwe ica mushilo, ⁷³umulapo uo alapile kuli Abrahamu shifwe. ⁷⁴Alilapile ukutupela pantu fwebo, alitupokolwele ukufuma ku maboko yaba lwani besu, tukamupungila ukwabula mwenso ⁷⁵muli bumushilo kabili mu bulungami ku cinso cakwe inshiku shesu shonse. ⁷⁶Ee, kabili weba, we mwana, ukakutwa Kasesema Uwapulamo, pantu ukaya ku ntanshi yakwa Shikulu ku kukepekanya inshila shakwe, ku kupekanya abantu palwa kwisa kwakwe, ⁷⁷ukupela ubwishibilo bwe pusukilo ku bantu bakwe ukupitila mu kwelela kwa membu shabo. ⁷⁸Ifi fikacitika pa mulandu wa luse lwakwa Lesa wesu, pamulandu wa ici ulubuto lwa kutula kwa kasuba ukufuma mu mulu lukesa kutwafwa, ⁷⁹kukusanika pali abo abekala mu mfinshi na mu cinshingwa camfwa. Akacita ifi ku kutungulula amakasa yesu mu nshila ya mutende." ⁸⁰Nomba umwana alikulile kabili alikosele ku mupashi, kabili ali mu matololo ukufika na ku bushiku bwa ku moneka kwakwe palwalala kuli Israeli.

2

¹Nomba muli shilya nshiku, calishile kuba ukwebati Kaisere Augusti alitumine icipope ukwebati ukupenda kucitwe ukwabantu bonse abekala mu calo. ²Uku ekwali ukupendwa kwakubalilapo ukwacitilwe ulu Qwirini ali kateka wa ku Syria. ³Eco cila umo alile ku Musumba wakwe ku kulembeshiwa kukupendwa. ⁴Yosefe nao alile ukufuma ku Galili, ukufuma ku musumba wa Nasareti, ku Yudea, ku musumba wakwa Dabidi, uukutwa Betelehemu, pantu ali wa mu ng'anda kabili mulupwa lwakwa Dabidi. ⁵Alile kulya ku kulembesha pamo na Maria, uo akobekele kuli ena kabili ali ne fumo. ⁶Nomba calishile kuba ukwebati ulu bacili bali kulya, inshintata ya kupapa umwana wakwe yalifikile. ⁷Alifyele umwana umwaume, umwana wakwe ibeli, kabli alimupombele mu nsalu ishitale isha mishilwa yakulola mu butali no kumulalika mwitanga, pantu tamwali umuputule wabo mu ng'anda ya beni. ⁸Kwali bakacema kuli cilya citungu abalikwikala mu mpanga, bakolinda imikuni shabo ubushiku. ⁹Malaika wakwa Shikulu alimonekele kuli bena, no bukata bwakwa Lesa bwalisanike ukubashinguluka, kabili baliketwe no mwenso uukalamba. ¹⁰Nolu malaika alilandile kuli bena ati, "Mwiba na mwenso, pantu ndimiletele imbila nsuma iyo iikaleta insansa inshikalamba ku bantu bonse. ¹¹Lelo Kapususha alimifyalilwe mu musumba wakwa Dabidi! Ni Kristu Shikulu! ¹²Ici ecishibilo icikapelwa kuli mwebo: Mukosanga akanya kalifungilwe mu nsalu kabili kalilele na mwitanga." ¹³Mukupumikishafye pamo na malaika kwali bumba ilikalamba ukufuma kumulu, likolumbanya Lesa no kwebati, ¹⁴"Ubukata kuli Lesa uwa mwasansama, kabili napabe umutende pesonde pakati ka bantu abo abekelwamo." ¹⁵Calishile kuba ukwebati ulu malaika aile ukufuma kuli bena ukuya mu mulu, bakacema balilandile kuli cila umo na umo, "Natulekuya ku Betelehemu no kumona ici cintu icicitikile, ico Shikulu elengele cishibikwe kuli fwebo." ¹⁶Balyangufwenye ukuya kulya kabili balisangile Maria, Yosefe, na kanya, akalele mwitanga. ¹⁷Panuma ya kumumona, balilondolwele icalandilwe kuli bena palwa uyu mwana. ¹⁸Bonse abaumfwile balisungwike pa fyalandikwe kuli bena ukufuma kuli bakacema. ¹⁹Lelo Maria akonkenyepo ukutontontanya pa fintu fyonse ifyo aumfwile, ukufisunga mu mutima wakwe. ²⁰Bakacema balibwelelemo, bakopela ubukata no kulumbanya Lesa pali fyonse ifyo baumfwile no kumona, kubati fintu fyalandilwe kuli bena. ²¹Ulo ubushiku bwakulenga cinekonsekonse bwapwile, ulu asembulwilwe, alinikwe Yesu, ishina ilyo apelwe ukupitila muli malaika ilyo talaimitwa mwifumo. ²²Ulo nshiku shalinga isha kusangululwa kwabo shapitile, ukulingana na malango yakwa Mose, balimuletele kwi tempele mu Yerusalemu ku kwisa kumutula kuli Shikulu. ²³Nga fintu calembwa mu malango yakwa Shikulu, "Umwauume onse uwakubalilapo mwi fumo akapelwa kuli Shikulu." ²⁴Eco balipele ilambo ukulingana ne fyalandilwe mu malango yakwa Shikulu, "inkunda shibili nangu ifipele ifyana fibili." ²⁵Moneni, kwali umwaume mu Yerusalemu ishina lyakwe ni Simeon, kabili uyu muntu ali mulungami kabili uwaipesha. Alikulolela icikoseleshi cakwa Israeli, kabili Mupashi wa Mushilo ali pali ena. ²⁶Calisokolwelwe kuli ena na Mupashi wa Mushilo ukwebati takamone mfwa ulu talati kumona Kristu wakwa Shikulu. ²⁷Alitungululwilwe na Mupashi, Simeone alishile mwi tempele. Ulo abafyashi baletete umwana Yesu mukati, ukumucitila ukulingana no mwata wa malango, ²⁸alimwimishe mu maboko yakwe no kulumbanya Lesa, kabili alilandile ati, ²⁹"Nomba lekeni umubomfi wenu alekuya mu mutende, mwe Shikulu, ukulingana ne cebo cenu. ³⁰Pantu amenso yandi yalimwene ipusukilo lyenu, ³¹ilyo mwapekanya ku cinso ca bantu bonse. ³²Ulubuto lwa busokololo ku bena fyalo no bukata kubantu bobe abena Isreali. ³³Wishi na nyina balipapwike pa fyalandilwe pali ena. ³⁴Simeone alibapalile kabili alilandile kuli Maria nyina ati, "Mona, uyu mwana alisontwa kukuwa no kwimishiwa kwa bantu abengi mu Isreali kabili icishibilo icanakwa- ³⁵kabili ulupanga lukalasa umweo obe - pakweba ati amatontontanyo ya mitima iingi yengasokololwa." ³⁶Kasesema umwanakashi uwalikwitwa Ana emo ali. Ali mwana mwanakashi wakwa Fanuele ukufuma ku mutundu wakwa Ashere. Alitantalilako mu nshiku shakwe. Alikele no mulume wakwe imyaka cinelubali

panuma ya buna cisungu bwakwe,³⁷ kabili ali ni mukamfwilwa pa myaka amakumi cinekonsekonse na ine. Tatalile afuma mwi tempele lelo alikupyunga na mafungo na mapepo, ubushiku na kasuba.³⁸ Pali ilya inefye nsa alipalamine kuli bena no kutendeka ukupela matotelo kuli Lesa, kabili alilandile pa mwana kuli onse uwalikulolela ukulubulwa kwa Yerusalemu.³⁹ Ulo bapwishishe fyonse ifyo balikufwaikwa ukucita ukukonka na malango yakwa Shikulu, balibwelele ku Galili, ku mushi wabo uwa Nasareti.⁴⁰ Umwana alikulile kabili alikosele; alikwatishe amano, no kusenaminwa kwakwa Lesa kwali pali ena.⁴¹ Abafyashi bakwe balikuya cila mwaka ku Yerusalemu ku mutebeto wa cakucilila.⁴² Ulo ali ne myanka ikumi limo na ibili, nakabili balile pa nshintu ya mwata ku mutebeto.⁴³ Panuma ya kwikala inshiku ishakumanina ku mutebeto, balitendeke ukubwelela ku ng'anda. Lelo umulumendo Yesu alishile ku Yerusalemu na bafyashi bakwe tabaishibile ici.⁴⁴ Balitontonkenye ukwebati ali pe bumba ilyali kuya nabo, eco balyendeke ubulendo bwa bushiku bumo. Nolu balitampile ukumufwailisha muli balupwa babo ne fibusa.⁴⁵ Ulo tabamusangile, balibwelele ku Yerusalemu no kutendeka ukumufwaya mukutekanya kulya.⁴⁶ Calishile kuba ukwebati panuma ya nshiku shitatu balimusangile mwi tempele, alikele pakati ka bakasambilisha, akoumfwa kuli bena akobepusha ne fipusho.⁴⁷ Bonse abamumfwile balisungwike pa bwishibilo bwakwe na masuko yakwe.⁴⁸ Ulo ba mumwene, balisungwike. Nyina alilandile kuli ena ati, "We mwana, nindo wacitila ifi kuli fwebo muli uyu musango? Lolesha, bawiso na nebo twacilakufwaisha."⁴⁹ Alilandile kuli bena ati, "Nindo mwaciba mukomfwaila? Tamwacishiba ukwebati naciba ku makwebo yakwa Tata?"⁵⁰ Lelo tabailwike umu aloseshe pali ayo mashiwi.⁵¹ Nolu alibwekelemo nabo ku ng'anda ku Nasareti kabili ali ne cumfwila kuli bena. Nyina alisungile ifi fintu fyonse mu mutima wakwe.⁵² Lelo Yesu alikonkonyepo ukukula mu mano na mu mushinku, kabili alikulile mu bubile kuli Lesa na ku bantu.

3

¹Mu mwaka wakulenga ikumi limo na isano mu buteko bwa kwa Tiberi Kaisare - ulo Ponti Pilato ali mulashi waku Yudea, Herodi ali ni mfumu yaku Galili, na Filipi munyina ali ni mfumu ya kucitungu ca Iturea na Tarakonitisi, kabili Lisanyasi ali ni mfumu yaku Abilene, ²munshita Anasi na Kayafa bali bashimapepo bakalamba - icebo ca kwa Lesa calishile kuli Yohane umwana mwaume wakwa Sekaria mu matololo.³ Alile mu citungu conse icashingulwike Yordani, akoshimikila ulubatisho lwa kulapila ku kwelelwa kwa membu.⁴ Ngafilya calembwa mu citabo ca mashiwi ya kwa Esaya kasesema ukwebati, "Ishiwi lya umu ukobilikisha mu matololo, 'pekanyeni inshila yakwa Shikulu, tambalikeni nshila shakwe."⁵ Umukonko uuli onse ukesushiwa, kabili ulupili lonse no tumilundu tukapaswa ne misebo yakolobana ikatambululwa, ne ncende sha kulundumama shikapangwamo imisebo, ⁶ne ca mweo conse cikamona ipusukilo lya kwa Lesa."⁷ Eco Yohane alilandile ku mabumba ayalikwisa mu kubatishiwa kuli ena ati, "Mwebo mwe bufyashi bwa mafwafwa! Bushe ninani wamisokele ukubutuka ukufuma ku bukali ubukoisa?"⁸ Eco, twaleni fisabo ifilingile ukulapila, kabili mwitendeka ukulanda muli mwebene ati, "Twalikwata Abrahamu nga shifwe," pantu nkomyeba nati Lesa kuti aimishapo Abrahamu abana ukufuma kuli aya mabwe.⁹ Na nomba line isembe lilibikilwe ku mishila ya miti. Eco kanshi icimuti conse ici shitwala ifisabo fisuma cikopotulwa no kuposwa mu mulilo."¹⁰ Nolu amabumba yalitwalile uku mwipusha, ukwebati, "Nindo kanshi fwebo tukofwaikwa ukucita?"¹¹ Alibaswikile no kulanda kuli bena ati, "Umfwa umu alikwete amalaya yabili, akanyeko umu uutakwetepo, no ukwete ifyakuya nao acite cimo cine."¹² Bakasonkesha nabo bene balishile mu kubatishiwa, nabo balilandile kuli ena ati, "Kasambilisha, bushe nindo tukofwaikwa ukucita?"¹³ Ali bebele ati, "Mwilekusonkesha ulupi ya ulwingi ukucila palo ba myeba ukupoka."¹⁴ Abashilika nabo bali mwipushe, ukwebati, "Bushe nga fwebo? Nindo fwebo tukofwaikwa ukucita?" Alibelele ati, "Mwilekupoka lupiya ku muntu nangu umu ku maka, kabili mwilakushinina uuli onse ifyabufi. Mutemumwe na malipilo yenu."¹⁵ Nomba ulo abantu bali bakokabila sana Krisitu ukwisa, bonsefye balikulanguluka mu mitima yabo palwa kwa Yohane, nga kuti aba ni Kristu.¹⁶ Yohane alibasukile no kulanda kuli bonse ukwebati, "Nebo nkomubatisha na menshi, lelo umu uukoisa wa maka yakucila nebo, kabili nshalinga ukukakula intambo sha pa ndyato shakwe. Akamibatisha no Mupashi wa Mushilo no mulilo."¹⁷ Ica kupetwilako cili mu minwe yakwe ku kulula bwino fyonse pa cipulilo no kulonganya ingano kubutala bwakwe. Lelo akoca imisungu mu mulilo uushingashima."¹⁸ Na pa mashiwi yakukoselesha nayo ayengi, Yohane alikubilisha imbila nsuma ku bantu.¹⁹ Ulo Herodi imfumu ba ikalipile pa kupa umukashi wa kwa Herodia munyina, kabili ne fintu fya bubi fyonse ifyo Herodi acitile,²⁰ alilundilepo nefi kuli bonse, ifyakwebati aliisalele Yohane mu cifungo.²¹ Nomba caishile kuba ukwebati, ulo abantu bonse babatishiwe, Yesu nao alibatishiwe, kabili ulo ali akopepa, imyulu yaliswike,²² no Mupashi wa Mushilo walikile pali ena kubati lukunda, ne shiwi lyalifumine ku mulu likoeba ati, "Uli mwana wandi uwatemwikwa. Muli weba emo mbekelwa."²³ Ulo Yesu atendeke ubupyangishi bwakwe, ali ne myaka amakumi yatatu. Ali mwana mwaume (nga fintu calikutunganishiwa) uwakwa Yosefe, mwana mwaume wakwa Heli,²⁴ Mwana mwaume wakwa Matati, mwana mwaume wakwa Lebi, mwana mwaume wakwa Melki, mwana mwaume wakwa Yanai, mwana mwaume wakwa Yosefe.²⁵ Yosefe ali ni mwana mwaume wakwa Matatia, umwana mwaume wakwa Amose, umwana mwaume wakwa Nahumu, umwana mwaume wakwa Esli, umwana mwaume wakwa Nagai,²⁶ umwana mwaume wakwa Mati, umwana mwaume wakwa Matatiasi, umwana mwaume wakwa Semeini, umwana mwaume wakwa Yoseke, umwana mwaume wakwa Yoda.²⁷ Yoda ali mwana mwaume wakwa Yoanani, umwana mwaume wakwa Resa, umwana mwaume wakwa Serubabele, umwana mwaume wakwa Salatile, umwana mwaume wakwa Neri,²⁸ Umwana mwaume wakwa Melki, umwana mwaume wakwa Addi, umwana mwaume wakwa Kosamu, umwana mwaume wakwa Elimadamu, umwana mwaume wakwa Er,²⁹ umwana mwaume wakwa Yoshua, umwana mwaume wakwa Eliesere, umwana mwaume wakwa Yorimu, umwana mwaume wakwa Matati, mwana mwaume wakwa Lebi.³⁰ Lebi ali mwana mwaume wakwa Simeone, umwana

mwaume wakwa Yuda, umwana mwaume wakwa Yosefe, umwana mwaume wakwa Yonamu, umwana mwaume wakwa Eliakimu,³¹ umwana mwaume wakwa Melea, umwana mwaume wakwa Mena, umwana mwaume wakwa Matata, umwana mwaume wakwa Natani, umwana mwaume wakwa Dabidi,³² umwana mwaume wakwa Yese, umwana mwaume wakwa Obede, umwana mwaume wakwa Boasi, umwana mwaume wakwa Salmone, umwana mwaume wakwa Nashone.³³ Nashone ali mwana mwaume wakwa Aminadabu, umwana mwaume wakwa Adimini, umwana mwaume wakwa Arni, umwana mwaume wakwa Hesrone, umwana mwaume wakwa Perese, umwana mwaume wakwa Yuda,³⁴ umwana mwaume wakwa Yakobo, umwana mwaume wakwa Isaki, umwana mwaume wakwa Abrahamu, umwana mwaume wakwa Terah, umwana mwaume wakwa Nahor,³⁵ umwana mwaume wakwa Serugi, umwana mwaume wakwa Reu, umwana mwaume wakwa Pelegi, umwana mwaume wakwa Ebere, umwana mwaume wakwa Shela.³⁶ Shela ali mwana mwaume wakwa Kainani, umwana mwaume wakwa Afakisadi, umwana mwaume wakwa Shemu, umwana mwaume wakwa Noa, umwana mwaume wakwa Lameki,³⁷ umwana mwaume wakwa Metusela, umwana mwaume wakwa Enoke, umwana mwaume wakwa Yaredi, umwana mwaume wakwa Mahalaleli, umwana mwaume wakwa Kenani,³⁸ umwana mwaume wakwa Enosi, umwana mwaume wakwa Seti, umwana wakwa Adamu, umwana mwaume wakwa Lesa.

4

¹Nolu Yesu, pakuba uwaisulamo no Mupashi wa Mushilo, alibwelele ukufuma ku mu mana wa Yordani kabili alitungulwilwe no Mupashi mu matololo, ²pa nshiku amakumi yane alikutukwa na kasebanya. Talikulyapo nelyo kamo pali isho nshiku, na pa kupwa kwa ilya nshita alyumfwile nsala.³Kasebanya alilandile kuli ena ati, "Nga uli Mwana wakwa Lesa, "Eba ili libwe lyaluke umukate." ⁴Yesu alimwasuke ati, "Calilembwa aciti, 'Umuntu tekalila ku mukate wekafye.'" ⁵Nolu kasebanya alitungulwile Yesu pamulu no kumulanga amabufumu yonse aya pa calo mu kashita akanono. ⁶Kasebanya alilandile kuli ena ati, "Ndekupela insambu ishi shonse no bukata bwayako bonse, pantu fyalipelwa kuli nebo, kabili kuti napela ku kuuli onse uo nkofwaya. ⁷Eco kanshi, umfwa wamfukamina no kunshinshimuna, fikoba fyobe." ⁸Lelo Yesu alimwasukile no kulanda kuli ena ati, "Calilembwa aciti, 'Ulekushinshina Shikulu Lesa obe, no kumupyungila eka fye. '" ⁹Nolu kasebanya alitungulwile Yesu ku Yerusalemu no kumubika pa nsoshi ye tempele, no kulanda kuli ena ati, "Nga uli Mwana wakwa Lesa, ipose panshi ukufuma pano. ¹⁰Pantu calilembwa aciti, 'Akakomkomesha ba malaika bakwe palwa webo, uku kucingilila, ' ¹¹kabili , 'Bakakusumbula mu maboko yabo, pakwebati tauipunwine ulukasa lobe kwilibwe.'" ¹²Pakumwasuka, Yesu alilandile ati, "Calilandwa ati, 'Wilakweshwa Shikulu Lesa obe.'" ¹³Ulo kasebanya apwile ukutunka Yesu, alifuminepo kabili alimushile mpaka inshita imbi. ¹⁴Nolu Yesu alibwelele ku Galili mu maka ya Mupashi, ne lyashi pali ena lyali salangene ukushinguluka icitungu conse. ¹⁵Nolu alitendekele ukusambilisha muma sunagoge yabo kabili ali lumbanishiwe kuli bonse. ¹⁶Alishile ku Nasareti, uko akulile, kabili, nge fyalil ulutambi lwakwe, aliingile mu sunagoge pa bushiku bwe Sabata kabili alimine ku kubelenga mukubilikisha. ¹⁷Umufungilo walembebwepo ifya kwa kasesema Esaya walipelwe kuli ena. Aliswile umufungilo kabili alisangile apalembebwepo ati, ¹⁸Umpashi wakwa Shikulu uli pali nebo, pantu alinsubile ukubila imbila insuma ku babusu. Alintumine ukuya kubila ukulubulwa kuli bankole no kubweshesha ukumona ku mpofu, ukukakula abo abanyantilwila, ¹⁹ukubila umwaka wa bubile bwakwa Shikulu." ²⁰Nolu alipombe umufungilo, alibweshe kuli kangalila, kabili alikeleko. Amenso ya bonse abali mu sunagoge yalitontele pali ena. ²¹Alitendekele ukulanda kuli bena ati, "Ubwalelo ili lembo lyafikilishiwa mu matwi yenu." ²²Bonse kulya balilandile ifyabune pali ena kabili bali sungwike pa fyebo fya kusenamina ifyali kufuma mukanwa kakwe, kabili balipwishe ati, "Bushe uyu tali mwana mwaume wakwa Yosefe?" ²³Alilandile kuli bena ati, "Mucine mwalangumina ilipinda, 'Kondapa, yundape we mwine. Fyonse ifyo twaumfwile wacitile mu Kapenaumu, cita fimo fine mu mushi obe.'" ²⁴Lelo alilandile ati, "Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, takuli kasesema uupokelelwa mu mushi wakwe." ²⁵Lelo mucine nkomweba nati mwali bamuka mfwilwa abengi mu Isreali mu nshita yakwa Eliya, ulo umulu waiselwe pa myaka itatu ne myeshi mutanda ne cipowe cikalamba caliponene pa calo conse. ²⁶Lelo Eliya tatumine ku uli onse pali bena, lelo kanofye ku Sarefati mu Sidone, kuli mukamfwilwa uwalikwikala mulya. ²⁷Kwali abafibashi abangi mu Isreali pa nshita yakwa Elisha kasesema, lelo tapali nangu umo uwa sangulwilwe kanofye Naamani mwina Syria." ²⁸Bonse abantu abali mu sunagoge baliswilemo icipyu ulo baumfwile ifi fintu. ²⁹Balimine, no kumutamfya mumushi, no kumutwala ku cipuma ca lupili apo umushi wabo wakulilwe, pakweba ati baye kumuposa ukufuma pa cipuma ca lupili. ³⁰Lelo alipitile pakati kabo kabili alile ku ncende imbi. ³¹Ulo atentemukile ku Kapenaumu, umusumba wa mu Galili, kabili alitendekele ukubasambilisha pe Sabata. ³²Balisungukile pa misambilishishe yakwe, pantu alikulanda ne nsambu. ³³Nomba mu sunagoge mwali umwaume uwali no mupashi wakukowela, kabili alililile ne shiwi ilikalamba ati, ³⁴"Yaku ee! Nindo tukofwaika ukucita na webo, we Yesu waku Nasareti? Bushe ulishile mukutonaula? Ndikwishibile webo - uli wa Mushilo wakwa Lesa!" ³⁵Yesu alikalipile ingulu, ukweba ati, "Talala! Fumamo muli ena!" Ulo ingulu yaponese umwaume panshi pakati kabo, yalifuminemo muli ena, kabili tayamucenene mu musango uuli onse. ³⁶Abantu bonse balipapile sana, kabili balitwalilile ukulandapo umo no munankwe. Balilandile ati, "Fyebo fya musango shani ifi? Alakalipila imipashi yakukowela mu nsambu na maka nayo ilafumamo." ³⁷Eco ilyashi pali ena lyalitendekele ukusabankana mu citungu ca shinguluka. ³⁸Nolu Yesu alifumine mu sunagoge no kwingila mu ng'anda yakwa Simone. Nomba nafyala wakwa Simone alikucushiwa ne mpepo iikalamba nganshi, kabili balimupapatiteko kuli ena. ³⁹Eco aliminine pali ena no kukalipila impepo, kabili yalimushile. Apopenefye alimine kabili alitendekele ukubapyungila. ⁴⁰Ulo akasuba kalikuwa, abantu baliletele kuli Yesu bonse abalwele amalwele ayakulekana - lekana. Alibikilepo indupi shakwe

pali bonse no kubaposha.⁴¹ Ingulu nasho shalifuminemo mu bengi, shikopunda no kulanda ati, "Uli Mwana wakwa Lesa!" Yesu alikalipile ingulu kabili talikushisuminisha ukulanda, pantu shalishiibile ukwebati ni Kristu.⁴² Ulo ubushiku bwacele, alile ku ncende ya fisama. Amabumba ya bantu yalikumufwaya no kwisa ku ncende uko ali. Balyeshe ukumukanya ukuya ukufuma kuli bena.⁴³ Lelo alilandile kuli bena ati, "Mfwile ukubila imbila nsuma palwa bufumu bwakwa Lesa naku misumba iingi naimbi, pantu uyu emulandu natuminwe kuno." ⁴⁴ Nolu alitwalilile ukushimikila muma sunagoge ukupita monse mu Yudea.

5

¹ Nomba calicitike ulo abantu balikuititika ukushinguluka Yesu no kumfwa ku cebo cakwa Lesa, aliiminine pa mbali ya bamba wa Gennesareti. ² Alimwene amato yabili ayo bakakile pa mpela ya bamba. Abashila balifuminemo kabili balikusamfya masumbu yabo. ³ Yesu alingile mu bwato bumo, ubwali bwakwa Simone, kabili alimwipwishe ukubutalushako panono ku mulundu ukuyako mu menshi. Elo aikeleko mubwato no kusambilisha abantu. ⁴ Ulo apwishishe ukulanda, alilandile kuli Simone ati, "Twala ubwato pa menshi ayakushika no kuposa amasumbu yenu ku kwikata." ⁵ Simone alyasukile ati, "Shikulu, tubombele ubushiku bonse no kukana ikata nangu kamo, nomba pa cebo cenu, nkoteya amasumbu." ⁶ Ulo bacitile ifi, balikete isabi ilingi, na masumbu yabo yalikulepuka. ⁷ Eco balicebwishe abanabo mu bwato bumbi ukwebati bengesa kubafwilishako. Balishile no kwisusha yonse yabili amato, icakwebati balitendekele ukubunda. ⁸ Lelo Simone Petero, ulo amwene ifi, aliwile pa makasa yakwa Yesu, ukulanda ati, "Fumeni kuli nebo, pantu ndi muntu umubumbu, mwe Shikulu." ⁹ Pantu ena na bonse abali nankwe balipapwike pa kwikata kwe sabi ilyo basendele. ¹⁰ Na bambi bali ni Yakobo na Yohane, abana baume bakwa Sebede, abali kwampana na Simone. Yesu alilandile kuli Simone ati, "Witina, pantu ukufuma lelo ukoba umulondo wa bantu." ¹¹ Ulo baletete amato yabo ku mulundu, balishile fyonse no kumukonka. ¹² Calishile kuba ukwebati ulo ali mu musumba umo, umwaume uwalwele ifibashi alikulya. Ulo amwene Yesu, aliwile ubunkupeme no kumupapata, alilandile ati, "mwe Shikulu, umfwa mukofwaya, kuti mwansangulula." ¹³ Elo Yesu atambalike ukuboko kwakwe no kumwikata, ukulanda ati, nkofwaya. Sangululwa." Apopenefye ifibashi fyalipolele. ¹⁴ Alimukonkomeshe ukukana eba nangu umo lelo alimwebele ati, "Kabiye munshila yobe, nokuya kuilanga kuli shimapepo no kupela ilambo palwa kusangululwa kobe, ukulingana nefyo Mose akonkomeshe, ukubo bunte kuli bena." ¹⁵ Lelo ululumbi lwakwe lwalisalanganineko, na mabumba ya bantu ayakalamba yali kolongene capamo ku kumumfwa akosambilisha no kundapwa ku malwele yabo. ¹⁶ Lelo ilingi alikubasha nokuya ku ncende yakutalala tondolo no kupepa. ¹⁷ Calishile kubati pa bushiku bumo munshiku shilya ati ali kusambilisha, kabili kwali aba Falise naba kasambilisha ba malango abaikela kulya abaishile ukufuma kuli cila mushi wa mu Galili na mu Yudea no kufuma ku Yerusalemu. Amaka yakwa Shikulu aya bundapa yali nankwe. ¹⁸ Nomba abaume bamo abaishile balisendele pa butanda umwaume uwali no bulebe, kabili balifwaile inshila shakumwingisha mukati no kumulalika panshi kuntashi yakwa Yesu. ¹⁹ Balifililwe ukusanga inshila yakumwingishishamo mukati pamulandu we bumba, eco baninine pamutenge bamupisha mu ngelwa shakupapatala, pa butanda bwakwe, mukati ka bantu, ku mulola wakwa Yesu. ²⁰ Pakumone cicetekelo cabo, Yesu alilandile ati, "We mwaume, imemba shobe shaelelwa." ²¹ Bakalemba na baFarise balitendekele ukwipusha ici, bakolanda ati, "Ninani uyu ukolanda ifyamiponto? Ninani wingelela imemba kanofye Lesa eka?" ²² Lelo Yesu, pakwishiba ifyo bali kutontonkyanya, alyasukile no kulanda kuli bena ati, "Nindo mukoipusha ici mumitima yenu?" ²³ Cindo cayanguka ukulanda, 'Amasambi yobe yaelelwa' nangula ukulanda ati 'Ima no kwenda?' ²⁴ Lelo pakwebati mwingeshiba ati Umwana wa Muntu alikwata amaka pe sonde ayakwelela imemba," - alilandile ku mwaume wabulebe ati - "Nakweba, ima, senda ubutanda bobe nokuya ku ng'anda yobe." ²⁵ Apopenefye aliminine ku ntanshi yabo kabili alimishe ubutanda ubo alelepo. Nolu alile ku ng'anda yakwe, akolumbanya Lesa. ²⁶ Bonse balisungukile kabili balilumbenye Lesa. Baliswilemo no mwenso, ukulanda ati, "Twamone fintu fyakupapa ilelo." ²⁷ Panuma ifi fintu fyacitika, Yesu alifuminemo kulya no kumona kasonkesha wa misonko uweshina lya Lebi alikele mwi tenti lyaba kasonkesha ba misonko. Alilandile kuli ena ati, "Nkonka." ²⁸ Eco Lebi alimine no kumukonka, alishile fyonse kunuma. ²⁹ Nolu Lebi aliipekanishishe Yesu umutebeto ukalamba mu ng'anda yakwe. Kwali ba kasonkesha ba misonko abengi kulya na bantu bambi abalikukuwama pe tebulo no kulya nabo. ³⁰ Lelo abaFarise na bakalemba babo balikuilishanya ku basambi bakwe, ukulanda ati, "Nindo mulila no kunwa pamo na bakasonkesha ba misonko na babemba?" ³¹ Yesu alibasukile ati, "Abantu abatalwele tabafwaya shinganga; kanofye abo abalwele." ³² Nshaishile kukukuta abalungami, lelo ababemba kukulapila." ³³ Balilandile kuli ena ati, "Abasambi bakwa Yohane ilingi balafunga no kupepa, na basambi babaFarise bacita cimo cine. Lelo abasambi bobe balalya no kunwa." ³⁴ Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe uuli onse engalenga abakwa shibwinga abeshile ku bwinga ukufunga ulo shibwinga acili nabo?" ³⁵ Lelo inshiku shikoisa ulo shibwinga akasendwa kumbi ukufuma kuli bena, elo muli isho inshiku bakafunga." ³⁶ Nolu Yesu alibomine umulumbi. "Takwaba uulepulako akapimfya ku nsalu iipya no kukabomfya ukukambika insalu ya kale. Nga acita ifyo, akalepula insalu iipya, na kasalu kakofuma ku nsalu iipya takakalinge ku nshalu ya kale." ³⁷ Takuli uubika umwangashi upya mu nsupa sha mwangashi ishakale. Umfwa acita ifyo, umwangashi upya kuti walepula insupa, no mwangashi kuti waitika, ne msupa sha mwangashi shikonaika. ³⁸ Lelo umwangashi upya ufwiile ukubikwa mu nsupa sha mwangashi ishopya. ³⁹ Takuli nangu umo panuma ya kunwa umwangashi uwakale enga fwaya uupya, pantu alanda ati, "uwakale wabune."

6

¹Nomba calicitikile pa bushiku bwe Sabata ukwebati Yesu alikupita mu mabala ya ng'ano, na basambi bakwe balikutempula imitwe ya ng'ano, ukulekufikina mu minwe yabo, no kulya ing'ano. ²Lelo bamo mu baFarise balilandile ati, "Nindo mukocitila icintu icishasuminishiwa ukucitwa pa bushiku bwe Sabata?" ³Pakubasuka, Yesu alilandile ati, "Bushe tamwabelenga ifyo Dabidi acitile ulo aumfwile insala, ena na baume ali nabo?" ⁴Alingile mu ng'anda yakwa Lesa no kubula umukate waceni no kulyapo umu, no kupela umbi ku baume ali nabo ukulya, nangula casuminishiwefye ukwebati ba shimapepo ebakulya." ⁵Nolu alilandile kuli bena ati, "Umwana wa Muntu e Shikulu we Sabata." ⁶Calicitikile na pe Sabata limbi ukwebati alile mu synagoge no kusambilisha abantu mulya. Mulya mwali umwaume uwali ne cisansa cakuma. ⁷Bakalemba na baFarise balikumulolekesha ukumona nga cakwebati akoposha uuli onse pe Sabata, pakwebati bakwate apa kumushinina. ⁸Lelo alishibile ifyo balikutontontanya kabili alilandile ku mwaume uwali ne cisansa cakuma ati, "Ima no kwiminina pano pakati ka bonse." Eco umwaume alimine no kwiminina palya. ⁹Yesu alilandile kuli bena ati, "Nkomwipusha, bushe calisuminishiwa ukucita icabune pe Sabata nangula kucita ica bubi, ukupususha umweo nangu ukuulofya?" ¹⁰Nolu alilolekeshe ukushinguluka pali bonse no kulanda ku mwaume ati, "Tambullula ukuboko kobe." Alilitile ico, no kuboko kwakwe kwali bwekelepo. ¹¹Lelo baliswilemo icipyu cabula mano, kabili bali kulanshanya abene nabene pafyo bengacita kuli Yesu. ¹²Calicitikile muli isho nshiku ukwebati alifumine no kuya ku lupili mukupepa. Alikonkenyepo ubushiku bonse ukupepa kuli Lesa. ¹³Ulo bwacile, alikutile abasambi bakwe kuli ena, no kusalapo abali ikumi na babili, abo kabili ainikile abatumwa. ¹⁴Amashina ya batumwa yali Simone (untu ainikile Petero) na munyina Andrea, Yakobo, Yohane, Filipi, Bartolomeo, ¹⁵Mateo, Toma, Yakobo umwana mwaume wakwa Alfeo, Simone uwalikwitwa Selote, ¹⁶Yuda umwana mwaume wakwa Yakobo, na Yuda Iskariote, uyo uwaishile ku mubemba. ¹⁷Nolu Yesu alitentemukile nabo ulupili no kwiminina pa ncende iyakubatama ne bumba ilikalamba ilya basambi bakwe ne mpendwa iikalamba iya bantu ukufuma mu Yudea na mu Yerusalemu na mu mbali ya bemba wa ku Turi na Sidone. ¹⁸Balishile kuku kutika kuli ena no kuposhiwa ku malwele yabo. Abantu abali kucushiwa ne mipashi iya kukowela nabo bene balipolele. ¹⁹Uuli onse mwibumba alikweshwa ukumukumya pantu amaka ya kuposha yalikufuma muli ena, kabili alibaposeshe bonse. ²⁰Nolu aliloleshe pa basambi bakwe no kulanda ati, "Mwalipalwa mwe babusu, pantu ubufumu bwakwa Lesa bweni. ²¹Mwalipalwa mwe bali ne nsala pali nomba, pantu mukekushiwa. Mwalipalwa mwe bakolila pantu mukaseka. ²²Mwalipalwa ulo abantu bamipata, nolo bamikana no ku misalula no kukana ishina lyenu nge lya bubifi, pamulandu wa Mwana wa Muntu. ²³Sekeleleni muli bulya bushiku kabili cilaukeni ne nsansa, pantu icinefye muli no kukwata icilambu icikalamba mumulu, pantu ifikolwe fyabo fyalicitile cimo cine kuli ba kasesema. ²⁴Lelo akalanda kuli mwebo mwebafyuma, pantu muli pokelele kale ukusansamuka kwenu. ²⁵Kalanda kuli mwebo mwe bekutile pali nomba, pantu mukaba ne insala kuntanshi. Kalanda kuli mwebo mwebakoseka pali nomba pantu mukaloshi no kulila kuntanshi. ²⁶Akalanda kuli mwebo ulo abantu bonse basosa ifyabune pali mwebo, pantu nifyo fine ifikolwe fyabo fyacitile kuli ba kasesema babufi. ²⁷Lelo nkolanda kuli mwebo mweba kokutika ati, temweni abalwani benu no kucita icabune ku ba mipata. ²⁸Paleni abo abamitipa no kupepela abo abamicusha. ²⁹Kuli uyo wakuma kwi saya limo, mupele neli nankwe. Nga umu akusendela ilaya, wimukanya no mwingila obe wine. ³⁰Pela kuli onse uwakulomba. Umo nga akusendela ifintu ifili fyobe, wimwipusha ukukubwesha. ³¹Ifyo ufwaya abantu bacite kuli weba, ufwiwe ukucita cimo cine kuli bena. ³²Umfwa watemwafye abantu abakutemwa, cilambu ndo cili pali weba? Pantu naba bembu bene batemwafye abo aba batemwa. ³³Umfwa wacita icabune ku bantu fye abacita ifyabune kuli weba, cilambu ndo cingaba pali weba? Pantu na babembu bacita cimo cine. ³⁴Umfwa wakongweshwa fye abantu abo ukosubila ukukubwesha, cilambu ndo cili pali weba? Na ba bembu bakongweshwa ku babembu, kuku pokelela icipendo cimo cine. ³⁵Lelo temweni abalwani benu no kucita ifyabune kuli bena. Kongweshwa, ukukana subila ukukubwesha ifili fyonse, ne cilambu cenu cikaba icikalamba, kabili mukaba abana ba Wapulamo, pantu ena umwine aliba ne nkumbu kubashitotela na bantu ababifi. ³⁶Mube abaluse, ngefyo Shinwe aba no luse. ³⁷Mwipingula, na mwebo tamwakapingulwe. Mwiseka, na mwebo tamwakasekwe. Eleleni bambi, na mwebo mukelelwa. ³⁸Peleni, kabili cikapelwa kuli mwebo. Umulingo wabune - uwakushindailwa, uwakusunkanishiwa kabili uwakusempauka - e fiketulukila mu ceni cenu. Pantu ku mulingo mupiminako, e mulingo mukapiminwako na mwebo." ³⁹Nolu alibelele mulumbe nakabili. "Bushe impofu kuti yatungulula impofu inankwe? Umfwa yacita ifyo, bonse kuti baponena mu cilindi, bushe tekuti baponenemo?" ⁴⁰Umusambi tacila pali kasambilisha wakwe, lelo onse ulo asambilishiwa ukufikapo akabafye cimo cine nga kasambilisha wakwe. ⁴¹Nindo ulolesesha akapapa akanono akatobola mu linso lyakwa wenu, lelo taumona umulando uutobola mu linso lyobe? ⁴²Kuti walanda shani kuli wenu ati, 'Munyina, leka mfunye akapapa mu linso lyobe, ulo weba wemwine taumwene umulando uli mulinso lyobe? Mwebabubi munda! Bala fumya umulando mu linso lyobe, elo walamona bwino ukufumya akapapa akali mu linso lyakwa wenu. ⁴³Pantu takwaba icimuti cabune icitwala ifisabo fya bubi, nangula icimuti cabubi icitwala ifisabo fyabune. ⁴⁴Pantu cila cimuti caishibikilwa ku fisabo citwala. Pantu abantu tabasaba makunyu ku myunga, nangula ukusaba ifisabo fya myangashi ku cimuti ca myunga. ⁴⁵Umuntu wabune ukufuma mu cipao cabune ica mutima wakwe afumye fyabune, no muntu mubi ukufuma mu cipao cabubi ica mutima wakwe afumya ifyabubi. Pantu ukufuma mubwingi bwafya mu mutima wakwe efyo akanwa kalalanda. ⁴⁶"Nindo munkutika ati, 'Shikulu, Shikulu,' lelo tamubela ifintu ifyo myeba? ⁴⁷Umuntu onse uwisa kuli nebo no kumfwa ifyebo fyandi no kufibela, nkomweba ifyo aba. ⁴⁸Ali ngo muntu ukokula ing'anda, uwaimbishe panshi mu mushili no kukula umufula wa ng'anda pa mwalala. Ulo ilyeshi lyaishile, umukuku wakonkolweke mu mbali ya ng'anda lelo tawaisunkenye, pantu yalikulilwe bwino. ⁴⁹Lelo umuntu uumfwa ifyebo fyandi no ku kanafibela, alipamo nga umuntu uwakulile ing'anda pa mulu wa mushili ukwabula umufula. Ulo umukuku wakonkolokele pa ng'anda ilya, apopenefye yalibongolweke, ne ng'anda ilya yalyonaike umupwilapo."

¹Panuma Yesu apwishishe fyonse alikulanda mu matwi ya bantu, alingile mu Kapernamu.²Nomba umukalamba wa fita alikwete umusha uwali uwa kucindama kuli ena, kabili alilwele mupepi no kufwa.³Ulo umukalamba wa fita aumfwile pali Yesu, alitumine abakalamba baba Yuda, ku kumulomba aye kumundapilako umubomfi wakwe.⁴Ulo baishile kuli Yesu, balimwipwishe mukupapatila, ukwebati, "Alilingile mwebo ukuya kumucitila ici,⁵pantu alitemwa uluko lwesu, kabili ewatukulile synagoge."⁶Eco Yesu alile palwendo nabo. Lelo ulo alamine ku ng'anda, umukalamba wa fita alitumine abanankwe ukulanda kuli ena ati, "Mwe Shikulu, mwiicusha, pantu nshilingile ukwebati mwingesa mu ng'anda yandi.⁷Pali mulandu wa ici nshaciitunga ukuba uwalinga ukwisa kuli mwebo, lelo landenipofye icebo no mubomfi wandi akopola.⁸Pantu na nebo ndi muntu wa nsambu, na ba shilika abo ntungulula. Ndalanda kuli umo ati, 'Kabiye,' kabili alaya, nakuli umbi, 'Isa,' kabili alesa, na ku mubomfi wandi, 'Cita ici,' kabili alacicita."⁹Ulo Yesu aumfwile ifi, alisungukile pali ena, napa kupilibukila kwi bumba lyali kumukonka alilandile ati, "Nkolanda kuli mwebo nati, nangulafye ni mu Isreali, nshasangamo icicetekelo icakuba ngeci."¹⁰Ulo balya batuminwe babwelele ku ng'anda, balile kusanga umubomfi alipolele.¹¹Panuma ya ifyo, Yesu alile ku mushi walikwitwa Naini, na basambi bakwe ne bumba ili kalamba lyalile nankwe.¹²Pakupalamina mupepi ne mpongolo ya mushi, moneni, umwaume wakufwa bali musendele, umwana mwaume umofye mpo uwa kwa nyina (Uwali mukamfwilwa), ne bumba ilya kulileko ukufuma mu mushi lyali pamo nankwe.¹³Ulo Shikulu amu mwene, aliketwe nkumbu ngashi pali ena no kulanda kuli ena ati, "Wilalila."¹⁴Elo aile kwikata kumacila apo basendele icitumbi, nabo abacisendele bali minine ndii. Alilandile ati, "We mulumendo, nalanda kuli webi nati, "Buka."¹⁵No wafwile alibukile alitendeke ukulanda, na Yesu ali mupele kuli nyina.¹⁶Nolu umwenso walibekete bonse, kabili balitwalilile ukulekulumbanya Lesa, ukwebati, "Kasesema umukalamba alimine pakati kesu" na "Lesa alilolekeshe pa bantu bakwe."¹⁷Ili lyashi ilya pali Yesu lyali salangene Yudea yonse ne fitungu fyonse ifya bena mupalamano.¹⁸Abasambi bakwa Yohane balimwebele pali ifi fintu fyonse. Nolu Yohane alikutilepo babili pa basambi bakwe¹⁹no kubatuma kuli Shikulu ku kwipusha ati, "Bushe nimwebo muli no kwisa, nangula tufwile ukulolela umbi?"²⁰Ulo bapalamine kuli Yesu, abaume balilandile ati, "Yohane kabatisha alitutumine kuli mwebo ku kumipusha ati, "Bushe nimwebo muli no kwisa, nangula tufwile ukulolela umbi?"²¹Muli ilya nshita aliposeshe abantu abengi ku malwele ne fyakucushiwa na ku mipashi ya kowela, na ku mpofu ishingali alipele amenso.²²Yesu alyasukile no kulanda kuli bena ati, Ulo mukobwekelamo, muye kulanda kuli Yohane ifyo mumwene nefyo mumfwile. Impofu shikomona, ifilema fikoenda, abafibashi bakosangululwa, bankomya matwi bakoumfwa, abakufwa bakobushiwa ku mweo, na babusu bakoebwa imbila nsuma.²³Umuntu uutaleka ukucetekela muli nebo pa mulandu wa ficitwa fyandi alipalwa."²⁴Panuma inkombe shakwa Yohane shaya, Yesu alitendekele ukweba amabumba palwa kwa Yohane, "Findo mwaile kumona mu matololo? Itete ilitenshiwa ku mwela?"²⁵Lelo findo mwaile mukumona? umuntu uufwala insalu ishakunakilila? Lolesheni, abo abafwala insalu ishalumo mutengo no kwikala ubwikalo bwabune bekala mu cipango ca mfumu.²⁶Lelo nindo mwaile mukumona? Ni kasesema? Eee, nalanda kuli mwebo nati, no kucila pali kasesema.²⁷Uyu ni uyo wine uo calembelwa ati, 'Moneni, nkotuma inkombe kuli mwebo, uwakumipekanishisha inshila.'²⁸Nkolanda kuli mwebo nati, pali bonse abafyalwa ku mwanakashi tapalipo uwakucila Yohane. Lelo uwacepesha mu bufumu bwa kwa Lesa mukalamba ukucila ena."²⁹(Ulo abantu bonse baumfwile ifi, ukubikapofye na bakasonkesha ba misonko, balilandile ukwebati Lesa wakulungama, pantu balibatishiwe no lubatisho lwa Yohane.³⁰Lelo abaFarise ne censhi sha malango balikene ubuyo bwakwa Lesa pali bena, pantu taba batishiwe kuli Yohane.)³¹"Nikufindo, nolu, uko ninga palanya abantu baino nkulo? Baba kubati ni findo?"³²Baba kubati baice abakoangalila pa cisankano, abekala no kulaikukuta umo no munankwe no kulanda ati, twalimilishishe ifimpeta na mwebo ta mwacindile. Twalimbile ulwimbo lwakulusha, na mwebo tamwalilile.³³Pantu Yohane kabatisha alishile uwakubulo kulya umukate no kunwa umwangashi, kabili mwalandile ati, 'Alikwete ingulu.'³⁴Umwana wa Muntu alishile akolya no kunwa mwalandile ati, 'Moneni, uyu muntu muliili kabili ni cakolwa, munabo wa bakasonkesha na babembu!'³⁵Lelo mano alaisokolola ukuba uwa cine mubana ba bakwe."³⁶Nomba umo uwa mu baFarise alilalike Yesu ukuya kulya nankwe. Eco panuma Yesu alingile mung'anda ya mu Farise, alikuweme kwi tebulo kukulya.³⁷Moneni, kwaliko umwanakashi mu musumba uwali umubembu. Ulo aishibe ukwebati Yesu alikuweme kwi tebulo mung'anda ya mu Farise, aliletele ibotolo lya mafuta yacena cabune.³⁸Ulo aishilekwiminina kunuma mupepi na makasa yakwe, akoliila, alitendeke ukubomfya amakasa yakwe ku filamba fyakwe, no kuya kumuna no mushishi wakwe nokuyatomona no kuyasuba na mafuta yacena cabune.³⁹Ulo umuFarise uwalalike Yesu amwene ifi, alitontontenye umwine, ukwebati, "Umfwa uyu muntu ni kasesema, ngalishibile umusango wa uyu mwanakashi akomwikata abelamo, ukwebati mubembu."⁴⁰Yesu alimwasukile no kumweba ati, "Simone, ndikwete ifyo nkofwaya ukulanda kuli webi." Alilandile ati, "Cilandeni, Mwe kasambilisha!"⁴¹Yesu alilanda ati, "Kakongweshwa umo ali na bamisha babili. Umo alimukwatile indalama imyanda isano, no munankwe amakumi yasano."⁴²Ulo bafililwe ukupilila alibabelele uluse bonse babili. Eco, ninani uwinga mutemwisha sana?"⁴³Simone alimwasukile no kulanda ati, "Namona kubati untu alekelele ishing'u." Yesu alilandile kuli ena ati, "Walungika."⁴⁴Yesu alipilibukile ku mwanakashi no kulanda kuli Simone ati, "Uli mumwene uyu mwanakashi. Ndingile mu ng'anda yobe. Taumpele amenshi ya kusamba makasa, lelo alibomfeshe amakasa ku filamba fyakwe no kuyankumuna ku mushishi wakwe."⁴⁵Tauntomwene, lelo ukutulafye apo ngishile talekelepo kutomona amakasa shandi.⁴⁶Taunsubilepo mafuta ku mutwe, nomba ena alinsubile ku makasa amafuta ya cena cabune.⁴⁷Pamulandu wa ici nkolanda kuli webi nati, imembu shakwe, ishali ishing'i, shilyelelwe - pantu alanga ukutemwa sana. Lelo uwaeelelwa panono, atemwako panono."⁴⁸Nolu alilanda kuli ena ati, "Imembu shobe

shaelelwa." ⁴⁹Nabo abakuweme pamo balitendeke ukusoshanya abene ati, "Ninani uyu uwakwebati akoelela ne membu?" ⁵⁰Nolu Yesu alilandile ku mwanakashi ati, "Icicetekelo cobe cakupususha. Kabiye mu mutende."

8

¹Calicitikile panuma Yesu alitendeke ukwenda ukushinguluka mu misumba ne mishi iyakulekana lekana, ukushimikila no kubila imbila nsuma palwa bufumu bwakwa Lesa. Abekumi na babili bali nankwe, ²Kumofye na banakashi abaundepwe ku mipashi ya kukowela na malwele: Maria uo balikukuta umwina Magadala, uo bafumishemo ingulu cinelubali; ³Yoana, umukashi wakwa Chusa, kangangalila wakwa Helode; Susana; na bambipo, abo, ukufuma mu fikwatwa fyabo, bali kubapela ifya kukabili kwabo. ⁴Ulo ibumba lya bantu ilikalamba lyalongene, na bantu balikwisa kuli ena ukufuma mu mushi no mushi, alibelele umulumbe ati: ⁵"Umulimi alile mu kubyala imbuto. Ilyo abyele, shimo shaliponene mu mbali ya musebo kabili shalinyantawilwepo ku makasa, ne fyoni fya mulwelele fyalishile. ⁶Shimo shaliponene pe bwe, na panuma ya kukula, shalyumine, pantu tashakwete umutonshi. ⁷Shimo shaponene mu myunga, ne myunga yalikulile pamo ne mbuto no kushitabilila. ⁸Lelo shimo shaliponene pa mushili wabune no kutwalika ifisabo ifyali nalimo umwanda mu bwingi." Panuma Yesu alanda ifi fintu, alipundile ati, "Onse uuli na matwi yakumfwa, naomfwe." ⁹Abasambi bakwe balimwipwishe ifyo umulumbe walikupilibula. ¹⁰Alilandile ati, "Ubwishibilo bwafya nkama fya bufumu bwakwa Lesa bwalipelwa kuli mwebo, lelo kuli bambi nandila mu milumbe, pakwebati 'balekulolesha ukwabula ukumona, no kumfwa ukwabula ukwiluka." ¹¹Nomba ubu ebupilibulo bwa mulumbe: Imbuto cebo cakwa Lesa. ¹²Isha mu mbali ya musebo ni abo abaumfwa, lelo kasebanya alesa no kusompola icebo mu mitima yabo pakwebati bakane ukusumina no kupusuka. ¹³Isha pa mabwe ni abo, ulo baumfwa icebo, bacipokelela ne nsansa. Lelo tabakwete imishila; balasumina pa kashita akanono, na munshita ya kweshiwa balawa. ¹⁴Imbuto ishaponene mu myunga bantu abomfwa icebo, lelo ilyo bakoya mu nshila yabo, batomposhiwa na malangulushi ne fyuma ne fya mangalo ya bwikashi buno, ne fitwalo fyabo tafikula. ¹⁵Lelo imbuto ishaponene pa mushili wabune, aba ebamo abo, abomfwa icebo umufuma cumi ne mitima iyabune, bacikatisha no kutwala ifisabo mu kushipikisha ukulolela. ¹⁶"Takwaba uwasha inyali no kufimbako imbakuli nangu ukubika mwisamba lya musengele. Lelo, alabika pa cakubikapo inyali pakwebati onse uukoingila alekumona ulubuto. ¹⁷Pantu takwaba icakufisama icishakeshibikwe, nangu icili conse icankama icishakeshibikwe no kwisa apakubuta. ¹⁸Eco umfwikisheni, pantu umo uwakwata, ifingi fikapelwa kuli ena, lelo kuli uyo uutakwata, nefyo atontontanya ati alikwata fikapokololwa kuli ena." ¹⁹Nolu nyina na bamunyina balishile kuli ena, lelo balifililele ukupalamina kuli ena pa mulandu we bumba. ²⁰Balimwebelele ati, "Banoko na bamunonko baliminine panse, bakofwaya ukukumona." ²¹Lelo Yesu alibasukile no kulanda kuli bena ati, "Bamayo na ba munyina ni abo abomfwa icebo cakwa Lesa no kucicita." ²²Nomba ubushiku bumo alininine mu bwato na basambi bakwe, no kulanda kuli bena ati, "Natulekuya kwi shilya lya cimana." Balitampile ukwabuka. ²³Lelo ulo balikuya Yesu alisendeme. Icipupu icikalamba calishile kupona pa cimana, no bwato bwabo bwalikwisulamo na menshi, kabili bali mu busanso. ²⁴Nolu abasambi bakwa Yesu' balishile kuli ena, no kumubusha, ukwebati, "Shikulu! Shikulu! tuli mu kufwa!" Alyalamukile no kukalipila umwela na mabimbi ya menshi, kabili yalilekele, kabili kwali talele. ²⁵Nolu alilandile kuli bena ati, "Icicetekelo cenu cili pii?" Lelo balitinine no kusunguka, kabili balipushenye umo no munankwe ati, "Uyu ninani kanshi, uwakwebat ukonkomesha na mabimbi ya menshi, kabili fikomubela?" ²⁶Balile kufika ku citungu ca bena Gerasa, icapulinkanya mu mumana wafuma ku Galili. ²⁷Ulo Yesu ayabukile ku mulundu, balimukumenye ku mwaume wa kufuma lmu musumba uwali ne ngulu. Pantu pa nshita ntali tali kufwala ifyakufwala, kabili talikwikala mu ng'anda lelo alikwikala mu manda. ²⁸Ulo amwene Yesu, alipundile no kuwila pali ena no kulanda ne shiwi ilikalamba, "Cinshi ukofwaya ukucita kuli nevo, Yesu, we Mwana wakwa Lesa Uwapulamo? Nkokupapata, wincusha." ²⁹Pantu Yesu alikonkomeshe umupashi wa kukowela ukufuma mu muntu. Pantu inshita ishingwa walikumwikata, kabili nangu bali mukakile ne minyololo ne myando no kumusunga mu bulinde, alikuputula iminyololo yakwe kabili alikutungululwa ne ngulu mu matololo. ³⁰Nolu Yesu alimwipwishe ati, "Niwebo nani ishina?" Alilandile ati, "Itulwe," Pantu ingulu ishingwa shalimwingile. ³¹Shalitwalililepo ukumupapata ukwebati eshikonkomesha ukuya kumbo. ³²Nomba ibumba lya nkumba lyali likolya ku lupili lubali. Ingulu shalimupapatile ukwebati ashileke shilekuya muli shena, kabili alishisuminishe. ³³Eco ingulu shalifumine mu muntu no kuya mu nkumba, ne nkumba shalibutukile ku matelo ya cimana no kunwina. ³⁴Ulo abalikumona inkumba bamwene ifyacitike, balifulumwike balile bakobilikisha mu misumba na kunse ya mushi. ³⁵Eco abantu balile mukumona ifyacitikele, kabili balishile kuli Yesu no kuyasanga umuntu uo ingulu shafuminemo. Alikeleko pa makasa ya kwa Yesu, alifwele kabili ninshi alibwele mubutuntulu; kabili balyumfwile umwenso. ³⁶Nolu abo abasangilweko balibalondolwelele fintu umuntu uwaiketwe ne ngulu aundepwe. ³⁷Nolu abantu bonse aba mu citungu ca Gerasa balipwishe Yesu ukwebati afume kuli bena, pantu balipapwike no kutina apakalamba. Eco alingile mu bwato no kubwelelamo. ³⁸Umntu uo ingulu shafuminemo alile no kupapata ukwebati amusuminishe balekuya nankwe, lelo Yesu alimutamfishie, alilandile ati, ³⁹"Bwelelamo ku ng'anda no kuya kubalondolwela fyonse ifyo Lesa acitile pali webo." Umwaume alile munshila yakwe, akobilikisha ukupita monse mu musumba ifyo Yesu amucitile. ⁴⁰Nomba ulo Yesu abwelele, ibumba lyalimupokelele, pantu bonse balikumwekela. ⁴¹Moneni, umwaume we shina lya Yailo, ali ni umo pa ntungulushi sha mu synagoge, alishile no kuwila pa makasa yakwa Yesu, no ku mupapata ukwebati ese ku ng'anda yakwe. ⁴²pantu umwana wakwe umwanakashi umofye, umukashana uwa malimo imyaka ikumi na ibili alikushikila. Ulo Yesu ali akoya mu nshila, ibumba lya bantu lyalikuititika ukumushinguluka. ⁴³Nomba kwaliko namayo uwali kusuma umulopa pa myaka ikumi na ibili kabili aliposele indalama shakwe shonse kuli bashing'anga no kundapwa nakalya ku uli onse. ⁴⁴Alishile kunuma ya kwa Yesu no

kwikata ku lutwe lwe laya lyakwe, na popenefye ukusuma umulopa kwalilekele.⁴⁵Yesu alilandile ati, "Bushe ninani anjika?" Ulo bonse bakene, Petero alilandile ati, "Mwe Shikulu, ibumba lya bantu balimishingulwiwe kabili bacomutitikisha." ⁴⁶Lelo Yesu alilandile ati, "Umuntu umo alinjikete, pantu ndyumfwile amaka yafuma muli nebo."⁴⁷Ulo Umwanakashi amwene ukwebati tafiseme ukukana mwishiba, alishile akotutuma no kuwa pali ena. Pa menso ya bantu bonse alilandile umulandu amukumishe na fintu akwete ukundapwa apopenefye. ⁴⁸Nolu alilandile kuli ena ati, "We mwana mwanakashi, icicetekelo cobe cilikundepe. Kabiye mu mutende."⁴⁹Ulo acili akolanda, umo alishile ukufuma ku ng'anda ya ntungulushi ya mu synagoge, ukulanda ati, "Umwana wenu umwanakashi alifwile. Mwitwalilila ukucusha kasambilisha." ⁵⁰Lelo ulu Yesu aumfwile ifi, alyasukile Yailo, "Witina; cetekela fye, kabili akoundapwa."⁵¹Ulo aishile ku ng'anda, tasuminishe nangu umo ukwingila nankwe, kanofye Petero na Yohane na Yakobo, na Wishi wa mwana na nyina. ⁵²Nomba bonse balikullosha no kupumapo misowa, lelo alilandile ati, "Lekeni ukulila; tafwile lelo asendeme fye utulo." ⁵³Lelo balitendeke ukumupumya, pantu baishibile ati alifwile.⁵⁴Lelo alimwikete pa kuboko no kukuta, ukwebati, "We mwana, alamuka!" ⁵⁵Umupashi wakwe walibwelelemo, kabili apopenefye alimine. Alibebela ukumupela ifyakulya. ⁵⁶Abafyashi bakwe balipeshiwe amano, lelo alibaleseshe ukwebati beebako umuntu nangu umo pa fyacitikile.

9

¹Alikutile pamo abekumi na babili no kubapela amaka ne sambu ukufumya ingulu shonse no kuposha amalwele. ²Alibatumine ukuya mukushimikila ubufumu bwa kwa Lesa no kundapa abalwele.³Alilandile kuli bena ati, "Mwipita kantu nangu kamo pa lwendo lwenu - nangu ni nkonto, nangu icikwama, nangu umukate, nangu indalama, ne mingila ya kucinja. ⁴Mu ng'anda yonse umo mwaingila, mwikale umo mwine ukufikafye nelyo mukafumako.⁵Konse uko tabamipokelele , pa kufuma mu mushi ulya, mukunte no lukungu ukufuma ku makasa yenu kukuba ubunte kuli bena." ⁶Nolu balifumine kabili balile ukupita mu mushi, bakobila imbila nsuma na ukundapa monse. ⁷Nomba imfumu Herode yalyumfwile fyonse ifyalikucitika, kabili alipeshiwe amano, pantu balikulanda bamo abati Yohane alibukile ukufuma kubafwa, ⁸na bamo balikulanda ati Eliya alimonekele, na bambi nabo ati umo uwa muli bakasesesema ba kale alibukile. ⁹Herod alilandile ati, "Nine naputwile Yohane umutwe. Ninani uyu uo nkoumfwilapo ifi fintu?" Kabili alifwaile ukumumona.¹⁰Ulo abatumwa babwelulwiwe, bali mulondolwelele fyonse ifyo bacitile. Nolu alibasendele, kabili balile mu bumfisolo ku mushi uwitwa Betsaida. ¹¹Lelo ulu ibumba lyaumfwile pali Ifi, balimukonkele. Alibapokelele no kulanda kuli bena palwa bufumu bwa kwa Lesa, kabili aliposeshe abalikukabila ubundapishi.¹²Nomba akasuba kali mukuwa, na bekumi na babili balishile kuli ena no kulanda ati, "Paseni ibumba ukwebati baye mu mishi ishingulwiwe na mumishi ya mu mbali mukufwaya umwakusendama ne filyo, pantu tuli mu ncende ya kutali ." ¹³Lelo alilandile kuli bena ati, "Bapeleniko ifyakulya." Balilandile ati, "Tatukwete ificilile pa mikate isano ne sabi libili- kanofye tuye kushita ifyakulya fya bantu bonse aba." ¹⁴(Bali abantu nalimo amakana yasano.) Alilandile ku basambi bakwe ati, "Bebeni bekale mu mabumba ayali nalimo amakumi yasano cile bumba."¹⁵Eco balicitile ifi, no kulenga abantu ukwikala panshi. ¹⁶Pakubula imikate isano ne sabi libili, aliloleshe ku mulu, alifipalile no kumokaula mutupimfya-tupimfya, no kupela kubasambi ukwebati bapele kwi bumba. ¹⁷Bonse balilile no kwikuta, ne fyashelepo fyalisendelewe - imiseke ikumi na ibili iya mokaulwa mutupimfya.¹⁸Calishile kuba ukwebati ulu Yesu ali akopepa umwine eka, abasambi bali nankwe. Alibepwishe, ukwebati, "Bushe ibumba lilanda ati nine nani?". ¹⁹Balyaswike ati, "Yohane kabatisha. Lelo bambi balanda ati Eliya, na bamo balanda ati umo uwa muli bakasesesema abapakale uwabuka."²⁰Nolu alilandile kuli bena ati, "Lelo mwebo mutila nine nani?" Petero alyaswike ati, "Kristu wa kwa Lesa." ²¹Lelo alibasokele no kubalangilila ukutana eba ifi ku uli onse , ²²ukulanda ati, "Umwana wa muntu ali no kucula mu fintu ifingi no kukanwa kubakalamba na bashimapepo mukalamba na bakalamba, kabili bakamwipaya na pa bushiku bwakulenga shitatu akabushiwa."²³Nolu alilandile kuli bena bonse ati, "Umfwa umo akofwaya ukwisa kuli nebo, afwile aikane umwine no kusenda icapindama cakwe cilabushiku no kunkonka. ²⁴Onse uyo uusungingilila umweo wakwe akaulofya, lelo uulofya umweo wakwe pamulandu wandi akaupususha. ²⁵Bunonshi ndo buli ku muntu ukunonka isonde lyonse lelo alofya atemwe ukuiposa umwine?"²⁶Uyo onse uwangumfwila insoni ne fyebo fyandi, muli ena Umwana wa Muntu akamumfwila insoni ulu akesa mu bukata bwakwe no bukata bwakwa Wishi no bwa ba malaika ba mushilo. ²⁷Lelo nkolanda kuli mwebo mucine nati, pali bamo abeminine pano abashakasonde imfwa ulu tabalati kumona ubufumu bwakwa Lesa."²⁸Nomba nalimo inshiku cinekonse-konse panuma Yesu alandile ifi fyebo, alisendele Petero na Yohane na Yakobo no kunino lupili mu kupepa. ²⁹Ulo ali akopepa, icinso cakwe calicinjishe, ne fyakufwala fyakwe fyalyalukile ifyakubuta tutu.³⁰Moneni, abaume babili bali kulanshanya nankwe, Mose na Eliya, ³¹abamonekele mubukata, ukulanshanya nankwe palwa kuya kwakwe, uko ali no kupwilishisha mu Yerusalemu. ³²Nomba Petero na abo abali nankwe balyumfwile utulo, lelo ulu babukile, balimwene ubukata bwakwe na baume babili abaminine nankwe. ³³Ulo bali kufuma kuli Yesu, Petero alilandile kuli ena ati, "Shikulu, cabune ifwebo ukuba kuno. Lekeni fwebo tukulepo insakwe shitatu, Imo yenu, imo yakwa Mose, naimbi iya Eliya." (Taishibile ifyo alikulanda.)³⁴Ulo alikulanda ifi, ikumbi lyalishile nokwisa kubafimba, kabili balitinine nokwisa kwingila mwi kumbi. ³⁵Ishiwi lyalishile kufuma mwi kumbi, ukwebati, "Uyu Mwana wandi, uwasalwa; Mulekumumfwila."³⁶Ulo ishiwi lyalandile, Yesu asangilwe ali eka. Balikele tondolo kabili tabaebeleko nangu umo muli shilya nshiku ifili fyonse pafyo bamwene.³⁷Nomba ubushiku bwakonkelepo, ulu baishile kutentemuka ukufuma pa ulupili, ibumba ilikalamba lyali mukumenye. ³⁸Moneni, umuntu ukufuma mwi bumba alipundile, ukwebati, "Kasambilisha, namipapata ukwebati mulolesheko pa mwana mwaume wandi, pantu emwana wandi umofye. ³⁹Moneni, umupashi ulamwingila kabili apopenefye alamba no kupunda; ulamulenga ukusamfula icakwebati alafumya ipofu kukanwa. Ulakokola ukumulekako

no kumucenaula sana.⁴⁰ Nacipapata abasambi benu ukuutamfyamo, lelo tabacicita ico."⁴¹ Yesu alyaswike no kulanda ati, "Mwe nkulo iipondamishi kabili iyabula icicetekelo, nkaba nenu ukufika lilali no kushipikisha nenu? Leta umwana obe umwaume kuno."⁴² Ulo umulumendo ali akuisa, ingulu yalimuposele panshi no kumushingulusha mu musamfu. Lelo Yesu alikalipile umupashi wakukowela no kundapa umulumendo, no kubwesisha kuli wishi.⁴³ Nolu bonse balipapile pa bukulu bwakwa Lesa. Ulo bonse bali bakopapa pali fyonse ifyo alikucita, alilandile ku basambi bakwe ati, "⁴⁴Leken i fi fyebo fishike mu matwi yenu: Umwana wa Muntu ali no kufutukwa mu maboko ya bantu."⁴⁵ Lelo tabailwike iyi milandile. Yalifishilwe kuli bena, eco tabaishibile ubupilibulo, lelo bali no mwenso wa ku mwipusha pali uku kulanda.⁴⁶ Nolu ifikansa fyalitampile pakati kabo pa ufwile ukuba umukalamba.⁴⁷ Lelo Jesus pakwishiba imitontonkanishishe ya mu mitima yabo, alisendele akana akanono no kukabika pa lubali lwakwe⁴⁸ no kulanda kuli bena ati, Onse uwa pokelela akakaice mwi shina lyandi, apokelela nebo; na onse uwampokelela, apokelela uwa ntuma. Pantu onse uwa cepesha pali mwebo bonse emukalamba."⁴⁹ Yohane alyaswike ati, "Mwe Shikulu, twalimwene umo akotamfya ingulu mwi shina lyenu kabili twalimuleseshe, pantu takonka pamo na fwebo."⁵⁰ "Mwimulesha," eflyo Yesu alandile, "pantu onse uutakopinkana nenu ninishi ali nenu."⁵¹ Ulo inshiku shapaleme ishakusendwa kwakwe, aloseshe icinso cakwe ukuya ku Yerusalemu.⁵² Alitumine inkombe ukumutangilila, kabili balile no kwingila mu mushi wa bena Samaria ukumupekanishisha fyonse.⁵³ Lelo abantu kulya tamupokelele pantu aliloshe icinso cakwe ukuya ku Yerusalemu.⁵⁴ Ulo abasambi Yakobo na Yohane bamwene ifi, balilandile ati, "Shikulu, bushe mukofwaya twite umulilo ukufuma ku mulu ukwisa kubonaula?"⁵⁵ Lelo alipilibwike no kubakalipila, "⁵⁶kabili balile ku mushi umbi."⁵⁷ Ulo bali bakoya mu musebo, umo alilandile kuli ena ati, "Nkomikonka konse uko mukoya."⁵⁸ Yesu alilandile kuli ena ati, "Ba mumbwe balikwata ifilindi, ne fyon i fya mulwelele fyalikwata ifinsa, lelo Umwana wa Muntu takwata na pakusamika umutwe wakwe."⁵⁹ Nolu alilandile kuli umbi ati, "Nkonka." Lelo alilandile ati, "Mwe Shikulu, pakubala lekeni ndeya kushika batata."⁶⁰ Lelo alimwebele ati, "Leka abafwa bashike abakufwa babo. Lelo webo, kabiye no kubilikisha ukutali no kusabankanya konse ubufumu bwakwa Lesa."⁶¹ Nolu umbi alilandile ati, "Nkomikonka, mwe Shikulu, lelo pakubala lekeni nkashalikepo abang'anda yandi."⁶² Yesu alimwaswike ati, "Takwaba uwikata ukuboko kwakwe ku cakuliminako no kulolesha kunuma uwalingila ubufumu bwakwa Lesa."

10

¹Nomba panuma ya ifi fintu, Shikulu alisontelepo na bambi, amakumi cinelubali, no kubatuma babili-babili ukuya ukumutangilila muli cila mushi ne ncende uko umwune ali nokuya.² Alilandile kuli bena ati, "Ubusomboshi buli fulile, lelo ababomfi balicepele. Eco ipusheni Shikulu wa busomboshi atume ababomfi mu busomboshi bwakwe."³ Kabiye ni mu nshila yenu. Moneni, Nkomituma kubati ni mpanga pakati ka mimbulu.⁴ Tekwesa kusenda chola ca ndalama, nangu cola capabulendo, nangu indyato, kabili mwiposha nangu umo munshila.⁵ Yonse ng'anda mwaingilamo, pakubala mulekulanda ati, "Umutende ube pa ng'anda ino!"⁶ Umfwa umwana wa mutende epo ali, umutende wenu ukaba pali ena, lelo umfwa talipo, uka mibwelela.⁷ Mukekaliile mu ng'anda imo ine, mulekulya no kunwa conse ico bakomipela, pantu umubomfi yalimulingile amalipilo. Tekwesa kulaenda cila ng'anda ne ng'anda.⁸ Umushi onse mwayamo, kabili bamipokelela, mulekulya ico bamipekanishisha "⁹kabili mulekundapa abalwele ababamo. Mulekulanda kuli bena ati, 'Ubufumu bwakwa Lesa bulipaleme kuli webo.'¹⁰ Ulo mwaingila mu mushi kabili bakana ukumipokelela, kabiye ni mu misebo ya uko no kulanda ati, "¹¹Nolukungu lwine ulukofuma mu mushi wenu ulwali kulambata ku makasa yesu tukomikuntila! Lelo ishileni ici: Ubufumu bwakwa Lesa bulipaleme."¹² Nkolanda kuli mwebo nati pali bulya bushiku nkalekelelapo Sodoma ukucila ulya mushi.¹³ Akalanda kuli webo, Korasini! Akalanda kuli webo, Betisaida! Imilimo ya maka iya citilwe muli webo umfwa yalicitilwe kuli Turi na Sidoni, nga balilapile kale, ukwikala mu fisamu na mu mitoi.¹⁴ Lelo nkanashako ubukali pali Turi na Sidoni pa bupingushi ukucila pali webo.¹⁵ Webo, Kapernaum, bushe utontokanya ukwebati ukasumbulwa ku mulu? Awe, webo uli nokubikwa panshi ku mbo.¹⁶ Uyo uukutika kuli webo akutika kuli nebo, kabili na onse uukukana akana nebo, kabili uyo uwa nkana akana no wantuma."¹⁷ Abekumi cinelubali balibwelulwike ne nsansa, bakolanda ati, "Shikulu, ne ngulu shine shalikutubela mwishina lyenu."¹⁸ Yesu alilandile kuli bena ati, "Nalikumona uko Shetani akopona ukufuma ku mulu kubati ni nkuba."¹⁹ Moneni, Ndimipele insambu sha kunyanta pa nsoka na bakaling'ongo, na pa maka yonse aya mulwani, kabili takuli icili conse icikamicena munshila iili yonse.²⁰ Nangula cingabe ifyo mwisangalala palwa ici ceka, ukwebati imipashi ikominakila, lelo sangalaleni ukucilapo ukwebati amashina yenu yalilembwa mu mulu."²¹ Panshita ilya ine alisangalele sana mu Mupashi wa Mushilo no kulanda ati, "Nkomilumbanya, mwe Tata, Shikulu wa mulu ne sonde, pantu mwebo mwalifishile ifi fintu kuba mano na kubabwishibilo no kufisokolola ku batasambilila, kubati bana abanono. Ee, Tata, pantu ico cali icakutemuna ku menso yobe."²² Ifintu fyonse fyalipelwa kuli nebo ukufuma kuli Tata, kabili takwaba nangu umo uwaishiba Umwana kanofye Tata, takwaba nangu umo uwaishiba Tata kanofye Umwana na kubo Umwana asala ukusokolwela."²³ Nomba alipilibukile ku basambi no kulanda nabo munkama ati, "Balipalwa abo abamona ifintu ifyo mumona."²⁴ Nkolanda kuli mwebo nati, abengi bakasesema na bashamfumu balikukabila ukumona ifintu mumona, kabili tabafimwene, no kumfwa ifintu ifyo mumfwa, lelo tabafyumfwile."²⁵ Moneni, uwaishibisha malango aliminine pakwebati amweshe, ukulanda ati, "Kasambilisha, kuti nacita shani pakupyana umweo wa muyayaya?"²⁶ Yesu alilandile kuli ena ati, "Findo fyalembwa mu malango? Webo ubelenga shani?"²⁷ Alipele ubwasuko no kulanda ati, "Ulekutemwa Shikulu Lesa obe no mutima obe onse, no mweo obe onse, na maka yobe yonse, na mano yobe yonse, na umwina mupalamano obe kubati ni we mwine."²⁸ Yesu Alilandile kuli ena ati, "Walungika mukwasuka. Ulekucita ici, kabili webo uli no kuba no mweo."²⁹ Lelo ena, mukufwaisha

ukuipokola umwine, alilandile kuli Yesu ati, "Ninani umwina mupalamano wandi?"³⁰ Yesu alimwaswike no kulanda ati, "Kwaliko umwaume umo uwalikutentemuka ukufuma ku Yerusalemu ukuya ku Yeriko. Alisanshilwe ku bapupu, balimupokolwele ifyuma fyakwe, no kumuma, no kumusha alifwile icitu."³¹ Ku ceshuko shimapepo umo alikuya akotentemukila muli ilya ine inshila, kabili ulo amumwene, alipitile lubali lumbi.³² Mu musango umo wine, umwina Lebi nao, ulo aishile pa ncende no ku mumona, alipitile lubali lumbi.³³ Lelo umwina Samaria umo, ulo ali pabulendo, aliishile apo ali. Ulo amumwene, aliketwe nkumbu.³⁴ Alipalamine pali ena no kumukakila ifilonda fyakwe, alipongolwelelepo amafuta no mwangashi. Ali mubikile na panama yakwe, no kumutwala mu ng'anda ya beni, no kumutensha.³⁵ Ubushiku bwakonkelepo ali bulile indalama shibili, no kupela ku mwine wa ng'anda ya beni, no kulanda ati, 'Mu musunge bwino, ne shikapulamo shonse isho mukabomfya, ulo nkabweluluka, nkesa kukulipila.'³⁶ Nani pali aba batatu uo ukotontonkanya uwali umwina mupalamano ku waponene mu bapupu?"³⁷ Alilandile ati, "Uyo uwamulangile uluse." Yesu alilandile kuli ena ati, "Kabiye kabili ulekucita cimo cine."³⁸ Nomba ulo bali bakoenda, aliingile mu mushi umo, no mwanakashi umo uweshina lya Marita alimupokelele mu ng'anda yakwe.³⁹ Alikwete nkashi yakwe uwe shina lya Maria, uwaikele pa nkasa shakwa Shikulu no kunfwa ku cebo cakwe.⁴⁰ Lelo Marita ali kupikintika mukupekanya icakulya. Alishile kuli Yesu no kulanda ati, "mwe Shikulu, tamusakamene ukwebati nkashi yandi alinshile neka mukupekanya? Eco mwebeni angafweko."⁴¹ Lelo Shikulu alyaswike no ukulanda kuli ena ukwebati, "Marita, Marita, webona usakamikwa no kushupikwa mu fintu ifingi,⁴² lelo icintu cimo fye ecilingile. Maria alisalile ica bune, ico icitakapololwe kuli ena."

11

¹Calicitikile ubushiku bumo ukwebati Yesu alikupepa pa ncende imo. Ulo apwisheshe, umo pa basambi bakwe alilandile kuli ena ati, "mwe Shikulu, tusambilisheni ifya kupepa ngefyo Yohane asambilishe abasambi bakwe."² Yesu alilandile kuli bena ati, "Ulo mukopepa mulekulanda ati, 'Tata, ishina lyenu lilekucindamikwe nge lya mushilo. Ubufuma bwenu bwise."³ Tupelemi icakulya ica cila bushiku.⁴ Tubeleleni uluse ku membu shesu, ifyo twelela abatukwatila imisha. Mwitutwala mu matunko."⁵ Yesu alilandile kuli bena ati, "Nani pali mwebona uwingaba no munankwe, no kuya kuli ena pakati ka bushiku, no kulanda kuli ena ati, 'Cibusa, ngashimako imikate itatu, pantu umunandi elo afikafye pabulendo bwakwe, kabili nshikwetepo nangu kamo akakumupa?'⁷ Elo uuli mukati uwa mwaswike kuti alanda ati, "Wimpamfya webona. Icibi ciliselwe kale na bana bandi, pamo nandibo, tuli mu busanshi. Tekuti njime no kukupela umukate."⁸ Ndelanda kuli mwebona nati, nangufye tabukile no nokwisa kukupela umukate pantu uli munankwe, lelo pamulandu wa mupatikisha obe akema no kwisa kukupela imikate ukulingana neyo ukofwaya.⁹ Nkolanda kuli mwebona nati, lombamba, kabili cikopelwa kuli webona; fwaya, kabili ukosanga; konkosha, kabili cikoiswilwa kuli webona.¹⁰ Pantu umuntu onse uulomba alapokelele; no muntu uufwaya alasanga; na ku muntu ukonkosha, cikoeswilwa.¹¹ Ni wishi ndo pali mwebona, umfwa umwana obe aisa kukulomba isabi, enga mupela insoka mucifulo ce sabi?¹² Nangu nga aisa kulomba ilini, bushe kuti waisa kumupela kaling'ongo?¹³ Eco, apo mwebona mwebona bubi mwalishiba ukupela ifyabupe fyabune ku bana benu, pali bufi Shinwe uwa ku mulu takacishepo ukupela Mupashi wa Mushilo kuli abo abako mulomba?"¹⁴ Nomba Yesu alikutamfya ingulu iya bucibulu. Ulo ingulu ya isa kufuma, umwaume uwali cibulu alilandile, ne bumba lyalisungwike.¹⁵ Lelo abantu bama balilandile abati, "Nikumaka yakwa Beelesebu, kateka wa ngulu, eko akotamfisha ingulu."¹⁶ Bambi bali kumweshona no kufwaya kuli ena icishibilo ica kufuma ku mulu.¹⁷ Lelo Yesu alishibe amatontonkanyo yabo kabili alilandile kuli bena ati, "Ubufumu bonse ubwapatukana ubwine bukashala icibolya, ne ng'anda ya patukana iine yeka ilawa."¹⁸ Nga cakwebati Shetani apatukana umwine, bushe ubufumu bwakwe kuti bwaiminina shani? Pantu mukolanda ati nkokumisha ingulu mwishina lyakwa Beelesebu.¹⁹ Nga cakwebati nkokumisha ingulu mu maka yakwa Beelesebu, Ni muli nani abamikonka batamfisha ingulu? Pamulandu wa ici, bakaba ba kapingula benu.²⁰ Lelo nga cakwebati ntamfisha ingulu ku kuboko kwa kwa Lesa, ninshi ubufumu bwa kwa Lesa bulishile kuli mwebona.²¹ Ulo mwaume wa maka uwaipangasha umupwilapo abaka ing'anda yakwe, ninshi ifikwatwa fyakwe filicingililwe,²² lelo ulo umwaume wa kumucila maka amucimfya, umwaume wa maka ukumucila akosenda icanso ico umwaume ashintililemo no kutapa ifikwatwa fya mwaume.²³ Uyo uushili nanebo akopinkana na nebo, na uyo uushikolanganika nanebo alasalanganya.²⁴ Ulo mupashi wakukowela wafuma mu muntu, ulaya ukosabanta muncende ishakuma no kufwaya ukutusha. Ukwabula ukusanga nangu imo, waisa kulanda ati, 'Nkobwelela ku ng'anda yandi uko na fumine.'²⁵ Pakwisa kubwela, waisa kusanga ati, ing'anda ilipyangilwe ubusaka no kuteyanishiwa.²⁶ Nolu ulaya no kuya kusenda imipashi iyakukowela cinelubali iya kubipisha ukucila wena kabili yonse waisa kwikala mulya. Ne mibele ya kupelekesha iyaa ulaya muntu ilabipisha ukucila iyapakubala."²⁷ Calicitikile ukwebati, ulo alandile ifi fintu, namayo umo alisanswile ishiwi mwibumba nokwisa kulanda kuli ena ati, "Lyakupalwa ifumo ilya kufyele na mabele ayali kukonsha."²⁸ Lelo alilandile ati, "Abakupalwa nyabo abomfwa icebo cakwa Lesa no ku cibaka."²⁹ Ulo amabumba yali kufulilako, Yesu alitendekele ukulanda ati, "Iyi nkulo ni nkulo ya bubi. Ikofwaya icishibilo, nangula takuli icishibilo icikapelwa kuli yena kanofye icishibilo cakwa Yona."³⁰ Pantu ngefyo Yona aishile kuba icishibilo ku bena Ninebe, efyo no Mwana wa Muntu akesa kuba icishibilo kuli iyi nkulo.³¹ Namfumu wa ku kapinda ka kukulyo akema pa bupingushi pamo na baume ba iyi nkulo no kubaseka, pantu alishile ukufuma kumpela ye sonde ukwisa kumfwa amano yakwa Solomoni, kabili moneni, uwakucila Solomoni ali pano.³² Abena Ninebe bakeminina pa bupingushi pamo na iyi nkulo ya bantu kabili bakaiseka, pantu balilapile ku bushimikilo bwakwa Yona, kabili moneni, uwakucila Yona ali pano.³³ Takuli nangu umo, panuma ya kwasha inyali, uwisa kuibika pa ncende yakufisama nangu ukuifimbapo museke, lelo nipacakutekapo inyali, pakwebati bonse abakoingila benga mona ulubuto.³⁴ Ilinso enyali ya mubili obe. Ilinso lyobe nga lya bune, ninshi no mubili onse ukesulamo ulubuto. Lelo ilinso lyobe nga lya bubi, umubili obe onse

waisulamo imfimi. ³⁵Eco, mube abakucenjela ukwebati ulubuto ululi muli mwebo te mfimi. ³⁶Eco kanshi umubili obe onse uliswilemo lubuto, ukukana kwata icilundwa icili conse mu mfifi, ninshi umubili obe onse ukesa kuba nge nyali iikosanikila ulubuto pali webo. ³⁷Ulo aisakuleka ukulanda, umuFarise amulalika ukuya kulya nankwe ku ng'anda yakwe, eco Yesu alile no kuya kukuwama. ³⁸UmuFarise alisungukile pa kwebati Yesu tabalile kusamba ulo tabalalya. ³⁹Lelo Shikulu alilandile kuli ena ati, "Nomba kanshi, mwebo mwe baFarise muwamya kunse ya nkombo ne misambilo, lelo mukati kenu mwaaisula ubupupu no bubi. ⁴⁰Mwe bantu bakubula mano! Bushe uwalengele kunse tali eulenga na mukati? ⁴¹Peleni icili mukati nge cankumbu, kabili elo fyonse fikesa kuba ifyakusanguluka kuli mwebo. ⁴²"Lelo akalanda kuli mwebo mwe baFarise, ico ica pe kumi ca minti na rue no musalu umbi uwa mwibala, mufumyapo ku kutula, lelo mulekelesha umulinganya no kutemwa kwakwa Lesa. Ciliyene ukucita ubulungami no kutemwa Lesa, ukwabula ukufilwa ukucita ifintu na fimbi. ⁴³Kalanda kuli mwebo mwe baFarise, pantu mwatemwa ifipuna fya kuntanshi mu ma synagoge no kumiposha kwa mucinshi mufisankano. ⁴⁴Kalanda kuli mwebo, pantu mwaba kubati ni nshishi ishakubula icishibilo apo abantu benda ukwabulo kushishiba. ⁴⁵Umo uwaishibisha malango alilandile kuli ena ati, "Kasambilisha, ico ukolanda ukotutuka na fwebo." ⁴⁶Yesu alilandile ati, "Akalanda kuli mwebo, ba kasambilisha wa malango! Pantu mubika ifisendo pa bantu ifyakukosa ukusenda, lelo tamwikate fisendo nangu ni ku munwe wenu umo. ⁴⁷Akalanda kuli mwebo, pantu mukulila ba kasesema inshishi, kabili fikolwe fyenu efya bepeye. ⁴⁸Eco muli ba kambone kabili mulasuminisha ku milimo ya fikolwe fyenu, pantu mucine bali bepeye kabili mulakula inshishi shabo. ⁴⁹Pali uyu mulandu nao, amano yakwa Lesa yalilandile ati, 'Nkatuma kuli bena ba kasesema na ba tumwa, kabili bakapakasa no kwipayapo bamo.' ⁵⁰Pamulandu wa ici, iyi nkulo ikesa kuba iya mulandu pa mulopa onse uwaba kasesema uwasuma ukutulafye pa mufula wa calo, ⁵¹ukufuma pa mulopa wakwa Abele ukufika pa mulopa wakwa Sekaria, uo baipaile pakati ka cipailo ne tempele. Eee, Nkolanda kuli mwebo nati, iyi nkulo ikaba no mulandu. ⁵²Akalanda kuli mwebo mwe baishibisha amalango, pantu mwalisenda imfungulo ya kwishiba; tamwingilamo mwebene, kabili mucilikisha abo abakoingila. ⁵³Panuma Yesu aisa kufumako kulya, bakalemba na baFarise balipinkene no kutalikana nankwe pa fintu ifingi, ⁵⁴balikele mukulolela ukumwikatila pa cebo ico engalanda.

12

¹Pali nomba, ulo iminta pendwa ya bantu bakolongene pamo ica kwebati bakonyantana umo no mu nankwe, pakubala alitendeke ukulanda ku basambi bakwe, "Cenjeleni ne citutumushi ca baFarise, icili ni bububi munda. ²Lelo takwaba icafimbwapo icishakasokololwe, ne cafiswa icishakeshibikwe. ³Eco fyonse ifyo mwali kulandila mu mfimi fikesa kumfwinkila mu lubuto, neco mwalandile mu kutwi mu miputule ya mukati fikabilikishiwa pa mitenge ya mayanda. ⁴Nkolanda kuli mwebo nati, ba cibusa wandi, mwile kutina abepaya umubili, na panuma ya ifyo tabakwete neco bengacita cimbi. ⁵Lelo nkomisoka mwebo uo mwingatina. Mulekutina uyo, panuma ya kwipaya, ali kwete nsambu ya kumiposa kumbo. Eee, nkolanda kuli mwebo nati, eo mulekutina. ⁶Bushe ineseba shisano tashishitwa mutuma kobili tubili? Lelo takwaba nangu imo ilabwa mu menso yakwa Lesa. ⁷Lelo ne mishishi ya kumitwe yenu yalipendwa. Mwilekutina. Muli bakucindamisha ukucila ineseba ishing. ⁸Nkolanda kuli mwebo nati, onse uunumbula pa menso ya bantu, Umwana wa Muntu nao akamulumbula pa menso yaba malaika bakwa Lesa, ⁹lelo uyo uunkana pa menso ya bantu nkamukana pa menso yaba malaika bakwa Lesa. ¹⁰Na onse uulanda icebo cabubi pa Mwana wa Muntu, akabelelwa uluse, lelo kuli uyo uupontela Mupashi wa Mushilo, takabelelwe uluse. ¹¹Ulo bakamitwala mu ma synagoge, kuli ba kateka, na ba maka, mwikasakamana pafyo mukalekulanda mukuipokolola, nangu ifyo mukalanda, ¹²pantu Mupashi wa Mushilo akamisambilisha mukashita kalya ifyo mufwile ukulanda. ¹³Elo umo uwa mwibumba alandile kuli ena ati, "Kasambilisha, ebeni munyinane ukwakanya icananiko cabupyani na nebo." ¹⁴Yesu alilandile kuli ena ati, "We muntu, ninani wansontele ukuba kapingula nangu ndubulwila pali mwebo?" ¹⁵Alilandile kuli bena ati, "Cenjeleni ukwebati muisunge ku fyakukabila fya lunkumbwa lonse, pantu umweo wa muntu tawaba mu bwingi bwa fintu akwata." ¹⁶Nolu Yesu alibelele umulombe, ukwebati, "Ibala lya mukankala lyali twalishe, ¹⁷kabili alitontonkenye mu mutima wakwe, ukwebati, 'Nkocita shani, pantu nshikwete ncende umwakututula ifisabo fyandi?' ¹⁸Alilandile ati, 'Ifi efyo nkocita. Nkobongolola amatata no kukulapo ayakalamba, emo nkasungila ifisabo fyandi fyonse ne fipe fyandi fimbi. ¹⁹Nkolanda ku mweo wandi, "We mweo, ulikwete fipe ifingi ifikasungwa pa myaka iingi. Utushe, ulekulya, ulekunwa, ulekusangalala." ²⁰Lelo Lesa alilandile kuli ena ati, "We ciwelewele ca muntu, buno bushiku umweo obe ukopokololwa kuli webo, ne fintu wapekanya, fikaba fyakwa nani?" ²¹Efyaba uukotutula ifyuma fyakwe umwine kabili taba umukankala kuli Lesa." ²²Yesu alilandile kuba sambu bakwe ati, "Eco nalanda kuli mwebo nati, mwilekusakamana pa bwikashi bwenu, ifyo mukalya; nangu imibili yenu, ifyo mukafwala. ²³Pantu umweo walicila ifyakulya, no mubili walicila ifya kufwala. ²⁴Tontonkanyeni pali ba mwankole, ukwebati tabalima nangu ukusepa, tabakwata cipao nangu butala, lelo Lesa alabalisha. Mwalicindamisha ukucila ifyoni! ²⁵Ninani pali mwebo mukuba uwakusakamana engalundapo akalitoni kamo ku nshiku sha bumi bwakwe? ²⁶Nga cakwebati mwafilwa ukucita aka kantu kaku cepesha, nindo musakamanina pa fyashala? ²⁷Tontonkanyeni pali bacananika - ifyo bakula. Tababomba, nangu kupikula ifyakufwala. Lelo nkomyeba nati, nangu Solomoni mubukata bwakwe talikufwala nga umo uwa muli bena. ²⁸Nga Lesa kuti afwika icani ca mu mpanga, icilipo lelo, kabili mailo caposwa mwi buku lya mulilo, bushe tekuti acilepo ukufwika mwebo, mwebo mweba cicetekelo cinono! ²⁹Mwilekufwaya ifyo mukalya nefyo mukanwa, kabili mwilekusakamana. ³⁰Pantu inko shonse isha pa calo bafwaya ifi fintu, na Shinwe alishiba ati mukofikabila. ³¹Lelo mufwaye ubufumu bwakwe, nefi fintu fikalundwa kuli mwebo. ³²Mwilekutina, mwe mukuni uwa cepesha, ico Shinwe abekelwa ukumipela ubufumu. ³³Shitisheni ifikwatwa fyenu no kupela ifya nkumbu.

Icitileni mwebene ifikwama ifitakakote - icuma mu mulu icitapwa, umo umupupu tafika, no bubenshi tabonaula. ³⁴Pantu ukuli icuma cobe, eko no mutima obe nao ukaba. ³⁵"Imisana yenu ibe iya kukakwa ne nyali shenu ishakwaka, ³⁶kabili mube nga bantu abakololela shikulu wabo ulo akabwela ku mutebeto wa bwinga, pakwebati ulo aisa kukonkonsha, benga mwiswilako iciibi bwangu. ³⁷Balipalwa ababomfi balya abo shikulu wabo akasanga bakolola ulo akesa. Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, akaikaka umwine kukupyunga no ku bekalika kwi tebulo, kabili akesa kubapyungila. ³⁸Nga shikulu abwela munshita ya cibili mu kulinda kwa bushiku, nangu munshita ya citatu no kudasanga abaiteyanya, balipalwa ababomfi abo. ³⁹Lelo mwishibe ici, ukwebati shikulu wa ng'anda nga alishibile akashita umupupu akoisa, nga talekele ing'anda yakwe ukusanswa. ⁴⁰Mube abaiteyanya, pantu Umwana wa Muntu akoisa panshita iyo tamwenekela. ⁴¹Petero alilandile ati, "mwe Shikulu, bushe mukolandafye uyu mulumbe kuli fwebofye, nangu nakuli bonse?" ⁴²Shikulu alilandile ati, "Ninani kanshi uwacishinka kabili kangalila wa mano uo shikulu akabika mukumona pa babomfi bambi ukupela ifyakaniko fya fyakulya panshita iya kulinga? ⁴³Alipalwa uyo mubomfi uo shikulu wakwe akasanga alecita ifyo ulo akabwela. ⁴⁴Mucinefye nkolanda kuli mwebo ukwebati akamubika pafipe fyakwe fyonse. ⁴⁵Lelo umfwa ulya mubomfi alanda mu mutima wakwe ati, 'Shikulu wandi akokola ukubwela,' kabili atendeka ukuma ababomfi abaume na banakashi no kulya no kunwa no kukolwa, ⁴⁶shikulu wa ulya mubomfi akesa mu bushiku ashenekele na mukashita ashishibile kabili akamuputaula mutupimfya no ku musontela icifulo pamo naba shaba na cine. ⁴⁷Ulya mubomfi, pakwishiba ukufwaya kwakwa shikulu wakwe na pakukana ipekanya nangu ukucita ukulingana no kufwaya kwakwa, akapumaulwa ne fipumo ifingi. ⁴⁸Lelo uyo uushaishibile nokucita ifyawamine mpumo, akapumwa panono. Lelo abo bonse abapelwe ifingi, ifingi fikafwaikwa kuli bena, noyo uo balashilile fengi, bakepushako ifyakucilapo. ⁴⁹"Naishile mukuposo mulilo pe sonde, kanshi nga wali bilimwike kale. ⁵⁰Lelo ndi no lubatisho ulo ndi no kubatishiwako, kabili ifyo nkolungulushiwa mpaka lukapwililike! ⁵¹Bushe mukotontonkanya ukwebati naishile mukuleta umutende pe sonde? Iyoo, nkomyeba nati, lelo kano ukupatukana. ⁵²Pantu ukufuma pali nomba kukaba basano mu ng'anda imo abakupatukana - abantu batatu bakapusana naba bili, na bantu balili bakapusana na batatu. ⁵³Bakapatukanamo, wishi bakapusana no mwana mwaume, no mwana mwaume bakapusana na wishi, nyina bakapusana no mwana mwanakashi no mwana mwanakashi bapusana na nyina, nafyala bakapusana no mulokashi umwanakashi no mulokashi umwanakashi bakapusana na nafyala. ⁵⁴Yesu alikulanda ku mabumba nako ati, "Ulo mwamone kumbi likonina ku masamba, Apopenefye mukalande amuti, 'Imfula ikoisa, nefyo efikacitika. ⁵⁵Ulo umwela wa kukapinda ka kukulyo ukopupa, mukalande amuti, 'Kukoba icikabilila icikalamba, kabili fyacitika. ⁵⁶Mwe babubi munda, mwalishiba ukupilibula kwa mimonekele ye sonde ne myulu, lelo nindo mushaishibila ukwilula ifya nshita ino? ⁵⁷Nindo mutaipingwila icilungeme palwenu mwebene? ⁵⁸Pantu ulo mukoya no mulwani obe kuli kapingula, munshila weshe ukumfwana nankwe pakwebati takutwele kuli kapingula, na pakwebati kapingula takupele ku mushilika, no mushilika takuposele mu cifungo. ⁵⁹Nkolanda kuli weba nati, tawakafumemo mulya mpaka ukalipile akamyampuku ka ndalama akakupelekeshako."

13

¹Pali ilya nshita, abantu bamo kulya bali mwebele palwa bena Galili abo umulopa wabo Pilato asankenye na malambo yabo. ²Yesu alibasukile no kulanda kuli bena ati, "Bushe mukotontonkanya ukwebati aba abena Galili babembu sana ukucila bonse abena Galili bambi pantu bali culile muli iyi nshila? ³Iyoo, eflyo namyeba. Lelo umfwa tamulapile, mwebo bonse mukonaulwa mu musango umo ine. ⁴Nangu balya ikumi limo na cinekonse - konse abantu ba mu Siloamu abo ulupungu lwawilile no kubepaya, bushe mukotontonkanya ukwebati bali babembu sana ukucila abantu bambi mu Yerusalemu? ⁵Iyoo, Nalanda. Lelo umfwa mwebo tamulapile, naimwe bene bonse mukonaika. ⁶Yesu alibelele uyu mulumbe, "Umo alikwete icimuti ca mikunyu icabyelwe mwibala lyakwe ilya myangashi kabili alishile no kufwayako icisabo lelo tasangileko nangu cimo. ⁷Umuntu alilandile ku mulimi ati, 'Lolesha, pa myaka itatu ndesa no kwesha ukufwayako icisabo kuli ici cimuti ca mukunyu kabili nshisangako nangu cimo. Citeme. Nindo ukocilekela cilekonaula umushili? ⁸Umulimi alyasukile no kulanda ati, ' Shikulu, cilekeni uno mwaka ulo nkocimbilila mumbali no kubikamo umufundo. ⁹Umfwa cikatwala ifisabo uyu mwaka, cabune; lelo umfwa tacitwele, citemeni!" ¹⁰Nomba Yesu alikusambilisha mwi synagoge limo pe Sabata. ¹¹Moneni, umwanakashi uo pa myaka ikumi na cinekonse-konse uwakwete umupashi wa kunasha umubili ali palya. Alikonteme kabili takwete maka ya kololoka ukufikapo. ¹²Ulo Yesu amumwene, alimukutile no kulanda ati, "We mwanakashi, wakakulwa ku bunasha bobe." ¹³Alibikile amaboko yakwe pali ena, napopenefye alyololweke no kupela ubukata kuli Lesa. ¹⁴Lelo kangalila wa mu synagoge alifulilwe pantu Yesu aposha pe Sabata. Eco kangalila alyaswike no kulanda kwi bumba ati, "Kwaliba inshiku mutanda ishalinga ukubombamo. Iseni no kundapwa, te pa bushiku bwe Sabata. ¹⁵Shikulu alimwaswike no kulanda ati, "Mwe babubi munda! Bushe mwebo bonse tamukakwila ing'ombe na punda wakwe ukufuma mwi tyanga no kufitungulula mu kunwa pe Sabata? ¹⁶Eco na uyu umwana mwanakashi wa kwa Abrahamu, uo Shetani akakile pa myaka iingi iili ikumi na cinekonse - konse, bushe ifikakilo fyakwe tekuti fikakulwe pa bushiku bwe Sabata?" ¹⁷Ulo alandile ifi fintu, bonse abali kumutalika balyumfwile nsoni, lelo ibumba lyonse ifikatami ifyo acitile. ¹⁸Nolu Yesu alilandile ati, "Bushe ubufumu bwakwa Lesa bwaba shani, kabili findo ninga bupalanyako? ¹⁹Bwaba kubati luseke lwa lubanga ulo umuntu abulile no kuposa mwibala lyakwe, kabili lwalikulile mu cimuti icikalamba, ne fyonni fya mu mulu fyakulamo ifinsa mu misambo ya ciko. ²⁰Nakabili alilandile ati, "Ni kufindo ninga palanya ubufumu bwakwa Lesa? ²¹Bwaba kubati citutumushi ico umwanakashi abula no kusankanya ne fipimo fitatu ifya bunga bwa ng'ano mpaka ubunga bwa ng'ano bonse bwa tutumuka. ²²Nolu Yesu alyendele ukupita mu misumba na mu mishi, akosambilisha no kuipangila inshila ukulalo ku Yerusalemu. ²³Umo

alilandile kuli ena ati, " Mwe Shikulu, Bushe banono fye abantu abakapusuka?" Eco alilandile kuli bena ati, ²⁴"Lwisheni ukwingila pa mwinshi wa kamfyemfye, pantu, Ndemyebe nati, abengi bakesha ukwingila, lelo tabakakwanishe ukwingila." ²⁵Ulo fye umwine wa ng'anda aima no kukoma ku ciibi, ninshi ukoiminina panse no kukonkonsha ku ciibi no kwebati, 'Mwe Shikulu, mwe Shikulu, lekeni twingile.' "Akasuka no kulanda kuli webo ati, ' Nshikwishibile nangu kuntu ufumine.' ²⁶Nolu ukalanda ati, ' Twalilile no kunwa ku ntanshi yenu no kusambilisha mu misebo yesu.' ²⁷"Lelo akasuka ati, 'Nalanda kuli mwebi nati, Nshishibe kuntu mufumine. Fumeni kuli nebo, mwebi bonse mwe babomfi batalungama!' ²⁸Kukaba ukulila no kusumanya ameno ulo mukamona Abrahamu, Isaki, Yakobo, na bakasesema bonse mubufumu bwakwa Lesa, lelo mukaposa kuse. ²⁹Bakesha ukufuma ku kabanga, ku masamba, kukuso na kukulyo, no kwikala kwi tebulu mu bufumu bwakwa Lesa. ³⁰Ishibeni ifi, abo abacepesha ebakaba abantanshi, nabo abacindamisha bakaba abanuma." ³¹Mu nshita ilya ine, Bamo abafise balishile no kulanda kyuli ena ati, "Kabiye ni no kufuma kuno pantu Herode akofwaya ukumipaya." ³²Yesu alilandile ati, "Kabiye ni no kuya kwebi ulya mumbwe ati, 'Lolesha, Ndetamfya ingulu no kundapa ilelo na mailo, no bushiku bwakulenga shitatu nkafika pa buyo bwenu.' ³³Nangu cibe ifyo, cililingile nebo ukukonkanyapo ilelo, mailo, no bushiku bwakonkapa, apo tacasuminishiwa kasesema ukonawilwa kuse ya Yerusalemu. ³⁴Yerusalemu, Yerusalemu, uwipaya ba kasesema no pola amabwe abo abatumwa kuli webo. Ifyo ilingi nafwaishe ukukolonganya abana bobe nga filya nankoko afukatila utwana twakwe mu mapindo yakwe, lelo webo tawali kufwaya ifi. ³⁵Mona, ing'anda yobe yalekeleshiwa. Nakwebi nati, tawakambonepo mpakafye ukalanda ati, 'Alipalwa uwishila mwi shina lyakwa Shikulu.'"

14

¹Calicitikile pe Sabata limo, ulo aile kwingila mu ng'anda ya ntungulushi imo iya baFarise ku kulya umukate, ukwebati bali ku mulolekesha. ²Moneni, pa ntanshi yakwe palipo umuntu uwali kulwala ubulwele bwa kufimba amaboko na molu. ³Yesu alipwishi abaishibisha malango ya ba Yuda na baFarise ati, "Bushe calisuminishiwa ukundapa pe Sabata, nangu iyo?" ⁴"Lelo bali kutumene fye. Eco Yesu alimwikete, alimundepe, kabili ali mulekele alekuya. ⁵Alilandile kuli bena ati, "Ninani pali mwebi uukwete umwana umwaume nangula ing'ombe iya ponena mu cishima pa bushiku bwe Sabata ashinga yabule palya penefye?" ⁶Balifililwe ukumupela ubwasuko pali ifi fintu. ⁷Ulo Yesu amwene ifyo abo abalalikwe basalilepo ifipuna fya bucindami, alibelele umulumbe, ukulanda kuli bena ati, ⁸"Ulo walalikwa kuli umo ku mutebeto wa bwinga, wilekwikala ku ncende ya kucindama, pantu kuti na umbi alilikwe uwa kucindamisha ukucila pali webo. ⁹Ulo umuntu wa milalike mwebi bonse babili afika, ali no kulanda kuli webo ati, 'Pela uyu muntu umbi ncende yobe,' Elo mu nsoni ukaya kubula incende ya kucepesha. ¹⁰Lelo ulo walalikwa, kabiye wakale ku ncende yakucepesha, pakwebati ulo uyo ukulalikile afika, kuti alanda kuli webo ati, 'Cibusa wandi, ima selela pa mulu.' Elo uka cindamikwa mu menso ya abo bonse abakuweme nobe. ¹¹Pantu uyo onse uuisumbula umwine akacefeshiwa, na uyo onse uicefya umwine akasumbulwa. ¹²Yesu alilandile naku muntu uwa mulalikile ati, "Ulo wacita umulalilo nangula umwikulo, wilalika abanobe nangula ba munonko nangula ba lupwa bobe nangu abena mupalamano abakankala, pantu nabo kuti bakulalika mu cibweshi, kabili uli no kubweseshiwa amalipilo. ¹³Lelo ulo wacita umwikulo, lalika ababusu, abalema, abakulemana amolu, ne mpofu, ¹⁴kabili uli no ku palwa, pantu tekuti ba kubweseshiwa amalipilo. Pantu uli no kubweseshiwa amalipilo mukubushiwa kwa balungami. ¹⁵Ulo umo pali abo aba ikele na Yesu pe tebulu aumfwile ifi fintu, alilandile kuli ena ati, "Uwakupalwa ni uyo ukalya umukate mu bufumu bwa kwa Lesa!" ¹⁶Lelo Yesu alilandile kuli ena ati, "Umuntu umo alipekenye umulalilo ukalamba no kulalika abengi. ¹⁷Pa nshita ya mulalilo, alitumine ababomfi bakwe ukuya kulanda kuli abo abalalikwe ati, 'Iseni, pantu fyonse nombi filipekanishiwe. ¹⁸"Bonse cimo cine balitendeke ukupanga umwakubepesha. Uwa kubalilapo alilandile kuli ena ati, 'Ndishitile mpanga, kabili mfwi ukuya kuimona. Nkokupapata leka ndekuya. ¹⁹Na umbi alilandile ati, 'Ndishitile ng'ombe sha ku makoli yasano, kabili nkoya muku shesha. Nkokupapata leka ndekuya.' ²⁰Elo na umbi umuntu alilandile kuli ena ati, 'Ndyupile umukashi, eco tekuti ngise. ²¹Umubomfi alishile kwebi shikulu wakwe ifi fintu. Kabili shikulu wa ng'anda alifililwe no kulanda ku mubomfi wakwe ati, 'Kabiye bwangu mu misebo iyi kalamba ne inono iya mushi kabili ulete kuno ababusu, abalema, Impofu, na bakulemana amolu.' ²²Umubomfi alilandile ati, 'Mwe shikulu, ifyo mwacikonkomesha filicitilwe, lelo kwena mucili ncende. ²³Shikulu alilandile ku mubomfi ati, 'Kabiye mu nshila sha pabuka na mutushila twa mu mpanga no kubapatikisha ukwisa kwingila, pakwebati ing'anda yandi ingesula. ²⁴Pantu nkolanda kuli webo nati, tapali nangu umo pali balya bantu nalalike abakosonda umulalilo wandi. ²⁵Nombi amabumba ayakalamba yali kuya nankwe, kabili alipilibukile no kulanda kuli bena ati, ²⁶"Umfwa uuli onse aisa kuli nebo no ku kana pata wishi, nyina, umukashi, abana, bamunyina na bakanshi, no mweo wakwe kumo, tekuti abe umusambi wandi. ²⁷Uyo onse uutasenda icapindama cakwe umwine no ku konka tekuti abe umusambi wandi. ²⁸Pantu ninani pali mwebi uwinga kabila ukukula ulupungu uutabalilapo ukwikala panshi no kupenda icipendo ukumona nga cakwebati alikwete fyonse ifikofwaikwa pa kulupwisha? ²⁹Nga teifyo, ulo atendeka umufula elo afilwa ukupwilishisha, abo bonse abakomonako bali noku tendeka ukumupumya, ³⁰ukulalanda ati, 'Uyu muntu alitendeke ukukula kabili alifililwe ukupwisha. ³¹Nangu ni mfumu ndo, ulo ikoya ku kulwa ne mfumu imbi, tekuti ibalilepo ukwikala panshi no kupandwa amano nga cakwebati ifita fyakwe amakana ikumi kuti fya lwishanya na imbi mfumu ili ne fita amakana amakumi yabili? ³²Nga teifyo, ulo ifita fimbi ficili apatali, akotuma inkombe isha kuya ku mwiminako no kuya kwipusha umo bengomfwanina. ³³Eco kanshi, uuli onse pali mwebi uushilekelako fyonse ifikwatwa fyakwe tekuti abe umusambi wandi. ³⁴Umucele wabune, lelo ngo mucele

wasunduka, bushe kuti waloweshiwa na kabili? ³⁵Taukwete umulimo ku mushili nangu ni ku mufundo. Ulaposwa fye. Uyo uli na matwi ya kumfwa, na omfwe."

15

¹Nomba bonse bakasonkesha wa musonko na babembu balikwisa kuli Yesu mu kumfwa kuli ena. ²Bonse abaFarise na bakalemba balikuilishanya umo no munankwe, ukulanda ati, "Uyu muntu alapokelela ababembu, no kulya nabo." ³Yesu alilandile uyu umulumbe kuli bena, ukwebati, ⁴"Ninani pali mwebo, umfwa alikwete impanga umwanda umo elo alufyapo imo, uushingasha ishili amakumi pabula na pabula mu matololo no kuya akofwaya iilubile mpakafye aisanga? ⁵Nomba ulo aisanga, aibika pa mabeya yakwe no kusekekela. ⁶Ulo aisa ku ng'anda, aita ifibusa fyakwe na bena mupalamano pamo, no kulanda kuli bena ati, 'Sekeleleni pamo na nebo, pantu ndisangile Impanga nalufishe.' ⁷Nkomweba nati ifyo fine efyo cikaba, kukaba insansa ku mulu pa mubembu umo uwalapila, ukucila abali amakumi pabula na pabula abantu abalungami abashikokabila ukulapila. ⁸Nangu ninani umwanakashi uukwete indalama isha silfere ishamuwaya ikumi, umfwa alufye imo, bushe tekuti asanike inyali, apyange na mu ng'anda, no kufwaya bwino mpakafye aisanga? ⁹Ulo aisanga, aita pamo abanankwe na bena mupalamano bakwe, abeba ati, 'Sekeleleni pamo na nebo, pantu ndisangile indalama nalufishe.' ¹⁰Nangu cibefyo, nkolanda kuli mwebo nati, kuli nsansa muceni ca ba malaika bakwa Lesa palwa mubembu umo uwalapila." ¹¹Nolu Yesu alilandile ati, "Umuntu umo alikwete abana babili abaume, ¹²no mwaice bantu alilandile kuli wishi, "Tata, mpeniko icakaniko candi pa fyuma fyenu." Eco alibakenya ifyuma fyakwe bonse babili. ¹³Tapapitile nshiku ishingi, umwaice alikolonganike fyonse ifyo akwete no kuya ku calo ukutali, kabili kulya alyonawile ifyuma fyonse mukuipoisaika. ¹⁴Nomba ulo aonawile fyonse, icipowe icikalamba cali salangene mu calo cilya, kabili alibulilwe. ¹⁵Alile kwingila icinto ku mwikashi umo uwa mu calo cilya, uyo uwa mutumine mu mabala yakwe mukulisha inkumba. ¹⁶Alikukabila ukulyako ifilyo fya nkumba pantu takwali nangu umo uwakumupa ifili fyonse. ¹⁷Lelo umwana umwaice alikutulwike umwine, alilandile ati, "Ni banga ababomfi tata akwata abalya imikate iingi, na pano ndi, nkofwa ku nsala! ¹⁸Nkoima ukufuma kuno no kuya kuli tata wandi, no kuya kulanda kuli ena ati, "Tata, nalibembukila umulu na mwebo. ¹⁹Nshilingile ukwitwa umwana wenu; ndengeni ukuba umo pa babomfi benu abo mwaingisha." ²⁰Eco Umwana umwaice alimine no kufumako no kwisa kuli wishi. Ulo acili akatamukila wishi alimumwene kabili aliketwe inkumbu, no ku mubutukila no ku mukumbatila no ku mutomona. ²¹No mwana alilandile kuli ena ati, "Tata, Nalibembukila umulu na mwebo. Nshilingile ukwitwa umwana wenu." ²²Bawishi balilandile ku babomfi babo ati, 'Leteni bwangu umwingila uwabune sana, mufwikeni, kabili bikenzi ininda munwe ku kuboko kwakwe, ne ndyato ku makasa yakwe. ²³Nolu mulete no mwana wa ng'ombe uwakwina no kwipaya. Natuilemene no kwanga! ²⁴Pantu umwana wandi alifwile, nomba ali no mweo. Alilubile, nomba alisangilwe.' Nolu balitendeke ukusefya. ²⁵Nomba umwana umukalamba ali mwibala. Ulo abwelele akopalamina ku ng'anda, alyumfwile inyimbo no kucinda. ²⁶Alikutilepo umo umubomfi no kumwipusha ati nindo ikocitika. ²⁷Umubomfi alilandile kuli ena ati, 'Ndume yenu alibwelele ku ng'anda na bawiso balimwipaille akana ka ng'ombe akaina pantu balimupokelele umumi. ²⁸Umwana umukalamba bantu alifulilwe alikene no kwingilamo, nawishi alifumine no kwisa kumupapatila. ²⁹Lelo Umwana umukalamba bantu aliyasukile nokulanda kuli wishi ati, 'Lolesheni, iyi myaka iingi nali mibombela ngo musha, nshasulilepo icipope cenu nangu cimo, lelo tamwampelepo nangu kana ka mbushi ukwebati nsemfye na banandi, ³⁰Lelo ulo uyu mwana wenu eshile, uwaonawile ubwikashi bwenu na ba cilende, mwamwipaila akana ka ng'ombe akakwina.' ³¹Bawishi balilandile kuli ena ati, 'We mwana, lyonse waba nanebo, na fyonse ifyandi fyobe. ³²Lelo cacilinga ukwebati tusefye no kusekelela, pantu uyu wenu alifwile, nomba ali no mweo, alilubile, nomba alilondweke.'"

16

¹Yesu nakabili alilandile ku basambi ati, "Kwalipo umuntu umo umukankala uwakwete kangalila, kabili calyebelwe kuli ena ukwebati uyu kangalila alikumonaula ifikwatwa fyakwe. ²Eco mukankala alimukutile no kulanda kuli ena ati, 'findo ifi nkoumfwa pali weba? pela ubulondoloshi pa mibombe yobe, pantu taukotwalilile ukuba kangalila.' ³Kangalila aliisoseshe umwine eka ati, 'Nkocita shani, apo shikulu wandi akontafya imilimo ya bukangalila? Nshakwata maka ya kulima, kabili nalikwata nsoni sha kulomba. ⁴Ndishibile ifyo nkocita, pakwebati ulo bakontamfya imilimo, abantu bakampokelela mu mayanda yabo. ⁵Nomba kangalila alikutile bonse abali ne misha kuli shikulu wakwe, no kwipusha uwa kubalilapo ati, 'Nishinga wakongola kuli shikulu wandi?' ⁶Alilandile ati, 'Amabotolo ya mafuta umwanda umo.' ⁷Alilandile kuli ena ati, 'Bula kalata wa misha yobe, ikala panshi bwangu, no kulemba amabotolo ya mafuta amakumi yasano.' ⁸Elo kangalila alanda na kuli umbi ati, 'Nishinga wakongola?' ⁹Alilandile ati, 'Amasaka ya ngano umwanda.' ¹⁰Mushika atile, "bula kalata obe uwa nkongole, no kulembapo amakumi cinekonse - konse." ¹¹Shikulu alitashishe kangalila uushili mulungami pantu alibomfesho amano ya bucenjeshi. Pantu abana ba cino calo balicenjelesha mukubomba na bantu babo ukucila abana ba lubuto. ¹²Nkolanda kuli mwebo nati, pangeni ifibusa mwebene ukubomfya ifyuma ifyakubula ubulungami pakwebati ilyo fikapwa, benga mipokelela mubwikashi bwa muyayaya. ¹³Onse uwacishinka mutunono sana wacishinka na mufingi, noyo uushalungama mutunono tekuti alungame na mufingi. ¹⁴Umfwa tawaba na bucishinka mukubomfya ifyuma ifyabula ubulungami, ninani akakucetekela mufyuma fya cishinka? ¹⁵Umfwa tauli na cishinka mukubomfya ifipe fya bantu bambi, ninani wingakupela indalama ishobe? ¹⁶Takwaba umusha uwinga bombela imfumu shibili, pantu kuti apata umo atemwapo umbi, nangu akaipeshapo kuli umo no kusula umbi. Tekuti ubombele Lesa ne fyuma." ¹⁷Nomba abaFarise, abatemenwe indalama, balyumfwile ifintu fyonse ifi, kabili balimusushishe.

¹⁵Alilandile kuli bena ati, "Mulaiwaminisha mwe bene mu menso ya bantu, lelo Lesa alimishiba imitima yenu. Uyo uukoisansabika pa bantu wa muselu mu menso yakwa Lesa.¹⁶Amalango na bakasesema fyalikubomba mpaka ulo Yohane aishile. Ukufuma ilya nshita, imbila ya bufumu bwa kwa Lesa ikobilwa, na onse alafwaya ukuipatikisha ukwingila muli iyi inshila.¹⁷Lelo cakwanguka ku mulu ne sonde ukupita ukucila akalitoni ka malango ukuba akafye.¹⁸Onse uwaleka umukashi wakwe nokuya kupa umbi acita ubucende, noyo uwayakupa uwakanwa nao wine acita ubucende.¹⁹Nomba kwalipo umuntu umukankala uwalikufwala insalu ishakukashikila neshia kolokondwe kabili alikuipakisha cila bushiku pa fyuma fyakwe ifingi.²⁰Kwaliko na kalomba lombamba umo ishina lyakwe ni Lasaro alikwikala pa mpongolo yakwe, alikwete ifilonda,²¹alikukabila ukulya utwalikupona kwitebulo lya mukankala. Ne mbwa nasho shalikwisa muku myanga ifilonda fyakwe.²²Caishile kuba ukwebati umulanda alifwile na bamalaika bali musendele nokumutwala kulubali lwakwa Abrahamu. No mukankala nao alifwile no kushikwa,²³na ku mboo, ulo ali akolunguluka, ali nwine amenso yakwe no kwisa kumona Abrahamu akatalamukila na Lasaro ku lubali lwakwe.²⁴Eco alibilikishe nokulanda ati, 'Tata Abrahamu, mbeleleniko uluse no kuntuminako Lasaro, aye kutumpika aka lutwe kamunwe wa kwe mu menshi no kwisa ntalalikako palulimi lwandi, pantu ndi culile muli ulu lubingu.'²⁵Lelo Abrahamu alilandile ati, 'We mwana, ibukisha ukwebati mubwikashi bobo walipokelele ifintu fyobe ifya bune, elo Lasaro aliculile mupamba. Lelo nombamba alisansamushiwe kuno, nobe ukomanama.²⁶No kucilishapo, paliba umuyenge pakati, pakwebati abakofwaya ukwabuka ukufuma kuno ukwisa kuli webo tekuti ficitike, kabili takuli nangufye umo uwingabuka ukufuma uko ukwisa kuli fwebo.'²⁷Umukankala atile, 'Nkomipapata, Tata Abrahamu, nkofwaya mumutumeko ku ng'anda yakwa tata ----²⁸pantu nalikwata indume shisano - pakweba aye kubasoka, pakwebati cikaba ati nabo baisa kuli ino ncende ya kulunguluka.'²⁹Lelo Abrahamu alilandile ati, 'Balikwete Mose na bakasesema; baleke bakutike kuli bena.'³⁰Umukankala alyaswike ati, 'Iyoo, Tata Abrahamu, lelo umfwa umo aye kulibena uwakufuma ku bakufwa, bakolapila.'³¹Lelo Abrahamu alilandile kuli ena ati, 'Umfwa tabomfwile kuli Mose na bakasesema, tekuti bomfwe no kusumina nangufye umo enga kuba ukufuma ku bakufwa.'

17

¹Yesu alilandile ku basambi bakwe ati, "Calishibikwa ukwebati kukabako ifipunwiso, akalanda kuli uyo muntu fyaishilamo!²Kuti camuwamina umfwa uyu bamukakila icilibwe ca mpelo ukumushingulusha mu mukoshi kabili nga aliposelwe muli bembamba pakweba ati talengelepo umo muli aba abanono ukuipununa.³Ilinden mwebene. Umfwa wenu abembuke, mukalipile, kabili umfwa alapila, mweleleko.⁴Umfwa akubifya imiku cinelubali mu kasuba kamo, kabili abwela imiku cinelubali kuli webo, ukwebati, 'Nalapila, ufwile wa mwelela!'⁵Abatumwa balilandile kuli Shikulu ati, 'Kusheni icitetekelo cesu.'⁶Shikulu alilandile ati, 'Umfwa mwalikwete icitetekelo ngo luseke lwa lubanga, kuti mwalanda kuli ici icimuti ca maluberi ati, 'Nukuka, kabili kabyalwe muli bembamba,' naco kuti cakubela.'⁷Lelo ninani pali mwebo, uwakwata umubomfi wa kumulimina nangula uusunga impanga, uwinga mweba ulo afumafye kwibala ati, 'Isa apapapenefye no kwikala mukulya?'⁸Bushe tekuti alande kuli ena ati, 'Mpekanishishako ifyakulya, kabili bikamo umushipi mu fyakufwala fyobe no kumpyungila mpakafye mpwishe ukulya no kunwa. Nolu panuma nobe ukolya no kunwa?'⁹Tatashako umubomfi pantu alicitile ifintu ifyo amukonkemeshe, bushe alacita?¹⁰Umfwa acikaba ifyo na mwebo bene, ulo mwacita ifyo bamunkonkomesha, mweba ati, 'Tuli babomfi abashalinga. Tucitilefye ifyo tulingile ukucita.'¹¹Casangilwe ukwebati ilyo ali munshila ukuya ku Yerusalemu, apitile mu mupaka waba pakati ka Samaria na Galili.¹²Ulo aingile mu mushi umo ifi, kulya alikumene naba baume ikumi abali ne fibashi. Baliminine akatalamukila ukufuma apo ali¹³kabili balisanswile amashiwi yabo, ukwebati, 'Yesu, Shikulu, tubeleleniko uluse.'¹⁴Ulo abamwene, alilandile kuli bena ati, 'Kabiye ni muye kuilanga kuli ba shimaepo.' Ulo balikuya balisangulwike.¹⁵Ulo umo pali bena amwene ati apola, alyalulwike, no kubilikisha ishiwi ukulumbanya Lesa.¹⁶Awile ubunkumpeme pa makasa yakwa Yesu, no kumutotela. Nomba ali mwina Samaria.¹⁷Nolu Yesu alilandile ati, 'Bushe tabaciba ikumi abasangulwilwe? Bushe abali pabula bambi bali kwi?'¹⁸Takuli na bambi abakwisa kupela ubukata kuli Lesa, Kano fye uyu mwina fyalo?'¹⁹Alilandile kuli ena ati, 'Ima, no kuya. Icitetekelo cobe cilikuposeshe.'²⁰Pa kumwipusha ku baFarise ulo ubufumu bwakwa Lesa bukesa, Yesu alibaswike no kulanda ati, Ubufumu bwakwa Lesa tabwisa ne cakumwenako.²¹Nangu tabakalande ati, 'Lolesheni, ubu apa!' nangu, 'Bulya palya!' Pantu moneni, ubufumu bwa kwa Lesa buli muli mwebo.'²²Alilandile ku basambi ati, 'Inshiku shikoisa ulo mukafwaya ukumona ubushiku bumo pa nshiku sha Mwana wa Muntu, lelo tamwaka bumone.'²³Nolu bakamweba ati, 'Lolesheni, palya! Lolesheni, Pano!' Lelo mwiyo nangu ukubabutukila,²⁴pantu nga filya inkuba isanikisha ulo imyashe ukufuma ku ciputulwa cimo ica mulwelele ukutwala ku ciputulwa cimbi ica mulwelele, efyo no Mwana wa Muntu akaba pali ubu bushiku.²⁵Lelo pakubala afwile ukucula mu fintu ifngi no kukanwa na iyi nkulo.²⁶Nga fintu cacitike mu nshiku shakwa Noa, efyo cikacitika na mushiku sha Mwana wa Muntu.²⁷Balikulya, balikunwa, balikupa, kabili balikubofya mu fyupo ukufikafye ulo Noah aingile mu cibwato - ne lyeshi lyalishile no kubonaula bonse fye.²⁸Mu musango umo wine, kabili ngefyo cacitike munshiku shakwa Loti - Balikulya no kunwa, ukushita no kushitisha, ukubyalala no kukula.²⁹Lelo mu bushiku ubo Loti afumine mu Sodoma, kwalokele umulilo na sulfere ukufuma mu mulu no konaula bonse fye.³⁰Mumusango umo wine efyo cikaba na mu bushiku ubo Umwana wa Muntu asokololwa.³¹Muli ubo bushiku uyo uuli pa mutenge wa ng'anda eikapo ukuya mukubala ifipe ukufuma mu ng'anda yakwe, na mumusango umo wine lekeni uyo uuli mwibala ebweluluka.³²Ibukisheni muka Loti.³³Uyo uukofwaya ukunonka umweo wakwe akaulofya, lelo uyo uukolofya umweo wakwe akaupususha.³⁴Nkomweba nati, muli bulya bushiku kukaba abantu babili mu busanshi bumo. Umo akasendwa, umbi akashala.³⁵Kukaba banamayo babili

abakalapela inseke pamo. Umo akasendwa, na umbi akashala.¹³⁷ Balimwipwishe ati, "Nikwi, mwe Shikulu?" Alilandile kuli bena ati, "Ukuli icitumbi ca mubili, eko na makubi ya longana capamo."

18

¹Nolu alibelele umulumbe pafyo bafwile ukupepa lyonse kabili ukwabula ukunenuka, ²Ukwebati, "mu musumba umo mwalipo kapingula uatalikutina Lesa kabili uatali kucindika bantu.³Nomba mwali mukamfwilwa muli ulya musumba, uwali kwisa ilingi kuli ena, ukwebati, 'Ngafweniko ukupingula mukulinganya noukotoshanya na nebo.' ⁴Panshita ntali alikene ukumwafwilisha, nomba elo papitile akashita aliisoseshe umwine, nangula ntatina Lesa no kucindika umuntu, ⁵lelo pantu uyu mukamfwilwa akompanga icongo, nkomwafwilisha ukukwata umulinganya, pakwebati tanashishe pakwisa kwakwe ukwa libili - libili." ⁶Nolu Shikulu alilandile ati, "Kutikeni kufyo kapingula wabula umulinganya alanda. ⁷Nomba Lesa takaleta umulinganya ku basalwa bakwe abakolilila kuli ena akasuba no bushiku? Bushe akashinga-shinga inshita iitali pali bena? ⁸Nkomyeba nati akaleta ubupingushi pali bena mukwangufyanya. Nangu cingaba ifi, ulo Mwana wa Muntu akesa, Bushe mucinefye akasangapo icicetekelo pe sonde?" ⁹Nolu nakabili alilandile uyu mulumbe kuli bamo abaicetekele abene ukwebati balungami no kususha abantu bambi, ¹⁰"Abaume babili balile mwi tempele mu kupepa - umo ali muFarise na umbi ali ni kasonkesha wa musonko. ¹¹UmuFarise aliminine no kupepa ifi fintu palwakwe umwine, 'Mwe Lesa, nkomitotela pantu ntali kubati nyaba bantu bambi - abapupu, abantu bashalungama, abacende - nangu kubati ni bakasonkesha wa musonko. ¹²Ndafunga ukulya imiku ibili cila mulungu. Ndapela icekumi muli fyonse ifyo nkwa." ¹³Lelo kasonkesha wa musonko, aliminine akatala mukila, tekuti afwaye no kwinuna amenso ku mulu, lelo aikunkunshishe icifuba cakwe, ukwebati, 'Mwe Lesa, mbeleleni uluse, ne mubembu.' ¹⁴Nkomyeba nati, uyu muntu alibwekelemo ku ng'anda yakwe uwa lungamikwa ukucila ulya umbi, pantu onse uisansabika umwine bakamupefya, lelo onse uicefya bakamusansabika." ¹⁵Abantu balikumuleta utunya utunono pakwebati atwikatemo, lelo ulo abasambi bamwene ifi, balibakalipile. ¹⁶Lelo Yesu alibakutile kuli ena, ukwebati, "Suminisheni abana banono bese kuli nebo, kabili mwibalesha. Pantu ubufumu bwa kwa Lesa bwa bakuba ifi. ¹⁷Mucinefye nkolanda kuli mwebo nati, onse utakapokele ubufumu bwakwa Lesa kubati kana konono mucinefye takengilemo." ¹⁸Umo kateka alimwipwishe, ukwebati, "We kasambilisha wabune, nkocita shani pakwebati nkapyane umweo wa muyayaya?" ¹⁹Yesu alilandile kuli ena ati, nindo wankutila uwabune? Takwaba wabune, kanofye Lesa eka. ²⁰Walishiba amafunde -wilekucita bucende, wilekwipaya, wilekwiba, wilekupela bukambone bwabufi, cindika wiso na noko." ²¹Kateka alilandile ati, "Ifi fintu fyonse ndafibela ukufuma munshita iyo nali umusepela." ²²Ulo Yesu aumfwile filya, alilandile kuli ena ati, "Icintu cimo ucili ukobulisha. Ufwile washitisha fyonse ifyo wakwata no kufipela ku balanda, kabili nobe uli no kukwata ifyuma ku mulu - kabili isa, unkonke." ²³Lelo ulo kateka aumfwile ifi fintu, alyumfwile sana ubulanda, pantu ali umukankala sana. ²⁴Elo Yesu, pakumumona alilandile ati, "Ifyo cayafya umukankala ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa! ²⁵Pantu cayangukapo ingamila ukupula mu linso lya shindano, ukucila umuntu umukankala ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa." ²⁶Abo abalikumfwa ifi balilandile abati, "Ninshi nani uwingapusuka?" ²⁷Yesu alyaswike ati, "Ifintu ifyakukosa ku bantu fya kwanguka kuli Lesa." ²⁸Petero alilandile ati, "kwena, fwebo twalisha fyonse ifyo twakwete no ku mikonka." ²⁹Yesu alilandile kuli bena ati, "Mucinefye, nkolanda kuli mwebo ukwebati takwakabe uwasha ing'anda, nangu umukashi, ba munyina, nangu abafyashi, nangu abana, pa mulandu wa bufumu bwakwa Lesa, ³⁰uushakapokelele ifingi muli ino nshita, na mushita ikoisa, umweo wa muyayaya." ³¹Panuma akolonganika abekumi na babili ku mwine, alilandile kuli bena ati, "Moneni, tukoya ku Yerusalemu, na fyonse ifintu ifyalembwa kuli bakasesema palwa Mwana wa Muntu fili no kufikilishiwa. ³²Pantu ali no kupelwa ku bena Fyalo, ukumupumya, no kumusebanya, no kumusakila amate. ³³Panuma ya kumufupaula, bali no kumwipaya, kabili no bushiku bwakulenga shitatu akabuka na kabili." ³⁴Tabaishibepo nangu cimo pali ifi fintu, na aya mashiwi yalifishilwe kuli bena, tabakwete ubwishibilo pa fintu ifyali kulandwa. ³⁵Calishile kubati ukwebati, ulo Yesu apaleme ku Yeriko, kwaliko muntu umo impofu uwaikela mu mbali ya nshila akolomba, ³⁶kabili pakumfwa ibumba likopita, alipwishe ifyali kucitika. ³⁷Bali mwebele ati ni Yesu amwina Nasareti akopita. ³⁸Eco impofu yalibikilishe, ukwebati, "Yesu, Mwana Dabidi, mbeleleni uluse." ³⁹Abalikuya pantashi balikalipile iyi mpofu, ukuyeba ukwikala tondolo. Lelo yalipundishe ukucilamo, "Mwana Dabidi, mbeleleni uluse." ⁴⁰Yesu aliminine no kubakonkomesha ukwebati umwaume bamulete kuli ena. Nolu ulo umwaume impofu apalamine, Yesu alimwipwishe ati, ⁴¹"Nindo ukofwaya nkucitile?" Alilandile ati, " Mwe Shikulu, nkofwaya ukumona." ⁴²Yesu alilandile kuli ena ati, "Mona. Icicetekelo cobe cakuposha." ⁴³Apopenefye alishibwile amenso no ku mukonka, akopela ubukata kuli Lesa. Abantu bonse, ulo bamwene ifi, balilumbenye Lesa.

19

¹Yesu alingile kabili alikupita mu Yeriko. ²Moneni, mwali umuntu umo uwaleitwa Sakeo. Ali mukalamba wa bakasonkesha wa misonko kabili ali umukankala. ³Alikufwaisha ukumona Yesu nga ali ninani, lelo alifilwe ukumumona mwi bumba, pantu ali ne cimo icipi. ⁴Napalici alibutukile ku ntanshi ya bantu no kunina ku cimuti ca mukunyu ukwebati amumone, pantu Yesu ali no kupita kuli ilya inshila. ⁵Ulo Yesu afikile pali ilya ncende, aliloleshe ku mulu no kulanda kuli ena ati, "Sakeo, ika mukwangufyanya, pantu ilelo mfwile ukwikala mu ng'anda yobe." ⁶Eco alyangunfyenye ukwikala ku cimuti no kumupokelela ne nsansa. ⁷Ulo bonse bamwene ifi, bonse balilishenye, ukwebati, "Aya mukutandalila umuntu umubembu." ⁸Sakeo aliminine no kulanda kuli Shikulu ati, "Lolesheni, mwe Shikulu, citika wa fikwata fyandi nkopela ku bapina, kabili umfwa nalifinshanyapo uuli onse ifili fyonse, nkomubwesha imiku ine." ⁹Yesu alilandile kuli ena ati,

"Ilelo Ipusukilo lilishile muli ino ng'anda, pantu nao uyu mwana wakwa Abrahamu. ¹⁰Pantu Umwana wa Muntu aishile ku kufwaya no kupususha abantu abakuluba." ¹¹"Ulo baumfwile ifi fintu, alikonkenyepo ukulanda no kubeba umulumbe, pantu alipaleme ku Yerusalemu, kabili bali kutontonkanya ukwebati ubufumu bwakwa Lesa bwala monekela ililinefy. ¹²Eco alilandile ukwebati, "Umukankala umo alile ku calo ukutali ku kuipokela umwine ubufumu elo no kubweluluka. ¹³Alikutile ababomfi bakwe ikumi no kubapela indalama ikumi no kulanda kuli bena ati, 'Mulekucita amakwebo mpaka nkabwele.' ¹⁴"Lelo abekashi ba mu calo cakwe balimupatile no kutuma inkombe ukumukonka, ukwebati, 'Tatukofwaya uyu muntu ukututeka.' ¹⁵Calicitike ulo abwelulwike, pa kupokelela ubufumu, alikonkomeshe ababomfi abo apele indalama ukwebati baye kuli ena, pakwebati eshibe ifyo basandulwile ukupitila mukucita amakwebo. ¹⁶"Uwa ntashi alishile kuli ena, ukwebati, 'Mwe Shikulu mu ndalama yenu ndi pangilemo indalama na shimbi ikumi.' ¹⁷"Umukankala alilandile kuli ena ati, 'Wacita icabune, we mubomfi wabune. Pantu wali uwacinshinka na mutunono, ukoba ne nsambu pa misumba ikumi.' ¹⁸"Uwa cibili alishile, akoeba ati, 'indalama yenu, shikulu, ilipangile indalama shisano.' ¹⁹"Umukankala alilandile kuli ena ati, 'Walekulolekesha pa misumba isano.' ²⁰"Naumbi alishile, ukwebati, 'Shikulu, indalama yenu iyi, iyo nasungile bwino mu nsalu, ²¹pantu nalikumitina, pamulandu muli muntu uukabila sana. Mubula neco tamwabikile, musombola napo tamwatandile.' ²²"Umukankala alilandile kuli ena ati, 'Pa mashiwi yobe epo nkokupingwila, we mubomfi mubi. Walishibe ukwebati ndi muntu uukabila sana, nsenda nefyo nshabikile no kusombola efyo nshabyele. ²³Kanshi nindo tawabikile indalama yandi mukuissekesha, pa kwebati ulo nabweluluka nga nalisangile shililanduluke pali naka nsonse?' ²⁴"Umukankala alilandile ku baiminine mupepi ati, 'Mupokeni indalama, kabili peleni ku uukwete indalama ishili ikumi.' ²⁵"Nabo balilandile kuli ena abati, 'Mwe shikulu, alikwete indalama ikumi.' ²⁶"Nkolanda kuli webo, ukwebati onse uwakwata akapelelwapo na fimbi, lelo uushakwata, akopokololwa noto akwata. ²⁷Lelo aba abalwani bandi, abo abashalikufwaya nebo ukuteka pali bena, baleteni kuno no kubepaya pa cinso candi." ²⁸Ulo alandile ifi fintu, alikonkenyepo ukwenda, ukuya ku Yerusalemu. ²⁹Calishile kuba ukwebati ulo apaleme ku Betfage na Betani, pa lupili ulwitwa ulwa Miolife, alitumine abasambi babili, ³⁰ukwebati, "Kabiyeni mu mushi uukonkelepo. Ulo mukoingila mukosanga umwana wa mpunda utaninwapo. Mu mukakule mumulete kuli nebo. ³¹Umfwa umuntu amipushe ati, 'Nindo mukomukakwila?' mulande ati, 'Shikulu akomukabila.'" ³²Abo abatuminwe balisangile umwana wa mpunda nga filya fine Yesu abebele. ³³Ulo bali bakokakula umwana wa mpunda, abene balilandile kuli bena ati, "Nindo mukokakwila umwana wa mpunda?" ³⁴Balilandile ati, "Shikulu akomukabila." ³⁵Balimuletele kuli Yesu, kabili balyanshikile amalaya yabo pa mwana wa mpunda na Yesu alinininepo. ³⁶Ulo alikuya, balyanshikile amalaya yabo pa musebo. ³⁷Nomba ulo ali akopalamina ku ncende uko ulupili lwa miolife lwa tentemukila, ibumba lyonse ilya basambi lyalitendeke ukusekelela no kulumbanya Lesa ne shiwi ilikalamba pa milimo yonse iya maka iyo bamwene, ³⁸bakolanda ati, "Yakupalwa Imfumu iisa mwi shina lyakwa Shikulu! Umutende mu mulu no bukata umwapulamo!" ³⁹Bamo abaFarise mwi bumba balilandile kuli ena ati, "Kasambilisha, kalipileni abasambi benu." ⁴⁰Yesu alyaswike no kulanda ati, "Nkomweba nati, umfwa aba batalala tondolo, amabwe kuti yabilikisha." ⁴¹Ulo Yesu apalamine mu musumba, alililile palwa wena, ⁴²ukwebati, "Umfwa walishibe muli ubu bushiku, nobe, ifintu ifikuletela umutende! Lelo nomba fyali fiswa ku menso yenu." ⁴³Pantu inshiku shikoisa pali webo ulo abalwani bobo bakakula ilinga ukukushinguluka no ku kutitikisha mu mbali shonse. ⁴⁴Bakakuwisha panshi pa mushili, na bana bobo pamo nobe. Tabakaleke ilibwe likekale palibiye pantu tawaishibe inshita ya kutandalilwa kobe. ⁴⁵Yesu alingile mwi tempele no kutendeka ukutamfyamo abo bonse abali kushitisha, ⁴⁶ukulanda kuli bena ati, "Calilembwa ati, 'Inganda yandi ikaba ni ng'anda ye pepo, 'lelo mwebi mwaicita icisankano ca bapupu.'" ⁴⁷Eco Yesu alikusambilisha cila bushiku mwi tempele. Bashimapeppo bakalamba na bakalemba balikufwaya ukumonaula, nge fyali kufwaya intungulushi sha bantu, ⁴⁸lelo tabasangile inshila yaku citilamo ifi pantu abantu bonse balikukutikisha kuli ena sana.

20

¹Calicitikile ubushiku buno ulo Yesu alikusambilisha bantu mwi tempele no kubila imbila nsuma ukwebati bashimapepo bakalamba na bakalemba balishile kuli ena pamo na bakalamba. ²Balilandile, ukumwebati, "Twebe ni munsambu nshi ucitila ifi fintu, nangu ninani wakupela ishi nsambu." ³Alyasukile no kulanda kuli bena ati, "Nandibo nkomipusha ilipusho, na mwebi munjebe. ⁴Ulubatisho lwakwa Yohane: Bushe lwafumine ku mulu nangu ku bantu?" ⁵Nabo balilanshenye abene, ukwebati, "Umfwa tulande ati, 'Lwafumunine ku mulu,' akolanda ati, 'Nolu nindo mutamusuminine?' ⁶Lelo nga twalanda ati, 'Lwafumunine ku bantu,' abantu bonse bakotulasa amabwe, pantu balisumina ukwebati Yohane ali ni kasesema." ⁷Eco balyasukile ukwebati tabaishibile uko lwafumine. ⁸Yesu alilandile kuli bena ati, "Nandibo nshamyebe insambu ncitilamo ifi fintu." ⁹Alyebele abantu uyu mulumbe ati, "Umuntu alilimine ibala lya myangashi, alilisekeshe ku balimi ba myangashi, kabili alile ku calo cimbi panshita iitali. ¹⁰Pa nshita yakulinga alitumine umubomfi ukuya ku balimi ba myangashi, ukwebati baye kumupelako ifisabo fya mwibala lya myangashi. Lelo abalimi ba myangashi balimuline, no kumutamfya minwe - nkutwa. ¹¹Kabili alitumine umubomfi umbi nao balimuline, bali musalwile, balimutamfishe minwe - nkutwa. ¹²Kabili alitumine uwakulenga butatu nao balimucenene, no kumuposa kunse. ¹³Eco shikulu we bala lya myangashi alyebele ati, 'Nkocita shani? Nkotuma umwana wandi uwatemwikwa. Limbi bakoya kumucindika.' ¹⁴"Lelo ulo abalimi ba myangashi bamumwene, balilanshenye abene beka, ukwebati, uyu empyani. Natumwipaye, pakwebati ifyabupyani fibe fyesu. ¹⁵Balimuposele kunse ye bala lya myangashi no kumwipaya. Nindo kanshi shikulu we bala lya myangashi akacita kuli bena? ¹⁶Akesa konaula aba balimi ba myangashi, no kupela ibala lya myangashi kuli mambi." Ulo baumfwile ici, balilandile ati, "Cikaba ifyo!" ¹⁷Lelo Yesu aliloleshe pali bena, no kulanda ati,

"Calola mwisa ico icalembwa: 'Ilibwe ilyo bakakula basulile elyaaluka ilya pa cifutu?'¹⁸ Onse uwaponena palibwe lilya akaputaulwa mutupimfya, na onse uo lyaponena akashonaulwa."¹⁹ Eco ba kalemba na bashimapepo bakalamba balifwaile ukumwikata munshita ilya ine, pantu balishibe ukweba ati ni bena alandile uyu mulumbe. Lelo balikutina abantu.²⁰ Balikumulolekesha, balitumine inengu isho ishaifungwishe ukuba abakulungama, pakwebati benga sanga ifilubo mukulanda kwakwe, pakweba ati bamutwale ku buteko na ku nsambu shakwa kateka.²¹ Balimwipwishe, ukwebati, "Kasambilisha, tulishibe ati mulanda no kusambilisha ifya kulungama, kabili tamupatulula uuli onse, lelo musambilisha icishinka pa nshila shakwa Lesa.²² Bushe lifunde fwebo ukupela umusonko kuli Kaisare, nangu iyo?"²³ Lelo Yesu alishibe ubucenjeshi bwabo, kabili alilandile kuli bena ati,²⁴ "Nangeni indalama. Bushe lishina ne cipasho cakwa nani cabapo?" Balilandile ati, "Cakwa Kaisare."²⁵ Alilandile kuli bena ati, "Kanshi peleni kuli Kaisare ifintu fyakwa Kaisare, na kuli Lesa ifintu fyakwa Lesa."²⁶ Balifililwe ukusanga ifilubo pafyo alikulanda pamenso ya bantu, lelo mukusunguka pakwasuka kwakwe, balifye tondolo.²⁷ Ulo bamo aba Saduke baishile kuli ena, abo abalanda ati takwaba ukushukuka,²⁸ balimwipwishe, ukwebati, "Kasambilisha, Mose alitulembele ukwebati umfwa umuntu afwa, uuli no mukashi, kabili uwakubula abana, munyina apyane umukashi, no kufyalilamo munyina abana."²⁹ Kwali bamunyina cinelubli no wakubalilapo alikwete umukashi, kabili alifwile uwakubula umwana,³⁰ no wakulenga bubili cimo cine.³¹ Uwakulenga butatu alimusendele, nao mumusango umo wine nowa cinelubili alifwile kabili tashilemo bana.³² Panuma umwanakashi nao alifwile.³³ Nomba pa kushukuka, akaba mukashi wakwa nani? Pantu abali cinelubili ali mukashi wabo.³⁴ Yesu alilandile kuli bena ati, "Abana ba buno bwikashi ebopa no kupwa.³⁵ Lelo abalingwa abawamino kumono bwikashi bulya kukupokelela ukushukuka kubafwa tabakaleupa nangu ukupwa.³⁶ Kabili tekuti bafwe nakabili, pantu balilingene naba malaika kabili bana bakwa Lesa, pakuba abana ba cishukuko.³⁷ Lelo ukwebati abafwa balabushiwa, na Mose alilangile, pa ncende ya cimpusa, apo akutile Shikulu Lesa wakwa Abrahamu na Lesa wakwa Isaki na Lesa wakwa Yakobo.³⁸ Nomba tali Lesa wa bafwa, lelo waba mweo, pantu bonse ba mweo muli ena."³⁹ Bakalemba bamo balyaswike ati, "Kasambilisha, mulyasukile bwino."⁴⁰ Pantu tabamwipwishopo na yambi amepusho.⁴¹ Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe balanda shani ukwebati, Kristu mwana wakwa Dabidi?"⁴² Pantu Dabidi umwine akolanda mwibuku lya malumbo ati, Shikulu alilandile kuli Shikulu wandi ati, 'Ikala kukuboko kwandi ukwa kukulyo,⁴³ mpaka nkalenge abalwani bobo icakunyantapo amakasa yobe.⁴⁴ Eco Dabidi akuta Kristu ati 'Shikulu,' nomba kuti aba shani umwana wakwa Dabidi?"⁴⁵ Mukumfwa kwa bantu bonse alilandile ku basambi bakwe ati,⁴⁶ "Cenjeleni na bakalemba, abafwaya ukwenda mumalaya yabo ayatali kabili balitemwa ukubaposha imitende ya bucindami muncende ya fisankano ne fipuna fya bufumu muma synagoge ne fifulo fya bucindami mu mitebeto.⁴⁷ Abalila bamukamfwilwa amayanda, na mukuilangisha balapepa amapepo ayatali. Abantu abakubefi bakapokelela ukusekwa kukalamba."

21

¹Yesu alinwine amenso no kumona bafyuma bakobika ifya bupe fyabo mu cipao.² Alimwene mukamfwilwa umubusu abikamo utunya mpuku tubili.³ Eco alilandile ati, Mucinefye nkomweba nati, uyu mukamfwilwa umubusu apela icakucilapo pali bonse.⁴ Bonse aba bapele ifyabupe pa bwingi bwafyo bakwata. Lelo uyu mukamfwilwa, mu bucushi bwakwe, apele fyonse ifyo ali no kwikalilamo.⁵ Ulo bambi bali kulanda pe tempele, ifyo baliwaminishe na mambwe yabune ne fya bupe, alilandile ati,⁶ "Palwa ifi fintu mukomona, inshiku shikesa ulo takwakabe ilibwe ilikashala pelibwe linankwe ilishakapone panshi."⁷ Eco bali mwipwishe, ukwebati, "Mwe Kasambilisha, nililali ifi fintu fikacitika? Ngefishibilo fikaba shani ulo ifi fintu fili mukucitika?"⁸ Yesu alyaswike ati, "Cenjeleleni ukwebati tamulufiwe. Pantu abengi bakeshila mwishina lyandi, ukulanda ati, 'Ninebo ena,' kabili, 'Inshita ilipaleme.' Mwikaya kuli bena.⁹ Ulo mukomfwa inkondo ne mpasase, mwikatana, pantu ifi fintu efikabalilapo ukucitika, lelo impela tayakacitike apopenefye."¹⁰ Nolu alilandile kuli bena ati, "Uluko lukemina uluko lunankwe, no bufumu bukemina ubufumu bunankwe.¹¹ Kukaba ne finkukuma ifikalamba, na mucende sha kulekana lekana ifipowe ne fikuko. Kukaba ifyakutinya ne fishibilo ifikalamba ukufuma mumulu.¹² Lelo ulo ifi fintu fyonse tafilacitika, bakamikata no kumipakasa, ukumitwala muma synagoge na mufifungo, ukumitwala kuli bashamfumu na bakateka pa mulandu we shina lyandi.¹³ Fikesa ku mitwala ku nshita ya bunte bwenu.¹⁴ Eco kanshi ipinguleni mu mitima yenu ukukana pekanishisha libela ifya kulubulula,¹⁵ pantu nkamipela ifyebona na mano ayo abalwani benu bakafilwa ukukana nangu ukutalika.¹⁶ Lelo mukafutukwa na bafyashi benu, ba munonko, balupwa, ne fibusa, kabili bakepayapo bamo pali mwebo.¹⁷ Mukapatwa kuli bonse pa mulandu we shina lyandi.¹⁸ Lelo takwakabe nangu umo umushishi wa mu mitwe yenu uukaloba.¹⁹ Mukushipikisha kwenu emo mukanonkela imyeo yenu.²⁰ Ulo mukamona Yerusalemu ilishingulwikwe ne fita, ishibeni ukwebati ukonaulwa kwaiko kuli paleme.²¹ Ninshi lekeni abo abali mu Yudea bafulumukile ku mpili, lekeni abo abali mu musumba bafumemo, na bali mu mapanga beingila mu musumba.²² Pantu ishi ni nshiku sha cilandushi, pakwebati ifintu fyonse ifyalembwa fikafikilishiwe.²³ Akalanda kuli abo bali na mafumo na bakoonsa muli isho inshiku! Pantu kukaba ukumanama ukukalamba pa calo, ne cipyu kuli aba bantu.²⁴ Bakawa ku lupanga, no sendwa bunkole mu nko shonse, na Yerusalemu ikanyantaulwa ku bena Fyalo mpaka inshita ya bena Fyalo ikafikilishiwe.²⁵ Kukaba ifishibilo ku kasuba, ku mweshi, na ku ntanda, na pe sonde. Inko shikaba mu bulanda, mu mwenso pa kubuluma kwa pali bema na mabimbi.²⁶ Kukaba abantu abakalekufwa icitu ku mwenso na kukulolela ifintu ifikoisa kupona pa calo. Pantu amaka ya mu myulu ya kasunkanishiwa.²⁷ Nolu bakamona Umwana wa Muntu akoisa mwikumbi na maka no bukata bukalamba.²⁸ Lelo ulo ifi fintu fyatendeka ukucitika, iminineni kabili mwinune imitwe yenu, pantu ukulubuka kwenu kukopalama."²⁹ Yesu alibelele umulumbe, "Lolesheni umukunyu, ne miti yonse.³⁰ Ulo amabula yapuka, mulaimwena mwebene no kwishiba

ukwebati ulusuba lulipaleme. ³¹Ifyo fine, ulo mwamona ifi fintu fikocitika, ishibeni ukwebati ubufumu bwa kwa Lesa buli mupepi. ³²Mucinefye nkomweba nati, ino nkulo tayakapite mpaka ifi fintu fikacitike. ³³Umulu ne sonde fikapita, lelo ifyebo fyandi tafyakapite. ³⁴"Lelo ilameni mwebene, pakwebati imitima yenu tailemenenwe ne micitile ya buweleweke na bu cakolwa elo na masakamika ya bwikashi, na bulya bushiku mukupumikisha ukwisa ³⁵kubati citeyo. Pantu cikesa pali bonse abekala pe sonde lyonse. ³⁶Lelo mube abakulola inshita yonse, ukulapepa ukwebati mube abakukosa ukupusuka kuli ifi fintu fyonse ifikesa kucitika, nokwisa kwiminina pa cinso ca Mwana wa Muntu. ³⁷Eco mu kasuba ali kusambilisha mwi tempele, kabili ubushiku ali kufumamo no kuya kwikala ku lupili lukutwa ulwa Miolife. ³⁸Abantu bonse balikucelela ukuya ku ku mumfwa mwi tempele.

22

¹Nomba Umutebeto wa Mukate Uushatutumuka wali ukopalama, uwitwa ica Kucilila. ²Bashimapepo bakalamba na bakalamba balikufwaya umwakwipaila Yesu, pantu balikutina abantu. ³Nolu Shetani alingile muli Yuda, uo balikwita Iscariote, uwali umo pa bekumi na babili. ⁴Yuda alile kuli bashimapepo bakalamba na bamushika nokulanshanya nabo pafyo enga futuka Yesu kuli bena. ⁵Balisekelele kabili balisumine ukumupela indalama. ⁶Alisumine no kufwaisha akashita enga mupelelamo kuli bena apatali ibumba. ⁷Nolu bwalifikile ubushiku bwa mukate uushitutumuka, ulo ilambo lya cakucilila lyali no kwipaiwamo. ⁸Eco Yesu alitumine Petero na Yohane, ukwebati, "Kabiyeni muye kutupekanishisha icakucilila, ukwebati twise kulya." ⁹Balilandile kuli ena ati, "Nikwi mukofwaya tuye kupekanishisha?" ¹⁰Alibaswike ati, "Lolesheni, ulo mukoya kwingila mu musumba, umwaume uusendele umutondo wa menshi akoya ku mikumanya. Muye kumukonka mung'anda umo akoya kwingila. ¹¹Elo muye kulanda kuli shikulu wa ng'anda ati, 'Kasambilisha alandile kuli mwebo ati, 'Ulupi umuputule wa beni, umo nkolila Icacucilila pamo na basambi bandi?' ¹²Akoya kumilanga umuputule wa pamulu uukalamba ulyanshikwemo bwino. Emo muye kupekanishisha." ¹³Eco balile, nokuya kusanga fyonse filifye filya fine acifilanda. Nolu balipekenye Icacucilila. ¹⁴Ulo akashita kafikile, alikele pamo na batumwa. ¹⁵Nolu alibelele ati, "Nali kufwaisha ukulya umutebeto uyu naimwe apo nshilacula. ¹⁶Pantu nkomweba nati, nshakalyepo nemwe nakabili mpaka cikafikilishiwe mu bufumu bwakwa Lesa." ¹⁷Nolu Yesu alibulile ulukombo, kabili ulo atotele, alilandile ati, "Buleni ici, akaneni pakati keni. ¹⁸Pantu nkomweba nati, Nshakanwepo nakabili ifya fisabo fya mwangashi mpaka ubufumu bwakwa Lesa bukesa. ¹⁹Nolu alibulile umukate, kabili ulo atotela, ali umokawile, no kupela kuli bena, ukwebati, "Uyu emubili wandi, uukopelwa kuli mwebo. Mulekucita ifi pa kunjibukisha." ²⁰Alibulile ulukombo mu musango umo wine panuma ya mulalilo, ukwebati, "Ulu ulukombo ezipangano cipya mumulopa wandi, uukoitikiwa pamulandu wenu." ²¹Lelo kutikisheni. Ukuboko kwa ukomfutuka kuli nandi pamo pe tebulu. ²²Pantu Umwana wa Muntu akoya ukulingana nefyo camulingilwe. Lelo akalanda ku muntu uo akofutukilwako!" ²³Balitendeke ukulanshanya pakati kabo nga ninani uwingacita ifi. ²⁴Nolu palimine fikansa pakati kabo palwa kweba ati ninani walingile ukuba umukalamba. ²⁵Alilandile kuli bena ati, "Ishamfumu sha bena fyalo eba shikulu pali bena, nabo abakwata insambu pali bena bakutwa bakacita wa fya bune. ²⁶Lelo tacifwile kubefyo kuli mwebo. Mucilingile, lekeni umukalamba pali mwebo abe kubati eucepeshe kabili uyo uukotungulula abe ngo ukopyunga. ²⁷Pantu ninani umukalamba, uwikala pe tebulu, nangu uukopyunga? Bushe te uyo uwikala pe tebulu? Lelo nebo ndi pakati kenu nga umo uukopyunga. ²⁸Lelo nimwe mwatwalilila nanebo mufya kweshiwa fyandi. ²⁹Namibika pa bufumu, kubati nifyo Tata ambika pa bufumu, ³⁰pakwebati mukalekulya no kunwa pe tebulu lyandi mu bufumu bwandi, kabili mukekala pafipuna fya bufumu ukupingula imitundu ikumi na ibili iya bena Isreali. ³¹Simone, Simone, ucenjele, Shetani alilombele ati ube uwakwe, ukwebati akulule kubati ni ngano. ³²Lelo ndi kupepeleko, ukwebati icicetekelo cobe cipelela. Panuma nga wa aluluka nakabili, ukakoshe ba munonko." ³³Petero alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, nebo ndi ipekenye ukuya nenu ku cifungo na kumfwa." ³⁴Yesu alimwaswike ati, "Nkokweba nati, Petero, ulo mukolwe talalila buno bushiku, ukonkana imiku itatu ati tawanjishiba." ³⁵Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Ulo namitumine ukwabula icikwama, tumba wafikofwaikwa nangu ni ndyato, bushe mwalibulishepo ifili fyonse?" Balyaswike ati, "Nangu kamo." ³⁶Nolu alilandile kuli bena ati, "Lelo nomba, uyo uukwete icikwama, lekeni asende, na pamo penefye na tumba wafikofwaikwa. Uyo utakwete ulupanga ashitishe ilaya lyakwe no kuya kushita lumu. ³⁷Pantu nkomyeba nati, ifyalembwa pali nebo fifwile ukufikilishiwa, 'Apendelwe pamo naba bupulumushi.' Pantu icalandililwe pali nebo cikofikilishiwa." ³⁸Nolu balilandile ati, "Mwe Shikulu, lolesheni! amapanga aya yabili yali apa." Alibelele ati, "Epela." ³⁹Yesu alile, nga fintu alikucita ilingi, ku Lupili lwa Miolife, na basambi bali mukonkele. ⁴⁰Ulo bafikile, alilandile kuli bena ati, "Pepeni pakwebati mwiwila mwiwilo." ⁴¹Alifumine apo bali aya akatalamukila apali intamfu ya kuposa ilibwe, kabili alifukeme no kupepa, ⁴²ukwebati, "Tata, umfwa mukofwaya, fumeni ulukombo ulu pali nebo. Nomba tabuli bufwayo bwandi, lelo ubwenu ukucitwe." ⁴³Nolu malaika ukufuma ku mulu alimonekele kuli ena, kukumukosha. ⁴⁴Pakuba mukulunguluka, alipepele mu maka, ne libe lyalishile kubati matoni ayakalamba aya mulopa yakoponena panshi. ⁴⁵Ulo aimine mukupapa kwakwe, alishile ku basambi bakwe alibasangile balisendeme pamulandu wa bulanda bwabo ⁴⁶kabili alibepwishe ati, "Nindo musendamene? Imeni no kupepa, ukwebati mwiwila mwiwilo." ⁴⁷Ulo acili akolanda, moneni, ibumba lyali monekele, na Yuda, umo uwa mu bekumi na babili, akobatungulula. Alipalamine kuli Yesu mukumotomona, ⁴⁸lelo Yesu alimwebelele ati, "Yuda, ukofutuka Umwana wa Muntu kukutomona?" ⁴⁹Ulo abo abashingulwike Yesu bamwene ifikocitika, balyebelele ati, "Mwe Shikulu bushe tubakome ku lupanga?" ⁵⁰Elo umo uwa pali bena akomene umubomfi wakwa shimapepo mukalamba, no kumuputula ukutwi kwa kukulyo. ⁵¹Yesu alilandile ati, "Epela!" Alikete no kutwi kwake, kabili alimundepe. ⁵²Yesu alilandile kuli bashimapepo bakalamba, kuli bakangalila we tempele, naku bakalamba abamwimine ati, "Bushe mukonjishila kubati ndi kapondo, ne mpanga ne nkoli?" ⁵³Ulo nali kuba nemwe mwi tempele cila

bushiku, tamwanjikete. Lelo aka kashita kenu, na maka ya mfimfi.⁵⁴ Pakumwikata, balimutwele mu ng'anda yakwa shimapepo mukalamba. Lelo Petero alikumukonka akatalamukila.⁵⁵ Panuma yakukunka umulilo mukati ka lubansa no kwikala bonse pamo, Petero alikele pakati kabo.⁵⁶ Umukashana umo umubomfi ali mu mwene ulu aikele mu lubuto lwa mulilo no kumulolekesha kabili alilandile ati, "Uyu mwaume naena ali nankwe."⁵⁷ Lelo Petero alikene, ukwebati, "We mwanakashi, nsh mwishibe."⁵⁸ Ulo papitile fye akashita akanono na umbi nao ali mumwene, no kulanda ati, "Nobe uli umo uwa muli bena." Lelo Petero alilandile ati, "We mwaume, Tenebo."⁵⁹ Panuma ya nsa imo umwaume na umbi ali mupatikishe no kulanda ati, "Mucinefye uyu mwaume naena ali nankwe, pantu mwina Galili."⁶⁰ Lelo Petero alilandile ati, "We mwaume, Nshishibile ifyo ukolandapo." Apopenefye, ulu acili akolanda, mukolwe alililile.⁶¹ Mukupilibuka, Shikulu aliloleshe pali Petero, na Petero alibukishe icebo cakwa Shikulu, ulu amwebele ati, "Apo mukolwe talalila ubwalelo uko nkana imiku itatu."⁶² Petero alifumine panse no kulila sana.⁶³ Nolu abaume abali kulinda Yesu balikumupumya no kumuma.⁶⁴ Bali mufimbile icifimbo no kumwipusha, ukwebati, "Sesema! Ninani wakuma?"⁶⁵ Balilandile ifintu ifingi kuli Yesu, ifya kumupontela.⁶⁶ Ulo bwacele, Abakalamba babantu balilongene capamo, bonse bashimapepo bakalamba na bakalemba. Balimutwele ku cilye⁶⁷ no kulanda ati, "Nga niwe Kristu, tweba." Lelo alilandile kuli bena ati, "Nga namyebe, tamwansumine,⁶⁸ kabili nga na mipusha, tamwanjasuke.⁶⁹ Lelo ukufuma pali nomba, Umwana wa Muntu akulaikala kukuboko kwa kulyo ukwa maka yakwa Lesa."⁷⁰ Bonse balilandile ati, "Ninshi uli Mwana wakwa Lesa?" Yesu alilandile kuli bena ati, "Mulilandile ati Ninebo."⁷¹ Balyebele ati, "Nindo tukofwaila na kambone? Pantu fwebene twayumfwila kukanwa kakwe."

23

¹Ibumba lyabo lyonse lyalimine no kutwala Yesu kuli Pilato. ²Balitendekele ukumushinina, ukwebati, "Twalisangile uyu muntu akolufya uluko lwesu, akokanya ukupela umusonko kuli Kaisare, no kulanda ukwebati umwine ni Kristu, imfumu."³ Pilato alimwipwishe, ukwebati, "Bushe uli Mfumu yaba Yuda?" Yesu alimwaswike ati, "Ulilandile ifyo fine."⁴ Pilato alilandile kuli bashimapepo bakalamba na mabumba ati, "Nshisangilemo mulandu muli uyu muntu."⁵ Lelo bena balikoselepo, ukwebati, "Akofulunganya abantu, ukusambilisha mu Yudea monse, ukutendekela mu Galili ukufikafye na kuli ino ncende."⁶ Eco ulu Pilato aumfwile ifi, alipwishe umfwa uyu muntu ali mwina Galili. ⁷Ulo aishibile ukwebati ali mumaka yakwa Herode, alitumine Yesu kuli Herode, uyo nankwe uwali mu Yelusalemu muli shilya nshiku.⁸ Ulo Herode amwene Yesu, alisansamukile nganshi, pantu alikufwaisha ukumumona pa nshita ntali. Alyumfwile palwa ena alisubile ukumonapo ifishibilo ifyo alikucita. ⁹Herode alipwishe Yesu mu fyebo ifingi, lelo Yesu tamwasukilepo nangu kamo. ¹⁰Bashimapepo bakalamba naba kalemba baliminine, bakomushinina mulukakala.¹¹ Herode pamo na bashilika bakwe balisushishe Yesu kabili balimupunike. Nolu balimufwikile insalu shabucindami no kumubwekeshamo kuli Pilato. ¹²Pantu Herode na Pilato balyalukile bacibusa bulya bwine bushiku, pantu akale bali pa bulwani umo no munankwe. ¹³Nolu Pilato alikutile pamo bashimapepo bakalamba naba kateka ne bumba lya bantu ¹⁴no kulanda kuli bena ati, "Muliletele kuli nebo uyu muntu ngo muntu uokofulunganya abantu, kabili moneni, Nebo, ulu nkomwipusha apo muli, nshikosangamo mulandu muli uyu muntu pali ifyo fintu muko mushinina."¹⁵ Iyo, nangu ni Herode wine, pantu alimubweshe kuli fwebo, kabili moneni, tacitile nangu cimo icakumulingila ukufwa. ¹⁶Nomba nkomukanda no kumukakula."¹⁷ Lelo balibilikishe bonse pamo, ukwebati, "Tatukofwaya uyu muntu, kabili tukakwileniko Baraba!"¹⁸ Baraba ali muntu uwa bikilwe mucifungo pamulandu wa busangushi mu musumba no kwipaya.¹⁹ Pilato alishile kulanda nabo nakabili, alikufwaisha ukukakula Yesu. ²⁰Lelo balibilikishe, ukwebati, "Mutanikeni, Mutanikeni."²¹ Alilandile kuli bena umuku wa citatu ati, "Nindo, bubi nshi ubo uyu muntu acitile? Nshikosangamo mulandu muli ena uwakumulingila ukufwa. Eco kanshi na panuma ya kumukanda, nkomukakula."²² Lelo balikoselepofye na mashiwi ayakalamba, balikufwaya ukwebati atanikwe. Amashiwi yabo yali nashishe Pilato. ²³Eco Pilato alisalilepo ukubapela ifyo balikufwaisha. ²⁴Akakwile uo balikulomba uwakakilwe mu cifungo pamulandu wa bucisanguka no kwipaya. Lelo alibapele Yesu ku kufwaya kwabo. ²⁵Ulo balikuya bakomutungulula, baliketepo umo Simone waku Kurene, uwali kufuma mu mpanga, kabili balimutwikile icapindama ukusenda, akukonka Yesu. ²⁶Ibumba likalamba ilya bantu, na banamayo abalikullosha no kumulilila, balikumukonka ²⁷Lelo pakupilibukila kuli bena, Yesu alilandile kuli bena ati, "Mwe bana banakashi ba mu Yerusalemu, mwilandilila, lelo mulekuililila mwebene na bana benu."²⁸ Pantu moneni, inshiku shikoisa isho bakalanda ati, 'Shalipalwa ing'umba, na mafumo ayashafyele, na mabele ayasha onseshe.'²⁹ Nolu bakatendeka ukulanda ku mpili ati, 'Wileni pali fwebo,' na kutupili ati, 'Tufimbini.'³⁰ Pantu nga bakocita ifi fintu ulu icimuti cicili icibishi, nindo ikacitika ulu cikoma?"³¹ Bambi abaume, utupondo tubili, twali tungulwilwe nakwe ukuya ku kwipaiwa.³² Ulo bafikile ku ncende iikutwa 'Icipanga,' palya epo bamutanikile no tupondo - kamo ku kuboko kwa kukulyo na kanankwe kukwa ku kuso. ³³Yesu alilandile ati, "Tata, beleleni, pantu tabeshibile ifyo bakocita." Nolu balipendwile, pa kwakana insalu shakwe. ³⁴Abantu baliminine bakotamba ulu bakateka nabo bali bakomupumya, ukwebati, "Alikupususha bambi. Naipusushe umwine, nga ni Kristu wakwa Lesa, uwasalwa."³⁵ Abashilika nabo balimupumishe, bakomupalama, bakomupela mwangashi uwakantuka, ³⁶no kwebati, "Umfwa uli Mfumu ya ba Yuda, ipusushe we mwine."³⁷ Kwaliko ne cishibilo pali ena ati, "Uyu ni Mfumu yaba Yuda."³⁸ Kamo pa tupondo utwatanikwe palya kali mutukile mukulanda ati, "Bushe twebho Kristu? Ipusushe we mwine na fwebo."³⁹ Lelo kambi kalimukalipile, ukwebati, "Bushe taukotina Lesa, apo webo uli mubupingushi bumbo bwine ubwa kukandwa?"⁴⁰ Pantu fwebo cilitulingile ukuba pano, pantu tukopokelela icitulingene ne micitile yesu. Lelo uyu muntu tacitile icibi nangu cimo."⁴¹ Nolu alilandile ati, "Mwe Yesu, mukanjibukishe ulu mukesha mu bufumu bwenu."⁴² Yesu alilandile kuli ena ati, "Mucinefye nkokweba nati, ubwelelo ukoba nanebo mu

paradise."⁴⁴Nomba cali mupepi ne nsa iya kulenga mutanda, ne mfimfi yalishile pesonde ponse ukufika ku nsa ya kulenga pabula⁴⁵ulo akasuba kafimbilwe ne mfimfi. Nolu icisalu ca mwi tempele calyakanike pabili.⁴⁶Pakubilikisha ne shiwi ilikalamba, Yesu alilandile ati, "Mwe Tata, mu maboko yenu emo nabika umupashi wandi." Ulo alandile ifi, alifwile.⁴⁷Ulo umukalamba wa bashilika amwene icacitike, alilumbenye Lesa, ukulanda ati, "Mucinefye uyu muntu ali mulungami."⁴⁸Ulo amabumba yonse ayalongene pamo pali iyi ncende bamwene ifintu fyalu kucitika, bali bwelelemo bakokunkunsha pa fifuba fyabo.⁴⁹Lelo abo bonse abamwishibile, na banamayo abali kumukonka ukufuma ku Galili, baliminine akatalamukila, bakotamba ifi fintu.⁵⁰Moneni, kwaliko umwaume uwalikwitwa Yosefe, uwali umo pa bamucilye. Ali wabune kabili umuntu umulungami.⁵¹Uyu muntu talikusuminishako kumapange yabo nefyo balikucita. Afumine ku Arimatea, umusumba waba Yuda, kabili alikufwaya ubufumu bwakwa Lesa.⁵²Uyu muntu, pakukumamya Pilato, alilombe umubili wakwa Yesu.⁵³Aliwikishe panshi kabili ali upombe mu nsalu sha kolokondwe, no kuubika munshishi iyaimbilwe mwilibwe, umushashikilwepo umuntu nangu umo.⁵⁴Bwali Bushiku bwa Kuteyanya, ne Sabata lyali mupepi no kutendeka.⁵⁵Banamayo abaishile na Yesu ukufuma ku Galili balikonkeleko Kabili balimwene nshishi nefyo umubili wakwe walalikwe.⁵⁶Balibwelelemo kukupekanya ifyacena cabune na mafuta. Elo pe Sabata balitushishe ukulingana ne fyaba imfunde.

24

¹Ku macaca pa bushiku bwa kubalilapo ubwa mulungu, balishile ku nshishi, ukuletako ifya cena cabune ifyo bapekenye.
²Basangile ilibwe lilikunkulukilepo pa nshishi.³Balingilemo, lelo tabasangilemo umubili wakwa Shikulu Yesu.⁴Calicitike ukwebati, ulo bali balifulungene pali ici, mukukana ibukila, abaume babili balimimine mupepi na bena mu nsalu shakubengeshima.⁵Ulo abanakashi bali bakosunguka no kukontamika ifinso fyabo ukulolesha panshi, balilandile ku banakashi ati, "Nindo mukofwaila uwa mweo ku bafwa?"⁶Tali muno, lelo alibushiwe! Ibukisheni ifyo alandile kuli mwebo ulo ali ku Galili,⁷ukwebati Umwana wa Muntu afwile ukupelwa mu maboko ya bantu ababembu no kutanikwa, kabili pa bushiku bwakulenga shitatu akabuka nakabili.⁸Abanakashi balibukishe amashiwi yakwe⁹kabili balibwelelemo ukufuma ku nshishi no kulondolola ifintu fyonse kubekumi na umo na kuli bonse abashelepo.¹⁰Nomba Maria umwina Magadala, Yoana, Maria nyina wakwa Yakobo, na bambi abanakashi abali na bena balifishishe fyonse ifi ku batumwa.¹¹Nomba aka kasebo kamoneke kubati cilandelandefye ku batumwa, kabili tabasumine bana mayo.¹²Lelo Petero alimine no kubutuka ukuya ku nshishi, kabili, alinaminemo no kuloleshamo, alimwene insalu shakolokondwe shilifye sheka. Petero nolu alile kwakwe, akopapa ifyacitike.¹³Moneni, babili bali bakoya bulya bwine bushiku ku mushi uwitwa Emmausi, uko ukwali intamfu amakumi mutanda ukufuma ku Yerusalemu.¹⁴Balikulashanya cila umo no munankwe palwa fintu fyonse ifyacitike.¹⁵Calicitike ukwebati, ulo bali bakolanshanya no kwipushanyana capamo, Yesu umwine alibakumenye no kuya nabo.¹⁶Lelo amenso yabo tayasuminishiwe ukwebati ba mwishibe.¹⁷Yesu alilandile kuli bena ati, "Milandu nshi mukolanshanyapo ulo mukoenda?" Baliminine palya bakomoneka ababulanda.¹⁸Umo pali bena, ishina lya kwe ni Kleopasi, ali mwaswike ati, "Bushe niwe weka mu Yerusalemu uteshibile ifintu ificitike kulya shino nshiku?"¹⁹Yesu alilandile kuli bena ati, "Fintu nshi?" Balimwaswike ati, "Ifintu ifikumine Yesu umwina Nasarete, uwali kasesema, uwa maka ku ficitwa na ku cebo ku cinso cakwa Lesa na ku bantu bonse,²⁰Kabili nefyo bashimapepo mukalamba na bakateka besu balimupele ku kupingwilwa imfwa no kumutanika.²¹Lelo fwebo twalesubila ukwebati ni ena uwali no kulubula Isreali. Ee, kabili icacilapo cinshi, nomba buno bushiku bwakulenga shitatu apo ifi fintu fya citikile.²²Lelo kabili, bamo bana mayo abali na fwebo balitupapwishe, pakusangwa bali ku nshishi kumacaca.²³Ulo bashasangile umubili wakwe, balishile, ukulanda ukwebati balimwene icimonwa caba malaika abalikunda ukwebati ali uwa mweo.²⁴Abaume bamo abali na fwebo balile ku nshishi, no kuya kusanga fye nga filya fine banamayo bacilanda. Lelo tabacimumona umwine."²⁵Yesu alilandile kuli bena ati, "Mwe fiwelewele fya baume mwe bakokola ukusumina mu imitima fyonse ifyo bakasesema balanda!"²⁶Bushe tacali icikankala Kristu ukucula kuli ifi fintu, no kwingila mu bukata bwakwe?"²⁷Nolu ukutendekela kuli Mose na muli bakasesema bonse, Yesu alibelwilile ifintu ifikumine umwine mu malembo yonse.²⁸Ulo bapalamine ku mushi uko balikuya, Yesu acitile kubati akopitilila ukucilapo.²⁹Lelo bali mupatikishe, ukwebati, "Ikala na fwebo, pantu cungulo na kasuba kaliwile." Eco Yesu alile kwikala nabo.³⁰Calicitike ukwebati, ulo aikala nabo ku kulya, alibulile umukate, aliupalile, no kuumokaula, aliupele kuli bena.³¹Nolu amenso yabo yalisukile, no kumwishiba, kabili alilubile mu menso yabo.³²Balilandile kuli umo no munankwe ati, "Bushe imitima yesu tayacila bilimuka munda sheshu, ulo acilalanda kuli fwebo mu nshila, ulo acisula amalembo kuli fwebo?"³³Balimine kalya kene akashita no kubwelela ku Yerusalemu. Kabili balisangile abekumi na umo na bakolongana pamo na bambi abo bali nabo,³⁴ukwebati, "Shikulu alibukile mucinefye, kabili acimonekela kuli Simone."³⁵Eco balilandile ifintu ifya citike mu nshila, nefyo Yesu aishibikwe kuli bena mu kumokaula umukate.³⁶Ulo balikulanda ifi fintu, Yesu umwine aliminine pakati kabo, no kulanda kuli bena ati, umutende ube na mwebo."³⁷Lelo balitinine no kwisushiwamo no mwensu no kutontonkanya ukwebati bakomona iciwa.³⁸Yesu alilandile kuli bena ati, Nindo mwatinina? Nindo amepusho yafulila mu mitima yenu?"³⁹Moneni indupi shandi na makasa yandi, ukwebati ninebo. Njikateni no kumona. Pantu umupashi tawakwata munofu na mafupa, nga fintu mukombona nebo nkwe."⁴⁰Ulo alandile ifi, alibalangile indupi shakwe na makasa yakwe.⁴¹Nalo lwine tabacisumine pamulanda wa nsansa, kabili balisungwiwe. Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe mulikwetepo icakulya icili conse?"⁴²Bali mupele aka pimfya ke sabi lyaipikwa,⁴³nao alibulile no kulya pa menso yabo.⁴⁴Alilandile kuli bena ati, "Aya emashiwi yandi ayo nalandile ulo nali na mwebo, ukwebati fyonse ifya lembelwe mu malango yakwa Mose na bakasesema na musha malumbo fifwile ukufikilishiwa."⁴⁵Nolu aliswile amatontonkanyo yabo, ukwebati beshibe

amalembo. ⁴⁶Alilandile kuli bena ati, "Calilembwa, ukwebati Kristu afwile ukucula no ukubuka nakabili ku bakufwa pa bushiku bwakulenga shitatu. ⁴⁷Ukulapila no kwelelwa kwa membu kufwile ukushimikilwa mwishina lyakwe ku nko shonse, ukutendekela ku Yerusalemu. ⁴⁸Mwebo muli bakambone ba ifi fintu. ⁴⁹Moneni, nebo nkomitumina ifyo Tata alaile. Lelo mukekale mu musumba mpakafye ulu mukesushiwamo na maka ukufuma mu mulu. ⁵⁰Nolu Yesu alibatungulwile kunse ukufikafye nelyo bapalamine ku Betani. Alimishe amaboko yakwe no kubapala. ⁵¹Fyalicitike ukwebati, ulu ali akobapala, alibashile kabili alisendelwe mu mulu. ⁵²Eco bali mushinshimwine no kubwelelamo ku Yerusalemu ne nsansa ishingiri. ⁵³Bali konkenyepo ukusangwa mwi tempele, bakolumbanya Lesa.

Yohane

1

¹Pakutendeka kwali Icebo, ne Cebo cali pamo na Lesa, ne Cebo cali ni Lesa. ²Uyu ali na Lesa pakutendeka. ³Fyonse ifintu fyapangilwe ukupitila muli ena, kabili ukwabula ena takwali icintu nangu cimo icapangilwe. ⁴Muli ena emwali umweo, no mweo wali lubuto lwa bantu. ⁵Ulubuto lusatika mu mfimfi, ne mfimfi tayalucimfishe. ⁶Kwaliko umuntu uo Lesa atumine, uweshina Iya Yohane. ⁷Alishile nga kambone ukupela ubunte palwa lubuto, ukwebati bonse benga sumina ukupitila muli ena. ⁸Yohane tali lubuto, lelo alishile pakwebati engapela ubunte palwa lubuto. ⁹Ulubuto lwa cine, ulu ulusanika ku bantu bonse, lwalikwisa mu calo. ¹⁰Ali mu calo, ne calo capangilwe ukupitila muli ena, ne calo tacamwishibe. ¹¹Alishile ku bakwe, na bakwe tabamupokelele. ¹²Lelo kuli bonse abamupokelele, abacetekele mwi shina lyakwe, alibapele insambu shakuba abana bakwa Lesa. ¹³Aba abashafyelwe ku mulopa, nangu uku fwaya kwa mubili, nangu ukufwaya kwa muntu, lelo kwakwa Lesa. ¹⁴Cebo alishile kuba umubili kabili alikele pakati kesu. Twalimona ubukata bwakwe, ubukata kubati ni umofye mpo uwafumine kuli Tata, uwaisulamo ukusenaminwa ne cine. ¹⁵Yohane alipele ubunte pali ena no kubilikisha, ukwebati, "Uyu eulya nebo na landile ati, 'Uyo uukoisa panuma yandi mukulu ukucila nebo, pantu eko ali ninshi nshilabako.'" ¹⁶Pantu ukufuma mu fya bwingi bwakwe bonse twalipokelele ukusenaminwa pa kusenaminwa. ¹⁷Pantu amalango yapelwe ukupitila muli Mose. Ukusenaminwa ne cine fyaishile ukupitila muli Yesu Kristu. ¹⁸Takwaba nangu umo uwa monapo Lesa; ekafye Lesa, uyo uwaba ku lubali lwakwa Tata, alilenga Lesa ukwishibikwa. ¹⁹Ubu ebunte bwakwa Yohane ulu aba Yuda batumine bashimapepo na abena Lebi kuli ena ukufuma ku Yerusalemu ku kumwipusha ati, "Niwe nani?" ²⁰Alilandile - takene, lelo alilandile ati - "Te nebo Kristu." ²¹Eco balimwipwishe ati, "Nga kanshi niwebo nani? Niwebo Eliya?" Alilandile ati, "Tenebo Eliya." Balilandile ati, "Bushe niwebo kasesema?" Alyaswike ati, "Iyoo." ²²Nolu balilandile kuli ena ati, "Niwebo nani, pakwebati fwebo tuyekupela ubwasuko kuli abo abatutumine? Ukolandapo shani pali we mwine?" ²³Alilandile ati, "Ninebo ishiwi, ilikobilikisha mu matololo ati: 'Pangeni inshila yakwa Shikulu iya tambalala,' ²⁴Nomba bamo ukufuma mu baFarise balibatumine, ²⁵kabili balimwipwishe no kulanda ati, 'Nindo webo ukobatishisha umfwa tauli Kristu nangu Eliya nangu kasesema?' ²⁶Yohane alibaswike, ukwebati, 'Mbatisha na menshi. Lelo pakati kenu paliminine umo uo mwebo tamwishibile. ²⁷Eukoisa panuma yandi, uo nebo ntalingile ukukakula intambo sha pa ndyato shakwe.'" ²⁸Ifi fintu fyacitilwe mu Betani ku lubali lumbi ulwa Yordani, uko Yohane alikubatishisha. ²⁹Ubushiku bwakonkelepo Yohane alimwene Yesu akoisa kuli ena kabili alilandile ati, "Lolesheni, ulya eMwana wa Mpanga wakwa Lesa uufumyapo imemba sha calo! ³⁰E uyo nebo nalandilepo ati, 'Uyo uukoisa panuma yandi alincilile, pantu eko ali ninshi nshilabako.'" ³¹Nebo nshamwishibile, lelo cali ifi ukwebati asokololwe kuli Isreali ukwebati nalishile nokobatisha na menshi. ³²Yohane alipele ubunte, ukwebati, "Nalimwene Umupashi ukoikila kubati lukunda ukufuma ku mulu, kabili walikele pali ena. ³³Nshamwishibile, lelo uwantumine mukubatisha mu menshi alilandile kuli nebo ati, 'Pali uyo uo ukamona Umupashi waika no kwikalililapo, eukabatisha no Mupashi wa Mushilo.'" ³⁴Nalimona no kupela ubunte ukwebati uyu Mwana wakwa Lesa. ³⁵Nakabili, ubushiku bwakonkelepo, ulu Yohane aiminine na basambi bakwe babili, ³⁶balimwene Yesu akopita, na Yohane alilandile ati, "Lolesheni, Umwana wa Mpanga wakwa Lesa!" ³⁷Abasambi bakwe babili balimumfwile akolanda ifi na bena balikonkele Yesu. ³⁸Nolu Yesu alipilibwike no kubamona bakomukonka kabili alilandile kuli bena ati, "Nindo mukofwaya?" Balyasukile ati, "Rabbi" (icikopilibula ati "Kasambilisha"), "nipi mukoikala?" ³⁹Alilandile kuli bena ati, "Iseni mumone." Nolu balishile no kumona uko alikwikala; balikele na ena bulya bushiku, pantu yali nakalimo inshita insa ikumi. ⁴⁰Umo pali babili abaumfwile Yohane akolanda no kunkoka Yesu ali ni Andrea, wabo wakwa Simone Petero. ⁴¹Pakubala alisangile wabo Simone no kulanda kuli ena ati, "Tulisangile Mesia" (icikopilibula ati "Kristu"). ⁴²Alimuletele kuli Yesu, na Yesu ali muloleshe no kulanda ati, "Niwebo Simone umwana mwaume wakwa Yohane. Ukalakutwa Kefa" (icikopilibula ati "Petero"). ⁴³Ubushiku bwakonkelepo, ulu Yesu alikufwaya ukwima no kuya ku Galili, alisangile Filipi no kulanda kuli ena ati, "Nkonka." ⁴⁴Nomba Filipi afumine ku Betisaida, umusumba ukwafumine Andrea na Petero. ⁴⁵Filipi alisangile Nataniele no kulanda kuli ena ati, "Ulya uo Mose alembelepo mu malango, na ba kasesema, tuli musangile: Yesu umwana mwaume wakwa Yosefe, ukufuma ku Nasareti." ⁴⁶Nataniele alilandile kuli ena ati, "Bushe ku Nasareti kuti kwafuma icabune icili conse?" Filipi alilandile kuli ena ati, "Isa umone." ⁴⁷Yesu alimwene Nataniele akoisa kuli ena kabili alilandile pali ena ati, "Moneni, umwina Isreali wa cine, muli ena tamwaba bufi!" ⁴⁸Nataniele alilandile kuli ena ati, "Mwanjishiba shani?" Yesu alimwaswike no kulanda kuli ena ati, "Ulu Filipi talakukuta, ulu wacikala munshi ya cimuti ca mukunyu, Nacikumona." ⁴⁹Nataniele alyaswike ati, "Rabbi, uli Mwana wakwa Lesa! Uli mfumu ya mu Isreali!" ⁵⁰Yesu alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Pantu nacilanda kuli webo ati, 'Nacikumona mwisamba Iya cimuti ca mukunyu,' eco wasuminina? Ukamona ifintu ifikalamba ukucila pali ifi."

⁵¹Nolu alilandile ati, "Icine, cinefye, nkolanda kuli webo nati, ukamona imyulu yaisuka, na bamalaika bakwa Lesa bakoninika no kwikila pa Mwana wa Muntu."

2

¹Panuma ya nshiku shitatu, kwali ubwinga mu Kana wa mu Galili, na nyina wakwa Yesu eko ali. ²Yesu na basambi bakwe balibalalike ku bwinga. ³Ulo umwangashi wapwa, nyina wakwa Yesu alilandile kuli ena ati, "Tabakwete umwangashi." ⁴Na Yesu alilandile kuli ena ati, "We mwanakashi, nindo waishila kuli nevo? Inshita yandi tailafika." ⁵Nyina alilandile ku babomfi ati, "Fyonse ifyo akomyeba, muficite." ⁶Nomba kwali imitondo ya menshi mutanda iya mabwe kulya iyo bali kubomfwa mu mwata wa kusambilamo kwa kusangululwa kwa ba Yuda, cila umo wali kuba imilingo ibili nangu itatu. ⁷Yesu alilandile kuli bena ati, "Isushenimo amenshi mu mitondo." Eco balishiswishe ukufika na pamulu. ⁸Nolu alyebele ababomfi ati, "Nomba tapulenimo umo kabili mutwale ku mukalamba wa mutebeto." Balicitile ifyo. ⁹Umukalamba wa mutebeto alisondelemo amenshi ayasangukile umwangashi, lelo taishibe uko wafumine (lelo ababomfi abatapile amenshi balishibe). Nolu alikutile shibwinda ¹⁰no kulanda kuli ena ati, "Umuntu onse alabala ateyanya umwangashi wabune elo umwangashi wa kunaka umutengo panuma ulo bakolwa. Lelo webo ulisungile umwangashi wa bune ukufika na ino nshita." ¹¹Ici cishibilo cakubalilapo ico Yesu acitile mu Kana wa mu Galili, kabili alilangile ubukata bwakwe, na basambi bakwe balisumine muli ena. ¹²Panuma ya ifi Yesu, nyina, bamunyina, na basambi bakwe balitentemukele mu Kapenamu kabili balikele kulya inshiku shinono. ¹³Nomba Icacucilila ca ba Yuda calipaleme, na Yesu alile ku Yerusalemu. ¹⁴Alisangile bakashitisha wa ng'ombe ne mpanga ne nkunda mwi tempele, na bakakabula wa ndalama balikele mulya. ¹⁵Eco kanshi alipangile ubwembya bwa myando no kubatamfya bonse ukufuma mwi tempele, ukubikapofye ne mpanga ne ng'ombe. Alipashile indalama sha muwaya isha bakakabula wa ndalama no kupilibula amatebulo yabo. ¹⁶Ku bali kushitisha inkunda alilandile ati, "Sendeni ifi fintu no kufifumya muno. Leken ukucita ing'anda ya kwa Tata ngo mushika." ¹⁷Abasambi bakwe balibukishe ukwebati calilembwa ati, "Icitemwiko cakutemwisha ing'anda yenu cikanjipaya." ¹⁸Nolu intungulushi sha baYuda balimwaswike no kulanda ati, "Cishibilo nshi ukotulanga, apo ukocita ifi fintu?" ¹⁹Yesu alibaswike ati, "Tobololeni ili tempele, na mu nshiku shitatu nkalikula." ²⁰Nolu intungulushi sha baYuda shalilandile ati, "Ili tempele lyakulilwe pa myaka amakumi yane na mutanda, kabili kuti walikula mu nshiku shitatu?" ²¹Lelo, alikulanda pe tempele lya mubili wakwe. ²²Panuma ya kubushiwa ku bafwa, abasambi bakwe balibukishe ukwebati alilandilepo ifi, kabili balisumine amalemba naya mashiwi ayo Yesu alandile. ²³Nomba ulo ali mu Yerusalemu pa mutebeto wa ca Kucilila, abengi balisumine mwi shina lyakwe ulo bamwene fishibilo ifyo acitile. ²⁴Lelo Yesu umwine tatetekele muli bena pantu alibeshibe bonse, ²⁵pantu talikukabila uuli onse ukupela ubunte pa muntu, pantu alishibe ifyali mu muntu.

3

¹Nomba kwaliko umuFarise uweshina lya Nikodema, intungulushi ya baYuda. ²Uyu muntu alishile kuli Yesu ubushiku no kulanda kuli ena ati, "Rabbi, twalishiba ukwebati uli kasambilisha uwafuma kuli Lesa, pantu takuli nangu umo uwingacita ifishibilo ifyo ukocita kano Lesa ali nankwe." ³Yesu alimwaswike ati, "Icine, cinefye, kano umuntu afyalwa cipya-cipya, Tekuti amone ubufumu bwakwa Lesa. ⁴Nikodema alilandile ku ena ati, umuntu kuti afyalwa shani ninshi alikotele? Tekuti engile nakabili munda muli nyina no kufyalwa, bushe kuti aingila?" ⁵Yesu alyaswike ati, "Icine, cinefye, kano umo afyalwa ku menshi ena ku Mupashi, tekuti engile mu bufumu bwakwa Lesa. ⁶Ico icafyalwa ku mubili ca ku mubili, ne cafyalwa ku Mupashi ca ku mupashi. ⁷Wisunguka ukwebati nacilanda kuli mwebo ati, "Ulingile ukufyalwa cipya-cipya." ⁸Umwela upupila uko ukofwaya; umfwafye iciunda ca uko, lelo tawishibile uko ukofuma noko ukoya. Efyaba na onse uwafyalwa ku Mupashi." ⁹Nikodema alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Kuti fyaba shani ifi fintu?" ¹⁰Yesu alyaswike no kulanda kuli ena ati "Bushe ni we kasambilisha wa bena Isreali, kabili webo taukoiluka ifi fintu?" ¹¹Icine, cinefye, nkolanda kuli webo nati, tulanda ifyo twaishiba, kabili tupela bukambone pafyo twamona. Lelo tamusumina ubunte bwesu. ¹²Umfwa nacikweba pa fintu fya pe sonde kabili taukosumina, kuti wasumina shani umfwa nakweba pa fintu fya ku mulu? ¹³Takuli nangu umo uwanina ku mulu kanofye uyo uwaikile ukufuma ku mulu -- Umwana wa Muntu. ¹⁴Nga filya Mose asumbwile insoka mu matololo, efyo no Mwana wa Muntu akasumbulwa, ¹⁵pakwebati uyo onse uwasumina muli ena akabe no mweo wa muyayaya. ¹⁶Pantu Lesa alitemenwe icalo, ukutemwa ukwa kwebati alipele Umwana wakwe fye eka, ukwebati onse uwasumina muli ena eonaika lelo abe no mweo wa muyayaya. ¹⁷Pantu Lesa tatumine umwana wakwe mu calo mukwebati aseke icalo, lelo mukwebati apusushe icalo ukupitila muli ena. ¹⁸Uwasumina muli ena tasekwa, lelo uutasumina alisekelwe kale pantu tasumine mwishina lya Mwana uwakwa Lesa umofye. ¹⁹Uyu emulandu wa bupingushi: Ulubuto lulishile mu calo, na bantu balitemenwe imfimi ukucila ulubuto pantu imicitile yabo ya bubifi. ²⁰Pantu onse uucita ifya bubifi alipata ulubuto, kabili tesa ku lubuto, pakwebati ifyo akocita tafisokolweke. ²¹Lelo, uyo uucita ifya cine esa ku lubuto pakwebati cinga moneka apakubuta ati ificitwa fyakwe ficitilwe muli Lesa." ²²Panuma ya ifi, Yesu na basambi bakwe balile ku calo ca Yudea. Kulya alikeleko akashita na bena no kubatisha. ²³Nomba Yohane nao alikubatisha mu Aenoni mupepi na ku Salimu pantu kulya ekwali amenshi ayengi. Abantu balikwisa kuli ena kabili bali kubabatisha, ²⁴pantu ninshi Yohane tabalamuposa mucifungo. ²⁵Nolu palimine ifikansa pakati kabasambi bakwa Yohane no muYuda pamulandu wa kusamba kwa kusangululwa. ²⁶Balile kuli Yohane no kulanda kuli ena ati, "Rabbi, uyo mwali nankwe lubali lumbi lwa nyika ya Yordani, pali uyo mwashimike ubunte, lolesheni, akobatisha, kabili bonse bakoya kuli ena." ²⁷Yohane alyaswike ati, "Umuntu tekuti apokelele icintu kanofye

capelwa kuli ena ukufuma ku mulu. ²⁸Mwebo mwebene kuti mwapela ubunte ukwebati nalilandile ati, 'Tenebo Kristu,' lelo, 'Nalitumwa ukumutangilila.' ²⁹Nabwina wakwa shibwina. Nomba cibusa wakwa shibwina, uwiminine no kumumfwa, alasekelela apakalamba pamulandu we shiwi lyakwa shibwina. Ifi, ninshi, ukusekelela kwandi kwapwililike. ³⁰Ena alingile ukukula, lelo nebo mfwi ncepe. ³¹Uyo uufuma ku mulu alicila pali bonse. Uyo uwafuma kwi sonde afuma pe sonde kabili alanda pe sonde. Uyo uwafuma ku mulu alicila pali fyonse. ³²Alashimika ubunte pafyo amona no kumfwa, lelo tapali nangu umo uusumina ubunte bwakwe. ³³Uyo onse uwapokelela ubunte bwakwe alishininkisha ukwebati Lesa wa cine. ³⁴Pantu uo Lesa atuma alanda amashiwi yakwa Lesa. Pantu tapela umupashi mucipimo. ³⁵Wishi alitemwa Umwana kabili alipela ifintu fyonse mu minwe yakwe. ³⁶Uyo uusumina mu Mwana alikwete umweo wa muyayaya, lelo utabela umwana takamone umweo, lelo icipyu cakwa Lesa cikaba pali ena."

4

¹Nomba ulo Yesu aishibe ukwebati abaFarise balyumfwile ukwebati alikupanga no kubatisha abasambi abengi ukucila Yohane ²(nangu line Yesu umwine talikubatisa, lelo abasambi bakwe balikubatisa), ³alifumine ku Yudea no kubwelela ku Galili nakabili. ⁴Lelo calilingile kuli ena ukuya kupita mu Samaria. ⁵Eco kanshi alishile ku musumba wa Samaria, uwalikwitwa Sukari, mupepi ne ciputulwa ca mpanga ico Yakobo apele ku mwana wakwe Yosefe. ⁶Icishima cakwa Yakobo cali kulya. Yesu alinakile pa lwendo lwakwe kabili alikeleko lubali lwa cishima. Cali nakalimo akasuba pakati. ⁷Umwanakashi umwina Samaria alishile ku kutapa amenshi, na Yesu alilandile kuli ena ati, "Mpelako amenshi yakunwa." ⁸Pantu abasambi bakwe balile mu mushi mukushita ifyakulya. ⁹Nolu umwanakashi umwina Samaria alilandile kuli ena ati, "Cabashani ukwebati webo, pakuba umuYuda, ukoipusha nebo, ne mwanakashi umwina Samaria, ifya kunwa?" Pantu abaYuda tabampana na bena Samaria. ¹⁰Yesu alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Umfwa ulishibe icabupe cakwa Lesa, no kwishiba uukolanda kuli webo ati, 'Mpelako aya kunwa,' ngo limwipwishe, kabili nga alikupele amenshi ya mweo." ¹¹Umwanakashi alilandile kuli ena ati, "Shikulu, tamukwete umwakutapila kabili icishima cakushika. Nikwi kanshi mukwatile amenshi ya mweo?" ¹²Tauli mukalamba, bushe efyoli, ukucila shifwe Yakobo, uwatupele icishima no kunwapo umwine, nge fyacitile abana baume bakwe ne fitekwa fyakwe?" ¹³Yesu alimwaswike no kulanda ati, "Onse uunwa aya amenshi akomfwa icilaka nakabili, ¹⁴lelo onse uukanwa ku menshi ayo nkamupela takabe ne cilaka nakabili. Lelo, amenshi ayo nkamupela yakaba kamfukumfuku ka menshi muli ena, yakalekufukauka ku mweo wa muyayaya." ¹⁵Umwanakashi alilandile kuli ena ati, "Shikulu, mpeni amenshi ayo pakwebati nikaba ne cilaka kabili nikalekwa kuno mukutapa amenshi." ¹⁶Yesu alilandile kuli ena ati, "Kabiye, ukute umulume obe, kabili ubwele kuno." ¹⁷Umwanakashi alyasukile no kulanda kuli ena ati, "Ntakwata mulume." Yesu alimwaswike ati, "Ulilungike mukwasuka ati, 'Ntaba na mulume,' ¹⁸pantu walikwete abalume basano, no uyu uo ukwete nomba tali mulume obe. Ifyo ulandile fishinka." ¹⁹Umwanakashi alilandile kuli ena ati, "Shikulu, ndimwene ukwebati muli bakasesema. ²⁰Bashifwe balishinshimwine pali ulu ulupili, lelo mulanda ati, Yerusalemu ecifulo uko abantu bafwile ukulekushinshimwine." ²¹Yesu alilandile kuli ena ati, "Sumina muli nebo, we mwanakashi, ukwebati inshita ikoisa ulo tabakashinshimwine Tata pa lupili na nangu mu Yerusalemu. ²²Mushinshimuna ifyo mutaishiba. Tushinshimuna ifyo twaishiba, pantu ipusukilo lyafuma ku baYuda." ²³Lelo, inshita ikoisa, kabili ili pano, ulo bakapepa bacine bakashinshimuna Tata mu mupashi na mucine, pantu Tata akofwaya abantu baifi ukuba bakapepa bakwe. ²⁴Lesa Mupashi, na bantu abakomupepa bafwile bamushinshimwine mu mupashi na mucine." ²⁵Umwanakashi alilandile kuli ena ati, "Ndishibile ukwebati Mesia akoisa (uwitwa Kristu). Ulo akesa, akalondolola fyonse kuli fwebo." ²⁶Yesu alilandile kuli ena ati, "Ninebo wine, ne ukolanda nobe." ²⁷Pa nshita ilya ine abasambi bakwe balibwelulwike. Nomba balikulanguluka ico alikulandila no mwanakashi, lelo tapali nangu umo uwalandile ati, "Nindo mukofwaya?" nangu "Nindo mukolandila nankwe?" ²⁸Eco kanshi umwanakashi alishile umutondo wakwe uwa menshi, alibwekelele ku mushi, no kweba abantu ati, ²⁹"Iseni, mumone umuntu uunjebele fyonse ifyo nacita. Bushe uyu tekuti abe ni Kristu, bushe kuti aba?" ³⁰Balifumine mu mushi no kwisa kuli ena. ³¹Pali ilya inshita, abasambi balikumweba, ukwebati, "Rabbi, lyeni." ³²Lelo alilandile kuli ena ati, "Ndikwete ifilyo ifyakuti indye ifyo mwebo tamwishibe." ³³Eco abasambi balilandile kuli umo no munankwe ati, "Takuli nangu umo uumuleteleko icili conse icakulya, bushe baliletele?" ³⁴Yesu alilandile kuli ena ati, "Icakulya candi kucita ubufwayo bwa wantumine no kupwisha umulimo wakwe. ³⁵Bushe tamulanda ati, 'kwashala imyeshi ine ninshi ubusomboshi bwafika?' Nkolanda kuli mwebo nati, inuneni amenso no kumona amabala, pantu yalilingile ukusombola! ³⁶Uyo uusombola alapokelela amalipilo no kukolonganika ifisabo fya mweo wa muyayaya, pakwebati uyo uubyala no usombola bengasekelela capamo." ³⁷Pantu muli ici uku kulanda kwacine ati, 'Umo alatanda, na umbi alasombola.' ³⁸Nalikutumine mu kusobombola ifyo utabombeleko. Bambi balibombe, kabili ulingile mu milimo yabo." ³⁹Abengi abena Samaria muli ulya musumba balisumine muli ena pamulandu wa kasebo ka ulya mwanakashi uwali kupela ubunte ati, "Alinjebele fyonse ifyo nacita." ⁴⁰Eco ulo abena Samaria baishile kuli ena, balimwipwishe ukwikala nabo, kabili alikelele nabo inshiku shibili. ⁴¹Na bambi abengi balisumine pa mulandu we cebo cakwe. ⁴²Balilandile ku mwanakashi ati, "Tatukosumina pamulandu wafyo walandile, pantu fwebene tulyumfwile, kabili tulishibe ukwebati uyu icine cine ni Kapususha wa calo." ⁴³Panuma yashilya nshiku shibili, alifumine kulya no kuya ku Galili. ⁴⁴Pantu Yesu umwine alibilishe ukwebati kasesema tacindikwa mu calo cakumwabo. ⁴⁵Ulo aishile mu Galili, abena Galili bali mupokelele. Balimwene fyonse ifyo acitile mu Yerusalemu pa mutebeto, pantu nabo balileko ku mutebeto. ⁴⁶Nomba alishile nakabili ku Kana mu Galili, uko asangwile amenshi umwangashi. Kwali cilolo umo uo umwana wakwe mu Kapernamu alwele. ⁴⁷Ulo aumfwile ukwebati Yesu alishile Mu Galili ukufuma ku Yudea, alile kuli Yesu no kumwipusha ukutentemukila panshi no kuya kuposha umwana wakwe

umwaume uwali mukufwa.⁴⁸ Nolu Yesu alilandile kuli ena ati, "Kanofye mwamona ifishibilo ne fipisha mano, tamwakasumine." ⁴⁹ Cilolo alilandile kuli ena ati, "Shikulu, Iseni ulo umwana wandi talafwa." ⁵⁰ Yesu alilandile kuli ena ati, "Kabiye. Umwana obe umwaume ali uwamweo." Umuntu alisumine icebo ico Yesu alandile kuli ena, kabili alile. ⁵¹ Ulo alikuya akotentemuka, ababomfi bakwe balimukumenye, bakolanda ati umwana wakwe ali no mweo. ⁵² Eco kanshi alibepwishe inshita ulo atendekele ukumfwako bwino. Balimwaswike ati, "Mailo cilya akasuba ka aluka ku ma wanu koloko(13:00) impopo yalimutalwike." ⁵³ Nolu wishu alibukishe ukwebati cali pali ilya nshita Yesu alandile kuli ena ati, "Umwana obe ali no mweo." Eco ena na bang'anda yakwe bonse balisumine. ⁵⁴ Ici ecishibilo ca bubili ico Yesu acitile ulo aishile ukufuma ku Yudea ukuya ku Galili.

5

¹ Panuma yaifi kwali umutebeto wa baYuda, kabili Yesu alininike ukuya ku Yerusalemu. ² Nomba mu Yerusalemu pa mpongolo ya mpanga pali icishiba, ico icikutwa mululimi lwa cina Aramaiki ati Betsida, kabili calikwete ama lukungu yasano aya kufimbwa. ³ Ibumba ilikalamba ilya bantu abalwele, Impofu, Abalema, nangula ababulebe balikulala palya. ⁴⁵ Umuntu umo ali kulya uwalwele pa myaka amakumi yatatu na cinekonse-konse. ⁶ Ulo Yesu amumwene alisendeme palya, kabili panuma ya kwiluka ukwebati alikala kulya panshita ntali, alilandile kuli ena ati, "Bushe ukofwaya ukupola?" ⁷ Umulwele alyaswike ati, "Mwe Shikulu, ntakwata nangu umo uwakumbikamo mu cishiba ulo amenshi yafundaulwa. Ulo naisa, umbi alatentemukilamo bwangu ukuncila." ⁸ Yesu alimwebele ati, "Ima, senda umusengele obe, no kwenda." ⁹ Apopenefye umuntu alipolele, kabili alibulile umusengile wakwe no kwenda. Nomba bulya bushiku bwali liSabata. ¹⁰ Eco abaYuda balilandile ku waundepwe ati, "Bushiku bwe Sabata na webu tawasuminishiwa ukusenda umusengele obe." ¹¹ Alyaswike ati, "Uyo uumposeshe acilanda kuli nebo ati, 'Bula umusengele obe no kwenda.'" ¹² Bali mwipwishe ati, "Muntu nshi uwacilanda kuli webu ati, 'Senda no kwenda?'" ¹³ Lelo, uyo uwapolele taishibe nga ninani pantu Yesu alile mu bumfisolu, pantu kwali ibumba mu ncende. ¹⁴ Panuma, Yesu alimusangile mwi tempele no kulanda kuli ena ati, "Mona, ulipolele! Wikabembukapo na kabili, pakwebati icintu icakubisha ukucilapo cikakucitikila." ¹⁵ Umuntu alile kwebu abaYuda ati ni Yesu ewamuposeshe. ¹⁶ Nomba pamulandu wa ifi fintu abaYuda balimupakese Yesu, pantu alicitile ifi fintu pe Sabata. ¹⁷ Yesu alibaswike ati, "Tata acili akobomba na nomba, na nebo, wine, nkobomba." ¹⁸ Pamulandu wa ici, aba Yuda balifwaishe sana ukumwipaya pantu tatobelefye Isabata, lelo alikutile Lesa nga wishu, ukuitunga umwine ukulingana na Lesa. ¹⁹ Yesu alibaswike ati, "Icine, cinefye, Umwana takuli ico engacita, kanofye ico akomona wishu akocita, pantu fyonse ifyo Wishu acita, no Mwana efyo engacita mu musango umo wine." ²⁰ Pantu Wishu alitemwa Umwana kabili alamulanga conse ico akocita umwine, kabili akamulanga imilimo iikalamba iicilile iyi pakwebati mukasunguke. ²¹ Pantu ngefyo Wishu abusha abafwa no kubapela umweo, ifyo fine efyo no Mwana apela umweo kuli onse uo akofwaya. ²² Pantu wishu tapingula uuli onse, lelo alipela ubupingushi bonse ku Mwana ²³ pakwebati bonse bakacindike Umwana ngefyo bacindika Wishu. Uyo uutacindika Umwana tacindika na Wishu uwa mutumine. ²⁴ Icine, cinefye, uyo ukoumfwa icebo candi no kusumina muli uyo uwantumine alikwete umweo wa muyayaya kabili takasekwe, lelo alipula ukufuma mumfwa ukwingila mu mweo. ²⁵ Icine, cinefye, nkomyeba ati inshita ikoisa, kabili ilifikile, ulo abafwa bakomfwa ishiwi lya Mwana wakwa Lesa, kabili abakomfwa bakaba no mweo. ²⁶ Pantu ngefyo Wishu akwata umweo umwine, ifyo fine efyo apelako no Mwana pakwebati nao aikwatile umweo umwine eka, ²⁷ kabili Wishu alipela Umwana insambu shakupingula pantu Mwana wa Muntu. ²⁸ Mwisunguka pali ici, pantu kuli inshita iikoisa ulo abali bonse mu nshishi bakomfwa ishiwi lyakwe ²⁹ kabili bakafumamo: abo abacitile ifyabune bakabukila ku mweo, kabili abo abacita ifyabubifi bakabukila ku bupingushi. ³⁰ Tekuti ncite icintu palwandi nemwine. Ifyo ngumfwa, ndapingula, no bupingushi bwandi bwakulungama pantu ntakofwaya ubufwayo bwandi lelo ubufwayo bwa uyo uwantumine. ³¹ Umfwa napela ubunte pali nemwine, ubunte bwandi tekuti bube ubwacine. ³² Kuli na umbi uupela ubunte pali nebo, kabili ndishibile ukwebati ubunte ubo apeela pali nebo bwa cine. ³³ Mwebo mwalitumine inkombe kuli Yohane, nao alipele bunte bwa cine. ³⁴ Lelo ubunte ubo nkopokelela tebwakufuma ku muntu. Nkolanda ifi fintu pakwebati mwingapusuka. ³⁵ Yohane ali ni nyali iyalu kubilimuka no kubengeshima, na mwebo mwali ipeleshe ukusekelela mu lubuto lwakwe pa kashita akanono. ³⁶ Lelo ubunte ndi nabo bukalamba ukucila ubwakwa Yohane, pantu imilimo iyo Tata ampela ukupwilishisha, milimo iyo incita, ipela ubunte pali nebo ukwebati Tata alintuma. ³⁷ Tata uwantumine umwine eka alipela ubunte pali nebo. Tamwatalile amumfwa ishiwi lyakwe nangu ukumona imimonekele yakwe pa nshita ili yonse. ³⁸ Tamukwete icebo cakwe icishele muli mwebo, pantu tamukosumina muli uyo uwantumine. ³⁹ Mulafwaya amalembo pantu mutontonkanya ukwebati muli yena emwabo umweo wa muyayaya, kabili yamo yene malembo yashimika bunte pali nebo, ⁴⁰ kabili tamukofwaya ukwisa kuli nebo pakwebati mukwate mweo. ⁴¹ Ntapokelela ubukata ukufuma ku bantu, ⁴² lelo nalishiba ati tamwakwata ukutemwa kwakwa Lesa muli mwebene. ⁴³ Naishila mwishina lyakwa Tata, kabili mwebo tamumpokelela. Umfwa umbi aishila mwishina lyakwefye, kuti mwamupokelela. ⁴⁴ Nga kuti mwasumina shani, mwebo mwebapokelela ubukata ukufuma kuli umo no munankwe lelo tamukofwaya ubukata ukufuma kuli Lesa ekafye? ⁴⁵ Mwitontonkanya ukwebati nebo nkamisoselela kuli Tata. Uyo uumisoselela ni Mose, Uo mwasubilamo. ⁴⁶ Umfwa mwalisumine Mose, nandibo kuti mwansumina, pantu alembele pali nebo. ⁴⁷ Umfwa tamusumine amalembo yakwe, mukasumina shani ifyebo fyandi?"

6

¹ Panuma ya ifi fintu, Yesu alile ku lubali lumbi lwa bemba wa Galili, kabili uwalikwitwa bemba wa Tibelia. ² Ibumba ilikalamba lyalikumukonka pantu balimwene ifishibilo ifyo alikucita pa balwele. ³ Yesu alile pa mulu wa lupili no kwikala

na basambi bakwe.⁴(Nomba icakucilila,umutebeto waba Yuda, wali palamine.)⁵Ulo Yesu aloleshe no kumona ibumba ilikalamba likoisa kuli ena, alilandile kuli Filipi, "Nipi tukoshita umukate wakwebati aba balye?"⁶(Lelo Yesu alilandile ifi mukwesha Filipi, pantu umwine alishibile fintu ali no kucita.)⁷Filipi alimwaswike ati, "Umukate wa ndalama imyanda ibili tekuti ukumane uwakwebati cila umo abulepo nangu fye akanono."⁸Umo pa basambi bakwe, Andeleya, wabo wakwa Simoni Petero, alilandile kuli Yesu ati, ⁹"Kuliko umulumendo umo pano alikwete imikate isano iya barle ne sabi libili, lelo nindo fili ku bakufule fi?"¹⁰Yesu alilandile ati, "Ikaliakeni abantu panshi." Nomba icani califulile mu ncende ilya. Eco abaume balikele panshi, abali impendwa nalimo amakana yasano. ¹¹"Nolu Yesu alibulile imikate na panuma yakutotela, alipele kuli abo abaikeleko. Alicitile cimo cine nakwi sabi, ukulingana nefyo balikufwaya. ¹²Ulo abantu baikutile, alilandile ku basambi bakwe ati, "Kolonganikeni utupimfya twaputaulwa utushelepo, pakwebati peba nangu kamo akakonaika."¹³Eco kanshi balikolonganikile no kwisusha imiseke ikumi na ibili iya tupimfya twaputawilwe utwa mikate isano iya barle utwashelepo kuli abo abalile. ¹⁴Nolu, ulo abantu bamwene ici cishibilo ico acitile, balilandile ati, "Ici mucinefye uyu e kasesema uuli no kwisa pe sonde," ¹⁵Ulo Yesu aishibile ukwebati balikufwaya ukwisa ku mwikata pa maka ukumupatikisha ukumubika pa bufumu, alifumineko nakabili no kunina ulupili umwine.¹⁶Ulo cali icungulo, abasambi bakwe balitentemukille kuli bamba. ¹⁷Balinine mu bwato, kabili balimukwabuka bamba ukuya ku Kapernaumu. Kwalifitile pali iyi nshita, na Yesu ali talaisa kuli bena. ¹⁸Umwela ukulu walikupupa, na mabimbi yalikwima.¹⁹Ulo baobeke nalimo bamailoshi amakumi yabili na yasano nangu amakumi yatatu, balimwene Yesu akoenda pali bamba no kwisa akopalamina ku bwato, kabili balyumfwile umwenso. ²⁰Lelo atile kuli bena, "Ninebo! Mwitina." ²¹Elo balimukufwaya ukumupokelela mu bwato, na popenefye ubwato bwalifikile ku mulundu uko balimukuya.²²Ubushiku bwakonkelepo, ibumba ilyaiminine ku bushilya bwa bamba balimwene ukwebati takwali ubwato bumbi kanofye bumo, kabili apo Yesu taingilemo na basambi bakwe lelo abasambi bakwe balile beka. ²³Nangula cali ifyo, kwaliko amato ayaishile ukufuma ku Tiberia mupepi ne cende uko balilile imikate panuma Shikulu atotele.²⁴Ulo ibumba lyasangile ukwebati Yesu nangula basambi bakwe tabaliko kulya, balingile abene mu mato no kuya ku Kapernaumu mukufwaya Yesu. ²⁵Panuma ya kumusanga ku bushilya bwa bamba, balilandile kuli ena ati, "Rabbi, Mwaishile lisa kuno?"²⁶Yesu alibasukile ati, ukwebati, "Icine,cinefye, mulamfwaya, tepamulandu wakwebati mwalimwene ifishibilo, lelo ni pamulandu wakwebati mwalilile imikate kabili mwalikwite. ²⁷Mwilakuculila ifyakulya ifibola, lelo muculile ifyakulya ifitwala ku mweo wa muyayaya ifyo umwana wa muntu akampela, pantu Lesa wishu alibika icikakatilo pali ena." ²⁸Nolu balilandile kuli ena ati, "Nindo tufwile ukucita, pakwebati twingabomba umulimo wakwa Lesa?" ²⁹Yesu alyasukile no kulanda kuli bena ati, "Uyu emulimo wakwa Lesa: Ukwebati musumine muli uyo uo atuma." ³⁰Eco kanshi balilandile kuli ena ati, "Cishibilo nshi mwalacita, pakwebati tumone no kusumina? Nindo mukacita?" ³¹Ifikolwe fyesu fyalilile mana mu matololo, ngefyo calembwa, 'alibapele umukate wa kulya ukufuma ku mulu. ' "³²Nolu Yesu alibaswike ati, Icine, cinefye, tali ni Mose uwamipele mikate ukufuma ku mulu, lelo ni Tata uukumupela umukate uwa cine ukufuma ku mulu. ³³Pantu umukate wa kwa Lesa ni uyo uufuma ku mulu no kupela umweo kwi sonde." ³⁴Eco balilandile kuli ena ati, " Shikulu, mulekutupela uyo mukate lyonse."³⁵Yesu alilandile kuli bena ati, "Nine mukate wa mweo; uyo uwisa kuli nebo takomfwe insala, na uyo uwasumina muli nebo takomfwe icilaka. ³⁶Lelo nalimwebele mucine ukwebati mulimbwene, kabili tamukonsumina ³⁷Onse uo tata ampela akesa kuli nebo , kabili onse uwisa kuli nebo ntakamutamfye. ³⁸Pantu naisa ukufuma ku mulu, temukucita ukufwaya kwandi, lelo bufwayo bwa uyo uwantumine. ³⁹Uku ekufwaya kwa wantumine, ukwebati ntalufishepo nangu umo pali abo ampela, lelo nkababusha pa bushiku bwa kulekelesha. ⁴⁰Pantu uku ekufwaya kwakwa Tata, ukwebati onse uwamona Umwana no kusumina muli ena engaba no mweo wa muyayaya na nebo nkamubusha pa bushiku bwa kulekelesha."⁴¹Nolu aba Yuda balikung'winta pali ena pantu alilandile ati, "Nebo ndi mukate uwafuma ku mulu." ⁴²Balilandile ati, "Bushe uyu tali Yesu mwana Yosefe, uo wishu na nyina twishibile? Nga kanshi lelo akolanda shani ati, 'nafuma ku mulu?' "⁴³Yesu alibasukile no kulanda kuli bena ati , "lekeni ukung'winta mwebene mweka. ⁴⁴Takuli nangu umo uwingesa kuli nebo kano Tata uwantumine amuleta, kabili nkamubusha pa bushiku bwa kulekelesha. ⁴⁵Calilembwa muli bakasesema ati, 'Onse akasambilishiwa na Lesa.' Onse uwaumfwa no kusambilila kuli Tata esa kuli nebo. ⁴⁶Tekwebati onse alimona Tata, kanofye uyo uwafuma kuli Lesa- ewamona Tata. ⁴⁷Icine, cinefye, uyo uwasumina alikwete umweo wa muyayaya. ⁴⁸Nine mukate wa mweo. ⁴⁹Bashinwe balilile mana mu matololo, kabili balifwile. ⁵⁰Uyu emukate uwika ku mulu, pakwebati umuntu engalyako no kukanafwa. ⁵¹Ndi mukate wa mweo uyo uwaika ku mulu. Umfwa uuli onse alyako uyu mukate, akekala umuyayaya. Umukate uo nkamipeela mubili wandi pa mweo wa calo. "⁵²Aba Yuda balifulilwe pakati kabo abene no kutampa ukutalikana, ukwebati, "Nindo uyu muntu engatupelela umubili wakwe ku kulya?" ⁵³Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Icine, cinefye, kano fye mwalya umubili wa Mwana wa Muntu no kunwa umulopa wakwe, tamwakakwate umweo muli mwebene. ⁵⁴Uyo onse uwalya umubili wandi no kunwa umulopa wandi alikwete umweo wa muyayaya, kabili nkamubusha pa ubushiku bwa kulekelesha. ⁵⁵Pantu umubili wandi cakulya ca cine, no mulopa wandi cakunwa ca cine. ⁵⁶Uyo onse uulya umubili wandi no kunwa umulopa wandi akekaliwile muli nebo, na nebo muli ena. ⁵⁷Nge fyo Tata uwa mweo antumine, kabili ulo nkoikala pamulandu wakwa Tata, eico uundya, nao akaba no mweo pamulandu wa nebo. ⁵⁸Uyu emukate uwaika ku mulu, tefilya bashinwe balile no kufwa. Uyo uukalya uyu mukate akekaliwile umuyayaya." ⁵⁹Lelo Yesu alilandile ifi fintu mu Sinagoga ulo alikusambilisha mu Kapernaumu. ⁶⁰Elo abasambi abengi baumfwile ifi balilandile ati, "uku kulanda kwakwafya; nani angomfwa?" ⁶¹Yesu, pantu alishibile umwine ukwebati abasambi bakwe bakong'winta pali ici, alilandile kuli bena ati, "bushe ici cikomipunwisha?"⁶²Nolu umfwa mumone Umwana wa Muntu akobwelela uko afumine? ⁶³Ni mupashi eulenga ukuba no mweo; umubili tawafwilisha icili conse. Ifyebo nalandile kuli mwebo mupashi, kabili mweo.

⁶⁴Lelo muli bamo muli mwebo abatasumina." Pantu Yesu alishibile ukufuma ku kutendeka abo abatakasumine na uyo uwali no kumufutuka. ⁶⁵Alilandile ati, "Ni pamulandu waici eco nalandile kuli mwebo ukwebati takwaba uwingesa kuli nebo kano casuminishiwa kuli ena na Tata." ⁶⁶Pa mulandu waici, abasambi bakwe abengi balile kabili tabaendele nankwe nakabili. ⁶⁷Nolu Yesu alilandile kube kumi na baili ati, "Na mwebo tamukofwaya ukuya, mukofwaya?" ⁶⁸Simoni Petero alimwasukile ati, "Shikulu, nikuli nani tukoya? Ulikwete ifyebo fya mweo wa muyayaya, ⁶⁹kabili tulisumine no kwishiba ukwebati webu uli wa Mushilo wakwa Lesa." ⁷⁰Yesu alilandile kuli bena ati, "Bushe ntamisaile, mwe bekumi na babili, na umo muli mwebo ni kasebanya?" ⁷¹Nomba alilandile pali Yuda umwana wakwa Simoni Iskariote, pantu ali ni ena, umo uwamu bekumi, uwali no kumufutuka.

7

¹Panuma ya ifi fintu Yesu alishungulukile mu Galili, pantu talikufwaya ukuya mu Yudea ico aba Yuda balikufwaya ukumwipaya. ²Nomba umutebeto waba Yuda uwa nsakwe walipalamine. ³Eco kanshi bamunyina balilandile kuli ena ati, "Fuma kuli ino ncende no kuya ku Yudea, pakweba ati abasambi benu na bobe bamone imilimo iyo ukobomba. ⁴Takuli uucita icintu icili conse mu bumfisolu umfwa akofwaya ukwishibikwa palwalala. Umfwa ucite ifi fintu, uilange wemwine ku calo." ⁵Pantu nangufye ni bamunyina bene tabasumine muli ena. ⁶Eco kanshi Yesu alilandile kuli bena ati, "Inshita yandi tailafika, lelo inshita yenu yaliteyanishiwa kale. ⁷Icalo tekuti cimipate, lelo calimpata pantu nebo ndacishinina ukwebati imilimo yaciko yabubifi. ⁸Nineni kabiyeni ku mutebeto; nebo ntakoyako kuli uyu mutebeto pantu inshita yandi tailafikilishiwa." ⁹Panuma yakulanda ifi fintu kuli bena, alikele mu Galili. ¹⁰Lelo ulu bamunyina baile ku mutebeto, nolu naena alininike, tepalwalala lelo mu bumfisolu. ¹¹Aba Yuda balimukumufwaya pa mutebeto nokulanda ati, "Nipi ali?" ¹²Kwali ukulanshanya sana pakati kamabumba ulwa pali ena. Bamo balilandile ati, "Muntu wabune." Bambi balilandile ati, "Iyoo, alalufya amabumba." ¹³Lelo tapali nangu umo uwalandilepo palwalala pali ena umulandu wakutina aba Yuda. ¹⁴Ulo umutebeto wafikile pakati no kupwa, Yesu alile mwi tempele nokutendeka ukusambilisha. ¹⁵Nolu aba Yuda balipapile, ukwebati, "Uyu muntu aishiba shani ifi fyonse? uutasambilila." ¹⁶Yesu alibaswike nokulanda ati, "Ifyo nkosambilisha tefyandi, lelo fya uyo uwantumine." ¹⁷Umfwa uuli onse akofwaya ukucita ubufwayo bwakwe, akeshiba pali aya masambilisho, nga cakwebati yafumine kuli Lesa, nangula nkoilandilafye nemwine. ¹⁸Uyo onse uulandila ifyakwe umwine eka afwaya ululumbi lwakwe umwine, lelo onse uufwaya ubukata bwa uyo uwantumine, uyo muntu wa cine, nobulungami tamwaba muli ena. ¹⁹Bushe Mose tamipele amalango? Lelo tapali nangu umo pali mwebo uusunga amalango. Nindo mukofwaila ukunjiyaya?" ²⁰Ibumba lyalyaswike ati, "Ulikwete ingulu. Ni bani bakofwaya ukukwipaya?" ²¹Yesu alibaswike no kubeba ati, "Nalibombe umulimo umo, na mwebo bonse mwalipapile pamulandu wa ici. ²²Mose alimipele ukusembululwa (tekwebati kwafumine kuli Mose, lelo kwafumine ku fikolwe), kabili pe Sabata mwalasembulula umuntu. ²³Umfwa umuntu asembululwa pe Sabata pakwebati amalango yakwa Mose tayatobelwe, nindo mwakalipila pali nebo pantu nalenga umuntu ukuba umumi uwafikapo pe Sabata? ²⁴Mwipingula ukulingana ne mimonekele, lelo pinguleni mubulungami." ²⁵Bamo pali bena ukufuma mu Yerusalemu balilandile ati, "Bushe uyu te uyu bakofwaya ukwipaya?" ²⁶Moneni, akolanda palwalala, kabili tabakolanda nangu fimo kuli ena. Tekuti cibe ukwebati ba kateka balishibe mucine ukwebati uyu ni Kristu, bushe efyo? ²⁷Lelo twalishiba uko uyu afuma. Lelo ulu Kristu akesa, takwakabe nangu umo uukeshiba uko akafuma." ²⁸Nolu Yesu alibilikishe mwi tempele, ukusambilisha no kulanda ati, "Mwebo mwalinjishiba kabili mwalishiba na uko nafuma. Kabili nshaishila palwandi nemwine, lelo uyo uwantumine wa cine, kabili tamwamwishiba. ²⁹Nebo nalimwishiba pantu nafuma kuli ena kabili ewantumine." ³⁰Balikufwaya ukumwikata, lelo tapali nangu umo uwabikilepo ukuboko kwakwe pali ena pantu inshita yakwe yali tailafika. ³¹Lelo abengi mwibumba balisumine muli ena, kabili balilandile ati, "Ulo Kristu akesa, bushe akacita ifishibilo ifingi ukacila pafyo uyu acita?" ³²AbaFarise balyumfwile amang'wing'wi mu mabumba ifi fintu palwakwa Yesu, kabili bakalemba bakalamba na baFarise balitumine abashilika ukuya kumwikata. ³³Yesu alilandile ati, "Ncili nemwe pa kashita akanono, kabili elo nkaya ku wantumine. ³⁴Mukamfwaya lelo tamwakansange; uko nkoya, mwebo tamwakakwanishe ukwisako." ³⁵Eco kanshi abaYuda balilandile pakati kabo abene ati, "Nikwisa uyu muntu akoya uko tukafilwa ukumusanga? Bushe akoya ku bantu besu abasаланanina mu ba Hela no kulasambilisha aba Hela?" ³⁶Cebo nshi ici acilanda, 'Mukamfwaya lelo tamwakansange uko nkoya, tekuti mwiseko?' ³⁷Nomba pa kulekelesha, ubushiku ubukalamba ubwa mutebeto, Yesu alimine no kubilikisha, ukweba ati, "Umfwa uuli onse alyumfwile icilaka, lekeni ese kuli nebo no kunwa. ³⁸Uyo uwasumine muli nebo, ngefyo amalembo yalanda ati, imilonga ya menshi ya mweo ikapongoloka ukufuma munda yakwe." ³⁹Lelo alilandile ici palwa mupashi, uo abo abasumine muli ena bali no kupokelela; umupashi wali taulapelwa pantu Yesu talasumbulwa. ⁴⁰Amabumba yamo, ulu baumfwile ifi fyebo, balilandile ati, "Mucine uyu ni kasesema." ⁴¹Bambi balilandile ati, "Uyu ni Kristu." Lelo bamo balilandile ati, "Bushe Kristu afuma ku Galili?" ⁴²Bushe amalembo tayalanda ati Kristu akafuma mu luko lwakwa Dabidi na muBetelemu, umushi umwali Dabidi?" ⁴³Eco kanshi mwalimine ukupatukana mu mabumba pamulandu wakwe. ⁴⁴Bamo pali bena nga balimwikete, lelo tapali nangu umo uwabikile amaboko pali ena. ⁴⁵Nolu abashilika balibwelele kuli bashimapapo mukalamba na baFarise, abalandile kuli bena ati, "Nindo mushimuletele?" ⁴⁶Abashilika balyasukile ati, "Takwatala akuba umuntu nangu umo uwalandapo ngefi." ⁴⁷Eco abaFarise balibaswike ati, "Bushe namwebo mulibepelwe?" ⁴⁸Bushe bamo bakateka balisumine muli ena, nangu umo uwa mu baFarise? ⁴⁹Lelo ilibumba ilitaishiba amalango, lyalitipwa. ⁵⁰Nikodema (umo uwa mu baFarise, uwaishile kuli ena kale) alilandile kuli bena ati, ⁵¹"Bushe ifunde lyesu lilapingula umuntu ukwabula ukumfwa kuli ena no kwishiba ifyo acita?" ⁵²Balyaswike no

kulanda kuli ena ati, "Nobe niku Galili wafuma? Fwailisheni no ku mona ukwebati takwaba kasesema uwafumapo ku Galili."⁵³[Nolu uuli onse alile ku ng'anda yakwe.

8

¹Yesu alile ku lupili lwa miOlife. ²Ulucelelo ku macaca alishile kwi tempele nakabili, na bantu bonse balishile; Alikele panshi akobasambilisha. ³Bakalemba na baFarise baliletele umwanakashi uwaiketwe akocita ubucende. Balimubikile pakati. ⁴Nolu balilandile kuli ena ati, "Kasambilisha, uyu mwanakashi aliketwe akocita ubucende. ⁵Nomba mu malango, Mose alitukonkomeshe ukupola amabwe ku bantu bamusango uyu; nindo mukolanda pali ena?" ⁶Balikulanda ifi pakwebati bafwaye umwakumwikatila pakwebati bakwatepo fimo ifya kumubepeshapo, lelo Yesu alikonteme no kulemba panshi no munwe wakwe. ⁷Ulo batwalilile ukumwipusha amepusho, alinamwike no kulanda kuli ena ati, "Umo pali mwebo uutacitapo lubembu, abe uwakubalilapo ukumupola ibwe." ⁸Nakabili alikonteme panshi, no kulemba panshi kumunwe wakwe. ⁹Ulo baumfwile ici, balile umo-umo, ukutampila ku bakulishepo, Napakulekelesha Yesu alishile eka, no mwanakashi uwali pakati. ¹⁰Yesu alinamwike no kulanda kuli ena ati, "We mwanakashi, balipi abacilakutunganya? Bushe tapali uukusekele?" ¹¹Alilandile ati, "Tapali nangu umo, mwe Shikulu." Yesu alilandile ati, "Nandi takokuseka. Kabiye wikatala aubembukapo." ¹²Nakabili Yesu alilandile kuli ena, ukwebati, "Ndi lubuto lwa calo; onse uukonkonka takende mu mfimfi lelo akakwata ulubuto lwa mweo." ¹³AbaFarise balilandile kuli ena ati, Ukopela ubunte pali we mwine; ubunte bobe tebwacine." ¹⁴Yesu alibaswike no kulanda kuli ena ati, "Nangufye mpele ubunte palwa ne mwine, ubunte bwandi bwa cine. Ndishibile uko nafuma na uko nkoya, lelo mwebo tamwishibe uko nafuma na uko nkoya. ¹⁵Mwebo mupingula ukulingana no mubili; Ntapingula uuli onse. ¹⁶Lelo umfwa napingula, ubupingushi bwandi bwa cine pantu ntabaneka, lelo naba na Tata uwantumine. ¹⁷Ee, na mu malango yenu calilembwa aciti ubunte bwa bantu babili bwa cine. ¹⁸Ninebo mpela ubunte pali nemwine, na Tata uwantuma alapela ubunte pali nebo. ¹⁹Balilandile kuli ena ati, "Wiso alipi?" Yesu alyaswike ati, "Tamwaishiba nebo nangu Tata; Umfwa mwalinjishibe, na Tata wine nao nga mulimwishibile." ²⁰Alilandile aya mashiwi mu cipao ulo alikusambilisha mwi tempele, kabili tapali nangu umo uwa kumwikata pantu inshita yakwe yali tailafika. ²¹Eco nakabili alilandile kuli ena ati, "Nebo nkoya; mukamfwaya kabili mukafwila mu lubembu lwenu. Uko nkoya, tekuti mwiseko." ²²AbaYuda balilandile ati, "Bushe akoipaya umwine? Bushe eco akolandila ati, 'Uko nkoya tekuti mwiseko?'" ²³Yesu alilandile kuli ena ati, "Mwebo muli ba panshi; nebo nafuma ku mulu. Mwebo muli ba pano calo; nebo ntali wa pano calo. ²⁴Eco kanshi, nalilandile kuli mwebo ukwebati mukafwila mu membu shenu. Umfwa tamusumine ukwebati NINEBO, mukafwila mu membu shenu." ²⁵Eco kanshi balilandile kuli ena ati, "Niwe ani?" Yesu alilandile kuli ena ati, "Ifyo nandile kuli mwebo pa kutendeka. ²⁶Ndikwete ifintu ifingi ifya kulanda no kupingula pali mwebo. Nangu line, uwantumine wa cine; kabili ifintu naumfwile kuli ena, "Ifi fintu nkofilanda ku calo." ²⁷Tabailwike ukwebati alikulanda kuli ena pali Wishi. ²⁸Yesu alilandile ati, "Ulo mwasumbula Umwana wa Muntu, elo muli nokwishiba ukwebati NINEBO, kabili ukwebati ntaicitila icili conse palwandi. Ifyo Tata ansambilishe, efintu ndanda. ²⁹Uyo uwantumine ali naine, kabili tatala nshapo neka, pantu nebo lyonse ncita ifya kumutemuna." ³⁰Ulo Yesu alikulanda ifi fintu, abengi balisumine muli ena. ³¹Yesu alilandile kuli abo abaYuda abasumine muli ena ati, "Umfwa mwaikalilila mu cebo candi, icine cine ninshi muli basambi bandi; ³²kabili mukeshiba icine, ne cine cikamilenga ukuba abantungwa." ³³Balimwaswike ati, "fwebo tuli bamubufyashi bwakwa Abrahamu kabili tatwatalabapo abasha ku uli onse; kuti walanda shani ati, 'Mukaba abantungwa?'" ³⁴Yesu alibaswike ati, "Icine, cinefye, nkolanda kuli mwebo nati, onse uucita ulubembu musha wa lubembu. ³⁵Umusha tekalilila mu ng'anda umuyayaya; umwana alekalilila umuyayaya. ³⁶Eco kanshi, umfwa Umwana amilenga ukuba abantungwa, icinefye mukaba abantungwa abapwililika. ³⁷Nalishiba ukwebati muli bamubufyashi bwakwa Abrahamu; Mukofwaya ukunjiyaya pantu icebo candi tacikwete incende muli mwebo. ³⁸Nkolanda ifyo namona kuli Tata, na mwebo bene mucita ifyo mwaumfwile ukufuma kuli bashinwe." ³⁹Balimwaswike no kulanda kuli ena ati, "Shifwe ni Abrahamu." Yesu alilandile kuli ena ati, Umfwa muli bana bakwa Abrahamu, nga mulacita imilimo Yakwa Abrahamu. ⁴⁰Lelo, mukofwaya ukunjiyaya, umuntu uwamyeba icine ico naumfwile kuli Lesa. Abrahamu tacitile ifi. ⁴¹Mukocita imilimo yakwa shinwe." Balilandile kuli ena ati, "Fwebo tatwafyalilwe mu bucende; twakwata Shifwe umo: Lesa." ⁴²Yesu alilandile kuli ena ati, "Umfwa Lesa ali Shinwe, nga mwalintemwa, pantu nafumine kuli Lesa kabili ndi pano; pantu ntaishila ne mwine, lelo ewantumine. ⁴³Nindo tamwilukila ifyebo fyandi? Ni pamulandu wa kwebati tekuti mumfwe ifyebo fyandi. ⁴⁴Muli bakwa shinwe, kasebanya kabili mulafwaya ukucita ifikabila shinwe. Ali ni kepaya ukufuma ku kutendeka kabili taiminina pa cine pantu tamwaba cine muli ena. Ulo alanda ubufi, alandila ku mubela wakwe pantu wabufi kabili ni wishu wa bufi. ⁴⁵Lelo, pantu ndalanda icishinka, tamunsumina. ⁴⁶Ninani pali mwebo uukonshinina ulubembu? Umfwa nalanda ifyace, nindo tamunsuminina? ⁴⁷Uyo uwaba uwakwa Lesa omfwa ifyebo fyakwa Lesa; Tamubomfwa pantu tamuli bakwa Lesa." ⁴⁸AbaYuda balyaswike no kulanda kuli ena ati, "Bushe tatulanda mucine ukwebati uli muSamaria kabili ulikwete ngulu?" ⁴⁹Yesu alibaswike ati, "Ntakwata ingulu, lelo ncindika Tata, na mwebo tamuncindika. ⁵⁰Ntaifwaila ubukata; kuli umo uukofwaya no kupingula. ⁵¹Mucine, cinefye, nkolanda kuli mwebo ati, umfwa uuli onse asunga icebo candi, takamone imfwa." ⁵²AbaYuda balilandile kuli ena ati, "Nomba twaishiba ukwebati waliba ne ngulu. Abrahamu na bakasesema balifwile; lelo ukolanda ati, 'umfwa onse asunga icebo candi, takatala asonda imfwa.' ⁵³Tawacila shifwe Abrahamu uwafwile, walimucila? Bakasesema nabo balifwile. Ukoitunga ukuba nani?" ⁵⁴Yesu alyasukile ati, "Umfwa naisansabika nemwine, ubukata bwandi bwafye; ni Tata wandi eunsansabika - pali uyo mukolandapo ati ni Lesa wenu. ⁵⁵Tamwamwishiba, lelo nebo nalimwishiba. umfwa nande ati, 'ntamwishiba, ' Nkoba nga mwebo, uwabufi. Nangula, Nalimwishiba kabili nalisunga icebo cakwe. ⁵⁶Shinwe Abrahamu alisansamukile pa

kumona ubushiku bwandi; alibumwene kabili alisekelele.⁵⁷ AbaYuda balilandile kuli ena ati, "Taulati kufisha imyaka amakumi yasano, kabili walimopo Abrahamu?"⁵⁸ Yesu alilandile kuli bena ati, "Icine, cinefye, nkolanda kuli mwebo nati, libe Abrahamu talabako, EKO NALI." ⁵⁹ Nolu balitolele amabwe yakumupola, lelo Yesu alifiseme umwine no kufuma mwi tempele.

9

¹Nomba ulo Yesu alikupita, alimwene umuntu uwafyelwe impofu. ²Abasambi bakwe balimwipwishe ati, "Rabbi, nani wabembwike, ni uyu muntu nangula bafyashi bakwe, pakwebati esekufyalwa impofu?"³ Yesu alyaswike ati, "teuyu muntu abembwike nangu abafyashi bakwe, lelo ni mukwebati imilimo yakwa Lesa isokolokele muli ena. ⁴Tufwile ukubomba imilimo ya wantumine ulo kucili akasuba. Ubushiku bukoisa ulo umuntu nangu umo takabombe. ⁵ulo ncili mu calo, Ndi lubuto lwa calo. ⁶Panuma Yesu alanda ifi fintu, alifwishile amate panshi no kupanga amatipa ukubomfwa amate, no kwisakumusuba mu menso. ⁷Alilandile kuli ena ati, "Kabiye, kasambe mu cishiba ca Silomu" (Icikopilibula ati "ukutumwa"). Eco umwaume alile, alisambile, kabili alibwelele akomona. ⁸Nolu abena mupalamano ba muntu na bonse abali kumumona nga kalomba kunuma balikulanda ati, "Bushe uyu tali ulya walikwikala panshila akolomba?" ⁹Bamo balikulanda ati, "eo." Bambi balilandile ati, "Awe, lelo apalenekofye nao." Lelo alilandile ati, "Ninebo wine."¹⁰ Balilandile kuli ena ati, "Nga kanshi amenso yobe yashibwilwe shani?" ¹¹Alibasukile ati, "Umuntu ukoitwa Yesu acikasa amatipa no kunsuba mu menso no kulanda kuli nebo ati, "Kabiye ku Silomu no kuya kusamba. Eco naciya kusamba, kabili nacitampa ukumona." ¹²Balilandile kuli ena ati, "Ali pi?" Alyaswike ati, "Nteshibile."¹³ Baliletele umuntu uwali impofu ku baFarise. ¹⁴Nomba cali ni pa bushiku bwe Sabata ulo Yesu akashile amatipa no kushibula amenso yakwe. ¹⁵Nolu kabili abaFarise balimwipwishe ifyo atampile ukumona. Alilandile kuli bena ati, "Alibikile amatipa pa menso yandi, nalisambile, kabili nomba nkomona." ¹⁶Bamo abaFarise balilandile ati, "Uyu muntu tafuma kuli Lesa pantu tasunge Sabata." Bambi balilandile ati, "Bushe umuntu umubembu kuti acita shani ifi ifishibilo?" Eco pali ukupatukana pakati kabo. ¹⁷Eco balipwishe uwali impofu nakabili ati, "ukolandapo shani pali ena, apo alishibwile amenso yobe?" Uwali impofu alilandile ati, "Nikasesema." ¹⁸Nomba abaYuda tabasumine ukwebati ali impofu kabili akomona balisukile baita abafyashi bauyo uwapokelele ukumona. ¹⁹Balipwishe abafyashi ati, "Bushe uyu mwana wenu uo mukoebati afyelwe impofu? Nomba akomona shani?" ²⁰Eco abafyashi bakwe balyaswike ati, "Tulishibile ati uyu mwana wesu kabili afyelwe impofu. ²¹Nomba ifyo akomona, tatwishibile, na umushibwile amenso, tatwishibe. Mwipusheni, mukalamba. Kuti ailandila umwine."²² Bafyashi bakwe balilandile ifi fintu pantu balikutina aba Yuda. Pantu aba Yuda balisuminishenye ati Onse ukasosa ati uyu ni Kristu akatamfiwa mu Sinagoge. ²³Pamulandu waici, abafyashi bakwe balilandile ati, "Mukulu, mwipusheni." ²⁴Eco umuku wacibili balikutile umuntu uwali impofu no kulanda kuli ena ati, "Pela ubukata kuli Lesa. Tulishibile ati uyu muntu mubembu." ²⁵Nolu ulya muntu alibasukile ati, "Nteshibile umfwa mubembu. Cintu cimo ico njishibe: Nali impofu, nomba nkomona." ²⁶Nolu balilandile kuli ena ati, "Nindo acicita kuli webo? Acikushibula shani amenso?" ²⁷Alyaswike ati, "Ndimyebele kale, kabili tamwacikutika! Nindo mukofwaila ukumfwa nakabili? Tamukofwaya ukuba abasambi bakwe nemwe, bushe mukofwaya?" ²⁸Balimusaliwe no kulanda ati, "Uli musambi wakwe, lelo tuli basambi bakwa Mose. ²⁹Tulishibe ukwebati Lesa alilandile kuli Mose, Lelo tatwishibe uko uyu afuma."³⁰ Umwaume alibaswike no kulanda kuli bena ati, "Ici cakupapusha, ukwebati tamwishibile uko afuma, lelo alishibwile amenso yandi. ³¹Twalishiba ukwebati Lesa tomfwa ku babembu, lelo umfwa umo akoshinshimuna Lesa no kucita ubufwayo bwakwe, alomfwa kuli ena. ³²Apo icalo catendekela tacaumfwikapo ukwebati uuli onse alishibula amenso ya muntu uwafyelwe impofu. ³³Umfwa uyu muntu tafumine kuli Lesa, tapali ico engacita." ³⁴Balimwasukile no kulanda kuli ena ati, "Wafyalilwe mu membu, kabili ukotusambilisha?" Nolu balimutamfishe panse. ³⁵Yesu alyumfwile ukwebati balimutamfishe mu sinagogi. Alimusangile no kulanda ati, "Bushe walisumina mu Mwana wa Muntu?" ³⁶Alyasukile no kulanda ati, "Bushe ninani, Shikulu, pakwebati ningasumina muli ena?" ³⁷Yesu alilandile kuli ena ati, "Ulimumwene, kabili eukolanda nobe." ³⁸Umuntu alilandile ati, "Mwe Shikulu, nasumina," Kabili alimushinshimwine. ³⁹Yesu alilandile ati, "Pantu bupingushi naishile muno calo ukwebati abo abashimona benga mona pakwebati abamona baluke impofu." ⁴⁰Bamo abaFarise abali nankwe balyumfwile ifi fintu kabili balimwipwishe ati, "Bushe nafwebo tuli mpofu?" ⁴¹Yesu alilandile kuli bena ati, "Umfwa mwali impofu, nga tamwakwata ulubembu, lelo nomba mulalanda ati, 'Tulamona,' eco ulubembu epoluli."

10

¹"Icine, cinefye, Nkomyebe nati, uyo uutengilila pa mwinshi mwicinka lya mpanga, lelo aninina ukupitila pambi, uyo muntu ninshi mupupu kabili cipondo. ²Lelo uwingilila pa mwinshi ekacema wa mpanga. ³Kalinda wa mwinshi alamwiswila. Impanga shilomfwa ishiwi lyakwe, kabili alakuta impanga shakwe pe shina no ku shitungulu. ⁴Ulo afumya shonse ishakwe, alashitangilila, ne mpanga shilamukonka, pantu shalishiba ishiwi lyakwe. ⁵Umwene tekuti shimukonke lelo kuti shafulumuka kuli ena, pantu tashishibe ishiwi lya mweni." ⁶Yesu alilandile uyu umulumbe kuli bena, lelo tabailwike ifi fintu ifyo alikulanda kuli bena. ⁷Nolu Yesu alilandile kuli bena nakabili ati, "Mucine, cinefye, nkolanda kuli mwebo nati, Nine mwinshi wa mpanga. ⁸Bonsefye abantangilile bapupu kabili fipondo, lelo impanga tashaumfwile kuli bena. ⁹Nine mwinshi. Umfwa uuli onse aingila ukupitila muli nebo, akapusuka, akengila no kufuma kabili akasanga umulemfwe. ¹⁰Umupupu teshila cimbi kanofye ukwiba kabili ukwipaya no konaula. Naishila ukwebati bakwate umweo kabili baukwatishwe. ¹¹Nine kacema musuma. Kacema musuma alapela umweo wakwe pa mpanga. ¹²Umubomfi wa malipilo tekacema kabili temwine wa mpanga. Alamona umumbulu ukoisa asha impanga no kufulumuka, kabili

umumbulu walasompolapo no kushisalanganya.¹³ Alafulumuka pantu mubomfi wa malipilo kabili tasakamana impanga.¹⁴ Nine kacema musuma, kabili nalishishiba ishanda, ne shandi nasho shine shalinjishiba.¹⁵ Tata alinjishiba, kabili nanebo nalishiba Tata, kabili mpela umweo wandi pamulandu wa mpanga.¹⁶ Nalikwata na shimbi impanga, ishitali sha mwicinka ili. Nasho nkashileta, nasho shikomfwa ishiwi lyandi pakwebati shikabe umukuni umo na kacema umo.¹⁷ Uyu emulandu Tata antemenwa: Nkopela umweo wandi pakwebati nkaukwate nakabili.¹⁸ Takuli nangu umo uwinga upoka kuli nevo, lelo nkoupelafye nemwine. Ndikwete insambu shakuupela, kabili ndikwete ne nsambu ishakuupoka nakabili. Ndi pokelele ili ifunde kuli Tata.¹⁹ Ukupatukana nakabili kwalicitike pa baYuda nakabili pamulandu wa aya mashiwi.²⁰ Abengi pali bena balilandile ati, "Alikwate ingulu kabili alifulungene. Nindo mukokutikila kuli ena?"²¹ Bambi balilandile ati, "Ifi te fyebo fya muntu waikatwa ne ngulu. Bushe ingulu kuti yashibula amenso yampofu."²² Nolu cali ninshita ya mutebeto wakusangulula mu Yerusalemu. Cali ni mu mupepo,²³ na Yesu ali kwenda mwi tempele mulukungu lwa kwa Solomone.²⁴ Nolu abaYuda bali musingulukile, kabili balilandile kuli ena ati, "bushe ukatulesha lilali ukukutwishika? Umfwa niwe Kristu twebwe palwalala."²⁵ Yesu alibaswike ati, "Nalimyebele, lelo tamwasumine. Imilimo iyo nkocita mwishina lya kwa Tata, ikomishimikila pali nevo."²⁶ Lelo tamukosumina pantu mwebo tamuli mpanga shandi.²⁷ Impanga shandi shumfwa ishiwi lyandi,; naine nalishishiba, nasho shilankonka.²⁸ Naine ndashipela umweo wa muyayaya; kabili tashakafwe, kabili takuli nangu umo ukashisompola mu minwe yandi.²⁹ Tata, uwashipele kuli nevo, mukalamba ukucila bambi bonse, kabili takuli nangu umo uwingashisompola mu minwe yakwa Tata.³⁰ Nebo na Tata twaba umo."³¹ Nolu abaYuda balitolele amabwe nakabili ukuti bamupole.³² Yesu alibaswike ati, "ndimilangile imi limo iya bune iyakufuma kuli Tata. Bushe ni pamilimo ndo mukompoela amabwe?"³³ AbaYuda balimwaswike ati, "tatukokupolela amabwe pa milimo ili yonse iya bune, lelo ni pamiponto, pantu weba, we muntu, ukoipanga ukuba Lesa we mwine."³⁴ Yesu alibasukile ati, "tacalembwa mu malango yenu, nalilandile ati, "mulu milungu?"³⁵ Umfwa alibakutile imilungu, kubo cebo cakwa lesa caishile (na malembo tekuti yatobeke),³⁶ bushe mulalanda kuli uyo uo Tata apatwileko no kutuma mu calo, 'ukoponta,' pantu nalilandile ati, 'Ndi Mwana wakwa Lesa?'³⁷ Umfwa nshikocita imilimo yakwa Tata, mwisumina muli nevo.³⁸ Lelo umfwa nkoicita, nangufye tamunsumine, sumineni mu milimo pakwebati mwishibe no kwiluka ukwebati Tata aba muli nevo na nevo naba muli Tata.'³⁹ Balikufwaya kumwikata nakabili, lelo alipusumwike mu maboko yabo.⁴⁰ Alifulumukile kwi shilya lya Yordani ku ncende uko Yohane abalile ukubatisha, no kwikala kulya.⁴¹ Na bantu abengi balishile kuli ena no kulanda ati, "Yohane tacitilepo ifishibilo nangu fimo, lelo ifintu fyonse ifyo Yohane alandile pali uyu muntu fya cine."⁴² Abantu abengi balisumine muli ena kulya.

11

¹Nomba umuntu uwalikukutwa Lasaro alilwele. Afumine ku Betani, umushi wakwa Maria na nkashi yakwe Marita.² Ali ni Maria uwasubile Shikulu amafuta yacena cisuma no ku mukumuna amakasa yakwe no mushishi wakwe, uo ndume yakwe Lasaro alwele.³ Nolu Inkashi shakwe shalitumine intumi kuli Yesu, ukwebati, "Mwe Shikulu, moneni, uo mwatemwa alilwele."⁴ Ulo Yesu aumfwile ifi, alilandile ati, "Ubu bulwele tebwakutwala kumfwa, lelo ni kubukata bwakwa Lesa pakwebati Umwana wakwa Lesa engasumbwilwamo."⁵ Nomba Yesu alitemenwe Marita na nkashi yakwe na Lasaro.⁶ Eco ulu aumfwile ukwebati Lasaro alilwele, Yesu alikele inshiku nashimbi shibili mu ncende umo ali.⁷ Nolu panuma yaifi, alilandile ku basambi ati, "Natulekuya ku Yudea nakabili."⁸ Abasambi balilandile kuli ena ati, "Rabbi, nomba line abaYuda bakofwaya ukumipola amabwe, kabili mukobwelelako nakabili?"⁹ Yesu alyasukile ati, "Bushe tamwaba insa ikumi na shibili isha lubuto mu kasuba? Umfwa umo akoenda mu nshita ya kasuba, teti aipunune, pantu akomona no lubuto lwa calo cino."¹⁰ Lelo, umfwa akoenda ubushiku, kuti aipununa pantu ulubuto taluli muli ena."¹¹ Alilandile ifi fintu, na panuma yaifi fintu, alilandile kuli bena ati, "Umunesu Lasaro alilele utulo, lelo nkoya pakwebati ndeya kumubusha ukufuma mutulo."¹² Eco abasambi balilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, umfwa alefye utulo, akopola."¹³ Nomba Yesu alandile pamfwa yakwe, lelo batontonkenye ati akolanda pakulala kwa tulo.¹⁴ Nolu Yesu alilandile kuli bena palwalala ati, "Lasaro alifwile."¹⁵ Ndisikelele, pamulandu wenu, pantu ntaliko pakwebati mwebo musumine. Twendeni kuli ena."¹⁶ Toma, uwalikukutwa Mpundu, alilandile ku basambi banankwe ati, twendeni na fwebo pakwebati tuye kufwa na Yesu."¹⁷ Ulo Yesu aishile, alisangile ukwebati Lasaro aba munshishi kale pa nshiku shine,¹⁸ Nomba Betani ali mupepi na Yerusalemu, nalimo bamailoshi ikumi limo na yasano.¹⁹ Na baYuda abengi balishile kuli Marita na Maria, mu kubakoselesha pali ndume yabo.²⁰ Nolu Marita, ulu aumfwile ati Yesu akoisa, alile mu kumukumanya, lelo Maria alikele mu ng'anda.²¹ Nolu Marita alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, amuba kuno, ndume yandi nga tafwile."²² Na nomba line, ndishibile ukwebati conse ico mwingalomba kuli Lesa, kuti amipela."²³ Yesu alilandile kuli ena ati, "Ndume yobe akobuka nakabili."²⁴ Marita alilandile kuli ena ati, "Ndishibile ukwebati akabuka nakabili mu kubushiwa kwa pabushiku bwa kulekelesha."²⁵ Yesu alilandile kuli ena ati, "Nine kubuka no mweo; uyo uwasumine muli nevo, nangu afwe, akaba no mweo;²⁶ na onse uuli no mweo kabili asumina muli nevo takafwe. Bushe ukosumina ifi?"²⁷ Alilandile kuli bena ati, "Ee, mwe Shikulu, ndisumine ukwebati nimwe Kristu, Umwana wakwa Lesa, uukoisa mu calo."²⁸ Ulo alandile ifi, alile kukuta nkashi yakwe Maria mu bumfisolu. Alilandile ati, "Kasambilisha ali kuno kabili akokwita."²⁹ Ulo aumfwile ifi, aliimine mukwangufyanya nokuya kuli ena.³⁰ Nomba Yesu ali talafika mu mushi lelo ali acili mu ncende umo akumamishishe Marita.³¹ Eco ulu abaYuda, abali nankwe mu ng'anda na bali kumukoselesha, bamwene Maria aima mukwangufyanya no kuya panse, balimukonkele, balitontonkenye ati akoya mukulilila ku nshishi.³² Ulo Maria afikile pa ncende apo Yesu ali no kumumona, aliwililile pa makasa yakwe no kulanda kuli ena ati, "Mwe Shikulu, amuba kuno, ndume yandi nga taafwile."³³ Ulo Yesu amumwene akolila, na baYuda abaishile nankwe nabo bakolila, aliketwe no bulanda mu mupashi

wakwe kabili aliculile; ³⁴alilandile ati, "Nipi mwamushikile?" Balilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, iseni mumone." ³⁵Yesu alilile. ³⁶Nolu abaYuda balilandile ati, "Moneni ifyo atemwishishe Lasaro!" ³⁷Lelo bambi bena balilandile ati, "Bushe teuyu muntu, uwashibwile amenso yaulya muntu impofu, nomba nindo talengele uyu muntu ukutafwa?" ³⁸Nolu Yesu nakabili, pa kwikatwa ubulanda apakalamba, alile ku nshinshi. Nomba lwali lucengo, ne cilibwe calishinkilwepo. ³⁹Yesu alilandile ati, "fumyenipo icilibwe." Marita, nkashi yakwa Lasaro, uyo uwafwile, alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, ino nshinta umubili ukonunka, pantu apo afwila palipitile inshiku shine." ⁴⁰Yesu alilandile kuli ena ati, "Bushe ntalandile kuli webo nati, umfwa wasumina, ukomona ubukata bwakwa Lesa?" ⁴¹Eco balifumishepo icilibwe. Yesu alinwine amenso yakwe ku mulu no kulanda ati, "Mwe Tata, namitotela pantu mulyumfwile kuli nebo. ⁴²Nalishiba ukwebati lyonse mulomfwa kuli nebo, lelo ni pamulandu waili bumba ilinshingulwike eco nalandila ifi, pakwebati bengasumina ati nimwe mwantumine." ⁴³Panuma yakulanda ifi, alibilikishe ne shiwi ilikalamba ati, "Lasaro, fuma!" ⁴⁴Nomuntu uwafwile alifumine; amakasa yakwe na maboko yakwe yali kakilwe ne nsalu, na ku menso yakwe kwalipombelwe insalu. Yesu alilandile kuli bena ati, "Mukakuleni kabili mulekeni alekuya." ⁴⁵Elo abaYuda abengi abaishile kuli Maria no kumona ifyo Yesu acitile, balisumine muli ena. ⁴⁶Lelo bamo baile ku baFarise no kubeba ifintu ifyo Yesu acitile. ⁴⁷Nolu bashimapepo bakalamba na baFarise balikolonye icilye pamo no kulanda ati, "Tukocita shani? Uyu muntu akocita ifishibilo ifingi. ⁴⁸Umfwa tumuleke eka ifi fine, bonse bakomusumina; abena Roma bakesa kutupoka icende yesu ne calo cesu." ⁴⁹Lelo,umo uwa muli bena, Kayafa uwali shimapepo mukalamba ulya mwaka, alilandile kuli bena ati, "Tamwishibe nangu cimo. ⁵⁰Mwebo tamukolanguluka ati camiwamina ukwebati umuntu umo afwile abantu ukucila icalo conse ukonaika." ⁵¹Nomba ifi tailandilefye umwine. Lelo, pakuba Shimapepo mukalamba mu mwaka ulya, aliseseme ukwebati Yesu alingile ukufwila uluko; ⁵²Kabili tekufwilafye uluko, lelo pakwebati abana bakwa Lesa abasalangana bakalonganikwe pamo muli bu umo. ⁵³Eco ukufuma bulya bushiku balipangene ifyakwipaya Yesu. ⁵⁴Yesu alilekele ukwenda palwalala mu baYuda, lelo alifumineko kulya alile mu calo mupepi na matololo mu musumba uo balikwita Efulemu. Kulya eko aikele na basambi. ⁵⁵Nomba icakucilila ca baYuda calipaleme, na bengi balile ku Yerusalemu ukufuma mu calo ulo icakucilila tacilafika pakwebati baisangulule abene. ⁵⁶Balikufwaya Yesu, kabili balikulashanya umo no munankwe ulo baiminine mwi tempele, "Mukotontonkanyapo shani? Bushe takoisia ku mutebeto?" ⁵⁷Nomba bashimapepo bakalamba na baFarise balipele icipope ukwebati umfwa uuli onse alishibe uko Yesu ali, afwile ukuleta akasebo pakwebati bamwikate.

12

¹Ulo kwashale inshiku mutanda ukufika ku Cakucilila, Yesu alishile ku Betani, ukwali Lasaro, uo Yesu abushishe ku bafwa. ²Eco balimutebete umulalilo kulya, kabili Marita alikuteyanya, lelo Lasaro ali umo pa bakuweme nankwe kwi tebulo. ³Nolu Maria alibulile amafuta ayaluma umutengo aya nardi, alisubile amakasa yakwa Yesu, no kupukuta amakasa no mushishi wakwe. Ing'anda yaliswilemo icena ca mafuta ya bune. ⁴Yuda Iskariote, umo pa basambi bakwe, umo uwali no kumufutuka, alilandile ati, "Nindo ayo amafuta ya cena cabune tayashitishiwe pa ndalama shitatu, no kupela ku balanda?" ⁶Nomba alandile ifi, te pamulandu wakusakamana abalanda, lelo ni pamulandu wakwebati ali mupupu. Alikwete akacola kandalama kabili alikwibamo ishalikubikwamo. ⁷Yesu alilandile ati, "Musuminisheni asunge ayo akwete pa bushiku bwa kushikwa kwandi. ⁸Pantu lyonse mukalekuba na balanda. Lelo tamwakabe na nebo lyonse." ⁹Nomba ibumba ilikalamba ilya baYuda lyalishibe ukwebati Yesu ali kulya, kabili balishile, te pamulandu wakwa Yesu, lelo ni mukumona Lasaro, uo Yesu abushishe ku bafwa. ¹⁰Bashi mapepo bakalamba balipangene pamo pakwebati bepaye Lasaro; ¹¹pantu ni pamulandu wakwe abaYuda abengi bailile no kusumina muli Yesu. ¹²Pa bushiku bwakonkelepo ibumba ilikalamba lyalishile ku mutebeto. Ulo baumfwile ukwebati Yesu akoisa ku Yerusalemu, ¹³balibulile imisambo ya tuncindu kabili balile mu kumukumanya kabili bali kubilikisha ati, "Hosanna! Wakupalwa uwishila mwishina lyakwa Shikulu, imfumu ya kwa Isreali." ¹⁴Yesu alisangile umwana wa mpunda kabili alikelepo; nga filya calembwa aciti, ¹⁵"Witina, we mwana mwanakashi wa Sione; mona, Imfumu yobe ikoisa, ilikele pa mwana wa mpunda." ¹⁶Abasambi bakwe tabaumfwile ifi fintu pa kutendeka; lelo ulo Yesu acindamikwe, balibukishe ukwebati ifi fintu fyalilembelwe pali ena nokwebati balicitile ifi fintu kuli ena. ¹⁷Nomba Ibumba lyalipele ubunte ukwebati bali nankwe ulo akutile Lasaro ukufuma mu nshishi no kumubusha kubafwa. ¹⁸Ni pamulandu waici ecalengele ukwebati ibumba liye mu kumukumanya, pantu balyumfwile ati alicitile ici cishibilo. ¹⁹Eco kanshi abaFarise balilandile pakati kabo ati, "Lolesheni, tekuti mucite icili conse icabune; moneni, icalo cilimukonkele." ²⁰Nomba aba Hela bamo bali pakati kaabo abalikuya mu kushinshimuna ku mutebeto. ²¹Aba balile kuli Filipi, uwafumine ku Betsaida mu Galili, kabili balimwipwishe, ukwebati, "Shikulu, tukofwaya ukumona Yesu." ²²Filipi alile kweba Andrea; Andrea alile na Filipi, kabili balyebele Yesu. ²³Yesu alibaswiike no kulanda ati, "Inshita ilifikile iya kwebati Umwana wa Muntu acindamikwe. ²⁴Icine, cinefye, nkomweba nati, umfwa uluseke lwa ng'ano taluponene mu mushili no kufwa, lubafye ulwine lweka; lelo umfwa lwafwa, lukatwala ifisabo ifingi. ²⁵Uyo uwatemwa umweo wakwe akaulofya; lelo uwapata umweo wakwe muli cino calo akausungilila ku mweo wa muyayaya. ²⁶Umfwa muntu akomombela, lekeni ankonke; kabili konse uko ndi, eko umubomfi wandi akaba. Umfwa umuntu akomombela, Tata akamucindamika. ²⁷Nomba umweo wandi ulisakamikilwe kabili nindo ningalanda? ' Mwe Tata, mpususheni kuli iyi inshita? Lelo ni pa mulandu waici nafikila kuli iyi inshita. ²⁸Tata, cindamikeni ishina lyenu." Nolu ishiwi ilikalamba lyalifumine ku mulu no kulanda ati, "Ndilicindamike nakabili nkalicindamika." ²⁹Nolu ibumba lyaiminine lubali kabili ilyalyumfwile ici lyalandile ati cilibulukutile. Bambi balilandile ati, "Malaika alilandile kuli ena." ³⁰Yesu alyaswiike no kulanda ati, "Ili ishiwi talishile kuli nebo, lelo lishile kuli mwebo. ³¹Nomba ebupingushi bwa cino calo: Nomba kateka wa pano calo akaposwa kunse. ³²Ulo nkasumbulwa ukufuma pe sonde, nkaleta bonse kuli nemwine."

³³ Alandile ifi mukulangilila umusango wa mfwa akafwako. ³⁴ Ibumba lyalyaswike ati, " twalyumfwa mu malango ukwebati Kristu akekalilila umuyayaya. Nga kuti walanda shani ati, "Umwana wa Muntu ali no kusumbulwa? Nani uyu Umwana wa Muntu?" ³⁵ Nolu Yesu alilandile kuli bena ati, "Ulubuto lukaba na mwebo pa kashita kanono. Endeni ulu mucili no lubuto, pakwebati imfimi taimicimfishe. Pantu uwenda mumfimi teshiba uko akoya. ³⁶ Ulo muli mulubuto, suminineni mu lubuto pakwebati mube abana ba lubuto." Yesu alilandile ifi fintu kabili alifumineko no kubelama kuli bena. ³⁷ Nangu Yesu acitile ifishibilo ifingi kuli bena, lelo tabasumine muli ena ³⁸ pakwebati Icebo cakwa Esaya kasesema cifikilishiwe, umo alandile ati: "Mwe Shikulu, ninani wasumina akasebo kesu, kabili ni kuli nani ukuboko kwa kwa Shikulu ku kusokolekelwe?" ³⁹ Pamulanda wa ici tabasumine, pantu Esaya nao alilandile ati, ⁴⁰ "Alipofwishe amenso yabo, kabili alitalamike imitima yabo, nga teifyo kuti bamona na menso yabo nangu ukwiluka ne mitima yabo, no kupilibuka, kabili kuti nabondapa." ⁴¹ Esaya alilandile ifi fintu pantu alimwene ubukata bwakwa Yesu kabili alimulandilepo. ⁴² Lelo nangu cali ifyo, abengi muli bakateka balisumine muli Yesu; lelo pamulandu wa baFarise, tabalandile pakwebati bebindwa mu synagoge. ⁴³ Balitemenwe ubukata ubufuma ku bantu ukucila ubukata ubufuma kuli Lesa. ⁴⁴ Kabili Yesu alibilikishe no kulanda ati, "Uyo uwasumina muli nebo, tasuminefywe muli nebo neka lelo na muli uyo uwantumine, ⁴⁵ Kabili uyo uuwambona amona uyo uwantumine. ⁴⁶ Naisa nga ulubuto mu calo, pakwebati onse uwasumina nebo eikalilila mu mfimfi. ⁴⁷ Umfwa uuli onse aumfwa ifyebo fyandi lelo tafisungile, ntakomupingula; Pantu ntaishile ku kupingula icalo, lelo mukupususha icalo. ⁴⁸ Uyo uwankana kabili uutapokelela ifyebo fyandi, alikwete uukomupingula. Icebo nalandile cikamupingula pa bushiku bwa kulekelesha. ⁴⁹ Pantu ntalandile ne mwine, lelo ni Tata ewantumine, uwampela ifunde palwa fyakulanda nefyo ningalanda. ⁵⁰ Ndishibile ukwebati ifunde lyakwe mweo wa muyayaya, kanshi efyo nalanda - ngefyo Tata alandile kuli nebo, Eco nalanda."

13

¹ Nomba cali ulo umutebeto uwa Cakucilila taulati kufika. Yesu alishibile ukwebati inshita yakwe ilifikile iya kufuma pa calo no kuya kuli Wishi. Pa kutemwa abakwe abali mu calo, alibatemenwe ukufika na kumpela. ² Nomba kasebanya alicibikile kale mu mutima wakwa Yuda Iskariote umwana mwaume wakwa Simone, ukufutuka Yesu. Eco pa mulalilo, ³ Yesu - uwaishibe ukwebati Wishi alipele fyonse mu minwe yakwe no kwebati afumine kuli Lesa kabili akobwekelamo kuli Lesa - ⁴ alimine pa mulalilo no kufula icakufwala cakwe ica kunse. Nolu alisendele icakukumwinako no kukaka mu musana wakwe. ⁵ Elo aitle amenshi mu musambilo kabili alitampile ukusamba amakasa ya basambi no kuyapukutula ku cakukumwinako ico akakile mu musana. ⁶ Alishile kuli Simone Petero, na Petero alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, bushe mukosambika amakasa yandi?" ⁷ Yesu alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Ifyo nkocita tawishibile nomba, lelo ukeshiba ku ntanshi." ⁸ Petero alilandile kuli ena ati, "Tamwasambike amakasa yandi." Yesu alimwaswike ati, "Umfwa ntakusambile, taukwete icananiko na nebo." ⁹ Simone Petero alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, mwisambikafye amakasa yandi yeka, lelo ne minwe yandi no mutwe wandi." ¹⁰ Yesu alilandile kuli ena ati, "Uyo uusambile takokabila, kanofye ukusamba amakasa yakwe, lelo alisangulwike umupwilapo; ulisangulukile, lelo te bonse." ¹¹ (Pantu Yesu alishibe uukamfutuka; emulandu wine alandile ati, "Te bonse pali mwebo abasanguluka.") ¹² Eco ulo Yesu asambile amakasa yabo no kubula umwingila wakwe kabili alikeleko, alilandile kuli bena ati, "Bushe mulishibe ico ncitile kuli mwebo? ¹³ Munkuta ati, 'kasambilisha' kabili 'Shikulu,' kabili mukolanda icakulungama, pantu efyo naba. ¹⁴ Umfwa nebo, Shikulu kabili Kasambilisha, ndisambile amakasa yenu, na mwebo mufwile ukusamba amakasa yacila umo no munakwe. ¹⁵ Pantu ndimupele icilangililo pakwebati namwebo bene mufwile ukucita ngefyo nacicita kuli mwebo. ¹⁶ Icine, cinefywe, nkomyeba nati, umubomfi tacila shikulu wakwe; nangu inkombe taicila pa uitumine. ¹⁷ Umfwa mulishibe ifi fintu, mulibakupalwa nga mulaficita. ¹⁸ Ntapolanda pali mwebo bonse; Ndilishibile abo nasala - lelo ifi ni pakwebati amalemba yafikilishiwe: 'Uyo uulya umukate wandi emya icitende cakwe icakunjimina.' ¹⁹ Nkomweba ici nomba ulo tafilacitika pakwebati ulo cikacitika, mukasumine ukwebati NINEBO. ²⁰ Icine, cinefywe, nkomyeba nati, onse uwapokelela uo natuma alampokelela, na onse uwapokelela nebo apokelela uwantumine. ²¹ Ulo Yesu alandile ifi, alisakamikwe mu mupashi. Alipele ubunte no kulanda ati, "Icine, cinefywe, nkolanda kuli mwebo ukwebati umo pali mwebo akamfutuka." ²² Abasambi baliloleshenye umo no munankwe, balikusakamana uo alikulandapo. ²³ Umo pa basambi bakwe, uo Yesu atemenwe, alikele pe tebulo lubali lwakwa Yesu. ²⁴ Simone Petero alicebwishe kuli uyu umusambi no kulanda ati, "Mwipushe uo akolandapo." ²⁵ Eco alishintilile ku numa lubali lwakwa Yesu no kulanda kuli ena ati, "Mwe Shikulu, ninani?" ²⁶ Nolu Yesu alimwaswike ati, "ni uyo nkoopela akapimfya ka mukate akatobeshiwa." Eco ulo atobeshe umukate, aliupele kuli Yuda umwana mwaume wakwa Simone Iskariote. ²⁷ Nolu panuma ya mukate, Shetani alingile muli ena, eco Yesu alilandile kuli ena ati, "Nindo ukocita, cicite mukwangufyanya." ²⁸ Nomba takwali uwaishibe ico amwebele ifi pa bakuweme kwi tebulo. ²⁹ Bamo balitontonkenye ukwebati, apo Yuda alikwete akacola ka ndalama, Yesu alilandile kuli ena ati, Ushite ifyo tukokabila pa mutebeto," nangu ukwebati enga pela fimo ku babusu. ³⁰ Panuma Yuda apokelela umukate, apopenefye alifumine. Bwali bushiku. ³¹ Ulo Yuda aile, Yesu alilandile ati, "Nomba Umwana wa Muntu alicindamikilwe, na Lesa alicindamikilwe muli ena. ³² Umfwa Lesa alicindamikilwe muli ena, Lesa nao akacindamika Umwana mu mwine eka, kabili akamucindamika umukufye umo. ³³ Mwe bana banono, ndinenu panshita iinono. Mukamfwaya, kabili ngefyo nalandile kuba Yuda, 'Uko nkoya, mwebo tekuti mwiseko.' Nomba nkolanda ifi na kuli mwebo. ³⁴ Nkomipela ifunde ilipya, ukwebati mufwile ukutemwana umo no munankwe; ngefyo nanebo namitemwa, efyo na mwebo bene mulekutemwana umo no munankwe. ³⁵ Kuli ici eko bonse bakamishibila ati muli basambi bandi, umfwa mwalitemwana umo no munankwe." ³⁶ Simone Petero alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, nipi mukoya?" Yesu alyaswike ati, "Uko nkoya, tekuti

munkonke nomba, lelo mukankonka panuma." ³⁷Petero alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu, nindo tekuti mikonkele nomba? Nkapela umweo wandi pali mwebo." ³⁸Yesu alyaswike ati, "Bushe mukapela umweo wenu pali nebo? Iicine,cinefye, nkokweba nati, mukolwe ulu talalila ukonkana imiku itatu."

14

¹"Mwileka imitima yenu isakamikwe. Sumineni muli Lesa; Kabili sumineni na muli nebo wine. ²Mu ng'anda yakwa Tata mwaba imiputule iingi. Umfwa teifyo, Nga nali myebele, pantu nkoya mu kumipekanishisha icifulo. ³Umfwa naya nkoya kumipekanishisha icifulo, nkabwela nakabili nkesa kumipokelela kuli nemwine, pakwebati uko ndi eko na mwebo bene mukabe. ⁴Mulishibe inshila ya uko ukonkoya." ⁵Toma alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, tatwishibe uko mukoya; kuti twaishiba shani inshila?" ⁶Yesu alimwaswike ati, "Nine nshila, icine, no mweo; takuli uwisa kuli Tata kano apitila muli nebo. ⁷Umfwa mwalinjishibe, nga mwalishiba na Tata wine.Ukufuma lelo mwamwishiba kabili mwa mumona. ⁸Filipi alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, tulangeni Tata, na ico cikotulinga." ⁹Yesu alilandile kuli ena ati, "Nalikala na webo pa nshita iitali lelo ucili tawanjishiba, Filipi? Onse uwambona amona na Tata. Kuti walanda shani ati, 'Tulangeni Tata'? ¹⁰Tamukosumina ukwebati naba muli Tata na Tata aba muli nebo? Ifyebo nanda kuli mwebo nshiilandilafye mu nsambu shandi, lelo Tata uwaba muli nebo eukobomba imilimo yakwe. ¹¹Nsumineni ukwebati ndi muli Tata, na Tata aba muli nebo, nga teifyo sumineni pamulandu wa milimo iine. ¹²Iicine,cinefye, nkomyeba nati, uyo uwasumina muli nebo akacita imilimo iyo nkocita, kabili akacita imilimo iikalamba ukucila iyi pantu nkoya kuli Tata. ¹³Conse ico mukalomba mwi shina lyandi, nkacita pakwebati Tata akacindamikilwe mu Mwana. ¹⁴Umfwa mwalomba icili conse mwishina lyandi, nkacita. ¹⁵Umfwa mwalintemwa, mukasunga amafunde yandi, ¹⁶kabili nkapepa kuli Tata, nao akamupela na umbi Kafwa pakwebati akabe na mwebo umuyayaya - ¹⁷Umupashi wa cine. Icalo tekuti cimupokelele pantu tacimumona nangu ukumwishiba. Lelo mwebo mwalimwishiba, pantu ekala na mwebo kabili akaba muli mwebo. ¹⁸Ntakamushe mweka nga bakashiwa; Nkabwela kuli mwebo. ¹⁹Lelo pakashita akanono icalo tacakambonepo, lelo mwebo mukambona. Pantu ndi no mweo, namwebo mukaba no mweo. ²⁰Pali bulya bushiku mukeshiba ati naba muli Tata, kabili mwaba muli nebo, na nebo ndi muli mwebo. ²¹Uyo uwakwata amafunde yandi no kuyasunga ewantemwa, no wantemwa akatemwikwa kuli Tata, nandi nkamutemwa no kuilanga kuli ena." ²²Yuda (Te Iskariote) alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, nindo mukailangila kuli fwebo ukucila ku calo?" ²³Yesu alimwasukile no kulanda kuli ena ati, "Umfwa uli onse alintemwa, akasunga Icebo candi. Tata akamutemwa, kabili tukesha kuli ena no kupanga ubwikashi nankwe. ²⁴Uyo uushantemwa tasunga ifyebo fyandi. Icebo mukoumfwa tecandi lelo cafuma kuli Tata uwantumine. ²⁵Nalilanda ifi fintu kuli mwebo, ulu nkoikala na mwebo. ²⁶Lelo, Kasansamusha - Mupashi wa Mushilo uo Tata akatuma mwi shina lyandi - akamusambilisha fyonse kabili akamibukisha na kuli fyonse nalandile kuli mwebo. ²⁷Namishila umutende; namupela umutende wandi.Ntapela ngefyo icalo cipela. Mwileka imitima yenu isakamikwe, kabili mwitina. ²⁸Mwalyumfwile ukwebati nalilandile kuli mwebo ati, 'Nkoya, kabili nkabwela kuli mwebo.' Umfwa mwalintemenwe, nga mulisekelele pantu nkoya kuli Tata, pantu Tata mukalamba pali nebo. ²⁹Nomba nalimyebele limo ulu tafilacitika pakwebati, ulu fikacitika, mukasumine. ³⁰Ntalande ifingi na mwebo, pantu kateka wa calo akoisa. Takwete amaka pali nebo, ³¹lelo ni pamulandu wa calo ukwishiba ati nalitemwa Tata, Ncita ifyo Tata ankokomesha. Natwime tulekuya ukufuma kuno."

15

¹"Nine mwangashi wa cine, na Tata emulimi. ²Alafumyako umusambo onse kuli nebo uutatwala ifisabo, kabili alatungwila umusambo onse uutwala ifisabo pakwebati utwalishe ifisabo. ³Mwalisangululwa kale pamulandu wa mbila iyo nabilile kuli mwebo. ⁴Ikalilileni muli nebo, nandi muli mwebo. Ngefyo umusambo tekuti utwale fisabo uwine weka kanofye ulisuntikene ku mwangashi, cimo cinefye namwebo, kanofye mwaikalilila muli nebo. ⁵Ndi mwangashi, mwebo muli misambo. Uyo uwikalilila muli nebo nandi muli ena, alatwala ifisabo ifingi, eco ukwabula nebo tekuti mucite nangu cimo. ⁶Umfwa umuntu onse tekalilile muli nebo, uyo alaposwa kubati musambo no kuma, kabili balakolonganya imisambo no kushiposa mu mulilo, kabili shilapya. ⁷Umfwa mwaikalilila muli nebo,kabili ifyebo fyandi nga fyaikalilila muli mwebo, lombeni conse ico mukofwaya, naco cikacitwa kuli mwebo. ⁸Tata alacindikilwa muli ifi, ukwebati mulatwala fisabo ifingi no kushininkisha ukwebati muli basambi bandi. ⁹Ngefyo Tata antemwa, efyo nanebo namitemwa. Ikalilileni mucitemwiko candi. ¹⁰Umfwa mwasunga amafunde yandi, mukekalilila mu citemwiko candi, ngefyo nasunga amafunde yakwa Tata no kwikalilila mucitemwiko cakwe. ¹¹Nalanda ifi fintu kuli mwebo pakwebati insansa shandi shibe muli mwebo na pakwebati insansa shenu shibe ishapiwilika. ¹²Ili efunde lyandi, ukwebati mube abakutemwana umo no munankwe ngefyo nebo namitemwa. ¹³Takwaba uwakwata icitemwiko icacila ici-ukwebati umo alapele umweo wakwe pamulandu wa fibusa fyakwe. ¹⁴Muli bacibusa wandi umfwa mukocita ifyo nebo nkomikonkomesha. ¹⁵Nomba ntakomikuta ababomfi na kabili, pantu umubomfi teshiba ifyo shikulu wakwe akocita. Namikuta bacibusa, pantu fyonse ifyo naumfwile kuli Tata ndi filengele ukwishibikwa kuli mwebo. ¹⁶Temwebo mwansalile , lelo nalimisalile no kumisonta pakwebati mwingaya no kutwala ifisabo, kabili ukwebati ifisabo fyenu filekwikalilila. Nefi ni mu kwebati fyonse ifyo mukalomba Tata mwishina lyandi, akamipela. ¹⁷Ifi fintu nebo namikonkomesha, ni pakwebati mulekutemwana umo no munankwe. ¹⁸Umfwa icalo cimipate, ishibeni ukwebati cabalile ukumpata ulu tacilamipata . ¹⁹Umfwa mwali aba mu calo, icalo nga calimitemenwe nga baciko.Lelo pamulandu wa kwebati tamuli ba mu calo kabili nalimisalile ukumifumya mu calo, eco kanshi ne calo camipatila. ²⁰Ibukisheni icebo ico nalandile kuli mwebo, 'Umubomfi tacila shikulu wakwe.' Nga balimpakase, namwebo bene bakamipakasa; Umfwa balisungile icebo candi, bakasunga ne cebo cenu cine. ²¹Bakacita ifi

fintu fyonse kuli mwebo pamulandu we shina lyandi, pantu tabamwishiba uyo uwantumine.²²Umfwa nebo nteshile no kulanda kuli bena, bena nga tabali no lubembu, lelo nomba bena tabali no mwakuleukila pa lubembu lwabo.²³Uyo uwampata ninshi alipata na Tata.²⁴Umfwa nshacitile imilimo iyo uuli onse tacitile muli bena, bena tabakwete ulubembu, lelo nomba balimwene kabili balipatile nebo na Tata.²⁵Lelo nipakwebati twafikilisha icebo icalembelwe mu malango yabo, 'Balimpatile apabula umulandu.'²⁶Ulo kasansamusha akesa - uo nkatuma kuli mwebo ukufuma kuli Tata, uuli, Mupashi wa cine, uufuma kuli Tata- akapela bunte palwa nebo.²⁷Namwebo bene mufwile ukupela ubunte, pantu mwaba na nebo ukufuma ku ntendekelo.

16

¹Nalilandile ifi fintu kuli mwebo pakwebati tamuipunwine.²Bakamitamfya mu ma synagoge. Lelo inshita ikoisa uuli onse uumipaya akatontokanya ukwebati akobombela Lesa.³Bakacita ifi fintu pantu tabaishiba Tata nangu nebo.⁴Nalanda ifi fintu kuli mwebo pakwebati ulo inshita yabo ikafika, mukebukisha ukwebati nalimyebele pali bena. Ntamyebile palwa ifi fintu pa kutendeka, pantu nali namwebo.⁵Nomba nkoya kuli uyo uwantumine, lelo tapali nangu umo pali mwebo uukonjipusha ati, 'Nipi mukoya?'⁶Lelo pantu nalanda ifi fintu kuli mwebo, ubulanda bwaisula mu mitima yenu.⁷Lelo mucine nkomyeba nati, camiwamina ukwebati ndekuya. Pantu nga nshile, Kasansamusha takese kuli mwebo, lelo umfwa naya, nkamutuma kuli mwebo.⁸Ulo akesa, Kasansamusha akashinina aba pano calo ukuba abaluba palwa lubembu, pa bulungami, na pa bupingushi-⁹pa lubembu, pantu tabasumina muli nebo; ¹⁰pa bulungami, pantu nkoya kuli Tata, kabili tamwakambonepo nakabili; ¹¹na pa bupingushi, pantu kateka wa calo cino alipingulwa.¹²Ndikwete ifintu ifingi ifyakulanda kuli mwebo, lelo tekuti mufyumfwe pali nomba.¹³Lelo ulo ena, Mupashi wa Cine, akesa, akamitungulula mu cine conse, pantu takalande ifintu fyakwe.¹⁴Lelo akalanda fyonse ifyo omfwa, kabili akamyeba ifintu ifili nokwisa. Akancindamika, pantu akabula pa fyandi no kufilondolola kuli mwebo.¹⁵Fyonse ifyo Tata akwata fyandi. Eco kanshi, nalilandile ukwebati Mupashi akabulapo ifyandi no kufilondolola kuli mwebo.¹⁶Kwshalafye akashita kanono tamwakambone, na panuma yakashita nakambi akanono mukambona.¹⁷Nolu abasambi bakwe bamo balilandile umo no munankwe ati, "Findo ifi akolanda kuli fwebo ati, 'Pa kashitafye akanono tamwakambone na panuma yakashita kanono mukambona,' kabili, 'Pantu nkoya kuli Tata?'"¹⁸Eco kanshi balilandile ati, "Bushe findo ifi ifyo alanda, 'Pa kashitafye akanono?' Tatwishibile ifyo akolandapo."¹⁹Yesu alimwene ukwebati bakofwaya ukumwipusha, kabili alilandile kuli bena ati, "Bushe ifi efyo mukoipushanyapo, umo naloseshe pa kulanda ati, mukashitafye akanono tamwakambone, nakabili mukashita akanono mukambona?"²⁰Mucine, cinefye, komyeba nati, mukalila no kulosha, lelo icalo cikasekelela. Mukekata ubulanda, lelo ubulanda bwenu bukaluka insansa.²¹Ulo umwanakashi akopapa alaba no bulanda pantu inshita yakwe ilifikile, lelo ulo umwana afyalwa, tebukisha nakabili ubucushi pamulanda wa nsansa shakwebati umuntu alifyelwe mu calo.²²Eco muli abulanda nomba, lelo nkesa kumimona nakabili, kabili imitima yenu ikasekelela, kabili tapali nangu umo uukamipoka insansa.²³Pali bulya bushiku tamwakanjipushe icintu nangu cimo. Icine, cinefye, nkomyeba nati, umfwa mwalomba icili conse kuli Tata mwishina lyandi, akamipela.²⁴Ukufika na nomba tamwalombapo icili conse mwishina lyandi. Lombeni kabili mukapokelela, pakwebati insansa shenu shikafikepo.²⁵Nalilandile ifi fintu kuli mwebo mu milumbe, lelo inshita ikoisa ulo nshakalande na mwebo mu mapinda, lelo nkalanda kuli mwebo palwalala palwa kwa Tata.²⁶Pali bulya bushiku mukalomba mwishina lyandi kabili nshikolanda ukwebati nkamipepelako kuli Tata,²⁷pantu Tata umwine alimitemwa pantu mwalintemwa kabili pantu mwalisumina ukwebati nafumine kuli Lesa.²⁸Nafumine kuli Tata, kabili nalisa mu calo. Nakabili, nkosha icalo kabili nkoya kuli Tata."²⁹Abasambi bakwe balilandile ati, "Moneni, nomba mukolanda palwalala kabili tamukobomfya imilumbe.³⁰Nomba tulishibe ukwebati mwalishiba ifintu fyonse, kabili tamukofwaikwa uuli onse ukumipusha amepusho. Pamulandu waifi, tulisumine ukwebati mwafuma kuli Lesa."³¹Yesu alibasukile ati, "Nomba mwasumina?"³²Moneni, inshita ikoisa, ee, kabili ilishile, ulo mukasalangana, umo na umo ku ng'anda yakwe, kabili mukansha neka. Lelo ntali neka pantu Tata ali nanebo.³³Namyeba ifi fintu pakwebati mukakwate umutende muli nebo. Mu calo waba no bucushi, lelo mukwate ukushipa, Nalicimfya icalo."

17

¹Panuma Yesu alanda ifi fintu, alinwine amenso yakwe kumulu no kulanda ati, "Tata, inshita ilifikile, cindamikeni Umwana wenu pakwebati Umwana amicindamike - ²ngefyo mwamupele insambu pa ba mweo bonse pakwebati engapela umweo wa muyayaya kuli onse uo mwamupele.³Uyu emweo wa muyayaya: Ukwebati bamishibe ati, nimwefye Lesa uwa cine, na uyo mwatuma, Yesu Kristu.⁴Nalimicindamikile pe sonde. Ndipwishishe umulimo uo mwampele ukubomba.⁵Nomba, Tata, ncindamikeni pamo na mwebo no bukata ubo nakwete na mwebo ulo icalo tacilabako.⁶Nalisokolwele ishina lyenu ku bantu abo mwampele abapano calo. Bali benu, kabili mwalibapele kuli nebo, kabili balisunga icebo cenu.⁷Nomba balishibile ukwebati fyonse ifintu mwampele fyafuma kuli mwebo,⁸pantu nalibapele fyonse ifyebo mwampele. Balifipokelele kabili balishininkishe ukwebati ni kuli mwebo nafumine, kabili balisumine ukwebati ni mwebo mwantumine.⁹Nkobapepelako. Nshikopepela icalo lelo ni abo mwampele, pantu benu.¹⁰Fyonse ifyandi fyenu, ne fyenu fyandi, kabili ndicindamikilwe muli bena.¹¹Ntali mu calo, lelo aba bantu bacili mu calo, kabili nkoisa kuli weba. Tata wa mushilo, basungeni mwishina lyenu ilyo mwampela pakwebati babe muli bu umo, ngefyo fwebo twaba umo.¹²Ulo nali nabo, nalibasungile bwino mwishina lyenu, ilyo mwampela. Nalibacingilile, kabili takwali nangu umo pali bena uwaonaikile, kanofye umwana waboni, pakwebati amalembo yafikilishiwe.¹³Nomba nkoisa kuli mwebo, lelo nkolanda ifi fintu pano calo pakwebati bakwate isansa shandi mukupwililika muli bena.¹⁴Ndibapele icebo

cenu, naba pano calo balibapatile pantu tabali ba pa calo, ngefyo nanebo ntali wa pa calo.¹⁵Ntakolomba ati mubafumye pa calo, lelo ukwebati mwebo mubasunge ukufuma ku mubifi.¹⁶Tabali ba pa calo, ngefi nebo ntali wa pano calo.¹⁷Bapatwileni ku cine cenu. Icebo cenu ca cine.¹⁸Ngafileya mwantumine pa calo, eflyo nabatuma mu calo.¹⁹Pamulandu wabo ndiipatwileko, pakwebati nabo bene bengapatwilwako mu cine.²⁰Ntakopepela aba beka, lelo nabo bonse abakasumina muli nebo ukupitila mu cebo cabo.²¹pakwebati bonse bakabe umo, ngefyo mwebo, Tata, mwaba muli nebo, na Nebo muli mwebo. Lekeneni nabo babe muli fwebo pakwebati icalo cisumine ukwebati mwalintuma.²²Ubukata ubo mwampele, nalibapela, pakwebati babe umo, ngefyo twaba umo: ²³Nebo muli bena, na mwebo muli nebo - ukwebati babe abakufikapo mukwikatana, pakwebati icalo cikeshibe ati mwalintumine, no kwebati mwalibatemenwe ngefyo mwantemenwe.²⁴Mwe Tata, nkofwaya abo mwampele ukuba na nebo uko ndi, no kumona ubukata bwandi, ubukata ubo mwampele pantu mwalintemenwe libe umufula we sonde taulabako.²⁵Tata mwebalungami, icalo tacamishibe, lelo nalimishiba; kabili naba balishiba ati mwalintumine.²⁶Nalilengele ishina lyenu ukwishibikwa kuli bena, kabili nkolilenga lishibikwe pakwebati ukutemwa uko mwantemenwe kube muli bena, kabili nkaba muli bena."

18

¹Panuma Yesu alandile aya mashiwi, alile na basambi bakwe kwishilya lya mukuku wa Kidroni, ukwali ibala umo aingile na basambi bakwe.²Nomba Yuda, uwali no kumufutuka, nankwe alishibe ncende, pantu ilingi Yesu alikukumaninako na basambi bakwe.³Nolu Yuda, uwalikutungulula impuka lya bashilika na bakalamba ba bashilika bamo ukufuma kuli bashimapepo bakalamba na baFarise, balile kulya ne nyali, imisaniko, ne fyanso.⁴Nolu Yesu, uwaishibe fyonse ifyali kumucitikila, alile pantanshi no kubepusha ati, "Ninani mukofwaya?"⁵Balimwaswike ati, "Yesu waku Nasareti." Yesu alilandile kuli bena ati, "Ninebo." Yuda, uwamufutwike, nao wine aliminine na bashilika.⁶Eco ulo alandile kuli bena ati, "Ninebo," balibwelele cimfutanuma no kuwila panshi.⁷Nolu alibepwishe nakabili ati, "Ninani mukofwaya?" Nakabili balilandile ati, "Yesu waku Nasareti."⁸Yesu alyasukile ati, "Ndimyebele ati Ninebo. Umfwa nine mukofwaya, lekeni aba balekuya."⁹Ici cali ni mukwebati cifikilishiwe icebo ico alandile ati: "Pali abo bonse mwampele, nshalufishepo nangu umo."¹⁰Nolu Simone Petero, uwakwete ulupanga, alisomwene no kuma umubomfi wakwa shimapepo mukalamba no kumuputulako ukutwi kwa kukulyo. Nomba ishina lya mubomfi ali ni Malakasi.¹¹Yesu alilandile kuli Petero ati, Bwekesha ulupanga umo lwikala. Bushe tekuti nwe ulukombo ulu Tata ampela?"¹²Eco impuka ya bashilika na kangalila, na bafilolo ba baYuda, balikete Yesu no kumukaka.¹³Bali mutwele kuli Anasi pakubalilapo, pantu ali ni wishifyala wakwa Kayafa, uwali shimapepo mukalamba uyo mwaka.¹⁴Nomba Kayafa ewapandile abaYuda amano yakweba ati cayana umuntu umo afwila abantu.¹⁵Simone Petero alikonkele Yesu, kabili eflyacitile naumbi umusambi. Nomba ulya umusambi alishibikwe kuli shimapepo mukalamba, alingile na Yesu mulubansa lwakwa shimapepo mukalamba;¹⁶lelo Petero aliminine pa mwinshi panse. Eco umusambi umbi, uwaishibikwe kuli shimapepo mukalamba, alifumine panse kabili alilandile na kalinda wa pamwinshi, kabili alingishe Petero mukati.¹⁷Nolu umubomfi umukashana, kalinda wa pamwinshi, alilandile kuli Petero ati, "Bushe nobe tauli umo pa basambi aba uyu muntu?" Alilandile ati, "Tenebo."¹⁸Nomba ababomfi na bafilolo baliminine palya, balikunkile no mulilo wa malasha, pantu kwali talele, kabili balikonta abene. Petero nankwe ali na bena, aliminine palya pene umwine akoonta.¹⁹Nolu shimapepo mukalamba alipwishe Yesu palwa basambi bakwe no kusambilisha kwakwe.²⁰Yesu alimwaswike ati, "Nalilandile ku calo palwalala. Nalikusambilisha lyonsefye mu masynagoge na mwitempele umo abaYuda bakolongana capamo. Nshalandilepo nangu cimo mu nkama."²¹Nindo mwacinjipushisha? Ipusheni abo abalikumfwako pafyo nalikulanda. Moneni, aba bantu balishiba ifyo nalandile."²²Ulo Yesu alandile ifi, umo pa bakalamba ba bashilika uwaiminine palya alyumine Yesu no kulanda ati, "Eflyo wingasuka shimapepo mukalamba ifyo?"²³Yesu alimwaswike ati, "Umfwa nalufyanya mukulanda, nshinineni pa filubo, nomba nga fililungeme, nindo wangumina?"²⁴Nolu Anasi alimutumine kuli Kayafa shimapepo mukalamba ninshi balimukakile.²⁵Nomba Simone Petero aliminine akoonta umwine. Nolu abantu bamwebele ati, "Bushe nobe tauli umo uwa pabasambi bakwe?" Alikene nokweba ati, "Tenebo."²⁶Umo uwa mubabomfi bakwa shimapepo mukalamba, uwali ni lupwa wa ulya Petero aputwileko ukutwi, alilandile ati, "Bushe weba ntacikumona nankwe mwibala?"²⁷Nolu Petero alikene nakabili; napopenefye mukolwe alililile.²⁸Nolu balifumishe Yesu kuli Kayafa balimutwele ku cipango cabuteko icikalamba. Cali lucelo ku macaca, kabili tabaingile mu cipango cabuteko icikalamba pakwebati beikowesha lelo bali nokulya Icakucilila.²⁹Eco Pilato alile uko bali nokwebati, "Milandu ndo mukopela uyu muntu?"³⁰Balimwaswike no kulanda kuli ena ati, "Umfwa uyu muntu tali ncatatubi, nga tatumuletele kuli mwebo."³¹Eco kanshi Pilato alilandile kuli bena ati, "Musendeni mwebene, mu mupingule ukulingana no mwabela amalango yenu." AbaYuda balilandile kuli ena ati, "Tacili lifunde fwebo ukwipaya umuntu."³²Balilandile ifi pakwebati icebo cakwa Yesu cifikilishiwe ico alandile kukulangilila umusango wamfwa engafwako.³³Nolu Pilato alingile mu cipango cikalamba icabuteko nakabili no kukuta Yesu no kumwipusha ati, "Bushe uli Mfumu ya baYuda?"³⁴Yesu alyasukile ati, "Bushe ukoilandila fye wemwine, nangu bambi balikwebelepo pali nebo?"³⁵Pilato alyaswike ati, "Ntali mu Yuda nebo, bushe nine? Abantu bobo na bashimapepo bakalamba ebakupele kuli nebo. Nindo wacitile?"³⁶Yesu alyaswike ati, "Ubufumu bwandi tabuli bwa muli cino calo. Umfwa ubufumu bwandi bwa muli cino calo, nolu ababomfi bandi kuti balwisha pakwebati ntampelwe ku baYuda. Lelo nomba ubufumu bwandi tebwa pano."³⁷Nolu Pilato alilandile kuli ena ati, "Bushe ninshi uli mfumu?"³⁸Yesu alyasukile ati, "Ulilandile ati ndi mfumu. Pamulandu nalishile kufyalwa, kabili pamulandu waici nalisa pa calo, ku kupela ubunte bwa cine. Onse uwacine alomfwa kwi shiwi lyandi."³⁹Pilato alilandile kuli ena ati, "Icine cinshi?" Ulo alandile ifi, alibwele ku baYuda no kulanda ati, "Ntasangilemo akabi muli uyu muntu."³⁹Lelo mwalikwata ulutambi lwakwebati

namikakwilako umuntu umo pa Cakucilila. Bushe mukofwaya mikakwileku imfumu ya baYuda?"⁴⁰ Nolu nabo balibilikishe nakabili no kulanda ati, Te uyu muntu, lelo Baraba, "Nomba Balaba ati ni cisanguka.

19

¹Nolu Pilato alisendele Yesu no ku mulopaula. ²Abashilika balipikwile ing'ana ya myunga. Balibikile pa mutwe wakwa Yesu no kumufwika insalu ya ku kashikila. ³Balishile kuli ena no kulanda abati, "Mulopwe, we Mfumu ya baYuda!" Kabili bali mumine. ⁴Nolu Pilato alifumine panse nakabili no kulanda kuli bena ati, "Moneni, nkumuleta panse kuli mwebo ukwebati mwebo mwishibe ati nebo ntasangilemo umulandu muli ena." ⁵Eco Yesu alifumine panse, alifwele ing'ana ya myunga ne cakufwala ca ku kashikila. Pilato alilandile kuli bena ati, "Lolesheni, umuntu uyu!" ⁶Eco ulo bashimapepo bakalamba na bacilolo bamwene Yesu, balibilikishe no kulanda ati, "Mutanikeni, Mutanikeni!" Pilato alilandile kuli bena ati, "Musendeni mwebene kabili muye kumutanika, pantu ntasangilemo mulandu muli ena." ⁷AbaYuda balimwaswike ati, "Twalikwata ifunde, kabili ukulingana na lilya ifunde afwile ukufwa pantu alikuitunga ukuba Umwana wakwa Lesa." ⁸Ulo Pilato aumfwile uku kulanda, alitinine sana, ⁹kabili alingile mu cipango ca buteko nakabili no kulanda kuli Yesu ati, "Nipi wafuma?" Lelo Yesu tamupele ubwasuko. ¹⁰Nolu Pilato alilandile kuli ena ati, "Taukonjasuka? Tawishibe ukuwebati nebo ndikwete insambu sha ku kukakula, ne nsambu sha kukutanika?" ¹¹Yesu alimwaswike ati, "Taukwetepo insambu ishili shonse pali nebo kanofye shapelwa kuli webo ukufuma ku mulu. Eco kanshi, uyo uwampele kuli webo alikwete ulubembu ulukalamba." ¹²Pali ubu bwasuku, Pilato alyeseshe ukumukakula, lelo abaYuda balibilikishe, ukwebati, "Umfwa wakakula uyu muntu, ninshi tauli cibusa wakwa Kaisare." Uyo onse uitunga ukuba imfumu apinkana na Kaisare." ¹³Ulo Pilato aumfwile amashiwi aya, aliletele Yesu panse no kwikala pa cipuna ca bupingashi mu ncende iikutwa "Äpa ku kambatikwa amabwe," lelo mu cilimi ca Aramaiki, "Gabbata." ¹⁴Nomba bwali bushiku bwa kupekanya Icacucilila, nalimo pa nshita yakulenga mutanda. Pilato alilandile ku baYuda ati, "Moneni, Imfuma yenu ii!" ¹⁵Bali bilikishe ati, "Mufumyeni pano, mufumyeni pano; mutanikeni!" Pilato alilandile kuli bena ati, "Bushe ntanike imfumu yenu?" Bashimapepo mukalamba balyaswike ati, "Tatwakwata Imfumu imbi kano Kaisare." ¹⁶Nolu Pilato alipele Yesu kuli bena pakwebati bamutanike. ¹⁷Nolu balisendele Yesu, kabili alifumine, alisendele icapindama umwine, ku ncende iyo bakuta, "Incende ya Cipanga," iyo mu cilimi ca Aramaiki bakuta ati "Gologota." ¹⁸Balitanike Yesu palya pene, na baume babili na bambi, lubali lwakwe umo, na Yesu pakati. ¹⁹Pilato nao alilembele icishibilo no kubika pa capindama. Palya calilembelwe ati: YESU WAKU NASARETI, IMFUMU YABA YUDA. ²⁰Abengi abaYuda balibelengele icishibilo pantu incende apo Yesu atanikilwe yali mupepi no musumba. Icipampa calilembelwe mu Aramaiki, mu ci Latini, na mu ci Hela. ²¹Nolu bashimapepo bakalamba aba mu baYuda balilandile kuli Pilato ati, "Tekweshwa kulemba ati, 'Imfumu ya baYuda,' lelo ati, 'Uyu alikulanda ati, 'Ndi Mfumu ya baYuda.'"" ²²Pilato alyaswike ati, "Ifyo nembele ndilembele." ²³Ulo abashilika batanikile Yesu, balisendele amalaya yakwe no kulepaula mutupimfya tune no kwakana, kamo cila umo; no umwingila nao cimo cine. Nomba umwingila wali umuntalundwa, uwapikulwafye cimo na cimo ukufuma pa mulu no kuya mwisamba. ²⁴Nolu balilandile kuli cila umo ati, "Leken i twilepaula, lelo lekeni tupendule tumone uwalaba umwine." Ifi fyalicitike ukwebati icalembwa cifikilishiwe icalandilwe ati, "Balyabene ifyakufwala fyandi pakati kabo abene no kupendula pa nsalu shandi." ²⁵Nomba abaiminine lubali lwa capindama cakwa Yesu bali ni nyina, nkashi yakwa nyina, Maria umukashi wakwa Klopa, na Maria Magadala. ²⁶Ulo Yesu amwene nyina no musambi uo atemwishishe baliminine mupepi, alilandile kuli nyina ati, "We mwanakashi, mona, umwana obe umwaume!" ²⁷Nolu alilandile ku musambi ati, "Mona, noko!" Ukufuma pa nshita ilya ine umusambi alimusendele ku ng'anda yakwe. ²⁸Panuma ya ifi, pakwishiba ukwebati fyonse nomba fyafikilishiwa no kwebati amalembo yalafikilishiwa, Yesu alilandile ati, "Naumfwa icilaka." ²⁹Kulya kwalitekelwe insupa iyaisulamo umwangashi uwa kukantuka, eco balitubikemo umwepu mu nsupa iyaisulamo umwangashi wa kukantuka ku mwepu no kuutwala pa kanwa kakwe. ³⁰Ulo Yesu anwine umwangashi wa kukantuka, alilandile ati, "Cilipwile." Ali kontamikile no mutwe wakwe no kuleka umweo. ³¹Nolu aba Yuda, pamulandu bwali bushiku bwa kuteyanya, na pakwebati imibili iikalilila pa capindama pa bushiku bwe Sabata (pantu lilye Sabata lyali cindamishe), balipwishe Pilato ukufunaula amolu yabo no ku bafumyapo. ³²Nolu abashilika balishile no kufunaula amolu ya muntu wa kubalilapo no muntu wa cibili abatanikilwe pamo na Yesu. ³³Ulo baishile kuli Yesu, balimwene ukwebati alifwile kale, eco tabafunawile amolu yakwe. ³⁴Nangu cali ifyo, umushilika umo alicinkile umusumbo mu lubafu lwakwe, na popenefye umulopa na menshi fyalifumine. ³⁵Uyo umo uwamwene ifi alishimika ubunte, no bunte bwakwe bwa cine. Alishibile ati ifyo alandile fya cine pakwebati mwebo musumine. ³⁶Pantu ifi fintu fyalicitikile mukwebati ilembo lifikilishiwe, "Ifupa lyakwe nangu limo talya kafunaulwe." ³⁷Nakabili, ilembo limbi lyalilanda ati, "Bakalolesha pali ena untu bacinkile." ³⁸Panuma ya ifi fintu, Yosefe uwa ku Arimatea, ico ali musambi wakwa Yesu (lelo munkama pakutina abaYuda), alipwishe Pilato umfwa kuti asenda umubili wakwa Yesu. Pilato alimupele insambu. Eco Yosefe alishile no kusenda umubili wakwe. ³⁹Nikodema nao alishile, uyo pakubala aishile kuli Yesu ubushiku. Aliletele icasankanishiwamo muri na aloe, icakufina nalimo amapaundi umwanda umo. ⁴⁰Eco balisendele umubili wakwa Yesu no ukuupombelesha mu nsalu shakolokondwe pamo nefya cena cabune, ngefyo cali mulu tamba lwa baYuda pa kushika ifitumbi. ⁴¹Nomba mu ncende atanikilwemo mwali ibala; na mwibala mwali inshishi iipya umo tabatalile abashikamo. ⁴²Pantu bwali bushiku bwa kutekanya kwa baYuda kabili pantu inshishi yali mupepi, emo babikile Yesu.

20

¹Nomba ulucelo ku macaca pa bushiku ubwa kubalilapo ubwa mulungu, ulo kucili kulifitile, Maria Magadala alishile ku nshinshi kabili alimwene ilibwe lilikunkulukile ukufuma pa nshinshi. ²Eco alibutukile no kwisa kuli Simone Petero na ku musambi na umbi uo Yesu atemenwe, kabili alilandile kuli bena ati, "Balisendele Shikulu ukufuma mu nshishi, kabili tatwishibe uko bamulalike." ³Nolu Petero no musambi umbi balifumine, kabili balile ku nshishi. ⁴Bonse balibutukile pamo, no musambi umbi alibutukishe ukucila Petero kabili alibalilepo ukufika ku nshishi. ⁵Nolu ulo akonteme panshi, alimwene insalu ishakolokondwe shilyanshikwe mulya, lelo taingilemo mukati. ⁶Nolu Simone Petero alifikile panuma yakwe kabili alingile mu nshishi. Alimwene insalu shakolokondwe shilyanshikwe mulya ⁷ne nsalu iyali ku mutwe wakwe. Tayali pamo ne nsalu ishakolokondwe lelo yalipetelwe yeka pa mbali. ⁸Nolu umusambi umbi, uwafikile bwangu ku nshishi, na ena alingilemo, kabili alimwene no kusumina. ⁹Pantu ukufika na ilya nshita bali tabalaishiba ilembo ilya kwebati akabuka ku bafwa. ¹⁰Eco abasambi balibwekelemo ku ng'anda nakabili. ¹¹Lelo Maria aliminine kunse ya nshishi akolila. Ulo alikulila, alikontamine mu nshishi. ¹²Alimwene ba malaika babili mu fyakubuta balikele, umo ku mutwe na umbi ku ntambalilo uko umubili wakwa Yesu walalikwe. ¹³Balilandile kuli ena ati, "We mwanakashi, nindo ukolilila?" Alilandile kuli bena ati, "Pantu balisendele umubili wakwa Shikulu, kabili nteshibile uko baubikile." ¹⁴Ulo alandile ifi, alipilibukile ku numa no kumona Yesu aliminine kulya, lelo taishibe ati ni Yesu. ¹⁵Yesu alilandile kuli ena ati, "We mwanakashi, nindo ukolilila? Ninani ukofwaya?" Alitontonkenye ukwebati ali mulimi, eco alilandile kuli ena ati, "Shikulu, umfwa ni mwebo mu musendele, njebeni uko mu mubikile, kabili nkomusenda." ¹⁶Yesu alilandile kuli ena ati, "Maria." Alipibwike no kulanda kuli ena mu ci Aramaiki ati, "Raboni" (icikopilibula ati "Kasambilisha"). ¹⁷Yesu alilandile kuli ena ati, winkumyamo, pantu ncili ntalanina kuli Tata, lelo kabuye kuli ba munyanane no kubeba ati nkonina ku mulu kuli Tata kabili wishinwe, na kuli Lesa wandi kabili Lesa wenu." ¹⁸Maria Magadala alishile kweba abasambi ati, "Ndimwene Shikulu," no kwebati alilandile ifi fintu kuli ena. ¹⁹Pa cungulo ca bulya bushiku, ubushiku bwakubalilapo ubwa mulungu, ifibi fyaliselwe umo abasambi bali pakutina abaYuda, Yesu alishile kabili aliminine pakati kabo no kulanda kuli bena ati, "Umutende kuli mwebo." ²⁰Panuma ya kulanda ifi, alibalangile indupi shakwe na mu lubafu lwakwe. Abasambi balisansamwike ulo bamwene Shikulu. ²¹Nolu Yesu alilandile kuli bena nakabili ati, "Umutende kuli mwebo. Ngefyo Tata antumine efyo nandi nkomituma." ²²Ulo Yesu alandile ifi, alibaputile umupu, no kubeba ati, "Pokeleleni Mupashi wa Mushilo." ²³Onse uo mukelela imemba shakwe, shikelelewa; na onse uo mushakelele imemba, tashakelelewa. ²⁴Toma, umo uwa mubekumi na babili, uukutwa Mpundu, tali na bena ulo Yesu aishile. ²⁵Bambi abasambi panuma balilandile kuli ena ati, "Tulimwene Shikulu." Alilandile kuli bena ati, "Kanofye mbone mu ndupi shakwe ifilonda fya misumali, no kwingisha umunwe wandi mu fibala fya misumali, Nshasumine." ²⁶Panuma ya nshiku cine konsekonse abasambi bakwe bali mukati nakabili, na Toma ali na bena. Yesu alishile ulo ifibi fyaiselwe, kabili aliminine pakati kabo, no kulanda ati, "Umutende kuli mwebo." ²⁷Nolu alilandile kuli Toma ati, "Tambika kuno umunwe obe no ku mona indupi shandi. Tambika kuno ukuboko kobe no kwingisha mu lubafu lwandi. Wilakuba uwakukana sumina, lelo sumina." ²⁸Toma alyaswike no kulanda kuli ena ati, "Mwe Shikulu wandi kabili Lesa wandi." ²⁹Yesu alilandile kuli ena ati, pantu ulimbwene, elo wasumina. Bakupalwa abo abatalamona, lelo basumina." ³⁰Nomba Yesu alicitile ifishibilo ifingi nafimbi mu menso ya basambi, ifishibilo ifitalemwa mwibuku ili, ³¹lelo ifi fyalilembwa pakwebati mwingasumina ati Yesu ni Kristu, Umwana wakwa Lesa, na pakwebati mukusumina, mukakwata umweo mwi shina lyakwe.

21

¹Panuma ya ifi Yesu aliisokolwele umwine na kabili ku basambi pali bemba wa ku Tiberia. Ifi efyo aisokolwele umwine: ²Simone Petero bali pamo na Toma uwitwa Mpundu, Nataniele ukufuma ku Kana uwa mu Galili, abana baume bakwa Sebede, na basambi bambi babili abakwa Yesu. ³Simone Petero alilandile kuli bena ati, "Nkoya mukwipaya isabi." Balilandile kuli ena ati, "Nafwebo, kumo, tukoya nobe." Balile no kupatama mu bwato, nomba tabaipayepo nangu kamo mu nshita yonse iya bushiku. ⁴Nomba, ulo cali ku macaca, Yesu aliminine ku lulamba lwa mumana, lelo abasambi tabaishibile ati ni Yesu. ⁵Eco Yesu alibelele ati, "Mwe balumendo, bushe mulikwetepo ifyakulya?" Balimwasukile ati, "Awe." ⁶Alilandile kuli bena ati, "Poseni sumbu lyenu ku kulyo lubali lwa bwato, kabili mukoipayako limo." Eco baliposele sumbu kabili balifililewe ukulitinta pamulandu wa bwingi bwe sabi. ⁷Nolu umusambi uo Yesu atemwishishe alilandile kuli Petero ati, "Ni Shikulu." Ulo Simone Petero aumfwile ati ni Shikulu, alikakile ilaya lya kunse mu musana (pantu ali ubwamba), kabili aliiposele muli bemba. ⁸Na basambi na bambi balishile mu bwato (Pantu tabali kutali na ku mulundu, nalimo intampulo imyanda ibili), balitampile ukukula isumbu ilyaiswilemo isabi. ⁹Ulo bafumine ku mulundu, balimwene umulilo wa malasha kulya ne sabi epo lyali, elo no mukate. ¹⁰Yesu alilandile kuli bena ati, "Leteniko isabi limo palyo mwaipaya." ¹¹Simone Petero ekuyapo no kukulile sumbu ku mulundu, iliswilemo ifisabi ifikulu, fyalilile, lelo nangu fyalifulile, isumbu talyalepaukile. ¹²Yesu alilandile kuli bena ati, "Iseni mulye umwikulo." Tapalipo umusambi uwatalile amwipushapo ena ati, "Nimwe bani?" balishibile ukwebati ni Shikulu. ¹³Yesu alishile, alibulile umukate, no kupela kuli bena, pamo ne sabi. ¹⁴Uyu wali emuku wa citatu uo Yesu aisokolwele ku basambi panuma ya kubuka ku bafwa. ¹⁵Panuma ya kulya umwikulo, Yesu alilandile kuli Simone Petero, "Simon mwana Yohane, bushe walintemwa ukucila aba?" Petero alilandile kuli ena ati, "Ee mwe Shikulu, mwalishiba ati nalimitemwa." Yesu alilandile kuli ena ati, "Lisha utwana twa mpanga twandi." ¹⁶Alilandile kuli ena umuku wa cibili ati, "Simone mwana Yohane, bushe walintemwa?" Petero alilandile kuli ena ati, "Ee mwe Shikulu, mwalishiba ati nalimitemwa." Yesu alilandile kuli ena ati, "Cema impanga shandi." ¹⁷Alilandile kuli ena umuku wa citatu ati, "Simone mwana Yohane, Bushe walintemwa?" Petero aliketwe ubulanda pantu Yesu alilandile kuli ena umuku wa citatu ati, "Bushe walintemwa?" Alilandile kuli ena ati, "Mwe Shikulu,

mwalishiba ifintu fyonse, mwalishiba ukwebati nalimitemwa." Yesu alilandile kuli ena ati, "Lisha impanga shandi. ¹⁸ Icine, cinefye, nalanda kuli webo nati, ulo wali umwaice, walikuifwika we mwine no kuya uko ukofwaya, lelo ulo wakota, ukafungulula amaboko yobe, na umbi akakufwika no ku kusenda uko taukofwaya ukuya." ¹⁹ Nomba Yesu alilandile ifi pa kulondolola umusango wa mfwaw Petero ali no kucindamikilamo Lesa. Panuma alandile ifi, alilandile kuli Petero ati, "Nkonka." ²⁰ Petero alipilibukile kabili alimwene umusambi uo Yesu alitemwisheshe akobakonka, euyo uwashintile ku lubali lwakwa Yesu pa mulalilo kabili uwalandile ati, "Mwe Shikulu, ninani akomifutukila?" ²¹ Petero alimumwene kabili alilandile kuli Yesu ati, "Mwe Shikulu, findo uyu mwaume akacita?" ²² Yesu alilandile kuli ena ati, "Umfwa nkofwaya ekale ukufika nkese, nindo iyo kuli webo? Nkonka." ²³ Eco ili lyashi lyalisabankene muli bamunyanane, ukwebati ulya musambi takafwe. Lelo Yesu talandilepo kuli Petero ati ulya umbi umusambi takafwe, lelo ati, "Umfwa nkomfwaya ekale ukufika nkese, nindo iyo kuli webo?" ²⁴ Uyu emusambi uwapele ubunte pali ifi fintu, no walembele ifi ifintu, kabili tulishibile ati ubunte bwakwe bwa cine. ²⁵ Lelo kuliko na fimbi ifingi ifyo Yesu acitile. Umfwa icili conse calilembelwe, nkomona ukwebati ne calo icine tekuti cisunge amabuku ayengalembwa.

Imilimo ya batumwa

1

¹ Umulandu wa kubalilapo nalembelwe, we Teofile, walilandile fyonse ifyo Yesu atendeke ukucita no kusambilisha, ² mpaka ubushiku bulya asendelwe ku mulu, panuma ya kupela ifipope ukupitila mu Mupashi wa Mushilo ku batumwa abo asalile. ³ Panuma ya kucula kwakwe, aliipele umwine uwa mweo kuli bena ne fishinka ifyakubashinina ifingi. Pa nshiku amakumi yane alimonekele kuli bena, kabili alilandile pa bufumu bwakwa Lesa. ⁴ Ulo alikukumana pamo na bena, alibakonkomeshe ukukanafuma mu Yerusalemu, lelo ukulolela ubulayo bwakwa Tata, pafyo alandile ati, "Mwalyufwile ukufuma kuli nebo ⁵ ukwebati Yohane mucine abatishe na menshi, lelo mukabatisiwa no Mupashi wa Mushilo munshiku ishinono." ⁶ Ulo bakumene pamo balimwipushe abati, "Mwe Shikulu, bushe ni ino nshita mukabwesha ubufumu kuli Israeli?" ⁷ Alilandile kuli bena ati, "Teca kuli mwebo ukwishiba inshita nangula imicele isho Tata apampamika mu nsambu shakwe umwine. ⁸ Lelo mukapokelela amaka ulo Mupashi wa Mushilo akesa pali mwebo kabili mukaba bakamboni bandi mu Yerusalemu na mu Yudea monse na mu Samaria, na kumpela ye sonde." ⁹ Panuma Shikulu Yesu alanda ifi fintu, ulo bali bakololesha mu mulu, alimishiwe, kabili ne kumbi lyali mufishile ukufuma ku menso yabo. ¹⁰ Ulo bali kulolekesha ku mulu ulo alikuya, mukupumikishafye, abaume babili baliminine ku mbali yabo mufyakufwala ifya kubuta. ¹¹ Balilandile abati, "Mwe baume ba ku Galili, nindo mwiminine pano mukololesha mu mulu? Uyu Yesu usendelwe ukufuma kuli mwebo ukuya mu mulu, akabwela mu musango umo wine ngefyo mwa cimumona akoya ku mulu." ¹² Nolu balibwekelelo ku Yerusalemu ukufuma ku lupili ulwitwa ulwa miOlife, ulwaba mupepi na Yerusalemu, ulwendo lwa pa bushiku bwe Sabata. ¹³ Ulo bafikile, balile kunina mu muputule wa pa mulu, apo balikwikala. Bali Petero, Yohane, Yakobo, Andrea, Filipi, Toma, Batolomeo, Mateo, Yakobo umwana mwaume wakwa Alufeo, Simone umwina Selote, na Yuda umwana mwaume wakwa Yakobo. ¹⁴ Bonse baliipeshe no buyo bumo kwipepo, pamo na banakashi, na Maria nyina wakwa Yesu, ne ndume shakwe. ¹⁵ Mu nshiku shilya Petero aliminine pakati ka ba bwananyina, nalimo amashina ayali 120, no kulanda ati, ¹⁶ "Bamunyanane, cali icalinga ukwebati amalembo yenga fikilishiwa ayo Mupashi wa Mushilo alandilepo libela ku kanwa kakwa Dabidi palwa kwa Yuda, uwalangilile abo abaikete Yesu." ¹⁷ Pantu ali umo pali fwebo kabili alipokelele icakaniko ca ubu bupyangishi." ¹⁸ (Nomba uyu muntu alishitile impanga mufikwatwa apokelele pa bunkalwe bwakwe, na palya aliponene no mutwe panshi, no mubili wakwe walilepwiki ukwisuka, na mala yakwe yonse yalifumine kunse. ¹⁹ Bonse abekala mu Yerusalemu balyufwile palwa ici, eco balikutile ilya mpanga mululimi lwabo ati "Akeldama," icikopilubula ukwebati, "Impanga ya Mulopa.") ²⁰ Pantu calilembwa mwi Buuku lya Malumbo ati, "Leken i impanga yakwe icitwe amapopa, kabili mwileka umuntu nangu umo ekalemo mulya"; "Lekekeni umuntu umbi asende icifulo ca butungulushi bwakwe." ²¹ Eco kanshi, cililingile, ukwebati umo pa baume uwalikwenda na fwebo inshita yonse ulo Shikulu Yesu alikwingila no kufuma pali fwebo, ²² ukutampilafye pa lubatisho lwakwa Yohane ukufika no bushiku asendelwe ukufuma kuli fwebo, abe kambone pamo na fwebo palwa kushukuka kwakwe." ²³ Balibikile abaume babili ku ntashi, Yosefe uwalikukutwa Barisaba, uyo nakabili uwalikukutwa Yustas, na Matia. ²⁴ Balipepele no kulanda ati, "Mwebo, mwe Shikulu, mulishibe imitima ya bantu bonse, eco kanshi sokololeni nga ni wisa pali aba babili uo musalile ²⁵ ukusenda icifulo muli ubu bupyangishi no butumwa ubo Yuda afumineko ukuya ku ncende yakwe." ²⁶ Balipendwile pali bena, ne cipendwilo caliponene pali Matia, kabili alipendelwe pamo na batumwa ikumi na umo.

2

¹ Ulo ubushiku bwa Pentekoshiti bwafikile, bonse bali pamo mu ncende imo. ² Mukupumikisha ku mulu kwalifumine iciunda kubati cipupu ca mwela, kabili caliswile ing'anda yonse umo baikele. ³ Pali bena palimonekele indimi ishali kubati mulilo isha abanishiwe, kabili shalikele pali cila umo na umo. ⁴ Bonse balisushiwe na Mupashi wa Mushilo kabili balitendeke ukulandila mu ndimi shimbi, ngefyo Umupashi wabapele amaka. ⁵ Nomba kwali abaYuda abali kwikala mu Yerusalemu, bakapepa, ukufuma ku nko shonse mwisamba lya myulu. ⁶ Ulo ici ciunda caumfwikile, cinkupiti wa bantu alishile capamo kabili alifulunganishiwe pantu uuli onse alibomfwile bakolandila mu lulimi lwakwe. ⁷ Balisungwike no kupapa; balilandile ati, "Mucinefye, bushe aba bonse bakolanda tabali bena Galili?" ⁸ Nindo kanshi tukobomfwila, onse mululimi lwesu umo twafyalilwe? ⁹ Abena Partiyasi na Mede na Elami, nabo bonse abekala mu Mesopotamia, mu Yudea

na Kappadosia mu Pontasi na Asia,¹⁰ abena Pigia na Pamfilia, mu Egupti ne ncende sha Libya ukulola ku Kurene, na beni ukufuma ku Roma,¹¹ abaYuda na basangushi, abena Kreta na bena Arabia, tukobomfwa bakolandila mu ndimi shesu pa milimo ya bulamba bwakwa Lesa.¹² Bonse balisungwike no kupeshiwa amano; balilandile kuli umo no munankwe, "Bushe ici cikopilibula indo?"¹³ Lelo bambi bali kubapumya no kulanda ati, "Balikolelwe umwangashi upya."¹⁴ Lelo Petero aliminine pamo na bekumi limo na umo, alisanswile ishiwi lyakwe, no kulanda kuli bena ati, "Mwe baume ba mu Yudea na bonse abekashi ba mu Yerusalemu, lekeni ici cishibikwe kuli mwebo; kutikisheni ku fwebo fyandi."¹⁵ Pantu aba bantu tabakolelwe ngefyo mukotunganya, pantu ni nsa yakulengafye butatu mu kasuba.¹⁶ Lelo ifi efyalandilwe ukupitila muli kasesema Yoele:¹⁷ "Efyo cikaba mu nshiku shakulekelesha; Lesa alilandile ati, 'Nkapongolwela Umupashi wandi pa bantu bonse. Abana benu abaume na bana benu abanakashi bakasesema, abalumendo benu bakamona ifimonwa, na bakote benu bakalota ifiloto."¹⁸ Mucinefye nkapongolwela Umupashi wandi pa babomfi bandi na babomfi bandi abanakashi muli shilya nshiku, kabili bakasesema."¹⁹ Nkalanga ifipesho mano mu mulu mulwelele ne fishibilo pe sonde, umulopa, umulilo, ne cushi ca fube-fube.²⁰ Akasuba kakalwilwa mu mfimfi no mwenshi mu mulopa ulu ubushiku bukalamba kabili ubwa kupapusha ubwakwa Shikulu tabulaisa.²¹ Cikaba ukwebati onse uukakuta peshina lyakwa Shikulu akapusuka.²² Mwe baume ba mu Isreali, umfweni ifi fyebo: Yesu umwina Nasareti umuntu uwapelwa kuli mwebo na Lesa ne ficitwa fya maka ne fipeshamano ne fishibilo ifyo Lesa acitile ukupitila muli ena pakati kenu, ngefyo bonse mwaishiba."²³ Uyu muntu alipelelwe libela ukulingana no butantiko no bwishibilo bwakwa Lesa; na mwebo, ukupitila mu maboko ya bantu bampula mafunde, mwalimwipye ukupitila mukumutanika pa capindama.²⁴ Lelo Lesa alimubushishe ku bafwa, ukumukakula ku kucululuka kwa mfwa, pantu cali icakukosa ukwebati mfwa imwikatilile."²⁵ Pantu Dabidi alilandilepo palwa ena ati, "Nalimwene Shikulu lyonse pa cinso candi, pantu aba ku lubali lwa kuboko kwandi ukwakulyo pakwebati nikateletenta."²⁶ Eco kanshi umutima wandi walisekelele no lulimi lwandi lwalyangile. Nakabili, umubili wandi ukekala mwisubilo."²⁷ Pantu tamwakalekeleshe umweo wandi ukuya kumbo, nangufye kulekelesha uwashila wenu ukonaika.²⁸ Mwalilenga inshila sha mweo ukwishibikwa kuli nebo; mukanenga ukuba uwaisulamo ukusekelela pa cinso cenu."²⁹ Mwe bamunyinane, nacilungama nebo ukulanda kuli mwebo mukupama pa cikolwe cesu Dabidi, ukwebati alifwile kabili alishikilwe, kabili inshishi yakwe twaba nayo ukufika na lelo line."³⁰ Eco kanshi, ali ni kasesema kabili alishibe ukwebati Lesa alilapile no mulapo kuli ena ukwebati akabikila libela icisabo cimo icakumusana wakwe pa cipuna ca bufumu bwakwe."³¹ Alimwenene libela ifili nokucitika kuntanshi kabili alilandile palwa ku shukuka kwakwa Kristu, ukwebati talekeleshiwe kumbo, nangu umubili wakwe ukonaika."³² Uyu Yesu - Lesa alimubushishe, kuli ico fwebo bonse tuli bakambone."³³ Eco kanshi, pakuba uwasumbulwa ku kuboko kwa ku kulyo kwakwa Lesa na pakupokelela Mupashi wa Mushilo uwalailwe ukufuma kuli Wishi, alipongolola ifyo mukomona no kumfwa."³⁴ Pantu Dabidi taninine ku mulu, lelo alilanda ati, "Shikulu alilandile kuli Shikulu wandi ati, 'Ikala ku kuboko kwa ku kulyo kwandi³⁵ nkasuke nkalenge abalwani boke icakunyantapo amakasa yobe.'" "³⁶ Eco kanshi, lekeni ing'anda yonse iya kwa Isreali ishibe ukwebati Lesa alimulengele ukuba Shikulu kabili Kristu, uyu Yesu uo mwatanike."³⁷ Nomba ulu baumfwile ifi, baliketwe mu mitima yabo, kabili balilandile kuli Petero na kubatumwa bambi ati, "Mwe Banyinane, nindo tulingile ukucita?"³⁸ Nolu Petero alilandile kuli bena ati, "Lapileni no kubatishiwa, onse muli mwebo, mwishina lyakwa Yesu Kristu mukwelelwa kwa membu shenu, kabili mukapokelela icabupe ca Mupashi wa Mushilo."³⁹ Pantu ubu bulayo bwenu na bana benu na bonse ababa ukutali, ukulinganafye na bantu bonse abo Shikulu Lesa wesu akakuta."⁴⁰ Ne fyebo ifingi alipele ubunte kabili alibakoseshe, ukwebati, "Pusukeni ukufuma kuli ino nkulo ya kupondama."⁴¹ Nolu balipokelele icebo cakwe kabili balibatishiwe, kabili kwalundilweko pali bulya bushiku impendwa ya bapuswike nalimo imyeo amakana yatatu."⁴² Baliipele abene ku masambilisho ya batumwa na kwisenge, mukumokaula umukate na mu mapepo.⁴³ Umwenso walishile pa mweo onse, ne fisungusho ne fishibilo ifingi fyalicitilwe ukupitila mu batumwa."⁴⁴ Bonse abasumine bali capamo kabili balikucita ifntu fimo fine,⁴⁵ kabili balishitishe ifipe fyabo ne fikwatwa no kufyabanya kuli bonse, ukulingana no kukabili kwacila umo."⁴⁶ Eco cila bushiku balikuipele abene no buyo bumo mwi tempele. Kabili balikumokaula umukate mu mayanda, no kwabana ifilyo bonse capamo no kusekelela ne mitima ya bukape-kape,⁴⁷ ukulekulumbanya Lesa no kukwata ububile ku bantu bonse, kabili cila bushiku Shikulu alikulundako impendwa ya balikupusuka.

3

¹Nomba Petero na Yohane balikuya mwi tempele pa nshita ya mapepo, pa nsa ya kulenga mutanda.² Nomba umuntu uwali icilema ukufumafye munda muli nyina alikusendwa ku mpongolo ye tempele iikutwa iya Kuyemba. Balikumubika pali ilya ncende cila bushiku pakwebati alekulomba ifya nkumbu kuli abo abakoingila mukati ke tempele.³ Ulo amwene Petero na Yohane bali mukwingila mwi tempele, alilombele ifya nkumbu.⁴ Petero, pakutonta amenso yakwe pali ena, pamo na Yohane, alilandile ati, "Lolesha pali fwebo."⁵ Umuntu uwakulemana aliloleshe pali bena, akoenekela ukupokelela fimo kuli bena.⁶ Lelo Petero alilandile ati, "Silfere na golide nebo ntakwete, lelo ico nkwete, nkakupela. Mwi shina lyakwa Yesu Kristu umwina Nasareti, enda."⁷ Pakumwikata ku kuboko kwa kulyo, Petero alimwimishe, na palyapenefye amakasa ya muntu ne nkolokoso shalikosele.⁸ Alitolawike, umuntu wakulemana aliminine kabili alitendekele ukwenda; no kwingila pamo na Petero na Yohane mwi tempele, akoenda, akotolauka, no kulumbanya Lesa.⁹ Abantu bonse bali mumwene ninshi akoenda no kulumbanya Lesa.¹⁰ Balishibe ukwebati ni ulya muntu alikulomba abantu ifya nkumbu pa Mpongolo ya Kuyemba iye tempele; kabili baliswilemo ukupapuka no kusunguka pamulandu wa fyacitike kuli ena.¹¹ Ulo acili alikatilile kuli Petero na Yohane, abantu bonse balibutukileko capamo kuli bena mulukungu

ulukutwa ulwa kwa Solomoni, bakopapa apakalamba.¹² Ulo Petero amwene ici, alyaswike abantu ati, "Mwe bena Israeli, nindo mwebo mwapapila? Nindo mutontele amenso pali fwebo, kubati nifwebo tulengele uyu ukwenda na maka yesu nangu pa mulandu wa bwina lesa bwesu?"¹³ Lesa wakwa Abrahamu, na Isaki, na Yakobo, Lesa wa bashifwe, nacindamika umubomfi wakwe Yesu. Ni ena uo mwapele no kumukana pa menso yakwa Pilato, ulo apingwile ukumulekelako.¹⁴ Mwebo mwalikene uwa Mushilo kabili Umulungami, kabili mwebo mwipunda ilyo mwalilombe kepayu ukupelwa kuli mwebo.¹⁵ Mwalipeye Kalenga wa mweo, uo Lesa abushishe ku bafwa - kabili fwebo tuli bakambone ba ici.¹⁶ Apashintilila icicetekelo cesu mwi shina lyakwe, ishina lyakwe lililengele uyu muntu, uo mukomona kabili uo mwaishiba, ukukosa. Icicetekelo ukupitila muli Yesu cili mupele uyu bumi bwakupwililika pa menso yenu bonse.¹⁷ Nomba, mwe bamunyinefwe, Ndishibile ukwebati mwebo mwacitile mu kukanaishiba, nge fyacitile ba kateka benu.¹⁸ Lelo ifintu ifyo Lesa alandile libela ukupitila mutunwa twa bakasesema bonse, ukwebati Kristu wakwe afwile ukucula, nomba alifikilishe.¹⁹ Eco kanshi, lapileni, no kupilibuka, pakwebati imemba shenu shingatumbulwa,²⁰ pakwebati inshita ya kubwekeshiwapo cipya cipya shingesa ukufuma mu ceni cakwa Shikulu; no kwebati engatuma Kristu uyo uwasontwa pali mwebo, Yesu.²¹ Eo umulu ufwiile ukupokelela ukufika ne nshita ya kubwekeshapo kwa fintu fyonse, pafyo Lesa alandilepo mu nshita sha kale ukupitila mu tunwa twa bamushilo bakwe bakasesema.²² Mucine Mose alilandile ati, 'Shikulu Lesa akemya kasesema uwakuba nga nebo pakati ka bamunyenwe. Mufwiile ukukutika kuli fyonse ifyo akamyeba.²³ Fikacitika ukwebati umuntu onse uutakakutike kuli uyo kasesema akonaulwa umupwilapo ukufuma pakati ka bantu.²⁴ Ee, na bonse bakasesema ukufuma kuli Samwele nabo baishile panuma yakwe, balilandile no kubilikisha shino inshiku.²⁵ Mwebo muli bana ba bakasesema kabili abacipangano ico Lesa apangile ne fikolwe fyenu, ngefyo alandile kuli Abrahamu ati, "Mu lubuto lobe indupwa shonse isha pano calo shikapalilwamo." ²⁶ Panuma Lesa alimishe umubonfi wakwe, alimutumine kuli mwebo pakubala, pakwebati amipale mu kumipilibula bonse ukufuma ku bubifi bwenu."

4

¹Ulo Petero na Yohane bali bakolanda ku bantu, bashimapepo na mushika we tempele na baSaduke balishile pali bena. ²Balisakamikwe apakalamba pantu Petero na Yohane balikusambilisha abantu no kubilila ukubuka kwa bafwa muli Yesu. ³Balibekete no kubabika mu cifungo ukufika ulucelo lwa konkapo, apo cali cungulo. ⁴Lelo abantu abengi abaumfwile imbila balisumine; ne mpendwa ya baume abasumine yali nalimo amakana yasano. ⁵Calishile kuba ukwebati pa bushiku bwakonkelepo bakateka babo, abakalamba, na bakalamba balikolongene capamo mu Yerusalemu. ⁶Anasi shimapepo mukalamba ali kulya, na Kayafa, na Yohane, na Alekesandere, na bonse abali bamulupwa lwakwa shimapepo mukalamba. ⁷Ulo baiminike Petero na Yohane pakati kabo, balibepwishe ati, "Bushe ni mu maka nshi, nangu ni mwishina nshi, mwacitila ifi?" ⁸Nolu Petero, uwaiswilemo na Mupashi wa Mushilo, alilandile kuli bena ati, "Mwebo mwe bakateka ba bantu, na bakalamba, ⁹umfwa fwebo lelo tuli mukulubulula pa mulimo wa bune tubombe ku muntu walwele, na mu musango ou uyu muntu ondapilwemo, ¹⁰lekeni cishibikwe kuli mwebo na ku bena Israeli bonse ukwebati uyu muntu eminine pa ceno cenu umumi mwishina yakwa Yesu Kristu mwina Nasareti uo mwatananike, lelo ni uyo Lesa abushishe kubafwa." ¹¹Yesu Kristu libwe ilyo mwebo bakakula mwasulile elyaisa kuba ilyakwikata icifutu. ¹²Takuli ipusukilo mu muntu uuli onse, pantu takwaba ishina limbi panshi ya mulu ilyapelwa pa bantu ilyo tufwiile ukupusukilamo. ¹³Nomba ulo bamwene ukupama kwa kwa Petero na Yohane no kwiluka ukwebati bali bantu yawe-yawe, abantu abatasambilila, balipapwike, balishile kwishiba ukwebati Petero na Yohane balyendele na Yesu. ¹⁴Pantu balimwene umuntu uwaundepwe aliminine na bena, tabakwete fyakulandapo pali ici. ¹⁵Lelo panuma ya kukonkomeshe abatumwa ukufuma mu cilye, balilanshenye pakati kabo abene. ¹⁶Balilandile ati, "Tukocita shani kuli aba bantu? Pantu icishibilo cakupapa cilicitlwe ukupitila muli bena, kabili cishinka ku bekashi bonse aba mu Yerusalemu, kabili tekuti tucikane. ¹⁷Lelo pakwebati cisabankana sana mu bantu, lekeni tubasoke ukutalanda nakabili ku uuli onse mwi shina ili." ¹⁸Nolu balibetile no kubakonkomesha ukutalanda nangu ukusambilisha mwishina lya kwa Yesu kuli bonse. ¹⁹Lelo Petero na Yohane balyaswike no kulanda kuli bena ati, "Umfwa cililungeme mu menso yakwa Lesa ukunakila mwebo ukucila Ena, pinguleni. ²⁰Tekuti tuleke ukulanda palwa ifi fintu twamona no kumfwa." ²¹Panuma ya kubwekeshapo ukusoka Petero na Yohane, ba balibalekele baya. Balifililwe ukusanga akabepesho ka kubakandilamo, pantu abantu balikupela ubukata kuli Lesa pa fyacitike. ²²Umuntu uo ici cishibilo ca kundapwa cacitikile alicilile imyaka amakumi yane. ²³Panuma balekelwako, Petero na Yohane balishile ku bantu babo no kubeba fyonse ifyo bashimapepo bakalamba na bakalamba balandile kuli bena. ²⁴Ulo baumfwile ici, balisanswile amashiwi yabo kuli Lesa no buyo humo kabili balilandile ati, 'Mwe Shikulu, mwalibumbile umulu ne sonde na bamba, na fyonse ifyabamo. ²⁵Mwalilandile pa Mupashi wa Mushilo ukupitila mu kanwa ka mubomfi wenu, shifwe Dabidi, 'Nindo inko sha bena Fyalo shifulilwe, na bantu bakoelenganya ifintu fyafye?' ²⁶Mwalilandile ati, 'Ishamfumu sha pano isonde shaliiteyenye capamo, na bakateka balikongene capamo ukwimina Shikulu, no kwimina Kristu wakwe.' ²⁷Icine cine, bonse Herode na Ponti Pilato, pamo na bena Fyalo na bantu ba mu Israeli, balikolongene capamo muli uyu musumba ukwimina umubomfi wenu uwa mushilo Yesu, uo mwasubile. ²⁸Balikolongene capamo ukucita fyonse ifyo ukuboko kwenu na mapenge yenu yasobe libela ati fikacitika. ²⁹Nomba, mwe Shikulu, lolesheni pa misoko yabo, no kupela ku babomfi insambu sha kulanda icebo ceno no kushipa konse. ³⁰Tambalikeneni ukuboko kwenu ku kuposha na ku kucita ifishibilo ne fipapusho ukupitila mwishina lya mubomfi wenu uwa mushilo Yesu. ³¹Panuma ya kupepa, incende umo bakolongene capamo yalisunkene, kabili bonse balisushiwemo na Mupashi wa Mushilo no kulanda icebo cakwa Lesa mukushipa. ³²Impendwa iikalamba iya abo abasumine bali no mutima

umo elo no mweo umo. Takwali uwalandile ukwebati conse ico akwata cakwe, lelo fyonse ifyo balikwete fyali cimo cine.

³³Na maka ayakalamba abatumwa balikushimika ubunte bwabo palwa kushukuka kwakwa Shikulu Yesu, no kusenaminwa kukalamba kwali pali bena bonse. ³⁴Takwali umuntu pali bena uwabulishe akali konse, kuli bonse abakwete ifipepa fya mpanga shabo na mayanda balifishitisha no kuleta indalama ukufumya mu fintu ifyashitishiwe. ³⁵No kushitula pa makansa ya batumwa, kabili shalyabanishiwe pali cila umo na umo ukulingana no kukabila kwabo. ³⁶Yosefe, uo abatumwa balikukuta Barnaba (icikopilibula ati Umwana wa Cikoseleshi), umwina Lebi, umuntu wa fumine ku Kupri, ³⁷alishitisha impanga yakwe no kuleta indalama no kushitula pa makasa ya batumwa.

5

¹Nomba umuntu umo uwainikwe ishina lya Anania, pamo no mukashi wakwe Safira, balishitisha icikwatwa cabo, ²no kusungapo shimo pa ndalama bashitisha (no mukashi wakwe nao alishibe), no kuletako icananiko cimbi no kucibika pa makasa ya batumwa. ³Lelo Petero alilandile ati, "Anania, nindo Satana aisushisha umutima obe ku bufi ku Mupashi wa Mushilo no kusungapo iciputulwa cimbi ica ndalama sha mutengo wa mpanga? 'Ulo yali tailashitishiwa, bushe tayali yobe, na panuma ya kushitisha, tayali mu nsambu shobe? Nindo wacibikile ifi mu mutima obe? Taubepele abantu, lelo ni kuli Lesa.'" ⁵Pakumfwa ifi fyabo, Anania aliwile no kuleka umweo, no mwenso uukalamba walishile pali bonse abaumfwile ici. ⁶Abalumendo imisepela balimine no kumufungilisha, kabili balimusendele no kuya ku mushika. ⁷Panuma ya nsa shitatu, umukashi wakwe alishile kwingila, taishibile ifyacitike. ⁸Petero alilandile kuli ena ati, "Njeba umfwa impanga mwaishitisha pa mutengo uyu." Alilandile ati, "Ee, pali uyo wine mutengo." ⁹Nolu Petero alilandile kuli ena ati, "Nindo iyo mwaumanine akapi ukwasha Mupashi wakwa Shikulu? Lolesha, amakasa ya baume baciya kushika umulume obe yali pa mwinshi, kabili bakokusenda nobe." ¹⁰Apopenefye aliwile pa makasa yakwe no kuleka umweo. Ulo abalumendo baingile, balimusangile alifwile, kabili balimusendele no kuya ku mushika lubali lwa mulume wakwe. ¹¹Umwenso uukalamba walishile pa lukuta lonse na pali bonse abaumfwile ifi fintu. ¹²Ifishibilo ne fipapwa ifingi fyali kucitika pa bantu ukupitila mu maboko ya batumwa. Bonse bali capamo no mutima umo mulukungu lwakwa Solomone. ¹³Lelo tapali nangu umo pa bashale uwapamine ukuilunda kuli bena; lelo, abantu balikubacindika. ¹⁴Nakabili abalikusumina na bambi balikulundwako kuli Shikulu, icintu bwingi ca baume na banakashi, ¹⁵icakwebati balisendele na balwele mu misebo balibalalike pa misengele na pa macila, pakwebati ulo Petero akopita, icinshingwa cakwe ciponene pali bamo. ¹⁶Kabili kwalishile impendwa ya bantu ilikalamba ukufuma mu mishi yashingulwiye Yerusalemu, balikuleta abalwele nabo abalikucushiwa ne mipashi ya kukowela, na bonse balyundepwe. ¹⁷Lelo shima pepo mukalamba aliminine, nabo bonse abali nankwe (abali cakaniko ca baSaduke); kabili baliswilemo akalumwa ¹⁸kabili alikete abatumwa, no kubasungila mu cifungo ca cintu bwingi. ¹⁹Lelo inshita ya bushiku malaika wakwa Shikulu aliswile ifibi fya mu cifungo no ku bafumyamo, no kwebati, ²⁰"Kabuyeni, muyekwiminina mwi tempele no kulanda ku bantu fyonse ifyebo fya mweo uyu." ²¹Ulo baumfwile ifi, balingile mwi temple ku macaca no kusambilisha. Lelo shima pepo mukalamba alishile, nabo ali nabo, kabili bakutile icilye pamo, abakalamba bonse aba bantu bamu Isreali, kabili balitumine ku cifungo abakuya kuleta abatumwa. ²²Lelo abashilika batumine tabaile kubasangamo mu cifungo, balibwele nokwisa kulanda ati, ²³"Twaciya kusanga icifungo cilikomenwe pa maka na bakalinda baliminine pa mwinshi, ulo twacisula, tatwacisangamo muntu nangu umo mukati." ²⁴Nomba ulo kangalila we tempele naba shima pepo bakalamaba baumfwile ifi fyabo, amano yalipelele palwa bena pa fikesa kufumamo. ²⁵Nolu umo alishile no kubeba ati, "Abaume abo mwabikile mu cifungo baliminine mwi tempele kabili bakosambilisha abantu." ²⁶Eco kangalila alile pamo na bashilika batumine no kuya kubabwesha, lelo ukwakubule ntulubindi, ico balitinine abantu, ukwebati kuti babapola amabwe. ²⁷Ulo babaletete, balibemikile mu cilye. Shima pepo mukalamba alibepwishe, ²⁸ukwebati, "Twalimikonkomeshe ne funde lya kukana sambilisha mwi shina ili, lelo muliswishe Yerusalemu na masambilisho yenu no kufwaya ukuleta umulopa wa uyu muntu pali fwebo." ²⁹Lelo Petero na batumwa balyasukile ati, "Tufwile ukubela Lesa ukucila abantu. ³⁰Lesa wa bashifwe alibushishe Yesu, uo mwaipaye pa kumutanika pa cimuti. ³¹Lesa alimusumbwilile ku kuboko kwakwe ukwa kulyo kukuba Imfumu kabili Kapususha, kukupela ukulapila kuli Isreali, no kwelelwa kwa membu. ³²Tuli bakambone wa ifi fintu, pamo na Mupashi wa Mushilo, uo Lesa apela kuli abo abamubela." ³³Ulo abacilye baumfwile ifi, balifulilwe no kufwaya ukwipaya abatumwa. ³⁴Nomba umu Farise uwe shina lya Gamaliele, kasambilisha wa malango uwa cindikwe ku bantu bonse, alimine mu cilye no kukonkomesha ati, abatumwa babafumishe panse pa kashita akanono. ³⁵Nolu alilandile kuli bena ati, "Mwe baume bakwa Isreali, mucenjele nefyo mukopanga ukucita naba bantu. ³⁶Pantu ulo inshiku ishi tashilaisa, Teuda alimine akoitunga ukubapo fimo, ne mpendwa ya baume, nalimo imyanda ine, balimukonkele. Balimwipaye, nabo bonse abalikumunkonka balisalangene kabili tabacitilepo icili conse. ³⁷Panuma ya uyu muntu, Yuda waku Galili alimine mu nshiku shakupendwa kwa bantu alisendeleko abantu bamo abakumukonkele. Na ena alilobe, na bonse abali kumunakila balisalangene. ³⁸Nomba nalanda kuli mwebo nati, talukeni kuli aba bantu no kubaleka babe beka, pantu umfwa aya mapange nangu milimo ya kubantu, fikafumishiwapo. ³⁹Lelo umfwa fyakufuma kuli Lesa, tamwakakwate maka ya kufufumyapo; kuti mwasanga ukwebati mukolwishanya na Lesa." Eco balisuminishe kuli ici. ⁴⁰Nolu balikutile abatumwa mukati kabili balibomine no ku bakonkomesha ukukana landila mwi shina lyakwa Yesu, no kubaleka balekuya. ⁴¹Balifumine pa cilye bakosekelela ico balipendelwe abakulinga ukusalulwa pamulandu we Shina lyakwe. ⁴²Cila bushiku panuma ya ifi, balitwalilile ukusambilisha no kubila imbila nsuma mwi tempele na cila ng'anda, ukwebati Kristu ni Yesu.

6¹Nomba muli shilya nshiku, ulo impendwa ya basambi yasandulwike, ukupinkana kwalitendekele pa baYuda na baHera na baHebere, pantu bamukamfwilwa babo bali kubacilila mu fya bwafwilisho bwa cila bushiku.²Abekumi na babili balikutile icintubwingi ca basambi kuli bena no kulanda ati, "Taciyene fwebo ukulekelesha icebo cakwa Lesa no kuya mukupyungila ku matebulo.³Eco kanshi saleni, mwe bamunyanane, abaume cine lubali ukufuma muli mwebene, abaume ba misango ya bune, abaisulamo Umupashi na mano, abo twingasonta pa mulimo uyu.⁴Lelo fwebo, twakula twalilila mukupepa na mubupyungishi bwa cebo."⁵Ukulanda kwabo kwalisekeshe ibumba lyonse. Eco balisalele Stefani, umuntu waiswilemo icitetekelo no Mupashi wa Mushilo, na Filipi, Prokore, Nikanore, Timone, Parmena, na Nikola, umusangushi umwina Antioke.⁶Abasumina baliletele aba bantu ku cinso ca batumwa, balipepele elo balibikile indupi shabo pali bena.⁷Eco icebo cakwa Lesa calikonkenyepo ukusalangana, ne mpendwa ya basambi mu Yerusalemu yalikulile sana, ne mpendwa iikalamba iya bashimapepo yalinakile ku citeketelo.⁸Nomba Stefani, uwaiswilemo ukusenaminwa na maka, alikucita ifipesho mano ne fishibilo fikalamba pa bantu.⁹Lelo kwalimine abantu bamo abali kulubali lwe synagoge ilikutwa synagoge wa Bakakulwa, abaku bena Kurene na bena Alekesandria, na bamo ukufuma ku bena Kilikia na Asia. Aba bantu balikutalikishanya na Stefani.¹⁰Lelo tabali na maka ya kwansha amano no Mupashi umu Stefani alikulandila.¹¹Elo bapele amafisa kanwa ku bantu bamo ukulanda ati, "Tulyumfwile Stefani akolanda ifyebo fya miponto kuli Mose na kuli Lesa."¹²Balibalamwine abantu, abakalamba, na ba kalemba, kabili balile ku kumanya Stefani no ku mwikata kabili balimutwele ku cilye.¹³Baliletele ba kambone babufi, abalandile ati, "Uyu muntu taleko ukulanda ifyebo fya kupontela iyi ncende ya mushilo na malango.¹⁴Pantu twalimumfwile akolanda ati uyu Yesu umwina Nasareti akatoba ino ncende no kwalula itambi isho Mose ashile kuli fwebo."¹⁵Umuntu onse uwaikele mu cilye alolekeshe amenso pali ena no kumona pa cinso cakwe palikumoneka kubati ni malaika.

7

¹Shimapepo mukalamba alilandile ati, "Bushe ifi fintu fya cine?"²Stefani alilandile ati, "Mwe bamunyanane na batata, kutikeni kuli nebo: Lesa wa bukata alimonekele kuli shifwe Abrahamu ulo ali mu Mesopotamia, ulo ali talakukila mu Harani;³alilandile kuli ena ati, 'Fuma mu calo cobe na muli ba lupwa bobbe, no kuya ku calo ico nakulanga.'⁴Nolu alishiile icalo ca bena Kaldi no kuya kwikala mu Harani, ukufuma palya, panuma yamfwa yakwa wishu, Lesa alimukushishe no kumutela muli cino calo, umu mwikala nomba.⁵Tamupelepo icili conse nge cabupyani, iyo, nangu pa kunyanta ulukasa pene. Lelo alilaile - nangu Abrahamu ali talakwata umwana - ukwebati akamupela icalo nge cikwatwa kuli ena na ku ba mubufyashi bwakwe abakesakukonkapo.⁶Lesa alikulanda kuli ena ngefi fine, ukwebati aba mubufyashi bwakwe bakekalako panono mu calo ca bweni, no kwebati abekashi ba mulya bakabacita abasha no ku bacusha pa myaka imyanda ine.⁷Lelo nkesakupingula uluko ulo bapyungila,' Lesa alilandile ati, 'kabili panuma ya ifyo bakesakufuma no kunshinshimuna muli iyi ncende.'⁸Nolu Lesa alipele Abrahamu icipangano ca kusembululwa, eco Abrahamu alishile kuba wishu wakwa Isaki kabili alimusembulwile pa bushiku bwakulenga cine konse-konse; Isaki alishile kuba wishu wakwa Yakobo, na Yakobo wishu wa fikolwe ikumi na fibili.⁹Pantu ifikolwe fyalikwatile Yosefe akalumwa, fyalil mushitshu ku Egupti; lelo Lesa ali nankwe¹⁰kabili alimupuswishe mu macushi yakwe yonse. Alipele Yosefe ububile na mano ku cinso cakwa Farao, imfumu ya Egupti, yalimusontele ukuba cilolo pali Egupti na pa ba ng'anda yakwe yonse.¹¹Nomba icipowe no bucushi ubukalamba fyaliponene mu Egupti na mu Kanaani, na bashifwe tabasangile icakulya.¹²Lelo ulo Yakobo aumfwile ukwebati kuli ifyakulya ku Egupti, alitumineko bashifwe ulwendo lwa kubalipo.¹³Pa bulendo bwa cibili Yosefe aliisokolwele kuli bamunyanane, no lupwa lwakwa Yosefe lwalishibikwe kuli Farao.¹⁴Yosefe alitumine ba wabo ukuya kulalika Yakobo wishu pakwebati ese kwikala ku Egupti, pamo no lupwa lwakwe lonse, abantu bonse bali pamo amakumi cine lubali na basano.¹⁵Eco Yakobo alile ku Egupti, kabili alifwile, ena na ba shifwe.¹⁶Kabili balisendele ku Shekemu no kushikwa mu nshishi iyo Abrahamu ashitile mu mutengo wa sha silfere ku bana bakwa Hamore mu Shekemu.¹⁷Ulo inshita yalailwe yapaleme, icilayo ico Lesa alaile kuli Abrahamu, abantu balikulile no kusanduluka mu Egupti,¹⁸ukufika na ulo kwaimine imfumu imbi iya kuteka Egupti, Imfumu iyi tayaishibe ifili fyonse pali Yosefe.¹⁹Yalipele abantu besu no kucusha bashifwe, ukubapatikisha ukuposa utunya twabo pakwebati twiba na mweo.²⁰Pali ilya inshita Mose ninshi alifyelwe; ali uwakuyemba ku cinso cakwa Lesa kabili alilelelwe pa myeshi itatu mu ng'anda yakwa wishu.²¹Ulo bamubikile panse, mwana Farao umukashana alimutolele no kumukusha kubati mwana wakwefye.²²Mose alisambilile amano yonse aya bena Egupti, ali uwa maka mukulanda kwakwe na mu milimo.²³Lelo ulo alimukukumanya nalimo imyaka amakumi yane, calishile mu mutima wakwe ukwebati aye tandalila ba wabo, abana ba bena Isreali.²⁴Ukumona umwina Isreali bakomucusha, Mose alimucingilile kabili pakulandwila uo balikutitikisha alyumine umwina Egupti:²⁵Kabili atotonkenye ukwebati ba wabo bakoiluka ukwebati Lesa, ku kuboko kwakwe, akobapela ipusukilo, lelo tabailwike.²⁶Pa bushiku bwakonkelepo alimonekele kuli bena ulo bali bakolwa, no kwesha ukubawikishanya, ukwebati, 'Mwe baume, muli bamunyanane; nindo muko mukoilufyanishisha umu no munankwe?'²⁷Lelo uyo uwalikulufyanya umunankwe alimusunkile, no kulanda ati, 'Nani akusontele ukuba kateka kabili kapingula pali fwebo?'²⁸Bushe ukofwaya ukwipaya nebo, kubati ni filya waipeye umwina Egupti mailo?'²⁹Mose alibutwike pakumfwa aya mashiwi; alisangwike umulebeshi mu calo ca Midia, uko ailekuba wishu wa bana baume babili.³⁰Ulo papitile imyaka amakumi yane, Malaika alimonekele kuli ena mu matololo ya lupili lwa Sinai, mulubingu lwa mulilo mu cimpukusa.³¹Ulo Mose amwene umulilo, alisungwike pakumona ici; kabili alipalamine ukumwenekesha ici cintu, kwalishile shiwi lyakwa Shikulu, likoeba ati,³²'Ninebo Lesa waba wisu, Lesa wakwa Abrahamu, no wakwa Isaki, kabili uwa kwa Yakobo.' Mose alitutwime kabili taeseshe kuloleshako.³³Shikulu alilandile kuli ena ati, 'Fula indyato ku makasa

yobe, pantu pa ncende apo wiminine pa mushilo. ³⁴Mucine ndimwene ukutitikishiwa kwa bantu bandi mu Egupti; Ndyumfwile ukulila kwabo, kabili ndikile ku kubapokolola; nomba isa, nkokutuma ku Egupti. ³⁵"Uyu Mose uo bakene, ulo balandile ati, 'Nani akusontele kateka kabili kapingula?' - eo Lesa atumine kukuba fyonse kateka kabili kakakula. Lesa alimutumine mu kuboko kwakwa malaika uwamonekele kuli Mose mulubingu lwa mulilo. ³⁶Mose alibafumishemo mu Egupti, panuma yakucita ifisungusho ne fishibilo mu Egupti na pali bamba wa matete, na mu matololo pa myaka amakumi yane. ³⁷"Ni umo wine Mose uwalandile ku bana ba Isreali ati, 'Lesi akemya kasesema wenu pali bamunyinenwe, kasesema wakubati ni nebo. ³⁸Uyu e muntu uwali mu lukuta mu matololo pamo na malaika uwalandile kuli ena pa lupili lwa Sinai, uwali pamo na bashifwe, kabili uwapokelele ifyebo fya mweo ku kutupela. ³⁹"Lelo bashifwe balikene ukumubela; balimutamfishe ukufuma kuli bena, kabili mu mitima yabo balibwelele ku Egupti. ⁴⁰Pali ilya nshita balilandile kuli Aarone ati, 'Tupangile milungi iikalekututungulula. Lelo pali uyu Mose, uwatutungulwile ukutufumya mu calo ca Egupti, tatwishibile ificitike kuli ena. ⁴¹Eco balicitile umwana wa ng'ombe mu inshiku shilya no kupela iIambo ku kalubi, kabili balisekelele pa mulandu wa milimo ya minwe yabo. ⁴²"Lelo Lesa alipilibwike no kubapela ukupepa intanda sha mu mulu, ngefyo calembwa mu citabo ca ba kasesema. 'Bushe mwaletete imitulo kuli nebo na malambo pa myaka amakumi yane mu matololo, mwe ng'anda yakwa Isreali? ⁴³Mwasumine ihema lyakwa Molohe no lutanda lwa mulungu Refani, ne fipasho ifyo mwapangile ukwebati mulekufishinshimuna: kabili nkamitwala ukucila Babele. ⁴⁴"Bashifwe bali ne hema lya bunte mu matololo, ngefyo Lesa akonkomeshe ulo alandile kuli Mose, ukwebati akalipanga kubati cipasho ico amwene. ⁴⁵Panuma, ba shifwe, abali pamo na Yoshua, balipokelele ihema no kulisenda pamo nabo ulo bapokolwele icalo. Lesa alipokolwele icalo ku nko no kubatamfisha ku cinso ca bashifwe. Ihema lyalikalilile mu calo ukufika ku nshiku shakwa Dabidi, ⁴⁶uwasangile ububile ku cinso cakwa Lesa, kabili alilombe umfwa enga fwaile Lesa wakwa Yakobo apakwikala. ⁴⁷Lelo ni Solomone ewa kulile Lesa ng'anda. ⁴⁸"Nangu cali ifyo, Uwapulamo tekala mu ng'anda iyakulwa ku minwe, nga filya kasesema alandile ati, ⁴⁹"Umulu e cipuna candi ica bufumu, ne sonde eca kunyantapo amakasa yandi. Ni ng'anda ya musango ndo mwingankulila? Efyo Shikulu alanda, nangula ni ncende ndo ningatushishapo? ⁵⁰Bushe te maboko yandi yacitile fyonse ifi? ⁵¹"Mwebantu bakutalama, abatasembululwa mu mutima na matwi, lyonse mulakana Mupashi wa Mushilo; mucita ngefyo bashinwe bacitile. ⁵²"Nani pali bakasesema uo ba wishinwe bashapakese? Balipeye bakasesema ababilile libela ulwakwisa kwa wa Mushilo; kabili nomba mulyalwike bashikamfutu kabili abakumwipaya, ⁵³mwebo mwe bantu bapokelele amalango ayo bamalaika bapele, lelo tamwayasungile iyo. ⁵⁴"Nomba ulo bashi cilye baumfwile ifi fintu, calibakalipe mu mitima no kusumanya ameno pali Stefani. ⁵⁵Lelo ena, pakuba uwaisulamo na Mupashi wa Mushilo, atontele amenso mu mulu no kumona ubukata bwakwa Lesa; kabili alimwene Yesu aliminine ku kuboko kwa kulyo ukwakwa Lesa. ⁵⁶Stefani alilandile ati, 'Lolesheni, namona imyulu yaisuka, no Mwana wa Muntu aliminine ku kuboko kwa kulyo ukwakwa Lesa. ⁵⁷Pali ici abantu bamucilye balishinkile mu matwi yabo, kabili balibilikishe na amashiwi ayakalamba, baliwilile pali ena no buyo bumo. ⁵⁸Balimutintanishe kunse ya musumba kabili balitendeke ukumupola amabwe. Bakambone balibikile amalaya yabo pa nkasa sha mulumendo Sauli. ⁵⁹Ulo balikupola Stefani amabwe, alikukuta kuli Shikulu no kulekulanda ati, 'Shikulu Yesu, pokeleleni umupashi wandi.' ⁶⁰Alifukeme panshi kabili alipundile ishiwi ilikalamba ati, 'Mwe Shikulu, mwibapela mulandu pali ici.' Ulo alandile aya mashiwi, alilele utulo.

8

¹Sauli alisuminisheko imfwa yakwe. Eco kwalitendeke muli bulya bushiku ukupakaswa ukukalamba ku lukuta ulwali mu Yerusalemu; na basumina bonse balisalanangine mu fitungu fya Yudea na Samaria, kanofye abatumwa. ²Abaume baipeleshe balishikile Stefani kabili baliloshe apakalamba pali ena. ³Lelo Sauli alyeshe ukonaula ulukuta. Alikwingila ing'anda ne ng'anda, ukutintanya bonse abaume na banakashi, no kubaposa mu cifungo. ⁴Lelo abasumina abasalangene balile bakobila icebo. ⁵Filipi alitentemukile ku musumba wa Samaria no kubila Kristu kuli bena. ⁶Amabumba ya bantu yalikukutikisha ku fyalikulandwa na Filipi; bamumfwile no mupashi umo, kabili balimwene ifishibilo acitile. ⁷Imipashi yakukowela yalifumine mu bengi abawililwa, yalikupunda ne misowa iikalamba, na bengi ababulebe ne filema balikundapwa. ⁸Eco mwali insansa ishikalamba muli ulya musumba. ⁹Lelo kwali umuntu umo mu musumba uwali kukutwa Simone, uyo akale alikucita ifya malele; alikupapusha abena Samaria ulo alikuitunga ukwebati ali muntu wakucindama. ¹⁰Bonse abena Samaria, ukufuma pa baice ukufika pa bakulishepo, balikumumfwila; balikulanda ati, 'Uyu muntu ni yalya maka yakwa Lesa ayakutwa ayakalamba.' ¹¹Balikukutikisha pantu alibapeshe amano pa nshita ntali na mayeye yakwe. ¹²Lelo ulo basumine Filipi lintu abilile mbila nsuma iya bufumu bwakwa Lesa ne shina lyakwa Yesu Kristu, balibatishiwe, bonse abaume na banakashi. ¹³Na Simone wine alisumine, na panuma ya kubatishiwa alikwikala na Filipi lyonse. Ulo amwene ifishibilo ne milimo iya maka yalikucitika, alipapwike. ¹⁴Nomba ulo abatumwa mu Yerusalemu baumfwile ati abena Samaria balipokelele icebo cakwa Lesa, balibatumine Petero na Yohane. ¹⁵Ulo bafikile, balibapepelele, ukwebati bengi pakelela Mupashi wa Mushilo. ¹⁶Pantu ukufika ilya nshita, Mupashi wa Mushilo ali talaikililapo uuli onse pali bena; babatishiwefye mwi shina lya kwa Shikulu Yesu. ¹⁷Nolu Petero na Yohane balitambalike indupi shabo pali bena, kabili balipokelele Mupashi wa Mushilo. ¹⁸Nomba ulo Simone amwene ukwebati Mupashi wa Mushilo apelwa ukupitila mu kutambalikwapo kwa ndupi sha batumwa, alibapele indalama. ¹⁹Alandile ati, 'Mpeni ishi insambu, nanebo, pakwebati onse uo na tambalikapo indupi shandi enga pakelela Mupashi wa Mushilo. ²⁰Lelo Petero alilandile kuli ena ati, 'Leka indalama shobe shilobele pamo na webi, pantu wacitontokanya ati kuti wapokelela icabupe cakwa Lesa ukupitila mu ndalama. ²¹Taukwete cakaniko nangu cakupendulwa muli uyu mulandu pantu umutima obe

taulungeme kuli Lesa.²² Eco lapila kuli ubu bubifi bobbe, no kupepa kuli Shikulu, pakwebati nalimo kuti akwelela ku mapange ya mutima obe.²³ pantu ndimwene ukwebati ulikwete ubukali mu mutima obe kabili uli uwakakwa ku bubifi.²⁴ Simone alyasukile ati, "Mpepeleniko kuli Shikulu, pakwebati pafyo mulandile tapali nangu cimo icikoncitikila."²⁵ Ulo bashimikile no kulanda icebo cakwa Shikulu, Petero na Yohane balibwekelemo ku Yerusalemu, bakobila imbila isuma ku mishi iingi iya bena Samaria.²⁶ Nomba malaika wakwa Shikulu alilandile kuli Filipi ati, "Ima no kuya ulwaku kapinda ka kukulyo ku nshila iyatentemukila ukufuma ku Yerusalemu ukuya ku Gasa." (Iyi inshila yaba mu ciswebebe.)²⁷ Alimine no kuya. Moneni, kwali umuntu uwafumine ku Etiopia, mutungwi umukata wakwa Kandake, namfumu wa bena Etiopia. kasunga wa fyuma fyakwe fyonse. Alishile ku Yerusalemu ku kupepa.²⁸ Ali mukubwelelamo kabili alikele mwi celeta lyakwe, kabili alikubelenga kasesema Esaya.²⁹ Umupashi walilandile kuli Filipi ati, "Kabiye no kupalamina neli celeta."³⁰ Eco Filipi alibutukile kuli ena, kabili alimumfwile akobelenga kasesema Esaya, kabili alilandile ati, "Bushe ulishibe ifyo ukobelenga?"³¹ Nolu alilandile ati, "Kuti naishiba shani, kano umo akontungulula?" Alitile Filipi ukwisa kunina mwi celeta no kwikala nankwe.³² Nomba iciputulwa ca malembo ico umwina Etiopia alebelenga cali ni ci, Alitwelwe kubati ni mpanga ku kwipaiwa, kabili kubati nifyo umwana wa mpanga atalala ku bakomubeya, eco taiswile akanwa kakwe.³³ Mukusulwa kwakwe umulinganya wali fumishiwe kuli ena. Ninani engalondola ukufikapo ifikolwe fyakwe? Pantu umweo wakwe walifumishiwe pe sonde.³⁴ Eco mutungwi alipwishe Filipi, no kulanda ati, "Nakupapata njeba ninani kasesema akolandapo, mwine, nangu muntu umbi?"³⁵ Filipi alitendeke ukulanda, no kutendekela pali ililembo alibilile imbila nsuma pa lwakwa Yesu kuli ena.³⁶ Ulo balikuya mu musebo, balifikile pa menshi na mutungwi alilandile ati, "Moneni, pali amenshi pano. Nindo ikondesha ukubatisiwa?"³⁷ Filipi alilandile ukwebati umfwa ulisumine ukobatisiwa." Mutungwi alyaswike ati, ndisumine ukwebati Yesu Kristu Mwana wakwa Lesa."³⁸ Eco umwina Etiopia aliminike iceleta. Balitentemukile mu menshi, bonse Filipi na mutungwi, kabili Filipi alimubatishe.³⁹ Ulo bafumine mu menshi, Umupashi wa kwa Shikulu walisendele Filipi, na mutungwi tamumwenepo nakabili, lelo alile palwendo lwakwe akosekelela.⁴⁰ Lelo Filipi alimonekele pa Asote kabili alipitile kuli cilya citungu, akobila imbila nsuma ku misumba yonse ukufika nelyo aishile ku Kaisarea.

9

¹Lelo Sauli, acili akolanda ifya kutinya ne fya kwipaya abasambi bakwa Shikulu, Alile kuli shimapepo mukalamba ²no kuya kumulomba amakalata ya ma synagoge mu Damaseke, pakwebati umfwa asangako aba Nshila iyi, cibe baume nangu abanakashi, enga batwala balikakilwe ku Yerusalemu.³ Ulo alikuya, calicitikile ukwebati ulo apalamine ku Damaseke, mukupumikisha kwalishile kumoneka ulubuto ukumushinguluka ulwafumine ku mulu; ⁴kabili aliponene panshi kabili alyumfwile shiwi likolanda kuli ena ati, "Sauli, Sauli, nindo ukompakashila?"⁵ Sauli alyaswike ati, "Ni mwebo bani, mwe Shikulu?" Shikulu alilandile ati, "Ninebo Yesu, uo ukopakasa;" lelo ima, ingila mu musumba, kabili ukoebwa ifyo ufwile ukucita."⁷ Abaume abo balikwenda na Sauli baliminine ukwabula kulanda, balikumfwa ishiwi, lelo ukwabula ukumona nangu umo.⁸ Sauli alimine ukufuma panshi, kabili ulo aiswile amenso yakwe, tamwene icili conse; eco balimwikete pa kuboko no kumutwala mu Damaseke.⁹ Pa nshiku shitatu talikumona, kabili talilepo nangu ukunwa.¹⁰ Nomba kwali umusambi ku Damaseke ishina lyakwe ni Anania. Shikulu alilandile kuli ena mu cimonwa ati, "Anania!" Alilandile ati, "Moneni, ndi pano, mwe Shikulu."¹¹ Shikulu alilandile kuli ena ati, "Ima no kuya ku musebo uyo uukutwa Uwakololoka, kabili mu ng'anda yakwa Yuda uye kwipusha palwa muntu afumine ku Tarsi uweshina Iya Sauli, pantu akopepa.¹² Alimwene mu cimonwa umuntu we shina Iya Anania aisakwingila no kubika iminwe yakwe pali ena, pakwebati enga mona nakabili."¹³ Lelo Anania alyasukile ati, "mwe Shikulu, nalyumfwa ku bengi palwa uyu muntu, ubonaushi acitile kuba mushilo benu mu Yerusalemu."¹⁴ Alipokele nsambu ukufuma kuli shimapepo mukalamba ukubika uuli onse kunomu makoli uwakwita pe shina lyenu."¹⁵ Lelo Shikulu alilandile kuli ena ati, kabiye, pantu cibombelo candi icasalwa, kukutwala ishina lyangi ku bena Fyalo na ku shamfumu na ku bana bakwa Israeli; ¹⁶Pantu ndi no kumulanga ifyo akaculila ishina lyandi."¹⁷ Eco Anania alile, no kwingila mu ng'anda. Pakubika iminwe yakwe pali ena, alilandile ati, "Munyanane Sauli, Shikulu Yesu, uwa monekele kuli weba pa musebo lintu walikwisa, alintumine pakwebati winga mona no kwisushiwamo na Mupashi wa Mushilo."¹⁸ Apopenefye ifintu ifya kubati mamba fyaliponene ukufuma mu menso yakwa Sauli, kabili alimwene, alimine no kubatisiwa;¹⁹ kabili alilile no kukwata amaka. Alikele na abasambi mu Damaseke pa nshiku ishingila.²⁰ Apopenefye alibilishe Yesu mu ma synagoge, ukulanda ukwebati Mwana wakwa Lesa.²¹ Bonse abalemukutika balipapwike no kulanda ati, "Bushe uyu te muntu waonawile abali mu Yerusalemu abalikwita pali ili ishina? Aisa kuno mukubasenda abakakwa kuli bashimnapapo mukalamba."²² Lelo Sauli alile alekoselako, no kufulunganya aba Yuda abaikele mu Damaseke mukushininkisha ukwebati Yesu ni Kristu.²³ Panuma ya nshiku ishingila, Aba Yuda bapangene capamo ukumwipaya.²⁴ Lelo amapange yabo yalishibikwe kuli Sauli. Balondele impogolo akasuba no bushiku pakwebati bamwipaye.²⁵ Lelo abasambi bakwe balimubulile ubushiku no kumupusha pe linga, ukumwikishisha mu museke.²⁶ Ulo aishile ku Yerusalemu, Sauli elyeseshe ukuilunda ku basambi, Lelo bonse balimutinine, tabasumine ukwebati ali musambi.²⁷ Lelo Barnaba alimusendele no kumutwala ku batumwa, kabili alibebele fintu Sauli amwene Shikulu pa musebo no kwebati Shikulu alilandile nankwe na ifyo Sauli alilandile mukushipa mwi shina lyakwa Yesu ku Damaseke.²⁸ Ali na bena, balikwingila no kufuma ukushinguluka mu Yerusalemu. Alikulanda mukushipa mwi shina lyakwa Shikulu Yesu ²⁹no kutalikana na baYuda ba ciHela; lelo balikonkenyepo ukweshia ukumwipaya.³⁰ Ulo bamunyina baishibe pali ici, balimutwele ku Kaesarea no kumutuma aye ku Tarsi.³¹ Eco kanshi, ulukuta mu Yudea monse, Galili, na Samaria mwali umutende no kukulwa; no kwendela mu katina kakwa Shikulu na ku bwafwilisho bwa Mupashi

wa Mushilo, ulukuta lwalikulile mu mpendwa.³² Nomba calishile kube fyo, ulo Petero alikwendauka mu citungu conse, alitentemukile na ku bamushilo bakwa Lesa abalikwikala mu Luda.³³ Kulya alisangileko umuntu we shina Aenea, uwasendeme mu busanshi bwakwe pa myaka cine konse-konse, ico ali uwa bulebe.³⁴ Petero alilandile kuli ena ati, "Aenea, Yesu Kristu akundapa. Ima pita ubusanshi bobbe," na apopenefye alimine.³⁵ Eco Abantu bonse abaikwikala mu Luda na mu Sharone balimwene umuntu kabili balipilibukile kuli Shikulu.³⁶ Nomba mu Yopa mwalipo umusambi we shina Iya Tabita (ilyakupilibula "Doka"). Uyu mwanakashi ali uwaisulamo imilimo iya bune nefya nkumbu efintu alikucita ku balanda.³⁷ Calishile kuba ifi muli shilya nshiku ukwebati alilwele no kufwa; lintu bamusambike balimulalike mu muputule wa pa mulu.³⁸ Apo Luda ni mupepi na Yopa, na basambi balyumfwile ukwebati Petero ali kulya, balitumineko abaume babili kuli ena, ukumupapata abati, "Wendeshe wise kuli fwebo wikokola."³⁹ Petero alimine no kuya na bena. Ulo afikile, balimutwele pa muputule wa pa mulu, naba mukamfwilwa bonse baliminine lubali kuli ena bakollosha, bakomulangisha imingila ne nsalu shintu Tabita ababilile ulo ali nabo.⁴⁰ Petero alibafumishemo bonse abali mu muputule, alifukeme panshi, no kupepa; nolu, alipilibukile ku citumbi, alilandile ati, "Tabita, buka." Nolu aliswile amenso yakwe, na pakumona Petero alikeleko.⁴¹ Nolu Petero alimutambike ukuboko kwakwe no kumwimya; kabili ulo akutile abantu bamushilo bakwa Lesa na ba mukamfwilwa, alimupele kuli bena uwa mweo.⁴² Ici cintu caishibikwe mu Yopa monse, na bantu abengi balisumine muli Shikulu.⁴³ Calicitike ukwebati Petero alikele inshiku ishingi mu Yopa no mwaume wainikilwe Simone, kanuka.

10

¹Nomba mwali umuntu mu musumba wa Kaisarea, uwe shina Iya Korneli, mushika wa mpuka ya cina Italia.² Ali ni kapepa, uutina Lesa pamo na bonse aba nga'nda yakwe, alikupelesha nefya nkumbu ku bantu, kabili alikupepa kuli Lesa no mukosha.³ Na pa nsa iyakulenga pabula mu kasuba, alimwene bwino bwino mu cimonwa malaika wakwa Lesa akoisa kuli ena. Malaika alilandile kuli ena ati, "Korneli!"⁴ Korneli atontele amenso kuli malaika kabili alitinine no kwasuka ati, "Cinshi mukwai, shikulu?" Malaika alilandile kuli ena ati, "Amapapo yobe nefya nkumbu fyobe filininike ku mulu kubati cibukisho mu ceni cakwa Lesa."⁵ Nomba tuma abantu ku musumba wa Yopa bese no muntu we shina Iya Simone uwitwa Petero.⁶ Akoikala na kanuka uwitwa Simone, uo Inga'nda yakwe ili mululamba lwa bembu.⁷ Ulo malaika uwalikulanda nankwe afuminepo, Korneli alikutile babili aba mubabomfi ba mu nga'nda yakwe, no mushilika uwali kapepa mu mpuka ya balikumubombela.⁸ Korneli alibebele fyonse ifyacitike no kubatuma ku Yopa.⁹ Nomba ubushiku bwakonkelepo ne nsa iyakulenga mutanda, ulo bali pa bulendo kabili bakopalama ku musumba, Petero alininine pa mutenge wa nga'nda mu kupepa.¹⁰ Nolu alyumfwile insala kabili alikufwaya ifyakulya, lelo ulo abantu bali bakoipika ifya kulya, alikwete icimonwa,¹¹ kabili alimwene umulu waisuka ne cipe cikoikila, icakubati cialu icikulu cikoikila panshi, cilikwete ififutu fine.¹² Muli ico mwali misango yonse ya nama sha molu yane ne fikulika panshi, ne fyuni fya mulwelele.¹³ Nolu ishiwi lyalilandile kuli ena ati: "Ima, Petero, ipaya no kulya."¹⁴ Lelo Petero alilandile ati, "Iyoo, mwe Shikulu, pantu nshatala lyapo icili conse icakukowela nangu icitasangululwa."¹⁵ Lelo ishiwi lyalishile kuli ena umuku wakulenga bubili: "Ifyo Lesa asangulula, wiesha kufikuta ati fyakukowela."¹⁶ Ici calicitikile pa miku itatu; napopenefye icipe calisendelwe mu mulu.¹⁷ Nomba ulo Petero ali nafulunganishiwa palwa cimonwa ico amwene umo cingalola, moneni, abantu abatumine na Korneli baliminine pa mpongolo, panuma yakwipusha inshila ya ku nga'nda.¹⁸ Balibilikishe no kwipusha nga cakwebati Simone, uwitwa Petero, alikwikala palya.¹⁹ Ulo Petero acili akotontonkanya pa cimonwa, Mupashi alimwebele, "Mona, abantu batatu bakokufwaya."²⁰ Ima ikila no kuya nabo. Wishinga shinga ukuya nabo, pantu ndibatumine."²¹ Eco Petero alikile ukuya ku bantu no kulanda ati, "Ninebo wine mukofwaya. Nindo mwaishila?"²² Balilandile ati, "Mushika uwitwa Korneli, umuntu umulungami kabili uutina Lesa, kabili ulandilwa ifyabune ku luko lonse ulwa baYuda, alitungulwilwe na malaika wa mushilo ukukulaisha ukwisa ku nga'nda yakwe, pakwebati engakutika imbila kuli mwebo."²³ Eco Petero alibetile ukwingila no kwikala nankwe. Ulucelo lwakonkelepo alimine no kuya nabo, na bamo ba munyina ukufuma ku Yopa balimushindike.²⁴ Pa bushiku bwakonkelepo balishile mu Kaisarea. Korneli alikubalolela; alikutile bonse balupwa ne fibusa.²⁵ Calishile kubati ulo Petero aingile, Korneli alimukumenye no kuwila pa nkasa shakwe no ku mushinshimuna.²⁶ Lelo Petero alimwimishe, no kulanda ati, "Ima! Nanebo ndi muntu."²⁷ Ulo Petero alikulanda nankwe, alingile mukati kabili alisangile abantu abengi balilongene capamo.²⁸ Alilandile kuli bena ati, "Mwebo mwebene mwalishiba ukwebati tacasuminishiwa umu Yuda ukwampana nangula ukutandalila umwina fyalo. Lelo Lesa alindangile ukwebati nshifwile ukukuta uuli onse icakukowela nangu icitasangululwa."²⁹ Emulandu wine njishile ukwabula ukutalika, ulo nakutilwe. Eco nkomwipushisha ico mwankutile."³⁰ Korneli alyaswike ati, "Palipitile inshiku shine pali ii ine nshita, nalinkopepa munga'nda yandi pa nshita ya 15 koloko; no kumona, umuntu aliminine ku ntanshi yandi alifwele ifyakubuta."³¹ Alilandile ati, "Korneli, amapepo yobe yalyumfwikile kuli Lesa, kabili nefya nkumbu fyobe filibukishe Lesa palwa webu."³² Eco tumako umo ku Yopa, akukutileko umuntu uwainikwa Simone uukutwa Petero. Akoikala mu nga'nda yakwa kanuka uwe shina Iya Simone, ku lulamba lwa bembu.³³ Eco apopenefye nalikukutile. Wacita bwino pakwisa. Eco nomba, tuli pano bonse capamo pa cinsu cakwa Lesa pakwebati tumfwe fyonse ifyo Shikulu akwebele ukulanda."³⁴ Nolu Petero aliswile akanwa kakwe no kulanda ati, "Mucinefye nalishiba ukwebati Lesa taba na kapatulula."³⁵ Lelo, onse uumutina muluko ululi lonse kabili uucita imilimo yakulungama alapokelelwa kuli ena.³⁶ Ulishibe imbila iyo atumine ku bantu bakwa Israel, ulo abilile imbila nsuma pa mutende muli Yesu Kristu, uuli ni Shikulu wa bonse -³⁷ mwebo mwebene mulishibe fyonse ifyacitike, ifyacitike mu ncende yonse iya mu Yudea, ukutendekela mu Galili, panuma ya lubatisho ulo Yohane abilile;³⁸ ifyacitike palwa kwa Yesu wa ku Nasaleti, ifyo Lesa amusubile no Mupashi wa Mushilo na maka. Alyendawike

ukubomba imilimo ya bune no kuposha bonse abatitikishiwe na kasebanya, pantu Lesa ali nankwe.³⁹Tuli bakambone ba ifi fintu fyonse ifyo Yesu acitile, monse mu calo ca baYuda na mu Yerusalemu. Balimwiipeye ukupitila mukumutanika pa cimuti,⁴⁰Lelo Lesa alimubushishe pa bushiku bwakulenga shitatu no kumulenga ukumoneka,⁴¹teku bantu bonse, lelo ni kuli bakambone abasontelwe libela kuli Lesa - ni kuli fwebo fwe balikulya no kunwa nankwe panuma ya kubuka ku bafwa.⁴²Alitunkonkomeshe ukubila ku bantu no kupela ubunte ukwebati uyu ewasalwa na Lesa ukuba kapingula wa ba mweo na bafwa.⁴³Nipali ena bakasesema bonse bashimika, ukwebati onse uwa musumina akapokelela ukwelelwa kwa membu mwi shina lyakwe."⁴⁴Ulo Petero acili akolanda ifi fintu, Mupashi wa Mushilo alikilile pali bonse abali kukutika ku mbila yakwe.⁴⁵Abantu abali mwibumba lya bena kusembululwa abasumina - bonse abo abaishile na Petero balipapile, pantu ica bupe ca Mupashi wa Mushilo calipongolokele na pa bena Fyalo.⁴⁶Pantu balyumfwile aba abena Fyalo bakolandila mu ndimi shimbi no kulumbanya Lesa. Nolu Petero alibaswike ati,⁴⁷"Bushe kuli uuli onse uwingakanya aba bantu ukubatisiwa, aba bantu bapokelela Mupashi wa Mushilo kubati nifwebo bene?"⁴⁸Nolu ali bakonkomeshe ukwebati nabo babatishiwe mwi shina lyakwa Yesu Kristu. Nolu balimwipwishe ukwebati ekale nabo inshiku na shimbi.

11

¹Nomba abatumwa na babwanyina bonse abali mu Yudea balyumfwile ukwebati abena Fyalo nabo bali pokelele icebo cakwa Lesa.²Ulo Petero abwelelemo ku Yerusalemu, ibumba lya sembuluwa balimusushishe;³balilandile ati, "Walyampene na bantu abatasembululwa kabili walile nabo!"⁴Lelo Petero alitampile ukulondolola umulandu bwino bwino, ukwebati,⁵Nalepepa mu musumba waku Yopa, na mu mupashi nalimwene icimonwa ca cipe cikoikila, kubati cisalu icikalamba cikoika panshi ukufuma mu mulu ku fifutu fine.⁶Nalicilolekeshe no kucitontokanyapo. Nalimwene inama shamolu yane isha pe sonde, ifiswango fya mpanga, ifikulika, ne fyuni fya mulwelele.⁷Nolu nalyumfwile ishiwi likolanda kuli nebo ati, 'Petero; ima, ipaya no kulya!' ⁸Nalilandile ati, 'Awe, mwe Shikulu; pantu nshatalabikapo icitasangululwa nangu icakukowela mu kanwa kandi.' ⁹Lelo ishiwi lyalyaswike nakabili ukufuma mu mulu ati, 'Ifyo Lesa asangulula, weba wifikuta ifyakukowela.' ¹⁰Ifi fyalicitikele imiku itatu, kabili nolu icisalu calisendelwe mu mulu nakabili.¹¹"Moneni, apopenefye kwali abaume batatu abaiminine pa ntanshi yang'anda apo twali; balituminwe ukufuma ku Kaesare ukwisa kuli nebo.¹²Umupashi walikonkomeshe ukuya nabo, no kwebati nshifwile ukubikapo ubupusano pali bena. Aba bamunyina mutanda balile na nebo, kabili twalingile mu ng' anda ya uyu muntu.¹³Alitwebele ifyo amwene malaika aliminine mu nga'nda yakwe no kulanda ati, 'Tuma abaume ku Yopa bayekuleta Simoni uo bakuta Petero.¹⁴Akalanda kuli weba imbila iyo mukapusukilamo - weba na bang'anda yobe.'¹⁵Ulo natendeke ukulanda kuli bena, Mupashi wa Mushilo alishile pali bena, ngafilya cali pali fwebo mukutendeka.¹⁶Nalibukishe ifyabo fyakwa Shikulu, ifyo alandile ati, 'Mucinefye Yohane abatishe na menshi; lelo mweba mukubatisiwa ku Mupashi wa Mushilo.'¹⁷Nolu umfwa Lesa alibapele icabupe cimo cine ngefyo apele kuli fwebo ulo twasumine muli Shikulu Yesu Kristu, nine nani, ukwebati nkasane na Lesa?"¹⁸Ulo baumfwile ifi fintu, tabamwaswike nangu cimo, lelo balilumbenye Lesa no kulanda ati, "Kanshi Lesa alipele ukulapila na kubena fyalo pakwebati bakwate umweo."¹⁹Nomba abo abasalangene mu kupakaswa uko kwaimine pali Stefani balisalangene ukufikafye na ku Fonisia, Kupri, naku Antioke, ukushimikila icebo ku baYuda bekafye.²⁰Lelo bamo pali bena, abaume bafumine ku Kupri na ku Kurene, balishile ku Antioke no kulanda naku baHela, ukubila imbila nsuma palwa Shikulu Yesu.²¹Ukuboko kwakwa Shikulu kwali nabena; Impendwa iikalamba yalissime no kubwelela kuli Shikulu.²²Ilyashi lyapali bena lyalifikile mu matwi ya kulukuta lwa mu Yerusalemu, kabili balitumine Barnaba ukufikafye na ku Antioke.²³Ulo afikile no kumona ukusenaminwa kwakwa Lesa, alisekelele no kubakoselesha bonse ukwikalilila muli Shikulu no buyo bwa mutima.²⁴Pantu ali muntu umusuma kabili uwaisulamo na Mupashi wa Mushilo ne cicetekelo, na bantu abengi balilundilweko kuli Shikulu.²⁵Barnaba alile ku Tarsa mu kufyaya Sauli.²⁶Ulo amusangile, alimuletele ku Antioke. Calishile kuba ukwebati, pa mwaka onse balikulonganina capamo no lukuta kabili balisambilishe abantu abengi. Abasambi ba mu Antioke ebali abakubalilapo ukukutwa abena Kristu.²⁷Nomba munshiku shilya bakasesema bamo balishile ukufuma ku Yerusalemu ukuya ku Antioke.²⁸Umo pali bena, ishina lyakwe ni Agabu, aliminine no kulandila mu Mupashi ukwebati icipowe icikalamba cili no kupona pa calo conse. Ici calicitike mubuteko bwa kwa Klaudi.²⁹Eco abasambi, ukulingana nefyo uuli onse alikukumanisha, baliipeshe ukupelako umusangulo uwakwafwako hawabo aba mu Yudea.³⁰Bacitile ifi; balitumine indalama ku bakalamba mu maboko yakwa Barnaba na Sauli.

12

¹Nomba pali ilya nshita imfumu Herode yalibikile amaboko pali bamo aba mulukuta pakwebati inga bacusha.²Alipeye Yakobo munyina wakwa Yohane ku lupanga.³Panuma ya kumona ukwebati calisekeshe abaYuda, alikete na Petero wine. Ulo cali ni mu nshiku sha mukate utatutumuka.⁴Panuma ya kumwikata, alimubikile mu cifungo, alimupele na ku mabumba yane ayabashilika ukumulinda; alikupanga ukumuleta ku bantu panuma ya Cakucilila.⁵Eco Petero alisungilwe mu cifungo, lelo amapepo yalipepelwe kuli Lesa kuli abo abali mulukuta mu mukosha.⁶Mu nshita ya bushiku ulo Herode talamufumya mukumulubulwisha, Petero alilele pakati ka bashilika babili, ninshi alikakilwe mu minyololo, ulo bakalinda pantanshi ya mwinshi wa cifungo balikulinda icifungo.⁷Moneni, malaika wa kwa Shikulu alimonekele pali ena mukupumikisha, kabili ulubuto lwalisanika mu kamuputule ka cifungo. Alyumine Petero mulubafu kabili ali mubushishe no kumweba ati, "Ima mukwangufyanya," na iminyololo yaliponene ukufuma ku maboko yakwe.⁸Malaika alilandile kuli ena ati, "Kaka umushipi obe kabili fwala indyato shobe." Petero alicitile fyo fine. Malaika alilandile kuli ena ati, "Fwala ne

laya lyobe ilyakunse no kunkoka."⁹Petero alikonkele malaika kabili alifumine panse. Taishibe ukwebati ifyo malaika alikucita fya kubutuntulu. Alikutontonkanya ati akomona icimomwa. ¹⁰Panuma bapita pali kalinda wa ntanshi no wa cibili, balishile ku mpongolo ya cela iyalolele mu musumba; yalibesukile iine yeka. Balifumine kabili balitentemukile mu kamusebo, napopenefye malaika alimushile. ¹¹Ulo Petero akutulwike, alilandile ati, "Nomba naishiba mucine ukwebati Shikulu alitumine malaika wakwe no ku ndubula ukufuma mu maboko yakwa Herode, no kufuma kuli fyonse ifyo abaYuda balikufwaya." ¹²"Ulo ailwike ifi, alile ku ng'anda ya kwa Maria nyina wakwa Yohane, kabili uukutwa Marko, uko abantu abengi balongene kabili balikupepa. ¹³Ulo akonkoneshe pa mwinshi wa mpongolo, umukashana umubomfi uwalikwitwa Roda alishile mukwasuka. ¹⁴Ulo aishibe ukwebati lishiwi lyakwa Petero, pamulandu wa nsansa alifililwe ukwisulako ku mpongolo; lelo, ashile akobutuka mu mputule; alibelele ati Petero aliminine pa mpongolo. ¹⁵Eco balilandile kuli ena ati, "Ulifulungene." Lelo alikoselepofye ukwebati eo. Balilandile ati, "Ni malaika wakwe." ¹⁶Lelo Petero alikonkenyepo ukukonkonsha, kabili ulo baiswileko ku cibi, balimumwene kabili balipapile. ¹⁷Petero alibacebwishe ku kuboko ukwebati babe tondolo, no kubeba ifyo Shikulu amufumishe mu cifungo. Alilandile ati, "Kafisheni ifi fintu kuli Yakobo na bamunyanane." Nolu alifumineko kabili alile ku ncende imbi. ¹⁸Nomba ulo bwacele, takwali akakupumfyanya akanono pa bashilika pamulandu wa fyacitike kuli Petero. ¹⁹Panuma Herode amufwailisha lelo tamusangile, alipwishe bakalinda no ku bapingwila ukufwa. Nolu Herode alitentemukile ukufuma ku Yudea ukwisa ku Kaesarea kabili alikele kulya. ²⁰Nomba Herode alifililwe abantu ba ku Turi na Sidone. Balile kuli ena no buyo bumo, na panuma balipapatile Blasti, umulashi wa mfumu, ukubafwilishako, balipwishe umutende pantu icalo cabo calikupokelela ifilyo ukufuma ku calo ca iyi mfumu. ²¹Pa bushiku ubwasontelwe Herode alifwele amalaya ya bufumu kabili alikele pa cipuna ca bufumu; alilandile amashiwi kuli bena. ²²Abantu balibilikishe ati, "Ili lishiwi lya mulungu, te lya muntu iyoo!" ²³Apopenefye malaika wakwa Shikulu alimumine, pantu tapele ubukata kuli Lesa; balimulile ku nsokanda kabili alifwile. ²⁴Lelo icebo cakwa Lesa calikulile no kusanduluka. ²⁵Eco ulo Barnaba na Sauli bapwile milimo yabo, balibwekelemo ukufuma ku Yerusalemu, balisendeleko na Yohane, kabili uukutwa Marko.

13

¹Nomba mu lukuta lwa mu Antioke, mwali bakasesema bamo na bakasambilisha. Bali ni Barnaba, Simeone (uukutwa Nigere), Luki waku Kurene, Manaene (uwalelelwe pamo na wabo Herode umo pali bakateka), na Sauli. ²Ulo balikushinshimuna Shikulu no kufunga, Mupashi wa Mushilo alilandile ati, "Mpatwileniko Barnaba na Sauli, ku kubomba umulimo uo nabakutila." ³Panuma ya kufunga ukulya, balipepele, no kubika indupi shabo pali aba bantu, kabili balibatumine ukuya. ⁴Eco Barnaba na Sauli, pakutumwa ukupitila muli Mupashi wa Mushilo, balitentemukile ku Selukia; ukufuma uko balile mu bwato ku Kupri. ⁵Ulo bali mu musumba wa Salami, balibilile icebo cakwa Lesa mu masynagoge ya baYuda. Bali pamo na Yohane ewali kubafwilishako. ⁶Ulo bapitene mu cishi conse ukufika ku Pafo, balisangileko umo uwa mayeye, umuYuda kasesema wa bufi, uo ishina lyakwe balikumwita Bari - Yesu. ⁷Uyu uwa mayeye alyampene no mulashi, Sergi Pauli, uwali umuntu wa kucenjela. Uyu muntu alikutile Barnaba na Sauli, pantu alikufwaisha ukumfwa icebo cakwa Lesa. ⁸Lelo Eluma "uwa mayeye" (ifi efyo ishina lyakwe lyalikupilibula) alibatalike; alyeshe ukwalula umulashi ukufuma ku cicetekelo. ⁹Lelo Sauli, uukoitwa kabili ati Paulo, uwaiswilemo Mupashi wa Mushilo, ali mulolekeshe ¹⁰kabili alilandile ati, "We mwana wakwa kasebanya, walisulamo ubucenjeshi ubwa misango yonse no bubifi. Uli mulwani wa bulungami bwa misango yonse. Tawakaleke ukupondamika inshila shakololoka isha kwa Shikulu, bushe ukaleka?" ¹¹Nomba lolesha, ukuboko kwakwa Shikulu kuli pali webo, kabili ukosanguka impofu. Tawakamonepo akasuba pali nomba." Apopenefye pali Eluma paliwilile fube-fube ne mfimfi; alitampile ukwendauka akofwaya uwa kumutungululako pa kuboko. ¹²Panuma umulashi amona ifyacitikile, alisumine, pantu ali sungukile ku masambilisho ya palwakwa Shikulu. ¹³Nomba Paulo na banankwe balimine no bwato ukufuma ku Pafo kabili balifikile ku Perga wa mu Pamfilia. Lelo Yohane alibashile kabili alibwelelemo ku Yerusalemu. ¹⁴Paulo na banankwe balyendele ukufuma ku Perga no kufika ku Antioke wa mu Pisidia. Kulya balingile musynagoge pa bushiku bwe Sabata no kwikala panshi. ¹⁵Panuma ya kubelenga mu malango na bakasesema, intungulushi sha musynagoge shalibatumine imilayi, ukwebati, "Bamunyanane, umfwa mulikwetepo imbila ya ku koselesha abantu kuno, ilandeni." ¹⁶Eco Paulo aliminine kabili alicebushe no kuboko kwakwe; alilandile ati, "Mwe baume bamu Israeli na mwebo mwebatina Lesa, kutikeni. ¹⁷Lesa wa bena Israeli alisalile ba shifwe kabili alisumbwile abantu ulo balikwikala mu calo ca Egupti, no kuboko ukwasumbulwa alibatungulwile ukubafumyamo. ¹⁸Pa myaka nalimo amakumi yane alishipikishe palwa bena mu ciswebembe. ¹⁹Panuma ya konaula inko cinelubali mu calo ca Kenani, alipele abantu besu icalo cabo nge cabupyani. ²⁰Ifi fintu fyonse fyacitike ukucila pa myaka 450. Panuma ya ifi fintu fyonse, Lesa alibapele bakapingula ukufika pali Samwele kasesema. ²¹Nolu abantu balilombele imfumu, na Lesa alibapele Sauli umwana mwaume wakwa Kishi, umwaume wa mu mukowa wakwa Benyamini, ukuba imfumu pa myaka amakumi yane. ²²Panuma Lesa alimufumishe pa bufumu, alimishe Dabidi ukuba imfumu yabo. Ni pali Dabidi epo Lesa alandile, ukwebati, 'Ndisangile Dabidi umwana mwaume wakwa Yese ukuba umuntu uwa pa mutima wandi, uucita fyonse ifyo nkofwaya ena ukucita.' ²³Ukufuma mubufyashi bwa uyu muntu Lesa alileta kuli Israeli Umupusushi, Yesu, ngefyo alaile ukucita. ²⁴Ulo Yesu talafika, Yohane alibilile ulubatishe lwa kulapila ku bena Israeli bonse. ²⁵Ulo Yohane alikupwisha umulimo wakwe, alilandile ati, 'Bushe mukotontonkanya ati Ninebo? Tenebo. Lelo kutikeni, umo akoisa panuma yandi, uo nshilingile ukukakula indyato sha kumakasa yakwe.' ²⁶Mwe bamunyanane, abana ba mubufyashi bwakwa Abrahamu, na mwebo bonse abatina Lesa, ni kuli fwebo uko imbila ye pusukilo yatumwa. ²⁷Pantu abo abekala mu Yerusalemu na bakateka babo taba mwishibile, kabili balifikilishe amashiwi ya bakasesema

ayabelengwa cila Sabata pa kumuseka.²⁸ Nangula tabasangile umulandu waku mupingwila ukufwa, balikutile ku Pilato ati amwipaye.²⁹ Ulo bapwishishe ifintu fyonse ifyalembelwe pali ena, balimufumisha pa cimuti no kumulalika mu nshishi.³⁰ Lelo Lesa alimubushishe ku bafwa.³¹ Alimonekele inshiku ishingi kuli abo abafumine naena ku Galili ukuya ku Yerusalemu. Aba bantu nombani ba kambone bakwe ku bantu.³² Eco twamyebela imbila nsuma: Icilayo ico caishile kuli bashifwe.³³ Lesa alifikilisha kuli fwebo, fwe bana babo, pakubusha Yesu. Ngefyo calembwa mu malumbo icipandwa ca bubili ati: 'Uli Mwana wandi, lelo ndisangukile Wiso.'³⁴ Lelo palwa ku mubusha ku bafwa, no kukana bwekela ku konaika, alilandile muli iyi nshila: 'Nkokupela amapalo ya mushilo kabili aya cine ayalailwe kuli Dabidi.'³⁵ Emulandu wine alandila mu malumbo na yambi ati, 'Tamwakasuminishe uwa Mushilo Wenu ukonaika.'³⁶ Pantu ulo Dabidi apyungile ukufwaya kwakwa Lesa mu nkulo yakwe, alilele utwamfwa; alilalikwe pamo ne fikolwe fyakwe no mubili wakwe walyonaike.³⁷ Lelo uyo uo Lesa abushishe tamwenepo ukonaika.³⁸ Eco lekeni cishibikwe kuli mwebo, mwe bamunyinefwe, ukwebati ukupitila muli uyu muntu emo ukwelelwa kwa membu kubililwa kuli mwebo. Amalango yakwa Mose yalifililwe ukumilenga abakulungama.³⁹ Lelo muli uyu umuntu Lesa alalenga onse uwasumina ukulungama.⁴⁰ Eco kanshi cenjeleni ukwebati icintu ico bakasesema balandilepo tacimicitikile: ⁴¹'Lolesheni, mwebo mwe basusha, kabili papeni no konaika; Pantu nkocita umulimo mu nshiku shenu, umulimo uo tamwakatale amusumina, nangula uuli onse aubilishe kuli mwebo.'⁴² Ulo Paulo na Barnaba baile, abantu balibapapatile ukwebati bengalanda ifyebo fimo fine pe Sabata lyakonkapo.⁴³ Ulo ukulongana kwa musynagoge kwapwile, abaYuda abengi na bacisanguka abaipeleshe balikonkele Paulo na Barnaba, abo abalikulanda kuli bena no kubakonkomesha ukwikalilila mu kusenamina kwakwa Lesa.⁴⁴ Pe Sabata lya konkelepo, nalimofye umusumba onse walikolongene pamo mukumfwa icebo cakwa Shikulu.⁴⁵ Ulo abaYuda bamwene amabumba, baliswilemo akalumwa no kulanda amashiwi ya kususha ifyalikulanda Paulo no kumutuka.⁴⁶ Lelo Paulo na Barnaba balilandile mukushipa no kulanda ati, "Cali icayana ukwebati icebo cakwa Lesa cibale cibilwe kuli mwebo. Pakumona ati mukocitalusha ukufuma kuli mwebene no kuimona abatalingile umweo wa muyayaya, moneni, tukoalukila ku bena Fyalo.⁴⁷ Pantu efyo Shikulu atukonkomeshe, ukwebati, "Ndimusontele ukuba ulubuto ku bena Fyalo, ukwebati mwingaleta ipusukilo ku mpela ye sonde."⁴⁸ Ulo abena Fyalo baumfwile ifi, balisekelele kabili balicindamike icebo cakwa Shikulu. Abo bonse abalikusontwa ku mweo wa muyayaya balisumine.⁴⁹ Icebo cakwa Shikulu calisalanganine mu citungu conse.⁵⁰ Lelo abaYuda balisongelekeshe abanakashi abakankala abaipeleshe na baume bakalamba mu musumba. Balimishe ukupakaswa pali Paulo na Barnaba kabili balibafumisha mu citungu cabo.⁵¹ Lelo Paulo na Barnaba balikuntile ulukungu ku makasa yabo mu kubasusha. Nolu balile ku musumba wa Ikonio.⁵² Na basambi baliswilemo ne nsansa no Mupashi wa Mushilo.

14

¹Awe calishile kuba mu Ikonio ukwebati Paulo na Barnaba balingile capamo musynagoge lya baYuda kabili balilandile mu musango wa kwebati ibumba ilikalamba ilya baYuda na baHela balisumine.² Lelo abaYuda abalikukana ukumfwa balifulungenye imitima ya bena Fyalo no kulenga imitima yabo ukubipa kuli bamunyina.³ Eco balikele kulya pa nshita iitali, balikulanda mu kushipa na maka yakwa Shikulu, ulo abapele icishininkisho pa mbila ya kusenamina kwakwe. Alicitile ifi pakupela ifishibilo ne fipapusho ukwebati ficitwe ku maboko yakwa Paulo na Barnaba.⁴ Lelo abantu ba mu musumba balyakanikenemo; bambi bali kulubali lwa baYuda, bambi ku batumwa.⁵ Bonse Abena Fyalo na baYuda (pamo pene ne ntungulushi shabo) balyeshe ukubacusha no kubapola amabwe,⁶ lelo ulo baishibe pali ifi, balifulumukile ku misumba ya bena Lukoania ku Lustra na Derbe ne citungu cashingulukako,⁷ uko batwalilile ukubile mbila nsuma.⁸ Ku Lustra kwali kwikala umwaume umo, uwalemene amakasa, ali uwakufungauka amolu ukufuma munda muli nyina, uutatala endapo.⁹ Uyu mwaume alyumfwile Paulo akolanda. Paulo alitontele amenso pali ena kabili alimwene ati alikwete icicetekelo ca kundapwa.¹⁰ Eco alilandile kuli ena kwi shiwi ilikalamba ati, "Iminina ku makasa yobe." Nolu umwaume alitolweke kabili aliyenda ukile.¹¹ Ulo ibumba lyamwene ifyo Paulo acitile, balisanswile amashiwi yabo, no kulanda mu cilimi ca ku Lukaonia ati, "Imilungu yaaluka kubati bantunse kabili yaika ukwisa kuli fwebo."¹² Balikutile Barnaba "Seu," na Paulo "Herme," pantu ewali kabila wa cebo.¹³ Shimapepo wakwa Seu, uo itempele lyakwe lyali apalungatene no musumba, aliletele ing'ombe ilume ne fikako fya maluba ku mpongolo; Ena na mabumba balikufwaya ukupela ilambo.¹⁴ Lelo ulo abatumwa, Barnaba na Paulo, baumfwile ifi, balilepawile amalaya yabo no kuya mwi bumba mukwangufyanya, ukubilikisha ati,¹⁵ "Mwe bantu, nindo mukocitila ifi fintu? Na fwebo tuli bantunse, abali fye kubati ni mwebo bene, Tukomweba imbila nsuma ukwebati mufume kuli ifi fintu ifyafye mupilibukile kuli Lesa wa mweo, uwalengele umulu, isonde, bemba, na fyonse ifyabamo."¹⁶ Mu nkulo shapita, alisuminishe inko shonse ukwendela mu nshila shashiko.¹⁷ Lelo nalo lwine, taikelfye ukwabula kambone, muli ico alicitile ifyabune no ku mipela imfula ukufuma mu mulu ne nshita shakusombola ifisabo, ukwisusha imitima yenu ne fyakulya no kusekelela."¹⁸ Nangu line balandile ifi fyebo, Paulo na Barnaba balifililwe ukulesha amabumba ukutula ilambo kuli bena.¹⁹ Lelo bamo abaYuda ukufuma ku Antioke na Ikonio balishile kutunka amabumba. Balipolele Paulo amabwe kabili balimukululwilile kunse ya musumba, balikutontontunkanya ati alifwile.²⁰ Lelo ulo abasambi bacili balimushingulwike, alimine kabili alingile mu musumba. Ubushiku bwakonkelepo alile ku Derbe pamo na Barnaba.²¹ Panuma ya kubila imbila nsuma muli ulya musumba no kupanga abasamba abengi, Balibwelele ku Lustra, ku Ikonio, na ku Antioke.²² Balitwalilile ukukoselesha imitima ya basambi kabili bali bakoseleshe ukutwalilila mu cicetekelo, ukwebati, "Tufwile ukwingila mu bufumu bwakwa Lesa pa kupita mu macushi ayengi."²³ Ulo babasontele abakalamba mu nkuta shonse, kabili balipepele no kufunga, balibapele kuli Shikulu, uo basuminemo.²⁴ Nolu balipitile mu Pisidia no kwisa ku Pamfilia.²⁵ Ulo balandile icebo mu Perga,

balitentemukile ku Atalia. ²⁶Ukufuma kulya balile mu bwato ku Antioke, uko batulilwe ku kusenamina kwakwa Lesa pa mulimo uo bapwishishe. ²⁷Ulo bafikile mu Antioke no kulonganika ulukuta capamo, balilondolwele fyonse ifyo Lesa acitile pamo nabo, nefyo aiswileko icibi ca cicetekelo ku bena Fyalo. ²⁸balikele inshita iitali pamo na basambi.

15

¹Bamo abaume balitentemwike ukufuma ku Yudea ukuya ku Antioke kabili balisambilishe aba bwananyina, ukwebati, "Kano mwasambululwa ukulingana no lutambi lwakwa Mose, tekuti mupusuke." ²Ici caliletele Paulo na Banaba mukukansana no kutalikana nabena. Eco Paulo na Banaba, pamo na bantu bamo ukufuma muli bena, balisontelwe ukuya ku Yerusalemu muku kumanya abatumwa na bakalamba palwa ili lipusho. ³Eco kanshi bena, pakutumwa no lukuta, balipitile monse mu Foenikia na Samaria no kubilisha ukupilibuka kwa bena Fyalo. Baliletele insansa ishikalamba pa babwananyina bonse. ⁴Ulo baishile ku Yerusalemu, balipokelelwe ku lukuta na ba tumwa na ku bakalamba, no kubalondolwela fyonse ifyo Lesa acitile nabena. ⁵Lelo abaume bamo abasumine, aba mwibumba lya baFarise, baliminine no kulanda ati, "Nacilinga ukubasambulula no kubakonkomesha ukubaka amalango ya kwa Mose." ⁶Eco abatumwa na bakalamba balilongene ukwikalila pali uyu mulandu. ⁷Panuma yakutalikana apakalamba, Petero aliminine no kulanda kuli bena ati, "Mwe bamunyanane, mulishibe ukwebati panshita yabune iyafumako Lesa alinsalilepo pali mwebo, ukwebati mukanwa kandi abena Fyalo bafwile ukumfwa icebo ca mbila nsuma, no kusumina. ⁸Lesa, uwaishiba umitima, alipela ubunte kuli bena pakubapela Mupashi wa Mushilo, kubati nifilya acitile kuli fwebo. ⁹Tabikilepo bupusano pali fwebo na bena, pakubasangulula imitima mucicetekelo. ¹⁰Eco kanshi nindo nomba mukoeshesha Lesa, ukwebati mubike ikoli pa mikoshi ya basambi ilyo fwebo nangu ni bashifwe tatwali na maka yakusenda? ¹¹Lelo twasumina ukwebati tukapusukila ukupitila mukusenamina kwakwa Shikulu Yesu, kubati ni filya fine nabo bapuswike. ¹²Ibumba lyonse lyalitalele tondolo ulo bali kukutika kuli Barnaba na Paulo bakolondola fyonse ifishibilo ne fipisha mano ifyo Lesa acitile mu bena Fyalo. ¹³Ulo balekele ukulanda, Yakobo alyaswike ati, "Mwe bamunyanane, kutikeni kuli nebo. ¹⁴Simone alilandile ifyo Lesa pakubala aafwilishe abena Fyalo ukupitila mukusenamina pakwebati muli bena engasendemo abantu bakwe. ¹⁵Ifyebo fya bakasesema fikosuminishanya neci, ngefyo calembwa ati, ¹⁶Panuma ya ifi fintu nkabwela, kabili nkakula itempele lyakwa Dabidi, ilyo ilya bongoloka; nkalikula no kulibweshesha ifyaonaika nakabili, ¹⁷pakwebati abantu abashalapo bengafwaya Shikulu, ukulundapo na bena Fyalo bonse abaitwa mwishina lyandi. ¹⁸Ifi efyo Shikulu alanda, uwalengele ifi fishibikwe ukufuma ku nshita shakale. ¹⁹Eco kanshi, Namona ukwebati twicushishamo abo aba mubena Fyalo abapilibukile kuli Lesa. ²⁰Lelo tukolemba kuli bena ukwebati bafwile ukutaluka ku fipelwa kutulubi, na kubulalelale, ne nama shapotomonwa imikoshi, na ku mulopa. ²¹pantu Mose alibilwa mu misumba yonse ukufuma ku nkulo sha kale kabili akobilwa pe Sabata lyonse mu masynagoge. ²²Nolu calimoneke icabune ku batumwa na ku bakalamba, pamo no lukuta lonse, ukusala Yuda ukutwa Barnaba, na Sila, abali ni ntungulushi sha muli bamunyanane, no kubatuma ku Antioke pamo na Paulo na Barnaba. ²³Balilembele ifi na maboko yabo, "Ukufuma kubatumwa na bakalamba, bamunyanane, kuba bwananyina aba mubena Fyalo aba mu Antioke, mu Suria, na mu Kilikia: Mwapoleni! ²⁴Pantu tulyumfwile ukwebati bamo abantu balifumine kuli fwebo, abo tushaebele, kabili balimifundawile ku fyebo ifyakusakamika imyeo yenu, ²⁵calimoneke icabune kuli fwebo, fwebeshile kuba umutima umo, ukusala abaume no kubatuma kuli mwebo pamo na batemwikwa besu Barnaba na Paulo, ²⁶abaume ababika imyeo shabo mukayofi pa mulandu we shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu. ²⁷Eco kanshi twatuma Yuda na Sila, abali no kumyeba ifintu fimo fine kufyebo fyabo. ²⁸Pantu calimoneke icabune ku Mupashi wa Mushilo na kuli fwebo, ukukana mitwika icisendo icakufina ukucila ifi ifintu ifilingile: ²⁹ukwebati mutaluke ku fintu fya fipelwa nga malambo kutulubi, ku mulopa, ku fyapotomonwa, na ku bulalelale. Umfwa mwataluka kuli ifi fintu, mukacita icabune. Mwikale umutende. ³⁰Eco bena, ulo batuminwe, balitentemukile ku Antioke; panuma yakulonganika ibumba ilikalamba capamo, balibapele kalata. ³¹Awe ulo baibelele, balisekelele pamulandu wa cikoseleshi. ³²Yuda na Sila, na bakasesema kumo, balikoseleshe ababwananyina ne fyebo ifingi kabili balibakoseshe. ³³Panuma yakwikalako panono kulya, balibalekeleko baya mu mutende ukufuma ku babwananyina ukuya kuli abo ababatumine. ³⁴Lelo Paulo na Barnaba balikele mu Antioke, balikusambilishe no kushimikila (pamo na bambi abengi) icebo ca kwa Shikulu. ³⁵Panuma ya nshiku shimo Paulo alilandilekuli Barnaba ati, "Natubwelelemo tuye kupempula ababwananyina mu misumba yonse umo twabilile icebo ca kwa Shikulu, no kuya kumona ifyo bali." ³⁷Barnaba alikufwaya ukupitako Yohane ukuya nabo, uwalikwitwa Marko. ³⁸Lelo Paulo alitontonkenye ukwebati tacilingile ukupita Marko, uwabashile ku Pamfilia kabili tapitilishe ukubomba nabo mu mulimo. ³⁹Nolu palimine ifikansa ifyabipisha, icakwebati balipatulukene, na Barnaba alipitile Marko no kuya nankwe mu bwato ku Kupri. ⁴⁰Lelo Paulo alisalile Sila no kuya, panuma yakucetekelwa na babwananyina pa kusenaminwa kwakwa Shikulu. ⁴¹Nolu alipitile mu Suria na Kilikia, ukukoselesha inkuta.

16

¹Paulo nakbili alishile ku Derbe na ku Lustra, kabili moneni, umusambi umo uwali kwitwa Timote ali kulya, umwana mwaume wa mwanakashi wa ciYuda uwali uwasumina, lelo wishu ali muHela. ²Ena alikulandilwa ifyabune kuli bamunyanane abali ku Lustra na ku Ikonja. ³Paulo alifwaile ukwenda nankwe, eco alimusendele kabili alimusembulwile pa mulandu wa baYuda abo abali muli shilya ncende, pantu bonse balishibe ukwebati wishu ali muHela. ⁴Ulo balikuya bakopita mu misumba, balile bakokonkomesha ukubela ifyabupingushi fya salilwe ku batumwa na bakalamba abali mu Yerusalemu. ⁵Eco inkuta shali koseleshiwe mucicetekelo no kufululako mu mpendwa cila bushiku. ⁶Paulo nabo ali nabo

balile bakopita mu fitungu fya Frugia na Galatia, ico bali bindilwe ku Mupashi wa Mushilo ukubila icebo mu citungu ca Asia. ⁷Ulo bafikile mupepi na Mysia, balyeseshe ukuya mu Bitunia, lelo Umupashi wakwa Yesu walibakenye. ⁸Eco pakupita mu Mysia, balitentemukile ku musumba wa Troa. ⁹Ne cimonwa calimoneke kuli Paulo mu bushiku: Umuntu wa mu Makedonia aliminine palya, akomupapata kabili akolanda ati, "Isa mu Makedonia no kutwafwa." ¹⁰Ulo Paulo amwene icimonwa, apopenefye twalikufwaya ukuya ku Makedonia, ukusuminishanya ukwebati Lesa alitwitile ukushimikila imbila nsuma kuli bena. ¹¹Eco kanshi pakunina mubwato ukufuma ku Troa, twalilungeme ku Samotrake, no bushiku bwakonkelepo twalishile ku Neapoli. ¹²Ukufuma kulya twalile ku Filipi, uwaba musumba wa mu Makedonia, umusumba wakucindama sana mu ciputulwa na kuba ciRoma, kabili twalikele muli uyu musumba pa nshiku ishakulinga. ¹³Pa bushiku bwe Sabata twalile kunse ya mpongolo ku lulamba lwa mumana, uko twatontonkenye ukwebati kuti kwaba incende ya mapepo. Twalikele panshi no kulanda ku banakashi abakolongene pamo. ¹⁴No mwanakashi umo uwainikwe Lydia, kashitisha wa shakukashikila ukufuma ku musumba wa Tyatira, uwali kushinshimuna Lesa, alikutike kuli fwebo. Shikulu alimwiswile umutima mu kumfwikisha ku fyali kulanda Paulo. ¹⁵Ulo ena na ba ng'anda yakwe ba batishiwe, alitupapatile, ukulanda ati, "Umfwa mwanshininkisha ukuba uwa cishinka kuli Shikulu, iseni no kwikala mu ng'anda yandi." Kabili alitunashishe. ¹⁶Calishile kuba ifi ukwebati, ulo twalikuya ku ncende ya mapepo, umukashana umo uwa muli bunkole uyo uwakwete umupashi wa lubuko alitukumenye. Ena aliletele bashikulu wakwe ubunonshi ubwingi mukubuka. ¹⁷Uyu mwanakashi alikukonka Paulo na fwebo panuma kabili alikubilikisha, ukwebati, "Aba bantu babomfi bakwa Lesa Uwapulamo. Bakobila kuli mwebo inshila ye pusukilo." ¹⁸Alicitile ifi pa nshiku ishingira. Lelo Paulo, pa kukalifiwa sana kuli uyu mukashana, alipilibwike no kulanda ku mupashi ati, "Nakweba ukufuma muli ena mwi shina lyakwa Yesu Kristu." Kabili walifune muli ena pa nshita ilya ine. ¹⁹Ulo bashikulu wakwe bamwene ukwebati isubilo lya bukumu bwabo nomba lyaya, balikete Paulo na Sila kabili balibatantinishishe mu ncende ya mushika ku ba buteko. ²⁰Ulo ba baletete kuli ba kapingula, balilandile ati, "Aba bantu bakofundaula umusumba wesu. BaYuda. ²¹Bakobila intambi ishitasuminishiwa ku bena Roma ku kushipokelela nangu ukushicita." ²²Nolu ibumba lyonse lyalimine Paulo na Sila capamo; bakapingula balilepawile amalaya yabo kabili balikonkomeshe ukubalopola ku nkoto. ²³Ulo babalopwele imiku iingi, balibaposele mucifungo kabili balikonkomeshe kalinda wa cifungo ukubalinda bwino. ²⁴Panuma ya kupokelela ici cipope, kalinda wa cifungo alibaposele mu cifungo ca mukati kabili alikakilile na makasa yabo ku milando. ²⁵Mu nshita ya bushiku pakati Paulo na Sila balikupepa no kwimba inyimbo kuli Lesa, na bafungwa banabo bali ku kutika kuli bena. ²⁶Mukupumikisha kwalishile icinkukuma icikalamba, ica kwebati ne mifula ya cifungo yalisunkene; napopenefye ifibi fyaliswike, ne minyololo ya uli onse yalikakulwike. ²⁷Kalinda wa cifungo alisantamwike ukufuma mutulo kabili alimwene ifibi fya cifungo filiswike; alibulile ulupanga lwakwe kabili alikufwaya ukuipaya umwine, pantu alitontonkenye ukwebati abafungwa balibutwike. ²⁸Lelo Paulo alibilikishe ne shiwi ilikalamba, ukwebati, "Wiipaya we mwine, pantu bonse emo tuli." ²⁹Kalinda wa cifungo alisanike inyali no kubutukila mukati kabili, ulo alikututuma ku mwenso, aliwilile pali Paulo na Sila, ³⁰kabili alibafumishe panse no kulanda ati, "Mwe shikulu, nindo ningacita pakwebati mpusuke?" ³¹Balilandile ati, "Sumina muli Shikulu Yesu, kabili ukopusuka, weba na ba ng'anda yobe." ³²Balishimike icebo ca kwa Shikulu kuli ena, pamo na bonse abali mu ng'anda yakwe. ³³Nolu kalinda wa cifungo alibasendele pa nsa ilya ine iya bushiku, no kubasamba ifilonda fyabo, napopenefye ena na bonse aba mu ng'anda yakwe balibatishiwe. ³⁴Nolu ulo aletele Paulo na Sila mu ng'anda yakwe no kubapekanishisha ifyakulya, alisekelele apakalamba pamo na ba mung'anda yakwe, ukwebati alisumine muli Lesa. ³⁵Nomba ulo bwacele ulucelo, ba kapingula balitumine akasebo ku balinshi, ukwebati, "Leken i abo bantu balekuya." ³⁶Kalinda alifishishe ifi fyebo kuli Paulo, ukwebati, "Ba kapingula balitumine akasebo kuli nebo ukwebati milekeko mulekuya. Eco kanshi iseni nomba panse, kabili muye umutende." ³⁷Lelo Paulo alilandile kuli bena ati, "Balitumine pa lwalala ukwabula ukutulubulwisha, nangu caba ukwebati fwebo tuli bena Roma - kabili balituposele mu cifungo. Bushe nomba bakofwaya fwebo tulekuya mu bumfiso? Awe! Leken i bena abene bese kutufumya panse." ³⁸Abalinshi balile kufisha ifi fyebo kuli bakapingula, kabili ulo baumfwile ukwebati Paulo na Sila bena Roma, balitinine. ³⁹Ba kapingula balishile kulomba ubwelelo kuli bena kabili balibafumishe panse, no kubalomba ukufuma mu musumba. ⁴⁰Eco Paulo na Sila balifumine mu cifungo kabili balishile ku ng'anda yakwa Lydia. Ulo Paulo na Sila bamwene bamunyanane, bali bakoseshe kabili nolu balifumine mu musumba.

17

¹Nomba ulo Baptile mu misumba ya Amfipoli na Apolonia, balifikile ku musumba wa Tesalonika, umwali synagoge yaba Yuda. ²Paulo, nge fyali ulutambi lwakwe, alile kuli bena, na pa nshiku she Sabata shitatu alikulanshanya nabo mu malembo. ³Alikwisula amalembo no kulondolola ukwebati cali icakulinga Kristu ukucula no kwisa kubuka kubafwa. Alilandile ati, "Uyu Yesu uo nkobilisha kuli mwebo ni Kristu." ⁴AbaYuda bamo balinashiwe kabili balilundile kuli Paulo na Sila, kumo ne bumba ilikalamba ilya baHela abaipeshe, na banakashi abakucindama abengi. ⁵Lelo abaYuda abashasumine, pakwisulamo akalumwa, balisendele abaume abakubipa ukubafumya mu mushika, balishile ku kolonganika ibumba ilikalamba capamo, kabili balibikile umusumba mucimfulunganya icikalamba. Balile mukupanga ifyongo ku ng'anda yakwa Yasone, balikufwaya ukufumya Paulo na Sila panse ku bantu. ⁶Lelo ulo bashabasangile balitwele Yasone na bamunyanefwe bambi ku bakalamba ba musumba, bakolila ati, "Aba bantu ebapilibwile icalo balishile na kuno. ⁷Aba bantu abo Yasone apokelele bakocita ifyakupinkana ne fipope fyakwa Kaisare; bakolanda ati, kwaliba na imbi imfumu - iili ni Yesu." ⁸Balicushishe ibumba na bacilolo ba musumba abaumfwileko ifi fintu. ⁹Lelo panuma yakubula icikatilo kuli Yasone na banankwe, balibalekeleko ukuya. ¹⁰Bulya ubushiku ba munyanane balitumine

Paulo na Sila ku Berea. Ulo bafikile kulya, balile musynagoge ya baYuda. ¹¹Nomba aba bantu bali abakankala ukucila pali balya abali mu Tesalonika, pantu balipokelele icebo na mano ayaipekanya, ukubebeta mu malembo cila bushiku ukuti bamone umfwa ifi fintu fya cishinka. ¹²Eco abengi muli bena balisumine, ukubikapofye na bamo abanakashi ba ciHela abakankala na baume abengi. ¹³Lelo ulo abaYuda baku Tesalonika baishile kwishiba ukwebati Paulo nakabili akoshimikila icebo cakwa Lesa mu Berea, balileko no kuya kufundaula no kutinya ibumba. ¹⁴Nolu apopenefye, ba munyinane balitumine Paulo ukuya kuli bamba, lelo Sila na Timote balikele kulya kwine. ¹⁵Abo abalikutungulula Paulo balimutwele ukutali ukuya kufika na ku musumba wa Atenis. Ulo bashile Paulo kulya, balipokelele ifya kukonka pa lwakwa Sila na Timote ukuya uko ali mukwangufyanya. ¹⁶Lelo ulo Paulo alikubalolela ku Atenis, umupashi wakwe wali kusonsombwa ulo amwene umusumba uliswilemo utulubi. ¹⁷Eco alikulanshanya cila bushiku musynagoge na baYuda na bantu bambi abalikupepa Lesa, na mu ncende ya mishika nabo abasangilwe palya. ¹⁸Lelo na bamo abamano aba mubena Epikuri na bena Stoiki balimukumenye. Bambi balilandile ati, "Findo uyu cilande-lande akofwaya ukulanda?" Bambi balilandile ati, "Akomoneka kubati ni umo ukoita abantu ukukonka imilungu imbi," pantu alikubila imbila nsuma palwa kwa Yesu no kubushiwa. ¹⁹Balisendele Paulo no kumutwala ku bena Areopagi, ukulanda ati, "Tukofwaya twishibe aya masambiliisho ayappa ayo walikulanda?" ²⁰Pantu uliletele ifintu ifyaibela mu matwi yesu. Eco kanshi, tukofwaya twishibe ifyo ifi fintu fikopilibula." ²¹(Nomba abena Anteni bonse na beni abali kwikala kulya tabaposele inshita yabo pa fili fyonse kanofye ukweba nangula ukukutika ku fintu ifipya.) ²²Eco Paulo aliminine pakati ka bena Areopagi no kulanda ati, "Mwe bantu bamu Atenis, ndimwene ukwebati mwalisulamo bukapepa mu nshila shonse. ²³Pantu ulo nalikupita nalishile kumona ifintu ifyo mushinshimuna. Nalisangile icipailo ne fyalembwapo ati, "Kuli Lesa Utaishibikwa." Kanshi ico mushinshimuna mu kukana ishiba, ici eco nkobila kuli mwebo. ²⁴Lesa uwabumbile icalo na fyonse ifya bamo, apo ni Shikulu wa mulu ne sonde, tekala mu ma tempele yakulwa ne minwe. ²⁵Nangu kupyungilwa ku minwe ya bantu, kubati nalimo akofwaya ifili fyonse, pantu umwine eupela abantu umweo no mupu na fyonse ifyashala. ²⁶Ku muntu umo eko alengele inko shonse ukwikala pe sonde, pa kubapatwila imicele ukulingana ne mipaka ya ncende shakwikalamo, ²⁷pakwebati bengafwaya Lesa kabili limbi kuti baumfwa ukubwelela kuli ena no ku musanga. Lelo tali kutali na fwebo bonse. ²⁸Pantu muli ena emo twikalila kabili emo twendela kabili emo twabela abantu, ngefyo fye umo kashika wa nyimbo wenu alandila ati, 'Pantu na fwebo tuli bufyashi bwakwe.' ²⁹Eco kanshi, apo tuli bufyashi bwakwa Lesa, Tatufwile ukutontonkanya ukwebati Lesa aba kubati ni golide, nangu silfere, nangu ilibwe - ifya elenganishiwa kukutukuta no kutontonkanya kwa buntunse. ³⁰Eco kanshi Lesa alisulileko inshita sha kukana ishiba, lelo nomba akokonkomesha konse abantu bonse ukulapila. ³¹Ifi ni pamulandu wa kwebati ali pekanya ubushiku ulo akapingula icalo mubulungami ukupitila mu muntu uo aisontela. Lesa alipela icishininkisho pali uyu muntu kuli bonse paku mubusha ku bafwa. ³²Nomba ulo abaume ba ku Atena ba umfwile palwa kubuka ku bafwa, bambi bali kutumfya Paulo; lelo bambi balilandile ati, "Tukakukutika nakabili pali uyu mulandu." ³³Panuma ya ifyo, Paulo alibashile. ³⁴Lelo kwaliko abaume bambi abailundile kuli ena kabili balisumine, ukubikapofye na Dionusi umwina Areopagi, umwanakashi uwa inikilwe Damari, na bambi abali nabo.

18

¹Panuma ya ifi fintu Paulo alifumine ku Atenis kabili alile ku Korinti. ²Kulya eko akumenye umuYuda uwainikwe Akwila, umwina Ponti mu cifyalilwa, uwafumine lilyaline ku Italia no mukashi wakwe Prisila, pantu Klaudi alikonkomeshe abaYuda bonse ukufuma mu Roma. Paulo alile kuli bena, ³kabili pantu alikubomba umulimo umo wine, alikele pamo nabo no kulabomba, pantu bali bakapanga ba mahema emilimo yabo. ⁴Eco iSabata lyonse Paulo alikulanshanya mwisynagoge, ukwasha ukunasha bonse abaYuda na baHela. ⁵Nomba ulo Sila na Timote baishile ku Makedonia Paulo aliipele umwine ku cebo, ukulanda ku baYuda ukwebati Yesu ni Kristu. ⁶Lelo ulo abaYuda ba musushishe no ku mupontela, Paulo alibakuntile amalaya yakwe no kulanda kuli bena ati, "Umulopa wenu wingaba pa mitwe yenu mwebene; Ndisangulwike. Ukufuma nomba nkoya ku bena Fyalo." ⁷Nolu alifumine kulya kabili alile ku nga'nda ya muntu we shina Iya Tito Yusti, umuntu uwali kushinshimuna Lesa. Inga'nda yakwe yalikonkene ne synagoge. ⁸Krispi, umukalamba we synagoge, alisumine muli Shikulu, pamo na ba nga'nda yakwe bonse; na bengi abena Korinti abaumfwileko palwa ici balisumine kabili balibatishiwe. ⁹Shikulu alilandile kuli Paulo ubushiku mu cimonwa ati, "Witina, lelo landa kabili wikutumana. ¹⁰Pantu ndi nobe, kabili takuli uukoosha ukukucita icibi, pantu ndikwete abantu abengi muli uno musumba." ¹¹Paulo alikele kulya umwaka umo ne myeshi mutanda, akosambilisha icebo cakwa Lesa pakati kabo. ¹²Nomba ulo Galio aishile kuba umulashi waku Akaia, abaYuda balimine Paulo no mutima umo no kumuleta ku cipuna ca bupingushi; ¹³balilandile ati, "Uyu muntu akoeba abantu ukushinshimuna Lesa mu musango uupusene ku malango." ¹⁴Lelo ulo Paulo alikufwaya ukulanda, Galio alilandile ku baYuda ati, "Mwe baYuda, mucinefye aciba kuluba nangu mulandu wa bubifi, nga caciba icalinga ukumfwa kuli mwebo. ¹⁵Lelo apo aya mepusho ya pa fyebo na mashina elo na malango yenu, pinguleni mwebene. Nebo ntakofwaya kuba kapingulula wa iyi milandu." ¹⁶Galio alibatamfishe ukufuma ku cipuna ca bupingushi. ¹⁷Eco bonse balikete Sosteni, umukalamba we synagoge, no kumuma pa ntanshi ya cipuna ca bupingushi. Lelo Galio tasakamene pafyo bacitile. ¹⁸Paulo, panuma yakwikala kulya inshiku ishing, alishile ababwananyina no kuya mubwato ku Syria pamo na Prisila na Akwila. Ulo talafuma ku cishi ca bamba, mu Kenkrea, alibeyele umushishi wakwe pamulandu wa mulapo apangile. ¹⁹Ulo baishile ku Efeso, Paulo alishile Prisila na Akwila kulya, lelo ena alile musynagoge no kulanshanya na baYuda. ²⁰Ulo baipwishe Paulo ukwikalako inshita iitali, alikene. ²¹Lelo pa kubasha, alilandile ati, "Nkabwela nakabili kuli mwebo umfwa bufwayo bwakwa Lesa." Nolu alile mubwato

ukufuma ku Efeso.²² Ulo Paulo afikile ku Kaisarea, alininine pa mulu no kuposha ulukuta lwa mu Yerusalemu kabili alitentemukile ku Antioke.²³ Panuma ya kuposako inshita kulya, Paulo alifumineko kabili alile akopita mu fitungu fya Galatia na Frugia, akokoselesha abasambi bonse.²⁴ Nomba kwali umuYuda uweshina lya Apolo, umwina Alekesandria mucifyalilwa, alishile ku Efeso. Ali uwakukampuka mukulanda kabili uwaishiba amalembu.²⁵ Apolo alisambilishiwe amasambilisho yakwa Shikulu. Pakuba uwakupimpa mu mupashi, alikulanda no kusambilisha bwino ifintu ifikume palwakwa Yesu, lelo aishibile fye ulubatiso lwakwa Yohane epela.²⁶ Apolo alitendeke ukulanda mu ma synagoge mukushipa. Nomba ulo Prisila na Akwila ba mumfwile, balimusendele pa mbali no kumulondolwela inshila yakwa Lesa bwino mukushikamika.²⁷ Ulo afwaile ukwabukila ku Akaia, ababwananyina balimukoseleshe no kulemba ku basambi ba mu Akaia ukwebati bamupokelele. Ulo afikile, alyafwile sana abo abasumine mukusenaminwa.²⁸ Apolo alinashishe abaYuda mu maka mukutalikana kwa palwalala, ukulangelila mu malembu ukwebati Yesu e Kristu.

19

¹Calishile kuba ukwebati ulo Apolo ali mu Korinti, Paulo alipitile ku calo icali pa mulu kabili alishile ku musumba uwa Efeso, kabili alisangileko abasambi bamo kulya. ²Paulo alilandile kuli bena ati, "Bushe mwalipokelele Mupashi wa Mushilo ulo mwasumine?" Bali mwaswike ati, "Awe, tatwa umfwa napo palwakwa Mupashi wa Mushilo."³ Paulo alilandile ati, "Nikundo kanshi mwa batishiweko?" Balimwaswike ati, "Ku lubatiso lwakwa Yohane."⁴ Eco Paulo alyaswike ati, "Yohane abatishe ulubatiso lwa kulapila. Alyebele abantu ukwebati bafwile ukusumina fye muli uyo uukoisa panuma yakwe, emukwebati, muli Yesu."⁵ Ulo abantu baumfwile ifi, bali batishiwe mwishina lyakwa Shikulu Yesu. ⁶Nolu ulo Paulo abikilepo indupi shakwe pali bene, Mupashi wa Mushilo alishile pali bena kabili balilandile mu ndimi shimbi kabili baliseseme. ⁷Bonse capamo bali abaume ikumi na babili.⁸ Paulo alile musynagoge kabili alilandile mukupama pa myeshi itatu, ukulalanshanya no kubanasha palwa bufumu bwakwa Lesa. ⁹Lelo ulo bamo abaYuda bakosele no kukana bela, balitendeke ukulanda ifibi pa Nshila kwi bumba. Eco Paulo alibashile no kusenda abasambi pamo nankwe, ukulalanshanya na bena pamo cila bushiku mwi sukulu lyakwa Turani. ¹⁰Ici calikonkenyepo pa myaka ibili, pakwebati bonse abaikele mu Asia bomfwe icebo cakwa Shikulu, bonse abaYuda na baHela.¹¹ Lesa alikubomba ifisungusho fyaibela ku minwe yakwa Paulo, ¹²icakwebati notusalu twa mu minwe yakwe ne nsalu isho afwele ku mubili wakwe fyalikubikwa pa balwele na balwele balikundapwa ne ngulu shali kufuma muli bena.¹³ Lelo kwaliko abaYuda bakafumya wa fibanda abo abali kwendauka mu ncende. Balikutile pe shina lya kwa Shikulu Yesu pakwebati bakwate amaka pa mipashi iya kowela ulo balandile ati, "Muli Yesu uo Paulo ashimikila, Twakukonkomesha ukufuma."¹⁴ Shimapepo mukalamba umuYuda, ishina lyakwe ali ni Skefa, alikwete abana abaume cinelubali abalikucita ifi.¹⁵ Umupashi wakowela walibaswike ati, "Yesu ndimwishibe, na Paulo ndimwishibe; nga mwebo nimwe bani?" ¹⁶No mupashi uwakowela uwali mu muntu walitolokele pa bali kuufumya kabili wali bacimfishe no kuboma sana. Nolu balifulumwike ukufuma mu ng'anda ubwamba kabili bali cenawilwe. ¹⁷Ici cintu calishibikwe kuli bonse, ku baYuda na baHela, abalikwikala mu Efeso. Balyumfwile sana umwenso, ne shina lyakwa Shikulu Yesu lyali cindikwe.¹⁸ Nakabili, abasumina abengi balishile kabili balilapile no kutampa ukulandila pa fibi ifyo bacitile. ¹⁹Abengi abalikucita amayeye baliletele ifitabo fyabo no kufyoca pa menso ya bonse. Ulo bapendele ukufina kwa fiko, fyalil amakana amakumi yasano aya ndalama sha Silfere.²⁰ Eco icebo cakwa Shikulu cali salangene sana mu nshila isha maka.²¹ Nomba panuma yakupwa kwa ifi fintu, Paulo alipangile ubusalo mu mupashi ukuya kupita mu Makedonia na mu Akaia ulo alikuya ku Yerusalemu; alilandile ati, "Panuma ya kuba kulya, mfwile kabili ukumona Roma."²² Paulo alitumineko ku Makedonia babili abo abali kumupyangila, Timote na Erasti. Lelo ena umwine alikele mu Asia pa nshita iya kulinga.²³ Pali kalya kashita kwaliko icimfulunganya mu Efeso pamulandu wa Nshila. ²⁴Umuntu umo ishina lyakwe ni Demetri, kafula wa Silfere, uwali kupanga amatempele ya Silfere ayakwa Artemi, alikuleta amakwebo kuli bakafula. ²⁵Eco alikolongenye pamo bakatukuta abaume muli ilya milimo no kulanda ati, "Mwe baume, mwalishiba ukwebati mu makwebo aya tulapangamo indalama ishing. ²⁶Mulimwene no kumfwa ukwebati, te mu Efeso mweka, lelo nalimo ni monsefye ukushinguluka Asia, umo uyu Paulo anashishe no kupilibula abantu abengi. Akolanda ukwebati imilungu ya kupangwa ku minwe ya bantu te milungu iyoo. ²⁷Tamulifye ubusanso ubwakwebati ukutukuta kwesu ku kosalulwa, lelo no kwebati itempele lya mulungu ukalamba uwanakashi Artemi ukatungwa ukuba uwafye, na maka ya uko yakasulwa, uyo ou bonse mu Asia ne calo bashinshimuna."²⁸ Ulo baumfwile ifi, baliswilemo ubukali kabili balibilikishe, ukwebati, "Umukalamba ni Artemi wa bena Efeso."²⁹ Umusumba onse waliswilemo icimfulumfulu, na bantu balibutukile ne tontonyo limo ku cikulwa ca kutambilamo. kabili balisendele abali kwenda na Paulo, Gai na Aristarki, abafumine ku Makedonia.³⁰ Paulo alifwaile ukuya kwingila mwi bumba lya bantu, lelo abasambi balimukenyeye. ³¹Elo pamo, na bamo ababomfi ba buteko bwa mu Asia abo abali ba cibusa bakwe bali mutumine akasebo no kumupapatila ukwebati eingila mu cikulwa ca kutambilamo. ³²Abantu bamo balikupunda icintu cimo, na bambi cimbi, ico ibumba lyali mu cimfulumfulu. Abengi tabaishibe umulandu bakolonganine capamo. ³³Ibumba limo lyalipandile amano Alekesandere, uo abaYuda balikusunkila ku ntanshi. Eco Alekesandere alimishe amaboko, pakwebati ailandile ku bantu balongene. ³⁴Lelo ulo baishile kwishiba ukwebati ali muYuda, bonsefye balipundile apakalamba pa nsa shibili ne shiwi limo, ukulanda ati, "Umukalamba ni Artemi wa bena Efeso."³⁵ Lelo kalemba wa musumba alitalalike ibumba, alilandile ati, "Mwebo mwe baume ba mu Efeso, muntu nshi uutaishiba ukwebati umusumba wa bena Efeso eusunga itempele lwakwa Artemi mukalamba ne cipasho icaponene ukufuma mu mulu? ³⁶Nolu mukumona ukwebati ifi fintu tashingakanishiwa, mufwilefye ukwikala tondolo kabili mwicita ifintu mukubilima. ³⁷Ico muliletele aba baume muli cino icilye abashili bapupu ba matempele nangu abapontela umulungu wesu

uwanakashi.³⁶Eco kanshi, umfwa Demetri na bakafula abali nankwe nga balikwete icakutunganya pa muntu uuli onse, icilye cili palwalala naba ni bakapingula. Balekeni babe abakuishinina umo no munankwe.³⁷Lelo umfwa mukofwaya icili conse icicilile pali ifi, cifwile ukubombelwapo mukulongana kwa cikaya.⁴⁰Pantu tuli mu busanso bwa kutunganishiwa ukusongelekanya ifyongo fikocitika lelo, kabili tapali mulandu wa kuti tulungamike ici cimfulumfulu." Ulo alandila ifi, alipashile ibumba lya longene."

20

¹Ulo ifyongo fyapwile, Paulo alikutile abasambi no ku bakoselesha, alibalaile kabili alifumineko ukuya ku Makedonia.
²Ulo apitile mu fitungu filya no kubakoselesha ku fyebo ifingi, alile ku baHela.³Ulo apwishishe imyeshi itatu kulya, abaYuda balimupangile ulo ali mukuya ku Syria, eco alisalile ukubwelelamo ukupita ku Makedonia.⁴Abamushindike ukufika ku Asia bali ni Sopatere umwana mwaume wakwa Pyrus ukufuma ku Berea; Aristakasi na Sekundus, abasumina bonse ukufuma ku Tesalonika; Gai umwina Derbe; Timote; na Tukikas na Trofimu ukufuma ku Asia.⁵Lelo aba bantu balitutangiliko kabili balikutulolela ku Troa.⁶Twalininine mubwato ukufuma ku Filipi panuma ya nshiku sha mukate uutatutumuka, na munshiku shisano twalifikile ku Troa. Eko twaikele inshiku cine-lubali.⁷Pa bushiku bwa kubalilapo ubwa mulungu, ulo twalongene mukumokaula mukate, Paulo alilandile ku basumina. Alikupanga ukufumako ubushiku bukakonkapo, eco alitwalilile imbila yakwe ukufika pakati kabushiku.⁸Mwali inyali ishing mu muputule wa pamulu umo balongene bonse.⁹Pa nsolokoto palikele umulumendo ishina lyakwe ni Eutikasi, uwa ponene mutulo. Ulo Paulo akokwele ukulanda, uyu mulumendo, ninshi acili alilele, ali ponene ukufuma pa ng'anda ya pamulu iyakulenga butatu kabili bamutolele uwafwa.¹⁰Lelo Paulo alikile panshi, aliyolwele pali ena, kabili alimufukatile. Nolu alilandile ati, "Mwisakamana, pantu ali no mweo."¹¹Nolu Paulo alile pamulu nakabili no ku mokaula umukate kabili alilile. Panuma ya kwikala na bena ukufika ulucelo, alile.¹²Baliletele umulumendo uwa mweo kabili balikoseleshiwe apakalamba.¹³Fwebo bene twalitangilile Paulo mucibwato kabili twalile ku Asosi, eko twapangile ukusendela Paulo. Ifi efyo umwine alikufwaya ukucita, pantu apingile ukuya ukubomfya umusebo.¹⁴Ulo atukumenye ku Asosi, twalimusendele mucibwato no kuya ku Mitulene.¹⁵Nolu twalyendele ukufuma kulya kabili ubushiku bwa konkelepo twafikile apalungatene ne cishi ca Kiosi. Ubushiku bwa konkelepo twafikile pa chishi ca Samosi, no bushiku bwa konkelepo twalifikile ku musumba wa Mileto.¹⁶Pantu Paulo alisalile ukupita ku Efeso, pakwebati taposele akashita mu Asia; pantu alikufwaya ukuba mu Yerusalemu pa bushiku bwa Pentecoste, umfwa cali icakwanguka ena ukucita ifyo.¹⁷Ukufuma mu Mileto alitumine inkombe ku Efeso kabili alikutile abakalamba ba lukuta.¹⁸Ulo baishile kuli ena, alilandile kuli bena ati, "Mwebo mwebene mwashiba ati, ukufuma ubushiku bwa ntashi ubo nanyantile mu Asia, ifyo lyonse nalikuposa inshita yandi na mwebo.¹⁹Nalitwalilile ukupyungila Shikulu na matontonkanyo yandi aya kunakilila ne filamba, na mukweshiwa ukwacitike kuli nebo pamulandu wa mapange ya baYuda.²⁰Mwalishiba ifyo nshafililwe ukumikonkomesha ifintu ifyali no kumyafwilisha, nefyo nalikumifunda palwalala no kufuma mung'anda ne ng'anda,²¹ukushimikila kuli bonse abaYuda na bena Hela palwa kulapila ukulola kuli Lesa ne cicetekelo muli Shikulu Yesu.²²Nomba lolesheni, Nkoya ku Yerusalemu, nditungulwilwe na Mupashi, nteshibile ifikoya kucitika kuli nebo kulya,²³kanofye ukwebati Mupashi wa Mushilo alalanda kuli nebo muli cila musumba ukwebati iminyololo no bucushi fikondolela.²⁴Lelo ntakosakamana ubumi bwandi ukucindama kuli ne mwine, kanofye ukupwisha ulubilo lwandi no kupwisha ubupyungishi ubo napokelele kuli Shikulu Yesu, mu kushimikila imbila nsuma ya kusenamina kwakwa Lesa.²⁵Lolesheni nomba, ndishibe ukwebati mwebo bonse, pabo naile nkoshimikila ubufumu bwakwa Lesa, tamwakamonepo icinso candi nakabili.²⁶Eco kanshi nkoshimika kuli mwebo ubu bushiku, ukwebati ndi wakaele ku mulopa wa mweo wa muntu uuli onse.²⁷Pantu nshafililwe ukulanda kuli mwebo ubufwayo bwakwa Lesa bonse.²⁸Eco kanshi cenjeleni palwa mwebene, na pa mukuni ou Mupashi wa Mushilo amisonetela ukuba bakangalila. Mube abakucenjela pa kucema ulukuta lwakwa Lesa, ulo ashitile no mulopa wakwe.²⁹Ndishibe ukwebati panuma ya kuya kwandi, imimbulu shakutakanya shikesa pakati kenu kabili tashakalekelele umukuni.³⁰Na muli mwebo bene abantu bakema no kufulunganya icine ukuti basende abasambi babe kuli bena.³¹Eco mube mubulinde. Ibukisheni ukwebati pa myaka itatu nshalekelepo ukumisoka umo no munakwe ubushiku na kasuba mufilamba.³²Nomba namipela kuli Lesa na ku cebo ka kusenamina kwakwe, icili na maka ya kumikula no kumipela icabupyani pakati ka abo bonse abakosanguluka.³³Nshaibilepo muntu silfere, nangu ni golide, nangu cakufwala.³⁴Mwebo mwebene mulishibe ukwebati iyi minwe yandi yalibombele ukukabila kwandi no kukabila kwa abo abali nanebo.³⁵Mu fintu fyonse nalimilangile icilangililo ifyo mwingafwa abanaka mukubomba, nefyo mufwile ukwibukisha ifyebo fyakwa Shikulu Yesu, ifyebo ifyo umwine alandile ati: 'Lipalo sana ukupela ukucila ukupokelela.'³⁶Panuma ya kulanda muli uyu musango, alifukeme no kupepa pamo nabo bonse.³⁷Baliloshe sana kabili balikumbete Paulo no kumutomona.³⁸Bali no bulanda ubukalamba bonse pamulandu wa fyo alandile, ukwebati tabakamone icinso cakwe nakabili. Nolu balimushindike ku cibwato.

21

¹Ulo twafumine kuli bena no kunina mu bwato, twalungeme ukulola ku musumba wa Kosi, no bushiku bwa konkelepo ku musumba wa Rode, kabili ukufuma kulya twalile ku musumba wa Patara.²Ulo twasangile icibwato icikoabukila kwishilya ku Foenikia, twalile kunina no kuya.³Panuma ya kumona icishi ca Kupri, no kucishila ku lubali lwa ku kuso lwa bwato, twalolele ku Syria no kwiminina pa Turi, apo icibwato cali no kupatula ifipe fyalimo.⁴Panuma ya kusanga abasambi, twali tubilishe inshiku cinelubali. Ukupitila mu Mupashi balikonkenyepo ukukonkomesha Paulo ukukanaya

ku Yerusalemu.⁵Ulo inshiku shesu shapwile kulya, twalifuminiko no kuya palwendo lwesu, na bonse, pamo na bakashi babo na bana, balitushindike ukutufumya mu musumba. Nolu twalifukeme ku lulamba, twalipepele,⁶no kushalikanapo umo no mu nankwe. Nolu twalipateme mu cibwato, kabili balibwelelemo ku mayanda.⁷Ulo twapwile ubulendo ukufuma ku Turi, twalifikile mu Ptolemai. Kulya twaliposeshe ba munyinefwe kabili twalikele na bena ubushiku bumo.⁸Ubushiku bwa konkelepo twalimine no kuya ku Kaisarea. Twalingile mu ng'anda yakwa Filipi, kabila wa mbila, uwali umo pa bali cinelubali, kabili twalikele nankwe.⁹Nomba uyu muntu alikwete abana abanakanshi bana cisungu bane abali kusesema.¹⁰Ulo twaikele kulya inshiku shimo, kwalishile ukufuma ku Yudea kasesema uwe shina Iya Agabu.¹¹Alishile kuli fwebo no kupita umushipi wakwa Paulo. Ali ubomfeshe ukukaka ku makasa yakwe na maboko no kulanda ati, "Ifi efyalanda Mupashi wa Mushilo, 'Ifi efyo abaYuda mu Yerusalemu bali no kukakila umwaume umwine wa uyu mushipi, kabili bali no kumupela mu minwe ya bena Fyalo."¹²Ulo twaumfwile ifi fintu, bonse fwebo na bantu baikela muli ilya ncende twalipapete Paulo uku kanaya ku Yerusalemu.¹⁴Nolu Paulo alyaswike ati, "Findo mukocita, mukolila no kutobaula umutima wandi? Pantu ndi uwaiteyanya, tekunkakilafye kweka, lelo no kufwila mu Yerusalemu peshina lyakwa Shikulu Yesu."¹³Apo Paulo tanashiwe, twalikele tondolo kabili twalilandile ati, "Leken ubufwayo bwakwa Shikulu bucitwe."¹⁵Panuma ya ishi nshiku, twalimishe ifyola fyesu no kuya ku Yerusalemu.¹⁶Twalilepo na bamo abasambi ukufuma ku Kaisarea. Balisendele no mwaume wainikwe Minasone, umwaume ukufuma ku Kupri, umusambi wa ntanshi, uo twali no kwikala nankwe.¹⁷Ulo twafikile mu Yerusalemu, ba munyinefwe balitupokelele ne nsansa.¹⁸Ubushiku bwakonkelepo Paulo alile na fwebo kuli Yakobo, na bakalamba balukuta bonse eko bali.¹⁹Ulo abaposeshe, alilondolwele cimo na cimo ifintu ifyo Lesa acitile ku bena Fyalo ukupitila mu bupyangishi bwakwe.²⁰Ulo baumfwile ifi fintu, balicindamike Lesa, kabili balilandile kuli ena ati, "Uli mwene, munyina, impendwa amakana ya basumine mu baYuda. Bonse baliipeshe ukusunga amalango.²¹Balyebelwe Palwa webu, ukwebati ulasambilisha abaYuda bonse abekala pamo na bena Fyalo ukusula Mose, kabili ukwebati ulabeba ukukana sembulula abana babo, no kukana enda ukulingana ne nshila sha ntambi.²²Tukocita shani? Mucinefye bali no kumfwa ukwebati ulishile.²³Eco ucite ifyo tukulanda kuli webu. Tulikwete abaume bane abapangile umulapo.²⁴Senda aba baume no kuisangulula we mwine na bena, kabili ubalipilile fyonse, pakwebati babeye na ku mitwe yabo. Eco bonse bali no kwishiba ukwebati fyonse ifyo balikulanda palwa webu fyabufi. Bali no kwishiba ukwebati nobe ukoikala mu bulungami, mukubela amalango.²⁵Lelo palwa bena Fyalo abo abasumine, twali lembele palwa bupingushi bwesu ukwebati bafwile ukuitalusha ukufuma ku fintu ifitulwa ku tulubi, ku fya mulopa, ku nama iyapotomonwa umukoshi, na ku bulalelale."²⁶Nolu Paulo alisendele abaume, no bushiku bwakonkelepo aliisangulwile umwine pamo na bena. Elo baingile mwi tempele, mukwishibisha ulo inshiku sha kuisangulula shili no kufikilishiwa na ulo ifya bupe fikapelwa kuli cila umo pali bena.²⁷Ulo inshiku cinelubali shali mupepi no kupwa, bamo abaYuda ukufuma ku Asia, pakumona Paulo mwi tempele, balimishe ibumba lyonse kabili balimwikete.²⁸Bali kubilikisha ati, "Mwe baume bamu Israeli, Twafweni. Uyu e muntu uusambilisha bonse abantu konse ifintu ifyapusana ku bantu, amalango, na palwa ino ncende. Na cimbi, na kabili aliletele abaHela mwi tempele no ku kowesha iyi incende iya mushilo."²⁹Pantu balimwene Trofimu umwina Efeso ali pamo na ena mu musumba mu nshiku sha kunuma, kabili balitontonkenye ukwebati Paulo ewa muletele mwi tempele.³⁰Onse umusumba wali sangalele, na bantu balibutukile capamo kabili balikete Paulo. Bali mutakenye ukumufumya mwi tempele, na palyapenefye ifibi fyaliselwe.³¹Ulo bali bakofwaya ukumwipaya, ilyashi lyalishile ku mukalamba wa mpuka ya bashilika, ukwebati mu Yerusalemu monse muli icimfulunganya.³²Lilya line alisendele abashilika na bakalamba babashilika no kubutukila ukwali ibumba. Ulo abantu bamwene umukalamba wa mpuka na bashilika, bali lekele ukuma Paulo.³³Nolu umukalamba wa bashilika alifikile no kupokolola Paulo, no ku bakonkomesha ukumukakila ne minyololo ibili. Nolu alipwishe nga ni nani nefyo acitile.³⁴Bamo mwi bumba bali kubilikisha icintu cimo na bambi cimbi. Apo umukalamba wa bashilikila afililwe ukwishiba icishinka pamulandu wa congo, ali bakonkomeshe ukwebati Paulo bamutwale munkambi ya bashilika.³⁵Lintu aninine pa matabo, alisendele ku bashilika pamulandu wa cimfulunganya ce bumba.³⁶Pantu ibumba Iya bantu lyalikonkele no kukonkanyapo ukulabilikisha ati, "Tatukomufwaya uyu!"³⁷Ulo bali kutwala Paulo munkambi, alilandile ku mukalamba wa bashilika ati, "Bushe cilisuminishiwe nebo ukulandapo fimo kuli mwebo?" Umukalamba wa mpuka alilandile ati, "Bushe walishiba iciHela?"³⁸Bushe tauli mwina Egupti uyo inshita shimo akale atampile ubusangushi no kusongelekanya amakana yane aya baume 'Intalamisoka' ukushitungulula mu matololo?"³⁹Paulo alilandile ati, "Nebo ndi mu Yuda, ukufuma mu musumba wa Tarsi mu Kilikia. Umwikashi wa mu musumba uutacindama. Nebo nkomipapata, nsuminisheni ukulanda ku bantu."⁴⁰Ulo umukalamba amupele insambu, Paulo aliminine pa matabo no kwimya maboko ku bantu. Ulo batalele tondolo, alilandile kuli bena mululimi Iwa ciHebere. Alilandile ati,

22

¹"Mwe bamunyinane na bashifwe, kutikeni ku kuipokolola kwandi uko nkolanda kuli mwebo."²Ulo ibumba Iya umfwile Paulo akolanda mu cilimi ca ciHebere, balikele tondolo, Alilandile ati,³Ndi muYuda, Uwafyalilwe mu Tarsi mu calo ca Kilikia, lelo na sambilishiwe mu musumba uno wine mu ceni cakwa Gamaliele. Nali salimbilishiwe ne nshila shonse umwabela amalango ya bashifwe. Naliba uwacincila muli Lesa, ngefyo na mwebo bonse muli lelo.⁴Nalipakese iyi Nshila ukubafisha na kumfwa, ukubakaka no kubaposa mu cifungo abaume na banakashi pamo,⁵na shimapepo mukalamba ne cilye conse ica bakalamba kuti baba bakambone. Nalipokelele amakalata ukufuma kuli bena pamulandu wa bamunyinefwe ku Damaseke, kabili nalile kulya ku kubaleta mu fikakilo ku Yerusalemu ukwebati bakandwe.⁶Calicitike ukwebati ulo nalikuya nkopalamina ku Damaseke, nalimo akasuba pakati mukupumikishafye ulubuto ulukalamba

ukufuma mu mulu lwali nsanike ukunshinguluka. ⁷Naliponene panshi no kumfwa ishiwi likolanda kuli nevo ati, 'Sauli, Sauli, nindo ukompakashila?' ⁸Nalyaswiye ati, 'Nimwe bani, mwe Shikulu?' Alilandile kuli nevo ati, 'Nine Yesu wa ku Nasareti, uo ukopakasa.' ⁹Abo abali na nevo balimwene ulubuto lelo tabaishibe ishiwi lya wali kulanda na nevo. ¹⁰Nalilandile ati, 'Nkocita shani, mwe Shikulu? Shikulu alilandile kuli nevo ati, 'Ima no kuya mu Damaseke. Kulya ukoya kwebwa fyonse ifyasontelwa webo ukucita.' ¹¹Nshali kumona pamulandu wa ku bengeshima kwa lubuto, kabili mukutungululwa na maboko ya abo abali na nevo, Nalifikile mu Damaseke. ¹²Mulya nalikumenye umuntu uweshina lya Anania, kapepa ukulingana na malango kabili uwali kulandilwa ifyabune ku baYuda bonse abali kwikala mulya. ¹³Alishile kuli nevo, no kwiminina apo nali, kabili alilandile ati, 'Munyina Sauli, mona.' Pali nshita ilya ine nali mumwene. ¹⁴Nolu alilandile ati, 'Lesu wa bashifwe alikusontele ukwebati wishibe ubufwayo bwakwe, ukumona Umulungami, no kumfwa ishiwi likofuma mukanwa kakwe umwine. ¹⁵Pantu ukaba kambone wakwe ku bantu bonse pafyo umwene no kumfwa. ¹⁶Nomba nindo ukololela? Ima, ubatishiwe, no kusambwa imemba shobe, ukwita peshina lyakwe.' ¹⁷Panuma ya kubwelela ku Yerusalemu, kabili ulu nalikupepa mwi tempele, nalimwene icimonwa. ¹⁸Nalimumwene akolanda kuli nevo ati, 'Angufyanya no kufuma mu Yerusalemu nomba line, pantu tabakasumine ubunte bobo palwa nevo.' ¹⁹Nalilandile ati, 'mwe Shikulu, abene beka balishiba ukwebati nalikuposa mu cifungo no kuma bonse abasumine muli mwebo mu masynagoge yonse. ²⁰Ulo umulopa wakwa Stefani kambone wenu wasumine na nevo wine nalifye mupepi ndiminine kabili nkosuminisha kabili nine nasungile amalaya ya bali ku mwipaya.' ²¹Lelo alilandile kuli nevo ati, 'Kabiye, pantu nkakutuma ukutali ku bena Fyalo.' ²²Balikutike kuli ena ukufika na pali kulya ukulanda. Nolu balisanswile amashiwi yabo no kulanda ati, 'Fumyeni uyu muntu pe sonde, pantu tacimuwamine ukwebati abe no mweo.' ²³Nomba ulu balikubilikisha, no kuposaika amalaya yabo, no kukuba ulukungu mulwelele, ²⁴mushika mukalamba uwa mpuka alikonkomeshe Paulo ukutwalwa mu nkambi. Alikambishe ukwebati epushiwe no kulopaulwa, pakwebati umwine eka eshibe ico bakobilikishisha pali ena muli uyu musango. ²⁵Ulo bamukakile ne myunga, Paulo alilandile kuli mushika uwaiminine palya, 'Bushe mwalisuminishiwa ukulopaula umuntu umwina Roma kabili uatalapingulwa umulandu?' ²⁶Ulo mushika aumfwile ifi alile kuli mushika mukalamba no kumweba, ukwebati, 'Cindo ico mukofwaya ukucita? Pantu uyu muntu mwina Roma.' ²⁷Mushika mukalamba alishile no kulanda kuli ena ati, 'Njeba, bushe webo uli mwina Roma?' Paulo alilandile ati, 'Ee.' ²⁸Mushika mukalamba alyaswiye ati, 'Niku mutengo uukalamba nevo na mwenene ubukaya ubu.' Lelo Paulo alilandile ati, 'Nebo ndi mwina Roma ku kufyalwa.' ²⁹Nolu abantu abali kufwaya ukumwipusha apopenefye balimushile. Mushika mukalamba nao alyumfwile umwenso, ulu aishibe ukwebati Paulo ali mwina Roma, pantu alimukakile. ³⁰Pa bushiku bwakonkelepo, mushika mukalamba alifwaile ukwishiba icishinka pafyo abaYuda balikushinina Paulo. Eco alimukakwile no kweba bashimapepo bakalamba ne cilye conse ukukumana. Nolu aliletele Paulo ukumutentemusha kabili alimubikile pakati kabo.

23

¹Paulo alitontele amenso pa cilye kabili alilandile ati, 'Mweba munyinane, nalikala muli Lesu na kampingu onse uwabune ukufika na buno ubushiku.' ²Shimapepo mukalamba Anania alikonkomeshe abaiminine apo ali ukumuma pakanwa. ³Nolu Paulo alilandile kuli ena ati, 'Lesu akoma webo, we cibumba cashingulwako impemba. Bushe ulikele ukumpingwila umwalola amalango, lelo ukoeba ukuti nevo bangume, icipusene na malango?' ⁴Lelo abaiminine pa lubali lwakwe balandile ati, 'Bushe ifi efyo ukotuka shimapepo mukalamba wakwa Lesu?' ⁵Paulo alilandile ati, 'Nshachishiba, mwe bamunyanane, ukwebati ni shimapepo mukalamba. Pantu calilembwa ati, 'Tamufwile ukulanda ifyabubi pali bakateka ba bantu benu.' ⁶Ulo Paulo amwene ukwebati lubali lumu ulwa cilye baSaduki na lubali lumbi baFarise, alilandile mukupundisha mu cilye ati, 'Mwe bamunyanane, Ndi muFarise, umwana wa baFarise. Ni pamulandu wakwebati nalikwata isubilo mukubuka kwa bafwa eco nevo nkopingwilwa.' ⁷Ulo alandile ifi, ukukansana kwalitendeke pakati ka baFarise na baSaduki, ne bumba lyalyakanikenemo. ⁸Pantu abaSaduki balanda ukwebati takwaba kubuka, takwaba bamalaika, ne mipashi takwaba, lelo abaFarise balisuminisha ifi fyonse. ⁹Eco kwalimine ifyongo ifikalamba, na bakalemba bamo aba kulubali lwa baFarise balimine no kutalika, ukwebati, 'Tatusangilemo akabi nangu kamo muli uyu muntu. Nga mupashi nangu ni malaika alandile kuli ena?' ¹⁰Ulo kwaimine ukukansana ukukalamba, mushika mukalamba alitinine ukwebati nalimo Paulo kuti aputaulwa mutupimfya-tupimfya kuli bena, eco alikonkomeshe abashilika ukuya kumufumya mukati ka cilye, no kumubika munkambi. ¹¹Ubushiku bwakonkelepo mu nshita ya bushiku Shikulu aliminine lubali lwakwe no kulanda ati, 'Kosa talila, pantu ngefyo washimikile pali nevo mu Yerusalemu, efyo ufwelele ukushimikila na mu Roma.' ¹²Ulo bwacele, abaYuda balipangile akabungwe no kulapa umulapo, uwa kwebati tabalye nangu ukunwa mpaka bepaya Paulo. ¹³Kwali abantu nalimo ukucila amakumi yane abapangile akabungwe. ¹⁴Balile kuli shimapepo mukalamba na bakalamba kabili balilandile ati, 'Tulilapile umulapo uukalamba ukukana lya akantu nangu kamo mpaka twipaya Paulo. ¹⁵Nomba, eco kanshi, lekeni icilye cilombe mushika mukalamba ukwebati amutentemushishe kuli mwebo, kubati mukofwaya ukwishibilapo icishinka pamulandu wakwe. Lelo fwebo, tuliipekenye ukumwipaya ulu ali talafika kuno.' ¹⁶Lelo umwipwa wakwa Paulo alyumfwile ukwebati balimubelamine bakololela, eco alile kwingila munkambi kabili alyebele Paulo. ¹⁷Paulo alikutile umo uwa muli bamushika no kulanda ati, 'Uyu mulumendo mutwale kuli mushika mukalamba, pantu alikwete akasebo kakufisha kuli ena.' ¹⁸Eco mushika alipitile umulumendo kabili alimutwele kuli mushika mukalamba no kulanda ati, 'Paulo umufungwa acinkuta, no kulomba ukuleta umulumendo uyu kuli mwebo. Alikwete ifyakulanda kuli mwebo.' ¹⁹Mushika mukalamba alimwikete pa kuboko no kumutwala ku ncende yakubelama no kumwipusha ati, 'Cinshi ico ukwete icakulanda kuli nevo?' ²⁰Umulumendo

alilandile ati, "AbaYuda balisuminishenye ukumilomba ukwebati mukatentemushishe Paulo ku cilye mailo, kubati bakofwaya ukwipushishapo cimo pamulandu wakwe.²¹ Lelo mwisuminisha, pantu kuli abaume ukucila na kupendwa ya bali amakumi yane abakomubelamina. Balilapile umulapo wa kuleka ukulya no kunwa mpaka bamwipaye. Na nomba line baliipekenye, bakololelafye mwebbo musuminishe."²² Eco mushika mukalamba alilekele umulumendo alekuya, panuma ya kumukonkomesha ati, "Wiebako nangu umo ukwebati ulifishishe ifi fintu kuli nebo."²³ Nolu alikutile bamushika babili no kulanda ati, "Teyanyeni abashilika imyanda ibili ukwebati baye kufikafye na ku Kaisarea, naba pali bakabalwe amakumi cine-lubali, na ba mifwi imyanda ibili. Mukoisa kwima pa nshita yakulenga butatu iya bushiku."²⁴ Alibakonkomeshe ukupekanya ifitekwa ifya kwebati Paulo akaninepo no kumufisha umutende kuli Felikisi umulashi.²⁵ Nolu alilembele inkalata ya kuba ifi: ²⁶"Klaudi Lusya ku mulashi umucindami uwakupulama Felikisi, mwapoleni.²⁷ Uyu muntu aliketwe ku baYuda kabili bali bakofwaya ukumwipaya elo nafikilepo na bashilika no kumupususha, ico nalishibe ukwebati ali mwina Roma.²⁸ Nalifwaishe ukwishiba ico bamubepeshe, eco nalimutwele ku cilye cabo.²⁹ Nasangile ukwebati balikumushinina pa mepusho ya malango yabo, lelo tapali icakumushinina icalingile imfwa nangu ukukakwa mucifungo.³⁰ Nolu nalyebelwe ukwebati uyu muntu bakomupingila, eco apopenefye nalimutumine kuli mwebbo nalikonkomeshe abalikumushinina ukuleta imilandu bakomutunganya kuli mwebbo. Mwikale umutende mukwai."³¹ Eco abashilika balinakile ifipope fyabo. Balisendele Paulo kabili balimutwele ubushiku ku Antipatri.³² Ubushiku bwakonkelepo, abengi abashilika balilekele abapali bakabalwe ukya nao balibwelele na kunkambi.³³ Ulo abali pali bakabalwe bafikile ku Kaisarea no kupela inkalata ku mulashi, balipele na Paulo wine kuli ena.³⁴ Ulo umulashi abelengele inkalata, alipwishe icitungu Paulo afumineko. Ulo aishibile ukwebati waku Kilikia,³⁵ alilandile ati, "nkomfwikisha umulandu obe ulo abakukushinina bakesa kuno." Nolu alikonkomeshe ukwebati bamusungile mucipango cikalamba icabuteko bwakwa Herode.

24

¹Panuma ya nshiku shisano, Anania shimapepo mukalamba, na balakamba bamo, incenshi mukulanda uweshina Iya Tertuli balile kulya. Aba bantu baliletele imilandu yakwa Paulo pa cinso ca mulashi.² Ulo Paulo aiminine pa cinso ca mulashi, Tertuli alitendeke ukumupela imilandu no kulanda ku mulashi ati, "Pamulandu wenu twalikwata umutende uukalamba, kabili ukumona kwa fintu kwenu kuleta ukucinja kwa bune mu luko lwesu;³ eco no kutotela konse tukopokelela fyonse ifyo mucita, mweba kupulamisha baFelikisi.⁴ Pakwebati nshi mwikalike inshita iitali, nkomipapata mu cikuku cenu ati mutumfweko panonofye.⁵ Pantu tulisangile ukwebati uyu muntu wa mafya kabili eukolenga abaYuda bonse aba mu calo conse ukusanguka. Ni ntungulushi ya ba cakaniko ca bena Nasareti.⁶ Kabili alyeseshe no ku kowesha itempele, eco tumwikatile."⁷ Ulo mukoipusha Paulo pali ifi fyonse, mukoishiba pa fintu fyonse tukomupelelapo imilandu."⁸ AbaYuda nabo baliponenemo mukumupela imilanda, ukusuminisha ukwebati imilanda yali ya cine.⁹ Lelo ulo umulashi aebele Paulo ukulanda, Paulo alyaswike ati, "Nalishiba ukwebati pa myaka iingi mwebbo mwaliba bakapingula kuli luno luko, kanshi eco ndi uwa nsansa ukulondolola kuli mwebbo."¹⁰ Kuti mwaishiba mwebene ukwebati tapalapita inshiku ikumi na shibili apo nailile mukupela mu Yerusalemu.¹¹ Ulo bansangile mwi temple, nshatalikenepo no uli onse, kabili nshafulungenyepo ibumba, cibe ni mu masynagoge, nangu ni mu musumba.¹² Tekuti banshinine kuli mwebbo ifilubo fyonse ifyo bakompela.¹³ Lelo nkolanda ici kuli mwebbo, ukwebati ukulingana ne Nshila, iyo bakuta ati icananiko, mpyungila Lesa wa bashifwe, ukusumina ifintu fyonse ifyabela umwalola amalango nefya lembelwe muli bakasesema.¹⁴ Ndikwete isubilo muli Lesa, ico aba bantu nabo bakwata, ukwebati kukabo ukubuka ku bafwa kuli bonse abakulungama na babifi.¹⁵ Eco ndatulukusha ukuba na kampingu wa kaele kuli Lesa na ku bantunse.¹⁶ Nomba panuma ya myaka iingi nalishile kukupela ifya kumbu ku luko lwandi no kupela malambo.¹⁷ Ulo na citile ifi, bamo abaYuda ukufuma ku Asia balinsangile mu kusangululwa mwi tempele. Nshali ne bumba nangu ukupanga ifyongo.¹⁸ Aba bantu bafwile ukwiminina ku cinso cenu no kunshinina, umfwa balikwetepo ifili fyonse.¹⁹ Nga teifyo, aba bantu bamo bene bafwile balanda ifilubo basangile muli nebo ulo naiminine ku cilye ca baYuda,²⁰ kanofye limbi nga nipa cintu cimo ico na bilikishe ulo naiminine pali bena, 'Ni pa mulandu wa kubuka kwa bafwa eko nebo nkopingwilwapo lelo kuli mwebbo."²¹ Nolu Felikisi, uwaishibe bwino palwa Nshila, aliminike icilye. Alilandile ati, "Ulo Lusya mushika mukalamba akesa ukufuma ku Yerusalemu, nkesa kupingula umulandu wenu."²² Nolu alyebele mushika ukwebati afwile ukusungila Paulo mu cifungo, lelo ukumuleka alekuyendela panono pakwebati takuli nangu umo uwa muli ba cibusa wakwe abakukanishiwa ukumupungila.²³ Panuma ya nshiku ishinono, Felikisi alibwelele pamo na Drusila umukashi wakwe, uwali mu Yuda, kabili alitumine uwakwita Paulo no kumfwa kuli ena palwa kucetekela muli Yesu Kristu.²⁴ Lelo ulo Paulo atendeke ukulanda pa bulungami, umuteka tima, no bupingushi bukoisa, Felikisi aliketwe umwenso kabili alilandile ati, "Pali nomba kabiye. Lelo ulo nkakwata inshita limbi, Nkakwita."²⁵ Pa nshita imo ine alisubile ukwebati Paulo ako mupelako indalama, eco ilingi line alikumwita no kulanda nankwe.²⁶ Lelo ulo papitile imyaka ibili, Porki Feste alishile kuba umulashi ukupyana Felikisi, lelo Felikisi alikufwaya ukutemuna abaYuda, eco alishile Paulo mu cifungo.

25

¹Nomba, Feste alingile mucitungu, panuma ya nshiku shitatu, alile ukufuma Kaisarea no kuya ku Yerusalemu.
²Bashimapepo bakalamba na bashimucindikwa ba baYuda baliletele imilandu shakwa Paulo, balipapatile Feste -
³ukumulomba ukwebati abacitile uluse pali Paulo - ukumubwesa ku Yerusalemu, pantu balikupekanya ukumunsansa no kumwipaila mu nshila.⁴ Feste alibaswike ukwebati Paulo akosungwa mucifungo ku Kaisarea, no kwebati na ena

umwine akoya kulya nombaline. ⁵"Eco kanshi, abo abali na maka," Efyo alandile, "bafwile ukuya kulya nafwebo. Umfwa pali filubo uyu muntu akwete, muye ku mushinina." ⁶Feste taiketele inshiku ukucila cine konse-konse nangula ikumi nolu alitentemukile ku Kaisarea, no bushiku bwakonkelepo alikele pa cipuna ca bupingushi no kukonkomesha ukuleta Paulo kuli ena. ⁷Ulo afikile, abaYuda ukufuma ku Yerusalemu baliminine mupepi nankwe, balitampile ukumupela imilandu iyakwafya iyo nabo tabashininkishe. ⁸Paulo mukuipokolola alilandile ati, "Nshicitile lubembu palwa malango ya baYuda nangu mwi tempele nangu kuli Kaisare." ⁹Lelo Feste alikufwaya ukuseksha abaYuda, eco alyaswike Paulo no kulanda ati, "Bushe ukofwaya uninike ukuya ku Yerusalemu nokwisa kupingulwa na nebo palwa iyi milandu kulya?" ¹⁰Paulo alyaswike ati, "Ndiminine kucipuna ca bupingushi icakwa Kaisare eco mfwile ukupingwilwako. Nshalufyanyapo abaYuda, ngefyo na mwebo bene mwishibe bwino." ¹¹Nangu umfwa nalilufyanyapo kabili umfwa nalicitapo icakupingwilwa imfwa, nshakane ukufwa. Lelo umfwa umutunganya wabo wafye, takuli nangu umo uwingampela kuli bena. Nalomba ukupingulwa ku cilye cakwa Kaisare." ¹²Panuma Feste alanshanya ne cilye, alyaswike ati, "Kuli Kaisare eko ukofwaya. Kuli Kaisare eko ukoya!" ¹³Nomba ulo papitile inshiku shinono, Imfumu Agripa na Bernike balifikile ku Kaisarea mukupa ubutandashi bwa butungulushi kuli Feste. ¹⁴Panuma ya kuba kulya pa nshiku ishing, Feste alitulile umulandu wakwa Paulo ku mfumu; alilandile ati, "Umuntu umo balimushile mucifungo kuli Felikisi ngo mufungwa." ¹⁵Ulo nali ku Yerusalemu, bashi-mapepo bakalamba na bakalamba ba baYuda baliletele imilandu yakwe kuli nebo, no kulomba ukwebati, apingulwe ukusekwa. ¹⁶Nalibaswike ukwebati tauli mwata wa ci Roma ukupela uuli onse uyo uo bakotunganya ulo talamonana na bakomutunganya no kupokelela akashita kakuipokolola ku milandu. ¹⁷Eco kanshi, ulo baishile bonse capamo kuno, nshaposele nshita, lelo ubwakonkelepo nalikele pa cipuna cabupingushi kabili nalibelele ukuleta uyu muntu mucilye. ¹⁸Ulo abali kumutunganya baiminine, imilandu bamupele tapali uo na mwenemo ubi ngefyo nalikutontokanya. ¹⁹Lelo, bali ne fikansa fya mipepele yabo na palwa muntu umo Yesu uwafwile, uo Paulo atunga ukuba uwa mweo. ²⁰Nshaishibe bwino ifyo ninga fwailisha uyu mulandu, eco nalimwipwishe umfwa kuti afwaya ukuya ku Yerusalemu mukulubulula palwa iyi milandu. ²¹Lelo ulo Paulo alombebele ukulindwa pakulolela ubupingushi bwakwa kanabesa mulopwe, nalikambishe ukuti asungilwe mucifungo mpaka nkasuke mutuma kuli Kaisare." ²²Agripa alilandile kuli Feste ati, "Nandibo nkofwaya ukukutika kuli uyu muntu." Feste alilandile ati, "Mailo," "Mukamumfwa." ²³Eco ubushiku bwakonkelepo, Agripa na Bernike balishile no kusefya ukukalamba; balingile mucikulwa na bashilika bakalamba na bashimucindikwa ba mu musumba. Ulo Feste apele ikambisho, Paulo aliletele kuli bena. ²⁴Feste alilandile ati, "We mfumu Agripa, na mwebo mwebantu bali pamo nafwebo, mulimumwene uyu muntu, lyonse ibumba lya baYuda lyalinjebele ku Yerusalemu na kuno kwine, kabili balibilikishe kuli nebo ukwebati talingile ukuba no mweo." ²⁵Nalisangile ati tacitile umulandu uulingile ukufwa; lelo pantu alilombebele ukupingulwa na kanabesa mulopwe, nalisalile ukumutuma ku Roma. Lelo nshikwete ifyo ningalamba iftuntulu kuli shikulu. ²⁶Pamulandu wa ico, namuleta kuli webo, maka-maka kuli webo, we Mfumu Agripa, pakwebati ningakwata ifikankala ifya kulemba pali uyu mulandu. ²⁷Pantu cikomoneka ukubula mano nebo ukutuma umufungwa ukwabula no kulanda imilandu akwete."

26

¹Eco Agripa alilandile kuli Paulo ati, "Kuti wailandila we mwine." Nolu Paulo alitambalike ukuboko kwakwe no kutampa ukuipokolola. ²"Nayumfwa ukusansamuka, mwe Mfumu Agripa, ukuleta umulandu wandi kuli mwebo ilelo palwa fyonse ifyo na shininwa ku baYuda, ³maka maka apo mwebo muli ncenshi mu ntambi na mepusho ya baYuda. Eco nkomipapata ukunkutika mukutekanya. ⁴Mucinefye, abaYuda bonse balishiba ifyo naikele ukufuma kuli bumusepela bwandi mu luko lwandi na mu Yerusalemu. ⁵Balinjishiba ukufuma ku kutendeka, umfwa bakofwaya fye ukucisumina, ukwebati nalikele ngo muFarise, iciputulwa cakosesha mu mipepele yesu. ⁶Nomba naiminina pano ku kupingulwa pa mulandu we subilo lyandi nakwata ku cilayo ico Lesa acitile kuli bashifwe. ⁷ni cicine icilayo imikowa yesu ikumi na ibili basubila ukupokelela ulo bakopimpa mu kushinshimuna Lesa ubushiku na kasuba. kabili ni pali ili line subilo, mwe mfumu, epo abaYuda bakonshinina. ⁸Nindo uuli onse pali mwebo mwinga cipingwila ukuba icakukosa ukwebati Lesa alabusha abafwa?" ⁹Nomba mucinefye, nandi ne mwine nalitontonkenye ukwebati mfwile ukucita ifintu ifingi ifya kupakasa ishina lyakwa Yesu umwina na Nasareti. ¹⁰Nalikucita ifi fintu mu Yerusalemu. Nalisalile mu fifungo abantu abengi aba mushilo bakwa Lesa ku nsambu napelwe kuli bashimapepo bakalamba; na ulo balikubepaya, nandi nalikusuminishako. ¹¹Nali kubakanda monse mu masynagoge imiku iyingi no kwesha ukubapatikisha ukuponta. Nalibakwatile icipyu icikulu kabili nali kubapakasa ukufika ku misumba ya mu fyalo fimbi. ¹²Ulo nalikucita ifi, nalimukuya ku Damaseke ne nsambu na makambisho ukufuma kuli bashimapepo bakalamba; ¹³kabili mu nshila pakuya kulya, akasuba pakati, mwe mfumu, nalimwene ulubuto ukufuma ku mulu ulwali kubengeshima ukucila akasuba, lwalisanike no kutushinguluka bonse na abaume nali nabo pabulendo. ¹⁴Ulo twawile panshi bonse, nalyumfwile ishiwi likolanda kuli nebo mu lulimi lwa ciHebere ati, 'Sauli, Sauli, nindo uko mpakasashila? Cakwafya kuli webo ukupanta icakusowelako.' ¹⁵Nolu nalilandile ati, 'Nimwebo bani, mwe Shikulu?' Shikulu alyaswike ati, 'Ninebo Yesu uo webo ukopakasa. ¹⁶Nomba ima wiminine na makasa yobe; pamulandu wa ifi nalimonekele kuli webo ukukusonta ukuba umubomfi kabili kambone palwa fintu fyonse ifyo waishiba pali nebo nomba nefyo nakulanga ku ntanshi; ¹⁷kabili nakupokolola ku bantu na ku bena Fyalo abo nkokutumako, ¹⁸ukuya kubashibula amenso no kubapilibula ukufuma ku mfimfii balole ku lubuto bapilibuke na ku maka yakwa Shetani balole kuli Lesa, pakwebati bapokelele ukufuma kuli Lesa ukwelelwa kwa membu shabo no bupyani ubo mpela kuli abo abashishiwa ukupitila mukucetekela muli nebo.' ¹⁹Eco kanshi, mwe mfumu Agripa, nshatalamine icimonwa ca mu mulu; ²⁰lelo, ukubalilapo abo abamu Damaseke, elo na ku Yerusalemu, no kushinguluka monse mu calo

ca Yudea, elo na ku bena Fyalo, nalibilile icebo cakwebati balapile no kupilibukila kuli Lesa, ukucita ificitwa ifilingile ukulapila. ²¹Emulandu abaYuda bangikatile mwi tempele no kwesha ukunjipailapo. ²²Eco kanshi nalipokelela ubwafwilisho ukufuma kuli Lesa ukufika no bwa lelo line, kabili naiminina ukupela ubunte kuli bonse abanono na bakalamba tekulanda fimbi kano ifyo bakasesema na Mose balandile ukwebati fikesa kucitika - ²³ukwebati Kristu afwile ukucula, na pakuba uwa ntanshi ukubuka ku bafwa akabila ulubuto ku bantu besu elo na ku bena Fyalo." ²⁴Ulo Paulo apwile ukuipokolola, Feste alilandile ne shiwi ilikalamba ati, "Paulo, walipena; ukusambilila kobe ukwingi kwalikulenga ukupena." ²⁵Lelo Paulo alilandile ati, "Nshapena, mweba kupulama ba Feste, lelo nkolanda ifyebo fyacine kabili ifya mutembo." ²⁶Pantu imfumu yalishiba palwa ifi fintu; eco nkolandila mukushipa kuli yena, pantu ndishibe ati tapalipo nangu cimo icafisama kuli yena; pantu ici cintu tacacitilwe mu bumfisololo. ²⁷Bushe mwalisumina muli bakasesema, mwe mfumu Agripa? Nalishiba ukwebati mwalisuminamo." ²⁸Agripa alilandile kuli Paulo ati, "Mukashitafye akanono kuti wanasha ukuba umwina Kristu?" ²⁹Paulo alilandile ati, "Nkopepa kuli Lesa, ukwebati nangu ni mukashita akanono nangu munshita iitali, temwebo mwekafye iyo, lelo na bonse abakongumfwa lelo, mwingaba kubati ninebo, lelo ukwabula iyi minyololo ya mucifungo." ³⁰Nolu imfumu yaliminine, no mulashi, na Bernike nao, nabo abaikele nabo pamo; ³¹ulo bafuminemo mu cikulwa, balilanshenye pamo umo no munankwe no kulanda ati, "Uyu muntu tacitapo umulandu engafwilapo nangu ukukakwa." ³²Agripa alyebele Feste ati, "Uyu muntu nga alikakwilwe umfwa talombeke ukutwalwa kuli Kaisare."

27

¹Ulo bapingwile ukwebati tufwile ukuya no bwato ku Italia, balibikile Paulo na bamo abafungwa mu maboko yakwa mushika uwali kwitwa Yuli, uwali wa mu mpuka ya bena Augusti. ²Twalininine mu cibwato icafumine ku Adramuti ico casungamine ukulola kululamba lwa Asia. Eco twalile kuli bembu. Aristarki ukufuma ku Tesalonika mu Makedonia alile pamo na fwebo. ³Ubushiku bwakonkelepo twalifikile mu musumba wa Sidone, apo Yuli acitile Paulo inkumbu kabili alimusuminishe ukuya kuli bacibisa bakwe ukuya kusungwako. ⁴Ukufuma palya twalile kuli bembu kabili twalile kushingilila Kupri, mupepi na ku cishi, pantu umwela wali kutucilinganya. ⁵Ulo twaabwike bembu ukucila Kilikia na Pamfulia, twalifikile pa Mura, umusumba wa Lukia. ⁶Palya, mushika alisangile icibwato icafumine ku Alekesandria ico icali kuya ku Italia. Alituninike mulya. ⁷Ulo twalikuya buce-buce pa nshiku ishingi na pa kulekelesha twalifikile na mafya mupepi na Kinidi kabili umwela tawatusuminishe ukuya ilya nshila, twali shingulukile lubali na Krete, ukulungatana na Salmone. ⁸Twalyendele imilundu iyingi na mafya, mpaka ulo twafikile pa ncende iikutwa ati Ifyabu Fyabune, iyali mupepi no musumba wa Lasea. ⁹Twali poselepo inshita iitali, inshita ya kufunga kwa baYuda nayo yalipitile, kabili calishile kuba icakutinya ukwenda. Eco Paulo alibasokele bonse, ¹⁰kabili alilandile ati, "Mwe baume, ndimwene ukwebati ubulendo tukoyamo muleba ukuceneka no kulofya ukukalamba, tekufipefye fyeka ne cibwato, lelo ne myeo yesu." ¹¹Lelo mushika alyumfwililepo coba mukalamba no mwine wa cibwato, ukucila pa fintu ifyo Paulo alandile. ¹²Pantu ku cabu takwali ukwa kwanguka ukwikala mu mupepo, ba coba abengi baliipandile amano ukufumako, kabili umfwa mu nshila iili yonse twingafika mu musumba wa Foinike, kukwikala kulya mu mupepo. Foinike cabu ca mu Krete, icaloseshe konse kumasamba ya ku kulyo na kumasamba ya ku kuso. ¹³Ulo umwela wa kukapinda ka kukulyo watendeke ukupupa pole-pole, bacoba batontontenye ukwebati balikwete ifyo bali kufwaya. Eco balimishe icakulesha ubwato ukwenda no kulola ku Krete, mupepi naku mulundu. ¹⁴Lelo ulo papilile akashita kanono umwela wa cipupu camaka, uwali kukutwa akabanga ka kukuso, walitendeke ukupupa ukufuma pa cishi. ¹⁵Ulo icibwato caiketwe ne bimbi kabili takapulile mu mwela, twalilelwike ibimbi kabili lyalisendelwe ku mwela. ¹⁶Twalilolele lubali lwa cishi cinono icikutwa Kauda, na mukushupikwa twalikumanishe ukufumya akabwato ka kupusukilamo. ¹⁷Ulo bafumishe akabwato ka kupusukilamo, balibomfeshwe imyando no kukakila ku cibwato. Kabili balikutina ukuma patulundulundu twa musensenga wa Surti, eco baliponeshe icakulesha ubwato ukwenda palibemba kabili balisendelwe. ¹⁸Twalisunkanishiwe cibi na mabimbi icakwebati ubushiku bwa konkelepo balitendeke ukuposa ifipe ukufumyamo. ¹⁹Pabushiku bwalenga citatu bacoba baliposele ifisolobelo fya mu cibwato ne minwe yabo. ²⁰Ulo akasuba ne ntanda fitasanike pali fwebo pa nshiku ishingi, ne bimbi ilikalamba lyalinkonkenyepo ukutupuma, ne subilo lya kwebati kuti twapusushiwa lyalipwile. ²¹Ulo baendele intamfu iitali ukwabula kulya, nolu Paulo aliminine pakati ka bacoba kabili alilandile ati, "Mwe baume, nga mwalikutike kuli nebo, nga tamwatendeke ukuya ku Krete, eco twamwena ukucenwa no kulofya uku." ²²Nomba nkomikonkomesha ukwebati mushipe, pantu takwakabepo ukulofiwa kwa myeo pakati kenu, lelo kanofye ukulofya kwa cibwato. ²³Pantu mailo ubushiku kwalishile malaika wakwa Lesa wandi, kabili uo nshinshimuna - malaika wakwe aliminine pa mbali yandi ²⁴no kulanda ati, 'Witina, Paulo. Ufwile ukwiminina ku cinso cakwa Kaisare, kabili mona, Lesa mu nkumbu shakwe alikupele abo bonse abali palwendo na webu.' ²⁵Eco kanshi mushipe, mwe baume! Pantu ndicetekele Lesa ukwebati cikacitika pamo ngefyo naebelwe. ²⁶Lelo tufwile tubutukileko pa cishi cimo." ²⁷Ulo ubushiku bwakulenga ikumi na shine bwafikile, ulo twasunkilwe uku na kulya muli bembu wa Adriatic, nalimo ubushiku pakati bacoba balitontontenye ati balipalaminine ukusanga umulundu. ²⁸Baliposelepo imitofwe no kusanga ati palishikile amakumi yabili; panuma ya kashita kanono, balipimine imiku iingi no kusanga ikumi limo na fisano ukushika. ²⁹Balitinine ukwebati nalimo twalaibumba mu mabwe, eco baliponeshe ifyakulesha ubwato ukwenda fine ukufuma ku cisolo kabili balipepele ukwebati ulucelo lufike bwangu. ³⁰Bacoba bali kufwaya inshila iya kushilamo icibwato kabili baliponeshe akabwato ka kupusukilamo pali bembu, no kubepekesha ukwebati bakoposa ifyakulesha ubwato ukwenda ukufumina kuntanshi. ³¹Lelo Paulo alilandile kuli mushika na ku bashilika ati, "Kanofye aba abaume bekale mu cibwato, tekuti mupusuke."

³²Nolu abashilika baliputwile imyando ku bwato no kuleka buye bukosendwa.³³Ulo ubushiku bwali mukuca, Paulo ali bakoseleshe bonse ukulyapo fimo. Alilandile ati, "Ubu bushiku bwakulenga ikumi na shine ubo mwalindilila ukwabula ukulya - no kukana lyamo ica kulya nangu cimo."³⁴Eco nkomipapata ukwabana ifyakulya, pantu ici cililingile pakwebati mupusuke. Pantu takwabe nangu umo pali mwebo uukolofyapo umushishi nangu umo ku mutwe wakwe."³⁵Ulo alandile ifi, alibulile umukate no kutotela kuli Lesa pa cinso cabo bonse. Kabili alimokawile umukate no kutendeka ukulya.³⁶Nolu bonse balikoseleshiwe kabili bonse balilile icakulya.³⁷Twali imyeo 276 abali mu cibwato.³⁸Ulo balile ifyakulinga, balilengele icibwato ukwanguka pamulandu wakuposa ingano pali bamba.³⁹Ulo bwacele, tabaishibe incende, lelo balimwene icishobwe no lulamba, kabili balilanshenye nga cakwebati kuti batwalako icibwato.⁴⁰Eco bali putwile ifyakwimika ubwato no kufisha muli bamba. Pa nshita imo ine balikakwile imyando sha banaosa no kwimishe itanga lya ku ntanshi ku mwela; eco balifikile ku lulamba.⁴¹Lelo icibwato calyumine mutulundu-lundu twa musensenga no kuya panshi. Ne cisolo calikete palya kabili bafililwe ukusela, ne cisolo ca kunuma calilepwike pamulandu wa kusunkwa na mabimbi.⁴²Amapange ya bashilika yali yakufwaya inshila ya kwipailamo abafungwa pakwebati takuli nangu umo pali bena uwinga samba no kufyuka.⁴³Lelo mushika alifwaile ukupususha Paulo, eco alibaleseshe ifyo balikupanga; kabili alyebele abo abaishiba ukowa ukubalilapo ukutolokela mu menshi no kuya ku mulundu.⁴⁴Elo bambi abaume abashala bakonkepo, bamo ni pafipimfya fya mbao, na bambi pa fintu fimbi ifyali mu cibwato. Muli iyi nshila bonse twalifikile abomi ku mulundu.

28

¹Ulo batufishishe umutende, twaishile kwishiba ukwebati icishi calikukutwa ati Malta.²Abekala mushi balitupokelele te kutulanga inkumbu shekafye, lelo balikoseshe umulilo no kutusengela fwebo bonse pamulandu wa muloke wa mfula ne mpepo.³Lelo ulu Paulo akolongenye icifinga ca nkuni no kushibika pamulilo, ifolo lyalifumine pamulandu wa cikabilila kabili lyalilambete ku kuboko kwakwe.⁴Ulo abekala mushi bamwene inama ilikobeme ku kuboko kwakwe, balilandile kuli umo no munankwe ati, "Uyu mwaume icine cine ni kepaya uupusushiwe pali bamba; Umulinganya taukomusuminisha ukuba no mweo."⁵Lelo alikuntile inama mu mulilo kabili takwali icibi icamucitikile.⁶Balikumulolela ukufimba nangu ukuponafye mukupumikisha no kufwa. Lelo panuma yakumulolesha panshita ntali no kumona ukwebati takwali cintu icalubene kuli ena, balyalwile amantontonkanyo yabo no kulanda ukwebati ali mulungu.⁷Nomba ku ncende yali mupepi kwaliko impanga ya mwaume umukankala pa cishi, umwaume uweshina lya Publiusi. Alitupokelele na mu nkumbu alitupele ifyo twali kukabila pa nshiku shitatu.⁸Calicitike ukwebati wishi wakwa Publiusi alilambalele akocushiwa ne mpepo no kupolomya umulopa. Ulo Paulo aile kuli ena, ali pepele, no kubikapo indupi pali ena, kabili alimundepe.⁹Panuma ifi fyacitike, abantu abashele pali ici cishi abali abalwele balishile kabili balyundepwe.¹⁰Abantu nakabili balitucindike ne fyabucindami ifingi. Ulo twalikuteyanya ukwima no bwato, balitupele ifyo twalikukabila.¹¹Panuma ya myeshi itatu twalimine mu cibwato ico caikele umupepo onse pa cishi, icibwato caku Alekisandria, pamo no "tumilungu tu mpundu" ngo twali ku mutwe.¹²Panuma yakufika mu musumba wa Syrakuse, twalikele kulya inshiku shitatu.¹³Ukufuma kulya twalimine mu bwato no kuya kufika mu musumba wa Regiumu. Panuma ya bushiku bumu icimwela ca ku kapinda ka kukulyo calimine, na mu nshiku shibili twalifikile ku musumba wa Puteoli.¹⁴Kulya twalisangileko bamunyinefwe bamo kabili twalilalikwe ukwikala nabo pa nshiku cine-lubali. Muli iyi nshila twalifikile ku Roma.¹⁵Ukufuma kulya bamuninefwe, panuma yakumfwa palwa fwebo, balishile kutukumanishisha pa mushika wa Apiusi na pa mayanda ya beni yatatu. Ulo Paulo amwene bamunyina, alitotele Lesa no kukoseleshiwa.¹⁶Ulo twaingile mu Roma, Paulo alisuminishiwe ukuikalila umwine pamo no mushilika uwali kumulinda.¹⁷Nolu calishile kuba ukwebati panuma ya nshiku shitatu Paulo alikutile capamo abo abantu abali intungulushi pa baYuda. Ulo baishile capamo, alilandile kuli bena ati, "Mwe bamunyanane, nangula nshacitapo icilubo ku bantu nangu ku ntambi shaba shifwe, Nalipelwe kubati mufungwa ukufuma mu Yerusalemu no kuntwala mu minwe ya bena Roma."¹⁸Panuma ya kundubulwisha, balifwaile ukundekelako, pantu tapali ica kumpingwila ukwipaiwa mu mulandu wandi.¹⁹Lelo ulu abaYuda balandile ifya kupilikisha ukukabila kwabo, nali patikishiwe ukumonekela kuli Kaisare, nangula tacali kubati nalikuleta ukususha ukuli konse kuluko lwandi.²⁰Pali uyu mulandu, eco kanshi, nacimikutila ukwebati ningamimona no kulanda na mwebo, apo ni pamulandu we subilo lya bena Israeli epo nomba mfwalile iyi minyololo.²¹Nolu balilandile kuli ena ati, "Tatwapokelelepo amakalata ukufuma ku Yudea palwa webo, nangu uuli onse muli bamunyinefwe ukwisa na kasebo nangu ukulanda icili conse icabubi pali webo."²²Lelo fwebo tukofwaya ukumfwa kuli webo ifyo ukotontonkanya pali ici ciputulwa, pantu cilishibikwe kuli fwebo ukwebati cilalandilwa ifibi ukuli konse."²³Ulo bamusontelepo ubushiku bumu, abantu abengi balishile kuli ena pa ncende alikwikala. Alitulile umulandu kuli bena, no kupela ubunte palwa bufumu bwakwa Lesa. Alyeseshe ukubanasha palwakwa Yesu, ukufuma monse mu malango yakwa Mose na muli bakasesema, ukufuma ulucelo ukufika icungulo.²⁴Bamo balisumine palwa fintu ifyalandilwe, lelo bambi tabasumine.²⁵Ulo batasuminishenye umo no munankwe, balifumineko ulu Paulo alandile ici cebo cimo ati: "Mupashi wa Mushilo alilandile bwino ukupitila muli Esaya kasesema kuli bashinwe."²⁶Alilandile ati, "Kabiye kuli aba bantu no kulanda ati, "Ukumfwa mwalekumfwa, lelo tamwakeluke; ukumona, mwalekumona, lelo tamwakeshibe."²⁷Pantu imitima ya aba bantu yalitalama, na ku matwi yabo balashupikwa ukumfwa, kabili balishibatika amenso yabo. Epali bamona na menso yabo, no kumfwa na matwi yabo, no kwiluka ne mitima yabo no kupilibuka nakabili, kabili Nandi kuti nabondapa."²⁸Eco kanshi, mufwile ukwishiba ukwebati ipusikilo lyakwa Lesa lyalitumwa ku bena Fyalo, kabili bakakutika."²⁹³⁰Paulo alikele

imwaka ibili iituntulu mu ng'anda yakwe iyakusonkela, kabili alipokelele bonse abalikwisa kuli ena.³¹ Alikubila ubufumu bwakwa Lesa no kulasambilisha ifintu palwa kwa Shikulu Yesu Kristu mukushipa konse ukwabula ukucilinganishiwa.

Abena roma

1

¹Paulo, umubomfi wakwa Yesu Kristu, uwaitwa ukuba umutumwa kabili uwapatwilwa ku mbila nsuma yakwa Lesa,²iyo alaile libela ukupitila muli bakasesema bakwe mu malembo ya mushilo,³palwa Mwana wakwe uwali wa mubufyashi bwakwa Dabidi ukulingana na ku mubili.⁴Ukupitila mu Mupashi wa bumushilo alisontelwe na maka ukuba Umwana wakwa Lesa mu kubushiwa kubafwa, Yesu Kristu Shikulu wesu.⁵Ukupitila muli ena twalipokela ukusenaminwa no butumwa ku kunakila kwa cicetekelo pa nko shonse, pa mulandu we shina lyakwe.⁶Pakati ka ishi inko, na mwebo mwalitwa kukuba abakwa Yesu Kristu.⁷Kuli bonse abali mu Roma abatemiwikwa na Lesa no kwitwa kukuba abantu bakwe aba mushilo: Ukusenaminwa kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Lesa Tata na Shikulu Yesu Kristu.⁸Ica ntanshi, nkototela Lesa wandi ukupitila muli Yesu Kristu pali mwebo bonse, pantu icicetekelo cenu cilibililwe icalo conse.⁹Pantu Lesa ni kambone wandi, uo mpyungila mu mupashi wandi mu mbila nsuma ya Mwana wakwe, ifyo milumbula lyonse.¹⁰Ndalomba lyonse mu mapepo ukwebati mu nshila iyi yonse ningaba uwafilkilisha ukwisa kuli mwebo pakulekelesha nomba ukulingana no kufwaya kwakwa Lesa.¹¹Pantu nkokabila ukumimona, ukwebati ninga mipelako ica bupe caku mupashi, pakwebati mikoshe.¹²Emukwebati, nkofwaisha ukukoseleshiwa muli mwebo, ukupitila mu cicetekelo ca umo no munankwe, icenu ne candi.¹³Nomba ntakofwaya mwebo ukubula ukwishiba, bamunyanane, ukwebati lyonse nali kukabila ukwisa kuli mwebo (lelo nalibindilwe ukufika na nomba), pakwebati ningakwatako ifisabo na muli mwebo, pamo fye ngefyo nakwatile mu bena Fyalo.¹⁴Naliba ne nkongole ku baHela na bena fyalo, bonse kuba mano na ku bawelewele.¹⁵Eco, palwa nebo, ndi uwaipékanya ukubila imbila nsuma na kuli mwebo mwe bali mu Roma.¹⁶Pantu nshaba na nsoni ku mbila nsuma, pantu emaka yakwa Lesa ku kupususha onse uwasumina, ukubalilapo ku baYuda elo na ku baHela.¹⁷Pantu ni muli yena emo ubulungami bwakwa Lesa busokolwelwa ukufuma kucicetekelo no kuya kucicetekelo, ngefyo calembwa ati, "Umulungami akekallila ku cicetekelo."¹⁸Pantu ubukali bwakwa Lesa bwakokololwa ukufuma ku mulu pa bantu abatapepa kabili abatalungama abo ukupitila mu kukana lungama balakanya icine.¹⁹Ici ni pakwebati ico icaishibikwa palwakwa Lesa cilimonekele kuli bena. Pantu Lesa alibashibwile amenso.²⁰Pantu ukutulafye na ku bubumbo bwa calo, ifishimoneka fyakwe, ifilumbulwa amaka yakwe aya muyayaya ne mbela yakwe iya buLes, fyalimonekela apakubuta, ifyakutulukilwa mu fintu ifyo ifyapangwa. Kanshi tabakwete icakubepeshamo.²¹Ni pamulandu wakwebati, nangu balishibe pali Lesa, tabamucindamike nga Lesa, nangula ukumutotela. Lelo, balisangukile abawelewele mu matontontanyo yabo, ne mitima yabo iwelewele yalifitikwe.²²Balikuitunga ukuba abamano, lelo balisangukile ifiwelewele.²³Balikabwishe ubukata bwakwa Lesa uushingonaika ku cimpasho ca kalubi ka muntu uonaika, ica fyoni, ica cinama ca molu-yane, ne ca fintu ifikulika.²⁴Eco kanshi Lesa alibapele ku lunkumbwa lwa mitima yabo iyakowela, kukusalusha imibili yabo pakati kabo beka.²⁵Ebakabwile icine cakwa Lesa ku ubufi, kabili ebali mukushinshimuna no kupyungila icibumbwa ukucila Kabumba, uwapalwa umuyayaya. Amen.²⁶Pamulandu wa ici, Lesa alibapele kufya lunkumbwa lwa musebanya, pantu abanakashi babo balyalwile umubelo wa cifyalilwa mu cishaba mubelo wa cifyalilwa.²⁷Mu musango umo wine, abaume nabo balishile umubelo wa cifyalilwa na banakashi no kukwatisha ulwinso pali umo no munakwe. Aba ebaume abacitile ificitwa fya musebanya na baume no kupokelela ukukandwa pali bena ukulingana no kuluba kwabo.²⁸Kabili ngefyo tabali abashininkisha ukukana kwakwa Lesa mu bwishibilo bwabo, alibapele ukuba ne tontontanyo lya kowela, pakwebati bena bacite fintu fishayana.²⁹Balisushiwamo ukukana lungama konse, ububifi, ulwinso, abaisulamo akafindwe, abamisoka, ifikansa, abelenganya ifibi. Abalwambo,³⁰abamiponto, abapata Lesa, aba misula, aba miya, aba mataki, abelenganya ukucita ifibi; abatomfwila abafyashi.³¹Bawelewele, abataba na cicetekelo, abaumalala imitima, kabili abataba na luse.³²balishiba ifipope fyakwa Lesa, ukwebati abo abacita ifintu fyakubefi balilingile ukufwa. Lelo tabacita fye ifi fintu, lelo balasuminisha na bambi abaficita.

2

¹Eco kanshi taukwete kabepesho, we muntunse, webu weupingula, pantu ku fintu ifyo upingwilako umuntu umbi, eko uisekela wemwine. Pantu webu we upingula ulacita fimo fine.²Lelo twalishiba ukwebati ubupingushi bwakwa Lesa bwaba ukulingana ne cine ulo caponena pali abo abakocita ifintu ifya kubefi.³Lelo tontontanya ici, we muntunse, webu weupingula abo abacita ifintu fyakubefi nangula ucita ifintu fimo fine. Bushe uli no kupusuka kubupingushi bwakwa Lesa? ⁴Nangula utontontanya ati ubukankala bwa cikuku cakwe bunono, ukuleshanya kwa kukanda kwakwe, no mutekatima wakwe? Bushe tawaishiba ukwebati cikuku cakwe citungulula mukulapila?⁵Lelo ukufika ku kutalama no kukana lapila kwa mutima obe ukwa kwebati ukoitutilila ubukali bobo pa bushiku bwa bupungushi, ubo ubuli, bushiku bwa kusokolola kwa bupingushi bwakwa Lesa ubwa kulungama.⁶Akalambula umuntu onse ukulingana ne ficitwa fyakwe: ⁷kuli abo abakashipikisha ukulingana ne ficitwa fyabo ifyabune balifwaile ukulumbashiwa, ubucindami, no kutonaika, akapela umweo wa muyayaya.⁸Lelo kuli abo bakaitemwe, abatanakila icine lelo banakila ifitalungama, ubukali ne cipyu fikesa.⁹Lesa akaleta ubucushi no bulanda ku mweo wa muntu onse uucita ifyabubi, ukubalila ku baYuda, elo na ku bena Fyalo.¹⁰Lelo ubukata, ubucindami, no mutende fikesa pali bonse abacita ifyabune, ukubalila ku baYuda, elo na ku bena Fyalo.¹¹Pantu takwaba kapatulula kuli Lesa.¹²Pantu ngefyo abengi babembuka ukwabula

amalango bakonaulwa ukwabula amalango, kabili ngefyo abengi babembuka ukulola ku malango bakapingulwa na malango.¹³Pantu tebakomfwa ba malango ababa abakulungama kuli Lesa, lelo ni bakacita wa malango ebakalungamikwa.¹⁴Pantu ulo abena Fyalo, abataba na malango, bacita ku cifyalilwa ifintu fya malango, caba malango kubene beka, nangula tababa na malango.¹⁵Pali ifi bakolanga ukwebati ificitwa fikofwaikwa ukupitila mu malango fyalilembwa mu mitima yabo. Kampingu wabo nao aliba ni kambone kuli bena, na matontonkanyo yabo yalabashinina nangu ukubapokololako¹⁶pa bushiku ulo Lesa akesa kupingula ifya nkama fya bantu bonse, ukulingana ne mbila nsuma yandi, ukupitila muli Yesu Kristu.¹⁷Lelo umfwa walanda ukwebati uli mu Yuda kabili waikalila mu malango no kuitakishisha muli Lesa,¹⁸kabili walishiba ukufwaya kwakwe no kushininkisha icawamisha ukucilapo pantu wa langililwa ukufuma ku malango;¹⁹kabili umfwa ulishininkisha ukwebati ulikatungulula wa mpofu, ulubuto kuli abo ababa mumfimi,²⁰kasambilisha wa bawelewele, kasambilisha wa bana banono, kabili ukwebati waliba na malango ayali mano ne cine, ninshi fikwafwa shani mukwikala kwa bwikashi bobe?²¹Webo weusambilisha bambi, bushe tautisambilisha we mwine? Webo weushimikila pakwiba, bushe uleba? ²²Webo weulanda ati wilacita bucende, bushe ulacita ubucende? Webo wewapata utulubi, bushe uleba mu matempele?²³Webo weuitakisha mu malango, bushe taukana ukucindika Lesa pakukana bela amalango? ²⁴Pantu "ishina lyakwa Lesa lilapontelwa ku bena Fyalo pamulandu obe," ngefyo calembwa.²⁵Pantu ukusembululwa bunonshi kuli webo umfwa wabela amalango, lelo umfwa niwe mpula mafunde, ukusembululwa kobe kwaaluka ukukana sembululwa.²⁶Kanshi, umfwa, umuntu uutasembululwa asunga ifikabilwa mu malango, bushe ukukana sembululwa kwakwe tekuti kube ngo kusembululwa? ²⁷Bushe uyo uutasembululwa mu cifyalilwa tekuti akuseke umfwa afikilisha amalango? Ifi ni pamulandu wakwebati mulikwete amalango yalembwa no kusembululwa, lelo uli mpula mafunde!²⁸Pantu tali mu Yuda kunsefye; nangu ukusembululwa kwa kunsefye ya mubili. ²⁹Lelo ni uyo uuli mu Yuda mukati, no kusembululwa ni uko ukwa ku mutima, mu Mupashi, te mu malembo. Ukulumbanishiwa kwa muntu wakubefi takufuma ku bantu lelo ni kuli Lesa.

3

¹Nolu bune nshi abaYuda bakwetepo? Kabili bukumu ndo bwaba mukusembululwa? ²Cikalamba munshila yonse. Icantanshi pali fyonse, abaYuda balipelwe ubusokololo ukufuma kuli Lesa.³Pantu nga cakwebati abaYuda bamo tabali na cicetekelo? Bushe ukukana cetekela kwabo kuti kwaonaula bucishinka bwakwa Lesa? ⁴Cikaba ifi. Lelo, lekeni Lesa abe uwa cishinka, nangula umuntu onse aba uwabufi. Ngefyo calembwa, "Ukwebati mwingalangwa ukuba abalungami mu fyebo fyenu, no kwebati mukacimfye ulo mukesa mubupingushi."⁵Lelo umfwa ukukana lungama kwesu kwalanga ubulungami bwakwa Lesa, tukolanda shani? Bushe kuti twalanda ukwebati Lesa temulungami pakuleta ubukali bwakwe pali fwebo? (Nebo nkobomfwa uku talikishanya kwa buntunse.) ⁶Cikaba ifi! Pantu Lesa ninshi akapingula shani icalo? ⁷Lelo umfwa ukupitila mubufi bwandi icine cakwa Lesa cilundulula ubukata bwakwe, cindo nebo ncili nkopingwilwa ngo mubembu? ⁸Nindo tekuti tulandile ati, ngefyo tupontelwa nga bakolanda, kabili ngefyo bamo balanda ukwebati fwebo tulanda ati, "Na tucite ububi, pakwebati ubune bwingesa"? Ukusekwa kwabo kwa kulungama.⁹Nga ninshi kanshi? Bushe tukoitulushako fwebene? Nakalya iyoo. Pantu fwebo tulitungenye kale bonse abaYuda na baHela, bonse fye, ukuba mulubembu.¹⁰Ici caba kubati nifyo calembwa: "Takwaba wa kulungama, nangu umo;¹¹Takuli nangula umo uukoiluka; takuli nangu umo ukufwaya Lesa. ¹²Bonse balyalwike; bonse pamo balisangwike abawelewele. Takuli nangu umo uucita ifyabune, nakalya, nangufye umo."¹³Imikolomino yabo ninshishi isha isulwa. Indimi shabo sha bu myalu myalu. Ubusungu bwa nsoka bwaba pa milomo shabo." ¹⁴"Utunwa twabo twaisulamo ukutipa no mufimbila."¹⁵"Amakasa yabo yalyanguka ku kusunya umulopa. ¹⁶Ubonaushi no kucula fyaba munshila shabo. ¹⁷Aba bantu tabaishiba inshila ya mutende." ¹⁸"Tamwaba akatina kakwa Lesa mu menso yabo."¹⁹Nomba twalishiba ukwebati fyonse ifyo amalango yalanda, yalandila kuli uyo uwaba mu malango, pakwebati akanwa konse kabetondolo, ne calo conse cibe ica shininwa kuli Lesa.²⁰Pantu takuli umuntunse uukalungamikilwa ku milimo ya malango mu menso yakwe. Pantu ukupitila mu malango emwishila ukwishiba ulubembu.²¹Lelo nomba ukucila pa malango ubulungami bwakwa Lesa bwalisokololwa, kuco amalango na bakasesema bapelapo ubunte ati - ²²ubulungami bwakwa Lesa kupitila mukucetekela muli Yesu Kristu kuli abo bonse abasumina. Pantu tapaba ubupusano,²³pantu bonse balibembwike no kupelelela ku bukata bwakwa Lesa,²⁴kabili balilungamikwa mukusenaminwa kwakwe ukupitila mu kulubulwa ukwaba muli Kristu Yesu.²⁵Pantu Lesa alitupele Kristu Yesu nge lambo lya cikonsolwelo ukupitila mu cicetekelo mu mulopa wakwe. Alitulile Kristu nga icishininkisho ca mulinganya wakwe, pamulandu wa kukana ibukisha imembu shakunuma ²⁶mu mutekatima wakwe. Ifi fyali fyakulangisha ubulungami bwakwe pali ino nshita, pakwebati engaba uwakulungama kabili uulungamika uuli onse uwakwata icicetekelo muli Yesu.²⁷Kuli kwi ninshi ukuitakisha? Kulifumishiwepo. Ukupitila malango nshi? Aya ku milimo? Iyoo, lelo kupitila mu malango ya cicetekelo. ²⁸Twalasondwelela kanshi ukwebati umuntu alungamikilwa ukupitila mu cicetekelo ica bula imilimo ya malango.²⁹Nangu Lesa bushe ni Lesa waba Yuda epela? Bushe te Lesa wa bena Fyalo nabo bene? Ee, wa bena Fyalo nabo bene. ³⁰Umfwa, mucinefye, Lesa umo, ali no kulungamika abasembululwa mu cicetekelo, na batasembululwa ukupitila mu cicetekelo. ³¹Bushe kanshi tukofumyapo amalango ukupitila mu cicetekelo? Cikaba ifi! Lelo, tukobela amalango.

4

¹Nga kanshi nindo tukolanda ukwebati Abrahamu, uwaba shifwe ukulingana na ku buntunse, asangile? ²Pantu umfwa Abrahamu alungamikilwe ku milimo, nga alikwete icakuitakishishapo, lelo tekucinso cakwa Lesa iyo. ³Pantu amalembu

yalanda shani? "Abrahamu alisumine Lesa, kabili calishibikwe kuli ena nga ubulungami."⁴Nomba kuli uyo uukobomba, icilambu cakwe tacipendwa nge ca bupe, lelo ngeco abombela.⁵Lelo kuli uyo uutakobomba lelo alisumina muli uyo uulungamika abashipepa, icicetekelo cakwe cikopendwa ngo bulungami.⁶Dabidi nao akolumbula ipalo pa muntu uo Lesa akopenda ubulungami ubwabula imilimo.⁷Alilandile ati, "Abapalwa ni abo ifilubo fyabo fyaelelwa, nabo imembu shabo shafimbwapo.⁸Alipalwa umuntu uo Shikulu takebushe imembu shakwe."⁹Ninshi aya mapalo yakolumbulwafye pali abo abasembululwa, nangu na pa batasembulwa? Pantu tukolanda ati, "Icicetekelo calipendelwe kuli Abrahamu ngo bulungami."¹⁰Capendelwe shani kuli ena? Bushe cali ninshi talasembululwa nangu panuma ya kusembululwa? tacali panuma, lelo ninshi talasembululwa!¹¹Abrahamu alipokelele icishibilo ca kusembululwa nge cikakatiko ca bulungami ico akwete mu cicetekelo ulo ali talasembululwa. Ubuyo bwali kumulenga ukuba wishi wa bonse abasumina lelo abatasembululwa, pakwebati ubulungami bunoke kuli bena.¹²Kabili ni wishi wa basembululwa tebasembululwafye lelo na bendela muntampulo sha cicetekelo ico shifwe Abrahamu akwete ulo talasembululwa.¹³Pantu ubulayo kuli Abrahamu na kubufyashi bwakwe ukwebati akaba impyani ya calo tabwaishile ukupitila mu malango lelo kupitila mubulungami bwa cicetekelo.¹⁴Pantu umfwa abo abakoikalila mu malango bengaba empyani, ninshi icicetekelo cafye, ne cilayo tacicita icili conse.¹⁵Pantu amalango yaleta ubukali, lelo ukushili malango, takuli bumpula mafunde.¹⁶Pamulandu wa ici ni ku cicetekelo, pakweti ubulayo bwingekala pa kusenaminwa no kushininkishiwa kuli bonse aba mubufyashi bwakwa Abrahamu - tekuli abofye beka aba malango, lelo nabo bene abakana icicetekelo cakwa Abrahamu. Eshifwe wesu bonse,¹⁷ngefyo calembwa ati, "Nalikusonta ukuba wishi wa nko ishing." Abrahamu ali muceni cakwa uyo acetekelomo, uyo uuli, ni Lesa, uupela umweo kubafwa kabili no kukuta ifintu ifitabako ukuti fibeko.¹⁸Mwisubilo alisumine mwisubilo, ukwebati akaba wishi wa nko ishing, ukulingana nefyo aebelwe ati, "Efyo ubufyashi bobo bukaba."¹⁹Ukwabula ukunaka mu cicetekelo, alicitile umubili wakwe ngo wafwa (pantu ali nalimo ne myaka umwanda umo), kabili ubufyashi bwakwa Sara bwalifwile.²⁰Lelo pamulandu wa bulayo bwakwa Lesa, Abrahamu tashingashingile mu kukanasumina. Lelo, alikoseleshiwe mu cicetekelo no kupela ubukata kuli Lesa.²¹Ali shininkishe ukufikapo ukwebati ico Lesa alilaile, ali na maka ya kufikilisha.²²Eco ici naco "calipendelwe kuli ena ngo bulungami."²³Lelo ifyebo ati "Calipendelwe kuli ena" tafyalembelwe pali ena ekafye.²⁴Fyalilembelwe na pali fwebo, kabili cikapendwa na kuli fwebo fwebasumina muli uyo uwabushishe Shikulu Yesu kubafwa.²⁵Uyu ni uyo uwapelwe pamulandu wa fibi fyesu kabili alibushiwe pa kulungamikwa kwesu.

5

¹Apo twalungamikilwa ku cicetekelo, tulikwete umutende na Lesa ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu.²Ukupitila muli ena kabili tulisuminishiwe ukukumako kukusenaminwa ukupitila mucicetekelo umo twaiminina, kabili tulaitakisha mwisubilo lya bukata bwakwa Lesa.³Teici ceka, lelo tulaitakisha na mu macushi yesu. Twalishiba ukwebati amacushi yaleta ukushipikisha.⁴Ukushipikisha kuleta imbela, ne mbela ileta isubilo,⁵ne subilo talilenga nsoni pantu ukutemwa kwakwa Lesa kwalipongololwa mu mitima yesu ukupitila mu Mupashi wa Mushilo, uwapelwe kuli fwebo.⁶Pantu ulo twali abanaka, panshita iyalinga Kristu alifwilile abataishibe Lesa.⁷Pantu cilikosele umo ukufwila uwakulungama, nangula uwingesha ukufwila umuntu wabune.⁸Lelo Lesa alilanga ukutemwa kwakwe pali fwebo, pantu ulo twali ababambu Kristu alitufwilile.⁹Ukucilapo, nolu, nomba apo tulilungamikwe ku mulopa wakwe, akatupususha ku bukali bwakwa Lesa.¹⁰Pantu umfwa, ulo twali abalwani, twali wikishiwe kuli Lesa ukupitila mumfwa ya Mwana wakwe, ukucilapo, panuma ya kuwikishiwa, akatupususha mu mweo wakwe.¹¹Teici cekafye, lelo nakabili tulasangalala muli Lesa ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu, muo nomba twapokelelamo uku ukuwikishanya.¹²Eco kanshi, ngefyo ukupitila mu muntu umo ulubembu lwalingile mucalo, muli iyi nshila imfwa yalingile ukupitila mu lubembu. Nemfwa yalisalangene ku bantu bonse, pantu bonse balibembwike.¹³Pantu ulo takulaba amalango, ulubembu lwali mucalo, lelo takwali kwishiba ulubembu ulo tapali amalango.¹⁴Nangu cingaba ifyo, imfwa yalitekele ukufuma pali Adamu nokwisa kufika pali Mose, na pali abo abashabembwike kubati ni bumpula mafunde bwakwa Adamu, uwali cimpasho ca uyo uwali nokwisa.¹⁵Lelo icabupe tacaba kubati kubifya. Pantu umfwa mukubifya kwa umo abengi balifwililemo, cacilapo shani ifyo ukusenaminwa kwakwa Lesa ne cabupe ukupitila mukusenaminwa kwa muntu umo, Yesu Kristu, kwafula ku bengi!¹⁶Pantu icabupe tacaba kubati cafuma ku lubembu lwa muntu umo. Ubupingushi bwakonkele pakubifya kwa umo no kuleta ukusekwa, lelo icabupe cakonkele ukubifya ukwingi no kuleta ukulungamikwa.¹⁷Pantu umfwa, mukubifya kwa umo, imfwa yalitekele ukupitila muli umo, bushe bakacilapo shani abo abapokelela ukusenaminwa ukwingi ne cabupe cabulungami ukuteka mu mweo ukupitila muli umo, Yesu Kristu.¹⁸Eco kanshi, ifyo ukubifya kwa umo kwatwele ku kusekwa kwabantu bonse, efyo no kupitila mu mulimo wa bulungami bwa umo mwalitumbwike ukulungamikwa no mweo pa bantu bonse.¹⁹Ngefyo ukupitila muli bu mpula mafunde bwa muntu umo abengi balilengelwe ababambu, efyo na mucumfwila ca muntu umo abengi bakalengwa abalungami.²⁰Lelo amalango yalishile kulundako ukubifya. Lelo uko ulubembu lwakulile, ukuseminwa kwalikulileko ukucilapo.²¹Ifi fyalicitike pakwebati, ifyo ulubembu lwatekele mumfwa, efyo no kusenaminwa kufwile ukuteka ukupitila mubulungami ku mweo wa muyayaya ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu.

6

¹Nga kanshi tukolanda ati shani? Bushe tukotwalilila mu lubembu pakwebati ukusenaminwa kukule? ²Nakalya. Fwebo fwebafwile kulubembu, nomba kuti twaikalamo shani nakabili? ³Bushe tamwaishiba ukwebati nga filya abengi

babatishiwe muli Yesu Kristu babatishiwe mumfwa yakwe?⁴Twalishikilwe, elo, pamo nankwe ukupitila mu lubatisho mu mfwa. Ici cacitike mukwebati ngefyofoye Kristu abushiwe kubafwa mu bukata bwakwa Wishi, efyo na fwebo tufwile ukwendela mubumi bupya.⁵Pantu umfwa twalyampana nankwe mukupashanya imfwa yakwe, kabili tukampana nankwe mukubuka kwakwe.⁶Tulishibe ici, ukwebati ubuntu bwesu ubwakale bwalitanikwe pamo nankwe pakwebati umubili wesu uwa lubembu onaulwe. Ici calicitike pakwebati twiba mubusha ku lubembu.⁷Uyo uwafwa alubuka ku lubembu.⁸Lelo umfwa twafwila pamo na Kristu, twalisumina ukwebati tukekala pamo nankwe.⁹Twalishiba ukwebati apo Kristu alibuka kubafwa, tekuti afwe nakabili; imfwa taikoteka pali ena.¹⁰Pantu ukulingana ne mfwa iyo afwile kulubembu, afwilefye umuku umo. Nangu cibe ifyo, ubwikashi ubo ekala, ekalila Lesa.¹¹Mu musango umo wine, na mwebo bene mufwile ukufwa kulubembu, lelo abamweo kuli Lesa muli Yesu Kristu.¹²Eco kanshi mwileka ulubembu luteke mu mubili yenu iyonaika ukwebati munakile ifya lunkumbwa fya uko.¹³Mwitula ifilundwa fyenu ku lubembu, ukuba ifibombelo fya bubifi. Lelo muitule kuli Lesa nga abo abamweo abafuma ku bafwa, ne filundwa fyenu mufipele kuli Lesa nge fibombelo fya bulungami.¹⁴Mwileka ulubembu luteke pali mwebo. Pantu tamuli bena malango, lelo muli bena kusenaminwa.¹⁵Nindo kanshi? Bushe tufwile ukubembuka pantu tatuli bena malango, lelo abena kusenaminwa? Nakalya.¹⁶Bushe tamwaishiba ukwebati umfwa mwaitula nga basha, muli basha kuli uyo munakila? muli basha ku lubembu, ulutwala kumfwa, nangu abasha kukubela, ukutwala ku bulungami.¹⁷Lelo amatotelo yabe kuli Lesa! Pantu mwali abasha ku lubembu, lelo mulinashishe imitima pamulandu wa masambililo ayo mwapelwe.¹⁸Mwalilubulwa ku lubembu, kabili mwaliba abasha ba bulungami.¹⁹Nkolanda ngo muntu pamulandu wa kunaka kwa mubili wenu.²⁰Pantu ngefyo mwatulile ifilundwa fyenu ngo busha kukukowela na kuli bu mpula mafunde, umwafumine bu mpula mafunde na bumbi, mu musango umo wine, tuleni ifilundwa fyenu nga basha ku bulungami kukushishiwa.²¹Pantu ulo mwali abasha ba lubembu, mwali abantungwa ku bulungami. Pali ilya nshita, fisabo ndo kanshi ifyo mwakete pa fintu ifyo mukoumfwilapo nomba? Pantu ififuma muli filya fintu ni mfwa.²²Lelo nomba apo mulilengelwe abantungwa ku lubembu na pakuba abasha bakwa Lesa, mulikwete ifisabo fyenu ifya bumushilo. Impela mweo wa muyayaya.²³Pantu icilambu ca lubembu ni mfwa, lelo icabupe cakwa Lesa mweo wa muyayaya muli Shikulu Yesu Kristu.

7

¹Nangu bushe tamwaishiba, bamunyanane (Pantu nkolanda ku bantu abaishiba palwa malango), ukwebati amalango yalateka pa muntu inshita yonse iyo ali no mweo?²Pantu umwanakashi uwaupwa alikakilwe na malango ulo umulume wakwe ali no mweo, lelo umfwa umulume wakwe afwa, akakulwa ku malango ya cupo.³Eco kanshi, ulo umulume wakwe ali no mweo, umfwa aupwa ku mwaume umbi, akakutwa umucende. Lelo umulume wakwe nga afwa, akakulwa ku malango, eco tali umucende umfwa aupwa ku mwaume umbi.⁴Eco kanshi, mwe bamunyanane, nemwe mwalifwile ku malango ukupitila mu mubili wakwa Kristu. Ici ni mukwebati musuntinkane kuli umo no munankwe, ekwebati, kuli uyo uwabushiwe kubafwa, pakwebati twingatwala ifisabo fyakwa Lesa.⁵Pantu ulo twali muli bumubili, lubembu lwa lwinso, ulwaimishiwe na malango, lwalikubomba mu filundwa fya mibili yesu pakwebati fitwale ifisabo fya mfwa.⁶Lelo nomba tuli kakwilweko ku malango. Tulifwile kuli ico twakakilweko. Ici ni pakwebati tubombe mu musango upya uwa Mupashi, kabili temumalemba yakale.⁷Tukolanda shani kanshi? Bushe amalango lubembu? Nakalya. Lelo, nga nshaishibe ulubembu, nga tekupitila mu malango. Pantu nga nshaishibe lunkumbwa lelo amalango yalanda ati, "Wilekukumbwa."⁸Lelo ulubembu pakusanga apakwingilila ukupitila mwifunde lwaliletele ulunkumbwa lonse muli nevo. Pantu apabula ifunde, ulubembu lwalifwa.⁹Pa nshita imo nali no mweo ukwabula amalango, lelo ulo ifunde lyaishile, ulubembu lwalikwete umweo.¹⁰nandi nalifwile. Ifunde ilyo ilyali nokuleta umweo lyalyalwike ukuba imfwa kuli nevo.¹¹Pantu ulubembu lwalisangile apakwingilila ukupitila mwifunde kabili lwalimbepele. Ukupitila mwifunde lwalinjipeye.¹²Eco amalango ya mushilo, ne funde lya mushilo, lyakulungama, kabili lyabune.¹³Ninshi icabune calyalwike imfwa kuli nevo? Nakalya iyoo. Lelo ulubembu, pakwebati lumonekele ukuba ulubembu, lwalileta imfwa muli nevo ukupitila mucali icabune, kabili ukupitila mwifunde ulubembu lwaluke ulwabipisha ukucila mucipimo.¹⁴Pantu tulishibile ukwebati amalango ya kumupashi, lelo nevo ndi wa kumubili. Nebo nalinonkwa ubusha ku lubembu.¹⁵Pantu ifyo ncita, nshafishiba bwino. Pantu ifyo mfwaya ukucita, nshificita, lelo ifyo napata, efyo ncita.¹⁶Lelo nga nacita ifyo ntakofwaya ukucita, ndasuminishako ku malango ukwebati amalango yabune.¹⁷Lelo nomba tenebo uucita, lelo lubembu ulwaikala muli nevo.¹⁸Pantu nalishiba ukwebati muli nevo, ekwebati mu mubili wandi, tamwikala icintu icabune. Pantu ukukabila ifyabune kwaba muli nevo, lelo ntacita.¹⁹Pantu icabune ico mfwaya, ntacita, lelo ifibi ifyo ntafwaya, efyo ncita.²⁰Nomba nga nacita ifyo ntakofwaya kucita ninshi tenebo uukocita, lelo nakuba lubembu ulwaikala muli nevo.²¹Eco kanshi, ndisangile aya malango: Ulo nkofwaya ukucita icabune, icabubi ecili nanebo.²²Pantu ndasekekelela mu malango yakwa Lesa na muli bumuntu bwandi ubwa mukati.²³Lelo nkomona amalango ayaibelako mufilundwa fya mubili wandi; filwishanya na malango yappa mu mano yandi. Fikontwala mulibunknole kumbela yamalango yalubembu ulo ulwaba mufilindwa fya mubili wandi?²⁴Ndi muntu wa bulanda! Nani akampokolola kuli uno mubili wa mfwa? ²⁵Lelo kube ukutotela kuli Lesa ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu! Eco kanshi, nevo mpyungila mu malango yakwa Lesa na mano yandi. Lelo, kuli bumubili mpyungila amalango ya lubembu.

8

¹Eco kanshi nomba takuli kusekwa kuli abo abali muli Kristu Yesu.²Pantu amalango ya Mupashi wa mweo muli Kristu Yesu yalikulengele weba ukuba umuntungwa ukufuma ku malango ya lubembu ne mfwa.³Pantu ifyo amalango yafililwe

ukucita pantu yali aya kunaka ukupitila mu mubili, Lesa alicitile. Alitumine Umwana wakwe mucimpasho ca mubili wa lubembu ku kuba icabupe pa lubembu, kabili alicimfishe ulubembu mu mubili. ⁴Alicitile ifi mukwebati ifyalikukabilwa mu malango fifikilishiwe muli fwebo, fwebashendela mukufwaya kwa mubili, lelo mukufwaya kwa Mupashi. ⁵Abo abekalila umwabela umubili babika amano yabo ku fintu fya mubili, lelo abo abekalila umwabela umupashi babika amano yabo ku fintu fya Mupashi. ⁶Pantu ukubika amano ku fya mubili nimfwa, lelo ukubika amano ku fya Mupashi mweo no mutende. ⁷Ukubika amano ku fya mubili bulwani kuli Lesa, pantu taunakila ku malango ya kwa Lesa, nangu kuti wacite fyo. ⁸Abo abali muli bumubili tekuti basekeshe Lesa. ⁹Eco kanshi, mwebo tamuli muli bu mubili lelo mu Mupashi, nga cinefye Umupashi wakwa Lesa waikala muli mwebo. Lelo nga cakwebati umbi takwete Umupashi wakwa Kristu, taba ku lubali lwakwe. ¹⁰Nga cakwebati Kristu aba muli mwebo, umubili wali fwa ku lubembu, lelo umupashi uli uwa mweo mu bulungami. ¹¹Umfwa Umupashi wa uyo uwabushishe Yesu ukufuma kubafwa waikala muli mwebo, uyo uwabushishe Kristu ukufuma kubafwa akapela umweo na ku mibili yenu iya kufwa ukupitila mu Mupashi wakwe, uwaikala muli mwebo. ¹²Eco kanshi, mwe bamunyanane, tuli bamisha, lelo tekumubili ukwikalila umwabela bumubili. ¹³Pantu nga cakwebati mwaikalila umwabela bumubili, muli mukufwa, lelo nga cakweba ati ukupitila mu Mupashi mwalenga imibele ya bumubili ukufwa, mukaba no mweo. ¹⁴Pantu abo bonse abatungululwa no Mupashi wakwa Lesa, aba ebana bakwa Lesa. ¹⁵Mwebo tamwapokelele umupashi wa busha pakwebati mwebo mwikale mu mwenso nakabili; lelo mwebo mwapokelele Umupashi wa bwana, uo tulililako ati, "Abba, Tata!" ¹⁶Umupashi uwine ukoshimikila ubunte pamo ne mipashi yesu ukwebati tuli bana bakwa Lesa. ¹⁷Umfwa tuli bana, ninshi na fwebo tuli mpyani, impyani shakwa Lesa. Kabili tuli impyani shinankwe shakwa Kristu, umfwa mucinefye tulaculila pamo nankwe pakwebati na fwebo twingacindamikilwa pamo nankwe. ¹⁸Pantu naishiba ukwebati amacushi ya muli ino nshita tayalingile ukulinganya kubukata ubukoisa kusokololwa kuli fwebo. ¹⁹Pantu ukufwaisha kwa fibumbwa kulolela ukusokololwa kwa bana bakwa Lesa. ²⁰Pantu ifibumbwa fyalengelwe fyali kuicushafye, temukuitememwa iyo, lelo ni pa mulandu wa wafibumbile, mukusubila ²¹ukwebati ifibumbwa ifine nafyo fikalubulwa ku busha bwa kubola, kabili fikakwata ubuntungwa bwa bukata bwa bana bakwa Lesa. ²²Pantu twalishiba ukwebati ifibumbwa fyonse fikotetela no kukomenwe fumo mubukali capamo na nomba line. ²³Teico ceka, lelo na fwebo bene, fwebakwata ifisabo fya ntanshi ifya Mupashi, tukotetela munda shesu, ulo tukololela ubwana bwesu, ekulubuka kwa mibili shesu. ²⁴Pantu muli ili isubilo emo twapusukile. Nomba isubilo ilyo ilimoneka tesubilo iyo. Pantu ni nani asubila ico amwene? ²⁵Lelo umfwa tusubila ifyo tatumona, tulafilolela no kutekanya. ²⁶Munshila imo ine, Umupashi nao ulatwafwa mufyakunaka fyesu. Pantu fwebo tatwaishiba ifyo twinga pepa, lelo Umupashi uwine ulatupapatilako mukuteta ukushingalondololwa. ²⁷Uyo uubebeta imitima alishiba amano ya Mupashi, pantu ulapapatilako abantu bakwa Lesa abamushilo ukulingana no bufwayo bwakwa Lesa. ²⁸Twalishiba ukwebati kuli abo abatemwa Lesa, abombela ifintu fyonse pamo kubune, kuli abo bonse abaitwa ukulingana no kufwaya kwakwe. ²⁹Pantu bonse abo aishibile libela kabili alibalingile libela ukwebati bakabe abapalana ne cimpasho ca Mwana wakwe, ukwebati akabe ibeli pali bamunyina abengi. ³⁰Abo alingile libela, abo bene alibakutile no kubakuta. Abo abo akutile, ebo asangulwile no kusangulula, abo abo asangulwile, ebo acindamike no kucindamika. ³¹Nindo, kanshi, tukolanda pali ifi fintu? Umfwa Lesa ali na fwebo, ninani engapinkana na fwebo? ³²Uyo uutakenye umwana wakwe fye umo lelo amulipele pali fwebo bonse, nga kanshi kuti akana shani nankwe ukutupela ifintu fyonse ifyalutu? ³³Ninani akalanda ifyabubi pa basalwa bakwa Lesa? Lesa fye eka eulungamika. ³⁴Ninani uyo uuseka? Kristu Yesu fye eka ewafwile, ukucila pali ico, ewabushiwe - uyo uuli ku kuboko kwa kulyo kwakwa Lesa, kabili eukotupapatilako. ³⁵Ninani uukatupatulako kukutemwa kwakwa Kristu? Bucushi, nangu mafya, nangu kupakaswa, nangu ninsala, nangu bwamba, nangu busanso, nangu lupanga? ³⁶Ngafilya calembwa ati, "Pamulandu wenu twipaiwa akasuba konse. Twalingilwe nge mpanga ishikotwalwa mukwipaiwa." ³⁷Muli ifi fyonse tuli bakacimfya abacilapo ukupitila muli uyo uwatutemenwe. ³⁸Pantu nalishininkisha ukwebati cibe nimfwa, nangu mweo, nangu niba malalika, nangu buteko, nangu fintu ifilipo, nangu fintu fikoisa kubako, nangu maka, ³⁹nangu butali, nangu kushika, nangu cibumbwa cimbi, tekuti fitupatule ku kutemwa kwakwa Lesa, ukwaba muli Shikulu Yesu Kristu.

9

¹Nkolanda icine muli Kristu. Ntakobepa, na kampingu wandi akombela bunte mu Mupashi wa Mushilo ²ukwebati muli nevo muli ubulanda ubukalamba sana ne cikonko icitakopwa mu mutima wandi. ³Pantu nevo kuti nafwaya naba uwatipwa no kupatulwako kuli Kristu pamulandu wa bamunyanane, abantu bandi ku mubili. ⁴Bena Isreali. Balikwete ubwana, ubukata, ifipangano, no bupe bwa malango, ubupyungishi mwi tempele, na malayo. ⁵Ifikolwe fyabo uko Kristu afumine lubali kuli bumubili - uyo uuli ni Lesa pali bonse. Abe uwakulumbanishiwa umuyayaya. Amen. ⁶Lelo tecakwebati icebo cakwa Lesa cilifililwe iyo. Pantu tebonse ababa mu Isreali abali bena Isreali bene bene. ⁷Nangu abamubufyashi bwakwa Abrahamu tebonse abana. Lelo, "Muli Isaki emo abana ba mubufyashi bobo bakakutlwa." ⁸Emukwebati, abana bakumubili tebana bakwa Lesa. Lelo abana ba bulayo ebaba nga bamubufyashi. ⁹Pantu ici cebo ca bulayo: "Pali inshita nkesa, no mwana mwaume akapelwa kuli Sara." ¹⁰Teici ceka, lelo panuma Rebeka nao alimite ku mwaume umo, shifwe Isaki - ¹¹pantu abana bali tabalafyalwa kabili tabacitilepo icintu icabune nangu icabubi, pakwebati ubuyo bwakwa Lesa ukulingana no busalo bupampamikwe, ¹²tepamulandu wa ficitwa, lelo ni pamulandu wa uyo ukuta - calilandilwe kuli ena ati, "Umukulu akabombela umwaice." ¹³Ngefyo calembelwe ati, "Yakobo nalimutemenwe, lelo Esau nali mupatile." ¹⁴Nindo kanshi tukolanda? Bushe Lesa aliba na kapatulula? Nakalya iyo. ¹⁵Pantu alanda kuli Mose ati, "Nkabelela uluse uo nkatemwa ukubelelo luse, kabili nkabelela inkumbu uo nkatemwa ukubelela

inkumbu." ¹⁶Eco kanshi, tepamulandu waukofwaya, nangu pamulandu wa ukobutuka, lelo ni pamulandu wakwa Lesa, uulanga uluse. ¹⁷Pantu amalembo yalanda kuli Farao ati, "Pamulandu uyu wine nakwimya, pakwebati ninga langa amaka yandi muli webo, na pakwebati ishina lyandi lishimikilwe mwisonde lyonse." ¹⁸Eco kanshi, Lesa alabelela uluse uyo akofwaya, kabili uo akofwaya, alamutalamika. ¹⁹Nolu ukalanda kuli nebo ati, "Nindo acili akosangila ifilubo? Pantu ninani uungakanya ubufwayo bwakwe?" ²⁰Cakutali, wemuntu we, niwebo nani uwakwasukapo kuli Lesa? Bushe icibumbwa kuti calanda ku wacibumbile ati, "Nindo wampangile muli uyu musango?" ²¹Bushe uubumba taba na nsambu pebumba ku kupangamo mwiloba limo line icipe ica kubomfya mu mucinshi, na cimbi icipe icabulo mucinshi? ²²Nomba nga Lesa, uukofwaya ukulanga ubukali bwakwe na maka yakwe ukwishibikwa, alishipikishe no kutekanya sana kufipe fya bukali ifyapekanishiwa ku konaula? ²³Nga acitile ifi pakwebati asokolole ubukankala bwa bukata bwakwe pa fipe fya luse, ifyo apekanishishe kale ku bukata? ²⁴Nga alicitile ifi na kuli fwebo, fwebo akutile, temu baYudafye mweka, lelo na mu bena Fyalo? ²⁵Nga filya alanda na muli Hosea: "Nkabakuta ati 'abantu bandi' abatali bantu bandi, no mwanakashi ati 'umutemwikwa' uutatemwikwe." ²⁶Nolu cikaba ukwebati apo calandilwe kuli bena ati, "Tamuli bantu bandi, palya bakakutwa ati 'abana bakwa Lesa wa mweo.'" ²⁷Esaya alibilikishe palwakwa Isreali ati, "Nangu impendwa ya bana bakwa Isreali bali kubati musensenga wa muli bembwa, ni abo abakashalapo ebakapusuka, ²⁸pantu Shikulu akacite cebo cakwe pe sonde ukufikapo kabili ukwabulo ukushinga-shinga." ²⁹Ngefyo Esaya alandile kunuma ati, "Shikulu wa milalo nga tatushililepo abamubufyashi, nga twaba kubati ni Sodoma, kabili nga tulyalwike kubati ni Gomora." ³⁰Kanshi tulande shani? Ukwebati abena Fyalo, abatali kufwaya ubulungami, balipokelele ubulungami, ubulungami mu cicetekelo. ³¹Lelo Isreali, uwali kusunga amalango ya bulungami, tafikilepo pa malango yalya. ³²Nindo yakenye? Pantu tabali kubufwaya mu cicetekelo, lelo kubati ni mu milimo. Baliipunwine kwilibwe lyakuipununako, ³³ngefyo calembelwe ati, "Lolesha, Nkobika mu Sione ilibwe lyakuipununako ne cilibwe cakuipuntulako. Uyo uwasumina muli lyena takalengwe nsoni."

10

¹Mwe bamunyanane, ukukabila kwa mutima wandi no kupapata mpapata kuli Lesa kwabo, pamulandu we pusukilo lyabo. ²Pantu nebo ndashimika ubunte pali bena ukwebati balikwete ukupimpa kuli Lesa, lelo tekupimpa ukulingana no bwishibilo. ³Pantu, pakukana ishiba ubulungami ubufuma kuli Lesa, no kufwaisha ukupampamika ubulungami bwabo abene, tabanakile ku bulungami bwakwa Lesa. ⁴Pantu Kristu ekafikilisha wa malango ya bulungami pali bonse abasumina. ⁵Pantu Mose alilemba pa bulungami ubwishila ukufuma mu malango: "Umuntu uucita ififintu akekalila muli fyena." ⁶Lelo ubulungami ubwisa ukufuma mu cicetekelo bulanda ifi: "Wilanda mu mutima obe ati, 'Ninani ukanina kumulu?' (ekwebati, ukwikisha Kristu panshi); ⁷kabili wilanda ati, 'Ninani akekila kumbo?'" (ekwebati, ukubusha Kristu ukufuma kubafwa). ⁸Bushe ici cikolanda shani? "Icebo cili mupepi nobe, mukanwa kobe na mu mutima obe." Ico cebo cacitetekelo, ico fwebo tubila. ⁹Pantu umfwa walanda na kanwa kobe ukwebati Kristu eShikulu, kabili wasumina mu mutima obe ukwebati Lesa alimubushishe ukufuma kubafwa, ukapusuka. ¹⁰Pantu ni mu mutima umo asuminina no kulungamikwa, kabili ni kukanwa umuntu alandila no kupusushiwa. ¹¹Pantu amalembo yalanda ati, "Onse uwasumina muli ena takalengwe insoni." ¹²Pantu tapali ubupusano pa muYuda no muHela. Pantu Shikulu umo wine eShikulu wa bonse, kabili mucindami kuli bonse abamukuta. ¹³Pantu onse uukuta peshina lyakwa Shikulu akapusuka. ¹⁴Kuti bakuta shani pali ena uo tabasuminamo? Kuti basumina shani muli uyo uo bataumfwapo? Kuti baumfwa shani ukwabula kashimikila? ¹⁵Nolu kuti bashimikila shani, kano nga batumwa? - Ngafilya calembwa ati, "Ifyo yawama amakasa ya abo ababila imbila nsuma!" ¹⁶Lelo tebonse abanakile imbila nsuma. Pantu Esaya akolanda ati, "Shikulu, ninani wasumine ico baumfwile kuli fwebo?" ¹⁷Eco kanshi icicetekelo cishila ukufuma mu kumfwa, no kumfwa ku cebo cakwa Kristu. ¹⁸Lelo nkolanda nati, "Bushe tabaumfwile?" Ee, kwena balyumfwile. "Imbila yabo yalikumene isonde lyonse, ne fyebo fyabo fyalile ukufika na kumpela ya calo." ¹⁹Mukulundapo, nkolanda nati, "Bushe Isreali taishibe?" Pakubala Mose alilandile ati, "Nkamikalifya kubufuba ku lutaba uluko. Ukubomfya uluko ulwabula umucetekanya, nkamikalifya." ²⁰Nolu Esaya alipamine sana ulo alikulanda ati, "Nebo nalisangilwe kuli abo abashamfwaila. Nalimonekele kuli abo abatanjipwishe." ²¹Lelo kuli Isreali alilandile ati, "Akasuba konse nalitambike amaboko yandi pa bantu abatamfwaka kabili abatalama."

11

¹Kanshi nalanda nati, bushe Lesa alikene abantu bakwe? Nakalya iyo. Pantu nandi wine ndi mwina Isreali, uwa mubufyashi bwakwa Abrahamu, uwa mu mukowa wakwa Benjamini. ²Lesa takena abantu bakwe, abo aishibile libela. Bushe tamwishibe ifyo amalembo yalanda pali Eliya, ifyo apapatile kuli Lesa palwa bena Israeli? ³Mwe Shikulu, balipeye bakasesema wenu, balitobolwele ifipailo fyenu. Ninebo neka nshelepo, kabili bakofwaya umweo wandi." ⁴Lelo bushe Lesa amwaswike ati shani? "Ndiisungilepo abantu amakana cinelubali abatafukaminapo Baali." ⁵Ifyo fine kanshi, na mu nshita ino mwaliba abashalapo pamulandu wa kusala kwa kusenaminwa. ⁶Lelo nga ni mukusenaminwa, te ku milimo. Nga teifyo ukusenaminwa tekuti kube ukusenaminwa. ⁷Nindo kanshi? Ifinfu ifyo Isreali alikufwaya, tafikwete, lelo abasalwa ebafikwete, na abashala balitalamikwe. ⁸Cilifye ngefyo calembwa ati: "Lesa alibapela umupashi wa kutalama, amenso ayabula ukumona, amatwi ayabula ukumfwa, ukufika no bushiku bwalelo." ⁹Nolu Dabidi alilandile ati, "Lekeni itebulo lyabo libe ulukose kabili iciteyo, icakuipununako ne ca kubabwelela." ¹⁰Lekeni amenso yabo yabe na kafifi pakwebati bemona, kabili mutwalilile ukongamika inuma shabo. ¹¹Nolu nalanda nati, "Bushe baipunwine ku kuwililila?" Nakalya iyoo. ¹²Lelo, mu mampulu yabo, emwaishile ipusukilo ku bena Fyalo, pakwebati bakwate akalumwa. Nomba umfwa amampulu yabo ebucindami bwa calo, kabili umfwa ukufutuka kwabo ebucindami bwa bena Fyalo, bushe

ukufikilishiwa kwabo kukakula shani?¹³Lelo nomba nkolanda kuli mwebo mwe bena Fyalo, kabili apo nebo ndi mutumwa wa bena Fyalo, nalikwata icilumba muli bukapyunga bwandi.¹⁴Nalimo kuti nalengako abo aba kuli bumubili ba nandi bakwate akalumwa. Nalimo kuti twapusushako bamo muli bena.¹⁵Pantu umfwa ukukanwa kwabo kukopilibula ukuwikishanya kwa calo, ukupokelelwa kwabo kukaba shani lelo mweo ukufuma ku bafwa?¹⁶Ifisabo fyantanshi nga fya mushilo, no musambo onse wa mushilo. Umfwa umushila wa mushilo ne misambo ya mushilo.¹⁷Lelo umfwa imisambo imo ya putulwako, nga webo, we muolife wa mupanga, ulilundilweko kuli yena, kabili nga mukoakana na yena ku mushila wa mafuta ya muolife,¹⁸wiitakisha ukucila pa misambo. Lelo umfwa waitakisha, te webo utungilila umushila, lelo mushila eukutungilila.¹⁹Nolu webo uli nokulanda ati, "Imisambo yaliputwilweko pakwebati nebo nundweko."²⁰Ico cishinka. Pamulandu wa kukana sumina kwaiko yaliputwilweko, lelo uliminine ndi pamulandu wa cicetekelo cobe. Wiitutumuna mu matontontkanyo yobe, lelo tina.²¹Pantu umfwa Lesa talekelele imisambo ya cifyalilwa, na webo takakulekelele iyo.²²Lolesha, nolu, ificitwa fya nkumbu ne ficililepo ifyakwa Lesa: ificililepo fyaishile pa baYuda abo abawile, lelo inkumbu shakwa Lesa shisa pali webo, umfwa watwalilila mu nkumbu shakwe. Nga teifyo ukaputulwako.²³Kabili na bena, umfwa tabatwalilile mu kukana sumina kwabo, bakalundwako. Pantu Lesa alikwete amaka yakubalundako nakabili.²⁴Pantu umfwa baliputwilwe ku muolife wa mu mpanga ku cifyalilwa, lelo wewapusana mucifyalilwa walilundwako ku cimuti ca muolife icabune, cikacilapo shani kuli iyi, pa kube misambo ya cifyalilwa, ukulundwako ku muolife wabo abene?²⁵Pantu Ntakofwaya mube ababula ukwishiba, mwe bamunyanane, pali ici icankama, pakwebati mwiba abamano mu matontontkanyo yenu mwebene: Ukutalama kulishile pa bena Isreali bamo mpaka impendwa ya bena Fyalo iya ilingile bakese kuli Lesa.²⁶Nolu abena Isreali bonse bakapusuka, ngefyo calembwa aciti: "Kalubula akafuma mu Sione. Akafumya ukukanapepa Lesa muli Yakobo,"²⁷kabili ici ecikaba icipangano candi na bena, ulo nkasenda imemba shabo."²⁸Palwa mbila nsuma yena, balwani pa mulandu wenu. Lelo palwa ku kusilwa, balitemwikwa pa mulandu wa fikolwe.²⁹Pantu ifya bupe no bwite bwakwa Lesa tafyalulwa.³⁰Pantu ngefyo akale mutali ne cumfwila kuli Lesa, nomba mulipokelele uluse pamulandu wa bucintomfwa bwabo.³¹Mu musango umo wine, nomba aba baYuda bakana ukumfwila. Bakabelelwa uluse ku luse ulwacitilwe mwebo.³²Pantu Lesa alisalile bonse pamo mukukana umfwila pakwebati engalanga uluse pali bonse.³³Iye, ifyo bwashika ubucindami monse mu mano na mukwishiba kwakwa Lesa! Ifyo ubupingushi bwakwe butanga londololwa, ne nshila shakwe shitangasangwa!³⁴Pantu ninani aishiba amatontontkanyo yakwa Shikulu nangu ninani enga mupanda mano?³⁵Nangu nani abalilepo ukupela icili conse kuli Lesa, ukwebati Lesa amubwesesheshe?"³⁶Pantu ukufuma kuli ena no kupitila muli ena kabili kuli ena ekwaba ifintu fyonse. Kuli ena kupelwe ubukata umuyayaya. Amen.

12

¹Eco nebo nkomipapata, mwe bamunyanane, mu luse lwakwa Lesa, ukutula imibili yenu bulilambo bwa mweo, ilya mushilo, ilya kupokelelwa kuli Lesa. Uku ekupepa kwenu ukwalinga.²Mwila kupalana no bwikashi bunu, lelo mwalulwe mukuba abapya mu matontontkanyo yenu. Mulekucita ifi pakwebati musonde no kushininkisha ubufwayo bwakwa Lesa ubusuma, ubwapokelelwa, kabili ubwapwililika.³Pantu mu kusenaminwa ukwapelwe kuli nebo nkolanda kuli onse muli mwebo: Mwila kuitontontkanisha sana ukucila ifyo mufwile mwaba, lelo ukucilapo, tontontkanyeni bwino, uuli onse ukulingana no mulingo wa cicetekelo ico Lesa amupela.⁴Pantu tulikwete ifilundwa ifingi mu mubili umo, lelo tefyonse ifilundwa ifibomba umulimo umo.⁵Mu musango umo wine, fwebo fwebaba abengi twaba umubili umo muli Kristu, kabili twaba ifilundwa fya umo no munankwe.⁶Twalikwata ifyabupe ifyakupusana ukulingana no kusenaminwa ukwapelwe kuli fwebo. Umfwa icabupe ca umo kusesema, lekeni abombe ukulingana no mulingo wa cicetekelo cakwe.⁷Umfwa icabupe ca umo kupyunga, lekeni apyunge. Umfwa umo ali ne cabupe ca kusambilisha, lekeni asambilishe.⁸Umfwa umo ali ne cabupe ca kukoselesha, lekeni akoseleshe. Umfwa umo ali ne cabupe ca kupela, lekeni apele mukuitemenwa. Umfwa icabupe ca umo kutungulula, lekeni cicitwe mukufikapo. Umfwa icabupe ca umo kulanga uluse, lekeni cicitwe ne nsansa.⁹Lekeni ukutemwa kube ukwabula bu bubi munda. Pateni ububi; mwikatilile ku fyaibune.¹⁰Palwa kutemwa ababwananyina, mulekutemwana umo no munankwe. Palwa mucinshi, mulekucindikishanya umo no munankwe.¹¹Palwa kupimpa, mwila kushingashinga. Palwa mupashi mulekufwaisha. Palwa kwa Shikulu, mulekumupyungila.¹²Sekeleleni mwisubilo, mule kushipikisha mu bucushi, abamute mu kupepa.¹³Mulekusangwila ku fya kukabila kwa bantu bakwa Lesa abamushilo. Fwayeni inshila ishingwi umwakulangila ukusekelela abeni.¹⁴Mulekupala abo abakomipakasa; mulekubapala kabili mwilakubatipa iyoo.¹⁵Sekeleleni na ba kosekelela; losheni na bakolosha.¹⁶Mulekuba bu umo mu mano kuli umo no munankwe. Mwilakutontontkanya munshila sha mataki, lelo mule kwampana na bantu ababusu. Mwilakuitunga ukuba abamano mukutontontkanya kwenu mwebene.¹⁷Mwilakubweseshesha muntu ububi pa bubi. Mulekucita ifintu ifyabune ku menso ya bantu bonse.¹⁸Nga cilyangwike, apofye cishintile pali mwebo, mulekwikala umutende na bantu bonse.¹⁹Mwilekucita cilandushi mwebene, mwe batemwikwa, lelo shileni ubukali bwakwa Lesa. Pantu calilembwa ati, "Icilandushi candi; nkalandula," eflyo Shikulu alanda."²⁰Lelo umfwa umulwani obe ali ne nsala, umulisheshe. Umfwa aliketwe icilaka, umupele icakunwa. Pantu umfwa webo wacita ifi, ninshi ukatulika umulilo pa mutwe wakwe."²¹Mwilakucimfiwa no bubi, lelo mulekucimfiya ububi ku busuma.

13 ¹Lekeni umweo onse unakile bakateka ba pamulu, pantu takwaba bukateka kano bwafuma kuli Lesa. Bukateka ubuliko kwasontwa na Lesa.²Eco kanshi uyo ukokanya bukateka ninshi akokanya icipope cakwa Lesa; kabili abo abakokana bakailitela ubupingushi palwabo abene.³Pantu bakateka te cakutinya ku bakocita ifisuma, kano ku bakocita

ifyabubi. Bushe ukofwaya ukukana tina uukoteka? Cita icisuma, kabili akakutasha. ⁴Pantu ena mubomfi wakwa Lesa kuli webo uwa ku kutwala ku busuma. Lelo umfwa ukocita ifyabubi, utine; pantu tasendela ulupanga apabula umulandu. Pantu ena mubomfi wakwa Lesa, kalandula wa bukali kuli uyo uucita ifyabubi. ⁵Eco mufwile ukunakila, te pa mulandu wa bukali, lelo na pamulandu wa kuipingula. ⁶Pamulandu wa ici efyo mupelela no musonko. Pantu bakateka babomfi bakwa Lesa, ababombela pali ici cintu lyonse. ⁷Peleni kuli bonse icikofwaikwa kuli bena: Umusonko kuli uyo umusonko ulingile, umusangulo kuli uyo umusangulo ulingile, akatina kuli uyo akatina kalingile, umucinshi kuli uyo umucinshi ulingile. ⁸Mwikwata inkongole kuuli onse, kanofye ukutemwana umo no munankwe. Pantu uyo uwatemwa umwina mupalamano wakwe afikilisha amalango. ⁹Amafunde ati, "Wilakucita bucende, wilekwipaya, wilekwiba, wilekukumbwa," kabili umfwa kuliko nalimbi ifunde lyaingila muli ili, "Temwa umwina mupalamano ohe ngefyo waitemwa wemwine." ¹⁰Ukutemwa takucita cabubi ku mwina mupalamano. Eco kanshi, ukutemwa ekufikilisha kwa malango. ¹¹Pamulandu wa ici, mwalishiba inshita, ukwebati ilifikile kale inshita ya kubuka kwenu ukufuma mutulo. Pantu nomba ipusukilo lyesu lili mupepi ukucila ulo twasumine pakubala. ¹²Nomba ubushiku bulitantalile, na kasuba kalipaleme. Eco kanshi natataluke ku milimo ya mumfimi, kabili lekeni tufwale icanso ca lubuto. ¹³Lekeni tulekwenda bwino, kubati ni mukasuba, te kusefya mukukolwa nangu mukukolwa kolwa; kabili twiendela na mubulalelale nangu mulunkumbwa, kabili te mu fikansa nangu akalumwa. ¹⁴Lelo fwaleni Shikulu Yesu Kristu, kabili mwipela incende ku mubili, ukukonkelela ulunkumbwa lwa uko.

14

¹Mulekupokelela onse uwa naka mu cicetekelo, ukwabula ukutalikana nankwe pafyo atwishika. ²Umuntu umo alikwata icicetekelo ica kulya ifili fyonse, umbi uwa naka alyafye imisalu. ³Lekeni uyo uulya fyonse esusha uutalya; kabili uutalya fyonse epingula uulya fyonse. Pantu Lesa alimupokelela. ⁴Niwebo nani, weupingula umubomfi wa muntu umbi? Nikuli shikulu wakwe eko umwine emininina nangu ukuwa. Lelo akalengwa ukwiminina, pantu Shikulu alikwete amaka yakumulenga ukwiminina. ⁵Umuntu umo alacindikapo ubushiku bumo ukucila bumbi. Na umbi aishiba ukwebati inshiku shonse shalilingana. Lekeni umuntu uuli onse ashininwe mu mano yakwe umwine. ⁶Uyo uusunga ubushiku, abusungila Shikulu; no ulya alila Shikulu, pantu alatotela kuli Lesa. Uyo uutalya nao, ni Shikulu eo atalila; na ena alatotela kuli Lesa. ⁷Pantu tapali nangu umo pali fwebo uuikalila umwine, kabili tapali uuifwila umwine. ⁸Pantu umfwa twaba abamweo, ni Shikulu tubela abamweo, kabili nga twafwa, ni Shikulu eo tufwila. Kanshi nangu twafwa nangu twaba no mweo, tuli bakwa Shikulu. ⁹Nipali ici Kristu afwilile no kuba uwa mweo nakabili, ukwebati engaba Shikulu wa bonse abafwa nabo abali no mweo. ¹⁰Lelo webo, Nindo upingwila wenu? Na webo, nindo usushisha wenu? Pantu bonse tukeminina ku cipuna ca bupingushi cakwa Lesa. ¹¹Pantu calilembwa ati, "Napalifye umweo wandi," efyalanda Shikulu, "Ikufi lyonse likafukama kuli nebo, no lulimi lonse lukalapila kuli Lesa." ¹²Eco kanshi, fwebo bonse tukulubulula kuli Lesa umwine. ¹³Kanshi, fwebo twilekupingula umo no munankwe, lelo mucilingile muipingule ifi, ukwebati tapali nangu umo uukabika icakuipununako nangu iciteyo kuli munyina. ¹⁴Ndishibe kabili ndishininkishe muli Shikulu Yesu ukwebati takwaba nangu cimo icakowela icine ceka. Kanofye kuli uyo uumona icili conse ukukowela umwine, kuli ena ninshi calikowela. ¹⁵Nga pamulandu wa fyakulya wenu acenwa, ninshi taukoendela mukutemwa. Wionaula uo Kristu afwilile pamulandu wa fyakulya. ¹⁶Eco wisuminisha ico umona ukuba icabune cilandilwe ububi. ¹⁷Pantu ubufumu bwakwa Lesa tabwaba mu kulya no kunwa, lelo ni mu bulungami, umutende, ne nsansa mu Mupashi wa Mushilo. ¹⁸Pantu uupyingula Kristu muli uyu musango alapokelelwa kuli Lesa no kumutasha ku bantu. ¹⁹Eco kanshi, lekeni tukonke ifintu fya mutende ne fintu ifitukula umo no munankwe. ²⁰Mwionaula imilimo yakwa Lesa pamulandu wa fyakulya. Ifintu fyonse fyalisangululwa, lelo tacawama umuntu ukulya icili conse icilenga umbi ukuipununa. ²¹Te cabune ukulya inama, nangu ukunwa umwangashi, nangu ukucita icili conse icingalenga wenu ukuipununa. ²²Icicetekelo wakwata, ucisunge pali webo wemwine na Lesa. Alipalwa uutaiseka umwine paco asuminisha. ²³Uyo uutwishika alasekwa nga alya, pantu ico acitile tacifumine mu cicetekelo. Ne citafumine mucicetekelo cena lubembu.

15

¹Nomba fwebo fwe bakukosa tufwile tukosenda ukunakuka kwa banaka, kabili tatufwile tukoiseshesha fwebene. ²Lekeni uuli onse muli fwebo asekeshe umwina mupalamano ku cabune, pakwebati amukule. ³Pantu na Kristu taisekeshe umwine. Lelo, califye ngefyo calembwa ati, "Insele sha abo abamitukile sha ponene pali nebo." ⁴Pantu conse icalembelwe kale calembelwe fwebo ukukonka pakwebati ukupitila mukutekanya no kupitila mukukoselesha kwa malembo twingakwata isubilo. ⁵Nomba Lesa wa muteka tima kabili uwa cikoseleshi amulenge ukuba ne tontonkanyo limo line kuli umo no munankwe ukulingana na Kristu Yesu. ⁶Enga cita ici pakwebati ne tontonkanyo limo mwingalumbanya na kanwa kamo Lesa kabili Wishi wakwa Shikulu Yesu Kristu. ⁷Eco kanshi mulekuipokelela umo no munankwe, ngefyo Kristu naena amipokelele, kubukata bwakwa Lesa. ⁸Pantu nkolanda ukwebati Kristu alilengwa umubomfi wa kusembululwa pamulandu wa cine cakwa Lesa, pakwebati tusuminishe ifyo alaile ku fikolwe, ⁹na kubena Fyalo kukucindika Lesa pa luse lwakwe. Ngefyo calembwa ati, "Eco kanshi nkoopela amalumbo kuli mwebo pa bena Fyalo no kwimba isha malumbo kwishina lyenu." ¹⁰Nakabili cikolanda ati, "Sansamukeni, mwe bena Fyalo, na bantu bakwe." ¹¹Na kabili, "Lumbanyeni, Shikulu, mwe bena Fyalo bonse; lekeni abantu bonse bamilumbanye." ¹²Nakabili, Esaya akolanda ati, "Umushila wakwa Yese ukema ku kuteka pa bena Fyalo; muli ena abena Fyalo bakakwata isubilo." ¹³Nomba Lesa we subilo engesusha muli mwebo insansa shonse no mutende mukucetekela, pakwebati ukupitila mumaka ya Mupashi wa Mushilo mwingekalilila

mwisubilo.¹⁴Nebo nemwine ndi shininkishe pali mwebo, mwe bamunyanane. Nalishininkisha ukwebati na mwebo bene mwalisulamo ubusuma, mwalisulamo ubwishibilo bonse. Nalishininkisha ukwebati namwebo bene mulakonkomesha umu na umu.¹⁵Lelo nkolemba kuli mwebo mukupama pa fintu fimo pakwebati ninga mibukisha nakabili, pamulandu wa kusenaminwa napelwa kuli Lesa.¹⁶Uku ukusenaminwa kwali kwakwebati ningaba umubomfi wakwa Kristu Yesu uwatumwa kubena Fyalo, ukushimikila nga shimapepo imbila nsuma yakwa Lesa, pakwebati icabupe ca bena Fyalo cingapokelelwa, icashishiwa na Mupashi wa Mushilo.¹⁷Muli Kristu Yesu ndikwete insambu sha kuitakisha pa milimo nkobombela Lesa.¹⁸Pantu ntakeshe kulanda pa cili conse kanofye ico Kristu afikilisha muli nevo pa kunakila kwa bena Fyalo. Ifi efintu fya bombwa ku cebo na ku milimo,¹⁹ku maka ya fishibilo ne fipapwa, na ku maka ya Mupashi wakwa Lesa. Ici cali ukwebati ukufuma mu Yerusalemu, no kushinguluka conse ukufika na ku Illyrikumu, ningapwilishisha ukushimikila conse imbila nsuma yakwa Kristu.²⁰Muli iyi nshila, ukufwaya kwandi kwaba kwa kubila imbila nsuma, lelo te kulya uko Kristu aishibikwa pe shina, pakwebati ntakulile pa mufula wa muntu umbi.²¹Caba ngemo calembelwa: "Kuli abo ebo icebo cakwe citabililwe bakamumona, nabo abashaumfwa bakeluka."²²Eco kanshi nalicinganishiwe inshita ishingiki ukukanaisa kuli mwebo.²³Lelo nomba, nshikwatapo incende iili yonse muli ifi fitungu, kabili ndafwaisha pa myaka iingi ukwisa kuli mwebo.²⁴Nkosubila ukumimona ulu nkapita uko mu nshila yandi iyakuya ku Speni, no kwafwiwa kuli mwebo pa lwendo lwandi kulya, inshita imo nalitemenwe ulu nasangilwe na mwebo pa kashita akalinga.²⁵Lelo nomba nkoya ku Yerusalemu, ku kupyungila abantu bashila bakwa Lesa.²⁶Pantu cali cabuseko ku Makedonia na Akaya ukusangwilako ababusu mu bantu bakwa Lesa abashila abali mu Yerusalemu.²⁷Ee, cali cakubaseshesha, kabili balikongwele kuli bena. Pantu umfwa abena Fyalo balyakene ifintu fyabo ifya ku mupashi, balikongweshe abaYuda ukupyunga kuli bena ne fintu fyabo ifya ku mubili.²⁸Eco kanshi, ulu nkapwisha uyu mulimo kabili nkashininkishe ukwebati napokelela fyonse ifyo ifyakolonganikwe, nkaya ku Speni kabili nkamitandalila ulu nkalya.²⁹Ndishibe ukwebati ulu nkesa kuli mwebo nkesa ne palo ilyafikapo muli Kristu.³⁰Nomba nkomupapata, mwe bamunyanane, muli Shikulu Yesu Kristu, na mukutemwa kwa Mupashi, ukwebati mulekutulukusha pamo nanebo mu mapepo yenu kuli Lesa pali nevo.³¹Pepeni ukwebati ningapokololwa kuli bacintomfwa bamu Yudea, no kwebati imilimo yandi mu Yerusalemu ingapokelelwa ku bashila bakwa Lesa.³²Pepeni ukwebati ningesa kuli mwebo mu nsansa mu kufwaya kwakwa Lesa, no kwebati nevo, pamo na mwebo, tusange ubutusho.³³Lesa wa mutende engaba na mwebo bonse. Amen.

16

¹Nkoishibisha nkanshi yesu Foibe kuli mwebo, uuli mubomfi wa lukuta lwa ku Kenkerea, ²pakwebati mu mupokelele muli Shikulu. Citeni ici munshila iya linga ku bantu bakwa Lesa abamushilo, kabili mu mwafwilishe conse ico engafwaya kuli mwebo, pantu alyafwilisha abengi na nevo wine.³Posheni Priska na Akula, ababomfi banandi muli Kristu Yesu, ⁴abo ababikile imyeo yabo mukayofi pa mweo wandi. Nkobatotela, kabili tenebo neka, lelo ne nkuta shonse isha bena Fyalo. Posheni ulukuta ululi mung'anda yabo. ⁵Posheni Epaenete umutemwikwa wandi, uwabalilepo ukwisa kuli Kristu mu Asia.⁶Posheni Maria, uwa bombesha apakalamba pali mwebo. ⁷Posheni Androniki na Yunia, abantu bandi kabili abafungwa banandi. Abaishibikwa bwino ku batumwa, kabili bantu abaali muli Kristu ulu nshilabamo. ⁸Posheni Ampiliati, umutemwikwa wandi muli Shikulu.⁹Posheni Urbuni, umubomfi munensu muli Kristu, na Staku, umutemwikwa wandi. ¹⁰Posheni Apele, uo batasha muli Kristu. Posheni aba mung'anda ya kwa Aristobuli. ¹¹Posheni Herodioni, umuntu wandi. Posheni aba mung'anda yakwa Narkisi ababa muli Shikulu.¹²Posheni Trufaena na Trufosa, ababomba muli Shikulu. Posheni Persisi uwa temwikwa, uwa bombesha muli Shikulu. ¹³Posheni Rufu, uwasalwa muli Shikulu, na nyina kabili mayo. ¹⁴Posheni Asunkritusi, Fulegone, Herme, Patroba, Hermas, na ba munyanane abo abali pamo nabo.¹⁵Posheni Filologe na Yulia, Nere na nkashi yakwe, na Olumpa na bonse abantu bakwa Lesa abamushilo abali nabo. ¹⁶Poshanyeni umu no munankwe no kufyompana ukwa mushilo. Inkuta shonse isha kwa Kristu sha miposha.¹⁷Nomba nkomipapata, mwe bamunyanane ati, mucenjele nabo abaleta ukupatukana nefya kupunwisha ifipusene ku masambilisho ayo mwasambilile. Talukeniko kuli bena. ¹⁸Pantu abantu bakubefi taba pyungila Kristu Shikulu, lelo babombela ifyo bafwaya munda shabo. Na kufyebo fyabo ifyakutekanya kabili ifya longolo balufya imitima ya ba kaele.¹⁹Pantu icilangililo ca kunakila kwenu califika kuli bonse. Eco kanshi, ndasekelela, pali mwebo, lelo nkofwaya mwebo mube na mano pa cabune, kabili aba kaele ku cabubi. ²⁰Pantu Lesa wa mutende bwangu bwangu ali no kushonaula Shetani panshi ya makasa yenu. Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu Kristu kube na mwebo.²¹Timote, umubomfi munandi, akomiposha, na Lukia, Yasone, na Sosipatere, abantu bandi. ²²Nebo, ne Terti, uwalemba uyu kalata, namiposha muli Shikulu.²³Gai, uo njikalapo kabili apaba ulukuta lonse, ako miposha. Erasti, kabaka wa fyuma fya musumba, akomiposha, pamo na Kwarti munyinefwe.²⁴²⁵Nomba kuli uyo uwakwata amaka ya ku milenga ukukosa ukulingana ne mbila nsuma yandi no kushimikila kwa pali Yesu Kristu, ukulingana no busokololo bwa ca nkama icafishilwe mu bumfisololo munshita sha kale ²⁶lelo nomba casokololwa kabili cilishibikwe ukupitila mu malembo ya busesemo ku nko shonse, mu kukonkomesha kwakwa Lesa wa muyayaya, ku kuleta icumfwila ca mucicetekelo -²⁷kuli Lesa eka uwa mano, ukupitila muli Yesu Kristu, kube ubukata umuyayaya. Amen.

1 Korinto

1

¹Paulo, uwakutilwe na Kristu Yesu ukubo mutumwa kukufwaya kwakwa Lesa, na Sostene munyinefwe, ²ku lukuta lwa kwa Lesa ulwa mu Korinti, abo abasangulwilwa muli Kristu Yesu no kwitwa abantu ba mushilo, pamo na bonse abali muncende shonse abo abeta peshina lyakwa Shikulwifwe Yesu Kristu, uuli Shikulu wabo kabili uwesu. ³Ukusenamina no mutende fibe kuli mwebo ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu. ⁴Nebo lyonse ndapelo kutasha kuli Lesa wandi pali mwebo pamulandu wa kusenamina kwa kwa Lesa uko Kristu Yesu apele kuli mwebo. ⁵Alimilengele mwebo ukuba abakankala munshila shonse, mukulanda konse na mukwishiba konse, ⁶nga filya ubunte bwapali Kristu Ubwa shininkishiwa ubwacine pakati kenu. ⁷Eco mwebo tamwabulisha icabupe ca mupashi ulo mukololela ukusokololwa kwakwa Shikulwifwe Yesu Kristu. ⁸Kabili akamikosha ukufika ku mpela, pakwebati mwebo mukabe abakaele pabushiku bwakwa Shikulwifwe Yesu Kristu. ⁹Lesa wacishinka, uyo wamikutile mwebo mwi senge Iya Mwana wakwe, Yesu Kristu Shikulwifwe. ¹⁰Nomba nkomipapata mwebo, bamunyanane, mwishina lyakwa Shikulwifwe Yesu Kristu, ukwebati mwebo bonse musumine, no kweba ati pebo kupatukana pakati kenu. Nkomupapata ukweba ati mwebo mube abakwikatana capamo ne tontonkanyo limo no buyo bumo bwine. ¹¹Pantu nebo na lyebwa pali mwebo mwe, bamunyanane, ku bantu baku Kloe ukweba ati muli fikansa mukati kenu. ¹²Nallosha mukweba ati: Onse uwa muli mwebo alanda ati, "Nebo ndi wakwa Paulo, " nangu ati "Nebo ndi wakwa Apolo," nangu ati "Nebo ndi wakwa Kefa," nangu ati "Nebo ndi wakwa Kristu. ¹³Bushe Kristu alyakanikamo? Bushe Paulo alitanikilwe pali mwebo? Bushe mwebo mwabatishiwilwe mwishina lyakwa Paulo? ¹⁴Nkototela Lesa ico nebo ntabatishapo nangu umo pali mwebo, kano fye Krispi na Gai. ¹⁵Ici cali pakweba ati nangu umo ekalanda ati ena abatishiwilwe mwishina lyandi. ¹⁶(Nalibatishepo naba mu ng'anda ya kwa Stefana. ukucilapo, nshishibile nga nali batishepo na bambi.) ¹⁷Pantu Kristu tantumine mukubatisha lelo ni mukushimikila imbila nsuma - teku cebo ca mano, epa kweba ati umusalaba wakwa Kristu wiba uwakubulwa maka ya uko. ¹⁸Pantu icebo ca pa musalaba buwelewele kuli abo abako onaika. Lelo kuli abo abakopusuka, maka ya kwa Lesa. ¹⁹Pantu calilembwa aciti, "Nkonaula amano yaba mano. Nkasula no kwiluka kwaba mucetekanya." ²⁰Alipi umuntunwa mano? Alipi umusambi? Ali pi uwafikansa muli cino calo? Bushe Lesa taalula amano ya mu calo mu buwelewele? ²¹Ico icalo mu mano yaciko tacaishibile Lesa, Lesa alibekelwe ukupususha abo abatetekela ukupitila mu buwelewele bwa mbila nsuma. ²²Pantu aba Yuda bafwaya ifishibilo fya fisungusho na ba Hela bafwaya amano. ²³Lelo fwebo tubila Kristu uwatanikilwe, ilibwe Iya kuipununako kuba Yuda kabili ubuwelewele ku bena fyalo. ²⁴Lelo kuli abo Lesa akuta, bonse aba Yuda na ba Hela, tubila Kristu nga maka na mano yakwa Lesa. ²⁵Pantu ubuwelewele bwakwa Lesa bwa mano ukucila abantu, no kunaka kwakwa Lesa kwa kukosa ukucila bantu. ²⁶Lolesheni pa bwite bwenu, bamunyanane. Te bengi muli mwebo abali aba mano ku buntunse. Te bengi muli mwebo abali aba maka. Te bengi muli mwebo abali abakankala mucifyalilwa. ²⁷Lelo Lesa alisalile ifintu ifya buwelewele ifya mu calo kukusebanya abamano. Lesa alisalile ifyakunaka ifya mu calo kukusebanya ifyakukosa. ²⁸Lesa alisalile ifya sulwa nefya salulwa mu calo. Kabili alisalile ne fintu ifishaba kantu, ku kufumuna ifintu ifipendwa ukucindama. ²⁹Acitile ifi pakweba ati umutunse eba napakuitashisha kuli Lesa. ³⁰Pamulandu wafyo Lesa acitile, nomba muli muli Kristu Yesu, uyo uwaishile kuba kuli fwebo amano yakufuma kuli Lesa. Alishile kubo bulungami bwesu, bumushilo, no kulubuka kwesu. ³¹Eco kanshi, ngafilya calembwa ati, "Uyo ukoitakisha, alekuitakishisha muli Shikulu."

2

¹Lintu naishile kuli mwebo, ba munyanane, nshaishile no kupulama kwa cebo nangu amano pa kubila icine ca nkama pali Lesa. ²Pantu naipangile ukubula ukwishiba akantu lintu nali pali mwebo kano fye Yesu Kristu, untu batanikwe. ³Kabinge nali na mwebo mu kunaka, mu mwenso, na mukututuma nganshi. ⁴Kabili imbila yenu ne mibilile yandi tayali mu fyebo fya kulembeleka ifya mano. Lelo fyali ne fyakushininkisha kwa Mupashi na maka, ⁵pakwebati icitetekelo cenu cibela mu mano ya buntunse, kano mu maka yakwa Lesa. ⁶Nomba fwebo tulanda amano mu bakalamba, lelo te mano ya muli cino calo, nangu aya ba kateka ba ubu bwikashi, abakopita. ⁷Lelo, tulanda amano yakwa Lesa mu cine ica nkama, amano aya fisama yantu Lesa alingile libela ulo inshita ya bukata bwesu tailabako. ⁸Takwaba uwa muli bakateka ba bwikashi buno abaishiba ici, pantu umfwa balishibile ici, nga tabatanikile Shikulu wa bukata. ⁹Lelo ngefyo calembelwe, "Takwali ilinso ilya fimona, takuli ukutwi kwaumfwa, takuli umutima wa muntu waelenganya ifyo Lesa apekanishisha abo aba mutemwa" - ¹⁰Pantu Lesa alisokolola ifi fintu kuli fwebo ukupitila mu Mupashi. Pantu Umupashi ufwaitisha fyonse, ne fintu fya shika ifyakwa Lesa. ¹¹Pantu ninani uwaishiba amatontonkanyo ya muntunse kano fye umupashi wa muntu uwaba muli ena? Eco kanshi, takwaba uwaishiba ifintu ifyashika ifyakwa Lesa kanofye Umupashi wakwa Lesa. ¹²Lelo tatwapokelele umupashi wa pa calo lelo Mupashi uwafuma kuli Lesa, pakweba ati twingeshiba ifya bupe twapelwa ukufuma kuli Lesa. ¹³Tulalanda pali ifi fintu mu fyebo tefisambilishiwa na mano ya bantunse lelo ukupitila mu Mupashi, ukwilwila ifintu fya bu mupashi kubantu ba bu mupashi. ¹⁴Umuntu wa ku mubili tapokelela ifintu fya Mupashi wakwa Lesa, pantu fya buwelewele kuli ena. Tekuti afishibe pantu fishibikilwa ku mupashi. ¹⁵Uwa bu mupashi apingula ifintu fyonse, lelo tapingulwa kuli bambi. ¹⁶Pantu ninani uwingeshiba umutima wakwa Shikulu, pakuti amusambilishe?" Lelo fwebo tulikwete umutima wakwa Kristu.

3

¹Kabili nebo, mweba munyanane, ntalikulanda kuli mwebo kubati bantu ba ku mupashi, lelo kubati bantu ba ku mubili, nga ku bana banono muli Kristu. ²Nebo nalikuminwisha fye umukaka, tefilyo fyakukosa, pantu mwali tamulalinga ukulya; kabili nangu ni nomba tamulati mulinge. ³Ico mwebo mucilifye kuli bu mubili. Pantu apo akalumwa no mufimbila

fikosangwa mukati kenu, bushe tamu koikala ukulingana na bumubili, kabili tamukoendela mu mubela wa buntunse? ⁴Pantu ulo umo aeaba ati, "Nebo nkonka Paulo," kabili umbi nao ati, "nebo nkonka Apolo," bushe uyu mubela tewa buntunse fye? ⁵Bushe nomba ninani uyo wine Apolo? Bushe ninani Paulo? Babomfi fye umo mwebo mwasuminine, ngefyo Lesa apele milimo kuli onse. ⁶Nebo nalibiyela kabili Apolo alitapilile, lelo Lesa alipele ukukula. ⁷Eco kanshi, te uyo uukobyala nangu uyo ukotapilila ali akantu iyoo. Lelo ni Lesa eupela ukukula. ⁸Nomba uyo ukobyala na uyo ukotapilila bonse balifye cimo, kabili cila umo akapokela icilambu ukulingana ne milimo yakwe. ⁹Ico bonse tuli babomfi ba kwa Lesa abakobombela pamo. Nemwe muli bala lya kwa Lesa, ing'anda ya kwa Lesa. ¹⁰Ukulingana no kusenaminwa kwa kwa Lesa ukwapelwe kuli nebo nga kakuula incenshi umwine wa bukuule, nebo nalipangile umufula na umbi akokulapo. Lelo cila muntu acenjele ifyo akokula pa mufula. ¹¹Ico takuli nangu umo uwingapanga umufula ukucila pali uyo uwapangwa, uyo uli, ni Yesu Kristu. ¹²Nomba umfwa umo akokula pa mufula na golide, silfere, amabwe yaluma umutengo, imbao, kasanse, nangu ifyani, ¹³umulimo wakwe ukapitulukwamo, pantu ubushiku bulya bukaulanga. Pantu ukosokolwelwa mu mulilo. Umulilo ukesha ifyo cila umo alikubomba. ¹⁴Umfwa umulimo wa umo wasangwa taupile, ena akapokelela icilambu; ¹⁵lelo umfwa umulimo wa umo wapya, ena akabwelapofye, lelo umwine akapusushiwa, kubati apusumukafye ukufuma mu mililo. ¹⁶Bushe tamwaishiba ukweba ati mwebo muli tempele lya kwa Lesa kabili Umupashi wa kwa Lesa waikala muli mwebo? ¹⁷Umfwa umo aonaula itempele lya kwa Lesa, Lesa akonaula uyo muntu. Ico Tempele lya kwa Lesa lya mushilo, kabili ifi efyo nemwe mwaba. ¹⁸Mwileka nangu umo ailufye. Umfwa umo muli mwebo aimona uwa mano muli iyi nkulo, lekeni ena abe "Umuwelewele" pakwebati esekuba uwa mano. ¹⁹Pantu amano ya calo cino buwelewele ku mulola wa kwa Lesa. Pantu calilembwa aciti, "Alekata ba mano mu bucenjeshi bwabo." ²⁰Na kabili, "Shikulu alishiba ukwebati umucetekanya waba mano wena wa cimpeleshafye." ²¹Napali ili langulushi, mwilakuleka nangu umo alekuitakisha mu bantu. Fyonse fintu fyenu, ²²cibe ni Paulo nangu Apolo, nangu Kefa, nangu calo, nangu mweo, nangu ni nimfwa, nangu fintu filipo, nangu fintu fikoisa. Fyonse fintu fyenu, ²³kabili nemwe muli ba kwa Kristu, na Kristu wa kwa Lesa.

4

¹Ifi efyo umuntu afwile uku twishiba Fwebo, nga babomfi bwakwa Kristu na kabili ba kasunga ba cine ica fiswa ica kwa Lesa. ²Nomba ifikabilwa muli ba kasunga fya kweba ati bafwile ukusangwa aba cine. ³Lelo nevo cintu ica cepesha ukwebati mpingulwe kuli mwebo nangu ku cilye ca bantu icili conse. Pantu nevo nshi ipingula ne mwine. ⁴Nebo nshishibile umutunganya uuli onse uukopangwa pali nevo, Lelo teciko ndenga nevo ukuba uwa kaele. Uupingula nevo ni Shikulu. ⁵Eco mwicito bupingushi pa cintu icili conse libe inshita tailafika, libe Shikulu talaisa. Ali nokuleta mu lubuto ifintu fya fiswa ifya mu mfifi no ukusokolola amapange ya mutima. Elo cila umo akapokelela ukutasha kwakwe ukufuma kuli Lesa. ⁶Nomba, ba munyinane, Nebo nalibikileko ifi fipope kuli ne mwine na Apolo pamulandu wenu, pakweba ati ukufuma kuli fwebo mwebo mu sambilileko ubupilibulo bwa nsoselo, "Mwiya ukucila pa calembwa." Ifi fya belako ukwebati mwebo mwiba abakutumikwa mu kapatulula kuli kasambilisha umo no munankwe. ⁷Pantu bushe nani amona ubupusano ubuli bonse pakati kenu na bambi? Findo ifyo mwebo mwa kwata ifyo tamwapokelele? Umfwa mwali fipokelele, nindo mwebo mukoitakishisha kubati mwebo tamwa fipokelele? ⁸Kale kale mwebo mulikwete fyonse ifyo mwinga fwaya! Kale kale muli nonkele! Mwebo mwalitendeka ukuteka - no kucile fwebo! Mucine, Nebo nkosubila nimwe mwali kuteka, ukweba ati fwebo tuteke pamo nemwe. ⁹Pantu nevo nkontontonkanya ati Lesa alibika fwebo fwe batumwa pa bwelu nga balekelesha mu mulongo, mu mutande kabili kubati ni bakalume ba pingulwa ukwipaiwa. fweba twaliba aba kutambwa ku calo - kuli ba malaika, na ku bantu. ¹⁰Fwebo tuli bawelewele pa mulandu wakwa Kristu, lelo mwebo muli ba mano muli Kristu. Fwebo tuli bakunaka, lelo mwebo muli bakukosa. Mwebo mwali ba abacindamikwa, lelo fwbo twaliba abasulwa. ¹¹Ukufika napali kano kene kashita fwebo tuli aba nsala ne cilaka, fwe tuli fwele nsamu sha bubusu, fwebo tulapumwa, kabili aba bula ama yanda. ¹²Fwebo tulabombesha, ukubomba ne minwe shesu. Lintu fwebo tupontelwa, tulapaala. Lintu fwebo tupakaswa, tulashipikisha. ¹³Lintu fwebo tupontelwa, fwebo tulanda ne nkumbu. Fwebo twaba nga ba kanwa mu calo kabili abasulwa pa fintu fyonse, ukufika na nomba. ¹⁴Nebo nta kolemba ifi fintu kuku musebanya, lelo uku musoka mwebo nga abana bandi abatemiwika. ¹⁵Pantu nangu mwa kwata amakana ikumi aba kumisunga muli Kristu, mwe tamwa kwata ba shinwe abengi. Pantu nevo na belako shinwe muli Kristu Yesu ukupitila mu mbila nsuma. ¹⁶Eco nevo nkomikonkomesha mwebo ukuba abakunkonkelesha. ¹⁷E mulandu nevo namitumine Timote, umu temwikwa wandi kabili umwana wacishinka muli Shikulu. Ali nokulamwibikisha mwebo imbela yandi muli Kristu, ukulingana nefyo mfunda konse na mu nkuta monse. ¹⁸Nomba bamo pali mwebo muli abaitutumuna, ukulekucita kubati nevo ntakoisia kuli mwebo. ¹⁹Lelo nevo nkoisa kuli mwebo nomba line, umfwa Shikulu asuminisha. Elo nevo nkeshiba te mashiwi fye ya abo abaitutumuna, lelo nevo nkamona amaka yabo. ²⁰Pantu ubufumu bwakwa Lesa tebwa mashiwi lelo mu maka. ²¹Findo mwebo mukofwaya? Bushe nevo nkese kuli mwebo no bwembya nangu ne citemwiko na mu mupashi wa kutekanya?

⁵ ¹Twalyumfwile akasebo kakweba ati muli ubulalelale muli mwebo, umusango wa bulalelale ubushasuminishiwa na mu basenshi: Umwaume ali kwete umukashi wakwa wishu. ²Muli itutumike! Bushe tamufwile ukuloosha pali ico, pa kwebati uyo uucitile ifi atamfiwe muli mwebo? ³Pantu nangu nevo nshilipo ku mubili, ku mupashi kwena tulifyepamo. Ndili bikile kale no bupingushi pali uyo ucitile ici, kubati fye ndi uko muli. ⁴Ulo fye mukolongana pamo mwi shina lya kwa Shikulu nandi bo mu mupashi tukolongana na mwebo, na maka yakwa Shikulu Yesu tuli nayo pamo, ⁵peleni uyu muntu kuli Satana kukonaula umubili wakwe, pakwebati umupashi wakwe ukapusushiwa pa bushiku bwakwa Shikulu.

⁶ukuitakisha kwenu te kwabune. Bushe tamwaishiba ukwebati icitutumushi cinono citutumusha umufuba onse? ⁷Eco fumyeni intutumushi iyakale pakwebati mube umufuba upya, abashatutumushiwa, ngefyo mwaba. Pantu Kristu, umwana wa mpanga wa cakucilila cesu, aalipaiwa. ⁸Kanshi natusefye umutebeto, uwakubula icitutumushi ca kale, icitutumushi ca misango ya kubipa ne ya bubifi. Lelo lekeni tusefye no mukate wa bune kabili uwa cinshinka. ⁹Nalilembele kuli webo muli kalata wandi ukushampana na bantu ba bulalelale. ¹⁰Ntakolosha mu bantu ba bucilende aba muli cino calo, nangu ababulili, nangu abapupu, nangu abapepa utulubi, apo pakutaluka kuli bena kano mwafuminishiwa pa calo. ¹¹Lelo nomba nkolemba kuli mwebo ukukana ampama no uli onse uukoitwa munyinane lelo uwa ikala mubulalelale, nangu umulili, nangu uupepa utulubi, nangu uutukana mu kulanda, nangu uuli cakolwa, nangu umupupu. Tekwesha no kulekulya nao ifilyo umuntu wa kubefii. ¹²Pantu bushe mulimo wandi ukulekupingula ababa kunse ya lukuta? Mucifulo cakwebati, nimwebo ukulekupingula aba mukati ka lukuta? ¹³Lelo Lesa alapingula aba kunse. "Fumyeni umuntu imbifi pakati kenu."

6

¹Ulo umo akwato ubulwi no munankwe, bushe enga leta umulandu ku cilwe kubashili bakulungama ukucila ukuya kubashila abakwa Lesa? ²Bushe tamwaishiba ukwebati abashila abakwa Lesa bakapingula icalo? Umfwa mukapingula abena fyalo, bushe tekuti mukwanishe ukupwisha amafya ayakucepa? ³Bushe tamwaishiba ati tukapingula ba malaika? cacilapo shani, kanshi, ukupingula amafya ya bwikashi buno? ⁴Nga kuti mulikwete ukupingula ifya muli buno bwikashi, nga kanshi cinshi mutwalila imilandu ku bashili ba mulukuta? ⁵Nkolanda ifi ku musebanya mwenu. Bushe mukati kenu tamulipo uwa mano uwingapwisha amafya pakati ka babwa nanyina? ⁶Lelo munyina umo atwala munyina munankwe ku cilwe - kabili ku bashatetekela! ⁷Ikakwebati mulikwete ukuitwala kufilye ninshi kale kucimfishiwe kuli mwebo. Nindo mushisulilakofye ilyo umunenu amilufyanya? Nindo kanshi ta musuminishisha ukufyengwa? ⁸Lelo mwebo mwebene mulacita ifyakubipa kabili mulafyenga, kabili mucitefi kuli ba munyinenwe! ⁹Bushe tamwaishiba ukweba ati abashili ba kulungama tabakengile mu bufumu bwa kwa Lesa? kanshi mwilakubepwa: cibe ni bacilende, nangu abapepa utulubi, nangu abantu ba bulalelale, nangu abaipela ku bucende na baume banabo, nangu abacita ubucende na baume banabo, ¹⁰nangu abapupu, nangu abalwinso, nangu bacakolwa, nangu abamusalula, nangu abacenjeshi, tabakapyane ubufumu bwakwa Lesa. ¹¹Ifyo efyo bamo pali mwebo bali. Lelo mwalisambwa, mwali sangululwa, mwali lungamikwa mwishina lyakwa Shikulu Yesu Kristu no kupitila mu Mupashi wakwa Lesa wesu. ¹²"Fyonse fyali suminishiwa kuli nebo," lelo tefyonse fyakwata ubukumu." Fyonse fyali suminishiwa kuli nebo," lelo nshisumine ukutekwa ne cili conse pali fyena. ¹³"Ifilyo fyakuya mwi fumo, ne fumo lya filyo," Lelo Lesa akafyonaula fyonse. Umubili tewa bulalelale. Lelo, umubili wa kwa Shikulu, na Shikulu akalisha umubili. ¹⁴Lesa alibushishe Shikulu kabili akatubusha na fwebo ku maka yakwe. ¹⁵Bushe tamwaishiba ukwebati ifilundwa fyenu fyakwa Kristu? Bushe ningasenda ifilundwa fya kwa Kristu no ku fikumika kuli cilende? Tacifwile kubefyo! ¹⁶Bushe tamwaishiba ukwebati uwakumika kuli cilende aba umubili umo nankwe? Ngefyo amalemba yalanda, "Babili bakesa kuba umubili umo." ¹⁷Lelo onse uwakumika kuli Shikulu aba umupashi umo nankwe. ¹⁸Fulumuka ku bulalelale! Ulubembu lonse ulo umuntu acita lwa kuno ya mubili, lelo umuntu ucita ubulalelale abembukila umubili wakwe wine. ¹⁹Bushe tamwaishiba ukwebati imibili yenu litempele lyakwa Mupashi wa Mushilo? Uwikala muli mwebo, uyo mwakwata ukufuma kuli Lesa? Bushe tamwaishiba ukwebati tamuli benu mwebene? ²⁰Pantu mwalishitilwe no mutengo. Eco cindikeni Lesa ne mibili yenu no mupashi wenu, ifyaba ifyakwa Lesa.

7

¹Nomba pa mulandu uyo mwalembelepo: "Cabune umwaume ukukana kumako ku mwanakashi." ²Lelo pa mulandu wa bulalelale ubwingi, onse umwaume abe no mukashi wakwe, no mwanakashi abe no mulume wakwe. ³Umwaume afwile apele umukashi ico afwile amupele na munshila imo ine umukashi apele umulume wakwe ifyo fine. ⁴Te mukashi akwete insambu pa mubili wakwe, mulume wakwe. Mu nshila imo ine, umulume nao takwete nsambu pa mubili wakwe, lelo mukashi eukwete. ⁵Mwilekutanana, kano mwaumfwana na pa kashita kaibela. Mucite ifi pakwebati mube abakuipela kwi pepo. Kabili mufwile mwaisa pamo nakabli, pakwebati Satana ekwata ukumutunka mu kukana tekanya kwenu. ⁶Lelo nkolanda ifi fintu kuli mwebo mu kusunishanya kabili te muntu mwalole funde. ⁷Ndekabila ukwebati bonse bali kubati ni nebo. Lelo cila umo na umo alikwata ica bupe ukufuma kuli Lesa. Umo icabupe ca musango uyu, na umbi ica musango ulya. ⁸Ku bashaupa naba mukamfwilwa nkolanda ukwebati cawama kuli bena nga baikala ukwabula ukupwa, ifyo nanebo naba. ⁹Lelo nga bafilwa ukutekanya, bafwile ukupa. Pantu cawama bena ukupa ukucila ukwikala abacushiwa ne nsuna. ¹⁰Nomba kubaupa nkopela ilifunde - te nebo, lelo ni Shikulu - nati umukashi tafwile kulekana no mulume wakwe ¹¹(lelo umfwa alekana no mulume wakwe, ekalilile ubushimbe atemwa awikishanye no mulume wakwe), no mulume tafwile kuleka umukashi wakwe. ¹²Lelo kuli bambi Nkolanda - Nebo, te Shikulu - nati umfwa munyina uuli onse ali no mukashi uushatetekela, kabili umfwa alitemenwe ukwikala nankwe, tafwile ku mutamfya ¹³umfwa umwanakashi ali no mulume uutatetekela, kabili umfwa alitemenwe ukwikala nankwe, tekuti alekane no mulume wakwe. ¹⁴Pantu umulume uutatetekela alishishiwe pa mulandu wa mukashi wakwe, no mukashi utatetekela alishishiwe pa mulandu wakwa munanyinane uo aupwako. Nga teifyo abana benu bakaba abakukowela, lelo nomba balisangulwilwe. ¹⁵Lelo umfwa uutatetekela aya, amuleke alekuya. mu milandu ngeyo, munyina nangu nkashi tatekwo busha mu milapo yabo. Lesa alitwitila ukwikala mu mutende. ¹⁶Pantu wishibe shani, we mwanakashi, nalimo ukapususha umulume obe? Nangu wishibe shani, we mwaume nalimo ukapususho mukashi obe? ¹⁷Lelo, ngefyo Shikulu

apela cila umo icakaniko cakwe, lekeni cila umo ende ifyo Lesa amwita. Efunde lyandi ili mu nkuta shonse.¹⁸ Bushe uuli onse alisembulwilwe ulu aitolwe ku kutetekela? Tefwile ukumoneka utasembululwa. Bushe uuli onse tasembulwilwe ulu aitolwe ku kucetekela? Tafwile ukusembululwa.¹⁹ Pantu cibe kusembululwa nangu kukana sembululwa kwaba kantu. Icikankala ku bela amafunde yakwa Lesa.²⁰ Cila umo afwile ukwikalila mu bwite umo ali ulu Lesa amwitiile ku kutetekela.²¹ Bushe wali umusha ulu Lesa akwitile? wisakamana pali ico. Lelo umfwa wa waba umuntungwa, emo wikalilile umo mwine.²² Pantu uwaitilwe kuli Lesa lintu ali umusha muntungwa wakwa Shikulu. Munshila imo ine, uwali umuntungwa ulu aitolwe ukutetekela musha wakwa Kristu.²³ Mwalishitilwe no mutengo, eco mwiba abasha ba bantu.²⁴ Mwe bamunyanane, umo mwine ali ilintu aitolwe, lekeni cila umo ekale na Lesa umo mwine.²⁵ Nomba pali bana cisungu, nshikwetepo ifunde ukufuma kuli Shikulu. Lelo nkopanda amano nga umo uo, ukupitila mu luse lwakwa Shikulu, uwabo wa cishinka.²⁶ Eco, nkotontonkanya ukwebati pa mulandu wa lukakala ulukoisa, cabune ku muntu ukwikalilila ifyo ali.²⁷ Bushe uli uwa kakwa ku mukashi? Wifwaya ukulekana. Umfwa ulikakwilwe ku mukashi, wifwaya ukupa umukashi.²⁸ Lelo umfwa waupa, taubembukile, kabili umfwa na cisungu aupwa, tabembukile. Lelo bonse abacita ici bakwata mafya yalekana lekana aya ku mubili ayengi, kabili nkofwaya ukumicingililako kuli ifi.²⁹ Lelo nalanda ici, bamunyanane: Inshita ilicepele. Ukufuma nomba ukuya kuntashi, lekeni abo abakwete abakashi balekwikala kubati tabakwata.³⁰ Bonse abo abalelila bafwile baba kubati tabalelila, nabo abakosansamuka kubati tabakosansamuka, nabo abakoshita kubati tabakwete kantu nelyo kamo,³¹ nabo abakosangalala ne calo beba kubati baleciyemfya. umupwilapo. Pantu icalo icili pali ino nshita cikoya mu kupwa.³² Nkofwaya mwebo mukakulye ku masakamiko. Umwaume ushaupa asakamana pa fintu fya kwa Shikulu, ifya ku musekesha.³³ Lelo umwaume uwaupa asakamana pa fintu fya mu calo, efyo enga sansamusha umukashi wakwe -³⁴ alyakanikemo. Umwanakashi uushaupwapo nangula na cisungu asakamana pa fintu fyakwa Shikulu, efyo enga sangululwa ku mubili naku mupashi. Lelo namayo umwaupwa asakamana ifintu fya mu calo, efyo enga sansamusha umulume wakwe.³⁵ Nkolanda ifi ni mubunonshi bwenu mwebene, no kukana bikapo icakumutitikisha. Nkolanda ifi ni kucayana, pakwebati mube abaipela kuli Shikulu ukwabula icakupusaula.³⁶ Lelo umfwa uuli onse atontonkanya ukwebati tacindikile na cisungu wakwe - kabili umfwa alicilile imyaka ya cupo kabili cifwile ukuba ifyo - acite ico atemenwe. talebembuka, Bafwile ukupana.³⁷ Lelo umfwa aliminine ndi mu mutima wakwe, umfwa talepatikishiwa lelo ali na maka pa kufwaya kwakwe umwine ukucita ifi, kabili aipingula mu mutima wakwe. ukusunga uwakwe nga na cisungu, akacite cabune.³⁸ Eco uyo uleupa na csuma wakwe wine acite cabune, na uyo uwasala ukukana upaacita icabune ukucilapo.³⁹ Umwanakashi nakakwa ku mulume ulu ali no mweo. Lelo umfwa umulume afwa, muntungwa ukupwa kuo atemenwe, lelo ni muli Shikulu epela.⁴⁰ Lelo mukupingula wandi alishuka umfwa aikala fye ifyo ali. Kabili nkotontonkanya ukwebati nanebo ndikwete Umupashi wakwa Lesa.

8¹ Nomba palwa fyakulya fyaipailwa utulubi: Twalishiba ati fwebo bonse twalikwata ubwishibilo. Ukwishiba kulatumika, lelo ukutemwa kulakuula.² Umfwa uuli onse akotontonkanya ati alishibapo icintu, ulya muntu talaishiba ifyo afwile ukwishiba.³ Lelo umfwa uuli onse alitemwa Lesa, ulya muntu alishibikwa kuli ena.⁴ Eco, palwa kulya ifyakulya fyaipailwa utulubi: Talishiba ukwebati akalubi muli cino calo takali cintu no kwebati takwaba Lesa kanofye umo.⁵ Eco nangu ingabako iitwa milungu, cibe nu mu mulu nangu pe sonde (ngefyo yaba iingi "imilungu" naba "Shikulu" abengi),⁶ lelo kuli fwebo kwaba fye Lesa umo, Shiwe, kuo ifintu fyonse fyafuma noyo fwebo twikalila, na Shikulu Yesu Kristu umo, muli uyo ifintu fyonse fya belako, kabili muli uyo twa belako.⁷ Lelo, uku kwishiba takuli muli bonse. Lelo, bamo kale balikupepa utulubi, kabili balikulya ifi fyakulya kubati nifyo ifyaipailwa akalubi. Kampingu wabo pali ici alikowela pantu alinaka.⁸ Lelo icakulya tacakatupalamika kuli Lesa. Tatubipishe umfwa tatulile, nangu abakuwama umfwa twafilya.⁹ Lelo sakamaneni ukwebati ubuntungwa bwenu tabwishile kuba mulandu kuli umo uwakunaka mucicetekelo nge cipunwisho.¹⁰ Pantu nga cakwebati ulya umo amona webu, uwakwata ubwishibilo, ukulya icakulya mwitempele lya tulubi. bushe kampingu wakwe uwanaka takakoshiwe ukulya ifyaipailwa utulubi?¹¹ Pa mulandu wakwishiba kobe palwa tulubi, uyo uwakunaka, munyina uo Kristu afwilile, aonaika.¹² Eco, nga wabembukila ba munyina no kucena kampingu wabo uwakunaka, ninshi wabembikila Kristu.¹³ Eco, umfwa icilyo calenga munyina ukuipununa, nshakalye nama na kabili, pakweba ati nshilengele munyina ukuwa.

9

¹ Bushe nebo nshili mutungwa? Bushe nebo nshili mutumwa? Bushe nebo nshamwene Yesu shikulwifwe? Bushe mwebo tamuli mulimo wandi muli Shikulu? Umfwa nshili mutumwa kuli bambi, lelo ndimutumwa kuli mwebo. Pantu mwebo muli cakakatilo ca butumwa bwandi muli Shikulu.² Ici ecakuicingilila candi kuli abo abakondubulwisha nebo: Bushe fwebo tatwakwata nsambu shakulya no kunwa? Bushe fwebo tatwakwata nsambu shakwendela pamo no mukashi uwatetekela, ngafilya ba cita abatamwa banensu, na bamunyanane bakwa Shikulu, na Kefa? Nangula ninebo fye na Barnaba tutakwete nsambu sha kuleka ukubomba? Mushilika nshi uiteyanishisha umwine eka? Ninani ubyala ibala lya myangashi kabili akano kulyako ifisabo? Nangu ninani ucema umukuni kabili takonwako mukaka ukufuna kufitekwa? Bushe nkolanda ifi fintu umwalola maka ya buntunse? Bushe amalango nayo tayakolanda ifi? Pantu calilembwa mu mafunde yakwa Mose ati, "Wikaka kukanwa ka ng'ombe ulu ikokolulule ng'ano." Bushe icine cine ni ng'ombe eyo Lesa asakamaka po? Bushe tepali fwebo akolandapo? Calembelwe pali fwebo, pantu uukolima afwile ukulima mukusubila, no ukokolulula afwile ukokolulula mwisubilo lya kukumako mukusepa.¹¹ Umfwa twalibyele ifintu fya mupashi pakati kenu, bushe cilicililepo pali fwebo kukusepa ifintu fya ku mubili ukufuma kuli mwebo?¹² Nga bambi bakumako

kubuntungwa bwa kufuma kuli mwebo, nga fwebo tatukwete no kucilapo? Lelo tatwafwaile ishi nsambu. Lelo twashipikishe fyonse ukucila twaba icakucingilisha ku mbila nsuma yakwa Kristu.¹³ Bushe twamwaishiba ukweba ati balya bonse ababomba kufya mushilo bafumya ifilyo fyabo mwi tempele? Bushe tamwaishiba ukweba ati balya abapyunga pa cipailo bakumako kufitulwa pa cipailo? ¹⁴Munshila imo ine, na Shikulu alikonkomeshe ukweba ati abo bakobila imbila nsuma bafwile bafumya imikalile yabo mu mbila nsuma.¹⁵ Lelo nebo nshafwailepo kantu pali ishi nsambu. Kabili nebo nshilembele ifi pakweba ati fimo kuti fycatilwa nebo. Kutu cawama kuli nebo ukufwa ukucila - uuli onse ukusangula icakutakishishapo candi nge caye! ¹⁶Pantu umfwa nashimikila imbila nsuma, nebo nshili na cakuitakishishapo, pantu nebo mfwile fye ukucite ifi. Kabili kalanda kuli nebo umfwa nshilebila imbila nsuma!¹⁷Pantu umfwa nacita ifi mukuitemenwa, ndi kwete icilambu. Lelo umfwa temukuitemenwa, nalyo line ndikwete umulimo uyo uwapelwe kuli nebo. ¹⁸Nomba kanshi icilambu candi nindo? Ukwebati ulo na shimikila, ningapela imbila nsuma ukwabula amalipilo na pali ico nshibomfya insambu shandi shonse mu mbila nsuma.¹⁹Pantu nangu naba umuntungwa muli bonse, nalishile kubo musha kuli bonse, pakweba ati nonke abengi. ²⁰Ku ba Yuda nasangukile ngo mu Yuda, pakweba ati nonke aba Yuda. Ku bena malango, nalishile kuba ngo mwina malango pakweba ati nonke abo aba malango. Nalicitile ifi nangu nebo ne mwine nshali mwina malango.²¹Kuli abo aba kunse ya malango, nalishile kuba ngo wali kunse ya malango, nangula cakweba ati nshali kunse ya malango yakwa Lesa nemwine, lelo mu malango yakwa Kristu. Nalicitile ifyo pakweba ati nonke abo abali kunse ya malango. ²²Ku bakunaka nalishile kuba uwakunaka, pakweba ati nonke abakunaka. Nalishile kuba fyonse kuli bonse abantu pakweba ati munshila shonse mpusushishemo bamo. ²³Ndacitile fintu fyonse pamulandu wa mbila nsuma, pakweba ati nkumeko ku mapalo ya mbila nsuma.²⁴Bushe tawaishiba ukweba ati mu lubilo aba bukutuka bonse balabutuko lubilo, lelo umo fye uupokelela icilambu? Eco kanshi butukeni ku kupoka icilambhu. ²⁵Onse uubutuka alatekanya muli fyonse. Balacita ifyo pakwebati bapokelele icitebo ico icibonsa, lelo fwebo tucitefi pakwebati tupokelele cimo ico icishibonsa. ²⁶Eco kanshi ifi efyo nebo mbutuka, tepamo ngo uubutuka ukwabula ubuyo; ifi efyo nebo nkolwa, tepamo nga umo uukopumaula umwela. ²⁷Lelo nebo ntutaula umubili wandi no kuucita ubusha, pakweba ati ulo nebo nabila kuli bambi, nebo nemwine nika kanwa.

10

¹Ntakofwaya mwebo ukubulo kwishiba, mweba bwananyina, ukwebati bashifwe bonse bali mwisamba lye kumbi kabili bonse balipitile muli bembu. ²Bonse bali batishiwilwe kuli Mose mwi kumbi na muli bembu, ³kabili bonse balilile icakulya cimo cine ica mupashi. ⁴Bonse bali nwine ica kunwa cimo cine ica mupashi. Pantu balikunwa ukufuma ku cilibwe ca mupashi ico icali kubakonka neco icilibwe cali ni Kristu.⁵Lelo Lesa tali kusekelamo mu bengi, ne fitumbi fyabo fyalisalangene mpanga yonse mu matololo. ⁶Nomba ifi fyonse fyali filangililo kuli fwebo, eco twilekukumbwa ifyabubi ngefyo balikukumbwa.⁷Mwile kuba bakapepa wa tulubi, nge fyo bambi bali abamuli balya. Ngefyo calembwa ati, "abantu balikele pakulya no kunwa, kabili baliimine mukwangala." ⁸Twilekucita bulalelale, nga filya abengi muli balya balikucita. Namukasuba kamo, abantu ukufika naku makana amakumi yabili na yatatu balifwile pamulandu wa ici.⁹Kabili twilekwesha Kristu, filya bambi aba muli balya balikumweshu kabili bali bonawile ku nsoka. ¹⁰Kabili mwileikuisosha, filya bamo aba muli balya balikuisosha bali bonawile ku mu malaika wa mfwa.¹¹Nomba ifi fintu fyali citikile kuli bena nge filangililo kuli fwebo. Fyalembelwe pa kulangililwa kwesu - kuli fwebo abo impela sha nshita shikofikilapo. ¹²Eco lekeni, uyo onse uukotontokanya ati aliminine ndi acenjele epali awa. ¹³Takuli itunko ilimishila ili tapitamo bantu bambi. Lelo, Lesa wacishinka. Takaleke mwebo ukutunkwa ukucila maka yenu. Kumatunko akacita ne nshila ya kufuminamo, pakwebati mube na maka y akushipikishamo.¹⁴Eco, mwebatemwikwa bandi, butukeniko mukutotela utulubi. ¹⁵Nkolanda kuli mwebo nga bantu abakwata ukwiluka, ukwebati mupingule ifyo nkolanda. ¹⁶Ulukombo lwe palo ulo tupaala, bushe tesenge lya mulopa wakwa Kristu? Umukate uo tumokaula, bushe tesenge lya mubili wakwa Kristu? ¹⁷Pantu kwaba fye umukate umo fwebo fwe bali abengi tulifye umubili umo bonse. Fwebo bonse tumokaula mukate umo capamo.¹⁸Lolesheni ku bena Isreali umwabelo buntunse. Bushe abalya amalambo te besenge limo ne cipailo? ¹⁹Nindo nkolanda nomba? Ukweba ati akalubi te kantu? nangu ukweba ati icakulya icaipailwa kalubi cintu?²⁰Lelo nkolanda pafyo abena fyalo hapela amalambo, ukweba ati bepela aya malambo ku fibanda kabili te kuli Lesa iyo. Ntakofwaya mwebo ukuba ne senge ne fibanda! ²¹Tekuti munwine mulukombo lwakwa Shikulu no lukombo lwa fibanda. Tekuti mulile pe tebulo lyakwa Shikulu na pe tebulo lya fibanda. ²²Nangu bushe tulenge Shikulu akalumwa? Bushe tulikosele ukucila ena? ²³"Fyonse fyali suminishiwa," lelo tefyonse ifya bukumu. "Fyonse fyali suminishiwa," lelo tefyonse fikuula abantu. ²⁴Takuli nangu umo afwile ukuifwaila fye eka ifyabune. Lelo, cila umo afwile ukuifwaila ubune bwa mwina mupalamano wakwe. ²⁵Lyeni fyonse ifikoshitishiwa mucisankano ukwabula ukuipusha amepesho muli kampingu. ²⁶Pantu "isonde lyakwa Shikulu, ne fyaifulamo fyonse." ²⁷Umfwa uutatetekela amikuta ku kulya icilyo, nemwe mwatemwa ukuyako, lyeni conse ico bamiteyanishishe ukwabula ukuipusha amepusho ya muli kampingu. ²⁸Lelo umo nga alanda kuli mwebo ati, "Ici pailwe utulubi," ninshi mwicilya, pamulandu waulya umyebele, na pamulandu wa kampingu. ²⁹kampingu wa muntu umbi, emona nalosha, kabili te obe. Pantu nindo ubutungwa bwandi bwingapi ngwilwa kuli kampingu wa muntu umbi? ³⁰Umfwa nalya icakulya no kutotela, nindo nkotukilwa paco ntotelepo?³¹Eco kanshi, nga mukolya nangu mukonwa, nangu conse ico mukocita, citeni fyonse kubukata bwakwa Lesa. ³²Mube abakaele kuba Yuda nangu ku bena Hela, na ku lukuta lwakwa Lesa. ³³Munshila imo ine esheni ukusekesha bantu bonse mu fintu fyonse. Ntakofwaya fye ifyandi, lelo ne fya bengi. Nkocite fi pakwebati benga pusuka.

11

¹Mube abakupashanya nebo, ngefyo nandi naba uwakupashanya Kristu. ²Nomba nkomitasha mwebo pantu mulanjibukisha nebo muli fyonse. Nkomitasha mwebo pantu mwalikatilila kufishilano ngefyo nafishile kuli mwebo. ³Nomba nebo nkomfwaya mwebo mwishibe ukweba ati Kristu emutwe wa mwaume onse, ukwebati umwaume emutwe wa mwanakashi, no kweba ati Lesa emutwe wakwa Kristu. ⁴Umwaume onse uukoepa nangu uukosesema ali fimbile kumutwe akosalusha umutwe wakwe. ⁵Lelo umwanakashi onse uukoepa nangu uukosesema tafimbile kumutwe asalusha umutwe wakwe. Pantu cimo cine fye no ubeyele kumutwe. ⁶Pantu umfwa umwanakashi tafimbile umutwe wakwe, afwile aputula imishishi yakwe. Umfwa cansoni ku mwanakashi ukuputula umushishi wakwe nangu kubeya ku mutwe wakwe, afwile afimba ku mutwe. ⁷Pantu umwaume tafwile ukufimba ku mutwe, apo ena cipasho no bukata bwakwa Lesa. Lelo umwanakashi ena bukata bwa mwaume. ⁸Pantu umwaume tapangilwe ukufuma ku mwanakashi. Lelo umwanakashi apangilwe ukufuma ku umwaume. ⁹Pantu umwaume talengelwe umwanakashi. Lelo, umwanakashi alengelwe umwaume. ¹⁰Emulandu wine umwanakashi afwile ukuba ne cishibilo cakutekwa pa mutwe wakwe, pamulandu waba malaika. ¹¹Lelo, muli Shikulu, umwanakashi tali na buntungwa ukufuma ku mwaume, no mwaume tali na buntungwa ukufuma ku mwanakashi. ¹²Pantu nga filya umwanakashi afuma ku mwaume, efyo no mwaume afuma ku mwanakashi. Ne fintu fyonse fifuma kuli Lesa. ¹³Pinguleni palwenu mwebene: Bushe cili fye bwino umwanakashi ukupepa kuli Lesa tafimbile ku mutwe? ¹⁴Bushe icifyalilwa cine tacimifunda mwebo ukweba ati umfwa mwaume ali no mushishi uutali, musalula kuli ena? ¹⁵Bushe icifyalilwa taci mifunda mwebo ukweba ati umfwa mwanakashi ali no mushishi uutali, ebukata bwakwe? Pantu umushishi wakwe walipelwa kuli ena nge cifimbo cakwe. ¹⁶Lelo umo umfwa akofwaya ukutalika pali fi, fwebo tatwaba na mwata umbi, nangu ni nkuta shakwa Lesa. ¹⁷Lelo pa kumikonkomesha ci, nebo ntakomitasha mwebo. Pantu ulo mwebo mulongana pamo, te mubusuma lelo ni mu bubi. ¹⁸Pantu mu cantashi, nebo ndomfwa ukweba ati ulo mwebo mulongana mu lukuta, mulaba ukupatukana muli mwebo, kabili lubali nebo ndasumina. ¹⁹Pantu mufwile ukuba ifyakaniko muli mwebo, pakweba ati abashininkishiwa balekumoneka muli mwebo. ²⁰Ulo mwebo mulongana capamo, te mulalilo wakwa Shikulu uo mwebo mulya. ²¹Ulo mwebo mulya, cilaumo alya ifilyo fyakwe ulo bambi tabalalya ifilyo fyabo. Umbi ali ne nsala, na umbi alikolelwe. ²²Bushe mwebo tamwakwata amayanda umwakulila no kunwina? Bushe mwebo mwasula ukukuta lwakwa Lesa no ku cefya abo abashi kwete nangu cimo? Nindo nkolanda kuli mwebo? Bushe nebo mitashe mwebo? Nebo nshamitashe mwebo pali fi? ²³Pantu nebo napokelele ukufuma kuli Shikulu ico nandi kabili na pele kuli mwebo, ica kweba ati Shikulu Yesu, mu bushiku ubo afutwikwemo alibulile umukate. ²⁴Panuma yakutotela, ali mokawile no kweba ati, "Uyu mubili wandi, uwa pamulandu wenu. Mulekucitefi mukunjabukisha." ²⁵Munshila imo ine alibulile ulukombo panuma ya mulalilo, no kulanda ati, "Ulu lukombo cipangano cipya mu mulopa wandi. Mulekucite fi lyonse ulo mwebo mukonwamo, ni mukunjabukisha." ²⁶Pantu inshita yonse mwebo mulya uyu mukate no kunwa ku lukombo, mwebo mubila imfwa yakwa Shikulu akasuke akese. ²⁷Eco, uuli onse, uukolya umukate no ukonwa ulukombo lwakwa Shikulu mu musango wabubi akaba no mulandu ku mubili no mulopa wakwa Shikulu. ²⁸Lelo umuntu aipime imwine pakubala, elyo engalya umukate no kunwa mulukombo. ²⁹Pantu onse uulya nokunwa ukwabulo kushininkisha mubili alila no kunwena ubupingushi umwine. ³⁰Ecalenga abengi muli mwebo babelabakunaka naba kulwala, na bambi muli mwebo balilalo. ³¹Lelo ngatwaipima fwe bene, twatwakapingulwe. ³²Lelo ulo fwebo twapingulwa na Shikulu, tulasapulwa, pakweba ati fwebo twisekelwa pamo naba pano calo. ³³Eco, mweba munyinane, ulo mwalongana capamo mukulya, mulekuipebela umo no munankwe. ³⁴Umfwa umo alikwete nsala, alye kwakwe kunganda, pakweba ati ulo mwalongana tamulonganane mukusekwa. Napali fimbi ifintu mwebo mwalembela, nkesa ku mitungulula ulo nkesa.

12

¹Palwa fya bupe fya mupashi, mweba munyinane, ntakofwaya ukweba ati mube abakuteshiba. ²Mulishibile ati ulo mwali abataishiba Lesa, mwalilufishiwe ku tulubi uto ututalanda, mu nshila shonse umo twaliku mitungululamo. ³Eco nkofwaya ukweba ati mwishibe ati tapali nangu umo uulandila mu Mupashi wakwa Lesa ungeba ati, "Yesu atipwe." Tapali nangu umo ungalandi ati, "Yesu ni Shikulu," Kano fye mu Mupashi wa Mushilo. ⁴Nomba ifya bupe fyalipusana pusana, lelo Umupashi umo wine. ⁵Kwaliba ukulekana kwa bupyingishi, lelo Shikulu ni umo fye; ⁶kabili kwaliba ukulekana kwa fitukutwa, lelo ni Lesa umo wine uubomba muli fyonse. ⁷Nomba kuli cila umo kwalipelwa ukumoneka kwa kunse ukwa Mupashi ku kwafwa bonse fye. ⁸Pantu kuli umo alipelwa Umupashi wa cebo ca mano, na kuli umbi nao icebo ca kwishiba ku Mupashi umo wine. ⁹Na kuli umbi kwalipelwa icitetekelo ku Mupashi umo wine, na kuli umbi ica bupe cakundapa ku Mupashi umo fye. ¹⁰Kuli umbi kwalipelwa imilimo ya kucite fisungusho, na kuli umbi ukusesema. Nakuli umbi amaka ya kulingulula palwa mipashi, kuli umbi indimi ishakulekana lekana, kuli umbi ukwilula indimi. ¹¹Yonse iyi emilimo imo ine iya Mupashi umo fye, ukupela ifyabupe kuli cila umo, ukulingana nefyo asala. ¹²Pantu ngefyo umubili waba fye umo kabili walikwata ifilundwa ifingi ne filundwa fyonse fyaba fya mubili umo wine, efyo caba na kuli Kristu. ¹³Pantu ku Mupashi umo wine bonse eko twa batishiwile mu mubili umo, cibe ba Yuda nangu ba Hela, cibe basha nangu batungwa, twalilengelwe ukunwa ku Mupashi umo wine. ¹⁴Pantu umubili tawaba icilundwa cimo, lelo fingi. ¹⁵Umfwo lukasa lwaeba ati, "Pantu nshili kuboko, nshili ciputulwa ca mubili," tekweba ati tacabako no lubali ku mubili. ¹⁶Kabili umfwa ukutwi kwaeba ati, "Pantu nshili linso, nshili cilundwa ca mubili," kabili ici tekuti cikulenge ukukana ukuba icilundwa ca mubili. ¹⁷Umfwa umubili onse wali ilinso, ngo kumfwa nga kwaba pi? Umfwo mubili onse wali fye

kutwi, nge cakununsha nga cali pi?¹⁸ Lelo Lesa alisonta cila cilundwa, cimo na cimo, mu mubili ukulingana nefyo alikufwaya.¹⁹ Umfwa fyonse fyali fulundwa fya musango umo, umubili nga wali pi? ²⁰Eco nomba ifilundwa fyali fula, lelo umubili umo wine fye.²¹ Ilinso teti lilande ku kuboko, "Nta kokukabila webo." Nangu umutwe tawebapo amakasa ati, "Nta kokukabila webo." ²²Lelo ne filundwa fya mubili ifimoneka ifyakunaka fyaliba ne milimo, ²³ne filundwa ifyo tutontokanya ati tafyaba na bucindami, tulafisansabika, ne filundwa ifitamoneka bwino efyo tucindamikisha. ²⁴Nomba ifilundwa ifitamoneka bwino tafikabila ifi. Lelo Lesa alipanga umubili ukupelesha umucinshi kuli ifyo ifilundwa ifitacindikwa.²⁵ Alicitile fi pakweba ati mwiba akapatulula mweka mu mubili, lelo ukweba ati pabe ukusakamanana pakati ka filundwa nokutemwana kumo. ²⁶Eco ulu icilundwa cimo cacula, fyonse ifilundwa fila culila pamo; nangu ulu icilundwa cimo casansabikwa fyonse filasekelela capamo. ²⁷Nomba muli umubili wakwa Kristu na cila umo palwakwe aliba cilundwa ca uko.²⁸ Kabili Lesa alisontele mu lukuta abakubalilapo abatumwa, abakonkelepo niba kasesema, abacitatu niba kafundisha, elo ni abo abacita ifisungusho, elo ubupe bwakundapa, nabo abafwilisha, abo ababomba imilimo ya batungulushi, noba aba kwata indimi shakulekana lekana. ²⁹Bushe bonse batumwa? Bushe bonse niba kasesema? bushe bonse niba kafundisha? Bushe bonse balacita ifisungusho?³⁰ Bushe abantu bonse balikwata ifya bupe fya kundapa? Bushe bonse balalandila mu ndimi? Bushe bonse balelula indimi? ³¹Fwaisheni ifyabupe ifyacilapo. Kabili nomba nkomilanga inshila iya kucilamo.

13 ¹Nga cakwebati nebo nandile mu ndimi sha bantu ne sha bamalaika. Lelo umfwa nebo ntakwete ukutemwa, naba ica safwali icilelila napamo amalimba ya nyenjele. ²Umfwa nebo ndikwete icabupe ca kusesema no kwishiba ifyonse fishinika ifya fiswa no bwishibilo, kabili ukwebati nebo ndikwete citetekelo conse icakwebati nkosesha ne mpili. Lelo umfwa nebo ntakwete kutemwa, nebo ndi wafye. ³Umfwa nebo mpele fyonse ifikwatwa fyandi mukulisha ababusu, kabili nokupa mubili wandi ku kocewa. Lelo nga ntakwete ukutemwa, nebo ntanokelemo kantu. ⁴Ukutemwa kulatekanya kabili congwe. Ukutemwa takwaba na kalumwa kabili takucita mataki. Takwaba no kuitumika ⁵nangu icipyu. Takuifwala ifya kuko. Takucita bukali, nangu ukusunga ifilubo. ⁶Takusekelela mu fitalungeme. Lelo, kusekelela mu cine. ⁷Ukutemwa kushipikisha fyonse fintu, kutetekela ifintu fyonse, kusubila ifintu fyonse, kabili kushipikisha ifintu fyonse. ⁸Ukutemwa takupwa. Umfwa kuli amasesemo, ya kapita. Nga kuli ndimi, shikaleka. Umfwa kuli ubwishibilo, bukapita. ⁹Pantu fwebo twaishiba lubali kabili tusesema lubali. ¹⁰Lelo ulu icapwililika cikesa, ico icishafikapo cikapita ¹¹Ulo nebo nali umwaice, nali kulanda kubati mwaice, nali kutontokanya kubati mwaice, nali kupelulula kubati mwaice. Ulo nebo naishile kuba umukalamba, nalifumishapo ifintu fya bwaice. ¹²Pali nomba fwebo tumona mukushoka mu cilola, lelo lulya tukamonana amenso na menso. Pali nomba naishibako fye lubali, lelo lilya nkeshiba ukufikapo ngefyo naishibwa ukufikapo ¹³Lelo nomba ifi fitatu filishele: ukutetekela, isubilo, no kutemwa. Lelo icakulisha pali fi kutemwa.

14

¹Konkeni ukutemwa kabili fwaisheni ifya bupe fya ku mupashi, lelo icakucilapo kwebati museseme. ²Pantu uukolanda mu lulime lumbi takolanda ku bantu lelo ni kuli Lesa. Pantu takuli uuko mumfwa pantu akolanda ifya nkama mu Mupashi. ³Lelo uukosesema akolanda ku bantu ku kubakula, ukubakoselesha, no ku basansamusha. ⁴Lelo uukolanda mu lulimi aikula umwine eka, lelo ukosesema akula aba lukuta. ⁵Nomba nkofwaya mwebo bonse ukulandila mu ndimi. Lelo no kucila pali ifyo, ukwebati mwinga sesema. Uyo uukosesema alicilapo pali uyo ukolanda mu ndimi (kano fye umo akoilula pakwebati ulukuta lukulwe). ⁶Lelo nomba, ba munyinane, umfwa naisa kuli mwebo nkolanda mu ndimi, nkomwafwa cinshi mwebo? tekuti mwafwe, kano nalanda kuli mwebo no busokololo, na pamo mu bwishibilo, na pamo mukusesema, na pamo mu ku sambilisha. ⁷Munshila imo ine, ulu ifipe fishakwata fikofumya iciunda - na pamo icimpeta nangu isese - umfwa tafikopusana mukulila, nga kuti umo aishiba shani ukulila kwa cimpeta nangu ukulila kwe sese? ⁸Pantu umfwa ipenga lyalila umusango umbi, nani uli onse engeshiba ukwebati ni nshita ya ku ipekanya ukuya ku bulwi? ⁹Cimo cine kuli mwebo no lulimi. Umfwa mwebo mukolanda ifitakoumfwika, kuti ca umfwika shani icilandilwe? Mwakulalandila fye mu mwela. ¹⁰Pantu ukwabula ukutwishika kwaba indimi ishingi ishakupusanapusana mu calo, kabili takwaba lushakwata bupilibulo. ¹¹Lelo umfwa nshishibile ubupilibulo bwa lulimi, ndi nokuba umweni kuukolanda, kabili uukolanda akoba umweni kuli nebo. ¹²Efyo caba kuli mwebo. Apo mukofwaisha ukusokoloka kwa Mupashi, fwayeni ukucishapo ukukula ulukuta pakwebati mwinga kula. ¹³Eco uyo uukolanda mu lulimi afwile ukupepa ukwebati alekwilula. ¹⁴Pantu umfwa nkopepa mu lulimi, mupashi wandi akopepa, lelo umucetekanya wandi taukotwala. ¹⁵Nga cindo nkocita? Nkopepa no mupashi wandi, lelo nkopepa kabili no mucetekanya wandi. Nkoimbila mu mupashi wandi, kabili nkoimbila na mu mucetekanya wandi. ¹⁶Nga teifyo, umfwa wapalila Lesa mu mupashi, uwakunse kuti alanda shani, "Ameni" ulu ukototela umfwa teshibile ifyo ukolanda? ¹⁷Pantu webo kwena ukototela bwino sana, lelo umbi umuntu takokulwa. ¹⁸Nkototela Lesa ico ndalandila mu ndimi ukucila mwebo bonse. ¹⁹Lelo mu lukuta kuti cawama nalanda ifyebo fisano ku mfwa kwandi pakwebati na sambilishako bambi, ukucila ifyebo amakana ikumi mu lulimi. ²⁰Mwe bamunyinane, mwiba abaice mu mitontonkanishishe yenu. Lelo, ku kulola kububi, beni kubati tunya. Lelo mu kutontokanya beni abakalamba. ²¹Mu malango ca lilembwa, "Mu baume ba indimi shimbi na ku milomo ya bena fyalo nkalanda kuli aba bantu. Nalyo line tabakangufwe." Efyala Shikulu. ²²Eco kanshi, indimi shabo eakumwenako, te ku batetekela, lelo kuba shatetekela. Lelo busesemo e cimweno, te ku bashatetekela, lelo ku batetekela. ²³Eco, umfwa, lonse ulukuta lwaisa pamo elo bonse ukulanda mu ndimi, elo aba kunse na ba shatetekela baingila, bushe ta bengalanda ukwebati muli penene? ²⁴Lelo umfwa mwebo bonse mu kosesema kabili ushatetekela nangula uwa kunse aingila, ali no

kushininwa pali fyonse aumfwako. Ali no kupingulwa kuli bonse ku fyalandwa.²⁵ Inkama sha mu mutima wakwe kuti sha sokoloka. Na pali ici, kuti awa icinso cakwe panshi no kushinshimuna Lesa. Akobilikisha ukwebati Lesa icine cine aba muli mwebo.²⁶ Cinshi calakonkapo, ba munyinane? Ulo mukolongana pamo, cila umo ali ne lumbo, ali ne sambilisho, ali no busokololo, no lulimi, nangu ukwilula. Citeni fyonse ukwebati mukule ulukuta.²⁷ Umfwa umo akolandile mu lulimi, kubeko babili nalimo batatu, kabili umo mukukonkana, kabili umbi afwile ukwilula ifi kolandwa.²⁸ Lelo umfwa takuli uwa kwilula, lekeni cila muntu atalale tondolo mu lukuta. Lekeni cila umo alande ku mwine eka na kuli Lesa.²⁹ Lekeni bakasesema babili nangu batatu balande, kabili lekeni bambi bomfwe no kulingulula ifikolandwa.³⁰ Lelo umfwa kwaba ubusokololo kuli umo uwikeleko, lekeni uwa kubalilapo ekale tondolo.³¹ Pantu bonse muli mwebo kuti mwasesema umo umo ukwebati cila umo asambililako na bonse benga koseleshiwa.³² Pantu mipashi ya ba kasesema ilanakila kuli bakasesema.³³ Pantu Lesa taba Lesa wa cimfulumfulu, lelo uwa mutende. Ili likambisha monse mu nkuta sha kwa Lesa mu bantu bashila bakwe.³⁴ Abanakashi bafwile ukwikala tondolo mu nkuta. Pantu taba suminishiwa ukulanda. Lelo, bafwile ukunakula, ngefyo na malango yalanda.³⁵ Lelo umfwa kuliko fimo ba kofwaya ukusambilila, ba lekeni bayekwipushe abalume babo ku mayanda. Pantu ca nsoni ku mwanakashi ukulanda mu lukuta.³⁶ Bushe icebo ca kwa Lesa cifuma kuli mwebo? Bushe ni kuli mwebo mweka cafikileko?³⁷ Umfwa uuli onse akoitontonkanya umwine ukuba kasesema nangu uwa mu mupashi, afwile ukwishiba ukwebati ifintu nkolembela mwebo fipope fya kwa Shikulu.³⁸ Lelo umfwa umo takofwaya ukufipokelela, lekeni ena abe uwa kukana pokelelwa.³⁹ Eco kanshi, ba munyinane, fwaisheni ukusesema, kabili mwilekanya nelyo umo ukulandila mu ndimi.⁴⁰ Lelo lekeni fyonse fibombwe bwino kabili mu muyano.

15

¹Nomba nkofwaya ukulenga ukwishibikwa kuli mwebo, ba munyinane, imbila nsuma iyo nabilile kuli mwebo, iyo mwapokelele kabili iyo mwaimininapo, ²kabili iyo mukopusukilamo, umfwa mwaikatisha ku cebo na mibilile, kano fye nga mwatetekela apafye.³ Pantu nalipele kuli mwebo ifikankala ifya ntanshi ifyo nandibo napokelele, ukweba ati Kristu alifwilile pa membu shenu ukulingana na malembo, ⁴ukweba ati alishikilwe, kabili alibushiwe ubushiku bwalenga shitatu ukulingana na malembo.⁵ Kristu alimonekele kuli Kefa, elo na ku be kumi na babili; ⁶nolu alimonekele kuli ba munyinane abakucila imyanda isano pamuku umo wine. Abengi na nomba epo bacili bakolola, lelo bambi balilala utulo twamfwa.⁷ Elo amonekele kuli Yakobo, elo na kuli bonse abatumwa.⁸ Pakulekelesha, alimonekele kuli nebo, kubati untu afyelwe akapopo.⁹ Pantu ninebo wacepeshapo pa batumwa. Nshilingilwe no kukutwa umutumwa pantu nebo nalipakese ulukuta lwakwa Lesa.¹⁰ Lelo ku kusenaminwa kwakwa Lesa ndi ifyo ndi, no kusenaminwa kwakwe muli nebo takwali ukwafye. Lelo, nalibombeshe sana ukucila pali bonse. Lelo tenebo, lelo kusenaminwa kwakwa Lesa ukuli nandibo.¹¹ Eco kanshi nangu ninebo nangu nibena, efyo tubila kabili efyo mwatetekele.¹² Nomba umfwa Kristu abilwa uwabushiwa ku bakufwa, nomba bamo muli mwebo kuti balanda shani ati takwaba ukututubuka kwa bakufwa? ¹³Umfwa takwaba ukututubuka kwa bakufwa, kanshi na Kristu wine ninshi tabushiwe; ¹⁴kabili umfwa Kristu tabushiwe, ninshi imbila yesu yafye, ne citetekelo cenu naco cafye.¹⁵ Nakabili, twasangwa bakambone wa bufi pali Lesa, pantu twalishimikile ati Lesa alibushishe Kristu ku bakufwa. Lelo tamubushishe, nga cakuti mucine abakufwa tababushiwa.¹⁶ Pantu umfwa abakufwa tababushiwa, ninshi na Kristu wine tabushiwe; ¹⁷kabili umfwa Kristu tabushiwe, icitetekelo cenu ninshi cafye kabili mucili mu membu shenu.¹⁸ Elo abo abalalila muli Kristu ninshi baliloba.¹⁹ Umfwa fye ni muli buno bwikashi tusubila muli Kristu, ninshi pa bantu bonse ni fwebo bankumbabulili.²⁰ Lelo nomba Kristu alibishiwa ku bakufwa nge cisabo cantanshi kuli abo abalala.²¹ Pantu apo imfwa yalishile mu muntu, kabili ni mu muntu emwaishile ukututubuka kwa bakufwa.²² Pantu ifyo fine muli Adamu bonse balafwa, ifyo fine muli Kristu bonse bakalengwa aba mweo.²³ Lelo cila umo mu mutande wakwe: Kristu, uuli cisabo cantanshi, na abo bonse abakwa Kristu bakalengwa aba mweo pakwisa kwakwe.²⁴ Elo pakakonka impela, ulo akalubwila ubufumu kuli Lesa Wishi, ulo akonaula ifunde lyonse no buteko bonse na maka.²⁵ Pantu afwile ateka mpaka akabike abalwani bakwe panshi ya makasa yakwe.²⁶ No mulwani wakulekelesha ukonaulwa ni mfwa.²⁷ Pantu, "alibikile fyonse panshi ya makasa yakwe." Lelo umfwa caebwa ati, "alibikile fyonse," tekweba ati naye uwo uubikile fyonse ukunakile abikwamo.²⁸ Ulo fyonse fyaba ifyakunakila pe samba lyakwe, elo Mwana umwine akaba uwakunakila kuli uyo uwalengele fyonse akuba pe samba lyakwe, ukweba ati Lesa abe fyonse muli fyonse.²⁹ Nga teifyo bakacita shani ababatishwila pa bakufwa? Umfwa abakufwa tababushiwa iyoo, nindo ba batishwila pali bena? ³⁰Nindo iyo twabela mu busanso inshita shonse?³¹ Ndafwa cila kasuba! Nkoshininkisha ici pakuitakishisha muli mwebo, pali ico nakwata muli Kristu Yesu Shikulwifwe.³² Findo nkononka, kulubali lwa buntunse, umfwa nalwile ne fiswango ku Efese, umfwa abakufwa tababushiwa? "Lekeni ninshi tulye no kunwa pantu mailo tukafwa."³³ Mwilufiwa: "Ukubishanya kwabubi kulonaula imibele ya bune."³⁴ Shilimukeni! Ikaleni abalungami! Mwitwalilila ukubembuka. Pantu bambi pali mwebo tabaishiba Lesa. Nalandefi kuku milenge nsoni.³⁵ Lelo umbi akeba ati, Abakufwa babushiwa shani? Kabili bakeshila mu mubili wa musango shani?" ³⁶We muwelewele! Ico ubyala taciba no mweo kano cabala cafw. ³⁷Ico ubyala tauli emubili ukamena, lelo lubuto fye. Kuli caisa kuba ingano nangu umusango umbi.³⁸ Lelo Lesa akacipela umubili ukulingana no kufwaya kwakwe, na kuli cila lubuto no mubili waluko.³⁹ Imibili yonse tayalingana. Nomba kwaliba umubili wa bantunse, umbi wa finama, na umbi wa fyuni, kabili umbi we sabi.⁴⁰ Kwaliba ne mibili ya mu mulu ne mibili ya pano nse. Lelo ubukata bwa mubili wa mu mulu bwakuibela no bakata bwa pano nse bwakuibela.⁴¹ Kwaliba abukata bwa kasuba, no bukata bumbi bwa mwenshi, na bumbi ubukata bwa ntanda. Pantu cila intanda lwakuibela kulu nankwe mu bukata.⁴² Efyaba no kututubuka kwa bafwa. Iciyalwa cakuloba, kabili icitutubushiwa cakutabola.⁴³ Cibyalwa mukusaluka; no kubushiwa mu bukata. Cibyalwa mukunaka; cibushiwa mu maka.⁴⁴ Cibyalwa no mubili wa cifyalilwa;

cibushiwa no mubili wa bumupashi. Umfwa kwaliba umubili wa cifyalilwa, no mubili wa bumupashi eko naba.⁴⁵Efyo calembwa ati, "umuntu wantashi Adamu ali uwa mweo." Adamu wakulekelesha alishile kuba umupashi uupela mweo.⁴⁶Lelo ica bumupashi tacabalilepo ukwisa lelo cacifyalilwa, elo ica bu mupashi.⁴⁷Umuntu wa ntanshi wa pano nse, uwa bumbwa ku lukungu. Umuntu wa bubili waku mulu.⁴⁸Ngefyo umuntu umo abumbwa ku mushili aba, efyo na bonse abo ababumbwa ku lukungu baba, kabili ngefyo umuntu wa ku mulu aba, efyaba nabo ababa ku mulu.⁴⁹Ngefyo fine twakwata icimpasho ca muntu wa kulukungu, tukakwata ne cimpasho ca muntu wa ku mulu.⁵⁰Nomba nkomyeba ici, mwe ba munyine, ukweba ati umubili no mulopa tekuti fipyane ubufumu bwa kwa Lesa. Nangu icibola ukupyana icitabola.⁵¹Moneni! nkomweba ica nkama: Fwebo bonse tatwakalale, lelo bonse tukalulwa.⁵²Tukalulwa mukashita fye akanono, mukukapakapa kwa linso, pe penga lya kulekelesha. Pantu ipenga likalila, na bakufwa bakabushiwa mukutabola, kabili tukalulwa.⁵³Pantu uyu mubili uubola ulingile ukufwala icitabola, noyu mubili uwakufwa ufwise ukufwala icitafwa.⁵⁴Lelo ulu uyu mubili uubola ukafwala icitabola, nolu uyu mubili uwakufwa ukafwala icitafwa, elo cikafikilishiwa icebo icalembwa ati, "imfwa baiminwa ku kucimfya."⁵⁵"We mfwa we, kulipi ukucimfya kobe? we mfwa we, lulipi ulubola lobe?"⁵⁶Ulubola lwa mfwa lubembu, na maka ya lubembu malango.⁵⁷Lelo kube ukutotela kuli Lesa, uukotupela ukucimfya muli Shikulu Yesu Kristu!⁵⁸Eco kanshi, mwe ba munyine abatemiwa, mube abakupikintika mu milimo yakwa Shikulu, pakwishiba ati imilimo yenu muli Shikulu te yafye.

16

¹Lelo ulwa musangulo ya bashila bakwa Lesa: ngefyo na konkomeshe inkuta sha mu Galatia, efyo mufwile mwacita.²Pa bushiku bwa tanshi ubwa mulungu, cila umo muli bwebo abike kamo pambali no kubikaa umo enga kwatila. Citeni ici pakwebati kwikaba umusungulo ulu nkesa.³Ulu nkafika, kuli bonse abo mukosonta, nkamupela amakalata ya kubeshibisha kuli bena elo nkabatumbe no bupe bwenu ku Yerusalemu.⁴Umfwa cangwamina ukuya nanebo, bakaya nanebo.⁵Lelo nkesa kuli mwebo ulu nkapita mu Makedonia. Pantu nkapita mu Makedonia.⁶Nalimo kuti naikala na mwebo nangula fye ukupwisha umwela, pakwebati mukangafweko mulwendo lwandi, konse uko nkoya.⁷Pantu ntakofwaya ukumona mwebo nomba mulupita fye. Pantu nkosubila ukwikala na mwebo inshita iikulu, umfwa Shikulu asuminisha.⁸Lelo nkekala mu Efese kukasuke akuba pentekoste,⁹pantu umwinshi ukalamba ulisukile kuli nebo, kabili kuli abalwani abengi.¹⁰Nomba ulu Timote akesa, mu mone ati aikala na mwebo ukwabula umwenso, pantu akoculila umulimo wakwa Shikulu, ngefyo nkocita.¹¹Mwileka nangu umo amusushe. Mwafweni ende umutende, pakwebati engesa kuli nebo. Pantu nkomusubila ukwisa pamo na ba munyine.¹²Lelo ulwakwa wesu Apolo, nkomukoselesha na maka ukumitandalila na ba munyine. Lelo takwali kufwaya kwakwe ukwebati ese nomba. Lelo, akesa inshita nga yalinga.¹³Loleni, iminineni shilili mu citetekelo, beni kubati baume, koseni,¹⁴Lekeni conse ico mukocita cicitwe mu citemwiko.¹⁵Mwalishiba abang'anda yakwa Stefana, ukweba ati ebali ifisabo fya ntanshi mu Akaya, no kweba ati bali ipelesha abene ku mulimo wa bantu bashila bakwa Lesa. Nomba nkomipapata, ba munyine,¹⁶ukuba mu kunakila ku bantu nga bo na kuli onse uwafwilisha mu mulimo no kucula na fwebo.¹⁷Ndi sansamukile pa kwisa kwakwa Stefana fortunati na Akaike. Pantu balibombele pa ncende yenu.¹⁸Pantu balipembula umupashi wandi ne yenu. Eco kanshi, sekeleleni abantu bakuba kubati ni bena.¹⁹Inkuta sha mu Asia shamiposha. Akula na Priskila bamiposha muli Shikulu, pamo no lukuta ululi mung'anda yabo.²⁰Bonse ba munyine bamiposha. Muposhanye mukutomona kwa mushilo.²¹Nebo, Paulo, nalemba ifi no kuboko kwandi.²²Umfwa umo tatenenwe Shikulu, abe uwakutipwa. Shikulu wesu, isa!²³Ukusenaminwa kwa kwa Shikulu Yesu kube na mwebo.²⁴Icitemwiko candi cibe na mwebo bonse muli Yesu Kristu. Amen.

2 Korinti

1

¹Paulo, umutumwa wakwa Kristu Yesu ku kufwaya kwakwa Lesa, na Timote munyinefwe, ku lukuta lwakwa Lesa ululi mu Korinti, na kuli bonse abantu bamushilo bakwa Lesa abali mu citungu ca Akaya monse.²Ukusenaminwa kube kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu.³Lesa kabili Wishi wakwa Shikulu Yesu Kristu alumbanishiwe. Ni Tata wa luse kabili Lesa wacikoseleshi conse.⁴Lesa alatukoselesha mu macushi yesu yonse, pakwebati tukoseleshe abo abali mu macushi ayali yonse. Tukoselesha bambi ne cikoseleshi cimo cine ico Lesa abomfeshu ukutukoseleseshako.⁵Pantu nga filya amacushi yakwa Kristu yafulisha pamulandu wesu, efyo no kukosoleshiwa kwesu kwafulisha muli Kristu.⁶Lelo nga twacushiwa, ni pamulandu wa kukosoleshiwa kwenu ne pusukilo lyenu; kabili nga twakosoleshiwa, ni pakwebati mukoseleshiwe. Ukukosoleshiwa kwenu kukobomba bwino mukushipikisha mu macushi yamo yene ayo na fwebo bene tuculako.⁷Isubilo lyesu pali mwebo talisunkanishiwa, pantu twalishiba ukwebati ulu mwakumako ku macushi, mulakumako na ku kucikoseleshi cesu.⁸Pantu tatukofwaya mwebo ukuba abakubula ukwishiba, mwe bamunyinefwe, pa bucushi twakwete mu Asia. Twalitikishiwe ukucila amaka yesu, icakwebati twalilufishe ne subilo palwa myeo.⁹Mucine, twalipingwililwe ukufwa. Lelo ico cali cakwebati twibika icitetekelo muli fwebene, lelo muli Lesa, uubusha abafwa.¹⁰Ena alitupokolwele ku busanso bwabipisha, kabili akatupususha. Pali ena epotwabika isubilo lyesu ukwebati akatupususha.¹¹Akacita ifi ulu na mwebo mukotwafwa mu mapepo yenu. Nolu abengi bakatutotelelako pa bubile ubupelwe kuli fwebo ukupitila mu mapepo ya bengi.¹²Ico tukoitakishamo nici: Kampingu wesu akoshimika ubunte ukwebati fwebo twalyenda mu calo na bumpomfu no bwina Lesa bwa cishinka, tatwalikushintilila pa mano ya buntunse lelo pa kusenaminwa kwakwa Lesa.¹³Tatulemba kuli mwebo ifyo

mushingabelenga no kwishiba, kabili nkosubila ukwebati mwebo mukafishiba ukufikapo ¹⁴ngefyo mwatwishiba lubali, ukwebati mukaitakishisha muli fwebo pa bushiku bwakwa Shikulu Yesu, ngefyo na fwebo tukaitakishisha muli mwebo. ¹⁵Pantu nalishininkisha pali ici, nalikufwaya ukwisa kuli mwebo pakubala, pakwebati mupokelele ububile bwa cibili. ¹⁶Nalikupinga ukumitandalila ulu nkalaya ku Makedonia. Nolu nalikufwaya ukumitandalila nakabili pa kufuma ku Makedonia, kabili nolu mukantuma ukuya ku Yudea. ¹⁷Ulo nebo nalikutontokanya muli iyi nshila, bushe nalikushinga-shinga? Bushe mpinga ifintu ukulingana na bumubili, pakwebati nebo nande ati "Ee, ee" na "Iyoo, iyoo" panshita imo ine? ¹⁸Lelo ngafilya Lesa wa cishinka, icebo cenu kuli mwebo te cakwebati "Ee" na "Iyoo." ¹⁹Pantu Umwana wakwa Lesa, Yesu Kristu, uo Silibani, Timote nanebo twashimikile kuli mwebo, tewa "Ee" na "Iyoo." Lelo, aba lyonse ni "Ee." ²⁰Pantu yonse amalayo yakwa Lesa yaba ni "Ee" muli ena. Eco ukupitila muli ena fwebo tulanda ati "Ameni" ku bukata bwakwa Lesa. ²¹Nomba ni Lesa uutushininkisha kuli mwebo muli Kristu, kabili alitubile, ²²Alibikile icikakatiko cakwe pali fwebo kabili alitupele Umupashi mu mitima yesu nge cishininkisho ku fikoisa. ²³Lelo nkokuta Lesa nga kambone ku mweo wandi ukwebati umulandu ntaishile ku Korinti kwebati ninga milekafye. ²⁴Ici tekwebati tukofwaya tube bakateka pa cicetekelo cenu. Lelo, tuli babomfi banenu pansansa shenu, ulu mwaiminina mu cicetekelo cenu.

2 ¹Lelo nalipangile ne mwine ukwebati nshakesepo nakabili kuli mwebo ulu ndi no bulanda. ²Umfwa nalimilengele ubulanda, ninani wingansansamusha lelo te uyo wine uo nalengele ubulanda? ³Nalilembele nga fintu nacistile ukwebati nga nalishile kuli mwebo nikalengwa ubulanda kuli abo abalingile ukunenga ukusekelela. Ndikwete isubilo pali mwebo bonse ukwebati insansa shandi ensansa na mwebo bonse mwakwata. ⁴Pantu nalilembele kuli mwebo ukufuma mu bucushi ubukalamba, no kulunguluka kwa mutima, ne filamba ifingi. Nshalembele kuli mwebo pakwebati milenge ubulanda. Lelo, nalikufwaya ati mwebo mwishibe ukushika kwa citemwiko ico namikwatila. ⁵Nga kuli uuli onse uwaleta ubulanda, talengafye ubulanda kuli nebo neka, lelo mu lubali lumbi - tekumititikisha - mwebo bonse. ⁶Uku kukandwa kwa uyo muntu ukwafuma ku cintu bwingi kulilingile. ⁷Eco nomba ukucila ukumukanda, mufwile ukumubelela uluse no kumukoselesha. Citeni ici pakwebati tawile pamulandu wa kukula kwa bulanda. ⁸Eco ndemikoselesha ukumulangisha icitemwiko mwamukwatila. ⁹Ecalengele nembe, pakwebati ningamyesha no kwishiba nga muli bacumfwila muli fyonse. ¹⁰Nga mwaeelela uuli onse, nanebo ninshi naeelela uyo muntu. Ico naeelela - nga naeelela icili conse - cilibeelwe uluse pamulandu wenu mu menso yakwa Kristu. ¹¹Ifi ni pakwebati Shetani tatubeleleke. Pantu tatwaluba amapange yakwe. ¹²Umwinsi waliswike kuli nebo na Shikulu ulu naishile ku musumba wa Troa ku kushimikila imbila nsuma yakwa Kristu kulya. ¹³Nshakwete umutende ku mutima pantu nshasangile munyinane Tito kulya. Eco nalibashile kabili nalile ku Makedonia. ¹⁴Lelo kube ukutotela kuli Lesa, uyo atutungulula lyonse mukucimfya muli Kristu. Ukupitila muli fwebo alisokolola icebo cisuma icakumwishiba konse. ¹⁵Pantu kuli Lesa twaba icena cisuma icakwa Kristu, pali bonse abapusuka na pali abo abakoonika. ¹⁶Ku bantu abakoonika, caba cena cafuma ku mfwa ukuya ku mfwa. Kuli abo abakopusuka cena cafuma ku mweo ukuya ku mweo. Ninani ifi fintu fyalinga? ¹⁷Pantu tatwaba nga bantu abengi abashitisha icebo cakwa Lesa mu kunonkelamo. Lelo, mubufuma cumi bwa mulimo, tulandila muli Kristu, ngefyo twatumwa ukufuma kuli Lesa, ku cinso cakwa Lesa.

3

¹Bushe tukotendeka ukuutasha fwebene nakabili? Tatukokabila amakalata yakulondololwa kuli mwebo nangula aya kufuma kuli mwebo, nga filya abantu bamo bacita, bushe tukofwaikwa? ²Mwebo bene nimwe nkalata ya kutulondolola, iyalembwa pa mitima yesu, iyaishibikwa kabili iibelengwa na bantu bonse. ³Mukolanga ukwebati muli nkalata ukufuma kuli Kristu, iyafuma mu bupyungishi bwesu. Tayalembelwe na inki lelo no Mupashi wakwa Lesa wa mweo. Tayalembelwe pa fipapatutu fya mabwe, lelo yalembelwe pa fipapatu fya mitima ya bantu. ⁴Kabili ili eshintililo twakwata muli Kristu ukufuma kuli Lesa. ⁵Tatwakumanisha fwebene ukwebati tulande ati ifintu fimbi fyafuma kuli fwebo. Lelo, ukukumanisha kwesu kufuma kuli Lesa. ⁶Ni Lesa uwatulengele tukwate amaka yakuba ababomfi ba cipangano cipya. Ici cipangano tacafuma ku nkalata lelo ku Mupashi. Pantu inkalata ilepaya, lelo Umupashi upela umweo. ⁷Nomba ubupyungishi bwa mfwa - ubwalembelwe mu filembo pa mabwe - bwaishile mu bukata bwa kwebati abana bakwa Isreali balikufilwa ukulokesha pa cinso cakwa Mose. Ifi ni pamulandu wa bukata bwali pa cinso cakwe, ubukata ubo ubwalikuya bukopwa. ⁸Ngo bukata bwa bupyungishi bwa Mupashi bukacilapo shani? ⁹Pantu nga ubupyungishi bwa kusekwa bwali no bukata, ngo bukata bwa bupyungishi bwa bulungami bukacilamo shani! ¹⁰Pantu mucinefye, cilya icakwete ubukata pa nshita imo tacili no bukata muli uyu musango, pamulandu wa bukata ubucililepo. ¹¹Pantu umfwa cilya icali no kufumishiwapo calikwete ubukata, ngo bukata bwa cikoikalilila bukacilapo shani! ¹²Apo tuli ne subililo lyakubefi, tuli abakushipa sana. ¹³Tatuli nga Mose, uyo uwalikufimba icifimbo pa menso yakwe pakwebati abana bakwa Israeli belakulolesha icinso cakwe pa kupwa kwa bukata ubo ubwali kupita. ¹⁴Lelo imitima yabo yalitaleme. Pantu ukufika na lelo, ulu bakobelenga icipangano ca kale, cilya icifimbo cimo cine calishalilila. Tacafumishiwapo, pantu ni muli Kristu emofye cifuminishiwapo. ¹⁵Nomba na lelo, lyonse ulu Mose akobelengwa, icifimbo cilafimba imitima yabo. ¹⁶Lelo ulu umuntu apilibukila kuli Shikulu, icifimbo cila fumishiwapo. ¹⁷Nomba Shikulu Mupashi. Apali Umupashi wakwa Shikulu, palaba ubuntungwa. ¹⁸Nomba fwebo bonse, ne finso fyakufimbulwa, tula mona ubukata bwakwa Shikulu. Tulalwilwa mu cipasho ca bukata bumo bwine ukufuma ku bukata bumo ukuya ku bukata bumbi, ngo kufuma kuli Shikulu, uuli Mupashi.

4

¹Eco kanshi, pantu twalikwata ubu bupyangishi, kabili ngefyo twapokelele uluse, tatutomposhiwa. ²Lelo, twalikana inshila sha bumfisololo kabili ishitulenga insoni. Tatwendela mu bucenjeshi, kabili tatufulunganya icebo cakwa Lesa, lelo pakushimikila icine, tuilashininkisha fwebene kuli kampingu wa bonse pa cinso cakwa Lesa. ³Lelo imbila nsuma yesu nga yafimbwa, ifimbilwefye kuli abo abakoonika. ⁴Lelo kuli bena, ka lesa ka muli cino calo kalipofwisha amano yabo ayatasumina. Ecalenga ati, tekuti bamone ulubuto lwa mbila nsuma ya bukata bwakwa Kristu, uwaba cipasho cakwa Lesa. ⁵Pantu tatuibilisha fwebene, lelo ni Kristu Yesu nga Shikulu, na fwebo bene nga babomfi benu pamulandu wakwa Yesu. ⁶Pantu Lesa ewalandile ati, "Ulubuto luli no kusanika ukufuma mu mfimfi." Alisanika mu mitima yesu, kukupela ulubuto lwa kwishiba ubukata bwakwa Lesa mu ceni cakwa Yesu Kristu. ⁷Lelo fwebo twalikwata icipao mufipe fye bumba, pakwebati cishibikwe ati amaka yapulamo yakwa Lesa kabili te yesu iyoo. ⁸Tulapakaswa mu nshila yonse, lelo tatunenuka. fwebo tulasunkanishiwa lelo tatunenuka. ⁹Tulapakaswa lelo tatulekeleshiwa; tulapumwa lelo tatonaulwa; ¹⁰Iyonse fye tusenda imfwa yakwa Yesu mu mibili yesu, ukwebati ubumi bwakwa Yesu bwingasokololwa mu mibili yesu. ¹¹Pantu fwebo fwebali abatuntulu lyonse tulapelwa kumfwa pamulandu wakwa Yesu, pakwebati umweo wakwa Yesu wingasokololwa mu mibili yesu iifwa. ¹²Eco kanshi imfwa ikobomba muli fwebo, lelo umweo ukobomba muli mwebo. ¹³Lelo fwebo twalikwata umupashi umo wine uwa cicetekelo ukulingana ne calembelwe: "Nalisumine, kabili efyo nalandile." Na fwebo twalisumine, kabili efyo tukulanda, ¹⁴pantu twalishiba ukwebati uyo uwa bushishe Shiluku Yesu akatubusha nefwe pamo na Yesu no kutuleta pamo na mwebo muceni cakwe. ¹⁵Pantu ifintu fyonse ni pamulandu wenu, pakwebati ukusenaminwa ukukofika pa bantu abengi na bengi kulengwe ukutotela kukulileko ku bukata bwakwa Lesa. ¹⁶Eco tatutomposhiwa. Nangu fye kunse tukoya tukonaka, mukati tukopuputulwa cila bushiku. ¹⁷Pantu pakashita aka, ukutitikishiwa kwa panono kukotupela icisendo ca bukata bwa muyayaya ubucilile imilingo yonse. ¹⁸Pantu tatukololesha pa fintu ifimoneka, lelo pa fintu ifitamoneka. Ifintu ifyo tumona fya cimpelesha, lelo ifintu fitamoneka fya muyayaya.

5

¹Twalishiba ukwebati ing'anda yesu iya pesonde - ihema - nga yaonaulwa, twalikwata icikulwa ukufuma kuli Lesa. Ning'anda ishapangwa ne minwe ya muntu, lelo ning'anda ya muyayaya, mu mulu. ²Pantu muli ili hema tulaisosha, tulafuluka ukufwikwa ifya kufwala fya mu mulu. ³Tulakabila ifi pantu ulo tukafwikwa tatwakabe ubwamba. ⁴Pantu mucinefye ulo tuli muli ili hema, tulaisosha, pakuba abafinininwa. Tatukofwaya ukuba ababulo kufwala. Lelo, tukofwaya ukufwikwa, pakwebati icifwile ukufwa cingaminwa no mweo. ⁵Uwa tupekenye palwa ici cintu ni Lesa, kabili ewatupele no Umupashi nge cishininkisho pafili no kwisa. ⁶Eco kanshi lyonsefye muleba abakupama, pakwishiba ukwebati ulo tuli mu mubili, tuli ukutali na Shikulu. ⁷Pantu twendela mu cicetekelo, tekufyo tukomona iyoo. ⁸Eco twapamina. Kuti twakabila ukufuma ku mubili no kuba pamo na Shikulu. ⁹Eco kanshi twalisala ukwebati, ulo tuli no mweo nangu tufwe, twakulamusansamusha. ¹⁰Pantu bonse tufwile ukumonekela ku cipuna cabupingushi icakwa Kristu, pakwebati cila umo na umo akapokelele icilingile pa milimo acitile ku mubili, kufyabune nangu kufyabipa. ¹¹Eco kanshi, pakwishiba akatina kakwa Shikulu, tulacincisha abantu. Ifyo twaba filamoneka apabuta kuli Lesa, kabili nkosubila ukwebati fyaliba apabuta na kuli bakampingu benu. ¹²Tatukoitakisha kuli mwebo nakabili, lelo tukomipela ifyakuitakishishapo pali fwebo, pakwebati mukwate ubwasuko kuli abo abaitakisha mufyo bamoneka ukucila lelo tekufyaba mu mutima. ¹³Pantu nga twafulungana mu mano yesu, ni kuli Lesa; kabili nga twabafye bwino mu mano, ni pamulandu wenu. ¹⁴Pantu icitemwiko cakwa Kristu ecitutungulula, pantu twali pwilishisha ifi: Ukwebati umuntu umo afwilile bonse, kabili ukwebati kanshi bonse twalifwa. ¹⁵Alifwilile bonse, pakwebati abo ababa no mweo beba no mweo abene beka lelo bekalile pamulandu wa wafwile no kubuka pamulandu wabo. ¹⁶Pamulandu wa ici, ukufuma pali nomba tatukopingwila uuli onse ukulingana na bumubili, nangu line twapingwile Kristu ukulingana na bumubili. Lelo pali nomba tatumupingula muli uyo musango. ¹⁷Eco kanshi, umfwa uuli onse ali muli Kristu, alaba icilengwa cipya. Ifyakale filipitile. Moneni, fyaaluka ifipya. ¹⁸Fyonse ifintu fyafuma kuli Lesa. Uwatuwikishanya ku mwine ukupitila muli Kristu kabili alitupela no bupyangishi bwa kuwikishanya. ¹⁹Ubo ubwaba, muli Kristu Lesa akowikishanya icalo ku mwine, takopenda ifilubo bamulufyanya. Akotupela imbila yakuwikishanya. ²⁰Eco kanshi twalisontwa nga beminishi bakwa Kristu, kubati Lesa alikupapata ukupitila muli fwebo. Tukomipapata, pamulandu wakwa Kristu: "Mube abakuwikishanya na Lesa!" ²¹Alimucitile ukuba ulubembu uutaishibe lubembu pamulandu wesu, pakwebati tube ubulungami bwakwa Lesa muli ena.

6

¹Ukubombela pamo nankwe, kabili tukomikoselesha ukukana pokelela ukusenaminwa kwakwa Lesa apafye. ²Pantu akolanda ati, "Pa nshita iyayana nalikutike kuli webo, kabili na pa bushiku bwe pusukilo nalikwafwile." Lolesha, nomba ino enshita iyayana. Lolesha, nomba buno ebushiku bwe pusukilo. ³Tatubika icakuipununako pantanshi ya uli onse, pantu tatukabila ubupyangishi bwesu ukusekwa. ⁴Lelo, mu misango yonse tukoishininkisha fwebene nga babomfi bakwa Lesa mu kushipikisha ukukalamba, mu kucushiwa, mu mafya, mu fyakukosa, ⁵mu kupumwa, mukubikwa mufifungo, mufyongo, mu milimo yakukosa, mukukana sendama utulo, munsala, ⁶mu kusanguluka, mu kwishiba, mu kutekanya, mu nkumbu, mu Mupashi wa Mushilo, mukutemwa ukwafikapo, ⁷mucebo cacishinka, mumaka yakwa Lesa; pamo ne fyanso fya bulungami kukuboko kwa kulyo na kukuso. ⁸Tuli babomfi bakwa Lesa mu bukata na mu kukana pelwa umucinshi, mukupontelwa no kulumbanishiwa; Ukutucita kubati tuli babufi lelo tulanda ifya cishinka; ⁹kubati tatwaishibikwa, lelo

twalishibikwa bwino; kubati tukofwa, lelo, lolesheni, tucili aba mweo; kubati tukokandwa, lelo tatwipaiwa; ¹⁰kubati ba bulanda, lelo tukosekelela; kubati babusu, lelo abengi bakononka; nga batakwata icili conse, lelo bakokwata ifintu fyonse. ¹¹Twalilanda icine conse kuli mwebo, mwe bena Korinti, ne mitima yesu yaba iyaisuka ukufikapo kuli mwebo. ¹²Te fwebo twamitalusha, lelo mitima yenu mwebene eya mitalusha. ¹³Nomba mukukabushanya ukwa mulinganya - nkolanda kubati ni kubana - na mwebo bene beni abaisuka umupwilapo. ¹⁴Mwiba mwikoli limo na batasumina. Pantu kwampana nshi kwaba pa bulungami no bubifi? Pantu lisenge nshi ulubuto lwakwata ne mfimfi? ¹⁵Kusuminishanya nshi uko Kristu engakwata na Beliali? Nangu cakaniko nshi ico uwasumina akwata pamo no utasumina? ¹⁶Kabili kusuminishanya nshi ukwaba pakati ke tempele lyakwa Lesa no tulubi? Pantu tuli tempele lyakwa Lesa uwa mweo, ngefyo Lesa alandile: "Nkekala pakati kabo kabili nkenda pakati kabo. Nkaba Lesa wabo, kabili bakaba abantu bandi." ¹⁷Eco kanshi, "Fumenimo muli bena, kabili patulweniko," efyalanda Shikulu. "Mwiikata icakukowela, kabili nkamipokelela. ¹⁸Nkaba Shinwe, kabili mukaba abana bandi abaume na banakashii," efyalanda Shikulu wa Maka yonse.

7

¹Mwebatemwika, apo tulikwete ifi filayo, natuisangulule kukukowela konse ukwa mubili no mupashi. Leken i tufishepo bumushilo mukatina kakwa Lesa. ²Twiswileni imitima yenu! Tatwalufyanyapo uuli onse. Tatwacitapo amafisa kanwa kuuli onse kabili tatwacenjeshapo uuli onse. ³Tekumiseka nalandila ifi. Pantu ndilandile kale ukwebati mwebo mwaliba mu mitima yesu kale, pakwebati tufwile pamo no kuba no mweo pamo. ⁴Nalikhwata isubilo ilikalamba muli mwebo, no kuitakisha kwandi pali mwebo kukalamba. Ndikoseleshiwe apakalamba. Insansa shandi shalifulisha na mubucushi bwesu bonse. ⁵Ulo twafikile ku Makedonia, imibili yesu tayatushishe. Lelo, twalisangilwe na mafya mu misango yonse ku kukansana na bantu no kwikatwa umwenso mu mitima. ⁶Lelo Lesa, uukoselesha abalanda, alitukoseleshe pakwisa kwakwa Tito. ⁷Tekukwisa kwakwefye kweka eko Lesa atukoseleshemu. Lelo na pacikoseleshi ico Tito apokelele ukufuma kuli mwebo. Alitwebele pa citemwiko cenu, pa bulanda bwenu, no kupimpa kwenu pali nebo. Eco nalisekelele ukucilanapo. ⁸Nangula kalata yandi yalimilengele ubulanda, nshikolangeluka. Lelo nalilangulwike ulo namwene ukwebati kalata yandi yamilenga ubulanda, nangu ni pa kashita akanonofye. ⁹Nkosekelela nomba, te pamulandu mwalilengelwe ubulanda, lelo ni pamulandu wakwebati ubulanda bwenu bwalimilengele ukulapila. Mwalengelwe ubulanda ubo Lesa asuminishe, eco tamwalufishepo nangu cimo pamulandu wesu. ¹⁰Pantu ubulanda ubo Lesa asuminisha buleta ukulapila ukutwala kwipusukilo ukwabula amalangulushi. Ubulanda bwa kucalo, lelo bwena, buleta imfwa. ¹¹Moneni ukucincila uko ubu bulanda ubo Lesa asuminishe bwaleta muli mwebo. Yangu ifyo kwakula ukuipelesha kwenu kukushininkisha ukwebati mwali abakaele. Yangu ifyo kwakula ukuipokolola kwenu mubukali, akatina kenu, ukufuluka kwenu, ukupimpa kwenu, no kukabila kwenu ukumona ukwebati umulinganya wacitwa! Mufintu fyonse mwaliishininkisha ukuba abakaele pali uyu mulandu. ¹²Nangu nalembale kuli mwebo, nshalembale pa mulandu wa wabifishe, nangu kuo balufyenye, lelo pakwebati ukucincila kwenu pa mulandu wesu kwishibikwe kuli mwebo pa menso yakwa Lesa. ¹³Ni pali ici epo tubela abakoseleshiwa. Ukulundapo pa kukoseleshiwa kwesu, kabili twalisekelele ukucilapo pa mulandu wa nsansa shakwa Tito, pantu umupashi wakwe walipuputwilwe kuli mwebo bonse. ¹⁴Pantu umfwa naliitakishe kuli ena palwa mwebo, nshalengelwe insoni. Cakutalifye, nga filya fyonse ifyo twalandile kuli mwebo fyali fya cishinka, ukuitalakisha pali mwebo kuli Tito kwalishininkishiwe ukuba ukwa cine. ¹⁵Icitemwiko cakwe pali mwebo cikokulilako ulo akoibukisha icumfwila cenu bonse, pafyo mwamusekelele no mwenso no kututuma. ¹⁶Nkosekelela pantu ndikwete isubilo ilya pwililika muli mwebo.

8

¹Tukofwaya mwishibe, mwe bamunyinefwe, palwa kusenaminwa kwakwa Lesa uko ukwapelwa ku nkuta sha mu Makedonia. ²Munshita shakweshiwa kukalamba mubucushi, mubwingi bwa nsansa shabo no bucushi bwabo ubukalamba bwalilengele bakulileko mukupelesha. ³Pantu nkopela ubunte ukwebati balipele ukulingana na maka yabo, no kucila pa maka yabo, kabili kukuitemenwa kwabo abene ⁴balitupapete mu mukosha palwe shuko lya kwakanako muli ubu bupyangishi ku bantu bakwa Lesa abashila. ⁵Ici tacacitike ukulingana nefyo twasubile, lelo balibalilepo ukuipela abene kuli Shikulu kabili elo na kuli fwebo umwabelo kufwaya kwakwa Lesa. ⁶Eco twalikonkomeshe Tito, apo alitendeke kale uyu mulimo, ukwebati apwilishishe pali mwebo uyu mulimo wa kusenaminwa. ⁷Lelo mwebo mufunguluke muli fyonse - mucicetekelo, mukulanda, mukwishiba, mukucincila konse, na mukutemwa kwenu ukwa pali fwebo. Efyo mushininkishe ukwebati mukule muli uyu mulimo wa kupela. ⁸Ifi nkolanda ntakolanda nge funde lelo ni pakweshu bucishinka bwa citemwiko cenu ku kucipashanya ku kupimpa kwa bantu bambi. ⁹Pantu mwalishiba ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu Kristu. Nangu ali umukankala, pamulandu wenu aliisangwile umubusu, pakwebati ukupitila mu bucushi bwakwe mwebo mwaluke abakankala. ¹⁰Muli uyu mulandu nkompanda amano aya kumyafwa. Umwaka wapwile, tamwatendekefye ukucita ici cintu, lelo mwalikukabila ukulekucita lyonse. ¹¹Nomba pwisheni ukucita. Ngefyo kwali ukupimpa no kukabila kukucita, efyo no kupwilishisha kube, ukulingana nefyo mwakwata. ¹²Pantu umfwa muli abapimpa mukubomba uyu mulimo, cintu icabune kabili icapokelelwa. Cifwile cacitwa ukulingana napo umuntu akwatile, tepafyo atakwete. ¹³Eco ici tekwangukililwa kwa bambi kabili ukufininwa kwenu, lelo mufwile mwaba umulinganya. ¹⁴Mubwingi bwafikwatwa fyenu pa nshita ino mupeleko abashikwete ifyo bakokabila. Ici ni pakwebati nabo pabwingi bwafyo bakakwata kuti bapela ku fyakukabila kwenu, na pakwebati pengaba umulinganya. ¹⁵Ici cili ngefyo calembwa: "Uwakwete ifingi tapali nangu fimo ifyasholepo, kabili uwakwete utunono tabulilwe nangu

kamo."¹⁶Lelo ukutotela kube kuli Lesa, uwabikile mu mutima wakwa Tito ukucincila kwa kusakamana uko nebo namikwatila.¹⁷Pantu tapokelelefyeye ukupapata kwesu kweka, lelo ali uwacincila pali ici. Alishile kuli mwebo mukuitemenwa umwine.¹⁸Tulimutumine pamo na munyinane uyo uutashiwa munkuta shonse pa mulimo akobomba mukubila imbila nsuma.¹⁹Teici ceka, lelo ewasalilwe ku nkuta shonse ukuba umulendo munensu muli uyu mulimo wa kusenaminwa, uo tukobomba palwa bukata bwakwa Shikulu umwine elo no kusakamana kwesu.²⁰Fwebo tukoleuka umusango onse uwingalenga umuntu ailishanye pa mulimo wa kuipelesha uo fwebo tukobomba.²¹Tukosakama ukucita ifyabune, te pamenso yakwa Shikulu fye, lelo na pa menso ya bantu.²²Tukotuma na umbi munyinefwe pamo nabo. Twalimweshu mu misango iingi no kumusanga uwa cincila mu milimo iingi. Nomba ali uwakupelesha pamulandu we subilo ilikalamba ilyo akwata muli mwebo.²³Lelo palwakwa Tito, ni cibusa kabili mubomfi munandi kuli mwebo. Lelo palwa bamunyinefwe, ni nkombe ukufuma mu nkuta. Baba bukata kuli Kristu.²⁴Eco balangeni icishininkisho ca citemwiko cenu, kabili langeni ku nkuta umulandu wakutakisha kwesu pali mwebo.

9

¹Palwa kupyungila abashila bakwa Lesa, tacilingile nebo ukulemba kuli mwebo. ²Ndishibe palwa ku kabila kwenu, uko nebo nkoitakishishapo ku bantu ba ku Makedonia. Nalibelele ukwebati abena Akaya balaipékanya ukutula mu mwaka wafumako. Ukupimpa kwenu kwalicincisha abengi mulimo.³Nomba nditumine bamunyinefwe pakwebati ukutakisha kwesu pali mwebo kwiba kwafye, kabili pakwebati mwebo muipekanye, ngefyo nalandile ati mwebo mube. ⁴Nga teifyo, umfwa abena Makedonia baisa nanebo elo bamisanga tamuipekenye, tukesa kumfya insoni - ntakolanda nangu cimo pali mwebo - pantu nalikwata isubilo muli mwebo. ⁵Eco nalitontonkenye ukwebati caliyene ukucincisha bamunyinefwe ukwisa kuli mwebo no kupekanishisha kabela ubupe ubo mwalaile. Ici ni pakwebati cingapekanishiwa nge palo, kabili tecintu cakupatikishiwa.⁶Icikomo nici: Uubyala mukufusha akasombola ifingi, kabili uyo uubyala pa mulandu we palo akasombola ipalo. ⁷Lekeni cila umo na umo apele ngefyo apingile mu mutima wakwe, tekupela na mitimako nangu mukupatikishiwa, pantu Lesa alitemwa kapela wa nsansa.⁸Kabili Lesa ali na maka yakulenga ukusenaminwa konse kufule pali mwebo, pakwebati, lyonse fye, mufintu fyonse, kuti mwakwata fyonse ifyo mukabila. Ici cikaba ukwebati musanduluke mu mulimo onse uwabune. ⁹Nga filya calembwa ukwebati: "Alisalanganya ubunonshi bwakwe no ku bupela ku babusu. Ubulungami bwakwe bwakubelelela umuyayaya."¹⁰Uyo uupela imbuto ku mulimi uubyala no mukate nge filyo akamipela no kusandulula imbuto shenu isha kubyala. Akafusha ubusomboshi bwafya bulungami bwenu. ¹¹Mukacindamikwa mu nshila shonse pakwebati mulekupelesha. Ici cikaleta amatotelo kuli Lesa ukupitila muli fwebo. ¹²Pantu ukubomba mubupyungishi ubu tebwakwafwakofye mukupela ifyakukabila kwa bashila bakwa Lesa, lelo kukolundulukila na mu milimo iingi iyakutola Lesa. ¹³Pamulandu wa kweshiwa kwenu no kushininkishiwa muli ubu bupyungishi, mukacindamika na Lesa pa cumfwila cenu mu kusuminisha imbila nsuma yakwa Kristu. Kabili mukacindamika Lesa pa kupela kwa fya misangulo fyenu kuli bena elo na kuli bonse. ¹⁴Balamifuluka, kabili bakomipepelako. Balacita ifi pamulandu wa kusenaminwa kwakwa Lesa ukukalamba ukwaba pali mwebo. ¹⁵Kube ukutotela kuli Lesa pa cabupe cakwe icishingalondololwa!

10

¹Nebo, Paulo, nemwine nkomipapata, mukuicefya no kunakilila kwakwa Kristu. Ndaba uwafuka nga ndi pakati kenu, lelo ndashipa kuli mwebo ulu ndi kumbi. ²Nkomilomba ukwebati, ulu ndi nenu, ntakokabila ukuba uwakushipa no kupama uko nkotontonkanya ati nakabilwa ukushipa ulu nakakansana nabo abakotontonkanya ukwebati tukoendela kuli bumubili.³Pantu nangu twendele mu mubili, tatulwila ukulingana na ku mubili. ⁴Pantu ifyanso tulwilako tefya ku mubili. Lelo, fya ku maka yakwa Lesa kukuwisha amalinga ayakukosa. Kukupwisha ifikansa fyonse ifyabipa.⁵Kabili tonaula na conse icaisansabika icima mukukanya ukwishiba Lesa. Tubika yonse amatontokanyo muli bunkole mu kunakila Kristu. ⁶Kabili tukoipekanya ukukanda bonse bucintomfwa, ulu fye ukunakila kwenu kukapwililika.⁷Lolesheni bwino ifili ku ntanshi yenu. Umfwa uuli onse alishininkishe ukwebati wakwa Kristu, lekeni aibukishe umwine ukwebati ngefyo aba wakwa Kristu, efyo na fwebo twaba abakwa Kristu. ⁸Pantu nangu njitakisheko panono pa nsambu shesu, isho Shikulu apele kuli fwebo kukumikula kabili temukumyonaula iyoo, nshakabe na nsoni.⁹Ntakofwaya cimoneke ukwebati nkomitinya mu makalata yandi. ¹⁰Pantu bambi abantu balanda ati, "Amakalata yakwe yakwafya kabili yakukosa, lelo amoneka uwanaka ku mubili. Ifyebo fyakwe tafyalinga kukutikako."¹¹Lekeni abo bantu beshibe ukwebati ifyo twaba mufyebo fya makalata yesu ulu tatulipo efyo tukesa kuba na muficitwa fyesu ulu tukaba uko. ¹²Tatwashipa ukuilonganika pamo nangu ukuipalanya kuli abo abaitakisha abene. Lelo ulu baipima abene no kuipalanya kuli cila umo na umo, ni mbulwa mano.¹³Lelo, fwebo, tatwakaitakishe ukucila mu cipimo. Lelo, tukocita ifi ukufikafye pa cipimo ico Lesa apele kuli fwebo, icipimo ica kufika na kuli mwebo. ¹⁴Pantu tatukopushamo kubati fwebo tatwafikile kuli mwebo. Ni fwebo twabalilepo ukufika uko mwali ne mbila nsuma yakwa Kristu.¹⁵Tatwali kuitakisha ukucila mu cipimo pa milimo ya bombele bambi. Lelo, isubilo lyesu lyakwebati icicetekelo cenu citwalilile ukukula, imilimo yesu pali mwebo ikalunduluka ukucilapo, ¹⁶Pakwebati twingabila imbila nsuma na mufitungu ukucila mucende shenu, ukwabula ukuitakisha pa mulimo wabombwa kale mu ncende shimbi.¹⁷"Lelo lekeni uyo uukoitakisha, aitaikishishe muli Shikulu."¹⁸Pantu teukoitasha umwine uushininkishiwa. Lelo ni uyo uo Shikulu ashininkisha.

11

¹Nkokabila ukwebati mwashipikisha nanebo mu buwelewele bumo. Lelo mucine mukoshipikisha na nebo; ²Pantu ndikwete ubufuba pali mwebo. Ndikwete ubufuba bwa bwina Lesa, apo nalimilaile ukumyufya ku mulume umo. Nalilaile ukumipela nga bana cisungu kuli Kristu. ³Lelo nkotina ukwebati nalimo, nga filya insoka yabepele Efa kubucenjeshi bwaiko, amatontonkanyo yenu kuti yalola mumbi ukufuma ku kuipela kuli Kristu ukwa cishinka kabili ukwafikapo. ⁴Pantu umbi nga isa no kubila Yesu umbi ukucila pao twabilile. Nangu nga mwapokelela umupashi uubelelele ukucila uo mwapokelele. Nangu mwapokelela imbila nsuma iibebelele ukucila ilya mwapokelele. Mukopokelela ifi fintu bwino bwino! ⁵Pantu nkontontokanya ukwebati nandi ntali wakushalila kuli abo abatumwa abakutwa ati balicilapo. ⁶Lelo nangu naba uutasambilishiwa mukulanda, nshaba mututu mukwishiba. Mu nshila yonse na mu fintu fyonse fye twalilenga ifi ukwishibikwa kuli mwebo. ⁷Bushe nalibembwike ulo naicefyeshe pakwebati mwebo musansabikwe? Pantu nabilile imbila nsuma yakwa Lesa kuli mwebo ukwabula amalipilo. ⁸Nalitapile inkuta shimbi pakupokelelako ubwafwilisho ukufuma kuli bena pakwebati mipyungile. ⁹Ulo nali na mwebo nali mukubulwa, ntacushishepo umuntu nangu umo. Pantu ifya kukabila kwandi balimpele bamunyanane abafumine ku Makedonia. Mu fintu fyonse fye naliisunga ukukanaba icisendo kuli mwebo, kabili nkatwalilila ukucita ifyo fine. ¹⁰Pamo ngefyo icishinka cakwa kristu caba muli nebo, uku ukuitakisha kwandi takwakatalalikwe mu ncende sha mu Akaya. ¹¹Nindo? Pantu ntamitemwa? Lesa ewaishiba. ¹²Nefyo ncita nkatwalilila ukuficita, pakwebati ninga putulako ishuko lyakuitakisha kuli abo abakofwaya ishuko lyakuba kubati nifwebo mu fintu ifyo baitakishishamo. ¹³Pantu abantu bakubefi batumwa babufi kabili babomfi babucenjeshi. Balaifungusha kubati batumwa bakwa Kristu. ¹⁴Kabili ici tacili cakupapa iyoo, pantu na Shetani alaifungusha kubati ni malaika wa lubuto. ¹⁵Tacili cakupapa umfwa ababomfi bakwe baifungusha kubati babomfi ba bulungami. Ne mpela yabo ikaba ifyaba ificitwa fyabo. ¹⁶Nakabili nalanda: Leken peba nangu umo uwakutontokanya ati ndi ciwelewele. Lelo umfwa mwatontokanya ifyo, mumpokelele nge ciwelewele pakwebati njitakisheko panono. ¹⁷Ifyo nkolanda no kupama kwakuitakisha - Nkolanda ngefyo Shikulu engalanda - Nkolanda nge ciwelewele. ¹⁸Apo abantu abengi baitakisha ukulingana no buntunse, nandibo nkaitakisha. ¹⁹Pantu mulashipikisha mukubomba ne fiwelewele. Muli bamano mwebo mwebene! ²⁰Pantu mulashipikisha ngo muntu amiteka ubusha, nga amilila ifyenu, nga amikata bunkole, umfwa aisansabika umwine, nga amyuma pa menso. ²¹Tukalanda ne nsoni shesu ukwebati tatwali na maka ya kucita filya. Lelo uuli onse nga alishipile - nkolanda kubati ciwelewele - nandi nkoshipa. ²²Bushe ba Hebere? Nandi efyo naba. Bushe bena Isreali? Nandi efyo naba. Bushe ni mbuto shakwa Abrahamu? Nandi efyo naba. ²³Bushe ba Pyungila Kristu? (Nkolanda kubati nalifulungana.) Nalicilapo: mumilimo yakukosa, mufungo ifingi, mukupumwa impumo teshakupenda, nalipita mumansano ayabipisha. ²⁴Aba Yuda balingumine imiku isano amembya amakumi yane ukufumyapo bumo. ²⁵Imiku itatu balimpumine ku milando. Umuku umo balimpolele amabwe. Imiku itatu ubwato bwali bundile. Nalikele ubushiku nakasuba pakati ka bemba. ²⁶Ndaba palwendo libili libili, nalibapo mu masanso pa mimana, nalisanswapo ku fipondo, nali sanswapo ku bantu bandi, nalisanswapo naku bena Fyalo, nalisanswapo mu musumba, nalibapo mu masanso mu matololo, nalisanswapo pali bemba, nalisanswapo ku ba bwananyina babufi. ²⁷Nalikubomba mukucula na mukucucutika, nshalelala, mu nsala ne cilaka, ilingi nali kufunga ukulya, mu mpepo no bwamba. ²⁸Ukufumyapo ifntu ifili fyonse, nebo ndikwete ukusakamana kwa cilabushiku palwa nkuta shonse. ²⁹Ninani uwakunaka, bushe nandi ntali wakunaka? Ninani alengelwe ukuiputuna, bushe nanebo ntafulilwe sana? ³⁰Nga nkofwaya ukuitakisha, nkoitakishisha mu mufilanga ubunasha bwandi. ³¹Lesa kabili Wishi wakwa Shikulu Yesu, uyo uwaba uwapalwa umuuyayaya, alishibile ati ntakobepa bufi! ³²Ku Damascus, umulashi wa Mfumu Areta alikulinda umusumba waku Damascus pakwebati anjikate. ³³Lelo balimpushishe mu museke ukumpishisha pa nsolokota ya cibumba, kabili nalifyukele mu maboko yakwe.

12

¹Mfwilefye ukuitakishisha, nangula ntanonkelamo kantu. Lelo nkopitilisha mu fimonwa na mabusokololo ukufuma kuli shikulu. ²Nalishibapo umuntu muli Kristu uyo pa myaka yapitapo ikumi limo naine -nalimo ali mu mubili nangula mu mupashi, ntaishiba, Lesa ewaishiba - alipitilwe mu myulu yalenga butatu. ³Kabili nalishiba ukwebati uyu muntu - katwishi nga ali mu mubili, nangu mu mupashi, ntaishiba, Lesa ewaishiba - ⁴alisendelwe ku mulu mu paradise kabili eko aumfwile ifyebo ifitengalondololwa ifyo abantu batasuminishiwe ukufilanda. ⁵Nkoitakishisha muli uyu muntu. Lelo ntakoitakishisha palwandi nemwine, kanofye mubunasha bwandi. ⁶Pantu nangula ni ngafwaya ukuitakisha, ntakoba umuwelewele, pantu nalimo kuti nkolanda icine. Lelo nkoleka ukutakisha, pakwebati tapali nangula umo uwakutontontokanishisha ukucila pafyo bamona muli nebo nangula ifyo bomfwa kuli nebo. ⁷kabili epali naisansabika nemwine pamulandu wa fimonya ifikamba ifya busokololo, nalibikwa umunga mu mubili wandi, intumi ukufuma kuli Shetani uwakumpakasa - ukwebati niisabika nemwine. ⁸Pa miku itatu nalipapete kuli Shikulu pali ici, pakwebati enga cifumya muli nebo. ⁹Lelo alilandile kuli nebo ati, "Ukusenamina kwandi kukulu pali webo, pantu amaka yapwililika ukumoneka mu bunasha." Eco cawapo kanshi ukuitakishisha mubunasha bwandi, pakwebati amaka ya kwa Kristu yengekala pali nebo. ¹⁰Eco kanshi pamulandu wakwa Kristu ndifye bwino mubunasha, mu kusalulwa, mu macushi, mu kupakaswa elo na mumafya ayalekana - lekana . Pantu lyonse ulo nanaka, elo mba na maka. ¹¹Nebo ndyalwike imbulwa mano! Mwalimpatikishe kuli ici, pantu nga ndalumbanishiwa na mwebo. Pantu ntabapo uwa kushalila nangula panono kuli - abo bakutwa abatumwa bacindamisha, nangula lina nshaba kantu. ¹²Ne fishibilo fya butumwa fyali citilwe pali mwebo mukushipikisha konse, ifishibilo ne fipasha mano ne fisungusho. ¹³Pantu nindo yafumishe ubucindami pali

mwebo ukucila inkuta shimbi, lelo bushe ni pamulandu wakwebati ntali cisendo kuli mwebo? Mbeleleniko uluse pali ici cilubo!¹⁴Lolesheni! Ndiipekenye ukwisa kuli mwebo umuku walenga butatu. Nshakabe icisendo kuli mwebo, pantu nshi kofwaya ifikwatwa fyenu. nkofwaya mwebo. Pantu te bana bafwile ukulubula aba fyashi. Lelo abafyashi ebafwile ukulubula abana.¹⁵Awe nebo kuti nacita ifili fyonse ifyo ninga kwanisha kabili kuti nailipila pamulandu wa myeo yenu. Nga nalimitemwisha sana, bushe mfwile ukutemwikwa panono?¹⁶Lelo ngefyo caba, Ntali cisendo kuli mwebo. Lelo pa kuba uwa kucenjela, ninebo na mibeleleke no ku myongola.¹⁷Bushe nalibomfeshe ubucenjeshi kuuli onse uo natumine kuli mwebo?¹⁸Nakonkomeshe Tito ukwisa kuli mwebo, na tumine naumbi uwa bwananyina ukwisa nankwe. Bushe Tito alishile kumititikisha? Bushe tatwaendele mu mupashi umo wine? Bushe tatwaendele mu ntampulo shimo shine?¹⁹Bushe mu kotonkonya ukwebati inshita yonse iyi twali kuicingililafye kuli mwebo? Ni pacinso ca kwa Lesa tukolandila muli Kristu, kabili fyonse fyakumikoselesha, mwebatemwikwa.²⁰Pantu nkotina ukwebati ulo nkesa nalimo nshakamisange ngefyo nkotontonkanya. Nandi nkotina ukwebati limbi tamwakansange ngefyo mukotontonkanya. Nkotina ukwebati nalimo kuti kwaisakuba ubulaki, akalumwa, icipyu, ukupatana, bukaitemwe, ulwambo, icilumba, elo ne cimfulunganya.²¹Nkotina ukwebati ulo nkabwela, nalimo Lesa wandi kuti aisa kunenga inso pamenso yenu. Nkotina ukwebati nalimo kuti naisa kulosha pamulandu wabwingi bwa abo ababembwike kabili abo abatalapile pakukana sangululwa na bucilende ne milimo ya lunkumbwa lonse ulo bacitile.

13

¹Uno muku walenga butatu uo nkoisa kuli mwebo. "Umulandu onse ufwele ukushininkishiwa kunte shibili nangu shitatu." ²Nalilandile kabala kuli abo ababembwike kunuma na kuli bambi bonse abashala ulo nali uko umuku wa cibili, nakabili ndelanda: ulo nkesa nakabili, nsha kabalekepofye.³Nkolanda ifi pantu mu kofwaya icishininkisho ukwebati Kristu eukolandila muli nebo. Taba uwanaka pali mwebo. Lelo, wamaka muli mwebo. ⁴Pantu alitanikilwe mu bunasha, lelo ali uwa mweo ku maka ya kwa Lesa. Pantu nafwebo bene twaba abanaka muli ena, lelo tukekala nankwe muli mwebo ku maka ya kwa Lesa.⁵Ibeteni mwebene, nokumona nga muli mucicetekelo. Yesheeni mwebene. Bushe tamukutuluka palwa ici mwebene, ukwebati Yesu Kristu aba muli mwebo? - Kanofye, nalimo, nga muli fililwe ukucimfwa amesho. ⁶Kabili ndikwete isubila lyakwebati muli no kukutuluka ukwebati tatwafililwe ukucimfwa amesho.⁷Nomba tukopepa kuli Lesa ati tamucitile icili conse icibi. Nshikopepela ukwebati tumoneke ukwebati tulicimfishe amesho. Lelo, nkopepa ati mucite icisuma, nanguline twinga moneka nga abafililwe ukucimfwa amesho. ⁸Pantu tatufwile ukucita icili conse icakupinkana necine, lelo icinefye.⁹Pantu tulasekelela ulo twanaka elo mwebo muba abakukosa. Nakabili tupepa ati mube abapwililika. ¹⁰Nkolemba ifi fintu ulo ntali namwebo pakwebati ulo nkaba namwebo nikabombela mu cifukushi pali mwebo mu kubomfya insambu - isho Shikulu ampele pakwebati ninga mikoselesha, kabili te kumitompsha. . ¹¹Pakulekelesha, mwe bamunyanane, sekeleleni! Bombeleni pakubwekeshiwapo, koseleshiweni, beni aba mutima umo, mulekwikala mu mutende. Elo Lesa wa kutemwa kabili uwamutende akulaba namwebo. ¹²Poshanyeni umo no munankwe no kufyompana kwaba mushilo. Abamushilo bakwa Lesa bonse bakomiposha.¹³Ukusenaminwa kwakwa shikulu Yesu Kristu, ukutemwa kwakwa Lesa, ne senge Iya Mupashi wa Mushilo fibe namwebo bonse.

Galatia

1

¹Paulo, umutumwa - umutumwa uutafuma ku bantu nangu uutakutumwa ku buntusnse, lelo ukupitila muli Yesu Kristu na Lesa Tata, uwamubushishe ukufuma ku bafwa - ²na bonse aba bwananyina abali nanebo, ku nkuta sha ku Galatia: ³Ukusenaminwa no mutende kuli mwebo ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu, ⁴uwaipela umwine eka pamulandu wa membu shesu pakwebati atulubule fwebo ukufuma ku bubi bwankulo ino, ukulingana no bufwayo bwa kwa Lesa kabili Tata, ⁵kuli ena kube ubukata umuyayaya no muyayaya Amen. ⁶Nebo nkopapa ifyo mwebo mukofutuka bwangu ukufuma kuli ena uwa mikutile ukupitila mukusenaminwa kwa kwa Kristu. Nebo nkopapa ukwebati mwebo mukoalukila ku mbila imbi, ⁷te kwebati kwaliba naimbi imbila nsuma, lelo kuli abantu bambi abakomilufyanya kabili abakofwaya ukulufyanya imbila nsuma ya kwa Kristu.⁸Lelo cibe ni fwebo nangu ni malaika ukufuma ku mulu uwakwisakubila kuli mwebo imbila nsuma iyakupusana nailya fwebo twa bilile kuli mwebo, lekeni uyo abe uwatipwa. ⁹Ngefyo twa landile libela, nkolanda na kabili ati, "Ngo muntu abila kuli mwebo imbila nsuma iitali ilya mwapokelele, lekeni uyo abe uwatipwa." ¹⁰Pantu bushe nebo nomba nkofwaya ububile bwa bantu nangu ubwa kwa Lesa? Bushe nko fwaya ukusekeshi abantu? Nga nebo ncili nko esha ukusekeshi abantu, nebo ninshi ntali mu bomfi wa kwa Kristu. ¹¹Pantu nebo nkofwaya mwebo mwishibe, mwe bamunyanane, ukwebati imbila nsuma iyo nabilile te mbila nsuma ya muntu. ¹²Nebo ntaipokelele ukufuma ku muntu awe nangu ukusambilishiwa iyoo. Lelo, ni kubusokololo bwa kwa Yesu Kristu kuli nebo.¹³Mwalyumfwa mwebo palwa mbela yandi iyakale iya bu Yuda, ifyo nebo nalikupakasa ulukuta lwa kwa Lesa ukucila mucipimo kabili nali kwesha ukwebati ndonaule. ¹⁴Nalifuntwike mu bu Yuda ukucila abengi abo abali ne myaka imoine nanebo, ukufuma mu bantu bandi. Ifi efyo nebo nali uwakupimpa apakalamba palwa fishilano fya bashifwe.¹⁵Lelo ulo Lesa, uwansalile ukufuma mwi fumo muli bamayo, kabili uwa nkutile ukupitila mukusenamina kwakwe, alisekelele ¹⁶ukusokolola Umwana wakwe muli nebo, pakwebati nebo ninga mushimikila ku bena Fyalo, nebo palyapene ntaipwishe muntu wa mubili no mulopa. ¹⁷Ntaile ku Yerusalemu kuli abo ababalilpo ukuba abatumwa pali nebo. Lelo, nebo naile ku Arabia elo kabili nalibwelele ku Damascus.¹⁸Elo panuma ya myaka itatu nebo nalile ku

Yerusakemu ku kwishiba Kefa kabili nalikele nankwe inshiku ikumi limo na shisano. ¹⁹Lelo Ntamweneko abatumwa nabambi kanofye Yakobo, munyina wa kwa Shikulu. ²⁰Mufyo nkolemba kuli mwebo, nkolanda pa menso yakwa Lesa ukwebati nebo Ntakobepa. ²¹Nolu nalile ku fitungu fya Syria na Cilicia. ²²Nebo icinso candi cali tacilaishibikwa ku nkuta sha mu Yudea ishaba muli Kristu. ²³Baumfwilefye cikolandwa ati, "Umuntu ulya uwali kutupakesa panshita imo nomba akobila imbila nsuma yacicetekelo ico panshita imo alikufwaya ukonaula." ²⁴Eco balicindamike Lesa pamulandu wandi.

2

¹Nolu panuma ya myaka ikumi limo naine nalile nakabili ku Yerusalem na Banaba, nalisendele na Tito ukuya nanebo. ²Nailile pamulandu wa busololo no kubila imbila nsuma iyo mbila ku bena Fyalo. Ine nalilandile munkama kuli abo abaimona ukuba abakucindama, pakufwaya ukushininkisha ukwebati ntalikubutukila - nangu ukwebati ntabutukile - ulwisha. ³Lelo nangufye ni Tito iyoo, uwali nanebo kabili uwali umu Hela, uwapatikishiwe ukusembululwa. ⁴Bamuninefwe ababufi balishile munkama ku kulengula ubuntungwa ubo fwebo twakwata muli Kristu Yesu. Balifwaile ukutubika mu busha, ⁵lelo fwebo tatwanakilile kuli bena nangu panono, pakwebati icine ca mbila nsuma cikalilile na mwebo. ⁶Lelo abo abalikoitunga ukuba abakucindama (fyonse ifyo bali tacikonsakamika, Lesa taba napatulula) - abo, abo nkolanda ati, Abaimona abakucindama tabalundileko nangu kamo kuli nebo. ⁷Cakutali, balimwene ukwebati nalisubwa ku kubila imbila nsuma ku batasembululwa, ngefyilya Petero nao asubilwe ku kubila imbla insuma kuli abo abasembululwa. ⁸Pantu Lesa, uwabombebele muli Petero mu butumwa bwa kuli abo abasembululwa, ewambebele na muli namuli nebo wine ku bena Fyalo. ⁹Ulo Yakobo, na Kefa, na Yohane, abaishibikwe nge ntungulushi, balishibe ukusenaminwa uko ukwapelwe kuli nebo, balituposeshe nokuboko kwa ku kulyo ukulanga isenge kuli Banaba na nanebo. Balisuminishe ukwebati fwebo tulekuya ku bena fyalo nabo balekuya ku bakusembululwa. ¹⁰Balitulumbelekofye ukwebati tulekwibukisha abapina, icintu ico nalikufwaisha ukucita. ¹¹Lelo ulo Kefa aishile ku Antioki, nalimutalike pamenso yakwe pantu alilufyenye. ¹²Ulo abaume bamo baishile ukufuma kuli Yakobo, Kefa alikulya nabena Fyalo. Lelo ulo aba baume baishile, ali lekele no kotaluka kubena Fyalo. Ali kutina abo abalikufwaya ukusembululwa. ¹³Na ba Yuda bonse nabo bene baliponenemo muli bubi munda. Na Banaba wine nao balimulufishe na bu bubi munda bwabo. ¹⁴Lelo ulo namwene ukwebati imibele yabo tayalikukonka icine ca mbila nsuma, nalilandile kuli Kefa pa menso yabo bonse, "Nga uli mu Yuda elo ukoikala kubati mwina Fyalo kabili taukoikala ngo mu Yuda, nindo winga patikishisha abena Fyalo ukwilala kubati ba Yuda?" ¹⁵Fwebo fwebene tuli ba Yuda mu cifyalilwa tatuli bena Fyalo ababembu; ¹⁶Lelo twalishiba ukwebati takwaba umuntu nangu umu uulungamikilwa mu milimo ya malango lelo kanofye mucicetekelo ukupitila muli Kristu. Eco nafwebo bene twalisumina muli Kristu Yesu pakwebati twingalungamikilwa mu cicetekelo ukupitila muli Kristu kabili tekupitila mumilimo ya malango. Pantu ukupitila mu milimo ya malango takuli umuntunse nangu umu uukalungamikilwamo. ¹⁷Lelo nga cakwebati, ulo tukofwaisha ukulungamikilwa muli Kristu, Nefwe bene twalisangilwe ukwebati tuli babembu, bushe Kristu ni kapyunga wa lubembu? Nakalya iyoo! ¹⁸Pantu nga cakwebati nalungamika ifintu ifyo panshita imo naonawile, ndaishininkisha ukuba uwafilubo. ¹⁹Pantu ukupitila mu malango nalifwile ku malango, pakwebati ngingekalila Lesa. Nalitanikwa pamo na Kristu. ²⁰Tenebo nomba uuli no mweo, lelo ni Kristu ewikala muli nebo. No mweo njikalila nomba muli bumubili njikalila mucicetelo mu Mwana wakwa Lesa, uwa ntemwa kabili uwapele umweo wakwe pali nebo. ²¹Takobika ukusenaminwa kwakwa Lesa luba, pantu ubulungami nga cakwebati kuti bwanonkelwa ukupitila mu malango, ninshi Kristu afwilile apafye!

3

¹Mwebena Galatia abawelewele! Ninani wamilowa? Nipa menso yenu Yesu alangishiwe palwalala ulo atanikwe. ²Ici ecintu cimofye ico nkofwaya ukusambilila ukufuma kuli mwebo: Bushe mwapokele Umupashi ukupitila mu milimo ya malango nangula ni lintu mwaumfwile palwa cicetekelo? ³Bushe muli bawelewele? mweba tendekele ku mupashi, bushe nomba mwawalungamikilwa ku mubili? ⁴Bushe ifintu ifingi mwebo ifyo mwaculile fyali fyafye - nga mucinefye mwaculile apafye? ⁵Bushe uyo uupela umupashi kuli mwebo kabili uucita ifisungusho kuli mwebo abombela kupitila mu malango nangu ni mukumfwa palwa cicetekelo? ⁶Ngefilya fine Abrahamu "acetekele Lesa kabili calipendelwe kuli ena ngo bulungami," ⁷mu musango umu wine, ilukeni, nolu, ukweba ati, abo bonse abacetekela bana bakwa Abrahamu. ⁸Amalembo, yakolanga ukwebati ukweba ati Lesa akalungamikila abena Fyalo mucicetekelo, pantu Lesa alyebele Abrahamu, ukwebati, "Muli weba emo inkoshonse shikapalilwa." ⁹Eco kanshi, abo abacetekela balipalwa mu Abrahamu, umuntu wa cicetekelo. ¹⁰Bonse abashintilila pamilimo ya malango bakutipwa; kabili calilembwa ati, "Wakutipwa onse utabela ifintu fyonse ifyalebwa mu citabo ca malango, no kuficita." ¹¹Nomba caishibikwa ukwebati tapali nangu umu uulungamikilwa kuli Lesa ukupitila mu malango, pamulandu wakwebati "abalungami bakekalila mu cicetekelo." ¹²Lelo amalango tayabelako icicetekelo, lelo, "Umuntu uubomba imilimo ya malango afwile ukwikalilamo." ¹³Kristu alitulubulu ku citipu camalango pakuba uwakutipwa pamulandu wesu - pantu calilembwa ati, "Wakutipwa uyo onse uwakulikwa pa cimuti" - ¹⁴pakweba ati ipalo lyakwa Abraham lingesa pa bena Fyalo ukupitila muli Yesu, pakweba ati ukupitila mucicetekelo twingapokelela umupashi uo atulaile. ¹⁵Mwebamunyanane, lekeni nandile mubuntunse. Ulo umuntu apanga icipangano na Lesa ninshi apamoamikwa ukupitila mu malango, takuli nangu umu uwinga cifumyapo nangu ukulundako. ¹⁶Nomba amalayo yalandilwe kuli Abrahamu na ku bamubufyashi bwakwe," cikolola ku bengi, lelo ukupitila muli umofye, "na ku bamubufyashi bobo," Uuli ni Kristu. ¹⁷Nomba ifyo nkolanda nifi: Amalango, ayaishile panuma yamyaka 430, tayaishile mukufumyapo icipangano ico Lesa apampamikile libela, mukonaula icilayo. ¹⁸Pantu ubupyani

nga bwishila ukupitila mu malango, ninshi tabwishila mu malayo nakalya. Lelo Lesa alicipele kuli Abrahamu ukupitila mu bulayo.¹⁹ Nindo, kanshi, amalango yabeleleko? Yalundilweko pamulandu wabubifi mpaka ulo ubufyashi bwakwa Abrahamu bukapelwe kuli abo abalailwe. Amalango yasubilwe na bamalaika ukupitila ku kuboko kwakwa ndubulwila.²⁰ Nomba ndubulwila cikopilubula abantu ukucila pali umo. Lelo Lesa aba umo.²¹ Bushe amalango yapinkana na malayo yakwa Lesa? Nakalya iyoo! mukwai! Pantu amalango nga yalitupele icinga tupela mweo, nolu mucinefye ubulungami ngabwaishile ukupitila mu malango.²² Lelo amalembo yalisalila fyonse mulubembu pakwebati ubulayo mucicetekelo ukupitila muli Yesu Kristu cinga pelwa kuli abo abacetekela.²³ Nomba ulo icicetekelo cali tacilaisa, twaliketwe bunkole ku malango, twalikakilwe mpaka ulo icicetekelo caishilekusokoloka.²⁴ Eco kanshi amalango eyali ubucingo bwesu mpaka ulo Kristu aishile, pakweba twingalungamikilwa mu cicetekelo.²⁵ Lelo nomba apo icicetekelo cilishile, tatukofwaikwa ubucingo.²⁶ Pantu bonse muli bana bakwa Lesa mu cicetekelo ukupitila muli Kristu Yesu.²⁷ Pantu mwebo bonse mwebabatishiwe muli Kristu mwalifwala Kristu.²⁸ Takuli umu Yuda nangu umu Hela, takuli umusha nangu umuntungwa, takuli umwaume nangu umwanakashi, pantu bonse fye muli umo muli Kristu Yesu.²⁹ Kanshi nga muli bakwa Kristu, muli bamubufyashi bwakwa Abrahamu, kabili muli mpyani ukulingana no bulayo.

4

¹Nkolanda ukwebati impyani, pantu ulo umwana acili umwaice, tapusene no musha, nangula engaba emwine wafyuma fyonse.² Lelo atungululwa nabakomusunga na ba kangalila mpaka no bushiku ubo wishi ateyenye.³ Eco naifwe bene, ulo twali abaice, twali abasha kumafunde yabwikashi bwa mu calo.⁴ Lelo ulo inshita yafikilishiwe, Lesa alitumine Umwana wakwe, uwa fyelwe ku mwanakashi, uwafyalilwe mu malango.⁵ pakwebati engalubula abo abali abasha ba malango, pakwebati twinga pokelelwa nga abana.⁶ Kabili apo muli bana, Lesa alituma Umupashi wa mwana wakwe mu mitima yesu, eubilikisha ati, "Abba, Tata."⁷ Eco nomba tamuli basha nakabili, lelo muli bana, kabili nga muli bana, nishi muli mpyani shakwe ukupitila muli Lesa.⁸ Lelo pali ilya nshita, ulo mwali tamulaishiba Lesa, mwali abasha kuli abo abamwishibe kale, ku maka ya buntunse bwabo, te tumilungu nakalya iyoo.⁹ Lelo nomba apo mulishibe Lesa, nangu apo Lesa nao alimishiba, nindo kanshi mukobwelela ku bunasha na ku mafunde yabuwelewele aya buntunse? Bushe mukofwaya ukuba abasha nakabili?¹⁰ Mwalicindikapo inshiku ne mwenshi ne nshita ne myaka!¹¹ Ndi nomwenso pali mwebo pantu nkomona ukwebati nalimo ukupyunga kwandi pali mwebo nalimo kwali kwafye.¹² Nkomipapata, mwe bamunyanane, beni kubati ninebo, pantu nanebo wine nalisakubati nimwebo. Tamwacitilepo cibi kuli nebo.¹³ Lelo mulishibile ukwebati nipamulandu wa bulwele bwa kumubili ebwalengele ukwebati nshimikile imbila nsuma kuli mwebo umuku wakubalilapo,¹⁴ kabili nangu imimonekele yandi yamitwele mukweshiwa, tamwansulile nangu ukunkana. Lelo mwalimpokelele kubati nalimo ni malaika wakwa Lesa, kubati nali ninebo Kristu Yesu umwine.¹⁵ Nomba kanshi ipalo lyenu lili kwisa? Pantu nebo nkopela ubunte kuli mwebo ukwebati, nga cali icaanguka, nga mwalilobwele amenso yenu no kumpela.¹⁶ Eco kanshi, bushe ndyalwike umulwani wenu pamulandu wakwebati nkomyebe icine?¹⁷ Balipimpile ku kufwaya ukumyongola, lelo tekubusuma nakalya. Bakofwaya ukumipatula kuli nebo pakwebati mube abapimpa ukubomba nabo.¹⁸ Cintu icisuma ukuba uwapimpa mukucita icabune, kabili teulofye nkosangwa namwebo iyoo.¹⁹ Mwebana bandi, nakabili nkocutikila mwebo kubati bukali bulya namayo omfwa pa kupapa mpaka Kristu akekale muli mwebo.²⁰ Nebo nkotontontokanya ukwebati nga naciba uko nga nacipilibulako ishiwi lyandi, pamulandu wakwebati nebo mukompesha amano.²¹ Njebeni, mwebo mwebakofwaya ukukonka amalango, bushe tamumfwa ku malango?²² Mantu calilembwa ukwebati Abrahamu alikwete abana baume babili, umo wa mumwanakashi umusha na umbi wa mu mwanakashi umuntungwa.²³ Umo afyelwe kumwanakashi umusha ukulingana no buntunse, lelo umbi afwelwe ku mwanakashi umuntungwa ukulingana no bulayo.²⁴ Iki fintu kuti fyalondololwa ngo mulumbe, pantu aba banakashi babili bakopilubula ifipangano fibili. Umo pali bena afuma palupili lwa Sinai no kufyalila abana mu busha. Uyu ni Hagar.²⁵ Lelo Hagar akopilubula ulupili lwa Sinai mucu Arabic; kabili akopilubula Yerusalemu uuliko nomba, pantu ali mubusha nabana bakwe.²⁶ Lelo Yerusalemu uwaba mu mulu ena muntungwa, kabili enyinefye.²⁷ Pantu calilembwa ati, "Sekelela, we mwanakashi ing'umba weutafyala, bilikisha kabili pundisha nensansa, weutakoculako ku bukali bwa pa kupapa; pantu abana ba mwanakashi uwalekeleshiwa balifulishe ukucila abana ba mwanakashi uwakwata umulume.²⁸ Lelo mwebo, mwe bamunyanane, mwaba kubati ni Isaki, mulibana babulayo.²⁹ Pali ilya nshita uwafwelwe ukulingana no buntunse alikupakasa uwafwelwe ukulingana no mupashi. Efyo cili nanomba line.³⁰ Lelo bushe amalembo yalanda shani? "Tamfya umwanakashi umusha no mwana mwaume wakwe. Pantu umwana wa mwanakashi umusha tekuti akane ifyabupyani nomwana wa mwanakashi umuntungwa."³¹ Eco kanshi, mwe bamunyanane, fwebo tatuli bana ba mwanakashi umusha, lelo tuli bana mwanakashi umuntungwa.

5

¹Kristu alitulubula tuli bantungwa. Iminineni ndi, eco kanshi, mwibikwa mwikoli lya busha nakabili.² Lolesheni, Nebo, Paulo, nkolanda kuli mwebo ukwebati nga mwasumina ukusembululwa mwebene, Ninshi Kristu takanonkemo kantu muli mwebo nakalya.³ Nkopela ubunte kumuntu onse nakabili uwasumina ukusembululwa ukwebati aipeleshe ukubela amalango yonse.⁴ Mwaliputulwako kuli Kristu, mwebo mwebalungamikilwa na malango; mwebo mwalitaluka ku kusenaminwa.⁵ Pantu ukupitila mumupashi, mu cicetekelo, fwebo tulolela isubila lya bulungami.⁶ Muli Kristu Yesu tusembululwe nangu tatusembulwilwe tafikwete buyo nakalya, lelo kanofye icicetekelo ecibomba mu citemwiko.⁷ Mwali kubutuka bwino. Ninani wamileseshe ukukana bela icine?⁸ Uku kunashiwa takukofuma kuli uyo uwamikutile!

⁹Akatutumushi kanono kalenga umufuba onse ukututumuka. ¹⁰Ndikwete icicetekelo muli shikulu ukwebati mwebo tamwakatontonkanye pali cimbi. Onse uukomicusha akapingulwa, nangu engaba shani. ¹¹Mwe bamunyanane, nga ncili nkobila ukusembululwa, nindo nanomba ncili nkopakashilwa? muli iyonshila icalikucingilisha icapindama cilifumishiwepo. ¹²Lelo kuli abo bonse abakomicilinganya, nkontontontanya ukwebati cawama bapitilisha baintungula abene! ¹³Pantu mwebo mwalikutilwe kubuntungwa, mwe bamunyanane. Lelo mwilekubomfya ubuntungwa bwenu nga akakonkelelo ka buntunse; lelo, mucitemwiko koseleshanyeni umo nomunankwe. ¹⁴Pantu amalango yonse yalifikilishiwa mwishiwi limo: "Ufwile ukutemwa umwina mupalamano obe ngefyo waitemwa wemwine." ¹⁵Lelo mwebo umfwa mukoisuma no kucenana umo nomunankwe, cenjeleni pakwebati mwiyonaula umo no munankwe. ¹⁶Lelo nkolanda ati, mulekwendela mu Mupashi tamwakakabile ifya lunkumbwa lwa mubili. ¹⁷Pantu ulunkumbwa lwa mubili lupinkana no Mupashi, ne fifwaya Umupashi fipinkana no mubili. Pantu ifi filapinkana cimo necimankwe, pakwebati tamukocita ifintu mukofwaya. ¹⁸Lelo nga mukotungululwa no Mupashi, mwebo tamuli bena malango. ¹⁹Nomba imilimo ya ku mubiliili yalishibikwa: ubulalelale, ukukowela, ubucende, ²⁰ukupepa utulibu, ubuloshi, ulupato, ifikansa, akalumwa, icipyu, ifikansa, akapatulula, bucaibela, ²¹akalumwa, bucakolwa, ukukolwakolwa, nefintu fyakuba ifi. Nkomisoka ngefyo namisokele pakubala, ukwebati bonse abacita ifi fintu tabakapyane ubufumu bwakwa Lesa. ²²Lelo ifisabo fya Mupashi kutemwa, insansa, umutende, umutekatima, inkumbu, ubusuma, bucishinka, ²³ukunakilila, no kuikanya; takwaba ifunde ilyacila pali ifi fintu. ²⁴Abo aba kwa Kristu Yesu bali tanika imibili yabo pamo nefya lunkumbwa nefya ku kabila fyauko. ²⁵Nga twikalila Mupashi, lekeni nafwebo bene tulekwendela mu Mupashi. ²⁶Twiba namataki, twilekukalifyanya, twilekuba na mufimbila pali umo nomunankwe.

6

¹Mwe bamunyanane, umo nga asanganishiwa no mulandu uuli onse, mwebo mwebali mu Mupashi mulungikeni no Mupashi uwa mutembo. Mulekuisunga bwino mwebene, pakwebati naimwebene mwiwila mumatunko ²Mulekusendelana ifisendo umo nomunankwe, kabili epakwebati mufikilisha amalango ya kwa Kristu. ³Pantu umfwa umo akoitunga ukubapo fimo elo ninshi tapaba ifyo aba, ninshi akoibepa umwine. ⁴Uuli onse afwile ukubebeta imilimo yakwe, elo akakwata icilumba cakuikakisha umwine eka pa milimo yakwe lelo te pa milimo yamunankwe nakalya. ⁵Pantu cila muntu ali no kusenda icisendo cakwe umwine. ⁶Abo abashimikila icebo bafwile ukwakanako ifintu fyonse ifisuma ifyo abo abo basambilisha icebo bakwata ⁷Mwibepekwa, Lesa tashentekwa, pantu conse ico umuntu abyala no kusombola efyo aka sombola. Pantu uyo uubyala ulumbuto ku mubili wakwe wine, ku mubili wakwe akasombola ubonaushi. ⁸Uyo uubyala ulumbuto ku Mupashi, na ku Mupashi eko akasombwela umweo wa muyayaya. ⁹Twinenuka mukucita icisuma, Pantu pa nshita yialinga tukasombola ifyo twabwele. ¹⁰Eco kanshi ulo tuli inshita, natulekucita icisuma kubantu bonse, makamaka abamung'anda yacicetekelo. ¹¹Moneni amakalata ubutali ayo nalembela kuli mwebo no kuboko kwandi. ¹²Abo abakofwaya ukucita ifya kumisekesha ku mubili bakofwayafye ukumyongola ku kusembululwa. Ico bacitila ifi nipakutina ukupakaswa pa capindama cakwa Kristu. ¹³Pantu nakuli abo abaisembulwile abene takwaba abasunga amalango, lelo bafwayafye mwebo musembululwa pakwebati balekuitakishisha pa mibili yenu. ¹⁴Lelo nikwata cimbi icakuitakishishamo kanofye icapindama cakwa shikulu Yesu Kristu, apo icalo catanikilwe kuli nebo, kabili apo nandibo natakilwe ku calo. ¹⁵Pantu ukusembululwa kwafyefye nangu ukukana sembululwa, lelo icikankala kufyalwa cipya cipya. ¹⁶Kuli abo bonse abendela ukulingana nobu ubwikashi, umutende no luse fibe apali bene, na pali Isreali wa kwa Lesa. ¹⁷Ukufuma lelo kwiba nangu umo uwa kuncusha, pantu ine nalipita ifibala fyakwa kwa Yesu. ¹⁸Ukusenamina kwakwa Shikulu wesu Yesu Kristu kube nenu, mwe bamunyanane. Amen.

Efeso

1

¹Paulo, umutumwa wakwa kwa Kristu Yesu ukulingana no bufwayo bwakwa Lesa, ku bantu ba mushilo bakwa Lesa ababa mu Efeso, aba cine muli Kristu Yesu. ²Ukusenaminwa kube kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu. ³Alumbanishiwe Lesa kabili Wishi wa kwa Shikulu wesu Yesu Kristu. Uwatupala na mapalo yonse aya kumupashi ukufuma mu myulu muli Kristu. ⁴Lesa atusalile muli ena ukutulafye ku kutendeka kwa calo. ⁵Lesa alitusobwelele libela ku kuba nga abana ukupitila muli Yesu Kristu, ukulingana nobufwayo kwakwe. ⁶Ukusalwa kwesu kwafuma mukulumbanya ubukata bwa kusenaminwa kwakwe uko atupela apa lutu ukupitila muli uyo uo atemwisha. ⁷Muli Yesu Kristu twalilubuka ukupitila mu mulopa wakwe no kwelelwa kwa filubo fyesu, ukulingana no bukankala bwa kusenaminwa kwakwe. ⁸Alisandulula ukusenaminwa kwakwe kuli fwebo mu mano yonse kabili na mu mucetekanya onse. ⁹Lesa alitulengele ukwishiba inkama ya bufwayo bwakwe, ukulingana no kutemwa kwakwe, kabili ico alangile muli Kristu, ¹⁰ukulingana nokuteyanya kwa kufikilishiwa kwa nshita, ukwa kuleta ifintu fyonse capamo, ifintu fyonse mu mulu na pesonde, mu mutwe umo, uwaba ni Kristu. ¹¹Muli Kristu emo twapelelwe ubupyani, fwebo ateyanishishe libela ukulingana ne pange lyakwe uyo uubomba fyonse ukulinga nokukabila kwa bufwayo bwakwe. ¹²Lesa ali tusontele ukuba impyani pakwebati fwebo, fwebabalilepo ukukwata isubulo muli Kristu, twingale kulumbanya ubukata kwakwe. ¹³Muli Kristu, namwebo bene, ulo mwaumfwile icebo ca cine, imbila nsuma iye pusukilo lyenu, mwalicetekele muli ena kabili mwalikakatikilwe na Mupashi wa Mushilo uwalailwe, ¹⁴uyo uwaba ecishininkisho ca bupyani bwesu mpaka no kulubuka kwa fikwatwa fyesu, pakulumbanya ubukata kwakwe. ¹⁵Pa mulandu wa ici, ukufuma fye apo naumfwilile palwa

cicetekelo cenu muli Shikulu Yesu no kutemwa kwenu kuli bonse abamushilo bakwea Lesa,¹⁶ nshalekapo ukutotela Lesa pamulandu wenu ulo milumbula mu mapepo yandi.¹⁷ Mpepa ukwebati Lesa wakwa Shikulu Yesu Kristu, Shifwe wa bukata, akamupele umupashi wa mano no busokololo mu kumwishiba umwine.¹⁸ Nkopepa ukwebati amenso yenu aya ku mutima yengesuka, pakwebati mwingeshiba isubilo lintu amikutilemo no kucindama kwa bukata bwa bupyani bwakwe ubwaba pali bonse abantu bamushilo bakwa Lesa.¹⁹ Mu mapepo yandi nkolomba ukwebati mwingeshiba ubukulu ubwacilapo ubwa maka yakwe ayashingapalanishiwa na maka yambi ayo abika pali fwebo fwebasumuna, ukulingana no kubomba kwa maka yakwe.²⁰ Aya emaka yamo yene ayabombele muli Kristu ulo amubushishe ukufuma kubafwa no kumwikalika kukuboko kwa kulyo kwakwe mu myulu.²¹ Alibikile Kristu pa mulu wa bakateka ne nsambu na maka na bumulopwe, na peshina lyonse ilyainikwa. Kristu ali no kuteka, temuli ino nkulofye yeka nakalya, lelo na munkulo iikoisa.²² Lesa alibika ifintu fyonse pe samba yamakasa ya kwa Kristu no kumupela ku lukuta ukuba umutwe wa fintu fyonse.²³ Ulukuta emubili wakwe, emwisulo wa uyo uwisusha fyonse muli fyonse.

2

¹Nomba nemwe, mwali abakufwa mukubifya na mumembu. ²Umo mwali kwenda, ukulinga ne myendele ya muli cino calo. Mwali kwikala ukulingana na kateka wa nsambu sha mulwelele, umupashi uko bomba mubana babucintomfwa. ³Inshita imo nefwe bene twalikwikala pamo naba bantu, ukufikilisha ififwaya imubili yesu, kabili twali kufwaisha ukucita ififwaya umubili na mano. Kubuntunse twali abana bakukandwa, kubati bantu bambi. ⁴Lelo Lesa wa luse ulwingi pamulandu wa wabukulu bwacitemwiko cakwe ico atutemenweko. ⁵Ulo twali abakufwa mu filubo fyesu, alitulengele ukuba no mweo pamo muli Kristu - ukupitila mu kusenaminwa mwali pusuka. ⁶Lesa alitukushisha pamo na Kristu, kabili Lesa alitulenga ukwikala pamo mu myulu muli Yesu Krsitu, ⁷pakwebati mu nshita iikosa enga turlanga bucindamo bwa kusenaminwa kwakwe uko aturlanga mu nkumbu shakwa muli Yesu Kristu. ⁸Pantu mu kusenaminwa emo mwapusukila ukupitila mu cicetekelo, neci tacafumine kuli mwebo, cabupe ca kwa Lesa. ⁹Te ku milimo, pakwebati kwiba nangu umo uwa kuyumfwa. ¹⁰Pantu tuli fibombelo fya kwa Lesa, aba lengelwe muli Yesu Kristu ukubomba imilimo yabune iyo Lesa atupekanishishishe libebela, ukwebati twingale - kwendelamo. ¹¹Eco ibukisheni ukwebati namwebo bene mwali abena Fyalo ku buntunse, Mukutwa, "abatasembululwa" ku cikutwa "ukusembululwa" ukucitwa ku minwe ya bantu. ¹²Pantu na pali ilya nshita mwilipatwilwe kuli Kristu, abalebeshi ku bwikashi bwa mu Isreali, ebeni ku bulayo bwa cipangano, pakukanaba ne subilo kabili ukwabula Lesa mu calo. ¹³Lelo nomba muli Yesu Kristu mwebali ukutali na Lesa nomba muli palamikwe mupepitla no mulopa wakwa Kristu. ¹⁴Pantu ena umwine emutende wesu, pantu ewatupangile ukuba umo. Mu mubili wakwe ili bongolwele ifibumba ifyakapatulula. ¹⁵Lifumyapo amalango na mafunde yayako ne fipope pakweti enga pangamo amutu umo umupya ukufuma muli babili, pakupanga umutende. ¹⁶Kristu awikishenya abantu bonse babili mu mubili umo kuli Lesa ukupitila mu capindama, pakwipaya akapatulula. ¹⁷Yesu aishile no kubila imbila nsuma ya mutende kuli mwebo mwebali ukutali no mutende kuli abo abali mupepi. ¹⁸Pantu ukupitila muli Kristu fwebo bonse twalikwata insambu mu Mupashi umo kuli Tata. ¹⁹Eco kansihi, nomba mwebo mwe bena Fyalo tamuli balebeshi nangu abeni. Nomba na mwebo mikala pamo na bantu bashila aba kwa Lesa na ba mung'anda yakwa Lesa. ²⁰Mwakulwa pa mufula wa batumwa na ba kusesema, na Kristu Yesu umwine elibwe lya pacifutu. ²¹Muli ena ubukule bwesu bukusuntinkana no kukula nge tempele lya mushilo muli Shikulu. ²²Nimuli ena na mwebo bene mwakulilwa capamo bonse nge tempele lya mutende ilya kwa Lesa mu Mupashi.

3

¹Panulandu wa ici Nebo, Paulo, ndi mufungwa wakwa Kristu Yesu kuli mwabena Fyalo - ²Nebo nkontontokanya ukwebati mwebo mwa lyumfwa palwa bukangalila bwa kusenaminwa kwakwa Lesa ukwapelwe kuli nevo pa mulandu wenu. ³Inkama yalishibikwe kuli nevo ukupitila mu busokololo, ngefyo nalembelepo panono. ⁴Ulo mukalabelenga palwa ici, mwebo muli no kwiluka ubusokololo bwandi muli iinkama yapalwa kwa Kristu. ⁵Munkulo shimbi iinkama tayaishibikwe ku bana ba bantu. Lelo nomba naciba ica sokololwa ukupitila mu Mupashi ku batumwa bakwe abashila na kasesema. ⁶Ici ecishinka ica fishilwe icakwebati abena Fyalo nabo nimpayani shinesu, kabili fipande fya mubili, kabili balikumako ku cakaniko ca bulayo muli Kristu Yesu ukupitila mu mbila nsuma. ⁷Pantu nalishilekuba umubomfi wa mbila nsuma mu cabupe cakusenaminwa kwakwa Lesa icapelwa kuli nevo ukupitila mukubomba kwa maka yakwe. ⁸Kuli nevo - nangu naba uwacepesha pali bonse abantu bamushilo abakwa Lesa - uku ukusenaminwa kwalipelwe, mu kushimikila ku bena Fyalo ubukankala bwakwa Krsitu ubushinga pelululwa ⁹no kuleta pabwelu amapange kuli bonse - inkama isho Lesa afishile munkulo shakale, uwa bumbile ifintu fyonse. ¹⁰Aya mapange ya lilengelwe ukwishibikwa ukupitila mu nkuta ukwebati bakateka na bamaka mu myulu beshibe ifingi - mumbali shonse umwabela amano yakwa Lesa. ¹¹Ifi fycatitilwe ukulingana na mapange yamuyayaya ayo afikilishye muli Kristu Yesu Shiluku wesu. ¹²Pantu muli Kristu tulikwete ukushipa no bwishibilo mu kupama pamulandu wacicetekelo muli ena. ¹³Eco kansihi nevo ndemipusha ukwebati mwinenuka pamulandu wa kucucuctika kwandi pali mwebo, ukwaba bukata bwenu. ¹⁴Pamulandu wa ici nevo nkofukamina kuli Tata, ¹⁵umo indupwa shonse mu mulu na pe sonde sha inikilwa. ¹⁶Nkomipepepa ukwebati enga mipela, ukulingana no bucindami bwa bukata bwakwe, mukoseleshiwe na maka ukupitila mu Mupashi wakwe, uyo uwaba muli bumuntu bwanu ubwa mukati. ¹⁷Nkomipepela ukwebati Kristu engekala mu mitima yenu ukupitila mu cicetekelo no kwebati mwinga limba imishila yenu kabili imifula yenu inga kulwa mu citemwiko cakwe, ¹⁸pakwebati mwingeluka, pamo na bonse abantu bamushilo bakwa Lesa, umwalola ubukulu, ubutali, ukusumbuka, no kushika, ¹⁹no kwishiba ukutemwa

kwa kwa Kristu, ico ecacila pa kwishiba konse, pakwebati mwebo mwingesushiwamo na bu Lesa bonse.²⁰Nomba kuli uyo uuli na maka yakucita fyonse ukucila pafyo twinga lombu nangu ifyo twinga tontonkanya, ukulingana na maka yakwe aya bombela muli fwebo,²¹kuli ena kupelwe ubukata mu nkuta na muli Kristu Yesu ku nkulo shonse umuyayaya na muyayaya. Amen.

4

¹Eco kanshi, Nebo, nga ne mufungwa wakwa Shikulu, nkomikonkomesha ukwebati mwende ukulingana no bwite ubo Lesa amikutako. ²Nkomikonkomesha ukwebati mwikale mukuicefya no mutembo kabili mulekuteka imitima, mulekubeshanya uluse umo no munankwe mucitemwiko. ³Mule kubombesha mukwikatana ukwa ku Mupashi mukwikala mutende. ⁴Kwabafye umubili umo no Mupashi umo mpo, nga filya fine mwakutilwe mwisubilo limo ilya bwite bwenu. ⁵Kabili kwabafye Shikulu umo, ne cicetekelo cimo, no lubatisho lumo, ⁶na Lesa umo mpo kabili Wishi wa bonse, uuteka pali bonse kabili uubomba muli bonse kabili aba muli bonse. ⁷Kuli cila umo muli fwebo ukusenaminwa kwali pelwa ukulingana no mulingo wa cabupe cakwa kristu. ⁸Caba ngefyo amalembu yalanda ati: "Ulo aninine ku mulu, alitungulwile ba nkole abengi muli bunkole, kabili alipele ifya bupe ku bantu."⁹Ngeci cikopilubula shani icakweba ati, "alininine," kano ukwebati alibalilepo ukwikila mu fitungu fya panshi ye sonde? ¹⁰Uyo uwaikile panshi emuntu umo wine uwa ninine na mu myulu, pakwebati afikilise ifintu fyonse. ¹¹Kristu alipele bambi ukuba abatumwa, bambi nabo ukuba ba kasesema, bambi nabo ukuba bakasabankanya wa mbila nsuma, bambi nabo ukuba ba kakumba naba kasambilisha ¹²ico abapelele nipa kuteyanya abantu bamushilo bakwa Lesa mu mulimo ya bupyangishi, mukukula umubili wakwa Kristu, ¹³mpakafye bonse tukafike pakwikatana mu cicetekelo na mukwishiba konse ukwa Mwana wakwa Lesa, pakwebati tukafike pakukula ukufika pa mulingo uwa pwililika uwakwa Kristu. ¹⁴Kristu alatukula pakwebati twiba nga bana abasendwa namabimbi kunuma nakuntanshi, abasendwa no mwela uuli onsefye uwa masambilisho kabili ababelelele naku bantu babucejeshi mu misango yabo iyalongolo. ¹⁵Lelo, ukulanda icine mucitemwiko, tufwile ukukula mumisango yonse muli uyo uwaba umutwe, uyo uuli, ni Kristu. ¹⁶Kristu akuula umubili onse, kabili walisuntikana no kulundinkana ukubombela capamo nefikasha ifilundwa fya mubili, kabili ulo ifilundwa fyonse fyabombela pamo, ecilenga umubili ukule pakwebati uikuule uwine weka mucitemwiko. ¹⁷Eco kanshi, nkolandila no kumikonkomesha pali ifi muli Shikulu, ukwebati mwila kwenda ngefyo abena Fyalo beenda, mubuwelewele bwa mu mano yabo. ¹⁸Amano yabo yalikataw tabeluka, balitaluka naku mweo wakwa Lesa pamulandu wa kukana ishiba ukwaba muli bena, pamulandu wakukosa kwa mitima yabo. ¹⁹Balyaluka abatomfwa nsoni kabili baliipelesha abene na muli bucilende, kabili balacita ifyakowela ifyamisangofye yonse pamo no bulili. ²⁰Lelo ifi tefyo mwasambilishiwe palwa kwa Kristu. ²¹Nkocetekela mwalyumfwapo palwa ena, kabili ukwebati mwalifundilwepo muli ena, pantu icine cabafye muli Yesu. ²²Mwalisambilishiwe ukufula imisango yenu iyakale iya mumikalile yenu iyakale, pakufula bu muntu bwenu ubwakale. Ni bumuntu bwenu ubwakale ebwaonaika pamulandu wa longolo lwa lunkumbwa lwa mubili. ²³Mwalisambilishiwe ukuba abapya muli mupashi wa mano yenu, ²⁴No kufwala umuntu mupya uwa bumbwa mu cata cakwa Lesa - mu bulungami bwa cine na muli bumushilo. ²⁵Eco kanshi, lekeni ukubepa ubufi, kabili lekeni cila umo na umo muli mwebo alekulanda ifyacine ku mwina mupalamano wakwe, pantu tuli filundwa fya umo no munankwe. ²⁶Kuti mwafulwa lelo mwibembuka. Mwileka akasuba ukuwa mulifye aba kufulwa. ²⁷Mwishila kasebanya apakwingilila. ²⁸Uyo uwali kwiba afwile aleka ukwiba. Lelo, alekubombesha, alekubombela icabune na maboko yakwe, pakwebati akakwateko ifyakwakanyako abo abakokabila. ²⁹Mwisuminisha amashiwi ya bubi ukufuma mutunwa twenu. Mulekubomfya fye amashiwi ya bune ku kukuula abo abakoyakabila, pakwebati ifyebo fwenu fipele ukusenaminwa kubakoumfwa. ³⁰Kabili mwilenga Mupashi wa Mushilo wakwa Lesa ubulanda, pantu muli ena emo mwakwatile icikakatiko pa bushiku bwa kulubuka. ³¹Fumyenipo ukusashila, icipyu, ubukali, ubulaki, ne nsele, pamo penefye na fyonse ifya bubifi. ³²Mulekuba ne cikuku kubanenu, imitima ya nkumbu, ukwelela umo no munankwe, kubati nifilya Lesa amibeleleko uluse muli Kristu.

5

¹Eico mube abakupashanya Lesa, nga bana abakutemwikwa. ²Kabili mwendele mu citemwiko, ngefyo Kristu atutemenwe no kuitula umwine palwa fwebo, icabupe ca kununkila kabili ilambo kuli Lesa. ³Lelo ubulalelale nangu ukukowela konse nangu ubulili tafifwile ukulumbulwa pakati kenu, pantu ifi tafilingile ukuba pa bantu bashila bakwa Lesa. ⁴Mwiba ifiko, no kulanda kwa buwelewele, ne fyakusekesha ifishayana - fyonse ifishilingile. Lelo kufwile ukuba ukutotela. ⁵Pantu mwalishiba kabili mwalishininkisha ukwebati uwa bulalelale, uwa bula ukusanguluka, nangu umuntu umulili - uyo uuli, kapepa wa tulubi - takwata cabupyani mu bufumu bwakwa Kristu na Lesa. ⁶Mwileka umuntu nangu umo amilufye ne fyebo fyafye, pantu pamulandu wa ifi fintu ubukali bwakwa Lea bukoisa pali bana ba bucintomfwa. ⁷Eco kanshi, mwiampana nabo. ⁸Pantu inshita imo mwali imfimi, lelo nombu muli lubuto muli Shikulu. Endeni nga bana ba lubuto ⁹(pantu ifisabo fya lubuto fyaisulamo ubusuma bonse, ubulungami, ne cine), ¹⁰no kwesha no kushininkisha ifya kutemuna Shikulu. ¹¹Mwiikumika ku milimo iya mumfimi, lelo fibikeni pabwelu. ¹²Pantu ca nsoni ukulanda ifintu bacita munkama. ¹³Lelo ulo icili conse cabikwa pabwelu ku lubuto, cilesa kumonekela. ¹⁴Pantu conse icaba pabwelu lubuto. Eco cilandilwa ati, "Buka, we ulele, kabili ima kumfwa, na Kristu akasanika pali webu."¹⁵Lolekesheni ifyo mukoenda - tekwenenda ngo wa kubulwa mano lelo ngo wa mano. ¹⁶Mubomfye bwino inshita pantu inshiku shilibipile. ¹⁷Eco kanshi, mwiba abawelewele, lelo abakwishiba ifyo ubufwayo bwakwa Shikulu bwaba. ¹⁸Kabili mwilakukolwa umwangashi, pantu ifyo fitwala kukuilekeshela. Lelo, isushiwenimo na Mupashi wa Mushilo, ¹⁹ukulanda kuli umo no munankwe mu sha malumbo na mu

nyimbo shakwa Lesa ne nyimbo sha kumupashi, ukwimba no kupanga iciunda kuli Shikulu ne mitima yenu yonse,²⁰lyonse mulekulatotela pali fyonse, mwishina lyakwa Shikulu Yesu Kristu kuli Lesa Tata,²¹ukuba abanakila umo no munankwe mukupela umucinshi kuli Kristu.²²Mwebakashi, nakileni abalume benu, nga kuli Shikulu.²³Pantu umulume emutwe wa mukashi ngefyo Kristu aba nao umutwe wa lukuta, umwine ekapususha wa mubili.²⁴Lelo ngefyo ulukuta lunakila Kristu, efyo na bakanshi balekunakila abalume babo mufintu fyonse.²⁵Mwe balume, temweni abakashi benu ifyo Kristu atemenwe ulukuta no kuipela kuli lweni²⁶pakwebati alushishe, panuma ya kulusangulula mukulusamba mu menshi ne cebo,²⁷pakwebati engaipela umwine ulukuta ulwakuyemba, ulwabula akabi nangu imikoni nangu akantu akali konse akakuba ifi, lelo lube ulwa mushilo kabili ulwabula kalema.²⁸Munshila imo ine abalume baba no kutemwa abakashi babo nge mibili yabo. Uyo uwatemwa umukashi wakwe aliitemwa umwine.²⁹Pantu takwabapo uwapata umubili wakwe, lelo alaulisha no kuusakamana, ngefyo Kristu alisha no kusakamana ulukuta,³⁰pantu tuli filundwa fya mubili wakwe³¹"Pamulandu wa ici umwaume ukasha bawishi na banyina no kulambatila ku mukashi wakwe, nabo babili bakaba umubili umo."³²Ici cishinka icafisha cikalama - lelo nkolanda pali Kristu no lukuta.³³Nangu cingaba ifi, onse afwile ukutemwa umukashi wakwe ngefyo aitemwa umwine no mukashi afwile ukucindika umulume wakwe.

6

¹Mwe bana, nakileni abafyashi benu muli Shikulu, pantu ici ecalungama.²"Cindika wiso na noko" (ili efunde lya ntashi ilyaba ne cilayo),³"pakwebati cinga kuwamina kabili wingekala inshiku ishingira pe sonde."⁴Bashibo, mwilenga abana benu ukufulwa. Lelo, mubakushe mu makambisho no kukonkomesha kwa kwa Shikulu.⁵Mwe basha, nakileni bashikulu wenu ku buntunse na katina no kututuma, muli bucishinka bwa mitima yenu. Mulekunakila kuli bena ngefyo mwinga nakila kuli Kristu.⁶Beni abanakila te ulofye bashikulu benu bakominona iyoo, pakwebati mubasekushe. Lelo, beni nga abakunakila nga basha bakwa Kristu, abacita ubufwayo bwakwa Lesa ukufuma panshi ya mitima yabo.⁷Mulekubomba ne mitima yenu yonse, nga bakobombela Shikulu kabili te bantu,⁸pantu twalishiba ukwebati icisuma conse ico umuntu onse acita, akapokelela icilambu ukufuma kuli Shikulu, abe musha nangu muntungwa.⁹Bashikulu, citeni ku basha benu mu musango umo wine. Mwilekubatinya. Pantu mwalishiba ukwebati uyo uuli ni Shikulu wabo kabili uweni aba ku mulu, kabili taba na kapatulula.¹⁰Pa kulekelesha, beni abakosa muli Shikulu na mu maka ya bulamba bwakwe.¹¹Fwaleni ifyanso fya bulwi ifyakwa Lesa, pakwebati mube na maka ya kucimfya amapange yakwa kasebanya.¹²Pantu ukushomboka kwesu te kwa ku mubili no mulopa, lelo kulwisha bakateka, ukulwisha abamaka, ukulwisha amaka ya mfimfi ino, ne mipashi ya bubifi iyaba mulwelele.¹³Eco kanshi fwaleni ifyanso fyonse ifya bulwi fyakwa Lesa, pakwebati mwinga na maka ya kwiminina mu bushiku bwa bubifi, kabili panuma ya kucita ifintu fyonse, mwiminine ndi.¹⁴Kanshi iminineni ndi, abaikaka ilamba lya cine mu misana, kabili abafwala ubulungami nge ca kucinge cifuba,¹⁵kabili, ku makasa yenu fwaleni ukuiteyanya ukwa kubila imbila nsuma ya mutende.¹⁶Muli fyonse buleni inkwela ya cicetekelo, iyo mukashimishako imifwi yonse iya mulilo ya mubifi.¹⁷Kabili fwaleni icimpompo ku mutwe icepusukilo no lupanga lwa Mupashi, ululi cebo cakwa Lesa.¹⁸Mu mapepo yonse no kulomba, pepeni inshita yonse iya mu Mupashi. Pa kulekelesha, beni abalola no kushipikisha konse ulo mukopepela abantu bashila abakwa Lesa.¹⁹Kabili mpepeleniko, ukwebati imbila inga pelwa kuli nebo ulo naisula akanwa kandi. Mupepe ukwebati ninga sokolola mukushipa icine icafiswa palwa mbila nsuma.²⁰Ni mbila nsuma eyo na bela inkombe iyakakwa mu minyololo, pakwebati ninga landa mukushipa, ifyo mfwile ukulanda.²¹Tukiko, munyinefwe uwa temwikwa kabili umubomfi wa cishinka muli Shikulu, akamilenga ukwishiba fyonse, pakwebati mwingeshiba ifyo ndi.²²Ndimutumine kuli mwebo pamulandu wa uyu mulimo, pakwebati mwingeshiba ifyo tuli, na pakwebati enga koselesha imitima yenu.²³Umutende ube kuli ba munyinefwe, no kutemwa pamo ne cicetekelo ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu.²⁴Ukusenaminwa kube kuli abo bonse abatemwa Shikulu Yesu Kristu ukutemwa ukutapwa.

Filipi

1

¹Paulo na Timote, ababomfi bakwa Kristu Yesu, kubantu bonse abamushilo bakwa Lesa muli Kristu Yesu ababa mu Filipi, na ba kangalila na ba dikoni.²Ukusenaminwa kube kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu.³Ndatotela Lesa wandi inshita yonse ulo mibukisha,⁴lyonse fye, mwipepo lyandi ilyo mipepela bonse, mpepa amapepo yandi ne nsansa⁵pamulandu wa kwampama kwenu mu mbila nsuma ukufuma pa bushiku bwa kutendeka ukufika na nomba.⁶Ndishininkishe palwa ici cine cintu, ukwebati uyo uwatendeka umulimo uusuma muli mwebo akaupwishisha ukufika na pa bushiku ubwakwa Yesu Kristu.⁷Cilifye bwino nebo ukumfwa ifi palwa mwebo bonse pantu mwaliba mu mutima wandi. Mwebo bonse mwalikumako kuli nebo mukusenaminwa ukwaba mu kukakwa kwandi na mu kuipokolola kwandi na mukushininkisha kwa mbila nsuma.⁸Pantu Lesa ni kambone wandi, ifyo mfuluka mwebo bonse nkumbu shakwa Kristu Yesu.⁹Eco ili epepo lyandi: ukwebati icitemwiko cingu cinga kulilako sana mu bwishibilo na mukwiluka konse¹⁰pakwebati mwinga suminisha ico icafikapo, no kwebati mwingaba abacishinka kabili ababula icilubo ukufika no bushiku bwakwa Kristu,¹¹abaisulamo ifisabo fya bulungami ifyo ifishila muli Yesu Kristu ku bukata na malumbo kuli Lesa.¹²Nomba nkofwaya mwebo mwishibe, mwe bamunyinane, ukwebati ifyacitika kuli nebo fyalitwala pantanshi imbila insuma.¹³Napali ici, iminyololo yandi muli Kristu yalimonekele apakubuta konsefye ku balinshi ba cipango na ku bantu fye bonse.¹⁴Ababwananyina abengi balikwete isubilo muli shikulu palundu wa minyololo yandi,

kabili balikwete ukushipa mukulanda icebo ukwabulo mwenso.¹⁵ Bambi bakobila Kristu pamulandu wakalumwa nefikansa kabili bambi nabo mu busuma.¹⁶ Aba nomba bacicitila mukutemwa, pakwishiba ukwebati na bikilwa muno pakucingilila imbila nsuma.¹⁷ Lelo abakale balikubila Kristu mulu bukaitemwe, te muli bucishinka. Bena batontonkanya ukwebati bakonundilapo amacushi ulo ndi mu minyololo.¹⁸ Nolu nindo? Kwebafye ati mu nshila yonse - cibe mubufi nangu mucishinka - Kristu akobilwa, na muli ici nkosekelela. Ee, kabili nkasekelela,¹⁹ pantu ndishibe ukwebati ici cikaba mukupokololwa kwandi ukupitila mu mapepo yenu no bwafwilisho bwa Mupashi wakwa Yesu Kristu.²⁰ Kufwaisha kwandi no ku subila kwandi ukwebati nshakalengwe insoni iyoo, lelo mukushipa konse, nomba pamo nga lyonse, Kristu akasumbulwa mu mubili wandi, nangu ni mu mweo nangu ni mu mfwa.²¹ Pantu nebo ukuba no mweo ni Kristu kabili ukufwa bunonshi.²² Lelo nga naikala muli bumubili, ico cikopilubula ukubomba bwino kuli nevo. Lelo cindo icakusala? Ntshibile.²³ Pantu nditikishiwe sana pakati ka fintu fibili. Ukukabila kwandi kuya no kuya kuba na Kristu, ico icawamishapo,²⁴ lelo ukwikalilila muli bumubili ekukulingile pamulandu wenu.²⁵ Pakuba uwashininkisha pali ici, ndishibile ukwebati nkekala no kutwalilila pamo na mwebo bonse, pamulandu wa kuya kwenu pa ntanshi ne nsansa mu cicetekelo,²⁶ pakwebati muli nevo mulundwepo ifyakuitakishishapo muli Kristu Yesu ulo nkesa kuli mwebo nakabili.²⁷ Isungeni mwebene munshila iyalingwa imbila nsuma yakwa Kristu, pakwebati nangu naisa mukumimona nangu ntaliko, nkompwe pali mwebo, ukwebati muliminine mukukosa mu mupashi umo, no mutima umo mukulwishisha capamo icicetekelo ca mbila nsuma.²⁸ Mwilekutiina mu nshila iili yonse abo ababa abalwani benu. Ici cishibilo kuli bena palwa konaulwa kwabo, lelo palwe pusukilo lyenu - kabili ici cakufuma kuli Lesa.²⁹ Pantu cabupe fye icapelwa kuli mwebo pamulandu wakwa Kristu te pakumusumina kweka, lelo na pamulandu wa kuculila ena,³⁰ pakukwata ubulwi bumu bwine ubo mwamwene muli nevo, kabili nomba mukobumfwa muli nevo.

2

¹Umfwa mube icikoseleshi muli Kristu, umfwa mube ukutalalikwa ukukopelwa mu citemwiko, umfwa mube Isenge ilili lyonse mu Mupashi, umfwa mube uluse ne nkumbu,² ninshi mulenge insansa shandi ukufikapo pakuba na mano yamo, pakukwata ukutemwa kumo, pakuba abaikatana mu mupashi, no kukwata ubuyo bumu.³ Mwilekucita nangu cimo mukutemwa nangu mu kuitutumuna. Lelo mukuicefya mulekumona bambi ukucindama ukumicila.⁴ Mwileka uuli onse pali mwebo alekucitafye ifyakuissekesha, lelo napafya kusekesha nabambi,⁵ Kwateni aya mano muli mwebene ayali na muli Kristu Yesu,⁶ uyo, nangu ali mucipasho cakwa Lesa, taitungile ukulingana na Lesa nge cintu cakwikatilila.⁷ Lelo, aliilengele ukuba uwafye, pakubula icipasho ca mubomfi, kabili afyelwe mucipasho ca bantunse. Kabili pakusangwa mu mubelo wa muntu,⁸ aliicefeshe umwine no kuba uwacumfwila ukufika na kumfwa, ukufika fye na ku mfwa ya pa capindama!⁹ Eco kanshi na Lesa alimusansabika no kumupela ishina ilyacila pa mashina yonse,¹⁰ pakwebati peshina lyakwa Yesu ikufi lyonse likafukama, mu mulu na pe sonde na panshi ye sonde,¹¹ no lulimi lonse lukalanda ukwebati Yesu Kristu ni Shikulu, ku bukata bwakwa Lesa Tata.¹² Eco kanshi, mwe batemwikwa, ulo mulenakila lyonse, te ulo ndipofye lyeka lelo ukucilapo nelyo nshili na mwebo, bombeleni ipusukilo lyenu no mwenso no kututuma.¹³ Pantu ni Lesa eulebomba muli mwebo mukutemwa kwakwe kwine no kubomba fyonse kubusuma bwakwe bwine.¹⁴ Citeni ifintu fyonse mukukana ilishanya no kutalika¹⁵ pakwebati mwingaba ababula umulandu kabili abapwililika, abana bakwa Lesa ababula akalema mukati ka bwikashi bwa nkulo ya bupondamishi kabili iya bupulumushi, umo mwebo mukobengeshima ngo lubuto lwa pano calo.¹⁶ Itatilileni ku cebo ca mweo pakwebati pa bushiku bwakwa Kristu nkaitakishe ukwebati nshabutukile apafye nangu ukubombela apafye.¹⁷ Lelo nangula nkoopongololwa ngo mutulo we lambo no bupyangishi bwa cicetekelo cenu, nkosangalala kabili nkosekelela pamo na mwebo bonse.¹⁸ Mu musango umo wine na mwebo musangalale no kusekelela pamo nanebo.¹⁹ Lelo ndi ne subilo muli Shikulu Yesu pakumitumina Timote mukwangufyanya, pakwebati nanebo ninga koseleshiwa ulo naishiba ifintu pali mwebo.²⁰ Pantu ntakwete uwakuba nga ena, uwasakamana pali mwebo.²¹ Pantu bonse bafwaya fye ifyabo, te fintu fyakwa Yesu Kristu.²² Lelo mwalishininkisha ukwebati alilingile, pantu ifyaba umwana mwaume na wishi, efyo naena apyangila pamo nanebo mu mbila nsuma.²³ Eco nkosubila ukumutuma bwangu nga namona ifintu efyo fikoba kuli nevo.²⁴ Lelo ndikwete isubilo muli Shikulu ukwebati nevo nemwine nkensa mukwangufyanya.²⁵ Lelo nkontontonkanya ukutuma Epafroditi kuli mwebo nakabili. Ni munyinane kabili umubomfi munandi umushilika munandi, kabili inkombe yenu kabili uulebombela ukukabila kwandi.²⁶ Pantu ena aliisakamikwe, kabili alifulwike ukuba nenu bonse, pantu mwalyumfwile ukulwala kwakwe.²⁷ Pantu ne cachine alilwele mupepi fye ne mfwa. Lelo Lesa alimubeleleko uluse, teena eka, lelo nanebo wine capamo, pakwebati niba uwakubika ubulanda pa bulanda bunankwe.²⁸ Eco nkofwaila sana ukwebati ninga mutuma, pakwebati nga mwa mumona nakabilli mwinga sekelela, nanebo nkaba uwacepelwa ubulanda.²⁹ Eco kanshi, mupokeleleni muli Shikulu ne nsansa shonse. Cindikeni abantu bakuba nga ena.³⁰ Pantu nipa mulimo wakwa Kristu afikile mupepi ne mfwa. Alibikile umweo wakwe mukayofi pakwebati apwilishishe ifyabulile mu bupyangishi kuli mwebo.

3

¹Mukulekelesha, mwe bamunyanane, sekeleleni muli Shikulu. Nebo pakulemba ifi fintu fimo fine kuli mwebo nakabili te bwafya kuli nevo, kabili fyalekumisunga bwino.² Cenjeleni ne mbwa. Cenjeleni kuli abo ababomfi babubifi. Cenjeleni ku bena kusembululwa.³ Pantu ni fwebo fwe bena kusembululwa - fwebapepela mu Mupashi wakwa Lesa, no kuitakishisha muli Kristu Yesu, ukwabula ukusubila mufya kumubili.⁴ Nangu cibe ifyo, nevo nemwine kuti nasubila mufya kumubili. Ngo uli onse atontonkanya ati alisubila muli bumubili, nevo kuti na cilapo.⁵ Nalisembululwilwe pabushiku bwalenga cine

konse-konse, uwa kubena Isreali, mu mukowa wakwa Benjamin, umu Hebere waba Hebere; umwalola amalango, umuFarise.⁶Palwa kupimpa, nalipakese ulukuta; umwabelo bulungami bwa malango, nshakwete mulandu.⁷Lelo fyonse fintu fya bunonshi kuli nebo, mfimona ukwebati fya kulufya pamulandu wakwa Kristu.⁸Na mucishinka, nomba mbona fyonse ukuba ifyafye pamulandu wa bukankala ubwacilapo ubwakwishiba Shikulu Yesu Kristu. Pamulandu wakwe nalilufya ifintu fyonse - kabili mfitunga ukuba ifya busali - pakwebati nonke Kristu⁹ no kusangwa muli ena, tekui kwatila ubulungami ne mwine ubwakufuma mu malango, lelo ubwishila ku cicetekelo muli Kristu - ubulungami bwa kufuma kuli Lesa ukupitila mu cicetekelo.¹⁰Eco nomba nkofoya ukumwishiba na maka ya kubushiwa kwakwe ne senge lya fyakucula fyakwe, ukuba nga ena mumfwa yakwe,¹¹ pakwebati munshila imo nginga bushiwa ukufuma ku bafwa.¹²Te kwebati ndi kwete ifi fintu, nangu ndi uwa kupwililika kale, lelo nkonkelela ukwebati nkware ico Kristu Yesu abomfeshe ukunonkelako.¹³Mwe bamunyanane, nshikontontontokanya ati nebo ndi nonkele ici cintu. Lelo icintu cimo ico ncita: Ndalaba ku fyakunuma no kusupila ifya ku ntanshi,¹⁴ Mbutukila ukulola kubuyo pakwebati mone ukupoka icilambu ca bwite bwa mu mulu ubwakwa Lesa muli Kristu Yesu.¹⁵Fwebo bonse tuli bakalamba, natulekutontontokanya muli iyi nshila; kabili umfwa mwebo mukotontontokanya ifibelele pa fintu fimo, Lesa nao akamisokolwela ico cine.¹⁶Nangu cingaba ifyo, lekeni twikalile muco twaishiba kale.¹⁷Beni abakupashanya nebo, mwe bamunyanane. Lolekesheni abo abendela mu cilangililo ico mwakwatila muli fwebo.¹⁸Abengi bakoenda - abo nalikumyebapo libili - libili na nomba nkomyeba ne filamba - nga balwani ba capindama cakwa Kristu.¹⁹Impela yabo bonaushi. Pantu umulungu wabo ni munda shabo, no bukata bwabo bwaba mu musebanya wabo. Batontontokanya pa fintu fya pe sonde.²⁰Lelo ubwikashi bwesu bwaba mu mulu, uko tukololela umupusushi, Shikulu Yesu Kristu.²¹Akalula imibili yesu iyasaluka ikabe ngo mubili wakwe uwa bukata, umwabela ukubomba kwa maka yakwe ku kubwasha ifintu fyonse ku mwine.

4

¹Eco kanshi, mwe bamunyanane abatamwikwa abo mfuluka, mwe nsansa kabili icilongwe candi, ifyo fine mwiminine ndi muli Shikulu, mwe fibusa fyandi ifyatemwikwa.²Nkopapata Yuodia, kabili nkopapata kuli Suntuke, mube abakwikatana muli Shikulu.³Ee, nkokulomba, we munandi wine wine, ukwafwa aba banakashi aba bombele pamo nandi mukusabankanya imbila insuma, pamo pene na Klementi nabambi ababomfi banandi abo amashina yabo yaba Mwibuku lya mweo.⁴Sekeleleni muli Shikulu lyonse. Nakabili nalanda nati, sekeleleni.⁵Lekeni umutembo wenu wishibikwe ku bantu bonse. Shikulu ali mupepi.⁶Mwisakamikwa pa cili conse. Lelo, muli fyonse fye mukupepa no kupapata pamo no kutotela, lekeni ifya kulomba fyenu fishibikwe kuli Lesa,⁷ no mutende wakwa Lesa, uwa cila pakwiluka konse, walekulinde mitima yenu na matontontokanyo yenu muli Kristu Yesu.⁸Mukulekelesha, mwe bamunyanane, fyonse ifintu fya cine, fyonse ifintu fya kucindama, fyonse ifintu fya kulungama, fyonse ifintu fya fyabune, fyonse ifintu fya kuyemba, fyonse ifintu fya mutembo, umfwa kwaliba ifyabune, umfwa kwaliba ifyakutasha, pali ifi epo mulekutontontokanya.⁹Ifintu ifyo mwasambilile no kupokelela no kumfwa no kumona muli nebo, mulekucita ifi fintu, na Lesa wa mutende alekuba nenu.¹⁰Nkosekelelela sana muli Shikulu pantu nomba mulibwekeshepo uluanga ukunsakamana. Na kunuma mwalikunsakamana, lelo tamwakwete ishuko lya kusanga apakungafwila.¹¹Ntakolanda ifi pantu ndi mukubulwa. Pantu nalisambilila ukuteko mutima mu mikalile ili yonse.¹²Nalishiba ifyo caba ukuba umubusu, kabili nalishiba nefyo caba ukukwata ifingi. Mu nshila shonse na muli fyonse fye nalisambilile inkama yakulishiwa bwino no kuba ne nsala, no kukwata ifingi nangu ukuba mukukabila.¹³Kuti nacita fyonse ukupitila muli uyo uunkosha.¹⁴Lelo, mwalicitile bwino pakwakana nandi mu macushi ya mponene.¹⁵Mwe bena Filipi mwalishiba ukwebati mukutendeka kwa mbila nsuma, ulo nafumine ku Makedonia, takwali ulukuta nangu lumo ulwangafwile mufya kupela no mukupokelela kanofye mwebo mweka.¹⁶Nangu ulo nali ku Tesalonika, mwalitumine ubwafwilisho bwa fya kukabila kwandi ukucila pamuku umo.¹⁷Tekwebati nkofoya fye ifyabupe. Lelo, nkofoya ifisabo ifiko milundulula.¹⁸Ndipokelele fyonse ifya kumanina, no kucilapo. Nomba ndikwete fyonse ifyo nali kukabila apo ndipokelele kuli Epafroditi ifintu ifyo mwantumine. Fya cena icakununkila bwino, ilambo ilya pokelelwa kabili ilya kutemuna Lesa.¹⁹Lesa wandi akamipela fyonse ifya kukabila kwenu ukulingana no bukankala mu bukata bwakwe muli Kristu Yesu.²⁰Nomba kuli Lesa kabili Shifwe kube ubukata umuyayaya no muyayaya. Amen.²¹Poshenipo abamushilo bakwa Lesa bonse muli Kristu Yesu. Bamunyanane abo ndi nabo bamiposha.²²Bonse aba mushilo abali na nebo kuno bamiposha, ukucilishapo abamu ng'anda yakwa Kaisare.²³Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu Kristu kube ne mipashi yenu.

Abena kolose

1

¹Paulo, umutumwa wakwa Yesu Kristu ukupitila mu bufwayo bwakwa Lesa, na Timote munyinefwe,² ku bantu bamushilo abakwa Lesa na ba munyinefwe abacishinka muli Kristu abali ku Kolose. Lekeni ukusenaminwa kube kuli mwebo, no mutende ukufuma kuli Lesa Tata.³Tulatotela Lesa, Wishi wakwa Shikulu Yesu Kristu, kabili lyonse tulamipepelako.⁴Twalyumfwa ulwa cicetekelo cenu muli Kristu ne citemwiko ico mwakwatila abantu bamushilo bonse abakwa Lesa,⁵ pamulandu we subilo lyenu ilyo bamisungila mu mulu, ilyo mwaumfwilepo mu cebo ca cine, ica mbila nsuma⁶ icaisa kuli mwebo. Mu musango umo wine iyi mbila nsuma iktwala ifisabo kabili ikokula mu calo conse - ngefyo calikucita na muli mwebo ukutendeka ubushiku mwayumfwile no kwishiba ukusenaminwa kwakwa Lesa mu cishinka.⁷Iyi embila nsuma ngefyo mwaisambilile kuli Epafrazi, umubomfi munensu uwatemwikwa, uyo uwaba umubomfi

wakwa Kristu uwa cishinka kulubali lwesu.⁸Epafasi alitweba pa citemwiko cenu mu Mupashi.⁹Pamulandu wa ici citemwiko, ukufuma ubushiku twaumfwile ifi tatwalekelepo ukumipepela. Tukopepa ukwebati mube aba kwisushiwamo no kwishiba ubufwayo bwakwe mu mano yonse na ukwishiba ifya kumupashi,¹⁰pakwebati mulekwendela munshila iya linga kuli Shikuku kabili iya kumusekesha mu nshila shonse: mukulatwala ifisabo fya milimo ya bune yonse no kwebati mulekukula mu bwishibilo bwakwa Lesa,¹¹mukukoshiwa na maka yonse, umwabela amaka ya bukata bwakwe, pakwebati mukwate ukushipikisha kukalamba no kutekanya, na munsansa¹²ukupela amatotela kuli Tata, uyo uwa milenga ukwebati mukwate icakaniko mubupyani bwa bantu bakwa Lesa abamushilo mu lubuto.¹³Alitupususha ukufuma mu bufumu bwa mfimfi no kutuleta mu bufumu bwa Mwana wakwe uwatemwikwa,¹⁴umo twakwatila ukulubulwa, no kwelelwa kwa membu.¹⁵Ena cipasho cakwa Lesa uushimoneka, ibeli pa fibumbwa fyonse.¹⁶Muli ena emo fyonse fya bumbilwe, ifyo ifili ku mulu ne fya pe sonde, ifimoneka ne fishimoneka. fibe fipuna fya bufumu, nangu amabufumu, nangu bukateka nangu abamaka, fyonse fya bumbilwe muli ena kabili fyakwe.¹⁷Umwine ewaba pantanshi ya fintu fyonse, kabili muli ena emo fyonse fyaikatilwa pamo.¹⁸Emutwe wa mubili, ululi lukuta. Entendekelo, ebili ukufuma kubafwa, ewakwata icifulo ca ntanshi pa fintufye fyonse.¹⁹Pantu Lesa ali sekelemo ukwebati umwisulo wakwe wingekala mu Mwana wakwe,²⁰kabili ukupitila mu Mwana aliwikishanya ne fintu fyonse umwine, alipanga umutende ukupitila mu mulopa wa capindama cakwe, cibe fintu fya pe sonde nangu ifintu fya mu mulu.²¹Pa nshita imo na mwebo bene mwali abaiposaika kabili abankalwe mu mano na mu micitile iyabubi.²²Lelo nomba ali miwikishanya no mubili wakwe ukupitila mu mfwa yakwe no kumicita aba mushilo, ababula akalema, kabili ababula umulandu waku mibepesha pa cinso cakwe,²³nga cine mwatwalilila mu cicetekelo, abapampamikwa kabili abaiminina ndi, abashingafuma kwi subilo lya mbila nsuma iyo mwaumfwile, iyo imbila nsuma iyabilwa ku muntu onse uwaba mwi samba lya mulu. Iyi embila nsuma iyo Nebo, ne Paulo, nabelele umubomfi.²⁴Nomba nkosekelela mukuculila mwebo, kabili nkouisusha mu mubili wandi ifikobulila mu kuculila Kristu pa mulandu wa mubili wakwe, uyo uuli lukuta.²⁵Ni pali ulu lukuta nabela umubomfi, ukulingana na bukangalila ukufuma kuli Lesa ubo napelwe pali mwebo, ukufikilisha icebo cakwa Lesa.²⁶Ici eca nkama icafishilwe panshita ntali na ku nkulo ishingi lelo nomba cilisokolwelwe ku bantu bakwa Lesa abamushilo.²⁷Nikuli aba eko Lesa alikufwaya ukusokolwela ubukankala bwa bukata bwa fya nkama ku bena Fyalo, ifili ni Kristu muli mwebo, isubilo lya bukata.²⁸Tubilisha ena, ukusoka no kusambilisha umuntu onse na mano yonse, pakwebati twingeminika umuntu onse uwakula muli Kristu.²⁹Pamulandu wa ici eco mbombela no kupilikita umwabela amaka yakwe ayakobombela muli nevo mu maka.

2

¹Pantu nkofwaya mwebo mwishibe ubukulu bwa kulwisha kwandi uko nakwete palwa mwebo, pali abo aba ku Laodikia, na bonsefye abatamonapo icinso candi ku mubili.²Nkobomba pakwebati imitima yabo ikoseleshiwe ku kuletwa pamo mu citemwiko na mu bukankala bwa mwisulo wa cishininkisho ca kwiluka, na mu bwishibilo bwa ca nkama cakwa Lesa, iyo iili, ni Kristu.³Muli ena emwafiswa fyonse ifya bunonshi bwa mano no bwishibilo.⁴Nkolanda ifi pakwebati kwiba nangu umo uwa kumifinshanya na mashiwi ya bucenjeshi.⁵Nangu nevo ntali nemwe ku mubili, lelo ndi nemwe mu mupashi. Nkosekelelela ukumona imibela yenu iya bune no bukose bwa cicetekelo cenu muli Kristu.⁶Ifyo mwapokelele Kristu Yesu Shikulu, efyo mwendele muli ena.⁷Mube abalimbwa muli ena, mube abakulwa pali ena, mube abashimpwa mu cicetekelo ngefyo mwasambilishiwe, no kufunguluka mukupela amatotelo.⁸Moneni ukwebati umuntu nangu umo emibeleleka ukupitila mu masambilisho ya buntunse kabili no kulufiwa kwafye, ukulingana ne ntambi sha bantu, ukwalukila ku micitile ya mipashi ya pa calo, no kukana alukila kuli Kristu.⁹Pantu ni muli ena emo bu Lesa bonse bwaikala mumbela ya mubili.¹⁰Mwalisushiwa muli ena, uwaba mutwe pali bakateka bonse na maka.¹¹Muli ena mwebo mwalisembululwe no kusembululwa ukushicitwa kuminwe ya buntunse mukufumya umubili wa buntunse, lelo ni mu kusembululwa kwakwa Kristu.¹²Mwalishikilwe nankwe mu lubatisho, kabili muli ena mwalibushiwe ukupitila mu kucetekela mu maka yakwa Lesa, uwa mubushishe ukufuma ku bafwa.¹³Ulo mwebo mwali abafwa mu mampulu yenu na mukutasembululwa ku mibili yenu, alimilengele ukuba aba mweo pamo nankwe kabili alitwelele amampulu yesu yonse.¹⁴Alifutile ifya misha yesu ifyalembelwe ifyo ifyatutekele ubusha ku mafunde ya fiko. Alifisendele no kufipampamika pa capindama.¹⁵Alicimfishe bakateka na ba maka kabili alibalengele ukuba ifya kutamba palwalala, abacimfishe ku capindama.¹⁶Eco kanshi, mwileka umuntu nangu umo amipingule mu kulya nangu mu kunwa, nangu pa mutebeto nangu pa mweshi upya, nangu pa nshiku she Sabata.¹⁷Ifi fyaba finshingwa fya fintu fikoisa, lelo icine ni Kristu.¹⁸Mwileka uyo uutunga ukuicefya kwa bufi no kushinshimuna ba malaika amipingule ukufuma ku cilambu cenu. Uyo muntu engila mu fintu ifyo umona kabili alaitumika apabula umulandu ku kutontonkanya kwakwe buntunse.¹⁹Ena tasuntinkana ku mutwe. Pantu mutwe eko umubili onse ukupitafye na mufilundwa ne mishipa filundanina no kwikatanina capamo; ulakula umo Lesa ukofwaila.²⁰Nga mwalifwilile pamo na Kristu ku micitile ya mipashi ya pa calo, nindo mukoikalila nga baikatwa ku calo:²¹"Mwila kwikata, nangu ku sonda, nangu ku kumya?"²²Fyonse ifi fintu fikonaika ulo fikobomba, ukulingana na mafunde elo na masambilisho ya bantunse.²³Aya mafunde yalikwata imimonekele ya mano, pakuba ne mipepele ya kuipangila no kuicefya kwabufi no kulacusha umubili buluku - buluku. Lelo tafyaba na maka ya kucimfya ulunkumbwa lwa mubili.

3

¹Kanshi nga Lesa alimibushishe pamo na Kristu, fwayeni ifintu fya ku mulu, uko Kristu aikala ku kuboko kwa kulyo ukwakwa Lesa. ²Tontonkanyeni pa fintu fya ku mulu, te fintu fya pe sonde. ³Pantu mwalifwa, no mweo wenu walifiswa na Kristu muli Lesa. ⁴Ulo Kristu akamonekela, uyo uwaba mweo wenu, elo na mwebo bene mukamonekela naena mu bukata. ⁵Kanshi, lekeni ifwe, imibele ya pe sonde - ubulalelale, ukukowela, umufumbila, ulwinso, ulunkumbwa lubi, no bulili, ifili kupepa utulubi. ⁶Ni muli ifi fintu emukoishila ubukali bwakwa Lesa pa bana ba bucintomfwa. ⁷Ni muli ifi fintu na mwebo limo mwaendele ulu mwaikela muli fyena. ⁸Lelo nomba filekeni ukuficita ifi fintu fyonse - icipyu, ubukali, umufulo, imiponto, elo no kulanda kwa bubi ukufuma mutunwa twenu. ⁹Mwila kubepana umo no munankwe, apo mulifulile ubuntu bwa kale ne micitile ya buko, ¹⁰kabili mulifwele ubuntu bupya ekupangwa umupya mu bwishibilo ukulingana ne cipasho ca uyo uwa cilengele, ¹¹Umo umutaba umu Hela nangu umu Yuda, ukusembululwa nangu ukutasembululwa, umututu, umwina mpanga, umusha, umuntungwa, lelo Kristu efyonse, kabili aba muli fyonse. ¹²Eco kanshi, nga basalwa bakwa Lesa, aba mushilo kabili abatemwikwa, kwateni umutima wa luse, uwa nkumbu, uwa kunakilila, uwa congwe, no kutekanya. ¹³Belelaneni uluse umo no munankwe. Beleleni inkumbu umo no munankwe. Umfwa umo alikwete icakuilishanya ku munankwe, eleleni mu musango umo wine na Shikulu amwelela. ¹⁴No kucila pali ifi fyonse, kwateni icitemwiko, icaba ecikakilo ca kupwililika. ¹⁵Lekeni umutende wakwa Kristu uteke mu mitima yenu. Ni pali uyu mutende eo mwaitilwemo mu mubili umo. Kabili mube abakutotela. ¹⁶Lekeni icebo cakwa Kristu cikale muli mwebo ica cindamisha, kukusambilisha no kukonkomesha umo no munankwe mu mano yonse, ku kwimba isha malumbo, ne nyimbo shakwa Lesa ne nyimbo sha mu mupashi no kutotela mu mitima yenu kuli Lesa. ¹⁷Conse ico mukocita, mu cebo nangu mu ficitwa, citeni fyonse mwi shina lyakwa Shikulu Yesu. Toteleni kuli Lesa Tata ukupitila muli ena. ¹⁸Mwe bakashi, nakileni ku balume benu, ngefyo caba icalinga muli Shikulu. ¹⁹Mwe balume, temweni abakashi benu, kabili mwilekuba abasashila kuli benu. ²⁰Mwe bana, nakileni abafyashi benu mu fintu fyonse, pantu ici eakutemuna muli Shikulu. ²¹Mwe bashibo, mwilakukalifya abana benu, pakwebati bekanenuka. ²²Mwe basha, nakileni ba shikulu benu ku buntunse mu fintu fyonse, te ulu balipofye, nga batemuna abantu, lelo muli bucishinka bwa mutima. Tineni Shikulu. ²³Conse ico mukocita, bombeni no mutima onse nga kuli Shikulu kabili te ku bantu. ²⁴Mulishibe ukwebati mukapokelela icilambu ca bupyani ukufuma kuli Shikulu. Ni Shikulu Kristu uo mupyangila. ²⁵Pantu onse ukobifya akapokelela icilambu ku co abifisheko, kabili takwaba kapatulula.

4

¹Mwe bashikulu, mulekupela ababomfi icilungeme kabili iciweme, pakwishiba ati na mwebo bene mwalikwata Shikulu mu mulu. ²Twalilileni mukupepa, mwikalilile muli lyena abalola mukutotela, ³muletupepelako na fwebo bene, ukwebati Lesa enga twiswilako icibi ca cebo, ukulanda ifyankama fyakwa Kristu, pantu eco nanebo nabela mu minyololo. ⁴Mupepe ukwebati ninga cilenga cishibikwe, ngefyo mfwile ukulanda. ⁵Mulekwendela mu mano kuli abo abali kunse, no kubomfya inshita. ⁶Lekeni ifyebo fyenu lyonse fileba ifya senaminwa. Lekeni filungwemo umucele, pakwebati mwishibe ifyo mulingile ukwasuka umuntu uuli onse. ⁷Lelo palwa fintu fyonse ifinkumine, Tukike akafilenga fishibikwe kuli mwebo. Ni munyinefwe uwatemwikwa, umubomfi wacishinka, kabili umusha mu nensu muli Shikulu. ⁸Ndi mutumine kuli mwebo pamulandu wa ici, ukwebati mwishibe imilandu yonse pali fwebo, na pakwebati enga koselesha imitima yenu. ⁹Ndimutumine pamo na Onesima, munyinefwe uwatemwikwa kabili uwacishinka, umo uwa muli mwebo. Bakoisia kumishimikila fyonse ifyagitika kuno. ¹⁰Aristarka, umufungwa munandi, akomiposha, pamo na Mako, umufyala wakwa Banaba (uyo uo mwapokelelemo ifyakukonka; umfwa aisa kuli mwebo, mukamupokelele), ¹¹na Yesu uukutwa Yusta. Paba sembululwa aba bekafye ehabomfi banandi aba mu bufumu bwakwa Lesa. Baliba cikoseleshi kuli nebo. ¹²Epafr akomiposha. Ni umo uwa muli mwebo umusha wakwa Kristu Yesu. Aliba uwa kupikintika muku mipepela lyonse, pakwebati mwingeminina abakupwililika kabili abashininkishiwa muli fyonse ifyo Lesa afwaya. ¹³Pantu kuti napela ubunte ukwebati akobombesha sana palwa mwebo, pali abo aba mu Laodikia, na pali abo aba mu Hierapoli. ¹⁴Luka shing'anga wateminkwa na Damas bakomiposha. ¹⁵Muposhe bamunyinefwe aba mu Laodikia, na Numfa, no lukuta ulwaba mu ng'anda yakwe. ¹⁶Ulo inkalata iyi ikabelengwa pakati kenu, bakaibelenge na mu lukuta lwa benu Laodikia, kabili moneni ukwebati mukabelenge ne nkalata yakufuma ku benu Laodikia. ¹⁷Mulande kuli Arkipa ati, "Uloleshe pa bupyangishi ubo wapokelela muli Shikulu, ukwebati winga bufikilisha." ¹⁸Uku ukuposha nalebele na maboko yandi - nebo Paulo. Ibukisheni iminyololo yandi. ukusenaminwa kube na mwebo.

1 Tesalonika

¹Paulo, Silibani, na Timote ku lukuta ulwa benu Tesalonika muli Lesa Tata na Shikulu Yesu Kristu. Ukusenaminwa no mutende fingaba kuli mwebo. ²Tulatotela lyonse kuli Lesa palwa mwebo bonse ulu tumilumbula lyonse mu mapepo yesu. ³Tulebukisha kuli Lesa wesu kabili Tata, imilimo yenu iya mu cicetekelo, ukubombesha kwa citemwiko, elo no kutekanya kwa kushipikisha ukwesubilo muli Shikulu Yesu Kristu. ⁴Mwe bamunyanane abatemwikwa bakwa Lesa, twalishiba alimisala, ⁵pantu imbila nsuma yesu teyaishile kuli mwebo mu fyebo fyeka, lelo na mu maka, mu Mupashi wa Mushilo, na mukushininkisha ukukalamba. Mu nshila imo ine, nakabili mwalishiba umusango twaishile kubelamo pamulandu wenu. ⁶Mwebo mwalishile pala fwebo na Shikulu ulu mwapokelele icebo mu macushi ayengi ne nsansa ukufuma kuli Mupashi wa Mushilo. ⁷Ecalengele ukwebati, mwebo mwalishile kuba icakumwenako kuli bonse abasumina aba mu Makedonia na mu Akaya. ⁸Pantu ukufuma kuli mwebo icebo cakwa Shikulu cilyumfwikile, kabili te mu Makedonia na mu Akaya mweka fye, lelo icicetekelo cenu muli Lesa cilisalanangane konse. Eco kanshi tatukofwaya

kulanda akantu nangufye kamo pali ici. ⁹Pantu abene beka ebalondolola umusango twapokelelelwemo kuli mwebo, nefyo mwapilibukile kuli Lesa ukufuma ku tulubi ukuya mukupyungila Lesa wa mweo kabili uwacine, ¹⁰no kulolela Umwana wakwe ukufuma ku mulu, uo abushishe ku bafwa - Yesu, uukotupususha ku bukali ubukoisa.

2

¹Pantu mwebo mwebene mulishibile, mwe bamunyanane, ukwebati ukwisa kwesu kuli mwebo takwali kwafye. ²Lelo, ngefyo mwaishiba, nangu twalipitile mukucula no kusebana ku Filipi, twalipamine muli Lesa wesu mu kulanda kuli mwebo imbila nsuma yakwa Lesa mu kulwisha ukukalamba. ³Pantu ukukoselesha kwesu takwali mu kuluba, nangu mu kukowela, nangu mu kulufya. ⁴Lelo, ngefyo twasuminishiwa kuli Lesa ku kuba aba cetekelwa ku kubila imbila nsuma, efyo tulanda, te mukusekesha abantu, kanofye Lesa. Ena eubebeta imitima yesu. ⁵Pantu tatwaishile ne fyebo fya kumisekesha, ngefyo mwishibile, nangu akabepesho ka kufimba pa bulili - Lesa ekambone wesu. ⁶Nangu tatwali kufwaya ululumbi ukufuma ku bantu, cibe kufuma kuli mwebo nangu ku bantu bambi. ⁷Nga twaliitungile ukuba ne nsambu nga abatumwa bakwa Kristu. Lelo, twali abakunakilila pali mwebo kubati ni nyina uukotalalika abana bakwe. ⁸Muli iinshila twalimilangile icitemwiko. Twali tememwe ukwakana namwebo te mbila nsuma yakwa Lesa yekafye lelo ne myeo yesu ine. Pantu mwaliishile kuba abatemwikwa kuli fwebo. ⁹Pantu mwebo mukoibukisha, mwe bamunyanane, ukubomba kwesu no ku cucutika. Ubushiku na kasuba twali kubomba pakwebati twititikishapo nangu umo pali mwebo ilyo twali kushimikila kuli mwebo imbila nsuma yakwa Lesa. ¹⁰Mwebo muli ba kambone, na Lesa nao wine, ifyo twali aba mushilo, aba lungami, kabili imicitile yesu tayakwete kalema kuli mwebo mwe basumina. ¹¹Mu nshila imo ine mwaliishiba ifyo fwebo twali kuli mwebo cila umo na umo, twali nga wishi nabana bakwe, ¹²twali kumikonkomesha no kumikoselesha no kumicincisha ukwebati mulekwendela mumano aya kuwamina Lesa, uwamikuta mu bufumu bwakwe na mu bukata. ¹³Pali uyu mulandu nafwebo bene tulatotela Lesa lyonse fye, ukwebati ulo mwapokelele imbila yakwa Lesa iyo mwaumfwile kuli fwebo, mwebo tamwaipokelele nge cebo ca muntu, lelo ica cishinka ngefyo caba, icebo cakwa Lesa, ico icikobomba muli mwebo mwe basumina. ¹⁴Namwebo, mwe bamunyanane, mwaliishile kuba abakupashanya inkuta shakwa Lesa isha mu yudea muli Kristu Yesu. Pantu namwebo bene mwaliculile fimo fine ukufuma ku bekashi banenu, ngefyo bacitile na ku ba Yuda ¹⁵abo abaipeye bonse Shikulu Yesu na bakasesema, kabili abatutamfishe. Tabasekesha Lesa. lelo, bankalwe ku bantu bonse. ¹⁶Balatushesha ukulanda na bena Fyalo ukwebati bapusuke. Ififumamo fyakwebati lyonse balesushiwamo ne membu shabo ukucila na mu cipimo. Lelo ubukali bukabatangilila pa kulekelesha. ¹⁷Lelo fwebo, mwe bamunyanane, twalipatwilwe kuli mwebo pakashita akanono, ku mubili te mu mutima. Twalifwaisha, no kukabila ukukalamba, ukumona ifinso fyenu. ¹⁸Pantu twalikufwaisha ukwisa kuli mwebo - mucine Nebo, ne Paulo, nalikufwaisha kwisa nakabili - lelo Shetani alikutucilinganya. ¹⁹Pantu nindo yaba isubilo lyesu, nangu insansa, nangu icilongwe ca kuitakishishamo icakwa Shikulu Yesu pakwisa kwakwe? Bushe te mwebo? ²⁰Pantu mwebo muli bukata bwesu kabili ni mwe nsansa shesu.

3 ¹Eco kanshi, ulo twafililwe ukushipikisha, twalitontonkenye ukwebati cali cisuma ukushala kunuma ku Atena fweka. ²Twamitumine Timote, munyinefwe kabili umubomfi munesu kuli Lesa mu mbila nsuma yalwa Kristu, mu kumitungilila no kumikoselesha palwa cicetekelo cenu, ³pakwebati kwiba nangu umo uwa kusunkanishiwa naya macushi. Pantu mwebo mwebene mwaliishiba ukwebati ni pamulandu wa ici twasalilwe. ⁴Mucinefye, ulo twali namwebo, twali mwebele libela ukwebati tuli no ku pakaswa, kabili calicitike ifyo fine, ngefyo mwaishiba. ⁵Pamulandu waici, ulo nafililwe ukushipikisha pali ici, nalitumine ukwebati njishibe pa mulandu wa cicetekelo cenu. Nalimo katunka munshila iili yonse alimitunkile, no kubomba kwesu kwali ukwafye. ⁶Lelo Timote alishile kuli fwebo ukufuma kuli mwebo no kutuletelako ilyashi ilisuma pa mulandu wa cicetekelo cenu ne citemwiko. Ali twebale ukwebati lyonse mulakwata ukutwibukisha, no kwebati mukofuluka ukutumona ngefyo nafwebo tufuluka ukumimona. ⁷Pamulandu wa ici, mwe bamunyanane, twali koseleshiwe na mwebo pamulandu wa cicetekelo cenu, mu mafya monse na mu macushi. ⁸Pantu nomba tuli aba mweo, nga cakwebati mwaiminina abakosa muli Shikulu. ⁹Pantu bushe kuti twamutotela shani Lesa, pa nsansa shonse isho twakwata ku cinso cakwa Lesa wesu pali mwebo? ¹⁰Ubushiku na kasuba tulapepa sana na maka ukwebati twingamona ifinso fyenu no ku mifwaila ifikobulila mu cicetekelo cenu. ¹¹Lesa kabili Tata umwine, na Shikulu Yesu, enga tungulula inshila yesu ukufika kuli mwebo. ¹²Kabili Shikulu amilenge ukwisushiwamo no kucilapo mu kutemwa umo no munankwe na ku bantu bonse, ngefyo nafwebo tucita kuli mwebo. ¹³Enga kosha imitima yenu pakwebati ibe iya kaele muli bumushilo pa cinso cakwa Lesa kabili Tata pakwisa kwakwa Shikulu Yesu pamo na bantu bakwe bonse abamushilo.

4

¹Mukulekelesha, mwe bamunyanane, tukomipapata no kumikoselesha muli Shikulu Yesu. Pamo nga fintu mwapokelele ifyakukonka ukufuma kuli fwebo pafyo mufwile ukwenda no kusekesha Lesa, na muli iyi nshila mwende, pakwebati mucite ifyo no kucilapo. ²Pantu mwaliishiba ifyakukonka twamipele muli Shikulu Yesu. ³Pantu uku ekufwaya kwakwa Lesa, ukusangululwa kwenu, ukwebati mutaluke ku bulalelale, ⁴ukwebati onse muli mwebo eshibe ukukwata icipe cakwe muli bumushilo na mu mucinshi, ⁵te mu kukonkelela ulunkumbwa (kubati bena Fyalo abataishiba Lesa). ⁶Umuntu nangu umo talingile ukubifya no kulufyanya munyina muli uyu musango. Pantu Shikulu eulandula muli ifi fyonse, nga fintu twamisokele libela no kupela ubunte. ⁷Pantu Lesa tatwitile mukukowela, lelo kuli bumushilo. ⁸Eco kanshi, uwakana ici

takana muntu, lelo akana Lesa, uupela Mupashi wa Mushilo wakwe kuli mwebo.⁹Palwa citemwiko caba bwananyina, tamukofwaikwa uuli onse ukumilembela, pantu mwebo mwebene mwalifundilwe na Lesa ukutemwa umo no munankwe.¹⁰Mucinefye, efyo mucite kuli bonse ababwananyina aba mu Makedonia monse. Lelo tukomikoselesha, mwe bamunynefwe, ukulacita ici no kulacishapo.¹¹Kabili tukomikoselesha ukwikala mu mutalalila, ukusakamana imilimo yenu, no kubomba na maboko yenu, ngefyo twamikonkomeshe,¹²pakwebati mwingenda bwino bwino muba kunse no kukanaba mukubulwa ukuli konse.¹³Tatukofwaya mwebo mube ababula ukwishiba, mwe bamunyanane, pali abo abalala, pakwebati tamuli no bulanda kubati ni bambi, abatakwata isubilo.¹⁴Pantu nga twalisumina ukwebati Yesu alifwile no kubuka nakabili, ifyo fine efyo Lesa akaleta pamo na Yesu abo abalala utulo muli ena.¹⁵Pantu tulanda ici kuli mwebo mu cebo cakwa Shikulu, ukwebati fwebo fwe bali no mweo, abashala pakwisa kwakwa Shikulu, tatwakatangilile abalala utulo.¹⁶Pantu Shikulu umwine akekila ukufuma mu mulu. Akesa no kubilikisha, ne shiwi lyakwa malaika mukalamba, elo ne ntandala yakwa Lesa, na bafwila muli Kristu bakabalilapo ukwima.¹⁷Nolu fwebo fwe bamweo, fwebashalapo, tukolulwa pamo nabo mu mulu mu makumbi ku kumanya Shikulu mulwelele. Muli iyi nshila efyo tukaba lyonse na Shikulu.¹⁸Eco kanshi, koseleshanyeni nefi fyebo.

5

¹Nomba palwa nshita ne nshiku, mwe bamunyanane, tamukokabilwa ukulembelwapo icintu nangu cimo.²Pantu mwebene mweka mwalishiba bwino ukwebati ubushiku bwakwa Shikulu bukoisa kubati mupupu mu bushiku.³Ulo bakolanda ati, "Umutende no bucingo," nolu ubonaushi mukupumikisha bukesa pali bena. Cikaba kubati bukali bwa pakupapa ku mwanakashi uuli ne fumo. Takwakabe nelyo panono ukupusuka.⁴Lelo mwebo, mwe bamunyanane, tamuli mu mfimfi pakwebati ubushiku bulya bumipumikishe kubati mupupu.⁵Pantu mwebo bonse muli bana ba mulubuto kabili abana ba mukasuba. Tatuli bana ba bushiku nangu aba mu mfimfi.⁶Eco kanshi, twiba abalala ngefyo bambi bacita. Lelo, lekeni tube abalola kabili abashilimuka.⁷Pantu abo abalala balala ubushiku, kabili abo abakolwa bakolwa ubushiku.⁸Lelo apo fwebo tuli ba mukasuba, tufwile ukwikala abashilimuka kabili abafwala icitetetelo ne citemwiko nge cakucinga icifuba, ne cimpompo ce pusukilo ecakucingo umutwe.⁹Pantu Lesa tatusontele ukulola ku bonaushi, lelo kukwata ipusukilo ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu,¹⁰Uwa tufwilile pakwebati, nangu tube abalola nangu abalala utulo, tukekala pamo nankwe.¹¹Eco kanshi koseleshanyeni umo no munankwe kabili mulekuikula umo no munankwe, ngefyo mukocita.¹²Icine cine tukomupapata, mwe bamunyanane, ukwishiba abo abacucutika pali mwebo na bakomiteka muli Shikulu na bakomilangilila,¹³no kubacindikisha mukutemwa pamulandu wa mulimo wabo. Beni abamutende pakati kenu mwebene.¹⁴Twamikoselesha, mwe bamunyanane: Cenjesheni abanang'ani, koselesheni abatompoka, afweni abanaka, kabili beni abatekanya kuli bonse.¹⁵Moneni ukwebati peba nangu umo uwa kubwesha ububi pa bubi kuuli onse. Lelo, konkeni ukucita icabune kuli umo no munankwe na kuli bonse.¹⁶Sekeleleni lyonse.¹⁷Pepeni ukwabula ukuleka.¹⁸Muli fyonse toteleni. Pantu uku ekufwaya kwakwa Lesa pali mwebo muli Kristu Yesu.¹⁹Mwishimya Umupashi.²⁰Mwisusha amabusesemo.²¹Mulekwesha ifintu fyonse. Ikatisheni ku fyabune.²²Talukeni kububi bwa musango onse.²³Lekeni Lesa wa mutende amisangulule umupwilapo. Lekeni imipashi yenu, imyeo yenu, ne mibili isungwe iyabula akalema pakwisa kwakwa Shikulu Yesu Kristu.²⁴Wacishinka uyo uwamita, uyo uukacita nakabili.²⁵Mwe bamunyanane, tupepeleniko na fwebo.²⁶Posheni bonse bamunyanane mu kufyompana ukwashila.²⁷Nkomikonkomesha muli Shikulu ukwebati iyi nkalata ibelengwe kuli bonse ababwananyina.²⁸Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu Kristu kube nemwe.

2 Tesalonika

¹¹Paulo, Silibani, na Timote, ku lukuta lwa ku Tesalonika muli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu.²Ukusenaminwa kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu.³Tufwile lyonse ukupela amatotelo kuli Lesa pali mwebo, mwe bamunynefwe, ngefyo cifwile ukuba, pamulandu wa cicetekelo cenu icikokulilako munshita ne nshita, ne citemwiko mwakwatila umo no munankwe cikokulila.⁴Eco fwebo fwebene tulaitakisha pali mwebo munkuta shakwa Lesa pakutekanya kwenu ne cicetekelo muku pakaswa kwenu konse, na muku cucutika uko mukopitamo.⁵Ici ecishininkisho ca bupingushi bwakwa Lesa ubwalungama, pakwebati mwebo mukumeko kubukankala bwa bufumu bwakwa Lesa, ubo na mwebo mukoculila.⁶Pantu mucinefye, cililingile Lesa ukubwesha ubucushi kuli abo abakomicusha,⁷no kumyangushako mwe bakocushiwa pamo nafwebo, ulo Shikulu Yesu akosokololwa ukufuma mu mulu pamo na ba malaika bakwe abamaka⁸mu lubingu lwa mulilo, ukubwesha icilandushi pali abo abataishiba Lesa na bo abatabela imbila nsuma yakwa Shikulu Yesu.⁹Bali no kukandwa ku bonaushi bwa muyayaya ukufuma mu ceni cakwa Shikulu na ku bukata bwa maka yakwe.¹⁰Akacita ifi ulo akesa pali bulya bushiku ku kusumbulwa pa bantu bakwe abamushilo kabili bakamupapa kuli abo bonse abasumine, pantu ubunte bwesu mwali busumine.¹¹Pamulandu wa ici nafwebo bene tulatwalilila ukumipepelako, ukwebati Lesa amupende abalinga kubwite bwenu kabili ku maka yakwe engafikilisha amapange yonse ayasuma no mulimo onse uwa cicetekelo.¹²Tulapepa ifi pakwebati ishina lyakwa Shikulu Yesu lingalubanishiwa muli mwebo, na mwebo muli ena, ukulingana no kusenaminwa kwakwa Lesa wesu na Shikulu Yesu Kristu.

2

¹Nomba pakwisa kwakwa Shikulu Yesu Kristu no kulongana kwesu ukwakuba nankwe capamo, tukomipapata, mwe bamunyine, ²ukwebati mwicushiwa nangu ukufunganishiwa bwangu, cibe ni ku mupashi nangu ku cebo, nangu ku nkalata iikomoneka kubati ikofuma kuli fwebo, ukwebati ubushiku bwakwa Shikulu bulipaleme. ³Mwileka muntu amubepe munshila iili yonse. Pantu tacakese mpaka ubusangu bwabalilapo ukwisa no muntu wa bupulumushi akasokoloke, umwana wa bonaushi. ⁴Uyu euyo uususha no kuisansabika pali conse icikutwa Lesa nangu icishinshimunwa. Ecalenga, alekala mwitempele lya kwa Lesa no kulekuitunga umwine kubati e Lesa. ⁵Bushe tamukoibukisha ukwebati ulo nali na mwebo nali myebele ifi fintu? ⁶Nomba mwalishiba icimucingilisha, pakwebati akeke kusokoloka panshita ya kulinga. ⁷Pantu icankama ca bupulumushi cikobomba, ni mukwebati kuli umo uumucingilisha nomba mpaka akafumishiwe munshila. ⁸Nolu umupulumushi akasokololwa, uo Shikulu Yesu akonaula ku mupu wa mukanza kakwe no ku mucita icafye ku kusokololwa kwa kwisa kwakwe. ⁹Ukwisa kwa mupulumushi kukaba umwabela ukubomba kwakwa Shetani na maka yonse, ne fishibilo, ne fipesho mano fyabufi, ¹⁰na kufyabufi fya misango yonse ifilufya abo abakoloba, pantu balikene ukutemwa icishinka no kupusushiwa. ¹¹Pamulandu wa ici Lesa akobatumina amaka ya kubafunganya pakwebati bakasumine ubufi ¹²na pakwebati bonse abo bengasekwa abatasumine icine lelo mucifulo ico balitemwa ukucita ifyabufi. ¹³Lelo tufwile ukupela amatotelo lyonse kuli Lesa pali mwebo, bamunyanane abatemwikwa bakwa Shikulu, pantu Lesa alimisale nge fisabo fya kubalilapo ukupusuka ukupitila mukusangululwa no Mupashi no kusumina mu cine. ¹⁴Alimikuta kuli ifi ukupitila mu mbila nsuma yesu, pakwebati mwingakwata ubukata bwakwa Shikulu Yesu Kristu. ¹⁵Nolu kanshi, mwe bamunyanane, iminineni ndi no kwikatisha ifishilano ifyo mwasambilishiwe, cibe ni ku cebo nangula muli kalata wesu. ¹⁶Nomba Shikulu Yesu Kristu umwine na Lesa Shifwe, uwatutemenwe no kutupela ukusansamushiwa kwa muyayaya elo ne subilo lya bune ukupitila mukusenaminwa, ¹⁷ukusansamushiwa no kukoshiwa kwa mitima yenu mu milimo yabune yonse ne cebo.

3

¹Nomba, mwe bamunyanefwe, mulekutupepelako, ukwebati icebo cakwa Shikulu cingasalangana mukwangufyanya kabili cicindamikwe, ngefyo caba na kuli mwebo, ²no kwebati twinga kakulwa ku bantu abatalungama kabili ababifi, pantu tebonse abakwata icicetekelo. ³Lelo Shikulu wa cishinka, uukamikosha no kumilinda ukufuma ku mubufi. ⁴Tulikwete isubilo muli Shikulu pali mwebo, ukwebati mukocita fyonse no kutwalilila ukucita ifintu ifyo tukonkomesha. ⁵Shikulu engatungulula imitima yenu kukutemwa kwakwa Lesa na ku kushipikisha kwakwa Kristu. ⁶Nomba tukomikonkomesha, bamunyanefwe, mwishina lyakwa Shikulu Yesu Kristu, ukwebati mutaluke kuli munyanane onse umunang'ani kabili uutekala ukulingana ne fishilano mwapokelele kuli fwebo. ⁷Pantu mwebo mwebene mwalishiba ukwebati caculungama mwebo ukutupashanya, pantu tatwali abanang'ani ulo twali na mwebo. ⁸Tatwalile umukate wa uli onse ukwabula ukulipila, lelo twalikubomba ubushiku na kasuba mukucucutika no kutukuta, pakwebati tatuli icisendo kuuli onse muli mwebo. ⁹Twacitile ifi temulandu wakwebati tatwali ne nsambu, lelo twacitile ifi pakwebati tube icakumwenako kuli mwebo, pakwebati mwinga tupalako. ¹⁰Pantu ulo twali na mwebo, twalimikonkomeshe ati, "Uutakofwaya ukubomba tafwile kulya." ¹¹Pantu twalyumfwa ukwebati bamo pali mwebo banang'ani, tabangwa ukubomba, lelo bapamfiwa ne fintu fya bambi. ¹²Nomba abakubefyo twakonkomesha no kukoselesha muli Shikulu Yesu Kristu, ukwebati balekuibombela abene no kulya umukate wabo. ¹³Lelo mwebo, mwe bamunyanefwe, mwinaka mukucita icisuma. ¹⁴Kabili umfwa uuli onse takobela icebo cesu muli iyi nkalata, mumwishibe kabili mwikwata ukwampana nao, pakwebati alengwe insoni. ¹⁵Lelo mwi mucita ngo mulwani, lelo musokeni nga munyina. ¹⁶Nomba Shikulu wa mutende umwine enga mipela umutende inshita shonse munshila shonse. Shikulu abe na mwebo bonse. ¹⁷Nebo, ne Paulo, nalemba ifi ne minwe yandi, icaba cishibilo pa nkalata yonse iyo ndemba. ¹⁸Ukusenamenwa kwakwa Shikulu Yesu Kristu kube na mwebo bonse. Amen.

1 Timote

1

¹Paulo, umutumwa wakwa Yesu Kristu ukulingana ne funde lyakwa Lesa Umupusushi wesu na Yesu Kristu isubilo lyesu, ²kuli Timote umwana wandi uwa cishinka mu cicetekelo: Ukusenaminwa, uluse, no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu. ³Ngefyo nakukonkomeshe ukucita ulo nalikuya ku Mekedonia, ukwebati ushale mu Efeso pakwebati winga konkomeshe bamo abantu ukukana sambilisha amasambilisho yakuibela. ⁴Nangu ukwangwa imilumbe no kupenda inkulo ishishipela. Ifi filetafye ifikansa ukucila amapange yakwa Lesa, ayaba mu cicetekelo. ⁵Nomba icingafuma mwifunde citemwiko ukutula mu mutima uwa sanguluka, muli kampingu wabune, na mu cicetekelo ica cishinka. ⁶Bamo abantu balifuma kuli ifi fintu no kwalukila kufyakulanda ifya buwelewele. ⁷Bafwaya ukuba bakasambilisha wa malango, lelo tabaishiba ifyo balelandapo nangu ifyo bakonkomesha mukupama. ⁸Lelo twalishiba ukwebati amalango yabune umfwa umo akoyabomfesho umwalola amalango. ⁹Twalishiba ici, ukwebati amalango tayabikilwa umuntu mulungami, kano ku bantu abapulumushi na bashinakila, abantu abashipepa na babembu, na kuli abo abatali bamushilo na bamusalula, kuli abo abepaya bashibo na banyinabo, kuli bantala misoka, ¹⁰ku bantu babulalelele, ku babembuka na baume banabo, abeeba abantu ukubawala mubusha, ababufi, bakambone wabufi, na cimbi icisusha amasambilisho ya cishinka. ¹¹Ifi fili ukulingana ne mbila nsuma ya bukata yakwa Lesa wawalwa iya sekeshiwa kuli nevo. ¹²Nkototela Shikulu Yesu Kristu. Alinkoseshe, pantu alipendele ukuba uwa cishinka, kabili alinsontele

ku kupyunga.¹³ Nali umuntu wa miponto, uwa kupakasa abasumina, kabili umuntu wa fyongo. Lelo nalibelelwe uluse pamulandu wa kubula icisumino eco nacistile mukukanaishiba.¹⁴ No kusenaminwa kwakwa Shikulu kwalifulisha ukucila mucipimo pamo ne cicetekelo no kutemwa ukwaba muli Kristu Yesu.¹⁵ Iyi mbila ya cishinka kabili ililingile ukusumina konse, ukwebati Yesu Kristu alishile mu calo mukupususha ababembu, pabo naba umubembu mukalamba.¹⁶ Lelo pali uyu mulandu nalibelelwe uluse, pakwebati muli nebo, ne mubembu uwacilapo, Kristu Yesu alangilemo ukutekanya kwakwe konse. Alicitile ici nge cilangililo kuli abo bonse abali no kumusumina kukuba no mweo wa muyayaya.¹⁷ Nomba ku mfumu ya muyayaya, iishifwa, ishimoneka, iyaba ni Lesa eka, kube umucinshi no bukata umuyayaya. Amen.¹⁸ Nkobika uku ukukonkomesha pali webo, Timote, we mwana wandi, ukulingana na mabusesemo ukulola kuli webo, ukwebati wingalwa ubulwi busuma,¹⁹ ukwikatilila icicetekelo na kampingu umusuma. Pa kukana ici, bamo balyonaula icicetekelo cabo.²⁰ Bamo aba muli bena ni Humenai na Aleksandere, abo napele kuli Shetani pakwebati basambilishiwe ukuleka ukuponta.

2¹ Eco kanshi, icantanshi pali fyonse, nkomikonkomesha ukwebati ifya kwipusha mukunakilila, amapepo, ifya kulomba, elo nefya kutotela ficitilwe ku bantu bonse,² ku shamfumu na bonse abapelwa amaka, pakwebati twikale ubwikashi ubwa mutende kabili ubwa mutelwe muli bukapepa bonse no mucinshi.³ Ici cabune kabili cakupokelelwa ku cinsu cakwa Lesa umupusushi wesu.⁴ Ena afwaya abantu bonse ukupusuka no kwisa kukwishiba icine.⁵ Pantu kwaba Lesa umo, kabili kwaba kawikishanya umo pakati kakwa Lesa na muntu, umuntu Kristu Yesu.⁶ Aliipele umwine icilubula ca bonse, ici cali ubunte pa nshita iya kulinga.⁷ Pamulandu wa ici nalisontelwe kabila kabili umutumwa - nkolanda icishinka, ntakobepa - kabili ndi kasambilisha wa bena Fyalo mu cicetekelo na mucine.⁸ Eco kanshi, nkofwaya abaume mu ncende shonse balekupepa no kwimya amaboko yabo aya mushilo mu mulu ukwabula ubukali nangu ifikansa.⁹ Mu nshila imo ine, abanakashi bafwale ifyakufwala ifiyene, mubufuke no kuipindulula, tekukwata imishishi iyalukwa, nangu ni golide nangu amabulungu ayabeka nangu malaya ayakuluma umutengo,¹⁰ lelo ifilingile ku banakashi ababila ubwina Lesa mu milimo yabune.¹¹ Umwanakashi asambilile tondolo no kunakila konse.¹² Ntakosuminisha umwanakashi ukusambilisha nangu ukuteka umwaume, lelo ukwikala mu mutalalila.¹³ Pantu Adamu ewabalilepo ukubumbwa, elo ni Efa.¹⁴ Adamu tabepelwe, lelo umwanakashi alibepelwe no kuwila muli bumpula mafunde.¹⁵ Lelo, akapusukila mukufyala abana, nga batwalilila mu cicetekelo no kutemwa na muli bumushilo pamo no kuipindulula.

3¹ Uku kulanda kwa cishinka: Umfwa umo akofwaisha ukuba kangalila, akofwaya umulimo wa bune.² Eco kanshi kangalila afwile ukuba uwabula ukutungwa akabi. Afwile ukuba umulume wa mukashi umo. Uwa kuipindulula, uwa mano, uwa misango ya bune, kabili uupokelela abeni. Alilingile ukwishiba ukusambilisha.³ Uutali cakolwa wa mwangashi, uutali wa fyongo, lelo, uwa mutembo, uwa mutende. Tafwile ukuba uwatemwisha indalama.⁴ Alingile ukulekusunga bwino aba ng'anda yakwe, kabili afwile ukushininkisha ukwebati abana bakwe bali ne cumfwila no kumucindika mu nshila shonse.⁵ Pantu umuntu nga teshibile ukusunga aba ng'anda yakwe kuti asunga shani ulukuta lwakwa Lesa?⁶ Tafwile ukuba umucece mu cisumino, pakwebati taitumike na katutumishi kabili kuti awila mukusekwa kubati ni kasebanya.⁷ Kabili afwile ukuba uwa kushimikwa ifyabune kuba kunse, pakwebati taponene mukusebana elo na muciteyo cakwa kasebanya.⁸ Mu nshila imo ine, badikoni balingile ukuba abakucindikwa, teba ndimi shibili. Tabalingile ukuba abakunwa umwangashi uwingi nangu aba bulili.⁹ Balingile baba abakusunga ica nkama ca cicetekelo muli kampingu uwa kusanguluka.¹⁰ Balingile babalipo ukushininkishiwa, kabili nolu bafwile ukupyunga pantu bakaele.¹¹ Mu nshila imo ine, abakashi babo balingile baba aba mucinshi, teba mulomo, lelo abatekanya kabili aba cishinka mu fintu fyonse.¹² Badikoni bafwile baba abalume ba mukashi umo. Balingile baba abakusunga abana na ba ng'anda yabo bwino.¹³ Pantu abo ababomba bwino balaimwena incende iya bune no kushipa ukwingi mu cecetelo icili muli Kristu Yesu.¹⁴ Ngefyo nkolemba ifi fintu kuli mwebo, nkosubila ukwisa kuli mwebo mukwangufyanya.¹⁵ Lelo umfwa nkokole, nkomilembela pakwebati mwingeshiba ifyo mufwile ukwikala mu ng'anda yakwa Lesa, iyaba lukuta lwakwa Lesa wa mweo, uluceshi kabili ishintililo lya cine.¹⁶ Bonse tukosuminisha ukwebati ifya nkama fya bu Lesa fikalamba: "Alisokolwelwe mu mubili, alishininkishiwe ku Mupashi, ba malaika balimumwene, alibililwe pakati ka nko, icalo calimusumine, kabili alisendelwe ku mulu mu bukata."

4

¹ Nomba Umupashi ukolanda apakubuta ati inshita shikakonkapo bambi abantu bakafuma ku cicetekelo no kuposa mano ku mipashi ya kulufya na masambilisho ya ngulu² muli bu bubi munda bwa babufi, bakampingu babo balishibatikwa.³ Bakakanya abantu ukupa no kubepusha ukutaluka ku filyo ifyo Lesa apangile kukufipokelela no kutotela kulyabo bonse abasumina no kwishibe cine.⁴ Pantu conse icibumbwa cakwa Lesa cabune, kabili takuli icapokelelwa no kutotela ico bengakana.⁵ Pantu cakusanguluka ukupitila mu cebo cakwa Lesa ne pepo.⁶ Umfwa wabika ifi fintu pantanshi ya ba bwananyina, ukaba umubomfi wakwa Yesu Kristu umusuma. Pantu webo walipokelela amaka ya kukula ku fyebo fya cicetekelo na ku masambilisho yabune ayo wali kukonka.⁷ Lelo ukane ku malyashi ya musalula iya mu calo ayatemwa abanakashi abakote. Lelo, uikanshe we mwine muli bukapepa.⁸ Pantu ukukansha kwa mubili kwafwafye panono, lelo bukapepa bulafwa mu fintu fyonse. Bwaliba ne cilayo ca ubu bwikashi bwa nomba no bwikashi ubukoisa.⁹ Iyi mbila yacine kabili yawamina ukupokelelwa konse.¹⁰ Pantu ni pali ici cine eco tubombela no ku culila. Pantu twasubila muli Lesa wa mweo, uyo uwabo Mupusushi wa bantu bonse, lelo ukucilishapo uwa basumina.¹¹ Ulekulangilila abantu no

kusambilisha ifi fintu.¹²Wileka nangu umo asushe bumusepela bobbe, lelo ube icilangililo ku basumina mukulanda, mu mibele, mu kutemwa, mu cishinka, na mu kusanguluka.¹³Mpaka nkese, ulekubelenga, kukukoselesha, na kukusambilisha.¹⁴Wilekelesha icabupe ico icaba muli webo, icapelwe kuli webo ukupitila mu busesemo, na mukutambalikwapo amaboko ya bakalamba.¹⁵Usakamane ifi fintu. Wikale muli ifyo fine, pakwebati ukutunguluka kobe kumoneke ku bantu bonse.¹⁶Ulekuisakamana we mwine na ku masambilisho. Utwalilile muli ifi fintu. Pantu pakucite fyo, ukaipususha we mwine nabo abakutika kuli webo.

5

¹Wilekwebaula umwaume umukalamba. Lelo, umukoseleshe kubati ni wiso. Koselesha abalumendo kubati ni ba wenu, ²abanakashi bakalamba kubati ni banoko, na bakashana kubati niba nkashi mukusanguluka konse.³Cindika bamukamfwilwa, bamukafwilwa bene bene.⁴Lelo mukamfwilwa nga alikwata abana nangu abeshikulu, lekeni pakubala bena basambilile ukulanga umucinshi muba mung'anda yabo. Lekenibapele icibweshu ku bafyashi babo, pantu ici cakusekeshu kuli Lesa.⁵Lelo uyo uuli mukamfwilwa mwine nene, uwashala eka, abika isubilo lyakwe muli Lesa kabili alatwalilila mufya kupapata na mu mapepo ubushiku na kasuba, ⁶lelo umwanakashi uwikalila mu mangalo wakufwa nangu abe no mweo.⁷Ubalangilile muli ifi fintu nafyo, pakwebati babe ababula akalema. ⁸Lelo umfwa umo tasunga balupwa bakwe, maka maka aba mu ng'anda yakwe, alikene icicetekelo kabili abipishapo napa utasumina.⁹Leka umwanakashi alembwe nga mukamfwilwa uucilile pa myaka amakumi mutanda, umukashi wa mulume umo. ¹⁰Ushimikwa mukubomba milimo iisuma, cibe alisungile abana bwino, nangu ali kupokelela abeni, nangu alikusamba amakasa yaba mushilo bakwa Lesa, nangu alikwafwa abalikutitikihiwa, nangu aliipeleshe ku mulimo onse uwabune. ¹¹Lelo kuli bamukamfwilwa abaice, ukane ukubalemba. Pantu ulobaipelesha mufya lunkumbwa lwa mubili bafutuka Kristu, bakofwaya ukupwa. ¹²Muli iyi nshila baba no kusekwa pantu balisulile ukupelesha kwabo ukwantanshi. ¹³Panshita imo ine, balasambilila no kuba abanang'ani no kulepitana ing'anda ne ng'anda. Tabalifye abanang'ani, lelo balanda ifya buwelewele kabili ukuibimba mu fishibakumine, ukulanda ifintu ifyo batalingile ukulanda.¹⁴Eco kanshi Nebo nkofwaya bamukamfwilwa abaice bopwe, bakwate abana, no kusunga amayanda yabo, no kukanapela umulwani apakutupontelela. ¹⁵Pantu bamo balipatukile libela no kukonka Shetani. ¹⁶Umfwa umwanakashi uwasumina alikwete bamukamfwilwa, lekeni alekubafwilisha, pakwebati ulukuta talutitikihiwe, pakwebati lulekwafwa fye bamukamfwilwa bene bene.¹⁷Lekenibakalamba abatungulula bwino bwino bapendwe abalingile mucinshi ukucindikwa libili, na kucilisha abo aba cucutika ne cebo na mu kusambilisha. ¹⁸Pantu ilembo likolanda ati, "Wilekukaka ing'ombe kukanwa iikonyante ngano" kabili "Umubomfi alilinga amalipilo yakwe."¹⁹Wipokelela ukusekwa kwa mukalamba kanofye paba bakambone babili nangu batatu. ²⁰Lungika ababembu pamenso ya bonse pakwebati abashala babe no mwenso. ²¹Nkokukonkomesha apakalamba, pamenso yakwa Lesa na Kristu Yesu na ba malaika abasalwa, ku kusunge ifi fipope ukwabula ukusobolola, no kukana cita nangu cimo ku kupatulula. ²²Witambalika bwangu iminwe pamuntu nangu umo. Wishingwa imemba sha muntu umbi. Ufwile ukuisunga uwasanguluka.²³Taufwile kunwa amenshi kabili. Lelo ulekunwako umwangashi uunono pamulandu wa munda yobe no kulwalilila kobe. ²⁴Imemba sha bantu bamo shaba pabwelu, kabili shikobatangelila ku bupingushi, Lelo imemba shimo shibankapo panuma. ²⁵Munshila imo ine, imo imilimo yabune ikeshibikwa apakubuta, lelo na imbi tekuti ifisame.

6

¹Lekenibonse abali mwikoli nga basha bapende bashikulu wabo nga bawamina umucinshi onse. Bafwile ukucita ifi pakwebati ishina Iya kwa Lesa ne sambilisho fikapontelwa. ²Abasha abakwata bashikulu wabo abasumina tabafwile kubasalula pantu ni bamunyanabo. Lelo, bafwile ukubabombela ukucishapo. Pantu abo abapokelela ubukumumu bantu abasumina kabili abatemwikwa. Sambilisha kabili bilisha ifi fintu.³Umfwa muntu asambilisha isambilisho ilya bufi kabili takosuminisha ifyebo fyacine ifyakwa Shikulu Yesu Kristu ne sambilisho ilya kulingana na bukapepa, ⁴wacilumba kabili taishiba nangu cimo. Aliminwa ku kupanshanya ne fikansa pa fyebo umufuma akalumwa, ukukansana, imiponto, ukutunganya ifya bubifi, ⁵ifikansa pa bantu abaonaika amatontonkanyo. Balilufya icine kabili batontonkanya ukwebati bukapepa ni nshila ya kukwatilamo indalama.⁶Nomba bukapepa pamo no kumfwa ati ifyo ukwete fililingile bunonshi bukalamba, ⁷pantu tatwaletele kantu pa calo, kabili tatwingafumyapo kantu. ⁸Lelo, natube abakumanina ku fyakulya ne fya kufwala.⁹Nomba abo abafwaya ukuba ne fyuma bawila mu matunko, mu citeyo. Bawila mu fyabuwelewele ifingi na mufyakukabila ifyabusanso, na muli fimbi ifibisha abantu mukuloba na mu bonaushi. ¹⁰Pantu ukutemwe ndalama e shinte Iya bubi bonse. Bamo abantu pa kukabilisha balilufiwa ukufuma ku cicetekelo no kuilasamo abene amalangulusha ayengi.¹¹Lelo webo, we muntu wakwa Lesa, fulumuka kuli ifi fintu. Konka ubulungami, icishinka, ukutemwa, ukushipikisha, no mutembo. ¹²Lwa ubulwi busuma ubwa cicetekelo. Ikatilila ku mweo wa muyayaya uo waitilwemo, uo walumbwile ukulumbula kusuma ku menso ya bakambone abengi.¹³Nkokukonkomesha ku cinso cakwa Lesa, uupela umweo ku fintu fyonse, na ku cinso cakwa Kristu Yesu, uwapele ubunte pa menso yakwa Ponti Pilato kabili alilandile ifisuma, ¹⁴ukubaka ifunde ilayulamo akabi nangu ukutungwa akabi ukufika na pa kumoneka kwakwa Shikulu Yesu Kristu.¹⁵Lesa akasokolola ukumonekela kwakwa Kristu pa nshita iyakulinga, uwapalwa kabili kateka eka, Imfumu iiteka kabili Shikulu uuteka. ¹⁶Ena eka ewaba no kukanafwa kabili aikala mu lubuto ulushingapalaminwako. Takuli umuntunse nangu umo uumumona nangu uwinga mumona. Kuli ena kube umucinshi na maka umuyayaya. Amen.¹⁷Langilila abafyuma muli ici calo ukukana kwata icilumba no kusubila mufyuma, ifya mucilesha. Lelo, bafwile ukusubila muli Lesa.

Alapela kuli fwebo ifyuma fyonse ifyacine kukusansamukilamo. ¹⁸Ubebe ukucita icabune, ukuba umukankala mu milimo yabune, no kuba bakapekape kabili abafwaisha ukwakana. ¹⁹Muli iyo nshila bakaisungila abene umufula wabune pa fikoisa, pakwebati bakakwate ubwikashi bwa cine. ²⁰We Timote, cingilila icasekeshiwe kuli webi. Talukako kufya kulanda ifyabipa no kukansana kwa pa citwa ukwishiba icitali kwishiba. ²¹Bamo abantu babila ifi fintu nefyo fine balifuma ku cicetekelo. Ukusenaminwa kube na webi.

2 Timote

1

¹Paulo, umutumwa wakwa Kristu Yesu ukupitila mu bufwayo bwakwa Lesa, ukulingana ne cilayo ca mweo icaba muli Kristu Yesu, ²kuli Timote, umwana uwatemwikwa: Ukusenaminwa, uluse, no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Shikulu Yesu Kristu. ³Nkototela Lesa, uo nebo mpyungila ukufuma ku fikolwe fyandi, na kampingu uwa sanguluka, ifyo nebo natwalilila ukukwibukisha mu mapepo yandi ubushiku na kasuba. ⁴Ifyo nkoibukisha Ifilamba fyobe, nebo nkofuluka ukukumona, ukwebati ningesulamo ne nsansa. ⁵Nkoibukishiwa palwa cicetekelo cobe ica cishinka, ico icaikele pa kubala muli nokokulu Loisi na muli noko Yunike, kabili ndishininkishe ukwebati cilikele na muli webi. ⁶Uyu emulandu nkokwibukishisha ukwebati usanike icabupe cakwa Lesa ico cili muli webi ukupitila mukutambalikwapo kwa ndupi shandi. ⁷Pantu Lesa tatupele umupashi wa mwenso, lelo uwa maka no wa kutemwa kabili uwa kuipindulula. ⁸Eco wilakuba na nsoni pa bunte bwakwa Shikulu, nangu ni pali nebo, Paulo, umufungwa wakwe. Lelo, ulekukumako ku kuculila imbila nsuma ukulingana na maka yakwa Lesa, ⁹uwatupuswishe kabili alitukutile no bwite bwa mushilo. Ena alicitile ifi, te kulingana ne milimo yesu, lelo ukulingana na mapange yakwe no kusenaminwa, ifyo atupele muli Kristu Yesu ulo inshita tashilatala kutendeka. ¹⁰Lelo nombamba ipusukilo lya kwa Lesa lilisokolwelwe pa kumoneka kwa Mupusushi wesu Kristu Yesu, ewapwisha imfwa kabili aliletele umweo no kutonaika palwalala ukupitila mu mbila nsuma. ¹¹Pamulandu wa ici, nalisontelwe ukuba kashimikila, umutumwa, kabili kasambilisha. ¹²Pamulandu wa ici nandi wine nkocula ifi fintu. Lelo ntali na nsoni, ico nebo ndimwishibe ena uo nebo nasuminamo. Nebo ndishininkishe ukwebati ali na maka yakusunga ico nebo naasekesha kuli ena ukufikafye na pali bulya bushiku. ¹³Usunge ica kumwenako ica fyebo fyacishinka ifyo webi waumfwile ukufuma kuli nebo, ne cicetekelo no kutemwa ifyo ifyaba muli Kristu Yesu. ¹⁴Icintu ca bune ico Lesa apele kuli webi, ucilinde ukupitila mu Mupashi wa Mushilo, uyo wikala muli fwebo. ¹⁵Webi ulishibile ici, ukwebati bonse balya abakoikala mu Asia balingalukile. Muli ili bumba ni Fugere na Hermogene. ¹⁶Shikulu engalanga uluse kuba ng'anda yakwa Onesifore, pantu ena alikungafwa libili libili nebo kabili tali na nsoni ku munyololo wandi. ¹⁷Lelo, ulo ena ali mu Roma, alimfwailishe, kabili alinsangile. ¹⁸Shikulu enga pela kuli nebo ukusanga uluse ukufuma kuli ena pali bulya bushiku. Inshila shonse isho angafwililemo mu Efeso, webi ulishibile bwino sana.

2

¹Eco webi, we mwana wandi, kosa mu kusesaminwa kwa muli Kristu Yesu. ²Kabili ifintu wa umfwile kuli nebo pakati ka bakambone abengi, ufipele ku bantu bacishinka abenga sambilisha na bambi. ³Culila pamo nanebo ngo mushilika musuma uwa kwa Kristu Yesu. ⁴Takuli mushilika apyunga ulo atabililwe ne fintu fya bwikashi ubu, pakwebati asekeshe umushilika mukalamba. ⁵Kabili, umfwa umo akocimfyanya mulubilo, tafwikwa icilongwe kano acimfyanya ukukonka mafunde. ⁶Cililingile ku mulimi ubombesha alabalilapo ukupokelela ica kaniko ca fisabo. ⁷Tontonkanyapo pafyo nkolanda, pantu Shikulu ali no kukupela ubwishibilo mu fintu fyonse. ⁸Ibukisha Yesu Kristu, uwa mubufyashi bwakwa Dabidi, uwa bushiwe ukufuma ku bafwa. Ici cali ukulingana ne mbila nsuma yandi, ⁹iyi nkoculilapo ukufika na ku kukakwa ne minyololo kubati ni ntala misoka. Lelo icebo cakwa Lesa tacakakwa. ¹⁰Eco kanshi nshipikishisha ifintu fyonse pa mulandu wa abo abasalwa, pakwebati nabo bakwate ipusukilo ilyaba muli Kristu Yesu, pamo no bukata bwa muyayaya. ¹¹Ici cebo ca cishinika: "Umfwa twalifwilile pamo nankwe, tuli no kuba no mweo pamo nankwe. ¹²Umfwa twashipikisha, tukateka pamo nankwe. Umfwa twamukana, naena akatukana. ¹³Umfwa tatuli abacishinka, ena alibelelela uwa cishinka, tekuti aikane umwine." ¹⁴Konkanyapo ukubebukisha pali ifi fintu. Bakonkomeshe pa menso yakwa Lesa ati belakukansanina pa fyebo; icishafwa kantu kabili ciwisha fye abo abakokutika. ¹⁵Cincila ku kuipela we mwine kuli Lesa nga umo uwasuminishiwa, umubomfi uatakwata umulandu wa kumfwilapo insoni, uwasambilisha icebo ca cishinka mukulungika. ¹⁶Taluka kukulanda kwa miponto kabili ukwafye, kuka kutungulula fye kukana pepa ukucilapo. ¹⁷Ukulanda kwabo kukasabankana nge cipwelonda. Bamo pali abo ni Humenai na Filete, ¹⁸abaluba ukufuma ku cine. Balanda ukwebati ukubuka kwalicitika akale, kabili balyonawile icicetekelo ca bamo. ¹⁹Nangu cingaba ifyo, umufula wakwa Lesa waliminina. Waliba ne ca kakatikwapo: "Shikulu alishiba abo abakwe" kabili "Onse uulumbula ishina lyakwa Shikulu afwile ukufumako ku bubi." ²⁰Mu ng'anda ya bakankala tamwaba fye ifipe fya golide ne fya silfere. Lelo mwaliba ne fipe ifya fimuti elo ne fye bumba. Fimo pali ifi fya kubomfya mu mucinshi, elo fimo tefya mu mucinshi. ²¹Umfwa umo aisangulula umwine ukufuma muli ifi ifyabula umucinshi, akaba icipe ca mucinshi. Akapatulwako, uwa mulimo kuli Shikulu, kabili apekanishiwa ku mulilo onse uwabune. ²²Fulumukako ku lunkumbwa lwa bumusepela. Konkelela ubulungami, icicetekelo, ukutemwa, elo no mutende kuli abo abakuta pali Shikulu no mutima uwasanguluka. ²³Lelo kana ubuwelewele na mepusho ya bututu. Ulishibe ukwebati yaleta fye ifikansa. ²⁴Umubomfi wakwa Shikulu tafwile kukansana. Lelo afwile ukuba uwa mutembo kuli bonse, uwaishiba ukusambilisha, kabili uwatekanya, ²⁵uukolungika abo

abakomususha mu mutembo. Nalimo Lesa kuti abapela ukulapila pa kwishiba icine. ²⁶Kuti tontonkanya bwino nakabili no kufuma mu citeyo cakwa kasebanya, panuma ya kwikatwa naena ku kufwaya kwakwe.

3

¹Lelo ishiba ici: Munshiku shakulekesha kukesa kuba inshita ishakwafya. ²Pantu abantu bakaba bakaitemwe, abakutemwe ndalama, aba mataki, aba miya, aba miponto kuli Lesa, abatomfwila abafyashi, abatatasha, kabili abatashila. ³Bakaba ababula icitemwiko ca cifyalilwa, abateelela, abamiponto ku bantu bambi, ababula ukuipindulula, abankalwe, abatemwa ubusuma. ⁴Bakaba bashikamfutu, bacintalika, abatumikwa, abatemwa ukwangala ukwabula ukutemwa Lesa. ⁵Bakakwata imimonekele ya bukapapa, lelo bakakana amaka yabuko. Talukako ku bantu bakubefi. ⁶Pantu bamo muli bena baume abaisokelesha mu mayanda no twala muli bunkole abanakashi abawelevewe. Aba banakashi abafinininwa ne membu kabili balisendwa kufya lunkumbwa ifyakulekana. ⁷Aba banakashi balasambilila lyonse fye, nomba balafilwa ukwiluka no kwishiba icine. ⁸Munshila imo ine iyo Yanesi na Yambresi baiminine ukulwisha Mose, efyo naba bakasambilisha wa bufi baiminina ukulwisha icine. Baume abaonaika mu mano, no kulingana ne cicetekelo balikanwa. ⁹Lelo tabakalunduluke ukuya pantanshi. Pantu ubuwelevewe bwabo bukaba fye pa mbili-bili kuli bonse, kubati ni beka balya abaume. ¹⁰Lelo kuli webo, walikonka ukusambilisha kwandi, imibela, ubuyo, icicetekelo, ukushipikisha, ukutemwa, ukutekanya, ¹¹ukupakaswa, ukucucutika, ne fyancitikile mu Antioke, na ku Ikonja, na ku Lustra. Nalishipikisha mukupakaswa. Na muli fyonse fye, shikulu alimpokolweleko. ¹²Na bonse abo abakofwaya ukwikalila mu musango bukapapa muli Yesu Kristu bakapakaswa. ¹³Abantu babi kabili bakabeleleka ububi bwabo bukalundulikilako fye, ukulufya bambi no kutunululwa kukuluba. ¹⁴Lelo kuli webo, ikabilila mu fintu wasambilile nefyo wa suminamo. Walishiba uko wafisambile. ¹⁵Walishiba ukwebati ukutula ku bwaice bobe walishiba amalemba ya mushilo. Aya yaliba na maka ya kukulenga ukuba na mano ye pusukilo ukupitila mukucetekela Kristu Yesu. ¹⁶Yonse amalemba yaliputwamo na Lesa. Yabukumu kukusambilisha, ku kwebaula, kukulungika, ku kukansha kwa mubulungami. ¹⁷Ici nimukweba ati umuntu wakwa Lesa abe uwakupwililika uwaiteyanya mukubomba umulimo onse uwabune.

4

¹Napela ifunde ili pa cinso cakwa Lesa na Kristu Yesu, ninani akapingula abamweo na bafwa, na pamulandu wa kumoneka kwakwe no bufumu bwakwe: ²Shimikila icebo; ipekanye ulo cili bwino na ulo tacili bwino. Ebaula, kalipila, koselesha, mu kutekanya konse no kusambilisha. ³Pantu inshita ikesa ulo abantu bakakana ukumfwa ku masambilisho yacine. Lelo, bakaikolonganikila ba kasambilisha ukulingana no kukabila kwabo, abalanda ifyo amatwi yabo yakofwaisha ukumfwa. ⁴Bakaitalusha ku kumfwa icine, kabili bakapilibikila lubali ku milumbe. ⁵Lelo webo, ube uwatekanya mu fintu fyonse. Cula mufyakukosa; bomba umulimo wakwa kabila wa mbila nsuma; fikilisha ubupyungishi bobe. ⁶Pantu ndimpongolwelwe kale. Inshita yakuya kwandi ilifikile. ⁷Ndilwile ubulwi ubusuma; Ndipwishishe ulubilo; Ndisungile icicetekelo. ⁸Icilongwe ca bulungami cilisungilwe kuli nebo, ico Shikulu, kapingula wa bulungami, akapela kuli nebo pali bulya bushiku, kabili tekuli nebo neka, lelo nakuli abo bonse abatemwa ukwisa kwakwe. ⁹Weshe na maka yobe ukwisa kuli nebo mukwangufyanya. ¹⁰Pantu Demasi alinshile. Alitemenwe icalo cino kabili alile ku Tesalonika. Kreskensi alile ku Galatia, na Tito aliile ku Damatia. ¹¹Ni Luka eka euli na nebo. Senda Marko no kwisa naena pantu ni kafwa wandi mu milimo. ¹²Tukikusi nalimutumine ku Efeso. ¹³Umwingila uo nashile pa Troa kuli Karpusi, ukalete ulo ukesa, ne fitabo, maka-maka impapa ishalembwapo. ¹⁴Alekesandere kafula wa mukuba alicitile ububi ubwingi kuli nebo. Shikulu akamulambula ukulingana ne milimo yakwe. ¹⁵Na mwebone bene mufwile ukuicingilila kuli ena, pantu alisushishe pamaka ifyeyo fyesu. ¹⁶Pakuilubulwila kwandi mu cilye ukwa kubalilapo, takwali nangu umo uwaiminine ku lubali lwandi. Lelo, bonse balinshile. Cipendwa ngo mulandu kuli bena. ¹⁷Lelo Shikulu aliminine na nebo no ku nkosha pakwebati, ukupitila muli nebo, imbila ingabilwa umupwilapo, no kwebati abena Fyalo bonse benga yumfwa. Kabili nalipokolwelwe ukufuma mu kanwa ka nkalamo. ¹⁸Shikulu akampokolola ukufuma kufibi fyonse kabili akampususha pa mulandu wa bufumu bwakwe ubwa mu mulu. Kuli ena kube ubukata umuyayaya no muyayaya. Ameni. ¹⁹Posha Prisila, Akwila, ne ng'anda yakwa Onisiforusi. ²⁰Erastusi alishele pa Korinti, lelo Trofimusi na mushile alilwele pa Miletu. ²¹Weshe ukwisa ulo inshita ya mupepo tailafika. Ebulusi akokuposha, pamo na Pudensi, Linusi, Klaudia, na bamunyinefwe bonse. ²²Shikulu engaba no mupashi obe. Ukusenaminwa kwingaba na webo.

Tito

1

¹Paulo, umubomfi wakwa Lesa kabili umutumwa wakwa Yesu Kristu mu cicetekelo ca bantu bakwa Lesa abasalwa no bwishibilo bwa cine icisuminisha na bukapapa, ²ne subilo lya mweo wa muyayaya uo Lesa, uutabepa, alaile ulo inshita sha muyayaya shonse tashilabako. ³Panshita yakulinga alisokolwele icebo cakwe ukupitila mu kushimikila uko nebo napelwe ukulingana ne funde lyakwa Lesa Umupusushi wesu. ⁴Kuli Tito, umwana wandi uwacine mucicetekelo cesu bonse. Ukusenaminwa no mutende ukufuma kuli Lesa Shifwe na Kristu Yesu Umupusushi wesu. ⁵Pamulandu uyu nalikushile mu Krete, ukwebati winga bika ifintu bwino ifitalapwa no kusala abakalamba mu misumba yonse ngefyo nakulangilile. ⁶Umukalamba afwile ukuba uutatungwa kabi, umulume wa mukashi umo, na bana abacetekela abashaba

na kushininwa kwa kuiposaika nangu bucintomfwa.⁷ Cililingile kuli kangalila, nga kangalila wa ng'anda yakwa Lesa, ukuba uwabula akalema. Tafwile kuba na matutumuko, te ufulwa bwangu, te ukolwa kolwa, tewalubuli, te muntu wa bulili.⁸ Lelo, afwile ukuba uupokelela abeni, uwatemwa ubusuma, alingile ukuba uwa mano, umololoke, uwa mushilo, kabili uupindulula.⁹ Alingile ukwikatisha imbila ya cishinka iya sambilishiwe, pakwebati, abe na maka ya kukoselesha bambi amasambilisho ya cishinka no kulungika abo abakomisusha.¹⁰ Pantu kuli abantu abengi bacisanguka, bacilandelande kabili ababufi, ukucilishapo abo abamu bakusembululwa.¹¹ Cililingile ukubalesha. Bakofulunganya indupwa shonse mukusambilisha ifya muselu ifyo tabafwile ukusambilisha mukufwaya ukuinonkesha.¹² Umo uwa muli bakasesema babo alilandile ati, "Abena Krete lyonse fye babufi, fiswango fya bubifi, banang'ani babulili."¹³ Ubu bunte bwa cine. Eco kanshi, ubalungike mubukali, pakwebati bengaba abacine mu cicetekelo,¹⁴ belakubika amano ku milumbe yaba Yuda nangu ku mafunde ya bantu abakofuma ku cine.¹⁵ Kuli abo abasanguluka, ifintu fyonse fyakusanguluka. Lelo kuli abo aba kowela na batasumina, takwaba icasanguluka, lelo fyonse amano yabo na bakampingu babo bakukowela.¹⁶ Balanda ukwebati twalishiba Lesa, lelo balamukana mu ficitwa fyabo. Bamuselu, ni bacintomfwa, kabili abatalinga ku mulimo onse uwabune.

2 ¹ Lelo webo, landa ifilingile ne filangililo fyacine. ² Sambilisha abaume bakalamba ukuba abatekanya, aba mucinshi, abamano, kabili abafikapo mu cicetekelo, mu kutemwa, na mukushipikisha.³ Mu nshila imo ine, sambilisha abanakashi abakalamba ukuba ne mikalile ya mushilo, te balwambo nangu abatekwa mubusha ku bwalwa ubwingi, lelo bafwile ukuba bakasambilisha wa fyabune, ⁴ kabili ulekukansha abakashana ukutemwa abalume babo no kutemwa abana babo, ⁵ abamano, aba sanguluka, abasunga bwino amayanda yabo, no kuba abanakila ku balume babo, pakwebati icebo cakwa Lesa cipontelwa. ⁶ Mu nshila imo ine, koselesha abalumendo ukwebati balekutontokanya bwino. ⁷ Mu nshila shonse ulekuilanga we mwine ukuba icakumwenako ca milimo yabune. mu kusambilisha kobe, ube uwa cishinka, uwa mucinshi, ⁸ kabili ulekulanda icebo cacishinka icitangasushiwa, pakwebati uuli onse uukokususha engalengwa insoni pantu tabakwete ifibi fyakulanda pali fwebo. ⁹ Abasha bafwile ukunakila kuli ba shikulu babo muli fyonse, kubaseshesha te ku kansana na bena, ¹⁰ takuli kubebila, lelo icilingile kubalanga icicetekelo conse icabune, pakwebati mu nshila yonse kuti bacindika isambilisho pa mulandu wakwa Lesa Umupusushi wesu. ¹¹ Pantu ukusenaminwa kwakwa Lesa kwalisa kumoneka pa mulandu we pusukilo lya bantu bonse. ¹² Kula tusambilisha ukutaluka ku mikalile iitali ya bwina Lesa na ku fya lunkumbwa fya pa calo, no kwikala abakuipindulula, abololoke, no bwikashi bwa bwina Lesa muli ino nshita, ¹³ ulu tukololesha ku ntashi kukupokelela isubilo lye palo, ukumonekela kwa bukata bwakwa Lesa wesu umukalamba no Mupusushi Yesu Kristu. ¹⁴ Yesu aliipele umwine pali fwebo pakwebati atulubule ku bupulumushi bonse no kuisangulwila umwine abantu abaibela abakucincila mukubomba imilimo yabune. ¹⁵ Landa pali ifi fintu, koselesha abantu ukuficita, kabili balungike ne nsambu shonse. Wileka umuntu nangu umo akusule.

3 ¹ Ulekubebukisha ukunakila intungulushi na bakateka, balekubomfwila, balekuba abakuipekanya ku mulimo onse uwabune, ² bela kusalula nangu umo, bela kufwaisha ukulwa, kabili balekuba abamutembo, balekulanga ukuicefya konse ku muntu onse. ³ Pantu inshita imo na fwebo bene twali imbulwamano kabili abakubula icumfwila. Twali tungulwilwe mukuluba kabili twa nonkelwe ubusha kufintu ifya lunkumbwa ne fya mangalo. Twalikele mububi na mu mufimbila. Twalipatilwe kabili twalikupatana umo no munankwe. ⁴ Lelo ulu inkumbu shakwa Lesa Umupusushi wesu no kutemwa kwakwe pa bantunse kwa monekele, ⁵ te ku milimo ya bulungami nakalya, lelo ni ku luse lwakwe eko ena atupusushishe, ukupitila mu kusambwa kwa kufyalwa kupya no kuba abapya ukupitila mu Mupashi wa Mushilo, ⁶ uo Lesa apongolwela pali fwebo mubwingi ukupitila mu Mupusushi wesu Yesu Kristu, ⁷ pakwebati panuma yakulungamikwa mu kusenaminwa kwakwe, twingesa kuba impyani pakukwata isubilo lya mwewo wa muyayaya. ⁸ Iyi ni mbila ya cishinka. Nebo nkofwaya webo ulekukonkomesha pali ifi fintu, pakwebati abo abasumina muli Lesa basakamane ukuibimba abene mu milimo yabune. Ifi fintu fya bune kabili filikwete umulimo ku muntu onse. ⁹ Lelo ulekuitalusha ku fikansa fya buwelewele no kupenda kwa nkulo no bulaki no bulwi palwa malango. Ifi fintu tafyafwa kantu kabili fyafye. ¹⁰ Utamfye uuli onse uukolenga ukupatukana pali mwebo, panuma ya kusokwa limo atemwa libili, ¹¹ pakwishiba ukwebati uyo muntu alyalukile ukufuma mu nshila ya lungama kabili akobembuka no kuiseka umwine eka. ¹² Ulo nebo nkatuma Artema nangu Tukiku kuli webo, ukendeshe ukwisa kuli nebo ku Nikopoli, uko nasala ukwikala pa nshita ya mupepo. ¹³ Ucite ico wingacita pakutuma Sena incenshi ya malango na Apolo mulwendo lwabo, pakwebati bebulwa nangu cimo. ¹⁴ Abantu besu balingile ukusambilila ukuibimba abene beeka mu milimo yabune pakwebati balekwafwilishako ifikokabila mukwangufyanya, no kwebati beba abatatwala ifisabo. ¹⁵ Bonse abali nanebo ba kokuposha. Uposhe abo abatutemwa mu cicetekelo. Ukusenaminwa kube nemwe bonse.

Filemone

1

¹ Paulo, umufungwa wakwa Kristu Yesu, na Timote muninefwe, kuli Filemone, cibusa wesu uwatemwikwa kabili umubomfi munensu, ² na kuli Appia nkanshi yesu, kabili kuli Arkippa umushilika munensu, na ku lukuta ulukumanina mu ng'anda yobe. ³ Ukusenaminwa kube kuli mwebo no mutende ukufuma kuli Shifwe Lesa wesu kabili na Shikuliu Yesu Kristu. ⁴ Nebo ndatotela Lesa wandi lyonse ulu nkomilumbula mu mapepo yandi, ⁵ pantu nkoumfwa palwa cicetekelo ico wakwata muli Shikulu Yesu no kutemwa uko wakwata pa bantu bakwe bonse abamushilo. ⁶ Nkopepa ukwebati isenge lya

cicetekelo cobe libe ilya fikapo, ukwebati webo ukwate umwisulo wa mucetekanya wa fyabune fyonse ifyo fwebo twa kwata muli Kristu. ⁷Pantu Ndikwete insansa ishingi kabili ne cikoseleshi pamulandu wa citemwiko cobe, pantu ulipuputwile imitima ya bamushilo bakwa Lesa, munyinane. ⁸Eco kanshi, nangu cingaba ukwebati Nebo ndikwete ukupama konse muli Kristu ukwa ku kukonkomesha ukucita ifyo ufwile ukucita, ⁹lelo pamulandu wa citemwiko, Nkopapata kuli webo - Nebo, ne Paulo, ne mukalamba, kabili nomba umufungwa wa kwa Kristu Yesu. ¹⁰Nkokupapata palwa mwana wandi Onesima, uo Nebo nakwatiile mu minyololo. ¹¹Pantu panshita imo tali na mulimo kuli webo, lelo nomba ali no mulimo kuli webo na nevo. ¹²Ndimutumine ukubwelela kuli webo, uuli mutima wandi. ¹³Nalikufwaisha ukwebati ninga musunga nemwine pakwebati alekumpyungila pamulandu wenu ulo ndi mu minyololo pa mulandu wa mbila nsuma. ¹⁴Lelo nevo ntalikufwaya ukucita icintu icili conse ukwabula ukusumisha kobe. Ntalikufwaya imilimo yobe iisuma ukuba iya mukupatikishiwa lelo ibe iya kuitemenwa. ¹⁵Nalimo ni pamulandu wa ici eco apatukile ukufuma kuli webo pa nshita imo, ukwebati winga mubwesha no kuba nankwe umuyayaya. ¹⁶Te kuba umusha nakalya, lelo ukucila pa musha, munyinefwe uwatemwikwa. Alitemwikwa maka maka kuli nevo, no kucilishapo kuli webo, konse ku buntunse na muli Shikulu. ¹⁷Eco umfwa uli mubomfi munandi, umupokelele kubati ninebo. ¹⁸Nga alikubifya nangu alikukwatila inkongole iili yonse, ushipendele pali nevo. ¹⁹Nebo, ne Paulo, nkolemba ifi no kuboko kwandi. Nebo wine nkakubwesha - ntakokulumbula ukwebati webo we mwine uli misha kuli nevo! ²⁰Ee, we munyinane, leka nkwate ubukumu ukufuma kuli webo muli Shikulu; puputula umutima wandi muli Kristu. ²¹Nalishininkisha palwa cumfwila cobe, eco nkolembela kuli webo. Ndishibile ukwebati ukacita ukucila napafyo nkokolumba. ²²Panshita imo ine , upekanye umuputule wa bweni uwandi, pantu nevo ndisubile ukwebati ukupitila mu mapepo yobe nkabwela kuli webo. ²³Epafr, umufungwa munandi muli Kristu Yesu, akokuposha. ²⁴Na Marko, Aristarki, Demasi, na Luka, ababomfi banandi. ²⁵Ukusenaminwa kwa kwa Shikulu Yesu Kristu kube no mupashi obe. Amen.

Abahebere

1 ¹Akale Lesa alikulanda ku fikolwe fyesu ukupitila muli ba kasesema pa nshita ishingi na mu nshila ishingi. ²Lelo muli shino nshiku shakulekelesha, akolanda kuli fwebo ukupitila mu Mwana, uo asontele ukuba impyani ya fintu fyonse. Ni muli ena emo Lesa nakabili alengele isonde. ³Ena ekubengeshima kwa bukata bwakwa Lesa, ne cipasho cafyo aba. Ena alilama ifintu fyonse pamo ku cebo ca maka yakwe. Panuma ya kutusangulula ku membu, alikele panshi ku kuboko kwa kulyo kwa Bumulopwe ku mulu. ⁴Alisakuba uwa kucindamisha pali ba malaika ngefyo ishina apyana lya cindamisha ukucila amashina yabo. ⁵Pantu ni kuli malaika ndo uko Lesa atalile alandapo ati, "Uli Mwana wandi, ilelo ndisangwike Wiso"? Nangu ni kuli malaika ndo uko Lesa atalile alandapo ati, "Nkaba Wishi kuli ena, kabili akaba Umwana kuli nevo"? ⁶Lelo na kabili, ulo Lesa akoleta ibeli mu calo, akolanda ati, "Bonse bamalaika ba kwa Lesa bafwile ukumushinshimuna." ⁷Pali ba malaika akolanda ati, "Ena eulenga ba malaika bakwe ukuba imipashi, na babomfi bakwe ukuba ulubingu lwa mulilo." ⁸Lelo ku Mwana akolanda ati, "Icipuna ca bufumu bobe, we Lesa, ca muyayaya no muyayaya. Inkontu ya mulinganya obe enkonto ya bufumu bobe. ⁹Uli temenwe ubulungami no kupata bumpula mafunde. Eco kanshi Lesa, Lesa obe, alikusibile na mafuta ya nsansa ukucila ababiyo." ¹⁰"Mukutendeka, mwe Shikulu, mwaanshike umufula we sonde. Imyulu milimo ya maboko yenu. ¹¹Fikaloba, lelo mwebo mukatwalilila. Fyonse fikakota kubati kapimfya ka nsalu. ¹²Mukafifunganya kubati mwingila, kabili fikalulwa kubati kapimfya ka nsalu. Lelo mwebo mwabafye cimo cine, ne mwaka yenu ya muyayaya." ¹³Lelo ni kuli malaika ndo uko Lesa alandilepo panshita iili yonse ati, "Ikala ku kuboko kwandi ukwa ku kulyo mpaka ncite abalwani bobe icinyantilo ca makasa yobe"? ¹⁴Bushe ba malaika bonse te mipashi iipyunga, kabili abatumwa mukubakilila abo abakapyana ipusukilo?

2

¹Eco kanshi tufwile ukuposeshako amano kufyo twaumfwa, pakwebati tatufumine kuli fyena. ²Pantu umfwa imbila iyalandilwe ukupitila muli ba malaika yalishininkishiwe ukuba iya cishinka, kabili nefya bupulumushi fyonse no kukana bela fipokelela amalipilo ayakulinga, ³nga kanshi kuti twapusuka shani umfwa twasula ili pusukilo ilikalamba? Ili lipusukilo ilyo ilya balilepo ukubilwa na Shikulu no kusuminishiwa kuli fwebo kuli abo abalyumfwile. ⁴Panshita imo ine Lesa alipele ubunte palwa iko ukupitila mu fishibilo, na ku fipapwa, ne fisungusho fyakulekana-lekana, no kupela ifya bupe ifya Mupashi wa Mushilo ukulingana no kufwaya kwakwe umwine. ⁵Pantu te kuli bamalaika uko Lesa apele icalo icikoisa, paco tukolandapo. ⁶Lelo umu kumbi alipelapo ubunte, ukwebati, "Bushe umuntunse ninani, uwa kwebati mulekutontonkanyapo? Nangu umwana wa muntu, ukwebati mulekumusakamana? Mwalilengele umuntu ukuba uwa cepako pali bamalaika; mwali mufwikile icilongwe ca bukata no mucinshi. ⁸Mwalibika fyonse ukunakila panshi ya makasa yakwe." Pantu ni kuli ena eko Lesa apela ifintu fyonse. Tashilepo nangu cimo icitanakila kuli ena. Lelo ukufika na nomba tatukomonapo ifintu fyonse ukunakila kuli ena. ⁹Lelo tulimumwene uyo uwalengelwe ukucepa pali bamalaika pa kashita akanono, Yesu, alifwikilwe icilongwe ca bukata no mucinshi pamulandu wa macushi yakwe ne mfwa, pakwebati pamulandu wa kusenaminwa kwakwa Lesa enga sonda imfwa ya bonse. ¹⁰Pantu calilingile kuli Lesa, pantu fyonse fyabelako pamulandu wakwe kabili ukupitila muli ena, pakuleta abana abengi ku bukata. Cali ica yana kuli ena ukulenga umufula we pusukilo ukupwililika ukupitila mu macushi yakwe. ¹¹Pantu bonse ayo uupela ilambo nabo abasangulwilwe bakwata intuntuko imo. Eco tali na nsoni ukubakuta ba munyinane. ¹²Alilandile ati, "Nkalumbula ishina lyenu kuli ba munyinefwe, Nkemba palwa mwebo mukati ka cilonganino." ¹³Na kabili, "Nkacetekela muli ena." Na kabili, "Moneni, ndi pano na bana abo Lesa ampela." ¹⁴Eco kanshi, apo abana balikumako ku buntunse bwa mubili no mulopa, nao

alikumineko kuli ifyo fintu mu musango umo wine, pakwebati ukupitila mu mfwa engonaula uyo uwakwata amaka ya mfwa, uyo uuli, ni kasebanya.¹⁵ Ici cali pakwebati alubule abo bonse mukutina kwa mfwa baikele imyeo yabo yonse iyakunakila mu busha.¹⁶ Pantu mucinefye te bamalaika alikwafwa, lelo ba mubufyashi bwakwa Abrahamu.¹⁷ Eco calilingile ena ukwaluka kubati ni bamunyina mu misango yonse, pakwebati engaba shimapapo mukalamba uwa luse kabili uwa cishinka ku fintu fyakwa Lesa, kabili pakwebati enga ipela nge cikonsolwelo ca membu sha bantu.¹⁸ Pantu Yesu umwine aliculile kabili alitunkilwe, alikwata maka ya kwafwa abo bonse abakotunkwa.

3

¹Eco kanshi, mwe bamunyanane ba mushilo, mwebakumako ku bwite bwa mu mulu. Tontonkanyeni pali Yesu, umutumwa kabili shimapapo mukalamba uo tumbula.² Ali uwa cishinka kuli Lesa, uwa musontele, ngefyo Mose nao ali uwa cishinka mu ng'anda yakwa Lesa yonse.³ Pantu Yesu alipendwa ukuba uwalinga ubukata ubukalamba ukucila Mose, pantu uukula ing'anda aliba no bucindami ukucila ing'anda iine.⁴ Pantu ing'anda yonse ikuulwa no muntu umo, lelo uukuula fyonse ni Lesa.⁵ Pantu Mose ali mubomfi wa cishinka mu ng'anda yonse iya kwa Lesa, ukuba bukambone pa fintu ifikesa kulandwapo ku ntanshi.⁶ Lelo Kristu wa cishinka ngo Mwana uwangalila ing'anda yakwa Lesa. Tuli ng'anda yakwe umfwa twaikatisha ukupama ne subilo ilyo tuitakishishamo.⁷ Eco kanshi, ngefyo Mupashi wa Mushilo alanda: "Ubwalelo, umfwa mumfwe ishiwi lyakwe⁸ mwitalamika mitima yenu nga mu busangushi, mu nshita ya kweshiwa mu matololo.⁹ Ifi cali ni ulu ifikolwe fyenu fyansangukile mu kunjeshu, panuma ya kumona ificitwa fyandi¹⁰ pa myaka amakumi yane. Eco kanshi nalifulilwe ilya nkulo. Nalilandile ati, 'Lyonse fye baliluba mu mitima yabo. Tabaishiba inshila shandi.'¹¹ Cilifye ngefyo nalapile mu bukali bwandi: 'Tabakengile mu kutusha kwandi.'"¹² Mulekucenjela, mwe bamunyanane, ukwebati peba nangu umo pali mwebu uwa mutima wa bubifi uutasumina, umutima uwakufutata ukufuma kuli Lesa wa mweo.¹³ Lelo mulekukoseleshanya cila bushiku umo no munankwe, apo fye bukukutwa ati "ubwalelo," pakwebati tapali nangu umo muli mwebu uuko talamikwa ku longolo lwa lubembu.¹⁴ Pantu twalisakuba ababombela pamo na Kristu umfwa twaikatilila kwi subilo muli ena ukufuma ku kutendeka ukufika ku mpela.¹⁵ Pali ici calilandwa ati, "Ubwalelo, umfwa mwaumfwa ishiwi lyakwe, mwitalamika imitima yenu, nga mu busangushi."¹⁶ Nibani abaumfwile Lesa no ku musangukila? Tali ni balya bonse abafumine mu Egupti abatungulwilwe na Mose?¹⁷ Ni kuli bani afuililwe pa myaka amakumi yane? Tali ni balya ababembwike, balya abo ifitumbi fyabo fyawilile mu matololo?¹⁸ Nikuli bani alapile ati tabakengile mukutusha kwakwe, umfwa tabali balya abamutalamine?¹⁹ Twamona ukwebati tabaingile mukutusha kwakwe pa mulandu wa kukana sumina.

⁴ ¹Eco kanshi, apo icilayo ca kwingila mu kutusha kwakwe ci cilipo, katube na katina epali umo pali fwebo epelebelako.² Pantu nefwe twalibililwe imbila nsuma kubati ni bena. Lelo ilya mbila tayabanonkeshe abo abataampene mu cicetetekelo nabo abanakile.³ Pantu fwebo fwe basumina tulengila mu kutusha kulya, ngefyo alandile ati, "Ngefyo nalapile mu bukali bwandi, Tabakengilemo mu kutusha kwandi." Nangu cibe ifyo, imilimo yakwe yalipwile ukufuma ku mufula wa calo.⁴ Pantu alilandako pambi palwa bushiku bwa cine-lubali: "Kabili Lesa alitushishe pa bushiku bwa cine-lubali ukufuma ku milimo yakwa yonse."⁵ Na kabili mwilembo limo line alilandile ati, "Tabakengilemo mukutusha kwandi."⁶ Eco kanshi, cashalila kuli bamo ukwingila muli kulya kutusha, nabo abali ne mbila nsuma kunuma baliibilile kuli bena lelo tabaingilemo pamulandu wa kukana bela kwabo.⁷ Eco Lesa na kabili ali sontele bumbi ubushiku, no kubukuta ati, "Ubwalelo," ulu alandile ukupitila muli Dabidi ulu papitile inshita iitali mu fyebo ifilandilwepo kale: "Ubwalelo nga mwaumfwa ishiwi lyakwe, mwitalamika mitima yenu."⁸ Pantu umfwa Yoshua alibapele ukutusha, Lesa nga talandile pali bumbi ubushiku.⁹ Eco kwashala ukutusha kwe Sabata ilyasungilwa abantu bakwa Lesa.¹⁰ Pantu uyo uwaingila mukutusha kwakwa Lesa ena umwine alitushishe nankwe ukufuma ku milimo yakwe, ngefyo nao Lesa afumineko ku milimo yakwe.¹¹ Eco kanshi natupimpe ukwingila muli uku kutusha, pakwebati nangu umo ewila mu musango wakukana bela uko bacitile.¹² Pantu icebo cakwa Lesa ca mweo kabili ca maka kabili caba icakutwa ukucila ulupanga lwakutwa konse kubili. Cena cilatula ukufika na mu kulekanya umweo no mupashi, imfyufyu no bufyompo, kabili cilalingulula amatontonkanyo na mapange ya mu mutima.¹³ Takwaba icibumbwa icafisama ku menso yakwa Lesa, lelo ifintu fyonse fyabafye pabwelu kabili ifya kupukulwa ku menso ya uyo uo tuli no kulubululako.¹⁴ Eco kanshi, apo fwebo twalikwata shimapapo mukalamba uwa pita mu myulu, Yesu Umwana wakwa Lesa, lekeni fwebo twikatishe ifyo icisumino cesu ico tulanda.¹⁵ Pantu tatuli na shimapapo mukalamba uushingatusakamana mu bunake bwesu. Lelo, tulikwete umo uyo mu nshila shonse ali uwa tunkwa ngefyo twaba, ukucilapo ena taali na lubembu.¹⁶ Lekeni kanshi tulekuya no kupama ku cipuna ca bufumu ica kusenaminwa, pakwebati tupokelele uluse kabili tusange ukusenaminwa kwa kutwafwa mu nshita ya ku kabila.

⁵ ¹Pantu shimapapo mukalamba onse, uusalwa ukufuma mu bantu, asontelwa ukubombela abantu mu fintu filolele kuli Lesa, pakwebati alekutula fyonse ifya bupe na malambo pa membu.² Kuti abombela mukutekanya nabo abatakware bwishibilo kabili abalufiwa, pantu ena umwine nankwe alikumine ku kunashiwa.³ Pamulandu wa ifi, naena akokabilwa ukutula amalambo ya pa membu shakwe umwine, nga flya fine acita pa membu sha bantu.⁴ Takwaba uuipelele ubu bucindami umwine. Lelo, akutwa na Lesa, ngefyo na Aarone ali.⁵ Mu musango umo wine, nangu ni Kristu wine taicindamikefye ukuibika ukuba shimapapo mukalamba. Lelo, uyo uwali kulanda kuli ena alimwebele ati, "Webu uli Mwana wandi; ubwalelo nebo ndyalwike Wiso."⁶ Cili fye ngefyo naena alanda pa ncende imbi ati, "Niwe shimapapo

umuyayaya ukukonka mu mubela wakwa Melkisedeke."⁷Na mu nshiku sha buntunse bwakwe, Kristu alikuninika fyonse amapepo no kulomba mu kulila apakalamba ne filamba kuli Lesa, uyo uwaba na maka ya ku mupususha ukufuma ku mfwa, kabili alyumfwilwe pamulandu wa bwikashi bwakwe ubwa bwina Lesa.⁸Nangula ali Mwana, alisambilile icumfwila ukufuma mufyo ena aculileko.⁹Alilengelwe ukuba uwapwililika kabili alishile kuba, kuli onse uumunakila, kalenga we pusukilo lya muyayaya.¹⁰Lesa alimubikile ukuba shimapepo mukalamba mu mubela wakwe Melkisedeke.¹¹Tulikwete ifya kulanda ifingi palwa kwa Yesu, lelo cakwafya ukulondolola apo mwebo mwalikosa imitwe mu kumfwa.¹²Pantu nangu cingaba ati pali iyi nshita mwebo mufwile ukuba ba kasambilisha, mucili mukokabilwa umo ukumisambilisha ifikomo fya ntendekelo ya mbila yakwa Lesa. Mukokabilwa umukaka, te filyo fya kukosa!¹³Pantu uuli onse uunwa fye umukaka wekaweka takwata ubwishibilo palwa mbila ya bulungami, pantu acilifye umucece.¹⁴Lelo ifyakulya fya kukosa fya bakalamba. Aba ni abo pamulandu wa bukalamba bwabo balikwete ukukanshiwa mukumfwikisha ifyakupatula ifyabune ukufuma ku fyaubi.

6

¹Eco kanshi, natushe ukutendeka kwa mbila yakwa Kristu no kuya kuntashi mukukula. Kabili twilakuteka umufula wa kulapila ukufuma ku milimo yakufwa ne cicetekelo muli Lesa,²nangula umufula wa masambilisho ya pa lubatisho, akutambalika indupi, ukushukuka kwa bafwa, no bupingushi bwa muyayaya.³Nafwebo bene tukacita ifi umfwa Lesa asuminisha.⁴Pantu tacili icayanguka kuli abo abalipo mulubuto kale, abasondele ica bupe ca ku mulu, abakumineko ku Mupashi wa Mushilo,⁵nabo abasondele icebo cakwa Lesa icabune na maka ya nkulo ili nokwisa,⁶lelo abaishile kuwa-caliba icashupa ukubabweshwa na kabili mukulapila. Ifi ni pamulandu wakwebati balatanika Umwana wakwa Lesa ebene beka na kabili, no ku musebenya palwalala.⁷Pantu impanga iikonwe mfula iyo iiloka lyonse pali yena, nayo ipela ifilimwa ifiyene kuli abo abalimine mu mpanga - iyi empanga iipokelela ipalo ukufuma kuli Lesa.⁸Lelo umfwa yatwala imyunga na bacilasa, ili yafye kabili ili mupepi no kutipwa. Impela yaiko ni mukupya.⁹Lelo tuli abashininkisha palwa fintu ifyabune ifyamikuma, mwe batemwikwa, pa fintu ifikumine ipusukilo, nangula line tulalanda ngefi.¹⁰Pantu Lesa taba na kapatulula. Takalabe imilimo yenu ne citemwiko mwalangile pamulandu we shina lyakwe, pantu mwalipyungile abantu bakwe abashila, kabili mucili mukobapyungila.¹¹Tukokabila pamaka ukwebati cila umo muli fwebo engalanga ukupelesha kumo kwine ukufika na kumpela, pa kulenga isubilo lyenu ukuba ilya pwililika.¹²Caba ifi pakwebati mwiba abanang'ani, lelo mulekupashanya abo abakapyana amalayo ukupitila mu cicetekelo na mumutekatima.¹³Pantu ulo Lesa apangile ubulayo yakwe kuli Abrahamu, alilapile palwakwe umwine, apo talinakulapa ku uuli uwali umukalamba pali ena.¹⁴Alilandile ati, "Mucinefye nakupala no ku kupela abana abengi."¹⁵Muli iinshila, Abrahamu alikwete ico icalailwe panuma alolela mukutekanya.¹⁶Pantu abantu balapa ku wabacila. Pampela ya fikansa fyonse, umulapo eusungwa nge cishininkisho.¹⁷Ulo Lesa asalile ukwebati enga langishaumupwilapo ku mpyani ukwebati ubulayo bwakwe tabwingalulwa, alicishininkishe no mulapo.¹⁸Acitile ici pakwebati ifintu fibili ifishingacingishiwa - kufyo Lesa tengatubepa - fwebo, fwebabutukila ku bucingo, tukakwata icikoseleshi icikalamba ukwikatilila kwi subilo ilya bikwa libela kuli fwebo.¹⁹Twakwata ici ngo bucingo kabili ngeca kwikatililako umweo, isubilo lilya ilingila mu ncende ya mukati kunuma ya cialu,²⁰uko Yesu, uwatutangilile, alingilemo muli ilya ncende pamulandu wesu. Alisakuba shimapepo mukalamba umuyayaya ukukonka muli Melkisedeke.

7

¹Ni uyu wine Melkisedeke, imfumu ya ku Salemu, shimapepo wakwa Lesa Uwasansabikwa, uwakumenye Abrahamu akobwela ku kwipaya ishamfumu kabili alimupalile.²Ni kuli ena uko Abrahamu apele ica pekumi pali fyonse. Icantashi, ishina lyakwe lyalola mukwebati, "imfumu ya bulungami"; ninshi nakabili ni "mfumu ya ku Salemu," iyalola mukwebati, "Imfumu ya mutende."³Ali uwabula wishi, uwabula nyina, uutakwete ifikolwe, uutaba na kutendeka kwa nshiku nangula impela ya mweo. Kabili uwakupalana no Mwana wakwa Lesa, alibelelela shimapepo umuyayaya.⁴Moneni ubukalamba bwakwa uyu muntu uo icikolwe Abrahamu apele icekumi pa fintu asendele ukufuma mu bulwi.⁵Aba mubana bakwa Lebi, abapokelela ubupyungishi bwa bushimapepo balikwata ifunde ukulingana na malango ilya kupoka ifyekumi ku bantu, ekwebati, ni kuli bamuninabo, nangula nabo, abene, ba mubana bakwa Abrahamu.⁶Lelo Melkisedeke, uutali na cicolwe uko atuntwike, alipokelele icekumi ukufuma kuli Abrahamu, kabili alimupalile, uyo uwali ne filayo.⁷Tecakutwishika ukwebati umuntu umwaice apalwa no muntu umukalamba.⁸Muli uyu mulandu, abantu abakufwa balapokela ifyekumi, lelo pa mulandu wa ici calishimikwa ukwebati ali uwa mweo na nomba.⁹Kabili, mukulanda uku, Lebi, uwa pokelele ifyekumi, nao alipele ifyekumi ukupititila muli Abrahamu,¹⁰pantu Lebi ali mu mubili wa fikolwe fyakwe ulo Melkisedeke akumenye Abrahamu.¹¹Nomba ukupwililika nga kwali muli bushimapepo bwa bena Lebi (pantu ni pali ici abantu bapokelele amalango), cinshi cingalenga ukukabila shimapepo umbi ukwima panuma yakwa Melkisedeke, no kukana tontonkanishiwapo ukuba mu mubela wakwa Aarone?¹²Pantu ulo bushimapepo bwa pilibulwa, na malango nayo yafwile ukupilibulwa.¹³Pantu uyo akolandwapo ifi fintu wa mu mukowa umbi, umushali nangu umo uwalikupyunga pa cipailo.¹⁴Nomba icine cine ni muli Yuda emo Shikulu afyalilwe, mu mukowa uo Mose talumbwilepo pali bushimapepo.¹⁵Ico tukolandapo cikamwenekesha ulo na umbi shimapepo aima uwa mucipasho cakwa Melkisedeke.¹⁶Uyu alishile kuba shimapepo, tekushintilila pa malango ya kukabila kwa ku mubili, lelo ku maka ya mweo wa muyayaya.¹⁷Pantu amalemba yalipele ubunte pali ena ati: "Niwe shimapepo umuyayaya ukulingana no mutande wakwa Melkisedeke."¹⁸Pantu ifunde lya ntanshi talyafumishiwapo fye pamulandu wa kwebati lyakunaka kabili talyaba

na buyo - ¹⁹pantu amalango tayalengele nangu cimo ukupwililika - lelo nakabili isubilo lyabune lililondolwelwe, ilyo tupalamininamo kuli Lesa. ²⁰Kabili takwali kulaya ukwabula umulapo! Bambi balishile kuba bashimapepo ukwabulo mulapo uuli onse, ²¹lelo alishile kuba shimapepo ukupitila mu mulapo wa uyo uwalandile kuli ena ati, "Shikulu alilapile kabili tekuti apilibule amatontonkanyo yakwe: 'Niwe shimapepo umuyayaya.'"²²Napali ici napo Yesu alitupela icishininkisho ca cipangano cabune. ²³Bashimapepo bakukale balikuba abengi mu mpendwa, apo imfwa yalibakenye ukukonkanyapo ukuba bashimapepo. ²⁴Lelo pantu Yesu akotwalilila ukwikala umuyayaya, alikwete bushimapepo bwa kubelelela. ²⁵Eco kanshi nakabili aliba na maka ya kupususha umupwilapo abo abapalama kuli Lesa ukupitila muli ena, pantu lyonse aikalila ukubapapatilako. ²⁶Pantu mucine cali icalinga ukwebati tukwate ena nga shimapepo mukalamba, uyo uwa mushilo, uwa kaele, uwa sanguluka, uwa patulwa ku babembu, kabili uwasumbulwa ukucila imyulu. ²⁷Takokabila, kuba nga bashimapepo bakalamba, abalikipela amalambo cila bushiku, ukubalila ku membu shakwe, elo ne membu sha bantu. Alicitile ifi umuku walimo ulu aipele umwine eka bulilambo. ²⁸Pantu amalango yalikusonta bashimapepo bakalamba abakwata ubunasha. Lelo icebo ca mulapo, icaishile panuma ya malango, calisontele Umwana, uwalengelwe ukupwililika umuyayaya.

8 ¹Nomba icikomo cafyo tukulanda nici: Twaliba na shimapepo mukalamba uwaikala ku kulyo kwa cipuna ca bufuma ica Bumulopwe mu myulu. ²Mubomfi mu ncende ya mushilo, ihema lya cine ilyo Shikulu, aiminika, te muntu nakalya. ³Pantu shimapepo mukalamba onse asontelwe ukutuula fyonse ifya bupe na malambo. Eco kanshi cikankala ukubapo na cimo ica kutuula. ⁴Nomba umfwa Kristu ali pano pe sonde, nga talipo shimapepo nakalya, apo kwaliba balya abatuula ifya bupe umwalola amalango. ⁵Bantu ababomba ku ca kumwenako ne cinshingwa ca fintu fya ku mulu. Nga filya fine Mose asokelwe kuli Lesa ulu alikusungamina ukupange hema: Lesa alandile ati, "Umone ukwebati wapange fintu fyonse umwalole cipasho ico icalangilwe kuli webo pa lupili." ⁶Lelo nomba Kristu alipokelele ubupyangishi ubwa wa mishapo, nga filya fine kabili aba kawikishanya wa cipangano cabune, ico icaiminina pa filayo fyabune. ⁷Pantu umfwa icipangano ca kubalilapo cali icakubula akalema, nga tapafwaikwe ica bubili. ⁸Pantu ulu Lesa asangile ifilubo mu bantu, alilandile ati, "Moneni, inshiku shikoisa - efyalanda Shikulu - ulu nkapanga icipangano cipya na ba ng'anda yakwa Israeli pamo na ba ng'anda yakwa Yuda. ⁹Tacakabe nga cilya icipangano ico napangile ku fikolwe fyabo pali bulya bushiku ubo na basendele ku kuboko kwabo ku kubatungulula ukubafumya mu calo ca Egupti. Pantu tabanakile icipangano candi, kabili nalibasulile - eflyo Shikulu alanda. ¹⁰Ici ecipangano ico nkapanga na ba ng'anda yakwa Israeli panuma ya shilya nshiku - eflyo Shikulu alanda. Nkabika amalango yandi mu mano yabo, kabili nkayalemba na mu mitima yabo. Nkaba Lesa wabo, kabili bakaba abantu bandi. ¹¹Tabakalekuisambilisha umo no mwikashi munankwe kabili umo na munyina, ukumwebati, 'Tshiba Shikulu.' Pantu bonse bakanjishiba, ukufuma ku munono ukufika na ku mukalamba. ¹²Pantu nkababelela uluse ku ficitwa fyabo ifya bubifi, ne membu shabo nshakale kushibukisha nakalya iyoo." ¹³Pakwita ici cipangano "icipya," alilengele icipangano ca ntanshi ukube cafyo, kabili icasangukile icafe kabili cakale cikosungamina ukuloba.

9

¹Nomba ne cipangano cantanshi calikwete ifipope fya mipepele kabili calikwete ne ncende pe sonde iyakupepelamo. ²Pantu ihema lyali pekanishiwe. Umuputule wa ntanshi, mukati mwali ica kutekapo inyali, itebulo, ne mikate ya ceni, wali kukutwa incende ya mushilo. ³Kunuma ya cialu ca bubili kwali umuputule na umbi mwi hema, uukutwa incende umwashilisha. ⁴Walikwete ne cipailo ica golide ica kufutumwinapo ububani. Kabili walikwete ne cipao ca cipangano, ico icali icakakatikwako na golide. Mukati mwali inongo ya golide iyali kusunga mana, ikonto yakwa Aarone iya sakamwine, ne fipande fya cipangano. ⁵Pa mulu wa cipao ca cipangano, bakerubi ba bukata balifimbile inkumpiko ya cikonsolwelo, ifyo tatwingalandapo pali nomba mu kushika. ⁶Panuma ya kupekanya ifi fintu, bashimapepo lyonse balikwingila mu muputule we hema mukufikilisha umulimo wa bupyangishi bwabo. ⁷Lelo ni shimapepo mukalamba eka fye ewalikwingila mu muputule wa bubili, umuku umo cila mwaka, kabili tekwabula umulopa uo alikupela palwakwe umwine na pa fyali kubembuka abantu ukwabula ukwishiba. ⁸Mupashi wa Mushilo alitulangile ukwebati apo fye ihema lya kubalilapo licili liliiminine inshila yakwingila umwashilisha yali tailasokololwa. ⁹Ici cali cilangililo ca nshita ilipo. Fyonse ifya bupe na malambo ifikopelwa nomba tekuti filenge ba kampingu waba kapepa ukupwililika. ¹⁰Pantu fyena ulubali lwafiko nipa fyakulya no kunwa no kusamba kwa kuisangulula ukwa lekana -lekana, ifipope fya mubili ukufika fye ne nshita ya kutantika cipya-cipya. ¹¹Kristu alishile nga shimapepo mukalamba uwa fintu fyabune ifya isa. Alipitile mwi hema ilikalamba kabili ilypwililika ilitapangilwe ne minwe ya bantu, ilyo ilishaba lya cino calo ico icalengelwe. ¹²Ukwabulo mulopa wa mbushi no wa twana twa ng'ombe, lelo ukupitila mu mulopa wakwe umwine alingilemo fye umuku umo mu ncende umwashilisha no kutusungila ukulubulwa kwa muyayaya. ¹³Pantu umfwa umulopa wa mbushi no wa ng'ombe ishilume no kusansa kwa mitoi ya kana ka ng'ombe pali abo abakukowela filabashisha ku kusanguluka kwa mibili yabo, ¹⁴pali bufi umulopa wakwa Kristu, uyo ukupitila mu Mupashi wa muyayaya aliipele umwine uwabula akalema kuli Lesa, ukusangulula ba kapingu besu ukufuma ku micitile yakufwa ku kupyungila Lesa wa mweo? ¹⁵Pamulandu wa ici, aliba kawikishanya wa cipangano cipya. Ifi ni pakwebati, apo imfwa yacitikile pa kulubula abo abali mu cipangano ca ntanshi ukufuma kufya mampulu yabo, abo abakutwa bakapokelela icilayo ca bupyani bwa muyayaya. ¹⁶Pantu apali icilayo ca kushila umuntu, imfwa ya muntu wa cicitile ifwile ukushinkishiwa. ¹⁷Pantu icilayo ca kushila umuntu pakutampa ukubomba kano nga cakwebati kwaba imfwa, pantu taiba na maka nga uwa cicitile acili uwa mweo. ¹⁸Eco nangula cipangano cantanshi tacapampamikilwe apabula umulopa. ¹⁹Pantu ulu Mose alandile amafunde yonse mu

malango ku bantu bonse, alibulile umulopa wa ng'ombe ishilume ne mbushi, kumo na menshi, ubushishi bwa kukashika, na hisopo, kabili alisanshile kuli fyonse ku mufungilo na bantu bonse. ²⁰Nolu alilandile ati, "Uyu e mulopa wa cipangano uo Lesa amikonkomeshe mwifunde." ²¹Mu musango umo wine, alisanshile umulopa pe hema na pa fipe fyonse ifyo bali kubomfya mu bupyangishi. ²²Ukulingana na malango, ifintu fyonse fisangululwa no mulopa. Apashili ukusumya umulopa tapaba bwelelo. ²³Eco kanshi cali icayana ukwebati ifimpashanya fya fintu fya mu mulu fifwile fyasangululwa na ya malambo ya nama. Lelo, ifintu fya mu mulu ifine fyali no kusangululwa na malambo ayabune. ²⁴Pantu Kristu taingile mu ncende umwashilisha iyapangilwe ne minwe, icaba fye cikope ca yacine. Lelo alingile mu mulu umwine, ukwebati nomba enga monekela mu ceni cakwa Lesa pamulandu wesu. ²⁵Taile mulya pakwebati aipele umwine imiku iingi, ificita shimapepo mukalamba, uwingila mu ncende umwashilisha umwaka no mwaka no mulopa wa umbi. ²⁶Umfwa cali ifyo, ninshi nga aliculile imiku iingi ukutula fye ku mufula wa calo. Lelo nomba alimonekela pakupwa kwa nshita ku kufumyapo ulubembu pakuitula bulilambo umwine. ²⁷Ngefyo casontwa umuntunse ukufwa umuku umo, ne cakukankapo kupingulwa, ²⁸ifyo fine, Kristu alitulilwe umukefye umo kukusenda imemba sha bengi, kabili akamonekela umuku wa cibili, tekukusenda ulubembu, lelo ku kupususha abo abakumulolela.

10

¹Pantu amalango cishingwafye pa fintu ifyabune ifili no kwisa, te cipasho cine ca ifyo fintu. Abo abakopalama kuli Lesa tabengaba abapwililika ku malambo yamo yene ayo bashimapepo batuula mukukonkanya pa mwaka no mwaka. ²Nga teifyo, bushe amalambo nga tayalekelwe ukutulwa? Pantu nga bakashinshimuna balisangulwililwe limo tekuti babe na kampingu wa lubembu. ³Lelo muli yalya malambo yabo kuli ukwibukisha imemba cila mwaka no mwaka. ⁴Pantu tekuti umulopa wa ng'ombe ilume nangu imbushi usende imemba. ⁵Ulo Kristu aishile mu calo, alilandile ati, "Amalambo ne fya bupe tamwafifwaile, lelo mubili eo mwali kumpekanishisha; ⁶pamo ne mitulo shakoca ne mitulo sha memba tamwabekelwemo. ⁷Nolu nalilandile ati, "Moneni, ndi pano - ngefyo calembwa pali nebo mu mufungilo we buku - ukucita ubufwayo bwenu, mwe Lesa." ⁸Pakubala alilandile ati, "Te malambo, nangu imitulo, nangu mitulo ya koca yonse, nangu imitulo ya pa memba iyo mwalikufwaya. Nangu tamwabekelwemo muli fyena." Aya malambo ayapelwa ukulingana na malango. ⁹Nolu alilandile ati, "Moneni, ndi pano mukucita ubufwayo bwenu." Alafumyapo ilambo lya pakubala pakwebati abikepo ilambo lya cibili. ¹⁰Nikukufwaya uku, eko twashishiwa ukupitila mukupela umubili wakwa Yesu Kristu umukufye umo epela. ¹¹Ubushiku no bushiku shimapepo onse aleminina no kupyunga, ukutula amalambo yamo yene libili libili - amalambo ayo ayatangasenda imemba. ¹²Lelo ulo Kristu atulilwe ilambo limo ilya memba sha nshita shonse, alikele ku kuboko kwa kulyo ukwakwa Lesa. ¹³Acili akololela mpaka abalwani bakwe ba kabe icinyantilo ca makasa yakwe. ¹⁴Pantu ku mutulo fye umo abo abakoshishiwa balilengwa ukupwililika umuyayaya. ¹⁵Mupashi wa Mushilo nao alashimika ubunte kuli fwebo. Pakubala alalanda ati, ¹⁶"Ici ezipangano ico nkapanga nabo panuma ya nshiku shilya, efyu Shikulu alanda. Nkabika amalango yandi mu mitima yabo, kabili nkayalemba mu mantontonkanyo yabo." ¹⁷Nolu alilundilepo ati, "Imemba ne fya bupulumushi bwabo nshakafibukishapo na kabili iyoo." ¹⁸Nomba apali ukwelela pali ifi, tapali ica kuitulila ku memba. ¹⁹Eco kanshi, mwe bamunyinane, tulikwete isubilo lya kwingila mu cende umwashilisha ukupitila mu mulopa wakwa Yesu. ²⁰Ubu e bwikashi bupya ubo atucitila ukupitila mu cialu, ekwebati, ukupitila mu mubili wakwe. ²¹Pantu tulikwete shimapepo mukalamba mu ng'anda yakwa Lesa, ²²natupalamine ne mitima ya cinshinka mu kushininkisha kwa cicetekelo, ukuba ne mitima iya sangululwa ukufuma kuli kampingu wa bubifi no kukwata imibili iya sambwa mu menshi yakulengama. ²³Kabili natwikatishe isubilo tulumbula, pantu uwalaya wa cinshinka. ²⁴Natutontonkanyapo bwino ifyo twale kucincishanya umo no munankwe ku kutemwa no kubomba imilimo yabune. ²⁵Twileka ukulongana bonse capamo, ngefyo bamo bakocita. Lelo, tulekukoseleshanya umo no munankwe, no kucilapo ulo tukomona ubushiku bukopalama. ²⁶Pantu umfwa twalambembukila umufulo panuma yakwishiba icine, ilambo lya memba talyabeko. ²⁷Lelo, cimo ica kutinya icikosubilwa pa bupingushi, no lubingu lwa mulilo ulukonaula abalwani bakwa Lesa. ²⁸Onse uwakana amalango yakwa Mose ali no kufwa ukwabula uluse pa bunte bwa bakambone babili nangu batatu. ²⁹Pali bufi ukukandwa kwa muntu uyo uwasula Umwana wakwa Lesa, uwa mwene umulopa wa cipangano ukukanaba uwashila - umulopa uo asangulwilweko - no kupontelo Mupashi wa kusenaminwa? ³⁰Pantu tulishibe uwalandile ati, "Icilandushi candi; Nebo nkalandula." Nakabili, "Shikulu akapingula abantu bakwe." ³¹Cintu icakuntinya ukuwila mu maboko yakwa Lesa wa mweo! ³²Lelo ibukisheni inshiku sha kunuma, panuma ya kupuputulwa kwenu, ifyo mwashipikishe ukulwishikana ukukalamba mu kucucutika. ³³Mu nshita shimo mwalitukilwe no kupakaswa palwalala, ne nshita shimbi mwalikwakana pamo nabo abalikupita muli aya macushi. ³⁴Pantu mwalikwete inkumbu pali abo abali abafungwa, kabili mwalisuminishe ne nsansa ukupokwa ifikwatwa fyenu. Mwalishibe ukwebati mwebo mwebene mwalikwete icikwatwa icabune kabili ica muyayaya. ³⁵Eco mwilusa isubilo lyenu, ilikwete icilambu icikalamba. ³⁶Pantu mukofwaikwa ukushipikisha pakwebati ulo mwacita ubufwayo bwakwa Lesa, mukapokelela ico alaya. ³⁷Pantu mukashita akanono, uyo uukoisa mucine akesa kabili takacelwe. ³⁸Uwalungama wandi akekalila mu cicetekelo. Umfwa abwelela kunuma, umweo wandi tawakasekele muli ena." ³⁹Lelo tatuli abo ababwelela kunuma ku bonaushi, lelo tuli pali abo abakwata icicetekelo no kusunga imyeo yabo.

11

¹Nomba icicetekelo eshintililo lya fintu tusubilapo no kushininkisha kwa fintu ifitamoneka. ²Pantu pamulandu wa ici emo ifikolwe fyashininkishiwe pamulandu wa cicetekelo cabo. ³Ku cicetekelo twalishiba ukwebati icalo cabumbilwe kwi shiwi

lyakwa Lesa, ekwebati ifimoneka tafyapangilwe ku fintu ifyali kumoneka.⁴Ni ku cicetekelo eko Abeli atuliile Lesa ilambo lyabune ukucila ilyakwa Kaini, ukupitila muli ico alipendelwe ukuba uwakulungama, na Lesa alilandile ifya bune pali ena pamulandu wa mitulo yakwe, na ku cicetekelo Abeli acili akolanda, nangula fye alifwa.⁵Ni ku cicetekelo eko Enoke asendelwe ku mulu ica kwebati tamwenepo imfwa. "Tabamusangile, pantu Lesa alimupitile." Pantu ulo alifye talapiitwa, calishininkishiwe ukwebati alitemwine Lesa. ⁶Nomba ukwabula icicetekelo tecakwanguka ukutemuna ena. Pantu ciliyene ukwebati onse uukoisa kuli Lesa akofwaikwa ukusumina ukwebati Lesa eko aba kabili ekalambula wa abo abamufwaya.⁷Ni ku cicetekelo eko Noa, pakupelwa imbila ukufuma ku mulu pa fintu ifyali tafilamoneka, pa kukwata akatina kuli Lesa alipangile icibwato pakwebati apusushishemo abang'anda yakwe. Pakucita ici, alisushishe icalo kabili alishile kuba impyani ya bulungami ukulingana ne cicetekelo.⁸Ni ku cicetekelo eko Abrahamu, ulo bamukutile, alinakile no kuya ku ncende iyo alailwe ukupokelela nge ca bupyani. Alile, ukwabula ukwishiba uko alikuya. ⁹Niku cicetekelo eko aikalile mu calo cabulayo ngo mulebeshi. Alikele mwi hema pamo na Isaki na Yakobo, abo abali impyani sha bulayo bumo bwine. ¹⁰Pantu alikulolesha ku ntanshi ku musumba wa mifula, uo kelenganya kabili kakuula ni Lesa. ¹¹Ni ku cicetekelo, nangula Sara umwine ali ni ng'umba, alipokelele amaka ya kwimita. Ifi fyalicitike nangula alikotele sana, apo alipendele uwa mulaile icilayo ukuba uwa cishinka. ¹²Eco kanshi, ukufuma kuli uyu muntu umo - ali kubati wakufwa - kwalifyelwe abana abengi kubati ni ntanda mu mulu kabili aba tangapendwa ngo musensenga wa kumbali ya bamba. ¹³Ni ku cicetekelo eko bonse aba bafwilile ukwabula ukupokelela amalayo. Lelo, balifimwene no kufisekelela akatalamukila, kabili balisuminishe ukwebati balebeshi kabili balendo pe sonde. ¹⁴Pantu abo abakolanda ifyo fintu bakolanda apakubuta ukwebati bakofwaya icalo ca ku mwabo. ¹⁵Umfwa bali kutontontokanya pa calo bafumineko, nga balikwete ishuko lya kubwelelako. ¹⁶Lelo ngefyo cili, bakofwaisha icalo cabune, ico icili, ica mu mulu. Eco Lesa talipo na nsoni ukukutwa Lesa wabo, apo ali bapekanishisha umusumba wabo. ¹⁷Ni ku cicetekelo eko Abrahamu, ulo aeshiwe, alipele Isaki. Ali umwana wakwe umwaume umofye mpo uo apele, uyo uwa pokelele amalayo. ¹⁸Ni kuli Abrahamu eko calandilwe ati, "Ni muli Isaki emo abamu bufyashi bobe bukenikilwa." ¹⁹Abrahamu alitontontokenye ukwebati Lesa aliba na maka ya kubusha Isaki kubafwa, kabili ukulanda kwa mu mulumbe, ni kuli ifyo fine eko amupokelelele. ²⁰Kabili ni ku cicetekelo eko Isaki apalile Yakobo na Esau mufili no kwisa. ²¹Ni ku cicetekelo eko Yakobo, ulo ali pakufwa, alipalile cila mwana mwaume wakwa Yosefe. Yakobo alishinshimwine, alishintilile na pa nkonto yakwe. ²²Ni ku cicetekelo eko Yosefe, ulo impela yakwe yali mupepi, alilandile palwa kuya kwa bana bakwa Isreali ukufuma mu Egupti no kubakonkomesha palwa mafupa yakwe. ²³Ni ku cicetekelo eko Mose, ulo afyelwe, bali mufishile pa myenshi itatu ku bafyashi bakwe pantu balimwene ati umwana ali wabune. Tabatinine icipope ca mfumu. ²⁴Ni ku cicetekelo eko Mose, panuma ya kukula, alikene ukwitwa umwana mwaume wa mwana mwanakashi wa mfumu Farao. ²⁵Ali salilepo ukucushiwa pamo na bantu bakwa Lesa ukucila ukulekusansamukila mufya ma bwenge ya lubumbu pa kashita akanono. ²⁶Alitontontokenya ukwebati ukuculila pamo na Kristu cawamishapo ukucila ifyuma fya mu Egupti, pantu ali tontele amenso yakwe pa cilambu cakwe. ²⁷Ni ku cicetekelo eko Mose afumine ku Egupti. Tatinine ubukali bwa mfumu, pantu alishipikishe kubati akomona uyo uutamoneka. ²⁸Ni ku cicetekelo eko asungile ica Kucilila no ku kanwa kwa mulopa, pakwebati konaula wa mabeli ekekatapo pa mabeli ya bana baume ba bena Israeli. ²⁹Ni ku cicetekelo eko bayabukile bamba wa kukashika kubati ni pa mushili uwakuma. Ulo abena Egupti baeseshe ukucita ici, balimininwe. ³⁰Ni ku cicetekelo eko ifibumba fya Yeriko fya wilile panshi, panuma yakushingulukwa pa nshiku cine-lubali. ³¹Ni ku cicetekelo eko Rahabu cilende atafwilile pamo na ba mpula mafunde, pantu alipokelele inengu mu mutende. ³²Findo na fimbi ni ngalanda? Pantu inshita ikonceptelele iya kulanda pali Gideone, Baraki, Samsone, Yefta, Dabidi, Samuele, na pali ba kasesema. ³³Kupitila mu cicetekelo eko bacimfishe amabufumu, balicitile ubulungami, no kupokelela amalayo. Balileseshe utunwa twa nkalamo, ³⁴balishimishe amaka ya mulilo, balipusukile ku lupanga, balilengelwe ukukosa ulo bali abakunaka, balyalwike amalamba mu bulwi, kabili balicimfishe ifita fya bena fyalo. ³⁵Abanakashi balipokelele abakufwa babo ku kubushiwa. Bambi balibacushishe, pa kutasumina ukulubuka, pakwebati benga mona ukubushiwa kwa bune. ³⁶Bambi balipokelele ukupunikwa no kulopolwa ifikoti, elo no kukakwa mu minyololo no kubikwa mu cifungo. ³⁷Balipolelwe amabwe. Baliputwilwe pakati kuli baso. Balipaiwe ku lupanga. Bali kuya balifwele imikupo sha mpaanga ne sha mbushi. Bali ababusu, abatitikishiwa, bali kubacusha. ³⁸Icalo tacabawamine. Lyonse balikupitana mu matololo na mumpili, elo na mu ncengo na mu filindi fya panshi. ³⁹Nangula aba bonse abantu balishininkishiwe na Lesa pamulandu wa cicetekelo fyabo, tabapokelele icilayo. ⁴⁰Lesa aliteyenye ifintu ifyabune kuli fwebo, pakwebati ukwabula fwebo, tabakalengwe abakupwililika.

12

¹Eco kanshi, apo tuli abashingulukwa ne bumba likalamba ilya bakambone, natulekuitalusha kuli fyonse ifyakufina no lubumbu ulwatulambatila. Kabili na tubutuke mukushipikisha ulubilo ulwabikwa pantanshi yesu. ²Lelo na tutonte amenso pali Yesu, intendekelo ne mpela ya cicetekelo cesu. Pamulandu wa nsansa ishabikilwe pantashi yakwe, ena alishipikishe pa capindama, alisulile umusebanya wa ciko, kabili alikele ku kuboko kwa kulyo ku cipuna cakwa Lesa. ³Eco tontontokanyeni pali ena, uwashipikishe mukusushiwa ku babembu abamwimine, pakwebati mwiba abanakuka kabili abakutompoka mu mitima. ⁴Mucili tamulakana nangu ukulwishanya no lubumbu ukushinta fye na ku mulopa; ⁵kabili mulilabile icakukoselesha icapelwe kuli mwebo nga bana baume: "We mwana wandi umwaume, wilakwangusha ukusalapula kwakwe, nangu ukutompoka ulo walungamikwa kuli ena. ⁶Pantu Shikulu alasalapula abo atemwa, kabili alakanda onse umwana uo apokelela." ⁷Mulekushipikisha mu macushi ngo kusalapulwa. Lesa amicita nga bana bakwe. Bushe kwaliba umwana mwaume uo wishi atasalapula? ⁸Lelo nga mwaba ababula ukusalapulwa, uko abantu bonse

bakumako, ninshi muli bana ba mubucende kabili tamuli bana bakwe bene bene.⁹Ukulundapo, twalikwete bashifwe abaku buntunse abali kutusalapula kabili twalibacindike. Pali bufi bushe tatwinganakila kuli Wishi wa mipashi no kuba aba mweo!¹⁰Bashifwe balatusalapula pakashita akanono nga bamona ukwebati ciliyene. Lelo Lesa alatusalapula kufyo amwene ukwebati filituwamine, pakwebati twakaneko bu mushilo bwakwe.¹¹Takwaba ukusalapulwa ukumoneka ukwebati kukopela insansa, lelo kupela ubulanda. Lelo panuma kutwala icisabo ca bulungami mu mutende kuli abo abakanshiwa kuli ico.¹²Kanshi kosheni amaboko yenu ayanakuka na makufi yakunakuka.¹³Lungamikeneni inshila shenu, pakwebati ayalemana ye icena lelo yaposhiwe.¹⁴Fwayeni umutende no muntu onse, na bumushilo, pantu ukwabula ifyo takuli uuli onse uukamona Shikulu.¹⁵Beni abakucenjela pakwebati umuntu nangu umo ebulwa ukusenaminwa kwakwa Lesa, no kwebati kwiba umushila wa mufimbila uwalakula no kuleta ubwafwa, pakwebati abengi bekoweshiwa, no kwebati tapali uwabulalelale nangu uwa muselu, pamo nga Esau, uwashitisha insambu shakwe ishakuba ibeli pakulya icakulya umuku umo.¹⁷Pantu mwalishiba ukwebati panuma, ulo afwaile ukupyana ipalo, alikenwe, pantu alifililwe ukusanga ishuko lya kulapila, nangu alifwaishe mu kulila ifilamba.¹⁸Pantu tamwishile ku lupili ulwingekawako, ulupili ulukobilimuka no mulilo, ne mfifi, ne cipupu, na mabimbi.¹⁹Kabili tamwishile ku kulila kwa ntandala, nangu kwi shiwi ililanda ifyebo ifyo bakomfwa balikupapata ukwebati icebo cimbi cilundwako kuli bena.²⁰Pantu balifililwe ukubela icalandilwe: "Nangu inama yaikata ku lupili, ninshi bafwile ukuipola amabwe."²¹Cali icakutinya mukumoneka ico Mose alandile ati, "Ndi no mwenso kabili nkotutuma."²²Lelo, mwebo mulishile ku Lupili lwa Sione na ku musumba wakwa Lesa wa mweo, Yerusalemu wa mu mulu, kabili mwaisa kuli ba malaika imyanda amakumi mu kulongana ne nsansa.²³Mwaisa ku lukuta lwa mabeli, abo abalembwa mu mulu. Mwaisa kuli Lesa, kapingula wa bonse, na ku mipashi ya bantu abalungami abo abalengwa ukuba abapwililika.²⁴Kabili mwaisa kuli Yesu, kawikishanya wa cipingano cipya, na ku mulopa uwaitike uutulandila ifyabune ukucila umulopa wakwa Abeli.²⁵Mumone ukwebati mwilakukana ukumfwa kuli uyo uukolanda. Pantu umfwa tabapuswike ulo bakene ukumfwa ku wali kubasoka pe sonde, pali bufi fwebo tatwakapusuke umfwa twafuma kuli uyo uukotusoka ukufuma mu mulu.²⁶Pa nshita imo, ishiwi lyakwe lyalisunkenye sonde. Lelo nomba alilaya no kulanda ati, "Inshita na imbi nshakasunkanye fye isonde lyeka, lelo ne myulu."²⁷Ifi fyebo, "Inshita na imbi," fikopilubula ukufumya ifyo fintu ifingasunkanishiwa, emukweba ati, ku fintu ifya bumbilwe, pakwebati ifintu ifitangasunkanishiwa fikashale.²⁸Eco kanshi, pakupokelela ubufumu ubutasunkanishiwa, natulekumutotela kabili muli uyu musango shinshimuneni Lesa no bufuke na katina.²⁹Pantu Lesa wesu mulilo uoca.

13

¹Lekeni ukutemwa kwa bwananyina kutwalilile. ²Mwilakulaba ukupokelela abeni. Pantu muli ici, emo bamo bapokelelele bamalaika mukukana ishila. ³Ibukisheni abafungwa kubati ni abo mwakakilwe nabo capamo. Ibukisheni abo abakocushiwa kubati ni mwebo mukocula ku mubili. ⁴Lekeni icupo cibe ica kucindama kuli bonse, kabili lekeni no busanshi bwa cupo busungwe ubwakusanguluka, pantu Lesa akapingula abantu ababulalelale pamo pene na bacende. ⁵Lekeni imbela yenu ibe iyabula ukutemwa indalama. Moneni ukwebati ifintu mukwete filimilingile, pantu Lesa umwine alilanda ati, "Nshakabale misha, nangula ukumilekelesha." ⁶Lekeni tube abakuteka imitima pakwebati twingakwata icikoseleshi icakulanda ati, "Shikulu ekafwa wandi; nshakatine. Bushe nindo umuntu enga cita kuli nebo?" ⁷Ibukisheni intungulushi shenu, abo abalandile icebo cakwa Lesa kuli mwebo, kabili tontonkanyeni pa mibele yabo. Pashanyeni icicetekelo cabo. ⁸Yesu Kristu abafye cimo cine ubushiku bwa mailo, ilelo, no muyayaya. ⁹Mwilufiwa na masambilisho ya kulekana-lekana ayaibela. Pantu cabune ukwebati umutima ube uwakoshiwa no kusenaminwa, te kufilyo ifitafwa abo abendelamo. ¹⁰Twaliba ne cipailo ico abapyungila mwi Hema tababa na lusa lwakulyapo. ¹¹Pantu umulopa wa nama ishipaiwa pa membu ulaletwa na shimapepo mukalamba mu ncende umwashila, ulo imibili shashiko shocewa kunse ya nkambi. ¹²Eco Yesu nao alicushiwe kunse ya mpongolo ya musumba, pakwebati engashisha abantu ukupitila mu mulopa wakwe. ¹³Natulekuya kanshi kuli ena kunse ya nkambi, tulifwele umusebanya uo ashipikisheko. ¹⁴Pantu pano calo tatwakwata umusumba wa kubelelele. Lelo, tukololela uyo uukoisa. ¹⁵Ukupitila muli ena, ninshi, natulekutula lyonse amalambo ya malumbo kuli Lesa, amalumbo ayo ayali cisabo ku milomo icisumina ishina lyakwe. ¹⁶Twilaba ukucita icabune no kwabana, pantu ni mu malambo yakubefi emo Lesa abekelwa. ¹⁷Beleni no kunakila ku ntungulushi shenu, pantu balalinda imyeo yenu kubati ni abo abakalubulula kuli Lesa. Beleni pakwebati intungulushi shilekucita ici ne nsansa, kabili ukwabula ukuilishanya, icingaba icafye kuli mwebo. ¹⁸Muletupepelako, pantu tuli shininkishe ukwebati kampingu wesu wabune kabili ukwebati tukabila ukwikala bwino mu fintu fyonse. ¹⁹Nkomikoselesha ati mube abakucilapo sana mukucita ici, pakwebati nkabwelele kuli mwebo mukwangufyanya. ²⁰Nomba Lesa uwa mutende, uwa bushishe ku bakufwa kacema mukalamba uwa mpanga, Shikulu Yesu, ukupitila mu mulopa uwa cipangano ca muyayaya, ²¹amikanshe ne fintu fyonse ifyabune ku kucita ubufwayo bwakwe, ubukobomba muli fwebo ifikomusekesha, ukupitila muli Yesu Kristu, kuli ena kube ubukata umuyayaya no muyayaya. Ameni. ²²Nomba nkomikoselesha, mwe bamunyanane, ukuba ne cebo ca cikoseleshi ico namilembela mukwiffya. ²³Ishibeni ukwebati munyinefwe Timote bali mukawile, uo nkesa nankwe mukumimona nga akesa bwangu. ²⁴Posheni shonse intungulushi shenu na bantu bakwa Lesa abashila. Balya abafuma ku Italia ba komiposha. ²⁵Ukusenaminwa kube nenu bonse.

Yakobo

1

¹Yakobo, umubomfi wakwa Lesa kabili uwakwa Shikulu Yesu Kristu, ku mikowa ikumi na ibili iya salangana: Umutende mukwai! ²Mulekucipenda ukuba ica nsansa, mwe bamunyanane, ulo mukopita mu mafya ya kulekana-lekana. ³Mwishibe ukwebati ukweshiwa kwa cicetekelo cenu kuleta ukushipikisha. ⁴Lekeni ukushipikisha kufikilishimilimo yakuko pakwebati mube abafikapo kabili abapwililika, ukwabula ukubulisha akantu. ⁵Lelo pali mwebo nga pali ulekabila amano, lekeni ena alombe kuli Lesa, ena eupela mukufusha no kwabula ukwebaulwa kuli onse uwa lombi, nao ali no kumupela. ⁶Lelo lekeni alombe mu cicetekelo, ukwabula ukutwishika. Pantu uyo onse ukotwishika aba kubati libimbi muli bamba ilyo ilisendwa no mwela no kulishingulusha. ⁷Pantu uyo muntu tafwile kutontonkanya ukwebati ali no kupokelela icili conse ukufuma kuli Shikulu; ⁸muntu uwabula ukushininkisha mwitontonkanyo lyakwe, uwabula ukushikatala munshila shakwe shonse. ⁹Lekeni munyanane umubusu aitakisha pa cifulo cakwe ica pamulu, ¹⁰lelo umuntu umukankala mucifulo cakwe ica panshi, pamulandu ali no kufwa nge luba lya mumpanga mucani. ¹¹Pantu akasuba katula ne cikabilila no kumye cani. Iluba lilalukuta, no busuma bwaliko bulaloba. Mu musango umo wine, umukankala ali no kulokota pakati ka lwendo lwakwe. ¹²Alipalwa umuntu uushipikisha mu fyakweshiwa. Pantu panuma ya kupita mukweshiwa, akapokelela icilongwe ca mweo, ico icalailwe kuli abo abatemwa Lesa. ¹³Mwileka nangu umo ulo atunkwa alande ati, "Nkotunkwa na Lesa," Pantu Lesa tatunkwa ku fyabubi, nangu ena umwine tatunka uuli onse. ¹⁴Lelo cila muntu atunkwa kufya ku kabila kwakwe, ifyo ifimutakanya no ukumubeleleka. ¹⁵Kanshi ulo ulunkumbwa lwaimita, lulafyala ulubembu, na panuma ulubembu lwa kula, lulafyala imfwa. ¹⁶Mwibepekwa, bamunyanane abatemwikwa. ¹⁷Conse icabupe cabune na conse icabupe icapwililika cifuma ku mulu. Cifuma kuli Shifwe wa lubuto. Kuli ena takwaba ukwaluka nangu kubati cinshingwa pamulandu wa kwaluka. ¹⁸Lesa alisalile ukutufyala ku cebo cacishinka pakwebati tube ifisabo fya ntanshi ifyaibela pa fintu fyonse ifyo abumbile. ¹⁹Mwalishiba ici, mwe bamunyanane abatemwikwa: Lekeni umuntu onse abe uwakwanguka ukumfwa, uwatekanya ukulanda, kabili uukokola ukukalipa. ²⁰Pantu ukukalipa kwa muntu takufikilisha ubulungami bwakwa Lesa. ²¹Eco kanshi fuleni fyonse ifya lubembu lwa muselu ne fya bubifi fyonse. Mukunakilila pokeleleni icebo ica byalwa, ico icaba na maka ya kupususha imyeo yenu. ²²Mube kabacita ba cebo teba komfwa fye iyoo, ukulaibepa fye mwebene. ²³Pantu uuli onse nga ni komfwa wa cebo lelo tekacita wa cebo ali kubati muntu akoilolekesha pa cinso cakwe mu cilolani. ²⁴Alaibebeta umwine nolu alaya nakabili apopenefye alaba ifyo acimoneka. ²⁵Lelo umuntu uulolekesha bwino bwino mu malango yapwililika aya buntungwa, no kutwalilila ukucita ico, tekuba fye komfwa wacilafi, uyu muntu akapalwa mu ficitwa fyakwe. ²⁶Umfwa uuli onse akotontonkanya ukuba kapepa kabili takosunga ululimi lwakwe, akoibepa mu mutima wakwe na bukapapa bwakwe bwafye. ²⁷Bukapapa ubwapwililika kabili ubutaonaika ku cinso cakwa Lesa kabili Shifwe kwafwa abana banshiwa na ba mukamfwalwa mu kucucutika kwabo, no kuisunga wemwine uwabula ukukowela ku calo.

2

¹Mwe bamunyanane, twiba ne cicetekelo muli Shikulu Yesu Kristu, Shikulu wa bukata, no kukwata akapatulula ku bantu bamo. ²Nga cakwebati umo aisakwingila mukulongana kwenu alifwele inyinda minwe sha ngolide ne fyakufwala ifyakuyemba, kabili mwaisakwingila umubusu alifwele ifya kufwala ifya lamba. ³Umfwa mwalolesha pa muntu ufwele ifya kufwala fyakuyemba kabili mwalanda ati, "Ikala pano pa ncende yabune," lelo mwalanda ku mubusu ati, "Webo iminina apo" nangu "Ikala mupepi ne cakunyantapo amakasa yandi," ⁴bushe tamukoipingula mwebene? Bushe tamwalwike bakapingula na matontonkanyo ya bubifi? ⁵Kutikeni, mwe bamunyanane abatemwikwa, bushe Lesa tasalile ababusu aba mu calo ukuba abakankala mu cicetekelo kabili ukuba impyani sha bufumu ubo alaile kuli abo abamutemwa? ⁶Lelo mulisulile ababusu! Bushe tebakankala aba mititikisha? ⁷Bushe tebamitwala ku cilye? Bushe tabasalula ishina yabune ilyo mwakutilwapo? ⁸Lelo, umfwa, mwafikilisha amalango ya cine ukulingana ne lembo lya kwebati, "Ulekutemwa umwina mupalamano ngefyo waitemwa wemwine," ninshi wacita ica kulungama. ⁹Lelo nga mwacindikapofye bamo abantu, ninshi mukobembuka, kabili mulishininwe na malango ukuba bampula mafunde. ¹⁰Pantu onse uubela amalango yonse, lelo nga atobapo limo, ashininwa ukutoba amalango yonse. ¹¹Pantu uwalandile ati, "Wilakucita bucende," ewalandile nokwebati, "Wilakwipaya." Ngataucita ubucende, lelo umfwa ulepaya, ninshi ulishile kuba katoba wa malango yonse. ¹²Eco mulekulanda no kubomba nga abakapingulwa ukupitila mu malango ya buntungwa. ¹³Pantu ubupingushi bwisa ukwabula uluse kuli abo abataaba na uluse. Uluse lulacimfya ubupingushi. ¹⁴Bunonshi ndo bulimo, mwe bamunyanane, umfwa umo alanda ati alikwete icicetekelo, lelo taba na milimo? Bushe ico icicetekelo kuti ca mupususha? ¹⁵Nga cakwebati muninefwe nangu nkashi tafwele bwino kabili takwete fyakulya pali bulya bushiku. ¹⁶Nga cakwebati umo muli mwebo alanda kuli bena ati, "Mwende umutende, mulekufwala ifyakaba kabili mulekulya no kwikuta. Nga cakwebati ta mubapele ifyakukabila fya mubili, kuti cabafwa shani? ¹⁷Munshila imo ine icicetekelo icine ceka, nga tacikwete imilimo, ninshi cakufwa. ¹⁸Lelo umo kuti alanda ati, "Ulikwete icicetekelo, na nebo ndikwete imilimo." Ndanga icicetekelo cobe ukwabula imilimo, kabili nokulanga icicetekelo candi ikupitila mu milimo yandi. ¹⁹Walisumina ukwebati kwaba Lesa umo; wacita icabune. Lelo ne ngulu shalisumina ifyo fine, kabili shilatutuma. ²⁰Bushe ukofwaya ukwishiba, we muntu umuwelewele, ukwebati icicetekelo icabula imilimo ninshi cafye? ²¹Bushe shifwe Abrahamu tali niku milimo alungamikilwe ulo apele Isaki umwana wakwe umwaume pa cipailo? ²²Mulimwene ukwebati icicetekelo cabombele ne milimo yakwe, no kwebati ku milimo icicetekelo cakwe calipwililike. ²³Amalemo yalifikilishiwe ayalanda ati, "Abrahamu alisumina Lesa, kabili calipendelwe kuli ena ngo bulungami," kabili alikutilwe cibusa wakwa Lesa. ²⁴Mulimwene ukwebati ni ku milimo umuntu alungamikilwa, kabili te ku cicetekelofye kweka. ²⁵Munshila imo ine

nakabili, bushe Rahabu cilende talungamikilwe ku milimo ulo apokelele inkombe no kubaleka baye inshila imbi? ²⁶Pantu ngefyo umubili uwapatuka ku mupashi waba uwafwa, cimo cine ne cicetekelo icapatuka ku millimo cakufwa.

3

¹Te bengi muli mwebo abafwile ukuba bakasambilisha, mwe bamunyanane, pantu mwalishiba ukwebati fwebo fwe basambilisha tukapingulwa ukucilapo. ²Pantu bonse tulaipununa munshila ishingi. umfwa uuli onse takoipununa mu fyebo, ninshi muntu wapwililika, ali na maka ya kubaka umubili wakwe onse. ³Nomba umfwa twabika amakoli mutunwa twaba kabalwe pakwebati batunakile, kuti twapilibula ne mibili yabo yonse. ⁴Tontonkanyeni nakabili ukwebati ifimato, nangu fyakula shani no kusendwa no mwela wakosa, fipindululwa fye kuli kanaosa akanono no kuya uko coba akofwaya. ⁵Muli iyi nshila, ululimi kalundwa akanono aka mubili, lelo kalaitakisha mu fintu ifikalamba. ⁶Moneni nakabili ifyo lwacepa ulubingu lwa mulilo uloca impanga iikulu. Ululimi nalo mulilo, calo cabubifi icabikwa pa filundwa fyesu. Ululimi lulakowesha umubili onse, ulusonteka ubwikashi bonse, nalolwine lulaisonteka no mulilo wa kumbo. ⁷Pantu umusango onse uwa nama ya mpanga, ifyuni, ifikulika, ne filengwa fya muli bamba filapindululwa kabili fikopindululwa na bantunse. ⁸Lelo takuli umuntu uwinga pindulula ululimi. Lwabubi ubutatusha, lwalisulamo ubusungu bwa mfwa. ⁹Ku lulimi tulalumbanishishako Shikulu na Tata, kabili kuli lwena tulatipilako abantu, abo ababumbwa mu cata cakwa Lesa. ¹⁰Kukanwa kamo kene kulafuma ipalo ne citipu. Mwe bamunyanane, ifi fintu tafikofwaikwa ukucitika. ¹¹Bushe akamfuku-mfuku kalapongolola amenshi kubwendo bumo bwine ayabune naya kulula? ¹²Bushe icimuti ca mukunyu, mwe bamunyanane, kuti catwala imiolife? nangula ica mwangashi, amakunyu? napamo amenshi ya mucele ukufumya ayabune. ¹³Ninani uwa mano kabili uwasalapuka pali mwebo? Leken i uyu muntu alange ubwikashi ubusuma mu milimo yakwe mu mano ya kunakilila. ¹⁴Lelo nga uli nakalumwa akabi na kafindwe mu mutima obe, wilakuitakisha no kubepesha icine. ¹⁵Aya tayali mano ayakufuma ku mulu. Lelo, ya pe sonde, ayatali ya kumupashi, aya ngulu. ¹⁶Pantu ukuli akalumwa na kafindwe, ekuli icimfulunganya ne micitile yonse iyabipa. ¹⁷Lelo amano ayafuma ku mulu yena pakubala ya kusanguluka, kanshi yalitemwa - umutende, umutembo, ya kunakilila, ayaisulamo uluse ne fisabo fyabune, ayacishinka kabili ayabula akapatulula. ¹⁸Ifisabo fya bulungami filabyalwa mu mutende kuli abo abacita umutende.

4

¹Nikwisa ubulaki no kukansana kufuma pakati kenu? Bushe tafifuma kulunkumbwa ululwisha mu filundwa fyenu? ²Mulakabila, kabili tamukwata. Mulepaya no kukumbwa, kabili tamukwata. Mulalwa no kukansana. Tamukwata pantu tamulomba. ³Mulalomba kabili tamupokelela pantu mulomba bubi-bubi, pakwebati mwinga fibomfya kufya kukabila kwenu. ⁴We mwanakashi umucende! Tawaishiba ukwebati ukuba icibusa ne calo bulwani kuli Lesa? Onse uyo uukabila ukuba cibusa ne calo ailenga ukuba umulwani wakwa Lesa. ⁵Nangu bushe utontonkanya ukwebati amalembo yalanda apafye ati, "Umupashi uo alengele ukwikala muli fwebo ulikwete ubufuba apakalamba"? ⁶Lelo Lesa alapela ukusenaminwa kwacilapo, ngefyo amalembo yalanda ati, "Lesa alacincintila aba cilumba, lelo apela ukusenaminwa ku baicefya." ⁷Eco nakileni kuli Lesa. Kaneni kasebanya, kabili akafulumuka kuli mwebo. ⁸Palamineni kuli Lesa, kabili akapalama kuli mwebo. Sambeni iminwe yenu, mwe babembu, kabili sangululeni imitima yenu, mwe bantu bamitima ibili. ⁹Beni no bulanda, losheni, kabili lileni! Leken inseko shenu shaluke ukullosha ne nsansa shenu shalukile mu nkumba-bulili. ¹⁰Icefyeni kuli Shikulu, nao akamisumbula. ¹¹Mwilekulanda ifyabubi pali umbi, mwe bamunyanane. Umuntu uulanda ifyabubi pali munyina nangu uupingula munyina alanda ifyabubi pa malango kabili alapingula amalango. Umfwa wapingula amalango, ninshi tauli kacita wa malango, lelo uli kapingula. ¹²Umuntu fye umo ekapela wa malango kabili kapingula. Ewakwata amaka ya kupususha no konaula. Bushe niwebo nani, weupingula umwina mupalamano obe? ¹³Nomba kutika, webo weulanda ati, "Ilelo nangu mailo nkaya muli uyu musumba, nkaya kupwishako umwaka kulya, no kushitisha, ne cuma cikalundwepo." ¹⁴Nani waishiba ifikacitika ubushiku bukoisa, kabili umweo obe ulishani? Pantu uli nga fube-fube uyo umoneka pakashita akanono kabili afumishiwapo. ¹⁵Lelo, ufwele ukulanda ati, "Umfwa Shikulu asuminisha, tuli no kuba aba mweo no kucita ici nangula cilya." ¹⁶Lelo nomba mukoitakisha pa mapange yenu aya matak. Konse uko ukuitakisha bubifi. ¹⁷Eco kuli onse uwaishiba ukucita ubusuma lelo takobucita, kuli ena caba lubembu.

5

¹Iseni nomba, mwe bakankala, lileni no kulosha pa bulanda bukoisa pali mwebo. ²Ifyuma fyenu filibolele, ne fya kufwala fyenu fili nge fyalwa ku bubenshi. ³Golide yenu na silfere ilikwete indalawa ne ndalawa shine eshikeminina bakambone kuli mwebo. Shikonaula imibili yenu kubati mulilo. Mwalisunga ifyuma fyenu mu nshiku sha kulekelesha. ⁴Lolesheni, amalipilo ayo mutapele ababomfi abalikubomba mu mabala yenu yakolilila kuli mwebo. Ukulila kwaba kasombola kulifikile mu matwi yakwa Shikulu wa milalo. ⁵Mwalikala mubucindami pe sonde no kuiposaika mwebene. Mwalitumika imitima yenu pa bushiku bwa kwipaiwa. ⁶Mwalifyenga no kwipaya umuntu umulungami. Lelo takokansana na mwebo. ⁷Kanshi, tekeni imitima, mwe bamunyanane, mpaka ukwisa kwakwa Shikulu. Moneni ifyo umulimi alolela ifisabo ifisuma ukufuma ku mushili no kuteka umutima pa kufilolela, mpaka fyapokelela imfula ya kubalilapo ne ya kulekelesha. ⁸Namwebo, bene, tekeni imitima. Kosheni imitima yenu pantu ukwisa kwakwa Shikulu kuli paleme. ⁹Mwilekuilishanya, mwe bamunyanane, pali cila umo no munankwe, pakwebati mwikasekwa. Moneni, kapingula aliminine pa mwinshi.

¹⁰Buleni ici cilangulilo, mwe bamunyanane, ukufuma ku kucula no kutekanya kwa bakasesema, abo abalikulanda mwishina lyakwa Shikulu. ¹¹Moneni, tupenda abo abashipikishe ukuba abakupalwa. Mwalyumfwa ukushipikisha kwakwa Yobo, kabili mwalishiba ubuyo bwakwa Shikulu, ifyo aba uwa nkumbu no luse. ¹²Ukucila pali ici, mwe bamunyanane, mwilekulapa, cibe ni pa myulu nangu pe sonde, nangu pa mulapo umbi. Lelo, lekeni "Ee" yenu ibe "Ee" kabili "Iyoo" yenu ibe "Iyoo," pakwebati mwiponena mubupingushi. ¹³Bushe kuli umo pali mwebo uukopita mu macushi? Leken iapepe. ¹⁴Bushe kuli uuli ne nsansa? Leken iembe isha malumbo. Bushe pali umulwele pali mwebo? Leken akute abakalamba ba lukuta, kabili ba mupepele. Leken bamusube amafuta mwishina lyakwa Shikulu. ¹⁵Ipepo lya cicetekelo likaposha umulwele, na Shikulu akamwimya. Nga caktekwebati alibembwiwe, Lesa ali no kumwelele. ¹⁶Eco yebeleleni imemba shenu kuli cila umo no munankwe no kuipepela pakwebati muposhiwe. Ipepo lya muntu umulungami lyaliba na maka mu mibombele ya liko. ¹⁷Eliya ali muntu fye kubabi ni fwebo. Alipepele no mukosha ukwebati imfula iloka, ne mfuma tayatalile ailoka pa myaka itatu ne myenshi mutanda. ¹⁸Nolu Eliya ali pepele nakabili. Umyulu yaliloshe imfula, ne sonde lyalitwele ifisabo fyaliko. ¹⁹Mwe bamunyanane, umfwa umo pali mwebo afuma ku cine, kabili umo amubweshwa, ²⁰uyo muntu afwile ukwishiba ukwebati onse uwaalula umubumbu ukufuma mu nshila ya bubifi akamupususha ukufuma kumfwa no kufimba pa memba ishingana sana.

1 Petero

1

¹Petero, umutumwa wakwa Yesu Kristu, kubalebeshi abasalangana, abasalwa, monse mu Ponte, mu Galatia, mu Kapadokia, mu Asia, na mu Bitunia. ²Ici cali ukulingana no kwishibila kabala kwakwa Lesa Tata, ukupitila mu kusangulula kwa Mupashi, ku kuba abacumfwila no kukanwa umulopa wakwa Yesu Kristu. Ukusenaminwa kube nemwe, kabili umutende wenu na ukule. ³Na Lesa kabili Wishi wakwa Shikulu Yesu Kristu enga lumbanishiwa! Mu luse lwakwe ulukalamba, alitupele ukufyalwa cipya-cipya kwi subilo lya mweo ukupitila mu kubuka kwakwa Yesu Kristu ku bafwa. ⁴Ici cabupyani ubutangaloba, ubutangakowela, kabili ubutangafumuka. Bwasungilwa ku mulu palwa mwebo. ⁵Mulicingililwe na maka yakwa Lesa ukupitila mu cicetekelo pamulandu we pusukilo ilyo lili no kusokoloka mu nshila ya mpela. ⁶Muli ici mukosekelela apakalamba, nangula nomba, pa kashitafye akanono, mukopita mukweshiwa kwa musango onse. ⁷Ici cikocitika pakwebati icicetekelo cenu cishininkishiwe, ico icacindamisha ukucila golide iyo iloba, nangula yaeshiwa mu mulilo. Ici cacitike pakwebati icicetekelo cenu cilete ukulumbanishiwa, ubukata, no muncinshi pa kusokololwa kwakwa Yesu Kristu. ⁸Tamwamumonapo, lelo muli mutemenwe. Tamukomumona pali nomba, lelo muli musumine no kusekelela ne nsansa uko ukutangalondololwa kabili ukwisushiwemo ubukata. ⁹Nomba mukopokelela icilambu ca cicetekelo cenu, ipusukilo lya myeo yenu. ¹⁰Palwa ili pusukilo, bakasesema abaseseme pa kusenaminwa ukwali no kwisa pali mwebo, balikufwailikisha no kwipukishisha bwino bwino, ¹¹ukufwailikisha nga ni mu muntu ndo nangu ni nshila nshi Umupashi wakwa Kristu muli bena walikusontela libela palwa macushi yakwa Kristu ne fya bukata ifili no kukonkopo. ¹²Calisokolwelwe kuli bena ukwebati tabali kuipyungila abene, lelo balikupyungila mwebo, ulo balikulanda pa fintu ifyali kulandwa kuli mwebo ukufuma kuli abo abali kushimikila imbila nsuma kuli mwebo ukupitila mu Mupashi wa Mushilo uwatuminwe ukufuma ku mulu - ifintu ifyo bamalaika bafwaya ukumona. ¹³Eco mube abaipekanya mu mano yenu. Mube abakutekanya. Biken i subilo mukusenaminwa uko ukukoisa ulo Yesu Kristu akasokololwa. ¹⁴Pamo nga abana bacumfwila, mwilekucita ifyalunkumbwa ifyo mwalikukonka ulo mwali abakubula ukwishiba. ¹⁵Pantu uwa mukuta wa mushilo, na mwebo, mube aba mushilo mumibele yenu yonse. ¹⁶Pantu calilembwa ati, "Beni aba mushilo, pantu Nanebo ndi wa mushilo." ¹⁷Eco nga mwakuta uyo uupingula umwabela umulimo wa cila muntu ukwakubula akapatulula ati "Tata", mulekwendela mu katina inshila ya bweni bwenu pano. ¹⁸Pantu mulishibe ukwebati tekufya silfere nangu golide ifyonaika eko mwalubwilwa kumibele yenu iyafye iyo mwapyene ku fikolwe fyenu, ¹⁹lelo ukupitila mu mulopa wakwa Kristu uwacindamisha, kubati wa mwana wa mpanga uwakubula akalema kabili uwabula akabi. ²⁰Kristu alishibikwe ulo isonde talilabako, lelo ici caisa kusokolokalwa kuli mwebo muli ino nshila ya kulekelesha. ²¹Ukupitila muli ena mwalisumina muli Lesa, uwa mubushishe ku bafwa no ku mupela ubucindami, pakwebati icicetekelo cenu ne subilo fibe muli Lesa. ²²Mwalilengele imyeo yenu ukuba iyakubuta pamulandu wa kumfwila icine. Ici cabeleleko icitemwiko ca bwananyina ica cishinka; temwaneni umo no munankwe ne mitima yenu yonse. ²³Mwali fyalwa cipya - cipya, teku lubuto ulubola lelo ni ku lubuto ulutabola, ku cebo cakwa Lesa ica mweo kabili icakubelelele. ²⁴Pantu, "Onse umuntu aba kubati cani, no bucindami bwa ciko bwaba kubati maluba ya mpanga. Icani ciloma, na maluba yalalukuta, ²⁵Lelo icebo cakwa Lesa cakubelelele umuyayaya." Ici cebo ni mbila nsuma iya shimikilwe kuli mwebo.

2

¹Eco kanshi talusheni fyonse ifyabubi, ubucenjeshi bonse, bu bubi-munda, akalumwa, ne miponto yonse. ²Ngo tunya utwafyalwa nomba, fwaisheni ishila lya mukaka wa kumupashi, pakwebati muli ici mwingakulilako mwipusukilo, ³umfwa mwalisonda ukwebati Shikulu wa nkumbu. ⁴Iseni kuli ena uyo uuli libwe lya mweo ilyo ilyasulilwe ku bantu, lelo ilyo ilisalilwe na Lesa nge lya kucindama kuli ena. ⁵Nemwe bene muli kubati mabwe ya mweo aya kokulwa ukuba ing'anda ya bumupashi pakuba bushimapepo bwa mushilo ubutuula amalambo ya kumupashi ayapokelelwa kuli Lesa ukupitila muli Yesu Kristu. ⁶Mwilembo mwaba ifi: "Moneni, nkobika mu Sione ilibwe lya pa cifutu, ilyasalwa kabili ilya kucindama. Uyo onse uwasumina muli ena takalengwe insoni." Ninshi, ubucindami, bwenu mwe basumina. Lelo kuli abo

abatasumina, "Ilibwe ilya sulilwe na bakakula, elyaishile kuba umutwe wapa cifutu,"⁸ kabili, "Libwe lya kuipununako ne cilibwe icibalenga ukuwa." Balaipununa pantu tabanakila icebo - ico basonteelewe ukulacita.⁹ Lelo mwebo muli bantu abasalwa, bushimapepo bwa bufumu, uluko lwa mushilo, abantu abo Lesa aikwatila, pakwebati mwebo mulondolole imilimo isuma iya wa mikutile ukumifumya mu mfimfi no kumitwala mu lubuto lwa cipesha amano.¹⁰ Mwe batali bantu, lelo nomba mwebo muli bantu bakwa Lesa. Mwebatapokelele luse, lelo nomba mwalipokelele luse.¹¹ Mwe batemwikwa, nkomikoselesha nga beni kabili abalebeshi ukwebati mutalukeko kufyalunkumbwa lwa mubili, ifyo ifipinkana ne myeo yenu.¹² Mulekwenda bwino pa bena Fyalo, pakwebati ulo bamipontela nga ba ncita tubi, bengamona ificitwa fyenu ifyabune no kupela ubukata kuli Lesa pa bushiku ubo akamoneka.¹³ Mube abakunakila ku butungulushi bonse ubwa ku buntunse pamulandu wakwa Shikulu. Nakileni naku mfumu nge yapulamo¹⁴ na ku balashi, abo abatumba mukukanda bancita tubi no kutasha abo bonse abacita ifyabune.¹⁵ Pantu uku ekufwaya kwakwa Lesa, ukwebati mukucite cabune mwebo mutalalike ukulanda kwa bututu ukwa bantu abawelewele.¹⁶ Nga abantungwa, mwibomfya ubuntungwa bweni nge cakufimba pa bubifi, lelo mube nga babomfi bakwa Lesa.¹⁷ Cindikeni abantu bonse. Temweni aba bwananyina. Tineni Lesa. Cindikeni ishamfumu.¹⁸ Mwe babomfi, beni abakunakila kuli ba shikulu wenu no mucinshi onse. Beni abakunakila tekuli ba shikulu benu abasuma na ba mutembo fye beka, lelo na kubabipa imitima bene.¹⁹ Pantu caba nge cakutashiwa, pantu awaishiba Lesa, uyu muntu alashipikisha mu bulanda ulo akocula mukufyengwa.²⁰ Pantu nindo cinga kwafwa nga wabembuka kabili nolu washipikisha ulo ukotitikishiwa? Lelo nga walibombele icisuma elo nomba ukocula ulo uko kandwa, ici cililingile ukutashiwa ukufuma kuli Lesa.²¹ Pantu nici cine eco mwaitilweko, pantu Kristu nao alimiculile. Alishile icilangililo kuli mwebo kuku konka mu ntampulo shakwe.²² Tacitilepo lubembu, nangula conse ica bucenjeshi ukusangwa mukanwa kakwe.²³ Ulo atukilwe, tabweshe umusalula. Ulo aculile, tappingile ukubabweshe, lelo aliipele umwine kuli uyo uupingula mu bulungami.²⁴ Ena umwine alisendele imembu shesu mu mubili wakwe pa cimuti pakwebati fwebo twingafwa ku lubembu no kuba aba mweo mu bulungami. Na mu filaso fyakwe mwaliposhiwa.²⁵ Mwebo bonse mwalilubile nge mpaanga, lelo nomba muli bwelele kuli kacema kabili kangalila wa myeo yenu.

3

¹Mu nshila imo ine, mwe bakashi mufwile ukunakila ku balume benu. Mulekucita ici pakwebati nangula abaume bamo tabanakila ku cebo, nalimo kuti basumina apabule cebo, ukupitila mu mibele ya bakashi babo,² pakumona ifyo mwabacindika, ne mibele iya pwililika.³ Mwilekuisamikafye kunse - pamo ngo kuluke imishishi, ukufwala ifya golide, nangula imifyalile yenu.⁴ Lelo, lekeni ukuisamika kwenu kube kwa muntu wa mukati ka mutima no busuma bwa kubelelela ubwa mupashi wa mutebo kabili uwa kunakilila, icaba ica bune ku menso yakwa Lesa.⁵ Pantu ifi efyo abanakashi bashila abakale abalikusubila muli Lesa bali kuiwamya, mukunakila ku balume babo.⁶ Muli iyi nshila Sara alikumfwila Abrahamu no kumukuta ukuba shikulu wakwe. Nomba muli bana bakwe nga mukocita icabune kabili nga tamukotina ubwafya.⁷ Mu musango umo wine, mwe balume mulingile mulekwikala na bakashi benu ukulingana no kwishiba ati, umwanakashi, cipe cakunaka. Mulingile mulekubapela umucinshi nge mpyani shinenu ishakusenaminwa kwa mweo. Mulekucita ifi pakwebati amapepo yenu yelakucilinganishiwa.⁸ Mukulekelesha, mwebo bonse, mube no mutima umo, abankumbu, abatemwa bamunyanabo, aba mitima ya luse, kabili abaicefya.⁹ Mwilakubweshe ububi pa bubu, nangula insele pa nsele. Mukupusanako, mulekukonkanyapo ukupala, pantu eco mwaitilwe, pakwebati mwinga pyana ipalo.¹⁰ Umuntu uukofwaya ukutemwa umweo no kumona inshiku shabune alingile alekukanya ululimi lwakwe kububi ne milomo yakwe ukukana landa ifya bucenjeshi.¹¹ Leken afumeko kufya kubipa no kucita ifintu fyabune. Leken alekufwaya umutende no kuukonka.¹² Amenso yakwa Shikulu yalamona abalungama, na matwi yakwe yakutika amapepo yabo. Lelo icinso cakwa Shikulu calukila abo abacita ububifi.¹³ Ninani uyo uwingamicita ububi umfwa mulicincile ukucita ifyabune?¹⁴ Lelo nangu mukocula pamulandu wa bulungami, muli abapalwa. Mwitina efyo bakomitinya. Mwisakamikwa.¹⁵ Lelo, sumineni Shikulu Kristu mu mitima yenu ngo washila. Lyonse mulekuba abaipekanya ukulondolola kuli onse uwingepusha pe subilo mwakwata -¹⁶ lelo, ni mubufuke na mu mucinshi. Mukwate kampingu wabune pakwebati muli fyonse ifyo mulandwapo nga babi abantu abasalula imyeo yenu iya bune muli Kristu bengalengwa insoni.¹⁷ Cilifye bwino, nga caba ebufwayo bwakwa Lesa, ukwebati mucule pakucita icabune ukucila pakucita ububi.¹⁸ Kristu nao aliculile limo pamulandu wa membu. Uyo uwali umulungami alituculile, fwe batali abalungami, pakwebati engatuleta kuli Lesa. Alipaiwe ku mubili, lelo alilengelwe uwa mweo ku Mupashi.¹⁹ Mu Mupashi, alile kushimikila ku mipashi iyaba nomba mu cifungo.²⁰ Tayaumfwilile ulo ukuteka umutima kwakwa Lesa kwali kulolela mu nshiku shakwa Noa, mu nshiku sha kupangwa kwa cibwato, na Lesa alipuswishe fye abantu abanono - imweo cine konse-konse, ku menshi.²¹ Ici cali cishibilo ca lubatisho ulo ulumipususha nomba - te pamo ngo kusamba kwa kufumya ifiko pa mubili, lelo ngo kulomba kampingu wabune kuli Lesa - ukupitila mukubuka kwakwa Yesu Kristu.²² Kristu ali ku kuboko kwa kukulyo ukwakwa Lesa. Alile mu mulu. Bamalaika, abansambu, na bamaka bafwile ukumunakila.

4

¹Eco kanshi, pantu Kristu aliculile mu mubili, ipangasheni mwebene kwipange limo line. Pantu uyo onse uucula ku mubili alilekele ukucula ku lubembu.² Ecalenga, umuntu wa kubefi, munshita shakwe isha ku mubili, tekalila mukufwaya kwa bantunse, lelo kukufwaya kwakwa Lesa.³ Pantu inshita iyapitile yalilingile kuli webo mukucitamo ukufwaya kwa bena Fyalo, ukwikala mu bulalelale, mulunkumbwa, mukukolwa kolwa, mukusefya kwaba cakolwa, mukusefya kwa kucalo, no kupepa utulubi utwaleshiwa.⁴ Balamipapa ukwebati tamubakonkelela mu mibele yabo iya kuiposaika, eco

balandila ifibi pali mwebo. ⁵Bakalubulula kuli uyo uwaiteyanya ku kupingula aba mweo na ba kufwa. ⁶Nipali uyu wine mulandu imbila nsuma yabililwe na kubafwa, pakwebati, nangula balipingulwa muli bumubili nga bantunse, kuti bakwata umweo mu mupashi nga filya Lesa acita. ⁷Impela ya fintu fyonse ilipaleme. Eco kanshi mube abakushilimuka, kabili mube abasalapuka mukutontonkanya pamulandu wa mapepo. ⁸Ukucila pali fyonse, mube abakuncincila mukutemwana umo no munankwe, pantu ukutemwa kulafimba pa membu ishing. ⁹Mulekusekelelana umo no munankwe ukwabula ukuilishanya. ¹⁰Ngefyo cila umo muli mwebo apokelela icabupe, mulekupyungilana nga bakapyunga basuma mufyakusenaminwa fyakwa Lesa ifya pusuna-pusana. Nga umo akolanda, lekeni alandil mu fyebo fyakwa Lesa. ¹¹Umfwa umo akopyunga, apyunge ukulingana na maka ayo Lesa amupela. Mulekucita ifi fintu pakwebati mu nshila shonse Lesa acindamikilwemo ukupitila muli Yesu Kristu. Nakube ubukata na maka kuli Yesu Kristu umuyayaya no muyayaya. Amen. ¹²Mwe batemwikwa, mwicimona nge cakupapusha icakweshiwa mu mulilo ico icacitika pali mwebo, kubati cintu cakupapusha icali kucitika kuli mwebo. ¹³Lelo, ifyo mukumako ku macushi yakwa Kristu, sekeleleni, pakwebati na mwebo mukasekelele no kwanga ulo ubukata bwakwe bukasokololwa. ¹⁴Nga mwatukwa pamulandu we shina lyakwa Kristu, mwalipalwa, pantu Umupashi wa bukata no Mupashi wakwa Lesa wikala pali mwebo. ¹⁵Lelo mwileka nangu umo pali mwebo acule nga kepaya, umupupu, ncita tubi, nangu ngo wa mulomo. ¹⁶Lelo umfwa umo acula ngo mwina Kristu, eba na nsoni; lelo, lekeni acindamike Lesa muli lilya line ishina. ¹⁷Pantu ni nshita ya bupingushi ukutendekela na ba mung'anda yakwa Lesa. Nga ya tendekela na fwebo, cikaba shani kuli abo abatanakila imbila nsuma yakwa Lesa? ¹⁸Kabili, "umfwa calishupa ku balungami ukupusushiwa, cikesakuba shani ku batapepa na babembu?" ¹⁹Eco kanshi lekeni abo abacula pa mulandu wa bufwayo bwakwa Lesa batule imyeo yabo kuli Kalenga wa cishinka mukucite cisuma.

5

¹Nkokoselesha abakalamba muli mwebo ati, Nebo, ndi mukalamba kabili kambone palwa macushi yakwa Kristu, nakabili nakumako ku bukata ubo ubukasokololwa: ²Beni ba kacema wa mukuni wakwa Lesa uo mwapelwa ukusunga, mulekupyuga nga ba kangalila - te mukupatikishiwa, lelo ni pamulandu wakuitemenwa, ngefyo Lesa akofwaya mupyunge, tecaku milenga nsoni lelo mukucincila. ³Mwilakuisansabika pali abo mwapelwa ukwangalila. Lelo, mulekuba ifilangililo ku mukuni. ⁴Lelo ulo kacema mukalamba akasokoloka, muli no kupokelela icilongwe cabukata icitafumuka. ⁵Mu nshila imo ine, mwebo mwe balumendo, nakileni ku baume abakalamba. Mwebo bonse, fwaleni ukuicefya no kupyungila umo no munankwe. Pantu Lesa alacincintila aba cilumba, lelo alapela ukusenaminwa ku baicefya. ⁶Eco kanshi mulekuicefya mwisamba lya kuboko kwakwa Lesa ukwa maka pakwebati enga misumbula mu nshita iya kulinga. ⁷Bikeni amalangulushi yenu pali ena pantu alamisakamana. ⁸Mube abakushilimuka, mube abalola. Umulwani wenu kasebanya akoendauka kubati ni nkalamo ikolila, kukufwaya uo engalya. ⁹Mukaneni. Beni abakukosa mu cicetekelo cenu. Mwalishiba ukwebati bamunyenwe mu calo bakopita mu mafya yamo yene. ¹⁰Panuma ya kucula pakashita akanono, Lesa uwa kusenaminwa konse, uwa mikutile ku bukata bwakwe ubwa muyayaya muli Kristu, akamilenga ukupwililika, akamipela amaka, akamikosha, kabili akamipampamika. ¹¹Nalekuteka umuyayaya no muyayaya. Amen. ¹²Mbona Silibani nga munyina uwa cishinka, kabili nalemba mubwipi kuli mwebo ukupitila muli ena. Nkomikoselesha kabili nkoshimika ubunte kuli mwebo ukwebati ifintu nalemba fya cine mukusenaminwa kwakwa Lesa. Iminineni muli ifi. ¹³Na mayo uuli mu Babele, uwasalilwe pamo pene na mwebo, akomiposha. Pamo na Marko, umwana wandi, akomiposha. ¹⁴Muposhanye umo no munankwe mu kufyompana kwa citemwiko. Umutende ube kuli mwebo bonse ababa muli Kristu.

2 Petero

1

¹Simone Petero, umusha kabili umutumwa wakwa Yesu Kristu, kuli abo abapokelela icicetekelo icalingana ne cesu, icicetekelo mubulungami bwakwa Lesa wesu no Mupusushi wesu Yesu Kristu. ²Ukusenaminwa no mutende fifule mu cipimo mu kwishiba kwakwa Lesa na Yesu Shikulu. ³ku maka yakwe, ifintu fyonse ifya mweo na bukapapa fyalipelwa kuli fwebo ukupitila mu kwishiba kwa uyo uwa tukutile ukupitila mu bukata no busuma. ⁴Ukupitila muli ifi alitupele amalayo ayasuma kabili ayakalamba, pakwebati mwinga kumako ku mbela ya bu Lesa, panuma ya kutaluka ku bonushi bwa mu calo ubwisa ukupitila mu matontonkanyo ya bubi. ⁵Na pamulandu wa ifi, mulekucita icisuma pakulundako ubusuma ku cicetekelo cenu, na ku busuma mulundeko ubwishilo, ⁶ku bwishibilo mulundeko ukuipindulula, ku kuipindulula mulundeko ukushipikisha, ku kushipikisha mulundeko bukapapa, ⁷kuli bukapapa mulundeko ukutemwa ukwa bwananyina no ku kutemwa kwa ba bwananyina mulundeko icitemwiko. ⁸Ifi fintu nga fili muli mwebo no ku kulila muli mwebo, fikomilenga ukukanaba ingu'mba nangu ukukana twala ifisabo mu kwishiba kwakwa Shikulu Yesu Kristu. ⁹Lelo uyo onse uwa bulisha ifi fintu ninshi akomwena mupepi kabili ni mpofu, alilabile ukwebati alisambwa ku membu sha kale. ¹⁰Eco kanshi, mwe bamunyenane, beni abashangila pa bwite no kusala kwafikapo, pantu umfwa mwacita ifi fintu, tamwakaipunune. ¹¹Muli iyi nshila emo mukapelelwa inshila ya kwingilila mu bufumu bwa muyayaya ubwakwa Shikulu kabili Umupusushi Yesu Kristu. ¹²Eco kanshi nkaba uwaipokanya lyonse ukumibukishako kuli ifi fintu, nangula mulifishibe, kabili nangu muli abakukosa mu cine mukwete pali ino nshita. ¹³Nkotontonkanya ukwebati cililingile kuli nevo, apo ndi mwi hema ili, nalekumikoselesha mu musango wa ku mibukishako. ¹⁴Pantu ndishibile ukwebati ukufula ihema lyandi kwalafika nomba line, pantu Shikulu Yesu Kristu alisokolwele ifi kuli nevo. ¹⁵Nkoesha na maka ukumona

ukwebati panuma ya kuya kwandi muli no kwibukisha ifi fintu.¹⁶Pantu tatwakonkele imilumbe ya bucenjeshi ulo twamilengele ukwishiba amaka no kwisa kwakwa Shikulu Yesu Kristu, lelo twali bakambone ba bucindami bwakwe.¹⁷Pantu alipokelele bushimucindikwa no bukata ukufuma kuli Lesa Wishi ulo ishiwi lyaishile kuli ena ukufuma kuli Mulopwe wa Bukata, ukulanda ati, "Uyu e Mwana wandi uwatemwikwa, uo mbekelwamo."¹⁸Fwebo fwebene twalyumfwile ishiwi lyakwe ukufuma ku mulu ulo twali nankwe pa lupili lwa mushilo.¹⁹Pantu tulikwete icebo ca busesemo icilengelwe ukuba icacine, kuco mufwile mwaposako amano kubati ni ku nyali ikosanika mu mfimfi mpaka bwaca no lutanda lwa kumaca lwaima mu mitima yenu.²⁰Ukucila pali fyonse, mufwile ukwishiba ukwebati takuli busesemo bwa malembo ubufuma mu mano yakwe umwine.²¹Pantu takuli busesemo ubwaletelwe ku bufwayo bwa muntunse, lelo abantu balandile ukufuma kuli Lesa ulo basendelwe na Mupashi wa Mushilo.

2

¹Bakasesema wa bufi balishile ku bantu, na bakasambilisha wa bufi nabo bakesa kuli mwebo. Bakaleta mubumfisololo amasambilisho ya bonaushi, bakakana na shikulu uwabashitile. Bakaitelela ubonaushi mukwangufyanya.²Abengi bakankonka ifya bupulumushi fyabo, kabili ukupitila muli bena inshila ya cine ikapontelwa.³Mu bulili bwabo bakaminonka ku fyebo fya bucenjeshi. Ukusekwa kwabo kwaliba pakwisa pa nshita iitali no konaulwa kwabo takwalala.⁴Pantu Lesa talekele fye bamalaika ababembwike, lelo alibaposele kumbo ukwebati basungwe mu minyololo mu cilindi umwakufita mpaka na pakupingulwa,⁵kabili nga talekele fye icalo cakale, lelo apuswishe Noa, kashimikila wa bulungami, nabambi cinelubali ulo aletele ilyeshi pe sonde pa batalikupepa.⁶kabili nga alilengele imisumba ya Sodoma na Gomora ukwaluka imito no kuipingwila ukonaika pakwebati ibe cilangililo cafikesa kucitika kubatapepa,⁷lelo alipuswishe Loti umulungami, uwa titikishiwe ku mibele ya bulalelale iya bampula mafunde babantu -⁸palya ulya muntu umulungami, uwalikwikala pakati kabo cila bushiku, alikucushiwa mu mupashi wakwe uulungami pa kumona no kumfwa imicitile yabo iya bampula mafunde.⁹umfwa Shikulu alicitile ifi fintu, ninshi alishiba ifya kupususha bakapepa mufya kweshiwa kwabo ne fya kubika abatalungama mu cifungo pakwebati benga kandwa pa bushiku bwa bupingushi.¹⁰Ici cishinka maka-maka kuli abo abakonka ifya lunkumbwa fya mubili no kususha ubuteko. Abakupama kabili abacita ifyo bakofwaya abene, tabatutuma ulo bapontela uwa bukata.¹¹Bamalaika balikwatapo ubukose na maka, lelo tababalandila icibi kuli Shikulu.¹²Lelo aba bantu baba kubati finama ifyabula bakampingu, ishifyalilwa ukwikatwa no konaulwa. Tabaishiba nefyo bapontela. Mubonaushi nabo bene bakonaulwa,¹³bakakandwa nge cilambu ca kucita ububi. Batontonkanya ati ukuipakisha inshita yakasuba ebusuma. Matoni ya fiko kabili balalenge nsoni. Balabekelwa mu micitile yabo iya bufi ulo bakolya umutebeto pamo na mwebo.¹⁴Amenso yabo yaisulamo ubulalelale; tabekushiwa no lubembu. Balabeleleka imipashi iitashipa ukubawala mukucita ububi, ne mitima yabo yalisambilishiwa bukaitemwe. Bana batipwa!¹⁵Balisula inshila sha bololoke no kuya mukuluba, ukukonka inshila yakwa Balaamu umwana mwaume wakwa Beore, uwatemwenwe ukupokelela amalipilo ya bubifi.¹⁶Lelo alikalipilwe pa lubembu lwakwe - kabalwe uatalanda alilandile mwishiwi lya muntu ecaleseshe ubushilu bwakwa kasesema.¹⁷Aba bantu kamfuku-mfuku kakubulwamo amenshi kabili ni fube-fube uusendwa kwi bimbi. Abo ukufita kwa mfifi kwasungilwe.¹⁸Balalanda na matutumuko ayabula ubuyo. Ukupitila mulunkumbwa lwa mubili, ukupitila mu bulalelale, balongola abantu abo abakofwaya ukufuma kuli abo abekala mukuluba.¹⁹Balalaya ubuntungwa kuli bena, lelo bena abene basha ba bupondamishi. Pantu umuntu musha wa conse icimuncimfya.²⁰Nga balipuswike ubupondamishi bwa calo ukupitila mukwishiba Shikulu kabili Umupusushi Yesu Kristu nakabili balaikofyanyamo no kucimfya, imibele ya kulekelesha yalisa kuba iya bipishapo ukucila iya pakubalilapo.²¹Nga caliwemepo ukuteshiba inshila ya bulungami ukucila ukuishiba no kufuma ku mafunde ya mushilo ayapelwe kuli bena.²²Ili pinda lya cishinka kuli bena: "imbwa ilabwelela ku malushi yaiko, na kapoli uusambilwe alabwelela mukuyalanganya mu matipa."

3

¹Mwe batemwikwa, uyu nombamba ekalata wa cibili uo nembele kuli mwebo, na muli yonse yabili fibukisho fya kututubula imitima yenu iya bufuma cumi² pakwebati mukebukishe ifyebo ifya landilwe ku kale kuli bakasesema bamushilo ne funde lyakwa Shikulu kabili Umupusushi wesu ilya pelwe ukupitila mu batumwa benu.³Icantanshi ishibeni ici, ukwebati abakupumya bakesa munshiku shakulekelesha. Bakapumya no kutwalilila ukulingana no kufwaya kwabo.⁴Bakalanda ati, "Ngo kulaya kwa kubwela kwakwe kuli kwisa? ukufuma ulo bashifwe balele mutulo, ifintu fyonse fyalibafye fimo fine, ukufuma fye na pakutendeka kwa bubumbo."⁵Balalabila kumufulo ukwebati akale kupitila mu cebo cakwa Lesa eko imyulu ne sonde fyalishile kubako ukufuma kumenshi no kupitila mu menshi,⁶uko icalo pali ilya nshita caonawillilwe, mukubundilwa na menshi.⁷Ku cebo cimo cine eko imyulu ne sonde fyasungilwa ku mulilo, fyasungilwa ubushiku bwa bupingushi no konaulwa kwa bantu abataishiba Lesa.⁸Tamufwile ukukana ishiba ici, mwe batemwikwa, ukwebati ubushiku bumo kuli Shikulu bwaba kubati myaka ikana limo, ne myaka ikana limo yaba kubati bushiku bumo.⁹Shikulu tashinga-shinga ukulingana ne filayo fyakwe, ngefyo bamo bamona ngo ukushinga-shinga. Lelo, alitekanya kuli mwebo. Takofwaya nangula umo muli ba mwebo ukuloba, lelo afwaya uuli onse ukulapila.¹⁰Lelo, ubushiku bwakwa Shikulu bukesa kubati mupupu: Imyulu ikapita ne congo icikalamba. Nefyabamo fikapya ku mulilo, ne sonde ne ficitwa fikashala pa mbili-bili.¹¹Apo ifi fintu fyonse fikonaikila muli iinshila, mufwile mwaba abantu bamusango shani? Mufwile mwaikala abamushilo no kwikalila mu bwina Lesa.¹²Mufwile mwasubila no kulolela ukwisa kwa bushiku bwakwa Lesa. Pali bulya bushiku, imyulu ikonaulwa ku mulilo, ne fyaabamo fikasungulika kucikabilila icikalamba.¹³Lelo ukulingana no kulaya

kwakwe tukololela imyulu ipya ne sonde lipya umo ubulungami bukekala.¹⁴Eco kanshi, mwe batemwikwa, apo mukosubila ifi fintu mulekubombesha ukwebati mukasangwe ababula akalema kabili abakaele pa cinso cakwe, mu mutende.¹⁵Nakabili, elenganyeni ukutekanya kwakwa Shikulu ukuba ipusukilo, ngefyo munyinefwe uwatemwikwa Paulo alembele kuli mwebo, ukulingana na mano ayapelwe kuli ena.¹⁶Paulo alanda pali ifi fintu mu makalata yakwe yonse, umo umwaba ifintu ifyakosa ukwishiba. Abantu abashakwata amano kabili abashashipa balasusha ifi fintu, ngefyo bacita ku malembo yambi, kukuyonaula abene.¹⁷Eco kanshi, mwe batemwikwa, apo mwalishibila libela palwa ifi fintu, isungeni pakwebati tamulufiwe kuli ba mpula mafunde no kulufya icishinka cenu.¹⁸Lelo mukule mu kusenaminwa no kwishiba kwakwa Shikulu kabili Umupusushi wesu Yesu Kristu. Ubukata bube kuli ena nomba no kuya umuyayaya. Amen!

1 Yohane

1¹Cilya icaliko ukufuma mukutendeka, ico twaumfwa, ico twamona na menso yesu, ico twaloleshepo na maboko yesu yaikatako, ukukuma ku Cebo ca mweo - ²umweo walilengelwe ukwishibikwa, kabili tulimwene no kupelelapo ubunte no kubilisha kuli mwebo umweo wa muyayaya, uyo uwali na Tata, kabili uwalengwa ukwishibikwa kuli fwebo.³Cilya ico twamona no kumfwa tukocilanda na kuli mwebo, pakwebati na mwebo mukakwate isenge pamo na fwebo. Isenge lyesu lyaba na Tata pamo no Mwana wakwe, Yesu Kristu. ⁴Kabili, tukolemba ifi fintu kuli mwebo pakwebati insansa shesu shingaba ishakupwililika.⁵Iyi embila iyo twaumfwa ukufuma kuli ena kabili eyo tukobila kuli mwebo: Lesa lubuto, kabili muli ena tamwaba imfimi nangu pamo. ⁶Nga twalanda ukwebati twalikwata isenge nankwe kabili tukoendela mu mfimi, tukobepa kabili tatukocita icine. ⁷Lelo nga twaendela mu lubuto ngefyo aba mu lubuto, tulikwete isenge umo no munankwe, no mulopa wakwa Yesu Umwana wakwe ulatusamfya ukufuma ku lubembu lonse.⁸Umfwa twalanda ati tatwakwata lubembu, tukoibepafye fwebene, ne cine tacaba muli fwebo. ⁹Lelo umfwa twayebelela imembu shesu, ena wa cishinka kabili wa kulungama ukutwelela imembu no kutusamba ku bubifi bonse. ¹⁰Umfwa twalanda ukwebati tatwabembuka, tukumulenga ukuba uwabufi, ne cebo cakwe tacaba muli fwebo.

2

¹Mwe bana, Nkolemba ifi fintu kuli mwebo pakwebati mwibembuka. Lelo nga umo abembuka, tulikwete ndubulwila kuli Wishi, Yesu Kristu, uyo uwaba uwakulungama. ²Ena lilambo lya cikonsolwelo ca membu shesu, kabili tepali fwebo fweka, lelo na pa calo conse. ³Twalishiba ukwebati twalisa kumwishiba, umfwa twasunga amafunde yakwe.⁴Uyo uulanda ati "Nalishiba Lesa" lelo tabaka amafunde yakwe wa bufi, ne cine tacaba muli ena. ⁵Lelo onse uusunga icebo cakwe, muli ena mucine ukutemwa kwakwa Lesa kwalipwililika. Muli ici emo twaishibila ukwebati twaba muli ena: ⁶onse uulanda ukwebati aikala muli Lesa afwile umwine nao alekwenda ngefyo umwine aendele.⁷Mwe batemwikwa, ntakolemba ifunde ilipya kuli mwebo, lelo lifunde lya kale ilyo mwakwete ukufuma na ku kutendeka. Ifunde lya kale cebo cilya mwaumfwile. ⁸Lelo nkolemba ifunde ilipya kuli mwebo, ilyaba ilya cine muli Kristu na muli mwebo, pantu imfimi ikopita, no lubuto lwa cine lulisanike kale.⁹Uyo uulanda ukwebati aba mu lubuto kabili alipata munyina ninshi aba mu mfimi ukufika na nomba. ¹⁰Uyo uwatemwa munyina ekalilila mu lubuto kabili tamwaba ica kuipununako muli ena. ¹¹Lelo uyo uwapata munyina aba mu mfimi kabili endela mu mfimi, taishiba uko akoya pantu imfimi yalishibatika amenso yakwe.¹²Nkolembela kuli mwebo, mwe bana, pantu imbembu shenu shilyelelwe pamulandu we shina lyakwe. ¹³Nkolembela kuli mwebo, mwe bashibo, pantu mwalishiba uyo uwaba ukufuma ku kutendeka. Nkolembela kuli mwebo, mwe balumendo, pantu mwalicimfya umubifi. Nalembela kuli mwebo, mwe bana, pantu mwalishiba Tata. ¹⁴Nalembela kuli mwebo, mwe bashibo, pantu mwalishiba uyo uwaba ukufuma ku kutendeka. Nalembela kuli mwebo, mwe balumendo, pantu muli bakukosa, ne cebo cakwa Lesa caba muli mwebo, kabili mwalicimfya umubifi.¹⁵Mwitemwa icalo nangula ifintu ifyaba mu calo. Umfwa umo atemwa icalo, ukutemwa kwakwa Tata takuli muli ena. ¹⁶Pantu fyonse ifyaba mu calo - lunkumbwa lwa mubili, lunkumbwa lwa menso, na mataki ya bwikashi - tafifuma kuli Tata lelo fifuma ku calo. ¹⁷Icalo ne fya kukabila fyaciko fikopita. Lelo onse uucita ukufwaya kwakwa Lesa akekalilila umuyayaya.¹⁸Mwe bana, ni nshita ya kulekelesha. Ngefyo mwaumfwile ukwebati umulwani wakwa Kristu akoisa, nomba abengi abalwani bakwa Kristu balishile. Muli ici emo twishibila ukwebati ni nshita ya kulekelesha. ¹⁹Bali fumine kuli fwebo, lelo tabafuma muli fwebo. Pantu umfwa bakufumina muli fwebo nga balikalilile na fwebo. Lelo ulo bafumine, calilangile ukwebati tabafumine muli fwebo.²⁰Lelo mulikwete ubusubo ukufuma ku wa Mushilo, kabili bonse mwalishiba. ²¹Nsha milembele pantu tamwaishiba icine, lelo ni pamulandu wakwebati mwalicishiba na pamulandu wakwebati takwaba ubufi ubufuma mu cine.²²Ninani uwa bufi lelo kano uyo uukokana ukwebati Yesu ni Kristu? Uyo muntu emulwani wakwa Kristu, pantu akokana Tata no Mwana. ²³Takuli nangula umo uukokana Umwana awakwata Tata. Onse uulumbula Umwana alikwata Tata.²⁴Lelo pali mwebo, lekeni ifyo mwaumfwile pa kutendeka fibebelele muli mwebo. Nga ifyo mwaumfwile mu kutendeka fyaikalilila muli mwebo, na mwebo bene mukabelelela mu Mwana na muli Wishi. ²⁵Ubu ebulayo apele kuli fwebo - umweo wa muyayaya. ²⁶Ndilembele ifi fintu kuli mwebo pali abo abakofwaya ukumitungulula ku kuluba. ²⁷Nomba kuli mwebo, ubusubo ubo mwasubilwe ukufuma kuli ena bwalikalilila muli mwebo, kabili ta mukofwaikwa uuli onse ukumisambilisha. Lelo ubusubo bwakwe bulamisambilisha fyonse kabili fya cine te fyabufi, kabili ngefyo bwa misambilisha, mwikalilile muli ena. ²⁸Nomba, mwe bana, ikalilileni muli ena pakwebati ulo akamonekela tukakwate ukupama kabili twikaba na nsoni kuli ena pakwisa kwakwe. ²⁹Nga mulishibe ukwebati mulungami, mwishibe ukwebati uuli onse uucita ica kulungama afyalwa kuli ena.

3

¹Moneni ukutemwa uko Tata apela kuli fwebo, ukwebati twingetwa abana bakwa Lesa, kabili ifi efyo twaba. Pamulandu wa ici, icalo tacatwishiba, pantu taca mwishibe. ²Mwe batemwikwa, nomba tuli bana bakwa Lesa, kabili tacilasokololwa ifyo tukesa kuba. Twalishiba ukwebati ulo Kristu akasokoloka, tukaba kubati ni ena, pantu tukamumona ifyo aba. ³Onse uukwete isubilo muli ena alaisangulula umwine ngefyo ena aba uwa sanguluka. ⁴Onse uukobembuka akocita bumpula mafunde, pantu ulubembu ni bumpula mafunde. ⁵Mwalishiba ukwebati Kristu asokolwelwe pakwebati asende imembu, kabili muli ena tamwaba lubembu. Takwaba nangu umo uwikala muli ena uukatwalilila ukulabembuka. ⁶Takuli nangu umo uutwalilila ukucita ulubembu uwa mumona nangu uwa mwishiba. ⁷Mwe bana, mwileka umuntu nangu umo amilufye. Onse uucita ubulungami mulungami, ngefyo Kristu aba umulungami. ⁸Uyo onse ucita ulubembu afuma kuli kasebanya, pantu kasebanya alibembwike ukufuma ku kutendeka. Ni pamulandu uyu Umwana wakwa Lesa asokolokele, pakwebati engonaula imilimo yakwa kasebanya. ⁹Onse uwafyalwa kuli Lesa tatwalilila ukubembuka, pantu ulubuto lwakwa Lesa lwaika muli ena. Tekuti atwalilile ukubembuka pantu afyalwa kuli Lesa. ¹⁰Muli ici abana bakwa Lesa na bana bakwa kasebanya balasokololwa: Onse uutacita ubulungami tafuma kuli Lesa, nangu uutatemwa munyina. ¹¹Pantu iyi embila iyo mwaumfwile ukufuma fye mukutendeka: Tufwile ukutemwana umo no munankwe. ¹²Tatufwile ukuba kubati ni Kaini, uwa fumine ku mubifi no kwipaya munyina. Bushe nindo amwipaile? Mulandu wa milimo yakwe yali yabubi na wabo yali ya bulungami. ¹³Mwipapa, mwe bamunyanane, umfwa icalo ca mipata. ¹⁴Twalishiba ukwebati twalipita mumfwa no kwingila mu mweo, pamulandu wa kutemwa bamunyanefwe. Onse uitakwata ukutemwa aikalilila mumfwa. ¹⁵Uyo onse uwapata wabo ninshi ni kepaya. mwalishiba ukwebati kepaya takwata umweo wa muyayaya muli ena. ¹⁶Muli ici emo twaishibila ukutemwa, pamulandu Kristu alitulile umweo wakwe pali fwebo. Nefwe bene tufwile ukutula imyeo yesu pali ba wesu. ¹⁷Lelo onse uukwete ifyuma fya pano calo, alamona munyina uuli mukukabila, no kukana mumfwila inkumbu mu mutima wakwe, ngo kutemwa kwakwa Lesa kuti kwaikalilila shani muli ena? ¹⁸Mwe bana bandi, twiba aba kutemwafye mu cebo nangula pa lulimi, lelo ni mu ficitwa na mucine. ¹⁹Ni muli ici emo twaishibila ukwebati twafuma ku cine, kabili tushininkisha imitima yesu kuli ena. ²⁰Pantu imitima yesu nga iкотuseka, Lesa ena alicila na pa mitima yesu, kabili alishiba ifintu fyonse. ²¹Mwe batemwikwa, imitima yesu nga taikotuseka, twalikwata kupama kuli Lesa. ²²Fyonse ifyo tukalomba tukapokelela ukufuma kuli ena, pantu twalisunga amafunde yakwe no kucita ifintu ifya kumusekesha. ²³Kabili ili efunde lyakwe: ukwebati tsumine mwishina lya Mwana wakwe Yesu Kristu kabili tulekutemwana umo no munankwe, ngefyo atupele ilifunde. ²⁴Uyo onse usunga amafunde yakwa Lesa alekalilila muli ena, na Lesa alekalilila muli ena. Palwa ici twalishiba ukwebati aikala muli fwebo, ukupitila mu Mupashi uo apele kuli fwebo.

4

¹Mwe batemwikwa, mwilekusumina umupashi uuli onse. Lelo, mulekwesha imipashi ukumona nga ifumine kuli Lesa, pantu bakasesema babufi abengi balile mu calo. ²Na muli uyu musango muli no kwishiba Umupashi wakwa Lesa - umupashi onse uulumbula ukwebati Yesu Kristu alisa mu mubili ninshi wafuma kuli Lesa, ³kabili umupashi onse uitasumin muli Yesu tawafuma kuli Lesa. Uyu mupashi wa mulwani wakwa Kristu, uo mwaumfwa ukwebati ukoisa, kabili walisa kale mu calo. ⁴Mwebo mwafuma kuli Lesa, mwe bana, kabili mwali bacimfya, pantu uwaba muli mwebo mukulu ukucila uwaba mu calo. ⁵Bena bafuma ku calo; eco kanshi nefyo balanda fifuma ku calo, ne calo cilakutika kuli bena. ⁶Fwebo twafuma kuli Lesa. Onse fye uwaishiba Lesa alakutika kuli fwebo. Uyo uitafuma kuli Lesa takutika kuli fwebo. Na muli ifi tuleshiba umupashi wa cine elo no mupashi wabufi. ⁷Mwe batemwikwa, lekeni tulekutemwana umo no munankwe, pantu ukutemwa kwafuma kuli Lesa kabili onse uwakwata ukutemwa afyalwa kuli Lesa kabili alishiba Lesa. ⁸Umuntu uitaba na cite mwiko taishiba Lesa, pantu Lesa kutemwa. ⁹Pamulandu wa ifi ukutemwa kwakwa Lesa kwalisokolokele pali fwebo, ukwa kwebati Lesa alitumine Umwana wakwe eka mu calo pakwebati tube no mweo pamulandu wakwe. ¹⁰Na muli ifi emuli icitemwiko, temukwebati twalitemenwe Lesa, lelo ukwebati ena alitutemenwe, no kwebati alitumine Umwana wakwe ukuba ilambo lya cikonsolwelo pa membu shesu. ¹¹Mwe batemwikwa, umfwa Lesa alitutemenwe, na fwebo tufwile ukutemwana umo no munankwe. ¹²Takwaba uwamonapo Lesa. Umfwa twatemwana umo no munankwe, Lesa alekalilila muli fwebo, no kutemwa kwakwe kulapwililika muli fwebo. ¹³Muli ifi emo twaishibila ukwebati twalikalilila muli ena naena muli fwebo, pantu alitupeleko nefwe bene Umupashi wakwe. ¹⁴Nakabili, twalimona no kupela ubunte ukwebati Wishi alitumine Umwana ukuba Umupusushi wa calo. ¹⁵Onse uulanda ukwebati Yesu Mwana wakwa Lesa, Lesa alekalilila muli ena naena muli Lesa. ¹⁶Nakabili, twalishiba no kusumina icitemwiko ico Lesa atukwatila. Lesa kutemwa, na onse uwikalilila muli uku kutemwa ekalilila muli Lesa, kabili Lesa aikalilila muli ena. ¹⁷Pamulandu wa ici, ici cite mwiko calipwililika pali fwebo, pakwebati tukabe abapama pa bushiku bwa bupingushi, pantu ifyo aba, na fwebo bene efyo twaba muli cino calo. ¹⁸Tamwaba mwenso mukutemwa. Lelo, ukutemwa ukwafikapo kulafumyapo umwenso, pantu umwenso walingilwa ukukandwa. Lelo uwaba no mwenso ena talengwa ukupwililila mu cite mwiko. ¹⁹Tuitemwa pantu Lesa alitutemenwe pakubala. ²⁰Umfwa uuli onse alanda ati, "Nebo nalitemwa Lesa" lelo apata munyina, uyo ninshi wabufi. Pantu uyo uitatemwa munyina, uo amonapo, tekuti atemwe Lesa, uo atamonapo. ²¹Nakabili, ili efunde ilyo twakwata fwebo ukufuma kuli ena: Onse uwatemwa Lesa afwile kabili akotemwa munyina.

5

¹Uyo onse uwasumina ati Yesu ni Kristu alifyalwa ukufuma kuli Lesa, Kabili uyo onse uwatemwa wishi alitemwa no mwana uwafyalwa kuli ena. ²Ici ecalenga ukwebati twishibe ukwebati twalitemwa abana bakwa Lesa: nga twatemwa Lesa no kubaka amafunde yakwe. ³Pantu uku ekutemwa kwakwa Lesa: ukwa kwebati tulekubaka amafunde yakwe. Na mafunde yakwe te yakwafya. ⁴Pantu uyo onse uwafyalwa kuli Lesa alacimfya icalo. Kabili eco twacimfishako icalo, cicetekelo cesu. ⁵Ninani uyo uucimfya icalo? Ni uyo uwasumina ukwebati Yesu Mwana wakwa Lesa. ⁶Euyu uwaishile ku menshi na ku mulopa: Yesu Kristu. Taishilefye kumenshi yeka, lelo ni ku menshi na kumulopa. Umupashi eupela ubunte, pantu Umupashi ecine. ⁷Pantu fyaba fitatu ifipela ubunte: ⁸Umupashi, amenshi, no mulopa. Ifi fitatu filasuminishanya. ⁹Nga tulasuminaa ubunte bwa bantu, ubunte bwakwa Lesa bwalicilapo. Pantu ubu ebunte bwakwa Lesa ubo ashimika ubwakuma umwana wakwe. ¹⁰Uyo onse uwasumina mu Mwana wakwa Lesa alikwete ubunte umwine eka. Uyo onse uutasumina muli Lesa amulenga ukuba uwa bufi, pantu tasumina ubunte ubo Lesa atupela palwa Mwana wakwa. ¹¹No bunte ni ubu; Lesa alitupela umweo wa muyayaya, no mweo wakwe waba mu Mwana wakwe. ¹²Onse uukwete Umwana alikwete umweo. Uyo uitakwata Umwana wakwa Lesa takwata mweo. ¹³Ndilembele ifi fintu kuli mwebo pakwebati mwishibe ati mulikwete umweo wa muyayaya - kuli mwebo mwe basumina mwishina lya Mwana wakwa Lesa. ¹⁴Nakabili, uku ekupama twakwata muli ena, ukwa kwebati nga twalomba icili conse mwishina lyakwe ukulingana no bufwayo bwakwe, akotumfwa. ¹⁵Nakabili, nga twalishiba ukwebati alatumfwa - conse ico tukomulomba - tulishibile ukwebati tulikwete conse ico twamulombe. ¹⁶Umfwa uuli onse amona munyina akocita ulubembu ulu ulutatwala kumfwa, afwile ukupepa, na Lesa akomupela umweo. Nkolanda kuli abo abo ulubembu lwabo lutatwala kumfwa. Kuli ulubembu ulutwala kumfwa; Ntakolanda ukwebati alilingile ukupepela pali lwena. ¹⁷Fyonse ifitalungana lubembu, lelo kuli imembu ishitatwala kumfwa. ¹⁸Twalishiba ukwebati onse uwafyalwa kuli Lesa tabembuka. Lelo uyo uwafyelwe kuli Lesa alamubakilila, no mubifi tekuti amucite akabi. ¹⁹Twalishiba ukwebati twafuma kuli Lesa, kabili twalishiba ukwebati ne calo conse catekwa mumaka ya mubifi. ²⁰Lelo tulishibe ukwebati Umwana wakwa Lesa alisa kabili alitupela ukwiluka pakwebati tumwishibe uwa cine. Nakabili, twaba muli ena uwa cishinka, mu Mwana wakwe Yesu Kristu. Uyu e Lesa wa cine kabili emweo wa muyayaya. ²¹Mwe bana, mulekuitalusha kutulubi.

2 Yohane

¹ ¹Ukufuma kuli ne mukalamba ukulembela kuli webo we namayo uwasalwa pamo na bana bakwe, uo natemwa mu cine - kabili te nebo neka, lelo na kuli abo bonse abaishiba icine - ²pamulandu wa cine icaikalilila muli fwebo kabili cikaba muli fwebo umuyayaya. ³Ukusenaminwa, uluse, no mutende fili no kuba na fwebo ukufuma kuli Lesa Shifwe no kufuma kuli Yesu Kristu, Umwana wakwa Wishi, mucine na mu citemweko. ⁴Nkosekelela apakalamba ico ndisangile bamo abana bobo bakoendela mucine, ngefyo twapokelela ili funde ukufuma kuli Tata. ⁵Nomba nkokupapata, we namayo - tekwebati nkokulembela ifunde ilipya, lelo ni nilyo twakwata ukufumafye na mu kutendeka - ilyakwebati tufwile tulekutemwana umo no munankwe. ⁶Ici ecitemwiko, icakwebati tufwile tulekwenda ukulingana na mafunde yakwe. Ili efunde, ngefyo mwaumfwile ukufuma fye na mu kutendeka, ukwebati mulekwenda muli ici. ⁷Pantu ababufi abengi balile mucalo, kabili tabalumbula ukwebati Yesu Kristu alishile mu mubili. Aba babufi kabili balwani bakwa Kristu. ⁸Tlolesheni mwebene, ukwebati tamulufishe ifintu twabombe, lelo pakwebati twingapokelela icilambu icafikapo. ⁹Onse uukoimona ukuya pa ntanshi kabili tekalilila mu masambilisho yakwa Kristu takwata Lesa. Uyo uukoikalilila mu masambilisho, uyo alikwete bonse Wishi no Mwana. ¹⁰Umfwa uuli onse aisa kuli mwebo kabili taletele ili sambilisho, mwi mupokelela mu ng'anda yenu kabili mwi muposha. ¹¹Pantu uyo uukumuposha akoikumika ku micitile yakwe iya bubifi. ¹²Ndikwete ifintu ifingi ifyakulemba kuli webo, lelo nshakabile ukufilemba pepepala na inki. Lelo, nkosubila ukwisa kuli webo no kwisa kulanshanya na mwebo amenso na menso, pakwebati insansa shesu shikapwililike. ¹³Abana bakwa nkanshi yobe uwasalwa bakokuposha.

3 Yohane

¹ ¹Nebo ne mukalamba nkolemba kalata kuli Gai umutemwikwa wandi, uo natemwisha mu cine. ²We mutemwikwa, nkokupepelako ukwebati fyonse file kukwendela fye bwino kabili ulekuba no bumi ubusuma, ngefyo caba bwino ku mweo obe. ³Pantu nalisekelele apakalamba ulu bamunyanine baishile no kwisa kupela ubunte pali bu cishinka bobo, ngefyo wendela mu cine. ⁴Nshatala kwatapo insansa ishakucila pali ishi, pakumfwa ukwebati abana bandi bakoendela mucine. ⁵We mutemwikwa, ulacita bucishinka lyonse ulu ukobombela bamunyinefwe na balebeshi ⁶abo ababa ni ba kambone mu citemwiko cobe pakati ka lukuta lonse. Ulacita icabune ulu ubashindika pa lwendo lwabo mu musango uwakulinga kuli Lesa, ⁷pantu ni pamulandu we shina bailile, ukwabula ukusendako nangu kamo ku bena Fyalo. ⁸Eco kanshi tufwile ukusengela abakubefi pakwebati tukabe aba kubombela capamo mu cine. ⁹Nalilembelepo fimo ku lukuta, lelo Diotrefe, uwa temwishishe ukuba solwe-solwe pakati kabo, tatupokelela. ¹⁰Kanshi ulu nkoisa, nkoisa kutumbula ificitwa fyonse ifyo akocita, akotutunganya ifyabufi mu fyebo fya bupondamishi. Kabili teifi fyeka, takanyafye ukupokelela aba bwananyina umwine, lelo alakanya nabo abakofwaya ukubapokelela kabili alabatamfya na mulukuta. ¹¹We mutemwikwa, wilakukonkelela imisango yabubifi kano iya bune. Uyo onse uucita ifyabune wakwa Lesa; lelo ncita-tubi tamona Lesa. ¹²Demetre alipokelele ubunte ubusuma kuli cila umo na pamulandu wa cishinka icine. Nafwebo tulapela ubunte palwa ena, kabili mulishibe ukwebati ubunte bwesu bwa cishinka. ¹³Nalikwete ifintu ifingi ifya ku kulembela, lelo ntakofwala ukukulembela ku kalembelo na inki. ¹⁴Lelo nkosubila ukukumona bwangu, kabili tukesa kulanda amenso na menso. ¹⁵Umutende ube nobe. Ifibusa fikokuposha. Uposhe ifibusa fyesu uko cila na umo pe shina.

Yuda

1

¹Yuda, umubomfi wakwa Yesu Kristu kabili munyina wakwa Yakobo, kuli abo abaitwa, abatemwikwa muli Lesa Shifwe, kabili abasungilwa Yesu Kristu: ²Uluse no mutende ne citemwiko fimalunduluka kuli mwebo. ³Mwe batemwikwa, ulo nali kwesha na maka ukulemba kuli mwebo palwe pusukilo lyaishibikwa, nalilembele kuli mwebo ku kumikoselesha ukulwisha apakalamba pa cicetkelo icapelwe umuku umo ku bantu bakwa Lesa bonse abashila. ⁴Pantu abantu bamo baliipetelesha mu nkama pakati kenu. Aba bantu abasontelwe ku kusekwa. Aba bantu abataishiba Lesa abo abaalula ukusenaminwa kwakwa Lesa mu bulalelale, kabili abakana Cibinda kabili Shikulu wesu, Yesu Kristu. ⁵Nomba nkokabila ukumibukisha - nangu pa nshita imo mwalishibishe ifi - ukwebati Shikulu alipuswishe abantu ukubafumya mu calo ca Egupti, lelo panuma alyonawile abo abatasumine. ⁶Nakabili, bamalaika abatasungile ififulo fyabo ifya maka, lelo balishile incende shabo ishayana ukwikalamo - Lesa alibasungila mu minyololo sha muyayaya, mu mfimfi, pakwebati bakapingulwe pa bushiku bukalamba. ⁷Eco nakabili Sodoma na Gomora ne misumba ya shinguluka baliipele abene ku bulalelale na kumilimo ya buulungani. Baba nge cilangililo caabo abakocucutikila ukukandwa kwa mulilo wa muyayaya. ⁸Lelo mu musango umo wine, aba bakalota nabo balakowesha imibili yabo. Balakana amaka ya butungulushi no kupontela ababukata. ⁹Lelo Mikaele malaika mukalamba, ulo ali kutalikishanya na kasebanya no kukansana naena pamulandu wa mubili wakwa Mose, taeseshe ukubomfya amashiwi ya musalula pakumushinina, lelo ena alilandile ati, "Shikulu akukalipile!" ¹⁰Lelo aba bantu bapontela ifintu ifyo bateshibile; nefyo baishiba kumubili, kubati ni nama ishitatontonkanya, ifi efintu fibonaula. ¹¹Akalanda kuli bene! Pantu bendela munshila shakwa Kaini no ukuitumpa munshila ishiki ishakwa Balaamu. Baliloba muli bucisanguka bwakwa Kora. ¹²Aba bantu balwani mu mitebeto yenu iya citemwiko, abalya na mwebo ukwabula umwenso - ni bakacema abalishafye abene beka. Makumbi ayakubula imfula ayasendwa no mwela; fimuti fya mu mupepo, ifyabula ifitwalo - ifyafwa imiku ibili, ifyanukulwa. ¹³Mabimbi ayakali muli bamba, aya kokolonganika umusebanya wabo, intanda ishilubanta, isho imfimfi yapwililika yasungilwa umuyayaya. ¹⁴Enoki, uwakulenga cine lubali ukufuma kuli Adamu, aliseseme palwa bona, ukulanda ati, "Shikulu akoisa pamo na makana elo na makana yaba mushilo bwakwe. ¹⁵Akoisa ku kucita ubupingushi pali bonse. Akoisa ku kushinina bonse abatapepa Lesa ne milimo yabo yonse iyo bacita munshila ishitali shakwa Lesa, na pafyebo fya cipyu ifyo ababembu abatapepa balandile pali ena." ¹⁶Aba ni bacilande-lande, abalishanya, ukukonkelela imbela shabo ishahipa. Utunwa twabo tubilikisha ifya mataki, ukubeleleka bambi pakwebati banonkelemo. ¹⁷Lelo mwebo, mwe batemwikwa, mwibukishe ifyebo ifyo ifyalandilwe inshita yakale ku batumwa bakwa Shikulu Yesu Kristu. ¹⁸Balilandile kuli mwebo ati, "Mu nshita ya kulekelesha kukaba abakumipumya abakonkelela ifya kukabila kwabo ifya bulamo Lesa." ¹⁹Nyaba bene abemya ukupatukana; abasendwa ne calo kabili tabakwata Mupashi. ²⁰Lelo mwebo, mwe batemwikwa, ikuleni mwebene mu cicetkelo ica mushilo, kabili mulekupepela mu Mupashi wa Mushilo. ²¹Isungeni mwebene mu citemwiko cakwa Lesa, kabili lololeni pa luse lwakwa Shikulu Yesu Kristu ulo ulumiletela umweo wa muyayaya. ²²Mube no luse kuli abo abatawishika. ²³Pususheni bambi mu kubasompola ukufuma mu mulilo; kuli bambi beni abaluse no mwenso, mupate no mwingila uwa kantaikwa nefya bu mubili. ²⁴Nomba kuli uyo uwaba na maka ya kumifumya mukuipununa no kumilenga ukwiminina mu ceni ca bukata ukwabula akalema na mu nsansa ishikalamba, ²⁵kuli Lesa eka Umupusushi wesu ukupitila muli Shikulu Yesu Kristu, kube ubukata, bumulopwe, no lupaka, na bukateka, inshita shonse. nomba, no muyayaya. Amen.

Ubusokololo

1

¹Ubu ebusokololo bwakwa Yesu Kristu ubo Lesa amupele ukulanga ababomfi bakwe ifili no kwisa kucitika mukwangufyanya. Alicilengele ukwishibikwa pakutuma malaika wakwe ku mubomfi wakwe Yohane, ²uwapele ubunte palwa cebo cakwa Lesa no bunte bwakwa Yesu Kristu, pa fintu fyonse ifyo amwene. ³Alipalwa uyo uukobelenga mukubilikisha ubu busesemo nabo abakokutika ku fyebo fya ubu busesemo na bakobela ifyalembwamo, pantu inshita ilipaleme. ⁴Yohane, ku nkuta cine-lubali isha mu Asia: Ukusenaminwa kube kuli mwebo no mutende ukufuma ku waba kabili uwaliko, kabili uuli nokwisa, no kufuma ku mipashi cine lubali ishaba ku cipuna cakwe, ⁵no kufuma kuli Yesu Kristu, uuli ni kambone wa cishinka, ibeli ukufuma kubafwa, kabili kateka wa shamfumu sha pe sonde. Kuli uyo uwatutemwa kabili uwatukakula ku membu shesu mu mulopa wakwe - ⁶alitulenga ukuba ubufumu, bashimapepo kuli Lesa wakwe kabili Wishi - kuli ena kube ubukata na maka umuyayaya no muyayaya. Amen. ⁷Lolesheni, akoisa mu makumbi; ilinso lyonse likamumona, pamofye nabo abamulashile. Yonse imitundu ya pe sonde ikalosha pamulandu wakwe. Eee, Amen. ⁸"Ninebo Alfa kabili nine Omega," efyalanda Shikulu Lesa, "uuliko, kabili uwaliko, kabili uuli no kwisa, uwa Maka yonse." ⁹Nebo, ne Yohane - munyinenwe kabili uyo uwakumako pamo na mwebo mu macushi no bufumu no kuteka umutima mukushipikisha ukwaba muli Yesu - nali pa cishi icalikwitwa Patimosi pamulandu wa cebo cakwa Lesa no bunte bwa pali Yesu. ¹⁰Nali mu Mupashi pa bushiku bwakwa Shikulu. Kunuma yandi nalyumfwile ishiwi ilikalamba kubati ni ntandala. ¹¹Lyalilandile ati, "Lemba mwibuku ifyo wa mona, no kucituma ku nkuta cine lubali - ku Efeso, Simina, Pagamo, Tiyaatila, Sadisi, Filadelfia, na ku Laodikia." ¹²Nalipilibukile kunuma ukwebati mbone nga lishiwi lya kwani ilyali kulanda kuli nevo, kabili ulo napilibukile nalimwene ifya kutekapo inyali ifya golide ifili cine lubali.

¹³Pakati ka fyakutekapo inyali pali umo uwalikumoneka kubati mwana wa muntu, alifwele umwingila uutali uwafikile panshi ku makasa yakwe no kushinguluka icifuba afwele umushipi wa golide.¹⁴Umutwe no umushishi wakwe wali uwakubuta tuutu kubati butonge - nangu kubati ni mfula ya bungulululu - amenso yakwe yali kubati lubingu lwa mulilo.¹⁵Amakasa yakwe yali kubengeshima kubati mukuba, kubati mukuba uwalopololwa mu mulilo, ne shiwi lyakwe kubati ciunda ca cipoma ca menshi.¹⁶Alikwete intanda cine lubali ku kuboko kwakwe ukwa kulyo, no lupanga ulwakutwa kubili lwali kufuma mukanwa kakwe. icinso cakwe calikubengeshima kubati kasuba nga kabalikisha.¹⁷Ulo na mumwene, naliwile pa makasa yakwe ngo muntu wafwa. Alibikile ukuboko kwakwe ukwa ku kulyo pali nebo no kulanda ati, "Witina. Nine uwa ntanshi kabili uwa kulekesha"¹⁸kabili uwa mweo. Nalifwile, lelo mona, ndi uwa mweo umuyayaya no muyayaya! Kabili ndikwete imfungulo sha mfwa ne sha kumbo.¹⁹Eco kanshi lemba ifyo wa mona, ifilipo nomba, ne fikesa kucitika panuma ya ifi.²⁰Lelo pa bupilibulo ubwafiswa palwa ntanda cine-lubali isho wamwene ku kuboko kwandi ukwa ku kulyo, ne fyakutekapo inyali ifya golide ifili cine-lubali: Intanda cine-lubali ni bamalaika ba nkuta cine lubali, ne fyakutekapo inyali cine-lubali ni nkuta cine-lubali."

2

¹"Kuli malaika wa lukuta lwa mu Efeso lemba auti: 'Ifyebo fya uyo uwaikata intanda cine-lubali ku kuboko kwakwe ukwa ku kulyo kabili uwendauka pakati kafya kutekapo inyali ifya golide ifili cine-lubali,²"Nalishiba imilimo yobe, no kucucutika kobe, no kushipikisha kobe, no kwebati tamwampana na babifi, lelo walyeseshe abo abaitunga ukuba abatumwa lelo tababa iyo, kabili walibasanga ukwebati babufi.³Ulashipikisha kabili ulacula ukwabula ukunenuka pamulandu we shina lyandi, kabili taunaka.⁴Lelo ndikwete ici icakukushinina icakwebati walisha icitemwiko cobe icapakubala.⁵Eco kanshi ibukisha apo wawilile. Lapila no kucita ifintu walikucita pakubala. Kanofye walapila, nga teifyo nkabwela kuli webo kabili nkesa kufumyapo icakutekapo inyali cobe pacifulo caciko.⁶Lelo ulikwete ici: Walipata ificitwa fya bena Nikola, ifyo nanebo napata.⁷Uyo uuli no kutwi, lekeni omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. Kuli uyo uwacimfya nkamupela insambu shakulya ku cimuti ca mweo, ico icili mu Paradise wakwa Lesa."⁸"Nakuli malaika wa lukuta lwa mu Simina lemba auti: 'Ifyebo fya uyo uwaba ni ntendekelo kabili impela, uyo uwafwile kabili ali no mweo nakabili:⁹"Nalishiba ukucucutika kobe no bucushi bobbe, lelo uli mukankala. Nalishiba no kuponta kwa abo abalanda ati baYuda, lelo tebo nakalya. Baba lisynagoge lyakwa Shetani.¹⁰Witina pafyo walatendeka ukuculako. Lolesha! Kasebanya alimukuposapo bamo aba muli mwebo mu cifungo pakwebati mukeshiwe, kabili muli no kucula pa nshiku ikumi limo. Ube uwacishinka ukufika na kumfwa, kabili nakupela icilongwe ca mweo.¹¹Lekeni uuli no kutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. Na uyo uukacimfya takaculeko kumfwa ya cibili."¹²"Kuli malaika wa lukuta lwa ku Pergamo lemba auti: 'Ifyebo fya uyo uuli no lupanga lwakutwa kubili kubili: "Nalishiba uko wikala, uko ukwaba icipuna cabufumu bwakwa Shetani. Lelo wali katilila sana kwishina lyandi.¹³Nalishiba ukwebati tawakene icicetekelo cobe muli nebo, nangula ni mu nshiku shakwa Antipas kambone wandi. uwacishinka wandi, uwaipaiwe pakati kenu, kulya uko Shetani ekala."¹⁴Lelo ndikwete ifintu ifinono ifya ku kushinina: ulikweteko bamo uko abaikatilila kwi sambilisho lyakwa Balaamu, uyo uwasambilisho Balaki ukuposa icakuipununako ku ntanshi ya bana bakwa Israeli pakwebati balye ifyakulya fyatulwa nga malambo ku tulubi no kuba ababulalelale.¹⁵Munshila imo ine, walikwata bamo abaikatilila sana ku masambilisho ya bena Nikola.¹⁶Eco kanshi, lapila! nga taucitile ifi, nkesa mukwangufyanya kuli webo, kabili nkalwa nabo ku lupanga lwa mu kanwa kandi.¹⁷Lekeni uuli no kutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. Kuli uyo uwacimfya, nkamupelapo manna iya fiswa, kabili nkamupela ilibwe ilya kubuta apalembwa ishina ilipya, ishina ilyo umuntu nangu umo ateshibile kanofye uyo uwalipokelela."¹⁸"Kuli malaika wa lukuta lwa ku Tiyatira lemba auti: 'Ifi efyebbo fya Mwana wakwa Lesa, uwakwata amenso kubati lubingu lwa mulilo na makasa yakwe kubati mukuba uwabengeshima:¹⁹"Nalishiba imilimo yobe: Icitemwiko cobe ne cicetekelo cobe no kupyunga kobe no kushipikisha kobe. Ndishibile ukwebati ifyo ucitile pali nomba filicililepo pafyo wacitile pakubala."²⁰Lelo ndikwete ici ica ku kushinina: Icakwebati walileka uyu mwanakashi Yesebele, uuikuta umwine ati ni kasesema. Mu fyakusambilisha fyakwe alabepa ababomfi bandi mukucita ubulalelale no kulya ifyakulya ifyaipaiwa nga malambo ya tulubi.²¹Nalimupele inshita yakulapila, lelo talikufwaya ukulapila ku bulalelale bwakwe."²²Lolesha! nkomuposa pa busanshi bwa balwele na bonse abacita ubulalelale nankwe bakacula apakalamba, kanofye balapila no kufuma kumicitile yakwe.²³Na bana bakwe nkabapumina imfwila, kabili inkuta shonse shikeshiba ukwebati nine uubebeta amatontonkanyo ne mitima. Nkapela kuli cila umo na umo ukulingana ne ficitwa fyakwe."²⁴Lelo kuli mwebo mwe bashalapo aba mu Tiyatira nkolanda ati, kuli onse uutasunga ili sambilisho kabili taishiba ifyo bamo bakuta ati ifyashika fya kwa Shetani - kuli mwebo nkolanda ati, ntakobika icisendo icili conse pali mwebo."²⁵Muli conse fye, mufwile ukwikatisha nkasuke nkabwele."²⁶Kuli uyo uukocimfya no kubomba imilimo yandi ukufika na ku mpela, kuli ena nkamupela insambu pa nko."²⁷Akabateka ku nkoto ya cela, kubati ni nongo she bumba akabatobaula mutupimfya-tupimfya."²⁸Pamo ngefyo napokelele ukufuma kuli Tata, Nandibo nkamupela ulutanda lwa kumaca."²⁹Lekeni uuli no kutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta."

3

¹"Na kuli malaika wa lukuta lwa mu Sardisi lemba auti: 'Ifyebo fya uyo uwaikata imipashi yakwa Lesa cine-lubali ne ntanda cine-lubali. "Ndishibile imilimo yobe. Ulikwete ishina lyakwebati uli no mweo, lelo uli wakufwa."²Buuka no kukosha ifyashalapo lelo ifili mukufwa, pantu ntasangile imilimo yobe ukuba iyakupwililika ku menso yakwa Lesa."³Eco kanshi, ibukisha, ifyo wapokelela no kumfwa. Filame, no kulapila. Lelo umfwa taubukile, nkoisa kubati mupupu, kabili

tawakeshibe akashita nkeshilapo kuli webo. ⁴Lelo ulikwete amashina ayanono mu Sardisi abo abatakowesha amalaya yabo, kabili bakenda nandi, balifwele ifyakubuta, pantu balilingile. ⁵Uyo uukacimfya akafwikwa amalaya ayakubuta, kabili shakafute ishina lyakwe mwi Buku Iya Mweo, kabili nkalumbula ishina lyakwe pa menso yakwa Tata na pali bamalaika bakwe. ⁶Lekeni onse uuli no kutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. ⁷Kuli malaika wa ku lukuta lwa mu Filadelfia lemba auti: 'Ifyebo fya uyo uwashila kabili uwa cishinka - alikwete imfungulo yakwa Dabidi, uwisulako kabili takuli nangu umu uwisalako, alesala kabili takuli nangu umu uwingesula. ⁸'''Ndishibile imilimo yobe. Lolesha, ndibikile pantanshi yobe umwinshi uwakwisuka uo umuntu nangu umu atangesula. Ndishibile ukwebati ulikwete amaka ayanono, lelo ulyumfwilile icebo candi kabili taukene ishina lyandi. ⁹Lolesha! Nkolenga abo aba mwi synagoge lyakwa Shetani, abo abaikuta ati baYuda lelo tabali bo, lelo babufi - nkabalenga ukwisa no kufukama pa makasa yobe, kabili bakeshiba ukwebati nalikutemwa. ¹⁰Apo walibaka ifunde lyandi ilya kushipikisha mukutekanya, nandibo nakakubaka ku nshita ya kweshiwa iikoisa pa calo conse, ku kwesha abo abaikala pe sonde. ¹¹Nkoisa mukwangufyanya. Ikatisha ico ukwete pakwebati kwikaba nangu umu uwakukupoka icilongwe. ¹²Uyo onse uukacimfya nkamucita uluceshi mwitempele lyakwa Lesa wandi. Takatale ukufumamo nakabili, kabili nkalemba pali ena ishina lyakwa Lesa wandi, ishina Iya musumba wakwa Lesa wandi (Yerusalemu mupya, uyo uukoika ukufuma mu mulu kuli Lesa wandi), elo ne shina lyandi ilipya. ¹³Lekeni uukwete ukutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. ¹⁴'''Kuli malaika wa ku lukuta lwa ku Laodikia lemba auti: 'Ifyebo fyakwa Ameni, kamboni wa cine kabili uwa cishinka, kateka wa fibumbwa fyakwa Lesa. ¹⁵'''Ndishibile imilimo yobe no kwebati tauli wa kutalala nangu uwa kukaba. kuti natemwa ukwebati waba uwa kutalala nangu uwa kukaba! ¹⁶Eco, pantu uli uwa cifule-fule - taukabile nangu ukutalala - Nkakuluka ukufuma mu kanwa kandi. ¹⁷Pantu ulanda auti, 'Ndi mukankala, nalikwata ifyuma ifingi, kabili tapali ifyo nokabila.' Lelo tawishibe ukwebati waliba inkumba-bulili, uwa kulangulukila, umubusu, impofu, kabili waliba ubwamba. ¹⁸Kutika kuli bu mpanda mano bwandi: Shita kuli nebo golide iya lopololwa no mulilo pakwebati wingaba umukankala, na malaya yabune ayakubuta pakwebati wingaifwika we mwine kabili ukwabula ukulanga umusebanya wakwenda bwamba kobe, no muti wa kusuba mu menso yobe pakwebati umone. ¹⁹Ndebaula no kukalipila bonse abo natemwa. Eco kanshi, cincila no kulapila. ²⁰Lolesha, ndiminine pa mwinshi kabili nkokonkosha. Umfwa uuli onse aumfwa ishiwi lyandi no kwisula icibi, nkoisa kwingila mu ng'anda yakwe kabili nkolya nankwe, naena akolya nandi. ²¹Uyo uukacimfya nkamupela insambu shakwikala nandi pa cipuna candi icabufumu, pamo ngefyo nandi nacimishe no kwikala pamo na Tata pa cipuna cabufumu bwakwe. ²²Lekeni uyo uukwete ukutwi, omfwe ifyo Umupashi ukolanda ku nkuta. ^{'''}

4 ¹Panuma ya ifi fintu naliloleshe, kabili nalimwene icibi icaisuka mu mulu. Ishiwi Iya kubalilapo ilyo naumfwile lyali kulanda kuli nebo kubati lipenga, likolanda ati, 'Isa kuno, kabili nkokulangisha ififwile ukucitika panuma ya ifi fintu.' ²Apopenefye nalisendelwe mu Mupashi, kabili nalimwene icipuna ca bufumu cilibikilwe mu mulu, palikele no muntu. ³Uyo uwaikalepo alikumoneka kubati libwe Iya yaspa ne Iya kanelia. Kwali no mukola mfula washingulwiwe icipuna ca bufumu. No mukola mfula walikumoneka kubati libwe Iya emerodi. ⁴Ukushinguluka icipuna ca bufumu kwali na fimbi ifipuna amakumi yabili na fine, na baikale pa fipuna filya bali bakalamba amakumi yabili na bane, abafwele amalaya yakubuta, ne filongwe fya golide pamitwe yabo. ⁵Pa cipuna cabufumu palifumine ukubyasha kwa nkuba, icibulukuto, no kupata kwa tulumba. Inyali cine-lubali shalikwaka ku ntashi ya cipuna cabufumu, inyali ishali mipashi cine lubali ishakwa Lesa. ⁶Pantanshi ya cipuna cabufumu pali bemba wa cilolani, kubati ca kubengeshima. Pakati kacipuna ca bufumu no kushinguluka icipuna ca bufumu kwali ifibumbwa fya mweo fine, ifyakwete menso ayenge, kuntanshi na kunuma. ⁷Icibumbwa ca mweo icantashi cali kubati ni nkalamo, icibumbwa ca mweo ica bubili cali kubati kana ka ng'ombe, icibumbwa ca mweo ica butatu calikwete icinso kubati ca muntu, ne cibumbwa ca mweo icalenga bune cali kubati ni kapumpe uukopupuka. ⁸Ifibumbwa fya mweo fine cila cimo calikwete amapindo mutanda, icalikwete na menso ayengi pamulu na mwisamba. Ubushiku na kasuba tatileka ukulanda ati, 'Wa mushilo, wa mushilo, wa mushilo Shikulu Lesa wa Maka yonse, uyo uwaliko, kabili uuliko, kabili uuli kabako.' ⁹Lyonse ulo ifibumbwa fya mweo fikopela ubukata, umucinshi, na matotelo kuwaikala pa cipuna ca bufumu, uyo waikala umuyayaya no muyayaya, ¹⁰abakalamba amakumi yabili na bane balawa panshi pantanshi ya waikala pa cipuna cabufumu no ku mushinshimuna umuyayaya no muyayaya. Babika ifilongwe fyabo panshi ya cipuna cabufumu, no kulanda ati, ¹¹'''Mwalilinga, mwe Shikulu kabili Lesa wesu, ukupokelela ubukata no mucinshi na maka, pantu nimwe mwabumbile ifintu fyonse, na kubufwayo bwenu eko fyabeleleko kabili eko fya bumbilwe."

5

¹Nolu nalimwene umufungilo mukuboko kwa kulyo ukwa uyo uwaikale pa cipuna ca bufumu walilembelwepo ku ntanshi na kunuma, walikakatikwepo ne fikakatiko ifili cine lubali. ²Nalimwene malaika uwa maka sana akobilikisha ne shiwi ilikalamba ati, "Ninani uwalinga ukwisula umufungilo no ku tobaula ifikakatiko?" ³'''Tapali nangu umu mu mulu nangu pe sonde nangu panshi ye sonde uwali na maka yakwisula umufungilo nangu ukuubelenga. ⁴Nalilile no bulanda sana pantu tapasangilwe nangu umu uwa lingile ukwisula umufungilo nangu ukuubelenga. ⁵Lelo umu pa bakalamba alilandile kuli nebo ati, "Wilekulila. Lolesha! Inkalamo ya mu mukowa wakwa Yuda, Umushila wakwa Dabidi, alicimishe. Alilingile ukwisula umufungilo ne fikakatiko fya uko ifili cine-lubali. ⁶Nalimwene Umwana wa Mpanga aliminine pakati ka lubansa lwa cipuna ca bufumu pa fibumbwa fya mweo fine kabili pakati ka bakalamba. Alimoneke kubati untu baipeye. Alikwete amasengo cine lubali na menso cine-lubali, iyo ili mipashi cine-lubali iyakwa Lesa iyo

iyatumwa pe sonde lyonse.⁷ Alile no kuya kubula umufungilo ukuufumya mu kuboko kwa kulyo ukwa uyo uwaikela pa cipuna ca bufumu.⁸ Ulo abulile umufungilo, ifibumbwa fya mweo fine na bakalamba amakumi yabili na bane baliwile panshi pa cinso ca Mwana wa Mpanga. Cila umo alikwete isese ne bakuli lya golide ilyaisulamo ububani, ayo ayali mapepo ya bantu bamushilo bakwa Lesa.⁹ Balimbile no lwimbo ulupya: "Walilinga ukubula umufungilo no kwisula ifikakatiko fya uko. Pantu walipaiwe, na ku mulopa obe walishitiile Lesa abantu ukufuma mu mikowa yonse, mu ndimi, mu bantu, na mu nko."¹⁰ Walibalenga ukuba ubufumu kabili bushima mapepo abakulapyungila Lesa wesu, kabili bakaba bakateka pe sonde."¹¹ Nolu naliloleshe kabili nalyumfwile iciunda ca bamalaika abengi abashingulwike icipuna ca bufumu ne fibumbwa ifya mweo na bakalamba. Impendwa yabo yonse pamo bali amakana ikumi aya makana ikumi na makana ya makana.¹² Kwishiwi ilikalamba balandile ati, "Wakulinga Umwana wa Mpanga, uwaipaiwe, ukupokelela amaka, ubukankala, amano, ubukose, umucinshi, ubukata, na Malumbo."¹³ Nalyumfwile ifibumbwa fyonse ifyali mu mulu na pe sonde na panshi ye sonde na muli bamba - na fyonse ifyabamo - fikolanda afiti, "Kuli uyo uwaikala pa cipuna ca bufumu na ku Mwana wa Mpanga nakube amalumbo, umucinshi, ubukata, na bukateka umuyayaya no muyayaya."¹⁴ Ifibumbwa fya mweo fine fyalilandile ati, "Ameni!" na bakalamba baliwile panshi no ku mushinshimuna.

6

¹Naliloleshe ulo Umwana wa Mpanga aiswilepo cimo pafikakatiko ifyali cine-lubali, kabili nalyumfwile cimo pa fibumbwa fya mweo fine calanda mwi shiwi ilyali kumfwika kubati ni nkuba ati, "Isa!"² Naliloleshe kabili kwali kabalwe uwa kubuta. Uwa nininepo alikete ubuta, kabili alipelwe icilongwe. Alishile nga kacimfya pakwebati acimfye.³ Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko ca bubili, nalyumfwile icibumbwa ca mweo ica bubili calanda ati, "Isa!"⁴ Nolu kwalishile na umbi kabalwe - uwa kukashikila. Kuwanininepo kwalipelwe insambu shakufumya umutende pe nsonde, pakwebati abantu balipo bengepayana umo no munankwe. Uyu uwa nininepo alipelwe ulupanga ulukalamba.⁵ Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko ca butatu nalyumfwile icibumbwa ca mweo ica butatu calanda ati, "Isa!" Nalimwene kabalwe uwakufita, no wanininepo alikete ifipimo mukuboko kwakwe.⁶ Nalyumfwile icali kubati lishiwi ukufuma pa fibumbwa fya mweo fine lyalanda ati, "Umulingo wa ngano ukalekushitwa pe kobili limo, kabili imilingo itatu iya bale pe kobili limo. Lelo mwionaula amafuata no mwangashi."⁷ Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko ca kulenga bune, nalyumfwile ishiwi lya cibumbwa ca mweo ica kulenga bune calanda ati, "Isa!"⁸ Nolu nalimwene kabalwe uwa kubutulukila. Uwa nininepo alipelwe ishina ukwebati imfwa, ne mbo shalikumukonka. Fyalipelwe insambu pa cakaniko cimo ica pafipande fine ifya pe sonde, ku kwipaya no lupanga, ne cipowe no bulwele, na kunama sha mpanga isha pe sonde.⁹ Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko cakulenga fisano, nalimwene pesamba lya cipailo imyeo ya abo abalikiwipaiwa pamulandu wa cebo cakwa Lesa no bunte ubo bakwete.¹⁰ Balibilikishe ne shiwi ilikalamba ati, "Nililali, Kateka wa fyonse, uwa mushilo kabili uwacine, ulo akapingula abo abaikala pe sonde, kabili mpaka ulo akalandwila umulopa wesu?"¹¹ Nolu cila umo pali bena alipelwe umwingila wa kubuta, kabili balibelele ukwebati bafwile ukulolelako pakashita akanono mukutantalila mpaka impendwa yonse iya babomfi banabo na ba wabo abali no kwipaiwa, ngefyo nabo baipaiwe, yalipwililike.¹² Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko ica kulenga mutanda, nalitambile kabili kwali ponene icinkukuma icikalamba. Akasuba kalishile kufta fititi kubati fisamu, no mwenshi onse walyalwike kubati mulopa.¹³ Ne ntanda mu myulu shali ponene pe sonde, nga filya umukunyu uponya ifisabo fya uko ifitalapya nga watenkanishiwa ne cimwela icikalamba.¹⁴ No mulu walifumishiwepo kubati mufungilo uwali kupetwa. Ulupili lonse ne cishi fyalifumishiwepo pacifulo ca ciko.¹⁵ Nolu ishamfumu sha pe sonde na ba shimucindikwa, na bakalamba baba shilika, na ba kankala, na bamaka, no muntu onse, umusha no muntungwa, balifiseme mu ncengo na mu mabwe ya mu mpili.¹⁶ Balilandile kumpili naku mabwe ati, "Ponene ni pali fwebo! Tufiseni ku cinso ca uyo uwaikala pa cipuna ca bufumu na ku bukali bwa Mwana wa Mpanga.¹⁷ Pantu ubushiku bukalamba ubwabukali bwabo bulishile. Ninani uli na maka ya kwiminina?"

7

¹Panuma ya ifi nalimwene bamalaika bane baliminine pa fi futu fya pe sonde fine, balikatilile imyela ine iya pe sonde pakwebati kwiba umwela uwakupapa pe sonde, pali bamba, nangu icimuti icili conse.² Nalimwene na umbi malaika akofuma ku kabanga, uwakwete icikakatiko cakwa Lesa wa mweo. Alibilikishe ne shiwi ilikalamba kuli bamalaika bane abapelwe insambu ukonaula isonde na bamba:³ "Mwionaula isonde, bamba, nangula ifimuti mpaka tukabike icikakatiko pa mpumi ya babomfi bakwa Lesa wesu."⁴ Nalyumfwile impendwa ya abo abakakatikwepo: bali 144,000, abo abakakatikwepo ukufuma muli cila mukowa wa bena Isreali:⁵ amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Yuda balikakatikwepo, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Rubene, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Gadi,⁶ amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Ashere, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Naftali, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Manase,⁷ amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Simeone, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Lebi,⁸ amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Isakari, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Sebuluni, amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Yosefe, kabili amakana ikumi limo na yabili ukufuma mu mukowa wakwa Benjamini balikakatikwepo.⁹ Panuma ya ifi fintu naliloleshe, kabili kwaliko ibumba ilikalamba ilyakwebati takuli nangu umo uwingapenda - ukufuma ku luko lonse, ku mukowa, ku bantu, na kululimi - baliminine ku ntanshi ya cipuna cabufuma na ku ntanshi ya Mwana wa

Mpanga. Balifwele imingila ya kubuta kabili balikete no imisambo ya tuncindu mu minwe yabo, ¹⁰kabili bali kubilikisha ne shiwi ilikalamba: "Ipusukilo lyaba kuli Lesa wesu, uwa ikala pa cipuna cabufumu, na ku Mwana wa Mpanga!"¹¹Na bamalaika bonse baliminine ukushinguluka icipuna ca bufuma no kushinguluka abakalamba ne fibumbwa fya mweo fine, kabili baliwile ne finso fyabo ubunkupeme ku cipuna ca bufumu. Balishinshimwine Lesa, ¹²ukulanda ati, "Amen! Amalumbo, ubukata, amano, amaatotelo, umucinshi, amaka, no bukose fibe kuli Lesa wesu umuyayaya no muyayaya! Amen!"¹³Nolu umo pa bakalamba alinjipwishe ati, "Nga aba ni bani, abafwele imingila yakubuta, kabili bafumine pii?"¹⁴Nalilandile kuli ena ati, "Mwe shikulu, mulishibe," kabili alilandile kuli nebo ati, "Ala aba ebamo abafumine mu bucushi bukalamba. Balisambile imingila yabo no kuilenga ukuba iyakubuta mu mulopa wa Mwana wa Mpanga."¹⁵Pamulandu wa ici, eco baimininina pantanshi ya cipuna ca bufumu icakwa Lesa, kabili balamushinshimuna akasuba no bushiku mwi tempele lyakwe. Uyo uwaikala pa cipuna ca bufumu akale kubacingilila. ¹⁶Tabakomfwepo insala nakabili, nangula ukumfwa icilaka nakabili. Akasuba takakaboce, nangula kupya ku cikabilila icili conse. ¹⁷Pantu Umwana wa Mpanga uuli pakati ka cipuna ca bufumu ali no ku bacema, kabili akabatungulula ku tumfuku - mfuku twa menshi ya mweo, na Lesa akabakumuna ifilamba fyonse ku menso yabo."

8 ¹Ulo Umwana wa Mpanga aiswile icikakatiko cakulenga cine - lubali, mu mulu mwalitalele tondolo nalimo citika wa nsa imo. ²Nolu nalimwene bamalaika balya cine - lubili baliminine ku cipuna ca bufumu cakwa Lesa, kabili na mapenga cine - lubali yalipelwe kuli bena. ³Malaika na umbi alishile, alikete ibakuli lya golide ilya bubani, aliminine pacipailo ca bubani. Ububani ubwingi bwalipelwe kuli ena pakwebati engatula pamo na mapepo ya bantu bakwa Lesa bonse abamushilo pa cipailo ca bubani ica golide ku cipuna ca bufumu. ⁴Ne cushi ca bubani - pamo na mapepo ya bashila bakwe Lesa - fyalininine ukuya kuli Lesa mu kuboko kwakwa malaika. ⁵Malaika alisendele ibakuli lya bubani kabili aliswishemo umulilo ukufumya pa cipailo. Nolu aliciposele pe sonde, kabili kwalishile kuba icibulukuto ca mfula, no kupata kwa mfula, no ku byasha kwa nkuba, ne cinkukuma. ⁶Na bamalaika cine lubili abakwete amapenga cine lubili balipekenye ukuyalisha. ⁷Malaika wa kubalilapo alilishishe ipenga lyakwe, kabili kwalishile kuba imfula ya mabwe no mulilo iyasankanamo no mulopa. Kabili yali poselwe pe sonde icalengele ukwebati ifya kulenga butatu pali fyena fipile pamo, ifya kulenga butatu pa fimuti fyali pile, na fyonse ifyani fya katapa - katapa fyalipile. ⁸Na malaika wa bubili alilishishe ipenga lyakwe, na fimo ifyali kubati lumpili ulukalamba ifyali kupya no mulilo fyaliposelwe muli bembu. Icipande cakulenga butatu pali bembu calisangwike umulopa. ⁹Ne fipande fyakulenga butatu pa fibumbwa fya mweo muli bembu fyalifwile, ne fimato ifyakulenga butatu fyalyonawilwe. ¹⁰Na malaika wa kulenga butatu alilishishe ipenga lyakwe, no lutanda ulukalamba lwaliponene ukufuma mu mulu, lwali kwaka kubati mwenge, muli uyu umumana wa kulenga butatu no tumfuku mfuku twa menshi. ¹¹Ishina lya lutanda lyali kulula. Amenshi ya kulenga butatu yalisangwike ayakulula, na bantu abengi ba lifwile kuli aya menshi aya sangwike aya kulula. ¹²Na malaika wa kulenga bune alilishishe ipenga lyakwe, ne cipande cakulenga butatu ica kasuba calishimine, no mwenshi walenga butatu ne ciputulwa cakulenga butatu pa ntanda. Ne ciputulwa cakulenga butatu calyalwike ica kufita fititi; ne ciputulwa cakulenga butatu ica bushiku na kasuba takakwete ulubuto. ¹³Naliloleshe, kabili nalyumfwile kampumpe uwali kupupuka mu mulu alikukuta ne shiwi ilikalamba, ubulanda, ubulanda, ubulanda, kuli abo abaikala pe sonde, pamulandu wa mapenga ayasheleko ukulisha kuli bamalaika batatu."

9

¹Nolu malaika wa kulenga busano alilishishe ipenga lyakwe. Nalimwene ulutanda ulwalikufuma ku mulu lwaliponene pe sonde. No lutanda lwalipelwe imfungulo ya pa cilindi cakubula impela. ²Aliswile pa mwinshi wa cilindi cakubula impela, ne cushi califumine pa cilindi kubati cushi cikofuma mwi lungu lya mulilo ilikalamba. Akasuba no mwela fyalyalwilwe ifya kufita fititi ku cushi calikufuma mu cilindi. ³Na mucushi mwalifumine ba makanta ukwisa pe sonde, kabili balipelwe amaka kubati ni ba kaling'ongo pe sonde. ⁴Balibakonkomesha ukukana - onaula icani pe sonde nangula icilimwa icili conse icakatapa katapa nangu icimuti, lelo kanofye abantu abatakmete icikakatikilo ca kwa Lesa pa mpumi shabo. ⁵Tabapelwepo insambu sha kwipaya abo bantu, lelo kanofye ukubapisha mu bukali bwa ku kandwa pa myeshi isano. Nobukali bwabo bukaba kubati busungu bwa kwa kaling'ongo ulo asuma muntu. ⁶Muli shilya nshiku abantu ba kalekufwaisha imfwa lelo tabakaisange. Bakalekufwaisha ukufwa, lelo imfwa ikafulumuka ukufuma kuli bena. ⁷Na ba makanta balikumoneka kubati niba kabalwe abo abateyanishiwa ukuya ku bulwi. Na pa mitwe yabo pali ifintu fya kubati filongwe fya golide, kabili ne finso fyabo fyali kubati finso fya bantu. ⁸Balikwete imishishi ya kubati banakashi, kabili na meno yabo yali kubati meno ya nkalamo. ⁹Balikwete ifyakucinga ififuba kubati fyakucinga icifuba ifya cela, kabili ne ciunda ca mapindo yabo cali kubati ciunda calikupangwa na maceleta ayengi na ba kabelwe abakobutukila ku bulwi. ¹⁰Balikwete imicila iyali no lubola lwa busungu kubati ni ba kaling'ongo; mu micila yabo mwali amaka ya kulimuna abantu pa myeshi isano. ¹¹Malaika wa pa cilindi icakubula impela ali nge mfumu pali bena. Ishina lyakwe mucu Hebere lyali ni Abaddoni, na mucu Hera ishina lyakwe ali ni Apollioni. ¹²Ne cabulanda ca ntanshi cilipwile. Moneni! Panuma yaifi kuli na fimbi ifinkunka fibili ifikoisa. ¹³Na malaika wa kulenga mutanda alilishishe ipenga lyakwe, kabili naumfwile ishiwi likofuma pa masengo ya cipailo ica golide icali pa cinso cakwa Lesa, ¹⁴likolanda kuli malaika wa kulenga mutanda uwakwete ipenga ati, "Lekelako ba malaika bane abo abakakilwe pa mumana ukalamba uwa Eufate." ¹⁵Ba malaika bane abateyanishiwe pali ilya nsa ya pali bulya bushiku, muli ulya mweshi, kabili muli ulya mwaka balilekelweko ku kwipaya icakaniko ca butatu ica mutundu wa bantunse. ¹⁶Ne mpendwa ya fita ifyali pali ba kabalwe bali 200,000,000. Nalyumfwile

impendwa yabo.¹⁷ Nefi efyo namwene bakabalwe mu cimonwa candi kabili nabo abanininepo: Ifya kufimba ififuba fyabo fyali ifyakukashika ngo mulilo, ifya makumbi makumbi kabili ifya mutuntula nga salfere. Ne mitwe ya ba kabalwe yalipalene ne mitwe ya nkalamo, na mu tunwa twabo mwalifumine umulilo, icushi, na salfere.¹⁸ Ne cakaniko ca butatu ica bantu balifwile kuli ici cikuko ca butatu: umulilo, icushi, na salfere ifyali kufuma mu tunwa twabo.¹⁹ Pantu amaka ya bakabalwe yali mu tunwa twabo na mu micila - pantu imicila yabo yali kubati ni nsoka, balikwete imitwe iyo bali kucenenako abantu ifilonda.²⁰ Na bantunse abashelepo, abo abataipaiwe ku cikuko, tabalapile ukufuma ku milimo ya maboko yabo, nangu ukuleka ukushinshimuna ingulu nangu utulubi twa golide, silfere, umukuba, ilibwe ne fimuti - ifintu ifitamona, ifitomfwa, nangu ifitenda.²¹ Awe tabalapile ukufuma mu kwipaya, kufya buloshi bwabo, kubulalelale bwabo nangu imicitile yabo iya bupupu.

10 ¹Nolu nalimwene malaika na umbi uwa bulamba akoika ukufuma ku mulu. Alifwele ikumbi, no mukola mfula walishingulwike pa mutwe wakwe. Icinso cakwe cali kubati kasuba na makasa yakwe yali kubati lubingu lwa mulilo.² Alikwete akamufungilo akanono, ako akali akaisuka mu minwe yakwe. Abikile ukulu kwakwe ukwa ku kulyo pali bembamba no kwa ku kuso pa mushili.³ Nolu alibilikishe mwi shiwi ilikulu kubati ni kalamo iikobuluma. Ulo abilikishe, utulumba cine - lubali twalifumishe iciunda catuko.⁴ Ulo utulumba cine - lubali twalandile, nali mukutendeka ukulemba, lelo nalyumfwile ishiwi ukufuma ku mulu likolanda ati, "Kakatika ifyo utulumba cine - lubali twalanda. Wifilemba."⁵ Nolu malaika namwene uwaiminine pali bembamba na pa mushili alisanswile ukuboko kwakwe ukwa ku kulyo ku mulu.⁶ Alilapile pali uyo uwa mweo umuyayaya no muyayaya, uwa bumbile umulu na fyonse ifyabamo, isonde na fyonse ifyabamo, na bembamba na fyonse ifyabamo, kabili malaika alilandile ati, "Takwakabepo ukukokola."⁷ Lelo pali bulya bushiku ulu malaika wakulenga cine - libali ali no kulisha ipenga, elo icankama cakwa Lesa cikafikilishiwa, ngefyo abilishie imbila isuma ku babomfi bakwe bakasesema.⁸ Ishiwi naumfwile ukufuma ku mulu lyalilandile kuli nebo nakabili: "Kabiye, bula umufungilo uwaisuka uuli mu minwe yakwa malaika uwiminine pali bembamba na pa mushili."⁹ Nolu nalile kuli malaika no kumweba ukumpela akamufungilo akanono. Nao alilandile kuli nebo ati, "Senda umufungilo no kuulya. Ukolenga munda yobe ukulula, lelo mukanwa kobe mukolowa kubati buci."¹⁰ Nalibulile akamufungilo akanono ukufuma mu minwe yakwa malaika no ku kalya. Kalilowele kubati buci mu kanwa, lelo panuma nalya, munda yandi mwalilulile.¹¹ Nolu umo alilandile kuli nebo ati, "Ufwile ukusesema nakabili pa bantu abengi, pa nko, pa ndimi, na pali bashamfumu."

11

¹Kabili nalipelwe itete ukubomfya nge ntambo ya kupiminako. nalyebelwe ati, "Alamuka no kupima itempele lyakwa Lesa ne cipailo, upende nabo abashinshimwinamo."² Lelo tekwesha ukupima ulubansa lwa kunse ye tempele, pantu lwalipelwa ku bena Fyalo. Bakanyantaula pa musumba wa mushilo pa imyenshi amakumi yane na ibili.³ Nkapela bakambone bandi babili amaka ya kusesema pa nshiku ishili 1,260, ninshi balifwele nsamu.⁴ Aba bakambone efimuti fibili ifya miolife ne ifyakutekapo inyali fibili ifiminine ku cinso cakwa Shikulu wa pe sonde.⁵ Umfwa umuntu uuli onse afwaya ukubasansa, umulilo ukofuma mutunwa twabo no konaula abalwani babo. Na uyo onse uukokabila ukubasansa alilingile ukufwa mu nshila iyi ine.⁶ Aba bakambone balikwata insambu shakwisala umulu pakwebati kwikaba imfula yakwisa kuloka pa nshiku shilya bakosesema. Balikwata na maka yakwalula amenshi ukuba umulopa no kupuma isonde kufikuko fya misango yonse munshitafye yonse iyo bakofwailapo.⁷ Ulo fye bakapwisha ubunte bwabo, ne ciswango cikesa kufuma mu cilindi ca kumbo icikabalamuna ubulwi ukulwa na bena. Cikabacimfya no kubepaya.⁸ Ne mibili ya fitumbi fyabo ikalala mu nshila ya mu musumba uukalamba(mu manshoko bakuta Sodoma nangu Egupti) uko Shikulu wabo atanikilwe.⁹ Pa nshiku shitatu na citika bambi ukufuma mu bantu bonse, imitundu, indimi, ne nko bakalekulolesha pa fitumbi fyabo. Tabakabasuminishe ukubashika mu nshishi.¹⁰ Abo abekala pe sonde bakalekusekelela pali bena no kusefya. Bakalekuitumina ne fya bupe cila umo no munakwe pantu aba bakasesema babili balikulungulusha abo abekala pe sonde.¹¹ Panuma ya nshiku shitatu na citika umupu wa mweo uwakufuma kuli Lesa ukesa kwingila muli bena, kabili bakeminina ku makasa yabo. Umwenso uukalamba ukaponena pali abo abalikubatamba.¹² Nolu bakomfwa ishiwi ilikalamba ukufuma ku mulu likolanda iti, "Nineni iseni kuno!" Nolu bakanina mu mulu mwi kumbi, ninshi abalwani babo bakololeshakofye.¹³ Pali ilya nshita kukesakuba icinkukuma icikalamba, ne ciputulwa ca mwikumi ica musumba cikesa kuwa panshi. Amakana cine - lubili aya bantu bakesakufwa kuli ici cinkukuma, kabili abakapusukako bakekatwa umwenso no kupela ubukata kuli Lesa wa mu mulu.¹⁴ Ubulanda bwa cibili bulipitile. Mona! Ubulanda bwa citatu bukoisa mukwangufyanya.¹⁵ Nolu malaika wa kulenga cine - lubali alilishishe ipenga lyakwe, ne shiwi ilikalamba ukufuma mu mulu lyalilandile ati, "Ubufumu bwa mu calo bulisangukile ubufumu bwakwa Shikulu kabili ubwakwa Kristu wakwe, kabili akalekuteka umuyayaya no muyayaya."¹⁶ Nolu abakalamba amakumi yabili na bane, abaikalala pa fipuna fyabo mu ceni cakwa Lesa, baliwile ubunkupeme no kushinshimuna Lesa.¹⁷ Balilandile ati, "Twapela amatotelo kuli mwebo, mwe Shikulu Lesa wa maka yonse, uyo uulipo kabili uwaliko, pantu muli sendele amaka yenu ayakalamba no kutendeka ukuteka."¹⁸ Inko shalifulilwe, lelo inshita yakulanga ubukali bwenu ilifikile. Inshita ilifikile iya kupingula abafwa ne nshita yenu iyakulambula ababomfi benu bakasesema na bantu bakwa Lesa abamushilo, nabo abali kutina shina lyenu, bonse abashili bakucindama na babulamba. Inshita ilifikile kuli mwebo iyakonaula abo abakoonaula isonde."¹⁹ Nolu itempele lyakwa Lesa mu mulu lyaliswilwe ne cipao ca cipangano cipya calimoneke mukati ketempele lyakwe. Kwali ukubyata kwa tulumba, ifibulukuto, ukubyata kwa nkuba, ne cinkukuma, ne mfula yacitalawe iikalamba.

12

¹Icishibilo cacipesha mano calimoneke mu mulu: umwanakashi uwafwele akasuba, na makasa yakwe alinyantile pa mweshi kabili ku mutwe wakwe alifwele icilonge ca ntanda ikumi limo na shibili. ²Aliimitile, kabili alikulila mu bukali bwa kukwata umwana, mubucushi bwa pa kupapa. ³Nolu na cimbi icilangililo calimoneke mu mulu; Mona! Kwalimoneke icisoka icikalamba icakukashika icakwete imitwe cine - lubali na masengo ikumi, kabili pali ifilongwe cine - lubali pa mitwe ya ciko. ⁴Umucila waciko walikulwile intanda iciputulwa ca butatu mu mulu no ku shilampula panshi pe sonde. Icisoka caliminine ku ntanshi ya mwanakashi wali mupepi no kupapa, pakwebati ulo apapa, cingamulila umwana wakwe. ⁵Umwanakashi alipapile umwana, umwana mwaume, uwa kwisa kuteka inko shonse ne nkoto ya cela. Umwana wakwe bali musompwele kuli Lesa no kumutwala ku cipuna cakwe ica bufumu, ⁶kabili umwanakashi alifulumukile mu matololo, ku ncende uko Lesa amupekanishishe, pakwebati asungwe pa nshiku ishili 1,260. ⁷Nomba mu mulu mwalimine ubulwi. Mikaeli na bamalaika bakwe balikulwisha icisoka, kabili icisoka na bamalaika baciko nabo balalwisha. ⁸Lelo icisoka tacali na maka ya kucimfya. Tacakwete icifulo mu mulu na bamalaika baciko. ⁹Icisoka icikalamba - cilya cisoka icikote icikutwa Kasebanya nangu Shetani, icilufya icalo conse - baliciposele pe sonde, na bamalaika baciko baliposelwe pamo na cena. ¹⁰Nolu nalyumfwile ishiwi ilikalamba mu mulu: "Nomba ipusukilo lyaisa na maka no bufumu bwakwa Lesa wesu, ne nsambu shakwa Kristu wakwe. Pantu uwali kubepesha bamuninane aliposelwe panshi, uyo uwali kubabepesha ku cinso cakwa Lesa akasuba no bushiku. ¹¹Balimucimfise ku mulopa wa Mwana wa Mpanga na ku cebo ca bunte bwabo, pantu bena tabatemenwe imyeo yabo mpaka ne mfwa. ¹²Eco kanshi sekeleleni, mwe myulu na mwebo mwebekalamo! Lelo akalanda kwi sonde na kuli bemba, pantu kasebanya alishile kuli mwebo! Alifulilwe sana kabili alishibe ukwebati ashelefyene ne nshita iinono! ¹³Ulo icisoka caishibe ukwebati baliciposele panshi pe sonde, cali kukonkaishafye ulya umwanakashi uwafyele umwana umwaume. ¹⁴Lelo umwanakashi alipelwe amapindo yabili ayakwa kapumpe umukalamba pakwebati apupukileko ukuya kucende iya pekanishiwe kuli ena mu matololo. Iyi encende iya kumusungilamo, pa kashita, pa nshita, na pali citika wa nshita - ukufuma ku cinso ca cisoka. ¹⁵Ne cisoka calipongolwele amenshi ukufuma mukanwa kaciko kubati mu mana pakwebati cipange umukuku wa menshi ukwebati cimukungule. ¹⁶Lelo isonde lya lyafwilisheko umwanakashi. Isonde lyalyasamwine akanwa kaliko ukumina umumana uo icisoka capongolwele ukufuma mukanwa kaciko. ¹⁷Nolu icisoka epakufuililwa umwanakashi kabili calile kwimya ubulwi na bana ba mwanakashi bambi bonse, abo ababaka amafunde yakwa Lesa kabili abasunga ubunte bwakwa Yesu. ¹⁸Nolu icisoka caliminine pa mucanga ku lulamba lwa bemba.

13

¹Nolu nalimwene iciswango cikoisa ukufuma muli bemba. Calikwete amasengo ikumi ne mitwe cine lubali. Pa masengo yaciko pali ifilongwe ikumi, kabili na pali cila mutwe waciko napo pali ishina lya miponto. ²Iciswango namwene cali kubati ni mbwili. Amakasa yaciko yali kubati makasa ya cibuli, na kanwa kaciko kali kubati kanwa ka nkalamo. Icisoka calipele amaka yaciko, ne cipuna ca bufumu bwaciko, ne nsambu ishikalamba isha kuteka. ³Umutwe umo pa mitwe ya ciswango wali kumoneka ngo wakwete icilonda icakucipaya, lelo cilya cilonda calipolele. Isonde lyonse lyalisungwiwe no kukonka iciswango. ⁴Kabili balishinshimwine icisoka, pantu calipele insambu shaciko ku ciswango. Balishinshimwine iciswango, naco, kabili bali nkonkenyepo ukulanda ati, "Bushe uwakuba nge ciswango ninani?" kabili "Bushe ninani uwingalwishanya naco?" ⁵Iciswango calipelwe akanwa akakulanda ifyebo fya mataki nefya miponto. Cali suminishiwe ukubomfya insambu pa myeshi amakumi yane na ibili. ⁶Eco iciswango calyasamwine akamwa ka ciko no kulalanda imiponto pali Lesa, ukulapontela ishina lyakwe ne hema lyakwe, nabo bonse abekala mu mulu. ⁷Iciswango cali suminishiwe ukulwa ubulwi na bantu ba mushilo bakwa Lesa no ku bacimfya. Nakabili, insambu shalipelwe kuli cena pa mutundu onse, pa bantu, pa lulimi, na pa nko. ⁸Bonse abekala pe sonde bali no kucishinshimuna, na uyo onse uo ishina lyakwe talyalembwa mwi Buku lya Mweo, ilya Mwana wa Mpanga uyo uwaipaiwe ukufuma ku mufula wa calo. ⁹Uyo onse uuli no kutwi, lekeni omfwe. ¹⁰Umfwa uuli onse asendwa muli bunkole, muli bunkole bwine emo akaya. Umfwa uuli onse ali no kwipaiwa ku lupanga, ku lupanga kwine eko akafwila. Ubu ebwite bwa kushipikisha mukuteka umutima ne cicetekelo ku bantu bakwa Lesa abamushilo. ¹¹Nolu nalimwene iciswango na cimbi cikoima ukufuma pe sonde. Calikwete amasengo yabili kubati mwana wa mpanga, kabili cali kulanda kubati cisoka. ¹²Kabili cali bomfeshesha insambu sha ciswango ca pakubala pa menso ya ciko, kabili calilengele isonde nabo abekalamo ukushinshimuna iciswango ca kubalilapo - cilya ico icilonda camfwa caposhiwe. ¹³Kabili nalimwene iciswango na cimbi cikofumina pa calo. Cali kwete amasengo yabili ngo mwana wa mpaanga, kabili cali kulanda nge cing'wena. Cali bomfeshesha insambu shonse isha ciswango cakubalipo muceni caciko, kabili calengele icalo na bekashi baciko bapepe iciswango cakubalipo - cilya icali ne cibenga icakutitinisha micaishile kupola. ¹⁴Cali kucita ifisungusho ifya maka. Calilengele no mulilo ukufuma mu mulu no kulakuponena panshi pe sonde patanshi ya bantu. ¹⁵Mufilangililo calipelwe amaka mwipunda lya ciswango, icalikubepa abo abekala pe sonde, ukubeba ukupanga icipasho ca ciswango ico ica cenekwe ku lupanga, lelo calishile kuba no mweo. ¹⁶Calisuminishiwe ukupela umupu ku cipasho ca ciswango pakwebati icimpashanya cilekulanda no kulenga abo bonse abali kukana ukushinshimuna iciswango bepaiwe. ¹⁷Calikupatikisha uuli onse, uutali wa kucindama no wa bulamba, umukankala pamo pene no mupina, umuntungwa pamo pene no musha, ukupokelela icilembo pa cinsansa ca ku kulyo nangula pa mpumi. ¹⁸Calikuba icakwafya kuuli onse ukushita nangula ukushitisha kano fye nga alikwete icilembo ca

ciswango, icili, ni mpendwa iikoimininako ishina lya ciko.¹⁸ Ici cikokabilwa amano. Nga uuli onse alikwete ubwishibilo, lekeni asange impendwa ya ciswango. Pantu iyi ni mpendwa ya muntu. Impendwa yaciko ni 666.

14

¹Naliloleshe kabili nalimwene Umwana wa Mpanga aliminine pa lupili lwa Sione. Ali pamo na ba 144,000 abakwete ishina kabili abo ishina lyakwa Wishi lyalembelwe pa mpumi shabo. ²Nalyumfwile ishiwi ukufuma mu mulu likoumfwika kubati ciunda ca cipoma ca menshi ayengi ne nkuba. Iciunda naumfwile cali kubati ni bakalisha wa masese abakolisha amasese yabo. ³Balimbile ulwimbo lupya pa cinso ca cipuna ca bufumu na pa cinso ca fibumbwa fya mweo fine na bakalamba. Takwali nangu umo uwingasambilila ulwimbo kanofye ba 144.000 abashitilwe ukufumu pe sonde. ⁴Aba ebamo aba taikoweshe abene ku banakashi, pantu baliisungile abene ukufuma ku bulalelale. Eaba bene abakonka Umwana wa Mpanga konse uko akoya. Aba ebalubwilwe ukufuma mu bantu ababa ifisabo fya ntanshi kuli Lesa na ku Mwana wa Mpanga. ⁵Takwali ubufi kwasangilwe mu tunwa twabo; baba abkubula akalema. ⁶Nalimwene malaika na umbi akopupuka mu lwelele, uwakwete imbila nsuma ya muyayaya ku kubila kuli abo abekala pe sonde - kuli cila luko, umutundu, ululimi, na bantu. ⁷Alibilikishe ne shiwi ilikalamba ati, "Tineni Lesa no kumupela ubukata. Pantu inshita yakwe iya bupingushi ilifikile. Mushinshimuneni, uyo uwa bumbile umulu, isonde, bamba, no tumfuku-mfuku twa menshi." ⁸Na umbi malaika - malaika wa bubili - alikonkenyepo, ukulanda ati, "Aliwile, aliwile Babele umukalamba, uwa songelekenye inko shonse ukunwa umwangashi wa cipyu ca bulalelale." ⁹Na umbi malaika - malaika wa butatu - alikonkelepo, ukulanda ne shiwi ilikalamba ati, "Nga cakwebati uuli onse ashinshimuna iciswango ne cipasho ca ciko no ukupoka icilembo pa mpumi yakwe nangu pa kuboko, ¹⁰ali no kunwa umwangashi wa cipyu cakwa Lesa, umwangashi uyo uwapongolwelwe uutasankaniwa mu lukombo lwa bukali bwakwe. Umuntu uyo waunwa ali no kulungushiwa mu mulilo na kwi libwe lya salfere pa cinso ca ba malaika bakwa Lesa abamushilo na pa cinso ca Mwana wa Mpanga. ¹¹Ne cushi ukufuma kukulungulukwa kwabo cilema umuyayaya no muyayaya, kabili tacitusha akasuba no bushiku - abo abashinshimuna iciswango ne cipasho caciko, na onse ukapoka icilembo ce shina lya ciko. ¹²Ubu ebwite bwa kushipikisha ubwa bantu bakwa Lesa aba mushilo, abo ababaka amafunde yakwa Lesa ne cicetekelo cabo muli Yesu." ¹³Nalyumfwile ishiwi ukufuma ku mulu likolanda ati, "Lemba ici: Bakupalwa abafwa abo abafwila muli Shikulu." "Eee," efyalanda Umupashi, "pakwebati bengatusha ku kucucutika kwabo, pantu imilimo yabo ikobakonka." ¹⁴Naliloleshe, kabili kwaliko ne kumbi lya kubuta. No waikele pe kumbi alikumoneka kubati mwana wa muntu. Alikwete icilongwe ca golide pa mutwe wakwe ne cikwakwa icakutwa mu minwe yakwe. ¹⁵Nolu na umbi malaika alishile ukufuma mwi tempele no kubilikisha ne shiwi ilikalamba kuli uyo uwaikela pe kumbi: "Senda icikwakwa cobe no kutendeka ukulobolola. Pantu inshita ilifikile iya kulobolola, pantu ifya kusombola pe sonde filipile." ¹⁶Nolu uyo uwaikela pe kumbi alishumpwishe icikwakwa cakwe pe sonde, ne fya pe sonde fyalilobolwelwe. ¹⁷Na umbi malaika alishile ukufuma mwi tempele lya mu mulu; nao alikwete icikwakwa cakutwa. ¹⁸Nakabili na umbi malaika alishile ukufuma ku cipailo cakufutumwinapo ububani, uwakwete amaka pa mulilo. Alikutile ne shiwi ilikalamba kuli uyo uwakwete icikwakwa icakutwa ati, "Senda icikwakwa cobe icakutwa no kukolonganya ifi sansangu fya myangashi ukufumya mu mabala ya pe sonde, pantu filipile ifisabo fyaiko." ¹⁹Malaika alishumpwishe icikwakwa cakwe pe sonde kabili alisombwele ibala lya mwangashi pe sonde. Ali fiposele no mwakukamina imyangashi icikalamba ica cipyu cakwa Lesa. ²⁰Icikamino ca mwangashi calimikwe kunse ya musumba, no mulopa wa lipongolokelemo uwakufika na pa butali bwa mikobelo ya bakabalwe, ubwali icipimo ca 1,600.

15 ¹Nolu nalimwene icishibilo na cimbi mu mulu, icikalamba kabili icakusungusha: Kwali bamalaika cine lubali ne finkunka cine lubali, ifili finkunka fyakulekelesha, pantu mu;li fyena emo icipyu cakwa Lesa cikapwililikila.

²Nalimwene icamoneke kubati ni bamba wa cilolani umwasankene umulilo. Ku lubali lwa bamba kwaliminine abo abacimfishe ciswango ne cipasho caciko kabili ne mpendwa ikoimininako ishina lya ciko. Balikete amasese ayo Lesa abapele. ³Balikwimba ulwimbo lwakwa Mose, umubomfi wakwa Lesa, no lwimbo lwa Mwana wa Mpanga: "Fikalamba kabili fyakupapusha ificitwa fyenu, mwe Shikulu Lesa, uwa Maka yonse. Inshila shenu shakulungama kabili sha cine, mwe Mfumu ya nko shonse. ⁴Ninani utakamitine, mwe Shikulu no kucindika ishina lyenu? Pantu mwebo mweka muli bamushilo. Inko shonse shikesa kushinshimuna pa cinso cenu pantu ificitwa fyenu ifya bulungami filisokolwelwe." ⁵Panuma ya ifi fintu naliloleshe, ne tempele ilyakwete ihema lyaba kambone lyaliswike mu mulu. ⁶Na mwitempele mwalifumine ba malaika cine - lubali balikete ifinkunka cine - lubali. Balifwele insalu ishakubuta tutu, ishakolokondwe ishakubengeshima ne mishipi sha golide ukushinguluka ififuba fyabo. ⁷Cimo pa fibumbwa fya mweo fine calipele pa malaika cine - lubali inweno sha golide umwaisula icipyu cakwa Lesa, uwa mweo umuyayaya no muyayaya. ⁸Itempele lyaliswilemo icushi ukufuma kubukata bwakwa Lesa naku maka yakwe. Takwali nangu umo uwakwingilamo mpana ulo ifikunka cine - lubali ifya bamalaika cine - lubali fya pwililike.

16

¹Nalyumfwile ishiwi ilikalamba ukufuma mwi tempele no kulanda kuli bamalaika cine - lubali ati, "Kabiye ni muye kwitila pe sonde inweno cine lubali isha cipyu cakwa Lesa." ²Malaika wa kubalilapo alile kwitulula ifyali mu lunweno lwakwe pe sonde; ifilonda ifyabubi ifikali fyaliponene pa bantu abakwete ululembo lwa ciswango, abo abashinshimwine icipasho caciko. ³Malaika wa bubili alitulwilile ifya mu lunweno lwakwe muli bamba. Amenshi yalyalwike umulopa, kubati mulopa wa muntu wa kufwa, kabili nefya mweo fyonse muli bamba fyalifwile. ⁴Malaika wa butatu alitulwilile

ifyali mu lunweno lwakwe mu mimana na mutumfuku - mfuku twa menshi, kabili fyalyalwike umulopa.⁵Nalyumfwile malaika wa menshi akolanda ati, "Muli bakulungama - mwebaliko kabili mwebabako, mweba Mushilo - pantu mulipingwile ifi fintu.⁶Pantu balitulwilile umulopa wa bantu ba mushilo na bakasesema bakwa Lesa, mulibapele umulopa uwakwebati banwe; pantu ecabalingile."⁷Nalyumfwile ne cipailo caasuka ati, "Eee, Shikulu Lesa wa Maka yonse, ubupingushi bweni bwa cine kabili bwa kulungama."⁸Malaika wa kulenga bune alipongolwelele ifyali mu lunweno lwakwe pakasuba, kabili kalipelwe isambu sha koca abantu no mulilo.⁹Balipile ne cikabilila icikalamba, kabili balipontele ishina lyakwa Lesa, uwali na maka pali ifi finkunka. Tabalapile nangu ukumupela ubukata.¹⁰Nolu malaika wa kulenga busano alipongolwelele ifyali mu lunweno lwakwe pa cipuna ca bufumu bwa ciswango, kabili imfifi yalifimbile ubufumu bwa ciko. Baliisumenye indimi shabo pamulandu wa bukali.¹¹Bali pontele Lesa wa mu mulu pamulandu wa bukali ne filonda, nakabili balikene ukulapila ku ficitwa fyabo.¹²Malaika wa kulenga mutanda alipongolwelele ifyali mu lunweno lwakwe mu mumana ukalamba, uwa Yufurate. Amenshi yauko yalyumine pakupekanya inshila ya shamfumu shabo ishali no kufuma ku kabanga.¹³Nalimwene imipashi yakukowela itatu iyo iyali kumoneka kubati ni bacula bakofuma mu tunwa twa cisoka, utwa ciswango, elo na mutwa bakasesema wa bufi.¹⁴Pantu mipashi ya ngulu iicita ifishibilo fya kupapusha. Bali kufuma no kuya ku shamfumu sha pa calo conse pakwebati bakolonganikwe capamo pa bulwi bwa pa bushiku ubukalamba ubwakwa Lesa wa Maka yonse.¹⁵("Moneni! nkoisa ngo mupupu! Alipalwa uyo uwaikalilila uwakulola, uwafwala amalaya yakwe pakwebati tendele ubwamba pakwebati tabamwene ifya nsoni fyakwe.")¹⁶Bali baletete capamo pa cifulo icikutwa Armagedone mu ciHebere.¹⁷Nolu malaika wa kulenga cine - lubali alipongolwelele ifyali mu lunweno lwakwe mu mwela. Nolu ishiwi ilikalamba lyalifumine mwi tempele na ku cipuna ca bufumu, likolanda ati, "Cilipwile."¹⁸Kwali no ku myasha kwa nkuba, ne cibulukuto, ukupata kwa tulumba, ne cinkukuma icikalamba - icinkukuma ukucila pali conse icacitikapo ukufuma apo umuntu abela pe sonde, efoyo ici cinkukuma cakulile.¹⁹Umusumba ukalamba baliwakenye mufiputulwa fitatu, ne misumba ya nko yaliwile. Nolu Lesa alibukishe Babele umusumba ukalamba, kabili alipele ulya musumba ulunweno ulwaisushiwamo umwangashi uwa pangilwe ukufuma ku bukali bwakwe.²⁰Ifishi fyonse fyalifumishiwe, ne mpili tashasangilwe.²¹Amabwe ayakalamba, aya finene kubati litalanta, lyalifumine mu mulu no kuponena pa bantu. Balipontele Lesa pa cinkunka ca mfula ya mabwe pantu cilya cinkunka calibipishe.

17

¹Umo pali bamalaika cine - lubali abaikete inweno cine - lubili alishile kuli nebo no kulanda kuli nebo ati, "Isa kuno, nko kulanga ukusekwa kwakwa cilende mukalamba uwaikala pa menshi ayengi,²ulya imfumu sha pe sonde shacitile nao ubulalelale, na ku mwangashi wa bulalelale bwakwe abekashi ba pe sonde balikolelwe."³Nolu malaika alimpitile mu Mupashi no kuntwala mu matololo, kabili nalimwene umwanakashi alikele pa ciswango ica kukashika cee ico icaiswilemo amashina ya miponto. Ici ciswango cakwete imitwe cine lubili na masengo ikumi.⁴Umwanakashi alifwele ifyakashikila ne fya kashika cee kabili aliikobaike nefya golide, ifya mabwe yaluma umutengo, no bulungu. Alikwete mu minwe yakwe ulukombo lwa golide ulwaiswilemo ifya muselu ne fitasangululwa ifyabulalelale fyakwe.⁵Napampumi yakwe pali lembelwe ishina, ilya kwete ubupilibulo ubwafiswa: "Babele mukalamba, nyina wa bacilende ne fintu fya muselu ifya pe sonde."⁶Nalimwene ukwebati umwanakashi alikolelwe umulopa wa bantu bamushilo abakwa Lesa no mulopa wa bakambone bakwa Yesu. ulo namumwene, nalipapile sana.⁷Lelo malaika alilandile kuli nebo ati, "Nindo wapapila? Nkokulondolwela inkama ya mwanakashi ne nkama ya ciswango ica musendele, iciswango ico icakwata imitwe cine - lubali na masengo ikumi.⁸Iciswango wamwene eko cali, tacilipo nomba, kabili cili mupepi no kwisa ukufuma ku cilindi cakubula impela. Nolu cikaya ku konaulwa. Abo abaikala pe sonde, abo amashina yabo yatalembwa mwi Buku lya Mweo ukutula fye na ku mfula wa calo - bakapapa sana ulo bakamona iciswango, pantu epo cali, kabili nomba tacilipo, nakabili cikesa.⁹Ici cikokabilwa uukwete amano. Imitwe cine - lubali ni mpili cine - lubali apo umwanakashi aikala.¹⁰Nakabili ni mfumu cine - lubali. Imfumu shisano shiliwile, imo epo ili, ne inankwe tailasa, kabili ulo ikesa, ifwile ukwikalafye pa kashita akanono.¹¹Iciswango ico icalipo, kabili nomba tacilipo, lelo ni mfumu iya kulenga cine konse - konse. Ni umo pa bali cine - lubali kabili akoya ku bonaushi bwakwe.¹²Amasengo ikumi ayo wamwene ni mfumu ikumi limo isho ishitalapokelela ubufumu, lelo shikapokelela insambu nge mfumu pa nshita imo ine ne ciswango.¹³Baba na matontonkanyo yamo yene, kabili balipele amaka ne nsambu shabo ku ciswango.¹⁴Bakemya ubulwi no Mwana wa Mpanga. Nomba Umwana wa Mpanga akabacimfya pantu ni Shikulu waba Shikulu kabili ni mfumu ya shamfumu - kabili nabo ababa nankwe nyabo abaitwa, abasalwa, kabili abacishinka."¹⁵Malaika alilandile kuli nebo ati, "Amenshi ayo wa mwene, apo cilende aikala, bantu, amabumba, inko, ne ndimi.¹⁶Amasengo ikumi limo ifyo wamwene - fyena ne ciswango fikapata cilende. Fikamupoka fyonse no kumusha ubwamba, fika lya umubili wakwe kabili fikamoca umupwilapo mu mulilo.¹⁷Pantu Lesa alicibikile mu mitima yafiko ukucita ukufwaya kwakwe pa kusuminisha ukupela amaka yafiko aya kuteka ku ciswango mpaka amashiwi yakwa Lesa yakafikilishiwe.¹⁸Umwanakashi uo wamwene musumba ukalamba uwakwata amaka aya kuteka ishambumu sha pe sonde."

18

¹Panuma ya ifi fintu nalimwene malaika na umbi akoikila ukufuma ku mulu. Alikwete insambu ishikalamba, ne sonde lyonse lyali butile ku bukata bwakwe.²Alibilikishe ne shiwi lyakwe ilya maka, ukwebati, "Aliwile, aliwile babele mukalamba! Alisangwike incende yakwikalamo ingulu, icifungo ca kwikalamo imipashi iya kukowela, ne cifulo ca cuni

icili conse ica ku kowela ne ca muselu. ³Pantu inko shonse shilinwineko umwangashi wa cipyu ca bulalelale bwakwe. Ishamfumu sha pe sonde shilicitle ubulalelale nankwe. Bashi makwebo ba pe sonde balinonkelemo ukufuma mu maka ya bwikashi bwakwe ubwa bupulumushi. "Kabili nalyumfwile ishiwi na limbi ukufuma mu mulu likolanda ati, "Fumeni muli ena, mwe bantu bandi, pakwebati mwikumako ku membu shakwe, na pakwebati mwikapokelelako nangu cimo icinkunka cakwe. ⁵Imemba shakwe shalitulikwe ukufika nga mu mulu, na Lesa alibukishe ifya bubifi bwakwe. ⁶Mulipileni ngefyo alipile bambi abafumineko, kabili mu mulundilepo na pafyo abombe imiku ibili mu lukombo asankanishemo, musankanishenimo imiku ibili fimo fine. Ifyo aicindamike umwine nefyo aikele mu bukankala, mu cusheni sana no ku mukalifya. Pantu alanda mu mutima wakwe ati, 'Naikala nga na mfumu; nshili mukamfwilwa, nshakatale mbona ukullosha.' ⁸Na pamulandu wa ici ubushiku bumo ifinkunka fyakwe filino kwisa: imfwa, ukullosha, ne cipowe. Ali no kupya no mulilo, pantu Shikulu Lesa wa maka, kabili ekapingula wakwe. ⁹Ishamfumu sha pe sonde isho ishali kucita ubulalelale nankwe shikalosha no ku mulilila ubulanda ulo bakalekumona icushi ulo akalekupya. ¹⁰Bali no kwiminina akatalamukila, ukutina uku lunguluka kwakwe, bakalekulanda ati, "Akalanda, akalanda ku musumba ukalamba, Babele, umusumba wa maka! Pantu ni pansafye imo epo ukukandwa kobe kwaishila. ¹¹Bashi makwebo ba pe sonde bakomulila no ku mulosha, pantu takwali nangu umo uwali kushita amakwebo yakwe na kabili - ¹²amakwebo ya golide, silfere, amabwe yamutengo, ubulungu, insalu sha kolokondwe wa lopololwa, ishakukashikila, ishakutela, ishakukashika cee, imisango yonse iya fimuti ifyakununkila, ifya pangwa ku meno ya nsoku, icipe icapangwa ku fimuti ifyaluma umutengo, ne fya mukuba, ne fya cela, na mabwe ya mabo, ¹³kinamone, ifyanunkila ubusaka, amafuta yakununkila, muri, ububani, umwangashi, amafuta, ubunga bwa kupeleka bwino, ing'ano, ing'ombe, impanga, bakabalwe na maceleta ne mibili elo ne myeo ya bantu ¹⁴Icisabo wali kukabila na maka yobe yonse na cifuma kuli webo. Ifya bukankala bobo ne fya bunonshi bobo filipwile, tafyakasangwe nakabili. ¹⁵Bashi makwebo baifi fipe aba nonkele ukupitila muli ena bali no kwiminina akatalamukila ukufuma kuli ena pamulandu wa mwenso wa kulunguluka kwakwe, ukulila no kulosha kwa kupunda. ¹⁶Bakalanda ati, "Akalanda, akalanda ku musumba ukalamba uyo uwali kufwala insalu shakolokondwe, isha kukashikila, ne shakukashika cee, kabili uwa samikwe ne fisamo fya golide, no tumabwe twa mutengo, no bulungu. ¹⁷Pa nsa imofye ifya bunonshi bwabo fyalyonamwilwe." Coba mukalamba onse uwa cibwato cikamba, nabenda mu mato bonse, na ba coba bonse, na bonse abalikumwena ubwikalo pali bamba baliminine akatalamukila. ¹⁸Balililele ulo bamwene icushi cakupya kwakwe. Balilandile ati, "Musumba ndo waba kubati musumba ukalamba?" ¹⁹Baliposele ulukungu pa mitwe yabo, kabili balibilikishe, mu kulila no kuloshaati, "Akalanda, akalanda ku musumba ukalamba umo bonse abakwete amato pali bamba banonkele ukufuma kufyuma fyakwe. Ni pansafye imo epo aonaulwa." ²⁰"Sekeleleni pali ena, mwe myulu, mwebo mwe bamushilo na batumwa na bakasesema, pantu Lesa aliletele ubupingushi bwenu pali ena!" ²¹Malaika wa bulamba alibulele ilibwe ilyakuba nge cakupelelapo cikamba no kuciposa pali bamba, ukulanda ati, "Muli uyu musango, Babele, umusumba ukalamba, uyo uukaposwa panshi mu lukakala takamoneke na kabili. ²²Iciunda calikupanga aba masese, ba kamba, ba kalisha wa fi mpeta, na bamapenga tacakomfwike muli webo nakabili. Takuli katukuta wafya kupanga fyonse uukamoneka muli webo. Takuli iciunda ca mpelo icikomfwika muli webo nakabili. ²³Ulubuto lwa nyali talwa kasanike muli webo nakabili. Amashiwi yakwa shibwina na nabwina tayakomfwike muli webo nakabili, pantu abamakwebo bobo ebali bashi mucindikwa pe sonde, ne nko shonse shalilufiwe ku buloshi bobo. ²⁴Ni muli ena emo basangile umulopa waba kasesema na bantu bamushilo abakwa Lesa, no mulopa wa abo bonse abaipaiwe pe sonde."

19

¹Panuma ya ifi fintu nalyumfwile icaumfwikile kubati lishiwi ilikalamba ilya mpendwa ya bantu abengi abalikukuta mu mulu ati, "Aleluya! Ipusukilo, ubukata, na maka fyakwa Lesa wesu. ²Ubupingushi bwakwe bwa cine kabili bwakulungama, pantu alipingwile cilende mukalamba uwali kukowesha isonde no bulalelale bwakwe. Alilandwile umulopa wa babomfi bakwe ukufuma mu minwe yakwe." ³Balilandile umuku wa kulenga bubili: "Aleluya! Icushi cilema ukufuma pali ena umuyayaya no muyayaya." ⁴Abakalamba amakumi yabili na bane ne fibumbwa fya mweo fyalwile panshi no kushinshimuna Lesa, uwaikela pa cipuna ca bufumu. Balikulanda ati, "Ameni. Aleluya!" ⁵Nolu ishiwi lyalifumine mu cipuna ca bufumu, likolanda ati, "Lumbanyeni Lesa wesu, mwe babomfi bakwe, mwebo mwe bamutina, abatacindama na bamaka." ⁶Nolu nalyumfwile icaumfwikile kubati lishiwi lya mpendwa ya bantu abengi, kubati cipoma ca menshi ayengi, kabili kubati kupata kwa tulumba, ukulanda ati, "Aleluya! Pantu Shikulu akoteka, Lesa wesu, uwa Maka yonse. ⁷Natusekelele no kwanga no kumupela ubukata! Pantu ukusefya kwa bwina bwa Mwana wa Mpanga kulishile, kabili nabwina wakwe aliipekenye. ⁸Alisuminishiwe ukufwikwa ishakolokondwe shalopololwa isha kubuta kabili ishabune" (pantu ishakolokondwe shalopololwa emilimo ya kulungama iya bantu bakwa Lesa abamushilo). ⁹Malaika alilandile kuli nebo ati, "Lemba ifi: Balipalwa abo abaitwa kumalila ya bwina bwa Mwana wa Mpanga." ¹⁰Nakabili alilandile kuli nebo ati, "Ifi fyebo fyakwa Lesa fya cishinka." ¹¹Naliwile panshi ya makasa yakwe no kumushinshimuna, lelo alilandile kuli nebo ati, "Wicita ifi! ndi mubomfi munobe webo na ba wenu abakwata ubunte pali Yesu. Shinshimuna Lesa, pantu ubunte bwa pali Yesu emupashi wa busesemo." ¹²Nolu nalimwene umulu waisuka, kabili naliloleshe kabili nalimwene kabalwe uwa kubuta. Uyo uwaninenepo balikumukuta ati uwa cishinka ne cine. Nikumulinganya eko apingwila no kwimya ubulwi. ¹³Amenso yakwe yali kubati lubingu lwa mulilo, na pamutwe wakwe pali ifilongwe ifingi. Alikwete ishina ilyalembelwe pali ena ilyo uuli onse atangeshiba kanofye umwine. ¹⁴Alifwele umwingila uwatubikwa mu mulopa, kabili ishina lyakwe likutwa ati Icebo cakwa Lesa. ¹⁵Ifita fya mu mulu fyalu

kumukonka pali bakabalwe abakubuta, filifwele ishakolokondwe wa lopololwa, ifya kubuta kabili ifya busaka.¹⁵ Mukanwa kakwe mwali kufuma ulupanga ulwakutwa ulwakukomenako inko, kabili akalekubateka ku nkonto ya cela. Alanyantaula umwakukamina umwangashi wa cipyu ca bukali bwakwa Lesa wa maka yonse.¹⁶ Alikwata ishina ilyalembwa pa mwingila wakwe elo na petanta lyakwe: "Imfumu ya shamfumu kabili Shikulu wa bashikulu."¹⁷ Nalimwene malaika aliminine mukasuba. Alikutile ne shiwi ilikalamba ku fyuni fyonse ifyali kupupuka pa mutwe ati, "Iseni, kolonganeni pamo ku mutebeto wakwa Lesa uukalamba."¹⁸ Iseni mulye imibili ya ba shamfumu, imibili ya bakalamba ba fita, imibili ya baume ba bulamba, imibili ya bakabalwe na baninapo, ne mibili ya bantu bonse, abantungwa na basha, abatacindama na bamaka."¹⁹ Nalimwene iciswango ne shamfumu sha pe sonde ne fita fyabo. Bali kukolongana pakwebati bemye ubulwi na uyo uwaninine pali kabalwe ne fita fyakwe.²⁰ Iciswango balicikete pamo na bakasesema wa bufi abo abacitile ifishibilo pa menso yaciko. Kuli ifi fishibilo alihepele abo abapokelele ululembo lwa ciswango na bashinshimwine icipasho caciko. Bonse kabili baliposelwe abakulola muli bamba wakutinya uukopya kwilibwe lya sulfere.²¹ Abashele balipaiwe ku lupanga ulu ulwafumine mukanwa ka uyo uwaninine pali kabalwe. Ifyuni fyonse fyalilile imibili yabo iya kufwa.

20

¹Nolu nalimwene malaika akoika ukufuma mu mulu. Alikwete ne mfungulo iya pa cilindi icakubula impela, kabili alikwete no munyololo uukalamba mu minwe yakwe.² Alikete icisoka, icisoka icikote, ico icili ni kasebanya, nangu Shetani, no kumukaka pa myaka ikana limo.³ Alimuposele mu cilindi icabula impela. Alicisele no kubikapo icikakatiko pali ena. Ici cali pakwebati ekabepapo inko mpakafye ulu imyaka ikana limo ikapwa. Panuma ya ifi, afwile ukukakulwa pakashita akanono.⁴ Nolu nalimwene ifipuna fya bufumu. Abaikelapo ni abo abapelwe insambu sha kupingula. Nalimwene imyeo ya abo abaputwilweko imitwe pamulandu wa bunte bwa pali Yesu na pa cebo cakwa Lesa. Tabashinshimwinepo iciswango nangu icipasho caciko, kabili balikene ukupokelele ululembo pa mpumi shabo nangu pa cisansa. Bali bukile ku mweo, no kuteka pamo na Kristu pa myaka ikana limo.⁵ Bambi abafwa tababukile ku mweo mpaka ulu imyaka ikana limo yapwile. Uku ekubuka kwa ntanshi.⁶ Alipalwa kabili wa mushilo uyo onse uukakuma ku kubuka kwa ntanshi! Pali aba imfwa ya bubili tayakakwatepo amaka. Bakaba bashimapepo bakwa Lesa na Kristu no kuteka nankwe pa myaka ikana limo.⁷ Ulu imyaka ikana ikafika ku mpela, Shetani bakamukakula ukufuma mu cifungo.⁸ Akaya mukubepa inko mu fifutu fine ifya pe sonde - Goge na Magoge - ukubaleta pamo ku bulwi. Bakaba abengi kubati mucanga wa muli bamba.⁹ Balisalanine pe sonde ponse no kushinguluka inkambi ya bantu bakwa Lesa abashila - umusumba watenwikwa. Lelo umulilo walifumine ku mulu no kubonaula.¹⁰ Kasebanya, uwalikubabepa, aliposelwe muli bamba uwali kwaka na sulfere, umo iciswango na kasesema wa bufi baposele. Bakalungulukwa akasuba no bushiku umuyayaya no muyayaya.¹¹ Nolu nalimwene icipuna ca bufumu icikalamba icabuta noyo uwaikalapo. Isonde ne myulu fyali fulumwike ukufuma ku cinso cakwe, lelo takwalipo incende uko fingaya.¹² Nalimwene abafwa - aba bulamba na batali bakucindama - baliminine ku cipuna ca bufumu, na mabuku yaliswike. Nolu nalimbi ibuku lyaliswilwe - Ibuku lya Mweo. Abafwa balipingwilwe kufya lembelwe mu mabuku, ukulingana ne ficitwa fyabo.¹³ Bamba alilekele abafwa abalimo. Imfwa na Kumbo fyalipele abafwa abalimo, na bafwa balipingwilwe ukulingana ne ficitwa fyabo.¹⁴ Imfwa ne mbo fyaliposele muli bamba wa mulilo. Iyi emfwa ya cibili - bamba wa mulilo.¹⁵ Umfwa ishina lya muntu uuli onse lyaasangwa talilembelwe mwi Buku lya Mweo, alikuposwa muli bamba wa mulilo.

21

¹Nolu nalimwene umulu upya ne calo cipya, pantu umulu wa ntanshi ne calo ca ntashi filipitile, na bamba tasangilwe nakabili.² Nalimwene no musumba uwashila, Yerusalemu mupya, uwaikile ukufuma mu mulu kuli Lesa, uwateyanishiwa kubati ni nabwina uo bawewmye ubusaka ku mulume wakwe.³ Nalyumfwile ne shiwi ukufuma ku cipuna ca bufumu likolanda ati, "Moneni! Icifulo cakwa Lesa caba pamo na bantunse, kabili akalekwikala nabo. Bakaba abantu bakwe, kabili Lesa umwine akalaba nabo kabili akaba Lesa wabo."⁴ Akakumuna ifilamba fyabo fyonse mu menso yabo, kabili takwakabe imfwa nakabili, nangula ubulanda, nangula ukulila, nangu ukukalipwa. Ifintu fya kale filipitile.⁵ Uyo uwaikela pa cipuna ca bufumu alilandile ati, "Mona! Nkolenga ifintu fyonse ukuba ifipya." Alilandile ati, "Lemba ifi pantu ifi fyebo fya cishinka kabili fya cine."⁶ Alilandile kuli nevo ati, "Ifi fintu filicitilwe! Ninebo Alfa na Omega, intendekelo kabili impela. Ku uukoumfwa icilaka, nkamupela amenshi ya kunwa ukwabulo ukushita ukufuma mu kamfuku - mfuku ka menshi ya mweo."⁷ Uyo uukacimfya akapyana ifi fintu, kabili nkaba Lesa wakwe, kabili akaba umwana wandi.⁸ Lelo pali ba camwenso, abatacetekela, abacita ifya muselu, ba kepaya, ababulalelale, indoshi, abapepo tulubi, na bonse ababufi, incende yabo ikaba muli bamba wa sulfere uukobilimuka. Ilya emfwa ya cibili.⁹ Umo uwa pali ba malaika cine - lubali alishile kuli nevo, uyo uwakwete inweno cine - lubali ishaisulamo ifikunka fyakulekelesha cine - lubali, kabili alilandile ati, "Isa kuno. Nkokulanga na bwinga, umukashi wa Mwana wa Mpanga."¹⁰ Nolu alinsendele mu Mupashi ku lupili ulukalamba kabili ulwakusansuka kabili alinangile umusumba wa mushilo Yerusalemu ukoikila ukufuma mu mulu kuli Lesa.¹¹ Yerusalemu walikwete ubukata bwakwa Lesa, no kubengeshima kwakwe kwali kubati libwe lyakuluma umutengo, nge libwe lya Kristali ilya kubeka nga yaspa.¹² Walikwete ilinga ilikalamba, ne cibumba icitali icali ne mpongolo ishili ikumi na shibili, na bamalaika abali ikumi na babili pa mpongolo. Pa mpongolo palilembelwe amashina ya mikowa ikumi na ibili aya bana bakwa Israeli.¹³ Ku kabanga kwali impongolo shitatu, ku kapinda ka kukuso impongolo shitatu, ku kapinda ka kulyo impongolo shitatu, na ku masamba impongolo shitatu.¹⁴ Icibumba ca musumba calikwete imifula ikumi

na ibili, na pa mulu washiko pali amashina ya batumwa ba Mwana wa Mpanga ikumi na babili. ¹⁵Uyo uwali kulanda nanebo alikwete umwando wa kupiminako uwa pangilwe na golide ku kupima umusumba, impongolo shauko, ne cibumba cauko. ¹⁶Umusumba washimpilwe mu fifutu fine ifya kulingana; ubutali bwauko wali uwa kulingana no bwipi bwa uko. Alipimine umusumba ku mwando wa kupiminako, na mailosi ikana limo na yabili mu butali (ubutali, ubwipi no kulepa fyalilingene). ¹⁷Kabili alipimine ne cibumba cauko, cali imikono 144 ukutikama mukupima kwa buntunse(iyalali kabili emipimine yakwa malaika). ¹⁸Icibumba cakulilwe na yaspa no musumba wali uwa golide uwalikubeka, kubati cilolani. ¹⁹Imifula ya cibumba yalisamikwe no tumabwe twamisango yonse utwaluma umutengo. Ilyantanshi ni Yaspa, ilya bubili ni Safire, ilya butatu lyali lya agate, ilya kulenga cine - lubali ni Krisalite, ilya kulenga cine konse konse ni bereli, ilya kulenga pabula ni topasi, ilya lenga ikumi ni krisoprasi, ilya kulenga ikumi na limo ni yasinti, ne lya kulenga ikumi na yabili ni amefisiti. ²¹Impongolo ikumi na shibili fyalali fimabwe fya mutengo ikumi na fibili; cila mpongolo yapangilwe ukufuma kwi libwe limo. Imisebo ya musumba ya pangilwe na golide wakubeka kubati cilolani. ²²Nshamwenemo itempele mu musumba, pantu Shikulu Lesa uwa maka yonse no Mwana wa Mpanga etempele lya uko. ²³Umusumba tawali kukabila akasuba nangula umweshi ukulausanikila pantu ubukata bwakwa Lesa bwali kuusanikila, ne nyali ya uko Mwana wa Mpanga. ²⁴Inko shikalaendela no lubuto lwa ulya musumba. Isha mfumu sha calo shikaleta ubukata bwa shiko mukati. ²⁵Impongolo sha uko tashakaleisala akasuba, kabili tabwakalekwila mulya. ²⁶Bakaletamo ubukata no bucindami bwa nko, ²⁷lelo mukati tamwakengilepo icakowela, nangula onse ukocita ifya muselu nefya kulufya, lelo kano fye abo bene abo amashina yabo yalembelwe mwi buku lya mweo ilya Mwana wa Mpanga.

22

¹Nolu malaika alinangile umulonga wa menshi ya mweo, aya kulengama kubati ni kilistali. Yalikufuma mu cipuna ca bufumu icakwa Lesa no Mwana wa Mpanga ²ukupita mukati kamusebo wa musumba. Kuli cila lubali lwa mulonga kwali icimuti camweo, icalikutwala ifisabo fya misango ikumi limo na fibili, kabili calikutwala ifisabo fyaciko cila mwenshi. Amabula ya cimuti ya ku kundapilako inko. ³Takwakatale akuba itipu nangu limo. Icipuna ca bufumu bwakwa Lesa ne ca Mwana wa Mpanga fikaba mu musumba, na babomfi bakwe bakalekumubombela. ⁴Bakamona impumi yakwe, ne shina lyakwe likaba pa mpumi shabo. ⁵Takwakabe ubushiku nakabili; tabakalekufwaya ulubuto lwa nyali nangu ulubuto lwa kasuba pantu Shikulu Lesa akalekusanika pali bena. Bakalekuteka umuyayaya no muyayaya. ⁶Malaika alilandile kuli nebo ati, "Ifi fyabo fya cishinka kabili fya cine. Shikulu, Lesa wa mipashi ya bakasesema, alitumine malaika wakwe ukulanga ababomfi bakwe ifikofwaikwa ukucitika mukwangufyanya." ⁷"Mona! Nkoisa mukwangufyanya! Wakupalwa uyo uukobela ifyabo fya busesemo fya muli ili buku." ⁸Nebo, Yohane, nine na umfwile no kumona ifi fintu. Ulo nafyumfwile no kufimona, naliwile panshi ku kushinshimina pa makasa yakwa malaika uwali kunanga ifi fintu. ⁹Alilandile kuli nebo ati, "Wicita ifyo! Nebo ndi mubomfi munobe, na ba wenu bakasesema, elo nabo bonse ababela ifyabo fya muli ili buku. Shinshimuna Lesa!" ¹⁰Nolu alilandile kuli nebo ati, "Wikakatika ifyabo fya busesemo ubwa ili buku, pantu akashita kali mupepi. ¹¹Uyo uatakocita ubulungami, lekeni atwalilile ukucita ifitalungama. Uyo uucita ifya muselu, muleke atwalilila ukucita ifya muselu. Uyo uwa kulungama lekeni atwalilile ukucita ifyakulungama. Uyo uwa mushilo, lekeni abelelelele ukuba uwa mushilo." ¹²"Mona! Nkoisa mukwangufyanya. Ne cilambu candi cili nanebo, icakulambula cila umo ukulingana ne ficitwa yakwe. ¹³Nine Alfa na Omega, uwa ntanshi kabili uwa kulekelesha, intendekeko ne mpela. ¹⁴Abakupalwa ni abo abasamba imingila yabo pakwebati bakakwate insambu sha kulya ku cimuti ca mweo no kwingila mu musumba ukupitila pa mpongolo. ¹⁵Kunse ekwaba imbwa, indoshi, ababulalelele, abepaya, abapepa utulubi, elo na onse uwatemwa ukubepa ifyabufi. ¹⁶Nebo, Yesu, nditumine malaika wandi ukupela ubunte pali ifi fintu ku nkuta. Ndi mushila kabili uwa mubufyashi bwakwa Dabidi, ulutanda ulukobalika ulucelo." ¹⁷Umupashi na Nabwinga balanda ati, "Isa!" Lekeni uyo uukoumfwa alande ati, Onsefye uuli ne cilaka, lekeni ese, na onsefye ukokabila, mulekeni ese anwe amenshi ya mweo ukwabula ukulipila. ¹⁸Nkopela ubunte kuli onse uukoumfwa ifyabo fya busesemo ubwa muli ili buku: Umfwa uuli onse alundapo pali fyena, Lesa akamulundilako ifinkunka ifyalembelwe muli ili buku. ¹⁹Umfwa umo afumyapo ifyabo fya miuli ili buku lya busesemo, Lesa akafumyapo icakaniko cakwe ku cimuti ca mweo elo na mu musumba wa mushilo pafyalembwapo muli ili buku. ²⁰Uyo uukopela ubunte kuli ifi fintu akolanda ati, "Eee! Nkoisa mukwangufyanya." Amenii! Iseni, mwe Shikulu Yesu! ²¹Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu kube na mwebo bonse. Amenii.